ΓΑΛΗΝΟΥ Β.

GALENI LIBRORVM PARS SECVNDA, QVORVM INDICEM VIII. PAGINA CONTINET.

Ne quis alius impune, aut Venetiis aut usquam locorum hos Galeni libros imprimat, & Clementis VII. Pont. Max. & Senatus Veneti decreto cautum est.

ALBERTO PIO CARPORVM PRINCIPI FEDERICVS ASVLANVS S. P. D.

ſ Aepe mihi res hominum animo reuoluenti, dubium id uideri ſolet Alberte Carporum princeps clariſſime, utrum artes omnes plus illis debeant, quorum induſtria primum inuentæ, ac in uſus hominum editæ ſunt: an iis, qui ſua munificentia ipſas fouendo ut ſubinde creſcerent, atq; in maius prouectæ, ſupremum dignitatis ſuæ faſtigium attingerent, effecerunt. nam quemadmodum, ſi quis arborem quantalibet cum diligētia ſerat: ubi caſu aliquo poſtea nec ſolis radii, nec hymbres ulli uim ſuā exercere ualeant: ea ſanè breui momento aut intereat, aut inutilis omnino reddatur: ac itē ſi quis gloriæ cupiditate illectus, ut olim multi facere ſoliti ſunt, ubi florente Græcia, magnæ paſſim certātibus coronæ proponebantur: generoſi alicuius armēti ſobolē alere ſtudeat, et proinde patrē egregiæ pernicitatis quærat, ſpectatæ formæ matrem eligat: pullum uero poſtea tam curioſe ſuſceptū, retorrido in ſolo primum paſcat, deinde uix domitū nullis exercitiis ad palmam aſſuefaciat: is utiq; nec laterum cōtentione, pedum'ue mobilitate, nec habili ad habenas ore nobilē equum habeat: ſic & artes ipſæ omnes excellentiū ingeniorū inuentis inſtitutæ, nullā præſtantiam, nullamq; celebritatē unquam eſſent aſſecutæ: niſi aſſidua magnanimi alicuius principis liberalitate adiutæ, paulatim excoli, atq; ad elegantiorē formam perduci potuiſſent. Quare cum tu iam inde uſq; à primo Aldi noſtri ad hanc laborioſiſſimam imprimendi bonos libros prouinciam ingreſſu is fueris, cuius patrocinio bonarum literarum ſtudia plurimum niterentur: quiq; nobis omni opera, omniq; cura fauere nunquam deſiſteres: nuperq; mihi Romæ agenti pro tua humanitate nulla nō in re magno præſidio fueris: ac ſtudium omne, operamq; tuam ſine ulla temporis, laboris, aut occupationis exceptiōe præſtiteris: æquum eſſe exiſtimaui, ut quemadmodū Aldus olim feciſſet, & ego quoq; tuo nomini quæcūq; pulcherrima è noſtris ducerē, gratitudinis ergo dicāda curarē. neq; uero hæc à me ita dici uelim arbitreris: ut ſepoſita beneficiorū tuorum memoria, talē te eſſe nō intelligam: ut hæc, & quæuis maiora de me, atq; ab ipſis, ut ita dicā, literis, tuo quodam ueluti iure queas repoſcere. quādoquidem, ut ea potiſſimū commemorem, quæ noſtræ huic prouinciæ magno olim emolumento fuere: tu à prima ſtatim adoleſcentia egregio quodam ſtudiorum ordine literis omnibus humanis pariter ac diuinis imbutus, eam literatorum hominū cateruam ſemp aluiſti: ut una domus tua inſtar ueluti quoddam Athenarum eſſe uideretur. eam uero librorum & præſertim græcorum ſuppellectilem tibi comparaſti: ut cum Alexādreis aut Pergamenis bibliothecis tua facile poſſet cōferri. Nec tamen ubi uariis bellorum fluctibus, qui iam tot annos uniuerſam iactant Italiam: ab ocio excluſus, regum maximorū negocia tractanda ſuſcepiſti: factum propterea eſt, ut de tota encyclopædia, quā luculentiſſime profiteris: ullum remitteres ſtudium. atq; interim tanta cum diligentia, prudentiaq; omnia geſſiſti: ut certatim, & quodam quaſi ambitu ſuis in rebus agendis tuam operā potētiſſimi quiq; reges expoſcerent. tanta præterea cum fide cuncta, quæ tibi crederentur, adminiſtraſti: ut cum uariis patriæ

occasionibus & ipsi temporum uicissitudini inseruiens, alia's alios inter se maxime infensos reges consiliis & industria tua, quæ singularis ubiq; semper extitit: iuuandos susceperis: nemo tamen eorum inuentus est: qui, ubi sors iterum ipsi tuam operã obtulisset: integritatis tuæ memor, summam rerum suarum tibi non denuo cõmittendam putaret. Qua in re illud etiã egregii animi, ac optime institutæ mentis indicium elucessit: q; afflictis interdũ rebus tuis ruina partium a quibus stetisses: frangi nunquam potueris: sed quemadmodum secundam fortunam modeste, ita semper et aduersam fortiter tuleris. mitto morum elegantiam, uitæq; candorem, ac eximiam illam animi synceritatem ac beneficentiam: ne, cum tibi omnia debeam: hoc etiam nomine tibi ex parte satisfacere uelle uidear. Accipe igitur literis pariter omnibus eruditissime facundissimeq; Princeps secũdã hãc Galeni librorũ partẽ uiri eloquẽtia simul, et uaria literarum cognitiõe omniũ pene præstantissimi, ac ætatis suæ, suiq; generis scriptorum facile principis, munus certe nõ minimum eorum, quæ a nobis proficisci possint: eo, quo cæterea nostra solitus, es animo: dum pro comperto habes, nihil in re familiari nostra reperiri: quod tuum esse, siquis usus postulet, nolimus.

Vale.

CLEMENS PAPA VII.

DILECTI filii salutem & apostolicam beñ. Exponi nobis nuper fecistis uos ad imitationem quondam Aldi Manutii Pii Romani, cuius impressoriæ artis successores estis: nouos quotidie libros, tam græcos, q̃ latinos eisdem met characteribus, quorum ipse Aldus primus inuentor & author fuit: cura & impensa uestra impressos in lucem edere, ac per eos publicæ utilitati non parum consulere: Nunc uero Galeni medici opera omnia græca imprimi curare: ex quibus propter eximiam frugem, & singularem doctrinam in illis contentam, medicinæ ars humano generi ualde necessaria, plurimum iuuari, atq; illustrari posset: ac in animo habere, diligentem operam adhibere, ut Hippocratis principis medicorum ac Pauli Eginitæ, necnon Aëtii, & Oribasii insignium Græcorum medicorum opera nunq̃ hactenus impressa, q̃ emẽdatissime imprimantur: desiderareq;, ne de laboribus uestris, quos ad communem hominum utilitatem suscipitis: alii speratos a uobis fructus auferant, per nos oportune prouideri. Nos ad officium nostrum pertinere putantes omnia procurare, quibus bonæ artes temporibus nostris maxime floreant: illarumq; fautores ad noua semper excogitanda, & studiosis publicanda iustis gratiarum prærogatiuis alliciantur, & inuitentur. Et propterea desiderio uestro, qui bono publico non sine magnis laboribus, & impensis studere non desistitis: ne ab aliquibus iusto, & honesto lucro defraudemini, annuere uolentes, Vniuersis & singulis cuiuscunq; dignitatis, gradus, & cõditionis existant: sub excõmunicationis latæ sententiæ, nostris uero & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subditis, præterea etiam mille ducatorum pœna, pro una tertia parte Fabricæ Basilicæ Principis apostolorum de Vrbe, pro altera uobis, pro reliqua uero Iudicibus seu officialibus, qui præsentium executores fuerint, applicandorum: tenore præsentium committimus, & mandamus, ne dicti Galeni & aliorum medicorum Græcorum opera per uos impressa uel imprimenda infra decem annos, postq̃ impressa fuerint, imprimere, seu imprimi facere, aut quoquomodo uendere, siue uendi facere præsumant. Mandantes in uirtute sanctæ obedientiæ auditori cameræ apostolicæ, & Vrbis nostræ gubernatori, necnon Senatori, ac omnibus & singulis aliis gubernatoribus, ac magistratibus & officialibus nostris quibuscunq;, ut a uobis, seu uestris agentibus in præmissis & circa ea requisiti, contra eos, qui dicta opera contra præsentium tenorem impresserint, seu imprimi fecerint, aut uendiderint, seu uendi fecerint, ad declarationem incursus dictæ pœnæ procedant, & pœnam ipsam pecuniariam a quibus exigenda erit, irremissibiliter exigant, ac alia faciant, & exequantur in præmissis quomodolibet necessaria, uel oportuna: Inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Volumus autem præsentiũ literarum nostrarum transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati ecclesiastici munitis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra adhiberi, quæ præsentibus originalibus adhiberetur, si exhibitæ forent uel ostensæ. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis, cæterisq; contrariis quibuscunq;. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo piscatoris. Die. XXVII. Ianuarii. MDXXV. Pont. Nostri Anno Secundo.

Be. El. Rauenñ.

A tergo.

Dilectis filiis Andreæ de Torresanis de Asula, & hæredibus quondam Aldi Manutii Ro. in Ciuitate Venetiarum commorantibus.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΤΑ ΕΝ ΤΩΙ ΔΕΥΤΕΡΩΙ.

GALENI QVAE IN SECVNDO.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΓΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΓΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ ΓΡΩΤΟΝ.

τ

Ας τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις ἀκριβῶς ἐπίστασθαι, ἡλίκον ὄφελός ἐστιν, εἴς τε τὴν τῶν ποικίλων σύνθεσιν καὶ τὴν τῶν εὑρημένων ἤδη χρῆσιν εὔκαιρον, οὐ νῦν δέομαι δεικνύναι. τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῖς τῆς περὶ φαρμάκων συνθέσεως ἀποδειχθήσεται. τὸ δὲ ἐν τοῖς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ἀλλ᾽ ὅπερ ἐστὶν ἐφεξῆς τῆς περὶ κράσεων πραγματείας, τοῦτο ἐνταῦθα λεχθήσεται. πρότερόν γε διαστειλαμένων ἡμῶν, τὰ σημαινόμενα τῶν λέξεων τῶν ὀνομάτων οἷς χρησόμεθα κατὰ τόνδε τὸν λόγον. φάρμακον μὲν δή, πᾶν ὅ, τί περ ἂν ἀλλοιωτικὸν ᾖ τῆς φύσεως, ὀνομάζομεν. ὥσπερ οἶμαι καὶ τροφήν, ὅ, τι περ ἂν αὐξητικὸν ᾖ τῆς οὐσίας. ἄμφω γὰρ ἐν τῷ πρός τι. τὸ δὲ ἁπλοῦν φάρμακον ὠνόμασται μὲν καὶ αὐτὸ κατὰ τὴν πρὸς τὸ σύνθετον ἀντίθεσιν. ἔστι δὲ τὸ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἔχον εἰλικρινῶς. ἡ δὲ δύναμις, αἰτία τίς ἐστιν δραστική. ταύτης δὲ δὴ ἡ μὲν, κατ᾽ ἐνέργειαν. ἡ δὲ ἐν τῷ μέλλειν ἐστίν. κατ᾽ ἐνέργειαν μὲν, ἡ τοῦ θερμαίνειν ἐν πυρὶ καὶ τοῦ ψύχειν ἐν κρυστάλλῳ. ἐν τῷ μέλλειν δέ, ἡ τοῦ μὲν θερμαίνειν, ἐν πυρέθρῳ καὶ καστορίῳ καὶ τοῖς ὁμοίοις. τοῦ δὲ ψύχειν ἐν ὑοσκυάμῳ καὶ μανδραγόρᾳ καὶ τοῖς παραπλησίοις. τὸ μὲν οὖν εἶναί τινα δύναμιν ἔν τε τοῖς καθαρτικοῖς φαρμάκοις, καθαρτικήν, καὶ τοῖς ἐμετικοῖς ἐμετικήν, καὶ τοῖς πταρμικοῖς πταρμικήν, καὶ τοῖς βηχικοῖς βηχικήν, καὶ καθ᾽ ἕκαστον δὴ τῶν ἔργων παρώνυμον τῷ γιγνομένῳ πρὸς αὐτῶν, σχεδὸν οὐδεὶς ἀμφισβητήσει. Τίς δέ ἐστιν ἡ οὐσία τῆς δυνάμεως ταύτης, ἔνιοι μὲν ἄγνωστον ὑπέλαβον. ὥσπερ οἵ τε σκεπτικοὶ φιλόσοφοι, καὶ τῶν ἰατρῶν οἱ κληθέντες ἐμπειρικοί. διηνέχθησαν δὲ πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ γνωστὴν εἶναι φάντες. τινὲς μὲν γὰρ εἴς τε τὰ μεγέθη καὶ τὰ σχήματα καὶ τὰς θέσεις τῶν ὄγκων τε καὶ πόρων ἀναφέρουσιν. ἔνιοι δὲ εἰς θερμότητα, καὶ ψυχρότητα, καὶ ὑγρότητα, καὶ ξηρότητα, κατὰ τὴν στοιχείωσιν ἑκάτεροι τὴν ἑαυτῶν. ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, διὰ τοῦ περὶ τῶν καθ᾽ Ἱπποκράτην στοιχείων ἐδείξαμεν, ἐκ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ, τά τε τῶν ἄλλων ἁπάντων σώματα, καὶ τὰ τῶν ζώων γεγονέναι, ταύτας οὐσίας θησόμεθα τῶν δραστικῶν δυνάμεων, ἔν τε τοῖς ἄλλοις ἅπασι κἂν τοῖς φαρμάκοις. οὕτω γὰρ κἂν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων ἐδέδεικτο. καὶ χρή γε τὸν βουλόμενον ἕπεσθαι τοῖς νῦν λεγομένοις, ἐν ἐκείνῃ γεγυμνάσθαι τῇ πραγματείᾳ. καὶ γὰρ δὴ καὶ λέλεκται πάνθ᾽ ὅσα χρὴ καθόλου περὶ φαρμάκων ἐπίστασθαι, δι᾽ ἐκείνου τοῦ συγγράμματος. καὶ νῦν μὲν οὐδὲν ἐροῦμεν ἐν ὅλῳ τῷ γένει καινότερον. ὅσα δ᾽ ἐν ἐκείνῳ γέγραπται γενικῶς, ταῦτα ἐν τοῖς δὲ τοῖς ὑπομνήμασιν ἰδικῶς ἐξεργασόμεθα.

Πρῶτον μὲν δὴ καὶ μάλιστα τὴν βάσανον τῆς κρινομένης δυνάμεως, ἀπ᾽ αὐτοῦ χρὴ ποιεῖσθαι τοῦ πράγματος πρὸς ὃ λέγεται. οὐδὲ γὰρ εἰ ἀνθρώπῳ ψυκτικὸν τὸ κώνειον, ἤδη καὶ ψαρσί. οὐδ᾽ εἰ ψαρσὶ τρόφιμον, ἤδη καὶ ἀνθρώπῳ. κατὰ ταυτὰ δέ, οὐδ᾽ εἰ καθαρτικὸς ἀνθρώπων ὁ ἐλλέβορος, ἤδη καὶ ὀρτύγων. οὐδ᾽ εἰ τρόφιμος ἐκείνοις, ἤδη καὶ ἀνθρώποις. ἐφεξῆς δὲ τὸ κατὰ συμβεβηκὸς διορίζεσθαι τοῦ πρώτως τε καὶ καθ᾽ ἑαυτό. Τὸ μὲν γὰρ ψυχρὸν ὕδωρ, θερμῆς ἐπανάκλησιν ποτὲ ποιεῖται, τῷ ψύχειν τὸ δέρμα καὶ συνάγειν καὶ πυκνοῦν. ἕπεται γὰρ τούτῳ θερμῆς ἐπανάκλησις. ὡς ἐν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεως ἐδείκνυτο. τὸ δὲ αὖ θερμόν, ψύχει πολλάκις τῷ διαφορεῖν τὸν θερμαίνοντα χυμόν. εἰ γὰρ ταῦτα τίς διορισάμενος ἀκριβῶς οὕτω τὴν ἐξέτασιν ἀφίκοιτο τῆς ζητουμένης δυνάμεως, οὐκ ἄν μοι δοκεῖ σφαλῆναι ῥᾳδίως. ἀλλὰ τὸ μὲν ἀπὸ μηδενὸς ἄλλου ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν, ἢ τοῦ πρὸς ὃ λέγεται, καὶ πάνυ ῥᾴδιον. οὔτ᾽ εἰ φθαρτικόν ἐστιν τῶν ἐντόμων ζώων τοὔλαιον. οὔτ᾽ εἰ λιπαρὸν ἢ γλίσχρον ἢ κοῦφον ἐπισκοποῦντας, ὁπότε ζητοῦμεν εἰ θερμαίνειν πέφυκεν, ἢ ψύχειν. ἢ ξηραίνειν. ἢ ὑγραίνειν τὸ ἀνθρώπειον σῶμα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, οὔτ᾽ εἰ τὴν χροιὰν ἐρυθρόν ἐστι τὸ ῥόδον, οὔτ᾽ εἰ λευκὸν τὸ ψιμύθιον. οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης, οὔτε τὸ ἐρυθρὸν θερμόν, οὔτε τὸ λευκὸν ψυχρόν ἐστιν. ἀλλ᾽ εἰ προσφερόμενα τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἐκθερμαίνει πρώτως καὶ καθ᾽ ἑαυτά. καὶ μήτε διὰ μέσου τινὸς ἑτέρου, μήτε κατὰ συμβεβηκὸς εἴη. καὶ οὕτω γε, θερμὰ τὴν δύναμιν, ὥσπερ εἰ καὶ ψύχει, ψυχρά. ἐπεὶ πόθεν ὦ πρὸς θεῶν ἔχομεν εἰπεῖν, εἰ θερμόν ἐστι τὴν δύναμιν τὸ λευκὸν πέπερι. καὶ ὁ κόκκος ὁ κνίδειος. καὶ ὁ κνῆκος. καὶ ἡ τίτανος. καὶ ὁ λευκὸς ἐλλέβορος. ἢ πόθεν ὅτι ψυχρὸς ὁ σάμιος ἀστήρ. καὶ γῆ σελινουσία. καὶ ψιμμύθιον. καὶ χιὼν καὶ γάλα. λευκὰ μὲν τὴν χρόαν ἐστὶ σύμπαντα τὰ εἰρημένα. κατὰ μέντοι τὰς δυνάμεις αὐτῶν, ἐναντιώτατα. ἀλλὰ τὴν ἐναντίωσιν ἡ αἴσθησις κρίνει. τῆς μὲν γὰρ χιόνος προσαγομένης, εὐθύς τε κατὰ πρώτην προσβολὴν ψυχρᾶς αἰσθανόμεθα. καὶ μέχρι περ ἂν ἅπτηται, ψυχούσης ἀεὶ καὶ μᾶλλον. ὁρῶμεν δέ, μήθ᾽ ὑπομένουσαν ἔτι, μήτε σῳζομένην, εἰ βραχείας ἐπιλάβηται θερμότητος. ἡ δὲ τίτανος, οὔτε κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν φαίνεται ψύχουσα, καὶ μέχρι περ ἂν ἡμῶν πλησιάζῃ, θερμαίνει σαφῶς ἀεὶ καὶ μᾶλλον. ᾧ καὶ δῆλον, ὡς τῷ διαπαντὸς ἔν τι ποιεῖν, ἄχρι περ ἂν ἡμῶν ἅπτηται τὸ φάρμακον, ἡ οἰκεία αὐτοῦ δύναμις κριθήσεται. Τὸ γὰρ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄχρι τέλους ἕτ᾽ ἂν ὁμαλῶς θερμαῖνον ἀεὶ καὶ μᾶλλον οὐ κατά τι συμβεβηκός. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἐστὶ τοιοῦτον. οὕτω δὲ καὶ τὸ ψυχρὸν ἀπ᾽ ἀρχῆς μέχρι τέλους ψυχρόν ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν. οὐ

κατὰ συμβεβηκός. εἰ δὲ μήτε ἀναμεῖναι χρόνον, ἐξ ὑστέρου τε μετὰ τὴν ἄρσιν ἐξετάσεις τὴν δύναμιν αὐτοῦ,
σφαλήσῃ πολλαχόθεν. καὶ ἴσως δέ ποτε καὶ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, οὐ ψυχρὸν μόνον εὑρεῖς τὴν δύναμιν, ἀλλὰ
καὶ θερμόν. ὅτε μὲν ψύχειν φαίνεται διὰ παντὸς ἕστ' ἂν ἡμῖν πλησιάζῃ, ψυχρόν. ὅτε δὲ πολλάκις ἐπα-
νάκλησιν θερμότητος ἤνεγκεν, θερμόν. οὔκουν χρὴ ταῦτα παραλιπεῖν ἀδιόρισα. καὶ τῶν κειμένων
ἕκαστον φαρμάκων, ὡς καὶ τοῖς περὶ κράσεως ἐλέγετο. μηδὲ μιᾶς ἐπικτήτου ψύξεως ἢ θερμότητος ἔσω
μετέχειν. ἵνα μὴ νοθεύσῃ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἡ ἐπίκτητος ποιότης. ἔτι τε πρὸς τούτοις ὡς καὶ
ταῦτ' ἐλέγετο, διωρίσθω σοι καὶ τροφὴ φαρμάκου. καὶ μνημονευέσθω πρός τι μὲν ἄμφω λεγόμενα. πολ-
λαχόθι δὲ περὶ μίαν οὐσίαν συνιστάμενα. καθ' ὅτι καὶ τοῦτ' ἐπεδείξαμεν. οὐδὲν δὲ ἧττον, ὅτι τὰ μὲν, ὅλαις
ταῖς οὐσίαις, εἰς ἄλληλα δρᾷ καὶ πάσχει. τὰ δὲ κατὰ μίαν ἢ δύο ποιότητας. καὶ πρὸς τούτοις, τὰ μὲν
10 εἶναι λεπτομερῆ. τὰ δὲ παχυμερῆ. λεπτομερῆ μὲν, ὅσα ῥᾳδίως εἰς λεπτὰ καταθραύεται. παχυμερῆ
δὲ τἀναντία. ἁπλῶς δὲ εἰπεῖν, ἁπάντων χρὴ μεμνῆσθαι τῶν ἐν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων εἰρημένων διο-
ρισμῶν. ἵνα κατ' ἐκείνους ἐξετάζηται τῶν εἰδῶν φαρμάκων ἡ δύναμις. ἔστω δὴ πρῶτον ἡμῖν ὕδωρ,
εἰς σκέψιν προβεβλημένον. ὅτι καὶ κοινότατον ἅπασιν ἀνθρώποις ἐστὶν, ὑγιαίνουσί τε καὶ νοσοῦσιν. καὶ ἀναγ-
καιότατον εἰς τὴν ζωήν. καὶ πρῶτον μὲν εὐκράτῳ σώματι προσφερέσθω, μήτε ψυχρὸν ἐπισήμως, μή-
τε θερμόν. ἐφεξῆς δὲ καὶ τοῖς δυσκράτοις φύσει. καὶ τρίτοις τοῖς κατὰ πάθος. οὕτω γὰρ ἀκριβῶς ἐπὶ
πάντων ἐξετάσαιμεν ἂν αὐτοῦ τὴν οἰκείαν δύναμιν. τῷ μὲν οὖν εὐκράτῳ προσφερόμενον ἐν χρόνῳ πλείο-
νι καταψύξει πάντως αὐτό. τῷ δὲ δυσκράτῳ, θᾶττον μὲν τὸ ψυχρότερον ψύξει. βραδύτερον δὲ τὸ θερμό-
τερον. ἀεὶ δὲ πάντα ψύξει. καὶ εἰ μὴ πολλαῖς ἐφεξῆς ἡμέραις, ἀλλὰ μιᾷ τις αὐτῷ χρήσαιτο ἢ πλεισ-
σιν ὥραις. οὐδὲ γὰρ ἐπανάκλησιν ἔστιν οὐδενὸς αὐτῶν, τό γε τοιοῦτον ποιήσεται θερμότητος. ἀκραιφνὲς γὰρ
20 ψυχρὸν εὐσάρκῳ καὶ νέᾳ φύσει σώματος ὀλιγοχρονίως ὁμιλῆσαν, ἀνακαλεῖται θερμασίαν. ἄλλως δὲ
χρωμένων, ἀεὶ καταψύξει. καὶ μὲν δὴ καὶ εἰ τοῖς ἁπλῷ τινὶ νοσήματι νοσοῦσιν, ἤτοι θερμῷ τὴν κρᾶσιν ἢ
ψυχρῷ προσαχθείη τὸ τοιοῦτον ὕδωρ, ἐμψύξει καὶ τούτους σαφῶς. ἁπλοῦν γὰρ εἶναι χρὴ τὸ πάθος. ὡς
καὶ τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων διώρισται. χάριν τοῦ μὴ κατὰ συμβεβηκὸς, ἀλλὰ διὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἐμψύ-
χειν τὸ προσαγόμενον. ἐπεί τοι πολλάκις συνθέτου τῆς διαθέσεως οὔσης, πρώτως μὲν ἄλλο τι γίνεται
πρὸς τοῦ φαρμάκου, κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, ἄλλο. καθάπερ ἐν ταῖς φλεγμοναῖς. ἔγγονον μὲν γάρ ἐστι θερ-
μοῦ ῥεύματος καὶ πολλοῦ τὸ πάθος. ὅσα δὲ θερμαίνει μετρίως φάρμακα κενοῦντα τὸ περιττὸν εὐθὺς
οἶμαι καὶ ψυχρότερον τὸ πεπονθὸς ἐργάζεται. ἀλλ' ὅταν ἁπλῆ καὶ μία διάθεσις ᾖ, τὸ κατὰ συμβεβη-
κὸς ἐπ' αὐτῆς οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι. οὕτω γοῦν ἐξετάζοντί σοι πανταχόθεν φανεῖται τὸ πότιμον ὕδωρ
ψυχρόν. οὐ μὴν τῶν ἄλλων γε ὑδάτων τῶν αὐτοφυῶν, ὅσα δὴ θειώδη τε καὶ ἀσφαλτώδη καὶ νιτρώδη ταῖς
30 ποιότησιν ἐστὶν ἡ αὐτὴ δύναμις. οὐδὲν γὰρ αὐτῶν ὅταν ἐπικτήτου θερμότητος ἢ ψυχρότητος χωρισθὲν
προσφέρηται, ψύχειν φαίνεται. καὶ μέν γε καὶ ἡ θάλαττα καὶ αὐτὴ πρὶν ἐπίκτητον ψύξιν ἀκραιφνῆ
προσλάβῃ, οὐ πάνυ τι φαίνεται ψύχουσα. κατὰ μὲν γὰρ τὸ πότιμον ὕδωρ, εἴ τις δι' ὅλης ἡμέρας ἐννήχοι-
το μὴ πάνυ ψυχρὸν ὑπάρχον, ἀλλ' ὡς ἐξ ἡλίου χλιαρὸν, ἐξ ἀνάγκης ψυγήσεται. θάλατταν δ' ἀλύπως
ἤνεγκαν οὐ δι' ὅλης ἡμέρας μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ νυκτὸς ἐνίοτε πάμπολλοι τῶν νέων. ὥστε δῆλον, ὡς τὸ μὲν
ὕδωρ τὸ γοῦν πότιμον καὶ γλυκὺ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ἀεὶ ψυχρόν ἐστιν. ἡ θάλαττα δ' οὐχ ὁμοίως. εἰ δὲ
καὶ μὴ προσθείημέν ποτε ἐν τῷ λόγῳ τὸ πότιμον. ἀλλ' ἁπλῶς εἴποιμεν ὅσον ἐφ' ἑαυτὸ ψυχρὸν εἶναι τὸ
ὕδωρ, οὐ χρὴ συκοφαντεῖν ὡς ἐλλιπῶς ἢ ἀδιορίστως εἰρηκότας. ὅτι γὰρ ἂν ἀκριβῶς τε καὶ εἰλικρινῶς
ὕδωρ ἢ πάσης ἑτέρας οὐσίας ἄμικτον, ἐξ ἀνάγκης ἐκεῖνο ψυχρόν ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν. εἰ δή-
τοι δι' ἀσφαλτώδους ἢ θειώδους ἢ νιτρώδους ἢ στυπτηριώδους χωρίου διηθούμενον ῥύποι, τότε τῆς οὐσίας
40 αὐτοῦ καὶ ἅμα ἑαυτῷ παρασύροι, μικτὸν ἤδη τὸ τοιοῦτόν ἐστι καὶ οὐκ ἀκριβῶς ὕδωρ. ὥσπερ εἰ καὶ σὺ
βουληθεὶς αὐτὸς, ἢ ἁλῶν ἢ στυπτηρίας ἢ τινὸς ἑτέρου τοιούτου μίξαι τυχὸν ὕδατι ποτίμῳ, καθά-
περ καὶ ποιοῦμεν πολλάκις, ὅταν ἀποροῦντες θαλάττης ἅλμην σκευάσαι βουληθῶμεν. ἐμβάλλομεν γὰρ
τηνικαῦτα τῶν ἁλῶν τῷ ὕδατι, καὶ τοσοῦτόν γ' ἄρα τὸ διαλλάττον ἐστὶ τῆς δυνάμεως, ὥστε τὸ μὲν ὕδωρ
αὐτὸ τὸ γλυκὺ δηλονότι, τὸ μήτε ψυχρὸν ἐπιφανῶς μήτε θερμὸν, ἀλλ' οἷον τὸ καλούμενον εἰληθερές, εἰ
προσφέρεις ἑλκεσι περὶ τὰ ἕλκη τι, βλάβην οὐδεμίαν ἐργάσῃ περὶ τὸ σῶμα τ' ἀνθρώπου. θάλατταν δὲ ἢ ἅλμην ἤ
τι τοιοῦτον ὕδωρ ἐπίμικτον ἀσφαλτῶδες ἢ θειῶδες εἰ προσενέγκῃς, οὕτως βλάψαις τὸν ἄνθρωπον, ὡς
ἐπικαῦσαι τὸ μέλος. ὕδωρ μὲν οὖν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ψυχρὸν τὴν δύναμιν ἐστίν. εἰ δ' ἐπίκτητόν τι αὐτῷ θερ-
μότητα προσάψας ἐθέλοις καταντλεῖν ἀνθρώπου σῶμα, νομιεῖς μὲν ἴσως ἁπλοῦν τι καὶ φυσικὸν προ-
σενηνοχέναι. τὸ δ' ἄρα σύνθετόν πώς ἐστι. ἤτοι μοῖράν τινα τῆς οὐσίας τοῦ πυρὸς, ἢ τήν γε ποιότητα πάν-
50 τως προσειληφός. ὡς γὰρ εἰ καὶ τῶν ἁλῶν ἐμεμίχεις αὐτῷ, σύνθετον ἂν ἦν ὁμολογουμένως, οὕτω καὶ μᾶλ-
λον ἐπειδὴ πυρὸς ἔμιξας. εἴτ' οὖν ποιότητος, εἴτ' οὐσίας εἰργάσω πως καὶ νῦν σύνθετον. ἔστι δὲ δήπου καὶ
τὸ ἰλυῶδες ὕδωρ, σύνθετον ὡς καὶ τὸ τοῦ Νείλου καὶ κατ' Αἴγυπτον. ἀλλὰ διὰ τῶν κεραμίων ἀγγείων διη-
θούμενον, ἀκριβῶς γίνεται καθαρόν. χρὴ δὲ μὴ ἅπαξ. καὶ δὶς ἢ τρὶς διηθεῖν αὐτὸ καίτοι καὶ οὕτως ἴσως
ἀδύνατον ἀκριβῶς ἐργάσασθαι καθαρόν. ἀλλ' ὅταν ἐκφύγῃ πᾶσαν αἴσθησιν ἡ ἐνθεῖ φερομένη τοῖς ὕδα-
σιν ἰλὺς, ἀρκεῖ πρός γε τὴν τοιαύτην χρείαν τὰ τοιαῦτα καθαρὰ καὶ εἰλικρινῆ λέγειν ὕδατα. τρισὶ
δ' αἰσθήσεσιν κρίνεται ταῦτα. γεύσει. καὶ ὄψει. καὶ ὀσφρήσει. γεύσει μὲν, εἰ μηδὲ μιᾶς προσβάλλοι

ποιότητος. ἀλλ᾽ ἀκριβῶς ἄποιον φαίνοιτο. τῇ δ᾽ ὄψει, καθαρόν. ὅταν εἰλικρινὲς ᾖ καὶ διαυγὲς ἀκριβῶς.
οὕτω δὲ καὶ πρὸς τὴν ὀσμήν, οὐδεμίαν ἐμφαίνειν αὐτὸ χρὴ ποιότητα. καθάπερ ἔνια τῶν ἐσχάτως μοχθη-
ρῶν ὀξύτητος ἢ δριμύτητος. ἢ ἅλμης. ἢ σηπεδόνος. ἢ τινὸς ἄλλης κακίας ἀρρήτου προσβάλλει. τὸ τοίνυν
ἐκτὸς ἁπάντων τούτων ὕδωρ, ἔστι μὲν οὐδ᾽ αὐτὸ πρός γε τὴν φύσιν εἰλικρινὲς ἀκριβῶς, ὥσπερ οὐδ᾽ ἄλλο τι
τῶν τεττάρων στοιχείων τῶν αἰσθητῶν. ὡς μέντοι πρὸς αἴσθησίν τε καὶ χρείαν, εἰλικρινὲς ὑπάρχει. τὸ γοῦν
τοιοῦτον ἐστὶ καὶ ψυχρὸν ὡς εἴρηται κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν. ἐπεί τοι θερμήνας σφοδρῶς, οὐχ ὕδωρ μό-
νον, ἀλλὰ καὶ μανδραγόραν καὶ ὑοσκύαμον. καὶ κώνειον. καὶ μηκώνιον. οὐ μόνον ἂν ἐκθερμήνας προσφέ-
ρων, ἀλλὰ καὶ καύσειας ἀνθρώπειον σῶμα. πάντ᾽ οὖν τὰ δοκιμαζόμενα φάρμακα, πάσης ἐπικτήτου
τε καὶ σφοδρᾶς θερμότητός τε καὶ ψύξεως ἐκτὸς ἔστησαν, μὴ μόνον ὕδωρ. ὅτι δὲ ψύχει σαφῶς ἅπαν
10 ὕδωρ γλυκύ, μάθοις ἂν κἀνθένδε. κηρωτὴν ὑγρὰν εἰ δι᾽ ὕδατος ψυχροῦ μαλάξας καὶ ἀναδεύσας ἐπιμελῶς
ἐπιθείης θερμῷ τινὶ παθήματι, παραχρῆμα καταψύξεις αὐτό. χρὴ δ᾽ ὡς ὅτι πλεῖστον μιγνύναι τοῦ
ὕδατος. γένοιτο δ᾽ ἂν ἡ μίξις ὧδέ πως ἄριστα. καθαρὸν ὡς ἔνι μάλιστα κηρὸν ἐλαίῳ χρὴ τήξαντας, ὑγρὰν
ποιῆσαι κηρωτήν. ἔπειτα ψύξαντάς τε καὶ ξύσαντας, ἐν θυίᾳ μαλάττειν διὰ τῶν χειρῶν ὕδωρ ψυχρὸν
παραχέοντας, εἰς ὅσον ἂν ἡ κηρωτὴ δύνηται δέχεσθαι, καὶ μήπως περιρρέῃ τὸ ὕδωρ. ἐμψύχει τοῦτο καὶ
τοὺς ἐν πυρετῷ καυσουμένους, εἰ κατὰ τῶν ὑποχονδρίων ἐπιτεθείη, καὶ φλεγμονὴν ἅπασαν. ὡσαύ-
τως δ᾽ ἕρπητάς τε καὶ ἄνθρακας. ἐρυσιπέλατα καὶ φύγεθλα. καὶ πάντα ἁπλῶς εἰπεῖν τὰ θερμὰ νοσή-
ματα. μὴ τοίνυν ὕδωρ, ἀλλὰ καὶ θάλατταν ἢ ἅλμην αὐτῷ παραμίξας ἐφ᾽ ἑνὸς τῶν εἰρημένων, ὅτου βού-
λῃ χρήσασθαι. θεάσῃ γὰρ αὐτίκα διαφορὰν οὐ σμικράν. οὐ μόνον οὐκ ἐμψύχοντος ἔτι τοῦ γινομένου φαρ-
μάκου τῶν εἰρημένων διαθέσεων οὐδεμίαν, ἀλλὰ καὶ προσεκκαίοντος. οὕτως ἄρα πολλὴ διαφορὰ τῶν ποτίμων
20 ὑδάτων ἐστὶ πρὸς ἅλμην τε, καὶ νιτρώδη. καὶ χαλκάνθου. καὶ μίσυος. καὶ χαλκίτεως. ἢ τινὸς ἁπλῶς τῶν
φύσει θερμῶν φαρμάκων ἐμφαίνοντος τῇ γεύσει. πολέμια πάντα ταῖς θερμαῖς τοῦ σώματος ἡμῶν
διαθέσεσιν ὑπάρχει. ὧν δῆλον, ὡς ταυτὶ μὲν ἅπαντα, θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν ἐστίν. τὸ δὲ πότιμον ὕδωρ μό-
νον ψυχρόν. ὅτι δὲ καὶ ὑγρὸν τοῦτο μόνον τῶν εἰρημένων ὑδάτων, ἀκριβῶς ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιγνώσῃ με-
θόδου. τά τε γὰρ ἕλκη τὰ πέρα τοῦ δέοντος αὐχμώδη καὶ ξηρὰ τούτῳ τέγγων, αὐτίκα μάλα ποιήσεις ὑ-
γρὰ καὶ πλαδαρά, τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑδάτων ξηραινόντων τὰ ἕλκη. τά τε τῶν ἁλιέων ξηρά τε καὶ
τεταριχευμένα φαίνεται. τά τε τῶν βαλανέων, ὑγρὰ καὶ πλαδαρά. κἂν εἰ βουληθείης δὲ βρέχων μο-
τὸν ἐπιτιθέναι τοῖς ἕλκεσιν, ὑγρὰ μὲν ἀπὸ τοῦ ποτίμου, ξηρὰ δὲ ὑφ᾽ ἅλμης τε καὶ θαλάττης εὑρήσεις γι-
νόμενα. τὰ μέντοι στυπτηριώδη τῶν ὑδάτων, οἷα τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἀλβοῦλα προσαγορευόμενα, καὶ
τοῖς ἄλλοις μὲν ἕλκεσιν ἐστὶν ἐπιτήδεια. καὶ τὰ ῥευματικὰ δὲ πάντα ξηραίνει ῥᾳδίως. οὕτως ἄρα τῶν ἄλ-
30 λων ὑδάτων, οὐδὲν ὑγραίνειν πέφυκεν, ὅτι μὴ δι᾽ ὕδωρ ἐστὶν ἀκριβῶς, ἀλλ᾽ ἐπίμικτόν τε καὶ νόθον, ἤτοι
στυπτηρίας τε καὶ χαλκίτεως ἢ ἁλῶν ἢ τινὸς ἄλλου τοιούτου προσειληφός. ὅθεν αὐτῶν ἔνια παροξυ-
ντικὰ τῶν ἑλκῶν ἐστίν, ὅσα τε δριμέα ἱκανῶς ὑπάρχει καὶ δακνώδη. καὶ μὲν δὴ καὶ δίψῃ δή τι, τὸ μὲν ὕ-
δωρ, ἴαμα. τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα παροξυντικά, καὶ τοῖς ὑδερικοῖς, ἐναντιώτατον μὲν καὶ πόμα καὶ λου-
τρὸν τὸ ὕδωρ τὸ γλυκύ. τὰ δ᾽ ἁλμυρώδη καὶ νιτρώδη καὶ θειώδη καὶ ἀσφαλτώδη πάντα χρηστά. καὶ μι-
μήσασθαι δ᾽ ἂν δύναιο, καθάπερ θάλατταν, οὕτω καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐπιμιξίᾳ τῆς οὐσίας. ἥτις ἂν
ἐν ἑκάστῳ φαίνηται κρατεῖν. θεῖον μὲν γὰρ ἐμβαλὼν ὕδατι γλυκεῖ, θειῶδες ὕδωρ ἐργάσῃ. στυπτηρίαν
δέ, στυπτηριῶδες, καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον. Αὕτη μὲν οὖν ἡ οἰκεία φύσις τοῦ ὕδατος, ὑγρά τε ἐστὶ καὶ ψυ-
χρά. προσλαμβάνον δ᾽ ἐπίκτητον θερμότητα, θερμαίνει μὲν καὶ ὑγραίνει τὰ πλησιάζοντα. πλὴν οὐχ
ὁμοίως ἄμφω πέφυκε δρᾶν ἅμα. ἀλλ᾽ ὑγραίνει μὲν ἄκρως, ἄν τε χλιαρόν, ἄν τ᾽ εὔκρατον, ἄν τε καὶ θερμό-
40 τερον ὑπάρχῃ. θερμαίνει δ᾽ οὐκ ἄκρως, τό γε μὴ ζέον ἐσχάτως. ἐξεταζέσθω δ᾽ ὁ λόγος ἐπὶ τῆς εὐκράτου
φύσεως πρῶτον. ἂν τοίνυν ταύτῃ προσφέρῃς ὕδωρ εὐκράτως θερμόν, εἴτε λούων, εἴτε καταντλῶν.
ὅτι δήποτε μόριον, ὑγρότερον ἀποδείξεις αὐτὸ καὶ θερμότερον ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ τῆς καταντλήσεως.
εἰ δ᾽ ἐπὶ τούτῳ παύσαιο μὴ συναγαγὼν καὶ πιλήσας καὶ πυκνώσεις τὸ σῶμα ψυχροῦ χρήσει, μικρὸν ὕστε-
ρον εὑρήσεις αὐτὸ ψυχρότερον ἑαυτοῦ γεγονέναι. ἀραιούμενον γάρ τι τὸ σῶμα, ψυχρότερον γίνεται, δια-
πνεομένης ἀμετρότερον τῆς ἐμφύτου θερμασίας. οὐ μὴν ὥσπερ ψυχρότερον ἐς ὕστερον ἡ τοῦ θερμοῦ χρῆ-
σις. οὕτω καὶ ξηρότερον ἀποδείκνυσι τὸ σῶμα. καίτοι καὶ τοῦτ᾽ ἂν δόξῃ γίγνεσθαι, διά τε τὴν ἀραίωσιν τῶν
πόρων, καὶ μαλακότητα τοῦ σώματος καὶ χύσιν τῆς οὐσίας. ἀτμίζειν γὰρ ἀνάγκη πλέον ἐπὶ ταῖς τοιαύ-
ταις διαθέσεσιν. ὁ δ᾽ ἀτμός, ὑγρόν ἐστι λελεπτυσμένον. ἀλλὰ γάρ, οὐχ ὧδ᾽ ἔχει τἀληθές. ἥ τε γὰρ μαλακό-
της, ἣν ἐπὶ ταῖς θερμολουσίαις ἐπικτᾶται τὰ σώματα, μόνης ὑγρότητος ἴδιον, ἀχώριστον σημεῖον
50 ἐν ζώου σώματι καθάπερ ἐν τοῖς περὶ κράσεων ἐδείξαμεν. ἥ τ᾽ ἐν τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις σάρξ, ἐναργῶς
τὸ τοιοῦτον ἐμφαίνει, πλαδαρὰ καὶ βρυώδης ἐπὶ ταύταις ταῖς δι᾽ ὕδατος θερμοῦ καταντλήσεσιν
ἀποτελουμένη. κενοῦται μέντοι τὸ σῶμα κατὰ τὰς τοιαύτας διαθέσεις. ὡς ἔλαττον ἴσχειν ὑγρότητος
ἐν ἑαυτῷ νῦν ἢ πρόσθεν. καὶ συγγνοίη τις ἂν τοῖς οἰομένοις ἐπί τε ταῖς θερμολουσίαις καὶ ταῖς καταν-
τλήσεσιν τοῦ συμμέτρου θερμοῦ ξηραίνεσθαι τὸ σῶμα. παραπλήσιον γάρ τι σφάλλονται, τοῖς ὑπολαμ-
βάνουσιν τοὺς γέροντας τῶν νεανίσκων ὑγροτέρους εἶναι. περιττώματα μὲν γὰρ ὑγρὰ πλείω τοῖς γέρου-
σιν. αὐτὰ δὲ τὰ πεφυκότα καὶ ὀργανικὰ μόρια τοῖς νεανίσκοις ὑγρότερα, καθ᾽ ὅτι δέδεικται καὶ διὰ τῶν

δευτέρου περὶ κράσεων. οὕτω δὲ καὶ περὶ τῶν καταιωνήσεών τε καὶ λουτρῶν ἔχει, καὶ πάσης ἁπλῶς τῆς
δι' ὕδατος θερμοῦ τέγξεως. αἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἀγγείοις καὶ ταῖς ἄλλαις χώραις ταῖς κοίλαις ὑγρότητες,
ἐκκενοῦνται πᾶσαι. τὰ σώματα δ' αὐτὰ τῶν ἀγγείων, καὶ σύμπαν τὸ σαρκῶδες γένος, ὑγρότερον ἑ-
αυτοῦ γίνεται. καὶ ταύτην μόνην ὡς ἔοικεν οὐδέποτε ἀποβάλλει τὴν δύναμιν τὸ ὕδωρ. οὐδὲ γὰρ ὅταν
ζέον κατακαύσῃ τὰ σώματα, ξηρὰ τὰ καυθέντα γίνεται, ὡς τοῖς ὑπὸ πυρὸς ὀπτηθεῖσιν. ὡσαύτως οὐδ'
ἐπειδὰν ἄκρως ψυχρὸν γενόμενον δι' ὅλης ἡμέρας ἢ καὶ πλείονι χρόνῳ καταντλῆται τινὸς μορίου, ξη-
ρότερον ἀπεργάζεται τοῦτο. καίτοι ῥυσόν γε φαίνεται, καὶ πάνυ μικρόν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν αὐτῷ διὰ τὸ
κεκενῶσθαι τὴν ἐκ τῶν ἀγγείων τε καὶ τῶν ἄλλων χωρίων ὑγρότητα συμβαίνει. τὰ πεφυκότα δ' αὐ-
τὰ, κατ' οὐδὲν ἑαυτῶν γίνεται ξηρότερα. καὶ χρὴ μεμνῆσθαι καὶ τούτου, καὶ παρ' ὅλον ἀεὶ φυλάττειν τὸν
10 λόγον. ὡς ἔκ τε τῶν ἐναργῶς φαινομένων συλλογίζεσθαι τὴν δύναμιν ἑκάστου τῶν φαρμάκων. ἀεί τε πρὸς
ὃ λέγεται θερμὸν ἢ ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν εἶναι πρὸς τοῦτο δοκιμάζειν. ἐξεπιμέτρου δ' εἰ βούλοιτό τις ἀπὸ τῶν
ἔξωθεν ἐπάγειν τὰς πίστεις, οὐ κωλύω μὲν οὐδὲ τοῦτο. προσέχειν δ' ἀκριβῶς τὸν νοῦν αὐτῷ συμβουλεύω.
παραλογισμοὺς γὰρ ἴσχει συχνούς. ἀλλὰ τούτους μὲν ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἐρῶ. ὁ δὲ μόνον αὖ τις ἀπὸ τῶν ἔξω-
θεν εἰς πίστιν τοῦ θερμαίνειν ἢ ψύχειν τὸ κρινόμενον φάρμακον λαμβάνοι, τὸ κατὰ τὴν τοῦ πυρὸς ὁμι-
λίαν ἐστίν. οὐ γὰρ ἀπὸ τρόπου τὸ ῥᾳδίως ἐκπυρούμενον ὑπολαμβάνειν θερμὸν εἶναι δυνάμει. μεμνήμε-
θα γὰρ οἶμαι τῶν τοῦ δυνάμει σημαινομένων ἁπάντων ἐν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων διῃρημένων. ἓν δ'
ἐξ αὐτῶν ἦν, καὶ τὸ κατὰ τὴν οἰκείαν ὕλην τοῦ λεγομένου, τὸ δ' ἔτι κατὰ δύναμιν ὑπάρχειν. εἰ δ' ἔτι ῥᾳ-
δίως εἰς πῦρ μεταβάλλοι, δυνάμει τοῦτο πῦρ ἐστιν, οὐκ ἐνεργείᾳ δηλονότι. τουτὶ μὲν γὰρ τὸ δυνάμει τῷ κατ'
ἐνέργειαν ἀντιδιαιρεῖται. τὸ καθ' αὑτό. θάτερον δὲ, τῷ κατὰ συμβεβηκός. ἐν τούτῳ τοίνυν τῷ τρόπῳ τῆς
20 κρίσεως, ἐπισκέπτεσθαί τε καὶ διορίζεσθαι προσήκει. Μεταβαίνειν δὲ ἀσφαλῶς βουλόμενον ἀπὸ τῶν
ἔξωθεν ἤδη τὰ τῶν ζώων σώματα, σκοπεῖσθαι πρῶτον μὲν εἰ λεπτομερές ἐστιν, ἢ παχυμερὲς τὸ δοκιμα-
ζόμενον φάρμακον. δεύτερον δὲ, εἰ συνεχὲς αὑτῷ καὶ πυκνὸν ὅλον. ἢ διαλείμματ' ἔχον. καὶ ἀραιόν. καὶ
διὰ τοῦτο χρὴ πλείονα καὶ περὶ τούτου ποιήσασθαι λόγον. ἀρχὴ γάρ τις ἔοικεν εἶναι καὶ αὐτὸ καὶ οἷον στοι-
χεῖόν τι παμπόλλης θεωρίας δεόμενον. φαίνεται τοίνυν οὐδὲν τῶν ὁμολογουμένων θερμῶν ταῖς
δυνάμεσιν ἡμᾶς θερμαῖνον, πρὶν εἰς λεπτὰ καταθραυσθῆναι. πέπερι οὖν ἁδρομερὲς εἴ τις ἐπι-
πάττοι τῷ δέρματι, θερμότητος οὐκ ἂν οὐδὲ μιᾶς αἴσθοιτο. κατὰ ταυτὰ δὲ, κἂν εἰ κατὰ γλώττης ἐπι-
θείη. κἂν εἰ καταπίοι. κἂν ὁπωσοῦν ἄλλως ἁδρομερεῖ χρήσαιτο. μὴ λειώσας ἀκριβῶς καὶ δια-
σείσας, καὶ πάνυ λειώσας ὡς χνοῶδες γενέσθαι. τὸ μὲν γὰρ ὡς χνοῦς λεπτὸν κατὰ τοῦ δέρμα-
τος ἐπιπαττόμενον, θερμαίνει. καὶ μᾶλλον εἰ ἀνατρίψαις αὐτὸ καὶ κατὰ τὴν γλῶτταν ἐπιβαλλόμε-
30 νον, καὶ εἰς τὴν γαστέρα καταπινόμενον. ὁλοσχερὲς δὲ καὶ ἁδρομερὲς ἐπιτιθέμενον, οὔτε δέρμα θερμαί-
νει. καὶ τῇ γλώττῃ καὶ τῇ γαστρὶ βραχεῖαν θερμότητος αἴσθησιν ἐπιφέρει. ἐπεὶ τοίνυν λεπτομερὲς μὲν κα-
λεῖται τὸ ῥᾳδίως εἰς λεπτὰ καταθραυόμενον. ἁδρομερὲς δὲ, τὸ ἐναντίον. ὑπάρχει δὲ τοῖς μὲν σκληροῖς καὶ
γλίσχροις, ἢ μόγις καὶ χαλεπῶς, ἢ οὐδ' ὅλως εἰς λεπτὰ καταθραύεσθαι. τοῖς δὲ κραύροις καὶ μαλακοῖς
ἄνευ γλισχρότητος, ἑτοίμως εἰς λεπτότητα λύεσθαι. πρόδηλον οἶμαι τοὐντεῦθεν. ὡς πολλὰ δυνάμει
μέν ἐστι θερμὰ, καὶ ῥᾳδίως ἐκπυροῦται. θερμαίνει δὲ οὐ ῥᾳδίως ἡμᾶς. τὸ μὲν γὰρ πῦρ ἁπάντων λεπτομε-
ρέστατόν τε ἅμα καὶ θερμότατον ὑπάρχον, εἴς τε τὸ βάθος αὐτὸ διικνεῖται ῥᾳδίως, καὶ καταθραύει καὶ λε-
πτύνει. καὶ μεταβάλλει. καὶ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μεθίστησι φύσιν. ὁμιλοῦν παντὶ καὶ κρατοῦν τοῦ πλησιά-
ζοντος. ἡ δ' ἡμετέρα θερμασία πρὸς τῷ παχυμερὴς εἶναι καὶ ἀτμώδης, ἔτι καὶ ἀσθενής ἐστιν, ὡς μὴ ῥᾳ-
δίως μεταβάλλειν τὸ πλησιάζον. ἐδείχθη δὲ ἐν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων, οὐ χωρὶς ἕπεσθαι τοῖς ἐν τῷ δι-
40 ειλεγμένοις ἀδύνατον, ὡς οὐδὲν τῶν θερμαίνειν ἡμᾶς φαινομένων, ὁμοίως τῷ πυρὶ θερμαίνειν πέφυ-
κεν. ἀλλ' ὡς εὐέξαπτος ὕλη. τὴν γὰρ ἀρχὴν τῆς μεταβολῆς ἐκ τῆς ἐν ἡμῖν θερμότητος λαμβάνοντα κα-
θάπερ οἱ ξηροὶ κάλαμοι παρὰ τοῦ πυρὸς, ἀντιθερμαίνει τε ἡμᾶς, καὶ οἷον μόρια ἅττα τῆς ἐμφύτου γίνεται
θερμασίας, ὡς ἐκεῖνοι τοῦ πυρός. ὃ γὰρ ἦν πρότερον κάλαμος, τοῦτο νῦν γίνεται πῦρ. ὥστε καὶ τὴν οὐ-
σίαν αὐξάνειν τοῦ μεταβάλλοντος αὐτὸ πυρός. ἐδείχθη δὲ καὶ ὡς ἔνια βραχείας μεταβολῆς ἔξωθεν τυ-
χόντα, κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἤδη φύσιν, ἐπιπλεῖστον ἀλλοιώσεως προέρχεται. ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ τὴν μὲν
ἀρχήν τι τῶν φαρμάκων τῆς πρώτης μεταβολῆς, ἐκ τῆς ἐν ἡμῖν ἴσχει θερμασίας. ἐπιπλέον δ' ἐντεῦθεν
καὶ αὐτοῦ τοῦ μεταβάλλοντος προέρχεται. ἡ γὰρ ἰδιότης ἑκάστου τῶν σωμάτων ἡ μὲν εὐφυής. ἡ δ' ἀφυὴς
εἰς θερμασίαν ὑπάρχουσα, ταῖς ἴσαις ἀρχαῖς, οὐκ ἴσην τὴν αὔξησιν ἑπομένην ἴσχει. καὶ μὴν, ὅτι γε τὸ
μὲν σμικρὸν πάνυ σῶμα, ῥᾳδίως ἀλλοιοῦταί τε καὶ μεταβάλλεται πρὸς τοῦ πλησιάζοντος, τὸ δὲ μεῖζον
50 ἐν χρόνῳ τε καὶ μόλις αἰσθητὴν ἴσχει τὴν ἀλλοίωσιν, οὐ τοῖς φυσικοῖς μόνοις ἀνδράσιν ἀποδεδειγμένον, ἀλ-
λὰ καὶ πρὸ ἁπάντων αὐτῶν ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ γινομένου πείρας πεπιστευμένον, ἱκανῶς μαρτυρεῖ τοῖς νῦν
λεγομένοις. εἰ γὰρ τὰ τοῦ πεπέρεως μόρια δεῖται ἀρχήν τινα μεταβολῆς λαβεῖν ἐξ ἡμῶν. λαμβάνειν δὲ
ῥᾷον ὅσωπερ ἂν ᾖ σμικρότερα. θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ θᾶττον αὐτῶν αἰσθανόμεθα θερμαινόντων, ὅσωπερ ἂν
ἐπιμελέστερον εἰς ἐλάχιστα καταθραύσωμεν. ἀλλὰ μὴν ὅτι γε τὸ μὲν ἐκτὸς πέρας τοῦ δέρματος, καὶ τυ-
λῶδές ἐστι καὶ σκληρὸν καὶ ψυχρόν. τὸ δ' ὑπ' αὐτὸ βάθος ἅπαν ὅσωπερ ἂν εἴσω προερχώμεθα, τοσού-
τῳ θερμότερον, οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ. προσθεὶς δὴ τούτῳ τῷ λόγῳ δύο ἑτέρας ἀρχὰς, ἐν ἄλλαις ἡμῖν

πραγματείαις ἀποδεδειγμένας, οὕτως ἤδη συλλογίζεσθαι δυνήσῃ τὸ πᾶν. ἡ μὲν ἑτέρα τῶν εἰς τὴν ἀπό-
δειξιν ἀρχῶν, ἢ λημμάτων, ἢ ἀξιωμάτων, ἢ προτάσεων, ἢ ὅπως ἂν ἐθελήσῃς ὀνομάζειν, ἐν τοῖς περὶ κρά-
σεων ὑπομνήμασιν ἀποδέδεικται. συνεχὲς μὲν ἑαυτῷ τὸ πᾶν εἶναι δέρμα, κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς γένε-
σιν. ἐν χρόνῳ δὲ κατατιτρᾶσθαί τε, καὶ πόρους ἔχειν παμπόλλους ὁμοίως τοῖς κοσκίνοις. ἡ δ' ἑτέρα τῶν εἰς
τὸν συλλογισμὸν χρησίμων προτάσεων ἐστὶ, τὸ ἔκπνουν εἶναι καὶ εἴσπνουν τὸ σῶμα πᾶν ὡς Ἱπποκράτης
ἔλεγεν. εἴρηται δὲ καὶ περὶ ταύτης ἐπὶ πλέον ἐν τῷ περὶ χρείας σφυγμῶν, ἐπιδεικνύντων ἡμῶν,
ὡς ἐπειδὰν εἰς ἑαυτὰς ἕλκωσιν αἱ ἀρτηρίαι διαστελλόμεναι πανταχόθεν, καὶ διὰ πάντων ἐπισπώμεναι
τῶν περάτων, οὐκ ἀέρα μόνον ἢ ἀτμὸν, ἕλκωσιν, ἀλλὰ καὶ πᾶν, ὅ, τι ἂν εὐελκτόν τε καὶ λεπτομερὲς
ὑπάρχῃ, τῇ ῥύμῃ τῆς πνευματικῆς οὐσίας ἑτοίμως ἕπεται. τούτων οὕτως ἐχόντων, πολλαὶ φλέβες
10 καὶ ἀρτηρίαι ἀναστομοῦνται, εἴς τε τοὺς πόρους τοῦ δέρματος, καὶ εἰς τὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν, εἴς τε τὰς τῶν
πόρων κατατρήσεις, οὐκ ὀλίγα στόματα διήκειν ἀρτηριῶν τε καὶ φλεβῶν ὑποληπτέον. οὐχ ἧττον τε
πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ὡς περαίνειν τοῖς στόμασιν. ὅσον δὲ ἀκριβῶς χνοῦς ἐγγὺς ἐστὶ τοῦ περιέχοντος, ἐπι-
σπᾶσθαι τὰς ἀρτηρίας ἅμα τῷ περιέχοντι ἀέρι. εὐθὺς δὲ καὶ τοῦτο, καὶ μεταβάλλειν ὑπὸ τῆς ἐμφύτου
θερμότητος. διά τε σμικρότητα, καὶ σύμφυτον ἐπιτηδειότητα, πρὸς τὴν ὑπὸ τῆς θερμασίας ἀλλοίω-
σιν. οὐ γὰρ ἄλλο γέ τι ἦν αὐτῷ τῷ θερμῷ κατὰ δύναμιν ὑπάρχειν, ἔξω τοῦ πεφυκέναι θερμαίνεσθαι
ῥᾳδίως. εἰ δ' ἅπαξ ὑπάρξει τοῦτ' αὐτῷ, θαυμαστὸν οὐδέν ἐστιν ταύτῃ τοῦ σώματος ἐν τῷ χρόνῳ φερόμενον,
ἀντιθερμαίνειν αὐτὸ, καὶ διὰ τοῦτο πρῶτα μὲν καὶ μάλιστα, πρὸς τῶν τοιούτων φαρμάκων θερμαίνε-
σθαι τὰ πρώτως ψαύσαντα μόρια. δεύτερα δὲ, τὰ τούτοις συνεχῆ, καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἤδη, τρίτα τε
καὶ τέταρτα κατὰ τὴν τῆς θέσεως ἐγγύτητα συνεκθερμαίνεσθαι τῷ πρώτως θερμανθέντι. ταῦ-
20 τα ἐπιστημονικὴν μὲν ἔχει τὴν ἀπόδειξιν, οὐ μὴν πιστήν γε τοῖς ἀγυμνάστοις περὶ τὰ πρῶτα. χρὴ γὰρ
καὶ τοῖς περὶ στοιχείων λογισμοῖς γεγυμνάσθαι, καὶ τοῖς περὶ κράσεών τε καὶ περὶ χρείας σφυγμῶν
ὑπομνήμασιν. καὶ πρὸ τούτων ἁπάντων ἐν ταῖς ἀποδεικτικαῖς ἠσκῆσθαι μεθόδοις. ὀλίγοι μὲν εἰσὶν οἱ διὰ
πάντων ἰέναι δυνάμενοι. πλὴν καὶ τούτοις ἀρκέσει κατά γε τὴν ἐμὴν γνώμην ἐν αὐτοῖς τοῖς ἐνεργέ-
σιν, ἀναστρέφεσθαι βραχέων ἐπιλογισμῶν ἁπτομένοις, ὥς τε τὴν μὲν αἰτίαν δι' ἣν οὐ θερμαίνει τὰ τῶν
αἰῶν σώματα τὰ παχυμερῆ προσαγόμενα καίτοι θερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχοντα μόνοις τοῖς ἕπεσθαι δυναμέ-
νοις εἰρῆσθαι νομιζέτωσαν αὐτοὶ διαρκείσθωσαν τῷ φαινομένῳ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐναργῶς. φαίνεται
δὲ ἐναργῶς μηδὲν τῶν παχυμερῶν πρὶν ἀκριβῶς καταθραυσθῆναί τε καὶ λεπτυνθῆναι, μήτ' αὐτὸ πά-
σχειν ὑπὸ τοῦ σώματος ἡμῶν μήτ' ἀντιδρᾶσαι τι δυνάμενον. οὐ γὰρ ἐπὶ πεπέρεως. ἢ νάπυος. ἢ κάγχρυος.
ἢ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν θερμαινόντων ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ψυχρῶν ταῖς δυνάμεσιν ὡσαύτως
30 ἔχει. μανδραγόρου γοῦν ῥίζης φλοιὸν εἴ τις εἰς μεγάλα καταθραύσας ἐπιθείη κατὰ τοῦ δέρματος, ἢ κατα-
πλάττοι παντελῶς, οὐδὲν ἀνύσει. λεπτουργηθεὶς δ' ἱκανῶς, ψύχειν πέφυκε. οὕτω δὲ καὶ τὸ τῆς μήκωνος
σπέρμα, καὶ τὸ τοῦ κωνείου. καίτοι τοῦτό γε σφοδρότατον ὑπάρχει τῶν ψυχόντων, πρὶν ἀκριβῶς κα-
ταθραυσθῆναι, πλησιάζον ἡμῶν τῷ δέρματι, παντάπασιν ἀσθενὲς ὑπάρχει. μὴ τοίνυν θαυμάζῃς, εἰ
κάλαμοι ξηροὶ, καὶ τρίχες εὐέκκαυστα μὲν, οὐ μὴν ἡμᾶς γε θερμαίνει πλησιάζοντα. τὴν ἀρχὴν γὰρ οὐ-
δὲ μεταβάλλεται πρὸς τῆς ἐν ἡμῖν θερμασίας, ἵνα ἀντιθερμαίνῃ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καταθραυσθῆναι
χνοωδῶς. ἐπεὶ ὅ γε κάλαμος ὁ ἐξ Ἰνδίας, ὃν καὶ ἀρωματίτην ὀνομάζουσιν, τῷ κόπτεσθαί τε καὶ διασᾶ-
σθαι, καὶ ὅλως τῷ καταθραύεσθαι, μᾶλλον τοῦ παρ' ἡμῖν ἐναργῶς φαίνεται θερμαίνων. ὡς καὶ τοῖς πρεσβυ-
τέροις ἡμῶν ἰατροῖς ὡμολόγηται πᾶσιν. ἐπισκέπτεσθαι δ' ὡς εἴρηται μὴ μόνον εἰ παχυμερής ἐστιν ἢ λεπτο-
μερὴς, ἡ τῶν ἐξεταζομένων φαρμάκων οὐσία. ἀλλ' εἰ καὶ ἀραιὰ καὶ πυκνή. λέγω δὴ ἀραιὰν, ἧς τὰ μόρια
40 διαλαμβάνεται χώραις κεναῖς, ἐπισταμένων ἡμῶν δηλονότι καὶ μεμνημένων ἀεὶ πῶς λέγεται χώρα κε-
νὴ, πρὸς τῶν ἡνῶσθαι φασκόντων τὴν οὐσίαν. ὅτι μὴ καθάπερ Ἐπικούρῳ καὶ Ἀσκληπιάδῃ δοκεῖ. ἀλλ' ἔστιν
ἀέρος πλήρης ἐν ἅπασι τοῖς ἀραιοῖς σώμασιν ἡ κενὴ χώρα. τοιαύτας οὖν εὐρυχωρίας πολλὰς, ὅταν
ἡ διειλημμένον τὸ σῶμα ἔχον ἐκπυροῦται τῶν πυκνῶν, καὶ ὁμοίως αὐτοῖς τῆς κατὰ τὸ θερμόν τε καὶ ψυ-
χρὸν ἔχει κράσεως. ὁ γὰρ ἐν ταῖς εὐρυχωρίαις ἀὴρ εὐπαθέστατος ὑπάρχων, ἐκφλογοῦται μὲν αὐτὸς εὐ-
θέως κατὰ τὴν πρώτην τοῦ πυρὸς προσβολήν. συνεκκαίει δ' αὐτῷ καὶ τὸ πᾶν σῶμα πανταχόθεν ἕκα-
στον αὐτοῦ μόριον προσλαμβάνον. εἴπερ οὖν τὰ σμικρὰ σώματα περιεχομένης αὐτοῖς ἐν κύκλῳ φλογὸς
ἐξάπτεται ἑτοίμως, φαίνεται γὰρ τοῦτ' ἐναργῶς, εὐλόγως τὸ ἀραιὸν σῶμα ταχέως ἐκπυροῦται, τῶν ἐν
τῷ βάθει μορίων ἁπάντων αὐτοῦ ψαυούσης τῆς φλογός. οὕτως οὖν καὶ τοὺς ξηροὺς καλάμους τὸ πῦρ ἐκκαίει
ταχέως. καὶ ἧττον ἑτέρας οὐσίας ὦσι θερμοὶ, διὰ τὸ πλῆθος τῶν πόρων, ἐν οἷς πρότερον μὲν ἀὴρ κατει-
50 λήφει. ψαύσαντος δὲ τοῦ πυρὸς ἡ φλὸξ ἐπινέμεται. ἀὴρ μὲν γὰρ ἐκπυρωθεὶς, φλόξ ἐστι. γῆ δὲ ἄνθραξ. ὅτι δ'
ἀερώδεις πόρους παμπόλλους ὁ ξηρὸς κάλαμος ἔχει, μέγιστον τεκμήριον ἡ κουφότης αὐτοῦ. ξηρὸν γὰρ φύσει
σῶμα, κοῦφον ἄλλως οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ κίσσηρις. καὶ σπογγιὰ ξηρὰ, καὶ
πάνθ' ὅσα σηραγγώδη καὶ πολύκενα, κοῦφα τοῖς σταθμοῖς ἐστιν. οὕτω μὲν καὶ ὁ κάλαμος. οὐχὶ τῷ ξηρὸς εἶναι
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ πλείστου μετέχειν ἀέρος ἑτοίμως ἐκφλογοῦται. τῷ δ' ἡμετέρῳ σώματι, δυσθέρμαντός
ἐστιν, διὰ τὸ παχυμερὲς τῆς οὐσίας. ὅταν οὖν τινὸς τῶν φαρμάκων ἐκ τῆς πρὸς τὸ πῦρ ὁμιλίας τεκμαι-
ρόμενοι τὴν κρᾶσιν εἰ καὶ πρὸς ἡμᾶς φαίνεται τοιοῦτον ἐθέλομεν ἐξευρεῖν, εἰς τὴν τῆς οὐσίας αὐτοῦ σύστασιν

ἀποβλεπτέον. εἰ μὲν γὰρ λεπτομερὴς ἐστὶ καὶ συνεχὴς ἑαυτῇ, τὴν αὐτὴν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπιδείξεται φύσιν,
ἥνπερ καὶ πρὸς τὸ πῦρ. εἰ δὲ ἀραιά τε καὶ παχυμερὴς ἐνδέχεται πρὸς μὲν τοῦ πυρὸς, ἀλλοιοῦσθαι ῥᾳδίως
αὐτὴν οὐ μὴν πρός γε τῆς ἐν ἡμῖν θερμασίας καὶ διὰ τοῦτο μὴ δὲ ἀντιθερμαίνειν ἡμᾶς. ἔτι τοίνυν ταῦ-
θ' οὕτω διώρισται, πάλιν ἐπανέλθωμεν ἐπὶ τὸν περὶ τοῦ ὕδατος λόγον. ὅτι μὲν γὰρ λεπτομερές ἐστι, ἐκ τοῦ
διαῤῥεῖν ἑτοιμότατα, καὶ πλοκάμων καὶ ὑφασμάτων ἔνεστι τεκμήρασθαι. διά τε γὰρ ὑγρότητα καὶ μα-
λακότητα, καὶ τὸ μηδὲν ἔχειν γλίσχρον, εὔθραυστα κέκτηται τὰ μόρια, καὶ μέχρι σμικροτάτου ῥᾳδίως
διαιρούμενα. τοιοῦτον δὲ ὂν, ὅμως οὐδ' ἡμᾶς θερμαίνει κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν οὔτ' ἔστιν οἰκεία τροφὴ πυ-
ρός. ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἀντίκειταί τε καὶ στασιάζει. καὶ κατασβέννυσιν ὡς ἐναντιώτατον ὑπάρχον
αὐτοῦ. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ θερμοτάτῳ καὶ ξηροτάτῳ τὴν φύσιν ὑπάρχοντι τῷ πυρὶ, ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν
10 ὂν, ἀντιτέτακται τὸ ὕδωρ. στοχάζεται τοίνυν ὡς εἴρηται κἀκ τῆς πρὸς τὸ πῦρ ὁμιλίας, ὅπως ἔχει θερ-
μότητος ἢ ψύξεως ἕκαστον τῶν φαρμάκων. οὐ μὴν εὐθύς γε καὶ πρὸς ἡμᾶς νομίζειν φαίνεσθαι τοιοῦ-
τον. εἰ καὶ μὴ λεπτομερὲς εἴη καὶ πυκνόν. οὕτω γοῦν καὶ τοὔλαιον. καίτοι ῥᾳδίως ἐκφλεγόμενον, οὐ πά-
νυ τοι ταχέως, οὐδ' ἐναργῶς ἡμᾶς θερμαίνει, τῷ γλίσχρῳ καὶ παχυμερεῖ τῆς οὐσίας, δυσαπολύτως ἐμ-
πλαττόμενον οἷς ἂν ὁμιλήσῃ πρώτοις. καὶ διὰ τοῦτο μέχρι πλείστου παραμένει πᾶσιν οἷς ἂν ἐπαλείφε-
ται. μήθ' ὑπὸ τοῦ περιέχοντος λεπτυνθῆναί τε καὶ διαφορηθῆναι ῥᾳδίως δυνάμενον. ἀλλὰ μηδ' εἴσω τοῦ σώ-
ματος ἑτοίμως μεταληφθῆναι. τὸ ὕδωρ τοὐναντίον εἰς ἀτμοὺς τάχιστα διαλυόμενον, ἑτοίμως διαφο-
ρεῖται. καὶ διὰ τοῦτο κἂν ἑψήσῃς εἰς ταὐτὸν ἀγγεῖον ἐμβαλὼν ἔλαιον ὕδατι, πρότερον ἐκδαπανᾶται τὸ ὕ-
δωρ. οὕτω κἂν λιθάργυρον ἢ ψιμμύθιον ἢ ὁτιοῦν ἄλλο μίξας ἀκριβῶς ἀμφοτέροις ἑψεῖν ἐθελήσῃς, πρῶ-
τον ὄψει διαφορούμενον τὸ ὕδωρ. οὔκουν ἁπλῶς ὅτιπερ ἂν ἐκπυροῦται θᾶττον, εὐθὺς τοῦτο καὶ πρὸς
20 ἡμᾶς φαίνεται θερμότερον. ἐνδέχεται γὰρ καὶ πρόσθεν ὡς τῶν θερμαινόντων, τὸ μὲν ἁπλῶς ἦν
θερμὸν, ὥσπερ τὸ πῦρ. τὸ δ' ἐπικρατείᾳ θερμὸν, ὥσπερ τὸ ἐν ἡμῖν, οὕτω καὶ τῶν δυνάμει θερ-
μῶν. τὸ μὲν ὡς πρὸς τὸ πρῶτόν τε καὶ ἁπλῶς θερμὸν εἶναι τοιοῦτον. τὸ δ' ὡς πρὸς τὸ κατ' ἐ-
πικράτειαν λεγόμενον. ὥστ' οὐχ ἁπλῶς ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ πῦρ χρήσεως τῶν κρινομένων φαρμάκων
προσήκει μεταβαίνειν ἐφ' ἡμᾶς. ἀλλὰ μετὰ τὸ διορίσασθαι τὸν εἰρημένον διορισμόν. ὁ δ' αὐτὸς οὗτος
διορισμὸς, ἀναγκαῖός ἐστι κἀπειδὰν ἐκ τοῦ πήγνυσθαί τι ῥᾳδίως, ψυχρὸν εἶναι συλλογιζώμεθα. τῶν γὰρ
ὡσαύτως ἐχόντων κατὰ τὸ λεπτομερὲς ἢ παχυμερὲς τῆς συστάσεως, τὸ θᾶττον ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πηγνύ-
μενον, ψυχρότερον ἐστὶ τὴν κρᾶσιν. ὡς εἴη τὸ μὲν, λεπτομερέστερον, ὡς οἶνος εἰ τύχοι. τὸ δὲ παχυμερέστερον
ὡς ἔλαιον, οὐκ ἀναγκαῖον ἐστὶ θᾶττον ἢ μᾶλλον πήγνυσθαι τὸ ψυχρότερον. ἀλλ' εἰ μὲν ὅσῳ θάτερον ἐστὶ ψυ-
χρότερον, τοσούτῳ θάτερον εἴη παχυμερέστερον. ἅμα μὲν ἄμφω παγήσεται. μᾶλλον δ' ἂν δόξειε πεπη-
30 γέναι τῇ σκληρότητι τῆς συστάσεως τὸ παχυμερέστερον. εὔλογον γὰρ οἶμαι τῶν ὁμοίως πεπηγότων τὸ
παχυμερέστερον καὶ σκληρότερον γίνεσθαι. εἰ δ' ἤτοι πλέον ψυχρότερον εἴη θάτερον ἢ παχυμερέστερον
τὸ λοιπὸν, ἢ ἔμπαλιν, ψυχρότερον τὸ ἕτερον αὐτῶν. παχυμερέστερον δὲ τὸ λοιπὸν, οὐκ ἔτ' ἐν ἴσῳ χρόνῳ
πήγνυσθαι τούτοις δυνατόν. ἀλλὰ τὸ μὲν πλέον ψυχρότερον ἢ παχυμερέστερον, θάτερον, ἐν ἐλάττονι
χρόνῳ. τὸ δ' ἧττον ψυχρότερον ἢ παχυμερέστερον, τὸ λοιπὸν ἐν πλείονι. οὕτω δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον φαί-
νεσθαι σκληρὸν, ὁπότερον αὐτῶν ἀνάλογον τῷ μεγέθει τῆς ὑπεροχῆς, ἀναγκαῖον ἀποβαίνειν. τούτων
οὖν μεμνῆσθαι χρὴ, καὶ ὡς οὐ ταὐτόν ἐστι τὸ ψύχεσθαι τῷ πήγνυσθαι. κἂν ὅτι μάλιστα διὰ τὸ ψύχεσθαι γί-
γνηται. τὸ μὲν γὰρ ψύχεσθαι, ψυχρὰν ἐστὶν ἐπιδέχεσθαι ποιότητα. τὸ δὲ πήγνυσθαι, σκληρύνεσθαι διὰ
ψύξιν. ὅσα τοίνυν ἐστὶ λεπτομερῆ σώματα, τῷ πάσχειν ῥᾳδίως, ἑτοίμως μὲν θερμαίνεταί τε καὶ ψύ-
χεται. πήγνυται δὲ οὐκ ἔθ' ἑτοίμως, ὥσπερ ἀήρ τε καὶ πῦρ. τὸ μὲν γὰρ ὅλως οὐ πήγνυται. ὁ δ' οὐχ ὁμοίως
40 ὑάλῳ καὶ πίττῃ, καὶ κηρῷ, καὶ ῥητίνῃ, καὶ ἀσφάλτῳ, καίτοι θερμοτάτη γε ἡ ἄσφαλτος. ἀλλὰ τὸ πα-
χυμερὲς αὐτῆς καὶ γεῶδες, εἰς τὸ πάχος τῆς πήξεως συντελεῖ. καὶ ἁψάμενος ἂν εὕροις ἔτι θερμὴν, ἤδη
πεπηγότα τελέως. ὥσπερ οἶμαι καὶ ὁ μόλιβδος. καὶ ὁ κασσίτερος, ἔτι ζέοντα πέπηγεν ὁμοίως. οὕτω
τοι καὶ τὸ ὕδωρ Ἱπποκράτης ἔλεγεν, τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ ταχέως ψυχόμενον, ἀεὶ κουφό-
τατον. ὅσῳ γὰρ ἂν ἢ λεπτομερέστερον, τοσούτῳ ῥᾷον πάσχει. λεπτομερέστερον δὲ τὸ γεώδους ἰλύος ἥκιστα
μετέχον, οὐχ ἁπλῶς οὖν οὐδ' ὡς ἔτυχεν ἐκ τῶν πρὸς τὸ πῦρ παθῶν τῆς ὕλης τεκμαίρεσθαι χρὴ τὴν πρὸς
ἡμᾶς δύναμιν αὐτῆς. ἀλλὰ μετὰ τῶν εἰρημένων διορισμῶν. ὅθεν οὐδ' ἀσφαλὴς ἡ κρίσις ὁμοίως, τῆς πρὸς ἡ-
μᾶς αὐτοῦ. ἡ δὲ καὶ ταύτης ἔτι προσωτέρω μετάβασις, παντάπασιν σφαλερά. καίτοι γε χρῶνται ταύ-
τῃ πάμπολλοι τῶν ἰατρῶν. οἱ μὲν, πᾶν τὸ γλίσχρον θερμὸν εἶναι λέγοντες. οἱ δὲ πᾶν τὸ στῦφον. οἱ δὲ, πᾶν
τὸ γλυκύ. τὸ δ' αὐστηρὸν ἢ τὸ στρυφνὸν ἕτεροι. τινὲς δὲ καθ' ἕκαστον αὐτῶν τἀναντία τιθέμενοι. περὶ μὲν δὴ
50 τῶν ἐν τούτοις σφαλμάτων, ἐφεξῆς ἐρῶ. νυνὶ δὲ συντελέσαι βούλομαι τὸν ἐνεστῶτα λόγον. ὡς εἰ κἀκ τῆς
πρὸς τὸ πῦρ κοινωνίας ἐθέλοι τις κρίνειν τὴν ὕλην, οὐχ ἁπλῶς οὐδ' ἀκριβῶς προσήκει κρίνειν. οὐδ' ὡσαύ-
τως ἔχειν ἡγεῖσθαι τῶν κρινομένων ἕκαστον, πρὸς αὐτόν τε καὶ πῦρ. ὕδωρ μὲν οὖν ἐναντιώτατόν ἐστιν πυρὶ
ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ὑπάρχον τὴν δύναμιν. ἅλμη δὲ καὶ θάλαττα. καὶ τὸ ἀσφαλτῶδες ὕδωρ καὶ τὸ θειῶ-
δες, οὐκέθ' ὡσαύτως. ἀποκεχώρηκε γὰρ ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τοῦ ὕδατος, ἐπὶ τὸ θερμότερον. ἀλλὰ περὶ
μὲν τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων, ἱκανὰ καὶ ταῦτα, καθ' ἕκαστον γὰρ τῶν φαρμάκων, ὧν τὰς ποιότητας αὐτὸ
τὸ ὕδωρ δέδεκται τὸν λόγον ποιούμενοι, κἂν εἴ τι νῦν ὑπὲρ αὐτῶν ἀσαφέστερον ἢ ἐλλιπέστερον εἴρηται, προ-

θήσομεν. ἐπὶ δὲ τὰ λοιπὰ τῶν ὑγρῶν φαρμάκων, ἤδη μεταβαίνωμεν. ὧν ἐν τοῖς μάλιστα τὸ ὄξος ἠμφι-
σβήτηται, τῶν μὲν, ψυχρὸν εἶναι λεγόντων αὐτό, τῶν δὲ θερμόν, ἐνίων δὲ, τινὰ μὲν θερμότητα διδόντων
αὐτῷ, τινὰ δ' ἀφαιρουμένων. ὥσπερ οἱ λέγοντες δὴ, τεθνεῶτα καὶ νεκρὸν εἶναι τὸ ὄξος. οὗτοι γὰρ ἀπολω-
λεκέναι μὲν αὐτό φασι τὴν οἰκείαν οἴνου θερμότητα, σηπεδονώδη δέ τινα προσειληφέναι. καὶ ἔγωγ' ἂν ἐπῄ-
νεσα τὴν γνώμην αὐτῶν, κἂν ἑτοίμως προσηκάμην. καὶ συνεκινδύνευσα περὶ τὴν ἀπόφασίν τε καὶ δό-
ξαν, εἴ τινα μηχανὴν ἐξευρεῖν ἡ δύναμιν. ὥσπερ ἐν γάλακτι τῶν ἐναντίων μορίων τῆς διακρίσεως, οὕτω
κἀνταῦθα. νυνὶ δ' ὅτι μὲν τὸ γάλα μὴ σύμπαν ὁμοιομερές ἐστι, μηδὲ ταὐτὸν ἑαυτῷ πάντῃ, σαφῶς ἐπιδεί-
κνυσιν ἡ σχίσις αὐτοῦ, πολλῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐξευρημένων τρόπων εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τυρωδῶν μορίων
ἀπὸ τῶν ὀρρωδῶν. οὐ μὴν ἐπί γε τοῦ ὄξους, οὐθ' εὕρηταί τι τοιοῦτον, οὔτ' ἐναργῶς ἀποδεῖξαι δυνατόν. ὡς
10 ὅσον μὲν αὐτοῦ λεπτὸν καὶ ὑγρὸν ἀκριβῶς ἐστιν, τοῦτο μὲν ψύχει. τὸ δὲ κατὰ τὴν τρυγὸς οὐσίαν ἐμφερόμε-
νον αὐτῷ, καθάπερ καὶ τοῖς οἴνοις, θερμαίνει. μόνος γὰρ ἂν οὕτως ἐναργῶς ἐπέδειξέ τις ἐξ ἐναντίων ταῖς
δυνάμεσι συγκείμενον αὐτὸ μορίων ὥσπερ τὸ γάλα. πᾶσι μὲν οὖν τοῖς ἐκ καρπῶν ἀποθλιβομένων γι-
γνομένοις ὑγροῖς, ἐμφέρεταί τι παχυμερές. ὃ δὴ καὶ ὑφιζάνει τῷ χρόνῳ. τρὺξ μὲν ἐπὶ τῶν οἴνων. ἀμόργη
δ' ἐπ' ἐλαίου καλούμενον. ἀνάλογον δὲ κἀπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὑπάρχει, κἂν εἰ μὴ τέτευχεν ἰδίων ὀνο-
μάτων. ἡ δ' οὖν τρὺξ, ἐν αὐτοῖς. ἔστι δή τι τοιοῦτον κἂν τῷ ὄξει. καὶ τάχα τὸ μὲν τῆς θερμότητος μετέχειν, ἐστὶ τοῦτο.
τὸ δὲ τῆς ψύξεως τὸ λεπτόν. ἴσως δὲ καὶ κατ' αὐτὸ τὸ λεπτὸν, ἐμφέρεταί τι σμικρὸν ἐν πολλῷ παρεσκευα-
σμένον τῆς ἑτέρας φύσεως. ἢ τὸ ὅλον ἐστίν. ὅτι μὲν γὰρ πλείονι μοίρᾳ ψυχρὸν ἢ θερμόν ἐστιν, ἐναργῶς οἶμαι
φαίνεσθαι τοῖς ἀληθῶς ἐξετάζουσι τὴν αὐτοῦ δύναμιν. καὶ θαυμάζω γε ὅπως εἰς τοσοῦτόν τινες ἀπε-
φήναντο θερμὸν εἶναι τὸ ὄξος, ὡς καυτηρίῳ προσεοικέναι. ταύτῃ γοῦν φασὶ, καὶ τὰς αἱμορραγίας ἐπέχειν
20 αὐτό. πρῶτον μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἐλάνθανε τὴν αἴσθησιν ἡμῶν ἡ τοσαύτη θερμότης. ἔπειτα δὲ καὶ κατὰ τὴν
αὐτῶν ἐκείνων τῶν θερμῶν εἰκόνα πάντως ἄν που τοιοῦτον ὑπάρχον, ἐσχάραν εἰργάζετο τοῖς θερμοῖς φαρ-
μάκοις ὁμοίως. ὁρῶμεν γὰρ ἐπὶ τούτων ἐναργῶς, ὅταν αἷμα δι' αὐτῶν ἐπισχεῖν βουληθῶμεν, ἐσχάραν οὐ
μικρὰν γινομένην. ὡς εἴ γε μὴ ποιήσεις ἐσχάραν, οὐδ' ἐπέχει τὸ αἷμα. γίγνεται γὰρ δὴ ἐπίθεμά τι τῶν αἱ-
μορραγούντων σωμάτων αὕτη. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰ καυτήρια προσφέρομεν αὐτοῖς ἀκριβῶς ἐκπεπυρωμέ-
να. γινώσκοντες οἶμαι τὰ μὴ τοιαῦτα πρὸς τῷ μηδὲν ἀνύειν, ἔτι καὶ βλάπτοντα, καὶ παροξύνοντα τὰς
αἱμορραγίας. οὐ γὰρ δὴ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ λόγον οὐδὲ τὸ θερμαίνειν τὸ πῦρ ἐφίστησιν αὐτάς. ἀλλὰ τὸ κατα-
καῦσαν οἷς ἂν ἐπιπέσοι τὸ δὴ ὑπόλειμμα τῆς καύσεως ἀπεργάζεσθαι πῶμα τῶν ὑποκειμένων. ὅπερ ἔθος
ὀνομάζειν ἐστὶ τοῖς Ἕλλησιν ἐσχάραν. ἀλλὰ τό γε ὄξος, οὐδενὶ τῶν ἐσχαρούντων φαρμάκων ὁμοίως, ἀλλὰ μᾶλλον
ὡς τὰ στύφοντα χωρὶς ἐσχάρας ἐπέχει τὰς αἱμορραγίας. ὥστε ταύτῃ μὲν οὖν οὐ θερμαίνειν ἄκρως ἀλ-
30 λὰ ψύχειν ὑποληφθείη. κάλλιον μέντοι καθότι καὶ πρόσθεν εἴρηται τῶν τοιούτων ἀποχωρῆσαι τεκμηρίων.
οὐ γὰρ ἐπὶ τὴν αἴσθησιν ἀνάγει τὴν κρίσιν, οὐδ' ἐκ τῶν παρακειμένων, οὐδ' ἐγγύθεν, ἀλλὰ πόρρωθέν τε καὶ διὰ
μακρῶν λημμάτων συλλογίζεται. καὶ δείξω τὴν ἀτοπίαν αὐτῶν ἐπὶ πλέον, ἐν τοῖς ἑξῆς λόγοις. ἡμεῖς μὲν
οὖν κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς μέθοδον, ἐπί τε τῶν ἀμέμπτως ὑγιαινόντων, πειρασόμεθα τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. κἄ-
πειτ' ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν δυσκράτων. εἶτα καὶ τῶν νοσούντων. σπόγγον οὖν ἢ ἔριον ὄξει βρέξαντες ἐπιθήσο-
μεν ὁτῳδήποτε μορίῳ τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων. εἶθ' ὥσπερ εἴρηται ἔμπροσθεν, ἔν τε τῷ παραχρῆμα πευσόμε-
θα τῶν ἰδιωτῶν. ἀδεκάστως γὰρ ἐκεῖνοι τὰ τοιαῦτα κρίνουσι, τῷ μὴ δουλεύειν δόγματι πότερα ψύξεως
ἢ θερμασίας αἰσθάνονται. δῆλον δ' ὡς οὔτε ψυχρὸν ἄκρως, οὔτε θερμὸν αὐτὸ προσοισόμεθα. εἴρηται γὰρ ἤδη
καὶ περὶ τούτου πρόσθεν, εἰ δὴ τοιοῦτον εἴη τὸ προσφερόμενον ὄξος. καὶ μάλιστα εἰ μὴ παλαιὸν σφόδρα. μὴ
δ' ἐσχάτως δριμὺ, σαφοῦς αἰσθήσονται ψύξεως ἐκ τοῦ παραχρῆμα, καὶ μετὰ μίαν ὥραν καὶ δύο καὶ τρεῖς καὶ
40 τέτταρας, ἐξ ὑστέρου μέντοι καὶ θερμασίας τινὸς ἤδη κατὰ βραχὺ γινομένης ἐν τῷ μορίῳ φαντασίαν
τινὰ ἕξουσιν. δριμέος δ' ἰσχυρῶς ὄντος τοῦ ὄξους, κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν, κἀπὶ τούτῳ ψύχεσθαι φήσουσιν. τα-
χέως μέντοι τῆς ἐπιστρεφομένης αἰσθήσονται, θερμασίας, καὶ οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ὡς ἐπὶ τοῦ νεωτέ-
ρου τε καὶ μὴ πάνυ δριμέος ὄξους. ἐξ ὧν δῆλον, ὡς ἔστι ψυχρὸν μὲν πάντως, ἤδη δὲ καὶ θερμασίας τινὸς
ὀλίγης μετέχειν, ἢ τῷ λόγῳ τῆς δριμύτητος κατά τι συμβεβηκὸς ἐν τῷ χρόνῳ μετρίως ἐπιθερμαίνει
τὰ σώματα, καίτοι γ' οὐδὲ τοῦτο διὰ παντὸς, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων πέφυκε δρᾶν. ὅσα οὖν χαῦνα καὶ ἀνώδυνα τῶν
οἰδημάτων, οὔτ' ἐν τῷ παραχρῆμα θερμασίας αἴσθησις, οὔτ' εἰς ὕστερον ἔχει χρωμένων ὄξει. κνῆσις μέντοι ἐπ'
αὐτῶν γίγνεται, δι' ἣν καὶ πολλάκις τοῖς ἄκρως χρωμένοις ἔρευθος ἐπιτρέχει λεπτόν. ὥστ' οὐδὲ πρώτως,
οὐδὲ κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ἐπιθερμαίνειν δόξειεν ἄν. ἀλλ' ἐρεθίζειν τῇ δήξει τῆς δριμύτητος. ἐπεὶ δὲ
ἅπαξ ἐπὶ τὰ παθήματα μετέβημεν ἀπὸ τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων, ἀναμνήσωμεν, ὅσα πέφυκε δρᾶν ἐν
50 ταῖς θερμοτάταις τε καὶ ψυχροτάταις διαθέσεσιν. ὅταν οὖν τις ὑπὸ θαψίας ἐπαλειφθείσης διακαίη-
ται, κατασβέννυσιν ὄξος τὸ καῦμα. καὶ τοῦτ' ἔξεστι τῷ βουλομένῳ πείρᾳ μαθεῖν, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς ἐποιησάμεν
ἐφ' ἡμῶν αὐτῶν ἐπὶ τῷ βάσανον ἀκριβῆ λαβεῖν τῆς τοῦ φαρμάκου δυνάμεως ἐπαλείψαντες πολλαχό-
θεν τὰς κνήμας, ἡνίκα μετὰ τέτταρας ὥρας καὶ πέντε διακαίεσθαί τε καὶ φλεγμαίνειν ὑπήρξαντο. τῷ μὲν
ὄξους, τῷ δ' ὕδατος προσεραίνομεν. ἑτέρῳ δ' ἔλαιον. ἄλλῳ δὲ ῥοδίνῳ ἐπηλείφομεν. ἄλλῳ δ' ἄλλο τι τῶν ἢ
δριμύτητας ἀμβλύνειν, ἢ θερμότητας ἐμψύχειν πεπιστευμένων. καὶ πάντων αὐτῶν ἐνεργέστερον τὸ ὄξος ηὑ-
ρίσκετο. δῆλον οὖν ὡς οὐχὶ τῷ τὰς δριμύτητάς τε καὶ δήξεις ἀμβλύνειν ὁμοίως ἐλαίῳ τε καὶ ῥοδίνῳ, καὶ
γὰρ καὶ αὐτὸ πέφυκε ποιεῖν ταῦτα, ἀλλὰ τῷ ψύχειν. εἰ γὰρ οὐκ ἐνδέχεται μὲν ἄλλως ἰᾶσθαι τὰς ἀπὸ τῆς θαψίας

φλεγμαινούσας αὐτὸ, πλὴν ἢ τῷ ψύχειν, ἢ τῷ τὰς δήξεις τε καὶ δριμύτητας ἀμβλύνειν, οὐχ ὑπάρχει δ'
αὐτῷ θάτερον, ἀνάγκη ἄρα κατὰ τὸ λοιπὸν ἰᾶσθαι, καὶ τῶν ἄλλων δὲ τῶν θερμῶν ἁπάντων παθῶν μετὰ, τῶν μὲν
μᾶλλον, τῶν δ' ἧττον ἐμψυκτικὸν ὑπάρχει φλεγμονῶν, ἑρπήτων, φυγέθλων, ἐρυσιπελάτων, ἀνθράκων, ὥς
τε εἰ μὴ τὸ σφοδρὸν καὶ τραχὺ τῆς δυνάμεως αὐτῷ λυπηρὸν ἦν, οὐκ ἂν ἄλλῳ τινὶ πρὸς ἔμψυξιν ἐχρώμεθα.
καίτοι τινὲς αὐτὸ δὴ τοῦτο μέγιστον γνώρισμα τίθενται τῆς θερμότητος αὐτοῦ. μὴ γὰρ ἂν φασὶ μήτε δριμὺ
μήτε δακνῶδες εἶναι, μήτε διαβρωτικὸν, μήτε τραχυντικὸν, εἰ μήγε θερμότητος αὐτῷ μέτεστι δαψιλοῦς.
ὡς γὰρ τοῦ ψυχροῦ τὸ συνάγειν τε καὶ πυκνοῦν, οὕτω τοῦ θερμοῦ τὸ τέμνειν τε καὶ διαιρεῖν ὑπάρχειν ἴδιον, ὅ-
περ οὐχ ἥκιστα προσεῖναι τῷ ὄξει. τέμνειν γὰρ αὐτὸ καὶ διαβιβρώσκειν, οὐ τὰ τῶν ζώων σώματα μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ θρόμβους, καὶ πώρους, καὶ λίθους, καὶ κέραμον, καὶ χαλκὸν, καὶ σίδηρον, καὶ μόλιβδον, καὶ σχεδὸν ὥσπερ
10 τῷ πυρὶ, καὶ τούτῳ πάντ' εἶναι βρώσιμά τε καὶ πόριμα, μὴ δὲ μιᾶς οὐσίας ὑπομενούσης αὐτὸ μηδ' ἀντιστῆναι
ἢ ἀντισχεῖν τῷ βιαίῳ τῆς διεξόδου δυναμένης. εἶναι γὰρ δὴ καὶ λεπτομερὲς αὐτὸ παραπλησίως τῷ πυρὶ, καὶ
τούτου μαρτύριον, οὐ σμικρὸν μὲν οὐδὲ τὴν ἀφὴν ὑπάρχειν, ἀλλὰ γευομένοις τοιοῦτον φαίνεσθαι, καὶ διηθεῖ-
σθαι τῶν λεπτοτάτων ὑφασμάτων, ἑτοιμότερον ὕδατος καὶ πάντα διαβιβρώσκειν ὡς ὀλίγῳ πρόσθεν εἴ-
ρηται. καίτοι γὰρ ἄλλο ἢ πῦρ τῷ λόγῳ τὸ ὄξος ἀποφαίνουσιν, ὥσπερ ἀμέλει καὶ οἱ τῇ ψύξει φάσκοντες αὐ-
τὸ διαλύειν τοὺς θρόμβους, ἐκ τοῦ θλίβειν τε καὶ πιλεῖν, καὶ σφίγγειν ἅπαντα πανταχόθεν, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ
τοῖς δακτύλοις τις τοῖς ἑαυτοῦ ἔθαλπε λαμβάνων. ὑπερεκπίπτουσι δὲ καὶ αὐτοὶ πάλιν εἰς τοσοῦτον, ὡς
καὶ τοῖς χιόνος ἀποφαίνειν αὐτὸ ψυχρότερον, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀμετρίας ἑκατέροις ἐπιτιμῆσαι δίκαιον. οὔτε
γὰρ εἰ ψυχρὸν ἤδη καὶ χιόνος ἀποφαίνειν αὐτὸ ψυχρότερον. οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἂν ἠμφισβητεῖτο περὶ τῆς δυνάμεως
αὐτοῦ, μὴ παρὰ τὸ μέσον πως τεταγμένου, καὶ πολὺ τῶν ἄκρων ἑκατέρων ἀποκεχωρηκότος, οὔτε περὶ κω-
20 νείου τις ἢ μανδραγόρου τῆς δυνάμεως ἠμφισβήτησεν, οὐδ' ὑπὲρ καρδαμώμου καὶ κάγχρυος, ἀλλὰ τὰ μὲν
ἅπασι τοῖς ἰατροῖς ὡμολόγηται ψυχρά. τὰ δὲ θερμὰ, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑοσκύαμος μὲν καὶ μηκώ-
νειον, ψυχρὰ, πέπερι δὲ καὶ νάπυ, θερμὰ καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα μυρία, τὰ μὲν δυνάμει θερμὰ, τὰ δὲ ψυ-
χρὰ πᾶσι τοῖς ἰατροῖς συμπεφώνηται. τὸ δ' ὄξος ὥσπερ οὖν καὶ τὸ ῥόδινον, ὅτι μὲν οὔτ' ἄκρως ψυχρὸν οὔτε
θερμόν ἐστιν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ διστάζεσθαι πρόδηλον. οὐδέτερον δέ πως ἑκάτερον αὐτῶν ἀναγκαῖον εἶναι, τριχῶς
δὲ τῶν οὐδετέρων λεγομένων, ὥσπερ καὶ Ἡρόφιλος διῃρεῖτο. τῶν μὲν τῷ μετέχειν ἴσον ἀμφοτέρων τῶν ἄ-
κρων, τῶν δὲ τῷ μηδ' ἑτέρου, τῶν δὲ νῦν μὲν τοῦδε, νῦν δὲ τοῦδε, πάντως που καὶ ταῦτα ἢ κατά τι τῶν σημαινο-
μένων, ἤ τινα τῆς τῶν οὐδετέρων ἐστὶ φύσεως, ἐμοὶ μὲν δὴ μᾶλλον δοκεῖ, τῷ μετέχειν ἑκατέρων τῶν ἄκρων.
καὶ τῷ νῦν μὲν θερμαίνειν αἰσθητῶς δοκεῖν, αὖθις δὲ ψύχειν, οὕτως οὖν οὐδέτερα λεχθείη ἂν καὶ ὄξος καὶ
ῥόδινον. εἰ δέ τις καὶ τῷ μηδ' ἑτέρου τῶν ἄκρων μετέχειν ἐπιχειρήσειεν οὐδέτερα δεικνύειν, εὐπορήσει μὲν ἴσως
30 καὶ οὗτος τινῶν λόγων πιθανῶν, οὐ μὴν ἀποδεικτικῶν τε καὶ ἐπιστημονικῶν, ἀκριβῶς τοῦτο γινώσκειν μοι
δοκῶ, καὶ μάλιστα περὶ ὄξους. τὸ μὲν γὰρ ἑκατέρους εὐπορεῖν ἐπιχειρημάτων πιθανῶν, τούς τε ψυχρό-
τατον ἀποδεικνῦντας αὐτὸ καὶ τοὺς θερμότατον, οὐ σμικρὸν τεκμήριον ἐστὶ τοῦ μετέχειν ἀμφοτέρων αὐ-
τὸ. χαλεπὸν μὴν ἱκανῶς πιστώσασθαι τῷ λόγῳ, τὴν τῶν ἐναντίων μέθεξιν, οὐκ ἔχοντας λῦσαι καὶ χωρίσαι
τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, καθάπερ ἐπί τε γάλακτος ἐργαζόμεθα, καὶ ἄλλων παμπόλλων, ἃ προϊὼν ὁ λόγος ἐπιδεί-
ξει πάντα, καὶ διὰ τοῦτ' ἐναργεστέρας καὶ ἀκριβεστέρας ἀρχῆς ἐπιλαβέσθαι ποθοῦμεν. ἔστι δὲ ὡς ἐμοὶ
φαίνεται, τὴν ἀρχὴν ἐκείνην θηρατέον, ἐκ τῆς λεπτομεροῦς τε καὶ παχυμεροῦς φύσεως, ὑπὲρ ἧς εἴρηται
μέντοι μοι καὶ πρόσθεν, ἀλλὰ καὶ νῦν ὅμως ἐπὶ πλέον ὑπὲρ αὐτῆς διελθεῖν. ἐπειδὴ καὶ Πλάτων φησὶ,
περὶ τῶν ἀρχῶν χρὴ, τοὺς πλείους γίγνεσθαι λόγους. τὸν ἀέρα τοίνυν οὐκ ἔστιν ὅστις οὐκ εἶπε λεπτομε-
ρῆ, τῷ καταθραύεσθαι δηλονότι ῥᾳδίως εἰς λεπτὰ μόρια, καὶ διὰ πυκνοτάτων σωμάτων ἑτοίμως διέρχε-
40 σθαι, ἢ εἴπερ ἐξ ἄλλου τινὸς ἐπιφέρουσιν αὐτῷ τὸ λεπτομερὲς ὄνομα, διδασκόντων ἡμᾶς σαφῶς. οὐ γὰρ
δὴ ἐξ ὄγκων γε λεπτῶν, ὡς οἱ τῆς ἑτέρας αἱρέσεως εἴποιεν ἄν γε μόνον, ἐροῦμεν καὶ ἡμεῖς συγκεῖ-
σθαι τὸν ἀέρα. συνεχὴς γάρ ἐστιν καὶ εἷς ὅλος, οὐδαμόθι κενὸν ἐν ἑαυτῷ περιέχων οὐδέν. ἐν δὲ τοιαύτῃ
φύσει σώματος ἡ λεπτομέρεια τῷ τάχει τῆς εἰς μικρὰ διαιρέσεως ἐπινοεῖται μόνῳ. ἀλλ' εἴπερ διὰ τοῦτο
λεπτομερὴς ὁ ἀὴρ, οὐχ ἅπαν πῦρ ἔσται λεπτομερές. ἔστι μὲν γὰρ δήπου, καὶ χαλκὸς, καὶ σίδηρος, καὶ λί-
θος, καὶ ξύλον, καὶ πᾶν ὅπερ ἀνθρακωθῇ, πῦρ, οὐ μὴν λεπτομερέστερον νῦν, ἢ πρόσθεν. αἱ μέντοι φλό-
γες ἕτερόν τι γένος πυρὸς, ὄντως εἰσὶ λεπτομερεῖς, οὔτ' οὖν πᾶν πῦρ λεπτομερὲς, οὔτ' εἰ λεπτομερὲς ἅ-
παν, πῦρ. ὅ τε γὰρ ἄνθραξ πῦρ μὲν, οὐ λεπτομερὲς δὲ, ὅ, τε ἀὴρ λεπτομερὴς μὲν, οὐ πῦρ δὲ, τίποτ' εἰ ἐξ ἑ-
τοίμου λαμβάνουσιν ὀλίγου δεῖν ἅπαντες, ἰατροί τε καὶ φιλόσοφοι τὰς προτάσεις πάσας, τήν τε τὸ πῦρ
ἅπαν ἀποφαίνουσαν λεπτομερὲς, τήν τε τὸ λεπτομερὲς ἅπαν πυρῶδες. εἰ γὰρ ἐπιστήσειέ τις ἀκριβῶς
50 καὶ προσέχοι τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, οὐκ ἂν εἴποι τὸν ἄνθρακα λεπτομερέστερον ἀέρος. ἀναμνησθῶμεν
γὰρ ἐν κρύει σφοδρῷ καὶ βορείᾳ καταστάσει τὸ καθαρὸν τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος. καὶ παραβάλλωμεν
αὐτὸν εἰ βούλει σιδήρῳ διαπύρῳ, γνωσόμεθα γὰρ ἐκ τῶν τοιούτων παραδειγμάτων. ὡς ἔστι τι καὶ ψυχρὸν,
ἀκριβῶς λεπτομερὲς, καὶ θερμὸν παχυμερές. ὥσθ' ὅταν ἐκ τοῦ δακνῶδες εἶναι τὸ ὄξος, ὅτι λεπτομερές
ἐστι, καὶ ὅτι θερμὸν ἀναλογίζονταί τινες, οὐ συγχωρητέον αὐτοῖς. οὔτε ἅπαν τὸ λεπτομερὲς θερμὸν,
ἴσως μὲν οὖν, οὐδὲ τὸ δακνῶδες ἅπαν λεπτομερές. ἀλλ' ἔν γε τῷ παρόντι συγκεχωρήσθω, καίτοι γ' εἴχο-
μεν λέγειν, καὶ χιὼν, καὶ βορρᾶς καὶ ὕδωρ ψυχρὸν, οὐκ ὀφθαλμοῖς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἕλκεσι καὶ πᾶσι τοῖς
ἀραιοῖς σώμασιν ὑπάρχει δακνῶδες. καθότι καὶ Ἱπποκράτης ἔλεγεν, ἕλκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν, δακνῶδες.
ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτό τις ὡς ἔφην συγχωρήσειε τὸ πᾶν δακνῶδες εἶναι καὶ λεπτομερὲς, οὐκ εὐθὺς καὶ θερμὸν εἶναι
συγχωρήσει,

συγχωρήσει, οὔκουν τὸ ὄξος ὅτι δακνῶδες, διὰ τοῦτο καὶ θερμόν, ἀλλὰ λεπτομερὲς μὲν ὥσπερ ἀὴρ βόρειος.
οὐ μὴν θερμόν γε. πόθεν οὖν ἐνίοις αἴσθησις γίνεται θερμότητος ἀμυδρᾶς, τάχα μὲν ὡς ἔφην καὶ πρόσθεν,
ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων ὁμοίως τῷ γάλακτι, τάχα δὲ καὶ τῷ θερμότητος ἐπανάκλησιν ποιεῖσθαι. δύ-
ναιτο δ' ἂν καὶ τὸ τραχεῖάν τε καὶ ἀνώμαλον ἔχειν τὴν διέξοδον ἄλγημα ποιεῖν, ἐπισπᾶσθαί τε ῥεῦμα θερμὸν εἰς τὸν
τόπον. καὶ γὰρ, καὶ τοῦτ' ἐναργές ἐστι. ὡς ἐπιρρεῖ τι τοῖς ὀδυνωμένοις μορίοις, ἀλλὰ πολὺ μὲν οὐκ ἂν ἐπιρρυείη, τῷ
ψυχρὸν εἶναι τὸ ὄξος ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιφερόμενον. ὅσον δ' ἀκριβῶς λεπτόν ἐστι διαφεύγειν τοῦτο τὰς λα-
βὰς τοῦ φαρμάκου, παραρρεῖ τε καὶ στηρίζεται κατὰ τὸ μόριον, οὐκέτι παλινδρομοῦν ὥσπερ τὸ παχύτερον
ὀπίσω. φαίνεται γὰρ ὅτι δὴ καὶ λεπτὸν ἀκριβῶς, ἐπανθοῦν ἔρευθος, τοῖς ὑπ' ὄξους ἐρεθισθεῖσι μορίοις. ἴσως
δὲ καὶ ἄλλη τίς ἐστιν αἰτία γνωσθῆναι μὴ δυναμένη. δι' αὐτὸ γὰρ δὴ τοῦτο, καὶ πόρρωθεν ἀφικέσθαι τὸ τῆς τῶν δυνάμεων
10 ἐξετάσεως ἐκώλυον. ὅτι περιπίπτειν ἀναγκαῖα ἐστὶ φυσικοῖς προβλήμασιν, οὐ σμικρὰς ἔχουσιν ὠφελείας.
ἡ μὲν δὴ νῦν, οὐχ ὡς φυσικοῖς ἀνδράσιν πρόκειται πάντων τῶν πραγμάτων τὰς αἰτίας ἐξευρίσκειν, ἀλλὰ τὰς δυ-
νάμεις τῶν φαρμάκων ἐπιγνῶναι πρὸς τὸ χρήσασθαί τε δεξιῶς αὐτοῖς, ἀγαθούς τε δημιουργοὺς γίγνεσθαι
τῶν συνθέτων. ὅτι γὰρ οὐχ οἷόν τε καλῶς οὔτ' αὐτὸν συνθεῖναι φάρμακον, οὔθ' ὑπ' ἄλλου συγκειμένῳ χρήσασθαι,
πρὸ τοῦ τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις εἰδέναι, διά τε τῶν τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, καὶ τῶν περὶ συνθέ-
σεως φαρμάκων, ἱκανῶς ἐπιδείκνυται, τοῦτον οὖν τὸν σκοπὸν ἐχούσης τῆς ἐνεστώσης πραγματείας, ἐπει-
δὰν πρῶτον εὕρωμεν τὸ πρὸς αὐτὴν χρηστόν, ἀποχωρεῖν δεῖ προβλημάτων φυσικῶν, ὠφελείας ἐχόντων συχνάς,
ὑπὸ τίνος γὰρ κράσεως ἐν τῷ καθόλου πέφυκεν, ὀξύτης, καὶ γλυκύτης, καὶ πικρότης, ἁλυκότης τε καὶ αὐστηρό-
της, καὶ δριμύτης, ἑκάστη τε τῶν ἄλλων ποιοτήτων γίγνεσθαι, καὶ αὐτοῖς τοῖς φυσικοῖς ἀνδράσι ζητοῦσιν ὠφέλειαι
μέγισταί τε καὶ πάμπολλαι κατὰ τοὺς λόγους ἀναφαίνονται, ταύτας οὖν ἐγὼ φυλάττεσθαι παραινῶ, καθά-
20 περ τινὰ κρημνόν, ἔχοντάς τε λεωφόρον ὁδόν, ᾗ κρίνειν ἐγχωρεῖ τὰ φάρμακα, καὶ πρῶτον μὲν ὅπου ἤδη μοι
καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν εἴρηται λογίζεσθαι, τὸ μηδεμίαν ἀμφισβητεῖσθαι δύναμιν τῶν ἰσχυρῶς θερμαινόντων, ἢ ψυ-
χόντων φαρμάκων. ἀλλ' οἷς τοῦτο συμβέβηκεν οὐδὲ τοσοῦτον ὑπάρχειν. ἔπειτα δὲ ὡς ἐξ ἐναντίων δυνάμεων
σύγκειται πολλὰ τῶν ἁπλῶν ὡς πρὸς αἴσθησιν. οὐ γὰρ τὸ γάλα μόνον. ἀλλὰ καὶ τὰ θειώδη καὶ τὰ ἀσφαλτώδη καὶ
τὰ νιτρώδη. καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων ἐστίν, ἐξ ἐπιμιξίας ἔχει τὸ τῶν ἐναντίων δυνάμεων, εἴ-
γε ψυχρὸν μὲν καὶ ὑγρόν ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν τὸ ὕδωρ, ἄσφαλτος δὲ καὶ θεῖον, καὶ μίσυ, καὶ χαλκῖτις, καὶ τἆλ-
λα τὰ τοιαῦτα, θερμά. μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦ πολλὰ μὲν τῶν θερμῶν εἶναι παχυμερῆ, πολλὰ δὲ τῶν ψυχρῶν λε-
πτομερῆ, καὶ κατὰ ταύτας τὰς ἀρχάς, ἀσφαλῶς ἀποφαίνεσθαι περὶ τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως. αὐτίκα γὰρ
ἀρκεῖ λεπτομερὲς εἰπεῖν, καὶ ψυκτικόν, καὶ ξηραντικὸν τὸ ὄξος, ἀποχωρήσαντα τῶν φυσικωτέρων ὑπὲρ αὐ-
τῶν λογισμῶν. ἐκ γὰρ τοῦ ταῦτα γινώσκειν, εἴσεταί τις ὅπως χρὴ μιγνύναι τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις αὐτό. ταῦ-
30 τα μὲν οὖν μέμφομαι τοῖς ἀδολεσχήσασιν περὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ μακρά, καὶ τούτου ἔτι μᾶλλον ὀλίγου δεῖν ἅπα-
σι τοῖς ἰατροῖς ὅτι μὴ διεστήσαντο κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἁπάντων τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἤρκεσεν αὐ-
τοῖς, ταυτὶ μὲν εἰ τύχοι θερμαίνειν φάναι, ταυτὶ δὲ ψύχειν. καὶ ταυτὶ μὲν ξηραίνειν, ταυτὶ δὲ ὑγραίνειν. οὐ γὰρ
τοῦτο χρήσιμον ἁπλῶς οὑτωσὶ γνωσθέν, ἀλλὰ μέχρι πόσου μὲν ψύλλιον ψύχει. μέχρι πόσου καὶ στρύχνος, ἢ
σκάνδιξ, ἢ ψιμμύθιον, ἀνδράχνη τε καὶ θριδακίνη, καὶ μέχρι πόσου μὲν κασία θερμαίνει, μέχρι δὲ πόσου κιννά-
μωμον, ἢ ἄμωμον, ἢ καρδάμωμον, ἢ ἄμβρακον. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ξηραινόντων τε καὶ ὑγραινόντων ταῖς δυνά-
μεσι φαρμάκων, οὐ τὸ καθόλου μόνον ἐπίστασθαι χρή. ἀλλὰ τί μὲν πρῶτον ἀποκεχώρηκεν τοῦ συμμέτρου τε
καὶ μέσου τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσιν, τί δ' ἐφεξῆς ἐκείνῳ, καὶ τρίτην δὴ καὶ τετάρτην καὶ πέμπτην εἰ δυ-
νατὸν ἀπόστασιν, οὕτω διαστείλασθαι, σαφέσιν ὅροις ὁριζόμενος. ἐν γὰρ τῇ τοιαύτῃ τῶν δυνάμεων ἐπιγνώσει,
τότε τοῖς ἁπλοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι τεχνικῶς. καὶ τὸ συνθεῖναι δύνασθαι κατὰ μέθοδον ἡμῖν ὑπάρξει. καὶ
40 πρὸς τούτοις, καὶ αὐτοῖς ἤδη συγκειμένοις, ὀρθῶς χρήσασθαι. ἔστι μὲν οὖν χαλεπώτατον τοῦτο, καὶ πολλῆς ἀκρι-
βείας τε καὶ τριβῆς δεόμενον. ἄρχεσθαι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς πείρας ἐν ἅπασι τοῖς τοιούτοις, ἀναγκαῖον ἐστὶν ὥσπερ
ἤδη πέφυκεν. ἀσφαλῶς δὲ συλλογίσασθαι φυλαττόμενον ἐμπλέκειν ἑαυτὸν ἀπόροις ζητήμασιν. ᾧ καὶ θαυμά-
σειεν ἄν τις τῶν τὰ τοιαῦτα ζητούντων, ὁρῶν περιπίπτοντας ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς ἐν τοῖς πλείστοις. οἷς ζητοῦ-
σί τε καὶ γράφουσιν ὥσπερ Ἡρόδοτον. ἐξ ἁπάσης γὰρ τῆς παλαιοτάτης ἱστορίας ἀρχόμενοι τῶν συνθέτων φαρ-
μάκων, τὴν ἐξέτασιν ἔρχονται τῶν ἐν αὐτοῖς ἁπλῶν, ἐπειδὴ τοῖσδέ τισι τῶν φαρμάκων θερμαίνουσιν ἔτυ-
χοι μέμικται τὸ ὄξος, οὕτως ἤδη καὶ αὐτὸ θερμὸν ἀποφαίνοντες. οὔτε γὰρ εἰ καλῶς μέμικται, δῆλον πρὶν
ἐξευρεῖν αὐτοῦ μόνον τὴν δύναμιν. οὔτ' εἰ καὶ συγχωρηθείη, γινώσκομεν ἤδη τὴν μέθοδον τῆς συνθέσεως τῶν φαρ-
μάκων, ᾗ κρίνοντες ἐξευρήσομεν ᾧ τινι μέμικται λόγῳ θερμαίνουσιν πολλοῖς φαρμάκοις ἐν ἐμψῦχον, ἢ ἐν-
δία ψύχουσιν θερμαῖνον, ὅτε δὲ καὶ διαθέσεων ἀδήλων μνημονεύωσιν, πρὸς ἃς ἁρμόττειν δοκεῖ. κἄπειτα δο-
50 γματικαῖς ὑπολήψεσιν συνάπτωσιν παραλογισμοὺς ἑτέρους ἐκ ζητουμένων ζητούμενα καὶ ἐξ ἀδήλων ἄδη-
λα δι' ἀλλήλων συλλογιζόμενοι, τότε δὴ καὶ μάλιστα, καταμαθεῖν ἐστιν αὐτῶν τὴν ἀδολεσχίαν. ὧν γὰρ λέγειν ὅτι
καὶ τοῖς ἐμπειρικοῖς, ἀφορμὴν ἀντιλογίας παρασκευάζουσιν, ἐξ ὧν ἑτοίμως πιστεύουσιν ἁπάσαις ταῖς
συνθέτοις δυνάμεσιν, ὥσπερ οὐκ ἐγχωρεῖν ἡμαρτῆσθαι γε πολλὰς αὐτῶν καὶ μοχθηρῶς συγκεῖσθαι. φήσου-
σι γάρ οἶμαι καθάπερ καὶ λέγουσιν μάτην ἡμῖν ζητεῖσθαι τὰς πρώτας τε καὶ δραστικὰς δυνάμεις, ἑκά-
στου τῶν φαρμάκων, φθανούσης τῆς ἐμπειρίας, ἀναρίθμητόν τι ἔχειν φαρμάκων ἁπλῶν καὶ συνθέ-
των, ἃ καὶ παρ' αὐτοῖς πεπίστευται τοῖς μάτην ζητοῦσι τὰς πρώτας δυνάμεις. εἰ γὰρ ἅπασαι μὲν
αἱ κατὰ μέρος χρήσεις αὐτῶν γινώσκονταί τε καὶ συμφωνοῦνται πᾶσιν, αἱ δ' αἰτίαι καθ' ἃς ἐνεργεῖ μήπω
συμπεφώνηνται, δῆλον ὡς οὐκ ἐκ τῆς τῶν πρώτων δυνάμεων γνώσεως, οὔθ' ἡ σύνθεσις, οὔθ' ἡ χρῆσις εὕρηται

τῶν φαρμάκων, ἀλλ' ἡ μὲν ἐμπειρία ταῦτα συνέθηκεν. ὁ λόγος δ' ἄχρι τοῦ πιθανοῦ προέρχεται μόνον, ταῦτα μὲν οὖν, καὶ τοιαῦθ' ἕτερα πολλὰ, καλῶς δόξουσι λέγειν οἱ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας ἰατροὶ, πρὸς τοὺς ἅπασι τοῖς ὁπωσοῦν γεγραμμένοις φαρμάκοις πιστεύοντας. αἰτίας τε πιθανὰς ἐφαρμόττειν ταῖς ἐπαγγελίαις αὐτῶν προαιρουμένους. ἐγὼ δὲ πρὸς τούτοις ἔτι κἀκεῖνο εἴποιμ' ἂν, ὡς Ἡρόδοτος μὲν, ἁπάσας τὰς ἄλλας αἱρέσεις μοχθηρὰς ὑπολαμβάνων, πλὴν τῆς πνευματικῆς. Μηνόδωρος δὲ, πλὴν τῆς Ἀσκληπιάδου. καὶ Ζήνων, πλὴν τῆς Ἡροφίλου. καὶ Ἑρμογένης πλὴν τῆς Ἐρασιστράτου. καὶ ἄλλος τις, καὶ ἄλλος ἁπάσας, πλὴν τῆς ἑαυτοῦ, ἐπὶ τῶν συνθέτων φαρμάκων μόνων ἀβασανίστως πιστεύουσιν ἅπασι τοῖς συγγράμμασιν, εἴθ' ὁμοδόξων, εἴθ' ἑτεροδόξων, εἴτε καὶ τῶν ἐπιτυχόντων εἴη, καὶ πολλάκις γε αἰτίας ἀποδιδόναι πειρῶνται πιθανὰς κάκιστα συγκειμένων φαρμάκων. καὶ τὸ τούτου θαυμασιώτερον, ὅτι μηδεμίαν ἔχοντες ὧν ἐπαινοῦσι πεῖραν, ἀλλ' ἑτέροις πεπιστευκότες, ὥσπερ τις ἔναγχος, ἐπαίνους μὲν διῄει πολλοὺς, καὶ μεγάλους φαρμάκου ποδαγρικοῦ, μεταξὺ δ' αὐτοῦ λέγοντες, ἐπιστάντος τινὸς ποδαγρικοῦ μετρίως οὕτως ἔχοντος, ὡς βαδίζειν δύνασθαι. καὶ ἡμῶν κελευσάντων ἐπ' ἐκείνου πρώτου πεῖραν αὐτοῦ παρασχεῖν, ὁ μὲν ἐπέθηκε τῷ παιδὶ τὸ φάρμακον. ὁ δ' αὐτὸς ἄγρυπνός τε τῆς νυκτὸς ὅλης ἐγένετο. καὶ κατὰ τὴν ὑστεραίαν οὐ μόνον βαδίζειν ὡς πρόσθεν, ἀλλ' οὐδὲ φέρεσθαι δυνατὸς ἦν. οὕτως ἀβασανίστως τε καὶ προπετῶς, οἱ μὲν, ἑτέροις πιστεύουσιν. οἱ δ' ἑκόντες ἄλλους ἐξαπατῶσιν. εἰ δὲ καὶ πᾶσαι καλῶς ἔχοιεν αἱ συνθέσεις τῶν φαρμάκων ὧν μνημονεύουσιν, ἀλλὰ τήν γε χρείαν τῆς θεωρίας αὐτῶν ἀνατρέπουσιν ἐξ ὧν πράττουσιν. φαμὲν γὰρ ἕνεκα τῆς τῶν συνθέτων φαρμάκων κατασκευῆς τε καὶ χρήσεως, ἐπισκέπτεσθαι τῶν ἁπλῶν τὰς δυνάμεις. καὶ τούτων μάρτυρας ἐπικαλοῦνται σχεδὸν ἅπαντας τοὺς παλαιούς. Ἐρασίστρατον, Ἡρόφιλον, Φιλότιμον, Διοκλέα, Πραξαγόραν. καὶ αὐτὸν Ἱπποκράτην, παραγενόμενοι δ' ἐνθάδε τὴν ἐξέτασιν αὐτῶν, ὡς γινώσκουσιν ἤδη τὰς συνθέτους δυνάμεις ἁπάσας, οὕτω διαλέγονται. καὶ πῶς οὐ μάτην ζητεῖτε τὰς τῶν ἁπλῶν εἴποι τις οἶμαι πρὸς αὐτοὺς, εἰ τὰς τῶν συνθέτων ἤδη γινώσκετε. εἰ γὰρ ὧν ἕνεκα τὴν ζήτησιν τῶν ἁπλῶν ἐνεστήσασθε, ταύτας ἤδη γινώσκετε, περιττὸν τὸ ζητεῖν ἐκείνας. εἰ καὶ τοῦτό τις αὐτῷ συγχωρήσειεν, ἀλλὰ τό γε καὶ πρόσθεν ἤδη λελεγμένον, οὐκ οἶδ' ὅπως ἀνάσχοιτ' ἄν τις, ὅταν ἐναντία τοῖς ἐναργῶς φαινομένοις, ἐκ λόγων μακρῶν ἐπιχειρῶσι κατασκευάζειν. ἤδη γάρ τινος εἰς τοσοῦτον ἐμπληξίας ἥκοντος ἐπειράθην, ὡς καταφρονεῖν ἀξιοῦντος τῶν αἰσθήσεων. ὃν εὐθὺς μὲν ἤρετό τις, εἰ τὸ λευκὸν αὐτῷ πέπερι δοκοίη θερμὸν ὑπάρχειν. ὁ δ' ὡς τὸ εἰκὸς ὡμολόγησεν. εἶτ' αὖθις ἐρωτηθεὶς ὁπόθεν γινώσκει τοῦτο, καὶ τοιοῦτον φαίνεσθαι φήσας, εἰκότως ὑπὸ τῶν παρόντων κατεγελάσθη, μὴ συνιεὶς ὅπερ ἐφθέγγετο, τοῦτ' αὐτὸ τὸ φαίνεσθαι, πιστὴν αὐτῷ τὴν αἴσθησιν ἀποφαίνειν, ἧς ὀλίγον ἔμπροσθεν ὡς ἀπίστου κατεγίνωσκεν. ἐπεὶ πόθεν ὦ πρὸς θεῶν, ὅτι θερμόν ἐστι τὸ πῦρ ἴσμεν; ἐκ τίνος συλλογισμοῦ μαθόντες, ἢ διὰ ποίας ἀποδείξεως πιστωσάμενοι; πόθεν δ' ὅτι ψυχρὸς ὁ κρύσταλλος, ἄλλοθεν ἢ ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἐμάθομεν; εἶτά τις ταύτην ἐάσας, ἀναπίμπλησι τὰ βιβλία, προβλημάτων φυσικῶν; ἢ οὐκ ἐξ ἐκείνων ἐστὶ καὶ τὸ διὰ τίνα αἰτίαν ἀναζυμοῖ τὴν γῆν τὸ ὄξος; ἔνεστι γὰρ οἶμαι λέγειν ἡμῖν, ὡς ἀγνοοῦμεν, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων προβλημάτων. εἰ δέ τις ἐκ περιχείρου λαμβάνει, διότι θερμὸν ἢ διότι ψυχρὸν, ἑκάτερα γὰρ λέγουσιν, εἰς ἀμφισβητουμένους καὶ εἰς ἀσαφεῖς ἑαυτὸν ἐμβάλλει λόγους. ἐγὼ δὲ ἀγαπήσαιμ' ἂν, εἰ καὶ τὰ παρακείμενα τοῖς διὰ τῶν αἰσθήσεων φαινομένοις ἐξευρεῖν ἀκριβῶς δυναίμην, ἀφορίζων ἐν αὐτοῖς καὶ διακρίνων τὸ καθ' ἑαυτὸ τοῦ κατὰ συμβεβηκός. ἐπεὶ αὐτίκα θέρους ὥρᾳ πίνοντες ὀξύκρατον, ἔνιοι σαφῶς ἐμψύχονταί τε καὶ ἄδιψοι διατελοῦσιν. ἀλλ' οὔπω δῆλον εἰ διὰ τὸ ὄξος. ὀλίγον γὰρ πολλῷ τῷ ὕδατι κεραννῦντες αὐτὸ, καὶ οὐδὲ θερμὸν, ἀλλὰ ψυχρὸν ὡς ἔνι μάλιστα προσφέρονται. τάχ' οὖν τις φαίη, διότι βραδύπορον ἐστὶ τὸ ὕδωρ, καὶ πλεῖστον χρόνον ἐν τοῖς ὑποχονδρίοις διαμένει, μήθ' ὑποβιβαζόμενον, μήτ' ἀναδιδόμενον, διὰ τοῦτ' αὐτῷ μίγνυσθαι τὸ ὄξος. ἐπεὶ ὄχημά τι τῆς πάντη φορᾶς γενησόμενον. οὕτω δὲ καὶ μετ' οἴνου ποθὲν τὸ ὕδωρ, ἀδιψότερον ὑπάρχει, ἤπερ καθ' αὑτὸ, ποδηγοῦντος αὐτὸ πρὸς τὴν ἀνάδοσιν τοῦ οἴνου. τὴν μὲν οὖν ἔμψυξίν τε καὶ τὴν τοῦ δίψους ἴασιν ὑπὸ τῷ ὕδατι γίγνεσθαι, ψυχρῷ καὶ ὑγρῷ τὴν φύσιν ὑπάρχοντι. βοήθημα δ' αὐτὸ καὶ οἷον πόρευμα τῆς εἰς πάντα τὰ μόρια τοῦ ζώου φορᾶς, τὸν οἶνόν τε γίγνεσθαι καὶ ὄξος, οὐκ αὐτὰ ψύχοντά τε καὶ ὑγραίνοντα. μόνα γὰρ ἂν οὕτω γε δίδοσθαι μᾶλλον ἢ μετὰ ὕδατος. ἀλλ' ὅταν ῥᾳδίως ὑπὸ λεπτότητος ἀναδίδοται καὶ ἀποχωρεῖ τῶν ὑποχονδρίων. ἐπεὶ δὲ ἅπαξ εἰς τοῦτον ἀφικόμεθα τὸν λόγον, οὐ χεῖρον ἀκριβῶς ἅπαντα διελθεῖν αὐτόν. ὅτι μὲν γὰρ ἐγχωρεῖ καὶ ποδηγεῖν τῷ ὕδατι τὸ ὄξος, οὐκ ἐμψύχειν αὐτὸ, καὶ μὴ ποδηγεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ ψύχειν, αὐτίκευς δῆλον. ὁπότερον δ' ἀληθές ἐστιν, ἐπισκέψεως δεῖται. δειχθείη δ' αὐτό γε τοιοῦτον, εἰ δοίη μέν τινι καὶ οἶνον καὶ ὄξος ἑκάτερον ἰδίᾳ καθ' αὑτό. φαίνεται γὰρ ἐνθάδε μὲν τῷ οἴνῳ, διψωδέστερος ἀεὶ γιγνόμενος ὁ αὐτός. ἐνθάδε δὲ τῇ τοῦ ὄξους πόσει, ποτὲ μὲν διψωδέστερος ἐστίν. ποτὲ δὲ ἀδιψότερος. ὅτι καὶ τὸ δίψος αὐτὸ διττῶς γίνεται. τὸ μὲν ὑγρότητος ἐνδείᾳ. τὸ δὲ πλεονεξίᾳ θερμότητος. ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν, εἰ τὸ μὲν πρότερον οὐκ ἰᾶται, θάτερον δ' ἰᾶται. ὑγραίνειν μὲν γὰρ οὐ δύναται. ψύχει δὲ οὐκ ἀγεννῶς. οὔκουν οὔτε τὴν ἐνθάδε ξηρᾷ διαθέσει δίψαν, οὔτε τὴν ἐνθάδε θερμῇ καὶ ξηρᾷ δύναιτ' ἄν ποτε ἰᾶσθαι πινόμενον ὄξος. εἰ δὲ συνδράμοι ποτὲ εἰς ταυτὸν ὑγρότης θερμότητι, τῆς τοιαύτης δίψης ἄριστον ἴαμα τὸ ὄξος ἔσται. σπανία δὲ ἡ τοιαύτη διάθεσις, ἐν ὑδρωπικαῖς ἐνίοτε παρεγχύσεσιν γινομένη, πλήθους ὑγροῦ ἁλμώδους ἠθροισμένου κατὰ τὴν γαστέρα, καὶ ὅσοις ἁλμυρὸν φλέγμα κατ' αὐτὴν ἐμπέπλασται. τοῖς δ' ἄλλως διψῶσιν, ἔν τε καύσοις πυρετοῖς, καὶ τοῖς [illegible] ἅπασιν, καὶ τοῖς ἐν θέρει καὶ θάλπει σφοδρῷ, σύνηθες ἡ διάθεσις ἐστὶν ἐκ θερμότητός τε,

καὶ ξηρότητος. ὥστ' εἰκότως αὐτοῖς ἐστὶ σύνθετον καὶ τὸ ἴαμα. τὸ μὲν ὄξος, οὐκ ἀγεννῶς γε ψύχειν. καὶ πάντη
ῥᾳδίως δύνον. τὸ ὕδωρ δὲ πρὸς τῷ ψύχειν, ἔστι καὶ ὑγρότατον ἁπάντων ὑπάρχον. οὐδὲν γάρ ἐστιν ὑγρότε-
ρον ὕδατος. ὥσπερ οὖν οὐκ ἀσφαλής ἐστιν ὁ πόῤῥω τῆς αἰσθήσεως τοῦ δοκιμαζομένου φαρμάκου συλλογι-
σμὸς, οὕτως οὐδ' ἡ τοῦ μιχθέντος ἑτέρῳ χρῆσις. αὐτὸ γὰρ χρὴ καθ' αὑτὸ μόνον ἐξετάζεσθαι τὸ κρινόμε-
νον ἐπί τε τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων εὐκράτων τε καὶ δυσκράτων. ἐπί τε τῶν νοσούντων. εὐκράτων μὲν οὖν,
ὥσπερ καὶ πρόσθεν εἴρηται. δυσκράτων δὲ, ὥσπερ ἱπποκράτης ἔλεγε. πικροχόλοις μὲν φύσεσιν, χρησό-
τατον ὑπάρχει ὄξος. ἐναντιώτατον δ' εἶναι μελαγχολικοῖς τὴν κρᾶσιν. ἐπὶ δ' αὐτῶν νοσούντων, εἰ ἁπλῆν
ἐξ ἁπλῆς ἐξετάζοιτο διαθέσεως. εἰ δὲ καὶ μίγνυτό ποτε, μετ' ἄλλου, χρὴ τὸ μιγνύμενον αὐτῷ μέσον εἶναι
τὴν κρᾶσιν. ὡς ἐφ' ὕδατός τε καὶ κηρωτῆς ὁ πρόσθεν λόγος ἀπέδειξεν. εὐλόγως γὰρ οἶμαι τὸ τῷ μηδ' ἑτέ-
10 ρῳ κατὰ τὴν κρᾶσιν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μέσῳ συμπεπλεγμένον αὐτὸ τῶν ἀποτελουμένων αἴτιον γίγνεσθαι. τῇ
γοῦν ἁπλῇ κηρωτῇ μήτε θερμαινούσῃ μήτε ψυχούσῃ, τὸ ψυχρὸν ὕδωρ μιχθὲν, ἔψυξεν, ὅτι ψυχρὸν ἦν
τῇ κράσει. εἰ δέ γε τῶν θερμαινόντων ἔμιξάς τι τῇ τοιαύτῃ κηρωτῇ, θερμαῖνον ἄν σοι τὸ φάρμακον ἐγένε-
το. καθάπερ πολλάκις εὐφόρβιον, ἢ καστόριον ἐπεμίξαμεν ἐπὶ πολλῶν διαθέσεων. οὕτως οὖν εἴπερ ὄξος
ἀναμίξαις ἀκριβῶς ἁπλῇ κηρωτῇ, ψυχρότερον ἐργάσῃ πολλὰ τῆς κηρωτῆς τὸ φάρμακον. ὡς ἂν ψυ-
χροῦ τοῦ μιχθέντος ὑπάρχοντος. καί σοι τοῦτο πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ φλεγμονὰς ἕρπητάς τε καὶ ἄν-
θρακας, ἀγαθὸν ἔσται φάρμακον. εἰ δέ γε τὸ μικτὸν ὡς ἁπλοῦν ἐξετάζοις, καὶ γὰρ αὖ καὶ τοῦτο ποιοῦσιν, ἁ-
μαρτήσεις τὰ μέγιστα. κολλητικὸν γὰρ ἑλκῶν, οὐκ ὄξος χρὴ λέγειν, ἀλλ' ὀξύκρατον, ἕτερόν τι παρὰ πολὺ
τὴν φύσιν ὄξους ὑπάρχον. ὥσπερ γὰρ οὐδὲ σαρκωτικὸν ἑλκῶν ἰός. ἀλλ' ἡ κηρωτὴ προσλαβοῦσα βραχὺ
μέτρον ἰοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδ' ὄξος κολλητικὸν, ἀλλ' ὕδωρ, ὄξους ἐλάχιστον προσλαβόν. αὐτὸ δὲ κα-
θ' αὑτὸ μόνον καὶ ψιλὸν ὄξος, ἱκανῶς παροξυνεῖ τὰ κολλήσεως δεόμενα τῶν ἑλκῶν. ὡς ἂν τῇ λεπτομερείᾳ,
διαβρωτικόν τε καὶ ὀδυνηρὸν ὑπάρχον. οὔτ' οὖν τὰ τοιαῦτα δεόντως λέγουσιν, οὔθ' ὅταν ἀγνώστοις ἄγνω-
στα συνάπτωσιν. οὐδὲν γὰρ ἀποδείξαντες ἰδίᾳ περὶ τῶν κολληθησομένων ἢ σαρκωθησομένων ἢ ἐπουλω-
θησομένων ἑλκῶν, ἐξ ἐπαγωγῆς συλλογίζονται. τὰ στύφοντα πάντα φάσκοντες, ἑλκῶν εἶναι κολλη-
τικά. χρὴ δ' οὐκ ἐξ ἐπαγωγῆς, ἀλλὰ δι' ἀποδείξεως ἐν τῷ καθόλου τὰ τοιαῦτα λαμβάνεσθαι. καθάπερ
ἡμεῖς ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου ποιήσομεν ὑπομνήμασιν. ἀλλ' ἁπλῶς γε οὕτως ῥηθὲν ὁτιοῦν τῶν
τοιούτων, οὐ μόνον ἀναπόδεικτον, ἀλλὰ καὶ ψεῦδος ἐστίν. οὔτε γὰρ χαλκῖτις, οὔτε κηκὶς, οὔτε αὐτὰ τὰ λέμ-
ματα τῶν ῥοιῶν, οὔτε ὀμφάκιον, οὔτε στυπτηρία, πολὺ δὲ μᾶλλον, οὔτε χαλκὸς κεκαυμένος, οὔτε χαλκοῦ
λεπὶς, οὔτε μίσυ, κολλᾷν ἕλκη πέφυκεν. ἕτερά τε μυρία τῶν στυφόντων ἐστὶν ἀδύνατα κολλᾷν. εἰ δ' ἄρα καὶ
μὴ τοῦτο τὶς, ἀλλὰ τὰ κολλητικὰ πάντα στυπτικὰ λέγοι, δειχθήσεται καὶ ταῦθα πολλὰ κολλῶντα χω-
ρὶς τοῦ στύφειν. οὐδέτερος οὖν ἀληθὴς λόγος ἁπλῶς καὶ ἀδιορίστως λεχθεὶς οὔθ' ὅταν ἅπαντα φάσκωσι
τὰ στύφοντα κολλᾷν ἕλκος οὔθ' ὅταν πάντα τὰ κολλώμενα διὰ τῶν στυφόντων κολλᾶσθαι. πολὺ δὲ δὴ καὶ
τούτων ἔτι μᾶλλον ἄτοπά τε καὶ ψευδῆ λέγουσιν ἤδη καὶ περὶ τὴν αἴσθησιν, ὅταν καὶ τὰ δακνώδη καὶ
τὰ δριμέα καὶ τὰ πικρὰ, καὶ τὰ ἁλυκὰ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ μαλακώτατα, καὶ ἥδιστα ταῖς ποιότη-
σι, στύφειν λέγουσιν, ὥσπερ οὐ τῆς γεύσεως αἰσθητὸν τὸ στύφον ὑπάρχον, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκείνων νομοθεσίας λαμ-
βανόμενον. ἡ μὲν γὰρ ῥοιὰ, καὶ τὸ μῆλον εἰ τύχοι τὸ μέσπιλον, ἀπίων τέ τινα γένη, καὶ μύρτα καὶ οὖα, καὶ οἶ-
νος ἀμιναῖος. καὶ μάρσος, ἐναργῶς ἡμᾶς στύφει. πυροὶ δὲ καὶ ζειαὶ καὶ κέγχροι, ἡρόδοτον μὲν ἴσως ἔστυφεν.
τῶν δ' ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα. μυρίων γὰρ ἐπυθόμην ἐγὼ καὶ περὶ τούτων, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔτι τοῦ ἀμύλου, καὶ γὰρ
καὶ τοῦτο στύφειν ἡρόδοτος φησίν. ὥσπερ οὖν καὶ τὸ πέπερι στύφον μηδ' αὐτὸ, μηδένα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὅσοι
καθαρῶς καὶ ἀδεκάστως ἐξετάζουσι τὰς ποιότητας. ἀλλ' ἡρόδοτος μὲν, συνέχειν εἰς ταυτὸν ἅπαντα
καὶ τὰ δριμύτατα ταῖς δυνάμεσιν, καὶ τὰ ἄκρως διαβρωτικὰ καὶ τὰ μαλακώτατα, καὶ τὰ προσηνέ-
στατα πάντα, στύφειν ἔφησεν. ὡς ἐν τῷ καταψεύσασθαί τισι τῆς αἰσθήσεως τὸ τοῦ νικᾶν ὑπάρχοντος.
ἀλλ' οὐκ αὐτὸ δὴ τοῦτο μέγιστον δεῖγμα τῆς τῶν λόγων αὐτοῦ μοχθηρίας ἐσόμενον. ὥσπερ δὲ ὑπερβάλλεσθαι
βουλόμενος αὐτὸν τοῖς κατὰ τῶν αἰσθήσεων ψεύσμασιν ὁ ἀσκληπιάδης μητρόδωρος, ἄλλά τε καὶ ῥητίνην καὶ
ἄσφαλτον, οὐχ ὁμολογεῖ θερμαίνειν ἡμᾶς. ἅπαντά τε τὰ στύφοντα, καὶ ψύχειν φησὶν, εἰ καὶ μηδενὸς ἄλ-
λου. χαλκίτεώς τε. καὶ χαλκάνθης. καὶ μίσυος ἱκανῶς μὲν στυφόντων. εἰς τοσοῦτον δ' ἡκόντων θερμότη-
τος, ὥστε καίειν ἡμᾶς. οὔκουν ἔτι θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ ληροῦσί τε πολλὰ, καὶ παραλογίζονται σφᾶς αὐτοὺς
ἄνθρωποι. μηδὲ περὶ τῶν ἐναργῶς φαινομένων ὁμολογῆσαι τἀληθὲς τολμῶντες. εἶτα τινὲς ἐξ αὐτῶν
ὥσπερ ἡρόδοτος. καὶ διοσκουρίδης ἐκ τοῦ φαρμάκου, ἄττα διαῤῥοίας τε καὶ δυσεντερίας ὠφελεῖν συλλογίζονται
στύφειν αὐτά. καίτοι μηδ' ἐλαχίστης μετέχοντα στύψεως. ἀλλ' αὐτὸ τοὐναντίον. ἀραιότερα καὶ χαλαστικὰ
ταῖς δυνάμεσιν ὑπάρχοντα. τῶν στυφόντων συναγόντων τε καὶ πιλούντων. καὶ πυκνούντων. καὶ σφιγ-
γόντων τὰ σώματα. καταφρονήσαντες γὰρ ἅπαξ τῆς αἰσθήσεως, ἀνέτρεψαν ἅπαντα καὶ συνέχεαν, ἃ σα-
φῶς ἐστὶν αἰσθήσει διαγνῶναι. ταῦτα μοχθηρῷ λόγῳ πιστούμενοι. τὸ γοῦν αἴγειον στέαρ, ἐναντιώτα-
τον ἐστὶ τοῖς στύφουσιν ἅπασι καὶ γεύσει καὶ δυνάμει. καθάπερ καὶ τὸ τῶν πυρῶν ἄλευρον, ἄμυλόν
τε. καὶ ἄλλα μυρία τῶν ἐμπλασσόντων τε καὶ παρηγορούντων. καὶ δριμύτητας ἀμβλυνόντων. καὶ ταύ-
τῃ τοῖς δακνώδη τε καὶ δριμέα διαχωροῦσιν ἀρηγόντων. ἔστω δὴ καὶ τὸ ἔλαιον ἡμῖν τῶν στυφόντων. ὅτι δὴ καὶ
πολλάκις ὠφέλησεν τοὺς σφοδρῶς δακνομένους ἐντεῦθεν. ἔσται δὲ καὶ κηρὸς, καὶ στέαρ χοίρειον, ὀρνίθειόν τε, καὶ

χήνειον. καὶ χόνδρου καὶ τράγου χυλός. ἐνίεμεν γὰρ καὶ ταῦτα. καὶ κηρωτὴν ἐνίοτε τοῖς δακνομένοις
ἰσχυρῶς. ὥσπερ καὶ τὸ αἴγειον στέαρ. ἐναργεστέραν δὲ τὴν ὠφέλειαν τὸ αἴγειον ἐπιδείκνυται, τῷ ῥᾳδίως
πήγνυσθαι ἐπαλείφεσθαί τε τοῖς ἐντέροις, καὶ περιμένειν ἐπὶ πλεῖστον. εἴτε δὲ διὰ πάχος. εἴτε δι᾽ ἄλ
λην τινὰ αἰτίαν πήγνυται ταχέως, οὐδὲν δέομαι τά γε νῦν ζητεῖν, ἐναργῶς φαινομένου τοῦ πράγμα-
τος. ἀλλ᾽ ὥσπερ ὅτι καὶ πήγνυται τάχιστα, καὶ τὰς δήξεις τῶν ἐντέρων ἀμβλύνει, τῷ φαίνεσθαι πιστό-
τερόν ἐστιν, οὕτω δὴ καὶ ὅτι μὴ διὰ μιᾶς αὐτῷ μέτεστι ψύξεως. ἢ στύψεως. οὗτοι μὲν οὖν ἐξ ἀδήλων ὑπὲρ
τῶν φαινομένων συλλογίζονται. μᾶλλον δ᾽ εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν παραλογίζονται σφᾶς αὐτούς, ἡμᾶς δὲ
τοσῷδε μᾶλλον ἐπὶ τὴν αἴσθησιν ἀνέρχεσθαι προσήκει, ἐπιμελῶς τε προσέχειν αὐτῇ διὰ παντός, ὅσῳ
καὶ μᾶλλον οὐκ ὀλίγα καταψεύδονται, πάντες αὐτῆς οἱ σοφισταί. πάλιν οὖν ἀναμνήσαντες αὐτούς, ἃ
10 τοῖς μὲν ἰδιώταις ἐστὶ δῆλα, καὶ τούτοις ἦν, ὅτ᾽ οὔπω διὰ φιλονεικίαν ὑπερεφρόνουν τῶν αἰσθήσεων,
ὕστερον δ᾽ ἀπώλετο διὰ περιττὴν σοφίαν, ἐπὶ τὸ συνεχὲς τοῦ λόγου μεταβήσομαι. ἑκάστη τις φύσις τῶν
αἰσθητῶν ἰδία ὑποβέβληται. θερμότης μὲν καὶ ψυχρότης. καὶ σκληρότης καὶ μαλακότης, ἁφῇ. λευ
κότης δὲ καὶ μελανότης καὶ ξανθότης, ἐρυθρότης τε καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, ἅπαν τὸ τῶν χρωμάτων γένος,
ὄψει. πικρότης τε καὶ γλυκύτης, αὐστηρότης τε καὶ στρυφνότης, ὀξύτης τε καὶ ἁλυκότης. καὶ δριμύτης,
γεύσει. καὶ μαίνεσθαι δόξει σαφῶς εἴ τις ἢ τὰς χροιὰς τῇ γεύσει κρίνειν ἐπιχειρήσειεν, ἢ τοὺς χυμοὺς τῇ
ὄψει. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ περὶ τῆς ἁφῆς χρὴ γινώσκειν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. ὡς τὰς μὲν ἁπτὰς
διαφοράς, ἁφῇ κριτέον ἐστί. τὰς δ᾽ ἀκουστὰς ἀκοῇ. τὰς δ᾽ ἐν ἀτμοῖς, ὀσφρήσει. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων
ἀκούσωμεν εἰ βούλεσθε καὶ πλάτωνος ὑπὲρ τῶν γευστῶν διαφορῶν ἐξηγουμένου. χρὴ δὲ οὐ τῇ φυσιολο
γίᾳ προσέχειν αὐτοῦ τὸν νοῦν. οὐ γὰρ ἂν ἐν καιρῷ μοι νῦν εἴη μνημονεύειν αὐτῆς. οὐδ᾽ εἰς τοῦτο καλῶ μάρ-
20 τυρα τὸν ἄνδρα. μόνον δ᾽ ὑπὲρ τοῦ δεῖξαι, κατὰ τίνος πράγματος ἕκαστον τῶν ὀνομάτων ἔθος ἐστὶν ἐπιφέ
» ρειν τοῖς ἕλλησιν. ἄκουε τοίνυν τοῦ πλάτωνος λέγοντος. Ὅσα μὲν γὰρ εἰσιόντα περὶ τὰ φλεβία, οἷόνπερ
» δοκίμια τῆς γλώττης. τεταμένα δ᾽ ἐπὶ τὴν καρδίαν εἰς τὰ μανότερα τῆς σαρκὸς καὶ ἁπαλὰ ἐμπίπτον
» τα γήινα τινὰ μέρη κατατηκόμενα ξυνάγει τὰ φλεβία καὶ ἀποξηραίνει. τραχύτερα μὲν ὄντα, στρυφνά.
» ἧττον δὲ τραχύνοντα αὐστηρὰ λέγεται. τὰ δὲ τούτων, ῥυπτικά. καὶ πᾶν τὸ περὶ τὴν γλῶτταν, ἀποπλύ
» νοντα. πέρα μὲν τοῦ μετρίου τοῦτο δρῶντα. καὶ προσεπιλαμβανόμενα, ὥστε ἀποτήκειν αὐτῆς τι τῆς
» φύσεως, οἷον ἡ τῶν νίτρων δύναμις, πικρὰ πάνθ᾽ οὕτως ὠνόμασται. τὰ δὲ ὑποδεέστερα τῆς νιτρώδους ἕξεως
» ἐπὶ τὸ μέτριόν τε τῇ ῥύψει χρώμενα, ἁλυκὰ ἄνευ πικρότητος τραχείας, καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν φαν-
» τάζεται. ὅτι τὰ τέμνοντα καὶ χέοντα καὶ ἐκθερμαίνοντα, καὶ πάλιν ἀντιθερμαινόμενα ὑπὸ κου-
» φότητος ἀναφερόμενα, θερμῆς ἂν δυνάμεως εἰσί. τὰ δὲ τῇ τοῦ στόματος θερμότητι κοινωνήσαντα καὶ λεαι
30 νόμενα ὑπ᾽ αὐτοῦ συνεκπυρούμενα, καὶ πάλιν αὐτὰ ἀντικάοντα τὸ διαθερμῆναν, φερόμενά τε καὶ
» ὑπὸ κουφότητος ἄνω πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς αἰσθήσεις, τέμνοντά τε πάνθ᾽ ὁπόσα ἂν προσπίπτῃ διὰ ταύ
» τας τὰς δυνάμεις, δριμέα πάντα τὰ τοιαῦτα ἐλέχθη. τῶν δὲ αὐτῶν προλελεπτυσμένων μὲν ὑπὸ
» σηπεδόνος, εἰς δὲ τὰς στενὰς φλέβας ἐνδυομένων, καὶ ἐνοῦσιν αὐτόθι μέρεσι γεώδεσιν, καὶ ὅσα ἀέρος συμ-
» μετρίαν ἔχοντα, ὥστε κινήσαντα περὶ ἄλληλα ποιεῖν κυκᾶσθαι, κυκώματι δὲ περιπίπτειν τε καὶ εἰς ἕ-
» τερα ἐνδυόμενα ἕτερα κοῖλα ἀπεργάζεσθαι, περιτεινόμενα τοῖς εἰσιοῦσιν, ἃ δὴ νοτίδος κοίλης περι-
» τεθείσης, ποτὲ μὲν γεώδους, ποτὲ δὲ καὶ καθαρᾶς, νοτερὰ ἀγγεῖα ἀέρος ὕδατα κοῖλα περιφερῆ γεγο
» νέναι. καὶ τὰ μὲν τῆς καθαρᾶς εἰς διαφανέας περιστῆναι. κληθείσας ὄνομα πομφόλυγας. τὰ δὲ τῆς γεώ
» δους ὁμοῦ κινουμένης τε καὶ αἰρουμένης, ζέσιν τε καὶ ζύμωσιν ἐπίκλην λεχθῆναι. τὸ τούτων αἴτιον τῶν
» παθημάτων ὀξὺ προσρηθῆναι. ξύμπασι δὲ τοῖς περὶ ταῦτα εἰρημένοις, πάθος ἐναντίον ἀπ᾽ ἐναντίας ἐστὶ
40 προφάσεως. ὁπόταν ἡ τῶν εἰσιόντων ξύστασις, ἐν ὑγροῖς οἰκεία τῇ τῆς γλώττης ἕξει πεφυκυῖα, λεαίνει μὲν
» ἐπαλείφουσα τὰ τραχυνθέντα. τὰ δὲ παρὰ φύσιν συνεστῶτα ἢ κεχυμένα, τὰ μὲν, συνάγει. τὰ δὲ, χα-
» λᾷ. καὶ πάνθ᾽ ὅτι μάλιστα ἱδρύει κατὰ φύσιν, ἡ δὴ καὶ προσφυὲς παντὶ πᾶν τὸ τοιοῦτον ἴαμα τῶν βιαίων
» παθημάτων γιγνόμενον, κέκληται γλυκύ. Διὰ ταύτης ἁπάσης τῆς ῥήσεως ὁ πλάτων ἐξηγήσατο, τί
να μὲν ἔθος ἐστὶν ἡμῖν ὀνομάζειν αὐστηρά. τίνα δὲ στρυφνά. καὶ τίνα μὲν ἁλυκά. καὶ νιτρώδη. τίνα δὲ πικρά. καὶ
τίνα μὲν δριμέα. τίνα δὲ ὀξέα. τίνα δὲ γλυκέα. τὸ δὲ πρὸς ἡμῶν στύφον, αὐστηρὸν δηλονότι προσαγορεύων.
οὕτω γὰρ ὠνομάζετο παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἕλλησιν. οὐ μὴν εἰς ταυτόν γε συγχεῖ πάντα καθάπερ οὗτοι. καὶ
τὸ πέπερι στύφειν φάσκοντες. ἐκ τῆς τῶν δριμέων φύσεως ὑπάρχον. καὶ τὸ ὄξος, ἐκ τῆς τῶν ὀξέων. οὐκ
αἰδούμενοι δὲ καὶ τῶν γλυκυτάτων ἔνια τοῖς στύφουσι προσνέμειν. ἅτ᾽ οὖν ἁπάντων αὐτοῖς συγκεχυμέ
νων, εὐθὺς κατ᾽ ἀρχὰς οὐδὲ δυνάμεις εὑρεθῆναι δύνανται. πάσης γὰρ εὑρέσεώς τε καὶ ἀποδείξεως ἀρ-
50 χαί, τὰ πρὸς αἴσθησίν τε καὶ νόησιν ἐστὶν ἐναργῆ. ταράττουσι δὲ οὗτοι ταῦτα ἀμφότερα καὶ συγχέουσιν
εἰς ταυτὸν ἅπαντα, τά τε τῶν αἰσθήσεων ἔργα τε καὶ πάθη. καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὰ τῆς νοήσεως, ἅτε
μὴ γεγυμνασμένα κατὰ λογικὴν θεωρίαν. ὡς ἔργον εἶναι φυλάξασθαι τὴν ἀδολεσχίαν αὐτῶν. καὶ μὴ συναπο-
λαῦσαί τι τῆς αὐτῶν οὕτω πολλῆς καὶ ματαίας φλυαρίας. ἔργον δ᾽ οὐ σμικρὸν καὶ τὸ μεταδιδάξαι καὶ μεταλ
λάξαι τοὺς διεστραμμένους ὑπ᾽ αὐτῶν εἰς τοσοῦτον ὡς καταφρονεῖν τε τῶν αἰσθήσεων, ἀγυμνάστους τε κα
τὰ λογικὴν εἶναι θεωρίαν. ἀνηκόους δὲ καὶ τῶν περὶ φύσεως λογισμῶν. οὓς οἱ φιλόσοφοι διασκέπτονται.
πάντως γὰρ ἄν που τόγε τοσοῦτον ἐπεγίνωσκον ὡς δεδιέναι χρὴ καὶ φυλάττεσθαι τὰς ἐν αὐτοῖς ἀπορείας. καὶ

τοῖς αἰσθήσεσιν ἐπιτρέπειν, μᾶλλον ἢ λόγοις κιβδήλοις, περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως.
ἀλλὰ τοὺς μὲν τοιούτους, οὐκ ἐγχωρεῖ μεταδιδάξαι. τῶν δ' ἄλλων ἕνεκα τῶν ὠφεληθῆναι δυναμένων,
ἀναληπτέον ἐστὶ, καὶ διοριστέον ἀκριβῶς τὸν περὶ τῶν ἰδίων τῆς γλώττης αἰσθητῶν λόγον. ὀνομάζεται μὲν
οὖν ὑπὸ τῶν περὶ θεόφραστόν τε καὶ ἀριστοτέλην. καὶ μνησίθεον τὸν ἰατρὸν ἡ γευστὴ δύναμις χυμός.
ἀπὸ τοῦ υ στοιχείου τῆς δευτέρας συλλαβῆς ἀρχομένης. ἡ δ' ἐξ ὑγροῦ καὶ ξηροῦ σύστασις ὑπὸ θερμότη-
τος πεφθέντων, χυλός. ἀπὸ τοῦ λ, τῆς δευτέρας ἀρχομένης συλλαβῆς. παρὰ μέντοι τοῖς παλαιοτέροις
αὐτῶν, οὐκ ἀττικοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἴωσιν. ἑκάτερα διὰ τοῦ υ γέγραπται. καὶ γὰρ καὶ παρὰ πλάτωνι
τῷ φιλοσόφῳ. καὶ παρ' ἱπποκράτει, καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς κωμικοῖς οὕτως εὑρίσκεται. λελέχθω
δ' οὖν γε τῷ παρόντι λόγῳ πρὸς ἡμῶν, ἕνεκα σαφοῦς διδασκαλίας. ἡ μὲν γευστὴ δύναμις, ἢ ποιότης, ἢ
10 ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλῃ διὰ τοῦ υ, στοιχείου, χυμός. ἡ δ' ἐν τε τοῖς ζώοις καὶ φυτοῖς ὑγρότης πεπαχυ-
σμένη, χυλός. ἀπὸ τοῦ λ τῆς δευτέρας ἀρχομένης συλλαβῆς. ἰστέον οὖν ὡς οἱ μὲν καθ' ἕκαστον φυτόν τε
καὶ ζῶον, ἤδη δὲ καὶ οἱ κατὰ τὴν γῆν εὑρισκόμενοι χυμοὶ, παμπολλοί τινές εἰσι. καὶ οὐκ εὐαρίθμητοι ταῖς
ἰδέαις. αἱ δ' ἐν αὐτοῖς γευσταὶ διαφοραὶ, τοῖς μὲν, ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν ἔδοξαν εἶναι. τοῖς δὲ ἑπτά. τοῖς δὲ, καὶ
τούτων ἐλάττους. ὁ μὲν οὖν πλάτων ἐν τιμαίῳ, διὰ τῆς προγεγραμμένης ῥήσεως πρῶτον μὲν δυοῖν μέ-
μνηται χυμῶν. ὁμοειδῶν μὲν. ἀλλὰ τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον διαφερόντων. ὀνομάζει δ' αὐτῶν. τὸν μὲν, αὐ-
στηρόν. τὸν δὲ, στρυφνόν. εἴη δ' ἂν ὁ μὲν αὐστηρὸς, κατὰ τὸν ὑφ' ἡμῶν στύφοντα προσαγορευόμενος. ὁ δὲ στρυ-
φνὸς, ἐπιτάσει τούτου γιγνόμενος. ὥσπερ οὖν καὶ αὐτὸς ὁ πλάτων ἐδήλωσεν, τούτω μὲν οὖν ὡς ἓν εἶδος
ἀριθμητέον. ἕτερον δὲ τὸ τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς τῶν νιτρωδῶν τε καὶ ἁλυκῶν καὶ πικρῶν. ἔστι δὲ καὶ τού-
τοις ὁ μὲν πικρὸς, ἐξ ἐπιτάσεως τοῦ νιτρώδους γινόμενος. ὁ δὲ ἁλυκός. ἤτοι τοῦ νιτρώδους ἀσθενέστερος. ἢ καὶ
20 στύψεώς τι προσλαμβάνων. ἑξῆς δὲ ὑπὸ πλάτωνος μὲν, ὁ δριμὺς εἴρηται. καὶ μετ' αὐτὸν ὁ ὀξὺς, καὶ τε-
λευταῖος, ὁ γλυκύς. ὑπὸ θεοφράστου δὲ καὶ ὁ λιπαρὸς πρόσκειται. παραλελειμμένος μὲν ὑπὸ τοῦ
πλάτωνος ἐν τῷ περὶ τῶν τῆς γλώττης ἰδίων αἰσθητῶν λόγῳ. γεγραμμένος δ' ἐν τοῖς τῶν φυτῶν χυλοῖς
ἔμπροσθεν εὐθύς. ἐν οἷς διῃρεῖτο τοὺς οἰνώδη τοὺς ἐλαιώδους τε καὶ μελιτώδους. ἀλλ' ἐκεῖ ὡς μὲν τῷ λόγῳ πρὸς
τοῖς τρισὶν οἷς εἴρηκα, καὶ τέταρτον ἐτίθει γένος χυμοῦ περιλαμβάνων ἐνὶ προσρήματι. καὶ καλῶν ὀπόν.
ἐν οἷς δὲ αὖθις τὰ τῇ γεύσει αἰσθητὰ μετέβη. τοῦ μὲν γλυκέος εὐθὺς ἐν αὐτοῖς ἐμνημόνευσεν. οὐδὲν γὰρ δια-
φέρει δήπου γλυκὺ ἢ μελιτῶδες φάναι καθάπερ οὐδὲ λιπαρὸν ἢ ἐλαιῶδες. παραλέλοιπε δὲ τὸν λιπα-
ρὸν ὡς οὐδὲν προσήκοντα τῇ γεύσει. ἑρμηνεῦσαι μὲν ἀκριβῶς οὐχ οἷόν τε. διότι μηδ' ἄλλο τι τῶν αἰσθητῶν
παθῶν. ἀναμνῆσαι μέντοι τὸν τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κεκοινωνηκότα δυνατόν. εἰ δέ τις ἐγεύσατο ποτὲ κυ-
δωνίων ἢ μήλων. ἢ μύρτων. ἢ μεσπίλων, οἶδε μὲν σαφῶς. ἑτέραν μὲν τὴν ἀπὸ τούτων αἴσθησιν ἡμῖν ἐν τῇ
30 γλώττῃ γιγνομένην. ἑτέραν δὲ τὴν ἀπὸ τῶν στυφόντων σωμάτων. τὰ μὲν γὰρ στύφοντα ἢ ψύχοντα, ξυνω-
θεῖν ἔσω φαίνεται τὸ ψαῦον ἡμῶν μόριον ἐκ πάντων μερῶν, ὁμαλῶς. οἷον ὠθοῦντά τε καὶ πιλοῦντα,
καὶ συνάγοντα. τὰ δ' αὐστηρὰ κατὰ βάθους τε διαδύεσθαι δοκεῖ. καὶ τινὰ τραχεῖάν τε καὶ ἀνώμαλον αἴ-
σθησιν ἐπάγειν, ὡς ἀναξηραίνοντα. καὶ πάσης ἐκβοσκόμενα τὴν ἰκμάδα τῶν αἰσθητικῶν σωμάτων. ὥστε ἑτέ-
ραν εἶναι τὴν τῶν παθῶν ἰδιότητα, μηδὲ ῥηθῆναι σαφῶς δυναμένην ἀπό τε τῶν στυφόντων ἡμᾶς σωμάτων.
καὶ τῶν αὐστηρῶν χυμῶν. ἀλλ' ὅστις γε αὐτὸς, οἶδεν ὃ λέγω. ὅταν ᾖ τὸ πλησιάζον τῇ γλώττῃ σῶμα σφοδρῶς
ξηρόν ᾖ. καὶ ξυνάγῃ. καὶ τραχύνῃ μέχρι βάθους πλείονος αὐτήν. ὥσπερ ἀχράδες ἄωροι καὶ κράνεα, στρυ-
φνὸν ἅπαν τὸ τοιοῦτον ὀνομάζεται, τῶν αὐστηρῶν ἐπιτάσει διαφέρον. ὃ δὲ καλοῦμεν ἡμεῖς στῦφον, οὐ πά-
νυ μέντοι πρὸς τῶν περὶ τὸν θεόφραστον εὑρεῖν ἐστιν εἰρημένον. ἔοικε δ' ἤτοι ταὐτὸν δηλοῦν τῷ αὐστηρῷ. ἢ
κοινὸν εἶναι τι γένος, τούτου τε καὶ τοῦ στρυφνοῦ. ὅσα δ' ἐν τῷ ψαύειν τῆς γλώττης οὐ συνάγει μὲν αὐτὴν οὐ
40 δὲ σφίγγει καθάπερ τὰ στύφοντα, τὸ δ' ἐναντίον ἅπαν φαίνεται ποιοῦντα. ῥύπτοντα καὶ ἀποπλύνον-
τα, καὶ εἴ τι τῶν στυφόντων παρακέοιτο ταῦτα σύμπαντα προσαγορεύομεν ἁλυκά. τὰ δ' ἔτι μᾶλλον
τούτων ῥύπτοντα μέχρι τοῦ καὶ τραχύνειν ἀνιαρῶς, πικρὰ προσαγορεύεται. τὰ δέ γε δάκνοντά τε καὶ
διαβιβρώσκοντα μετὰ θερμότητος ἰσχυρᾶς, δριμέα. τὰ δ' ἄνευ αὐτῆς δάκνοντα καλεῖται μὲν ὀξέα.
πρόσεστι δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ ζυμοῦν. ὅσα δ' οἷον ἐπαλείφει τε καὶ ἀναπληροῖ καὶ καθίστησι τὰ τετραχυμέ-
να τε καὶ οἷον διαβεβρωμένα τῆς γλώττης μόρια, ταῦτα μετὰ μὲν ἡδονῆς ἐναργοῦς ψαύοντα. γλυκέα.
χωρὶς δὲ ταύτης, λιπαρὰ προσαγορεύεται. ἐγὼ μὲν οὖν ὡς οἷόν τέ μοι μάλιστα λόγῳ διελθεῖν ἐπεχείρη-
σα δυσερμήνευτα πράγματα. θαυμάζω δὲ τῶν ἑτοίμως ἅπαντα στύφοντα προσαγορευόντων, καὶ
τὰ δριμέα καὶ τὰ πικρὰ, καὶ τὰ γλυκέα καὶ τὰ λιπαρά. καὶ τὰ ὀξέα. καὶ γὰρ ὀνόματα διαφέρον-
τα κεῖται τοῖς πράγμασιν εὐθὺς ἐκ παλαιοῦ. καὶ τῶν αἰσθητῶν παθῶν, οὐ σμικρά τις ἡμῖν ἐστιν ἡ
50 διαφορά. βέλτιον δ' ἦν ἴσως εἴπερ ἐβούλοντο φυσιολογεῖν, οὐκ ἀνατρέπειν τὰ φαινόμενα, καὶ συγ-
χεῖν τὰς προσηγορίας. ἀλλὰ ζητῆσαι, τίνος μὲν κράσεως ἢ διαθέσεως ἢ κατασκευῆς σώματος. ἢ
ὅπως ὀνομάζειν ἐθέλωσιν. ἔγγονος γίνεται στύψις. τίνος δ' ἁλυκότης. καὶ πικρότης. ὀξύτης τε
καὶ δριμύτης. καὶ γλυκύτης. καὶ λιπαρότης. ἅπερ οἱ περὶ πλάτωνά τε καὶ ἀριστοτέλην καὶ
θεόφραστον ἐπεχείρησαν διηγήσασθαι. δῆλον γὰρ ὡς εἴπερ ἐκ θερμοῦ, καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ
ὑγροῦ συνιόντων κέκραται πάντα, καὶ τῶν εἰρημένων ἑκάστη ποιότης, ἐκ τῆς τούτων κράσεως
ἐστίν. εἰ μὲν οὖν ὅπως τῶν εἰρημένων ἕκαστος γίνεται χυμῶν αὖθις χρεῖον ἐξηγεῖσθαι, καὶ ἡδέως

ἐπακούσαιμι. καὶ χαίρειν γνοίην αὐτοῖς οὐ μικρά. εἰ δὲ οὐδὲ τοῦτο ποιοῦσιν, ἔτι τε συγχέουσιν εἰς ταὐτὸ
ἁπάσας τὰς αἰσθητὰς διαφοράς, ὡς κινδυνεύειν ἅπαντα τὰ σώματα ξηραίνοντα προσαγορεύειν, οὔτ᾽ ἂν
αὐτῶν ἐπακούειν ἐθέλοιμι, κἀκείνους ἂν εὐξαίμην παύσασθαι ματαίου φιλονεικίας. ἀλλ᾽ ἡμεῖς μὲν
ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα πειρασόμεθα δεῖξαι, τίνος ἕκαστος τῶν χυμῶν ἐστὶ κράσεως ἔκγονος. ἐν δὲ τῷ παρόν-
τι τὸ χρήσιμον εἰς τὴν τέχνην, αὐτὸ μόνον ἐθίσαι βούλομαι. πρότερον ἐκλέγειν τοὺς μανθάνοντας ἐπὶ
τὴν πεῖραν ἐρχομένους. ἐπειδὰν ἐκεῖναι βουληθῶσιν, ὅπως ἡμᾶς ἕκαστον τῶν φαρμάκων διατίθησιν. οὐ
γὰρ δὴ καὶ αὐτό γε καὶ πρὸς τὴν ὅλην φύσιν ὁποῖον ἐστὶν ἐπισκεπτόμεθα. δῆλον γὰρ ὡς οὔτω μὲν, οὔτ᾽ ἂν
ὄξος. οὔτε θάλαττα λέγοιτο ξηραῖνον ἡμᾶς ἢ ξηρὸν εἶναι τὴν δύναμιν. ἐνέργεια γάρ ἐστιν ἑκατέρου αὐ-
τῶν ὑγρόν. ἀλλ᾽ ἐὰν ξηραίνειν ἡμᾶς φαίνηται, ξηρὰ λεχθήσεται πρὸς ἡμᾶς δηλονότι καὶ τὴν ἡμετέραν
10 φύσιν ἐν ἴσω τῷ ξηραντικά. καὶ δὴ καὶ θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ ὑγρὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὅταν ἡμᾶς
θερμαίνῃ καὶ ψύχῃ καὶ ὑγραίνῃ, λεχθήσεται πρὸς ἡμᾶς οὐ πρὸς τὴν ὅλην οὐσίαν οὐδὲ καθ᾽ ἑαυτά. καὶ
μὴν εἴπερ τούτου μόνου μνημονεύοιμεν, ἡ πεῖρα μόνη κριτήριον ἁπάντων ἔσται βεβαιότατον. ὥστ᾽ οὖν ὅσοι
ταύτην καταλιπόντες ἑτέρωθεν ἐπιχειροῦσιν, οὐ ψεύδονται μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ χρήσιμον ἀνατρέπουσι τῆς
πραγματείας. ἡ μὲν γὰρ οὐχ ὅτι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ἕκαστον τῶν φαρμάκων ἐστὶ, πρόκειται ζητεῖν.
ἀλλ᾽ ὅτι δρᾶν πέφυκεν εἰς ἡμᾶς. ὁ μὲν δὴ πρῶτος μοι λόγος ἐνταυθοῖ τελευτάτω. κατὰ δὲ τὸν ἐ-
φεξῆς ἔτι τὸν δεύτερον, ἔλαιόν τε καὶ ῥόδινον ἐν παραδείγματι τῷ λόγῳ προχειρισάμενος, ἐπιδείξω
κἀνταῦθα τὰς μοχθηρὰς ὁδοὺς τῶν ἐπιχειρημάτων. αἷς οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν χρώμενοι, παραλογίζον-
ται σφᾶς μὲν αὐτοὺς πρῶτον. σὺν ἑαυτοῖς δ᾽ ἤδη καὶ ἄλλους πολλούς. ἐπειδὰν δὲ τοῦτο περανθῇ, μετα-
βὰς ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων, ὅσα λογικὰ ζητήματα προηγεῖται τῆς περὶ τῶν ἁ-
20 πλῶν φαρμάκων ἁπάσης διεξόδου, ταῦτα πειράσομαι διελθεῖν. ὥστε κατὰ τὸ τέταρτον αὐτὰς ἤδη
τὰς δυνάμεις ἁπάντων διορίζειν, ὧν εὐθὺς ἂν ἀπαρχῆς ἡψάμην. εἰ μὴ μεστὰ παραλογισμῶν ἦν σχεδὸν
ἅπαντα τὰ τῶν νεωτέρων ἰατρῶν βιβλία. τούτους οὖν ἐκκαθᾶραι τε καὶ ἀποσκευάσασθαι χρὴ πρῶ-
τον ἐκ τῆς τοῦ μανθάνοντος ψυχῆς. ὅπως μηδὲν ἐμποδίζοιεν τοῖς ἀληθέσιν. ὡς γὰρ ἱπποκράτης φησὶν, οὕτω
» καὶ πλάτων ἔλεγεν. οὐ μόνον τὰ μὴ καθαρὰ σώματα, ὁπόσῳ ἂν θρέψῃς, μᾶλλον βλάψεις. ἀλλὰ καὶ
» ταῖς ἀκαθάρτοις ψυχαῖς, εἰ τροφίμους προσφέρεις λόγους, οὐ μόνον οὐδὲν ὠφελήσεις ἂν, ἀλλὰ καὶ βλά-
ψεις οὐ σμικρά. διὰ ταῦτα μὲν οὖν αὐτά καὶ ὅτι πολλοὶ τῶν ἑταίρων ἐξελεγχθῆναι τοὺς παραλογι-
σμοὺς τῶν νεωτέρων ἰατρῶν ἠβουλήθησαν, οὐκ ἐν ταῖς συνουσίαις μόνον, ἃς ἑκάστοτε ποιούμε-
θα συνδιατρίβοντες αὐτοῖς. ἀλλὰ καὶ διὰ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων, ἀνάγκην ἔχων
ἐπὶ πλέον ἐγχρονίσαι τοῖς πρώτοις δύο βιβλίοις. ἵνα ἐν τῷ τρίτῳ καθαρὰν ἤδη
30 τῇ ψυχῇ τὴν ἀκρόασιν ἔχων, καὶ δυνάμενον ἕπεσθαι τοῖς ἀληθέσι λόγοις,
ὅσα τε χρὴ περὶ τῶν ἀρχῶν τῆς προκειμένης ἡμῖν θεωρίας ἐγνωκέ-
ναι, διέλθω. μετὰ ταῦτα τε τῶν φαρμάκων ἑκάστου πάσας ἐ-
πέλθω τὰς δυνάμεις. ἔσται δὲ τοῦτο, διὰ βιβλίων ὡς οἶμαι
τῶν πάντων, ἕνδεκα. τηλικούτων μάλιστα τὸ μέγε-
θος, ἡλίκον καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶν τὸ πάντων πρῶτον.
ὃ μέτρον ἤδη τὸ δέον ἔχοντι, τελευτὴν ἐπι-
τίθημι ταύτην αὐτῷ τὴν ῥῆσιν.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ. β'.

ι' τοὺς οἰκείους ὅρους ὑπερβαίνοντες σοφισταὶ μακρὸν ἡμῖν ποιοῦσι τὸν περὶ τῆς
τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως λόγον. πόῤῥωθεν γὰρ ἀρχόμενοι, καὶ τὴν αἴσθη
σιν ἀτιμάζοντες, ἐμβάλλοντές τε σφᾶς αὐτοὺς εἰς τὰ καὶ ἐν τοῖς φιλοσόφοις ἀπορη-
10 μένα, προσαπολύουσιν οἷς ἀγνοοῦσιν, καὶ τὰ σαφῶς γινωσκόμενα. καὶ ταῦτα
ποιοῦσιν οἱ πλείους αὐτῶν ἀμαθεῖς ὑπάρχοντες. οὐ τῆς φυσικῆς θεωρίας μόνον, ἀλ
λὰ καὶ τῶν λογικῶν μεθόδων, αἷς ἀναγκαῖον ἐστὶ χρῆσθαι, τὸν ὁτιοῦν ἀποδείξαν-
τα. ὥς τε μηθ' ὅσα καλῶς εἴρηται τοῖς φυσικοῖς ἀνδράσιν. μηθ' ὑπὲρ ὧν αὐτῶν εὐ
λόγως ἠπόρηται γινώσκοντες, ἑκατέροις πολλάκις ἀποφαίνεσθαι τολμῶσι τἀναντία. φέρε δὲ ὦ πρὸς
θεῶν. εἴπερ ἐγὼ νῦν ἀρξάμενος ὧδέ πως λέγειν. ὥς τε τεττάρων ὄντων στοιχείων, ἀέρος καὶ γῆς ὕδατός τε
καὶ πυρός. ὡς οὐδενὸς ἄλλου ξύμφυτόν ἐστι, τὸ λευκὸν καὶ λαμπρὸν χρῶμα, πλὴν αὐγῆς καὶ πυρός. εἶ-
τα καὶ τὸν Ἐμπεδοκλέα, καὶ τοὺς ἄλλους τινὰς τῶν φυσικῶν ἐπὶ τῷ λόγῳ καλέσας μάρτυρας. ἅπαν
τα τὰ λαμπρὰ σώματα πυρὸς πλείστου μετέχειν, ἀποφήναιμι, ἀμελήσας ἐμβλέψαι χιόνι καὶ ψιμ-
μυθίῳ. καὶ κρυστάλλῳ. ἑτέροις τε μυρίοις τῶν λαμπροτάτων τε ἅμα καὶ ψυχροτάτων, εἶτα τινὸς αὐτὰ
20 προχειριζομένου, τὸν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως ἔλεγχον ἀποδιδράσκων, ἀξιοίην ἐπὶ τὸν λόγον ἰέναι, καὶ τούτῳ
σκοπεῖσθαι περὶ φύσεως πραγμάτων, οὐκ αἰσθήσεσιν ἀλόγοις ἐπιτρέπειν τὸ πᾶν. ἆρ' οὐκ ἂν τοῖς νοῦν
ἔχουσιν μαίνεσθαι δόξαιμι; μηδ' ἀφ' ὧν ἄρχομαι τοῦ λόγου γινώσκων. ἐξ αἰσθήσεως γὰρ οἶμαι, καὶ δι'
αἰσθήσεως ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀξιωμάτων ἐμάθομεν. ὡς ὁ μὲν ἥλιος, λαμπρός ἐστιν. αἱ δὲ φλόγες
ὑπόξανθοι, τῶν δ' ἀνθράκων οἱ πλεῖστοι, ξανθοί. εἰ μὲν οὖν ἀπιστητέον ἐστὶ ταῖς αἰσθήσεσιν, οὐδεμίαν ἕξομεν
» ἀπόδειξιν, οὔθ' ἡμεῖς ὧν νῦν εἰρήκαμεν. οὔτε Ἐμπεδοκλῆς ὧδε γράφων. ἠέλιον μὲν θερμὸν ὁρᾶν, καὶ λαμ-
» πρὸν ἁπάντῃ. εἰ δὲ ἔστιν ἀληθῆ ταῦτα, δῆλον ὡς πολὺ πρότερον αὐτῶν, τὴν αἴσθησιν εἶναι χρὴ πιστήν. ἀλλ'
ἄρχεσθαι μὲν φασὶν ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων ἀναγκαῖον ἐστὶν ἀνθρώπους γε ὄντας. οὐ μὴν ἔτι αὐτήν γε προσή
κει καταμένειν διὰ παντός. ἀλλ' ἐπὶ τὸ θειότερον ἰέναι τὸν λόγον. αἰσθήσεως μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἀλόγοις ζώοις
μετεῖναι. λόγου δὲ μόνον τοῖς θεοῖς, κἀντεῦθεν ἀρξάμενοι, δολιχὸν ἀποτείνουσι τὸν λόγον. καί τινες ἐξ αὐ
30 τῶν, καὶ τὸν Ἀναξαγόραν ἐπικαλοῦνται μάρτυρα, περὶ τῆς χιόνος ἀποφηνάμενον, ὡς οὐκ εἴη λευκή. οὗ
τος ἄρα φασὶ φυσικὸς ἀνὴρ ὑπὲρ τὴν αἴσθησιν ἐστίν. καὶ καταφρονεῖ μὲν τῶν ταύτης φαντασμάτων. ἐπὶ
δὲ τὸν λόγον ἀνέρχεται. καὶ τούτῳ τὴν τῶν ὄντων θηρᾶται φύσιν. ἐμὲ δ' εἰ χρὴ τὸ παριστάμενον εἰπεῖν,
ὡς ἐλευθέριόν τε καὶ παρ' ὅλον τὸν βίον ἀλήθειαν σπουδάσαντα, μελαγχολίας ἐπέκεινα προεληλυθέ
ναι νομίζω τοὺς τὰ τοιαῦτα ληροῦντας. εἰ μὲν γὰρ ἀνατρέψουσι τὰ διὰ τῶν αἰσθήσεων ἐναργῶς φαινό-
μενα, πόθεν ἄρξονται τῶν ἀποδείξεων, οὐχ ἕξουσιν. εἰ δ' ὡς ἀπὸ πιστῶν ἄρξονται, πῶς ὕστερον εὐλόγως ἀπι
στήσουσιν. αἱ γὰρ τῶν ἀποδείξεων ἀρχαὶ πιστότεραι, τῶν ἀποδεικνυμένων τῆς ἐξ ἑτέρων δεῖται πίστεως. αἱ
δ' ἀρχαὶ τῶν ἀποδείξεων. οὐ μόνον αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν τῶν ζητουμένων εὕρεσιν ὑπάρ
χουσι πισταί. καὶ ἔγωγ' ἂν εὐξαίμην. ἅπαντα τὰ πράγματα ταῖς αἰσθήσεσιν ἡμῶν ἐναργῶς ὑποπί-
πτειν. καὶ μηδὲν εἶναι τὸ διαφεῦγον αὐτάς. ὡς οὕτως ἂν οὔτ' ἄπορον. οὔτ' ἀμφισβητούμενον ἦν οὐδέν, ἐπεὶ
40 δ' ἐκφεύγει τινά, πειρατέον ἐπάγειν αὐτοῖς τὸν λόγον. ἀλλ' οὔτε πόῤῥωθεν ὡς ἐκεῖνοι ποιοῦσιν, οὔτ' ἀπε-
ραντα συλλογιζομένους. ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων ἀκριβῶς διαιρουμένους. ἵ-
να μή τις παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἀπάτη γίγνηται. δεύτερον δὲ τὸ καθ' αὑτό τι δρῶν,
τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ἀφορίζοντας. εἴρηται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ ἀμφοῖν ἀκριβῶς. καὶ τὰ ση-
μαινόμενα τῶν δυνάμει θερμῶν. ἢ ψυχρῶν, ἢ ξηρῶν. ἢ ὑγρῶν, ἢ ὁτιοῦν ἄλλο λεγομένων εἶναι διή-
ρηται. καὶ ὅπως ἄν τις εὑρίσκοι τὴν οἰκείαν ἑκάστου φαρμάκου δύναμιν ἀφορίζων τοῖς κατὰ συμβε-
βηκός. ἔν τε τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων βιβλίῳ καθόλου διεληλύθαμεν. ἔν τε τῇ νῦν ἐνεστώσῃ πραγμα-
τείᾳ. διὰ τῶν κατὰ μέρος ἐπεξίωμεν. ὡς ἤδη καὶ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ πεποιήκαμεν. ἐφ' ὕδατος καὶ ὄξους.
ἐνταυθοῖ δὲ πάλιν, ἐπ' ἐλαίου τε καὶ ῥοδίνου πράξομεν. ἐνδειξάμενοι πρότερον, ἡλίκον ἁμαρτάνουσιν, οἱ
πόῤῥωθεν τῶν ἰατρῶν ἀποδείξεων ἀρχόμενοι. τί γὰρ ἔδει τὴν χρόαν ἐλαίου σκοπεῖν. ἢ ῥόδων ἔ-
50 χοντάς γε αὐτοῖς χρῆσθαι τοῖς πράγμασι πολυειδῶς, οὐκ ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ τῶν νοσούντων σωμάτων. καὶ γὰρ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ῥόδα, καὶ τὸν χυλὸν αὐτῶν ἔνεστι
λαμβάνοντας ἐπιτιθέναι τῷ σώματι καὶ ὑγιαίνοντι καὶ νοσοῦντι νόσον ἁπλῆν ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται.
καὶ μιγνῦντας ἐλαίῳ γλυκεῖ, κατά τε τῶν ἰσχυρῶς ἐψυγμένων, ἢ τεθερμασμένων σωμάτων ἐπιφέ-
ρειν. ἀναῤῥιβοῦντάς τε καὶ καταντλοῦντας καὶ καταβρέχοντας. εἴσω τε τοῦ σώματος λαμβάνειν, ἢ ἄ-
νωθεν διὰ τοῦ στόματος, ἢ κάτωθεν διὰ τῆς ἕδρας. εἶθ' ὁρᾶν τὸ γιγνόμενον ἐφ' ἑκάστῃ χρήσει. καὶ γὰρ δὴ
καὶ τούτου χάριν ἐπισκεπτόμεθα τὴν δύναμιν πάντων τῶν φαρμάκων. ἵνα ἔχωμεν οἷς δεῖ χρῆσθαι

διακαιομένων ὑποχονδρίων καὶ κεφαλῆς. ἢ κατεψυγμένων. ἢ ἡλκωμένων. ἢ φλεγμαινόντων. ἤ τι
τοιοῦτον ἕτερον πασχόντων, αὐτῶν τε τούτων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων μελῶν τοῦ σώματος. εἶθ' οὕτως ἐν
ἀργῷ τε ἅμα καὶ συντόμῳ ὁδῷ ἔχοντες ἐφ' ἃ ζητοῦμεν. ἔτι χροίας ἐξετάσομεν. ἢ ὀσμάς. ἢ συστάσεις. ἢ
χυμοὺς ἑκάστου τῶν φαρμάκων. ὅμοιόν τι δρῶντες, τοῖς ἐξ εἰκόνος, ἤτοι πλαστῆς ἢ γραπτῆς, ἄνθρωπον
τινὰ διαγνῶναι βουλομένοις ἰδὸν αὐτὸν θεάσασθαι τὸν γνωρισθησόμενον. Ταύτῃ τοίνυν ἁμαρτάνειν
μοι δοκοῦσιν οὐ σμικρά. καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον, οἱ πάντα ἀπόδεικτα καὶ ἀναπόδεικτα φλυαροῦσιν. ἀμαθεῖς
ὑπάρχοντες ἀποδεικτικῆς μεθόδου. ὑποκείσθω γὰρ τὸ πῦρ, εἴτε ξανθὸν εἴτε ἐρυθρὸν, ἢ ὡς ἂν ἐθέλωσιν.
οὐ γάρ μοι διαφέρει. τί οὖν ἔστιν πρὸς τὸ, πᾶν ἐρυθρὸν, θερμὸν εἶναι. πᾶν μὲν γὰρ πῦρ, εἰ οὕτως ἔτυχεν
ἐρυθρὸν εἶναι, λεκτέον ἐστίν. πᾶν δὲ τὸ ἐρυθρὸν πῦρ εἶναι φάναι, καταγέλαστον. ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ πᾶν τὸ
ἐρυθρὸν θερμὸν εἶναι λέγοι τίς. εἰ μὲν ἐξ ἀρχῆς εἰλήπτο κατὰ τὸν λόγον, ὡς πᾶν τὸ θερμὸν ἐρυθρόν ἐστιν,
ἦν ἴσως διαστρέψαντα τὸ ἀξίωμα. τὸ ἐρυθρὸν ἅπαν ἀποφῆναι θερμὸν, ἁμαρτάνοντα μὲν καὶ τούτῳ προ
φανῶς. οἱ γὰρ ἀντιστρέφοντες ἀλλήλοις λόγοι συναλληλεύονται. ἀλλ' ὅμως ἦν ἂν οἶμαι πλησίον ὁ πα
ραλογισμός. ἐπεὶ δὲ οὐδ' αὐτὸ τοῦτο κατ' ἀρχὰς εἴληπται, λέγω δὴ τὸ πᾶν εἶναι τὸ θερμὸν ἐρυθρὸν, οὐδ' ἀνα
στρέψαντα δυνατὸν εἰπεῖν ἅπαν εἶναι τὸ ἐρυθρὸν θερμόν. τριχῶς οὖν ἁμαρτάνουσιν κατὰ τὸν λόγον, οἱ φά
σκοντες τὰ ῥόδα θερμὰ τὴν κρᾶσιν ὑπάρχειν, ὅτι καὶ ἐρυθρά. πρῶτον μὲν, ὅτι μὴ δείξαντες ὅτι πᾶν πῦρ ἐρυ
θρὸν ἀντιστρέφειν αὐτῷ ὅτι πᾶν ἐρυθρὸν πῦρ, πειρῶνται λαβόντες ἕτερον ὡς ἀληθῆ. δεύτερον δ' ὅτι μὴ γινώ
σκουσιν τοὺς ἀντιστρέφοντας, οὐ τοὺς ἀναστρέφοντας τοῖς ἀληθέσι λόγοις ἀληθεῖς εἶναι καὶ αὐτούς. καὶ τρίτον
ὅτι κἂν ἀντιστρέφωσιν, οὐ τὸ πᾶν εἶναι τὸ ἐρυθρὸν τῇ χροιᾷ θερμὸν ἐκ τῆς ἀντιστροφῆς περανθήσεται. ἀλλ' ἕ
τερον αὐτοῦ τι τοιοῦτον ἀξίωμα, τὸ ἐρυθρὸν ἅπαν πῦρ ἐστιν. ὅτι δ' οὐ μόνον ἄχρηστον εἰς τὰ παρόντα τὸ τοι-
οῦτον, ἀλλὰ καὶ προφανῶς ψεῦδός ἐστι, δῆλον παντί. δεόμεθα γὰρ, οὐκ εἰ τὸ ἐρυθρὸν ἅπαν πῦρ ἐστιν. ἀλλ'
ὅτι θερμὸν ἀποδειχθῆναι. ὡς εἴγε πῦρ ἐστι πᾶν τὸ ἐρυθρὸν, ἔσται δηλονότι καὶ τὸ ῥόδον ἡμῖν πῦρ. ἀλλ' οἱ μὴ
γινώσκοντες οἶμαι τὰς λογικὰς μεθόδους ἰατροὶ, πρῶτον μὲν ἐπ' αὐτῷ τούτῳ μέγιστα σφάλλονται, τῷ τοὺς
οἰκείους ὅρους ὑπερβαίνειν. ἱκανὴ γὰρ ἡ πεῖρα μετὰ βραχέων ἐπιλογισμῶν, ἐξευρίσκειν τὰς δυνάμεις
τῶν φαρμάκων. εἶτα καὶ κατὰ τοὺς λόγους ἁμαρτάνουσιν ὅμοια τοῖς ἀρτιμαθέσι λογικῆς θεωρίας πᾶ
σι. τῆς δ' αὐτῆς πλημμελείας ἔχονται, καὶ ὅσοι ταῖς ὀδμαῖς τεκμαίρονταί τι περὶ δυνάμεως φαρ
μάκων. οὐδὲ γὰρ ἅπαν εὐῶδες θερμὸν, ὡς λέγουσί τινες ἀγνοοῦντες, ὅπως ἀκούειν τῶν ὑπ' ἀριστοτέλους
καὶ θεοφράστου περὶ τούτων εἰρημένων. ἃ κατὰ τὸ τέταρτον τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων ἡμεῖς διοριοῦ-
μεν, οὔθ' ἅπαν θερμὸν εὐῶδες, οὐ μὴν οὐδὲ δυσῶδες ἅπαν θερμόν. οὐδ' εἴ τι θερμὸν ὑπάρχει, δυσῶδες. οὕτω
κἂν εἰ τὸ δυσῶδες ἅπαν φαίη τις ψυχρὸν, ἢ τὸ ψυχρὸν δυσῶδες, οὐκ ἀληθεύει. καὶ γὰρ καὶ τῶν θερμαινόντων
μυρία, τὰ μὲν εὐώδη. τὰ δὲ, δυσώδη. τὰ δ' οὐδέτερα. καὶ τῶν ψυχρῶν, ὡσαύτως. καίτοι τί λέγω ψυχρὰ
καὶ θερμὰ, δέον θερμαίνοντα καὶ ψύχοντα λέγειν ἡμᾶς, ἅπερ καὶ ζητοῦμεν. οὐ γὰρ δὴ τό γε ἁπλῶς θερμόν.
ἢ τὸ πρὸς τοῦτ' ἐξεταζόμενον ἐπισκέπτεσθαι πρόκειται νῦν ἀλλὰ τὸ θερμαῖνον ἀνθρώπειον σῶμα. καὶ δὴ
καὶ ψυχρὸν οὐχ ἁπλῶς. ἀλλ' ὅτι περ ἂν ἄνθρωπον ψύχῃ. πάλιν οὖν ἐνταῦθα, μὴ διελόμενοι τὰ σημαινό
μενα τῶν ὀνομάτων, σφάλλονται παρὰ τὴν ὁμωνυμίαν. ὥσπερ εἰ καὶ περὶ χερσαίου τις κυνὸς διαλεγό-
μενος, ἔπειτα τὸν θαλάττιον μεταβαίνοι τῷ λόγῳ. νομίζων ὥσπερ τοὔνομα τῶν ζώων ἀμφοτέρων ἓν ἐστιν,
οὕτω καὶ τὴν φύσιν αὐτῶν μίαν ὑπάρχειν. ἀλλ' ἡμῖν δέδεικται σαφῶς ἐν τοῖς περὶ κράσεως ὑπομνή-
μασιν, ἃ καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἡγεῖσθαι τῆσδε τῆς πραγματείας ἔφαμεν, ἄλλο μὲν εἶναι τὸ δυνάμει θερ
μὸν, ἄλλο δὲ τὸ ἐνεργείᾳ. καὶ τούτου τοῦ ἐνεργείᾳ θερμοῦ, τὸ μὲν ἁπλῶς λέγεσθαι θερμόν. τὸ δὲ, κατ' ἐπι-
κράτησιν. τὸ δὲ, πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενές. τὸ δὲ πρὸς, ὁτιοῦν τὸ ἐπιτυχόν. καὶ δὴ καὶ τὸν ἄνθρωπον,
οὐχ ἁπλῶς θερμὸν, ὥσπερ τὸ πῦρ. ἀλλ' ἐπικρατήσει θερμὸν ὑπάρχειν ἐλέγομεν. εἶναι γὰρ ἐν αὐτῷ πλείο
να τοῦ θερμοῦ μοῖραν. ἢ τοῦ ψυχροῦ. καὶ τοίνυν καὶ ὅσα πρὸς τοῦτον λέγεται θερμὰ, δυνάμει, τῷ τοῦτον
θερμαίνειν λεχθήσεται. καὶ ἡ κρίσις αὐτῶν, ῥᾴστη τε ἐστὶ καὶ διὰ τῆς ἐμπειρίας ἐξετασθήσεται. βρα-
χέων ὡς εἴρηται καὶ πρόσθεν ἐπιλογισμῶν δεομένη. τούτους οὖν ὑπερβαίνοντες οἱ σοφισταί, τόν τε χρό-
νον ἀναλίσκουσι τῶν μειρακίων, καὶ σοφίσμασι παρέχοιτες ἀνθρώπους ἀγυμνάστους, λύσεως σοφισμά-
των, ἀναπιμπλᾶσι ψευδῶν δογμάτων. ἐχρῆν γὰρ μήτε χροιᾶς μνημονεύειν αὐτούς, μήτ' ὀδμῆς. ἀλλὰ μὴ
δὲ συστάσεως ἢ λειότητος ἢ τραχύτητος, ἢ τινὸς ἑτέρου τοιούτου. τί γὰρ ὅτι γλίσχρον τοὔλαιον. ἢ ὅτι λεῖον.
ἢ ὅτι στίλβον, ἢ ὑγρὸν, ἢ ὠχρὸν, ἢ λιπαρὸν, ἢ ὀλισθηρὸν, ἢ δυσξήραντον ἐπαλειφόμενον τοῖς σώμασιν. οὔτε
γὰρ εἰ θερμόν. οὔτε εἰ ψυχρόν. οὔτ' εἰ ξηρόν. οὔτ' εἰ ὑγρόν ἐστιν τὴν δύναμιν, ἐξ οὐδενὸς ἔνεστι τῶν τοιούτων
συλλογίσασθαι. καὶ γὰρ τῶν γλίσχρων, καὶ τῶν λείων καὶ τῶν στιλβόντων, τὰ μὲν θερμαίνει φανερῶς
ἡμᾶς τὰ δὲ, ψύχει. καὶ τὰ μὲν ξηραίνει. τὰ δὲ, ὑγραίνει. καὶ καθ' ἕκαστον τῶν συμβεβηκότων, οὐκ ἐλαίῳ
μόνον. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, οὐδέν ἐστιν εὑρεῖν πάγιον. οὐδὲ διηνεκές, ὡς ἐπ' αὐτῷ συστήσασθαί τινα
καθόλου πρότασιν. ἐῶ γὰρ λέγειν, ὅτι οὐδὲ ἐπιστημονικοῖς ἐν ἅπασι τοῖς τοιούτοις λόγοις οἱ σοφισταὶ
χρῶνται πρὸς τὴν τῶν λημμάτων εὕρεσιν. ἀλλ' ἐξ ἐπακτικῆς. καὶ τὸ χεῖρον ἁπάντων, ὅτι μηδ' ἐπισκεψά
μενοί ποτε περὶ φύσεως ἐπακτικῆς. μηδ' ἄν τις αὐτοὺς εἰς τοῦτο προκαλῆται, τολμῶντες ἀκολουθεῖν. ἀλ
λὰ καὶ τοῖς ὑπὲρ ἀποδείξεως τι πραγματευομένοις, ἐπιτιμῶντες. ἔτι δὲ χεῖρον, ὅτι μηδ' ἐξ ἐπακτικῆς
μόνον, ἀλλ' ἐκ παραδειγμάτων ἐνίοτε συλλογίζονται, καθάπερ οἱ ῥήτορες. ὅτε γὰρ φάσκων ψυχρὸν
εἶναι

εἶναι τοὔλαιον, ὅτι καὶ γλίσχρον, ὥσπερ καὶ τὸ φλέγμα, διὰ παραδείγματος συλλογίζεται. τὴν ἴσην
ἰσχὺν τῆς ἀποδείξεως παρέχων ὁμοίως τῷ λέγοντι θερμὸν ὑπάρχειν αὐτό, διότι γλίσχρον ἐστὶν ὡς ὁ ἰξός.
ὅ, τε φάσκων θερμὸν εἶναι, ὅτι ῥᾳδίως ἐκφλογοῦται καθάπερ ἄσφαλτος, τῷ λέγοντι ψυχρὸν εἶναι, διό-
τι ῥᾳδίως πήγνυται καθάπερ ὕδωρ. τὸ γὰρ ἐκ παραδείγματος ἢ ἐκ παραδειγμάτων πιστοῦσθαί τι, δια-
φέρει τοῦ δι᾿ ἐπαγωγῆς πιστουμένου. τῷ τὸν μὲν ἐκ παραδειγμάτων πιστούμενον, ἓν μὲν ἢ δύο τῶν ὁμογε-
νῶν λέγειν, ἢ πάντως γε ὀλίγα, τὰ πλείω παραλείποντα, τὸν δ᾿ ἐξ ἐπαγωγῆς, ἅπαντα περιλαμβά-
νειν πειρᾶσθαι, τὰ διὰ τῆς ἐμπειρίας ἐγνωσμένα. καὶ μηδὲν ὡς οἷόν τε παραλιπεῖν. ὃ προφανές τε καὶ δῆ-
λον τοῖς πολλοῖς. ἀλλ᾿ ἀποκεκρυμμένον τε καὶ ὀλίγοις γνωστόν. ὅθεν καὶ βίαιός ἐστιν, καὶ πείθει σφο-
δρῶς, ἡ διὰ πάντων τῶν ἐξ ἐμπειρίας γινωσκομένων ἐπαγωγή. καὶ μόνοις αὐτοῖς ἡ ἀλαζονία κατα-
10 φερὴς γίνεται τοῖς γεγυμνασμένοις ἐν ἀποδεικτικαῖς μεθόδοις. καὶ διὰ τοῦθ᾿ ἡμεῖς ἐπὶ πλέον ὑπὲρ αὐ-
τῆς ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀποδείξεως ὑπομνήμασιν διήλθομεν. ἴσως δ᾿ αὖ ποτε καὶ κατὰ μόνας ἐν ὑπὲρ
αὐτῆς ἰδίᾳ συνθείημεν γράμμα. φανεῖται δὲ καὶ νῦν οὐδὲν ἧττον ἡ φύσις αὐτῆς τε τῆς ἐπαγωγῆς καὶ
πολὺ δὴ μᾶλλον ἡ τοῦ παραδείγματος. ἅπαντα γὰρ ἐπελθεῖν ἔγνωκα διὰ κεφαλαίων, ὅσα τοῖς ἰατροῖς
εἴρηται περὶ δυνάμεως ἐλαίου. πιθανῶς μὲν τῷ δοκεῖν. οὐ μὴν ἀληθῶς γε, καὶ πρῶτον τὸ ὑπὸ Διο-
κλέους ἐν Ἀρχιδάμῳ λελεγμένον. ὡς σκληρύνεσθαι καὶ ἐπικαίεσθαι τὸ δέρμα τοῖς ἐν ἐλαίῳ τριβομέ-
νοις ὑπελάμβανεν ὁ Ἀρχίδαμος. καὶ διὰ τοῦτο τὴν ξηροτριβίαν προὔκρινε. συνεκπυροῦσθαί τε γάρ
φησι καὶ ἐπικαίειν τὸ ἔλαιον ὑπὸ τῆς τρίψεως θερμαινόμενον ἐνόμιζεν. καὶ κατὰ τοῦτ᾿ ἀποικμάζειν
καὶ ξηραίνειν ἱκανῶς. ὥσπερ τῶν ὀπτωμένων τὰ χριόμενα. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα σκληρύνεσθαι μᾶλ-
λον, ἢ εἰ χωρὶς ἐλαίου τις ὀπτήσειεν. αὐτὴν δὲ ἴσως ἄμεινον ὅλην παραγράψαι τοῦ Διοκλέους τὴν ῥῆσιν.
20 ἔχει δὲ ὧδε. Τὸ δὲ μετ᾿ ἐλαίου τρίβειν, οὐχ ὁμοίως ἐδοκίμαζε. πρῶτον μὲν γὰρ ἀνώμαλον ᾤετο γίνεσθαι
» τὴν τοιαύτην τρίψιν. παρὰ τὸ τὰς χεῖρας ὀλισθαίνειν. καὶ μὴ δύνασθαι τῆς σαρκὸς ὁμοίως ἀντιλαμ-
» βάνεσθαι διὰ τὸ λίπος. ἔτι δὲ καὶ σκληρύνεσθαι καὶ ἐπικαίεσθαι τὸ δέρμα τοῖς οὕτω τριβομένοις ἔφη
» μᾶλλον ἢ τοῖς ξηροῖς. συνεκπυροῦσθαι γὰρ καὶ ἐπικαίειν τὸ ἔλαιον θερμαινόμενον ὑπὸ τῆς τρίψεως.
» καθάπερ τῶν ὀπτωμένων τὰ χριόμενα τῶν μὴ χριομένων, ἐκπυρουμένου τοῦ ἐλαίου, θερμαινόμενα
» καὶ ἀποικμαζόμενα λίαν σκληρύνεσθαι μᾶλλον. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ἐλαίῳ ἑψόμενα κραῦρα καὶ κα-
» πυρὰ γίνεσθαι διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. πρὸς δὲ τούτοις, ὥσπερ τὰ ξύλα καὶ τὰ δέρματα. καὶ τὰ ἄλλα τὰ
» μετ᾿ ἐλαίου τριβόμενα, συνδιαδίδωσιν εἴσω τὸ ἔλαιον, οὕτως ᾤετο καὶ τὰ σώματα. τούτου δὲ γιγνομέ-
» νου, πολλὰ τῶν εἰθισμένων διὰ τῆς σαρκὸς μετὰ τοῦ πνεύματος ῥεῖν, καὶ ἔξω διαπίπτειν ἀποστέγεσθαι. ὥσ-
» περ καὶ διὰ τῶν ἠθμῶν καὶ τῶν ὀθονίων καὶ ἐρίων, καὶ πάντων δι᾿ ὧν ἠθεῖταί τι ἐγχεόμενον. καὶ χριό-
30 μενον, οὐ δύνασθαι τὰ ὑγρὰ ῥεῖν ὁμοίως. ἀπολαμβανομένης δὲ τῆς τοιαύτης ἐκκρίσεως, τὰ μὲν, πα-
» λιρρεῖν εἴσω. συμπληροῦν ἀθροιζόμενα τοὺς πόρους ἀλλήλοις πλεκόμενα. καὶ ὑπὸ τοῦ ἐλαίου περιλαμ-
» βανόμενα διὰ τὸ ἔχειν τι ἰξῶδες τὸ ἔλαιον. ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων φαίνεται τὸ λιπαρὸν τοὺς κονιορτοὺς καὶ
» τὰ κάρφη. καὶ τὰ ἄλλα τὰ τοιαῦτα συνθηρεύειν. ἐμφραττομένων δὲ τῶν πόρων ἀεὶ καὶ κατὰ μικρὸν,
» ἀναγκαῖον εἶναι πολλὰ χεῖρον ἀποτελεῖσθαι τῶν εἰθισμένων γίνεσθαι κατὰ φύσιν. ὑπελάμβανε δέ τι καὶ
» δηκτικὸν ἔχειν αὐτό. παρ᾿ ὃ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς δακρύειν. καὶ τὴν φάρυγγα κέρχνειν. καὶ τὴν κοιλίαν ξύειν.
» καὶ αἱματώδεις ποιεῖν διαχωρήσεις πινόμενον. ἄνευ μὲν οὖν τρίψεως ἀλειφομένους, οὐδὲν λυπεῖν. ἀσθενε-
» στέραν γὰρ εἶναι τὴν δῆξιν, ἢ ὥστε ποιεῖν τινὰ αἴσθησιν. μετὰ δὲ τῆς τρίψεως εἰσδυόμενον εἰς τὴν σάρκα
» κακουργεῖν μᾶλλον τῇ δήξει. καθάπερ πολλὰ τῶν φαρμάκων, οὕτω μὲν ἐπιχρισθέντα ἧττον ἰσχύειν, προσ-
» πιεζόμενον δὲ καὶ εἰσδυόμενον εἴσω, μᾶλλον ἐνεργεῖν. καὶ δὴ καὶ ταῖς ἀκαλύφαις καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἠ-
40 συχῇ μὲν ψαύοντας, οὐδὲν ἐνοχλεῖν. τύπτοντας δὲ καὶ προσπιέζοντας λυπεῖν. ἃ μὲν οὖν ὁ Διοκλῆς ἐν Ἀρ-
χιδάμῳ λέγει, ταῦτ᾿ ἐστίν. πάρεστι δὲ σκοπεῖν ἅμα τό τε πιθανὸν αὐτῶν, καὶ μοχθηρόν. ὅτι μὲν γὰρ ἐν ἐ-
λαίῳ πᾶν ὁτιοῦν ἑψόμενον, ἀπόλλυσι τὴν οἰκείαν ὑγρότητα, καὶ ψαθυρὸν καὶ κραῦρον γίγνεται ταχέως,
οὐδὲν τοιοῦτον πάσχον ἐν ὕδατι, πρὸς τῆς ἐμπειρίας ἐδιδάχθημεν. ὥστε ταύτῃ μὲν οὐδὲν ὁ Ἀρχίδαμος
ἐψεύσατο. δέον δὲ ὥσπερ ὁ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος, ἕτεροί τε τινὲς ἄνδρες φιλόσοφοι τὰ τοιαῦτα τῶν
προβλημάτων ἐν τοῖς φυσικοῖς ζητήμασιν προβάλλουσί τε καὶ λύουσι. καὶ αὐτὸς εἴπερ ἐβούλετο τὰς
αἰτίας ἁπάντων τῶν γιγνομένων ζητεῖν, ὁμοίως ἐκείνοις προβάλλειν τε καὶ λύειν. εἰ δ᾿ οὐ φαίνεται τοῦτο
ποιῶν, ἐν τούτῳ καὶ μάλιστα δοκεῖ μοι σφάλλεσθαι. τὸ μὲν γὰρ φαινόμενον ἐναργῶς, ἀεὶ χρὴ τίθεσθαι
πρῶτον. ἐπισκέπτεσθαι δὲ ἐφεξῆς εἴ τις ἐθέλοι τὴν αἰτίαν αὐτοῦ φυσικὰ προβλήματα συντιθέντα τρό-
πῳ τοιῷδε. διὰ τί τὸ μὲν ἔλαιον ξηρὰ καὶ ψαθυρὰ, καὶ κραῦρα τὰ ἐν αὐτῷ καθεψόμενα ποιεῖ. τὸ δὲ ὕ-
50 δωρ, ὑγρὰ καὶ μαλακά. ἢ διατί τὰ μὲν ἑψόμενα κατὰ τοὔλαιον ἀποξηραίνεται. τὰ δ᾿ ὅλως ἐν αὐτῷ βρε-
χόμενα, φυλάττει τὴν οἰκείαν ὑγρότητα μᾶλλον, ἢ εἰ μηδ᾿ ὅλως ἐβρέχετο. διατί δὲ τὰς ἀπὸ σκίλλης καὶ
ἀκαλύφης δήξεις ἰᾶται. διατί δὲ τούτων μὲν ἰατικόν ἐστιν αὐτὸ δὲ δάκνει τοὺς ὀφθαλμούς. διὰ τί τὸ μὲν ἄλ-
λο σῶμα πᾶν οὐ δάκνει, τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲ δάκνει. διὰ τί τὴν μὲν φάρυγγα τραχύνει, τὰ δὲ ἕλκη παρηγο-
ρεῖ. διὰ τί γαστρὸς ὑπαγωγόν ἐστι. διὰ τί κόπων ἰατικόν. διὰ τί τοὺς ἀλειφομένους ἀπεψύκτους τηρεῖ. διὰ
τί τῶν ἐντόμων ζώων ἀναιρετικόν ἐστι. διὰ τί τῶν ἱματίων καὶ βυρσῶν μαλακτικὸν ὑπάρχει, τῶν δ᾿ ἑ-
ψομένων ἐν αὐτῷ σχεδὸν ἁπάντων σκληρυντικόν. ἐν μὲν εἴδεσσι προβλημάτων τοῦτο φυσικῶν προσήκουσ

μόνῳ. τὸ δ' ἕτερον ἐν κοινῷ ἤδη καὶ τοῖς ἔξω τῶν τεχνῶν, ἐστι τοιόνδε. διὰ τίνα αἰτίαν ἐπαλείφουσιν ἐ-
λαίῳ πρότερον ὀπτῶντες οἱ μάγειροι τοὺς ἰχθῦς καὶ τὰ κρέα. διὰ τί τρίβουσιν ἐλαίῳ τοὺς ἀθλητὰς οἱ γυ-
μνασταί. διὰ τί δὲ καὶ οἱ παιδοτρίβαι τοὺς παῖδας. ἔνεστι γὰρ ἑκάστου τῶν τοιούτων προβλημάτων, ἐμπει-
ρικὴν ἀποδοῦναι. τοὺς μὲν ἰχθῦς καὶ τὰ κρέα, διὰ τοῦτ' ἐπαλείφειν τῶν μαγείρων ἐρούντων ἄν, ὅτι ξηρὰ
καὶ περικεκαυμένα τὰ ἐκτὸς αὐτῶν γίγνεται χωρὶς τοῦ λίπους ὀπτωμένων. τοὺς δ' ἀθλητὰς ἐν ἐλαίῳ
τρίβειν, τῶν γυμναστῶν φησάντων ἄν, ὅτι καὶ τοὺς προϋπάρχοντας κόπους λύει τοῦτο, καὶ τοὺς μέλλον-
τας πραΰνει. καὶ αὐτὴν τὴν τρῖψιν ὁμαλὴν καὶ πραεῖαν τελέως ἀπεργάζεται, καὶ πρὸς τὰς μελλού-
σας κινήσεις παρασκευάζει τὸ σῶμα. διὰ τὰ αὐτὰ δὲ ταῦτα, καὶ οἱ παιδοτρίβαι τοὺς παῖδας ἀλείφειν
ἐροῦσι, καὶ πρὸ τῶν γυμνασίων, καὶ μετὰ τὰ γυμνάσια. διὰ τί μέντοι τὸ ἔλαιον ἴαμα κόπων ἐστίν, οὐκ ἔτι
10 οὔτε γυμναστὴς οὔτε παιδοτρίβης οὔτ' ἰατρὸς ἐμπειρικὸς ἐπίσταται. οὐ μὴν οὐδ' ὅτι μὴ γινώσκουσιν, ἀφί-
στανται τῶν ἐναργῶς φαινομένων. οὐδὲ γὰρ διὰ τί λευκὸς μὲν ἐλλέβορος ἄνω καθαίρει, μέλας δὲ κάτω γινώ-
σκοντες. οὐδὲ διὰ τί κνίκος μὲν φλέγματος ἀγωγόν ἐστιν, ἐπίθυμον δὲ μελαίνης οὐκ εἰδότες. ὅμως χρῶν-
ται τοῖς φαρμάκοις ὥσπερ ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα. καὶ θεραπεύουσι τοὺς δεομένους. καὶ πιστεύουσι τοῖς ἐναρ-
γῶς φαινομένοις. καὶ καταγελῶσι τῶν τῷ λόγῳ τἀναντία κατασκευαζόντων. ἀλλ' Ἀρχίδαμος μὲν
πρὸς τῷ καταφρονεῖν ἐν πολλοῖς τῶν ἐναργῶς φαινομένων, ἔτι μοι δοκεῖ καὶ ταύτῃ δικαίως ἂν ψέγε-
σθαι. λέγει μὲν γὰρ ἀμείνω τὴν ξηρὰν τρῖψιν εἶναι τῆς μετ' ἐλαίου. διότι τὸ σῶμα σκληρότερόν τε καὶ ξη-
ρότερον τοῖς ἀλειφομένοις ἐργάζεται. μαλακώτερον δὲ τοῖς ξηροῖς τριβομένοις γίγνεται. λέγει δ' οὐδὲν
ἧττον ἐν αὐτῷ τῷ λόγῳ τούτῳ προσελθὼν βραχύ, καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ δέρματα καὶ τὰ ἄλλα τὰ μετ'
ἐλαίου τριβόμενα, διαδίδοσθαι μέχρι τοῦ βάθους αὐτοῦ. καὶ τοῦτ' εἶναι μέγιστον μαρτύριον. ἔτι καὶ τοῖς ἡμε-
20 τέροις σώμασιν εἴσω χωρεῖν ἐμπλάττει τε τοὺς πόρους καὶ κωλύει τὰς τῶν ὑγρῶν ἐκροάς, οὐκ ἂν δήπου
λέγοιτο ξηραίνειν. ὥστε μάτην ὡς ξηραῖνον αὐτὸ κατὰ τὰς τρίψεις φυλάττεται. σφάλλεσθαι δέ μοι δο-
κεῖ, καὶ τῷ τοῖς ἑψομένοις ἐν ἐλαίῳ παραπλησίως διατίθεσθαι νομίζειν τοὺς ἐν αὐτῷ. οὐ γὰρ δὴ ταῦτά
γε φησὶ ποιεῖν θερμόν, ἢ ψυχρόν, ἢ εὔκρατον, ἢ χλιαρόν, ἢ ζέον ἔλαιον. ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὕδωρ αὐτό. φαίνεται
γὰρ καὶ τοῦτο ψυχρὸν μὲν εἴπερ προσφέροιτο, πυκνοῦν καὶ πιλοῦν, καὶ συστέλλειν, καὶ σφίγγειν, καὶ ἀπο-
κειμένοις. ὥσπερ εἰ καὶ ζέον ἐσχάτως, καίειν. εἰ δ' εὔκρατόν τε καὶ συμμέτρως θερμὸν προσενεχθείη, χα-
λᾶν. καὶ ἀραιοῦν. καὶ χεῖν, καὶ διαφορεῖν. εἰ δὲ μήτε ψυχρὸν ἐπισήμως εἴη μήτε θερμόν, ἀλλ' οἷον τὸ λε-
γόμενον ὑπὸ τῶν πολλῶν κρηναῖον. οὐδὲν μὲν τῶν εἰρημένων ποιεῖν τηνικαῦτα, διαδείκνυσθαι δὲ τὴν
οἰκείαν ἑαυτοῦ δύναμιν. οὕτως οὖν καὶ τοὔλαιον. εἴ τις ἐξετάσειν ἐθέλοι, πάσης ἐπικτήτου ψύξεώς τε,
καὶ θερμότητος ἐλεύθερον ἐργασάμενος αὐτὸ πρότερον, οὕτω τὴν βάσανον ποιείσθω. τὸ μὲν γὰρ ἄκρως
30 ψυχρόν, οὐ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ μόνον ἔτι δύναμιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῆς ὀθνείας ποιότητος ἐπικράτησιν.
ἐνεργήσει τι περὶ τοὺς πλησιάζουσιν. οὕτως δὲ καὶ τὸ θερμὸν ἱκανῶς. εἰ δ' ἀμφοτέρων ἔξω καταστήσας
αὐτὸ βασανίζειν ἐθέλοις, ἐξευρήσεις ἂν οὕτως μόνως τὴν οἰκείαν ἐλαίου δύναμιν. ὥσθ' ὅτε μὲν ἐλαίῳ συνή-
θως τρίβεταί τις, ὥσπερ οἱ γυμναστικοὶ πάντες, ἐν ἐλαίῳ μόνῳ τρίβεται, πάσης ὀθνείου ποιότητος
ἔξωθεν. ὅταν δ' ἤτοι ζέον ἢ θερμὸν ἱκανῶς ἐργαζόμενος, ἢ καὶ ψυχρὸν ἐσχάτως αὐτό, χρῷτο τηνικαῦτα,
σύνθετον ἀνάγκη γίνεσθαι τὴν ἐνέργειαν. ἔκ τε τῆς οἰκείας ἐλαίου δυνάμεως. καὶ τῆς ἐπικτήτου ποιό-
τητος. καὶ πολλάκις δὲ κατακρύπτεσθαι τελέως ἀναγκαῖον ἐστὶ τὴν οἰκείαν δύναμιν ἑκάστου τῶν φαρ-
μάκων. ὅταν ἰσχυρὰν πάνυ προσλάβῃ τὴν ἔξωθεν ποιότητα. τί τοίνυν ὅμοιον. ἢ ἕψειν ἐν ἐλαίῳ ζέοντι βο-
τάνας, ἢ τὰ τῶν γυμναζομένων ἀνατρίβειν σώματα. μάλιστα μὲν γὰρ ὡς καὶ πρόσθεν ἐπιδέδεικται, φεύ-
γειν χρὴ τὰς ἀπὸ τῶν ἔξωθεν πίστεις, ἔχοντάς γε τὴν οἰκείαν ἑκάστου προσφέρειν πεῖραν. εἰ δ' ἄρα ποτὲ καὶ
40 τοῦτο πράττειν ἐθελήσειέ τις, ἀλλ' ὅμοιά γε παραβάλλειν πειρᾶσθαι καθάπερ ἐπὶ τῶν βυρσῶν ἐποίησεν
καὶ τῶν ἱμάντων. οὔτε γὰρ προθερμήνας ἔλαιον, οὔτ' ἐν χιόνι προψύξας οὐδείς, ἀλλὰ τὸ ἐπιτυχὸν ἕκα-
στος λαμβάνων, ἱμάντας ἀνατρίβει καὶ βύρσας. ὥσπερ οἶμαι καὶ τοὺς παῖδας οἱ παιδοτρίβαι κατὰ τὸ
ἐπιτυχὸν ἔλαιον ἀνατρίβουσιν. οὔτε προθερμήναντες ἐπὶ πυρός, οὔτε προψύξαντες ἐπὶ χρόνοις. ἐπεί-
τοι καὶ ἡμεῖς οὐκ ὀλιγάκις ἐγκαιομένην κεφαλὴν ἐλαίῳ πάνυ ψυχρῷ καταντλήσαντες, ἐνεψύξαμεν.
εἰ δὲ μηδ' ἄλλως ἔχοι τοὔλαιον, ἔτι καὶ μᾶλλον ἐμψύξει. εἰ δὲ καὶ ὠμοτριβὲς εἴη, πολὺ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπι-
σκευάζομεν δέ, καὶ τοῦτο, παραπλησίως τῷ ὕδατι, θερμήναντες γὰρ αὐτὸ πρότερον, οὕτως ἐνιστῶμεν
ἀκραιφνεῖ ψυχρῷ, εἰ δὲ καὶ κρουνὸς ὑπερκείμενος ἐπ' αὐτῷ καταρράττων εἴη, προεστεγνωμένου δηλονότι
τοῦ περιέχοντος ἀγγείου τοὔλαιον, ἔτι καὶ μᾶλλον ἂν οὕτω ψυχρότερον ἐργασθείη. ψυχρὸν δ' ἱκανῶς γί-
νεται, κἀπειδὰν προθερμανθὲν ἐν φρέατι κρεμασθὲν ψαῦον τοῦ ὕδατος. γίγνεται μὲν γὰρ καὶ τὸ μὴ ψαῦον
50 ψυχρόν, ἀλλ' ἧττον, αἱ μὲν δὴ τοιαῦται παρασκευαί, ψυχρὸν ἀποδεικνύουσι τοὔλαιον. αἱ δ' ἐναντίαι θερ-
μόν, χρώμεθα δὲ κἀκείναις, ἐπὶ τῶν κατεψυγμένων σωμάτων, εἰς δεξαμενὴν ἐμβιβάζοντες ἐλαίου θερμοῦ
τοὺς ἀπονεναρκωμένους τι μέρος. ἢ τρομώδεις. ἢ σπασμώδεις, ἢ παλμώδεις, ἢ ἀκινήτους, ἢ ἀναισθή-
τους, ἢ δυσαισθήτους. ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον πάσχοντας. εἴ τις τοίνυν ἐξ ἁπάσης χρήσεως ἀποφαίνοιτο περὶ
τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως, οὐκ ἂν φθάνοι καὶ θερμαντικὸν ἡμῶν καὶ ψυκτικὸν οἰόμενος εἶναι τοὔ-
λαιον, ὑγραντικόν τε καὶ ξηραντικόν. ὥσπερ καὶ ὁ τοῦ Διοκλέους Ἀρχίδαμος. εἰ καὶ μὴ παρακολουθεῖ
ταῖς ἐναντιολογίαις. ὅταν μὲν γὰρ ξηραίνεσθαι, καὶ κραῦρα γίνεσθαι λέγῃ τὰ ἐν τῷ ἐλαίῳ ἑψόμενα,

ξηραντικήν τινα καὶ διαφορητικὴν ἐπιδείκνυσιν αὐτοῦ τὴν δύναμιν. ὅταν δ᾽ ἔσω τῶν ῥυσσῶν δύεσθαι,
καὶ τοὺς ἡμετέρους ἐμπλάττειν πόρους, καὶ κωλύειν τὰς φυσικὰς τῶν ὑγρῶν ἐκροὰς ἐναντιωτάτην δή-
που πάλιν ἐκ τούτων ἐπιδείκνυσι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τοῖς διαφοροῦσί τε καὶ ξηραίνουσιν. ἀλλ᾽ ἐν τούτοις
μὲν ἔτι, τὰ γοῦν φαινόμενα λέγων, οὐκ ὀρθῶς περὶ αὐτῶν συλλογίζεται. κατὰ δὲ τὸν περὶ τῆς δήξεως
αὐτοῦ λόγον, οὐδὲ ταῦτα διέρχεται πάντα. τὸ μὲν γὰρ τοὺς ὀφθαλμοὺς δάκνειν, καὶ κερχνώδη τὴν φά-
ρυγγα ποιεῖν, καὶ καταξύειν τὴν γαστέρα καὶ τὰς διαχωρήσεις αἱματώδεις ἐπιφέρειν, ἱκανὰ μαρτύρια τῆς
δακνώδη δύναμιν ὑπάρχειν αὐτῷ. τὸ δὲ καὶ τοῖς ἕλκεσιν ἀνώδυνον εἶναι, καὶ τὰς τῆς γαστρὸς δήξεις
ἐπὶ βεβρωμένοις τε, καὶ ἐνιέμενον πάντως ἰᾶσθαι, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ὀδαξισμῶν ἐρεθισμοὺς πραΰνειν, οὐ
σμικρὰ πάλιν οὐδ᾽ αὐτὰ τῆς ἐναντίας αὐτοῦ δυνάμεως γνωρίσματα, παραλέλειπται τελέως. εἰ δ᾽ ἀμ-
φοτέρων λεχθέντων ἐφεξῆς ἐθέλοι τις συλλογίσασθαι δυοῖν θάτερον, ἢ ὡς ἐμπειρικὸς ἐν τῷ πρός τι φύ-
σει τὴν δύναμιν ἑκάστου τῶν φαρμάκων ἐξ ἐμπειρίας γινώσκειν. αὐτοῦ δὲ καθ᾽ ἑαυτὸ τὴν οἰκείαν φύσιν ἀ-
γνοεῖν, ἢ ὡς λογικὸς τὰς ἐναντίας δυνάμεις ὑπάρχειν ταὐτῷ φαρμάκῳ. δακνώδη τε καὶ πραϋντικήν,
εἶτ᾽ οἶμαι μεγίστην χρείαν ἕξει τὴν αἰτίαν ἀποδιδοὺς, τοῦ ποτὲ μὲν τὴν ἑτέραν αὐτῶν ἐνεργεῖν αἰσθητῶς,
ποτὲ δὲ τὴν ἑτέραν, ἢ ἀπολωλυίας ἢ μὴ σαφῶς γε φαινομένης τῆς ἑτέρας. εἰσὶ δὲ τῶν τοιούτων ἁπα-
σῶν ἀποριῶν αἱ λύσεις. εἰ μὲν ὡς φυσικὰ προβλήματα προβάλλοιντο, παγχάλεποί τινες. εἰ δ᾽ ὡς πρὸς
τὴν χρείαν τῆς τέχνης ἀναφέροιντο, πείρας μὲν πολλῆς, ἐπιλογισμῶν δὲ, οὐ πολλῶν μὲν, ἀκριβῶν δὲ
καὶ διωρισμένων δεόμεναι. πρῶτον μὲν γὰρ εἰ πᾶν ἔλαιον τοῖς ὀφθαλμοῖς δακνῶδές ἐστιν, ἢ μὴ, τῇ πεί-
ρᾳ διορίσασθαι βέλτιον, οὐκ αὐτοσχεδιάζειν ὥσπερ ῥήτορας ἐπιχειροῦντας εἰς ἑκάτερον, εἶθ᾽ ἑξῆς, εἰ
πᾶν ὁμοίως κερχνῶδες, ἢ γαστρὸς ὑπαγωγὸν, ἢ καταξύον αὐτὴν, ὡς αἱματώδεις ἐνίοτε κινεῖν ἐκκρί-
σεις, ἢ τὸ μέν τι ποιεῖ τῶν ἐλαίων ταῦτα. τὸ δ᾽ οὐ ποιεῖ. καὶ τὸ μὲν μᾶλλον, τὸ δ᾽ ἧττον. ἐλαίου δὲ διαφορὰς
λέγω νῦν, οὐχ ὥς αὖτις ὑπονοήσῃ τὰς ἑτερογενεῖς. οἷον τοῦ κικίνου τε, καὶ ῥαφανίνου, καὶ καρυΐνου. καὶ βαλανίνου
καὶ τῶν ὁμοίων. εἰδέναι μὲν γὰρ χρὴ, καὶ τὰς τούτων δυνάμεις τὸν ἰατρόν. ἀλλ᾽ οὐκ ἐν γε τῷ προσήκει μνημο-
νεύειν αὐτῶν. ἀρκεῖ γοῦν οἶμαι τήν γε πρώτην, αὐτὸ τὸ κυριώτατον καὶ μάλιστα τὸ ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
πων ὀνομαζόμενον ἔλαιον ἐπισκέψασθαι. καὶ γοῦν ὁ καρπὸς ἐξ οὗ γίγνεται τοῦτο, μόνος τῶν ἄλλων
ἐλαία, καὶ τὸ δένδρον ἐλαία προσαγορεύεται. καὶ τοῦτο μὲν ἔλαιον ἁπλῶς γε καὶ πρώτως ὀνομάζεται. τὰ
δ᾽ ἄλλα πάντα, κατὰ μεταφοράν τινα καὶ κατάχρησιν. αὐτοῦ δὴ φημὶ τοῦ κυρίως προσαγορευομένου ἐ-
λαίου, περὶ οὗ τὸν σύμπαντα λόγον ἐν τῷ παρόντι ποιούμεθα, πλείους εἶναι τὰς διαφορὰς, κατὰ μὲν τὴν
ἡλικίαν, ὅταν ἤτοι πρόσφατόν ἐστιν καὶ οἷον γλεῦκος. ἢ ἀκμάζον. ἢ παλαιὸν ὑπάρχει. κατὰ δὲ τὸν τρόπον
τῆς σκευασίας, ὅταν ἤτοι ψιλὸν ᾖ, καὶ ἁπλοῦν καὶ μόνον, ἢ μεθ᾽ ἑτέρων γεγονός. κατὰ δὲ τὴν ἐν αὐτῷ τῷ
καρπῷ διαφορὰν, ὅταν ἤτοι πέπειρος, ἢ ὠμὸς ὑπάρχῃ. κατὰ δὲ τὴν ἐξ ἐπιτεχνήσεως ἀλλοίωσιν, ὅταν
ἤτοι φυλάττηται τοιοῦτον, οἷον ἐξ ἀρχῆς ἔτυχε σκευασθέν, ἢ ἐλευκάνθη. γέγραπται δὲ περὶ τῆς λευ-
κάνσεως αὐτοῦ, καὶ ἄλλοις μὲν οὐκ ὀλίγοις. εἰρήσεται δὲ καὶ πρὸς ἡμῶν ἐν τοῖς ἐφεξῆς. τούτων ἁπάντων
τῶν ἐλαίων, αὐτὸς ἐγὼ ἐσπούδασα πειραθῆναι τῆς δυνάμεως. καὶ τί μὲν ἐφ᾽ ἑκάστῳ ἐφώρασα, μετὰ ταῦ-
τα διηγήσομαι. νυνὶ δὲ τέλος ἐπιθεῖναι βούλομαι πρῶτον, ᾧ ἐνεστησάμην. οὐκ ὀρθῶς γὰρ δοκοῦσί μοι
οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν, οὔτε πειρᾶσθαι φαρμάκων, οὔτε συλλογίζεσθαι περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν.
πειρᾶσθαι μὲν γοῦν χρὴ μόνων τῶν ἀμίκτων καὶ ἔξω πάσης ἐπικτήτου ποιότητος. ἐπὶ μὲν γοῦν τῆς ἀρί-
στης κατασκευῆς τοῦ σώματος, πρῶτον. ἐφεξῆς δὲ κἀπὶ τῶν δυσκράτων. εἶθ᾽ οὕτως ἐπὶ τῶν ἁπλῶν νοση-
μάτων. ὡς ἔν τε τῷ πρὸ τούτου λόγῳ. καὶ τῷ τρίτῳ περὶ κράσεως διῄρηται. συλλογίζεσθαι δὲ τὸ κατὰ συμ-
βεβηκὸς ἀεὶ διορίζοντας, τοῦ πρώτως τε καὶ καθ᾽ αὑτό. σφάλλονται δ᾽ ἔνιοι τῶν ἰατρῶν οὐ περὶ ταῦτα
μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς περὶ τῶν παθημάτων δόξαις. αὐτίκα τοὔλαιον, ὅτι μὲν ἴαμα κόπων ἐστὶν, ἅπαντες
σχεδὸν ὁμολογοῦσιν. ὁποῖον δέ τι πάθος ὁ κόπος ἐστὶν, οὐκέτι ὁμοδοξοῦσιν. ὁ μὲν γάρ τις ξηρότητα τῶν
ἄρθρων εἶναι φησὶν ἐξικμασθέντων ἐν ταῖς κινήσεσιν, ὁ δέ τις, καὶ τῶν μυῶν, προστίθησιν. ἕτερος δέ-
τις, ἔμπαλιν τούτοις, ὑγρότητα πολλὴν καὶ τάσιν καὶ θερμασίαν, ἐπελθόντος γε ῥεύματος τοῖς σφο-
δρῶς κινηθεῖσι μορίοις. ἄλλος δὲ, οὐ πλῆθος ὑγρῶν ἀλλὰ ποιότητα μόνην αἰτιᾶται, συντήξεις τινὰς φά-
μενος ἐν ταῖς ἀμετροτέραις κινήσεσιν γίγνεσθαι, πιμελῆς τε ἅμα καὶ σαρκὸς ἁπαλῆς. ὧν μέρος μέντοι
διαπνεῖσθαι εἰς τοὐκτός. μέρος δ᾽ ἴσχεσθαι κατὰ τὸ σῶμα. καὶ τοῦτο δριμὺ καὶ δακνῶδες ὑπάρχον. τὴν
οἷον ἐλαιώδη διάθεσιν ἐργάζεσθαι. ὥστ᾽ εἰ καὶ τὸ θεραπεύεσθαι τοὺς κόπους ὑπὸ τοῦ ἐλαίου συμφωνεῖται
τό γε τῆς διαθέσεως τοῦ σώματος ἀμφισβητούμενον, οὐδὲν ἐᾷ συλλογίζεσθαι βέβαιον περὶ ἐλαίου δυνά-
μεως. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ κόπου τοῦτο συμβέβηκεν, ἀλλὰ κἀπειδὰν ἀλγήματος ἕνεκεν ἢ δήξεως ἢ φλεγμο-
νῆς ἔλαιον ποτίζομεν, ἢ δι᾽ ἕδρας ἐγχέομεν, ἢ καταντλοῦμεν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν φλεγμαινόντων ἑλ-
κῶν, οὐ μόνον ἀλλὰ μεθ᾽ ὕδατος αὐτὸ συμμέτρως θερμοῦ καταχέομεν. ὥσπερ ἐν τοῖς κόποις ἅμα τοῖς διὰ
τῶν γλυκέων ὑδάτων λουτροῖς. ὁμολογεῖται δ᾽ οὐδ᾽ ἐπὶ τῆς φλεγμονῆς ἡ διάθεσις ὁποία τίς ἐστιν. ἐνιέν-
τες δὲ διὰ τῆς ἕδρας ἢ ποτίζοντες, οὐδ᾽ οὕτω οὐδὲ τότε γνωρίζομεν ἐναργῶς ὁποίῳ τινὶ σώματι προσάγο-
μεν αὐτὸ, πότερα φλέγματος, ἢ χολῆς, ἢ τινῶν ἄλλων περιττωμάτων μεστῷ. δῆλον γὰρ ὡς οὐχ ὁμοίως
διαθήσει τὸν ἄνθρωπον. ἐπειδὰν φλέγματος γλίσχρου μεστὸν εὕρῃ τὸ ἔντερον ἅπαν, ἅμα τῇ γαστρὶ, κἀ-
πειδὰν χολωδῶν περιττωμάτων, ἢ τινῶν ἄλλων δριμέων χυμῶν, ἢ κόπρου πολλῆς, ἢ τούτων μὲν μηδενὸς

καθαρὰς δ' ἀκριβῶς ἐπιτύχῃ τῆς τε γαστρὸς ἁπάσης καὶ τῶν ἐντέρων. ἢ πρὸς τῷ καθαρὸν εἶναι ἔτι
καὶ τετραχυσμένον ὑπάρχει. ἀμελῶς οὖν πάνυ καὶ ῥαθύμως ὑπὲρ ἁπάντων τούτων οἱ πολλοὶ τῶν
ἰατρῶν συλλογίζονται, μηδ' ὅπως ἔχοντι τῷ ἀνθρώπῳ δίδοται τοὔλαιον εἰπόντες, ἀλλὰ μηδ' ὁποῖον αὐ-
τό, κἄπειτα φάσκοντες οἱ μὲν, δάκνειν καὶ ξύειν πάντως τὰ ἐντός, οἱ δὲ καὶ εἴ τις ἂν εἴη δῆξις ἤδη προϋ-
πάρχουσα, καὶ ταύτην πραΰνειν. οὐ γὰρ σμικρὸν δήπου διοίσει γε, ἢ τὸ παντάπασιν ἄναλον ὀνομαζό-
μενόν τε, καὶ ὄντως ὑπάρχον ἔλαιον εἰς φλεγματώδη κοιλίαν ἐμβαλεῖν, ἢ τὸ πλείστων ἁλῶν μετέχον
εἰς καθαράν. ἄμφω μὲν γὰρ λαπάξει τὴν γαστέρα, διαφερούσαις μέντοι ταῖς δυνάμεσιν. τὸ μὲν γὰρ ἄνα-
λον, ἐν φλεγματώδει διὰ τὸν ὄλισθον, ὁμοίως μαλάχαις τε, καὶ βλίτοις, καὶ μόροις· τὸ δὲ ἡλισμένον ἐν κα-
θαρᾷ, διὰ τὴν δριμύτητα παραπλησίως ἅλμῃ καὶ θαλάττῃ. καὶ δὴ καὶ ξύσει μὲν ἅτερον, θάτερον δ' οὐ
10 ξύσει. μὴ τοίνυν μήτε ξύειν ἁπλῶς λέγωμεν τοὔλαιον πάντως τἀντός, ἢ διαχωρήματα ποιεῖν αἱματώ-
δη, μήτε πραΰνειν δήξεις. ἀλλὰ τὸ μὲν ἁλῶδες, ἐν καθαρᾷ, ξύειν, τὸ δ' ἄναλον ἐν φλεγματώδει, μὴ ξύειν.
ἐνίοτε δὲ κατὰ συμβεβηκὸς ἰᾶσαι τὰς δήξεις τὸ ἁλμῶδες. ὥσπερ καὶ τὸ μελίκρατον. καὶ ἅλμη. καὶ γά-
λακτος ὀρός. συνεξάγονται γὰρ σὺν αὐτοῖς ἐνίοτε ταῦτα τὸν τὴν δῆξιν ἐργαζόμενον χυμόν. ἴαμα τά τε
γίνεται δήξεως, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἅπασι, τοῖς ἐκπλύνουσί τε καὶ ῥύπτουσιν. ἀλλὰ μετὰ τὴν ἔνεσιν,
οὐχ ὅπως παύει τὰ τοιαῦτα φάρμακα τὴν δῆξιν εὐθὺς, ἀλλὰ καὶ παροξύνει. τῷ γὰρ τῆς κενώσεως λό-
γῳ τὴν ἴασιν, οὐ τῷ τῆς ἰδίας κράσεως ἐργάζεται. κηρωτὴ μέντοι πολλάκις ἐντεθεῖσα διὰ ῥοδίνου καὶ στέα-
τος ἢ πιμελῆς, ἐν τῷ παραχρῆμα τὰς δήξεις ἰάσατο τῷ τῆς ἐπικεράσεως λόγῳ. καὶ μὲν δὴ καὶ ἔλαιον αὐ-
τὸ μόνον γλυκύτατον, τοῦτο πολλάκις ἔδρασεν. ὥσπερ οὖν καὶ στέαρ τράγου ἢ χόνδρου χυλός, ἢ κηρωτὴ
δι' ἐλαίου γλυκέος. ἡμεῖς δὲ καὶ τοῖς διά τινα ψύξιν ἀλγοῦσι τὰ ἐντὸς, ἐνιέντες ἐλαίου θερμοῦ παραχρῆμα
20 πολλάκις ἀνωδύνους εἰργασάμεθα. καὶ εἰ μείζονα δὲ τὴν ψύξιν εἶναι στοχαζόμεθα, προσεπιβάλλομεν
ἀνήθου θερμαίνοντες τοὔλαιον. εἰ δ' ἔτι μείζονα, καὶ πηγάνου καὶ ἀσφάλτου. τοιαῦτα οὖν ἅπαντα τοῖς
πολλοῖς τῶν ἰατρῶν, οὐκ εἰδόσιν οὔτε τὴν ὑπὸ δυσκρασίας γινομένην ὀδύνην διελέσθαι τῆς ἀπὸ κα-
κοχυμίας, οὐδ' ὅτι τῶν ἐνιεμένων φαρμάκων ὀδύνης ἕνεκα, τὸ μὲν, τῷ θερμαίνειν, τὸ κατεψυγμένον
μόριον ἰᾶται. τὸ δὲ, τῷ κενοῦν τὸν δάκνοντα χυμόν. τὸ δὲ τῷ κατακεραννύναι. πολλάκις δὲ καὶ μικταὶ
γίνονται διαθέσεις, ἐκ δυσκρασίας τε ἅμα καὶ δήξεως, ἐφ' ὧν ἡμεῖς εἰώθαμεν ἀνήθινον, ἢ πηγάνινον ἔλαιον
ἐγχεῖν ἐναποτήξαντες αὐτῷ χήνειον στέαρ. εἰ δὲ μὴ παρείη τοῦτο, τὸ γοῦν ὀρνίθειον. εἰ δὲ μηδὲ τοῦτο, τῶν ἄλ-
λων τι. μηδενὸς δὲ παρόντος τούτων, ἀδήκτου μίγνυμεν κηροῦ, καλῶς δ' οὕτως ἂν πεπλυμένον, ἢ καὶ
νὴ δία τοὔλαιον, αὐτὸ τὸ λελευκασμένον ἐγχέομεν. ἀνάλογον γάρ ἐστιν ἀδήκτῳ κηρῷ καὶ τοῦτο. προπετὴς
οὖν ἀπόφασίς ἐστι καὶ ἀδιόριστος, ἥτε τῶν δακνῶδες ἐν παντὶ καιρῷ πᾶν ἔλαιον, ἥτε τῶν παρηγορικὸν
30 ἀποφηναμένων. τὸ μὲν γὰρ ἁλμῶδες, δακνῶδες, τὸ δ' ἄναλον καὶ γλυκὺ, παρηγορικὸν ὅσον ἐφ' ἑαυ-
τῷ. δόξειε γὰρ ἄν ποτε καὶ τοῦτο παρὰ τὰς διαθέσεις αἷς προσφέρεται, μηκέτι εἶναι τοιοῦτον. ἕκαστον
γὰρ τῶν ἐπικεραννύντων φαρμάκων ἰσχυρότερον γιγνόμενον τῶν δακνόντων χυμῶν, ἀμβλύνει τὴν
δῆξιν αὐτῶν, ἀλλ' ἂν ἰσχυροτέραις ταῖς δυνάμεσιν, ἢ πολλαῖς ὀλίγον ἀναμιχθῇ, συνδιαφθείρεταί τε καὶ
τρέφει τὴν κακοχυμίαν. ὅθεν καὶ κενοῦν δεῖ παραχρῆμα τοὺς ἐκ τῶν ἰδίᾳ κεραστικῶν παροξυνομένους, ὡς
ἂν πολλῆς καὶ δυσκινήτου διαφθορᾶς πεπληρωμένους. οὕτως οὖν καὶ τὸ γάλα, πολλάκις ἅμα τῷ προ-
σενεχθῆναι, τοῖς μὲν ὀξύνεται. τοῖς δὲ, κνισοῦται πρὶν καλῶς πεφθὲν, ἐπικεράσαι τὴν διαφθοράν. καὶ
χρὴ τούτων πρότερον ἐκκενώσαντας τὸ πολὺ τῆς κακοχυμίας, οὕτω προσφέρειν καὶ χόνδρον, καὶ πτι-
σάνην, καὶ γάλα, καὶ τἆλλα ὅσα καλῶς πεφθέντα πρὸς εὐχυμίαν συντελεῖ. μὴ μέντοι μήτε τὰς χεί-
ρους μήτε τὰς ἐναντίας ἔχειν δυνάμεις ὅσον ἐπὶ τούτῳ νομίζειν ἅπαντα, μήτε παραλιπεῖν ἐν τοῖς λό-
40 γοις ἑκόντα τῶν γιγνομένων θάτερα, καθάπερ Ἀρχίδαμος ἐπ' ἐλαίου. τῶν μὲν δακνωμένων ὀφθαλμῶν
ἐμνημόνευσεν, καὶ τῆς κερχνώδους φάρυγγος, καὶ τῆς ξυομένης γαστρός. ὅτι δὲ πολλάκις καὶ στόμαχον ἰ-
σχυρῶς δακνόμενον, ἔλαιον γλυκὺ ποθὲν ἰάσατο παραχρῆμα, καὶ τὰς καθ' ὅλην τὴν γαστέρα δήξεις ἐνε-
θὲν ἐπράϋνε, καὶ τὰς ἀπὸ θαψίας τε καὶ ἀναλλίφης, καὶ σκίλλης κατὰ τὸ δέρμα γιγνομένας ἐπαλει-
φθὲν, ἔπαυσεν, οὐκ ἔτ' ἐμνημόνευσεν. ἐγὼ δ' οὐκ ἀμφισβητῶ μὲν οὐδ' αὐτὸς, οὐδ' ἀπιστῶ τοῖς φάσκουσιν ἐν
ἅπασι σχεδὸν τοῖς οὖσι, πολλὰς καὶ διαφερούσας περιέχεσθαι δυνάμεις. ἀλλὰ καὶ δείξειν ἐπαγγέλλομαι
τοῦτο κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον. οὐ μὴν τούτου γε ἕνεκα καὶ τὴν ἐν ἑκάστῳ κρατοῦσαν, ἄγνωστον εἶναι φημί.
διαιρουμένῳ δ' ἔσοι τὸ καθ' αὑτὸ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς, ἐπιγνωσθήσεται σαφῶς ἅπαντα. θέασαι γὰρ
ὧδέ πως ἑκάτερον τῶν παραδειγμάτων, ὑπόδειγμα θέμενος ἐν τῷ λόγῳ, δύο τινὰς ἀνθρώπους δακνο-
μένους μὲν ὁμοίως τὸ τῆς γαστρὸς στόμα, προσφερομένους δὲ χυλὸν πτισάνης, ἢ χόνδρον ἢ ἄρτον πλυτόν.
50 εἶτα τῷ μὲν ἑτέρῳ παυομένην τὴν δῆξιν, αὐξανομένην δὲ θατέρῳ. πότερον οὖν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ δα-
κνώδης ἐστὶν ὁ χυλὸς τῆς πτισάνης, ἢ ὁ χόνδρος ἢ ὁ ἄρτος, κατὰ δέ τι συμβεβηκὸς ἰδίᾳ θατέρου τῶν ἀν-
θρώπων, οὐχ ὅπως ηὔξησεν, ἀλλὰ παρηγόρησεν τὴν δῆξιν. ἢ παρηγόρησεν μὲν ὅσον ἐφ' ἑαυτῷ, κατὰ δέ τι
συμβεβηκὸς ἰδίᾳ θατέρου παρώξυνεν. ἐγὼ μὲν ἰδίᾳ κεραστικὸν ὑπάρχοντα κατά γε τὴν ἑαυτοῦ φύσιν
φημὶ τὸν χυλὸν τῆς πτισάνης, ἢ τὸν χόνδρον, ἢ τὸν ἄρτον, ἢ νὴ δία τὸ γάλα. παροξύνεσθαι δὲ θατέρῳ τῶν
ἀνθρώπων τὴν δῆξιν, τῷ φθάσαι νικηθῆναι πρὸς τῆς διαφθορᾶς. οὕτω δὲ καὶ τοὺς παλαιοὺς ἰατροὺς σχε-
δὸν ἅπαντας οἶδα γινώσκοντας. ὥσπερ γε καὶ τῶν νεωτέρων τοὺς ἀρίστους, εἴη δ' ἄν τις ἴσως ἐμὲ λανθάνων.

οὐδὲν γὰρ ἀτόλμητόν ἐστιν ἐνίοις τῶν νεωτέρων ἰατρῶν, ὡς ἀποφῆναι τῇ μὲν αὐτοῦ φύσει τὰς διαφορὰς
αὐξάνειν τὸν χόνδρον ἢ τὸν ἄρτον, ἢ τὴν πτισάνην, ἐπ' ἐνίων μέντοι κατά τι συμβεβηκὸς πραΰνειν. ἀλλ'
ὁ μὲν ταῦτα λέγων, οὐδεμίαν ἀπόδειξιν εἰπεῖν ἔχει τῆς ἀποφάσεως, ἡμεῖς δὲ λέγομεν ὡς εἴπερ ἡ πτισά-
νη φύσει κακόχυμος ἦν, οὔποτ' ἂν ἐπράϋνε δήξεις. ἀλλὰ νῦν ὁρᾶται καὶ ἄνωθεν λαμβανομένη, καὶ
διὰ τῆς ἕδρας, ἐνιεμένη πραΰνουσα πολλάκις. ᾧ δῆλον ὅτι κατὰ μὲν τὴν ἑαυτῆς φύσιν, εὔχυμός ἐστιν
συνδιαφθειρομένη δ' ἐνίοτε τοῖς τὰς δήξεις ἐργαζομένοις χυμοῖς, αὐξάνει τὸ σύμπτωμα. τάχ' οὖν ἔροι-
τό τις ἡμᾶς, εἰ μηδὲν τῶν κακοχύμων ἰάσατο ποτὲ δῆξιν. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν οἶδα οὐκ ὀλιγάκις γιγνόμενον,
ἀλλ' οὐκ ἐπικεραννύντα φημί, ἀλλὰ τὸ δάκνον ἅμ' ἑαυτοῖς συνεξάγοντα τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων
ἰᾶσθαι τὰς δήξεις. καὶ διὰ τοῦτο παραχρῆμά τε καὶ μέχρι περ ἂν ἐκκενωθῇ, δάκνειν τε τὸν ἄνθρω-
10 πον, ἀπολιπεῖν τέ τινα τραχεῖαν αἴσθησιν ἐν τοῖς μορίοις, ἑτέρου φαρμάκου δεομένην. οὐ μὴν τά τε εὔχυ-
μα καὶ γλυκύχυμα. καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ παραχρῆμα πραΰνει, καὶ χωρὶς τοῦ κένωσιν ἐργάζεσθαι, καὶ
τραχεῖαν οὐδὲ μίαν αἴσθησιν ἐπάγει, τοὐναντίον δ' ἅπαν αὐτὰ τῶν τραχειῶν ἐστιν αἰσθήσεων ἰατικά. τὸν
γοῦν χόνδρον καὶ τὸ γάλα καὶ τὴν πτισάνην ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἐσθίειν τε δίδομεν, ἐνίεμέν τε
διὰ τῆς ἕδρας, ἐπειδὰν ἤτοι διὰ μέλιτος ἢ ἄλλου τινὸς τῶν τοιούτων ἀποῤῥύψωμεν τὸ λυποῦν. ἐν τού-
τῳ δὲ τῷ καιρῷ καὶ στέαρ ἡμῖν γίγνεται χρήσιμον, καὶ κηρωτὴ γλυκεῖα, καὶ ἔλαιον γλυκύ, λέγειν δέ
μοι νόμιζε καὶ νῦν, καὶ κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον, ἅπαντα γλυκέα, καὶ χωρὶς ἁλῶν σκευαζόμενα, καὶ τὰ
πεπλυμένα, τέσσαρσι δ' εἰ νῦν γνωρίσμασιν ἔχων διορίσασθαι τὸ καθ' ἑαυτὸ τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς πρα-
ϋντικοῦ, ῥᾳδίως ἐξευρήσεις ἑκάστου τῶν τοιούτων φαρμάκων τὴν δύναμιν. ἔστι δὲ τὰ τέσσαρα γνωρίσμα-
τα, ταῦτα. πρῶτον μέν, τὸ παραχρῆμα πραΰνειν ἢ μή. *
20 * καὶ τρίτον τὸ καταλιπεῖν τινὰ τραχύτητα περὶ τοῖς σώμασιν ἢ μή. καὶ τέταρτον,
εἰ μὴ τοῖς οὕτως ἔχουσι χρηστὸν φαίνοιτο. τὸ μὲν γὰρ μήτε ἐν τῷ παραχρῆμα πραΰνειν τὰς δήξεις, ἀλ-
λὰ μετὰ πλείονός γε σφοδρότητος ἐκκενούμενον. μήτε μένειν ἔνδον ἰώμενον, ἀπολεῖπόν τέ τινα περὶ
τοῖς σώμασιν ἀνιαρὰν τραχύτητα, παροξῦνόν τε ταύτην εἰ προσαχθείη δεύτερον, ἀναβρωτικὸν μέν ἐστιν
καὶ δακνῶδες τῇ φύσει, κατὰ συμβεβηκὸς δέ ποτε δήξεις ἰᾶται. τὸ δὲ καὶ ἐν τῷ παραχρῆμα πραϋντι-
κόν, ἔκκρισίν τε μηδεμίαν ἐρεθίζον, ἀλλὰ μηδὲ τραχῦνον ἐν τῷ μένειν, ἴαμά τε τῶν τετραχυμένων γιγνόμε-
νον, αὐτὸ μὲν φύσει χρηστόν ἐστι, δακνῶδες δ' ὑπὸ τῆς ἀλλοιούσης αὐτὸ καὶ διαφθειρούσης κακοχυμίας,
ἔστιν ὅτε γίγνεται. ταῦτ' εἴρηταί μοι. καὶ ἅμα τε τὸν καιρὸν ἢ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως ἑκατέρου τοῦ
γένους τῶν φαρμάκων, ἅμα τε τὴν τῆς δυνάμεως εὕρεσιν ὁ λόγος ἐδίδαξεν. ἀπέδειξέ τε καὶ πτι-
σάνης χυλόν, καὶ χόνδρον, καὶ τράγον, καὶ γάλα, καὶ ἄρτον πλυτόν, ἐκ τῶν εὐχύμων ὑπάρχοντα.
30 καὶ μὴν δὴ καὶ πιμελήν, καὶ στέαρ, ἔλαιόν τε γλυκύ, καὶ κηρὸν γλυκύν, ἐκ τῆς τῶν παρηγορικῶν ὄν-
τα φύσεως. εἴη δ' ἂν καὶ γλυκὺς κηρός, ὁ τῇ φύσει τοιοῦτος, ὡς ἔνιοί γε πικροὶ γευομένοις εἰσί, καὶ
ὁ πρὸς τῷ τοιοῦτος εἶναι, καὶ πεπλυμένος ἐν ὕδατι χρηστῷ. Χρὴ δὲ πλύνειν οὐ κηρὸν μόνον, ἀλ-
λὰ καὶ πίτταν, καὶ ῥητίνην, ἔλαιόν τε, καὶ πᾶν ὁποῖον ἄλλο τοιοῦτον τὸ μὴ κεραννύμενον ὕδατι.
προθερμαίνοντας συμμέτρως, εἶτα καταῤῥέοντας εἰς ἀγγεῖον πλατὺ καὶ μέγα, πλῆθος ὕδατος
ἔχον ἐν ἑαυτῷ καθαρωτάτου τε ἅμα καὶ ἀποιοτάτου. τούτῳ γὰρ ἐναποτίθεται τὸ πλυνόμενον ὅ, τι
περ ἂν ᾖ, τὴν ἑαυτοῦ δριμύτητα. χρὴ δὲ καὶ ἀνατρίβειν αὐτὸ καὶ κόπτειν καὶ θλᾶν, καὶ μαλάττειν
ταῖς χερσὶν ἱκανῶς, ἵνα πᾶν μόριον ὁμιλήσῃ τοῦ πλυνομένου φαρμάκου τῷ ὕδατι, καὶ τοῦτο ποιή-
σαντας ἀποχεῖν μὲν τὸ πρότερον ὕδωρ, αὖθις δὲ θερμαίνοντας τὸ πλυνόμενον, εἰς ἕτερον ὕδωρ ἐμβάλ-
λειν ὁμοίως καθαρόν, ἀνακόπτειν δὲ χρὴ μέχρι πλείστου πάλιν, ἄχρις ἂν ἐναπόθηται τῷ ὕδατι τὴν ἑαυ-
40 τοῦ ποιότητα. πάρεστι δέ σοι τοῦτο καὶ γευομένῳ διαγιγνώσκειν. εἶτα καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον καὶ πολ-
λάκις ἐφεξῆς τοῦτο ποιεῖν, ἄχρι περ ἂν μηκέτι μηδεμίαν ἐκ τοῦ πλυνομένου φαρμάκου ποιότητα δέχη-
ται τὸ ὕδωρ. οὕτω μὲν οὖν ἅπαντα τὰ θερμαίνεσθαί τε καὶ χεῖσθαι δυνάμενα πλύνειν. εἰ δέ τι λιθῶ-
δες εἴη καὶ σκληρὸν ὡς ἡ καδμεία καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς, ὅ, τε κεκαυμένος χαλκός, ἀκριβῶς ἐκεῖνα κα-
ταθραύσαντας εἰς λεπτὰ τρίβειν ἐπὶ πλεῖστον ἐν ὕδατι πηγαίῳ τε καὶ καθαρωτάτῳ πολλάκις ἀπο-
χέοντας τὸ πρότερον, ἕως ἂν μήτ' ἐφιστῆται μηδέν, εἰ καταστακείη τὸ ὕδωρ. ἄποιόν τε τοῦ τριβομένου φαρ-
μάκου γίγνηται μέχρι δ' ἂν ἤτοι, τῆς ποιότητος αὐτοῦ τι φαίνοιτο γευομένοις, ἢ ἐφιστῆταί τι μέχρι τοσοῦ-
δε καὶ τρίβειν καὶ ἀποχεῖν. ἂν γὰρ οὕτω πλύνῃ τις ὁτιοῦν τῶν πλυθῆναι δυναμένων, ἄδηκτον γίγνε-
ται. καὶ δὴ καὶ τοὔλαιον, οὐκ ἄδηκτον μόνον, ἀλλὰ καὶ λευκότερον ἐν τῷδε φαίνεται γιγνόμενον. χρὴ
δὲ μὴ ἀνακόπτειν ὁμοίως αὐτὸ πίττῃ καὶ κηρῷ καὶ ῥητίνῃ σφοδρῶς, ἵνα μὴ δύσλυτος ἡ πρὸς τὸ ὕδωρ αὐ-
50 τοῦ γένηται μίξις. ἀλλ' ἐασάντων ἀφεμῆσαι ῥᾳδίως λαβεῖν ἐπορεγόμενον, εἰσὶ καὶ ἕτεροι τρόποι λευ-
κάνσεως ἐλαίου παρὰ τοῖς τά τε τῶν σκευασιῶν βιβλία γεγραφόσι, καὶ τὰ περὶ τῆς ὕλης. ὥσπερ
καὶ τὰ παρὰ τῷ Διοσκουρίδῃ κατὰ τὸ πρῶτον. ἀλλ' ἐκείνων μὲν οἱ πλείους ἐκδαπανῶντες τὸ ὑδατῶ-
δες, καὶ τὸ πυρρὸν τοῦ ἐλαίου, τὸ ὑπόλοιπον ἀποφαίνουσι λευκόν. ὁ δὲ διὰ τῆς πλύσεως οἷον ἀποῤῥύπτων αὐ-
τὸ καὶ ἀχρωματίζων. περὶ μὲν δὴ τῆς τῶν πλυτῶν φαρμάκων καὶ λευκαινομένων διαθέσεως, καὶ αὖ-
θις εἰρήσεται. νυνὶ δὲ τὸ προκείμενον ἐπάνειμι ἔλαιον. εἰ μήτε τὸ καλούμενον, ὀμφάκινον εἴη, στυπτι-
κὸν γὰρ τοῦτό γε, μήτε μεθ' ἁλῶν ἐσκευασμένον. ἀλλὰ μηδὲ πρόσφατόν τε, καὶ οἷον ζέον ἔτι. καὶ πρὸς τού-

τις ἅπασιν ἐπιμελῶς εἴη πεπλησμένον, οὔτε πινόμενον, οὔτε ἐνιέμενον ἐργάσεται δῆξιν. εἰ δὲ κερ-
χνῶδές ἐστι τῆς φάρυγγος, οὐδὲν ἂν εἴη τοῦτό γε πρὸς τὸ δακνῶδες ὑπάρχειν αὐτό. πᾶν μὲν γὰρ τὸ δά-
κνον, καὶ δριμὺ, καὶ κερχνῶδες, οὐ μὴν ἅπαν τὸ κερχνῶδες δάκνον καὶ δριμύ. μόνως γὰρ οὕτως ἂν
ἀπεδείχθη τοὔλαιον δακνῶδες, εἰ πᾶν τὸ κερχνῶδες ὡμολόγητο δακνῶδες ὑπάρχειν. ἥκει τοίνυν πά-
λιν ἐνταῦθα τὸ παρὰ τὴν ἀναστροφὴν τοῦ συνημμένου σφάλματος μικρὸν ὄντως καὶ φαῦλον. ἅπαν
μὲν γὰρ ὡμολόγηται τὸ δάκνον εἶναι κερχνῶδες. ὡμολόγηται δὲ καὶ τοὔλαιον ὑπάρχειν κερχνῶ-
δες, ἀλλ' ἐκ τῶν ὑποκειμένων τούτων, οὐ περαίνεται δακνῶδες εἶναι τοὔλαιον, οὔτε κατηγορικὰς,
οὔτε ὑποθετικὰς ἡμῶν ποιησάντων τὰς προτάσεις, τῷ μήτ' ἐκ δύο καθόλου καταφατικῶν ἐν δευτέ-
ρῳ σχήματι περαίνεσθαί τι, μήτε τὸ συνημμένον ἐξ ἀνάγκης ἀληθεύεσθαι. γενήσονται δ' ἐν μὲν τῷ κα-
10 τηγορικῷ συλλογισμῷ, δύο προτάσεις αἵδε, πᾶν τὸ δάκνον, κερχνῶδες * . ἐξ ὧν ὁμολογηθέντων, οὐδὲν
περανθήσεται. τὴν δ' ὑποθετικὴν πρότασιν, ἣν οἱ περὶ τὸν Χρύσιππον ἀξίωμα συνημμένον ὀνομά-
ζουσιν, οὐκ ἔχομεν ἀληθῆ λαβεῖν, οὔτ' ἐξ αἰσθήσεως, οὔτ' ἐξ ἀκολουθίας λογικῆς. ὁ μὲν γὰρ, ἢ δι' αἰσθή-
σεως, ἢ ἀπ' αἰσθήσεως, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθελήσει, τὰ τοιαῦτα τῶν ἀξιωμάτων εἴληπται. πᾶν
τὸ δακνῶδες καὶ κερχνῶδές ἐστι. καὶ εἴ τι δακνῶδες, τοῦτο καὶ κερχνῶδές ἐστιν. οὔτ' εἰ πᾶν τὸ δακνῶ-
δες καὶ κερχνῶδές ἐστιν, ἤδη καὶ τὸ κερχνῶδες ἅπαν ὑπάρχει δακνῶδες, οὔτε πᾶν εἴ τι δακνῶδές ἐστιν,
τοῦτο καὶ κερχνῶδες ὑπάρχειν, ἕπεται τὸ πᾶν εἴ τι κερχνῶδές ἐστιν, καὶ δακνῶδες ὑπάρχειν, ἀλλὰ τὸ μὲν
εἰ μὴ κερχνῶδες, οὐδὲ δακνῶδες ἀληθές. ἀντιστρέφει γὰρ, οὐ μὴν εἴ τι κερχνῶδες, εὐθὺς καὶ δακνῶ-
δες. ἀναστρέφει γὰρ τοῦτο. δέδεικται δ' ἐν ταῖς λογικαῖς μεθόδοις, ὡς οἱ μὲν ἀντιστρέφοντες τοῖς ἀληθέσι
λόγοις ἀληθεῖς εἰσίν. οἱ δὲ ἀναστρέφοντες, οὐκέτι πάντως ἀληθεῖς. ἐπεὶ περ οὖν οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἀληθές ἐστιν,
20 τὸ εἴ τι κερχνῶδές ἐστιν, τοῦτ' εἶναι εὐθὺς καὶ δακνῶδες, οὐδ' ἂν τὸ ἔλαιον ἐκ τοῦ κερχνῶδες εἶναι, καὶ
δακνῶδες δείκνυοιτο. μόνως γὰρ ἂν εἴπερ ὡμολόγητο, πᾶν τὸ κερχνῶδες δακνῶδες ὑπάρχειν, ἀληθῶς
ἂν εὑρέθη τὸ τοιοῦτον συνημμένον, εἰ κερχνῶδές ἐστιν τὸ ἔλαιον, καὶ δακνῶδές ἐστιν. ἵνα ἕπηται τούτῳ
τῷ λόγῳ προσλήψεως τοιᾶσδε γινομένης. ἀλλὰ μὴν κερχνῶδές ἐστιν τὸ ἔλαιον, ἕπεται τὸ συμπέρα-
σμα κατὰ τὸν πρῶτον ἀναπόδεικτον τοιοῦτον, δακνῶδες ἄρα ἐστὶ τὸ ἔλαιον. ἀλλὰ γὰρ οὐχ οὕτως ἐπι-
χειρητέον ἦν αὐτοῖς, ὡς εἴ τι δακνῶδες εὐθὺς ἐστὶ τοῦτο καὶ κερχνῶδες. ἀλλ' ὅτι μόνα τὰ δακνώδη, κερ-
χνώδη. εἴη γὰρ ἂν οὕτω τὰ κερχνώδη πάντα δακνώδη, τοῦτο δ' αὐτὸ, τὸ, μόνα τὰ δακνώδη κερχνώδη
φαίνεσθαι, παρά τε τὴν αἴσθησιν εἴρηται. φαίνεται γοῦν καὶ τὰ λιπαρὰ κερχνώδη, καὶ τὸ ζητούμενον
ἑτοίμως εἴληπται, μήτ' ἐξ αἰσθήσεως μήτ' ἐξ ἀποδείξεως πιστωθὲν, ἔτι τε πρὸς τούτοις ἀγνοούντων ἐστὶν
ἀνθρώπων, ὁποία τίς ἡ τοῦ κερχνεῖν ἐστὶ διάθεσις ἣν ἴσως ἄμεινον αὐτοῖς ἐξηγήσασθαι. Συμβαίνει δὲ τὸ
30 κερχνεῖν, ἀνωμαλίας τινὸς ἐν τῇ φάρυγγι συνισταμένης παρὰ φύσιν. εἰθισμένον γοῦν τὸ πνεῦμα διὰ κα-
θαρᾶς καὶ λείας ἀεὶ φέρεσθαι τῆς ὁδοῦ, ἐπειδὰν προσκόπτῃ τισὶν ἐξοχαῖς κατ' αὐτὴν, κλόνον τέ τινα
καὶ οἷον ἀνώμαλον σεισμὸν ἐργάζεται κατὰ τὴν φάρυγγα, καὶ οὕτως ἐρεθίζεται πρὸς βῆχα τὸ ζῶον. ὥς-
περ γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ σωτηρίας ἕνεκα τοῖς ζώοις ἡ φύσις ἀπειργάσατο σύμφυτα πάθη, κατὰ
τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ πταρμὸν, καὶ βῆχα. πταρμὸν μὲν, ὑπὲρ τοῦ διώσασθαι τὰ κατὰ τὰς ῥῖνας ἐρε-
θίζοντά τε καὶ λυποῦντα. βῆχα δ' ὑπὲρ τοῦ τὰ κατὰ τὴν φάρυγγα. διττὴ δ' ἐστὶν ἡ τοιαύτη διάθεσις, ἢ
αὐτοῦ παρὰ τὴν ἀρτηρίαν ὑμένος ἀναξηραινομένου τε, καὶ τραχυνομένου, ἢ τινὸς ἀνωμάλου ἐν αὐτῷ
φερομένου σώματος, εἴτ' οὖν ὑγροῦ τὴν φύσιν, εἴτε καὶ στερεοῦ. διὰ τοῦτο κἂν ἄρτου τι μόριον σμικρὸν,
ἢ τινὸς ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων ἐσθιόντων ἡμῶν, παραδράμῃ ποτ' εἰς τὸν τοῦ πνεύματος πόρον, ἀναγκαζόμε-
θα βήττειν, κἂν πινόντων ἡμῶν ἀθρόον τι παραρρυῇ τοῦ πόματος, ὁμοίως ἐρεθίζεται καὶ βῆχα προσ-
40 καλεῖται. παρηθεῖται μὲν γὰρ ἀεί τι κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν εἰς τὸν πνεύμονα τοῦ πινομένου σμικρὸν
οὕτως, ὡς ἀναρπάζεσθαί τε πρὸς τῶν ὀργάνων αὐτίκα καὶ διαδίδοσθαι πάντῃ ῥᾳδίως. οὐ μὴν οὐδ' ἵστα-
ταί γε ἀθρόον οὐδαμόθι κατὰ τὰς ὁδοὺς τοῦ πνεύματος. οὐδ' ἐρεθίζεται πρὸς βῆχα τὸ ζῶον, ἐπειδὰν δ'
ἤτοι τοῦτο πλέον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ὑγρὸν ἢ στερεὸν σῶμα κατὰ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν ἐμφέρηται. βήτ-
τειν ἀναγκαῖον ἤδη τοὐντεῦθεν, ἄχρι περ ἂν ὑπὸ τῆς σφοδρότητος τοῦ πνεύματος ἐκβρασθῇ τὸ λυ-
ποῦν. ἀνάλογον δέ τι τῷδε συμβαίνει, κἀπειδὰν αὐτῷ τῷ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν ἔνδον ὑμένι τραχυνθέντι,
προσκόπτῃ τὸ πνεῦμα. πλὴν ἀλλ' ἥ γε διάθεσις αὕτη, τῆς προειρημένης ἐστὶν ἑτέρα. αὕτη μὲν γοῦν ἀφαι-
ρεῖταί τι καὶ ἀποξύεται τοῦ τῆς ἀρτηρίας ὑμένος, ἔσωθεν δὲ προσπίπτει κατὰ τὴν προτέραν διάθε-
σιν, τὸ κοινὸν δ' ἀμφοῖν ἐστὶν, ἡ ἀνωμαλία τῆς τοῦ πνεύματος ὁδοῦ, λέλεκται δ' ἐπὶ πλέον ὑπὲρ αὐτῶν ἐν ταῖς
τῶν συμπτωμάτων αἰτίαις. ἀλλ' εἴς γε τὸ παρὸν ἀπόχρη γινώσκειν ὡς τὰ μὲν δακνώδη πάντα, τῷ τραχύ-
50 νειν τὴν φάρυγγα, τὰ δ' ἐλαιώδη καὶ λιπαρὰ, τῷ περιπλάττεσθαι τὴν ἀνωμαλίαν τε καὶ τὴν κέρχνον
ἐργάζεται. πᾶν γὰρ ὅ, τι περ ἂν ἔξω τῆς φύσεως ἐπιπίπτῃ τῷ χιτῶνι τῆς ἀρτηρίας, ἐμπλάσσεταί
τε δυσαπολύτως, ἀηθὲς μὲν τοῖς ὀργάνοις καὶ τῷ δι' αὐτῶν φερομένῳ πνεύματι, λυπηρὸν δὲ τῷ ζώῳ
γίγνεται, καὶ οὐ τοῦτό φημι νῦν, ὡς οὐχὶ καὶ τῇ ποιότητι δακνώδη τὰ πλεῖστα τῶν ἐλαίων ἐστί. τά τε
γὰρ παλαιὰ μετέχοντα, καὶ τὰ παντάπασι νέα δακνώδη πάντως ἐστὶν, οὐ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν οὐσίαν.
ἀλλ' ὅτι πᾶσι τοῖς ἐκ τῶν φυτῶν χυλοῖς, ἐμφέρεται περίττωμα διττόν. ὡς καὶ Θεόφραστος μὲν ἱκανῶς
ἐπέδειξε, καὶ ἡμεῖς δ' ἐν τοῖς ἑξῆς ἐπιδείξομεν, ἕτερον μὲν τὸ παχύτερον καὶ οἷον γεωδέστερον, ἕτερον

δὲ τὸ λεπτότερον

δὲ τὸ λεπτότερον καὶ ὑδατωδέστερον, ἔστι δὲ καὶ κατὰ τοὔλαιον ταῦτ' ἄμφω, χρόνου δεόμενα πρὸς σύμ-
πεψίν τε καὶ διάθεσιν, ἀλλ' ἐν τῷ χρόνῳ, τὸ μὲν ὑφίσταται, τὸ δ' ἐκδαπανᾶται, καὶ πρότερόν γε τὸ γεώ-
δες καὶ παχύτερον ὑφίσταται τὸ καλούμενον ἀμόργη. θάτερον δὲ, τὸ λεπτότερον, καὶ οἷον ὑδατωδέ-
στερον, ἔστι πως καὶ τοῦτο σύνθετον, ἔκ τε ἀερώδους τέ τινος οὐσίας καὶ λεπτῆς ὀῤῥώδους. Τὸ δὲ ὀῤῥῶδες
τοῦτο, πυρρὸν μὲν τὴν χρόαν ἐστί. τοῦ δ' ὑφισταμένου καὶ παχέος, καὶ γεώδους, ἀπομέμακται τὴν ποιότη-
τα. αὐτὸ δὲ τοὔλαιον, ἄδηκτόν τε καὶ λευκόν ἐστι κατά γε τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, ὅθεν ἐπειδὰν ἀποχωρισθῇ
τὸ λεπτὸν τοῦτο περίττωμα, λευκότερόν τε, καὶ γλυκύτερον ἑαυτοῦ γίγνεται, ἀποχωρίζεται δὲ τρό-
ποις πολλοῖς. ἢ γὰρ ἐν ἡλίῳ θερμῷ θέντες ἀγγεῖον εὐρύστομον ἐλαίου μεστὸν αἴροντες κόγχαις, ἐξ αὐτοῦ
πολλάκις ἄνωθεν καταράττουσιν, ἢ θερμὴν ὑποτιθέασι τέφραν τοῖς περιέχουσιν ἀγγείοις τοὔλαιον,
10 ἡλιώδη θερμασίαν ὡς ἔνι μάλιστα μιμούμενοι. φυλάττονται γὰρ τὴν πλείονα μεταβάλλουσαν αὐτὸ
κατὰ ποιότητα, καὶ κνισσοῦσαν ἑτοίμως, ἢ πυρίνας ἐλαιῶν, ἢ σῖτον ἐν κύκλῳ περιτιθέασιν, ἢ ἐπεμ-
βάλλουσι τινὰ φάρμακα τοῖς ἀγγείοις αὐτοῖς, ἐν δὲ λόγῳ, τὸ μὲν ὑδατῶδες, ἐξάγουσι καὶ δαπανῶ-
σι, τὸ λοιπὸν δὲ φυλάττουσιν. ἐὰν οὖν οὕτω γλυκὺ καὶ λευκὸν ἔλαιον λαβὼν, ᾧ μηδ' ἀπ' ἀρχῆς ὑπῆρχε
μετέχειν ἁλῶν, ἔτι δὲ καὶ πλυνείης, ὡς εἴρηται πρόσθεν, ἀδηκτότατον ἔσται σοι τοῦτο πάντων φαρμά-
κων, καὶ ἡμεῖς τοι πολλάκις τοιοῦτον τισὶν ἔλαιον ἐδώκαμεν πιεῖν, καὶ αὐτοί τε προσηνεγκάμεθα πεί-
ρας ἕνεκα, καὶ ἦν ἄδηκτόν τε κατ' ἔντερον ἀκριβῶς, καὶ τῆς φάρυγγος ἥκιστα κερχνῶδες, ἐγχεόμενόν
τε τοῖς ὀφθαλμοῖς, βραχεῖαν αἴσθησιν ἔφερεν, αὐτῷ μόνῳ τῷ ξένῳ, καὶ ἀήθει μᾶλλον ἢ τῇ δριμύτητι διο-
χλοῦν. τὸ μὲν δὴ τοιοῦτον ἔλαιον, ἀκριβῶς ὑπάρχον ἔλαιον, ὑγραίνει τε πάντα καὶ μαλάττει, μήτε ψυ-
χρὸν ἄκρως ὡς εἴρηται, μήτε θερμὸν προσφερόμενον. ᾧ δὲ καὶ τῶν ἁλῶν μέτεστιν, ἔχει τι καὶ δήξεως
20 ἐξ ἀνάγκης, ἀλλὰ θαυμάσαιμ' ἂν, εἴ τις οὕτω πολλοὺς ἐμβάλλει τοὺς ἅλας, ὡς ἰσχυρότερον γενέσθαι τῆς
ἐλαιώδους τε καὶ λιπαρᾶς οὐσίας. καὶ ἵνα τις ἀποδέξηται τὸν ἀρχίδαμον, ἤδη καίεσθαι λέγοντα τὸ
δέρμα τοῖς ἐν ἐλαίῳ τριβομένοις, ἐπείτοι καὶ τοῦτο γιγνόμενον οἶδα πολλάκις, ἄλλων τέ τινων ἕνεκα,
ἢ ποδάγρας καὶ ἀρθρίτιδος. ἀνατρίβουσι γὰρ ἔνιοι τὰ πεπονθότα μόρια σὺν ἐλαίῳ βραχεῖ λείοις ἁλ-
σὶν ἐν τοῖς διαλείμμασιν δηλονότι, καὶ οὐκ ἐν τοῖς παροξυσμοῖς, ὑπὲρ τοῦ ξηραίνειν καὶ διαφορῆσαι τὸ πε-
ριττὸν ἅπαν, εὐεξίαν τέ τινα καὶ ῥώμην ἐνθεῖναι τοῖς ἀσθενέσι μορίοις. ἀλλ' ἐν τούτῳ μὲν οἱ ἅλες κρατοῦ-
σιν, ἐν ἐλαίῳ δὲ κρατοῦνται. καὶ χρὴ τὰ βρεχόμενα μᾶλλον ἐν ἐλαίῳ παραβάλλειν, εἴπερ τὰ ἑψόμε-
να, μὴ μέλλοντάς γε καθεψήσειν ἐν ἐλαίῳ ζέοντι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' ἐπαλείφειν εὐκράτῳ. κάλλιον γὰρ
ἦν ὡς πολλάκις εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν, αὐτὸ τὸ γιγνόμενον ὁρᾶν, αἰσθητόν τε ὂν καὶ σαφὲς ἀκριβῶς.
οὐ γὰρ δήπου δεῖ τῶν ἔξωθεν παραδειγμάτων, ἐν τοῖς οὕτω γνωσθῆναι δυναμένοις. εἰ δ' ἄρα ποτὲ καὶ
30 ἄδηλον εἴη τὸ ζητούμενον, ὡς τῆς ἐξ ἑτέρων δεῖσθαι πίστεως, οὐδ' οὖν οὐδ' ἐν ταῦτα πορρώτατά τε καὶ
ἀνομοιότατα τίθεσθαι μαρτύρια τῆς τοῦ ζητουμένου δυνάμεως, ὑπερβαίνοντας τὸ πλησιάζον. ἐναρ-
γὲς δήπου καὶ σαφὲς πᾶσιν ἐστὶν, ὡς ἡ μετ' ἐλαίου τρίψις, ἀκοπωτέρα γε πολὺ τῆς ξηρᾶς ἐστιν. καὶ μα-
λάττει τὰ σώματα συνέχουσα, καὶ ἀποστέγουσα μᾶλλον, ὅσον ἀποῤῥεῖν πέφυκεν ἡμῶν ἐκτὸς, οὐ διαφοροῦ-
σα καὶ ξηραίνουσα. τοῦτο δὲ καὶ ὁ διοκλῆς αὐτὸς ὡμολόγησεν, ἐμπλαστικόν τε τῶν πόρων τοὔλαιον ἀπο-
φηνάμενος εἶναι, καὶ τῶν ἀποῤῥεόντων ἐφεκτικὸν, καὶ βυρσῶν μαλακτικόν. εἰ δ' οὐκ ἤρκει τὸ φαινόμενον
αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἔξωθέν τι τεκμηρίων ἐπάγειν τῷ λόγῳ βέλτιον ἐνόμιζε, τῶν ἐν ἐλαίῳ ψυ-
χρῷ διαβρεχομένων, ἐχρῆν αὐτὸν μνημονεύειν, οὐ τῶν ἐν τῷ ζέοντι καθεψομένων ὥσπερ ἐν τοῖς τοιού-
τοις ὑπερβαίνει τὸ φαινόμενον, οὕτω καὶ τῷ φάσκειν ἀνώμαλον γίγνεσθαι τὴν ἐν ἐλαίῳ τρίψιν, ὀλι-
σθαινουσῶν τῶν χειρῶν. αὐτὸ γὰρ δὴ τοὐναντίον ἅπαντες ἐναργῶς αἰσθανόμεθα, τῆς μὲν δι' ἐλαίου τρί-
40 ψεως ὁμαλοῦς γιγνομένης, ἀνωμάλου δὲ τῆς ξηρᾶς. συνεπαίρονται γὰρ ἐν ταῖς ξηραῖς τρίψεσιν αἱ χεῖ-
ρες τὸ δέρμα, καὶ οἷον διπλοῦσί τε καὶ ἐπιπτύσσουσιν ἐν αὐτῷ, βεβαίως τε καὶ παρὰ φύσιν. εἶθ' ὅταν μη-
κέτι τὸ πρότερον οἷον ἐνδίπλωμα παρεπτωμένας ταῖς χερσὶν ἕπεσθαι δύνηται, τουτὶ μὲν ἀνατρέχει
καὶ ἀνασπᾶται πρὸς τὸ συνεχὲς, αἱ χεῖρες δ' ἀθρόως ἐφ' ἕτερον τοῦ δέρματος μετέρχονται μόριον ὑπερ-
βαίνουσαι τὸ κάτωθεν μέρος τῆς ἐνδιπλώσεως. καὶ διὰ τοῦτο καὶ σκληρᾶς καὶ ἀνωμάλου καὶ κοπώ-
δους τῆς τοιαύτης τρίψεως αἰσθανόμεθα, σκληρᾶς μὲν, ὅτι τε τείνεται βιαίως καὶ θλᾶται τὸ δέρμα.
διὰ δὲ τὰ αὐτὰ καὶ κοπώδους, ἀνωμάλου μὲν, διότι μὴ παντὶ μορίῳ τοῦ δέρματος αἱ τρίβουσαι χεῖρες
ἐπιπίπτουσιν ἀλλ' ὑπερβαίνουσιν ἀεὶ τὸ κάτωθεν μέρος τῆς ἐνδιπλώσεως, καὶ γίνεται τοῦτο, διά τε τὰς
φυσικὰς τοῦ δέρματος ῥαχύτητας, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς παραβῶσι σώμασιν, καὶ ὅτι χαλαρόν ἐστι τοῖς
ἄλλοις σχεδὸν ἅπασι, τοῖς τε ἰσχνοῖς καὶ πρεσβύταις μάλιστα. λεῖον μὲν γὰρ εἴπερ ἦν ὅλον ὁμαλῶς τὸ
50 δέρμα καὶ τεταμένον ἀκριβῶς, οὐκ ἂν ἐπεπτύσσετο ῥᾳδίως, οὔτ' ἀνωμάλους εἰργάζετο τὰς τῶν χει-
ρῶν ἐπ' αὐτοῦ φοράς, ἀλλ' ἔθεον ἂν οἶμαι ῥᾳδίως εἰς τὸ πρόσθεν ἀπὸ τῶν πρώτων ἑτοίμως ὀλισθαίνουσαι
πρὸς ἕτερα, τῷ μηδὲν ἅμ' ἑαυταῖς συνεπάγεσθαι τοῦ δέρματος μόριον, ἐπεὶ δὲ χαλαρόν τε ἐστὶ καὶ ῥαχὺ,
δεῖται τινὸς ἔξωθεν φαρμάκου, τάς τε ῥυτίδας ἀναπληρώσοντος αὐτοῦ, καὶ τὸν ὄλισθον ταῖς τριβού-
σαις χερσὶ παρέξοντος, εἰς ταῦτα δὲ, οὐδὲν ἂν εὕροις ἐπιτηδειότερον ἐλαίου, καὶ θαυμάσειεν ἄν τις ἀρ-
χιδάμου, μήτε τὸ φαινόμενον ἐναργῶς αἰσθανθέντος, μήτε τὸν ἐπ' αὐτῷ λόγον ἐξευρόντος, ἀλλ' ἐν ἀμφοτέ-
ροις ἀποφηναμένου τἀναντία. φαίνεται γὰρ ἀνώμαλος μὲν ἡ ξηρὰ τρίψις, ὁμαλὴ δὲ, ἡ σὺν τῷ ἐλαίῳ,

μαρτυρεῖ τε τούτοις ὁ λόγος οὐχ ἥκιστα τὴν αἰτίαν ἐξηγούμενος. Ἀλλὰ περὶ μὲν ἀρχιδάμου τε καὶ
διοκλέους, ἅλις εἴς γε τὰ παρόντα. βούλομαι γὰρ ἐπειδήπερ ἅπαξ ἤδη τῷ δεικνύναι τὴν μοχθη-
ρὰν ὁδὸν τῆς τῶν δυνάμεων εὑρέσεως, ἧκον ἐλαίῳ παραδείγματι χρώμενος, ἐπεξελθεῖν τάχιστα τοὺς
λόγους ἅπαντας. λεγόντων οὖν τῶν φιλοσόφων θερμὸν εἶναι τοὔλαιον, καὶ τεκμήριον τούτου τιθεμέ-
νων οὐ σμικρὸν ὡς οἴονται, τὸ τάχος τῆς εἰς τὴν φλόγα μεταβολῆς, ἀντιλέγοντες ἔνιοι, τουτὶ μὲν ὑπάρ-
χειν αὐτῷ φασὶν, ὅτι λεπτόν τ' ἐστὶ καὶ ἀερῶδες, ἐκ δὲ τοῦ πήγνυσθαι ταχέως ἐν τῷ χειμῶνι, σαφῶς ἐν-
δείκνυσθαι τὴν ψύξιν. οὐ μόνον γὰρ οἴνου καὶ ὄξους, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος, ἑτοιμότερον ὑπὸ τοῦ
ψυχροῦ νικᾶσθαι, πρὸς ταῦτα δὲ ἀντιλέγοντες ἕτεροι, τὸ μὲν ἀερῶδες ὑπάρχειν αὐτῷ συγχωροῦσιν.
καὶ φαίνεσθαί γε σαφῶς τοῦτό φασιν ἐκ τῆς κουφότητος, οὐ μὴν καὶ ψυχρόν γε εἶναι τὴν δύναμιν
10 ὁμολογοῦσιν. ἀέρα γὰρ ἅπαντα θερμὸν ὑπάρχειν τὴν φύσιν, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ γένεσις αὐτοῦ, λεπτυνθὲν
γοῦν, καὶ λυθὲν ὑπὸ θερμότητος ὕδωρ, ἀέρα γίγνεσθαι, καὶ δῆλον ὡς ἐντεῦθεν αὐτοῖς διαδέχεται μέγι-
στον ζήτημα, τὸ καὶ τοῖς ἐνδοξοτάτοις φιλοσόφοις ἠμφισβητημένον, ἀριστοτέλους μὲν καὶ τῶν ὑπ' αὐ-
τοῦ, θερμὸν ὑπολαμβανόντων εἶναι τὸν ἀέρα, τῶν δ' ἀπὸ τῆς στοᾶς, ψυχρόν. ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ πήγνυ-
σθαι ταχὺ τοὔλαιον, ὅπερ ἐδόκει τοῖς ψυχρὸν ἀποφαίνουσιν αὐτὸ, τὸ μὴ σφοδρῶς πήγνυσθαι καθά-
περ τὸ ὕδωρ, ἀντιπροτείνουσιν, οἱ θερμὸν ὑπάρχειν αὐτὸ φάσκοντες. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πῆξιν εἶναι τὸ γινόμε-
νον ἐπ' αὐτοῦ φασὶν, ἂν ἀκριβῶς ἐξετάζωμεν, ἀλλ' οἷον σύστασίν τινα καὶ πάχυνσιν, καὶ γίγνεσθαι τοῦτο
λέγουσιν, ὅτι παχὺ καὶ γλίσχρον ἐστὶν, οὐχ ὅτι ψυχρόν. ὥστε κἀνταῦθα πάλιν ὁ λόγος ἑκατέρωθεν εἰς
ἀπορίαν ἀφικνεῖται, τῶν μὲν ἐκ τοῦ θᾶττον ὕδατος ὑπὸ τῆς ψύξεως νικᾶσθαι τοὔλαιον, τῶν δ' ἐκ τοῦ
μᾶλλον ὕδωρ ἐλαίου πήγνυσθαι κατασκευαζόντων τἀναντία, πρὸς τῷ τοίνυν ἐν τούτοις ἀμφισβητεῖν.
20 οὐδ' ὡς ἀερῶδές ἐστιν ὁμολογοῦσιν ἅπαντες. ἡ μὲν γὰρ κουφότης τούτου, φασὶ σύμβολον, ἡ μέντοι πα-
χύτης, οὐ σμικρὸν τεκμήριον τοῦ γεῶδες ὑπάρχειν αὐτὸ, συνθέντες δ' ἄμφω τινὲς ἀερῶδές τε ἅμα, καὶ
γεῶδες εἶναι φασίν. εἰσὶ δ' οἳ καταγελῶσι τούτων, ὡς τὸ μάλιστα ὑπάρχον ἐλαίῳ, τὴν ὑγρότητα τελέως
ἀφαιρουμένων τῷ λόγῳ. πρὸς τοίνυν τούτοις ἐκ τοῦ γλίσχρον ὑπάρχειν αὐτὸ, τινὲς μὲν ψυχρὸν ἐπιδεί-
κνύουσιν, τινὲς δὲ θερμόν. καὶ τινὲς μὲν ξηρόν, ἔνιοι δ' ὑγρόν. εἰ μὴ γὰρ συνῆκτο, καὶ πεπύκνωτο τὰ μό-
ρια, καὶ ἀλλήλων ἀκριβῶς εἴχετο, μὴ ἂν γενέσθαι γλίσχρον, ἔργα δ' εἶναι ταῦτα σύμπαντα ψυχροῦ.
διαχεῖν γὰρ καὶ λύειν καὶ λεπτύνειν, καὶ ἀπ' ἀλλήλων χωρίζειν τὰ μόρια τὴν τοῦ θερμοῦ φύσιν. οἱ δ' αὖ
τοὐναντίον, οὐδ' ἂν γενέσθαι τι γλίσχρον φασὶν, ἄνευ θερμότητος κρατούσης, ὡς κἀν ταῖς ἑψήσεσιν δηλοῦ-
σθαι τῶν χυλῶν ἁπάντων, ὅσοι τε βοτανῶν ἐκθλίβονται καὶ ὅσοι καρπῶν, ὑδατώδεις γὰρ ὄντας τὰ
πρῶτα καὶ λεπτοὺς ταῖς συστάσεσιν, καὶ διαρρέοντας ἐπειδὰν ἑψηθῶσιν, παχεῖς καὶ γλίσχρους γίνε-
30 σθαι, καὶ μὲν δὴ κἀκ τῶν κατὰ μέρος παραδειγμάτων ἑκάτεροι τἀναντία πιθανῶς κατασκευάζου-
σιν, οἱ μὲν ἰξὸν, καὶ μέλι, καὶ πίτταν ὑγράν. καὶ ῥητίνην, ἕτερά τε τοιαῦτα τῶν ὁμολογουμένων, γλι-
σχρῶν τε ἅμα καὶ θερμῶν προτείνοντες. οἱ δὲ κωνείου, καὶ ψυλλίου, καὶ ἀνδράφαξυος, καὶ βλίτου χυ-
λοῦ μνημονεύοντες, ἔτι δὲ πρὸς τούτοις οἷον κολοφῶνά τινα τῷ λόγῳ τὸ φλέγμα προχειριζόμενοι. σα-
φῶς γὰρ αὐτοῖς τοῦτο, καὶ γλίσχρον εἶναι δοκεῖ καὶ ψυχρόν. ἀλλὰ κἀκ τοῦ τοῖς φλεβοτομουμένοις ἐπι-
σταζόμενον ἔλαιον εὔρουν ἐργάζεσθαι τὸ αἷμα, τἀναντία κατασκευάζοντας ἔστιν ἰδεῖν ἑκατέρους. οἱ μὲν
γὰρ ὡς τῇ θερμότητι χέον. οἱ δ' ὡς τῇ ψυχρότητι τὸν ὄλισθον παρέχον, ὁμοίως κρυστάλλῳ τὴν εὔροιαν
ἐργάζεσθαι φασὶν αὐτό, κἄπειτ' ἐντεῦθεν ἐκτραπόμενοι περὶ τῆς τῶν ὀλισθηρῶν ἁπάντων φύσεως δια-
λέγονται, μέχρι τῆς ἐσχάτης φιλολογίας ἀνιόντες τῷ λόγῳ, καταγινώσκοντες δὲ τῆς τούτων ἄλης ὡς
φασὶν ἕτεροι, τὴν πιμελὴν τῷ λόγῳ προχειρίζονται, πλησιαίτατα μὲν ἐλαίῳ τὴν φύσιν ὑπάρχουσαν.
40 ἐναργῶς δ' εὑρεθῆναι δυναμένην, ὁποία τίς ἐστιν τὴν κρᾶσιν ἐν αὐτοῖς γὰρ ἡμῖν συνισταμένην, οὐκ ἂν
δύνασθαι λαθεῖν, αὐτίκα γέ τοι φασὶν ἐν τοῖς ὑγιεινοῖς καὶ εὐτραφέσι σώμασιν γίνεσθαι πιμελὴν πολ-
λὴν, ἃ μηδὲ μανείς τις ἂν φαίη ψυχρά. γίνεσθαι γὰρ τοιαῦτα τῆς φύσεως ἐρρωμένης, ἣν δὴ θερμόν
τι χρῆμα πάντες ὡμολογήκασιν οἱ φυσικοὶ φιλόσοφοι, τούτοις δ' ἀντιλέγοντές τινες, ἐν ψυχροτέραις
κράσεσιν γίνεσθαι πιμελὴν φασὶν, ὡς δηλοῦν τάς τε γυναῖκας, καὶ τοὺς ἀργῶς διαιτωμένους, ἤδη δὲ
καὶ τῶν ἐθνῶν, ἔνθα μὲν τὸ ψυχρὸν κρατεῖ, πιμελώδεις, ἔνθα δὲ τὸ θερμὸν, ἰσχνούς φασὶ γίνεσθαι τοὺς ἀν-
θρώπους, καὶ προχειρίζονται, παράδειγμα τῷ λόγῳ, κελτοὺς μὲν καὶ θρᾷκας, καὶ βιθυνοὺς καὶ πον-
τικοὺς, καὶ γαλάτας, ἅμα μὲν ψυχρὰς χώρας οἰκήτορας, εὐθὺς δὲ καὶ πιμελώδεις τοὐπίπαν. ἄραβας
δὲ καὶ λιβύους, αἰγυπτίους τε καὶ αἰθίοπας, ὅσοι τ' ἄλλοι θερμὴν ἐποικοῦσι γῆν, ἰσχνοὺς καὶ ξηροὺς ἅ-
παντας, εἰσὶ δ' οἳ καὶ χωρὶς τῶν κατὰ μέρος παραδειγμάτων αὐτῷ τῷ καθόλου λόγῳ πρὸς ἀλλήλους
50 ἀμφισβητοῦσιν. οἱ μὲν, μηδ' ἂν γενέσθαι τὸν λιπαρὸν ἐν ἡμῖν χυμὸν, εἰ μὴ καλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως αἱ
τροφαὶ κατεργασθεῖεν. οἱ δὲ, τοῦτον μὲν ἐν ταῖς τροφαῖς περιέχεσθαι, καταναλίσκεσθαι δ' ὑπὸ τῆς ἐν
ἡμῖν θερμασίας, ὥσπερ τοὔλαιον ὑπὸ τῆς φλογὸς, ἧς ἀρρώστου γινομένης, ἀθροίζεσθαι κατὰ τὸ σῶ-
μα, τινὲς δὲ αὐτῶν, καὶ τὰ ζῷα παρατίθενται τῷ λόγῳ, τὰ μὲν φύσει ψυχρότερα, πιμελωδέστερα πάν-
τα ὑπάρχοντα, καθάπερ ἄρκτοι, καὶ οἶες, καὶ σύες: τὰ δ' αὖ θερμότερα, ξηρότερά τε καὶ ἰσχνότερα.
καὶ ἀπίμελα, καθάπερ λέοντές τε καὶ παρδάλεις καὶ κύνες, ἔτι τοίνυν ἀπὸ τοῦ διαφθείρεσθαι βρεχο-
μένας ἐλαίῳ μελίττας τε καὶ μυίας, καὶ σφῆκας, καὶ μύρμηκας, οἱ μὲν ψυχρόν. οἱ δὲ, θερμὸν ἐπιδεί-

κνύναι πειρῶνται

κινῶσαι πειρῶνται τοὔλαιον, καὶ τινὲς μὲν ὑγρὸν, τινὲς δὲ ξηρόν. ἄναιμα γὰρ ὄντα τὰ ἔντομα ζῶα,
καὶ διὰ τοῦτο ψυχρὰ, τινὲς μὲν ἑτοίμως ὑπὸ ἐλαίου καταψύχεσθαι φασίν. καὶ διὰ ταῦτ' ἀποθνή-
σκειν, ἔνιοι δ' ἐκθερμαινόμενα, μὴ φέρειν τὴν εἰς τοὐναντίον μεταβολήν. καὶ δὴ καὶ ξηραινόμενα ἀ-
μέτρως ἕτεροι διὰ τὸ φύσει προεξηρᾶσθαι, τῷ τῆς ἀμετρίας βλάπτεσθαι λέγω, ὑγραινόμενα δ' ἕτε-
ροι τῇ πρὸς τὴν φύσιν αὐτῶν ἐναντιότητι, τὸ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ἐντόμων ζώων εἰς τἀναντίον ἀλλήλοις
ἐπιχειρεῖν αὐτοὺς, οὐδὲν ἂν ἴσως εἶναι θαυμαστόν. ὅτι δὲ κἀκ τῶν ἡμῖν αὐτοῖς συμβαινόντων εἰς ἑκάτερον
ἐπιχειροῦσιν, ἄξιον ἤδη θαυμάζειν. οἱ μὲν γὰρ μᾶλλον, οἱ δ' ἧττον ἱδροῦν φάσκοντες, εἴ τις ἀλείψαιτο
λουόμενος, οὐθ' οἱ μᾶλλον εἰπόντες ὁμολογοῦσιν ἀλλήλοις ὑπὲρ τῆς καθόλου δυνάμεως, οὔθ' οἱ ἧττον. ἀλλὰ
τῶν μὲν μᾶλλον ἱδροῦν φασκόντων ἡμᾶς, ἔνιοι μὲν εἰς θερμότητα τὴν αἰτίαν ἀναφέρουσιν, ἔνιοι δ' εἰς γλι-
10 σχρότητα, τὸ μὲν θερμὸν τῇ φύσει προκλητικὸν ἱδρώτων φάσκοντες ὑπάρχειν οἱ πρότεροι. τὸ δὲ γλί-
σχρον, οἱ δεύτεροι, θηρατικόν τε καὶ ἀθροιστικὸν γιγνόμενον τῶν τέως ἀποῤῥεόντων ἐν τάχει καὶ διὰ τοῦτο
λανθανόντων τὴν αἴσθησιν, ἐπίδηλον οὕτως ἐργάζεσθαι τὸ πλῆθος τῶν ἱδρώτων. οἱ δ' ἧττον ἱδροῦν φά-
σκοντες τοὺς ἀλειψαμένους ἐν λουτροῖς καὶ γυμνασίοις, οἱ μὲν, ἐμπλαστικὴν. οἱ δὲ ψυκτικὴν αὐτῷ δύνα-
μιν ἀνατιθέασιν. καὶ μὲν δὴ κἀκ τῶν φαινομένων, οἱ μὲν ξηραίνειν, οἱ δ' ὑγραίνειν αὐτό φασιν. ὑγραί-
νειν μὲν, ὅσοι πλέον ἱδροῦν ἀπολαμβάνουσι τοὺς ἠλειμμένους, ξηραίνειν δὲ καὶ ἕτεροι, καὶ δὴ καὶ ἀπε-
ριψύκτους διαφυλάττειν τοὺς ἀλειψαμένους. οἱ μὲν τῷ πάχει τε καὶ τῇ γλισχρότητι, δίκην ἀμφιέσμα-
τος τινὸς ἢ προβλήματος εἴργειν τὸ κρύος, οἱ δὲ τῇ φυσικῇ θερμότητι καὶ τὰ πλησιάζοντα συνεκθερ-
μαῖνον, ἔτι τοίνυν ἐκ τοῦ μὴ βλάπτειν μὲν, δ' ἐξαλείφειν αὐτὸ τὰ διὰ τοῦ μέλανος ἐν τοῖς βιβλίοις γρα-
φόμενα, καίτοι τῶν γε ἄλλων ὑγρῶν ἁπάντων ἐξαλειφόντων, οἱ μὲν ξηράν τε, καὶ διὰ τοῦτ' ἄνικμον αὐτοῦ τὴν
20 φύσιν εἶναι φασίν. ὁμοίως ψάμμῳ τε καὶ σποδῷ, τινὲς δὲ καὶ παχυμερέστερον καὶ ἀκατάγασον. οὕτω
δὲ καὶ τὸ μὴ μίγνυσθαι τοῖς ἄλλοις. οἱ μὲν εἰς κουφότητα καὶ λεπτομέρειαν. οἱ δὲ εἰς γλισχρότητα καὶ πά-
χος ἀναφέρουσιν, ἐπεὶ τοῖς γε ὁμοίως χυλοῖς μίγνυσθαι, καθάπερ καὶ τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι, τά
δ' αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ μὴ καλῶς ἐλαίῳ δεύεσθαι τὴν γῆν, καίτοι τοῖς ἄλλοις ὑγροῖς βρεχομένην, οἷον ὕδα-
τι καὶ οἴνῳ καὶ ὄξει, τινὲς μὲν κἀνταῦθα τὸ ξηρὸν τῆς οὐσίας. ἔνιοι δὲ τὸ λεπτομερὲς, ἔστι δ' οἳ τὸ παχυ-
μερὲς αἰτιῶνται, διεξέρχεσθαι μὲν τοὺς πόρους τῆς γῆς ἀψαυστὶ φάσκοντες, οἱ τὴν λεπτομέρειαν αἰτιώ-
μενοι. τὴν ἀρχὴν δὲ μηδ' ἐμπίπτειν εἰς αὐτοὺς, οἱ τὴν παχυμέρειαν. ἔστι δ' οὐδὲ τούτους ἐλέγξαι κατ' ἀμφοτέ-
ρας τὰς αἰτίας δυναμένων τινῶν, καὶ μὴ μίγνυσθαι τοῖς πέλας. εἴ γε καὶ τῶν φυσικῶν ἐνίοις ἡ συμ-
μετρία τῶν πόρων, αἰτία τῆς μίξεως εἶναι δοκεῖ, καὶ τὰ μὲν νῦν ἐπὶ κεφαλαίων αὐτὰ διέρχομαι, τὰς
ἀφορμὰς τῶν ἐπιχειρημάτων ἀναμιμνήσκων μόνας. εἰ δέ τις ἐκτείνειν ἕκαστον ἐθέλοι, καὶ κατασκευά-
30 ζειν ἑκατέρωθεν, οὐ μίαν οὕτω γε βίβλον, ἀλλὰ παμπόλλας ἂν οἶμαι πληρώσειν αὐτήν. πάρεστι δ' ἤ-
δη σκοπεῖν, ὡς οὐ μακρὰ μόνον, ἡ τοιαύτη πλάνη τῶν λόγων, ἀνεκτὸν γὰρ ἂν ἦν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς ἄκρας
ἀνερχομένη φυσιολογίας, ἔστι δὲ καὶ δύσκριτον, εἰ δ' ὅτι καὶ παντάπασιν ἄχρηστος ἰατροῖς ἐδείχθη τις,
ἔτι καὶ μᾶλλον οἶμαι φεύξεται τὴν τοιαύτην ὁδὸν τῶν λόγων. οὔτε γὰρ ἁπλῶς εἰ θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ
ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἐστὶν ἕκαστον τῶν φαρμάκων, ζητοῦμεν. οὔτ' εἰ μυρμήκων, ἢ σφηκῶν, ἢ μελιττῶν, ἢ τινος ἄλ-
λου τῶν ζώων ὑγραντικὸν, ἢ ξηραντικὸν, ἢ θερμαντικὸν, ἢ ψυκτικόν ἐστιν, ἀλλ' ὅπως ἔχει πρὸς ἀνθρώπι-
νον σῶμα. παρὸν οὖν ἐπ' ἀνθρώπων ποιεῖσθαι τὴν βάσανον, οὐ καλῶς ἐκτρέπονται πρὸς ἕτερα. βάσα-
νος δ' ὀρθὴ, πρῶτον μὲν, ἡ ἐπὶ τῶν εὐκράτων σωμάτων, ἐφεξῆς δ' ἡ ἐπὶ τῶν δυσκράτων, εἶθ' ὡς εἴρηται
πολλάκις ἡμῖν καὶ πρόσθεν, ἡ ἐπὶ τῶν θερμῶν, καὶ ψυχρῶν, καὶ ξηρῶν, καὶ ὑγρῶν νοσημάτων. ἐν οἷς
προσέχειν τὸν νοῦν ἠξιοῦμεν, καὶ ὡς διορίζεσθαι τὸ καθ' ἑαυτὸ τι δρῶν, τοῦ κατὰ συμβεβηκός, ἔσεσθαι
40 δὲ τοῦτο. πρῶτον μὲν, εἰ ἁπλοῦν ὡς ἔνι μάλιστα προσφέροιτο πάθεσιν. δεύτερον δὲ εἰ εὐθὺς τοῦτο ἐξ ἀρ-
χῆς αἰσθητῶς ἐμφαίνοι τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἢ μετὰ χρόνον, ἢ καὶ τελέως ἀρθέν, ὥσπερ τὸ τῆς θερμασίας
ἐπανάκλησιν ἐργαζόμενον ὕδωρ ψυχρόν. ἔτι τε πρὸς τούτοις ἄμικτον ἑτέρας ποιότητος, εἰς ὅσον οἷόν τε
δυνατὸν ἐργάσασθαι τὸ τοιοῦτον. πῶς μὲν οὖν ἄν τις ἔλαιον ἐργάσαιτο τοιοῦτον, λέλεκται καὶ πρόσθεν.
πῶς δ' ἄν τις ἁπλῷ νοσήματι προσφέροι, νῦν εἰρήσεται, τοσοῦτον ἀναμνησθέντων ἡμῶν πρότερον, ὡς
ἐν ταῖς τῶν νοσημάτων διαφοραῖς ἐδείκνυτο, τινὰ μὲν ἐπὶ τὸ θερμότερον ἐκτετράφθαι σώματα, χωρὶς
κακοχυμίας τινὸς, ἢ στήθους ἢ σπλάγχνου φλεγμονῆς. ὥσπερ ἐν ταῖς σφοδραῖς ἐγκαύσεσιν εἴωθεν γί-
γνεσθαι. τινὰ δὲ ἐπὶ τὸ ψυχρότερον, ὡς ἐν τοῖς καλουμένοις ἤδη συνήθως ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων,
ψυγμοῖς, ἐν δὴ ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ἔλαιον προσφέρων, ἐξευρήσεις ἐναργῶς, εἴτε θερμαί-
νειν ἡμᾶς πέφυκεν, εἴτε καὶ ψύχειν. ἔστω δὲ δῆλον, ὅτι πάσης ἐπικτήτου ποιότητος ἰσχυρᾶς ἀπηλλαγμέ-
50 νον. ἀεὶ γὰρ ἐπὶ παντὸς φαρμάκου, μεμνῆσθαι χρὴ τούτου. τὸ μὲν κεφάλαιον τοῦ λόγου τουτὶ, τὸ δ' ἔρ-
γον αὐτὸ τὸ γιγνόμενον, ἡ πεῖρα δείκνυσιν. οἱ μὲν ἐγκεκαυμένοι πρὸς τὸ μὴ παύεσθαι τῆς θέρμης, ἔτι καὶ
ἀσωδέστεροι γίγνονται, καὶ τοῦ χρόνου προϊόντος, θερμότεροι, τοῖς ἐψυγμένοις δὲ, σαφῶς οὐδὲν εἰς ὠφέ-
λειαν, ἢ βλάβος ἐξ ἐλαίου χρίσεως ἀποβαίνει. ᾧ καὶ δῆλον. ὡς εἰ καὶ θερμαίνειν ἡμᾶς πέφυκεν, ἀλλ' οὐκ
ἔτι γε σφοδρῶς, ἢ ἐναργῶς, ὥσπερ ῥητίνη καὶ πίττα, καὶ ἄσφαλτος. ἀκούειν δέ σε χρὴ νῦν, οὔτε ξηρὰν
ῥητίνην, ἢ πίτταν, ἢ ἄσφαλτον. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ ἀλείψαιτό τις αὐταῖς. οὐ μὴν οὐδὲ τὰς ἐν ἡλίῳ τε-
τηκυίας. οὐ γὰρ ἁπλοῦν ἔτι τό γε τοιοῦτον, οὐδ' αὐτοφυὲς ἂν εἴη φάρμακον, ἀλλὰ ῥητίνην μὲν, ἤτοι τὴν αὐ-

πόρρυζον ὀνομαζομένην, ἢ τὴν τερμινθίνην τε καὶ σχινίνην, ὑγρὰν ἔτι καὶ πρόσφατον, ἢ τῆς πευκίνης τὴν ἐφεσταμένην αὐτόθεν τοῖς κεραμίοις ἐλαιώδη. πίττης δὲ, τὴν ὑγρὰν, καὶ μᾶλλον ἔτι τὸ κατ' αὐτῆς ἐποχούμενον ἐλαιῶδες, ὃ δὴ πισσάνθον ὀνομάζουσιν. ἔστι γὰρ ὄντως οἷον ἄνθος τι πίττης, οὕτω δὲ καὶ ἄσφαλτον τὴν ὑγρὰν ἔτι τὴν ἐκ μηδείας. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, λιπαρὰ μέν ἐστιν, καὶ πλεῖστον τῆς ἐλαιώδους ἔχοντα φύσεως, ἐναργῶς μέντοι θερμαίνει, καθάπερ ἥ τε στακτὴ σμύρνα, καὶ τὸ πεύκινον, ἢ ἀρκεύθινον, ἢ τὸ κέδρινον, καὶ τὸ δάφνινον ἔλαιον, ἕτερά τε τοιαῦτα, σαφῶς μὲν ἐκθερμαίνει τοὺς ἐψυγμένους, ἐσχάτως δ' αὐξάνει τοὺς ἐγκεκαυμένους. ταῦτα μὲν οὖν, ἑκατέρωθεν ὁμολογεῖται θερμαίνειν. ἔλαιον δὲ, οὐδ' ἑτέρωθεν ἰσχυρῶς, οὔτε τοὺς κατεψυγμένους ἐκθερμαίνειν οὔτε βλάπτειν τοὺς ἐγκεκαυμένους. οὐ μὴν οὐδ' ἀσαφῶς γε τοῖς ἐπ' ἐγκαύσει πυρέξασιν, ἄσης γέ τινος αἴτιον γίγνεται, καὶ τὴν θερμότητα παραύξειν φαίνεται, καθάπερ καὶ τοῖς ἀκριβέσιν ἐρυσιπέλασιν. ἔστι δὲ δήπου ταῦτα, χολώδη ῥεύματα. σαφῶς γὰρ δήπου καὶ ἐν αὐτοῖς τούτοις αὐξάνειν τὴν θερμασίαν, εἰ καὶ ψυχρὸν ἐσχάτως αὐτὸ προσάγοις. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐγκαύσεων, εἰ χωρὶς ἄλλων εἴη, καὶ ἄλλως λελυμασμένον, ἔχει τινὰ παραμυθίαν ψυχρὸν καταντλούμενον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐρυσιπελάτων, ὅπως ἂν ᾖ ψυχρὸν, οὐδὲν ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ βλάπτειν πέφυκε, τὰ μὲν ἐκ χολώδους ῥεύματος ἀκριβῶς ἅπαντα, μεγίστας βλάβας. τὰ δ' ἐξ αἵματος αὐτῷ μεμιγμένου, μικροτέρας μὲν, οὐ μὴν τὰς ἐπιτυχούσας γε, οὐδὲ ταύτας, ἧττον δὲ τούτων. ἐναργῶς δ' οὖν ἔτι καὶ τὰς ζεούσας αὐτὰς φλεγμονὰς, ἐξ ὧν ἁπάντων τεκμαιρομένῳ μοι, θερμότητα παραπλησίαν ἀνάπτειν ἔδοξεν. εἰς ὅπερ ἂν ὁμιλήσαν τύχῃ. φαίνεται γοῦν τοῖς μὲν μετρίως θερμοῖς σώμασι προσφερόμενον μετρίως θερμαίνειν αὐτὰ, τοῖς δ' ἰσχυρῶς ἰσχυρὰν τὴν θερμασίαν ἀνάπτειν.

Εἴρηται μὲν οὖν ἤδη καὶ τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων, εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν. ὡς ἕκαστα τῶν προσφερομένων τῷ σώματι φαρμάκων, ἃ δὴ καὶ θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν ὑπάρχειν ἔφαμεν, ἀρχὴν τοῦ θερμαίνεσθαι παρ' ἡμῶν λαμβάνοντα, τὰ μὲν ὡσαύτως ἡμᾶς ἀντιθερμαίνει, τὰ δὲ σφοδρότερον. ἐκ δὴ τῶν εἰς ἴσον ἀντιθερμαινόντων, ἐφάνη μοι τοὔλαιον ἐπισκοποῦντι τὰς κατὰ μέρος αὐτοῦ δυνάμεις. εὕρισκον γὰρ ἀεὶ χλιαρὰν μὲν ἐν τοῖς μετρίως θερμοῖς σώμασιν ἀπεργαζόμενον αὐτὸ θερμότητα, ζέουσαν δ' ἐν τοῖς ζέουσιν, ἐφαίνετο δέ μοι διὰ τοῦτο, καὶ σπασμοὺς καὶ τρόμους, ἀναισθησίας τε καὶ δυσαισθησίας, μήτ' ὠφελεῖν μηδὲν ἀξιόλογον, μήτε βλάπτειν. ὠφελεῖν μὲν γὰρ οὐκ ἠδύνατο, τῷ μὴ θερμαίνειν ἰσχυρῶς, βλάπτειν δ' οὐκ ἦν ἱκανὸν, ὅτι μηδ' ὅλως ἔψυχεν, ἐπικτήτου μὲν θερμότητος ἰσχυρᾶς λαβόμενον, ἱκανῶς ὠφελεῖν, ἐπειδὰν εἰς πυέλους ἐλαίου θερμοῦ εὐκράτου τινὰ ἢ πόας θερμαντικὰς ἐναφεψημένας ἔχοντι, τοὺς οὕτω πεπονθότας ἐμβιβάζοιμεν, ὅθεν εὐλόγως οἷον ὕλη τίς ἐστι τῶν ἄλλων φαρμάκων. ἄν τε γὰρ ψυχρὰ μίξῃς αὐτῷ, ψυχρὸν ἔσται τὸ μικτόν. ἄν τε θερμὰ θερμόν. ὃ γὰρ ἂν ἐκ τῆς μέσης ὑπάρχῃ κράσεως, ὑπηρετεῖ τοῖς ἄκροις ἑκατέροις. ὡς μήτ' εἰ θερμῷ μιχθείη ψυχρὸν, τὸ μιχθὲν ἐξ ἀμφοῖν ἀπεργάσασθαι δυνάμενον, ὅτι μηδ' αὐτὸ ψυχρόν ἐστιν, μήτ' εἰ ψυχρῷ θερμόν. οὐδὲ γὰρ θερμὸν ὑπάρχει, καὶ κατὰ τοῦτ' εὐλόγως οἱ μὲν, θερμαίνειν αὐτὸ φάσκουσιν ἡμᾶς, οἱ δὲ, οὐ θερμαίνειν. θερμαίνειν μὲν γὰρ ἂν δόξειεν, εἰς ἴσην τῷ θερμαίνοντι σώματι θερμασίαν ἀφικνούμενον, ἀντιθερμαίνειν γοῦν δύναται ταύτῃ, τὰ δὲ μὴ προσαυξάνειν ἣν κατέλαβεν, οὐκ ἂν δόξειε θερμαίνειν. οὐ γὰρ τὸ φυλάττειν ἣν εὗρεν, ἀλλὰ τὸ παραύξειν ἔργον εἶναι τοῦ θερμαίνοντος. Ἀρχαὶ δὲ τῆς τοιαύτης ἀμφισβητήσεως, τρεῖς εἰσι. τό τε μὴ διορίσασθαι τὰ γένη τῶν θερμαίνειν ἡμᾶς λεγομένων. καὶ τὸ ταῖς ὁμωνυμίαις χρῆσθαι συγκεχυμένως, καὶ τὸ μηδεμίαν ἀπολιπεῖν μεσότητα. θερμαίνειν μὲν οὖν ἡμᾶς λέγεται, τά τ' ἐνεργείᾳ θερμὰ, καθάπερ τὸ πῦρ αὐτὸ, καὶ τὰ δυνάμει, καὶ τῶν δυνάμει θερμῶν, τὰ μὲν, ὡς τροφαὶ, τὰ δ' ὡς φάρμακα. τὰ δ' ὡς σκεπάσματα, τὸ θερμὸν δ' αὐτὸ, τό τε κατ' ἐνέργειαν ἤδη τοιοῦτον, οὕτως ὀνομάζειν εἰθίσμεθα, καὶ τὸ κατὰ δύναμιν, ὡς πολλάκις εἴρηται καὶ πρόσθεν. ἀλλὰ τὸ μὲν κατ' ἐνέργειαν, τό θ' ἁπλῶς θερμὸν, οἷον τὸ πῦρ, καὶ τὸ κατ' ἐπικράτησιν, οἷον τὸ ζῶον, καὶ τὸ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς παραβαλλόμενον, καὶ τὸ πρὸς ὁτιοῦν τὸ ἐπιτυχόν. τὸ δὲ κατὰ δύναμιν πρῶτον μὲν ἀντιδιαιρεῖται τῷ κατὰ συμβεβηκός. εἶθ' ἑξῆς τοσαύτας ἔχει σημαινομένων διαφορὰς, ὅσας περ καὶ τὸ κατ' ἐνέργειαν θερμόν. οἷον γὰρ ὕλη τίς ἐπιτήδειος ὑπάρχουσα τῷ κατ' ἐνέργειαν θερμῷ, τὸ μέν τι τοῖς ἁπλῶς ὀνομαζομένοις θερμοῖς, τὸ δ' ἔτι τοῖς κατ' ἐπικράτησιν, ἄλλο δ' ἔτι πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενές, ἢ ὁμοειδὲς, ἢ ὁτιοῦν τὸ ἐπιτυχὸν παραβαλλομένοις, οἰκεία γίνοιτ' ἂν ὕλη. διὸ καὶ τὰ πρὸς ἄνθρωπον σκοπουμένους, ἢ μὲν, ἀξιοῦμεν ἀποχωρῆσαι τῶν ἄλλων ἁπάντων. ἐν τούτοις τε οὖν ἅπασιν ἁμαρτάνουσιν οἱ περὶ φαρμάκων δυνάμεως ἐπισκεψάμενοι, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι παρερχόμενοι τὰς μεσότητας, ἔν τε ταῖς κατὰ φύσιν ἡμῶν κράσεσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασιν ἐδείξαμεν, ἔν τε ταῖς τῶν φαρμάκων ἐξετάσεσιν. ὡς γὰρ ἤτοι θερμὸν εἶναι δέον, ἐξ ἀνάγκης τὸ δοκιμαζόμενον φάρμακον, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἢ ψυχρὸν, οὕτω ποιοῦνται τοὺς λόγους, ὥσπερ οὐκ ἐνδεχόμενον ἐν τῷ μεταξὺ τι τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων ἡμᾶς τετάχθαι, καί τι ἕτερον ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ξηραινόντων τε, καὶ ὑγραινόντων, οὕτω δ' εἰσὶν ἠλίθιοι τινές. ὡς μὴ δ' ἀκούσαντες τἀληθὲς ἀκολουθῆσαι δύνασθαι, τινὰς γοῦν οἶδα, καὶ ἀντιλέγειν ἐπιχειροῦντας, ὡς οὐδὲν εἴη μέσον τὴν κρᾶσιν. Ἀλλὰ πρὸς μὲν τούτους, ἔν τε τῷ περὶ κράσεων εἴρηται τὰ προσήκοντα, καὶ τοῖς ἐφεξῆς οὐδὲν ἧττον εἰρήσεται. τέλος δ' ἐπιθεῖναι σπεύδων τῷ παρόντι λόγῳ, πάλιν ἐπὶ τοὔλαιον ἐπάνειμι. συμβέβηκεν γὰρ αὐτῷ, καὶ ὡς

τροφὴ μὲν ἴσως θερμαίνειν ἡμᾶς, ἐπειδὰν εἴσω τοῦ σώματος λαμβάνηται. δοκεῖ γάρ τισιν οὐκ ἀδοκίμοις
ἰατροῖς καὶ φιλοσόφοις γίγνεσθαί τις, ὥσπερ ἐκ τῶν σιτίων, οὕτω καὶ ἐξ ἐλαίου, πρόσθεσις τοῦ σώματος.
συμβέβηκε δὲ καὶ ὡς φαρμάκῳ μέσῳ πως εἶναι τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων ἡμᾶς, ὑπάρχει
δ' αὐτῷ καὶ ὡς σκεπάσματι θερμαίνειν ἡμᾶς. καὶ ἥ γε κυριωτάτη μάλιστα εἰκὼν τῆς φύσεως αὐτοῦ,
τοιαύτη τις εἶναί μοι δοκεῖ. ὡς γὰρ καὶ τῶν ἀμφιεσμάτων ἕκαστον ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν θερμαινόμενον
ἀντιθερμαίνειν ἡμᾶς πέφυκεν, οὕτω καὶ τοὔλαιον, ἀλλ' ὥσπερ ἐκείνων, οὐδὲν αὐτοῦ τοῦ θερμαίνοντος σώ
ματος γίγνεται θερμότερον, οὕτως οὐδὲ τοὔλαιον. ὅλον δ' ἄν σοι τὸ πρᾶγμα νοηθείη καλῶς, οὐκ εἰς τὰ
παρόντα μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μέλλοντα σύμπαντα χρήσιμον ἐσόμενον, εἰ ἀναμνησθείης αὐτοῦ τοῦ πε-
ριέχοντος ἡμᾶς ἀέρος. ποτὲ μὲν ψυχροτέρου γιγνομένου τῆς ἐν ἡμῖν θερμότητος εἰς τοσοῦτον, ὡς προ-
10 βλημάτων τε τινῶν καὶ σκεπασμάτων δεῖσθαι πρὸς αὐτόν, ἐνίοτε δὲ θερμοτέρου πάλιν εἰς τοσοῦτον,
ὡς μὴ δύνασθαι φέρειν, ἀλλ' ἀποφεύγειν εἰς σκέπην τέ τινα καὶ σκιάν. ἔστι δ' ὅτε οὕτως ἔχοντος συμμέ-
τρως, ὡς μήτε τῶν θαλπόντων ἡμᾶς, μήτε τῶν ψυχόντων ἐπιθυμεῖν. ἀλλ' ἄλυπόν τε καὶ ἀναίσθητον εἶναι
τὴν ὁμιλίαν αὐτοῦ. τὴν μὲν δὴ τρίτην κρᾶσιν τήν γε νῦν εἰρημένην, σύμμετρον καλῶ, καὶ μέσην εἶναι
τῶν ἄλλων φημί, καὶ μήτε θερμαίνουσαν ἡμῶν τὸ σῶμα, μήτε ψύχουσαν, τῶν δ' ἄλλων δυοῖν, τὴν μὲν
θερμαίνειν ἡμᾶς, τὴν δέ, ψύχειν, ἐοικέναι δέ φημι τῇ μέσῃ τε καὶ συμμέτρῳ κράσει τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς
ἀέρος, τήν τ' ἐκ τῶν ἀμφιεσμάτων, καὶ τὴν ἐξ ἐλαίου γινομένην θερμασίαν. εἰ δὲ μήδ' οὕτω σαφές ἐστιν ὃ
βούλομαι δηλοῦν, ἐκείνως ἄν σε μᾶλλον οἶμαι συνήσειν. δύο μοι νόησον ἀνθρώπους, ὁμοίως μὲν κεκρα
μένους τὸ σῶμα, ψαύοντας δ' ἀλλήλων, ἢ τοῖς στέρνοις τε καὶ τῇ γαστρὶ μόνοις, ἢ καὶ ταῖς χερσὶ καὶ τοῖς
σκέλεσιν. εἰ μὲν δὴ τὴν αὐτὴν ἔχει τοῖς δύο τούτοις ἀνθρώποις ὁ περιέχων αὐτοὺς ἀὴρ κρᾶσιν, ὡς εἶναι τὴν
20 ἐν τοῖς τρισὶ σώμασιν ἴσην θερμασίαν, οὐδὲν ἂν ὑπ' οὐδενὸς οὔτω γε θερμαίνεσθαι λέγοιτο. τὰ γὰρ ὅμοια
πάντη σώματα, πρὸς ἀλλήλων οὐδεμίαν ἀλλοίωσιν ἴσχει, ψυχροῦ δ' ὄντος τοῦ περιέχοντος, ἀλλήλους ἂν
οἱ ἄνθρωποι θερμαίνειν λέγοιντο, καίτοι γε οὐ θερμαίνοντες ἀλλ' εἴργοντες τὸ ψυχρόν. εἰθικότες οὖν οἱ
πολλοὶ καταχρῆσθαι τοῖς ὀνόμασι, τὸ κωλυτικὸν τοῦ ψύχεσθαι, θερμαῖνον ὀνομάζουσιν οὐκ ὀρθῶς. ὀνο
μάζειν μὲν οὖν αὐτοῖς συγχωρητέον ὡς ἂν ἐθέλωσι, ταὐτὸν δὲ σημαίνειν ἐκ τοῦ θερμαίνειν ῥήματος ἐν
ἑκατέρᾳ τῇ ῥήσει, κατ' οὐδένα τρόπον ἔτι συγχωρητέον. οὐ γὰρ δὴ ταὐτόν γε ἐστὶ ἐξ αὑτοῦ τινὶ παρέχειν
θερμασίαν, ἢ κωλύειν τὸ ψυχρόν. οὕτω δὴ τούτων ἐχόντων, ὅσα περ ἂν ἡμῖν ἔξωθεν προσπίπτοντα τὴν
αὐτὴν ἔχει τῷ σώματι θερμασίαν. εἴτε ἐξ ἑαυτῶν, εἴτε παρ' ἄλλων, εἴτε καὶ ἐξ ἡμῶν αὐτῶν εἰληφότα
ταῦτα, κατὰ μὲν τὸν ἀκριβῆ λόγον, οὔτε θερμαίνειν ἡμᾶς, οὔτε ψύχειν λεκτέον, εἰ δὲ καταχρῆσθαι τις
βούλοιτο, συγχωρητέον. ἀναμιμνήσκοντα μόνον ἐν τῇ ῥήσει τὴν διαφορὰν τῶν σημαινομένων. ἄλλως
30 μὲν γὰρ ὁ θερμότερος ἀὴρ θερμαίνειν ἡμᾶς λέγεται, κατ' ἄλλον δὲ τρόπον ὁ σύμμετρος, ἀνάλογον δ' ἔχει
τῷ μὲν θερμοτέρῳ, πύρεθρόν τε καὶ νᾶπυ, καὶ πέπερι. τῷ συμμέτρῳ δὲ πιμελή τε καὶ ἔλαιον. ἐνεργείᾳ
μὲν γὰρ οἱ ἀέρες θερμοί. δυνάμει δὲ τὰ φάρμακα. τὸν μὲν γὰρ ἀέρα θερμόν, οὐχ ἡμεῖς αὐτοὶ ποιοῦμεν, ἀλλ'
ὅτι τοιούτῳ πλησιάζομεν, τὰ φάρμακα δὲ ὡς καὶ τῷ τρίτῳ περὶ κράσεων ἐδείκνυμεν, τὴν ἀρχὴν τῆς
ἐπὶ τὸ θερμαίνεσθαι μεταβολῆς, ἐξ ἡμῶν λαμβάνοντα, τὰ μὲν εἰς ἴσον ἡμᾶς ἀντιθερμαίνειν πέφυ-
κεν, τὰ δὲ μᾶλλον, τὰ δ' ἧττον. ἐκ δὴ τῶν ἴσων ἀντιθερμαινόντων, ἐστὶ τὸ ἔλαιον, ὑπάρχει δ' αὐτῷ, κἀκ τοῦ
γλίσχρῳ τε εἶναι καὶ δυσαπορρύτῳ καὶ τῶν πόρων ἐμφρακτικῷ κατὰ διττὸν τρόπον ἐπαύξειν δοκεῖ τὴν
θερμασίαν, ἐκ μὲν δὴ τοῦ περιπλάττεσθαι δίκην ἀμφιέσματος ἢ προβλήματος. ἐκ δὲ τοῦ τοὺς πόρους ἐμ-
φράττειν, τὸ κωλύειν ἀπορρεῖν ἔνδοθεν τὸ πολὺ τῆς ἀτμώδους θερμότητος, κατὰ ταῦτ' οὖν οὐδὲ ξηραίνε
σθαι τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἐπιτρέπει, πλὴν εἰ θερμόν τε προσάγοιτο, καὶ χρόνῳ πλείονι, καὶ ταύτην αὐ
40 τοῦ τὴν δύναμιν ἅπαντες ἄνθρωποι τῇ πείρᾳ μεμαθηκότες, ὅσους ἂν ἱδρῶσαι διαφυλάξασθαι ἐθέλωσιν, ἢ
λελουμένους ἢ ἀλούτους οὐ προσφέρουσιν αὐτοῖς εὐθὺς κατ' ἀρχὰς ἔλαιον, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν νενοσηκό-
των, ἐπειδὰν ἱδροῦν ὑπάρξωνται, θερμήναντες περιχέουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν νοσούντων, ἐπειδὰν αὐτάρ-
κως ἱδρώσωσιν, ἐπὶ δὲ τῶν ὑγιαινόντων ὅσοι μὲν ἐξ ὁδοιπορίας μακρᾶς εἰσί, καὶ γυμνασίων πλειόνων,
ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ἐξηραμμένοι τὸ σῶμα, τούτοις μὲν ἀλείφεσθαι, καὶ πρὶν ἱδρῶσαι συγχωροῦσιν. ὅσοι δ' ἢ
πεπτωκότες, ἢ πληθωρικὸν τὸ σῶμα ἔχοντες, τούτοις οὐδὲ λουομένοις ἐπιτρέπουσιν ἐλαίῳ χρῆσθαι.
Καί μοι δοκεῖ καὶ ταύτῃ μέσον τῶν ὑγραινόντων, καὶ ξηραινόντων ἡμᾶς εἶναι τοὔλαιον. ὥσπερ ὀλίγον
ἔμπροσθεν ἐδείχθη τῶν θερμαινόντων καὶ ψυχόντων. ὑγραίνει μὲν γὰρ ὕδωρ, ξηραίνει δὲ δάφνινόν τε καὶ
κέδρινον ἔλαιον, τό γ' οὖν ἁπλῶς οὑτωσὶ προσαγόμενον ἄνευ γε τοῦ προθερμανθῆναι πρὸς ἡμῶν
αὐτῶν, ἐξ ἐπιτεχνήσεως, ἢ ψυγῆναι. τούτου γὰρ ἐπὶ πάντων ἀεὶ χρὴ μεμνῆσθαι τοιαύτην φυλάττειν
50 τὴν κρᾶσιν ἡμῶν, οἵαν περ παρέλαβεν, εἴργον ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ κωλύον κενοῦσθαι τοῦ σώμα-
τος ἁπάσας τὰς ἀτμώδεις διαπνοάς. εἰ δ' ἀνατρίβεις ἐπὶ πλέον ἐλαίῳ τὰ μέλη, θερμότητά τε τι-
νὰ γεννήσεις ἐκ τῆς τρίψεως ἐπίκτητον, ὠφελήσεις τε τοὺς κεκοπωμένους ἐν τῷ δε, τοῦτο μὲν εἴσω τοῦ
σώματος εἰς τοὺς κατὰ λεπτὸν πόρους, εἰσδυομένου τοῦ λίπους, ὡς μαλάττειν τὰ κατεσκληρυμένα. τοῦ
το δὲ τῇ θερμότητι διαφορουμένου, ὅτι δριμὺ καὶ λεπτόν, ὑγρὸν ἐν τοῖς κόποις ἐκ συντήξεως γεννηθὲν
ἀπὸ τοῦ δέρματος ἐστέγετο. φαίνονται γὰρ κἀκ τοὺς ἀπορρέοντες ἱδρῶτες τοῖς γυμναζομένοις, φαίνον-
ται δ' οὐκ ὀλίγα κἀς τὴν γαστέρα συρρέοντα περιττώματα, καὶ οἷον συντήγματα. λογίζεσθαι

δ' ἐκ τούτων χρὴ, κἂν μὴ φαίνηται, καταλείπεσθαί τινα, καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα πολλὰ τοιαῦτα κενώ-
σεως δεόμενα. διττὴ γοῦν ἐν τοῖς κόποις γίνεται διάθεσις, ὡς ἐν ἑτέροις ἐπιδέδεικται, ξηραινομένων μὲν
τῶν ὁμοιομερῶν τοῦ ζώου μορίων, ὑγραινομένων δὲ τῶν κενῶν χωρῶν, οὐ χρηστῇ καὶ κατὰ φύσιν ὑγρό-
τητι, πληθώρα γὰρ ἦν, ἀλλὰ λεπτῇ καὶ δριμεία, καὶ δακνώδει, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἰωμένων δέον-
ται διττῶν, τῶν τε τὴν ξηρότητα τεγγόντων, καὶ τῶν τὴν δριμεῖαν ὑγρότητα κενούντων, καὶ διὰ τοῦτο
πρὸς ἄμφω ταῦτα, τὸ διὰ τῶν γλυκέων ὑδάτων λουτρὰ χρησιμώτατα τετύχηκεν ὄντα, τῇ μὲν ὑγρό-
τητι τὴν ξηρότητα τῶν ὀργάνων ἐπανορθούμενα, τῇ δ' αὖ θερμότητι, τὸ λεπτὸν καὶ δριμὺ διαφοροῦν-
τα. καὶ εἴ γε παραμένειν τοῖς σώμασιν ἠδύνατο, καὶ μὴ ῥᾳδίως ἀποῤῥεῖν τὸ ὕδωρ, αὔταρκες ἂν ὑπῆρχε
μόνον. ἐπεὶ δὲ τό, τε περιεχόμενον ἔξωθεν ἀποῤῥεῖν ῥᾳδίως, τό τ' εἰς τοὺς πόρους τοῦ σώματος εἰσδυόμενον
10 ἐκρεῖ λαβὴν οὐδεμίαν ἔχον, εἰς τοῦτ' αὐτὸ χρησιμώτατον ἔλαιον μίγνυται. καὶ μᾶλλόν γε ἢν ἐπὶ πλέον δι'
ἀμφοῖν ἀνατείνηταί τις, ὅπερ ὠνόμαζον οἱ παλαιοὶ χυτλοῦσθαι, καὶ ἐπιτιθέασί γε αὐτῷ τὸ ξηρα-
λοιφεῖν. ἔστι μὲν καὶ τοῦτο πως αὐτὸ καθ' αὑτὸ κόπων ἰατρικόν. ἀλλ' ἀπολείπεται πάμπολυ τοῦ χυτλώ-
σασθαι. τά τε γὰρ ἄλλα κἀπειδὰν ἀνακόπτηται καὶ ἀνατρίβηται μετ' ἐλαίου τὸ ὕδωρ, δύσλυτον ἱκα-
νῶς ἔχει τὴν μίξιν. ὥσθ' ὅσοις ἂν ἐπαλείφηταί τε καὶ περιπλάττηται σώμασι τὸ ἔλαιον, ἀναγκάζεσθαι
τούτοις ἐπὶ πλέον ὁμιλεῖν καὶ τὸ ὕδωρ. ἔστι τοίνυν κἀνταῦθα ὥσπερ τις ὕλη τῶν ὑγραινόντων τε, καὶ
ξηραινόντων τὸ ἔλαιον, ὡς ἔμπροσθεν ἐδείχθη τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων. αὐτό τε γὰρ ξηραίνον-
τι μιχθὲν ξηραῖνον τὸ σύμπαν ἀπετέλεσεν, αὖθ' ὑγραίνοντι, καὶ τοῦθ' ὑγραῖνον εἰργάσατο, καὶ πολλάκις, καὶ
μᾶλλον ὑγραῖνον ἀπετελέσθη τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν αὐτοῦ τοῦ πρώτως ὑγραίνοντος. ὥσπερ ἐφ' ὕδατος ἔ-
χει. τοῦτο γὰρ, ὑγραίνει μὲν πρώτως. ἀλλὰ τὸ μὴ παραμένειν ἐπὶ πλέον, ὀλιγοχρόνιον ἴσχον τὴν ἐνέργειαν,
20 ἀσθενῶς ὠφελεῖ. δεσμὸς οὖν αὐτῷ τοὔλαιον γιγνόμενον, ἀναγκάζον τε τοῖς χρήζουσι τῆς ἀπ' αὐτοῦ
βοηθείας ἐπὶ πλεῖστον ὁμιλεῖν, ἄριστον ἰαμάτων πάντων ἀπετελέσθη, τοῖς ἐξηραμένοις τε καὶ αὐχμώδεσι σώ-
μασιν. οὕτω δὲ κἂν ξηραῖνον ἐλαίῳ μίξῃς φάρμακον, οἷον χαλκῖτιν ἢ πύρεθρον ἢ κηκῖδα, ἢ στρούθιον, ξη-
ραῖνον ἔσται τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν. ἅπασιν οὖν ὑπηρετοῦν τοῖς ἑαυτῷ μιγνυμένοις τὸ ἔλαιον, ἀτεχνῶς οἷον
ὕλη τίς ἁπάντων ἐστί. τὴν μὲν γὰρ οἰκείαν αὐτῶν ἐνέργειαν ἐξ ἀνάγκης μειοῦν, οὐ μὴν τήν γε ὠφέλειαν, ἀλλ'
ἔστιν ὅτε καὶ προσαυξάνον. οὐ γὰρ δὴ ταὐτόν γ' ἐστὶν εἰ καὶ δόξει τισὶν ἐνέργειαν τέ τινος αὐξῆσαι, καὶ ὠ-
φέλειαν. ἡ μὲν γὰρ ἐνέργεια, κατὰ τὴν οἰκείαν ἑκάστου δύναμιν, ἡ δ' ὠφέλεια καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ἐ-
νίοτε. λεχθήσεται μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ἑξῆς, περὶ τῆς κατὰ συμβεβηκὸς ὠφελείας. εἰρήσεται
δὲ καὶ νῦν εἰς τοσοῦτον, εἰς ὅσον δεῖ τοῖς παροῦσιν. ἐλαίῳ γὰρ ἀνακοπτόμενον ὕδωρ εἰς τὸ καλούμενον ὑ-
δρέλαιον ἐργάσασθαι τοῖς κεκοπωμένοις ἀρήγει μᾶλλον, ἢ εἰ μόνον ὑπῆρχεν, οὐ τῷ τὴν οἰκείαν ἐπιτεί-
30 νεσθαι δύναμιν, ἀλλὰ τῷ παραμένειν ἐπὶ πολὺ τοῖς δεομένοις. ὅτι δ' εἰ μὴ μέσον εἴη τῇ κράσει τὸ συνδοῦν
τὰ πρώτως βοηθοῦντα τοῖς δεομένοις, ἐναντιώσεται πολλάκις αὐτῶν ταῖς ἐνεργείαις, ἐξ αὐτῆς γε
τῆς τῶν φαρμάκων φύσεως ἔνεστί σοι καθόλου διδαχθῆναι, κἀκ τῶν τῆς κατ' εἶδος τῶν φαρμάκων ἱστο-
ρίας, ἀπὸ μὲν τῆς τοῦ καθόλου, διότι τὸ μιγνύμενον ἂν ἐπὶ τοὐναντίον ἀπάγῃ τὴν δύναμιν τοῦ κραθέν-
τος αὐτῷ φαρμάκου, δύναταί ποτε καὶ νικῆσαι, καὶ τελέως εἰς ἕτερον εἶδος μεταστῆσαι τὸ μικτὸν ἐξ
ἀμφοῖν. οὐδεμίαν γὰρ οὔτε ἰδέαν ἐπίσημον, οὔτε δύναμιν ἐμφαίνεσθαι χρὴ, τοῦ λόγον ὕλης ἔχοντος ἐν τῇ
μίξει. κατὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῶν ἐν μέρει πεῖραν, ὧδ' ἂν μάθοις, ὡς οὐ χρὴ τὸ, λόγον ὕλης ἔχον οὔτε θερμαί-
νειν, οὔτε ψύχειν, οὔτε ξηραίνειν, οὔθ' ὑγραίνειν. εἰ πρότερον μὲν ἀναμνησθείης ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐμνη-
μόνευσα ἐπὶ πίττης ὑγρᾶς καὶ ῥητίνης, καὶ σμύρνης, ἀσφάλτου τε καὶ κεδρίνου καὶ δαφνίνου, καὶ τῶν
ἄλλων ὅσα θερμαίνει. ταῦτα γὰρ ἅπαντα μεθ' ὕδατος ἀνατριβόμενα, παραπλησίως ἐλαίῳ θερμαί-
40 νει μᾶλλον ἢ ψύχει, καὶ ξηραίνει μᾶλλον ἢ ὑγραίνει. διὸ καὶ τὰς κοπώδεις αἰσθήσεις, οὐ πάνυ τι λύειν πέ-
φυκεν. οὔτε γὰρ τῆς αὐτῆς ἐστὶν ὕδατι δυνάμεως, ὡς συνεργάζεσθαί τι μᾶλλον ἢ ἀντιπράττειν, οὔτε
τῆς μέσης τῶν ἄκρων, ἵν' ὡς ὕλη τις ὑπηρετῇ τῷ πρώτως ἐνεργοῦντι. ξηραίνει γὰρ καὶ θερμαίνει μᾶλ-
λον οὐχ ὑγραίνει καὶ ψύχει καθάπερ ὕδωρ, εἰ δέ τινι τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων τε καὶ θερμαινόντων ἀνα-
μίξαις ὕδωρ, οὐ μόνον οὐδὲν πέφυκε δρᾶν ὄψει γιγνόμενον, ἀλλὰ καὶ τελέως ἀμαυρούμενον, ὡς εἰ μηδὲ τὴν
ἀρχὴν ἐμέμικτο. χαλκῖτις οὖν καὶ σανδαράχη καὶ μίσυ, καὶ τἆλλ' ὅσα θερμαίνει τε σφοδρῶς ἡμᾶς
καὶ ξηραίνει, φυλάττει τὴν ἑαυτῶν ἔτι δύναμιν ἰσχυρὰν ὕδατι μιχθέντα, πανταχόθεν οὖν δῆλον,
ὡς μέσον εἶναι χρὴ τὴν κρᾶσιν. ὅ, τι περ ἂν ἑκατέροις τοῖς ἄκροις ὑπηρετήσειν μέλλῃ, καθάπερ ὕ-
λη τίς. ὥσπερ καὶ τοὔλαιον ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ τιθεὶς, οὐκ ἂν ἁμάρτοις. ὁμολογήσει γὰρ ἅπαντά σοι
τὰ κατὰ μέρος ἔργα. καὶ μέμψῃ τοῦ μήκους τῶν λόγων οὐχ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅσοι τὴν ὀρθὴν ὁδὸν ὑπερβαίνον-
50 τες, ἐπὶ μοχθηρὰς τε καὶ μακρὰς ἐκτρέπονται. διὸ καὶ τοῦτον ἠναγκάσθην ἐπὶ μηκῦναι τὸν λόγον. ἐπεὶ
τό γ' ἀληθὲς αὐτὸ, ταχίστην ἔχει τὴν εὕρεσιν. ὡς ἂν ἐξ αὐτῶν τῶν ἐναργῶς φαινομένων ὁρμώμενον. οὐ μὴν
οὐδ' εἰς τοσοῦτον ἐμήκυνα τὸν λόγον εἰς ὅσον ἐγχωρεῖ, τῷ καὶ πάντα τὰ κακῶς ὑπ' αὐτῶν εἰρημένα γρά-
ψαι προῃρημένῳ, καὶ τὰς αἰτίας τῶν σφαλμάτων ἐκδιδάξαι. καίτοι γε τὰς αἰτίας εἰπεῖν ἴσως ἀναγκαῖον
ἐστὶν, ὑπὲρ τοῦ φυλάττεσθαί τε τοὺς ἐξ αὐτῶν παραλογισμοὺς ἐν ἁπάσῃ τῇ κρίσει τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων.
ἔχεσθαί τε τῆς ἀληθοῦς διδασκαλίας ἐπιστημονικώτερον. αὐξάνονται γὰρ ἡμῖν αἱ περὶ τῶν πραγμάτων πίστεις, ὅ-
ταν μὴ μόνον αὐτὸ γιγνώσκωμεν τἀληθὲς, ἀλλὰ καὶ τῶν παραλογισμῶν ἁπάντων τὰς αἰτίας ἐκμάθωμεν.

αὖθις μὲν οὖν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐργασόμεθα. νυνὶ δὲ περὶ ῥοδίνου βραχέα προσθεὶς, ἐπὶ τοῖς κατ' ἀρχὰς εἰρημένοις, ἐν τῷδε καταπαύσω τὸν λόγον. εἴρηται μὲν οὖν, ὡς οὔτ' ὀσμαῖς, οὔτε χροιαῖς, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ τῶν συμβεβηκότων εὔλογόν ἐστι προσέχειν τὸν νοῦν ἐν ταῖς τῶν δυνάμεων ἐξετάσεσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐναργῶς φαινομένοις ἐπί τε τῶν ὑγιαινόντων καὶ νοσούντων σωμάτων. ἀποδέδεικται δὲ καὶ ὡς τοὔλαιον ὅταν ἄναλον ᾖ καὶ καθαρὸν ἀκριβῶς, ἐκ τῆς μέσης ὕλης ἐστίν. ὥστε καὶ τὸ ῥόδινον χρὴ τὸ ἀκριβὲς, καὶ ἁπλοῦν καὶ ὄντως ῥόδινον, ἐξ ἐλαίου τε τούτου κατασκευάσθαι, καὶ μηδὲν ἐν ἑαυτῷ φαρμακωδέστερον ἔχειν, ὥσπερ εἰώθασιν οἱ μυρεψοὶ σκευάζειν, ὑπὲρ τοῦ μόνιμόν τε καὶ εὐωδέστερον γενέσθαι, προστύφοντες ἀρώμασι τοὔλαιον πρὶν ἐμβαλεῖν τὰ ῥόδα. κάλλιον δὲ ἴσως ἐστὶ, καὶ τοῖς ὀνόμασι διαστέλλειν αὐτά, καθότι καὶ τοὺς παλαιοὺς οἶδα ποιοῦντας. ἔλαιον μὲν γὰρ ῥόδινον ὀνομάζουσι, τὸ χωρὶς τῶν ἀρωμάτων σκευασθέν. ὅτῳ δ' ἐπιμέβληταί τι καὶ τούτων, οὐκ ἔλαιον ἔτι τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ μύρον ἤδη προσαγορεύουσιν. ὥστε ἐπειδὴ τὸ μὲν ἔλαιον οἵα ὕλη τίς ἐστι τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων φαρμάκων ἐκ τῆς μέσης κράσεως ὑπάρχον, ἐξ ἐλαίου δὲ καὶ ῥόδων χυλῶν σύγκειται τὸ ῥόδινον, ἔστι δήπου καὶ αὐτὸ τοιοῦτον τὴν κρᾶσιν, οἷός περ καὶ ὁ τῶν ῥόδων χυλός. ἔστι δὲ δήπου ῥᾷστον, οὐ ῥόδων χυλοῦ μόνον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ συνθέντας ἔλαιον ῥόδινον, ἐπί τε τῶν ὑγιαινόντων, καὶ νοσούντων, ὡς ἤδη πολλάκις εἴρηται τὴν βάσανον αὐτοῦ ποιήσασθαι τῆς δυνάμεως. εὑρήσεις οὖν ἐμψυχομένους μὲν ὑπ' αὐτοῦ τοὺς ἔτι κεκαυμένους καὶ παραχρῆμα τινὸς ὠφελείας αἰσθανομένους, βλαπτομένους δ' ἐναργῶς ἅπαντας τοὺς ἐψυγμένους, ὥς τε σε σαφῶς ἑκατέρωθεν συνιέναι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ψυχούσης μᾶλλον ἢ θερμαινούσης. οὐ μὴν ἰσχυρά γε ἡ ἀπὸ ῥοδίνου φαίνεταί σοι ψύξις. ἀλλ' ἐγγυτάτω πως εἶναι δόξει τῆς μέσης κράσεως. ὀνομάζω δὲ τὰ τοιαῦτα φάρμακα, σαφοῦς ἕνεκα διδασκαλίας, ἐκ τῆς πρώτης φύσεώς τε καὶ τάξεως τῶν ψυχόντων. ὥσπερ αὖ καὶ ὅσα βραχὺ τῆς μέσης κράσεως ἐπὶ τὸ θερμότερον ἀποκεχώρηκεν, ἐκ τῆς πρώτης ἀποστάσεώς τε καὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. ταυτὶ μὲν ἐν τῷ παρόντι περὶ ῥοδίνου χρὴ γινώσκειν. ἀναγκαῖον γὰρ ἔσομαι καὶ κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον, ἔτι μνημονεῦσαί τε τοῦ φαρμάκου, καὶ προσθεῖναι τὰ λείποντα ὧν εἴπομεν.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ. γʹ.

Τὴν μὲν ὅτι χρήσιμον αὐτὸ πρὸς τὰς ἰάσεις μόνον ἐν τῇδε τῇ νῦν ἐνεστώσῃ πραγμα-
τείᾳ γράφειν ἐγνώκειν, πρῶτον καὶ μάλιστα τοὺς θεοὺς ἔχω μάρτυρας, εἶτα καὶ τοὺς
παρακαλέσαντας ἑταίρους, ἐπιμνησθῆναί με καθ' ὅσον ἐγχωρεῖ τῶν οὐκ ὀρθῶς ἀπο-
φηναμένων περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. εἰ δέ τις ἄχθεται τῷ μήκει τῶν
λόγων, οὐχ ἡμῖν χρὴ μέμφεσθαι τοῦτον. ἀλλὰ τοῖς τὰ πιθανὰ μὲν, οὐκ ἀληθῆ δὲ γρά-
ψασιν ἰατροῖς. ὡς ἔγωγε καὶ νῦν ἔτι δέδοικα, μὴ διὰ τὸ τάχος τῆς πρὸς αὐτοὺς ἀντιλο-
γίας ἔνια τῶν σοφισμάτων παρακρούσηται τοὺς ὁμιλοῦντας αὐτοῖς νέους. εἰ μὲν γὰρ γε-
10 γυμνασμένοι κατὰ τὰς λογικὰς μεθόδους, καὶ γιγνώσκοντες, ὡς χρὴ λύειν σοφίσματα προσήρχοντο ταῖς
τῶν βιβλίων ἀναγνώσεσιν, οὐκ ἂν ἔλαθον αὐτούς, οὔθ' οἱ παραλογιζόμενοί τι κατὰ τὰς ἀποδείξεις, οὔθ' ἡ-
μεῖς συντόμως αὐτὸ τἀληθὲς ἐκδιδάσκοντες. ἐπεὶ δ' ἀγύμναστοί τε εἰσὶν οἱ πλείους τῶν ἰατρῶν αὐτῶν ἐν
τοῖσδε, καί τινες πρὸς τούτῳ καὶ ἀργότεροι φύσει τὸν λογισμὸν, εἰ μὴ τῆς παρ' ἡμῶν ἐπιτύχοιεν οὗτοι βοη-
θείας ἐλεγχόντων τὰ σοφίσματα, πεισθήσονται ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν σοφιστῶν. ὥστε ὅσῳ μὲν ἐπὶ τοῖσδε, κἂν λεί-
πειν τι δόξαι τῇ πραγματείᾳ. ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ μὴ δυνατόν ἐστιν ἁπάντων στοχάζεσθαι τῶν ἀναγνωσομένων ἀνο-
μοίων ὑπαρχόντων, οὐ ταῖς φύσεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἡλικίαις καὶ ταῖς ἕξεσιν, ὃ μάλιστα τοῖς πλείστοις
ἐδόκει χρήσιμον ἔσεσθαι λόγων εἶδος, ἐν τοῖς πρὸ τούτου δυοῖν ὑπομνήμασιν ἐποιησάμην. ἐν μὲν γὰρ πρώτῳ
περὶ ὄξους καὶ ὕδατος δυνάμεως ἐπισκεψάμενος. ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τὰ πλεῖστα μὲν ὑπὲρ ἐλαίου διῆλθον,
ὀλίγα δέ τινα καὶ περὶ ῥοδίνου προσθείς. ἐν δὲ γὰρ τρίτῳ τῷδε ποιήσομεν τοιοῦτον τὸν λόγον. ὁποῖον εὐθὺς ἐξ ἀρ-
20 χῆς ἐγνώκειν μεταχειρίσασθαι, διελόμενος μὲν τὰ σημαινόμενα πρότερον ἑκάστου τῶν ὀνομάτων. ἐφεξῆς δὲ τὰ οἷον
στοιχεῖα τῆς πραγματείας ἁπάσης, διελθών. εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰς οἷον συλλαβὰς ἀφικόμενος. ἐξ ὧν ἤδη τὸ τέ-
λος αὐτὸ τῆς πραγματείας, ἐφ' ὃ σπεύδομεν, ἑτοίμως ἕψεται. ἡ μὲν δὴ τῶν ὀνομάτων ἡ διαίρεσις, οὐδὲν περιτ-
τότερον ἐκδιδάσκει, τῆς ἐν τῷ τρίτῳ περὶ κράσεως εἰρημένης. καὶ τῷ πρώτῳ τῷδε τῶν ὑπομνημάτων. ἀναμνή-
σω δ' αὐτῆς, καὶ νῦν. ἕκαστον τῶν σωμάτων, ἤτοι θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν λέγεταί τε καὶ φαίνεται. ποτὲ
μὲν, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὄν. ὁτὲ δὲ ἐπίκτητόν τινα ποιότητα προσειληφός. ἔθος δ' ἐστὶν ἡμῖν λέγειν,
τὸ μὲν κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, πρώτως τε καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ δι' ἑαυτὸ δυνάμει τοιοῦτον ὑπάρχειν τε καὶ φαί-
νεσθαι. τὸ δὲ τὴν ἐπίκτητον προσειληφὸς ποιότητα, κατά τι συμβεβηκὸς εἶναι καὶ φαίνεσθαι τοιοῦτον. αὐτῶν
δὲ τῶν κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν. ἤτοι θερμῶν, ἢ ψυχρῶν, ἢ ξηρῶν, ἢ ὑγρῶν εἶναι λεγομένων, τὰ μὲν ἐνεργείᾳ
τοιαῦτα ὑπάρχει, τὰ δὲ δυνάμει. διαφέροντος τοῦδε τοῦ νῦν εἰρημένου δυνάμει, παρὰ τὸ μικρῷ πρόσθεν
30 ῥηθέν, ἐκείνῳ μὲν γὰρ τῷ κατὰ συμβεβηκὸς ἀντιδιῄρητο. τουτὶ δὲ, τῷ κατ' ἐνέργειαν. αὐτῶν δὲ τῶν κατ' ἐνέρ-
γειαν, τὸ μὲν ἁπλῶς λέγεται θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἢ ξηρὸν, ὥσπερ τὰ στοιχεῖα. τὸ δὲ κατ' ἐπικράτειαν,
ὥσπερ ἄνθρωπος καὶ ἵππος, καὶ βοῦς καὶ κύων, καὶ ὅλα τὰ ζῶα. τὸ δέ τι πρὸς τὸ σύμμετρον, ὁμογενὲς, ἢ ὁμοειδές.
ὥσπερ εἰ τύχοι λέων μὲν ἀνθρώπῳ παραβαλλόμενος, ἄνθρωπος δ' ἀκμάζων παιδί. τὸ δὲ πρὸς ὁτιοῦν τὸ ἐπιτυχόν.
οἷον ὁ Δίων πρὸς τὸν Θέωνα. καὶ δὴ καὶ τῶν δυνάμει λεγομένων σωμάτων εἶναι τοίων ἢ τοίων, ἀναγκαῖον ἔφαμεν ἕκα-
στον ὡς πρὸς τὸ κατ' ἐνέργειαν ἀναφερόμενον λέγεσθαι. τὸ μὲν, ὅτι ῥᾳδίως ἐκπυροῦται πρὸς τὸ κατ' ἐνέργειαν
ἁπλῶς θερμόν. τὸ δ' ὅτι τὰ ζῶα θερμαίνει πρὸς τὸ κατ' ἐπικράτειαν. οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν ἄνθρωπον θερμαῖνον,
ὡς πρὸς ἄνθρωπον εἶναι δυνάμει θερμόν. τὸ δὲ βοῦν, ἢ ἵππον, ὡς πρὸς βοῦν ἢ ἵππον. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μὲν, τῷδε
τινὶ τῷ ἀνθρώπῳ, τὸ δὲ θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν ὑπάρχον, ἐκείνου μόνου τῇ φύσει παραβαλλόμενον. ἐκ τῆς
διαιρέσεως ταύτης τῶν ὀνομάτων, ὠφελήθημεν εἰς τὴν τῆς κρίσεως αὐτῶν ἐπίγνωσιν. εἰ μέντοι πρὸς ἄνθρωπον λέ-
40 γοιτο θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρόν. ἀποχωρεῖν μὲν ἀξιοῦντες τῶν ἄλλων ἁπάντων ζώων, ἐπ' αὐτοῦ δὲ μό-
νου τὴν πεῖραν τε καὶ τὴν βάσανον τοῦ ἀνθρώπου ποιεῖσθαι. εἰ δέ τι πρὸς βοῦν ἢ ἵππον ἢ ἔλαφον, ἢ τι τῶν ἄλλων τινῶν
ζώων, ἐπ' ἐκείνου πάλιν αὖ μόνου γίγνεσθαι τὴν πεῖραν. ἐν τούτοις δὲ, καὶ τοὺς ἀπὸ συστάσεως ἢ χροιᾶς ἢ βά-
ρους, ἢ κουφότητος ἢ τῆς πρὸς γεῦσιν ἢ τὴν ὀσμὴν ἑκάστου τῶν φαρμάκων ποιότητος ἐξευρίσκειν πειρωμέ-
νους αὐτῶν τὰς δυνάμεις ἐμεμψάμεθα. ταυτὶ μὲν οὖν ἅπαντα, τῇ τῶν ὀνομάτων ὀρθῇ διαιρέσει φαίνεται συνα-
κολουθήσαντα. τὰ δ' οἷον στοιχεῖα τῆς προκειμένης θεωρίας, ἐν τῇ γνώσει τῶν πρώτων εἶναι ποιοτήτων ἐδείκνυ-
μεν, ἃς ἐν τῷ περὶ τῶν καθ' Ἱπποκράτην στοιχείων ἀπεδείξαμεν, ὑγρότητα, καὶ ξηρότητα, θερμότητα καὶ
ψυχρότητα, σχεδὸν δὲ καὶ ἡ τούτων εὕρεσις, ὑπῆρξεν ἡμῖν ἐκ τοῦ τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων ὀρθῶς διαστεί-
λασθαι. φάρμακον γὰρ τροφῆς διορίσασθαι, τῷ τὸ μὲν ἀλλοιοῦν κατὰ ποιότητα, τὴν δ' ἐξομοιοῦσθαι τῇ τοῦ σώμα-
τος οὐσίᾳ, κατὰ τὸν λόγον ἐντεῦθεν ἐποδηγήθημεν, εἰς τὴν τῶν ἀλλοιουσῶν ἡμᾶς ποιοτήτων εὕρεσιν. διτ-
50 τῶν δ' οὐσῶν τῶν ἀλλοιώσεων κατὰ γένος, τῶν μὲν εἰδοποιῶν, αἳ δὴ καὶ κυρίως καὶ πρώτως ἀλλοιώσεις ὀνομάζονται,
τῶν δὲ, καταθραυουσῶν τε καὶ συναπτουσῶν τὰ μόρια τοῦ σώματος ἡμῶν, ἃς καταχρώμενοι μᾶλλον ἢ κυρίως
ὀνομάζοντες, ἀλλοιώσεις καλοῦσιν, τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις ἐν ταῖς πρώταις φαμὲν περιέχεσθαι. μηδε-
νὶ γὰρ δύνασθαι μεταβάλλειν ἐξ εἴδους εἰς εἶδος ἄνευ τοῦ θερμανθῆναί τε καὶ ψυχρανθῆναι, καὶ ξηρανθῆναι καὶ
ὑγρανθῆναι. λέγω δὲ ἐξ εἴδους εἰς εἶδος, ὅταν ἐξ ἄρτου, καὶ πτισάνης καὶ φακῆς, αἷμα καὶ φλέγμα καὶ χολὴ γί-
γνηται, ξανθή τε καὶ μέλαινα, κἀκ τούτων πάλιν, ὀστοῦν καὶ πιμελὴ, καὶ νεῦρον, καὶ σὰρξ, ἀρτηρία τε καὶ φλέψ.
ἕκαστόν τε τῶν ἄλλων τῶν ζώου μορίων. εἰ δέ τι τέμνον ἡμᾶς ὥσπερ ὕαλος ἢ ξίφος, ἢ θλῶν, ὡς λίθος καὶ μόλυ-
βδος, ἢ συνάπτων τὰ κεχωρισμένα, καθάπερ ἐπίδεσις, ἀλλοιοῖ πως τὰ μόρια ταῦτα οὐκ εἶναι φάρμακα. μὴ

δέ γε τὴν τοιαύτην ἀλλοίωσιν ἐξιστάναι τῆς οἰκείας φύσεως ἕκαστον τῶν ὄντων. οὔτε γὰρ θραύσης εἰς πολλὰ καὶ
κατατεμεῖς ἄρτον, οὔτε ἐκ πολλῶν καὶ σμικρῶν ἀθροίσης εἰς ἕν, οὐκ ἐξίσταται τῆς οἰκείας ἰδέας, οὐδὲ
σὰρξ μὲν αὐτ' ἄρτου γίγνεται καταθραυόμενος. ὀστοῦν δ' εἰ οὕτως ἔτυχε συναγόμενος. ἀλλ' ἐν τῷ πέττε-
σθαι κατά τε τὴν γαστέρα καὶ τὰς φλέβας εἰς αἷμα καὶ φλέγμα μεταβάλλων, εἶτ' ἐκ τούτων, εἰς ὀστοῦν
καὶ σάρκα, καὶ τἄλλα τοῦ σώματος μόρια, κατὰ τὴν οὐσίαν ὅλην ἀλλοιοῦται. καὶ τῆς ἀρχαίας ἐξίστα-
ται φύσεως, εἰς ἕτερον εἶδος μεθιστάμενος. οὐ μὴν ἐξ ἄλλου τινὸς, ἢ ἐκ τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ
καὶ ὑγροῦ τὰς εἰς ἕτερον εἶδος οὐσίας ἀλλοιώσεις τε καὶ μεταβολὰς ἐδείχθη δεχόμενα τὰ πάθη τοῦ σώ-
ματος σύμπαντα, καὶ κατὰ τοῦτο τὰς πρώτας τε καὶ στοιχειώδεις εἰδοποιοὺς ποιότητας ἔφαμεν εἶναι
τέτταρας, ὑγρότητα, ξηρότητα, θερμότητα, ψυχρότητα, καὶ ζητοῦμεν ἕκαστον τῶν φαρμάκων, ἥν τι-
10 να ποτὲ καὶ τούτων ἐν τῇ κράσει κέκτηται πλεονεκτοῦσαν. εὐθέως οὖν ἐν τούτῳ πρώτῳ οἱ πλεῖστοι τῶν
ζητησάντων αὐτὰς ἐσφάλθαι μοι δοκοῦσιν, ἐν τῷ τὴν πλεονεκτοῦσαν ἁπλῶς ἐπισκέπτεσθαι. καθά-
περ τινὲς φασὶ καὶ φιλόσοφοι, καὶ δὴ καὶ παραλογίζεσθαί γε πολλοὺς αὐτῶν ἀμεθόδως ἀναγνώσκον-
τας, τὰ θεοφράστου καὶ ἀριστοτέλους συγγράμματα. καίτοι πάμπολυ τὸ διαφέρον ἐστὶν, ἢ ὡς πρὸς τὴν
ὅλην φύσιν ἀποβλέποντας, ἢ ὡς πρὸς ἀνθρώπους μόνον περὶ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, καὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ
διαιρεῖσθαι. πρὸς μὲν γὰρ τὴν ὅλην φύσιν ἀποβλεπόντων, διχῶς ἕκαστον τούτων λέγεται. τὸ μὲν ἁπλῶς
τὸ δ' ἐπικρατείᾳ, τῶν μὲν στοιχείων ἕκαστον, ἁπλῶς, ἄνθρωπος δὲ καὶ ἵπποις καὶ βοῦς κατ' ἐπικράτησιν. ἐν
δὲ τῷ πρός τι γιγνομένης τῆς ἐξετάσεως, ἐκεῖνο χρὴ μόνον ἐπισκέπτεσθαι, πρὸς ὃ λέγεται. ζητοῦμεν δ'
ἡμεῖς, οὐκ εἰ πλέον ἁπλῶς ἐστιν ἐν θαλάττῃ τὸ ὑγρὸν τοῦ ξηροῦ. τοῦτο μὲν γὰρ ἐναργῶς ὁρῶμεν. ἀλλ' εἰ πρὸς
ἄνθρωπον. οὐδ' οὖν οὐδὲ πρὸς τοῦτον ἁπλῶς οὑτωσὶ παραβαλλόμενον. ὡς εἰ καὶ λέοντα παραβάλλοις
20 αὐτῷ, καὶ γὰρ καὶ οὕτως, ὑγροτέρα ἀνθρώπου θάλαττα. πῶς οὖν ἔτι ζητοῦμεν, εἰ ξηρὰ τὴν δύναμιν ἐστὶν
ἡ θάλασσα. πῶς δ' ἄλλως ἢ ἐν ἴσῳ τῷ ξηραντικὴ σώματος ἀνθρωπείου. εἰς τοῦτ' οὖν ἀποβλέπειν χρὴ μόνον
ἐάσαντας τἄλλα, ποιοῦσι δ' ἔμπαλιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν. ἀποβλέπουσι γὰρ εἰς πάντα τἄλλα μᾶλ-
λον, ἢ εἰς τοῦτο. πῶς οὖν εἰς ἄνθρωπον ἐπιστραφέντες, ἀποχωρήσαντές τε τῶν λοιπῶν, ὅπως ἔχει πρὸς
τοῦτον ἐνεργείας ἡ θάλαττα γνωσόμεθα, ἢ δηλονότι προσφέροντες τῷ σώματι καὶ πεῖραν τοῦ γιγνομέ-
νου λαμβάνοντες, ἔν τε τῷ λούειν ἐν θαλάττῃ, καὶ καταβρέχειν ἢ καταντλεῖν. ἐπιτιθέναι τε πολλάκις μο-
ρίοις ἔριά τε καὶ σπόγγους θαλάττῃ δεύσαντας ἐπιπλάσμασί τε μιγνύναι καὶ κηρωταῖς, κἀν τούτοις
ἅπασι διορίσασθαι τοῦ κατὰ συμβεβηκὸς ἀποβαίνοντος ποτὲ, τὸ κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ τοῦ φαρμάκου
δύναμιν, ἀποτελούμενον. ἐν τούτῳ γάρ ἐστι τὸ πᾶν κῦρος τῆς εὑρέσεως. οὗ μόνου σχεδὸν, οὐδεὶς αὐτῶν ἅπτε-
ται. ἀλλ' αἱ τῶν φιλοσόφων ἀποφάσεις, ἐξαπατῶσιν αὐτοὺς, οὐ δυναμένους αἰσθάνεσθαι τῆς ὁμωνυ-
30 μίας. οὐ μόνον γὰρ ὡς ἀρτίως εἴρηται, τὸ μὲν ἁπλῶς, τὸ δ' ἐπικρατείᾳ λέγεται πρὸς αὐτῶν. ἁπλῶς
μὲν γὰρ τὸ πῦρ θερμὸν, ἐπικρατείᾳ δ' ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ τὸ κατ' ἐπικράτειαν αὐτὸ, διχῶς λέγεσθαι νομί-
ζουσι. τὸ μὲν κατὰ τοὺς ὄγκους τῆς οὐσίας, ὡς καὶ τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασιν ἡμεῖς διῃροῦμεν. οἷον
εἰ δύο χοᾶς ὕδατος ἄκρως ζέοντος ἀναμίξαις ἑνὶ χοῒ ψυχροῦ παντάπασιν ὕδατος, ἕτερον δὲ τὸ κατὰ τὴν
τῶν ποιοτήτων ἐνέργειαν. τοῦτο δ' ἤδη δόγματος ἐχόμενον λέγουσιν, οὐκέτ' ἐκ τῶν ἐναργῶς φαινομένων
λαμβάνοντες. ὑποθέμενοι γὰρ τὸ μὲν ψυχρὸν συνάγειν καὶ πιλεῖν, καὶ ἀκίνητον ἐργάζεσθαι τὴν οὐσίαν.
τὸ δὲ θερμὸν ἀραιοῦν καὶ διαχεῖν καὶ πέττειν, καὶ κινεῖν, εὐλόγως ἐν ἅπασι τοῖς φυτοῖς κρατεῖν ἀποφαί-
νονται τὸ θερμόν. μηδὲ γὰρ ἂν μήτε τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀνάδοσιν τῆς τροφῆς ἐπὶ μήκιστον ἄλλως γενέσθαι. μήτ' ἀλ-
λοίωσιν αὐτῆς, μήτε πέψιν. ἀλλὰ μὴ δὲ τὴν αὔξησιν ὅλως τῶν φυτῶν ἢ τὴν βλάστησιν, ἢ τῶν καρπῶν τὴν
γένεσιν. εἰ μὴ τὸ θερμὸν ἐκράτει. καὶ οὕτως ἤδη πάλιν ἐν αὐτοῖς τοῖς φυτοῖς, τὸ μὲν θερμότερον ἀποφαί-
40 νουσι, τὸ δὲ ψυχρότερον. ἐκ ταύτης οὖν τῆς ὑποθέσεως, ἤρτηται καὶ ὁ περὶ τῶν ῥόδων αὐτῶν λόγος
ὅτι θερμά. κρατεῖ γὰρ ἐπιπλέον ἐν αὐτοῖς τὸ θερμὸν, ἢ ἐν ἄλλοις τισὶ φυτοῖς. ἐξ ἑτέρας δ' αὖ πάλιν ὑπο-
θέσεως, ὁ περὶ ἐλαίου τε καὶ πιμελῆς. ὅτι γὰρ αἱ ἐκφλογοῦνται τάχιστα, διὰ τοῦτο θερμὰ τὴν δύναμιν
εἶναι φασὶν αὐτά. καὶ καθ' ἕτερον δ' αὖ τρόπον ὅσα γλυκέα. διότι γὰρ οἰκειότητα καὶ ὁμοιότητα ταῖς
κράσεσιν ἡμῶν φύσει θερμῶν ὑπαρχόντων, διὰ τοῦτο καὶ ταῦτα θερμὰ εἶναι φασί. τοῖς μὲν οὖν φιλο-
σόφοις ὡς ἂν περὶ τῆς ὅλης φύσεως ἀποφαινομένοις, ὀρθῶς τὰ τοιαῦτα ζητεῖται καὶ λέγεται.
τοῖς δ' ἰατροῖς ἕτερον ἔχουσι σκοπὸν, οὐκ ὀρθῶς. οὔτε γὰρ ἐν ταῖς ἐνεργείαις ἤδη κρατεῖ τὸ θερμὸν
ἐν τοῖς ῥόδοις, οὔθ' ὅλως ὅτι τῷ γένει φυτὸν ὑπάρχει, θερμὸν ἤδη διά τι τούτων ἐστίν. οὐ γὰρ οὕτως ἐ-
ζητοῦμεν ἡμεῖς τὸ θερμόν. ἀλλ' ὡς πρὸς ἄνθρωπον. ἐπεὶ κατά γε τὸ κρατεῖν ἐν ταῖς ἐνεργείαις τὸ θερ-
μὸν, ἅπαν φυτὸν ἔσται θερμόν. ἔτι δὲ μᾶλλον τὰ ζῶα πάντα. καὶ μήκωνα τοίνυν καὶ μανδραγόρας
50 καὶ κώνειον καὶ σαλαμάνδραν θερμὰ λεγόντων ὑπάρχειν. ἀλλ' οὐ λέγουσιν. ἀλλ' ὥσπερ ἐξ ἑνὸς στόμα-
τος, ἅπαντες ἀποφαίνονται ψυχρὰ ταῦτ' εἶναι πάντα. καίτοι ζῶόν τ' ἐστὶν ἡ σαλαμάνδρα, τρεφόμενον
δήπου καὶ αὐξόμενον καὶ κινούμενον. ἅπερ δὴ τοῦ θερμοῦ κρατοῦντος ἐν τῇ κράσει γίνεσθαι φασί. πῶς
οὖν ἐν τούτοις μὲν ὡς πρὸς ἄνθρωπον ἀποβλέπουσιν, ἐν ἄλλοις δὲ ὡς πρὸς τὴν ὅλην φύσιν. ἢ τὰς τῶν πρώ-
των ποιοτήτων ἐνεργείας. ἐγὼ μὲν οὖν φημι, μὴ σαλαμάνδραν μόνην ἢ κώνειον ἀποφαίνεσθαι χρῆναι
ψυχρὰ ταῖς δυνάμεσιν ὑπάρχειν ὡς πρὸς ἄνθρωπον. ἀλλὰ καὶ τἄλλα πάντα κρίνειν ὡσαύτως.
ἐπεί τό γε κώνειον οὐ μόνον οὐ καταψύχει τοὺς ψᾶρας, οὐδ' ἀναιρεῖ καθάπερ ἡμᾶς. ἀλλὰ καὶ τρέφει

καὶ θερμαίνει δηλονότι. πᾶν γὰρ τὸ τρέφον οὐσίαν θερμὴν, ἐπαύξει δήπου τὸ θερμὸν αὐτῆς καὶ φυ-
λάττει. θερμὴ δέ ἐστιν ἡ τοῦ σώματος οὐσία τῶν ψαρῶν, οὐχ ὡς ζώων μόνον. ἀλλὰ καὶ ὡς ἐναίμων. ἐμοὶ μὲν
οὖν ἐπιδέδεικται πολλάκις, ἐν πολλαῖς ἤδη πραγματείαις, ὡς οἰκειότητές τινές εἰσι καὶ μάχαι ποιο-
τήτων ἐν ἅπασι τοῖς οὖσι. καὶ τὸ μὲν οἰκεῖον, ἑτοίμως ἐξομοιοῦται. τὸ δ᾽ ἐναντίον εἰς φθορὰν ἐνίοτε μετα-
βάλλει, τά τε φυτὰ καὶ τὰ ζῶα. καὶ μὲν δὴ καὶ ὡς αἱ οἰκειότητες αὐτῶν, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅ-
λης οὐσίας γίνονται, καὶ τοῦτ᾽ εἴρηταί μοι καὶ δέδεικται πολλάκις. οἱ δὲ οὐ δύνανται κατιδεῖν αὐτό. καὶ
διὰ τοῦτο ῥαθύμως τε ἅμα καὶ ψευδῶς περὶ τῶν πλείστων ἀποφαίνονται φαρμάκων. ἓν γάρ ἐστι μόνον
ἀσφαλὲς κριτήριον ἐν αὐτοῖς, ἡ πρὸς ἄνθρωπον πεῖρα, διοριζομένων ἡμῶν ἐν αὐτῇ τὸ κατὰ συμβε-
βηκὸς τοῦ καθ᾽ αὑτό. καὶ ταύτῃ προσέχων τὸν νοῦν, οὔτ᾽ ὄξος οὔτε ῥόδινον εὑρήσει τις θερμόν. ψύχει γὰρ ἡ-
10 μᾶς ἀμφότερα πρώτως καὶ καθ᾽ ἑαυτά. τὸ μὲν ὄξος, ἰσχυρῶς. ἐπ᾽ ὀλίγον δὲ τὸ ῥόδινον. διὰ τί δ᾽ ἔτι τοῦτ᾽ ἐστὶ
τὸ ἐπ᾽ ὀλίγον, αὖθις διηγήσομαι, συγκαταφθήσεται γὰρ αὐτῷ, καὶ ὁ περὶ τῆς μέσης κράσεως ἁπάντων
τῶν φαρμάκων λόγος, οὗ καὶ τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ μνήμην ἐποιησάμην περὶ ἐλαίου διαλεγόμε-
νος. εἰ δή τι τῶν ὁμιλούντων ἡμῖν σωμάτων ἢ φαρμάκων ἐνεργείᾳ θερμὸν οὕτως ἐστὶν ὡς ἡμεῖς. ἢ γίνεται
πλησιάζον ὁμοίως ἡμῖν θερμὸν, ἐκ τῆς μέσης τὸ τοιοῦτον ὑπάρχει κράσεως. ὥστε ἡμῖν παραβάλλειν. ἐ-
πεί τοι καθ᾽ ἑαυτὸ δύναιτ᾽ ἂν κατ᾽ ἐπικράτειαν λέγεσθαι θερμὸν, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς. εἰ δ᾽ ἔτι μήτε ἤδη θερ-
μὸν οὕτως ἐστὶν ὡς ἡμεῖς, μήτε ἐν τῷ πλησιάζειν γίνεται τοιοῦτον, ψυχρότερόν ἐστιν ἀνθρώπου κράσεως τοῦ-
το. κἂν ὁπωσοῦν ἐν αὐτῷ κρατῇ τὸ θερμόν. καὶ δὴ κἂν τῷ πλησιάζειν ἡμῖν, ἀφαιρήσει τι καὶ καθαι-
ρήσει τῆς ἐνυπαρχούσης ἡμῖν θερμότητος. ὥσπερ γὰρ ἐν δυοῖν μὲν ὕδατοιν ἀμφοῖν μὲν θερμοῖν. ἀλλὰ τοῦ
μὲν μᾶλλον, τοῦ δ᾽ ἧττον ἐπιμίξας τῷ μᾶλλον θερμῷ τὸ ἧττον ἐκλύσεις αὐτοῦ τὴν θερμασίαν. οὕτως εἰς τὴν
20 ἀπὸ τοῦ ῥοδίνου θερμότητα χλιαρὰν ὑπάρχουσαν καὶ πρὸς τὴν ἀνθρώπου κρᾶσιν ἀναμίξας ἀνθρωπείαν
θερμότητα, καθαιρήσεις τι πάντως αὐτῆς καὶ καταψύξεις. μὴ τοίνυν θαύμαζε, εἴ τι τῶν ἰδίᾳ τε καὶ
καθ᾽ αὑτὸ θερμῶν, ἑτέρῳ θερμοτέρῳ προσαγόμενον, ἐμψύχειν αὐτὸ δύναται. φύσις γὰρ αὕτη κοινὴ πάν-
των ἐστὶ τῶν ἀλλοιωτῶν σωμάτων, ὡς εἰς ἄλληλα δρᾶν καὶ πάσχειν πλησιάζοντα. τὸ μὲν ἧττον θερμὸν ὑπὸ
τοῦ μᾶλλον θερμοῦ, θερμότερον γιγνόμενον. τὸ δὲ μᾶλλον θερμὸν ὑπὸ τοῦ ἧττον ἔμπαλιν διατιθέμενον.
ἐναργῶς γὰρ αὐτὸ καὶ δι᾽ αὐτῆς καταμάθοις τῆς ἁφῆς. φαίνεται γὰρ αὐτῇ πολλάκις τὰ αὐτὰ, ποτὲ
μὲν θερμά. ποτὲ δὲ ψυχρὰ, θερμοτέρας μὲν γιγνομένης, ψυχρὰ, ψυχροτέρας δὲ, θερμὰ, καί τις ἔναγχος ἡμῖν
προὔβαλε, διὰ τί ψυχρὸν μὲν ἐν τοῖς βαλανείοις οὐροῦμεν. ἔξω δὲ θερμὸν, οὐ παρακολουθῶν, ὅτι τὸ μὲν
οὖρον αὐτὸ χλιαρὸν ὁμοίως ἐστὶν ἔν τε τοῖς βαλανείοις κἀκτός. ἡμεῖς δὲ οὐχ ὡσαύτως διακείμεθα τὴν ἐπι-
φάνειαν τοῦ σώματος, ἔν τε τῷ λούεσθαι καὶ πρὸ τούτου. λουόμενοι μὲν γὰρ θερμοτέραν ἔχομεν αὐτὴν,
30 ἢ κατὰ τὸ οὖρον. ἔξω δὲ ψυχροτέραν. ὥστε εὐλόγως αὐτῇ καὶ τὸ οὖρον ἔξω μὲν τοῦ βαλανείου, θερμόν. ἔν-
δον δὲ ψυχρὸν φαίνεται. τοῦ μὲν γὰρ ἧττον ἑαυτῆς θερμοῦ τὴν αἴσθησιν, ὡς ἀρκοῦντα ψύχοντος ἴσχει. τοῦ δὲ
μᾶλλον ἢ καθ᾽ ἑαυτὴν, ὡς ἐκ θερμαίνοντος, ἔξεστι δέ σοι πείρας ἕνεκα τοῦ λελεγμένου, καὶ δίσκον τινὰ χλια-
ροῦ μετρίως ὕδατος, ἐπειδὴ ἱκανῶς ἤδη τεθερμασμένος ἧς λουόμενος, εἰσενεχθῆναι κελεύσαντι, καὶ θεῖ-
ναι τὰς χεῖρας ἢ τοὺς πόδας εἰς αὐτό. φανεῖται γάρ σοι τὸ ὕδωρ οὐ χλιαρόν. ἀλλ᾽ ἱκανῶς ψυχρόν. εἰ δὲ εὐ-
θὺς εἰσελθὼν εἰς τὸ βαλανεῖον, ἅπτοιο τοῦ κατὰ τὸν κεδίσκον ὕδατος, ἧττόν σοι φανεῖται ψυχρόν. ἀεὶ γὰρ
εἰς ὅσον ἂν ἧς προτεθερμασμένος, εἰς τοσοῦτον ψυχρὸν φανεῖται. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἴγε καὶ τὰ πολλὰ
τῶν φρεατιαίων ὑδάτων, ὅσα βαθείας ἔχει τὰς πηγὰς ἐν τῷ χειμῶνι ψαυόμενα, χλιαρὰ φαίνεται. ἀλλ᾽
εἰ λελουμένος ἅψαι θερμαῖς ταῖς χερσὶν, οὐκ ἄν σοι φανείη χλιαρά. καὶ πολὺ μᾶλλον, εἰ λουόμενος ἔτι,
γνώμονα τοίνυν ἔχοντες τὴν ἁφὴν ἐν ταῖς τῶν θερμῶν καὶ ψυχρῶν διαγνώσεσι, καὶ πρὸς τὴν ἐκείνης
40 διάθεσιν ἀναφέροντες αὐτῶν τὰς κρίσεις, εὐλόγως παραλογιζόμεθα πολλάκις. ὡς καὶ τὸ μὴ ψυχρὸν ὅ-
σον ἐφ᾽ ἑαυτὸ, ψυχρὸν εἰπεῖν. καὶ τὸ μὴ θερμὸν, καὶ διὰ τοῦτο λουόμενοι μὲν, ψυχρὸν τὸ οὖρον. ἐρριγωκότες
δ᾽ ἐν κρύει, τὸ φρεατιαῖον ὕδωρ, θερμὸν εἶναι νομίζομεν. καὶ εἴπερ τῶν διαθέσεων ἐν αἷς ὄντες ἀμφο-
τέρων ἐψαύσαμεν, ἐπιλαθοίμεθα μόνης τῆς γεγενημένης ἡμῖν αἰσθήσεως μεμνημένοι. τάχ᾽ ἂν ἀπο-
φηναίμεθα ποτὲ τὸ μὲν ὕδωρ, ἁπλῶς θερμὸν εἶναι. τὸ δ᾽ οὖρον, ψυχρόν. ἔστι δ᾽ οὐδέτερον ἁπλῶς, οὔτε
θερμὸν, οὔτε ψυχρόν. ἀλλ᾽ ὡς πρὸς ἡμᾶς, καὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς αὖ πάλιν ἁπλῶς. ἀλλ᾽ ὡδί πως ἔχοντας.
ἁπλῶς δ᾽ αὖ πρὸς ἡμᾶς ὁποῖόν ἐστιν ἑκάτερον λέγοιτο, πρὸς τὴν μέσην καὶ ἀρίστην ἡμῶν κρᾶσιν ἐξεταζό-
μενον. ὥσπερ, εἰ καὶ πρὸς ἄνθρωπον ἁπλῶς ἐδοκιμάζετο, πάντως ἄν που πρός τε τὸν εὔκρατον ἡ ἐξέτα-
σις ἐγίγνετο. ἤρτηται τοίνυν καὶ ταῦτα πάντα τὰ σφάλματα τῆς τῶν ὀνομάτων διαιρέσεως, ἧς ὀλίγου
δεῖν ἅπαντες καταφρονοῦσιν. ἐπεὶ γὰρ ψυχρὸν καὶ θερμὸν, τὸ μὲν ἁπλῶς λέγεται, τὸ δ᾽ ἐπικρατείᾳ.
50 τὸ δὲ τῇ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς παραβολῇ. τὸ δὲ, πρὸς ὁποιοῦν τὸ ἐπιτυχὸν, εὐλόγως ἐν ταῖς ὁ-
μωνυμίαις σφαλλόμεθα πολλάκις. ἐπιλανθανόμενοι μὲν, ὁποῖόν τι θερμὸν κρίνομεν. ἐφ᾽ ἕτερον δὲ με-
ταβαίνοντες. ἀλλὰ μυριάκις ἤδη λέλεκταί τε καὶ λεχθήσεται, κατὰ τὸ τέταρτόν τε καὶ ὕστατον τῶν
εἰρημένων ἄρτι σημαινομένων, ἐπισκέπτεσθαι χρῆναι περὶ τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως. οὔτε γὰρ
ἁπλῶς θερμὸν ἕκαστον αὐτῶν ἐστὶν ὥσπερ τὸ πῦρ. τοῦτο μὲν γὰρ ἂν καὶ ἀδύνατον, οὔτ᾽ εἰ κατ᾽ ἐπικράτησιν
ὥσπερ τὸ αἷμα πρόκειται σκοπεῖν. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς, ἢ ὁμοειδὲς λέγεται θερμόν.
ὥσπερ λέων μὲν ἐν ζώοις. τὸ δ᾽ ἀκμάζον ἐν ἑκάστῳ τῶν εἰδῶν πρὸς τὸ γεγηρακὸς, ἀλλ᾽ εἰ πρὸς ἀνθρώπους

ἐστὶ θερμόν

ἐστὶν θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν ἕκαστον τῶν φαρμάκων, ἡ ζήτησίς ἐστιν. καὶ οὐδὲ πρὸς τοῦτον, ὡς τὸ
πρός τι παραβαλλόμενον, ἀλλ' εἰ τῇ δυνάμει, τοῦτο δ' ἐστὶν εἰ πλησιάζον αὐτῷ θερμότερον ἀπεργάζε-
ται τὸ μόριον, ἢ ψυχρότερον, ἢ ὑγρότερον, ἢ ξηρότερον οὕτω καὶ φανεῖ, ὥστε ἐν τῇ πείρᾳ καὶ τὰ τῆς
κρίσεως ἔσται καὶ τὰ τῆς διαγνώσεως. ἣν ἀφέντες οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, εἰ δροσερόν ἐστι τὸ ῥόδον ἢ αὐχμώ-
δες ἐπισκοποῦνται, παρέντες, ὅταν ἐγκαυθῶσι τὴν κεφαλὴν, ἐπιτιθέντες αὐτῇ ῥόδων στεφάνους.
ἢ τὸν χυλὸν αὐτῶν, ἢ ῥόδινον ἔλαιον οὕτω τῇ πείρᾳ μαθεῖν τὸ γιγνόμενον. εἰ μὲν γὰρ ἐκθερμαίνοιντο,
μᾶλλον ἂν εἴη θερμὸν, εἰ δὲ ψύχοιντο, ψυχρόν. ἐν ἴσῳ τὸ ψυκτικὸν εἶναι ἀνθρώπου φύσεως. ἀεὶ γὰρ τοῦτο
χρὴ μεμνῆσθαι, καίτοι μυριάκις μὲν ἐγὼ διατελῶ λέγων αὐτό. παρακούουσι δ' οἱ πολλοὶ, καὶ συγγινώ-
σκειν αὐτοῖς χρὴ διεστραμμένοις ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ληρούντων μακρὰ, τὰ μὲν δὴ τῆς πείρας οὕτω ῥᾴ-
10 δια, καὶ περὶ ῥόδων δυνάμεώς ἐστι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων φαρμάκων. ἔξεστι γὰρ δήπου καὶ στε-
φανώσασθαι ῥόδοις, καὶ τρίψαντι ποτὲ καταπλάσαι τὸ στόμα τῆς κοιλίας ἀνθρώπου καυσουμένου, καὶ
ἀποθλίψαντι τὸν χυλὸν αὐτῶν ἐκροφῆσαι, καὶ μίξαντι μεθ' ὕδατος ἢ ἐλαίου, τῶν τοῦ σώματός τι μο-
ρίων ἀνατρῖψαι, καίτοι τί λέγω τούτοις, ὁπόσοι ὀποβαλσάμῳ μιγνύντες ἔνιοι ῥόδων χυλὸν ἐν τοῖς
ὑπὸ κύνα καύμασιν ἀνατρίβονται τὰ σώματα χάριν ἐμψύξεως, αὐτῇ τῇ πείρᾳ μεμαθηκότες, ὡς ἱ-
κανῶς ἀναψύχουσιν, ἀλλ' ὑπὸ περιττῆς σοφίας ἡρόδοτος ὁ ἰατρὸς, οὐδὲ τὸ ξὺν ὄξει ῥόδινον, ὃ δὴ καλοῦ-
σιν ἰδίως, ὀξυρόδινον ὁμολογεῖ ψύχειν ἡμᾶς, εἶτ' ἀναμνησθεὶς τόγε τοσοῦτον ὡς ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν φρε-
νιτικῶν νοσημάτων, αὐτὸς αὐτῷ χρῆται, καὶ συνεὶς τῆς ἐναντιολογίας. ὁμολογεῖται γὰρ ὑπὸ πάν-
των σχεδὸν τῶν ἰατρῶν, ἄχρι καὶ τῶν περὶ τὸν ἀναισθητότατον Θεσσαλὸν, ὡς ἀποκρούεσθαι χρὴ, καὶ ψύ-
χειν ἐν ἀρχῇ μᾶλλον, ἢ θερμαίνειν καὶ χαλᾶν, οὐ ψύχειν φησὶν, ἀλλὰ στύφειν αὐτὸ, καίτοι χαλεπὸν οὐδὲν
20 ἦν ἐγκαυθέντα ποτὲ καὶ αὐτόν. ἄνθρωπος γὰρ ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, ὀξυροδίνῳ τὴν κεφαλὴν ἐπι-
βρέξασθαι. καὶ γνῶναι τῇ πείρᾳ τὴν ἐνέργειαν τοῦ φαρμάκου, ῥᾷστον δ' ἦν οἶμαι καὶ ψυγέντα, χρῆ-
σθαι ποτ' αὐτῷ κατά τε τῆς κεφαλῆς ἐπιχέοντα, καὶ τοῖς ὠσὶν ἐνστάξαντα, καὶ ταῖς ῥισὶν ἐγχέοντα,
καὶ τὸ μέτωπον ὅλον ἀνατρίψαντα, καθάπερ ἀμαρακίνῳ, καὶ ἰρίνῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀλείμμασι τοῖς θερ-
μαίνουσι χρώμεθα. καίτοι γὰρ οὐδὲ μετρίως θερμαίνει κατ' αὐτὸν ὀξυρόδινον, ἐκ δυοῖν θερμοτάτων
φαρμάκων συγκείμενον. ἀλλ' εἴπερ ἡρόδοτος οὐκ ἐτόλμησε χρήσασθαι, δίκαιον οἶμαι τοὺς νῦν ἐστι πει-
ραθῆναι τῆς τοῦ φαρμάκου δυνάμεως ἐφ' ἑαυτῶν. ὅταν ἤτοι ψυγῶσιν, ἢ ἐγκαυθῶσιν, ὥσπερ ἐγὼ πολ-
λάκις ἐπειράθην ἐπ' ἐμαυτοῦ, καὶ ἄλλων οὐκ ὀλίγων ἐγκεκαυμένων ἐπιβρέξας τὴν κεφαλήν. ἄμει-
νον γάρ ἐστιν αὐτοὺς πρώτως ὧν λέγουσι πειραθέντας, οὕτως ἤ μήν τι συμβουλεύειν, ἔν τε ταῖς βίβλοις ἀ-
ναγράφειν. Ἀλλὰ γὰρ οὐκ οἶδ' ὅπως καίτοι φυλαττόμενος ἀντιλογίας ἅψασθαι, πρὸς τῆς ἀναισχυν-
30 τίας αὐτῶν ἐξεκλήθην, αὖθις οὖν ἐπάνειμι πάλιν ἐφ' ὅπερ ἐξ ἀρχῆς προυθέμην, ὡς τῇ πείρᾳ κρι-
τέον ἐστὶ τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις, ἐπί τε τῶν ὑγιαινόντων ἀμέμπτως χρωμένων. ἐπί τε τῶν νοσού-
των ἁπλᾶς ὡς ἔνι μάλιστα νόσους, ἤτοι θερμὰς, ἢ ψυχρὰς, ἢ ξηρὰς, ἢ ὑγράς. οὕτω γάρ σοι κρίνοντι, τὸ μὲν
ἔλαιον, οὔτε θερμὸν, οὔτε ψυχρὸν, ὡς πρὸς ἄνθρωπον εὔκρατον εὑρεθήσεται. τὸ δὲ ῥόδινον, ἤδη μέν πω
ψυχρότερον. οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε ψυχρόν. ἀλλ' ὡς ὀνομάζειν εἴωθα τῆς πρώτης τῶν ψυχόντων ἀποστά-
σεώς τε καὶ τάξεως. ὥσπερ γὰρ ὕδωρ εἰ τύχοι, τὸ μὲν ἀκριβῶς ἐστιν εὔκρατον, τὸ δὲ ἤτοι θερμότερον,
ἢ ψυχρότερον, οὐ μὴν ἤδη γέ πως θερμὸν, ἢ ψυχρὸν ἀπολελυμένως εἰπεῖν, οὕτω καὶ τοῖς φαρμάκοις.
ἔλαιον μὲν, ἐκ τῆς μέσης ὑπάρχει κράσεως. ὁ δὲ τῶν ῥόδων χυλὸς, ἐκ τῆς ψυχροτέρας μὲν, ἀλλ' οὐ πολ-
λῷ τινὶ κατὰ τὴν χλιαρὰν ὡς εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν ὑπάρχων θερμασίαν. ἐκ δὲ τῆς αὐτῆς ἐστιν αὐτῷ
τάξεως τὸ καλούμενον λινόσπερμον ὅσον ἐπὶ τῷ χλιαρῷ τῆς θερμασίας. ἀλλὰ τῷ παχυμερὲς ὑπάρ-
40 χειν, οὐκ ὀλίγῳ δή τινι παραλλάττεται. λεπτομερὴς γὰρ ἀκριβῶς ἐστιν ὁ τῶν ῥόδων χυλὸς, ὡς δηλοῖ, τό
τε ξηραίνεσθαι ῥᾳδίως αὐτὸν, καὶ τὸ μηδεμιᾶς μετέχειν γλισχρότητος. καὶ τὸ τὰς τῶν ἄλλων μύρων
ἐκλύειν ὀσμάς. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο ἑτέρῳ τινὶ φαίνεται ποιεῖν, ἢ τῷ φθάνειν ἐμπιπλάναι τοὺς ὀσφρητι-
κοὺς πόρους. ἐπειδὴ γὰρ μέλλοντα δι' ἰέναι καὶ διαδύεσθαι τῶν ἄλλων αὐτὸ, προκαταλαμβάνει τε καὶ
πληροῖ. Ἔστι δὲ καὶ τὸ χαμαίμηλον ὅσον μὲν ἐπὶ λεπτομερείᾳ, ῥόδῳ παραπλήσιον, ὅσον δ' ἐπὶ θερ-
μότητι, τῆς ἐλαίου μᾶλλον δυνάμεως. οἰκείας τε καὶ συμμέτρου τῷ ζώῳ, διὸ καὶ πόροις ἀραιωγόν ἐστιν
εἴπερ τι καὶ ἄλλο, καὶ ἀλγημάτων πραϋντικὸν, ἀνίησί τε, καὶ χαλᾷ τὰ τεταμένα, καὶ μαλάττει τὰ με-
τρίως σκληρὰ, καὶ ἀραιοῖ τὰ πεπυκνωμένα. καὶ πυρετῶν ὁπόσοι χωρὶς σπλάγχνου φλεγμονῆς ἐ-
νοχλοῦσι, λυτικὸν ὑπάρχει. καὶ τούτων μάλιστα τῶν ἐπὶ χολώδεσι χυμοῖς ἢ πυκνώσει δέρματος συνι-
σταμένων, ταύτῃ τοι καὶ τῶν αἰγυπτίων τοῖς σοφωτάτοις, ἡλίῳ τε καθιέρωται, καὶ πυρετῶν ἁπάν-
50 των ἴαμα νενόμισται. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἀληθεύουσιν. μόνων γὰρ ὧν εἴρηκα πυρετῶν ἐστιν ἴαμα, καὶ τού-
των ἤδη πεπτωμένων, ὀνίνησι μέντοι καλῶς, καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας, ὅσοι τε μελαγχολικοὶ, καὶ ὅ-
σοι φλεγματώδεις εἰσί. καὶ σπλάγχνου φλεγμονῆς ἔκγονοι. καὶ γὰρ καὶ τούτων ἴαμα γενναιότατόν
ἐστιν τὸ χαμαίμηλον, ὅταν ἤδη πεπτομένοις προσφέρηται, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ὑποχονδρίοις εὐμενὲς
εἴπερ τι ἄλλο, καὶ τὸ λινόσπερμον γοῦν τοιοῦτον ὁ παλαιὸς λόγος εἶναι φησί. καὶ γὰρ ἔστιν ὄντως κἀ-
κεῖνο τοῖς καθ' ὑποχόνδρια σπλάγχνοις εὐμενὲς, ἀλλ' ἧττον χαμαιμήλου. καὶ γὰρ καὶ θερμὸν ἧττον

ἐστὶν ὡς εἴρηται καὶ πρὸς τούτῳ καὶ παχυμερὲς ὑπάρχει, οὐ μὴν τό γε ῥόδον ἐγγὺς αὐτοῖς εἰς ταῦτα.
καίτοι γ' ὅσον ἐπί τε τὸ χλιαρὸν τῆς θερμότητος, καὶ τῷ λεπτομερεῖ χρήσιμον ἂν ἦν ἱκανῶς καὶ τοῦ-
το, ταῖς καθ' ὑποχόνδρια φλεγμοναῖς. ἀλλ' ἡ συνοῦσα στύψις αὐτῶν πολλαχῆ παραβλάπτει, καὶ
μάλιστ' ἐν οἷς εὐδόκιμον ἐστὶ χαμαίμηλον, ἢ τὰ πεπυκνωμένα τῶν σωμάτων ἀραιοῦν, ἢ τὰ κατεσκληρυ-
μένα μαλάττειν, ἢ τὰ τεταμένα χαλᾶν. εἰς γὰρ τὰ τοιαῦτα πάντα, πολέμιον ἡ στύψις. εἰς μέν-
τοι τὰς ἀναβάσεις τε, καὶ αὐξήσεις τῶν φλεγμονῶν, καὶ μάλιστα τῶν προχείρων, ἄμεινον χαμαι-
μήλου τὸ ῥόδινον. ὅτι καὶ χλιαρᾶς αὗται δέονται θερμασίας καὶ βραχείας στύψεως. ἐν ἀρχῇ μὲν
γὰρ τὰ ψύχοντα, καὶ στύφοντα, κατὰ δὲ τὰς ἐπιδόσεις, ὅσα χλιαρά τ' ἐστὶ, καὶ μετρίως στύφοντα.
κατὰ δὲ τὰς ἀκμὰς τῶν φλεγμονῶν, ὅσα συμμέτρως θερμαίνει τε μᾶλλον, καὶ ἰσχυρῶς διαφορεῖν
10 χρηστά. λεχθήσεται δ' ὑπὲρ ἁπάντων τούτων ἐπὶ πλέον, ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμα-
σι. νῦν δὲ, ἐπὶ τὸ προκείμενον αὖθις ἐπάνειμι. Τὰ γάρ τοι τῆς μέσης κράσεως, καὶ τὰ ἐφ' ἑκάτε-
ρα βραχὺ παραλλάττοντα φάρμακα, καὶ θερμαίνειν ἂν δόξειε ποτὲ, καὶ ψύχειν αὖθις. ἐνίοτε δὲ, μή-
τε θερμαίνειν μήτε ψύχειν. ἀλλ' οἷα παρέλαβε τὰ σώματα, διαφυλάττειν. καὶ τοῦτ' εὐλόγως πέπον-
θεν. εἴγε τὸ χλιαρὸν ὕδωρ καὶ τὸ οὖρον, ἐν μὲν τοῖς βαλανείοις ψυχρά. τοῖς δ' ἐψυγμένοις, θερμὰ φαί-
νεται. εἴπερ οὖν παρὰ τὸ πῶς ἔχειν τὰ διατιθέμενα, καὶ τὸ διατιθὲν, οὐχ ὁμοίως ἐνεργεῖν φαίνεται,
δῆλον ὡς οὔτε τὸ ῥόδον οὔτε τοὔλαιον, οὔτε τὸ χαμαίμηλον, οὔτε τὸ λινόσπερμον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἄνηθον, οὔ-
τε τὸ τήλινον ἄλευρον, ἀλλ' οὐδὲ τὸ πύρινον, οὐδ' ἄλλα μυρία, τά τε ἀκριβῶς μέσα ταῖς κράσεσιν, τά τε
βραχὺ παραλλάττοντα, τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐπιδείξεται διαπαντός. οὔτε γὰρ ὑγιαίνοντες ὁμοίως
κεκράμεθα πάντες, οὔτε τὰς αὐτὰς νοσοῦμεν νόσους. αὐτίκα γέ τοι τὸ ῥόδινον ἐν τῷ μεταξὺ τὴν κρά-
20 σιν κεκραμένον ἐλαίου τε, καὶ τοῦ τῶν ῥόδων χυλοῦ. τοῦ μὲν γὰρ ἧττον ὑπάρχει θερμὸν, τοῦ δὲ, μᾶλλον.
ἀναψύχει μὲν γὰρ τοὺς ἐγκεκαυμένους τῷ χλιαρῷ δηλονότι τῆς θερμότητος. ὀλίγον δ' ἔτι καὶ τοὺς κατε-
ψυγμένους θερμαίνει. διότι καὶ τούτων ἔργον ἐστὶ χλιαρᾶς θερμασίας. ὥσπερ γε καὶ τὰ βαλανεῖα, καὶ
τοὺς εἰσιόντας θερμαίνει. καὶ τοὺς ἐγκεκαυμένους, ἀναψύχει. Καὶ δὴ τοίνυν καὶ τοῖς ψύχειν, ἢ θερ-
μαίνειν πεφυκόσι φαρμάκοις, ἐὰν ἀναμίξῃς τὸ ῥόδινον, οὐδὲν ἐργάσῃ μέγα κακὸν, ὥσπερ δ' ἀξιόλογον ἀγα-
θὸν οὐδέν. ἡ γὰρ χλιαρὰ θερμασία, βλάπτειν μὲν οὐκ ἔστιν ἱκανὴ τὰ κατεψυγμένα, θεραπεύειν δ' οὐ δύ-
ναται. δεῖται γὰρ τὸ θεραπευόμενον ἅπαν, ὡς ἂν ἐξ ἀμετρίας τινὸς εἰς συμμετρίαν ἀγόμενον, οὐκ
αὐτοῦ τοῦ συμμέτρου τὴν κρᾶσιν. ἀλλὰ τῆς ἐναντίας ἀμετρίας. εἰ γοῦν τὸ ψυχρὸν ὕδωρ βουληθείης
εὔκρατον ποιῆσαι, τὸ μὲν εὔκρατον ἤδη μιγνύειν, οὐ χρή. χλιαρὸν γὰρ οὕτως ἔσται τὸ μικτὸν ἐξ ἀμ-
φοῖν. ἔρχεσθαι δ' ἐπεὶ τὸ ζέον προσήκει, καὶ τοῦτο μιγνύναι τῷ ψυχρῷ, καὶ τοσούτῳ γε θερμότερον
30 εἶναι χρὴ, τοῦ συμμέτρου τὸ τῷ ψυχρῷ μιγνύμενον, ὅσῳπερ ἂν καὶ τὸ ψυχρὸν αὐτὸ ψυχρότερον
ἦ τοῦ συμμέτρου. οὔτε γὰρ τὸ βραχὺ τοῦ συμμέτρου ψυχρότερον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ θερμοτέρου τὴν
μέσην ἀπολήψεται κρᾶσιν, οὔτε τὸ πολλῷ ψυχρότερον ὑπὸ τοῦ βραχὺ θερμοτέρου. ἀλλ' εἴ τε πολλῷ
ψυχρότερον ἐστὶ τὸ τῆς θεραπείας δεόμενον, ἀνάγκη καὶ τὸ θεραπεῦσον αὐτὸ, πολλῷ θερμότερον ὑπάρ-
χειν. εἴτ' ὀλίγῳ ψυχρότερον, ὀλίγῳ χρὴ καὶ τὸ θεραπεῦον εἶναι θερμότερον, ἐνὶ δὲ λόγῳ τοσοῦτον ἀπέ-
χειν χρὴ τοῦ μέσου τὸ θεραπεῦσον ὅσονπερ καὶ τὸ θεραπευθησόμενον, ἐπὶ τἀναντία δηλονότι τῆς ἀ-
ποστάσεως ὑπαρχούσης ἑκατέρῳ. τὸ γοῦν ἐπὶ τὰ αὐτὰ παραπλησίως ἀφεστηκὸς, ὅμοιον τῇ κράσει τῷ θε-
ραπευομένῳ καθεστηκὸς, οὐδὲ μίαν ἀλλοίωσιν ἐπιφέρειν ἱκανόν. ὥστε οὔτε βλάψει τι τὸ πάθος, οὔτ'
ὠφελήσει. τὸ δ' ἔλαττον, ὠφελήσει μὲν, οὐ μὴν ἰάσεταί γε πάντως. εἰ τοίνυν τὸ μὲν πάθος εἴη ψυ-
χρὸν, ἡ δὲ τοῦ φαρμάκου θερμότης χλιαρά. πάντως μέντοι προσωφελήσει τὸ πάθος. οὐ μὴν εἰς τὴν κα-
40 τὰ φύσιν γε πάντως ἐπανήξει συμμετρίαν, ὥστ' οὐδ' ἐξιάσεται, πάλιν δὲ εἰ μὲν τὸ πάθος εἴη μικρὸν,
ὡς ἂν ἀπὸ τῆς συμμέτρου θερμασίας τῆς κατὰ φύσιν, εἰς ὀλίγον χλιαράν τινα μεταπεπτωκέναι. τὸ δὲ φάρ-
μακον εἴη ψυχρὸν, ἀνάγκη ἐπιψυχθῆναί τε, καὶ βλαβῆναι τὸ πάθος ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ
θερμότερον ἢ τῆς συμμετρίας τὸ πάθος, ὑπὸ μὲν τῶν ὁμοίων αὐτοῦ φαρμάκων, ἐν ταυτῷ φυλα-
χθήσεται, βλαβήσεται δὲ ὑπὸ τῶν θερμοτέρων, ὠφεληθήσεται δ' ὑπὸ τῶν ἧττον ἑαυτῶν θερ-
μῶν, οὐ μὴν ἐκθεραπευθήσεταί γε πάντως, ἥκει δὴ κἀνταῦθα πάλιν ὁμωνυμία τις εἰς ὅλον ἐκτε-
ταμένη τὸν βίον καὶ πολλαχόθι σφάλλουσα. καὶ γὰρ τὸ συμμέτρως κεκραμμένον, ὀνομάζομεν ἐνίοτε
θερμόν. ὥσπερ καὶ τὸ βαλανεῖον τὸ τοιοῦτον, καὶ τὸ πόμα, καὶ τὸ τούτου λειπόμενον οὐ πολλῷ. καὶ
πρὸς τούτοις ἔτι τὸ θερμότερον ἅπαν, εἰ δέ γε τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβῶς ἐχρώμεθα, τὸ μὲν σύμμετρον οὐ
θερμὸν ἀλλ' εὔκρατον ἂν ἐκαλοῦμεν, ὅσον δ' ἂν ἀμετρότερον τούτου, τὸ μὲν ἐπὶ τὸ θερμότερον ἄμετρον,
50 ἧττόν τε καὶ μᾶλλον θερμόν. τὸ δ' ἐπὶ τὸ ψυχρότερον, ἧττόν τε καὶ μᾶλλον ψυχρόν. οὕτω δ' ἂν οἶμαι καὶ
περὶ τῶν φαρμάκων ἀκριβῶς ὀνομάζοντες, εὔκρατον ἂν ἐκαλέσαμέν τι καὶ μέσον, ὥσπερ τοὔλαιον.
εἰ δ' ἔτι θερμότερον αὐτοῦ, θερμὸν, ὥσπερ τὴν τῆλιν. εἰ δ' ἔτι ψυχρότερον αὐτοῦ, ψυχρὸν, ὥσπερ τὸ ῥόδον.
ἀλλὰ τοῦ μὴ χρῆσθαι τοῖς ὀνόμασι τοῦτον τὸν τρόπον, αἴτιον ὑπάρχει τοῦ μὴ ψύχεσθαι πάντα τὰ σώμα-
τα πρὸς τῶν τοιούτων φαρμάκων, οἷόν καὶ τὸ ῥόδινόν ἐστι, τά τε γὰρ ὁμοίως αὐτῷ ψυχρὰ, καὶ μᾶλλον ψυ-
χρὰ, τὰ μὲν οὐδ' ὅλως ἀλλοιοῖ. τὰ δὲ, καὶ θερμαίνει. δόξειεν ἂν οὖν ἄλογον ὑπάρχειν, ἔτι θερμαίνειν
ὁμολογοῦντες,

ὁμολογοῦντες, εἶτα ψυχρὸν προσαγορεύομεν, ὥσπερ εἰ καὶ τὸ φρεατιαῖον ὕδωρ ἐν χειμῶνι, τοῖς
κατεψυγμέναις χερσὶ χλιαρὸν φαινόμενον, ὀνομάζοι τις ψυχρόν. ἐξ ὧν τούτων τῶν προφάσεων ἡ
τῶν ὀνομαζόντων χρῆσις ταραχθεῖσα, καὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐπιταράττει γνῶσιν. ὡσαύτως δὲ
καὶ περὶ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ τῶν ὀνομάτων συγχυθέντων, καὶ ἡ τῶν πραγμάτων γνῶσις συνεχύθη.
καίτοι σμικρὸν εἶναι δοκοῦν τὸ διελέσθαι καλῶς τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων, τὴν μεγίστην ἔχον
εὑρίσκεται δύναμιν εἰς τὴν τῶν πραγμάτων γνῶσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν ὑγροῦ, καὶ ξηροῦ μετ' ὀλίγον
ἐροῦμεν. ἐπειδὰν τὸν περὶ τοῦ θερμοῦ, καὶ ψυχροῦ συμπερανώμεθα λόγον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ λείπειν
ἔοικέ τι πολὺ τῶν ἐν αὐτῷ διορισμῶν, ἅπαξ γε σαφῶς πεφηνότος, ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν ὑφ' ἑνὸς φαρ-
μάκου διαφέροντα σώματα. τὰ μὲν θερμαίνεσθαι, τὰ δὲ ψύχεσθαι, τὰ δὲ μηδ' ἕτερον αὐτῶν πά-
10 σχειν. ἐν μὲν γὰρ τῷ πρόσθεν, ῥᾷστον ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος ἐλθόντα λέγειν, ὡς τοιούτῳ μὲν σώματι προ-
σαγόμενον ῥόδινον, ἐν ᾗ παρέλαβεν αὐτὸ κράσει, φυλάττειν πέφυκε, ἑτέρῳ δέ τινι τοιῷδε θερμαί-
νειν προσφερόμενον. ἄλλῳ δὲ ψύχει, καθόλου δ' ἀποφήνασθαι περὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, χαλεπὸν,
ἄνευ τοῦ διαστείλασθαί τε, καὶ συνθέσθαι περὶ τῶν ὀνομάτων. εἴη δ' ἂν ὅ, τε διορισμὸς ἥτε συνθήκη,
τοιάδε, ἐπειδὴ τὰ σώματα τῶν ἀνθρώπων, καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς κράσεσιν, καὶ ταῖς κατὰ τὰς ἡλικίας
αὐτοῖς προσγινομέναις, καὶ ταῖς κατὰ τοὺς ἐθισμοὺς τοῦ βίου παμπολὺ διενήνοχεν, ἀνάγκη δήπου
πρὸς τῶν αὐτῶν φαρμάκων, αὐτὰ διαφόρως ἀλλοιοῦσθαι, νέον γοῦν τινὰ φύσιν, θερμὸν ἐργάτην τῷ
βίῳ, πρεσβύτιδι γυναικὶ, καὶ φύσει ψυχροτέρᾳ παραβάλλων, οὐκ ἂν ἐλάττονα τὴν ὑπεροχὴν εὕροις,
ἤ τινος τῶν θερμαινόντων ἱκανῶς φαρμάκων πρὸς τὰ ψύχοντα. Μέσον οὖν τινα νόησόν μοι τῶνδε,
τήν τε φύσιν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εὔκρατον, ἔθεσί τε προσήκουσιν τὴν εὐκρασίαν ταύτην διαφυλάττοντα, καὶ
20 θεὶς τοῦτον ὥσπερ σκοποὺς κράσεως ἐν τῇ διανοίᾳ παραθέμενος, ἐπισκέψαι τὸ καθόλου θερμὸν, ἢ ψυ-
χρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν φάρμακον, ὡς πρὸς ποίαν ἐξ αὐτῶν κρᾶσιν ἀποβλέποντα προσαγορεύειν ἐστὶ βέλ-
τιον. ἆρά γε πρὸς τὴν εὐκρατοτάτην, ἥπερ δὴ καὶ μία τίς ἐστι, καὶ μία τῶν ἄλλων ἁπασῶν, ἢ πρὸς τὰς
ἀμέτρους, καὶ δυσκράτους, καὶ ἀδιορίστους, καὶ σχεδὸν ἀπείρους τὸ πλῆθος. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲ παραβλη-
τέον εἶναι δοκεῖ τὸ τῆς διαιρέσεως· οὐδὲ σκέψεως τινὸς ἐπιδεές. ἀλλ' αὐτίκα φαίνεσθαι τῷ καὶ
σμικρὸν νοῦν ἔχοντι τὸ κατορθούμενον σῶμα, καὶ ἁπλοῦν καὶ ἕν. οἷον κανόνα τινὰ, καὶ σκοπὸν ὑπο-
θέμενον ἀπευθύνειν, οὕτω χρῆσθαι καὶ τἆλλα πρὸς τοῦτο, κείσθω τοίνυν ἡμῖν τὸ τοιοῦτον σῶμα τῆς
τῶν φαρμάκων δυνάμεως, κανών. καὶ τὸ μὲν ὁμοίαν τῇ τούτου κράσει θερμασίαν ἀνάπτον, εὔκρα-
τον ὀνομαζέσθω. καὶ ὅτι μάλιστα θερμαίνειν ἐπιφανῶς δοκῇ πρεσβύτην κατεψυγμένον. τὸ δ' ἤτοι
θερμαῖνον, ἢ ψῦχον τὸ τοιοῦτον σῶμα, καλείσθω τὸ μὲν θερμαῖνον, θερμόν. τὸ δὲ ψῦχον, ψυχρὸν, γινέ-
30 σθω δὲ τούτων αὐτῶν εὐσήμου διδασκαλίας ἕνεκα, τάξις τῶν ἀποστάσεων. ἐπὶ μὲν τὸ ψυχρὸν ἡ πρώ-
τη μὲν, ἐξ ἧς ἄν τις θείη τὸ ῥόδινον. ἡ δευτέρα δ' ἐξ ἧς ἔσται τὸ ῥόδον αὐτὸ, καὶ τρίτη τις ἐπὶ ταύτῃ, καὶ
τετάρτη μέχριπερ ἂν ἐπὶ τὰ ψυχρότατα τῷ λόγῳ παραγενώμεθα, κώνειόν τε καὶ μηκώνειον καὶ
μανδραγόραν. καὶ ὑοσκύαμον, ἐπὶ δ' αὖ τὸ θερμὸν, ἄνηθον μὲν καὶ τῆλιν πρῶτα, δεύτερα δ' ἐφεξῆς
ἅττα ἂν φαίνηται δεύτερα. καὶ τρίτα δὴ καὶ τέταρτα. μέχριπερ ἂν ἐπὶ τὰ καίοντα παραγε-
νώμεθα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐπί τε τῶν ὑγραινόντων φαρμάκων, ἀρξάμενοι πάλιν ἀπὸ
τοῦ συμμέτρου τάξεις ἐφεξῆς ἄχρι τῶν ἄκρων ποιησώμεθα. τῆς γὰρ τοιαύτης γνώσεως εἰς τὴν
θεραπευτικὴν μέθοδον, οὐ σμικρά τις ἡ χρεία. μᾶλλον δ' εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, εἰ μή τις οὕτω διορίσειε,
βλάψει μᾶλλον, ἢ ὠφελήσει τοὺς ἀναγινώσκοντας. ὡς νῦν γε καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς ἁμαρτάνου-
σιν οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις ἐξηγούμενοι, καὶ τοῦτό ἐστιν εὑ-
40 ρεῖν τὸ βλαβερώτερον. ἐν μὲν τοῖς θερμαίνουσιν εἰ τύχοι γεγραμμένον, ἄνηθόν τε καὶ τῆλιν. καὶ
μίσυ καὶ τίτανον. ἐν δὲ τοῖς ψύχουσιν, ῥόδινόν τε, καὶ μανδραγόραν καὶ κώνειον, ὥσπερ ἐγγὺς ὑ-
παρχόντων, ἢ τῆς τιτάνου τὴν τῆλιν. ἢ τοῦ κωνείου τὸ ῥόδινον. ἀλλ' οὐ πολλαῖς ταῖς μεταξὺ τῶν
φαρμάκων τάξεσι διωρισμένα. ἀλλ' ἡμεῖς γε πειρασώμεθα καθάπερ οἷοί τε ἐσμὲν, οὕτω μέγα καὶ
χαλεπὸν ἔργον εἰς τάξιν τινὰ καταστήσασθαι. καὶ γράψαι τά τε πλησίον ἀλλήλων ταῖς δυνά-
μεσι, καὶ τὰ πόρρω. καὶ τοῦτο ποιήσωμεν, οὐ λόγοις πιθανοῖς ἐπιτρέψαντες αὐτῶν τὴν κρίσιν,
ἀλλὰ τῇ διωρισμένῃ πείρᾳ, καθότι καὶ τοῦτο πολλάκις εἴρηται διὰ τῶν ἔμπροσθεν. ἔστι δὲ δή που
πρόδηλον, ὡς ἡ τοιαύτη κρίσις, ἀσφαλὴς μὲν ἐστίν. ἀλλὰ μακρά τε, ἅμα καὶ πόνον ἔχουσα πολὺν ἡ-
μῖν, τοῖς μέλλουσι δι' αὐτῆς ἐπὶ τὸ τέλος ἀφικέσθαι τοῦ προκειμένου, τοῖς μέντοι βουλομένοις
ἀναλέγεσθαι ταυτὶ τὰ γράμματα μόνη τεχνῶσαι δυναμένη, καὶ παρασχεῖν οἷον ὀφθαλμόν τι-
50 να διαγνωστικὸν τῆς ἀληθείας. ὅσα τοίνυν ἔτι λείπει πρὸς τὴν ὅλην στοιχείωσιν, ἐν τῷδε τῷ λόγῳ
προσθέντες, ἐν μὲν τῷ τετάρτῳ, περὶ τῆς τῶν χυλῶν δυνάμεως ἐροῦμεν. ἐπειδὴ καὶ τοῦτο τοῖς
ἑταίροις ἔδοξεν, ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ, περὶ τῶν ἐν ἅπασι καθόλου τοῖς ἁπλοῖς φαρμάκοις, δευτέ-
ρων τε συνθέτων δυνάμεων, εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑπομνήμασι, μεταβη-
σόμεθα. λείπει δὴ πρῶτον μὲν, οὗ πολλάκις ἤδη, καὶ πρόσθεν ὁ λόγος ἠναγκάσθη μνημονεῦ-
σαι. τελέως δ' οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἔστι δὴ τοῦτο σχεδὸν ἅπαντα τὰ φάρμακα, καὶ ἁπλᾶ πρὸς

ἀναίσθητον φαίνηται. τῇ φύσει γοῦν ὑπάρχει διάθετα· καὶ πολλάκις γε, ὅσαι τὰς ἐναντιωτάτας
ἐν αὐτοῖς ἔχει δυνάμεις· οἷον ἐκκριτικήν τε, καὶ σταλτικήν· παχυντικήν τε, καὶ λεπτυντικήν·
ἀραιωτικήν τε, καὶ πυκνωτικήν, ἐμπλαστικήν τε, καὶ διαρρυπτικήν, συνακτικήν τε καὶ χαλαστι-
κήν, ἁπάσας τε τὰς ἄλλας ἀντιθέτους· ὡς ἐν τῷ μετὰ ταῦτα λόγῳ δείξομεν. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν,
εἰ καὶ τῶν τοιούτων δυνάμεων ἕν τι καὶ ταυτῷ φαρμάκῳ, θερμαντική τε καὶ ψυκτική φαίνοιτο·
ἢ ξηραντική τε, καὶ ὑγραντική, λεπτομερής τε καὶ παχυμερής. εἰ μὴ γὰρ αἱ πρῶται, καὶ ἁπλού-
σταται τὴν αὐτὴν οὐσίαν συμπληροῦσιν, οὐδ' αἱ μετὰ ταύτας ὁμοίως συναπολλῦσιν. ἀλλ'
ἐὰν αὐτοὶ μίξωμεν, εἰ οὕτως ἔτυχεν, ῥόδων χυλὸν μετὰ τῆς [illegible] ἀφρονίτρου συγχέοντες, οὐ στυ-
πτικὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥυπτικὴν ἕξει δύναμιν, οὐδ' ἐφεκτικὴν γαστρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ κινη-
10 τικήν. ἐν δὲ τῷ γάλακτι, τὰς δύο τεθεάμεθα δυνάμεις, ἐκκριτικήν τε, ἅμα καὶ σταλτικὴν γα-
στρὸς, οὐκ ἔθ' ὁμοίως συγχωροῦμεν, καίτοι ἔστι μὲν καὶ διακρίνεσθαι ῥᾳδίως εἰς ὀρρὸν, καὶ τυρὸν
καὶ πᾶσιν ὁμολογεῖται, τὸ μὲν ὑπάγειν τὴν γαστέρα, τὸ δὲ ἐπέχειν. τοῦτ' οὖν ἔτι συγχωροῦμεν
ἑτοίμως. ἐκθλίβοντες μὲν γὰρ αὐτῆς τὸν χυλὸν, καὶ μόνον ἢ μετὰ μέλιτος καταρροφοῦντες, ἀ-
θρόως μὲν καθαρτικόν· τὸ μὴν ἐσθίειν γε συνεχῶς [illegible], ἀπὸ σοῦ μὲν ἔστιν ὅσα ποιεῖ ἐστιν, ὅταν αὐ-
τὴν ἅπαξ ἑψήσας αὐτὴν ἀποχέεις τὸ πρῶτον ὕδωρ, ἐν ᾧ τὸν χυλὸν ἀπέθετο, καὶ πείσῃ αὖθις εἰς ἕτερον ἐμ-
βαλὼν ὕδωρ καθαρὸν, καὶ πάλιν ἑψήσας ἀποχέεις καὶ τοῦτο, τὸν μὲν χυλὸν ἀφαιρήσεις καθαίρον-
τα· τὴν δὲ κράμβην αὐτὴν ἐπέχουσαν τὴν γαστέρα, καὶ πολὺ μᾶλλον, εἰ καὶ δὶς, ἢ τρεῖς, ἢ τε-
τράκις ἀποχέει τις τὸ ὕδωρ. ὅσῳ γὰρ ἂν ἀκριβέστερον ἀποθῆται τὸν χυλὸν τοῦ πρώτου, καθαρτικώτε-
ρον μὲν ἐκεῖνο ποιήσει. τὴν δ' ὑπόλοιπον αὐτῆς οὐσίαν τὴν στερεὰν [illegible] σταλτικωτέραν ἀπο-
20 δείξεται. οὕτω δὲ καὶ ἡ τῶν τεύτλων ἔχει, καὶ σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἄλλων [illegible] ἢ νε-
φρώδης, ἢ ἁλυκὸς ὁ χυλός ἐστιν, ἔπειτα καὶ τοῖς φακοῖς καὶ τοῖς [illegible] τὴν γα-
στέρα ὁμοίως ὑπάρχει τι τοιοῦτον. ἔστι γὰρ καὶ τὸ τούτων ἀφέψημα, ὑπακτικὸν τῆς γαστρός, ἀλλ' οὗ-
τος μὲν ὁ χυλὸς ἐπίμικτος σαφῶς ἐστι κατὰ τὴν γεῦσιν, ὡς ἔτι καὶ [illegible] αὐστη-
ρῷ. ὁ δὲ τῶν θαλαττίων κογχαρίων, ἁπάντων τε τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων χυμὸς, σαφῶς ἁλυκός ἐστι
καὶ λαπακτικός. αὐτὴ μέντοι γε καὶ τούτων ἡ σὰρξ, ἐπέχει γαστέρα· καὶ πεπείρασαι δὲ ἀληθοῦς
τοῦ λεγομένου, σκευάσας ὁμοίως ταῖς κράμβαις αὐτά. καὶ γάρ τοι καὶ ὁ τῶν παλαιοτέρων ἀ-
λεκτρυόνων ζωμὸς, ὑπάγει τὴν γαστέρα, καίτοι τῆς σαρκὸς σταλτικῆς οὔσης. ἔστι δὲ καὶ τῇ λεπίδι
τοῦ χαλκοῦ δυνάμεις διτταὶ, καθάπερ καὶ ποιότητες. καὶ γὰρ στύφει καὶ δάκνει. καὶ διὰ τοῦτο, τῷ μὲν
στύφειν ἐπουλοῖ τὰς ξηρὰς τῶν ἑλκουμένων σαρκῶν. τῷ δ' αὖ δάκνειν τὰς πλαδαρὰς συντήκει. εἰ
30 δ' εἴσω τοῦ σώματος ληφθείη, καθαίρει μὲν, οὐκ ἐπέχει δὲ τὴν γαστέρα. νικᾶται γὰρ ἡ στυπτικὴ δύνα-
μις ὑπὸ τῆς δριμείας καὶ καθαρτικῆς. ὥσπερ εἰ καὶ ῥοῦ χυλὸν ἀναμίξαις σκαμμωνίᾳ, καθαρ-
τικὸν γὰρ ἔσται τὸ ἐξ ἀμφοῖν, οὐκ ἐφεκτικὸν τῆς γαστρός. καίτοι γε πρὸς τὴν γεῦσιν ὁ αὐστηρὸς χυ-
λὸς ἐπικρατήσει μᾶλλον. οὕτω δὲ καὶ μετὰ μήλου κυδωνίου σαρκὸς, οὐκ ὀλίγα τῶν καθαιρόντων
διδόμενα, τῇ μὲν γεύσει λανθάνει, τῇ δ' ἐνεργείᾳ μόνῃ φαίνεται. δίδοται δὲ καὶ μετὰ φοίνι-
κος ἐνίοτε σαρκός. ἄλλα δὲ μετὰ μύρτων, ἢ μετὰ χίου μαστίχης, ἢ μετ' ἄλλου τινὸς τῶν εὐστομάχων τε, καὶ
στυπτικῶν. ὡς καὶ τὴν γεῦσιν λαθεῖν, καὶ τὸν στόμαχον ἧττον ἀνατρέπεσθαι. ἀλλ' εἰ καὶ τῇ πρὸς τὴν
γεῦσιν ποιότητι κρατοίη τὰ στύφοντα τῶν καθαιρόντων, τῇ γε ἄλλῃ δυνάμει κρατεῖται. πολ-
λάκις γὰρ ἡ μὲν γλῶττα κατὰ τὸ πλεονάζον αἰσθάνεται τῆς οὐσίας, ἡ δὲ ἐνέργεια κατὰ τὴν ἰσχὺν
γίνεται τῆς δυνάμεως. ὅταν οὖν οὐσία σμικρὰ σφοδρὰν ἔχουσα δύναμιν ἀναμιχθεῖσα μεθ' ἑτέ-
40 ρας οὐσίας πολλῆς, ἀσθενῆ δύναμιν ἐχούσης εἴσω τοῦ σώματος ἀφίκηται, τὴν μὲν γεῦσιν λανθά-
νει, τὸ δ' ἔργον ἐνεργέστερον ἐκείνης διαπράττεται. θαυμάζεται δὲ καὶ ταῦτα πρὸς τῶν πολλῶν
καὶ νομίζουσιν ἄπορον ὑπάρχειν, εἰ στύφον τι σῶμα, καθαίρειν πέφυκεν. οἷον ἀλόη καὶ λεπὶς χαλ-
κοῦ, καὶ χαλκὸς κεκαυμένος. ἐχρῆν γάρ φασιν τοὐναντίον μᾶλλον ἐπέχειν αὐτὰ, οὐ προτρέπειν
τὴν γαστέρα. ὅτι δὲ τὸ μῆλον, εἰ οὕτως ἔτυχεν, ὃ μετὰ τῆς σκαμμωνίας στύφον καθαίρει, τοῦτό
γε οὐδεὶς θαυμάζει καίτοι γε ἐντεῦθεν ὁρμηθέντα, ῥᾷστον ἦν εὑρεῖν καὶ τῆς ἀλόης συλλογίσασθαι
μικτήν τινα δύναμιν ὑπάρχειν. καὶ εἴπερ ἦν, οἷον τὸ διακρῖναι τὸ καθαῖρον ἐν αὐτῇ τοῦ μὴ καθαί-
ροντος, ὥσπερ ἐπὶ γάλακτος ἐργαζόμεθα καὶ κράμβης, ἑτέρων τε παμπόλλων, οὐκ ἔτ' ἂν ἐθαύ-
μαζον. καὶ μὴν δὴ καὶ ποιῆσαι τοῦτο πῶς δυνατόν· ἐμμελῶς γὰρ ἀλόη πλυθεῖσα παντάπα-
σιν ἀσθενῶς, ἢ οὐδ' ὅλως ὑπάγει γαστέρα. ταὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ λεπὶς χαλκοῦ, καὶ αὐτὸς ὁ κεκαυμέ-
50 νος χαλκὸς πέπονθεν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀκριβῶς πλύναντες ἐπειράθημεν ἀμυδρῶς αὐτῶν καθαι-
ρόντων. ἀλλ' οὖν καὶ τὸ τῆς ποιότητος εὐθὺς ἅμα τῷ γεύσασθαι φαρμακῶδες ἐμφαίνει τὸ μικτὸν
τῆς δυνάμεως. εἴπερ γὰρ ἦν ἀεὶ μία ποιότης ἐν ἑκάστῳ, τῶν τὴν γεῦσιν στυφόντων φαρμάκων,
οὐκ ἂν ἦν ποτε αὐτῶν, τὰ μὲν, ἐδώδιμα, τὰ δὲ, φαρμακώδη· ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ μᾶλλον, ἢ ἧττον
στύφειν ἀλλήλων διέφερον. νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. φαίνεται γὰρ ἡ μέν τις, ἡδεῖα καὶ προση-
νὴς στῦψις. ἡ δέ τις, ἀηδής τε καὶ φαρμακώδης, ἀπίου μὲν καὶ μήλου, καὶ ῥοιᾶς· ἡ δὲ [illegible]

λεπίδος δὲ χαλκοῦ καὶ ἀλόης, ἀηδής τε καὶ φαρμακώδης. καίτοι γε ἧττον στύφει κυδωνίου μήλου, λεπὶς
χαλκοῦ. ὥστε μηδὲ τῷ σφοδρῷ τῆς στύψεως, ἔχειν αὐτῆς* ἐνεγκεῖν, τὸ τῆς ποιότητος ἀλλόκοτον. μύες δὲ καὶ
ἄλλα τῶν ἐδωδίμων, ἀλόης καὶ λεπίδος χαλκοῦ καὶ αὐτοῦ τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ, στύφει μᾶλλον.
ἐπὶ μὲν δὴ τῶν τοιούτων ἄντικρυς φαίνεται τὸ μικτὸν τῆς οὐσίας. ἐπ' ἄλλων δὲ κἂν μὴ φαίνηται, συλ-
λογίζεσθαι χρὴ, καὶ μὴ νομίζειν ἄλλο μέν τι κατὰ τὴν ἀλόην ἐργάζεσθαι τὴν στύψιν, ἄλλο δέ τι κα-
τὰ τὸ μῆλον, ἓν γὰρ ἐν ἅπασι ποιεῖν εὔλογόν ἐστι κατά γε τὴν ἑαυτῆς φύσιν, οὐ τὴν στύψιν μόνην. ἀλλὰ καὶ
τῶν ἄλλων ποιοτήτων ἑκάστην. τῷ δὲ μηδὲν εὑρίσκεσθαι καθαρὸν ἀκριβῶς μηδὲ ἄμικτον ἑτέρων ποιο-
τήτων, αἱ διαφοραὶ τῶν ἐνεργειῶν ἄλλαι κατ' ἄλλο τῶν στυφόντων εἰσίν. ἄλλο μὲν γὰρ μεσπίλου τοὔργον
ἐστὶν ἄλλο δὲ λεπίδος, ἄλλο δὲ ἀλόης, ἕτερον δὲ, μόρων εἰ οὕτως ἔτυχεν, ἢ κηκῖδος, ἢ σιδίων, ἢ στυπτηρίας, ἢ
10 ῥοῦ, καὶ βέλτιον ἦν ὅσοι τι περὶ τῶν στυφόντων φαρμάκων τῆς ἐνεργείας ἐτόλμησαν ἀποφήνασθαι
καθόλου περὶ τῆς στύψεως αὐτῆς μᾶλλον, ἢ περὶ τῶν στυφόντων εἰρῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ στῦφον οὐ στύφει
μόνον, ἀλλ' ἤτοι δριμὺ πρὸς τῷ στύφειν ἐστὶν, ἢ λιπαρὸν, ἢ γλυκὺ, ἢ πικρὸν, ἢ ἁλυκὸν, ἢ ὀξῶδες. ἡ δὲ στύψις
ἐν τούτῳ μόνον ἐστὶ διὰ παντὸς ὅπερ ἐστὶ, ὥσπερ καὶ ἡ γλυκύτης, καὶ ἡ ἁλυκότης ἑκάστη τε τῶν ἄλλων ποιο-
τήτων, εἰδ' ὥσπερ ἡ στύψις μία, καὶ τὸ στῦφον ἓν ὑπῆρχεν, ἓν ἂν ἦν αὐτοῦ διὰ παντὸς τοὔργον. ἐπεὶ δὲ
πρὸς τῷ στύφειν, ἔτι καὶ ἄλλας δέδεκται ποιότητας οὐκ ὀλίγας, ἀεὶ μὲν ἐνεργήσει κατὰ πάσας, ἀλλ'
ἐπιφανῶς ἄλλοτε κατ' ἄλλην τὴν ἐπικρατοῦσαν. ὡς πρὸς τὴν τοῦ πλησιάζοντος σώματος διάθεσιν.
φαίνεται γοῦν, καὶ τὸ γάλα, καὶ ἡ φακὴ, καὶ ἡ κράμβη, τῶν μὲν ὑπάγοντα, τῶν δὲ ἴσχοντα τὴν γαστέρα.
τὴν μὲν οὖν αἰτίαν τοῦ μὴ διὰ παντὸς ἐνεργεῖν ἐπιφανῶς, καὶ καθ' ἕκαστον τῶν σωμάτων μίαν ἥντινα οὖν
ποιότητα, καὶ δύναμιν τοῦ φαρμάκου, κατὰ τὸν ἑξῆς ἐρῶ λόγον. νυνὶ δὲ ἀναμνῆσαι τοῦ γινομένου
20 πρόκειταί μοι, μόνον ἵνα μή τις ἀπιστήσῃ κατὰ τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ἐναντίας εἶναι ποιότητάς
τε, καὶ δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τοῦτο πολλῆς ἐπισκέψεως ἔχεται καὶ διορισμῶν οὐκ ὀλίγων, εἰ καὶ πᾶ-
σιν ἔδοξε ῥᾴδιον εἶναι τὰς ἐναντίας ἀλλήλοις ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις ἐξευρεῖν. ἐξ ἑτοίμου γοῦν ἅ-
παντες σχεδὸν, ἐναντίον εἶναι τίθενται τὸ στύφειν τῷ καθαίρειν. ἔστι δὲ οὐδαμῶς ἐναντίον ὡς ἐγὼ προ-
ϊόντος ἐπιδείξω τοῦ λόγου. κατὰ μέντοι τὸ παρὸν ἐκ περιουσίας ὁ λόγος ἐπέραινέ μοι, δεικνῦντι κἂν
ἐναντίας τις ὑπάρχειν αὐτὰ τίθεται, μηδὲν συμβαίνειν ἄτοπον, ἐνδεχομένου γε ὄντος εἰς μίαν οὐσίαν
ἐνίοτε ἐναντιώτητας συνέρχεσθαι ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις. ἐπὶ μέν γε τῶν χυλῶν ἐλέχθη καὶ πρό-
σθεν, ἕτερον μὲν εἶναι τὸ βαρύτατον ἐν αὐτοῖς, ἕτερον δὲ τὸ κουφότατον. ἄλλο δὲ τρίτον ἀναμεμιγμέ-
νον τῷ χυλῷ ὅλῳ. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν, εἰ καὶ τῷ τοῦ ῥόδου χυλῷ τὸ μὲν ἐστὶ βαρύτατον ἀνάλογον ἀμόργῃ,
καὶ τρυγί. τὸ δὲ κουφότατον ἀνάλογον, καὶ τοῦτο τοῖς ἐποχουμένοις ἄνθεσιν ἑκάστῳ τῶν χυλῶν. ἄλλο δὲ
30 τρίτον, οἷον ἐν τῷ γλεύκει τὸ ζέον, ἐφ' οἷς τέταρτον, αὐτὸ τὸ εἰλικρινέστατον καὶ καθαρώτατον οὗ ταῦ-
τα ἐστὶ τὰ τρία περιττώματα. συμβαίνει δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἅπαντας χυλοὺς, ὀξύνεσθαί τε καὶ σήπεσθαι
διαφθειρομένους, μόνα δὲ τοὔλαιον καὶ τὸ μέλι, καὶ τὸν οἶνον, ἐξαρκεῖν εἰς μακρόν. ὥστε οὐδὲ τῇ ζέσει, καὶ
διακρίσει τῶν ἄλλων χυλῶν ἐναργῶς ἐστὶν ἐξευρεῖν ἑκάστου τῶν περιττωμάτων τὴν ἰδέαν, ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρ-
χῆς ἑψήσεώς τε τινὸς αὐτοῖς δεῖ, καὶ μίξεως τῆς πρὸς ἕτερόν τινα τῶν διαμενόντων χυλῶν. οὕτως οὖν
καὶ τὸν τοῦ ῥόδου χυλὸν ἀποτιθέμεθα μέλιτι μιγνύντες, ἢ ἐλαίῳ συνέψοντες, ἢ ἐναποβρέχοντες ὅλα
τὰ ῥόδα. ἀλλ' ὅτι γε κἂν τούτῳ πιθανὸν ἐνυπάρχει τὰ τέτταρα γένη, τό τε οἰκεῖον αὐτοῦ τοῦ χυλοῦ, καὶ
τὰ τρία περιττώματα πρόδηλον συνιδεῖν. καὶ μάλιστα ὅτι τὸ τῆς ποιότητος αὐτῶν, οὐχ ἁπλοῦν ἐστίν.
ἀλλὰ ἔχειν μέν τινά σοι δόξει, καὶ στύψιν τὸ ῥόδον εἰ διαμασήσασθαι βουληθείης αὐτό. ἔχει δὲ καὶ γλυκύ-
τητά τινα καὶ πικρότητα, καὶ δῆξιν βραχεῖαν. ἤρκει δὲ κἂν μηδὲν τούτων ἐφαίνετο γευομένοις ἐκ τοῦ
40 μὴ τελέως εἶναι στῦφον αὐτὸ, τὰς τῶν ἄλλων χυλῶν ἐνδεῖξαι μίξεις. εἴπερ γὰρ ὁ αὐστηρὸς, ἄκρως ἀλ-
λῶ, ὥς τε εἴπερ οὐκ ἔστιν ἄκρως οὐδὲ μόνος ἐστίν. ἣν γὰρ ἂν ὑπόθῃ* τῆς στύψεως γένεσιν, ἂν μόνην τῶν ἄλ-
λων ἐγγίγνεσθαι νοήσῃς, ἄκραν ἀναγκαῖον ἐστὶν ἀπεργάσασθαι ταύτην. ὥσπερ εἰ καὶ μόνη θερμότης ἐγ-
γίγνοιτο σώματί τινι τελέως ἔσται τὸ τοιοῦτον πῦρ. αἱ γοῦν τῶν ἐναντίων ἐπιμιξίαι τὰς ἀκρότητας θραύου-
σιν. Ἐν μὲν δὴ τοῖς ὁμοιομερέσι σώμασι θερμότης γε ἐστὶ καὶ ψυχρότης, ὑγρότης τε καὶ ξηρότης, αἳ δη-
μιουργοῦσι τὰς κατὰ μέρος ἁπάσας διαφορὰς, ἐν δὲ τοῖς ἀνομοιομερέσιν δριμύτητές τε καὶ ὀξύτητες.
αὐστηρότητές τε, καὶ στρυφνότητες, καὶ γλυκύτητες, καὶ πικρότητες, ἁλυκότητες καὶ γλυκύτητες, καὶ
λιπαρότητες, ὥσθ' ἕκαστον μὲν τῶν ὁμοιομερῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς* μορίοις μὴ πολλὰς, ἀλλὰ μίαν ἔχειν ποιό-
τητα. τὸ δὲ ὅλον ἀνομοιομερὲς, παμπόλλας. χιλίων γὰρ εἰ οὕτως ἔτυχεν ἐν τῷ κυάθῳ τοῦδε τινὸς τοῦ
χυλοῦ περιεχομένων ὁμοιομερῶν σωμάτων, ἑκατὸν μὲν ἐξ αὐτῶν ἐγχωρεῖ στύφειν, ἑξήκοντα δὲ δάκνειν, ἑξα-
50 κόσια δὲ εἶναι τὰ γλυκέα, διακόσια δὲ τὰ πικρὰ, τεσσαράκοντα δὲ τὰ ἁλυκὰ, πάντα δὲ ἀλλήλοις ἀναμε-
μῖχθαι ταῦτα καὶ μηδὲν δύνασθαι λαμβάνειν αἰσθητὸν μόριον οὕτω μικρὸν, ὅτῳ μὴ πάντων μέτεστι. ὥσ-
τε ἐν τῷ ψαύειν τῆς γλώττης ἐνεργεῖν μὲν ἅπαντα, κατὰ τὸ διαφέρον ἕκαστον αὐτῶν μόριον, ᾧπερ ἂν
ὁμιλήσαν τύχῃ, διαδίδοσθαι δὲ τὴν διάθεσιν ἐκ τοῦ πρώτου παθόντος, εἰς ὅλην αὐτὴν, ὥσπερ ὅταν εἰς ὕ-
δωρ ψυχρὸν ἕνα δάκτυλον ἀθρόως καθέντες ἐν ψύχει σφοδρῷ φρίξομεν ὅλην τὴν χεῖρα, πολλάκις δὲ καὶ
σύμπαν τὸ σῶμα. ταχεῖα γὰρ ἡ διάδοσις ἐν τοῖς αἰσθητικοῖς σώμασιν ἐκ τοῦ πρώτου παθόντος εἰς ὅλον γί-
νεται τὸ ζῷον. ὥστε καὶ θερμαινομένῳ συνθερμαίνεσθαι, καὶ ψυχομένῳ συμψύχεσθαι, καὶ ξηραινομένῳ

συγξηραίνεσθαι, καὶ ὑγραινομένῳ συνυγραίνεσθαι, καὶ πολλάκις τἀναντία πάσχειν ὅλον ὑφ' ἕνα και-
ρόν. ἵνα δὲ μᾶλλον εἰς ἔννοιαν ἀφίκῃ τοῦ λεγομένου, βέλτιον ἴσως ἐστὶ καὶ παραδείγματι προσέχειν ἑτέρῳ
τὸν νοῦν. εἶδες οὖν οἶμαί ποτε λίθου τινὸς ἐμβληθέντος εἰς ὕδωρ ἀτρεμίζον, ἀρξάμενον μὲν ἐκ τούτου
κινεῖσθαι τὸ ὕδωρ, ἐν κύκλῳ δὲ τὴν κίνησιν ἐκτεῖνον, ὥσπερ εἰς κέντρον τὸ πλῆξαν. ὅταν οὖν ὑφ' ἕνα καιρὸν
εἰς διαφέροντας τόπους ἀτρεμίζοντος ὕδατος, ἐμβληθέντες δύο λίθοι, γεννήσωσι δύο κύκλους δι' ἀλ-
λήλων φερομένους, ἐναντίας ὄψει κινήσεις ἐν ἅπαντι μορίῳ τοῦ ὕδατος. ὅθεν καὶ ἀπορίαν παρέχει τὸ
φαινόμενον τοῦτο καὶ αὐτοῖς τοῖς φυσικοῖς ἀνδράσιν, εἰ θ' ἕτερα μόρια πρὸς ἑκατέρας τῶν κινήσεων. εἴ-
τε καὶ ταὐτὰ κινεῖται πρὸς ἀμφοτέρων. ὅτι μὲν γὰρ οὐχ ἵστησιν ὁ κύκλος τὸν κύκλον, οὔτε κωλύει φέ-
ρεσθαι πρόσω, προδήλως ὁρᾶται. ταὐτὸν δὴ τούτῳ νόει μοι ὅταν ὑφ' ἕνα καιρὸν ἐμβάλλωμεν εἰς μὲν ψυ-
10 χρὸν ὕδωρ τοὺς πόδας, εἰς δὲ θερμὸν τὰς χεῖρας. εἰς ὅλον μὲν γὰρ τὸ σῶμα τοῦ παιδὸς ἑκατέρου διέρχε-
ται ἡ κίνησις, ἀπαντῶσι δὲ ἀλλήλαις ὑπεναντίαι. διαφέρει δὲ ἴσως οὐδὲν, οὐδ' εἰ μὴ τὴν ἐναντίαν ἴοιεν,
ἀλλ' ἡ μὲν ἀπὸ θατέρου τῶν ποδῶν, ἡ δ' ἀπὸ θατέρου τὴν ὁρμὴν λαβοῦσα, προσέρχοιντο. τηνικαῦτα γὰρ
οὔτε μηδὲν πάσχειν ὅλον τὸ σῶμα δυνατὸν εἰπεῖν, οὔθ' ὑπὸ θατέρου μόνον πάσχειν. καὶ γὰρ πάσχει σα-
φῶς, καὶ ὑπ' ἀμφοῖν πάσχει θερμαινόμενόν τε ἅμα καὶ ψυχόμενον, ὥσπερ οἶμαι κἀν ταῖς λειπυ-
ρίαις, καὶ τοῖς ἠπιάλοις συμπίπτει πυρετοῖς, πλὴν οὐκ ἔξωθέν γε ἐν ἐκείνοις, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ σώματος ἥ τε
τῆς ψύξεως καὶ ἡ τῆς θέρμης ὁρμᾶται διάθεσις. εἰ δὲ μηδὲ νῦν ἕπηταί τις τῷ λεγομένῳ, ἀλλ' ἐκ τοῦ λε-
χθησομένου ῥᾷστον αὐτῷ τὴν πεῖραν λαβεῖν. καὶ γὰρ οὐδὲ πόρρω τῶν ζητουμένων ἐστὶν, ὅλως ἐξ αὐτῶν τι
τῶν τῆς γλώττης ὑπάρχει παθῶν. εἰ γὰρ ἀναμίξας ἀκριβῶς ἴσον ἀψινθίου καὶ μέλιτος ὄγκον, ἐνθείης
τῇ γλώττῃ, γλυκύπικρον, ὥσπερ οἱ ποιηταὶ τὸν ἔρωτα προσαγορεύουσι, φανεῖταί σοι τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν.
20 οὐκ ἐν ἄλλῳ μέν τινι χρόνῳ μέλιτος αἰσθανομένης τῆς γλώττης, ἐν ἄλλῳ δὲ ἀψινθίου, οὔτε θατέρου μόνου,
ἀλλὰ διὰ παντὸς ἀμφοῖν, ἀήθη τινὰ μίξιν μεμιγμένην. τοιόνδε τι γίγνεται κἀν τῷ συνελθεῖν εἰς ἕνα χυ-
μὸν αὐστηρὸν καὶ νιτρώδη δύναμιν, ἤτοι τῆς φύσεως αὐτῆς ἀναμιξάσης, ἤ τινος ἰατροῦ συνθέντος. ἥ τε γὰρ
γλῶττα τῆς ἑκατέρου τῶν χυλῶν ποιότητος ὑφ' ἕνα χρόνον αἰσθάνεται. καὶ ὥσπερ αἰσθάνεται, δηλο-
νότι καὶ διατίθεται κατὰ τὰς οἰκείας αὐτῶν δυνάμεις. ἕκαστόν τε τῶν ἄλλων τοῦ σώματος μορίων, ἀνάγ-
κη πάσχειν ὡσαύτως, εἰ καὶ μὴ τῶν ποιοτήτων αἰσθάνηται. οὐ γὰρ δὴ τῷ γε πάσχειν ἢ μὴ, διαφέρειν τῶν
ἄλλων ὑποληπτέον τὴν γλῶτταν, ἀλλὰ τῷ μὴ λανθάνειν αὐτὴν μηδὲν τῶν οἰκείων παθῶν, ἀκριβείᾳ δυ-
νάμεως αἰσθητικῆς. συντελεῖ μὲν οὖν εἰς τοῦτο καὶ ἡ μανότης αὐτῆς. ῥᾷον γὰρ, εἰς τὸ βάθος οἱ χυλοὶ κα-
τιόντες, ἐνεργοῦντές τε περὶ τὰ μαλακὰ τῶν μορίων, ἰσχυρὰν μὲν τὴν διάθεσιν, ἐναργεστέραν δὲ καὶ τὴν
αἴσθησιν αὐτῆς ἀπεργάζονται. ἀλλ' ἡ μείζων δύναμις, ἐν τῷ τῆς αἰσθήσεως ἐστὶν ἀκριβεῖ μᾶλλον, οὐκ ἐν τῷ
30 τῆς διαθέσεως ἰσχυρῷ. τὸ μὲν γὰρ τῆς διαθέσεως ἰσχυρὸν, οὐδὲν ἧττον κἀν τοῖς ἡλκωμένοις γίγνεται μορίοις. ἀλλὰ
τῷ τὴν ἀκρίβειαν τῆς αἰσθήσεως ἀπεῖναι, λανθάνουσιν αἱ τῶν χυλῶν ποιότητες. ἔνεστι μέντοι καὶ κατ' ἐκεῖνα
καὶ πρὸ ἐκείνων ἔτι, μήπω τοῦ δέρματος ἡλκωμένου συλλογίσασθαι τὴν μικτὴν ἐνέργειαν ἐκ τῶν ἐναντίων
δυνάμεων, ἅμα τοῖς σώμασιν ἐγγινομένην. εἰ γὰρ ἐνθείης φλεγμαίνοντι μορίῳ στρύχνου χυλὸν, ὄψει πυκνού-
μενον αὐτὸ καὶ πιλούμενον, καὶ τὰς διαπνοὰς ἐπεχομένας. ὥστ' εἰ καὶ μέχρι πλείονος οὕτω ποιήσαις,
οὐδ' ἐρυθρὸν ἔτι φυλάξαις τὸ μόριον, ἀλλ' ἤτοι πελιδνὸν, ἢ μέλαν ἐργάσῃ, ὁποῖόν τι κἀν τοῖς ἐρυσιπέ-
λασι ποιοῦσι συνεχῶς οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα μελαίνουσι καὶ σκληρύνουσιν ἐν τῷ χρό-
νῳ, καταψύχοντες ἀμέτρως. εἰ τοίνυν μὴ στρύχνον, ἀλλ' ἀνθέμιδα κατὰ τοῦ φλεγμαίνοντος ἐνθείης μέ-
ρους, ὄψει πάντα τἀναντία πάσχον αὐτό. καὶ γὰρ ἀραιὸν, καὶ κεχυμένον, καὶ μαλακὸν, καὶ χλιαρὸν
ἔσται, καὶ διαπνευσθήσεται πολὺ τοῦ κατ' αὐτὸ περιττοῦ, καὶ πελιδνὸν, καὶ μέλαν οὐδέποτ' ἔσται, κἂν πολ-
40 λαῖς ἐφεξῆς ἡμέραις χρήσῃ τῷ χαμαιμήλῳ. χεῖν γὰρ τοῦτο πέφυκε καὶ διαφορεῖν, οὐ συνάγειν, οὐδὲ πυ-
κνοῦν, οὐδ' εἴργειν τὰς διαπνοάς. ὅτι μὲν οὖν ἐστὶν ἐναντίας δυνάμεως τῷ στρύχνῳ τὸ χαμαίμηλον ἐκ τῶν-
δε δῆλον. ὅτι δ' εἰ κἂν μίξαις ἄμφω, σαφῶς τὰς ἑκατέρου θεάσῃ δυνάμεις, ἐγὼ μὲν πειραθεὶς σοι λέγω,
βουλοίμην δ' ἂν καὶ σὲ διὰ τῆς πείρας αὐτῆς εἰς γνῶσιν ἀφικέσθαι τοῦ γιγνομένου μᾶλλον, ἢ διηγουμένῳ
μοι πιστεῦσαι. τοῦτο μὲν οὖν οἶδα ὅτι ποιήσει πᾶς ὡς ἂν ἀληθείας ὑπάρχῃ ἐραστής. χρὴ δὲ ὡς * ἤδη πεφη-
νότα τὸν ἐφεξῆς λόγον ἐμὲ περαίνειν. εἰ γὰρ ἐντιθέντων ὁμοῦ στρύχνου τε καὶ ἀνθέμιδος, οὔθ' οὕτως πυ-
κνὸν, καὶ σκληρὸν, καὶ περιτεταμένον, καὶ πελιδνὸν. ὡς εἰ καὶ στρύχνῳ μόνον ἐχρῆτό τις, οὔθ' οὕτως ἀ-
ραιὸν, καὶ μαλακὸν, καὶ χλιαρὸν, καὶ ἐρυθρὸν ὡς εἰ καὶ χαμαιμήλῳ μόνον ἐχρῆτό τις, ἀλλὰ τὴν μέσην
ἑκατέρων τῶν εἰρημένων διάθεσιν ὁρᾶται λαμβάνον τὸ μόριον, εὔλογόν ἐστιν ἀμφότερα τὰ φάρμακα κατὰ
τὴν ἑαυτῶν ἐνεργῆσαι δύναμιν. εἴτε γὰρ μηδέτερον ἔδρασεν, ἀλλ' ἡσύχασεν ἄμφω, τὴν ἐξ ἀρχῆς ἂν ἐφύλατ-
50 τε τὸ μέρος διάθεσιν. ὡς εἰ καὶ μηδὲν ὅλως ἐπεθήκαμεν, εἴτε τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν ἐνήργησε, τὸ δὲ ἕτερον ἐνι-
κήθη τελέως, οὐκ ἂν τὴν μέσην διάθεσιν, ἀλλὰ τὴν ἑτέραν τῶν ἄκρων ἐπεπόνθει τὸ μέρος. καὶ μὴν εἴπερ ἑκά-
τερον ἐνήργησεν, ἦν δὲ ταῦτα ἐναντία ταῖς δυνάμεσιν, ἔπασχε δὴ τἀναντία κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τὸ σῶμα.
οὐ γὰρ δὴ μερισάμενά γε τοὺς χρόνους ἐνήργησεν, ὥστε εἰ τύχοι δι' ὅλης ἡμέρας ἐντεθέντων ἀμφοῖν, ἐν μὲν
ταῖς πρώταις ὥραις θάτερον τῶν φαρμάκων, ἐν δὲ ταῖς ὑπολοίποις θάτερον ἐνεργῆσαι. ληρώδης γὰρ ἡ ὑπό-
θεσις αὐτὴ καὶ πάσης οὐκ ἀποδείξεως μόνον, ἀλλὰ καὶ πιθανότητος ἔρημος. οὐκοῦν οὕτως συνέβη χυθῆναι
τε καὶ συναχθῆναι τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν, ὡς τοῖς λουσαμένοις μὲν ἐν βαλανείῳ, μετὰ ταῦτα δ' εἰς ψυχρὸν ὕ-
δωρ ἐμβᾶσιν,

δωρ ἐμβάσιν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς εἰ τῷ λουομένῳ προσραίνοις ὕδατος ψυχροῦ. οὕτω γὰρ οὐκ ἐν διαφέρουσι χρό-
νοις, ἀλλὰ καθ᾽ ἕνα, τἀναντία πείσεται. ὡς οὖν ἐπὶ τῶν συνθέτων φαρμάκων οὐδέν ἐστι θαυμαστὸν ἐναντίας ἅμα
διαθέσεις ἐγγίγνεσθαι τοῖς σώμασιν, οὕτως οὐδ᾽ ἐπὶ τῶν ἁπλῶν ὅταν καὶ ταῦτα πρὸς μὲν τὴν ἄλλην
αἴσθησίν τε καὶ διάγνωσιν ἁπλᾶ φαίνηται, πρὸς δὲ τὴν φύσιν αὐτὴν ὑπάρχῃ σύνθετα. καὶ μὴν δὴ καὶ
ὡς ἐφ᾽ ὧν ἡμεῖς αὐτοὶ συντίθεμέν τι, καὶ μίγνυμεν, ἐνίοτε μὲν εἰ οὕτως ἔτυχε πλέονα μὲν τὸν στύφοντα
χυλὸν ἐμβάλλοντες, ἐνίοτε δὲ τὸν γλυκὺν, ἢ πικρὸν, ἢ ἁλυκὸν, ἢ δριμὺν, ἤ τινα ἕτερον τῶν ἐναντίων, ἐνίο-
τε δ᾽ ἴσους ἀμφοτέρους, οὕτως ἐγχωρεῖ καὶ τὴν φύσιν ἐν δένδροις, καὶ θάμνοις, καὶ πόαις, καὶ ζώοις, καὶ
κατ᾽ αὐτὴν τὴν γῆν μιγνύναι τοὺς ἐναντίους χυμοὺς, ἢ τοῖς ὄγκοις, ἢ ταῖς δυνάμεσιν. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ τὸν
ἕτερον ἐπικρατέστερον ὥστε καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν ἐν μὲν ταῖς ἴσαις μίξεσιν, ὁμοίας ὑπάρχειν,
10 ἐν δὲ ταῖς ἀνίσοις διαφερούσας, μὴ τοίνυν ὥσπερ εἴρηται καὶ πρόσθεν ἤδη ταὐτὸν εἶναί τις ὑπολαμ-
βανέτω περί τε στύφοντος χυλοῦ διαλέγεσθαι καὶ περὶ στύψεως αὐτῆς. ἡ μὲν γὰρ στύψις ἓν ἁπλοῦν
νοεῖται πρᾶγμα. τὸ δὲ στῦφον σῶμα, διττόν ἐστιν ὥσπερ καὶ θερμαῖνον, τὸ μὲν ἁπλοῦν καὶ ἄκρον οἷον περ
τὸ πῦρ, τὸ δ᾽ ἐπικρατείᾳ θερμότητι, οἷον τὸ αἷμα. καὶ στῦφον ἤδη τὸ μέν ἐστιν ἄκρον, οἷον εἰ τύχοι στυπτηρία
καὶ μελαντηρία, καὶ κηκὶς, καὶ ῥοῦς, τὸ δὲ τῷ μετέχειν τι, καὶ τῆς στυφούσης ποιότητος, οἷον ἄπιόν τε, καὶ
οἶνος καὶ μῆλον, καὶ ῥόδον, ὀλίγιστον γὰρ τὸ στῦφον ἐν πολλαπλασίῳ τῷ μὴ τοιούτῳ μέμικται κατὰ τὸ
ῥόδον ὥστε καὶ τῆς στύψεως ἔργα βραχέα κατὰ λόγον ἐστὶν, ἄχρι τοῦ μὴ διαλύεσθαι τῶν ὁμιλούντων αὐτῷ
σωμάτων τὸν τόνον, ὑπὸ τῆς ἐν τῷ ῥόδῳ χαλαστικῆς δυνάμεως. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, ἄκος αὐτὸ φλεγμονῶν
ὑπάρχειν, καὶ μάλιστα, ἐν ἐπιδόσει τε καὶ αὐξήσει. μᾶλλον δὲ καὶ ἀρχομένων ἔτι. Τὸ δὲ ῥόδινον ὡς
ἂν ἐλαίου τε, καὶ ῥόδου μεταξὺ τὴν φύσιν ὑπάρχον ἐν ταῖς αὐξήσεσι τῶν φλεγμονῶν ἄριστον ἐστὶ φάρ-
20 μακον. αὐτὸ μὲν γὰρ τοὔλαιον ἐν ταῖς ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν χρηστὸν, ὡς ἥ τε πεῖρα δείκνυσι, καὶ τοῖς
τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἐροῦμεν τὴν αἰτίαν, τὸ δὲ ῥόδινον ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ἁπλῶν ἐξ ὧν
εὐλόγως κραθὲν, ἐν τῷ μεταξὺ καιρῷ τὴν ὠφέλειαν ἐπιδείκνυται. κατὰ μὲν γὰρ τὰς ἀρχὰς, ἀποκρούεσθαι
χρὴ μᾶλλον, καὶ στέλλειν τὰς ἐπιρροίας. κατὰ δὲ τὰς ἀκμὰς, ἀδήκτως διαφορεῖν. κατὰ δὲ τὰς ἐπιδόσεις
ἀποκρούεσθαί τε ἅμα καὶ διαφορεῖν ὃ χωρὶς μὲν τῶν προειρημένων λογισμῶν ἀκούσας τις ἴσως ἀπιστή-
σειεν. νυνὶ δ᾽ οὐκ οἶδα εἴ τις οὕτως ἐστὶν ἀνέες, ὡς μήπω πεπεῖσθαι τῷ λόγῳ. καὶ γὰρ τὰς ἐνδείξεις ἐν ταῖς ἀ-
ναβάσεσι τῶν φλεγμονῶν, ἀναγκαῖον ἐναντίας ὑπάρχειν. ἀθρόως γὰρ ἀπὸ τῶν στυφόντων καὶ συναγόν-
των τὴν οὐσίαν, ἐπὶ τὰ χαλῶντα, καὶ χέοντα μεταβαίνειν ἄτοπον, ἔν τε τῷ μεταξὺ τῆς ἀκμῆς τε, καὶ ἀρχῆς
αὐξανομένων ἔτι τῶν νοσημάτων, οὔθ᾽ ἁπλῶς ἀποκρούεσθαι δίκαιον ὡς ἐν ἀρχαῖς. οὔτ᾽ ἤδη διαφορεῖν ὡς ἐν ἀκ-
μαῖς. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἡ κατάστασις τοῦ πάθους μέση τῶν ἐναντίων ἐστίν. οὕτως χρὴ καὶ τὴν ἴασιν μέσην εἶναι,
30 μήτε στύφουσαν ὡς ἐν ταῖς ἀρχαῖς, μήτε διαφοροῦσαν, ὡς ἐν ταῖς ἀκμαῖς. καὶ * δὴ ἅπαν τὸ μέσον ἐκ τῶν
ἐναντίων μικτὸν ἐστιν. ἤτοι δι᾽ ὅλων ἀλλήλοις κεραννυμένων αὐτῶν, ἢ κατὰ σμικρὰ μόρια καὶ τὴν αἴσθησιν
ἐκφεύγοντα τῶν παρακειμένων. εἴτ᾽ οὖν οὕτως εἴτ᾽ ἐκείνως βούλει κεκρᾶσθαι τὸ ῥόδινον ἐκ τῶν ἐναντίων,
ἐμοὶ μὲν οὐδὲν διαφέρει. δείκνυται γὰρ ἑκατέρως τὸ προκείμενον. οἶδα δὲ ὅτι τοῖς περὶ τούτων λογισμοῖς
ἅπασιν, οἷς τε ὁ Θεόφραστος ἔγραψε, καὶ οἷς ἡμεῖς ἐν ὅλῃ τῇδε τῇ πραγματείᾳ λέγομεν, ἐπὶ πλέον ὁμι-
λήσας, εὑρήσεις τὸν δεύτερον τρόπον τῆς μίξεως. καὶ μὴν, καὶ τὸ δύεσθαι, κατὰ τοῦ βάθους, καὶ μᾶλλον ὑγραί-
νειν ἐλαίου τὰ ξηρὰ τῶν σωμάτων, ὑπάρχει τῷ ῥοδίνῳ, καί τινας οἶμαι τεθεᾶσθαι σε πολλάκις ἀνατρί-
βοντας ῥοδίνῳ τὰς πυκνὰς τῶν δερματίνων ἐφεστρίδων. ἔλαιον γοῦν καὶ ὑδρέλαιον οὐ τέγγει καλῶς αὐ-
τὰς ἁδρομερέστερον ὑπάρχον, ἢ ὡς εἴσω δύεσθαι δύνασθαι. τῷ δὲ ῥοδίνῳ συμβέβηκε πρὸς τοῖς ἄλλοις
οἷς ἔχει, καὶ τὴν στύψιν ὀλίγην οὖσαν, οὐ σμικρὰ συντελεῖν εἰς τοῦτο. τὰ μὲν γὰρ σφοδρῶς αὐστηρὰ καὶ στρυ-
40 φνὰ, πυκνοῦντα τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν, εὐθὺς ἅμα τῷ προσπίπτειν αὐτῇ, κωλύει τὰς ὑγρότητας εἴ-
σω φέρεσθαι. τὰ δ᾽ ἐπ᾽ ὀλίγον μὲν στύφοντα, τὸ πλεῖστον δ᾽ ἐν αὐτοῖς ἔχοντα λεπτομεροῦς τε ἅμα, καὶ
χλιαρᾶς οὐσίας, οὐχ ὅπως οὐ κωλύεται πρὸς τῆς στύψεως ἐγκαταβαίνειν τῷ βάθει τῶν πλησιαζόν-
των σωμάτων, ἀλλὰ καὶ συνεργεῖται μᾶλλον ὑπωθούμενα πρὸς αὐτῆς. ὅσα μὲν γοῦν ἁπλῶς ἐστι λεπτο-
μερῆ καὶ θερμὰ διαφορεῖ μᾶλλον ἐκ τῶν σωμάτων οἷς πλησιάζει τὰς ὑγρότητας, καὶ οὐ προστίθησιν
ἑτέρας. ὅσα δὲ παχυμερῆ τε ἅμα καὶ ψυχρὰ, τὴν ἀρχὴν οὐδ᾽ εἰσάγειν οὐδὲ μίαν ὑγρότητα πέφυκεν.
ἐν οἷς δ᾽ ἐστὶν ὑγρότης, χλιαρά τε ἅμα καὶ λεπτομερὴ, ταῦτ᾽ οὐδὲν κωλύει, διὰ μὲν τὸ λεπτομερές τε ἅμα
καὶ χλιαρὸν τῆς οὐσίας ἑτοίμως κινούμενα διεξέρχεσθαι τοὺς πόρους τῶν κινουμένων σωμάτων. ὅτι
δὲ οὐχ ἱκανῶς θερμαίνει, δῆλον ἐκ τοῦ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς ὑγρότητα μὴ διαφορεῖν. εἰ δὲ πρὸς τῷ
τοιαῦτα τυγχάνειν ὄντα, καὶ βραχείας τινὸς μετέχει στύψεως, οἵας ἐπωθεῖν τε, καὶ πρὸς τὸ βάθος
50 ὅσον ἔφθασεν εἰσδῦναι τοῖς πόροις λεπτομερὲς, σφίγγειν τέ πως καὶ πυκνοῦν τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν.
πάντων ταῦτα τῶν ὑγραινόντων ἄριστα δραστήρια. ἡ μὲν γὰρ στύψις ἀποκλείει φθάνουσα τοὺς πόρους
εἰς ἑαυτήν τε συνάγουσα καὶ πιλοῦσα τὴν πλησιάζουσαν οὐσίαν, ἐμποδὼν ἵσταται τοῖς τέγγειν πεφυκόσιν.
ἡ δὲ οὕτως ἀσθενὴς ὡς ἐν τῷ ῥοδίνῳ νικωμένη μᾶλλον ἢ νικῶσα, φθάσαι μὲν οὐχ οἵα τέ ἐστι τὰ λεπτομερῆ καὶ
λεπτὰ τοῦ ῥοδίνου μόρια, δυνόντων δ᾽ εἰς τὸ βάθος ἐκείνων, ἐνεργεῖν ἄρχεται περὶ τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν.
πιλοῦσα καὶ συνάγουσα καὶ πυκνοῦσα καθ᾽ ὅσον οἵα τέ ἐστιν. ἐξ ὧν ἀνάγκη προωθεῖσθαι μὲν εἴσω τὰ φθάσαντα
τοῖς πόροις εἰσδῦναι σμικρομερῆ σώματα. κωλύεσθαι δὲ ἔξω παλινδρομεῖν ἀποκλεισθέντων τῶν πόρων.

Εἰς δὲ δὴ τὰ τοιαῦτα τῶν ἔργων, καὶ ἡ τῶν ἡμετέρων σωμάτων ἔμφυτος θερμότης, οὐ σμικρὰ συνεργά-
ζεται. καὶ γὰρ εἴσω τε πρὸς ἑαυτὴν ἐπισπᾶται, καὶ λεπτύνει καταθραύουσα. ταύτῃ καὶ τὰ φύσει ψυ-
χρὰ φάρμακα τὰ δηλητήρια καλούμενα κώνειον, καὶ μήκων, καὶ ὑοσκυάμου σπέρμα, καὶ μανδραγόρας, καὶ
ὅσα ἄλλα τοιαῦτα, θᾶττόν τε καὶ μᾶλλον ἐν ταῖς θερμαῖς φύσεσιν ἐνεργεῖ. καί σοι καὶ τοῦτο τῶν ἀπό-
ρων ὑποληφθὲν ἂν εἶναι προβλημάτων, εἰ μὴ ῥᾳθύμως προσέχοις τοῖς λεγομένοις, ἑτοίμως ἕξει τὴν
λύσιν. εἰ γὰρ δὴ τὸ μὲν ἀποκτεῖναι τοῖς τοιούτοις ἀδύνατον εἰ μὴ καὶ τὴν καρδίαν αὐτὴν καταψύξαιεν, εἴ-
σω δήπου βαδίζειν αὐτὰ χρὴ καταθραυόμενα καὶ λεπτυνόμενα. τοῦτο δ' ἐκ μὲν τῆς οἰκείας οὐκ ἔχει
φύσεως. ἀδρομερῆ τε γάρ ἐστι καὶ δυσκίνητα, καὶ τὴν εἰς λεπτὰ τομὴν, καὶ πρόσω φορὰν, ἐξ αὐτῶν οὐκ
ἄν ποτε σχόντα, ἐπικτήτου τέ τινος δεῖται θερμότητος τεμνούσης, καὶ λεπτυνούσης, καὶ καταθραυού-
10 σης εἰς μικρὰ, καὶ οἷον ποδηγούσης τε καὶ παραγούσης, εἰς τοὺς κατὰ λεπτὸν πόρους ἁπάντων τῶν μορίων.
ἕως ἂν οὖν ἀπορῇ τοιαύτης, μέλλει, καὶ βραδύνει τοῖς τε μεγάλοις τῶν πόρων ἰσχόμενα καὶ ταῖς φλεψὶ, καὶ
ταῖς ἀρτηρίαις οἷον ἐνισχόμενα, καί πού τι καὶ τῷ χρόνῳ κατὰ τὴν πολλὴν ἄλην, ὑπὸ τῶν ἐν αὐταῖς
χυμῶν ἀντιπάσχοντα. δέδεικται γὰρ ἤδη πολλάκις, ὡς εἰς ἄλληλα αἱ ποιότητες πᾶσαι δρῶσι κατά
τι. καὶ λίθος ἔπαθεν ὑπὸ συνεχοῦς πληγῆς ὕδατος σταλαγμοῦ, καὶ ξίφος ἠμβλώθη, τέμνον κηρὸν,
ἐπιδέδεικταί τε ταῖς ἐν τοῖς ζώοις ἐνεργείαις, ὑπὸ τῶν στερεῶν σωμάτων ἐν αὐτοῖς γίγνεσθαι. ἐπειδὰν
μηδέπω ταὐτ' ᾖ κατεψυγμένα πρὸς τῶν ψυχόντων φαρμάκων, ἀναγκαῖόν ἐστι περιεῖναι τῷ ζώῳ, οὐ κα-
ταψύχεται δὲ πρὶν εἰς τοὺς οἰκείους αὐτῶν πόρους ἐνδῦναι. τοῦτο δ' ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπάρχει τοῖς ἀδρομε-
ρέσι, καὶ ψυχροῖς φαρμάκοις, εἰ μὴ τύχῃ τοῦ ποδηγοῦντος. ποδηγεῖ δὲ ὡς τὸ μὲν πρῶτον αἴτιον, ἡ ὁλκὴ τῶν
ἀρτηριῶν. ἐδείχθησαν γὰρ ἐν τῷ διαστέλλεσθαι πᾶν ἕλκουσαι τὸ πλησιάζον, ὡς δὲ τὸ δεύτερόν τε καὶ ὑλι-
20 κὸν, ἡ λεπτομέρεια τῆς οὐσίας, ἣν ἐξ ἑαυτῶν οὐκ ἔχοντα τὰ ψυχρότερα, καὶ παχυμερέστερα φάρμα-
κα, δεῖται τῶν παρεξόντων. ὅσα τοίνυν ἐστὶ τῶν σωμάτων ψυχρὰ ταῖς κράσεσι, τήν θ' ὁλκὴν τῶν ἀρτηριῶν
ἀσθενεστέραν ἔχει ταῦτα τῶν θερμῶν, ἐδείχθη γὰρ καὶ τοῦτο, καταθραύειν ταχέως εἰς μικρὰ τὰς τῶν
φαρμάκων οὐσίας ἀδυνατεῖ, κἀκ τούτου βραδῦνον τὸ φάρμακον, ἐν τῷ χρόνῳ τι καὶ αὐτὸ πάσχειν εἰ-
κός. ὥστ' ἔστιν ὅτε καὶ πεφθῆναι, καθάπερ καὶ ὁ τῆς θριδακίνης χυλός. ἐν γὰρ τῷ χρόνῳ καὶ οὗτος πέττε-
ται. φθάσας δὲ εἰς τὴν καρδίαν ἀκραιφνὴς ἐξικέσθαι, παραπλησίως ἀναιρεῖ κωνείῳ. πάσχουσι δὲ τοῦτο
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες σφοδρῶς ψύχοντες χυλοί. εἰ γὰρ μὴ δυνηθεῖεν τάχει διαφθεῖραι, τοὐντεῦθεν ἤδη
παντάπασιν ἄπρακτοι καθίστανται. τοῖς δὲ κατὰ διάβρωσίν τε, καὶ σῆψιν ἀναιροῦσιν, ἰσχυροῖς ὑπάρ-
χει γίγνεσθαι χρονίζουσι. σήπεται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ πάντα, καὶ ἔτι μᾶλλον, ἐν ὑγρῷ, καὶ θερμῷ χωρίῳ.
δεόντως οὖν, οἷς μὲν ἐκ τοῦ ψύχειν ἡ βλάβη, τὸ τάχος τῆς ἐνεργείας εἰς ὄλεθρον συντελεῖ. θερμαινό-
30 μενα γὰρ τῷ χρόνῳ τὴν δύναμιν ἣν τὸ δρᾶν εἶχεν, ἀπόλλυσιν. οἷς δ' ἐκ τοῦ σήπεσθαι τὸ δρᾶν ἐστὶν, αὐξάνει
τὴν ἐνέργειαν ὁ χρόνος, ὅτι καὶ τὴν σῆψιν. ἀπολέσθαι μὲν γὰρ ζῶον οὐκ ἐγχωρεῖ οὐδὲν, ἄνευ τοῦ παύσα-
σθαι τὴν καρδίαν ἐνεργοῦσαν, οὐκ ἐνδέχεται δὲ παύσασθαι ταύτην ἄνευ μεγίστης τινὸς δυσκρασίας. οὐ
γὰρ δὴ ἁπλῶς θερμοτέρα τοῦ δέοντος εἰς ὅσον ἔτυχεν, ἢ ψυχροτέρα γενηθεῖσα, παύσεται κινουμένη.
κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, οὐδ' εἰ ξηρὰ μετρίως, ἢ ὑγρὰ γένοιτο. χεῖρον μὲν γὰρ ἐνεργήσει διὰ τὰς τοιαύ-
τας δυσκρασίας. ἀκίνητος δὲ οὐκ ἔσται πρὶν ἐξαίσιόν τινα θερμασίαν, ἢ ψύξιν, ἢ τῶν ἄλλων τινὰ τῶν δρα-
στικῶν ποιοτήτων ἀναδέξασθαι. παραπλήσιον δέ τι συμβαίνει τοῖς κατὰ ψύξιν ἀναιροῦσι φαρμάκοις, ὅ-
ταν ἐν τῷ πρὸς τὴν καρδίαν ἔρχεσθαι βραδύνῃ, τῷ πολλάκις ἐπὶ τῶν ὑγρῶν τε, καὶ χλωρῶν ξύλων
γιγνομένῳ. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα, πολλὰ μὲν ἀθρόως ἐπιτιθέντα τῷ πυρὶ, κατασβεννύουσιν ἐν τάχει. πε-
ριτεθέντα δ' ἐν κύκλῳ πάντα καὶ προξηρανθέντα, καὶ προθερμανθέντα, κἄπειτα τιθέμενα κατ' ὀ-
40 λίγον, οὐ μόνον οὐ κατασβεννύουσιν, ἀλλὰ καὶ τροφὴ γίγνεται τοῦ πυρός. οὕτως οὖν καὶ τὸ κώνειον, ἄνθρω-
πον μὲν ἀναιρεῖ τῇ τε τῶν πόρων εὐρύτητι καὶ τῷ πλήθει τῆς θερμότητος, καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς τῶν ἀρτη-
ριῶν ὁλκῆς, ἰσχυρὸν ἔτι πρὸς τὴν καρδίαν ἀφικνούμενον. οὐκ ἀναιρεῖ δὲ τοὺς ψᾶρας ἐπὶ τοῖς ἐναντίοις
αἰτίοις, ἐπεχόμενόν τε καὶ βραδῦνον, καὶ φθάνον ἐν τῷ χρόνῳ προπέττεσθαι καὶ προπαρασκευάζεσθαι, κα-
θάπερ ἑστίᾳ τινὶ τῇ καρδίᾳ προθερμαινόμενον. ὡς ἔξω τὸ ξύλον, ὥστε οὐδὲ τοῦτο θαυμαστὸν οὐδὲ ἄπορον.
ἀλλ' ὅτι καὶ ταῖς θριδακίναις ὑπάρχει. τρέφουσι γὰρ αὗται τοὺς ἀνθρώπους ἐσθιόμεναι συμμέτρως.
εἰ δὲ καὶ θλίψας αὐτὸν τὸν χυλὸν, καταρροφήσειέ τις δαψιλῆ, τὸν αὐτὸν τρόπον τεθνήξεται τοῖς τὸ κώ-
νειον ἢ μηκώνειον προσενηνεγμένοις. ὡς οὖν ἡ θριδακίνη, φθάσασα μὲν ἀποψύξαι τὴν καρδίαν ἀναιρεῖ,
πεφθεῖσα δὲ τροφὴ γίνεται τοῦ ζώου, κατὰ τὸν αὐτὸν οἶμαι τρόπον, καὶ τὸ κώνειον, ἄνθρωπον μὲν ἀναιρεῖ
τῷ φθάνειν, ψᾶρας δὲ τρέφει τῷ βραδύνειν. ἀναιρήσει δὲ οὐδὲ ἄνθρωπον, ἂν ὀλίγον ληφθείη. καὶ τοῦτο καὶ
50 ἡ ἀττικὴ γραῦς ἔδειξεν ἣν ἅπαντες μνημονεύουσιν, ἀπ' ἐλαχίστου μὲν ἀρξαμένη κωνείου, προελθοῦσα
δὲ ἀλύπως ἐπὶ πλῆθος ἱκανόν. ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ ἐνικήθη τὸ βραχὺ δι' αὐτὴν τὴν ὀλιγότητα. τῷ δ' ἐ-
θισμῷ σύμφυτον ἐγένετο, καὶ οὐ νῦν καιρὸς ἀποδιδόναι τὴν αἰτίαν τοῦ πλεῖστον δύνασθαι τὰ ἔθη, καὶ φύ-
σεις ἐπικτήτους, ὥσπερ οὖν εἴρηται πρὸς τῶν παλαιῶν, ὑπάρχειν. οὕτω γὰρ ἄν μοι τὸ πάρεργον μεῖ-
ζον τοῦ ἔργου γένοιτο, πρὸς τῷ καὶ γεγράφθαι κατὰ μόνας ὑπὲρ αὐτοῦ. συνάπτειν δὲ χρὴ καὶ περαί-
νειν τὸν ἐνεστῶτα λόγον. Τῶν τοίνυν ἀναιρούντων κατὰ ψύξιν φαρμάκων οὐδὲν ὑπάρχει τῷ γένει
δηλητήριον, ἀλλὰ τῷ ποσῷ μόνον. ἐπὶ δέ γε τῶν διαβιβρωσκόντων τε καὶ σηπόντων καὶ θερμαινόν-

των, οὐχ ὡσαύτως

των, οὐχ ὡσαύτως ἔχει. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται. ὅσα δὲ τῷ ψύχειν ἀναιρεῖ, ταῦτα
οὐκ ἀναιρήσει, σμικρὰ τῷ πλήθει ληφθέντα, καθάπερ οὐδ' εἰ πολλῇ φλογὶ, βραχὺ καταχέαις ὕδωρ, ἢ ξύ-
λον ἐπιθείης ὑγρόν τε καὶ χλωρόν. ὥσπερ γὰρ εἰ μὴ θερμασίαν ἔχοι δαψιλῆ καταθραύουσάν τε καὶ πο-
δηγοῦσαν αὐτὸ μέχρι τῆς καρδίας, ἀδύνατον ἀναιρεῖν ἐστὶν, οὕτως εἰ τὸ καταθραῦον αὐτὸ καὶ ποδηγοῦν
ἰσχυρότερον εἴη πολλῷ, τελέως ἐκνικήσει καὶ μεταβαλεῖ. καὶ τροφὴν ποιήσει αὐτῷ τὸ φάρμακον.
Εὐθὺς μὲν οὖν, ἐν τῷ δὲ κἀκείνου μεμνῆσθαι χρὴ τοῦ, καὶ τὰ ψυχρὰ τῇ φύσει φάρμακα, δεόντως ὑπὸ
τῶν ἀρχαίων εἰρῆσθαι δυνάμει ψυχρά. λαμβάνει γάρ πως καὶ ταῦτα τὸ ψύχειν ἐξ ἡμῶν, ὥσπερ καὶ
τὸ θερμαίνειν, τὰ θερμά. εἰ δὲ καθ' ἕτερον μὲν ἐκεῖνα, καθ' ἕτερον δὲ καὶ ταῦτα τρόπον, οὐδὲν διαφέρει. τὸ
γὰρ καθόλου καὶ κοινὸν ἐν ἀμφοτέροις ταυτὸν, ἡ ἀρχὴ τῆς ἀλλοιώσεως, ἐκ τοῦ μέλλοντος πάσχειν σώμα-
10 τος, εἰς τὸ μέλλον δρᾶσαι φάρμακον. ἀλλοιοῦται δὲ τὰ μὲν τῇ δυνάμει θερμὰ, τῷ θερμαίνεσθαι μόνον
ὑφ' ἡμῶν, τὰ δὲ τῇ φύσει ψυχρὰ, τῷ καταθραύεσθαί τε, καὶ κίνησιν προσλαμβάνειν ἐπίκτητον. ἐπεὶ
τοίνυν ὡς ψυχροῖς αὐτοῖς δρᾶν οὐκ ἄνευ τοῦ πάσχοντος σώματος ὑπάρχει, δεόντως εἴρηται δυνάμει ψυ-
χρά. τὸ γὰρ ἐνεργείᾳ ψύχειν ἡμᾶς οὐκ ἔχει τελέως ἐξ αὑτῶν, ἀλλὰ πρότερον ὑφ' ἡμῶν δεῖται παθεῖν
ἵνα ψύξῃ. τότε γὰρ εἰς μικρὰ καταθραυσθῆναι, καὶ τὸ κίνησιν ἐπίκτητον προσλαβεῖν πάθη τῶν φαρ-
μάκων ἐστίν. Τῷ μέντοι βουλομένῳ καλεῖν ἐνεργείᾳ ψυχρὰ καὶ τὰ τοιαῦτα συγχωρητέον, ἐν ὀνό-
ματι λοιπὸν ἐσομένης τῆς διαφωνίας, ἐὰν ὁμολογῆται τὸ πρᾶγμα. δεῖται γοῦν ὡς ἄρτι δέδεικταί μοι
τὰ τοιαῦτα πάντα, θερμοῦ σώματος εἰς τὸ δρᾶσαι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ μηκώνειον καὶ τὸ κώνειον οἴνῳ μι-
χθέντα, θᾶττον ἀναιρεῖν πέφυκεν. ἀλλ' οὐκ ἐν ἁπάσῃ συμμετρίᾳ. παμπόλλῳ μὲν γὰρ ἐλάχιστα κραθέν-
τα, κἂν νικηθείη τελέως, ὀλίγῳ δὲ πολλὰ, ποδηγεῖται μὲν ἐπὶ τὴν καρδίαν, νικᾶσθαι δὲ οὐ δύναται. εἰ
20 δὲ καὶ φθάνοι μέν τις ἤδη πεπωκὼς ὀπὸν μήκωνος ὃς ἀναιρεῖν μὲν πέφυκεν, ἔτι δὲ εἴη ζῶν, εὐλόγως καὶ
τοῦτον ἰᾶται ὁ παλαιὸς καὶ πολὺς οἶνος πινόμενος, καὶ μᾶλλον εἰ τῶν εὐγενῶν εἴη. καὶ γὰρ καὶ θερμαί-
νει μᾶλλον. ὅτι μὲν γὰρ οὔπω κατέψυκται σφοδρῶς ἡ καρδία, δῆλον ἐκ τοῦ ζῆν ἔτι τὸν ἄνθρωπον. ὅτι δὲ
πάντως ἐν τῷ βραδεῖ τῆς ὁδοιπορίας, προμεταβέβληταί πως ἤδη τὸ φάρμακον ὑπὸ τοῦ σώματος ὥς-
περ τὸ χλωρὸν ξύλον, ὅταν ἐγγὺς εἴη κείμενον τοῦ πυρὸς, οὐδὲ τοῦτο ἄδηλον. οἶνος οὖν ἐν τούτῳ θερμὸς
πινόμενος ἄριστον ἴαμα, καὶ ἡμεῖς ἤδη τινὰ κατεψυγμένον ἐσχάτως ἀνεσώσαμεν οἴνῳ λεσβίῳ. δύναιτο
δ' ἂν, καὶ φαλερῖνος καὶ σουρεντῖνος, ἀριούσιός τε καὶ τμωλίτης ὁ αὐστηρὸς, οἵ τε ἄλλοι πάντες θερμοὶ καὶ
ἀκριβῶς οἰνώδεις οἶνοι τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐπιδείξασθαι τῷ λεσβίῳ. καθόλου γὰρ ὅς ἂν ᾖ λεπτὸς μὲν
καὶ διαυγὴς τὴν σύστασιν, κιῤῥὸς δὲ ἢ ξανθὸς τὴν χρόαν, εὐώδης τε κατὰ τὴν ὀσμὴν, κἂν τῷ κεραννύναι
πλείστου δεόμενος ὕδατος, ἱκανῶς θερμαίνειν πέφυκε, καὶ πάντῃ τοῦ σώματος ῥᾳδίως φέρεσθαι. τοιοῦ-
30 τος οὖν οἶνος τῇ φύσει καὶ παλαιὸς τὴν ἡλικίαν, ἀκρατέστερος κεραννύμενος, ἰᾶται καὶ τοὺς ἤδη κατε-
ψυγμένους, οὐχ ὑπὸ μήκωνος ὀποῦ μόνον, ἤ τινος ἄλλου τῶν τοιούτων ψυχόντων φαρμάκων, ἀλλὰ καὶ
τοὺς ἤτοι στομαχικῶς ἢ καρδιακῶς ἐν νόσοις συγκοπτομένους. ὁ δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς ψύχουσι φαρμάκοις πι-
νόμενος, ὑπὲρ τοῦ θᾶττον ἀναιρεῖν οὔτε πολὺς οὗτος ἐστὶν οὔτ' εὐγενὴς, ἀλλ' ὅσον εἰς τὸ καταθραῦσαί τε καὶ
παραπέμψαι μόνον ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτὰ τῇ ῥύμῃ τῆς ἀναδόσεως. Καὶ περὶ μὲν τούτων ἀρκείτω
ταῦτα. ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ σηπεδόνα καὶ διάβρωσιν ἀναιρούντων φαρμάκων ἐρεῖν ὑπεσχόμην
ὡς ἐν τῷ χρόνῳ χείρω γίγνεται, καὶ τῷ γένει φθαρτικὰ τῆς ἡμετέρας ὑπάρχει φύσεως, οὐχ ὡς τὰ ψύ-
χοντα τῷ πλήθει μόνον, ἤδη μοι καιρὸς ἂν εἴη, καὶ περὶ τούτων εἰπεῖν. καὶ γάρ πως καὶ συνῆπται κα-
τά τι, τοῖς περὶ τῶν δυνάμει θερμαινόντων φαρμάκων ὁ λόγος αὐτῶν. εἰκὸς μὲν γὰρ εἶναι τά γε πλεῖ-
στα τῶν τοιούτων ἤδη θερμὰ καὶ κατ' ἐνέργειαν, ἀλλ' ἡμᾶς λανθάνειν, ἢ ὅτι πλείονος αὐτοὶ μετέχομεν θερ-
40 μασίας, ἢ ὅτι παχυμερὴς αὐτῶν ἐστὶν ἡ οὐσία. πάλιν γὰρ τῶν αὐτῶν ἀναμνησθῶμεν, ὡς ἐν τῷ βαλα-
νείῳ ψυχρὸν ἡμῖν φαίνεται τὸ οὖρον. ἀναμνησθῶμεν δὲ καὶ ὡς εἰς δεξαμενὴν θερμὴν ἐνίοτε καταβῆ-
ναι μὴ δυνάμενοι, προκαταβάντες εἰς ἑτέραν ἧττον αὐτῆς θερμὴν, ἀλύπως ἐχρησάμεθα τῇ πρὸς ἀφορ-
τῷ φαινομένῃ. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ πηγαῖον ὕδωρ ἐν χειμῶνι, τοῖς μὲν ψυχρὰς ἔχουσι τὰς χεῖρας φαίνε-
ται χλιαρὸν, τοῖς δὲ ἄλλοις οὐ φαίνεται τοιοῦτον. καθ' ὅλου γὰρ ὡς καὶ πρότερον ἐλέγετο, κατὰ τὴν ἑ-
αυτοῦ διάθεσιν ἕκαστον τῶν σωμάτων αἰσθάνεται τῶν πλησιαζόντων. οὕτω γοῦν ἐὰν μὲν ψυχρὰν ἔχων τὴν
χεῖρα καθήσῃ εἰς σωρὸν πυρῶν, αἰσθήσῃ σαφῶς θερμότητος, ἐὰν δὲ θερμὴν, οὐκ αἰσθήσῃ, σωρῷ μέντοι κό-
πρου περιστερῶν καὶ μάλιστα τῶν ἀγρίων κἂν θερμὴν ἐνθῇς τὴν χεῖρα, σαφοῦς αἰσθήσῃ θερμασίας. οὕ-
τω δὲ καὶ μίσυ, καὶ σῶρυ, καὶ χαλκῖτις, ἰός τε καὶ τίτανος, καὶ ἕτερα μυρία τῶν τοιούτων, εἰς σεσωρευ-
μένοις αὐτοῖς ἐμβάλῃς τὴν χεῖρα, παραχρῆμα σοι φανεῖται θερμὰ, βῶλον μέντοι λαβὼν ἐξ αὐτῶν τι-
50 νὰ, τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ὑπὸ τοῦ ἐκτὸς καὶ περιέξ ἀέρος κατεψυγμένην, εὐλόγως οὐδεμιᾶς αἰσθήσῃ
θερμότητος. καὶ γὰρ τῶν κατεψυγμένων αὐτῆς ἅπτῃ μορίων, καὶ πρὶν εἰς λεπτὰ καταθραῦσαι. κα-
τὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν χειμῶνι πολλάκις, ἢ φρεατιαῖον ὕδωρ, ἢ ἄλλως πηγαῖον, ἐφάνη θερμὸν τοῖς
ἁπτομένοις, ἀλλ' εἰ προθερμήνας τις τὰς χεῖρας ἅπτοιτο, φανεῖται ψυχρὸν, ἕτερά τε μυρία τοιαῦτα
δυνατὸν ἀναμιμνήσκειν ἐστὶν, ἐξ ὧν οὐκ ἄν τις ἀπιστήσειεν, ὡς τὰ δυνάμει θερμὰ τῶν φαρμάκων ὡς πρὸς
ἡμᾶς, ἑτέρῳ γένει ζώων ἐστὶν ἐνεργείᾳ θερμά. Τοῦτο μὲν οὖν οἷον ὁδοῦ τι πάρεργον, λελέχθω. τὰ δ' ἐν
τῷ πλησιάζειν ἡμῖν, ἤτοι κατὰ διάβρωσιν ἢ κατὰ σῆψιν ἀναιροῦντα, περὶ τούτων ἤδη ὁ λόγος, εὐλό-

πως ὑπείληπται τῷ γένει δηλητήρια τῆς ἀνθρώπου συστάσεως ὑπάρχειν, οὐχ ὥσπερ τὰ ψύχοντα τῷ πο-
σῷ μόνον. ταῦτα μὲν γὰρ καὶ νικᾶται ποτὲ καὶ τροφὴ γίγνεται τοῦ ζώου. τὰ δὲ σηπόμενα καὶ ἐλάχι-
στα τοῖς ὄγκοις ληφθῇ πάντως διαφθείρεται, τῷ σήπεσθαι μὲν ἅπαντα τὰ σηπτὰ, θερμαινόμενά τε
καὶ ὑγραινόμενα, θερμὸν δὲ εἶναι, καὶ ὑγρὸν τὸ αἷμα. παύσασθαι τοίνυν οὐδέποτε δύναται σηπόμε-
νά τε καὶ ἀντισήποντα, τὰ σηπεδονώδη φάρμακα, καὶ διὰ τοῦτο μετὰ πάμπολυν ἔνια χρόνον ἀναιρεῖ τοὺς
ληφθῶσι, καὶ μάλισθ' ὅσα παχυμερῆ γεώδη ταῖς οὐσίαις ἐστίν. ἐνιζάνοντα γὰρ ταῦτα τοῖς σώμασιν
ἡμῶν, εἶτα ἐν τῷ χρόνῳ σηπόμενα διαβιβρώσκει τε καὶ συνδιαφθείρει τὰ πλησιάζοντα τοῦ ζώου μό-
ρια. Τὰ μὲν γὰρ λεπτομερέστερα καὶ ἐκκριθείη ποτὲ μετὰ τῶν περιττωμάτων, καὶ σχεδὸν διὰ δύο ταύ-
τας αἰτίας οὐκ ἀνεῖλε ποτὲ τὴν κατὰ σηπεδόνα, καὶ διάβρωσιν ἀναιρούντων ἔνια. μίαν μὲν, ἣν νῦν εἴ-
10 πομεν λέγων, ὅταν ἅμα τοῖς περιττώμασιν ἐκκριθέντα τύχῃ πρὶν ἀδικῆσαι τὸ σῶμα. τὴν δ' ἑτέραν
ὅταν εὐτυχήσῃ πως ὁ λαβὼν αὐτὰ, χρώμενος ἐδέσμασιν ἢ τοῖς ἄλλως ἂν ὠφελήσασιν, ἤ τινος ἐπιστα-
τοῦντος εἰ οὕτως ἔτυχεν ἰατροῦ. μεγάλης μὲν γὰρ οὔσης τῆς βλάβης ἀπ' αὐτῶν, οὐκ ἐγχωρεῖ καταστῆναι,
διαίτῃ καὶ χρείᾳ γενναίων τε φαρμάκων, καὶ ἰατροῦ βοηθοῦντος. εἰ δὲ παντελῶς ὀλίγον εἴη τὸ δηλητή-
ριον, ἐνδέχεται καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν ἀνύσαι, τῷ γε μετὰ τῶν περιττωμάτων ἐκκριθῆναι, καὶ τῇ δεούσῃ διαίτῃ χρή-
σασθαι τὸν ἄνθρωπον, οἷον εἰ κανθαρίδος εἴη μόριον ἑκατοστὸν τῆς δραχμῆς. ἐκκριθήσεται γὰρ ἅμα τοῖς οὔ-
ροις διὰ τοῦτο, πρὶν ἀδικῆσαι τὸ ζῶον. ἀμέλει καὶ μίγνυται κανθαρίδος οὐρητικοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ
πλείστων ἄλλων θανασίμων τοῖς ἀλεξιφαρμάκοις, καὶ τάγε τοιαῦτα τῶν συνθέτων φαρμάκων ὅταν
ἐπιτηδείως μιχθῇ, δραστικώτατα γίνεται, καθάπερ καὶ τὸ διὰ τῆς κανθαρίδος οὐρητικόν. ἔστι μὲν γὰρ
πως καὶ ἄλλως ἡ ὁρμὴ ταῖς κανθαρίσιν ἐπὶ κύστιν, δι' οὔρων. οὕτω γοῦν αὐτὴν ἑλκοῦσιν ἀναβιβρώσκου-
20 σαι. ἀλλ' ὅταν ὀλίγον αὐτῶν πολλοῖς χρηστοῖς μίγνυται, ποδηγεῖ μὲν ἐκεῖνα, διαβιβρώσκειν δὲ οὐ δύνα-
ται. δεῖ γὰρ οἶμαι παντὶ τῷ δρῶντι καὶ ἰσχυροτάτῳ ποσοῦ τινος μεγέθους. ὅπου γε καὶ τὸ πῦρ
εἰ παντελῶς ἐλάχιστον εἴη, πρὸς τῷ μὴ καίειν, οὐδὲ θερμαίνειν δύναται, τὸ γοῦν ἑκατοστὸν μέρος τοῦ σπιν-
θῆρος, ἀναίσθητον ἡμῖν ἐστιν, ἐξ ὧν ἁπάντων εὔδηλον ὡς ὅσα μὲν τῷ ψύχειν ἀναιρεῖ, βραχέα ληφθέντα
δύναιτ' ἂν θρέψαι τὸ σῶμα, καθάπερ καὶ ὁ τῆς θριδακίνης χυλός. ὅσα τε τῷ διαβιβρώσκειν ἢ σήπειν,
οὐχ οἷά τε τρέφειν ἐστὶν, οὐδ' ἂν ὑπὸ σμικρότητος ἀλύπως διεξέλθῃ τὸ σῶμα. τῷ γένει γάρ ἐστι τὰ τοιαῦ-
τα τῆς ἀνθρώπου συστάσεως ἐναντία. καθάπερ ἐπὶ τῶν χυλῶν ἔμπροσθεν εἴπομεν, ὡς σχεδὸν οὐδεὶς
αὐτῶν ἐστιν ἄμικτος ἀλλοτρίας ποιότητος, ἀλλὰ καὶ δένδροις καὶ ταῖς πόαις καὶ τοῖς καρποῖς ἀνα-
μεμιγμένοι τοῖς ἑτερογενέσιν εἰσὶν, οὕτω χρὴ νοῆσαι καὶ τοῖς φαρμάκοις ἀναμεμίχθαι πολλῶν ἑτερο-
γενῶν οὐσίας. εὕροις γὰρ ἂν εἰ λογίζοιο, κόκκον κνίδιον διαφέροντα κνίκου, τῷ πλείστης μετέχειν θερμό-
30 τητος. τὴν μὲν γὰρ ὁμοιότητα τῶν οὐσιῶν ἀμφοτέρων, ἔνεστι σοι καὶ διὰ τῆς ἁφῆς καὶ τῆς ὄψεως κατα-
μαθεῖν. καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις ὡς ἐστὶν ἀμφότερον φλέγματος ἀγωγά. δέδεικται γὰρ ἡμῖν ἐν τοῖς τῶν
φυσικῶν δυνάμεων ὑπομνήμασιν ὡς οἰκειότητι τῶν ἐν ταῖς οὐσίαις ποιοτήτων, αἱ ὁλκαὶ συντελοῦν-
ται. μέμικται μὲν γὰρ θερμότητος ἱκανῆς τῷ κόκκῳ, καὶ ταύτῃ τοῦ κνίκου διαφέρει. καὶ διὰ τοῦτο ἔνια
τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων ὅταν ἀποτύχῃ καθαίροντα, τὰ μὲν πρὸς τῷ μηδὲν βλάπτειν τὸ σῶμα, καὶ
τροφὴ γίνεται τοῦ ζώου. τὰ δὲ εἰς τὸ φθαρτικόν τε καὶ δηλητήριον ἐκτρέπεται. πάντως μὲν γὰρ ὁμοιό-
τητά τινα ἔχει τὸ καθαῖρον φάρμακον ἑνί γέ τῳ τῶν ἐν ἡμῖν χυμῶν, οὐκ ἐξ ἅπαντος δὲ ἐπιμέμικταί
τις αὐτῷ δηλητήριος δύναμις. ὥστ' οὐδ' ἐξ ἅπαντος ἀδικήσει μὴ καθάραν, ἀλλὰ πεφθήσεταί τε, καὶ
γεννήσει τοιοῦτον χυμὸν, οἷόσπερ ἦν ἑλκτικόν. Οὐκ ἀγνοῶ δὲ ὅτι τοῖς τοιούτοις λόγοις ἱκανῶς ἀκο-
λουθεῖν οὐκ ἐγχωρεῖ μὴ προγεγυμνασμένους ἐν τοῖς τῶν φυσικῶν δυνάμεων ὑπομνήμασιν. ἐδείχθη-
40 σαν γὰρ ἐν ἐκείνοις, ὡς ἐν οἰκειότητι ποιότητος ὁλκαὶ πλεῖσται γίνονται καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τῶν τοῦ ζώου μο-
ρίων ἕκαστον εἰς ἑαυτὸν τὴν οἰκείαν ἐπισπᾶται τροφήν. ἕπεται δὲ τῷ δόγματι τούτῳ. καὶ τὰ καθαίρον-
τα φάρμακα τοῖς μὲν ἑλκομένοις χυμοῖς ὑπάρχειν οἰκεῖα, δραστικώτερα δέ πως εἶναι τὰ ἕλκοντα, κα-
θάπερ καὶ ἡ μαγνῆτις λίθος τοῦ σιδήρου. σιδηρίζει μὲν γὰρ καὶ αὐτὴ καὶ τοῖς τοῦ σιδήρου μετάλλοις εὑρί-
σκεται, καὶ δεινῶς αὐτῷ προσέοικεν τὴν ἰδέαν, ἀλλ' ἰσχυροτέρα πώς ἐστιν ὡς ἕλκειν μᾶλλον ἢ ἕλκεσθαι.
καὶ μὲν δὴ καὶ τὸν κνίκον οὐκ ἀπελπιστέον εἶναι φλεγματώδη ὡς ἐν τῇ χροιᾷ δείκνυσιν. ἀλλ' ὑπὸ θερμό-
τητος ἰσχυρότερος φλέγματος, ὡς ἕλκειν μᾶλλον ἢ ἕλκεσθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ κνίδιος
κόκκος. ἀλλ' ἐάν ποτε νικηθείη ὑπὸ τοῦ σώματος ἡμῶν (συμβαίνει δὲ κνίκῳ μὲν, συνεχῶς διὰ τοῦτο, τῷ κόκ-
κῳ δ' οὐ πάνυ τοι, διὰ τὴν ἰσχὺν) ἀντὶ τοῦ καθαίρειν γίνεται τροφή. καθάπερ ὁ ἐλλέβορος, ὀρτύγων ἀεί. βού-
λομαι δὲ ἐπεὶ κατὰ τοῦτο τοῦ λόγου γέγονα, καὶ τινὸς θεωρήματος ἀναμνῆσαι λογικοῦ, δεδειγμένου
50 καὶ τοῖς περὶ ἀποδείξεων ὑπομνήμασιν, εἰς τὰ παρόντα χρησίμου. ἔστι δὲ τὸ θεώρημα τοιόνδε, τῶν ἀπο-
δείξεων αἱ μὲν ὡς ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχει τόδε, τῷδε περαίνουσιν, αἱ δὲ ὡς ὑπάρχειν ἐνδέχεται. τούτων δὲ αὖ
τῶν μεταπίπτουσί τινες εἰς τὸ ἐξ ἀνάγκης ὑπάρχειν, ὅταν ἀναγκαίαις ἀρχαῖς ἕπωνται, καθάπερ καὶ ἐν*
αὐτῷ τούτῳ τῶν νῦν ἡμῖν ἀποδεδειγμένων. ἐν γὰρ τῷ κόκκῳ καὶ τῷ κνίκῳ, τὸν φλεγματώδη περιεχόμε-
νον χυμὸν, ἐναργῶς μὲν οὐκ ἔστι δεῖξαι. τὸ δυνατὸν δὲ καὶ εἰκὸς καὶ ἐνδεχόμενον ὑπάρχει τῷ λόγῳ. ἀλλ' ἐπεὶ
δὴ καὶ τὰς ὁλκὰς ταῖς τῶν οὐσιῶν ὁμοιότησιν ἐδείξαμεν γίγνεσθαι (δέδεικται γὰρ πολλάκις ὡς ἐν ταῖς
καθάρσεσιν ὁλκὴ τῶν οἰκείων τοῖς καθαίρουσι φαρμάκοις ἐστὶν, οὐ πάντων ὁμοῦ τῶν χυμῶν ἀλλοίωσις)

ἀναγκαῖον ὁμοιότητά τινα ταῖς οὐσίαις ὑπάρχειν ἀμφοτέραις, τῇ, τε τοῦ καθαίροντος, καὶ τῇ τοῦ καθαιρο-
μένου. ἐπεὶ τοίνυν τὸ καθαιρόμενόν ἐστι φλέγμα, πάντως δήπου καὶ τὸ ἕλκον ἀνάγκη φλεγματῶδες ὑπάρ-
χειν. φλεγματῶδες δ' εἶπον χρῆναι ὑπάρχειν τὸ ἕλκον, οὐκ ἄντικρυς αὐτὸ φλέγμα. καὶ γὰρ ὁμοιότητα
ταῖς οὐσίαις ὑπάρχειν ἔφαμεν, οὐ ταυτότητα. τοὐναντίον γὰρ ἅπαν, οὔτε σίδηρος σίδηρον, οὔτε σὰρξ ἕλ-
κει σάρκα, ἀλλ' ἡ μὲν σιδηρῖτις λίθος τὸν σίδηρον, ἡ δὲ σὰρξ τὸ αἷμα. διαφθείρει γοῦν οἶμαι τὸ ταὐτὸ καὶ τὸ ὅ-
μοιον. φλέγμα μὲν γὰρ φλέγματι ταὐτὸν, καὶ κνίκος κνίκῳ. φλέγματι δὲ ὅμοιον, κνίκος. οὐ μὴν ταυ-
τόν γε. οὐδὲ γὰρ ὅσα χολώδη τῶν ἐδεσμάτων ἢ φλεγματώδη λέγομεν, ὡς ἤδη χολὴν, ἢ φλέγμα περιέ-
χοντα, τοιαῦτα προσαγορεύομεν. ἐδείχθη γὰρ καὶ ἡ τῆς δε τῆς δόξης ἀτοπία, κατά τε τὰ τῶν φυσι-
κῶν δυνάμεων ὑπομνήματα, καὶ ἀλλαχόθι πολλαχόθι. Ταυτὶ μὲν οὖν καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα,
10 παρετέον. ἐκεῖνο δὲ αὖθις ἀναληπτέον, ὡς αὐτῶν τῶν καθαιρόντων φαρμάκων, ἔνια μὲν ἤδη κέκτηται
τὴν εἰς ὁλκὴν ἐπιτηδείαν ὁμοιότητα, τινὰ δ' οὔπω μὲν ἔχει τελέως, ἐν δὲ τῷ τοῦ ζώου σώματι προσλαμ-
βάνει, τοῖς καυστικοῖς ὁμοίως φαρμάκοις. ὥστε καὶ ἐπὶ τούτων διττὴν εἶναι τὴν ὁμοιότητα, τὴν μὲν
ἐνεργείᾳ, τὴν δὲ δυνάμει, καθάπερ κἀπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων. καὶ δὴ καὶ μεμίχθαι τοῖς ὁμοίοις ἐν ἑκά-
στῳ χυμοῖς ἑτέρους ἀνομοίους, τοὺς μὲν φαρμακώδεις, τοὺς δὲ μὴ, καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἀποτυχίαις τῶν κα-
θάρσεων, τὰ μὲν τὰ κακόν τι δρᾶν εἰς ἡμᾶς τῶν καθαιρόντων, τὰ δὲ φαῦλον γίνεσθαι. Ἐπεὶ δὲ ἅπαξ
εἰς τὸν περὶ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων ἀφικόμην λόγον, οὐ χεῖρον ἴσως εἰπεῖν τι, καὶ περὶ τῶν κα-
λουμένων ὑπερκαθάρσεων. αὗται τοίνυν γίγνονται μὲν ἐπειδὰν ἱκανῶς καταπιοῦσιν τὸ καθαρτικὸν
φάρμακον, εἰς τὰ στόματα τῶν εἰς τὴν γαστέρα καθηκόντων ἀγγείων, δῆξίν τε ἅμα καὶ ἀναστόμωσιν ἐργά-
σηται πλείονα, καὶ συνεχῶς ἐρεθίζον καὶ ἀπαράττον τὰ στόματα καταλύσῃ τὴν ἐν τοῖς ἀγγείοις δύνα-
20 μιν. οἷα γάρ τοι κἀπὶ τῆς γαστρὸς ὁρᾶται συμβαῖνον ὅταν εἰς ἐσχάτην ἀρρωστίαν ἡ δύναμις αὐτῆς κα-
ταπέσῃ, τοιοῦτον ἡγητέον γίγνεσθαι καὶ ταῖς φλεψί. τί δὴ τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῆς γαστρός ἐστιν; ἔμετοι
μὲν ἅπαντος τοῦ καταποθέντος, ἐπειδὰν ἐν τοῖς ἄνω μέρεσιν αὐτῆς ἡ ἀρρωστία συμπέσῃ, λειεντερίαι δὲ,
ἐπειδὰν ἐν τῷ κάτω. δείκνυται δὲ καὶ περὶ τούτων ἐπὶ πλέον ἐν ταῖς τῶν κενουμένων αἰτίαις. τοιοῦ-
τον τι πάθος ἡγητέον γίνεσθαι ταῖς φλεψὶν ἐν ταῖς ὑπερκαθάρσεσιν. οὔσης δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔτι, καὶ
τῆς ἀναστομώσεως, καὶ τῆς ἀρρωστίας μετρίας, τὸ λεπτότατόν τε καὶ ἧττον οἰκεῖον ἐκκρίνεται, ἐπὶ πλέον
δὲ προηκόντων ἀμφοτέρων ἤδη, καὶ τὰ παχέα, καὶ τὰ οἰκειότατα τῷ ζώῳ κενοῦται. διὰ τοῦτο οὖν ἡ
μὲν ξανθὴ χολὴ πρώτη, τὸ δὲ φλέγμα δεύτερον, ἡ δὲ μέλαινα τρίτη, καὶ τούτων ὕστατον ἁπάντων ἐν
ταῖς ὑπερκαθάρσεσιν, ἐκκρίνεται τὸ αἷμα. τοῦτο μὲν ὡς οἰκειότατος τῇ φύσει χυμὸς, ἔμπροσθεν δὲ αὐ-
τοῦ, πρῶτος μὲν ὁ λεπτότατος, ὕστατος δὲ ὁ παχύτατος. εἴρηται μὲν οὖν καὶ πρὸς Ἱπποκράτους ἐν τῷ
30 περὶ φύσεως ἀνθρώπου βιβλίῳ, περὶ τῆς κατὰ τὴν κένωσιν αὐτῶν τάξεως, εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν, ὡς
μηδὲν λείπειν τῷ λόγῳ. φλέγματος μὲν γὰρ ἀγωγὸν εἰ δοίης φάρμακον, ἡ ξανθὴ μὲν πρώτη κατὰ τὰς
ὑπερκαθάρσεις, δευτέρα δὲ ἡ μέλαινα, τελευταῖον δ' ἐκκενοῦται τὸ αἷμα. χολῆς δὲ ξανθῆς ἀγωγὸν εἴπερ
εἴη τὸ φάρμακον, ἕψεται μὲν τὸ φλέγμα, τρίτη δὲ ἡ μέλαινα καὶ τέταρτον τὸ αἷμα. καὶ μὲν δὴ καὶ εἰ
μελαίνης χολῆς εἴη καθαρτικὸν, ἐκείνην μὲν πρώτην ἐκκενώσει, μετὰ ταύτην δὲ τὴν ξανθὴν, εἶθ' οὕτως
τὸ φλέγμα, καὶ πάντων ὕστατον ἀκολουθήσει τὸ αἷμα, καθάπερ ἐξ ἀψύχων ἤδη ἀγγείων ἐκρέον, ἀρρω-
στίας τε μεγάλης αὐτὰ καταλαβούσης, καὶ τῶν στομάτων εἰς ἐσχάτην διάτασιν ἀφικομένων. ἐξ ὧν δῆ-
λον ὡς ὕστατος μὲν ἐν ταῖς ὑπερκαθάρσεσιν, ὁ τοῖς ἀνθρώποις οἰκειότατος κενοῦται χυμός. τῶν δ' ἄλλων
ἕκαστος, ὡς ἂν αὐτῷ συμβαίνῃ λεπτότητος ἢ πάχους. Ἡ δὲ αἰτία τοῦ μὲν ὅλως ἐκκρίνεσθαι καὶ τοὺς ἀ-
νοικείους τῷ καθαίροντι φαρμάκῳ χυμοὺς, ἐν τρισὶ τούτοις κεῖται, τῇ τε ἀρρωστίᾳ τῶν ἀγγείων, καὶ τῇ
40 τῶν στομάτων εὐρύτητι, καὶ τῇ δήξει τοῦ καθαίροντος. ὅταν γὰρ τὰ μὲν ἀγγεῖα μηκέτι κατασχεῖν ἐν ἑαυ-
τοῖς δύνηται τοὺς χυμοὺς, ἀναπεπταμένα δὲ αὐτῶν ᾖ τὰ στόματα, μένει δ' ἐρεθίζον τὸ φάρμακον, ἕλκειν
δὲ μηκέτι τὸν οἰκεῖον ἔχοι χυμὸν, ἀνάγκη πᾶσα τοὺς ἄλλους ἐκκρίνεσθαι κατὰ τὴν εἰρημένην τάξιν. ἤρκει
μὲν γὰρ ἴσως καὶ ἡ δῆξις μένουσα, πρὸς τὴν ἔκκρισιν ἐπεγείρειν τὰ ὄργανα. πολὺ δὲ δὴ μᾶλλον ὅτ' ἂν
ἀναστόμωσίς τε ἅμα καὶ ἀρρωστία τῶν ἀγγείων συνδράμῃ. γίνεται δὲ ἡ μὲν ἀναστόμωσις ὡς εἴρηται, διὰ
τὴν ἰσχὺν τοῦ φαρμάκου, δι' ἥνπερ καὶ ἡ δῆξις. ἡ δὲ τῶν ἀγγείων ἀρρωστία, διά τε τὸν σφοδρὸν κάματον,
ὃν ἐν τῷ δάκνεσθαί τε, καὶ οἷον βδάλλεσθαι πρὸς τοῦ καθαίροντος φαρμάκου, καὶ προσέτι διὰ τὴν κα-
ταλαμβάνουσαν αὐτὰ δυσκρασίαν ἐν ταῖς ὑπερκαθάρσεσιν. ὃν γὰρ ἂν τῶν χυμῶν ὅλον ἐκκενώσεις,
ἀνάγκη πᾶσα δυσκρασίαν ἀκολουθεῖν. τοῦ μὲν δὴ κενοῦσθαι καὶ τοὺς ἀνοικείους τῷ καθαίροντι, ταῦτα τὰ
αἴτια, τοῦ δὲ ἐν τῇ προειρημένῃ τάξει, λεπτότης τε καὶ παχύτης αὐτῶν ἐστι τῶν κενουμένων χυμῶν
50 αἰτία, καὶ πρὸς τούτοις ἡ μᾶλλον τε καὶ ἧττον οἰκειότης ἑκάστου τῶν χυμῶν, τῇ τοῦ ζώου συστάσει.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ, Η ΠΕΡΙ ΧΥΜΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ. δ΄.

Πῶς μὲν οὖν λέγεται ψυχρὸν, ἢ θερμὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, τῇ δυνάμει φάρμακον, ᾧ τινί τε πρώτῳ δεῖ δοκιμάζειν αὐτὸ, διῄρηται πρόσθεν. ἐπειδὴ δὲ καὶ μαλακτικόν τι λέγεται καὶ χαλαστικὸν, ἀραιωτικόν τε, καὶ πυκνωτικὸν, ἐμπλαστικόν τε, καὶ διαφορητικὸν ἕτερά τε πάμπολλα παραπλήσια τούτοις, κάλλιον ἂν εἴη, καὶ περὶ τῶν τοιούτων διελθεῖν. ἅμα δὲ αὐτοῖς, ἢ καὶ τὸ πρὸ αὐτῶν ἔτι, καὶ περὶ τῆς τῶν χυμῶν ἁπάντων οὐσίας τε, ἅμα καὶ δυνάμεως ὑπὲρ ἧς εἴρηται μὲν καὶ τῷ πρώτῳ τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐπὶ τῆς τελευτῆς, ὁπότε καὶ τὴν τοῦ Πλάτωνος ἐκ Τιμαίου παρεθέμην ῥῆσιν, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἕνεκα τοῦ τῶν αἰσθητῶν ἀναμνῆσαι παθῶν, ὧν ἡ γλῶττα πέφυκε καθ' ἕκαστον αὐτῶν πάσχειν, ἐνταυθοῖ δὲ περὶ τῆς οὐσίας τε, καὶ δυνάμεως ὁ λόγος ἔσται μοι. πάσχει μὲν γὰρ δήπου καὶ τὰ ἄλλα τοῦ ζώου μόρια τῇ γλώττῃ παραπλησίως, οὐ μὴν ἀκριβῶς αἰσθάνεται τῶν παθῶν. ἡ δέ γε πρὸς τῷ πάσχειν, ἔτι καὶ τὸ τῆς αἰσθήσεως ἀκριβὲς κεκτημένη, διαγνωστικὴ τῆς φύσεως ἁπάντων τούτων ἐστίν. οὐ γὰρ δὴ τότε θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ ὑγρὸν, τὴν μὲν γλῶτταν ἤτοι ψύχειν, ἢ θερμαίνειν, ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν, οὐχὶ δέ γε καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον πέφυκεν, ἀλλ' ὥσπερ ταύτην, οὕτω καὶ τἄλλα διατίθησί τε καὶ ἀλλοιοῖ, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς γιγνομένης τῆς διαφορᾶς, οὐ κατὰ τὸ πάσχειν ἢ μὴ πάσχειν. ὅτι μὲν γὰρ καὶ ξηροῦ, καὶ ὑγροῦ, καὶ θερμοῦ, καὶ ψυχροῦ σώματος, οὐδὲν ἧττον ἁπάντων τῶν ἄλλων τοῦ ζώου μορίων ἡ γλῶττα πέφυκεν εἶναι διαγνωστική, πρόδηλον παντί, πικρότητας δὲ καὶ γλυκύτητας, ἁλυκότητάς τε, καὶ ὀξύτητας, αὐστηρότητάς τε καὶ στρυφνότητας, καὶ δριμύτητας, αὕτη μόνη διακρίνειν πεπίστευται, καίτοι τήν γε ὁμοιότητα τῶν παθῶν ἐστιν εὑρεῖν κἀν τοῖς ἄλλοις ἅπασι μορίοις καὶ μάλιστα ἐν τοῖς ἡλκωμένοις. ἡ γάρ τοι τοῦ δέρματος σκληρότης, καὶ πυκνότης, ἀποστέγει, καὶ ἀπομάχεται, καὶ κωλύει διέρχεσθαι πρὸς τὴν σάρκα τὰς τῶν ἔξωθεν αὐτῇ προσπιπτόντων δυνάμεις. οὕτω γὰρ εἴρηται κἀκεῖνο πρὸς Ἱπποκράτους, ἕλκεσι τὸ μὲν ψυχρὸν δακνῶδες, καίτοι γε τῷ δέρματι πρὶν ἑλκωθῆναι δακνῶδες οὐκ ἦν. ἔτι δὲ καὶ ὀφθαλμοῖσι καὶ μυκτῆρσι καὶ ἐν τῷ στόματι μορίοις τοῦ ζώου, δακνῶδες τὸ ψυχρὸν, οὐχ ἥκιστα δὲ γαστρός τε, καὶ ἐντέρων τοῖς ἔνδον. ὥς τε καὶ χαλεπὸν εἶναι διακρῖναι πολλάκις, εἴτε κατεψυγμένος τις, εἴτε καὶ διὰ χυμοῦ δριμύτητα δάκνοιτο. συμβαίνει δὲ ταῦτα εὐλόγως. ἐπειδὴ γὰρ τὸ ψυχρὸν ὧν ἂν ψαύσῃ, συνάγει τε τὴν οὐσίαν αὐτῶν, καὶ πυκνοῖ, καὶ σφίγγει, πρῶτον μὲν ἀναγκαῖον ἐν τῷδε, τὰς λεπτὰς ὑγρότητας ἐκκρίνεσθαι, καθάπερ ἐξ ὀφθαλμῶν μὲν τὸ δάκρυον, ἐκ δὲ τῶν ῥινῶν τὴν κόρυζαν, ἔπειτα δὲ καὶ δακνώδεις αὐτοῖς φαίνεται, καθ' ἕτερον μὲν τρόπον τοῦ θερμοῦ. οὐ γὰρ τῷ διαβιβρώσκειν τὸ συνεχὲς, ἀλλὰ τῷ διασπᾶν, ἀνιαρόν θ' ἅμα καὶ δακνῶδες ὑπάρχει τὸ ψυχρόν. ὅθεν οὐδὲ τοῖς σκληροῖς σώμασι φαίνεται τοιοῦτον. ἐν γὰρ τῷ συνάγεσθαι, καὶ θλίβεσθαι τὰ μαλακά, τό θ' ὑγρὸν αὐτῶν ἐκπιέζεσθαι συμβαίνῃ, καὶ διασπᾶσθαι τὰ μόρια, τὸ μὲν ὑγρὸν ὡς τῇ συναγομένῃ τε, καὶ πρὸς τῶν ἡμετέρων χειρῶν θλιβομένῃ σπογγιᾷ, τὸ διασπᾶσθαι δὲ ὡς ἐν τοῖς διαιρουμένοις καὶ διασπωμένοις, εἴτ' οὖν ὑφ' ἡμῶν ἑλκόντων ταῖς χερσὶν, εἴθ' ὑπό τινος ἑτέρου. τοιοῦτον γάρ τι καὶ τοῖς ἀραιοῖς τε, καὶ μαλακοῖς σώμασιν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ πάσχειν ἀναγκαῖον, ὑποδεχομένης μὲν εἴσω τὴν ψύξιν τῆς ἀραιότητος ἑτοίμως, ἔτι δὲ ἑτοιμοτέρως τῶν ἐν τῷ βάθει μορίων τῶν μαλακῶν ὑπ' αὐτῆς πηγνυμένων. καθ' ἕκαστον οὖν τῶν πόρων εἰσιὸν τὸ ψυχρὸν ἐν τοῖς ἀραιοῖς σώμασιν, οἷάπερ τὰ θ' ἡλκωμένα πάντα ἐστὶ, καὶ ὀφθαλμοὶ, καὶ μυκτῆρες, καὶ στόμα, καὶ τὰ κατὰ τὴν γαστέρα, ἐπιλαμβάνει πάντα τῶν ψυχομένων σωμάτων τὰ μόρια, καὶ τρόπον τινὰ πολλαῖς ἐν κύκλῳ λαβαῖς, αὐτὰ συνάγον καὶ πιλοῦν, τῶν συνεχῶν ἀποσπᾷ, χώρας οὖν ἀναγκαῖον ἐν τῷδε τῷ πάθει γίνεσθαι κενὰς οὐκ ὀλίγας, οὐ μόνον τῷ τὰς λεπτὰς ὑγρότητας ἐκκρίνεσθαι πιεζομένας, ἀλλὰ καὶ τῷ τὴν μαλακὴν οὐσίαν εἰς ἐλάττονα τόπον συνάγεσθαι. χώραν δὲ κενὴν ἐν συνεχέσι σώμασιν, οὐκ ἐγχωρεῖ συστῆναι φυλαττομένης τῆς συνεχείας. εἴπερ οὖν συνίσταται, δῆλον ὡς φθείρεται μὲν αὕτη, διασπᾶται δὲ τὸ συνεχὲς σῶμα, κἀν τούτῳ τὸ τῆς αἰσθήσεως ἀνιαρόν τε, ἅμα καὶ δακνῶδες ὑπαντᾷ πάθος, οὐ μὴν ἥ γε ποιότης ἀμφοῖν ἡ αὐτὴ, τῶν τε διὰ τὸ ψύχειν δακνόντων ἐστὶν, καὶ τῶν διὰ τὸ θερμαίνειν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν προτέρων εὐθέως, καὶ τὸ συνάγεσθαί τε καὶ σφίγγεσθαι τὴν οὐσίαν, αἴσθησις ἡμῖν ἐστιν. ἐπὶ δὲ τῶν δευτέρων ἡ τοῦ διαλύεσθαί τε καὶ χεῖσθαι, καὶ δὴ καὶ τὸ τάχος οὐχ ὅμοιον ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν παθῶν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν ψυχόντων βραδύνει πως μᾶλλον ἡ δῆξις. ἐπὶ δὲ τῶν θερμαινόντων ὠκύτατα διεξέρχεται. ὁπότ' οὖν αὐτάρκως ἤδη δέδεικται, καὶ τῇ φύσει τῶν πραγμάτων αὐτῇ καὶ τῇ πρὸς ἡμᾶς αἰσθήσει καὶ λέλεκται σαφῶς, ὅπως μὲν τὸ θερμὸν, ὅπως δὲ τὸ ψυχρὸν δακνῶδες φαίνεται, χρὴ μὲν δήπου καὶ λογίζεσθαι τινὰ καὶ πρὶν ἀκοῦσαι παρ' ἡμῶν, ὡς τῶν δακνόντων φαρμάκων, τὰ μὲν θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν ἀναγκαῖον εἶναι, τὰ δὲ ψυχρά. καὶ παρ' ἡμῶν δὲ ἐπιμαθεῖν ἐστι τοὺς διορισμοὺς αὐτῶν ἀκριβῶς, ἀναμνησθέντας πρότερον, ὡς καὶ τὸ πόμα, καὶ τὸ βαλανεῖον ὅταν εὐκράτως

γεῶδές τε καὶ ψυχρόν. καὶ διὰ τοῦτο ἐπειδὰν ὕδατι βραχεῖσα τέφρα, διὰ τινῶν σωμάτων ἀραιῶν συμ-
μέτρως ἠθεῖται, ἣν ἀποφέρεται μὲν ἐν τῷ δὲ τὰ θερμὰ, καὶ δριμέα μόρια, τὸ δ' ὑπόλοιπον οὐκέτι θερ-
μόν ἐστιν ἐναποθέμενον τῷ ὕδατι, τὰ πυρώδη μόρια, καλοῦσι δὲ τὸ τοιοῦτον ὕδωρ οἱ ἄνθρωποι κονίαν,
ἀνάλογον τῇ θαλάττῃ, καὶ ἅλμῃ διαθέσεως, καὶ γεύσεως ἕνεκα, καὶ δυνάμεως. ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἐξ ὕ-
δατος, καὶ ἁλῶν σύγκειται. τὸ δὲ περιπλυνόμενον ὕδωρ τὴν τέφραν, συνθετὸν ἐξ αὐτοῦ καὶ ὧν ἐπηνέγκατο
μορίων γενόμενον, οὕτως ἀπειργάσατο τὴν ὀνομαζομένην κονίαν, ἣν εἰ μὴ φθάσειέ τις ἐγνωσκέναι ὡς ἐξ
ὕδατός τε καὶ τῶν αἰθαλωδῶν μορίων τῆς τέφρας ἐγένετο, τάχ' ἂν ὑπελαμβάνομεν ἁπλοῦν, καὶ ἀ-
σύνθετον ὑπάρχειν σῶμα. τοιοῦτον γάρ τι καὶ ἐπὶ τοῦ ὄξους πεπόνθαμεν, οὐ δυνάμενοι δι' αἰσθήσεως ἰδεῖν
αὐτοῦ τὴν γένεσιν, ἀπιστοῦμεν τῷ λόγῳ. ἀλλ' εἰ μηδὲν ἄλλο, τὴν γοῦν τῆς ὄμφακος διαφορὰν πρὸς αὐτὸ κα-
20 τανοήσαντες, δίκαιοι πιστεύειν ἐσόμεθα, ὡς οὐκ ὀξὺς μόνον, ἀλλὰ δριμύς τις ἕτερος ἀναμέμικται χυμὸς
αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο τελέως ὁ τῆς ὄμφακος ἐμψύχει χυλός. ὥστε καὶ πρὸς καῦσον ἄκρως ἁρμόττει, κα-
τὰ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς, ἢ τῶν ὑποχονδρίων ὅλων, ἐπιτιθέμενος, καὶ πρὸς ἅπαν, ὅτι περ ἂν ἐμ-
ψύξαι βουληθῶμεν. οὐχ ὁμοίως δ' ὄξος. οὐ γὰρ ἀκριβῶς ἓν, οὐδ' ὀξὺ μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ δριμύ. τὸ μὲν
οὖν ὀξὺ μόνον, ὅτι περ ἂν ᾖ, ψυχρὸν πάντως ἐστὶν, εἴτ' οὖν ἄπιος, εἴτε μῆλον, εἴτε ῥοῦς, εἴτε ὁ ἀπὸ τῶν βά-
των καρπὸς, εἴτε ὁ ἀπὸ τῆς μορέας, εἴθ' ὁ ἀπὸ τῆς ῥοιᾶς, εἴθ' ὅστις οὖν ἄλλος, ἢ καρπὸς, ἢ χυλὸς, ἢ φυτὸν
ὡς ὀξυλάπαθον, καὶ ὀξαλλὶς, ἣν δὴ καὶ ὀξύδα προσαγορεύουσιν. ἂν γάρ σοι γευομένῳ, σφοδρὰ
μὲν καὶ σαφὴς ἡ ὀξύτης ἐν αὐτῷ καταφαίνηται, μηδὲν δ' ἐμφαίνηται δριμύτης, πάντως τοῦτο ἂν
εὑρήσεις ἐμψύχοντα τὸν χυμὸν, καὶ χρῶ θαρρῶν, εἴτε πρὸς καῦσον ἐθέλοις χρῆσθαι καθ' ὑπο-
χονδρίων ἐπιτιθεὶς, εἴτε πρὸς ἐρυσίπελας, εἴτε πρὸς ἄλλο τι πάθος θερμόν. ὡσαύτως δὲ καὶ
30 τὰ ψυχρὰ πάντα νοσήματα, βλαπτόμενα πρὸς αὐτοῦ σαφῶς εὑρήσεις. ὅταν δ' ἐπίμικτος ἡ ποιό-
της φαίνηταί σοι μετὰ μὲν δριμύτητος, καὶ ὑποτοπεῖσθαι χρὴ θερμότητα. μετὰ δὲ στύψεως, ἕτε-
ρόν τι γένος ψυχρότητος. ἡ μὲν γὰρ ὀξεῖα ψυχρότης, λεπτομερὴς, ἡ δὲ στύφουσα παχυμερής.

Ἀλλὰ τούτων μὲν ὀλίγον ὕστερον ἐροῦμεν τὰς πίστεις, ὃ δὲ χρὴ πρότερον συμβουλεῦσαι, τοῖς
τὰ τοιαῦτα, χωρὶς ἀλαζονείας σοφιστικῆς, αὐτῆς ἕνεκεν τῆς ἀληθείας ἐπισκοπουμένοις, ἤδη μοι
καιρὸς εἰπεῖν, ὡς οὐ χρὴ μόνῳ τῷ λόγῳ γεγυμνάσθαι δι' ὧν ἀεὶ παρακελεύομαι μεθόδων λογι-
κῶν, ἃς ἐν τοῖς περὶ τῶν ἀποδείξεων ὑπομνήμασιν εἶπον, ἀλλὰ καὶ τὴν αἴσθησιν τὴν γευστικὴν
ἐπὶ τῶν χυμῶν γυμνάζειν, ἐπιμελῶς ἀρχομένους, ἀπὸ τῶν ἐναργεστάτην ἐχόντων ἥντινα οὖν ποιό-
τητα μίαν, εἰ μὲν τὴν δριμύτητα κατανοῆσαι σαφῶς ἐθέλοις, ἐπὶ σκορόδου καὶ κρομμύου, καὶ
τῶν ὁμοίων αὐτοῖς, ἀπογευόμενόν τε συνεχῶς, καὶ διαμαστώμενον ἐπὶ πλεῖστον, καὶ τὴν μνή-
40 μην πειρώμενον ἀκριβῶς παρακατίθεσθαι τοῦ γιγνομένου πάθους τὴν αἴσθησιν. εἰ δὲ τὴν στύ-
ψιν, ἐπὶ κηκίδος τε καὶ ῥοῦ, καὶ τῶν ὁμοίων. εἰ δὲ τὴν πικρότητα, νίτρου καὶ χολῆς γευόμενον. εἰ
δὲ τὴν γλυκύτητα, σιραίου καὶ μέλιτος. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις εἴθ' οὖν ἄποιον ἐθέλοις, εἴτε μέσον ἐν ποιό-
τητι τῇ πρὸς τὴν γεῦσιν ὑπολαμβάνειν, τὸ ὕδωρ ἀξιῶ σε καὶ τούτου γευσάμενον ἀκριβῶς ἔχειν ἐν τῇ
μνήμῃ καὶ μάλιστά γε τοῦ μηδὲ μίαν ὧν νῦν εἴρηκα ἐμφαίνοντος ποιότητα, μήτε γλυκύτητα μήτε δρι-
μύτητα, μήτ' ὀξύτητα, μήτε πικρότητα, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι μηθ' ἱκανῶς θερμοῦ μήθ' ὑπερβαλλόν-
τως ψυχροῦ. ἐντεῦθεν γὰρ ὁρμώμενος, ἑτοιμότερον ἐπί τε τὴν τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀμυδρῶν χυμῶν
ἀφίξῃ διάγνωσιν, ἐπί τε τὴν τῶν, ὡς ἐγὼ μὲν φημὶ, γλυκέων, ὡς δ' ἄλλοι τινὲς, ὑδατωδῶν, οἷος ὅ τε τῶν
καλάμων ἐστὶ τῶν χλωρῶν, καὶ ἀγρώστεως, καὶ προσέτι πυρῶν, καὶ κριθῶν, καὶ ζειῶν, καὶ ἄλλων πολ-
λῶν, ὧν καὶ Θεόφραστος μέμνηται, ζητῶν, εἴτ' εἴδη πλείονα θετέον ἐστὶ τῶν γλυκέων χυμῶν, εἴτε τῷ
50 μᾶλλον τε καὶ ἧττον αὐτοὺς ὑποληπτέον διαφέρειν ἀλλήλων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αὖθις διαιρήσομαι.
Ὁποίαν δ' ἄν σοι τὸ ἀποιότατον ὕδωρ αἴσθησιν παράσχῃ, τοιαύτην ὅταν ἔν τινι τῶν ξηρῶν εὑρήσεις ἔξω
δηλονότι πάσης, τὸ τοιοῦτον θερμότητός τε, καὶ ψυχρότητος ἐπιφανοῦς, ἐστὶν μέσην ὡς οἷόν τε μάλιστα
κατάστασιν ἔχειν, ἢ καὶ μικρόν τι ῥέπον ἐπὶ τὸ ψυχρόν. ἀλλ' εἴπερ οὕτως ἔχον, ἐν τῇ κατὰ θερμότητα,
καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ ξηρὸν εἴη τὴν σύστασιν, ἀνάγκη γεῶδες ὑπάρχειν αὐτὸ, καὶ ξηραίνειν ἀδή-
κτως. ὀνομάζεται δὲ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων ἐμπλαστικὰ, καθάπερ
τὰ πλεῖστα τῶν ἀκριβῶς πεπλυμένων, ἄμυλος, πομφόλυξ καὶ ψιμμύθιον, καὶ τίτανος, καὶ
καδμεία, καὶ γῆ ἡ κρητικὴ, καὶ κιμωλία, καὶ χόνδρος καὶ σάμιος ἀστὴρ, καὶ ἡ τῶν γναφέων γῆ
τῶν ἐμπλαστικῶν ἐστὶ φαρμάκων. τινὰ δ' ἐξ αὐτῶν οὐ γεώδη μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑδατώδη τὴν φύσιν
ἐστὶ ἔνια δὲ καὶ ἀέρα οὐκ ὀλίγον ἐν αὐτοῖς περιέχει, γλίσχρα μέντοι πάντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐμπλαστικά.
60 Διττὴ γὰρ ἡ τῶν ἐμπλαστικῶν ἐστὶ φύσις, ἡ μὲν ἑτέρα γεώδης ἀκριβῶς, καὶ ξηρά. ἡ δ' ἑτέρα γλίσχρη
μὲν πάντως, μικτὴ δ' ἐξ ὕδατος, καὶ γῆς, καὶ τὰ πολλὰ, καὶ ἀέρος, ὥσπερ καὶ τοὔλαιον τὸ γλυκὺ,
λέλεκται δ' ἔμπροσθεν ὁποῖον λέγω τὸ γλυκύ. τουτὶ μὲν οὖν ἐξ ἀερώδους τε ἅμα, καὶ γεώδους, καὶ
ὑδατώδους οὐσίας μέμικται. τὸ δὲ τοῦ ᾠοῦ λευκὸν ἐκ τῶν αὐτῶν μὲν πως, γεωδέστερον δὲ ἐστὶν ἐ-
λαίου. καὶ μὲν δὴ, καὶ τὸ τυρῶδες τοῦ γάλακτος ἐμπλαστικόν ἐστιν, καὶ ἡ τοῦ ὑὸς πιμελή. ταύρου
μὲν γὰρ καὶ κάπρου πιμελὴ, δριμύτητα πολλὴν ἔχει, καὶ πυρώδη. βοὸς δὲ καὶ αἰγὸς ἧττον μὲν,
ἤδη δὲ πως, καὶ τούτων τὸ στέαρ δριμύ. καὶ γὰρ δὴ, καὶ στέαρ ὀνομάζεται τῶν τοιούτων ζώων ἡ

πιμελὴ, διὰ τὸ πάχος. ἔστι γὰρ οὐ θερμοτέρα μόνον, ἀλλὰ καὶ γεωδεστέρα τῆς τῶν ὑῶν, χηνὸς δὲ καὶ
ἀλεκτρυόνος ἐστὶ μὲν καὶ θερμοτέρα, καὶ ξηροτέρα τῆς τῶν ὑῶν, ἀλλὰ καὶ λεπτομερής τε, καὶ ἥκιστα γεώ-
δης. οὕτω δὲ καὶ πάντων τῶν πτηνῶν, ὅτι καὶ ἡ οὐσία τοῦ σώματος αὐτῶν οὐκ ὀλίγον ἔχει τὸ ἀερῶδες.
ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἕτερος λόγος. ὅσαι δ' οὖν πιμελαὶ, μήπω δριμύτητά τινα ἔχουσιν, ἐμπλαστι-
καὶ τῶν πόρων εἰσί. καὶ μᾶλλον αἱ ξηρότεραι καὶ γεωδέστεραι, τοιοῦτος δ' ἐστὶ, καὶ ὁ πεπλυμένος κηρός.
ἀποτίθεται γὰρ καὶ αὐτὸς τὴν ἐκ τοῦ μέλιτος δριμύτητα, πρόδηλον δ' ὡς οὐ περὶ τοῦ πικροῦ τῇ φύσει
κηροῦ λέγεται ταῦτα. καθάπερ ὁ ποντικός ἐστιν. ἐξ ἀψινθίου γὰρ ἐκεῖνος ἔχει τὴν πικρότητα, καὶ εἰ
πλυνεῖς αὐτὸν μυριάκις, οὐκ ἂν ἐκνίψαις τελέως τὴν πικρότητα. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὸν ἐκ δριμέος
καὶ ἐν μαδάροις μέλιτος κηρὸν, ὅταν ἄδηκτον ἀκριβῶς ἐθέλοις σκευάσαι φάρμακον· ἐπιτήδειος οὖν ὁ
10 ἐξ ὑδατωδεστέρου καὶ ἥκιστα δριμέος μέλιτος εἰς τὸ πλύνεσθαι. Τὰ μὲν οὖν ἐμπλαστικὰ φάρμακα
τοιαῦτα. περὶ δὲ τῶν στυφόντων τε, καὶ ὀξέων αὖθις ἐπάνειμι. τὰ μὲν στύφοντα γεώδη μὲν ἐστὶ, καὶ
παχυμερῆ ταῖς τῶν ὄγκων συστάσεσι, ψυχρὰ δὲ ταῖς ποιότησι. τὰ δ' ὀξέα λεπτομερῆ μὲν ἐστὶ τοῖς σώ-
μασιν, ψυχρὰ δ' ὡσαύτως τοῖς στύφουσι. πίστις δ' ὑπὲρ ἀμφοῖν διττὴ, κατὰ μὲν τὴν αἴσθησιν, ἐξ ἐπαγω-
γῆς, κατὰ δὲ τὸν λόγον, ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν. εἴρηται δὲ προτέρα τῶν πίστεων, ἡ σαφεστέρα μὲν τοῖς
πολλοῖς, ἀσθενεστέρα δ' ὡς πρὸς ἀπόδειξιν ἐπιστημονικήν. οἱ ἀπὸ τῶν δένδρων καρποὶ πάντες ὅσοι γλυ
κεῖς ἡμῖν φαίνονται πεπανθέντες, ἄρτι γεννώμενοι στρυφνοί τε εἰσὶ, καὶ ξηροὶ ταῖς συστάσεσι, καὶ κα-
» τὰ τὴν τοῦ γεννῶντος δένδρου φύσιν ἕκαστος, ὥς που καὶ Θεόφραστος ἔλεγεν. Ἐλαῖαι, σταφυλαὶ, μῆλα,
» ῥοιαὶ, μόρα, φοίνικες, ἄπιοι. προϊόντες δὲ τῷ χρόνῳ, γίγνονται μὲν ὑγρότερα, προσλαμβάνουσι δὲ ὀξύτη
» τα τῇ στρυφνότητι, καὶ ταύτην ἀποτιθέμενοι, κατὰ βραχὺ, γλυκεῖς αὖθις γίνονται τελειούμενοι.
20 τινὲς δ' οὐδ' ἐπὶ τοῖς δένδροις, ἀλλ' ἀφαιρούμενοι μετὰ χρόνον ἀπολαμβάνουσι τὴν γλυκύτητα. ἄλλοι
δέ τινες οὐδὲ διὰ μέσης τῆς ὀξύτητος, ἀλλ' ἄντικρυς ἀπὸ τῆς στρυφνότητος ἐπὶ τὴν γλυκύτητα παραγί-
νονται, καθάπερ καὶ ὁ τῆς ἐλαίας. καὶ μὴν ὅτι γε τῷ θερμῷ πέττονται πάντες δῆλον. ὅτι τε διττόν
ἐστι τοῦτο, τὸ μὲν ἴδιον ἔμφυτον ἑκάστου τὸ δ' ἔξωθεν μὲν ἀπὸ τοῦ ἡλίου, σύμφυτον δὲ καὶ οἰκεῖον αὐτοῖς, εἴ-
περ μεμνήμεθα τῶν ὑποκειμένων ἡμῖν ἀεὶ στοιχείων, ἴσμεν δήπου σαφῶς. ἀλλ' εἴπερ στρυφνότεροι
μὲν εἰσὶ κατ' ἀρχὰς, πεπαινόμενοι δὲ γίνονται γλυκεῖς, ἐκ θερμασίας ἡ γλυκύτης αὐτοῖς. ἐκ ψύξεως δὲ
ἡ ὀξύτης τε, καὶ στρυφνότης ὑπῆρξεν. ἐπεὶ δὲ καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἔτι ξυλώδεις ὄντες, ὡς καὶ Θεόφραστος
ἔλεγε, ξηροί τε εἰσὶν ἅμα καὶ στρυφνοὶ, τὸ πλῆθος δ' αὐτοῖς τῆς ἐπιρρεούσης ὑγρότητος ὀξεῖς ἐργάζεται,
πρόδηλον ὡς γεωδέστερος μὲν ἐστὶν ὁ στρυφνὸς χυμὸς, ὑγρότερος δ' ὁ ὀξύς. ὥστε καὶ Πλάτων εἰκάζων ὀρ
» θῶς ἔλεγεν. ὅσα τοιαῦτα τοῖς χυλοῖς ἐμφέρεται γεώδη μόρια, κατατηκόμενα ταῦτα καὶ συνάγον
30 τα, καὶ ἀποξηραίνοντα τὰ νοτερὰ τῆς γλώττης αἰσθητικῶν μορίων, τραχύτερα μὲν ὄντα, στρυφνά.
» ἧττον δὲ τραχύνοντα, αὐστηρὰ φαίνεται. καὶ ἡμεῖς δὲ πρὸς τούτοις, ὅτι καὶ ψυχρός ἐστι τὴν κρᾶσιν ὁ τοιοῦ-
τος χυμὸς ὀρθῶς ἐροῦμεν. ἂν γὰρ γεώδης ἢ, μόνον ἐμπλαστικὸς ἢ* στρυφνὸς ἔσται. κἄν πως ὁ λόγος ἐπὶ τὴν
οὐσίαν αὐτὴν ἤδη μεταβὰς τῶν χυμῶν, ἐπιστημονικῆς ἀποδείξεως ἅπτεται. ὁ γὰρ τῷ στρυφνῷ χυλῷ
συνάγειν καὶ ξηραίνειν καὶ τραχύνειν τὴν γλῶτταν ὑπάρχει σαφῶς, ἐδείχθη δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λό-
γοις ὑπὸ ψυχροῦ μόνου συνάγεσθαι, καὶ σφίγγεσθαι, καὶ πιλεῖσθαι τὰ σώματα, πρόδηλον ὡς πάν
τως ψυχρός ἐστιν ὁ στρυφνὸς χυμός. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀνωμάλως ξηραίνει (τοῦτο γὰρ ἦν τὸ τραχῦνον) εἴη ἂν
πάντως καὶ γεώδης. ὁμαλῶς γὰρ ἅπαντα ὁ ὑδατώδης διεξέρχεται. ὑπάρχει γὰρ ἀχώριστον αὐτῷ,
καὶ διασπᾶσθαι, καὶ πάλιν ἑνοῦσθαι. τῷ δὲ γεώδει σώματι τῷ κατὰ τοὺς χυμοὺς ἐμφερομένῳ, καὶ τὸ δια
σπᾶσθαι μὲν ἤδη πάρεστιν, καὶ τὸ μηκέτι δὲ συνιέναι ῥᾳδίως ὑπάρχει. καὶ μέντοι καὶ τὸ τῆς αἰσθήσεως
40 ἴδιον ἑκατέρου πάθους ἀναμνησθέντι σοι, ἴσως αὐτοῖς μαρτυρήσει, ταχεῖα μὲν γὰρ ἡ τῶν ὀξέων χυμῶν
διέξοδος ἐν τοῖς αἰσθητικοῖς σώμασι φαίνεται γιγνομένη. βραδεῖα δ' ἡ τῶν στρυφνῶν, καὶ τὰ μὲν ὀξέα διὰ
βάθους ἐνεργεῖν φαίνεται μᾶλλον, ἐπιπολῆς δὲ τὰ στρυφνά. ταῦτ' οὖν ἅπαντα παχυμερῆ μὲν εἶναι
ἐνδείκνυνται τὰ στρυφνὰ σώματα. λεπτομερῆ δὲ ὑπάρχειν τὰ ὀξέα. ταυτὶ μὲν οὖν ἱκανῶς ἀλλήλοις ὁ-
μολογεῖται, τά τ' ἀπὸ τῆς οὐσίας αὐτῆς τῶν πραγμάτων εἰρημένα, καὶ τὰ διὰ τῆς τῶν εὑρημένων κα
τὰ τὴν αἴσθησιν ἐπαγωγῆς. οὐδὲν δ' ἂν εἴη χεῖρον, ἔτι καὶ ταῦτα προσθεῖναι, μεμνημένους πάλιν καὶ
ἐνταῦθα τῆς τῶν ὀνομάτων χρήσεως, ὡς στύφειν μὲν ἄμφω λέγεται, τό τ' αὐστηρὸν καὶ τὸ στρυφνὸν, ἐν δὲ τῷ
μᾶλλον, καὶ ἧττον διαφέρει. καὶ μὴν καὶ ὅτι πολλαὶ τοῖς φαρμάκοις ὑπάρχουσιν ποιότητες οὐ διάφο-
ροι μόνον, ἀλλὰ καὶ μαχόμεναι πρὸς ἀλλήλας, ἐνίοτε δὲ καὶ παντάπασιν ὑπεναντίαι, δέδεικται μὲν ἔμ-
προσθεν αὐτάρκως, ἄρξασθαι δ' ἀπ' αὐτοῦ καὶ νῦν ἀναγκαῖον. εἰ μὲν γάρ σοι φαίνοιτο γευομένῳ, καὶ στρυ
50 φνὸν ἅμα καὶ δάκνον ταὐτὸ, τουτὶ μὲν ἀπολιπεῖν σε κελεύσω τὸ φάρμακον, ἔρχεσθαι δ' ἐπὶ τὸ στρυφνὸν
ἄνευ τοῦ δάκνειν. εἰ δὲ μήτ' ὀξὺ φαίνοιτο μήτε γλυκὺ, μήτε πικρὸν, ἀλλ' ὡς οἷόν τε μάλιστα μίαν ἔχον ἄμι-
κτον ποιότητα τὴν τῆς στύψεως, οὕτως ἤδη βαδίζειν αὐτὸ τῇ πείρᾳ, καθ' ὃν πολλάκις ἔμπροσθεν ὑ-
πεθέμην σοι τρόπον. ἐὰν γὰρ ἅμα τότε στύφειν ἔχῃ, καὶ τὸ δάκνειν ἤ τινα ἄλλην ἐναργῆ ποιότητα καὶ δύνα
μιν ἐπιμεμιγμένην τῇ στύψει, περιττὸν καὶ μάταιον εἰς πεῖραν ἄγειν τὸ τοιοῦτον φάρμακον, ἐπειδὰν
δοκιμάζεις ἐνέργειαν στύψεως. ἄδηλον γὰρ εἴτε διὰ τὴν στύψιν, εἴτε διά τινα τῶν ἀναμεμιγμένων αὐτῇ
ποιοτήτων, εἴτε καὶ δι' ἀμφοτέρας ἐνήργησεν ὡδί πως περὶ τὸ πλησιάζον αὐτῷ σῶμα, χαλκῖτις οὖν καὶ

μίσου, καὶ χάλκανθος καὶ λεπὶς χαλκοῦ καὶ σῶρι, στύφοντά τε ἅμα, καὶ δάκνοντα δριμὺ κατ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ποιότητας εἰς ἕκαστον τῶν ὁμιλούντων σωμάτων. οὐ μὴν διδάξαι γε ἡμᾶς δύναται σαφῶς, εἴτε διὰ τὴν στύψιν ἔχει τὸ καίειν εἴτε διὰ τὴν δριμύτητα. καταλιπεῖν οὖν ἄμεινον αὐτὰ, καὶ γυμνάζεσθαι πολλῶν ἐφεξῆς ἄλλων ἐπισκοπούμενον εἰλικρινῆ στύψιν ἰδίᾳ, καὶ καθ᾽ ἑαυτὴν ὡς οἷόν τ᾽ ἐστὶ μάλιστα. κἀπειδὰν τοιαύτην εὕρῃς, οὕτως ἤδη κρίνειν τὸ φάρμακον αἷς πολλάκις ἔμπροσθεν ἤκουσας μεθόδοις. οἷ᾽ ἄσσοι γευομένῳ φαίνοιτο βαλαύστιον, ἢ κηκὶς, ἢ κύτινος, ἢ ὑποκυστὶς, ἢ στρύχνος, ἢ γλαύκιον, ἢ ἀκακία, ἢ ῥοῦ χυλὸς, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον, ἀκριβῶς μὲν εἶναι στρυφνὸν, ἔκδηλον δ᾽ ἑτέραν ποιότητα μηδὲ μίαν ἔχον, ἐξετάζειν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἤδη, καὶ βασανίζειν ἀκριβῶς ἐνέργειαν στύψεως, ἡ δὲ ἐξέτασις ὡς εἴρηται πολλάκις ἐπί τε τῶν ἐν ἀρίστῃ κατασκευῇ σωμάτων ἀκριβῶς ὑγιαινόντων, ἐπί τε τῶν ἁπλῶν γινέσθω σοι παθῶν, ἤτοι θερμῶν, ἢ ψυχρῶν, ἢ ξηρῶν, ἢ ὑγρῶν. εἰ μὲν γὰρ αὐτό τε τὸ ὑγιαῖνον σῶμα φαίνοιτο σαφῶς ἐμψῦχον ἐπί τε τῶν θερμῶν ἁρμόττει παθῶν, ἐναργῆ δὲ καὶ αὐτῷ τῷ κάμνοντι τὴν ψυχρὰν προσβάλλει ποιότητα, τολμᾶν ἤδη τι περὶ τῆς στύψεως ὡς ψυχούσης ἀποφαίνεσθαι. εἰ δ᾽ ἔμπαλιν ἔχον εὑρίσκοιτο, καὶ τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων ὑπ᾽ αὐτοῦ θερμαινομένων, καὶ τῶν θερμῶν νοσημάτων παροξυνομένων, καὶ τῶν ψυχρῶν ὠφελουμένων, οὐ ψύχειν ἀλλὰ θερμαίνειν ἡγεῖσθαι χρὴ τὸ τοιοῦτον φάρμακον, οὕτω δὲ καὶ περὶ τῶν δριμέων αὐτῶν καθ᾽ ἑαυτὰ ποιεῖσθαι τὴν βάσανον ἐπί τε κρόμμυον ἰόντα, καὶ σκόροδον, καὶ πέπερι, καὶ πύρεθρον, καὶ ζιγγίβερι, καὶ στρούθιον, ἑλένιόν τε καὶ τίτανον. ὥσπερ γὰρ ὁ μίξας στρύχνου χυλῷ πέπερι, δοκιμάζειν οὐδέτερον αὐτῶν ἱκανῶς ἐστιν, οὕτως οὐδ᾽ ὁ τὰ πρὸς τῆς φύσεως μεμιγμένα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀξιῶ σε καὶ τὴν ὀξεῖαν ποιότητα, καὶ τὴν πικρὰν, καὶ τὴν γλυκεῖαν ἐπισκέπτεσθαι, σφοδρὰς καὶ μόνας ὡς οἷόν τ᾽ ἐστὶν εἰς τὴν δοκιμασίαν ἄγοντα, καὶ τῇ πείρᾳ τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἐξευρίσκοντα. τὸ δὲ πᾶν ὅτι περ ἂν ᾖ στρυφνὸν, ἢ αὐστηρὸν, ἢ πικρὸν, ἄγειν εἰς πεῖραν. ὡς ἤτοι στρυφνότητος, ἢ αὐστηρότητος, ἢ πικρότητος ἐν αὐτῷ βάσανον ληψόμενον, ἄτοπον δεινῶς. εἰ γὰρ μιᾶς μόνης μετέχει ποιότητος, τὴν αὐτὴν τοῦ φαρμάκου πεῖραν ἕξεις, καὶ τῆς ποιότητος. εἰ δὲ πλειόνων, ἐξ ἁπασῶν ἤδη δηλονότι μικτὴν ἐνέργειαν ἐνεργήσει τὸ φάρμακον. ὥσθ᾽ ἡ τῆς μιᾶς τῆς κρινομένης ἔτ᾽ ἄδηλος μένει. εἴπερ οὖν ὡς προείρηται χρὴ κρίνειν, οὐκ ὀρθῶς ὑπέλαβον, οἵ τε μηδ᾽ ὅλως ἀποφήνασθαί τι δυνατὸν εἶναι νομίσαντες, ὑπὲρ τῆς τῶν χυμῶν δυνάμεως. οἵ θ᾽ ἑτέρως τὴν κρίσιν ποιησάμενοι. καὶ γὰρ ἀποφήνασθαί τι δυνατὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐστιν, καὶ τὴν κρίσιν οὐκ ἄλλως, ἢ ὡς εἴρηται νῦν προσήκει ποιεῖσθαι. εἰ μὲν οὖν ὅλως μηδὲν δεῖσθαι τῆς κατὰ τοὺς χυμοὺς ἐπισκέψεως εἰρήκεσαν. ἐπειδὰν τὰς δυνάμεις τῶν φαρμάκων ἐξετάζωμεν, ἐγχωρεῖ γὰρ καὶ χωρὶς τούτων ἐξευρίσκειν τῇ πείρᾳ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ἐπῄνουν ἂν μᾶλλον, ἢ ἐμεμφόμην αὐτούς. ἐπεὶ δ᾽ ὡς ὑπὲρ ἀναγκαίου μὲν, ἀγνώστου δὲ, διέρχονται, διχῇ μέμψασθαι τοὺς ἄνδρας δίκαιον, ὅτι τε τὸ μὴ ἀναγκαῖον ὑπέλαβον ὡς ἀναγκαῖον, ὅτι τε προαπέγνωσαν αὐτοῦ τῆς εὑρέσεως. ἡ γάρ τοι κρίσις ἑκάστου τῶν φαρμάκων τῆς δυνάμεως ἄνευ τῆς τῶν χυμῶν διαγνώσεως αὐτάρκως εὑρίσκεται τῇ πείρᾳ μόνῃ βασανιζομένη, καθ᾽ ὃν εἴρηκα μυριάκις ἤδη τρόπον, κἀγὼ νῦν, οὐχ ὡς οὐκ ἐνὸν ἄλλως ἐξευρεῖν τὸ ζητούμενον, ἀλλὰ διά τε τὸ πρὸς τὰς ἀρχὰς ἀκόλουθον, ἵν᾽ ἐπιδείξαιμι, πάντα τοῖς τῶν στοιχείων λογισμοῖς ἑπόμενα, καὶ μηδὲν μηδαμόθι μαχόμενον. ἐξελέγξαιμί τε τοὺς ἅπαντα τὰ στύφοντα θερμαίνειν εἰπόντας, ἐπὶ τὸν περὶ τῶν χυμῶν ἀφικόμην λόγον, εὑρεθείη δ᾽ ἄν τις αὐτοῦ καὶ χρεία πρὸς τὴν ἐνεστῶσαν ἡμῖν πραγματείαν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ἐπιδεῖξαι πειράσομαι. νυνὶ δ᾽ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπάνειμι, παρακελευόμενός τε, τῆς ἀληθείας ὀρεγομένοις αὐτοῖς, γενομένοις ἁπάντων τῶν στυφόντων ὥσπερ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν, ὅταν εὕρωσιν ἀκριβῶς κατά τι σῶμα τὴν στύψιν, ἄμικτον ὡς οἷόν τε μάλιστα τῶν ἄλλων ποιοτήτων, τηνικαῦτα διὰ τῆς πείρας ἐξετάζειν εἴτε θερμὸν, εἴτε ψυχρὸν, εἴτε ξηρὸν, εἴτε ὑγρὸν ὑπάρχει τὸ τοιοῦτον σῶμα. τουτὶ μὲν οὖν ἕκαστος, εἴπερ σωφρονεῖ, ποιήσει κατὰ μόνας αὐτός. ἐμοὶ δ᾽ ἀναγκαῖον ἴσως ἀποφαίνεσθαί τι περὶ τῆς ἐμαυτοῦ πείρας, ἐν μὲν τῷ νῦν ἐνεστῶτι λόγῳ καθ᾽ ὅλου, κατὰ μέρος δὲ διὰ τῶν ἑξῆς ὑπομνημάτων. εἴη δ᾽ ἂν ὁ μὲν καθόλου λόγος, ὑπὲρ ἁπάντων, τοιόσδε. Πᾶν στύφον σῶμά γε τῶν ἄλλων καθαρεῦον ὥσπερ πρὸς τὴν αἴσθησιν ποιοτήτων, εὗρον ἀεὶ πειρώμενος ψυχρόν. ἤδη δὲ καὶ τῶν ἐπιμίκτων ταῖς ποιότησιν ἔνια, τά τε μετρίως γλυκέα, καὶ πικρὰ, καὶ δριμέα σαφῶς εὑρέθη ψύχοντα. κρατούσης γὰρ ἐν αὐτοῖς δηλονότι τῆς τοῦ στύφειν τε, καὶ ψύχειν δυνάμεως, ὡς ἀμαυροῦσθαι τὰς ἄλλας. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὰ ὀξέα πάντα, τά θ᾽ ἁπλῶς ὀξέα καθάπερ ὀξαλίδα καὶ ὀξυλάπαθον, ἔνιά τε τῶν ἐπιμίκτων ἑτέραις ποιότησιν, ἤτοι γλυκείαις, ἢ δριμείαις, ἢ πικραῖς, οὐδὲν ἧττον εὑρίσκεται ψύχοντα. καὶ ῥοιαὶ, καὶ μῆλα, καὶ κοκκύμηλα, καὶ σταφυλαὶ, καὶ σῦκα, καὶ συκάμινα, καὶ κεράσια, καὶ αὐτὸ τὸ ὄξος, ἀλλὰ τούτῳ μὲν ὡς εἴρηται πρόσθεν ἐπιμέμικταί τις δριμύτης, ταῖς δ᾽ ὀπώραις γλυκύτητές τε, καὶ στρυφνότητες, καί τισιν αὐτῶν καὶ πικρότητες ἀμυδραί. καὶ μέντοι, καὶ ὅσα στύφει τε ἅμα, καὶ ὀξέα ταῖς ποιότησίν ἐστιν, ἅπαντα καὶ ταῦτα μοι εὑρέθη πειρωμένῳ, σαφῶς ψύχοντα, τὰ δὲ γλυκέα μόνον ἅπαντα κατὰ τὸ ποσὸν τῆς γλυκύτητος, εὐθὺς καὶ τῆς θερμότητος μετέχει. ὥστ᾽ οὐδὲν μὲν τῶν λίαν γλυκέων ψυχρὸν, εἴη δ᾽ ἄν τι καὶ μετρίως γλυκὺ ψυχρὸν, ἐπειδὰν τὸ πλεῖστον αὐτοῦ τῆς τοῦ σώματος οὐσίας, ὑδατῶδες ᾖ, οὐ μὴν οὕτω γε ψυχρὸν ὡς τὸ στρυφνὸν ἱκανῶς, ἢ τὸ ὀξύ. ἀλλ᾽ ὡς καὶ πρόσθεν που λέλεκται περὶ τῆς χλιαρᾶς θερμασίας μετεχόντων, καὶ τὰ πικρά γε δὲ πάντα θερμὰ καθάπερ ἥ τε χολὴ, καὶ τὸ νίτρον, καὶ οἱ πάνυ παλαιοὶ τῶν

οἴνων, καὶ

οἴνων, καὶ τῶν σπερμάτων μυρία. καὶ γὰρ τὸ τοῦ πηγάνου, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ἀγρίου, καὶ τὸ τοῦ
τορδύλου, καὶ τὸ τοῦ σφονδύλου, καὶ τὸ τοῦ μελανθίου, καὶ οἱ θέρμοι, καὶ μᾶλλον οἱ ἄγριοι, καὶ οἱ ὄρο-
βοι, καὶ τούτων οἱ ἄγριοι μᾶλλον, ὅ τε προσαγορευόμενος πελεκῖνος, εὑρίσκεται δὲ ἐν τοῖς πυροῖς, ἀμυ-
γδάλαι τέ τινες, αἳ δὴ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο προσαγορεύονται πικραί, καὶ συκύων ἄλλα σπέρματα, καὶ
τὸ τοῦ μήλου τοῦ μηδικοῦ, καὶ πρὸς τούτοις ἕτερα μυρία πικρὰ φαίνεται τοῖς γευομένοις. Ἀλλὰ πε-
ρὶ μὲν τῶν πικρῶν, ἐπὶ πλέον ἐφεξῆς εἰρήσεται. τὴν δὲ περὶ τῶν στυφόντων, καὶ ὀξέων αὖθις ἀ-
ναλαβόντες λόγον, ἐπιθῶμεν ἤδη τὴν προσήκουσαν αὐτῷ τελευτήν. τὸ τοίνυν αὐστηρόν, ὅτι μὲν
ἐκλελυμένον ἐστὶ στρυφνόν, ἀναμνησθῆναι χρὴ τῆς αἰσθήσεως. ἥτις δὲ ἡ γένεσις αὐτοῦ νῦν εἰρήσεται. ἐ-
πειδὴ τὸ στρυφνὸν σῶμα γεῶδές τε, καὶ ψυχρόν ἐστιν, ἐκλυθήσεται κατ' ἀνάγκην τριχῶς, ἢ θερμαι-
10 νόμενον, ἢ ὑγραινόμενον, ἢ συναμφότερον ἅμα πάσχον. ἂν μὲν οὖν θερμαίνηται μόνον, οὐκ ἔστι μὲν
οὔθ' ὑγρότερον οὔτε μαλακώτερον, ἀλλὰ σκληρὸν μόνον, ἐπικτήσεται γλυκύτητος, καθάπερ αἱ τῶν
δρυῶν βάλανοι, καὶ μάλιστα αἱ ὀνομαζόμεναι καστάνειαι. ἐὰν δ' ὑγραίνηται μόνον, ἐὰν μὲν παχυμε-
ρὴς, καὶ ὑδατώδης ἡ ὑγρότης, αὐστηρὸν ἀποτελεσθήσεται. παντὸς γὰρ χυμοῦ δύναμιν, ἡ ὑδατώδης
ὑγρότης ἀμβλύνει, ἐὰν δὲ λεπτομερής τε, καὶ ἀερώδης, ὀξύνει, δέδεικται γὰρ ὡς τὸ λεπτομερὲς ψυ-
χρὸν, ὀξεῖαν ἀπεργάζεται ποιότητα. ἂν δὲ ὑγραίνηταί τε, ἅμα καὶ θερμαίνηται, μετὰ μὲν ὑδατώ-
δους ὑγρότητος εἰς γλυκύτητα τὴν μετάπτωσιν ἕξει. μετὰ δ' ἀερώδους, εἰς λιπαρότητα. καὶ πρόδη-
λον ἤδη γέγονεν ὅπως οἱ καρποὶ κατ' ἀρχὰς ὄντες στρυφνοί, προϊόντος τοῦ χρόνου τινὲς μὲν ἀκριβῶς γί-
νονται γλυκεῖς, τινὲς δὲ ὀξεῖς, τινὲς δ' αὐστηροί, τινὲς δ' ἀεὶ μένουσι στρυφνοί, τινὲς δ' ἀποτελοῦνται λιπα-
ροί, καὶ δὴ καὶ κατὰ τὰς τῶν εἰρημένων ποιοτήτων ἐπιμιξίας, παμπόλλην ἔχουσι τὴν ποικιλίαν.
20 στρυφνὸς μὲν οὖν ἄχρι τέλους ἐστὶν, ὁ τῆς πρίνου, καὶ κομάρου, καὶ φηγοῦ, καὶ κρανίας, ὅτι καὶ ψυ-
χρὸς, καὶ ξηρὸς οἷος περ ἦν ἐξ ἀρχῆς, παραμένει. μόνον μὲν αὐξανόμενος, οὐδεμίαν δὲ μεγάλην, ἀλ-
λοίωσιν ἑτέραν ἐπικτώμενος. ἐστὶ γὰρ καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ δένδρα πυκνότερά τε, ἅμα καὶ ξηρό-
τερα, καὶ ψυχρότερα. στρυφνὸς δὲ ἅμα, καὶ γλυκὺς ὅ τε τῆς μυρσίνης, καὶ ὁ τῆς ἀχράδος, καὶ ὁ τῆς
δρυὸς, καὶ πλέον μὲν γλυκὺς, ἢ στρυφνὸς ὁ τῆς καστανείας ὀνομαζόμενος. αὐστηρὸς δὲ μόνον ὁ τῶν ἀμι-
ναίων ἀμπέλων, καὶ καρπὸς, καὶ οἶνος ὅσοι τε παραπλήσιοι τοῖσδε. αὐστηρὸς δὲ ἅμα, καὶ γλυκὺς, ὁ τῆς
φοίνικος καρπὸς, καὶ τῶν οἴνων ὁ σουρεντῖνος, καὶ ὁ σαβῖνος, καὶ ὁ ἀλβάτης ὀνομαζόμενος, ὅσοι τε
ἄλλοι τοιοῦτοι. γλυκὺς δὲ μόνον, ὁ θηραῖός τε, καὶ ὁ συκελλίτης, καὶ τὸ σίραιον, ὅσα τἄλλα τούτοις ἔοι-
κεν. λιπαρὸς δ' ἅμα καρπὸς καὶ χυλὸς ἀκριβῶς μὲν ὁ τῆς ἐλαίας ἐστὶν, ἤδη δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐξ
ὧν ἔλαιον σκευάζεται, οἷον ὅ τε τοῦ κίκεως καὶ ὁ τῆς ῥαφανῖδος, καὶ τὰ σήσαμα δὲ αὐτὰ, καὶ τὰ κά-
30 ρυα, καὶ τὰ ἀμύγδαλα. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα παλαιούμενα, τελέως γίνεται λιπαρὰ, τῆς
μὲν ὑδατώδους, καὶ περιττωματικῆς ὑγρότητος ἐν αὐτοῖς ἀποπνεούσης, τῆς δ' οἰκείας ὑπὸ τοῦ συμ-
φύτου θερμοῦ κατεργαζομένης τε, καὶ ἀκριβῶς ἐκπεπτομένης. Ὅσοι μὲν οὖν τῶν καρπῶν ἐ-
λαιώδεις γίγνονται μόνον, ἐδώδιμοί τε εἰσὶ, καὶ γλυκεῖς. ὅσοις δ' ἐν τῇ μεταβολῇ προσγίνεταί τις πι-
κρότης, ἄβρωτοι καθίστανται. τὸ γὰρ πικρὸν ἅπαν, ἄβρωτόν ἐστιν καὶ γίγνεται δι' ὑπερβολὴν θερ-
μασίας, ὡς ἐφεξῆς ἀποδείξομεν. ἀλλὰ τὸ μὲν γλυκὺ πᾶν θερμόν τέ ἐστιν, καὶ οὐκ ἀμέτρως ὑπερβάλ-
λει τὴν ἐν ἡμῖν θερμότητα, ἀλλ' ὥσπερ τὸ ὕδωρ τὸ θερμὸν, οὗ ψαύοντες ἡδόμεθα, καὶ μάλισθ' ὅταν ὦμεν
ἐρριγωκότες. ἄχρι μὲν τοῦ διαχεῖν τὰ πεπηγότα πρὸς τοῦ ψυχροῦ μόρια τοῦ σώματος, ἐκθερμαῖνον ἡμᾶς,
οὐ μὴν διαλῦον γε οὐδὲ τέμνον αὐτῶν τὸ συνεχές. καὶ διὰ τοῦτ' ἥδιστόν ἐστιν καὶ ὠφελιμώτατον. οὕτω καὶ
πᾶν ἔδεσμα γλυκὺ, θερμὸν μὲν ὑπάρχει πάντως. οὐ μὴν ἐπὶ πλέον γε ἥκει θερμότητος ὡς ἀνιᾶν, ἀλλ' ἐν
40 τοῖς ὅροις μένει τοῦ διαχέοντος, καὶ ὁμαλύνοντος, καὶ μαλάττοντος. ἀναμνήσθητι δὲ πάλιν κἀνταῦθα
τῶν πολλάκις ἡμῖν ἔμπροσθεν εἰρημένων, ὡς τινὰ μὲν ἤτοι κατὰ μίαν, ἢ δύο ποιότητας, ἐνεργεῖ τε
καὶ πάσχει πρὸς ἄλληλα. τινὰ δὲ καθ' ὅλας ἑαυτῶν τὰς οὐσίας, ἐν οἷς καὶ φάρμακα μὲν οὐκ ὀλίγα, καὶ
τὰς τροφὰς δὲ πάσας ὑπάρχειν ἔφαμεν. ἔοικε δὲ διττὸν εἶναι τὸ γένος αὐτῶν ὡς καὶ Θεόφραστος ἐπε-
σημήνατο. τινὲς μὲν γάρ εἰσι λιπαραὶ καθάπερ ἡ πιμελή. τινὲς δὲ γλυκεῖαι μᾶλλον, ἢ ἧττον, ὥσπερ
οἵ τε καρποὶ πάντες οὓς ἐσθίομεν, αἵ τε τῶν ζώων σάρκες, ἤδη δὲ καὶ βοτάναι πολλαὶ, καὶ ῥίζαι, καὶ
ἄνθη, καὶ βλαστοί. καὶ γὰρ εἴ τι τῶν τοιούτων στρυφνόν ἐστιν ὥσπερ αἱ ἀχράδες καὶ κράνια, πάντως
μέντοι καὶ αὐτὸ μετέχει γλυκύτητος, εἴπερ γε μὴ ἀκριβῶς ἐστὶ στρυφνὰ, καθάπερ ἡ κηκίς τε, καὶ ὁ
ῥοῦς, οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ διὰ ταῦτα ἤδη, καὶ ὡς φαρμάκων μᾶλλον, ἢ τροφῆς αὐτῶν ἡ χρεία. φαίνονται
γοῦν αἵ τε κυΐσκουσαι, καὶ οἱ πεπληρωμένοι, καὶ οἷς ὁ στόμαχος ἔκλυτος, ἀπογεύεσθαι τῶν τοιούτων
50 ὀρεγόμενοι, πεινῶντες δ' ἔμπαλιν, ἀποστρέφονται μὲν καὶ τὰ στρυφνὰ, καὶ τὰ ὀξέα. προσίενται δὲ
τά τε γλυκέα, καὶ τὰ λιπαρά. καὶ τούτων ἐπιπληρωθῆναι ποθοῦσιν. Ἔστι δὲ δήπου, καὶ τὸ λιπαρὸν
αὐτὸ γλυκὺ, καὶ τὸ τρέφειν δὲ πᾶν ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ τῶν γλυκέων. καὶ τοῦτ' εὐλόγως αὐτοῖς ὑπάρχει, καὶ
κατ' αὐτὴν ὡς οἷόν τε ἐστὶν τὴν οὐσίαν τῆς τροφῆς. ἀναπληρώσεως γάρ ἐστιν τοῦ κενωθέντος ἡ ὄρεξις. οἰκεῖον
δὲ ἦν τὸ κενωθὲν, ὥστε καὶ τὸ τρέφον οἰκεῖον ὑπάρχειν ἀναγκαῖον, εἰ δ' οἰκεῖον, ἐξ ἀνάγκης ἡδὺ καὶ φίλιον,
αὖθις δὲ καὶ συμμέτρως θερμὸν ὡς πρὸς τὸ τρεφόμενον. ἀλλ' ἐν τούτῳ τε τὸ μᾶλλον τε, καὶ ἧττον οὐκ ὀλί-
γον, ὅτι μηδ' ἀκριβῶς κατὰ φύσιν ἔχοντες ἐπὶ τὰς τροφὰς ἀφικνούμεθα. μόνον μὲν γὰρ χρὴ κεκενῶσθαι

τὸ σῶμα τῶν τῆς τροφῆς δεομένων. εἰ μέλλοιεν εὐγνώμονες ἀκριβεῖς ἔσεσθαι τῆς οἰκείας αὐτῶν ποιό-
τητος. αἱ δὲ πρὸς τούτῳ θερμότεροι τοῦ δέοντος, ἢ ψυχρότεροι γενηθῶσιν, ἢ τὸ σύμπαν σῶμα, ἢ τοὺς περὶ
τὴν γλῶτταν, ἢ τὴν γαστέρα τόπους, οὐ τῶν θρεψόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἤτοι ψυχόντων, ἢ θερμαι-
νόντων δεήσονται. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τῶν σιτίων ἄλλο τε ἄλλο τοῖς τοιούτοις ἥδιον φαίνεται. διττὸν γὰρ
ὄντος τῷ γένει τοῦ ἡδέος, ἑτέρου μὲν τοῦ τὸ κεκενωμένον ἀναπληροῦντος. ὅπερ ἐστὶν ἡ τροφή. ἑτέρου δὲ τοῦ
τὸ ἠλλοιωμένον ἐξιουμένου, φάρμακον δ' ἤδη τοῦτο. συμβαίνει τοῖς ἐδέσμασιν ὅταν μὴ μόνον τοῖς σώμασι
κεκενωμένοις. ἀλλὰ καὶ κατὰ ποιότητα μεταβεβλημένοις προσφέρηται κατὰ διττὸν ἤδη τρόπον.
ὡς τροφαῖς τε ἅμα καὶ φαρμάκοις. ἀλλ' ὡς μὲν φάρμακα ψύχοντά τινα, καὶ θερμαίνοντα, καὶ ξηραίνον-
τα, καὶ ὑγραίνοντα κατὰ λόγον ὀνήσει τε ἅμα καὶ ὠφελήσει. ὡς τροφαὶ δὲ μόνα τὰ σύμφυλα, καὶ οἰκεῖα
10 ταῖς ὅλαις τῶν τρεφομένων οὐσίαις. εὐθὺς τούτοις ὑπάρχει δηλονότι συμμέτρως εἶναι θερμοῖς ὡς πρὸς
τὰ τρεφόμενα. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τῶν ἐδεσμάτων, καὶ τῶν φαρμάκων, οὐχ ἓν εἶδος ἅπασι τοῖς ζώοις ἐστίν.
κατὰ γὰρ τὴν οἰκείαν ἕκαστον αὐτῶν οὐσίαν τε, ἅμα καὶ διάθεσιν ἥδεταί τε, καὶ ὠφελεῖται πρὸς ἀμ-
φοῖν. ἀλλ' εἴπερ οὕτω ταῦτ' ἔχει. τὸ μὲν ἧττον γλυκὺ τῶν ἐδεσμάτων, ἧττον ἔσται καὶ θερμόν. τὸ δὲ μᾶλλον
γλυκὺ, τοσούτῳ θερμότερον, ὅσῳπερ καὶ γλυκύτερον, εἰ δ' εἰς ἀμετρίαν ἐμπέσοι θερμότητα, οὐδὲ γλυ-
κὺ τὸ τοιοῦτον. ἀλλ' ἤδη φαίνεται πικρόν. ὥσπερ τό τε μέλι παλαιούμενον, καὶ καθεψόμενον ἕκαστόν
τε τῶν ἄλλων γλυκέων. Ὡς γὰρ ἀπὸ συμμετρίας θερμοῦ διττὴ ἑκάστῳ τῶν σωμάτων ἡ γλυκύ-
της ἐγγίνεται. τὰ μὲν γὰρ οἰκείῳ τε, καὶ συμφύτῳ θερμῷ γλυκέα. τὰ δὲ ἐπικτήτῳ, κατὰ τὸν αὐ-
τὸν τρόπον. καὶ τὰ πικρά. τὰ μὲν ἀμέτρως ὑφ' ἑαυτῶν ἐκθερμαινόμενα κατὰ τὰς ἐν τῷ χρόνῳ μετα-
βολάς. ἔνια δ' ἀπὸ τῆς ἐπικτήτου θερμασίας ἐκπυρούμενα πάσχει τοῦτο. περὶ μὲν δὴ τῶν πικρῶν,
20 ἐφεξῆς ἐροῦμεν. ἅπαντα δὲ τὰ γλυκέα τῇ μὲν θερμότητι πλησίον ἥκει τῶν σωμάτων οἷς φαίνεται γλυ-
κέα. κατὰ διττὸν δὲ τρόπον ὡς εἴρηται γίνεται τοιαῦτα. τινὰ μὲν οἰκείῳ θερμῷ καθάπερ τὸ μέλι. τινὰ δὲ
ἐπικτήτῳ, καθάπερ ἅπαντα τὰ διὰ πυρὸς σκευαζόμενα. καὶ διὰ τοῦτό περ ἄχρις ἂν ᾖ θερμά, μέχρι
τοσοῦδε, καὶ ἡδίω φαίνεται τοῖς ἀναθρέψεως δεομένοις. ἔοικε δὲ καὶ τὸ γλεῦκος οὐκ οἰκείᾳ μόνον, ἀλλὰ
καὶ ἐπικτήτῳ θερμασίᾳ φαίνεσθαι γλυκύ. πολὺ γοῦν ὡς καὶ θεόφραστος, καὶ ἀριστοτέλης ἔλεγε τὸ ἐκ
τῆς ἡλιακῆς θερμασίας, οἷον ἐμπύρευμά τι ταῖς τε ῥαξὶ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει καρποῖς, ὑφ' οὗ τὸ ὑδα-
τῶδες ἐν αὐτοῖς ἔτι, καὶ οἷον ἡμίπεπτον εἰς πέψιν ἄγεται, καὶ κατεργάζεται τῷ μεταβάλλοντι συνεξο-
μοιούμενον. ὥστε κἂν ἀποθλίψῃς τὸν χυλὸν ὀπώρας ἡστινοσοῦν, εὑρήσεις μὲν εὐθέως ζέοντα καθά-
περ τὸ γλεῦκος, ἐν δὲ τῷ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον διαφέρουσαν τὴν ζέσιν, εἰς ὅσον ἂν καὶ ὁ καρπὸς τοῦ καρποῦ
διαφέρει θερμότητος. μεταβληθέντος δὲ καὶ κατεργασθέντος τοῦ ὑδατώδους τε, καὶ ἡμιπέπτου.
30 καὶ τῆς τὴν ζέσιν ἐργαζομένης θερμασίας διαπνευσάσης, αἱ τῶν χυλῶν οἰκεῖαι φαίνονται ποιότη-
τες εἰλικρινεῖς. ὥστε καὶ τοὺς οἴνους τηνικαῦτα διαγινώσκομεν ὁποῖοί τινές εἰσι κατὰ τὴν οἰκείαν
αὐτῶν φύσιν. ἐν ᾧ δὴ καὶ προσέχειν σε μάλιστα τὸν νοῦν ἀξιῶ. τῷ πάντας τοὺς αὐστηροὺς κατὰ βρα-
χὺ παύεσθαι τοιούτους ὄντας. ἀεὶ γὰρ παλαιούμενοι δριμύτητα μέν τινα, καὶ γλυκύτητα ἐπι-
κτῶνται. τὴν δ' ἔμπροσθεν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς στύψιν, ἀποβάλλουσι τῷ χρόνῳ. ἔστι μὲν δὴ μετὰ τὴν
ζέσιν ἔν τισι τῶν οἴνων γλυκύτης, εἰλικρινὴς ἡδεῖά τε ἅμα, καὶ οἰκεία τῆς αὐτοῦ τοῦ χυλοῦ φύσεως, οὐχ ὥς-
περ ἡ πρόσθεν μικτή τις, ἔκ τε τῆς οἰκείας, καὶ τῆς κατὰ τὸ ἡμίπεπτόν τε, καὶ ὑδατῶδες περίττωμα
ζέσεως. ὥσπερ ὡμολόγηται μὲν ἅπαντας τοὺς οἴνους χρονίζοντας γίγνεσθαι θερμοτέρους. συμ-
βαίνει δὲ τοῖς αὐστηροῖς αὐτῶν ἐν τῷ παλαιοῦσθαι πρῶτον μὲν γλυκύτητά τινα, καὶ δριμύτητα
προσλαμβάνειν ἀποτιθεμένοις τὴν στύψιν. ἐφεξῆς δὲ παραύξεσθαι μὲν τῇ δριμύτητι. παύεσθαι
40 δὲ κατὰ βραχὺ τῆς γλυκύτητος. κἄπειτ' αὖθις ἐν πλείονι χρόνῳ δριμεῖς θ' ἱκανῶς γίγνεσθαι καὶ πι-
κρότητα ἀεὶ προσλαμβάνειν. καὶ τελευτῶντας ἡνίκα παχύνωνται παντελῶς, ἐκπικροῦσθαι.
καὶ πρόδηλον ὡς τὸ μὲν γλυκὺ, θερμότερον ἐστι τοῦ στρυφνοῦ. τὸ δὲ πικρὸν τοῦ γλυκέως. ἀλλ' εἴ-
περ ἡ γλυκύτης ἀπὸ συμμετρίας θερμοῦ γίγνεται, δῆλον ὡς ἡ στρυφνότης ἀπὸ τοῦ ψυχροῦ
κρατοῦντος ἀποτελεσθήσεται. Ὅτι δὲ καὶ ἡ ὀξύτης ἀπὸ ψύξεως δημιουργεῖται, δέδεικται
μὲν καὶ πρόσθεν ἡμῖν. ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὸν παρόντα λόγον ὑπὲρ τῆς κατὰ φύσιν ἐν χρόνῳ με-
ταβολῆς τῶν οἴνων ἐδηλώσαμεν. εἴπω μέντοι καὶ περὶ τῆς παρὰ φύσιν, ὡς οὖν ὁ στρυφνὸς οἶ-
νος ἐν τῷ χρόνῳ γλυκύτερος μὲν πρῶτον, ἐφεξῆς δὲ δριμύτερός τε, καὶ πικρότερος ἀποτελεῖ-
ται, καὶ τελευτῶν ἐκπικροῦται. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅ, τε [illegible] ὀξύτερος εὐθὺς γίγνε-
ται, καὶ εἰ τελέως ἀποψυγείη, τελέως ὀξοῦται. ὅτ' εὐθέως ἐν τῇ συγκομιδῇ τῶν καρπῶν ὑετοῦ
50 καταρραγέντος ὀθνείας ὑγρότητος ἀναπλησθεὶς, ὅτ' ἄλλως ὕδατος προσλαβὼν, ὀξεῖς ἑτοίμως οἱ τοιοῦ-
τοι πάντες ἐπὶ μικραῖς προφάσεσιν ἀποτελοῦνται. ἔμπαλιν δ' αὐτοῖς οἱ [illegible] πλησιάζοντες ἔν-
τε τῷ παραχρῆμα, καὶ εἰς ὕστερον ἀεὶ, καὶ μᾶλλον γίνονται γλυκεῖς. εἰς χρόνον δὲ πάμπλεω ἐκπίπτον-
τες, καὶ οὗτοι μεταπίπτουσιν οὐδὲν ἧττον τῶν ἄλλων εἰς πικρότητα, καί πως ἔοικε τοῦτο καὶ κατὰ
τὸν φυσικὸν λόγον ὁμολογεῖν ἑαυτῷ. εἰ γὰρ ἡ ὄμφαξ μὲν ὀξεῖα, γλυκεῖα δὲ ἡ σταφυλὴ, καὶ τὸ πεπαί-
νεσθαι τοῖς καρποῖς ἅπασι παρὰ τῆς ἡλιακῆς ἐγγίνεται θερμότητος, εὔδηλον ὡς τὸ μὲν ἀτελέστερον
καὶ ψυχρότερον ὀξὺ, τὸ δὲ τελεώτερον, καὶ θερμότερον ὑπάρχον, γλυκύ. ὅταν οὖν ὁ οἶνος ἐν τῷ ψύχεσθαι πά-

λιν ἀποξύνεται

λὶν ἀποξύνεται, πρόδηλον ὡς εἰς τὸν αὐτὸν πάλιν ἐπανέρχεται χυμὸν ἐξ οὗ πρὶν ἐγένετο. διενήνοχε
μέν τοι τὴν δύναμιν κατὰ τοσόνδε, ὄμφακος χυλὸς, ὄξους· ὅτι τῷ μὲν ὄξει προσέρχεταί τις ἐκ σηπεδό-
νος θερμότητος δριμύτης, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἔλεγεν Ἀριστοτέλης αὐτὸ, τὸ μὲν* οἰκεῖον τοῦ οἴνου θερ-
μὸν ψυχρὸν ὑπάρχειν· τὸ δ' ἐπίκτητον, θερμόν. ὁ δὲ τῆς ὄμφακος χυλὸς οὐκ ἔχει τὴν θερμότητα, καὶ διὰ
τοῦτο οὐδὲ τὴν δριμύτητα. προσέρχεται δή τις αὐτοῖς κἀκ τοῦ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον ἐν τῷ λεπτομερεῖ τῆς
οὐσίας, διαφορά. λεπτομερέστερον γάρ ἐστι τὸ ὄξος, ὄμφακος χυλοῦ, καὶ δὴ, καὶ ἡ αἴσθησις τῷ λόγῳ μαρ-
τυρεῖ. διενήνοχε γὰρ ἡ ἀπὸ τοῦ ὄξους ἔμψυξις τῆς ἀπὸ τοῦ χυλοῦ τῶν ὀμφάκων, τῷ σφοδρῷ καὶ ἐπιμί-
κτῳ. ἀσθενεστέρα μὲν γὰρ ἡ ἀπὸ τῆς ὄμφακος ψύξις. οὐ μὴν μετέχουσά γε θερμότητος ἀλλοτρίας, οὐ-
δ' ὀλίγον. ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ὄξους ἰσχυροτέρα μὲν εἰς τοσοῦτον, εἰς ὅσον καὶ λεπτομερεστέρα, μέτεστι δ' αὐτῷ καὶ
10 δριμύτητος θερμαινούσης, οὐχ ἱκανῆς μὲν ἐκνικῆσαι τὴν ἀπὸ τῆς ὀξύτητος ψύξιν, εἰς δὲ τὸ τῆς διεξό-
δου τάχος ὑπηρετούσης. εἰς ὅσον γάρ ἐστι τὸ θερμὸν τοῦ ψυχροῦ ποριμώτερον, εἰς τοσοῦτον καὶ ὁ δριμὺς χυ-
μὸς τοῦ ὀξέως ἑτοιμότερον διέρχεται τῶν αἰσθητικῶν σωμάτων τοὺς πόρους. ὥσθ' ὁ μὲν, οἷον ὁδοποιεῖ φθά-
νων, ὁ δ' οὐκ εἰς μακρὰν ἕπεται. κἀν τούτῳ τὸ τῆς αἰσθήσεως ἐπίμικτόν τε, καὶ δυσερμήνευτον ἀποτελεῖ-
ται, οὔθ' ἁπλῶς ψυχρὸν ἀποφήνασθαι τὸ ὄξος δυναμένης. αἰσθάνεται γὰρ ἐν αὐτῷ πυρώδους τινὸς
δριμύτητος, οὔθ' ἁπλῶς θερμόν. ἐπικαταλαμβάνουσα γὰρ ἀεὶ τὴν ἐκ τῆς προηγούσης δριμύτητος
θάλψιν ἡ ἐκ τῆς ἑπομένης ὀξύτητος ψύξις, ἀμαυροῖ καὶ κατασβεννύει παραχρῆμα. καὶ διὰ τοῦτο πο-
λὺ πλείων ἐστὶν ἡ ἐκ τῆς ψύξεως αἴσθησίς τε καὶ διάθεσις, ἤπερ ἡ ἐκ τῆς θερμότητος. εἰ δέ γε τῷ μέλιτι
πλείονι μίξαις ὄξος ὀλίγον, αἰσθήσῃ σαφῶς αὐτίκα ψύξεως καὶ θερμότητος. εἰ μὲν γὰρ ὀλίγον τὸ μέ-
λι, πολλῷ τῷ ὄξει κεράσαις, πλέονι μέτρῳ ψυχρὸν, ἢ θερμὸν φανεῖταί σοι τὸ μιχθέν. εἰ δὲ πολλῷ τῷ μέ-
20 λιτι ὀλίγον τὸ ὄξος, μᾶλλον θερμαῖνον, ἢ ψυχρόν. καὶ τοῖς ὄγκοις δ' εἰ μίξαις ἴσα, τῇ γοῦν δυνάμει κρα-
τοῦν εὑρήσεις τὸ ὄξος ἔτι. εἰ δ' ὡς εἴρηται πλέον εἴη πολλῷ τὸ μέλι, πάλιν ἰσάζουσαν εὑρήσεις ἐν τῇ τοιᾷ-
δε κράσει τὴν ψύξιν τῇ θερμότητι. πολλαπλασίῳ γάρ τινι τῶν συμμέτρως θερμῶν, ἐπὶ τὴν ψύξιν
ἀποκεχώρηκε τὸ ὄξος, ἤπερ ἐπὶ τὴν θερμότητα τὸ μέλι. δέδεικται γοῦν καὶ πρόσθεν, ὡς οὐκ ἐγχω-
ρεῖ βιαίαν θερμότητα συνεῖναι γλυκύτητι. καὶ καλῶς εἴρηται πάλαι, τὸ, πάντ' ἀλλήλοις ὁμολογεῖν
τἀληθῆ. καὶ γὰρ οὖν καὶ καθ' ὑποχονδρίων ἐγκαιομένων. ἀμείνων ὁ τῆς ὄμφακος χυλὸς ὄξους αὐ-
τοῦ, τῷ μήτε βίαιον καὶ πληκτικὴν ἔχειν τὴν ψύξιν, μήτ' ἐπίμικτον δακνώδει θερμότητι. δέονται δὲ οἱ πά-
σχοντες ὧδε, παρηγορηθῆναι μὲν ἀβιάστως ὡς εἴρηται, ἔξωθεν δὲ μὴ δὲ μίαν ἐπικτήσασθαι δακνώδη θερ-
μότητα, ἢ δριμύτητα. ταυτὶ μὲν οὖν ἤδη πως ἅπτεται θεραπευτικῆς μεθόδου κοινωνούσης πολλαχό-
θι τῇ νῦν ἐνεστώσῃ πραγματείᾳ, καὶ διὰ τοῦτο καταλιπόντες αὐτὰ πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπα-
30 νέλθωμεν. ὁ τοίνυν τῆς ὄμφακος χυλὸς οὐκ ὀξὺς μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ στρυφνός. ὡς γὰρ καὶ πρόσθεν
εἴρηται σχεδὸν ἅπαντες οἱ τῶν δένδρων καρποὶ κατὰ τὴν πρώτην γένεσιν ὡς καὶ Θεόφραστος ἔλεγε, στρυ-
φνοὶ γινομένοις εἰσὶν, εἶτ' ἐπειδὰν ὑγρότητος πληρῶνται, προσλαμβάνουσι μὲν ὀξύτητος, ἀφαιροῦσι
δὲ τῆς στρυφνότητος. ἔστι δ' οὔτε τὸ προσγινόμενον, οὔτε τὸ ἀφαιρούμενον ἴσον ἐν ἅπασι τοῖς καρποῖς, οὔ-
τε κατ' εἶδος αὐτῶν οὔτε κατὰ γένος οὐδέν. αὐτίκα γέ τοι τῶν ὀμφάκων, ἔνιαι μὲν τῆς στρυφνότητος, πλέον*
ἔνιαι† δὲ τῆς ὀξύτητος ἔλαττον, ἔνιαι δὲ ἀμφοτέρων ἰσαζουσῶν μετέχουσιν. ἀλλὰ πρός γε τὸ καῦσον ἐμ-
ψύχειν, ὁμοίως ἁρμόττουσιν ἅπασαι. οὐ μόνον γὰρ τὸ ὀξὺ ψυχρόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τὸ στρυφνὸν, ὡς καὶ
πρόσθεν ἐλέγομεν. Ἀποχωρεῖ δὴ κἀνταῦθα πάλιν ὁ λόγος ἐπὶ τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον. αὖθις
οὖν αὐτὸν ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀναγάγωμεν. ἦν δ' ἐξ ἀρχῆς ὡς οἶμαι προκείμενον ἐν τῷδε τῷ γράμ-
ματι, περὶ τῶν χυμῶν ἁπάντων διελθεῖν καὶ σχεδὸν μὲν ἤδη περὶ τῶν πλείστων εἴρηται. κατὰ δὲ
40 τὴν τοῦ λόγου κοινωνίαν, ἐφάψασθαι καὶ τῶν ἄλλων ἡμῶν ἀναγκασθέντων. οὐ γὰρ περὶ στρυφνοῦ,
καὶ αὐστηροῦ, καὶ ὀξέως εἴρηται μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ γλυκέος ἤδη πολλάκις, καὶ πικροῦ, καὶ δρι-
μέως. προσθεῖναι δ' ἀναγκαῖόν ἐστι τὰ λείποντα πρὸς τὴν τοῦ παντὸς λόγου τελειότητα. λείπει δ' ἐπὶ
μὲν τῶν στυφόντων, οὐδέν τι μέγα καὶ ἀξιόλογον, ὃ καὶ μὴ διὰ τῶν ἤδη λελεγμένων ἔσται δῆλον.

Ἐπεὶ δὲ τῶν ὀξέων ἴσως ἄν τῳ δόξειε λείπειν, ὅ τινας, καὶ τῶν ἐλλογίμων ἰατρῶν ἐξηπάτησεν. τῷ γὰρ
τοὺς οἴνους τοὺς ἀσθενεῖς ἔν τε τῷ ἦρι τε, καὶ τῷ θέρει μεταβάλλειν τε καὶ ὀξύνεσθαι, χειμῶνος δ' ἐν ταῖς
οἰκείαις φυλάττεσθαι ποιότησιν, ὑπὸ θερμοῦ τινὸς ἔδοξεν ἡ ὀξύτης γίνεσθαι. συναύξει δ' αὐτῶν τὴν
ὑπόληψιν ὅτε κινηθεὶς σφοδρότερον οἶνος. ὅτ' ἐν τοῖς πλοίοις μετακομισθεὶς πορρωτέρω. καὶ γὰρ οἱ τοιοῦ-
τοι πάντες ὅταν ἀσθενεῖς ὦσιν, ὀξύνονται τάχιστα. καὶ μέντοι καὶ τοὺς πίθους ἔνιοι τῶν τὰ γεωργικὰ γραψάντων
ἀξιοῦσιν, ἐν οἴκοις κατορύττεσθαι, πρὸς ἄρκτον ἐστραμμένοις. ὡς τῆς μὲν ψύξεως φυλαττούσης αὐτῶν τὴν
50 ποιότητα, τῆς δὲ θερμότητος μεταβαλλούσης. ἀτὰρ οὖν καὶ φαίνεται τοῦτο πολλαχόθι γιγνό-
μενον αὐτῇ τῇ πείρᾳ βασανισθέν. ὀξύνονται γὰρ ἔνιοι τῶν οἴνων ἑτοίμως, ὅταν ἐν μεσημβρι-
νοῖς, καὶ προσηλίοις χωρίοις ἀποκέωνται. καί μοι δοκεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς τῶν εἰρημένων λύσεως ἐν-
τεῦθεν ποιήσασθαι. τὸ γὰρ μήτε πάντας ὀξύνεσθαι θερμαινομένους, ἀλλ' ὅσοι ψυχρότεροι κατ'
ἀρχὰς εὐθέως εἰσὶ, μήτε τῶν παλαιωθέντων τινὶ συμπίπτειν τοῦτο τὴν ἐπὶ τἀληθὲς ὁδὸν ἡμῖν
εὑρήσει. Ζητήσει γὰρ ὁ λόγος τὴν αἰτίαν δι' ἣν ὑπὸ τῆς ἔξωθεν θερμότητος, ὁ φύσει ψυχρὸς,

καὶ ἀσθενὴς οἶνος ἐλέγχεται. καίτοι ὥσπερ γε αὐτὸ τὸ ῥῆμα τὸ ἐξελέγχεται ῥηθὲν, ἅπασαν τὰς εἰρημένας
ἀπορίας ἐπιλύεται. παραπλήσιον γάρ τοι συμβαίνει τοῖς οἴνοις, ὅσοι φύσει ψυχρότεροι, καὶ ὑδα-
τωδέστεροι τυγχάνουσιν ὄντες, ὅτι καὶ ταῖς μικραῖς, καὶ ἀσθενέσι φλοξί. καὶ γὰρ καὶ ταύτας ἐν ἡλίῳ
καταθεὶς ἰσχυρῷ, τελέως ἀμυδρὰς ὄψει γιγνομένας, ἢ καὶ παντάπασιν ἀποσβεννυμένας. οὕτω δὲ
καὶ λύχνον καιόμενον, εἴπου ἄλλῃ φλογὶ σφοδρᾷ, καὶ μεγάλῃ παραθείης, εἴτ' ἐν ἡλίῳ καταθείης ἰ-
σχυρῷ, μαραινόμενόν τε καὶ διαφορούμενον αὐτίκα θεάσῃ. καὶ μὴν δὴ καὶ εἰ ῥιπίζοις ἰσχυρῶς ἀσθε-
νῆ, καὶ μικρὰν φλόγα, θᾶττον ἀποσβέσεις αὐτὴν, ἢ αὐξήσεις. οὔτε γὰρ κίνησιν, οὔτε θερμασίαν ἰσχυ-
ρὰν, ἀσθενὴς ὑπομένει φύσις, ἀλλὰ διαφορεῖται πρὸς αὐτῆς μᾶλλον, ἢ αὐξάνεται. ἐπεί τοι, κἂξ
ἐπίτηδες ἐν πολλοῖς χωρίοις κινοῦσί τε, καὶ μεταφέρουσι τοὺς οἴνους, ὥσπερ ἔσω καὶ ἡλιοῦσί γε καὶ θερ-
10 μαίνουσιν, ὡς ἐνίους αὐτῶν ἀηδεῖς γίγνεσθαι τὴν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ δεχομένους ποιότητα. καὶ παρ' ἡ-
μῖν γε κατὰ τὴν ἀσίαν ἐπὶ τοὺς κεράμους τῶν οἰκιῶν ὅταν ἥκει θέρους ὥρα λαγήνοις ἐγχεόμενοι σχε-
δὸν ἅπαντ' ἐπιτίθενται. καὶ μετὰ ταῦτα καθαίροντες ἐν ὑπερῴοις οἰκήματα, ὧν ἐν τοῖς κατω-
γείοις μέλλει καυθήσεσθαι φλὸξ πολλὴ κατατίθενται, καὶ ὅλως πρὸς μεσημβρίαν τε, καὶ πρὸς ἥ-
λιον ἀεὶ στρέφουσι τὰς ἀποθήκας, οἷς μέλλει θᾶττον αὐτοὺς ἐκπέψαι τε, καὶ πότιμους ἐργάσασθαι. ὃ γὰρ
ἐν χρόνῳ πολλῷ τοῖς ἄλλοις, ὥσπερ τοῖς οὕτω θερμανθεῖσιν ἐν ἐλαχίστῳ περιγίγνεται. τῶν δὲ τὰ γεωρ-
γικὰ συγγεγραφότων, οὐδὲν θαυμαστὸν ἐνίους ὑπὸ τῆς κατὰ τὰ σφέτερα χωρία πείρας, ὑπὲρ ἁ-
πάντων οἴνων ἀποφήνασθαι προπετέστερον. ἀλλ' οἵ γε περὶ θεόφραστον καὶ ἀριστοτέλην τήν τ' ἐμπειρίαν
ἐπὶ πλέον ἐκτείναντες, καὶ διὰ τὴν ἐν φυσιολογίᾳ γυμνασίαν ἀκριβέστερον ἅπαντα διαρθρώσαντες,
ἄλλα τε τοιαῦτα πολλὰ, καὶ περὶ τῶν οἴνων ἡμᾶς ἐδίδαξαν, ὡς ὅμοιόν τι τοῖς ἡμῶν αὐτῶν πάσχειν
20 σώμασιν. ἢ γὰρ οὐχὶ καὶ ταῦτα θεώμεθα παρὰ τὸ πῶς ἔχειν ἀσθενείας ἢ ῥώμης, ὑπὸ τῶν αὐτῶν
ὀνινάμενα καὶ βλαπτόμενα. καὶ γὰρ καὶ γυμνάσια σφοδρὰ, καὶ ἥλιος ἰσχυρότερα μὲν ἐργάζεται
τὰ θερμὰ, καὶ ῥωμαλέα σώματα, καταβάλλει δὲ καὶ διαφορεῖ καὶ καταψύχει τὰ μὴ τοιαῦτα. καὶ
τῶν οἴνων τοὺς μὲν θερμοὺς φύσει, καὶ κίνησις ῥιπίζουσα, καὶ ἥλιος ἐκθερμαίνων, καὶ φλόγες πλη-
σίον καιόμεναι, πεπαίνουσι θᾶττον. ὅσα δὲ ψυχρότερά τε εἰσὶ, καὶ ὑδατωδέστεροι, τούτους ἐξελέγχει τε
τὰ τοιαῦτα πάντα, καὶ θᾶττον ἀναγκάζει πάσχειν, ἃ μικρὸν ὕστερον ἔμελλε πείσεσθαι. φυλάττεται
μὲν γὰρ ἕκαστον τῶν ὄντων ἐπὶ τῆς οἰκείας φύσεως, οἰκείῳ θερμῷ. διαφθείρεται δὲ πρὸς τῆς ἔξωθεν
ἀμετρίας. ἤτοι θερμότητος ὀθνείας, ἢ ψύξεως πλεονεξίᾳ. καὶ τὸ μὲν ἀποτελούμενον ὑπ' ἀμφοῖν, ἕν.
ὁ δὲ τρόπος αὐτοῦ τῆς γενέσεως, οὐχ εἷς. ὅθεν οὐδ' ὁμοίως ἅπασι τοῖς ἰδιώταις εὐφώρατος. ὁ τρόπος ὅδε τῆς
διαφορᾶς. ἐπειδὰν μὲν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ νικηθῇ τὸ καθ' ἕκαστον τῶν ὄντων θερμὸν, εὔδηλον ἐστὶ καὶ
30 τοῖς ἐπιτυχοῦσιν. ἐπειδὰν δ' ὑπὸ τοῦ σφοδροτέρου θερμοῦ περιστάντος ἔξωθεν διαφορηθῇ, λανθά-
νει τοὺς ἀγυμνάστους περὶ φύσιν, οὐκ εἰδότας ὡς τὸ μὲν σύμμετρον θερμὸν ἅπασιν ὠφέλιμον ὑπάρχει. τὸ
δ' ἄμετρον, οὐχ ἧττον τοῦ ψυχροῦ βλαβερόν. Ἀλλὰ καθόλου μὲν ὥσπερ γιγνώσκειν καλὸν, ὡς ἡ ἐν τοῖς
χυμοῖς ὀξύτης ἐν τῷ μεταβάλλεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καὶ κρατεῖσθαι δὲ, μάλιστα ἔοικε γίγνεσθαι.
τεκμήραιτο δ' ἄν τις οὐχ ἥκιστα καὶ ταῖς ὀξυρεγμίαις. ὡς αὗταί γε ταῖς μὲν μηδ' ὅλως ἐν τῇ γαστρὶ με-
ταβαλλομέναις τροφαῖς οὐχ ἕπονται, καθάπερ οὐδὲ ταῖς ἀκριβῶς πεφθείσαις. μόναις δὲ ταῖς ἡμι-
πέπτοις, ὡς ἂν οὕτω τις εἴποι. καλῶ δ' ἡμιπέπτους ὅσαι δεξάμεναι τὴν ὑπὸ τῆς γαστρὸς θερμότητος
ἀλλοίωσιν, οὐκέτι εἰς τέλος ὑπ' αὐτῆς ἐκρατήθησαν. οὕτως δὲ καὶ γάλα, καὶ πτισάνης χυλὸς, καὶ
τἆλλα πάντα τὰ τοιαῦτα κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν ὀξύνεται θᾶττον, ἢ ἐν χειμῶνι, καὶ δεῖται ψυ-
χρῶν οἰκημάτων, ἐν οἷς ἀρκέσεται πρὸς τὸ διαμεῖναι μέχρι πλείονος. ἐξ ὧν ἁπάντων δῆλον ὡς ἐν
40 τῷ μεταβάλλεσθαι μὲν ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, μηδέπω μέντοι κεκρατεῖσθαι τελέως ἡ γένεσις ἐστὶ τῆς ὀ-
ξείας ποιότητος. διὰ τοῦτο καὶ τῶν καρπῶν τοῖς πλείστοις ὑπάρχει, πρὶν πεπανθῆναι. καὶ πῶς
ἔοικεν καὶ τοῦθ' ὁμολογεῖν τοῖς ἐξ ἀρχῆς εἰρημένοις περὶ τῶν ὀξέων χυμῶν. εἴπερ γὰρ ὅμοιόν τι
πεπόνθασι ταῖς βορείαις καταστάσεσιν ὡς λεπτομερεῖς ὑπάρχειν ἅμα καὶ ψυχροὺς, πρόδηλον ὡς ἡ
γένεσις αὐτῶν, οὐκ ἄνευ θερμότητος. ὥσπερ οὐδὲ τῷ ἀέρι. καὶ διὰ τοῦτο τελέως ἡμᾶς καταψύχοντα
καὶ νεκροῦντα. καθάπερ κώνειόν τε, καὶ μηκώνιον ὑοσκύαμος καὶ μανδραγόρα, ἥκιστα ἐστὶν ὀξέα. ψυ-
χροὶ μὲν ἅπαντες οἱ ὀξεῖς χυμοὶ, οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε ψύχουσιν ὡς ἀναιρεῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν, οὐδὲ λεπτομε-
ρεῖς ὑπῆρχον, οἵ γ' ἦσαν ἄκρως ψυχροί. ὡς οὐ μόνον ὅτι ψυχρὸς ὁ ὀξὺς χυμὸς, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅσα ψυχρὸς
ἤδη πέφανται. βασανίζει δ' αὐτὸν ὁποῖός τις ἐστὶ τὴν φύσιν ἐπὶ ὀξυλαπάθου, καὶ ὀξαλλίδος ἣν δὴ καὶ
ὀξύνια προσαγορεύουσιν. ἐστὶ δ' αὕτη λάχανον ἄγριον. ἐν τούτοις γοῦν ἐφάνη μοι μάλιστά πως εἰλικρινὴς
50 καὶ μόνος οὐδὲ μικρᾶς μετέχων στρυφνότητος, ὥσπερ οἱ τῶν δένδρων καρποί. φανερῶς γοῦν οὗτοι μετὰ
στρυφνότητος τινὸς ἐπίμικτον ἔχουσι τὴν ὀξύτητα, καθάπερ μετὰ δριμύτητος τὸ ὄξος. τὸ μὲν οὖν ἰδίως
ὀνομαζόμενον ἐν τοῖς χυμοῖς ὀξὺ, μόνης τῆς γλώττης ἐστὶν αἰσθητὸν, ὥσπερ καὶ τὸ δριμύ. τὸ δὲ κοινὸν ἀμφοῖν
τὸ δακνῶδες ἤδη καὶ τῆς ἁφῆς. ἑκατέρων δ' ἐστὶν ἡ γλῶττα διαγνωστική. τῶν μὲν γὰρ κοινῶν ὡς καὶ ἄλ-
λο τι τῶν αἰσθητικῶν σωμάτων. τῶν δ' ἰδίων, ὡς γεύσεως ὄργανον. καί μοι δοκεῖ τοῦτ' αὐτῇ τὸ ἐξαίρετον
ὑπάρχειν κατά τὴν οἰκειότητά τε, καὶ τὴν ἀλλοτριότητα τῶν ἄλλων οὐσιῶν. εἴρηται γὰρ ἤδη καὶ δέδεικται
πολλάκις.

πολλάκις. οὐδὲν δ' ἧττον εἰρήσεται, καὶ αὖθις, διότι τὸ καθόλου τὰς οὐσίας ἐνεργεῖν, ἢ πάσχειν ἐστὶν
ἔοικε δὲ καὶ νῦν αὐτοῦ μνημονεῦσαι εἰς ὅσον ἀρκεῖ τοῖς παροῦσιν ἐνθένδε ποθὲν ἀρξαμένοις. Ἐκ τῶν δ', στοι-
χείων αἱ γενέσεις ἅπασι τοῖς κατὰ μέρος σώμασιν ὑπάρχουσιν, ἄνισοι τε καὶ διαφέρουσαι ταῖς μίξεσιν.
ἔνια μὲν γὰρ πυρὸς ἔχει πλέον, ἢ τῶν ἄλλων στοιχείων· ἔνια δὲ ὕδατος. ἄλλα δ' εἰ οὕτως ἔτυχε, γῆς. ἔνια
δὲ ἀέρος. ἐκ δ' οὖν τῆς τοιαύτης ἀνισότητος αἱ τῶν κατὰ μέρος σωμάτων, ἰδιότητες ἀπετελέσθησαν. ἐκ μὲν
τῶν στοιχείων αὐτῶν αἱ τῶν φυτῶν. ἐκ τούτων δὲ αἱ τῶν ζώων, ὡς ἐν τοῖς περὶ στοιχείων δέδεικται λό-
γοις. μεταβάλλει δὲ, τὰ μὲν εὐθὺς εἰς ἄλληλα. τὰ δὲ διὰ μέσων ἑτέρων. οἷον αὐτίκα. γῆ μὲν εἰς πυροὺς
καὶ κριθὰς, καὶ τ' ἄλλα τὰ τοιαῦτα. τούτων δ' αὖ πάλιν ἕκαστον εἰς ἀνθρώπου σάρκα. οὐ μὴν αὐτῇ γε
τῇ γῇ, σαρκὶ γίνεσθαι δυνατόν. ὑπερβάσῃ τὴν ἐν τῷ μέσῳ μεταβολήν. καὶ μέντοι καὶ τῶν εἰς ἄλλη-
10 λα μεταβαλλόντων ἔνια μὲν ἑτοίμην τε καὶ διὰ ταχέων, ἔνια δὲ καὶ χαλεπὴν, καὶ χρόνιον ἔχει τὴν
ἀλλοίωσιν. ὅσα μὲν ἐστὶν ἐγγὺς ταῖς ὁμοιότησι, ταχεῖαν ἔχει. ὅσα δὲ πορρωτέραν, βραδυτέραν. ἐχρῆν
οὖν οἶμαι γενέσθαι τι τοῖς ζώοις οὕτω τῆς φύσεως ὄργανον ὁμοιότητος, καὶ ἀνομοιότητος τῶν οὐσιῶν,
διακριτικόν. ὃ διαγινῶσκον τὰς φύσεις τὸ μὲν οἰκεῖον αἱρήσεται, τὸ δ' ἀλλότριον φεύξεται. τοῦτ' οὖν
ἐστὶν ἡ γλῶττα, τῷ περιττῷ τῆς αἰσθήσεως, οὐ ψυχρῶν μόνον, ἢ θερμῶν, ἢ ξηρῶν, ἢ ὑγρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν
οἰκείων τε, καὶ οὐκ οἰκείων ἔχειν διάγνωσιν. εἰς τουτὶ γὰρ μόνον τὸ μόριον, ἐξεμφύονται νεῦρα. τῶν δ'
ἄλλων ἕκαστον, ἢ ἑνὸς, ἢ δυοῖν μετείληφεν. οὐδ' οὖν οὐδὲ τούτων αὐτῶν οὕτω μεγάλων. ἐπειδὴ δὲ τὰ μὲν
μᾶλλον ἐστὶν οἰκεῖα τῇ τοῦ σώματος ἡμῶν φύσει, τὰ δ' ἧττον. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇδε τῇ συζυγίᾳ τῆς κράσεως,
τὰ δὲ ἐν τῇδε, πλείους ἐξ ἀνάγκης αἱ γευσταὶ ποιότητες ἀπετελέσθησαν. ἀλλὰ τῶν μὲν τρεφόντων ἁ-
πάντων κοινὸν τὸ γλυκύ. πᾶν γὰρ τὸ τρέφον, ἢ μᾶλλον, ἢ ἧττον ἐστὶ γλυκύ. τῶν δὲ μὴ τρεφόντων, κοινὸν
20 μὲν τὸ κατ' ἀπόφασιν τοῦ γλυκέος, ἢ στερητικῶς ὀνομαζόμενον, διὸ οὐ γλυκὺ, καὶ ἀλυκόν. αἱ κατὰ μέρος
δὲ πλείους αἱ διαφοραὶ κατὰ λόγον ἐγένοντο. τῷ τὸ μὲν οἰκεῖον ἑκάστῳ τῶν ὄντων ἓν ὑπάρχειν, ὅτι καὶ
μία φύσις ἡ ἴδιος αὐτοῦ. τὰ δ' ἀλλότρια πάμπολλα. τὰ μὲν μᾶλλον ἀποκεχωρισμένα, τῆς οὐσίας αὐ-
τοῦ. τὰ δὲ ἧττον. ὅσα μὲν οὖν ἐστὶν ἀκριβῶς ὀξέα, καὶ στρυφνὰ, καὶ πικρὰ, καὶ ἁπλῶς ἥντινουοῦν ἄλλην
ἔχοντα ποιότητα παρὰ τὴν γλυκεῖαν, ἄτροφα πάντ' ἐστὶν, ὥσπερ ὅσα γλυκέα μόνον τρόφιμα πάντα.
τῶν δ' ἤδη μικτῶν ταῖς ποιότησιν, ὅσα μὲν ἅμα γλυκέα τε ἐστὶ, καὶ στρυφνὰ, παχυμερέστερα ταῖς οὐσίαις
ἐστὶ, καὶ ψυχρὰ ταῖς κράσεσιν, ὥσπερ καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἐνδείκνυμεν. ὅσα δ' ὀξέα τε ἅμα καὶ γλυ-
κέα, λεπτομερέστερα μὲν, ἢ κατὰ τὰ στρυφνά. ψύχει δ' αὖ καὶ αὐτά. καὶ δὴ καὶ τὰ μὲν πικρὰ, θερμά.
τὰ δὲ δριμέα καὶ τούτων ἔτι θερμότερα. τρέφει δ' οὖν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα μετὰ γλυκύτητος. αὐτὸ
δὲ καθ' αὐτὸ τῶν εἰρημένων οὐδὲν ἱκανὸν τρέφειν ἐστίν. ἐπίμικτα δὲ γίγνεται κατὰ τρόπον διττὸν, ἢ ἀνο-
30 μοιομερῆ ταῖς οὐσίαις ὑπάρχοντα καὶ διαφερούσας κατὰ τὰ μόρια ποιότητας ἔχοντα, ἢ ἁπλᾶ μὲν ὄν-
τα καὶ ὁμοιομερῆ, κατὰ δὲ τὴν εἰς ἄλληλα τῶν πολὺ διαφερόντων γιγνόμενα μεταβολήν. οὔτε γὰρ τὸ
μέλι ἐξαίφνης γίγνεται πικρόν. ἀλλ' εἴθ' ἑψόμενον ἤδη πλέον, εἴτε παλαιούμενον εἰς πικρότητα με-
ταβάλλει, κατὰ βραχὺ πάσχον τὸ τοιοῦτον. οὔθ' ὅσοι τῶν καρπῶν ἀποτελοῦνται γλυκεῖς, ὥσπερ
ἔνιοι τῶν συκῶν τε, καὶ μηλοπεπόνων, οὐδ' αὐτοὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀθρόον μεταβάλλουσι ποιότητα.
κατὰ βραχὺ γὰρ ἅπασι τοῖς ὑπὸ φύσεως ἀλλοιουμένοις αἱ μεταβολαὶ συμπίπτουσι, καὶ μάλισθ' ὅ-
ταν εἰς πολὺ διαφερούσας, ἢ καὶ παντάπασιν ἐναντίας ποιότητας, ἡ ἀλλοίωσίς τε καὶ μετάστασις αὐ-
τῶν ἀποτελεῖται. ὥσπερ οὖν τὸ μὲν ἀκριβῶς γλυκύ. τρόφιμον ἐστὶν, τὸ δ' εἰλικρινῶς πικρὸν ἄτροφον,
οὕτως τὸ μεταξὺ, τρέφει μὲν, ἀλλ' ἧττον τοῦ γλυκέος. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὰς ἄλλας ἔχει ποιότητας.
ἄτροφοι γάρ εἰσι πλὴν τῆς γλυκείας ἅπασαι. καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, πολὺ μᾶλλον ἄτρο-
40 φά τε, καὶ ἄποια πρὸς τὴν γεῦσιν εἰσίν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ γῆ, καὶ τὸ ὕδωρ, ἄμφω γοῦν καὶ ταῦτα ἄποια
πρὸς τὴν γεῦσιν εἰσὶν, καὶ ἄτροφα καθάπερ ὁ ἀὴρ καὶ τὸ πῦρ, ὥστε καὶ κατὰ τῶν ποιοτήτων ἤδη μι-
ξίαν, ἐκλύεται πολλάκις ἡ τῶν γλυκέων ποιότης. ὑδατώδους μὲν οὐσίας ἐπικρατούσης ἐν τοῖς τῶν ἐ-
πιγείων σχεδὸν ἁπάντων καρποῖς. καὶ γὰρ πυροὶ, καὶ κριθαὶ, καὶ κύαμοι, καὶ ἐρέβινθοι, καὶ τ' ἄλλα
ὅσα τοιαῦτα διὰ ὑγρότητα κατ' ἀρχὰς ἐγγὺς ἀποίων ὄντα τὴν γεῦσιν, ἐν τῷ χρόνῳ πεπαινόμενά τε
καὶ ξηραινόμενα γίνεται γλυκύτερα. γεώδους δὲ καὶ ξηρᾶς ἐν ἀχύροις, καὶ χόρτῳ, καὶ ἀγρώστῳ, καὶ
καλάμοις ξηροῖς, καὶ ξύλοις ὧν ἔνια πρὶν ἀποξηρανθῆναι γλυκέα τε ἡμῖν ἐστι. καὶ τροφὴν τῷ σώμα-
τι δίδωσιν ἐνίοτε, διὸ ὅ τε τοῦ φοίνικος ἐγκέφαλος. οὕτω γὰρ ὀνομάζουσι τὸ ἀνώτατον μόριον αὐτοῦ,
καὶ τῆς ἀγρώστεώς τε, καὶ τῶν καλάμων αἱ μαλακαὶ ῥίζαι, καὶ μάλιστα τῶν κατ' Αἴγυπτον, ἤδη δὲ καὶ
τῶν πλείστων δένδρων αἱ βλάσται, ὁμοιότητι μὲν γὰρ ἀεὶ τῇ πρὸς τὸ τρεφόμενον, γλυκὺ φαίνεται τὸ
50 τρέφον, ἀνομοιότητι δ' οὐ γλυκύ. πολλῶν δ' οὐσῶν ἀνομοιοτήτων, πολλὰς ἀναγκαῖον ἐν τῷδε καὶ τὰς
μὴ γλυκείας γίγνεσθαι ποιότητας, ἃς ἑρμηνεῦσαι μὲν ἀμήχανον. ἀναμνῆσαι δ' ἐγχωρεῖ, πάντως
ἀνθρώπων ἀκριβῶς εἰδότων ἑτέραν μὲν τὴν ἐκ τῶν στρυφνῶν αἴσθησίν τε, καὶ διάθεσιν ἐν τῇ γλώττῃ
γιγνομένην, ἑτέραν δὲ τὴν ἐκ τῶν ὀξέων, καὶ ἄλλην μὲν τὴν ἐκ τῶν ἁλμυρῶν, ἄλλην δὲ τὴν ἐκ τῶν πι-
κρῶν. Ὥσπερ οὖν ὅσα τῶν ἐδεσμάτων, ὁμοιότητα ταῖς τῶν τρεφομένων ὑπάρχει φύσεσιν, γλυκύτη-
τ' ἐμφαίνεται, καὶ σκευασίας οὐδὲ μιᾶς προσδεῖται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὅσα πορρωτέρα τὴν κρᾶσιν ἐστὶν,
τὰ μὲν ἡδυσμάτων, τὰ δ' ἑψήσεως, τὰ δὲ καὶ συναμφοτέρου προσδεῖται. καὶ οὐδέν γε θαυμαστὸν αὐτῶν τῶν

ἡδυσμάτων μηδὲν ἐδώδιμον ὑπάρχειν, εἰς ἡδονὴν συντελεῖν τῷ δι᾽ ἑαυτοῦ σκευασθέντι. δυοῖν γὰρ ἀμέτροιν συνελθόντοιν ἐγχωρεῖ τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν, σύμμετρον ἀποτελεσθῆναι, καὶ διὰ τοῦτο γλυκὺ φανῆναι, τῶν ἀμέτρων οὐκ ὄντων τοιούτων. ὅταν δὲ δὴ καὶ δι᾽ ἑψήσεως ἢ ὀπτήσεως, ἢ ὅλως ὑπὸ θερμοῦ τινὸς ἡ σκευασία γίνεται τῶν ἐδεσμάτων, οὐδὲν οὔτ᾽ ἄπορον οὔτ᾽ ἄλογον, ἃ πρότερον οὐκ ἦν ἡδέα γίνεσθαι νῦν ἥδιστα. φαίνεται γὰρ ἡ τοῦ θερμοῦ φύσις οἷς ἂν ὁμιλήσῃ, ταχέως ἀλλοιοῦν αὐτά, καὶ μεταβάλλειν εἰς ἕτερον εἶδος, ὥστ᾽ οὐκέτι οὐδὲ τοῦτ᾽ ἄπορον, εἰ τινὰ μὲν ἡδίω, τινὰ δὲ ἀηδέστερα γίνεται τῷ πυρὶ πλησιάζοντα. καὶ τινὰ μὲν ἐλαχίστῳ χρόνῳ, τινὰ δ᾽ ἐπὶ πλεῖστον ἑψηθῆναι χρήζει. τὰ μὲν γὰρ ὁμοιότατα ταῖς κράσεσι τῶν τρεφομένων σωμάτων, χωρὶς ἑψήσεώς τε καὶ σκευασίας, ἤδη φαίνεται γλυκέα. τὰ δ᾽ ἀνόμοια πάντα μὲν ἀηδῆ, πρὶν σκευασθῆναι, δεῖται δὲ τὰ μὲν ὑπέρθερμα, τῷ ψυχρῷ κολασθῆναι, τὰ δ᾽ ἱκανῶς ψυχρά, τοῖς τε τῶν θερμῶν ἐδεσμάτων μίξεσιν καὶ πυρί. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ὑγρότητι μὲν ὅσα γεώδη καὶ ξηρά, ξηρότητι δὲ τὰ πλέον ἢ προσῆκεν ὑδατώδη τε καὶ ὑγρά. τὰς μὲν οὖν ξηρότητας αἱ τῶν ὑγρῶν ἐπιμιξίαι, τὰς δ᾽ ὑγρότητας αἱ τῶν ξηρῶν, καὶ τὸ πῦρ ἐπανορθοῦται. μεγίστη δὲ τοῦ λεγομένου πίστις ἡ κατὰ τὸ στόμα γιγνομένη μεταβολή, τοῖς γοῦν ἐπὶ πλέον ἀσιτήσασιν, ἁλυκὸν φαίνεται τὸ πτύελον. εἰ δ᾽ ἐπὶ πλεῖστον, οὐκ ἁλυκὸν μόνον, ἀλλ᾽ ἤδη καὶ πικρόν. οὕτω δὲ καὶ πᾶν ἐκχολοῦται τὸ σῶμα, καὶ εἴπερ ἦν αἰσθητικὸν ἅπαν ὁμοίως τῇ γλώττῃ, καὶ τῆς ἁλυκότητος ἂν οἶμαι τῆς ἐν αὐτῷ ῥᾳδίως ᾐσθάνετο, καὶ τῆς πικρότητος, ἔτι τε πρὸς τούτῳ καὶ αὐτῆς τῆς γλυκύτητος, ὑπαρχούσης γε ἀεὶ τῷ κατὰ φύσιν αἵματι. νυνὶ δὲ ἐπειδὰν ἤτοι ῥαγέντος, ἢ ἀναστομωθέντος ἀγγείου τινὸς ἀθρόον τε, καὶ θερμὸν αἷμα κατὰ τῆς γλώττης ἐκχυθῇ, φαίνεται γλυκύτατον ὅταν ὡς εἴρηται κατὰ φύσιν ἔχῃ. ἐπεὶ τό γε νοσηρὸς πικρόν, ἢ ἁλυκόν ἐστιν, ἤ τινα τοιαύτην ἑτέραν ἐμφαίνει ποιότητα. τὸ μέντοι καθ᾽ ὅλον τοῦ ζώου τὸ σῶμα λανθάνει καθάπερ αἱ χολαί, καὶ τὸ φλέγμα. καίτοι τῶν χολῶν ἡ μὲν ἀεὶ πικρὰ φαίνεται κἂν μικρῷ μορίῳ ψαύσῃ τῆς γλώττης. ἡ μέλαινα δ᾽ ὀξεῖα, καὶ τοῦ φλέγματος δὲ τῇ γλώττῃ πλησιάζοντος τὸ μὲν γλυκύ. τὸ δὲ, ὀξύ, τὸ ἁλμυρὸν ἐναργῶς ἐφάνη πολλάκις, ἄδηλον ὑπάρχον καὶ τοῦτο καθ᾽ ὅλον τὸ ζῶον. Οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν οὐδὲ διότι τὸ γλυκύτατον ἁπάντων μέλι τὸν πικρότατον γεννᾷ χυμόν. καὶ διὰ τί μάλιστα τοῖς ἀκμάζουσί τε, καὶ φύσει θερμοῖς, καὶ πυρέττουσιν. ὡς γὰρ καὶ τὸ ἐπὶ πλέον ὁμιλῆσαν τῷ πυρὶ πικρὸν ἀποτελεῖται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοῖς τῶν ζώων σώμασιν ὅταν ἄκρως φύσει πλησιάζῃ θερμότητι, χολώδη γεννᾷ χυμόν. ἐν δὲ ταῖς ψυχροτέραις κράσεσιν, ἢ διὰ ἡλικίαν, ἢ διὰ φύσιν σώματος, ἢ διὰ νόσον εἰς χρηστόν, καὶ σύμμετρον αἷμα μεταβάλλει ῥᾳδίως. οὐ γὰρ ὑπερθερμαινόμενον οὐδ᾽ ἀλλοιούμενον ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς τοιούτοις σώμασιν, ἀλλ᾽ ὅμοιόν τι τῷ μετρίως ἑψηθέντι πάσχον, ἐξομοιοῦται τελέως αὐτοῖς, καὶ διαφυλάττει τὴν γλυκύτητα, καὶ τί θαυμαστὸν ὑπὸ τῆς σφοδροτέρας ἐν τοῖς ζώοις θερμότητος, ἢ πλείονος ἑψήσεως, ἐξίστασθαι τῆς ἀρχαίας γλυκύτητος τὸ μέλι, καὶ χωρὶς τούτων ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ θερμότητος, ἐν χρόνῳ πλέονι πικρὸν ἀποτελούμενον. ἐν γὰρ τῷ τάχει τῆς μεταβολῆς ἡ διαφορὰ μόνον, οὐκ ἐν τῷ πάσχειν ἕτερον πάθος ὑφ᾽ ἑτέρας αἰτίας. καὶ γὰρ τὸ πάθος αὐτό, καὶ τὸ μεταβάλλον αἴτιον ὄν, τὸ πάθος μὲν ἡ πικρότης, τὸ δ᾽ αἴτιον ἡ ἀμετρία τῆς θερμότητος. ἀμετρίας δὲ τῆς εἰς ἀλλοίωσιν ἀγούσης, διττῆς ὑπαρχούσης τῷ γένει, ῥώμης τοῦ πλησιάζοντος, ἢ μήκους τοῦ χρόνου. τὴν μὲν ἑτέραν ἐξ ἡμῶν τε, καὶ τοῦ πυρός, τὴν δ᾽ ἑτέραν ἐξ αὐτοῦ λαμβάνει τὸ μέλι, καὶ δεόντως ἐν χρόνῳ πλείονι γίγνεται τοῦτο τὴν ἐξ αὐτοῦ, ὅτι καὶ τὸ μεταβάλλον ἀσθενέστερον. ὅπερ οὖν ὑπ᾽ ἐλάττονος αἰτίας ἐν χρόνῳ πλείονι γίγνεται τοῦθ᾽ ὑπὸ μείζονος ἐν ἐλάττονι γίγνεσθαι τί θαυμαστόν. ἀλλ᾽ οὔ τό γε γάλα καίτοι γλυκὺ πρὸς τὴν γεῦσιν ὑπάρχον ἐξ αὐτοῦ ποτε γίνεται πικρόν. κρατεῖται γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ θερμὸν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ μᾶλλον, ἢ κρατεῖ, καὶ διὰ τοῦτο ὀξύνεται κείμενον. ἐκ τριῶν μὲν γὰρ οὐσιῶν διαφερουσῶν ταῖς ποιότησι σύγκειται, καθότι καὶ πρόσθεν ἐλέγομεν. πρώτης μὲν τῆς παχείας ἐξ ἧς ὁ τυρὸς γίνεται. δευτέρας δὲ τῆς λιπαρᾶς, ἐξ ἧς ὁ βούτυρος. καὶ τρίτης τῆς ὑδατώδους, ἣν ὀῤῥὸν ἐπονομάζομεν. ἀλλὰ τούτων ἡ μὲν λιπαρά, μάλιστα εὔκρατος, ἡ δὲ παχεῖα, μικρὸν ταύτης ἀποδέουσα. τὸ δ᾽ ὀῤῥῶδες περίττωμα ψυχρόν τ᾽ ἐστί, καὶ ὑγρόν, ὥστε τὸ μὲν σύμπαν γάλα τοῦ συμμέτρου τῇ θερμότητι σώματος ἀπολείπεσθαι συχνῷ. καὶ διὰ τοῦτο εἰς ὀξύτητα μεταβάλλει ἐξ ἑαυτοῦ μᾶλλον, ἢ πικρότητα, καὶ εἴπερ οἷόν τε, ἦν ἑαυτοῦ γεύσασθαι πεφθέντος ἔν τε τῇ γαστρί, καὶ κατὰ τὰς φλέβας, εὑρίσκεται ἂν οἶμαι γλυκύτερον μέλιτος. ὃ γὰρ ἔξωθεν ἔχει καὶ παρ᾽ ἑαυτοῦ τὸ μέλι, τοῦτ᾽ ἐν τῷ πέττεσθαι λαμβάνει τὸ γάλα. καὶ ὅταν γε θερμὸν ἱκανῶς ὑπάρχει τὸ τοῦ ζώου σῶμα, τοσοῦτον ἐπικτᾶται τὸ γάλα γλυκύτητος, ὅσον ἀπόλλυσι τὸ μέλι, καὶ τοῦτ᾽ εὐλόγως γίνεται. τῷ μὲν γὰρ ἄκρως γλυκεῖ, καὶ διὰ τοῦτο μηκέτ᾽ ἐγχωροῦντι προσθήκην γλυκύτητος, εἰς τὴν ἐφεξῆς ἀνάγκη μεταβάλλειν ποιότητα. τῷ δέ γε ἐνδεεῖ, τὸ τέλεον ἐκ τῆς πέψεως προσγίνεται. ταῦτ᾽ ἄρα καὶ διττὰς ἀπεπτούμενον ἐν τῇ γαστρὶ τὸ γάλα τὰς ἀλλοιώσεις ἐπιδέχεται, κατὰ μὲν τὴν ψυχροτέραν κοιλίαν ὀξυνόμενον. ἐν δὲ τῇ θερμοτέρᾳ κνισσῶδές τε, καὶ πικρὸν ἀποτελούμενον. οὐ μὴν τό γε μέλι τὴν εἰς ὀξύτητα ποτὲ μεταβολὴν δέχεται ἐν τῷ πέττεσθαι. θερμότερον γάρ ἐστιν, ἢ ὥστε μὴ κρατούμενον ὀξυνθῆναι. δακνώδη μὲν γὰρ ἄμφω τῇ γλώττῃ τό τε ὀξὺ καὶ τὸ πικρόν, οὐ μὴν ὡς γλώττης αἴσθησις τοῦτο κέκτηται. καὶ γὰρ εἰ καὶ κατ᾽ ἄλλης σαρκὸς ἧστινος οὖν γυμνῆς τοῦ δέρματος ἐπιβάλλοις αὐτά, δάκνειν κἀκείνην, ᾧ δῆλον ὡς τὸ δακνῶδες, τῆς ἁφῆς ἴδιον αἰσθητόν, οὐ γεύσεως ἐστί. καὶ μὴν καὶ τοῖς δριμέσιν ὀνομαζομένοις, οἷον πυρέθρῳ

τε καὶ

τε καὶ σκορόδῳ, καὶ κρομμύῳ ὑπάρχει τὸ δάκνειν, οὐ τὴν γλῶτταν μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν
ἡμῶν σάρκα. ἦ κοινὸν ἄρα τοῦτο τὸ δάκνειν τριῶν ἐστι χυμῶν. ὀξέος, πικροῦ, δριμέος, ἀλλὰ τοῦ μὲν ὀξέος
ὡς ψυχροῦ τε ἅμα καὶ λεπτομεροῦς. ἐδείχθη γὰρ τοῦτο πρόσθεν, τοῦ πικροῦ δὲ καὶ δριμέος ὡς θερμῶν.
ὅτι μὲν οὖν ὁ πικρὸς χυμὸς θερμός ἐστιν αὐτάρκως μοι δέδεικται. περὶ δὲ τοῦ δριμέος ἰδίως ὀνομαζομένου
τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἀποδείξεώς ἐστι χρεία. φθάνει μὲν γὰρ ἡ ἐκ τῆς αἰσθήσεως ἐνάργεια, τὴν ἐκ τοῦ λόγου πίστιν.
ὥστ' οὐδ' ἠμφισβήτησεν οὐδεὶς ὑπὲρ αὐτοῦ. ἀλλὰ καὶ Πλάτων ὡς περὶ θερμοτάτου πάντων ἀποφαί-
νεται, καὶ Ἀριστοτέλης καὶ Θεόφραστος, καὶ τῶν ἰατρῶν οὐδείς ἐστιν, οὔτε τῶν παλαιῶν οὔτε τῶν νεωτέ-
ρων, ὃς ἕτερόν τι γιγνώσκει. κατὰ γὰρ τὸν τῆς οὐσίας αὐτοῦ λόγον ἐστὶ τὸ θερμαίνειν ὥστ' εἰ καὶ τῶν ἰδιω-
τῶν ὅντινα οὖν ἔροιο, τί καλεῖ δριμὺ βρῶμα, φαίη ἂν οἶμαι τὸ θερμαῖνον ἰσχυρῶς ἐν τῷ γεύεσθαι, κα-
10 θάπερ τὸ πέπερι, καὶ τὸ πύρεθρον, καὶ τὸ κάρδαμον, καὶ τὰ σκόροδα, καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ πάνθ' ὅσα
τοιαῦτα. καί μοι δοκεῖ μόνον τοῦτο τὸ γένος τῶν χυμῶν ἰδίας ἀπορῶν προσηγορίας τῇ κοινῇ συγχρή-
σασθαι καθ' ὑπεροχήν. ἐν τοῖς γὰρ καὶ τοῦ πικροῦ χυμοῦ, καὶ τοῦ ὀξέος δριμέων ἀμφοῖν. ἐν ᾧ περ ἂν σώ-
ματι σφοδρὰν εὑρίσκομεν τὴν δριμύτητα, κἂν μήτε πικρὸν ᾖ, κἂν μήτε ὀξύ, δριμὺ προσαγορεύειν εἰ-
θίσμεθα. καίτοι πολλῶν ὄντων κατ' εἶδος τῶν τοιούτων σωμάτων. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἐδώδιμα. τὰ δ'
οὔ. τὰ μὲν οὖν ἐδώδιμα γλυκεῖαν ἐξ ἀνάγκης ἔχει τινὰ μεμιγμένην ἀμυδρὰν ποιότητα. καὶ διὰ τοῦτο
πολλοῖς ἐξ αὐτῶν ὡς ὄψῳ χρώμεθα, πολλοῖς οὐδ' ὡς ἡδύσματι μόνῳ. ὡς σιτίοις μὲν γὰρ αὐτὸ τοῦτο μόνον
οὐδενὶ διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως. τῶν δ' οὐκ ἐσθιομένων, τὰ μέν ἐστι θανάσιμα, τὰ δ' ἁπλῶς φάρμα-
κα. πάντα δ' οὖν ἐπιτιθέμενα κατὰ τοῦ δέρματος, ἡμῶν ἕλκος ἐργάζεται ῥᾳδίως. ἐμφαίνει δὲ καὶ τού-
των ἔνια πικρὰν ποιότητα, ὥσπερ τῶν ἐδωδίμων οὐκ ὀλίγα, γλυκεῖαν, οὐ μὴν ὀνομάζεταί γε πικρά,
20 διότι βραχεῖα μὲν αὕτη, καὶ ἀσθενής ἐστιν ἐν αὐτοῖς, ἰσχυρὰ δὲ ἡ τῆς δριμύτητος, ἐνίων δ' οὐδὲ γεύσασθαι
τολμῶμεν, οἷον ἤτοι θαψίας, ἢ κανθαρίδων, ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν κατὰ διάβρωσιν, ἢ σῆψιν ἀναιρούν-
των. ἀλλ' ἐστὶ καὶ τούτων εἰκάσαι δριμεῖαν εἶναι τὴν γεῦσιν ἐξ ὧν ἐργάζεται περὶ τὸ σύμπαν σῶμα. πολ-
λὰ δὲ καὶ ταῖς ὀσμαῖς εὐθύς ἐστιν ἀλλόκοτα, καὶ σαφῶς ἐνδεικνύμενα τὴν πρὸς ἄνθρωπον ἐναντιότη-
τα, καθάπερ αὐτά γε ταῦτα τὰ προειρημένα, καὶ ὁ τοῦ κωνείου, καὶ ὁ τῆς μήκωνος, ἔτι τε μανδραγόρας,
καὶ ὑοσκυάμου χυλός. καὶ γὰρ δὴ νῦν ἐθεασάμεθα ἔναγχος βοτάνης χυλόν, ὃν ἑκατόνταρχός τις ἐκ τῆς
πρὸς Αἴγυπτον βαρβάρου χώρας ἐκόμισεν, οὕτως δ' ἦν βαρύς, καὶ ἀηδὴς τὴν ὀσμήν, ὡς μήτε γεύσασθαι
τολμᾶν, ἀλλ' εἰκάζειν θανάσιμον ὑπάρχειν. ἐχρῆτο δ' αὐτῷ πρὸς τὰς ἀρθριτικὰς ὀδύνας ἀκμαζούσας,
καὶ σαφῶς ἐδόκει, καὶ αὐτοῖς τοῖς κάμνουσιν, ψυκτικὴν ἔχειν τὴν δύναμιν. ἦν δ' ὑπόξανθος μὲν τὴν
χρόαν, οὕτως δὲ βαρὺς κατὰ τὴν ὀσμὴν ὡς τὸ κωνείου, πλὴν ὅσα βραχείας ἀρωματιζούσης τινὸς εὐω-
30 δίας προσέβαλλε, τὸ δ' ὄνομα τῆς βοτάνης ἐξ ἧς ὁ χυλὸς γίγνεται, λυκοπέρσιον ἔφασκεν εἶναι. ἀλλὰ
περὶ μὲν τῶν δηλητηρίων φαρμάκων, αὖθις εἰρήσεται. τοὺς δὲ δριμεῖς ἅπαντας χυμούς, περὶ τούτων
γὰρ ἦν ὁ λόγος, ἄκρως θερμοὺς χρὴ γιγνώσκειν ὄντας, ἐφεξῆς δ' αὐτῶν, τοὺς πικρούς, εἶτα τούτων ἑξῆς, τοὺς
γλυκεῖς, ἐν ἅπασι δ' αὐτοῖς, ἱκανοῦ τοῦ πλάτους ὑπάρχοντος. ὁ μὲν μᾶλλον δριμύς, καὶ πικρός, καὶ γλυ-
κύς, μᾶλλον δηλονότι, καὶ θερμός ἐστιν. ὁ δ' ἧττον, εἰς τοσοῦτον ἀπολείπεται θερμότητος εἰς ὅσον καὶ τῆς ἀ-
κριβοῦς κατὰ τὴν γεῦσιν ποιότητος. ὅρος δὲ τοῦ μὲν πικροῦ χυμοῦ τὸ ῥύπτειν ἐστί, τοῦ δὲ δριμέος, τὸ καίειν.
τοῦ δὲ γλυκέος τὸ τέρπειν, ὅταν γε τελέως ἔχωσι κατὰ τὴν ἑαυτῶν ἕκαστον φύσιν. τουτέστιν ὅταν ὡς οἷόν τε
μάλιστα ὑπάρχωσι ἑτέραις ποιότησιν ἄμικτοι. οἷον ὁ πικρός, ἔστι μὲν πάντως θερμός, ἀλλ' ὁ μὲν ἄρτι γι-
νόμενος, ἐκ τῆς τοῦ γλυκέος μεταβολῆς, ἧττόν τε πικρός ἐστι καὶ ἧττον θερμός. ὁ δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἐξηλλα-
γμένος, ἐσχάτως τε πικρός ἐστι, καὶ ἤδη πλησίον ἥκει τοῦ δριμέος ὡς μὴ ῥύπτειν ἔτι μόνον. ἀλλὰ καὶ διαβι-
40 βρώσκειν, καὶ δάκνειν. οἷον ἀριστολοχία μὲν καὶ ἶρις, καὶ πάναξ. αὐτὸ τοῦτο μόνον ἀπορρύπτουσί τε, καὶ κα-
θαροποιοῦσι τὰ ἕλκη. ἀγρία δὲ σταφὶς οὐδὲν μὲν ἧττον τούτων δριμεῖα ἐστίν, εἰ μὴ ἄρα, καὶ μᾶλλον ἐστὶ πι-
κρά. δριμεῖα γὰρ ἤδη, καὶ μάλα, καὶ θερμὴ σφοδρῶς, ὅθεν οὐδὲ τὸν ῥύπον ἀφαιρεῖ τῶν ἑλκῶν μόνον, ἀλλὰ
καὶ αὐτὴν κατατήκειν πέφυκε τὴν σάρκα. τοιοῦτον δέ τι, καὶ τοῦ σώματος εἴσω λαμβανόμενοι πεφύκα-
σι δρᾶν, οἱ πικροὶ χυμοὶ πάντες, οἷόν τι καὶ κατὰ τὰ ἕλκη. ῥύπτουσί τε γὰρ καὶ διακαθαίρουσιν αὐτά,
καὶ τὴν ἐν ταῖς φλεψὶ τῶν χυμῶν παχύτητα τέμνουσιν, ὅθεν ἐπιμήνιά τε κινοῦσι, καὶ ταῖς ἐκ θώ-
ρακός τε, καὶ πνεύμονος ἀναγωγαῖς τοῦ πύου συναίρονται, καὶ ὅλως εἴτε παχὺ φλέγμα περιεχόμενον
ἐν αὐτοῖς, εἴτε πύον ἤτ' ἄλλο τοιοῦτον εἴη, διακαθαίρουσιν, ἐπιληψίαις τε κατὰ τοῦτο βοηθοῦσιν, ὅσοι γε
μὴ δηλητήριοι τὴν φύσιν ὑπάρχουσιν. ἐκεῖνοι γὰρ ὅλῳ τῷ γένει παρὰ φύσιν εἰσίν. οὕτως δὲ καὶ τοὺς πτύον-
τας αἷμα βλάπτειν πεφύκασιν. τῶν συμφυόντων γὰρ ἐκεῖνοι, καὶ γλίσχρων, οὐ τῶν τεμνόντων, καὶ διαιρού-
50 των δέονται. ταυτὶ μὲν οὖν ἤδη πως ἅπτεται τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. Περὶ δὲ τῶν πικρῶν χυ-
μῶν τῆς δυνάμεως ἀφορισάμενοι, καὶ τμητικοὺς αὐτοὺς εἰπόντες εἶναι, καὶ λεπτυντικούς, καὶ ῥυπτι-
κούς, καὶ δηλονότι θερμοὺς εἰς τοσοῦτον ὡς μήπω καίειν, ἐπὶ τοὺς δριμεῖς αὖθις ἴωμεν τῷ λόγῳ, καὶ πρῶ-
τον μὲν θερμοὺς ἀκριβῶς αὐτοὺς εἴπομεν, εἶτα διαβρωτικούς τε καὶ καυστικούς, καὶ ἐσχαρωτικούς, καὶ
συντηκτικούς. ἐπὶ μὲν τοῦ δέρματος ἐπιτιθεμένους ἅπαντας τοὺς τοιούτους εἶναι. εἴσω δὲ τοῦ σώματος λαμ-
βανομένους, ὅσοι μὲν ὅλαις ταῖς οὐσίαις ἐναντιώτατα διάκεινται πρός τινα ζῷα, σηπτικούς τε πάντας
εἶναι καὶ δηλητηρίους ἐκείνων τῶν ζῴων. ὅσοι δὲ κατὰ τὴν ἀμετρίαν τῆς θερμότητος μόνον, εἰ μὲν παχυ-

μερεῖς, καὶ γεώδεις εἶεν, ἑλκωτικοὺς τῶν ἐντός. εἰ δὲ λεπτομερεῖς, διουρητικούς τε, καὶ ἱδρωτικούς, καὶ
ἁπλῶς εἰπεῖν, τμητικούς τε, καὶ διαφορητικούς, συναίρονται δέ τινες αὐτῶν, ταῖς τε ἐκ τοῦ θώρακος
ἀναπτύσεσι, καὶ ταῖς τῶν καταμηνίων φοραῖς. ἀλλὰ πότε, καὶ πῶς, καὶ τίνι μεθόδῳ χρωμένων, οὐ τῆς
νῦν ἐνεστώσης πραγματείας διελθεῖν, ὑπὲρ ἁπάντων γὰρ τῶν τοιούτων ἐν τῇ θεραπευτικῇ μεθόδῳ λεχθή-
σεται. ὥστε καὶ περὶ τῶν δριμέων χυμῶν τῆς φύσεως ἤδη παύσομαι τὰ πλείω γράφων, ἀρκεῖ δὲ μό-
νον ἔτι διορισμοὺς ἀκριβεστέρους αὐτοῖς προσθεῖναι, καθ' οὓς διαφέρουσι τῶν πικρῶν. οὐ μόνον γὰρ ἰσχυρᾷ
θερμότητι διαλλάττειν αὐτῶν πεφύκασιν. ἀλλὰ καὶ τῷ τοὺς πικροὺς μὲν ἅπαντας ὑπάρχειν οὐ θερμοὺς
μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηροὺς τὴν δύναμιν. ὡς αὖ τις μάλιστα σαφῶς εἰκάσειε τέφρᾳ παραπλησίως, ἐν δὲ τοῖς
δριμέσιν ὅσοι γε οὐκ εἰσὶ πικροί, πολλὴν ἐνίοτε μεμῖχθαι τὴν ὑγρότητα. καὶ διὰ τοῦτο γ' ἐσθίειν ἡμᾶς οὐκ
10 ὀλίγα τῶν τοιούτων σωμάτων. ὅτι δ' οὐδὲ θερμὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηρός ἐστι τὴν κρᾶσιν ὁ πικρὸς ἅπας χυμός,
ἥ τε διωρισμένη πεῖρα πρώτως καὶ μάλιστα διδάσκει περὶ ἧς ἔμπροσθεν εἴρηταί μοι πολλάκις, ἔτι τε πρὸς
τῇ πείρᾳ τῷ λόγῳ σκοπουμένοις, ὡσαύτως συμβαίνει. θερμαινομένων γοῦν ἐπὶ πλέον τῶν γλυκέων.
εἴθ' ὑπὸ πυρὸς εἴθ' ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος ἡ τῶν πικρῶν σωμάτων ἐδείκνυτο γένεσις. εὐθὺς δὲ ταῦ-
τα καὶ τῇ συστάσει μὲν ξηρότερα φαίνεται, καὶ τῷ διαπαίνεσθαι δ' ἀεί. καὶ χρεὼν αὐτῶν τὸ ὑγρὸν ἐξα-
τμιζόμενον ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἀναγκαῖον ἐστὶ τὸ καταλειπόμενον ἀποδείκνυσθαι γεωδέστερόν τε,
καὶ ξηρότερον. αὐτὸ μὲν γοῦν τὸ γλυκὺ πρὸς τὸ θερμὸν ὑπάρχειν, ἢ μᾶλλον, ἢ ἧττον, ἐξ ἀνάγκης δήπου καὶ
ὑγρόν, ἢ μᾶλλον, ἢ ἧττον ἐστίν. εἰ δέ γε τοῦ σώματος ἡμῶν φύσει μάλιστα οἰκεῖον ὑπάρχει, αὐτὴ δ' ἦν εὔκρατος
ὑγρά, καὶ θερμή, τὸ δ' ἐπὶ ὑπεροπτηθέντος τούτου γιγνόμενον, ὅμοιον τιτάνῳ, καὶ τέφρᾳ ξηρόν, καὶ θερμὸν ἐξ
ἀνάγκης ἀποτελεῖται. καὶ μέντοι καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ῥύπτειν τε πέφυκε καὶ καταθραύειν, καὶ τέμνειν
20 τοὺς γλίσχρους, καὶ παχεῖς χυμούς, ὥσπερ ἡ τέφρα, καὶ τὸ νίτρον. οὐδὲ γὰρ ἀερώδης αὐτῶν ἐστὶν οὐδὲ λε-
πτομερής, ἀλλὰ ὑδατώδης ἡ σύστασις. ἀλλ' ὥσπερ καὶ μικρῷ πρόσθεν εἴρηται γεωδεστέρα, κατειργασμένη
ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ θερμοῦ, καὶ ἐπὶ ὑπεροπτημένης αὐτῶν τῆς οὐσίας. ὡς μὲν οὖν τοῖς στύφουσι παρα-
βαλεῖν εἴη ἄν, οὐκ ὀλίγῳ τινὶ λεπτομερέστερα τὰ πικρὰ τῶν φαρμάκων, ὡς δὲ τοῖς δριμέσι παχυμερε-
στέρα, καὶ διὰ τοῦτ' οὔτε διεξέρχεται ῥᾳδίως τῶν γλίσχρων τε, καὶ παχέων χυμῶν ὥσπερ ὅσα λεπτο-
μερέστερα ταῖς οὐσίαις ἐστίν, οὔτ' ἀδυνατεῖ τέμνειν ὁμοίως τοῖς παχυμερέσιν. ἐν δὲ τῷ μέσῳ χρὴ τετάχθαι τὸ
μέλλον τέμνειν ἑκατέρας τῶν ὑπερβολῶν. ἵνα μήθ' ἑτοίμως τετάχθαι ὡς αὐτὴ ἡ φλὸξ διεξέρχηται,
μήτ' ἐν τῷ μέλλειν, καὶ βραδύνειν ἀδυνατῇ διαιρεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων κἀν τῷ μετὰ ταῦτα λόγῳ
ῥηθήσεται τῷ πέμπτῳ, νυνὶ δ' ἀρκεῖ γινώσκειν τό γε τοσοῦτον ὡς ἡ πικρὰ ποιότης ἅπασα, θερμαῖς τε
ἅμα, καὶ ξηραῖς οὐσίαις συμβέβηκε, καὶ πρὸς τούτοις γ' ἔτι λεπτομερέσι, καὶ γεώδεσιν, ἀκούειν δ' ὅλου χρὴ
30 τοῦ λεγομένου συνάπτοντας εἰς ταὐτό, καὶ μὴ κατὰ μόνας ἑκάτερον ἀναγινώσκοντας, καὶ γὰρ ἂν μά-
χεσθαι δόξειεν οὕτω γε τῷ γεώδει τὸ λεπτομερές, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς λεπτομερές, ἀλλ' ὡς ἐν γεώδει συ-
στάσει τοιοῦτον εἶναί φημι τὸ πικρόν, οἷον τίτανος καὶ τέφρα, καὶ πᾶν ὅτι περ ἂν ἀκριβῶς κατοπτηθῇ.
καὶ γίνεται σποδιά, μᾶλλον δ' ἂν ἴσως ἀληθέστερον εἰκάζοιτο λιγνύϊ τινὶ καὶ αἰθάλῃ φλογός, ὥστε καὶ
γευομένοις πικρὰ φαίνεται, παχυμερὲς μὲν οὖν σῶμα γεῶδες. ὅ τε σίδηρός ἐστι καὶ ὁ λίθος. αἰθάλη δὲ
καὶ τέφρα, λεπτομερές. ὁ μέντοι διὰ πυρὸς ἤτ' οὖν λίθος, ἢ σίδηρος παχυμερέστερος ἐστί, τιτάνου καὶ τέ-
φρας. καὶ πολὺ μᾶλλον αἰθάλης. καὶ πρὸς τούτοις γε θερμότερος, ἀλλὰ διαπύρῳ μὲν σιδήρῳ, καὶ λί-
θῳ, τὰ κατὰ διάβρωσιν ἀναιροῦντα φάρμακα προσέοικεν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ σώματι θερμασίας, εἰς τὸ
τ' ἀγόμενα δηλονότι καθάπερ ἥ τε χαλκῖτις, καὶ τὸ μίσυ, καὶ τὸ σῶρι, καὶ πρὸς τούτοις ἀρσενικόν, ὑδράρ-
γυρος, λιθάργυρος, καὶ ἕτερα μυρία. παχυμερῆ μὲν γάρ ἐστι τὰ τοιαῦτα πάντα, καὶ δυνάμει θερμά,
40 καὶ διὰ τοῦτ' ἐκπυρούμενα τῷ χρόνῳ κατὰ τὴν ἐν τῷ ζώῳ μεταβολὴν ὁμοίως διαπύροις λίθοις ἢ σιδή-
ροις, ἑλκοῖ καὶ καίει τὰ κατὰ τὴν γαστέρα. μηδ' ἀναδοθῆναι δυνάμενα διὰ τὸ βάρος. τούτων δ' ἔτι λεπτο-
μερέστερα καίτοι γεώδη ταῖς συστάσεσιν ὑπάρχοντα. τίτανός τε καὶ κανθαρίς, καὶ ὁ θαλάττιος λα-
γωός. ὧν τινὰ μὲν ἄχρι τῶν καθ' ἧπαρ ἀνέρχεται χωρίων. ἔνια δὲ καὶ μέχρι κύστεως καὶ θώρακος ἐν τῷ
τοσούτῳ διαστήματι τῆς φορᾶς τὸ πυρῶδες προσεκτώμενα, ἀριστολοχία δὲ καὶ ἶρις, ἔτι καὶ τούτων αὐτῶν
λεπτομερέστερα ἐστίν. καὶ γὰρ καὶ ὑγρᾶς οὐσίας μᾶλλον τούτων μετέχει, καὶ ἀερώδους, δῆλον δ' ἐκ τοῦ
μήθ' οὕτως εἶναι ξηρά, καὶ κραῦρα, μήθ' οὕτως βαρέα, καὶ διὰ τοῦτ' ἐξέφυγε τὸ γένος τῶν δηλητηρίων, καὶ
μὴν δὴ καὶ ἡ κανθαρὶς ὀλίγη ποτὲ ληφθεῖσα, καὶ οἷς προσῆκε μιχθεῖσα πρὸς τὸ μηδὲν ἀδικεῖν τὴν κύστιν
ἔτι καὶ διακαθαίρει νεφρούς. καὶ τά γε δραστικώτερα τῶν οὐρητικῶν φαρμάκων ἔχει τι καὶ κανθαρί-
δος. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιούτων ἕτερος λόγος. Ὁ δὲ πικρὸς χυμὸς ὅτι, τοῖς ξηροῖς τῇ κράσει σώμασιν
50 συνυπάρχει κἀκ τοῦ δυσσηπτότατα πάντων εἶναι τὰ πικρά, καὶ ἥκιστα σκώληκάς τε, καὶ ἄλλ' ἄττα ζῷα γεννᾶν
οἷα δὴ πέφυκεν ἐν ῥίζαις καὶ βοτάναις, καὶ καρποῖς σηπομένοις, ἐγγίγνεσθαι πάρεστι συλλογίσασθαι. μάλιστα
γε ὁρῶμεν ἐν τοῖς ὑγροῖς σώμασι, καὶ σκώληκας, καὶ σηπεδόνας ἐγγινομένας. τὰ δ' ἀκριβῶς πικρά, καλῶ
δ' οὕτως ὅσα μηδεμιᾶς ἑτέρας ποιότητος αἰσθητῆς μετέσχηκεν, ἅπασι σχεδὸν τοῖς ζῴοις οὐκ ἀνθρώποις
μόνοις ἐστίν, ἄβρωτα, τῷ πᾶν μὲν ζῷον ὑγρόν, ἢ μᾶλλον, ἢ ἧττον ὑπάρχειν, ξηρὰ δ' εἶναι τὰ πικρά, τέ-
φρᾳ καὶ κονίᾳ παραπλήσια. οὔτ' οὖν τέφραν, ἢ κονίαν, ἢ αἴθαλον, ἢ τίτανον ἐσθίει ζῷον οὐδέν, οὔτε τῶν
ἀκριβῶς πικρῶν. ἀψίνθιον μὲν γάρ, οὐ πικρὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ στρυφνὸν ἐστίν, ἡ θάλαττά τε ἁλμυρὰ μᾶλ-
λον, ἢ πικρά,

λον ἢ πικρὰ, καὶ πλείστου μετέχουσα τοῦ ποτίμου, καθάπερ καὶ ἀριστοτέλει πάλαι τοῦθ' ἱκανῶς ἐπιδέ-
δεικται, τὸ δὲ τῆς ἐν παλαιστίνῃ συρίᾳ λίμνης ὕδωρ, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ μὲν θάλασσαν νεκρὰν, οἱ δὲ λίμνην
ἀσφαλτῖτιν, ἐστὶ μὲν καὶ γευομένοις, οὐχ ἁλικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ πικρὸν, ἔχει καὶ τοὺς ἐξ ἑαυτοῦ γινομέ-
νους ἅλας, ὑπὸ πικροὺς ὁμοίως, καὶ κατὰ τὴν ὄψιν εὐθὺς ἅμα πάσης θαλάσσης λευκότερόν τε καὶ πα-
χύτερον φαίνεται, ἅλμῃ κατακορεῖ προσεοικὸς, εἰς ἣν οὐδ' ἂν ἐμβάλῃς ἅλας ἔτι τακήσονται, πλεί-
στων γὰρ τούτων μετέχει, καὶ εἴ τις εἰς αὐτὴν καταδὺς ἀνακύψειεν, ἄχνη ἁλῶν εὐθέως ἐν κύκλῳ περὶ
πᾶν ἴσχει τὸ σῶμα, καὶ διὰ τοῦτό τε καὶ βαρύτερον ἐστὶ τῆς ἄλλης θαλάττης τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο τοσοῦτον, ὅ-
σον ἡ θάλαττα τῶν ποταμῶν. ὥστ' οὐδ' εἰ βούλοιο κατὰ τοῦ βάθους καθεὶς ἑαυτὸν, φέρεσθαι κάτω, δυ-
νηθείης ἂν, οὕτως ἐξαιρεῖ τε καὶ κουφίζει τὸ ὕδωρ, οὐχ ὡς φύσει κοῦφον ὑπάρχον, ὅπερ ἤδη τις εἶπε τῶν
10 παλαιῶν σοφιστῶν, ἀλλ' ὡς ἀριστοτέλης ἔλεγε διὰ βαρύτητα, δίκην πλοίου βαστάζον τὰ κουφότερα. καὶ
κατὰ τοῦτό γέ σοι καὶ εἰ συνδήσας ἀνθρώπου τὼ χεῖρε, καὶ τὼ πόδε μεθείης εἰς τὸ τῆς λίμνης ἐκείνης ὕ-
δωρ, οὐκ οἰχήσεται κάτω, καὶ μὴν δὴ καὶ ὡς ἐν τῇ θαλάττῃ πλείονα φόρτια τῶν ἐν ταῖς λίμναις τε, καὶ
ποταμοῖς βαστάζει τὰ πλοῖα μὴ βυθιζόμενα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν τῇ νεκρᾷ λίμνῃ πολλαπλά-
σια τῶν ἐν τῇ θαλάττῃ. τοσούτῳ γὰρ ἐστὶ τὸ κατ' αὐτὴν ὕδωρ τοῦ θαλαττίου βαρύτερον, ὅσον τὸ θαλα
ττιον τοῦ λιμναίου τε καὶ ποταμίου. πρόσεστι γὰρ ἡ τῶν ἁλῶν οὐσία, γεώδης τε καὶ βαρεῖα καί σοι, καὶ
αὐτῷ γενήσεται θάλατταν ἕξειν, ἅλας ὕδατι ποτίμῳ διατήξαντι, καὶ γνῶναι πόσῳ βαρύτερον ἀπο-
τελεῖται τὸ τοιοῦτον ὕδωρ τοῦ γλυκέος. ἀλλὰ καὶ μέτρον ἤδη τι πεποίηνται τοῦ τὴν ἅλμην εὔκρατον ὑπάρ
χειν εἰς τὰς ταριχείας, εἰ φαίνοιτο κατ' αὐτὴν ἐπιπλέον ὠὸν, ὡς ἔτι γε καταφερομένου καὶ μήπω περὶ
τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἅλμης ὀχουμένου, μᾶλλον ὑδατώδης ἐστὶ καὶ γλυκεῖα. δεινῶς δ' ἁλμυρὰ γίνεται
20 τοσούτων ἐμβληθέντων ἁλῶν, ὡς μηκέτ' ἐγχωρεῖν ἐπιτήκεσθαι τοὺς ἔτι ἐμβαλλομένους. καὶ τοῦτό σοι
στήσαντι τὸ ὕδωρ, ἁπάντων ὑδάτων εὑρεθήσεται βαρύτερον. ὡς ἔγωγέ ποτε μάταιον ἀπέδειξα τῶν πλη
σίον τὴν φιλοτιμίαν ἐκ τῆς νεκρᾶς θαλάττης τοσοῦτον ὕδωρ κομίζοντες εἰς ἰταλίαν, ὡς πληρῶσαι
δεξαμενήν. ἑτοίμως γὰρ ἐποίησα ταυτὸν, ἅλας παμπόλλους ἐμβαλὼν ὕδατι ποτίμῳ. μᾶλλον δ' αὖ
ἔτι βαρύτερον ἐργάσαιο τὸ τοιοῦτον ὕδωρ, εἰ τήξας τοὺς ἅλας ὡς πλείστους, ὑπὸ κυνὸς ἐπιτολὴν, ἡ-
νίκα μάλιστα θάλπος ἐστὶ, σφοδρότατον ἐάσαις ἐξοπτηθῆναι, παραπλησίως τῷ κατὰ τὴν ἀσφαλτῖτιν
λίμνην. οὕτω γὰρ ἔσται, καὶ τοῦτο βαρὺ τὸ ὕδωρ, ὡς ἐκεῖνο. καὶ εἰ ἐνδήσειας, ἢ ἄνθρωπον, ἢ ὁτιοῦν ἄλ-
λο ἐμβάλλοις ζῶον εἰς αὐτὸ, παραπλησίως τοῖς πλοίοις ἐποχήσεται τῷ ὕδατι, καὶ μὴν δὴ καὶ πικρό-
τερον εὐθύς ἔσται τὸ τοιοῦτον ὕδωρ, ὡς εἰ καὶ καθεψεῖν ὑπὸ πυρὸς αὐτὸ βουληθείης. ὅτι γὰρ αὖ ἁλυκὸν
ἐπιπλέον ἐκθερμήνῃς, ἔσται σοι πικρὸν, οὕτω γοῦν καὶ αὐτὸ τὸ τῆς ἀσφαλτίτιδος λίμνης ὕδωρ ἐν κοί-
30 λῳ, καὶ θερμῷ χωρίῳ περιεχόμενον, ἐξοπτώμενόν θ' ὑπὸ τοῦ ἡλίου γίγνεται πικρόν. διὰ τοῦτό γέ τοι,
καὶ τοῦ θέρους μᾶλλον, ἢ χειμῶνος ἐστὶ πικρὸν, καὶ εἰ ἀρυσάμενος αὐτοῦ τι καταθείης ἐν ἀγγείῳ κοίλῳ, καὶ
προσηλίῳ χωρίῳ καθάπερ, καὶ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν ὥρᾳ θέρους αὐτίκα μάλα πικρότερον αὐτοῦ φαίνεται
γεγονός. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἅπαντα τοῖς ὀλίγον ἔμπροσθεν ὑπὲρ τῆς τοῦ πικροῦ γενέσεως εἰρημένοις
ἱκανῶς μαρτυρεῖ. οὗ δ' ἕνεκεν ὁ λόγος ἐπὶ τὴν ἀσφαλτῖτιν ἐξετράπετο λίμνην, οὔπω μοι πᾶν λέλε-
κται. φαίνεται γὰρ ἐν ἐκείνῳ τῷ ὕδατι μήτε ζῶον ἐγγιγνόμενόν τι, μήτε φυτὸν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς αὐτὴν
ἐμβαλλόντων ποταμῶν ἀμφοτέρων, μεγίστους καὶ πλείστους ἐχόντων ἰχθύας, καὶ μάλιστα τοῦ πλησίον
ἱεριχοῦντος, ὃν ἰορδάνην ὀνομάζουσιν, οὐδ' εἷς τῶν ἰχθύων ὑπερβαίνει τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, κἂν
εἰ συλλαβών δέ τις αὐτοὺς ἐμβάλλει τῇ λίμνῃ, διαφθειρομένους ὄψεται ταχέως, οὕτως τ' ἀκριβῶς πικρὸν
ἅπασιν ἐστὶ, καὶ ζώοις καὶ φυτοῖς πολέμιον, αὐχμῶδές τε καὶ ξηρὸν, καὶ τὴν φύσιν οἷόνπερ αἰθαλὲς
40 ὑπὸ τῆς κατοπτήσεως γεγενημένον. καίτοι γε οὐδὲ τὸ τῆς λίμνης ἐκείνης ὕδωρ ἀκριβῶς ἐστὶ πικρὸν, ὅτι
μηδ' οἱ ἅλες αὐτοὶ, προσαγορεύουσι δ' αὐτοὺς σοδομηνοὺς ἀπὸ τῶν περιεχόντων τὴν λίμνην ὀρῶν, ἃ
καλεῖται σόδομα, καὶ χρῶνται πολλοὶ τῶν περιοίκων, εἰς ὅσα περ ἡμεῖς τοῖς ἄλλοις ἁλσί. δύναμις δ'
αὐτῶν οὐ ξηραντικὴ μόνον ἐπὶ μᾶλλον ἐστὶ τῶν ἄλλων ἁλῶν, ἀλλὰ καὶ λεπτυντικὴ, διότι μᾶλλον τῶν
ἄλλων ἐξώπτηνται. πᾶσι μὲν γὰρ τοῖς ἁλσὶν, ὑπάρχει τι καὶ στυπτικὸν ἀμυδρὸν ᾧ δὴ καὶ σφίγγουσι,
καὶ πιλοῦσι τὰ ταριχευόμενα τῶν κρεῶν, καὶ μάλιστα ὅταν ὦσι χονδροί τε, καὶ δυσθραυστοι. τοιοῦ-
τοι δ' εἰσὶν ἀκριβέστατοι μὲν οἱ πλεῖστοι τῶν ὀρυκτῶν, ἧττον δ' αὐτῶν οἵ τ' ἐκ τῆς θαλάττης καὶ πολλαχόθι
τῆς γῆς ἐξ ὑδάτων ἐλαφρῶν ἁλμυρῶν ἀναξηρανθέντων γινόμενοι, τρίτοι δ' ἐπὶ τούτοις ὑπάρχουσιν
οἱ ὀρυκτοὶ, ῥύπτειν μᾶλλον, ἢ στύφειν τε, καὶ συνάγειν πεφυκότες. ἐγγὺς δὲ τούτων εἰσὶ κατὰ τὴν δύνα
μιν οἱ σοδομηνοὶ χονδροὶ μὲν ὄντες ὁμοίως τοῖς θαλαττίοις. ἀλλὰ διὰ τὴν ἀναμεμιγμένην αὐτοῖς πι-
50 κρότητα, ῥυπτικώτεροί τε καὶ διαφορητικώτεροι τῶν ἐκ τῆς θαλάττης ὑπάρχοντες. οὕτω δὲ δὴ καὶ τὸ
νίτρον αὐτὸ καὶ ἀφρὸς αὐτοῦ, καὶ τῷ συνθέτῳ προσηγορίᾳ καλούμενον ἀφρόνιτρον ἐπὶ μᾶλλον τῶν ἄλλων πέ
φυκε ῥύπτειν ὡς ἂν ἥκιστα μὲν στύφοντα, πικρὰ δ' ἀκριβῶς ὑπάρχοντα. πλησίον μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ ἁλυκὸς
χυμὸς τοῦ πικροῦ. καὶ γὰρ γεώδεις ἀμφότεροι καὶ θερμοί. διαφέρουσι δ' ὅμως, οὐκ ἀσαφεῖ διαφορᾷ, ἐν
τῷ λεπτύνεσθαί τε, καὶ κατειργάσθαι μᾶλλον ὑπὸ θερμότητος ξηρᾶς τὸν πικρόν. οὕτω δὲ δὴ καὶ αὐ-
τῶν τῶν ἁλῶν, ὅσοι σκληρότεροί τε εἰσὶ, καὶ πυκνότεροι, καὶ γεωδέστεροι, τοιοῦτοι δ' ὑπάρχουσιν ὀλί-
γου δεῖν οἱ ὀρυκτοὶ πάντες, ἧττον θερμοί τ' εἰσὶ καὶ λεπτομερεῖς, ὅσοι δ' εὔθρυπτοι καὶ χαῦνοι, λεπτομερέ

τεροι τε ἅμα, καὶ θερμότεροι τὴν δύναμιν εἰσὶ, καὶ τινὲς ἐξ αὐτῶν, ὑπόπικροι μετὰ στύψεως ὑπάρχοντες,
ἁλῶν τε τῶν σκληρῶν καὶ ἀφρονίτρου. ἔστι μὲν οὖν δὴ καὶ αὐτῶν τῶν ἀφρονίτρων ἔνια σκληρὰ καὶ πα-
χυμερῆ, καὶ οὐδὲ τήκεται ῥᾳδίως ἐφ' ὕδατος. ἀλλ' οὐ περὶ τῶν μοχθηρῶν ὁ λόγος μοι νῦν. ἀλλ' ὅσα κατὰ
τοὔνομα πέφυκεν ἀφρώδη τὴν οὐσίαν, οἷός περ ἐστὶ, καὶ αὐτὸς ὁ ἀφρὸς τοῦ νίτρου. λεπτομερέστατος γὰρ οὗ-
τος ἁπάντων τῶν εἰρημένων. ὥσπερ γε καὶ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος. ἱκανῶς γὰρ καὶ τοῦτο λεπτο-
μερὲς, ἀλλ' ἧττον θερμὸν ἀφρονίτρου, διὸ καὶ τὰς ὑπεραυξανομένας σάρκας ἀλυπότερον ἀποτήκει. δά-
κνει δ' αὐτὰς ἤδη τὸ ἄνθος τοῦ νίτρου. δάκνει δὲ καὶ τὸ ἀφρόνιτρον. οὐδὲν δὲ ἧττον, καὶ τὸ νίτρον αὐτὸ, καί-
τοι γε ἧττον ἐκείνων ὑπάρχον θερμόν. ἀλλ' εἴρηται καὶ πρόσθεν ὡς ἡ παχυμερὴς οὐσία, διαβιβρώσκει
μᾶλλον. ὅταν γε μετέχῃ δηλονότι θερμότητός τινος. οὐδὲν γοῦν αὐτῆς μόριον ἀλύπως καὶ ταχέως διε-
10 ξέρχεται, καθάπερ τῆς λεπτομεροῦς, ἀλλ' ἰσχόμενον καὶ μέλλον ἀεὶ καὶ βραδῦνον ἐν χρόνῳ τε πλείονι
προσεδρεῦον ἐν τόπῳ τοῦ σώματος ἡμῶν, ἀνιαρὸν εἰκότως γίγνεται δίκην σκόλοπος ἐμπεπηγότος τῇ
σαρκί. Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν χυμῶν ἁπάντων εἴρηται τὰ εἰκότα, λείποι τ' ἂν ἔτι καὶ περὶ τῶν ἀτμῶν εἰ-
πεῖν, ἐπὶ τούτῳ γοῦν τῷ γένει τῶν αἰσθητῶν τὴν τῆς ὀσμῆς αἴσθησιν ἡ φύσις ἐδημιούργησεν, οἱ μὲν δὴ
πλεῖστοι τοῖς χυμοῖς αὐτοῖς ὁμοίως ἡμᾶς διατιθέασιν. τά γε γὰρ ὀξέα πάντα, καὶ πρὸ τούτων ὄξος αὐ-
τὸ, τὴν ὄσφρησίν τε καὶ τὴν γεῦσιν ὡσαύτως κινεῖ. τά τε δριμέα καθάπερ σκόροδα, καὶ κρόμμυα, καὶ ταῦ-
τ' οὐδὲν ἧττον τῆς γεύσεως ἀνιᾷ τε, καὶ δάκνει τὴν ὄσφρησιν. οὕτω δὲ καὶ καθ' ἕκαστον τῶν ἄλλων ὁμοία σχε-
δὸν ἡ τῆς ὀσμῆς αἴσθησίς ἐστι τῇ τῆς γεύσεως. ὥστ' ἐνίων σωμάτων οὐδὲ γευσάμενοί ποτε καθάπερ τῆς κόπρου,
γιγνώσκομεν τὴν ποιότητα. καὶ κατὰ τοῦτό γε, τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπιχειροῦμεν γεύεσθαι, τῷ πάνυ σφόδρα
πιστεύειν τῇ ὀσφρήσει. καὶ μέντοι καὶ τῶν εὐωδῶν ἐδεσμάτων, ὅσα διασαπέντα κατὰ τὴν ὀσμὴν ἡμᾶς
20 ἀνιᾷ, καὶ ταῦτ' εὐθέως ἀποῤῥιπτοῦμεν, οὐδ' ἐπιχειροῦντες γεύεσθαι, καὶ σχεδὸν ἐπὶ πάντων ὁμολογοῦ-
σιν ἀλλήλαις ὄσφρησίς τε καὶ γεῦσις. ἐπὶ μέντοι τῶν ἡδίστων οἷά περ καὶ τὰ ῥόδα διαφέρουσί τε, καὶ
πάμπολυ διεστήκασιν. οὐ μόνον γὰρ οὐχ ἡδέα γευομένοις ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ πικρότητος οὐκ ὀλίγην ἐμφαί-
νει. καίτοι τό γε πικρὸν, οὐδέποτ' ἦν εὐῶδες, οὐδ' ὡς φάρμακον ἡμῖν ἡδύ. τίς οὖν ἡ τῆς διαφωνίας ταύτης
αἰτία, διὸ καὶ Θεόφραστος μὲν ἐζήτησεν, ἄμεινον δ' ἴσως καὶ ἡμᾶς ὅσα γιγνώσκομεν ὑπὲρ αὐτῆς εἰπεῖν.
Ἡ τοῦ πικροῦ γένεσις χυμοῦ ἐκ τῶν γλυκέων ὑπὸ θερμότητος λεπτυνομένων ἐφαίνετο συνίστασθαι,
καὶ εἶναι δηλονότι θερμότερά τε, καὶ λεπτομερέστερα τῇ κράσει τὰ πικρὰ τῶν γλυκέων. ἀλλὰ καὶ ἡ
τῆς ὀσμῆς αἴσθησις ἐν ταῖς κοιλίαις αὐταῖς γίγνεται τοῦ ἐγκεφάλου. καθότι καὶ δέδεικταί μοι πε-
ρὶ τούτων ἑτέρωθι, καὶ ἡ οὐσία τῶν ὀσφρητῶν ἀτμώδης ἐστί. τὰ γὰρ ἀποῤῥέοντα, τῶν σωμάτων ἀναμι-
γνύμενα τῷ περιέχοντι. κἄπειτα διὰ τῆς κατὰ τὰς ῥῖνας εἰσπνοῆς εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἀνενεχθέντα, κι-
30 νεῖ τὴν αἴσθησιν. εὐλόγως οὖν ὅσα μὲν ὀσμώδη* πάντα, καὶ θερμά. τὸ γὰρ τῶν ἀτμῶν πλῆθος ἐπὶ θερ-
μότητι. οὐ μὴν εὐθὺς καὶ πᾶν ὀσμῶδες ἡδύ. διότι μηδ' οἰκεῖον ἐστὶν ἅπαν τοῦ κατὰ τὰς κοιλίας τοῦ ἐγ-
κεφάλου πνεύματος. ὥσπερ γὰρ τῶν προσπιπτόντων τῇ γλώττῃ χυμῶν. οἱ μὲν οἰκειότατοι, γλυκεῖς ἦ-
σαν. οἱ δ' οὐκ οἰκεῖοι πολλὰς ἐκέκτηντο διαφοράς. οὕτως καὶ τῶν ἀτμῶν οἱ μὲν οἰκεῖοι τῷ κατὰ τὸν ἐγκέ-
φαλον πνεύματι φίλιοί τ' εἰσὶ, καὶ ἡδεῖς. οἱ δ' οὐκ οἰκεῖοι διαφέρουσι μὲν ἀλλήλων οὐκ ὀλίγαις διαφοραῖς.
ὀνόματα δ' αὐταῖς ἅπασιν οὐ κεῖται καθάπερ ἐπὶ τῶν χυμῶν. ὀξεῖαν μὲν γάρ τινα, καὶ δριμεῖαν ὀσμὴν
ἔχειν τὸ δεῖνά φαμεν. αὐστηρὰν δὲ ἢ στρυφνὴν, ἢ ἁλυκὴν, ἢ πικρὰν, οὐκέτι λέγομεν. ἀλλ' εἰς δύο ταύτας
ἀνάγομεν προσηγορίας τὰ πλεῖστα τῶν ὀσφρητῶν, εὐώδη τε καὶ δυσώδη προσαγορεύοντες. εὐώδη μὲν,
ἀνάλογον τοῖς πρὸς τὴν γλῶτταν γλυκέσι, δυσώδη δὲ τοῖς μὴ γλυκέσιν. ἀνώνυμον γὰρ ὅσον ἐπί γε τῶν
χυμῶν ἐστὶν ἐν προσρήματι τὸ τούτων γένος. ἔοικε δὲ τῶν οὐκ ὀσμωδῶν σωμάτων. ἤτοι παντελῶς ὀλίγον ἀ-
40 ποῤῥεῖν, ἢ τοῖς ὄγκοις ἀσύμμετρον ὡς ἐπὶ τῶν ἀκριβῶς ἁλυκῶν καὶ στρυφνῶν. ἀκριβῶς δ' ὅταν εἴπω
τι, τοῖον, ἢ τοῖον ὑπάρχειν εἰλικρινὲς, καὶ ἄμικτον αὐτὸ καθόσον οἷόν τε ποιότητος ἑτέρας εἶναι
φημί. παχυμερής τε γὰρ ἀμφοῖν ἡ οὐσία, καὶ πρὸς τούτῳ ψυχρὰ τῶν στρυφνῶν. ὥστ' εἰκὸς καὶ τὸ ἀποῤῥέον
αὐτῶν ὀλίγον τε εἶναι καὶ παχὺ, καὶ οἷον γεῶδες τοῖς ὄγκοις, καὶ διὰ τοῦτο μηδ' ἐμπίπτειν ἐν ταῖς ἀ-
ναπνοαῖς εἰς τὸν ἐγκέφαλον. ὅθεν οὐδ' ἀσφαλὲς ἐξ ὀσμῆς τεκμαίρεσθαι περὶ τῆς κράσεως τῶν αἰσθητῶν
ὥσπερ ἐκ τῆς γεύσεως. τὰ μὲν γὰρ ἄοσμα παχυμερῆ ταῖς οὐσίαις, ἀλλ' οὔπω δῆλον ὅπως ἔχῃ θερμότη-
τος καὶ ψύξεως. τὰ δ' ὀσμώδη λεπτομερῆ τε πῶς ἐστιν καὶ θερμά. τὸ μέντοι ποσὸν τῆς λεπτομερείας,
ἢ τῆς θερμότητος, οὐκέτ' ἐνδείκνυται. τὸ δὲ δὴ μέγιστον ἅπασι τοῖς ὀσμώδεσιν, εἰς τὸ μηδὲν ἐνδείκνυσθαι σα-
φὲς ὑπὲρ τῆς κράσεως, ἡ ἀνωμαλία τῆς οὐσίας ἐστὶν, ὑπὲρ ἧς εἴρηταί μοι πολλάκις ἤδη, δεικνύντι τὰ
πλεῖστα τῶν σωμάτων ἀνομοιομερῆ ταῖς ὑποστάσεσιν ὑπάρχοντα. λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν ἕνεκα σαφη-
50 νείας ἔτι παραδείγματα, τὸ ῥόδον τοίνυν οὐ ταύτῃ μόνον ἀνομοιομερές ἐστιν, ᾗ τὸ μέν τι περιέχον ἐν αὐ-
τῷ, τὸ δέ τι περιεχόμενον ἐστί. περιέχον μὲν τὸ σκληρὸν καὶ γεῶδες. ἐν τούτῳ δὲ περιεχόμενος ὑγρός τις
χυμός. ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτοῦ τοῦ χυμοῦ τρία περιττώματα καθότι, καὶ πρόσθεν ἐδείκνυμεν ἀναγκαῖον ὑπάρ-
χειν, ἓν μὲν γεῶδες οἷόν περ ἐν τοῖς οἴνοις ἡ τρύξ, ἕτερον δὲ ἀερῶδες, ἀνάλογον δὲ καὶ τοῦτο, τῷ κατὰ τοὺς οἴ-
νους ἄνθει, τὸ τρίτον ὑδατῶδες ὅπερ ἐν ἅπασι τὴν ζέσιν αὐτῶν ἔφαμεν ἐργάζεσθαι, καὶ τὴν φθοράν. ἐπει-
δὰν μὲν κρατηθῇ μηδ' ἀλλοιωθῇ τελέως ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ζέσεως, ἕνεκά γε τοιούτου τοῦ περιττώματος, ἔ-
νιοι μὲν ἑψήσαντες ἀποτιθέντες τοὺς χυλοὺς, ἔνιοι δ' ἐν ἡλίῳ σφοδρῷ προξηραίνοντες. ἕνεκα μὲν γὰρ τοῦ γεώ-

δους τε, καὶ ἀερώδους, οὐ πάνυ τι δεδίασι φθαρῆναι τοὺς χυλούς. ὁρῶντες αὐτὰ καὶ διακεινόμενα, καὶ
δύσηπτα ταῖς οὐσίαις ὑπάρχοντα, διότι καὶ ξηρὰ ταῖς κράσεσιν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἱκανῶς εἴρηται
πρόσθεν. ἐν δὲ τῇ τοῦ ῥόδου φύσει, τὸ μὲν ἐστὶ στρυφνὸν γευομένοις, ὅπερ ἀναγκαῖον εἶναι γεῶδές τε, καὶ πα-
χυμερὲς καὶ ψυχρόν, ἕτερον δὲ πικρόν, ὃ δὴ λεπτομερές τ' ἐστὶ καὶ θερμόν, καὶ τρίτον ἐπὶ τούτοις τὸ ὑδα-
τῶδες, ψυχρὸν μὲν ἐξ ἀνάγκης, ἀλλ' ἐν τῇ κατὰ τὸ λεπτομερές, καὶ παχυμερὲς ἀντιθέσει μέσον πως ὑ-
πάρχον τῶν ἄκρων. οὐ τῇ μίξει, καὶ τὸ στρυφνόν, καὶ τὸ πικρόν. οὐκ ἔστιν ἄκρως τοιοῦτον ἑκάτερον οἷόν περ
λέγεται. πάσας γὰρ ἐκλύει τὰς ποιότητας ἡ τοῦ ὕδατος ἐπιμιξία. τοῦτ' οὖν αὐτὸ τὸ ὑδατῶδες ἔοικέ
πως ἤδη τε, καὶ κατείργασθαι, καὶ λελεπτῦνθαι καὶ τεθερμάνθαι, καὶ διὰ τοῦτο ῥᾳδίως εἰς ἀτμοὺς
ἄγεσθαι. καὶ ταύτῃ τὸ ῥόδον ὀσμῶδές τε, εἶναι καὶ ξηραίνεσθαι τάχιστα. καὶ ταῦθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πάντα
10 διὰ μὲν τῆς γεύσεως ἔνεστι τεκμήρασθαι. διὰ δὲ τῆς ὀσμῆς οὐχ οἷόν τε, τῷ μηθ' ὁμοίως ἀτμίζειν, ἅπανθ' αὐ-
τοῦ τὰ μόρια, μηθ' ὁμοίως κινεῖν τὴν αἴσθησιν. ἐπὶ δὲ τῆς γεύσεως ἅπαντ' ὁμοίως τὰ μόρια τῶν γευστῶν
σωμάτων προσπίπτειν τῇ γλώττῃ, καὶ κινεῖ τὴν αἴσθησιν ἕκαστον αὐτῶν κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν. ὥστ' οὐκ
ἀσφαλὲς ὡς εἴρηται περὶ τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως ἁπάσης ἐξ ὀσμῆς τεκμαίρεσθαι. ταυτὶ γὰρ
μόνα διαγνῶναι δυνατόν, ὅσα περ εἴρηται νῦν. ἔτι δὲ μᾶλλον οὐδ' ἐκ τῶν χρωμάτων ἔνεστι στοχάσασθαί τι πε-
ρὶ τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως. καθ' ἑκάστην γὰρ χρόαν, εὑρίσκεται καὶ θερμὰ καὶ ψυχρά, καὶ ξηρά,
καὶ ὑγρά, καθ' ὅτι καὶ τοῖς πρώτοις ὑπομνήμασι τῆσδε τῆς πραγματείας ἀποδέδεικταί μοι. καθ' ἕ-
καστον μέντοι γένος, ἢ σπέρματος, ἢ ῥίζης, ἢ χυλοῦ. δυνατόν ἐστι καὶ ἐκ τῆς χρόας ἔνδειξίν τινα λαβεῖν
τῆς κράσεως. οἷον αὐτίκα, καὶ κρόμμυον, καὶ σκίλλα, καὶ οἶνος, εἰς ὅσον ἂν ᾖ λευκότερα, καὶ ἧττόν ἐστι θερ-
μά. τὰ δ' ὑπόξανθά τε, καὶ κιῤῥά, θερμότερα, καὶ πυροὶ δὲ καὶ κέγχροι, καὶ ὦχροι, καὶ φάσηλοι, καὶ ἐ-
20 ρέβινθοι, καὶ ἡ τῆς ἴρεως ῥίζα, καὶ ἡ τοῦ ἀσφοδέλου, καὶ πολλῶν ἄλλων ὅμοιόν τι πεπόνθασιν. ἐν ἑκάστῳ
γὰρ γένει τοὐπίπαν, ὅσα κιῤῥά, καὶ ξανθά, καὶ ἐρυθρά, καὶ θερμότερα τῶν λευκῶν ἐστιν. ὥστ' ἔτι κἀν-
τεῦθεν ἐγχωρεῖ περὶ φαρμάκων δυνάμεως τεκμαίρεσθαι προσκείσθω, τῷ λόγῳ, κάλλιστον μὲν ὡς εἴρη
ρηταί τε, καὶ λέλεκται πολλάκις ἐκ τῆς διωρισμένης πείρας ἐξευρίσκειν τὰς δυνάμεις. οὐ γὰρ ἂν σφα-
λείης οὐδὲ ἐν τῇδε. πρὶν μέντοι τῇ πείρᾳ διαγνῶναι τὴν δύναμιν, ἡ γεῦσις ἐνδείκνυται τὰ πολλὰ συνε-
πιμαρτυρούσης ὡς εἴρηται βραχέα, καὶ τῆς ὀσμῆς.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ
30 ## ΔΥΝΑΜΕΩΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

[π]Εμπτον τοῦτον ἐνστησάμενος λόγον, ὑπὲρ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως,
ἀναμνήσω πρῶτον, ὧν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀπέδειξα χρησίμων εἰς τὰ παρόντα,
ποιησάμενος τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν στοιχείων, ὕδατός τε καὶ πυρὸς ἀέρος τε καὶ γῆς,
ἅπερ ἔνιοι παρονομάζοντες ἀπὸ τῶν ποιοτήτων, ὑγρὸν καὶ ξηρόν, καὶ θερμόν, καὶ
ψυχρὸν εἶναι φασίν, αὗται μὲν οὖν αἱ ποιότητες, ὑγρότης τε, καὶ ξηρότης θερ-
μότης τε, καὶ ψυχρότης εἰσί. τὰ δ' ἀπ' αὐτῶν παρονομαζόμενα σώματα, τά τε κοι-
νὰ πάντων ἐστὶ στοιχεῖα, καὶ τὰ κατ' ἐπικράτησιν τινὸς τούτων, ὑγρὰ καὶ ξηρά, καὶ
40 ψυχρά, καὶ θερμὰ προσαγορευόμενα, καὶ τὰ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενές, ἢ ὁμοειδὲς παραβαλλόμενα,
καὶ τὰ πρὸς ὁποιοῦν τὸ ἐπιτυχόν. περὶ μὲν δὴ τῆς ἐν τούτοις διαφορᾶς εἴρηται πολλάκις, εἴρηται δ' οὐ-
δὲν ἧττον, καὶ ὅπῃ διαφέρει τροφὴ φαρμάκου, καὶ ὡς ἡ μὲν τροφὴ κρατεῖταί τε, καὶ νικᾶται πρὸς τοῦ τρε-
φομένου. τὸ φάρμακον δέ, ἔμπαλιν, αὐτὸ νικᾷ καὶ κρατεῖ τοῦ σώματος, ὅπερ ἂν ὑπάρχῃ φάρμακον. ἐν
τῷ πρός τι γὰρ ἑκατέρων εἶναι τὴν νόησιν. ἐδείχθη δὲ καὶ ὡς ἤτοι κατὰ μίαν ἡντιναοῦν ποιότητα τὸ
φάρμακον ἀλλοιοῦν πέφυκεν, ἢ θερμαῖνον, ἢ ψῦχον, ἢ ξηραῖνον, ἢ ὑγραῖνον, ἢ κατὰ συζυγίαν τινὰ τῶν
εἰρημένων, ἢ καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν οὐσίαν ὥσπερ τῶν τε δηλητηρίων ἔνια, καὶ τῶν ἀλεξιτηρίων οὐκ ὀλί-
γα, καὶ τὰ καθαίροντα πάντα, καὶ τῶν ἐπισπαστικῶν ὀνομαζομένων πολλά. περὶ δὲ τούτων, ἔτι μοι
δοκῶ προσθήσειν ἐν τοῖς ἑξῆς τὰ λείποντα. τὰ δὲ κατὰ μίαν, ἢ δύο ποιότητας ἐνεργοῦντα περὶ τὸ
σύμπαν ἡμῶν σῶμα, κατὰ τόδε τὸ γράμμα δίειμι. λαβὼν κἀνταῦθα πάλιν ὑπόθεσιν ἀποδεδειγμέ-
50 νην ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὡς τὰ πλεῖστα τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἀνομοιομερῆ τε, καὶ σύνθετα, κατά γε
τὴν ἀλήθειαν. ὀνομάζεται δὲ ἁπλᾶ, τῷ φύσει τοιαῦτα ὑπάρχειν, οἷά περ ἐστίν, οὐδὲν ἐξ ἐπιτεχνήσεως
ἡμετέρας προσειληφότα. καὶ μὲν δή, καὶ ὡς τὰ μέν τινα παχυμερῆ, καὶ γεώδη ταῖς οὐσίαις ἐστίν, τὰ
δὲ λεπτομερῆ, καὶ ἀερώδη, τὰ δ' οἷον ὑδατώδη τε, καὶ μέσα τῶν εἰρημένων, ἀποδέδεικται, καὶ ταῦτ' ἐν
τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ὑποθέσεις ἔστωσάν μοι πρὸς τὰ μέλλοντα λεχθήσεσθαι. τούτων οὖν ὑποκει-
μένων, ἀρκτέον ἤδη τοῦ λόγου. Η χρεία τῶν φαρμάκων τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται πολλάκις μὲν ὡς αὐ-
τὸ τοῦτο μόνον ἤτοι θερμαινόντων, ἢ ψυχόντων, ἢ ὑγραινόντων, ἢ ξηραινόντων, ἢ κατὰ συζυγίαν τινὰ τού-

των. ἐνίοτε δὲ ὡς ἤδη τὸ πέρας τοῦ μετρίου κεχαλασμένον, ἐπιτεινόντων τε καὶ συναγόντων. ἢ τὸ συνε-
σταλμένον, χαλώντων, ἢ ἀραιούντων τὸ πεπυκνωμένον. ἢ πυκνούντων τὸ μανόν. ἢ μαλαττόντων τὸ σκλη-
ρόν. ἢ σκληρούντων τὰς ἀμέτρους μαλακότητας. ἢ κενούντων τὸ πλῆρες, ἢ πληρούντων τὸ κενόν. ἤ τι τοιού-
των ἐργαζομένων. ὁ μὲν γὰρ ἐψυγμένος οὐκ ἰατρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἰδιώτης ὁστισοῦν ὑπ' αὐτῆς τοῦ πρά-
γματος τῆς φύσεως ἀγόμενος, ἐξευρεῖν ἐπιθυμεῖ θερμαῖνον φάρμακον. οὐδ' ὑπὸ καυσώδους πυρετοῦ
διακαιόμενος, ἐμψύχειν. οὕτω δὲ καὶ πλαδαρὸν ἕλκος ἔχων ἰδιώτης ὁστισοῦν ξηραίνειν κελεύει τὸν ἰατρὸν
αὐτό. καὶ εἰ ξηρὸν εἴη, καὶ ἄνικμον ὑγραίνειν. καὶ δὴ καὶ ξηρότητος ἅμα θερμότητι καθ' ὅλον αἰσθανόμενοι
τὸ σῶμα, ὥσπερ καὶ οἵ τε ἐγκαυθέντες, καὶ κοπωθέντες, λούεσθαί τε ποθοῦσι, καὶ πίνουσιν ὕδατος ψυ-
χροῦ, καὶ πᾶν ὅτιπερ ἂν ὑγραίνειν τε, ἅμα καὶ ψύχειν ἱκανὸν ᾖ, τοῦτ' ἐξευρίσκειν μηχανῶνται, καὶ πο-
10 ρίζονταί γε πολλάκις ὑπ' αὐτῆς τῆς φύσεως ἀγόμενοι πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν, τὰ τούτων ἰάματα. φλε-
γμονῆς μέντοι, καὶ σκίρρου, καὶ οἰδήματος, ἐρυσιπέλατός τε καὶ σηπεδόνος, ἕρπητός τε καὶ γαγγραί-
νης, οὐκέτ' οὐδεὶς αὐτῶν ἐπιχειρεῖ ζητεῖν τὴν ἴασιν ἑαυτῷ, ὡς μείζονος ἤδη τῶν τοιούτων ἑκάστου ὑπάρ-
χοντος, ἢ κατὰ γνώμην ἰδιώτου. καί τινος ἐπιστήμης σεμνοτέρας δεομένου. ὀνομάζουσι δὲ τὴν τοιαύτην
ἐπιστήμην ἰατρικὴν, καὶ τὸν ἐργαζόμενον αὐτὴν ἰατρόν. καὶ μέχρι μὲν τοσούτου, καὶ αὐτοὶ περιΐασιν
ὡς γινώσκειν, ὅτι τὸ μὲν κοῖλον ἕλκος, δεῖται σαρκώσεως, τὸ δὲ ῥυπαρὸν καθάρσεως, τὸ δ' ὁμαλὸν, ἐπου-
λώσεως. οὐ μὴν τό γε σαρκοῦν, ἢ καθαῖρον, ἢ ἐπουλοῦν φάρμακον ἴσασιν. οὕτω δὲ καὶ εἰ μῦν, ἢ τένον-
τα σκληρὸν, ἢ τεταμένον, ἢ χαλαρὸν ἔχοιεν, ὅτι τῷ μὲν σκληρῷ χρεία τῶν μαλαττόντων ἐστὶν, τῷ δὲ τε-
ταμένῳ τῶν χαλώντων, τῷ δὲ χαλαρῷ τῶν συντεινόντων, ἀκριβῶς ἴσασιν, οὐ μὴν τό γε μαλάττον, ἢ χα-
λῶν, ἢ συντεῖνον ἐπίστανται φάρμακον, ἀλλ' ἰατροῦ μόνου τὰ τοιαῦτα εὑρίσκειν ἔργον. ἄχρι μὲν γὰρ τῶν
20 θερμαινόντων, καὶ ψυχόντων, ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων ἐστὶν εὑρεῖν, ἐνίους τῶν ἰδιωτῶν κοινω-
νοῦντας τῆς τῶν φαρμάκων εὑρέσεως τοῖς ἰατροῖς, ἐν οἷς δ' εἴρηται νῦν, ἤδη πάντας ἀπείρως ἔχοντας.
ἔστι μὲν οὖν ὡς καὶ πρόσθεν ἐδείκνυτο, καὶ αὐτῶν τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων ὑγραινόντων
τε, καὶ ξηραινόντων ἡ εὕρεσις. οὐχ ὡσαύτως ἁπάντων ἑτοίμη. νᾶπυ μὲν γὰρ καὶ πύρεθρον ὅτι θερμαίνει,
καὶ ἀνδράχνη, καὶ στρύχνον ὅτι ἐμψύχει, καὶ τὸ μὲν ὕδωρ, καὶ τοὔλαιον ὑγραίνει, τὸ δ' ὄξος καὶ ἡ θά-
λαττα ξηραίνει, σχεδὸν ἅπασιν οὐχὶ ἰατροῖς μόνον. ἀλλὰ καὶ τοῖς ἰδιώταις ὁμολογεῖται. τὸ μέντοι ῥόδι-
νον εἴτε θερμαίνειν ἤτε ψύχειν φατέον, ὡσαύτως δὲ καὶ ὄξος καὶ ἔλαιον, ἕτερά τε πολλὰ τοιαῦτα, συ-
χνὴν ἀμφισβήτησιν ἔσχηκεν. ὑπὲρ μὲν δὴ τῶν τοιούτων τῆς δυνάμεως. ἐν τοῖς πρὸ τούτου τέτταρ-
σιν ὑπομνήμασι διῆλθον. ἐν μὲν τῷ πρώτῳ, καὶ δευτέρῳ, τὰ τῶν σοφιστῶν ἐξελέγχων ἐπιχειρήματα,
καὶ δεικνὺς τὴν ἀληθῆ μέθοδον ᾗ χρώμενος ἄν τις εὑρίσκοι τὰς τῶν φαρμάκων δυνάμεις, ἐν δὲ τῷ τρί-
30 τῳ τῶν σοφιστῶν ἀποχωρήσας, ἅπαντα διῆλθον ἐξ ἀρχῆς τὰ λογικὰ ζητήματα δι' ὧν ἄν τις μάλιστα
διελθὼν, καὶ ὡς ἄν τις εἴποι τεχνωθεὶς, ἱκανὸς ἔσται πάντων τῶν φαρμάκων εὑρίσκειν τὰς δυνάμεις. ἐν
δὲ τῷ δ', περὶ τῶν τῆς γλώττης ἰδίων αἰσθητῶν ἐποιησάμην τὸν λόγον ἃ δὴ χυμοὺς ὀνομάζουσιν. ἐπιδει-
κνύων ὡς ἄν τις ἐντεῦθεν ὁρμώμενος εὑρίσκοι τὰς πρώτας ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις. ἡψάμην δ' εἰς
ὅσον ἡ χρεία προυκαλεῖτο, καὶ τῶν ὀσφρητῶν ποιοτήτων ἐπὶ τελευτῇ τοῦ βιβλίου, δεικνύων ὁπόσον τι
κἀντεῦθεν ἐγχωρεῖ λαβεῖν εἰς τὴν τῶν πρώτων δυνάμεων εὕρεσιν. ἐν δὲ δὴ τῷδε τῷ λόγῳ τῷ, ε', [illegible] ἄλλω-
μοι πρόκειται δυνάμεων ἐξηγήσασθαι, δευτέρων ὡς ἂν εἴποι τις, καὶ τρίτων, ἐπὶ ταῖς πρώταις τε,
καὶ κοιναῖς ἁπάντων. ἐπειδὴ γὰρ ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος οὐχ ὡσαύτως ἐξ ἐκείνων κέκραται. τὸ μὲν οἶ-
μαι, χαλαστικὸν αὐτῶν ἐγένετο, τὸ δὲ, συσταλτικὸν, ἢ μαλακτικὸν, ἢ σκληρωτικὸν, ἢ ἀραιωτικὸν, ἢ πυ-
κνωτικόν. ἔτι δὲ ἐκ τῶν ἔργων ἃ πέφυκε δρᾶν ἐλέχθη δυνάμεις ἔχειν ἐν αὐτοῖς ἀραιωτικὰς, καὶ πυκνω-
40 τικὰς, καὶ μαλακτικάς τε, καὶ σκληρωτικὰς ἐμπλαστικάς τε, καὶ ῥυπτικὰς, ἑλκτικάς τε, καὶ ἀποκρου-
στικὰς, ἔτι τε πρὸς τούτοις χαλαστικὰς, συσταλτικὰς, ἀναστομωτικὰς, συνακτικὰς, παχυντικὰς, λεπτυν-
τικὰς, ἀνωδύνους, ὀδυνηρὰς, πεπτικὰς, ἐκπυητικὰς, διαφορητικὰς, ἱδρωτικὰς, καρωτικὰς, ναρκωτι-
κὰς, ὑπνωτικὰς, ἐκστατικὰς, σηπτικὰς, καυστικὰς, διαβρωτικὰς, ἐσχαρωτικὰς, χυτικὰς, πηκτικὰς, κακο-
χύμους, ἐπικρατητικὰς, καθαρτικὰς, στατικὰς, τραχυνούσας, λειαινούσας, ἐκφρακτικὰς, καὶ ἐμφρακτικάς.
καὶ πορρωτέρω προϊόντων ἔτι, καὶ ἀπὸ κατὰ μέρος ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἔργων ὀνομαζόντων, οὐρητικὰς, ἐμετι-
κὰς, ὑπακτικὰς, λαπακτικὰς, ἐρρίνους, ἀποφλεγματικὰς, ἐμμηνίων ἀγωγούς, ἢ ἐπισχετικάς. ὡσαύτως
δὲ καὶ γάλακτος, καὶ σπέρματος, ἤτοι γεννητικὰς, ἢ σβεστικὰς, ἢ προκλητικὰς, ἢ ἐπισχετικάς. ἔτι δὲ μᾶλ-
λον ὅταν ἡπατικάς τινας, ἢ σπληνικὰς, ἢ ὠτικὰς, ἢ ὀφθαλμικὰς, ἢ ὀδοντικὰς, ἢ ἰσχιαδικὰς, ἢ νε-
φριτικὰς, ἢ ποδαγρικὰς, ἢ ἀρθριτικάς. ἢ πλευριτικὰς, ἢ βηχικὰς, ἢ λίθων θρυπτικὰς ὀνομάζωσι δυνά-
50 μεις, ἐπὶ τὰς κατὰ μέρος ἐκκινοῦνται. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον εἴρηται, καὶ σαρκωτική τις ἕλκους
εἶναι δύναμις, καὶ ἐπουλωτική, καὶ κολλητική, καθαρτική τε, καὶ καθαιρετική, καὶ σχεδὸν οὐδ' ἀρι-
θμεῖσθαι δυνατὸν, ἁπάσας τὰς κατὰ μέρος δυνάμεις, ἐὰν ἑκάστου τῶν ἀποτελουμένων ἐπιχειρῶμεν
αὐτὰς παρωνομάζειν. ἀλλὰ καὶ κάλλιον οἶμαι, καὶ μεθοδικώτερον ἀποχωρίζοντα τοῦ μακροῦ λό-
γου, καὶ ἀτάκτου, χρησίμοις εἴδεσιν ἀφορίζεσθαι τὰς συνήθεις τῶν φαρμάκων δυνάμεις, οὐ διαπυητι-
κὴν λέγοντας, ἢ παρηγορικὴν, ἢ ἀνώδυνον, ἢ διαφορητικὴν, ἢ χαλαστικὴν, ἐν τῷ δι' ἀλεύρου πυρίνου κα-
ταπλάσματι δύναμιν ὑπάρχειν, ἀλλὰ συμμέτρως ὑγρὰν, καὶ θερμήν. ἐρρέθη γὰρ ἐν τοῖς πρόσθεν,

ὑπὲρ τινὸς σημαινομένου τὴν τοιαύτην ἐπιφέρομεν λέξιν. οὕτω δὲ καὶ οὔρων οὐκ ἐμμηνίων κινητικὸν
ἢ βηχικὸν εἶναι φάρμακον, ἢ πλευριτικοῖς, ἢ περιπνευμονικοῖς, ἢ ἐμπύοις ἁρμόττειν, ἢ ἐπιληψίαις,
καὶ σπασμοῖς, καὶ παλμοῖς, καὶ τρόμοις, καὶ ῥήγμασι, καὶ σπάσμασι ἐπαρήγειν, οὐδὲ σαρκοῦν, καὶ κα-
θαίρειν ἕλκη, καὶ κόλπους, καὶ πλευρὰς, καὶ ἥπατος, καὶ σπληνὸς ἀλγήματα παύειν, οὐδὲ χοιρά-
δας διαφορεῖν, ἢ ἐξ ὀστῶν ἄγειν σάρκας. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδ᾽ ὑπὲρ γονορροίας ἁρμόττειν, ἢ εἰς ὑστε-
ρῶν πυρίας ὠφελίμως μίγνυσθαι μαλάττουσάν τε, καὶ ἀνασπογγίζουσαν, οὐ μὴν οὐδ᾽ ὅτι φακοὺς ἢ ἐφή-
λεις ἀποκαθαίρει. καὶ κεφαλαλγέσιν ἴασιν χρείαν, ἢ διαφθείρειν ἔμβρυα, ἢ καταπίνειν πέφυκεν,
ἀλλ᾽ ἀρκεῖ θερμὴν εἰς τοσόνδε, καὶ ξηρὰν εἰς τοσόνδε, καὶ λεπτομερῆ μέχρι τοσοῦ δὲ τὴν κρᾶσιν αὐτοῖς εἰ-
πόντα. τά τε νῦν εἰρημένα πάντα ἐνδείκνυσθαι, καὶ τούτων ἄλλα πλείω. καθ᾽ ἕτερον δ᾽ αὖ τρόπον, ἀρκεῖ
10 περὶ αὐτῆς εἰπεῖν, ὡς πικρὰ μέν ἐστιν, οὐ μὴν ἐσχάτως, ἀλλ᾽ ὥστε δοκεῖν ἐπιμεμῖχθαι τινὰ γλυκύτητα. ὁ
μὲν οὖν πρῶτος τρόπος τῆς διδασκαλίας, ἐμπειρικῶν ἴδιος ἐστίν. ὁ δὲ δεύτερος, ἀνδρὶ λογικῷ προσήκει
μάλιστα. καὶ περὶ ἡμῖν πρόκειται νῦν διελθεῖν. Ἔστι δὲ τὰ μὲν ἄλλα σύμπαντα τὰ πρόσθεν εἰρημέ-
να διὰ τῶν δ᾽, ὑπομνημάτων αὐτῆς τῆς περὶ τῶν φαρμάκων θεωρίας ἴδια, πλὴν εἴπου κατὰ κοινω-
νίαν ὁ λόγος ἥψατο μεθόδου θεραπευτικῆς. ὁ δὲ νῦν ἐνεστὼς, ἐκείνης μᾶλλον οἰκεῖος ἐστίν. ὥστ᾽ ἐγὼ πολλάκις
ἐβουλευσάμην ὑπερβῆναι τελέως αὐτόν. ἀλλ᾽ ὅτι τε προγυμνάζειν ἔδοξέ μοι τοὺς μέλλοντας ἀκολου-
θήσειν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λογισμοῖς, οἵ τε πλεῖστοι τῶν ἑταίρων, καὶ μάλιστα οἷς χαριζόμε-
νος ὑπὲρ τὴν δὲ τὴν πραγματείαν ἧκον, οὕτως ἠξίωσάν με διαπλέξαι, διὰ τοῦτο μεταχειριοῦμαι τὸν
λόγον ἐν τῷδε τῷ γράμματι, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν διαπυισκόντων τε, καὶ μαλαττόντων ποιησάμενος, ἐπει-
δὴ θερμὰ μέν εἰσιν ἄμφω καὶ ὑγρὰ, καθ᾽ ἕτερον μὴν ἑκάτερον τρόπον. τὰ μὲν γὰρ ὡς ὁμοιοτάτην τῷ δια-
20 πυισκομένῳ σώματι θερμότητα γεννῶντα, πρὸς τῷ μήτ᾽ ἀφαιρεῖν τι τῆς οὔσης ἐν αὐτοῖς ὑγρότητος,
μήτε προστιθέναι. τὰ δ᾽ ὡς καὶ πλέονα τῆς κατὰ φύσιν ἀνάπτοντα, καὶ συνάγοντά τι τῆς ὑγρότητος.
ἀλλ᾽ ἡ μὲν τῶν διαπυισκόντων ἔννοια, σαφής τε ἅμα, καὶ γνώριμος ὑπάρχει πᾶσιν. εἰς πύον γάρ ἐστιν ἡ εἰς
διαπύησιν μεταβολή. Περὶ δὲ τῶν μαλαττόντων φαρμάκων, καὶ αὐτῆς τῆς διαμαλάξεως, οὐκέθ᾽ ἁ-
πλῶς οὕτως εἰπεῖν ἐγχωρεῖ, διότι μηδὲ περὶ τοῦ σκληροῦ, καὶ μαλακοῦ σώματος. εἴγε δὴ τὸ μὲν, ἁπλῶς
σκληρὸν λέγεται καθάπερ ἡ γῆ, τὸ δὲ κατ᾽ ἐπικράτειαν ὡς ὄνυξ, καὶ πλῆκτρον, καὶ κέρας. τὸ δὲ πρὸς τὸ
σύμμετρον ὁμογενὲς ἢ ὁμοειδὲς, ὡς τόδε τι ζῷον οἷον ἐλέφας, ἢ ὅδε τις ὁ ἄνθρωπος οἷον ὁ ἡρακλῆς· τὸ δὲ
πρὸς ὁτιοῦν παραβαλλόμενον, ὡς ὁ διογένης πρὸς τὸν ἀριστοτέλη. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον λέγεται καὶ
τὸ μαλακὸν, ἢ ὡς ἄκρως τοιοῦτον, ἢ κατ᾽ ἐπικράτειαν, ἢ πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς, ἢ ὁμοειδές. ἢ πρὸς ὁ-
τιοῦν τὸ ἐπιτυχόν. ὅτι δὲ καὶ τετραχῶς ἐγχωρεῖ λέγειν τὰ τοιαῦτα πάντα, τὰ μὲν ὡς ἀμίκτους τε, καὶ
30 ἄκρας ἔχοντα τὰς ποιότητας, ἀφ᾽ ὧν παρονομάζεται. τὰ δὲ ὡς πρὸς τὸ σύμμετρον ὁμογενὲς, ἢ ὁμοει-
δὲς, τὰ δ᾽ ὡς πρὸς ὁτιοῦν τὸ ἐπιτυχὸν παραβαλλόμενα, καὶ ὡς οὐδὲν διοίσει, ἢ ἐκείνως, ἢ οὕτως εἰ-
πεῖν, ἔτι ἐπιδέδεικταί μοι πολλάκις. ἐάσαντες οὖν τὰ λοιπὰ πάντα σημαινόμενα, περὶ τῶν πρὸς τὸν
ἄριστα κατεσκευασμένον ἄνθρωπον ἐπισκεψώμεθα μαλακῶν καὶ σκληρῶν, ὃν δὴ κανόνα καὶ μέτρον ἐ-
ποιησάμεθα τῶν οὕτω λεγομένων ἁπάντων, οὐδὲ τούτου πρὸς τὸ ἐπιτυχὸν μόριον οἷον ὀστοῦν, ἢ πιμελὴν,
ἀλλὰ τὸ μέσον τῇ κράσει, τὸ δέρμα καὶ τούτου μάλιστα τὸ κατὰ τὰς χεῖρας, ἵνα περ ἡ ἁπτικὴ δύναμις
ἀκριβοῦται. συμβαίνει δ᾽ εἰς ταυτὸ καὶ τὸ κατ᾽ ἐπικράτησιν ὡς πρὸς τὴν ὅλην οὐσίαν οὕτως ὀνομάζεσθαι
μαλακὸν, ἢ σκληρὸν, ἐπειδὴ μεσότης τις ἐστὶν ἡμῶν ἡ ἀφὴ, καθ᾽ ὃ καὶ ἀριστοτέλης ἐδίδασκεν. οὕτω δὲ πως
καὶ ὁ πλάτων ἔοικε γιγνώσκειν ὅταν φῇ. σκληρὰ μὲν ὅσαις ἂν ἡμῶν σὰρξ ὑπείκῃ. μαλακὰ δ᾽ ὅσα ἂν ὑ-
πείκῃ τῇ σαρκί. τὸ γὰρ δέρμα τοῦ ἀνθρώπου, κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο τὸ σύγγραμμα τὸν τίμαιον, ἐδείκνυεν εἶναι
40 τῷ γένει σάρκα. καὶ μὲν δὴ καὶ ἀριστοτέλης. ὅταν εἴπῃ μαλακὸν μὲν εἶναι τὸ ὑπεῖκον εἰς αὐτό. σκληρὸν
δὲ τὸ μὴ ὑπεῖκον, ὡσαύτως ἔοικεν ἀποφαίνεσθαι τῷ πλάτωνι, καὶ μάλιστα ὅτι πρὸς τὴν ἀφὴν τὰ τοιαῦ-
τα κρίνεσθαι φησὶν ὡς πρὸς μεσότητα. τὸ δὲ ἐν τῇ πρὸς ὁτιοῦν παραβολῇ σκληρὸν, ἢ μαλακὸν, ἐν τῷ
μᾶλλον ἢ ἧττον, ὑπείκειν, ἢ μὴ ὑπείκειν φαίνεται κρίνεσθαι. καὶ δὴ καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα τὸ ἡμέτερον, ἢ τὸν
μῦν, ἤ τι μόριον ἕτερον ὅταν εἴπωμεν ἐσκληρῶσθαι, τῇ κατὰ φύσιν αὐτοῦ καταστάσει, τὴν ὑπὲρ κτητὸν
διάθεσιν παραβάλλοντες, οὕτως ὀνομάζομεν. ἔστι δὲ δήπου τῶν οὕτως ἐχόντων σωμάτων, ἡ εἰς τὸ κατὰ φύ-
σιν ἐπάνοδος, μάλαξις. Ἐπεὶ δὲ πολυειδῶς ἕκαστον γίνεται σκληρότερον, ἢ ξηραινόμενον, ἢ πηγνύμε-
νον, ἢ ὑπερπληρούμενον, ὡς διατετάσθαι σφοδρῶς, ἢ κατὰ συζυγίαν τινὰ πάσχον, κατ᾽ αὐτὰ καὶ
τὸ μαλάττεσθαι καθ᾽ ἕκαστον αὐτῶν ἴδιον ἔσται. διελώμεθα οὖν ὑπὲρ ἁπάντων ἑξῆς ἀναμνήσαντες πρό-
τερον, ὡς τὸ τῶν ὀνομάτων τε, καὶ ῥημάτων δυσχερὲς, τὰ μὲν πολλὰ, οὐκ ἀγεννὲς, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ τούτου ἐναντίον,
50 ἀνελεύθερον ἐστίν. ὅτε μὴ ἀναγκαῖον γίγνεται διαστέλλεσθαι περὶ αὐτῶν. οὕτω γοῦν ὅτε πλάτων ἔλεγεν. ἡ-
μῖν τε νῦν εἰς τὸν παρόντα διελέσθαι, περὶ τῶν τοῦ σκληροῦ σημαινομένων ἀναγκαῖον ἐστὶν αὖθις ἀπὸ
τῶν αὐτῶν, ὧν ἀρτίως εἰρήκαμεν ἐπαρξαμένοις. τὸ μὲν γὰρ ὑπεῖκον εἰς ἑαυτὸ, μαλακὸν ἐστίν, ἐάν γε ἁ-
πλοῦν ὑπάρχει σῶμα, τὸ δ᾽ ἐκ πλειόνων συγκείμενον, ἤτοι ψαυόντων, ὡς ὁ τῶν πυρῶν σωρὸς, ἢ ὑπὲρ πε-
πλεγμένων πως, ὡς ὁ πῖλος, ἢ τὰ πλόκαμα δύναιτ᾽ ἂν εἴκειν τε ἅμα, καὶ μὴ εἶναι μαλακόν. ἔμπα-
λιν δ᾽ ὑπὲρ τῶν πεπληρωμένων ἀκριβῶς οἷον ἀσκῶν ἢ κύστεων, οὐχ ὑπείκει μὲν εἰς αὐτὸ τὸ συναμφότερον,
οὐ μὴν σκληρόν γε ἐστὶ τὸ περιεχόμενον, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ περιέχον ὁπότε πεπλήρωται σκληρότερον ἑαυτοῦ

γέγονεν, ἢ τινὰ ἐπίκτητον ἑτέραν εἴληφε διάθεσιν. ὅτι μὴ τέταται μόνον ἐκ τοῦ πρὶν κεχαλασμένου. τὸ
μὲν οὖν τοιοῦτον ἀντίτυπον ἔγωγε καλῶ, καὶ οὐ σκληρὸν, ὅταν ἀκριβολογεῖσθαι προέλωμαι. συγ-
χωρῶ μὴν εἴ τις ἐθέλοι, καὶ σκληρὸν ὀνομάζειν, καὶ αὐτὸς οὕτω καλῶ πολλάκις ἐκεῖνο μόνον ἀναμι-
μνήσκων, ὅτι μήτε μία φύσις ἐστὶ τῶν ἐσκληρυμμένων, μήτ᾽ ἓν ἴαμα. τὸ μὲν γὰρ ὑπὸ ξηρότητος σκληρω-
θὲν, ὑγρανθῆναι δεῖται. τὸ δ᾽ ὑπὸ πήξεως, θερμανθῆναι. τὸ δ᾽ ὑπὸ πληρώσεως κενωθῆναι. τὸ δ᾽ ὑπὸ
ξηρότητος ἅμα καὶ πήξεως ὑγρανθῆναί τε, καὶ θερμανθῆναι. τὸ δ᾽ ὑπὸ πήξεως ἅμα καὶ πληρώσεως,
θερμανθῆναί τε, καὶ κενωθῆναι. ξηραίνεται μὲν οὖν ἄνευ πήξεως ἔν τε γυμνασίοις ἀμέτροις τὰ σώματα,
καὶ ἡλίῳ σφοδρῷ καὶ ἐνδείαις ἰσχυραῖς, καὶ πυρετῷ καυσώδει, καὶ φαρμακοῖς τισὶν, ὅσα ξηραίνει, μὴ
ψύχοντα. πήγνυται δὲ, ὑπὸ μόνης ψύξεως ἰσχυρᾶς. ὥσπερ καὶ πληροῦται δι᾽ ἐπιῤῥοὴν ὑγρότητος
10 δαψιλοῦς. ξηραίνεται δὲ ἅμα, καὶ πήγνυται συνδραμόντων ἐς ταὐτὸ τῶν συνυπάρξαι δυναμένων
αἰτίων, οἷον εἴ τις ὑπερπονήσειεν ἐν κρύει. οὕτω δὲ καὶ πληροῦται, καὶ πήγνυται διὰ ῥεῦμα ψυχρὸν, ἤ τι-
νὰ ψύξιν τοῦ μορίου. τῆς ψύξεως δ᾽ αὖ πάλιν αἰτία τριττὴ, μία μὲν ἐκ τῶν ἔξωθεν προσπιπτόντων. οἷον
ἀέρος, ὕδατος ἢ φαρμάκου, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐρυσιπελάτων ἐργάζονται πολλάκις. ἑτέρα δὲ ἡ τοῦ
πάσχοντος μέρους οἰκεία κρᾶσις. ἄλλη δ᾽ ἐπὶ ταύταις τρίτη παρὰ τοῦ εἰσιόντος εἰς αὐτὸ χυμοῦ γιγνομένη.
πολλάκις γὰρ ἐκεῖνος μὲν ἤδη θερμότερος ἑαυτοῦ γέγονεν, ἤτοι σηπόμενος, ἢ ἐκ τῶν ψαυόντων αὐτῷ μο-
ρίων τῶν φύσει θερμῶν μεταβαλλόμενος. ἣν δὲ προσεδέξατο τινὶ μορίῳ τῶν φύσει ψυχροτέρων
ψύξιν, ἕως πολλοῦ παραμένει. κατὰ τοσούτους μὲν τρόπους σκληρύνεταί τε, καὶ μαλάττεται τὰ σώ-
ματα. τὸ μέντοι μαλακτικὸν φάρμακον, οὐκ ἐπὶ πάντας ἔοικε φέρειν τοὺς τρόπους, ἀλλ᾽ ἐξαιρέτως ἐπὶ
τοὺς διὰ πῆξιν ἐσκληρυμμένους, ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ καὶ περιεχομένη τις ὑγρότης ἐν αὐτοῖς εἴη παρὰ φύσιν,
20 ὡς ἐπὶ τῶν ἐσκιῤῥωμένων. εἰ γὰρ διὰ ξηρότητα, σκληρὸν εἴη γεγονὸς, ὑγραίνειν μᾶλλον, οὐ μαλάττειν τὸ
τοιοῦτον κελεύουσιν, ὥσπερ γε καὶ τὰ πεπληρωμένα, κενοῦν οὐ μαλάττειν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ὀνομάτων
οὔτ᾽ ἐρίζειν καλὸν, οὔτ᾽ ἀκριβοῦν ἀναγκαῖον. ἐπὶ δὲ τὰς ἐν τοῖς πράγμασι διαφορὰς, ἰέναι βέλτιον. ἐν αἷς
καὶ τὸ σφάλμα μεγάλην τοῖς ἀῤῥωστοῦσι φέρει τὴν βλάβην. τὸ μὲν οὖν ἐξηρασμένον, τῶν ὑγραινόντων
δεῖται φαρμάκων, ὑπὲρ ὧν καὶ ἤδη μοι πρόσθεν αὐτάρκως εἴρηται. τὸ δὲ πεπηγὸς ὑπὸ ψύξεως θερ-
μαινόντων. οὐκ ἀγνοεῖται δὲ οὐδὲ ταῦτα. τὸ μέντοι γε πεπληρωμένον, ἢ ψυχόντων, ἢ θερμαινόντων.
ἢ τῶν ἰδίως ὀνομαζομένων ξηραινόντων. ἐκκενοῖ γὰρ τὴν περιττὴν ὑγρότητα ταῦτα σύμπαντα,
κατ᾽ ἴδιον ἕκαστον λόγον. ὅσα μὲν ψύχει κατὰ διττὸν τρόπον ἀποκρουόμενά τε ἅμα καὶ συνεξάγοντα τῷ
θερμῷ ντίσδα πολλὴν ὡς Ἀριστοτέλης ἐδίδασκεν. ὅσα δὲ θερμαίνει, τῷ λύειν εἰς ἀτμοὺς μὲν τὸ περιεχό-
μενον ὑγρὸν ἐν τοῖς θερμαινομένοις σώμασιν. ὅσα δὲ ξηραίνει καθάπερ τὰ διαφορητικὰ προσαγορευό-
30 μενα, κατὰ διττὸν καὶ ταῦτα τρόπον, ἢ ἀναπίνοντα τὰς ὑγρότητας ὅταν εὐπόροις τισὶν ὑπάρχωσιν,
ἢ ὅλον ἀλλοιοῦντα τὸ μόριον. ὅστις δ᾽ ἑκάστου ὁ καιρὸς τῆς χρήσεως, οὐ τῆς ἐνεστώσης πραγματείας, ἀλ-
λὰ τῆς θεραπευτικῆς ἐστὶ μεθόδου. ὅσα δ᾽ ὑπὸ ψύξεώς τε ἅμα καὶ ξηρότητος ἐσκληρυνται, θερμαί-
νειν ὁμοῦ ταῦτα καὶ ὑγραίνειν προσήκει, οὐχ οἷάπερ τὰ διαπυΐσκοντα θερμότητι ἅμα, καὶ ὑγρότητι
συμμέτρῳ κατὰ φύσιν. ἀλλ᾽ ἐπὶ τοσοῦτον μὲν εἶναι χρὴ τὸ φάρμακον θερμότερον, ἐφ᾽ ὅσον ἡ ψύξις ἐ-
κράτησεν. ἐπὶ τοσοῦτον δ᾽ ὑγρότερον, ἐφ᾽ ὅσον ἡ ξηρότης. ἔστι δὲ καὶ τούτων μέτρον ὁρίσαι τῆς θεραπευ-
τικῆς μεθόδου. τύπον δ᾽ ἀρκέσει τινὰ τῆς τῶν φαρμάκων ἰδέας ἐνταυθοῖ διελθεῖν, ἐπὶ παραδειγμά-
των ὀλίγων. ὑγραίνει τοίνυν καὶ θερμαίνει τὸ ὕδωρ τὸ θερμὸν καὶ τοὔλαιον. εἰ δὲ καὶ μιχθεῖεν εἰς ταὐ-
τὴν ἀμφότερα, πολὺ δὴ μᾶλλον ὑγραῖνον ἅμα, καὶ θερμαῖνον ἔσται τὸ μικτὸν ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ καὶ λου-
τρὰ τῶν ποτίμων ὑδάτων σὺν ἐλαίῳ δαψιλεῖ. ταὐτὸ δὲ τοῦτο ἐργάζεται καὶ ἡ τῶν ἐδεσμάτων ποιότης
40 ὡσαύτως ἔχουσα. διὰ τοῦτο καὶ τῶν βουλιμιώντων τὰ ἰάματα τοιαῦτα τετύχηκεν ὄντα. ψύξιν γὰρ ἅμα
ξηρότητι τὸ πάθος ἔχει, καὶ ἡ ἴασις αὐτῶν, διὰ τῶν ἐναντίων. τὸ μέντοι δι᾽ ἀλεύρου πυρίνου κατάπλα-
σμα τὰς εὐκράτους φύσεις διαπυΐσκον, οὔτ᾽ ἀπάγει τι τῆς κατὰ φύσιν ἐν τοῖς μορίοις ὑγρότητος, ὅτι καὶ
ἄξιον λόγου, καὶ πολὺ μᾶλλον οὐδὲ προστίθησιν, ὥσπερ οὐδὲ τὴν θερμασίαν οὔτε ἐπιτείνειν πέφυκεν,
οὔτ᾽ ἀμβλύνειν, ἀλλὰ κατὰ μόνην αὔξειν τὴν οὐσίαν. ἔστι δ᾽ οὐ ταὐτὸν ἐπιτεῖναι τὴν ποιότητα, καὶ
τὴν οὐσίαν αὐξῆσαι. δειχθήσεται δὲ καὶ ταῦτα ἀκριβέστερον ὀλίγον ὕστερον. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα. τῶν
φαρμάκων, ὑγρὰ καὶ θερμὰ λέγομεν, οὐχ ὡς ὑγρότερα καὶ θερμότερα τῆς ἡμετέρας οὐσίας, ἀλλ᾽
ὡς παραπλησίας ἡμῖν ὑπάρχοντα κράσεως. ὑγρᾶς καὶ θερμῆς οὔσης κατὰ τὸν παλαιὸν λόγον, ὡς ἐν
τῷ περὶ κράσεων εἴπομεν. οὐ μὴν οὕτως, ἢ τὸ ὕδωρ ὑγρὸν, ἢ τὴν χαλβάνην θερμὴν εἶναί φαμεν, ἀλλὰ
τὸ μὲν ὡς τέγγον τε καὶ διαβρέχον ἡμῶν τὴν ξηρὰν, τὴν δὲ ὡς θερμαίνουσαν. εἰ γὰρ καὶ θερμὸν εἴη τὸ ὕ-
50 δωρ ὡς κενοῦν ἐνίοτε δύναται, τὰ δ᾽ ἐπιῤῥοὴν ὑγρῶν εἰς ὄγκον ἐξηρμένα. τὰ *γοῦν ὁμοιομερῆ πάν-
τως ὑγραίνει καθότι καὶ τῷ πρώτῳ μοι δέδεικται λόγῳ. Τὰ τοίνυν ἐκπυΐσκοντα φάρμακα τῷ μὴ
θερμαίνειν ὁμοίως ὕδατι θερμῷ διαφορεῖ τὴν περιττὴν ὑγρότητα, τὴν ἐν ταῖς κεναῖς χώραις περιε-
χομένην. ὡς ἐν τῷ περὶ τῆς ἀνωμάλου δυσκρασίας ἐπιδέδεικται γράμματι. τοῖς μέντοι κατὰ φύ-
σιν ἔχουσι σώμασιν αὐτοῖς τοῖς ὁμοιομερέσι, οὐδὲν προστίθησιν ὑγρότητος ὥσπερ οὐδ᾽ ἀφαιρεῖ τι σαφὲς οὐ
δ᾽ αἴσθησιν. ἴσα γὰρ ὑπάρχοντα ταῖς κράσεσι φυλακτικὰ τῆς οὐσίας αὐτῶν ἐστὶν, ὡς κατὰ μηδὲν ἀλ-
λοιοῦν. ἐν γοῦν ταῖς ἐκπυήσεσιν ἡ μὲν ὑγρότης ἀλλοιοῦται. καὶ εἴπου τις εἴη σὰρξ τεθλασμένη. τὰ δ᾽ ἄλλα

πάντα τὰ κατὰ φύσιν ἔχοντα, διασώζει τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν. τριῶν γὰρ γιγνομένων ἀλλοιώσεων ἐν τοῖς
τῶν ζώων σώμασιν. ἡ μέν τις ἀκριβῶς ἐστὶ κατὰ φύσιν ἔχουσα. ὅταν ἐν τῇ γαστρὶ πέπτηται τὸ σιτίον. ἢ ἐν
τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ἀγγείοις ὁ γεννηθεὶς ἐνταῦθα χυλός. ἵνα ἐκ τούτου πάλιν τρέφηται ἕκαστον μέ-
ρος. ἡ δέ τις ἀκριβῶς παρὰ φύσιν ἐν ἅπασι τοῖς σηπομένοις. αὗται μὲν οὖν ἐναντίαι πως ἀλλήλαις εἰ-
σίν. ἡ τρίτη δ' αὐτῶν μικτὴ ἐξ ἀμφοῖν καὶ μέση. τὸ μέντοι τῆς πρώτης τε, καὶ κατὰ φύσιν ἔχουσα. τὸ δὲ τῆς
ἐναντίας αὐτῆς τῆς παρὰ φύσιν. ὑπάρχει γοῦν τῇ μὲν κατὰ φύσιν δύο ταῦτα. τότε ἐξ οἰκείας ὕλης τῷ
ζώῳ τὴν ἀλλοίωσιν γίγνεσθαι. τό θ' ὑπὸ τῆς ἐμφύτου θερμότητος ἀκριβῶς κρατεῖσθαι. τῇ δὲ παρὰ φύσιν
ὑπ' ἀλλοτρίας τε θερμότητος ἡ μεταβολή, καὶ εἰς οὐδὲν χρηστόν. ἡ μέση δ' αὐτῶν ἡ κατὰ τὰς ἐμπυήσεις
ἐπομένη ὑπὸ μὲν τῆς ἐμφύτου γίνεται θερμότητος. οὐ μὴν ἀκριβῶς γε κρατούσης. οὐδὲ γοῦν ἐξ ὕλης ἀκρι-
10 βῶς χρηστῆς οὔσης ἐπιτελεῖται. ὥσπερ οὐδὲ παντάπασιν ἀλλοτρίας. ὡς οὖν αἱ κατὰ φύσιν ἀλλοιώσεις
ὑπὸ τῆς ἐμφύτου γιγνόμεναι θερμότητος. ὑπὸ τῆς ὁμοίας ἔξωθεν ἐπικουροῦνται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον
καὶ ἡ περὶ τὰς διαπυήσεις, ἴσμεν γοῦν οὐδὲν οὕτως τῇ κατὰ γαστέρα πέψει συντελοῦν, ὡς ἀνθρώπειον σῶ
μα ψαῦον αὐτῆς. καί τινες παιδία προστιθέμενοι νύκτωρ, ἐναργεστάτης ὠφελείας αἰσθάνονται ἀναπαυό
μενοι. συμφυλότερα γὰρ ἤδη καὶ οἰκειότερα πολὺ τῆς διὰ τῶν πυριάσεών ἐστιν. ἔνιοι δὲ καὶ κυνίδια σμικρὰ τῆς αὐ
τῆς ἕνεκεν ὠφελείας ἀναπαυόμενοι προστίθενται τῇ γαστρὶ τὸ πλῆθος αὔξοντες τῆς πεττούσης τὰ σιτία
θερμότητος, οὐ τὴν ποιότητα. τοιοῦτον οὖν εἶναι χρὴ καὶ τὸ τῇ διαπυήσει συλληψόμενον φάρμακον, διόπερ καὶ
αὐτὸ τὸ ἔμφυτον ὑπάρχει θερμὸν ἐν ταῖς εὐκράτοις φύσεσιν. εἰ δὲ θερμοτέρα τοῦ δέοντος ἡ φύσις ὑπάρχει.
τὸ διαπυΐσκον φάρμακον ἐν ἐκείνῳ τῷ σώματι, θερμότερον εἶναι δεήσει. καὶ τοσοῦτό γε τοῦ συμμέτρου θερμότε
ρον, ὅσῳ καὶ ἡ φύσις ἐστὶ τῆς εὐκράτου θερμοτέρα. ὥστε καὶ τοῦτο μὲν ἤδη πρόδηλον ἐκ τῆς θεραπευτικῆς ὑπάρ
20 χει μεθόδου τὸ καθέκαστον αὐτῶν ἴδιον ἐστὶ τὸ διαπυΐσκον φάρμακον, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὸ πολλάκις ἡμῖν ἀποδεδει
γμένον ὑπὸ τούτων μαρτυρεῖται. τὸ χρῆναι πάσας τῶν φαρμάκων τὰς δυνάμεις, ὡς πρὸς τὴν ἄριστα κεκραμμέ
νον αὐτῶν ἐξετάζεσθαι. μηδὲ γὰρ συστῆναι δύνασθαι τέχνην μηδὲ μίαν, εἰ μὴ πρότερον δή κανόνα τινὰ καὶ σκοπὸν
τῷ γένει τῆς ὕλης ἐν ᾗ καταγίνεται θέμενος πρὸς ἐκεῖνον ἤδη τὰ κατὰ μέρος ἀπευθύνοι πάντα. πάλιν οὖν
ὑποθέμενοι τῷ λόγῳ, τὴν ἄριστα κεκραμμένην αὐτῶν δή σκοπόν τινα πρὸς ἐκεῖνον ἀναφέροντες, ἐκπυΐσκοντά
τι λέγομεν εἶναι φάρμακον ἕτερον τοῦ μαλάττοντος τὰ σκιρρούμενα. τάς τε κράσεις αὐτῶν ὑπάρχειν οἵας ἔμ
προσθεν ἔφαμεν εἶναι. τοῦ μὲν εἰς πύου γένεσιν συντελοῦντος τῇ φύσει. σύμμετρόν τε, καὶ ὁμοίαν τῷ προσάγεται
σώματι. τὸ δ' εἶναι τὴν φύσιν ἡμῶν ὑγρὰν, καὶ θερμὴν, ὑγρὰ καὶ θερμὰ τὰ τοιαῦτα πολλάκις ὀνομάζεσθαι
φάρμακα. τοῦ δὲ μαλάττοντος τὸ σκιρρούμενον. πολὺ μὲν θερμότερον τῆς εὐκράτου φύσεως. οὐ μὴν ἰσχυρῶς
γε ἤδη θερμήν. ἄρχεται μὲν γὰρ ἡ τῶν σκιρρουμένων διάθεσις ἐκ ῥεύματος γλίσχρου τε, καὶ παχέος ἐν μι-
30 κροῖς πόροις τοῦ μορίου σφηνωθέντος. διαφορηθείσης δὲ τῆς ἐν αὐτῷ λεπτομεροῦς ὑγρότητος. εἶτα τοῦ ὑπο
λοίπου ψυχθείσης τε, καὶ διὰ τοῦτο ἐς πῆξιν τινὰ λαβούσης ἡ καλουμένη σκίρρωσις ἕπεται. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ψυχρὸν
εἶναι τὸ πάθος φασίν. καὶ ἴασις αὐτοῦ διὰ τῶν θερμαινόντων. ἀλλ' ἐπεὶ μετὰ ψύξεως ἦν ὑγρότης περιττή, σύνθε
τον ἔσται καὶ τὸ ἴαμα. διὰ μὲν τὴν ψύξιν τῶν θερμαινόντων δεομένης τῆς διαθέσεως, διὰ δὲ τὴν ἀλλοτρίαν τε, καὶ
περιττὴν ὑγρότητα, τῶν ἐκκενούντων. ὅθεν οὐδὲ θεραπεύεται τῶν σκιρρουμένων οὐδέν. οὔθ' ὑπὸ τῶν σφοδρῶς
ξηραινόντων. οὔθ' ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶς θερμαινόντων. οὔθ' ὑπὸ τῶν ταῦτ' ἄμφω δυναμένων. τὰ μὲν γὰρ σφο
δρῶς θερμαίνοντα διαφορήσαντες βιαίως τὸ παρακείμενον, καὶ περιεχόμενον ἐν τοῖς μορίοις ὑγρὸν, ἀπο
ξηραίνει τὸ ὑπόλοιπον ὡς ἀνίατον γενέσθαι. τὰ δὲ σφοδρῶς ξηραίνοντα κἂν μὴ θερμαίνῃ ταῦτα δ' οὐδὲ διὰ
μέσου τοῦ κενοῦντος τὸ λεπτομερὲς ἀλλ' ἄντικρυς τε, καὶ κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν, εἰς ἄκραν ξηρότητος προ-
σάγει τὸ ἐσφηνωμένον ἐν τοῖς σκιρρουμένοις ῥεῦμα. μόνα τοίνυν ὅσα θερμαίνει μὲν οὐ μὴν σφοδρῶς ἅμα
40 τῷ μηδὲ ξηραίνειν ἰσχυρῶς ἰᾶται τὰς τοιαύτας διαθέσεις, καὶ καλεῖται τὰ τοιαῦτα φάρμακα μαλακτικὰ
καθ' ἕνα καιρὸν ἄμφω δρῶντα, καὶ χέοντα τὸ πεπηγός, καὶ κατὰ βραχὺ διαφοροῦντα. θερμὰ τοίνυν ἐστὶν,
καὶ οὐ πάνυ τι ξηρὰ πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα. διαφέροντα τῶν ἐκπυϊσκόντων τῷ θερμότερα ὑπάρχειν
αὐτῶν καὶ ξηρότερα. τὰ μὲν γὰρ σύμφυλόν τε, καὶ ὁμοιοτάτην ἔχει τοῖς σώμασιν ἡμῶν τὴν θερμότητα. τὰ δὲ
μαλάττοντα σφοδροτέραν μέν. οὐ μὴν ὥστε τῷ βιαίῳ τῆς ὁλκῆς καταξηραίνειν τὸ ὑπόλοιπον. ἔτι δὲ τὰ μὲν
ἐκπυΐσκοντα τὴν προϋπάρχουσαν ἐν τοῖς σκιρρουμένοις μορίοις ὑγρότητα φυλάττει. τὰ δὲ μαλακτικά,
βραχύ τι μέρος αὐτῆς ἀναλίσκει. καὶ διὰ τοῦτο μέσα ἐστὶ τῶν θερμαινόντων, καὶ ξηραινόντων φαρμάκων. ὅσα
συμμέτρου τε ἅμα θερμότητος μετέχει, ἀνάλογόν τε ταύτῃ ξηρότητος τυγχάνει ταῦτα μόνα μαλακτικὰ
τῶν σκιρρουμένων ἐστίν. οἷον βδέλλιον, καὶ στύραξ, καὶ χαλβάνη, καὶ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. καὶ μυελὸς ἐλάφειός τε
καὶ μόσχου, καὶ στέαρ αἴγειόν τε, καὶ ταύρειον. ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. νῦν γὰρ οὐ πρόκειται τὴν ὕλην ἐπεξιέναι πᾶ
50 σαν. ἀλλὰ καθόλου μίαν ὑπὲρ ἁπασῶν τῶν τοιούτων δυνάμεων ποιήσασθαι διδασκαλίαν. τί δὴ τὸ καθόλου,
περί τε τῶν ἐκπυϊσκόντων, καὶ μαλαττόντων ἐστί, γνῶναι βέλτιον. ὡς τὰ μὲν ἴσην ἀνάπτει θερμότητα τῇ τοῦ ζώου
κατὰ φύσιν. ὅσα δὲ μαλάττει πολὺ πλείονα, καὶ ὡς τὰ μὲν, οὐ τῷ ποιῷ τῆς θερμότητος ἀλλὰ τῷ ποσῷ μᾶλ-
λον, ἐνεργεῖν πέφυκεν. ὅσα δὲ τῶν σκιρρουμένων ἐστὶ μαλακτικὰ τῷ ποιῷ μᾶλλον. ὥσπερ γὰρ εἰ κατὰ τὴν τῆς ἐκ
πυήσεως δεομένου μορίου δυνατὸν ἦν ἐπιβεβλημένας ἔχειν ἀεὶ τὰς χεῖρας ἤ τι μέλος ἄλλο. τάχιστα ἂν
οὕτως διεπύησε κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εἰ καὶ τὸ φάρμακον ὁμοιότατον εἴη τῇ κράσει τοῦ ζώου, τάχιστα συμπέψει
τὸ δεόμενον εἰς πύον μεταβληθῆναι. δεῖται δὲ ποτὲ μὲν ἡ σὰρξ ὅταν θλασθῇ ποτὲ δὲ ὁ τὴν φλεγμονὴν ἐργα-
(ζόμενος χυμός.

καὶ μήν γε ὡς ἐμπλαστικὸν εἶναι χρὴ τὸ τοιοῦτον φάρμακον ἵν' ἀκριβῶς ᾖ διαπυητικὸν, ἤδη μοι καὶ τοῦτο
δοκῶ φαίνεσθαι σαφῶς. εἰ γὰρ τὴν οὐσίαν αὐξῆσαι τῆς ἐμφύτου θερμότητος, οὐκ ἐπιτεῖναι προσήκει
τὴν ποιότητα, περιέχεσθαι χρὴ τοὺς πόρους τοῦ σώματος, ἵν' ἔνδον ἀθροίζωσι τὰς ἀτμώδεις διαπνοάς. ὡς
ὅσα γε τῶν καταπλασμάτων, ἢ τῷ ῥύπτειν, ἢ τῷ θερμαίνειν σφοδρότερον ἐπιφέρει διαφορεῖσθαι τοὺς
ἀτμούς. ξηραίνει μὲν οὐ μὴν ἐκπυΐσκει γε. τοιαῦτα δ' ἐστὶ τό τε τῶν κριθῶν, καὶ τῶν ἐρεβίνθων, καὶ τὸ
τῆς τήλεως, καὶ τὸ τῶν κυάμων ἄλευρον. ἔτι δὲ μᾶλλον τῶν αἰρῶν, ὀρόβων, ἐλύμου, θέρμων, κέγχρου,
καὶ πάντων τῶν ξηραινόντων, ὑπό τε γὰρ τῶν ῥυπτόντων εἰ καὶ μὴ θερμαίνει σφοδρῶς ἐκφραττομέ-
νων τε, καὶ ἀνοιγνυμένων τῶν πόρων συναποχεῖται. καὶ τὸ τοῦ μορίου θερμόν. ὥστε μὴ σώζεσθαι τὴν
κατὰ φύσιν αὐτῷ συμμετρίαν. ὑπό τε τῶν σφοδρῶς θερμαινόντων, ἐκκενοῦται μέντοι καὶ ταύ-
10 της οὐκ ὀλίγον. ὑπερθερμαίνεται δὲ ἡ λοιπὴ, καὶ οὕτω συμβαίνει τὴν μὲν οὐσίαν τῆς ἐμφύτου θερμό-
τητος ἐλάττονα γίγνεσθαι, τὴν ποιότητα δ' ἐπιτείνεσθαι. χρὴ δὲ οὐδέτερον εἶναι τούτων ἀλλὰ τὸ μὲν
ἀτμῶδες, καὶ θερμὸν πνεῦμα περιέχεσθαι πλεῖστον. ἀκριβῶς δ' εἶναι σύμμετρον τῇ θερμότητι. τοῦτο
γάρ τοι καὶ τοῖς παισὶν ὑπάρχον πλεῖστον, ἅπαντα συναύξει τὰ φυσικὰ τῶν ἔργων. εἰσὶ μὲν οὖν οἱ μηδ'
αὐτὸ τοῦτο γιγνώσκουσιν. καὶ πρὸς τὸ μὴ γιγνώσκειν ἐγκαλοῦσιν ἱπποκράτει τὰ αὐξανόμενα πλεῖστον
ἔχειν εἰπόντι τὸ ἔμφυτον θερμόν. ἀλλ' ὑμᾶς χρὴ μήτε παρακούειν αὐτοῦ, καὶ γιγνώσκειν ἔμφυτον εἰρῆσθαι
θερμὸν, ὅπερ καὶ πνεῦμα ἑκάστῳ τῶν ζώων ὀνομάζομεν. ὑπὲρ οὗ καὶ ἀριστοτέλης ἔγραψε. οὐδὲν δὲ κω-
λύει καὶ τὴν αἱματικὴν οὐσίαν καὶ ἀερώδη θερμὸν ἔμφυτον ἀκούειν ἅμα τῷ πνεύματι. οἱ μὲν οὖν στωϊκοὶ
ταυτὸν τοῦτο τὸ πνεῦμα τὴν οὐσίαν τῆς ψυχῆς εἶναι δοξάζουσιν. Ἡμεῖς δὲ περὶ οὐσίας ψυχῆς οὔτε πά-
νυ τι τολμῶμεν ἀποφαίνεσθαι, καὶ πρὸς τὰ παρόντα περιττὸν ὑπολαμβάνομεν. ὅτι μέντοι τὸ σύμ-
20 φυτον πνεῦμα κἂν εἰ μὴ τῆς ψυχῆς ἐστιν ἡ οὐσία, ἀλλὰ τὸ πρῶτον αὐτῆς ὄργανον ὑπάρχει, φθάνομεν ἐν
τοῖς περὶ τῶν ἱπποκράτους, καὶ πλάτωνος δογμάτων ὑπομνήμασιν ἀποδεδειχέναι. καὶ δὴ καὶ περιέ-
χεσθαι μὲν ἐν ἅπασι τοῖς τοῦ ζώου μέλεσι τουτὶ τὸ πνεῦμα φαμέν. οὐχ ὅμοιον δ' εἶναι πανταχόθι κα-
θάπερ οὐδὲ τὸ αἷμα ἀναγκαῖον. περιέχεσθαι δὲ καὶ ταῖς κεναῖς χώραις οὐκ ὀλίγην οὐσίαν αὐτοῦ. μᾶλ-
λον δὲ οἷον ὕλην τινὰ βραχείας μὲν ἔτι μεταβολῆς δεομένην εἰς γένεσιν ἐμφύτου πνεύματος ἀκριβωμέ-
νου κατὰ τὰς οἰκείας ποιότητας. ἤδη μέντοι πρός γε τὰ φυσικὰ τῶν ἔργων ἱκανῶς συντελοῦσαν. ἔστι
δὲ δήπου τῶν φυσικῶν ἔργων ἕν τι, καὶ ἡ εἰς τὸ πύον μεταβολή. πέψις γάρ τίς ἐστιν καὶ κατὰ τόδε. χρὴ δ'
οἶμαι τὸ πνεῦμα φυλάττειν ἔνδον, ὡς ὅτι πλεῖστον ὁπότε πέττειν τι πρόκειται. διαφορεῖται δὲ ὑπό τε τῶν
ῥυπτόντων οἷάπερ ἐστὶν τό τε τῶν κριθῶν, καὶ τὸ τῶν κυάμων ἄλευρον, ὑπό τε τῶν ξηραινόντων. οἷον ἐλύ-
μου τε, καὶ κέγχρου, καὶ θέρμων. ὑπό τε τῶν θερμαινόντων οἷάπερ ἡ τῆλις ἐστίν. ἔτι δὲ δὴ μᾶλλον ὑπό-
30 τε τῶν θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν ἅμα πεφυκότων οἷον αἰρῶν, καὶ ὀρόβων. ἐρεβίνθων τε, καὶ ὤχρων. ἐπι-
τηδειότατον δὲ εἰς πύου γένεσίν ἐστιν, τῶν μὲν καταντλουμένων ὕδωρ εὔκρατον, ἢ ὑδρέλαιον. τῶν δ' ἐπι-
βρεχομένων, ἔλαιον εὔκρατον. ἐπὶ πλασμάτων δὲ, τό τε πύρινον ἄλευρον δι' ὑδρελαίου καὶ ὁ ἄρτος αὐ-
τός. ἕψεσθαι δὲ καὶ τοῦτο χρὴ συμμέτρως. τὸ μὲν γὰρ ἐπὶ πλεῖστον ἡψημένον ξηραντικώτερόν πώς ἐστι.
καὶ ταῖς δυσπεπτοτέραις ἁρμόττει φλεγμοναῖς. τὸ δ' ἔλαττον ἐπὶ τῶν πάνυ θερμῶν. καὶ ὡς ἂν εἴποι
τις ζεουσῶν. καὶ τὸ μὲν ἐλαίου πλέον ἔχον, ἐπὶ τῶν δυσπεπτοτέρων. τὸ δ' ἧττον, ἐπὶ τῶν ζεουσῶν. καὶ
δὴ καὶ τὸ μὲν ἐξ ἄρτου κατάπλασμα. ταῖς δυσπεπτοτέραις ἁρμόττει φλεγμοναῖς. ἔχει γάρ τοι καὶ
ἁλῶν, καὶ ζύμης ὁ ἄρτος. τὸ δ' ἐξ ἀλεύρου πυρίνου ταῖς θερμοτέραις. αὐτοῦ δ' αὖ πάλιν τοῦ πυρίνου
ἀλεύρου, μᾶλλον τὸ καθαρόν. καὶ ἄρτου μᾶλλον ὁ καθαρὸς ἐκπυΐσκει. τὸ μὲν γὰρ πίτυρον ἧττον τ' ἐστὶ
θερμὸν, καὶ μᾶλλον ξηρόν. τὸ δὲ καθαρόν τε, καὶ ῥόφημον ἄλευρον, ὑγρόν τ' ἐστὶ καὶ θερμόν. ἐδείχθη δὲ τὰ
40 τοιαῦτα συνεργοῦντα πρὸς τὴν τοῦ πύου γένεσιν. οὕτως οὖν καὶ τῶν φαρμάκων τῶν ἐπιτιθεμένων
τοῖς φλεγμαίνουσι μορίοις ὅσα θερμά τ' ἐστὶ καὶ ὑγρά. συντελεῖ καὶ ταῦτα πρὸς τὴν ἔκπυησιν οἷον τό τε
χοίρειον στέαρ. καὶ τὸ μόσχειον. τὸ μὲν γὰρ ταύρου, καὶ τῆς αἰγὸς, ἐδείχθη δριμύτερα. καὶ διὰ τοῦτο ταῖς
ψυχροτέραις καὶ σκιρρωδεστέραις φλεγμοναῖς ἐπιτήδεια. τὸ δὲ χοίρειον αὐταῖς ταῖς ὀνομαζομέναις κυ-
ρίως φλεγμοναῖς οἰκειότατον. ἐστὶ δὲ καὶ τὸ τῶν ἀλεκτρυόνων στέαρ οἰκειότατον. ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ τοῦ χηνὸς
ἤδη πως διαφορητικώτερον. λεπτομερέστερα γὰρ ἐστὶ ταῖς οὐσίαις ὥσπερ καὶ τὸ τῶν βοῶν καὶ αἰγῶν. πα-
χυμερέστερά τε, καὶ γεωδέστερα. καὶ μὲν δὴ, καὶ τὸ τῶν ἀγρίων ζώων πάντων στέαρ δριμύτερόν τε, ἐστὶ
καὶ ξηραντικώτερον, πολὺ τῶν ἡμέρων. καὶ μάλιστα τὸ τῶν παρδαλέων τε, καὶ λεόντων. ὡς οὐδὲν τού-
των ἐκπυΐσκειν ἐπιτήδειον. ἀλλ' ὡς εἴρηται τὸ χοίρειόν τε, καὶ μόσχειον. ἐκπυΐσκει δὲ πίττα καὶ ῥητίνη. [illegible]-
θεῖσαι δηλονότι μετ' ἐλαίου τινὸς, ἢ ῥοδίνου. χρὴ δὲ κἀνταῦθα πρὸς τὰς ζεούσας φλεγμονὰς, διὰ ῥο-
50 δίνου τήκειν αὐτάς. πρὸς δὲ τὰς ψυχροτέρας, διά τινος τῶν θερμαινόντων οἷόν ἐστι τὸ κίκινον, καὶ τὸ ῥα-
φάνινον. καὶ τὸ παλαιόν. καὶ τὸ σικυώνιον. εἰ δὲ καὶ κηρῷ ποτε μόνῳ χρῷο διαπυήσεως ἕνεκα τῶν ἄλλων
μὴ παρόντων, ἔν τισι τῶν θερμαινόντων ἐλαίων καὶ τοῦτον τήκειν. αὐτὸς μὲν γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἧττον ἐστὶ
θερμὸς, ἢ ὥστε διαπυΐσκειν. ἐπεὶ τό γε ἐμπλάσσειν ἔχει. μόναις οὖν ταῖς ζεούσαις φλεγμοναῖς ἐπιτή-
δειος ἔν τινι τῶν θερμαινόντων ἐλαίων λυθείς. ὥσπερ δ' οὗτος ἐνδεῖ τῆς συμμετρίας ὡς πρὸς τὰς μέ-
σας τῇ κράσει φλεγμονὰς, καὶ φύσεις ἀνθρώπων τε, καὶ μορίων. οὕτως ὑπερβάλλουσι βραχύ τι ῥητί-
νη καὶ πίττα. καὶ διὰ τοῦτο μιγνύμενα ταυτὶ πάντα τὰ νῦν εἰρημένα διαπυΐσκει συμμέτρως. ἀλλὰ ταῦτα
μὲν ἤδη

μὲν ἤδη τῆς περὶ φαρμάκων συνθέσεώς ἐστι πραγματείας. ἧς ἐφάψασθαί πως ἠνάγκασεν ἡμᾶς, ἡ τῆς θεωρίας ἀκολουθία. πάλιν δ᾽ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπάνειμι. πρόκειται δὲ ἀφορίσαι τὴν καθόλου φύσιν, ὁποία τίς ἐστι τῶν ἐκπυισκόντων. ἐῤῥήθη δ᾽ ὅτι συμμέτρως εἶναι χρὴ θερμαίνοντά τε, καὶ ὑγραίνοντα αὐτήν. ὅπερ ἑτέρως ἑρμηνευόμενόν ἐστι. μηθ᾽ ὑπερβάλλειν μήτ᾽ ἐνδεῖν τῆς τοῦ μεταβάλλοντος αὐτὸ σώματος κράσεως. ἀλλ᾽ ὡς ἔνι τι μάλιστα παραπλήσιον ὑπάρχειν. τὸ δ᾽ ὅτι δυνάμει μὲν τοιοῦτόν ἐστι τὸ διαπυΐσκον φάρμακον, ἐνεργείᾳ δὲ γίγνεται τοιοῦτον ἐν τῷ πλησιάζειν ἡμῖν, εἴρηται πολλάκις ἔμπροσθεν. ἀναμνήσομεν δέ τι καὶ νῦν. ὥστε μνημονεύειν αὐτοῦ διὰ παντός. ἡ μὲν δὴ κρᾶσις τοιαύτη τις ὑπάρχει τοῦ διαπυΐσκοντος. ἡ δὲ σώματος αὐτοῦ σύστασις ἐμπλαστική τίς ἐστι. μάλιστα δὲ τοῦτο, τοῖς γλίσχροις συμβέβηκεν. ὥσπερ τῷ στέατι τῷ χοιρείῳ, καὶ βουτύρῳ, καὶ λιβανωτῷ. καὶ τῷ δι᾽ ἀλεύρου πυρίνου καταπλάσματι. καὶ γὰρ συμμέτρως θερμὰ ταῦτα ἐστί. καὶ συμμέτρως ὑγρὰ, καὶ γλίσχρα, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὰς ἐκπυήσεις ἐπιτήδεια. χόνδρος μέντοι, ξηραντικώτερος μὲν ἐστὶν ἀλεύρου πυρίνου γλίσχρος δ᾽ οὐδὲν ἧττον ἐστίν. εἰ μή τι ἄρα καὶ μᾶλλον. ὅθεν ἐπὶ μὲν τῶν μέσων φλεγμονῶν ἧττον ἐπιτήδειός ἐστιν εἰς ἐκπύησιν. ἐπὶ δὲ τῶν ὑγροτέρων ἀμείνων ἀλεύρου πυρίνου. προέρχεται δ᾽ οὖν ἐπὶ πλέον ἤδη, καὶ ταῦτα τῆς ἐνεστώσης πραγματείας. ἐπανέλθωμεν οὖν αὖθις ἐπὶ τὰ μαλακτικὰ τῶν σκιῤῥουμένων φάρμακα τοσοῦτον πάλιν κἀνταῦθα τῆς θεραπευτικῆς ἐφαψάμενοι πραγματείας ὅσον εἰς τὸ σαφῆ γενέσθαι τὰ λεχθησόμενα συντελέσει. σκίῤῥον μὲν οὖν ὀνομάζουσι τὸν παρὰ φύσιν ὄγκον ἀνώδυνόν τε καὶ σκληρόν. ἔνιοι δ᾽ αὐτῶν ὅταν ἐπὶ πλεῖστον αὐξηθῶσί τε, καὶ σκληρυνθῶσιν, οὐκ ἀνώδυνοι μόνον. ἀλλὰ καὶ δυσαίσθητοι, καὶ ἀναίσθητοι γίγνονται. γένεσις δ᾽ αὐτῶν ἐκ παχέος, καὶ ψυχροῦ χυμοῦ. τοιοῦτοι δ᾽ εἰσὶν ἐν τοῖς τῶν ζώων σώμασι δύο μόνοι. χολὴ μέλαινα, καὶ τὸ ὑπεξηρανθὲν φλέγμα. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ οἱ σκιῤῥώδεις ὄγκοι πάντως, ἢ φλεγματικοὶ τὴν οὐσίαν εἰσὶν, ἢ μελαγχολικοὶ, ἢ ἐξ ἀμφοῖν μικτοί. περὶ μὲν δὴ τῆς διαγνώσεως αὐτῶν, οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ διελθεῖν. περὶ δὲ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων ἤδη μοι λέγειν καιρός. ὡς ἰδίως ὀνομάζουσι μαλακτικὰ τὰ τῶν γεγονότων ὑπὸ φλέγματος ἐξηρασμένου, καὶ παχέος χυμοῦ ὄγκων σκιῤῥωδῶν ἰατικά, συνίστανται δ᾽ οὗτοι μάλιστα περί τε τὰς κεφαλὰς τῶν μυῶν. καὶ τοὺς ἐκφυομένους αὐτῶν τένοντας. ὅσα μὲν γὰρ ὑπὸ μελαγχολικοῦ σκιῤῥοῦνται χυμοῦ καρκινώδη τε πάντα ἐστὶ, καὶ παροξύνεται ὑπὸ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων. ἀλλὰ τούτων μὲν ὅπως χρὴ μεμνῆσθαι διὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λεχθήσεται γραμμάτων. ὅσα δ᾽ ὑπὸ γλίσχρου, καὶ παχέος χυμοῦ παγέντος ἐσκιῤῥώθη. θερμαινόντων μὲν δεῖται, καὶ ξηραινόντων φαρμάκων. οὐ μὴν ἰσχυρῶν τε καὶ βιαίων. ἀλλ᾽ ἀρκεῖ τῆς δευτέρας μὲν ἢ, καὶ τῆς τρίτης ἐνίοτε τάξεως τῶν θερμαινόντων. τῆς πρώτης δ᾽ εἶναι τῶν ξηραινόντων αὐτά. πλάτους δ᾽ ὑπάρχοντος οὐ μικροῦ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον ἐν τοῖς ἐσκληρυμμένοις σώμασιν, ἀνάγκη δή που, καὶ τῶν ἰωμένων αὐτὰ φαρμάκων οὐκ ὀλίγον εἶναι τὸ πλάτος, ἐπεὶ αὐτίκα καὶ τὸ αἴγειον ποτὲ στέαρ, ὠφέλησε τὰ οὕτως ἐσκληρυμμένα, καὶ τὸ τῶν ἀλεκτορίδων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀσθενέστερά ἐστι, καὶ τὰς μετρίας μαλάττει σκληρότητας. ἰσχυρότερον μέντοι τῶν ἀλεκτορίδων τε καὶ ἀλεκτρυόνων, τὸ χήνειον ἐστίν. τοῦ δὲ τῶν αἰγῶν τὸ τράγειον, ἰσχυρότερόν τε, καὶ τὸ ταύρειον. ἀλλ᾽ ἧττον τοῦ τραγείου, καὶ μὲν δὴ καὶ ὁ ἐλάφειος μυελὸς ἱκανῶς μαλάττει, καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὁ μόσχειος. θερμὰ γάρ ἐστιν πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα, καὶ μετρίως ξηρά. καὶ πολύ γε μᾶλλον θερμαίνειν πέφυκεν, ἢ ξηραίνειν. ὅθεν εἰ καί τις αὐτὰ θερμὰ, καὶ ὑγρὰ ταῖς δυνάμεσιν εἴποι ποτὲ, συγχωρητέον. ὀλίγον γὰρ ἀφέστηκε μήτε ξηραινόντων μήθ᾽ ὑγραινόντων. ἐκ ταὐτοῦ δὲ γένους ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις, ἀλλ᾽ ἰσχυρότερα, τό τε ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, καὶ ὁ στύραξ, καὶ ἡ χαλβάνη. καὶ τὸ βδέλλιον τὸ σκυθικόν. κάλλιω δ᾽ ἐξ αὐτῶν εἰς τὸ μαλάττειν, τὰ νέα. παλαιούμενα γὰρ ἰσχυροτέρως, ἢ χρὴ ξηραίνει. τοῦτο μέν γε, καὶ μυελὸς, καὶ στέαρ ἔχουσι. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα παλαιούμενα, δριμύτερα γίγνεται σφῶν αὐτῶν, καὶ ξηρότερα, καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ σικυώνιον ἔλαιον ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ τούτου. καὶ τὸ παλαιὸν οὐχ ἥκιστα. καὶ τῶν σκευαζομένων τὸ σούσινον. ἀλλὰ γὰρ οὐ περὶ τῶν συνθέτων λέγειν ἐν τῷ γε πρόκειται. ἔπειτα καὶ ἀλθαίας ῥίζα. καὶ ἀγρίου σικύου, καὶ ἄλλα ἄττα φυτὰ καθεψηθέντα τὰ μὲν ἐν ἐλαίῳ. τὰ δὲ ἐν ὕδατι τῆς τῶν φαρμάκων γίγνεται τῶν μαλακτικῶν δυνάμεως. ὥσπερ οὖν καὶ τῆς ἀγρίας μαλάχης τὰ φύλλα. καὶ ὠμὰ, καὶ ἑφθά. τοῦτο μὲν οὖν ἐστιν ἁπλοῦν φάρμακον. ὥσπερ τὸ στέαρ τὸ χοίρειον τὸ παλαιωθέν. οὐ χρὴ δὲ ἔχειν ἁλῶν οὐδὲ τοῦτο. καθάπερ οὐδὲ τἄλλα ὅσα μαλάττει. ξηραίνουσι γὰρ σφοδρῶς οἱ ἅλες. ὅσα δ᾽ ἄλλα μαλάττειν πέφυκεν ἁπλᾶ τε, καὶ σύνθετα φάρμακα, λεχθήσεται γὰρ αὖθις κἀκεῖνα, θερμὰ μὲν ἐστὶν ἐκ τῆς δευτέρας, ἢ τρίτης ἐνίοτε τάξεως. ἀτρέμα δὲ ξηρά. χρὴ μέντοι καὶ τούτοις ἐμπλαστικὸν ὑπάρχειν, ὥσπερ καὶ τοῖς διαπυητικοῖς. ἀλλ᾽ ὅσῳ κενωτικώτερα προσήκεν ὑπάρχειν αὐτὰ, τοσούτῳ καὶ ἧττον ἐμπλάττεσθαι τοῖς πόροις.

Ἡ μὲν δὴ τῶν μαλαττόντων φαρμάκων δύναμις, αὐτάρκως μοι δεδήλωται. περὶ δὲ τῶν σκληρυνόντων ἐφεξῆς δίειμι. χρὴ τοίνυν εἶναι ταῦτα ψυχρὰ, καὶ ὑγρὰ καθάπερ ἀείζωόν τε ἐστὶ, καὶ ἀνδράχνη. καὶ ψύλλιον. ὅ τ᾽ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακὸς, ἢ τὸ στρύχνον. ἢ τοῦτο μὲν οὐδὲ ὑγρὸν ἐστὶ τὴν κρᾶσιν. ἀλλὰ μέσον ὑγραίνοντος ἁπλῶς, καὶ ξηραίνοντος ἐξ ἐναντίων συγκείμενον δυνάμεων, ὑγραινούσης τε, καὶ ξηραινούσης. ὅτι καὶ διττῆς οὐσίας μετέχει. γεώδους τε καὶ ὑδατώδους. ἀλλ᾽ οὐ πρόκειταί μοι νῦν ἐπὶ τὴν κατὰ μέρος ὕλην ἀπάγειν τὸν λόγον. ἀλλὰ τὰς γενικὰς μόνον ἀφορίσασθαι δυνάμεις. εἰ μὲν δή τι, καὶ ψύχει, καὶ ξηραίνει. σκληρύνει μὲν καὶ τοῦτο πάντως, ἀλλ᾽ οὐκ ἔστι τῶν ἰδίως

σκληρωτικῶν. πήξει γὰρ μᾶλλον, ἢ κενώσει τὸ σκληρὸν γίγνεται σῶμα καθότι, καὶ πρόσθεν ἐλέγομεν.
εἴτι δὲ ἐκ τοῦ τὴν σύμφυτον ὑγρότητα μὴ κατέχειν σκληρωθῇ, ξηρὸν μᾶλλον τοῦτο προσαγορεύομεν, ἢ
σκληρόν. καὶ ἡ ἴασις αὐτοῦ, δίαινσίς τε καὶ ὕγρανσίς ἐστιν. καὶ οὐ μάλαξις. ὥσπερ καὶ τοῦ συντεταμένου
μὲν ἡ ἴασις, χάλασίς ἐστιν. τοῦ κεχαλασμένου δὲ σύντασις. Ταῦτα δὲ ὁρᾶται σαφῶς πῶς ἐστι. καὶ ἐπὶ
τοῦ δέρματος μὲν ὥσπερ, καὶ πρὸς ἱπποκράτους εἴρηται. δέρματος σκληροῦ. μάλθαξις, συντεταμένου
δὲ χάλασις. οὐ μὴν ἀλλὰ κἀπὶ τῶν ἄρθρων πολλάκις. ἡ μὲν οὖν χάλασις ὑγρανθέντων ἀμέσως τῶν ἀμφ'
αὐτὰ συνδέσμων ἀποτελεῖται, καὶ τῶν τενόντων. ἡ δὲ σύντασις, οὐκέθ' ἁπλῶς. ἀλλ' εἴτι ξηραινομένων
ἐπιπλέον, ἢ ψυχομένων, ἢ φλεγμαινόντων, ἢ σκιρρουμένων κατ' ἀρχὰς μὲν οὕτως. ἐπὶ δὲ τοῦ δέρμα-
τος, οὐχ οὕτω μόνον. ἀλλὰ καὶ τῶν ἐντὸς αὐτοῦ μυῶν. καθ' ὁντινοῦν τρόπον εἰς ὄγκον αὐξανομένων. ὥστε καὶ
10 διὰ πολυσαρκίαν τισὶν ἐκτείνεται πολλάκις. ὅτι δὲ καὶ ταῖς φλεγμοναῖς ταὐτὸ τοῦτο πάσχει, λέλεκται
πρόσθεν. ὅθεν οὐδ' ἁπλῶς ἕν τι τῶν χαλαστικῶν ἐστιν εἶδος βοηθημάτων. ἀλλὰ τὰ μὲν ὑγραίνοντα χαλᾷ,
τὰ δὲ θερμαίνοντα, τὰ δὲ μαλάττοντα. τὰ δὲ κενοῦντα. τὰ δὲ τοὺς παρὰ φύσιν ὄγκους καθαιροῦντα.
τὰ δὲ τινὰ τούτων κατὰ συζυγίαν ἐργαζόμενα. Θεσσαλὸς δὲ καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντες. ὥσπερ ἐν
ἄλλοις πολλοῖς. οὕτω καὶ τούτοις συγχέουσι, καὶ τὰς προσηγορίας, καὶ τὰ πράγματα τὸ ἐπελθὸν ἀβα-
σανίστως γράφοντες. ὅθεν καὶ ἡ μὲν ἐπειδὰν τὰ προκείμενα συντελέσωμεν, ἀναγκαῖον ἴσως γράψαι
ποτὲ πρὸς αὐτούς. ἐν δὲ τῷ παρόντι τὰ συνεχῆ τοῖς εἰρημένοις διέρχομεθα τὴν ἀρχὴν αὖθις ἀπὸ τῶν
ἐμπλαστικῶν ὀνομαζομένων ποιησάμενοι φαρμάκων ἐπειδὴ, καὶ πρὸς * αὐτὸν εἴρηται συχνάκις, συνε
λόντι μὲν οὖν εἰπεῖν ἐμπλαστικόν ἐστι φάρμακον. ὅπερ ἂν ἐμπλάσσηται δυσαπολύτως τοῖς κατὰ τὸ σῶ
μα τοῦ ἀνθρώπου πόροις. εἴρηται δέ μοι περὶ τῆς φύσεως ὧν ἡμεῖς ὑποτιθέμεθα πόρων αὐτάρκως ἐν
20 τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασιν. ἀπεδείχθη δὲ ἐν τῷ πρὸ τοῦ δέ. καὶ ἄδηκτον εἶναι χρὴ πάντως τὸ ἐμ-
πλαστικὸν φάρμακον. εἰ γάρ τοι προσείη δακνῶδες αὐτῷ, μένειν οὐ δυνήσεται κατὰ τοὺς πόρους. ἀλλ' ἐκ
κειθήσεται ῥᾳδίως, ἢ περιττῇ ξαντι τῶν μορίων, ἢ πάντως ἐπισπασάμενον ἐκ τοῦ βάθους ὑγρότη-
τα. δῆλον δὲ ὡς καὶ τῇ συστάσει γεῶδες, ἢ γλίσχρον γε πάντως εἶναι χρὴ τὸ ἐμπλαστικόν. Ἀλλὰ περὶ
μὲν τούτων καὶ πρόσθεν αὐτάρκως εἴρηται. τὸ δ' ἐναντίον αὐτῷ. λέγοιτο μὲν ἂν ἐκκαθαρτικόν. ἢ ἐκφρα
κτικὸν τῶν πόρων. ὥσπερ γε καὶ αὐτὸ τὸ ἐμπλαστικὸν, οὐκ ἐμπλαστικὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμφρακτικόν. εἴη δ' ἂν
ὥσπερ τοῖς ἔργοις ἐναντίον οὕτω, καὶ τῇ φύσει τοῦ σώματος. οὔτε γλίσχρον. οὔτε ἄδηκτον. ἀλλὰ λιπαρώ-
δές τε, καὶ λεπτομερές. ἐν τῷ δὴ τῷ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον ἀλλήλων διαφέρει. τῷ γένει τῆς οὐσίας οὐ διαφέρον
τα. τά τε ἐμπλαστικὰ, καὶ τῶν ῥύπων ἐπιτρεφόντων, καὶ τὰ τῶν πόρων ἀνακαθαρτικὰ τῶν ῥυπτικῶν. ὅσα μὲν γὰρ
τὸν ἐπιπολῆς ἀφαιρεῖ ῥύπον, εἴτουν ἑλκῶν εἴτε, καὶ τοῦ δέρματος αὐτοῦ ῥυπτικὰ προσαγορεύεται. τὰ δὲ καὶ τοὺς
30 πόρους ἐκκαθαίροντα. λεπτομερέστερά τε ἐστὶ τούτων, καὶ τοῖς ἐμπλαστικοῖς ἐναντία. καὶ διὰ τοῦτο ἐκφρακτι
κά τε, καὶ καθαρτικὰ τῶν πόρων ὀνομάζεται. ἐστὶ δὲ ταῦτα λιπαρώδη τε, καὶ πικρά. καὶ κατὰ μὲν τοῦ δέρματος ἔξω
θεν ἐπιτιθέμενα. τὴν λιπαρώδη ποιότητα μόνον ἀκριβῆ κεκτῆσθαι δεῖται πρὸς τὸ δύνασθαι δρᾶν ἅπερ εἴρηται.
ἔσω δὲ τοῦ σώματος λαμβανόμενα. καὶ εἰ στύψεώς τι μετέχοι δύναιτ' ἂν εἶναι καὶ οὕτως ἔτι καθαρτικά τε, καὶ
διαρρυπτικὰ τῶν μειζόνων πόρων. οἷοίπερ καὶ τοῖς ἀγγείοις εἰσί. ἔξωθεν μὲν γὰρ ἡ σμικρότης τῶν πόρων ὑπὸ
τῆς στύψεως τυφλοῦσθαι φθάνουσα πρὶν ἐκκαθαρθῆναι καλῶς. οὔτε παραδέχεται τοὐντεῦθεν ἔτι τὴν ῥυ
πτικὴν οὐσίαν εἰς τὸ βάθος. οὔτ' ἐκκαθαίρεται. τὰ δὲ κατὰ τὴν γαστέρα μόρια πάντα, καὶ τὰ καθ' ἧπαρ καὶ
σπλῆνα, καὶ τἆλλα πάντα σπλάγχνα μεγίστους ἔχοντα πόρους ἐν αὐτοῖς εἰς ῥώμην τῶν ἀγγείων ὠφελεῖται
πλέον, ἢ εἰς τὴν τῶν στομάτων σμικρότητα βλάπτεται. καὶ διὰ τοῦτο ἔνδοθεν μὲν ἀλύπως διακαθαίρειν πέφυ
κεν. ἔξωθεν δ' οὔ. σύνθετον δὲ ὑπάρχει ὡς εἴρηται πρόσθεν ἐκ πικρᾶς, καὶ στρυφνῆς δυνάμεως. οὐκοῦν οὐδὲ
40 τὰ κατὰ μέρος δέομαι προσγράφειν, οὐδὲν τῶν τοιούτων φαρμάκων. ὅσα γὰρ ἂν εὑρίσκῃς λιπαρώδη, καὶ πικρὰ
ταῦτ' ἐκκαθαίρειν ἴσθι δυνάμενα τοὺς πόρους πάντας. ῥύπον δὲ ἑλκῶν, ἢ καὶ τοῦ * δέρματος, οὐ ταῦτα μό-
νον. ἀλλὰ καὶ τὰ μετριώτερα ταῖς δυνάμεσιν ἀφαιρεῖν πέφυκεν. οἷάπερ ἐστὶ τὰ λεπτομερῆ γλυκέα καθά-
περ τὸ μέλι καὶ τῶν σιτηρῶν σπερμάτων ἔνια καθάπερ ὄροβοι, καὶ κύαμοι, καὶ κριθαὶ, καὶ θέρμοι. καίτοι καὶ τού
τοις αὐτοῖς. τὸ μὲν τῶν κυάμων, καὶ τῶν κριθῶν ἄλευρον ἀπορρύπτει μόνον οὐ μὴν ἐκφράττει γε τοὺς πόρους. τὸ δὲ
τῶν ὀρόβων τε, καὶ θέρμων, καὶ μάλισθ' ὅταν ὦσι πικροὶ, πρὸς τὸ ῥύπτειν ἤδη τι, καὶ τῶν πόρων ἐκκαθαρτικὸν
ἔχει. παραπλήσιον δὲ καὶ τοῖς ἀμυγδάλοις συμβέβηκεν. καὶ γὰρ καὶ τούτων ὅσα μὲν ἐστὶ πικρὰ, καὶ ῥύπτει, καὶ
διακαθαίρει πόρους. ὅσα δὲ ἐδώδιμα. ῥύπτει μὲν, οὐκ ἐκφράττει δὲ, τὸ μέντοι τῆς ἀναλύφης σπέρμα κα-
θαίρει τοὺς πόρους ὁμοίως τοῖς πικροῖς. ὀρόβοις τε, καὶ ἀμυγδάλοις. ἐνταῦθα δ' ἐστὶ γένους δηλονότι, καὶ ἡ
σκίλλα. καὶ ἡ ἶρις. ὅσα τἆλλα καθάπερ εἴρηται κρατοῦσαν ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα. καὶ γὰρ
50 καὶ τὸ νίτρον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, καὶ τὸ ἀφρόνιτρον. ὅτ' ἀφρὸς τοῦ νίτρου, καὶ τὸ σέσελι φον, καὶ τὸ ἀβρότονον. ὅσα
τἆλλα τοιαῦτα. συνεδέσμασί τε καὶ πόμασι λαμβανόμενα τῆς αὐτῆς ἐστι δυνάμεως. εὐθὺς δὲ τούτοις
ὑπάρχει πᾶσι, καὶ λεπτυντικοῖς εἶναι παχέων τε, καὶ γλίσχρων χυμῶν ὥσπερ τοῖς ἐμπλαστικοῖς ἅπα-
σι. παχεῖς, καὶ γλίσχρους ἐργάζεται τοὺς κατὰ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου χυμούς. ὥστ' οὐδὲ τῶν ἐκ θώρακός τε καὶ πνεύ
μονος ἤτοι φλεγματωδῶν, ἢ γλίσχρων, ἢ πύου τμητικώτερα, καὶ λεπτυντικώτερα, καὶ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν
ἐπιτηδειότερα δύναιο ἂν εὑρεῖν ἕτερα πρὸ τούτων φάρμακα. τοῖς δ' αὐτοῖς τούτοις καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμ
φράξεις ἐκκαθαίρειν ὑπάρχει. καὶ τὰς κατὰ σπλῆνα τὰς μετρίας. αἱ δ' ἰσχυρότερα, σφοδροτέρων φαρ
μάκων προσδέονται.

μήκων προσδέονται. καὶ παπάρεος φλοιοῦ, καὶ μυρίκης ῥίζαν. σκολοπενδρίου τε, καὶ σκίλλης. καὶ τῆς αὐτοῦ δὴ ταύτης προσαγορευομένης ἀσπληνίου πόας. διαφόρως δὲ καὶ αὐτοῖς τούτοις ἐστὶ χρηστέον. ἐφ᾽ ἑκάστου τῶν σπλάγχνων. ἐπὶ μὲν ἥπατος, αὐτοῖς καθ᾽ ἑαυτὰ μόνοις. ἐπὶ δὲ σπληνὸς ὄξει μιγνῦντας, ἢ ἐναφεψῶντας. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ θώρακα καὶ πνεύμονα, καὶ μελικράτῳ, καὶ πτισάνῃ. καὶ ὀξυμέλιτι. καὶ τῶν οἴνων τοῖς γλυκέσιν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς θεραπευτικῆς ἤδη μεθόδου. διὸ καὶ παρίημι τό γε νῦν ἔχειν τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν λογισμούς. ἔν τε γὰρ ἐκείνῃ τῇ πραγματείᾳ. καὶ τῇ περὶ συνθέσεως φαρμάκων εἰρήσονται.

Ἄπερ δ᾽ ἐστὶν ἀναγκαῖον ἔτι προσεπισημήνασθαί με τοῖς λεγομένοις, εἰρήσεται μόνον. ὡς ἐπειδὰν πλείονα οὔρησιν κινῆσαι βουληθῶμεν, οὐ πάνυ τι τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις χρηστέον ἐστίν. ἀλλὰ τοῖς δριμυτέροις τε ἅμα, καὶ μᾶλλον θερμαίνουσιν. εἴρηται γὰρ ἔμπροσθεν ὡς τὸ δριμὺ πᾶν θερμόν ἐστιν. ἔστι δὲ τοιαῦτα σελίνου σπέρμα. καὶ πετροσελίνου, καὶ μαράθρου. καὶ δαύκου, καὶ ἀγριοσελίνου, καὶ σμυρνίου. καὶ δὴ καὶ τὸ σέσελι, καὶ τὸ ἄμμι. καὶ τὸ φοῦ. καὶ τὸ μέον. ἄσαρόν τε καὶ ἄκορον ὑφ᾽ ὧν οὐ λεπτύνεται μόνον, ἀλλὰ καὶ χεῖται, καὶ διακρίνεται τὸ αἷμα παραπλησίως τῷ γάλακτι. τοῦ μὲν ὀρρώδους, καὶ λεπτοῦ ἀποχωριζομένου καθ᾽ ἑαυτό. τοῦ δ᾽ αὖ παχυτέρου συνισταμένου τε πρὸς ἑαυτὸ καὶ ἀκριβῶς ἑνουμένου. πρὸς γὰρ δὴ τὸ ῥᾳδίως ἐπισπᾶσθαι τοὺς νεφρούς, ὅσον ὑδατῶδές τ᾽ ἐστὶ καὶ λεπτόν, καὶ ὀρρῶδες ἐν αἵματι, ταῦτ᾽ ἄμφω συντελεῖ. χύσις μὲν αὐτοῦ τοῦ αἵματος ὅλου τὸ πρῶτον, ἐφεξῆς δ᾽ αὐτῇ, διάκρισις. ὧν οὐδὲν ἄνευ θερμότητος ἰσχυρᾶς ἐνδέχεται γενέσθαι, καὶ διὰ τοῦτο ταῖς ἐκ τοῦ θώρακος ἀναπτύσεσι τοῦ πύου τὰ τοιαῦτα πάντα ἀντιπράττει. φύσις γὰρ αὐτῶν ὡς εἴρηται νῦν θερμαντική τε, καὶ ξηραντική, καὶ προσέτι συνακτική τε, καὶ διακριτική. συναγομένου μὲν εἰς ταυτὸ τοῦ παχέος. ἀποκρινομένου δὲ καὶ διακρινομένου κατὰ τὴν τοῦ θερμοῦ σύνοδον. ὅσον αὖ ὀρρῶδές τε, καὶ λεπτὸν ἐμφέρηται τῷ αἵματι. τοῦτο μὲν οὖν οἱ νεφροὶ φθάνουσιν εἰς ἑαυτοὺς ἕλκοντες. τὸ δὲ συνιστάμενόν τε, καὶ ἀποξηραινόμενον, οὐκέτι εὐπετῶς ἀναπτύεται. καὶ διὰ τοῦτο καθάπερ ἀρτίως ἐλέχθη, τμητικὸν μὲν εἶναι χρὴ τὸ τοιοῦτον φάρμακον. οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμόν. ἵνα μὴ ξηραίνῃ σφοδρῶς. δίδοσθαί τε σὺν τοῖς ὑγραίνουσι ῥοφήμασί τε, καὶ πόμασι τῆς αὐτῆς χρείας ἕνεκα. τὰ μέντοι τοὺς νεφροὺς ἐκκαθαίροντα, τμητικὰ μὲν ὁμοίως ἐστίν. δεῖ δ᾽ εἰς οὐδὲν ὑγρότητος δαψιλοῦς. ὅσα δὲ τὰς ἐν αὐτοῖς πωρώδεις συστάσεις ἐπιτήδεια τέμνειν ἐστίν, τμητικὰ μὲν ἱκανῶς ὑπάρχειν καὶ ταῦτα, θερμότητος δ᾽ ἥκιστα μετέχει. συνίστησι γὰρ ἀποξηραίνουσα τὸν πῶρον ἡ θερμότης, οὐ τέμνει καὶ διαιρεῖ. τὰ δ᾽ ἧττον θερμὰ μετὰ τοῦ τέμνειν δύνασθαι βελτίω. καθάπερ αἵ τε ῥίζαι τῶν βασιλικῶν ὀνομαζομένων ἀσπαράγων. αἵ τε τοῦ βάτου. καὶ τὸ κέστρον. καὶ τὸ πόλιον. ὤχρα τε καὶ ὕαλος ἡ κεκαυμένη. καὶ τὸ διὰ τῆς σκίλλης ὄξος. ὅσα τ᾽ ἄλλα τοιαῦτα. θεσσαλὸς δ᾽ ὁ σκαιότατος ὥσπερ εἰς τἄλλα τῆς τέχνης ὑβρίζει πλημμελῶς, οὕτω καὶ ταῦτα διασύρειν ἐπιχειρεῖ. μηδὲν εἶναι νομίζων φάρμακον ἰδίως ἡπατικόν, ἢ νεφριτικόν, ἢ σπληνιτικόν.

Ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκείνου πλημμελήματα δι᾽ ἑτέρων γραμμάτων ἐπεδείξαμεν. ἐν δὲ τῷ παρόντι λόγῳ τὰς ὑπολοίπους τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐξηγησόμεθα δυνάμεις. ἀπὸ τῶν ἀραιωτικῶν τε, καὶ ἀναστομωτικῶν αὖθις ἀρξάμενοι. δοκεῖ γὰρ δὴ καὶ ταῦτα πλησιάζειν μέν πως τοῖς προειρημένοις. ὅσα ῥύπτειν, καὶ τέμνειν ἐκφράττειν, καὶ διαιρεῖν ἔφαμεν. οὐ μὴν πάντῃ γε ὡμοιοῦσθαι. πρῶτον μὲν οὖν καὶ τούτων τὰς ἐννοίας διαιρετέον. εἶθ᾽ οὕτως, τὰς οὐσίας ζητητέον. ὅσα μὲν δὴ τοὺς κατὰ τὸ δέρμα πόρους ἀνοίγνυσιν, ἀραιωτικὰ προσαγορεύουσιν. ὅσα δὲ τὰ στόματα τῶν ἀγγείων, ἀναστομωτικά. καὶ δὴ καὶ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς. εἰ μέν τι συνάγει τοὺς πόρους πυκνωτικὸν ὀνομάζουσιν. εἰ δέ τι κλείει τὸ στόμιον ἰδίῳ μὲν οὐκέτι προσαγορεύουσιν ὀνόματι. γενικωτέροις δέ τισι, συνάγοντε, καὶ κλεῖον καὶ σφίγγον, καὶ στεγνοῦν ὀνομάζοντες. ἡ δὲ φύσις ἑκατέρων ἐστίν, τῶν μὲν ἀραιωτικῶν μετρίως θερμή, καὶ ἥκιστα ξηραίνουσα καὶ λεπτομερής. τῶν δ᾽ ἀναστομωτικῶν παχυμερὴς δριμεῖα, καὶ δηκτική. τῶν δ᾽ ἐναντίων αὐτοῖς. ἡ μὲν πυκνωτική, ψυκτικὴ μέν, οὐ μὴν οὔτε γεώδης. οὔτε ἀερώδης. ἀλλ᾽ ὑδατώδης μᾶλλον. ἡ δὲ τὰς ἀναστομώσεις κλείουσα. παχυμερὴς ψυχρά. παράδειγμα δὲ τούτων. ἀραιωτικῆς μὲν φύσεως, χαμαίμηλόν τε καὶ ἀλθαία. καὶ τὸ δι᾽ αὐτῶν ἔλαιον. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὸ διὰ τῶν ἀγρίων σικύων. ἀλλὰ καὶ τὸ παλαιόν. καὶ τὸ κίκινον. καὶ τὸ ῥαφάνινον ἔλαιον ἐκ τῆς αὐτῆς ἐστὶν ἰδέας. ἀναστομωτικῆς δὲ δυνάμεως ὅσα δριμέα τε ἐστὶν, καὶ γεώδη πάντα. κυκλάμινος, σκόροδα, κρόμμυα. τῶν ταύρων αἱ χολαί. τῶν μύρων ἁπάντων παχυμερῶν τε, ἅμα καὶ θερμῶν αἱ ὑποστάσεις. οἷόν περ καὶ τὸ ἴρινόν ἐστιν. καὶ τὸ ἀμαράκινον. ἃ δὴ καὶ τὰς τυφλωθείσας αἱμορροΐδας ἀναστομοῖ. τὰ δέ γε τὸ τῆς μήτρας στόμιον ὑπὸ φλεγμονῆς τινος. ἢ ξηρότητος, ἢ σκίρρου μεμυκὸς, ἀναστομοῦν λεγόμενα. κατὰ συμβεβηκὸς ἂν οὐ πρώτως οὐδὲ καθ᾽ ἑαυτὰ τοιαῦτα ἂν εἴη τινὸς δυνάμεως. ὥσπερ οὐδ᾽ ὅσα μεμυκότων ὑπὸ φλεγμονῆς ἤτοι χειλῶν, ἢ βλεφάρων. ἢ μυκτήρων. ἢ φάρυγγος, ἢ πόσθης. ἢ ἕδρας, ἢ τινὸς ἑτέρου τοιούτου στόματος ὀργάνου τὴν φλεγμονὴν ἰασάμενα. καὶ τὴν μύσιν ἐπανωρθώσαντο. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα φλεγμονῆς ἐστὶ λυτικὰ λέγοιντ᾽ ἄν. ἀναστομωτικὰ δ᾽ οὐδαμῶς. ἁμαρτάνει δ᾽ ἐν αὐτοῖς ὁ διοσκουρίδης. ἀναστομωτικῆς ἐνίοτε λέγων εἶναι δυνάμεως ἤτοι χαλαστικόν τι φάρμακον, ἢ μαλακτικόν, ἢ ὑγραντικόν, ἢ φλεγμονῆς λυτικόν. αἱ μὲν δὴ τῶν ἀραιωτικῶν τε, καὶ τῶν ἀναστομωτικῶν οὐσίαι τοιαίδε. τῶν δ᾽ ἐναντίων αὐταῖς ἡ μὲν τῶν πυκνωτικῶν ὕδατός τε ἐστὶν τοῦ ψυχροῦ, καὶ ἀειζώου καὶ ἀνδράχνης. καὶ τριβόλου χλωροῦ. καὶ ψυλλίου, καὶ τῆς πόας ἣν μυὸς ὦτα προσαγορεύουσιν. καὶ φακοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν τελμάτων, καὶ

ἁπλῶς εἰπεῖν ὅσα ψύχει μὴ στύφοντα. διὸ καὶ μανδραγόρας καὶ κώνειον ὑοσκύαμός τε καὶ μήκων. αὐ-
τὰς δὲ λέγω νῦν τὰς πόας. εἰ μὲν μετρίως τις χρήσαιτο, πυκνωτικαὶ ταῖς δυνάμεσιν ὑπάρχουσιν. εἰ δ' ἐπὶ
πλέον, οὐ πυκνωτικαὶ μόνον ἀλλ' ἤδη, καὶ ναρκωτικαί. εἰ δ' ἐπὶ πλεῖστον, οὐκέτι ναρκωτικαὶ μόνον,
ἀλλ' ἤδη καὶ νεκρωτικαί. ἡ δὲ τῶν ἐναντίων τοῖς ἀνασπαστικοῖς οὐσία, παχυμερὴς οὖσα, καὶ ψυχρὰ τῶν
στυφόντων ἁπάντων ἐστὶ χωρὶς ἤδη μικτῆς δριμύτητος. εἴρηται δὲ τῆς ὕλης αὐτῶν ἱκανὰ παραδεί-
γματα κατὰ τὸ δ΄, γράμμα. δι' οὗ καὶ τὴν οὐσίαν ἐξήγημαι τῶν τοιούτων φαρμάκων γεώδη, καὶ ψυ-
χρὰν οὖσαν. οὐκοῦν ἔτι θαυμαστὸν οὐδὲν εἰ μόνη συνάγειν, καὶ κλείειν πέφυκε, τὰ παρὰ φύσιν ἀναπεπτα-
μένα τῶν ἀγγείων στόματα. μόνη γὰρ αὐτῇ πάνθ' ὅσα δεῖται τὰ συναχθησόμενα πάρεστιν. διὰ μὲν τὸ πα-
χυμερὲς τῆς συστάσεως ἔξωθεν μὲν προσπίπτουσῃ. διεξέρχεσθαι δὲ τοὺς λεπτοὺς πόρους ἀδυνατούσῃ διά
10 τε τὴν ψύξιν εἴσω τε πιλούσῃ, καὶ συναγούσῃ πανταχόθεν εἰς ἑαυτὰ τὰ πλησιάζοντα. διότι δὲ ξηραί-
νει, τοιοῦτον γὰρ ἐδείχθη πᾶν τὸ στύφον, ἐκβοσκουμένη τε τὴν ἰκμάδα, καὶ τονοῦσα τὸ μόριον, ἀλλ' εἴπερ
ἅπαντα συνέλθῃ ταῦτα, κλεισθήσεται τὸ στόμιον, ὡς ὑπὸ δακτύλων τινῶν ἔξωθεν τῶν μορίων
τῆς στυφούσης οὐσίας συναγόμενον. ὅσα δὲ τῶν φαρμάκων ψυχρὰ μέν ἐστιν, ἢ ὁμοίως, ἢ μᾶλλον, ὑδα-
τώδη δ' ἐστὶ ταῖς οὐσίαις, ἀσθενῶς τὰ τοιαῦτα, καὶ συνάγει τε, καὶ σφίγγει διὰ μαλακότητα. δεῖται
γάρ τινος ἰσχύος ἀντιβατικῆς, καὶ σκληρᾶς ἅπαν τὸ μέλλον πιλήσειν τε, καὶ συνάξειν ὁπωσοῦν ἰσχυρῶς,
ἣν οὐκ ἔχουσι τὰ ὑδατωδέστερα ταῖς οὐσίαις φάρμακα, τοὺς μὲν λεπτοὺς πόρους ἐν ἑκάστῳ σώματι συ-
νάγει καὶ πυκνοῖ. τὸ δ' ὅλον ὄργανον ἀδυνατεῖ σφίγξαι πανταχόθεν. ὥστ' εὐλόγως τὰ τοιαῦτα πυκνω-
τικὰ μέν ἐστι, στεγνωτικὰ δὲ οὐκ ἐστίν, ἄκουε δέ μου νῦν στεγνωτικὰ λέγοντος ὅσα τὰς αἰσθητικὰς ἐκκρίσεις
ἐπέχει. καὶ γὰρ τὸ στεγνωτικὸν σῶμα τὸ στέγον ἐν αὐτῷ, καὶ μηδὲν ἔξω μεθιέναι αἰσθητῶς ὑπὸ τῶν ἑλ-
20 λήνων προσηγόρευται στεγνόν. ταυτὶ μὲν οὖν τοιαῦτα ταῖς κράσεσι τ' ἐστὶ καὶ ταῖς δυνάμεσιν. τὰ δ'
ἀραιωτικὰ θερμαίνει μὲν πάντως. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως δύναιτο διαχέαι τε ἅμα καὶ χαλάσαι τὴν οὐσίαν.
οἷς ἕπεται τὸ καὶ τοὺς πόρους εὐρυνθῆναι. χρὴ μέντοι μήτ' ἄγαν αὐτὰ θερμὰ ταῖς κράσεσιν εἶναι, δριμέα
γὰρ ἤδη ταῦτα, καὶ θρύπτειν ἀναγκάζει. μήτε ξηραντικά. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα συντηκτικά τ' ἐστι,
καὶ ὀδυνηρὰ τῶν αἰσθητικῶν σωμάτων. Ὅσα τοίνυν ἀλύπως θερμαίνει, ταῦτα ἀραιωτικὰ μόνα
ὑπάρχει τῶν πάντων. εἰ δὲ μὴ θερμὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ παχυμερῆ ταῖς συστάσεσιν εἴη. σφόδρα μὲν ὑ-
πάρχοντα, καὶ καυστικά, συντήκει τε τὰ σώματα δίκην πυρὸς ἐσχάρας τε πολλάκις ὁμοίας ταῖς ἀπὸ
τῶν καυστήρων ἐργάζεται. ἧττον δ' ὥστε καίειν θερμαίνοντα τῆς ἀνασπαστικῆς ἐστι δυνάμεως. ὥστ'
εἶναι πᾶν ἀνασπαστικὸν φάρμακον τῇ μὲν οὐσίᾳ γεῶδές τε ἅμα καὶ πυρῶδες. εἰς τοσοῦτον δ' ἧκον θερ-
μότητος, ὡς μήπω καίειν. εἰ δὲ καυστικόν τε ἅμα καὶ μὴ μέντοι σφοδρῶς εἴη, καὶ προσέτι λεπτομε-
30 ρές, ἤτοι παντάπασιν ἄδηκτον ἔσται τὸ τοιοῦτον. ἢ μετ' ὀλίγης δήξεως, καὶ ὀδύνης ἀποτήξει τι τῶν σαρ-
κωδῶν μορίων. τὸ γὰρ μήτ' ἀλλοιοῦν ἀθρόως. ὥσπερ τὰ σφόδρα θερμά. μήτε μόλις διεξέρχεσθαι κα-
θάπερ τὰ παχυμερῆ λανθάνουσαν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. εἴγε τῶν ἀλλοιώσεων αἱ ἀθρόαι μεταβολαὶ μά-
λιστα αἰσθητικαί. καὶ τῶν διεξόδων αἱ βίαιοι. τὸ γὰρ παχυμερὲς καυστικὸν ὥσπερ ἂν ἐνίζησῃ μορίῳ σκό-
λοπος δίκην ἐμπεπαρμένον ἀνιᾷ. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἐσχαρωτικόν ἐστιν ὁμοίως τοῖς καυστικοῖς. ὑπὲρ ὧν δὲ νῦν
ὁ λόγος ἐνέστηκεν. οὔτε ἐσχάραν ἐργάζεται. καὶ καλεῖται σηπτικά. οὐκ οἰκείας μὲν τῆς προσηγορίας
τετυχηκότα. τὰ γὰρ ὄντως σηπτικὰ ὑγραίνοντα μετὰ τοῦ θερμαίνειν ἐστίν. ὅμως δ' οὖν, οὕτω καλοῦμεν
τῇ τοῦ συμπτώματος ὁμοιότητι. φθορὰ γὰρ ἀνώδυνος ὑπ' ἀμφοτέρων γίγνεται. πλείους μὲν οὖν εἰσιν
οἱ τῶν φθειρομένων τρόποι. τά τε γὰρ ὑπὸ ψυχθέντα, καὶ ὑπὸ θερμανθέντα, καὶ ὑπὸ ὑγρανθέν-
τα, καὶ ὑπὸ ξηρανθέντα φθείρεται. ἀλλ' οὐ πάντα γε τὰ φθειρόμενα σήπεσθαι φαμέν. ἀλλ' ὅσα
40 μετὰ δυσωδίας τοῦτο πάσχει. περὶ μὲν δὴ τῶν ὀνομάτων οὐ πάνυ χρὴ σπουδάζειν. χρὴ δ' εἰδέναι τὰ κα-
λούμενα φάρμακα σηπτά, καὶ σηπτικά. καθάπερ ἀρσενικόν, καὶ σανδαράχη, καὶ χρυσόκολλα. ἀφυόπτε-
εἰς τε. καὶ πιτυοκάμπη. καὶ ἀκόνιτον. τήκειν τε καὶ συντήκειν ἅπαντα, καὶ μάλιστα τῆς μαλακῆς σαρκὸς
ὀδύνης χωρίς. Ἔνια δ' ἐξ αὐτῶν ἰδίως ὀνομάζουσι καθαιρετικά. καὶ χρῶνται γε πρὸς τὰς ἐπουλώ-
σεις τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ ταῦτα τῆς μὲν αὐτῆς τῷ γένει τῆς σηπτικῆς ὀνομαζομέ-
νης δυνάμεως. ἀσθενεστέρας δ' εἰς τοσοῦτον ὡς τὸ μὲν ἐπιπολῆς μόνον ᾧ προσπίπτει καθαιρεῖν εἰς βάθος
δ' ἀδυνατεῖν προσέρχεσθαι. καθάπερ καὶ τὸ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος. οὐ μὴν τῆς γε αὐτῆς τῆς ὄντως
ἐπουλωτικῆς δυνάμεώς ἐστι τὰ τοιαῦτα. ἐκεῖνα γὰρ οὐ καθαιρεῖν οὐδ' ἀποτήκειν τι τῆς σαρκός. ἀλλὰ
σκληρύνειν τε, καὶ ξηραίνειν πέφυκεν. ἥ τε στυπτηρία καὶ ἡ κηκὶς ἣν ὀμφακῖτιν ὀνομάζουσιν. ὅ τε κεκαυ-
μένος χαλκός, καὶ μᾶλλον ὁ πεπλυμένος. ὁ μὲν γὰρ ἄπλυτος, ἔχει τι καθαιρετικόν. ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ
50 χαλκοῦ λεπίς. ὁ πεπλυμένος δέ, τὸ κάλλιστον τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων ἐστί. χρὴ γὰρ καὶ στύφειν μετρίως
καὶ ξηραίνειν, τὸ μέλλον ἐπουλώσειν καλῶς. ὅθεν καὶ ὁ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης καρπός. καὶ τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμ-
ματα ξηρὰ καὶ πάνθ' ὅσα τοιαῦτα τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων ἐστί. Συγκέχυται δὲ παρὰ τοῖς πολλοῖς τῶν ἰα-
τρῶν οὐχ ἡ προσηγορία μόνον ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς δυνάμεως γνῶσις ἁπάντων τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἐπουλωτικὰ γὰρ
ὀνομάζουσιν ἐνίοτε, καὶ τὰ καθαιρετικὰ καὶ συντηκτικὰ τῆς σαρκός. ὅτι χρωμένων ἡμῶν καὶ τούτοις πολλάκις,
εἰς οὐλὴν ἀφικνεῖται τὰ ἕλκη. ἀλλ' οὔτε πρώτως οὔτε κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτῶν δύναμιν οὔτ' ἐπὶ πάσῃ χρήσει
τοῦτο γίνεται. χρειώδη γὰρ ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα φάρμακα διὰ τοῦ τῆς μύλης πυρῆνος ὑπερκλισμένου ταῖς
σαρξὶν, εἰς

σαρξὶν, εἰς οὐλὴν ἄγει τὰ ἕλκη. εἰ δὲ βραχεῖ πλείονι χρήσαιο, καὶ δάκνει, καὶ συντήκει τὴν σάρκα·
καὶ κοῖλον ἐργάζεται τὸ ἕλκος τοῖς ὄντως ἐπουλωτικοῖς, εἰ μὴ γὰρ ἀξιόλογον ἐκείνων ὑποθείης οὐδὲν
ἀνύσει. πρόκειται μὲν γὰρ ἐν ταῖς τῶν ἰσοπέδων ἑλκῶν ἐπουλώσεσιν, ἀλλοιῶσαι τε τὴν σάρκα, καὶ
δέρμα ποιῆσαι. γίνεται δὲ τοῦτο διὰ τῶν συνάγειν αὐτὴν, καὶ σφίγγειν, καὶ πιλεῖν, καὶ πυκνοῦν, καὶ
ξηραίνειν, καὶ τυλοῦν δυναμένων. οἷον γὰρ τετυλωμένη τις σάρξ ἐστὶ τὸ δέρμα. τὰ μὲν οὕτως ἐνεργεῖν
δυνάμενα φάρμακα πρώτως τε, καὶ κυρίως ἐπουλωτικὰ λέγεται. τὰ δ' ἄλλα τὰ καθαιρετικὰ, δευ-
τέρως τε, καὶ κατὰ συμβεβηκός. ὥσπερ καὶ ὅσα χωρὶς τοῦ στύφειν ἀδήκτως ξηραίνει. καὶ γὰρ ταῦτα
εἰς οὐλὴν ἄγει κατὰ συμβεβηκὸς οἷόν τι φάρμακόν ἐστι, καὶ ἡ σμύρνα. καὶ ἡ λιθάργυρος. καὶ εἰ καυθείη
τότε ὄστρεον, καὶ τὸ διφρυγές. ἐπιπαττόμενα γὰρ καὶ ταῦτα ξηρὰ, πολλάκις ἐπούλωσεν. εἰδέναι
10 δὲ χρὴ καὶ τούτοις τοῖς λόγοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἔνθα τὸ πολλάκις προστίθημι. τοῦτό με δηλοῦν
ἐθέλειν, ὅτι καὶ ἀποτυγχάνει τῆς ἐπαγγελίας ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα. διὰ τὸ μὴ πρώτως αὐτὴν μηδὲ κα-
τὰ τὴν ἑαυτῶν δύναμιν ἐργάζεσθαι. τὰ δ' ἐπουλωτικὰ φάρμακα πᾶν μὲν ἕλκος ἰσόπεδον, ἐπουλεῖν
τι καθάπερ, καὶ τὰ ῥυπτικὰ μετρίως, καὶ ἀδήκτως τῶν κοίλων ἐστὶ πληρωτικὰ, λεχθήσεται δ' ὑπὲρ πλεῖ-
ον ὑπὲρ τῆς τῶν τοιούτων δυνάμεως ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἣ κεκοινώνηκε πολλα-
χόθι τουτὶ τὸ βιβλίον. ὡς καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ προείρηται. διό μοι δοκῶ καταπαύσας ἤδη τὸν
περὶ τούτων λόγον ἐφ' ἕτερόν τι γένος δυνάμεων μεταβήσεσθαι τῶν ἑλκτικῶν τε, καὶ ἀποκρουστικῶν
ὀνομαζομένων. Ελκτικαὶ μὲν οὖν εἰσὶν ὅσαι τὰ κατὰ βάθος ἐπισπῶνται σφοδρότερον. ἀποκρου-
στικαὶ δὲ ὅσαι πρὸς τὸ βάθος ἀπελαύνουσι τοὺς πλησιάζοντας ἐν αὐταῖς χυμούς. ἡ δ' οὐσία τῶν μὲν, θερ-
μή τ' ἐστὶ, καὶ λεπτομερὴς, τῶν δ' ἔμπαλιν ψυχρά τε, καὶ παχυμερής. ἕλκει μὲν γὰρ ἀεὶ τὸ θερμόν. ἀπο-
20 κρούεται δὲ τὸ ψυχρόν. ἀλλὰ τὸ μὲν λεπτομερὲς θερμὸν, ἕλκει σφοδρότερον. τὸ δὲ παχυμερὲς ψυχρὸν
οἷόνπερ τὸ στύφον, ὠθεῖ βιαιότερον. διὰ οὖν τοῦ σφοδροῦ τῆς ἐνεργείας ἑκατέρῳ τοὔνομα. ἡ μὲν δὴ τῶν
στυφόντων ὕλη πρόδηλος. ἡ δὲ τῶν ἑλκτικῶν, ἡ μέν τις αὐτοφυής ἐστιν, ἡ δ' ἐκ σηπεδόνος ἐξαυούσης ἔχει
τὴν γένεσιν, αὐτοφυὴς μὲν ἥτε τοῦ δικτάμνου, καὶ ἡ τῆς προπόλεως, καὶ θαψίας. καὶ ἡ τοῦ σαγαπηνοῦ,
καὶ ἡ τῶν ὀπῶν τοῦ κυρηναίου τε, καὶ μηδικοῦ. καὶ εἰ δή τις ἄλλος ὅμοιος τούτοις ἐστιν. ἐκ σηπεδόνος δὲ ἥτε
τῆς ζύμης, καὶ ἡ τοῦ ψωρικοῦ καλουμένου. ἤδη δὲ καὶ ὁ κόπρος ἡ ἐκ σηπεδόνος ἅπασι μὲν αὖ οὕτω γε τῆς
ἑλκτικῆς εἶεν δυνάμεως οὐ σμικρὰ δ' ἐν αὐταῖς ἡ διαφορά. ἡ μὲν γὰρ τῶν περιστερᾶς, ἱκανῶς ἑλκτική, τὸ δ' ἴσον
ἐφ' ἑκατέρας ταύτης ἐφεστήκασιν ὑπὲρ μὲν τὸ θερμότερον ἡ τοῦ χηνὸς, ὑπὲρ δὲ τὸ ψυχρότερον ἡ τοῦ ἀλεκτρυό-
νος. ἀπολείπεται δὲ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἥτε τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ὑῶν. ἡ δὲ τῶν κυνῶν οἷάπερ τὰ ῥυ-
πτικὰ φάρμακα. καὶ μᾶλλον ὅταν ὀστᾶ κατεσθίουσιν. καὶ ἡ τῶν κροκοδείλων δὲ τῶν χερσαίων, ἔτι καὶ μᾶλ-
30 λον ἀκριβοῖ τοῦτο. ἐστὶ δὲ καὶ ἕτερόν τι γένος ἑλκτικῶν φαρμάκων. οἰκειότητι ποιότητος ἐπισπώμενον.
ὅπερ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν, ἢ ὁμοιότητι τῆς ὅλης οὐσίας. ὥσπερ καὶ τὰ τρεφόμενα τὰς οἰκείας τροφὰς ἐπι-
σπᾶται. τῶν τοιούτων δ' ἐστὶ φαρμάκων, καὶ τὰ καθαίροντα μὲν πάντα. καὶ τῶν ἀλεξιτηρίων δ' ἔνια.
θερμὰ δ' εἶναι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα. τῶν γὰρ ὁμοίων ταῖς οὐσίαις τὸ θερμότερον ἑλκτικώτερον ὑπάρ-
χει. καὶ ὡς ἂν προσειληφὸς σύμμαχον τῇ ὁμοιότητι τὴν θερμότητα. δυσὶ γὰρ αἰτίαις ἕλκον τὸ τοιοῦτον,
πλεονεκτήσει τοῦ κατὰ τὴν ἑτέραν μόνην ἐπισπωμένου. διοίσει δ' οὐδὲν ἐπισπαστικὴν λέγειν, ἢ ἑλκτι-
κὴν, ἢ ἑλκυστικὴν δύναμιν. Αλλ' ἐπεὶ καὶ περὶ τούτων αὐτάρκως εἴρηται. μεταβῶμεν ὑπὲρ τοὺς ἀ-
λεξιτηρίους τε, καὶ ἀλεξιφαρμάκους ὀνομαζομένας δυνάμεις. ἔστι δὲ καὶ τούτων ἡ φύσις διττή. τῶν μὲν
ἀλλοιούντων. τῶν δ' ἐκκενούντων τοῦ πεπονθότος σώματος. ἢ τὸν φθαρτικὸν ἰὸν, ἢ τὸ δηλητήριον φάρμα-
κον. ἀλλοιοῖ μὲν οὖν ἤτοι κατά τινα ποιότητα μίαν. ἢ συζυγίαν ἐκ δυοῖν. ἢ κατὰ τὰς ὅλας οὐσίας, ἐκ-
40 κενοῖ δὲ τῇ τῆς ὅλης οὐσίας ὁμοιότητι, καὶ τῇ λεπτομερεῖ θερμότητι. τέτταρες οὖν αἱ πᾶσαι διαφοραὶ
γενήσονται τῆς ἐξ αὐτῶν ὠφελείας. δύο μὲν ἀλλοιωτικαὶ, καὶ δύο κενωτικαί. ἡ μὲν δὴ τῇ τῆς ποιότη-
τος ἐναντιώσει βοηθοῦσα πρόδηλος. εἰ μὲν γὰρ ψυχρὸν εἴη τὸ δηλητήριον φάρμακον. ἢ ὁ ἰὸς ὁ τοῦ ζώου
πρὸς τῶν θερμαινόντων ὠφεληθήσονται φαρμάκων. εἰ δὲ θερμὸν ὑπὸ τῶν ψυχόντων. καὶ εἰ μὲν ξη-
ρὸν ὑπὸ τῶν ὑγραινόντων. εἰ δὲ ὑγρὸν ὑπὸ τῶν ξηραινόντων. οὕτω δὲ καὶ εἰ μὲν ψυχρὸν, ἅμα καὶ ὑγρὸν
ὑπὸ τῶν ξηραινόντων, καὶ θερμαινόντων. εἰ δὲ θερμὸν, καὶ ξηρὸν ὑπὸ τῶν ὑγραινόντων, καὶ ψυχόν-
των. καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς δύο συζυγίας ἀνάλογον. οὐκ ἄδηλος δὲ οὐδὲ ἡ διὰ τῆς καθ' ὅλην τὴν οὐσίαν τῶν
δυνάμεων ἀλλοίωσις ἐστὶ, τοῖς μεμνημένοις τῶν προαποδεδειγμένων ἔν τε τοῖς περὶ τῶν φυσικῶν δυνά-
μεων ὑπομνήμασιν. καὶ προσέτι τοῖς περὶ κράσεων. αἱ γὰρ ἀλλοιοῦσαι τὰ δηλητήρια φάρμακα δυνά-
μεις ἐν τῷ μέσῳ τὴν φύσιν εἰσὶ τῶν τε πασχόντων σωμάτων καὶ ἀδικούντων αὐτὰ φαρμάκων ὥστ' ἀνάλο-
50 γον ἔχειν, ὡς τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἀλεξιτήριον δύναμιν, οὕτως ἐκείνην πρὸς τὸ δηλητήριον. ὡσαύτως δὲ
καὶ ὡς τὸ δηλητήριον πρὸς τὸ ἀλεξιτήριον, οὕτως καὶ τὸ ἀλεξιτήριον πρὸς τὸ σῶμα. καὶ διὰ τοῦτο τὰ τοῖς
δηλητηρίοις ἐναντιούμενα σχεδὸν ἅπαντα πλείω ληφθέντα μεγάλως ἀδικεῖ τὸ τοῦ ζώου σῶμα. χρὴ τοί-
νυν ἐν τοσαύτῃ δίδοσθαι συμμετρίᾳ ποσότητος, πάσας τὰς τοιαύτας δυνάμεις, ὡς μήτε τῷ πλή-
θει βλάπτειν τὸ σῶμα, μήτε δι' ὀλιγότητα νικᾶσθαι πρὸς τῶν δηλητηρίων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἤδη τῆς θερα-
πευτικῆς ἐστι μεθόδου. νυνὶ δὲ τῶν ἐφεξῆς ἐχώμεθα. πᾶς δηλητήριος ἰὸς ὑπὸ τῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμέ-
νων ἐκκενοῦται φαρμάκων. οἷον ἤτοι θερμότητι τὴν ὁλκὴν ποιουμένων. ἢ τῇ τῆς ὅλης οὐσίας ὁμοιότητι.

χρὴ δὲ καὶ τοῦθ᾽ ἅμα μέσον, ὡς ἐν ᾧ μάλιστα τῇ φύσει τὸ ἀλεξιτήριον ὑπάρχειν. τοῦ τε σώματος οὗ θεραπεύει. καὶ τοῦ βλάπτοντος ἰοῦ. ἀεὶ γὰρ ἐναντιώτατον ἢ τοῦ σώματος, δράσει μᾶλλον εἰς αὐτό. καθάπερ τι δηλητήριον, οὐ κενώσει τὸν ἰόν. ἵνα γὰρ ἀναλάβωμεν ἕνεκα σαφηνείας αὖθις τὸ σύμπαν. εἰδέναι χρὴ τὰς δηλητηρίους ἁπάσας δυνάμεις ἐναντιωτάτας οὔσας τῇ κράσει, τοῖς βλαπτομένοις ὑπ᾽ αὐτῶν σώμασιν. εἴπερ οὖν ὑπὸ τῶν ὁμοίων τῇ κράσει κενοῦνται φαρμάκων, εἴη ἂν δήπου, καὶ ταῦτα ταῖς τῶν σωμάτων φύσεσιν ἐναντία. καὶ μὴν δὴ καὶ ἔστιν ἐναντία πως. οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε ὡς ἀναιρεῖν. ἀλλ᾽ ἐπαμφοτερίζειν μᾶλλον ἐν τῷ μέσῳ καθεστηκότα τῶν τε βλαπτόντων ἄντικρυς τὸ τοῦ ζώου σῶμα, καὶ τῶν ὠφελούντων. εἴτε δὲ δηλητηρίους δυνάμεις εἴτε φθαρτικὰς εἴτε φθοροποιούς. εἴτε ὁπωσοῦν ἐθέλοις ἄλλως καλεῖν, οὐ διοίσει. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ ἀλεξιτηρίους. ἢ ἀλεξιφαρμάκους. οὐ μὴν οὐδ᾽ εἰ τὰς μὲν τῶν ἰοβόλων θηρίων ἰατικὰς, ἀλεξιτηρίους ἐθέλοι τις ὀνομάζειν, τὰς δὲ τῶν δηλητηρίων, ἀλεξιφαρμάκους. ὥσπερ ἤδη τινὲς ἠξίωσαν. οὐδὲ πρὸς τούτους ἀμφισβητέον περὶ τῶν ὀνομάτων. οὐ γὰρ ἐκ τούτων τὸ προσηκόντως ἰᾶσθαι τὰς νόσους. ἀλλ᾽ ἐκ τῆς τῶν πραγμάτων παραγίνεται ἐπιστήμης. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τούτων ὅσον εἰς τὰ παρόντα συμμέτρως εἴρηται, ἤδη μεταβῶμεν ἑξῆς, ἐπὶ τὸν τῶν ἀνωδύνων τε καὶ παρηγορικῶν, ἢ πραϋντικῶν. ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι δυνάμεων, λόγον. ἀνώδυνος οὖν δύναμις, ἡ μέν τις ὄντως ἐστὶν, ἡ δὲ λέγεται μόνον. ὡς εἰ καὶ τὸν νεκρὸν ἄνθρωπον ἀνώδυνον εἴποι τις. ἡ μὲν οὖν ὄντως ἀνώδυνος ἡ τῶν θερμαινόντων ἐστὶ κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ὅταν ἐν οὐσίᾳ λεπτομερεῖ περιέχηται. ἡ δὲ τῶν λεγομένων ψυχρῶν, ὅταν ἀκριβεῖ ψύξει χρώμενα, ναρκώσῃ τὸ μόριον. ἔστι δ᾽ ἡ νάρκη μικροῦ δεῖν ἀναισθησία. τὰ δὲ τῷ τὴν διάθεσιν ἰᾶσθαι παύοντα τὰς ὀδύνας. οὐκ ἂν εὐλόγως ἀνώδυνα λέγοιτο. κοινὸν γὰρ τοῦτο πᾶσι τοῖς θεραπεύουσιν ὑπάρχει. τὰ τοίνυν ὄντως ἀνώδυνα, λεπτομερῆ τε εἶναι χρὴ καὶ οὐ πολλῷ θερμότερα τῶν συμμέτρων. ἕνεκα τοῦ κενῶσαί τε, καὶ διαφορεῖν, καὶ ἀραιῶσαι, καὶ λεπτῦναι, καὶ συμπέψαι, καὶ ὁμαλῦναι πᾶν ὅσον ἐν τοῖς ὀδυνωμένοις μορίοις. ἢ χυμῶν δριμέων. ἢ γλίσχρων, ἢ παχέων, ἢ πολλῶν ἐμπεφραγμένων ἐν πόροις λεπτοῖς, ἢ καί τινος ἀτμώδους τε, καὶ παχέως, ἢ ἱκανῶς ψυχροῦ πνεύματος ἐναπείληπταί τε, καὶ κατακέκλειται. διέξοδον οὐκ ἐπιτηδείαν ἔχοντος. οὐδὲν οὖν αὐτοῖς ὅλως χρὴ προσεῖναι στυφούσης δυνάμεως οὐδ᾽ ἂν ὁ τόπος, ἢ τὸ πάθος προσδέηται. ἐξ ὧν δῆλον ὡς ἐνίοτε μὲν, οὐδὲν ὠφελήσει τὴν διάθεσιν. ἀλλὰ τὴν ὀδύνην παρηγορήσει μόνον. ἡνίκα καὶ ὄντως ἀνώδυνα λεχθήσεται. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν διάθεσιν αὐτὴν ἐπωφελήσει τι. καὶ δύναμιν ἕξει διττήν. ἀνώδυνόν τε ἅμα καὶ ἰώμενον φάρμακον. ἐπιπλέον δὲ καὶ περὶ τῶν τοιούτων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λεχθήσεται γράμμασιν. ἐν δὲ τῷ παρόντι, τοιοῦτον ἐπαρκεῖ διελθεῖν. ὡς τούτων τῶν ἀνωδύνων ἰδίως ὀνομαζομένων φαρμάκων, ἔνια μὲν ὥσπερ εἴρηται τῆς πρώτης ἐστὶ τῶν θερμαινόντων τάξεως, ἅπερ δὴ καὶ ὄντως ἐστὶν ἀνώδυνα. καθάπερ τὸ ἀνήθινον ἔλαιον. ἔνια δὲ παραπλησίως αὐτῷ τῷ ἡμετέρῳ σώματι καθάπερ τὰ διαπυητικὰ προσαγορευόμενα περὶ ὧν τῆς ὕλης ἔμπροσθεν εἴρηται. διορισθήσεται δὲ περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. τὰ δὲ καταφορὰν ἐργαζόμενα ποθέντα, καὶ διὰ τοῦτο ἀνώδυνά τε. καὶ ὑπνωτικὰ πρὸς τῶν πολλῶν προσαγορευόμενα, τῆς ἐναντιωτάτης ἐστὶ κράσεως τοῖς ὄντως ἀνωδύνοις. ψύχει γὰρ ἅπαντα τὸ σῶμα, καὶ ναρκοῖ τὴν αἴσθησιν εἰς τοσοῦτον, ὥστ᾽ εἰ βραχεῖ πλείω ποθείη, θάνατον ἐπιφέρει. ἄριστα δ᾽ αὐτῶν εἰσὶν εἰς τὴν προκειμένην χρείαν, ὅσα ξηραίνει. καὶ ὅσα γε πλῆθος ὑγρότητος ἔχει ψυχρὰ ὥσπερ καὶ τὸ κώνειον, οὐκ ἀγαθὰ πινόμενα. τοιοῦτος δ᾽ ἐστὶν, καὶ ὁ μανδραγόρας πλὴν τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης ξηροῦ, καὶ ὑοσκύαμος πλὴν τοῦ σπέρματος. ἄμεινον δὲ ἐν τούτοις τὸ λευκὸν σπέρμα τοῦ μέλανος. ἔνια δὲ ὅλαις ταῖς οὐσίαις ἐστὶν ἡμῖν ἐναντία. καὶ διὰ τοῦτο κἂν ἐλάχιστα ληφθῇ, βλάπτει πάντως, οἷ᾽ ἥ τε δρυόπτερις, καὶ ἡ πιτυοκάμπη. καὶ ἡ θαψία, καὶ τὸ στρύχνον τὸ μανικόν. καὶ ὑδράργυρος, ἔνιοί τε τῶν μυκήτων. καὶ τὸ σίαλον. καὶ χολαὶ τῶν ἰοβόλων ζώων. τὰ γὰρ τοιαῦτα πάντα τῷ γένει δηλητήρια καθέστηκεν οὐ τῷ ποσῷ, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ἐξ αὐτῶν εἰς τὰς ἀλεξιτηρίους ἀντιδότους ἐμβάλλεται. καθάπερ ὁ τοῦ μήκωνος ὀπὸς, καὶ ἡ σμύρνα. καὶ ὁ στύραξ, καὶ ὁ κρόκος. ταῦτα γὰρ εἰ μὲν πλείω ποθείη, τὰ μὲν ἐκμαίνει τὰ δὲ θάνατον ἐπιφέρει. μετὰ συμμετρίας δέ τινος ἐπιμιγνύμενα τοῖς ἄλλοις ἀρήγει. ὅσα δ᾽ ἐξ αὐτῶν βλάπτοι τὴν διάνοιαν, εὐθὺς μὲν ἐστὶν τὰ πλεῖστα καρηβαρικά. πλήθους ἀτμῶν μοχθηρῶν ἐμπιπλῶντα τὴν κεφαλήν. ἅπτεται δ᾽ ἔνια καὶ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς, ὡς συμπάσχειν τὰ κατὰ τὴν κεφαλήν, κοινῇ δὲ σύμπαντα κατὰ διττὸν τρόπον ἀδικεῖ τὸν ἐγκέφαλον, ἢ ταῖς ὅλαις οὐσίαις ἐναντία καθεστῶτα. ἢ κατὰ μίαν ἢ δύο ποιότητας ὑπαλλάττοντα τὴν κρᾶσιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ περὶ τούτων αὐτάρκως εἴρηται πρός γε τὰ παρόντα. καιρὸς ἂν εἴη τὰ κεφάλαια τῶν εἰρημένων ἀναλαβόντα προσθεῖναι τὰ δοκοῦντα, λείπειν τῷ λόγῳ. κατὰ μὲν γὰρ αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲν ὑπολεῖπον ἐστίν. πασῶν μὲν ἤδη τῶν δευτέρων δυνάμεων εἰρημένων, ὁποῖαί τινές εἰσι κατὰ γένος. οὐκ ὀλίγων δὲ καὶ τὸ κατ᾽ εἶδος αὐταῖς προκειμένων ὥσπερ παραδειγμάτια ἀφ᾽ ὧν ἄν τις ὁρμώμενος, ἐπεξελθεῖν δύναιτο τὰς ὑπολοίπους. ἀλλ᾽ ἕνεκα σαφηνείας οὐδὲν ἂν εἴη χεῖρον ἐν κεφαλαίοις βραχέσιν ἀναλαβεῖν περὶ αὐτῶν. αὐτίκα γέ τοι, καὶ καθαρτικήν τινα δύναμιν ὀνομάζουσιν ἅπαντες. οὐ μὴν παρακολουθοῦσί γε πάντες ὁμοίως. ὅτι δύο σημαίνει τοὔνομα. τὸ μέντοι κοινὸν τοῦτο πᾶσι τοῖς ὁπωσοῦν ἐκκαθαίρουσι τὰ τοῦ ζώου περιττώματα. τὰ δέ τι κατ᾽ ἐξοχὴν τοῦτο τοῖς δι᾽ ἐμέτων ἢ ὑπαγωγῆς

τῶν, ἢ ὑποκάτω τῆς γαστρός. οὐδ' ὡς ὁ μοχλευτὴς ἐστὶ ταῖς τοιαύταις καθάρσεσιν. ἤτοι διὰ ῥινῶν, καὶ στόμα-
τος γινομένη. καλοῦσι δὲ τὰ μὲν διὰ τῶν ῥινῶν ἐγχεόμενα φάρμακα τοῦ καθῆραι τὴν κεφαλὴν ἕνε-
κεν ἔρρινα. τὰ δ' ἀνακογχυλιζόμενα, καὶ μασσώμενα, πάνθ' ἐνὶ παραλαβόντες ὀνόματι, προσαγορεύου-
σιν ἀποφλεγματίζοντα, καὶ τὰς δυνάμεις δ' αὐτῶν ἀποφλεγματικὰς ὀνομάζουσιν. ὁ μοχλευτὴς δὲ τούτοις
ἐστὶ καὶ ὅσα ταῖς μήτραις προστιθέμενα καθαίρει. πάντα γὰρ ὅσα καθαίρειν κατέλεξα δύναμιν ἑλ-
κτικὴν ἔχει. τὰ μὲν ἑνός τινος χυμοῦ. τὰ δὲ δυοῖν, ἢ καὶ πλειόνων. καὶ τοῦτ' αὐτοῖς κοινόν. ὡς ὅσα γε τῷ
λεπτύνειν τοὺς παχεῖς, καὶ γλίσχρους χυμοὺς, ἢ οὖρα κινεῖν πέφυκεν, ἢ ταῖς ἐκ θώρακος, καὶ πνεύμονος
ἀναπτύσεσιν ἀρρύγειν. ἐκκαθαίρει μὲν καὶ αὐτὰ, καλεῖται δ' οὐχ ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. ἀλλὰ τὰ
μὲν οὐρητικὰ, καὶ βηχικά. τὰ δ' ἐμμηνίων ἀγωγά. διαλλάττοντα τῶν προειρημένων. ὅτι δύναμιν ἑλκτι-
10 κὴν οἰκείων χυμῶν οὐκ ἔχει καθάπερ ἐκεῖνα. δεῖται δὲ οὖν καὶ τούτοις ὁ λόγος ἑτέρου διορισμοῦ τοιοῦ-
δε. τὰ μὲν ἐν πεσσοῖς, ἢ πυρίαις, ἢ τινὶ τοιούτῳ τρόπῳ ταῖς μήτραις προστιθέμενα κατὰ διττὴν αἰτίαν
ἐνεργεῖ. τὰ μὲν τῷ θερμαίνειν μόνον προσκαλούμενα. τὰ δὲ ταῖς ὀνομαζομέναις ἑλκτικαῖς τε, καὶ κα-
θαρτικαῖς δυνάμεσιν ἃς ἐπεδείξαμεν οἰκειότητι τῶν ἑλκομένων τὰς κενώσεις ἐργάζεσθαι. ὅσα δὲ γί-
νεται τῷ λεπτύνειν μὲν τὸ αἷμα, τοὺς πόρους δ' ἐκφράττειν τε καὶ ἀναστομοῦν. οὐ μὴν ἑλκτικῇ γε τινὶ δυ-
νάμει τὰς κενώσεις ποιεῖται. τὰ μὲν δὴ πρότερα τοῖς καθαίρουσιν ἐστὶν ὁ μοχλευτής. τὰ δὲ δεύτερα τοῖς γά-
λα, καὶ σπέρμα γεννῶσιν περὶ ὧν ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται. διελθόντων ἡμῶν πρότερον περὶ τῶν βη-
χικῶν. ἐπειδὴ καὶ ταῦτα διττῶς ὠνόμασται τὰ μὲν τῷ ποιεῖν βῆχας. τὰ δὲ τῷ παύειν μόνον. δυνάμεις
δ' αὐτῶν ἐναντιώταται. τὰ μὲν γὰρ τῆς λεπτυντικῆς ἐστι φύσεως. τὰ δὲ τῆς παχυντικῆς. ἡ μὲν οὖν λε-
πτυντικὴ δύναμις ἐν θερμαῖς, καὶ λεπτομερέσιν οὐσίαις. ἡ παχυντικὴ δὲ ψυχραῖς, καὶ παχυμερέσιν
20 ἐγγίγνεται. οὗτος μὲν οὖν ὁ λόγος ἐνταῦθα τελευτάτω. μεταβαίνειν δὲ προσήκεν ἐπὶ τὸν ὀλίγον
ἔμπροσθεν ἀναβληθέντα. κοινωνία γάρ τις ἐστὶ καὶ ὁμοιότης ἔργων τε, καὶ δυνάμεων. ἔν τε τοῖς προ-
τρέπουσι, καὶ παύουσι καταμήνιά τε, καὶ γάλα, καὶ σπέρμα παράκειται δέ πως αὐτοῖς τά τ' οὐρητι-
κὰ, καὶ τὰ βηχικά. διὸ καὶ λεκτέον ὑπὲρ ἑκάστων ἐν μέρει. Γάλακτος καὶ σπέρματος ποιητικαὶ
δυνάμεις εἰσίν. αἱ μὲν ἐν φαρμάκοις μόνον. αἱ δὲ καὶ τροφαῖς. ἐν φαρμάκοις μὲν, ἐπειδὰν τοὺς φλεγμα-
τικοὺς χυμοὺς ἐκθερμαίνοντες εἰς αἷμα μεταβάλλωμεν. ἐν τροφαῖς δὲ κατὰ τὴν τῆς ὅλης οὐσίας ὁ-
μοιότητα. κἀπειδὰν εὔχυμοί τε, καὶ ὑγραὶ μετρίως ὦσι, καὶ θερμότητος χλιαρᾶς οἵας περ ἐστὶ, καὶ
τὸ γάλα. συμμέτρου μὲν γὰρ τῷ ζώῳ θερμότητος τὸ αἷμα μετέχει. πλείονος δὲ ἢ κατὰ τὸ μέτρον ἡ ξαν-
θὴ χολή. καθάπερ τὸ φλέγμα ψυχρότητος. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἐστὶ φλέγματός τε, καὶ αἵματος ὅσον ἐπὶ τῇ
θερμότητι τὸ γάλα. οὐ μὴν ἴσον γε ἀφέστηκεν ἑκατέρου. ἀλλ' ἐστὶν πορρώτερον μὲν τοῦ φλέγματος. ἐγγύ-
30 τερον δὲ τοῦ αἵματος. ὅταν οὖν ἐνδεῶς ἀθροίζηται τὸ γάλα κατὰ τοὺς μασθοὺς ἐθέλῃς δὲ πλέον γενέσθαι.
διάσκεψαι περὶ τοῦ αἵματος. ἤτοι γὰρ ἔλασσον ἐστὶ τοῦ προσήκοντος ἢ μοχθηρότερον. τὸ μὲν οὖν ἔ-
λαττον ὑγραινούσης τε, καὶ θερμαινούσης δεῖται τῆς συμπάσης διαίτης. τὸ δὲ μοχθηρότερον. εἰ μὲν
χολῶδες ὑπάρχει, καθάρσεως πρῶτον. εἶθ' οἵας εἴρηται διαίτης. εἰ δὲ φλεγματικὸν, φαρμάκων θερ-
μαινόντων μὲν ἤτοι κατὰ τὴν πρώτην, ἢ δευτέραν τάξιν, οὐ μὴν ξηραινόντων. κάλλιω δ' αὐτῶν ὅσα
μὴ φάρμακα μόνον ἐστὶν ἀλλὰ καὶ τροφαὶ εὔζωμα, καὶ μάραθρα, καὶ ἄνηθα. λέγω δὲ καὶ τὰς πόας αὐ-
τὰς χλωρὰς ἔτι, καὶ ὑγράς. καὶ γὰρ ξηρὰ, ξηραίνουσί τε, καὶ θερμαίνουσι πλέον ἢ δεῖ, τούτου δὲ τοῦ γέ-
νους ἐστὶ, καὶ σμύρνιον, καὶ σέλινον, καὶ σίον, καὶ πόλιον, καὶ ταῦτα χλωρὰ πρὶν ξηρανθῆναι. τὰ γάρ
τοι ξηραίνοντα πάντα τὴν ἰκμάδα τοῦ αἵματος ἐκβοσκόμενα παχύτερον αἷμα, καὶ ἔλαττον αὐτὸ κα-
θίστησι. καὶ θερμότερον μὲν τοῦ δέοντος, εἰ θερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχει. ψυχρότερον δ' εἰ ψυχρά. δεῖ-
40 ται δὲ δήπου συμμέτρως τε εἶναι θερμὸν, καὶ οὐδαμῶς παχὺ πρὸς τὴν τοῦ γάλακτος γένεσιν. ὅθεν
ὅσα μὲν τοιαῦτα, σβεννύουσι μᾶλλον, ἢ γεννᾷ τὸ γάλα. τὰ δὲ θερμαίνοντα μὲν ὡς εἴρηται, ξηρότη-
τος δ' ἐπιφανοῦς μηδεμιᾶς μετέχοντα γάλακτος ἔχειν γεννητικὰς δυνάμεις εἰκότως ἐλέχθη. ταυτὶ μὲν
οὖν ὀλίγα τὸν ἀριθμόν. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ῥᾳδίως ἐστὶ τῆς προειρημένης ἐν τῇ κράσει συμμετρίας ἐπιτυ-
χεῖν. ἄπειρα δὲ ὡς ἂν οὕτω τις εἴπῃ, καὶ ἀπερίληπτα ὅσα βλάπτει γάλα. καὶ γὰρ ὅσα πλέον, ἢ χρὴ
θερμαίνει, καὶ ὅσα ξηραίνει, καὶ ὅσα ψύχει, τὰ μὲν τῇ ποιότητι τοῦ αἵματος λυμαινόμενα. τὰ δὲ
τὴν οὐσίαν ὅλην ἐλάττονα ποιοῦντα, κωλύει γενέσθαι τὸ γάλα. Παραπλησίαν δὲ τοῖς εἰρημένοις
ἔχει δύναμιν. ὅσα προτρέπειν, ἢ παύειν ἐπιμήνια πέφυκεν. ὕλη γὰρ ἀμφοῖν κοινὴ, τὸ ἐν ταῖς φλεψὶ
αἷμα. τοῦτ' οὖν ὅταν εὔρουν τε ἅμα καὶ τῇ ποσότητι σύμμετρον ὑπάρχει, χορηγίαν ἄφθονον ἑκα-
τέρῳ παρέχει, καὶ μὴν δὴ καὶ διότι κοιναὶ μασθοῖς τε, καὶ ὑστέραις οὐ μικραὶ φλέβες εἰσίν, καὶ
50 τίνες αὗται τυγχάνουσαι οὖσαι λέλεκται δι' ἑτέρων. ταῦτά τοι κἀπειδὰν ἐπὶ θάτερα τῶν μο-
ρίων φέρηται τὸ αἷμα, ξηραίνηται θάτερα. καὶ διὰ τοῦθ' ὅσαις τὰ κατὰ μῆνα φέρεται, συμ-
μέτρως ἀθροίζουσι ἐν μασθοῖς τὸ γάλα. καὶ ὅσαις ἄφθονον τοῦτο, τὰ καταμήνια τελέως ἴσχεται.
θαυμαστὸν οὖν οὐδὲν εἰ τὰ διαιτήματα, καὶ τὰ φάρμακα παραπλήσια. τά τε γεννῶντα, καὶ τὰ
παύοντα τὴν ἐφ' ἑκάστῳ μηνὶ κάθαρσιν τῶν ὑστερῶν, καὶ τὴν ἐν μασθοῖς τοῦ γάλακτος γένεσιν. τοσοῦτον δὲ
μέντοι διαφέρουσιν καθ' ὅσον θερμοτέρων τε, καὶ τμητικωτέρων ἐνίοτε τὰ κατὰ τὰς μήτρας χρήζει. καὶ γὰρ
ἀνεστομῶσθαι δέονται μᾶλλον αἱ τῇδε φλέβες, ἤπερ αἱ κατὰ τοὺς μασθούς. καὶ τοῦ αἵματος εὐρουστέρου χρήζου-

σιν. ὡς ἂν μηδὲν αὐτοῖς τῆς μήτρας συντελούσης εἰς τὴν φορὰν αὐτοῦ. πέμπεται γὰρ εἰς τὰς ἐν αὐτῇ
φλέβας. οὐχ ἕλκεται τὰ καταμήνια, εἰς μαστοὺς δ' οὐ πέμπεται μόνον ἀλλὰ καὶ ἕλκεται. καὶ διὰ
τοῦτο βραχυτέρας ἐπικουρίας ἐκ φαρμάκων προσδεῖται τὸ μὴ παραγινόμενον αὐτάρκως εἰς μα-
στοὺς αἷμα. καὶ ὅσα γε τὸ ὑπέρχεσθαι προτρέπει, ταῦτα καὶ τὰς ἐλλιπεῖς καθάρσεις ὠφελεῖ. τὰς δ' ἐ-
πιπλέον βεβλαμμένας, ἢ καὶ παντάπασιν ἰσχομένας οὐκέτ' οὐδὲν τῶν τοιούτων ἰᾶται. ἀλλὰ βράθυ
καὶ μῆον. ἶρίς τε καὶ καλαμίνθη, καὶ γλήχων. καὶ δίκταμον. ἄσαρόν τε καὶ κόστος. ἥ τε κασία, καὶ τὸ κι-
νάμωμον. ἄμωμόν τε, καὶ ἀριστολοχία, καὶ τὸ βούνιον ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα τὰς παντελεῖς ἐπισχέ-
σεις τῶν κατὰ μήτρας καθάρσεων ἰᾶται. τὰ γὰρ τοιαῦτα, καὶ τοῖς οὔροις ποδηγεῖ. ἀλλὰ τῶν αὐτῶν
διὰ τοῦτο μόνον οὐρητικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων διαλλάττει, τῷ μὴ ξηραίνειν ἰσχυρῶς. τὸ μὲν γὰρ θερ-
10 μαίνειν ἐν τρισὶ γένεσι τῶν φαρμάκων κοινόν. ὅσα γε τῇ τοῦ γάλακτος γενέσει συνεργεῖ. καὶ ὅσα ταῖς
τῶν καταμηνίων τε, καὶ οὔρων φοραῖς. διαφέρει δὲ τῷ τε ποσῷ τῆς θερμότητος, καὶ τῷ τὰ μὲν, ξηραί-
νειν, τὰ δὲ μή. ὅσα μὲν γὰρ οὔτε ξηραίνει, καὶ θερμαίνει μετρίως, εἰς γάλακτος γένεσιν χρηστά. τὰ δ' ἐπι-
πλέον θερμαίνοντα μὴ μέντοι γε ἰσχυρῶς ξηραίνοντα, ταῖς τῶν καταμηνίων φοραῖς ἀγαθά. οὔρη-
σιν δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἀμφότερα προτρέπει, καὶ πρὸς τοῦτο δὲ οὐδὲν ἧττον ὅσα θερμαίνει ξηραίνοντα.
καὶ διὰ τοῦτο ἐξαιρέτως οὐρητικὰ τὰ τοιαῦτα κέκληται. οὐ διὰ τὸ μόνα κινεῖν οὔρησιν. ἀλλὰ τὸ μόνην
αὐτὴν οὐ καταμήνια καὶ γάλα. πρὸς γὰρ αὐτοῖς ἄλλοις, οὐδὲ ταῖς ἐκ θώρακος, καὶ πνεύμονος ἀναπτύσε-
σιν ἐπιτήδεια τὰ ξηραίνοντα. δεῖται γὰρ κἀκεῖνα τέμνεσθαι μὲν μὴ ξηραίνεσθαι δὲ, καθάπερ γε οἱ κα-
τὰ νεφροὺς καὶ κύστιν λίθοι. λέλεκται δὲ ὑπὲρ τῶν τοιούτων φαρμάκων ἔμπροσθεν. Ὥσπερ δὲ γά-
λακτος οὕτω, καὶ σπέρματος εἰώθασιν ὀνομάζειν ἔνια μὲν γεννητικά. καὶ τούτοις ἐναντία, τὰ σβεστικά.
20 προκλητικὰ δ' ἕτερα. καὶ τούτοις ἐναντία τὰ ἐπισχετικά. γεννητικὰ μὲν οὖν ἐστι τὰ γεννῶντα τὸ μὴ πρό-
τερον ὑπάρχον. σβεστικὰ δὲ τὰ φθείροντα. προκλητικὰ δὲ τὰ τῶν συνηθροισμένων ἐν βάθει πρὸς τοὐμ-
φανὲς ἄγοντα. καὶ τούτοις ἐναντία τὰ ἐπισχετικά. γεννητικὰ μὲν οὖν σπέρματος ἐστὶν ἐδέσματα ὅσα
τρόφιμά τε, ἅμα καὶ φυσώδη, καὶ ταῖς ὅλαις οὐσίαις ἐστὶν οἰκεῖα. φάρμακα δ' ὅσα πνευματώδη καὶ θερ-
μά. σβεστικὰ δὲ τὰ ξηραίνοντα πάντα. καὶ τὰ ψύχοντα πάντα καὶ ταῖς οὐσίαις ἐναντία. καὶ μὲν δὴ
καὶ προκλητικὰ μὲν ὅσα φυσώδη τ' ἐστὶ, καὶ θερμὰ χωρὶς τοῦ ξηραίνειν. ἐπισχετικὰ δὲ τὰ ἐναντία. τῆς γὰρ
τοῦ σπέρματος οὐσίας ἐκ χρηστοῦ περιττώματος ἐχούσης τὴν γένεσιν, οὔσης δὲ καὶ πνευματώδους, τρόφιμά
τε ἅμα, καὶ πνευματώδη χρὴ πάνθ' ὑπάρχειν ὅσα γεννᾷ, καὶ προκαλεῖσθαι δύναται σπέρμα. βολβοὶ
μὲν οὖν ἐρέβινθοί τε, καὶ κύαμοι. καὶ πολύποδες, καὶ κῶνος, ἐδέσματα πολύσπερμα λέγεται, καὶ ἔστι.
σκίγκος δὲ καὶ σατύριον, φάρμακα. τροφαὶ δ' ἅμα, καὶ φάρμακα πολύσπερμα, τό τε τῆς λίνου σπέρμα,
30 καὶ τὸ εὔζωμον. ὅσα δὲ ψύχειν πέφυκεν ἐδέσματά τε καὶ φάρμακα. παχύνοντά τε καὶ πηγνύντα, ἢ
στάθιμον ἐργαζόμενα τὸ σπέρμα, τὴν τῶν ἐπεχόντων αὐτὰ δύναμιν. οὐ τὴν τῶν φθειρόντων ἔχει. θρι-
δακίναι μὲν γὰρ καὶ βλῆτα. καὶ ἀνδράφαξυς, καὶ κολοκύνθη. καὶ μόρα, καὶ μηλοπέπονές τε, καὶ σι-
κύοι. ἤν τε καὶ πέπονες, ἤν τε καὶ μὴ πέπονες ὦσιν. ὅσα δὲ ξηραίνει τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπιτρέπει γενέσθαι
τὸ σπέρμα κἂν θερμὰ τὴν φύσιν ὑπάρχῃ καθάπερ τὸ πήγανον. εἰ δὲ καὶ μὴ θερμαίνει πολὺ μᾶλλον ὡς
ἡ νυμφαία. ταῦτα μέν γε, καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς οὐσίας εὔλογον ἐναντίως ἔχειν σπέρματα. τὴν
δ' αὐτὴν ἀναλογίαν ἐδεσμάτων τε καὶ φαρμάκων, ἐπί τε γάλακτος ἐστὶν εὑρεῖν, καὶ καταμηνίων. καθ' ἕ-
τερον δὲ τρόπον ὑπὸ ταὐτὸ πέπτωκεν γένος αὐτοῖς, ὅσα ταῖς ἐκ τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων, ἀναπτύσε-
σι τιμωρεῖται. καὶ ὅσα κινεῖν οὔρησιν πέφυκεν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ὥσπερ
οὖν τὰ ἐναντία παχυντικῆς. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς λεπτυντικῆς διαίτης ἰδίᾳ γέγραπται. δηλουμένων
40 οὐδὲν ἧττον ἐν τούτῳ βιβλίῳ, καὶ τῶν παχυνόντων. τὰ δὲ λεπτύνοντα, καὶ παχύνοντα φάρμακα τῶν
ἐφεξῆς τῶν δὲ τριῶν βιβλίων ἐκλέγου. ἐπὶ μὲν τῶν λεπτυνόντων σκοπὸν ἔχων, τὰ θερμότητα, καὶ
λεπτομέρειαν ἔχοντα. ἐπὶ δὲ τῶν παχυνόντων, τὰ ἐναντία. δέδεικται γὰρ ἡμῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς
ἰδία τίς ἐστιν ἡ τῶν λεπτομερῶν φαρμάκων φύσις. οὐ μόνον τοῖς θερμαίνουσιν ὑπάρχουσα. κατ' αὐτὰ δὲ
καὶ ἡ τῶν παχυμερῶν οὐ μόνον τοῖς ψύχουσιν. ὥσπερ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν τοιούτων ἀναλόγως τίς ἐν ταῖς δυ-
νάμεσιν ὑπάρχει. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ πάντων ζητεῖν, εἰ καὶ μὴ κείμενον ὄνομα τύχῃ. λέγονται
γοῦν τινὲς ὀξυδερκικαὶ δυνάμεις αἱ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπειδὰν μηδὲν ἔχοντες αἰσθητὸν πάθημα φαύ-
λως ἐνεργῶσιν ἐπανορθούμεναι. καὶ χρὴ δηλονότι, καὶ κατὰ τὰ ὦτα καὶ τὰς ῥῖνας ἑκάστην τε τῶν ἄλ-
λων αἰσθήσεων ἀνάλογον, ὑπάρχειν τινὰ τοιαύτην δύναμιν. οὐ μὴν ὠνόμασταί γε ὀξυηκόος τις δύναμις
ὥσπερ οὐδὲ κατὰ τὴν ὄσφρησιν, ἢ τὴν γεῦσιν, ἢ τὴν ἁφήν. καί τοι γε ἐν αὐτοῖς, τοῖς αἰσθητοῖς πρά-
50 γμασι ἀναλόγως ὑπαρχούσης. εἰ δ' ἐπιπλέον ἐκτείνοι τις τὴν ὁμοιότητα. καὶ καθ' ἕκαστον ἡμῶν μόριον
ἀναγκαῖον εἶναι τοιαύτην τινὰ δύναμιν φαρμάκων. ὑφ' ἧς δηλονότι βέλτιον γίγνεται τὸ τοῦ μορίου ἔρ-
γον. ὥσπερ εἰ οὕτως ἔτυχε τὸ τῆς γαστρός. ἐστὶ γὰρ οὖν κἀνταῦθα πολλάκις εὑρεῖν ἀτονίαν τινὰ τοιαύτην
αὐτῆς. οἷα κατ' ὀφθαλμοὺς ἐστὶν ἡ ἀμβλυωπία. μήτε φλεγμαίνοντας, μήτε ῥευματιζομένους, μήθ' ἡλκω-
μένους, μήτ' ἄλλο τι φανερὸν ἔχοντας κακόν. καὶ δὴ καὶ τὰ φάρμακα τὴν τοιαύτην διάθεσιν τῆς γα-
στρὸς ἐπανορθούμενα κέκληται πεπτικά. τῷ μὲν σχήματι τῆς προσηγορίας, οὐκ ἀνάλογον ἔχοντα τοῖς
ὀξυδερκικοῖς. τῷ δ' ἔργῳ καὶ τῇ δυνάμει παραπλήσια. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἀπὸ μορίων τοῦ σώματος τινὰς

ἐλέγομεν

ἐλέγομεν ὀνομάζεσθαι δυνάμεις, οὐ χεῖρον ἂν εἴη, καὶ περὶ τούτων διελθεῖν. οὔτε γὰρ ὡς ἂν οἰηθείη τις ἤδη
πάντων ἁρμόττουσι τῶν παθῶν τοῦ μορίου. οὔτ᾽ ἐφ᾽ ἑνὸς οὕτω τινὸς ὡς ἑτέρου ὀνῆσαι μηδέν. ἀλλ᾽ ἤτοι τὸ
πλειστάκις, ἢ τῷ μάλιστα ἐνεργεῖν. ἤδη τοῦ δέ τινος τοῦ μορίου ἀπ᾽ αὐτοῦ τὴν προσηγορίαν ἔχει. ὀφθαλ-
μικαὶ μὲν ἐπειδὴ, καὶ μάλιστα, καὶ πλειστάκις ἐπ᾽ ὀφθαλμῶν αὐταῖς χρώμεθα. καθάπερ τῷ γε
διὰ ῥόδων κολλυρίῳ. καὶ τῷ διὰ πομφόλυγος. καὶ τῷ κυκνῷ προσαγορευομένῳ. καὶ τῷ λιβαίῳ, καὶ
τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. οἷς ἔνεστι μὲν χρήσασθαι, καὶ ὤτων πασχόντων. καὶ στομάτων, καὶ ῥινός. αἰδοίου τε, καὶ
ἕδρας. οὐ μὴν οὐδ᾽ οὕτως πολλάκις. οὐδ᾽ οὕτως ὠφελίμως. ἡπατικὰς δ᾽ αὖ καὶ σπληνικάς. καὶ πλευρι-
τικὰς, καὶ στομαχικάς. ἐπειδὴ καὶ ταύτας ἕκαστον τῶν εἰρημένων ὠφελούσας ὁρῶμεν μάλιστά τε, καὶ
πλειστάκις. ἥτις δ᾽ αἰτία τῆς ὠφελείας ἐστὶν, ἐν τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πραγματείᾳ ῥηθήσεται.
10 καθ᾽ ἣν καὶ τἆλλα πάντα περὶ τῆς τῶν φαρμάκων χρήσεως ἐπέξειμεν. ὥστ᾽ οὐδὲν ἔτι μηκύνειν ἐνταῦθα.
πλὴν εἴπερ ἄρα περὶ τῆς τῶν ὀνομάτων βραχὺ ἐπισημήνασθαι χρήσεως. ἣν ἄλλοι τέ τινες τῶν νεωτέ-
ρων ἰατρῶν ἐποιήσαντο καινοτομοῦντες. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ οἱ καλούμενοι μεθοδικοί. τὸ μὲν γὰρ σταλτι-
κάς τινας ὑπ᾽ αὐτῶν λέγεσθαι δυνάμεις, ἢ σφιγγούσας, ἢ συναγούσας. ἢ ἀπωθουμένας ἤ τι τοιοῦτον
ἕτερον. οὔτ᾽ ἄτοπον οὔτ᾽ ἀσαφές. ὅταν δὲ μετασυγκριτικάς τινας εἶναι λέγωσιν ὕλας ἢ δυνάμεις. οὔτε
σαφές ἐστι τὸ λεγόμενον, οὔτ᾽ ἀληθές. οὔτε τῆς αἱρέσεως αὐτῶν οἰκεῖον. οἵ γε φεύγειν φασὶ τὴν ἀπὸ τῶν
δογματικῶν ὑπολήψεων ἔνδειξιν. ἀρκεῖν γὰρ αὐτοῖς τὰς φαινομένας κοινότητας. τὸ δ᾽ ἐκτρεπο-
μένων τῶν πόρων τοῦ σώματος ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν εἰς τὸ παρὰ φύσιν, ἐν ἰδιότητι τῆς τροπῆς αὐτῶν συνί-
στασθαι τινὰ πάθη, δογματική τις ὑπόληψίς ἐστιν. ἕπεται δὲ ταύτῃ, καὶ τὸ τῶν τοιούτων παθῶν μετα-
συγκριτικάς τινας εἶναι δυνάμεις. ἀλλοιούσας δηλονότι τὴν παρὰ φύσιν τῆς συγκρίσεως ἡμῶν πορο-
20 ποιΐαν. οὕτως γὰρ δὴ καὶ χρῶνται τοῖς ὀνόμασιν, οἱ περὶ τὸν Θεσσαλόν. εἶτ᾽ ἤδη τῶν χρονίως ῥευματιζο-
μένων παραλαμβάνουσι τὰς τοιαύτας δυνάμεις. οὐδ᾽ ὅτι τῶν πόρων ἀλλοιώσεις ἐν τοῖς τοιούτοις γίνε-
ται πάθεσιν ἀποδείξαντες. οὐδ᾽ ὅτι τὰ δὲ τὰ φάρμακα μετασυγκρίνειν πέφυκεν, τὴν ἡμαρτημένην
ποροποιΐαν ἐνδεῖξαι δυνάμενοι. διὰ τί γὰρ ὦ πρὸς θεῶν, τὸ νᾶπυ, καὶ ἡ θαψία, καὶ τὸ πύρεθρον,
ἤτε τῆς καππάρεως ῥίζα. καὶ ἁπλῶς ὅσα καίειν πέφυκεν εἰ χρονίσειεν ὁμιλοῦντα τῷ σώματι με-
τασυγκρίνειν τὴν ποροποιΐαν. ὅτι μὲν γὰρ ὠφελεῖται τὰ ῥευματικὰ μόρια πρὸς τῶν τοιούτων φαρμά-
κων, ἐναργῶς φαίνεται. διὰ τί δ᾽ ὠφελεῖται, πρόβλημα ἐστὶ τῆς φυσικῆς θεωρίας. ἡμεῖς μὲν οὖν φα-
μὲν ὑγρὰν, καὶ ψυχρὰν εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο δεῖσθαι τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξη-
ραινόντων. ἄλλοι δ᾽ ἄλλην τὴν αἰτίαν ἐροῦσιν ὡς ἂν καὶ τύχωσι περὶ τῶν στοιχείων τοῦ σώματος ὑπο-
λαμβάνοντες. οὐ μὴν προσήκει γε τὸ φθέγγεσθαι τὸ τῆς μετασυγκρίσεως ὄνομα τῶν ἀφ᾽ ἑτέρας αἱρέσεως
30 ἀρχομένων, οὐδενί. πλὴν ὅσοι τὰ τῶν ζώων σώματα συγκρίματα νομίζουσιν, καὶ ὀνομάζουσιν. ἐξ ὄγκων
ἀτόμων, ἢ ἐλαχίστων, ἢ ἀμερῶν, ἢ ὁμοιομερῶν, καὶ οὐδὲ τούτοις ἅπασι. ἀλλ᾽ ὅσοι καθάπερ ὁ Θεσσαλὸς ἐν
τῷ κανόνι τῆς τῶν πόρων ἀλλοιώσεως τὰ τοιαῦτα τῶν νοσημάτων ἀνατιθέασιν. οὐ γὰρ ἢ μεθοδικὸς ἐστὶ τοῦτο
λέγων ὁ Θεσσαλός. ἀποχωρεῖ γὰρ ὅταν ὡς μεθοδικὸς ἡμῖν διαλέγηται τῆς ἀπὸ τῶν ἀδήλων ἐνδείξεως,
ἀλλ᾽ ἢ δογματικός. ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν Ἀσκληπιάδει στοιχείων ἀρχόμενος, οὐ μὴν ἀκολουθῶν γε πάν-
τη. ἀλλ᾽ οὐ νῦν γε καιρὸς ὑπὲρ τῶν τοιούτων ἐπιπλέον διεξέρχεσθαι. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστὶν οἰκειότε-
ρα τῇ θεραπευτικῇ μεθόδῳ. τὰ δ᾽ ἐν τοῖς περὶ τῆς κατὰ Θεμίσωνα, καὶ Θεσσαλὸν αἱρέσεως ἀκριβέ-
στερον εἰρήσεται. καιρὸς οὖν ἤδη καταπαύειν ἐνταῦθα, καὶ τὸν δὲ τὸν λόγον, ἔτι δύο, προσθέντες αὐτῷ
κεφάλαια. τὸ μὲν ἕτερον ἐν τῇ τῶν ἔμπροσθεν ἀναβληθέντων ὑπὲρ τῶν ἐναντίων δυνάμεων. τὸ δ᾽ ἕτε-
ρον ἀναγκαῖον μὲν εἰς τὸν ἐφεξῆς λόγον. δεῖξαι δὲ τὴν τάξιν ἑκάστου τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ψυχόντων
40 ὑγραινόντων τε, καὶ ξηραινόντων φαρμάκων. Τὰς μὲν οὖν ἐναντίας δυνάμεις ἐκ τῶν ἔργων κριτέον.
ὥσπερ ἐν ὅλῳ τῷδε τῷ γράμματι πολλάκις ἐδείξαμεν. ἐμπλαστικάς τέ τινας εἰπόντες εἶναι δυνάμεις
ἐναντίας ταῖς ῥυπτικαῖς. ἐκφρακτικάς τε ταῖς ἐμφρακτικαῖς, καὶ μαλακτικὰς ταῖς σκληρυνούσαις.
καὶ χαλαστικὰς ταῖς συντεινούσαις. στυπτικὰς γὰρ ἢ δριμείας, ἢ πικρὰς, ἢ γλυκείας, ἢ ὀξείας οὐ δυ-
νάμεις φαρμάκων. ἀλλὰ γευστὰς ποιότητας ἐδείκνυμεν οὔσας. ὥστε ἢ οὐ ζητητέον ὅλως ἐν ταύταις τὴν
ἐναντίωσιν, ἢ οὐχ ὡς ἐν δυνάμεσι ζητητέον. ὁ σκοπὸς δὲ κἀν ταύταις διττός. αἵ τ᾽ ἐνέργειαι, καὶ αἱ κράσεις
αὐτῶν. ἐνέργειαι μὲν ἐν τῷ πυκνοῦν καὶ ἀραιοῦν. ἢ ἐπισπᾶσθαί τι τῶν ἐκ τοῦ βάθους. ἢ ἀπωθεῖσθαι πα-
χύνειν τε τὰς ὕλας, ἢ λεπτύνειν. ἢ φράττειν τε τοὺς πόρους, ἢ ἐκφράττειν. αἱ κράσεις δὲ κατὰ τὸ θερμόν
τε, καὶ ψυχρὸν ὑγρόν τε, καὶ ξηρόν. ὑπὲρ ὧν αὐτάρκως ἅπαντα, ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ διήρηται, δεικνύν-
των ἡμῶν, ὡς τὸ μὲν στύφον, γεῶδές τε ἐστὶ καὶ ψυχρόν. τὸ δὲ ὀξὺ λεπτομερὲς ψυχρόν. τὸ δὲ πικρὸν γεῶ-
50 δες λεπτομερές. τὸ δ᾽ ἄνευ τινὸς ἐπισήμου ποιότητος, ψυχρὸν, ὑδατῶδες. οὕτω μὲν καὶ τὸ μὲν δριμὺ πυ-
ρῶδες ἐδείκνυτο. τὸ δ᾽ ἁλυκὸν γεῶδες θερμόν. οὐ μὴν ἤδη γέ πω πυρῶδες. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ γλυκύ. θερ-
μὸν μὲν ἀλλ᾽ οὐδέπω καυστικόν. ὅσα δ᾽ ἐλαιώδη πάνθ᾽ ὑδατώδη τε ἐστὶ καὶ ἀερώδη. εἵπετο δὲ δήπου, καὶ τὰ
ἔργα ταῖς κράσεσιν αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ στύφον συνάγειν, καὶ πιλεῖν, καὶ πυκνοῦν, καὶ ἀποκρούεσθαι, καὶ
παχύνειν. ἔτι τε πρὸ τούτων πάντων ψύχειν, καὶ ξηραίνειν πέφυκεν. τὸ δ᾽ ὀξὺ τέμνειν, καὶ διαιρεῖν, καὶ
λεπτύνειν. ἐκφράττειν τε, καὶ διακαθαίρειν ἄνευ τοῦ θερμαίνειν. τὸ δὲ δριμὺ παραπλησίως μὲν ὀξεῖ
δρᾷ κατά γε τὸ διαλεπτύνειν τε, καὶ διακαθαίρειν. διαφέρει δὲ τῷ, τὸ μὲν ὀξὺ ψύχειν. τὸ δὲ δριμὺ θερ-

μαίνειν. καὶ προσέτι τῷ τὸ μὲν ἀποκρούεσθαι. τὸ δ' ἐπισπᾶσθαι καὶ διαφορεῖν. οὕτω δὲ καὶ τὸ μὲν πικρὸν διακαθαίρει τε τοὺς πόρους, καὶ διαῤῥύπτει, καὶ λεπτύνει, καὶ τέμνει τὸ πάχος τῶν χυμῶν ἄνευ φανερᾶς θερμότητος. τὸ δ' ὑδατῶδες ψυχρὸν παχύνει, καὶ συνίστησι, καὶ συνάγει, καὶ πιλεῖ, καὶ νεκροῖ, καὶ ναρκοῖ. τὸ δὲ δριμὺ, λεπτύνει, διακαθαίρει, διαφορεῖ, καὶ ἑλκοῖ καὶ ἐπισπᾶται. καὶ ἐσχαροῖ. τὸ δὲ ἁλυκὸν συνάγει καὶ σφίγγει, ταριχεύει, ξηραίνει. χωρὶς ἐπισήμου θερμότητος ἢ ψύξεως. τὸ δὲ γλυκὺ, πέττει, χαλᾷ, ἀραιοῖ. τὸ δ' ἐλαιῶδες, ὑγραίνει, μαλάττει, χαλᾷ. ῥᾴδιον οὖν ἤδη τοῖς εἰρημένοις σταθμωμένως, ἐξευρίσκειν τῶν χυμῶν. ὅσοι τε ταῖς κράσεσιν, καὶ ὅσοι τοῖς ἔργοις εἰσὶν ἐναντίοι. Ἐμοὶ δὲ καιρὸς, ἄλις εἴη περὶ τούτων ἀφορισαμένῳ τὰς τάξεις τῶν ἐν τοῖς φαρμάκοις κράσεων τε, καὶ δυνάμεων. ἐνταῦθα καταπαύειν ἤδη τὸν λόγον. τὸ μὲν δὴ σύμμετρον φάρμακον ὡς ὁμοίας εἶναι κράσεως ᾧ προσάγεται κατὰ τὸ μήτε ξηραίνειν μήθ' ὑγραίνειν μήτε ψύχειν μήτε θερμαίνειν, οὔτε ξηρὸν οὔθ' ὑγρόν. οὔτε ψυχρὸν, οὔτε θερμὸν ὀνομάζειν προσήκει. τὸ δ' ἤτοι ξηρότερον, ἢ ὑγρότερον, ἢ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον. ἀπὸ τῆς ἐπικρατούσης καλεῖται δυνάμεως. ἀρκεῖ δὲ καθ' ἑκάστην ἐπικράτειαν τέσσαρας ὡς πρὸς τὴν χρείαν ποιήσασθαι τάξεις, θερμὸν μὲν ὀνομάζοντες κατὰ τὴν πρώτην τάξιν, ὅτι ἂν ἡμᾶς θερμαίνει, μὴ μέντοι γε ἐναργῶς, ἀλλὰ μετὰ τοῦ προσδεῖσθαι τινὸς ἀποδείξεως λογικῆς. οὕτω καὶ ψυχρὸν, καὶ ὑγρὸν, καὶ ξηρὸν, καὶ θερμόν. ὅτι περ ἂν ἀποδείξεως δέηται μηδέπω τὴν ἐνέργειαν ἰσχυρὰν μὴ δ' ἐναργῆ κεκτημένον. ὅσα μέντοι σαφῶς, ἤδη θερμαίνειν, ἢ ψύχειν, ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν πέφυκε, δευτέρας τὰ τοιαῦτα τάξεως ἔστιν λεχθήσεται. τὰ δ' ἤδη μὲν σφοδρῶς οὐ μὴν εἰς ἄκρον γε, τῆς τρίτης. ὅσα δ' οὕτω θερμαίνειν πέφυκεν, ὡς ἐσχαροῦν τε, καὶ καίειν, τετάρτης. οὕτω δὴ καὶ ὅσα σφοδρότερον ψύχειν πέφυκεν, ὡς ἤδη νεκροῦν, τετάρτης καὶ ταῦτα. ξηραῖνον δ' οὐδὲν ἐστὶν εὑρεῖν τετάρτης τάξεως ἄνευ τοῦ καίειν. ὅτι γὰρ ἄκρως ξηραίνει πάντως τοῦτο, καὶ καίει. τῆς τρίτης μέντοι τάξεως τῶν ξηραινόντων. δύναταί τι καὶ μὴ καυστικὸν εἶναι. καθάπερ ὅσα στύφει σφοδρῶς ἅπαντα. ἐξ ὧν ἐστὶν ὀμφάκιον, καὶ ῥοῦς, καὶ στυπτηρία, καὶ βαλαύστιον, καὶ κηκὶς ὀμφακῖτις. ἐν αὐτοῖς δὲ τούτοις τὰ μὲν ἐγγὺς ἐστὶν τῶν καιόντων. οἷόν ἐστι λεπὶς τοῦ χαλκοῦ, καὶ ὁ κεκαυμένος χαλκὸς, ὡς ἐν τοῖς ἀσαφεῖ που κεῖσθαι τῆς τρίτης τε, καὶ τετάρτης τάξεως. τὰ δ' ἐν τῷ μέσῳ καθάπερ ὁ κεκαυμένος χαλκὸς εἰ πλυθείη. τὰ δ' ἐν ἀρχῇ καθάπερ ὑποκιστίς. οὕτω δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τε, καὶ τετάρτην τάξιν ἔνεστιν διαφορὰς ποιεῖσθαι τριττάς. οὐ γὰρ ὡσαύτως δήπου τὸ καυστήριον ξηραίνει τῷ νάπυϊ. καίτοι γε ἄμφω τῆς τετάρτης τάξεως ἐστίν. περὶ ἁπάντων δὴ τούτων ἐν τοῖς ἑξῆς διαιρεθήσεται καθ' ἕκαστον ἁπλοῦν φάρμακον ἰδίᾳ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἰδέας, καὶ δυνάμεως ἐγχειρήσαντες γράφειν, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις δύο βιβλίοις ἐπιδεῖξαι προειλόμεθα τοὺς μοχθηροὺς τρόπους τῶν ἐπιχειρημάτων, οἷς οἱ πλεῖστοι τῶν νεωτέρων ἰατρῶν χρώμενοι σφάλλονται μέγιστα. κατὰ δὲ τὸ τρίτον οἷον στοιχείωσίν τινα, τῆς συμπάσης ἐποιησάμεθα διδασκαλίας. εἶτα ἑξῆς κατὰ τὸ τέταρτον περὶ τῆς τῶν χυμῶν φύσεως ἐζητήσαμεν ἐξευρεῖν σπουδάσαντες, ἅπαν ὅσον οἷόν τ' ἐστὶν ἐξ αὐτῶν εἰς τὴν τῶν δυνάμεων γνῶσιν ὠφεληθῆναι. διελέχθη μὲν δὲ ἐπὶ τῆς τελευτῆς τοῦ βιβλίου, καὶ περὶ τῶν πρὸς τὴν ὄσφρησιν ἐν τοῖς ἁπλοῖς φαρμάκοις ποιοτήτων. ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ μεταβάντες ἐπὶ τὸ λοιπὸν γένος τῶν δυνάμεων ὃ παρονομάζεται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν ἃ πεφύκασιν δρᾶν, ἐπεδείξαμεν δὲ κἀνταῦθα, ἑκάστην οὐσίαν. οἱ μὲν δὴ καθόλου λόγοι πάντες περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν δυνάμεως ἐοίκασιν ἤδη τέλος ἔχειν. ἐπεὶ δὲ τοῦ κατὰ μέρος, ἢ κατ' εἶδος, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι, μετιέναι καιρός. εἶεν δ' ἂν οὗτοι καθ' ἕκαστον φάρμακον ἰδίᾳ περαινόμενοι καθάπερ, καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθὺς ἐποιησάμεθα. ἐν μὲν τῷ πρώτῳ τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων, περὶ ὕδατος καὶ ὄξους, ἐπισκεψάμενοι. κατὰ δὲ τὸ δεύτερον περὶ ἐλαίου, καὶ ῥοδίνου. πλὴν ἐν ἐκείνοις μὲν, ἐπὶ παραδειγμάτων ὁ λόγος ἡμῖν ἐγίγνετο πρὸς τοὺς οὐκ ὀρθῶς περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἀποφηναμένους. ἐνταῦθα δὲ διὰ βραχέων περὶ ἑκάστου δίειμι, μηκέτι φροντίζων εἴ τις μὴ καλῶς ἀπεφήνατο περί τινος αὐτῶν. ἀλλ' ὅπερ ἀληθέστατόν μοι φαίνεται γράφων ἄνευ τῆς πρὸς τοὺς διαμαρτάνοντας ἀντιλογίας. ὅτι δὲ οὐ μόνον ἀσαφὴς ὁ λόγος ἔσται τοῖς ἐπιλανθανομένοις τῶν ἔμπροσθεν, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἀποδείξεως πιστὸν οὐχ ἕξει, δῆλον μὲν οἶμαι κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. κάλλιον δ' ἐστὶν ἴσως ἀναμνῆσαι κἀμέ. πρῶτον μὲν ὡς ἐπὶ τῆς εὐκρατοτάτης φύσεως τὴν πεῖραν χρὴ ποιεῖσθαι τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως. εἶθ' ἑξῆς ὡς ἐπὶ τῶν ἁπλῶν νοσημάτων. εἰ δὲ δὴ καὶ τῶν πρὸς τὴν γεῦσιν ποιοτήτων ἐθέλοι τις ἐνδεικτικῶς τεκμαίρεσθαι περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῆς, ἐδείξαμεν ἐν τῷ τετάρτῳ, καὶ τὴν ἐν τούτοις μέθοδον. ἐὰν οὖν τις ἤτοι ῥᾴ-

θύμους ἀναγνοὺς τὰ πρόσθεν, ἢ καὶ μηδ᾽ ὅλως ἀναγνοὺς, ἐπὶ τουτὶ τὸ βιβλίον εὐθέως ἀφίκηται σπεύ-
δων. ὅτι τάχιστα ἐπιστήμων γενέσθαι τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως. οὐχ ἕξει βεβαίαν τὴν γνῶσιν αὐ-
τῶν. ἐπειδὲ τὰ φάρμακα πάντα, τὰ μὲν ἐστὶ μόρια ζώων, ἢ φυτῶν, ἢ καρπῶν. ἤ τινος ὀποὶ τούτων, ἢ χυ
λοὶ, τὰ δ᾽ ἐκ τῶν μετάλλων λαμβάνεται, κάλλιον ἔδοξέ μοι περὶ τῶν φυτῶν πρῶτον διελθεῖν, ὅτι τε
πλεῖστον αὐτῶν ἐστιν τὸ γένος, ἰσχυρότατόν τε τὴν δύναμιν. εἶθ᾽ ἑξῆς περὶ τῶν μεταλλευόντων εἰπεῖν, ἔ-
πειθ᾽ οὕτως ἐπὶ τὰ τῶν ζώων ἀφικέσθαι μόρια. καὶ μέντοι, καὶ τὴν τάξιν αὐτῶν τῆς γραφῆς ἔγνων
χρῆναι κατὰ στοιχεῖον ποιήσασθαι. πρῶτα μὲν ἐκεῖνα γράψας τῶν φυτῶν, ὧν αἱ προσηγορίαι τὴν ἀρ
χὴν ἔχουσιν, ἀπὸ τοῦ ἄλφα στοιχείου. δεύτερα δὲ ὅσα, ἀπὸ τοῦ β´, καὶ οὕτως ἤδη τρίτα τε καὶ τέταρτα, καὶ
πέμπτα καὶ τἄλλα ἐφεξῆς ἅπαντα, κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν. οὕτω δὲ καὶ πάμφιλος ἐποιή
10 σατο τὴν περὶ τῶν βοτανῶν πραγματείαν. ἀλλ᾽ ἐκεῖνος μὲν εἴς τε μύθους γραῶν τινὰς ἐξετράπετο, καὶ
τινὰς γοητείας ἅμα τισὶν ἐπῳδαῖς ἃς ἀναιρούμενοι, τὰς βοτάνας, ἐπιλέγουσιν. καὶ δὴ κέχρηται πρὸς
περίαπτα, καὶ ἄλλας μαγγανείας, οὐ περιέργους μόνον, οὐδ᾽ ἔξω τῆς ἰατρικῆς τέχνης. ἀλλὰ καὶ ψευ-
δεῖς ἁπάσας. ἡμεῖς δὲ οὔτε τούτων οὐδὲν, οὔτε τὰς τούτων ἔτι ληρωδεστέρας μεταμορφώσεις ἐροῦμεν. οὐδὲ
γὰρ τοῖς μικροῖς παισὶ κομιδῇ χρησίμους ὑπολαμβάνομεν εἶναι τοὺς τοιούτους μύθους, μήτι γε δὴ
τοῖς μετιέναι σπεύδουσι τὰ τῆς ἰατρικῆς ἔργα. καί μοι δοκεῖ πρὸς ἱπποκράτους εὐθέως ἐν ἀρχῇ τῶν
» ἀφορισμῶν εἰρῆσθαι, ὁ βίος βραχὺς, ἡ δὲ τέχνη μακρά. χάριν τοῦ μὴ καταναλίσκειν τοὺς χρόνους εἰς ἄχρη
στα. σπεύδειν δὲ ὡς οἷόν τε, τὴν ἐπιτομωτάτην ἰέναι δι᾽ αὐτῶν τῶν χρησιμωτάτων τῆς τέχνης. καὶ μὲν
δὴ καὶ τὰ πολλὰ τῶν βοτανῶν ὀνόματα ταῦτα, αἰγυπτιακὰ καὶ βαβυλώνια, καὶ ὅσα τινὲς, ἢ*
δι᾽ ὧν συμβολικῶς ἐπωνόμασεν ἕτερον. περιττὸν ἔδοξέ μοι προσγράφειν ἐνταῦθα. κάλλιον γὰρ εἴ τις ἐθέ-
20 λοι, καὶ ταῦτα πολυπραγμονεῖν, ἰδίᾳ καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ἀναγινώσκειν τὰς τῶν ἀντιφραζόντων βίβλους.
οὕτως γοῦν καὶ αὐτὰς ἐπιγράφουσιν, οὐ συντιθέντες αὐτὰ καθάπερ, καὶ ξενοκράτης ὁ ἀφροδισιεὺς ἐ-
ποίησεν, ἄνθρωπος τἄλλα περίεργος ἱκανῶς. ἢ γοητείας οὐκ ἀπηλλαγμένος. ὁ δέ γε πάμφιλος ὁ τὰ πε
ρὶ τῶν βοτανῶν συνθεὶς. εὔδηλος ἐστὶν κἀξ αὐτῶν ὧν γράφει γραμματικὸς ὢν, καὶ μήτε ἑωρακὼς τὰς
βοτάνας ὑπὲρ ὧν διηγεῖται μήτε τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐπιπειραμένος. ἀλλὰ τοῖς πρὸ αὐτοῦ γεγρα
φόσιν ἅπασιν ἄνευ βασάνου πεπιστευκώς. οὕτως μὲν ἐξέγραψε βιβλία πλῆθος ὀνομάτων ἐφ᾽ ἑκάστῃ βο-
τάνῃ μάτην προστιθείς. εἶθ᾽ ἑξῆς, εἴ τις αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπου μετεμορφώθη διηγούμενος. εἶτα ἐπῳδὰς,
καὶ σπονδὰς δή τινας, καὶ θυμιάματα ταῖς ἐπὶ τούτων ἐκ τῆς γῆς ἀναιρέσεσιν προσγράφων. ἑτέ-
ρας γε γοητείας τοιαύτας ληρώδεις. ὁ δὲ ἀναζαρβεὺς διοσκουρίδης ἐν πέντε βιβλίοις. τὴν χρήσιμον
ἅπασιν ὕλην ἔγραψεν, οὐ βοτανῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ δένδρων, καὶ καρπῶν, καὶ χυμῶν, καὶ ὀπῶν, ἔτι
30 τε τῶν μεταλλευομένων ἁπάντων, καὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων μνημονεύσας. καί μοι δοκεῖ τελεώτα-
τα πάντων οὗτος τὴν περὶ τῆς ὕλης τῶν φαρμάκων πραγματείαν ποιήσασθαι. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ
τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ αὐτῶν γέγραπται καλῶς, ἀλλ᾽ ὑπὲρ ἁπάντων οὕτως οὐδενὶ, πλὴν εἰ τὰ ἐνί-
ων τις ἐπαινοίη τοῦ ἀσκληπιάδου. καὶ γὰρ καὶ τούτῳ τἄλλα τε καλῶς εἴρηται, χωρὶς τῶν κατὰ τὰς
αἰτίας λογισμῶν. ταῦτά τε οὖν ἀναγινώσκειν χρὴ, τὸν ἔμπειρον γενέσθαι ὕλης βουλόμενον, ἔτι τε
πρὸς τούτοις, τὰ θ᾽ ἡρακλείδου τοῦ ταραντίνου, καὶ κρατεύα, καὶ μαντείου. γέγραπται δὲ οὐχ ὁμοίως οὐ-
τως ἐκείνης. οὐδ᾽ εἰς ἓν ἤθροισται πάντη καθάπερ τῷ διοσκουρίδῃ περὶ ὕλης γε ἐπιγράψαντι τὰς πέν
τε βίβλους. ἀλλ᾽ ἰδίᾳ μὲν εἰ οὕτως ἔτυχε περὶ σκευασίας τε, καὶ δοκιμασίας φαρμάκων ἔγραψαν. ὥσ-
περ ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος. ἰδίως δὲ περὶ καθαρτικῆς. ἢ προποτισμῶν, ἢ κλυσμῶν. ὥσπερ ὁ μαν-
τίας ἐποίησεν. ἰδίᾳ δ᾽ εὐπορίστων βοηθημάτων, ὡς ἀπολλώνιος, ἢ τῶν κατὰ τόπους, ὡς μαντείας. ἡ δὲ
40 πλείστη τῶν φαρμάκων χρῆσις, ἐν αὐταῖς ταῖς θεραπευτικαῖς πραγματείαις ὑπό τε τῶν παλαιῶν
γέγραπται. καὶ προσέτι τῶν νεωτέρων ἁπάντων σχεδόν. καὶ γὰρ πρὸς ἱπποκράτους εἴρηται πολλὰ, καὶ
πρὸς εὐρυφῶντος. καὶ διοκλέους, καὶ διοκλέους, καὶ πλειστονίκου, καὶ πραξαγόρου, καὶ ἡροφίλου, καὶ οὐκ
ἔστιν οὐδεὶς ἀνὴρ παλαιός. ὃς οὐ συνεβάλετό τι τῇ τέχνῃ, μεῖζον ἢ μεῖον, εἰς ἐπιστήμην φαρμάκων ἄνευ
γοητείας τε, καὶ ἀλαζονείας, ἣν ὕστερον ἀνδρέας ἐπεδείξατο. ὥσθ᾽ ὅτῳ σχολὴ χρησίμοις ὁμιλεῖν βιβλίοις
περὶ φαρμάκων γεγραμμένοις, ἔχει πολλὰ καὶ τῶν παλαιῶν μὲν ὡς εἴρηται. καὶ τῶν νεωτέρων δὲ
οὐκ ὀλίγα. μέχρι καὶ τῶν περὶ φιλιππόν τε, καὶ ἀρχιγένην. καὶ μὲν δὴ καὶ ῥούφῳ τῷ ἐφεσίῳ πολλὰ
μὲν καὶ τοῖς θεραπευτικοῖς βιβλίοις γέγραπται φάρμακα, καὶ περὶ βοτανῶν δὲ δι᾽ ἐξαμέτρων ἐπῶν
σύγκειται τέτταρα, καὶ οὐδεὶς φόβος ἐπιλιπεῖν χρήσιμα βιβλία, κἂν ἐν ἅπαντι τῷ βίῳ βούληταί
τις ἄλλο μηδὲν, ἢ περὶ φαρμάκων ἀναγινώσκειν. ἀνδρέου δὲ καὶ τῶν ὁμοίως ἀλαζόνων ἀφίστασθαι χρὴ, καὶ
50 πολὺ μᾶλλον ἔτι παμφίλου τοῦ μηδ᾽ ὄναρ ἑωρακότος ποτὲ τὰς βοτάνας, ὧν τὰς ἰδέας, ἐπιχειρεῖ γρά
φειν. οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ οὖν καὶ ὁ ταραντῖνος ἡρακλείδης εἴκαζεν αὐτοὺς, ὁμοιότατοι
τοῖς κήρυξιν εἰσὶν ὅσοι τὰ τῆς ἰδέας γνωρίσματα κηρύττουσιν ἀποδεδρακότος ἀνδραπόδου αὐτοὶ μηδε-
πώποτε θεασάμενοι. λαμβάνουσι μὲν γὰρ τὰ γνωρίσματα περὶ τῶν εἰδότων λέγουσι δὲ ὡς ἐπῳδὴν αὐ-
τὰ ἃ μηδὲ εἰ παρέστως ὁ κηρυττόμενος τύχῃ, διαγνῶναι δυνάμενοι. ἐγὼ μὲν γοῦν ἐμεμφόμην τοῖς πρώ-
τως γράψασι τὰς ἰδέας τῶν βοτανῶν. ἄμεινον ἡγούμενος αὐτόπτην γενέσθαι παρ᾽ αὐτῷ τῷ διδά-
σκοντι τὸν μανθάνοντα. καὶ μὴ τοῖς ἐκ τοῦ βιβλίου κυβερνήταις ὁμοιωθῆναι. καὶ γὰρ ἀληθέστερον οὕτω

καὶ σαφέστερον ἡ διδασκαλία περαίνοιτο ὑπὸ διδασκάλων. οὐ βοτανῶν μόνων, ἢ θάμνων, ἢ δένδρων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων φαρμάκων. εἰ δὲ ἄρα, καὶ δέοιτο τοῦ βιβλίου, τίς οὕτως ἄθλιος ὡς παρελθεῖν τὰ Διοσκουρίδου, καὶ Νίγρου, καὶ Ἡρακλείδου, καὶ Κρατευᾶ, καὶ ἄλλων μυρίων ἐν τῇ τέχνῃ καταγηρασάντων βιβλία, γραμματικοῦ γράφοντος ἐπῳδὰς, καὶ μετὰ μορφώσεις καὶ δεκανῶν, καὶ δαιμόνων ἱερὰς βοτάνας ἀναγράφοντος; ἀλλ' ὅτι γὰρ γοητεῖς ἄνθρωποι ἐκπλήττειν τὸν πολὺν ὄχλον ἔργον πεποιημένοι τὰ τοιαῦτα συνέθεσαν, ἐξ αὐτῶν ἐστί σοι γνῶναι τῶν Παμφίλου βιβλίων, ὃς πρῶτος μὲν ἐν ταῖς βοτάναις ἔγραψεν ἀβρότονον ἅπασιν ἡμῖν γνώριμον τυγχάνουσαν. εἶθ' ἑξῆς, ἄγνον. ἱκανῶς καὶ τοῦτο γνώριμον θάμνον, εἶτ' ἄγρωστιν, οὐδὲ τοῖς ἰδιώταις ἄγνωστον πόαν. εἶτ' ἀγχοῦσαν. ἣν οὐδὲ αὐτὴν ἀγνοεῖ τις. ὥσπερ οὖν οὐδὲ τὸ ἀδίαντον ἐφεξῆς αὐτῇ γεγραμμένον. ἐν δὴ τούτοις οὐδὲν ὧν ἴσμεν περιττότερον γρά-

10 φει. μετὰ δὲ ταῦτα, βοτάνης μέμνηται καλουμένης, ὡς αὐτός φησιν ἀετοῦ, περὶ ἧς ὁμολογεῖ μηδένα τῶν ἑλλήνων εἰρηκέναι μηδέν. ἀλλ' ἔν τινι τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων, ἐγγεγράφθαι· περιέχοντι τὰς λϛ, τῶν ὡροσκόπων ἱερὰς βοτάνας. ἃ εὔδηλον ὅτι πᾶσαι, λῆροι εἰσὶ, καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος ὁμοιότατα τοῖς ἀφροδισιακοῖς Κοιράνου. οὔτε γὰρ ὅλως ἐγένετό τις Κοίρανος, ἀλλ' εἰς γέλωτα σύγκειται τοὔνομα καθάπερ, καὶ τἄλλα πάντα τὰ κατὰ τὸ βιβλίον αὐτοῦ γεγραμμένα, καὶ αἱ λϛ, αὗται βοτάναι, μέχρι τῶν ὀνομάτων προέρχονται. μηδενὸς αὐτοῖς ὑποκειμένου πράγματος. ἀλλὰ Πάμφιλος μὲν ὥσπερ ἄλλοι πολλοὶ σχολὴν ἴσως ἦγεν, ἀχρήστους μύθους ἐγγράφειν βιβλίοις. ἡμεῖς δὲ καὶ νῦν ἡγούμεθα τὸν χρόνον ἀπόλλυσθαι. μνημονεύοντες αὐτῶν ἐπιπλέον. ἀρξώμεθα οὖν ἤδη τῶν χρησίμων.

20

Περὶ Ἀβροτόνου.

Τ αὐτῆς τῆς πόας, οὔτε τὴν ἰδέαν χρὴ γράφειν ἐπὶ τοσούτοις τε, καὶ τοιούτοις ἀνδράσιν, οὔτε τὰς κατὰ μέρος ἐνεργείας ὡς ἐκεῖνοι. καὶ εἰ μὴ διωρισμένως ἀλλὰ σαφῶς γοῦν ἐδήλωσαν. εἰρήσεται δὲ καὶ ἡμῖν ἐπιπλέον ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείᾳ, καὶ τῇ τῶν εὐπορίστων. ἔστι δὲ ὅτε, καὶ τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ὅταν ἡ χρεία καλῇ. μόνον δὲ ὅπερ ἐξ ἀρχῆς πρόκειται τὰς καθόλου δυνάμεις ἁπάντων τῶν φαρμάκων ἐπισκέψασθαι. τούτῳ κἀπὶ τῶν ἄλλων μὲν ἕπεται. καὶ νῦν δὲ ἤδη ποιητέον αὐτὸ καὶ λεκτέον ὡς θερμόν τε ἐστὶ, καὶ ξηρὸν τὴν δύναμιν τὸ ἀβρότονον ἐν τῇ τρίτῃ που τάξει, καὶ ἀποστάσει μετὰ τὰς μετρίας τεταγμένον. ὅτι δὲ καὶ ὡς πρὸς τὴν εὔκρατον φύσιν ἡ τοιαύτη τάξις ἐξετάζεται, πρόσθεν εἴρηται πολλάκις. ἐξεύρομεν δ' αὐτοῦ τὴν κρᾶσιν. οὐχ ἥκιστα μὲν καὶ τῇ γεύσει τεκμηράμενοι. πικρὸν γὰρ ἱκανῶς ἐστίν. ὁ δὲ τοιοῦτος χυμὸς, ἐδείκνυτο γεώ-

30 δης μὲν ὢν τὴν οὐσίαν ὑπὸ θερμότητος δαψιλοῦς λεπτυνέσθαι. ὥστε καὶ θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν οὐκ ἀγεννῶς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῇ διωρισμένῃ πείρᾳ περὶ ἧς ἔμπροσθεν εἴρηται πολλάκις ἀκριβῶς βασανίζοντες ἐκ τῆς αὐτῆς εὕρομεν τὸ φάρμακον τοῦτο κράσεως. εἴτε γὰρ κόψας τὴν κόμην ἅμα τοῖς ἄνθεσιν. ἄχρηστον γὰρ αὐτοῦ τὸ λοιπὸν κάρφος, ἐπιπάττοις ἕλκει καθαρῷ, δακνῶδές τε, καὶ ἐρεθιστικὸν φαίνεται. εἴτε ἀποβρέξας ἐν ἐλαίῳ καταντλεῖν ἐθελήσαις. ἤτε κεφαλὴν, ἢ γαστέρα, θερμαῖνον σφοδρῶς εὑρεθήσεται. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσοι κατὰ περιόδους ἁλίσκονται ῥίγεσιν. εἰ καὶ τούτοις ἀνατρίβοις πρὸ τῆς εἰσβολῆς, ἧττον ῥιγῶσιν. ἀλλ' οὐδὲ τὴν αἴσθησιν εὐθὺς ἅμα τῷ προσφέρεσθαι, λανθάνει θερμαῖνον. ὅτι δὲ ἕλμινθας ἀναιρεῖ, εἰκός ἐστι, πικρὸν ὑπάρχον αὐτὸ, καὶ πρὸ τῆς πείρας εὔδηλον. ἔτι μεμνήμεθα τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων εἰρημένων, ὑπὸ τοῦ πικροῦ χυμοῦ τῆς φύσεως. εἰδήσεις δ' εὐθὺς ὡς καὶ διαφορητικήν τινα, καὶ τμητικὴν ἔχει δύναμιν. ἀλλὰ καὶ ὡς μᾶλλον ἀψινθίου τοῦτο ὑ-

40 πάρχει ἀναγκαῖον αὐτῷ συλλογίσασθαί σοι παρέσται. πρῶτον μὲν ἐκ τῆς γεύσεως. ἐλαχίστης γάρ τινος μετέχει στρυφνότητος τὸ ἀβρότονον. ἀψίνθιον δὲ οὐκ ὀλίγης. ἔπειτα δὲ κἀκ τοῦ κακοστόμαχον εἶναι τὸ ἀβρότονον. ὥσπερ οὖν καὶ τὸ σέριφον. εὐστόμαχον δὲ τὸ ἀψίνθιον. ἐδείχθη γὰρ καὶ περὶ τούτων πρόσθεν ὡς τὸ μὲν πικρὸν αὐτὸ καθ' αὐτὸ παντελῶς εἴη κακοστόμαχον. τὸ δὲ αὐστηρὸν, ἢ στρυφνὸν, ἢ ὅλως στύφον, εὐστόμαχον. ἐπιμιγνυμένων δὲ τῶν ποιοτήτων ἀλλήλαις, ἡ σφοδροτέρα ἂν ἐπικρατοίη. ταῦτ' οὖν ἀρκεῖ σοι γινώσκειν ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ. λεχθήσεται γὰρ ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ὡς ἄν τις τοιούτῳ φαρμάκῳ χρῷτο. καὶ διὰ τοῦτο μηκέτι ἐπιζητεῖν ἀκούειν. μηθ' ὅτι σὺν ἑφθῷ μήλῳ κυδωνίῳ καταπλασθὲν, ἢ ἄρτῳ φλεγμονὰς ὀφθαλμῶν ἰᾶται. μηθ' ὅτι διαφορεῖ φύματα σὺν ὠμηλύσει λείον ἑψηθέν. οὐδὲ γὰρ τούτων οὐδέτερον, οὔτε τῶν ἄλλων οὐδὲν, τῆς νῦν πραγματείας ἴδιον ἐστὶν ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐμπειρικὴν διδασκαλίαν ποιουμένοις, ἐν τοῖς εὐπορίστοις γράφεται φαρμάκοις. ὅσοι δὲ λογι-

50 κῶς ἀσκῆσαι τὴν τέχνην βούλονται, τῆς τέχνης τῆς θεραπευτικῆς ἐστὶ χρεία τούτοις μεθόδου. τά τε γὰρ ἄλλα καὶ βλαβείη τις ἂν μᾶλλον, ἢ ὠφεληθείη πρὸς τῆς τοιαύτης ἱστορίας. Ἱπποκράτη μὲν οὖν ἐν ἀφορισμοῖς γράφοντι ὀδύνας ὀφθαλμῶν ἀκρατοποσίη, ἢ λουτρὸν, ἢ πυρίη, ἢ φλεβοτομίη, ἢ φαρμακείη λύει. μὴ μέντοι προστιθέντι. ποίας μὲν οὖν ὀδύνας ἀκρατοποσία. ποίας δὲ λουτρόν. καὶ τίνας μὲν πυρία, τίνας δὲ φλεβοτομία. τίνας δὲ φαρμακεία, συγχωρήσειεν ἄν τις οἶμαι, διὰ τρεῖς αἰτίας. καὶ γὰρ ἀφοριστικὴν ἐποιεῖτο διδασκαλίαν. εἰ δὲ διὰ τὸ σύντομον, οὕτω λέγεσθαι συγκεχώρηκε τὰ πολλά. καὶ πάντα τὰ αὐτίκα τῶν ὀδυνῶν ἔγραψεν. εἰ καὶ μὴ διωρίσατο πρὸς ὁποίαν ὀδύνην ποῖον αὐτῶν ἀφ-

μόττει, ἢ καὶ πολλαχόθι τῶν ἄλλων συγγραμμάτων, ἀφορμὰς ἡμῖν ἐδόκει τῶν ἐν τοῖς οὕτω ῥηθεῖσι διορισμῶν. ὅσοι δὲ μήτε νεωτέροις βιβλίοις ἔγραψαν περὶ τῶν τοιούτων ἀφορισμῶν μήτε ἐν διεξοδικῇ τε, καὶ μακρᾷ πραγματείᾳ, γράφουσιν ἀφοριστικῶς τε καὶ βραχέως. εἶτα τὸ πρὸς τούτοις ἓν ἐκ πολλῶν δηλοῦσιν. εἰς πλείω δὲ βλάπτουσιν ἡμᾶς ἢ ὠφελοῦσιν. πολλῶν γὰρ οὐσῶν διαφορῶν ἐν ταῖς ὀφθαλμίαις, καὶ μιᾶς μὲν ἐξ αὐτῶν χρῃζούσης τοῦ προκειμένου καταπλάσματος, τῶν δ' ἄλλων βλαπτομένων, ὁ χρώμενος ἐπὶ πασῶν ἀδιορίστως, πολὺ πλείους βλάψει, ἢ ὠφελήσει. κατὰ τοῦτον οὖν τὸν τρόπον οὐ περὶ ἀβροτόνου μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων γραπτέον ἡμῖν ἐστιν. τὰς μὲν κατὰ τὸ θερμαίνειν, καὶ ψύχειν, ἢ ὑγραίνειν, ἢ ξηραίνειν δυνάμεις ἐξ ὧν πολλάκις εἴρηκα μεθόδων εὑρίσκουσιν. ὅσα δὲ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ἀποτελοῦνται τῇ πείρᾳ μόνῃ, δέδεικται καὶ περὶ τῶν τοιούτων ὡς δηλητήριοί τε εἰσὶ καὶ δηλητηρίων ἀλεξητήριοι, καὶ καθαρτικοί. τούτων γὰρ οὐχ οἷόν τε λογικὴν ποιήσασθαι τὴν εὕρεσιν ἀλλ' ἢ μόνον ὑπόνοιαν τινὰ πιθανήν ἐστιν εὑρεῖν ἐπί τινων. οὐ γὰρ δὴ ἐπὶ πάντων γε καθάπερ, καὶ αὐτὸ τοῦτο δεδήλωται διὰ τῶν ἔμπροσθεν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν οὕτως εὑρισκομένων δυνάμεων, ἰδίᾳ ποιήσομαι τὸν λόγον ἐν τοῖς ἐφεξῆς. ἐπειδὰν πρότερον περὶ τῶν κατὰ τὸ θερμαίνειν, καὶ ψύχειν ὑγραίνειν τε, καὶ ξηραίνειν δίειμι ταύτας ἔπειτα διέλθω καθ' ἕκαστον εἶδος φαρμάκου. προσόν δὲ μοί τοι προσθεὶς ἔτι περὶ ἀβροτόνου, καταπαύω τὸν λόγον. ὡς ὁ θαυμασιώτατος Πάμφιλος. καίτοι ταύτην πρώτην πόαν γράφων. καὶ τάχ' ἂν εἰ μηδενὸς τῶν ἐφεξῆς, ἀλλὰ ταύτης γοῦν ἐθελήσας αὐτόπτης γενέσθαι. ὅμως ἔσφαλται μέγιστα νομίζων ὑπὸ Ῥωμαίων σαντόνικον ὀνομάζεσθαι τὴν βοτάνην. διαφέρει γὰρ ἀβρότονον σαντονίκου. καθότι καὶ Διοσκουρίδης ἔγραψεν ἐν τῷ τρίτῳ περὶ ὕλης ἀκριβέστατα. καὶ πάντες ἴσασι τοῦτό γε ἰατροί, καὶ ῥωποπῶλαι. τοῦ μὲν γὰρ ἀβροτόνου δύο ἐστὶ εἴδη. τὸ μὲν ἄρρεν, τὸ δὲ θῆλυ νομιζόμενον. ὡς καὶ τοῦτο διώρισται παρὰ τῷ Διοσκουρίδῃ, καὶ τῷ Παμφίλῳ, καὶ ἄλλοις μυρίοις. ἕτερον δ' ἐστὶν αὐτοῦ τὸ ἀψίνθιον. οὗ πάλιν εἴδη χρὴ τίθεσθαι τρία, ὧν τὸ μὲν, τῷ γένει ὁμωνύμως προσαγορεύοντας ἀψίνθιον. ὁποῖον μάλιστα ἐστὶ τὸ ποντικόν. τὸ δὲ σέριφον. τὸ δὲ σαντόνικον. εἰ δ' ἄλλο μὲν ἀψίνθιον, ἄλλο δὲ σέριφον, ἄλλο δὲ σαντόνικον λέγοι. οὐδὲν εἰς τὰ παρόντα διαφέρει. οὐδὲ γὰρ ὄνομα διαιρήσοντες ἥκομεν. ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶν τῶν πραγμάτων σπουδάζομεν. ἐπεὶ τοίνυν, καὶ ταῦτα, καὶ ταῖς ἰδέαις, καὶ ταῖς γεύσεσι, καὶ ταῖς δυνάμεσιν ἕτερα σαφῶς ἀλλήλων ἐστίν, ὀνομαζέτω μὲν εἰ βούλοιτό τις ἅπαντα διὰ μιᾶς προσηγορίας, ἐκδιδασκέτω δὲ ἀκριβῶς τὰς δυνάμεις. ἡμεῖς οὖν τὰς μὲν ἰδέας αὐτάρκως ἔφαμεν εἰρῆσθαι Διοσκουρίδῃ τε, καὶ ἄλλοις οὐκ ὀλίγοις. ὥστ' οὐ χρὴ γράφειν αὖθις ὅσα τοῖς πρόσθεν ὀρθῶς εἴρηται. ἔτι δὲ ἐν τοῖς δυνάμεσιν ἀδιόριστον ἐκεῖνοι παρέλιπον οὗ δὴ χάριν ἐπὶ τήνδε τὴν ἔξοδον ἀφικόμην ἐγὼ προσθεῖναι πειράσομαι.

Περὶ Ἀψινθίου.

Τὸ μὲν ἀψίνθιον ἐστὶν ἧττον τῶν εἰρημένων θερμόν. ὡς ἂν πλείστης μετέχον τῆς στύψεως. εἰ δὲ καὶ τοῦτο λεπτομερὲς ἧττον ἐκείνων. καὶ λεπτυντικὸν δὴ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἧττον ἐκείνων. οὐ μὴν ἧττόν γε ξηραντικόν.

Περὶ Σαντονικοῦ.

Τῶν δ' ἄλλων τὸ μὲν σαντονικὸν, ἀπὸ Σαντωνείας χώρας ἐν ᾗ φύεται τὴν προσηγορίαν ἔχον, ἐγγυτάτω τὴν δύναμιν ἐστὶ τοῦ σερίφου. βραχεῖ τινι λειπόμενον ἐν τῷ λεπτύνειν τε, καὶ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν.

Περὶ Σερίφου.

Αὐτὸ δὲ τὸ σέριφον ἧττον μὲν θερμὸν τοῦ ἀβροτόνου. θερμότερον δὲ ἀψινθίου. κακοστόμαχον δὲ ἱκανῶς. καὶ ὡς ἂν ἁλμυρότητά τινα σὺν πικρότητι ἀποφαῖνον. ἔτι τε τῆς στρυφνότητος ὀλίγον μετέχον. οὕτω δὲ καὶ ἀβρότονον, καὶ σαντονικὸν, ἱκανῶς ἐστὶ κακοστόμαχον. μόνον γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ ἀψίνθιον, καὶ μάλιστα τὸ ποντικὸν, εὐστόμαχόν ἐστιν ὅτι πλείστης μετέχει στύψεως.

Ἀβρότονον κεκαυμένον.

Ἀβρότονον δὲ κεκαυμένον, θερμὸν καὶ ξηρὸν ἐστὶ τὴν δύναμιν, ἔτι μᾶλλον καλοκαώδης ξηρᾶς κεκαυμένης, καὶ ἀνήθου ῥίζης. ἐκεῖνα γὰρ ἕλκεσιν ὑγροῖς τε ἅμα, καὶ χωρὶς φλεγμονῆς τετυλωμένοις ἁρμόττει. καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα τοῖς ἐπὶ πόσθαις αἰδοίου, συμπεφωνηκέναι δοκεῖ. τοῦ δὲ ἀβροτόνου ἡ τέφρα, δακνώδης ἅπασιν ἕλκεσιν ὑπάρχει. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ἀλωπεκίας ἁρμόττει σὺν ἐλαίῳ λεπτομερεῖ κικίνῳ δηλονότι, ἢ ῥαφανίνῳ, ἢ σικυωνίῳ παλαιῷ, καὶ μάλιστα τῷ σαβίνῳ. καὶ γένεια δὲ βραδέως ἀνιόντα προκαλεῖται μετά τινος τῶν εἰρημένων ἐλαίων. ὅτου δὴ, καὶ οὐδὲν ἧττον ἐκείνων σχινίνῳ δευόμενον. ἀραιωτικὸν γάρ ἐστιν τῷ λεπτομερὲς εἶναι, καὶ δακνῶδες, καὶ θερμὸν ὡς δὴ καὶ μάλιστα χρὴ γινώσκειν τὰς δυνάμεις αὐτοῦ. καὶ μηδὲν ἔτι τῶν κατὰ μέρος ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ δεῖσθαι.

Περὶ Ἄγνου.

Ἄγνος δὲ ἢ λύγος, τὸ θαμνῶδες φυτὸν θερμὸς μέν ἐστι καὶ ξηραντικὸς κατὰ τὴν τρίτην που ἀπόστασιν· λεπτομερὴς δὲ ἱκανῶς. καὶ γευομένους, δριμύς τε ἅμα, καὶ στύφων ἄγνος, ἢ λύγος. αὐτὰς μὲν δὴ τὰς λύγους ἀχρήστους ἔχει πρὸς ἰατρείαν. τὰ δὲ φύλλα, καὶ τὸ σπέρμα ξηρὰ, καὶ θερμὰ τὴν δύναμίν ἐστιν, καὶ κατὰ τὴν οὐσίαν λεπτομερῆ. καὶ γὰρ χρωμένων οὕτω φαίνεται, καὶ γευομένων. δριμύ τε ἅμα καὶ ὑπόστυφόν ἐστιν, καὶ τὸ φύλλον, καὶ τὸ ἄνθος, καὶ ὁ καρπός. ἔστι δὲ καὶ ἐδώδιμος ὁ καρπός. καὶ θερμαίνει σαφῶς μετὰ τοῦ κεφαλαλγὴς ὑπάρχειν. εἰ δὲ φρυχθείη, καὶ γὰρ καὶ οὕτως ἐσθίεται μετὰ τραγημάτων, ἧττον ἅπτεται τῆς κεφαλῆς. ἄφυσος δὲ κατὰ γαστέρα, καὶ ὁ ἄφρυκτος μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον δὲ πεφρυγμένος. ἐπέχει δὲ καὶ τὰς πρὸς ἀφροδίσια ὁρμὰς ὅτε πεφρυγμένος, καὶ ὁ ἄφρυκτος καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα, καὶ τὰ ἄνθη τοῦ θάμνου, ταὐτὸ τοῦτο δύναται δρᾶν. ὥστε οὐ μόνον ἐσθιόμενα, καὶ πινόμενα πρὸς ἄγνειαν πεπίστευται συντελεῖν. ἀλλὰ καὶ ὑποστρωννύμενα. ταῦτα ἄρα καὶ τοῖς θεσμοφορίοις αἱ γυναῖκες Ἀθήνησιν ὑποστρωννύουσιν ἑαυταῖς ὅλον τὸν θάμνον. ἐντεῦθεν δὲ καὶ τοὔνομα αὐτῷ. ἐξ ὧν ἁπάντων δῆλον εἴγε τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασιν εἰρημένων μεμνήμεθα, θερμαίνειν τε ἅμα, καὶ ξηραίνειν, καὶ ἀφυσότατον ὑπάρχειν ἄγνον. ὅτι δὲ λεπτομερὴς ἀκριβῶς ἐστιν ἡ δύναμις αὐτοῦ τεκμήριον. καὶ γὰρ τὸ πρὸς κεφαλὴν ἅπτειν οὐ διὰ πλῆθος ἀτμώδους πνεύματος ὑπ' αὐτοῦ γεννωμένου μᾶλλον, ἢ περ διὰ θερμότητα, καὶ λεπτομέρειαν εὔλογον γίνεται. εἴπερ γὰρ ἦν φυσώδους πνεύματος γεννητικὸν ἐνέφυσε τε ἂν τὴν γαστέρα, καὶ τὰς πρὸς ἀφροδίσια παρώξυνεν ὁρμὰς, ὥσπερ εὔζωμον. ἐπεὶ δὲ οὐ μόνον οὐ παροξύνειν, ἀλλὰ καὶ καταστέλλειν πέφυκεν. εἴη ἂν κατὰ τὴν πηγάνου μάλιστα δύναμιν ἐν τῷ θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν, οὐ μὴν ἴσον γ' ἐστὶν αὐτῷ. βραχὺ γὰρ ἀπολείπεται κατ' ἄμφω, καὶ γὰρ θερμαντικώτερον αὐτοῦ, καὶ ξηραντικώτερόν ἐστι τὸ πήγανον. διενήνοχε δὲ καὶ τῷ τῆς ποιότητος, καὶ δυνάμεως ἀμίκτῳ. τὸ γὰρ τοῦ ἄγνου σπέρμα, καὶ οἱ βλαστοὶ, στύψιν τινὰ μετρίαν ἐπεισφέρουσι. τὸ δὲ πήγανον ὅταν μὲν ξηρὸν ᾖ, πικρὸν ἀκριβῶς ἐστι, καὶ δριμύ. ὅταν δὲ ὑγρὸν, ὑπόπικρον. οὐ μὴν αὐστηρόν τε, ἢ στρυφνόν τι πρόσεστιν αὐτῷ, ἢ εἰ καὶ προσεῖναι τῷ δόξειεν, ἀμυδρὸν παντάπασιν. οἶδ' ὅτι δόξει, καὶ οὐδαμῶς ἴσον τὸ τοῦ ἄγνου. ταῦτ' ἄρα καὶ πρὸς ἧπαρ, καὶ σπλῆνα σκληρούμενά τε, καὶ ἐμφραττόμενα, τὸ τοῦ ἄγνου σπέρμα μᾶλλον, ἢ πήγανον ἁρμόττει. τῆς θεραπευτικῆς δέ ἐστιν ἤδη ταῦτα μεθόδου, ἧς τὸ μὲν μηδ' ὅλως προσάπτεσθαι φαρμάκων δυνάμεως ἀποφαινόμενον, ἀδύνατόν ἐστιν. τὸ δὲ ταχέως ἀπολείποντα πάλιν ἐπανέρχεσθαι πρὸς τὸ προκείμενον, ἀνδρὸς ἔργον ἂν εἴη σώφρονος. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπὶ τῶν ἑξῆς φαρμάκων αὐτὸ δὴ τοῦτο πρᾶξαι πειράσομαι. λέγω δὴ τὸ τὴν καθόλου δύναμιν ἔκ τινων ὀλίγων ἐναργῶν ἐπιλογισαμένους, ἀποχωρεῖν τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν. ἀρκεῖ γὰρ τοῦτο μόνον εἰς τὸν παρόντα γινώσκειν. ὡς θερμὸς μὲν καὶ ξηρὸς ἄγνος τὴν δύναμιν ἐστὶν οὐ μετρίως, ἀλλὰ κατὰ τὴν τρίτην που τῶν ἀποστάσεων. λεπτομερὴς δὲ ἱκανῶς. ὁ γὰρ ταῦτα εἰδὼς εἶτα προσμαθὼν τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον αὐτὸς ἐξευρήσει. πῶς μὲν καταμήνια κινήσει δι' αὐτοῦ. πῶς δὲ τὰ σκληρυνόμενα μόρια διαφορήσει. πῶς δὲ ἄκοπον, ἢ θερμαντικὸν ἄλειμμα δι' αὐτοῦ κατασκευάσει.

Περὶ Ἀγρώστεως.

Τῆς δὲ ἀγρώστεως, ἡ μὲν ῥίζα συμμέτρως ἐστὶ ψυχρὰ, καὶ ξηρὰ ἔχουσά τι ὀλίγον δακνῶδες, καὶ λεπτομερές. ἡ δὲ πόα ψύχει μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, σύμμετρος δ' ἐστὶ κατὰ ὑγρότητα, καὶ ξηρότητα. τὸ δὲ σπέρμα τῆς μὲν ἄλλης ἀσθενὲς ὑπάρχει. τῆς δ' ἐν τῷ Παρνασῷ ξηραντικόν τε, καὶ λεπτομερὲς, καὶ ὑπόστρυφνον.

Περὶ Ἀγρώστεως ἐδωδίμου.

Ἄγρωστις ἐδώδιμον ἔχει τὴν ῥίζαν ἐς ἂν ᾖ μαλακή. γλυκεῖα μὲν ὑδατωδῶς. δριμὺ δέ τι, καὶ ὑπόστρυφνον ὀλίγον ἔχουσα. αὕτη δὲ ἡ πόα τελέως ἐστὶν ὑδατώδης γευομένοις. ἐξ ὧν δῆλον, ὡς μετρίως μέν ἐστιν ἡ ῥίζα ψυχρὰ, καὶ ξηρά. καὶ διὰ τοῦτο κολλητικὸν τῶν ἐναίμων ἑλκῶν. αὐτὴ δὲ ἡ πόα καταπλασσομένη, ψύχει μὲν οὐκ ἰσχυρῶς. ὑγρότητος δὲ καὶ ξηρότητος ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκεν. τῷ δ' ἐν τῇ ῥίζῃ δακνῶδες, καὶ λεπτομερές ἐστι μὲν ὀλίγον, εἴωθε δ' οὖν ὅτε, καὶ λίθους θρύπτειν. εἴ τις αὐτὴν ἀφεψήσας πίνοι. τὸ δὲ σπέρμα τῆς μὲν ἄλλης ἀσθενές ἐστιν. τῆς δ' ἐν τῷ Παρνασῷ, διουρητικόν τέ ἐστιν, καὶ ῥεύματα ξηραίνει γαστρὸς καὶ στομάχου. δυνάμεως γάρ ἐστιν αὐτοῦ ξηραντική τε, καὶ λεπτομερὴς, καὶ ὑπόστρυφνος.

Περὶ Ἀγχούσης.

Τῆς δὲ ἀγχούσης τέταρτον ἐστὶν εἶδος. ὧν ἡ μὲν ὀνοκλεία ψύχουσαν ἱκανῶς, καὶ ξηραίνουσαν ἔχει τὴν ῥίζαν στύφουσάν τε ἅμα, καὶ ὑπόπικρον, ἱκανὴν καὶ λεπτῦναι, καὶ ἀπορρύψαι τοὺς χολώδεις χυμοὺς, καὶ πυκνῶσαι τὰ σώματα. τὰ δὲ φύλλα ἀσθενέστερα μὲν ἔχει τῆς ῥίζης. στύφει δὲ αὐτὰ, καὶ ξηραίνει. καὶ ἡ λυκοψὸς δὲ προσαγορευομένη ψύχει μὲν, καὶ ξηραίνει. ῥίζαν δ' ἔχει στυπτικωτέραν τῆς ὀνοκλείας. ἡ δὲ ὀνόχειλος θερμοτέρα τέ ἐστι, καὶ φαρμακωδεστέρα. πλέον γὰρ ἔχει, καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν εὐθὺς τὸ δριμὺ ταυ-

της δ' ἔτι θερμοτέρα ἤδη. καὶ πικρὰ, καὶ πικροτέρα, καὶ πλέον ἔτι φαρμακωδεστέρα τυγχάνει.

Περὶ Ἑτέρων.

Ἀγχοῦσαι δὲ οὐ τῆς αὐτῆς ἅπασαι δυνάμεως. ἡ μὲν γὰρ ὀνοκλεία προσαγορευομένη, στύφουσάν τε, ἅμα καὶ ὑπόπικρον ἔχει τὴν ῥίζαν, ἱκανὴν καὶ πυκνῶσαι τὰ σώματα, καὶ μετρίως λεπτῦναι, καὶ ἀποῤῥύψαι, καὶ ἀποπλῦναι τοὺς χολώδεις, καὶ ἁλμυρώδεις χυμούς. εἴρηται γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ἡ στρυφνὴ ποιότης ἐπιμεμιγμένη τῇ πικρᾷ, ταῦτα ἐργάζεσθαι πέφυκεν. οὕτω τοι καὶ ἰκτερικοῖς, καὶ σπληνικοῖς ὠφέλιμος ὑπάρχει. ἔστι δὲ καὶ ψύχειν μὲν ἱκανή. καὶ καταπλαττομένη γε σὺν ἀλφίτοις. ἐρυσιπέλατα ὠφελεῖ, καὶ ἀποῤῥύπτει δὲ οὐ πινομένη μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, καὶ διὰ τοῦτο ἀλφούς, καὶ λέπρας ἰᾶται σὺν ὄξει. τὰ μὲν τῆς ῥίζης ἔργα ταῦτα, καὶ αἱ τῶν ἔργων δυνάμεις αἱ εἰρημέναι. τὰ δὲ φύλλα τῆς βοτάνης ἐστὶ μὲν ἀσθενέστερα τῆς ῥίζης οὐκ ἀπήλλακται δὲ τοῦ ξηραίνειν τε, καὶ στύφειν. ὥστε καὶ διάῤῥοιαν ἰᾶται. σὺν οἴνῳ πινόμενα, καὶ ἡ λυκαψὸς δὲ προσαγορευομένη, τοῖς ἐρυσιπέλασιν ὁμοίως ἁρμόζει. καὶ ῥίζαν ἔχει στυπτικωτέραν τῆς ὀνοκλείας. τῆς δὲ ὀνοκλείας τε, καὶ ἀλκιβιαδίου καλουμένης, ἡ μὲν δύναμις ἐστὶ φαρμακωδεστέρα. πλέον γοῦν ἔχει, καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν εὐθὺς, τὸ δριμύ. καὶ ἐχεοδήκτοις ἱκανῶς ἁρμόττει καταπλαττομένη, καὶ περιαπτομένη, καὶ ἐσθιομένη. ἡ λοιπὴ δὲ τετάρτη, καὶ μικρά. καὶ σχεδὸν ἀνώνυμος ἐξ αὐτῶν μόνη, παραπλησία μὲν ἐστὶ τῇ ἀλκιβιαδίῳ. πικροτέρα δὲ καὶ πλέον ἐστὶ φαρμακωδεστέρα. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὰς πλατείας ἕλμινθας ἐπιτηδεία. πλῆθος ὀξυβάφου σὺν ὑσσώπῳ τε, καὶ καρδάμῳ πινομένη.

Περὶ Ἀγαρικοῦ.

Τὸ δὲ ἀγαρικὸν σύγκειται μετ' οὐσίας ἀερώδους τε, καὶ γεώδους ὑπὸ θερμότητος λελεπτυμένης. δύναμιν δ' ἔχει διαφορητικὴν, καὶ θερμαντικὴν, καὶ πάχους τμητικὴν, καὶ τῶν καθ' ἧπαρ ἐμφράξεων ἐκφρακτικήν.

Περὶ ῥίζης Ἀγαρικοῦ.

Ἀγαρικοῦ ῥίζα τουτέστιν ἐπιφυομένη πρέμνῳ. κατὰ μὲν τὴν πρώτην γεῦσιν γλυκεῖά τις. ὑπόπικρος δὲ ὀλίγον ὕστερον φαινομένη. καὶ τινὲς ἐν τῷ χρόνῳ δριμύτητος ἔμφασιν ἐπάγουσα, καὶ βραχείας στύψεως. ἔστι δὲ καὶ χαύνη τὴν σύστασιν. ἐξ ὧν ἁπάντων εὔδηλον εἶπερ τῶν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασιν εἰρημένων μνημονεύομεν ὡς σύνθετόν ἐστιν τὸ φάρμακον ἐξ οὐσίας ἀερώδους τε, καὶ γεώδους, ὑπὸ θερμότητος λελεπτυσμένης. ἥκιστα δὲ τῆς ὑδατώδους μετέχει. ταῦτ' ἄρα διαφορητική τε τὴν δύναμιν ἐστὶν καὶ πάχους τμητικόν. καὶ διακαθαίρει τὰς ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐμφράξεις. καὶ διὰ τοῦτο ἰκτεριῶντας ἰᾶται τοὺς ἐπ' ἐμφράξει τῶν καθ' ἧπαρ. οὕτω κάμνοντας ὀνίνησι δὲ καὶ τοὺς ἐπιληπτικοὺς διὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν. καὶ εἴγε τὰ κατὰ περίοδον, ὅσα παχέων, ἢ γλίσχρων ἐστὶ χυμῶν ἔγγονα, καὶ ταῦτα ἰᾶται. ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ καταψύξιν ἀδικουμένων θηρίων δηχθέντας, ἢ νυχθέντας. ἔξωθέν τε κατὰ τοῦ πεπονθότος ἐπιτιθέμενον. εἴσω τε τοῦ σώματος λαμβανόμενον ὁλκῇ δραχμῆς μιᾶς μετ' οἴνου κεκραμένου. ἐστὶ δὲ καὶ καθαρτικόν.

Περὶ Ἀγηράτου.

Ἀγήρατόν ἐστι δυνάμεως διαφορητικῆς τε, καὶ ἠρέμα πως ἀφλεγμάντου.

Περὶ Ἀδιάντου.

Τὸ δὲ ἀδίαντον, κατὰ μὲν θερμότητα, καὶ ψυχρότητα σύμμετρον ἐστὶ, ξηραίνει δὲ καὶ λεπτύνει, καὶ διαφορεῖ. καὶ γὰρ καὶ ἀλωπεκίας δασύνει, καὶ χοιράδας, καὶ ἀποστήματα διαφορεῖ, καὶ λίθους θρύπτει πινόμενον. καὶ τοῖς ἐκ θώρακός τε, καὶ πνεύμονος ἀναγωγαῖς τῶν γλίσχρων, καὶ παχέων οὐ σμικρὰ συντελεῖ, καὶ ῥεῦμα κοιλίας ἵστησιν. οὐ μὴν θερμότητά γέ τινα προβάλλει σαφῆ. καθάπερ οὐδὲ ψύξιν. ἀλλὰ θείη τις ἂν αὐτὸ κατὰ τὴν ἐν τούτοις ἀντίθεσίν τε, καὶ κρᾶσιν, ἐν τῇ μέσῃ τάξει.

Περὶ Ἀειζώου.

Ἀείζωον ἑκάτερον, καὶ τὸ μικρὸν, καὶ τὸ μέγα, ξηραίνει μὲν ἐπ' ὀλίγον ὅτι, καὶ στύφει μετρίως ἀπηλλαγμένον ἁπάσης ἄλλης ἰσχυρᾶς ποιότητος. ὡς ἐπικρατεῖν ἐν αὐτῷ τὴν ὑδατώδη μᾶλλον οὐσίαν ἐμψύχει δὲ οὐ μετρίως, ἔστι γὰρ τῆς τρίτης ἀποστάσεώς τε, καὶ τάξεως τῶν ψυχόντων. ταῦτ' ἄρα καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα μὲν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἕρπητας, καὶ πρὸς τὰς ἐκ ῥευμάτων φλεγμονὰς ἁρμόττει.

Περὶ Αἰγίλωπος.

Αἰγίλωψ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν. δῆλον δ' ἐκ τῆς γεύσεως. ἠρέμα γάρ πως ἐστὶ δριμύς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὰς σκληρουμένας φλεγμονὰς, καὶ τοὺς αἰγίλωπας ἰᾶσθαι.

Περὶ Αἴρας.

Αἶρα ξηραίνει, καὶ θερμαίνει δραστικῶς. ὡς ἐγγὺς εἶναι τῶν δριμέων, ἴρεως μᾶλλον, οὐκ ἔστι δὲ ὡς ἐκείνη λεπτομερής. ἀλλὰ ἀπολείπεται συχνῷ. κατὰ τοῦτο καὶ θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν ἀρχῇ μὲν τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαινόντων. ἐπὶ τελευτῇ δὲ δευτέρας τῶν ξηραινόντων.

Περὶ Αἰγύρου.

Αἰγύρου τὰ μὲν ἄνθη θερμὰ τὴν δύναμιν ἐστὶν ἐκ τῆς τρίτης ἀποστάσεως ἀπὸ τῶν εὐκράτων. ἐν δὲ τῷ κατὰ τὸ ξηραίνειν τε, καὶ ὑγραίνειν διαφορᾷ βραχὺ τῶν εὐκράτων, ἢ μέσων ἀποκεχώρηκεν ἐπὶ τὸ ξηρότερον. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὴς μᾶλλον, ἢ παχυμερής. καὶ τὰ φύλλα αὐτῆς ὅμοια μέν πως ἐστὶ τοῖς ἄνθεσιν. πλὴν εἰς ἅπαν ἀσθενέστερά τε, καὶ ἀπρακτότερα. καὶ ἡ ῥητίνη δὲ αὐτῆς, ὁμοία τοῖς ἄνθεσιν δυνάμεως ἐστί. καὶ θερμότερα ἔτι. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομερέστερόν ἐστι. καὶ ξηραντικώτερον τῆς ῥητίνης, καὶ τῶν ἀνθῶν. θερμὸν δὲ οὐ πάνυ τι.

Περὶ Ἀκακίας.

Ἀκακίας καὶ τὸ φυτὸν μὲν αὐτὸ στρυφνόν ἐστι. καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ χυλός. ὅστις καὶ πλυθεὶς, ἀσθενέστερός τε ἅμα, καὶ ἀδηκτότερος γίνεται. ὡς τὴν δριμύτητα κατὰ τὴν πλύσιν ἀποτιθέμενος. εἰ δὲ καὶ ἐπαλειφθείη κατά τινας ὑγιοῦς μορίους, εὐθὺς τοῦτο ξηρότερόν τε, καὶ συντεταμμένον ἀποφαίνει, καὶ θερμασίας μὲν αἴσθησιν οὐδέποτε ψύξιν δὲ οὐκ ἄγαν ἰσχυρὰν ἔχει. δῆλον οὖν ὅτι ψυχρόν γε, καὶ γεῶδές ἐστι τὸ φάρμακον ἀναμεμιγμένης αὐτῷ τινὸς, καὶ ὑδατώδους οὐσίας. εἰκαθείη δ' ἂν, οὐδ' ὁμοιομερὲς ὑπάρχειν. ἀλλ' ἔχειν τινὰ μόρια διεσπαρμένα λεπτομερῆ θερμὰ κατὰ τὴν πλύσιν ἀποχωροῦντα. καὶ κεῖσθω, καὶ τοῦτο τῆς τρίτης μὲν τάξεως τῶν ξηραινόντων. τῆς δευτέρας δὲ τῶν ψυχόντων ἐπειδὰν πλυθῇ. τὸ δὲ ἄπλυτον τῆς πρώτης.

Περὶ Ἀκαλήφης.

Ἀκαλήφη. καὶ ταύτης τῆς πόας ὅ τε καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα. ταῦτα γὰρ καὶ εἰς χρείαν ἥκει μάλιστα διαφορητικῆς δυνάμεως. ὥς τε καὶ φύματα, καὶ παρωτίδας ἰᾶσθαι. ἔχει δέ τι καὶ φυσῶδες. ᾧ καὶ πρὸς τὰς συνουσίας ὁρμὰς ἐπεγείρει. καὶ μάλισθ' ὅταν μετὰ γλυκέος πίνηται τὸ σπέρμα, ὅτι δ' οὐ θερμαίνει μὲν σφοδρῶς λεπτομερὲς δὲ ἱκανῶς ἐστὶν, ἥ τε τῶν ἐν θώρακί τε, καὶ πνεύμονι παχέων, καὶ γλίσχρων χυμῶν ἀναγωγὴ μαρτυρεῖ, καὶ τὸ κνῆσθαι τὰ μόρια τοῦ σώματος ὧν προσψαύσει. τὸ πνευματῶδες οὗ μετέχειν εἴρηται, πεπτομένης αὐτῆς γίνεται. οὐ γάρ ἐστιν ἐνεργείᾳ πνευματῶδες. ἀλλὰ δυνάμει. κοιλίαν δὲ ὑπάγει μετρίως, αὐτῷ μόνῳ τῷ ῥύπτειν, καὶ διαγαργαλίζειν, οὐ τῷ καθαίρειν. καὶ τὰ γαγγραινώδη, καὶ τὰ καρκινώδη. καὶ ὅλως ὅσα ξηρανθῆναι δεῖται χωρὶς τοῦ μὴ δάκνεσθαι, προσηκόντως ἰᾶται. λεπτομερὴς μὲν ὑπάρχουσα, καὶ ξηρὰ τὴν κρᾶσιν. οὐ μὴν ἐς τοσοῦτόν γε μετέχουσα θερμότητος ὡς ἤδη δάκνειν.

Περὶ Ἀκάνθου.

Ἄκανθος οἱ μὲν μελάμφυλλον. οἱ δὲ παιδέρωτα. τὰ μὲν φύλλα, διαφορητικὴν μετρίως ἔχει τὴν δύναμιν. ἡ ῥίζα ξηραντική τε, καὶ τμητικὴ ἀτρέμα, καὶ λεπτομερής.

Περὶ Ἀκανθίου.

Ἀκάνθιον ἡ ῥίζα τούτου, καὶ τὰ φύλλα, λεπτομεροῦς τε, καὶ θερμῆς ἐστὶ δυνάμεως. ὥστε καὶ σπωμένοις βοηθεῖν.

Περὶ Ἀκάνθου λευκῆς.

Ἄκανθος λευκή. ταύτην ἔνιοι, λευκάκανθον ὀνομάζουσιν. ἔστι μὲν αὐτῆς ἡ μὲν ῥίζα ξηραντικὴ, καὶ μετρίως στύφουσα. διὸ καὶ κοιλιακοὺς, καὶ στομαχικοὺς ὠφελεῖ. καὶ τὰς τοῦ αἵματος ἀναγωγὰς ἐπέχει. καὶ τὰ οἰδήματα καταπλαττομένη συστέλλει. καὶ ὀδόντας ἀλγοῦντας, εἰ διακλύζοιτο τῷ ἀφεψήματι. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομεροῦς, καὶ θερμῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὥς τε καὶ τοῖς σπωμένοις, ἁρμόττει πινόμενον.

Περὶ Ἀκάνθου αἰγυπτίας.

Ἄκανθος αἰγυπτία, ἔνιοι δὲ ἀραβικὴν ὀνομάζουσιν. ἔοικε δὲ καὶ τῇ παρ' ἡμῖν ἀκάνθῃ τῇ λευκῇ, στυπτικωτέρα δὲ καὶ ξηραντικωτέρα τὴν δύναμιν ἐστί. ὥστε καὶ ῥόου γυναικείου ὄνησιν αὐτῆς ἡ ῥίζα. καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὅσα περ ἡ παρ' ἡμῖν ἅπαντα βοηθεῖ σφοδροτέρως, ἥ τε ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ, οὕτως δὲ καὶ τὰ φύλλα. καὶ τὰ καθ' ἕδραν ἐμφυσώμενα. καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει τὰ ἕλκη, μετρίαν ἔχουσα καὶ οὐκ ἀηδῆ τὴν στύψιν.

Περὶ Ἀκόρου.

Ἄκορον, τούτου τῇ ῥίζῃ χρώμεθα, δριμεία μὲν οὔσῃ, καὶ ὑποπίκρῳ μετρίως κατὰ γεῦσιν. οὐκ ἀηδεῖ δὲ

κατὰ τὴν

κατὰ τὴν ὀσμήν. ὅθεν δῆλον, ὡς θερμὴ τὴν δύναμιν ἐστὶ, καὶ λεπτομερὴς τὴν σύστασιν. ὁμολογεῖ δὲ τούτῳ, καὶ τὸ κινεῖν οὖρα, καὶ τὸ σκιρρούμενον τὸν σπλῆνα ὠφελεῖν, ἀπορρύπτειν τε, καὶ λεπτύνειν τὰ πάχη τοῦ κερατοειδοῦς. ἀμείνων δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς εἰς ταῦτα. δῆλον δὲ ὅτι ξηραντικὸν πάντως ἐστίν. καὶ δὴ καὶ κείσθω τρίτης τάξεως ἐν ἀμφοῖν, ἔν τε τῷ θερμαίνειν, καὶ τῷ ξηραίνειν.

Περὶ ἀκονίτου, ἢ παρδαλιαγχοῦς.

Ἀκόνιτον, ἢ παρδαλιαγχές. σηπτικῆς τοῦτο, καὶ δηλητηρίου δυνάμεως ἐστὶ, ὅθεν αὐτὸ φυλακτέον ἐν ἐδέσματι λαβεῖν ἢ ποτῷ. πρὸς μέντοι τὸ ἀποσῆψαι τινὰ τῶν ἐκ τοῦ σώματος, ἢ καθέδραν, ἐπιτήδειον ἐστί. χρήσιμος δὲ ἡ ῥίζα τῆς πόας εἰς ταῦτα.

Περὶ ἀκονίτου, ἢ λυκοκτόνου.

Ἀκόνιτον, ἢ λυκόκτονον. ἔστι μὲν καὶ τοῦτο παραπλησίας θατέρῳ δυνάμεως, ἰδιώτερον λύκους ἀναιρεῖν πέφυκεν. ὥσπερ ἐκεῖνο παρδάλεις.

Περὶ Ἀκτῆς.

Ἀκτὴ ἥ τε μεγάλη, καὶ δενδρώδης, καὶ ἡ βοτανωδεστέρα. ἣν περ δὴ καὶ χαμαιάκτην ὀνομάζουσιν. ξηραντικῆς ἀμφότεραι δυνάμεώς εἰσι. κολλητικῆς τε καὶ μετρίως διαφορητικῆς.

Περὶ ἀλίμου.

Ἄλιμον. θάμνος τοῦτο ἐστὶ τὸ φυτὸν ἐν Κιλικίᾳ μάλιστα πλεῖστον γινόμενον. ἵνα καὶ τοὺς βλαστοὺς αὐτοῦ ἐσθίωσι πρόσφατους τε, καὶ εἰς ἀπόθεσιν θησαυρίζοντες. ἔστι δὲ καὶ σπέρματος, καὶ γάλακτος γεννητικὸν τὸ φυτὸν καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ἁλυκόν τε ἐστὶ, καὶ ὑπόστυφον ἔχει. ἐξ ὧν ἁπάντων δῆλον ὡς ἀνομοιομερὲς μέν ἐστιν. τὸ δὲ πλεῖον αὐτοῦ τῆς οὐσίας, θερμὸν εὐκράτως ὑπάρχει μεθ᾽ ὑγρότητος ἀκατεργάστου τε, καὶ φυσώδους ἀτρέμα.

Περὶ Ἀλόης.

Ἀλόη. αὕτη μὲν ἡ πόα παρ᾽ ἡμῖν οὐ πάνυ τι φύεται. καὶ ἡ φυομένη δὲ κατὰ συρίαν τὴν μεγάλην, ὑδατωδεστέρα τε, καὶ ἀσθενεστέρα τὴν δύναμιν ἐστὶ. ἄχρι μέντοι τοσούτου ξηραίνειν πέφυκεν, ὡς κολλᾶν τραύματα. κατὰ δὲ τὰς θερμοτέρας χώρας ὧν ἐστιν ἡ κοίλη συρία, καὶ ἀραβία πολὺ βελτίων ἐστί. ἀρίστη δὲ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἰνδίαν. ἧς ὀπός ἐστιν τὸ κομιζόμενον ἐνταυθοῖ τοῦτο φάρμακον ἡ ἀλόη προσαγορευομένη. χρείαν παμπόλλων παρεχόμενον ἐκ τοῦ ξηραίνειν ἀδήκτως. ἔστι δὲ οὐχ ἁπλῆς φύσεως. ἀλλ᾽ ὥσπερ καὶ ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ, στύφει τε ἅμα, καὶ πικράζει. στύφει μὲν οὖν μετρίως. πικρὰ δὲ ἰσχυρῶς ἐστιν. ὑπάγει δὲ καὶ γαστέρα τῶν ἐκκοπρωτικῶν καλουμένων οὖσα φαρμάκων. ὥστε ἐκ τῶν εἰρημένων δῆλον, εἴ τι μεμνήμεθα τῶν ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ δεδειγμένων. ὡς τῶν μὲν ξηραινόντων φαρμάκων τῆς τρίτης ἐστὶν ἀποστάσεως. τῶν θερμαινόντων δὲ ἤτοι τῆς πρώτης ἐπιτεταμένης. ἢ τῆς δευτέρας ἐκλελυμένης. τῷ δὲ μικτῷ τῆς δυνάμεως αὐτῆς μαρτυρεῖ καὶ τὰ κατὰ μέρος ἔργα. καὶ γὰρ εὐστόμαχόν ἐστι τὸ φάρμακον, εἴπερ τι καὶ ἄλλο. καὶ κόλπων κολλητικόν. ἰᾶται δὲ τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν. καὶ μάλιστα τὰ καθ᾽ ἕδραν τε, καὶ αἰδοῖον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς φλεγμονὰς αὐτῶν ὕδατι διαθεῖσα. καὶ κολλᾷ τραύματα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἁρμόζει δὲ ὡσαύτως χρωμένῳ, καὶ πρὸς τὰς ἐν στόματι, καὶ ῥισὶ, καὶ ὀφθαλμοῖς φλεγμονάς. καὶ ὅλως ἀποκρούεσθαί τε, καὶ διαφορεῖν ἅμα πέφυκεν. μετὰ καὶ τοῦ ῥύπτειν ἀπ᾽ ὀλίγου, εἰς ὅσον ἕλκεσι καθαροῖς ἄλυπον.

Περὶ Ἀλύσσου.

Ἄλυσσον. ὠνόμασται μὲν ἄλυσσον ἡ πόα διὰ τὸ θαυμαστῶς ἰᾶσθαι τοὺς ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δεδηγμένους. ἀλλὰ καὶ ἤδη λυττῶντι δοθεῖσα πολλάκις ἰάσατο. τοῦτο μὲν ἐκ τῆς καθ᾽ ὅλην οὐσίαν ὁμοιότητος δύναται, καὶ λέλεκται πρόσθεν. ὡς ἡ τοιαύτη δύναμις ἐκ πείρας τε μόνης λαμβάνεται, καὶ παντάπασιν ἀμέθοδος ἐστί. ἢ δὲ ἄν τις καὶ χρήσαιτο πρὸς πολλὰ δυνάμεως, γνώσεται ὡς μετρίως ἐστὶν ξηραντικῆς, καὶ διαφορητικῆς, πρὸς τῷ καὶ ῥυπτικόν τι ἔχειν. ταύτῃ γέ τοι, καὶ ἀλφοὺς, καὶ ἐφήλιν ἀποκαθαίρει.

Περὶ Ἀλσίνης.

Ἀλσίνη, ἢ μυὸς ὦτα. ὁμοίαν ἔχει καὶ αὕτη τὴν δύναμιν τῇ ἑλξίνῃ ψύχουσάν τε, καὶ ὑγραίνουσαν. ἔστι γὰρ οὐσίας ὑδατώδους ψυχρᾶς. διὸ καὶ χωρὶς στύψεως ἐμψύχει. ταῦτ᾽ ἄρα πρὸς τὰς ζεούσας ἁρμόττει φλεγμονὰς, καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα μέτρια.

Περὶ Ἀμαράκου.

Ἀμάρακον θερμαίνει μὲν οὐκ ἀγεννῶς, ξηραίνει δὲ οὐ σφοδρῶς. ἀλλ᾽ ἐν μὲν τῇ θερμότητι, τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως, ἐν τῷ ξηραίνειν δὲ τῆς δευτέρας.

Περὶ Ἀμβροσίας.

Ἀμβροσία καταπλαττομένη δύναμιν ἔχει στύφουσάν τε, καὶ ἀποκρουστικήν.

Περὶ Ἄμεως.

Ἄμι. τῆς πόας ἣν ἄμμιν καλοῦσιν, τὸ σπέρμα μάλιστά ἐστι χρήσιμον θερμαντικῆς, καὶ ξηραντικῆς, καὶ λεπτομεροῦς ὑπάρχει δυνάμεως. ἔστι δὲ καὶ γευομένοις ὑπόπικρόν τε καὶ δριμύ. καὶ δῆλον ὅτι καὶ διουρητικόν τε, καὶ διαφορητικόν. ἕποιτο δ᾽ ἂν καὶ τὸ θερμαίνειν, καὶ τὸ ξηραίνειν ἐκ τρίτης τάξεως ἐπιτεταμένης.

Περὶ Ἀμαράντου.

A μάραντον. δυνάμεως ἐστὶ τμητικῆς τε, καὶ λεπτυντικῆς. ἐμμήνια γοῦν ἄγει σὺν οἴνῳ ποθεῖσα ἡ κόμη, καὶ θρόμβους αἵματος τήκειν πεπίστευται αὐτοὺς οὐ τοὺς ἐν γαστρὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν κύστει. χρὴ δὲ μᾶλλον τηνικαῦτα σὺν οἰνομέλιτος πίνειν, ἣ πάντων δ' ἐστὶν ἁπλῶς ῥευμάτων ξηραντικὴ πινομένη κακοστόμαχος ὑπάρχουσα.

Περὶ ἀμόργης.

A μόργη γεώδους ἐστὶν οὐσίας θερμῆς. οὐ μὴν ἐς τοσοῦτον μετέχει θερμότητος, ὡς δάκνειν ἐπιφανῶς. εἰ δὲ καὶ ἑψηθείη, πολὺ μᾶλλον ἔτι παχυμερής τε γίνεται, καὶ ξηρά. καὶ εἴη ἂν ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων ἐπιτεταμένης πως μάλιστα. οὕτω γέτοι, καὶ τὰ τῶν ξηρῶν τῇ κράσει σωμάτων ἕλκη θεραπεύει. τὰ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασι, παροξύνει. συνουλωτικὴ γάρ ἐστιν ὥσπερ εἴ τι η, ἢ πίττα ξηρὰ, καὶ ἄσφαλτος. ἅπερ καὶ αὐτὰ τῶν σκληρῶν μὲν πάνυ σωμάτων ἤτοι τραύματα ἐχόντων, ἢ κόλπων ἐστὶ κολλητικά. τὰ δὲ ἄλλα πάντα, συντείνει τε, καὶ παροξύνει.

Περὶ Ἀμπελοπράσου.

A μπελόπρασον εἰ μεταξύ σκορόδου τι, καὶ πράσου νοήσας, εὕροις ἂν ἀμπελοπράσου τὴν δύναμιν, ἔστι γὰρ ἄγριον ὡς ἂν εἴποι τις πράσον. ὅθεν καὶ δριμύτερον αὐτοῦ, καὶ ξηρότερον ὑπάρχει, καθάπερ καὶ τἄλλα πάντα ἄγρια τῶν ἡμέρων. καὶ διὰ τοῦτο κακοστομαχώτερον τε ἐστιν, καὶ παχέων, καὶ γλίσχρων χυμῶν τμητικώτερον, ἐκφρακτικώτερον, τῶν ἐμπεφραγμένων ὀργάνων ταύτῃ τοι καὶ οὖρα, καὶ καταμήνια πολλάκις ἐκίνησεν. ὅταν ὑπὸ παχέος, καὶ γλίσχρου ἴσχηται χυμοῦ. θερμὸν δὲ οὕτως ἐστὶν, ὡς ἑλκοῦν ἤδη δύνασθαι καταπλασσόμενον. ἐρρέθη δ' ἔμπροσθεν ὡς τῆς ἐσχάτης ἐστὶ τάξεως ἅπαντα τὰ οὕτως θερμά.

Περὶ Ἀμπέλου ἀγρίας.

A μπέλου ἀγρίας οἱ βότρυες, ῥυπτικῆς εἰσὶ δυνάμεως. ὡς ἐφήλεις τε, καὶ σπίλους, καὶ ὅσα τοιαῦτα κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιπολῆς γίγνεται, θεραπεύειν. ἔχουσι δέ τι καὶ στυπτικὸν αὐτοί τε, καὶ οἱ ἀκρέμονες οἵπερ δὴ καὶ ταριχεύονται.

Περὶ ἀμπέλου ἡμέρου.

A μπέλου τῆς ἡμέρου παραπλησία μὲν ἡ δύναμις ἐστὶ τῇ τῆς ἀγρίας. ἀσθενεστέρα δὲ τὰ πάντα.

Περὶ ἀμπέλου λευκῆς.

A μπέλου λευκῆς, ἣν δὴ βρυωνίαν καὶ ψίλωθρον καλοῦσιν, οἱ μὲν πρῶτοι βλαστοί, συνήθως ὑπὸ πάντων ἐσθίονται κατὰ τὸ ἔαρ. ὡς εὐστόμαχον ἔδεσμα διὰ τὸ στύφειν. καὶ ὑπόπικρον δὲ καὶ ἀτρέμα δριμεῖαν ἔχουσι τὴν στύψιν. διὸ καὶ τὴν οὔρησιν κινοῦσι μετρίως. ἡ δὲ ῥίζα ῥυπτικήν τε τινὰ, καὶ ξηραντικὴν, καὶ λεπτομερῆ δύναμιν ἔχει. καὶ συμμέτρως θερμήν. διὸ καὶ σπλῆνας τήκει σκιρρουμένους. πινομένη τε, καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη μετὰ σύκων. καὶ ψώραν καὶ λέπραν ἰᾶται. ὁ δὲ βοτρυώδης αὐτῆς καρπός. τοῖς σκυτοδέψαις ἐστὶ χρήσιμος.

Περὶ ἀμπέλου μελαίνης.

A μπελος μέλαινα. καλεῖται δὲ ἰδίως αὕτη βρυωνία, παραπλήσιος ἐστὶν τὰ πάντα τῇ προειρημένῃ. πλὴν ἀσθενεστέρα.

Περὶ Ἀμυγδάλων.

A μύγδαλα τὰ μὲν πικρὰ φανερῶς, τῆς λεπτυνούσης παντελῶς ἐστὶ δυνάμεως. καὶ τῇ ποιότητι τεκμαιρομένῳ, καὶ τῇ πείρᾳ κρίνοντι. περὶ μὲν οὖν τῆς πικρᾶς ποιότητος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων εἴρηται. τῶν δὲ τῆς πείρας, ἀρκεῖ δύο ταῦτα προχειρισαμένους, ἐξ αὐτῶν τούτων διδαχθῆναι περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῶν. ἐφήλιν τε γὰρ ἀποκαθαίρει, καὶ τοῖς ἐκ θώρακός τε, καὶ πνεύμονος, ἀναπτύουσι τῶν γλίσχρων τε, καὶ παχέων χυμῶν ἱκανῶς συντελεῖ. ταῦτα δὲ ἡμῖν ἐδείκνυτο κατὰ γένος μὲν, τῆς λεπτυντικῆς, κατ' εἶδος δὲ τῆς ῥυπτικῆς ἔχεσθαι δυνάμεως. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅτι τῆς ἐκφρακτικῆς κατὰ συμβεβηκὸς εἴη ἂν δυνάμεως, ἐπιδέδεικται, καὶ τοῦτο πρόσθεν. ἀλλὰ ἡ πεῖρα μαρτυρεῖ τὰς γοῦν ἐν ἥπατι παχέων τε, καὶ γλίσχρων χυμῶν ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἀγγείων σφηνώσεις, ἱκανῶς ἐκκαθαίρειν, καὶ μὲν δὴ καὶ τῶν πλευρῶν ἀλγήματα τὰ διὰ τὴν τοιαύτην αἰτίαν γιγνόμενα, καὶ κατὰ σπλῆνας. καὶ κώλου καὶ νεφρῶν, καὶ τὸ δένδρον αὐτὸ σύμπαν ὁμοίαν ἔχει τὴν δύναμιν, ὥστε καὶ τούτου τὰς ῥίζας ἑφθὰς ἐπιπάττοντες ἀποκαθαίρουσιν ἐφήλεις. ὅσα δὲ γλυκέα τῶν ἀμυγδάλων, μετέχει μὲν καὶ ταῦτα βραχείας πικρότητος, ἀλλ' ἐπικρατούσης τῆς γλυκύτητος, ἀποκρύπτεται. καταδῆλος δ' ἐναργῶς γίνεται, χρονιζόντων αὐτῶν. ἐπιδέδεικται δὲ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ἡ γλυκεῖα ποιότης, θερμὴ συμμέτρως ἐστίν.

Περὶ Ἀμμωνιακοῦ.

A μμωνιακὸν ὀπὸς ἐστὶ νάρθηκος τινός. ἐστὶ τοῦτο μαλακτικῆς ἐστὶ δυνάμεως ἐπιτεταμένης. ὥστε καὶ τοὺς περὶ τὰ ἄρθρα πώρους διαλύειν, καὶ σπλῆνας ἐσκιρρωμένους ἰᾶσθαι, καὶ χοιράδας διαφορεῖν.

Περὶ Ἀμώμου.

A μωμον ἔοικε κατὰ τὴν δύναμιν ἀκόρῳ. πλὴν ὅτι ξηρότερον ἐστὶ τὸ ἄκορον. πεπτικώτερον δὲ τὸ ἄμωμον.

Περὶ Ἀναγαλλίδος.

Ἀναγαλλὶς ἑκατέρα ἥτε τὸ κυανοῦν ἄνθος ἔχουσα, καὶ ἡ φοινικοῦν, ῥυπτικῆς ἱκανῶς ἐστὶ δυνάμεως. ἔχουσαί τι, καὶ ὑπόθερμον ἑλκτικόν. ὥστε καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῶν, ἐκ ῥινῶν καθαίρει. διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. καὶ καθόλου φαίην ξηραντικὴν ἔχουσι δύναμιν ἄδηκτον. ὅθεν καὶ τραύματα κολλῶσι, καὶ τοῖς σηπομένοις βοηθοῦσιν.

Περὶ Ἀναγύρου.

Ἀνάγυρος θάμνος ἐστὶν δυσώδης, καὶ δριμὺς διαφορητικῆς, καὶ θερμαινούσης δυνάμεως. ἀλλὰ τὰ μὲν φύλλα τὰ χλωρὰ διὰ τὴν τῆς ὑγρότητος ἐπιμιξίαν ἧττον ὄντα δριμέα, καταπλαστικὰ τῶν οἰδούντων ἐστί. ξηρανθέντα δὲ τμητικῆς, καὶ ξηραινούσης ἰσχυρῶς δυνάμεως. ὁμοίας δέ πως ἐστὶ φύσεως, καὶ ὁ τῆς ῥίζης αὐτῶν φλοιός, τὸ δὲ σπέρμα, πλέον ἐστὶ λεπτομερεστέρας. ἀλλὰ καὶ ἐμετικόν ἐστιν.

Περὶ ἀνδροσαίμου.

Ἀνδρόσαιμον θαμνῶδες φυτόν, διττὸν τὴν φύσιν. τὸ μὲν ἕτερον ἀσκυρόν, ἢ ἀσκυροειδὲς ὀνομαζόμενον. εἶδος ὑπάρχον ὑπερικοῦ. τὸ δ᾽ ἕτερον ὅπερ ὀνομάζεται πρός τινων διονυσιάς. ἔστι δὲ ὁ μὲν καρπὸς αὐτῶν, καθαρτικός. ἡ δὲ τῶν φύλλων δύναμις ξηραντική τε, καὶ ῥυπτικὴ μετρίως. ὥστε καὶ πυρίκαυτα θεραπεύειν πεπίστευται. καθεψηθέντα δὲ ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ, κολλητικὸν τραυμάτων μεγάλων τὸν οἶνον ἀποφαίνει.

Περὶ Ἀνδροσάκου.

Ἀνδρόσακες ὑγρά, ἡ δριμεῖα πόα, δύναται δὲ ξηρανθεῖσα, καὶ πινομένη αὐτή γε, καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς, οὖρα κινεῖν ἱκανῶς. καὶ δηλονότι διαφορεῖν καὶ ξηραίνειν.

Περὶ Ἀνδράχνης.

Ἀνδράχνη ψυχρὰ ἐστὶ, καὶ ὑδατώδης τὴν κρᾶσιν. ὀλίγου δέ τινος αὐστηροῦ μετέχει. διὸ καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα, καὶ μάλιστα χολώδη, καὶ θερμά. μετὰ τοῦ μεταβάλλειν αὐτὰ καὶ ἀλλοιοῦν κατὰ τὴν ποιότητα, ἱκανῶς ἐμψύχειν. καὶ εἴη ἂν ἐν μὲν τῇ τοῦ ψύχειν δυνάμει τρίτης ἀποστάσεως ἀπὸ τῶν συμμέτρων τε, καὶ μέσων. ἐν δὲ τῇ τοῦ ὑγραίνειν, δευτέρας. ταῦτά τοι καὶ τοὺς καυσουμένους ὀνίνησιν εἴπερ τι ἄλλο. κατά τε τοῦ στόματος τῆς κοιλίας ἐπιτιθεμένη. καὶ ὅλων τῶν ὑποχονδρίων. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἑκτικῶν πυρετῶν, αἱμωδίας τε ἐστὶν ἴαμα ἐξηρασμένα ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν ὀξέων χυμῶν ὁμιλίας αὕτη λεαίνουσά τε, καὶ ἀναπληροῦσα, τῷ γλίσχρον ἔχειν τὴν ὑγρότητα. καὶ ὁ χυμὸς δὲ αὐτῆς ὁμοίως. ὥστε οὐ μόνον ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος, ἀλλὰ καὶ πινόμενος ἐμψύχει. τοῦτο μέν γε, καὶ αὐτῇ τῇ βοτάνῃ συμβέβηκεν ὅλῃ βρωθείσῃ. διὰ δὲ τὸ ὑποστύφειν καὶ δυσεντερικοῖς ἐστιν ἐπιτήδειον ἔδεσμα, καὶ γυναικείῳ ῥῷ. καὶ αἵματος ἀναγωγαῖς. εἰς ταῦτα μέντοι πολὺ δραστικώτερος αὐτῆς τῆς πόας ὁ χυλός ἐστιν.

Περὶ Ἀνεμώνης.

Ἀνεμῶναι πᾶσαι δριμείας, ῥυπτικῆς εἰσιν, ἐπισπαστικῆς τε, καὶ ἀναστομωτικῆς δυνάμεως. ὅθεν ἥτε ῥίζα διαμασωμένη φλέγμα προκαλεῖται, καὶ ὁ χυλὸς ἐκ ῥινῶν καθαίρει, καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς λεπτύνει. καὶ τὰ ῥυπαρὰ δὲ τῶν ἑλκῶν καθαίρουσιν αἱ ἀνεμῶναι. καὶ λέπρας ἀφιστῶσιν. ἔμμηνά τε προκαλοῦνται προστιθέμεναι, καὶ γάλακτα ἄγουσιν.

Περὶ Ἀνήθου.

Ἄνηθον θερμαίνει μὲν εἰς τοσοῦτον ὡς ἤτοι τῆς δευτέρας αὐτὸ τάξεως ἐπιτεταμένης, ἢ τῆς τρίτης ἐκλελυμένης ὑπολαβεῖν. τῶν ξηραινόντων δὲ τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως ἀρχομένης, ἢ τῆς πρώτης ἐπιτεταμένης. ὥστε εἰκότως ἀναφεψόμενον ἐλαίῳ διαφορητικόν τε, καὶ ἀνώδυνον, καὶ ὑπνοποιόν, καὶ πεπτικὸν ὠμῶν, καὶ ἀπέπτων ὄγκων ὑπάρχει. γίγνεται γὰρ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον ἐγγύς τι τῆς κράσεως τοῖς ὑπνοποιοῖς τε, καὶ πεπτικοῖς ὀνομαζομένοις φαρμάκοις. πλὴν ὅτι θερμότερον αὐτῶν βραχεῖ, καὶ λεπτομερές ἐστι. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διαφορητικόν. καυθὲν δὲ τῆς τρίτης τάξεως γίνεται τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων, καὶ διὰ τοῦτο πλαδαροῖς ἕλκεσιν ἐπιπλαττόμενον ὀνίνησι, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν αἰδοίῳ. τὰ δὲ ἐπὶ τῆς πόσθης χρόνια, καὶ ἐπουλοῖ καλῶς. ὑγρότερον δὲ δηλονότι, καὶ ἧττον θερμόν ἐστι τὸ χλωρὸν ἔτι, καὶ ἔγχυμον. ὥστε πεπτικώτερον μέν, καὶ ὑπνοποιὸν ἔσται μᾶλλον τοῦ ξηροῦ διαφορητικὸν δ᾽ ἧττον. διὰ τοῦτο μοι δοκοῦσι. καὶ οἱ παλαιοὶ ἐξ αὐτοῦ στεφάνοις χρῆσθαι παρὰ τὰ συμπόσια.

Περὶ Ἀνθυλλίδος.

Ἀνθυλλὶς διττὴ μέν ἐστιν. ἀμφότεραι δὲ ξηραίνουσι μετρίως. ὥστε καὶ ἕλκη κολλᾶν. ἡ δ᾽ ἑτέρα αὐτῶν ἡ τῇ χαμαιπίτυϊ ἐοικυῖα, λεπτομερεστέρα πώς ἐστι τῆς ἑτέρας. ὡς καὶ τοῖς ἐπιλήπτοις ἁρμόττειν. αὐτὴ δὲ καὶ ῥυπτικωτέρα τῆς ἑτέρας ὑπάρχει.

Περὶ ἀνθέμιδος.

Ἀνθεμὶς ἢ χαμαίμηλον εἴρηται μὲν καὶ τῷ τρίτῳ γράμματι περὶ ταύτης τῆς πόας ἐπὶ πλέον. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ἐν κεφαλῇ ὡς ξηραίνει, καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερής. καὶ διὰ ταῦτα διαφορητική, καὶ ἀραιωτική, καὶ χαλαστικὴ τὴν δύναμιν ὑπάρχει.

Περὶ Ἀνίσου.

Ἀνίσου τὸ σπέρμα μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμον, δριμὺ, καὶ ὑπόπικρον ὑπάρχον ὡς ἐγγὺς ἥκειν θερμότητος τῶν καυστικῶν. ἔστι δὲ καὶ τῷ ξηραίνειν, ἐκ τῆς τρίτης ἀποστάσεως. ὥσπερ καὶ τῷ θερμαίνειν. ταῦτ' ἄρα καὶ οὐρητικόν ἐστι, καὶ διαφορητικόν. ἐμπνευματώσεις τε τὰς κατὰ γαστέρα καθίστησιν.

Περὶ Ἀντιρρίνου.

Ἀντίρρινον, ἢ ἀνάρρινον. ὅμοιον μόσχου ῥισὶν ἔχει τὸν καρπόν. ἄχρηστον εἰς τὰς ἰάσεις. αὐτὸ δὲ παραπλησίας ἐστὶ τῷ βουβώνης δυνάμεως. ἀλλὰ πολὺ καταδεέστερον, ὥστε ἐξ ἐκείνων, καὶ περὶ τούτου μαθείσῃ.

Περὶ Ἀπαρίνης.

Ἀπαρίνη οἱ μὲν φιλάνθρωπον, οἱ δὲ ὀμφακόκαρπον μετρίως ῥύπτει, καὶ ξηραίνει. ἔχει δὲ καί τι λεπτομερές.

Περὶ Ἀπίου.

Ἀπίου τὰ μὲν φύλλα, καὶ οἱ ἀκρέμονες αὐστηροί. ὁ δὲ καρπὸς ἔχει καὶ γλυκύτητος ὑδατώδους. ἐξ ὧν δήλη καὶ ἡ κρᾶσίς ἐστιν. ἀνώμαλός τις ὑπάρχουσα κατὰ μόρια. καὶ τὸ μέν τι γεῶδες ἔχουσα. τὸ δ' ὑδατῶδες. καὶ ἑκάτερον, τὸ μέν τι ψυχρόν. τὸ δ' εὔκρατον. καὶ διὰ τοῦτ' ἐσθιόμεναι μὲν, εὐστόμαχοί τ' εἰσὶ καὶ ἄδιψοι, καταπλαττόμεναι δὲ ξηραίνουσί τε, καὶ μετρίως ψύχουσιν. ὥστ' ἔγωγε κολλήσας αὐταῖς οἶδα τραῦμα, μηδενὸς ἄλλου φαρμάκου παρόντος.

Περὶ Ἀχράδων.

Ἀχράδες ὀνομαζόμεναι, καὶ στύφουσι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀπίων, καὶ ξηραίνουσι, καὶ διὰ τοῦτο δηλονότι καὶ κολλῶσι τραύματα μείζονα. καὶ ἀποτρέπουσι ῥεύματα.

Περὶ Ἀποκύνου.

Ἀπόκυνον, ἢ κυνοκράμβη. καλοῦσι δ' ἔνιοι καὶ κυνόμορον αὐτὴν ἐπειδὴ τάχιστα τοὺς κύνας ἀναιρεῖ. καθάπερ τὸ λυκόκτονον, τοὺς λύκους. ἔστι δὲ ἀνθρώπων δηλητήριον. ἱκανῶς δυσώδης πόα διὸ, καὶ θερμὴ πάντως ἐστὶν οὐκ ἀγεννῶς. οὐ μὴν ἀνάλογόν τι ξηρά. διὰ τοῦτ' οὖν καὶ καταπλαττόμενον ἱκανῶς διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως.

Περὶ Ἀργεμώνης.

Ἀργεμώνη, καὶ ταύτης τῆς πόας ἡ δύναμις, ῥυπτική τε ἐστὶ, καὶ διαφορητική.

Περὶ Ἀρισάρου.

Ἀρίσαρον. τοῦτο καὶ μικρότερον ἐστὶ πολλῷ τοῦ ἄρου, καὶ ῥίζαν ἐλαίας ἔχει τὸ μέγεθος. ἔστι δ' αὐτοῦ πολὺ δριμύτερον.

Περὶ Ἀριστολοχίας.

Ἀριστολοχία ἡ ῥίζα χρειωδεστάτη πρὸς τὰς ἰάσεις. πικρὰ καὶ ὑπόδριμυς ὑπάρχουσα. λεπτομερεστέρα δ' ἐξ αὐτῶν ἐστιν ἡ στρογγύλη κατὰ πάντα δραστικωτέρα, τῶν δ' ἄλλων δυοῖν ἡ μὲν κληματῖτις εὐωδεστέρα μὲν ὥστε καὶ πρὸς τὰ μύρα χρῆσθαι τοὺς μυρεψοὺς αὐτῇ, πρὸς τὰς ἰάσεις δ' ἀσθενεστέρα. ἡ μακρὰ δ' ἧττον μὲν λεπτομερής ἐστι τῆς στρογγύλης. οὐ μὴν οὐδ' αὐτή γε ἄπρακτος. ἀλλ' ἔστι τῆς ῥυπτικῆς τε, καὶ θερμαντικῆς δυνάμεως. καὶ τῆς στρογγύλης, ἧττον μὲν ῥύπτει, καὶ διαφορεῖ. θερμαίνει δ' οὐχ ἧττον ἀλλ' ἴσως καὶ μᾶλλον. ὅθεν ἐφ' ὧν μὲν ἐστιν χρεία τοῦ μετρίως ῥύπτειν. ἡ μακρὰ χρησιμωτέρα καθάπερ ἔν τε ταῖς τῶν σαρκῶν ἑλκώσεσι, καὶ ταῖς τῶν ὑστερῶν πυρίαις. ἐφ' ὧν δὲ πάχος χυμῶν ἰσχυρότερον λεπτῦναι, τῆς στρογγύλης ἡ χρεία. διὰ τοῦτο καὶ τὰ δι' ἔμφραξιν ἤ τι πάχος ἄπεπτον πνευμάτων ἀλγήματα θεραπεύει μᾶλλον, ἡ στρογγύλη, καὶ σκόλοπας ἀνάγει, καὶ σηπεδόνας ἰᾶται. καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν καθαίρει, καὶ ὀδόντας, καὶ οὖλα λαμπρύνει. βοηθεῖ δὲ καὶ ἀσθματικοῖς, καὶ λύζουσιν ἐπιληπτικοῖς τε, καὶ ποδαγρικοῖς μεθ' ὕδατος πινομένη. καὶ ῥήγμασι δὲ καὶ σπάσμασιν εἴπερ τι ἄλλο φάρμακον ἐπιτήδειος ἐστίν.

Περὶ Ἀρκεύθου.

Ἄρκευθος θερμὴ, καὶ ξηρὰ τῆς τρίτης τάξεως κατ' ἄμφω. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς θερμὸς μὲν ὁμοίως. ξηραίνει δ' οὐχ ὁμοίως. ἀλλ' εἴη ἂν ἐν τῷδε τῆς τρίτης τάξεως.

Περὶ Ἀρκτίου.

Ἄρκτιον τὸ μὲν τῷ φλόμῳ παραπλήσιον, τὴν ῥίζαν ἁπαλὴν, καὶ λευκὴν, καὶ γλυκεῖαν ἔχον, καὶ τὸν καυλὸν μακρὸν, καὶ μαλακόν. καὶ τὸν καρπὸν ὅμοιον κυμίνῳ. λεπτομεροῦς μὲν ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως. καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο ξηραντικῆς μέντοι μετρίως. ὅθεν, καὶ ἡ ῥίζα, καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ ἀφεψόμενοι σὺν οἴνῳ, πραΰνει πως ὀδόντων ἀλγήματα. πυρικαύτων τε, καὶ χιμέθλων. καὶ τὸ τούτων μὲν ἀφέψημα καταντλούμενον. ἀλλὰ καὶ οἱ κλῶνες εἰσὶν ἰάματα.

Περὶ ἑτέρου ἀρκτίου.

Τὸ δ' ἕτερον ἄρκτιον, ὃ δὲ καὶ προσωπίδα καλοῦσιν, οὗ τὰ φύλλα τοῖς τῆς κολοκύνθης ἐστὶν ὁμοιότατα πλὴν ὅσῳ μείζω τε. καὶ σκληρότερα, διαφορητικὸν μὲν ἐστὶ, καὶ ξηραντικόν. ἔχει δέ τι καὶ στυπτικὸν μετρίως. διὰ τοῦτο αὐτοῦ, καὶ τὰ φύλλα παλαιῶν ἑλκῶν ἐστιν ἰατικά.

Περὶ ἀρνογλώσσου.

Ἀρνόγλωσσον. μικτῆς καὶ τοῦτο κράσεως. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ ὑδατῶδες ψυχρόν. ἔχει δέ τι καὶ αὐστηρόν. ὅπερ ἐστὶ γεῶδες, ξηρὸν, ψυχρὸν, ὥστε ψύχει τε ἅμα καὶ ξηραίνει. καὶ κατ' ἄμφω τῆς δευτέρας ἐστὶν ἀποστάσεως τῶν μέσων. ὅσα δὲ μεταξὺ ψύξεως ἐστὶ φάρμακα. καὶ πρὸς ἕλκη κακοήθη πάντα. καὶ πρὸς ῥεύματα, καὶ σηπεδόνας ἁρμόττει. καὶ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς δυσεντερίας, καὶ γὰρ καὶ τὰς αἱμορραγίας ἵστησι. καὶ ἔτι διακαὲς ἐμψύχει.

ἐμψύχει, καὶ κολλητικὸν κόλπων ἐστὶ, καὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν προσφάτων τε ἅμα καὶ παλαιῶν. ἐν ἅπασι
δὲ σχεδὸν τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, ἢ πρῶτον, ἢ οὐδενὸς δεύτερον ἀρνόγλωσσον ὑπάρχει, τῇ συμμετρίᾳ
τῆς κράσεως. καὶ γὰρ ξηρότητος ἀδήκτου μετέχει. καὶ ψύξεως μηδέπω ναρκούσης. καὶ ὁ καρπὸς δ᾽ αὐτοῦ
καὶ αἱ ῥίζαι παραπλησίας εἰσὶ δυνάμεως. πλήν γε ὅτι ξηροτέρας τε, καὶ ἧττον ψυχρᾶς. ἀλλ᾽ ὁ μὲν
καρπὸς λεπτομερέστερος. αἱ δὲ ῥίζαι παχυμερέστεραι. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα τῆς πόας ξηρανθέντα, λε-
πτομερεστέρας τε, καὶ ἧττον ψυχρᾶς γίγνεται δυνάμεως, ὡς ἀποβαλόντα τι αὐτῶν, καὶ διαφορηθέντος τοῦ
ὑδατώδους περιττώματος. ταῦτ᾽ ἄρα ταῖς μὲν ῥίζαις, καὶ πρὸς ὀδόντων ἀλγήματα χρῶνται διαμασω-
μέναις τε, καὶ τοῖς διακλύσμασιν αὐτῶν ἑψομέναις. πρὸς δὲ τὰς καθ᾽ ἧπαρ καὶ νεφροὺς ἐμφράξεις καὶ
ταύταις μὲν, ἀλλὰ καὶ τοῖς φύλλοις, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔτι τῷ καρπῷ. μετέχει γάρ τινος ταῦτα δυνά-
10 μεως ῥυπτικῆς. ἣν εἰκὸς εἶναι καὶ τῇ πόᾳ μὲν χλωρᾷ. νικᾶσθαι δ᾽ ὑπὸ τοῦ πλήθους ὑγρότητος.

Περὶ Ἄρου.

Α ρον ἐκ γεώδους, καὶ τοῦτο γέγονεν οὐσίας θερμῆς. καὶ διὰ τοῦτο ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. ἀλλ᾽ οὐκ ἰσχυρᾶς ὥσ-
περ τὸ δρακόντιον, ἔστιν οὖν ἔν τε τῷ ξηραίνειν, καὶ τῷ θερμαίνειν, τῆς πρώτης κατ᾽ ἄμφω τάξεως. αἱ
ῥίζαι δ᾽ αὐτοῦ μάλιστ᾽ εἰσὶ χρήσιμοι. καὶ δὴ καὶ ἐσθιόμεναι τέμνουσιν παχεῖς χυμοὺς μετρίως. ὥστε καὶ
ταῖς ἐκ θώρακος ἀναπτύσεσιν εἰσὶν ἐπιτήδειοι. τὸ δὲ δρακόντιον εἰς ταῦτα ἐπιτηδειότερον.

Περὶ Ἀρτεμισίας.

Α ρτεμισία. διττὴ μὲν ἐστὶ καὶ ἡ ἀρτεμισία πόα. θερμαίνουσι δ᾽ ἀμφότεραι, καὶ μετρίως ξηραίνουσι. καὶ κεί-
σθωσαν ἐν μὲν τῷ θερμαίνειν, δευτέρας ἀποστάσεως. ἐν δὲ τῷ ξηραίνειν, ἢ πρώτης ἐπιτεταμένης, ἢ δευ-
τέρας ἀρχομένης. εἰσὶ δὲ καὶ λεπτομερεῖς μετρίως. ὥστε καὶ πρὸς ἐν νεφροῖς λίθους ἁρμόττειν μετρίως.
20 καὶ εἰς πυρίας ὑστερῶν.

Περὶ Ἀσάρου.

Α σαρον. ταύτης τῆς πόας αἱ ῥίζαι χρήσιμοι. παραπλήσιαι μὲν ταῖς ἀκόρου τὴν δύναμιν, ἐπιτεταμέ-
ναι δὲ μᾶλλον ὥστ᾽ ἐξ ὧν ὑπὲρ ἐκείνου προείρηται, καὶ περὶ τούτου χρὴ γνωρίζειν.

Περὶ Ἀσκληπιάδος.

Α σκληπιάς. ἐν τῷ τρίτῳ Διοσκουρίδης περὶ ταύτης τῆς πόας ἔγραψεν. ἡμεῖς δὲ οὐδέπω πεῖραν αὐτῆς ἔχομεν.

Περὶ Ἀσπαλάθου.

Α σπάλαθος, καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ἐστὶ δριμύς. ἅμα καὶ στυπτικὸς, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν ἐξ ἀνομοιομερῶν,
δηλονότι σύγκειται. μορίοις μὲν ἑαυτοῦ τοῖς δριμέσι, θερμαίνων. μορίοις δ᾽ ἑτέροις τοῖς αὐστηροῖς, ψύ-
χων. ὥστε ξηραίνει κατ᾽ ἄμφω καὶ ψύχει. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς σηπεδόνας, καὶ ῥεύματα χρήσιμος ὑπάρχει.

30 Περὶ Ἀσπαράγου.

Α σπάραγος πετραῖος ἢ μυακάνθινος, ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως οὐ μὴν οὔτε θερμαίνει σαφῶς οὔτε ψύχει.
ταῦτά τοι καὶ νεφρῶν, καὶ ἥπατος ἐκφρακτικὸς ὑπάρχει. καὶ μάλιστα αἱ ῥίζαι τῆς βοτάνης, καὶ τὸ σπέρ-
μα. καὶ μὲν δὴ καὶ ὀδονταλγίας ἰᾶται τῷ ξηραίνειν. ὧν δὴ καὶ μάλιστα χρῄζουσιν οἱ ὀδόντες. Ἀθηναῖοι
δὲ διὰ τοῦ φ λέγουσιν ἀσφάραγον.

Περὶ Ἀσπληνίου.

Α σπλήνιον λεπτομερὲς μὲν, οὐ μὴν θερμή γε τὴν δύναμιν ἡ πόα, ταῦτ᾽ ἄρα καὶ λίθους θρύπτει καὶ σπλῆνας
τήκει.

Περὶ Ἀστραγάλου.

Α στράγαλος θαμνίσκος ἐστὶ μικρὸς ἔχων ῥίζας στυπτικάς. διὸ καὶ τῶν ξηραινόντων ἐστὶν οὐκ ἀγεννῶς. ἐπου-
λοῖ γοῦν ἕλκη παλαιὰ, καὶ κοιλίαν ἵστησι ῥευματιζομένην εἴ τις ἀφεψήσας ἐν οἴνῳ τὴν ῥίζαν πίνοι.
40 πλεῖστος ὁ θάμνος ἐν Φενεῷ τῆς Ἀρκαδίας γεννᾶται.

Περὶ Ἀστέρος Ἀττικοῦ.

Α στὴρ Ἀττικὸς, οἱ δὲ βουβώνιον ὀνομάζουσιν. ὅτι μὴ μόνον ἐπιπλαττόμενον, ἀλλὰ καὶ περιαπτόμενον ἰᾶσθαι πεπί-
στευται βουβῶνας. ἔχει μέντοι καὶ διαφορητικόν. ὥστε καὶ μικτῆς εἶναι δυνάμεως, ὥσπερ καὶ τὸ ῥόδον ἀλλ᾽ οὐ στύ-
φει γε τοῦτο.

Περὶ Ἀσταφίδος.

Α σταφίς. ἡ μὲν ἥμερος πεπτικῆς τε ἅμα, καὶ στυπτικῆς, καὶ διαφορητικῆς ἀτρέμα μετέχει δυνάμεως. ἡ δ᾽ ἀ-
γρία δριμείας ἰσχυρῶς, ὡς ἀποφλεγματίζειν τε καὶ ῥύπτειν σφοδρῶς. ὥστε καὶ πρὸς ψώραν ἁρμόττει.
μετέχει δὲ καὶ καυστικῆς τινὸς δυνάμεως.

Περὶ Ἀσφοδέλου.

Α σφόδελος, καὶ τούτου ἡ ῥίζα χρήσιμος ὥσπερ ἄρου, καὶ ἀσάρου, καὶ δρακοντίου. ῥυπτικῆς τε, καὶ διαφο-
50 ρητικῆς ὑπάρχουσα δυνάμεως. καυθείσης δ᾽ αὐτῆς ἡ τέφρα θερμοτέρα, καὶ ξηραντικωτέρα, καὶ λεπτο-
μερεστέρα. καὶ διαφορητικωτέρα γίγνεται. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀλωπεκίας ἰᾶται.

Περὶ Ἀτρακτυλίδος.

Α τρακτυλίς, ἢ κνῆκος ἄγριος ἐκ τῶν ἀκανθῶν ἐστι τὴν φύσιν τοῦτο ξηραντικῆς τε, καὶ μετρίως θερμῆς ὑπάρ-
χει δυνάμεως.

Περὶ Ἀτραφάξυος.

Α τράφαξυς ὑγρὰ, καὶ ψυχρὰ τὴν κρᾶσιν ἐστίν. ὑγρὰ μὲν δευτέρας τάξεως ἀπὸ τῶν μέσων. ψυχρὰ δὲ πρώ-
της ἥνπερ δὴ χλιαρὰν ἐλέγομεν εἶναι θερμασίαν οἵαπερ καὶ τοῖς ῥόδοις ἐστὶν, πλὴν οὐ μετέχει στύψεως.

ἀλλ' ἔστιν ὑδατώδης, καὶ ἥκιστα γεώδης, ὁμοίως τῇ μαλάχῃ. καὶ δὴ καὶ κατὰ γαστέρα διεξέρχεται ταχέως ὥσπερ ἐκείνη διὰ γλισχρότητα. βραχὺ δέ τι παντάπασιν ὑπάρχει διαφορητικὸν αὐτῆς. εἰσὶ δ' αἱ κηπευόμεναι μαλάχαι καὶ ἀτραφάξυες, ὑγρότεραί τε πολὺ, καὶ ψυχρότεραι τῶν ἀγρίων. διὸ καὶ φλεγμοναῖς, καὶ φυγέθλοις τοῖς μὲν ἀρχομένοις τε αὐξανομένοις καὶ μαλακοῖς ἔτι καὶ διαζέουσιν, αἱ κηπευόμεναι. ἀκμάζουσι δὲ καὶ παρακμάζουσι, καὶ σκληρυνομένοις, αἱ ἄγριαι συμφορώτεραι. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. ὅθεν καὶ πρὸς ἰκτέρους τοὺς ἐπὶ φλέγματος ἐμφράξει χρήσιμος ὑπάρχει.

Περὶ Ἀφάκης.

Ἀφάκη δυνάμεώς ἐστι στυπτικῆς, ὥσπερ καὶ ὁ φακός. ἀλλὰ καὶ τοῖς φακοῖς ὁμοίως ἐσθίεται. καὶ δυσπεπτοτέρα μέν ἐστιν αὐτῶν, ἰσχυροτέρως δὲ ξηραίνει. θερμότητος μετέχει συμμέτρου.

Περὶ Ἀψινθίου.

Ἀψίνθιον στυπτικὴν, καὶ πικρὰν, καὶ δριμεῖαν ἅμα ποιότητα κέκτηται. θερμαῖνον τε ἅμα καὶ ῥύπτον, καὶ τονοῦν, καὶ ξηραῖνον. διὰ τοῦτο καὶ τοὺς ἐν τῇ κοιλίᾳ χολώδεις χυμοὺς ἐπί τε τὴν κάτω διαχώρησιν ἀπάγει. καὶ δι' οὔρων ἐκκενοῖ. μᾶλλον δ' ἔτι τὸ ἐν ταῖς φλεψὶ χολῶδες ἐκκαθαίρει δι' οὔρων. διὰ ταῦτα δὲ ταῦτα, καὶ φλέγματα ἐν τῇ κοιλίᾳ περιεχόμενα, προσφερόμενον οὐδὲν ὀνίνησιν. οὕτω δὲ καὶ εἰ κατὰ θώρακα, καὶ πνεύμονα τύχοι. ἡ γὰρ στυπτικὴ δύναμις ἐν αὐτῷ τῆς πικρᾶς ἐστιν ἰσχυροτέρα. τῷ δὲ καὶ δριμύτητός τινος μετέχειν πλείονι μέτρῳ θερμόν ἐστιν ἤπερ ψυχρόν. εἰ δὲ δέοι καθόλου περιλαμβάνοντι τὴν κρᾶσιν αὐτοῦ κατὰ τὰς πρώτας ἀφορίσαι δυνάμεις, καίτοι γ' ἂν ὁμοιομεροῦς ὄντος, θερμὸν μὲν ἂν ὑπάρχει αὐτὸ τῆς πρώτης ἀποστάσεως εἴποιμεν. ξηρὸν δὲ τῆς τρίτης. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ, πολὺ τῆς πόας θερμότερος.

Περὶ Βαλάνου.

Βάλανος μυρεψική. κομίζεται μὲν ἐκ τῆς βαρβάρου, χρῶνται δ' οἱ μυρεψοὶ τῷ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ χυλῷ, θερμῷ τὴν δύναμιν ὄντι. τὸ δ' ὑπόλοιπον ἀπόθλιμμα τὸ γεῶδες, καὶ σκληρὸν ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα. μέμικται δέ τι, καὶ στύψεως αὐτῷ καὶ διὰ τοῦτο ῥυπτικήν τε ἅμα καὶ τμητικὴν, καὶ συνακτικήν τε, καὶ πληκτικὴν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. ὥστε καὶ πρὸς ἰόνθους, καὶ φακοὺς ἐφήλιν τε καὶ κνῆσιν. ἤδη δὲ καὶ πρὸς ψώραν, καὶ λέπραν ἁρμόττειν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ σπλῆνας τήκει καὶ ἧπαρ σκιρρούμενον. εἰ δέ τις τῆς σαρκὸς αὐτῆς ποιεῖ δραχμὴν ὁλκὴν μετὰ μελικράτου, ἐμετηρίου πειράσεται τοῦ φαρμάκου. πολλάκις δὲ καὶ διὰ τῆς κάτω κοιλίας ὑπάγει δαψιλῶς. ὅθεν ἐπειδὴ ὑπέρ του διακαθῆραί τι τῶν σπλάγχνων, καὶ μάλισθ' ἧπαρ ἢ σπλῆνα τῷ φαρμάκῳ χρώμεθα, μετ' ὀξυκράτου δίδομεν αὐτὸ, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας δὲ τὰς ἐκτὸς ἐνεργείας ὄξει, καὶ χαίρει μάλιστα. γίνεται γὰρ δραστικὸν ὄντως, ὡς καὶ ψώρας, καὶ λέπρας ἀπορρύπτειν. καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὰ τούτων ἐλάττω. φακοὺς, ἀλφοὺς, ἰόνθους, ἐφήλιν, ἀχώρας, ἐξανθήματα. τὰ ἑλκώδη, καὶ παχύχυμα πάντα. λαμπρύνει δὲ καὶ οὐλὰς, ὅτι καὶ τῷ καταπλάττειν αὐτῇ τὸν σπλῆνα, κάλλιόν ἐστι μιγνύναι τι τῶν ξηραντικῶν ἀλεύρων. οἷόν ἐστιν ὀρόβινόν τε, καὶ αἴρινον ἄλευρον ἐκ τῆς περὶ συνθέσεως ἤδη φαρμάκων εἴη ἂν τοῦτο πραγματείας μᾶλλον. οὐ τῆς νῦν ἐνεστώσης. εἰρήσεται δὲ καὶ τοῖς ὑπολοίποις. ἀρκεῖ δ' ἐν τῷ παρόντι ῥυπτικήν τε καὶ τμητικὴν ἅμα στύψει τινὶ τὴν δύναμιν εἰπόντα τοῦ προειρημένου φαρμάκου μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερον. ὁ μέντοι φλοιὸς αὐτοῦ, πάνυ στυπτικός ἐστιν. ὥστε καὶ τοῦτο δύναιτ' ἄν τις εἰς ὅσαπερ ἰσχυρᾶς ἐστὶ χρεία στύψεως εἰς ταῦτα χρῆσθαι.

Περὶ βαλσάμου.

Βάλσαμον ξηραίνει, καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές. ὡς ἀρωματίζειν. ὁ δὲ ὀπὸς αὐτοῦ λεπτομερεστέρας ἐστὶ δυνάμεως, ἢ καθ' αὐτὸ τὸ φυτόν. οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε θερμὸς, ὡς οἴονταί τινες ὑπὸ τῆς λεπτομερείας ἐξαπατώμενοι. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ παραπλησίας μέν ἐστι κατὰ τὸ γένος δυνάμεως. ἀπολείπεται δὲ μακρὸν κατὰ τὸ λεπτομερές.

Περὶ βαλαυστίου.

Βαλαύστιον μὲν, ἄνθος, ἀγρίας ῥοιᾶς, ὥσπερ τῶν ἡμέρων ὁ κύτινος. ἰσχυρῶς δὲ στύφει τὴν γεῦσιν. καὶ δὴ καὶ ξηραντικῆς, καὶ στυπτικῆς ἐστι δυνάμεως. καὶ δηλονότι, καὶ παχυμεροῦς. ἔτι μεμνήμεθα τοῦ ἐν τῷ τετάρτῳ, τοῦ δὲ τοῦ ὑπομνήματος εἰρημένων. ἡνίκα ἐδείκνυμεν ἅπαν τὸ στῦφον γεῶδες εἶναι ψυχρόν. οὐδὲ μιᾶς δ' ἔμφασιν ἔχει ποιότητος ἑτέρας. καὶ διὰ τοῦτο ἄν τις αὐτὸ θείη ξηραίνειν, καὶ ψύχειν οὐκ ἀγεννῶς. εἴγε δὴ μὴ κακῶς ὑμῖν ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἐδείκνυτο τοῖς γεώδεσι ψυχροῖς σώμασιν ὑπάρχειν ἡ στύφουσα ποιότης. ἀτὰρ οὖν, καὶ τὰ φαινόμενα μαρτυρεῖ, καὶ γὰρ ἐν παρατρίμμασι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν ἐπιπάττοις αὐτὸ, ταχέως ἂν ἴδοις εἰς οὐλὴν ἰόντα, ταῦτά τοι καὶ τῶν ἀναγόντων αἷμα, δυσεντερικῶν ἔτι τε τῶν κατὰ γαστέρα, καὶ μήτραν ῥευμάτων οὐκ ἔστιν ὅστις οὐ χρῆται τῷ φαρμάκῳ τούτῳ τῶν τὰς θεραπευτικὰς πραγματείας γεγραφότων ἰατρῶν.

Περὶ Βάτου.

Βάτου καὶ τὰ φύλλα μὲν, καὶ οἱ βλαστοὶ, καὶ τὸ ἄνθος, καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ἡ ῥίζα στυπτικῆς μετέχουσι ποιότητος οὐκ ἀσαφῶς. ἀλλήλων δὲ διαφέρουσιν ἐν τῷδε. τῷ τὰ μὲν φύλλα, καὶ μάλιστα τὰ μαλακὰ, καὶ νέα, πλείστου τοῦ ὕδατος μετέχοντα,

δατος μετέχοντα, βραχέως ἐστὶ στυπτικά· κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ οἱ βλαστοί. ὥστε καὶ διαμασωμένοις. ἄφθας τε καὶ τἄλλα τὰ ἐν τῷ στόματι θεραπεύειν ἕλκη. καὶ μέντοι, καὶ τἄλλα τραύματα δύνασθαι κολλᾶν. ἔστι γὰρ ἡ κρᾶσις αὐτῶν, ἐκ γεώδους ψυχρᾶς οὐσίας, καὶ ὑδατώδους χλιαρᾶς. ὁ δὲ καρπὸς εἰ μὲν εἴη πέπειρος, οὐκ ὀλίγου μετέχει, καὶ τοῦ συμμέτρως θερμοῦ χυμοῦ γλυκέος ὑπάρχοντος ὡς ἐδείξαμεν ὥς τε καὶ διὰ τοῦτό τε, καὶ τὴν μετρίαν στύψιν, ἐδώδιμος οὐκ ἀηδής ἐστιν. ὁ δ' ἄωρος ὑπὸ ψυχρᾶς γεώδους οὐσίας ἐπικρατεῖται, καὶ διὰ τοῦτο στρυφνός τε ἐστὶ, καὶ ξηραντικός. καὶ μὲν δὴ καὶ ξηρανθεὶς ἑκατέρος ἀποτίθεται. ξηραντικώτερος ὢν τοῦ προσφάτου, καὶ τὸ ἄνθος δὲ τῆς αὐτῆς τ' ἐστὶ τῷ ἀώρῳ καρπῷ δυνάμεως, εἰς δυσεντερίας, καὶ ῥεύματα γαστρός. καὶ ἀτονίας. καὶ τὰς τοῦ αἵματος πτύσεις ἐπιτήδεια φάρμακα. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς τὸ στύφειν ἔτι, καὶ λεπτομεροῦς οὐσίας οὐκ ὀλίγης μετείληφε. δι' ἣν καὶ 10 τοὺς ἐν τοῖς νεφροῖς διαθρύπτει λίθους.

περὶ Βατραχίου.

B ατράχιον. τέσσαρας μὲν ἔχει τὰς κατ' εἶδος διαφοράς. πάντα δὲ δριμείας ἰσχυρῶς ἐστὶ δυνάμεως ὡς ἑλκοῦν μετὰ πόνου. ταῦτ' ἄρα συμμέτρως χρωμένῳ, καὶ ψώρας, καὶ λέπρας ἀφαιρεῖ. καὶ ὄνυχας ἀφίστησι. τοὺς λεπρούς, καὶ στίγματα διαφορεῖ, καὶ ἀκροχορδόνας. καὶ μυρμηκίας ἀφαιρεῖ. καὶ μέντοι, καὶ ἀλωπεκίας ὠφελεῖ πρὸς ὀλίγον χρόνον, ἐπιτιθέντα. χρονιζόντων γὰρ οὐκ ἐκδέρεται μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐσχαροῦται τὸ δέρμα. ταυτὶ μὲν οὖν ἅπαντα τοῦ καυλοῦ, καὶ τῶν φύλλων ἔργα χλωρῶν καταπλαττομένων. ἡ δὲ ῥίζα ξηρανθεῖσα πταρμικόν ἐστι φάρμακον ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἅπασι τοῖς ἰσχυρῶς ξηραίνουσι. καὶ ὀδόντων δὲ ὀδύνας ὠφελεῖ μετὰ τοῦ θραύειν αὐτοὺς τῷ ξηραίνειν ἰσχυρῶς δηλονότι. καὶ συνελόντι φάναι, θερμὴ, καὶ ξηρὰ σφοδρῶς ἐστιν. ἥ τε ῥίζα, καὶ ἡ σύμπασα πόα.

20 περὶ Βδελλίου.

B δέλλιον τὸ μὲν σκυθικὸν ὀνομαζόμενον, ὃ δὴ καὶ μελάντερον ἐστὶν, καὶ ῥυπωδέστερον, μαλακτικῆς ἐστιν ἱκανῶς, καὶ δραστηρίου δυνάμεως. τὸ δ' ἕτερον τὸ ἀραβικὸν ὃ δὴ καὶ διαυγέστερον ἐστὶν, μᾶλλον ξηραίνει τῶν μαλακτικῶν. ὅσον οὖν ἐστὶ νέον αὐτοῦ, καὶ ὑγρόν ἐστιν, καὶ κοπτόμενον μαλάττεται ῥᾳδίως ἐπιτήδειον, εἰς ὅσα περ καὶ τὸ σκυθικόν. ὅσον δὲ παλαιότερόν τε ἐστὶ, καὶ πικρὸν ἱκανῶς ἐν τῇ γεύσει, καὶ δριμὺ, καὶ ξηρὸν, ἐκπέπτωκεν ἤδη διὰ τοῦτο τὴν τῶν μαλαττόντων τὰ σκιρρούμενα συμμετρίαν. χρῶνται δ' αὐτοῖς τινὲς, καὶ μάλιστα τῷ ἀραβικῷ ἐπί τε βρογχοκήλων, καὶ ὑδροκήλων. ἀσύτῳ πτυέλῳ δεύοντες ὡς ἐμπλαστρώδης σύστασιν ἔχειν. τὸ δὲ ἀραβικὸν, καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους δοκεῖ θρύπτειν πινόμενον. οὖρά τε προτρέπειν καὶ τὰς τῶν ἀπέπτων πνευμάτων διαδρομὰς ὑξισχᾶσθαι. καὶ πόνους πλευρῶν, καὶ ῥήγματα.

περὶ Βηχίου.

30 Βηχίον ὠνόμασται μὲν οὕτως ἀπὸ τοῦ πεπιστεῦσθαι βῆχάς τε, καὶ ὀρθοπνοίας ὠφελεῖν. εἴ τις ἤτοι τὰ φύλλα ξηρὰ λαβὼν, ἢ τὴν ῥίζαν ἐπ' ἀνθράκων θυμιάσας εἰσπνέοι τὴν ἀναφερομένην λιγνύν. ἔστι δὲ δριμεῖα συμμέτρως. ὥστε καὶ ῥήσσειν ἀλύπως πεπιστεῦσθαι, τὰ κατὰ τὸν θώρακα πάντ' ἀποστήματα. τὰ μὲν δὴ χλωρὰ φύλλα, καὶ τὰ φλεγμαίνοντα μόρια δυσπέπτως, ὀνίνησιν ἔξωθεν καταπλασσόμενα διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑδατώδους ὑγρότητος. ἧς ἅπαντα τὰ χλωρὰ, καὶ ἁπαλὰ, τὰ μὲν μᾶλλον. τὰ δ' ἧττον μετέχει. τὰ γὰρ ἤδη ξηρὰ φύλλα τοῦ βηχίου, δριμυτέρας ἐστὶν, ἢ κατὰ τὰ φλεγμαίνοντα δυνάμεως.

περὶ Βλίτου.

B λίτον ἐδώδιμον ἐστὶ λάχανον ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν τῇ κράσει, ἐν τῇ δευτέρᾳ μάλιστα τῆς εὐκράτου ἀποστάσει.

περὶ Βολβοῦ.

B ολβὸς ἐσθιόμενος μὲν, ψυχρότερος τ' ἐστὶν καὶ παχύτερος. καὶ γλίσχρου χυμοῦ γεννητικός. καὶ γὰρ δύσπεπτός 40 τ' ἐστὶν, καὶ φυσώδης, καὶ ἀφροδισιακὸς ἐπιπλαττόμενός γε διὰ τὸ πικρότητός τε, ἅμα καὶ στύψεως μετέχειν, ῥυπτικός τε καὶ κολλητικὸς γίνεται. καὶ δηλονότι ξηραντικός. ἐδείχθη γὰρ ὡς ἡ μὲν πικρότης ἐν ταῖς ῥυπτικαῖς οὐσίαις ἐστίν. ἡ δὲ στύψις, ἐν ταῖς κολλητικαῖς. ἡ δὲ ξηρότης ἀμφοτέραις ἠκολούθηκεν.

περὶ Βολβοῦ ἐμετικοῦ.

Βολβὸς ἐμετικὸς, θερμότερος ἐστὶν πολὺ τῆς τοῦ προειρημένου βολβοῦ κράσεως.

περὶ Βουβωνίου.

B ουβώνιον, ἢ ἀστὴρ ἀττικὸς ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ πεπιστεῦσθαι βουβῶνας ἰᾶσθαι καταπλαττόμενόν τε, καὶ περιαπτόμενον. ἔστι δὲ διαφορητικῆς μετρίως δυνάμεως, ὅτι καὶ θερμόν ἐστὶ μετρίως. καὶ οὐ σφοδρῶς οὐδὲ συντατικῶς ξηραίνει, καὶ μάλισθ' ὅταν ἔτι μαλακὸν ᾖ καὶ νέον.

περὶ Βουγλώσσου.

50 Βούγλωσσον. ὑγρὸν καὶ θερμόν ἐστι τὴν κρᾶσιν. ὅθεν καὶ τοῖς οἴνοις ἐμβαλλόμενον εὐφροσύνης αἴτιον εἶναι πεπίστευται. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς διὰ τραχύτητα φάρυγγος βήττουσιν ἐν μελικράτῳ ἀφεψόμενον.

περὶ Βουνίου.

B ούνιον οἱ δὲ ἀρκτικόν. τῶν θερμαινόντων ἐστὶν εἰς τοσοῦτον, ὡς οὐρητικόν τε εἶναι, καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. καὶ ψευδοβούνιον δὲ παραπλησίως αὐτῷ θερμόν ἐστιν.

περὶ Βουφθάλμου.

B ούφθαλμον ὠνόμασται μὲν οὕτως ἀπὸ τῶν ἀνθῶν, ἐοικέναι δοκούντων κατὰ τὸ σχῆμα βοὸς ὀφθαλμῷ. ἐπεὶ

τε τήν γε χρόαν τοῖς τῆς ἀθέμιδος ἐστὶν ὁμοιότατα. μείζω δ᾽ ἐστὶν αὐτῶν συγχρόῳ καὶ δριμύτερα, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διαφορητικώτερα. μέχρι τοῦ καὶ σκληρείας ἰᾶσθαι μιγνύμενα κηρωτῇ.

Περὶ Βράθυος.

Βράθυ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων ἐστὶ κατά γε τὰς τρεῖς ποιότητας, ἃς καὶ τῷ γεύεσθαι διασημαίνει παραπλησίως κυπαρίσσῳ. πλὴν ὅσῳ δριμύτερον αὐτῆς ἐστι, καὶ ὡς ἄν εἴποι τις ἀρωματικώτερον. αὐτῆς τε ἔσω ταύτης μετέχει τῆς ποιότητος ἧς εἴρηκα νῦν τῆς δριμείας. ἐν τῇ θερμῇ κράσει ζωννυσαμένης ἔτι τε πικρότητός τε, καὶ στύψεως ἀμυδροτέρας, ἢ κατὰ κυπάρισσον. ὅσον γὰρ ἐν δριμύτητι πλεονεκτεῖ κυπαρίσσου, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διαφορητικώτερον. κολλῆσαι μὲν ἔσω οὐ δύναται διὰ ῥώμην ξηρότητος καὶ θερμότητος. εἰς τοσοῦτον γὰρ ἀμφοῖν τούτων μετείληφεν, ὡς ἤδη ζωστικὸν, καὶ φλογῶδες ὑπάρχει. εἰς δὲ τὰς σηπεδόνας ὁμοίως ἁρμόττει κυπαρίσσῳ. καὶ μάλισθ᾽ ὅσαι, καὶ κακοηθέστεραί τ᾽ εἰσὶ καὶ χρονιώτεραι. φέρουσι γὰρ ἀλύπως αὗται τὴν ἰσχὺν τοῦ φαρμάκου. καὶ ῥύπαν καὶ τὰ μεμελασμένα, καὶ τὰ λίαν λιπαρὰ μετὰ μέλιτος ἀποκαθαίρει. καὶ ἄνθρακας ἀπολύει. διὰ δὲ τὴν λεπτομέρειαν, καὶ καταμηνίων ἐστὶν ἀγωγόν. εἴπερ τι καὶ ἄλλο. καὶ δι᾽ οὔρων αἷμα κινεῖ. καὶ τὰ ζῶντα τῶν ἐμβρύων διαφθείρει. τὰ νεκρὰ δ᾽ ἐκβάλλει. κείσθω δὴ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἀποστάσεων. κατά τε τὸ θερμαίνειν, καὶ τὸ ξηραίνειν ἐν τοῖς μάλιστα λεπτομερέσιν ὑπάρχον. ταῦτ᾽ ἄρα καὶ μύροις μίγνυται, καὶ μάλιστα τῷ γλευκίνῳ. καὶ εἰς ἀντιδότους ἐμβάλλεται παμπόλλας. ἔνιοι καὶ ἀντὶ κινναμώμου διπλάσιον αὐτὸ βάλλουσι. λεπτυντικῆς τε γάρ ἐστι, καὶ διαφορητικῆς, εἴπερ τις ἄλλη, δυνάμεως.

Περὶ Βρεταννικῆς.

Βρεταννικῆς τῆς πόας. ἐστὶ μὲν καὶ τὰ φύλλα στυπτικά τε, καὶ κολλητικὰ φαίνεται. ὅμοια τοῖς τῶν ἀγρίων ὄντα λαπάθων, πλὴν ὅτι μελάντερά τε, καὶ δασύτερα φαίνεται. ἔστι δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν χυλὸς ὁμοίως στυπτικός. ὥστε καὶ ἕψοντες αὐτὸν ἀποτίθενται τινὲς ὡς δραστικώτατον τῶν στοματικῶν φαρμάκων. ἰᾶσθαι γὰρ δοκεῖ καὶ τὰ ἤδη σηπόμενα.

Περὶ Βρόμου.

Βρόμος ἐστὶ μὲν ἕν τι τῶν ὀσπρείων. ἀλλ᾽ ὡς φάρμακον ὁμοίαν ἔχει δύναμιν κριθῇ. καταπλασσόμενον γὰρ ξηραίνει, καὶ διαφορεῖ μετρίως τε, καὶ ἀδήκτως. ἐστὶ δὲ καὶ ψυχρότερον ἠρέμα τῇ κράσει. καί τι καὶ στύψεως ἔχον ὥστε, καὶ τὰς κατὰ γαστέρα διαῤῥοίας ὠφελεῖν.

Περὶ Βρύου.

Βρύον θαλάττιον. συνθετόν ἐστιν ἐκ γεώδους τε ἅμα, καὶ ὑδατώδους οὐσίας ἀμφοτέρων ψυχρῶν. στύφει τε γὰρ γευόμενον, καὶ πάνθ᾽ ὅσα θερμὰ καταπλασσόμενον ἐναργῶς ἐμψύχει τε καὶ ὠφελεῖ.

Περὶ Βρύου, ἢ καὶ σπλάγχνου.

Βρύον ἔνιοι δὲ σπλάγχνον. εὑρίσκεται μὲν, ἐπὶ δρυσὶ, καὶ πεύκαις, καὶ λεύκαις. ἔχει δὲ καὶ δύναμιν στυπτικὴν οὐκ ἰσχυράν. οὐδὲ γὰρ ψυχρὸν ἱκανῶς ἐστιν, ἀλλ᾽ ἐγγύς πως τοῖς μέσοις. ὅτι καὶ διαφορητικῆς τε καὶ μαλακτικῆς μετείληφε δυνάμεως. καὶ μάλιστα τὸ ἐπὶ κεδρίνων εὑρισκόμενον ξύλων.

Περὶ Γαλλίου.

Γάλλιον ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τὸ γάλα πηγνύναι. παραπλήσιον δ᾽ ἐστὶν ἀπαρίνῃ. δύναμιν ἔχον ξηραντικὴν, καὶ ὑπόδριμυν. τὸ δὲ ἄνθος αὐτοῦ, πρὸς αἱμοῤῥαγίας ἁρμόττειν δοκεῖ. καὶ πυρίκαυστα ἰᾶσθαι. ἔστι δὲ εὔοσμόν τε, καὶ τῇ χροιᾷ μήλινον.

Περὶ Γεντιανῆς.

Γεντιανή. ταύτης τῆς πόας ἡ ῥίζα δραστήριος ἱκανῶς ἐστιν, ἔνθα χρὴ λεπτῦναί τε, καὶ διακαθῆραι, καὶ ἀποῤῥύψαι, καὶ ἐκφράξαι. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ ταῦτα δύναται πικρὰ σφοδρῶς ὑπάρχουσα.

Περὶ Γιγάρτων.

Γίγαρτα. ξηρὰ μὲν ἐστὶ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ψυχρὰ δὲ κατὰ τὴν πρώτην. ἡ δ᾽ οὐσία παχυμερὴς αὐτῶν ἐστιν καὶ γεώδης, ὡς τῇ γεύσει δηλοῦται. στρυφνὰ γὰρ φαίνεται. καὶ ἡ πεῖρα διδάσκει. πᾶσι γὰρ τοῖς κατὰ γαστέρα πάθεσιν τοῖς ῥοώδεσιν, ἱκανῶς ἁρμόττει.

Περὶ Γιγγιδίου.

Γιγγίδιον. ὥσπερ τῇ γεύσει πικρότητος, καὶ στύψεως μετέχει, οὕτως καὶ τῇ κράσει θερμότητός τε, καὶ ψύξεως. ξηραντικὸν δ᾽ ἐστὶν κατ᾽ ἀμφοτέρας τὰς ποιότητας. καὶ μέντοι, καὶ εὐστόμαχον, ὅτι στύψεως οὐκ ὀλίγης μετείληφε. θερμασίαν μὲν οὖν οὐ πάνυ τι σαφῆ κέκτηται. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν.

Περὶ Γλαυκίου.

Γλαύκιον. στύφει μετά τινος ἀηδίας. ἀλλὰ καὶ ψύχει σαφῶς οὕτως, ὥστε θεραπεύειν μόνον ἐρυσιπέλατα πολλάκις ὅσα γε μὴ ἰσχυρά. καὶ ἐστιν ἡ κρᾶσις αὐτοῦ σύνθετος ἐξ ὑδατώδους, καὶ γεώδους οὐσίας, ψυχρῶν μὲν ἀμφοῖν οὐ μὴν ἄκρως. ἀλλ᾽ οὕτως ὡς ὕδωρ κρηναῖον.

Περὶ Γλαυκός.

Γλαῦξ ἡ πόα, καὶ αὐτὴ γάλακτος εἶναι δοκεῖ γεννητική. καὶ εἴπερ τοῦτο οὕτως ἔχει, θερμὴ ἄν πως εἴη, καὶ ὑγρὰ τὴν κρᾶσιν.

Περὶ Γλήχωνος.

Περὶ γλήχωνος.

Γλήχων καὶ αὐτὴ ἡ πόα ὡς ἂν δριμεῖά τε, καὶ ὑπόπικρος οὖσα, θερμαίνει τε καὶ λεπτύνει σφοδρῶς. ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τοῦ μὲν θερμαίνειν, ὅ, τι καταπλαττομένη φοινίσσει. καὶ εἰ ἐπιμείνοι τις ἐπὶ πλέον, ἑλκοῖ. τοῦ δὲ λεπτύνειν, ὅτι τά τ' ἐκ θώρακος, καὶ πνεύμονος ὑγρὰ παχέα, καὶ γλίσχρα, ῥᾳδίως ἀναπτύεσθαι ποιεῖ. καὶ καταμήνια προτρέπει.

Περὶ γλοιοῦ.

Γλοιὸς μετρίως ἐστὶ, καὶ μαλακτικός.

Περὶ γλυκυρίζης.

Γλυκύριζα. τούτου τοῦ θάμνου τῶν ῥιζῶν ὁ χυλὸς μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμος ὁμοίως ταῖς ῥίζαις αὐτοῦ γλυκὺς ὑπάρχων ἅμα βραχείᾳ τινὶ στύψει. διὸ καὶ τραχύτητας ἐκλεαίνειν πέφυκεν οὐκ ἐν ἀρτηρίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ψωρώδει κύστει τῷ μετρίῳ τῆς κράσεως. εἴη ἂν οὖν ἡ φύσις αὐτοῦ οἰκεία τῆς ἡμετέρας κράσεως, τοιοῦτον γὰρ ἐδείχθη τὸ γλυκύ. προσούσης δέ τινος, καὶ στύψεως, ἡ σύμπασα κρᾶσις αὐτῆς ὅσον ἐπὶ θερμότητα, καὶ στύψει, κατὰ τὴν χλιαρὰν μάλιστα ἂν εἴη θερμασίαν ἐγγυτάτω τῆς συμμέτρου. ἐπεὶ δὲ καὶ ὑγρόν ἐστι τῇ κράσει τὸ μετρίως γλυκὺ, εἰκότως ἄδιψόν ἐστι τὸ φάρμακον. ὑγρόν τε ἅμα μετρίως, καὶ ψυχρότερον ὑπάρχον τῆς ἀνθρώπου φύσεως. φησὶ δ' ὁ Διοσκουρίδης τὴν ῥίζαν ξηρὰν λεανθεῖσαν, πτερυγίων ἐπὶ τὸ τέλειον γίνεσθαι καταπαστὸν φάρμακον.

Περὶ γλυκυσίδης.

Γλυκυσίδην ἣν, καὶ πεντόροβον ὀνομάζουσι καὶ παιωνίαν, ῥίζαν ἀτρέμα στύφουσαν ἔχει μετά τινος γλυκύτητος. ἐπὶ πλέον δὲ μασσωμένου, καὶ δριμύτητος ὑποπίκρου, ταῦτ' ἄρα καταμήνιά τε κινεῖ. μέγεθος ἀμυγδάλου σὺν μελικράτῳ πινόμενα, κόπτειν δὲ δηλονότι χρὴ, καὶ διαττᾶν αὐτὴν καὶ οὕτως ἐπιπάττειν. ἐκκαθαίρει δὲ καὶ ἧπαρ ἐμπεφραγμένον, καὶ νεφρούς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ δριμεῖά τε ἐστὶν, καὶ ὑπόπικρος ἐργάζεσθαι πέφυκεν. ἡ δ' ἔχει τι καὶ στυπτικὸν, ἵστησι τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ῥεύματα. χρὴ δ' αὐτὴν ἐν οἴνῳ τηνικαῦτα τῶν αὐστηρῶν τινὶ καθεψήσαντα, πίνειν. ὅλως δὲ ξηραντικὴ τὴν δύναμιν ἐστὶν ἰσχυρῶς ὥστ' οὐκ ἂν ἀφελπίσαιμι, καὶ περιαπτομένην αὐτὴν εὐλόγως πεπιστεῦσθαι παιδίων ἐπιληψίας ἰᾶσθαι. καὶ οἶδά γε ποτὲ παιδίον ὀκτὼ μησὶ μηδόλως ἐπιληφθὲν ἐξ ὅτου τῆς ῥίζης ἐφόρει. ὡς ἀπερρύη πως ἀπὸ τοῦ τραχήλου τὸ περίαπτον, εὐθὺς ἐπιλήφθη. καὶ αὖθίς τε περιαφθέντα ἑτέρου, πάλιν ἀμέμπτως ἔχειν ἔδοξε δέ μοι κάλλιον εἶναι, καὶ αὖθις ἀφελεῖν αὐτὸ πείρας ἕνεκα. καὶ οὕτω πραξάντων ἐπειδὴ πάλιν ἐσπάσθη μέγα τε, καὶ προσφάτου μέρος τῆς ῥίζης ἐξηρτήσαμεν αὐτοῦ τοῦ τραχήλου. κἀντεῦθεν ἤδη τοῦ λοιποῦ τελέως ὑγιὴς ἐγένετο ὁ παῖς, καὶ οὐκέτ' ἐπιλήφθη. εὔλογον οὖν ἐστὶν, ἢ ἀπορρέοντά τινα τῆς ῥίζης μόρια κἄπειτα διὰ τῆς εἰσπνοῆς ἑλκόμενα, θεραπεύειν οὕτως τοὺς πεπονθότας τόπους, ἢ καὶ τοῦ ἀέρος αὐτοῦ τρεπομένου, καὶ ἀλλοιουμένου πρὸς τῆς ῥίζης. οὕτω γάρ τοι καὶ ὁ κυρηναῖος ὀπὸς ὀνίνησι γαργαρεῶνα φλεγμαίνοντα. καὶ τὸ πεφρυγμένον μελάνθιον ἐναργῶς ξηραίνει κατάῤῥους, καὶ κορύζας εἴ τις δήσας αὐτὸ θερμὸν εἰς ὀθόνιον ἀραιὸν ἐπιπνέοιτο συνεχῶς τὴν ἐξ αὐτοῦ θερμότητα διὰ τῆς κατὰ τὰς ῥῖνας εἰσπνοῆς. καὶ μὴν δὴ ἐλλύχνια πλείονα, καὶ μάλιστα ἀπὸ θαλασσίας πορφύρας περιβαλὼν ἐχίδνης τραχήλῳ, πνίξειας αὐτοῖς τὴν ἔχιδναν. εἶτα περιάπτοις ἕκαστον τῶν λίνων τῷ τραχήλῳ, θαυμαστῶς ὀνίνησι παρίσθμιά τε, καὶ ὅσα περὶ τράχηλον ἐκβλαστάνει. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων, καὶ ἰδίᾳ ποτὲ διέλθοιμι. τῆς δὲ παιωνίας τὴν κρᾶσιν ἰστέον εἶναι λεπτομερῆ τε, καὶ ξηραντικὴν. οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμὴν. ἀλλ' ἤτοι σύμμετρον. ἢ βραχεῖ τινὶ θερμοτέραν.

Περὶ γναφαλίου.

Γναφάλιον· ὠνόμασται μὲν οὕτως ἀπὸ τοῖς φύλλοις αὐτοῦ μαλακοῖς οὖσιν ἀντὶ γναφάλων χρῆσθαι. ἔστι δὲ λευκὰ, καὶ μετρίως στύφοντα. καὶ διὰ τοῦτο τινὲς αὐτὸ διδόασι δυσεντερικοῖς. μετά τινος τῶν αὐστηρῶν οἴνων.

Περὶ γογγυλίδος.

Γογγυλίδος τὸ σπέρμα, πρὸς ἀφροδίσια παροξύνει. φυσώδους πνεύματος ὑπάρχον γεννητικόν. οὕτω δὲ καὶ ἡ ῥίζα δύσπεπτός τε καὶ φυσώδης ἐστὶ, καὶ σπέρματος γεννητική.

Περὶ Δαμασωνίου.

Δαμασώνιον. ἢ ἄλισμα περὶ ταύτης τῆς πόας ἐν τῷ τρίτῳ Διοσκουρίδης λέγει ὡς τῆς ῥίζης ἡ ποθεῖσα δυσεντερίας ἰωμένης. καὶ κοιλίαν ἱστάσης. καὶ οἰδήματα πραϋνούσης. ἡμεῖς δὲ τούτων μὲν οὐκ ἐπειράθημεν. ὅτι δὲ τοὺς ἐν νεφροῖς συνισταμένους λίθους θρύπτει τὸ ὕδωρ πινόμενον ἐν ᾧ περ ἂν ἑψηθεῖσα τύχῃ πεπειράμεθα. δῆλον οὖν ὅτι ῥυπτικήν τινα δύναμιν ἔχει.

Περὶ δαύκου.

Δαῦκος ὃν ἔνιοι σταφυλῖνον ὀνομάζουσιν. ὁ μὲν ἄγριος, ἧττον ἐδώδιμος τοῦ ἡμέρου, σφοδρότερος δ' ἐν πᾶσιν. ὁ δὲ ἥμερος, ἐδώδιμος μὲν, ἀσθενέστερος δὲ δριμείας δὲ ἐστὶν, καὶ θερμαντικῆς δυνάμεως. καὶ διὰ τοῦτο καὶ λεπτυντικῆς. ἡ μὲν οὖν ῥίζα πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ φυσῶδές τι κέκτηται, καὶ ἀφροδισιαστικόν. τὸ δὲ σπέρμα τὸ μὲν τοῦ ἡμέρου, ἔχει μέν τι, καὶ αὐτὸ παροξυντικὸν εἰς ἀφροδίσια. τὸ δὲ τοῦ ἀγρίου,

τελέως ἐστὶν ἄφυσον. καὶ διὰ τοῦτο διουρητικόν τε, καὶ καταμηνίων ἐστὶ κινητικόν.

Περὶ τοῦ δαύκου σπέρματος.

Δ αύκου τῆς πόας τὸ σπέρμα θερμαντικὸν ἱκανῶς ἐστὶν ὡς οὐρητικόν τε, φάρμακον ὑπάρχειν ἐν τοῖς μάλιστα δραστήριον. ἐμμηνίων τε κινητικόν. ἐστὶ δὲ καὶ διαφορητικὸν ἱκανῶς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον. καὶ ἡ πόα δ' αὐτῆς παραπλησίας μέν ἐστι δυνάμεως. ἀσθενεστέρας δὲ ἢ κατὰ τὸ σπέρμα. διὰ τὴν τῆς ὑδατώδους ὑγρότητος ἐπιμιξίαν. ἔστι γε μὴν, καὶ αὕτη θερμὴ τὴν κρᾶσιν.

Περὶ δάφνης.

Δ άφνης τοῦ δένδρου, καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπὸς ξηραίνει, καὶ θερμαίνει σφοδρῶς. καὶ μᾶλλον ὁ καρπὸς αὐτῆς τῶν φύλλων. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης, ἧττον μὲν ἐστὶ δριμὺς, καὶ θερμός. μᾶλλον δὲ πικρός. καί τι καὶ στύψεως ἔχει. ταῦτ' ἄρα καὶ λίθους θρύπτει, καὶ ἥπατι ὠφελεῖ. πίνεται δὲ σὺν οἴνῳ εὐώδει τριωβόλου σταθμός.

Περὶ δάφνης.

Δ άφνης τῆς πόας ἣν, καὶ ἀλεξανδρείαν ὀνομάζουσιν, ἡ κρᾶσις ἐναργῶς ἐστὶ θερμή. καὶ γευομένοις ἐστὶ δριμεῖά τε καὶ ὑπόπικρος. καὶ πινομένοις ἔμμηνά τε, καὶ οὖρα προτρέπει. τῆς δὲ χαμαιδάφνης, καὶ ἐσθίονται οἱ ἁπαλοὶ κλῶνες. παραπλησία δὲ καὶ ἥδε τὴν δύναμιν ἐστὶ τῇ ἀλεξανδρείᾳ δάφνῃ καθάπερ, καὶ δαφνοειδὲς ὀνομαζόμενον.

Περὶ δικτάμνου.

Δ ίκταμνον. ἐκ λεπτομερεστέρας ἐστὶν οὐσίας, ἢ κατὰ γλήχωνα. τὰ δ' ἄλλα παραπλήσιον αὐτῇ. τὸ δὲ καλούμενον ψευδοδίκταμνον, ἀσθενέστερον εἰς ἅπαντα τοῦ δικτάμνου.

Περὶ διψάκου.

Δ ιψάκου τῆς ἀκάνθης ἡ ῥίζα ξηραντική. τάξεως δευτέρας ἐστίν. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικόν.

Περὶ δορυκνιδίου.

Δ ορυκνίδιον, ὅμοιον τῇ κράσει μήκωνι. καὶ μανδραγόρᾳ. καὶ τοῖς οὕτω ψυκτικοῖς ἐστίν. ἐπικρατούμενον ὑδατώδει ψυχρότητι πάνυ δραστηρίῳ. καροῖ μὲν γὰρ ὀλίγον. ἀναιρεῖ δὲ πλέον συλληφθέν.

Περὶ δρακοντίου.

Δ ρακόντιον. ἔχει μέν τι παραπλήσιον ἄρῳ. καὶ τοῖς φύλλοις, καὶ τῇ ῥίζῃ. δριμύτερον δὲ ἐστὶν αὐτοῦ, καὶ πικρότερον. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ θερμαντικώτερόν τε, καὶ λεπτομερέστερον. ἔχει δέ τινα καὶ στύψιν βραχεῖαν. ἧς συνιούσης ταῖς προειρημέναις δύο ποιότησι τῇ τε δριμείᾳ, καὶ τῇ πικρᾷ, δραστήριον γίνεται τὸ φάρμακον ἐν τοῖς μάλιστα. καὶ γὰρ ἡ ῥίζα διακαθαίρει τὰ σπλάγχνα πάντα. τοὺς παχεῖς μάλιστα, καὶ γλίσχρους λεπτύνουσα χυμούς. καὶ τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἄριστον ἐστὶ φάρμακον. ἀποκαθαίρει τε, καὶ ἀπορρύπτει γενναίως τὰ τ' ἄλλα τὰ ῥύψεως δεόμενα, καὶ ἀλφοὺς σὺν ὄξει. τά τε φύλλα παραπλήσιον ἔχοντα δύναμιν. ἕλκεσί τε, καὶ τραύμασι νεοτρώτοις ἁρμόττει, καὶ ὅσῳ ἂν ἧττον, ἢ ξηρά, τοσοῦτον μᾶλλον κολλᾷ. τὰ γὰρ ξηρότερα, δριμύτερα τὴν δύναμιν ἐστίν. ἢ ὡς τραύμασι πρέπει. πεπίστευται δὲ καὶ τυρὸν ὑγρὸν ἄσηπτον διαφυλάττειν ἔξωθεν αὐτῷ περιτιθέμενον. διὰ τὴν τῆς κράσεως ξηρότητα. ὁ δὲ καρπὸς ἰσχυρότερος οὐ τῶν φύλλων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ῥίζης ἐστίν. ὥστε καὶ καρκίνους, καὶ πολύποδας ἐκτήκειν πεπίστευται. καὶ ὁ χυλὸς δ' αὐτοῦ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἀποκαθαίρει.

Περὶ δρυοπτέρους.

Δ ρυοπτερίς, μικτῆς ἐστὶ γευομένῳ ποιότητος, γλυκείας, δριμείας, ὑποπίκρου. κατὰ δὲ τὴν ῥίζαν, καὶ στρυφνῆς. δύναμιν δ' ἔχει σηπτικὴν ὅθεν, καὶ τρίχας ψιλοῖ.

Περὶ δρυός.

Δ ρυὸς ἅπαντα μὲν τὰ μόρια στυφούσης μετέχει ποιότητος. ἐπὶ πλέον δὲ τὸ ἐν τῷ φλοιῷ τοῦ πρέμνου τὸ ὑμενῶδες. καὶ τὸ ὑπὸ τῷ κελύφει τῆς βαλάνου τὸ ἐπὶ τῇ σαρκὶ τοῦ καρποῦ. διὸ καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον αἵματός τε πτύσεις, καὶ γαστρὸς ῥεύματα χρόνια, χρήσιμον εἶναι πεπίστευται. μάλιστα δ' ἀφέψοντες αὐτῷ χρῶνται. σφοδρότερον δ' ἔτι στύφει, φηγὸς, καὶ πρῖνος εἴτ' οὖν εἴδη δρυὸς ὀνομάζειν αὐτά τις ἐθέλοι, εἴτε καὶ διαφέρειν ὅλῳ τῷ γένει βούλοιτο. καὶ δὴ καὶ τὰ φύλλα τὰ μὲν τούτων τῶν φυτῶν ἁπαλὰ καταπλαττόμενα ξηραίνειν οὐκ ἀγεννῶς πέφυκε. τὰ δὲ τῆς ἑτέρας δρυὸς ἧττον. εἰς ὅσον, καὶ στύψεως ἧττον μετείληφεν. ἐγὼ γοῦν οἶδα, καὶ κολλήσας ποτὲ τραῦμα δρεπάνῳ γεγονὸς οὐδαμῶς ἑτέρου παρόντος φαρμάκου τοῖς φύλλοις τῆς δρυός. ἔτριψα δ' ἐπὶ πέτρας λείας αὐτά. καὶ τὸ τραῦμα μετὰ τοῦ πέριξ χωρίου παντὸς κατέπλασα. ἔστι δὲ τῆς αὐτῆς τοῖς φύλλοις δυνάμεως. καὶ ὁ καρπὸς τῆς δρυός. καὶ κέχρηνταί γε τούτῳ τινὲς τῶν ἰατρῶν ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἔτι, καὶ αὐξανομένων φλεγμονῶν. ὅσαι γὰρ ἤδη σφοδραί, τῶν στυφόντων οὐ δέονται. τὰ μὲν δὴ τοιαῦτα, θεραπευτικῆς μᾶλλον, ἢ τῆς ἐνεστώσης ἐστὶ πραγματείας. ἀπόχρη δ' εἴς γε τὰ παρόντα γιγνώσκειν ὡς στυπτικῆς μὲν εἰς ὅσον εἴρηται μετείληφε δυνάμεως δρῦς. καὶ διὰ τοῦτο ξηραντικῆς τε καὶ στυπτικῆς. θερμῆς δ' ἐπ' ὀλίγον εἶναι κατωτέρω τῶν μέσων. ἐν τοῖς ὡς ἂν οὕτω τις εἴποι χλιαροῖς.

Περὶ Ἐβίσκου.

Ἐβίσκος, ἡ ἀλθαία. ἔστι δὲ μαλάχη ἡ ἀγρία διαφορητική, χαλαστική, ἀφλέγμαντος, πραϋντική, πεπτική φαρμάκων δυσπέπτων. καὶ ἡ ῥίζα δὲ αὐτῆς καὶ τὸ σπέρμα. τὰ μὲν ἄλλα ὁμοίως ἐνεργεῖ τῇ πόᾳ χλωρᾷ. λεπτομερεστέραν δὲ ἐκείνης, καὶ ξηραντικωτέραν, καὶ προσέτι ῥυπτικωτέραν ἐπιδείκνυται τὴν δύναμιν. ὥστε καὶ ἀλφοὺς ἀπορύπτειν. καὶ τὸ σπέρμα τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους διαιρεῖν. τὸ δὲ τῆς ῥίζης ἀφέψημα καὶ πρὸς δυσεντερίαν, καὶ διάρροιαν, καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν ὠφέλιμον ἐστὶν, ἐχούσης τινὰ δύναμιν στυπτικήν.

Περὶ Ἐβένου.

Ἔβενος. τῶν εἰς χυλὸν ἀναλυομένων ἐστὶ ξύλων εἰ παρατρίβοιτο μεθ' ὕδατος. ὥσπερ ἔνιοι τῶν λίθων. ἡ δὲ δύναμις θερμαντική τε ἐστὶ, καὶ ῥυπτική. καὶ λεπτομερής. ὅθεν καὶ τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα πεπίστευται ῥύπτειν. ταῖς τε ἄλλαις ὀφθαλμικαῖς μίσγεται δυνάμεσιν ὅσαι πρὸς ἕλκη πολλὰ καὶ ῥεύματα, καὶ φλυκταίνας ἁρμόττουσιν.

Περὶ Ἐλαίας.

Ἐλαίας οἱ μὲν θαλλοὶ τοσοῦτον μετέχουσι ψύξεως, ὅσον καὶ στύψεως. ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν ἀκριβῶς πέπειρος, θερμὸς συμμέτρως ἐστὶν, ὁ δ' ἄωρος, στυπτικώτερος ἐστὶ καὶ ψυχρότερος.

Περὶ Ἐλαίου.

Ἔλαιον τὸ μὲν ἐκ τῆς ἐλαίας ὅπερ καὶ κυριώτατον καλοῦμεν ἔλαιον ὁποῖον τι τὴν κρᾶσιν ἐστὶν, ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις δέδεικται. ὑγραντικόν τε γὰρ ἐδείκνυτο, καὶ συμμέτρως θερμόν. τοιοῦτο δ' ἐστὶ τὸ γλυκύτατον. ἐκ δρυπεποῦς μάλιστα τοῦ καρποῦ γινόμενον. τὸ δ' ὠμοτριβὲς καὶ ὀμφάκινον ὀνομαζόμενον εἰς ὅσον στύψεως μετείληφεν, εἰς τοσοῦτον καὶ ψύξεως. τὸ δὲ παλαιὸν ἔλαιον τὸ μὲν ἐκ τοῦ γλυκέος παλαιούμενον γιγνόμενον, θερμότερόν τε, καὶ διαφορητικώτερόν ἐστι. τὸ δ' ὠμοτριβοῦς, ἄχρι μὲν ἀποσώζει τι τῆς στύψεως, μικτῆς ὑπάρχει δυνάμεως. ἐπειδὰν δ' ἀποβάλῃ τελέως αὐτὴν, ὁμοιοῦται τῷ ἄλλῳ. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅσοι κατὰ τὴν σκευασίαν ἐπεμβάλλουσι θαλλὸν, καὶ οὗτοι παραπλήσιον ὀμφακίνῳ τὸ ἔλαιον ἀπεργάζονται. χρὴ δ' οὐχ ὅπως ἐσκευάσθαι πυνθανόμενον. ἀλλ' αὐτοῦ γευόμενον. εἰ μὲν ἐμφαίνοι τι στύψεως εἰς ὅσον ταύτης μετείληφεν. εἰς τοσοῦτον καὶ ψύξεως αὐτὸ μετέχειν ὑπολαμβάνειν. ὥσπερ καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἰβηρίας κομιζόμενον. ὅπερ σπανὸν ὀνομάζουσιν. εἰ δὲ μηδ' ὅλως γευόμενον φαίνοιτο στύφειν, ἀλλ' ἀκριβῶς εἴη γλυκὺ, θερμὸν ἡγεῖσθαι τοῦτ' ὑπάρχειν συμμέτρως. εἰ δὲ καὶ λεπτομερὲς φαίνοιτο, τοιοῦτο δ' ἐστὶ τό τε καθαρὸν, καὶ διαυγὲς ὁρῶντι. κἀπειδὰν ὀλίγον ληφθὲν ἐπὶ πλεῖστον ἐκτείνηται τοῦ σώματος ἑαυτῷ μένον συνεχές. ἀναπίνηταί τε πρὸς τοῦ χρωτὸς, ἡγεῖσθαι τοῦτο κάλλιστόν τε, καὶ τὴν ἐλαίου μάλιστα κεκτημένον ἀρετήν. οἷόν περ ἐστὶ τὸ σαβῖνον. ὅτι δὲ τὸ πεπλυμένον ἔλαιον ἀδηκτότατόν ἐστιν, εἴρηται καὶ πρόσθεν. ὅπως δ' ἄν τις κάλλιστα πλύνοι, διὰ τῆς ἐφεξῆς ἐρῶ πραγματείας τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων. ἔνθα καὶ περὶ σικυωνίου, καὶ ἔτι τοιοῦτόν ἐστιν ἔλαιον, εἰρήσεται. νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἁπλῶν διέξειμι. καὶ προσθήσω ἤδη τὸν περὶ τῶν ἄλλων ἐλαίων λόγον. ὀνομάζεται γὰρ δή τι καὶ κίκινον ἔλαιον, ἐν αἰγύπτῳ μάλιστα γιγνόμενον, ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ κίκεως, καὶ ῥαφάνινον δὴ καὶ σησάμινον, ἀμυγδάλινόν τε καὶ καρύινον. ἔτι τε σινάπινον, σχίνινον, δάφνινον, μελάνθινον, τερμίνθινον, μαστίχινον, μύρσινον, βαλάνινον, ὑοσκυάμινον. ἄλλα τε πρὸς τούτοις οὐκ ὀλίγα τῶν καρπῶν ἐκθλιβόμενα πάντα διαφέρει δ' ἀλλήλων ταῦτα τὰς αὐτὰς διαφορὰς ὥσπερ καὶ οἱ καρποί. τὸ μὲν γὰρ κίκινον λεπτομερέστερόν τε, καὶ διαφορητικώτερον ἐστὶν ὅμοιον μάλιστα τῷ ἐκ τῆς ἐλαίας ἐλαίῳ τῷ παλαιῷ. διὸ καὶ χρηστέον ἔνθ' ἂν ᾖ κίκινον ἔλαιον γεγραμμένον ἔν τινι συνθέσει φαρμάκου μὴ παρόντος αὐτοῦ, τῷ κοινῷ ἐλαίῳ. καὶ μάλιστ' εἰ σαβῖνον εἴη. τὸ δὲ ῥαφάνινον. ὅμοιον μὲν τὰ ἄλλα τῷδε. θερμότερον δὲ καὶ τούτου μᾶλλον ἔτι τὸ σινάπινον. ὅμοιον δὲ αὐτῷ τὸ ἐκ τοῦ μελάνθου. ἔμπαλιν δὲ τούτοις τὸ μύρσινόν τε, καὶ σησάμινον. τὸ μὲν, τῷ στύφειν· τὸ δ' ὅτι παχυμερές. Μικτῆς δὲ ἐστὶ δυνάμεως τό τε σχίνινον, καὶ τὸ τερμίνθινον, καὶ τὸ μαστίχινον. οὐ γὰρ μαλάττει μόνον ἀλλὰ καὶ στύφει. τὸ δ' ἀμυγδάλινον ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχει τὴν πικρότητα. μετέχει δέ τινος καὶ στύψεως. οὐ μὴν τό γε καρύινον, ἀλλ' ἁπλῆς μάλιστα δυνάμεως ἐστὶ τοῦτο τῆς διαφορητικῆς. θερμότερον δ' αὐτοῦ καὶ διαφορητικώτερον ὑπάρχει τὸ δάφνινον, καὶ τούτου μᾶλλον ἔτι τὸ κέδρινον. ἐγγὺς δ' αὐτῷ τὸ ἀπὸ τῆς ὑγρᾶς πίττης τὸ δᾴδινον, ἧττον μὲν τοῦ δαφνίνου θερμὸν, ξηραίνει δὲ μᾶλλον. τὸ δ' ὑοσκυάμινον μικτῆς ἐστὶ δυνάμεως, μαλακτικῆς τε ἅμα καὶ ψυκτικῆς. τὸ δὲ κίκινον ἔλαιον ὑπάγει γαστέρα. τούτου δ' ἔτι μᾶλλον τὸ ἐκ τοῦ κνιδίου κόκκου, καὶ τοσούτῳ γε μᾶλλον ὅσῳ ὁ κόκκος αὐτὸς τοῦ κίκεως καθαρτικώτερος ὑπάρχει. ἔστι δὲ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ἔλαιον οὐχ ἁπλῆς κράσεως, ἀλλὰ ῥυπτικόν τε ἅμα καὶ στυπτικόν. αὐχμηρότερον δ' ὡς ἐν ἐλαίοις τοῦτο. καὶ μετὰ τὸ ἰστρικόν. ἐφεξῆς δ' αὐτοῖς τὸ σπανόν. λιπαρώτατον δὲ τό τε λυβικὸν ἐστὶ, καὶ τὸ κιλίκιον. ἅμα δὲ λιπαρόν τε λεπτομερὲς τὸ σαβῖνον. ἐν τῷ μέσῳ δὲ τῶν εἰρημένων ἁπάντων τό τε κατὰ τὰς κυκλάδας νήσους ἐστὶ, καὶ τὴν ἑλλάδα καὶ τὴν ἀσίαν. Κρίνεται δὲ τὸ μὲν λιπαρὸν ἔλαιον τῇ γλισχρότητι, τὸ δὲ λεπτομερὲς, τῷ τε διαυγεῖ, καὶ καθαρῷ, καὶ τῷ πλεῖστον ἀλείφεσθαι ὑπ' ἐλαχίστου. καὶ τῷ πρὸς τοῦ χρωτὸς ἀναπίνεσθαι ῥᾳδίως. ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων ἔνεστί σοι, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐλαίων ὁπόσα τοῖς μύροις ὁμωνύμως λέγεται, γιγνώσκειν ἤδη. λέγω δὲ ῥοδίνου τε, καὶ μηλίνου, καὶ κρινίνου, καὶ ὅσα τοιαῦτα καρπῶν, ἢ ἀνθῶν, ἢ βλα

στῶν, ἢ φύλλων ἐναποβρεχομένων ἐν ἐλαίῳ γίγνεται. τούτων γὰρ ἕκαστον ὅταν ἅμα τοῖς ἀρώμασι σκευασθῇ, μύρον ἀποτελεῖται. λεχθήσεται δ᾽ ἐπιπλέον ὑπὲρ αὐτῶν ἐν τῇ περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείᾳ. τὸ δ᾽ εἰς τὸν παρόντα χρήσιμον εἰπεῖν. ἀπαλλάξει μὲν κατὰ φύσιν ἑκάστου τῶν ἐμβληθέντων ἀλλοιωθήσεται τὸ ἔλαιον. ἐξ ὧν οὖν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν ἐμβαλλομένων ἐν τῷ δε τῷ λόγῳ παντὶ καθόλου μανθάνειν ἐκ τούτων ἂν εἴη σοι, καὶ περὶ τοῦ καθέκαστον αὐτῶν ἐλαίου γιγνώσκειν.

Περὶ ἐλατίνης.

Ἐλατίνη, μετρίως ἐστὶ ψυκτική τε, καὶ συπτική.

Περὶ ἐλαφοβόσκου.

Ἐλαφοβόσκος. θερμῆς καὶ λεπτομεροῦς ἐστι δυνάμεως. καὶ διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικῆς κατὰ τὴν δευτέραν
10 που μάλιστα τῶν ἀποστάσεων.

Περὶ ἑλενίου.

Ἑλενίου τῆς πόας ἡ ῥίζα ἐστὶ μάλιστα χρήσιμος, οὐκ εὐθὺς κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν θερμαίνουσα, καὶ διὰ τοῦτο λεκτέον αὐτὴν οὐ θερμὴν, καὶ ξηρὰν ἀκριβῶς ὥσπερ τὸ μέλι, καὶ πέπερι λευκὸν, ἀλλὰ σὺν ὑγρότητος περιττωματικῆς, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τοῖς ἐλίγμασι τοῖς εἰς τὰς ἀναγωγὰς τῶν γλίσχρων, καὶ τῶν παχέων ἐν θώρακι καὶ πνεύμονι χυμῶν ἐπιτηδείως μίγνυται. καὶ φοινίσσουσιν αὐτῇ τὰ μόρια, ψυχροῖς καὶ χρονίοις ἐνοχλούμενα πάθεσιν ὥσπερ ἰσχιάδες τέ τινές εἰσι, καὶ αἱ μικραὶ, καὶ συνεχεῖς ἄρθρων τινῶν ἐκπτώσεις δι᾽ ὑγρότητος.

Περὶ ἐλελισφάκου.

Ἐλελίσφακος θερμαντικῆς ἐναργῶς ἐστι κράσεως ὑποστυφούσης ἀτρέμα.

20 Περὶ ἐλλεβόρου.

Ἐλλέβορος ἑκάτερος. ὅ τε λευκὸς, καὶ ὁ μέλας ῥυπτικῆς τε ἅμα καὶ θερμαντικῆς εἰσι δυνάμεως. διὸ καὶ πρὸς ἀλφοὺς λειχῆνας, καὶ ψώρας, καὶ λέπρας ἁρμόττουσι, καὶ μὲν δὴ, καὶ εἰς σύριγγα τετυλωμένην ὁ μέλας καθιέμενος ἐν δύο που καὶ τρισὶν ἡμέραις ἀφίστησι τὸν τύλον, καὶ ὀδόντας δὲ σὺν ὄξει διακλυζόμενος ὀνίνησι. καὶ κείσθωσαν ἐν τῇ τρίτῃ τάξει τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων. ἔστι δὲ τῇ γεύσει θερμότερος μὲν ὁ μέλας. ὑπόπικρος δὲ ὁ λευκός.

Περὶ ἑλξίνης.

Ἑλξίνη, ἔνιοι δὲ περδίκιον ὀνομάζουσιν. ἄλλοι δὲ παρθένιον. ἄλλοι δὲ σιδηρῖτιν, εἰσὶ δ᾽ οἳ ἡρακλείαν. δύναμις δ᾽ αὐτῆς ῥυπτική τε, καὶ ἀτρέμα συπτική. μεθ᾽ ὑγρότητος ὑποψύχρου. ὅθεν ἰᾶται φλεγμονὰς ἁπάσας ἐν ἀρχῇ τε, καὶ ἐν ἀναβάσει μέχρι τῆς ἀκμῆς, καὶ μάλιστα τὰς θερμάς. καὶ μὲν δὴ καὶ ἀρχομένοις
30 φυγέθλοις ἐπιπλάττεται. καὶ ὁ χυλὸς δ᾽ αὐτῆς μετὰ ῥοδίνου πρὸς ὤτων ἀλγήματα φλεγμονώδη μετρίως ἥρμοσεν. ἀνακογχυλίζονται δ᾽ αὐτὴν ἔνιοι καὶ πρὸς παρίσθμια. καὶ τισὶ τῶν ἰατρῶν τοῖς χρονίως βήττουσιν ἔδοξεν αὐτὴν, τοῦ ῥύπτειν δ᾽ ἐναργῆ πεῖραν παρέχεται, καὶ ἐπὶ τῶν ὑαλίνων σκευῶν.

Περὶ ἑλξίνης.

Ἑλξίνη. ἡ καὶ κισσάμπελος ὀνομαζομένη. δυνάμεως ἐστὶ διαφορητικῆς.

Περὶ ἐλύμου.

Ἔλυμος. καλεῖται δὲ καὶ μελίνη. ἔστι μὲν ἐκ τῶν ὀσπρίων ὅμοιον κέγχρῳ τήν τε ἰδέαν, καὶ τὴν δύναμιν ὀλιγότροφον τε καὶ ξηραντικόν. ἵστησι τε τι, καὶ κατὰ γαστέρα ῥεύματα, καθάπερ καὶ ὁ κέγχρος. εἰ δ᾽ ἔξωθεν ἐπιπλασθείη ξηραίνει τε καὶ ψύχει.

Περὶ ἐμπέτρου.

40 Ἔμπετρον εἰς καθάρσεις μόνας δοκεῖ χρήσιμον ὑπάρχειν. ἄγον φλέγμα καὶ χολήν. ἐστὶ δὲ ἁλυκὸν τῇ γεύσει. ὥστε καὶ εἰς ἄλλας χρήσαιτ᾽ ἄν τις αὐτῷ εἰς ἅπερ καὶ τὴν ἁλικὴν οὐσίαν ἐδείκνυμεν δυναμένην, ὀνομάζεται δὲ καὶ πρασοειδές.

Περὶ ἐπιθύμου.

Ἐπίθυμον τῆς θύμου δυνάμεως ἐστὶν. ἰσχυρότερον τὰ πάντα. ξηραινούσης τε, καὶ θερμαινούσης κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν.

Περὶ ἐπιμηδίου.

Ἐπιμηδίου ἡ δύναμις ψυκτικὴ μετρίως ἐστί. μεθ᾽ ὑγρότητος ὑδατώδους. οὐδὲ μίαν γοῦν ἐπίσημον ἔχει ποιότητα. δύναται δὲ καταπλαττομένη μαστοὺς ὀρθίους διαφυλάττειν. φασὶ δὲ καὶ ἀτόκιον εἶναι πινομένην.

Περὶ ἐπιμελίδος.

50 Ἐπιμελίς. στρυφνὸν τοῦτο τὸ φυτόν ἐστι, καὶ ὡς ἄν εἴποι τις ἀγριαμηλέα. καλεῖται δ᾽ ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν ἰταλίαν ἀγροίκων, οὐνέδων, πλεῖστον δὲ ἐν τῇ καλαβρείᾳ γίγνεται. ὁ καρπὸς δ᾽ αὐτῆς στρυφνὸς μὲν καὶ κακοστόμαχος δὲ καὶ κεφαλαλγής. ἀναμέμικται γὰρ αὐτῷ τις ἀλλόκοτος ποιότης.

Περὶ ἐρεβίνθου.

Ἐρέβινθος. ὄσπριον φυσῶδες, τρόφιμον, εὐκοίλιον, οὐρητικὸν, γάλακτος, καὶ σπέρματος γεννητικόν. προτρέπει δὲ καὶ καταμήνια. εἰσὶ δ᾽ οἱ κριοὶ καλούμενοι, τῶν ἄλλων οὐρητικώτεροι. τὸ δ᾽ ἀφέψημα αὐτῶν τοὺς λίθους τοὺς ἐν νεφροῖς θρύπτει. τὸ δ᾽ ἕτερον γένος τῶν ἐρεβίνθων καλοῦνται μὲν ὀροβίαι, τὸ δ᾽ αὐτῆς ἐστὶ

δυνάμεως ἐκφρακτικῆς, διαφορητικῆς, τμητικῆς, ῥυπτικῆς. εἰσὶ γὰρ θερμοὶ μὲν καὶ μετρίως ὑγροὶ μετέχουσι δέ τι, καὶ τῆς πικρότητος δι' ἣν, καὶ σπλῆνα, καὶ ἧπαρ, καὶ νεφροὺς ἐκκαθαίρουσι. καὶ ψώρας, καὶ λειχῆνας ἀποῤῥύπτουσι, καὶ παρωτίδας, καὶ διδύμους σκιῤῥουμένους διαφοροῦσι. καὶ τὰ κακοήθη δὲ τῶν ἑλκῶν ἰῶνται μετὰ μέλιτος.

περὶ ἐρεβίνθου ἀγρίου.

Ἐρέβινθος ἄγριος. ἰσχυρότερος εἰς πάντα τοῦ ἡμέρου. τουτέστι θερμότερός τε, καὶ ξηραντικώτερος, ὅσῳ καὶ δριμύτερός τε, ἐστὶ καὶ πικρότερος.

περὶ ἐρίκης.

Ἐρίκη. διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. τῷ δ' ἄνθει μάλιστα καὶ τοῖς φύλλοις αὐτῆς χρηστέον.

περὶ ἑρπύλου.

Ἕρπυλος θερμαντικῆς εἰς τοσοῦτον ἐστὶ δυνάμεως, ὡς καταμήνιά τε, καὶ οὖρα κινεῖν. ἔστι δὲ καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν ἱκανῶς δριμύς.

περὶ ἐρυσίμου.

Ἐρύσιμον τὸ σπέρμα καθάπερ τῇ γεύσει παραπλήσιον φαίνεται καρδάμῳ οὕτω καὶ τῇ δυνάμει πυρῶδές τε, καὶ θερμαντικὸν ὑπάρχει. ἐπειδὰν δὲ ἐλίγματι δέῃ χρῆσθαι αὐτῷ βέλτιον ἐστὶν ὕδατι προβρέξαντα φῶξαι, ἢ εἰς ὀθόνιον ἐνδήσαντα εἶτα σταιτὶ περιπλάσαντα, ὀπτῆσαι. χρήσιμον δ' ἐστὶ μετὰ τῶν ἐλιγμάτων εἰς τὰς τῶν κατὰ θώρακα, καὶ πνεύμονα γλίσχρων τε καὶ παχέων χυμῶν ἀναπτύσεις. ἀλλὰ καὶ παρωτίδας σκιῤῥουμένας, καὶ σκληρείας παλαιὰς ἐν μαστοῖς, καὶ διδύμοις ὠφελεῖ. φησὶ δὲ Διοσκουρίδης ὡς καταπλαττόμενον μεθ' ὕδατος, ἢ μέλιτος, ὀνίνησι τοὺς κρυπτοὺς καρκίνους.

περὶ ἐρυθροδάνου.

Ἐρυθρόδανον. ἔστι δὲ ἡ τῶν βαφέων ἐρυθρὰ ῥίζα. στρυφνὴ καὶ πικρὰ τὴν γεῦσιν. ὅθεν ὅσαπερ εἴρηται κατὰ τὸ πρὸ τούτου γράμμα ποιεῖν ἐς ταυτὸν ἀλλήλαις αἱ τοιαῦται συνελθοῦσαι δυνάμεις ἅπαντα σαφῶς ἐν τῇδε τῇ ῥίζῃ θεάσῃ. καὶ γὰρ, καὶ σπλῆνα, καὶ ἧπαρ διακαθαίρει, καὶ οὖρα παχέα, καὶ πολλά, καὶ ποτὲ, καὶ αἱματώδη κενοῖ. καὶ δὴ καὶ καταμήνια προτρέπει, καὶ ἀποῤῥύπτει συμμέτρως ὅσα δεῖται ῥύψεως. ἀλφοὺς γοῦν λευκοὺς ὠφελεῖ μετ' ὄξους ἐπαλειφόμενον. διδόασι δ' αὐτήν τινες καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς, καὶ τοῖς παραλελυμένοις πίνειν μετὰ μελικράτου.

περὶ εὐπατορίου.

Εὐπατόριον ἡ πόα. λεπτομεροῦς, καὶ τμητικῆς, καὶ ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως ἄνευ θερμότητος ἐπιφανοῦς ὅθεν, καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις ἐκκαθαίρει. μετέχει δὲ καὶ στύψεως βραχείας, δι' ἣν καὶ τόνον ἐντίθησι τῷ σπλάγχνῳ.

περὶ εὐφορβίου.

Εὐφόρβιον καυστικῆς ἐστι, καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ὀποῖς.

περὶ ἐφημέρου.

Ἐφήμερον οὐ τὸ δηλητήριον, ὃ καὶ κολχικὸν ὀνομάζουσιν, ἀλλὰ τὸ ἕτερον, ὃ δὴ καὶ ἶρις ἀγρία καλεῖται, φύλλα μὲν καὶ καυλὸν ἔχει ὅμοιον κείνῳ. ῥίζαν δὲ μακρὰν οὐ στρογγύλην ὥσπερ τὸ κολχικόν. ἔστι δὲ δακτύλου μὲν μάλιστα τὸ πάχος. στύφουσα δὲ καὶ εὐώδης. ἐξ ὧν δῆλον ὡς μικτῆς ἐστι δυνάμεώς τε, καὶ κράσεως, ἀποκρουστικῆς τε καὶ διαφορητικῆς. μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ κατὰ μέρος ἔργα. καὶ γὰρ ὀδονταλγίας ἐστὶν οὐκ ἄπρακτον ἥ γε ῥίζα διάκλυσμα, καὶ φυμάτων ἀναβάσεσί τε, καὶ ἀκμαῖς ἁρμόζει τὰ φύλλα. χρὴ δ' ἕψοντας ἐν οἴνῳ πρὶν ἐκπυῆσαι καταπλάττειν.

περὶ ἐχίου.

Ἐχίου τῆς πόας ὁ καρπὸς στρυφνός. καὶ διὰ τοῦτο ἀποκρουστικῆς, καὶ ξηραντικῆς. χρῶνται δ' αὐτῷ πρός τε τὰ τῶν ὀφθαλμῶν ῥεύματα, καὶ πρὸς ὦτα.

Περὶ ζέας.

Ζέα. μεταξύ πως ἐστὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν, πυρῶν τε καὶ κριθῶν. ὥστ' ἐξ ἐκείνων γινωσκέσθω.

περὶ ζιγγιβέρεως.

Ζιγγιβέρεως ἡ ῥίζα χρήσιμος ἐστὶν ἥνπερ δὴ κομίζουσιν ὡς ἡμᾶς ἐκ τῆς βαρβάρου. θερμαίνει μὲν οὖν ἰσχυρῶς, ἀλλὰ οὐ κατὰ τὴν πρώτην προσβολὴν ὡς τὸ πέπερι. ταύτῃ τοι καὶ λεπτομερέστερον ἧττον αὐτὸ πεπέρεως ὑποληπτέον ὑπάρχειν. ἐλύετο γ' οὖν ἂν εἰς λεπτὰ μόρια, καὶ διὰ ταχέων ἡ ἐνέργεια θερμὸν ἐγίγνετο καθάπερ ἐκεῖνο. φαίνεται γοῦν ἀκατεργάστου τινὸς ἔτι, καὶ παχυμερεστέρας οὐσίας μετέχειν. καὶ ταύτης οὐ ξηρᾶς, καὶ γεώδους ἀλλ' ὑγρᾶς, καὶ ὑδατώδους μᾶλλον. διὰ τοῦτο γέ τοι καὶ τιτρᾶται ῥᾳδίως, ὅτι μέτεστιν αὐτῆς περιττωματικῆς ὑγρότητος. οὐδὲν γοῦν τοῦτο πάσχει τῶν ἤτοι ξηρῶν ἀκριβῶς, ἢ ὑγρῶν μὲν, ἀλλὰ κατειργασμένην τε, καὶ οἰκείαν ἐχόντων ὑγρότητα. ταυτὸν τοῦτο καὶ τὸ μακροπέπερι πεπονθός. καὶ διὰ τοῦτο παραμένει μέχρι πλείονος, ἡ ἀπὸ ζιγγιβέρεως, καὶ μακροπεπέρεως θερμότης. ἤπερ ἡ ἀπὸ λευκοῦ τε, καὶ μέλανος. ὡς γὰρ ἡ ἀπὸ τῶν ξηρῶν καλάμων φλὸξ ἀνάπτεται μὲν ἅμα καὶ πάντῃ σκιδνᾶται τάχιστα. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ξηρῶν τῇ δυνάμει φαρμάκων. ἡ δ' ἀπὸ τῶν ὑγροτέρων ἀνάλογον τοῖς χλωροῖς ξύλοις, καὶ βραδύτερον ἐξάπτεται. καὶ παραμένει μέχρι πλείονος. ὅθεν καὶ ἡ χρεία διάφορος ἑκατέρου τῶν φαρμάκων. ὅταν μὲν γὰρ τὸ πᾶν σῶμα ἐκθερμῆναι βουλώμεθα διὰ ταχέων, ὅσα ταχέως μὲν ἐκθερμαίνει πλησιάζοντα τῷ τοῦ ζώου θερμῷ, ταχέως δὲ πάντῃ

φέρεται αὐτοῖς. ἐπειδὰν δέ τι μόριον ἐψυγμένον ἐκθερμῆναι βουληθῶμεν, ἔμπαλιν πρακτέον. ὅσα βραδέως θερμαινόμενα μέχρι πλείστου παραμένει, ταῦτα προσφέρειν. τὸ μὲν οὖν ζιγγίβερι, καὶ τὸ μακροπέπερι καὶ εἰ διαφέρει ταύτῃ τοῦ μέλανος πεπέρεως, ἀλλ' ἔτι ὀλίγον. κάρδαμον δὲ καὶ νᾶπυ, καὶ θαψία, καὶ ὁ τῶν ἀγρίων περιστερῶν ἀπόπατος, ἐν χρόνῳ τε πλείονι τελέως ἐκπυροῦται, καὶ μέχρι πλείστου παραμένει.

Περὶ ζύθου.

Ζύθος δριμύτερος ἐστὶ τῶν κριθῶν οὐ σμικρῷ κακόχυμος ὡς ἂν ἐκ σηπεδόνος γεγενημένος. ἔστι δὲ καὶ φυσώδης. καὶ τὸ μέντοι δριμὺ καὶ θερμαῖνον ἔχων. τὸ πλεῖστον δὲ ψυχρὸν ὑδατῶδες ὀξύ.

Περὶ ζύμης.

Ζύμη λεπτομερὴς μέν ἐστι, καὶ μετρίως ψυχρά. διὰ τοῦτο τοίνυν ἀλύπως τε, καὶ ἀδήκτως ἐπισπᾶταί τε ἅμα τὰ ἐκ τοῦ βάθους, καὶ διαφορεῖ. μέμικται δὲ ἐξ ἐναντίων, καὶ ἥδε δυνάμεων. ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλά. καὶ γὰρ ὀξύτητος μετέχει ψυχρᾶς, καὶ σηπεδονώδους θερμότητος. καὶ προσέτι τῆς ἀπὸ τῶν ἁλῶν καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ἀλεύρου κατὰ φύσιν.

Περὶ ἡδυόσμου.

Ἡδύοσμον ἔνιοι δὲ μίνθην προσαγορεύουσιν. ἔστι γὰρ ἑτέρα τις οὐκ εὐώδης μίνθη ἣν, καὶ καλαμίνθην καλοῦσι. δριμεῖαι δ' εἰσὶ γευομένοις ἀμφότεραι, καὶ θερμαὶ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως τῶν θερμαινόντων. ἀσθενεστέρα μὴν ἡ εὐώδης μίνθη τῆς καλαμίνθης, ἔστι καὶ ἥττον θερμαντική. καθόλου γὰρ εἰπεῖν ὥσπερ ἀγρία τίς ἐστιν ἡ ἥμερος, ὥς τε διὰ τὴν ἐκ τοῦ κηπεύεσθαι προσοῦσαν ὑγρότητα, καὶ πρὸς ἀφροδίσια παρορμᾷ μετρίως. ὑπάρχει δὲ τοῦτο κοινὸν ἅπασιν οἷς μέτεστιν ὑγρότητος ἡμιπέπτου τε καὶ φυσώδους. διὰ δὲ τὴν τοιαύτην τῆς πόας κρᾶσιν, καὶ κατὰ τῶν ἀποστημάτων ἐπιτιθέασιν ἔνιοι μετ' ἀλφίτων αὐτήν. ὅπερ ἡ καλαμίνθη ποιεῖν οὐ δύναται τῷ σφοδροτέρῳ, ἢ τὰ τοιαῦτα θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν. ἔχει δέ τι, καὶ πικρόν, καὶ στρυφνὸν ἐν ἑαυτῇ, καὶ τῷ μὲν πικρῷ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ. τῷ δὲ στρυφνῷ μετ' ὀξυκράτου πινομένη τὰς προσφάτους αἵματος ἀναγωγὰς ἐπέχει. λεπτομερὴς δ' ἐστὶ τὴν οὐσίαν εἴπερ τις καὶ ἄλλη πόα.

Περὶ ἡδυσάρου.

Ἡδύσαρον ἢ πελεκῖνος. τούτου τοῦ θάμνου τὸ σπέρμα πυρρὸν μὲν τὴν χρόαν. ἀμφίστομον καθάπερ οἱ πελέκεις. πικρὸν καὶ ὑπόστρυφνον φαίνεται ὅθεν εὐστόμαχόν τ' ἐστὶ πινόμενον. ἐκκαθαίρει τε τὰς ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐμφράξεις. οὕτω καὶ οἱ κλάδοι ὅλου τοῦ θάμνου δρῶσιν.

Περὶ ἡμεροκάλλους.

Ἡμεροκάλλους ἡ ῥίζα παραπλησία τῷ τοῦ κρίνου κατά τε τὴν ἰδέαν οὖσα, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν, ὠφελεῖ παραπλησίως ἐκείνῃ τὰ πυρίκαυτα. καὶ γὰρ διαφορητικῆς ἠρέμα δυνάμεώς ἐστι, μετὰ τοῦ καὶ ἀποκρουστικὸν ἔχειν τι.

Περὶ ἡμιονίτιδος.

Ἡμιονῖτις στύψεως ἅμα τῇ πικρότητι μετέχει διὸ καὶ σπληνικοὺς ὠφελεῖ σὺν ὄξει πινομένη.

Περὶ ἠριγέροντος.

Ἠριγέρων δύναμιν ἐπίμικτον ἔχει ψυκτικήν τε ἅμα καὶ μετρίως διαφορητικήν.

Περὶ ἠρυγγίου.

Ἠρύγγιον θερμότητι μὲν ἢ βραχὺ τῶν συμμέτρων, ἢ οὐδὲν ὑπερέχει. ξηρότητος δὲ λεπτομεροῦς οὐκ ὀλίγης μετέχει.

Περὶ θαλίκτρου.

Θαλίκτρον κοριάννῳ μὲν ἔχει τὰ φύλλα παραπλήσια, τὸν καυλὸν δὲ πηγάνου τὸ πάχος. ἡ δύναμις δ' αὐτοῦ ξηραντικὴ χωρὶς δήξεως ἐπουλοῖ γοῦν τὰ χρόνια τῶν ἑλκῶν.

Περὶ θαψίας.

Θαψία δριμείας ἐστὶ, καὶ ἰσχυρῶς θερμαντικῆς δυνάμεως σὺν ὑγρότητι. ἕλκεται γὰρ οὖν ἐκ βάθους βιαίως, καὶ αὐτὸ διαφορεῖ τὸ ἑλχθέν. χρόνῳ δὲ ἐργάζεται πλείονι ταῦτα διὰ τὸ περιττωματικῆς ὑγρότητος ἐμπεπλῆσθαι δαψιλοῦς. δι' ἣν καὶ ταχέως διαφθείρεται.

Περὶ θέρμου.

Θέρμος, ἐσθίεται μὲν ἑψηθείς τε, καὶ πολλαῖς ἡμέραις ἀποθέμενος ὕδατι τὴν πικρότητα. καὶ γίνεται τηνικαῦτα τροφὴ παχύχυμος, ὡς φάρμακον δὲ ὁ μὲν τοιοῦτος ἐκ τῶν ἐμπλαστικῶν ἐστίν. ὁ δὲ τὴν σύμφυτον πικρότητα ἔχων, ῥυπτικός τε, καὶ διαφορητικὸς ὑπάρχει ἀναιρεῖ δὲ καὶ ἕλμινθας ἐπιπλαττόμενός τε, καὶ μετὰ μέλιτος ἐκλειχόμενος, ἢ μετ' ὀξυκράτου πινόμενος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ τὰς ἕλμινθας ἐκβάλλειν πέφυκε. καὶ μήν γε καὶ καταντλούμενον ἔξωθεν, ὀνίνησιν ἀλφούς. ἀχῶρας ἐξανθήματα, ψώρας, γαγγραίνας, ἕλκη κακοήθη. τὰ μὲν τῷ ῥύπτειν, τὰ δὲ τῷ διαφορεῖν, καὶ ξηραίνειν ἀδήκτως. ἐκκαθαίρει δὲ καὶ ἧπαρ, καὶ σπλῆνα μετὰ πηγάνου, καὶ πεπέρεως, ἡδονῆς ἕνεκα λαμβανόμενος. ἐπισπᾶται δὲ καὶ καταμήνια, καὶ ἔμβρυα σὺν σμύρνῃ, καὶ μέλιτος προστιθέμενον. ἔστι δὲ καὶ τὸ ἄλευρον τῶν θέρμων ἀδήκτως διαφορητικόν. οὐ γὰρ τὰ πελιδνὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ χοιράδας, καὶ φύματα σκληρὰ θεραπεύει, ἐν ὄξει δ' ἕψειν αὐτὸ χρὴ τηνικαῦτα, ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ ὀξυκράτου. κατά γε τὰς κράσεις δηλονότι τῶν καμνόντων, καὶ τοῦ πάθους τὴν διαφορὰν ἐξευρίσκοντα τὸ δέον. οὐκ ἔστι δὲ τῆς προκειμένης νῦν ἡμῖν πραγματείας τὰ τοιαῦτα διαιρεῖσθαι. διαφορεῖ δὲ καὶ τὰ πελιδνά, καὶ τἆλλα

ὅσα πρόσθεν εἴρηται τὸ ἀφέψημα δρᾷ, πάντα καὶ τὸ ἄλευρον ἐργάζεσθαι πέφυκε. καταπλάττουσι δ' ἔνιοι καὶ τοὺς ἰσχιαδικοὺς αὐτῷ.

Περὶ θέρμου.

Θέρμος ἄγριος πικρότερος, καὶ ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα τοῦ ἡμέρου ἐστὶ, τῆς αὐτῆς ὑπάρχων αὐτῷ κατὰ γένος δυνάμεως.

Περὶ θλάσπεως.

Θλάσπι σπέρμα δριμὺ, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὴν δύναμιν. ὥστε καὶ τὰ ἐντὸς ἀποστήματα ῥήσσει ποτιζόμενον, καὶ καταμήνια κινεῖ, καὶ ἔμβρυα κτείνει, καὶ δι' ἕδραν ἐνιέμενον ἰσχιάδας ὀνίνησιν αἱματώδη κινοῦν. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλως καθαρτικὸν ἄνω τε, καὶ κάτω χολωδῶν ἐξ ὀξυβάφου πλῆθος πινόμενον.

Περὶ θρίδακος.

Θρίδαξ ὑγρὸν, καὶ ψυχρὸν λάχανον. οὐ μὴν ἐσχάτως γε, οὐδὲ γὰρ ἂν ἐδώδιμον ἦν· ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν κρηναίων ὑδάτων ὡς ἂν εἴποι τις μάλιστα ψυχρότητα. διὰ τοῦτο πρὸς μὲν τὰς θερμὰς φλεγμονὰς ἁρμόττει, καὶ πρὸς τὰ μικρὰ, καὶ κοῦφα τῶν ἐρυσιπελάτων· οὐ μὴν τοῖς γε μείζοσιν ἐπαρκεῖν ἱκανή. ἔστι δὲ καὶ ἄδιψον ἔδεσμα. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον ἐπέχει γονοῤῥοίας. ὅθεν καὶ τοῖς ὀνειρώττουσι δίδοται. οὕτω καὶ τὸ τῆς ἀγρίας ἧς καὶ τὸν ὀπὸν ἀθροίζουσιν. ἄργεμά τε, καὶ ἀχλῦς ἀποκαθαίροντι, καὶ πρὸς ἐπικαύματα μετὰ γυναικείου γάλακτος ὑπαλειφόμενον.

Περὶ θύμου.

Θύμος τέμνει, καὶ θερμαίνει σαφῶς. διὰ τοῦτο καὶ οὖρα, καὶ καταμήνια κινεῖ, καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ, καὶ τὰ σπλάγχνα διακαθαίρει πινόμενος. ταῖς τε ἐκ θώρακος, καὶ πνεύμονος ἀναγωγαῖς συναίρεται, καὶ τοίνυν ἔν τε τῷ ξηραίνειν, καὶ θερμαίνειν ἐν τῇ τρίτῃ τάξει θετέον αὐτήν.

Περὶ ἰδαίας ῥίζης.

Ἰδαία ῥίζα, καὶ γευομένη μὲν ἐστὶ σφόδρα στρυφνὴ, καὶ τοῖς ἔργοις δὲ πειρωμένῳ τὴν αὐτὴν ἐπιδείκνυται δύναμιν. αἱμοῤῥαγίας τε, καὶ κοιλίας ῥεύματα, καὶ δυσεντερίας, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ ὅσα τἄλλα τοιαῦτα θεραπεύουσα πινομένη τε, καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη.

Περὶ ἰξοῦ.

Ἰξὸς ἐκ πλείστης μὲν ἀερώδους τε, καὶ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς, ἐλαχίστης δὲ γεώδους σύγκειται. τὸ γοῦν δριμὺ πλέον ἐστὶν ἐν αὐτῷ τοῦ πικροῦ. καὶ τοίνυν, καὶ τὰ ἔργα κατὰ τὴν οὐσίαν αὐτῷ. ἕλκει γὰρ ἐκ τοῦ βάθους ἰσχυρῶς ὑγρότητας, οὐ τὰς λεπτὰς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς παχυτέρας, καὶ ταύτας διαχεῖ τε, καὶ διαφορεῖ. ἔστι δὲ τῶν οὐκ εὐθὺς θερμαινόντων φαρμάκων μετὰ τὴν πρώτην ἐπίθεσιν, ἀλλὰ χρόνου δεομένων ὥσπερ ἡ θαψία. τοῦτο δ' εἴρηται, καὶ πρόσθεν ὡς τοῖς θερμοῖς κατὰ δύναμιν ὑπάρχει φαρμάκοις ὅταν ὑγρότητα ἐμπλαστικὴν ἔχῃ δαψιλῆ.

Περὶ ἴου.

Ἴου τὰ φύλλα τὴν ὑδατώδη, καὶ ὑπόψυχρον οὐσίαν ἐπικρατοῦσαν κέκτηται. καὶ διὰ τοῦτο καθ' ἑαυτὰ καὶ μετὰ ἀλφίτων ἐπιπλαττόμενα τὰς θερμὰς φλεγμονὰς παρηγορεῖ. ἐπιτίθεται καὶ κατὰ τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς ἐκκαιομένου, καὶ κατ' ὀφθαλμῶν.

Περὶ ἱππούριδος.

Ἵππουρις στυπτικὴν μετὰ πικρότητος ἔχει ποιότητα, καὶ διὰ τοῦτο ξηραντικὴν ἰσχυρῶς τε ἅμα καὶ ἀδήκτως. τραύματά τε οὖν τὰ μέγιστα καταπλαττομένη κολλᾷ, κἂν νεῦρα διατετμημένα τύχῃ. καὶ τὰς καλουμένας ἐντεροκήλας, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος, καὶ πρὸς ῥοῦν τὸν γυναικεῖον, καὶ μάλιστα τὸν ἐρυθρὸν, ἔτι τε δυσεντερίας καὶ τἄλλα τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ῥεύματα γενναῖόν ἐστι φάρμακον ἡ πόα πινομένη δι' ὕδατος, ἢ οἴνου. γράφουσι δ' ὑπὲρ αὐτῆς τινὲς ὡς καὶ κύστεως ἰάσατο ποτέ. καὶ τῶν λεπτῶν ἐντέρων τραύματα ὁ χυλὸς αὐτῆς. αἱμοῤῥαγίας τε τὰς ἐκ ῥινῶν ὠφελεῖ, καὶ κατὰ τὴν γαστέρα ῥοώδη πάθη, σὺν τινὶ τῶν αὐστηρῶν οἴνων πινόμενος. καὶ δι' ὕδατος ἂν πυρέττοντες τύχωσιν.

Περὶ ἱππομαράθρου.

Ἱππομάραθρον. ἅμα τῷ μαράθρῳ περὶ τούτου ῥηθήσεται.

Περὶ ἰσάτιδος.

Ἰσάτις ἡ μὲν ἥμερος ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται ξηραντικῆς ἰσχυρῶς ἐστὶ δυνάμεως, οὐδέπω δακνούσης. ἔστι γὰρ πικρά τε ἅμα, καὶ στυπτική. ταῦτά τοι, καὶ τὰ μεγάλα τραύματα τῶν σκληρῶν σωμάτων κολλᾷ κἂν ἐν ταῖς τῶν μυῶν ᾖ κεφαλαῖς. καὶ κατὰ τῶν αἱμοῤῥαγούντων ὠφελίμως ἐπιπλάττεται, καὶ τοὺς οἰδηματώδεις ὄγκους θαυμαστῶς διαφορεῖ τε, ἅμα καὶ προστέλλει, καὶ πρὸς πάντα τὰ κακοήθη ἕλκη θαυμαστῶς ἀνθίσταται καὶ σήπεται καὶ διαβιβρώσκηται. εἰ δέ ποτε τοῦ κάμνοντος φύσεως ἰσχυροτέρα φαίνοιτο μιγνύναι χρὴ τοῖς φύλλοις αὐτῆς λειανθεῖσιν, ἢ ἄρτον, ἢ κρίθινον ἄλευρον, ἢ πύρινον, ἢ ἄλφιτα κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐν ἑκάστῳ διάθεσιν. ἡ δὲ ἀγρία ἰσάτις ἔχει τι δριμὺ σαφὲς ἤδη κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν, καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἡμέρου ξηραντικωτέρα γινομένη πρὸς τὰς ὑγρὰς σηπεδόνας ἰσχυροτέρως ἀνθίσταται. τὰ δ' ἄλλα τὰ προειρημένα χείρων ἐστίν. ἀμετροτέρως γὰρ ἤδη, καὶ μετὰ τοῦ δάκνειν ξηραίνει. τὰ τοιαῦτα δ' ἐρεθίζεται, καὶ φλεγμονώδη γίνεται. διὰ δὲ τὸ ἰσχυρὸν τῆς δυνά-

μεως, καὶ τοῖς σπληνικοῖς ὑπάρχει χρήσιμος· οὔπω τῆς ἑτέρας ὠφελούσης.

Περὶ ἰσοπύρου.

Ἰσόπυρον, ἢ φασίολον, σπέρμα πικρὸν, καὶ ὑπόστρυφνον ἔχει. ῥύπτει τοιγαροῦν, καὶ τέμνει τοὺς παχεῖς χυμοὺς, μετὰ τοῦ συνάγειν καὶ σφίγγειν τὰ σώματα καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ταῖς ἐκ θώρακος ἀναπτύσεσι συναίρεται. καὶ ἧπαρ ἐκκαθαίρει, καὶ αἱμοπτοϊκοῖς οὐκ ἀντιπράττειν, ἀλλ' ἔτι καὶ προσωφελεῖν πεπίστευται. διὰ γὰρ τὸ μικτὸν τῆς κράσεως, ἁρμόττειν δοκεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἐναντία.

Περὶ ἰτέας.

Ἰτέας χρήσαιτο μὲν ἄν τις, καὶ τοῖς φύλλοις, εἰς τραυμάτων ἐναίμων κόλλησιν, οὐ μὴν ἀλλὰ τῷ ἄνθει μάλιστ' αὐτῆς ἅπαντες σχεδὸν οἱ ἰατροὶ χρῶνται πρὸς ἐμπλάστρου ξηραινούσης σκευασίαν· ἔστι γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν ξηραντική. ἔχει δ' ἔστιν ἃ καὶ στύψιν. ἔνιοι δὲ καὶ χυλὸν ἐξ αὐτῶν ποιοῦντες, ἄδηκτον καὶ ξηραῖνον ἴσχουσι φάρμακον εἰς πολλὰ χρήσιμον. οὐδὲν γάρ ἐστι πολυχρηστότερον ἀδήκτου, καὶ ξηραίνοντος φαρμάκου στύφοντος ὀλίγον, ὡς καὶ τοῖς περὶ συνθέσεως τῶν φαρμάκων ἀκριβέστερον δειχθήσεται. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τοῦ δένδρου παραπλήσιος ὑπάρχει τῇ τε τῶν ἀνθῶν καὶ τῶν φύλλων δυνάμει. πλὴν ὅσα ξηρότερος ἐστὶ τὴν κρᾶσιν. ὥσπερ ἀμέλει, καὶ πάντες οἱ φλοιοί. ἀλλὰ τοῦτόν γε καίουσιν ἔνιοι, καὶ χρῶνται τῇ τέφρᾳ πρὸς ὅσα περ ἂν ἰσχυρῶς δέωνται ξηραίνειν. τοὺς γοῦν καλουμένους ἥλους, καὶ τύλους ἔτι μυρμηκίας ἐξαίρουσιν αὐτὸ διέντες ὄξει δριμεῖ. ἔνιοι δὲ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀνθήσεως ἐντέμνοντες τὸν φλοιὸν, ὀπὸν ἀθροίζουσί τινα, καὶ χρῶνται πρὸς τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα ῥυπτικῷ τε, ἅμα καὶ λεπτομερεῖ φαρμάκῳ. χρήσαιτο δ' ἄν τις καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ τοιούτῳ γε ὄντι αὐτῷ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἕβδομον τοῦτο περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπόμνημα γράφοντες ἀναγκαῖον ἡγούμεθα προειπεῖν ὡς μόνοις ἔσοιτο σαφὲς ὅσοι τῆς ἔμπροσθεν ὡμιλήκασιν, οὐκ ἐν παρέργῳ τοὺς δ' ἄλλους ἡγοῦμαι παρακούσεσθαι μᾶλλον, ἢ μαθήσεσθαί τι τῶν ἐν αὐτῷ λεχθησομένων. καὶ αὐτούς τε σφαλήσεσθαι, καὶ ἡμᾶς ἴσως ἐπηρεάσειν, ὡς οὐκ ὀρθῶς τινα γράφοντας. ὅσοι μὲν οὖν σώφρονές εἰσιν, οἶδ' ὅτι πεισθήσονται. καὶ εἴπερ ὅλως πεφροντίκασι τῆς προκειμένης θεωρίας ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀναλέξονται τὴν ὅλην πραγματείαν. ὅσοι δὲ περίεργοι μᾶλλον, ἢ φιλομαθεῖς ὑπάρχουσιν ἀπειθήσουσι τῇ προρρήσει. καὶ οὐδὲν ἴσως θαυμαστὸν, εἴγε καὶ μυστηριῶν βίβλους ἐτόλμησαν ἔνιοι τῶν ἀμυήτων ἀναγινώσκειν, ἀλλ' οὔτ' ἐκείνας ἔγραψαν οἱ γράψαντες τοῖς βεβήλοις, οὔτ' ἐγὼ ταῦτα τοῖς μήπω περὶ τὰ πρῶτα γεγυμνασμένοις. εἰρήσονται ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ, καὶ τῷ μετ' αὐτὸ τῶν ὑπολοίπων φυτῶν αἱ πρῶται δυνάμεις. τὴν τάξιν τῆς διδασκαλίας κἀνταῦθα κατὰ τὴν τάξιν τῶν γραμμάτων ποιησαμένων ἡμῶν ἀφ' ὧν ἄρχονται. ἐν μὲν οὖν τῷ πρὸ τοῦδε μέχρι τοῦ ι, προήλθομεν. ἐνταυθοῖ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ κ, ποιησόμεθα τοσοῦτον ἔτι προαναμνήσαντες, ὡς εἰς τὰς προαποδεδειγμένας ἀρχὰς ἀνάξομεν ἅπαντα. τὸ γὰρ ἐπὶ τοσόνδε θερμὸν, ἢ ψυχρὸν, ἢ ὑγρὸν, ἢ ξηρὸν, ἢ λεπτομερὲς, ἢ παχυμερὲς ὑπάρχειν ἕκαστον τῶν φαρμάκων, αἱ διαφοραὶ τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν αὐτῶν γίγνονται. τὸ δ' ἐπὶ τοσόνδε προήκειν ἐν ἑκάστῳ τῶν προειρημένων ἄρρητόν ἐστι πρός γε τὴν ἀκριβεστάτην ἀλήθειαν. ἀλλ' ἡμεῖς καὶ τοῦτο περιλαβεῖν ἐπειράθημεν ὅροις σαφέσιν, ἱκανοῖς εἰς τὴν χρείαν τῆς τέχνης, ἓν μὲν εἶναι γένος φαρμάκων ἐπιδείξαντες εἰς ὁμοίαν τοῖς σώμασιν ἡμῶν ἀφικνούμενον κρᾶσιν, ἐπειδὰν ὑπὸ τῆς ἐν αὐτοῖς θερμότητος ἀρχήν τινα δέξεται μεταβολῆς τε καὶ ἀλλοιώσεως. ἕτερον δὲ θερμότερον, ἢ καθ' ἡμᾶς γιγνόμενον, οὗ τέτταρας ἔδοξε ποιήσασθαι τάξεις. πρώτην μὲν τὴν ἀσαφῆ πρὸς αἴσθησιν, ὡς λόγου δεῖσθαι τοῦ φωράσοντος. ἑτέραν δ' ἐπ' αὐτῇ δευτέραν ἤδη πως σαφῆ πρὸς αἴσθησιν. ἄλλην δὲ τρίτην θερμαίνουσαν μὲν ἰσχυρῶς, οὐ μὴν ἤδη γέ πως καίουσαν. ἐφ' ᾗ τετάρτην τε, καὶ ὑστάτην, τὴν καυστικήν. οὕτω δὲ καὶ τῶν ψυχόντων πρώτην μὲν τὴν τάξιν τῶν λόγου δεομένων ἐς ἀπόδειξιν τοῦ ψύχειν, δευτέραν δὲ τῶν αἰσθητῶς ψυχόντων. καὶ τρίτην τῶν ἰσχυρῶς, καὶ τετάρτην τῶν νεκρούντων. ἀνάλογον δὲ ταύταις, καὶ περὶ τῶν ὑγραινόντων.

Περὶ καλαμίνθης.

Καλαμίνθη λεπτομερὴς τὴν οὐσίαν ἐστὶ, καὶ θερμὴ, καὶ ξηρὰ τὴν κρᾶσιν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως κατ' ἀμφοτέρας τὰς ποιότητας. ἐναργῆ τούτων τὰ γνωρίσματα, τά τε τῇ γεύσει φαινόμενα, καὶ τὰ διὰ τῆς πείρας γιγνωσκόμενα. τῇ μὲν γὰρ γεύσει, δριμεῖά τε καὶ θερμὴ σαφῶς ἐστι, καὶ βραχύ τι παντελῶς ὑπόπικρον ἔχει. πειρωμένοις δ' αὐτοῖς, καὶ προσάγουσι τῷ σώματι, πρῶτον μὲν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, λίαν θερμαίνει τε, καὶ δάκνει. καὶ ἀμύττει τὸ δέρμα.

καὶ τελευτῶσα, καὶ ἕλκος ἐργάζεται. λαμβανομένη δὲ εἴσω τοῦ σώματος αὐτή τε καθ' ἑαυτὴν ξηρὰ καὶ
διὰ μελικράτου θερμαίνει τε σαφῶς καὶ ἱδρῶτας κινεῖ. καὶ διαφορεῖ καὶ ξηραίνει τὸ πᾶν σῶμα. διαφερόντως
γοῦν αὐτῇ τινὲς ἐχρήσαντο καὶ πρὸς τὰ κατὰ περίοδον ῥίγη. ἔξωθεν μὲν διαφεψήσαντες ἐλαίῳ καὶ
συναλείψαντες ὅλον τὸ σῶμα μετὰ τρίψεως γενναίως. ἔσωθεν δὲ λαμβάνοντες ὡς εἴρηται. καὶ μέν γε
καὶ κατὰ τῶν ἰσχίων, καταπλάττουσι τινὲς αὐτὴν, ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ἀρρωστημάτων, ὡς γενναῖον
βοήθημα. καὶ γὰρ ἕλκει τὰ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν. καὶ θερμαίνει σύμπαν τὸ ἄρθρον.
ἐπεὶ καὶ ἐκ τε σαφῶς τὸ δέρμα καὶ καταμηνιά τε πινομένη καὶ προστιθεμένη προκαλεῖται πάνυ δρα-
στηρίως. ἀγαθὸν δὲ καὶ τῶν ἐλεφαντιώντων φάρμακον. οὐ μόνον τῷ γενναίως διαφορεῖν τοὺς λεπτοὺς χυμοὺς,
ἀλλὰ καὶ τῷ λεπτύνειν καὶ τέμνειν ἰσχυρῶς τοὺς παχεῖς, οἷόν περ εἰσὶν οἱ τὸ τοιοῦτο νόσημα γεννῶντες. οὕτω
10 δὲ καὶ οὐλὰς μελαίνας λαμπρύνει. καὶ ὑπώπια διαφορεῖ. κάλλιον δ' ἐπὶ τῶν τοιούτων μᾶλλον ἢ ξηρὰν.
ἰσχυροτέρα γὰρ ξηρανθεῖσα γίγνεται καὶ καίειν ἑτοιμοτέρα τῷ δ' εἶναι τοιαύτη καὶ πρὸς τὰ τῶν ἰοβό-
λων θηρίων δήγματα παραλαμβάνεται. καθάπερ τά τε καυθήεια καὶ ὅσα τῶν φαρμάκων ἐστὶ θερ-
μὰ, καὶ δριμέα, καὶ λεπτομερῆ, καὶ ῥᾳδίως ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπώμενα πρὸς ἑαυτὰ τὴν παρακειμέ-
νην ἅπασαν ὑγρότητα. ἡ δὲ συνοῦσα πικρότης αὐτῇ, βραχεῖα μέν ἐστι παντελῶς. ἀλλ' ὅμως ἥπερ ἡ ἰσχυρο-
τάτη πρὸς ἔνια. διὰ τὸ συνεῖναι σφοδρᾷ θερμότητι μετὰ λεπτομεροῦς οὐσίας. οὕτω γοῦν ἀσκαρίδας
τε καὶ ἕλμινθας ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνιέμενός τε καὶ πινόμενος ἀναιρεῖν πέφυκε. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λό-
γον καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ἢ εἴπου καθ' ἕλκος σηπεδονῶδες ἑτέρωθι τοῦ σώματος ἡ τοιαύτη γένοιτο
διάθεσις. οὕτω δὲ καὶ τὰ κυούμενα πινομένη τε καὶ προστιθεμένη διαφθείρει τε καὶ ἐκβάλλει. ἡ μὲν
οὖν τμητικὴ δύναμις ὑπάρχει διά τε τὸ θερμὸν αὐτῆς καὶ λεπτομερὲς καὶ πικρόν. ἡ δὲ ῥυπτικὴ διὰ τὸ
20 πικρὸν μόνον. καὶ τοίνυν ὀνίνησι τοὺς μὲν ἀσθματικοὺς διὰ πάντα τὰ εἰρημένα. τοὺς δ' ἰκτεριώδεις, διὰ
τὴν πικρότητα μάλιστα, καθάπερ καὶ τἄλλα σχεδὸν ἅπαντα τὰ πικρὰ τῷ ῥύπτειν τε καὶ καθαίρειν
τὰς κατὰ τὸ ἧπαρ ἐμφράξεις. ἔστι δ' εἰς ἅπαντα τὰ εἰρημένα πρακτικωτέρα ἡ ὄρειος.

περὶ καλάμου ἀρωματικοῦ.

Κάλαμος ἀρωματικὸς, καὶ στύψεως βραχείας καὶ δριμύτητος ἐλαχίστης μετέχει. τὸ δὲ πλεῖστον αὐτοῦ γεώ-
δους οὐσίας ἐστὶ καὶ ἀβρώδους, εὔκρατον ἐν τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα συζυγίᾳ. ὅθεν οὐρητι-
κός τε μετρίως ἐστὶ, καὶ ταῖς πρὸς ἧπαρ καὶ στόμαχον ἐπιτιθεμέναις μίγνυται δυνάμεσιν. εἰς τε τὰς τῆς
ὑδέρου πυρίας ὅσαι φλεγμονῆς ἕνεκεν ἢ καταμηνίων ἐρεθισμοῦ παραλαμβάνονται χρήσιμος μί-
γνυται. κείσθω τοίνυν δευτέρας τάξεως τῶν θερμαινόντων καὶ σφοδροτέρων γε ξηραινόντων ἢ θερ-
μαινόντων. ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς ὥσπερ καὶ τἄλλα σύμπαντα ἀρώματα, ἀλλ' ἐκείνων μὲν τοῖς πλεί-
30 στοις πάμπολυ τὸ λεπτομερὲς ὑπάρχει. τῷ καλάμῳ δ' οὐ πολύ.

περὶ καλάμου φραγμίτου.

Καλάμου φραγμίτου τὴν ῥίζαν σὺν βολβοῖς ἀκίδας καὶ σκόλοπας ἐκ βάθους ἐπισπᾶσθαι τινὲς ἔγρα-
ψαν. ὡς ἂν ἑλκτικῆς τινὸς ὑπαρχούσης αὐτῇ δυνάμεως. οὐ μὴν ἡμεῖς γε ἐπειράθημεν. ὅσον μέντοι τῇ
γεύσει τεκμήρασθαι ῥυπτικῆς ἔχει δυνάμεως οὐκ ὀλίγης ἥκιστα δριμείας. τὰ μέντοι φύλλα τῆς ῥυ-
πτικῆς καὶ ταῦτα δυνάμεως. ὁ φλοιὸς δὲ αὐτοῦ καυθεὶς, λεπτομεροῦς ἱκανῶς καὶ διαφορητικῆς γίνεται
δυνάμεως, ἔχων τι καὶ ῥυπτικὸν, ὥστε καὶ ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν καὶ πλέον
γε ξηραίνειν ἢ θερμαίνειν. φυλάττεσθαι δ' αὐτοῦ προσήκει τὴν καλουμένην ἀνθήλην, ἐμπίπτουσα γὰρ τοῖς
ὠσὶν ἐμπλάττεται ἀλύτως, καὶ κακοῖ τὴν ἀκοήν. ὥστε κωφώσεις ἐργάζεσθαι πολλάκις.

40 περὶ καγκάνου.

Καγκάνου ἡ ῥίζα δυνάμεως μέν ἐστιν ἀδήκτου τε καὶ μετρίως ξηραντικῆς οὐσίας καὶ παχυμεροῦς ἐμπλαστι-
κῆς. ὅθεν οἴνῳ βρεχομένη, καθάπερ ἡ γλυκύρριζα, θαλφθεῖσα καὶ ἐκλειχομένη τὰς τῆς ἀρτηρίας ἰᾶται τραχύτη-
τας, οὐδὲν δ' ἧττον εἰ καὶ διαμασήσαιτό τις αὐτὴν ὁ παραρρέων χυλὸς ὀνίνησι τὴν ἀρτηρίαν ὁμοίως τῷ
τῆς γλυκυρρίζης.

περὶ κανάβεως.

Κανάβεως ὁ καρπὸς ἄφυσός τε καὶ ξηραντικός εἰς τοσοῦτόν ἐστιν ὡς εἰ πλείων βρωθείη ξηραίνειν τὴν γονήν.
ἔνιοι δὲ χλωρὸν αὐτὸν χυλίζοντες εἰς ὤτων ἀλγήματα χρῶνται τὰ κατ' ἔμφραξιν ἐμοὶ δοκεῖ γινόμενα.

περὶ καπνίου.

Καπνίος οἱ δὲ καπνὸν, ὀνομάζουσι, δριμείας ἅμα καὶ πικρᾶς μετέχει ποιότητος, οὐκ ἀπήλλακται δὲ παν-
τάπασιν οὐδὲ τῆς στρυφνῆς. ὅθεν οὖρά τε χολώδη προτρέπει πολλά. καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις τε καὶ
ἀτονίας ἰᾶται, καὶ ὁ χυλὸς δ' αὐτῆς ὀξυδερκής ἐστιν καὶ ἐπισπώμενος οὐκ ὀλίγον δάκρυον, ὥσπερ ὁ κα-
50 πνός. ἐντεῦθεν δ' αὐτῇ καὶ τοὔνομα. ἐχρῆτο δ' αὐτῇ τις ἰδιώτης καὶ ὡς στόμαχον ῥωννυούσῃ μετὰ τοῦ καὶ
γαστέρα λαπάσσειν, ἐξήραινεν, γὰρ τὴν πόαν πρότερον, καὶ ἀπετίθετο, καὶ οὕτως ἀπέπασσεν, ὑπάγων γὰρ
μὲν ἕνεκα μελικράτῳ. ῥωννύναι δὲ βουλόμενος τὸν στόμαχον οἴνῳ κεκραμμένῳ δή.

περὶ καππάρεως.

Καππάρεως ὁ μὲν τῆς ῥίζης φλοιὸς, ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα, δευτέραν δὲ τὴν δριμεῖαν.
ἐφεξῆς δὲ ταύτῃ τὴν στρυφνήν. ᾧ καὶ δῆλον, ὡς ἐκ διαφόρων τε καὶ μαχομένων σύγκειται δυνάμε-
ων. ῥύπτειν μὲν γὰρ δύναται καὶ διακαθαίρειν τε καὶ τέμνειν τῇ συνούσῃ πικρότητι, θερμαίνειν δὲ

καὶ τέμνειν καὶ διαφορεῖν τῇ δριμύτητι, συνάγειν δὲ καὶ πιλεῖν καὶ σφίγγειν τῇ στρυφνότητι, καὶ διὰ τοῦτο σπλῆνας μὲν σκιρρώδεις εἴπερ τι καὶ ἄλλο καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ὀνίνησιν. ἔξωθεν δὲ τοῖς ἐπιτηδείοις πλάσμασι μιγνύμενον εἴσω δὲ τοῦ σώματος λαμβανόμενον, ἤτοι ἑψημένον ἐν ὄξει καὶ ὀξυμέλιτι ἢ τοῖς τοιούτοις. ἢ ξηρὸν κεκομμένον ἀναμιγνύμενον αὐτοῖς, καὶ ἤδη καὶ κενοῖ φανερῶς τοὺς γλίσχρους, καὶ παχεῖς χυμούς, οὕτω ληφθὲν. οὐ δι' οὔρων μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ γαστέρα. πολλάκις δὲ καὶ αἱματώδη διαχωροῦσιν. ἐφ' οἷς οἵ τε σπλῆνες ὀνίνανται καὶ αἱ κατ' ἰσχίον ὀδύναι. καὶ μὲν δὴ καὶ καταμήνια κινεῖ, καὶ ἀποφλεγματίζει, καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασι βοηθεῖ. τὸ δ' ὅπως χρὴ πώματι μιγνύειν αὐτὴν ἐφ' ἑκάστου τῶν παθῶν, οὐ τῆς προκειμένης πραγματείας ἐστίν. ἀλλ' ἤτοι τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων, ἢ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, καὶ καταπλαττόμενος δὲ τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσι τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς ἀγαθὸν φάρ-
10 μακον. ὡς ἂν ἀποῤῥύπτειν τε δυνάμενος αὐτὰ καὶ ξηραίνειν ἰσχυρῶς καὶ τοὺς τῶν ὀδόντων τε πόνους κατὰ τὰς προειρημένας ὠφελεῖ ποιότητας. ἐνίοτε μὲν ὄξει συνεψηθείς. ἐνίοτε δ' οἴνῳ. πολλάκις δ' αὐτὸς μόνος ἐνδακνόμενος, ἔστι δὲ οὐδὲ τούτων τοὺς καιροὺς διελέσθαι τῆς ἐνεστώσης πραγματείας. οὐ γὰρ τοῦτο πρόκειται νῦν. ἀλλ' ἐξ ἑκάστου τῶν κατὰ μέρος ἔργων ἔνδειξιν τινὰ λαβεῖν τῶν δυνάμεων αὐτῆς. ἀναγαγόντα τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ἐξ ἀρχῆς ὑποκειμένας ἀρχάς. εὔδηλον οὖν ἐκ τῶν εἰρημένων ὡς τμητική τις ἐν αὐτῇ δύναμίς ἐστιν καὶ ῥυπτική, καὶ διαφορητική, καὶ συνακτική. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλφοὺς ἀφαιρεῖ σὺν ὄξει καὶ χοιράδας καὶ ὄγκους σκληροὺς διαφορεῖ τοῖς ἐπιτηδείοις πρὸς ταῦτα φαρμάκοις μιγνυμένη. τῷ δὲ φλοιῷ τῆς ῥίζης ὁ καρπὸς ἀνάλογον ἔχει δυνάμεως. πλὴν ὅσον ἀσθενέστερός ἐστιν εἰς ἅπαντα. καὶ μὲν δὴ, καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καυλὸς αὐτῶν, ὁμοίας εἰσὶ δυνάμεως, καὶ ἔγωγε ποτὲ τοῖς φύλλοις οἶδα διαφορήσας ἐν ὀλίγαις ἡμέραις χοιραδώδη σκληρότητα. μιγνύμενα δ' αὐτοῖς δηλο-
20 νότι τῶν ἀμβλυνόντων τι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως. οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ καὶ τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας ὁ χυλὸς ἀναιρεῖ διὰ τὴν πικρότητα. ἡ δ' ἐν τοῖς θερμοῖς πάνυ χωρίοις γινομένη κάππαρις ὥσπερ καὶ ἡ ἐν Ἀῤῥαβίᾳ πολὺ τῆς παρ' ἡμῖν ἐστὶ δριμυτέρα. ὥς τε καὶ τῆς καυστικῆς ἐπὶ πλέον μετέχει δυνάμεως.

περὶ καρδάμου.

Καρδάμου τὸ σπέρμα καυστικῆς μετέχει δυνάμεως ὥσπερ τὸ νᾶπυ. καὶ διὰ τοῦτο ἰσχιάδας κεφαλαλγίας. καὶ ὅπου ἄλλο τῶν δεομένων φοινίξεως, ἐκθερμαίνουσιν αὐτῷ καθάπερ τῷ νάπυϊ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς τοὺς ἀσθματικοὺς διδομένοις φαρμάκοις, ὡς ἂν δηλονότι τέμνειν ἰσχυρῶς τοὺς παχεῖς χυμοὺς δυνάμενον, ὥσπερ καὶ τὸ νᾶπυ. προσέοικε γὰρ ἐκείνῳ τὰ πάντα. καὶ ἡ πόα δὲ ξηρὰ μὲν γινομένη παραπλησίας ἐστὶ τῷ σπέρματι δυνάμεως. ὑγρὰ δὲ ἔτι καὶ χλωρὰ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑδατώδους ὑγρότητος ἀπολύεται πάμπολυ. καὶ οὕτως ἐστὶ μέτριος ἐν τῷ τοιῷδε τὴν δῆξιν, ὥστε καὶ μετ' ἄρτου δυνατὸν αὐτῇ χρῆ-
30 σθαι καθάπερ ὄψῳ.

περὶ καρδαμώμου.

Καρδάμωμον, ἔστι μὲν ἀμέλει καὶ τοῦτο θερμῆς ἱκανῶς δυνάμεως. οὐ μὴν οὕτως ἰσχυρῶς ὡς τὸ κάρδαμον. ἀλλ' ὅσον ἥδιόν τε καὶ ἀρωματικώτερον ὑπάρχει καρδάμου, τοσοῦτο καὶ τῆς θερμῆς δυνάμεως ἀσθενεστέρας μετείληφεν. οὐ μὴν ἑλκοῦν ἱκανόν ἐστι καὶ αὐτὸ μεθ' αὑτὸ καταπλαττόμενον, ἔχει δέ τι καὶ πικρότητος ἐμφερομένην ἑαυτῷ δι' ἣν καὶ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ ψώρας ἰσχυρῶς ἀποῤῥύπτει. καὶ σὺν ὄξει.

περὶ κάρου.

Κάρου, τὸ σπέρμα θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. δριμεῖαν μετρίως ἔχον τὴν ποιότητα. ταῦτα τοι καὶ ἄφυσόν ἐστι καὶ οὐρητικὸν, οὐ τὸ σπέρμα μόνον, ἀλλὰ τὸ φυτόν.

40 περὶ κασίας.

Κασία, ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὴς ἱκανῶς. ἐν δὲ τῇ γεύσει, πλεῖστον μὲν ἐν αὐτῇ τὸ δριμύ. βραχὺ δέ τι καὶ στύφον. ὥστε καὶ διὰ πάντα ταῦτα τέμνει τε ἅμα καὶ διαφορεῖ τὰ κατὰ τὸ σῶμα περιττὰ, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι ῥώμην ἐντίθησι τοῖς ὀργάνοις. ἐπιτήδειος δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν καταμηνίων ἐπισχέσεις ἐστίν. ὅταν ὑπὸ πλήθους τε ἅμα καὶ πάχους τῶν περιττωμάτων, αὐτάρκως κενοῦσθαι κωλύεται.

περὶ καρύων.

Κάρυα τὸ δένδρον ἔχει μέν τι κἂν τοῖς βλαστοῖς κἂν τοῖς φύλλοις στυπτικόν. ἐναργὲς δὲ καὶ πλεῖστον ἐν τῷ τοῦ καρύου λέμματι προσφάτῳ τε καὶ ξηρῷ. χρῶνται γοῦν αὐτῷ διὰ τοῦτο καὶ οἱ βαφεῖς. ἡμεῖς δὲ καὶ ἐκθλίβοντες αὐτὰ καὶ τὸν χυλὸν, ὁμοίως τῷ τῶν μόρων τε καὶ βάτων ἑψόντες σὺν μέλιτι, στοματικῷ χρώμεθα φαρμάκῳ. καὶ πρὸς τ' ἄλλα πάντα πρὸς ἅπερ ἁρμόττουσιν οἱ προειρημένοι χυλοί. τοῦ κα-
50 ρύου δ' αὐτοῦ, τὸ μὲν ἐδώδιμον, ἐλαιῶδές τ' ἐστὶν καὶ λεπτομερές. ὥστε διὰ τοῦτο καὶ ἐκχυλοῦται ῥᾳδίως. καὶ μᾶλλον ὅσῳπερ ἂν ἀποκείμενον χρονίζῃ τοιοῦτον γίνεται. ἔλαιον γοῦν ἐκθλίψαι δυνατόν ἐστιν ἐξ αὐτοῦ παλαιουμένου. τηνικαῦτα δὲ καὶ διαφορητικὸν ἱκανῶς γίγνεται. ὥστε τινὲς καὶ γαγγραίνας αὐτῷ καὶ ἄνθρακας καὶ αἰγίλωπας ἰῶνται. τινὲς δὲ καὶ πρὸς τὰ νευρότρωτα χρῶνται. πρόσφατον δ' ὑπάρχον ἔχει τι καὶ τῆς στυφούσης ποιότητος. τὸ δ' ἀτελὲς ἔτι καὶ μηδέπω ξηρὸν, ὁμοίως τοῖς ἄλλοις καρποῖς ὅσοι χλωροὶ, πλῆρές ἐστιν ὑγρότητος ἡμιπέπτου. τὸ μέντοι λέπος αὐτοῦ τὸ ξηρὸν καυθὲν, λεπτομερές τε γίνεται καὶ ξηραντικὸν. καὶ ἄδηκτον φάρμακον. ἔστι δὲ καὶ ἕτερόν τι γένος καρύων μικροτέρων. ἃ

δὲ ποντικῇ προσαγορεύεται πλείονος μετέχον τῆς γεώδους οὐσίας ψυχρᾶς. ὥστε καὶ αὐστηρότερον γευομένῳ τότε φυτὸν αὐτὸ καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ φλοιὸς φαίνεται, τὰ δ' ἄλλα παραπλήσια ὑπάρχει τῷ μεγάλῳ καρύῳ τῷ καλουμένῳ πρός τινων βασιλικῷ. προσαγορεύεται δὲ τὸ μικρὸν τοῦτο κάρυον ὑπὸ τῶν πολλῶν, λεπτοκάρυον.

περὶ καυκαλίδος.

Καυκαλίς. ἔνιοι δὲ τοῦτο, δαῦκον ἄγριον ὀνομάζουσιν. ἔστι γὰρ ὅμοιον αὐτῷ, καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν καὶ κατὰ τὴν δύναμιν. θερμαίνει τε γὰρ ὡς ἐκεῖνο καὶ ξηραίνει καὶ διουρεῖται, καὶ ταριχεύεταί γε εἰς ἀπόθεσιν.

περὶ καρπησίου.

Καρπήσιον. ὅμοιον μὲν ὑπάρχει τῷ καλουμένῳ φοῦ, κατά τε τὴν γεῦσιν καὶ τὴν δύναμιν. ἐπὶ πλέον δ' ἐστὶ λεπτομερές. διὸ καὶ μᾶλλον ἐκείνου ῥύπτει τὰς τῶν σπλάγχνων ἐμφράξεις. καὶ οὖρα κινεῖ καὶ νεφροὺς ἐκκαθαίρει λιθιῶντας. οὐ μὴν εἰς τοσοῦτόν γε λεπτομερές ἐστιν, ὡς ἀντὶ κινναμώμου χρῆσθαι μὴ παρόντος. ὥσπερ ὁ Κόϊντος ἔπραττεν, ἄμεινον μὲν γὰρ ἐστὶ, τὸ ποντικὸν καρπήσιον τοῦ λαερτικοῦ. οὐ μὴν οὐδ' αὐτὸ πλησίον κινναμώμου τὴν δύναμιν. ἀλλὰ καὶ τῆς ἀρίστης κασσίας οὐκ ὀλίγῳ λειπόμενον. ὠνόμασται δ' ἑκάτερον ἀπό τινων ὀρῶν τῆς Παμφυλίας ἐν οἷς γεννᾶται, καὶ πλείστων αὐτῶν εὐπορήσαις ἂν ἐν συεύῃ.

περὶ κέγχρου.

Κέγχρος ψύχει μὲν κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ξηραίνει δὲ ἤτοι κατὰ τὴν τρίτην ἐκλελυμένην. ἢ τὴν δευτέραν ἐπιτεταμένην. ἔστι δέ περ καὶ λεπτομερὴς ἐπ' ὀλίγον. ἐκ δ' οὖν τῆς τοιαύτης συστάσεώς τε καὶ κράσεως, ἐσθιόμενος μὲν ὡς ἔδεσμα παντελῶς ὀλιγότροφόν ἐστιν ἁπάντων σχεδὸν τι τῶν σιτηρῶν ἐδεσμάτων. ἀτὰρ οὖν καὶ τὴν κοιλίαν ἐπιξηραίνει. ἔξωθεν δὲ ἐπιτιθέμενος διά τε μαρσίππων ἐπιτήδειός ἐστι πυρία τοῖς ἀδήκτοις ξηρανθεῖσα δεομένοις, καὶ καταπλασσόμενος δὲ ξηραίνειν πέφυκεν, ἱκανῶς μέν τοι ψαθυρὸν, καὶ διὰ τοῦτο δύσχρηστον γίγνεται τὸ δι' αὐτοῦ κατάπλασμα.

περὶ κέδρου.

Κέδρος ἔστι μὲν διττὴ κατ' εἶδος ἡ μὲν ἑτέρα, θαμνώδης ὁμοίως ταῖς ἀρκεύθοις. ἡ δ' ἑτέρα δένδρον οὐ μικρόν. εἰσὶ δ' ἀμφότεραι, θερμῆς καὶ ξηρᾶς κράσεως, ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως κατ' ἄμφω. ἡ μέν τοι κεδρέα, καλεῖται δ' οὕτω τὸ ἔλαιον τὸ ἐκ τῆς κέδρου, καὶ τῆς δευτέρας ἂν ἤδη δόξειεν ἐφάπτεσθαι τάξεως ἱκανῶς. θερμή τε ἅμα καὶ λεπτομερὴς ὑπάρχουσα. τὰς μὲν οὖν ἁπαλὰς σάρκας ἑτοίμως τε ἅμα καὶ ἀνωδύνως σήπει καθάπερ καὶ τἄλλα, τὰ τῆς μὲν αὐτῆς τάξεως ὑπάρχοντα κατὰ τὸ θερμαίνειν, λεπτομερῆ δὲ ταῖς οὐσίαις ὄντα. ἐπὶ δὲ τῶν σκληρῶν, ἐν χρόνῳ τε πλείονι καὶ μόγις ἐνεργεῖ. καλεῖται μὲν οὖν τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάντα σηπτικά τε καὶ σηπτά. διαφέρει δ' ἀλλήλων, κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον. ἔστι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐκ τῆς πρώτης τε καὶ ἀσθενεστάτης τάξεως ἡ κεδρέα. τὰ πλεῖστα γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἱκανῶς δραστήρια. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα καὶ τὰς τῶν νεκρῶν σωμάτων διαφθείρει σάρκας. ἡ μέν τοι κεδρέα ξηραίνει τε, καὶ ἄσηπτα διαφυλάττει τὰ τεθνεῶτα σώματα. τὰς μὲν ὑγρότητας αὐτῶν ἐκβοσκομένη τὰς περιττὰς, τῶν στερεῶν δ' οὐχ ἁπτομένη σωμάτων. ἐπὶ δὲ τῶν ζώντων ἡ θερμότης ἡ ἐν τοῖς σώμασι συναυξάνουσα τὴν δύναμιν τῆς κεδρέας αἰτία γίγνεται τοῦ τὰς ἁπαλὰς σάρκας ὑπ' αὐτῆς διακαίεσθαι. θαυμαστὸν δ' οὐδὲν εἰ τοσαύτη τὴν δύναμιν καὶ φθεῖρας καὶ κονίδας καὶ ἀσκαρίδας καὶ τοὺς ἐν τοῖς σώμασι σκώληκας ἀναιρεῖν πέφυκεν. ἔμβρυά τε προστιθεμένη, τὰ μὲν ζῶντα κτείνει, τὰ δὲ νεκρὰ ἐκβάλλει. καθάπερ οὖν καὶ αὐτὸ τὸ κατὰ συνουσίαν σπέρμα περιαλειφομένη τῷ αἰδοίῳ. καὶ διὰ ταῦτ' ἄτοκιόν ἐστι φάρμακον, οὕτω χρωμένοις οὐδενὸς δευτέρον. ἄλλα τε πολλὰ κατὰ μέρος ἐργάζεται τοιαῦτα, τεκμήριον γοῦν τοῦ θερμαίνειν ἰσχυρῶς, ὥσπερ καὶ πεπαίνειν τοῖς τῶν ὀδόντων ἐν σαπρῷ ῥήμασι. τὸ μὲν γὰρ ἄλγημα πραΰνει. θραύει δ' αὐτούς. λεπτύνει δὲ καὶ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν οὐλὰς καὶ τὰς διὰ πάχος ὑγρῶν ἀμβλυωπίας ἰᾶται. τὸ δὲ λιπαρώτατον ἐξ αὐτῆς καὶ ἀκριβῶς ἐλαιωδέστατον, ὃ διὰ τῶν ὑπεραιωρουμένων ἐρίων ἑψομένης ἀθροίζεται, λεπτομερέστερον μὲν γίγνεται τῆς ὅλης κεδρέας, ἧττον δὲ δριμὺ, καίτοι θερμαῖνον οὐχ ἧττον. ἔχει γε ὡς πρὸς τὸ ὑπολειπόμενον τῆς κεδρέας τὸ παχυμερέστερον τὸν αὐτὸν λόγον, ὅν περ καὶ τὸ ἔλαιον πρὸς τὴν ἀμόργην. ὅθεν ἐκεῖνο μὲν ὡς ἂν παχυμερὲς ὑπάρχον δακνῶδές τ' ἐστὶ καὶ ἀνασομώτερον. καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἑλκῶν ἐρεθιστικόν τε ἅμα καὶ φλεγμονῶδες. ἡ δ' ἐλαιώδης κεδρέα πραεῖα τὴν δύναμίν ἐστιν εἰς τοσοῦτον, ὥστε τῇ πείρᾳ μαθόντες οἱ ἰδιῶται τὰ γιγνόμενα τραύματα τοῖς κειρομένοις προβάτοις ὑπὸ τῶν ψαλίδων ἐπαλείφοντες αὐτῷ θεραπεύουσιν, ὥσπερ καὶ τὴν ὑγρὰν πίσσαν. χρῶνται δ' αὐτῇ, καὶ πρὸς τὰς ψώρας τῶν προβάτων καὶ τοὺς κρότωνας. αἱ δὲ κεδρίδες, οὕτω γε ὀνομάζουσι τὸν καρπὸν τῆς κέδρου, μετριώτερον ἔχουσι τὴν δύναμιν, ὥστε καὶ ἐσθίεσθαι δύνασθαι. πλείους μέν τοι καὶ τούτων εἴ τις προσενέγκαιτο τήν τε κεφαλὴν ἀλγεῖ καὶ θερμαίνεται καὶ δάκνεται κατὰ τὴν γαστέρα.

περὶ κενταυρείου τοῦ μεγάλου.

Κενταυρείου τοῦ μεγάλου ἡ ῥίζα. ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει ποιότητας ἐναντίας, οὕτω καὶ τῇ χρείᾳ τὰς ἐνεργείας ἐπιδείκνυται. κατὰ μὲν οὖν γεῦσιν δριμεῖα τε ἅμα καὶ στύφουσα φαίνεται μετά τινος βραχείας γλυκύτητος, κατὰ δὲ τὰς ἐνεργείας, ἡ μὲν δριμύτης τὰ τῆς θερμότητος ἔργα διαδείκνυται προφέρουσα καταμήνια, καὶ ἔμβρυα νεκρὰ κατασπῶσα, καὶ ζῶντα διαφθείρουσά τε, καὶ ἐκβάλλουσα.

ἡ δὲ στύψις τὰ τῆς παχυμεροῦς καὶ γεώδους ψυχρότητος, ἔν τε τῷ κολλᾶν τὰ τραύματα, καὶ τοὺς αἱμαπτύοντας ὠφελεῖν. δίδονται δ' αὐτοῖς δραχμαὶ δύο. τοῖς μὲν πυρέττουσι μεθ' ὕδατος. τοῖς δὲ ἀπυρέτοις μετ' οἴνου. κατὰ δὲ τὴν ἐξ ἁπασῶν τῶν ποιοτήτων ἐνέργειαν καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασι καὶ δυσπνοίᾳ καὶ ταῖς πεπαλαιωμέναις ἁρμόττει βηξίν. οὐ γὰρ ἐκκενῶσαι χρὴ μόνον ἐπὶ τούτων τὸ παρὰ φύσιν, ἀλλὰ καὶ ῥῶσαι καὶ ἑνῶσαι τὰ ἐκραγέντα. εἰς μὲν οὖν τὸ κενῶσαι χρήσιμος ἡ δριμύτης, ὅταν μὴ μόνη μηδ' εἰλικρινὴς ὑπάρχει. ἀλλ' ἤτοι γλυκύτητί τινι μίγνυται, ἢ οὐ πάντως γε πικρότητι. τὸ γὰρ ἰσχυρὸν, οὕτω γε καὶ τὸ βίαιον οὐχ ἕξει μεμιγμένης αὐτῇ τινὸς οὐσίας εὐκράτου. τοιαύτη γὰρ ἡ γλυκεῖα. εἰς δὲ τὸ ῥῶσαι καὶ τὸ συναγαγεῖν τὰ κενωθέντα τῆς στύψεως ἡ χρεία. τὰ δ' αὐτὰ τῇ ῥίζῃ, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐργάζεται. καί τινες ἀντὶ λυκίου χρῶνται τῷ φαρμάκῳ.

περὶ κενταυρείου μικροῦ.

Κενταυρείου τοῦ μικροῦ μὲν ἡ ῥίζα, παντάπασιν ἄπρακτος. οἱ δὲ κλῶνες γε καὶ μᾶλλον τὰ φύλλα τὰ ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὰ ἄνθη χρησιμώτερα. κρατεῖ δ' ἐν αὐτοῖς ἡ πικρὰ ποιότης ὀλίγον τι καὶ στύψεως μετέχουσα. καὶ διὰ τὴν τοιαύτην κρᾶσιν, ἰσχυρῶς ξηραντικόν ἐστι τὸ φάρμακον ἄνευ δήξεως. ὅτι δὲ πάντα τὰ τοιαῦτα χρησιμώτερα, καὶ πρόσθεν μὲν εἴρηται, καὶ νῦν δ' οὐδὲν ἧττον ἀναμνῆσαι καιρὸς, ἁπάσας αὐτοῦ τὰς κατὰ μέρος ἐνεργείας διελθόντες. τά τε οὖν μεγάλα τραύματα κολλᾶται καταπλαττόμενα, τῆς πόας αὐτῆς ἔτι προσφάτου, καὶ τὰ παλαιὰ δὲ, καὶ τὰ δυσκατούλωτα τῶν ἑλκῶν ἐπουλοῦται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον χρωμένων. καὶ ξηρανθεῖσα δὲ ταῖς κολλητικαῖς τε καὶ ξηραντικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν, ὅσαι κόλπους καὶ σύριγγας ἰᾶσθαι πεφύκασιν. καὶ τὰς παλαιὰς σκληρότητας μαλάττειν. καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶσθαι. μίγνυται δὲ τοῖς τὰς ῥευματικὰς διαθέσεις ἰωμένοις. ἐφ' ὧν ἄριστα φάρμακά ἐστιν, ὅσα ξηραίνοντα σφοδρῶς ἅμα τινὶ στύψει μηδεμίαν ἔχει δῆξιν. τὸ δ' ἀφέψημα τῆς πόας ἐνιᾶσι τινὲς ἰσχιαδικοῖς, ὡς ἄγον χολώδη τε καὶ παχέα. καὶ γὰρ καθαίρει τοιαῦτα. καὶ μὲν δὴ καὶ ὅταν ἐνεργήσῃ σφοδρῶς ὡς αἱματώδη κενοῦν, ὠφελεῖ μᾶλλον. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ πλησίας ὑπάρχων δυνάμεως τουτέστι τῆς ξηραντικῆς τε καὶ ῥυπτικῆς, τά τε ἄλλα τὰ προειρημένα καλῶς ἐργάζεσθαι πέφυκε, καὶ μετὰ μέλιτος ὑπαλείφεται τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἔμμηνά τε προστιθέμενος ἄγει καὶ ἔμβρυα. διδόασι δ' αὐτοῦ πίνειν ἔνιοι καὶ τοῖς τὰ νεῦρα πεπονθόσιν ὡς κενοῦντός τε καὶ ξηραίνοντος ἀλύπως τὰ ἐμπεπλασμένα. καὶ γὰρ οὖν καὶ τῶν καθ' ἧπαρ ἐμφράξεων ἄριστον φάρμακον. ἀγαθὸν δὲ καὶ σπληνὶ σκιῤῥουμένῳ, καὶ ἔξωθεν μὲν ἐπιτιθέμενον. οὐδὲν δὲ ἧττον εἰ καὶ πίνειν τις ἐθέλοι.

περὶ κεράσου.

Κέρασος τὸ δένδρον καρπὸν φέρει στύψεως οὐκ ἴσης ἐν ἅπασι τοῖς κατὰ μέρος φυτοῖς μετέχον. καὶ γὰρ καὶ τούτων ὥσπερ καὶ τῶν ῥοιῶν καὶ τῶν μήλων, ἐν τισὶ μὲν ἡ αὐστηρὰ ποιότης, ἐν τισὶ δὲ ἡ γλυκεῖα, ἐν τισὶ δὲ ἡ ὀξεῖα κρατεῖ. καὶ μὲν δὴ καὶ αὐτῶν τῶν γλυκέων ὅσα μήπω πέπειρα, τὰ μὲν ἱκανῶς στρυφνὰ τετύχηκεν ὄντα, τὰ δὲ ὀξέα τοῖς μόροις ὡσαύτως. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς μόροις τοῖς ἀώροις ἡ ὀξεῖα ποιότης ἐπικρατεῖ τῆς στρυφνῆς. ἐν δὲ τοῖς κερασίοις οὐκ ἀεί. τὰ μὲν οὖν γλυκύτερα, μᾶλλον μὲν ὑπάγει τὰ κατὰ τὸ ἔντερον, ἧττον δ' ἐστὶν εὐστόμαχα. τὰ δ' αὐστηρὰ, τοὔμπαλιν. ὅσα δὲ ὀξέα, φλεγματώδεσι καὶ περιττωματικοῖς στομάχοις ἁρμόττει. ξηραίνει τε γὰρ μᾶλλον τῶν αὐστηρῶν, καί τι καὶ τμητικὸν ἔχει. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου τὴν μέν τινα κοινὴν ἔχει δύναμιν ἅπασι τοῖς γλίσχροις τε ἅμα καὶ ἀδήκτοις φαρμάκοις. ἣ καὶ πρὸς τὰς τετραχυσμένας ἀρτηρίας ἁρμόττει. τὴν δ' ἴδιον, εἴ γε ἀληθές ἐστιν ὃ γράφουσι τινὲς, ὡς μετ' οἴνου πινόμενον ὀνίνησι λιθιῶντας. ὑπάρχει γὰρ οὕτω γέ τις αὐτῷ λεπτομερὴς δύναμις.

περὶ κερατωνίας.

Κερατωνία ξηραντικῆς ἐστι καὶ στυπτικῆς δυνάμεως, ὥσπερ καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς τὰ κεράτια καλούμενα, μετέχων δηλονότι καὶ γλυκύτητος τινός. πέπονθε δέ τι καὶ ταῦτα τοῖς κερασίοις παραπλήσιον. ὑγρὰ μὲν γὰρ μᾶλλον ὑπάγει τὴν γαστέρα. ξηρὰ δ' ἵστησι μᾶλλον. ὡς ἂν ἀποπνέοντα μὲν τὴν ὑγρότητα. τὸ γεωδέστερον δὲ τῆς οὐσίας ἀπολειπόμενον ἔχοντα.

περὶ κέστρου.

Κέστρον ἢ ψυχρότροφον· ῥωμαῖοι δὲ βετονίκην· δύναμιν ἔχει τμητικὴν, ὡς ἡ γεῦσις δηλοῖ. πικροτέρα τε ἐστὶ καὶ ὑπόδριμυς ἡ πόα ὡς δηλοῖ, καὶ ἡ κατὰ μέρος ἐνέργεια, καὶ τε τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους διαιρεῖ, καὶ πνεύμονα, καὶ θώρακα, καὶ ἧπαρ καθαίρει τε, καὶ διαρύπτει, καὶ καταμήνια κινεῖ, καὶ ἐπιλήπτους ὠφελεῖ, καὶ ῥήγματα, καὶ σπάσματα θεραπεύει. καὶ πᾶσι τοῖς τῶν θηρίων δήγμασιν ἐπιπλαττομένη τῷ ἕλκει βοηθεῖ. καὶ ὀξυρεγμιῶντας τε καὶ ἰσχιαδικοὺς ὀνίνησι πινόμενον.

περὶ κηκίδος.

Κηκὶς ἡ μὲν ὀμφακῖτις ὀνομαζομένη στρυφνὸν ἱκανῶς ἐστι φάρμακον οὐσίας γεώδους ψυχρᾶς τὸ πλεῖστον μετέχουσα. διὸ ξηραίνει, καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα, καὶ συνάγει, καὶ σφίγγει τὰ χαλαρὰ, καὶ ἄῤῥωστα μόρια. καὶ πᾶσι τοῖς ῥοώδεσι πάθεσι γενναίως ἀνθίσταται. καὶ κείσθω τῆς τρίτης μὲν ἐν τῷ ξηραίνειν, τῆς δευτέρας δὲ ἐν τῷ ψύχειν τάξεως. ἡ δ' ἑτέρα κηκὶς ἡ ξανθὴ καὶ χαύνη καὶ μεγάλη, ξηραίνει μὲν καὶ αὐτή. ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἧττον, εἰς ὅσον καὶ τῆς στρυφνῆς ποιότητος ἧττον μετείληφεν. ἑψομένη τοιγαροῦν αὐτὴ καθ' αὐτὴν εἶτα λειουμένη κατάπλασμα, τῶν ἐν ἕδρᾳ φλεγμονῶν ἐστὶ καὶ προπτώσεων οὐκ ἀγεννές. ἕψειν δὲ χρὴ, μετρίας μὲν τῆς

μὲν τῆς

μὲν τῆς στύψεως δεόμενον ἐν ὕδατι, σφοδροτέρας δ' ἐν οἴνῳ. καὶ εἰ μᾶλλον ἔτι δέοιτο παραυξῆσαι τὴν στύψιν, ἔστω σοι καὶ οἶνος αὐστηρότερος οἰνοκνηκίδα ταύτην ὀνομάζουσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἀγροῖκοι. καυθεῖσαι δὲ αἱ κνηκίδες ἰσχαίμου δυνάμεως γίγνονται καὶ δηλονότι θερμότητός τε καὶ δριμύτητος ἐκ τῆς καύσεως μεταλαμβάνουσι. καὶ λεπτομερέστεραι τῶν ἀκαύστων εἰσὶ καὶ ξηραντικώτεραι. χρὴ δὲ ὅταν ἰσχαίμους αὐτὰς ποιῆσαι βουληθῇς, διαπύρους ἐπ' ἀνθράκων ἐργασάμενοι ὄξει ἐν οἴνῳ σβεννύναι.

Περὶ κηροῦ.

Κηρὸς ἐν τῷ μέσῳ πώς ἐστι τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων. ἔχει δέ τι καὶ παχυμερὲς καὶ ἐμπλαστικόν. διὸ οὐ μόνον ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ συμβεβηκὸς ὑγραίνειν ἂν ἴσως δόξειε, κωλύων τὰς διαπνοάς. ὅθεν καὶ ὕλη τῶν ἄλλων ἐστὶ φαρμάκων τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων. αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν ἐκ τῶν πεπτικῶν ἂν εἴη τῶν ἀσθενῶν οὔτ' εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενος, ἀλλὰ τῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένων. ἔχει γάρ τι βραχὺ διαφορητικῆς τε καὶ θερμῆς δυνάμεως. ἧς πλείστης τὸ μέλι μετείληφε.

Περὶ κίκεος.

Κίκεος ὁ καρπὸς ὅσπερ καὶ καθαίρει ῥυπτικήν τε καὶ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν. οὕτω δὲ καὶ τὸ φύλλον ἀλλὰ πάντη ἀσθενέστερον. τό γ' ἔλαιον τὸ ἐκ τοῦ καρποῦ θερμότερόν τε καὶ λεπτομερέστερόν ἐστι τοῦ κοινοῦ ἐλαίου, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διαφορητικόν.

Περὶ κινναμώμου.

Κιννάμωμον ἄκρως ἐστὶ λεπτομερὲς οὐ μὴν ἄκρως γε θερμόν, ἀλλ' ἐκ τῆς τρίτης τάξεως οὐδὲν δ' οὕτω ξηραίνει τῶν ἐξ ἴσου θερμαινόντων αὐτῷ διὰ τὸ λεπτομερὲς τῆς οὐσίας. ἡ μέντοι κινναμωμὶς οἷον περ ἀσθενές τ' ἐστὶ κιννάμωμον. ἔνιοι δ' αὐτὴν ψευδοκιννάμωμον ὀνομάζουσιν.

Περὶ κιρκέας.

Κιρκέας τῆς πόας τὴν μὲν ῥίζαν φησὶ Διοσκουρίδης σὺν οἴνῳ γλυκεῖ πινομένην ὑστέρας ἐκκαθαίρειν. οὖσαν εὐώδη τε καὶ περιττωματικήν. τὸν δὲ καρπὸν ἐν ῥοφήματι διδόμενον εἰς γένεσιν γάλακτος συνεργεῖν.

Περὶ κίσθου.

Κίσθος ἢ κίσθαρος στυπτικὸς θάμνος ἐν τῇ γεύσει καὶ ἅπασι τοῖς κατὰ μέρος ἔργοις. τὰ μέντοι φύλλα καὶ οἱ μικροὶ βλαστοὶ λειωθέντες εἰς τοσοῦτον ξηραίνουσι καὶ στύφουσι, ὡς κολλᾶν τραύματα. τὰ δ' ἄνθη σταλτικώτερα, ὡς μετ' οἴνου πινόμενα δυσεντερίας καὶ γαστρὸς ἀτονίας καὶ ῥεύματα καὶ ὑγρότητας ἰᾶσθαι. καταπλαττόμενα δὲ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ὀνίνησιν. ἔστι γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν οὐκ ἀγεννῶς ξηραντική, σχεδόν που κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν συμμέτρων ἤδη που συμπληρουμένων. ἔστι δὲ ψυχρὸς εἰς τοσοῦτον ὁ θάμνος ὡς χλιαρᾶς μετέχειν θερμότητος. ἡ δὲ ὑποκιστὶς ὀνομαζομένη πολὺ δή τι κατὰ τῶν φύλλων ἐστὶ στυπτικωτέρα. σταλτικὸν ἱκανῶς φάρμακον εἰς ἅπαντα τὰ ῥοώδη πάθη, αἵματος ἀναγωγάς, ῥοῦς γυναικείους, κοιλιακάς τε καὶ δυσεντερικὰς διαθέσεις. ἀλλὰ καὶ ῥωννύναι τι μόριον εἰ βουληθείης ἔκλυτον ὑγρότητι πλείονι γεγενημένον. ἐπιθήσει αὐτῷ τόνον οὐκ ἀγεννῶς. οὕτω τοι καὶ στομαχικοῖς ἐπιθήμασι καὶ ἡπατικοῖς μίγνυται. καὶ εἰς τὴν διὰ τῶν ἐχιδνῶν ἀντιδότων ἐμβάλλεται ῥώσεως ἕνεκα καὶ τόνου τῶν σωμάτων.

Περὶ κίσθου.

Κίσθος ἢ λάδανον ἐν μὲν τοῖς θερμοτέροις χωρίοις οὗτος ὁ κίσθος γεννώμενος, οὐχ ἕτερος ὢν τῷ γένει τοῦ παρ' ἡμῖν, ἐξαίρετον ἐκτήσατο διὰ τὸ χωρίον ἰδίαν καὶ διαφορητικὴν θερμότητα. καὶ κατ' ἄμφω τοῦ παρ' ἡμῖν διήλλαξε, τῷ τε τὴν ψύξιν ἀποθέσθαι καὶ τῷ προσλαβεῖν θερμότητα. τὰ μὲν οὖν ἄλλα τοῦ κίσθου παραπλήσια τοῖς ἐπὶ τοῦ παρ' ἡμῖν. τὸ δὲ καλούμενον λάδανον ἐξ αὐτοῦ γίγνεται. φάρμακον θερμὸν μὲν κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν ἤδη που συμπληρουμένην ὡς καὶ τῆς δευτέρας ἅπτεσθαι. μετέχον δὲ καὶ στύψεως τινὸς βραχείας. ἔτι δὲ καὶ λεπτομερὲς τὴν οὐσίαν καὶ διὰ ταῦτα μαλακτικόν τε ἐστὶ μετρίως καὶ διαφορητικὸν ὡσαύτως. καὶ δηλονότι καὶ συμπεπτικόν. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν τοῖς κατὰ μήτραν ἐξαιρέτως ἁρμόττειν αὐτῷ. διότι πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἔχει τι καὶ στυπτικὸν βραχύ. διὸ καὶ τὰς ῥεούσας κρατύνει τρίχας. ὅσα μὲν γὰρ ὑγρὰ μοχθηρὰ κατὰ τὰς ῥίζας αὐτῶν εἰσὶν, ἐκδαπανᾷ. συνάγει δὲ καὶ σφίγγει τῇ στύψει τοὺς πόρους οἷς ἐμπεπήγασιν. ἀλωπεκίας δὲ καὶ ὀφθαλμίας, δυνατὸν ἐστὶν ἰᾶσθαι διαφορητικωτέρας δυνάμεως ἢ κατὰ λάδανον χρήζοντα παθήματα. γίγνεται γὰρ ταῦτα διὰ μοχθηροὺς χυμοὺς γλίσχρους καὶ παχεῖς, οὓς τὰ τέμνοντα καὶ διαφοροῦντα φάρμακα μάλιστα ἐξάγει καὶ κενοῖ. λεπτομεροῦς δ' εἶναι χρὴ δυνάμεως αὐτὰ καὶ ἥκιστα στυπτικῆς. οὐ μὴν εἰς τοσοῦτον λεπτομεροῦς καὶ ξηραντικῆς ὡς ὑπερξηραίνειν τε καὶ συνεκβόσκεσθαι τοῖς παρὰ φύσιν ἠθροισμένοις αὐτόθι χυμοῖς, τὴν φυσικὴν ὑγρότητα αὐξάνουσαν τὰς τρίχας. οὕτω γὰρ οὐκ ἀλωπεκίας ἰάσεται μᾶλλον ὑπὲρ ἢ φαλάκρωσιν ἐργάσεται. τῆς θεραπευτικῆς δὲ ἐστὶν ἤδη ταῦτα μεθόδου.

Περὶ κισσοῦ.

Κισσὸς ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων, ἔχει μὲν γάρ τι καὶ στυπτικῆς οὐσίας ἣν δὴ γεώδη ψυχρὰν εὑρήκαμεν ὑπάρχειν. ἔχει δὲ καὶ δριμείας ἣν θερμὴν εἶναι, καὶ ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ, καὶ τρίτην δ' ἐπὶ ταύταις ὑδατώδους οὐσίας μετέχει χλιαρᾶς, ὅ γε χλωρός. ἐν γὰρ τῷ ξηραίνεσθαι ταύτην μὲν ἀνάγκη διαφορεῖσθαι πρώτην. ὑπολείπεσθαι δὲ τὴν γεωδεστέραν τήν τε ψυχρὰν, καὶ τὴν στύφουσαν, καὶ τὴν θερμὴν τὴν δριμεῖαν.

ἀλλ' ὅγε χλωρὸς ἑψηθέντων τῶν φύλλων σὺν οἴνῳ καὶ τῶν μεγάλων φαρμάκων ἐστὶ κολλητικὸς καὶ τῶν κακοηθευμένων ἰατικός. ἐπουλοῖ δὲ καὶ τὰς ἐκ πυρὸς ἑλκώσεις. σὺν ὄξει δ' ἑψηθέντα τὰ φύλλα σπληνικοὺς ὠφελεῖ. τὰ δ' ἄνθη αὐτοῦ ἰσχυρότερα πως ἐστίν, ὡς μετὰ κηρωτῆς λειούμενα, τοῖς πυρικαύτοις ἁρμόττειν. ὁ δὲ χυλὸς ἐστὶ μὲν καὶ οὗτος φάρμακον, καὶ τὰ χρόνια δὲ τῶν ὤτων ἰᾶται ῥεύματα, καὶ τῶν ἑλκῶν τὰ παλαιὰ κατά τε τὰ ὦτα, καὶ τὰς εἴνας. ὡς αὖ δὲ δριμύτερος φαίνηται ῥοδίνῳ ἢ ἐλαίῳ γλυκεῖ μίγνυται. τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ φθεῖρας κτείνει. καὶ τρίχας ψιλοῖ, θερμῆς εἰς τοσοῦτον ὑπάρχον δυνάμεως, ὡς καίειν ἀμυδρῶς. ἔστι γὰρ οἷον ὑδατώδης τις ὀπὸς ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δάκρυα.

περὶ κλινοποδίου.

K λινοπόδιον θερμαντικῆς ὑπάρχει δυνάμεως, οὐδέπω καυστικῆς. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερὲς τὴν οὐσίαν, καὶ θείη
10 αὖ τις αὐτὸ τῆς τρίτης τάξεως ἐν τῷ θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν.

περὶ κληματίδος.

K ληματίδος τὰ φύλλα δριμείας τε καὶ καυστικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὥστε καὶ λέπρας ἀφαιρεῖν. εἴη αὖ οὖν ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως τῶν θερμαινόντων ἀρχομένης. ὀνομάζεται δὲ κληματῖτις καὶ τὸ δαφνοειδὲς ὅπερ ἔνιοι μυρσινοειδές, ἔνιοι δὲ πολυγονοειδὲς καλοῦσιν. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἑλκωτικόν, οὐδὲ δριμὺ καθάπερ τὸ προειρημένον, ἀλλὰ διαρροίας καὶ δυσεντερείας ὠφελεῖ μετ' οἴνου πινόμενον. ὀδόντων τε ἀλγήματα διαμασώμενον πραΰνει. καὶ τὰς τῶν ὑστερῶν ὀδύνας ἐν πεσσῷ προστιθέμενον ὠφελεῖ. τοσοῦτον ἀπολείπει τοῦ καίειν ἢ ἑλκοῦν ὡς τὸ πρότερον. ἀλλ' ὅγε θαυμασιώτατος Πάμφιλος ὥσπερ τὰ ἄλλα πάντα ληρεῖ περὶ ὧν οὐκ οἶδε γράφων, οὕτω καὶ ταῦτα ἄμφω συνέχεεν ἐς ταυτόν. Διοσκουρίδης δ' ἀμφοῖν ἐν τῷ τετάρτῳ μέμνηται, τοῦ μὲν ἁπλῶς ὀνομαζομένου κληματοειδοῦς, ἐπὶ τελευτῇ τοῦ βιβλίου. θατέρου
20 δὲ κατὰ τὴν ἀρχήν. ὅθεν οὐδ' ἐμὲ χρὴ γράφειν ἔτι τὰς ἰδέας ἀμφοῖν. ὥσπερ οὐδ' ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐποίησα.

περὶ κνίκου.

K νίκου τῷ σπέρματι πρὸς τὰς καθάρσεις μόνον χρώμεθα τῆς τρίτης γοῦν ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων εἴ τις ἔξωθεν αὐτῷ χρῆσθαι βούλοιτο.

περὶ κόκκου κνιδίου.

K όκκος κνίδιος καθαίρει μὲν καὶ αὐτός, δριμείας δ' ἐστὶ καὶ καυστικῆς δυνάμεως.

περὶ κόκκου βαφικοῦ.

K όκκος βαφικὸς στυπτικὴν μὲν ἔχει καὶ πικρὰν ἅμα τὴν ποιότητα, ξηραίνει δ' ἀμφοτέραις ἀδήκτως. καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰ μεγάλα τῶν τραυμάτων ἁρμόττει, καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων τρώσεις. λειοῦσι δ' αὐτὴν ἔνιοι μὲν σὺν ὄξει τηνικαῦτα. σὺν ὀξυμέλιτι δ' ἄλλοι.

30 περὶ κοκκυμηλέας.

K οκκυμηλέας ὁ καρπὸς ὑπάγει γαστέρα. καὶ πρόσφατος μὲν ὑπάρχων μᾶλλον, ξηρανθεὶς δ' ἧττον. Διοσκουρίδης δ' οὐκ οἶδ' ὅπως τὰ δαμασκηνὰ κοκκύμηλα ξηρανθέντα φησὶν ἐπέχειν γαστέρα, ὑπάγει μὲν γοῦν καὶ ταῦτα σαφῶς. ἀλλ' ἧττον τῶν ἐκ τῆς ἰβηρίας, ἔστι δὲ τὰ μὲν δαμασκηνὰ στυπτικώτερα, τὰ δ' ἐκ τῆς ἰβηρίας, γλυκύτερα. καὶ δὴ τὰ δένδρα τοῖς καρποῖς ἀνάλογον. ἧττον μὲν στυπτικὰ τὰ κατὰ τὴν ἰβηρίαν, μᾶλλον δὲ τὰ κατὰ τὴν δαμασκόν. ἁπλῶς δ' εἰπεῖν ἐν τοῖς φύλλοις ἢ τοῖς βλαστοῖς ἐμφαίνεταί τις στύψις σαφής, ταῦτα ἀφεψόμενα διάκλυσμα γίγνεται τῶν περὶ γαργαρεῶνα καὶ παρίσθμια φλεγμονῶν. ὁ δὲ τῶν ἀγρίων καρπὸς, στυπτικὸς ἐναργῶς ἐστὶ καὶ σταλτικὸς γαστρός. ὀνομάζεται δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο κατὰ τὴν ἀσίαν προῦμνον. τὸ δὲ κόμμι τοῦ δένδρου φασὶν ἔνιοι μετ' οἴνου πινόμενον, λίθων εἶναι θρυπτικόν. σὺν ὄξει δὲ λειχῆνας ἰᾶσθαι παίδων. καὶ εἴπερ αὐτὸ ποιεῖ, δῆλον ὡς τμητικῆς τε καὶ λεπτο-
40 μεροῦς μετέχει δυνάμεως.

περὶ κόλλας.

K όλλα ἣν εἰς τὰ βιβλία σκευάζουσιν ἐκ σεμιδάλεως τε καὶ γύρεως ἐμπλαστικῆς τε καὶ πεπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως οἷς ἂν καταπλασθῇ μέρεσιν.

περὶ κολοκύντης.

K ολοκύντη ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστὶ κράσεως κατὰ τὴν δευτέραν ἐν ἀμφοῖν τάξιν. ὅθεν καὶ τῶν ξυσμάτων αὐτῆς ὁ χυλὸς πρὸς ὠταλγίας τὰς κατὰ φλεγμονὴν ἁρμόττει σὺν ῥοδίνῳ χρωμένοις. οὕτω δὲ καὶ ὅλη καταπλαττομένη τὰς θερμὰς φλεγμονὰς ἐμψύχει μετρίως. ἔστι δὲ καὶ ἐσθιομένη πλαδώδης καὶ ἄδιψος.

περὶ κολοκυνθίδος.

K ολοκυνθὶς πικρὰ μὲν ἐστὶ τὴν γεῦσιν. ἀλλ' ὅσα πικροτάτῳ ἔργα πρόσεστι πινομένῳ φαρμάκῳ, ταῦτ' οὐ δύναται δρᾶν ἐναργῶς ἀπὸ τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως ἣν ἰσχυρὰν ἐν αὑτῇ κέκτηται, φθάνουσα μεθ' ὧν καθαίρει διὰ τῆς γαστρὸς ἐκκρίνεσθαι. χλωρᾶς δ' αὐτῆς ὁ χυλὸς ἀνατριβόμενος, ἰσχιάδας ὀνίνησι.

50 περὶ κομάρου.

K όμαρος στρυφνὸς τῇ ποιότητι τὸ δένδρον ἅμα τῷ καρπῷ. μιμαίκυλον ὀνομάζουσιν αὐτόν. ἔστι δὲ καὶ κακοστόμαχος οὗτος καὶ κεφαλαλγής.

περὶ κόμμεως.

K όμμι δάκρυον ἐστὶν ἤδη πηγνύμενον τοῖς στελέχεσι τῶν γεννώντων αὐτὸ δένδρων, ὥσπερ καὶ ἡ ῥητίνη πολλῶν ὅσα ῥητίνην πέφυκε γεννᾶν. ὅτι δὲ ξηραντικῆς τε καὶ ἐμπλαστικῆς δυνάμεως, καὶ δῆλον ὅτι καὶ τραχυτήτων ἰατική.

περὶ κονίας.

K ονία τὸ οἷον περίπλυμα τῆς τέφρας οὕτως ὀνομάζεται. ῥυπτικωτάτη δ' ἐστὶ καὶ ξηραντικωτάτη πα-

σῶν ἡ ἐκ

σων ἢ ἐκ τῆς συκίνης τέφρας, καὶ τῶν τιθυμάλλων, καὶ σχεδὸν ἤδη τῆς καλουμένης σηπτικῆς δυνάμεως,
ἣν οἷά τις ἐστὶν ἐν τῷ πέμπτῳ λόγῳ διῆλθον.

Περὶ κονύζης.

Κόνυζα καὶ ἡ μείζων καὶ ἡ μικρὰ παραπλησίας εἰσὶ κράσεώς τε καὶ δυνάμεως. ἐν μὲν τῇ γεύσει δριμεῖαι
καὶ πικραὶ φαινόμεναι. θερμαίνουσι τε πάνυ σαφῶς, εἴ γέ τις λειώσας τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἁπαλοῖς
κλαδίσκοις, θαμνῶδες γὰρ τὸ φυτὸν, ἐπιπλάσῃ τι μέρος, εἴ τε καὶ ἀφεψήσας ἐν ἐλαίῳ χρίσαιτο τούτῳ,
δοκεῖ γοῦν καὶ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγῶν ἀλεξιτήριον εἶναι τὸ τοιοῦτον ἔλαιον. καὶ τὰ ἄνθη δ' αὐτῶν
παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως. ὥστε τινὲς καὶ ταῦτα σὺν τοῖς φύλλοις τρίψαντες σὺν οἴνῳ ποτίζουσιν
ὑπὲρ τοῦ καταμήνια κινῆσαι βιαίως, καὶ ἔμβρυα ἐκβαλεῖν. ἔστι δὲ καὶ τρίτον εἶδος κονύζης ἐν ὑγροτέροις
χωρίοις φυόμενον, ἀμφοῖν δυσωδέστερον καὶ ἀσθενέστερον. ἀλλ' αἵ γε πρῶται ῥηθεῖσαι τῆς τρίτης εἰσὶ τά-
10 ξεως ἐν τῷ ξηραίνειν καὶ θερμαίνειν.

Περὶ κοριάννου.

Κορίαννον ἢ κόριον ἢ ὅπως ἂν ἐθέλεις ὀνομάζειν, οἱ μὲν γὰρ Ἕλληνες οἱ παλαιοὶ κορίαννον καλοῦσιν, οἱ νεώτεροι
δ' ἰατροὶ πάντες ὀνομάζουσι κόριον, ὥσπερ καὶ Διοσκουρίδης ψυκτικὴν λέγων εἶναι τὴν πόαν, οὐκ ὀρ-
θῶς, σύγκειται γὰρ ἐξ ἐναντίων δυνάμεων πολὺ μὲν ἔχουσα πικρᾶς οὐσίας, ἥ τις ἐδείκνυτο λεπτομερὴς
ὑπάρχων, γεώδης οὐκ ὀλίγον δὲ καὶ ὑδατώδους ὑγρότητος χλιαρᾶς κατὰ δύναμιν. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως
ὀλίγης. ἐξ ὧν ἁπάντων ἐνεργεῖ μὲν ποικίλως ὅσα περ ὁ Διοσκουρίδης ἔγραψεν, οὐ μὴν τῷ ψύχειν γε
μόνῳ. ἀλλ' ἐγὼ τὴν αἰτίαν ἑκάστης τῶν κατὰ μέρος ἐνεργειῶν διηγήσομαι, καίτοι προὔκειτό μοι τὴν ἐ-
μαυτοῦ γνώμην ἐν τῷ παρόντι λόγῳ διέρχεσθαι μόνην. ἀλλ' ἴσως οὐδὲν κωλύσει, μᾶλλον δ' εἰ χρὴ τἀληθὲς
εἰπεῖν, ὠφελήσει τέ τι καὶ ἀναμνῆσαι τῶν ἔμπροσθεν μεθόδων τὰ κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐπ' ὀλίγων
φαρμάκων λεγόμενα. πρῶτον μὲν οὖν οὐχ ὁ Διοσκουρίδης μόνον ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ἀδιο-
20 ρίστως ἀποφαίνονται περὶ τῶν νοσημάτων, ὥσπερ ἀμέλει καὶ τῶν νῦν ἐστὶν εὑρεῖν οὐκ ὀλίγους ἰατροὺς εὐδοκί-
μους, παρὰ τὰ ἄλλα, ταύτῃ μέγιστα σφαλλομένους. ἐνίοτε μὲν γὰρ μέλανος καὶ πελιδνοῦ καὶ ψυχροῦ γε-
γενημένου τοῦ τὸ ἐρυσίπελας ἐσχηκότος μορίου, καὶ δεομένου μηκέτι τῶν ψυχόντων φαρμάκων, ὡς πρόσ-
θεν, ἀλλ' ἤδη τῶν ἐκκενούντων τὸ παρὰ φύσιν ἐμπεπλασμένον ἐν τῷ χωρίῳ χυμόν. οἱ δὲ ψύχουσιν ἔτι.
ἐνίοτε δὲ μεταβαίνουσιν ἐπὶ τὰ διαφοροῦντα, λέγουσι δὲ ἐρυσίπελας ἰᾶσθαι. καὶ δὴ καὶ γράφουσιν ἀρχο-
μένων μὲν ἔτι καὶ αὐξανομένων τῶν ἐρυσιπελάτων, ἕτερα φάρμακα, παρακμαζόντων δ' ἕτερα. τὸ δ' οὐχ
οὕτως ἔχει. οὔτε γὰρ ἐρυσίπελας ἔτι κλητέον ὅταν οἴχηται τὸ φλογῶδες αὐτοῦ καὶ ζέον καὶ χολῶδες, οὔτε
ψυχρὰ ταῖς δυνάμεσιν, οὔτε τὰ τῶν τοιούτων διαθέσεων ἰάματα νομιστέον, ἀλλ' ὥσπερ εἰ καὶ κατ' ἀρχὰς
εὐθὺς, ἢ πληγέντων, ἢ ὁπωσοῦν ἄλλως ὄγκος ἐν μορίῳ τινὶ πελιδνὸς, ἢ μέλας ἐγεγένητο, καὶ ψυχρὸν ἂν
ἐνομίζετο πάθος εἶναι καὶ δεῖσθαι τῶν διαφορούντων τε καὶ θερμαινόντων φαρμάκων κατὰ τὸν αὐτὸν εἶναι
30 τρόπον εἰ μεταπέσοι ποτὲ θερμὴ διάθεσις εἰς ψυχρὰν, ἐπιλαθέσθαι μὲν τῆς προτέρας. ὀνομάζειν δ' ἑτέ-
ρῳ τὴν δευτέραν ὀνόματι. ἢ εἰ μή τό γε ὄνομα μεταβάλλειν ἐθέλοις, ἀλλ' ὥσπερ ἔνιοι τῆς μὲν ἀρχῆς
ἕτερα, τῆς παρακμῆς δ' ἄλλα γράφουσι βοηθήματα, μή τοι γε καὶ ψυχρὰ νομίζειν εἶναι τὰ τῆς παρακμῆς
φάρμακα, συγχωρητέον μὲν ἐρυσίπελας ὀνομάζειν εἴ τις βούλοιτο τὴν τοιαύτην διάθεσιν, οὐ μὴν θερ-
μήν γ' ἔτι καλεῖν αὐτὴν συγχωρητέον ὁπότε κατέψυκται. μή τοίνυν μηδὲ τὸ τηνικαῦτα βοηθοῦν αὐτῇ
ψυκτικὸν εἶναι νομίζωμεν. ὥσπερ ὁ Διοσκουρίδης τὸ κορίαννον, ὅτι καταπλαττόμενον, ὡς αὐτός φησι
μετ' ἄρτου ἢ ἀλφίτων ἰᾶται τὸ ἐρυσίπελας. ἀκριβὲς γὰρ ἐρυσίπελας ὃ δὴ φλογῶδές τε καὶ ξανθόν ἐστιν, οὐκ
ἄν ποτε ἰάσαιτο σὺν ἄρτῳ κορίαννον, ἀλλὰ τὸ ἀποψυχόμενον ἤδη. διὰ τοῦθ' ἡμεῖς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λό-
γοις ὁπότε τῇ διωρισμένῃ πείρᾳ δοκιμάζειν ἑκάστου τῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν ἠξιοῦμεν, ἁπλοῦν
ὡς ἔνι μάλιστα τὸ πάθος ἐκλέγεσθαι συνεβουλεύομεν. οἱ πολλοὶ δὲ τῶν ἰατρῶν οὐδ' ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν νο-
40 σημάτων εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς εἰσβάλλει σύνθετα γιγνώσκουσιν, οὐδὲ ὡς ἄλλο μέν τι πάθος ἐρυσίπελας ἐστὶν
ἀκριβὲς, ἄλλο δ' ἡ καλουμένη πρὸς ἁπάντων ἡμῶν ἤδη σύνθετος, ἢ πρός γε τῶν παλαιῶν φλεγμο-
νή. ἄλλα δ' ἐν τῷ μεταξὺ πάμπολλα, τὰ μὲν ὡς ἂν εἴποι τίς ἐρυσιπέλατα φλεγμονώδη. τὰ δ' αὖ φλεγμο-
ναί τινες ἐρυσιπελατώδεις. εὕροις δ' ἄν ποτε καὶ μηδέτερον ἐπικρατοῦν, ἀλλ' ἀκριβῶς ἰσάζοντα, καίτοι καὶ
οἰδηματῶδες ἐνίοτε φαίνεται γιγνόμενον ἐρυσίπελας, ὥσπερ ἕτερον σκιρρῶδες, ὥστε καὶ τῶν συνθέ-
των νοσημάτων οὐκ ὀλίγον ἀθροίζεσθαι πλῆθος. ὑπὲρ ὧν ἐπὶ πλέον μὲν ἐν ἄλλοις τέ τισιν εἴρηται, καὶ τοῖς
τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασι. λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν, τό γε τοσοῦτον ἀναγκαῖον αὐτῶν μνημο-
νεῦσαι ὡς ἀκριβὲς ἐρυσίπελας οὐκ ἄν ποτε τὸ προειρημένον ἰάσαιτο κατάπλασμα. καλῶ δ' ἀκριβὲς
ἐπειδὰν ὑπὸ χολώδους ῥεύματος ἐμπλησθῇ τὸ μόριον, ὅτι δὲ πόῤῥω τοῦ ψύχειν ἐστὶ κορίαννον ἔνεστί σοι
κἀξ αὐτῶν ὧν Διοσκουρίδης ἔγραψε καταμαθεῖν. χοιράδας γοῦν φησι διαλύειν αὐτὸ μετ' ἐρεγμοῦ. ὅτι
50 δ' οὐδὲν τῶν ψυχόντων φαρμάκων ἱκανόν ἐστι διαλύειν χοιράδας, οὐδ' αὐτὸν οἶμαι τὸν Διοσκουρίδην ἀμ-
φισβητήσειν, μυρία μὲν ἀναγράψαντα φάρμακα χοιράδων ἰατικὰ, πάντα δ' ὁμολογοῦντα, καὶ θερμὰ
ταῖς κράσεσι, καὶ διαφορητικὰ ταῖς ἐνεργείαις ὑπάρχειν.

Περὶ κορωνόποδος.

Κορωνόποδος ἡ ῥίζα πεπίστευται κοιλιακοὺς ὠφελεῖν ἐσθιομένη.

Περὶ κόστου.

Κόστος βραχείας μὲν πάνυ τῆς πικρᾶς, πλείστης δὲ τῆς δριμείας καὶ θερμῆς μετέχει ποιότητός τε καὶ δυ-

νάμεως, ὡς ἤδη καὶ ἑλκοῦν. ὅθεν ἀνατρίβουσιν αὐτῷ μετ᾽ ἐλαίου τὸ σῶμα πρὸ τῆς καταβολῆς ἐπὶ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγούντων. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν παραλελυμένων τε καὶ ὅλως ἐφ᾽ ὧν ἤτοι θερμῆναί τι πρόκειται μόριον, ἢ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλξαι τινὰ χυμὸν ἐπὶ τὸν κόστον ἔρχονται. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οὐρητικός τ᾽ ἐστὶ καὶ ἐμμήνων ἀγωγόν. καὶ πρὸς ῥήγματά τε, καὶ σπάσματα, καὶ πόνους πλευρῶν ἁρμόττει. διὰ δὲ τὴν συνοῦσαν πικρότητα καὶ πλατείας ἕλμινθας ἀναιρεῖ διόπερ καὶ πρὸς τὰς ἐφήλεις αὐτῷ χρῶνται μεθ᾽ ὕδατος ἢ μέλιτος. ἐνυπάρχει δ᾽ αὐτῷ τις τῇ κράσει φυσώδης ὑγρότης, δι᾽ ἣν, καὶ πρὸς ἀφροδίσια παρορμᾷ μετ᾽ οἰνομέλιτος.

περὶ κοτυληδόνος.

Κοτυληδὼν μικτῆς ἐστι δυνάμεως ὑγρᾶς ὑπόψυχρου καὶ τινὸς ἀμυδρῶς ὑποστυφούσης καὶ σὺν αὐτῇ βραχείας πικρᾶς, ὅθεν ἐμψύχει καὶ ἀποκρούεται, καὶ ῥύπτει, καὶ διαφορεῖ. φλεγμονάς τε οὖν τὰς ἐρυσιπελατώδεις, καὶ ἐρυσιπέλατα φλεγμονώδη θεραπεύει, καὶ μάλιστα στομάχου καυσουμένου χρήσιμον ἱκανῶς ἐστὶν ἐπίπλασμα. πεπίστευται δὲ τὰ φύλλα σὺν τῇ ῥίζῃ ἐσθιόμενα, λίθους τε θρύπτειν, καὶ οὖρα κινεῖν.

περὶ κρανίας.

Κρανίας τοῦ δένδρου καὶ ὁ καρπὸς στρυφνὸς ἱκανῶς ἐστιν ἐδώδιμος ὑπάρχων. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν ἑλκεῖν καὶ ἰσχυρῶς ἐπέχειν αὐτὸν τὴν γαστέρα, καθάπερ καὶ τὰ μέσπιλα. καὶ τὰ φύλλα δὲ καὶ οἱ βλαστοὶ στρυφνοὶ γευομένοις εἰσὶ, καὶ ξηραίνουσιν ἰσχυρῶς. ὥστε καὶ τὰ μέγιστα τραύματα κολλᾶν δύνανται καὶ μάλιστα τῶν σκληρῶν σωμάτων. μικροῖς δὲ τραύμασιν ἢ μαλακοῖς σώμασιν ἐναντίοι μᾶλλον εἰσὶν, συντείνουσι γὰρ ταῦτα ξηραίνοντα ἐπὶ πλέον τοῦ δέοντος.

περὶ κράμβης.

Κράμβη ἐδώδιμος ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως ἐσθιομένη τε καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. οὐ μὴν ἤδη γέ πως δριμείας ἱκανῶς. ἄλλως τε καὶ τραύματα κολλᾷ καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. καὶ τὰς φλεγμονὰς τὰς ἤδη σκιρρουμένας τε καὶ δυσλύτους καὶ τῶν ἐρυσιπελάτων τὰ τοιαῦτα. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐπινυκτίδας καὶ ἕρπητας ἰᾶται. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ἐν αὐτῇ. καθ᾽ ὃ καὶ λέπρας θεραπεύει. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον ἕλμινθας ἀναιρεῖ, καὶ μάλιστα τῆς αἰγυπτίας κράμβης ὅσωπερ καὶ ξηροτέρα τὴν κρᾶσιν ἐστὶ, καὶ δηλονότι πικρᾶς μετέχει ποιότητος τὸ σπέρμα, ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα φάρμακα τὰ πρὸς ἕλμινθας ἁρμόττοντα κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν. ἐφηλίδας τε καὶ φακοὺς ὅσα τε ἄλλα μετρίας δεῖται ῥύψεως, ὀνίνησιν. οἵ τε καυλοὶ τῆς κράμβης καυθέντες ἰσχυρῶς ξηραίνουσαν ποιοῦσι τέφραν. ὡς ἤδη τι καὶ τῆς καυστικῆς μετέχειν δυνάμεως. κατὰ τοῦτ᾽ οὖν αὐτῇ καὶ μιγνῦντες στέαρ παλαιὸν εἴς τε τὰ τῶν πλευρῶν ἀλγήματα χρόνια, κἂν εἴπου τι τοιοῦτον ἕτερον εἴη, χρῶνται. διαφορητικὸν γὰρ ἰσχυρῶς ἀποτελεῖται τὸ φάρμακον.

περὶ κράμβης ἀγρίας.

Κράμβη ἀγρία, θερμοτέρα τῷ καὶ ξηροτέρα τῆς ἡμέρου τὴν κρᾶσιν ἐστὶν, ὥσπερ καὶ τἄλλα σύμπαντα σχεδόν τι τὰ ἄγρια τῶν ὁμογενῶν ἡμέρων ἰσχυρότερα κατ᾽ ἀμφοτέρας ἐστὶ τὰς δυνάμεις. ὅθεν οὐδ᾽ ἐντὸς τοῦ σώματος ἀλύπως λαμβάνεται πορρωτέρω τῆς ἀνθρωπίνης κράσεως ἀποκεχωρηκυῖα. δι᾽ αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ πικροτέρα γευομένοις ἐστὶ τῆς ἡμέρου. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ ἡ ἥμερος ὑπόπικρον καὶ δριμύ. ἀλλ᾽ ἰσχυρὸν ἑκάτερον ἡ ἀγρία. διὸ καὶ διαφορεῖ καὶ ἀπορρύπτει τῆς ἡμέρου σφοδρότερον.

περὶ κράμβης θαλαττίας.

Κράμβη θαλαττία πρὸς τὸ τὴν γαστέρα λαπάττειν ὑφαλμυρός τε, καὶ ὑπόπικρος οὖσα τὴν γεῦσιν, εἴη ἂν καὶ εἰς τὰς ἔξωθεν τοῦ σώματος χρείας, εἰς ὅσαπερ αἱ τοιαῦται ποιότητες ἁρμόττουσιν, ἐπιτήδειος.

περὶ κραταιογόνου.

Κραταιογόνου τῆς πόας ὁ καρπὸς, καὶ δριμὺς γευομένοις ἐστὶ καὶ σφοδρῶς χρωμένοις κέγχρῳ παραπλήσιος ὑπάρχων.

περὶ κρήθμου.

Κρῆθμον, ἁλμυρόν πως ἐστὶ γευομένοις ἅμα βραχείᾳ πικρότητι. διὸ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ῥυπτική τε ἅμα καὶ ξηραντική. ἀσθενέστερον δ᾽ ἐστὶν κατ᾽ ἄμφω τῶν πικρῶν.

περὶ κριθῶν.

Κριθαὶ τῆς πρώτης εἰσὶ τάξεως ἐν τῷ ξηραίνειν τε καὶ ψύχειν. ἔχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικὸν ὀλίγον. εἰσὶ δὲ τοῦ τῶν κυάμων ἀλεύρου τοῦ χωρὶς τοῦ λέμματος βραχεῖ τινὶ ξηραντικώτεραι. τὰ δ᾽ ἄλλα πάντα παραπλήσια χρωμένοις ἔξωθεν. ἐσθιόμεναι δὲ ταύτῃ πλεονεκτοῦσι κυάμων, ὅτι τὸ φυσῶδες ἀποτίθενται. κυάμῳ δὲ ὅπως ἂν ἑψηθῇ, παραμένει τὸ φυσῶδες. παχυμερεστέρας γάρ ἐστιν οὐσίας ἢ κατὰ κριθήν, διὰ τοῦτο καὶ τροφιμώτερος αὐτῶν ἐστιν. ἐπειδ᾽ ὀλίγον ἄμφω τῆς μεσότητος ἀποκεχωρήκασιν διὰ τοῦτο εἰσὶν πολύχρηστοι. τὰ γὰρ τοιαῦτα φάρμακα πολλοῖς ἑτέροις μίγνυται, καθάπερ τινὲς ὗλαι, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ὁ κηρὸς, καὶ τὸ ἔλαιον οὐκ ὀλίγοις ἐπιπλέκεται φαρμάκοις. τὰ δ᾽ ἄλφιτα πολὺ, καὶ τῶν κριθῶν αὐτῶν ἐστὶ ξηραντικώτερα.

περὶ κρίμνου.

Κρίμνον τὸ παχυμερὲς οὕτως ὀνομάζεται, τοῦ τε πυρίνου, καὶ τοῦ ἐκ τῶν ζειῶν ἀλεύρου. ἔστι δὲ τροφιμώτερον μὲν ἀλφίτου. δυσπεπτότερον δέ. καλεῖται δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥόφημα πολτὸς καὶ ἔστιν ὁ ἀπὸ τῆς ζειᾶς σταλτικὸς ἠρέμα τῆς κοιλίας, καὶ μᾶλλον εἰ φρυχθείη.

περὶ κρίνου.

Κρίνου τὸ μὲν ἄνθος κράσει μικτόν ἐστι ἐκ λεπτομεροῦς τέ τινος καὶ γεώδους οὐσίας, ἐξ ἧς περ ἔχει, καὶ τὴν ἐν τῇ γεύσει πικρότητα, καὶ τινος ὑδατώδους εὐκράτου. ὅθεν καὶ τοὔλαιον τὸ ἐξ αὐτῶν, καὶ τὸ μύρον ἀδήκτου διαφορητικῆς τε, καὶ μαλακτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ἐξ ὧνπερ, καὶ ταῖς ἐν μήτραις σκληρότησιν ἐπιτηδειότατον ἐστὶν, καὶ ἡ ῥίζα δὲ καὶ τὰ φύλλα καθ᾽ ἑαυτὰ λειούμενα ξηραίνει, καὶ ῥύπτει, καὶ διαφορεῖ μετρίως. οὕτω γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν κατακαυμάτων καὶ ἁρμόττει. δεῖται γὰρ καὶ ταῦτα μετρίως ξηραντικῆς τε ἅμα, καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως. τὴν μὲν οὖν ῥίζαν ὀπτήσαντες, εἶθ᾽ ἅμα ῥοδίνῳ λειώσαντες, ἐπιτιθέασιν τοῖς κατακαύμασιν ἄχρι συνουλώσεως.

σεως. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ἀπὸ τῶν ἑλκῶν εἰς ἐπούλωσιν ἀγαθὸν φάρμακον. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑστέρας μαλάττει. καὶ καταμήνια προκαλεῖται. τὰ δὲ φύλλα προσέψοντες ἐπιτιθέασιν. καὶ αὐτὰ μέχρι κατουλώσεως. οὐ τοῖς καύμασι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν, καὶ ταριχεύουσι δέ τινες ἐν ὄξει καὶ χρῶνται φαυματικοῖς. πλεῖον δ' ἐκ τῆς ῥίζης τῆς ῥυπτικῆς ἐστι δυνάμεως, ἤπερ ἐν τοῖς φύλλοις, οὐ μὴν οὐδ' ἐν ταύτῃ πολὺ καθὰ προείρηται, τῆς πρώτης γάρ ἐστι τάξεως τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων, ὅθεν ὅταν ἀλφοὺς, ἢ ψώρας, ἢ λέπρας, ἢ ἀχῶρας, ἤ τι τοιοῦτον ἀποῤῥύψαι βουληθῶμεν, ἐπιμίγνυμεν αὐτῇ τῶν ἄλλων τι τῶν ἰσχυροτέρων φαρμάκων. οἷόν περ ἐστὶ καὶ τὸ μέλι. συμμέτρως δ' αὐτῇ ὄξους μιχθέντος καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων ἁρμόττει διαιρέσεις, καὶ πρὸς τὰ ἄλλα σύμπαντα, ὅσα δεῖται ξηραίνεσθαι σφοδρῶς ἄνευ δήξεως. ἀπεθέμεθα δέ ποτε καὶ τὸν τῶν φύλλων χυλὸν ἑψήσαντες σὺν ὄξει, καὶ μέλιτι. πενταπλάσιος δ' ἦν ὁ χυλὸς ἑκατέρου, καὶ ἦν εὐδόκιμον τὸ φάρμακον εἰς πάντα τὰ ξηραίνεσθαι σφοδρῶς δεόμενα χωρὶς τοῦ δάκνεσθαι. καθάπερ ὅσα τε ῥεύματα μεγάλα, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς κεφαλὰς γίγνεται τῶν μυῶν. ὅσα τε πλαδαρὰ, καὶ χρόνια, καὶ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἐστι. ταυτὶ μὲν οὖν ἤδη τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείας ἐστί. ἧς ἀπέχεσθαι μὲν ὡς οἷόν τε πειρῶμαι, τό γε νῦν εἶναι. πολλάκις δ' αὐτῆς ἡ τῶν πραγμάτων φύσις ἀναγκάζει προσάπτεσθαι, καὶ ἀποχωρεῖν τε χρὴ ταχέως αὖθις αὐτῶν ἐπανέρχεσθαί τε πρὸς τὰ νῦν ἡμῖν προκείμενα.

περὶ κροκοδειλίου.

Κροκοδειλίου τὸ σπέρμα. δριμὺ μέν ἐστι καὶ ἀρωματίζον. οὐρητικόν τε, καὶ καταμηνίων κινητικόν. ὥστε καὶ θερμῆς ἂν εἴη δυνάμεως, καὶ διαφορητικῆς, καὶ ξηραντικῆς, καὶ ὁ χυλὸς δὲ τοῦ τε καυλοῦ, καὶ τοῦ σπέρματος ὁμοίας ὢν δυνάμεως μὲν, ὠφελεῖ τοὺς νεφριτικούς. ἡ δὲ ῥίζα ταῖς τοῦ θώρακος ἀναπτύσεσιν ἰσχυρῶς συνεργεῖ. δριμεῖα μὲν ἧττον ὑπάρχουσα τοῦ σπέρματος. πικρὰ δ' οὐχ ἧττον οὖσα. ἄγει δὲ καὶ διὰ ῥινῶν αἷμα.

περὶ κρόκου.

Κρόκος ἔχει μέν τι καὶ στῦφον ὀλίγον. ὅ, περ ἐστὶ γεῶδες, ψυχρόν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ θερμαίνουσα ποιότης τε καὶ δύναμις. ὥστε τὴν ὅλην οὐσίαν αὐτοῦ τῆς δευτέρας μὲν εἶναι τῶν θερμαινόντων τάξεως. τῆς πρώτης δὲ τῶν ξηραινόντων, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ πεπτικὸν ἔχει τι συντιμωρούσης εἰς τοῦτο, καὶ τῆς βραχείας στύψεως. οἷς γὰρ ἂν μὴ σφοδρῶς θερμαίνουσι φαρμάκοις ὀλίγη προσῇ στύψις. ἴσον δύναται ταῖς ἐμπλαστικαῖς καλουμέναις οὐσίαις. ἃς, ὅταν θερμότητι συνυπάρχωσι μὴ σφοδρᾷ πεπτικὰς ἐδείκνυμεν ὑπάρχειν.

περὶ κρομμύου.

Κρόμμυον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. ἡ δ' οὐσία παχυμερής ἐστιν αὐτοῦ μᾶλλον. ὅθεν καὶ τὰς αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῖ. καὶ προστιθέμενον, καὶ σὺν ὄξει καταχριόμενον ἐν ἡλίῳ τοὺς ἀλφοὺς ἀποῤῥύπτει. καὶ παρατριβόμενον ἀλωπεκίαις, θᾶττον ἀλκυονίου παρορμᾷ τὰς ῥίζας. εἰ δ' ἀποχωρίσειεν αὐτοῦ τις τὸν χυλόν, ὅσον μὲν ὑπόλοιπον, ἱκανῶς ἐστι γεώδους οὐσίας θερμῆς. αὐτὸς δ' ὁ χυλὸς, ὑδατώδους τε, καὶ ἀερώδους θερμότητος. οὕτω νῦν, καὶ τοὺς ὑποχεομένους, καὶ ἀμβλυώττοντας ἐπὶ πάχει χυμῶν, ὀνίνησιν ὑπαλειφόμενος. ἐκ δὲ τῆς τούτου κράσεως ὅλον τὸ κρόμμυον φυσῶδές ἐστιν ἐσθιόμενον, καὶ διὰ τοῦτο ὅσα ξηρότερα τὴν κρᾶσιν, ἀφυσότερα.

περὶ κυάμου.

Κύαμος καθ' ἑκάτερα τῆς μέσης κράσεως ἐστίν. ἐλάττω κατὰ τὸ ξηραίνειν, καὶ κατὰ τὸ ψύχειν. μετέχει δέ τινος ἐπ' ὀλίγον, καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως ἡ σὰρξ αὐτοῦ, καθάπερ τὸ λέμμα τῆς στυπτικῆς, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἰατρῶν ἔνιοι τὸν κύαμον ὅλον ἑψήσαντες σὺν ὀξυκράτῳ τοῖς δυσεντερικοῖς, καὶ τοῖς κοιλιακοῖς, καὶ τοῖς ἐμετικοῖς ἔδοσαν. ἔστι δὲ ὡς ἔδεσμα μὲν εἴπερ τι, καὶ ἄλλο φυσῶδές τε καὶ δύσπεπτον, ἀναπτύσεσι μέντοι ταῖς ἐκ θώρακός τε, καὶ πνεύμονος ἐπιτήδειον, ὡς φάρμακον δ' ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον, ἀλύπως ξηραίνει. ἐπὶ μέντοι ποδαγρικοῖς ἐχρησάμεθα πολλάκις αὐτῷ δι' ὕδατος ἑψήσαντες, εἶτα μίξαντες ὑείου στέαρ. ἐπὶ δὲ τῶν κατὰ νεῦρα θλασμάτων τε, καὶ ἑλκῶν δι' ὀξυμέλιτος τὸ ἄλευρον ἐπεθήκαμεν. ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη φλεγμαινόντων ἐκ πληγῆς, σὺν ἀλφίτοις, καὶ διδύμων δ' ἐστὶ, καὶ μαστῶν ἀγαθὸν κατάπλασμα. θέλει γὰρ ταῦτα τὰ μόρια μετρίως ψύχεσθαι φλεγμαίνοντα, καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ γάλακτος ἐν αὐτοῖς τυρωθέντος οἱ μαστοὶ φλεγμαίνωσι. τοιγαροῦν καὶ τὸ γάλα σβέννυται πρὸς τοῦ τοιούτου καταπλάσματος, ὥσπερ καὶ τὸ τῶν παίδων ἐφήβαιον ἐπιπλαττόμενον ἀλεύρῳ κυαμίνῳ, μέχρι πλείονος ἄνηβον διαμένει.

περὶ κυκλαμίνου.

Κυκλάμινος ποικίλος τὴν δύναμιν ἐστὶν, καὶ γὰρ καὶ ῥύπτει, καὶ τέμνει, καὶ ἀναστομοῖ, καὶ ἐπισπᾶται, καὶ διαφορεῖ. δῆλον δ' ἐκ τῶν κατὰ μέρος ἔργων. ὁ μὲν γὰρ χυλὸς αὐτῆς αἱμοῤῥοΐδας ἀναστομοῖ, καὶ προκαλεῖται βιαίως εἰς ἀπόπατον, ἐν κροκύδι προστιθέμενος. οὕτω δὲ καὶ ταῖς τὰ φύματα, καὶ τὰς χοιράδας, ἁπάσας τε τὰς ἄλλας σκληρότητας διαφορούσαις δυνάμεσι μίγνυται, καὶ τοῖς ὑποχεομένοις ἁρμόττει μετὰ μέλιτος ὑπαλειφόμενος, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι διὰ ῥινῶν καθαίρει. σφοδρὰ δ' οὕτως ἐστὶν ἡ δύναμις αὐτῆς, ὥστε, καὶ τοῦ ἐπιγαστρίου καταχριόμενον κοιλίαν ὑπάγει καὶ ἔμβρυα διαφθείρει. καὶ γὰρ, καὶ ἄλλως φθόριον ἰσχυρὸν ἐν πεσσῷ προστιθέμενος. ἡ δ' ὅλη ῥίζα, τοῦ χυλοῦ μὲν ἐστιν ἀσθενεστέρα. σφοδρὰ δ' ἐστὶν, καὶ αὐτή. καὶ γὰρ ἔμμηνα κινεῖ πινομένη τε, καὶ προστιθεμένη, καὶ ἰκτεριῶντας ὀνίνησιν. οὐ μόνον ἐκκαθαίρουσα τὸ σπλάγχνον, ἀλλὰ τὴν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι χολὴν ἐκκρίνουσα δι' ἱδρώτων, ὅθεν ἐπὶ τῇ πόσει συνεργεῖν δεῖ παντὶ τρόπῳ, τῇ τῶν ἱδρώτων γενέσει. χρὴ δ' εἶναι τὸ πινόμενον πλῆθος αὐτῆς ἄχρι τριῶν δραχμῶν, ἤτοι μετὰ γλυκέος, ἢ μελικράτου. ῥύπτει δὲ καὶ τὸ δέρμα κατά τε τὰ ἄλλα καὶ τῷ τὰς ἀλωπεκίας, καὶ τὰς ἐφηλίδας, ἅπαντά τε τὰ ἐξανθήματα

θεραπεύειν. ὀνίνησι δὲ καὶ τοὺς σκληροὺς σπλῆνας ἐπιπλαττομένη πρόσφατός τε καὶ ξηρά. διδόασι δ' ἔνιοι τὴν ξηρὰν ῥίζαν καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς. ἡ δ' ἑτέρα κυκλάμινος, ἣν ἔνιοι κισσάνθεμον ὀνομάζουσι διὰ τὸ κισσῷ κατὰ τὸ ἄνθος ἐοικέναι, τὴν ῥίζαν ἄχρηστον ἔχουσα τὸν καρπὸν ἔχει δραστικὸν ἱκανῶς, ὥστε καὶ μετ' οἴνου λευκοῦ κυάθων δυοῖν πινόμενος ἐπὶ πλείους ἡμέρας, ἐκτήκει σπλῆνας κινεῖ οὖρα, καὶ τὴν κοιλίαν ὑπάγει, ἐκβάλλει δὲ καὶ τὰ χόρια, καὶ τοῖς ἀσθματικοῖς ἀρήγει. ἡ ποιότης δ' αὐτοῦ γευομένῳ δριμεῖά τε καὶ ὑπόγλισχρός ἐστι.

Περὶ κυμίνου.

Κυμίνου τῷ σπέρματι μάλιστα χρώμεθα καθάπερ ἀνίσου τε καὶ λιβυστικοῦ καὶ καρώου, καὶ πετροσελίνου. ἔστι δὲ καὶ θερμαντικῆς δυνάμεως, ὥσπερ κἀκείνων ἕκαστον οὐρητικῆς τε καὶ ἀφύσου, κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ὑπάρχων τῶν θερμαινόντων.

Περὶ κυνοσβάτου.

Κυνόσβατος, τούτου τοῦ θάμνου ὁ μὲν καρπὸς οὐκ ἀγεννῶς στυπτικός ἐστι. τὰ δὲ φύλλα μετρίως. ὥστε καὶ ἡ κατὰ μέρος αὐτοῦ χρῆσις πρόδηλος. φυλάττεσθαι δὲ τὸ ἐν τῷ καρπῷ ἐριῶδες ὡς ἀρτηρίας κακωτικόν.

Περὶ κυπαρίσσου.

Κυπαρίσσου τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ, καὶ τὰ σφαιρία τὰ νέα καὶ μαλακὰ, μεγάλων τραυμάτων ἐν σκληροῖς σώμασιν ἐστὶ κολλητικά. ἐξ οὗ δῆλον ὡς ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, οὐδὲν ἐπιφανὲς ἐχούσης δριμὺ καὶ θερμόν. ὥσπερ οὖν καὶ ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ, φαίνεται γὰρ ἐν αὐτῇ βραχὺ μέν τι τὸ δριμύ, πλεῖστον δὲ τὸ πικρόν, καὶ πολὺ πλέον ἔτι τὸ στρυφνὸν ἐν ὅλῳ τῷ φυτῷ. τοσοῦτον δ' ἐστὶν ἐν αὐτῇ τὸ δριμὺ καὶ τὸ θερμὸν, ὅσον ποδηγεῖν μὲν τῇ στρυφνότητι πρὸς τὸ βάθος. οὐδεμίαν δ' αὐτὸ θερμότητα, καὶ δῆξιν ἐργάζεσθαι τοῖς σώμασιν. διὰ τοῦτο τὰς κατὰ τὸ βάθος ὑγρότητας ἐν ταῖς πλαδαραῖς καὶ σηπεδονώδεσι διαθέσεσιν, ἀλύπως τε ἅμα καὶ ἀσφαλῶς ἐκβόσκεται τῶν θερμαινόντων, καὶ ξηραινόντων ἐκδαπανᾶν μὲν τὰς περιεχομένας δυναμένων. ἑτέρας δ' ἐπισπωμένων τῇ δριμύτητι καὶ θερμότητι. οὕτω δὲ καὶ ἐντεροκηλικοὺς ὠφελεῖ. καὶ γὰρ ξηραίνει, καὶ τόνον ἐντίθησι τοῖς δι' ὑγρότητα χαλαροῖς σώμασιν. ὡς ἂν τῆς στύψεως εἰς βάθος καταδυομένης τῷ ποδηγεῖσθαι πρὸς τῆς μεμιγμένης αὐτῇ θερμότητος, εἰς τοσοῦτον ἡκούσης μέτρον, ὡς ποδηγεῖν μὲν δύνασθαι, δάκνειν δ' οὐδέπω δύνασθαι. χρῶνται δ' αὐτῇ τινὲς καὶ ἐπ' ἀνθράκων, καὶ ἑρπήτων ἀλφίτοις μιγνῦντες ὡς ἐκδαπανώσης χωρὶς τοῦ θερμαίνειν τὰς ἐργαζομένας ὑγρότητας τὰ τοιαῦτα νοσήματα. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα χρῶνται, μιγνῦντες ἀλφίτου μεθ' ὕδατος ἢ ὀξυκράτου ὑδαροῦς.

Περὶ κυπείρου.

Κυπείρου χρήσιμοι μάλιστ' εἰσὶν αἱ ῥίζαι θερμαίνουσαι καὶ ξηραίνουσαι χωρὶς δήξεως. ὅθεν τὰ δι' ὑγρότητα πολλὴν ἕλκη δυσεπούλωτα θαυμαστῶς ὀνίνησιν. ἔχουσι γάρ τι καὶ στυπτικόν, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τοῖς ἐν στόμασιν ἕλκεσιν εἰσὶν ἐπιτήδειοι, καὶ μὴν, καὶ τμητικήν τινα δύναμιν αὐταῖς μαρτυρητέον ἐστίν. ἣ καὶ λιθιῶσιν ἁρμόττουσιν, καὶ οὖρα, καὶ καταμήνια κινοῦσι.

Περὶ κύπρου.

Κύπρος τούτου τοῦ δένδρου τὰ φύλλα, καὶ οἱ ἀκρέμονες εἰς χρείαν ἥκουσι μάλιστα μικτῆς ὄντα δυνάμεως, τε καὶ κράσεως, ἔχει μὲν γάρ τι καὶ διαφορητικὸν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς συμμέτρως. ἔχει δέ τι στυπτικὸν ἐκ τῆς ψυχρᾶς γεώδους. ὅθεν ἀφεψῶντες μὲν αὐτὰ καταντλοῦσι τῷ ὕδατι τὰ πυρίκαυτα. χρῶνται δὲ καὶ κατὰ τῶν πυρωδῶν φλεγμονῶν καὶ ἀνθράκων. ἔστι γὰρ ἀλύπως τε καὶ ἀδήκτως ξηραντικά. καὶ μὲν καὶ τοῖς ἐν τῷ στόματι γιγνομένοις ἕλκεσιν αὐτομάτοις, καὶ μάλιστα τοῖς ἀφθώδεσιν αὐταῖς τὰ τῶν παίδων ταῖς ἄφθαις ἁρμόττει διαμασώμενα.

Περὶ κυτίσου.

Κυτίσου τὰ φύλλα διαφορητικῆς τ' ἐστὶ δυνάμεως ἐπιμεμιγμένης ὑδατώδει χλιαρᾷ καθάπερ καὶ τὰ τῆς μαλάχης.

Περὶ κωνείου.

Κώνειον ὅτι τῆς ἄκρως ψυκτικῆς ἐστι δυνάμεως, ἅπαντες ἴσασι.

Περὶ κώνου.

Κώνου καρπὸς ὃν δὴ καὶ κόκκαλον ὀνομάζουσι, καὶ στρόβιλον ὅλος μὲν χλωρὸς ἔχει τι μεθ' ὑγρότητος πικρὸν, καὶ δριμὺ, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ τοῖς ἐμπύοις ὅσοι τ' ἄλλοι δέονται τὰ κατὰ θώρακα, καὶ πνεύμονα ῥᾳδίως ἀναβήττειν τε καὶ ἀναπτύειν, ἐπιτήδειος ἐστιν. ὁ δ' ἐδώδιμος ἐξ αὐτοῦ καρπὸς ἐστὶ μὲν τροφὴ δύσπεπτός τε καὶ ἰσχυρά. ἔστι δὲ καὶ ὡς φάρμακον ἐκλεαίνειν τραχύτητα ἐπιτήδειον, καὶ μάλιστ' ὅταν ἐν ὕδατι βρεχθεὶς ἀποθῆται κατ' αὐτὸ πᾶν ὅσον ἔχει δριμύ. τὸ γὰρ λοιπὸν ἅπαν ἀδηκτότερόν τε καὶ ἐμπλαστικώτερον γίνεται, θερμῆς μὲν καὶ ψυχρᾶς ποιότητος ἐν τῷ μέσῳ καθεστηκὸς, ἐξ ὑδατώδους τε καὶ γεώδους οὐσίας κεκραμμένον, ἀερώδους δ' ἥκιστα μετέχον.

Περὶ λαγώποδος.

Λαγώπους ξηραντικῆς δυνάμεως ἐστὶν ὡς τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα καλῶς ἐπιξηραίνειν.

Περὶ λαθυρίδος.

Λαθυρὶς καὶ ταύτην τινὲς εἶδος τιθυμάλλου φασὶν, ὅτι τε παραπλησίως ἐκείνοις ὀπὸν ἔχει, καὶ ὅτι καθαίρει τὸν αὐτὸν ἐκείνοις τρόπον, ὁμοία τε τὴν ὅλην δύναμιν ἐκείνοις ἐστὶ, πλὴν ὅσον τὸ σπέρμα γλυκὺ γευομένοις φαίνεται. ὃ δὴ καὶ μάλιστα τὴν καθαρτικὴν ἔχει δύναμιν.

Περὶ λαμψάνης.

Λαμψάνη ἐσθιομένη μὲν κακόχυμος ἐστὶ, καταπλασσομένη δὲ ῥυπτικὸν ἔχει τι καὶ διαφορητικόν.

Περὶ λαπάθου.

Λάπαθον διαφορητικῆς μετρίως ἐστὶ δυνάμεως, τὸ δὲ ὀξυλάπαθον μικτῆς, ἅμα γὰρ τῇ διαφορητικῇ καὶ ἀποκρουστικῆς τι μετέχει, τὸ δὲ σπέρμα αὐτῶν ἔχει τι σαφῶς, καὶ στυπτικὸν ὡς, καὶ δυσεντερίας, καὶ διαρρ-

ασ' ἰᾶσθαι, καὶ μάλιστα τὸ τοῦ ὀξυλαπάθου. τὸ δ' ἱπσολάπαθον ἐν ἕλεσι μὲν γεννᾶται τοὐπίπαν. ἔστι δὲ τῆς αὐτῆς μὲν τοῖς εἰρημένοις, ἀσθενεστέρας δὲ δυνάμεως.

περὶ λειμωνίου.

Λ ειμωνίου τὸν καρπὸν αὐστηρὸν ὑπάρχοντα μετ' οἴνου διδόασι κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς καὶ αἱμοπτυϊκοῖς. ὀνίνησι δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον. ἀρκεῖ δὲ πλῆθος ὀξύβαφον.

περὶ λειχῆνος.

Λ ειχὴν ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, ἔστι μὲν οἷ βρύον τι, τοῦ γένους δ' ἂν ὀρθῶς ὀνομάζοιτο τῶν φυτῶν. ὠνομάσθη δ' οὕτω δοκεῖ διὰ τὸ λειχῆνας θεραπεύειν, ἔστι δὲ ῥυπτικῆς τε ἅμα καὶ μετρίως ψυχούσης δυνάμεως, ξηραντικῆς μέντοι κατ' ἄμφω. τὸ μὲν δὴ ῥυπτικόν τε καὶ ξηραντικὸν ἀπὸ τῆς πέτρας ἴσχει, τὸ δὲ ψυκτικὸν ἀπὸ τοῦ ὑδατώδους. ἐπὶ γὰρ ταῖς ὑγραῖς καὶ δυσώδεσι πέτραις φύεται. τὸ δ' ἐκ τῶν τοιούτων οὐσιῶν συγκείμενον
10 ἀφλέγμαντον ὑπάρχειν οὐδὲν θαυμαστόν. εἰ δὲ καὶ αἱμοῤῥαγίας ἵστησιν, ὡς Διοσκουρίδης φησὶν, οὐκ ἔχω φάναι.

περὶ λινοζωστιδος [λιοντοπετάλου].

Λ ιοντοπετάλου τῇ ῥίζῃ μάλιστα χρώμεθα, διαφορητικὴ καὶ ξηραντικὴ καὶ θερμαντικὴ κατὰ τὴν τρίτην ὑπάρχουσα τάξιν.

περὶ λεπιδίου.

Λ επίδιον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων ὅμοιον τῷ καρδάμῳ κατὰ τὴν ὀσμὴν, καὶ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν δύναμιν ὑπάρχον, ἧττον δ' αὐτοῦ ξηραίνει.

περὶ λευκάδος.

Λ ευκὰς δριμείας ἐστὶ ποιότητος ἐπικρατούσης, κράσεως δὲ θερμῆς καὶ ξηρᾶς κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν.

περὶ λευκακάνθου.

Λ ευκάκανθον οἱ δὲ πολυγόνατον οἱ δ' ἰσχιάδα καλοῦσι πικρὰ ταύτης ἡ ῥίζα, καὶ διὰ τοῦτο τέμνει τε καὶ ξηραί-
20 νει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν ἐκ τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως.

περὶ λευκοΐου.

Λ ευκοΐου καὶ σύμπας μὲν ὁ θάμνος ῥυπτικῆς ἐστι, καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως. ἐπὶ μᾶλλον δ' αὐτῆς μετέχει τὰ ἄνθη, καὶ τούτων τὰ ξηρότερα τῶν χλωρῶν μᾶλλον, ὥστε καὶ τὰς ἐπὶ ὀφθαλμοῖς οὐλὰς τὰς παχείας λεπτύνει, καὶ καταμήνιά τε τὸ ἀφέψημα αὐτῶν προτρέπει, καὶ χόρια, καὶ ἔμβρυα τεθνεῶτα προκαλεῖται, καὶ εἰ ποθείη δὲ φθόριον ἐστὶ φάρμακον, καὶ γὰρ οὖν, καὶ πικρὸν ἐστὶν ἔτι τι, καὶ ἄλλο, καὶ εἴ τις αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως ὕδατος ἐπιμιξία πολλοῦ πραΰνειεν, ἤ τινι τῶν τοιούτων, ἕξει καὶ πρὸς φλεγμονὴν ἀγαθὸν φάρμακον, οὕτω γοῦν καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ εἰ μὴ ἄκρατον εἴη τὰς ἐν μήτρᾳ φλεγμονὰς ἰᾶται προσαντλούμενον, καὶ μάλισθ' ὅσαι κεχρονίκασι σκιῤῥωδῶς. οὕτω δὲ καὶ μετὰ κηρωτῆς ἕλκη δυσεπούλωτα θεραπεύει, χρῶνται δ' αὐτῷ τινὲς σὺν μέλιτι καὶ πρὸς ἄφθας. ὁ δὲ καρπὸς τῆς αὐτῆς
30 ὢν δυνάμεως ἐπιτηδειότητος ἐστὶ πινόμενος ὅσον δυοῖν δραχμῶν πλῆθος. ἢ προστιθέμενος σὺν μέλιτι καταμήνιά τε κινεῖν πεπίστευται, καὶ ἔμβρυα τὰ μὲν ζῶντα διαφθείρειν, τὰ νεκρὰ δ' ἐκβάλλειν. αἱ δὲ ῥίζαι παραπλησίας οὖσαι δυνάμεως, πλὴν ὅσον παχυμερέστεραι τ' εἰσὶ καὶ γεωδέστεραι, μετ' ὄξους ἰῶνται σπλῆνας σκιῤῥουμένους. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς σκιῤῥουμένας φλεγμονὰς ἰῶνται δι' αὐτοῦ.

περὶ λεύκης.

Λ εύκη τὸ δένδρον μικτόν πως ἐστὶ τὴν κρᾶσιν ἐξ ὑδατώδους τε χλιαρᾶς, καὶ γεώδους λελεπτυσμένης οὐσίας, ὅθεν καὶ τῆς ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως.

περὶ λιβανωτοῦ.

Λ ιβανωτὸς, θερμαντικὸς μὲν ἐστὶ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ξηραντικὸς δὲ κατὰ τὴν πρώτην. ἔχει δέ τι, ὑπόστυφον ὀλίγον, ἥκιστα δὲ σαφὴς ἡ στύψις ἐστὶν ἐν τῷ λευκῷ κατὰ τὴν χρόαν. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτοῦ τὴν συ-
40 πτικὴν δύναμιν ἐναργῶς κέκτηται, διὸ καὶ ξηραίνει γενναίως, ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν ξηραινόντων ὑπάρχων. ἔστι δὲ καὶ παχυμερέστερος τοῦ λιβανωτοῦ καὶ ἥκιστα δριμύτητος μετέχων. διὰ ταύτας γοῦν αὐτοῦ τὰς ποιότητας τε καὶ δυνάμεις, ἱκανὴ χρῆσις ἐστὶ παρὰ τοῖς ἰατροῖς ἐπί τε τῶν αἱμοπτυϊκῶν, καὶ στομαχικῶν, καὶ κοιλιακῶν, καὶ δυσεντερικῶν, οὐ τοῖς ἔξωθεν μόνοις ἐπιτιθεμένοις μιγνυμένων αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς εἴσω τοῦ σώματος μεταλαμβανομένοις, ὁ δὲ θαλλὸς αὐτοῦ ξηροτέρας ἐστὶ καὶ θερμοτέρας ἢ κατὰ αὐτὸν τὸν λιβανωτὸν δυνάμεως, ὡς εἰς τὴν τρίτην ἀπόστασιν ἀφικνεῖσθαι. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν, ὥστε διὰ τοῦτο, καὶ ἀποκαθαίρειν δοκεῖ, καὶ πληροῦν τὰ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕλκη, καθάπερ, καὶ ὁ ἐκ τῆς σμύρνης, καὶ ὁ ἐκ τοῦ στύρακος.

περὶ λιβανωτίδων.

Λ ιβανωτίδες τρεῖς εἰσί. μία μὲν ἄκαρπος, αἱ δὲ δύο φέρουσαι καρπὸν ὁμοίας ἅπασαι δυνάμεως μαλακτι-
50 κῆς τε καὶ διαφορητικῆς. ὁ δὲ χυλὸς ὅ, τε τῆς ῥίζης, καὶ ὁ τῆς πόας μέλιτι μιγνύμενος ἀμβλυωπίας ὅσαι διὰ πάχος ὑγρῶν γίνονται θεραπεύει. τῆς δὲ εἰς τοὺς στεφάνους χρησίμης λιβανώτιδος ἣν ῥωμαῖοι καλοῦσι ῥοσμαρῖνον, τὸ ἀφέψημα τοὺς ἰκτεριῶντας ὀνίνησι πινόμενον. μετέχουσι δ' αἱ λιβανώτιδες ἅπασαι ῥυπτικῆς τε καὶ τμητικῆς δυνάμεως.

περὶ λιγνύος.

Λ ιγνὺς ἅπασα μὲν ἐστὶ ξηραντική, διὸ καὶ γεώδης ὑπάρχει τῆς οὐσίας ἔχουσά τι καὶ τοῦ κατακαύσαντος τὴν ὕλην πυρὸς λείψανον. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὀλίγον. ἡ δ' ὅλη φύσις αὐτῆς γεώδης ἐστὶ λεπτομερής. αἱ κατ' εἶδος δ' ἐν αὐτῇ διαφοραὶ παρὰ τὴν καυθεῖσαν ὕλην γίγνονται, ἐκ μὲν τῆς δριμυτέρας καὶ θερμοτέρας, τοιαύτης καὶ τῆς λιγνύος ἀποτελουμένης

ἐκ δὲ τῆς γλυκυτέρας ὁμοίας, κἀνταῦθα τῆς λιγνύος γιγνομένης. αὐτίκα γέ τοι τῇ τοῦ λιβανωτοῦ τῇ λι-
γνύϊ χρῶνται μιγνύντες εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις ἔτι τὰς ἤδη φλεγμαινόντων ἔτι τῶν ὀφ-
θαλμῶν ἁρμοττούσας, καὶ ῥευματιζομένων, καὶ ἕλκη ἐχόντων, καὶ γὰρ ἀνακαθαίρεται ταῦτα, καὶ σαρκοῦ-
ται πρὸς αὐτῶν, ἔτι τε καὶ εἰς τὰς καλλιβλεφάρους ὀνομαζομένας δυνάμεις αὐτῷ χρῶνται, καὶ ἡ τῆς
τερμίνθης τε καὶ ἡ τῆς σμύρνης ἄλυπος ἐστὶ παραπλησίως τῇ τοῦ λιβανωτοῦ. ἡ δὲ τοῦ στύρακος ἰσχυροτέ-
ρα τούτων. ἔτι δὲ μᾶλλον ἡ τῆς ὑγρᾶς πίττης καὶ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἡ τῆς κέδρου. χρῶνται δὲ τοῖς δρι-
μυτέροις μὲν ἐπί τε τῶν πτίλων ὀνομαζομένων βλεφάρων καὶ τῶν περιβεβρωμένων κανθῶν καὶ ὑγρῶν
ὀφθαλμῶν ἄνευ φλεγμονῆς. ταῖς μαλακωτέραις δὲ καὶ πρὸς ταῦτα μὲν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἃ μικρῷ
πρόσθεν εἴρηται ἁρμόττειν τοῦ λιβανωτοῦ τὴν λιγνύν.

10 Περὶ λιβυστικοῦ.

Λιβυστικοῦ καὶ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα θερμαινόντων εἰς τοσοῦτόν ἐστιν ὡς ἔμμηνά τε κινεῖν καὶ οὖρα προ-
τρέπειν. ἔτι δὲ καὶ ἄφυσα.

Περὶ λινοσπέρμου.

Λινόσπερμον ἐσθιόμενον φυσῶδές ἐστι κἂν φρυχθῇ, οὕτως ἄρα περιττωματικῆς ὑγρότητος ὑπάρχει μεστόν.
ἔστι δὲ καὶ θερμὸν ἐν τῇ πρώτῃ που τάξει, καὶ ὑγρότητός τε καὶ ξηρότητος ἐν τῷ μέσῳ που τέτακται.

Περὶ λινοζώστιδος.

Λινοζώστιδι χρῶνται μὲν ἅπαντες εἰς τὰς τῆς γαστρὸς καθάρσεις μόνον οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ πειραθῆναι τις βού-
λοιτο καταπλάττων αὐτήν, εὑρήσει διαφορητικῆς ἱκανῶς δυνάμεως.

20 Περὶ λογχίτιδος.

Λογχίτιδος τῆς μὲν τὸ σπέρμα τρίγωνον ἐχούσης ἐοικὸς λόγχῃ κατὰ τὸ σχῆμα, παραπλησία μάλιστα πως ἡ
ῥίζα. τῇ τοῦ δαύκου τετύχηκεν οὖσα, καὶ δὴ καὶ ἔστιν, καὶ οὐρητικὸν ἐστὶ φάρμακον. τῆς δὲ τῷ σκολοπεν-
δρίῳ παραπλησίας τὰ φύλλα. χλωρὰ μὲν εἰς κόλλησιν τραύματος ἤδη τέλεια, ξηρὰ δὲ μετ' ὄξους πινό-
μενα σπλῆνας ἰᾶται σκιρρουμένους.

Περὶ λυκίου.

Λύκιον ἡ πυξάκανθον ἀκανθῶδες δένδρον ἐξ οὗ καὶ τὸ καλούμενον γίγνεται λύκιον. ἔστι δὴ τὸ ὑγρὸν φάρ-
μακον ᾧ πρὸς ὑπώπια τε χρῶνται, καὶ τὰς ἐν ἕδρᾳ, καὶ στόματι φλεγμονὰς, καὶ ἑλκώσεις. ἑρπητάς τε
καὶ σηπεδόνας, καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν, καὶ ὦτα πυορροοῦντα, καὶ παρατρίμματα, καὶ παρωνυ-
χίας. ἔστι γὰρ ξηραντικῆς δυνάμεως ἐξ ἑτερογενῶν οὐσιῶν συγκείμενον. τῆς μὲν ἑτέρας λεπτομε-
30 ροῦς τε καὶ διαφορητικῆς, καὶ θερμῆς. τῆς δ' ἑτέρας γεώδους ψυχρᾶς ἐξ ἧς ἔχει τὴν στύψιν. ἀλλ' αὕτη
μὲν ἡ ποιότης ὀλίγη παντάπασιν ὑπάρχει τῷ φαρμάκῳ. τὸ διαφορεῖν δὲ καὶ ξηραίνειν οὐκ ὀλίγον. ἀλλὰ
κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἐν θερμότητι δὲ περὶ τὰ μέσα πως τέτακται καὶ σύμμετρα. διὸ καὶ
πρὸς διαφέροντα πάθη χρῶνται τῷ φαρμάκῳ, ὡς ῥυπτικῷ μὲν, ὡς συνακτικῷ δὲ, κοιλιακοῖς τε,
καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ ῥῷ γυναικείῳ προσφέροντες. ἔστι μὲν οὖν τὸ λύκιον ἐν λυκίᾳ τε καὶ καππαδο-
κίᾳ πλεῖστον γίγνεται. τὸ δ' ἕτερον τὸ ἰνδικὸν ἰσχυρότερον ἐστὶν εἰς ἅπαν.

Περὶ λυσιμαχίου.

Λυσιμάχιος ἤδη κρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν ποιότητα δι' ἣν καὶ τραύματα κολλᾷ. καὶ τὰς ἐκ μυκτή-
ρων αἱμορραγίας ἵστησιν ἐμπλαττόμενος καὶ τῶν ἄλλων δὲ αἱμορραγιῶν ἴσχαιμον ἐστὶ φάρμακον. αὐτή τε
καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἔτι καὶ μᾶλλον. καὶ πινομένη δυσεντερίας τε καὶ αἵματος ἀναγωγάς. καὶ ῥοῦν
40 γυναικεῖον ἰᾶται.

Περὶ λυχνίδος.

Λυχνίδος τῆς εἰς τοὺς στεφάνους, τὸ σπέρμα θερμόν ἐστιν κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν, ἢ καὶ τρίτην ἤδη.
καὶ δὴ καὶ ξηρὸν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Περὶ λωτοῦ.

Λωτὸς ὁ ἥμερος ὃν ἔνιοι τρίφυλλον ὀνομάζουσιν, ῥυπτικῆς μετρίως ἐστὶ δυνάμεως οὕτως δὲ καὶ ξηραντικῆς.
ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψύξιν συζυγίᾳ, μέσος πως ἐστὶν καὶ εὔκρατος. ὁ δ' ἄγριος λωτὸς ἐν λιβύῃ
μὲν πλεῖστος γεννᾶται, τὸ σπέρμα δ' αὐτοῦ τῆς δευτέρας τάξεως ἐστὶ τῶν θερμαινόντων. ἔχει δέ τι
καὶ ῥυπτικόν. τοῦ δ' αἰγυπτίου τὸ σπέρμα καὶ ἀρτοποιοῦνται.

Περὶ λωτοῦ.

Λωτὸς τὸ δένδρον στυπτικῆς μὲν, οὐ πολλῆς μετέχει ποιότητος, ἐστὶ δὲ καὶ λεπτομερὲς καὶ ξηραντικόν. τὰ
50 γοῦν ῥινήματα τῶν ξύλων αὐτῶν, πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον ἁρμόττει, καὶ δυσεντερίας, καὶ κοιλιακὰς
διαθέσεις. ἀφέψεται δὲ ποτὲ μὲν ὕδατι ποτὲ δὲ οἴνῳ. ὡς ἂν καὶ ἡ χρεία καλῇ, καὶ οὐκ ἐνίεται
μόνον ἀλλὰ καὶ πίνεται. καὶ μὴν, καὶ τὸ τὰς ῥεούσας τρίχας ἐπέχειν αὐτὸν ὅτι στυπτικῆς τινὸς ἅμα
τῷ μετρίως ξηραίνειν ἐστὶ δυνάμεως, οὐ μικρὸν σημεῖον, ἐρρέθη γὰρ κἀν τῷ περὶ λαδάνου λόγῳ. τοιαύτης δὲ
δεῖν εἶναι δυνάμεως τὸ μέλλον ἐφέξειν ῥεούσας τρίχας.

Περὶ μάκερος.

Μάκερ φλοιός ἐστιν ἐκ τῆς ἰνδικῆς κομιζόμενος. ἐν μὲν τῷ γεύεσθαι στρυφνὸς ἱκανῶς. μετά τινος βραχείας

δριμύτητος ἀρωματιζούσης. ὀσμώμενος δὲ ἡδὺς ὁμοίως τοῖς πλείστοις ἀρώμασι τοῖς ἰνδικοῖς. ἔοικεν οὖν καὶ αὐτὸς ἐκ μικτῆς οὐσίας συνεστάναι. τῆς πλείστης μὲν γεώδους ψυχρᾶς, ὀλίγης δέ τινος θερμῆς τε καὶ λεπτομεροῦς, ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει, καὶ στύφει, καὶ διὰ τοῦτο κοιλιακοῖς τε, καὶ δυσεντερικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν. ἐν μὲν τῇ τρίτῃ τάξει τῶν ξηραινόντων ὑπάρχων. ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ μηδ' ἑτέραν ἐπιφανῶς ἐργαζόμενος.

περὶ μαλαβάθρου.

Μαλαβάθρου φύλλον, νάρδου στάχυϊ, παραπλήσιον ἐστὶ τὴν δύναμιν.

περὶ μαλάχης.

Μαλάχη ἡ μὲν ἀγρία διαφορητικῆς ἀτρέμα καὶ μαλακτικῆς ἐπὶ βραχὺ μετέχει δυνάμεως. ἡ δὲ κηπευομένη καθ' ὅσον ὑδατώδους ὑγρότητος μετείληφε, κατὰ τοσοῦτον καὶ ἀσθενεστέραν τὴν δύναμιν ὑπάρχει. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς εἰς τοσοῦτον ἰσχυρότερος ἐστὶν, εἰς ὅσον καὶ ξηρότερος. ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀναδενδρομαλάχη καλουμένη, τούτου τοῦ γένους, ἀλλὰ διαφορητικωτάτη τῶν εἰρημένων. ὀνομάζεται δὲ καὶ ἀλθαία.

περὶ μανδραγόρας.

Μανδραγόρας ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχει τὴν ψυκτικὴν δύναμιν ὡς τῆς γ' εἶναι τῶν ψυχόντων τάξεως. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ θερμότητός τινος μετέχει. καὶ κατά γε τὰ μῆλα, καὶ ὑγρότητα. ὅθεν καὶ κωματώδη τὴν δύναμιν ἐστὶν ταῦτα. τῆς ῥίζης δ' ὁ φλοιὸς ἰσχυρότατος ὢν, οὐ ψύχει μόνον, ἀλλὰ καὶ ξηραίνει. τὸ δ' ἄλλο τὸ ἔνδον, ἀσθενὲς ὑπάρχει.

περὶ μαράθρου.

Μάραθρον θερμαίνει μὲν ἰσχυρῶς ὡς ἐκ τῆς τρίτης ἤδη δύνασθαι τάξεως εἶναι. ξηραίνει δ' οὐχ ὁμοίως. ἀλλὰ κατὰ τὴν πρώτην ἄν τις αὐτὸ θείη ἐν τῇδε τάξιν, καὶ διὰ τοῦτο γάλακτος γεννητικόν ἐστιν, οὐκ ἂν γεννῆσαν εἴπερ ἐξήραινεν ἰσχυρῶς. ἀποχωμένοις τε βοηθεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον μάραθρον ἄγριον, ὃ καλοῦσι διὰ τὸ μέγεθος ἱππομάραθρον, οὗ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα, ξηραντικωτέρας ἐστὶ δυνάμεως, ἢ κατὰ τὸ ἡμέτερον. ὥστε μοι δοκοῦσι καὶ τὴν κατὰ γαστέρα κατὰ τοῦθ' ἱστάναι. οὐ γὰρ δὴ στύψεώς γε σαφοῦς αὐτοῖς μέτεστιν. τούτου μὲν οὖν οὐχ ἡ ῥίζα μόνον ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον τὸ σπέρμα κάχρυϊ παραπλήσιον ὑπάρχει, καὶ δύναται, καὶ λίθον θρύπτειν, καὶ ἰκτεριῶντας ἰᾶσθαι, καὶ καταμήνια κινεῖν, καὶ οὔρησιν προτρέπειν. οὐ μὴν ἀθροίζειν γάλα καθάπερ τὸ πρότερον. ἕτερον δ' ἐστὶν ἱππομάραθρον οὗ τὸ σπέρμα στρογγύλον ἐστὶν καὶ δριμύ. τῷ τοῦ κορίου παραπλήσιον. ὅμοιον μὲν τῇ δυνάμει τῷ τοῦ ἱππομαράθρου, ἀσθενέστερον δέ.

περὶ μαστίχης.

Μαστίχη ἡ μὲν λευκὴ καὶ χία συνήθως ὀνομαζομένη, σύνθετός πώς ἐστιν ἐξ ἐναντίων δυνάμεων, στυπτικῆς καὶ μαλακτικῆς. διὸ καὶ στομάχου, καὶ κοιλίας, καὶ ἐντέρων, καὶ ἥπατος φλεγμοναῖς, ἁρμόττει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν θερμαίνουσα καὶ ξηραίνουσα, ἡ δὲ μέλαινα, ἡ αἰγυπτία προσαγορευομένη, ξηραίνει τε μᾶλλον αὐτῆς καὶ ἧττον τῆς στυπτικῆς μετέχει δυνάμεως. ὅθεν ἐπιτηδειοτέρα πώς ἐστι πρὸς τὰ τῆς διαφορήσεως ἰσχυροτέρας δεόμενα. ταύτῃ τοι καὶ τῶν δοθιήνων ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. τὸ μέντοι μαστίχινον ἔλαιόν τε καὶ μύρον, ἐκ μὲν τῆς χίας σκευάζουσιν, ἐκ δὲ τῆς αἰγυπτίας οὐ πάνυ τι, παραπλησίας δ' ἐστὶν, καὶ αὐτὸ δηλονότι τῇ μαστίχῃ δυνάμεως.

περὶ μελανθίου.

Μελάνθιον θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔοικε δὲ καὶ λεπτομερὲς ὑπάρχειν, οὕτω γοῦν καὶ κατάρρους ἰᾶται θερμὸν ἐν ὀθονίῳ προσφερόμενον, ὡς ὀσμᾶσθαι συνεχῶς, καὶ μὲν δὴ, καὶ ἀφυσότατόν ἐστιν εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον. ὡς δῆλον ὡς λεπτομεροῦς τε ἐστὶν καὶ ἀκριβῶς ὑπὸ θερμότητος εἰργασμένης οὐσίας, διὰ τοῦτο γέ τοι καὶ πικρόν ἐστιν. ἐδείκνυτο δ' ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων, ὡς εἰς ἐσχάτην λεπτότητα καὶ κατεργασίαν ἀφικνουμένης τῆς γεώδους οὐσίας ἡ πικρὰ γεννᾶται ποιότης. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, εἰ καὶ τὰς ἕλμινθας ἀναιρεῖν πέφυκεν, οὐ μόνον ἐσθιομένη, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς γαστρὸς ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. ἐδείχθη γὰρ ὡς καὶ τοῦτο πέφυκε δρᾶν ὁ πικρὸς χυμὸς, οὐ μὴν οὐδ' ὅτι λέπρας καὶ ἥλους καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλει, θαυμαστόν ἐστιν τῷ μεμνημένῳ τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις. οὕτω δὲ καὶ ὀρθόπνοιαν ὀνίνησιν, καὶ καταμήνια προτρέπει, τὰ διὰ πάχος ἢ γλισχρότητα χυμῶν ἐπεχόμενα, καὶ ὅλως ἔνθα τεμεῖν, καὶ ῥύψαι, καὶ ξηρᾶναι, καὶ θερμῆναι, δεόμεθα, χρηστότατον ὑπάρχει τὸ φάρμακον.

περὶ μελιλώτου.

Μελίλωτον μικτῆς ἐστὶ δυνάμεως. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ στυπτικόν. ἀλλὰ καὶ διαφορεῖ καὶ συμπέττει. πλέον γὰρ ἐν αὐτῷ τὸ τῆς θερμῆς οὐσίας ἐστὶν, ἤπερ τὸ τῆς ψυχρᾶς.

περὶ μέλιτος.

Μέλι καὶ ξηραίνει καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν, ἔστι δ' ἁπλῆς ὡς ἔνι μάλιστα δυνάμεώς τε καὶ κράσεως, τῆς ῥυπτικῆς ὀνομαζομένης ἡμῖν συνήθως ἰδίας ὑπάρχον τῶν φαρμάκων. ἑψηθὲν δὲ ἧττον γίνεται δριμὺ καὶ ῥυπτικόν. ὅθεν εἰς τὰς τῶν κόλπων κολλήσεις αὐτῷ χρῶνται, εἰ δέ τι μέλι πικρόν ἐστιν ὥσπερ καὶ τὸ ἐν Σαρδοῖ, πρόδηλον ὅτι καὶ τοῦτο μικτῆς ἐστι δυ-

νάμεως, ὥς εἰ καὶ ἡμῶν τις ἀψίνθιον ἔμιξεν αὐτῷ. καὶ τὸ σάκχαρ δὲ καλούμενον ὅ, περ ἐξ ἰνδίας τε καὶ τῆς εὐδαίμονος ἀραβίας κομίζεται. πήγνυται μὲν ὥς φασι καλάμοις, ἔστι δέ τι καὶ αὐτὸ μέλιτος εἶδος. ἧττον μὲν οὖν ἐστὶν ἢ τὸ παρ᾽ ἡμῖν γλυκὺ, τὴν δύναμιν δὲ παραπλήσιον αὐτῷ καθ᾽ ὅσον ἀπορρύπτει καὶ ξηραίνει καὶ διαφορεῖ. καθ᾽ ὅσον οὔτε κακοστόμαχόν ἐστιν ὡς τὸ παρ᾽ ἡμῖν, οὔτε διψῶδες, ἀποκεχώρηκε τῆς οὐσίας αὐτῶν.

Περὶ μελισσοφύλλου.

Μελισσόφυλλον πρασίῳ μέν ἐστιν παραπλήσιον τὴν δύναμιν. ἀπολείπεται δ᾽ αὐτοῦ πάμπολυ. διὸ περ οὐδὲ κέχρηταί τις αὐτῷ. πολυπλόου γε πρασίου παρόντος οὕτως ἀφθόνου πανταχόθεν τῆς γῆς, μελισσοφύλλου χρῆσθαι. εἰ μέντοι ποτὲ μὴ παρείη πράσιον, ἔνεστιν εἰς ὅσα περ ἐκείνῳ χρῆσθαι γινώσκοντα τὸ
10 τῆς ἐνεργείας ἐλλιπές.

Περὶ μεσπίλου.

Μέσπιλον ἔνιοί τε τρίκοκκον ὀνομάζουσιν. ὅτι τρεῖς ἔχει τοὺς πάντας κόκκους ἔνδον αὐτοῦ. σπέρμα δέ ἐστιν ἕκαστος αὐτῶν τοῦ δένδρου. καθάπερ καὶ τὰ ἐν τοῖς μήλοις εὑρισκόμενα τῆς μηλέας. καὶ τὰ γίγαρτα τῆς ἀμπέλου. καὶ κεγχραμίδες τῆς συκῆς. στρυφνὸς ἱκανῶς ὁ καρπὸς τοῦ δένδρου. καὶ μόγις ἐδώδιμος. ἐφεκτικὸς ἱκανῶς τῆς γαστρὸς. ἔστι δὲ κἀν τοῖς βλαστοῖς αὐτοῦ κἀν τοῖς φύλλοις ἡ στρυφνὴ ποιότης οὐκ ὀλίγη.

Περὶ μηδίου.

Μηδίου τῆς ῥίζης πρὸς τὸν καρπὸν ὑπεναντίως κεκρᾶσθαι συμβέβηκεν. ἡ μὲν γὰρ αὐστηρά τ᾽ ἐστὶ καὶ ῥευμάτων ἐφεκτικὴ τῶν τε ἄλλων καὶ δὴ καὶ τοῦ καλουμένου ῥοῦ γυναικείου. τὸ δὲ σπέρμα τοσοῦτον δεῖται τοιοῦτόν τι ποιεῖν, ὥστε καὶ προτρέπει καταμήνια λεπτομεροῦς καὶ τμητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως.
20

Περὶ μήκωνος.

Μήκων. ἡ μέν τις ῥοιὰς ὀνομάζεται. διότι ταχέως αὐτῆς ἀπορρεῖ τὸ ἄνθος. ἡ δέ τις ἥμερος, ἐπειδὴ κηπεύεται. καὶ μὴν καὶ δύο ἐπ᾽ αὐταῖς εἰσὶν ἕτεραι μήκωνες ἄγριαι. ἡ μὲν ἐγκαθειμένην ἔχουσα τὴν κωδίαν. ἡ δὲ ἐπιμηκεστέραν μὲν ταύτης. ὅλη δ᾽ αὐξανεστέρα καὶ αὐχμηροτέρα. ταύτης τῆς μήκωνος ὁ ὀπὸς ἀπορρεῖ. διὸ δὴ καί τινες ὀνομάζουσιν αὐτὴν ῥοιάδα. ἡ δὲ δύναμις ἁπασῶν, ψυκτική. ἀλλὰ τῆς μὲν κηπευομένης ἣν δὴ καὶ θυλακῖτιν προσαγορεύουσιν, μετρίως ἐστὶν ὑπνῶδες τὸ σπέρμα λευκὸν ὀφθῆναι. ταῦτα ἄρα καὶ τοῖς ἄρτοις ἐπιπάττουσιν αὐτῶν. καὶ σὺν μέλιτος δεύσαντες ἐσθίουσιν. τῆς δὲ πρώτης ῥηθείσης ἧς ταχέως ἀπορρεῖν φαμὲν τὸ ἄνθος ἰσχυρότερον ψύχει τὸ σπέρμα. ὥστε οὐκ ἂν αὐτῷ μόνῳ χρήσαιτό τις ἀλύπως ὥσπερ τῆς κηπευομένης μέλιτι μιγνύων. ὑπνῶδες δέ ἐστιν ἱκανῶς οὕτω ληφθέν. ἀλλ᾽ ὀλίγον ἐπιπάττουσιν αὐτὴν, τοῖς τε διὰ μέλιτος πέμμασι καὶ ἰτρίοις καὶ τοῖς ἄρτοις. τῆς δὲ τρί-
30 της ῥηθείσης τὸ σπέρμα μέλαν ὑπάρχον ἤδη φαρμακῶδές ἐστιν ἱκανῶς ψῦχον. ἡ δὲ τετάρτη ῥηθεῖσα φαρμακωδεστάτη πασῶν ἐστὶ καὶ κατὰ τὸ σπέρμα καὶ κατὰ τὰς κωδίας. καὶ κατὰ τὰ φύλλα. καὶ κατὰ τὸν ὀπόν. ἰσχυρῶς γέ τοι ψύχει μέχρι νάρκης ἄγουσα καὶ νεκρώσεως, ὅθεν ἰατροῦ τὸ χρήσασθαι καλῶς αὐτῇ μιγνῦντα φαρμάκοις ἀμβλύνουσι τὸ τῆς ψύξεως ἰσχυρόν. ἔστι γὰρ ἐκ τῆς τετάρτης ἐσχάτης τε τάξεως τῶν ψυχόντων. ὡς δ᾽ ἄν τις μάλιστα μεθόδῳ ποιεῖτο τὴν μίξιν οὐ τῆς ἐνεστώσης πραγματείας ἴδιον. ἀλλὰ τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων. ἣν ἐφεξῆς τῇδε γράφομεν.

Περὶ μήκωνος κερατίτιδος.

Μήκων κερατῖτις ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ καρποῦ βραχεῖαν ἐπιστροφὴν ἔχοντος ὥσπερ καὶ ἡ τῆλις ὡς ἐοικέναι βοὸς κέρατι. καλεῖται δὲ ὑπό τινων παραλία μήκων. ἐπειδὴ τὰ πολλὰ πλησίον τῆς θαλάττης φύεται. δύναμιν δ᾽ ἔχει τμητικὴν καὶ ῥυπτικήν. ὥστε ἡ μὲν ῥίζα τῆς πόας ἐν ὕδατι καθεψηθεῖσα
40 μέχρι ἡμίσεος, ἡπατικὰς ὠφελεῖ διαθέσεις. τὰ δέ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, τὰ ῥυπαρὰ σφόδρα καὶ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ὀνίνησιν. ἀφίστασθαι δὲ αὐτῶν χρὴ καθαρῶν γινομένων τῶν ἑλκῶν. εἰς τοσοῦτον γὰρ ῥύπτειν πέφυκε. ὥστε καὶ αὐτῆς τῆς καθαρᾶς σαρκὸς ἀποτήκειν τι. διὰ ταύτην γέ τοι τὴν ἰσχὺν οὐ τὸν ῥύπον μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς ἐσχάρας ἀφαιρεῖ τῶν ἑλκῶν.

Περὶ μήκωνος ἡρακλείας.

Μήκων ἡρακλεία. καλεῖται δὲ καὶ ἀφρώδης ὅτι σύμπασα λευκή τ᾽ ἐστὶ καὶ ἀφρώδης οὖσα σμικρά. καθαρτικὸν δ᾽ ἔχει φλέγματος τὸ σπέρμα.

Περὶ μηλέας.

Μηλέα οὐ πᾶσα ἐστὶ μιᾶς φύσεως, ὥσπερ οὐδὲ τοῦ καρποῦ. τὰ μὲν γάρ ἐστι γλυκέα τῶν μήλων. τὰ δ᾽ αὐστηρά. τὰ δὲ στρυφνά. τὰ δ᾽ ὀξέα. τὰ δὲ τελέα ἔκλυτα καὶ ὑδατώδη. καὶ δὴ καὶ κρατεῖ τὸ μὲν ὑδα-
50 τῶδες ἐν τούτοις, ὡς εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῶν ὑγροτέραν τε καὶ ψυχροτέραν. τὸ γεῶδες ψυχρὸν ἐν τοῖς στρυφνοῖς. ἐν δὲ τοῖς αὐστηροῖς ἧττον τε, καὶ τὸ ὑδατῶδες ψυχρόν. ὥσπερ ἐν τοῖς γλυκέσι τὸ ὑδατῶδες εὔκρατον. οὕτω δὲ καὶ τὰ φύλλα. καὶ οἱ χυλοὶ καὶ οἱ φλοιοὶ τῶν δένδρων ἀλλήλων διαφέρουσιν ὥστ᾽ ἔχοις αὐτοῖς μὲν αὐστηροτέροις τε καὶ ὀξυτέροις, τραύματά τε κολλᾶν. καὶ τὴν ἐν γενέσει φλεγμονῶν ἀναστέλλειν τὸ ἐπιρρέον, καὶ στόμαχον ἔκλυτον, καὶ γαστέρα ῥωννύναι. τοῖς δ᾽ ὑδατωδεστέροις τὰς μετρίας φλεγμονὰς ἀρχομένας τε καὶ ἐπιδιδούσας ἀνιέναι. τῆς θεραπευτικῆς δ᾽ ἐστὶν ἤδη ταῦτα μεθόδου. διὸ καὶ θᾶττον ἀπολειπτέον αὐτάς. ὅτι δὲ παμπόλλη τις ἅπασι τοῖς μήλοις ὑγρότης ἐμφέρεται περιττωματική

καὶ ψυχρά, δῆλον κἀκ τοῦ μηδενὸς αὐτῶν τὸν χυλὸν διαμένειν. ἀλλ' ὀξύνεσθαί τε καὶ φθείρεσθαι πάντας. μόνον δὲ τῶν κυδωνίων καὶ στρουθίων, ἃ δὴ διὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν στύψιν ἧττόν ἐστιν ὑγρὰ τῶν ἄλλων, ὁ χυλὸς ἑψηθεὶς μετὰ μέλιτος οἷός τε διαμένειν ἐστίν. αὐτὸς δὲ καθ' ἑαυτὸν, οὐδ' οὗτος μόνιμος.

περὶ μηλέας περσικῆς.

Μηλέα περσικὴ καλεῖται συνήθως ὑπὸ πάντων ἤδη περσικὴ μόνον, αὐτὸ δὴ τοῦτο παραλιπόντων τὸ μῆλον. τὸ δένδρον ἔν τε τοῖς βλαστοῖς καὶ τοῖς φύλλοις, ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα. καὶ διὰ τοῦτ' αὐτοῦ τὰ φύλλα τὰς ἕλμινθας ἀποκτείνει λειωθέντα καὶ κατὰ τοῦ ὀμφαλοῦ ἐπιτεθέντα, καὶ ἄλλως δὲ διαφορητικόν ἐστι φάρμακον. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, τοῦτο δὴ ἐδώδιμον περσικόν, ὑγρότερόν τ' ἐστὶ καὶ ψυχρότερον τὴν κρᾶσιν.

10 περὶ μηλέας ἀρμενικῆς.

Μηλέα ἀρμενική. ταύτης ἐκλέλειπται τὸ παλαιὸν ὄνομα. καλοῦσι γὰρ ἅπαντες καὶ τὸν καρπὸν καὶ τὸ δένδρον πρεκόκκιον. ἔστι δὲ ὑγρός τε καὶ ψυχρὸς ὁ καρπὸς ἄμφω κατὰ δευτέραν που τάξιν πεπονθὼς ἀπόστασιν.

περὶ μηλέας μηδικῆς.

Μηλέα μηδική. ταύτης ὁ καρπὸς οὐκέτι μῆλον μηδικὸν, ἀλλὰ κίτριον ὑπὸ πάντων ὀνομάζεται, κατὰ μὲν τὸ σπέρμα, τὴν ὀξεῖαν ποιότητα καὶ ξηραντικὴν δύναμιν ἐπικρατοῦσαν ἔχον, ὡς τῆς τρίτης εἶναι τάξεως ἀπὸ τῶν ξηραινόντων τε καὶ ψυχόντων. κατὰ δὲ τὸν φλοιὸν ξηραινούσης κἀνταῦθα μετείληφε κράσεως. ἀλλ' οὐκ ὀλίγον ἐχούσης τὸ δριμύ. διὸ καὶ ξηραίνει τοῦτο κατὰ δευτέραν ἀπόστασιν. οὐ μὴν ψυχρόν γ' ἐστίν. ἀλλ' ἤτοι σύμμετρον. ἢ βραχύ τι κατωτέρω. ἡ δὲ σὰρξ αὐτοῦ παχύχυμος τέ ἐστι καὶ φλεγματική. καὶ ψυχρά. αὕτη μὲν γὰρ ἐσθίεται καθάπερ καὶ ὁ φλοιὸς, τὸ δὲ σπέρμα πάντη ἄβρωτον. τὸ δ' ὑγρὸν καὶ
20 ὀξῶδες ὑπὲρ οὗ πρώτου διείλεγμαι. καὶ ὁ ἐν αὐτῷ πυρὴν εὑρισκόμενος, ὅσπερ ὄντως ἐστὶ σπέρμα. πικρὸς δ' οὗτός ἐστιν. καὶ δηλονότι διαφορητικὸς καὶ ξηραντικὸς κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν ἀφεστηκὼς τῶν συμμέτρων. καὶ τὰ φύλλα δὲ ξηραντικῆς τε ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως.

περὶ μήου.

Μήου αἱ ῥίζαι τούτου χρήσιμοι. θερμαὶ μὲν, κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν ὑπάρχουσαι. ξηραὶ δὲ, κατὰ τὴν δευτέραν. διὰ τοῦτο γοῦν οὖρά τε κινῆσαι βουλόμενοι καὶ καταμήνια προκαλέσασθαι, χρῶνται τῷ φαρμάκῳ. κεφαλαλγές τ' ἐστὶ πλεῖον λαμβανόμενον. ὡς ἂν ἐπιπλέον ὑπάρχον θερμὸν ἢ ξηρόν. ὑγρότητα γὰρ ἀπεπτοτέραν τέ τι καὶ φυσωδεστέραν ἡ ἐν αὐτῷ θερμότης ἀναφέρουσα πρὸς τὴν κεφαλὴν, οὕτως αὐτὴν ἀδικεῖ.

περὶ μίλακος τραχείας.

Μῖλαξ ἡ τραχεῖα, κληματώδης ἐστὶν ὡς εἱλίττεσθαι περὶ τὰ δένδρα πολυσχιδῶς ἄνω καὶ κάτω. τὰ δὲ φύλλα καὶ
30 γευσάμενα, δριμύ τι ἔχει καὶ ἄλλως χρώμενα θερμαίνει.

περὶ μίλακος λείας.

Μῖλαξ ἡ λεία. παραπλησία πώς ἐστι τῇ προειρημένῃ κατὰ τὴν δύναμιν.

περὶ μορέας.

Μορέας ὁ καρπός. ὁ μὲν πέπειρος ὑπάγει γαστέρα. ὁ δ' ἄωρος ξηρανθεὶς στυπτικὸν ἱκανῶς γίνεται φάρμακον. ὥστε καὶ πρὸς δυσεντερίας ἁρμόττει. καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις. καὶ τὰς ἄλλας ὅσαι ῥοώδεις. κόπτεται δὲ καὶ τοῖς ὄψοις μίγνυται. καθάπερ καὶ ὁ τῆς ῥοῦ καρπός. ἢ εἴ τις ἐθέλοι δι' ὕδατος ἢ οἴνου πίνεται. ὅτι δὲ ὁ τῶν πεπείρων χυλὸς εἰς τὰ στοματικὰ φάρμακα χρήσιμος ὑπάρχει, διὰ τὴν συνοῦσαν αὐτῷ στύψιν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. καὶ πρὸς ἄλλα δὲ δηλονότι πολλὰ τῶν κατὰ μέρος, ὅσα μετρίας δεῖται στύ-
40 ψεως ἁρμόττει. τὰ δ' ἄωρα πρὸς τῇ στρυφνότητι καὶ ὀξύτητος μετέχει. καὶ τὸ σύμπαν δένδρον ἐν ἅπασι τοῖς αὐτοῦ μέρεσι μικτήν τινα δύναμιν ἔοικεν ἔχειν, ἔκ τε ἐφεκτικῆς τε καὶ καθαρτικῆς συγκειμένην. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν μὲν τῷ φλοιῷ τῆς ῥίζης, ἡ καθαρτική μετά τινος πικρότητος. ὥστε καὶ πλατείας ἕλμινθας κτείνει. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις μορίοις ἡ ἐφεκτική. κατὰ δὲ τὰ φύλλα καὶ τοὺς βλαστοὺς μέση πως ἀμφοῖν ἐστὶν ἡ κρᾶσις.

περὶ μυάγρου.

Μυάγρου τὸ σπέρμα, λιπαρόν ἐστιν. ὥστ' εἰ καὶ θλασθείη μεθίησιν ἐλαιῶδές τι, δυνάμεως ἐμπλαστικῆς ὑπάρχον.

περὶ μύκητος.

Μύκητες ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν ἱκανῶς φυτόν. ὅθεν καὶ δηλητηρίου δυνάμεως ἐγγὺς ἥκουσι. καί τινές γε ἐξ
50 αὐτῶν καὶ ἀναιροῦσι καὶ μάλισθ' ὅσοι τὴν φύσιν ἐπίμικτον ἔχουσι σηπεδονώδη τινὰ ποιότητα.

περὶ μώλυος.

Μώλυος ἡ ῥίζα μικρῷ βολβῷ παραπλησίως ὑπάρχουσα συναγωγικῆς ἐστι δυνάμεως. ὥστε καὶ μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου προστιθεμένη, τὴν ἀνεστομωμένην μήτραν ἰᾶσθαι φησὶ Διοσκουρίδης.

περὶ μυὸς ὤτος.

Μυὸς ὠτίς. ἔνιοι δὲ μυὸς ὦτα. ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. θερμότητα δ' οὐδεμίαν ἐπιφανῆ κέκτηται.

Περὶ μυρίκης.

Μυρίκη ῥυπτικῆς καὶ τμητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ἄνευ τοῦ ξηραίνειν ἐμφανῶς, ἔχει δέ τινα καὶ στύψιν. καὶ διὰ ταύτας τὰς ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις, σπλῆνα μὲν ἱκανῶς ὀνίνησιν ἐσκιῤῥωμένον σὺν ὄξει ἢ οἴνῳ τῶν ῥιζῶν ἢ τῶν ἀκρεμόνων ἢ τῶν φύλλων ἀφεψομένων. ἰᾶται δὲ καὶ ὀδονταλγίας. ὁ καρπὸς δὲ καὶ ὁ φλοιὸς οὐ βραχεῖαν στύψιν προσειλήφασιν. ὥστε καὶ κηκίδος ὀμφακίτιδος ἐγγὺς ἥκειν, πλὴν ὅσῳ μὲν ἡ στρυφνότης ἐναργής ἐστιν ἐν τῇ κηκίδι. τῷ δὲ καρπῷ τῆς μυρίκης ἡ κρᾶσις ἀνώμαλος. ἀναμέμικται γὰρ αὐτοῦ τῇ φύσει πολὺ τὸ ῥυπτικόν τε καὶ λεπτομερές. ὃ μὴ οὐχ ὑπάρχει τῇ κηκίδι. χρήσασθαι μέντοι τις αὐτῷ δύναται μὴ παρούσης κηκίδος εἰς ὅσα περ ἐκείνη. κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τῷ φλοιῷ. καὶ ἡ τέφρα δὲ καυθείσης τῆς μυρίκης, ξηραντικῆς ἱκανῶς γίνεται δυνάμεως. ἐχούσης πλεῖστον μὲν τὸ ῥυπτικόν. ὀλίγον δὲ τὸ στυπτικόν.

Περὶ μυριοφύλλου.

Μυριόφυλλον ξηραντικῆς ἐστιν εἰς τοσοῦτον δυνάμεως, ὡς κολλᾶν τραύματα.

Περὶ μύῤῥιδος.

Μύῤῥις, ἔνιοι δὲ μύῤῥαν ὀνομάζουσιν, εὐώδη καὶ γλυκεῖαν ἔχει τὴν ῥίζαν. ἐμμηνίων τε κινητική. καὶ τῶν ἐκ θώρακος καὶ πνεύμονος ἀνακαθαρτική. ὥστ' εἴη ἂν ἐκ τῆς δευτέρας τῶν θερμαινόντων τάξεως, ἔχουσά τι καὶ λεπτομερές.

Περὶ μυῤῥίνης.

Μυῤῥίνη ἐξ ἐναντίων καὶ αὐτὴ τὸ φυτὸν οὐσιῶν σύγκειται. ἐπικρατεῖ δ' ὅμως ἐν αὐτῷ γεῶδες ψυχρόν. ἔχει δὲ, καὶ λεπτομερὲς θερμόν. ὅθεν ἰσχυρῶς ξηραίνει. ἔστι δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ οἱ βλαστοὶ καὶ ὁ καρπὸς, καὶ ὁ χυλὸς οὐ πολλῷ τινὶ διαφέροντα κατὰ τὴν στύψιν, ἡ μέντοι τῷ στελέχει τε καὶ τοῖς κλάδοις αὐτοῖς ἐπίφυσις ὀχθώδης, ἣν ἔνιοι μυρτίδα ὀνομάζουσιν. εἰς ὅσον δὲ ἐστὶν ξηροτέρα τῶν εἰρημένων, εἰς τοσοῦτον καὶ ξηραίνει καὶ στύφει σφοδρότερον. ἀποτίθενται δ' αὐτὴν ἔνιοι κόπτοντες. κἄπειτ' ἀναλαμβάνοντες οἴνῳ καὶ τροχίσκους ἀναπλάττοντες. ἔστι δὲ καὶ τὰ ξηρὰ φύλλα τῶν χλωρῶν ξηραντικώτερα. μέμικται γάρ τις ὑγρότης δηλονότι τοῖς χλωροῖς. ὁ δὲ χυλὸς οὐκ ἐκ τῶν φύλλων μόνον ἐκθλίβεται τῶν χλωρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ. στεγνωτικῆς δ' ἐστὶν ἅπαντα ταῦτα δυνάμεως. ἔξωθέν τε τοῦ σώματος ἐπιτιθέμενα καὶ εἴσω λαμβανόμενα. διὰ τὸ μηδεμίαν ἀναμεμιγμένην ἔχειν ἤδη δηλητήριον ἢ καθαρτικὴν οὐσίαν.

Περὶ μώλυος.

Μῶλυ τινὲς μὲν πήγανον ἄγριον ὀνομάζουσιν. ἔνιοι δὲ ἁρμόλαν. σύροι δὲ βησασάν. ὥσπερ οἱ καππαδόκαι μῶλυ. διότι τῇ ῥίζῃ μέν ἐστι μέλαν. ἄνθος ἔχει γαλακτῶδες. ἡ δύναμις δ' αὐτοῦ λεπτομερής τ' ἐστὶν καὶ θερμὴ κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν, ὅθεν καὶ τέμνει τοὺς παχεῖς χυμοὺς καὶ διαφορεῖ. καὶ ἐπ' οὔρησιν προτρέπει.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ὅ Σον μὲν οὖν ὑπόλοιπόν ἐστι τῆς κατὰ φύσιν δυνάμεως ἐν τῷδε λεχθήσεται. οὐδὲ τοῦτο ἅπαν, ἀλλ' αἱ τῶν δραστικῶν ποιοτήτων ἐνέργειαι μόναι. τὰ γὰρ ὅλης ἔργα τῆς οὐσίας τῶν φυτῶν, ὕστερον αὐτὰ καθ' αὐτὰ δίειμι. ἀναμνήσαντες οὖν 10 πάλιν καθ' αὐτὰ τοὺς ἀνεγνωκότας τὰ πρόσθεν, ὡς καθ' ἑκάστην δύναμιν ἁπλῆν εἰς τάξεις τέτταρας ἐποιησάμεθα τὴν ἐν τῷ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον διαίρεσιν. ὅτι τε σαφέσιν ὅροις ἑκάστης τάξεως τὸ πλάτος ἀφωρισάμεθα. καὶ αὐτῆς τῶν δυνάμεων εὑρέσεως, ἐδιδάξαμεν τινα μέθοδον. ἁπάντων τε τούτων ἀποδείξεις ἐποιησάμεθα. καὶ σκοποὺς ἐθέμεθα, καὶ κριτήρια καθ' ἑκάστην δύναμιν. ἴδιά τε, καὶ κοινὰ, προσθήσομεν οὕτως ἤδη τὰ λείποντα, παρακαλέσαντες εἴτις οὐχ ὡμίλησεν τοῖς ἔμπροσθεν, ἤτοι καὶ τούτων ἀφίστασθαι παντάπασιν, ἢ εἴπερ ἐστὶ φιλόπονος, ἐξ ἀρχῆς πρότερον ἀναλέξασθαι τὴν πραγματείαν. ἀσαφῆ τε γὰρ ἅμα, καὶ ἀναπόδεικτα πάντ' αὐτῷ φανεῖται τὰ λεχθησόμενα, πρὶν ἐν ἐκείνοις γυμνάσασθαι.

Περὶ νάρδου στάχυος.

Ν άρδου στάχυς, θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν συμπληρου-20 μένην. σύγκειται δὲ ἔκ τε στυφούσης αὐτάρκως οὐσίας, καὶ δριμείας θερμῆς οὐ πολλῆς. καί τινος ὑποπίκρου βραχείας. ἐκ τοιούτων δὲ ἡ ῥίζα συγκειμένη δυνάμεων. καὶ πρὸς ἧπαρ, καὶ στόμαχον εὐλόγως ἁρμόζει πινομένη τε, καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη. καὶ οὖρα κινεῖ. καὶ δήξεις ἰᾶται στομάχου. καὶ τὰ κατὰ τὴν γαστέρα, καὶ τὰ ἔντερα ῥεύματα ξηραίνει. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν. καὶ τὸν θώρακα. ἰσχυροτέρα δ' ἐστὶν ἡ ἰνδικὴ προσαγορευομένη μελαντέρα τῆς συριακῆς καλουμένης ὑπάρχουσα.

Περὶ νάρδου κελτικῆς.

Ν άρδος κελτικὴ, παραπλησίας πως ἐστὶ κατὰ γένος δυνάμεως ταῖς προειρημέναις. ἀσθενεστέρα δ' εἰς ἅπαντα πλὴν εἰς οὖρα. θερμοτέρα μὲν γὰρ ἐκείνων ἐστίν. ἧττον δὲ στύφει.

Περὶ νάρδου ὀρείας.

30 Νάρδος ὀρεία, ἥτις καὶ θυλακῖτις, καὶ πυρῖτις ὀνομάζεται, γεννᾶται μὲν ἐν κιλικίᾳ πλείστη. ἔστι δ' ἀσθενεστέρα τῶν προειρημένων.

Περὶ ναρθήκος.

Ν άρθηκος τὸ μὲν σπέρμα θερμαίνει, καὶ λεπτύνει. τὸ δ' ἐντὸς ἔτι χλωροῦ τὸ λεγόμενον ἐντεριώνη, στυπτικῆς τινος μετέχει ποιότητος. διὸ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς τε, καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόττει.

Περὶ νάπυος.

Ν άπυ θερμαίνει, καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τετάρτην τάξιν.

Περὶ ναρκίσσου.

Ν αρκίσσου, ἡ ῥίζα ξηραντικῆς ἐστὶ δυνάμεως εἰς τοσοῦτον, ὡς κολλᾶν τραύματα μέγιστα, μέχρι καὶ τῶν περὶ τοὺς τένοντας διακοπῶν. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν, καὶ ἐπισπαστικόν.

40

Περὶ νευράδος.

Ν ευρὰς ἔνιοι δὲ ποτήριον ὀνομάζουσιν. ξηραντικῆς ἀδήκτου δυνάμεώς ἐστιν. ὡς καὶ νεῦρα διακοπέντα πιστεύεσθαι κολλᾶν. αἱ ῥίζαι δ' αὐτῆς μάλιστα τοιαῦται. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ ἀφέψημα τινὲς αὐτῶν διδόασι τοῖς τὰ νεῦρα πεπονθόσιν.

Περὶ νηρίου.

Ν ήριον, ἢ ῥοδοδάφνη γνώριμος ἅπασιν θάμνος. ἔξωθεν μὲν τοῦ σώματος ἐπικαταπλασθεῖν, διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. εἴσω δὲ λαμβανομένη, ὀλέθριός τε, καὶ δηλητήριος οὐκ ἀνθρώποις μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς πλείστοις τῶν βοσκημάτων.

Περὶ νυμφαίας.

Ν υμφαίας ἥ τε ῥίζα, καὶ τὸ σπέρμα δύναμιν ἔχει ξηραντικὴν ἄδηκτον. ἐπέχει τοιγαροῦν, καὶ τὰ τῆς γα-50 στρὸς ῥεύματα, καὶ σπέρματά τε τοὺς ὀνειρώττοντας, καὶ ἄλλων ἀμετρότερον φερόμενον. ὀνίνησι δὲ καὶ δυσεντερικούς. ἡ δὲ τὴν λευκὴν ἔχουσα ῥίζαν νυμφαία, σφοδροτέρας ἐστὶ δυνάμεως. ὥς τε ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι. πίνεται δὲ καὶ αὕτη, καὶ ἡ τὴν μέλαιναν ἔχουσα ῥίζαν ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ. μετέχουσι δέ τι καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως. ὥστε καὶ ἀλφοὺς ἰῶνται, καὶ ἀλωπεκίας. ἀναδεύονται δὲ πρὸς μὲν τοὺς ἀλφοὺς ὕδατι. πρὸς δὲ τὰς ἀλωπεκίας ὑγρᾷ πίττῃ. κρείττων δ' εἰς ταῦτα ἡ τὴν μέλαιναν ἔχουσα ῥίζαν. ὥσπερ εἰς θάτερα ἡ τὴν λευκήν.

Περὶ ξανθίου.

Ξανθίον. καλεῖται δὲ καὶ φασγάνιον. ὁ καρπὸς διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως.

Περὶ ξυρίδος.

Ξυρὶς, ἔνιοι δὲ ξυρίδα λεπτομεροῦς, ἑλκτικῆς τε, καὶ διαφορητικῆς, καὶ δηλονότι, καὶ ξηραντικῆς ἐστὶ δυνάμεως ἥ τε ῥίζα, καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῆς ὁ καρπός. ὅς γε καὶ οὐρητικός τε, καὶ σπληνῶν σκιῤῥουμένων ἐστὶν ἰατικός.

Περὶ ξιφίου.

Ξιφίου ἡ ῥίζα, καὶ μάλιστα ἡ ἑτέρα ἡ ἄνωθεν, ἑλκτικῆς τ' ἐστὶν, καὶ διαφορητικῆς. καὶ δηλονότι, καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως.

Περὶ ὄης.

Ὄη, τὸ δένδρον ἧς ὁ καρπὸς ὄα καλεῖται, ὑπὸ δὲ τῶν πολλῶν οὖα μετὰ τοῦ υ, στυπτικῆς μετέχει ποιότητος. ἀλλ' ἀσθενεστέρας πολὺ μεσπίλου. διὸ δὴ καὶ ἡδὺς ἐσθιομένη ἐστὶ, καὶ ἧττον, ἢ κατὰ μέσπιλον στεγνωτικὸς τῆς γαστρός.

Περὶ οἴνου.

Οἶνος ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως ἐστὶ τῶν θερμαινόντων. ὁ δ' ἱκανῶς παλαιὸς, τῆς τρίτης. ὥσπερ ὁ γλεύκινος ὀνομαζόμενος τῆς πρώτης τάξεως. ἀνάλογοι δὲ ταῖς θερμότησι, καὶ αἱ ξηρότητες αὐτοῦ.

Περὶ ὀλύνθων.

Ὄλυνθοι δριμείας εἰσὶν, καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. διὰ τὸν ἐμφερόμενον αὐτοῖς ὀπὸν παντὸς τοῦ δένδρου κοινόν. ἑψηθέντες μὲν οὖν τοὺς σκληροὺς ὄγκους διαφοροῦσιν. ὠμοὶ δὲ μυρμηκίας, καὶ θύμους ἐκβάλλουσιν.

Περὶ ὁλοστίου.

Ὁλόστιον ξηραντικῆς ἐστὶ δυνάμεως μετὰ τοῦ στύφειν. ὅθεν αὐτὸ καὶ πρὸς τὰ ῥήγματα ποτίζουσιν.

Περὶ ὀλύρων.

Ὄλυρα μεταξὺ πυροῦ τε, καὶ κριθῆς φύσεως ἐστὶν. καὶ ὡς τροφὴ, καὶ ὡς φάρμακον. ἐξ ἐκείνων οὖν καὶ περὶ τῆσδε λογίζε.

Περὶ ὀνάγρου.

Ὄναγρον, ἢ ὀνόθηρα. ἢ ὀνοθουρίς. τούτου ἡ ῥίζα ξηραινομένη οἰνῶδές τι ὄζει. ἔστι δὲ καὶ τῇ δυνάμει κατ' οἶνον μάλιστα.

Περὶ ὀνόσματος.

Ὄνοσμα, ἢ ὀσμάς. ἢ φλονίτις. ἢ ὄνωνις. ἐκ δριμείας, καὶ πικρᾶς οὐσίας σύγκειται. διὸ καὶ πεπίστευται κτείνειν τε, καὶ ἐμβάλλειν ἔμβρυα τῶν φύλλων αὐτοῦ σὺν οἴνῳ πινομένων.

Περὶ ὀνοβρυχίδος.

Ὀνοβρυχὶς ἀραιωτικῆς τε, καὶ διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ταῦτ' ἄρα καὶ χλωρᾶς μὲν αὐτῆς τὰ φύλλα καταπλασσομένης, διαφορεῖ φύματα. ξηρὰ δὲ μετ' οἴνου πινόμενα, στραγγουρίας ἰᾶται. καὶ μὲν δὴ καὶ ἱδρῶτας προκαλεῖται, σὺν ἐλαίῳ ἀλειφομένη.

Περὶ ὀνωνίδος.

Ὄνωνις ῥίζαν ἔχει θερμαντικὴν ἤδη που κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς μάλιστ' ἐστὶ χρήσιμος ἔχων τι, καὶ ῥυπτικὸν, καὶ τμητικόν. ὅθεν οὐκ οὐρητικὸς μόνον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ λίθων θρυπτικός. τῇ δ' αὐτῇ δυνάμει, καὶ τὰς ἐσχάρας ταχέως ἀφίστησιν. χρῶνται δ' αὐτῷ, καὶ πρὸς ὀδόντων ἀλγήματα καθέψοντες ἐν ὀξυκράτῳ. καὶ διακλύζεσθαι κελεύοντες.

Περὶ ὄξους.

Ὄξος ἐν τῷ πρώτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων δέδεικται μικτῆς οὐσίας ὑπάρχον ψυχρᾶς καὶ θερμῆς. ἀμφοῖν λεπτομερῶν. ἐπικρατεῖ δὲ τῆς θερμῆς, ἡ ψυχρά. ξηραντικὸν δ' ἱκανῶς ἐστὶ τὸ φάρμακον ὡς τρίτης εἶναι τάξεως ἤδη συμπληρουμένης, ὅτ' ἂν δ' ἰσχυρὸν ὑπάρχει.

Περὶ ὀξυακάνθου.

Ὀξυάκανθος. ὥσπερ γὰρ τὸ δένδρον ὥσπερ ἀχράδι παραπλήσιον ἐστὶ τὴν ἰδέαν. οὕτω καὶ τὴν δύναμιν. καὶ μέν γε καὶ οἱ καρποί. ὁ μὲν τῆς ἀχράδος, ἁπλῶς στρυφνός. ὁ δὲ τῆς ὀξυακάνθης, καὶ λεπτομερής ἐστι. καὶ τμητικὸν ὀλίγον ἔχει. ὁ δὲ καρπὸς τοῦ δένδρου τῷ μὲν τῆς ἀχράδος οὐκ ἔοικεν. ὅμοιος δ' ἐστὶ τοῖς μύρτοις. ἐρυθρός τε, καὶ ἀραιὸς ὑπάρχων. ἔχει δὲ καὶ πυρῆνας. οὐ μόνον δ' ἐσθιόμενος ἀλλὰ καὶ πινόμενος ἐφεκτικός ἐστιν ἁπάντων τῶν ῥοωδῶν παθῶν.

Περὶ ὀποῦ.

Ὀπὸς ὁ μὲν κυρηναῖος ἁπάντων ἐστὶ θερμότατός τε, καὶ λεπτομερέστατος. καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικώτατος. οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ οἱ ἄλλοι θερμοί τ' εἰσὶν ἱκανῶς. καὶ πνευματώδεις. τὸ πλεῖστον γὰρ ἐν αὐτοῖς ἀερώδους τε, καὶ πυρώδους οὐσίας ἐστίν. εἰσὶ δὲ πάμπολλοι μὲν ὀποί. ῥίζης γὰρ ἧς τινος οὖν, ἢ καυλοῦ τμηθέντος τὸ ῥέον ἐκ τῆς τομῆς παχὺ, καὶ γλίσχρον, ὀπός ἐστιν. ἰδικώτερον δὲ οἱ καθ' ὑπεροχήν τινα τὸν κυρηναῖον οὕτως ὀνομάζουσι, καὶ τὸν μηδικὸν, καὶ τὸν συριακόν.

Περὶ ὀριγάνου.

Ὀρίγανος, ἡ μὲν ἡρακλεωτικὴ δραστικωτέρα τῆς ὀνίτιδος. ἀμφοῖν δὲ ἀγρία ἣν πάνακες ἡράκλειον, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσιν. ἅπασαι δὲ τμητικῆς τε, καὶ λεπτυντικῆς, καὶ θερμαντικῆς εἰσὶ δυνάμεως. κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν ἔχουσαι ταῦτα. ἡ δὲ τραγοριγανος ὀνομαζομένη προσείληφέ τι καὶ στύψεως.

Περὶ ὀρόβου.

Ὄροβος ξηραίνει μὲν κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἐπιτεταμένην. θερμαίνει δὲ κατὰ τὴν πρώτην. εἰς ὅσον δὲ πικρότητος μετείληφεν, εἰς τοσοῦτον τέμνει, καὶ ῥύπτει, καὶ ἐκφράττει. πλείων δὲ ληφθεὶς, αἷμα δι' οὔρων ἄγει.

Περὶ ὀροβάγχης.

Ὀροβάγχη. ξηρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστὶ κράσεως κατὰ τὴν πρώτην κρᾶσιν.

Περὶ ὀρύζης.

Ὄρυζα ἔχει τι στυπτικόν. διὸ καὶ τὴν γαστέρα μετρίως ἐπέχει.

Περὶ ὄρχεως τοῦ κυνός.

Ὄρχις ὀνομάζεται, καὶ κυνὸς ὄρχις ἡ αὐτὴ βοτάνη. δύναμις δὲ τῆς ῥίζης αὐτοῦ βολβοειδοῦς οὔσης, καὶ διπλῆς, ὑγρὰ, καὶ θερμή. καὶ γευομένης γλυκυτέρα φαίνεται. ἀλλ' ἡ μὲν μείζων ῥίζα, πολλὴν ἔοικεν ἔχειν ὑγρότητα περιττωματικήν τε, καὶ φυσώδη. διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ἀφροδίσια πινομένη προτρέπει. ἡ δ' ἑτέρα, ἡ ἐλάττων, ἔμπαλιν κατειργασμένη ἱκανῶς. ὡς εἶναι τὴν κρᾶσιν αὐτῆς ἐπὶ τὸ θερμότερον, καὶ ξηρότερον ῥέπουσαν. ὅθεν οὐ μόνον οὐ προτρέπει τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμὰς ἥδε ἡ ῥίζα, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἅπαν ἐπέχει τε, καὶ καταστέλλει. ἐσθίονται δὲ δίκην βολβῶν ὀπτώμεναι.

Περὶ ὄρχεως τοῦ σεραπιάδος.

Ὄρχις ὃν, καὶ σεραπιάδα καλοῦσιν ξηροτέρας δυνάμεώς ἐστιν, ἢ κατὰ τὴν προτέραν. ὅθεν εἰς τ' ἀφροδίσια μὲν οὐχ ὁμοίως ἐπιτήδειος ἐστίν. οἰδήματα δὲ καταπλασσομένη διαφορεῖ. καὶ ἕλκη ῥυπαρὰ καθαίρει, καὶ ἕρπητας ἰᾶται. ξηρανθεῖσα δὲ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι ξηραίνει. ὥστε καὶ τὰ σηπεδονώδη, καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. καὶ γάρ τι, καὶ ὑπόστυφον ἔχει. καὶ διὰ τοῦτο κοιλίαν ἐπέχει μετ' οἴνου πινομένη.

Περὶ ὀσίειδος.

Ὀσίειδος τῆς πόας ἐξ ἧς καὶ τὰ κανορήματα γίνεται, πικρὰ μὲν ἡ ποιότης, ἐκφρακτικὴ δὲ ἡ δύναμις. ὅθεν καὶ τὰς καθ' ἧπαρ ἐμφράξεις ὠφελεῖ.

Περὶ παγκρατίου.

Παγκράτιον, ἡ ῥίζα τούτου σκίλλῃ κατά τε τὴν γεῦσιν ἔοικεν, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν. ὥστε καὶ χρῶνται τινὲς αὐτῷ μὴ παρούσης σκίλλης. ἐνεργεῖ γὰρ ἅπαντα, κατὰ γένος μὲν ὡσαύτως. ἀσθενέστερα δὲ μακρῷ.

Περὶ παλιούρου.

Παλιούρου τὰ φύλλα, καὶ ἡ ῥίζα. στυπτικῆς μὲν οὐκ ἀσαφῶς μετείληφε δυνάμεως. ὡς καὶ τὴν ῥέουσαν ἐπέχειν γαστέρα. διαφορητικῆς δ' εἰς τοσοῦτον, ὡς καὶ τὰ φύματα θεραπεύειν, ὅσα γε μὴ λίαν ὑπάρχει φλεγμονώδη τε καὶ θερμά. ὁ δὲ καρπὸς τμητικῆς ἐπὶ τοσοῦτον μετέχει δυνάμεως, ὡς καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτειν, καὶ τοῖς ἐκ θώρακός τε, καὶ πνεύμονος ἀναπτύουσι βοηθεῖν.

Περὶ παπύρου.

Πάπυρος, αὐτὴ μὲν καθ' ἑαυτὴν, οὐδ' εἰς χρείαν ἰατρικὴν ἥκει. βραχεῖσα δὲ ἢ καυθεῖσα χρησίμη γίνεται. ὀξυκράτῳ μὲν ἐν, ἢ οἴνῳ βραχεῖσα, κολλᾷ τὰ πρόσφατα τῶν ἑλκῶν. καὶ μάλιστα ἐν κύκλῳ περικειμένη. ἀλλ' ἐνταῦθα μὲν οἷον ὕλη τίς ἐστιν, δεκτικὴ τῶν ἰωμένων φαρμάκων. ἐπειδὰν δὲ καυθῇ, φάρμακον ἤδη γίνεται ξηραντικὸν, ὥσπερ καὶ ἡ τέφρα τοῦ κεκαυμένου χάρτου. πλὴν ὅσον ἀσθενεστέρα ἐστὶν ἡ τῆς παπύρου.

Περὶ πάνακος τοῦ ἡρακλείου.

Πάνακες ἡράκλειον, ἐκ τούτου καὶ ὁ καλούμενος ὀποπάναξ γίνεται τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ, καὶ τῶν καυλῶν ἐκτεμνομένων. ἔστι δὲ ὁ μὲν ὀποπάναξ αὐτὸς πολυχρηστότατος. θερμαίνων, καὶ μαλάττων, καὶ διαφορῶν. καὶ θείη ἄν τις αὐτὸν, κατὰ μὲν τὸ θερμαίνειν, ἐκ τῆς τρίτης τάξεως. κατὰ δὲ τὸ ξηραίνειν ἐκ τῆς δευτέρας. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης ξηραντικόν τε ἅμα καὶ θερμαντικόν ἐστι φάρμακον. ἀλλ' ἧττον τοῦ ὀποῦ. καὶ μέντοι τι, καὶ ῥυπτικὸν ἔχει. διὸ καὶ χρώμεθ' αὐτῷ πρός τε τὰ γυμνὰ τῶν ὀστῶν, καὶ τὰ κακοηθούμενα τῶν ἑλκῶν. ἱκανῶς γάρ ἐστι τὰ τοιαῦτα σαρκοῦν τα, καὶ τῷ ῥύπτειν τε ἅμα, καὶ ξηραίνειν, καὶ μὴ πάνυ σφοδρῶς θερμαίνειν, ὧν ἁπάντων δεῖ τῷ μέλλοντι σαρκοῦν, ὡς ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν ἐπιδείκνυμεν. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ θερμὸς ὢν καὶ αὐτὸς, ἐμμηνίων ἀγωγόν ἐστι φάρμακον. εἴθισος δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἤδη σχεδὸν ἅπασιν οὐ πάνακες ἀλλὰ πάνακα προσαγορεύειν τὴν πόαν ταύτην.

Περὶ πάνακος τοῦ ἀσκληπείου.

Πάνακες ἀσκληπειον ἧττον ἐστὶ τούτου θερμὸν τοῦ προγεγραμμένου πάνακος, ὅθεν αὐτῷ καὶ τοῖς ἄνθεσι, καὶ τῷ καρπῷ πρὸς ἕλκη, καὶ φύματα, καὶ φαγεδαίνας χρῶνται μέλιτι μιγνῦντες.

Περὶ πάνακος, τοῦ χειρωνίου.

Πάνακος χειρωνίου καὶ ἡ ῥίζα παραπλησίας ἐστὶ τῷ προγεγραμμένῳ δυνάμεως.

Περὶ παρωνυχίας.

Παρωνυχία ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τῆς ἐνεργείας. ἰᾶται γὰρ παρωνυχίας. ὡς δὲ Διοσκουρίδης φησὶ, καὶ κηρία. δύναμις δ᾽ αὐτῆς λεπτομερής τ᾽ ἐστὶ, καὶ ξηραντικὴ, καὶ ἄδηκτος. τοιαῦτα γὰρ εἶναι χρὴ καὶ τὰ τῆς παρωνυχίας φάρμακα. δῆλον δ᾽ ἐστὶ τό γε τοιοῦτον. καὶ διαφορεῖν ἱκανόν ἐστιν ἅπανθ᾽ ὅσα παθήματα διαφορεῖσθαι δεῖται. τοιαῦτα γάρ ἐστιν, ὅσα τῆς τρίτης τάξεως ὑπάρχοντα κατά τε τὸ θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν. ὥσπερ καὶ ἥδε λεπτομεροῦς οὐσίας ἐστίν.

Περὶ πενταφύλλου.

Πεντάφυλλον. ἡ ῥίζα ξηραίνει μὲν ἰσχυρῶς. ἥκιστα δ᾽ ἐστὶ δριμεῖα. διὸ καὶ πολύχρηστος ὑπάρχει. καθάπερ καὶ τἄλλα πάνθ᾽ ὅσα λεπτομερῆ ὄντα ξηραίνει χωρὶς δήξεως. ἔστι γὰρ καὶ ἥδε ἡ ῥίζα ξηραντικὴ μὲν ἐκ τῆς τρίτης ἤδη που τάξεως. ἥκιστα δὲ θερμότητος ἐπιφανοῦς μετέχουσα.

Περὶ πέπλου.

Πέπλος. ἔνιοι δὲ μήκωνα ἀφρώδη. καὶ οὗτος ὁ θαμνίσκος ὀπὸν ἔχει παραπλησίως τοῖς τιθυμάλλοις τῇ τε ἄλλῃ, καὶ ὅτι καθαίρει καθάπερ ἐκεῖνοι.

Περὶ πεπλίου.

Πέπλιον. ὀπὸν ἔχει καὶ οὗτος ὁ θαμνίσκος ὥσπερ, καὶ οἱ τιθύμαλλοι. καὶ φύεται τὰ πολλὰ παρὰ θάλατταν, τὴν μὲν ῥίζαν ἄχρηστον ἔχων ὥσπερ καὶ ὁ πέπλος. ὀπὸν δὲ ἰσχυρὸν οὐ πάνυ τι χρήσιμον οὐδ᾽ αὐτόν. ἀλλὰ τό γε σπέρμα χρήσιμον, καὶ φυσῶδες ὁμοίως τῷ τοῦ πέπλου σπέρματι καθαῖρον.

Περὶ πεπέρεως.

Πεπέρεως ἡ μὲν ῥίζα κόστῳ μάλιστα κατὰ τὴν δύναμιν ἔοικεν. ὁ δὲ καρπὸς ὁ μὲν ἄρτι βλαστάνοντος αὐτοῦ, τὸ μακρόν ἐστι πέπερι. διὸ καὶ ὑγρότερον ὑπάρχει τοῦ πεπείρου. σημεῖον δὲ τῆς ὑγρότητος αὐτοῦ, τό τε ῥᾳδίως ἀποτιθέμενον τιτρᾶσθαι, καὶ τὸ μὴ παραχρῆμα δάκνειν. ἀλλὰ μετ᾽ ὀλίγον μὲν ἄρχεσθαι. παραμένειν δὲ ἐπιπλέον. ὁ δ᾽ οἷον ὄμφαξ καρπὸς τὸ λευκόν ἐστι πέπερι, δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μέλανος. ἐκεῖνο γὰρ οἷον ὑπερωπτημένον ἐστὶν ἤδη καὶ ὑπερεξηραμμένον. ἀμφότερα δὲ ἰσχυρῶς θερμαίνει τε, καὶ ξηραίνει.

Περὶ περσέας.

Περσέας τὰ φύλλα στυπτικῆς μετείληφε συμμέτρως δυνάμεως. ὡς δύνασθαι ποτὲ καὶ τοῖς αἱμορραγοῦσι μορίοις ἐπιτίθεσθαι συμφερόντως.

Περὶ περικλυμένου.

Περικλυμένου χρήσιμος ὅ τε καρπός ἐστι, καὶ τὰ φύλλα, τμητικῆς τε ἅμα, καὶ θερμαινούσης ὑπάρχοντα δυνάμεως εἰς τοσοῦτον, ὥστε καὶ τὸ οὖρον αἱματῶδες ἐργάζεσθαι πινόμενα μέχρι πλείονος. ἐν ἀρχῇ μέντοι οὐρητικὸν μόνον ἐστίν. ἔξωθεν δὲ μετ᾽ ἐλαίου συναλειφόμενον, ἐκθερμαίνει. ὠφελεῖ δὲ καὶ σπληνώδεις καὶ δυσπνοοῦντας. ἡ δὲ συμμετρία τῆς πόσεως, δραχμῆς μιᾶς πλῆθος σὺν οἴνῳ. ξηραίνει δὲ καὶ σπέρμα. καί τινές φασιν εἰ ἐπιπλέον πίνοιτο, παντάπασιν ἀγόνους γίνεσθαι τοὺς πίνοντας. ὁρίζουσι δ᾽ ἔνιοι, καὶ προθεσμίαν ἡμερῶν ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ πόσει. καθάπερ καὶ Διοσκουρίδης ἑπτὰ, καὶ τριάκοντα λέγων ἱστορεῖσθαι αὐτάς. οὗτος δὲ καὶ τὸ οὖρον αἱματῶδες γίνεσθαι φησὶν ἀπὸ τῆς ἕκτης τῶν ἡμερῶν.

Περὶ περιστερεῶνος.

Περιστερεὼν ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ τὰς περιστερὰς διατρίβειν ἐν αὐτῷ. δύναμιν δ᾽ εἰς τοσοῦτον ἔχει ξηραντικὴν, ὡς κολλᾶν τραύματα.

Περὶ πετασίτου.

Πετασίτης ἐκ τῆς τρίτης τάξεώς ἐστι τῶν ξηραινόντων ὅθεν ἐπί τε τῶν κακοήθων, καὶ φαγεδαινικῶν ἑλκῶν αὐτῇ χρῶνται.

Περὶ πετροσελίνου.

Πετροσελίνου τὸ σπέρμα μάλιστ᾽ ἐστὶ χρήσιμον, οὔσης καὶ ὅλης τῆς πόας, ἅμα ταῖς ῥίζαις ὁμοίας μὲν, ἀσθενεστέρας δὲ δυνάμεως. ἔστι δ᾽ ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει δριμὺ μετὰ πικρότητος, οὕτω καὶ τοῖς ἔργοις θερμὸν ἅμα τῷ τέμνειν, καὶ διὰ ταῦτα καταμήνιά τε, καὶ οὖρα προτρέπει δαψιλῶς. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον. εἴη ἂν οὖν καὶ αὐτὸ τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων. οἱ δ᾽ ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον μόνον ὀνομάζουσιν τὸ ἐν τῷ Ἀμανῷ γινόμενον. ἔστι δὲ σμύρνιον μᾶλλον, ἢ πετροσέλινον. οὐ μὴν παραλλάττει γε πολὺ τὴν πετροσελίνου δύναμιν.

Περὶ πευκεδάνου.

Πευκεδάνου τῇ ῥίζῃ μὲν μάλιστα χρώμεθα δὲ καὶ τῷ ὀπῷ, καὶ τῷ χυλῷ. ἔστι δὲ πάντα μὲν ταῦτα τῆς αὐτῆς τῷ εἴδει δυνάμεως. ἰσχυρότερος δ᾽ αὐτῶν ὁ ὀπὸς ἱκανῶς θερμαίνων, καὶ διαφορῶν. ὅθεν καὶ τοῖς κατὰ τὰ νεῦρα πάθεσιν ἅπασιν ἁρμόττειν πεπίστευται. καὶ τὰ κατὰ πνεύμονά τε, καὶ θώρακα. καὶ νοσήματα τὰ διὰ πάχος, ἢ γλισχρότητα χυμῶν γινόμενα. καὶ ἔσω μὲν τοῦ σώματος λαμβανόμενα. ἀλλὰ καὶ ὀσμώμενα ὠφελεῖ. τῷ δὲ λεπτύνειν, καὶ τέμνειν, καὶ ὀδόντων τετρημένων ἐνίοτε παραχρῆμα τὰς ὀδύνας ἔπαυσεν ἐντεθεὶς τῷ βρώματι.

διότι λεπτομερής τ' ἐστὶ, καὶ θερμαντικός. καὶ μὴν δὴ καὶ σπλῆνας ἐσκιρρωμένους ὠφελεῖ, τῷ τέμνειν καὶ διαφορεῖν, καὶ λεπτύνειν τοὺς παχεῖς χυμούς. τῇ δὲ ῥίζῃ πρὸς ταῦτα μὲν ἐστὶ χρῆσθαι. καὶ λεπίδας δὲ ὀστῶν ἀφίστησι τάχιστα, διότι ξηραίνει σφοδρῶς. ἐλάττον δὲ ἡ κατὰ τὸν ὀπὸν θερμαίνουσα. καὶ τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσιν ἄριστον ἐστὶ φάρμακον ἐπιπλαττομένη ξηρά. αὐτὴ γὰρ καθαίρει, καὶ σαρκοῖ. καὶ μέχρι τῶν ἐπουλώσεων ἄγει. θερμαίνουσα μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη που συμπληρουμένην. ξηραίνουσα δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἀρχομένην.

Περὶ πηγάνου.

Πήγανον τὸ μὲν ἄγριον ἐκ τῆς τετάρτης ἐστὶν ἤδη τάξεως τῶν θερμαινόντων. τὸ δ' ἥμερον ἐκ τῆς τρίτης. ἔστι δ' οὐ μόνον δριμὺ γευομένοις, ἀλλὰ καὶ πικρόν. ᾧ καὶ τὸ τέμνειν τε, καὶ διαφορεῖν ἔχει τοὺς παχεῖς, καὶ γλίσχρους χυμούς. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν καὶ δι' οὔρων κινεῖ. καὶ μὴν δὴ καὶ λεπτομερές ἐστι, καὶ ἄφυσον. καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰς ἐμπνευματώσεις ἁρμόττει, καὶ τὰς πρὸς ἀφροδίσια προθυμίας ἐπέχει. καὶ διαφορεῖ καὶ ξηραίνει γενναίως. ἔστι γὰρ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων φαρμάκων. ὃ δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις μῶλυ, καὶ βησασὸν ἔφαμεν ὀνομάζεσθαι, εἴη ἂν καὶ αὐτὸ πήγανον ἄγριον.

Περὶ πίσσης.

Πίσσα ἡ μὲν ξηρὰ ξηραίνει, καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν συμμέτρων. καὶ πλέον γε ξηραίνειν πέφυκεν, ἢ θερμαίνειν. ἡ δ' ὑγρὰ, τοὔμπαλιν θερμαίνει πλέον, ἢ ξηραίνει. ἔχει δέ τι καὶ λεπτομερὲς, ᾧ καὶ τοὺς ἀσθματικοὺς, καὶ τοὺς ἐμπυϊκοὺς ὠφελεῖ. πλῆθος δ' ἐκλαβεῖν ἀρκεῖ κύαθον μέλιτος μιγνύντας, ἀλλὰ καὶ ῥυπτικὸν ἔχουσιν τι, καὶ συμπεπτικὸν, καὶ διαφορητικόν. ὥσπερ γε καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ὑπόπικρόν τε. καὶ δριμύ. οὕτως γέ τοι καὶ λέπρους ὄνυχας ἐξάγουσιν μιγνύμεναι κηρῷ. καὶ λειχῆνας ἀπορρύπτουσι. συμπέττουσι δὲ καὶ τοὺς σκληροὺς, καὶ ἀπέπτους ὄγκους πάντας ἐπιμβαλλόμεναι τοῖς καταπλάσμασιν. ἰσχυροτέρα δ' εἰς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἡ ὑγρά. ἡ δὲ ξηρὰ πίττα πρὸς μὲν ταῦτα χείρων. εἰς δὲ τὰς κολλήσεις τῶν τραυμάτων ἐπιτηδειοτέρα. δῆλον οὖν ἐκ τούτων ὡς ὑγρότητος θερμῆς ἀναμέμικταί τι δαψιλὲς τῇ ὑγρᾷ πίττῃ.

Περὶ πισσελαίου.

Πισσέλαιον ἐκ τῆς ὑγρᾶς γίνεται πίττης ὅμοιον μὲν ὑπάρχον αὐτῇ τῷ γένει, λεπτομερέστερον δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν,

Περὶ πιστακίου.

Πιστάκιον ἐν συρίᾳ πλεῖστον γεννᾶται τοῦτο τὸ φυτόν. ὁ καρπὸς δ' αὐτοῦ λεπτομερεστέρας πώς ἐστιν οὐσίας ὑπόπικρόν τι, καὶ ἀρωματίζον ἐχούσης. ἐκφράττει τὸ ἧπαρ, καὶ διακαθαίρει μάλιστα μὲν τὰ καθ' ἧπαρ. ἤδη δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν θώρακα καὶ πνεύμονα.

Περὶ πιτυΐδων.

Πιτυΐδες, ὀνομάζεται δὲ οὕτως ὁ καρπὸς τῶν πιτύων. ἔνιοι δὲ καταχρώμενοι, καὶ τὸν τῆς πεύκης ὡσαύτως προσαγορεύουσιν, μικτῆς εἰσι δυνάμεως. ὡς ἂν καὶ στύφουσαι, καὶ δριμύτητά τινα κεκτημέναι μετὰ πικρότητος. ὅθεν καὶ τοῖς ἐκ θώρακος, καὶ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν συναίρονται.

Περὶ πίτυος.

Πίτυος ὁ φλοιὸς, ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν στυπτικὴν δύναμιν εἰς τοσοῦτον, ὡς παρατρίμματά τε καταπλαττόμενα ἰᾶσθαι κάλλιστα, καὶ κοιλίαν ἐπέχειν εἰ ποθείη. καὶ τὰ κατὰ καύματα δὲ ἐπουλοῖ. καὶ ὁ τῆς πεύκης δὲ φλοιὸς ὅμοιος μὲν αὐτῷ. μετριώτερος δὲ κατὰ τὴν δύναμιν. ἐν δὲ τοῖς φύλλοις ἀμφοτέρων τῶν δένδρων, ὡς ἂν ὑγροτέροις οὖσι πολὺ τοῦ φλοιοῦ, δύναμίς ἐστι κολλητικὴ τραυμάτων. ἐν μέντοι τῷ κώνῳ καὶ εἰ παραπλησία τούτοις, ἀλλ' ἰσχυροτέρα τε ἡ δύναμίς ἐστιν, ἔν τε τῷ φλοιῷ, καὶ τοῖς φύλλοις, ὡς μηδὲν ἔτι τῶν προειρημένων καλῶς δύνασθαι ποιεῖν. ἀλλ' ἤδη τι δακνῶδες ἔχειν ἀνιαρόν. ἡ δὲ λιγνὺς ἡ ἐκ τῶν εἰρημένων πρὸς πτίλα βλέφαρα. καὶ μυδῶντας κανθοὺς καὶ περιβεβρωμένους, καὶ δακρύοντας ἐστὶ χρήσιμος.

Περὶ πιτυούσης.

Πιτυοῦσα. καὶ ταύτην τινὲς εἶδος εἶναι τιθυμάλλου νομίζουσιν ὅτι τὸν ὀπὸν ἔχει καθάπερ ἐκεῖνοι, καὶ ὅτι καθαίρει παραπλησίως ἐκείνοις. καὶ τὰ ἄλλα πάντα κατὰ τὴν δύναμιν ἔοικεν αὐτοῖς.

Περὶ πλατάνου.

Πλάτανος ὑγροτέρας ἐστὶ, καὶ ψυχροτέρας οὐσίας οὐ πολλῷ τινὶ τῶν συμμέτρων. διὰ τοῦτο καὶ τὰ φύλλα τὰ χλωρὰ λειωθέντα, καὶ καταπλασθέντα, τὰς ἐν γενέσει φλεγμονὰς ὀνίνησιν οὐκ ἀσαφῶς. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτοῦ, καὶ τὰ σφαιρία ξηραντικωτέρας, ἤδη δυνάμεως ἐστὶν, ὡς τὸν μὲν ἐν ὄξει καθεψόμενον εἰς ὀδόντων ἀλγήματα παραλαμβάνεσθαι. τὰ δὲ σφαιρία, μετὰ στέατος ἐπὶ τῶν πυρικαύτων ἑλκῶν. εἰσὶ δ' οἳ καὶ καύσαντες τὸν φλοιὸν, ξηραντικόν τε, καὶ ῥυπτικὸν ἀπεργάζονται φάρμακον. ὡς μεθ' ὕδατος μὲν ἰᾶσθαι λέπρας. αὐτὸ δὲ καθ' ἑαυτὸ ἐπιπλαττόμενον, τὰ δι' ὑγρότητα πολλὴν παλαιὰ, καὶ ῥυπαρά. φυλάττεσθαι δὲ τὰ ἐπὶ τοῖς φύλλοις τοῦ δένδρου χνοῦ. καὶ γὰρ τὴν ἀρτηρίαν εἰσπνευσθεὶς ἀδικεῖ. ξηραίνων τε, καὶ τραχύνων σφοδρῶς. καὶ κακοῖ τὴν φωνήν. ὥσπερ γε, καὶ τὴν ὄψιν, καὶ τὴν ἀκοὴν ὀφθαλμοῖς, καὶ ὠσὶν ἐμπεσών.

περὶ πολυγόνου.

Πολύγονον ἔχει μέν τι, καὶ στύφον. ἐπικρατεῖ δ᾽ ἐν αὐτῷ τὸ ὑδατῶδες ψυχρόν. ὡς εἶναι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἐν τοῖς ψυχροῖς φαρμάκοις. ἢ καὶ τῆς τρίτης που κατὰ τὴν ἀρχήν. ὀνίνησι γοῦν τοὺς ἐγκαιομένους τὸν στόμαχον ἔξωθεν ἐπιπλαττόμενον ψυχρόν. ὥσπερ καὶ τὰ ἐρυσιπέλατα, καὶ τὰς θερμὰς φλεγμονάς. ἅτε δὲ τοιοῦτον ὑπάρχον, καὶ ἀποκρούεται ῥεύματα. καὶ ταύτῃ δοκεῖ ξηραντικὸν ὑπάρχειν. διὸ καὶ τῶν ἑρπήτων ἀγαθόν ἐστι φάρμακον, ἑλκῶν τε, καὶ τῶν ἄλλων. ἐναργέστατα δὲ τῶν φλεγμονωδῶν τε, καὶ ῥευματικῶν. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐναίμων τραυμάτων κολλητικόν. ὀνίνησι δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν ἕλκη. κἂν πύον ἱκανὸν ἐν αὐτοῖς ᾖ, καὶ τοῦτο ξηραίνει. διὰ δὲ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι. καὶ δυσεντερίαν. καὶ τὰς τοῦ αἵματος ἀναγωγὰς, καὶ ὁπόθεν οὖν ἑτέρωθεν ἀμέτρους φοράς. φησὶ δὲ Διοσκουρίδης καὶ οὖρα προκαλεῖσθαι αὐτὸ τοῖς στραγγουριῶσι διδόμενον. οὐ μὴν διαιρεῖταί γε τὴν διάθεσιν ἀκριβῶς ἐφ᾽ ἧς χρὴ διδόναι. ἔστι δὲ εἰς ἅπαντα τὰ εἰρημένα τὸ ἄρρεν, τοῦ θήλεως ἰσχυρότερον.

περὶ πολυγάλου.

Πολύγαλον αὐστηρὰ μετρίως ἔχει τὰ φύλλα. δοκεῖ δὲ πινόμενον γάλα γεννᾶν. ὥστ᾽ ἐπικρατοίη ἂν ἐν αὐτῷ τὸ θερμὸν, καὶ ὑγρόν.

περὶ πολυγονάτου.

Πολυγόνατον. μικτῆς ἐστι δυνάμεώς τε, καὶ ποιότητος. ἔχει γάρ τι, καὶ στύψεως, καὶ δριμύτητος. καὶ πικρότητος καί τινος ἀηδίας ἀρρήτου. ταῦτ᾽ ἄρα οὐδὲ πολὺ χρηστόν ἐστιν. ἀλλ᾽ ἢ μόνον ὅτι τὴν ῥίζαν ἐπιπλάττουσι τοῖς τραύμασιν ἔνιοι. εἰσὶ δ᾽ οἳ τοὺς ἐν προσώπῳ σπίλους ἀποῤῥύπτουσι δι᾽ αὐτοῦ.

περὶ πολεμωνίου.

Πολεμώνιον. οἱ δὲ φιλεταίρειον, ἔνιοι δὲ ὥσπερ καὶ Καππαδόκαι, χιλιοδύναμον, λεπτομεροῦς τ᾽ ἐστὶ, καὶ ξηραντικῆς δυνάμεως. ὅθεν ἔνιοι πρὸς ἰσχιάδας, καὶ δυσεντερίαν, καὶ σκιῤῥουμένον σπλῆνα διδόασι πίνειν, τὴν ῥίζαν αὐτοῦ μετ᾽ οἴνου.

περὶ πολίου.

Πόλιον πικρὸν γευομένοις ἐστὶ, καὶ μετρίως δριμύ. ἐκφράττει δ᾽ οὖν γαροῦν ἅπαντα τὰ σπλάγχνα. καὶ οὖρα, καὶ ἔμμηνα κινεῖ. καὶ χλωρὸν μὲν ὑπάρχον ἔτι κολλᾷ τὰ μεγάλα τραύματα. καὶ μάλιστα τὸ θαμνῶδες εἶδος αὐτοῦ. ξηρὸν δὲ γινόμενον, ἰᾶται τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἐπιπαττόμενον. καὶ μᾶλλον τοῦτο δρᾷ τὸ μικρότερον.

περὶ πολίου.

Πόλιον. ᾧ καὶ εἰς τὰς ἀντιδότους χρώμεθα. καὶ γὰρ καὶ δριμύτερον, καὶ πικρότερόν ἐστι τοῦ μείζονος. ὡς ἐκ μὲν τῆς τρίτης τάξεως εἶναι τῶν ξηραινόντων ἐκ δὲ τῆς δευτέρας συμπεπληρωμένων τῶν θερμαινόντων.

περὶ πολυκνήμου.

Πολύκνημον ξηραίνει, καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ὥστε καὶ διὰ τοῦτο τραυμάτων ἐστὶ κολλητικόν.

περὶ ποταμογείτονος.

Ποταμογείτων. στύφει, καὶ ψύχει παραπλησίως πολυγόνῳ. παχυτέρα δ᾽ ἐστὶν ἡ οὐσία αὐτοῦ τῆς πολυγόνου.

περὶ πολυποδίου.

Πολυπόδιον τὴν γλυκεῖαν ἅμα, καὶ αὐστηρὰν ἐπικρατοῦσαν ἔχει ποιότητα. ὡς εἶναι δυνάμεως ξηραντικῆς ἱκανῶς ἀδήκτου.

περὶ πρασίου.

Πράσιον ὥσπερ τῇ γεύσει πικρόν ἐστιν, οὕτω καὶ χρωμένοις ὁμολογοῦσαν ἔχει τῷ τοιούτῳ χυμῷ τὴν ἐνέργειαν. ἐκφράττει γοῦν καὶ ἧπαρ, καὶ σπλῆνα. καὶ τὰ κατὰ θώρακα. καὶ πνεύμονα διακαθαῖρον. ἔμμηνά τε προτρέπον. ἀλλὰ καὶ καταπλαττόμενον ῥύπτει τε, καὶ διαφορεῖ. καὶ θείη ἄν τις αὐτὸ, κατὰ μὲν τὴν θερμότητα τῆς δευτέρας που τάξεως ἤδη συμπληρουμένης. κατὰ δὲ τὴν ξηρότητα τῆς τρίτης ἤτοι μεσούσης, καὶ συμπληρουμένης. τῷ χυλῷ δ᾽ αὐτοῦ καὶ πρὸς ὀξυδερκίαν μὲν χρῶνται μετὰ μέλιτος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ ῥινῶν ἰκτέρους καθαίρουσι, καὶ πρὸς ὤτων ὀδύνας ἤδη κεχρονισμένας αὐτὸ παραλαμβάνουσιν, ἐφ᾽ ὅσον ἐκφράξαι, καὶ διακαθῆραι τόν τε πόρον αὐτὸν, καὶ τὰς τῶν μηνίγγων ἀποφύσεις ἐστὶ χρεία.

περὶ περοπόλεως.

Περόπολις ῥυπτικῆς μέν ἐστιν οὐκ ἰσχυρᾶς δυνάμεως, ἑλκτικῆς δ᾽ ἱκανῶς ἰσχυρᾶς. ἔστι γὰρ λεπτομερὴς τὴν οὐσίαν. θερμαίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν ἤδη συμπληρουμένην, καὶ τρίτην ἀρχομένην.

περὶ πταρμικῆς.

Πταρμικῆς, τὰ μὲν ἄνθη πταρμικῆς ἐστιν δυνάμεως, ὅθεν περ καὶ τῇ πόᾳ τε, καὶ τὰς ἄλλας ἐκχυμώσεις διαφορεῖ. ἔστι γὰρ ἡ κρᾶσις αὐτοῦ θερμὴ, καὶ ξηρά. χλωροῦ μὲν ἔτι, κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. εἰ δὲ ξηρανθείη, κατὰ τὴν τρίτην.

περὶ πτελέας.

Πτελέας τοῖς φύλλοις ἐκολλήσαμεν ποτὲ πρόσφατον τραῦμα. θαῤῥήσαντες τῷ στυπτικήν τε ἅμα καὶ ῥυπτικὴν δύναμιν ἐμφέρεσθαι αὐτοῖς. ὁ δὲ φλοιὸς ἔτι, καὶ μᾶλλον ὑπόπικρός τε ἐστὶ, καὶ στυπτικός. ὥστε καὶ

λέπραν ἰᾶται σὺν ὄξει. καὶ χλωρὸς δὲ ὢν ἔτι, καὶ πρόσφατος, ἐὰν ὡς ἐπίδεσμος περιελιχθῇ τοῖς τραύμασι, κολλᾷ αὐτὰ δύναται. καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τῆς αὐτῆς εἰσὶ δυνάμεως. ὥστε καὶ τῷ ἀφεψήματι καταντλοῦσί τινες ὅσα πωρώσεως δεῖται κατάγματα.

Περὶ πτερίδος, καὶ θηλυπτερίδος.

Πτερὶς ῥίζαν μάλιστα ἔχει χρήσιμον. ἀναιρεῖ γὰρ ἕλμινθας πλατείας εἰ τεττάρων δραχμῶν ὁλκήν τις αὐτῆς ἐν μελικράτῳ λάβοι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔμβρυα τὰ μὴ ζῶντα διαφθείρειν, τὰ νεκρὰ δ' ἐκβάλλειν, οὐδὲν θαυμαστόν. ἔστι γὰρ πικρὰ βραχύ τι, στύψεως μετέχουσα. διὸ καὶ κατὰ τῶν ἑλκῶν ἐπιτιθεμένη δυνάμεώς ἐστιν ἰσχυρῶς ξηραντικῆς. οὐ μήν τοι δακνώδης. ὁμοίαν δ' αὐτῇ, καὶ ἡ θηλυπτερὶς ὀνομαζομένη τὴν δύναμιν ἔχει.

10 Περὶ πυκνοκόμου.

Πυκνοκόμου, καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα, διαφορητικῆς ἐστι, καὶ ἑλκτικῆς δυνάμεως, ὄντα καὶ πρὸς τὴν γεῦσιν δριμέα. τὰ μὲν οὖν φύλλα φύματά τε, καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ. ὁ δὲ καρπὸς ἰσχυρότερος ὑπάρχει. καὶ ταῦτα μὲν ἐργάζεσθαι πέφυκε μιγνύμενος τινὶ τῶν διαφορητικῶν καταπλάσματι οἷόν περ ἐστὶ, καὶ τὸ διὰ τοῦ κριθίνου. καὶ σκόλοπας δὲ καὶ ὅσα τοιαῦτα πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν ἐπισπᾶται. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς τὰ μὲν προειρημένα, χείρων ἐστὶ καὶ ἀσθενεστέρα, χολῆς μέν τοι τῆς ξανθῆς καθαρτική.

Περὶ πυρέθρου.

Πυρέθρου τῇ ῥίζῃ χρώμεθα μάλιστα καυστικὴν ἐχούσῃ δύναμιν. καθ' ἣν ὀδόντων τε ἐψυγμένων ὀδύνας πραΰνει. καὶ πρὸ τῶν κατὰ περίοδον ῥιγῶν ἀνατρίβεται μετ' ἐλαίου. καὶ τοὺς ναρκώδεις, καὶ παρειμένους ὠφελεῖ.

Περὶ πυροῦ.

20 Πυρὸς ὡς τροφὴ μὲν, ὁποίας ἐστὶ φύσεως, οὐ τῆς νῦν ἐνεστώσης πραγματείας. ὡς φάρμακον δ' ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος ἐκ τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων. οὐ μὴν οὔτε ξηραίνειν, οὔθ' ὑγραίνειν ἐπιφανῶς πέφυκεν. ἔχει δέ τι, καὶ γλίσχρον, καὶ ἐμφρακτικόν. τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενον ἄμυλον ψυχρότερόν τε καὶ ξηραντικώτερον αὐτοῦ γίνεται. καὶ τὸ ἐξ ἄρτου δὲ κατάπλασμα διαφορητικωτέρας ἐστὶ δυνάμεως, ἤπερ τὸ ἐκ τῶν πυρῶν ὠμῶν, καὶ ἁλῶν, καὶ ζύμης προειληφότος τοῦ ἄρτου, δυνάμεως γὰρ ἐπισπαστικῆς τε, καὶ διαφορητικῆς τῶν ἐκ τοῦ βάθους ἐστὶν ἡ ζύμη.

Περὶ ῥάμνου.

Ῥάμνος ξηραίνει μὲν καὶ διαφορεῖ κατὰ τὴν δευτέραν ἀπόστασιν. ψύχει δὲ κατὰ τὴν πρώτην συμπληρουμένην, ἢ τὴν δευτέραν ἀρχομένην. διὰ τοῦτο καὶ ἕρπητας ἰᾶται. καὶ ἐρυσιπέλατα μὴ σφόδρα θερμά. χρηστέον δ' αὖθις τοῖς ἁπαλοῖς φύλλοις εἰς ταῦτα.

30 Περὶ ῥαφανίδος.

Ῥαφανὶς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν. ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν. ἡ δ' ἀγρία δραστικωτέρα κατ' ἄμφω. καὶ μὲν δὴ καὶ τὸ σπέρμα, δραστικώτερον αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ. διαφορητικὴ δ' ἐστὶν ἐν αὐτῷ ἡ δύναμις. ὥστε καὶ πρὸς ὑπώπια. καὶ τἄλλα τὰ πελιδνὰ διὰ τὴν τοιαύτην δύναμιν ὠφέλιμα τετύχηκεν ὄντα.

Περὶ ῥήου.

Ῥῆον ἔνιοι δὲ προσαγορεύουσιν αὐτὸ ῥᾶ. μικτῆς ἐστι κράσεώς τε καὶ δυνάμεως. ἔχει μὲν γάρ τι, καὶ γεῶδες ψυχρὸν ὡς ἡ στύψις δηλοῖ. σύνεστι δέ τις αὐτῷ, καὶ θερμότης. ἐπιδριμὺ γὰρ ἐπιπλέον διαμασσώμενον φαίνεται, καὶ μὴν ὡς ἀερώδους τινὸς οὐσίας μετέχει λεπτομεροῦς, δηλοῖ μὲν καὶ ἡ χαυνότης τε, καὶ ἡ κουφότης. ἀτὰρ οὐχ ἥκιστα, καὶ τὰ ἔργα. δι' αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο, καίτοι στύφον ὅμως, οὐ σπάσματα μόνον, ἀλλὰ καὶ ῥήγματα, καὶ ὀρθόπνοιαν ὠφελεῖ. οὕτω δὴ καὶ πελιώματα, καὶ λειχῆνας ἰᾶται
40 μετ' ὄξους ἐπαλειφόμενον. ὅτι δὲ καὶ τὰ τῆς στύψεως ἔργα γενναῖα, καταμαθεῖν ἔστιν ἐξ ὧν ὀνίνησι τοὺς αἱμοπτοϊκοὺς, καὶ κοιλιακοὺς, καὶ δυσεντερικούς. οὐ γὰρ αὐτὸ πλεονεκτεῖ τῷ γεώδει ψυχρῷ, τὸ λεπτομερὲς ἀερῶδες. ἀλλ' οὖν τοῦτο ποδηγοῦν τε, καὶ πρὸς βάθος ἄγον αἴτιον ἰσχυροτέρας ἐνεργείας γίνεται.

Περὶ ῥητινῶν.

Ῥητίναι πᾶσαι ξηραίνουσιν, καὶ θερμαίνουσιν. διαφέρουσι δ' ἀλλήλων τῷ τε πλέον, ἢ ἔλαττον ἔχειν ἔν τε τῇ γεύσει δριμὺ, καὶ τῇ δυνάμει θερμαῖνον. καὶ τῷ τὰς μὲν ἧττον αὐτῆς εἶναι λεπτομερεῖς, τὰς δὲ μᾶλλον. καὶ τῷ τὰς μὲν στύψεως μετέχειν, τὰς δ' οὔ. πρόκειται δ' εἰκότως ἐξ ἁπασῶν, ἡ σχινίνη. μαστίχην δ' αὐτὴν ὀνομάζουσιν. πρὸς γὰρ τῷ στύψεως ὀλίγης μετέχειν, ὡς καὶ ταῖς κατὰ τὸν στόμαχον, καὶ τὴν γαστέρα, καὶ τὸ ἧπαρ ἀτονίαις, καὶ φλεγμοναῖς ἁρμόττειν, ἔτι καὶ τὸ ξηραίνειν, καὶ ἀλύπως, αὐτῇ πάρεστιν. ἥκιστα γάρ ἐστιν δριμὺ, καὶ μάλιστα λεπτομερής. τῶν δ' ἄλλων ἡ τερμινθίνη πρωτεύει, σαφῆ μὲν οὐχ ὁμοίως
50 τῇ μαστίχῃ τὴν στύψιν ἔχουσα. πικρότητα δέ τινα κεκτημένη, δι' ἣν καὶ μᾶλλον τῆς μαστίχης διαφορεῖ. διὰ δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην ποιότητα, καὶ τὸ ῥύπτειν αὐτῇ πάρεστιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ ψώρας ἰᾶσθαι. καὶ μὴν δὴ καὶ τὰ ἐκ βάθους ἕλκει μᾶλλον τῶν ἄλλων ῥητινῶν, ὅτι καὶ λεπτομερὴς ἐκείνων μᾶλλον ἐστί. ἡ γέ τοι πευκίνη, καὶ ταύτης ἔτι μᾶλλον ἡ στροβιλίνη, δριμύτεραι μὲν αὐτῆς εἰσιν, οὐ μὴν οὔτε διαφοροῦσι μᾶλλον, οὔτ' ἐπισπῶνται. μέσαι δ' αὐτῶν εἰσὶ, ἡ πιτυΐνη τε, καὶ ἐλατίνη, δριμύτεραι μὲν οὖσαι τῆς τερμινθίνης. ἧττον δὲ δριμεῖαι τῆς πευκίνης τε, καὶ στροβιλίνης. ἔχει δὲ καὶ μαλακτικὸν ἡ τερμινθίνη ῥητίνη. δευτέρα δ' ἐστὶν ἐν τῷ μαλάσσειν ἡ σχινίνη. καθάπερ ἡ κυπαρισσίνη δριμεῖα.

Περὶ ῥόδου.

Ῥόδων ἡ δύναμις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται διὰ πλειόνων. ὡς δὲ ὑδατώδους οὐσίας θερμῆς ἀναμεμιγμένης δύο ποιότησιν ἑτέραις, τῇ τε στυφούσῃ καὶ τῇ πικρᾷ σύγκειται. καὶ μὴν δὴ, καὶ ὁποία τίς ἑκατέρα τὴν φύσιν ἐστὶν ἥ τε πικρὰ, καὶ ἡ στύφουσα, λέλεκταί μοι κατὰ τὸ τέταρτον τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων. τὸ δὲ ἄνθος αὐτῶν ἔτι, καὶ μᾶλλον αὐτῶν τῶν ῥόδων, στυπτικόν ἐστιν. καὶ δηλονότι διὰ τοῦτο ξηραντικόν.

Περὶ ῥοδίας ῥίζης.

Ῥοδία ῥίζα, ἡ ἐν Μακεδονίᾳ γινομένη. λεπτομεροῦς ἐστι, καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν κατὰ τὴν δευτέραν που θετέον ἀπόστασιν αὐτήν. ἢ καὶ τὴν τρίτην ἀρχομένην.

Περὶ ῥοδοδάφνης.

Ῥοδοδάφνη. κατὰ μὲν τὴν ὅλην οὐσίαν δηλητήριος ἐστὶν οὐκ ἀνθρώπων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν πλείστων βοσκημάτων. κατὰ δὲ τὴν κρᾶσιν τῆς τρίτης μέν ἐστι κράσεως τῶν θερμαινόντων ἀρχομένης, τῆς πρώτης δὲ τῶν ξηραινόντων.

Περὶ ῥοιῶν.

Ῥοιὰ πᾶσα τῆς στυφούσης μετέχει ποιότητος, οὐ μὴν ἤδη κρατούσης γε πάντων. ἔνιαι μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσὶν ὀξεῖαι. τινὲς δὲ γλυκεῖαι πλέον, ἢ αὐστηραί, καὶ δὴ καὶ τὰς ὠφελείας ἑκάστης αὐτῶν, κατὰ τὴν ἤδη κρατοῦσαν ἀνάγκη γίνεσθαι ποιότητα. λέλεκται δ' ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων περὶ τοῦ γλυκέως χυμοῦ, καὶ αὐστηροῦ, καὶ ὀξέος. ὥστ' ἐξ ἐκείνων ἔστι σοι περὶ τῆς τῶν ῥοιῶν διαφορᾶς συλλογίσασθαι. ἔστι δὲ τὰ μὲν γίγαρτα τοῦ χυλοῦ, στυπτικώτερα, καὶ ξηραντικώτερα. τούτων δ' ἔτι τὰ λέμματα. καλεῖται δὲ σίδια. παραπλησίας δ' αὐτοῖς εἰσὶ δυνάμεως οἱ κύτινοι.

Περὶ ῥοός.

Ῥοῦς τὸ θαμνῶδες φυτὸν στύφει, καὶ ξηραίνει. ὥσπερ καὶ οἱ βυρσοδέψαι πρὸς τὸ ξηραίνειν καὶ στύφειν τὰ δέρματα χρῶνται τῷ φυτῷ. καὶ διὰ τοῦτ' ὀνομάζεται βυρσοδεψική. τοῖς δ' ἰατροῖς ὅ τε καρπὸς αὐτῆς μάλιστα, καὶ ὁ χυλὸς εἰς χρείαν ἥκουσιν ἱκανῶς αὐστηρᾶς ὄντες ποιότητος. ὁμολογεῖ δὲ καὶ ἡ κατὰ μέρος ἅπασα χρῆσις τῇ κατὰ τὴν γεῦσιν αἰσθήσει εἶναι οὕτω καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ξηραντικὸν μὲν ἐκ τῆς τρίτης τάξεως. ψυκτικὸν δὲ καὶ τῆς δευτέρας.

Περὶ ῥύπου.

Ῥύπος ὁ μὲν ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀνδριάντων ἐν οἷς ἂν ἄφθονον ἔλαιον κέηται. διαφορητικός τε ἐστὶν καὶ μαλακτικός. ὁ δ' ἐν ταῖς παλαίστραις ἐφ' ὅσον τῆς κόνεως μετείληφε. ἤδη τοσοῦτον διενήνοχεν. ὀνομάζουσι δὲ τοῦτον τὸν ῥύπον πάτον. ὁ μὲν δὴ πρότερος ἀπέπτων φυμάτων ἐστὶ διαφορητικός. ὁ δὲ δεύτερος ἄριστον ἴαμα φλεγμονῆς τιτθῶν ἐστιν. καὶ γὰρ τὸ πυρῶδες αὐτῶν σβέννυσι, καὶ τὸ ἤδη ῥέον ἀναστέλλει, καὶ τὸ περιεχόμενον διαφορεῖ. σύγκειται γὰρ ἐκ κόνεως. καὶ ἐλαίου, καὶ ἀνθρωπείου ῥύπου, καὶ ἱδρῶτος. ἡ μὲν οὖν κόνις ἐμπλαστικόν τε ἐστὶ, καὶ ψυκτικὸν, καὶ ἀποκρουστικόν. τὸ δ' ἔλαιον, μαλακτικόν. ὁ δ' ἱδρὼς καὶ ὁ ῥύπος διαφορητικά. ὁ δ' ἀπὸ τῶν ἀνδριάντων, οὔτε τὴν κόνιν ἔχων, καὶ τοῦ χαλκοῦ τινὰ προσειληφὼς ἰὸν εἰκότως. δριμύτερός ἐστιν. ἐμνημόνευσα μὲν δὲ τούτου, καὶ νῦν ὅτι τὸ πλεῖστον ἐν ἑαυτῷ τῆς ἐλαιώδους οὐσίας ἐστὶν ἐκ φυτοῦ τὴν γένεσιν ἐχούσης. ἀναγκαῖον δ' ἔσται καὶ τοῖς ἀπὸ ζώων αὐτοῦ μνημονεῦσαι διὰ τὸν ἱδρῶτα.

Περὶ σαγαπηνοῦ.

Σαγαπηνόν. ὀπός ἐστιν θερμὸς, καὶ λεπτομερὴς ὡσαύτως τοῖς ἄλλοις ὀποῖς. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικόν. ᾧ καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς ἀποκαθαίρει τε, καὶ λεπτύνει. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὑποχύσεσιν, καὶ ἀμβλυωπίαις ταῖς διὰ πάχος ὑγρῶν γινομέναις ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. αὐτὸ δὲ τὸ φυτὸν ἐξ οὗ γίνεται νάρθηκι παραπλήσιον ὑπάρχον. ἀσθενές τε, καὶ ἄχρηστόν ἐστιν. ὀνομάζεται δὲ δηλονότι πρότερον ἐκεῖνο σαγαπηνόν. ὁ γὰρ ὀπὸς αὐτοῦ καταχρώμενος οὕτω προσαγορεύεται. καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ δι' ἐλλιποῦς λέξεως ὀνομάζομεν ἐκ καταχρήσεως, τελεώτερον γὰρ ἦν λέγειν αὐτὸν οὐ σαγαπηνὸν, ἀλλ' ὀπὸν σαγαπηνοῦ.

Περὶ σαμψύχου.

Σάμψυχον. λεπτομεροῦς ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. ξηραίνει τε γὰρ καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν.

Περὶ σαπρότητος τῶν ξύλων.

Σαπρότης ξύλων, καὶ μάλιστα ὅσα μετέχει στύψεως τε ἅμα, καὶ ῥύψεως. ὥσπερ καὶ ἡ πτελέα καθαίρει, καὶ ἀναπληροῖ τὰ ὑγρὰ τῶν ἑλκῶν.

Περὶ σαρκοκόλλης.

Σαρκοκόλλα. δάκρυόν ἐστι δένδρου περσικοῦ. μικτὴν ἔχουσα δύναμιν ἔκ τε ἐμπλαστικῆς τινὸς οὐσίας, καὶ βραχείας πικρᾶς. ὅθεν ἀδήκτως ξηραίνει. καὶ διὰ τοῦτο τραύματα δύναται κολλᾶν.

Περὶ σατυρίου.

Σατύριον, ἢ τρίφυλλον, ὑγρόν ἐστι, καὶ θερμὸν τὴν κρᾶσιν. διὸ καὶ γευόμενον φαίνεται γλυκύ. περιττωματικὴν μέντοι, καὶ φυσώδη τὴν ὑγρότητα κέκτηται, καὶ διὰ τοῦτο παρορμᾷ πρὸς ἀφροδίσια. ταῦτα δὲ καὶ ἡ ῥίζα τῆς βοτάνης δρᾶν πέφυκεν. ὡς δέ τινες γράφουσι, καὶ ὀπισθότονον ἰᾶται μετ' οἴνου μέλανος αὐστηροῦ πινόμενον.

Περὶ σελίνου.

Σέλινον εἰς τοσοῦτον θερμόν ἐστιν, ὡς οὖρά τε, καὶ καταμήνια κινεῖν. ἔστι δὲ καὶ ἄφυσον, καὶ μᾶλλον τῆς πόας τὸ σπέρμα. καὶ τοῦ ὀρεοσελίνου δὲ καὶ τοῦ ἱπποσελίνου παραπλήσιος ἡ δύναμις. ἀσθενέστερον δὲ τὸ ἱπποσέλινον. ὥσπερ ἰσχυρότερον τὸ ὀρεοσέλινον.

Περὶ σέρεως.

Σέρις ὑπόπικρόν ἐστι λάχανον. καὶ μᾶλλον τὸ ἄγριον. ὅπερ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο πικρίδα προσαγορεύουσιν ἔνιοι. τινὲς δὲ καὶ χώρειον ὀνομάζουσιν. ἔστι δ' αὐτὴ ξηρᾶς μὲν καὶ ψυχρᾶς κράσεως ἀμφότερα κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν ἔχουσα. ἡ δ' ἥμερος αὐτῆς μᾶλλον μὲν ψύχει τῆς ἀγρίας. αὐτῆ μιξία δὲ πολλῆς ὑγρότητος, ἀπόλλυσι τὸ ξηραίνειν. ἀμφότεραι δὲ μετέχουσιν τῆς στυφούσης ποιότητος. ὥσπερ καὶ ἡ χονδρίλη. καὶ γὰρ αὕτη σέρεως εἶδός ἐστι.

Περὶ σερίφου.

Σέριφον. εἴρηται μὲν περὶ τούτου κατὰ τὸ ἕκτον βιβλίον, ἐν τῷ περὶ ἀψινθίου λόγῳ. παραπλήσιον μὲν γάρ ἐστι ἀψινθίῳ κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν γεῦσιν. ὅμως μὴν διαλλάττει. κατὰ μὲν τὴν γεῦσιν, τῷ μηδ' ὁμοίως ἐκείνῳ στύφειν, καὶ μᾶλλον θερμαίνειν τι. καὶ πικράζειν μετά τινος ἁλυκότητος. ἐν δὲ τῇ δυνάμει τὸ κακοστόμαχον εἶναι. καὶ μᾶλλον ἀψινθίου κτείνειν ἕλμινθας ἔξωθέν τε ἐπιτιθέμενον, καὶ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον. καὶ δὴ καὶ θερμαίνειν μὲν ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως ἐπιτεταμένης θετέον αὐτό. ξηραίνειν δὲ κατὰ τὴν τρίτην.

Περὶ σεσέλεως.

Σέσελι καὶ ἡ ῥίζα μέν. ἔστι δὲ καὶ ὁ καρπὸς τῶν θερμαινόντων εἰς τοσοῦτον ἐστίν, ὡς ἱκανῶς οὐρητικὸν ὑπάρχειν φάρμακον. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές, ὡς καὶ πρὸς ἐπιληψίας τε, καὶ ὀρθοπνοίας ἁρμόττειν.

Περὶ σησάμου.

Σήσαμον οὐκ ὀλίγον ἔχει τὸ γλίσχρον ἐν αὐτῷ καὶ λιπαρόν. ὅθεν ἐμπλαστικόν τ' ἐστὶν ἅμα καὶ μαλακτικόν. καὶ μετρίως θερμόν. τῆς δ' αὐτῆς δυνάμεως ἐστὶ, καὶ τὸ ἔλαιον τὸ ἐξ αὐτοῦ. καὶ τῆς πόας δὲ τὸ ἀφέψημα, παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως.

Περὶ σησαμοειδοῦς.

Σησαμοειδὲς τὸ μέγα ὅπερ, καὶ ἀντικυρικὸς ἐλλέβορος ὠνόμασται. διὰ τὸ καθαίρειν αὐτοῦ τὸ σπέρμα παραπλησίως ἐλλεβόρῳ. τοῦτο καὶ τῇ ἄλλῃ δυνάμει παραπλήσιον ἐστὶν ἐλλεβόρῳ. καὶ μέντοι, καὶ κατὰ τὸ ῥύπτειν τε, καὶ θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν, ὅμοιον ἐκείνῳ τὴν δύναμιν ἐστίν.

Περὶ σησαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ.

Σησαμοειδοῦς τοῦ λευκοῦ, τὸ σπέρμα μετέχει μέν τινος, καὶ δριμείας ποιότητος. πικρὸν δ' ἱκανῶς ἐστί, θερμαίνει τοιγαροῦν, καὶ ῥήσσει, καὶ ῥύπτει.

Περὶ σιδηρίτιδος.

Σιδηρῖτις ἔχει μέντοι, καὶ ῥυπτικόν. ἀλλὰ τό γε πλέον αὐτῆς ὑγρόν τ' ἐστὶν, καὶ μετρίως ψυχρόν. ὀλίγης δέ τινος μετείληφε στύψεως. ὅθεν ἀφλέγμαντός τ' ἐστὶ, καὶ κολλητικόν. καλοῦσι δ' ἔνιοι καὶ τὴν ἀχίλλειον σιδηρῖτιν. ἐμφερὴς μὲν τῇ προειρημένῃ κατὰ τὴν δύναμιν οὖσαν εἴς γε τὰ νῦν εἰρημένα. πλεονεκτούσης δ' αὐτῆς τῇ στύψει. διὸ καὶ πρὸς αἱμοῤῥαγίας τε, καὶ δυσεντερίας, καὶ τοὺς γυναικείους ἁρμόττει ῥοῦς.

Περὶ σικύου.

Σίκυος ἐδώδιμος. ὁ μὲν ἤδη πέπων, λεπτομερεστέρας ἐστὶν οὐσίας. ὁ δὲ μὴ τοιοῦτος παχυμερεστέρας. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ῥυπτικῆς τε, καὶ τμητικῆς μετειλήφασι δυνάμεως. ὅθεν οὐρητικοί τ' εἰσὶ καὶ λαμπρύνουσι τὸ σῶμα. καὶ μᾶλλον εἰ ξηράνας τίς τὸ σπέρμα κἄπειτα κόψας τε, καὶ σήσας ῥύμματι χρῷτο. κρατεῖ δ' ἐν αὐτοῖς ὑγρὰ, καὶ ψυχρὰ κρᾶσις. οὐ μὴν ἰσχυρῶς. ἀλλ' ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ που τάξει τίθεσθαι. εἰ μέντοι τίς τὸ σπέρμα ξηράνειεν, ἢ τὴν ῥίζαν, οὐκέτ' οὐδὲ τῆς ὑγρᾶς ἐστὶ φύσεως, ἀλλ' ἤδη τῆς ξηραινούσης κατὰ τὴν πρώτην που τάξιν, ἢ καὶ τὴν δευτέραν ἀρχομένην. ἔστι δὲ καὶ τὸ ῥυπτικὸν ἐν τούτοις πλέον, ἢ ἐν τῇ σαρκὶ τοῦ καρποῦ.

Περὶ σικύου ἀγρίου.

Σικύου ἀγρίου, καὶ ὁ τοῦ καρποῦ χυλὸς ὃν ἐλατήριον ὀνομάζουσιν. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ὁ τῆς ῥίζης τε, καὶ τῶν φύλλων, ἐπιτήδειοι τυγχάνουσιν ὄντες εἰς τὰς ἰάσεις. τὸ μὲν οὖν ἐλατήριον, ἔμμηνα προσκαλεῖται, καὶ τὰ κυούμενα διαφθείρει προστιθέμενον. ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ πικρά τε ἅμα καὶ λεπτομερῆ. μάλιστα εἰ καὶ θερμότητος τινὸς μετέχει. καθάπερ οὖν καὶ τὸ ἐλατήριον. ἄκρως μὲν γάρ ἐστι πικρόν. ἐπ' ὀλίγον δὲ θερμόν. ὡς ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως εἶναι κατὰ θερμότητα. εὐθὺς δὲ τὸ τοιοῦτον, καὶ διαφορητικῆς ἐστὶν δυνάμεως. οὕτω γοῦν αὐτῷ, καὶ συναγχικοὺς διαχρίουσιν ἔνιοι μετὰ μέλιτος, ἢ ἐλαίου παλαιοῦ. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς ἰκτερικοῖς ἐγχεόμενον μετὰ γάλακτος ταῖς ῥισίν. οὕτω δὲ χρώμενοι καὶ κεφαλαλγίας ἰᾶται. τὸ μὲν οὖν ἐλατήριον, τοιοῦτον. ὁ δὲ τῆς ῥίζης χυλὸς, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν φύλλων, ὅμοιοι μὲν ἐλατηρίῳ τὴν δύναμιν. ἀσθενέστεροι δὲ, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ῥίζα παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως. καὶ γὰρ ῥύπτει, καὶ διαφορεῖ, καὶ μαλάττει. ξηραντικώτερος δ' αὐτῆς ἐστὶν ὁ φλοιός.

Περὶ σιλφίου.

Σιλφίου θερμότατος μὲν ἐστὶν ὁ ὀπός. οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ τὰ φύλλα. καὶ ὁ καυλός. καὶ ἡ ῥίζα θερμαίνειν

ναίως. ἔστι δὲ φυσωδεστέρας οὐσίας ἅπαντα, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν πικρά. ἔξωθεν μέντοι κατὰ τοῦ σώματος ἐπιτιθέμενα, δραστικώτερα. καὶ μάλιστα πάντων ὁ ὀπός. ἑλκτικῆς ἱκανῶς ὑπάρχων δυνάμεως. καὶ μὲν δὴ καὶ καθαιρετικόν τι, καὶ ἀποκτητικόν τι ἔχει διὰ τὴν προειρημένην αὐτοῦ κρᾶσιν.

Περὶ σίσωνος.

Σίσων θερμὸς, καὶ ὑπόπικρος ἐστὶ τὴν γεῦσιν. ὅθεν οὐρητικός τ' ἐστὶν καὶ πεπτικός. ἐμμηνίων τε προκλητικός. ἐκφρακτικός τε τῶν κατὰ τὰ σπλάγχνα πασῶν ἐμφράξεων.

Περὶ σίου.

Σίον εἰς ὅσον ἀρωματίζει πως κατὰ τὴν γεῦσιν εἰς τοσοῦτον, καὶ θερμαινούσης πως μετείληφε δυνάμεως. ἔστι δὲ διαφορητικός τε, καὶ διουρητικός. καὶ λίθων τῶν ἐν νεφροῖς θρυπτικὸν, καὶ ἐμμηνίων ἀγωγόν.

Περὶ σισάρου.

Σισάρου ἡ ῥίζα ἑψηθεῖσα εὐστόμαχός τε ἐστὶ, καὶ οὐρητική. θερμαίνουσα κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἔχουσα δέ τι καὶ πικρότητος, καί τι στύψεως βραχείας.

Περὶ σισυμβρίου.

Σισύμβριον λεπτομεροῦς διαφορητικῆς θερμαινούσης, καὶ ξηραινούσης κατὰ τὴν τρίτην τάξιν ἐστὶ δυνάμεως τε, καὶ κράσεως. καὶ τὸ σπέρμα δ' αὐτοῦ λεπτομερές τε, καὶ θερμόν ἐστιν. ὅθεν σὺν οἴνῳ τινὲς αὐτὴν διδόασι τοῖς τε λύζουσι, καὶ τοῖς στρεφομένοις.

Περὶ σισυμβρίου.

Σισύμβριον ἕτερον ἔνιοι καρδαμίνην ὀνομάζουσιν. ἐπειδὴ καρδάμου τι παραπλήσιον ἔχει κατὰ τὴν γεῦσιν, ὅταν μὲν ξηρὸν ᾖ, τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως τῶν ξηραινόντων τε, ἅμα καὶ θερμαινόντων. ὅταν δ' ὑγρόν τε, καὶ χλωρὸν, τῆς δευτέρας.

Περὶ σκάνδικος.

Σκάνδιξ τῶν ἀγρίων ἐστὶ λαχάνων. ὑπόδριμύ τε καὶ πικρὸν. ὡς εἶναι τῷ ξηραίνειν τε, καὶ τῷ θερμαίνειν ἤτοι τῆς δευτέρας τάξεως ἀρχομένης. οὐρητικὸν δ' ἱκανῶς ἐστὶν, καὶ τῶν σπλάγχνων ἐκφρακτικὸν ἐκ τῶν εἰρημένων ποιοτήτων συγκείμενον.

Περὶ σκίλλας.

Σκίλλα τμητικῆς ἱκανῶς ἐστὶ δυνάμεως οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε θερμῆς, ἀλλὰ κατά γε τοῦτο θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τῇ δευτέρᾳ τάξει τῶν θερμαινόντων. ἄμεινον δ' ὀπτῶντας, ἢ ἕψοντας λαμβάνειν. ἐκλύεται γὰρ οὕτως αὐτῆς τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως.

Περὶ σκολύμου.

Σκολύμου, ἡ ῥίζα πλῆθος οὔρων ἄγει δυσωδῶν εἴ τις αὐτὴν ἐν οἴνῳ καθεψήσας πίνοι. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς δυσωδίας ἰᾶται τῶν τε μασχαλῶν, καὶ ὅλου τοῦ σώματος. τοῦτο μὲν οὖν ὡς καθαρτικοῦ τοιούτου χυμοῦ τῷ φαρμάκῳ καθ' ὅλην ὑπάρχει τὴν οὐσίαν. ἡ δὲ κατὰ τὰς ποιότητας ἐνέργεια θερμὸν μὲν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη πληρουμένην, ἢ τρίτην ἀρχομένην, ἐνδείκνυται τὸ φάρμακον, ξηρὸν δὲ κατὰ τὴν δευτέραν.

Περὶ σκορδίου.

Σκόρδιον ἐκ πολυειδῶν τοῦτο, καὶ χυμῶν, καὶ δυνάμεων σύγκειται. καὶ γὰρ καὶ πικρὸν ἔχει τι, καὶ στρυφνὸν, καὶ δριμύ. καὶ μάλιστα γε σκορόδῳ προσέοικε αὐτοῦ τὸ δριμύ. ὅθεν οἶμαι, καὶ τὴν προσηγορίαν ἀπηνέγκατο. διακαθαίρει τοιγαροῦν ἅμα, καὶ θερμαίνει τὰ σπλάγχνα, καὶ καταμήνια, καὶ οὖρα κινεῖ, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα, καὶ πλευρῶν ἀλγήματα κατ' ἔμφραξιν, καὶ ψύξιν ἰᾶται πινόμενον. κολλᾷ μὲν τὰ μεγάλα τραύματα χλωρὸν ἐπιπλαττόμενον. ἀνακαθαίρει δὲ τὰ ῥυπαρὰ, καὶ εἰς οὐλὴν ἄγει τὰ κακοήθη ξηρὸν ἐπιπλαττόμενον.

Περὶ σκορόδου.

Σκόροδον ξηραίνει, καὶ θερμαίνει κατὰ τὴν τετάρτην ἀπόστασιν. τὸ δ' ὀφιοσκόροδον ὀνομαζόμενον, ἄγριον ἐστὶ σκόροδον ἰσχυρότερον τοῦ ἡμέρου. ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἄγρια.

Περὶ σκοροδοπράσου.

Σκοροδόπρασον. ὥσπερ ἐν τῇ γεύσει τε, καὶ τῇ ὀσμῇ μικτὴν σκορόδου τε, καὶ πράσου κέκτηται ποιότητα, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τῇ δυνάμει.

Περὶ σκορπιοειδοῦς.

Σκορπιοειδὲς θερμαίνει μὲν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν· ξηραίνει δὲ κατὰ τὴν δευτέραν.

Περὶ σμίλακος.

Σμίλαξ, ἡ κάκτος δένδρον ἐστὶ δηλητηρίου δυνάμεως.

Περὶ σμύρνας.

Σμύρνα. τῆς δευτέρας ἐστὶ τάξεως τῶν θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων. ἐπιπλαττομένη γοῦν τοῖς ἐν κεφαλῇ τραύμασιν, κολλᾶν αὐτὰ δύναται. μετέχει δὲ καὶ πικρότητος οὐκ ὀλίγης. δι' ἣν ἔμβρυα, καὶ ἕλμινθας κτείνει τε, καὶ ἐκβάλλει. ὑπάρχει δ' αὐτῇ, καὶ τὸ ῥυπτικὸν ἐντεῦθεν. οὕτω γ' οὖν, καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς μίγνυται δυνάμεσιν. ὅσαι πρὸς ἕλκη, καὶ οὐλὰς παχείας συντίθενται. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐπιμίγνυται τοῖς πρὸς βῆχα χρονίαν καὶ ἆσθμα διδομένοις φαρμάκοις. οὐ μὴν τραχύνει γε τὴν

ἀρτηρίαν, ὡς ἔνια τῶν ῥυπτόντων. ἀλλ' οὕτως ἔχει μετρίαν τὴν ῥύψιν, ὥς τ' ἔνιοι καὶ τοῖς ἀρτηριακοῖς ὀνομαζομένοις φαρμάκοις μιγνύουσιν αὐτὴν ὡς θερμαῖνόν τε, καὶ ξηραῖνον αὐτάρκως φάρμακον. οὐδὲν βλαβουμένοι τὴν ἐκ τῆς πικρότητος ῥύψιν.

περὶ σμύρνας βοϊκῆς.

Σ μύρνα βοϊκὴ δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, διαχυτικὴν μαλακτικήν.

περὶ σμυρνίου.

Σ μύρνιον. οἱ δ' ἱπποσέλινον ὀνομάζουσιν ἄγριον, ἐκ ταὐτοῦ γένους ἐστί. καὶ διὰ τοῦτο τῷ σελίνῳ τε, καὶ πετροσελίνῳ. καὶ εἴη ἂν σελίνου μὲν ἰσχυρότερον, πετροσελίνου δὲ ἀσθενέστερον. ἐμμηνῶν τε, οὔρων ἀγωγόν ἐστι, καὶ οὐρητικὸν, καὶ θερμὸν, καὶ ξηρὸν κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. οἱ δ' ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον ὀνομάζουσιν ἐν τῷ Ἀμανῷ γενόμενον. ἔστι μέντοι, καὶ αὐτὸ σμύρνιον. ἧττον δ' ἐστὶν δριμὺ πετροσελίνου, καὶ σμυρνίου. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ κατὰ τραυμάτων ἐπιτίθεσθαι δύναται τῷ ξηραίνειν ἀλύπως. ἀλλὰ καὶ διαφορητικόν ἐστι τῶν ἐσκληρυσμένων. ἡ δ' ἄλλη δύναμις αὐτοῦ, παραπλησία σελίνῳ τ' ἐστὶ, καὶ πετροσελίνῳ. διὸ καὶ τῷ σπέρματι χρώμεθα πρὸς τὰ καταμήνιά τε καὶ οὖρα, καὶ ἄσθματα.

περὶ σόγχου.

Σ όγχος ἐπειδὰν μὲν τελειωθῇ, τῶν ἀκανθωδῶν ἐστιν φυτῶν. χλωρὸς δ' ἔτι καὶ ἁπαλὸς, ἐσθίεται τοῖς ἄλλοις ἀγρίοις λαχάνοις ὡσαύτως. ἡ κρᾶσις δ' αὐτοῦ μικτή πώς ἐστιν, σύγκειται γὰρ ἐξ ὑδατώδους, καὶ γεώδους οὐσίας, ἀμφοῖν ἀτρέμα ψυχρῶν. καὶ γὰρ στύψεώς τι μετέχει. καὶ σαφῶς ἐμψύχει καταπλαττόμενός τε καὶ ἐσθιόμενος. ἐπειδὴ δὲ τελέως ξηρανθῇ, γεώδης ἡ κρᾶσις αὐτοῦ γίνεται μετρίως θερμότητα ἔχουσα.

περὶ σπαργανίου.

Σπαργάνιον ξηραντικῆς, καὶ στυπτικῆς δυνάμεως ἐστίν.

περὶ σπάρτης.

Σ πάρτη ᾧ τὰς ἀμπέλους παρ' ἡμῖν δεσμοῦσιν, ὅ τε καρπὸς, καὶ ὁ τῶν ῥάβδων χυλός. ἑλκτικῆς οὐκ ἀγεννοῦς ἐστι δυνάμεως.

περὶ σταφυλίνου.

Σ ταφυλῖνος ὁ μὲν ἥμερος ἀσθενέστερος. ὁ δ' ἄγριος ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα. οὖρα δὲ κινεῖ, καὶ καταμήνια προτρέπει. καὶ σύμπασα μὲν ἡ πόα. μάλιστα δὲ τὸ σπέρμα, καὶ ἡ ῥίζα. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν, ἐν ἑαυτῷ. διὸ καὶ τὰ φαγεδαινικὰ τῶν ἑλκῶν ἔνιοι τοῖς φύλλοις αὐτοῦ χλωροῖς μετὰ μέλιτος καταπλάττουσιν ἕνεκα τοῦ καθαρὰ ποιῆσαι.

περὶ στάχυος.

Στάχυς ὁ παραπλήσιος τῷ πρασίῳ θάμνος. δριμὺς γευομένοις ἐστὶ, καὶ πικρὸς τῆς τρίτης τάξεως ὑπάρχων τῶν θερμαινόντων. ὥστ' εὐλόγως οὐ καταμήνια κινεῖ μόνον. ἀλλὰ καὶ ἀμβλωθρίδιον ἐστὶ φάρμακον. ἐκβάλλει τε χόρια.

περὶ στοιβῆς.

Σ τοιβῆς ὁ καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα μάλιστ' ἐστὶν χρήσιμα στυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ἄδηκτον. ἔστι δὲ καὶ τῷ ξηραίνειν ἐναργῶς κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν ἀρχομένην. ὅθεν αὐτῶν τὸ ἀφέψημα, καὶ δυσεντερικοῖς ἐνίεται, καὶ ὦσι πυοροῦσιν. καὶ κολλητικὸς ὑπάρχων μεγάλων τραυμάτων. ἐνεργέστερον δὲ ταῦτα ποιεῖ μετ' οἴνου μέλανος αὐστηροῦ. ξηραίνει γὰρ ἰσχυρῶς ἁπάσας τὰς παρὰ φύσιν ὑγρότητας. ἔτι δὲ χλωρὰ τὰ φύλλα καταπλαττόμενα δύναμιν ἐφεκτικὴν αἱμοῤῥαγίας ἔχει, καὶ τὰς ἐκ πληγῆς δὲ συγχύσεις τῶν ὀφθαλμῶν, ὀνίνησι καταπλαττόμενος.

περὶ στοιχάδος.

Σ τοιχάδος ἡ μὲν πρὸς τὴν γεῦσιν ποιότης, πικρά τ' ἐστὶν, καὶ ὑποστύφουσα μετρίως. ἡ δὲ κρᾶσις σύνθετος ἔκ τε ψυχρᾶς γεώδους οὐσίας ὀλίγης ἀφ' ἧς στύφει. καὶ λελεπτυσμένης, ἑτέρας γεώδους πλείονος, ἀφ' ἧς πικράζει. διὰ δὲ τὴν ἀμφοτέρων σύνοδον ἐκφράττειν, καὶ λεπτύνειν, καὶ ἀποῤῥύπτειν, καὶ ῥωννύναι πέφυκε τά τε σπλάγχνα πάντα, καὶ ὅλου τοῦ ζώου τὴν ἕξιν. ἐδείχθη γὰρ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὡς ὅσα σύγκειται φάρμακα πρὸς τῶν τοιούτων οὐσιῶν, τὰς εἰρημένας ἐνεργείας ἐνεργεῖ.

περὶ στρατιώτητος.

Σ τρατιώτης ὁ μὲν ἔνυδρος, ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς τὴν δύναμιν. ὁ δὲ χερσαῖος ἔχει τί καὶ στύψεως. ὥς τε διὰ τοῦτο καὶ τραύματα δύναται κολλᾷν. καὶ τοῖς ἕλκεσιν εἶναι χρήσιμος. ἔνιοι δ' αὐτῷ καὶ πρὸς αἱμοῤῥαγίαν χρῶνται. καὶ πρὸς σύριγγας.

περὶ στρουθίου.

Σ τρούθιον τῇ ῥίζῃ μάλιστα χρώμεθα. δριμεῖα μὲν οὖσα κατὰ τὴν γεῦσιν, θερμὴ δὲ καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν κρᾶσιν, ἐκ τῆς τετάρτης δήπου τάξεως. ἔστι δὲ καὶ ῥυπτικὴ καὶ ἐρεθιστική. διὰ τοῦτο καὶ πταρμοὺς κινεῖ τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως, ὅσα δριμέα τ' ἐστὶ γευομένῳ, καὶ θερμὰ ταῖς κράσεσιν.

περὶ στύρακος.

Σ τύραξ θερμαίνει, μαλάττει, συμπέττει. διὸ καὶ βῆχας, καὶ καταῤῥόους, καὶ κορύζας, καὶ βράγχους ὀνίνησιν. ἔμμηνά τε προτρέπει πινόμενόν τε, καὶ προστιθέμενον. ἡ δὲ λιγνὺς καυθέντος αὐτοῦ, παραπλη-

σία πῶς ἐστὶ τῇ τοῦ λιβανίου.

Περὶ σύκων.

Σῦκα τὰ μὲν ξηρὰ θερμὰ τὴν δύναμιν ἐστὶ κατὰ τὴν πρώτην που τάξιν ἤδη συμπεπληρωμένην, ἢ τὴν δευτέραν ἀρχομένην. ἔχει δ' ἔτι καὶ λεπτομερὲς ἐξ ἀμφοῖν τούτων, ἱκανὰ συμπέττειν ἐστὶ τοὺς σκληροὺς τῶν ὄγκων. εὐθὺς δ' αὐτοὺς διαφορεῖ. καὶ αὐτὰ μὲν οὖν καθ' ἑαυτὰ καταπλασσόμενα, τοιαύτης ἐστὶ δυνάμεως. καὶ τὸ ἀφέψημα δ' αὐτῶν, ὁμοίας ὑπάρχει φύσεως. χρὴ δέ, ὅπου καὶ συμπέψαι βούλει μᾶλλον, πύρινον ἄλευρον μιγνύειν. ὅπου δὲ διαφορῆσαι, κρίθινον. ὁ δὲ ἄρτος ἐν τῷ μέσῳ τούτων ἐστίν. ἀλλὰ μὲν τοιαῦτα τῆς περὶ φαρμάκων συνθέσεως ἐστὶ καὶ τῆς θεραπευτικῆς οἰκειότερα μεθόδου. πρὸς δὲ τὸ παρὸν ἀρκεῖ, καὶ ταῦτα γινώσκειν περὶ ἰσχάδων, εἰδέναι δὲ καὶ ὡς αἱ μὲν λιπαρώτεραι, πέττειν μᾶλλον. αἱ δριμύτεραι δ' ἐν τῷ γεύεσθαι, ῥύπτειν τε, καὶ διαφορεῖν πεφύκασιν. τὸ δ' ἐπιπλεῖστον αὐτῶν ἑψηθεισῶν ἐν ὕδατι γιγνόμενον ὅμοιον ἐστὶν οὐ τὴν σύστασιν μόνον. ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν μέλιτι. τὰ δὲ χλωρὰ σῦκα ἐσθιόμενα διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῆς ὑγρότητος, ἀσθενεστέρας ἐστὶ δυνάμεως. ὑπάγει μέντοι κοιλίαν ἄμφω, καὶ τὰ ὑγρά, καὶ τὰ ξηρά. τὰ δὲ τῶν ἐρινεῶν σῦκα δριμείας ἐστί, καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως. οὕτως δὲ καὶ τῶν ἡμέρων οἱ ὄλυνθοι. μετέχουσι γὰρ ἔτι τοῦ τῆς συκῆς ὀποῦ.

Περὶ Συκῆς.

Συκῆ θερμῆς, καὶ λεπτομεροῦς ἐστὶ κράσεως. ὡς ὅ, τε ὀπὸς αὐτῆς δηλοῖ. καὶ τῶν φύλλων ὁ χυλός. ἰσχυρῶς γὰρ ἑκάτερον αὐτῶν ἐστὶ θερμόν. ὥστε οὐδὲ δάκνει μόνον. ἢ ῥύπτει σφοδρῶς, ἀλλὰ καὶ ἑλκοῖ, καὶ ἀναστομοῖ, καὶ μυρμηκίας ἐκβάλλει. ἔστι δὲ καὶ καθαρτικόν. ὁ δὲ τῆς ἀγρίας συκῆς, ἣν ἐρινεὸν ὀνομάζουσιν, ὀπός τε, καὶ χυλός, ἰσχυρότερος εἰς ἅπαντα τοῦ τῆς ἡμέρου. καὶ αἱ κράδαι δ' αὐτῶν οὕτως εἰσὶ θερμαί, καὶ λεπτομερεῖς τὴν κρᾶσιν, ὥστε καὶ τοῖς βοείοις κρέασι τοῖς σκληροῖς ἑψομένοις ἐμβαλλόμεναι τακερὰ ποιοῦσιν αὐτά.

Περὶ συμφύτου πετραίου.

Σύμφυτον πετραῖον, ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων. ἔχει μὲν γάρ τι καὶ τμητικόν. ᾧ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐν θώρακι, καὶ πνεύμονι πῦον ἐκκαθαίρειν πέφυκεν. ἔχει δ' ἔτι καὶ συνακτικόν. ᾧ καὶ πρὸς τὰς τοῦ αἵματος ἀναγωγὰς ἐπιβοηθεῖ, καὶ τρίτην ἐπ' αὐτοῖς ὑγρότητά τινα θερμὴν οὐκ ἀμέτρως, δι' ἣν καὶ γλυκὺ φαίνεται γευομένοις. καὶ ἡδὺ πρὸς τὴν ὄσφρησιν. ἄδηλον δ' ἐστὶ διαμασσώμενον. καὶ τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ τραχύτητας ἰᾶται. κατὰ δὲ τὴν ἐξ ἁπασῶν τῶν εἰρημένων δυνάμεων μίξιν ἅμα τε, καὶ διαφορεῖν ἱκανόν ἐστι, καὶ συνάγειν καὶ σφίγγειν, τὰ σώματα. καὶ διὰ τοῦτο, καὶ ταῖς ἐντεροκοιλίαις ἐπιτίθεται. καὶ πρὸς σπάσματα, καὶ ῥήγματα σὺν ὀξυμέλιτι πίνεται. ὅσοι δ' αὐτὸ καὶ πρὸς δυσεντερίαν, καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν ἕψοντες ἐν οἴνῳ διδόασιν, ὡς ξηραίνοντι τε, καὶ συνάγοντι χρῶνται. καὶ ὅσοι πρὸς νεφρῖτιν ὡς ἐκκαθαίροντι καὶ τέμνοντι.

Περὶ συμφύτου τοῦ μεγάλου.

Σύμφυτον ἕτερον τὸ μέγα παραπλησίας ἐστὶ τῷ προειρημένῳ δυνάμεως. οὐ μὴν γλυκὺ γευομένοις. οὐδὲ εὐῶδες ὀσμωμένοις φαίνεται. ἀλλὰ κατὰ ταῦτα μὲν ἀποκεχώρηκε τοῦ προγεγραμμένου. καθὸ δὲ γλίσχρον τι, καὶ δακνῶδες ἔχει, τὴν ἄλλην παραπλήσιον ὑπάρχει. χρῶνται δ' αὐτῷ πρὸς ὅσα τῷ προειρημένῳ.

Περὶ σφονδύλου.

Σφονδύλου ὁ μὲν καρπὸς δριμείας ἐστί, καὶ τμητικῆς δυνάμεως, ὥστε καὶ πρὸς ἄσθμα. καὶ πρὸς ἐπίληψιν ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ὀνίνησι δὲ καὶ τοὺς ἱκτερικούς. καὶ ἡ ῥίζα δὲ παραπλησίας ὑπάρχουσα δυνάμεως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἁρμόττει. προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐκσυρίγγων τύλους ἀφαιρεῖ. χρὴ δὲ περιξύσαντας ἐντιθέναι. καὶ τοῦ ἄνθους δὲ ὁ χυλὸς ἐπιτίθεται τοῖς κατὰ τὰ ὦτα χρονιωτέροις ἕλκεσιν ἁρμοττόντως.

Περὶ σχίνου.

Σχῖνος ὁ θάμνος. οὗτος ἐξ ὑδατώδους οὐσίας ἀτρέμα θερμῆς τῇ δυνάμει καὶ γεώδους ψυχρᾶς οὐ πολλῆς σύγκειται. δι' ἣν καὶ στύφει μετρίως. ξηραίνει μὲν οὖν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν ἤδη συμπεπληρωμένην, ἢ τὴν τρίτην ἀρχομένην. ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητα, καὶ ψυχρότητα διαφορᾷ, μέσος πώς ἐστι, καὶ σύμμετρος. ὁμοίαν δὲ ἐν ἅπασιν ἔχει τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι τὴν στύψιν. ἐν ῥίζαις, ἐν κλάδοις. ἐν ἀκρεμόσιν. ἐν βλαστοῖς. ἐν φύλλοις. ἔτι δὲ καρπῷ τε, καὶ φλοιῷ. καὶ εἰ χυλὸν δ' ἐκ τῶν φύλλων αὐτοῦ χλωρῶν ἐκθλίψαις, ὁμοίας καὶ οὗτος ἐστὶ τάξεως, στύφων μετρίως. ὅθεν καὶ πίνεται καθ' ἑαυτόν τε, καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις, ὅσα δυσεντερίας τε, καὶ κοιλίας διαθέσεις ἰᾶται. καὶ μὲν δὴ καὶ πρὸς τὰς τοῦ αἵματος πτύσεις, καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἱμοῤῥαγίας, καὶ προπτώσεις ἕδρας τε, καὶ ὑστέρας, ἐπιτήδειος ἐστὶν ἐγγύς τι τῆς ὑποκυστίδος ὑπάρχων.

Περὶ σχίνου ἄνθους.

Σχίνου ἄνθος, θερμαίνει μετρίως, καὶ στύφει μετρίως ἔτι, καὶ τῆς λεπτομεροῦς φύσεως οὐκ ἀπήλλακται. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα, καὶ οὐρητικόν ἐστι τὸ φάρμακον. καὶ καταμηνίων ἀγωγόν. ἐν πυρίαις τε, καὶ πόμασιν παραλαμβανόμενον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς καθ' ἧπαρ καὶ στόμαχον, καὶ κοιλίαν φλεγμονάς. ἔστι δ' αὐτοῦ στυπτικωτέρα μὲν ἡ ῥίζα. τὸ δὲ καλούμενον ἄνθος θερμότερον. ἐν ἅπασι δὲ τοῖς μορίοις αὐτοῦ τοῖς μὲν μᾶλλον, τοῖς δ' ἧττον ἐμφαίνεταί τι γευομένοις στύψεως. δι' ἣν, καὶ πρὸς τοῖς αἱμοπτοϊκοῖς διδομένοις μίγνυται φαρμάκοις.

Περὶ σχοίνου λείας.

Σχοίνου λείας. ἡ μὲν ὀξύσχοινος. ἡ δ' ὀλιγόσχοινος ὀνομάζεται. ἰσχνοτέρα μὲν καὶ σκληροτέρα ἡ ὀξύσχοινος. παχυτέρα δὲ καὶ χαυνοτέρα, ἡ ὁλόσχοινος. ὁ καρπὸς δὲ τοῦ ὁλοσχοίνου μὲν, ὑπνωτικῶς. τοῦ δ' ὀξυσχοίνου δύο εἰσὶν εἴδη. τὸ μὲν ἄκαρπον. οὗ χρῆσις οὐδὲ μία πρὸς τὰς ἰάσεις. τὸ δ' ἕτερον καρποφόρον. ὑπνώδης καὶ ταύτης ὁ καρπός. ἀλλ' ἧττον ἢ τῆς ὁλοσχοίνου. ἔστι μὴν οὗτος, καὶ κεφαλαλγής. ἀμφότεροι δὲ εἰ φρυγέντες μετ' οἴνου πίνοιντο, τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ξηραίνουσι ῥεύματα. καὶ ῥοῦν τὸν ἐρυθρὸν ἐπέχουσιν. ἐξ ὧν δῆλον, ὡς ἡ κρᾶσις αὐτῶν ἐστὶ σύνθετος ἐκ γεώδους οὐσίας, ἀτρέμα ψυχρᾶς καὶ ὑδατώδους ἀτρέμα θερμῆς, ἵνα ξηραίνειν τε τὰ κάτω δύνηται. καὶ πρὸς τὴν κεφαλὴν ἀτμοὺς ἀναπέμπειν ἠρέμα ψυχρούς, οἵς καὶ ὑπνώδεις ἐργάζονται.

Περὶ τερμίνθου.

Τερμίνθου, καὶ ὁ φλοιός, καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπὸς ἔχουσί τι στυπτικόν. ἀλλὰ καὶ θερμαίνουσι κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ὥστ' ἤδη δῆλον. ὡς καὶ ξηραίνουσιν. πρόσφατοι μὲν ὑπάρχοντες ἔτι. καὶ ὑγροὶ μετρίως. ξηρανθέντες δὲ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ὁ δὲ καρπὸς ὁ ξηρὸς, ἐγγὺς καὶ τῆς τρίτης ἐστὶ τάξεως τῶν ξηραινόντων. ἔστι γὰρ οὕτως θερμὸς, ὡς καὶ τοῖς μασσωμένοις εὐθὺς εὔδηλον γίνεσθαι τὴν θερμότητα. ταῦτ' ἄρα καὶ οὐρητικός ἐστιν, καὶ σπληνὸς ὀνίνησιν.

Περὶ τεύτλου.

Τεῦτλον νιτρώδους τινὸς μετείληφε δυνάμεως. ᾗ καὶ ῥύπτει, καὶ διαφορεῖ. καὶ διὰ ῥινῶν καθαίρει, ἐψηθὲν δὲ, τὸ μὲν νιτρῶδές τε, καὶ δριμὺ πᾶν ἀποτίθεται. γίνεται δ' ἀφλεγμάντου δυνάμεως ἀτρέμα διαφορητικῆς. ἰσχυρότερον δ' εἴς τε τὸ ῥύπτειν, καὶ διαφορεῖν ἐστὶ, τὸ λευκὸν τεῦτλον. ὡς τό γε μέλαν ἔχει τι, καὶ στύψεως, καὶ μᾶλλον κατὰ τὴν ῥίζαν, ἢ περὶ τὰ ἄλλα μόρια.

Περὶ τευκρίου.

Τεύκριον τμητικῆς, καὶ λεπτομεροῦς ἐστὶ δυνάμεως. ὅθεν καὶ σπλῆνας ἰᾶται. καὶ θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τρίτῃ μὲν τάξει τῶν ξηραινόντων. τῇ δευτέρᾳ δὲ τῶν θερμαινόντων.

Περὶ τέφρας.

Τέφρα τῶν κεκαυμένων ξύλων τὸ λείψανον οὕτω προσαγορεύεται. σύνθετον ὑπάρχον ἐξ ἐναντίων οὐσιῶν τε, καὶ ποιοτήτων. ἔχει γὰρ ἐν αὑτῷ τὸ μέν τι γεῶδες. τὸ δ' οἷον ἁλῶδες, ἢ λιγνυῶδες. ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃ τις καλεῖν. ταυτὶ μὲν οὖν τὰ μόρια λεπτομερῆ τ' ἐστὶν, καὶ βρεχομένης ὕδατι τῆς τέφρας, καὶ διηθουμένης, συναποφέρεται. ὅσον δ' ὑπολείπεται γεῶδες ἀσθενὲς, καὶ ἄδηκτον γίγνεται τῇ κονίᾳ τὴν θερμὴν δύναμιν ἀποτιθέμενον. οὐχ ἅπασα δὲ τέφρα τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἔχει κρᾶσιν. ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς καυθείσης ὕλης διαφορὰν ὑπαλλάττεται. διοσκουρίδης δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως στυπτικὴν αὐτὴν ἔχειν φησὶ τὴν δύναμιν. καίτοι γε ἡ συκίνη πάσης ἀπήλλακται τοιαύτης ποιότητος. ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ δένδρου οὐχ ὥσπερ δρῦς. καὶ πρῖνος, καὶ κόμαρος, καὶ φηγὸς. καὶ σχῖνος. καὶ κισσὸς ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα τὴν στρυφνὴν ἐμφαίνει ποιότητα κατ' οὐδὲν ἑαυτοῦ μέρος. ἀλλ' ἔστιν ὅπου πλήρους ὅλον ἰσχυροῦ, καὶ θερμοῦ καὶ δριμέος. ἐκ μὲν δὴ τῶν στρυφνῶν ξύλων ἡ τέφρα, στυπτικὸν οὐκ ὀλίγον ἔχει. καὶ ἔγωγέ ποτε δι' αὐτῆς ἰασάμενον αἱμοῤῥαγίας οἶδα, μηδενὸς ἑτέρου παρόντος φαρμάκου. τῇ συκίνῃ δ' οὐκ ἄν τις εἰς τοσοῦτον χρήσαιτό ποτε. πολὺ γὰρ αὕτη γε τὸ δριμὺ, καὶ τὸ καυστικὸν ἔχει τῷ ῥυπτικῷ μεμιγμένον, καὶ κατ' ἄμφω διενήνοχε τῆς ἐκ τῶν δρυΐνων ξύλων, ὅτι τε τὸ ἁλῶδες ἐν αὐτῇ πολλῷ δριμύτερον ἐστί. καὶ ὅτι τὸ οἷον γεῶδες, ἐν ἐκείναις μὲν ὑπόστυφον πώς ἐστιν. ἐν ταύτῃ δὲ ῥυπτικόν. ὥσπερ ἐν τῇ τῶν τιθυμάλλων. ἔστι δὲ καὶ ἡ τίτανος εἶδός τι τέφρας. λεπτομερεστέρα μὲν οὖσα τῆς ἐκ τῶν ξύλων, παρ' ὅσον ἀκριβέστερον οἱ λίθοι κατοπτᾶσθαι δέονται πρὸς τὸ γενέσθαι τέφραν. ὅμορος μὴν ἔχουσα, καὶ αὐτὴ τὸ οἷον ἐμπύρευμα πολύ. καὶ διὰ τοῦτο πλυθεῖσα ξηραντικὸν ἀδήκτως γίνεται φάρμακον. καὶ μᾶλλον εἰ δὶς, ἢ τρὶς πλυθείη, διαφορητικὴ δ' ἱκανῶς γίνεται θαλάσσῃ πλυθεῖσα. λεχθήσεται δὲ περὶ αὐτῆς, κἀπειδὰν περὶ τῶν μεταλλευομένων ὁ λόγος ἡμῖν γίγνηται.

Περὶ τηλεφίου.

Τηλέφιον ξηραντικῆς ἐστὶ, καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμῆς. ἀλλὰ κατὰ τοῦτ' ἄν τις ἴσως αὐτὸ θείη τῆς πρώτης τάξεως. ξηραίνει μέντοι κατὰ τὴν δευτέραν ἐπιτεταμένην. ἢ τὰ πρῶτα τῆς τρίτης. καὶ διὰ τοῦτο πρός τε τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἁρμόττει, καὶ λεύκας, καὶ ἀλφοὺς ἰᾶται σὺν ὄξει.

Περὶ τήλεως.

Τῆλις θερμὴ μέν ἐστιν ἐκ τῆς δευτέρας τάξεως. ξηρὰ δ' ἐκ τῆς πρώτης. καὶ διὰ τοῦτο τὰς μὲν ζεούσας φλεγμονὰς παροξύνει. τὰς δ' ἧττον θερμὰς, καὶ ὅσαι σκιῤῥωδέστεραι διαφοροῦσα θεραπεύει.

Περὶ τιθυμάλλων.

Τιθύμαλλοι πάντες ἐπικρατοῦσαν μὲν ἔχουσιν τὴν δριμεῖαν, καὶ θερμὴν δύναμιν. ὑπάρχει δ' αὐτοῖς, καὶ πικρότης. ἰσχυρότατος μὲν οὖν αὐτῆς ὁ ὀπός. ἐφεξῆς δὲ ὅ, τε καρπὸς, καὶ τὰ φύλλα. μετέχει δὲ καὶ ἡ ῥίζα τῶν εἰρημένων δυνάμεων. ἀλλ' οὐκ ἐπίσης. αὕτη μὲν οὖν ἑψομένη σὺν ὄξει, τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα, καὶ μάλισθ' ὅσα βεβρωμένοι αὐτοῖς γίνεται θεραπεύει. οἱ δὲ ὀποὶ σφοδροτέραν ἔχοντες δύναμιν, εἰς μὲν τὸ τρῆμα τῶν ὀδόντων ἐντίθενται. τῶν δ' ἄλλων τοῦ σώματος εἰ ἅψαιντο μορίων, εὐθὺς ἐπικαίουσί τε,

καὶ ἕλκουσι. διόπερ ἔξωθεν αὐτοῖς περιπλάσσεται κηρός. εἰσὶ γὰρ ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως τῶν θερμαινόντων, ἣν δὴ τῶν καυστικῶν ἔφαμεν ὑπάρχειν. οὕτως δὲ καὶ τὰς τρίχας ἀφαιρεῖ περιχριόμενος ὁ ὀπός. ἐπεὶ δὲ σφοδρότεροι εἰσιν, ἐλαίῳ μίγνυται. καὶ εἰ πολλάκις τοῦτο γένοιτο τελέως αἱ ῥίζαι τῶν τριχῶν ἀπόλλυνται καυθεῖσαι, καὶ ψιλὸν αὐτῶν γίγνεται τὸ σῶμα. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἀκροχορδόνας, καὶ μυρμηκίας, καὶ πτερύγια, καὶ θύμους ἀφαιροῦσιν. ἀποῤῥύπτουσι δὲ καὶ λειχῆνας. καὶ ψώρας. ὅτι καὶ τῆς ῥυπτικῆς αὐτοῖς μέτεστι δυνάμεως διὰ τὴν πικρότητα. καὶ τὰ φαγεδαινικά τε τῶν ἑλκῶν καὶ τὰ ἀνθρακώδη, καὶ τὰ γαγγραινώδη. διότι θερμαίνουσί τε σφοδρῶς, καὶ ῥύπτουσιν, ὠφελεῖν πεφύκασιν εἴ τις ἐν καιρῷ, καὶ μέτρῳ χρώμενος αὐτοῖς τύχῃ. καὶ γὰρ οὕτω καὶ συνείγτων τοὺς τύλους κατὰ τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐξαίρουσιν. ἅπαντα δὲ ταῦτα κατὰ γένος μὲν, ὁμοίως, ἀσθενέστερον δὲ καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπὸς ἐργάζεσθαι πεφύκασιν. οἷς δὴ καὶ πρὸς τοὺς ἐν τοῖς στασίμοις ὕδασιν ἰχθύας εἰώθασι χρῆσθαι. τάχιστα γὰρ ὑπ' αὐτῶν σκοτωθέντες, καὶ ἡμιθνῆτοι γενόμενοι, πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἀναφέρονται τοῦ ὕδατος. ἑπτὰ δὲ ὄντων αὐτῶν ἰσχυρότατος μὲν ὅ, τε χαρακίας ὀνομαζόμενος. ὃν δὴ καὶ ἄῤῥενα προσαγορεύουσιν ἔνιοι, καὶ ὁ θῆλυς ὁ μυρσινίτης καλούμενος. καὶ ὁ ἐν ταῖς πέτραις ὁ δενδρωειδής. ἐφεξῆς δὲ ὅ, τε τῇ φλόμῳ προσεοικώς. καὶ ὁ κυπαρισσίας. εἶθ' οὕτως ὁ παράλιος. εἶτα ὁ ἡλιοσκόπιος. κατὰ ἀναλογίαν δὲ τῆς εἰρημένης αὐτῶν δυνάμεως ἡ τέφρα, καὶ ἡ ἀπ' αὐτῆς κονία.

Περὶ τραγακάνθας.

Τραγάκανθα παραπλησίαν ἔχει τῷ κόμμι δύναμιν ἐμπλαστικήν τε τινὰ, καὶ δριμύτητα ἀμβλυτέραν. καὶ δὴ καὶ ξηραίνει παραπλησίως ἐκείνῳ.

Περὶ τραγίου.

Τραγίου, καὶ τὰ φύλλα, καὶ ὁ καρπὸς, καὶ τὸ δάκρυον, ἑλκτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές. καὶ θερμὸν τὴν δύναμιν ἐκ τῆς τρίτης ἤδη που τάξεως κατ' ἀρχάς. σκόλοπάς τε ἐξάγει. καὶ λίθους θρύπτει. καὶ καταμήνια κινεῖ δραχμῆς ὁλκῇ πινόμενον. γεννᾶται δ' ἐν Κρήτῃ μόνῃ τοῦτο τὸ τράγιον ἐοικὸς σχίνῳ. τὸ δ' ἕτερον τράγιον τὸ τούτου μικρότερον, οὗ τὰ φύλλα τῷ σκολοπενδρίῳ προσέοικε, φαίνεται μὲν πολλαχόθεν. ῥυπτικῆς δ' οὐκ ὀλίγης μετέχον δυνάμεως. ὡς καὶ πρὸς τὰ ῥοώδη τῶν παθημάτων ἁρμόττειν.

Περὶ τραγοριγάνου.

Τραγορίγανος. ἐν τῷ περὶ ὀριγάνου λόγῳ πρόσθεν εἴρηται.

Περὶ τριβόλου.

Τρίβολος, ἐξ ὑγρᾶς οὐσίας μετρίως ψυχρᾶς, καὶ ξηρᾶς οὐ μετρίως, καὶ ταύτης ψυχρᾶς συνέστηκεν. ἐπικρατεῖ δ' ἐν μὲν τῷ χερσαίῳ τὸ γεῶδες ψυχρὸν ὅ, περ, καὶ στύφον ἐδείξαμεν. ἐν δὲ τῷ ἐνύγρῳ, τὸ ὑδατῶδες. καὶ διὰ τοῦτο ἀμφότερον, καὶ πρὸς τὰς γενέσεις τῶν φλεγμονῶν, καὶ ὅλως πρὸς ἁπάσας τὰς ἐπιῤῥοὰς ἁρμόττουσιν. τοῦ δὲ χερσαίου λεπτομερὴς ὁ καρπὸς ὑπάρχων τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει πινόμενος.

Περὶ τριπολίου.

Τριπόλιον ἡ ῥίζα, δριμεῖα γευομένῳ. καὶ θερμὴ τὴν δύναμιν ἐστὶ κατὰ τὴν τρίτην ἀπόστασιν.

Περὶ τριφύλλου.

Τρίφυλλον, οἱ δὲ, ἀσφάλτιον. οἱ δὲ ὀξύφυλλον. ἔνιοι δὲ μινυανθές. εἰσὶ δ' οἳ κνίκιον ὀνομάζουσιν ἀπὸ μὲν τῶν συμβεβηκότων τῷ θάμνῳ τὰ πρῶτα τρία. τὰ δὲ ὑπόλοιπα δύο οὐκ οἶδ' ὁπόθεν. ἔστι δὲ ἡ δύναμις τοῦ φυτοῦ θερμὴ, καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν ἄσφαλτον. ᾗ παραπλήσιον ἐστὶ κατὰ τὴν ὀσμὴν τῆς τρίτης τάξεως κατ' ἄμφω. καὶ διὰ τοῦτο πινόμενον, καὶ πλευρῶν ἀλγήματα ἐπ' ἐμφράξεσιν ὀνίνησιν. καὶ οὖρα κινεῖ, καὶ καταμήνια.

Περὶ τριχομανοῦς.

Τριχομανὲς ὅσα περ ἀδίαντον δύναται.

Περὶ τρύχνου.

Τρύχνον. ἔνιοι δὲ μετὰ τοῦ σίγμα, στρύχνον ὀνομάζουσιν. τὸ μὲν ἐδώδιμον ἐν τοῖς κήποις φυόμενον ἅπαντες γινώσκουσιν, καὶ χρῶνται πρὸς ὅσα ψύξαι, καὶ στῦψαι δέονται. δύναται γὰρ ἄμφω ταῦτα κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. τῶν δ' ἄλλων τῶν οὐκ ἐδωδίμων, τὸ μὲν ἁλικάκαβον ὀνομάζεται πυῤῥὸν ἔχον τὸν καρπὸν ἐοικότα ῥαγὶ σταφυλῆς κατὰ τὸ σχῆμα. καὶ τὸ μέγεθος, ᾧ καὶ πρὸς τοὺς στεφάνους χρῶνται. τὸ δ' ἕτερον τὸ θαμνῶδες, τὸ ὑπνωτικὸν, καὶ τρίτον ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς, τὸ μανικόν. τὸ μὲν οὖν ἁλικάκαβον ἐν τῇ τῶν φύλλων δυνάμει παραπλήσιον ὑπάρχει τῷ κηπευομένῳ τρύχνῳ, τὸν καρπὸν οὐρητικὸν ἔχον. διὸ καὶ πολλῶν τῶν συνθέτων δυνάμεων, ὅσαι πρὸς ἧπαρ, ἢ κύστιν, ἢ νεφροὺς ἁρμόττουσι μίγνυται. τοῦ δ' ὑπνωτικοῦ στρύχνου τῆς ῥίζης ὁ φλοιὸς μετ' οἴνου πινόμενος ὑπνωτικὸς ὑπάρχων δραχμῆς σταθμῷ λαμβανόμενος. ἔστι δὲ καὶ εἰς τὰ ἄλλα τῷ τῆς μήκωνος ὀπῷ παραπλήσιος. ἀσθενέστερος δ' εἰς τοσοῦτον, ὡς τῆς τρίτης εἶναι τάξεως τῶν ψυχόντων, ἐκείνου κατὰ τὴν τετάρτην τεταγμένου. τὸ σπέρμα τούτου τοῦ τρύχνου δύναμιν οὐρητικὴν ἔχει. μανιῶδες δ' ἐστὶ πλέον τῶν δώδεκα κορύμβων πινόμενον. τὸ δ' ὑπόλοιπον τῶν εἰρημένων τρύχνων, ἄχρηστον ἐστὶν εἰς τὰς τῶν ἔνδον ἰάσεις. εἰ μὲν γὰρ τέτταρες δραχμαὶ ληφθεῖεν αὐτῶν, θάνατον ἐπιφέρουσιν. εἰ δ' ἐλάττους μανίαν. ἄλυπος δ' ἡ μία. πλὴν οὐδ' αὕτη τι χρηστὸν ἔχουσα.

ἔξωθεν δὲ τοῦ σώματος ἐπιπλασσομένου, ἕλκη κακοήθη, καὶ νομὰς θεραπεύει. ἄριστος δ' εἰς τοσοῦτον τῆς ῥίζης ὁ φλοιός, ξηραίνων μὲν κατὰ τὴν δευτέραν που τάξιν ἤδη συμπληρουμένην, ἢ τρίτην ἀρχομένην. ψύχων δὲ κατὰ τὴν δευτέραν ἀρχομένην.

Περὶ ὑακίνθου.

Ὑακίνθου ἡ μὲν ῥίζα, βολβοειδὴς ὑπάρχουσα, τάξεώς ἐστι, τῆς πρώτης μὲν ἐν τῷ ξηραίνειν, δευτέρας δὲ ἐν τῷ ψύχειν, ἤδη που συμπληρουμένης, ἢ καὶ τρίτης ἀρχομένης. ἀνήβους γοῦν ἐπὶ πλεῖστον πεπίστευται διαφυλάττειν τοὺς παῖδας ἐν οἴνῳ καταπλασσομένη. ὁ δὲ καρπὸς ἀτρέμα τε ῥύπτει καὶ στύφει. καὶ διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἰκτερικοῖς δίδοται σὺν οἴνῳ. ξηραίνων μὲν ἤδη που κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. θερμότητος δὲ καὶ ψύξεως ἐν τῷ μέσῳ καθέστηκε.

Περὶ ὕδνου.

Ὕδνα πᾶσι γνώριμα γεωδεστέραν οὐσίαν ἐπικρατοῦσαν ἐν τῇ συστάσει κέκτηται βραχέος τινὸς αὐτῷ μεμιγμένου τοῦ λεπτομεροῦς.

Περὶ ὑδροπεπέρεως.

Ὑδροπέπερι κέκληται μὲν ἀπὸ τῶν χωρίων ἐν οἷς φύεται, καὶ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ὁμοιότητος πρὸς τὸ πέπερι. ἔστι δὲ θερμὸν ἀλλ' οὐκ εἰς ὅσον πέπερι. καὶ μέντοι καὶ χλωρὸν ἔτι τὸ βοτάνιον, ἅμα τῷ καρπῷ καταπλασθέν, ὑπώπιά τε, καὶ τοὺς σκιρρουμένους ὄγκους διαφορεῖ.

Περὶ ὑοσκυάμου.

Ὑοσκύαμος ὁ μὲν τὸ μέλαν ἔχων σπέρμα, μανιώδης τε καὶ καρωτικὸς ὑπάρχων. πλησίον δ' αὐτοῦ τὴν δύναμιν ἐστὶν, καὶ οὗ τὸ σπέρμα μετρίως ξανθόν ἐστιν. φεύγειν δ' ἀμφοτέρους ὡς ἀχρήστους τε, καὶ δηλητηρίους. ἐπιτηδειότατος δὲ πρὸς τὰς ἰάσεις, οὗ καὶ τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ἄνθος λευκόν. ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως ὑπάρχων τῶν ψυχόντων. ἄνθος δὲ τοῦ μὲν τὸ μέλαν ἔχοντος σπέρμα μετρίως πορφυρίζον, τοῦ δὲ τὸ ὑπόξανθον, ἀτρέμα μηλίζον.

Περὶ ὑπερικοῦ.

Ὑπερικὸν θερμαίνει, καὶ ξηραίνει, λεπτομεροῦς οὐσίας ὑπάρχον, ὡς καταμήνιά τε, καὶ οὖρα προσκαλεῖσθαι. χρὴ δὲ ὅλον εἰς ταῦτα λαμβάνειν τὸν καρπὸν οὐ τὸ σπέρμα μόνον. ἀλλὰ μετὰ τῶν φύλλων ἐπιπασσόμενος χλωρὸς εἰς οὐλὴν ἄγειν δύναται. τά τ' ἄλλα καὶ πυρίκαυστα. ξηρανθέντα δ' εἰ κόψας ἐπιπάττοις, ἰᾶσθαι τὰ πλαδαρὰ, καὶ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς πίνειν αὐτὴν διδόασιν.

Περὶ ὑπηκόου.

Ὑπήκοον, ψυκτικῆς ἐστι δυνάμεως. ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως τῶν ψυχόντων. ὡς μήκωνος ὀλίγον ἀπολείπει.

Περὶ ὑπογλώσσου.

Ὑπόγλωσσον, ὠνόμασται μὲν οὕτως ὅτι παραφύσεις ὑπ' ἄκροις τοῖς κορύμβοις ποιεῖται γλωσσαρίων. ἔστι δ' ἡ ῥίζα καὶ ὁ χυλὸς τοῦ θαμνίσκου μαλακτικῆς δυνάμεως.

Περὶ ὑσσώπου.

Ὕσσωπον. θερμαίνει καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν τρίτην τάξιν. ἔστι δὲ καὶ λεπτομερές.

Περὶ φακῶν.

Φακοί, στύφουσι μὲν οὐκ ἰσχυρῶς. θερμότητος δὲ καὶ ψύξεως ἐν τῷ μέσῳ καθεστήκασι. καὶ μέντοι καὶ ξηραίνουσιν κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. αὐτὸ μὲν οὖν αὐτῶν τὸ σῶμα, ξηραίνει καὶ ἵστησι γαστέρα. τὸ δ' ἀφέψημα προτρέπει. διὸ καὶ ἀπολεῖται τὸ πρότερον ὕδωρ ὅταν ἐπισχέσεως ἕνεκα λαμβάνηται.

Περὶ φακοῦ.

Φακὸς ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς ἐστι κράσεως. ἐκ τῆς δευτέρας που τάξεως ὑπάρχων κατ' ἄμφω.

Περὶ φαληρίδος.

Φαληρίδος τῆς πόας, καὶ ὁ χυλὸς, καὶ τὸ σπέρμα, καὶ τὰ φύλλα πινόμενα πρὸς τὰ τῆς κύστεως ἀλγήματα πεπίστευται βοηθεῖν ὡς ἐχούσης τι λεπτομερὲς, καὶ θερμόν.

Περὶ φαλαγγίτου.

Φαλαγγίτης ὠνόμασται μὲν οὕτως, ἐκ τοῦ βοηθεῖν τοῖς ὑπὸ φαλαγγίων δακνομένοις. ἔστι δὲ λεπτομεροῦς δυνάμεως ξηραντικῆς. ὅθεν καὶ στροφουμένοις ἀρήγειν δοκεῖ.

Περὶ φλόμου.

Φλόμος, ἔνιοι δὲ διὰ τοῦ π, γράφουσί τε, καὶ λέγουσιν. ἡ μέν τίς ἐστιν τοῖς φύλλοις λευκή. ἡ δὲ μέλαινα. καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν ἄρρην ἧς τὰ φύλλα στενώτερα, ἡ δὲ θήλεια, ἧς μείζω, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρα.

Περὶ φλόμου τοῦ ἀγρίου.

Φλόμος ἀγρία προσαγορευομένη. χρυσοειδὴς δ' ἐστὶ, καὶ μηλίζουσα τοῖς ἄνθεσιν. ἄλλη δέ τις ἐπὶ ταύταις, ἣν ἰδίως φλομίδα, καὶ θρυαλλίδα προσαγορεύουσιν. τῶν μὲν οὖν πρώτων δυοῖν ἡ ῥίζα στρυφνὴ γινομένη οὖσα τοῖς ῥοώδεσι πάθεσιν ἀρήγει. διακλύζονται δ' αὐτὴν ἔνιοι, καὶ πρὸς ὀδόντων ἀλγήματα. τὰ μέντοι φύλλα διαφορητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. οὕτω δὲ καὶ τὰ τῶν ἄλλων φύλλα, καὶ μάλιστα τῆς χρυσιζούσης τοῖς ἄνθεσιν. ἣ καὶ τὰς τρίχας ξανθίζουσιν. ἁπασῶν γὰρ τὰ φύλλα ξηραντικῆς τε, καὶ μετρίως ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως.

περὶ φοίνικος.

Φοῖνιξ τὸ δένδρον στυπτικῆς μετέχει δυνάμεως ἐν ἅπασι τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσιν. ὁ μὲν οὖν τῶν κλάδων χυλὸς αὐστηρός ἐστιν ἐξ ὑδατώδους οὐσίας χλιαρᾶς, καὶ γεώδους ψυχρᾶς συγκείμενος. ὁμοίας δὲ τούτου φύσεως ἐστὶ, καὶ ὁ καλούμενος ἐγκέφαλος ἐδώδιμος ὑπάρχων. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, καὶ μάλιστα ὁ γλυκὺς οὐκ ὀλίγης μετείληφε θερμότητος. ἐδώδιμος δ᾽ ὢν εἰς πολλὴν ἔρχεται χρῆσιν. οὐ μόνον ἔξωθεν ἐπιτιθέμενος ἵνα τονῶσαί τι, καὶ ξηρᾶναι, καὶ συναγαγεῖν, καὶ πλῆσαι, καὶ πυκνῶσαι χρῄζομεν. ἀλλὰ καὶ ὡς σιτίον λαμβανόμενος ἅμα τε τοῖς ἄλλοις, καὶ αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτόν. ὃ δὲ καλοῦσιν ἐλάτην, τὸ ἁπαλὸν ἐκβλάστημα τοῦ φοίνικος τὴν αὐτὴν τῷ κατ᾽ αὐτὴν ἐγκεφάλου δύναμιν ἔχει. τὸ δ᾽ οἷον ἀφέψημα αὐτοῦ, στυπτικὴν μὲν καὶ αὐτὸ κέκτηται ποιότητα. ξηραίνει δ᾽ ἐπὶ πλέον ἁπάντων τῶν εἰρημένων. ὡς ἂν καὶ τῇ τῆς οὐσίας συστάσει ξηρότερον αὐτῶν ὑπάρχον, καὶ ἥκιστα μετέχων ὑγρότητος. ὥς τε δεόντως ἐπὶ τῶν σηπεδονωδῶν ἑλκῶν αὐτῷ χρῶνται. καὶ τοῖς συνάγουσι τὰ κεχαλασμένα τῶν ἄρθρων φαρμάκοις μιγνύουσιν. καὶ ταῖς ἡπατικαῖς τε, καὶ στομαχικαῖς δυνάμεσιν ἔξωθέν τε καὶ ἔσωθεν. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα τοῦ φυτοῦ ξηραντικῆς ἀδήκτως δυνάμεως. ἔχουσά τι, καὶ αὐτὴ στύψεως.

περὶ φορβίου.

Φορβίου τῷ σπέρματι πρὸς λευκώματα χρῶνται μετὰ μέλιτος. ἀλλὰ καὶ σκόλοπας ἐξάγειν πεπίστευται. καὶ ἡ πόα δὲ ταὐτὸν τούτω δοκεῖ δύνασθαι. ἐξ ὧν δῆλον ὡς λεπτομεροῦς τε, καὶ ἑλκτικῆς, καὶ ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως.

περὶ φοῦ.

Φοῦ ἀρωματώδης πώς ἐστιν ἡ τῆσδε τῆς πόας ῥίζα νάρδῳ παραπλησία τὴν δύναμιν· ἀλλ᾽ εἰς μὲν τὰ πλεῖστα καταδεεστέρα. προφέρει δ᾽ οὖρα τῆς μὲν ἰνδικῆς, καὶ συριακῆς νάρδου μᾶλλον. ὁμοίως δὲ τῇ κελτικῇ.

περὶ φύκου.

Φύκος ὑγρὸν ἔτι, καὶ χλωρὸν ἐξαιρούμενον τῆς θαλάττης. καὶ ψύχει, καὶ ξηραίνει κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν. ἔχει γάρ τι, καὶ στρυφνὸν μετρίως.

περὶ φυλλίτιδος.

Φυλλῖτις στρυφνῆς οὖσα ποιότητος οὐκ ἀπὸ τρόπου διαρροίας τε, καὶ δυσεντερίας ὀνίνησι πινομένη.

περὶ φύλλου μαλάβρου.

Φύλλον μαλάβρου νάρδῳ παραπλήσιον ἐστὶ τὴν δύναμιν.

περὶ χαλβάνης.

Χαλβάνη, ὀπὸς ἐστὶ ναρθηκώδους φυτοῦ μαλακτικῆς τε, καὶ διαφορητικῆς ὑπάρχουσα δυνάμεως. καὶ εἴη ἂν ἐν μὲν τῷ θερμαίνειν ἐκ τῆς τρίτης που τάξεως ἀρχομένης, ἢ τῆς δευτέρας συμπληρουμένης. ἐν δὲ τῷ ξηραίνειν ἐκ τῆς δευτέρας ἀρχομένης.

περὶ χαμαίδρυος.

Χαμαίδρυς, ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν πικρὰν ποιότητα. ἔστι δὲ καὶ δριμεῖά πως. ἐξ ὧν δῆλον ὅτι δεόντως σπλῆνα τήκει. καὶ οὖρα, καὶ καταμήνια κινεῖ. καὶ πάχος χυμῶν τέμνει. καὶ τὰς ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἐμφράξεις ἐκκαθαίρει. καὶ θείη ἄν τις αὐτὴν ἐν τῇ τρίτῃ τάξει κατὰ τὸ ξηραίνειν, καὶ θερμαίνειν. καὶ πλέον γε κατά γε τὸ ξηραίνειν, καὶ θερμαίνειν.

περὶ χαμαικισσοῦ.

Χαμαικισσοῦ τὸ ἄνθος πικρὸν ἱκανῶς ὑπάρχον ἐκφράττει τὰ καθ᾽ ἧπαρ. ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς αὐτὸ διδόασιν.

περὶ χαμαιλέας.

Χαμαιλέα τὴν πικρὰν ἐπικρατοῦσαν ἔχει ποιότητα. διὸ καὶ τὰ ῥυπαρὰ λίαν ἕλκη, καὶ ὅσα μεγίστας ἐσχάρας ἔχει, μετὰ μέλιτος ἀνακαθαίρειν δύναται.

περὶ χαμαιλεύκης.

Χαμαιλεύκη θερμὴ τὴν δύναμιν ἐστὶ κατὰ τὴν τρίτην που τάξιν. καὶ ξηρὰ κατὰ τὴν πρώτην.

περὶ χαμαιλέοντος.

Χαμαιλέοντος ἡ ῥίζα, τοῦ μὲν μέλανος ἔχει τι δηλητήριον. ὅθεν ἔξωθεν ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς ψώρας, καὶ λειχῆνας, καὶ ἀλφούς, καὶ ὅλως ὅσα ῥύψεως δεῖται, καὶ τοῖς μαλακτικοῖς, καὶ διαφορητικοῖς μίγνυται φαρμάκοις. καὶ τὰ φαγεδαινικὰ τῶν ἑλκῶν ἰᾶται καταπλασθεῖσα. ἔστι γὰρ ξηρὰ κατὰ τὴν τρίτην ἤδη που τάξιν. ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν, ἐκ τῆς δευτέρας συμπληρουμένης. ἡ δὲ τοῦ λευκοῦ χαμαιλέοντος ῥίζα πρὸς ἕλμινθας πλατείας δίδοται, πλῆθος ὀξυβάφου. μετ᾽ οἴνου αὐστηροῦ. προσφέρουσι δ᾽ αὐτὴν, καὶ τοῖς ὑδερικοῖς παραπλησίαν οὖσαν, καὶ αὐτὴν τῇ κράσει τῇ τοῦ μέλανος ῥίζῃ. πλὴν ὅσα πικροτέρα ἐκείνης ἐστίν.

περὶ χαμαιπίτυος.

περὶ χαμαιπίτυος.

Χαμαίπιτυς κατὰ τὴν γεῦσιν μὲν ἰσχυρότερον ἔχει τὸν πικρὸν χυμὸν τοῦ δριμέος. κατὰ τὴν ἐνέργειαν δὲ διακαθαίρει, καὶ ῥύπτει τὰ σπλάγχνα πλέον ἢ θερμαίνει. διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἰκτεριῶσι. καὶ ὅλως οἷς ἐμφράττεται ῥᾳδίως τὸ ἧπαρ, ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ἄγει δὲ καὶ καταμήνια πινομένη τε, καὶ μετὰ μέλιτος προστιθεμένη. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν φάρμακον. ἔνιοι δὲ καὶ ἰσχιαδικοῖς αὐτὴν διδόασιν ὠφελοῦντες ἐν μελικράτῳ. χλωρὰ δὲ ἡ πόα, καὶ τὰ μεγάλα τραύματα κολλᾶν δύναται, καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἰᾶται, καὶ τὰς ἐν μαστοῖς σκληρότητας διαφορεῖν. ἔστι γὰρ ἐν τῷ ξηραίνειν τῆς τρίτης τάξεως, ἐν δὲ τῷ θερμαίνειν τῆς δευτέρας.

περὶ χαμαισύκης.

Χαμαισύκη, ῥυπτικήν τε ἅμα καὶ δριμεῖαν ἔχει δύναμιν, ὥστε καὶ ἀκροχορδόνας, καὶ μυρμηκίας οἵ τε κλῶνες αὐτῆς καταπλαττόμενοι, καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν ὀπὸς, ἀφαιροῦσιν. ἀπορρύπτουσι δὲ σὺν μέλιτι. καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς παχείας οὐλάς. ὠφελοῦσι δὲ καὶ τὰς διὰ πάχος ἀμβλυωπίας, ὥσπερ οὖν καὶ ἀρχὰς ὑποχύσεων.

περὶ χελιδονίου.

Χελιδόνιον ῥυπτικῆς ἰσχυρῶς ἐστὶ καὶ θερμῆς δυνάμεως. καὶ μέντοι, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς εἰς ὀξυωπίας ἐστὶν χρήσιμος. ἐφ' ὧν ἀθροίζεται παχύ τι κατὰ τὴν κόρην διαφορεῖσθαι δεόμενον. ἐχρήσαντο δ' ἔνιοι τῇ ῥίζῃ, καὶ πρὸς τοὺς ὑπ' ἐμφράξεως ἥπατος ἰκτεριῶντας ἐν οἴνῳ λευκῷ διδόντες πίνειν. ἐν * ἀνίσῳ διαμασώμενος, καὶ χρήσιμος ἐστὶν ὀδόντων ἀλγήμασι. τὸ δὲ μικρότερον χελιδόνιον δριμύτερον ὑπάρχον τοῦ μείζονος ἑλκοῖ ταχέως τὸ δέρμα καταπλαττόμενον. ὄνυχάς τε λεπροὺς ἐκβάλλει. καθαίρει δ' ὁ χυλὸς αὐτοῦ, διὰ ῥινῶν ἰσχυρῶς ὑπάρχων δριμύς. ὥστε εἴη ἂν καὶ ἥδε ἡ πόα τῆς τετάρτης ἤδη που τάξεως συμπληρουμένης ἤδη, καὶ κατὰ τὸ θερμαίνειν, καὶ ξηραίνειν.

περὶ χονδρίλης.

Χονδρίλη καὶ ταύτην ἔνιοι σέριν ὀνομάζουσιν. ἔστι γάρ πω τῆς αὐτῆς ἐκείνης δυνάμεως, πλὴν ὅσον πλέον ἔχει τὸ ὑπόπικρον ἐν τῇ γεύσει, καὶ διὰ τοῦτο ξηροτέραν τὴν δύναμιν ἐστίν.

περὶ χόνδρου.

Χόνδρος ἔστι μὲν δή που καὶ τροφὴ βελτίστη καθάπερ καὶ πυρός. ἀλλ' οὐ τῆς νῦν πραγματείας ἐστὶν περὶ τροφῆς διαιρεῖσθαι, ὡς φάρμακον δὲ τῆς ἐμπλαστικῆς ἐστι δυνάμεως. ἐν δὲ τῇ κράσει παραπλήσιος ἐστὶν πυρῷ. πλέον ἐκείνου τὸ γλίσχρον ἔχων. ὃ καὶ τρόφιμος αὐτοῦ μᾶλλον ἐστί. καὶ οἷον ὕλη τις εἰς ὑποδοχὴν ἐπιτηδείως ἔξους τε γίγνεται, καὶ θαλάττης, καὶ ἅλμης, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα σφοδρῶς ξηραίνοντα, καὶ διὰ τοῦτο τινὲς ἐκ τῶν ἱκανῶς ξηραινόντων ἐνόμισαν εἶναι, καὶ τοῦτο τὸ σπέρμα. ἔστι δ' αὐτὸς ὁ χόνδρος ἐκ τῶν συμπέττειν δυναμένων μᾶλλον, ὥσπερ καὶ ὁ πυρὸς, ἅπερ ἥκιστα ξηραίνει. διὰ δὲ τὴν τῶν ξηραινόντων φαρμάκων μίξιν, τὸ σύνθετον ἐξ αὐτῶν ξηραντικὸν γινόμενον ἐξαπατᾷ τοὺς πολλοὺς τῶν ἰατρῶν, ὡς αὐτῷ τῷ χόνδρῳ τὴν τοῦ ξηραίνειν αἰτίαν ἀνατιθέναι παρέντας τὰ μιγνύμενα.

περὶ χρυσοκόμης.

Χρυσοκόμη. καλεῖται δὲ καὶ χρυσίτης τὴν δριμεῖαν ἅμα, καὶ στύφουσαν ἐπικρατούσας ἔχει ποιότητας ἡ ῥίζα. διὸ μὴ δὲ πολύχρηστος ἐστίν. ἥ γε μὴν χρῆσις αὐτῆς ἐν μελικράτῳ καθεψηθείσης ἐν περιπνευμονίαις τε καὶ ἡπατικοῖς νοσήμασιν. ἔχει δέ τι καὶ τῆς ἐμμήνου καθάρσεως προτρεπτικόν.

περὶ ψευδοδικτάμνου.

Ψευδοδίκταμνον ἀσθενοῦς δικτάμνου δύναμιν ἔχει.

περὶ ψυλλίου.

Ψυλλίου τὸ σπέρμα μάλιστ' ἐστὶν χρήσιμον ἐκ τῆς δευτέρας ὑπάρχον τάξεως τῶν ψυχόντων, ἐκ τῆς κατὰ τὸ ξηραίνειν, καὶ ὑγραίνειν συζυγίας μέσον πως ἐστὶ καὶ σύμμετρον.

περὶ ὠκίμου.

Ὤκιμον, ἐκ τῆς δευτέρας μέν ἐστι τάξεως τῶν θερμαινόντων. ἔχει δ' ὑγρότητα περιττωματικήν. ὅθεν οὔτε χρήσιμόν ἐστιν εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον, καταπλαττόμενον δ' ἔξωθεν εἰς τὸ διαφορεῖν, καὶ συμπέττειν ἐστὶ χρήσιμον.

περὶ ὠκιμοειδοῦς.

Ὠκιμοειδὲς, ἔνιοι δὲ φιλεταίρειον ὀνομάζουσιν. ἄχρηστος μὲν ἡ ῥίζα. τὸ δὲ σπέρμα λεπτομεροῦς τε, καὶ ξηραντικῆς ἀδήκτως ὑπάρχει δυνάμεως.

ΤΟ ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

σα μὲν τῶν φυτῶν ἐστὶ μόρια, καὶ καρποὶ, καὶ χυλοὶ, καὶ ὀποὶ, πρόσθεν εἴρη-
ται. νυνὶ δὲ τῶν ὑπολοίπων φαρμάκων ὅσα μεταλλεύεται, καὶ ὅσα τῆς γῆς
αὐτῆς ἐστὶν, ἤδη πρόκειται διελθεῖν, ἐφεξῆς δ' αὐτῷ εἰρήσεταί τι, καὶ περὶ τῶν
ἐν τοῖς ζώοις μορίων, οἷς ἐν λόγῳ φαρμάκων χρώμεθα πρὸς τὰς ἰάσεις. κοινὸν
δέ τινα περὶ πάντων αὐτῶν λόγον ἄμεινον εἶναι μοι δοκεῖ προτάξαι σαφηνεί-
10 ας τε ἅμα, καὶ τοῦ διηρθρωμένως ἀκούειν ἕνεκα τῶν εἰρημένων. ἐὰν γὰρ ἐπι-
τό τις τὰ πάντα τοῖς γεγραφόσιν, ἤτοι τὰς περὶ τῶν φαρμάκων πραγμα-
τείας, ἢ τὰς περὶ ὕλης, ἢ τὰς περὶ σκευασίας αὐτῶν ἐν πολλοῖς σφαλήσεται
μέγιστα, καὶ παρακούσει τῶν ὑπ' ἐμοῦ διωρισμένως λεγομένων, δυοῖν δ' ὄντων κεφαλαίων τοῦ μέλλοντος
λεχθήσεσθαι λόγου κοινοῦ. τὸ μὲν ἕτερον ἐστὶν ἐν τῶν αὐτοφυῶν φαρμάκων τὰ κεκαυμένα θερμότερα
χρὴ νομίζειν, ἢ ψυχρότερα. τὸ δ' ἕτερον περὶ τῶν στυφόντων φαρμάκων, ὧν ἐν εἴδει πρόσθεν ἐλέχθη τὰ
αὐστηρὰ, καὶ τὰ στρυφνά. λέλεκται μὲν οὖν ἤδη περὶ τούτων ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν βιβλίων. ἀνα-
μνῆσαι δὲ καὶ νῦν ἄμεινον, ὡς ἐναντιωτάτη φαίνεται ποιότης, καὶ δύναμις εἶναι τοῖς στύφουσι φαρμά-
κοις πρὸς τὰ δριμέα, στύφει μὲν γὰρ ἀκακία, καὶ βαλαύστιον ὑποκυστίς τε, καὶ κύτινοι, καὶ κηκὶς, καὶ
ῥοῦς, καὶ ῥοῦς, ὀμφάκιόν τε, καὶ μέσπιλα, καὶ κρανία, καὶ ῥοιᾶς λέμματα, καὶ μύρτα, δριμέα δ'
20 ἐστὶν εὐφόρβιον, καὶ σκόροδα, καὶ κρόμμυα, καὶ πράσα, καὶ νᾶπυ, καὶ πέπερι, καὶ ζιγγίβερι, καὶ σμύρ-
νιον. ὀρίγανόν τε, καὶ γλήχων, καὶ καλαμίνθη, καὶ θύμος. χρὴ τοίνυν ἀναμνησθῆναι μόνον ἡμᾶς ὁποίαν
αἴσθησιν ἔχομεν ἑκάστου τῶν εἰρημένων. ἀκολουθήσει γὰρ εὐθέως ἡ διαφορὰ τῆς ποιότητος αὐτῶν, ἣν
ἐν τῷ τετάρτῳ λόγῳ διῆλθον ἅμα ταῖς ἄλλαις γευσταῖς ἁπάσαις διαφοραῖς, συνάγει μὲν οὖν, καὶ
σφίγγει, καὶ πιλεῖ τὴν οὐσίαν ἡμῶν τὰ στύφοντα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιθέμενα καθότι ἂν ἐθε-
λήσῃς μέλος, ἔξωθεν, εὐθέως ἀποδείκνυσιν αὐτὸ ῥυσσόν τε, καὶ προσεσταλμένον. ἔμπαλιν δὲ τού-
τοις τὰ δριμέα κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενα, θερμαίνει τε σαφῶς αὐτὸ, καὶ εἰς ὄγκον συναίρει σὺν
ἐρυθρῷ χρώματι, καὶ εἰ χρονίσειεν, ἑλκοῖ. ταῦτα μὲν οὖν ἐναργῶς φαίνεται, τέμνοντα τε καὶ θερμαί-
νοντα, καὶ διὰ τοῦθ' ἕλκοντα, πρὸς ἑαυτὰ τὸ ἐκ τῶν πλησιαζόντων μορίων αἷμα. τὰ στύφοντα δ' ἀποκρου-
όμενα τὸ περιεχόμενον ἐν αὐτοῖς, τῷ ψύχειν τε, καὶ συνάγειν, καὶ πιλεῖν πέφυκε. ἡ δύναμίς τε οὖν
30 ἐναντιωτάτη τοῖς στύφουσιν ἐστὶ πρὸς τὰ δριμέα, καὶ ἡ κατὰ τὴν γεῦσιν ποιότης, οὐδὲν ὅμοιον ἔχου-
σα. πῶς οὖν ἔνιοι, καὶ τὸ πέπερι, καὶ τὰ σκόροδα, καὶ πάντα τὰ δριμέα στύφειν λέγουσιν, οὐδ' ἐννοῆ-
σαι δυνατὸν, εἰ μὲν γὰρ ὥσπερ ταῦτα στύφειν, οὕτω, καὶ ῥοῦν, καὶ βαλαύστιον ὀμφάκιον τε, καὶ μέσπιλον
ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα δριμέα προσηγόρευον ὑπαλλάττοντες τὸ τῶν ἑλλήνων ἔθος ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἀγνοεῖν
μὲν ἂν αὐτοὺς ὑπολάβωμεν τὰς φωνὰς τῶν ἑλλήνων ἅμα τοῖς ὑπ' αὐτῶν σημαινομένοις. οὐ μὴν ἀ-
ναισθήτους τε κατὰ τὴν γευστικὴν εἶναι δύναμιν ἢ τὴν ὀσφρητικὴν, ἐπεὶ δ' ἑνὶ προσαγορεύουσιν ὀνόματι
πράγματα δύο, καὶ τῇ κατὰ τὴν ὄσφρησιν αἰσθήσει, καὶ τῇ κατὰ τὴν γεῦσιν, οἷς τε φαίνονται πράτ-
τοντα φύσιν ἐναντιωτάτην ἀλλήλοις ἔχοντα, θαυμάσαι προσήκει τοὺς ἀνθρώπους, ἢ τῆς ἀναισθησίας, ἢ
τῆς ἀνοίας, ἢ καὶ ἀμφοτέρων ἅμα, παραπλήσιον γάρ τοι ποιοῦσιν τῷ λέγοντι τὴν χιόνα τῷ πυρὶ τὴν
αὐτὴν αἴσθησιν ἐργάζεσθαι, καί τις ὑπὸ συνηθείας τῆς εἰς τοσοῦτον ἀλλοκότου χρήσεως τῶν ὀνομάτων ἔ-
40 φη μοι ποτὲ μηδὲν κωλύειν φάναι τὴν αὐτὴν ἔχειν ποιότητά τε, καὶ δύναμιν τῷ πυρὶ τὴν χιόνα, καὶ γὰρ
καὶ ταύτας ὦφθαι πολλάκις ἀποκαίουσαν τοὺς πόδας τῶν δι' αὐτῆς ἐπιπολὺ βαδισάντων. τῶν μὲν δὴ
τοιούτων ἀνθρώπων οὐ σμικροῦ χρόνου χρεία τὸν ῥύπον ἀποκαθῆραι τῆς ψυχῆς. ὅσοι δ' οὐχ οὕτως ἐτύχη-
σαν ὡς ἐν ἀμαθίᾳ τελέᾳ διαβιῶναι προανεγνωκόσι τὸ τέταρτον τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων, ἀρκεῖ τοῦ-
του ἀναμνήσεως ἕνεκα τὰ μέχρι δεῦρο λελεγμένα χάριν τοῦ διηρθρωμένου ἀκούειν τῶν ὀνομάτων ἐφ' ἑκά-
στου τῶν οἰκείων πραγμάτων, ὡς ἅπαντες ἕλληνες εἰώθασιν χρῆσθαι, μεταβήσομαι δ' ἐπὶ τὸ δεύτε-
ρον ἤδη σκέμμα μηκέτ' ὑπὲρ ὀνόματός τε, καὶ τοῦ κατ' αὐτὸ σημαινομένου γιγνόμενον. ἀλλὰ περὶ φύ-
σεως πράγματος. οἱ μὲν γὰρ πλεῖστοι νομίζουσι τὰ καυθέντα πάντα ψυχρότερα γίγνεσθαι σφῶν
αὐτῶν. ἔνιοι δ' ἔμπαλιν αὐξάνεσθαι τὴν θερμασίαν οἴονται τῶν καυθέντων ἁπάντων, ἁμαρτάνοντες ἑ-
κάτεροι. φαίνεται γὰρ ἐναργῶς ἔνια μὲν, θερμότερα γινόμενα κατά τε τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν ἀφὴν, καὶ τὴν
50 ἐν τῇ χρήσει θεωρουμένην δύναμιν, ὡς ἔμπροσθεν εἶπον. ἐπί τε τῶν δριμέων, καὶ τῶν στυφόντων. ἔνια δ' ἔμ-
παλιν ἧττον θερμὰ φαινόμενα μετὰ τὸ καυθῆναι, καὶ τοῦτο διαγινώσκομεν σαφῶς τῇ τε αἰσθήσει, καὶ τῇ
χρήσει. λέγω δὲ χρῆσιν ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅταν ἐπιτεθέντα τῷ δέρματι, τὰ μὲν ἐρυθρότε-
ρά τε, καὶ θερμότερα αὐτὰ ποιῇ. τὰ δὲ ἀναιμά τε, καὶ ψυχρὰ, καὶ τὰ μὲν εἰς ὄγκον ἐξαίρει, τὰ δὲ προστέλ-
λει. τὰ μὲν οὖν δριμέα, πολὺ τῆς θερμότητος ἀπόλλυσι καυθέντα, τὰ δὲ μὴ τοιαῦτα, προσλαμβά-
νει. τελέως δὲ ψυχρὸν οὐδὲν τῶν καυθέντων ἐστίν. ἐγκαταλείπεται γὰρ αὐτοῖς, οἷον ἐμπύρευμά τι, καὶ γὰρ
προσηγόρευσεν οὕτως ἀριστοτέλης αὐτὸ, καὶ τοῦτ' ἐστὶ ὃ κατὰ τὰς πλύσεις ἀπορρυπτόμενον. ἔστι δὲ τὸ λεπτο-

μερέστατον

μεριστατον τῆς τῶν καυθέντων οὐσίας, οὗ συναπελθόντος τῷ ὕδατι τὸ λοιπὸν τοῦ καυθέντος οὐσία γεώδης
ἐστί. τὸ μὲν γὰρ ὑγρὸν ἅπαν ἡ καῦσις ἐκδαπανᾷ. τὸ δ' ὑπολειπόμενον γεῶδες ἐστὶν ἅμα τῷ πρὸς ἀρισο
τέλους ἐμπυρεύματι κληθέντι, τοῦτ' οὖν ὅταν τις ἀφελῇ, καὶ χωρίσῃ τῇ πλύσει. τὸ μὲν ὕδωρ ᾧ τὸ φαρ
μακον ἐπλύθη θερμὴν δύναμιν ἐπεκτήσατο λεπτομερῆ. τὸ δ' ὑπόλοιπον γίνεται γεῶδες, ξηραίνειν ἀδή
κτως δυνάμενον. εἴρηται μὲν οὖν μοι καὶ περὶ τούτων ἔμπροσθεν. ἀλλ' οὐδὲν χεῖρον ἀναμνῆσαι, καὶ νῦν ἵνα
τὶς ὑπόγυιον ἐσχηκὼς τὴν ἀνάμνησιν αὐτῶν, ἕπηται τοῖς λεχθησομένοις ἀκριβέστερον.

περὶ τῶν τῆς γῆς διαφορῶν.

Δ υοῖν σημαινομένων πραγμάτων ἐκ τοῦ τῆς γῆς ὀνόματος ἀναγκαῖόν ἐστιν διαστείλασθαι πρότερον αὐτά. σα
φηνείας ἕνεκα τῶν λεχθησομένων. τὸ μὲν οὖν ἕτερον αὐτῶν συνηθές ἐστιν ἅπασι τοῖς ἕλλησι. ὅταν τε γὰρ
10 σπείρουσι πυροὺς ἢ κριθὰς, ἤ τι τῶν ἄλλων σπερμάτων ἃ δημήτρεια καλεῖται, μετρίως ὑγρὰν εἶναι φασὶ τὴν
* γῆν. ὅταν τε φυτεύουσιν ἀμπέλους, ἢ συκᾶς, ἢ ἐλαίας, ἤ τι τῶν ἄλλων δένδρων, φυλάττεσθαι κελεύουσι τὴν
τ' ἄνικμον ἐσχάτως, καὶ ξηράν. τήν θ' ὑγρὰν, καὶ πηλώδη, ἣν οὖν ὀνομάζουσιν πηλὸν τὴν γῆν ὑγρῷ φυ
ραθεῖσαν οἵ τε τὰ γεωργικὰ γράψαντες ἐν ταῖς τῶν χωρίων διαφοραῖς. τά τε μελάγγαια, καὶ ἀργιλώδη,
καὶ ψαμμώδη διαστελλόμενα λέγουσιν. καλοῦσι δὲ καὶ λιπαρὰν γῆν ἐξ ἧς ὁ πηλὸς γίνεται γλίσχρος. ἑτέ
ραν τε κατὰ τοὐναντίον τῇ δε διακειμένην ἀλιπῆ, καὶ ψαθυρὰν ὡς ἂν εἴποι τίς ἐργαζομένην τὸν πηλόν.
ἓν μὲν δὴ τοῦτο σημαινόμενόν ἐστι τοῦ τῆς γῆς ὀνόματος ἅπασι συνηθές. ἕτερον δὲ μόνον τοῖς φιλοσόφοις.
ἐπειδὴ λέγουσι τῶν σωμάτων στοιχεῖα γῆν, καὶ ὕδωρ, καὶ ἀέρα, καὶ πῦρ. τὸ γὰρ ξηρὸν ἐσχάτως σῶμα, καὶ ψυχρὸν,
ὀνομάζουσι γῆν. κατὰ τοῦτο οὖν οὐδὲν μὲν τῶν συνθέτων τούτων σωμάτων ἐστὶν ἡ στοιχειώδης γῆ. πλεῖστον
μέν τοι τῆς γῆς ἔχειν αὐτὰ φασὶν. οἷον τόν τε ἀδάμαντα, καὶ τὰς πέτρας, καὶ ὅσα γ' ἂν ὦσι σκληρότερα τὸ
20 σῶμα μᾶλλον αὐτὰ εἶναι φασὶ γεωδέστερα, ἔμπαλιν τοῖς γεωργοῖς, οὐ γὰρ τὴν σκληροτέραν σύστασιν τῶν
σωμάτων ὀνομάζουσιν οὗτοι γεωδεστέραν. ἀλλὰ λίθους μὲν, καὶ πέτρας τὰ τοιαῦτα καλοῦσιν ἀνεπιτήδειό
τατα πρὸς γεωργίαν. ἀκριβεστάτην δὲ γῆν εἶναι φασὶ τὴν πορρωτάτην τῇ συστάσει τῆς πέτρας. ὅπου γε
καὶ τὴν ἀργιλώδη τε καὶ τὴν ψαμμώδη μέμφονται πρὸς τὰ πλεῖστα. κατὰ μὲν δὴ τὸ παρὰ τοῖς φιλοσόφοις
σημαινόμενον αἱ τῆς γῆς διαφοραὶ τρισὶν ὁρισθήσονται γένεσιν. ἔστι γὰρ τὸ μέν τι λίθος αὐτῆς. τὸ δὲ μεταλ
λευτόν τι σῶμα. τὸ δὲ τρίτον, ἡ γεωργουμένη γῆ, διαφωνίας γεγενημένης παρ' αὐτοῖς περὶ τῶν χεομένων μεταλ
λευτῶν σωμάτων, οἷον χαλκοῦ, καὶ κασσιτέρου, καὶ μολίβδου. ταῦτα γὰρ ἔνιοι φασὶν οὐ γῆς ἀλλ' ὕδατος ἔχειν τὸ
πλεῖον. οἵ γε μὴν ἄλλοι πάντες ἄνθρωποι γῆν ὀνομάζουσιν, ἐκείνην μόνην τὴν οὐσίαν, ἥ τις ὑγρῷ φυραθεῖσα πη-
λὸν γίνεται. περὶ ἧς κἀγὼ νῦν ἔγνωκα τὰς διαφορὰς εἰπεῖν. ἐκεῖνο μόνον ἔτι προσθεὶς, ὡς ἡ προειρημέ
νη τομὴ τῶν γεωδῶν σωμάτων εἴς τε λίθους καὶ τὰ μεταλλευόμενα, καὶ τὴν γεωργουμένην γῆν, ἄνευ τῶν φυ
30 σικῶν ἰδίως ὀνομαζομένων σωμάτων εἴρηται. τούτων δὲ προσιόντων, καὶ τὰ ξύλα πάντα, καὶ καρπῶν μό
ρια πολλὰ καθάπερ, καὶ ζώων, ὀνομασθήσεται γεώδη τὴν οὐσίαν εἶναι, καρπῶν μὲν μόρια, πυρῆνες ἐλαιῶν, καὶ
γίγαρτα σταφυλῶν, καὶ καρύων λέμματα, καὶ κώνων, ἕτερά τε πολλὰ τοιαῦτα. τῶν ζώων δὲ τά τ' ὀστέα,
καὶ τὰ κέρατα, καὶ οἱ ὀδόντες. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἐν τοῖς φυτοῖς μορίων ὅσα γεώδη, καὶ σκληρὰ τὸ μέν που
τι, καὶ πρόσθεν εἴρηται. τὸ δ' αὖ καὶ νῦν ῥηθείη. περὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς ζώοις ἐφεξῆς εἰρήσεται. πρότερον διελθόν
τος μου τὰ κατὰ τὴν γῆν εἴδη. καλεῖν μὲν γὰρ ἔξεστί σοι, καὶ διαφορὰς αὐτὰ, καὶ εἴδη, καὶ γένη. λέγω δὴ
ταῦτα λίθους τε, καὶ τὰ μεταλλευτὰ σώματα, καὶ τὴν εἰς πηλὸν λυομένην γῆν, καὶ πρῶτόν γε τὰς δια
* φορὰς, ἐρῶ τῆς ὑπὸ πάντων ἑλλήνων ὀνομαζομένης γῆς. ἥ τις ἔχει κοινὸν ὕδατι πλησιάσασα, διαλύε
σθαι παραχρῆμα, καὶ πηλὸν γίνεσθαι. τὸ γὰρ τῆς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις οὕτω καλουμένον, οὐ κοινὸν ἅ-
πασιν, ἀλλ' ἐκείνοις μόνοις συνηθὲς ἔχει τὸ σημαινόμενον.

40 περὶ τῶν διαφορῶν τῆς συνήθως ὀνομαζομένης γῆς.

Γ ῆν ἔφην ὀνομάζεσθαι συνήθως ἅπασιν ἕλλησιν ἥ τις ἂν ὑγρὸν ἐμβληθείσει παραχρῆμα διαλύεταί τε, καὶ
πηλὸς γίνεται. ταύτης οὖν ἡ μέν τις ἐστὶν ἣν γεωργοῦσιν οἱ ἄνθρωποι διαφορὰς ἔχουσα, τινὰς μὲν κατὰ
τὸν ἴδιον λόγον ἐν τῷ λιπαρά τε εἶναι, καὶ γλίσχρος, ἥ τις πάντων ἐστι, καὶ μέλαινα τὴν χρόαν. ἡ δὲ ψα
θυρωτέρα τε, καὶ ἀλιπὴς, ἣν καλοῦσιν ἄργιλον, οὖσα καὶ ἤδε λευκοτέρα πως. ἐναντιώταται μὲν αὗται δια
φοραί. αἱ δ' ἄλλαι μεταξὺ τούτων. ἤτοι τῇ ἑτέρᾳ πλησιάζουσαι μᾶλλον, ἢ τῇ ἑτέρᾳ. τινὲς δὲ κἂν τῷ μέ-
σῳ δοκεῖν ἀκριβῶς εἶναι τὴν ἴσην ἀμφοῖν ἀφεστηκυῖαι διάστασιν. αἱ δ' ἐξ ἐπιμιξίας ἑτερογενῶν σω-
μάτων διαφοραὶ τῆς γῆς εἰσὶ, καθὸ λιθώδεις τε καὶ ψαμμώδεις ὑπάρχουσιν, καὶ χωρίζουσί γε τῶν τοιούτων
τὴν μεμιγμένην οὐσίαν ἀναλύσαντες, καὶ ἀναφυράσαντες ὕδατι πολλῷ μέχρι τοῦ πᾶν ὑγρὸν ἐργάσα-
σθαι. καθισταμένου γὰρ τούτου τὸ μὲν τῆς λιθώδους τε, καὶ ψαμμώδους ἐμφερόμενον ὑφιζάνει πᾶν, ἐπο
50 χεῖται δὲ ἡ ἀκριβὴς γῆ. τοιοῦτον γάρ τι, καὶ κατὰ τὴν λημνίαν γίνεται γῆν. ἣν μίλτον ὀνομάζουσιν. ἔνιοι
λημνίαν, καί τινες ἄλλοι σφραγίδα λημνίαν. διὰ τὴν ἐπιβαλλομένην αὐτῇ σφραγίδα τῆς ἀρτέμιδος
ἱεράν. ταύτην γάρ τοι τὴν γῆν ἡ ἱέρεια λαμβάνουσα μετά τινος ἐπιχωρίου τιμῆς. οὐ ζώων θυομένων ἀλλὰ
πυρῶν, καὶ κριθῶν ἀντιδιδομένων τῷ χωρίῳ, κομίζει μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀναφυράσασα ὕδατι, καὶ πηλὸν
ὑγρὸν ἐργασαμένη, καὶ τοῦτον ταράξασα σφοδρῶς, εἶτ' ἐάσασα καταστῆναι, πρῶτον μὲν ἀφαιρεῖ τὸ ἐπιπο
λῆς ὕδωρ. εἶθ' ὑπ' αὐτῷ τὸ λιπαρὸν τῆς γῆς λαβοῦσα, καὶ μόνον ἀπολιποῦσα τὸ ὑφιζηκὸς λιθῶδές τε, καὶ
ψαμμῶδες ὅπερ, καὶ ἄχρηστόν ἐστιν, ἄχρι τοσούτου ξηραίνει τὸν λιπαρὸν πηλὸν ἄχρις ἂν εἰς σύστασιν ἀφίκηται

μαλακοῦ κηροῦ, καὶ ταῦτα λαμβάνουσα μόρια σμικρὰ τὴν ἱερὰν τῆς ἀρτέμιδος ἐπιβάλλει σφραγῖδα·
κἄπειτα πάλιν ἐν σκιᾷ ξηραίνει, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἄικμος ἀποτελεσθῇ. καὶ γίνεται τοῦτο δὴ τὸ γινωσκό-
μενον ἀθρόοις ἅπασι φάρμακον ἡ λημνία σφραγίς. οὕτω γὰρ αὐτὴν ὀνομάζουσιν, ὡς ἔφην, ἔνιοι διὰ τὴν ἐπι-
βαλλομένην αὐτῇ σφραγῖδα. καθάπερ γε, καὶ διὰ τὴν χρόαν ἔνιοι λημνίαν μίλτον. ἔχει μὲν οὖν τὴν χρόαν
τὴν αὐτὴν τῇ μίλτῳ· διαφέρει δ' αὐτῆς τῷ μὴ μολύνειν ἁπτομένην, καθάπερ ἐκείνην, καὶ κατά γε τὸν
λόφον ἐν τῇ λήμνῳ τὸν ὅλον κιρρὸν τῇ χρόᾳ, καθ' ὃν, οὔτε δένδρον ἐστὶν, οὔτε πέτρα, οὔτε φυτόν. μόνη δ' ἤτοι
αὕτη γῆ. τρεῖς δ' αὐτῆς εὑρίσκονται διαφοραί. μία μὲν ἡ προειρημένη τῆς ἱερᾶς γῆς. ἧς οὐδεὶς ἄλλος ἅπτε-
ται πλὴν τῆς ἱερείας. δευτέρα δ' ἑτέρα τῆς ὄντως μίλτου, χρῶνται δ' οἱ τέκτονες αὐτῇ μάλιστα. τρίτη δ'
ἡ τῆς ῥυπτούσης, ᾗ χρῶνται τῶν πλυνόντων ὀθόνας τε καὶ ἐσθῆτας οἱ βουληθέντες. ἀναγνωκὼς δὲ ἐγὼ παρά
10 τε διοσκουρίδῃ, καὶ ἄλλοις τισὶ μίγνυσθαι τράγειον αἷμα τῇ λημνίᾳ γῇ, κἀκ τοῦ διὰ μίξεως ταύτης γινομέ-
νου πηλοῦ τὴν ἱέρειαν ἀναπλάττειν τε καὶ σφραγίζειν, ἃς ὀνομάζουσι λημνίας σφραγῖδας, ὠρέχθην αὐ-
τὸς ἱστορῆσαι τὴν συμμετρίαν τῆς μίξεως. ὥσπερ οὖν εἰς κύπρον ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ μετάλλων, εἴς τε τὴν
κοίλην συρίαν μόριον οὖσαν τῆς παλαιστίνης, ἕνεκεν ἀσφάλτου, καί τινων ἄλλων, κατ' αὐτὴν ἰδίων ἱστορί-
ας ἐπορεύθην. οὕτως καὶ εἰς λῆμνον οὐκ ὤκνησα πλεῦσαι θεασόμενος ὁπόσον μίγνυται τοῦ αἵματος τῇ γῇ.
καὶ τό γε δεύτερον ἐξ ἀσίας εἰς ῥώμην ἀφικέσθαι πεζῇ πορευόμενος διὰ θρᾴκης τε, καὶ μακεδονίας ἔπλευ-
σα πρότερον ἀπὸ τρωάδος ἀλεξανδρείας εἰς λῆμνον ἐπιτυχὼν εἰς θεσσαλονίκην ἀναγομένου πλοίου συν-
θεμένῳ τῷ ναυκλήρῳ παραβάλλειν πρότερον τῇ λήμνῳ. ὁ δὲ προσέσχε μὲν, οὐ μὴν ᾗ γ' ἐχρῆν πόλει. τὴν
ἀρχὴν γὰρ οὐδ' ἠπιστάμην δύο πόλεις εἶναι κατὰ τὴν νῆσον. ἀλλὰ ᾤμην ὡς σάμον, καὶ χίον καὶ κῶ, καὶ ἄνδρον
τε, καὶ τῆνον, καὶ πάσας τὰς κατὰ τὸ αἰγαῖον. οὕτω καὶ τὴν λῆμνον ὁμώνυμον ἔχειν πόλει ὅλῃ τῇ νήσῳ
20 μίαν, ὡς δὲ ἀποβὰς τῆς νεὼς, ἔγνων μυρίναν μὲν ὀνομάζεσθαι τὴν πόλιν, εἶναι δ' οὔτε κατὰ φιλοκτήτην, οὔτε
κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ ἡφαίστου λόφον ἐν τῇ χώρᾳ τῆς πόλεως ἐκείνης. ἀλλ' ἐν ἑτέρᾳ τῇ ἡφαιστιάδι καλουμένῃ, καὶ
οὐδ' ἐγγὺς εἶναι τὴν πόλιν ἐκείνην τῆς μυρίνης. ὅτε ναύκληρος οὐκ ἠδύνατό με περιμένειν, ἀναβαλλόμην
εἰσαῦθις ὅταν ἀπὸ ῥώμης εἰς ἀσίαν ἀφίκωμαι, θεάσασθαι τὴν ἡφαιστιάδα, καί μοι τοῦτ' ἐπράχθη, καθά-
περ ἤλπισά τε, καὶ προὐθέμην. ὡς γὰρ ἀπὸ τῆς ἰταλίας διαβαλὼν εἰς τὴν μακεδονίαν, καὶ σχεδὸν ὅλην
αὐτὴν ὁδοιπορήσας ἐν φιλίπποις ἐγενόμην, ἥπερ ἐστὶν ὅμορος τῇ θρᾴκῃ πόλις, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν πλησίον
θάλατταν εἴκοσιν ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀπέχουσαν στάδια κατελθὼν, ἔπλευσα πρότερον μὲν εἰς θάσον ἐγγύς που
διακοσίους σταδίους. ἐκεῖθεν δὲ εἰς λῆμνον ἑπτακοσίους. εἶτ' αὖθις ἀπὸ λήμνου τοὺς ἴσους ἑπτακοσίους εἰς ἀ-
λεξάνδρειαν τρωάδα, καὶ διὰ τοῦτ' ἐξεπίτηδες ἔγραψα περί τε τοῦ πλοῦ, καὶ τῶν σταδίων. ὅπως εἴ τις ἐθέλῃ θεά-
σασθαι, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἐμοὶ τὴν ἡφαιστιάδα διαγινώσκων τὴν θέσιν αὐτῆς, οὕτως παρασκευάζοιτο
30 πρὸς τὸν πλοῦν, ἐν γάρ τοι τῇ ὅλῃ νήσῳ τῇ λήμνῳ κατὰ μὲν τὸ πρὸς ταῖς ἀνατολαῖς μέρος αὐτῆς ἐστὶν
ἡ ἡφαιστιάς. κατὰ δὲ τὸ πρὸς ταῖς δυσμαῖς ἡ μυρίνα, καὶ τό γε ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενον ἐπὶ τοῦ ἡφαίστου,
κάππεσον ἐν λήμνῳ, διὰ τὴν φύσιν τοῦ λόφου δοκεῖ μοι τὸν μῦθον ἐπίστασθαι. φαίνεται γὰρ ὁμοιότατος
κεκαυμένῳ κατά γε τὴν χρόαν, καὶ διὰ τὸ μηδὲν ἐν αὐτῷ φύεσθαι, εἰς τοῦτον οὖν τὸν λόφον ἥ τε ἱέρεια πα-
ραγινομένη καθ' ὃν ἐγὼ καιρὸν ἐπέβην τῆς νήσου. καί τινα πυρῶν τε, καὶ κριθῶν ἀριθμὸν ἐμβάλλουσα τῇ γῇ.
καὶ ἄλλα τινὰ ποιήσασα κατὰ τὸν ἐπιχώριον σεβασμὸν, ἐπλήρωσεν μὲν ὅλην ἅμαξαν τῆς γῆς. κομίσασα δ'
εἰς τὴν πόλιν, ὡς εἶπον ἀρτίως, ἐσκεύασε τὰς πολυθρυλλήτους λημνίας σφραγῖδας. ἔδοξεν οὖν μοι πυθέσθαι
μήτι πρότερόν ποτε τράγειον, ἢ αἴγειον αἷμα τῇ γῇ ταύτῃ μιγνύμενον ἐν ἱστορίᾳ παρειλήφασιν. ἐφ' ᾗ πεύ-
σει πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐγέλασαν. οὐχ οἱ τυχόντες ἄνδρες ὄντες, ἀλλὰ καὶ πάνυ πεπαιδευμένοι τά τ'
ἄλλα, καὶ τὴν ἐπιχώριον ἱστορίαν ἅπασαν. ἀλλὰ καὶ βιβλίον ἔλαβον παρά τινος αὐτῶν γεγραμμένον ὑπό τι-
40 νος τῶν ἐπιχωρίων ἀνδρῶν ἔμπροσθεν ἐν ᾧ τὴν χρῆσιν ἅπασαν ἐδίδασκε τῆς λημνίας γῆς. ὅθεν οὐκ ὤκνη-
σα κἀγὼ πειραθῆναι τοῦ φαρμάκου δισμυρίας λαβὼν σφραγῖδας. ἐχρῆτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ δοὺς τὸ βιβλίον
ἐν τοῖς πρώτοις ἀριθμούμενος τῶν ἡφαιστιαδέων εἰς πολλὰ τῷ φαρμάκῳ, καὶ γὰρ ἐπὶ τραυμάτων, καὶ παλαιῶν, καὶ δυ-
σεπουλώτων ἑλκῶν ἐχιοδήκτων τε, καὶ ὅλως θηριοδήκτων ἐπί τε τῶν θανασίμων φαρμάκων οὐ προδιδοὺς μόνον ἀλ-
λὰ, καὶ ἐπιδιδοὺς ἐχρῆτο τῇ σφραγίδι. ἔφασκε δὲ καὶ τοῦ διὰ τῶν ἀρκευθίδων φαρμάκου πεῖραν ἔχειν. εἰς ὃ καὶ
τῆς λημνίας ἐμβάλλεται κινοῦντος ἔμετον, εἴ τις ἔτι κατὰ τὴν κοιλίαν ὄντος τοῦ θαυμασίου φαρμάκου πίοι
τὸ ἀλεξητήριον. ἀλλὰ τούτου μὲν, καὶ ἡμεῖς ἔχομεν πεῖραν ἐπί τε λαγωοῦ θαλαττίου, καὶ κανθαρίδων, ὑπο-
πτευσάντων μὲν εἰληφέναι τι τοιοῦτον τῶν ἀνδρῶν, ἐμεσάντων δ' αὐτίκα πάντων ἐπὶ τῷ διὰ τῆς λημνίας, σφρα-
γῖδος φαρμάκῳ, καὶ μηδὲν μετὰ ταῦτα παθόντων σύμπτωμα τῶν ἑπομένων λαγωῷ τε καὶ κανθαρίσι, καί-
τοι τῆς δόσεως τῶν ὀλεθρίων φαρμάκων ἐλεγχθείσης. εἰ δὲ καὶ πρὸς τἄλλα θανάσιμα φάρμακα ταῦτα δὴ
50 τὰ δηλητήρια καλούμενα, τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ διὰ τῶν ἀρκευθίδων, καὶ τῆς λημνίας φάρμακον.
ἐμοὶ μὲν, ἄδηλον, ὁ δ' ἐκ τῆς ἡφαιστιάδος ἐπηγγέλλετο μέχρι τοῦ καὶ λυττῶντος κυνὸς ἰᾶσθαι δῆγμα φά-
σκων αὐτὴν πινομένην δι' οἴνου κεκραμμένου. κατὰ δὲ τοῦ ἕλκους ἐπιτιθεμένην δι' ὄξους πάνυ δριμέος, ἀλ-
λὰ δι' ὄξους μὲν, καὶ κατὰ τῶν ἄλλων θηρίων ἔλεγεν αὐτὴν ἰᾶσθαι δήγματα φύλλων βοτανῶν ἔξωθεν
ἐπιτιθεμένων, ἃς ἐμάθομεν ἀντιπεπονθέναι σηπεδόσιν. μάλιστα δ' ἐπῄνει σκόρδιον εἶτα κενταύρειον τὸ
λεπτὸν, εἶτα πράσιον. ἐπί γε μὴν κακοήθων, καὶ σηπεδονωδῶν ἑλκῶν εἴποτ' ἐχρησάμην τῇ λημνίᾳ, μεγά-
λως ὠφέλησε. ἡ δὲ χρῆσις γίνεται κατὰ τὸ μέγεθος τῆς τοῦ ἕλκους κακίας. τὸ μὲν γὰρ δυσῶδες, καὶ

λίαν

λίαν πλαδαρόν τε, καὶ ῥυπαρὸν ἀνέχεται δι' ὄξους δριμυτάτου τῆς λημνίας λελυμένης εἰς πηλώδη
σύστασιν ὁμοίως τοῖς τροχίσκοις. ὧν ἄλλος ἄλλῳ χρῆται. πολυείδου λέγω, καὶ πρασίωνος, καὶ ἀνδρω-
νος, καὶ ἔτι τῷ νῦν εἰρημένῳ, προσαγορευομένῳ δὲ βηττινῷ. καὶ γὰρ οὗτοι πάντες ἰσχυρῶς ξηραίνοντες,
ὠφελοῦσι τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν. ἀνιέμενοι ποτὲ μὲν οἴνῳ γλυκεῖ, ποτὲ δὲ σιραίῳ, ποτὲ δ' οἰνομέλιτι,
ποτὲ δὲ τῶν λευκῶν οἴνων ἐνίοις ἢ τῶν κιρρῶν, ἢ ξανθῶν. ὡς ἂν ἡ χρεία κελεύῃ. διορισθήσεται γὰρ ὑπὲρ
τούτων ἐν ἑτέροις. ὡσαύτως δὲ καὶ δι' ὄξους ἀνίενται ποτὲ, καὶ δι' οἴνου, ἢ ὕδατος, ἢ ὀξυμέλιτος, ἢ ὀξυ-
κράτου τε, καὶ μελικράτου, καὶ ἡ λημνία δὲ γῆ δι' ἑκάστου τῶν εἰρημένων ἀνιεμένη φάρμακον ἐπιτήδει-
όν ἐστιν εἴς τε τὴν τῶν προσφάτων τραυμάτων κόλλησιν, εἴς τε τὴν τῶν χρονίων ἢ δυσεπουλώτων, ἢ κακοή-
θων ἴασιν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φαρμακώδης γῆ. διελέσθαι γὰρ δεήσει καθάπερ ἔμπροσθεν ἀπὸ
10 τῆς στοιχειώδους γῆς, ἐν ᾗ καὶ οἱ λίθοι περιείχοντο τὴν εἰς πηλὸν λυομένην, οὕτω νῦν ἀπὸ τῆς γεωργου-
μένης, τὴν φαρμακώδη, καλέσαι γὰρ οὐδὲν χεῖρον οὕτως ᾗ, πρὸς τὰς θεραπείας χρώμεθα, καίτοι καὶ
τῆς γεωργουμένης ἡ λιπαρὰ χρήσιμος εἰς θεραπείαν ἐστὶν ἁπάντων τῶν ξηρανθῆναι δεομένων μορίων. ὅ-
θεν αὐτῇ κατὰ ἀλεξάνδρειάν τε, καὶ αἴγυπτον χρῶνται. πολλοὶ μὲν ἰδίᾳ προαιρέσει. πολλοὶ δ' ἐξ ὀνει-
ράτων, εἶδον γοῦν ἐπὶ τῆς ἀλεξανδρείας ὑδερώδεις τε, καὶ σπληνώδεις ἐνίους χρωμένους τῷ πηλῷ τῆς
αἰγυπτίας γῆς. πολλοὺς δὲ, καὶ κνήμας, καὶ μηροὺς, καὶ πήχεις, καὶ βραχίονας, καὶ νῶτα, καὶ πλευρὰς,
καὶ στέρνα τῷ πηλῷ τῆς γῆς ταύτης χριόμενοι, σαφῶς ὠφελουμένους. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον τάς τε πα-
λαιὰς φλεγμονὰς καὶ τὰ χαῦνα τῶν οἰδημάτων ὀνίνησιν ὁ πηλὸς οὗτος, ὥστ' ἐνίους οἶδα, καὶ ὅλην τὴν ἕξιν
οἰδαλέους ὑπὸ αἱμορροΐδων ἀμέτρου κενώσεως γινομένους ὠφεληθέντας ἐναργῶς. καί τινες ἀλγήματα
χρόνια κατά τι μόριον ἐστηριγμένα τῷ πηλῷ τούτῳ τελέως ὑπ' ἰάσαντο, ξηραντικὴν γὰρ ἔχει πᾶσα γῆ
20 δύναμιν. ἐπεὶ καὶ φύσει ξηρὸν αὐτῆς ἐστι τὸ σῶμα, καὶ ὅτι γε ἀκριβῶς ἢ πυρώδους ἄμικτος οὐσίας, ἀδη-
κτότατα ξηραίνει, συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο αὐτῇ τὸ πεπλύσθαι.

περὶ πλύσεως γῆς.

Π λύνεται δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἅπασα γῆ τῷ προειρημένῳ περὶ τῆς λημνίας, ὕδατι μὲν πρῶτον
ἀναφυραθεῖσα μηδεμιᾶς φαρμακώδους ποιότητος ἔμφασιν ἔχοντι. καταστάντος δὲ τοῦ πηλοῦ καὶ περιαι-
ρεθέντος ἄνωθεν τοῦ ὕδατος, εἶτα τοῦ μετ' αὐτὸ χωρισθέντος ἀπὸ τῶν ὑφισταμένων κάτω λιθωδῶν τε,
καὶ ψαμμωδῶν. εἰ δὲ καὶ γεγυμνασμένην ἔχεις τὴν γευστικὴν αἴσθησιν αὐτὸς ἔσῃ κριτὴς ἀκριβὴς ἧς
τε δεῖ πλύνειν γῆς, ἧς τε μή. τινὲς μὲν γὰρ οὐ δέονται πλύσεως, τινὲς δὲ δὶς ἢ τρὶς δέονται πλυθῆναι.
τὴν μὲν οὖν λημνίαν, ἑτοίμην λαμβάνεις ἅπαξ πεπλυμένην ὑπὸ τῆς ἱερείας, ἐκ δευτέρου δὲ πλυ-
30 θῆναι, μὴ δεομένην.

περὶ σαμίας γῆς.

Η σαμία δ' οὐδὲ δεῖται πλυθῆναι. χρώμεθα δ' αὐτῆς θατέρῳ τῶν εἰδῶν μᾶλλον ὃ δὴ, καὶ σάμιον ἀστέρα κα-
λοῦσιν εἰς τὰς τοῦ αἵματος πτύσεις, ὁπόθεν ἂν γινόμεναι τύχωσιν, ὥσπερ καὶ τῇ λημνίᾳ σφραγῖδι, κατὰ
δὲ τὴν αὐτὴν δύναμιν ὠφελοῦσι, καὶ τὰς ἐκ μήτρας αἱμορραγίας, καὶ τὸν ὀνομαζόμενον ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ
μέντοι, καὶ τὰς δυσεντερικὰς ἑλκώσεις πρὸ τοῦ σηπεδονώδους γενέσθαι τὰ ἕλκη, καλεῖν δ' ἔθος ἐστὶ τοῖς
ἰατροῖς τὰς τοιαύτας διαθέσεις, νομὰς ἀπὸ τοῦ νέμεσθαι τὴν σηπεδόνα πρὸς τὰ πλησιάζοντα μόρια, συνδια-
φθείρουσαν αὐτὰ τῷ πρώτῳ κακωθέντι, τῇ γε μὴν λημνίᾳ κἀπὶ τοιούτων ἐχρησάμην ἐνίοτε, καὶ σα-
φῶς ὤνησεν, ἐνεθεῖσα τε δι' ἕδρας, καὶ ποθεῖσα, προαποκλυσθέντων τῶν ἑλκῶν ὡς εἰώθαμεν πράττειν,
μελικράτῳ μὲν ἀκρατεστέρῳ προτέρῳ, δευτέρῳ δ' ἅλμῃ. ἐν ἔθει μὲν οὖν δι' ἀρνογλώσσου χυλοῦ, δι' ὀξυ-
κράτου δ' ὑδαροῦς ἐπόθη. φαίνεται δ' οὐκ ὀλίγῳ τινὶ δραστικωτέραν δύναμιν ἔχειν ἡ λημνία γῆ τῆς σα-
μίας, ὅθεν οὐδὲ τὰ φλεγμῆναι φθάσαντα φέρει τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἀλλὰ τραχύνεται σαφῶς, καὶ
40 μάλισθ' ὅταν ὁ ἄνθρωπος ᾖ μαλακόσαρκος. ὑπὸ δὲ τῆς σαμίας οὐ μόνον οὐ παροξύνεταί τι τῶν οὕτως ἐ-
χόντων μορίων, ἀλλὰ καὶ παρηγορεῖται, καὶ μάλιστα γε τὰ θερμότερα, καὶ χαυνότερα, καθάπερ οἵ
τε τιτθοὶ, καὶ οἱ ὄρχεις, καὶ οἱ ἀδένες, ἐπιτηδείως δ' ἂν χρῷο τηνικαῦτα τῇ τοιαύτῃ γῇ μετὰ τὸ λειῶσαι,
δι' ὕδατος ἐπιμιγνὺς ῥοδίνου καλοῦ τοσοῦτον, ὅσον τὸ μηδὲν οὐκ ἐάσει ξηρανθῆναι τὸ φάρμακον. ἀγαθὸν
δὲ τὸ οὕτως σκευασθὲν ἐστι, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας φλεγμονὰς ὅσαι θερμαί. καὶ βουβῶνας ἀρχομέ-
νους, καὶ ποδαγρικὰ ῥεύματα, καὶ ὅλως ὅπου ψύξαι βουλόμεθα μετρίως μετὰ τοῦ παρηγορεῖν,
ὥστ' ἐναργῶς φαίνεσθαι τῆς σαμίας τὴν δύναμιν μετρίως ψυκτικήν. ἔστι δὲ καὶ ἀερωδεστέρα πως
αὐτῆς ἡ οὐσία προβαλλομένη τῇ λημνίᾳ. δηλοῖ δ' ἡ κουφότης, ἐκ τούτων οὖν τῶν γνωρισμάτων,
καὶ πᾶσαν ἄλλην φαρμακώδη γῆν δοκίμαζε. λέγω δὲ γνωρίσματα τήν τε ἐν τῇ συστάσει κουφό-
τητά τε, καὶ βαρύτητα, καὶ τὴν ἐν τῇ γεύσει τραχύτητα, καὶ λειότητα, καὶ προσέτι τὸ κολ-
50 λῶδές τε, καὶ ῥυπτικόν. ἐχέκολλος μὲν γάρ ἐστι, καὶ γλίσχρος ὁ σάμιος ἀστὴρ, ἐχούσης τι, καὶ τῆς
λημνίας σφραγῖδος ὀλίγον τοιοῦτον, ῥυπτικήν τε δύναμιν ἔχει καὶ μετρίαν. σελινουσία τε γῆ, καὶ
χία, διὸ καὶ τινὲς τῶν γυναικῶν ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐταῖς χρῶνται, δέδεικται δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θε-
ραπευτικῆς μεθόδου τὸ βραχέως ῥυπτικὸν ἅπαν, εἰς σάρκωσιν ἑλκῶν, ἐπιτήδειον, ἐὰν δὲ ξηραίνῃ, καὶ
πρὸς ἐπούλωσιν ἀγαθόν. ἐπιτηδειότατα δ' ἐξ αὐτῶν ἐστὶ τοῖς τε ἐπιπολῆς ἕλκεσι, καὶ πυρικαύστοις, ὅ-
σα πρὸς τῷ ξηραίνειν ἀδήκτως, οὔτε θερμαίνει σαφῶς, οὔτε ψύχει. ὅθεν ἥ τε σελινουσία, καὶ ἡ χία γῆ,
κάλλιστα φάρμακα πρὸς τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν ἐστι, δεῖται γὰρ ταῦτα μετριώτατα ξηραινόντων φαρ-

μάκων αὖ θάλψεως, ἢ ψύξεως ἐπιφανοῦς. ὅπερ ὑπάρχει, καὶ τῇ σελινουσίᾳ, καὶ τῇ χίᾳ, καὶ τῇ σαμίᾳ γῇ. λέλεκται δὲ ὅτι, καὶ ταύτης εἶδός ἐστιν ὁ ἀστὴρ ὀνομαζόμενος ὑπερέχων τῆς ἄλλης γῆς τῷ γλίσχρον τι καὶ κολλῶδες ἔχειν, ὅθεν οὔτε πρὸς τὰ ἄλλα τῶν ἑλκῶν, οὔτε πρὸς τὰ πυρίκαυτα ταῖς ἄλλαις ἐνάμιλλος ἐστὶν ὅσαι τὸ κολλῶδες οὐκ ἔχουσιν. ἐμπλαστικωτέραν γὰρ ἐργάζεται τὴν οὐσίαν τὸ κολλῶδες ὡς μὴ ῥύπτειν. ὅταν γε δηλονότι μηδεμία δριμύτης ἄλλη προσῇ τῷ γλίσχρῳ τε, καὶ κολλώδει σώματι καθάπερ ἐν τοῖς ἰξοῖς ἐστιν. ἥ γε μὴν χία, καὶ ἡ σελινουσία γῆ, τῆς μὲν σαμίας λείπονται πρὸς τὰς περὶ τιτθοὺς, καὶ ὄρχεις, καὶ βουβῶνας ἀρχομένας φλεγμονάς. ὅμως δ' οὐκ ἀνάρμοσοι τυγχάνουσιν οὖσαι. μηδενὸς ἄλλου τῶν ἄκρως ποιούντων παρόντος.

Η δὲ κιμωλία μικτῆς οὖσα δυνάμεως, ἔχει μέν τι καὶ ψυκτικόν. ἔχει δέ τι, καὶ διαφορητικὸν βραχύ. διὸ πλυθεῖσα μὲν ἀποτίθεται θάτερον, χωρὶς δὲ τοῦ πλυθῆναι κατ' ἀμφοτέρας ἐνεργεῖ τὰς δυνάμεις. καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν συνθέτων φαρμάκων διαφοροῦντά τε, καὶ ἀποκρουόμενα. παρὰ δὲ τὴν τῶν μιγνυμένων ὑγρῶν αὐτῇ φύσιν ἐναργῶς ἐπιδείκνυται τῶν δυνάμεων ἑκατέραν. τοῖς μὲν γὰρ ἀποκρουομένοις, καὶ ψύχουσι μιχθεῖσα, τὸν γινόμενον ἐξ αὐτῆς τε κἀκείνων πηλὸν ἐργάζεται ψύχοντά τε, καὶ ἀποκρουόμενον, τοῖς δὲ διαφορητικοῖς, διαφοροῦντα, καὶ αὐτόν. οὕτω γοῦν, καὶ τοῖς πυρικαύτοις ἁρμόττει. καί τινες τῶν ἰδιωτῶν ἐπιχειροῦσιν αὐτὴν παραχρῆμα φυράσαντες ὄξει. χρὴ δ' ἐν τῇ τοιαύτῃ χρήσει μὴ λίαν εἶναι δριμὺ τὸ ὄξος. εἰ δὲ τοιοῦτον εἴη, βέλτιον ὕδατος αὐτῷ μιγνύναι. μέμνησό γε μὴν τοῦτο κοινὸν ἐπὶ πάσης γῆς εἶναι τῆς κούφης, ἅπασαι γὰρ ὀνίνασι τὰ πυρίκαυτα παραχρῆμα παραχριόμεναι δι' ὄξους, ἢ ὀξυκράτου κωλύουσαι φλυκταινοῦσθαι, προσεπιβλέπειν δ' ἐν τούτῳ, καὶ τὴν φύσιν τοῦ θεραπευομένου σώματος εἰ μαλακὸν, ἢ σκληρόν. εἰδὼς ἀεὶ καθόλου τοῦτο, τὰ μὲν μαλακὰ σώματα, μὴ φέρειν τὴν δύναμιν τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων. τὰ δὲ σκληρὰ, φέρειν. οὐ μὴν τῆς γ' ἐνεστώσης πραγματείας ἴδια ταῦτα. ἐκτεθήσεται γὰρ ἐπὶ πλέον ἔν τε τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων κἀν τοῖς περὶ τῶν εὐπορίστων. ἡ δὲ παροῦσα διέξοδος, ἀπ' ἀρχῆς ἐσπούδακε τὰς καθόλου δυνάμεις τῶν φαρμάκων εὑρεῖν. αἷς προσέχων τις τὸν νοῦν, εἰς τὴν τῶν κατὰ μέρος χρῆσιν εὐπορίαν ἕξει πάμπολλα ἐπιμαθὼν δηλονότι τὴν μέθοδον τῆς χρήσεως αὐτῶν. ὥστ' οὐκέτι προσήκει μηκύνειν. ἀλλ' ὅπερ εἴρηται καὶ πρόσθεν ἀναμνῆσαι, καὶ νῦν. αὐτὴν μὲν τὴν ἄμικτον γῆν ἄλλῃ τινὶ τῶν ἑτερογενῶν οὐσιῶν, ξηραντικῆς ἀδήκτως εἶναι δυνάμεως. ἐπεὶ δ' ἀδύνατόν ἐστιν ἄμικτον εὑρεῖν ἀκριβῶς τι σῶμα, προσεπισκέπτεσθαι προσήκει τὴν μίξιν τῶν συμβεβηκότων αὐτῇ. κατά τε τὰς ἐν κουφότητι, καὶ βαρύτητι διαφορὰς, καὶ τὰς ἐν τῇ γεύσει. στύψεως μὲν γάρ τινος ἔμφασιν ἔχουσα, τοσοῦτον προσείληφε ψύξεως, ὅσον καὶ στύψεως. εἰ δὲ δριμύτητος ἐμφαίνοιτό τι, τοσοῦτον ἔχει θερμότητος ὅσον δριμύτητος. ὡσαύτως δ' ἐπὶ τῆς κούφης, καὶ βαρείας σκεπτέον. τῆς μὲν κούφης τοιαύτης γινομένης, ὅταν ἀερώδους οὐσίας μετέχῃ δαψιλοῦς ἐν τῇ δι' ὅλης ἑαυτῆς κράσει. τῆς δὲ βαρείας ὅσῳ περ ἂν ᾖ μᾶλλον τοιαύτη, τοσούτῳ μᾶλλον εἰλικρινεστέρας γῆς ὑπαρχούσης. ἴδιον δὲ γῆς ἐστὶ τὸ μὴ χεῖσθαι πυρὶ πλησιάζουσαν, ὅπερ ὅ τε μόλυβδος, καὶ καττίτερος, ἄργυρός τε καὶ χρυσὸς ἔχουσιν. ὥσθ' ὅταν ἀργυρῖτιν ἀκούσῃς γῆν, ὀνομάζουσι γὰρ οὕτως ἔνιοι τὰς ἐκ τῶν μετάλλων λαμβανομένας, μὴ νόμιζε δι' ὅλου κεκρᾶσθαι τὸν ἄργυρον, ἢ τὸν χρυσὸν, ἢ τὸν σίδηρον τῇ γῇ. πλησιάζειν δὲ μορίοις μικροῖς τῆς γῆς ἀναμεμιγμένα μόρια μικρὰ, κατὰ μὲν τὴν χρυσῖτιν, χρυσοῦ. κατὰ δὲ τὴν ἀργυρῖτιν ἀργύρου. κατὰ δὲ τὴν σιδηρῖτιν σιδήρου, καὶ ταῦτ' ἐν τοῖς καμίνοις ὑπὸ τοῦ πυρὸς χεόμενα συνέρχεσθαι πρὸς ἄλληλα, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἡ τὴν ὕαλον ἔχουσα ψάμμιος ἐστὶν, ἐν ψάμμῳ γὰρ μάλιστα τῆς τοιαύτης οὐσίας εὑρίσκεται ψήγματα πολλάκις μικρὰ, καὶ ὅσοι τούτων ἔμπειροι θεασάμενοι τὰς τοιαύτας ψάμμους γνωρίζουσιν ὁπόσον ἐξ αὐτῶν ἀθροῖσαι δύνανται τῆς ὑάλου, καὶ χρυσοῦ δὲ ψήγματα μικρὰ πολλὰ κατά τινας εὑρίσκεται ψάμμους. ἀλλ' οὐκ ἐξ ἁπάσης ψάμμου. τόν τε γὰρ χρυσὸν ἐξαίρουσι, καὶ τὴν ὕαλον οἱ περὶ ταῦτ' ἔχοντες, ἐκλεγόμενοι δηλονότι τὰς μετ' ὀλίγης δαπάνης ἀθροιζούσας πλεῖστον. ὡς τό γ' ἐν τοῖς καμινίοις ἀναλώσαντας πολλὰ βραχύ τι χεῖν τῆς διαθροιζομένης οὐσίας ἀκερδὲς αὐτοῖς εἶναι δοκεῖ. διὰ τοῦτο μὲν οὖν καίτοι γε πολλοῖς ψάμμοις χρυσοῦ, καὶ ὑάλου ψηγμάτων περιεχομένων, οὐκ ἐπὶ πάσας οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ παραγίνονται, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οὐδὲ χαλκὸν, ἢ ἄργυρον, ἢ σίδηρον, ἢ καττίτερον, ἢ μόλυβδον ἐκ πάσης γῆς ἐκλέγουσιν. οὐ μὴν οὐδ' ὅταν χωρίσωσιν ἑκάστην τῶν εἰρημένων ἀπὸ τῆς ἀναμεμιγμένης γῆς, ἡ καταλειπομένη παραπλησία ταῖς ἄλλαις γαῖς ἐστίν. ἃς συνήθως ἔφην ὀνομάζεσθαι πᾶσιν Ἕλλησιν, ἐχούσαις γνώρισμα κοινὸν, τὸ τέγγεσθαί τε καὶ διαλύεσθαι ῥᾳδίως εἰς πηλόν. τῆς γὰρ ἐν τοῖς μετάλλοις γῆς ὑπόλειμμα λιθῶδες γίγνεται, καὶ ἄτεγκτον. λέγω δὲ τέγγεσθαι μὲν, τὸ δι' ὅλης τῆς οὐσίας ὑγραίνεσθαι, βρέχεσθαι δὲ, τὸ κατὰ τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν μόνην. οὐ διικνουμένης εἰς τὸ βάθος αὐτῆς τῆς ὑγρότητος. οὕτως οὖν καὶ ἡ μεταλλευομένη καδμεία γίνεται λιθώδης οὖσα, καὶ ἄτεγκτος, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν τοιούτων σωμάτων, ἐφεξῆς εἰρήσεται. νυνὶ δ' ἐπανιτέον πάλιν ἐπὶ τὴν φαρμακώδη γῆν. ἥτις ὅτι μὲν, εἰς πηλὸν λύεται ῥᾳδίως ἐν ὕδατι τεγγομένη, διὰ τοῦτ' ὀνομάζεται γῆ. διότι δὲ χρήζομεν αὐτῆς, ὥσπερ καὶ ἄλλων φαρμάκων, διὰ τοῦτο φαρμακῖτις εἰκότως ἂν λέγοιτο, καίτοι τὴν γ' ἀμπελῖτιν ὀνομαζομένην γῆν ἔνιοι φαρμακῖτιν ὀνομάζουσι μόνην, ἤτοι γ' ὡς μόνην τοιαύτην οὖσαν, ἢ ὡς ἐνεργεστέραν τὴν φαρμακώδη δύναμιν ἔχουσαν, ὅπερ καὶ ἀληθές ἐστιν. ὀνομάζεται δ' ἀμπελῖτις, οὐχ ὅτι φυτεύειν ἀμπέλους ἐν ταύτῃ βέλτιον. ἀλλ' ὅτι περιχριομένη

ταῖς

ταῖς ἀμπέλοις φθείρει τοὺς γινομένους ἐπ᾽ αὐτῶν σκώληκας, οὓς σκνῖπας ὀνομάζουσιν οἱ παρ᾽ ἡμῖν
ἀμπελουργοί, γίνονται δὲ οὗτοι τοῦ ἦρος εἰσβάλλοντος ἡνίκα βλαστάνουσιν αἱ ἄμπελοι, καὶ τό γ᾽ ἐν οἰδι-
σκόμενον αὐτῶν μόριον, ὅθεν ὁ βλαστὸς φύεται, ὃ καλοῦσιν ὀφθαλμὸν, τούτους οὖν τοὺς ὀφθαλμοὺς, διε-
σθίοντες οἱ σκνῖπες οὐ μικρὰ βλάπτουσι τὰς ἀμπέλους. διὸ καὶ τὰς ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν τούτων πε-
ριχρίουσιν οἱ περὶ ταῦτα δεινοί. κατὰ τοῦτο μὲν οὖν ἀμπελῖτίς τε, καὶ φαρμακῖτις ἡ τοιαύτη γῆ προσαγο-
ρεύεται, δηλοῦσα κἀκ τοῦ φθείρειν τοὺς σκνῖπας ὅσον αὐτῇ μέτεστι δυνάμεως φαρμακώδους, ἀφέστηκεν
δὲ πολὺ καὶ τῶν ἄλλων εἰδῶν τῆς γῆς, ἧς χρώμεθα πρὸς τὰς ἰάσεις ἐγγὺς ἤδη τῆς λιθώδους ἥκουσα. διὸ καὶ
μιγνυμένην αὐτὴν ἐν ταῖς τῶν φαρμάκων γραφαῖς εὑρήσεις ἔνθα ξηρᾶναί τι, καὶ διαφορῆσαι προ-
σήκει, τὸ γὰρ ἄδηκτον, καὶ μέτριον, καὶ παρηγορικὸν, οὐκ ἔχει καθάπερ ἡ χία τε, καὶ σαμία, καὶ σελινου-
10 σία, καὶ περὶ τῆς κιμωλίας δὲ προείρηται βραχὺ τούτων οὔσης ἰσχυροτέρας. ἀδήκτου δ᾽ ἔτι καὶ αὐ-
τῆς, καὶ μάλιστα εἰ πλυθείη, καὶ ἡ κρητικὴ δὲ γῆ παραπλησία πώς ἐστι ταύταις. ἀλλ᾽ ἱκανῶς ἀσθενὴς
ὑπάρχει, πολὺ τὸ ἀερῶδες ἔχουσα. τὸ μέντοι ῥυπτικὸν ἔχει. διὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι λαμπρύνουσιν αὐτῇ
τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἀργυρωμάτων, ὥστ᾽ ἔχοις ἂν, καὶ ταύτην ἐσθ᾽, ὅπερ, καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἀδήκτους ῥυπτού-
σας προειρήκαμεν ἐπιτηδείας εἶναι. τούτων δ᾽ ἁπασῶν ἡ λημνία δύναμιν ἰσχυροτέραν ἔχει, πρόσεστι
γὰρ αὐτῇ τι καὶ στύψεως, ἡ δ᾽ ἐρετρίας, ἔτι καὶ ταύτης ἰσχυροτέραν οὐ μὴν ὥστ᾽ ἤδη δάκνειν, ἐὰν δὲ καὶ
πλυθῇ πάνυ μετρία γίνεται παραπλησίως ταῖς προειρημέναις. ἐγχωρεῖ δὲ τὴν γῆν ταύτην οὐχ ἅ-
παξ. ἀλλὰ καὶ δὶς ἢ τρὶς πλυθῆναι καθάπερ, καὶ τὴν κιμωλίαν, καὶ μέν τοι, καὶ καίουσιν αὐτὴν ἔνιοι
ποιοῦντες δηλονότι λεπτομερεστέραν τε καὶ δριμυτέραν, ὥστ᾽ εἰς τὴν διαφορητικὴν μεταπίπτειν δύνα-
μιν. εἰ δὲ πλυθείη καυθεῖσα τὸ μὲν δριμὺ καταλιποῦσα τῷ ὕδατι, τὸ δ᾽ ἐκ τῆς ὀπτήσεως λεπτομερὲς ἔ-
20 χουσα, ξηραντικωτέρα γίνεται. διὸ τῆς ἀκαύστου τῷ κοινῷ λόγῳ γῆς ἁπάσης ἐπὶ τῶν ἑλκῶν οὔσης χρησί-
μης, ἔτι μᾶλλον ἡ μετὰ τὸ καυθῆναι πλυθεῖσα, καὶ πρὸς τὰ δυσαρκωτά τε καὶ δυσεπούλωτα χρήσιμος
ἐστιν. ὄντων δ᾽ αὐτῆς δυοῖν εἰδῶν ἡ τεφρώδης κατὰ τὴν χρόαν, ἀμείνων ἐστὶ τῆς πάνυ λευκῆς. ἔστι δὲ καὶ ἄλ-
λη γῆ πνιγῖτις ὀνομαζομένη, κατὰ μὲν τὴν ὅλην δύναμιν ἐοικυῖα τῇ κιμωλίᾳ. κατὰ δὲ τὴν χρόαν ἀ-
φεστηκυῖα. μέλαινα γάρ ἐστιν ὁμοίως τῇ ἀμπελίτιδι. τὸ δὲ γλίσχρον καὶ κολλῶδες οὐχ ἧττον ἔχει σαμίας
γῆς. ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ μᾶλλον. ἐδόθη δ᾽ ἡμῖν ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ λοιμῷ, καὶ ἄλλη τις ἐξ ἀρμενίας τῆς
ὁμόρου καππαδοκίας γῆ ξηραντικωτέρα, τὴν χρόαν ὠχρά. λίθον δ᾽ αὐτὴν ὠνόμαζεν, οὐ γῆν ὁ δούς. καὶ
ἔστιν εὐλειωτάτη καθάπερ καὶ ἡ τίτανος. ὀνομάζω δ᾽ οὕτω δηλονότι τὴν κεκαυμένην πέτραν. ἀλλὰ καὶ
ὥσπερ ἐκείνης οὐδὲν ἐμφέρεται ψαμμῶδες, οὕτως οὐδὲ τῆς ἀρμενίας. μετὰ γὰρ τὸ θραυσθῆναι τῷ ὀδόντι
κατὰ τὴν θίξιν οὕτως ἐστὶ λεία, καὶ ἄλιθος, ὥσπερ ἡ τίτανος, καὶ ὁ σάμιος ἀστήρ. οὐ μὴν ὁμοίως γε κού-
30 φη τῷ ἀστέρι. διὸ καὶ πεπύκνωται μᾶλλον αὐτοῦ, καὶ ἧττον ἀερώδης ἐστιν, καὶ διὰ τοῦτο φαντασίαν ἀπο-
φαίνει τοῖς ἀμελέστερον ὁρῶσι, λίθος εἶναι, διαφέρει δ᾽ οὐδὲν ὡς πρὸς τὰ παρόντα λίθον ἢ γῆν αὐτὴν
ὀνομάζειν. εἰδότας ἄκρως ξηραίνουσαν. ἐπί τε γὰρ δυσεντεριῶν, καὶ τῶν κατὰ γαστέρα ῥευμάτων, αἵμα-
τός τε πτύσεως, καὶ καταῤῥόου, καὶ προσέτι τῶν κατὰ τὸ στόμα σηπεδονωδῶν ἑλκῶν ἁρμόττει μάλιστα, καὶ
μέντοι, καὶ τοὺς ἀπὸ κεφαλῆς εἰς θώρακα ῥευματιζομένους ὀνίνησι μεγάλως. ὥστε καὶ τοὺς διὰ τὴν τοιαύ-
την αἰτίαν συνεχῶς δυσπνοοῦντας ἰσχυρῶς ὠφελεῖ, καὶ μέντοι, καὶ ὅσοι φθόην κάμνουσι, καὶ τούτους ὀνίνη-
σιν. ξηραίνει γὰρ αὐτῶν τὸ ἕλκος ὡς μηδὲ βήττειν ἔτι, πλὴν εἰ κατὰ τὴν δίαιταν ἁμαρτάνοιεν ἀξιολόγως.
ἢ τὸ περιέχον ἐξαιφνίδιον εἰς δυσκρασίαν μεταπέσοι, καί μοι δοκεῖ καθάπερ ἐπὶ τῶν συρίγγων ἐθεασάμε-
θα πολλάκις, οὐ μόνον ἐν ἄλλοις μορίοις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἕδραν αὐτοῦ τοῦ κολλυρίου καθεῖναι τὸν ῥύπον, ἢ τὸν
τύλον ἐξαιροῦντος τῆς σύριγγος αὐτῷ μόνῳ τῷ ξηραίνοντι φαρμάκῳ προστελλομένας τε, καὶ κλειομένας αὐ-
40 τὰς, οὕτω κἀπὶ τῶν κατὰ τὸν πνεύμονα συμβαίνειν ἕλκους. φαίνεται γὰρ καὶ τοῦτο διὰ τῶν ξηραινόντων φαρ-
μάκων ὁμοίως δυνάμενον, ὅταν τε μέτριον ᾖ, καὶ μὴ μέγα λίαν, ὥστ᾽ ἔδοξαν ἔνιοι τῶν ἐχόντων αὐτὰ τελείως
ἀπηλλάχθαι, καὶ τῶν γ᾽ εἰς τὴν λιβύην ἀπὸ ῥώμης διὰ τοιαύτην αἰτίαν πορευθέντων ἔνιοι τελέως ἐπεί-
σθησαν ὑγιεῖς εἶναι, καὶ μέχρι γε τινῶν ἐτῶν ἀμέμπτως διήγαγον, εἶθ᾽ ὕστερον ποτε πάλιν ἀφυλακτό-
ρον αὐτοῖς διαιτηθεῖσι ὑποστροφὴ τοῦ νοσήματος ἐγένετο, τούτους οὖν ὡς ἔφην ἡ ἐκ τῆς ἀρμενίας βῶ-
λος ἐναργῶς ὠφέλησεν, καί τοι γ᾽ ἐν ῥώμῃ διατρίβοντας ἔτι τε μᾶλλον τοὺς δυσπνοοῦντας συνεχῶς, ἐν δὲ
τῷ μεγάλῳ τούτῳ λοιμῷ παραπλησίῳ τὴν ἰδέαν ὄντι τῷ κατὰ θουκυδίδην γενομένῳ, πάντες οἱ πι-
όντες τούτου τοῦ φαρμάκου διὰ ταχέων ἐθεραπεύθησαν. ὅσους δ᾽ οὐδὲν ὤνησεν ἀπέθανον πάντες, οὐδ᾽ ὑπ᾽
ἄλλου τινὸς ὠφελήθησαν, ᾧ καὶ δῆλον ὅτι μόνους τοὺς ἀνιάτους ἔχοντας οὐκ ὠφέλησε, πίνεται δὲ μετ᾽
οἴνου λεπτοῦ τὴν σύστασιν, κεκραμμένου μετρίως μὲν εἰ ἀπύρεκτος εἴη παντάπασιν ὁ ἄνθρωπος ἢ βραχὺ
50 πυρεταίνοι, πάνυ δ᾽ ὑδαροῦς εἰ πυρέττοι μειζόνως. οὐ μὴν οὐδὲ σφοδροὶ κατὰ τὴν θερμασίαν εἰσὶν οἱ λοιμώ-
δεις πυρετοί. τινει δὲ τῶν ξηρανθῆναι δεομένων ἑλκῶν, τί δεῖ καὶ λέγειν ὁπηλίκην ἔχει δύναμιν ἡ ἀρ-
μενικὴ βῶλος αὕτη, καλεῖν δ᾽ ἔξεστί σοι καθάπερ ἔφην, καὶ λίθον αὐτὴν ὡς ὁ δοὺς ὠνόμαζεν, καὶ
γῆν ὡς ἂν ἐγὼ φαίην, ἐπειδὴ καὶ τέγγεται τοῖς ὑγροῖς.

περὶ λίθων.

Τῶν αὐτοφυῶν σωμάτων εἰσὶ καὶ αἱ λίθοι, διαφέρουσαι τῆς συνήθως ὀνομαζομένης γῆς, τῷ μὴ τέγγεσθαι·
δυνάμεις δ᾽ ἔχουσι τὰς μὲν, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας, τὰς δὲ κατὰ τὰς δραστικὰς ποιότη-

τας, ὅπως δ' ἀλλήλων διαφέρει ταῦτα πρόσθεν εἴρηται, νῦν οὖν ὁ λόγος ἡμῖν ἔστω περὶ τῶν κατὰ τὰς δραστικὰς ποιότητας ἐνεργουσῶν. ἐν αἷς ἐστὶ καὶ ἡ τῆς χρήσεως αὐτῆς μέθοδος, ἐδείκνυτο γὰρ αἱ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας δυνάμεις, ἀμέθοδοί τ' εἰσὶ καὶ ἄλογοι, καὶ δι' ἐμπειρίας μόνης γινωσκόμεναι. διατί γὰρ ἥδε ἡ λίθος ἁψαμένη ῥεύματος αἱμορραγοῦντος, ἐπέχει τὴν φορὰν οὐκ ἴσμεν. διατί μέντοι τὸν αἱματίτην καλούμενον λίθον ἐμβάλλουσιν ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν ἴσμεν, ἔστι γὰρ εὕρεμα λόγου τὸ τοιοῦτον, ἐὰν γοῦν ἐπ' ἀκόνης ὀφθαλμικῆς ἀποτρίψας μεθ' ὕδατος αὐτὸν εἰς πάχος μέλιτος ἐθελήσῃς γεύσασθαι, στυφούσης αἰσθήσῃ δυνάμεως, ἔμαθες δ' ὅτι τὰς αὐξανομένας ἔτι φλεγμονὰς, καὶ μάλιστα ἐν νευρώδεσι μορίοις, ἀποκρούεσθαι δεῖ τοῖς στύφουσι φαρμάκοις, ὅταν δὲ μηκέτ' ἐπιρρέῃ τὸ αἷμα τῷ μέρει, προσμιγνύναι τοῖς στύφουσι τὰ διαφοροῦντα, καὶ κατὰ βραχύ γε μεταβαίνειν ἐπ' αὐτὰ
10 μόνα. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων δυνάμεων ἐν ταῖς λίθοις ἐροῦμεν ἀναμνήσαντες πρότερον ὧν ἐπὶ πλεῖστον διήλθομεν ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶντας τοῖς σολοικίζουσι τῇ φωνῇ, τούτων γὰρ ἔνιοι λίθον ἀρρενικῶς οὐκ ἐπιτρέπουσι λέγειν, ἀλλ' ἐὰν εἴπῃς ἔμβαλλε τὸν λίθον ἐπὶ τὸν κύνα κεκράγασιν ὡς αὐτοὶ πεπληγμένοι λίθῳ τὴν κεφαλήν. ὥσπερ γε καὶ ἂν τὸν δρῦν εἴπῃ τὶς ὡς ξύλῳ πεπληγότες ἐκβοῶσιν. ἐὰν οὖν ἐκείνοις τὶς πειθόμενος τὰ συνήθη τοῖς ἰατροῖς ὀνόματα μεταρρυθμίζῃ, τὴν λίθον λέγων, τὴν αἱματίτιν, καὶ τὴν πυρίτιν, καὶ τὴν γαλακτίτιν, καὶ τὴν σχιστὴν, ὡς περίεργός τε, καὶ παράσημος καταγνωσθήσεται, πάντων ἐξ ἔθους ἤδη παλαιῶν λεγόντων ἀρρενικῶς τὰς διαφορὰς αὐτῶν, αἱματίτην. πυρίτην γαλακτίτην, μελιτίτην, γαγάτην, σχιστὸν, φρύγιον, ἀφάπιον, μεμφίτην, ἔμπαλιν δὲ τὴν πέτραν λέγουσιν θηλυκῶς, οὐ τὸν πέτρον ἀρρενικῶς, ἀσίαν οὖν πέτραν ὀνομάζουσιν, οὐκ ἄσιον πέτρον, οὐδὲ λίθον ἄσιον, οὕτως δὲ καὶ ἀσίας πέτρας ἄνθος. ἐκ πέτρας δὲ κεκαυμένης φασὶ γίνεσθαι τὴν τίτανον. ὅ γε μὴν τα-
20 ραντῖνος ἡρακλείδης, καὶ ἄλλοί τινες οὐκ ἐκ πάσης λίθου φασὶ γίνεσθαι τὴν τίτανον, ἀλλ' ἐκ μόνης γε τῆς πέτρας, ὀνομάζοντες οὕτως κατ' ἐξοχὴν τῶν λίθων μίαν τὴν σκληροτάτην, ἐγὼ γ' οὖν ἐξεπίτηδες εἴωθα μεταβάλλων τὰ ὀνόματα λέγειν ἑκατέρως ἅπαντα τὰ τοιαῦτα, περὶ ὧν ἀχρήστως ἐρίζουσιν ἔνιοι. δεικνὺς ὄντως μηδὲν βλαπτομένην τὴν σαφήνειαν τῆς ἑρμηνείας ὁποτέρως ἄν τις εἴπῃ θαυμαστὸν δ' οὐδὲν τοὺς ἀγνοοῦντας ὅτι τῆς κατὰ φύσιν ἑρμηνείας ἤτοι μίαν μόνην ἀρετὴν θετέον εἶναι τὴν σαφήνειαν, ἢ πρώτην γε τῶν ἄλλων ἁπασῶν, καὶ ἀρίστην, εἰς τοσούτους λήρους ἐκτρέπεσθαι, περὶ πρώτων οὖν ἐρῶ λίθων ὅσοι παρατριβόμενοι θυίαις ἢ ἀκόναις εἰς χυλὸν ἀναλύονται.

περὶ κισήρεως.

Εἰ δὲ καὶ ἡ κίσηρις ἐν τοῖς λίθοις ἀριθμοῖτο, καὶ αὕτη τῆς αὐτῆς ἐστὶ δυνάμεως ὅσον ἐπὶ τῷ ῥύπτειν, ὥσπερ γε καὶ τὸ ἐκ τῶν κεραμίδων ὄστρακον, ἔτι τε μᾶλλον αὐτοῦ τὸ ἐκ τῶν κριβάνων, ἀλλ' ἥ γε σμύρις ἔχει τι
30 δριμὺ, καὶ διὰ τοῦτο τινὲς αὐτὴν μιγνύουσι καυστικαῖς τε, καὶ ξηραντικαῖς δυνάμεσι, καὶ ταῖς θεραπευούσαις οὖλα πλαδαρὰ, καυθεῖσα δ' ἡ κίσηρις, οὐκ ἀπολείπεται σμύριδος εἰς τὰς αὐτὰς χρείας.

περὶ λίθων τῶν ἐν τοῖς σπόγγοις.

Εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ἐν τοῖς σπόγγοις εὑρισκόμενοι λίθοι θρυπτικῆς δυνάμεως, οὐ μὴν οὕτως ἰσχυρᾶς, ὥστε τοὺς ἐν τῇ κύστει λίθους θρύπτειν, ἀλλ' οἱ τοῦτο γράψαντες ἐψεύσαντο, τοὺς δ' ἐν νεφροῖς ὄντας θρύπτουσιν ὥσπερ, καὶ οἱ ἐκ τῆς καππαδόκης οὓς ἐν τῷ ἀργαίῳ φασὶ γίνεσθαι. λύονται δ' εἰς χυλὸν οὗτοι γαλακτώδη κατὰ τὴν χρόαν, ὥστ' εὔδηλον ὅτι λεπτυντικῆς εἰσι δυνάμεως ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς.

περὶ ὀστρακίτου.

Τὸν δὲ ὀστρακίτην ὀνομαζόμενον λίθον ἐπαινούντων ἀκούω τινῶν, ὡς ξηραντικὴν ἱκανῶς ἔχοντα δύναμιν ἐκ στύψεώς τε, καὶ δριμύτητος ἐπιμεμιγμένην, ὥσπερ γε, καὶ τὸν γεώδη καλούμενον, ἀποκαθαίρειν
40 τε τὰς κόρας, καὶ τιτθῶν, καὶ ὄρχεων ἰᾶσθαι φλεγμονὰς, ἐνιέμενον ὕδατι, τό γε μὴν τῆς ναξίας ἀκόνης ἀπότριμμα, καὶ τιτθοὺς παρθένων κωλύει πρὸς ὥρας ἐμφυσᾶσθαι, καὶ παίδων ὄρχεις, ὡς μετέχον δηλονότι, καὶ ψυκτικῆς δυνάμεως.

περὶ ὀφίτου.

Καὶ ὀφίτης δὲ καλούμενος λίθος καυθεὶς ῥυπτικῆς τε, καὶ θρυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ὥσπερ γε, καὶ ἡ ὕαλος. ἱκανῶς γὰρ καὶ αὐτὴ θρύπτει πινομένη μετ' οἴνου λευκοῦ, καὶ λεπτοῦ τοὺς ἐν κύστει λίθους, ἀλλ' οὐκ ἄν τις αὐτὴν ἐν τοῖς λίθοις ἀριθμοίη.

περὶ χλωροῦ ἰάσπεως.

Ἰδιότητα δέ τινες ἐνίοις λίθοις μαρτυροῦσι, τοιαύτην οἵαν ὄντως ἔχει καὶ ὁ χλωρὸς ἴασπις, ὠφελῶν τόν τε στόμαχον, καὶ τὸ τῆς γαστρὸς στόμα περιαπτόμενον. ἐντιθέασιν τε, καὶ δακτυλίῳ αὐτὸν ἔνιοι, καὶ γλύ-
50 φουσιν ἐν αὐτῷ, τὸν τὰς ἀκτῖνας ἔχοντα δράκοντα, καθάπερ καὶ ὁ βασιλεὺς νεχεψὼς ἔγραψεν ἐν τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ βίβλῳ. τούτου μὲν οὖν τοῦ λίθου κἀγὼ πεῖραν ἱκανὴν ἔχω, καὶ ὁρμαθόν γέ τι ποιήσας ἐκ λιθιδίων τοιούτων, ἐξῆπτον τοῦ τραχήλου σύμμετρον οὕτως ὡς ψαύειν τοὺς λίθους τοῦ στόματος τῆς
* γαστρός. ἐφαίνοντο δὲ μηδὲν ἧττον ὠφελοῦντες ἢ εἰ τὴν γλυφὴν οὐκ ἔχοιεν, ἣν ὁ νεχεψὼς ἔγραψε. τὸν δ' ὀμφατίτην λίθον ἀνὴρ ἀξιόπιστος ὄντως ἔφη τοὺς ἐχεοδήκτους ὠφελεῖν, περιαπτόμενον, ἀλλ' ἔξω τῆς κατὰ μέθοδον χρήσεως αἱ τοιαῦται δυνάμεις εἰσὶν ὥσπερ γε καὶ τοῦ ἰδρακίου τε, καὶ ἰνδικοῦ, τὸ ἐκ τῶν αἱμορροΐδων ἱστῶντος αἷμα.

περὶ σαπφείρου.

περὶ σαπφείρου.

Κ αὶ γὰρ οὖν καὶ ὁ σάπφειρος πεπίστευται πινόμενος ὠφελεῖν τοὺς ὑπὸ σκορπίου πληγέντας.

περὶ ἀφροσελήνου.

Κ αὶ ὁ ἀφροσέληνος καλούμενος καὶ τοὺς ἐπιλήπτους, οὐ μὴν ἡμεῖς ἐπειράθημεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλοι τινὲς λίθοι περιαπτόμενοι πρός τινων. ἔνιοι δὲ καὶ χαρακτῆρας τινὰς ἐγγραφομένους ἔχοντες, καὶ γράμματα καθάπερ, καὶ ὁ πρὸς τὰς αἱμορροΐδας εἴρηκεν ἰδραξίτης οὗ καὶ ἡμεῖς ἐπειράθημεν. ἀλλ' οὐ νῦν περὶ τῶν τοιούτων λέγειν καιρὸς ἐξ ἐμπειρίας μόνης ἐχόντων τὴν πίστιν, οὐ κατὰ μέθοδόν τινα λογικὴν εἰς χρῆσιν ἡγμένων. ἄλλος οὖν ὁ περὶ τούτων ἔσται καιρός τε, καὶ τόπος. νυνὶ δ' αὖθις τὸ προκείμενον ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν ἐν ὅλῃ τῇ πραγματείᾳ, πάλιν ἀνέλθωμεν.

περὶ τοῦ δισκοειδοῦς θυΐτου.

Λ πάντων δὲ τῶν εἰρημένων λίθων ἰσχυροτέραν ἔχει δύναμιν ὁ ἐκ τῆς αἰθιοπίας κομιζόμενος ὑπόχλωρός πως ὡς ἴασπις ὀνομαζόμενος, ἀνιέμενος οὗτος ὁ λίθος εἰς χυλὸν γαλακτώδη κατὰ τὴν χρόαν δακνώδη τοῖς γευομένοις. καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὴν οὐδεὶς ἔμιξεν ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν. οὐδ' ἀποκρουστικαῖς ῥευμάτων. οὐδ' ἑλκῶν ἰατικαῖς. ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ καθῆραί τε, καὶ ῥύψαι τὰ χωρὶς φλεγμονῆς ἤδη σκοτοῦντα τὰς κόρας. ἐξ ὧν εἰσὶ, καὶ αἱ πρόσφατοι τῶν οὐλῶν ἃς λεπτύνειν πέφυκεν. ἀπορρύπτει δὲ καὶ τὰ μὴ πάνυ σκληρὰ τῶν πτερυγίων.

περὶ ἰουδαϊκοῦ.

Ε στὶ δὲ καὶ ἄλλος λίθος ἰσχυρότερος τὴν δύναμιν ἐν τῇ παλαιστίνῃ συρίᾳ γινόμενος. λευκὸς μὲν τὴν χρόαν εὔρυθμος δὲ κατὰ τὸ σχῆμα. καὶ γραμμὰς ἔχων ὡς ἀπὸ τόρνου γεγονυίας. ὀνομάζουσι δ' αὐτὸν ἀπὸ τῆς χώρας ἐν ᾗ γεννᾶσθαι πέφυκεν, ἰουδαϊκόν. καὶ χρῶνται πρὸς τοὺς ἐν τῇ κύστει λίθους. ἀνιέντες μὲν ἐπ' ἀκόνης. ποτίζοντες δὲ δι' ὕδατος θερμοῦ κυάθων τριῶν. ἡμεῖς δ' ἐφ' ὧν ἐπειράθημεν, οὐδὲν ἤνυσεν ὡς πρὸς τοὺς ἐν κύστει λίθους. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν νεφροῖς συνισταμένων, ἔστι δραστήριος.

περὶ πυρίτου.

Ε ἷς τῶν ἰσχυρὰν δύναμιν ἐχόντων τ' ἐστὶν, καὶ ὁ πυρίτης ὀνομαζόμενος. ᾧ χρώμεθα μιγνύντες ἐμπλάστρῳ διαφορητικῷ. προσεμβάλλεται δ' αὐτῇ καὶ ὁ ἰξός. ὑπὸ τούτου τοῦ φαρμάκου, καὶ πῦον μὲν πολλάκις, ἀλλὰ καὶ θρομβώδης σύστασις ἐν ταῖς μεταξὺ χώραις τῶν μυῶν γινομένη, διεφορήθη, κεκόφθαι δὲ καὶ λελειῶσθαι πάνυ σφόδρα χρὴ τοὺς λίθους ἅπαντας ὅταν εἰς χρῆσιν ἄγωνται, παραπλησίως τοῖς εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις μιγνυμένοις. εἰ μὴ γὰρ χνοώδεις γενηθεῖεν ὡς εἰς τὸ βάθος καταδύεσθαι τῶν σωμάτων οἷς προσφέρονται, παραπλήσιοι μένουσι ταύταις ταῖς θαλαττίαις τε, καὶ ποταμίαις ψάμμοις αἵτινες καὶ αὗται τὴν μὲν
* κοινὴν ἁπάντων λίθων δύναμιν ἔχουσιν. ξηραίνουσι γοῦν τὴν ὑπαδόντε, καὶ ὑδερώδη σώματα κατακλιζομένων ἐν αὐταῖς τεθερμασμένων τῶν καμνόντων. οὐ μὴν εἰς ἄλλο γέ τι χρώμεθα αὐταῖς, ὥσπερ τοῖς προειρημένοις εἰς ὀφθαλμικάς τε καὶ σταλτικὰς αἵματος, καὶ ῥοῦ γυναικείου δυνάμεις ἔτι τε κολλητικὸν ἑλκῶν. ἐπουλωτικόν τε καὶ σαρκωτικόν. ὅσοι γὰρ αὐτῶν οὐκ εἰσὶ δριμεῖς, εἰς ταῦτα πάντες εἰσὶ χρήσιμοι. καθάπερ οἱ δριμεῖς ὧν ὕστερον ἐμνημόνευσα πρὸς τὸ ῥύψαι τι, καὶ ἀποσμῆξαι, καὶ ἀφελεῖν, λεπτῦναί τε, καὶ διαφορῆσαι, καὶ σφοδρῶς ξηρᾶναι, καὶ τῆξαι.

περὶ φρυγίου.

Τ αύτης τῆς δυνάμεως ἔχεται, καὶ ὁ φρύγιος καλούμενος. ἀεὶ δ' αὐτῷ κεκαυμένῳ κέχρημαι, καὶ πρὸς μὲν τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἢ αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, ἢ δι' ὄξους ἢ δι' οἰνομέλιτος. ἢ δι' ὀξυκράτου. πρὸς ὀφθαλμοὺς δὲ ξηρὸν ποιῶν φάρμακον ὃ πολλοὶ λαβόντες ἔχουσιν ἤδη παρ' ἐμοῦ. μίγνυμι δὲ αὐτῷ, καὶ ἄλλα τινά. λεχθήσεται δὲ περὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν περὶ συνθέσεως τῶν φαρμάκων πραγματείαν. νυνὶ δ' ἀρκεῖ περὶ τῆς καθόλου δεδηλῶσθαι δυνάμεως αὐτοῦ. ξηραίνει γὰρ ἰσχυρῶς ἔχων τι, καὶ στύψεως ἅμα καὶ δήξεως. εἴρηται δέ μοι κἀν τοῖς ἔμπροσθεν ἄριστά τε, καὶ πολύχρηστα φάρμακα εἶναι πάντα τὰ μεμιγμένα, ἐν αὐτοῖς ἔχοντα τὰς δύο δυνάμεις τήν τε ἀποκρουστικὴν, καὶ διαφορητικήν.

περὶ ἀγηράτου.

Ε στὶ δὲ καὶ ὁ ἀγήρατος καλούμενος λίθος ᾧ τοὺς σκυτοτόμους ὁρῶμεν χρωμένους μικτῆς δ' ἐστὶ δυνάμεως στυπτικῆς τε, καὶ διαφορητικῆς, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς στυπτικῆς σκεπτέον. ὠφελεῖ μὲν ἐναργῶς γαργαρεῶνας φλεγμαίνοντας. οὐ μὴν γευομένοις γε σαφῆ στύψιν ἔχων, ἢ δριμύτητα φαίνεται.

περὶ ἀσίου.

Ε στὶ δὲ καὶ ἄλλος λίθος ἐν ἄσσῳ γινόμενος. ὃν καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο καλοῦσιν ἄσιον. οὐ σκληρὸς ὡς αἱ πέτραι πωρώδης γάρ ἐστι κατά τε χρόαν, καὶ σύστασιν εὔθρυπτός τε, καὶ χαῦνος. ἐπιφέρεται δ' αὐτῷ παραπλήσιον ἀλεύρῳ λεπτοτάτῳ τῷ προσιζάνοντι τοῖς τοίχοις τῶν τοῖς μύλωσι διαπτομένων ἀλεύρων. καλοῦσι μὲν οὖν τὸ φάρμακον τοῦτο, πέτρας ἀσίας ἄνθος. ἔστι δὲ λεπτομερὲς ὡς ἀδήκτως τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐκτήκειν. ὁμοίαν δ' αὐτῷ δύναμιν ἔχουσα, καὶ ἡ πέτρα καθ' ἣν γεννᾶται, τῷ σφοδρῷ τῆς ἐνεργείας ἀπολείπεται. πλεονεκτεῖ γὰρ αὐτῆς τὸ ἄνθος οὐ μόνον τῷ μᾶλλον ἐκτήκειν, καὶ διαφορεῖν, καὶ ταριχεύειν. ἀλλὰ, καὶ τῷ χωρὶς ψύξεως ἰσχυρῶς ταῦτα ποιεῖν. ἔχει δέ τι, καὶ ἁλμυρὸν ἐν τῇ γεύσει τουτὶ τὸ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος, ὡς εἰκάσαι τὴν γένεσιν ἴσχειν αὐτὸ δρόσου τινὸς ἐκ θαλάττης ἐφιζούσης τῇ πέτρᾳ, κἄπειτα ξηραινομένης ὑπὸ τοῦ ἡλίου.

περὶ γαγάτου.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος λίθος μέλας τὴν χρόαν, ὅταν ὁμιλήσῃ πυρὶ παραπλησίαν ὀσμὴν ἀσφάλτου ποιῶν. ὃν ὁ διοσκουρίδης, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐν λυκίᾳ φασὶ εὑρίσκεσθαι κατὰ τὸν ποταμὸν ὄνομα γαγάτην. ὅθεν περ καὶ αὐτῷ τῷ λίθῳ τὴν προσηγορίαν εἶναι φαμέν. οὐ μὴν ἐγὼ εἶδον ἐκεῖνον τὸν ποταμόν. καίτοι παραπλεύσας ὅλην λυκίαν μικρῷ πλοίῳ τῆς ἱστορίας ἕνεκα τῶν ἐν αὐτῇ, πλακώδεις δὲ λίθους μέλανας εἰκατὰ πυρὸς ἐπιτεθεῖσαν ἀσθενῆ φλόγα γεννῶντας, ἐκόμισα πολλὰς ἐκ τῆς κοίλης συρίας ἐν τῷ λόφῳ γεννωμένας τῷ περιέχοντι τὴν νεκρὰν ὀνομαζομένην θάλασσαν ἐν τοῖς ἀνατολικοῖς αὐτῆς μέρεσιν ἔνθα καὶ ἡ ἄσφαλτος γίνεται, καὶ ἦν ἡ ὀσμὴ τῶν λίθων τῇ ἀσφάλτῳ παραπλησία. ἐχρησάμην δ᾽ αὐτοῖς εἰς ἐμφυσήματα χρόνια κατὰ γόνυ γινόμενα δυσθεράπευτα. μιγνὺς ταῖς πρὸς τοῦτο τὸ σύμπτωμα πεπειρασμέναις δυνάμεσιν. καὶ σαφῶς ἔδοξεν ἡμῖν ἐνεργεστέραν αὐτὴν πεποιηκέναι τὴν δύναμιν. ἔμιξα δ᾽ αὐτῷ, καὶ τῇ βαρβάρῳ καλουμένῃ, καὶ σαφῶς ἐγένετο ξηραντικώτερον τὸ φάρμακον. ὡς καὶ κόλπους προστέλλειν, οὐ μόνον ἔναιμα τραύματα κολλᾶν. ἐφ᾽ ὧν ἡρμοκέναι μάλιστα πεπίστευται. ἔστι δὲ καὶ
» ἄλλη τις λίθος. ἧς καὶ νίκανδρος μέμνηται οὕτως: ἥ τ᾽ ἐσύ γε θρήκασαν ἐνὶ φλέξαις πυρὶ λίαν. ἥ θ᾽ ὕ-
» δατι ῥανθεῖσα ἐλάσεται, ἔσβεσε δ᾽ αὐτήν. τυτθὸν ὅτ᾽ ὀσμήσεται ἐπιρρανθέντος ἐλαίου. τήν,
» ἀπὸ θρηικίου νομέους ποταμοῖο φέρουσιν, ὃν πόντον καλέουσιν. ἀλλ᾽ οὐδὲν ἐξ αὐτῆς ὄφελος ἐς ἰατρικὴν οὐδ᾽ ὁ νίκανδρος γράφει παρὰ τὴν δυσωδίαν ἣ τὰ θηρία θυμιωμένη διώκει.

περὶ μαγνίτιδος τῆς καὶ ἡρακλείας.

Τῶν λίθων δ᾽ ἐστὶ μία, καὶ ἡ μαγνίτης τε, καὶ ἡρακλεία καλουμένη, παραπλησίαν ἔχουσα τῷ αἱματίτῃ τὴν δύναμιν.

περὶ ἀραβίου.

Ὅ γε μὴν ἀράβιος καλούμενος λίθος ἐοικὼς ἐλέφαντι, ξηραντικῆς τε, καὶ ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως

περὶ ἀλαβαστρίτου.

Καὶ ὁ ἀλαβαστρίτης δὲ καλούμενος ὄνυξ εἰς χρείαν ἰατρικὴν ἔρχεται καυθείς. ἔνιοι δὲ καὶ πτίζουσι τοὺς στομαχικοὺς αὐτήν.

περὶ σμιρίδος.

Καὶ ἡ καλουμένη δὲ σμιρὶς. ὅτι μὲν ἱκανῶς ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, δῆλον ἐστὶν καὶ τῶν χρωμένων αὐτῇ δακτυλιογλύφων εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν, ἀλλ᾽ ὅτι καὶ τοὺς ὀδόντας ἐργάζεται καθαροὺς ἐπειράθημεν.

περὶ αἱματίτου γαλακτίτου καὶ μελιτίτου.

Ἔστι δέ τις ἐστὶ τῶν τοιούτων καὶ ὁ καλούμενος αἱματίτης ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν χρόαν ὁμοιότητος, οὕτως ὠνομασμένος ὥσπερ γε καὶ ὁ γαλακτίτης. ἐπειδὴ κἀκεῖνος εἰς χυλὸν λυθεὶς ὅμοιος φαίνεται γάλακτι. παραπλήσιον δ᾽ αὐτῷ κατὰ τὴν χρόαν τὸν χυλὸν ἐργαζόμενος ὁ μελιτίτης, ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ὁμοιότητος οὕτως ὠνόμασται. δέδεικται δ᾽ ἐν τῷ τετάρτῳ τῶνδε τῶν ὑπομνημάτων, ὁ μὲν γλυκὺς ἅπας χυλὸς ὑπὸ συμμέτρου θερμασίας τοιοῦτος γινόμενος, ὁ δὲ στύφων ὑπὸ ψύξεως. ἔχει τοιγαροῦν, ὁ μὲν αἱματίτης λίθος τοσοῦτον τῆς ψύξεως, ὅσον καὶ τῆς στύψεως. ὁ δὲ μελιτίτης σύμμετρον θερμότητα. μέσην δ᾽ ἀμφοῖν κρᾶσιν ὁ γαλακτίτης. εἰκότως οὖν ἐτόλμησαν οἱ ἰατροὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν μιγνύναι τὸν αἱματίτην λίθον. καὶ μόνῳ δ᾽ αὖ αὐτῷ χρήσαιο τραχέων γεγονότων βλεφάρων. εἰ μὲν ἅμα φλεγμονῇ τοιαῦτ᾽ εἴη γεγονότα δι᾽ ᾠοῦ τὴν ἄνεσιν ποιούμενος. ἢ μᾶλλον ἔτι διὰ τήλεως ἀφεψήματος. εἰ δὲ χωρὶς φλεγμονῆς, δι᾽ ὕδατος. ἄρχου δ᾽ ἀεὶ μὲν ἀπὸ μετρίως ὑγροῦ διὰ τῆς μήλης ἐγχέων. ὅταν δ᾽ ὅτι φέρει τὴν δύναμιν αὐτοῦ θεάσῃ παχύτερον ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἐργάζου. καὶ τελευτῶν οὕτω παχὺ ποιήσας, ὡς διὰ μήλης πυρῆνος ὑπαλείφειν καθ᾽ ὑποβολὴν ἢ ἐκτροπὴν τοῦ βλεφάρου. ὁ δ᾽ αὐτὸς οὗτος λίθος ὁμοίως ἐπ᾽ ἀκόνης ἀποτριβόμενος, αἵματος πτύσεσιν ἁρμόττει, καὶ πᾶσιν ἕλκεσιν. ξηρὸς δὲ λειωθεὶς ὡς χνοώδης γενέσθαι, καταστέλλει τὰ ὑπερσαρκοῦντα. χρῆται μὲν οὖν οὐδεὶς αὐτῷ μόνῳ καθ᾽ αὑτόν. ἐγὼ δ᾽ ἐφ᾽ ὧν εἶπον ἐχρησάμην ἐκ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ποιότητος εὑρὼν τὴν δύναμιν. εἶτα τῇ πείρᾳ βασανίσαι βουληθεὶς εἰ καλῶς ἐτεκμηράμην. καὶ αὐτὰ δὲ τὰ κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕλκη συνουλοῖ μόνος αὐτὸς, ἀποτριβόμενος μὲν, ὡς ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον. ἤτοι δ᾽ ἐγχυματιζόμενος, ἢ ὑπαλειφόμενος. ἐβασάνισα γὰρ καὶ τοῦτο τῇ πείρᾳ.

περὶ σχιστοῦ.

Τούτῳ δὲ τῷ λίθῳ παραπλησίαν μὲν, ἀσθενεστέραν δὲ τὴν δύναμιν ὁ σχιστὸς καλούμενος ἔχει. καὶ μετ᾽ αὐτὸν ὁ γαλακτίτης. ὁ δὲ μελιτίτης ὡς ἔφην ἤδη τι καὶ θερμότητος προσείληφεν. ἕκαστος οὖν αὐτῶν ὁ ἀποχωρῶν κατὰ βραχὺ τῆς τοῦ αἱματίτου δυνάμεως, ἐπὶ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὁμοίως εἰς χρῆσιν ἄγεται. πραότερός δὲ ἐστιν. ἀεὶ δὲ τὰ πραότερα φάρμακα τοῖς μὲν ἔτι φλεγμαίνουσι μορίοις, ἐστὶ προσηνέστερα. τοῖς δ᾽ ἀποφλεγμήνασιν μορίοις, ἀσθενέστερα. πρὸς τὸ τέλος ἐξυγιάσαι. κοινοῦ δὲ τοῦ ξηραίνειν ἅπασι τοῖς λίθοις ὑπάρχοντος, ὅσοι μὲν αὐτῶν ἢ εἰς χυλὸν λυθέντες ἢ ἄλλως λειότητος οὐδὲ μίαν ἐν ἀρχῇ κατὰ τὴν γεῦσιν ἔχουσι ποιότητα, τούτους μὲν ἡγητέον ἀσθενεστάτους τ᾽ εἶναι, καὶ προσηνεστάτους, καὶ ἀδηκτοτάτους. ὅσοι δὲ φαίνονται τινὰ σαφῆ ποιότητα κατὰ γεῦσιν ἐνδεικνύμενοι τῆς ποιότητος ἀνάλογον ἔχει τὴν ἰσχύν. εἰ μὲν στύφοιεν εἰς τὸ καταστεῖλαι, καὶ σφίγξαι, καὶ πιλῆσαι, καὶ συναγαγεῖν. εἰ δὲ δάκνοιεν εἰς τὸ θερμῆναι τε, καὶ διαφορῆσαι. καὶ τῆξαι. μέσοι δ᾽ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ῥύπτοντες μόνον ἄνευ τοῦ στύφειν ἢ δάκνειν. ὁ μὲν οὖν αἱματίτης, καὶ ὁ σχιστὸς ὅ, τε γαλακτίτης, καὶ ὁ μελιτίτης εἰς χυλὸν ἀναλύονται παρατριβόμενοι καθάπερ εἶπον ἀκόναις

τε καὶ θυΐαις. ὄντων, καὶ ἄλλων εἰς χυλὸν λυομένων λίθων ὥσπερ οὗτος ὁ κατ' Αἴγυπτον γινόμενος. ᾧ χρῶνται στιλπνοῦντες τὰς ὀθόνας. ἔστι δ' ἀποιότερος τῶν εἰρημένων, οὔτε στύψιν, οὔτε ῥύψιν, οὔτε δῆξιν ἐμφαίνων. ὅθεν αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον ὑπάρχειν τῷ λίθῳ τούτῳ τὸ ξηραίνειν, καὶ διὰ τοῦτο κηρωτῇ μιγνύντες αὐτὸν εἰς ἐπούλωσιν ἑλκῶν ἐπὶ τῶν μαλακῶν σωμάτων χρῶνται. μίγνυται δὲ καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. ὅσῳ δ' ἐστὶ μαλακτικώτερον αὐτῶν διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν δραστικὴν ποιότητα, τοσούτῳ μετριώτερός τε, καὶ ἀναισθητότερος ὑπάρχει. τοῦτον τὸν λίθον ἔνιοι μὲν μόροχθον, ἔνιοι δὲ γραφίδα καλοῦσιν.

Περὶ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων.

Μεταλλικὰ φάρμακα προσαγορεύειν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς, ὧν ἡ γένεσις ἐν τοῖς μετάλλοις ἐστὶν ἤτοι γε αὐτοφυής. ἢ διὰ καμίνου γινομένη, καὶ τρίτα γε πρὸς αὐτοῖς ἐστὶν ὅσα πάλιν ἐκ τούτων αὐτῶν οἱ ἄνθρωποι
10 συσκευάζουσιν καθ' ὁντινοῦν τρόπον. οἷον ψιμύθιον, ψωρικόν, σάνδυκα, φῦκον, ἐφεξῆς οὖν ὑπὲρ ἁπάντων, εἰρήσεται κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν ἀφ' ὧν ἄρχεται τῶν ὀνομάτων ἕκαστον. ἐκεῖνο πρότερον ὑπὲρ ἁπάντων αὐτῶν εἰρήσεται κοινῇ προειποῦσιν ἡμῖν ὥσπερ ἐπί τε τῶν λίθων ἐποιήσαμεν ὀλίγον ἔμπροσθεν, ἔτι τε τούτων ἀνώτερον περὶ τῆς φαρμακώδους γῆς. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τὰ μεταλλικὰ πάντα φάρμακα κοινὸν ἔχει τὸ ξηραίνειν. γεώδης γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἡ οὐσία. κατὰ τὸ τῆς στοιχειώδους γῆς σημαινόμενον ὀνομάζοντός μου νῦν, ἀλλ' ὥσπερ ὑφ' ἡμῶν ἐκ τῆς κεραμίτιδος γῆς οἱ πίθοι τε, καὶ αἱ κεραμίδες. αἵ τε χύτραι, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα γίνεται διὰ πυρὸς ἐκφρυγέντος αὐτῆς τοῦ ὑγροῦ σκληρυνθέντος. τὸν αὐτὸν τρόπον ἐν τῇ γῇ θερμασίας πολυχρονίου τὴν μικτὴν οὐσίαν ἐκ γῆς καὶ ὕδατος. ἐνίοτε δὲ καὶ ἀέρος ἐνοῦντός τε, καὶ κεραυνοῦντος εἶτα ξηραίνοντος αἱ συστάσεις, γίνονται τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων. ἡ δὲ τῶν χωρίων φύσις ἐν οἷς ταῦτα συνίσταται παρὰ τὸ μᾶλλον τε, καὶ ἧττον εἶναι
20 ψυχρά, τὰ μὲν μᾶλλον πήγνυσι τὰ δ' ἧττον. ὥσπερ οὖν ἐν ταῖς τῆς γῆς διαφοραῖς, πλείστη μὲν ἡ οὐσία τῆς στοιχειώδους γῆς. ὀλίγη δὲ ἡ τοῦ ἀερώδους. οὕτως ἐν τοῖς μετάλλοις πολὺ τῆς πυρώδους ἐγκέκραται. μεταξὺ δ' αὐτῶν εἰσιν αἱ λίθοι. διό, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων πλυνόμενα, τὰ μὲν ἅπαξ ἢ δίς. τὰ δὲ πλεονάκις τὰς ἀδήκτως ξηραινούσας δυνάμεις γίγνεται χρήσιμα. οὗτοι μὲν οὖν οἱ κοινοὶ λόγοι περὶ πάντων αὐτῶν ἀναγκαῖον προεγνῶσθαι. λεχθήσονται δ' ἐφεξῆς οἱ καθ' ἕκαστον ἴδιοι κατὰ τὴν τῶν γραμμάτων τάξιν ἀφ' ὧν αἱ προσηγορίαι τῶν φαρμάκων ἄρχονται.

Περὶ ἁλῶν.

Α λες. εἰσὶ μὲν, καὶ οὗτοι ἐκ τῆς θαλάσσης γενόμενοι κατὰ τὰς καλουμένας ἅλας. ὧν κἀν τοῖς θαλαττίοις φαρμάκοις μνημονεύσομεν. εἰσὶ δὲ καὶ οἱ ὀρυκτοὶ καλούμενοι τῷ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων περιλαμβανόμενοι γένει. δύναμιν δ' ἔχουσι παραπλησίαν ἀλλήλοις ἅπαντες. οἵ τ' ὀρυκτοί, καὶ οἱ ἀπὸ τῆς θα-
30 λάττης. ὑπὲρ ὧν εἴρηται μὲν πρόσθεν ἐν τῷ τετάρτῳ γράμματι, κατ' ἐκεῖνον τὸν λόγον ἡνίκα τὸν ἁλυκόν τε, καὶ ἁλμυρὸν χυμὸν ἀπὸ πικροῦ διωρίζομεν. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὡς ὁ μὲν τοῖς ἀφρολίτροις πικρός τε ἐστί, καὶ ῥυπτικός. ὁ δ' ἐν ἁλσὶ τοσοῦτον ἀπολείπεται κατὰ τὸ ῥύπτειν ὅσον πλεονεκτεῖ κατὰ τὴν στύψιν. ἔστι γὰρ μικτὸς ἐκ δυοῖν ποιοτήτων ῥυπτικῆς τε, καὶ στυπτικῆς. ὅτι δ' ἱκανῶς ἀμφότεροι ξηραίνουσιν, ἐδέδεικτο, καὶ πρόσθεν. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν ἐστιν ὁ τοῦ λίτρου.

Περὶ ἀρμενιακοῦ.

Α ρμενιακὸν δύναμιν ἔχει ῥυπτικὴν ἅμα βραχείᾳ δριμύτητι, καὶ στύψει βραχυτάτῃ, μίγνυται τοιγαροῦν ὡς τοιοῦτο, καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν, καὶ αὐτὸ δὲ καθ' αὑτὸ λειώσαντες, καὶ χνοῶδες ἐργασάμενοι χρῶνται ξηρῷ πρὸς αὔξησιν τῶν ἐν τοῖς βλεφάροις τριχῶν. ὅταν ὑπὸ δριμύτητος χυμῶν, τινὲς μὲν ἐκπίπτοντες αὐτῶν. τινὲς δ' ἀναυξεῖς, καὶ ἄτροφοι γίγνονται. τὰς γὰρ δριμύτητας ταύτας ἐκδαπανῆσαν εἰς τὴν κατὰ φύσιν εὐεξίαν ἐπανάγει τὸ μόριον. ἡ τἆλλα, καὶ τὸ φύειν, καὶ αὔξειν, καὶ ῥωννύναι τὰς τρί-
40 χας τῶν βλεφάρων ὑπάρχει. τινὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐστιν ἄντικρυς τῶν φαρμάκων ἔργα. τινὰ δὲ διὰ μέσης τῆς τῶν ζώων σωμάτων διοικούσης φύσεως. καθάπερ, καὶ τὰ τούτων αὐτῶν ἀκριβῆ βλέφαρα προσαγορεύουσιν. αὐτὰ μὲν γὰρ ξηραίνει μετρίως τὰ μετρίως βεβλαμμένα μόρια, τὴν φθείρουσαν τὰς τρίχας ὑγρότητα δαπανῶντα. ταύτης δὲ ἀπολομένης, ἡ φύσις ἐπὶ τὰς ἰδίας ἐνεργείας ἀφικνεῖται τῶν τέως
* αὐτὴν ἐμποδιζόντων οὐκ ἔτ' ἐνόντων.

Περὶ ἀρρενικοῦ.

Α ρρενικὴ ἢ ἀρρενικόν, ἑκατέρως γὰρ ὀνομάζεται. καυστικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ἄκαυστόν τε, καὶ κεκαυμένον, εὔδηλον
* δ' ὅτι, καὶ λεπτομερέστερον γίγνεται καυθέν, χρῶνται δ' αὐτῷ, καὶ εἰς τὰς ψιλώσεις τῶν τριχῶν ὡς ἀρκαίοντι. εἰ χρονίσειέ γε, καὶ αὐτοῦ τοῦ δέρματος ἅπτεται.

Περὶ ἀφρολίτρου.

Α φρόλιτρον ἀφονίτρου διαφέρει. λίτρου μὲν γὰρ ἀφρὸς ξηραντικόν ἐστι φάρμακον ἀλεύρῳ πυρίνῳ παραπλήσιος ὀφθῆναι. καὶ γὰρ, καὶ λευκός ἐστιν, οὐχ ὥσπερ τὸ τῆς Ἀσίας πέτρας ἄνθος τεφρῶδες. ἀφόνιτρον
50 δ' οὐκ ἀλευρῶδες οὐδὲ διαλελυμένον, ἀλλὰ πεπηγός ἐστιν, καὶ συνεστώς. ᾧ πάντες οἱ ῥυποῦντες ἐν τοῖς βαλανείοις ὁσημέραι χρῶνται, ῥυπτικὴν ἔχοντι δύναμιν. ὡς μὴ μόνον ἀποσμῆξαι ῥύπον ἀλλά, καὶ κνῆσιν ἰάσασθαι, διαφορουμένων ὑπ' αὐτοῦ τῶν ἐργαζομένων αὐτὴν ἰχώρων. εἰκότως οὖν δι' αὐτοῦ σκευάζουσιν ἰατροὶ πολλὰ τῶν διαφορούντων φαρμάκων. ὁ δ' ἀφρὸς τοῦ λίτρου τῆς αὐτῆς μέν ἐστι φύσεως καὶ δυνάμεως τῷ λίτρῳ. λεπτομερεστέραν δ' ἔχει τὴν οὐσίαν, ἐρρέθη γε μὴν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐν τῷ μεταξύ, κατὰ τὴν δύναμιν εἶναι τὸ ἀφρόλιτρον ἀφονίτρου τε, καὶ ἁλῶν. ἀφρολίτρῳ μὲν γὰρ ἡ ῥυπτικὴ δύναμις ὑπάρχει μόνη τοῖς δ' ἁλσὶ καὶ ἡ στυπτική. πολὺ πλείων δὲ ἡ ῥυπτική.

περὶ γύψου.

Γύψος, καὶ αὐτὴ πρὸς τῇ κοινῇ πάντων τῶν γεωδῶν σωμάτων καὶ λιθωδῶν δυνάμει, καθ' ἣν ἐλέγετο ξηραίνειν, ἔτι καὶ τοῦτο προσείληφεν. ὅτι ἐμπλαστικῆς τ' ἐστὶ δυνάμεως. ἐνοῦται γὰρ αὐτὴ πρὸς αὑτὴν καὶ πήγνυται καὶ λιθοῦται βραχεῖα. διὸ καὶ τοῖς πρὸς αἱμοῤῥαγίαν ἁρμόττουσι φαρμάκοις ξηροῖς μίγνυται χρησίμως. αὐτὴ γὰρ μόνη καθ' αὑτὴν λιθώδης γίγνεται καὶ σκληρὰ πηγνυμένη. καὶ διὰ τοῦτο ἐπενόησα δεύειν αὐτὴν ὠοῦ τῷ λεπτῷ καὶ λευκῷ τῷ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρησίμῳ, μιγνὺς ἀλεύρου πυρίνου τοῦ χνοωδεστάτου, ὃ προσίζει τοῖς τοίχοις κατὰ τοὺς μύλωνας. ἀναλαμβάνειν δὲ χρὴ τὸ οὕτως φυραθὲν ἁπαλαῖς ταῖς θριξὶ λαγώας ἢ καί τισι τῶν ὁμοίως μαλακῶν.

περὶ γύψου κεκαυμένου.

Καυθεῖσα δὲ γύψος, τὸ μὲν ἐμπλαστικὸν οὐχ ὁμοίως ἔχει. λεπτομερεστέρα δὲ καὶ ξηραντικωτέρα γίγνεται. καὶ μέντοι καὶ ἀποκρουστικὴ καὶ μάλιστα ὅταν ὀξυκράτῳ δευθῇ.

περὶ διφρυγοῦς.

Διφρυγὲς μικτῆς ἐστι ποιότητος καὶ δυνάμεως. ἔχει γάρ τι καὶ μετρίως στῦφον ἐν αὐτῷ, καὶ δριμὺ μετρίως. διὸ καὶ τῶν κακοηθῶν ἑλκῶν ἀγαθόν ἐστι φάρμακον. ἐκόμισα δὲ καὶ τούτου τοῦ φαρμάκου πολύ τι πλῆθος ἐκ τῶν ἐν Κύπρῳ Σόλων, ἔνθα τὸ μέταλλόν ἐστιν ὡς ἀπὸ σταδίων τῆς πόλεως τριάκοντα. εὗρέ τι ποτε γὰρ ἐν τῷ μεταξὺ τόπῳ τοῦ τε προκειμένου κατὰ τὸ μέταλλον οἴκου καὶ τῆς ὑποκειμένης αὐτῷ κώμης. ὁ δὲ προεστὼς ἐπίτροπος τοῦ μετάλλου τοῦτο μετὰ τὴν καδμίαν εὑρισκόμενον ἄχρηστον ἔλεγεν ὑπάρχειν αὐτό, διὸ καὶ ῥίπτεσθαι παραπλησίως τῇ κατὰ τὰς ἑστίας τέφρᾳ τῶν καιόντων ξύλων. πολύχρηστον δ' ἱκανῶς ἐγένετό μοι τὸ φάρμακον τοῦτο πρός τε τὰ κατὰ τὸ στόμα σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν αὐτό τε καθ' αὑτὸ καὶ μετὰ μέλιτος ἀπηφρισμένου. καὶ πρὸς συνάγχην. ὅταν ἤδη φθάνῃ διὰ τῶν στυφόντων ἀνεσταλμένον τὸ ἐνθ' ἀῤῥεῖν. καὶ γαργαρεῶνα δὲ ἀποτεμὼν αὐτῷ μόνῳ παραχρῆμά τε καὶ μέχρι συνουλώσεως ἐχρησάμην πολλάκις ἐσφραγισμένῳ ἀκριβῶς οὐλὴν ἐργαζόμενος. καὶ τούτου τοῦ μορίου καὶ πάντων τῶν ἑλκωθέντων. οὕτω δὲ καὶ κατὰ τῶν αἰδοίοις τε καὶ ἕδρα πάντων ἑλκῶν. ἡ δὲ χρῆσις ὁμοία τοῖς κατὰ τὸ στόμα. καὶ γὰρ καὶ χαίρει πως τοῖς αὐτοῖς φαρμάκοις τὰ μέρη θερμὰ καὶ ὑγρὰ παραπλησίως ὄντα. προσάπτεται δὲ ὁ τοιοῦτος λόγος ἤδη καὶ τῆς περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείας. ἐάσαντες οὖν αὐτὸν ἐνθ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἴωμεν, αὐτὴν τὴν καθόλου δύναμιν ἑκάστου λέγοντες φαρμάκου. ὥσπερ καὶ τοῦ διφρυγοῦς εἴπομεν. προσθήσω δή τι τῷ κατ' αὐτὸ τῷ λόγῳ χρήσιμον. οὐ περὶ διφρυγοῦς μόνον γινώσκειν, ἀλλὰ καὶ περὶ λημνίας σφραγῖδος. καὶ πομφόλυγος. καὶ ὀποβαλσάμου. καὶ λυκίου τοῦ ἰνδικοῦ, τούτων γὰρ ἔμαθον ἔτι μειράκιον ὢν σκευασίας, ἀδιάγνωστον τὸ σκευασθὲν ἐργαζομένας τῶν ἀληθινῶν. ἦν δὲ ὁ διδάξας ἄνθρωπος ἐνθ' μυθῷ μεγάλῳ περιεργότατος οὐκ ἐς ταῦτα μόνον. ἀλλὰ καὶ ἄλλα παραπλήσια. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἔς τε Λῆμνον καὶ Κύπρον καὶ τὴν Παλαιστίνην Συρίαν ἐσπούδασα πορευθεὶς ἑκάστου τῶν φαρμάκων τούτων πολὺ πλῆθος εἰς ὅλον ἐμαυτοῦ παραθέσθαι τὸν βίον, ἀλλὰ καὶ τὸ λύκιον τὸ ἰνδικὸν ἀρτίως ἐνηνεγμένον ἐς Φοινίκην ἅμα τῇ ἰνδικῇ ἀλόῃ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον εὐτύχησα λαβεῖν, ἡνίκα τὴν ἀπὸ τῆς Παλαιστίνης ὁδὸν ἐπανιέναι αὐτῷ τε τῷ κεκομίσθαι διὰ τῶν καμήλων σὺν τῷ παντὶ φορτίῳ πεισθεὶς ἰνδικὸν ὑπάρχειν αὐτό, καὶ τῷ τὸ νοθευόμενον οὐ δύνασθαι πρὸς τῶν κομιζόντων σκευάσασθαι, τῆς ὕλης ἐξ ἧς σκευάζεται κατὰ τοὺς τόπους ἐκείνους μὴ γινωσκομένης. ἄμεινον δ' ἔδοξέ μοι γράφειν τὰς τῶν νόθων συνθέσεις τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων ἔργα μᾶλλον ἡγούμενον τὰ τοιαῦτα μανθάνειν. οὐδὲ γὰρ ἀναγκαῖον ἅμα ταῖς διαγνώσεσι τῶν ἀληθινῶν καὶ γνησίων τὰς τῶν νόθων συνθέσεις γινώσκειν. μηδέν γε συντελούσας εἰς τὴν διάγνωσιν αὐτῶν. ἐβουλόμην δ' ἄν, εἴ μοι δυνατὸν ἦν, καὶ τὰς παρὰ τοῖς ἐμοῦ πρεσβυτέροις τῶν παραπεποιημένων φαρμάκων σκευασίας ἀπαλεῖψαι.

περὶ θείου.

Ἅπαν μὲν θεῖον ἑλκτικῆς ἐστι δυνάμεως θερμὸν μὲν τῇ κράσει, λεπτομερὲς δὲ κατὰ τὴν οὐσίαν ὑπάρχον. ὡς καὶ πρὸς πολλὰ τῶν ἰοβόλων ἀνθίστασθαι. ἔγωγ' οὖν ἐπί τε τρυγόνος θαλασσίας καὶ δράκοντος ἐχρησάμην αὐτῷ πολλάκις. ἁλιέας τέ τινας διδάξας ἤκουσα μετὰ χρόνον αὐτῶν ἐπαινούντων μεγάλα τὸ φάρμακον. ἡ δὲ χρῆσις γίνεται καὶ ξηροῦ κατὰ τοῦ νύγματος ἐνθ' ἐπιπαττομένου τοῦ φαρμάκου, καὶ στέατος μεμιγμένου, καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἐπεννοήσας εὗρον ὑπὸ τῆς πείρας μαρτυρούμενον. ἐπενόησα δὲ καὶ δι' οὔρου δευθὲν αὐτὸ ποιήσειν. εὐπόριστα γὰρ ἁλιεῦσιν ὅλους ἐδίδασκον φάρμακα. καὶ σὺν ἐλαίῳ δὲ παλαιῷ καὶ σὺν μέλιτι καὶ σὺν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ καλῶς ἂν ἔφη αὐτοὺς χρήσασθαι. καὶ μέντοι καὶ πάντων τούτων ἡ πεῖρα τὴν κρίσιν ἐποιήσατο. καὶ ψώρας δὲ καὶ λειχῆνας καὶ λέπρας οὐκ ὀλιγάκις ἰασάμην τῷ φαρμάκῳ τῷδε μετὰ ῥητίνης τερμινθίνης. ἀπορύπτει γὰρ τὰ τοιαῦτα πάντα πάθη χωρὶς τοῦ πρὸς τὸ βάθος ἀποκρούεσθαι, πολλῶν ἄλλων φαρμάκων τῶν ἰωμένων αὐτὴν μικτὴν ἐχόντων δύναμιν, ὡς διαφορεῖν τε καὶ ἀποκρούεσθαι.

περὶ ἰοῦ.

Ἰὸς δριμεῖαν ἔχει γευομένοις ποιότητα διαφορητικός τε καὶ καθαιρετικὸς καὶ συπτικὸς ὢν οὐχ ἁπαλῆς μόνον ἀλλὰ καὶ σκληρᾶς σαρκός. εἴρηται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὡς ἔνιοι πολλὰ τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐπου-

λωτικὰ καλοῦσιν, ἐπειδὴ λειώσαντες αὐτὸν καὶ χνοώδη ποιήσαντες ἐπιπάττουσι τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν διὰ μήλης πυρῆνος. εἶτα καὶ τὴν ὑστεραίαν εὑρίσκουσι προεσταλμένα. καίτοι γε γινώσκοντες ὡς εἰ βραχεῖ πλέον ἐπιτεθείη, οὐ κατεσταλμένον ἀλλὰ καὶ καταβεβρωμένον εὑρήσουσι τὸ ἕλκος. τήκει γὰρ καὶ διαφορεῖ τὴν σάρκα τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων, συναγόντων τε καὶ πιλούντων καὶ σφιγγόντων καὶ τυλούντων αὐτήν. ἔστι δὲ καὶ τῇ γεύσει δακνώδης οὐ μόνον τοῖς ἕλκεσιν ὁ ἰός. εἰ δέ τις μίξειεν ὀλίγον κηρωτῇ πολλῇ, ῥυπτικὸν ἀδήκτως γίνεται τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν. εἴρηται δ᾽ ἔμπροσθεν ὑπὲρ τῆς φύσεως τῶν τοιούτων φαρμάκων. ὅπως τε παραλογίζονται τινὲς ἑαυτοὺς ἐκ τῶν τοιούτων συνθέσεων ἤτοι σαρκωτικὴν ἢ ἐπουλωτικὴν δύναμιν οἷς οὐ χρὴ προσάπτοντες φαρμάκοις, οὐκ αὐτοῖς ταῦτα ποιεῖν πεφυκόσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐξ αὐτῶν συντελοῦσιν συγκειμένοις.

Περὶ καδμίας.

Καδμία γίνεται μὲν καὶ κατὰ τὴν ἐν ταῖς καμίνοις γένεσιν τοῦ χαλκοῦ τῆς γῆς ὅλης ἐκείνης ἐξ ἧς ὁ χαλκὸς γεννᾶται κατὰ τὴν καμινείαν ἀναπεμπούσης εἰς ὕψος οἷον αἰθαλόν τινα ἢ ἄσβολον. ἢ αἰθάλην γε καὶ ἄσβολον ὡς ἂν ἐθέλῃ τις καλεῖν. εἰ δ᾽ οὐ γῆν ἀλλὰ λίθον ἐθέλεις καλεῖν ἐξ οὗ διακειομένου κατὰ τὰς καμίνους ὁ μέντοι χαλκὸς γίνεται, τὸ δὲ καδμία, τὸ δὲ διφρυγές, διαφερέτω μηδέν. γίγνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἀργυρείοις μετάλλοις κατὰ τὴν ὁμοίαν διάκρισιν ἢ γένεσιν ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν. ἀλλὰ καὶ τοῦ πυρίτου λίθου καμινευομένου γίγνεται καδμία. καὶ χωρὶς δὲ καμίνου καδμία κατὰ Κύπρον εὑρίσκεται, καὶ δικαίως ἄν τις τὴν τοιαύτην ὀνομάζοι λίθον. ἐν γοῦν τοῖς σόλοις τῆς ἐν ταῖς καμινείαις γινομένης καδμίας ὀλίγιστον ἦν ἔτι καθ᾽ ὃν ἐγὼ χρόνον ἐπεδήμησα τῇ νήσῳ. λίθους δὲ λαβὼν παρὰ τοῦ τοῖς μετάλλοις ἐπιτεταγμένου κατά τε τὰ ὄρη καὶ τοὺς ῥύακας εὑρισκομένους, οὓς εἰς Ἀσίαν τε καὶ Ἰταλίαν κομίσαντός μου μέγιστον δῶρον ἐδόκουν οἱ φίλοι λαμβάνειν, ὡς τῆς ἄλλης καδμίας ἐκείνης οὔσαν ἀμείνονα. τὴν τοιαύτην μὲν οὖν εἰκότως ἄν τις ὀνομάζοι λιθώδη καδμίαν, τῆς δὲ καμινευομένης ἡ μέν τις βοτρυῖτις, ἡ δὲ πλακῖτις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν καλεῖται. βοτρυῖτις μὲν ἡ ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις μέρεσι τῶν οἴκων ἀθροιζομένη κατὰ τὰς καμινείας. πλακῖτις δὲ ἡ ἐν τοῖς ταπεινοτέροις. καὶ πρόδηλον ὅτι λεπτομερεστέρα μὲν ἡ βοτρυῖτίς ἐστι, παχυμερεστέρα δὲ ἡ πλακῖτις. ἀμφότεραι δὲ ξηραντικῆς δυνάμεως ὥσπερ καὶ τἆλλα τὰ μεταλλευόμενά τε καὶ λιθώδη καὶ γεώδη. πρὸς δὲ τῇ ξηραντικῇ καὶ τὴν ῥυπτικὴν μετρίως ἔχει. ἥ γε μὴν ἐκ τῶν καμίνων ἐξ ἀνάγκης ἔχει τι καὶ τῆς τοῦ πυρὸς δυνάμεως. εἰκότως οὖν πλύνοντες αὐτὴν φάρμακον ἐργάζονται ξηραῖνόν τε καὶ ῥύπτον μετρίως ἄνευ δήξεως, ὡς εἰς τὰ πληρώσεως ἕλκη δεόμενα κατά τε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ τὸ πᾶν σῶμα χρήσιμον. τὰ δὲ λίαν ὑγρὰ τῶν ἑλκῶν ἢ σηπεδονώδη κατὰ μὲν τὰ πάνυ μαλακὰ τῶν σωμάτων οἷα τὰ τῶν εὐνούχων τε καὶ παίδων καὶ γυναικῶν ἐστιν, ὀνίνησιν ἡ τοιαύτη καδμία. κατὰ δὲ τὰ σκληρὰ καὶ σκύτινα, τῶν εὐτονωτέρων ξηραινόντων ἐστὶ χρεία φαρμάκων. ἀεὶ τοίνυν χρὴ μεμνῆσθαι πρὸς τὴν εὔκρατόν τε καὶ μέσην τῶν ὑπερβολῶν φύσιν ἀναφέρεσθαι τὸν λόγον ἐν ἅπασι τοῖς ἁπλῶς λεγομένοις. οἷον ὅτε εἴπωμεν ἤτοι πληρωτικὸν ἑλκῶν ἢ ἐπουλωτικὸν εἶναι φάρμακον, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν ἄλλο ποιοῦν. πρὸς ἣν καὶ ἡμεῖς νῦν ἀναφέροντες ξηραντικὴν καὶ βραχέως ῥυπτικὴν τῇ καδμίᾳ τὴν δύναμιν εἶναί φαμεν. ἐν δὲ τῇ κατὰ θερμότητά τε καὶ ψύξιν διαφορᾷ σύμμετρός πώς ἐστιν, οὐδέτερον ἐναργῶς ἐργαζομένη.

Περὶ κινναβάρεως.

Κιννάβαρι δριμείας μετρίως δυνάμεως ἐστίν. ἔχει δέ τι καὶ στύψεως.

Περὶ κισσήρεως.

Κίσσηρις ἐάν τ᾽ ἐν τοῖς μεταλλευτοῖς τάξῃς αὐτήν, ἐγκαλέσουσιν οἱ φιλεγκλήμονες. ἄν τ᾽ ἐν τοῖς λίθοις, οὐ συγχωρήσουσι λίθον εἶναι. πολὺ δὲ μᾶλλον οὐδὲ γῆν. οὐδὲ τῶν ἐκ θαλάττης τι. καὶ μὴν δεῖ ποτε περὶ αὐτῆς εἰπεῖν ἐμβαλλομένης εἴς τε τὰ σαρκωτικὰ φάρμακα καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ῥυπτικά. ἔστι μὲν οὖν ἀκαύστου, ἔστι δὲ κεκαυμένης. ἡνίκα καὶ λεπτομερεστέρα γίνεται τοῖς ἄλλοις τοῖς κεκαυμένοις ἅπασι παραπλησίως. ἀλλ᾽ ἐν τῇ καύσει προσλαμβάνει τι δριμύ. καὶ ἀποτίθεταί γε πάλιν αὐτὸ πλυνομένη. δόξειε δ᾽ ἂν τοὺς ὀδόντας λαμπρύνειν οὐ τῇ δυνάμει μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ τραχύτητι, καθάπερ εἰ καὶ σμίριν ἢ ὄστρακον ἤ τι τοιοῦτον λειώσας προσφέροις, ἅτινα καὶ αὐτὰ λαμπρύνει τάχα κατ᾽ ἄμφω διότι τε ῥυπτικὸν ἔχει καί τι τῇ τραχύτητι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ τὰ κεκαυμένα κέρατα λαμπρυντικὰ τῶν ὀδόντων ἐστίν.

Περὶ κονίας τῆς ἐκ τῆς τέφρας.

Κονία, τῆς τέφρας πλυθείσης ἡ κονία γίνεται. τέφραν δὲ τὸ ὑπόλειμμα τῶν κεκαυμένων σωμάτων ὀνομάζουσιν οἱ Ἕλληνες, ἐάν τε λιθώδη τὴν φύσιν ἐάν τε δένδρων ἢ ζώων ἢ μόρια. κατὰ τὴν φύσιν οὖν τοῦ πλυνομένου καὶ ἡ κονία γίνεται. τοῦ μὲν ἐμπύρευμα δριμύτατον ἔχοντος, δριμυτάτη. τοῦ δὲ μὴ τοιούτου μετριωτέρα. διὸ καὶ ταῖς σηπτικαῖς λεγομέναις δυνάμεσι μίγνυται. καυστικὴν ἔχουσα θερμότητα, τῷ λεπτομερεῖ τῆς οὐσίας ἀνωδύνως καίουσα.

Περὶ κυάνου.

Κύανος εἴτ᾽ ἀρσενικῶς εἴτε θηλυκῶς ἐθέλεις ὀνομάζειν τὸ φάρμακον τοῦτο, δριμείας ἐστὶ δυνάμεως, καθαιρετικῆς τε καὶ διαφορητικῆς πλέονος ἢ κατὰ τὸ κιννάβαρι, μετέχει δὲ καὶ στύψεως.

Περὶ λεπίδος τῆς ἀπὸ χαλκοῦ καὶ σιδήρου.

Λεπὶς ἡ μέν τις ἐστὶ χαλκοῦ πολύχρηστον φάρμακον. ἡ δέ τις σιδήρου τε καὶ στομώματος. ὀνομάζουσι δὲ τινὲς καὶ ἧλιτιν λεπίδα. ξηραίνουσι μὲν οὖν ἰσχυρῶς ἅπασαι. διαφέρουσι δ᾽ ἀλλήλων αὐτῷ τε καὶ τῷ ξηραίνειν

ἧττόν τε καὶ μᾶλλον. καὶ τῷ παχυμερεστέρας ἢ λεπτομερεστέρας οὐσίας εἶναι. καὶ τῷ στύψεως μετέχειν ἧττόν τε καὶ μᾶλλον. ἡ μὲν οὖν ἡλῖτις ἐν τῷ ξηραίνειν πρωτεύει. καὶ γὰρ, καὶ λεπτομερεστέρα τῶν ἄλλων ἐστί. προσειληφυῖά τι καὶ ἰοῦ. στύψεως δὲ πλείονος ἡ τοῦ σιδήρου μετέχει λεπὶς καὶ ταύτ' ἔτι μᾶλλον ἡ τοῦ στομώματος. διὸ καὶ πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀμείνους εἰσὶν τῆς τοῦ χαλκοῦ. καθαιρεῖ δὲ καὶ τὴν σάρκα μᾶλλον ἡ τοῦ χαλκοῦ. ταύτης δ' ἔτι μᾶλλον ἡ ἡλῖτις. ἅπασαι δὲ λεπίδες δακνώδεις εἰσὶν οὐκ ἀλύπως. ᾧ καὶ δῆλον ὡς ἡ τῆς οὐσίας αὐτῶν σύστασις οὐ πάνυ τι λεπτομερής ἐστιν ἀλλὰ παχυμερὴς μᾶλλον. ἀδηκτότερον γὰρ ἀεὶ τῶν τὴν αὐτὴν δύναμιν ἐχόντων ἐστὶν, τὸ λεπτομερέστερον ὡς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν λόγοις ἐδείχθη.

περὶ λιθαργύρου.

Λιθάργυρος ξηραίνει μὲν ὥσπερ καὶ τἄλλα πάντα τὰ μεταλλικά τε καὶ γεώδη, καὶ λιθώδη φάρμακα. μετριώτατα γε μὴν τοῦτο ποιεῖ. καὶ κατὰ τὰς ἄλλας δὲ ποιότητας τε καὶ δυνάμεις ἐν τῷ μέσῳ πώς ἐστιν. οὔτε θερμαίνουσα σαφῶς, οὔτε ψύχουσα. καὶ τοῦ στύφειν τε, καὶ ἀποῤῥύπτειν μετρίως μετέχει. διὸ καὶ τῶν σαρκωτικῶν φαρμάκων ἃ μετρίως ἐδείχθη ῥυπτικὰ, λείπεται, καὶ τῶν συναγόντων δὲ καὶ στυφόντων. πρὸς δὲ τὰ κατὰ μηροὺς παρατρίμματα χρήσιμον ἐστὶ φάρμακον, ἐπειδὴ βραχέως ἀμφοτέρων τῶν εἰρημένων μετέχει δυνάμεων. τῆς μέσης οὖν τάξεως εἰκότως ἂν ἐν τοῖς μεταλλικοῖς νομίζοιτο. διὸ καὶ ὡς ὕλῃ χρώμεθα πολλάκις αὐτῇ, μιγνῦντες τοῖς ἰσχυρὰν ἔχουσι δύναμιν, ἢ δάκνουσαν, ἢ στύφουσαν. ἢ ὅτι ἄλλο ποιοῦσαν. ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς τηκτοῖς τῷ κηρῷ χρώμεθα. πρὸς τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων, ὥσπερ ὕλῃ τινί. διότι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέσῳ πως τέτακται τῶν ἰσχυρὰν ἐχόντων δύναμιν.

περὶ νίτρου.

Νίτρον εἴρηται καὶ πρόσθεν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ἀφρονίτρου τε καὶ ἁλῶν δυνάμεως εἶναι. καυθὲν δ' ἐγγυτέρω γίγνεται τῷ ἀφρονίτρῳ λεπτομερέστερον δ' ἐκ τῆς καύσεως ἀποτελούμενον. ξηραίνει τοιγαροῦν καὶ διαφορεῖ. καὶ εἰ εἴσω τοῦ σώματος ληφθείη, τέμνει καὶ λεπτύνει τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς πολὺ μᾶλλον τῶν ἁλῶν. ἀφρόνιτρον δ' εἰ μὴ μεγάλης ἀνάγκης οὔσης, οὐδὲ καταπίνει τις ὡς ἂν κακοστόμαχον ὄν, ἐπεί τοι μᾶλλον ἐστὶ νίτρου τμητικόν. ἐπὶ γοῦν μυκήτων πνιγόντων ἐχρῆτό τις ἀγροῖκος αὐτῷ καὶ διὰ παντὸς εὐδοκιμεῖ. νίτρῳ δὲ κεκαυμένῳ τε καὶ ἀκαύστῳ, καὶ ἔτι μᾶλλον αὐτοῦ τῷ ἀφρῷ καὶ ἡμεῖς ἐπὶ τῶν τοιούτων χρώμεθα.

περὶ μελαντηρίας.

Μελαντηρία τῶν στυφόντων ἱκανῶς ἐστὶ φαρμάκων, μετὰ τοῦ καὶ λεπτομερὴς εἶναι σχεδὸν ἁπάντων τῶν στυφόντων μάλιστα.

περὶ μέλανος γραφικοῦ.

Μέλανι ᾧ γράφομεν, ἱκανῶς καὶ τοῦτο ξηραίνει λυόμενον ὕδατι. καὶ τὰ πυρίκαυτα δὲ τῶν ἑλκῶν παραχρῆμα καταχριόμενον ὀνίνησιν. εἰ δὲ καὶ ὄξους ἔχει πολὺ μᾶλλον.

περὶ μίσυος.

Μίσυ, κατὰ τὸ μέταλλον ἐν Κύπρῳ τὸ προειρημένον ἐν τοῖς τῶν Σόλων ὄρεσι μέγας τις ἦν οἶκος, οὗ κατὰ τὸν δεξιὸν τοῖχον, ὡς πρὸς ἡμᾶς δὲ τοὺς εἰσιόντας ἀριστερὸν, εἴσοδος ἦν εἰς αὐτὸ τὸ μέταλλον, ἐν ᾧ τινὰς ἐθεασάμην ἐπὶ πλεῖστον ἐκτεταμένας τρεῖς ζώνας ἐπ' ἀλλήλαις φερομένας. κατωτάτην μὲν τὴν τοῦ σώρεος. ἐπ' αὐτῇ δὲ τὴν τῆς χαλκίτεως. εἶτα τοῦ μίσυος. ὁ δὲ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐπίτροπος τοῦ μετάλλου δεικνύς μοι ταῦτα, καθάπερ ἔφη, νῦν ἥκεις ἐν πενίᾳ τῆς καδμείας, ὄντων ἡμῶν οὕτως ἐν πλούτῳ θαυμαστῷ, τὰ τρία ταῦτα ὁρᾷς καταθεσμημένα (?). καὶ τοίνυν καὶ λαβὼν ἐξ αὐτοῦ πάμπολυ, πρῶτον μὲν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἐκεῖθεν δ' εἰς τὴν Ῥώμην ἐκόμισα. καὶ μέχρι νῦν ἐχρόνων ἐτῶν μεταξὺ γενομένων ὡς λ'. καὶ κατά τινα τύχην ἡ προκειμένη πραγματεία μέχρι μὲν τῆς ὀγδόης βίβλου προῆλθεν ὡς πρὸ ἐτῶν εἴκοσι, οὐ προστεθέντος αὐτῇ τοῦ ἐνάτου τούτου. διὰ τὸ τινὰς μὲν τῶν λίθων μηδέπω τεθεᾶσθαι. καὶ μέντοι καὶ τὰς μεταξὺ γενομένας ἀσχολίας ἑτέρων ἕνεκα, νυνὶ δὲ προστιθέντος μου τὸ ἔνατον τοῦτο βιβλίον ἐν τῷ μεταξὺ συνέβη τι θέαμα κατὰ τύχην κάλλιστον. ὅπερ ἐξ ἐπιτηδὲς αὖτις αὐτὸς ἐπετεχνησάμην. δεηθεὶς γὰρ εἰς τι φάρμακον σκευαζόμενον μίσυος, ἀνειλόμην ὡς χειροπληθῆ βῶλον οὐ πάνυ τι τοιαύτην σύστασιν ἔχοντος τοῦ μίσυος, ἀλλὰ κατὰ μικρὰς ἑνώσεις διαλυομένου, θαυμάσας οὖν τὴν ἀήθη πύκνωσιν αὐτοῦ καὶ θλάσας τὴν βῶλον, εὗρον ἐπὶ πολῆς μὲν ἐν κύκλῳ τὸ μίσυ, καθάπερ ἐπάνθισμα τι τοῦ εἴδους. ἔσω αὐτῷ δὲ μεταξὺ χαλκίτεώς τε καὶ μίσυος, οἷον ἡ μέῤῥοπός τις ἐκ χαλκίτεως εἰς μίσυ μεταβολῆς. τὸ γὰρ ἐξ ἀρχῆς, βῶλος ἦν χαλκίτεως. ὅσον δ' ἐν τῷ βάθει χαλκῖτις ἀκριβὴς ἦν, ἔτι μηδεμίαν ἀλλοίωσιν ἐσχηκυῖα. τοῦτ' οὖν θεασάμενος ἐννοήσας τε καὶ κατὰ τὸ μέταλλον οὕτως ἐπὶ τῇ χαλκίτιδι γενᾶσθαι τὸ μίσυ, καθάπερ τὸν ἰὸν ἐπὶ τῷ χαλκῷ. τὸ διασωζόμενον ἔτι παρ' ἐμοὶ τοῦ σώρεος, ἐσκοπούμην εἴ τινα μεταβολὴν εἰς χαλκῖτιν λαμβάνοι. καὶ βραχεῖά τις ὑπόφασις ἐφάνη. τάχα καὶ αὐτὸ χρόνῳ πολλῷ δυνησομένη τὴν μεταβολὴν εἰς χαλκῖτιν ἔχειν, ὥστ' οὐδὲν θαυμαστὸν ὁμογενοῦς εἶναι δυνάμεως τὰ τρία φάρμακα. τὸ σῶρι λέγω, καὶ τὴν χαλκῖτιν, καὶ τὸ μίσυ. διαφέροντα λεπτομερείᾳ τε καὶ παχυμερείᾳ. παχυμερέστατον μὲν γὰρ ἐν αὐτοῖς τὸ σῶρι. λεπτομερέστατον δὲ τὸ μίσυ. μέσην δ' ἀμφοῖν δύναμιν ἡ χαλκῖτις ἔχει. καὶ ὄντα πάντα τὰ τρία καὶ τὰς καλουμένας ἐσχάρας ἐργαζόμενα. μετέχει γε μὴν καίτοι καίοντα, στύψεως. ἧττον δ' ἐν τῷ προσφέρεσθαι ταῖς σκληραῖς σαρξὶν δάκνει τὸ μίσυ τῆς χαλκίτεως, καίτοι γε οὐχ ἧττον αὐτῆς ὂν θερμόν. ἀλλ' ἐκ τοῦ κατὰ τὴν οὐσίαν λεπτομεροῦς ἔχει τοῦτο. χυτῶν δ' ὄντων ἀμφοτέρων, ἐν ταῖς ἑψήσεσιν καὶ μᾶλλόν γε τῆς χαλκίτεως ἢ τοῦ μίσυος, οὐ τήκεται τὸ σῶρι διὰ τὸ λιθωδεστέραν τε καὶ σφοδροτέραν ἔχειν τὴν πῆξιν. ὥσπερ αὖ πάλιν τὸ μίσυ τὸ κατεργάσασθαι, διὰ τῆς συμφύτου θερμότητος ξηρότερον ὂν τῆς χαλκίτεως, εἰκότως δὲ καὶ δυστηκτότερον ἐστίν.

Περὶ μολιβδαίνης.

Μολύβδαινα, λιθαργύρῳ παραπλησίαν ἔχει δύναμιν, ἀποκεχωρηκυῖα βραχύ τι τῆς μέσης κράσεως ἐπὶ τὸ ψυχρότερον, ἀλλ᾽ οὐδὲ ῥυπτικῆς μετέχει δυνάμεως. ἔστι δ᾽ ἄμφω τὰ φάρμακα τηκτά, καὶ οὐχ ὥσπερ οἱ λίθοι καὶ ἡ καδμία. καὶ ἡ ψάμμος ἄτηκτα. ταχίστη δ᾽ αὐτῶν ἡ τῆξις γίνεται προσλαβόντος ὄξους τοῦ ἐλαίου. τήκεται γέμων καὶ εἰ ὕδωρ μίξαις, ἐπὶ πλεῖστον ἑψήσας. ὥσπερ δ᾽ ἐν Κύπρῳ τὴν ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ ῥύαξι γεννωμένην καδμίαν ἔλαβον οὖσαν ὡς ἔφην εἶδός τι λίθου, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ μολύβδαιναν ἐρριμμένην παμπόλλοις ἅμα τοῖς ἄλλοις ἐθεασάμην κατὰ τὴν εἰς ἐργαστήρια φέρουσαν ὁδὸν ἀπὸ Περγάμου. καλεῖται δ᾽ ἐργαστήρια κώμη τις ἐν ᾗ καὶ μέταλλά ἐστι μεταξὺ Περγάμου καὶ Κυζίκου, σταδίους ἀπέχουσα Περγάμου τετρακοσίους τεσσαράκοντα.

10

Περὶ μολίβδου.

Μόλιβδος δυνάμεώς ἐστι ψυκτικῆς. ἔχει γὰρ οὐ μόνον ὑγρὰν οὐσίαν πολλὴν ὑπὸ ψύξεως πεπηγυῖαν, ἀλλὰ καὶ ἀερώδη, τῆς γεώδους ὀλίγης μετέχων. ὅτι μὲν οὖν ὑγρὰν οὐσίαν ἔχει πλείστην ὑπὸ ψύξεως πεπηγυῖαν, ἡ γινομένη διὰ ταχέων ἐπειδὰν ὁμιλήσῃ πυρὶ χύσις τε καὶ ῥύσις αὐτῷ γινέσθω σοι τεκμήριον. ὅτι δὲ καὶ ἀερώδη, σημεῖον τὸ δ᾽ ἐστὶν μόλιβδος μόνος ὧν ἴσμεν αὐξάνεσθαι καὶ ὄγκῳ καὶ σταθμῷ καταπιθέμενος ἐν οἴκοις καταγείοις ἀέρα θολερὸν ἔχουσιν ὡς εὐρῶτος πληρωθῆναι ταχέως τὰ κατ᾽ αὐτοὺς κείμενα. καὶ οἱ τοὺς πόδας δὲ τῶν ἀνδριάντων συνδοῦντες τοῖς λίθοις μόλιβδοι πολλάκις ὤφθησαν ηὐξημένοι. καί τινας εἰς τοσοῦτον ἤρθησαν ὄγκον ὡς ἀποκεκρεμάσθαι τῶν λίθων ὁμοίως κρυστάλλῳ. ταῦτα μὲν οὖν πιθανὰ πρὸ τῆς πείρας γνωρίσματα τῆς ὑγρότητός τε καὶ ψύξεως αὐτοῦ. τὰ δ᾽ ἐπιστημονικά τε καὶ βέβαια διὰ τῆς πείρας γινώσκεται. θυείαν γοῦν σκευάσας ἐκ μολίβδου μετὰ δοίδυκος
20 μολιβδίνου βαλὼν εἰς αὐτὴν ὅ, τι ἂν ἐθέλοις ὑγρὸν εἰ τρίβοις, ὡς ἀνεῖναι χυλόν τινα τόν τε δοίδυκα, καὶ τὸν μόλιβδον. τὸ γεννώμενον ἐξ ἀμφοῖν εὑρήσεις πολὺ ψυχρότερον τὴν δύναμιν, ἢ τὸ ὑγρὸν ἐτύγχανεν ὄν. ἔξεστι δ᾽ ἐμβάλλειν σοι καὶ οἶνον καὶ ὕδωρ λεπτὸν ὑδατῶδες. καὶ ἔλαιον. καὶ πᾶν ὁτιοῦν τοιοῦτον. εἰ δὲ καὶ μᾶλλον βούλοιο τὸν χυλὸν ἐμψυκτικὸν ποιῆσαι, τὸ ἔλαιον ὀμφάκινον ἢ ῥόδινον. ἢ μήλινον. ἢ μύρσινον ἔστω. τῷ δὲ γεννωμένῳ χυλῷ χρώμενος, εἴς τε τὰς ἐν ἕδρᾳ μεθ᾽ ἑλκῶν. ἢ στολίδων ἀνεξαμένας φλεγμονάς. εἴς τε τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ ὄρχεσιν. καὶ τιτθοῖς, ἄριστον ἕξεις φάρμακον. ὁμοίως δὲ καὶ κατὰ τῶν ἄλλων ἁπάντων ῥευμάτων ἀρχομένων, ὅσα τε βουβῶσιν ἢ ποσίν, ἢ τοῖς ἄλλοις ἄρθροις ἐγκατασκήπτει. καὶ μέντοι καὶ τοῖς ἕλκεσι τοῖς κακοήθεσιν. ὡς καὶ πρὸς τὰ καρκινώδη χρησάμενος αὐτῷ θαυμάσεις τὸ φάρμακον. εἰ δὲ βούλει διὰ ταχέων πλεῖστον ἀθροῖσαι τοῦ μολίβδου χυλόν, ἐν ἡλίῳ πειρῶ τρίβειν. ἢ ὅπως σοι ἀεὶ θερμῷ γεγονότι. πολύχρηστον δ᾽ ἔσται σοι τὸ φάρμακον εἰ καὶ τῶν ψυκτικῶν χυλῶν ἐμβαλὼν τρί-
30 βοις. οἷον ἀειζώου, κοτυληδόνος. καὶ σέρεως. καὶ θριδακίνης καὶ χονδρίλης. καὶ ψυλλίου. καὶ ὄμφακος καὶ ἀνδράχνης. ὅσα δὲ τούτων οὐ μεθίησι ῥᾳδίως χυλὸν ὥσπερ καὶ ἡ ἀνδράχνη, μιγνύειν αὐτοῖς τινὰ τῶν ἄλλων ὑγρῶν. οἷος καὶ ὁ τῆς ὄμφακός ἐστιν. ὃς καὶ αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτὸν ἐμβαλλόμενος τῇ προειρημένῃ θυείᾳ κάλλιστον ἐμψυκτικὸν ἐργάζεται φάρμακον. ἀλλὰ καὶ πλατυνθεὶς ὁ μόλιβδος ἄνευ τῶν ἄλλων τινός. αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτὸν μόνος ὑποστόρεσμα γίνεται ταῖς ψόαις τῶν ἀσκούντων ἀθλητῶν, ὅταν ὀνειρώττωσι φανερῶς ἐμψύχων αὐτούς. καί που λεπὶς ἐκ μολίβδου λεπτὴ γενομένη καλῶς ἐπιδεθεῖσα κατὰ γαγγλίου τελέως ἠφάνισεν αὐτό. καλῶς δ᾽ ἐπιδήσει πᾶς ὁ μεμαθηκὼς ὑφ᾽ Ἱπποκράτους κατὰ τὸ σίνος ἐρείδειν μᾶλλον ἢ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. οὐδὲν οὖν θαυμαστόν ἐστιν οὐδὲ τὸν κεκαυμένον μόλιβδον, ὅταν πλυθῇ ψυκτικῆς γίνεσθαι δυνάμεως, πρὸ τοῦ πλυθῆναι δὲ μικτῆς ἐστὶν δηλονότι. καὶ ἔστι μὲν οὖν αὐτὸ τὸ φάρμακον ὁ κεκαυμένος μόλιβδος, ἀγαθόν ἐστι πρὸς τὰ κακοηθευόμενα τῶν ἑλκῶν. ὅταν δὲ πλυθῇ, πολὺ
40 μᾶλλον εἴς τε πλήρωσιν αὐτῶν καὶ συνούλωσιν ἄριστον γίνεται φάρμακον. ἁρμόττει δὲ καὶ τοῖς χειρωνείοις καλουμένοις καὶ καρκινώδεσιν ἅπασιν αὐτός τε καθ᾽ ἑαυτόν, καί τισι τῶν ἀπουλωτικῶν φαρμάκων μιγνυμένων. οἷόν ἐστι καὶ τὸ διὰ τῆς καδμίας. χρὴ δὲ λύειν μὲν ἐν ἀρχῇ, εἰ πολὺς ὁ ἰχὼρ εἴη καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν. εἰ δὲ μή, διὰ τρίτης ἢ καὶ διὰ τετάρτης. ἐπικείσθω δὲ ἔξωθεν ἐξ ὑδατώδους ψυχροῦ σπόγγος, ὃς ὅταν ξηραίνηται βρεχέσθω. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἢ κατὰ τὴν προκειμένην πραγματείαν εἴρηται διὰ τὴν οἰκειότητα τοῦ λόγου προαχθέντος μου. καιρὸς δ᾽ ἤδη πρὸς τὰ συνεχῆ μετιέναι.

Περὶ ὀστράκου.

Ὄστρακον ξηραντικῆς τ᾽ ἐστὶ καὶ ῥυπτικῆς δυνάμεως. μάλιστα δὲ τὸ ἐκ τῶν κλιβάνων τῷ κατωπτῆσθαι. διὸ καὶ τῶν ἐμπλάστρων ἣν ὀνομάζουσιν ἡφαιστιάδα διὰ τούτου σκευαζομένου, κάλλιστον ἐπουλωτικὸν γίνεται φάρμα-
50 κον.

Περὶ πομφόλυγος καὶ σποδίου.

Πομφόλυξ. γίνεται μὲν καὶ κατὰ τὴν τοῦ χαλκοῦ καμινείαν ὥσπερ καὶ ἡ καδμία. γίνεται δὲ καὶ αὐτῆς τῆς καδμίας καμινευομένης κατά τε τὴν Κύπρον. ἐπειδὴ τὴν παρασκευὴν οὐκ εἶχεν εἰς τὴν τοῦ χαλκοῦ καμινείαν ὁ ἐπίτροπος, ἐκέλευσεν ἐξ αὐτῆς τῆς καδμίας σκευασθῆναι παρόντι καὶ θεωμένῳ, πομφόλυγα κατὰ σμικρὰ θραύματα τῆς καδμίας ἐπιβαλλομένης τῷ πυρὶ προσκειμένῳ αὐτῷ δηλονότι χαλκευτικῆς φύσεως. ὄροφος δ᾽ ἦν τις στεγανὸς ὑποδεχόμενος τὸν ἀναφερόμενον αἴθαλον καμινευομένης τῆς καδμίας. ὃν ἀθροίσας, ἔχον πομφόλυγα. τὸ δ᾽ αὖ τι καταφερόμενον κάτω καὶ πίπτον ἐπὶ τοὔδαφος, ἡ καλουμένη σποδός ἐστι, πλείων ἀθροιζομένη κατὰ τὰς τοῦ χαλκοῦ καμινείας. ἔνιοι δὲ σπόδιον οὐδετέρως αὐτὴν ὀνομάζουσιν

σι. ὧ δοκεῖ παραπλησίαν δύναμιν ἔχειν τὸ καλούμενον ἀντισπόδιον. ἐγὼ δ᾽ οὐδέποτε ἐχρησάμην αὐτῷ διὰ τὸ δαψιλῆ ἔχειν ἀεὶ πομφόλυγα. ταύτην γὰρ ἔχων τις, οὐδ᾽ ἂν τῷ σποδίῳ χρήσαιτο, μήτοι γε τῷ ἀντισποδίῳ. φάρμακον δ᾽ ἐστὶν ὁ πομφόλυξ εἰ πλυθείη, σχεδὸν ἁπάντων ὅσα ξηραίνειν ἀδήκτως πέφυκε. ὅθεν εἴς τε τὰ καρκινώδη τῶν ἑλκῶν ἐστὶν ἐπιτήδειος, καὶ τἄλλα τὰ κακοήθη πάντα. μιγνύουσι τοιγαροῦν εἴς τε τὰ πρὸς κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥεύματα συντιθέμενα κολλύρια. καὶ ὅσα φλυκταίνας τὰς ἐν αὐτοῖς, ἢ ἕλκη θεραπεύει. καὶ πρὸς τὰ κατὰ τὴν ἕδραν τε καὶ αἰδοῖον ἕλκη. καὶ κάλλιστόν ἐστι φάρμακον ἀδήκτως, ὡς ἔφην, ξηραῖνον. ἀλλ᾽ οὐ τῆς προκειμένης πραγματείας ἐγχρονίζειν ἐν τούτοις.

περὶ σανδαράχης.

Σανδαράχη καυστικῆς ἐστι δυνάμεως ὥσπερ τὸ ἀρσενικὸν ὀνομαζόμενον. εἰκότως οὖν εἴς τε τὰς διαφορητικὰς δυνάμεις αὐτὴν μιγνύουσι καὶ τὰς ῥυπτικάς.

περὶ σάνδυκος.

Σάνδυξ ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως ἐν τῷ περὶ ψιμυθίου λόγῳ ῥηθήσεται.

περὶ σκωρίας.

Σκωρία πᾶσα ξηραντικὸν ἱκανῶς ἐστι φάρμακον. ἡ δὲ τοῦ σιδήρου μάλιστα. καὶ λειοτάτην γε ποιῶν αὐτὴν ἐν ὄξει δριμυτάτῳ. καὶ μετὰ ταῦθ᾽ ἑψῶν εἴς τε τὰ πυορροοῦντα τῶν ὤτων χρονίως χρῶμαι φαρμάκῳ ξηραντικωτάτῳ. ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἰδόντας σκευαζόμενον αὐτό. καὶ ἀπιστεῖν αὐτῷ πρὸ τῆς πείρας, εἰ ἀναδέχεσθαι δύναται τὰ ὦτα τοιούτου φαρμάκου. τὴν δὲ τοῦ ἀργυρίου σκωρίαν ἰδίως προσαγορεύουσιν ἑλκύσμα. καὶ μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις τισὶ ξηραντικῆς δηλονότι δυνάμεως οὔσιν.

περὶ στίμμεως.

Στίμμι πρὸς τῇ δυνάμει τῇ ξηραντικῇ καὶ στύψιν ἔχει τὸ φάρμακον τοῦτο. διὸ καὶ τοῖς ὀφθαλμικοῖς φαρμάκοις μίγνυται. τοῖς θ᾽ ἀναπλαττομένοις εἰς τὰ καλούμενα κολλύρια καὶ τοῖς ξηροῖς, ἃ δὴ ξηρὰ κολλύρια προσαγορεύουσιν.

περὶ στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης καὶ ὑγρᾶς.

Στυπτηρία τούτου τοῦ φαρμάκου καὶ τοὔνομα παρωνόμασται τῇ στύψει. σφοδροτάτην γὰρ αὐτὴν ἔχει παχυμεροῦς δ᾽ ὄντος αὐτοῦ, λεπτομερεστέρας πως ἐστὶ τῶν ἄλλων στυπτηριῶν ἡ σχιστὴ καλουμένη. μετ᾽ αὐτὴν δ᾽ ἡ στρογγύλη καὶ ἀστραγαλωτή. παχυμερὴς δ᾽ ἱκανῶς ἥ θ᾽ ὑγρὰ καὶ ἡ πλακίτης τε καὶ ἡ πλινθίτης ὀνομαζομένη.

περὶ τιτάνου.

Τίτανος, ἡ μὲν ἄσβεστος καίει σφοδρῶς ὡς ἐσχάραν ποιεῖν. ἡ σβεσθεῖσα δὲ παραχρῆμα μὲν ἐσχαροῖ καὶ αὐτή. μεθ᾽ ἡμέραν δὲ μίαν ἢ δευτέραν, ἧττον καίει, καὶ ἧττον ἐσχαροῖ. μετὰ δὲ χρόνον, οὐδ᾽ ὅλως ἐσχάρας ἐργάζεται. θερμαίνει δ᾽ ἔτι καὶ διατήκει τὰς σάρκας. εἰ δὲ πλυθείη, τὴν μὲν δῆξιν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι, καὶ ποιεῖ τὴν καλουμένην κονίαν. αὐτὴ δ᾽ ἀδήκτως ξηραίνει. καὶ εἰ δίς γε, ἢ τρίς, ἢ πλεονάκις πλυθείη, τελέως ἄδηκτος γίγνεται. καὶ ξηραίνει γενναίως ἄνευ δήξεως.

περὶ ὑδραργύρου.

Ὑδράργυρος οὐκ ἔστι τῶν αὐτοφυῶν φαρμάκων, ἀλλὰ τῶν σκευαζομένων. ὥσπερ ψιμύθιόν τε καὶ ὁ ἰὸς καὶ ψιμμίθιον, καὶ λιθάργυρος. ἔχω δ᾽ αὐτῆς οὐδεμίαν πεῖραν. οὔθ᾽ ὡς ἀναιρούσης εἰ καταποθείη. οὔτ᾽ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένης.

περὶ φύκους.

Φῦκος ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως ἐν τῷ περὶ ψιμυθίου λόγῳ ῥηθήσεται.

περὶ χαλκάνθου.

Χάλκανθος ἱστόρηταί μοι καὶ περὶ χαλκάνθου κατὰ τύχην εἰς χαλκίτην μεταβάλλοντι. ἐκόμισα γὰρ καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐκ τῆς Κύπρου πάμπολυ. τὸ δ᾽ ἔξωθεν αὐτοῦ πᾶν ὡς μετὰ ἔτη σχεδὸν κ᾽ χαλκίτις ἐγένετο, τοῦ ἔνδον ὄντος ἔτι χαλκάνθου. διὸ καὶ φυλάττω μέχρι νῦν ἔτι τὸ μεταβάλλον οὕτως ἐπιτηρῶν ὅπως ἄχρι τοῦ βάθους ἡ μεταβολὴ προέρχηται καθ᾽ ἕκαστον ἔτος ὥσπερ τῆς χαλκίτεως εἰς τὸ μίσυ, ὡς προείρηται. θαυμάσαι δ᾽ ἐστὶν ἐπὶ τοῦ φαρμάκου τούτου πῶς ἰσχυροτάτῃ στύψει μέμικται θερμότης οὐκ ἀγεννής. δῆλον οὖν ὅτι ταριχεύειν μάλιστα πάντων δύναται τὰς ὑγρὰς σάρκας ἐκδαπανῶν μὲν τῇ θερμότητι τὴν ὑγρότητα. τῇ στύψει δὲ συνάγον καὶ πιλοῦν τὴν οὐσίαν. ἐν τούτῳ γάρ τοι τῷ ἔργῳ προσεκθλίβει μέν τι καὶ αὐτῆς τῆς ὑγρότητος. σφίγγει δὲ καὶ ξηραίνει καὶ συνάγει πρὸς ἑαυτὴν ὅλης τῆς σαρκὸς τὴν οὐσίαν. ἐν δ᾽ οὖν τῇ Κύπρῳ καθ᾽ ὃν ἐγὼ καιρὸν ἐγενόμην ἐν αὐτῇ, τὸ φάρμακον τοῦτο τόνδε τὸν τρόπον ἐθεασάμην ἀθροιζόμενον. οἶκος ἦν μέγας μέν. οὐ μὴν ὑψηλός γε προκείμενος τῆς εἰς τὸ μέταλλον εἰσόδου. καὶ τούτου τοῦ οἴκου κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῖχον, ὅστις ἦν τοῖς εἰσιοῦσι κατὰ χεῖρα δεξιάν, ἐξεκεκόλαπτο διῶρυξ εἰς τὸν συνεχῆ λόφον, εὖρος μὲν ὡς ψαύειν ἀλλήλων τρεῖς ἄνδρας, ὕψος δέ, ὡς τὸν μακρότατον ἄνθρωπον ὀρθὸν δύνασθαι βαδίζειν. ἡ δὲ διῶρυξ αὕτη καταντὴς μέν, οὐ μὴν ὀξεῖα γε καὶ κρημνώδης. ἐπὶ τῷ τέλει δ᾽ αὐτῆς οὔσης ὡς σταδιαίας λάκκος ὕδατος χλωροῦ τε καὶ παχέος χλιαροῦ μεστὸς ἦν. ἐν ἁπάσῃ δὲ τῇ καταβάσει θερμασία παραπλησία τῇ κατὰ τοὺς πρώτους οἴκους τῶν βαλανείων, οὓς εἰώθασι προμαλακτήρια καλεῖν. τὸ δὲ καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἀθροιζόμενον ὕδωρ, πλῆθος ἦν ἀμφορέων ῥωμαϊκῶν ὡς ὀκτώ, κατὰ σταγόνας μικρὰς ἐν ταῖς τέτταρσι καὶ εἴκοσιν ὥραις ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ

νυκτός,

νυκτὸς, ἐκ τοῦ διαπιπραμένου λόφου καταφερόμενον, ἀναφέροντες οὖν τὸ ὕδωρ τοῦτο πεδῆταί τινες, ἐνέ-
βαλον πυέλοις τετραγώνοις κατὰ τὸν παρακείμενον οἶκον, ἐκ κεραμίων γεγονυίαις· ἐν αἷς πηγνύμενος ἡ-
μέραις ὀλίγαις, ἐγίνετο χάλκανθος, ἐμοὶ δ' ὁπότε κατέβην ἐπὶ τὸ πέρας τοῦ ὀρύγματος ἔνθα τὸ χλια-
ρόν τε καὶ χλωρὸν ὕδωρ ἠθροίζετο, καὶ ἡ ὀδμὴ τοῦ ἀέρος ἐφαίνετο πνιγώδης, καὶ δύσφορος ὄζουσα χαλκίτεώς τε,
καὶ ἰοῦ. τοιαύτην δ' εἶχε ποιότητα, καὶ αὐτὸ τὸ ὕδωρ γευόμενον, ταῦτ' ἄρα, καὶ γυμνοὶ, καὶ μετὰ σπου-
δῆς τοὺς ἀμφορέας ἀνεκόμιζον οἱ πεδῆται, καὶ πλείω χρόνον οὐχ ὑπέμενον ἐνδιατρίβειν, ἀλλὰ ταχέως
ἀνέτρεχον· ἑκατέρωθεν ἐν τοῖς τοίχοις τοῦ ὀρύγματος λύχνων καιομένων, ἐκ συμμέτρου διαστήματος, οἵ τι-
νες οὐδ' αὐτοὶ χρόνον ἐξήρκουν μακρόν. ἀλλ' ἐσβέννυντο τάχιστα, τὸ δ' οὖν ὄρυγμα τοῦτο κατὰ βραχὺ
διωρύχθαι παρ' αὐτῶν ἤκουον ἐν ἔτεσι πολλοῖς, τουτὶ γὰρ ἔφασαν, ὃ νῦν ὁρᾷς ἀπὸ τοῦ λόφου καταφερό-
10 μενον εἰς τὸν λάκκον ὕδωρ χλωρὸν, ἔλαττον εἴωθεν αὐτοῦ γίγνεσθαι κατὰ βραχὺ, κἄπειτ' ἂν ἐγγὺς ἦν τοῦ
παύσασθαι πάλιν ἀνορύττουσιν οἱ πεδῆται τὸ συνεχὲς τοῦ λόφου, καί ποτε πρόσθεν ἔπεσεν ἀθρόως τὸ
διορυττόμενον, ὡς ἀποκτεῖναι μὲν πάντας αὐτοὺς, ὅλην δὲ διαφθεῖραι τὴν ὁδὸν, ὅταν οὖν τοῦτο γένη-
ται πάλιν ἄλλην ὀπὴν ποιησάμενοι διορύττουσιν ἄχρις ἂν ὑπακούσῃ τὸ ὕδωρ, ταῦτά σοι περὶ χαλκάν-
θου λέγειν εἶχον, ἴσως μὲν οὖν οὐκ ἀναγκαῖα, γινώσκεσθαι μέντοι μᾶλλον ἢ ἀγνοεῖσθαι βελτίω, μέμνησο δ' ὅ-
τι κατὰ τὴν ἀριστερὰν εἰσιόντων χεῖρα τὸ τοῦ σώρεος, καὶ χαλκίτεως, καὶ μίσυος ἔφην ἑωρᾶσθαί μοι μέ-
ταλλον ὥστ' ἐκ τούτων ἐπινοῆσαί μοι δύνασθαι τὸ διηθούμενον ὕδωρ ὄμβριον ἐν τῷ λόφῳ, περικλύζειν τε
καὶ περιπλύνειν ὅλην ἐκείνην τὴν γῆν. ἐξ ἧς αὐτοφυῶς μὲν ἐγένετο τὸ σῶρυ, καὶ μίσυ, καὶ χαλκῖτις, καὶ
καμινευόμενος δὲ χαλκὸς, καὶ καδμία, καὶ πομφόλυξ, καὶ σπόδιον, καὶ διφρυγές.

περὶ χαλκίτεως.

Χαλκῖτις, εἴρηται περὶ αὐτῆς ἐν τῷ περὶ μίσυος λόγῳ, νῦν δ' ἀρκέσει τοσοῦτον εἰπεῖν ὡς μεμιγμένας ἔχει
20 τήν τε στυπτικὴν, καὶ δριμεῖαν δύναμιν, ἐπικρατεῖ δ' ἡ δριμεῖα σφοδρά τις οὖσα μέχρι τοῦ καίειν τε τὴν
σάρκα, καὶ μὴν καλουμένην ἐσχάραν ἐργάζεσθαι, καυθὲν δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο, δάκνει μὲν ἧττον. ξηραί-
νει δ' οὐχ ἧττον, ἀποτίθεται δὲ καὶ τῆς στύψεως οὐκ ὀλίγον, ὥστε πάντη κρείττων ἐστὶν ἡ κεκαυμένη χαλ-
κῖτις τῆς ἀκαύστου, λεπτομερεστέρα μὲν, ὥσπερ καὶ τἄλλα τὰ κεκαυμένα γινόμενα, δριμύτητα δ'
οὐ προσλαμβάνουσα καθάπερ ἄλλα πολλὰ, μεμάθηκας δὲ καὶ ὅτι πάντα τὰ κεκαυμένα πλυνόμενα,
μετριώτερά τε, καὶ ἀδηκτότερα γίγνεται.

περὶ χαλκοῦ κεκαυμένου.

Χαλκὸς κεκαυμένος, ἔχει μέν τι καὶ δριμὺ, καὶ στύψεως δὲ μετέχει, καὶ διὰ τοῦτο εἰ πλυθείη κάλλιστόν ἐστι φάρ-
μακον εἰς συνούλωσιν ἑλκῶν, ἐργάζεσθαι δὲ τοῦτο δύναται, καὶ πρὶν πλυθῆναι, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῶν σκλη-
ροτέρων σαρκῶν, ταῖς δ' ἁπαλαῖς ὁ πεπλυμένος χρησιμώτερος.

30 περὶ χαλκοῦ ἄνθους.

Χαλκοῦ ἄνθος, λεπτομερεστέρας ἐστὶ τῆς δυνάμεως τοῦ τε κεκαυμένου χαλκοῦ, καὶ τῆς λεπίδος, εἰκότως
οὖν δι' αὐτοῦ σκευάζουσί τινες κολλύρια, ῥύπτουσί τε, καὶ ἀφαιροῦσι τῶν βλεφάρων τὰς μεγάλας τραχύτη-
τας, ἃς συκώσεις ὀνομάζουσι.

περὶ χρυσοκόλλης.

Χρυσοκόλλα, καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐκ τῶν τηκόντων σάρκας ἐστὶν, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε δάκνει, διαφορητική τε
μὴν ἱκανῶς ἐστὶ καὶ ξηραντική. ἔνιοι μὲν οὖν τὸ μεταλλευόμενον μόνον οὕτως ὀνομάζουσιν, ἔνιοι δὲ τὸ σκευα-
ζόμενον ἐν θυίᾳ χαλκῇ, καὶ δοίδυκι χαλκῷ δι' οὔρου παιδὸς, ὅπερ ἔνιοι κατὰ τὰς διαφορὰς τῶν ἰῶν ἀριθ-
μοῦσιν. ἄμεινον δὲ θέρους αὐτὸ σκευάζειν, ἢ πάντως γε ἐν ἀέρι θερμῷ, τρίβοντας τὸ οὖρον ἐν τῇ θυίᾳ. κάλλι-
ον δὲ ἐρυθρὸν εἶναι τὸν χαλκὸν ἐξ οὗ κατασκευάζεις αὐτήν τε τὴν θυίαν, καὶ τὸν δοίδυκα. πλέον γὰρ ἀποτρί-
40 βεται περιαγομένου τοῦ δοίδυκος, ὅταν ἁπαλώτερος ὁ χαλκὸς ᾖ, τοῦτο τὸ φάρμακον ἐπιτηδειότατον
ἐστὶ κακοήθεσιν ἕλκεσιν αὐτό τε καθ' ἑαυτὸ καὶ μιγνύμενον ἑτέροις, ὡς ἐν τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμά-
κων εἰρήσεται, νυνὶ δὲ ἀρκεῖ τό γε τοσοῦτον γινώσκειν, ὡς τοῦ μεταλλευτῆς χρυσοκόλλης, καίτοι μᾶλλον ξη-
ραίνει, ἧττον δάκνει, τοσοῦτον αὐτῆς ὑπερέχει τῇ λεπτομερείᾳ. καὶ αὐτὴν μέντοι αὐτὴν χρυσοκόλλην ἐκεί-
νην καύσας, πολὺ λεπτομερεστέραν ἐργάσῃ.

περὶ ψιμυθίου.

Ψιμύθιον, καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον μαρτυρεῖ τῇ προειρημένῃ πρὸ τούτου δυνάμει, ὑπὸ γοῦν ὄξους δριμέος
αὐτὸ διαλυόμενον γενόμενον, ὅμως, οὔτε δριμὺ, οὔτε δακνῶδές ἐστιν, οὔτε διαφορητικὸν, ἀλλ' ἐμπλαστι-
κόν τε, καὶ ἐμψυκτικὸν, ἐναντιωτάτης ὂν ἰοῦ δυνάμεως, καίτοι κἀκεῖνος ὄξους διαλύοντος τὸν χαλκὸν
γίγνεται. καιόμενον δὲ ψιμύθιον, εἰς τὴν καλουμένην σάνδυκα μεταβαλὸν λεπτομερέστερόν γε αὐτοῦ φάρ-
50 μακον, οὐ μὴν ἤδη γέ πω θερμαῖνον.

περὶ φύκου.

Τὸ δέ γε φῦκος τὴν ψύξιν τοῦ ψιμυθίου φυλάττον, λεπτομέρειαν προσείληφε, ὡς δύνασθαι δι' αὐτὴν εἰς τὸ
βάθος καταδύεσθαι τῶν ὁμιλούντων σωμάτων τὴν δύναμιν αὐτοῦ.

περὶ ψωρικοῦ.

Ψωρικὸν, λιθαργύρῳ μιγνυμένης διπλασίας χαλκίτεως γίνεται τὸ φάρμακον, ὄξει μὲν πρῶτα δριμυ-
* τάτῳ λειωθέντων ἀμφοῖν, εἶτ' εἰς κενὴν χύτραν ἐμβληθέντων, ἣν καταχώσεις ἡμέρας μ̄ μέσου θέρους ἐν
κοπρίᾳ, τοῦτο τὸ φάρμακον, ξηραντικόν τε ἅμα, καὶ ἀδηκτότερον γίνεται χαλκίτεως, καὶ δηλονότι,
καὶ λεπτομερέστερον.

ΔΥΝΑΜΕΩΣ ΒΙΒΛΙΟΝ Ι.

ὐδὲν αὐτῶν νῦν λεχθησομένων τοῖς ἀγνοοῦσι τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πραγμα-
τείας ἐν τοῖς πρώτοις πέντε βιβλίοις εἰρημένα, μεγάλην ὠφέλειαν οἴσει, τι-
νὰ δ᾽ ἴσως καὶ βλάψει τῶν χρησαμένων τοῖς ἐν αὐτῷ γεγραμμένοις φαρμάκοις
οὐκ ἔχοντι μέθοδον, ὡς τῶν ἐκεῖνα μεμαθηκότι σοι διαλέξομαι, τὸ κεφάλαιον
10 ἀναμνήσας ὅλης τῆς πραγματείας, ἐδείχθη τὰ φάρμακα κατὰ μὲν τὰς δρα-
στικὰς ὀνομαζομένας ποιότητας ἐνεργοῦντα θερμότητα, καὶ ψυχρότητα,
καὶ ξηρότητα, καὶ ὑγρότητα, τῇ δὲ τούτων κράσει στρυφνὰ, καὶ αὐστηρὰ,
καὶ ἁλμυρὰ, καὶ ἅλυκα, καὶ πικρὰ, καὶ δριμέα, καὶ γλυκέα γιγνόμενα, καὶ
τὰ μὲν ῥυπτικὰ, τὰ δὲ, ἀποκρουστικὰ, τὰ δὲ ἑλκτικὰ, τὰ δὲ μαλακτικὰ, τὰ δὲ καυστικὰ, τὰ δὲ σηπτικὰ,
τὰ δὲ ἐσχαρωτικὰ, καὶ πρός γε τούτοις ἔτι κατ᾽ ἄλλας ἰδιωτέρας ἐνεργείας σαρκωτικά τε, καὶ συ-
νουλωτικὰ, καὶ κολλητικὰ συρίγγων, ἢ ἑλκῶν, ἢ καθαιρετικὰ τῶν ὑπεραυξανομένων σαρκῶν. ἐδεί-
χθη δὲ καὶ ὡς ἡ καθόλου δύναμις ἐκ πείρας μιᾶς ἐνδεικτικῶς εὑρίσκοιτο, καὶ οὐ τῆς τυχούσης γε πεί-
ρας, ἀλλὰ μετὰ τῶν εἰρημένων διορισμῶν γιγνομένης, εὑρεθείσης δ᾽ ἅπαξ τῆς καθόλου δυνάμεως,
οὐδεμίας ἔτι πείρας εἶναι χρείαν εἴς γε τὰς κατὰ μέρος ἐνεργείας, ὅτι μὴ πρὸς βεβαίωσιν μόνην ὧν ὁ
20 λόγος εὗρεν, οὕτως οὖν καὶ νῦν ποιησόμεθα τὴν κρίσιν τῆς προκειμένης ὕλης, αὕτη δ᾽ ἐστὶν ἡ ἐκ τῶν ζώ-
ων, ἐν μὲν γὰρ τοῖς μετὰ τὸ πέμπτον ἐφεξῆς τρισὶ βιβλίοις ἕκτῳ καὶ ἑβδόμῳ καὶ ὀγδόῳ, τὴν περὶ τὰ
φυτὰ διήλθομεν ὕλην, οὐ πᾶσαν δηλονότι τὴν καθ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην, ἀλλ᾽ ὅσην ἡμεῖς ἔχομεν πεῖ-
ραν, ἐν δὲ τῷ πρὸ τοῦδε τῆς δ᾽ ὅλης πραγματείας ἐνάτῳ, τὴν περὶ τὰ γεώδη τε καὶ λιθώδη σώματα,
λείπεται δ᾽ ἡμῖν ἔτι τὴν περὶ τὰ ζῶα διελθεῖν ὕλην. εἴτ᾽ ἔτι τῶν ἐν θαλάττῃ, καὶ λίμναις, ἢ ὅλως ἐν
ὕδατι γιγνομένων ἐστὶν ὑπόλοιπον, ἃ μήτε φυτὰ μήτε γῆ, μήτε λίθος, ἐστὶ, μήτε ζῶον. ὀλίγιστα δὲ τὰ τοι-
αῦτα παντάπασιν ἐστὶ, καὶ γέγραπται τελευταῖα. μετὰ τὸ διελθεῖν ἡμᾶς τὰ κατὰ τὰ σώματα τῶν ζώ-
ων, ἔσται δὲ καὶ τούτων ἡ τάξις τῆς διδασκαλίας κατὰ τὴν τῶν πρώτων γραμμάτων τάξιν ἐν ταῖς
προσηγορίαις αὐτῶν, ὥσπερ δ᾽ ἐν τῇ τῶν φυτῶν ὕλῃ καὶ περὶ τῶν ἐξ αὐτῶν γινομένων χυμῶν τὸν λό-
γον ἐποιησάμην, οὕτως καὶ νῦν οὐ μόνον τῶν στερεῶν μορίων ἐν τοῖς ζώοις ἡ διδασκαλία τῆς δυνάμεως,
30 ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς περιεχομένων ἔσται, φλέγματος χολῆς, αἵματος, οὔρου, κόπρου, τῶν ὁμοίων,
ἐν μὲν οὖν τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις οὐ πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐν ταῖς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν γεγραμμέ-
ναις ὕλαις ἄγνωστά μοι γέγονεν, ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐσπούδασα διὰ τῆς πείρας γνῶναι τὰς δυνάμεις αὐτῶν,
εἴ τινες δ᾽ οὐκ ἔγνων, οὐδ᾽ ἔγραψα περὶ τούτου τὴν ἀρχὴν, οὐκ ἀξιῶν ἄλλοις πιστεύειν οὐδὲ περὶ ἑνὸς τοι-
ούτου, διὰ τὸ καταμαθεῖν ἐνίους πολλὰ ψευδομένους, ἐπὶ δὲ τῆς νῦν προκειμένης ὕλης, οὐχ οὕτως ἔ-
χει παμπόλλα ὁμολογῶ μορίων τε, καὶ ὑγρῶν ἐν τοῖς τῶν ζώων σώμασι περιεχομένων, οὐδεμίαν αὐτοῖς
ἐσχηκέναι τοιαύτην πεῖραν, ὁποίαν ἔγραψάν τινες, ἔνια μὲν γὰρ αὐτῶν ἀσελγῆ τε ἐστὶ καὶ βδελυρὰ, τι-
νὰ δὲ καὶ πρὸς τῶν νόμων ἀπηγορευμένα, περὶ ὧν οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἔγραψεν ὁ ξενοκράτης ἄνθρωπος οὐ
πάλαι γεγονὼς, ἀλλὰ κατὰ τοὺς πάππους ἡμῶν, τῆς ῥωμαϊκῆς βασιλείας ἀπηγορευκυίας ἀνθρώπους
ἐσθίειν, ἀλλ᾽ ἐκεῖνός γε ὡς αὐτὸς πεπειρασμένας ἀξιοπίστως πάνυ γράφει, τίνα πάθη θεραπεύειν πέ-
40 φυκε ἐγκέφαλος ἐσθιόμενος, ἢ σάρκες, ἢ ἧπαρ ἀνθρώπου, τινὰ δὲ τὰ τῆς κεφαλῆς, ἢ κνήμης, ἢ
δακτύλων ὀστᾶ, τὰ μὲν καυθέντα, τὰ δ᾽ ἄκαυστα πινόμενα, τίνα δ᾽ αὐτὸ τὸ αἷμα, ταῦτα μὲν οὖν ἐ-
καὶ παρὰ τοὺς νόμους, ἀλλ᾽ οὐκ ἀσελγῆ γε, πόσις δ᾽ ἱδρῶτός τε, καὶ οὔρου, καὶ καταμηνίου γυναικὸς ἀσελ-
γῆ, καὶ βδελυρὰ, καὶ τούτων οὐδὲν ἧττον ἡ κόπρος, ἣν διαχριομένην τε τοῖς κατὰ τὸ στόμα, καὶ τὴν φά-
ρυγγα μορίοις εἴς τε τὴν γαστέρα καταπινομένην ἔγραψεν ὁ ξενοκράτης ὅτι ποτὲ ποιεῖν δύναται, γέ-
γραφε δὲ καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὰ ὦτα ῥύπου καταπινομένου. ἐγὼ μὲν οὖν οὐδὲ τοῦτον ἂν ὑπέμεινα κα-
ταπιεῖν, ἐφ᾽ ὧ γε μηδέποτε νοσῆσαι, πολὺ δ᾽ αὐτοῦ βδελυρώτερον ἡγοῦμαι τὴν κόπρον εἶναι, καὶ
μεῖζόν γε ὄνειδος ἐστὶν ἀνθρώπῳ σωφρονοῦντι κοπροφάγον ἀκούειν ἢ αἰσχρουργὸν, ἢ κίναιδον, ἀλλὰ
καὶ τῶν αἰσχρουργῶν μᾶλλον βδελυττόμεθα τοὺς φοινικίζοντας τῶν λεσβιαζόντων, ὧ φαίνεταί μοι
παραπλήσιόν τι πάσχειν, ὁ καὶ καταμηνίου πίνων, οὔτ᾽ οὖν τούτων ὑπομεῖναι τὶς ἂν εἰς πεῖραν ἐλ-
50 θεῖν ἄνθρωπος κατὰ φύσιν ἔχων, οὐθ᾽ ὅσα μετριώτερα μὲν τούτων, ἔτι δ᾽ ἀσελγῆ κόπρῳ καταχρίε-
σθαι τι τοῦ σώματος μέρος ἕνεκα τοῦ κατ᾽ αὐτὸ πάθους, ἢ ἀνδροῦ σπέρματος, γόνον δὲ αὐτὸ καλεῖν εἴωθεν ὁ
ξενοκράτης, καὶ διορίζεταί γε μετὰ πάσης ἐπιμελείας τίνα μὲν αὐτὸς ὁ γόνος μόνος ὠφελεῖν πέφυκε
καταχριόμενος, τίνα δὲ μετὰ τὴν ὁμιλίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ὅταν ἐκπέσῃ τοῦ γυναικείου κόλπου, μεγά-
λην γάρ τινα δεῖ γενέσθαι βοηθημάτων πενίαν ἵνα τις χίμεθλα θεραπεύσῃ θεραπεύσας ἀνδρὸς σπέρμα
μὴ μεῖναι ἔνδον, ἀλλ᾽ ἐκρυεὶν τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ, πολὺ μὲν δὴ, καὶ τὸ τοιοῦτο τῆς ὕλης

εἶδος ἐστὶν

εἶδος ἐστὶν ἐν τοῖς περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας ὑπ᾽ αὐτοῦ γεγραμμένοις, οὐ γὰρ ἀνθρώπου δηλονό-
τι τινὰ δύναμιν ἔχει πινόμενον οὖρον, ἢ καταπινόμενόν τε καὶ διαχριόμενον τοῖς ἐν τῷ σώματι μέρεσι κό-
προς, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἑκάστου διηγεῖται, πολὺ δ᾽ ἄλλο τῶν δυσπορίστων, οἷον ὅταν ἐλέφαντος
ἢ ἵππου νειλῴου μνημονεύῃ, βασιλίσκου μὲν γὰρ τὸ θηρίον οὐδὲ εἶδον οὐδέποτε, καὶ εἰ ἀληθῆ τὰ λεγό-
μενα περὶ αὐτοῦ, κινδυνῶδές ἐστι καὶ τὸ πλησίον ἀφικέσθαι τῷ ζώῳ τούτῳ. παραπλήσια δὲ τῷ ξενο-
κράτει, καὶ ἄλλοί τινες ἔγραψαν περὶ ζώων, ἐξ ὧν καὶ αὐτὸς ὁ ξενοκράτης ἐξεγράψατο τὰ πλεῖστα, πό-
θεν γὰρ ἂν ηὐπόρησεν τοσούτων τε καὶ τοιούτων πραγμάτων αὐτὸς πειραθῆναι. ὁ γοῦν μετρίως γενόμε-
νος ποτὲ βασιλεὺς ἄτταλος ἐλάττονα φαίνεται γράφων, καίτοι φιλοτιμότατα σχὼν περὶ τὴν τῶν τοι-
ούτων πεῖραν, ἐπαινῶν δέ τις ἀτενείσου τὴν αὐτὴν πραγματείαν, ἔδωκέ μοι καὶ αὐτὴν διελθεῖν ὥς
10 γε ἐμοὶ δοκεῖ χωρὶς αὐτοψίας ἰδίας τοῦ γράψαντος αὐτὴν γεγονυῖαν. ἐγὼ τοίνυν, οὔτε βασιλίσκων,
οὔτε ἐλεφάντων, οὔθ᾽ ἵππων νειλῴων, οὔτ᾽ ἄλλου τινὸς, οὗ μὴ πεῖραν αὐτὸς ἔχω, μνημονεύσω, τῶν
δὲ καλουμένων φίλτρων ἀγωγίμων ὀνειροπομπῶν τε, καὶ μισήθρων, αὐτοῖς γὰρ τοῖς ἐκείνων ὀνόμα-
σιν ἐξεπίτηδες χρῶμαι, τὴν ἀρχὴν ἂν οὐδ᾽ εἰ πεῖραν ἱκανὴν εἶχον, ἐμνημόνευσα διὰ γραμμάτων, ὥσ-
περ οὐδὲ τῶν θανασίμων φαρμάκων, ἢ τῶν ὡς αὐτοὶ καλοῦσιν παθοποιῶν, ἐκεῖνα μὲν γὰρ αὐτῶν, καὶ
γελοῖα καταδῆσαι τοὺς ἀντιδίκους, ὡς μηδὲν ἐπὶ τοῦ δικανικοῦ δυνηθῆναι φθέγξασθαι, ἢ ἐκτρῶσαι
ποιῆσαι τὴν κύουσαν, ἢ μηδέποτε συλλαβεῖν ὅσα τ᾽ ἄλλα τοιαῦτα, τὰ μέν γε πλεῖστα εἶναι τού-
των ἐστὶ καὶ πρὸ τῆς πείρας ἀδύνατα ὑπάρχειν, ἔνια δὲ εἰ καὶ δυνατὰ βλαβερά γοῦν γ᾽ ἐστὶ τῷ βίῳ
τῶν ἀνθρώπων, ὥστ᾽ ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς θαυμάζω κατὰ τίνα τὴν ἔννοιαν ἧκον ἐπὶ τὸ γράφειν αὐτά τι-
νες, ἃ γὰρ καὶ τοῖς ζῶσιν ἀδοξίαν φέρει γνωσθέντα, πῶς ταῦτα μετὰ θάνατον εὐδοξίαν οἴσειν αὐτοῖς
20 ἔλπισαν. εἰ μὲν οὖν βασιλεῖς ὄντες ἐν ἀνθρώποις ἐπὶ θανάτῳ κατακεκριμένοις ἐποιήσαντο τὴν πεῖ-
ραν αὐτῶν, οὐδὲν ἔπραξαν δεινόν. ἐπεὶ δ᾽ ἰδιῶται τοιαύτης ἐξουσίας ἐν ὅλῳ τῷ βίῳ γεγονότες ἐπὶ τὸ
γράφειν ἧκον αὐτά, δυοῖν θάτερον, ἢ μὴ πειραθέντες αὐτοὶ γράφουσιν ὑπὲρ ὧν οὐκ ἴσασιν, ἢ εἴπερ
ἐπειράθησαν ἀσεβέστατοι πάντων ἀνθρώπων εἰσὶν ἕνεκα πείρας, ὀλέθρια δόντες φάρμακα τοῖς οὐδὲν ἠ-
δικηκόσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ καλοῖς τε, καὶ ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, ἰατροὺς γοῦν τις ἑστῶτας ἐπὶ ῥωποπώλοις θεα-
σάμενος δύο, προσεκόμισεν αὐτοῖς μέλι πιπράσκων δῆθεν, οἱ δὲ ἐγεύσαντό τε, καὶ περὶ τῆς τιμῆς διε-
λέγοντο, καὶ ὡς ὀλίγον αὐτῶν διδόντων, ὁ μὲν ἀνανεύσας ἐχωρίσθη, τῶν δ᾽ ἰατρῶν οὐδέτερος ἐσώθη, τὰ
τοιαῦτ᾽ οὖν ἅπαντα τῶν πραξάντων τοὺς γράψαντας οὐχ ἧττον, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἄξιον μισεῖν, ὅσῳ
καὶ μεῖζόν ἐστιν ἀδίκημα μόνον τι ποιῆσαι κακὸν, ἢ μετὰ πολλῶν, καὶ ᾧ μὲν πράξαντι συναπέθανεν ἡ τῶν
κακῶν θεωρημάτων ἐμπειρία, τῶν δὲ γραψάντων πάντων, ἀθάνατός ἐστι τοῖς πονηροῖς ὅπλα τῆς κακουρ-
30 γίας παρασκευάζουσα, λέγω μὲν οὖν ἡμεῖς ἤδη περὶ τῶν χρησίμων ἀνθρώποις πραγμάτων ὅσων πεῖ-
ραν ἔχομεν.

περὶ αἵματος.

Αἷμα προσυπακούειν δηλονότι χρὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἔχοντος ζώου, τοῦτο γὰρ καὶ ὄντως ἐστὶν αἷμα, τὸ δὲ με-
λαγχολικὸν, ἢ πικρόχολον, ἢ φλεγματῶδες, ἢ ὀρρῶδες, ἢ σηπεδονῶδες αἷμα μικτόν ἐστιν ἔκ τε τοῦ
κατ᾽ ἀλήθειαν αἵματος, καὶ τοῦ μεμιγμένου χυμοῦ τε, καὶ ἰχῶρος αὐτῷ, καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ κατὰ φύσιν αἵ-
ματος ἐν ἑκάστῳ ζώῳ, τὸ μὲν ὑγρότερον ἐστὶ, τὸ δὲ ξηρότερον, καὶ τὸ μὲν μᾶλλον τὸ δὲ ἧττον θερμὸν, ψυχρὸν
γὰρ οὐδέν ἐστιν αἷμα.

περὶ ὑείου αἵματος.

Ὑὸς μὲν οὖν ὑγρόν ἐστι καὶ ἧττον θερμὸν ἀνθρωπείῳ μάλιστα κατὰ τὴν κρᾶσιν ἐοικὸς, εἴπερ γε καὶ σάρ-
κες τῶν ὑῶν ἐοίκασι ταῖς τῶν ἀνθρώπων. ἴσμεν γοῦν ἤδη πολλοὺς ἁλόντας πανδοκέας τε, καὶ μαγεί-
40 ρους ἐν τῷ πιπράσκειν, ὡς ὕεια τὰ τῶν ἀνθρώπων κρέα, καίτοι τῶν ἐσθιόντων αὐτὰ διαφορᾶς οὐδὲ μιᾶς
οὐδεὶς ᾐσθάνετο, ἀλλὰ καὶ διηγουμένων τινῶν ἤκουσα πιστῶν ἀνθρώπων ἐδηδοκέναι μὲν, ἔν τινι πανδοκείῳ
ζωμὸν δαψιλῆ μετὰ κρεῶν ἡδίστων, ἤδη δὲ ἐμπεπλησμένων εὑρεῖν ἐν αὐτῷ δακτύλου μόριον τὸ πρόσω
κατ᾽ αὐτὸν τὸν ὄνυχα. φοβηθέντες δὲ τοὺς ἐν τῷ πανδοκείῳ μὴ καὶ αὐτοὺς φαγῶσιν ὡς εἰθισμένοι τοῦ πράγματος,
αὐτίκα μὲν ἐξελθεῖν. ἐμέσαντες δὲ τὰ ἐδηδεσμένα τῆς ὁδοιπορείας ἔχεσθαι, καὶ μέντοι, καὶ φωραθῆναι τοὺς κα-
τὰ τὸ πανδοκεῖον οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἔφασαν ἐφ᾽ οἷς ἔσφαττον ἀνθρώποις. ὥστ᾽ εἰκότως ἄν τις ὑπολά-
βοι, καὶ τὸ αἷμα τῶν ὑῶν ὁμοιότατον εἶναι τῷ τῶν ἀνθρώπων, ἐκ γὰρ τοιούτου αἵματος ἥ τε πρώτη γένεσις ἐστὶ καὶ ἡ
μετὰ ταῦτα τροφὴ ταῖς σαρξὶν, ὥστε καὶ ὅς τις ἀνθρώπειον αἷμα φησὶν εἶναι πρός τι νόσημα χρήσιμον ἐν
ὑείῳ πρότερον ἐπιδειξάσθω, καὶ εἰ μὴ τὴν αὐτὴν, ἀλλ᾽ ὁμοίαν ἐνέργειαν, εἰ γοῦν καὶ κατά τι τῆς δυνάμεως
ἀπολείποιτο ἀνθρωπείου αἵματος, παραπλήσιον γοῦν τι δράσει, δι᾽ οὗ γνωσθέντος ἐλπίσομεν ὑπ᾽ αὐτοῦ
50 τελεωτέραν ἔσεσθαι τὴν ὠφέλειαν, ὡς ἐάν γε μηδὲ μικρόν τι φαίνηται τῆς ἐπαγγελίας διασώζειν, οὐδ᾽
ἐπ᾽ ἀνθρωπείου λόγον ἔχει πειρᾶσθαι, τὰ μὲν γὰρ ὅμοια τῶν ὁμοίων εἶναι ποιητικὰ πεπειράμεθα, πε-
ριστερᾶς γοῦν αἷμα, παρ᾽ ἡμῖν ἐν περγάμῳ. σχεδὸν δὲ καὶ καθ᾽ ὅλην τὴν ἀσίαν εἰώθασιν οἱ ἀναφήσαντες
ὀστᾶ κεφαλῆς κατεαγότα καταχεῖν τῆς παχείας μήνιγγος. εἶτα τίς ἔχων μὲν κατὰ τύχην φάτ-
ταν, οὐκ ἔχων δὲ περιστερὰν, ἐχρήσατο τῷ τῆς φάττης αἵματι, καὶ ὅμως ὁ ἄνθρωπος ἐσώθη, καὶ
ἄλλος δὲ τρυγόνος ἐπ᾽ ἄλλῳ χρησάμενος οὐδὲν ἔβλαψεν τὸν ἄνθρωπον, τοῖς γὰρ ὁμοίοις ἐπὶ τῶν
αὐτῶν χρῆσθαι παθῶν, μὴ παρόντων τῶν προπεπειρασμένων ἕν τι τῶν ὁμολογουμένων ἐστί,

καὶ μαρτυρουμένων ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας, καὶ τά τε πλεῖστα τοῦ τῶν ἀνθρώπων βίου κατὰ τοῦτον περαίνεται τὸν τρόπον.

περὶ αἵματος περιστερᾶς.

Ἐπεὶ δ' ὡς παραδείγματος ἐμνημόνευσα τοῦ τῶν περιστερῶν αἵματος, οὐδὲν ἂν εἴη χεῖρον ἤδη, καὶ τοῦτο
προχειρίσασθαι τῷ λόγῳ, καὶ γὰρ, καὶ πρὸς ἀποσφάγματα κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς γινόμενα χρῶν-
ταί τινες αὐτῷ παραχρῆμα δηλονότι λαμβάνοντες τὸ ἐκρέον τοῦ σφαττομένου ζώου, θερμὸν μὲν γὰρ
κατὰ τῶν ἀποσφαγμάτων ἐγχέων αὐτὸ, τὰς κατὰ τὴν ἔκφυσιν τῶν πτερύγων διῄρει φλέβας, ὅ-
πως ἐξαρκέσειεν αὐτῷ τὸ ζῶον εἰς πολλὰς χρήσεις, ἕτεροι δὲ τῶν ἁπαλῶν νεοττῶν ἐξαίροντα τὰ πτε-
ρὰ, μαλακὰ δ' ἐστὶ ταῦτα, καὶ τὰς σύριγγας ὑγροῦ πλήρεις ἔχει, τοῦτ' αὐτὸ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίβοντες ἐνστά-
10 ζει τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἑτέροις δ' ἰατροῖς ἀμφισβήτησις ἐγένετο πότερον νεοττοῦ χρὴ τὸ αἷμα κατὰ τῆς
μήνιγγος ἐπιστάξειν, ἢ τελείας περιστερᾶς, καὶ πότερον ἄρρενος ἢ θήλεος, ἐγὼ δ' ἐν Ῥώμῃ μυρίους οἶ-
δα τῶν ἀναῤῥηθέντων ὀστᾶ κεφαλῆς οὐδὲν βλαβέντας ἐπὶ τῇ τοῦ ῥοδίνου χρήσει, χωρὶς αἵματος περι-
στερᾶς, εἶναι δὲ αὐτὸ χρὴ θερμὸν οὕτως ὡς τὸ τῆς περιστερᾶς αἷμα, καὶ ἴσως γε τῷ συμμέτρῳ τῆς κα-
τὰ τὴν θίξιν θερμασίας ὠφέλιμόν ἐστιν, οὐκ ἐξαιρέτῳ τινὶ καὶ ἀγνώστῳ δυνάμει, ὑπάρχει δ' αὐ-
τῷ καὶ ἡ κατὰ τὴν δύναμιν εὐκρασία, ἀλλά τι τοῦτο, καὶ γὰρ, καὶ τὸ ῥόδινον ἔχει ταύτην μετὰ τοῦ, καὶ
στύψεως βραχείας μετέχειν, ὥστε οὐδὲν ἕξεις μεῖον ἐπί γε κεφαλῆς ἀναῤῥηθείσης ῥοδίνῳ καλῶς χρώμε-
νος, ἐδήλωσα δ' ἔμπροσθεν, ὅπως ἐσκευάσθαι χρὴ τὸ ἄμεμπτον ῥόδινον, ἔστι δὲ καὶ τῶν ἀποσφαγμά-
των ἰατικὰ κολλύρια πάμπολλα, καὶ μάλιστα τὴν σμύρναν ἔχοντα πολλὴν, ὁποῖον καὶ τὸ διὰ μοκράτους
ὀνομαζόμενον διάσμυρνον, ἐφεξῆς δὲ τούτων ἐστὶν τὰ διὰ λιβανωτοῦ πολλοῦ, καὶ τούτων ἐφεξῆς τὰ διὰ κρό-
20 κου, καὶ χυλὸς δὲ τήλεως ἀμείνων ἐστὶν αἵματος περιστερᾶς εἰς τὰ τοιαῦτα, τί ἂν οὖν δέοι περιστερὰς, ἢ
φάττας, ἢ τρυγόνας ἀναμένειν, εὐπορισώτερον μὲν ἁπάντων ἔχοντας φάρμακον, τῆλιν, ἕτοιμα δὲ
τὰ εἰρημένα κολλύρια, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον οὐδὲ γλαυκὸς αἵματος δεηθησόμεθα πρὸς τοὺς δυ-
σπνοοῦντας. ἔνιοι γε μὴν οὐ τὸ αἷμα διδόασι πίνειν, ἀλλ' αὐτὴν ἑψήσαντες κελεύουσιν ἐσθίειν ἐν ἁπλῷ
ζωμῷ, τὸ δ' οὖν αἷμα τινὲς μὲν ἐπιστάξαντες ὕδατι, τινὲς δὲ οἴνῳ, διδόασιν. καί τις ὑπερεπῄνει τὸ αἷμα
τοῦτο παρὰ γυναικὶ συνεχῶς δυσπνοούσῃ, πειθομένου δέ μου ποίαν οἶδε δύσπνοιαν ὑπ' αὐτοῦ τεθερα-
πευμένην, οὐδ' ὅτι πλείους εἰσὶν ἠπίστατο, καὶ τοίνυν ἐχρήσατο μὲν, ἐπὶ τῆς γυναικὸς, οὐδὲν δὲ
ὤνησεν.

περὶ αἵματος νυκτερίδος.

Καθάπερ οὐδὲ τὸ τῆς νυκτερίδος ὅ γεγράφασιν ἔνιοι καταχριόμενον τοῖς τιτθοῖς τῶν παρθένων ἄχρι πλεί-
30 στου προσεσταλμένους αὐτοὺς διαφυλάττειν, ἔστι δὲ καὶ τοῦτο ψεῦδος, ὥσπερ γε καὶ τὸ μὴ φύεσθαι τρίχας
ἐν ταῖς μασχάλαις, ὃ καλῶς ποιῶν ὁ Ξενοκράτης διέβαλεν ὡς οὐκ ἀληθές. αὐτὸς δ' ἀξιοῖ μετὰ τὴν ἐκεί-
νου χρῆσιν, ἢ χάλκανθον ἐπιπάττειν, ἢ σπέρμα κωνείου, καί φησιν οὕτω πραξάντων, ἢ μηδ' ὅλως φύε-
σθαι τὰς θρίκας, ἢ χνοώδεις φύεσθαι, ὥσπερ μικρόν τι φάρμακον προσφέρων τὸ σπέρμα τοῦ κω-
νείου, καὶ οὐχ ἱκανὸν αὐτὸ καθ' αὑτὸ καταψύξαι γενναίως οἷς ἂν ἐπιτεθῇ μορίοις, ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς αἰδοί-
οις τῶν παίδων ἐπαλείφουσι τὸ τῆς νυκτερίδος αἷμα νομίζοντες ἐκ τούτου φυλάξειν ἀνήβα μέχρι πλεί-
στου τὰ μόρια, καί τοι γ' ἐχρῆν οὐδὲ μέχρι πλείστου νομίζειν ἀλλὰ διὰ παντὸς ἔσεσθαι τοιαῦτα, καθάπερ
οἴονται καὶ τὰς μασχάλας ἐκ μὲν οὖν τοῦ ψυχθῆναι σφοδρῶς τὸ μόριον εὔλογον ἐστὶ γενέσθαι τί τοιοῦτον, οὐ
40 μὴν τό γε τῆς νυκτερίδος αἷμα ψυχρὸν εἰς τοσοῦτον ἐστὶ κατὰ δύναμιν, ὅλως γὰρ οὐδὲν αἷμα ψυχρόν ἐστιν.
ὡς τροφῇ μέντοι πολλάκις αἵματι χρῶνται πολλοὶ τοῦ τε λαγωοῦ, καὶ τῶν αἰγῶν, καὶ τῶν ἀλεκτορίδων,
ἀλλὰ τῷ μὲν τοῦ λαγωοῦ, καὶ τῶν ἀλεκτορίδων, οὐκ ὀλίγοι, καὶ τῶν ἐν ταῖς πόλεσι. τῷ δὲ τῶν αἰγῶν οἱ κα-
τὰ τοὺς ἀγροὺς ἐμπιπλάντες αὐτῷ τὰς γαστέρας ἅμα τῇ πιμελῇ, καθάπερ Ὅμηρος ἔφη τοὺς μνηστῆρας, ἀλλὰ
νῦν ἡμῖν ὁ λόγος ἐστὶν οὐ περὶ τῶν ἐν τροφῆς χώρᾳ προσφερομένων, ἀλλὰ τῶν ὡς φαρμάκων, ἔνια δ' ὡς,
καὶ πρόσθεν εἴρηται τροφαί τε ἅμα καὶ φάρμακα ἐστὶν, ὧν ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ καθ' ὅσον φάρμακα ἐστὶν
* οὐ καθ' ὅσον τροφαί, καὶ γὰρ καὶ ὅσοι τὸ αἷμα τῆς αἰγὸς τοῖς ὑδεριῶσι μετὰ μέλιτος ἔδωσαν, ὡς φάρμα-
κον, οὐχ ὡς τροφὴν αὐτὸν προσφέρουσιν, καὶ ὅσοι πρὸς δυσεντερίαν ὀπτήσαντες ἢ πρὸς ῥεῦμα γαστρὸς ἐ-
χρήσαντο, καί μοι δοκεῖ τὸ παχυμερὲς αὐτοῦ, καὶ γεῶδες ἅμα θερμότητι ξηραντικῇ ἀπολαβὼν εἶναι
πρὸς ταύτην τὴν χρῆσιν ἀφικνεῖσθαι τίς. εἰς δὲ τὰς μηνίγγων αἱμοῤῥαγίας ἀλεκτρυόνος τε, καὶ ἀλε-
50 κτορίδος αἷμα γεγραμμένον ὑπ' αὐτῶν εὑρὼν, οὔτ' ἤλπισα δράσειν τι μέγα, καὶ τῇ πείρᾳ κρίνειν, ἅμα μὲν
ᾐδέσθην ὡς μὴ περίεργος, ἢ μωρὸς εἶναι δοκοίην, εἰ τοσαῦτα τε, καὶ τοιαῦτα φάρμακα δόκιμα παρελθὼν
ἐλπίζοιμι τὸ τῶν ὀρνίθων τούτων αἷμα μᾶλλον ὀνήσειν, ἅμα δ' ἐπισφαλοῦς οὔσης τῆς τοιαύτης αἱμοῤῥαγί-
ας οὐκ ἐδόκει μοι καλῶς ἔχειν ἐπί τι τῶν ἀπειράστων ἀφικνεῖσθαι, σφαλερὰ γὰρ οὕτως ἡ τοιαύτη πεῖρα καὶ μό-
νοις βασιλεῦσιν ἐπὶ πονηρῶν ἀνθρώπων εὐλόγως παραλαμβανομένη, προκατέγνων δὲ καὶ τοῦ τῶν ἀρνῶν αἵμα-
τος ὃ θεραπεύειν ἐπιληψίαν ἔνιοι φασὶ πινόμενον, οὐκοῦν οὐδὲ τοῦτο τῇ πείρᾳ κρίνειν ἤμελλον, εἰ δέ τις βού-
λεται πειραθῆναι σαφῶς οἶδα καταγνωσόμενον αὐτὸν τῶν γραψάντων τὰ τοιαῦτα, πάντα γὰρ ὅσα πινό-
μενα

μένα φάρμακα πρὸς ἐπιληπτικοὺς ὀνίνησι, τῆς τεμνούσης ἐστὶ δυνάμεως. ἥκιστα δὲ τοιοῦτο τὸ τῶν ἀρνῶν αἷμα, τὸ δ' ἐπὶ τοῦ τῶν ἐρίφων αἵματος εἰρημένον ὑπὸ Ξενοκράτους ἐνδεχόμενον εἶναι νομίσας αἰνεῖν τι διὰ τὴν τοῦ ὄξους μίξιν, ἐπετρεψάμην τινὶ πρᾶξαι τῶν ἐν ἀγρῷ διαιτωμένων ἀνδρὶ φιλογεώργῳ μὲν, πεπαιδευμένῳ δὲ τὴν πρώτην παιδείαν, καί φησιν αὐτῷ κεχρημένος ἐπὶ δυοῖν αἷμα πτυσάντων ὠφέλειάν τινα πεπειρᾶσθαι, ἐδόκει δέ μοι μηδέτερος αὐτῶν ἐξ ὧν διηγεῖτο μήτ' ἐξ ἀρτηρίας αὐτὸ μήτε ἐκ λάρυγγος ἢ πνεύμονος ἐπτυκέναι. γράφει γοῦν ὁ Ξενοκράτης ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ζώων ὠφελείας, ἔνθα περὶ ἐρίφων διαλέγεται, κατὰ λέξιν ὧδε. » πρὸς τοὺς αἱμοπτοϊκοὺς πάνυ ὠφέλιμον. χρὴ δὲ » μήπω πεπηγότι ὅσον ἡμικοτυλίῳ παραμίξαι ὄξους δριμέος ἴσον. ἔπειτ' ἀναζέσαντα δίχα διανέμειν, δι» δόναι τε καταρροφεῖν ἑκάστης ἡμέρας μέρος ἕν. ὥστ' ἔξεστί σοι κατ' ἀγρόν ποτε τῶν ἄλλων ἀποροῦντι, καὶ τούτῳ χρήσασθαι τὴν πεῖραν ἀκίνδυνον ἔχοντι, τό γε μὴν τῆς ἄρκτου κατὰ τῶν ἀποστημάτων θερμὸν ἐπιτιθέμενον ἐγχωρεῖ πεπαίνειν αὐτά. προσθήσω δὲ τῷ λόγῳ, καὶ τὸ τῆς αἰγός τε, καὶ τράγου, καὶ ταύρου, καί σοι πάρεστιν εἰ βούλει παρελθόντι μυρία τῶν εὐπορίστων φαρμάκων οἷς ἀποστήματα πεπαίνομεν ἄρκτους, καὶ ταύρους, καὶ τράγους καταθύειν ἐφ' ἑκάστῃ δηλονότι χρήσει. οὐ γὰρ δὴ ἅπαξ γέ τις ἐπιθεὶς κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου, τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτήσει τοῦ φαρμάκου, οὐ μὴν, οὐδὲ ψυχρὸν ἤδη γεγονὸς ὡς πεπηγέναι.

περὶ αἵματος τῶν χλωρῶν βατράχων.

Τοῦ δὲ τῶν χλωρῶν βατράχων αἵματος τῶν μικρῶν, οὓς βρέξαντας τινὲς ὀνομάζουσι, τὸ αἷμα διαβεβαιουμένου τινὸς, ἐπειδὰν τῶν βλεφάρων ἐκτίλας τὰς τρίχας ἐπαλείψῃς, οὐκ ἔτ' ἀναφύεσθαι, ψεῦδος εὗρον ἀποβαλὼν τῇ πείρᾳ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ γεγραμμένον ὑπό τινων εὗρον αὐτὸ καθάπερ γε, καὶ τὸ τῶν κροτώνων, οὓς κυνοραιστὰς μᾶλλον ὀνομάζουσιν οἱ παλαιοὶ, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τὴν ἐπαγγελίαν ἔσωσεν εἰς πεῖραν ἀχθέν.

περὶ αἵματος κροκοδείλου καὶ τῶν λοιπῶν.

Εἰ δὲ τὸ τοῦ χερσαίου κροκοδείλου ποιητικὸν ὀξυδορκίας ἐστὶν, οὐδὲ πειράζειν ἔμελλον ἔχων ὀξυδερκῆ φάρμακα δόκιμα. καθάπερ οὐδ' εἰ τὸ τῶν ὀχευόντων ἵππων ἐσχαρωτικόν τε καὶ σηπτικόν. οὐδ' εἰ τὸ τῶν κατοικιδίων μυῶν ἀποπίπτειν ποιοῦν ἀκροχορδόνας, ἕτερα γὰρ ἦν μοι πολλὰ, καὶ πρὸς τοῦτό γε τὸ πάθημα· καθάπερ γε, καὶ πρὸς τὸ δυσιατώτερον αὐτοῦ τὴν μυρμηκίαν ὀνομαζομένην, ἐφυλαττόμην τε γοητείας δόξαν ἀπενέγκασθαι φθανόντων ἤδη τῶν βασκάνων ἰατρῶν λέγειν ἐκ μαντικῆς τινος οὐκ ἰατρικῆς θεωρίας τὰς προρρήσεις ἐπὶ τῶν νοσούντων με ποιεῖσθαι.

περὶ γάλακτος.

Γάλα διττὴν ἔχει τὴν χρείαν, τὴν μὲν ἑτέραν ὡς τροφὴν, τὴν δὲ ἑτέραν ὡς φαρμάκου, ἀλλ' ὡς μὲν τροφὴ τί δύναται διά τε τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, καὶ κατὰ τὰ ἄλλα δεδήλωται, τὴν δ' ὡς φαρμάκου δύναμιν αὐτὴν νῦν ἐρῶ. πρότερόν γε ἀναμνήσας κἀπὶ τοῦδε, καθάπερ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐπὶ τοῦ αἵματος, ὡς οὐ περὶ τοῦ νοσώδους γάλακτος, ἀλλὰ τοῦ κατὰ φύσιν ἐν ἑκάστῳ τῶν ζώων χρὴ ἀκούειν τῶν λεχθησομένων, τὸ τοίνυν ὑγιεινότατον γάλα καθάπερ, καὶ τὸ αἷμα καθαρόν ἐστιν, καὶ εἰλικρινὲς, οὔτε πικρότητος, οὔτ' ὀξύτητος. οὔτε δριμύτητος, οὔθ' ἁλυκότητος, οὔτε δυσωδίας μετέχον, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις εὐῶδες, ἢ ἄοσμον, ἢ εἴπερ ἄρα σμικρᾶς τινος εὐωδίας μετέχον, εὔδηλον ὅτι, καὶ γευόμενον ἐστὶν ἡδύ, βραχεῖαν ἔχον γλυκύτητα, καθάπερ καὶ τὸ αἷμα τὸ ὑγιεινόν. ἐξ οὗ καὶ ἡ τοῦ γάλακτος ἐστὶ γένεσις, τὸ δὲ τοιοῦτο γάλα πρὸς τὰ δριμέα, καὶ δάκνοντα ῥεύματα συμφορώτατον ἐστίν. οὐ μόνον ἀποπλῦνον αὐτὰ τῶν ἐνοχλουμένων μορίων. ἔστι γὰρ αὐτῷ τοῦτο, καὶ πρὸς τὸ ὕδωρ κοινὸν, ἀλλὰ καὶ περιπλαττόμενον τοῖς σώμασιν, ὡς μὴ γυμνοῖς αὐτοῖς προσπίπτειν τὸ ἐπιρρέον, οὐ μόνον δὲ κατὰ τοῦτο πλεονεκτεῖ τοῦ ὕδατος, ἀλλὰ καὶ τῷ περιπλύνειν αὐτὸ, διὰ τὸ περιέχειν ἐν ἑαυτῷ ῥυπτικὴν ὑγρότητα τὴν ὀνομαζομένην ὀρρὸν ὡς προαποκλύζεται, καὶ προσαποκλύζει τὰ σώματα, τῷ δὲ λοιπῷ παντὶ παχεῖ ὄντι, καὶ λιπαρῷ περιπλάττεται καθ' ὅνπερ τρόπον, καὶ ἡ πιμελή. καὶ τὸ στέαρ, ὠοῦ τε τὸ λευκόν. ἥτ' ἐκ τοῦ πεπλυμένου κηροῦ, καὶ ἐλαίου κηρωτή. καὶ γὰρ, καὶ ταῦτα τὰς ἀπὸ τῶν δριμέων ἰχώρων πραΰνει δήξεις, ἐκ τοῦ περιπλάττεσθαι τοῖς σώμασιν, ἄδηκτον ἔχοντα φύσιν, εὐτρεπέστατον δ' ὂν ἅπαν γάλα, καὶ μάλισθ' ὅταν ἦ τὸ περιέχον θερμὸν ἀποβάλλει πολὺ τῆς εἰρημένης δυνάμεως. εἰ μὴ παραχρῆμά τις αὐτῷ χρῷτο θερμῷ τῶν τιτθῶν ἐκχυθέντι, μάλιστα μὲν οὖν γυναικὸς εὐεκτούσης τε, καὶ καλῶς διαιτωμένης γάλακτι χρηστέον ἐστίν. οἰκειότατον γὰρ ἀνθρωπείῳ σώματι τοῦτο. δεύτερον δὲ τῶν ἄλλων ζώων ὅσα μὴ πολὺ κεχώρισται τῆς ἀνθρώπου φύσεως. εἴσῃ δὲ τοῦτο ῥᾳδίως ἐκ τῆς τῶν σαρκῶν ὀσμῆς, ἀηδοῦς μὲν, οὔσης τῶν πόρρω ταῖς κράσεσιν ἀφεστηκότων. οἷον κυνὸς, λύκου, λέοντος, παρδάλεως, ἀλώπεκος, ὑαίνης, ἄρκτου, τῶν ὁμοίων, οὐκ ἀηδοῦς δὲ τῶν μὴ πόρρω, καθάπερ ὑὸς, αἰγὸς, ἵππου, βοὸς, ὄνου, προβάτου, καὶ τοίνυν, καὶ χρῶνται πάντες οἱ ἄνθρωποι τῇ πείρᾳ διδαχθέντες αἰγείῳ τε, καὶ προβατείῳ, καὶ βοείῳ, καὶ ὀνείῳ γάλακτι, καὶ τυροὺς δὲ ποιοῦσιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι μὴ τοῦ ὀνείου, λεπτὸν γὰρ πάνυ τοῦτο, καὶ μεστὸν ὀρρώδους ὑγρότητος, ὥσπερ γε τὸ βόειον παχὺ, μέσον δ' ἐστὶ τῇ συστάσει τὸ τῆς αἰγὸς, ἄπεπτον δὲ καὶ ὑδατῶδες ὗς ἔχει τὸ γάλα, σύγκειται δ' ἐκ τριῶν οὐ-

σιῶν ἅπαν γάλα, τυρώδους, ὀῤῥώδους λιπαρᾶς ἣν πλείστην ἔχειν φαίνεται τὸ βόειον. ἐξ οὗ καὶ τὸ κα-
λούμενον βούτυρον ποιοῦσι πεπτικῆς τε, καὶ χαλαστικῆς ὂν δυνάμεως. διὸ καὶ μάλιστα αὐτῷ χρῶνται
ἐπί τε παρωτίδων, καὶ βουβώνων.

περὶ ὀῤῥοῦ γάλακτος.

Ὁ δὲ ὀῤῥὸς ὡς εἴρηται ῥυπτικὴν ἔχει δύναμιν, ὑπαγωγῆς τε γαστρὸς ἕνεκα λαμβάνεται, καὶ διὰ κλυστή-
ρων ἐνίεται περιρρύπτων τε, καὶ περιπλύνων ἀδήκτως τὰς ἐν τοῖς ἐντέροις δριμύτητας. ἕλκη τε
τὰ δριμεῖς ἰχῶρας ἔχοντα, κατακλύζων ἄν τις ἀνθ' ὕδατος ὀῤῥῷ, κάλλιστα ποιήσειεν, ὅσα τε διαφο-
ρητικὰ φάρμακα τῶν ἐκ χυμωμάτων τε, καὶ μελασμάτων ἐστὶν, καὶ ταῦτα δι' ὀῤῥοῦ περιπλύνειν ἄ-
10 μεινον, οὐδ' ὕδατος, οὕτως οὖν αὐτῷ, καὶ πρὸς ὑπώπια, καὶ ὑποσφάγματα χρώμεθα μιγνύν-
τες τοῖς οἰκείοις πρὸς ταῦτα φαρμάκοις. Τὸ δὲ τυρῶδες καὶ παχὺ τοῦ γάλακτος ἐμπλάττεται μᾶλ
λον, καὶ κατὰ τοῦτο τὰς δριμύτητας ἀμβλύνει. ὅταν δὲ προσλάβῃ τινὸς ἑτέρας ξηραντικῆς δυνά-
μεως, ἄριστον γίγνεται φάρμακον, ἐπί τε δυσεντερικῶν, καὶ πάντων τῶν κατὰ γαστέρα δριμέων
ῥευμάτων, προσλαμβάνει δὲ διὰ τῶν ἐμβαλλομένων αὐτῷ προαφεψημένων διαπύρων λίθων. εἶεν
δὲ χρὴ τούτους οὓς ὀνομάζουσι κάχληκας. ἑψῆσθαι τε τὸ γάλα μέχρις ἂν ἐκδαπανηθῇ τὸ πλεῖστον
ἐξ αὐτοῦ τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος. ἡμεῖς δὲ καὶ διὰ σιδήρων κυλίνδρων διαπύρων ἐμβαλλομένων αὐ-
τῷ, τὴν αὐτὴν, ἢ καὶ βελτίονα δύναμιν ἐργαζόμεθα, μετέχει γὰρ ὁ σίδηρος, ὡς εἴρηται, στυπτικῆς
δυνάμεως, καὶ τούτου γε χάριν τοὺς κυλίνδρους αὐτοὺς παρασκευασάμην πλείονας ἐπὶ πέρασιν ὀ-
βελῶν προσκειμένας, ἵνα τις ἐκ τῆς λαβῆς εὐκόλως ἐπαίρῃ πυρωθέντα τὸν σίδηρον, ὥσπερ δὲ τῶν
20 καυστηρίων, οὕτω καὶ τούτων τὰς λαβὰς ἐνελίττω ῥάκεσιν, ὅλον δὲ τὸ γάλα πρός τε τὰ κατ' ὀφθαλ-
μοὺς ῥεύματα δριμέα, κατὰ μόνας τε, καὶ τῶν ἁπαλῶν κολλυρίων ἐστὶ χρήσιμον. ἔτι τε πρὸς ὑ-
ποσφάγματα, καὶ ὑπώπια, καὶ μέντοι, καὶ κατὰ τῶν βλεφάρων ἔξωθεν ὑπνοῦν μελλόντων
τῶν ὀφθαλμιώντων ἐπιτιθέμενον ἅμα ἐρίῳ καὶ ὠῷ, πέττει τὰς φλεγμονὰς αὐτῶν, γυναι-
κὸς δ' ἔστω τὸ γάλα τοῦτο πρόσφατον ἐκ τῶν τιτθῶν ἐπισταζόμενον. ἐνίεμεν δὲ αὐτὸ καὶ μήτραις ἡλ-
κωμέναις, καὶ κατὰ μόνας μὲν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀδήκτως θεραπεύουσι φαρμάκοις μιγνύντες οἷς μίγνυ
ται, κἀπειδὰν δὲ τὰ κατὰ τὴν ἕδραν ἕλκη παρηγορῶμεν, ὀδυνώμενα διὰ δριμεῖς ἰχῶρας, ἢ
φλεγμονάς. ἢ στολίδας ἀνεξαμένας, οὕτως δὲ καὶ πρὸς τὰ κατὰ τὰ αἰδοῖα χρώμεθα, καὶ πάνθ' ἁ-
πλῶς τὰ παρηγορίας δεόμενα διὰ φλεγμονὴν ἢ δῆξιν, ἢ κακοήθειαν. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τοῖς καρ
κινώδεσιν ἕλκεσιν προσφέρεται μιγνύμενον ἀνωδύνοις φαρμάκοις, οἷα μάλιστα τὰ διὰ πομφόλυγ
30 γός ἐστι. τί δεῖ λέγειν ὅτι, καὶ διάκλυσμα, καὶ διακράτημα τῶν ἐν τῷ στόματι φλεγμαινόντων ἀνω-
δυνώτατον ἐστὶν ἀνακογχυλιζόμενον, καὶ φλεγμαίνοντα παρίσθμια κατὰ σταφυλὴν, καὶ ἀντιάδας
ἱκανῶς παρηγορεῖ, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ συνάγχην, ἁπλῶς δ' εἰπεῖν ὡς ἔφην παρηγορικόν ἐστιν φάρ-
μακον, ἄδηκτον μὲν ἔχον, καὶ τὴν ὅλην οὐσίαν. πολὺ δὲ μᾶλλον ὅταν ἐκδαπανήσωμεν αὐτῆς ἑψήσει με
τρίᾳ τὸ πλεῖον τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος, οὕτως γοῦν μοι δοκοῦσιν οἱ ἰατροὶ, καὶ πρὸς τὰ κατὰ διάβρω-
σιν ἀναιροῦντα θανάσιμα φάρμακα, προστάττειν διδόναι τὸ γάλα, καθάπερ ὅτε θαλάττιος λαγωὸς
ἀναιρεῖ, καὶ ἡ κανθαρὶς, ἔνιοι δὲ καὶ τοῖς ἀκόνιτον, ἢ θαψίαν εἰληφόσι διδόασιν, ἀλλὰ ταῦτα μὲν, εὐ-
λόγως ἐπενόησαν. ἕτερα δ' ἐψεύσαντο φανερῶς, ὥσπερ καὶ τὸ περὶ τοῦ τῆς κυνὸς γάλακτος, ὡς κω-
λύοντος ἀνιέναι τρίχα ἐκ τῶν βλεφάρων, εἰ ἐξαιρεθεισῶν αὐτῶν ἐπιχρισθείη τῷ τόπῳ, ὅθεν αἱ ῥίζαι
τῶν τριχῶν ἀνεσπάσθησαν, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον οἱ γράψαντες εἴργειν αὐτὸ τῆς ἐπὶ τῶν αἰδοίων
40 ἐκφύσεως ταχείας τὰς τρίχας εἰ περιχρισθείη πρὶν ἡβᾶν, ἐκβάλλειν τε τὰ νεκρὰ τῶν ἐμβρύων πο
θὲν, οὐκ ἀληθεύουσιν, ἕτερα δέ τινα γοητείας ἐχόμενα γράφουσιν περί γε τούτων, καὶ ἄλλων τινῶν
ζώων γαλάκτων, ἃ κατ' ἀρχὰς εὐθέως ἠρνησάμην αὐτὸς γράφειν, εἰ καὶ πεῖραν αὐτῶν εἶχον ὡς ἀληθῶς
λεγομένων.

περὶ τυροῦ.

Τυρὸς, τῷ περὶ γάλακτος λόγῳ, καὶ περὶ τυροῦ προσθεῖναι προσήκει διότι γάλα πεπηγός ἐστιν. οὐ
μὴν ἥ γε οὐσία πᾶσα τοῦ γάλακτος πήγνυται κατὰ τοὺς τυρούς. ἀλλὰ τὸ παχὺ μόνον, ἀποκρινομένου
τε, καὶ χωριζομένου τοῦ λεπτοῦ ὀῤῥώδους, ἔχειν δ' ἐῤῥέθη τὸ γάλα, καὶ λιπαράν τινα, καὶ οἷον ἐλαι-
ώδη φύσιν ἐν ἑαυτῷ, καὶ πλείστην ταύτην ἔφην ὑπάρχειν ἐν τῷ βοείῳ, κἀπειδὰν ἀποχωρισθῇ
50 τοῦ λοιποῦ γάλακτος, αὐτὸ καθ' αὐτὸ γενόμενον τὸ λιπαρὸν τοῦτο βούτυρον ὀνομάζεσθαι, παγέντος δ'
ἅμα τῷ παντὶ γάλακτι χωρισθείσης κατὰ τὴν πῆξιν δηλονότι τῆς ὀῤῥώδους ὑγρότητος, λιπα-
ρὸν ἐργάζονται τὸν τυρὸν, καί τινες οὕτω γίνονται λιπαροὶ τῶν βοείων τυρῶν ὡς ἐκρεῖν αὐτῶν ἐλαι-
ῶδές τι. τῷ χρόνῳ δὲ καὶ οὗτοι, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες δριμύτεροι ἑαυτῶν φαίνονται, γευομένοις τε, καὶ ὀσμω-
μένοις, καί ποτε τυρόν μοι κομισθέντα βόειον ἀπὸ τῆς ὀσμῆς δριμὺν εἶναι τεκμηράμενος, ἀπέῤ-
ῥιψα, κᾆτα μὲν ᾤμην ἀνηλῶσθαι πρὸς τῶν οἰκετῶν αὐτὸν, οἱ δὲ φυλάττειν εἰθισμένοι τὰ τοιαῦ-

τα μετὰ

τα μετὰ χρόνον συχνὸν ἐκ τοῦ ταμιείου προκομίσας, ἠρώτα τί κελεύοιμι δὴ περὶ αὐτοῦ, καὶ φανέντος ἀβρώτου διὰ δριμύτητα, πρόβλημα μὲν παιδιᾶς ἦν, ὅπως ἄν τις αὐτὸν διάθοιτο χρησίμως. ἐν τούτῳ δή τινος ἀρθριτικοῦ κομισθέντος ἐπὶ δίφρου πρός με, πώρους ἐν τοῖς ἄρθροις ἔχοντος ἐπῆλθέ μοι, σκέλος ταριχηροῦ ὑὸς ὃ ἦν ἔνδον ἑψήσαντα δεῦσαι τῷ ἀφεψήματι τὸν τυρὸν, ἔνθεν τε καλῶς ἑνώσαντα, κατὰ τῶν πώρων ἐπιτιθέναι. καὶ τοίνυν ὁ ἀρθριτικὸς ὑπὸ τοῦ φαρμάκου τούτου μεγίστως ὤνητο. διαρρηγνυμένου γὰρ αὐτομάτως αὐτῷ τοῦ δέρματος ἄνευ τομῆς, ἀνέπλεεν ἀλύπως ἑκάστης ἡμέρας μόρια τῶν πώρων. ἐπεὶ δ᾽ ὅλως ὁ παρ᾽ ἐμοὶ τυρὸς ἐξεδαπάνητο, τοιοῦτον ἕτερον ἑαυτῷ ποιησάμενος ὁ ἀρθριτικὸς ἐφύλαττεν εἰς αὖθις, ὕστερον δὲ πάλιν ἐχρήσατο παλαιωθέντι, καὶ κἀπειδὴ, καὶ τότε τῆς αὐτῆς ὠφελείας ἐπειράθη, πολλάκις τοῦ λοιποῦ διετέλεσε χρώμενος αὐτῷ, καί τινας ἄλλους τῶν ὁμοίως πασχόντων φίλων
10 ἐδίδαξεν. τοῦτο μὲν οὖν ἐκ τῆς ἡμετέρας ἐπινοίας τῇ πείρᾳ βεβαιωθὲν ἐγνώσθη, τὸν δὲ πρόσφατον τυρὸν ἐναντίας ὄντα τῷ παλαιῷ κράσεως, ἐπέθηκα ποτὲ φῦμα μέτριον τῷ μεγέθει ἔχοντι κατ᾽ ἀγρὸν ἀνθρώπῳ, περιλειώσας δηλονότι, κατ᾽ αὐτοῦ δ᾽ ἔξωθεν ἐπέθηκα φύλλα λαπάθου, δυνατὸν δ᾽ ἂν εἰ μὴ παρείη ταῦτα, καὶ ἀμπέλου, καὶ πλατάνου, καὶ τεύτλου, καὶ θριδακίνης, ἐπιβάλλεσθαι. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ τυρὸς, ἐκόλλησε τὸ φῦμα ἁπλοῦς τις ὢν, ἕτερος δὲ ὁ καλούμενος ἐν Περγάμῳ τε παρ᾽ ἐμοί. καὶ κατὰ τὴν ὑπερκειμένην ἀσίαν ὀξυγαλάκτινος ἀγροίκου μέγα φῦμα ἔχοντος, ἐκόλλησεν ὁμοίως ἐπιτιθεὶς, ἀποκρουστικὴν γὰρ ὁ μαλακός τε, καὶ νεοπαγὴς τυρὸς ἔχει δύναμιν ἐμψύχων ἀτρέμα. ὁ δ᾽ ὀξυγαλάκτινος, καὶ πρὸς ταῦτα, καὶ διαφορητικὴν ἐπικτᾶται βραχεῖαν.

περὶ βουτύρου.

Β ούτυρος ἢ βούτυρον, ὅπως ἂν ἐθέλῃς ἀρρενικῶς τε, καὶ οὐδετέρως ὀνομάζειν αὐτὴν, γίνεται μὲν οὖν
20 ἐκ τοῦ λιπαρωτάτου κατὰ τὸ γάλα, καθότι προείρηται. θαυμάζω δ᾽ ὅπως ὁ Διοσκουρίδης ἐκ προβάτου φησὶν αὐτὴν, καὶ αἰγείου τὴν γένεσιν ἔχειν. ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ βοείου τὸ φάρμακον τοῦτο γιγνόμενον οἶδα, καὶ διὰ τοῦτο νομίζω, καὶ βούτυρον καλεῖσθαι. πεπτικῆς τ᾽ ἐστὶ δυνάμεως. ἔχον ὀλίγον τι τῆς διαφορητικῆς, ἐπί τε τῶν μέσων κατά τε τὴν μαλακότητα, καὶ σκληρότητα σωμάτων, ἀεὶ γὰρ χρὴ μεμνῆσθαι τὰς
* ἁπλᾶς, καὶ ἄνευ προσθήκης, καὶ διορισμοῦ τινὸς ἀποφάνσεις, ἐπὶ τῶν μέσων τῇ κράσει λέγεσθαι σωμάτων, τῶν μὲν γὰρ σκληρῶν τελέως σωμάτων τοὺς παρὰ φύσιν ὄγκους, διαφορεῖν ἀδύνατόν ἐστι τὸ φάρμακον τοῦτο, τὰ δὲ μαλακὰ φλεγμαίνοντα, καὶ πέττει, καὶ διαφορεῖ ῥᾳδίως. ὥστε, καὶ παρωτίδας,
* καὶ βουβῶνας, καὶ τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονάς. καὶ ἄλλα δὲ μυρία πολλὰ, τέλη αὐτῷ μόνῳ ἰασάμεθα, παιδικῶν σωμάτων, καὶ γυναικείων πασχόντων, ἀλλὰ κἀπὶ τῶν φυόντων ὀδόντας παιδίων διαχριόμενον συνεχῶς, οὐδὲν ἧττον μέλιτος λεπτύνει τὰ οὖλα, δι᾽ ὧν ἡ διέξοδος αὐτοῖς γίνεται, καὶ τὰ ἄλ-
30 λα πάντα τὰ κατὰ τὸ στόμα φλεγμονώδη πάθη, μετὰ τὸ παύσασθαι τὴν ἐπιρρέειν διαφορεῖ τε, καὶ πέττει. διὸ καὶ τοῖς καταπλάσμασι μίγνυται τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις κατὰ παρωτίδων τε, καὶ ὑποχονδρίων, καὶ βουβώνων, καὶ μέντοι, καὶ καταποθὲν εἰς τὴν γαστέρα, καὶ δι᾽ αὐτῆς ἀναδοθὲν, συντελεῖ μεγάλα ταῖς ἐκ πνεύμονος ἀναπτύσεσιν ἐν πλευριτικοῖς τε, καὶ περιπνευμονικοῖς πάθεσι, μετὰ καὶ τοῦ πέττειν αὐτά, μόνον μὲν οὖν ἐκλειχόμενον, πέττει μὲν μᾶλλον, ἀνάγει δὲ ἧττον. ἅμα δὲ μέλιτι, καὶ ἀμυγδάλοις πικροῖς, ἀνάγει μὲν μᾶλλον, ἧττον δὲ πέττει.

περὶ πυτίας.

Π υτία πᾶσα δριμείας ἐστὶ, καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως, καὶ δηλονότι ξηραντικῆς. ἕπεται γὰρ τοῖς εἰρημένοις ἐξ ἀνάγκης τοῦτο, ἀλλὰ τὴν μὲν τῶν λαγωῶν ἐπιλήπτους θεραπεύειν ἔγραψαν εἰ μετ᾽ ὄξους πίνοιτο, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἰᾶσθαι, καὶ γάλα τεθρομβωμένον ἐν κοιλίᾳ διαλύειν. οὗ καὶ ἡμεῖς ἐπειράθη-
40 μεν. οὐκ ἐπὶ λαγωάς μόνης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ζώων πυτίας. ἀμείνω δ᾽ ἁπάντων αὐτῶν ἐστιν, ἡ λαγῶα διαλύει δὲ καὶ τὸ θρομβούμενον αἷμα κατὰ κοιλίαν ὁμοίως ποθεῖσα, μᾶλλον μὲν ἴσως τῶν ἄλλων. ἡ λαγῶα, οὐ μὴν μόνη γε ὥς τινες ἔγραψαν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο κοινὸν ἁπάσης ἐστὶ πυτίας, ἔνιοι δὲ τὰς ἐκ θώρακος πτύσεις αἵματος, ἐπέχειν φασὶ πινομένην πυτίαν λαγῶαν. ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἄλλον χρησάμενον εἶδον, οὔτ᾽ αὐτὸς ἐτόλμησα χρήσασθαι δριμεῖ φαρμάκῳ πρὸς πάθος δεόμενον στύψεως. ἱππείαν δὲ πυτίαν ἐπί τε δυσεντερικῶν, καὶ κοιλιακῶν ἔγραψαν ἰδίως ἁρμόττειν.

περὶ πυτίας τῆς φώκης.

Τ ὴν δὲ τῆς φώκης ἁρμόττειν ἐξαιρέτως ἐπαινοῦσιν ὡς καστορείου δύναμιν ἔχουσαν. ὅσα δὲ διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργεῖν ἔγραψαν ἑκάστην τῶν πυτιῶν, οὐ νῦν λέγειν καιρός.

περὶ χολῆς.

Ο ὗτος ὁ χυμὸς ἀποδέδεικται θερμότατος εἶναι τῶν ἐν ἑκάστῳ ζώῳ χυμῶν, ὥσπερ οὖν τὸ αἷμα, καὶ ταῖς
50 σάρξιν ἀνομοίας ἔχει κεκραμμένα τὰ ζῶα, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὴν χολὴν, ἐν μὲν γὰρ τοῖς θερμοτάτοις ἀναγκαῖόν ἐστιν, καὶ τὴν χολὴν ὑπὲρ τὰς τῶν ἄλλων ζώων χολὰς εἶναι, ἐν δὲ τοῖς ἧττον ἐκείνων θερμοῖς, ἀνάλογον ἀπολείπεσθαι καὶ τὸν χυμὸν τοῦτον, ὅσον ἀπολείπεται κἀν τοῖς ἄλλοις. ἔμαθες γὰρ εἶναι τῶν πάντων ἐν ἑκάστῳ τῶν ἐναίμων ζώων χυμοὺς τέτταρας, αἷμα, καὶ φλέγμα, καὶ χολὴν ξανθήν τε, καὶ μέλαιναν. ἔμαθες δὲ, καὶ ὡς ἔθος ἐστὶν οὐ μόνον τοῖς ἰατροῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἕλλησιν ἅπασιν, τὴν μὲν ξανθὴν χολὴν, ἁπλῶς ὀνομάζειν χολήν. ὡς ὑπακουσομένων τῶν

ἀκουσάντων τὸ τῆς χρόας ὄνομα. τὴν μέλαιναν δ' οὐχ ἁπλῶς ὀνομάζειν χολὴν, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης,
ὅλον τοῦτο μέλαιναν χολήν. ἀλλὰ καὶ ὡς τὴν ξανθὴν χολὴν ἐνίοτε καλοῦσιν ὠχρὰν ἐπίστασαι, καὶ ὡς
κατὰ τὴν ἐπὶ τῷ ἥπατι κύστιν, ἐνίοτε μὲν, ὠχράν. ἐνίοτε δὲ ξανθὴν ἐν ταῖς τῶν ζώων ἀνατομαῖς ὁ-
ρῶμεν αὐτήν, ἤκουσας δὲ καὶ ὡς ἡ ξανθὴ θερμοτέρα τῆς ὠχρᾶς ἐστι τοσοῦτον, ὅσον καὶ παχυτέρα. μιγνυ-
μένης γὰρ ὀρρώδους ὑγρότητος τῇ ξανθῇ χολῇ, τὴν ὠχρὰν συμβαίνει γίνεσθαι, καθάπερ καὶ τὴν ὠχρὰν
θερμαινομένην ἐπιπλέον, παχεῖαν μὲν ἀποτελεῖσθαι τῇ συστάσει. ξανθὴν δὲ τῇ χρόᾳ, καὶ γὰρ οὖν
καὶ κατὰ τὰ ζῶα φαίνεται τοῖς μὲν μᾶλλον θερμοῖς, ξανθή. τοῖς δ' ἧττον, ὠχρά, καὶ ὅταν γε τὰ θερ-
μὰ ζῶα πεινήσαντα τύχῃ, καὶ διψήσαντα πρὸς τὸ μέλαν ἐκτρέπεται χρῶμα, ποτὲ μὲν, ἰώδες ἔχουσα
τοῦτο. ποτὲ δὲ κυανοῦν. ἐνίοτε δὲ τὸ τῆς ἰσάτιδος, ὅ, περ ἐστὶ φαιότερον τοῦ τῆς κράμβης. πρόσεχε τοίνυν
10 καὶ σὺ τῷ χρώματι τῶν χολῶν ὅταν σκευάζῃς φάρμακον, ἐν ᾧ καὶ χολῆς τι περιέχεται. μίγνυσι δὲ
τοῖς μὲν ὀνομαζομένοις κυκλίσκοις τε, καὶ τροχίσκοις. οἷος ὅ, τε τοῦ ἀνδρωνος ἐστὶ καὶ πολυείδου, καὶ πα-
σίωνος, καὶ ὁ βιτῖνος, τὴν τοῦ ταύρου χολήν. ὅ, ταν μὲν γὰρ τῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς χρησίμων φαρμά-
κων σκευάζουσιν ὑαίνης καὶ ἀλεκτρυόνος, καὶ πέρδικος, καὶ τινῶν ἑτέρων ζώων. ἔστι δὲ ἡ τοῦ ταύρου θερμοτέ-
ρα δηλονότι, καὶ ξηραντικωτέρα τῆς τῶν εὐνουχισθέντων βοῶν. ὁμοιοῦται γὰρ ἀεὶ τὸ εὐνουχισθὲν ζῶον
τῷ θήλει τε καὶ νέῳ. ὥσπερ οὖν ταῦτα πλεονεκτεῖ μὲν ὑγρότητι τῶν τελείων, ἀπολείπεται δὲ θερ-
μότητι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ εὐνουχισθεὶς βοῦς τῶν ταύρων, καὶ τινων ταύρων, ἐθεασάμην χολὴν
κυανῆν ὑπεροπτηθείσης τῆς ξανθῆς, ἣν οὐκ ἠξίωσα βαλεῖν εἰς τὸ σκευαζόμενον φάρμακον. ἀλλ' ἑτέρου
ταύρου τὴν μετρίως ξανθὴν εἱλόμην. ὑπερπονήκει γὰρ ὁ ταῦρος ἐκεῖνος ἑλκόμενος βιαίοις δεσμοῖς.
ὥστε εὔδηλον ὅτι, καὶ θυμωθεὶς ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ θερμοτέραν ἔσχε τὴν κρᾶσιν. εἰκὸς δ' αὐτὸν ἦν, καὶ δι-
20 ψῆσαι, καὶ πεινῆσαι βιαίως συρόμενον, ἐν κεφαλαίῳ δ' εἰπεῖν ὥσπερ τὸ οὖρον, ἐπὶ μὲν τῷ συμμέτρῳ πό-
ματι συμμέτρως ὠχρὸν φαίνεται. διψησάντων δὲ καὶ ἀσιτησάντων, καὶ πολλὰ καμόντων ξανθόν, ἐμπλη-
σθέντων δὲ καὶ μεθυσθέντων, λευκὸν, οὕτω καὶ ἡ χολὴ μεταβάλλει τὰς χρόας. ἐπὶ μὲν τὸ, ξανθότερον ἐν
γυμνασίοις, καὶ ἀσιτίαις, καὶ δίψεσιν ἐπὶ δὲ τὸ λευκότερον ἐν τοῖς ἐναντίοις. ἴσθι τοίνυν ἐὰν μὲν ξανθὴν
ἱκανῶς ἐμβάλῃς χολὴν τῷ σκευαζομένῳ φαρμάκῳ, θερμότερον αὐτὸ ποιήσεις. ἐὰν δὲ ὠχράν, μετρίως
θερμόν. ἐὰν δὲ ἔκλυτόν τε, καὶ ὑδατώδη τοσούτῳ τῆς προσηκούσης κράσεως ἀπολειπόμενον, ὅσῳ καὶ ἡ
χολὴ πρὸς τὸ λευκότερον ἐτράπετο. οὕτως οὖν καὶ τοῖς τὰς μεμυκυίας αἱμορροΐδας ἀναστομοῦσι διὰ
ταύρου χολῆς, ἐνίοτε μὲν ἀσθενής, ἐνίοτε δὲ περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐφάνη δριμεῖα. γίνεται μὲν οὖν,
καὶ παρὰ τὸ χρώμενον τῇ χολῇ σῶμα διαφορά τις, εὐαίσθητόν τε, καὶ δυσαίσθητον ὑπάρχον, εὐπαθές τε
καὶ δυσπαθές. ἀλλὰ παρ' αὐτὴν μὲν ὡς ἔφην τὴν χολὴν οὐ μικρά τίς ἐστιν ἡ παραλλαγή. ὁ γοῦν αὐτὸς
30 ἄνθρωπος ὑπὸ μὲν, τῆς ξανθῆς χολῆς, μᾶλλον, ἧττον δὲ ὑπὸ τῆς ὠχρᾶς δάκνεται. εὔδηλον μὲν οὖν
ἔνεστι καὶ ἐκ τοῦ τὰς αἱμορροΐδας ἀναστομοῦν, ὅπως ἐστὶ δριμὺς ὁ χυμὸς οὗτος, ἀλλὰ καὶ τοῖς χρωμένοις
αὐτοῖς φαίνεται δάκνων, καὶ διὰ τοῦτο φυλαττόμεθα πρὸς ἄλλό τι νόσημά τε, καὶ σύμπτωμα χρῆσθαι
τῇ ξανθῇ χολῇ καθ' ἑαυτὴν μόνῃ, καὶ γὰρ οἱ εἰρημένοι κυκλίσκοι τῆς χολῆς ὀλίγον λαμβάνουσιν, καὶ
τὰ πρὸς ὀξυδερκίαν συντιθέμενα φάρμακα, τὰ μὲν ὑαίνης χολῆς. τὰ δὲ πέρδικος, ἢ ἀλεκτρυόνος, ἢ
ἄλλου τινὸς λαμβάνονται, μέλι τε μιγνύμενον ἔχει, καὶ μαράθρου χυλόν. ἢ ὀποβάλσαμον. ἐνίων δὲ ζώ-
ων ἐξαιρέτως ἐπῄνηται χολὴ παρὰ τοῖς ἰατροῖς. ὡς ὀξυδερκές τε ἅμα, καὶ ὑποχυμάτων ἀρχὰς διαφο-
ροῦσα, καθάπερ ἥ τε τοῦ ἰχθύος, ὀνομάζουσι δ' αὐτὸν καλλιώνυμον, ὑαίνης τε καὶ τοῦ θαλαττίου σκορπί-
ου, καὶ ἀλεκτορίδος, καὶ πέρδικος. ἀσθενεστάτη δ' ἐστὶν ἡ τῶν ὑῶν εἰς τοσοῦτον, ὥς τε μηδὲ τοῖς ἕλκεσιν ἀ-
φόρητον εἶναι, καὶ φαίνεταί γε μάλιστα πασῶν χολῶν ὑδατωδεστάτη πλὴν τῶν ἀγρίων, καὶ κατ' ὄρη
40 διαιτωμένων ὑῶν. ὥσπερ γὰρ ἡ σὰρξ ὅλη θερμοτέρα τε, καὶ ξηροτέρα τούτων ἐστὶν, οὕτω καὶ ἡ χολή,
τῇ δὲ τῶν ἡμέρων ὑῶν χολῇ χρῶνται τινὲς, ἐπὶ τῶν ἐν ὠσὶν ἑλκῶν οὐκ ἀδοκίμῳ φαρμάκῳ, καὶ χρῶ
καὶ σὺ μὴ παρόντος ἄλλου τινος τῶν συνθέτων. ἔστι γὰρ μετρία. κατὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς διαθέσεως, καὶ
ἄλλη τὶς ἄλλου ζώου χολὴ δύναιτ' ἂν ἁρμόττειν. ὅταν γὰρ ᾖ χρόνιόν τε τὸ ἕλκος ἰχῶρά τε, καὶ πύον ἔ-
χον πολὺν, καὶ τῶν ξηραντικωτέρων δέξεται χολῶν. δία τῶν τε προβάτων βραχὺ δριμυτέρα τῆς
τῶν ὑῶν, καὶ μᾶλλον ταύτης ἡ τῶν αἰγῶν, ἡ παραπλησία πως ἐστὶν ἡ τῶν ἄρκτων τε, καὶ βοῶν. ἡ δὲ τῶν
ταύρων ἰσχυροτέρα μὲν τούτων, ἀπολειπομένη δὲ τῆς τῶν ὑαινῶν. αὕτη δ' αὖ πάλιν αὐτή τῇ τε τοῦ
καλλιωνύμου, καὶ σκορπίου θαλαττίου, καὶ χελώνης θαλαττείας. τὴν δὲ τῆς ἀγρίας αἰγὸς χολὴν ἔ-
γραψαν ἔνιοι τοὺς νυκταλωπιῶντας ὠφελεῖν, εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τῶν πτηνῶν ζώων χολαὶ πᾶσαι, δριμύτε-
ραί τε, καὶ ξηραντικώτεραι τῶν ἐν τοῖς τετράποσι. τῶν δὲ πτηνῶν αὐτῶν αἵ τε τῶν ἀλεκτορίδων τε, καὶ
50 περδίκων εἰσὶ μὲν ἀμείνους εἰς ἰατρικὴν χρείαν. αἱ δὲ τῶν ἱεράκων τε, καὶ ἀετῶν δριμεῖαι ἱκανῶς. εἰσὶ δὲ
καὶ διαβρωτικαί, διὸ καὶ ἰώδεις φαίνονται κατὰ τὴν χρόαν. ἐνίοτε δὲ καὶ μέλαιναι. ταύτας οὖν αὐ-
τῶν ἐπιστάμενος τὰς διαφοράς, ἐπιστάμενος δὲ καὶ τῶν παθῶν τίνα μὲν δεῖ μᾶλλον ξηραίνεσθαι τί-
να δ' ἧττον, ἐὰν μιᾶς ἧς τινος οὖν χολῆς ἀπὸ τῶν ἔργων πειραθῇς, ἀπ' ἐκείνων ἐπὶ τὰς ἄλλας μετα-
βαίνειν δυνήσῃ κατὰ μέθοδον. ὥστ' ἀεὶ τὴν ἁρμόττουσαν τῷ πάθει παραλαμβάνειν. ἅ τε γοῦν ἐν στοχασμῷ
κειμένης τῆς καθ' ἑκάστην δύναμιν σφοδρότητος ἀπό τινος ὡρισμένης ἀρχῆς, ἐπὶ τὴν ἀπείραστον ὕλην
μεταβαίνειν σε χρὴ παρὰ τοῦ προσαπειρασμένου, μαθόντα τὰς ἐν αὐτοῖς ὑπεροχάς. ἔστω δὲ καὶ γνω-

ρίσματά σοι

εἴσεταί σοι σαφῶς δῆλον ἀπὸ τῆς χρόας τῶν χολῶν, καὶ τῆς κράσεως τῶν ζώων.

περὶ ἱδρῶτος.

Ἱδρὼς, ὅτι καὶ αὐτὸς τῶν ἐν σώματι τοῦ ζώου γινομένων ὑγρῶν, ὕλην τε τὴν αὐτὴν ἔχων καὶ τρόπον γενέσεως τὸν αὐτὸν τοῖς οὔροις. ἐκ γὰρ τῆς πινομένης ὑγρότητος ἡ γένεσις ἀμφοτέρων ἐστὶ θερμαινομένης τε ἅμα κατὰ τὸ σῶμα, καί τι χολώδους οὐσίας προσλαμβανούσης. ἐπὶ πλέον δ' ὁ ἱδρὼς κατείργασται διεξεληλυθὼς ἄχρι τοῦ δέρματος ἅπαντα τὰ μεταξὺ μόρια. διαφέρειν γε μὴν ἀναγκαῖον ἀλλήλων ἐστὶ καὶ τοὺς ἱδρῶτας, καὶ τὰ οὖρα παρά τε τὰς τῶν ζώων κράσεις φύσει τε, καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας ὑπηλλαγμένας ἀλλήλων οὐ σμικρὰ καὶ κατὰ τὴν προηγουμένην δίαιταν. εὔδηλον δὲ κἂν παραλείπηταί ποτε τὸ κατὰ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, καὶ τὴν παροῦσαν κατάστασιν. ἔτι δὲ καὶ τὰς χώρας διαφορὰς οὐ σμικρὰς ἐργάζεσθαι τοῖς σώμασι τῶν ζώων. ἀλλ' ἕνεκα τῆς κατὰ τὸν λόγον συντομίας ἐν κεφαλαίῳ περιλαμβάνειν εἴωθα τὰ τοιαῦτα πάντα κατὰ τὴν περιέχουσαν ἡμᾶς ἀέρος κρᾶσιν, ὑπαλλάττεσθαι λέγων αὐτά. καὶ γὰρ καὶ τὰς ἐν ταῖς χώραις διαφορὰς κατὰ θερμασίαν καὶ ψύξιν οὕτως περιλαμβάνει καθάπερ καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους καὶ τὴν παροῦσαν ἢ τὴν προγεγενημένην κατάστασιν. ὅταν οὖν ὁ λόγος ἤτοι περὶ οὔρων ἢ ἱδρώτων, ἢ αἵματος, ἢ πιμελῆς, ἢ στέατος, ἢ τινὸς ἄλλου τῶν κατὰ τὸ σῶμα γίνηται, διαιρουμένων ἡμῶν τὰς ἐν τοῖς ζώοις διαφορὰς ἐπὶ τῶν ὑγιαινόντων σωμάτων ἀκούειν χρὴ τοῦ λόγου τὴν μέσην τῆς ἑαυτῶν οἰκείας κράσεως ἐχόντων κατάστασιν. οὕτως καὶ ὁ ἱδρώς. ὅτι μὲν οὖν τῆς ἁλυκῆς τε καὶ ἁλμυρᾶς ὀνομαζομένης μετέχει ποιότητος, ἡ γεῦσις μαρτυρεῖ. παραῤῥυεὶς γὰρ εἰς τὸ στόμα πολλάκις ἀκόντων ἱδρὼς, ἐνδείκνυται τὴν εἰρημένην ποιότητα. πολλάκις δὲ αὐτῇ καὶ πικρότητα σαφῆ συνενδείκνυται. δηλοῖ γε μὴν καὶ ἡ χρόα αὐτοῦ τὴν φύσιν. ὥσπερ γὰρ τὸ κατὰ φύσιν οὖρον ὠχρὸν μετρίως ἐστὶν, οὕτω καὶ ὁ ἱδρώς. γνώσῃ δὲ τοῦτο ῥᾳδίως ἐπὶ τῶν λουομένων. ὅταν ἐλαίου χωρὶς ἀποστλεγγίζωνται. κατὰ γὰρ τὸ κοῖλον τῆς στλεγγίδος ἀθροίζεται, τήν γε χρόαν ἐνδεικνύμενος οἵαν εἴρηκα, καὶ τὴν γεῦσιν. τὸ μὲν ἁλικὸν ἔχων ἐναργῶς. ἀμυδρὸν δὲ τὸ πικρόν. ἀλλὰ περὶ μὲν οὔρου καὶ πλείω τοῦ προσήκοντος ἔγραψαν οἱ ἰατροὶ διὰ τὸ δαψιλὲς ἑκάστης ἡμέρας ἀθροίζεσθαι τοῦτο πᾶσιν ἀνθρώποις ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ. περὶ δὲ τῶν ἱδρώτων ἢ οὐδὲν ἢ τῶν περιέργων τινὰ μᾶλλον, ἃ γοητείας ἔχεται. καὶ χωρὶς δὲ τῶν τοιούτων ἀναγεγράφασιν ἔνιοι περίαπτα δι' ἄλλης ὕλης ἰατρικῆς γίνεσθαι δυνάμενα. μίγνυται δ' ἱδρὼς ἐν ταῖς παλαίστραις ὁ τῶν γυμναζομένων τῷ πάτῳ. κονίσαλον δ' αὐτὸν ὀνομάζουσιν ἔνιοι τῶν περιέργως ἀττικιζόντων συντελοῦν τι τῷ ψιλῷ πάτῳ πρὸς διαφόρησιν ὄγκων τῶν παρὰ φύσιν. ἐκεῖνος γὰρ τὸ μὲν ἀποκρουστικὸν πλέον ἔχει, διαφορητικὸν δ' ἀμυδρὸν πάνυ. μιχθὲν δὲ τὸ δέξασθαι τὸν ἱδρῶτα τῶν γυμναζομένων, ἐπικτᾶται πολὺ τῆς διαφορητικῆς δυνάμεως. ἐπὶ γοῦν τῶν φλεγμονῶν τῶν τιτθῶν δραστικώτερόν ἐστι βοήθημα μόνος ὁ τοιοῦτος πάτος ἐπιτιθέμενος. ἐὰν δὲ ξηρότερον σοι φαίνηται, κύπρινον ἐπαλείφειν, κἂν πάνυ σφόδρα ξηρὸς ᾖ. καὶ ἀναμάλαττε τῷ κυπρίνῳ. κάλλιον δὲ μὴ τὸν ξηρὸν ἀλλὰ τὸν μαλακὸν αἱρεῖσθαι. μὴ παρόντος δὲ τοῦ κυπρίνου, ῥόδινον καλὸν ἀρκεῖ μιγνύειν. τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ πρὸς τὰς ἐκ τόκων σβέσαι τὸ γάλα προαιρουμένας, ὅταν δὴ τυρωθῇ κατὰ τοὺς μαστοὺς χρήσιμον ἱκανῶς ἐστιν. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὁρμώμενος, καὶ πρὸς ἄλλα παραπλήσια παθήματα χρῆσθαι δυνήσῃ. ἐγὼ γοῦν ποτε καὶ κατὰ βουβῶνος αὐτῷ χρησάμενος, ἐν τάχει παυόμενον ἐθεασάμην τὸν ὄγκον:

περὶ οὔρου.

Οὖρον, εἴρηται μὲν οὖν ἤδη περὶ τῆς ὅλης φύσεως αὐτοῦ κατὰ τὸν περὶ τῶν ἱδρώτων λόγον. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὅση ταῖς χολαῖς ἐστι διαφορὰ κατὰ τὰ ζῶα, τοσαύτην καὶ τοῖς οὔροις εἶναι. θερμὰ μὲν ἅπαντα ταῖς δυνάμεσιν ἐστίν. ἀλλὰ μᾶλλον μὲν, τὰ τῶν θερμοτέρων ζώων. ἧττον δὲ τὰ τῶν ψυχροτέρων.

περὶ ἀνθρωπείου οὔρου.

Ἀνθρώπου δὲ οὖρον, ἁπάντων τῶν ἄλλων οὔρων σχεδὸν ἐστὶν ἀσθενέστατον. ὅτι μὴ τῶν ἡμέρων ὑῶν, ὧν ἐκτέμνουσι τοὺς ὄρχεις. ἐκείνων γὰρ ἥ τε κρᾶσις ὅλου τοῦ σώματος ὁμοία τῇ τῶν ἀνθρώπων ἐστί. τό τ' οὖρον ὡσαύτως ἀσθενές. ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ τῶν ἐν τοῖς ὄρεσι κάπρων. ὡς καὶ διὰ τῆς ὀσμῆς φαίνεται δριμυτάτης οὔσης. καίτοι τῶν ἄλλων δὲ ζώων ἁπάντων ἔνεστί σοι διὰ τῆς ὀσμῆς γνωρίζειν τὴν δύναμιν αὐτοῦ. τὸ μὲν γὰρ γεύεσθαι τῶν οὔρων ἐκείνων βδελυρώτατον. ὅπου καὶ τὸ τῶν παίδων οὖρον οὐχ ὑπέμεινέ τις ἀνὴρ ἀξιόλογος ἤθει καὶ βίῳ πιεῖν. ὁπότε λοιμωδῶς ἐνόσησεν ἐν Συρίᾳ. καθ' ἣν πολλοὶ πεπωκότες οὖρον τινὲς καὶ παίδων καὶ ἀνδρῶν, ἔδοξαν ἐκ τούτου διασεσῶσθαι. ῥυπτικῆς μὲν οὖν δυνάμεως εἴπερ τι καὶ ἄλλο τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐστὶν οὖρον. ὡς δηλοῦσι πολλοὶ καὶ οἱ γναφεῖς, τὰ ῥύπαρα τῶν ἀμφιεσμάτων ἐκκαθαίροντές τε καὶ ἀποῤῥύπτοντες ἤδη αὐτῷ. ταύτην δὲ τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ οἱ ἰατροὶ θεασάμενοι ψώραν καὶ λέπραν ἀποσμήχουσί τε καὶ καταντλοῦσι τῶν ἑλκῶν τὰ πολλῆς ὑγρότητος μεστὰ, καὶ ῥύπου, καὶ ἀκαθαρσίας. καὶ πολύ γε μᾶλλον ὅταν ἔχῃ τι σηπεδονῶδες. ἀλλὰ καὶ τοῖς αἰδοίοις, ὅταν οὕτω πάσχῃ, τὸ οὖρον ἐνίασιν. καὶ τοῖς πυοῤῥοοῦσιν ὠσί. καὶ τοὺς ἀχῶρας δὲ καὶ πίτυρα δι' αὐτοῦ θεραπεύουσι, καταντλοῦντες τὴν κεφαλήν. ἡμεῖς δὲ ταῦτα ἐμισάχθημεν μᾶλλον ποιεῖν ἑτέρων εὐποροῦντες εἰς αὐτὰ φαρμάκων. τὰ δ' ἐν τοῖς δακτύλοις τῶν ποδῶν ἕλκη καὶ μάλιστα ἐκ προσπταισμάτων, ἐπειδὰν ἀφλέγμαντα γένηται καὶ αὐτὸς ἰασάμην οὔρῳ πολλάκις. ἐπί τε δούλων καὶ ἀγροίκων ἀνθρώπων εἰς ὁδοιπορίαν ἀπιόντων χωρὶς ἰατροῦ. μοτὸν γὰρ αὐτοῖς ἐπιτιθεὶς κατὰ τοῦ ἕλκους, εἶτ' ἔξωθεν καὶ ὀθονίῳ περιελίξας καὶ δήσας ὁσάκις οὐρεῖν

πρόσθεν μὴ θῶσι κατὰ τοῦ δακτύλου φθέγγεσθαι τὸ οὖρον ἐπιφέρειν ἐκέλευσα. καὶ μὴ λύειν ἄχρις ἂν ἀκριβῶς
θεραπευθῇ. συνεχώρησα γάρ, καὶ εἴ τινα ἄλλον ἐπυθόμην ἐν ἀγρῷ χωρὶς ἰατροῦ καταντλοῦντα τῶν
ἑλκῶν τὸ οὖρον, ὅταν ἐν τοῖς κάτω μορίοις ᾖ τοῦ θώρακος, ἄχρι τῶν ποδῶν ἄκρων. ὅσα δὲ περὶ κεφαλὴν ἢ
κατὰ τὸ πρόσωπον ἕλκη γίγνεται, ταῦτ' ἐμυσάχθην οὔρῳ καταντλεῖν ἐᾶσαί τινα. τό γε μὴν δι' οὔρου
παιδὸς σκευαζόμενον φάρμακον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι χρυσοκόλλαν, ἐπειδὴ πρὸς τὴν τοῦ χρυσοῦ κόλλησιν
* αὐτῷ χρῶνται, κάλλιστον εἶναί φημι πρὸς ἕλκη δυσίατα. γίνεται δὲ θυίας φιάλῳ τῆς τῷ σχήματι κα-
τασκευασθείσης ἐξ ἐρυθροῦ χαλκοῦ, δοίδυκα δὲ τῆς αὐτῆς ὕλης ἐχούσης, εἰς ἣν ἐνουροῦντος τοῦ παιδός, ὁ
δοίδυξ περιάγεται πολλάκις ὡς ἀποξύσαι τι μὴ μόνης τῆς θυίας, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ, καὶ γίνεται τοῦτο
πλείοσιν ἡμέραις ἄχρις ἂν μελιτώδη σύστασιν σχῇ τὸ οὖρον. ἐν ἡλίῳ δὲ χρὴ πράττεσθαι τοῦτο. ῥᾷον γὰρ
10 ἀποξύεται τοῦ χαλκοῦ κατὰ τὸν τοιοῦτον ἀέρα. ἢ εἰ μὴ ἥλιος εἴη, θερμὸν ἄλλως ᾖ τὸν οἶκον. τούτῳ τῷ φαρ-
μάκῳ μιγνύμενον τοῖς ἐπιτηδείοις εἰς ἴασιν ἑλκῶν κακοήθων χρώμεθα, κατὰ τὸ εἴπον ὡς ἄριστῳ. βδελ-
λυρίαν γὰρ οὐδεμίαν ἔχει, παραπλησίως τῷ κατὰ τῆς κεφαλῆς καταχεομένῳ ἤ τινων ἄλλων μο-
ρίων. τὸ μὲν γάρ, καὶ πίνειν οὔρου τι ἄν τις καὶ λέγοι, γεγράφασι μὲν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸ οὖρον
ὑφισταμένου παχέος τε, καὶ λευκοῦ, λέγοντες αὐτὸ θεραπεύειν ἐρυσιπέλατα. τὰ μὲν οὖν ἔτι πυρώδη
καὶ ὄντως ἐρυσιπέλατα τῶν θερμῶν, καὶ δριμέων, φάρμακον οὐδὲν ὠφελῆσαι δύναται. τὰ δ' ἤδη διὰ
τῶν ψυχόντων ἐμψυγμένα, καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων ὀνινάναι δύναται.
τούτῳ μὲν οὖν ἐγχωρεῖ χρῆσθαι μὴ περὶ πρόσωπον ἢ ἐγγὺς τοῦ τοιούτου συστάντος ἐρυσιπέλατος, ἀλλ' ἤτοι κα-
τά τι τῶν κώλων. ἢ κατὰ στῆθος τὸν. ἢ τὴν γαστέρα. πιεῖν δ' οὔρου παιδός, ἕνεκα τῆς καλουμένης ὀρθοπνοίας
οὐκ ἀναγκαῖον, ὄντων γε καὶ ἄλλων φαρμάκων ἃ βοηθεῖ τῷ πάθει τούτῳ. καὶ μέντοι, καὶ ποιῶν τις οὐκ ἀ-
20 πηλλάγη τοῦ πάθους, ὡς τοῦ οὐδ' ἐξαίρετον ἔχει τι παρὰ τἄλλα.

περὶ σιέλου.

Σίελον εἴτε σίαλον εἴτε πτύελον ὀνομάζειν θέλει τις οὔ μοι διαφέρει. γινώσκειν δὲ αὐτοῦ χρὴ τὴν δύναμιν εἶναι
διάφορον, ἔν τε τοῖς ζώων εἴδεσι, καὶ καθ' ἕκαστον αὐτῶν ὑγιαῖνον ἢ νοσοῦν ἐδηδοκότος ἢ πεπωκότος, ἢ ἀπόσιτου
τε, καὶ νενηστευκότος. ὡς γὰρ τὰ οὖρα, καὶ αἱ χολαί, καὶ ὁ ἱδρὼς οὕτως, καὶ τὸ πτύελον. ἀσθενὲς μὲν ἐδη-
δοκότων ἐστίν. ἰσχυρὸν δέ, καὶ δριμὺ τὸ τῶν ὑπερδιψησάντων, καὶ ὑπερπεινησάντων. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν
ἐστιν, τὸ τῶν ἀπεπτηκότων μέν, οὐδέπω δ' ἐδηδοκότων. ἢ πεπωκότων. τούτῳ τοιγαροῦν τῷ σιέλῳ, καὶ αἱ
τροφαὶ τῶν παίδων τὰς λειχῆνας ἰῶνται βρέχουσαι τὸν μικρὸν δάκτυλον εἶτα ἀνατρίβουσαι τὸ πε-
πονθὸς δέρμα. καὶ τοῦτο ποιοῦσι πολλάκις, ὡς διασώζεσθαι κατὰ τὸν μεταξὺ τῶν χρήσεων χρόνον ἐν τῷ
λειχῆνι τὴν ἀπὸ τοῦ σιέλου δύναμιν. ἀλλά, καὶ πυροὺς μασσώμενοι πολλοὶ τῶν ἀγροίκων δοθιῆσιν ἐπι-
30 τιθέασιν. διαφορεῖ τε γὰρ αὐτούς, καὶ πέττει ταχέως. καίτοι γε εἰ δι' ὕδατος δευθεῖεν, οὐχ ὁμοίως ὠφε-
λοῦσιν. εὔδηλον οὖν ὅτι τὸ σίαλον αὐτὸν τὴν ἰσχὺν τῆς ὠφελείας παρέχει. κατὰ δὲ τῶν μαλακῶν, καὶ
παιδικῶν σωμάτων, ἄρτον οὐ πυροὺς ἐπιτιθέασι μασσωμένους. διαφορεῖ δὲ πάντα τὰ οὕτω μασηθέντα,
καὶ ὑπώπια. καὶ τὰ ἄλλα ἐκχυμώματα, καὶ μᾶλλον ὅταν ὁ ἄρτος ἅμα βραχείᾳ ῥαφανίδι μασηθέντα.
καθ' ὅλην δὲ τὴν οὐσίαν τὸ πτύελον ἐναντιωτάτην ἐστὶ τοῖς ἀναιροῦσιν ἀνθρώπους θηρίοις. ὥς που, καὶ νίκαν-
δρος ὁ ποιητὴς λέγει. καί μοί τις ἐπαγγειλάμενος ἐπῳδὴν ἀναιροῦσαν σκορπίους ἐπιδείξειν ἅπαξ εἰ-
πὼν αὐτὴν ἐπέπτυσε τῷ σκορπίῳ. κἄπειθ' ἑξῆς δεύτερον εἰπὼν αὖθις ἐπέπτυσεν. εἶτα, καὶ τὸ τρίτον
εἰπόντος τε, καὶ καταπτύσαντος ἀπέθανεν ὁ σκορπίος. ὕστερον δ' ἐγὼ χωρὶς τῆς ἐπῳδῆς ἐθεασάμην ἐπὶ
τῷ σιάλῳ μόνῳ τὸν σκορπίον ἀποθανόντα, καὶ τοῦτ' αὐτὸ πάσχοντα ταχέως μὲν ἐπὶ τοῦ τῶν πεινώντων
τε, καὶ διψώντων πτυάλου. βραδέως δὲ ἐπὶ τῶν ἐμπεπλησμένων ἐδεσμάτων τε, καὶ πομάτων. ἐπὶ δὲ τῶν
40 ἄλλων ἀνάλογον.

περὶ τῶν ἐν τῷ σώματι γεννωμένων.

Γ εννᾶται μὲν ἐν τῷ σώματι, καὶ ἄλλα παρὰ φύσιν ὧν οὐ καλὸν μεμνῆσθαι. γεννᾶται δέ, καὶ ὁ ἐν κύστει λί-
θος. ὑπὲρ οὗ τινὲς ἔγραψαν ὡς εἰπεῖν ὅτι θρύπτει λίθους τοὺς ἐν κύστει. τοῦτο μὲν οὖν ψεῦδός ἐστι κεκρι-
μένον τῇ πείρᾳ. εἰ δέ, καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρύπτει τὴν ἀρχὴν οὐδ' ἐπειράθην μέν, ἔχων ἕτερα δό-
κιμα φάρμακα πρὸς τὸ σύμπτωμα τοῦτο. περὶ δὲ τοῦ ῥύπου. καὶ ὅσα τοιαῦτα, παρίημι λέγειν τοῖς τὰ
τοιαῦτα δεινοῖς ἅμα γοητείαις τισιν. ἡ μέντοι κόπρος ἔν τι τῶν ἐν τῷ σώματι γεννωμένων ἐστὶ κατὰ φύσιν
ἐχόντων τῶν ζώων. ὥσπερ, καὶ ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος. ὑπὲρ ἑκατέρου τοίνυν, ἐφεξῆς δίειμι.

περὶ κόπρου.

Κ όπρος, εἴτε κόπρον εἴτ' ἀποπάτημα καλεῖν ἐθέλοις, οὐ διοίσει. γίγνωσκε δὲ τὴν οὐσίαν ταύτην διαφορητι-
50 κωτάτην ἔχειν δύναμιν. ἔστι δ' ἡ τῶν ἀνθρώπων διὰ τὴν δυσωδίαν, βδελυρά. βοῶν δὲ καὶ αἰγῶν, καὶ χερ-
σαίων κροκοδείλων, καὶ κυνῶν, ὅταν ὀστᾶ φάγωσιν οὔτε δυσώδης ἐστί. καὶ πεῖραν ἱκανὴν οὐχ ἡμῖν μόνοις
ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν ἔδωκεν. ἀσκληπιάδης μέν γε ὁ ἐπικληθεὶς φαρμακείων. καὶ
τἄλλα μὲν ἅπαντα σύνθετα φάρμακα συνήθροισεν, ὡς πολλὰς βίβλους πληρῶσαι. καὶ κόπρῳ δὲ χρῆ-
ται πολλάκις ἐπὶ πολλῶν παθῶν ἀναμιγνύς, οὐ μόνον τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις φαρμάκοις ἀλλὰ
καὶ τοῖς εἴσω τοῦ σώματος λαμβανομένοις.

περὶ κυνείας κόπρου.

Ἐγὼ γοῦν οἶδα, καὶ αὐτὸς θαυμαστῆς δυνάμεως πειραθεὶς ἀνθρωπείας τε, καὶ κυνὸς κόπρου. λέξω δέ σοι περὶ προτέρας τῆς κυνείας ᾗ συνεχῶς ἐχρῆτό τις τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ὀστᾶ διδοὺς ἐσθίειν κυνὶ μόνα δυοῖν ἐφεξῆς ἡμερῶν. ἐξ ὧν σκληρά, καὶ λευκή, καὶ ἥκιστα δυσώδης ἡ κόπρος γίγνεται. ταύτην οὖν λαμβάνων ἐξήραινεν ὡς ὕστερον ὁπότε βούλοιτο χρῆσθαι λειοῦσθαι ῥᾳδίως. ἐχρῆτο δ' αὐτῇ πρός τε συνάγχας, καὶ δυσεντερίας, καὶ τὰ παλαιότατα τῶν ἑλκῶν. πρὸς μὲν οὖν συνάγχας, ἀναμιγνὺς τοῖς καὶ ἄλλως ἁρμόττουσι πρὸς τὸ πάθος τοῦτο φαρμάκοις, ἐπὶ δὲ δυσεντερικῶν τῷ ἀφεψημένῳ γάλακτι τῶν καλουμένων καχλήκων διαπύρων ἐμβεβλημένων. ἢ ὡς ὕστερον ἐγὼ διὰ τὸ εὐπόριστον ἐπὶ τὸν σίδηρον ἧκον. ἐμβάλλων τοῦτον διάπυρον τῷ γάλακτι καλῶς προαφεψημένῳ, καλοῦσι δ' ἔνιοι τῶν ἰατρῶν, οὐκ οἶδ' ὅπως, τὸ τοιοῦτον γάλα σχιστόν. ἐχρῆν γὰρ οὐ τοῦτο καλεῖν οὕτως. ἀλλ' ἐφ' ὧν χωρίζομέν τε καὶ σχίζομεν ἀπὸ τοῦ τυρώδους τὸν ὀρρόν. ἀλλὰ τῆς κυνείας κόπρου ξηρᾶς λειώσας ὁ ἰατρὸς ἐνέβαλλε τῷ τοὺς κάχληκας ἀποσβεσμένους ἔχοντι γάλακτι λανθανόντως. καὶ μόνους τοὺς γνησιωτάτους μαθητὰς ἐδίδαξε τοῦτο. τούτων μὲν οὖν τῶν δύο χρήσεων τῆς κυνείας κόπρου πάνυ πολλὴν ἔχω πεῖραν ὡς θαυμαστοῦ φαρμάκου, καθάπερ, καὶ τῆς ἐπὶ τῶν κακοηθεστάτων ἑλκῶν. ἐμίγνυε γὰρ οὖν κἀπ' ἐκείνων τοῖς ἐναίμοις φαρμάκοις τῆς κυνείας κόπρου βραχύ, καὶ σαφῶς ἰσχυρότερον ἑαυτοῦ τὸ φάρμακον ἐγίγνετο. καὶ εἴπου διαφορῆσαί τι, καὶ ξηρᾶναι δέοι. κἀκείνοις τοῖς φαρμάκοις ἐμίγνυεν.

περὶ ἀνθρωπείας κόπρου.

Τῆς ἀνθρωπείας κόπρου τοιάνδε τινὰ πεῖραν ἔχω. συνεχῶς τις ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα φλεγμονῶν ἠνοχλεῖτο σφοδρῶς. ὡς κινδυνεύειν ἀποπνιγῆναι, καὶ δὴ φλεβοτομεῖσθαι διὰ τὸν κίνδυνον τοῦτον ἠναγκάζετο. τούτῳ τις ἐντυχὼν, ἐπηγγείλατο πεῖραν δώσειν φαρμάκου. καὶ καλεῖν ἑαυτὸν ἠξίου πρὸ τῆς φλεβοτομίας ὅταν αὖθις ποτὲ φλεγμήνῃ τι τῶν κατὰ τὴν φάρυγγα μορίων αὐτοῦ, καὶ τοίνυν κληθεὶς, εἶτα διαχρίσας φαρμάκῳ ταχέως ἐθεράπευσε τὸν ἄνθρωπον. ὡς δὲ καὶ αὖθις ἤδη ἐνήργησε οὐκ ἐπὶ αὐτοῦ μόνου ἀλλὰ, καὶ ἐπ' ἄλλων τῶν ὁμοίως παθόντων, ἠξίου δοὺς μισθὸν ὁ συνεχῶς κινδυνεύων πνιγῆναι, μαθεῖν τὸ φάρμακον. ἦν δ' ἅμα τε πλούσιος, καὶ περὶ χρημάτων δαπάνην ἐλευθέριος. ὡς δὲ περὶ τοῦ μισθοῦ συνέβησαν, ὁ πιπράσκων τὴν γραφὴν ἀντιπαθείᾳ τινὶ τὴν ὠφέλειαν ἔφη τὸ φάρμακον ἔχειν. εἶναι δὲ τὴν ἀντιπάθειαν, τὸ μὴ γνῶναι τὸν θεραπευόμενον ἐξ ὧν σύγκειται. ἐκέλευσε οὖν ἄλλον ἀνθ' ἑαυτοῦ μαθησόμενον, ὅστις ἂν αὐτῷ πιστότατος εἶναι δοκῇ. καὶ τοῦτον αὐτὸν ὀμόσαι βουλόμενον μηδενὶ δοῦναι τὴν γραφὴν τοῦ φαρμάκου μέχρις ἂν αὐτὸς ὁ ἀποδιδόμενος ζῇ. κατὰ τοῦτον μὲν δὴ μετὰ τὸν τοῦ δείξαντος θάνατον, ὁ μαθὼν οὐ μόνον τὸν ἴδιον αὐτὸν ἀλλὰ, καὶ τοὺς ἄλλους ἰᾶται, καὶ ἐμοῦ μὴ δ' αἰτήσαντος τοῦ φαρμάκου τὴν γραφὴν, οὗτος ἔδωκεν ἑκών. ἦν δὲ κόπρος παιδίου ξηρὰ μετὰ μέλιτος ἀττικοῦ λελειωμένη. διῃτᾶτο δὲ τὸ παιδίον οὗ τὴν κόπρον ἔμελλον λήψεσθαι καθάπερ αὐτὸς ὁ δοὺς τὸ φάρμακον ἔδειξεν, ἐπὶ θέρμων ἐδωδῇ. τούτων δὴ τῶν συνήθως ἐσθιομένων μετ' ἄρτου καλῶς ὠπτημένου κλιβανίτου, συμμέτρων ἁλῶν τε καὶ ζύμης, ἔχοντος. ἐδίδου δὲ καὶ οἶνον παλαιὸν πίνειν ἅπαντα ταῦτα σύμμετρα κατὰ τὸν ὄγκον ὡς ἀκριβῶς εὐπεπτῆσαι τὸ παιδίον. ἐπὶ μὲν δὴ τῆς πρώτης ἡμέρας τοιαύτῃ διαίτῃ χρώμενος, οὐδέπω κατὰ τὴν ὑστεραίαν ᾕρει τὴν κόπρον. ἐν ἐκείνῃ δ' αὖ πάλιν ὁμοίως διαιτήσας, τὴν κατὰ τὴν τρίτην ἐκεῖθεν ἐλάμβανεν, καὶ ξηραίνων ἐχρῆτο, παραπλησίως τῇ κυνείᾳ κόπρῳ καθ' ὅτι προείρηται. ἔλεγε δὲ τὸν διδάξαντα διὰ τὴν δυσωδίαν τῶν ἄλλων ἐδεσμάτων φεύγοντα τοὺς θέρμους αἱρεῖσθαι, ἑαυτὸν δὲ ἕνεκα πείρας ὀρνιθείου κρέως, καὶ περδικείου δι' ὕδατος ἢ λιτοῦ ζωμοῦ καλῶς ἑψημένου ἐδηδοκέναι πολλάκις. ἐνηργηκέναι δὲ τὸ φάρμακον οὐδὲν ἧττον. ἐγὼ μὲν δή σοι ταῦτα λέγειν ἔχω περὶ κυνείας τε, καὶ ἀνθρωπείας κόπρου.

περὶ λυκείας κόπρου.

Τὴν δὲ τῶν λύκων ἐπότιζέ τις κωλικοὺς οὐ μόνον ἐν τοῖς παροξυσμοῖς, ἀλλὰ, καὶ τοῖς διαλείμμασιν ὅσοι γε χωρὶς φλεγμονῆς ἔπασχον. εἶδον δέ τινας αὐτῶν οὐκέθ' ἁλόντας τῷ παθήματι, καὶ τοὺς ἁλόντας, οὐκέτ' οὐδέποτ' αὖθις ἰσχυρῶς παθόντας, ἀλλ' οὐδὲ μετ' ὀλίγον χρόνον. ἐλάμβανε δὲ κἀκεῖνος τὴν λευκοτέραν κόπρον τῶν λύκων μᾶλλον, ἥτις ὀστᾶ φαγόντων αὐτῶν ἀποκρίνεται. ἐθαύμασα δ' ἐπ' αὐτῷ ἔτι, καὶ περιαπτόμενον πολλάκις ἐναργῶς ὠφελῆσαν. ἐλάμβανεν οὖν οὗτος τὴν κόπρον οὐδὲ πεπτωκυῖαν ἐπὶ τὴν γῆν. οὐ χαλεπῶς δὲ γίνεται τοῦτο. φύσιν γὰρ ἔχει ἐκεῖνο τὸ ζῶον καθάπερ ὁ κύων ἐπαίρων τὸ ἕτερον τῶν ὀπισθίων σκελῶν ἐνουρεῖν, καὶ ἀποπατεῖν πρός τι τῶν ἐξεχόντων τῆς γῆς. ἐπ' ἀκάνθαις τε οὖν πολλάκις εὑρίσκεται θέρους ἐν ὥρᾳ λυκεία κόπρος ἐπί τε θάμνοις τισὶ, καὶ κλείθροις, βοτάνοις εὐαξέσιν. εὑρίσκεται δὲ ἐν τοῖς κόπροις αὐτῶν, καὶ αὐτῶν τῶν ὀστῶν τι τοῦ καταβεβρωμένου ζῴου διαφυγότος, ὥσπερ τὴν μάσησιν οὕτω, καὶ τὴν πέψιν. ὃ καὶ αὐτὸ κόπτων καὶ λειῶν, ἐδίδου πίνειν τοῖς κωλικοῖς. καὶ εἰ καθαρειότητος ἄνθρωπος εἴη. καὶ ἁλῶν, καὶ πεπέρεως ἤ τινος τῶν τοιούτων ἐμίγνυεν. ἐδίδου δὲ τοὐπίπαν μὲν, δι' οἴνου λεπτοῦ κατὰ τὴν σύστασιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ δι' ὕδατος. τὴν δ' οὖν περιαπτομένην τῆς κόπρου ταῖς λαγόσι τοῦ πάσχοντος, ἐκέλευσεν ἔχειν ἄρτημα μάλιστα μὲν ἐξ ἐρίου γεγονὸς οὐ τοῦ τυχόντος προβάτου. πολὺ γὰρ εἶναι βέλτιον ἀπὸ τοῦ λύκου διεσπασμένου ἐπὶ τὸ πρὸς τὴν τοιαύτην χρείαν ἐπιτήδειον ἐσόμενον. εἰ δὲ μὴ παρείη τὸ τοιοῦτον ἔριον, ἐκ δέρματος ἐλαφείου τὸν ἱμάντα τὸν περιελιπτό-

μένον ταῖς λαγόσι, καὶ αὐτὸ τὸ περιέξον τὴν κόπρον ἐκέλευσεν εἶναι. ἡμεῖς δὲ, καὶ εἰς κυθρίδιον τη-
λικοῦτον ἡλίκος ἐστὶν ὁ μέγιστος κύαμος ἐμβαλλόντες τῆς κόπρου περιήψαμεν ἐνίους ἕνεκα πείρας. ἐ-
θαυμάσαμέν τι φανερῶς ὠφεληθέντας ἰδόντες τοὺς πλείστους αὐτῶν. ἐποιοῦμεν δὲ τῷ χιτωνίῳ δύο τινὰ
καθάπερ ὦτα δι' ὧν ὁ ἱμὰς διεβάλλετο. τοῦτο μὲν δὴ κατὰ τὸ πάρεργον εἰ μέλλει τις, καὶ τοῖς οὕτω πε-
ριαπτομένοις πιστεύειν, λεγέσθω δ' οὕτως, ὡς τὴν οὐσίαν εἶναι τὴν περιαπτομένην οὐκ ὀνόματα βάρβαρα
καθάπερ εἰώθασιν ἔνιοι τῶν γοήτων. ἐπεὶ δὲ, καὶ ἄλλων οὐσιῶν ἐπειράθη ὁμοίως ἐνεργουσῶν ἐπ' ἄλλων
παθῶν. ἀλλ' οὐ νῦν καιρὸς ὑπὲρ αὐτῶν λέγειν, ἴωμεν οὖν αὖθις ἐπὶ τὸ προκείμενον.

περὶ αἰγείας κόπρου.

Ἀνθρωπείας μὲν γὰρ, καὶ κυνείας, καὶ λυκείας ἐμνημόνευσα κόπρου. τῶν δ' ἄλλων οὐδέπω, καίτοι πλείω
10 ἔτι τῶν εἰρημένων ὑπολείπονται. τινὲς μὲν, καὶ πάνυ συνεχῆ τὴν χρείαν παρέχουσαι. τινὲς δὲ σπα-
νιωτέραν. συνεχέστατα μὲν οὖν χρώμεθα ταῖς τῶν αἰγῶν κόπροις. σπύραθοι δ' ἰδίως ὀνομάζονται.
δριμείας, καὶ διαφορητικῆς οὔσαι δυνάμεως. ὡς, καὶ τοῖς σκιρρουμένοις ὄγκοις ἁρμόττειν. οὐ σπληνὸς
μόνον ἐφ' ὧν συνεχέστατα χρῶνται πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ταῖς τοιαύταις κόπροις, ἀλλὰ, καὶ ἄλλων με-
ρῶν. ἐγὼ γοῦν ἐπὶ γόνατος ἔχοντος ὄγκον χρόνιον δύσλυτον ἐχρησάμην αὐτῇ δι' ὀξυκράτους καταπλάτ-
τεσθαι κελεύσας. ἄλευρον κρίθινον, ἐπιβαλλομένης τῆς κόπρου, καὶ θαυμαστῶς ὁ ἄνθρωπος ὤνητο. τῶν
δ' ἀγροίκων τὶς ἦν ἐφ' ᾧ τοῦτο ἐπράχθη. καὶ οὕτως ἤδη, καὶ ἄλλος ἀγροῖκος ἐφ' ὁμοίων ὄγκων οὐ κατὰ
γόνατος μόνον ἀλλὰ, καὶ κατ' ἄλλων μορίων ὁμοίως χρησάμενος ὠφελήθη. δριμύτερον γάρ ἐστι τὸ φάρμα-
κον ἢ ὥστε γυναῖκας ἀσυνήθεις ἢ παιδία θεραπεύειν. ἢ ὅλως τοὺς μαλακοσάρκους. ἀλλὰ περὶ μὲν τῆς κατὰ μέ-
ρος χρήσεως ἁπάντων φαρμάκων ἐν τῷ περὶ συνθέσεως αὐτῶν εἰρήσεται. καὶ ἐπὶ τῶν ὑδερικῶν τε
20 καὶ σπληνικῶν τῇ αἰγείᾳ κόπρῳ πολυειδῶς χρώμεθα, καὶ μέντοι, καὶ καυθεῖσα, λεπτομερεστέρα μὲν,
οὐ μὴν δριμυτέρα γε σαφῶς γίνεται. διὸ, καὶ πρὸς ἀλωπεκίας ἁρμόττει. καὶ πάνθ' ὅσα τῶν ῥυπτόντων
δεῖται φαρμάκων. οἷον λέπρας τε, καὶ ψώρας, καὶ λειχῆνας ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. μίγνυται δὲ, καὶ
τοῖς διαφορητικοῖς καταπλάσμασιν οἷα τὰ τῶν παρωτίδων ἐστὶ, καὶ τῶν βουβώνων κεχρονικότων. ἔστι
γὰρ ἡ δύναμις αὐτῆς ἑκάστου, καὶ κεκαυμένης ῥυπτική τε, καὶ διαφορητική. καὶ οὐ βραχύ γε τὸ δια-
φορητικὸν ἔχει. πρὸς γοῦν τὰ τῶν ἐχιδνῶν δήγματα, καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι τὰ τῶν ἄλλων θηρίων
ἰατρός τις τῶν ἐν ἀγροῖς τε, καὶ κώμαις ἰατρευόντων, ἐχρῆτο δι' ὄξους αὐτῇ, καὶ διέσωσε πάνυ πολλούς.
ὁ δ' αὐτὸς οὗτος ἰατρὸς, καὶ τοῖς ἰκτερικοῖς ἐδίδου τὰς σπυράθους δι' οἴνου πίνειν. καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον
ἐχρῆτο σὺν λιβανωτῷ προστιθείς. καὶ χρὴ γινώσκειν μὲν ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τὸν ἄριστον ἰατρόν. ἐκλέ-
γεσθαι δὲ τὰ βελτίω, καὶ μάλιστ' ἐπὶ τῶν ἀστικῶν τε, καὶ ἀξιολόγων ἀνδρῶν. ἐφ' ὧν οὐκ ἄν ποτ' ἐχρησά-
30 μην ἐγὼ τοιούτῳ φαρμάκῳ παμπόλλων ἀμεινόνων εὐπορῶν, ὅμως δ' οὖν γίνεται ποτὲ, καὶ τῶν τοιούτων
ἡ χρεία κατὰ τὰς ἀποδημίας, καὶ τὰ κυνηγέσια. καὶ τὴν ἐν ἀγρῷ διατριβὴν, ὅταν τι μὴ παρῇ τῶν
βελτιόνων ἢ καὶ σκληρόσαρκος ὁ ἀγροῖκος ἄνθρωπος ἢ παραπλήσιος ὄνῳ. πολλοὶ γὰρ τῶν τοιούτων κα-
τὰ τοὺς ἀγροὺς εἰσὶν ἄξιοι τοῦ πίνειν σπυράθους ὥσπερ δὲ κἂν τοῖς ἔμπροσθεν ἐπ' οὔρων τε, καὶ χελιδόνων, καὶ σιά-
λων ἐρρήθη, τοῦτο, καὶ νῦν μέμνησο. τὴν μὲν καθόλου, καὶ κοινὴν δύναμιν ἁπάσαις εἶναι τὴν αὐτήν.
ἐξηλλάχθαι δὲ κατὰ τὰς τῶν ζώων κράσεις. τῶν μὲν γὰρ ξηροτέρων τῇ κράσει ζώων, καὶ ἡ κόπρος ἐστὶ
ξηραντικωτέρα. καθάπερ γε, καὶ τῶν θερμοτέρων, θερμαντικωτέρα. ψύχει δ' οὐδεμία καθάπερ οὐ-
δ' ὑγραίνει. πολλὰ δ' ἂν εἴη, καὶ παρὰ τὴν φύσιν τῶν ἐδηδεσμένων αὐτῶν ἡ διαφορά. καὶ διὰ τοῦτ' ἐπ' ἀν-
θρώπων μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων ζώων μείζων ἐστὶν ὅτι ποικιλωτάτης τὰ τροφῆς χρῆται τὸ ζῶον τοῦτο. τινὰ
* ὅμοιον ἔχει σκόροδά τε, καὶ κρόμμυα. φαγόντες ἢ κολοκύνθη εἰ οὕτως ἔτυχεν. αἰγὸς δὲ σπύραθοι βραχὺ μὲν
40 αὖ τι διαφέροιεν ἀλλήλων παρὰ τὰς νομάς. οὐ μὴν τοσοῦτόν γε, ὅσον αἱ τῶν ἀνθρώπων.

περὶ βοίας κόπρου.

Ὡσαύτως δὲ καὶ τῶν βοῶν αἱ κόπροι βραχεῖαν ἔχουσι διαφοράν, οὖσαι γε, καὶ αὗται ξηραντικῆς δυνά-
μεως. ἔχουσι δὲ, καὶ τὴν ἑλκτικὴν ὡς δηλοῦσιν ὠφελοῦσαι τὰ τῶν μελιττῶν τε, καὶ σφηκῶν δήγματα.
ταῦτα μὲν οὖν ἐνδέχεται, καὶ κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ὠφελεῖσθαι τοὺς ὑδερικοὺς δέ τις
ἐν μυσίᾳ τῇ ἐν ἑλλησπόντῳ βολβίτῳ καταχρίων ἐν ἡλίῳ κατέκλινε φαρμάκων ἔμπειρος ἰατρός. ὁ δ' αὐ-
τὸς οὗτος ἐπετίθει, καὶ τοῖς φλεγμαίνουσι μέρεσι τῶν ἀγροίκων ὑγρὰν λαμβάνων ἦρος, ὅτε νέμονται τὴν
πόαν οἱ βόες. εὔδηλον δ' ὅτι τῆς ἄλλα ἤδη πολλῷ μετριωτέρα τὴν δύναμιν ἐστὶν. ἄλλην δὲ λέγω τὴν
ἐπὶ τῇ τῶν ἀχύρων ἐδωδῇ. μέση γὰρ αὕτη τῆς τε εἰρημένης ἐστὶ, καὶ τῆς ἐπὶ τῇ τῶν ὀρόβων προσφο-
ρᾷ. πρόδηλον οὖν ὅτι καθάπερ ἡ ἐκ τῆς βοτανώδους νομῆς ἐπὶ τῶν φλεγμονῶν. οὕτως ἤδε τοῖς ὑδερικοῖς
50 ἐστὶν ἐπιτήδειος. εἰδέναι μέντοι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα σκληροῖς σώμασιν ἀγροίκων ἀνθρώπων
ἁρμόττειν. σκαπανέων τε, καὶ θεριστῶν, καὶ τῶν ἄλλων οὕτως ἔργον διαπραττομένων. ἐφ' ὧν καὶ πρὸς
χοιράδας ὁ κατὰ τὴν μυσίαν ἰατρὸς ἐχρῆτο. καὶ τῶν σκιρρωδῶν ὄγκων ἁπάντων σὺν ὄξει καταπλάττων.

περὶ προβατείου.

Ὁ δ' αὐτὸς οὗτος, καὶ τῇ τῶν προβάτων κόπρῳ πρὸς ἀκροχορδόνας ἐχρῆτο, καὶ μυρμηκίας, καὶ θύ-
μους. καὶ δοθιῆνας σκληροὺς τούς καλουμένους ἥλους ὄξει διαλύων αὐτήν. ἀλλὰ, καὶ τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν
εἰς οὐλὴν ἦγε, μιγνὺς τῆς κόπρου ταύτης κηρωτῇ ῥοδίνῃ. καὶ μέντοι καὶ διὰ τῶν αἰγῶν κεκαυμένους

ὁμοίως ἐθεράπευε μιγνύς, καὶ ταῦτα ὀλίγον τι. πάνυ πολλαπλασίω τῆς κηρωτῆς ὄγκω, καὶ ὅλως ἦν αὐτῷ σπούδασμα διὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐπορίστων ἅπαντα θεραπεύειν. ἐν οἷς δηλονότι, καὶ αἱ βοτάναι. καὶ οἱ θάμνοι, καὶ τῶν δένδρων εἰσὶν οἱ ἀκρέμονες, καὶ τὰ βλαστήματα. καὶ τὰ μαλακὰ φύλλα. καὶ οἱ καρποὶ, καὶ οἱ φλοιοί. περὶ ὧν ἐν τοῖς εὐπορίστοις ἐπιπλέον εἰρήσεται.

περὶ κόπρου περιστερᾶς.

Τ ἡ γοῦν κόπρῳ τῶν νομάδων περιστερῶν, οὕτως γὰρ αὐτὰς ἔνιοι καλοῦσιν διαστέλλοντες ἀπὸ τῶν κατοικιδίων, ὡς θερμαίνοντι φαρμάκῳ. καὶ αὐτὸς ἐγὼ πάνυ συνεχῶς εἰς πολλὰ χρῶμαι, μετὰ μὲν καρδαμου σπέρματος κεκομμένην τε, καὶ διηττημένην ξηρὰν ἀντὶ νάπυος ἐπὶ τῶν φοινιγμοῦ δεομένων προσφέρων. εὔδηλον δ' ὅτι τοὺς κεχρονικωτέρας ἅπαντας ἐν τοῖς τοιοῖσδε λέγω πάθεσιν ὁποῖόν ἐστιν ἰσχιὰς, ἡμι-
20 κρανία. σκοτώματά τε, καὶ σκοτόδινοι. καὶ κεφαλαῖαι. καὶ τὰ κατὰ πλευρὰς ἢ ὠμοπλάτων. ἢ τένοντα ἢ ψόας ἀλγήματα χρόνια. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι νεφρίτιδές τε, καὶ κοιλιακαὶ διαθέσεις, καὶ ποδάγραι καὶ ἀρθρίτιδες. ὅταν γε μηδέπω σύστασις ᾖ πώρων ἐν τοῖς ἄρθροις αὐτῶν. αὕτη μὲν οὖν ἡ κόπρος οὐδὲν ἔχει δυσῶδες, καὶ μάλιστα ξηρανθεῖσα. διὸ καὶ κατὰ πόλεις αὐτῇ χρώμεθα πολυειδῶς ἀναμιγνῦντες ἄλλοτε ἄλλῳ φαρμάκῳ.

περὶ ἀλεκτορίδος κόπρου.

Τ ἣ δὲ τῶν ἀλεκτορίδων ἑωρακὼς ἦν ἐν τῇ μυσίᾳ χρωμένῳ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῆς μυκήτων ἐδωδῆς πνιγο-
* μένων, ἐχρησάμην καὶ αὐτὸς ἐπί τινων ἐν τῇ πόλει προσενηνεγμένων αὐτοὺς ἐπὶ πάντων λειουμένην κυάθοις τρισὶν ἢ τέτρασιν ὀξυκράτου τε, καὶ ὀξυμέλιτος. καὶ προφανῶς ὠφέλησεν διὰ ταχέων. ἤμεσαν γὰρ ὀλίγον ὕστερον οἱ πνιγόμενοι φλεγματώδη παχύτατον χυμὸν, ἐφ' ᾧ τελέως ἐπαύσαντο τοῦ συμπτώ-
30 ματος. ἔστι δὲ τῆς τῶν περιστερῶν ἧττον ἡ κόπρος αὕτη θερμή. ὁ δ' ἐπὶ τῆς μυσίας ἰατρὸς, καὶ τοῖς χρονίοις κωλικοῖς ἐδίδου πίνειν τῆς τῶν ἀλεκτορίδων κόπρου δι' οἰνομέλιτος. εἰ δὲ μὴ παρείη τοῦτο, δι' ὄξους ἢ οἴνου κεκραμμένου ὕδατι. μεμνῆσθαι δέ σε χρὴ τοῦ κοινοῦ περὶ πάντων ζώων λόγου, κατά τε τὰ περιεχόμενα κατὰ τὰ σώματα αὐτῶν ὑγρά τε, καὶ στερεά, καὶ κατὰ τὰ μόρια παμπόλλην εἶναι τὴν διαφορὰν τῶν ὀρείων καλουμένων παρά τε τὰ κατὰ πεδία, καὶ ἕλη. καὶ λίμνας. καὶ κατὰ τὴν οἰκείαν. ἀεὶ γὰρ τὰ γυμναζόμενα τῶν ἀγυμνάστων ἐστὶ ξηρότερα. καὶ τὰ τροφαῖς χρώμενα ξηροτέραις τε, καὶ θερμοτέραις τῶν ὑγροτέραις τε, καὶ ψυχροτέραις χρωμένων, ἐπὶ γοῦν τῶν περιστερῶν διὰ τὸ συνεχῶς χρῆσθαι τῇ κόπρῳ πάμπολυ λειπομένην εὗρον ἀεὶ τῶν ἐπὶ ταῖς οἰκίαις τρεφομένων τῆς τῶν ὀρείων νομάδων. εὗρον δὲ καὶ τὴν τῶν ἀλεκτορίδων ἀσθενεστέραν πολὺ τῶν ἐγκεκλεισμένων τε, καὶ ἐπὶ τυροῖς τρεφομένων. ἰσχυροτέραν δ' οὐκ ὀλίγῳ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, κατὰ τὰς αὐλάς τε, καὶ τούτων ἔξωθεν νεμομένων.

περὶ κόπρου χηνῶν τε, καὶ πελαργῶν.

Η δὲ τῶν χηνῶν κόπρος ἄχρηστός ἐστιν διὰ πολλὴν δριμύτητα. λογίζομαι δὲ, καὶ τὴν ἱεράκων τε, καὶ ἀετῶν. ἀλλὰ, καὶ τὸ δυσπόριστον ἁπάσης τῆς τοιαύτης ὕλης φευκτέον. ἐξ οὗ, καὶ μᾶλλον ὁρμώμενοι τινὲς ἰσχυρὰς δυνάμεις μαρτυροῦσιν ταῖς τοιαύταις ὕλαις ὡς οὐ ῥᾳδίως ἐλεγχθησόμενοι. καθάπερ οἱ τὴν τῶν πελαργῶν κόπρον ἐπιληπτους ἰᾶσθαι γράψαντες. ἀλλ' αὕτη μέν τοι πολλῶν ὄντων ἄλλων ὧν γράφουσιν εὐπορωτέρα κατὰ πολὺ τυγχάνουσα, περίεργον ὅμως τ' ἐστὶ πρὸς τῷ μηδ' ἀληθὲς εἶναι τὸ γεγραμμένον ὑπ' αὐτῆς. πεισθεὶς γοῦν τις ἀπὸ τῶν γραφόντων τὰ τοιαῦτα, καὶ πιὼν τῆς κόπρου ταύτης οὐδὲν ὤνητο. δηλοῦσι γοῦν, καὶ πρὸ τῆς πείρας οἱ γράφοντες αὐτὰ τὸ μοχθηρὸν ὧν ἐπαγγέλλονται. κατὰ πολλοὺς γὰρ τρόπους δυσπνοούντων ἀνθρώπων οὐθ' ὅτι πᾶσιν ἁρμόττει προστιθέασιν κατὰ
40 τὸν λόγον, οὔθ' ὅτι τοῖσδέ τισιν, ἢ τῶν δε. τινές γε μὴν τῶν γραψάντων οὐ δυσπνοίας ἁπλῶς ἀλλ' ὀρθοπνοίας λέγουσιν ἰάματα εἶναι τὰ τοιαῦτα. κόπρον πελαργοῦ, καὶ γλαυκὸς αἷμα, καὶ οὖρον ἀνθρώπου. καὶ ἄλλα τούτων ἀτοπώτερα μὴ γινώσκοντες, ὅτι φλεγματώδης, καὶ γλίσχρος χυμὸς ἐμφράττων τὰ βρογχία τοῦ πνεύμονος, αἴτιος γίνεται τοῦ πάθους τούτου. καὶ ὡς ἴασις ἐν τῷ κενῶσαι τοῦτον ἐστίν. καὶ ὡς ἡ κένωσις αὐτοῦ, καὶ μετὰ βηχὸς ἀναπτυομένου γίγνεται, καὶ ὡς οὐκ ἐνδέχεται τοῦτο γίνεσθαι μὴ πολλάκις ποθέντος δριμυτέρου φαρμάκου. οἱ δέ γε οὕτως εἰσὶ ληρώδεις, ἢ γόητες, ἢ οὐκ οἶδ' ὅτι φῶ, τῶν ἀτόπων ἕκαστον τούτων πομάτων ποθὲν ἀπαλλάττειν τῆς δυσπνοίας φασὶ τοὺς κάμνοντας, ὅ, περ οὐδ' εἰς μήλην τις καθεὶς εἰς τὸν πνεύμονα δι' ἐκείνης ἀφαιρεῖν ἐδύνατο τὸν ἐμπεπλασμένον χυμὸν, ἐκ μιᾶς ἂν ἐπιβολῆς ἐπράχθη. κάλλιον οὖν ἦν αὐτοῖς οὐκ εἰ ποθείη τὸ δέ τι τὸ αἷμα ἢ τὸ οὖρον τὴν δύσπνοιαν ἰᾶσθαι λέγειν, ἀλλ' εἰ πίνοιτο. κάλλιον δὲ ὅτι μὴ πάντη τε, καὶ πάντως ἰάσεται. μηδ' εἰ πίνοιτο συνεχῶς ἀλλ' ὅτι πολλοὺς μὲν
50 ἰάσατο. πολλοὺς δὲ ἐφέλκυσεν μὲν οὐ τελέως δ' ἀπήλλαξε τοῦ νοσήματος. ἀλλὰ τούτους μὲν, ἤδη καταλίπωμεν. ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς ἴωμεν τοῦ λόγου. πάσης γάρ τοι κόπρου τὸ δριμὺ, καὶ διαφερητικὸν ἐχούσης παρὰ τὸ μᾶλλον τε, καὶ ἧττον ἑτέραν ἑτέρας τὴν τοιαύτην ἔχειν δύναμιν αἱ κατὰ μέρος ἐν αὐταῖς γίνονται διαφοραί. καὶ διὰ τοῦτο τινὰς μὲν τὸ δέ τι τὸ πάθημα. τινὰς δὲ τὸ δέ τι θεραπεύειν μᾶλλον.

περὶ μυῶν κόπρου.

Ο ὕπω γοῦν, καὶ τὰ τῶν μυῶν ἀποπατήματα γεγράφασιν ἀλωπεκίας θεραπεύειν. καὶ ἦν τις ἰατρός. ὃς ἐχρῆτο τῷ συνθέτῳ φαρμάκῳ διὰ μυῶν κόπρου κατεσκευασμένου πρὸς τὸ πάθημα τοῦτο. καί τις

ἄλλος βαλάνειον προσθεῖναι παιδίῳ δεομένῳ τῶν οἰκείων ἐκέλευσεν παρασκευασθῆναι μυῶν κόπρῳ, ἐφ' ὧν πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐγέλασαν, εἰ τοσούτων ὄντων, ἃ προστιθέμεθα τῇ ἕδρᾳ πρὸς ἔκκρισιν ἐπεγείρει τὸ ἔντερον. ἅπαντα θ' ὑπερβὰς ἐκείνους ἦλθε τὴν τῶν μυῶν ἥκε κόπρον, ἔστι γὰρ ὄντως αἰδεσθῆναι τὰ τοιαῦτα, καὶ εἰς πεῖραν ἄγειν ἁπάντων καταγινωσκόντων ὡς περιέργου τε, καὶ γόητος. ὃς ἂν ταῦτα πράττῃ τε, καὶ λέγῃ. περὶ μὲν οὖν τῆς τῶν μυῶν κόπρου, καὶ ταῦθ' ἱκανά.

Περὶ κόπρου τῶν χερσαίων κροκοδείλων.

Τὴν δὲ τῶν χερσαίων κροκοδείλων τούτων τῶν μικρῶν τε, καὶ χαμαιπετῶν κόπρον ἔντιμον αἱ φυκοῦσαι πεποιήκασι γυναῖκες. αἷς οὐκ ἀρκέσει τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις τοσούτοις οὖσιν, λαμπρόν τε, καὶ τετανὸν ἐργάσασθαι τὸ περὶ τὸ πρόσωπον δέρμα. προστιθέασι δ' αὐτοῖς, καὶ τὴν τῶν κροκοδείλων κόπρον. ὁμοία δ' αὐτῇ γίνεται, καὶ ἡ τῶν ψαρῶν. ὅταν ὄρυζαν μόνην ἐσθίωσιν, εὔδηλον οὖν ὅτι ῥυπτικήν τε, καὶ ξηραντικὴν δύναμιν ἔχουσιν αἱ τοιαῦται κόπροι μετρίαν ἑκατέραν, καὶ πολὺ μετριώτεραι τε, καὶ ἀμυδρότεραι αἱ τῶν ψαρῶν. ἡ δέ γε τῶν κροκοδείλων κόπρος ὥσπερ τῶν προσώπων τὴν ἔφηλιν ἀφαιρεῖν πέφυκεν, οὕτω, καὶ ἀλφοὺς, καὶ λειχῆνας,

Περὶ ῥύπου τῶν ἀνθρώπων.

Ῥύπος γίνεται μὲν οὐ μόνον ἐπὶ παντὸς τοῦ κατὰ τὸ σῶμα δέρματος, ἀλλὰ κἀν τοῖς ὠσί. διὸ δὲ βραχύτατα δυσπόριστός ἐστιν. καὶ κατὰ τοῦτο περὶ αὐτοῦ γεγράφασιν οὐδὲν ὅτι μὴ παρωνυχίαις ἁρμόττειν τὸν ἐκ τοῦ ὠτὸς ῥύπον ὅνπερ δὴ, καὶ μόνον οἷόν τε λαβεῖν ἐστι καθ' ἑαυτὸν, ὁ γὰρ ἐπιφερόμενος ἅπαντι τῷ δέρματι κατά τε τὰ βαλανεῖα, καὶ τὰς παλαίστρας ἀπορρύπτεται. συντελῶν τι, καὶ αὐτὸς τῷ καλουμένῳ πάτῳ. περὶ οὗ, προείρηται. δηλοῖ δ' αὐτοῦ, καὶ ἡ γένεσις τὴν φύσιν. εἰ γὰρ τοῦ κατὰ τὴν ἄδηλον διαπνοὴν ἐκκενουμένου τὸ παχυμερὲς, καὶ γεῶδες ὑπόλειμμα ῥύπος γίνεται, ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως ἔχων τι καὶ θερμότητος. ὅ γε μὴν ἐπιφερόμενος τοῖς τῶν προβάτων ἐρίοις ῥύπος ἐξ οὗ τὸν καλούμενον οἴσυπον ποιοῦσιν πεπτικῆς ἐστι δυνάμεως παραπλησίως τῷ βουτύρῳ. βραχύ τι δὲ καὶ διαφορητικὸν ἔχει.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΛΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ ια΄.

Πλεῖστα τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων, κοινὰ πᾶσιν αὐτοῖς ἐστιν. οὐδὲν μὴν οὕτω κοινὸν, ὡς ἡ σάρξ. πᾶν γὰρ ζῶον ἔχει ταύτην. ἔναιμον μὲν ἄνθρωπός τε, καὶ τετράποδα πάντα. καὶ ὄρνιθες. ὄφεις τε, καὶ σαῦροι, καὶ χελῶναι. καὶ ἄλλα τοιαῦτα. χωρὶς δ' αἵματος, τά τ' ὄστρεια πάντα. καὶ τῶν ἐνύδρων οὐκ ὀλίγα. καθάπερ, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ γῇ. καὶ τὸ ἐσθιόμενον τῶν ζώων ἡ σάρξ ἐστι μάλιστα, καὶ γὰρ, καὶ τῶν σπλάγχνων ὁ πλεῖστος ὄγκος ἐκ τῶν κατ' αὐτὰς γίνεται σαρκῶν. ἔνιοι δὲ τῶν ἰατρῶν τὴν μὲν ἐν τούτῳ σάρκα παρέγχυμα καλοῦσιν. διότι τῶν φλεβῶν ἐκχεόμενον τὸ αἷμα περιπήγνυται πᾶσι τοῖς ἀγγείοις ὡς ἐκεῖνοι νομίζουσιν. τὴν δ' ἐν τοῖς μυσὶ μόνην ὀνομάζουσιν σάρκα. περὶ μὲν δὴ τῶν ὀνομάτων ὡς ἀεὶ φαμὲν, ἐρίζειν οὐ χρή. τὴν δὲ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐπιστήμην ἀσκητέον. ἧς καὶ ἡμεῖς ἀντιποιούμενοι διὰ παντὸς ὅσα περὶ τῶν καθ' ἕκαστον ζῶον μορίων, καὶ κοινῶν ἐπιστάμεθα τὰ μὲν ἐκ τῆς πείρας τὰ δ' ἐκ τοῦ λόγου διδαχθέντες, ἐφεξῆς ἐροῦμεν ἅπαντα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς ἰδίως ὀνομαζομένης σαρκὸς ποιησάμενοι.

Περὶ σαρκὸς ἐχίδνης.

Οὐχ ἅπασαι τῶν ζώων αἱ σάρκες ἄνθρωπον τρέφουσιν. ἀλλ' ἔνιαι εἰσὶ, καὶ θανάσιμοι τῶν φαρμακωδῶν οὐδὲν ἧττον ἃ καλοῦσι δηλητήρια, καὶ τῶν τρεφουσῶν δὲ ἡμᾶς σαρκῶν ἔνιαι μὲν, αὐτὸ τοῦτο μόνον εἰσὶ τροφαί. τινὲς δὲ πρὸς τὸ τρέφειν, ἔχουσι, καὶ τὴν ὡς φαρμάκου δύναμιν. ἐπειδὴ κατὰ τὸ ξηραίνειν ἢ ὑγραίνειν καὶ θερμαίνειν ἢ ψύχειν ἀλλοιοῦσι τὸ σῶμα. τὰς γοῦν τῶν ἐχιδνῶν θερμαινούσας τε, καὶ ξηραινούσας, ἐναργῶς ἐστιν ἰδεῖν ἀρτυομένας. ὥσπερ αἱ ἐγχέλεις, ἐλαίῳ, καὶ ἁλσὶ, καὶ ἀνήθῳ, καὶ πράσῳ, καὶ ὕδατι δηλονότι μετὰ τοῦ συμμέτρου. ὅτι δὲ καθαίρουσιν διὰ τοῦ δέρματος ἅπαν τὸ σῶμα. γνῶναί σοι πάρεστιν κἀξ ὧν ἐπειράθην ἐγὼ ἔτι νέος γενόμενος ἐπὶ τῆς ἡμετέρας ἀσίας ὧν ἕκαστον ἐφεξῆς δίειμι. ἄνθρωπος νοσῶν τὸ καλούμενον πάθος ἐλέφαντα μέχρι μέν τινος, ὁμοδίαιτος ἦν τοῖς συνήθεσιν. ἐπεὶ δ' ἐκ τῆς πρὸς αὐτὸν κοινωνίας τε, καὶ ὁμιλίας ἐκοινωνήσαμεν ἔνιοι τοῦ πάθους αὐτός δὲ δυσώδης ἦν ἤδη, καὶ εἰδεχθὴς καλύβην αὐτῷ πηξάμενοι πλησίον τῆς κώμης. ἐπὶ χθαμάλου τοῦ λόφου παρά τινι πηγῇ, καθίδρυσαν ἐν αὐτῇ τὸν ἄνθρωπον, φέροντες τροφὰς αὐτῷ ἐφ' ἡμέρα τοσαύτας ὅσον ἀποζῆν ἱκανῶς. περὶ δὲ κυνὸς ἐπιτολὴν θερισταῖς πλησίον αὐτοῦ θερίζουσιν. ἐκομίσθη τις οἶνος ἐν κεραμίῳ μάλ' εὐώδης. ὁ μὲν κομίσας ἐγγὺς τῶν θεριζόντων καταθεὶς ἐχωρίσθη. τοῖς δ' ὡς ἧκεν ὁ καιρὸς τοῦ πίνειν. ἔθος μὲν ἦν αὐτοῖς ἐκχέουσιν κρατῆρα μεθ' ὕδατος συμμέτρου κεραννύναι τὸν οἶνον. ὡς δ' ἀνελομένου νεανίσκου τὸ κεράμιον, ἐξαιροῦντά τε τὸν οἶνον εἰς τὸν κρατῆρα, συνεξέπεσεν ἔχιδνα νεκρά. δείσαντες οὖν οἱ θερισταὶ μή τι πάθοιεν ἐκ τοῦ

πώματος, αὐτοὶ μὲν ὕδατος ἔπιον. ὡς δ' ἀπηλλάττοιτο χαρίζοιτο δήπουθεν ἐκ τῆς φιλανθρωπείας τῷ τὸν ἐλέφαντα νοσοῦντι τὸν οἶνον ἄμεινον αὐτῷ κρίναντες ἢ τεθνάναι μᾶλλον ἢ ζῆν τοιούτῳ. ὁ δ' ἐκ τούτου πίνων ὑγιὴς ἐγένετο θαυμαστόν τινα τρόπον. ὅλον γὰρ αὐτοῦ τὸ τοῦ δέρματος ἐχεδὸν ἐξέπιπτεν ὡς τῶν μαλακοστράκων ζώων τὸ σκέπασμα. ὅσον δ' ὑπόλοιπον ἦν ἔτι μαλακὸν ἱκανῶς ἐφαίνετο, καθάπερ τὸ τῶν καράβων τε, καὶ καρκίνων, ὅταν ἀποπέσῃ τὸ πέριξ ὄστρακον.

Ἕτερον τοιοῦτον ἐξ ὁμοίας περιπτώσεως ἐγένετο κατὰ τὴν ἐν ἀσίᾳ μυσίαν οὐ πόρρω τῆς ἡμετέρας πόλεως. ἄνθρωπος ἐλεφαντιῶν ἐκάμνων ἐπὶ χρῆσιν ὥρμησεν ὑδάτων θερμῶν αὐτοφυῶν ὠφελείας ἐλπίδι. πολλάκις δ' ἦν αὐτῷ δούλη νέα τε, καὶ καλὴ πολλοὺς ἐραστὰς ἔχουσα. ταύτῃ καὶ ἄλλη μέν τινι τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν ἅπαξ οὖν, ἢ τὰ κατὰ τὸ ταμεῖον ἐπίστευεν ὁ κάμνων. ὡς δὲ κατὰ χρόνον αὐτῶν ἡνίκα ἐχρῆτο τοῖς ὕδασιν ἐν οἰκίᾳ παρακείμενον ἔχουσα χωρίον αὐχμηρὸν, ἐχιδνῶν μεστὸν ἐμπεσοῦσά τις αὐτῶν εἰς οἴνου κεράμιον ἀμελῶς κείμενον, ἀπέθανε, ὁρμῶσαν ἡγησαμένη τὸ κατὰ τύχην ἐκβαλεῖν ἡ παλλακή. ὁ δὲ δεσπότης τὸν ποτὸν ἐκ τούτου προσέφερεν. ὁ δὲ πίνων αὐτὸ τῷ κατὰ τὴν καλύβην ὡσαύτως ὑγιάσθη. δύο μὲν ἤδη σοι ταῦτα δείγματα τῆς κατὰ τὴν περίπτωσιν πείρας.

Ἕτερον δ' ἐπ' αὐτοῖς τρίτον ἐκ τῆς ἡμετέρας μιμήσεως. ἐπειδὴ γάρ τις νοσῶν τοῦτο τὸ νόσημα φιλοσοφώτερος ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς, ἐδυσχέραινέ τε δεινῶς. καὶ τεθνάναι βέλτιον ἢ ζῆν ἔφασκεν εἶναι, διακειμένῳ οὕτως ἀθλίως ἐδήλωσα τὰς προειρημένας δύο περιπτώσεις αὐτῷ. ὁ δ' αὐτός τε γὰρ ἦν ἔμπειρος οἰωνῶν, ἐχρήσατό τε φίλω θαυμαστῷ κατορθοῦντι τὸ μάθημα, καθίσας ἐπ' ὄρνισιν ἅμ' ἐκείνῳ, προὔτραπη τε μιμήσασθαι τὰ διὰ τῆς πείρας ἐγνωσμένα. καὶ πίνων οἶνον οὕτω φαρμαχθέντα, λεπρώδης ἐγένετο. χρόνῳ δ' ὕστερον ἰασάμεθα καὶ τὴν λέπραν αὐτοῦ τοῖς συνήθεσι φαρμάκοις.

Τέταρτος ἐπὶ τούτῳ τέχνην πεποιημένος, ἐχίδνας ζώσας συλλαμβάνειν, ἐν ἀρχῇ μὲν ἦν τοῦ πάθους ἐκείνου. προὔκειτο δ' ἡμῖν ὅπως ἰαθῇ τάχιστα. φλέβα τε οὖν αὐτοῦ τεμόντες, καὶ καθήραντες φαρμάκῳ μέλαιναν κενοῦντι, χρήσασθαι ταῖς ἀγρευομέναις ἐχίδναις συνεβουλεύσαμεν. ἐν λοπάδι σκευάζοντι καθάπερ τὰς ἐγχέλυας. οὗτος μὲν οὖν οὕτως ἐθεραπεύθη, διαπυθόμενος αὐτῷ τοῦ πάθους.

Ἄλλος δέ τις ἀνὴρ πλούσιος οὐχ ἡμεδαπὸς οὗτος γε ἀλλ' ἐκ μέσης θράκης ἧκεν ὀνείρατος προτρέψαντος αὐτὸν εἰς τὸ πέργαμον. εἶτα τοῦ θεοῦ προστάξαντος ὄναρ αὐτῷ πίνειν τε τοῦ διὰ τῶν ἐχιδνῶν φαρμάκου καθ' ἑκάστην ἡμέραν. καὶ χρίειν ἔξωθεν τὸ σῶμα, μετέπεσεν τὸ πάθος οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας εἰς λέπραν ἐθεραπεύθη τε πάλιν οἷς ὁ θεὸς ἐκέλευσε φαρμάκοις καὶ τοῦτο τὸ νόσημα.

Ἡ μὲν δὴ τῶν ἐχιδνῶν σὰρξ εἰς τοσοῦτον ἥκει τῆς ξηραντικῆς δυνάμεως. ἐπεὶ δ' ἔνιοι τῶν φαγόντων αὐτὴν ἑάλωσαν δίψει σφοδροτάτῳ, καὶ διὰ τοῦτο προσαγορεύουσι τὰς ἐχίδνας διψάδας. εἰσὶ δ' οἳ καὶ τοὺς δηχθέντας ὑπ' αὐτῶν φασὶν οὐκ ἐμπίπλασθαι πίνοντας. ἀλλὰ διαρρήγνυσθαι πρότερον ἢ παύσασθαι διψῶντας. διὰ τοῦτο τῶν ἐν ῥώμῃ τὰς ἐχίδνας θηρευόντων, οὓς ὀνομάζουσι μαρσοὺς ἐπυθόμην εἴ τι σημεῖον ἔχοιεν με διδάξαι διακριτικὸν ἑκατέρου τοῦ γένους τῶν ἐχιδνῶν. οἱ δ' οὐδὲν ὅλως ἔφασαν εἶναι γένος ἐχιδνῶν διψάδων. ἀλλὰ τὰς παρὰ θαλάττῃ, καὶ τόποις ἁλμυρώδεσι πολλὴν ἔχουσι διατριβὴν, ἁλμυρὰν ἴσχειν τὴν σάρκα. διὸ, καὶ κατὰ λιβύην πολλὰς γίγνεσθαι τοιαύτας. ἐν ἰταλίᾳ δ' οὐκ εἶναι, διὰ τὴν ὑγρότητα τῆς χώρας. ταῦτα μὲν οὖν ἤκουσα τῶν μαρσῶν λεγόντων. οὐ μὴν ἔχω βεβαίως εἰπεῖν εἴτ' ἀληθεύουσι τὸ σύμπαν, εἴτε καὶ ψεύδονται κατά τι. τὸ μὲν γὰρ ἐν οἷς εἴρηκασι χωρίοις γίνεσθαι τινὰς ἐχίδνας ἁλυκὴν ἐχούσας τὴν σάρκα, πιθανώτατα εἶναί μοι δοκεῖ. συμμεταβαλλούσας γὰρ οἶδα ταῖς τροφαῖς τὰς τῶν ζώων σάρκας. οὐ μὴν ὡς οὐδέν ἐστι γένος ἐχιδνῶν διψάδων ἀποφήνασθαι δύναμαι. τὸ δ' οὖν ἀσφαλέστατον ἐστὶ φυλάττεσθαι τὰς ἐν τοῖς τοιούτοις χωρίοις ἐχίδνας θηρεύειν εἰς ἐδωδὴν ἢ φαρμάκου κατασκευήν. ὁποῖον ἐστι, καὶ τουτὶ τὸ ἔνδοξον ὃ καλοῦσιν ἅπαντες σχεδὸν ἰατροὶ θηριακὴν. ἐπεὶ δ' ἔθος ἡμῖν ἐστιν ὅταν τοὺς καλουμένους ἀρτίσκους θηριακοὺς σκευάζωμεν ἀφαιρεῖν οὐ μόνον τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἀλλὰ, καὶ τὴν οὐρὰν, ἐννόησα πολλάκις εὐλόγως ἴσως μὲν τὴν κεφαλὴν ὅλην, διὰ τὸν ἐν τῷ στόματι περιεχόμενον ἰόν. ἀλόγως δὲ τὴν οὐρὰν ἀφαιρεῖσθαι. οὐ δὲ γὰρ τοῦτ' ἐστίν. εἰπεῖν ὅτι διὰ τὰ περιττώματα τῆς τροφῆς τά θ' ὑγρὰ, καὶ τὰ ξηρὰ πρακτέον οὕτως ἐστὶν ἀποκτείναντες γὰρ αὐτὰς, εἶτ' ἐκδείραντές τε, καὶ ἀναπτύξαντες, ἐξαιροῦμέν τε, καὶ ἀπορρίπτουμεν ἅπαντα τὰ ἔνδον ὡς μόνην καταλείπεσθαι τὴν τῶν σαρκῶν οὐσίαν ἅμα ταῖς διαπεφυκυίαις αὐτῶν ἀρτηρίαις τε, καὶ φλεψὶν, ἐλάχιστον ἐχούσαις ὄγκον ὡς πρὸς τὴν ὅλην σάρκα, καὶ μηδὲ φαινόμενον, ἐὰν μὴ πάνυ τις ἐπιμελῶς κατασκέψηται. τοὺς μὲν οὖν ἀρτίσκους οὓς δὴ, καὶ θηριακοὺς ὀνομάζουσι, σκευάζομεν οὕτως κεκαθαρμένας αὐτὰς λαβόντες. εἶθ' ἕψοντες ἐν ὕδατι μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἡμῖν εἶναι δόξωσιν ἑφθαί. συνεμβάλλομεν δ' εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἄνηθον τῷ ὕδατι. καὶ μετὰ τὴν ἕψησιν ἀπὸ τῶν σαρκῶν διακρίνομεν τὰς ἀκάνθας. εἶτα μίγνυμεν ἄρτῳ λελειωμένῳ τὴν σάρκα. τὸν δ' ἄρτον τοῦτον οὐ τὸν ἐπιτυχόντα λαμβάνομεν. ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα καθαρώτατόν τε καὶ καλῶς ὠπτημένον ἐν κλιβάνῳ, συμμέτρων ἁλῶν ἔχοντα, καὶ ζύμης. προαναξηραίνομεν δὲ αὐτὸν ἐν οἴνῳ ξηρῷ, καὶ ἀνίκμῳ μέχρις ἂν οὕτω γένηται ξηρὸς, ὡς ἐν ὅλμῳ κοπῆναι δύνασθαι. οὐ μὴν κόψαντές γε μίγνυμεν. ἀλλὰ διαβρέξαντες τῷ ὕδατι, καθ' ὃ τὰς ἐχίδνας ἡψήσαμεν. αὐτὴν δὲ τὴν σάρκα

πρὶν μιγνύναι τῷ ἄρτῳ, τρίβομεν ἐν θυίᾳ τῶν μαγείρων ἄχρις ἂν ἀκριβῶς γένηται λεία, καὶ μετὰ ταῦ-
τα μικροὺς ἀρτίσκους λεπτοὺς πλάσαντες, εἶτα ξηράναντες ἐν οἴκῳ θερμῷ, καὶ ξηρῷ φυλάττομεν
ἀποτιθέμενοι πάλιν ἐν οἴκῳ τοιούτῳ. τούτους μὲν οὖν εἰσβάλλοντος τοῦ θέρους σκευάζομεν ἡνίκα μά-
λιστα βελτίστη τῶν ἐχιδνῶν ἐστὶν ἡ σάρξ. χρώμεθα δ' ὕστερον, κόπτοντές τε, καὶ διάττοντες. εἶτ' αὖθις
λειοῦντες ἀναμιγνῦντές τε τοῖς ἐσκευασμένοις εἰς ἡδυνὴν ἁλσίν. ἐμβάλλομεν δ' αὐτῶν, καὶ τῇ θηρια-
κῇ. γίγνονται δὲ καὶ οἱ διὰ τῶν ὀπτηθεισῶν ἐχιδνῶν ἅλες ὑπὸ τὸν αὐτὸν καιρὸν εἰς χύτραν καινὴν ἐμβαλ-
λόντων ἡμῶν τὰς ἐχίδνας ζώσας ἅμα τοῖς ὑποσορεσμένοις τε, καὶ περικειμένοις αὐταῖς φαρ-
μάκοις· ἃ λέγειν ἅπαντα νῦν οὐκ ἔτι τῆς ἐνεστώσης πραγματείας. ἴσως γάρ τις ἡμῖν εὐλόγως ἐγκαλέ-
σει, καὶ περὶ τῶν ἀρτίσκων τῆς κατασκευῆς. ὡς οὐκ ἐν καιρῷ διελθοῦσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐπειδὴ φθά-
10 σοι λελέχθαι, φυλαττέσθω, κἂν δοκῇ μὴ πάνυ τι τῆς προκειμένης εἶναι πραγματείας ἴδια. τὰ δ' ἑξῆς κα-
τὰ τὸ προσῆκον μέτρον λεγέσθω. προσῆκον δ' ἐστὶ περὶ τῆς καθόλου δυνάμεως ἀναμνῆσαι, τὴν σάρκα τῶν
ἐχιδνῶν εἰπόντα εἶναι ξηραντικήν τε, καὶ διαφορητικὴν ἰσχυρῶς ἅμα τῷ θερμαίνειν μετρίως. ἐπεί-
γεται δ' ὡς ἔοικεν ἡ δύναμις αὐτῆς ἐπὶ τὸ δέρμα διὰ τοῦτο κινοῦσα τὰ κατὰ τὸ σῶμα περιττώμα-
τα, φθειρῶν τε οὖν πλῆθος οὐκ ὀλίγων γεννᾶται τοῖς ἔχουσι κακοχυμίαν ἐν τοῖς σώμασι δαψιλῆ, καὶ
τοῦ δέρματος ἀφίσταταί τε, καὶ ἀποπίπτει, καθάπερ τι λέπος ἡ ἐπιδερμὶς ὀνομαζομένη καθ' ἣν ἴσχε-
ται μᾶλλον τῶν εἰς τὸ δέρμα φερομένων χυμῶν, οἱ παχεῖς, καὶ γεώδεις. ὑφ' ὧν αἵ τε ψῶραι, καὶ αἱ λέ-
πραι, καὶ οἱ ἐλέφαντες γίνονται, ταῦτα μὲν οὖν εἶχον σοι λέγειν περὶ τῶν τῆς ἐχίδνης σαρκῶν. ἐφε-
ξῆς δὲ πάλιν ἀναλήψομαι τὸν λόγον. Αἱ μὲν τῶν θερμοτέρων φύσει ζώων σάρκες, οὐ μόνον τρέ-
φουσιν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ θερμαίνουσιν, αἱ δὲ τῶν ψυχροτέρων ψύχουσιν. οὕτως δὲ καὶ αἱ μὲν τῶν ξηρο-
20 τέρων ξηραίνουσιν, αἱ δὲ τῶν ὑγροτέρων ὑγραίνουσιν. μεμνημένος οὖν ὡς ἔμαθες, ἐν τοῖς περὶ κράσεων,
ὅταν γνωρίσῃς τι τῶν ζώων εἶναι τῇ κράσει ξηρότερον, ὥσπερ εἰ τύχοι τὸν ἄγριον ὗν τοῦ ἡμέρου, γί-
νωσκε τούτου, καὶ τὴν σάρκα ξηραντικωτέραν εἶναι, καὶ κατὰ τὰς ἄλλας διαφορὰς τῶν κράσεων ὡ-
σαύτως, οἷον ὅτι συὸς μὲν πρότερον ξηρότερος. τούτου δ' αἴξ. τούτου δὲ βοῦς, καὶ τούτου λέων. οὕτω δὲ καὶ
κατὰ θερμότητα, λέων μὲν κυνὸς θερμότερος, κύων δὲ, ταύρου. ταῦρος δὲ, τοῦ τοὺς ὄρχεις ἐκτετμημένου
βοός. ἀνάλογον οὖν τῇ κατὰ τὴν κρᾶσιν ὑπεροχῇ τῶν ἄλλων ζώων, καὶ αἱ σάρκες αὐτῶν διοίσουσιν,
καὶ διὰ τοῦτο ξηραίνειν μὲν ἐθέλων τὸ σῶμα τῶν ξηροτέρων τῇ κράσει ζώων δώσεις τὴν σάρκα, θερμαί-
νειν δὲ βουλόμενος, τῶν θερμοτέρων, καὶ ψυχρότερον μὲν ἐπιχειρῶν ἐργάζεσθαι, τῶν ψυχρο-
τέρων, ὑγρότερον δὲ, τῶν ὑγραινόντων. οὐ σμικρὰ δὲ διαφορὰ τῶν σαρκῶν ἐστὶ κἂν τῷ ταριχεύε-
σθαι τινὰς αὐτῶν. ὅλῳ γὰρ παντὶ διαλλάττουσιν, ὡς πολλάκις ὑγροτάτου τῇ κράσει ζώου ταριχευθεῖ-
30 σαν σάρκα ξηραντικωτέραν εἶναι μακρῷ τῆς φύσει ξηρᾶς, ἀταριχεύτου δὲ, καὶ ἡ ὀπτηθεῖσα δὲ, ξη-
ροτέραν τῆς ἑψηθείσης ἐστὶν ἐν ὕδατι. ἔγραψαν δὲ, καὶ ἄλλων ζώων ἔνιοι σάρκας ὠφελεῖν ἐσθιομένας
τε, καὶ κατὰ τῶν πεπονθότων μερῶν ἐπιτιθεμένας, οἷον τὴν τοῦ χερσαίου ἐχίνου σκελετευθεῖσαν, εἰ πο-
θείη, ἐλεφαντιῶσιν, καὶ καχέκταις, καὶ σπασμώδεσιν, καὶ νεφριτικοῖς, ἔτι τε τοῖς τὸν ἀνασάρκα προ-
σαγορευόμενον ὕδερον ἔχουσιν, εἰ δὲ ταῦτα ποιεῖν πέφυκε, εἴη ἂν ἡ δύναμις αὐτῆς ἰσχυρῶς διαφορητι-
κή τε, καὶ ξηραντική. ὥσπερ, καὶ ἡ τῆς σκελετευθείσης γαλῆς, ἥπερ οὖν ὀνίνησι τοὺς ἐπιληπτικοὺς πι-
νομένη. τῶν δὲ ταριχευθέντων αἰλούρων τὴν σάρκα, λειωθεῖσαν ἐπιτιθεμένην ἐξάγειν σκόλοπάς φα-
σι, ὡς ἑλκτικὴν ἔχουσαν δύναμιν δηλονότι. τῶν δὲ μυάκων ἁρμόττειν ἕλκεσιν ὑπὸ κυνὸς δακνόντος γε-
γονόσιν, ἐγὼ δ' οὐδεμίαν ἐξαίρετον εὑρίσκω δύναμιν ἧς δεῖται τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, ὥσπερ τὰ ὑπὸ
τοῦ λυττῶντος κυνὸς δάκνοντος γινόμενα, ἡ τῶν κοχλιῶν δὲ σὰρξ κοπεῖσα πρότερον ἐν ὅλμῳ, καὶ
40 μετὰ ταῦτα λειωθεῖσα ξηραντικωτάτη γίνεται πάντων τῶν ὑγρότητα περιττὴν ἐχόντων μορίων, ὥσ-
τε, καὶ τοῖς ὑδερικοῖς ἁρμόττειν, ἡ δ' ἐξ αὐτῶν ὑγρότης μόνη καθ' ἑαυτὴν ἄνευ τῆς σαρκὸς λαμβανο-
μένη, καλεῖται δὲ ὑπὸ τῶν πολλῶν μύξα κοχλίου, μιγνυμένη δὲ λιβανωτῷ ἢ ἀλόῃ ἢ σμύρνῃ ἢ τισὶ τού-
των, ἢ πᾶσιν ἄχρι τοῦ κηρωτῆς πάχος ἔχειν, ἐχέκολλόν τε γίνεται τὸ φάρμακον, καὶ ξηραίνει καλῶς τοὺς
ὑποπύους μύξους τῶν ὤτων, ἔστι δὲ καὶ ἀνακόλλημα ξηραντικὸν τῶν εἰς ὀφθαλμοὺς ῥευμάτων, ἐπιτι-
θεμένη κατὰ τὸ μέτωπον. ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς σκόλοπας χρῶνται λειοῦντες ὅλους μετὰ τῶν ὀστράκων, εἰσὶ
δ' οἳ, καὶ πρὸς καταμηνίων ἐπίσχεσιν. αὐτὰς δὲ τὰς σάρκας μόνας κἀγώ ποτε κατ' ἀγρὸν ἐπὶ τραύμα-
τος ἅμα νεύρου θραύσει τε, καὶ θλάσει γεγονὸς, ἐπέθηκα λειώσας, καὶ τό τε τραῦμα καλῶς ἐκολλήθη, καὶ
τὸ νεῦρον οὐκ ἐφλέγμηνε, ἦν δὲ σκληρὸς, καὶ ἀγροῖκος ἄνθρωπος, ἔμιξα γε μὴν λειουμέναις αὐταῖς
ἄχνην ἀλεύρου, λαβὼν ἀπὸ τοῦ πλησιάζοντος τῇ μύλῃ τοῦ τοίχου. γεγράφασι δέ τινες τῶν πρὸ ἡμῶν
50 ἰατρῶν, σμύρναν ἢ λιβανωτὸν μιγνύειν αὐτοῖς δεῖν ἐπὶ τῆς τοιαύτης χρήσεως, ἀλλ' οὐδέτερον εἶχον
τούτων ἔξωθεν τῆς πόλεως ἐπὶ τῆς ἀγροικίας. δύναιτο δ' ἄν τις, καὶ ῥητίνης φρυκτῆς λείας μιγνύειν
εἰ παρείη. ὁπόταν μέν τοι πολὺ τῆς μύξης τῶν κοχλιῶν ἐθέλῃς λαβεῖν μόνης, κατακέντησον αὐτῶν τὴν σάρ-
κα γραφίῳ. χρὴ δὲ μὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν αὐτοὺς τεθηρεῦσθαι, καταξηραίνονται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ.
πρόσφατοι δ' ὄντες πολὺ τῆς γλίσχρας ὑγρότητος ἔχουσιν, ἣν κατακεντούμενοι τῷ γραφίῳ προΐα-
σιν. ἡ δ'

σιν. ἡ δ' ὑγρότης αὕτη, καὶ τῶν ἐν τοῖς φλεβαρίοις τειχῶν παρὰ φύσιν ἀκόλλημα γίνεται.

περὶ πιμελῆς, καὶ στέατος.

Πιμελὴ καὶ στέαρ κοινότατα, καὶ ταῦτα τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων ἐστίν. τὰ γὰρ εὐτροφοῦντα πάντα, πιμελὴν ἢ στέαρ ἴσχει. τὰ δὲ ἰσχνὰ, καὶ ἄτροφα πολλάκις μὲν οὐδ' ὅλως ἔχειν φαίνεται. πολλάκις δ' οὕτως ὀλίγην τε, καὶ ξηρὰν, ὡς δύσχρηστον εἶναι. διαφέρει δὲ πιμελῆς στέαρ, τῷ πάχει. διὸ καὶ τοῖς γεωδεστέραν ἔχουσι τὴν ὅλην φύσιν ζώοις, τὸ στέαρ γίνεται. καθάπερ τοῖς ὑγροτέραν ἡ πιμελή. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἡ μὲν πιμελὴ τήκεται ῥᾳδίως ὑπὸ τοῦ πυρός. οὐ ῥᾳδίως δὲ πήγνυται ταχεῖσα. τὸ δὲ στέαρ οὔτε τήκεται ῥᾳδίως κἂν τακῇ πήγνυται τάχιστα, καὶ φαίνεται πολὺ σκληρότερον τῆς πιμελῆς. ὗς μὲν οὖν εὐτροφῶν, πιμελὴν πλείστην ἔχει διὰ τὴν φυσικὴν τῆς κράσεως ὑγρότητα. βόες δὲ καὶ αἶγες ὅσα τε ἄλλα κερασφόρα διὰ τὴν ξηρότητα τὸ στέαρ πλεῖστον γεννᾷ. σὺ δ' εἰ βούλει, τὴν ἐλαιώδη, καὶ λιπαρὰν οὐσίαν ἅπασαν ἐν τοῖς ζώοις κάλει στέαρ. ὥσπερ οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν, ἔξεστι δέ σοι καὶ πιμελὴν ὀνομάζειν ἅπαν τοῦτο τὸ γένος. οὐ μὴν ἔξεστι γέ σοι βουλομένῳ μὴ ψεύδεσθαι τὸ στέαρ τῶν αἰγῶν ὑγρότερον εἶναι φάναι τοῦ τῶν ὑῶν. ὑγρότατον γὰρ τοῦτο σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἄλλων ἐστίν. καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἐγγὺς ἐλαίου τὴν δύναμιν μαλακτικώτερόν γε μὴν ἐλαίου, καὶ πεπτικώτερόν ἐστιν. καὶ διὰ τοῦτο τοῖς πρὸς φλεγμονὰς ἁρμόττουσι καταπλάσμασι μίγνυται. τοῖς δὲ δακνομένοις τὰ κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον ἢ τὸ κῶλον, ἐνίεμεν αἴγειον μᾶλλον ἢ ὕειον στέαρ. οὐχ ὅτι μᾶλλον ἀμβλυντικόν ἐστι δριμύτητος. ὅσον γ' ἐπὶ τῇ φύσει. μᾶλλον ἀμβλύνει τὸ ὕειον, καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται, καὶ τοῖς ἕλκη θεραπεύουσι φαρμάκοις, οἷόν περ ἐστί, καὶ τὸ καλούμενον πάρυγρον. ἀλλ' ὅτι τὸ μὲν αἴγειον πήγνυται ῥᾳδίως διὰ πάχος, ἀπορρεῖ δὲ τὸ ὕειον ὁμοίως τῷ ἐλαίῳ, διὰ τοῦτ' ἐνίεμεν αὐτὸ μᾶλλον ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν τε, καὶ τεινεσμωδῶν ὅταν παρηγορῆσαι τὴν δῆξιν αὐτῶν βουληθῶμεν, καὶ διὰ λεπτομέρειαν δ' ἔνια μᾶλλον ἀμβλύνει δριμύτητας ὅταν ἐν τῷ βάθει τῶν δακνομένων σωμάτων τὸ λυποῦν ᾖ. ἧττον μὲν γὰρ τὸ παχυμερές. μᾶλλον δὲ τὸ λεπτομερὲς ὅλα διεξέρχεται τὰ σώματα, καὶ πᾶσι κεράννυται τοῖς δάκνουσιν ἰχῶρσιν αὐτῶν. κατὰ τοῦτον, καὶ τὸ χήνειον στέαρ τὰ κατὰ βάθος τῶν σωμάτων δάκνοντα μᾶλλον ἀμβλύνει. ἔστι δὲ καὶ θερμότερον τοῦ ὑείου. μεταξύ γε μὴν αὐτῶν ἐστι τὸ, τῶν ἀλεκτρυόνων. θερμότερον δ' ἀεὶ, καὶ ξηρότερον τὸ τῶν ἀρρένων ζώων ἐστίν. αὐτῶν δὲ τούτων τὸ τῶν ἐκτεμνομένων τοὺς ὄρχεις ἧττον θερμόν τε, καὶ ξηρόν. ὁμοιοῦται γὰρ ἀεὶ τὸ εὐνουχισθὲν ἄρρεν τοῖς ὁμογενέσι θήλεσι, κεφάλαιον δ' ἐστὶ τοῦ λόγου τόδε κοινόν. οὗ μεμνῆσθαι χρή. τὸ κατὰ τὴν τῶν ζώων κρᾶσιν ἀεὶ τὰς διαφορὰς γίνεσθαι τῆς ἐν αὐτοῖς πιμελῆς, ἢ στέατος, ἢ ὅπως ἂν ὀνομάζειν ἐθέλῃς ὅλον τὸ γένος τοῦτο τοῦ κατὰ τὰ ζῷα σώματος ἐλαιώδους τε, καὶ λιπαροῦ. ἐπεὶ τοίνυν ὗς ἀπολείπεται κατὰ θερμότητά τε, καὶ ξηρότητα σχεδὸν ἁπάντων τῶν τετραπόδων ζώων. διὰ τοῦτο, καὶ πιμελὴν ἧττον τε θερμὴν ἔχει, καὶ μᾶλλον ὑγράν. ἁπάσης μὲν οὖν πιμελῆς δύναμις ἐστὶν ὑγραντική τε, καὶ ξηραντικὴ τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων. τούτου γὰρ μεμνῆσθαι χρὴ διὰ παντὸς εἰρημένου κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς δὲ τῆς πραγματείας, αἱ δὲ καθ' ἕκαστον αὐτῶν διαφοραὶ, κατὰ τὸ μᾶλλον τε, καὶ ἧττον εἰσίν. τοῦ μὲν γὰρ ὑὸς ὡς πρὸς ἡμᾶς ἡ πιμελή. τὸ μὲν ὑγραίνειν ἔχει δαψιλῶς, τὸ θερμαίνειν δ' οὐχ ὁμοίως, ὥσπερ τοὔλαιον, ἀλλ' ἔστι κατὰ τὴν ἐν ἡμῖν θερμότητα, καὶ ἡ τοῦ λίπους τῶν ὑῶν. ἡ δὲ τῶν ταύρων πολὺ θερμοτέρα, καὶ ξηροτέρα τῆς τῶν ὑῶν, μεμνημένων ἡμῶν πάλιν κἀνταῦθα τὸ μὲν ἄρρεν τοῦ θήλεος ἀεὶ ξηρότερον εἶναι, καὶ θερμότερον. τὸ δ' εὐνουχισθὲν ἄρρεν ὁμοιοῦσθαι τῷ θήλει, καθάπερ γε καὶ τὸ νέον ἅπαν, αὐτῶν δὲ τῶν νέων τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος ὑγρότερόν τε εἶναι, καὶ ἧττον θερμόν. οὕτως οὖν, καὶ τὸ μόσχειον στέαρ ἀπολείπεται τοῦ τῶν ταύρων θερμότητί τε, καὶ ξηρότητι, καὶ τὸ τῶν ἐρίφων τοῦ τῶν αἰγῶν, ἀπολείπεται δὲ καὶ τὸ τῶν αἰγῶν τοῦ τῶν τράγων. αὐτῶν δὴ πάλιν, τὸ τῶν ταύρων τοῦ τῶν λεόντων, διαφορητικώτατον γὰρ ἐκεῖνο σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἐν τοῖς τετράποσι, καὶ ὅτι καὶ θερμότατον αὐτῶν ἐστὶ, καὶ λεπτομερέστατον, ὥστε εἰ μίξαις αὐτὸ τοῖς πρὸς ἕλκη, καὶ φλεγμονὰς ἁρμόττουσι φαρμάκοις, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνήσεις, ἀλλὰ καὶ βλάψεις δριμύτερον τοῦ προσήκοντος ἐργασάμενος. ὄγκοις δὲ χρονίοις ἐσκληρυσμένοις, καὶ νεύρων ἀγκύλαις, καὶ ἁπλῶς ὅσα σκιρρώδη, προσφορώτατον ἐστίν. ἐφ' ὧν ἀπρακτότατον φαίνεται τὸ τῶν ὑῶν, τὸ δὲ τῶν ταύρων ἴσον πως ἑκατέρου διέστηκεν ὅσῳ θερμότερόν τε ἐστὶ, καὶ ξηρότερον τοῦ τῶν ὑῶν, τοσούτῳ καὶ τοῦ τῶν λεόντων ἀπολειπομένην ὡς ἂν οὖν ἐν τῷ μέσῳ τεταγμένον, εἰκότως ἑκατέρῳ τῷ γένει μίγνυται τῶν φαρμάκων, τοῖς τε τὰ σκιρρώδη θεραπεύουσι, καὶ τοῖς τὰ φλεγμαίνοντα πέττουσιν, ὁποῖον ἐστὶ τὸ τετραφάρμακον ὀνομαζόμενον ἐκ κηροῦ, καὶ ῥητίνης, καὶ πίττης, καὶ στέατος συγκείμενον, εἰς γάρ τοι τοῦτο κἂν ταύρειον βάλῃς κἂν μόσχειον κἂν τράγειον, κἂν αἴγειον, κἂν ὕειον, ἐκπυητικόν τε, καὶ πεπτικὸν ἐργάσῃ φάρμακον, ἀλλὰ τὸ μὲν ὕειον ἐμβληθὲν ἐπὶ παίδων ἁρμόζει, καὶ γυναικῶν, καὶ συνε-

λοί τι φάναι, τῶν ἁπαλοσάρκων, τὸ δὲ τοῦ ταύρου σκαπανεῦσιν, καὶ θερισταῖς, καὶ πᾶσι τοῖς σκλη-
ρὰς ἔχουσι σάρκας, ἢ διὰ τὴν φυσικὴν κρᾶσιν ἢ διὰ τὴν ἰδέαν τοῦ βίου, χρήσιμον ὑπάρξει, χρονίζον δ'
ἅπαν στέαρ ἑαυτοῦ γίνεται θερμότερόν τε, καὶ λεπτομερέστερον, ὥστε, καὶ διαφορητικώτερον. ὑπάρ-
χει δὲ τοῦτο σχεδὸν ἅπασι τοῖς χρονίζουσιν, ὅσα γε μὴ φθάνει σαπῆναι, καὶ γὰρ οἶνος, καὶ μέλι, καὶ ὄξος,
καὶ τυρὸς, καὶ βούτυρον, καὶ ὕσσωπον, ἔλαιόν τε πᾶν εἴτε σχίνινον, εἴτε κίκινον, εἴτε ῥαφάνινον,
εἴτ' αὐτὸ τὸ ἐκ τῶν ἐλαιῶν εἴη χρονίζοντα, λεπτότερά τε, καὶ λεπτομερέστερα γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο
δριμύτερά τε γευομένοις φαίνεται διαφορητικώτερόν τε χρωμένοις, ἐπὶ τῶν σκληρυνομένων τε, καὶ
δυσλύτων ἁπάντων παθῶν, ἐγὼ μὲν οὖν εἴρηκα δριμύτερον γευομένοις φαίνεσθαι, τινὲς δὲ τῶν δια-
φθειρόντων τὰ σημαινόμενα τῶν ὀνομάτων οὐ δριμέα καλοῦσιν, ἀλλὰ στύφοντα τὰ τοιαῦτα πάν-
10 τα, μέχρι τοῦ πεπέρεως ὡς οὐδὲν διαφέρον ἢ στύφον εἰπεῖν ἢ δριμύ. καὶ εἰ αὖθις αὐτοὺς ἔροιο περί τε
κικίδων, καὶ μύρτων, καὶ μεσπίλων, καὶ σιδίων ῥοιᾶς, ὀμφακίου τε, καὶ ῥοῦ, καὶ ταῦτα στύφειν φασί, καί-
τοι γε ἐναντιωτάτην αἴσθησιν ἔχομεν ἐπ' αὐτῶν τῆς γινομένης ἡμῖν ἀπὸ πεπέρεως, καὶ πυρέθρου
καὶ νάπυος, εὐφορβίου τε, καὶ κρομμύου, καὶ σκορόδου, καὶ ἀσδάρκης, εἰ μὲν οὖν ὡς τὸ τῆς στύ-
ψεως ὄνομα κοινὸν ἐπιφέρουσιν, κατ' ἀμφοτέρων τῶν γιγνομένων ἡμῖν ἐν τῇ γεύσει παθῶν, οὕ-
τω, καὶ αὐτὰ τὰ πάθη μίαν ἔχειν οἴονται φύσιν, ἀλλ' ὅτι μᾶλλον ἢ ἀνθρώπους αὐτοὺς εἶναι νομιστέον
ἰδίας αἰσθήσεις ἔχοντας μόνους, εἰ δ' ὄμφακα μὲν, καὶ ῥοῦν, καὶ κικίδα βαλαύστιόν τε, καὶ ὑπο-
κυστίδα συνάγειν τε, καὶ σφίγγειν ἡμῶν ὁμολογοῦσι τὴν οὐσίαν διακρίνειν τε, καὶ δάκνειν, καὶ
διεξέρχεσθαι τὸ πέπερι, καὶ νάπυ, καὶ πύρεθρον, ἀκύρως μὲν ὀνομάζουσιν στύφοντα τὰ δάκνον-
τα, καὶ θερμαίνοντα, τῆς γνώσεως μέντοι τῶν φαρμάκων αὐτῶν οὐκ ἡμαρτήκασιν, εἰ δὲ δεῖ στοχασάμε-
20 νον εἰπεῖν πότερον ἐν τοῖς ὀνόμασιν ἢ ἐν τοῖς πράγμασι σφάλλονται, φαίην ἂν ἔγωγε μᾶλλον ἐν τοῖς ὀ-
νόμασιν ἐσφάλθαι τοὺς ἄνδρας, καὶ μάλιστα τοὺς ἀήθεις ἑλλάδος φωνῆς οἷος ἐστὶν ὁ ἀναζαρβεὺς διοσκου-
ρίδης, πολλὰ μὲν καλῶς εἴρηκεν τῶν περὶ τῆς ἰατρικῆς ὕλης ἱστορουμένων, ἀγνοῶν δὲ τὰ σημαινό-
μενα τῶν ἑλληνικῶν ὀνομάτων, οὗτος οὖν ὅταν λέγῃ στυπτικώτερον στέαρ εἶναι τὸ τῶν αἰγῶν τοῦ
τῶν ὑῶν, εἰ μὲν οὖν τὸ δριμύτερον διὰ τοῦ στυπτικωτέρου βούλεται δηλῶσαι, ἐκδεξόμεθα τὸν
λόγον ὡς ἀληθῆ. εἰ δὲ τοῦτο τοιαύτην ἔχειν ποιότητα τε, καὶ δύναμιν, οἵαν ῥοῦς, καὶ ῥόον ὑποκυ-
στίς τε, καὶ βαλαύστιον, οὐκ ἀληθῆ φήσομεν εἶναι τὸν λόγον, ἐπειδὴ δὲ, καὶ τὸ τῶν ἐχιδνῶν
στέαρ ὅταν ἐκ ῥιζῶν τις ἀνασπάσας τὰς ἐν ταῖς μασχάλαις τρίχας ἐπαλείφῃ φασὶ μὴ καὶ ταύ-
τας φύεσθαι κάλλιον ἔδοξέ μοι, καὶ τούτου πειραθῆναι, καὶ πράξας, ὡς ἐκέλευσαν, εὗρον
ψευδομένους αὐτοὺς, ὥσπερ καὶ ὅτι τὰς ἀρχὰς τῶν ὑποχύσεων ἰᾶται, τὸ δὲ τῶν ἄρκτων στέαρ
30 ἀλωπεκίαις ἁρμόττειν ἀληθῶς ἔγραψαν, ἔχοντες δ' αὐτοῦ δοκιμώτερα φάρμακα πρὸς τὸ πά-
θος ἀλλὰ τό γε μὴν τῶν ἀλωπέκων ὅταν ὠταλγίας φῶσι θεραπεύειν, αὐτοὺς διορίσασθαι ποίας
λέγουσιν ὠταλγίας, ὡς οὐδὲ γινώσκουσιν διηρθρωμένοις αὐτοῖς ἃ λέγουσιν, οὐδ' ὅλως χρὴ προσέ-
χειν τὸν νοῦν. ἄλλοι δὲ ἰχθύων ἐπαινοῦσι στέαρ ὡς πρὸς τὰς ὑποχύσεις ἢ ὅπερ ἂν ἐθέλωσιν πά-
θος ὀνομάζειν. ἕτεροι δ' οὐχ ἁπλῶς ἰχθύων ἀλλὰ ποταμίων γράφουσιν, ἄλλοι δὲ μᾶλλον θαλαττίων,
ἵνα δοκῶσι τι πλέον ἐπίστασθαι τῶν πολλῶν.

περὶ μυελοῦ.

Μυελὸς μαλακτικῆς τῶν σκληρυνομένων τε, καὶ σκιρρουμένων σωμάτων ἐστὶν δυνάμεως, εἴτε μύες
40 εἴτε τένοντες, εἴτε σύνδεσμοι τοῦτο πάσχοιεν, εἴτε, καὶ σπλάγχνα κάλλιστον δ' ἐπειράθην ἀεὶ τὸν
τῶν ἐλάφων ἐφεξῆς δ' αὐτῶν τὸν τῶν νέων βοῶν, οὓς δὴ, καὶ μόσχους καλοῦσιν, καὶ διὰ τοῦτο
καὶ τὸν μυελὸν αὐτῶν, ὀνομάζουσιν μόσχειον, ὁ δὲ τῶν τράγων, καὶ τῶν ταύρων, δριμύτερος αὐ-
τῶν ἐστὶν, καὶ ξηραντικώτερος, ὥστ' οὐ δύναται διαλύειν σκληρότητας σκιρρώδεις. ἔτι μεμνή-
μεθα τῶν ἐν τῷ πέμπτῳ γράμματι περὶ τούτων εἰρημένων, ἐκ δ' οὖν τοῦ μοσχείου γε, καὶ ἐλαφείου
μυελοῦ, καὶ πεσσοὶ μαλακτικοὶ τῶν κατὰ τὰς μήτρας συντίθενται, καὶ κατ' αὐτῆς ἔξωθεν
τῆς μήτρας ἐπιτίθεται φάρμακα διὰ μυελοῦ σκευαζόμενα. δύναμιν δ' ἔχοντα μαλακτικήν.
λαμβάνεται δ' οὐ μόνος ὁ ἐκ τῶν ὀστῶν μυελὸς, ὅσπερ δὴ, καὶ ὄντως ἐστὶ μυελός. ἀλλὰ, καὶ ὁ ἐκ
τῆς ῥάχεως, ὃν καὶ αὐτὸν ὀνομάζουσι μυελὸν νωτιαῖον ὄντα, σκληρότερός τε, καὶ αὐχμηρό-
τερος τοῦ λοιποῦ, μαλακώτερος δ' ἐστὶν ἐκεῖνος, καὶ λιπαρώτερος, καὶ διὰ τοῦτ' ἐγὼ τὸν ἐκ τῆς ῥάχεως
50 ἰδία καθ' ἑαυτὸν ἄνευ τούτου κατατίθεμαι. φροντίζω δὲ τοῦ μήτε σαπῆναι μήτ' εὐρῶτα σχεῖν ἑκάτερα
τῶν μυελῶν, ἐν χειμῶνι τε οὖν πρῶτον αὐτοὺς λαμβάνω καθάπερ, καὶ τὸ στέαρ, εἶτ' ἐν οἴκῳ ξηρῷ-

ων ὑπερῴῳ τε, καὶ αὐχμῷ μετὰ φύλλων δάφνης ξηρῶν ἀποτίθεμαι, τὰ γὰρ ὑγρὰ, καὶ πρόσφατα φύλλα πολὺ τῆς ἑαυτῶν μεταδίδωσι ποιότητος, ὥς τε δριμυτέρους γενέσθαι τοὺς μυελοὺς, εἰ δέ ποτε, καὶ θερμοῦ, καὶ νοτίου τοῦ περιέχοντος ὄντος ἀποθέσθαι βουληθείη μυελοὺς ἢ στέαρ, ἔστω σοι παρεσκευασμένος οἶκος, μήτε θερμὸς οἷοι μάλιστα εἰσὶν οἱ πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένοι, σήπεται γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις. μήτε κατάγειος ὑγρὸς, εὐρωτιᾷ γὰρ ἐν τοῖς τοιούτοις, ἀλλ' ὑπερῷός τε, καὶ πρὸς ἄρκτον ἐστραμμένος, ἀναπεπταμένας ἔχων μικρὰς θυρίδας, ὡς δέχεσθαι τοὺς ἀρκτικοὺς ἀνέμους δι' ἡμέρας τε καὶ νυκτός.

περὶ κεφαλῶν μαινίδων.

Κεφαλῶν μαινίδων ταριχηρῶν καιόντων τις ἐχρῆτο πρὸς τὰς ἐν ἕδρᾳ ῥαγάδας, ὁ δ' αὐτὸς οὗτος, καὶ πρὸς γαγγραίνας χρονίως ἐσκιῤῥωμένον, ἔοικεν οὖν ἡ δύναμις αὐτῶν ξηραντική τις εἶναι μὴ πάνυ δριμεῖα· τοῦτο γὰρ ἐνίοις ὑπάρχει τῶν κεκαυμένων, ὥς τό γε ξηραίνειν κοινὸν ἅπασιν,

περὶ λαγωῶν.

Ἕτερος δὲ κεφαλὴν ὅλην λαγωοῦ καίων, ἐχρῆτο πρὸς ἀλωπεκίας μετὰ στέατος ἀρκείου.

περὶ σαύρων.

Τὴν δὲ τῆς σαύρας κεφαλὴν λειωθεῖσαν, ἔνιοι γράφουσιν σκόλοπας ἐξάγειν, καὶ μυρμηκίας, καὶ ἀκροχορδόνας, καὶ ἥλους.

περὶ ἐγκεφάλου λαγωοῦ.

Ἐγκέφαλον λαγωοῦ παρατριβόμενόν τε, καὶ ἐσθιόμενον ἐπὶ τῶν ὀδοντιώντων παίδων ἐμάθομεν ὠφέλιμον ὑπάρχειν, ἡ ἑψημένης δηλονότι τῆς κεφαλῆς ὅλης ὥσπερ εἴωθα, οὐ μὴν ἐξαίρετός γε ἡ δύναμις αὐτοῦ, ἀλλὰ παραπλησία μέλιτι, καὶ βουτύρῳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα πρὸς ὀδόντας φυομένων παιδίων ἁρμόττει, τινὲς δὲ καὶ φόβοις βοηθεῖν ἐσθιόμενον τὸν ἐγκέφαλον τοῦτον ἔγραψαν.

περὶ κεράτων ἐλάφου καὶ αἰγῶν.

Κέρασιν ἐλάφου καὶ αἰγὸς κεκαυμένοις μάλιστα χρῶνται, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐχρησάμεθα πολλάκις εἴς τε τὸ λαμπρύνειν τοὺς ὀδόντας, καὶ προστέλλειν τὰ οὖλα τὰ πλαδαρά. τὸ δὲ τῆς ἐλάφου τινὲς τῶν γεγραφότων τὰ τοιαῦτα μάλιστ' ἐπαινοῦσιν, ὡς εἰ μετὰ τὸ καυθῆναι πλυθείη, καὶ δυσεντερίαν, καὶ πτύσιν αἵματος, ἔτι τε τὰς καλουμένας κοιλιακὰς διαθέσεις ἐκθεραπεύειν, ἰκτερικοῖς τε διδόμενον ὠφέλιμον, ἐπὶ πάντων δὲ τούτων κελεύουσιν διδόναι κοχλιάρια δύο, μεμίχασι δὲ αὐτό τινες ὡς εἴρηται κεκαυμένον τε, καὶ πεπλυμένον, καὶ τοῖς ξηραίνουσιν κολλυρίοις τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ῥεύματα, ἔστι γὰρ δηλονότι πάντων τῶν τοιούτων ἡ δύναμις ξηραντικὴ, καθάπερ καὶ εἴρηται.

περὶ πνεύμονος ἀρνείου καὶ χοιρείου.

Πνεύμων, ἀρνειός τε καὶ χοίρειος, τὰ ἐξ ὑποδημάτων παρατρίμματα θεραπεύειν πεπίστευται, ὁ δὲ τῆς ἀλώπεκος σκελετευθεὶς εἰ πίνοιτο, τοὺς ἀσθματικοὺς ὠφελεῖ.

περὶ ἥπατος κυνὸς λυττῶντος.

Ἧπαρ τὸ μὲν λυττῶντος κυνὸς, ἔγραψαν τινὲς, εἰ ὀπτηθὲν βρωθείη τοῖς ὑπ' αὐτοῦ δεδηγμένοις γίγνεσθαι βοήθημα, καὶ τινὰς μὲν οἶδα τῶν προσενεγκαμένων αὐτὸ ζῆν. Ἀλλ' οὐκ ἐκείνῳ μόνῳ, χρησαμένους δ' ἐφεξῆς καὶ τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις, ὧν πεῖραν ἔχομεν, ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων, ἤκουσα δέ τινας αὐτῷ μόνῳ πιστεύσαντας ὕδρον ἀποθανόντας.

περὶ ἥπατος αἰγός.

Τὸ δὲ τῆς αἰγὸς ἧπαρ ὀπτῶντές τινες, εἶτα λαμβάνοντες τὸν ἀποῤῥέοντα ἰχῶρα πρὸς νυκτάλωπας χρῶνται, καὶ τὸν ἀτμὸν δ' αὐτοῦ δέχεσθαι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀνεῳγόσι κελεύουσιν ἑψομένου, καὶ μέν τοι, καὶ ὀπτὸν ἐσθιόμενον πρὸς ταῦτα τὰ παθήματα φασὶν ἁρμόττειν, ἐλέγχειν τε τοὺς ἐπιλήπτους εἰ βρωθείη. ταυτὸ δὲ δύνασθαι καὶ τὸ τράγειον.

περὶ σαύρας.

Ἧπαρ σαύρας ἐντεθὲν ὀδοῦσι βεβρωμένοις ἔγραψαν τινες ἀνωδυνίαν ἐργάζεσθαι.

περὶ κοιλίας αἰθυίας.

Κοιλίαν αἰθυίας ἐπαινοῦσί τινες ὡς πεπτικὸν φάρμακον, εἴ τις ἢ παραχρῆμα λαμβάνων ἑφθὴν, ἢ σκελετευθεῖσαν προσφέροιτο, πειραθέντες δ' ἡμεῖς αὐτοῦ, ματαίαν εὕρομεν τὴν ὑπόσχεσιν, ὥσπερ καὶ τοῦ τῶν ἀλεκτορίδων ἔνδον χιτῶνος, ὃν καὶ αὐτὸν ἔνιοι σκελετεύοντες, ὠφελεῖν φασὶ εἰ ποθείη τοὺς στομαχικούς.

περὶ ἥπατος λύκου.

Τὸ δὲ ἧπαρ τοῦ λύκου πολλάκις μὲν ἔβαλλον εἰς τὸ δι' εὐπατορίου φάρμακον ἡπατικὸν, οὐ μὴν ὑπεροχῆς τινος ἐπειράθην ἀξιολόγου, παραβάλλων αὐτῷ χωρὶς τούτου σκευαζόμενον.

Περὶ καστορίου.

Ὄρχεις κάστορος, ὀνομάζουσι καστόριον, ἔνδοξον δὲ καὶ πολύχρηστον φάρμακον, ὡς καὶ βιβλίον ὅλον ἀρχιγέ-
νει γεγράφθαι περὶ καστορίου χρήσεως, ἐκεῖνος μὲν οὖν τὰς κατὰ μέρος αὐτοῦ δυνάμεις διῆλθεν, ἐγὼ δ'
ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτου τὴν καθόλου δύναμιν ἐρῶ, πρὸς ἣν ἀποβλέπων
τις εὑρίσκειν ἑαυτῷ δυνήσεται τὰς κατὰ μέρος, ὅτι μὲν δὴ θερμαίνει πρόδηλον, εἰ γοῦν ἐθελήσαις λεῖ-
ον ἀκριβῶς ἐργασάμενος αὐτὸ, διδοὺς ἐλαίῳ χρίσαι τε καὶ ἀνατρῖψαι τὰ αὐτοῦ μόρια, ἐναργῶς αἰσθή-
σῃ θερμαινόμενος αὐτὸ, τὰ δὲ θερμαίνοντα πάντα διαφοροῦντά τι τῆς πλησιαζούσης οὐσίας εὐθέ-
ως αὐτὴν καὶ ξηραίνει πλὴν εἴ τι μὴ φύσει ὑγρὸν εἴη, καθάπερ ἔλαιόν τε καὶ ὕδωρ, ἐπίκτητόν τε ποιότη-
τα θερμὴν οὐ δύναμιν προσλάβοι, καθάπερ αὐτὰ ταῦτα πυρὶ πλησιάσαντα, καὶ ἡλίῳ θερινῷ, τοῦ
10 τοίνυν καστορίου, καὶ ἡ σύστασις οὖσα ξηρὰ προσειληφυῖά τε τὸ θερμαίνειν, εἰκότως ξηραίνει, τοῦτο μὲν
οὖν κοινὸν αὐτῷ, καὶ ἄλλα φάρμακα πάμπολλά ἐστιν. λεπτομερὲς δ' ἱκανῶς ὑπάρχει, καὶ κατὰ τοῦτο
πλέον ἑτέρων δύναται θερμαινόντων τε, καὶ ξηραινόντων, ὁμοίως αὐτῷ, τὰ γάρ τοι λεπτομερῆ φάρ-
μακα δραστικώτερα τῶν παχυμερῶν ἐστιν, κἂν ἴσην ἔχῃ τὴν δύναμιν ἐκ τοῦ διεξέρχεσθαι, καὶ κατὰ βά-
θους ἰέναι, τῶν ὁμιλούντων σωμάτων, καὶ μάλισθ' ὅταν ᾖ ταῦτα πυκνὰ καθάπερ τὰ νευρώδη, φανερῶς
γοῦν ὑπὸ τοῦ καστορίου τὰ τοιαῦτα μεγάλως ὠφελεῖται διὰ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. ἀγνοοῦσι δὲ οἱ πλεῖ-
στοι τῶν ἰατρῶν ἐν τῇ τοῦ καστορίου χρήσει προσέχοντες τὸν νοῦν αὐτῷ μόνῳ τῷ τρέμειν, ἢ σπᾶσθαί τι μόριον,
ἢ ἀναίσθητον, ἢ ἀκίνητον εἶναι, ἢ δυσαίσθητον, μὴ γινώσκοντες ἑπόμενα τοιαῦτα συμπτώματα διαθέ-
σεσιν σώματος ἀνομοίαις, ἀλλὰ σύ γε παρ' Ἱπποκράτους μαθὼν ἐπὶ πληρώσει τε, καὶ κενώσει γίγνεσθαι
σπασμὸν, ἔνθα μὲν χρὴ κενοῦσαι τὰ παρὰ φύσιν ἐν τοῖς νεύροις περιεχόμενα, καὶ πίνειν δίδου, καὶ κα-
20 τὰ τοῦ δέρματος ἔξωθεν ἐπιτίθει καστόριον, ἔνθα δὲ δι' ὑπερβάλλουσαν ξηρότητα γίγνεται σπασμὸς,
ἐναντιώτατον εἶναι γίγνωσκε τὸ φάρμακον τοῦτο, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τοῖς τρέμουσι διὰ πλήθους
ὠφελιμώτατον ἐστιν, ἐναντιώτατον δὲ τοῖς διὰ κένωσιν εἰς τὸ τοιοῦτον πάθος ἐμπίπτουσιν, ἀνάλο-
γον δὲ τοῖς εἰρημένοις πάθεσιν, καὶ τοῦ λύζειν ἐν τῷ στομάχῳ γιγνομένου τὴν διάθεσιν εὑρὼν, καὶ
διορισάμενος, εἰ μὲν ὑπὸ πλήθους τοῦτο πάσχοιεν οἱ κάμνοντες ἐπὶ τὴν τοῦ καστορίου χρῆσιν ἧκε, διὰ
ξηρότητα δὲ καὶ κένωσιν, ἢ δι' ὑγρῶν δριμέων δῆξιν εἰ συσταίη, φεῦγε τὸ φάρμακον, ὑπονοήσειε μὲν οὖν
τις αὐτὸ τῇ τε ὀσμῇ, καὶ τῇ γεύσει προσέχων, ἀλλοτριωτάτην ἔχειν ἀνθρώπου σώματι τὴν οὐσίαν, ἐν μέν-
τοι τῇ φύσει φαίνεται μηδὲν ἐργαζόμενον ὧν τὰ τοιαῦτα ποιεῖ, τὰ μὲν, στόμαχον κακοῦντα, τὰ δὲ γα-
στέρα, τὰ δὲ κεφαλήν. τὰ δὲ ἄλλο τι, τουτὶ δὲ τὸ φάρμακον, εἴθ' ὑγρῷ σώματι προσφέροις δεομένῳ
ξηρότητος, εἴτε ψυχρῷ θερμότητος, εἴθ' ὑγρῷ, καὶ ψυχρῷ, θερμότητος, καὶ ξηρότητος χρῄζοντι, με-
30 γάλην μὲν ὠφέλειαν ἐπιδείκνυται, βλάβην δ' οὐδεμίαν οὐδενὶ προστρίβεται μορίῳ, καὶ μάλισθ' ὅταν
ἀπύρετος ὁ ἄνθρωπος ᾖ, καὶ τῶν πυρεσσόντων δὲ μὴ πάνυ θερμῶς, ἀλλ' ὡς ἂν εἴποι τις χλιαρὸν πυρετὸν οἷ-
ος ἐν καταφοραῖς, μάλιστα καὶ ληθάργοις γίγνεται, πολλοῖς μὲν πάνυ τὸ καστόριον ἐδώκαμεν, ἅμα μὲν πέ-
περι λευκῷ κοχλιαρίου πλῆθος ἑκατέρου διὰ μελικράτου ποτίζοντες, ἐβλάβη δ' οὐδεὶς οὐδὲν, ἀλλὰ κα-
* ταμηνίων ἐπεχομένων προκενώσας ἀπὸ σφυροῦ μετρίως, εἶτα διδοὺς καστόριον μετὰ γλήχωνος, ἢ καλαμίν-
θης ἐπειράθην ἀεὶ τοῦ φαρμάκου κινοῦντος κάθαρσιν ἄνευ τοῦ βλαβῆναί τι τὸν ἄνθρωπον, ἐκβάλλει δὲ
καὶ χόρια κατεσχημένα, ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα διὰ μελικράτου πινόμενον ἐργάζεται, τοὺς δὲ ἐμπνευ-
ματουμένους τὴν γαστέρα δυσιάτως, ἢ στρεφουμένους, ἢ λύζοντας, ἐπὶ ψυχροῖς, καὶ γλίσχροις χυμοῖς, ἢ
παχεῖ, καὶ φυσώδει πνεύματι δι' ὀξυκράτου πινόμενον ὀνίνησιν, ὅσα δὲ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενον
ὠφελεῖ, ταῦτα καὶ κατὰ τοῦ δέρματος ἐπιτιθέμενον ἅμα σικυωνίῳ, ἢ παλαιῷ ἐλαίῳ, τὰ δὲ πλείονος
40 θερμότητος δεόμενα, καὶ ἀνατρίβειν προσήκει δι' ἑαυτοῦ, ὠφελεῖ δὲ καὶ εἴ τις ἐπ' ἄνθραξι αὐτὸ θυμιῶν,
* ἕλκει διὰ τῆς εἰσπνοῆς, καὶ μάλιστα τὰ τὸν πνεύμονα, καὶ ἐγκέφαλον, ὑγρὰ καὶ ψυχρὰ πάθη, τά γε μὴν
ληθαργικὰ, καὶ καταφορικὰ πάντα τὰ πάθη, μετὰ πυρετῶν ἄμεινον, οὐ τῶν εἰρημένων ἐλαίων τινὶ
δεύοντες θεραπεύειν, ἀλλὰ διὰ ῥοδίνου μᾶλλον ἐπιτιθέναι τῇ κεφαλῇ, καὶ τῷ αὐχένι.

Περὶ νεφρῶν σκίγκου.

Τὰ περὶ τοὺς νεφροὺς σκίγκου ὡς ἐντατικὰ αἰδοίων πίνεται, καὶ ἀντιπεπονθέναι γε αὐτοῖς δοκεῖ, μάλιστα
θρίδακος σπέρμα μεθ' ὕδατος πινόμενον, ἔνιοι δὲ καὶ τὸ τῶν φακῶν ἀφέψημα μετὰ μέλιτος πινόμενον,
παύειν φασὶ τὰς ἐντάσεις.

Περὶ ὀνύχων αἰγείων καὶ ὀνείων.

Ὄνυχας αἰγῶν ἔνιοι καυθέντας, εἶτα τὴν τέφραν ὄξει δεύοντες, ἀλωπεκίας καταχρίουσιν, ὥστ' εἴη ἂν καὶ ἡ
50 τοιαύτη τέφρα λεπτυντικῆς δυνάμεως, ἔνιοι τοὺς τῶν ὄνων ὄνυχας καυθέντας ἐπιλήπτους φασὶ θερα-
πεύειν, εἰ πίνοιντο συνεχῶς, ἐλαίῳ δὲ φυραθέντας, χοιράδας διαφορεῖν. ἐπιπαττομένην δὲ τὴν αὐτὴν
τέφραν ξηρὰν ἰᾶσθαι τὰ χίμεθλα.

Περὶ ὀστῶν.

Ὀστᾶ κεκαυμένα διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς ἱκανῶς ἐστὶ δυνάμεως, μάλιστα δὲ φασὶν ἔνιοι τὰ τῶν ἀν-
θρώπων δύνασθαι τοῦτο, τόν γε μὴν ὕειον ἀστράγαλον κεκαυμένον, εἶτα πινόμενον ἐμπνευματώσεις,
καὶ στρόφους ἔφασαν θεραπεύειν, ἔγνων δέ τινας τῶν καθ' ἡμᾶς ἀνθρώπων, ὀστᾶ κεκαυμένα ποτί-
ζοντας

ζοντας μὴ γινωσκόντων τῶν πινόντων ὅ, τι πίνοιεν, ὅπως μὴ μυσάττοιντο, πολλοὺς ἐπιληψίαν τε, καὶ ἀρθρῖτιν ἐκτεθεραπευκέναι.

περὶ γήρως ὄφεως.

Γῆρας ὄφεως ἔγραψαν τινὲς ἀναζεσθὲν ἐν ὄξει θεραπεύειν ὀδονταλγίας.

περὶ δέρματος προβάτου.

Δέρμα προβάτου νεωστὶ ἐκδεδαρμένου περιτεθὲν τοῖς μεμαστιγωμένοις ὅπως οὖν ἐναργῶς ὠφελεῖ πάντας, ἐνίους μᾶλλον, ὡς ἐν ἡμέρα μιᾷ, καὶ νυκτὶ θεραπεύειν αὐτοὺς, συνωθεῖ τε γὰρ, καὶ διαφορεῖ τὸ ὕφαιμα.

περὶ ἵππων λειχήνων.

Λειχῆνας ἵππων λειωθέντας σὺν ὄξει γεγράφασι τινὲς ἐπιληψίας θεραπεύειν, ἔνιοι δὲ καὶ πρὸς παντὸς θηρίου δῆγμα συμβουλεύουσι χρῆσθαι.

περὶ ἀράχνης ὑφάσματος.

Ἀράχνης ὕφασμα γράφουσί τινες ἀφλέγμαντα φυλάττειν τὰ ἐπιπολῆς ἕλκη.

περὶ δερμάτων παλαιῶν.

Δέρματα παλαιὰ τὰ ἀπὸ τῶν καττυμάτων καυθέντα πρὸς τὰ ἐκ τῶν ὑποδημάτων ἐκθλίμματα γεγράφασιν ἁρμόττειν, ὡς δῆθεν ἀντιπάθεια τινὶ ταῦτα ποιοῦντα, φλεγμαίνοντα μὲν οὖν οὐκ ὠφελεῖται, παυσαμένης δὲ τῆς φλεγμονῆς εἰκότως ὠφελεῖται ξηραινόμενα, ξηραντικὴ γὰρ ἡ τοιαύτη τέφρα, καὶ ἡμεῖς ἐχρησάμεθα ποτὲ κατὰ ἀγρὸν αὐτῇ πρός τι τοιοῦτον ἐκ παρατρίμματος ἕλκος, θεραπεύει δ᾽ εἰκότως ἡ τοιαύτη τέφρα, καὶ τὰ πυρίκαυτα τῶν ἑλκῶν, καὶ τὰ καλούμενα παρατρίμματα κατὰ τοὺς μηροὺς γινόμενα.

περὶ ὀστρείων.

Ὄστρεια καλοῦσιν ἔνιοι πάντα τὰ ὀστρακόδερμα πρὸς ἀριστοτέλους ὀνομασθέντα, τὸ δ᾽ ὑπὸ τῶν πολλῶν ὄστρεον ὀνομαζόμενον ἐν τῇ δευτέρα συλλαβῇ χωρὶς τοῦ ι λεγόμενον, εἶδος ἕν τι τῶν ὀστρείων τίθενται περιλαμβάνοντες ἐν τῷ παντὶ γένει, καὶ κήρυκας, καὶ πορφύρας, καὶ χήμας, καὶ πίνας, ἅπαντά τε τὰ παραπλήσια.

περὶ κηρύκων καὶ πορφυρῶν.

Κηρύκων καὶ πορφυρῶν τὸ ὄστρακον, ἐπειδὴ σκληρότατόν ἐστιν, οὐδέποτ᾽ αὐτὸ χωρὶς καύσεως κέχρημαι, καυθὲν μέντοι ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως, ἀκριβῶς δ᾽ αὐτὸ χρὴ λειοῦν, ὡς χνοῶδες γίνεσθαι, κόψαντα δηλονότι τὶ καὶ σείσαντα πρότερον, ἔστω δέ σοι τοῦτο κοινὸν ἐπὶ πάντων τῶν λιθώδη καὶ ὀστρακώδη τὴν οὐσίαν ἐχόντων, εἰ μὴ γὰρ ἀκριβῶς λειωθείη παραπλήσια ταῖς ψάμμοις ἐστὶ, καὶ αὐτὸ δὴ καθ᾽ αὑτὸ λειωθέντων αὐτῶν τὸ γινόμενον ἄλευρον, ἕλκεσι κατατιθέμενον ἁρμόττει. κοινὸν δὲ καὶ τοῦτ᾽ αὐτὸ πάντων ἐστὶ τῶν ξηραινόντων ἰσχυρῶς αὖθις τοῦ δάκνειν ἐπιφανῶς. ἐρεθίζοντα γὰρ ἐκεῖνα ῥευμάτων αἴτια γίνεται, καὶ ἄλλο δέ τι κοινὸν ὑπάρχον τοῖς τοιούτοις ἅπασι μετ᾽ ὀξυκράτου, ἢ ὄξους, ἢ οἰνομέλιτος, ἢ ὀξυμέλιτος ἐπιτηδείως τοῖς σηπεδονώδεσιν ἕλκεσιν γίγνεται, διὰ τοῦτο καὶ οἱ λίθοι πάντες εἰς τοιαύτην ἀγόμενοι χρείαν, οἱ μὲν μᾶλλον οἱ δ᾽ ἧττον, ἅπαντες δ᾽ αὖ ὠφελοῦσι.

περὶ ὀστρέων.

Ὀστρέων τὸ ὄστρακον καυθὲν, ὁμοίας ἐστὶ δυνάμεως τῷ τῶν κηρύκων ὀστράκων, καὶ μᾶλλον ἔτι λεπτομερεστέρας, ἀσφαλέστερον δ᾽ εἰπεῖν ἧττον παχυμεροῦς, ἅπαντα γὰρ γεώδη, καὶ σκληρὰ τὴν τοῦ σώματος ἔχοντα σύστασίν τε καὶ πῆξιν, ἱκανῶς ἐστι παχυμερῆ. διὸ καὶ λειοῦν ἐπιμελῶς αὐτὰ προσήκει. ὅταν οὖν ποτ᾽ εἴπωμεν ἕτερον ἑτέρου τούτων εἶναι λεπτομερέστερον, οὕτως ἀκούειν χρὴ τῆς λέξεως, ὡς εἰ καὶ τὸν ὀδυσσέα φαίημεν εἶναι τοῦ θερσίτου μείζονα, μικρῶν ἀμφοτέρων ὄντων, ἢ τὸν αἴαντα τοῦ ἀχιλλέως μικρότερον, ἀμφοῖν καὶ τούτων μεγάλων ὄντων, ἔχει δ᾽ ὡς εἴρηται καὶ πρόσθεν, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα τῆς συνακτικῆς τι δυνάμεως ἐν αὑτοῖς, δι᾽ ἣν καὶ πιληθείσης αὐτῶν τῆς οὐσίας, σκληρὰ καὶ γεώδη γέγονεν, ὁ δὲ διὰ τῆς καύσεως προσβάλλοντα τὴν ἐναντίαν ἐπικτᾶται δύναμιν, ἣν διαφορητικὴν ὀνομάζομεν, εἰ δὲ πλύνας αὐτὰ καὶ καύσας τὸ μὲν οἷον ἐμπύρευμα πᾶν ἐναποτίθεται τῷ ὕδατι, καὶ τοῦτο γ᾽ ἐργάζεται θερμαῖνον λεπτομερῶς ὡς καὶ σήπτειν, ἔνιοτε δὲ τὸ ὑπόλοιπον ἄδηκτον γίγνεται γεῶδες, ὃ μάλιστά ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἑλκῶν χρήσιμον εἰς πλήρωσίν τε καὶ συνούλωσιν, τῷ δ᾽ οὖν ὀστράκῳ τῶν ὀνομαζομένων ἰδίως ὀστρέων κεκαυμένων χρῶμαι πρὸς τὰς ἐκ ῥευμάτων χρονίας, καὶ δυσσαρκώτους κοιλότητας, ὅσαι συραγγώδους εἰσὶ καὶ βαθεῖαι, περιτιθεὶς ἔξωθεν αὐτὸ μετὰ παλαιοῦ στέατος ὑείου, καλεῖται δ᾽ ὑπό των τῶν πολλῶν ἀξούγγιον τοῦτο, καὶ εἴς γε τὸν κόλπον αὐτὸ ἐμβάλλωσί τι τῶν τὰ τοιαῦτα σαρκούντων, ὅτι ἐστὶ καὶ τὸ κεκαυμένον διαφανὲς ὃ καλοῦσι σπεκλάριον, ὁμοίας δὲ κατὰ γένος ἐστὶν δυνάμεως, καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀστρακοδέρμων ὄστρακα καυθέντα. μάλιστα δ᾽ ὡς ἔφην τὸ τῶν ὀστρέων. εἶτα τῶν κηρύκων τε, καὶ πορφυρῶν. μίγνυταί τε ταῖς ἐμπλαστικαῖς δυνάμεσι διαφορητικαῖς ἡ τοιαύτη τέφρα καὶ μετὰ στέατος ἅπαντος διαφορεῖ. τῷ δ᾽ εἶναι διαφορητικώτερον τὸ παλαιὸν ἐκείνῳ μᾶλλον μίγνυται, δριμύτερον δὲ τοῦ προσήκοντος γίνεται τὸ φάρμακον, εἰ τῶν δριμέων τι μίξεις αὐτῷ στεάτων ὑπὲρ ὧν ἔμπροσθεν δίωρισάμην, ἀλλὰ καὶ λαμπρύνει τοὺς ὀδόντας ἡ τῶν τοιούτων ἁπάντων τέφρα οὐ μόνῳ τῷ ῥυπτικῷ τῆς δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ τῷ τῆς οὐσίας

τραχεῖ, καθάπερ ἡ κίσηρις τε καὶ τὸ τῶν κειβαίων ὄστρακον. ἐν μὲν οὖν τῇ τοιαύτῃ χρήσει πάνυ σφόδρα λειοῦν οὐκ ἀναγκαῖον ἐστὶ τὰ οὕτω καυθέντα, τοῖς δὲ κακοήθεσιν ἕλκεσιν ἐπὶ πάντων ἀκριβῶς προλειώσεις, καὶ τὰ ὑπερσαρκοῦντα δὲ μετρίως καθαιρεῖ, καὶ προστέλλει, μετά γε μὴν ἁλῶν πάντα τὰ τοιαῦτα καυθέντα ποιεῖ μὲν, καὶ τὸ τῶν ὀδόντων σμῆγμα δραστικώτερον, ὡς τὰ πλαδαρὰ τῶν οὔλων ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ὠφελεῖ.

περὶ σηπίας.

I καυθὲν τὸ σηπίας ὄστρακον χαῦνον ἐστὶν οὐχ ὥσπερ τὰ τῶν ὀστρείων λιθώδη, τὸ μὲν οὖν ῥύπτειν, ὥσπερ καὶ τἄλλα τῶν ὀστρακοδέρμων ὄστρακα κοινὸν αὐτῷ πρὸς ἐκεῖνα, καθάπερ γε, καὶ τὸ ξηραίνειν, τὸ δὲ τῆς οὐσίας λεπτομερὲς, ἐξαίρετον αὐτῷ παρὰ τἄλλα ὑπάρχει· διὸ, καὶ καυθέντι χρώμεθα πρὸς ἀλφοὺς ἐφη-
10 λίν τε, καὶ φακοὺς, καὶ ψώρας, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀρυκτοῖς ἁλσὶ μιχθὲν ἀπαρτίζει τὰ κατ' ὀφθαλμοὺς γινόμενα πτερύγια, καὶ πρὶν καυθῆναι δὲ ὀπτώμενόν τε, καὶ λειούμενον ὀδόντας τε λαμπρύνει, καὶ ξηραίνει τὰ ἕλκη· τῷ συμμέτρῳ δι' αὐτοῦ τῆς τραχύτητος, καὶ πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς μεγάλας τραχύτητας, ἃς καλοῦσι συκώσεις εἰώθαμεν χρῆσθαι· διαγλύφοντες ἐξ αὐτοῦ παραπλήσιόν τι κολλυρίῳ κατὰ τὸ σχῆμα, καὶ ἀνατρίβοντες αὐτὰς ὡς αἱμάξαι, τούτου γὰρ γινομένου, καὶ τὰ καθαιρετικὰ τῶν κολλυρίων ἄμεινον ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ.

περὶ πωμάτων πορφυρῶν.

Γώματα πορφυρῶν δι' ὄξους ποθέντα σπλῆνας οἰδαλέους ἔγραψαί τινες ἰᾶσθαι, θυμιωμένας δὲ τὰς πνιγομένας ὑστερικῶς ὠφελεῖν, ἐκβάλλει τε καὶ τὰ κατεχόμενα χόρια.

περὶ ἐρίων ὑσωπηρῶν.

Ε ρια τὰ μὲν ἔτι ῥυπαρὰ καὶ διὰ τοῦτο καλούμενα πρός τινων ὑσωπηρά, χρησίμως δέχεται τὰς κατὰ
20 τῶν τεθλασμένων, ἢ ὁπωσοῦν πεπληγότων μορίων ἐπιβροχὰς συνεργαζόμενα πρὸς τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν διὰ τὸν ὕσωπον, τὰ δὲ πεπλυμένα, καὶ μηκέτι ἔχοντα τὸν ὕσωπον, ὕλη τίς ἐπιτήδειος γίνεται πρὸς τὸ δέξασθαι τὰς ἐπιβρεχομένας ὑγρότητας, καυθέντα δὲ, δύναμιν ἔχει δριμεῖαν τε, καὶ θερμὴν ἅμα λεπτομερείᾳ, ὥστε καὶ τὰς πλαδαρὰς σάρκας ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀπαρτίζειν τάχιστα. βάλλεται δὲ καὶ εἰς φάρμακον ξηραντικὸν, καίε δ' αὐτὰ καθάπερ, καὶ τῶν ἄλλων τὰ πλεῖστα χύτραν κενὴν πληρῶν εἶτα πωμάζων ὀπὰς πλείονας ἔχοντι πώματι.

περὶ τριχῶν κεκαυμένων.

Τρίχες κεκαυμέναι παραπλησίως τοῖς κεκαυμένοις ἐρίοις θερμαντικῆς τε καὶ ξηραντικῆς ἱκανῶς εἰσὶ δυνάμεως.

περὶ τῆς τῶν ᾠῶν δυνάμεως.

30 Ἀκόλουθον ἂν εἴη τῇ περὶ τῶν μορίων διδασκαλίᾳ, καὶ περὶ τῶν ᾠῶν εἰπεῖν, ὅλα χ' ὅτι γὰρ αὐτῶν οὐκ ἔχω μνημονεῦσαι, μέρη μὲν οὖν τῶν ζώων οὐκ ἔστι τὰ ᾠά· καθάπερ οὐδὲ τῶν δένδρων ὁ καρπός. οὐδὲ τῶν κυουσῶν τὰ ἔμβρυα, τοῖς δ' ἐπιφυομένοις ἀνάλογον ἔχει. φαίνεται δὲ τῶν ἐπιφυομένων, τὰ μὲν οἰκεῖα πάντῃ ταῖς φύσεσι τῶν φυτῶν ἢ ζώων εἶναι, τὰ δ' οὐ πάντῃ τοιαῦτα, καθάπερ ὁ ἰξὸς ὁ ἐπιφυόμενος ταῖς δρυσὶν οὐδ' ἁπλῶς ἐπὶ τοῖς δένδροις ἑτερογενὲς ἐπιφύεται δένδρον, ἢ θάμνος, ἢ καρπὸς, ἢ πόα, ἢ ὅλως ἐκβλάστημά τι καθάπερ οἱ μύκητες, ἐκ δ' οὖν τῶν οἰκείων ἐστὶ καὶ τὸ ἔριον ἐπὶ τῶν προβάτων, καὶ αἱ τρίχες ἐπὶ τῶν ἄλλων ζώων, καὶ τὰ κέρατα δὲ τὰ ἀποπίπτοντα, καὶ πάλιν φυόμενα καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀρρένων ἐλάφων, ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστὶν, τὰ δὲ κυούμενα τοῖς καρποῖς ἀνάλογον ἔχει, διαδοχῆς ἕνεκα τοῦ γένους ὑπὸ τῆς φύσεως γινόμενα τούτων ἕν τι, καὶ τὸ ᾠὸν ἐστὶν ἕνεκα τῆς τοῦ γένους διαμονῆς γεγονός. ἔστι δὲ καὶ ὡς τροφὴ χρήσιμον, ἀλλὰ νῦν οὐ πρό-
40 κειται περὶ τροφῆς λέγειν. ὅσα τοίνυν ὡς φάρμακα ἐνεργεῖ, ταῦτ' εἰρήσεται κατὰ τόνδε τὸν λόγον, ἐξ ὀλίγων τῶν κατὰ μέρος χρήσεων εὑρισκόντων ἡμῶν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, κατά τε τὰ μόρια, καὶ τὴν ὅλην οὐσίαν, ἐμάθομεν γὰρ ὅπως εὑρεθείσης τῆς καθόλου δυνάμεως ἑκάστου τῶν ὄντων, ἐπὶ πολλὰς κατὰ μέρος χρήσεις ἄγειν αὐτὴν δυνάμεθα. προμεμαθήκαμεν δὲ καὶ ὅπως ἐκ μιᾶς ἢ δευτέρας πείρας ἐστὶ περὶ τῆς καθόλου δυνάμεως συλλογίσασθαι, τὸ μὲν οὖν λευκὸν καὶ λεπτὸν τῶν ᾠῶν, ᾧ καὶ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρώμεθα, τῶν ἀδηκτοτάτων ἐστὶ φαρμάκων, οὐδ' ἀποτυχίαν ἔχον ἐκ δυσκρασίας τοιαύτης οἵαν ἔχει τὸ γάλα πολλάκις ὡς ἔμπροσθεν ἐδείκνυμεν ἐπὶ τῶν ἠπεπτηκότων ζώων, ἢ ὑπερπεπεινηκότων, ἢ ὑπερδεδειψηκότων, ἢ μοχθηροῖς ἐδέσμασι κεχρημένων, ἃ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπὶ γυναικῶν εἴωθε γίνεσθαι, διὰ τὴν τῆς διαίτης πλημμέλειαν, τὰ δ' ᾠὰ μίαν μόνην ἐπιδέχεται μοχθηρίαν τὴν ἐκ τῆς παλαιότητος, ἣν ῥᾷστον φυλάττεσθαι τοῖς προσφάτοις χρωμένοις, ἔστι δὲ συνηθέστατον ἡμῖν εὐπορώτατόν
50 τε τὸ τῶν ἀλεκτορίδων, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ χρώμεθα μὴ δεόμενοι τῶν ἄλλων, καίτοι τὴν αὐτὴν ἐχόντων φύσιν. τῇ κράσει δ' ἐστὶ ψυχρότερον τοῦ συμμέτρου. χρηστέον οὖν τῷ λευκῷ τῶν ᾠῶν, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὅσα τῶν ἀδηκτοτάτων δεῖται φαρμάκων, ὡς τὰ καθ' ἕδραν τε, καὶ αἰδοῖον ἕλκη κακοήθη πάντα, μίγνυται δὲ χρησίμως, καὶ τοῖς τὰς ἐκ μηνίγγων αἱμορραγίας ἐπέχουσι φαρμάκοις, ἅπερ ἐστὶν ἀδήκτως ἐμπλαττόμενά τε, καὶ στύφοντα, καὶ πρὸς τὰ κακοήθη δὲ τῶν ἑλκῶν μίγνυται τοῖς ξηραίνειν ἀδήκτως ταῦτα πεφυκόσιν, ὁποῖόν ἐστι φάρμακον, ὅ, τε πεπλυμένος πομφόλυξ. καὶ τῶν μεταλλικῶν ἔνια πλυθέντα. περὶ ὧν προείρηται κατὰ τὸν ἴδιον λόγον. ἔστι δὲ καὶ ἡ λέ-

κυθος

κύθος τῶν ὠῶν ὁμοίας φύσεως. καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται κηρωταῖς ἀδήκτοις ἑψηθέντων ἢ ὀπτηθέντων
τῶν ὠῶν. εὔδηλον δ' ὅτι διοίσουσιν ἀλλήλων, αὗται βραχεῖαν διαφοράν, διὰ τὸ ξηραντικώτερα μὲν ἠρέ-
* μα γίγνεσθαι τὴν ὄπτησιν. ὅσον δὲ προσέλαβε τῆς δυνάμεως ταύτης, τοσοῦτον ἀπολλῦσαι τοῦ παρηγορικοῦ
μίγνυται δὲ καὶ καταπλάσμασιν ἀφλεγμάντοις, ὥσπερ ἐν ἕδρᾳ τοῖς διὰ μελιλώτου. ὠμῷ δ' ὅλῳ
ᾠῷ χρώμεθα μιγνύντες ῥόδινον, ἐπὶ τῶν κατὰ βλέφαρα, καὶ ὦτα, καὶ τιτθοὺς φλεγμονῶν. ὅσαι
τε πληγέντων αὐτῶν, ἢ καὶ ἄλλως γίγνονται, καὶ κατὰ τῶν νευρωδῶν δὲ σωμάτων, οἷον ἀγκῶνός τε, καὶ
τῶν κατὰ τοὺς δακτύλους τενόντων, ἢ ἄρθρων. ἐν ποσί τε, καὶ χερσίν. ἐν ὄξει δ' ἑψηθὲν ᾠὸν εἰ βρωθείη, ξη-
ραίνει τὰ κατὰ γαστέρα ῥεύματα, καὶ εἰ μίξειας δ' αὐτῷ τι τῶν πρὸς δυσεντερίαν, ἢ κοιλιακὴν διάθεσιν
ἁρμοττόντων. εἴτ' ἐπ' ἀνθράκων τε, καὶ μετρίου πυρὸς ὀπτὸν ᾖ, τὸ ἐκ τῶν ἀνθράκων ταγηνίσας δοίης φα-
10 γεῖν, οὐ σμικροτάτας τοὺς κάμνοντας ὠφελήσεις. ἐπιτηδειότατα δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην μίξιν ἐστὶν
ὀμφάκιόν τε, καὶ ῥοῦς. ὅ, τε τοῖς ὄψοις ἐπιπαττόμενος ἐρυθρὸς ὀνομαζόμενος. ὅ, τε χυλὸς αὐτοῦ. κηκίς τε
καὶ σίδια, καὶ τέφρα τῶν ὀπτηθέντων ὅλων κοχλίων. ἐπιτήδεια δὲ καὶ γίγαρτα σταφυλῶν, καὶ μύρτα, καὶ μέ-
σπιλα, καὶ κράνια. φαρμακωδέστερα δὲ τούτων βαλαύστιόν τε, καὶ ὑποκιστὶς, καὶ κυτίνοι, καὶ πρὸς κατακαύ-
ματα δὲ παραχρῆμα ὠμὸν ἐπιτιθέμενον, ὠφέλιμόν ἐστιν. εἴτε τις ἀναλαβὼν ἐρίῳ μαλακῷ τὸ λευκὸν
αὐτοῦ μόνον, εἴτε καὶ σὺν λεκύθῳ πᾶν ἀναλύσας ἐπιθείη, καὶ γὰρ ἐμψύχει μετρίως, καὶ ἀδήκτως ξη-
ραίνει. τοιούτῳ δ' ὄντι χρώμεθα αὐτῷ, καὶ πρὸς τὰ κατὰ τοῦ μετώπου τῶν καλουμένων ἀνακολλημάτων ἐπι-
τιθέμενα, καὶ τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων δὲ τρίχας ἀνακολλῶμεν, ἐπιμιγνύντες τι τῶν ἐπιτηδείων.
δίος πέρ ἐστιν, καὶ ὁ λιβανωτός. καὶ μάλισθ' ὅταν ᾖ λιπαρὸς, καὶ μὴ παλαιὸς, καὶ ξηρός. ἀλλ' ἐν γε τοῖς
τοιούτοις ἡ γλισχρότης τοῦ λευκοῦ τῶν ὠῶν ἐστι χρήσιμος, οὐχ ἡ κρᾶσις, εἰ μὴ καθ' ὅσον οὐδὲν ἐναντιοῦται τῷ
20 προσφερομένῳ φαρμάκῳ. χρήσιμον εἶναι τις αὐτὴν λέγοι. τινὰ γὰρ τῶν γλίσχρων ἐναντιοῦται, κα-
θάπερ ὁ ἰξὸς δριμὺς, καὶ θερμὸς ὢν εἰς τὰ μὴ δεόμενα θερμαίνεσθαι. καὶ λέλεκταί γε πολλάκις. ὡς
τὰ μηδεμίαν ἰσχυρὰν ἔχοντα δύναμιν φάρμακα, μίγνυται τοῖς τὰς τοιαύτας ἔχουσιν ὡς ὕλη. καὶ διὰ
τοῦτ' ἐστὶν πολύχρηστα τοῖς ἰσχυρῶς ἐνεργοῦσιν ὑπηρετοῦντα. τοιοῦτον ὑπάρχον, καὶ τὸ ᾠὸν, ἅμα δὲ καὶ κα-
τὰ τὴν τῆς ἑψήσεως ἢ ὀπτήσεως ποσότητα προσεπικτώμενον οὐ σμικρὰν διαφορὰν, πολύχρηστον γίνεται.
τοῖς μὲν γὰρ ξηραίνουσιν τὰς ὑγρότητας φαρμάκοις ἑψηθέν τε, καὶ ὀπτηθέν. καὶ ταγηνισθὲν, μίγνυται.
τοῖς δὲ τὰ κατὰ θώρακα, καὶ πνεύμονα τέμνουσιν τὸ καλούμενον ῥοφητὸν, ὃ μέχρι τοσούτου προσήκει
δι' ὕδατος ἕψειν, ὡς γενέσθαι θερμόν. κατὰ δὲ τὴν αὐτὴν φύσιν ἐπὶ τῶν τετραχυσμένων τὴν φάρυγγα διὰ
κραυγὴν ἢ χυμοῦ δριμύτητα παραλαμβάνεται, περιπλαττόμενον μὲν τοῖς πεπονθόσι μορίοις, καὶ
προσμένον. ὥσπερ τι κατάπλασμα. τῷ δὲ τῆς οὐσίας ἀδήκτῳ παρηγοροῦν τε ἅμα καὶ ἐκθεραπεῦον αὐ-
30 τά. τῷ δ' αὐτῷ λόγῳ, καὶ τὰς κατὰ τὸν στόμαχον, καὶ γαστέρα, καὶ ἔντερα, καὶ κύστιν ἰᾶται τραχύτητας.

περὶ ἐχίνων κεκαυμένων.

Ε χίνων ἀμφοτέρων, τοῦ τε θαλαττίου, καὶ τοῦ χερσαίου, τὸ σῶμα πᾶν, καιόμενον, ἐργάζεται τέφραν. ῥυπτι-
κῆς τε, καὶ διαφορητικῆς, καὶ καθαιρετικῆς δυνάμεως. ἔνιοι γοῦν αὐτῷ πρός τε τὰ ὑπερσαρκήσαντα
καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν ἐχρήσαντο.

περὶ κοχλίων.

Κ οχλίαι δὲ ὅλοι μετὰ τῶν ὀστράκων καιόμενοι μιγνυμένης αὐτοῖς κηκῖδος ὀμφακίτιδος, καὶ πεπέρεως
λευκοῦ μεγάλα ὠφελοῦσι δυσεντερίας, ἐφ' ὧν οὐδέπω σηπεδονώδη τὰ ἕλκη. προσήκει δ' εἶναι, τοῦ μὲν
40 πεπέρεως ἓν μέρος, τῆς δὲ κηκῖδος δύο, τέσσαρα δὲ τῆς τέφρας τῶν κοχλίων. ἀκριβῶς λεῖα ποιήσας ταῦ-
τα, τοῖς τ' ὄψοις ἐπίπαττε. καὶ δίδου πίνειν δι' ὕδατος ἢ οἴνου λευκοῦ τε, καὶ αὐστηροῦ. χωρὶς δὲ τοῦ μιχ-
θῆναι κηκῖδι κοχλίων ἡ τέφρα ξηραντικῆς ἱκανῶς ἐστὶ δυνάμεως, ἔχουσά τι διὰ τὴν καῦσιν, καὶ θερμὸν
ἔμπλαστρον. ἄκαυτοι δ' οἱ κοχλίαι λειωθέντες ἅμα τοῖς ὀστράκοις ἐπιτίθενται κατά τε τῆς γαστρὸς ὅλης
ἐπὶ τῶν ὑδερικῶν κατά τε τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις ὄγκων ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν, καὶ γίνεται μὲν, ἡ πρόσθεσις
αὐτῶν δυσαφαίρετος, ἱκανῶς δὲ ξηραίνει, καὶ μέντοι, καὶ προσκεῖσθαι διὰ παντὸς ἐᾶν αὐτοὺς προσήκει,
ἄχρις ἂν ἀποπέσωσιν αὐτόματα. τοῦτο δὲ κρικτέον, κἀπὶ τῶν δυσλύτων ἐκ πληγῆς ὄγκων καὶ περὶ θλά-
σεως γενομένης ἐν ὠσί. ξηραίνουσι γὰρ ἱκανῶς ἅπαντας αὐτοὺς, κἂν γλίσχρον, καὶ παχὺ κατὰ βάθους ὑ-
γρὸν περιέχηται.

περὶ καρκίνων κεκαυμένων.

50

Η γε μὴν τῶν ποταμίων καρκίνων τέφρα ξηραντικὴ μέν ἐστιν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. ἰδιότητι δὲ τῆς
ὅλης οὐσίας θαυμαστῶς ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων ἐνεργεῖ, καὶ μόνη μέν. ἀλλὰ, καὶ μετὰ γεντιανῆς τε, καὶ
λιβανωτοῦ πολὺ μᾶλλον. εἶναι δὲ χρὴ τῆς μὲν λιβανωτοῦ μοῖραν μίαν, πέντε δὲ τῆς γεντιανῆς, καὶ τῶν
καρκίνων δέκα. καὶ ἄλλως μὲν οὖν καυθεῖσιν αὐτοῖς ἐχρησάμεθα ποτὲ σπανίως. ὡς τὸ πολὺ δὲ καθ' ὃν
Αἰσχρίων ὁ ἐμπειρικὸς ἐχρήσατο φαρμάκων ἐμπειρικώτατος γέρων. πολίτης τε, καὶ διδάσκαλος ἡμέ-
τερος. ἦν δὲ λοπὰς ἐρυθροῦ χαλκοῦ καθ' ἧς ἐπιτιθεὶς ζῶντας τοὺς καρκίνους, ἔκαε, ἄχρις οὗ τε φρυχθῶσιν.

ὡς εὐκόλως λαβοῦσθαι. οὗτος ὁ αἰσχρίων εἶχεν ἀεὶ παρεσκευασμένον ἕτοιμον ἐπὶ τῆς οἰκίας τὸ φάρμακον· ὥρα θέρους καίων τοὺς καρκίνους, μετὰ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν, ἡνίκα λέοντι ἥλιος ἦν, ἡ σελήνη δὲ ὀκτωκαιδεκαταία. πίνειν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐδίδου τὸ φάρμακον τοῦτο τοῖς λυσσοδήκτοις ἄχρι τῆς τεσσαρακοστῆς ἐπιπάσσων ὕδατι κοχλιάριον εὐμεγέθες. εἰ δ' οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας τινὰς τοῦ δηχθῆναι προσίετο τοῦ δεδηγμένου δύο κοχλιάρια καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπέπαττεν. ἐχρῆτο δὲ καὶ κατ' αὐτοῦ τραύματος τῷ διὰ τῆς βρυτίας πίττης ὀποπάνακός τε, καὶ ὄξους ἐμπλαστικῷ φαρμάκῳ. μίαν λαμβάνοντι πίττης λίτραν. ἐν δὲ ὄξους δριμυτάτου ξέστην ἰταλικὸν, ὀποπάνακος δὲ τρεῖς οὐγγίας. ταῦτα, καίτοι τῆς προκειμένης οὐκ ὄντα πραγματείας ἔγραψα διὰ τὸ θαρρεῖν τῷ φαρμάκῳ. μηδενὸς μηδέποτε ἀποθανόντος ὡς εἴρηται χρησαμένων αὐτῷ. ποιήσομαι δὲ καὶ κατὰ μόνας ἑτέραν πραγματείαν περὶ τῶν ἰδιοτήτων τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργούντων. ἐν οἷς ἐστι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα. συγγινώσκειν οὖν χρὴ τῷ τῆς γραφῆς ἀκαίρῳ, καὶ νῦν, καὶ κατ' ἄλλα χωρία τῆς δὲ τῆς πραγματείας ἐν οἷς τε γεγονότι διὰ τὴν ἐκ τῶν λεγομένων ὠφέλειαν μεγίστην οὖσαν, ἣν διασώζεσθαι βούλομαι τοῖς μεθ' ἡμᾶς ἀνθρώποις. εἰ καὶ μεταξὺ θάνατος γενόμενος ἀποκωλύσει με γράψαι τὰς ἐφεξῆς τῆσδε τῆς πραγματείας. ἁπάντων δὲ τῶν τοιούτων τὰς αἰτίας λέγειν βουλόμενος ὁ διδάσκαλος ἡμῶν πέλοψ, εἰκότως ἔφη τὸν καρκίνον ἔνυγρον ζῶον ὑπάρχοντα ὠφελεῖν τοὺς λυσσοδήκτους οἷς φόβος ἐστὶν ἁλῶναι πάθει ξηροτάτῳ τῇ λύττῃ. διὸ, καὶ τὸ ὕδωρ φοβοῦνται. ποταμίους δὲ τοὺς καρκίνους οὐ θαλαττίους ἔφασκεν ἁρμόττειν. ἐπειδὴ διὰ τὴν ἐπιμιξίαν τῶν ἁλῶν ξηραντικωτάτων ὄντων τὰ θαλάττια ζῶα, τὴν πρὸς τὴν λύτταν ἐναντιότητα μὴ διαφυλάξειν ἀκριβῆ. καί τινος εἰπόντος αὐτῷ διατί οὖν οὐχὶ, καὶ πάντα τὰ ἐν ὕδατι ποταμῷ ζῶα παραπλησίως τοῖς καρκίνοις ὠφελεῖ, ὅτι ἔφη τὴν ὁμοίαν σκευασίαν τοῖς καρκίνοις οὐ δύναται δέξασθαι. τούτων γὰρ καυθέντων τὴν τέφραν ξηραντικὴν γινομένην ἐκδαπανᾶν τε ἅμα, καὶ διαφορεῖν τὸν ἰὸν τῶν δακνόντων κυνῶν. ταῦτα μὲν οὖν ὁ πέλοψ ἔλεγεν ἐπαγγελλόμενός τε, καὶ φιλοτιμούμενος ἐπίστασθαι τὰς αἰτίας αὐτῶν ἁπάντων. ἐγὼ δὲ ἐὰν μὴ πρότερον ἐμαυτὸν πείσω γινώσκειν ἀκριβῶς τι, τοὺς πέλας οὐκ ἐπιχειρῶ πείθειν. οὐκ οὖν οὐδὲ τὸν τοῦ πέλοπος λόγον ὡς ἀληθῆ προσηκάμην, *ἀντιλογίας ἔχοντα συχνάς. ἀλλὰ καὶ τοὺς καρκίνους ἡγοῦμαι κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ὠφελεῖν. διὰ δὲ τὸ μηδένα τεθνάναι τῶν χρησαμένων αὐτοῖς ἐβουλήθην ἤδη δεδηλῶσθαι μοι τοῦτο. κἂν μὴ τῆς ἐνεστώσης πραγματείας οἰκεῖον ᾖ, τοῖς γε μὴν σώμασιν ὅλοις. τοῦτο γὰρ ἦν τὸ προκείμενον, οὐκ ἐφ' ὧν εἶπον μόνων ζώων.

περὶ χελιδόνων κεκαυμένων.

Ἀλλὰ καὶ τῶν χελιδόνων ἐχρήσαντο πολλοὶ, καίοντες. καὶ τῇ τέφρᾳ μέλι μιγνύντες· εἶτα διαχρίοντες τοὺς συναγχικούς. καὶ ὅλως ὅσα κατὰ φάρυγγα καὶ γαργαρεῶνας σὺν ὄγκοις γίνεται πάθη· χρῶνται δ' ἔνιοι, καὶ πρὸς ὀξυδορκίαν τῇ τέφρᾳ ταύτῃ. σκελετεύοντες δὲ αὐτὰς ἄλλοι διδόασιν πίνειν δραχμῆς πλῆθος.

περὶ τεττίγων.

Καὶ τοῖς τέττιξι δὲ ξηροῖς χρῶνταί τινες ἐπὶ τῶν κωλικῶν διαθέσεων, μετὰ πεπέρεως ἴσων τὸν ἀριθμὸν κόκκων, καὶ διδόασιν. ἢ τρεῖς ἢ πέντε ἢ ἑπτὰ κατά τε τὰ διαλείμματα, καὶ τοὺς παροξυσμούς. ὀπτῶντες δ' αὐτοὺς ἄλλοι διδόασιν ἐσθίειν τοῖς πεπονθόσι κύστιν.

περὶ κορύδων.

Ὅ γε μὴν κόρυδος τὸ πτηνὸν ζῶον τουτὶ τὸ μικρὸν ὃ καὶ κατὰ τὰς ὁδοὺς πολλάκις ὁρῶμεν ἑψόμενον ἐν τῷ ζωμῷ τοὺς κωλικοὺς ὠφελεῖ. χρὴ δὲ συνεχῶς, καὶ πολλάκις ἐσθίειν αὐτὸ μετὰ τοῦ ζωμοῦ. ἔχει δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦτο τὸ ζῶον ὥσπερ τινὰ λόφον ἐκ τῶν τριχῶν αὐτοφυῆ. δι' ὃν, καὶ ὁ μῦθος ὃν ἀριστοφάνης ὁ κωμικὸς ἔγραψεν ἐπλάσθη. λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον. ἀμαθὴς γὰρ ἔφυς, καὶ πολυπράγμων οὐδ' αἴσωπον πεπάτηκας ὃς ἔφασκε λέγων κόρυδον πρώτην πάντων ὀρνίθων γενέσθαι προτέραν τῆς γῆς. κἄπειτα νόσῳ τὸν πατέρα αὐτῆς ἀποθνήσκειν. γῆν δ' οὐκ εἶναι αὐτὸν δὲ προκεῖσθαι πεμπταῖον τὴν ἀποροῦσαν ὑπ' ἀμηχανίας τὸν πατέρα αὐτῆς ἐν τῇ κεφαλῇ κατορύξαι. τοῦτό φασι, καὶ τὸν θεόκριτον αἰνίττεσθαι λέγοντα. οὐδ' ἐπιτυμβίδιαι κορυδαλλίδες. ἢ λαίνον τι. δηλοῦντα αὐτὸν τὰς τὸν τύμβον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐχούσας, προσέθηκεν δὲ ταῦτα τῷ λόγῳ διὰ τὸ βούλεσθαι σαφῶς δηλῶσαι τὸ ζῶον τὸν κόρυδον. ὁποίαν τινὰ τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἀνάστασιν ἔχει τῶν τριχῶν. ἐπειδὴ τῆς ὠφελείας αὐτοῦ πρὸς τοὺς κωλικοὺς ἐπειράθη. καὶ βούλομαι καλῶς γνωρίσαι τοῖς οὐκ εἰδόσιν αὐτό. καὶ γάρ τοι καὶ ἡ κορυδαλλὶς καλουμένη βοτάνη, καὶ αὐτοῖς κωλικοῖς ἁρμόττει. καί σοι, καὶ τοῦτο τὸ κατὰ τὸ πάρεργον ἐγνώσθω.

περὶ ἀλεκτορίδων.

Ὅ γε μὴν τῶν ἀλεκτορίδων ἁπλοῦς ζωμὸς ἐπικρατητικῆς ἐστὶ δυνάμεως. ὥσπερ ὁ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων ὑπακτικῆς. ἕψειν δ' αὐτοὺς χρὴ μεθ' ἁλῶν ἐπὶ πλεῖστον. ἀλλὰ τούτων μὲν αὐτοὶ πεῖραν ἔχομεν.

περὶ γαλῆς.

Γαλῆν δ' οὐδέποτε ἐκαύσαμεν ἐφ' ἧς γεγράφασι τὴν τέφραν καταχριομένην μετ' ὄξους ὠφελεῖν ποδαγρικούς τε, καὶ ἀρθριτικοὺς, ὡς ἱκανῶς διαφορεῖν πεφυκυῖαν. σκελετευθεῖσαν δὲ πινομένην, ἐπιλήπτους, κατὰ τὴν αὐτὴν δηλονότι δύναμιν, ἔνιοι δὲ καὶ παντὸς ἀλεξιφάρμακον εἶναι θηρίου. καὶ μάλιστα τὴν κοιλίαν αὐτῆς.

περὶ κεκαυμένων βατράχων.

Τῶν γε μὴν κεκαυμένων βατράχων τὴν τέφραν αἱμοῤῥαγίας ἴαμα φασὶν ὑπάρχειν ἐπιπαττομένην, ἀλωπεκίας δὲ ἰᾶσθαι μετὰ πίττης ὑγρᾶς.

περὶ ἱπποκάμπου.

Καὶ τὸν ἱππόκαμπον δὲ τὸ θαλάττιον ζῶον ὅλον καυθὲν ἔγραψάν τινες ἀλωπεκίας ὠφελεῖν. καὶ αὐτὸ δηλονότι ξηραντικῆς τε, καὶ λεπτομεροῦς δυνάμεως ὑπάρχειν, ἡ τὴν τέφραν αὐτοῦ, μιγνύουσι δ᾽ αὐτὴν τινὲς μὲν, ἀμαρακίνῳ μύρῳ, τινὲς δ᾽ ὑγρᾷ πίττῃ, τινὲς δὲ παλαιῷ στέατι ὑός.

περὶ ταειχηρῶν τελλίνων.

Καὶ τὰς ταειχηρὰς δὲ τελλίνας καυθείσας καυστικὴν ἐργάζεσθαι τέφραν εἰς τοσοῦτον φασὶ, ὥς τε μετὰ κεδρίας μιγνυμένην αὐτὴν, ὅταν ἐκ τῶν ῥιζῶν ἐξέλωμεν τὰς θρίχας τῶν βλεφάρων ἐνσταζομένην τῷ χωρίῳ κωλύειν αὖθις αὐτὰς ἀναφύεσθαι.

περὶ γῆς ἐντέρων.

Χωρὶς δὲ καύσεως, ἢ ἑψήσεως ὅλων τῶν ζώων ἐπιτιθεμένων τοῖς πεπονθόσιν μορίοις, ἢ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανομένων ἐπειράθησαν. ἢ ὡς πεπειραμένοι γεγράφασιν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν. γῆς μὲν ἔντερα λειωθέντα, νεύροις διῃρημένοις ἐπιτιθέμενα, παραχρῆμα θαυμαστῶς ὀνινάναι. τὰ δ᾽ αὐτὰ ταῦτα πάντα σὺν γλυκεῖ πινόμενα φάρμακον οὐρητικὸν εἶναι.

περὶ κόρεων.

Γεγράφασι δὲ καὶ περὶ κόρεων. ὡς εἰ μετ᾽ ὄξους ποθεῖεν ἐκβαλλόντων βδέλλας καταπεπομένας. ἀλλ᾽ ἡμεῖς γε διὰ σκόρδων ἐδωδῆς ἐκβάλλοντες αὐτὰς ἀεὶ, κόρεων οὐκ ἐδεήθημεν.

περὶ κανθαρίδων.

Κανθαρίδων γε μὴν ἱκανὴν πεῖραν ἔχομεν ἐπὶ τῶν ψωρωδῶν ὀνύχων, οἷς ἐπιτιθέμεναι μετὰ τῶν ἐπιτηδείων κηρωτῶν ἢ ἐμπλαστῶν φαρμάκων ἐξαίρουσιν αὐτοὺς ὡς ἐκπίπτειν ὅλους. ἐμίξαμεν δὲ καὶ ταῖς πρὸς ψώρας, καὶ λέπρας ἁρμοζούσαις δυνάμεσιν, καί τισι τῶν σηπτῶν. ἐνίοτε δὲ, καὶ τῶν τοὺς καλουμένους ἥλους ἐκβαλλόντων. εἷς δέ τις τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἐνέβαλλεν αὐτῶν ὀλίγον εἰς οὐρητικὸν φάρμακον. ἔνιοι δὲ μόνα τὰ πτερὰ, καὶ τοὺς πόδας ἐμβάλλουσιν. ἃ δὴ, καὶ ἀλεξητήρια φασὶν εἶναι τοῖς τὰ σώματα ποιοῦσιν αὐτῶν. ἔνιοι δὲ ἔμπαλιν. ἡμεῖς δὲ ὅλας ἐμβάλλομεν. ἐπιτηδειότεραι δ᾽ εἰσὶ πρὸς ἅπερ ἔφην λέγων πεπειρᾶσθαι τῶν κανθαρίδων πρὸς τὰς ἐκ τῶν πυρῶν ὅσαι μηλίνας ἐγκαρσίας ζώνας ἔχουσιν ἐν τοῖς πτεροῖς. καὶ μᾶλλον ἐὰν ἐμβαλὼν αὐτὰς εἰς ἀγγεῖον κενὸν κεράμιον εἶτα περιτιθεὶς τῷ στόματι τοῦ ἀγγείου τῶν ἀραιῶν ὀθονίων τι, κρατῇς οὕτω τὸ ἀγγεῖον ὡς ἐστράφθαι τὴν ὀθόνην κάτω δεχομένην τὸν ἀναφερόμενον ἀτμὸν τοῦ ὄξους ἄχρις ἂν ἀποθάνωσιν αἱ κανθαρίδες.

περὶ βουπρήστεως.

Οὕτως δὲ καὶ τὰς βουπρήστεις ἀποτίθεσθαι προσήκει. εἰσὶ δὲ καὶ αὗται γένος τι ζώου παραπλήσιον κανθαρίσι κατὰ τὴν ἰδέαν καὶ τὴν δύναμιν.

περὶ πιτυοκάμπης.

Καὶ μὴν καὶ ἐπὶ ταῖς πίτυσι κάμπαι καλούμεναι δὲ εἰκότως πιτυοκάμπαι τοιαύτης εἰσὶ δυνάμεως.

περὶ σαλαμάνδρας.

Καὶ τῆς σαλαμάνδρας δὲ καυθείσης τὴν τέφραν ἔνιοι μιγνύουσι σηπτικαῖς τε, καὶ λεπρικαῖς, καὶ ψωρικαῖς δυνάμεσι.

περὶ νάρκης.

Καὶ τὴν νάρκην δ᾽ ὅλην, λέγω δὲ δηλονότι τὸ θαλάττιον ζῶον, ἔγραψαν ἔνιοι. κεφαλαλγίας ἰᾶσθαι προσφερομένην τῇ κεφαλῇ, καὶ τὴν ἐξεστραμμένην ἕδραν ἐν φέρειν. ἀλλ᾽ ἐγὼ πειραθεὶς ἀμφοῖν οὐδέτερον ἐργαζομένην εὗρον. ἐννοήσας οὖν αὐτὴν ἔτι ζῶσαν προστιθέναι τινὶ κεφαλὴν ὀδυνωμένῳ, δύνασθαι γὰρ ἀνώδυνον εἶναι φάρμακον ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ὅσα ναρκοῖ τὴν αἴσθησιν, εὗρον οὕτως ἔχειν. οἶμαι δὲ καὶ τὸν πρῶτον χρησάμενον ἔκ τινος τοιαύτης ἐπινοίας ὁρμηθέντα χρῆσθαι.

περὶ δράκοντος θαλαττίου, καὶ φρύγλης.

Ζῶντα δ᾽ ἀνατμηθέντα, καὶ παραχρῆμα προσενεχθέντα τοῖς πεπονθόσι μορίοις, ὠφελεῖν ἔγραψαν ζῶα ταυτί. δράκοντα μὲν θαλάττιον ἐπὶ τῆς ἰδίας πληγῆς ἐπιτιθέμενον. ὡσαύτως δὲ καὶ φρύγλην ἐπὶ τὴν τοῦ δράκοντος. μῦς δὲ τοὺς κατ᾽ οἶκον ἐπὶ τὴν τοῦ σκορπίου, καθάπερ, καὶ τὴν σαύραν. μυγαλῆν δ᾽ ἐπὶ τὴν ἑαυτῆς. καὶ σαύραν τὴν χαλκιδικὴν, ἣν καὶ δι᾽ οἴνου ποτίζουσιν, ὡς θεραπεύουσαν τὸ ἑαυτῆς δῆγμα. καὶ σκορπίον δὲ τὴν ἑαυτοῦ πληγὴν ἐκθεραπεύειν ἐπιτιθέμενον λεῖον. ὡσαύτως δὲ καὶ ὀπτὸν ἐσθιόμενον. ἁρμόττειν δ᾽ αὐτὸν φασὶ, καὶ τοῖς ὑπ᾽ ἐχίδνης δηχθεῖσιν ἀσκαλαβώτα δὲ τοῖς ἀπὸ σκορπίου. λέγουσι δὲ κἀν τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον χωρίοις σκευασθέντα τὸν καλούμενον ἀσείρακον τοῖς ἀπὸ σκορπίου πληγεῖσι δίδοσθαι. καὶ τὸ καλούμενον κύβιον ἐπὶ κυνὸς δήγματος ὠφελίμως παραλαμβάνεσθαι κατὰ τοῦ τραύματος ἐπιτιθέμενον. ἄλλα τε πολλὰ τοιαῦτα περὶ ὧν ἐπιπλέον ἐροῦμεν ἐν τοῖς κατὰ ἰδιότητα τῆς ὅλης οὐσίας ἐνεργοῦσιν. Ἐν ἐλαίῳ δ᾽ ἑψηθέντων ὅλων ζώων ἐχρήσαντο τῷ ἐλαίῳ τινὲς τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἰατρῶν. ἔνιοι δὲ τῶν ἔμπροσθεν ἔνεκα μὲν ψιλώσεως τριχῶν πιτυοκάμπαις τε, καὶ ταῖς κα-

λαπτίοις ἀναλήφαις. καὶ λαγὼ τῷ θαλαττίῳ, καὶ σκολοπένδρᾳ τῇ θαλαττίᾳ. πρὸς ὠταλγίας δὲ σίλ-
φαις ἐν ἑψηθείσαις τῷ ἐλαίῳ. καὶ τοῖς καλουμένοις ὀνίσκοις. ἔστι δὲ ζῶα σφαιρούμενα κατὰ τὴν εἰς ἑαυτὸ
σύνοδον. ἅπερ ὀνομάζουσί τινες τῶν παρ' ἡμῖν κυάμους, ἐπειδὴ παραπλήσιοι τοῖς ἐδωδίμοις κυάμοις εἰσὶν
ὅταν ἑαυτοὺς σφαιρώσωσι φαιοὶ κατὰ τὴν χρόαν ὄντες, ἐπὶ δὲ τῆς ἀγροικίας ἐστὶν ἰδεῖν πλείστους τούτους
γινομένους ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις αἷς ἀπὸ τῶν κρηνῶν κομίζουσι τὸ ὕδωρ οἱ ἄγροικοι, κατατίθενται
δ' αὐτὰς πλησίον τῆς ἑστίας, καί τινας τῶν κατὰ ἀγρὸν ἰατρευόντων εἶδον ἀεὶ χρωμένους τῷ ἐξ αὐτῶν
ἐλαίῳ πρὸς τὰ τῶν ὤτων ἀλγήματα πάντα, μὴ διοριζομένους κατά τινα γέγονε διάθεσιν, ὅθεν εἰκό-
τως ἐνίοτε μὲν ἐπιτυγχάνουσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ βλάπτουσιν. καὶ τί θαυμαστὸν ὅπου, καὶ τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν
ἔνιοι χωρὶς διορισμοῦ περὶ τῶν τοιούτων ἔγραψαν, τοιαῦτα γοῦν ἐστιν, καὶ τὰ τῶν εὐπορίστων φαρμά-
10 κων Ἀπολλωνίου βιβλία, οὗτος τοίνυν, καὶ τὰ τῆς γῆς ἔντερα γέγραφεν ἐν ἐλαίῳ καθεψηθέντα τῶν
ὤτων ἀλγήματα πραΰνειν, ἔνιοι δὲ στέατι χηνὸς ἀξιοῦσι μίξαντας, οὕτω χρῆσθαι.

περὶ ἀλωπέκων, καὶ ὑαινῶν.

Περὶ δὲ τῶν ὅλων ἐν ἐλαίῳ καθεψομένων ἀλωπέκων, οὕτως γάρ τινες ἀρθριτικοὺς θεραπεύουσιν, οἱ μὲν,
ζώσας ἐμβάλλοντες μεγίστῳ λέβητι τὰς ἀλώπεκας, οἱ δὲ καὶ τεθνεώσας, ἀναγκαῖον εἰπεῖν ἐπὶ πλέον.
ἐπειδὴ πολλοὺς ἔδοξαν αὐτὴν κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπηλλάχθαι τοῦ πάθους, οὐ μετὰ πολὺν δὲ χρόνον ὠφε-
ληκέναι μόνον, ἐπανῆλθεν γὰρ αὐτοῖς τὸ πάθος, οὐ μὴν οὕτως γε σφοδρὸν ὡς ἔμπροσθεν. ἔστι δὴ τὸ κα-
τὰ τὰς ἀλώπεκας οὐδέν τι διαφορητικώτερον τοῦ κατὰ τὴν ὕαιναν, ἧς ὁμοίως ἑψομένης ἐν ἐλαίῳ διαφορη-
τικώτατον γίνεται τοὔλαιον, εἴρηται δὲ πολλάκις ὡς τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ὑπάρχει τὰ διὰ βάθους
ἐν τῷ σώματι περιεχόμενα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν ἕλκειν, καὶ κατὰ τοῦτο τὰς ὀδύνας ἐνίοτε παύειν. οὐ
20 γὰρ δὴ διὰ παντός γε τοῦτ' αὐτοῖς ἕπεται μόνων ἐκείνων τῶν ὀδυνῶν παυομένων ὑπὸ τῶν τοιούτων
φαρμάκων, ἐφ' ὧν ἐν τῷ βάθει περιέχεται χυμὸς ὀδύνης ποιητικὸς, ἢ διὰ τὸ πάχος τῆς οὐσίας, ἢ διὰ
ψύξιν, ἢ δριμύτητα σφοδράν. ἢ καὶ πνεῦμα φυσῶδες οὐκ ἔχον διέξοδον, οἱ τοίνυν ταῖς ἀλώπεξι χρώ-
μενοι, καὶ αὐτοὶ διαφορητικὸν ἐργάζονται τοὔλαιον. εἶτα πυέλους αὐτῷ πληροῦντες, ἐμβιβάζουσιν αὐτοῖς
ὅλους τοὺς ἀρθριτικοὺς ἐν διατρίβειν χρόνῳ συχνῷ κελεύοντες, ἐκ τούτου τε συνέβαινεν οὐ μόνον τοὺς
περὶ τοῖς ἄρθροις ὄγκους αὐτῶν, ἀλλὰ, καὶ τὸ σύμπαν σῶμα κενοῦσθαι, πληθωρικῶς δὲ ὅλου τοῦ
σώματος αὐτοῖς προδιακειμένου, θαυμαστὴν οὐδὲν ἦν ὠφέλειαν τῇ κενώσει γενέσθαι, μηδενὸς μὲν ἐπιρρέον-
τος τοῖς πεπονθόσι μορίοις, διὰ τὸ κενοῦσθαι τὸ σύμπαν σῶμα, τῶν δ' ἐν αὐτοῖς περιεχομένων χυμῶν
διαφορουμένων, ὥσπερ δ' ἔμπροσθεν ἀπαθοῦς ὄντος αὐτοῖς τοῦ σώματος ἡ μοχθηρὰ δίαιτα τὸ πάθος εἰρ-
γάσατο, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι διὰ τῆς ὁμοίας διαίτης εἰκὸς ἦν αὖθις αὐτοὺς ὡσαύτως
30 διατεθήσεσθαι τοῖς πεπονηκόσιν ἄρθροις.

περὶ τῶν ἐν θαλάττῃ, καὶ ἁλμυροῖς ὕδασι γινομένων.

Μόνα ταῦτα ἔτι λείποντα τῇ συμπάσῃ πραγματείᾳ, καιρὸν ἐπιτήδειον ἔχει τόνδε, τὰ μὲν γὰρ ἐν θαλάττῃ
τε, καὶ ὕδατι γινόμενα ζῶα, κατὰ τὸν ἔμπροσθεν εἴρηται λόγον περὶ τῶν ζώων. ὅσα δὲ γεννᾶται μὲν
ἐν ὕδασιν ἢ ἐξ ὑδάτων, οὐκ ἔστι δὲ ταῦτα ζῶα, νῦν εἰρήσεται.

περὶ ἀδαρκίου.

Ἀδάρκιον, ἔνιοι δὲ ἀρρενικῶς ἀδάρκην, ἄλλοι δὲ θηλυκῶς ἀδάρκην, καλοῦσι, κατὰ μὲν τὴν οὐσίαν οἷος ἀφρός
τις ἐστὶ πεπηγὼς ὕδατος ἁλμυροῦ, περιπηγνύμενος φορυτῷ τε, καὶ καλάμοις, δριμύτατον δ' ἐστὶν, καὶ
θερμαντικώτατον τοῦτο, διὸ καὶ καθ' αὑτὸ μὲν, ἄχρηστόν ἐστιν. μίγνυται δὲ τοῖς ἀμβλύνουσι τὴν δύναμιν
αὐτοῦ, καὶ οὕτως γίγνεται πολύχρηστον ἐπὶ τῶν θερμανθῆναι δεομένων διαθέσεων ἔξωθεν προσαγόμε-
νον, εἴσω γὰρ τοῦ σώματος οὐχ οἷόν τε λαβεῖν αὐτὸ, διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως.

40

περὶ ἁλκυονίων.

Ἁλκυόνια ῥύπτει μὲν πάντα, καὶ διαφορεῖ. δριμεῖαν ἔχοντα ποιότητα καὶ θερμὴν δύναμιν, ἀλλὰ τὸ μᾶλλον
τε, καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς ἐστιν οὐκ ὀλίγον. ἔν τε τούτοις αὐτοῖς οἷς εἴρηκα, καὶ προσέτι κατὰ τὸ λεπτομερὲς τῆς ὅ-
λης οὐσίας. ἔστι δ' αὐτῶν ἓν μὲν πυκνὸν, καὶ βαρὺ μοχθηρὸν κατὰ τὴν ὀσμήν. ὄζει γὰρ ἰχθύων σαπρῶν.
ἐοικὸς κατὰ σχῆμα σπόγγῳ. δεύτερον δ' ἄλλο προμηκέστερον τῷ σχήματι κοῦφον, καὶ ἀραιόν. ὀσμὴν φυκίοις
ὁμοίαν ἔχον, ἄλλο δὲ τρίτον σκώληκι μὲν ἐστὶ τὸ σχῆμα παραπλήσιον, πορφυρίζει δὲ τῇ χρόᾳ, καὶ τῇ συστάσει
μαλακόν ἐστι, ὀνομάζουσι δ' αὐτὸ μιλήσιον, ἐφ' οἷς ἄλλο τέταρτον, ὁμοίως μὲν τῷ δευτέρῳ λελεγμένῳ, κοῦ-
φον τε, καὶ ἀραιόν. ἐοικὸς δὲ ἐρίοις ὑσωπηροῖς, τὸ δὲ πέμπτον ἔξωθεν μὲν ἐπιφανείᾳ λείᾳ περιγέγραπται, τὴν
δ' ἔνδον οὐσίαν ἔχει τραχεῖαν οὐδεμίαν μὲν ἔχον ὀσμὴν ἐν τῇ γεύσει δὲ δριμὺ φαινόμενον, ἔστι γὰρ δήπου, καὶ
θερμότατον ἁπάντων τῶν ἁλκυονίων ὡς τρίχας ἀποκαίειν δύνασθαι, διὸ τῶν μὲν πρώτων δύο λειχῆνας, καὶ
50 ἀλφοὺς, καὶ μελάνας, καὶ ψώρας, καὶ λέπρας ὠφελούντων, ἔτι τε, λαμπρυνόντων τὸ δέρμα διὰ τὸ σύμ-
μετρον τῆς δυνάμεως, δύναται ταυτὸ ποιεῖν τουτὶ τὸ ἔσχατον εἰρημένον. οὐ γὰρ ἀπορρύπτει μόνον ἐκεῖνα ὥσ-
περ τὴν ἔξωθεν ἐπιφάνειαν. ἀλλ' ἀποδέρει τε, καὶ ἐκδέρει προσερχόμενον εἰς τὸ βάθος τοῦ δέρματος, ὡς
ἕλκη ποιεῖν, τὸ δὲ τρίτον εἰρημένον, ἁπάντων ἐστὶ λεπτομερέστατον, διὸ καὶ καυθὲν, ἀλωπεκίας ἰᾶται. μετ'
οἴνου καταχριόμενον, κιρρὸν μὲν τὴν χρόαν, λεπτὸν δὲ τῇ συστάσει, τὸ τέταρτον δὲ τούτων ἐστὶν ὁμοειδὲς κα-
τὰ τὴν δύναμιν. ἀσθενὲς δ' οὐκ ὀλίγον.

περὶ ἁλῶν.

Ἅλες τῆς αὐτῆς κατὰ γένος δυνάμεως, οἵ τ' ὀρυκτοὶ καὶ οἱ θαλάττιοι. διαφέρουσι δὲ τῷ μᾶλλον πεπιλῆ-
σθαι τὴν οὐσίαν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἁλῶν, διὸ καὶ τὸ παχυμερές τε καὶ στῦφον ἐν τούτοις μᾶλλον ἐστίν, οἱ μὲν
οὖν θαλάττιοι τήκονται παραχρῆμα περιχυθέντος ὕδατος αὐτοῖς, οἱ δ' ἐκ τῆς γῆς οὐ πάσχουσι τοῦτο,
τοῖς θαλαττίοις δ' ὁμοειδεῖς εἰσὶ καὶ οἱ κατὰ λίμνας τινὰς ἐχούσας ἁλμυρίδα γινόμενοι τοῦ θέρους ἐξ
ὀπτωμένου τοῦ ὕδατος ἐξ αὐτῶν, ὥσπερ καὶ οἱ φραγάσιοι πλησίον σμινθίου, συνίσταται γὰρ ἐνταῦθα περὶ
τῶν αὐτοφυῶν ὑδάτων θερμῶν ἱκανῶς ὄντων ὕδωρ δαψιλὲς λιμνάζον οὐκ ἐν πολλῷ χωρίῳ, καὶ τοῦτο
τοῦ θέρους ὅλον ἐκδαπανᾶται ξηραινόμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου, τοῦ τόπου δ' ἁλμυρίδα σύμφυτον ἔχοντος,
τὸ ὑπολειπόμενον αὐτοῦ πᾶν ἅλες γίνονται τὴν ἐπωνυμίαν ἀπό τε τοῦ χωρίου, καὶ τῶν ὑδάτων λαμβά-
10 νοντες, καὶ γὰρ αὐτὰ τὰ αὐτοφυῆ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὕδατα φραγάσια καλεῖται, ξηραντικωτάτης
ὄντα δυνάμεως, καὶ χρῶνται γε πρὸς τοῦτ' αὐτοῖς, οἱ κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ἰατροί, λέλεκται δὲ καὶ περὶ
τῶν σοδομηνῶν τῶν ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσῃ καλουμένῃ γινομένων, ἐν τῷ τετάρτῳ γράμματι, καὶ εἴ τις
ἐκεῖνο τὸ βιβλίον ἀνέγνωκεν ἐπιμελῶς, ἀναμνήσεως αὐτῷ μόνον δεήσει νῦν, ὥστε ῥηθείσης τῆς γευστῆς
ποιότητος, αὐτὸν ἐπίστασθαι τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου, τῆς οὖν ἁλικῆς ποιότητος διαφορούσης τε
ἅμα καὶ συναγούσης τὴν πλησιάζουσαν οὐσίαν τὸ καλούμενον ἀφρόλιτρον ἐν τούτῳ τὴν διαφορὰν ἔχει,
καθ' ὅσον ἕνα μόνον ἐν τούτῳ τὸν ἐπικρατοῦντα χυμὸν ἐναργῶς ἐστὶν ἰδεῖν, ὃν ὀνομάζουσι πικρὸν διαφορη-
τικὸν ἔχοντα δύναμιν, συνακτικὴν δ' οὐκ ἔχοντα καθάπερ οἱ ἅλες. οὗτοι γὰρ ὅσον μὲν ὑγρόν ἐστι ἐν τοῖς
σώμασι, τοῦτο πως ἐκβόσκονται, τὸ δ' ὑπόλοιπον τῆς στερεᾶς οὐσίας συνάγουσι τῇ στύψει, διὸ καὶ ταρι-
χεύουσι, καὶ ἄσηπτα φυλάσσουσι τὰ σώματα τῶν σηπομένων ὑγρότητα περιττωματικὴν ἐχόντων ἀδιά-
20 λυτόν τε, καὶ ἄσφικτον τὴν οὐσίαν, οἷς τοίνυν σώμασι μηδ' ὅλως ἐστὶν ὑγρότης περιττὴ καθάπερ τῷ καλ-
λίστῳ μέλιτι, καὶ πεπίληται τὸ στερεὸν σῶμα, καθάπερ τοῖς λίθοις ἀδύνατον τούτοις σαπῆναι, διόπερ καὶ
ἡ τῶν ἁλῶν χρῆσις, οὐκ ἐπὶ τούτων εὐδόκιμος, ἀλλ' ἐφ' ὧν ὕποπτος ἡ σῆψις.

περὶ ἁλῶν κεκαυμένων.

Ἅλες κεκαυμένοι τὸ μὲν διαφορητικὸν μᾶλλον ἔχουσι τῶν ἀκαύστων εἰς ὅσον αὐτῶν λεπτομερέστερον γί-
γνεται τὸ σῶμα, τὴν ἀπὸ τοῦ πυρὸς λαμβάνον δύναμιν, ὡς κἀπὶ τῶν ἄλλων ἐδείχθη τῶν κεκαυμένων
συμβαίνειν, οὐ μὴν ὁμοίως γε τοῖς ἀκαύστοις συνάγειν, καὶ πιλοῦν τὴν στερεὰν οὐσίαν ἔτι δύνανται.

περὶ λίτρου.

Λίτρον, ἐδείχθη καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν τῷ μεταξὺ δύναμιν ἔχον ἁλῶν τε καὶ ἀφρολίτρου.

30 περὶ ἁλὸς ἄνθους.

Ἁλὸς ἄνθος ἔνιοι μὲν ὡς ἓν ὄνομα τὸ ἁλόσανθον, ἔνιοι δὲ καὶ διαιροῦντες ἁλὸς ἄνθος ὀνομάζουσιν, ἔστι δ' ὑγρὸν
τοῦτο τὸ φάρμακον, λεπτομερέστερον καὶ τῶν κεκαυμένων ἁλῶν δριμύ τε τῇ ποιότητι, καὶ διαφορητι-
κὸν ἱκανῶς τῇ δυνάμει.

περὶ ἁλὸς ἄχνης.

Ἁλὸς ἄχνη, ἀφρῶδές ἐστιν ἐπάνθισμα τῶν ἁλῶν, λεπτομερεστέρας πολὺ φύσεως ὑπάρχον αὐτῶν τῶν ἁ-
λῶν, ὥστε καὶ λεπτύνειν καὶ διαφορεῖν πολὺ μᾶλλον αὐτῶν δύναται, τὸ δ' ὑπόλοιπον τῆς οὐσίας συνά-
γειν καθάπερ οἱ ἅλες, οὐ δύναται.

περὶ ἀσφάλτου.

Ἄσφαλτος, ἕν τι καὶ τοῦτο τῶν ἐν ὕδατι θαλαττίῳ γινομένων, ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν ὁμοίων θαλάττῃ, καθάπερ
ἐν Ἀπολλωνίῳ τε τῇ κατ' ἤπειρον, καὶ τἄλλα χωρία τοιαῦτα πολλοῖς ὕδασιν αὐτοφυέσιν ἐπὶ ἀφρὸς ἐπο-
40 χούμενος εὑρίσκεται, τὸ φάρμακον τοῦτο μαλακὸν μὲν ὂν ὁπότ' ἐπινήχεται, μετὰ δὲ ταῦτα ξηραι-
νόμενον ὡς σκληρὸν γίνεσθαι μᾶλλον τῆς ξηρᾶς πίττης.

περὶ ἀσφάλτου γινομένου ἐν τῇ νεκρᾷ θαλάσσῃ.

Καλλίστη δ' ἄσφαλτος γίνεται κατὰ τὴν νεκρὰν ὀνομαζομένην θάλασσαν, ἔστι δ' αὕτη λίμνη τις ἁλμυρὰ
κατὰ τὴν κοίλην Συρίαν, ἡ δὲ δύναμις τοῦ φαρμάκου ξηραντική τ' ἐστὶ καὶ θερμαντικὴ κατὰ τὴν δευ-
τέραν που τάξιν, εἰκότως οὖν αὐτῷ χρῶνται, πρός γε τὰς κολλήσεις τῶν ἐναίμων φαρμάκων, πρὸς
τἄλλα ὅσα ξηραίνειν δεόμενα μετὰ τοῦ θερμαίνειν μετρίως.

περὶ σπόγγου.

Σπόγγος ὁ μὲν κεκαυμένος δριμείας ἐστὶ καὶ διαφορητικῆς δυνάμεως, ἐχρῆτο δ' αὐτῷ τις τῶν ἡμετέρων
διδασκάλων, καὶ πρὸς τὰς ἐν ταῖς χειρουργίαις αἱμορραγίας, ἐγὼ μὲν ἔχων, ξηρὸν μὲν καὶ ἄικμον, δε-
50 δευμένον δέ, μάλιστα μὲν ἀσφάλτῳ, μὴ παρούσης δὲ ταύτης πίττῃ, προσετίθει δ' αὐτὸν τοῖς αἱμορραγοῦ-
σι χωρίοις, ἔτι καιόμενον, ὡς ἐσχαροῦσθαι τε ἅμα τὸ μόριον, καὶ ἐπιπώματι λαμβάνειν αὐτὸν τὸ σῶμα τοῦ
καυθέντος σπόγγου, καινὸς δ' ὁ σπόγγος αὐτὸς καθ' ἑαυτόν, οὐχ ὡς ἔριον ἢ μότος μαλθακὴ ὕλη μόνον ἐστὶ τῶν
ἐπιβρεχομένων ὑγρῶν, ἀλλὰ καὶ ξηραίνει σαφῶς, εἴσῃ δὲ χρησάμενος ἐπὶ τραύματος αὐτῷ μόνῳ μεθ'
ὕδατος ἢ ὀξυκράτου, ἢ οἴνου, κατὰ τὰς τῶν σωμάτων διαφορὰς ὡς προείρηται, κολλήσει γὰρ αὐτὰ παραπλη-
σίως τοῖς ἐναίμοις ὀνομαζομένοις φαρμάκοις, εἰ δὲ μὴ καινὸς ἀλλ' ἀπὸ χρήσεως εἴη, γνώσῃ σαφῶς ὅσον ἀπο-
λείπεται τοῦ καινοῦ κατὰ τραυμάτων ἐπιτιθέμενος, εἴτ' οὖν ὕδατι βεβρεγμένος εἴτ' οἴνῳ, εἴτ' ὀξυκράτῳ

καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἶναι τὸ τοῦ καινοῦ [illegible], διασωζομένης ἔτι τῆς δυνάμεως ἣν ἐκ τῆς θαλάττης εἶχεν ξηραίνειν μετρίως τὰ σώματα, ταῦτα δὲ δύναται ποιεῖν ὅταν ἔτι διασώζῃ τὴν ἀπὸ τῆς θαλάττης ὀσμήν, ὡς ἔν γε τῷ χρόνῳ κἂν μηδέ πω πρὸς χρῆσιν ᾖ γεγενημένος, τήν τ' ὀσμὴν ἀπόλλυσι, καὶ ξηραίνειν ὁμοίως οὐ δύναται.

περὶ γάρου.

Γάρος δυνάμεως ἐστὶ θερμῆς ἱκανῶς καὶ ξηρᾶς, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἐχρήσαντό τινες αὐτῷ τῶν ἰατρῶν, ἐνιᾶσί τε τοῖς δυσεντερικοῖς τε καὶ ἰσχιαδικοῖς.

περὶ ἅλμης.

Ἅλμη τῶν ταριχηρῶν ἰχθύων ὁμοίως τῷ γάρῳ πρός τε τὰς σηπεδόνας ἁρμόζει, καὶ πρὸς ἰσχιάδας, καὶ δυσεντερίαν ἐνιεμένη, τῇ δὲ δριμύτητι τοὺς μὲν ἰσχίοις ἐνοχλοῦντας χυμοὺς ἐπισπᾶται, καὶ διὰ τῶν ἐντέρων ἐκκενοῖ, τὰ δὲ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν ἐν τῇ δυσεντερίᾳ περικλύζει τε, καὶ ξηραίνει. μάλιστα δὲ τῇ τῶν ταριχηρῶν σιλούρων, καὶ τῇ τῶν μαινίδων ἅλμῃ πρὸς τὰ τοιαῦτα κέχρηνταί τινες ἰατροί, καὶ ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῶν ἐν στόματι σηπεδονωδῶν ἑλκῶν ἐχρησάμεθα.

Τέλος.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ. ΒΙΒΛΙΟΝ α΄.

τι μὲν οὐ μόνον τὸ θεραπευόμενον πάθος ἐνδείκνυται τὴν θεραπείαν, ἀλλ' ἥ τε τοῦ κάμνοντος κρᾶσις, ἥ τε τοῦ πάσχοντος μορίου φύσις οὐ μικρὰν συνενδείκνυται, δέδεικται πρόσθεν, ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ὥσπερ γε καὶ ὅπως ἄν τις ἐκ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων σύνθετον αὐτὸς ποιῇ, διὰ συντόμου μὲν ἐν ἐκείνοις, πλατύτερον δ' ἐν τοῖς πρὸ τούτου βιβλίοις ἑπτὰ, τὴν μέθοδον ἅπασαν ἐδήλωσα, νυνὶ δὲ τὰς καθ' ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος ἁρμοττούσας δυνάμεις φαρμάκων, ὅπως ἄν τις αὐτός τε κατασκευάζοι μεθόδῳ, καὶ ταῖς ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν εὑρημέναις ὀρθῶς χρῷτο, πρόκειται διελθεῖν, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρξαμένοις, ὡς καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν ἅπασιν ἔδοξεν, συμβαίνει δ' αὐτῇ τὰ μὲν πλεῖστα τῶν παθῶν κοινὰ τοῖς ἄλλοις πᾶσι μορίοις, τὸ δὲ τῶν τριχῶν πάθος, ὀλίγοις κεκοινώνηται, διότι καὶ τὸ τὰς τρίχας ἔχειν κατὰ πρῶτον λόγον, οὐ πολλοῖς ὑπάρχει. γενέσεις μὲν γὰρ ταῖς θριξὶν ὥσπερ ἡ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων, ὡς ἐν τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασιν ἐδείχθη, καθάπερ δ' ἐν τούτοις, τὰ μὲν κατὰ τέχνην καὶ προαίρεσιν τοῦ γεωργοῦ, τὰ δὲ κατὰ τὰς φυσικὰς αἰτίας γεννᾶται, τὸν αὐτὸν τρόπον κἂν τοῖς τῶν ζώων σώμασιν, ἀρούρᾳ μέν τινι πυροὺς, ἢ κριθὰς, ἤ τι τῶν ἄλλων δημητρείων σπερμάτων ἐν αὐτῇ φυομένων ἐχούσῃ, τῆς κεφαλῆς ἐοικυίας, ταῖς δ' ἄλλαις πόαις, ὅσαι κατὰ τὸ αὐτόματον ἄνευ χρείας φύονται τῶν ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τριχῶν, ὁμοίαν ἐχουσῶν τὴν γένεσιν. οὐ γὰρ κατὰ πρῶτον λόγον ἡ φύσις αὐτὰς εἴωθε γεννᾶν, ἀλλὰ κατά τι συμβεβηκὸς, αἵ γε μὴν κατά τε βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρῦς ἐδείκνυτο χρείαν οὐ μικρὰν παρέχουσαι τοῖς ζώοις, αἱ δ' ἐπὶ τῶν γενείων τε καὶ τῶν αἰδοίων, ἕνεκα μικροτέρων χρειῶν γεγονέναι δοκοῦσι, διὸ καὶ τὰ πάθη μάλιστα μὲν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς τε, καὶ ταῖς ὀφρύσιν, ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν θεραπείαν ἡμᾶς προτρέπει, δεύτερα δ' ἐπ' αὐτοῖς, τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν, εἶτα γενείων τε καὶ αἰδοίων. Ἔστι δὲ τὰ πάθη τῶν τριχῶν, ἥ τε παντελὴς ἀπώλεια, καὶ ἡ κατὰ χρόαν ὑπαλλαγὴ, καθάπερ ἐν ταῖς καλουμέναις λεύκαις γίνεται, καὶ πρὸς τούτοις ἐν ἀλωπεκίαις τε, καὶ ὀφιάσεσιν, οὐ μικρὰ, καὶ ἀπρεπὴς ἅμα βλάβη γίγνεται τῶν τριχῶν. ἔνιοι μὲν οὖν ὑπέσχοντο καθάπερ ταύτας, οὕτω καὶ τὰς ἀρχομένας φαλακρώσεις κωλύειν αὐξηθῆναι, εἰσὶ δ' οἳ τοῦτο μὲν ἀδύνατον εἶναί φασιν, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν ἀλωπεκιῶν τε καὶ ὀφιάσεων ἀφικόμενοι θεραπείαν, ἔγραψαν φάρμακα δι' ὧν ἐπαγγέλλονται τελέως αὐτὰς ἰᾶσθαι, καὶ δὴ, καὶ χρώμενοι τοῖς γεγραμμένοις ἐπ' αὐτῶν φαρμάκοις οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, οὐ μόνον ἀποτυγχάνουσιν ἐνίοτε μεγάλως, ἀλλὰ καὶ βλάπτουσιν ἰσχυρῶς, ὡς ἀνίατον ἐργάζεσθαι τὴν διάθεσιν, ὅ, περ αὐτοῖς συμβαίνει καὶ κατ' ἄλλα φάρμακα πολλὰ, χωρὶς μεθόδου χρωμένοις, ἐγὼ δ' ὅ, περ Ἱπποκράτης ἐκέλευσεν, ἀεὶ πεπείραμαι πράττειν ἐπὶ τῶν τῆς τέχνης ἔργων, ὡς τὸ προσφερόμενον βοήθημα, καθάπερ ἐκεῖνος ἔγραψεν, ὠφελέειν ἢ μὴ βλάπτειν. ὅτι δ' ἡ χωρὶς μεθόδου τῶν φαρμάκων χρῆσις, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν, ἀλλὰ καὶ βλάπτει πολλάκις, ἔνεστί σοι μαθεῖν ἐντεῦθεν, ἤδη γὰρ αὐτοῦ τοῦ προκειμένου, καιρὸς ἄρξασθαι.

Περὶ ἀλωπεκίας καὶ φαλακρώσεως καὶ ὀφιάσεως.

Καθάπερ τῶν φυτῶν, ἔνια μὲν ὑγρότητος ἐνδείᾳ, διαφθείρεται ξηραινόμενα, τινὰ δ' ὑγροῖς ἀλλοτρίοις τῆς ἑαυτῶν φύσεως ὁμιλοῦντα, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ταῖς θριξὶν, ἤτοι δι' ἔνδειαν ὑγρῶν, ὑφ' ὧν τρέφεσθαι πεφύκασιν, ἢ διὰ φαυλότητα φθείρεσθαι συμβαίνει. Δι' ἔνδειαν μὲν ὑγρῶν ἡ φαλάκρωσις γίνεται, διὰ μοχθηρίαν δὲ χυμῶν ἀλωπεκία τε, καὶ ὀφίασις, ἓν μέν γε ἄμφω κατά γε τὴν νοσώδη διάθεσιν οὖσαι πάθος, ὀνόματα δ' ἐσχηκυῖαι διαφέροντα παρὰ τὸ σχῆμα, παραπλήσιον γὰρ ὄφει τὸ βεβλαμμένον μέρος τῆς κεφαλῆς φαίνεται κατὰ τὰς ὀφιάσεις, αἱ δ' ἀλωπεκίαι, διὰ τοῦτο ὥς φασιν οὕτως ὠνομάσθησαν, ὅτι συνεχῶς γίγνονται ταῖς ἀλώπεξιν, ἡμεῖς δὲ, διὰ τί μὲν ὠνομάσθησαν οὕτως, οὐ ζητοῦμεν, ὅπως δὲ γίγνονται ζητήσαντες, ὑγρῶν μοχθηρῶν περιουσίαν, αἰτίαν εὕρομεν. Ὁποῖα δέ ἐστι ταῦτα, διὰ τῆς χροιᾶς τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος διαγνώσῃ, φαίνεται γὰρ ἐνίων μὲν ἐπὶ τὸ λευκότερον ἐκτρεπόμενον, ἐνίων δ' ἐπὶ τὸ μελάντερον, ἢ ὠχρότερον, ὥστε καὶ κάθαρσιν πρῶτον ἐπ' αὐτῶν ἐργάσῃ τοῦ παντὸς σώματος, ἤτοι φλέγματος ἀγωγὸν δοὺς φάρμακον, ἢ χολῆς ὠχρᾶς, ἢ μελαίνης, ἐκ τῆς χροιᾶς τεκμαιρόμενος τὸν πλεονάζοντα χυμόν. Ἐγὼ δ' ἀεὶ διὰ τῆς ἱερᾶς ἐκάθηρα, προσβαλὼν, ἐνίοτε μὲν, ἐλλεβόρου μέλανος, εἰ μελαγχολικώτερον ἐβουλόμην ἐκκαθᾶραι χυμὸν, ἐνίοτε δὲ σκαμμωνίας, εἰ πικρόχολον, εἰ δὲ φλεγματικώτερον ἐπικρατεῖν ὑπέλαβον, οὐδὲν ἔμιξα, τῶν γὰρ τοιούτων, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς κεφαλῆς ἡ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερὰ καθαίρειν πέφυκεν, ἅμα τῷ καὶ ἄλλους τινὰς χυμοὺς δηλονότι κἂν μὴ προσλάβῃ σκαμμωνίας, ἢ ἐλλεβόρου μέλανος, ἢ ἐπιθύμου, καὶ διὰ τῆς ἀλόης δὲ καταπότια, τὰ καὶ τῆς σκαμμωνίας καὶ τῆς κολοκυνθίδος ἔχοντα, χρησιμώτερα καθαίρειν πέφυκε τοὺς οὕτω διακειμένους. μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὅλου σώματος κάθαρσιν ἀποφλεγματίζειν ἄμεινον, εἶθ' οὕτως χρῆσθαι τοῖς τοπικοῖς βοηθήμασιν, ὑπὲρ ὧν τῆς συνθέσεως ἐρῶν ἔρχομαι, χρὴ γὰρ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων

ἰᾶσθαι τὴν διάθεσιν, ἧς σύμπτωμά ἐστιν ἡ κάκωσις τῶν τριχῶν, εἴπερ οὖν ἐστί τις κακοχυμία καθ' ἕνα τόπον ἠθροι-
σμένη, σκοπὸς ἔσται τῆς ἰάσεως ἡ κένωσις ταύτης ὅτι τάχιστα, πρὶν εἴς τινα καχεξίαν ὑπ' αὐτῆς ἀχθῆναι τὸ
δέρμα τηλικαύτην ὥστε κἂν ἐκκενώσῃ τις αὐτοῦ τὴν κακοχυμίαν, ἐπιρρεῖν τε παρασκευάσῃ, χρηστὸν αἷ-
μα, καὶ διαφθείρεσθαι τοῦθ' ὑπὸ τῆς ἐν αὐτῷ κατασκευασθείσης καχεξίας, εἴπερ οὖν ἐκκενῶσαι πρόκειται
τὴν ἐν τῷ δέρματι κακοχυμίαν, διαφορητικῶν φαρμάκων ἐστὶ χρεία, καί τοι τάχ' ἄν τις ἀπορεῖ, τὸν κοι-
νὸν σκοπὸν ἐπὶ πάντων παθῶν ὅσα δι' ἐπιρροὴν ὑγρῶν γίγνεται, καταφρονεῖσθαί τε, καὶ ἀνατρέπεσθαι
νομίζων, ἀποκρούεσθαι γὰρ αὐτὰ προσήκειν φαμὲν, ἐμψύχοντάς τε, καὶ στύφοντας τὰ μόρια, οὐχ ἕλ-
κειν θερμαίνοντας, εἶναι δὲ τὰ διαφορητικὰ πάντα θερμὰ ταῖς δυνάμεσι, καὶ ἀληθῶς γε φήσομεν
εἰρῆσθαι ταῦτα, τὰς γοῦν ἀρχομένας ὀφιάσεις, ἢ ἀλωπεκίας, κωλύειν αὐξάνεσθαι χρὴ, τοῖς τοιούτοις
10 φαρμάκοις, οὐ μὴν ἤδη γέ πω καλεῖσθαι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀλωπεκίαν, ἢ ὀφίασιν, ὥσπερ οὐδὲ ψώραν, ἢ
λέπραν ἤδη, τὴν ἐκ λειχῆνος ἀρχομένην, ἐγὼ γοῦν ὡς ἴστε καὶ τὰς ἤδη γεγονυίας ἀλωπεκίας ἰασά-
μην ἐνίοτε, καθάρσει μόνῃ, μηδὲν ἔτι φάρμακον μετ' αὐτὴν προσαγαγὼν τῷ πεπονθότι τόπῳ, προὐτράπην
δ' ἐπὶ τῷ καὶ τούτου πλείονα πεῖραν ἔχειν, ἔκ τινος τοιαύτης συντυχίας. Νεανίσκος τις εὐεκτής τε,
καὶ γυμναστικὸς ἔχων ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ πάθος τοῦτο, συνήθης δ' ἦν ἡμῖν ἱκανῶς, ὥστε καὶ τὴν δίαιταν
αὐτοῦ γινώσκειν ἡμᾶς, μηνῶν ἤδη τριῶν, ἢ τεττάρων ἐκέχρητο, καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἡμέραν ἐμπιπλάμενος μυ-
κήτων, τοῦτον ἐκάθηρα μόνῃ τῇ διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερᾷ, δὶς ἐν ἡμέραις πέντε, τὴν μὲν πρώτην κάθαρ-
σιν ἐπὶ τέσσαρσι δραχμαῖς, τὴν δὲ δευτέραν, ἐπὶ πέντε, πρὶν δὲ ἐπὶ τὰς καθάρσεις ταύτας ἐλθεῖν,
ἔδωκα τῶν διὰ τῆς ἀλόης αὐτῷ καταποτίων ἕνδεκα παραπλήσιά πως ἐρεβίνθοις τὸ μέγεθος.

Ἔχει δὲ ταῦτα, τῆς μὲν κολοκυνθίδος, ἓν μέρος, ἀλόης δὲ καὶ σκαμμωνίας ἑκατέρου δύο, τούτοις
20 ἓν μέρος ἐγὼ μιγνύω χυλοῦ ἀψινθίου, πρότερον δὲ καὶ μαστίχης Χίας ἔβαλον, καὶ βδελλίου, οὕτω γὰρ
ἐχρῆτο Κόϊντος, ἀλλὰ διατί περιεῖλον ὕστερον αὐτὰ λόγος ἕτερος, ὃν ἐν τοῖς περὶ τῶν καθαιρόντων φαρ-
μάκων συνθέσεως, ἐρεῖν ἀναβάλλομαι, μέλλοντος οὖν μου μετὰ τρεῖς ταύτας καθάρσεις, ἀποφλεγματί-
ζειν τὸν ἄνθρωπον, εἶτα χρήσασθαι τινὶ φαρμάκῳ κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου, συνέβη στείλασθαι αὐ-
τόν τινα ἀποδημίαν ἐξαιφνίδιον, ἐν ᾗ διαιτώμενος εὐχύμοις ἐδέσμασιν, οἷς ἠκηκόει παρ' ἐμοῦ, μεθ' ἡμέ-
ρας ὡς εἴκοσιν ὑπέστρεψεν, ἐκτεθεραπευμένος τὸ περὶ τὰς τρίχας πάθος, ἐντεῦθεν οὖν ὁρμηθεὶς ἐγὼ
τὴν αὐτὴν θεραπείαν ἐφ' ἑτέρων ποιησάμενος, ἀνέμεινα θεάσασθαι, χωρὶς τῶν ἐπιτιθεμένων τῇ κε-
φαλῇ φαρμάκων, τὸ γενησόμενον, ἐθεραπεύθησαν οὖν πάντες οὕτως, οὐ μὴν ἐπί γε τῶν ἤδη κεχρονι-
σμένων ἐπεχείρησα τῇ τοιαύτῃ πείρᾳ. δυσέκνιπτοι γὰρ ἐπὶ τούτων εἰσὶν οἱ ἐνιζηκότες ἰχῶρες τῷ δέρ-
ματι, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐφ' ὧν ἤδη καὶ αὐτὸ τὸ δέρμα καχεξίαν τινὰ ἔχει, οὐ χρὴ θαρρεῖν μόναις ταῖς καθάρ-
30 σεσιν, ταυτὶ μὲν οὖν ἀναγκαίως προείρηται, περὶ δὲ τῶν ὠφελούντων τὸ πάθος φαρμάκων ἄρξομαι
λέγειν ἤδη. Κενωτικὰ μὲν οὖν εἶναι χρὴ πάντως αὐτὰ τοῦ λυποῦντος χυμοῦ, κενοῦν δ' οὐδὲν δύναται χω-
ρὶς τοῦ διαφορητικὴν ἔχειν δύναμιν, ἔχειν δὲ αὐτὴν, οὐ δύναται χωρὶς τοῦ θερμαίνειν, ἀλλ' ἐὰν μὲν τῶν
πάνυ θερμαινόντων ᾖ, καύσει τὸ δέρμα, καὶ χωρὶς δὲ τοῦ καίειν, ἐν ἀρχῇ μὲν ὀνήσει γενναίως, ὑπερξη-
ρανθὲν δὲ τῷ χρόνῳ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς ἔσται τοιοῦτον ὁποῖον οἱ φαλακρωθέντες ἔχουσιν, οὐ μὴν οὐδ' ἁ-
πλῶς χρὴ μετρίως εἶναι τὸ φάρμακον θερμὸν, ἐντὸς τῶν ὅρων ἧκον τοῦ προκειμένου σκοποῦ, καὶ γὰρ
καὶ λεπτομερὲς εἶναι προσήκει αὐτὸ, μέχρι γε τοῦ βάθους καταδύεσθαι μέλλον, ἔνθα οὖν ταῖς τῶν τριχῶν
ῥίζαις ἡ τῆς γενέσεως ἀρχὴ, καὶ τῇ δυνάμει τοιοῦτον, οἷον προείρηται πρὸς τὸ παχύτερον καὶ σκληρότε-
ρον εἶναι τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα, καὶ διὰ τοῦτο φαρμάκου δεῖσθαι δραστικωτέρου, εἰ γε μὴν πρὸς τῷ δια-
φορεῖν τοὺς μοχθηροὺς χυμοὺς, ἐπιτήδειον εἴη τὸ φάρμακον ἕλκειν αἷμα χρηστὸν, ὥσπερ ἡ θαψία, κάλλιστον
40 ἂν εἴη τοῦτο, πολλῷ δ' οὔσης θερμοτέρας τῆς θαψίας ἢ κατὰ τὴν τοῦ πάθους χρείαν, εἰκότως ἄν τις αὐ-
τὴν φυλάξαιτο μόνην προσφέρειν, ἑλκώσεις τε γοῦν εἴωθεν ποιεῖν ἐν τῷ δέρματι, καὶ πάντως γε φλεγμο-
νώδη τινὰ οἰδήματα, διὰ τοῦτ' οὖν ἐπὶ τὸ μιγνύειν αὐτῇ τινὰ παραγιγνόμεθα τῶν πραϋνόντων τὴν σφο-
δρότητα, δύναται δὲ τοῦτο ποιῆσαι κηρωτὴ δι' ἐλαίου σκευασθεῖσα, λεπτομερὲς δ' ἔστω τὸ ἔλαιον ὁποῖον
τὸ Σαβῖνον ἐστὶν, ἄμεινον δ' εἰ καὶ συμμέτρως εἴη παλαιὸν, ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον εἰς τοῦτο, φύσιν
ἐξ ἀρχῆς ἔχον τοιαύτην, ὁποίαν ἴσχει τὸ Σαβῖνον παλαιούμενον, εἰ δὲ μηδ' ἑτέρου τούτων εὐποροίης, τῶν
γοῦν ἄλλων τῶν Ἑλληνικῶν ἐλαίων, ὁποιονοῦν ἄνευ ἁλῶν ἐλαίας ἐσκευασμένων μιγνύναι, καὶ μᾶλλον ἐὰν
ᾖ παλαιὸν, εὔδηλον οὖν ὅτι τό γε ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, ἢ Ἱσπανίας, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλοι, φευ-
κτέον, τό, τε ἐκ μηδέπω πεπείρων ἀκριβῶς τῶν ἐλαιῶν, ὃ καλοῦσιν ὠμοτριβές τε, καὶ ὀμφάκινον. ἐχρησά-
μην δὲ καὶ μόνῃ θαψίᾳ, μίξει ψιλοῦ ὕδατος ἐκλύσας αὐτῆς τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως, ἐπίστασθαι δὲ χρὴ
50 τῆς θαψίας τὸν χρησόμενον αὐτῇ, μεγίστην εἶναι διαφορὰν τῆς προσφάτου πρὸς τὴν παλαιοτέραν, ἐκλύεται
γὰρ ἡ δύναμις ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου, μετ' ἐνιαυτὸν, ἔτι δὲ μᾶλλον, εἰ δυοῖν ἐτῶν γένοιτο, τολμήσειε δ' ἄν τις εἰπεῖν
ἄχρηστον αὐτὴν γίγνεσθαι παντάπασιν εἰς τριετίαν ἐκταθεῖσαν, ἐπιστάμενος οὖν ταῦτα τὴν μίξιν τοῦ ὕδατος
ἄνισον ἐργάζου, τῇ μὲν προσφάτῳ μιγνὺς πάμπολυ, καὶ διὰ τοῦτο πλεονάκις ἐπιχρίων ἑκάστης ἡμέρας, τῇ
δ' ἀσθενεστέρᾳ διὰ τὸν χρόνον, ἔλαττον, ὡς καὶ προσμένειν τὸ πλεῖον δύνασθαι διὰ τὸ πάχος, καὶ μὴ ἀπορρεῖν αὐ-
τίκα δι' ὑγρότητα, καὶ μέντοι κἂν εἰ σύνθετον φάρμακον ποιῇς, ἔχον καὶ τῆς θαψίας, ὁποῖόν ἐστιν ᾧ συνεχῶς
ἐγὼ χρῶμαι, μίξεις οὐκ ἴσον ἀεὶ σταθμὸν τῆς θαψίας, ἀλλ' ὅσον τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας προσήκει, τοσοῦτον αὐ-
ξήσεις,

ξήσεις, διορισθήσεται δ' ἅπαξ ἔτι περὶ τῶνδε μικρὸν ὕστερον. ὅταν ἐπὶ τὰ σύνθετα παραγένωμαι διελθὼν πρότερον, ὅσα τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐστὶν οἰκεῖα τῷ πάθει τούτῳ. Τῶν μὲν γὰρ ἰσχυρῶς θερμαινόντων ἐστὶν εὐφόρβιον, τῶν δ' αὐτάρκως, τὸ δάφνινον, εἴτ' οὖν ἔλαιον ἐστὶν εἴτε μύρον, εἴθ' ὅτι βούλει καλεῖν αὐτό, καὶ γὰρ καὶ τοῦτ' ὑπάρχει μετὰ τοῦ θερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν, ἐπισπᾶσθαί τι τοῦ αἵματος εἰς τὸν ὑπ' αὐτῶν θερμαινόμενον τόπον, ἔνεστι γοῦν αὐτοῖς χρῆσθαι καὶ καταμόνας, τὸ μὲν εὐφόρβιον ἐν ἐλαίῳ λειοῦντα, τῷ δαφνίνῳ δ' ἐπαλείφοντα μόνῳ, χωρὶς ἑτέρας μίξεως, εἰ δ' εὐαπόρρυτον φαίνοιτο, βραχὺ κηροῦ μιγνύσθω, παμπόλλῳ δ' ὄντος θερμοτέρου τοῦ νέου εὐφορβίου, τῷ μὲν ἤδη δυοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν χρώμενος, ἐμβαλεῖς ἐλαίου λίτρᾳ μιᾷ ῥωμαϊκῇ, οὐγγίαν μίαν εὐφορβίου, ὅπερ ἐστὶ δωδέκατον μέρος τοῦ ἐλαίου, τῷ δὲ νέῳ, πεφεισμένως χρήσῃ, βραχύτατον μιγνὺς τὴν πρώτην, ἢ καὶ κηροῦ
10 προσεμβάλλων οὐγγίαν μίαν, ὡς θεάσασθαι, πῶς ἐκθερμαίνει τ' αὐτῶν, ἐξέσται γάρ σοι κατὰ τὴν δευτέραν χρῆσιν, αὖθις ἐπεμβάλλειν, εἴτ' ἐλαίου βουληθείης, εἴτε κηροῦ, παραπλησίως δὲ καὶ τῇ θαψίᾳ χρηστέον, ἅπασί τε τοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις, ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ τοὔλαττον ἁμαρτία, βλάβην οὐδεμίαν ἔχει, τὸ δὲ πλέον ἐνίοτε ῥακοῖ, καὶ ἑλκοῖ τὸ δέρμα, καὶ φλεγμονὴν ἐργάζεται, καὶ μέντοι κἂν ἐπὶ τῶν ἐφεξῆς κατὰ σύνθετα φάρμακα γράφηται ποτὲ εὐφόρβιον, ἢ θαψία, τὸν σταθμὸν αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀκμαίων φαρμάκων, οὐ τῶν παλαιῶν ἀκούειν σε χρή, τὰ μὲν οὖν λίαν παλαιὰ φεύγειν προσήκει παντάπασιν, οὐ μόνον ἐπὶ τούτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων, ὅσα χυλοί, καὶ ὀποί, καὶ ἄνθη, καὶ φύλλα, καὶ καρποί, καὶ ῥίζαι, καὶ σπέρματά ἐστιν. ὁπότε γε καὶ τὰ μεταλλικὰ πολυχρόνια γενόμενα, καταλύεται καὶ αὐτὰ ταῖς δυνάμεσιν, χρώμεθα δ' ἐνίοις φαρμάκοις ἐτῶν εἴκοσιν οὖσιν ἢ τριάκοντα, διὰ τὸ μηδέπω παντελῆ τὴν παρακμὴν ἔχειν, ἄλλη γὰρ ἄλλου παρακμή τ' ἐστὶ καὶ ἀκμή, καὶ ὡς ἂν εἴποι
20 τις καὶ γῆρας, ἐνδείκνυται δὲ τὴν ἰδίαν ἀκμὴν ἕκαστον τοῖς πολλάκις ἑωρακόσιν ἐξ ὀσμῆς καὶ γεύσεως, ἐνίοτε δὲ καὶ χρόας, καὶ συστάσεως τῆς κατὰ πάχος. Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων φαρμάκων ἠξίωσα μὴ μόνον ὅτι θερμαίνει γινώσκειν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πόσην ἀπόστασιν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν πρὸς τὰς ἀλωπεκίας ἁρμοζόντων, ἀξιῶ σε γινώσκειν, ὅτι θερμότατον μέν ἐστι τὸ εὐφόρβιον, ἧττον δ' αὐτοῦ θερμὸν, ἡ θαψία, μετὰ θαψίαν δὲ, νᾶπύ τε, καὶ κάρδαμόν ἐστιν, καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ἡ λημνῖτις οὐδενὸς τούτων δεύτερον, ὀνομάζεται δ' οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑτέραις ἄλλαις προσηγορίαις, ἀδάρκιόν τε καὶ ἀδάρκη, τούτων δ' ἐφεξῆς ἐστὶ θεῖόν τε καὶ ὁ τοῦ νίτρου ἀφρὸς, αὐτό τε τὸ μαλακὸν νίτρον καυθὲν, ὀνομάζουσι δ' αὐτὸ, καὶ βερενίκειον, ὥσπερ γε καὶ τὸ λευκὸν ἀφρόνιτρον, κοῦφόν τε καὶ χαῦνον ὑπάρχον, οὐδὲ μίαν ἔχον ἐν ἑαυτῷ γεώδη τραχύτητα, οἵ τ' ἐλλέβοροι ἀμφότεροι καὶ τὸ τοῦ εὐζώμου σπέρμα, καὶ τὸ δάφνινον, εἴτε μύρον ἐθέλοις ὀνομάζειν, εἴτ' ἔλαιον αὐτό, καὶ πρὸς τούτοις ἀλκυόνια τὰ ἀμφότερα κεκαυμένα τε καὶ ἄκαυ-
30 στα, βελτίω δὲ τὰ κεκαυμένα, καὶ αἱ ῥίζαι δὲ τοῦ καλάμου, καὶ ὁ φλοιὸς, ἄμφω, καὶ ταῦτα καυθέντα, ἀλλὰ καὶ ὑγρὰ πίττα, καὶ τὸ κέδρινον, ὅπερ ἔνιοι κεδρίαν ὀνομάζουσιν, ἥ τε τῶν μυῶν κόπρος, ἄρκτου τε τὸ στέαρ, ἄμεινον δ' εἰ παλαιότερον εἴη. καὶ μὴν δὴ, καὶ τὸ τῆς ὑαίνης, λέοντός τε, καὶ παρδάλεως, καὶ χηνὸς ἐπιτήδεια, καὶ πάνθ' ὅσα λεπτομερῆ ταῖς οὐσίαις ἐστὶν, ὡς ἑτοίμως εἰς τὸ βάθος καταδύεσθαι τοῦ δέρματος, ἄχρι τῶν κατὰ τὰς τρίχας ῥιζῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ πικρὰ τῶν ἀμυγδάλων, ὅλα κεκαυμένα, χρήσιμα, καὶ λιβανωτὸς ἐν ὄξει δριμυτάτῳ κατειργασμένος, ἄκουε δέ μου τὸ κατεργάσασθαι ῥῆμα λεγόμενον, ὅταν ἡμέραις πλείοσιν, καὶ μάλιστ' ἐπὶ πλέον ἐν ἡλίῳ τρίβηταί τι σὺν ὄξει δριμεῖ. Τούτοις τοῖς ἅπασιν τοῖς φαρμάκοις ἔνεστι χρῆσθαι, τοῖς μὲν ἰσχυροῖς, κηρωτὴν ὑγρὰν μιγνῦντα, τὰ δ' ἀσθενῆ λύοντα ἐλαίῳ δαφνίνῳ, καὶ τὰς μὲν κεχρονισμένας, καὶ δυσιάτους, τοῖς ἰσχυροῖς ἐξιώμενον, τὰς δ' ἀρχομένας καὶ μικρὰς τοῖς ἀσθενέσιν.

40

Πρὸς ἀλωπεκίας σύνθετα.

Σύνθετα δὲ φάρμακα, τὰ μὲν ἀπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν, ὅσοι γε ἀξιόλογοι, μεγάλως ἐπῃνημένα, τὰ δ' ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν διὰ μακρᾶς πείρας βεβασανισμένα, τὰ τοιαῦτα ἐστὶν, εὐφορβίου, καὶ θαψίας, καὶ δαφνίνου, ἑκάστου. ∠. β. θείου ἀπύρου, καὶ ἐλλεβόρου ἀνὰ ∠ μίαν, αὖ τε μέλανος εὐπορῆς αὖ τε λευκοῦ, τούτοις δὲ μίγνυε κηροῦ. ∠. ϛ. δαφνίνῳ τήξας, ἢ κικίνῳ, ἢ ἐλαίῳ παλαιῷ, καὶ χρῶ τούτῳ ὡς ἰσχυροτάτῳ φαρμάκῳ ἐπὶ τῶν κεχρονισμένων, καὶ δυσθεραπεύτων, τούτοις ἔμιξα ποτὲ καὶ καρδάμου δραχμὴν μίαν, ἢ ἀλκυονίου κεκαυμένου. ∠. α. ἄμεινον δ' εἰς ταῦτα τὸ σκληρότερον καὶ τραχύτερον. θαψίας δὲ μὴ παρούσης, ἀντ' αὐτῆς τοσοῦτον σταθμὸν, ἤτοι καρδάμου σπέρματος, ἢ εὐζώμου μικτέον ἐστὶν, ἢ τὸ κάρδαμον. εἰ δὲ δάφνινον οὐκ ἔχεις καλὸν, ὑγρὰν πίσσαν μίγνυε, τῷ μὲν οὖν δαφνίνῳ πρὸς τὴν ὑγρὰν πίτταν, οὐ μεγάλη ἡ ὑπεροχὴ, τῇ θαψίᾳ δὲ πρὸς τἄλλα μεγίστη, τὸ γὰρ ἰσχυρότατον τῶν πρὸς τὸ πάθος ἐνεργῶς ποι-
50 ούντων, τοῦτο τὸ φάρμακόν ἐστι, ὅταν γε ὡς ἔφην, δυσθεράπευτον ᾖ, τὰ γὰρ μικρὰ καὶ ἀρχόμενα, καὶ κάθαρσις ἰᾶται μόνη, καὶ τῶν ἁπλῶν ὧν εἶπον ἕκαστον κεκαυμένον ἀναλαμβανόμενον, ἤτοι δαφνίνῳ, ἢ κεδρίνῳ, ἢ πίττῃ ὑγρᾷ, ἢ κικίνῳ, ἢ ἐλαίῳ παλαιῷ, ἔμιξα δέ ποτε καὶ μέλιτος ἀντὶ τῆς κηρωτῆς, ἐλάττονος ὄγκῳ τε καὶ σταθμῷ, καὶ οὐδενὶ χεῖρον ἐγένετο τὸ φάρμακον.

Καὶ τὰ διὰ τῶν στεάτων δὲ συντιθέμενα προσλαβόντα θαψίας ὀλίγον ὀνίνησιν, καὶ μᾶλλον ὅταν αὐτοῖς μίξῃς ἀδάρκιόν τε, καὶ εὐφόρβιον, ἔστω δὲ τῶν μὲν στεάτων ἑκάστου μέρος ἓν, οἷον [illegible], λεοντείου, παρδαλείου, καὶ ὑαίνης, εἰ δὲ μὴ παρείη τὸ τῆς ὑαίνης, ἀρκεῖ τοῖς παροῦσι δύο χρῆσθαι, μίξαντα τὸ χήνειον.

εἰ δὲ καὶ πάντ' ἔχοις τὰ τέτταρα, μιγνύναι πάντα, καὶ σὺν αὐτοῖς γε τὸ ἀρκεῖον, εἰ ἔχοις, καὶ τοῦτο· τῷ
δ' ἐξ αὐτῶν ἠθροισμένῳ δωδέκατον ἀρκεῖ μῖξαι μέρος θαψίας, ἢ εὐφορβίου, εἰ δ' ἰσχυρότερον ἐθέλοις
ποιῆσαι, ἀμφοτέρων ἅμα, τῇ πείρᾳ γὰρ καὶ ταῦτα κριθέντα τὰ φάρμακα, τῶν ἐνδόξων εὑρέθη, χαί-
ρειν γὰρ τὴν πλειόνων πεῖραν ἔχειν, ἑκάστῳ τῶν αἰρουμένων ἰατρῶν φίλων, ἄλλο τι καὶ ἄλλο σχεδιάζων ἐ-
δίδουν, τῶν τῇ πείρᾳ κριθέντων, καὶ εὑρέθη τὰ πλεῖστα βέλτιστα. πρὸ πάντων δὲ ἡμᾶς χρὴ μεμνῆσθαι τῆς
κατὰ τὴν χρῆσιν αὐτῶν μεθόδου, κοινῆς οὔσης ἐπὶ πάντων, καὶ μάλιστα τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, καὶ διὰ
τοῦτό γε πολλάκις αὐτῆς ἀναμιμνήσκω, διότι μεγάλην ἔχει δύναμιν, ὁ γὰρ ἑκάστῳ τῶν ἰσχυρῶν φαρμά-
κων χρώμενος, ἐν ἀρχῇ μὲν αὐτὸ μαλακώτερον προσφερέτω, μίξει δηλονότι τῶν ἐκλυόντων τὴν δύ-
ναμιν, οἷά πέρ ἐστιν ἔλαιόν τε, καὶ κηρὸς, καὶ τῶν ἁπλῶν ὅσα προείπομεν ἀσθενῆ, λιβανωτός τε, καὶ κα-
10 λάμου φλοιὸς, καὶ ῥίζαι κεκαυμέναι, καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, μετὰ δὲ τὴν πρώτην
χρῆσιν ὅταν ἐπὶ τὴν δευτέραν παραγίνηται, σκοπεῖσθαι χρὴ, τίνα παραλλαγὴν ἐν τῷ πεπονθό-
τι μορίῳ τὸ προσαχθὲν φάρμακον εἰργάσατο, καὶ πρὸς ἐκείνην ἀποβλέποντας ἤτοι πραΰνειν αὐτοῦ τὸ
σφοδρὸν τῆς δυνάμεως, ἢ αὐξάνειν, ὅπου ἐπ' αὐτοῦ τοῦ νῦν προκειμένου πάθους, ἀφελεῖν μὲν χρὴ ξυρῷ
τὰς τρίχας, ἀνατρίβειν δὲ τὸ πεπονθὸς δέρμα δι' ὀθόνης, μήτε πάνυ τραχείας, μήτε μαλακῆς, ὁρῶντα
πόσον ἐρεύθους τούτῳ προσέρχεται μετὰ ποίας δὲ κινήσεως καὶ ἀνατρίψεως. ἔσται γάρ σοι τοῦτο πρὸς
τὴν τῆς ἰάσεως ἐλπίδα χρήσιμον, εἰ μὲν ἐπ' ὀλίγαις ἀνατρίψεσιν ἐρυθραίνοιτο, μετρίαν ἡγούμενος τὴν
διάθεσιν, εἰ δ' ἐπὶ πολλαῖς, χαλεπωτέραν, ὡς ἔνιά γε δέρματα κἂν ἐπὶ πολὺ τρίβῃς, οὐκ ἐρυθραίνεται,
πρόδηλον οὖν ὅτι ταῦτα μέν ἐστι χαλεπώτατα, καθάπερ τὰ ῥᾳδίως ἐρυθραινόμενα, πρᾳότατα, τὰ
δ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἅπαντα, κατὰ τοσοῦτον ἀλλήλων διαφέροντα, καθ' ὅσον ἤτοι τοῖς χειρίστοις, ἢ
20 τοῖς μετριωτάτοις πλησιάζει, ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὸ πάρεργον εἰρήσθω, καίτοι γε οὐκ ὄντα πάρερ-
γα. πάλιν δὲ ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀνελθὼν ἀναμνήσω σε τῆς ἐν τῇ χρήσει μεθόδου, μετὰ γὰρ τὴν πρώ-
την προσφορὰν τοῦ δοκιμασθέντος φαρμάκου, σκέπτεσθαι προσήκει, πρῶτον μὲν εἰ καὶ πρὸ τῆς ἀνα-
τρίψεως εὐχρούστερον φανείη τὸ δέρμα, δεύτερον δὲ εἰ μετ' ὀλιγωτέρας ἀνατρίψεως, ἢ πρόσθεν, ἢ εἰ
μετὰ τῆς ἴσης μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον ἢ πρόσθεν ἐρυθρὸν γένοιτο, σκοπεῖσθαι δὲ πρὸ πάντων, ὅταν ἰσχυρὰ
προσενέγκῃς φάρμακα μήτι πέρα τοῦ προσήκοντος ἐκθερμαίνοιτο τὸ δέρμα, φανεῖται δὲ τοῦτο
θεωμένῳ τέ σοι τὴν χρόαν αὐτοῦ, καὶ τοὺς δακτύλους ἐπιβάλλοντι, τῇ χροιᾷ μὲν γὰρ ἔσται ξανθότερον,
ἐπιβάλλοντι δὲ τοὺς δακτύλους, θερμὸν ἱκανῶς φανεῖται, προσέχειν οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων χρὴ, κίνδυ-
νος γὰρ ἐπικαυθῆναι τὸ δέρμα, δεύτερον ἢ τρίτον αὐτοῖς χρησαμένῳ. μεταβαίνειν οὖν ἐπί τι τῶν μα-
λακωτέρων, ἢ τῷ μὲν αὐτῷ χρηστέον, ἀλλ' ἐκλύσαντα τὴν δύναμιν αὐτοῦ, μίξει κηρωτῆς, ἢ στέατος, ἢ
30 ὑγρότητός τινος ἐλαιώδους, χρῆσθαι δὲ καταβροχῇ δι' ἐλαίου γλυκέος θερμοῦ, καὶ ἄρτῳ ἐν κατα-
πλάσματι, πυρίαις τε, καὶ καταχασμοῖς, καὶ σικύαις, καὶ κηρωτῆς ἐπαλείψεσιν, χρονίσαντος δὲ τοῦ
πάθους, καὶ συνεχέσι ξυρήσεσιν, καὶ φοινιγμῷ διὰ νάπυος ὡς προείρηται, καὶ ἀνατρίψεσιν ταῖς γε-
γραμμέναις, ταῖς ἑξῆς, ἐπιχριομένης πίσσης, ἢ κεδρίνου ἐλαίου, καὶ μετὰ τὴν ἀνάτριψιν καταχα-
σμοῖς; ἔνιοι δὲ βελόνας συνδήσαντες, ὥστε τὰς ἀκμὰς ἔχειν ἐπὶ τὸ δέρμα, κατεκέντησαν ταύταις
αὐτὸ, μετὰ δὲ τὸν διὰ τῆς ἀνατρίψεως φοινιγμὸν, καὶ τὸν καταχασμὸν, φαρμάκοις χρῆσθαι μετασυγ-
κριτικοῖς, ἐπὶ πάντων δὲ κοινὸς σκοπὸς, ἐν τῷ ἀέρι θερμῷ τὴν προσφορὰν ποιεῖσθαι τοῦ φαρμάκου,
καὶ εἴγε ἡλιούμενον ἔχοις τι χωρίον, ἐν ἐκείνῳ μάλιστα, χωρὶς αὔρας καταπνεούσης αὐτὸ, χειμῶ-
νος δὲ, κάλλιον ἐπὶ λουτρῷ χρῆσθαι τοῖς φαρμάκοις.

40 Περὶ τῶν γεγραμμένων φαρμάκων συνθέτων ἐπὶ τοῦ τῆς ἀλωπεκίας πάθους
τοῖς ἐμοῦ πρεσβυτέροις ἰατροῖς.

Ἥρας μὲν οὖν ἐν τῷ νάρθηκι κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν, πρὸς ἀλωπεκίας, ἀλκυόνιον τὸ τραχύτερον, καύ-
σας καὶ λειοτριβήσας σὺν ἐλαίῳ κατάχριε τὸν τόπον, μάλιστα ἐν λύχνῳ λαμβάνων τὸ ἔλαιον, αὕτη
μὲν ἡ τοῦ Ἥρα γραφή, καὶ χρὴ γινώσκειν ἡμᾶς τὸ φάρμακον τοῦτο μέσον εἶναι τῇ δυνάμει, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ
τὰς μέσας κατὰ μέγεθος ἀλωπεκίας ἰᾶσθαι ἱκανόν. μέτριον μὲν γάρ ἐστι φάρμακον, εἰ καλάμου
ῥίζαν, ἢ φλοιόν. ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ ἤ τι τῶν τοιούτων καύσας, ἐλαίῳ μίξαις ἰσχυρὰ δὲ, τὰ δι' εὐ-
φορβίου, καὶ θαψίας, καὶ ἀδάρκης. ἐν τῷ μεταξὺ δ' αὐτῶν ἐστι τὸ κεκαυμένον ἀλκυόνιον. ἀλλὰ καὶ
αὐτὸ τοῦτο μετριώτερον μέν ἐστιν ἐλαίῳ μιχθέν· ἰσχυρότερον δ' ὑγρᾷ πίσσῃ καὶ δαφνίνῳ. μίγνυται
50 δὲ καὶ τοῖς εἰρημένοις στέασι, καὶ χρωμένῳ γέ τινι πρὸς τὸ πάθος ἀρκείῳ στέατι μηδὲν ἀνύοντος αὐ-
τοῦ συνεβούλευσα μῖξαι τὸ κεκαυμένον ἀλκυόνιον, ὑφ' οὗ διὰ ταχέων ἐθεραπεύθη. τὸ δὲ τοῦ λύχνου ἔ-
λαιον. εἰ κατ' ἄλλον τινὰ λόγον ἐπιτήδειόν ἐστιν ἢ τῷ λεπτομερέστερον εἶναι τοῦ λοιποῦ. προσέρχεται δὲ τοῦτο αὐ-
τῷ, κατὰ τὴν ἕψησιν τὴν ἐν τῷ λύχνῳ, καὶ γίνεται τῷ τε παλαιῷ καὶ τῷ κικίνῳ παραπλήσιον, ὡς εἰ καὶ
ἄλλως ἀπὸ πυρὸς ἐθέλοις ἔλαιον θερμῆναι. καὶ γὰρ οὖν καὶ ὁ ῥύπος, ὁ ἐπὶ ταῖς λυχνίαις γιγνόμενος, ἐοικὼς ὑ-
γρῷ πηλῷ, τοῖς ἐπὶ τῆς ἀγροικίας παρ' ἡμῖν ἔγνωσται θεραπεύων τὰ ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐν τοῖς ποσὶ δα-
κτύλων ἕλκη. συνεχῶς αὐτοῖς γιγνόμενα δι' ἀλουσίαν τε καὶ ἀμέλειαν τοῦ διανίζειν αὐτὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν

τούτῳ

τούτῳ τοίνυν αὐτῷ τῷ ῥύπῳ πηλώδει συνεβούλευσά τινι τῶν ἀγροίκων ξύσαντι τὴν ἀλωπεκίαν, ἣν ἔδειξέ μοι, καταχρίεσθαι μετὰ τὸ ξυρᾶν τὸν τόπον συνεχῶς, ἐκ θεραπευθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἄλλους ἐπεχείρησεν οὕτως ἰᾶσθαι, νομίσας ἅπασαν ἀλωπεκίαν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου τούτου δύνασθαι θεραπεύεσθαι, ἐγὼ δὲ μετρίαν αὐτοῦ τὴν διάθεσιν θεασάμενος, ἤλπισα διὰ τοῦ ῥύπου θεραπευθήσεσθαι.

Ἕτερον τοῦ ἥρα ἐπὶ παίδων ἁρμόττον.

Ἕτερον δ' ἑξῆς τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ ὁ ἥρας ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως, εὐζώμου σπέρματος μέρος ἓν, καρδάμου μέρος. α. νίτρου μέρος. α. ἐν ἐνίοις δὲ ἀντιγράφοις ἁπλῶς γέγραπται εὐζώμου μέρος ἓν, καρδάμου μέρος ἓν, νίτρου μέρος ἓν, λειώσας πίσσαν ὑγρὰν ἐπιτάραχει, καὶ προανατρίβων τὸν τόπον, ἐπίπλασσε, καὶ ὅταν ἄρῃς τὸ φάρμακον, ἀπόμασσε τὸν τόπον σπόγγῳ ἐκ θερμοῦ, αἶρε δὲ δὶς τῆς ἡμέρας. ἐνεργεῖ δὲ μάλιστα ἐπὶ τῶν παιδίων τοῦτο τὸ φάρμακον, ἰσχυρότερον μὲν γάρ ἐστι τοῦ προτέρου, κεχρονισμένην δὲ καὶ δυσθεράπευτον ἀλωπεκίαν, οὐκ ἂν ἰάσαιτο, δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ ὁ ἥρας αὐτὸς, προγράψας ἐνεργεῖν ἐπὶ παίδων αὐτὸ μάλιστα, τουτέστιν ἐπὶ σωμάτων μαλακὸν ἐχόντων τὸ δέρμα, ῥᾳδίως γὰρ ἐκ τῶν τοιούτων οἱ μοχθηροὶ διαφοροῦνται χυμοὶ, παραπλήσιον δὲ δηλονότι οἱ εὐνοῦχοι, καὶ αἱ γυναῖκες ἔχουσι τὸ δέρμα τοῖς παιδίοις.

περὶ τῶν ὑπὸ κρίτωνος γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας.

Κρίτων δὲ ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν, οὕτως ἔγραψεν, πρὸς δὲ τὰς λεγομένας ἀλωπεκίας, πάθος τριχῶν λυμαντικὸν, καὶ κοινῶς δυσμορφίας ποιητικὸν, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, ὡς ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος, ἀμύγδαλα πικρὰ, σὺν τοῖς λεπύροις κατακαύσας, καὶ τρίψας μετ' ὄξους ἀναλάμβανε, μικρὸν μέλιτος ἐπιβαλὼν, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως προανατρίβων τὸν πεπονθότα τόπον ὀθονίῳ καθαρῷ, ἐπίχριε συνεχῶς. ὠφελεῖ δὲ μάλιστα, καὶ ἡ συνεχὴς ξύρησις πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου.

Ἄλλο ᾧ μόνῳ ἐχρῆτο.

Ἐχίνων θαλασσίων τὰ ὄστρακα κατακαύσας, καὶ ὕδατι ἀναλαβὼν, ἐπιτίθει, προανατρίβων τοὺς τόπους, ἔν τισιν ἀντιγράφοις εὗρον, οὐχ ὕδατι, ἀλλὰ στέατι ἀρκείῳ, ἀναλαμβανομένης τῆς τῶν ἐχίνων σποδιᾶς, καὶ μᾶλλον οὕτως ἐμοὶ ἤρεσεν, ἔστι γὰρ ἐνεργέστερον. ἄλλο. καλάμου ῥίζας κατακαύσας ἀναλαβὼν στέατι ἀρκείῳ, οὕτως ἐπιτίθει. ἄλλο. θαψίας φλοιὸν τρίψας μετ' ὄξους ἐπιτίθει. ἄλλο.

χαμαιλέοντος ῥίζαν τρίψας ἐπιμελῶς μετὰ ὄξους ἐπιτίθει, ταῦτα προειπὼν ὁ κρίτων, ἐφεξῆς τάδε γράφει. χρονιζούσης δὲ τῆς διαθέσεως, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, ἐνδεικνυμένος ἐκ τούτων τὰ προγεγραμμένα φάρμακα, μετρίων εἶναι διαθέσεων ἰατικὰ, γράφει τοίνυν ἐφεξῆς καὶ τὰ πρὸς τὰς ἰσχυροτέρας διαθέσεις ἁρμόττοντα, κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν, οὕτως ἔχοντα.

περὶ τῶν ὑπὸ ἡρακλείδου γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας χρονίας.

Γράφει ἀλωπεκίας ὡς ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος ὀρεστίνου πρὸς τὰς κεχρονισμένας ἀλωπεκίας, μυοχόδων. ∠. β'. λιβανωτοῦ. ∠. β'. ὄξει δριμυτάτῳ διαλύσας ἐπίχριε προξυρήσας τοὺς τόπους. ἄλλο.

ἐχίνων θαλασσίων σὺν τοῖς ὀστράκοις κεκαυμένων. ∠. β'. κηκίδων ὀμφακιτίδων τὸ ἴσον, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαυμένων τὸ ἴσον, μυοχόδων. ∠. α. ὄξει διαλύσας καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἐπιτίθει. ἄλλο ὡς ὀρεστῖνος. ἀρκείων τριχῶν κεκαυμένων, ἀδιάντου κεκαυμένου, καλάμου ῥιζῶν κεκαυμένων, συκῆς φύλλων κεκαυμένων, κιλικίου ῥάκους κεκαυμένου, ἑκάστου τὸ ἴσον ἀναλάμβανε στέατι ἀρκείῳ, καὶ κέδρίᾳ, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, πυρίᾳ ἀνατρίβων τὸν τόπον συκῆς φύλλοις, καὶ νίτρῳ ἀφρονίτρῳ, καταχρίε τῷ φαρμάκῳ καθ' ἡμέραν, ἑλκωθείσης δὲ τῆς ἐπιφανείας, ἐπιτίθει κηρωτὴν διὰ λεκίθου, καὶ πτισάνης, καὶ κριθίνων ἀλεύρων χυλῷ προσφάτῳ, ἐπίχριε. ἄλλο ὀρθώνος σικελοῦ ἐπιτετευγμένον.

βατράχων τῶν σμικροτάτων κεκαυμένων ἐν χυτριδίῳ τῆς σποδοῦ, μέρος. α. μυοχόδων, ἐλλεβόρου λευκοῦ, καλάμου ῥίζης κεκαυμένης, πεπέρεως λευκοῦ, ἑκάστου τὸ ἴσον, ὄξει προσαναλάμβανε, καὶ χρῶ προανατρίβων, καὶ ἀποξυρῶν τὸν τόπον. ἄλλο. ὀνύχων αἰγείων κεκαυμένων τῆς σποδοῦ θαψίας χυλοῦ, ἀλκυονίου, μυοχόδων, ἀφρονίτρου, σμύρνης, πεπέρεως λευκοῦ, ζιγγιβέρεως, ἑκάστου τὸ ἴσον, τρίψας ἐπιμελῶς, ἀναλάμβανε αἰγείᾳ χολῇ.

περὶ τῶν ὑπὸ κλεοπάτρας γεγραμμένων ἐν τῷ κοσμητικῷ.

Ἐν τῷ κλεοπάτρας κοσμητικῷ πρὸς ἀλωπεκίας γέγραπται φάρμακα κατὰ τὴν αὐτῆς ἐκείνης λέξιν ὧδέ πως ἔχουσαν. πρὸς ἀλωπεκίας. σανδαράχην λειώσας ἀναλάμβανε ἰξῷ δρυΐνῳ ὡς ὅτι πλεῖστῳ, καὶ προεκνιτρώσας, ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον καὶ ἐπιτίθει, ἐγὼ δὲ καὶ νίτρου ἀφρὸν προσέμιξα τοῖς προειρημένοις, καὶ ἐνήργησεν καλῶς. ἄλλο. σκίλλης. ∠. α. ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. α. λεῖα ποιήσας σὺν ὄξει καὶ ξυρήσας καὶ προεκνιτρώσας, καταχρίε. ἄλλο. νάπυος. ∠. α. καρδάμου. ∠. α. λεῖα μετ' ὄξους ἐπιτίθει, προξυρήσας, καὶ ἐκνιτρώσας τὸν τόπον, βέλτιον δὲ καταχαράζειν. ἄλλο.

φλοιοῦ καλάμου. ∠. δ'. ἀφρονίτρου. ∠. δ'. πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαβὼν χρῶ, συνεχῶς δὲ ἐπι-

ξύρα τὸν τόπον, καὶ τάχιστα τριχοφυήσει, ἔπι δὲ καὶ προσανάτριβε ὀθονίῳ. ἄλλο. μυῶν κεφαλὰς
συναπόθλα ἀνατρίβων. ἢ μυόχοδα λεῖα κατάχριε, ὀθονίῳ ἐφαιμάξας τὸν τόπον. ἄλλο.
ἀμύγδαλα πικρὰ σὺν τοῖς λεπύροις καύσας, τρίψον μετ' ὄξους καὶ μέλιτος, καὶ τὸν τόπον ἐφαιμάσσων
τῇ ἀνατρίψει κατάχριε, ποίει δὲ τοῦτο συνεχῶς, καὶ ἀναξύρα τὸν τόπον, καὶ ταχέως τρίχες ἀναβλαστήσει.
ἄλλο. αὕτη ἡ δύναμις πασῶν ἐστι βελτίων, ποιοῦσα καὶ πρὸς ῥεούσας τρίχας, σὺν ἐλαίῳ ἢ μύρῳ
ἀνιεμένη, καὶ τοῖς ἐν ἀρχῇ μαδαρεύουσιν, ἢ εἰς φαλακρότητα ἐμπίπτουσιν, ἔστι δὲ θαυμάσιος. μυῶν τῶν
κατοικιδίων κεκαυμένων μέρος α. ἀμπελίνου ῥάκους κεκαυμένου μέρος ἕν, ἱππείων ὀδόντων κεκαυ-
μένων μέρος ἕν, στέατος ἀρκείου μέρος ἕν, μυελοῦ ἐλαφείου μέρος α. καλάμου φλοιοῦ μέρος ἕν, ταῦτα ξη-
ρὰ λειούσθω, καὶ προσμισγομένου μέλιτος ἱκανοῦ, ἕως ἂν σχῇ μέλιτος πάχος τριβέσθω, καὶ μιγνυέσθω τὸ
10 στέαρ καὶ ὁ μυελὸς τακέντα, καὶ ἀποτιθέσθω εἰς πυξίδα χαλκῆν τὸ φάρμακον, καὶ ἀνατριβέσθω ἡ ἀλωπε-
κία μέχρις οὗ ἀνατριχοφυήσῃ, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ ῥέουσαι τρίχες καθ' ἡμέραν ἀποχριέσθωσαν, καὶ τούτων τῶν
φαρμάκων, καὶ τῶν ἐφεξῆς γραφησομένων, οὐ χαλεπὸν διακρῖναι τά τε δριμύτερα, καὶ ἰσχυρότερα, καὶ
τὰ μαλακώτερα, καὶ ἀσθενέστερα, μεμνημένους ὧν κατ' ἀρχὰς εἶπον, οὕτω γὰρ ὑπάρξει καὶ τὸ κεχρῆσθαι
καλῶς αὐτοῖς, ἐπὶ μὲν τῶν μετριωτέρων ἀλωπεκιῶν, τοῖς μετριωτέροις, ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχυροτέρων, τοῖς
ἰσχυροτέροις, ὥσπερ γε κἀπὶ τῶν ἰσχυροτάτων, τοῖς ἰσχυροτάτοις.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ταῖς ἀλωπεκίαις χρησίμων.

E γράφει καὶ Ἀρχιγένης ταῦτα τὰ φάρμακα, πρὸς ἀλωπεκίας διὰ τῆσδε τῆς λέξεως, τὰς ἐπιπολαί-
20 ους ἀλωπεκίας, ἐκνιτρώσας καὶ ὀθονίῳ ἐκμάξας περιστρέφων ἐν ἡλίῳ τρίβοντι, καὶ ὄξει δριμεῖ κα-
τάχριε ἱκανῶς. ἢ ὁμοίως σμήξας, σεύτλου φύλλα ἐπίθες, ἐπάνω δὲ ὑγρὸν ὀθόνιον, ἀφαιρεῖ δὲ βρέχων
τὸν τόπον, τὰς δὲ βαθείας ἀνάτριβε σὺν ὄξει, νίτρου βώλῳ, ἢ σηπίας ὀστράκῳ, ἢ ἰχθύᾳ, ἢ συκῆς φύλλοις,
μέχρις ἀναξασμοῦ. εἶτα ἀπομάξας τὸ αἷμα σεῦτλον ἐν οἴνῳ ἑφθὸν ἐπίθες, ἢ ἰσχάδας κεκαυμένας ἐν
οἴνῳ, ἢ φακοῦ ἄλευρον σὺν οἴνῳ κατάπλασσε, ἢ φλυκταινώσας τὴν ἀλωπεκίαν, βουπρήστει μετ' ὄξους,
ἢ βατραχίῳ, ἢ ἀφροῦ εἶζη σύν τινι τούτων κηρωτοειδὲς ποιήσας, καὶ ἐπιθεὶς εἰς νύκτα, πρωῒ δ' ἀποξύσας τὰς
φλυκταίνας κατάπλασσε σκορόδῳ, ἢ βυσσελίνῳ, ἢ ἀνεμώνης φύλλοις, καλῶς ποιοῦσι μετὰ τὰς φλυ-
κταινώσεις, καὶ ἱππόκαμποι θαλάσσιοι καέντες, καὶ ἐπιπασσόμενοι μετ' ὀλίγου χαλκάνθου, ὤμου λείου, ἢ
ὑείων σιαγόνων ὀστᾶ κεκαυμένα. ἄλλο. ἢ ξυρήσας καὶ σμήξας ἀφρονίτρῳ, καὶ ἀλκυονίῳ μετὰ δριμέ-
ος ὄξους ἀνάτριβε, μέχρις ἂν αἱμάξῃ, εἶτα κατάχριε καρύων ποντικῶν κελύφεσι κεκαυμένοις, λεά-
30 νας μετὰ μέλιτος, θεράπευε δὶς τῆς ἡμέρας, τὸ πολὺ καθίστησιν ἐν ἡμέραις δέκα. ἢ μύας κατοικιδί-
ας ἐν χύτρᾳ καύσας λείους ἀναλάμβανε ἀξουγγίῳ, καὶ προανατρίβων σκορόδῳ τὰς ἀλωπεκίας ἐν σπλη-
νίῳ ἐπιτίθει, καὶ τοῦτο καθ' ἡμέραν ποίει μέχρις ἂν ἐκφύωσι τρίχες. ἢ βατράχεια τὰ μικρὰ ὁμοίως κα-
τακαύσας, τὴν τέφραν μετὰ πίσσης, πολλάκις ἀνεξεσμένης μέχρις ἂν παχεῖα γένηται, ἐπίχριε μήτε προ-
ξυρῶν μήτε προσμήχων. ἢ μυόχοδα, καὶ λίβανον ἴσα σὺν ὄξει μέλιτος πάχος κατάχριε προφοινίσ-
σων. ἢ σῦκα ξηρὰ κεκαυμένα κατάχριε μετ' ἐλαίου ὁμοίως λειώσας. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν, πέπερι,
μυόχοδα προσμήξας καὶ καταξύσας σὺν ὄξει κατάχριε. ἢ ῥαφάνῳ καὶ κρομμύῳ, ἐπικαρσίως τμη-
θέντι ἀνατρίψας εὖ μάλα κατάχριε. ἢ ἀλκυονίῳ πεφωσμένῳ· καὶ βάπτων τὸν δάκτυλον ἐν ἐλαίῳ τρί-
βε ἐπιμελῶς, μέχρις ἂν δηχθῇ καὶ κατορθώσεις. ἢ ἀλκυόνιον πρὸς λύχνον φώξας, καὶ στέαρ ἄρκει-
ον ὁμοίως τήξας μίξον καὶ κατάχριε προσμήχων ἐν ἡλίῳ. ἢ προκεντήσας ὡς ἔθος, κατάπλασσε
40 κρομμύῳ λείῳ, μετὰ μέλιτος. ἢ ῥαφανίου φλοιῷ ὁμοίως. ἢ καταχαράσσας καλάμου ἐπιφάνειαν, ἣν αἰ-
γύπτιοι σιφθέειον καλοῦσι κεκαυμένην πίσσῃ ὑγρᾷ πρόσμιγε, καὶ σπληνίον ἐπιτιθεὶς, λύε τετρά-
κις, ἢ πεντάκις, εἶτα ἀποσμήξας ἄλλο σπληνίον ἐπιτίθει, ἔνιοι νίτρον πρὸς τὸ δέκατον τῆς τέφρας μί-
σγουσι καὶ λίαν ὠφελοῦσιν. ἢ λεπίδι στομώματος μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου κατάχριε ὁμοίως. ἢ αἰλού-
ρου, ἢ κροκοδείλου κόπρου. ∠ ς'. νάπυος ∠ δ'. μετ' ὄξους δριμέος κατάχριε. ἢ κανθαρίδας κε-
καυμένας πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαβὼν, ὡς κηρωτὴν ὑγρὰν γενέσθαι, προαποσμήξας νίτρῳ ὀπτῷ, καὶ ἐκ-
μάξας ἐν σπληνίῳ ἐπίθες, καὶ ἔα διανυκτερεῦσαι, πρωῒ δὲ ἄρας, ἔα ξηρανθῆναι τὸν τόπον μέχρις ἂν
περιρραγῇ, ὅταν δὲ ἀνατείλωσιν αἱ τρίχες, ξύρα συνεχῶς. ἢ κάρδαμον, οἱ δὲ πέπερι, μυόχοδα, ἐλλέβο-
* ρον λευκὸν, ἴσα, μετ' ὄξους κατάχριε, ἢ αἱμάξας ἐπιπολῆς ἰχθύᾳ, ἢ συκίνῳ φύλλῳ, ἢ κισσήρει λείᾳ, ἀ-
μύγδαλα πικρὰ καύσας μετ' ὀξυμέλιτος κατάχριε, συνεχῶς δὲ τοῦτο ποίει, καὶ ξύρα, αὐξήσουσι γὰρ τα-
50 χέως. ἢ χελώνης θαλασσίας αἵματι κατάχριε, ἐπαινεῖται. ἢ ἱπποποτάμου δέρμα καύσας κατάχριε.
ἢ καρύοις ποντικοῖς κεκαυμένοις, καὶ σταφίσιν ἀγρίαις σὺν δαφνίνῳ μύρῳ, τοῦτο γὰρ Ἀρχιγένης ἐπαι-
νεῖ. ἢ μυόχοδα, καὶ ἐλλέβορον, κατάχριε λευκόν. ἢ καλάμου φλοιοῦ κεκαυμένου, καὶ νίτρου ἑκάστου
ἴσον, πίσσῃ ὑγρᾷ μαλαγματῶδες ποίει. ἢ κάρυα πικρὰ σὺν τοῖς λεπύροις καύσας μετ' ὄξους, ἢ μέ-
λιτος, πυκνῶς κατάχριε προεκμάξας ὀθονίῳ, καὶ ξύρα τὸν τόπον πυκνῶς. ἢ ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος μετ' ὀποῦ τιθυμάλλου ἀνάτριβε. ἢ αἰλούρου ἀφοδεύματι ξηρῷ μετ' ὄξους. ἢ ῥοός.
∠ δ'. ἢ β'. συνάπεως, ∠ β'. σὺν ὄξει δριμεῖ κατάχριε. ἢ ἀμυγδάλοις πικροῖς καὶ κισσήρει ἐπίχριε.

Διονυσόδωρος δὲ ὁ ἰατρὸς, κάσυμα, καινὸν καίων μετ' ὄξους δριμέος, κατάχριε, ἄκρως δὲ ποιεῖ ἐπὶ τῶν κρανίων ἐκ θαψίας χυλὸν, ἢ ῥίζαν ἀναλαβὼν κηρωτῇ ἐπιθεὶς τῷ τόπῳ, μετὰ τὸ μηδὲν ἄλλο προσεργάσασθαι, ἀφίσταται γὰρ ἡ ἄνωθεν ἐπιφάνεια καὶ ἰχωροεῖ, ὑποφύονταί τε αἱ τρίχες αὐτόματοι. ὁρᾷς, ὅπως ἀρχιγένης ἐπαινεῖ τὸ διὰ τῆς θαψίας, οὐ γὰρ ἂν εὕροις ἄμεινον αὐτοῦ φάρμακον, αὐξάνεται δὲ ἡ πίστις τῶν ὠφελούντων καὶ ἐκ τῆς συμφώνου ἱστορίας, καὶ διὰ τοῦτο κἀγὼ τὰ παρὰ τοῖς ἐμπείροις ἰατροῖς φάρμακα γράφω πάντα.

Περὶ τῶν ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἐν τῷ περὶ ἀλωπεκίας βιβλίῳ.

Ο ὑπὸ τοῦ νεωτέρου δηλονότι μέμνημαι νῦν ἀσκληπιάδου, τοῦ συνθέσεις φαρμάκων ἀξιολόγους ἐν πολλοῖς γράψαντος βιβλίοις, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ παλαιοτέρου τοῦ βιθυνοῦ. οὗτος τοίνυν ὁ ἀσκληπιάδης σεμνύνεται θεραπείας ἀγωγὴν εὑρηκέναι, δι' ἧς ἰᾶσθαί φησι πολλοὺς, ἀλωπεκίας δυσθεραπεύτους ἔχοντας, πλέον δὲ φησὶν εἰς τὴν θεραπείαν δύνασθαι τὴν ὅλην δίαιταν, ἢ τὰ φάρμακα. περὶ μὲν οὖν τῆς διαίτης τάδε γράφει. ἀφεκτέον οὖν παντὸς οἴνου εἰς τέλος διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. εὔδηλον δ' ὅτι προειρήκει αὐτὸς τὰς αἰτίας ἃς ἔξεστι βουλομένῳ μαθεῖν, ἀναγνόντι τὸ βιβλίον. εἶτ' ἐφεξῆς φησίν. ἀφεκτέον δὲ καὶ τοῦ λίαν ὑπερεμπίπλασθαι, κωλύει δὲ καὶ κρεῶν ἐσθίειν, καὶ τυροῦ, καὶ γάλακτος, καὶ ὀπωρῶν, καὶ πάντων ἁπλῶς ὅσα δυνάμεις ἐν μικροῖς ὄγκοις ἔχει, πολυτρόφους τε καὶ πνευματούσας, ἀλλὰ καὶ τὰ πολλὰ τῶν γυμνασίων κελεύει φεύγειν, ὥσπερ γε καὶ τὰ συνεχῆ λουτρὰ καὶ τοὺς πολλοὺς ἱδρῶτας, περὶ δὲ τῶν φαρμάκων, τάδε γράφει κατὰ λέξιν. Ἔστι δὲ τὸ μὲν πρῶτον σύγχρισμα τοιοῦτον, ἀφρονίτρου μέρη δύο, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ μέρος ἓν, κεκαυμένα λεάναντες, ὄξει δεύοντες ὡς δριμυτάτῳ μέχρι τοῦ λαβεῖν γλοιοῦ πάχος, προκαταξυσθείσης τῆς ἀλωπεκίας κουρέως, ὥστε δασυνθῆναι, καὶ ἔναιμον γενέσθαι τὸν τόπον, μετρίως καταχρίοντες τὴν κεφαλὴν, καὶ τρίψαντες μέχρι τοῦ συλλαβεῖν, καὶ εἰς βάθος παρεγχυθῆναι τὸ φάρμακον καλῶς προκαταχρίσαντες, ἡσυχάζειν ἐῶμεν ἕως δείλης, ἔπειτα τὸ αὐτὸ ποιήσαντες τῇ ἑσπέρᾳ καὶ τῇ ἑξῆς, καὶ τῇ τρίτῃ παραπλησίως, μεγάλην παραλλαγὴν εὑρίσκομεν, ἵσταται γὰρ ἡ νομὴ, καὶ αἱ τρίχες καταψώμεναι, καὶ μὴ διελκόμεναι μετὰ βίας, ἀντείχοντο, καὶ οὐκ ἀνεσπῶντο. ἔπειτα τῇ ἑξῆς ἐπανατρίψαντες ἐν ὄξει καταπλάττομεν, μέχρι τοῦ φλυκταίνας ἐπαναστῆναι, καὶ ἕλκωσιν ἐπιπόλαιον λαβεῖν τὸ δέρμα, παραχαράξαντες δὲ τὰς φλυκταίνας, καὶ ἄχρι δυοῖν ἡμερῶν ὑποδεξάμενοι τὸ ὑδατῶδες, τὸ ἀπὸ τῶν ἑλκῶν ῥέον, ἐχρώμεθα πάλιν τῷ αὐτῷ συγχρίσματι, φειδόμενοι τῶν ἑλκωδῶν τόπων, καὶ ὑπερβαίνοντες, αὐτοὺς δὲ τοὺς ὑγιεῖς λαμβάνοντες, καὶ τούτοις καταψῶντες ἡσυχάζειν ἐῶμεν ἕως δείλης, ἔπειτα τὸ αὐτὸ ποιήσαντες, καὶ ἀναρριβοῦντες ἐπὶ βραχὺ μέχρις ἑπτὰ, καὶ ὀκτὼ ποιοῦντες ἡμερῶν, ἤδη που συνθεωροῦμεν ἀπὸ τῶν περάτων τῆς ἀλωπεκίας, οὐκ ἔτι λεπτὰς καὶ χνοώδεις τρίχας, ὡς ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἐκβεβαιοτέρας, ἔπειτα κατὰ μικρὸν ἀεὶ ταύτας ἐπιβαινούσας τοῖς ἐψιλωμένοις συνεκλειπούσας δὲ πάλιν τὰς λεπτὰς καὶ ἀσθενεῖς, ὁμοίου τινὸς συμβαίνοντος τοῖς ἡλκωμένοις, καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ἀπὸ τῶν περάτων ἡ οὐλὴ τὴν ἀρχὴν λαμβάνουσα τὸ ἔσχατον εἰς τὰ μέσα τοῦ ἕλκους ἀποτελευτᾷ, ἐπί τε τῆς ἀλωπεκίας τὰ πρὸς τῷ τετριχωμένῳ πρῶτα ἐξιχνεύει καὶ δασύνεται, τὰ δ' ἐν τοῖς μέσοις ὕστατα πάντων τριχοφυεῖ. προκοπτούσης μὲν οὖν τῆς θεραπείας οὕτως οὐδὲν προσδεόμεθα φαρμάκων ἑτέρων, ἀλλ' ἐν τούτῳ διὰ πλείστου ἀεὶ χρόνου χρώμεθα, καὶ ὑπείκουσιν ἐπιεικῶς τὸ πάθος, εἰ μὴ παντελῶς εὐμεγέθης ἡ ψιλότης εἴη. τὸν δὲ μέσον χρόνον τῷ τε καταξυσμῷ τῷ διὰ τοῦ σμιλίου συνεχῶς ἐνηργοῦμεν. καὶ ἔστιν ὅτε τῇ ἀκμῇ τῆς ὀξυβελοῦς ἐπικρούοντες τὸν χρῶτα, διὰ τῶν νυγμάτων αἱμάτιον ἐκομισάμεθα σύμμετρον. ταῦτα προειπὼν ὁ ἀσκληπιάδης αὐτοῖς ὀνόμασιν, ἐφεξῆς ἀπεφήνατο περὶ ξυρήσεως ἐναντίως τοῖς ἄλλοις, οὐ γὰρ συνεχῶς, ἀλλ' ἐκ διαλειμμάτων κελεύει ξυρᾶσθαι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὅταν ἤδη μετρίως παχεῖαι τρίχες ἐν αὐτῷ φύωνται, τὰς δ' ἀρχομένας ἔτι καὶ λεπτὰς, οὐκ ἀξιοῖ ξυρᾶν, μετὰ δὲ τὸν περὶ τῆς ξυρήσεως λόγον, ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. εἰ δὲ καταβραδύνοιτο τῆς τριχώσεως, ἐπὶ τὰς ὑπογεγραμμένας δυνάμεις καταφεύγομεν, εἰσὶ δὲ τοιαῦταί τινες. ἐχίνου χερσαίου τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ δέρμα κατακαύσας καὶ τρίψας λεῖον, μέλιτι δεύσας ἐπίχριε. ἄλλο. ἱππόκαμπον θαλάσσιον, καὶ νίτρου μικρὸν συγκατακαύσας, καὶ στέαρ χήνειον μίξας κατάχριε, προεκνίψας τὸν τόπον. ἄλλο. θαψίαν ἐν ὕδατι δεύσας κατάχριε. ἄλλο. μυῶν τὰ διαχωρήματα μετὰ ὄξους λειώσας κατάχριε. ἄλλο. καλάμου κυπρίου λαβὼν τὰ φύλλα καὶ κατακαύσας ἐπὶ κεραμίδος, ἔπειτα ῥητίνῃ πιτυΐνῃ ὡς πλεῖστον τῆς τέφρας ἀναλαβὼν ἔμπλασσε, καὶ προκαταχαράξας τὴν ἀλωπεκίαν, ἐπίθες καὶ ἐπίδησον. ἢ τὸν φλοιὸν ἢ τὴν κόμην τῶν καλάμων ὡσαύτως σκεύασον, ἔτι δὲ καὶ νίτρου τῆς τέφρας τὸ ἴσον μίξας καὶ πίττῃ ἀναλαβὼν χρῶ. ἔστι δὲ οὐκ ἄπρακτον, ἀλλ' ἱκανῶς ἐνεργοῦν. ἐπὶ τούτοις ὁ ἀσκληπιάδης μνημονεύει καὶ τῶν μυιῶν, ἃς κελεύει θηρεύσαντας ὡς πλείστας εὐθέως ἐνθλίβειν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν εἰς τὰ ἐψιλωμένα τῆς ἀλωπεκίας καὶ μάλιστά φησιν, ἐπειδὰν ἑλκώσωμεν αὐτὴν, καὶ γὰρ, καὶ φέρει, φησὶ, τὸ ἀπὸ τῶν μυιῶν αἷμα παροξυνομένη τηνικαῦτα τοῖς διὰ τοῦ νίτρου, καὶ τῶν ἄλλων συντιθεμένοις φαρμάκοις, ὑφ' ὧν οὐ μόνον δάκνεσθαι φησὶν αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ φλυκταινοῦσθαι.

περὶ τῶν ὑπὸ σωρανοῦ γεγραμμένων πρὸς ἀλωπεκίας.

Γράφει πως τινὰ κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγωγὴν, μνημονεύσας τε, καὶ τῶν ὑπὸ ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως, διὸ καὶ προσφάτου τυγχάνοντος αὐτοῦ, συστολὴ τὸ πρῶτον ἁρμόσει, καὶ μετὰ ταῦτα ἄπλεως ῥοφεῖον ἔλχυλον, καὶ καταβροχὴ δι' ἐλαίου γλυκέος θερμοῦ, καὶ ἄρτος ἐν καταπλάσματι, πυρίαι τε, καὶ καταξυσμοὶ, καὶ σικύαι, καὶ κηρωτὴ, καὶ ἀνάληψις. χρονίσαντος δὲ, συνεχὴς ξύρησις. καὶ φοινιγμὸς διὰ νάπυος, καὶ ἀνατρίψεις αἱ γεγραμμέναι, ταῖς ἀρχῆς ἐπιχριομένης πίσσης, ἢ κεδρίνου ἐλαίου, καὶ δι' ἀνατρίψεως, τῆς διὰ φύλλων συκῆς, ἢ κρομμύων, ἢ ὀθονίου περιειλημμένου τῷ λιχανῷ δακτύλῳ, ἢ τῷ ἀντίχειρι, καὶ μετὰ τὴν ἀνάτριψιν καταχασμοὶ, ἔνιοι δὲ βελόνας ζωδήσαντες, ὥστε τὰς ἀκμὰς ὑφ' ἓν ἔχειν, κατεκέντησαν δι' αὐτῶν τὸ δέρμα, μετὰ δὲ τὸν διὰ τῆς ἀνατρίψεως φοινιγμὸν, καὶ τὸν καταχασμὸν, φάρμακα μετασυγκριτικὰ ἐπίχριστα, ἢ ἐπίπλαστα. τοιαῦτα δὲ πολλὰ κατὰ μέρος ἐστὶ, καὶ γὰρ, καὶ κρόμμυον λεῖον, ἢ ῥαφανίδος φλοιὸς ἑκάτερον μετὰ μέλιτος ἐπιπλασσόμενον, ἢ ἀφρονίτρου μέρος ἕν. κηροῦ καὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ μέρος ἕν. κεκαυμένα καὶ λελειωμένα μετ' ὄξους δριμέος, ἄχρι τοῦ λαβεῖν γλοιοῦ πάχος. γέγραφε δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ φησὶν παρά τε ἀσκληπιάδῃ, καὶ ἡρακλείδῃ τῷ ταραντίνῳ, καὶ ἐλεφαντίδῃ, καὶ μοσχίωνι διὰ τοῦ κοσμητικοῦ, ἐξ ὧν ἔγραψε καὶ αὐτὸς τὰ θ' ὑπὸ ἀσκληπιάδου προγεγραμμένα, καὶ ἄλλα τινὰ ὧν ἐφεξῆς μνημονεύσω. ἀρνείου στέατος μέρος ἕν. καλάμου φύλλων κεκαυμένων τέφρας, μέρος ἕν. σιδήρου στομώματος λεπίδα, ὄξει καὶ ἐλαίῳ μίξας παλαιῷ κατάχριε. ἄλλο. αἰλούρου ἢ κροκοδείλου κόπρου. ∠ η. νάπυος. ∠ δ'. μετ' ὄξους δριμέος. ἄλλο. κριθῶν κεκαυμένων καὶ μυοχόδων, ἴσον, μετ' ὄξους δριμέος. ἄλλο. κάρδαμον, καὶ μυόχοδα, καὶ ἐλλέβορον λευκὸν, καὶ πέπερι, ἴσα μετ' ὄξους δριμυτάτου. ἄλλο. νάπυ, καὶ κάρδαμον, ἢ σπονδύλιον καύσας καὶ λειώσας ὄξει κατάχριε. ἄλλο. βατράχων κεκαυμένων. ∠ ιη. κασσήρεως κεκαυμένης. ∠ ιβ. ἐν ἄλλῳ ιε. νάπυος. ∠ η. νίτρου. ∠ δ'. καρύων κεκαυμένων. ∠ η δ'. καὶ κηρωτὴ διὰ πιτυΐνης, καὶ πυρέθρου, καὶ ἀσβέστου, καὶ μυρσίνου ἐλαίου. δεῖ δὲ καὶ προανατρίβειν τὸ πεπονθὸς, ἤτοι δι' ἀλκυονίου κεκαυμένου ἄχρις ὅτου δηχθῇ, ἢ ἐχίνου θαλασσίου κεκαυμένου τῆς σποδοῦ, ὀθονίῳ ἐνειλημμένης, μέχρις ἂν ἔρευθος γένηται. ἄλλα φάρμακα ἐν χρήσει γεγονότα τὰ μὲν ἐμοὶ, τὰ δὲ τοῖς διδασκάλοις μου, τὰ δὲ φίλοις ἰατροῖς. προσμήξας φοινίξουσι κασσήρει, προπυριάσας, καὶ χρίσας θαψίας χυλῷ ἄχρις ἂν ἐπαρθῇ. εἶτα πυριάσας κηρωτῇ ῥοδίνῃ χρῶ. ἄλλο. καλάμου φύλλων καὶ ῥίζης, αὐτῶν κεκαυμένων, καὶ ἄρκου τριχῶν, καὶ ἀδιάντου, καὶ στέατος ἀρνείου, καὶ πίσσης ὑγρᾶς, καὶ τριχῶν αἰγείων κεκαυμένων, καὶ κεδρίας, ἁπάντων ἴσων ὄντων ὀκτὼ, καὶ οὕτως ἔγχει τὰ τηκτὰ μετὰ τῶν ξηρῶν προαποσμήχων. ἄλλο. συκῆς φύλλοις μετὰ ὄξους ἄχρι χυσώδεις ἀναβῶσιν, καὶ τότε βοτάνης τῆς λεγομένης στρύχνου χυλῷ κατάχριε. ἄλλο. βατράχους λεπτοὺς καύσας ἐπίπασσον μετὰ πίσσης ὑγρᾶς χλιαρᾶς, εἶτα ἐπίχριε μήτε προξυρῶν μήτε προσμήχων. ἄλλο. ἀφρονίτρου ∠ δ'. μυῶν ἀφοδεύματος. ∠ β'. καλάμου φλοιοῦ κεκαυμένου. ∠ β'. πίσσῃ ὑγρᾷ ἀναλαμβάνων, ποίει σπλήνιον, καὶ προξυρῶν τὸν τόπον, καὶ προεκνίψων, ἐπιτίθει, καὶ μὴ ἀφαίρει πρὸ δυοῖν ἢ τριῶν ἡμερῶν. ἄλλο. νάπυος καὶ κόπρου αἰλούρου, τὸ ἴσον ἑκατέρου, προσμήξας, τὸν τόπον κατάχριε. ἄλλο. καταχαράσσας κατάχριε σηπίας τῷ μέλανι, ἢ πράσιον χλωρὸν τρίψας, κατάχριε. ἄλλο. σφαιρίτιδος φύλλα πεφρυγμένα λειοτρίβει μετ' ὄξους καὶ ἐπιτίθει, καλεῖται δὲ σφαιρίτις, ἡ τὰ σφαιρία φέρουσα κυπάρισσος. ἄλλο. κάρυα πικρὰ ζῶν τοῖς λέμμασιν κατασκευάσας μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους, κατάχριε προξυρήσας. ἄλλο. ἐχίνων θαλασσίων τὰ ὄστρακα κατακαύσας μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους, προξυρήσας, κατάχρειε. ἄλλο. ἀλκυονίου κεκαυμένου καὶ μυῶν ἀφοδεύματα μετὰ πράσου χυλοῦ κατάχρειε. ἄλλο. θαψίας ῥίζης. ∠ δ'. χαμαιλέοντος ῥίζης. ∠ β'. ἀναλάμβανε ἰξῷ εἰργασμένῳ, καὶ ἀναπλάσας ἐπιτίθει, καὶ ὅταν προαιρεθῇ, ἐξάρπαζε. ἄλλο. καλάμου ἑλληνικοῦ φύλλων κεκαυμένων. ∠ δ'. μυοχόδων. ∠ β. ἐχίνων κεκαυμένων. ∠ α. μετὰ ὄξους λεάνας κατάχριε. ἄλλο. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠ α. νίτρου. ∠ α. φώξας ἀμφότερα καὶ λύσας ὄξει, κατάχριε τρὶς τῆς ἡμέρας, προεκνιτρώσας τὸν τόπον. ἄλλο. ἀμυγδάλων πικρῶν ὀπτῶν τριώβολον, κασσήρεως ὀβολοὶ δύο. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ τριώβολον, ὁμοίως κατάχριε δι' ὄξους. ἄλλο. πέπερι, μυόχοδα, ἐλλέβορος λευκὸς ἴσα, μετ' ὄξους κατάχριε. ἄλλο. στομώματος λεπίδα, μετ' ὄξους καὶ ὀλίγου ἐλαίου κατάχριε. ἄλλο. προερεθίσας τὸν τόπον διὰ κασσήρεως κατάχριε, μίξας θείου καὶ νίτρου ἀφροῦ, καὶ ἀμμωνιακοῦ τὸ ἴσον ἑκάστου μετ' ὄξους. ἄλλο. ἀλκυονίου δραχμὴ μία. θείου ἀπύρου. ∠ S. μυιῶν πεφωσμένων ὥστε ἀναξηρανθῆναι, κύαθον ἕνα, τὰς μυίας λέαινε ἰδίᾳ, καὶ τὸ θεῖον, τὸ δὲ ἀλκυόνιον ἑψήσας ἐν ὕδατι συλλέαινε τοῖς ξηροῖς. παραχέων ἀναμέρος χολῆς ὑείας, καὶ ὄξους, ἕως γλοιῶδες γένηται. εἶτα ἀξουγγίαν τὴν ἀπὸ τῶν ψοῶν ξύσας, καὶ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἀναμάξας μίξον, ὡς ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι, καὶ προξυρήσας τὴν ἀλωπεκίαν, καὶ προφοινίξας ἐπίχριε τῷ φαρμάκῳ θαῤῥῶν ὡς ἀρίστῳ. ἄλλο. προαποσμήξας τὸν τόπον, ὄξει διαβεβρεγμένον χόνδρον λειώσας, καὶ προσβαλὼν ὀποῦ κυρηναικοῦ βραχὺ κατάχριε. ἄλλο. προαποσμήξας τὸν τόπον καὶ καταχαράσσας ἰσχάδας ὀπτὰς μετὰ γλυκέως κατάπλασσε. ἄλλο.

κατάχριε γλυκεῖ, εἶτα ναρδίνῳ κεκαυμένον κατάπλαττε. Τὰ ἐφεξῆς γεγραμμένα δύο φάρ-
μακα, θαυμάσιά ἐστιν, τὴν λέξιν ἔχοντα τοῦ δόντος αὐτὰ πρὸς ἀλωπεκίας, φαλακρώσεις, ἀραιότητας
τριχῶν, δυσαλθεῖς, ἐπὶ κεφαλῆς, ἐπὶ γενείων, ἐπὶ ὀφρύων. Γροβάσκου τῆς φιχῶν. γο. α΄. καλάμου
ῥίζης, γο. ϛ΄. πτέρεως σὺν τῇ ῥίζῃ, γο. γ΄ S. λοπίμου τῶν πωγώνων, γο. γ΄. ἐρίων οἰσυπηρῶν
ὡς ὅτι λιπαρωτάτων. γο. ϛ΄. κεφαλὰς μυῶν ἀριθμῷ λϛ΄. μυίας ε΄. χοιρεὶς κεφαλῶν. πάντα εἰς καινὴν χύ-
τραν ἐμβαλὼν ἔνθες ἐν ἰπνῷ, εἶτα τὴν τέφραν αὐτῶν λέαινε. προτετρίφθω δέ σοι ἐν οἴνῳ ἀμιναίῳ, λα-
δάνου γο. α΄. σμύρνης γο. α΄. καὶ προσεμβεβλήσθωσαν ἐλαίου παλαιοῦ γο. β΄. κεδρίνου γο. α΄. μαλαβάθρου
γο. β΄. εἶτα περὶ πάσας, τὰ ξηρὰ ἀνελοῦ, προανατρίψας δὲ ὀθονίῳ τὴν ἀλωπεκίαν, εἶτα κούφως κα-
τακνίσας ἢ κρομμύῳ ἢ σκίλλῃ, ἢ συκῆς φύλλῳ ἀναξύσας ὁλαίως, ἐπίχριε ἀνατρίβων τὸ φάρμακον,
10 καὶ λουσαμένῳ ἐν τῷ ὀθονίῳ ξέων ταῖς ἐχομέναις, ἀρκοῦ, ἐπιχρίων, ἕως διμήνου, ἐπὶ μηνῶν δὲ καὶ
φαλάκρωσιν ἰάσῃ.

πρὸς τοὺς παρ' ἡλικίαν φαλακρουμένους, βοήθεια.

Στέατος ταυρείου ἡλιωμένου λίτραν μίαν, ἀδάρκης γο. α΄. θαψίας χυλοῦ γο. α΄ S. οἱ δὲ γο. S. σμύρνης κα-
λῆς γο. α΄. πολυτρίχου λίτρας S. καλλιτρίχου λίτρας S. οἴνου μαρείου λίτραν μίαν. πλήνος οἴνου λί-
τραν α΄. λαδάνου τὸ ἴσον. τὸ λάδανον ἐπὶ βρέξας ἐν οἴνῳ βραχεῖ ἐλείωσα τὸ στέαρ τήξας ἐφ' ὕδατος ἀτμῷ.
εἶτα τοῦ οἴνου τὸ μόριον ὅπτον ξύε, ἕως οὗ δαπανηθῇ. τὸν δὲ πλῆνα φρύγε σὺν τῷ καλλιτρίχῳ καὶ πο-
λυτρίχῳ ἐν χύτρᾳ καινῇ, καὶ κόψας τὰ κοπτὰ, καὶ κοσκινήσας ἀναλάμβανε ἐν γλευκίνῳ ἢ σαβίνῳ
ἐλαίῳ χρῶ πρὸ βαλανείου προκτενίζων τὴν κεφαλήν. Εὔδηλον δ' ὅτι τὰ αὐτὰ φάρμακα, καὶ πρὸς
τὰς τῶν γενείων τρίχας μὴ φυομένας, ἁρμόττει. τήλεως ξέστας δ΄. λινοσπέρμου ξέστας β΄. λαδάνου
20 γο. η΄. ἀκακίας χυλοῦ. γο. ϛ΄. φύλλου μαλαβάθρου. γο. ϛ΄. κικίδος ἀριθμῷ κ΄. ὄνυχος ἀρωματικοῦ. γο.
β΄. καλάμου συριακοῦ, γο. β΄ S. οἱ δὲ, γο. α΄. βδελλίου, γο. β΄. μυρσίνης κεκαυμένης ξέστην μίαν. βρύου.
οἱ δὲ σπλάγχνου. οἱ δὲ ἀρωματικοῦ, γο. γ΄. ἴρεως ἀστραγάλου οἱ δὲ ἰλλυρικῆς, γο. β΄. καλάμου συριακοῦ,
γο. β S. κόψας καθ' ἓν ἕκαστον, καὶ σείσας λεπτῷ κοσκίνῳ, μίξεις κατὰ τὸ ὄξος, ὡς προγέγραπται. ἐπὶ
δὲ τῆς χρείας, βάλλεις τοῦ φαρμάκου ὡς τὸ τρίτον, ἢ τὸ ἀρκοῦν εἰς χαλκοῦν, ἢ ὀστράκινον ἀγγεῖον, ἔπειτα
προσμίξας οἴνου ἰταλικοῦ κυάθους ἵνα ἔξυγρον γένηται, εἶτα ἐπ' ἄνθρακας ἐπιθεὶς, κίνει ξυλαρίῳ,
ἄχρις οὗ ζέσῃ ἅπαξ προσέχων μήπως καυθῇ. εἶτα κατὰ χρίσεις κελεύων ἐνδοῦν τῷ φαρμάκῳ, ἔπει-
τα ἡσυχῇ ἀνατρίψεις ἐν τῇ ἐμβάσει, καὶ ὡς ἔθος ἔχει καταντλῶν τὴν κεφαλὴν, ἀπόπλυνε, ὄξος δὲ
σταφίδα ἀγρίαν κεκομμένην κατ' ἰδίαν, καὶ σεσεισμένην παρ' ἡμέρας τέσσαρας τῆς χρίσεως προσμί-
ξεις τῷ φαρμάκῳ. καὶ ὁμοίως ἑψήσεις, καὶ ὡσαύτως κατὰ χρίσεις, φειδόμενος μὴ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
30 καταρρεύσῃ. ἀλείμματι δὲ χρήσῃ μετὰ βαλανεῖον, ἐλαίου μυρσίνου λίτραν μίαν τετριμμένου μετὰ λα-
δάνου, γο. δ΄. ἀμετάπτωτος ἡ δύναμις. Ἄλλο πρὸς τὰ αὐτά. Περικαλαμίτιδος, γο. α΄. μυ-
ρσιποσοκήρου, ἀφροσαργοπώνος, γλοιοῦ τοῦ ἐκ τῶν τριχῶν ἀνά. γο. ἥμισυ, βρέφους ἀμόρφου στέατος λίτραν
μίαν, διονυσιακοῦ φύλλων ἁπαλῶν τοῦ χυλοῦ, λασώνιδος φύλλων ἁπαλῶν χυλοῦ, καλλικέρεως χυλοῦ,
περιστερεῶνος βοτάνης χυλοῦ, καλάμου φύλλων χυλοῦ ἑκάστου, ἀνὰ κυάθους, γ΄. κυνομόρου, ἐχίνων θα-
λασσίων κεκαυμένων ἑκάστου ἀνά. γο. β΄. κἂν πλέον δὲ, ἄμεινον ποιήσεις, ἀκανθίωνος ἐπιγείου τὸ δέρμα κε-
καυμένον, πάντα λειοτριβεῖν δεῖ ἐν θυίᾳ μολυβδίνῃ ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, ἕως πάντα λειωθέντα
καλῶς ἑνωθῇ. καὶ ἀπὸ τῆς θυίας τι ποσὸν ἀποσμιχθῇ, χρῶ προανατρίψας τὸν τόπον εὐτόνως ὠμολί-
νῳ, εἶτα προαποσμήξας τῇ τῆς ἀλθαίας σὺν ἐφήβου εἴξῃ κατάχριε, τοῦτο τὸ φάρμακον οὕτω γεγραμ-
μένον εὗρε κλαυδιανὸς ὁ ἑταῖρος ἡμῶν ἐν πυκτίδι διφθέρᾳ, τοῦ χρωμένου αὐτῷ ἀποθανόντος, περὶ
40 πολλοῦ ποιησάμενος ἐκτῆσθαι, διὰ τὸ θεάσασθαι δύο τινὰς ἀρχομένους φαλακροῦσθαι, θεραπευ-
θέντας ὑπ' αὐτοῦ, ὡς μήτε προβῆναι τὴν φαλάκρωσιν, αὐτό τε τὸ ἐψιλωμένον δασυνθῆναι, καὶ συμβο-
λικῶς δὲ γεγραμμένον, τοῦτο λαβόντες ἡμεῖς, ἐσκοπούμεθα καθ' ἕκαστον, ὁποῖόν τι τὸ δηλούμενον ἐστιν. ἐπι-
νοοῦντες οὖν ἄλλοτ' ἄλλο, διὰ μακρᾶς πείρας εὑρήσειν τὸ ἀληθὲς ἐλπίζομεν, ἀλλ' ἔν γε τῷ παρόντι γε-
γράφθω τοῖς ἔπειτα, γραψόντων καὶ ἡμῶν ὕστερον ἐὰν εὕρωμέν τι μεταξὺ τῇ πείρᾳ κρίναντες, ἐν δὲ
τῷ παρόντι, τὸ μὲν περικαλαμίτιδος, φλοιὸν καλάμου νομίζομεν εἰρῆσθαι, καὶ γὰρ, καὶ ἄλλως ἴσμεν
αὐτὸν ἁρμόττοντα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν, ἐπειδὰν καυθῇ, καὶ γεγραφότας ἑτέρους δι' αὐτοῦ, φάρ-
μακα τοιαῦτα, πιθανὸν οὖν ἐστιν, ἐπειδὴ περίκειται τῷ καλάμῳ ὁ φλοιὸς περικαλαμίτιν αὐτὸν εἰρῆ-
σθαι, δύναται δὲ καὶ τὸ καλούμενον ὑπό τινων μὲν λίμνιστρον, ὑπό τινων δὲ ἀδάρκη τε, καὶ ἀδάρκιον, οὕ-
τως εἰρῆσθαι, διὰ τὸ περιφύεσθαι τοῖς καλάμοις, τὸ δὲ μυρσιποσοκήρου, νομίζομεν εἰρῆσθαι, πίσσης, καὶ
50 κηροῦ τετηκότων μύρῳ τινὶ τῶν πρὸς τὰ τοιαῦτα δοκούντων ἁρμόττειν, ὁποῖόν ἐστι γλεύκινον, καὶ δά-
φνινον, καὶ νάρδινον, καὶ σχίνινον, καὶ σησάμινον, καὶ κέδρινον. τὸ δὲ ἀφροσαργοπώνος αὐτίκα ἡμῖν
ἐδόκει περὶ τοῦ λαδάνου λελέχθαι, καὶ γὰρ συμπεφώνηται πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις ἁρμόττειν, καὶ
ἡ γένεσις αὐτοῦ, κατὰ τὰ γένεια τῶν τράγων ἔν τισι χωρίοις ἐπιγίνεται, δηλοῖ δὲ τοῦτο, καὶ ῥοῦφος ὁ
» ἐφέσιος διὰ τῶνδε τῶν ἐπῶν.
» ἄλλο δέ που κατὰ γαῖαν ἐρεμβῶν λήδανον εὕροις.
» αἰγῶν ἀμφὶ γένεια, τὸ γὰρ καταθύμιον αἰξί.

» κισσοῦ ἀνθήσαντος ἐπέλλυμεναι ἄκρα πέταλα.
» τοῦ δ' ἄπο λαχνήεντος ἀνεπλήσθησαν ἀλοιφῆς.
» αἶγες ὑπαὶ λασίῃσι γενείασι πλευρά τε πάντα.
» οὐ μὲν δὴ νούσοις τόδε κάλλιον, ἀλλ' ἄρα πνοιή.
» ἔξοχον, οὕνεκα πολλὰ μεμιγμένα φάρμακ' ἔχουσιν.
» ἀμβροσίη οἷά τε γαῖα φύει πεδίοισιν ἐρεμβον.
εἰ μὲν οὖν τοῦτο μόνον τὸ λάδανον ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον ἐμβάλλεσθαι κελεύει, τῶν ἀδήλων ἐστίν. ἐγ-
χωρεῖ δὲ καὶ ἀφ' ἑνὸς εἴδους τὸ πᾶν εἰρῆσθαι γένος αὐτῷ, βρέφους δ' ἀμόρφου δοκεῖ μοι λέγειν τῆς ἄρκτου.
ταύτην γάρ φασιν ἀποκυΐσκεσθαι μὲν ἄμορφον, ὡσανεὶ σαρκῶδές τι μέρος, ἐκλειχούσης δὲ τοῦτο τῆς μητρὸς,
10 διαμορφοῦσθαι τὸ ζῶον. διονυσιακοῦ δὲ δοκεῖ μοι λέγειν τῆς ἀμπέλου, τάχα δ' ἄν τις φαίη, καὶ κιττοῦ λέγε-
σθαι δύνασθαι. λαδώνιδος δὲ, ὅτι τῆς δάφνης λέγει, οὐκ ἄν οἶμαι τινὰ διαπορῆσαι. καλλικύρεως δὲ, τῆς τί-
λεως δοκεῖ μοι λέγειν, ὀνομάζεται δὲ παρ' ἡμῖν ἐν ἀσίᾳ τοῦτο τὸ φυτὸν, αἰγόκερως. κυνόμορον δὲ, τὴν κυ-
νόσβατον, εἰκὸς λέγεσθαι. ἀκανθίωνα δὲ ἐπίγειον, ἡγοῦμαι τὸν ἐπίγειον ἐχῖνον λελέχθαι.

περὶ ῥεουσῶν τριχῶν.

Γ πάθος ἕτερον τριχῶν ἐστιν, ἀραιότητι μὲν τοῦ δέρματος ἐνδείᾳ δὲ τῆς γεννώσης αὐτὰς οὐσίας, ἑπόμενον,
διὸ καὶ ἡ θεραπεία τῶν οὕτως βεβλαμμένων, οὐ τὸν αὐτὸν ἔχει σκοπὸν ταῖς ἀλωπεκίαις, ἐπ' ἐκείνων μὲν
γὰρ ἐκδαπανῆσαι τὴν κακοχυμίαν, ὁ σκοπός. ἐπὶ τούτων δὲ, ῥῶσαι τε τὴν ἕξιν τῆς κεφαλῆς, καὶ χρηστοῦ
παρουσίαν ἐργάσασθαι χυμοῦ, καὶ τοῦ δέρματος τὴν κατὰ πυκνότητα, καὶ ἀραιότητα συμμετρίαν ἀνα-
καλέσασθαι, διὸ, καὶ τοῖς ὑγραίνουσι φαρμάκοις, μεμῖχθαι χρὴ τι μετρίως στῦφον, ὁποῖόν ἐστι τὸ λάδανον, ἔχει
20 γὰρ ἐν ἑαυτῷ συμμέτρως ἀμφότερα τὰ πρὸς τὸ σύμπτωμα τοῦτο ἐπιτήδεια, θερμότητά τε μετρίαν, καὶ στύψιν
ἀνάλογον αὐτῇ. διὰ τοῦτο τοιγαροῦν ἐλαίῳ μιγνύμενον, ὡς ἐγχρίεσθαι, καθίστησι τὸ σύμπτωμα τῶν ῥεου-
σῶν τριχῶν. εὔδηλον δ' ὅτι προηγεῖσθαι χρὴ τῆς τοῦ φαρμάκου χρήσεως, τρῖψιν τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν
πολλῶν τριχῶν ἀφαίρεσιν. εἰ δ' ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἐπιτρέπει, καὶ τελείαν ἄρσιν. οὕτω γὰρ ἐπὶ ταῖς τρίψε-
σί τε, καὶ χρίσεσιν, ὁμαλές τε, καὶ θερμὸν ἔσται τὸ δέρμα, καὶ τὴν συμμετρίαν τῆς πυκνώσεως ἕξει
τὴν κατὰ φύσιν, εἴωθε δὲ τὸ πάθημα τοῦτο περὶ τὰς τρίχας γίνεσθαι, πλειστάκις μὲν τοῖς νοσήσασι,
σπανιάκις δὲ καὶ χωρὶς νόσου, καὶ μᾶλλον αὐτῷ διαίτης ἀναληπτικῆς τε, καὶ ὑγιεινῆς ἐστὶ χρεία. καὶ *
πολλοὶ χωρὶς φαρμάκου τελείως ἐθεραπεύθησαν ἐν τάχει. συνέθεσαν δ' οὖν ὅμως ἕνεκεν αὐτοῦ φάρμα-
κα, σύμμετρον πύκνωσιν ἐργαζόμενα τοῦ δέρματος, ἅμα τῷ μὴ ψύχειν αὐτὸ, τὰ γάρ τοι σφοδρῶς στύ-
φοντα, πάντως μὲν καὶ ψύχει, καὶ τὴν ἐπιῤῥοὴν δὲ τῆς τροφῆς ἀναστέλλει, δι' ἣν ἐνδεῶς γιγνομένην, αἱ
30 τρίχες ἐκρέουσιν. σκοπὸς οὖν ἐστι τοῖς φαρμάκοις, τὸ μὲν ἐπιῤῥέον αἷμα, μὴ ὅτι κωλύειν ἀλλὰ, καὶ προ-
τρέπειν, συνάγειν δ' ἀτρέμα, καὶ σφίγγειν τὸ κεχαυνωμένον δέρμα. τοιοῦτον δ' αὐτοφυές ἐστι τὸ λάδανον,
ὃ διὰ τὸ σύστασιν ἔχειν ὁμοίως κηρῷ, δεῖται τινὸς ὑγρότητος ἐπιτηδείου διαλύοντος, ὅπως ἐναλείφοιτο
τῇ κεφαλῇ, βέλτιον οὖν ἐστιν τὴν ὑγρότητα ταύτην ὁμοίαν εἶναι τῷ λαδάνῳ, τουτέστι μικτὴν ἐξ ἐν-
αντίων δυνάμεων, ἑλκτικῆς τε, καὶ συνακτικῆς, οὐκ οὖν οὔτε τὸ σαβῖνον, οὔτε τὸ παλαιὸν ἔλαιον, οὔτε
τὸ κίκινον ἐπιτήδειον, ἀλλὰ τὸ κατὰ τὴν ἰβηρίαν ἢ ἱσπανίαν, ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν αὐτὴν, γεν-
νώμενον, ἔχει γάρ τι καὶ στύψεως. ἔτι δὲ τοῦδε μᾶλλον, τὸ σχίνινον αὐτοφυῶς ὑπάρχον τοιοῦτον, οἷόνπερ, καὶ τὸ
λάδανον. ὥστε οὔτε ἐπειράθην, οὔτε ἐπινοῶ κρεῖττον ἔσεσθαι φάρμακον, ἐπὶ τῶν ῥεουσῶν τριχῶν, τοῦ
μιχθέντος ἔκ τε τοῦ λαδάνου, καὶ τοῦ σχινίνου. πρόδηλον δ' ὅτι ξυρηθέντι μέν τινι, παχύτερον χρὴ προ-
σφέρεσθαι τὸ φάρμακον, ἐν χρῷ δὲ κειρομένοις ὑγρότερον. ὅτι γὰρ οὐ χρὴ κομᾶν, ἕως ἂν οὕτω τις θερα-
40 πεύηται, πρόδηλον. εἰ δὲ πολλὴ ῥύσις εἴη, καὶ τεκμαίροιο τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος ἀραιότητα γεγο-
νέναι πολλὴν, οὐκ ἀνεπιτήδειον εἰς τὰ παρόντα, καὶ τὸ μύρσινον ἀντὶ τοῦ σχινίνου μίγνυσθαι τῷ λαδάνῳ.
μίξαις δ' ἄν ποτε, καὶ τὸ νάρδινον μύρον ἐν ἡλικίᾳ ψυχρᾷ, καὶ ὥρᾳ χειμερινῇ. ἀγαθὸν δὲ φάρμακον εἰς
πάντα, καὶ τὸ τῶν πλουσίων γυναικῶν μύρον, ὃ καλοῦσιν ἐν ῥώμῃ φουλίατον, οὐχ ἧττον δὲ τοῦτο χρηστὸν,
ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ὃ προσαγορεύουσι σπικᾶτον. ὥστε τούτοις μὲν κατὰ μόνας χρίεσθαι κέλευε τὰς
πλουσίας, καὶ μετὰ νάρδου τῆς ἀρίστης. τὸ λάδανον δὲ τῆκε κατὰ διπλοῦν ἀγγεῖον δηλονότι, καὶ τηχ-
θέντος μετὰ νάρδου πρόσμιγε τῶν εἰρημένων πολυτελῶν μύρων, ὅτουπερ ἂν εὐπορῇς, ἐμοὶ μὲν οὖν
ἤρκεσε ταῦτα μετὰ τῆς ἀναληπτικῆς τε, καὶ ὑγιεινῆς διαίτης, ἥτις ἐπὶ τῶν πλείστων ἐστὶν αὐτάρκης μό-
νη. συνέθηκαν δὲ, ὡς ἔφην, ἔνιοι τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν φάρμακα πρὸς ῥεούσας τρίχας, ὧν ἐγὼ μνημο-
νεύσας ὅπῃ διενήνοχεν ἀλλήλων διηγήσομαι, πρώτας δὲ ἐρῶ τὰς ὑφ' ἥρα γεγραμμένας συνθέσεις
50 φαρμάκων, ὧν τὴν μὲν προτέραν ἐπαινῶ, τὴν δὲ δευτέραν περιέργον ἡγοῦμαι, γράφει δὲ περὶ τῆς
προτέρας ὧδε. αἱ ὑφ' ἥρα γεγραμμέναι συνθέσεις φαρμάκων πρὸς ῥεούσας τρίχας. Ἥρας ἔγρα-
ψεν ἐν τῷ νάρθηκι, δύο φάρμακα τὰ ὑπογεγραμμένα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ
ἀποῤῥεῖν τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας. λάδανον ἀποβρέχων ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ, λέαινε ἐπαλλὰξ παρεπιχέων
μύρσινον ἔλαιον, καὶ οἶνον ὡς μέλιτος σχεῖν πάχος, καὶ χρίε τὴν κεφαλὴν πρὸ βαλανείου, καὶ μετὰ βα-
λανεῖον, βέλτιον δέ ἐστιν, καὶ πολυτρίχου, ὅ τινες καὶ ἀδίαντον καλοῦσιν, καὶ τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ λαδά-
νου προσβάλλειν, καὶ χρῆσθαι μετὰ μυρσίνου, ἢ μετὰ νάρδου. ταῦτα περὶ τῆς προτέρας συνθέσεως

εἰπὼν ὁ ἥρας, ἐφεξῆς γράφει ταῦτα. σύνθεσις ἐλαίου πρὸς ῥεούσας τρίχας, ἢ δι' αὐτῆς, καὶ μελαίνει.
μεταξὺ καλανδῶν ἰουλίων, καὶ ἰδῶν κάρυα χλωρὰ ἑκατὸν θλάσας, καὶ μίξας ἐλαίου πρωτείου. ξε.
α. καὶ συμπηξάσας ὑγρᾶς λίτρας, γ. βάλε εἰς σκεῦος καινὸν ὀστράκινον, περιβρέξας τὸ σκεῦος, καὶ ἐπι-
μελέστατα περιχρίσας κατάθου αὐτὸ ἐν τόπῳ μήτε λίαν ψυχρῷ, μήτε θερμῷ, καὶ ἔα ὑπὸ τὴν γῆν
μῆνας τρεῖς, εἶτα ἀνελόμενος, χρῶ τῷ ἐλαίῳ, αὕτη σοι, καὶ ἡ τοῦ δευτέρου φαρμάκου γραφή. πλέον ἤ
δεῖ συμπτικὸν ἐργαζομένη τὸ φάρμακον, καὶ διὰ τοῦτο ἐπανορθούμενος αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς στύψεως,
ὁ πρῶτος συνθεὶς ἐκ τοῦ κατορύξαι τε, καὶ ἑψῆσαι τὰ μιχθέντα, λεπτομερεστέραν αὐτῶν τὴν οὐσίαν
ἐπειράθη ποιῆσαι, τὸ δὲ τοιοῦτον φάρμακον ἐν ὥρᾳ, καὶ χώρᾳ, καὶ φύσει σώματος θερμῇ χρήσιμον. ὡς ἐπί γε
τῶν ἐναντίων οὐκ ἀσφαλὲς χρῆσθαι, καὶ γοῦν ἤδη καὶ ψυχθείσας ὑπ' αὐτοῦ γυναῖκας εἶδον, ὡς κορυζῆσαί τε, καὶ βράγ-
10 χω, καὶ κατάρρῳ περιπεσεῖν ἐξ αὐτοῦ.

περὶ τῶν ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένων πρὸς ῥεούσας τρίχας.

Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων ἀρχιγένης ἔγραψεν πρὸς ῥεούσας τρίχας, ὧδέ πως κατὰ λέ-
ξιν. λαδάνου, καὶ ἀψινθίου ἴσα, καὶ ἀρκευθίδας δέκα λείας, ὀθονίῳ ἐνδήσας, καὶ βρέξας ἐλαίῳ ἐφ'
ἡμέρας. ε. ἐκ τούτου ἄλειφου τὴν κεφαλὴν, καὶ οὔτε ῥέουσιν αἱ τρίχες, οὔτε πίτυρα ἕξει. ἢ κτενιζόμενος
ἀδιάντῳ μετὰ μυρσίνου ἢ ῥοδίνου ἐλαίου. ἢ ἀδιάντῳ μυρσίνης μελαίνης ἴσα, κικίδος διπλοῦν σὺν ἐλαίῳ
παλαιῷ ἢ σχινίνῳ, ἢ μυρσίνῳ μέλιτος πάχος ποιῶν, χρῶ. ἢ λίβανον, ἢ μίσυ, ἢ κικίδα, ἢ ἀδίαντον, ἴσα
σὺν οἴνῳ ἀθαλάσσῳ μέλιτος πάχος ποιῶν τρῖβε ἐν ἡλίῳ. ἢ ἕψε μαλακῶς, ἕως ἂν μελανθῇ. εἶτα σὺν
ἐλαίῳ παλαιῷ, ἢ σχινίνῳ, ἢ μυρσίνῳ μίξας χρῶ. ἢ κράμβην ξηρὰν κόψας, μεθ' ὕδατος κατά-
πλασσε. ἢ λωτοῦ ῥίζαν ὁμοίως.

20 περὶ τῶν ἐν τῷ κλεοπάτρας κοσμητικῷ γεγραμμένων.

Καὶ τὰ γεγραμμένα κατὰ τὸ κλεοπάτρας κοσμητικὸν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἔχει, πρὸς τὸ τρίχας γεν-
νῆσαι ἐν τῇ κεφαλῇ. καλάμου ἁπαλοῦ τὰς ῥίζας κόψας χύλισον, καὶ μυίας ἐν πολταρίῳ φρύξας,
μίξον καὶ στέαρ ἄρκειον, καὶ ἔλαιον κέδρινον καθ' ἓν τρίψας, καὶ εἶθ' τὸ αὐτὸ μίξας, δὸς καταχρίεσθαι, ἵνα
δὲ τὴν ὀσμὴν ἀπαμβλύνῃς, μῖξον οἶνον ἢ γλυκύν. ἄλλο γεγραμμένον οὐ μετὰ πολὺ τοῦ πρόσθεν ὧδέ πως
κατὰ λέξιν πρὸς τριχοφυΐαν. λινόσπερμα ξηρὸν κατάκαυσον, σὺν τῇ λινοκαλάμῃ. καὶ τρίψας σὺν ἐ-
λαίῳ σησαμίνῳ, κατάχριε. ἄλλο κατωτέρω γεγραμμένον ὧδέ πως πρὸς τρίχας ῥεούσας. γῆν κι-
μωλίαν ἀκροτάτην βρέξον οἴνῳ αὐστηρῷ, καὶ μόρων χυλῷ τοσούτῳ, ὅσον συμπιεῖν μόνον, καὶ πρόσβαλε
ὡς λειοτάτου ὑοσκυάμου ὀξύβαφον, εἶτα ἀναπλάσας τροχίσκους, καὶ ξηράνας ἐν σκιᾷ, ἀπόθου εἰς ἀγ-
γεῖον κεραμεοῦν καινόν. εἶθ' δὲ τῆς χρήσεως διεὶς ὕδατι, καταχρίεσθαι κέλευε. εἶτα ὅταν ξηρανθῇ, ἐκ-
30 κλυζέσθω, δι' ἡμερῶν. ε. τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἔτι δὲ ποιεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ προσώπῳ, καὶ τραχήλῳ λειχη-
νώδη. ἄλλη αὔξουσα ταχέως, καὶ δασύνουσα, καὶ μελαίνουσα. λάδανον λέανον μετ' ἐλαίου, καὶ
γλυκέος οἴνου, καὶ ποιήσας πάχος τοῦτο κατάχριε, προσμιξάμενος. καὶ μετ' ὀλίγα πάλιν ἕτερον γέ-
γραπται φάρμακον κατὰ λέξιν οὕτως. πρὸς ῥύσιν τριχῶν τὴν χωρὶς νόσου γιγνομένην. κράμβην
ξηρὰν λείαν μεθ' ὕδατος κατάπλασσε ἢ λωτοῦ ῥίζαν ὁμοίως. τίνι διαφέρει τοῦ κομμωτικοῦ τὸ κοσμη-
τικὸν τῆς ἰατρικῆς μέρος. τῷ μὲν κομμωτικῷ σκοπός ἐστιν κάλλος ἐπίκτητον ἐργάσασθαι, τῷ δὲ τῆς
ἰατρικῆς μέρει τῷ κοσμητικῷ τὸ κατὰ φύσιν ἅπαν ἐν τῷ σώματι φυλάττειν. ᾧ, καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἕπε-
ται κάλλος. ἀπρεπὴς γὰρ ὀφθῆναι κεφαλὴ, πάθος ἀλωπεκίας ἔχουσα, καθάπερ γε κἂν ἐκ τῶν ὀφ-
θαλμῶν αἱ βλεφαρίδες ἐκπέσωσι, καὶ τῶν ὀφρύων αἱ τρίχες. οὐ μόνον δ' εἰς κάλλος, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρό-
τερον εἰς αὐτὴν τὴν ὑγείαν τῶν μορίων αἱ τρίχες αὗται συντελοῦσιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ χρείας μορίων ἐ-
40 δείχθη. τί δεῖ λέγειν περὶ λειχήνων, ἢ ψώρας, ἢ λέπρας, ὡς παρὰ φύσιν ταῦτα. τὸ μέντοι λευκό-
τερον τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου ποιεῖν ἐκ φαρμάκων, ἢ ἐρυθρότερον, ἢ τὰς τρίχας τῆς κεφα-
λῆς οὔλας, ἢ πυῤῥὰς, ἢ μελαίνας, ἢ καθάπερ αἱ γυναῖκες ἐπὶ μήκιστον αὐξανομένας, ταῦ-
τα, καὶ τὰ τοιαῦτα τῆς κομμωτικῆς κακίας ἐστὶν, οὐ τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔργα, διὰ δὲ τὴν κοι-
νωνίαν τούτων, ἐνίοτε, καὶ βασιλικαὶ γυναῖκες, ἢ οἱ βασιλεῖς αὐτοὶ προστάττουσιν ἡμῖν, καὶ τὰ τῆς κομμωτι-
κῆς, οἷς οὐκ ἔνεστιν ἀρνεῖσθαι. διδάσκοντας διαφέρειν τὴν κομμωτικὴν τοῦ κοσμητικοῦ μέρους τῆς ἰατρικῆς.
διὰ τοῦτο οὖν ἔδοξέ μοι, καὶ τὰ ὑπὸ κρίτωνος γεγραμμένα φάρμακα διαφυλακτικὰ τριχῶν, καὶ
αὐξητικὰ κατὰ τὸ πρῶτον τῶν κοσμητικῶν ἐφεξῆς ὑπογράψαι. τὰ ὑπὸ κρίτωνος γεγραμμέ-
να φάρμακα διαφυλακτικὰ τριχῶν, καὶ αὐξητικὰ, καὶ προφυλακτικὰ τῆς ῥύσεως αὐτῶν. ἐν τῷ
πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν ὁ κρίτων εὐθέως ἐν ἀρχῇ μετὰ τὸ προοίμιον, οὑτωσίπως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνό-
50 μασιν, πρὸς μὲν οὖν διατήρησιν τῶν τριχῶν, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. ἡρακλεί-
δου ταραντίνου διαφυλακτικὰ τριχῶν. ἀνεμώνης τὸ ἄνθος τρίψας μετ' ἐλαίου, κατάχριε. τὸ δ' αὐτὸ
καὶ μελαίνει. ἄλλο. λάδανον πρόβρεχε οἴνῳ αὐστηρῷ, καὶ τρίψας ἀναλάμβανε μυρσίνῳ ἐλαίῳ, καὶ
ὑπόχριε τὰς τρίχας πρὸ βαλανείου. ἄλλο. περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν λεγόμενον σὺν ταῖς ῥίζαις ξηράνας,
καὶ κόψας, σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, εἶτα μίξας ἐλαίῳ, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, εἰς ἀγγεῖον χαλ-
κοῦν ἀπόθου, καὶ ὅταν σαπῇ, χρῶ ἀντ' ἐλαίου ὁμοίως. ἄλλο. λαδάνου μέρη δύο. πολυτρίχου, ὅτινες ἀ-
δίαντον καλοῦσιν, μέρος α. οἴνου, καὶ μυρσίνου ἐλαίου μέρος ἓν, ἡμεῖς δὲ ἀντὶ τοῦ μυρσίνου ἐλαίου ἐχρησάμεθα

ναρδίνῳ. ἄλλο. τὸ δ' αὐτὸ, καὶ ἀπομελαίνει, μύρτων μελαινῶν. Γο'. γ'. λαδάνου τὸ ἴσον. τρίβε διαλύων ἀκακίας καρποῦ τῷ ἀφεψήματι, τουτέστι τῶν λεγομένων ἀκάνθης κερατίων. ὅταν δὲ γλοιοῦ τὸ πάχος, ἀναλάμβανε, ναρδίνῳ ἢ μυρσίνῳ, ἢ ἄλλῳ τινὶ τῶν ἡδυσμάτων. ἄλλο. ἄλειμμα διαφυλακτικὸν τριχῶν τὸ δ' αὐτὸ, καὶ ἀπομελαίνει. μύρτων μελαινῶν. ξ. α. σελίνου σπέρματος. ξ. α. σεύτλου σπέρματος. ξ. α. μυρσίνης ἀκρεμόνων. ξ. α. ἀδιάντου. ξ. το. S. λαδάνου τὸ ἴσον οἴνου. μέλανος. ξ. ϛ. ἕψε μέχρι παντελοῦς διαλύσεως, καὶ ὅταν τὸ τρίτον ἀφαιρεθῇ, ἐπίβαλλον ἐλαίου, ἢ τινὸς ἡδύσματος. ξ. β. ἢ τρεῖς, καὶ πάλιν ἕψε, ὅταν δὲ δὶς ἢ τρὶς ἀναβράσῃ, ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν, καὶ σακκίσας ἐπιμελῶς, ἀπόθου εἰς ὑδρίαν ἐπὶ τῆς χρήσεως, κείρων παντελῶς χρῶ, περιαλείφων δὶς τῆς ἡμέρας τὰς τρίχας. ἄλλο. γλυκέος κρητικοῦ. ξ. α. λαδάνου. Γο. α. φλοιοῦ στροβίλων κεκαυμένων. Γο. β.
10 πολυτρίχου κεκαυμένου. Γο. α. στέατος ἀρκείου. λι. μίαν, σεύτλου χυλοῦ. Κυ. γ. ἕψε τὸ λάδανον καὶ τὸ γλυκὺ μέχρι συστάσεως, εἶτα ἐπέμβαλε τὰ λοιπὰ, καὶ ἀνελόμενος εἰς ἀγγεῖον μολυβδοῦν, φύλαττε. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἀνιεὶς ὅσον ἐξαρκεῖ, ἐν ᾧ θέλεις ἡδύσματι, ἡ χρῆσις καθημέραν. ἔνιοι δὲ ξυρήσαντες τὴν κεφαλὴν ἐπέχρισαν τῷ φαρμάκῳ, μηδέν τινι διαλύσαντες. ἄλλο. λαδάνου. Γο. α. γλυκέος. ξε. α.
* φλοιοῦ στροβίλων κεκαυμένων. ∠. β. ἐν ἄλλῳ. α. S. σφαῖραν θαλασσίαν κεκαυμένην, καὶ τετριμμένην. α. κιλικίου μέλανος κεκαυμένου καὶ τετριμμένου. Κυ. γ. πολυτρίχου κεκαυμένου, καὶ τετριμμένου. Κυ. β. στέατος ἀρκείου λίτραν. α. ἕψε καὶ σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἄλλο. διαφυλακτικὸν τριχῶν, καὶ ταῖς ῥεούσαις θεξὶν βοηθοῦν. σελίνου σπέρματος. Γο. β. καλλιτρίχου οὐγγίας. β. λιβάνου. Γο. β. κάρυα βασιλικὰ, ἀριθμῷ. ιε. λαδάνου. Γο. β. στροβίλου φλοιοῦ λίτραν. α. πάντα βαλὼν εἰς χύτραν καινὴν, καὶ στόμα ἀργίλῳ περιπλάσας, ὄπτα ἐν καμίνῳ βαλανείου, εἶτα ἐξελὼν, τρίψον τὰ ἐγκείμενα, καὶ
20 τούτοις ἐπιβαλὼν στέατος ἀρκείου λίτραν, καὶ μίξας, ἀνελοῦ εἰς πυξίδα πρινίνην, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως αἴρων τοῦ φαρμάκου ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀνάκοπτε ᾧ θέλεις ἡδύσματι, καὶ χρίε τὴν κεφαλὴν δὶς τῆς ἡμέρας. ἔνιοι δὲ καὶ ξυρῶντες τὴν κεφαλὴν ἐπιχρίουσι τῷ φαρμάκῳ, ἀνειλημμένῳ στέατι ἀρκείῳ. ἄλλο πρὸς φαλάκρωσιν ᾧ ἐχρήσατο ἀνδρόμαχος ὁ νεώτερος. λαγωῶν κοιλίας ἓξ ἐκλαβὼν, καὶ ξηράνας ἐπιμελῶς, φρύγε ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ. πρὸς ταύτας λάμβανε μύρτων. Γο. γ. καὶ τῶν ἀκρεμόνων τὸ ἴσον, ἀδιάντου. Γο. γ. ταῦτα πάντα προσεχῶς φρύξας κόπτε, καὶ σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ. εἶτα ἐπιβαλὼν στέατος, ἀρκείου, καὶ φώκης τὸ ἴσον, ἀνάκοπτε, καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολυβδίνην, φύλαττε, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἀνίει ᾧ βούλει ἡδύσματι, περὶ μὲν οὖν τούτων, ἐπὶ τοσοῦτον.

Περὶ βαμμάτων.

Μετὰ γεγραμμένα φάρμακα γράφοντος ἄλλα τοῦ κρίτωνος, ἃ καὶ τὰς τρίχας μὲν ἐπαγγέλλεται δια-
30 φυλάττειν, τὸ πρῶτον δ' αὐτῶν ἔργον ἐστὶ βάπτειν αὐτὰς, ὡς ἤτοι μέλανας ἢ ξανθὰς γίγνεσθαι, παραλιπεῖν ἔδοξέ μοι τό γε κατ' ἀρχὰς, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα προφανῶς ὄντα κομμωτικά. ἐπεὶ οὐκ οἶδ' ὅπως ἤδη δόγμα κοινὸν γέγονε, τὰς γυναῖκας γηρώσας, μελαίνειν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, ὡς αἰσχρὸν ὂν ἔχειν πολιὰς, καὶ τοῦτο καὶ αὐτοῖς τοῖς ἄρρεσι δοκεῖ, καὶ φασὶν ἐπαχθὲς εἶναι, γραῦν γυναῖκα πολιὰν ἔχειν τὴν κεφαλήν. ὅσαι μὲν τρυφῶσαι κοσμοῦσιν ἑαυτὰς, οὐδεμιᾷ τούτων ἀξιούσῃ τι τοιοῦτον ὑπ' ἐμοῦ δοθῆναι παρέχον. ὅσαι δὲ σεμνότεραι τό τε παράσημον φεύγουσαι, καὶ τὰς ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρρένων ἐνοχλήσεις ἐξιστάμεναι, μελαίνειν ἠβουλήθησαν πως τὰς τρίχας, ἄνευ τῆς ἐκ τοῦ μελασμοῦ τῶν συμφυόντων βλάβης, ἐκείναις συνεβούλευσα χρῆσθαι τῇ καλουμένῃ κεδρίᾳ χριομέναις μὲν αὐτῇ πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ὡρῶν τοῦ λουτροῦ. σμωμέναις δὲ μετὰ ταῦτα, καὶ τοῦτο ποιεῖν δι' ἡμερῶν τεσσάρων ἢ πέντε. πρὸς γὰρ τῷ μηδὲν βλάπτειν, ἔτι, καὶ προσωφελεῖ, τὰς ἑτοίμως ἀπὸ ψύξεως βλαπτομένας,
40 ἱκανῶς θερμαῖνον φάρμακον οὖσα, καὶ ἡ κεδρία. χρὴ δ' αὐτὴν ἄμικτον ἐλαίου παραλαμβάνειν, ἐπὶ τῶν ξηρανθῆναί τε, καὶ θερμανθῆναι σφοδρῶς δεομένων κεφαλῶν, αἷς ὑγρὰ δηλονότι, καὶ ψυχρὰ δυσκρασία κατ' αὐτὰς ἐστίν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐλαίῳ μιγνῦντας τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ τὰς ῥεούσας τρίχας, ἐπανορθοῦνται, καὶ τὰς μὴ ῥεούσας ἐναυξεστέρας ἐργάζεται. τὴν δ' ὀσμὴν αὐτοῦ φεύγουσιν αἱ τρυφῶσαι γυναῖκες, οὖσαν οὐκ ἀηδῆ ταῖς εἰς ἔθος ἀφικέσθαι τῆς χρήσεως ἀπομενάσαις. ἐν ἀσίᾳ δὲ παρ' ἡμῖν, αἱ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἄγροικοι γυναῖκες, οὐ μόνον κεδρίᾳ χρίονται, μετ' ἐλαίου μιγνύουσαι τό τε σύμπαν σῶμα, καὶ τὴν κεφαλὴν, ἀλλὰ, καὶ πίττῃ τῇ ὑγρᾷ μετ' ἐλαίου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον μεμιγμένῃ καταχρίουσι τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ ῥίζας τῶν τριχῶν, καὶ καλοῦσι τὸ σύνθετον τοῦτο φάρμακον, πιτέλαιον, ἕτερον ὂν τοῦ πισάνθου καλουμένου, ὃ ταῖς ὑγραῖς ἐφίσταται πίτταις, λεπτομερέστερον ὑπάρχον αὐτῶν, καὶ τῇ συστάσει, καὶ τῇ δυνάμει. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα φάρμακα βραδέως ποιεῖ πολιοῦσθαι, μη-
50 δὲν βλάπτοντα τοὺς χρωμένους, τὰ δὲ διὰ τῶν αὐστηρῶν τε, καὶ στρυφνῶν συγκείμενα, βλάπτει μεγάλως, τὴν δ' ὕλην ἐξ ὧν σύγκειται ταῦτα, τῆς στυπτικῆς ὀνομαζομένης ποιότητός τε, καὶ δυνάμεως οὖσαν, ἔχειν τι χρὴ, καὶ λεπτομερὲς, ὡς μὴ μόνον ἐπιπολῆς, ἀλλὰ, καὶ διὰ βάθους ἀλλοιοῦν τὸ δέρμα, μέχρι τοῦ κατὰ τὰς ῥίζας τῶν τριχῶν τόπου. αὕτη μὲν οὖν ἡ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ἐστι μέθοδος, ἔχεις δὲ ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, τὰς κατὰ μέρος αὐτῶν ὕλας, ἐν αἷς αὐτῶν αἱ δυνάμεις τε, καὶ ποιότητες εἴρηνται. δυνήσῃ τοιγαροῦν ἐξ ἐκείνων, τά τ' ἤδη συγκείμενα τοῖς ἔμπροσθεν, ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως εὑρίσκειν, αὐτός τε συντιθέναι. χρήσιμον δὲ τοῦτο, καὶ πρὸς διάγνωσιν ἐστὶ τῶν γιγνομένων

παθῶν, ἐνίοτε ταῖς βλαπτομέναις γυναιξὶν, καὶ πρὸς τὴν τῶν ἀποβησομένων πρόγνωσιν, ἴασίν τε τῶν παρόντων, οὐ μόνον γὰρ ἐν κινδύνῳ γενομένας οἶδα πολλάκις γυναῖκας, ἀλλὰ καὶ ἀποθανούσας ἐκ τοῦ καταψυχθῆναι τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἡ βλάβη δ' αὐταῖς μάλιστα γίγνεται, ποτὲ μὲν εἰς ἀποπληξίαν, ἢ ἐπιληψίαν, ἢ καταφορὰν, ἢ κάρον, ἢ τὴν καλουμένην κατάληψιν ἐμπιπτούσαις, ἔστι δ' ὅτε κατάῤῥοις ἁλισκομέναις δυσλύτοις, ὡς φθάσαι εἰς πνεύμονα παθεῖν, καὶ φθόην ἐξ αὐτῶν ἀκολουθῆσαι, βλάπτονται δὲ θᾶττον μὲν, αἱ ψυχροτέραν τὴν κρᾶσιν τῆς κεφαλῆς ἔχουσαι, βραδύτερον δὲ αἱ θερμοτέραι, τὰ μὲν γὰρ ψυχρὰ μόρια τοῖς ψυχροῖς πάθεσι, τὰ δὲ θερμὰ τοῖς θερμοῖς ἁλίσκεται ῥᾷον, ὅγε μὴν κίνδυνος ἧττον, ὡς ἂν ἐπὶ μικροτέροις αἰτίοις βλαπτομένων τῶν ψυχροτέραν ἐχουσῶν τὴν κρᾶσιν, αἱ δὲ θερμαὶ διότι δυσπαθεῖς εἰσὶ τοῖς ψύχουσιν αἰτίοις, ὅταν ὑπὸ μεγάλων νικηθῶσι, μείζονα φέρουσι τὴν βλάβην, ὑπὸ πεπτωκυῖαν τῷ κοινῷ, καὶ καθόλου λόγῳ, τῷ κατὰ τοὺς ἀφορισμοὺς εἰρημένῳ. ἐν τῇσι νούσοισιν, ἧσσον κινδυνεύουσιν, οἷς ἂν οἰκείη τῆς φύσιος, καὶ τῆς ἡλικίης, καὶ τῆς ἕξιος, καὶ τῆς ὥρης ἡ νοῦσος μᾶλλον, ἢ οἷς ἂν μὴ οἰκείη κατά τι τουτέων.

περὶ τῶν μελαινόντων τὰς τρίχας φαρμάκων ἀρχιγένους.

Εἶπον ὀλίγον ἔμπροσθεν ὡς οὐ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην ἰατρὸς ἂν τὰ τοιαῦτα μεταχειρίζοιτο, προστάττουσι δ' ἐνίοτε βασιλικαὶ γυναῖκες, ἃς οὐκ ἔστιν ἀρνήσασθαι, μελανθῆναι βουλόμεναι τὰς τρίχας, ἢ ξανθισθῆναι, διὸ, καὶ τὸν ἀρχιγένη νομίζω, καίτοι σεμνότατον ὄντα, γεγραφέναι περὶ αὐτῶν, ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασι. μελαίνει τρίχας ταῦτα. καππάρεως ῥίζα λεία σὺν γάλακτι γυναικείῳ, ἔνιοι δὲ ὀνείῳ μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἑψήσας, κατάπλασσον εἰς νύκτα. ἢ οὔρῳ κυνείῳ τηρηθέντι ἐπὶ ἡμέρας πέντε ἢ ἕξ, σμήχου. ἢ πρίνου ῥίζης φλοιὸν ἑψήσας μέχρις ἁπαλὸς γένηται, τούτῳ μὲν κατάπλασσε, τῷ δὲ ὕδατι σμήχου. ἢ ἀνεμώνης τὸ ἄνθος μέλαν τρίβεν σὺν ἐλαίῳ μυρσίνῳ, καταψῶ. ἢ λιθάργυρον, κιμωλίαν, στυπτηρίαν ὑγρὰν, ἴσα, προσμηξάμενος, καὶ τὰς τρίχας ξυράνας, εἰς νύκτα κατάχριε, καὶ φύλλοις σκύτλου ἐπάνω ἐπίδει. ἢ γῆν σελινουσίαν, λιθάργυρον ἄσβεστον, ὕδατι μέλιτος πάχος, κονίᾳ ὑγρᾷ προσμήξας κατάχριε ἀνὰ τρίχα, καὶ ὁμοίως φύλλα σκύτλου ἐπιθεὶς κατάδει, πρωΐας δὲ ἀποτινάξας τὰς τρίχας κατάψησον. ἢ ἀψινθίου, ὀστῶν φοινικίων συριακῶν, κυάμου αἰγυπτίου πάντων κεκαυμένων, ἰδίᾳ τῆς σποδοῦ ἴσα, οἴνῳ μενδησίῳ γλοιῶδες ποιήσας, κηρωτὴν μυρσίνην ὑγρὰν μίξον, καὶ καταψῶ. ἢ ἰτέας φλοιοῦ χυλὸν μετ' ἐλαίου τρίβε, ἄκρως μελαίνει. ἢ ἀποκαρύας τὰ ὡσανεὶ βοτρύδια ἐλαίῳ ἑψήσας ὑγρὰν ἄσφαλτον μίξον, καὶ χρῶ. ἐφεξῆς τοῖς προειρημένοις, καὶ ταῦτα ἔγραψεν ὁ ἀρχιγένης. μελαίνει πώγωνα φελλὸς ἄβροχος, καὶ μόλυβδος κεκαυμένος σὺν σκύτλου ὠμοῦ χυλῷ μέλιτος πάχος χρίσας, ἔασον ἕως ἀρίστου, εἶτα κλύζου. ἢ σκωρίαν σιδήρου, καὶ μόλυβδον ἐν ὄξει ἑψήσας, μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἐπιχρίου, ἐλαίου ἀπεχόμενος. τούτοις ἐφεξῆς ὁ ἀρχιγένης, ἐκ τῆς κομμωτικῆς κακοτεχνίας ὄντα καὶ ταῦτα ἔγραψε. πυῤῥὰς δὲ ποιοῦσιν θέρμοι ὠμοὶ σὺν ὕδατι, καὶ νίτρῳ καταχριόμενοι. περὶ ξανθισμοῦ, καὶ οὐλοποιήσεως τριχῶν. οὔλας δὲ ποιήσεις τρίχας, ἐὰν ἀφρῷ ἁλὸς μετὰ σμύρνης σμήχῃ. ἢ ὀπῷ καρπάσου χρίε, καὶ μένουσιν οὖλαι, καὶ μέλαιναι. ἢ μύρτοις, καὶ σκύτλου δέρματι, ἴσοις, λείοις σὺν ἐλαίῳ χρῶ. ἢ ἀσφοδέλλου ῥίζῃ, μετὰ ἀκράτου συγχρίου. ἢ λεπύχανα θέρμων, καὶ ὀλίγον νίτρον, ἐν ὕδατι βρέξον ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας, καὶ χρῶ. τούτων τῶν φαρμάκων ἐμνημόνευσα, δηλῶσαι βουλόμενος ἀναγκάζεσθαι τινὰς, καὶ τῶν σεμνοτάτων ἀνδρῶν, ἐμπειρίαν κτᾶσθαι, καὶ τῶν κομμωτικῶν φαρμάκων, ὅπου γὰρ ἀρχιγένης οὐκ ἠδέσθη γράφων αὐτὰ, πολὺ μᾶλλον ἄν τις κείνῳ συγγνώῃ, κατὰ τὴν αὐτοκρατορικὴν οἰκίαν ἰατρεύσαντι, φαίνεται δὲ καὶ ὁ ταραντῖνος ἡρακλείδης, πολλὰ, καὶ δόκιμα φάρμακα τῆς κομμωτικῆς θεωρίας, γεγραφὼς, καίτοι μήπω τοσαύτης τρυφῆς κατεχούσης τὰς γυναῖκας, ὅση νῦν ἐστιν. ἀλλὰ, καὶ τὰ τοῦ ἡρακλείδου, καὶ κλεοπάτρας, ὅσοι τ' ἄλλοι μετ' αὐτοὺς ἐν τῷ μεταξὺ γεγόνασιν ἰατροὶ φάρμακα πάντα συνήθροισεν ὁ κρίτων, πρὸς ἐκεῖνον οὖν ἀναπέμπω τοὺς βουλομένους μελασμούς τε, καὶ ξανθίσεις τριχῶν, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα μανθάνειν, ἔγραψε γὰρ τέτταρα βιβλία κοσμητικῶν ἃ πάντες ἔχουσιν, τί ἂν οὖν ἔγωγε μεταγράφοιμι νῦν αὐτὰ, δυναμένων τῶν βουλομένων, παρ' ἐκείνου μανθάνειν, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ τὰ περὶ τῶν τριχῶν πάντα κατ' ἀρχὰς εὐθὺς γεγραμμένα. τῶν δ' ἄλλων τῶν ἐφεξῆς κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν, ὅπως οὖν ῥᾳδίως εὑρίσκοιεν οἱ ζητοῦντες ἕκαστα τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἔδοξέ μοι δηλῶσαι τὰ κεφάλαια τῶν καθ' ἕκαστον βιβλίων, ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ ταῦτα ἐστίν. τοῦ πρώτου τῶν κρίτωνος κοσμητικῶν κεφάλαια. διαφυλακτικὰ τριχῶν. αὐξητικὰ τριχῶν. προφυλακτικὰ τριχῶν. βάμματα πολιῶν. βάμματα ὥστε ξανθὰς, καὶ χρυσιζούσας ποιεῖν. σμήξεις τριχῶν. ἐπίχριστα προφυλακτικά. προσώπου τετανώματα. προσώπου ἐπίχριστα λαμπρυντικά. προσώπου καταπλάσματα λαμπρυντικά. ὀφρύων ἐπίχριστα. ὀφρύων μελάσματα. ὀφθαλμῶν ἐπίχριστα. στιμμίσματα ἔγχριστα. πρὸς δυσωδίαν μυκτήρων. ὀδόντων ἀποτρίμματα. διαμασήματα πρὸς μασχαλῶν δυσωδίαν. περιρρίμματα. διαμασήματα πρὸς δυσωδίαν στόματος. τοῦ δευτέρου κεφάλαια. ῥύμματα πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ τραχήλου μελανίας. ἐπίχριστα πρὸς τὰς τῶν μασχαλῶν συνιδρώσεις. ἐπίχριστα μαστῶν διαφυλακτικά. κοιλίας

καθαρτικά. σμήγματα χειρῶν λαμπρυντικά. πρὸς τὰς ἐκ τόκου μελανίας. πρὸς τὰς ἐκ τόκου ῥυτίδας. πρὸς τὰς ἐκ τόκου ῥαγάδας. ἐπιχρίσματα πρὸς τὰς τῶν ὀμφαλῶν ἐξοχάς. ἀνήβων παιδίων διαφυλακτικά. παρθενίας διαφυλακτικά. πρὸς τὰς καθύγρους, καὶ καταψύχρους γυναῖκας. πρὸς οὐλὰς μέλανας. ψίλωθρα τριχῶν. σμήγματα λεπτυντικὰ παντοῖα. ἐπίχριστα ἀφανιστικὰ τριχῶν. σμήγματα ὅλου τοῦ σώματος. καθαρτικὰ λαμπρυντικὰ παντοῖα.

καταπλάσματα ἀρωματικὰ τοῖς ἱματίοις. εὐώδεις βαφαὶ ἱματίων. ῥάσματα θαλάμων, καὶ περιπάτων. θυμιαμάτων παντοίων σκευασία. χρισμάτων, καὶ μύρων παντοίων σκευασίαι. ἀμυγδαλίνου, βαλανίνου, καρυΐνου, σησαμίνου, μυρσίνου σχινίνου, δαφνίνου, ῥοδίνου, γλευκίνου, μηλίνου, οἰνανθίνου, σαμψυχίνου, τηλίνου, σουσίνου, ὃ ἔνιοι κρίνινον καλοῦσι, κικίνου, ἰρίνου, ναρκισσίνου, φοινικίνου, κυπρίνου, κροκίνου, ναρδίνου, ἀμαρακίνου, ἡδυχρόου, μενδησίου, μαλαβαθρίνου. τοῦ τρίτου κεφάλαια. πρὸς πίτυρα παντοῖα. πρὸς τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ ἐκβράσματα. πρὸς ἀχῶρας. πρὸς φθεῖρας, καὶ κόνιδας. πρὸς ἀλωπεκίας. πρὸς τὰς ἐν τῷ προσώπῳ ψωρώδεις διαθέσεις. πρὸς φακούς. πρὸς ἐφήλεις. νίμματα προσώπου. πρὸς στίγματα. πρὸς πελιώματα. πρὸς ὑπώπια. πρὸς ἰόνθους. πρὸς ἐπινυκτίδας. πρὸς τὰ ἐπὶ τῶν γενείων ὀχθώδη. πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας. λειχήνων ἐπιχρίσματα. ἐπιθέματα ἐκδόρεια. χλωραὶ μετὰ τὰς ἐκδορὰς ἐπιτιθέμεναι. λευκαὶ πρὸς ἀπούλωσιν. φάρμακα μαλακτικὰ ἐπιτριβέντα λειχήνων.

τοῦ τετάρτου κεφάλαια. πρὸς ἀλφοὺς μέλανας, καὶ λευκούς. πρὸς οὐλὰς μελαίνας. πρὸς λεύκας. πρὸς λέπρας. πρὸς ὄνυχας ψωριῶντας. πρὸς κνησμώδεις διαθέσεις. πρὸς ψύδρακας, καὶ ἐκδάρματα. πρὸς τὰς ἑρπηστικὰς διαθέσεις. πρὸς ψωριάσεις. πρὸς θύμους. πρὸς ἀκροχορδόνας. πρὸς μυρμηκίας. πρὸς ὀμφαλοῦ ἐμπνευματώσεις. πρὸς ἐντέρων καταλιθώσεις. πρὸς ὑδροκήλας. πρὸς λειποδέρμους. πρὸς τοὺς προσπίπτοντας ἀρχούς. πρὸς χίμεθλα. πρὸς τὰς ἐν ποσὶ ῥωγμάς. Ἐν τούτοις τοῖς τέσσαρσι βιβλίοις, ὁ κρίτων ἐπιμελέστατα σχεδὸν ἅπαντα ἔγραψε τὰ δόκιμα κοσμητικὰ φάρμακα, προσθεὶς αὐτοῖς, καὶ τὰ κομμωτικά, νόθον κάλλος, οὐκ ἀληθινὸν ἐκποριζόντα, διὸ κἀγὼ παραλείψω μὲν αὐτά. μόνων δὲ μνημονεύσω, τῶν τὸ κατὰ φύσιν κάλλος φυλαττόντων, εἰ γὰρ, καὶ ὅτι μάλιστα γιγνώσκω τὰ λαμπρυντικὰ τοῦ σώματος σμήγματα, καὶ τὰ τῶν τιτθῶν διαφυλακτικὰ ταῖς παρθένοις ἐπὶ πλεῖστον, ἀνήβων τε παιδίων ὄρχεις, μικροὺς διαφυλάττοντα μέχρι πλείστου, καὶ τὴν τῶν τριχῶν γένεσιν ἐπέχοντα, γράφειν αἰδοῦμαι τὰ τοιαῦτα, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἃ κρίτων ἔγραψε καταπλάσματα τῶν ἀρωμάτων ἐν ἱματίοις, εὐώδεις τε βαφὰς ἱματίων, καὶ ῥάσματα θαλάμων, καὶ περιπάτων, θυμιαμάτων τε παντοίων ποικιλίας, καὶ χρισμάτων, καὶ μύρων, ἔξω γὰρ ταῦτα τῆς ἰατρικῆς, ὅταν δὲ τοῦ κατὰ φύσιν φυλακτικὰ γέγραφε, ὅταν που δεήσῃ, μνημονεύσω, καὶ πρῶτόν γε τῶν κατὰ τὰς τρίχας, ὅσα μοι δοκεῖ χρήσιμα τοῖς ἰατροῖς ἔσεσθαι, διδάξω.

Περὶ τῶν φθειρόντων τὰς τρίχας φαρμάκων.

Ὡς τῶν αὐξανόντων τὰς τρίχας φαρμάκων, ἑτέρα μέν ἐστιν ἰατρικὴ χρῆσις, ἑτέρα δὲ κομμωτική, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ τῶν φθειρόντων αὐτάς, γίγνεται γάρ ποτε, καὶ τοῖς ἰατροῖς ἀνάγκη χρήσασθαι τοιούτοις φαρμάκοις, κατὰ τὰς τρεῖς αὐτῶν διαφοράς. λέγω δὲ τρεῖς ἐπειδὴ τὰ μὲν, ἰδίως καλεῖται ψίλωθρα, τὰ δὲ, λεπτυντικὰ τριχῶν, τὰ δὲ εἰς τὸ παντελὲς ἀναιρετικά. ταῦτα μὲν οὖν τὰ ὕστατα ῥηθέντα σφαλερὰν ἔχει τὴν χρῆσιν, ἐνίοτε γὰρ οὐ μόνον τὰ χρισθέντα μόρια τοῦ σώματος ἄτριχα τοῦ λοιποῦ πάντα γίγνεται διὰ παντὸς, ἀλλὰ, καὶ μέχρι τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν γενείων, καὶ τῶν ὀφρύων, καὶ τῶν βλεφαρίδων ἡ ψίλωσις τῶν τριχῶν ἐξικνεῖται, τὰ δὲ ἕτερα δύο, τὴν χρῆσιν ἀκίνδυνον ἔχει, τὰ μὲν ψιλωτικὰ τῶν τριχῶν, ἅπερ ἔφην ἰδίως καλεῖσθαι ψίλωθρα, μόνων οὐ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν χρήσει γιγνόμενα ταῖς γυναιξὶν ἁπάσαις σχεδὸν καί τισι τῶν ἀνδρῶν, ἕτερα δὲ τὰς λεπτοτέρας τὰς τρίχας ἐργαζόμενα, καὶ μικροτέρας, ἐπιτήδεια τοῖς σκληρὰς, καὶ μεγάλας, καὶ πολλὰς, καὶ παχείας ἔχουσιν, καὶ διὰ τοῦτο φαινομένοις ὑώδεσιν, ἀλλήλων δὲ διαφέρει ταῦτα τῷ μᾶλλόν τε, καὶ τῷ ἧττον, ἐπεὶ τὸ γένος αὐτῶν ἐν, ἐξ ἐκείνων συγκειμένων τῶν φαρμάκων, ὅσα σηπτικὴν ἔχει ἢ καυστικὴν δύναμιν, ἀμείνω δὲ δοκεῖ ὅτι τὰ σηπτικὴν ἔχοντα, τὴν γὰρ χρῆσιν ἀκινδυνοτέραν ἴσχει, κινδυνωδεστέρα δέ πως ἐστὶν ἡ τῶν καυστικῶν, ἐάν τις ἀμελήσῃ βραχὺ, φλυκταινούντων ἢ ἑλκούντων, ἢ ὁπωσοῦν ἐπικαιόντων τὸ δέρμα, τὴν δὲ κατὰ μέρος ὕλην αὐτῶν, ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν, ἅπασαν ἔγραψα. παραδείγματος δ' ἕνεκεν, οἷς συνεχῶς χρώμεθα, καὶ δὴ φράσω. τῶν μὲν οὖν ὑγρῶν, ἡ στακτὴ καλουμένη κονία, τοιαύτην ἔχει δύναμιν. τῶν δὲ ξηρῶν, καὶ μεταλλικῶν, ἀρσενικόν τε, καὶ σανδαράχη, καὶ τίτανος, ἡ ἀκατάσβεστος, ἣν οἱ πολλοὶ καλοῦσιν αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον ἄσβεστον, εὔδηλον οὖν ὅτι τῶν σφοδρῶν ἐν αὐτοῖς ἡ δύναμις θραύεται μίξει τῶν ἀσθενεστέρων φαρμάκων ὑγρῶν τε, καὶ ξηρῶν, ὧν τὴν συμμετρίαν, στοχαστικῶς μὲν πρῶτον ὁ τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἔμπειρος ποιεῖται, διὰ δὲ τῆς ἐμπειρίας ἐπανορθοῦνται τὸ ἐλλεῖπον, ἢ προστίθησιν, ὅπως δὲ, καὶ τούτων, ὅσαι διὰ τῆς πείρας ἐκρίθησαν ἔχητε, παραγράψω τὰς ὑπὸ κρίτωνος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν εἰρημένας, ἐπιδείξας πρότερον ἔτι, καὶ τοῖς ἰατροῖς, ἀναγκαία πολλάκις ἡ χρῆσις αὐτῶν γίγνεται. ὥσπερ τὰ βάμματα, δυνάμ-

ἡ μὲν ἀρνεῖσθαι τῆς κομμωτικῆς οὖσαν κακίας, οὕτως ἀδύνατον ἀρνεῖσθαι τὰ ψιλωτικὰ τῶν τριχῶν, ἐὰν μὲν γὰρ ἔχῃ συμμέτρους τις τρίχας, οὐχ ὑπηρετήσομεν αὐτῷ, τρυφῶντι περιττῶς, ἐὰν δὲ πάνυ πολλὰς, καὶ μακρὰς, καὶ σκληρὰς εὔλογον εἶναι δοκεῖ ταύτας ἐλάττους τε, καὶ λεπτοτέρας, καὶ μαλακωτέρας, καὶ ἀραιοτέρας ἐργάζεσθαι. γίνεται δέ ποτε χρεία, καὶ τοῖς πολλὰς ἔχουσι, καὶ βαθείας, οὐ μὴν σκληράς γε, παντελοῦς αὐτῶν ἀφαιρέσεως, ὅτε ἤτοι πιττώσεως δεῖται τὸ πᾶν σῶμα, χρώμεθα γὰρ ἐνίοτε τῷ βοηθήματι τούτῳ κατὰ τὸν τῆς ἰατρικῆς λόγον, ἢ, καί τι φάρμακον ἐμπλαστὸν ἐπιτιθέντων ἡμῶν, ἀναγκαῖον ἦν πάσας τοῦ μέρους περιαφελεῖν τὰς τρίχας, ὅπερ ἔνεστι μὲν, καὶ διὰ ξυροῦ ποιεῖν, ἔνιοι δὲ, εἴτε κατ᾽ ἀλήθειαν, ἢ καὶ πλαττόμενοι, δεδιέναι φασὶ τὸ ξυρόν. ἐνδέχεται γὰρ ὑπ᾽ αὐτοῦ τρωθῆναι τὸ δέρμα, τινὲς δὲ ἴσως, καὶ δεδίασιν, εὐλόγως, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν δεήσῃ ξυρᾶσθαι τὰ κατὰ τὸν λάρυγγα χωρία. διὰ ταῦτα ὁμοῦ ἀναγκαῖον ἐστὶ τῷ ἰατρῷ, καὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐμπειρίας ἔχειν, τῆς τε συνθέσεως, καὶ τῆς χρήσεως.

Ψίλωθρα ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα κατὰ λέξιν οὕτως.

Ψίλωθρα τριχῶν, ἀρσενίκου χρυσίζοντος. ℔. ζ. ἢ. ι. ἀσβέστου τὸ ἴσον, ἀμύλου. Γο. β. γῆς τῆς λεγομένης ῥωμαϊστὶ σελινουσίας. Γο. α. ἅπαντα τρίψας, σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, αἴρων τοῦ φαρμάκου ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀνάκοπτε ὕδατι, εἶτα ἐπιχρίεσθαι παραινεῖ, καὶ προσέχειν ὅπως μὴ ἐπικαῇ. ἄλλο. παραχρῆμα λεῖον ποιεῖ. ἀσβέστου μέρη δύο. ἀρσενίκου μέρος α. ταῦτα βαλὼν εἰς θυΐαν μολυβδίνην, καὶ ὕδωρ ἐπιχέας, ἢ πτισάνης χυλὸν, τρίβε, καὶ ὅταν μέλαν γένηται, θερμαινομένους κέλευε καταχρίεσθαι, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐν βαλανείῳ, λεῖον γὰρ ποιεῖ τὸ σῶμα. εἰ δὲ φυομένη λεπτὴ ἀναβαίνῃ, ἕψε τὴν κονίαν, καὶ τὸ ἀρσενικὸν τρίβε μεθ᾽ ὕδατος, καὶ εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἀκόνιτον βαλὼν ἕψε, καὶ ὅτε συστραφῇ, καὶ μέλαν γένηται, ἐπιχριέσθω. Πάριδος τοῦ ὀρχηστοῦ, παραχρῆμα τὰς τρίχας αἴρει. σανδαράχης. Γο. α. ἀσβέστου. ξ. α. ἕψε τρίψας μεθ᾽ ὕδατος ἐπιμελῶς, καὶ ὅταν ἄρξηται ἀναζεῖν, ἀνελόμενος χρῶ, τοῦτο δὲ ἔσται φανερὸν, εἰ πτερὸν καθιέντι σοι εἰς τὸ ψίλωθρον, ἀπομαδίσει συντόμως. ἄλλο. ἀμύλου. Γο. α. ἀσβέστου. Γο. α. ἀρσενίκου. Γο. α. κόψας, καὶ σήσας, ἀπόθου, καὶ χρῶ καθάπερ εἴρηται. Ἡρακλείδου Ταραντίνου, παραχρῆμα αἴρει τὰς τρίχας. ἀσβέστου. ξ. α. κιμωλίας. ξ. α. κισσήρεως κεκαυμένης. ξ. α. ἀρσενίκου μέρη δ. λεῖα ποιήσας ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἄνυε ὕδατι, καὶ χρῶ καθάπερ προείρηται, ταῦτα μὲν οὖν ὁ Κρίτων ἔγραψε, χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἄμεινον, ὡς, καὶ νῦν αἱ γυναῖκες χρῶνται καταχρίουσαι τὸ σῶμα κἄπειτα εἰς χλιαρὸν οἶκον εἰσιοῦσαι βαλανείου, κἀπειδὰν ἱδροῦν ἄρξωνται, στλεγγίδι τὸ φάρμακον ἀφαιροῦσι κατά τι μέρος τοῦ σώματος, εἶτα ἂν ἴδωνται τὰς τρίχας συναφαιρουμένας αὐτῷ, τὸ λοιπὸν ἅπαν ἀποπλύνουσι σῶμα.

Ἀφανιστικὰ τριχῶν.

γέγραπται, καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς κομμωτικοῖς βιβλίοις, ἐκ πεπτωκότων ἤδη τῆς ἰατρικῆς ὕλης, διὸ κἀγὼ μόνον τῶν ἁπλῶν ἐν αὐτοῖς ἀναμνήσω. λεγομένων κἀν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, συντιθέασι γὰρ τὰ προκείμενα κατὰ τὸν λόγον φάρμακα, διά τε τοῦ λαγωοῦ θαλαττίου, καὶ ἥπατος θύννου σεσηπότος, καὶ κεδρίας, καὶ βατράχων τῶν ἐν τοῖς χλωροῖς καλάμοις νεμομένων τῶν ἰχώρων, καὶ χελώνης θαλαττίας τοῦ αἵματος, ἀμπέλου τε λευκῆς τοῦ δακρύου, κισσοῦ τοῦ δακρύου, καὶ βρυωνίας ὁμοίως ἐλαίου τε τοῦ αἰχλοῦ καλουμένου, καὶ διὰ τῶν θαλασσίων σκολοπένδρων, καὶ κνίδης τῆς θαλασσίας, ἀστέρων τε τῶν θαλασσίων, νίτρον τούτοις, καὶ ἀμόργην μιγνῦντες, ἄλλα δὲ ἰσχυρότερα δι᾽ ἐχίνων τε, καὶ σαλαμάνδρας συντιθέασιν, ἕψοντες ἐν ἐλαίῳ, μιγνύουσι δ᾽ αὐτοῖς, καὶ τὰ ἁλκυόνια, καὶ τὴν σανδαράχην, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα.

Λεπτυντικὰ τριχῶν.

Τοῖς λεπτυντικοῖς τῶν τριχῶν, χρήσαιτο ἄν ποτε, καὶ ἰατρὸς ὡς ἔφην, οὐ τῆς αὐτῆς δυνάμεως οὖσι τοῖς ψιλωτικοῖς, ἣν γοῦν ἐκαλέσαμεν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασι, δύναμιν ῥυπτικὴν, ταύτης ἐστὶ τὰ λεπτυντικὰ τῶν τριχῶν, ὥσπερ δὲ ἐν ἅπασι τοῖς ὁμογενέσι φαρμάκοις, ἡ διαφορὰ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε, καὶ ἧττον ἐστὶν, οὕτω, καὶ ἐν τοῖς ῥυπτικοῖς, τὰ μὲν οὖν τῶν κριθῶν, καὶ τὰ τῶν κυάμων, ἔτι τε πρὸς τούτοις ὀρόβων, ἀφρονίτρου τε, καὶ νίτρου, συνήθη πᾶσιν εἰσὶν εἰς ἀφαίρεσιν ῥύπου χρωμένοις αὐτοῖς, ἡ δὲ συνεχὴς χρῆσις, καὶ λεπτύνει τὰς τρίχας, ὅσα δὲ ἰσχυροτέραν ἔχει τὴν ῥυπτικὴν δύναμιν, ἐπὶ τῶν πάνυ σκληρὰς, καὶ μεγάλας ἐχόντων τὰς τρίχας, ἁρμόττει παραλαμβανόμενα. τῶν τοιούτων μὲν οὖν ἤδη φαρμάκων ἐστὶ, καὶ τὸ κεκαυμένον νίτρον, καὶ ὁ ἀφρὸς τοῦ νίτρου, τό τε ἀφρῶδες ἀφρόνιτρον, ἐν δὲ τῇ συνεχεῖ χρήσει, καὶ τὰ μέλανα καλούμενα σκεύη τὰ ἀλεξανδρειωτικὰ, κοπτόμενα δηλονότι, καὶ διαττώμενα λεπτῷ κοσκίνῳ, τοῖς πένησι δ᾽ ἔστω, καὶ τὰ τῶν κεραμίδων ὄστρακα, καὶ τὰ τοῦ κλιβάνου, καὶ τὴν κίσσηριν, ἄκαυστόν τε, καὶ κεκαυμένην ἐδήλωσα, πρόχειρα δ᾽ ἂν ἔχοι τις ἐπὶ θαλάττῃ διατρίβων, ἢ πόλει μὴ πόρρω θαλάττης, ὄστρακα κεκαυμένα, κηρύκων τε, καὶ πορφυρῶν, καὶ τῶν ἄλλων ὀστρέων, τὸ δὲ τῆς σηπίας ὄστρακον, καὶ χωρὶς τοῦ καυθῆναι, ταῦτα μὲν τοῖς πάνυ πένησι, τοῖς δ᾽ ἄλλοις ἁλκυόνιόν τε, καὶ στρούθιον, οἵ τε ἐλλέβοροι, καὶ ἡ τῆς βρυωνίας ῥίζα, καὶ ἡ τοῦ δρακοντίου, καὶ ἀριστολοχίαι, καὶ κάγχρυ, καὶ πάνακος ῥίζα, καὶ τἄλλα ὅσα τοιαῦτα, λέλεκται δ᾽ ὡς ἔφην πολλὰ διὰ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας, ταῦτα δ᾽ εὐώδη ποιῆσαι βουλόμενος, μίξεις κυπέρου, καὶ μελιλώτου, καὶ ῥόδων ξηρῶν, καὶ σχοίνου ἄνθους, ἴρεώς τε τῆς ἰλλυρίδος, μελισσοφύλλου τε, καὶ τῆς κυδωνίας πόας, καὶ ἐν πλουσίοις σκευάζοις, ἐμβαλεῖς στάχυος νάρδου, τῆς τε ἰνδικῆς, καὶ τῆς κελτικῆς, καὶ τῆς ὀρείας, καὶ γῆς ἐρετριάδος,

* ἐμβαλεῖς δὲ καὶ μαλαβάθρου, καὶ φύλλου μαλα*βάθρου, καὶ ἀμώμου, καὶ σμύρνης, καὶ κρόκου, καὶ κό-
στου, καὶ ἡδυχρόου, τῷ δὲ ἀχροοῦντι πολυτελοῦς ὕλης, καὶ δι' εὐτελεστέρας οἱ τὰ κοσμητικὰ συνθέντες
ἐποιήσαν, ὧν, καὶ Κρίτων μέμνηται γράφων, ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κοσμητικῶν, γράφων ὧδε.
Λ αβὼν χύτραν ὀστρακίνην καινὴν, πῶμα ἔχουσαν, μεγάλην, ἔμβαλλε εἰς αὐτὴν κατὰ θέσιν βώλους κι-
μωλίας. συγκείσθωσαν δὲ οὗτοι κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον διαφοειδῶς, ὥς τε τὸ μέσον αὐτῶν εἶναι κενόν.
μεταξὺ δὲ τῶν βώλων τιθέσθω παραλλήλως μῆλα κυδώνια πρόσφατα εἴκοσι, ταῦτα ἐκ διαλειμμά-
των ἀλλάσσειν παραινεῖ, εἶτα πωμάσας ἔα μαραίνεσθαι τὰ μῆλα. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως αἴρων ὅσον ἐξαρ-
κεῖ, καὶ λειαίνων, χρῆσθαι παραινεῖ, μετὰ δὲ τὴν τῶν ψιλώθρων ἐπίθεσιν, ἔχει ἡδεῖαν τινὰ ὀσμήν. ἄλλο.
ῥόδα μάλιστα εὐωδέστατα ψύξας ἐν σκιᾷ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, ὥς τε αὐτὰ μηδεμίαν ἰκμάδα μὴ ἔχειν, συν-
10 τίθει εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, καὶ βώλους κιμωλίας κατὰ προείρηται, ὥς τε ὑποστρῶσθαι τὰ ῥόδα, καὶ
πάλιν μεταξὺ τῶν βώλων ἐντίθεσθαι, εἶτα πωμάσας, ἔα συμπίνειν, ἡ χρῆσις δεδήλωται.

περὶ πιτυριάσεως.

Π ιτύροις ὅμοια ἀπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματος ἀποπίπτει πολλάκις ἐνίοις κνωμένοις, καὶ διὰ τοῦτο πιτυ-
ρίασιν ὀνομάζουσιν οἱ ἰατροὶ τὸ σύμπτωμα τοῦτο, γιγνόμενον ὑπὸ μοχθηρῶν ἰχώρων, οὗ ἕνεκα πανταχοῦ
σκοπός ἐστι τοῖς ἰωμένοις αὐτὸ, πρόδηλον οὖν ὅτι διαφορητικὰ, καὶ ῥυπτικὰ προσακτέον ἐστὶ φάρμακα.
προπαρασκευάσαντας τὸ σύμπαν σῶμα, εἰ φαίνοιτο κακοχυμίας μεστόν. ἐπὶ πάντων γὰρ ἠξίωσα τούτου
μεμνῆσθαι, κἂν παραλείπηταί που κατὰ τὸν λόγον, ἔμιξαν δέ τινες τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις, καὶ
20 τῶν στυφόντων ἐνίας ῥωννύναι βουλόμενοι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ ῥᾳδίως εἰς ἑαυτὸ καταδέχοιτο τοὺς
ἐπιρρέοντας ἰχῶρας, ἀλλ' ἀντιβαίνοιτο, καὶ ἀποκρούοιτο, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ Ἀρχιγένης ἐπὶ τοῦ διὰ χαλ-
κάνθου συντιθεμένου φαρμάκου προσέγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. τοῦτ' ἐνεργεῖ, ὡς μηδὲν τὸ λοιπὸν γί-
νεσθαι. Κρίτων μὲν οὖν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν, τὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων. ὕλην ἔγραψεν,
εὐθέως κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου, καὶ διὰ τοῦτο καθάπερ ἀρτίως εἶπον, οὐκ ἀναγκαῖον ἐμὲ γράφειν
αὐτὰ πάντων ἐχόντων τὰ βιβλία. τῶν δ' ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων, μνημονεύσω μάλιστα, ἐπειδὴ
καὶ προσέγραψεν αὐτῶν ἐνίοις, τὸ, μὴ αὖθις ἐᾶν γίνεσθαι τὸ σύμπτωμα, γράφει δὲ οὕτω πως αὐτοῖς
ὀνόμασι. δίαιτα δὲ ἔστω τούτοις ἄφυσος, μηδὲν τῶν παχυχύμων ἔχουσα, οἷά ἐστιν ὕδνα, μύκητες, βολ-
βοὶ, ὄσπριον, καὶ κρέα μάλιστα βόειον, καὶ τὰ ὅμοια. ἔστω δὲ τὰ προσφερόμενα εὐκοίλια, εὔπεπτα, καὶ
προσπλεκέσθω μέλι ταῖς τροφαῖς, ἔμβαμμα, ὄξος μετὰ ἑψήματος, ἄρτυμα, κύμινον, μάραθρα. τῶν δὲ
30 ἄλλων πεφεισμένη ἡ χρῆσις ἔστω, καὶ μάλιστα τραγήματος παντὸς φείδεσθαι, καὶ οἶνος λευκὸς, καὶ λεπτὸς
χρήσιμος, εἰς ἡδονὴν δὲ ὁ γλυκὺς, καὶ τὸ οἰνόμελι. ὀπώρας ἄριστον σταφυλὴ, μαρανθεῖσα, εἶτα σῦκα. πρὸ
τροφῆς σιτεῖσθαι ἄμεινον, εὐπεψίας δὲ παντὸς μᾶλλον φροντιστέον, περίπατοι πλεῖς πλεῖστοι, καὶ ἕω-
θεν, καὶ δείλης ἄριστοι. ψυχρολουσία, βαλανείων κρείττων. θερμολουτοῦντι δὲ, ἀνοίκειον ἡ πολλὴ διατρι-
βὴ ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ἡ κατὰ κεφαλῆς περίχυσις μᾶλλον τῆς ἐμβάσεως ἀμείνων, καὶ μετὰ ταῦτα δαψι-
λῶς τῷ ψυχρῷ ἀνάψυχε. ὕπνου εἰς κόρον χρήσιμον. ὀργῆς, καὶ θυμοῦ, καὶ ἡλιώσεως, καὶ σφοδρᾶς ψύ-
ξεως ἀπέχεσθαι, καὶ πάντων τῶν τὴν κεφαλὴν πληρούντων. Ἀρχιγένους πρὸς πιτυρίασιν. ἐφ' ὧν
δὲ πίτυρα ἐν τῇ κεφαλῇ ἐστὶν, προσμίξας τήλει, μετὰ σεύτλου χυλοῦ καὶ νίτρου, κιμωλίαν, χολῇ βοείᾳ,
ἢ ὑείᾳ, καὶ ὄξει φυρῶν, κατάχριε, εἶτα, μετ' ὥραν ἀποκλύσας, ἐπίχριε, χαλκάνθῳ, καὶ νίτρῳ, μετ' ἐλαίου
λείοις, ἢ μυροβαλάνου, καὶ κυάμινον ἄλευρον, εἶσα λεάνας ἐν ὕδατι ἕψε, καὶ σμῆχε. ἄλλο. ἀμυγδά-
40 λοις πικροῖς λελεπισμένοις μετ' ὕδατος ἢ ὄξους σμῆχε. ὅταν δὲ ξηρανθῶσιν αἱ τρίχες ἀπόπλυνε θερμῷ.
ἢ μαλάχην ἀγρίαν ἐν θαλάσσῃ ἑψήσας μέχρι τὸ δέκατον λειφθῇ, λέαινε, καὶ σμῆχε. ἢ νίτρου ἀφρὸν,
καὶ χάλκανθον, εἶσα μετ' οἴνου, χρῶ τρὶς ἢ τετράκις τοῦ μηνός. τοῦτο ἐνεργεῖ, ὡς μὴ τὸ λοιπὸν γενέσθαι.
ἢ τρυγὶ οἴνου ῥοδίου, ἢ κισσήρει, καὶ νίτρῳ, ἴσοις μετὰ θέρμων σμῆχε. ἢ κιμωλίᾳ, μετὰ τήλεως ἀποβρέγ-
ματος, ἢ νίτρῳ ὀπτῷ, καὶ βολβῷ, τούτοις ἅμα ὅλοις ἴσοις σμῆχε. ἢ πίσσης ὑγρᾶς ὀρρὸν καταχείσας,
στυπτηρίαν ἐπίπασσε.

περὶ φθειριάσεως.

Φ θειρῶν γένεσις ἐν τῇ κεφαλῇ συμβαίνει τισὶν ἀθρόως παμπόλλων ἐξ ὑγρῶν δηλονότι θερμῶν μὲν, οὐ
μὴν εἰς τοσοῦτον ἡκόντων θερμότητος, εἰς ὅσον ἥκουσιν οἱ δριμεῖς ἰχῶρες. ὥς τε δῆλον ἐστὶν ἐν τῷ βάθει τοῦ
50 δέρματος γίγνεσθαι τὴν διάθεσιν τῆς φθειριάσεως, ἔνθα, καὶ γεννᾶσθαι τὰ ζῶα ταῦτα δυνατόν ἐστιν, οὐκ
ἐπιπολῆς τοῦ δέρματος, ἐν ᾧ τὴν πιτυρίασιν ἐλέγομεν συνίστασθαι, φάρμακα τοίνυν αὐτῶν ἀναγ-
καῖον εἶναι ξηραντικὰ, καὶ μᾶλλον ἐκ τοῦ βάθους ἕλκειν τε, καὶ κενοῦν δυνάμενα τῶν πρὸς τὰς πι-
τυριάσεις ἁρμοττόντων, αὕτη μὲν ἡ μέθοδος αὐτῆς τῆς συνθέσεως. τὸ δὲ τῆς πεπειραμένης ὕλης, δεῖ γὰρ
ἐν ἅπασιν ὡς ἔφην μάλιστα προσέχειν, καὶ θαρρεῖν τοῖς ὑπὸ τῆς πείρας μαρτυρηθεῖσιν, ἐν μὲν τῷ τρί-
τῳ τῶν Κρίτωνος κοσμητικῶν γέγραπται. παραθήσομαι δὲ καὶ νῦν ἐγὼ τὰ τοῦ Ἀρχιγένους ὧδέ πως
ἔχοντα κατὰ λέξιν. βοηθήματα φθειριάσεως. ἐπὶ δὲ φθειριώντων, σταφίδος ἀγρίας μέρη δύο.

σανδαράχης καὶ νίτρου, ἀνὰ μέρος α΄. σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ, ἄλειφε τὴν κεφαλήν. ἢ ῥοῦν τὸν ἐπὶ τὰ ὄψα σὺν ἐλαίῳ λεάνας, ἄλειφε ὁμοίως. ἢ ὀξυλαπάθου ῥίζαν μετ᾽ ἐλαίου ὁμοίως. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν καὶ σταφίδα ἀγρίαν, καὶ νίτρον, ἴσα μετ᾽ ἐλαίου ἐν βαλανείῳ χρῶ. ἢ ἐν θαλάσσῃ, ἢ ἐν ἅλμῃ ἀκράτῳ μετ᾽ ὄξους καταντλεῖ. εἰ δὲ ἐψίλωται, τῇ ἀγρίᾳ σταφίδι μετ᾽ ὀξελαίου κατάπλασσε. ἢ στυπτηρίαν λείαν μετ᾽ ἐλαίου κατάχριε.

περὶ ἀχώρων.

Ἕν τι τῶν ἐν τῷ δέρματι τῆς κεφαλῆς γιγνομένων παθῶν ἐστιν ὁ καλούμενος ἀχώρ, ἐκ μὲν τοῦ γένους τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων ὑπάρχων, ἰδίας δὲ, ἐξαιρέτου προσηγορίας τυχὼν, ἐπὶ τῇ τῶν συμπτωμάτων ἰδιότητι, λεπτοῖς γὰρ πάνυ τρήμασι κατατιτρᾶται, νοτίδα λεπτὴν ἔχουσιν ὑγρότητος, ἀτρέμα γλίσχρου. παραπλήσιον δὲ αὐτῷ κατὰ τὴν ἰδέαν, ἕτερον πάθος τοῦ δέρματος, ὃ καλοῦσι κηρίον, ἐπειδὴ τὰς κατατρήσεις ἔχει μείζονας, ὑγρότητά τε περιεχούσας ὑμμητίῳ μέλιτι παραπλησίας, ἡ γένεσις δ᾽ αὐτοῖς ἐξ ὑγρότητός ἐστι μικτῆς, τὸ μέν τι λεπτὸν ἰχῶρα δακνώδη, τὸ δέ τι παχὺν ἐχούσης χυμόν. ὁ μὲν οὖν λεπτὸς, ἅτε δακνώδης ὢν, τὰ μὲν πρῶτα κνησιᾶν αὐτοὺς ἀναγκάζει, τῷ χρόνῳ δ᾽ ἐπὶ ταῖς κνήσεσιν, ὅτ᾽ ὄγκος αὐξάνεται, τά τε τρήματα κατ᾽ αὐτὸν συνίσταται. δῆλον οὖν ὅτι κενῶσαι χρὴ τοὺς ἐργαζομένους τὸ πάθημα χυμούς. εἰ δὲ ἐπιῤῥέοιεν ἔτι, κωλῦσαι πρότερον τὴν ἐπιῤῥοήν, τῇ τε τῆς κεφαλῆς κενώσει, καὶ πρὸς αὐτοῖς, ὅλου τοῦ σώματος, ὡς ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν προείρηται. μικροῦ δὲ τοῦ παθήματος ὄντος, ἀρκεῖ πολλάκις μόνα τὰ τοπικά τε καὶ μέτρια προσαγόμενα, χωρὶς τῆς τοῦ παντὸς σώματος κενώσεως. ἁρμόσει δ᾽ αὐτοῖς διὰ μὲν τὸ πάχος καὶ τὸ γλίσχρον τοῦ γεννῶντος αὐτοὺς χυμοῦ, τὰ τέμνοντα τῶν φαρμάκων. τῇ δυνάμει δὲ αὐτῶν ὑπάρχοντα ἐξ ἀνάγκης τοῦ διαφορεῖν, καὶ ἀνασέλλειν, καὶ τῷ ὄξει δὲ ἐξαίρετόν τι πρόσεστιν ἐκ τῶν τεμνόντων ὄντι, πρὸς τῷ διαφορεῖν, ἀνασέλλειν τε καὶ ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιῤῥέον, ὡς ἂν ἔχοντι μὲν κατὰ τὴν οὐσίαν ὀλίγον θερμὸν, ἔχοντι δὲ τὸ πλεῖστον αὐτῆς ψυχρὸν λεπτομερές. ἐλέχθη γὰρ ὂν τοιοῦτον ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. ἔστω τοιγαροῦν ὀξὺ τὸ ὄξος ἀκριβῶς, οὐδὲν ὅλως ἐμφαῖνον οἴνου ποιότητος, καὶ τῶν δεύων ἄλλοτε ἄλλῳ τῶν μεταλλικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων, ἰάσει τοὺς ἀχῶρας. ἄρξαι δὲ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων, καὶ μάλιστα ἂν ὀδύνη τις αὐτοῖς συνῇ. κιμωλία τε οὖν ἐπιτήδειος εἰς τοῦτο, καὶ ἡ κρητική, καὶ ἡ λημνία γῆ, πομφόλυξ τε καὶ σπόδιον, καὶ λιθάργυρος, ἥ θ᾽ ἁπαλὴ καδμία. μὴ παυομένου δ᾽ ἐπὶ τούτοις, τὸ διὰ τοῦ χάρτου φάρμακον ξηρὸν ὄξει διαλύσας, ἐπίχριε. δῆλον δ᾽ ὅτι προαφελὼν τὰς τρίχας, ταῦτα πράξεις. ἐὰν δὲ δριμύτερόν σοι φαίνηται τὸ διὰ χάρτου, μίξεις αὐτῷ λιθάργυρον. εἰ μὲν αὐτάρκως ἐκλῦσαι βούλοιο τὴν δῆξιν αὐτοῦ, τὴν ἴσην ἐν ὄγκῳ μίξεις, εἰ δ᾽ ἐπανεῖναι βούλοιο βραχέως, ἐλάττονα, καθάπερ εἰ καὶ πλεῖστον ἐκλῦσαι βουληθείης, πλέονα. μὴ παρόντος δέ μοι τοῦ διὰ χάρτου ποτὲ κατ᾽ ἀγρὸν, ἐπὶ τῆς τοῦ πάσχοντος οἰκήσεως θεασάμενος χαρτίον ἄχρηστον, αἰτήσας ἐλύχνον, εἶτα καύσας τὸ χαρτίον, καὶ διαλύσας ὄξει, κατέχρισα τὸν πεπονθότα τόπον, ἀξιώσας τὸν ἄνθρωπον ἥκειν εἰς ἐμὲ κατὰ τὴν ὑστεραίαν. ᾔδειν γὰρ ὅτι σκληρόσαρκος ὢν, οἴσει τὸ φάρμακον, ὡς δὲ ἀφικόμενος ὀλίγου δεῖν ἐτεθεράπευτο, μεταβῆναι μὲν ἐφ᾽ ἕτερον, οὐκ ἔτ᾽ ἐδικαίωσα. τῷ δ᾽ αὐτῷ χρῆσθαι συμβουλεύσας, ὑγιῆ τελέως ἐθεασάμην γεγονότα κατὰ τὴν ὑστεραίαν. συνετοῦ οὖν ἀνδρός ἐστι χρεία καθάπερ εἴρηται πολλάκις, ἐπιστήμονός τε τῆς τε τῶν θεραπευομένων παθῶν οὐσίας, καὶ τῆς τοῦ κάμνοντος φύσεως, ὥσπερ γε καὶ τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, οὐ κατὰ τὸ γένος μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ποσότητα γιγνώσκειν, ὡς στοχάζεσθαι καθ᾽ ἡμέραν ἑκάστην, ὁποίου δεῖται βοηθήματος, ἐν γὰρ τῷ τὸ προσενηνεγμένον ἐπὶ τῆς προτεραίας φάρμακον, ἐπιτείνειν, ἢ ἐκλύειν εἰς ὅσον ὑπαγορεύει τὸ πάθος, ἡ προσήκουσα θεραπεία γίγνεται. Πρὸς ἀχῶρας φλεγμαίνοντας. ἐὰν δέ ποτε περιπέσῃς ἀχῶρι φλεγμαίνοντί τε καὶ ὀδυνώδει, παρηγορήσεις δηλονότι τὴν ὀδύνην αὐτοῦ πρότερον ὑγρῷ φαρμάκῳ πεπτικῷ τε καὶ μαλακτικῷ καὶ ἀδήκτῳ, ὁποῖόν ἐστι τὸ πάρυγρον, ὑπό τε Ἥρα καὶ ἄλλων πολλῶν γεγραμμένον. εὔδηλον δ᾽ ὅτι τοῦτ᾽ αὐτὸ μαλάξας ἐπὶ τῆς χειρὸς διὰ σπαθομήλης ἀμαρόδιῳ, καὶ ποιήσας ἐπίχριστον, οὐκ ἔμπλαστον, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς ἦν, ἐπιθήσεις. ἐπιτήδεια δὲ ἐν τῷ τοιούτῳ καιρῷ καὶ τὰ πρὸς τὰς ὀδυνωμένας ἑλκώσεις ἢ ῥήξεις ἕδρας ἁρμόττοντα, περὶ ὧν εἰρήσεται κατὰ τὸν οἰκεῖον λόγον ἢ καιρόν, ὥσπερ γε καὶ τὰ τοὺς καρκίνους παρηγοροῦντα. ταῦτα οὖν ἅπαντα προεσκεμμένῳ σοι, καὶ ἡ τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων ποικιλία γνωσθήσεται χρησίμως. ἧς ἄρξομαι κἀγὼ, τὰ παρὰ τοῖς ἀρίστοις ἰατροῖς ἐπῃνημένα φάρμακα γράψας ἐφεξῆς.

περὶ ἀχώρων Ἀρχιγένους.

Ἃ ἔγραψεν Ἀρχιγένης περὶ ἀχώρων ἐν τῷ πρώτῳ περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων. ἐφ᾽ ὧν δὲ ἀχῶρες, ἢ ἐκζέσματα, ἢ ἐξανθήσεις τινὲς εἰσὶ περὶ τὴν κεφαλὴν μεθ᾽ ἑλκώσεως, ἀπεχέσθωσαν μὲν παντὸς δριμέος τε καὶ ἁλμυροῦ, ἔτι δὲ ὀξέος. εἶτα ξυρήσας τὰς τρίχας, ἢ δὶς ἢ πλεονάκις ἑκάστης ἡμέρας πλυνέτωσαν θερμῷ, ἀφεψημένης μυρσίνης, ἢ σχίνου, ἢ βάτου, ἢ βρυωνίας, ἢ συκαμίνου, ἢ θέρμων, ἢ φακῶν, ἢ ἀσπαράγου

ῥίζης, καὶ μάλιστα ὅταν ἰχῶρες πλείονες ἐκρέωσιν, κατάπλαττε ἰτέας φύλλοις μεθ' ὕδατος, ἢ φακῷ μετὰ
μέλιτος, ἢ ἀσπαράγου ῥίζῃ ἑφθῇ ὁμοίως, ἢ μίξας. τῆλιν ἐν σεύτλου χυλῷ βεβρεγμένην, χρῶ ταῖς πε-
πειραμέναις λιπαραῖς. ἄλλο ἄκρως ποιοῦν. πίτυος φλοιὸς μετὰ κηρωτῆς, ἢ καδμία μετ' ἐλαίου
παλαιοῦ καταχριομένη, ἢ κινναβάρει ὁμοίως κατάπλαττε λείῳ, μίξας αὐτῷ μύρτα, ἢ κόγχας ὀστρέ-
ων κεκαυμένας, ἕκαστον αὐτῶν μετὰ παλαιοῦ ἐλαίου κατάχριε, ἢ σπόδιον καὶ μάνναν ἐν οἴνῳ. εὐπί-
νως ποιεῖ, καὶ χαλκίτης μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου παλαιοῦ καταχριομένη. ἢ σεύτλου ἀφεψήματι
μετ' ὀλίγης κιμωλίας, ἐν βαλανείῳ μίξας ἅλας καὶ οἶνον. ἢ ὑοσκύαμον καὶ ἀείζωον μικρὸν λεῖα
σὺν ῥοδίνῳ, μελιτῶδες ποιῶν κατάχριε. ἢ καθάρας τὰ ἕλκη τινὶ τῶν σμηγμάτων, οἷον κιμωλίᾳ
πεφρυγμένῃ σὺν οἴνῳ, ἢ τρυγὶ οἴνου ῥοδίου κεκαυμένῃ σὺν ὄξει παλαιῷ καλῶς, ἢ συκίου ἀγρίου ῥίζης
10 ἀφεψήματι, καταντλεῖ. ἢ φαγάκανθαν, ἢ λιθάργυρον, ἢ σανδαράχης τὸ διπλοῦν σὺν οἴνῳ, ἢ καὶ μυρ-
σίνῳ ὡς λιπαρῷ κατάχριε. ἢ λιθαργύρῳ, καὶ ἀσβέστῳ, ἴσοις, μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου κατάχριε.

ἢ χαλκίτει μετὰ μυρσίνου, ἢ χολῇ ὑείᾳ ὑγρᾷ κατάχριε. ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν, οὐ μό-
νον ἐμπειρικὴν ποιησάμενος διδασκαλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀδιόριστον. εὑρεῖν γοῦν ἐστι παρὰ τοῖς ἐμπειρι-
κοῖς, ὅσοι γε αὐτῶν οὐκ ἐν λόγοις σοφιστικοῖς κατέτριψαν τὸν βίον, ἀλλ' ἐν τοῖς τῆς ἰατρικῆς τέχνης ἔργοις
φιλοπόνως ἐγυμνάσθησαν, ἐπί τισι φαινομένοις γνωρίσμασιν ἐναργεῖς διορισμοὺς εἰρημένους, ὁποίους
κατὰ μικρὸν ἔμπροσθεν ἐπὶ τῆς ἀλωπεκίας ἐποιησάμην, ὁρῶ δὲ καὶ νῦν ἐπ' αὐτῶν, ὧν Ἀρχιγένης ἔ-
γραψε φαρμάκων, ἔνια μὲν γὰρ αὐτῶν ἀχώρας ἀρχομένας ἄνευ τῆς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι κακοχυμίας
ἢ πλήθους ἰᾶται, στυπτικήν τε καὶ ἀποκρουστικὴν ἔχοντα δύναμιν. ἔνια δὲ ἀπειλὴν μεγάλην ἐχόντων
τῶν ἀχώρων, ἐνίσταται ταῖς αὐξήσεσιν ἅμα μὲν ἀποκρουόμενα τὸ ἐπιρρέον, ἅμα δὲ καὶ συμπέττοντα, καὶ
20 διαφοροῦντα τὸ περιεχόμενον, εὔδηλον δ' ὅτι μικτῆς εἶναι χρὴ δυνάμεως, ἔνια δὲ τοῖς ἐπιπολῆς, καὶ
μικροῖς ἀρήγει μόνοις, ἃ χρὴ μέτρια ταῖς δυνάμεσιν εἶναι, καὶ μηδὲν δραστικὸν ἔχοντα ἐκ τῆς διαφορητι-
κῆς ὄντα δυνάμεως, ἄλλα δὲ ἰσχυρότατα ταῖς δυνάμεσιν ἐστὶν, ὡς καὶ τοὺς ὑπὸ παχέων πάνυ, καὶ γλί-
σχρων ὑγρῶν γεγονότας ἀχῶρας, ἐμπεπλασμένους τε δυσεκνίπτως τῷ δέρματι δύνασθαι κενοῦν, ὥστε
* κἂν ἤδη σκιρρῶδες ἔχωσι τι, καὶ τούτους ἐκμοχλεύσας, κἂν αὐτὴν τὴν ἕξιν τοῦ δέρματος εἰς καχεξίαν
τοιαύτην ἄγει, ὡς διαφθείρειν τὸ ἐπιρρέον, εἰ καὶ χρηστὸν εἴη. ταῦτα δὲ ἐστὶ τὰ ἐκ τῶν δραστικωτάτων
συγκείμενα φαρμάκων, ὁποῖον ἐμνημόνευσε ὁ Ἀρχιγένης ἀναμίξας τοὺς ἅλας τοῖς ἄλλοις διαφο-
ρητικοῖς. ἅλες γοῦν καὶ χαλκῖτις, καὶ ἡ κεκαυμένη τρὺξ οἴνου, καὶ ἡ σανδαράχη, καὶ ἡ ἀκατάσβεστος
τίτανος, ἰσχυρότατα ταῖς δυνάμεσι φάρμακα, θερμαίνοντά τε, καὶ δάκνοντα, καὶ διαφοροῦν-
τα. τούτου δὲ τοῦ γένους εἰσὶ, καὶ αἱ χολαὶ τῶν θερμῶν καὶ ξηρῶν ζώων, ὧν οὐκ ἐμνημόνευσε ὁ Ἀρ-
30 χιγένης, ἀλλὰ τῆς ὑείας μόνης ἁπασῶν οὔσης μετριωτάτης, ἧς κατὰ τὴν δύναμιν ἐστὶν καὶ ἡ κιννάβαρι.
πλησίον δὲ αὐτοῦ, αἵ τε κεκαυμέναι κόγχαι, καὶ αἱ κριθαί, καὶ μετὰ ταῦτα τὸ παλαιὸν ἔλαιον. ὥσπερ
δὲ ταῦτα μοχλεύει καὶ τέμνει, καὶ διαφορεῖ τὸ βιαίως ἐσφηνωμένον, οὕτως ἀποκρούεται τὰ στύφον-
τα, τὰ μὲν, ἁπλῶς ὄντα ἄμικτα ταῖς ἐναντίαις δυνάμεσι, τὰ δὲ ἐπικρατείᾳ τῆς στυφούσης. μυρσίναι
μὲν γὰρ καὶ μύρτα, καὶ ὁ τῆς πίτυος φλοιὸς, τῶν ἀμίκτων ἐστὶν ἐναντίαις δυνάμεσιν, ὥσπερ καὶ ἡ βά-
τος, καὶ ἡ συκάμινος, εἰ καὶ μετριωτέρας στύψεως ἢ κατὰ τὰ μύρτα καὶ μυρσίνας, ἀλλὰ μετέχει γε
ταύτης αἰσθητῶς, μικτῆς δὲ δυνάμεως τὸ μύρσινον ἐστὶν ἐξ ἐλαίου τε καὶ τοῦ τῶν μύρτων, ἢ τῆς μυρσίνης
χυλοῦ συγκείμενον, ὧν τὸ μὲν ἔλαιον μαλακτικῆς ἐστὶ δυνάμεως, ἡ μυρσίνη δὲ καὶ τὰ μύρτα τῆς στυπτι-
κῆς. οὐ μαλάττειν, ἀλλὰ συνάγειν, καὶ σφίγγειν πεφυκυίας. ἔστι δὲ τὸ ῥόδινον, ἀσθενεστέραν μὲν ἔχον τὴν στύ-
ψιν ἢ κατὰ τὸ μύρσινον, ὅμως γοῦν καὶ αὐτὸ μικτῆς δυνάμεως ἐστὶν, ὥσπερ δὲ ταῦτα ταῖς σκευασίαις
40 ἔχει μικτὰς δυνάμεις, οὕτως αὐτοφυῶς ἕτερα, καθάπερ ἡ σχῖνος τε, καὶ ἡ κύπερος, καὶ οἱ φακοὶ, δέδει-
κται γὰρ ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ τοῦτο, διαφορητικῆς δὲ καὶ ῥυπτικῆς ἄνευ θερμασίας αἰσθητῆς ἐστὶν
δυνάμεως, ὧν ἐμνημόνευσε ὁ Ἀρχιγένης ἄρτι, τὸ τεῦτλόν τε, καὶ ἡ κεκαυμένη κιμωλία, πρὶν δὲ καυ-
θῆναι ἀσθενεστέρα τῆς τοῦ τεύτλου δυνάμεως, ἀλλ' ἰσχυροτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ σικύου, καὶ ἡ τῆς βρυωνίας, καὶ
ἡ τοῦ ἀσπαράγου. λιθάργυρος δὲ κιμωλίας μὲν ἀκαύστου, γενναιότερον φάρμακον, ἀσθενέστερον δὲ πολ-
λῷ τῆς τοῦ προκειμένου πάθους ἰάσεως. ἡ καδμία δὲ σύμμετρος ἐπὶ τῶν μέσων κατὰ μέγεθος ἀχώ-
ρων. ἀδήκτως δὲ ξηραίνει τὸ σπόδιον, ἡ δὲ μάννα, καὶ πέττει, τὸ ἔλαιον δὲ ὡς εἶπον ἄρτι, χαλαστικῆς μέν ἐστιν
δυνάμεως, ἀλλ' οὐκ ἰσχυρᾶς γε ταύτης, καὶ διὰ τοῦτο εὐνίκητον γίνεται κατὰ τὴν μίξιν, ὡς μετὰ μὲν
τῶν ἐμπλαστικῶν, καὶ ψυκτικῶν, οἷον ἐστὶ τὸ ψιμμύθιον, ἐκεῖνο μᾶλλον ἐγχωρεῖ ἐπιδείκνυσθαι τὴν ἑαυ-
τοῦ δύναμιν, ὡς συνάγειν τε, καὶ πιλοῦν, καὶ σφίγγειν τὴν οὐσίαν, ὧν ψαύει σωμάτων, ἀναμέμικται δὲ
50 ταῦτα πάντα κατὰ τὸν Ἀρχιγένους λόγον, οὔτε ἐπὶ ποίων ἀχώρων, οὔτε πότε χρηστέον ἑκάστῳ διορί-
σαντος αὐτοῦ, χρῆται δὲ καὶ οἴνῳ κατὰ τὸν λόγον οὐ προσθεὶς ὁποίῳ, καίτοι πάμπολλη διαφορὰ,
καὶ κατὰ τοὺς οἴνους ἐστὶν, ὁ μὲν γάρ τις αὐστηρὸς, ὁ δὲ στρυφνὸς, ὁ δὲ γλυκὺς, ὁ δὲ δριμὺς ὑπάρχει σα-
φῶς, ἔνιοι δὲ καὶ πλείους ἅμα ποιότητας ἐμφαίνουσιν, ἔχοντες τέ τι, καὶ γλυκὺ, καὶ στῦφον καὶ δρι-
μὺ, ὅταν οὖν ἁπλῶς τις γράφῃ δεύειν οἴνῳ τόδε τι, στοχάζεσθαι χρὴ τὸν ἀναγινώσκοντα, τί-
να σκοπὸν ἡ σύνθεσις ἔχει τοῦ φαρμάκου, καὶ πρὸς τοῦτον ἀποβλέποντα, τὸν ἐπιτήδειον αἱρεῖ-
σθαι στύφοντα

θαι, στύφοντα μὲν ἐφ' ὧν ἀποκρούσασθαι βούλει, δριμέα δὲ, ἐφ' ὧν διαφορῆσαι, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἑκά-
στου τὴν δύναμιν ἐδηλώσαμεν, ἔνθα περὶ διαφορᾶς τῶν οἴνων ἐδιδάσκομεν. ὄξος δὲ ἐπιτηδειότα-
τόν ἐστιν ἐν παντὶ καιρῷ πρὸς ἀχῶρας, ὡς ἂν καὶ τέμνον τοὺς παχεῖς καὶ γλίσχρους χυμοὺς, καὶ διαφοροῦν,
ἀποκρουόμενόν τε τὸ ἐπιῤῥέον. οὐκ αὐτῷ δὲ δηλονότι μόνῳ καθ' ἑαυτῷ χρήσαιτ' ἄν τις, εἴ γε μὴ καταψύ-
ξαι τε, καὶ καταπλῦναι βουλόμενος ἀχῶρας, ἀλλὰ δεύων αὐτῷ φάρμακα, μέτρια μὲν, ἐφ' ὧν ἄρχε-
ταί τε, καὶ μικρόν ἐστι τὸ πάθος. ἰσχυρὰ δὲ ἐπὶ τῶν μειζόνων τε, καὶ χρονιωτέρων. ἰσχυρότερα δὲ, ἐπὶ
τῶν χρονιωτάτων τε, καὶ δυσιατοτάτων. ἡ διαφορὰ δὲ ἡ κατὰ τὴν ἰσχὺν τῶν φαρμάκων ἄρτι μοι προεί-
ρηται, τῶν δὲ εἰρημένων ὑπὸ ἀρχιγένους φαρμάκων, οὐδ' ὅλως ἂν χρησαίμην, ἀειζώῳ τε καὶ ψιμμυ-
θίῳ, τὸ μὲν γὰρ, ἐμψύχει γενναιότερον ἢ προσήκει ψύχεσθαι τοὺς ἀρχομένους ἀχῶρας, τὸ δὲ ψιμμύ-
10 θιον, ὀλίγην μὲν ἔχει τὴν ψύξιν, ἀλλ' ἔστι τῶν ἐμπλαστικῶν φαρμάκων, ἀντ' αὐτοῦ δὲ χρῆσθαι πάρεστι σπο-
δίῳ τε καὶ πομφόλυγι.

περὶ τῶν ὑπὸ ἀπολλωνίου γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐποριστῶν πρὸς ἀχῶρας.

Ἔγραψεν ὁ ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐποριστῶν πρὸς ἀχῶρας, πρῶτον μὲν, ὧδέ πως κατὰ λέξιν.
ῥοδίνῳ ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν ἔγχριε. δεύτερον δ' ἐπ' αὐτῷ, τεύτλου χυλῷ παραπλησίως.
καὶ τρίτον ἐπ' αὐτοῖς, χελώνης αἵματι, χρῶ τὸν αὐτὸν τρόπον. τέταρτον δὲ, δαφνίνῳ ἐλαίῳ χρίε τὴν
κεφαλήν. καὶ πέμπτον, κροκίνῳ μύρῳ χρίε παραπλησίως. τούτων δὲ τὸ πρῶτον γεγραμμένον ἀ-
σθενέστατόν ἐστιν, ἐπὶ παιδίων, καὶ γυναικῶν ἁπαλοσάρκων ἀρχομένῳ τῷ παθήματι χρήσιμον ὂν, καὶ
20 γὰρ πέπτει, καὶ διαφορεῖ, καὶ ἀποκρούεται, πάντα μετρίως ποιοῦν, τὸ δὲ δεύτερον, ἔνθα τὸ τοῦ σεύτλου
χυλῷ χρῆσθαι συμβουλεύει, δραστικώτερον μέν ἐστι τοῦ ῥοδίνου, διαφορητικῆς ὑπάρχον δυνάμεως, οὐ μὴν
πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς καὶ κατεσκευασμένους ἀχῶρας ἁρμόττειν δυνάμενον, τὸ δὲ τῆς χελώνης αἷμα περίεργόν
ἐστι, καὶ οὐδ' ἐπεχείρησά ποτε πειραθῆναι αὐτοῦ. τὸ δ' ἐφεξῆς γεγραμμένον τὸ δάφνινον, ἰσχυρῶς θερ-
μαίνει, καὶ διαφορεῖ, κεκενωμένου δὲ δεῖται τοῦ τε σώματος ὅλου, καὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς διαφορῆσαι τοὺς
ἐργαζομένους τὸν ἀχῶρα χυμούς, τὸ δὲ κρόκινον μύρον ἔχει τι καὶ διαφορητικόν, καὶ στυπτικὸν, καὶ πεπτι-
κόν, ἰσχυρότερα δὲ τὰ τρία τῆς ῥοδίνου φύσεώς ἐστιν, ἐκ τῶν σὺν ἐπ' ἐκείνῳ λεγομένων, καὶ περὶ τούτων
ἔνεστι λογίζεσθαι. ἐπὶ τούτοις ἑξῆς γέγραπται κατὰ λέξιν οὕτως, ταύρου οὔρῳ ἀπόσμα, εἶτ' ἐφεξῆς
τῷδε, ποιεῖ καὶ καμήλου οὖρον, τούτῳ παραπλήσιον, χρηστέον δ' ἂν εἴη τούτοις φησὶν ἐφ' ἡμέρας πλείους,
ἀλλ' ἔγωγε φαίην ἂν πρὸς αὐτὸν οὐχ ὅπως ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἀλλ' οὐδὲ μιᾷ μόνῃ δύναιτ' ἂν ἀνασχέσθαι
30 καθάρειος ἄνθρωπος, ἐπιχεομένου αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς οὔρου οὐδενὸς ζώου τοιούτου, καὶ ταῦτα
ἐπὶ παθήματος οὕτω μικροῦ καὶ ῥᾳδίως ἰαθῆναι δυναμένου, δὶς γάρ τοι κἂν διὰ πασῶν ἐστι τὸ δὴ λε-
* γόμενον τοῦτο, ῥοδίνῳ τε χρῆσθαι βραχυτάτην ἔχοντι δύναμιν ὡς πρὸς τὸ προκείμενον σύμπτωμα, καὶ
ταύρου, καὶ καμήλου τῷ οὔρῳ δριμυτάτοις τε, καὶ χαλεπωτάτοις καὶ ἀηδεστάτοις οὖσιν. ἐφεξῆς δὲ τού-
τοις γέγραπται τοιοῦτόν τι φάρμακον αὐτοῖς ὀνόμασι, πιτύρων χοίνικος τὸ .S. βρέξας ἐν ὕδατος κο-
τύλαις δύο, μετὰ δὲ ταῦτα τρίψας καὶ διηθήσας τὸν χυλὸν, ἕψησον μετὰ ὄξους ἡμικοτυλίου, μέχρις
οὗ γλοιοῦ πάχος λάβῃ, καὶ τούτῳ τὴν κεφαλὴν ἀπόσμα, εἶτα κλύζε ὕδατι, ἢ σεύτλου ἀφεψημέ-
νου, ἢ τήλεως, ἢ θέρμων, χρίσματι δὲ χρῶ, ἰρίνου μύρου ὑποστάθμῃ. τοῦτο τὸ φάρμακον διαφορητικόν ἐ-
στιν ἀδήκτως, ἐκ τῶν καλουμένων ῥυπτικῶν συγκείμενον, τοιαύτης γάρ ἐστι δυνάμεως τό, τε πίτυρον καὶ
τὸ σεῦτλον, καὶ οἱ θέρμοι. διαφορητικὸν δὲ μετὰ τοῦ θερμαίνειν μὴ σφοδρῶς ἡ τῆλις, ἐκ τούτου δὲ τοῦ γέ-
40 νους ἐστὶ, καὶ ἡ τοῦ ἰρίνου μύρου ὑποστάθμη. περὶ δὲ τῆς τοῦ ὄξους δυνάμεως, εἴρηται καὶ πρόσθεν, ὡς ἐπι-
τήδειόν ἐστιν εἰς τὸ τῶν ἀχώρων πάθος, χρηστέον οὖν ὡς ἐπιτηδειοτάτῳ καὶ δραστικωτάτῳ φαρμάκῳ.
ἄλλο μετὰ τοῦτο φάρμακον γέγραπται ὑπὸ ἀπολλωνίου κατὰ λέξιν οὕτως. σικύου ἀγρίου ῥίζας
ἀφεψήσας τῷ χυλῷ ἀπόσμα, ἐμάθομεν δὲ ὅτι διαφορητικῆς ἱκανῶς ἐστι δυνάμεως ἡ τοῦ σικύου ῥίζα, καὶ
μετὰ τοῦτο γέγραπται τόδε τὸ φάρμακον. γῆς κιμωλίας, θείου ἀπύρου ἴσον τρίψας μετὰ ὄξους, ἐν βα-
λανείῳ ἀπόσμα, καὶ θερμῷ ὕδατι ἔκπλυνε. τούτῳ καὶ καταχρίειν δεῖ τῷ φαρμάκῳ, οὐ μόνον ὡς εἶπεν
ἐν βαλανείῳ χρῆσθαι, πάσας γὰρ ἔχει τὰς δυνάμεις, ὧν δεῖται τὸ πάθος, τοῦ μὲν ὄξους ἔχοντος αὐτὰς,
ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται. μόνου δὲ τοῦ θείου περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐκθερμαίνειν τε, καὶ διαφορεῖν
δυναμένου. διὸ καλῶς αὐτῷ τὴν κιμωλίαν ἔμιξεν, εἰς συμμετρίαν κράσεως ἄγων τὸ ἐξ ἀμφοῖν συγκεί-
μενον. τὸ δὲ μετὰ τοῦτο φάρμακον ἔνθα φησὶ, μαλάχην ξηράνας καὶ κόψας, εἰς οὖρον καταπάσσων, καὶ ἀπό-
50 σμα, μέμφομαι καθ' ὅσον ἐμεμψάμην καὶ πρόσθεν τὴν τοῦ οὔρου χρῆσιν, εἰ καὶ τήν γε δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸ
φαίην ἂν ἁρμόττειν τῷ πάθει. τὸ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένον, ἐν ᾧ φησιν, συκῆς φύλλα ἑψήσας ἐν ὕδατι
καὶ ἐξαιθριάσας τὸ ὕδωρ, καὶ τρύγα ὀπτὴν ἐμβαλὼν εἰς αὐτὸ, ἀπόσμα, μετὰ δὲ ταῦτα, ἔκκλυζε ῥύμ-
ματι τὴν τρίχα, δριμὺ ποιεῖ τὸ ῥύμμα, μέχρι μὲν τῆς ἐν βαλανείῳ χρίσεως οὐ δυνάμενον ἐρεθίσαι
σφοδρῶς τὸν ἀχῶρα, καὶ μάλιστα ἂν κατακλύζῃ τις ἐφεξῆς ὡς ἐκέλευσε, τουτέστιν ὕδατι γλυκεῖ καταν-
τλήσει τὴν κεφαλὴν, ἐπιχείστῳ δὲ χρῆσθαι τοιούτῳ φαρμάκῳ σφαλερόν. ἔστι γὰρ ἱκανῶς δριμὺ φάρμα-
κον ἡ κεκαυμένη τρὺξ, ὡς ἐδείχθη ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, τὸ δ' ἐφεξῆς φάρμακον ἀσ-

φαλῆς τε τὴν χρῆσιν ἔχει, καὶ χρῶ τὸ αὖθις αὐτῷ θαρρῶν, ἐκ λιθαργύρου καὶ δαφνίνου συγκειμένῳ. θαυμάζω δὲ πῶς ὡς ὅμοιον τῷ δαφνίνῳ μίγνυσι τὸ ἔλαιον, ὧδέ πως γράφων, λιθαργύρῳ λείῳ μετ' ἐλαίου λευκοῦ, ἢ δαφνίνου, προλούσας θερμῷ, περίχριε, πάμπολυ γὰρ ἀπολείπεται τῆς τοῦ δαφνίνου δυνάμεως τὸ κοινὸν τοῦτο ἔλαιον, ὃ κέκληκε λευκὸν, ἀντιδιαιρῶν αὐτὸ τοῦ δαφνίνου. καὶ τὸ μετ' αὐτὸ δὲ γεγραμμένον, ὁμοίαν ἔχει τὴν ἀτοπίαν, αὐτὶ μὲν γὰρ τῆς λιθαργύρου, ψιμμυθίῳ χρῆται, δεύσει δ' αὐτὸ μυρσίνῳ, ἢ δαφνίνῳ, παμπόλλην ἔχουσι διαφορὰν φαρμάκοις, τὸ μὲν γὰρ ἀποκρουστικόν ἐστιν, τὸ δὲ ἱκανῶς θερμαίνει καὶ διαφορεῖ, καὶ χρεία δηλονότι, τοῦ μὲν ἀποκρουστικοῦ, κατ' ἀρχάς ἐστιν, τοῦ δὲ διαφορητικοῦ, στηριχθέντος ἤδη τοῦ τὸν ἀχῶρα γεννῶντος χυμοῦ. καὶ τὰ τοῦ κωνοσβάτου δὲ φύλλα, ὧν ἐφεξῆς μέμνηται, κόπτειν καὶ χυλίζειν κελεύων, εἶτα ἐλαίῳ μιγνύειν, ἀσθενές ἐστι φάρμακον, ἀρχομένῳ δὲ τῷ πάθει μᾶλλον ἐπιτήδειον, ὡς ἂν τοῦ κωνοσβάτου στύφοντος. τοιοῦτον δ' ἐστὶ φάρμακον, καὶ ἡ μολύβδαινα μετὰ ψιμμυθίου φυραθεῖσα οἴνῳ μέχρι συστάσεως, ὡς κατάχριστον γίνεσθαι φάρμακον. ἐναντίας δὲ τοῖς εἰρημένοις δυνάμεως ἐστὶν, ὧν ὁ Μοστίμος μέμνηται, μηδένα προσθεὶς διορισμὸν, τό, τε διὰ τοῦ καρδάμου, καὶ τὸ διὰ τῆς σκίλλης. γράφει δὲ περὶ μὲν τοῦ προτέρου κατὰ λέξιν οὕτως. καρδάμου καὶ ἁλὸς ἴσον στέατι χηνείῳ μίξας καὶ λεάνας χρῶ. περὶ δὲ τοῦ δευτέρου κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. σκίλλαν εἰς κάμινον ἐγκρύψας, ὥσπερ κολοκύνθην, ὅταν μαλακὴ γένηται, ἔξιπωσον, εἶτα μίξας τῷ χυλῷ ἔλαιον μὴ πολὺ χρίε. εὔδηλον δ' ὅτι πολὺ τούτου σφοδρότερόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ καρδάμου σκευαζόμενον. ὁ δὲ ἐφεξῆς γράφει τῶν παρηγορικωτέρων ἐστὶ φαρμάκων, εἰ μὲν ὀδύνη τις εἴη σφοδρὰ περὶ τὸν ἀχῶρα, μέχρι τοῦ παρηγορῆσαι προσηκόντως παραλαμβανόμενον, εἰ δὲ διαφορῆσαι σκληρὸν, καὶ κεχρονισμένον ἀχῶρα βουλοίμεθα, παντάπασιν ἀσθενές, ἔγραψε δὲ ὁ Ἀπολλώνιος ὧδέ πως περὶ αὐτοῦ. κοτύλην ἐλαίου χαριεστάτου ἐγχέας εἰς μολυβδίνην θυίαν, καὶ δοίδυκα λαβὼν μολύβδινον, τρῖβε, μέχρις οὗ παχὺ ποιήσεις, καὶ ὑπομέλανον, εἶτα χωρὶς τρίψας λιθαργύρου λίτραν μίαν, καὶ ψιμμυθίου τὸ ἴσον, μίξον εἰς τὸ ἔλαιον, μετὰ δὲ ταῦτα τὴν κεφαλὴν ἐκκλύσας, καὶ ξηράνας, ἔγχριστον τὸ φάρμακον. οὐδ' ἐλαίου ψιλῶς, ἀλλά ποτε μὲν, διὰ ῥοδίνου, ποτὲ δὲ διὰ μυρσίνου κατασκευάσας, ἐπί τε τῶν ἐν ἕδρᾳ στολίδων καὶ ῥήξεων, καὶ τῶν ἑλκῶν τῶν ὀδυνωμένων, ἕξεις ἄριστον, ὅσα τ' ἄλλα παροξύνεται, τῶν ἰσχυροτέρων φαρμάκων προσφερομένων. ἄκρως γὰρ ταῦτα παρηγορεῖ, κἂν φαγεδαινικὰ, κἂν καρκινώδη, κἂν ὁπωσοῦν ἔχοντά τι κακόηθες ὑπάρχῃ, οὔκουν ἐχρῆν αὐτοῦ τὴν σκευασίαν γεγραφέναι νῦν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πρόσθεν εἶπον αὔταρκες ἦν φάναι παρηγορεῖσθαι τοὺς ὀδυνώδεις ἀχῶρας τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων ἐστὶ τῶν ὀδυνωμένων, ἰδίως δὲ ποιοῦν ἐπὶ τῶν ἀχώρων. ἔγραψεν δὲ ἐφεξῆς φάρμακον τοιοῦτον. λιθαργύρου. ∠ .ν̄. πηγάνου τῶν ἁπαλῶν φύλλων. ∠ .ε̄. ἐλαίου. ∠ .η'. ὄξους κοτύλης τέταρτον, τρίψας ἐν τῷ αὐτῷ, τὴν κεφαλὴν κατάχριε, τοῦτο τὸ φάρμακον ἱκανὴν ἡμῖν δέδωκε πεῖραν, παραπλήσιον δὲ αὐτῷ τὴν δύναμιν ἐστὶν, καὶ τὸ γεγραμμένον ὑπ' αὐτοῦ ἐφεξῆς κατὰ τήνδε τὴν συμμετρίαν. ψιμμυθίου. ∠ .ς. λιθαργύρου. ∠ .δ. κηροῦ τὸ ἴσον. θείου. ∠ .ς'. ἐλαίου ῥοδίνου, ἢ μυρσίνου τὸ ἱκανὸν, ὥστε κηρωτὴν ὑγροτέραν ποιῆσαι, τὰ ξηρὰ τῇ κηρωτῇ μίξον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔγχριε. τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι, ἐξανθήματα, σφόδρα χρήσιμόν ἐστιν, ὥστε ἀληθῶς, καὶ τοῦτο γέγραπται τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ τὸ μετ' αὐτὸ δὲ διαφορητικὸν ἱκανῶς ἐστὶν ὡς ἂν ἀφρὸν ἔχον τοῦ νίτρου πολὺν, ὡς εἴγε μὴ τῷ πλήθει τοῦ ἐλαίου ἐκεκόλαστο, δριμύτερον ἂν ἦν ἢ προσήκει, βούλεται γὰρ ἑνὶ μέρει τῆς λιθαργύρου, πενταπλάσιον ἀφροῦ νίτρου μιχθῆναι, καὶ τούτοις τριβομένοις παραχεῖσθαι κατ' ὀλίγον ἔλαιον, ἄχρι συστάσεως εἰς ἔγχρισιν ἐπιτήδειον.

Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς ἀχῶρας.

Ἐν μὲν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασι τὰς καθόλου δυνάμεις τῶν ὠφελούντων ἕκαστον πάθος εἰπὼν, ὀλίγων ἐμνημόνευσα παραδειγμάτων ἀφωρισμένης ὕλης, ἀναβαλλόμενος ἐνταῦθα τὸ πλῆθος ἁπάντων αὐτῶν διελθεῖν, ἐν δὲ τῷ νῦν ἐνεστῶτι λόγῳ, πάντα μὲν ὅσα πᾶσι γέγραπται φάρμακα, μακρὸν ἂν εἴη γράφειν, ὅσα δὲ τοῖς ἐνδόξοις περὶ τὴν ἐμπειρίαν αὐτῶν, ἄμεινον ἐφάνη μοι πάντ' ἐπελθεῖν, ἵνα καὶ τὰ πλησίον ἀλλήλων πάντη μὲν δοκοῦντα εἶναι τὰ αὐτὰ, βραχὺ δέ τι παραλλάττοντα κατὰ τὴν συσταθμίαν, ἢ τὴν σκευασίαν ἱστορήσαντες, οἱ τοῖσδε τοῖς γράμμασιν ὁμιλοῦντες, ἐκεῖνα μάλιστα σκευάζωσιν, ὧν τῆς ὕλης εὐποροῦσιν. ἐνίοτε γὰρ ἢ οὐδ' ὅλως εὑρίσκομεν τινὰ τῶν μιγνυμένων, ἢ τοιαῦτα εὑρίσκομεν, ὡς μὴ θαρρεῖν ἐμβαλεῖν αὐτὰ, τούτου γὰρ χρὴ μάλιστα πεφροντικέναι κατὰ πάσας τὰς σκευασίας τῶν φαρμάκων, ὡς ἀκμαῖα καὶ δόκιμα πάντα εἶναι τὰ μιγνύμενα, διὰ τοῦτο οὖν ἤδη καὶ τῶν Κρίτωνος μνημονεύσω πάντων, ἐπιμελέστερόν μοι δοκοῦντος πεπραγματεῦσθαι τὴν τῶν ἀχώρων θεραπείαν. εἰς πέντε γοῦν ἔτεμε λόγους τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ὧν τοῦ πρώτου κἀγὼ μνημονεύσω.

ὁ πρῶτος λόγος τοῦ Κρίτωνος ἐπὶ τῇ τῶν ἀχώρων θεραπείᾳ. γράφει τοίνυν αὐτοῖς ὀνόμασιν, ὁ Κρίτων οὕτως. πρὸς τοὺς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς συμβαίνοντας ἀχῶρας, γίνονται δὲ οὗτοι τὰ πολλὰ πιτυριάσεως προηγησαμένης, καὶ σχεδὸν ψωριάσεως, ἐς τὴν ἀρχὴν χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. πρὸς ἀχῶρας προσφάτους.

κόλλῃ τεκτονικῇ ζωῦ ὕδατι ἐψηθείσῃ, κατάχριε. ἄλλο. μήκωνος ἀγρίας καὶ ὑοσκυάμου φύλλα,
μετ' ἐλαίου κατάπλασσε. ἄλλο. συκῆς ἀκρέμονας, ἢ τῶν φύλλων τὰ ἁπαλά, τρίψας μεθ' ὕδα-
τος, κατάπλαττε, χρονίων δὲ ὄντων, τρίβε μετ' ὄξους. ἄλλο. καρύων πικρῶν τὰ ἐντὸς εἰς ὕδωρ
χλιαρὸν ἐμβαλών, καὶ ἐκλεπίσας τρίβε μεθ' ὕδατος, καὶ ποιήσας κηρωτῆς τὸ πάχος ἐπιτίθει προξυ-
ρήσας, ἐπὶ δὲ τῶν κεχρονισμένων, ἀνίει μετ' ὄξους. ἄλλο. σκωρίας σιδήρου καὶ ῥόδων τὸ ἴσον, τρί-
ψας μετὰ οἴνου ἐπιτίθει, ἔνιοι δὲ τρίψαντες ἀναλαμβάνουσιν κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου.
τὸν δεύτερον λόγον ἐπὶ τῷ τῶν ἀχώρων πάθει κατὰ τήνδε τὴν λέξιν ἔγραψε. παρατεινομένης δὲ
τῆς ἐπιφανείας, καὶ διὰ τοῦτο παρενοχλούσης, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.
λιπαρὰ πρὸς ἀχῶρας. ψύδρακας, ἐκζέσματα, παρατρίμματα, ἔστι δὲ καὶ ἑδρικὴ ἀγαθή. λι-
10 θαργύρου. ∠. ν'. πηγάνου τῶν ἁπαλῶν φύλλων. ∠. κε. ὄξει διαλύσας, καὶ ῥοδίνῳ ἀναλαβών, ἢ μυρσί-
νῳ, ἐπίχριε πτερῷ. ἄλλη. λιθαργύρου. ∠. σ. ψιμμυθίου. ∠. ρν. πηγάνου. ∠. ρ. σταφίδος ἀγρί-
ας. ∠. κε. ὄξους. ξ. γ. μυρσίνου λίτρας. γ. τρίβε κατὰ μέρος ἐπιβάλλων τὸ ὑγρὸν καὶ συντίθει κα-
θότι προείρηται. ἄλλη. ψιμμυθίου. ∠. ρν. λιθαργύρου. ∠. ρ. πηγάνου. ∠. ρ. μυρσίνου. ξ.
γ. τρίβε κατὰ μέρος ἐπιβάλλων τὸ ὑγρόν. ἄλλη. ψιμμυθίου κεκαυμένου. ∠. ρ. πηγάνου.
∠. ρ. μαινῆς. λιβανίου ἴσα. πίτυος φλοιοῦ. ∠. ν. ἐλαίου μυρσίνου. ξ. β. ὄξους τὸ ἴσον, συντί-
θει ὁμοίως. ἄλλη. σκωρίας μολύβδου. ∠. ρ. ἕλικων ἀμπέλου. ∠. ρ. λιβανίου. ∠. ρ.
σμύρνης καὶ ἀφρονίτρου τὸ ἴσον, ὄξους καὶ μυρσίνου ὅσον ἐξαρκεῖ. Ἐν δὲ τῷ τρίτῳ τοιαῦτά φησιν.
χρονιζούσης δὲ τῆς διαθέσεως, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, εἶθ' ἑξῆς γράφει. διὰ μο-
κράτειος πρὸς ἀχῶρας καθύγρους καὶ χρονίους. λαδανίου. ∠. η. ψιμμυθίου τὸ ἴσον, θείου ἀπύρου.
20 ∠. δ. οἴνῳ καὶ μυρσίνῳ ἐλαίῳ χρῶ. ἄλλη. λιθαργύρου. ∠. η. ἕλικων ἀμπέλου, ∠. η. ὑπο-
κυστίδος χυλοῦ. ∠. δ. ἀφρονίτρου. ∠. β. κικίδων. ∠. γ. ἢ. β. ὄξει καὶ μυρσίνῳ χρῶ.
ἄλλη. σιδίων, καὶ κικίδων, ἀγχούσης κιρρᾶς, οἴνῳ τὰ σίδια καὶ τὰς κικίδας ἐμβρέξας ἕψε, τὴν δ' ἀ-
γχοῦσαν οἴνῳ διαλύσας, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς λειωθεῖσιν ἐπιμελῶς, καὶ ὅτε εὖ ἔχῃ ἀναλάμβανε μυρσί-
νῳ. ἄλλη. λιθαργύρου, ψιμμυθίου, ὑοσκυάμου, μίσυος, κωνείου ἀκρεμόνων, ἴων, κεκαυμένου λι-
βανίου, ἀκρεμόνων ἐλαίας ἴσον, ἀναλάμβανε ὄξει, καὶ σχινίνῳ ἐλαίῳ καὶ χρῶ. ἄλλη σφόδρα καλή.
ψιμμυθίου κεκαυμένου. ∠. η. λιθαργύρου. ∠. η. χαλκάνθου. ∠. δ. ῥοῦ ἐρυθροῦ. ∠. δ. θείου
ἀπύρου. ∠. β. ὀπίου. ∠. β. σμύρνης. ∠. β. ὄξει καὶ σχινίνῳ ἐλαίῳ. Τὸν δὲ τέταρτον λόγον
ἐπὶ τῇ τῶν ἀχώρων θεραπείᾳ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀναγεγραμμένων πρὸς ἀχῶ-
ρας τὰ πολλὰ ξηραίνει τε καὶ μᾶλλον ὀδύνην ἐπιφέρει, ἅτε δὴ παρατεινομένης τῆς ἐπιφανείας, χρη-
30 στέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, δι' ὧν ἔνεστι χωρὶς ὀδύνης κατορθοῦν. Λευκὴ ἀνίκητος, ποιοῦ-
σα πρὸς ἀχῶρας καθύγρους, καὶ δυσαπαλλάκτους, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐκζέσματα, καὶ παρατρίμματα. λι-
θαργύρου. ∠. ρ. κηροῦ. ∠. ρ, οἱ δὲ πεντήκοντα, ψιμμυθίου. ∠. ρ. λιβανίου. ∠. κε. στυπτηρί-
ας σχιστῆς. ∠. ιϛ. τερεβινθίνης. ∠. κε. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. γ. ἐλαίου. ξ. α. ὅταν δὲ μετα-
βάλλῃ, ἐπίβαλε κηρὸν, καὶ ῥητίνην, καὶ κίνει ἄχρις ἀμολύντου, εἶτα ἐπάρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ πο-
σῶς ἐάσας ψυγῆναι, ἐπίβαλε τὰ ξηρὰ καὶ εἰς θυίαν μεταβαλὼν ἐράσας, καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς, χρῶ, ἐμπλάσ-
σων εἰς ὀθόνιον, καὶ λύων διὰ τρίτης. μᾶλλον δὲ ὠφελεῖ τὸ φάρμακον μιγνύμενον τῇ λεγομένῃ πασίω-
νος μηλίνῃ, ὥστε δύο μὲν εἶναι μέρη τῆς ἀνικήτου, ἓν δὲ τῆς εἰρημένης πασίωνος μηλίνης. ἄλλο.
ψιμμυθίου. ∠. ρκ. λιθαργύρου. ∠. π. κηροῦ. ∠. κδ. τερμινθίνης. ∠. ιβ. μαινῆς. ∠. ιϛ.
σχιστῆς. ∠. η. ἐλαίου κοτύλας. β. συντίθει καθὼς προείρηται. Μηλίνη λευκίου ἀναξηραντικὴ παν-
40 τὸς ῥεύματος, ποιοῦσα πρὸς ἀχῶρας χρονίους καὶ καθύγρους. κηροῦ. ∠. η. σανδαράχης. ∠. δ. στέατος
μοσχίου. ∠. δ. τερμινθίνης. ∠. β. λιβανίου. ∠. α. σμύρνης. ∠. α. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης.
∠. α. πίτυος φλοιοῦ. ∠. α. ἐλαίου μυρσίνου τὸ ἀρκοῦν. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ἄλλη μηλίνη
ὑγιεινοῦ ἀναξηραντικὴ παντὸς ῥεύματος. λιθαργύρου λίτραν μίαν, ψιμμυθίου, λίτραν μίαν, ἁλὸς ὀ-
ρυκτοῦ λίτραν μίαν, σχιστῆς λίτρας. S. χαλκάνθου. Γο. ϛ. ἐλαίου. ξ. β. ὄξους. ξ. α. ἕψε ἔλαιον, ἅλας,
ψιμμύθιον, λιθάργυρον, μέχρις ἀμολύντου, τὰ δὲ ξηρὰ κόψας, σήσας, ὄξει διαλύσας, ἐπίβαλε ψυχομέ-
νῳ τῷ φαρμάκῳ, κατὰ μικρὸν ἐπιρραίνων, καὶ κινῶν συνεχῶς, εἶτα εἰς θυίαν μεταβαλὼν καὶ μαλάξας
ἐπιμελῶς, ἀναλαβόμενος χρῶ. ἡ τοῦ Θηβαίου πρὸς ἀχῶρας καθύγρους. λιθαργύρου. ∠. μη. ψιμ-
μυθίου. ∠. κδ. φλοιοῦ λιβανίου. ∠. ιβ. κικίδος ὀμφακίτιδος. ∠. ιβ. κηροῦ. ∠. η. ῥητίνης τερμινθί-
νης. ∠. ιϛ. ἐλαίου κοτύλην. α. S. συντίθει καθὰ προείρηται. Ἄρχεται δὲ τοῦ πέμπτου λόγου περὶ τῶν
50 ἀχώρων ὁ κείμενος οὕτως. παρακμαζούσης δὲ τῆς διαθέσεως, καὶ παντελῶς οὔλης γινομένης, εἰς μετάθε-
σιν τῆς ὅλης διαθέσεως, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. εἶθ' ἑξῆς γράφει σμήγματα πλείω
κατὰ τήνδε τὴν σύνθεσιν ἕκαστον. σμῆγμα πρὸς ἀχῶρας, πιτυριάσεις, τραχύτητας, ψωριάσεις.
γῆς κιμωλίας, λίτραν μίαν, νίτρου ἐρυθροῦ λίτραν. α. μυροβαλάνου πέσματος. Γο. ϛ. οἱ δὲ. λι. ϛ'. σμύρ-
νης. ∠. η. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. η. νάρδου κελτικῆς. ∠. δ. κασσίας. ∠. δ. κόστου. ∠. δ. κόψας, σήσας,
ἀπόθου. ἡ χρῆσις ἐν βαλανείῳ. ἄλλο. νίτρου ἐρυθροῦ. λι. δ. κιμωλίας γῆς τὸ ἴσον, μυροβαλάνου πέσμα-
* τος. λι. β. κυπέρου λίτραν. α. οἱ δὲ. δ. δαφνίδων λίτραν. α. ἴρεως ξηρᾶς λίτραν. α. βρυωνίας ῥίζης,

ξς οὐθίου, ἀμυγδάλων κεκαθαρμένων, κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου, ἑκάστου λίτραν μίαν, σύντιθει καθὰ προείρηται. ἄλλο. Τρυγὸς οἴνου κεκαυμένης, ἣν ῥωμαῖοι φέκλην καλοῦσιν, λίτρας. κδ. ὕδατος ὀμβρείου. ξ. κη. λιβανωτοῦ λίτρας. β. γῆς σαμίας λίτρας. β. ἐλαίου σαβίνου λίτρας. δ. οἱ δὲ. ξ, δ. κηροῦ λίτρας. γ. S. Τὴν τρύγα καὶ τὸ ὕδωρ βαλὼν εἰς πίθον κεραμεοῦν ἀκόνητον, ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας. ζ. καὶ ἐπικίνει νάρθηκι τρὶς τῆς ἡμέρας, τῇ δὲ ἐπιούσῃ διαλύσας καὶ σακκίσας τὸ ὑγρὸν μεταράσας εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν γεγανωμένον, καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε, λαμπροτέρῳ τῷ πυρὶ χρώμενος, καὶ ὅταν τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ, ἐπίβαλε ἔλαιον καὶ κηρόν, καὶ πάλιν ἕψε πυρὶ χρώμενος μαλθακῷ, ὅταν δὲ τὰ ἐμβληθέντα τακῇ, ἐπίβαλε λειωθέντα λιβανωτὸν, καὶ γῆν σαμίαν, καὶ ἀνακόψας μετάρα εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον εὔτονον, τὰ γὰρ λεπτὰ ῥήγνυν-
10 ται, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, περιαλείφων τοὺς πεπονθότας τόπους, καὶ ἀνατρίβων ἐπιμελῶς, ἀπονίπτεσθαι παραινεῖ, καλὸν μὲν ἐν βαλανείῳ, εἰ δὲ μὴ, κατ' οἶκον, καὶ γὰρ χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον πρὸς πᾶσαν ῥυπαρίαν, καὶ τραχύτητα, καὶ ψωριάσεις, καὶ λειχῆνας. ἄλλο. Φέκλης λίτραν μίαν, ὕδατος ὀμβρείου. ξ. ς. λιβανωτοῦ λευκοῦ λίτρας. β. μαστίχης λίτρας. β. ἀλκυονίου λίτραν. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας. β. γῆς σαμίας λίτρας. β. ἐλαίου ῥοδίνου λίτρας. β.
* κηροῦ τυρρηνικοῦ λευκοῦ λίτρας. β. βρέχε τὴν τρύγα εἰς τὸ ὕδωρ καθὰ προείρηται, κινῶν τρὶς τῆς ἡμέρας νάρθηκι εὐτόνως, ἔπειτα σακκίσας τὸ ὑγρὸν μετάρας εἰς ἀγγεῖον γεγανωμένον, καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε εἰς ἡμίσειαν, εἶτα ἐπίβαλε τὰ τηκτὰ, καὶ ὅταν διαλυθῇ κατάπλασσε λειότατον τὸ ἀλκυόνιον, ἔστω δέ σοι ἐν ἑτοίμῳ διαλυθέντα τῷ τῆς τρυγὸς ὕδατι, καὶ λειανθέντα καλῶς, λιβανωτὸς, ἀμμωνιακὸν, μαστίχη, γῆ σαμία, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, ταῦτα ἐπίπασσε, ἐπιβαλὼν,
20 καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς, καὶ ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο. διὰ σμύρνης ἐπικαλούμενον. Τρυγὸς κεκαυμένης λίτρας. κδ. ὕδατος ὀμβρείου. ξ. μη. ἐλαίου σαβίνου λίτρας δ. κηροῦ λίτρας. δ. γῆς σαμίας λίτρας. β. λιβάνου λίτρας. β. μαστίχης λίτρας. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α. σμύρνης. ∠. η. σύντιθει καθὰ προείρηται.

Περὶ τῶν ὑπὸ Κλεοπάτρας γεγραμμένων πρὸς ἀχῶρας ἐν τῷ κοσμητικῷ.

Καὶ τὰ τῇ Κλεοπάτρᾳ πρὸς ἀχῶρας γεγραμμένα, ἐφεξῆς εἰρήσεται, κατὰ τὴν ἐκείνης αὐτῆς λέξιν.

Πρὸς ἀχῶρας. Τήλει λεπτῇ, ἑφθῇ, μέλανος τεύτλου χυλῷ βεβρεγμένῃ, ἐκκλυζέσθω ἡ κεφαλὴ, ἢ τεύτλου ἀφεψήματι, ἢ γῇ κιμωλίᾳ βεβρεγμένῃ τούτοις ἐκκλυσαμένη, καταχριέσθω μυρσίνῃ
30 λείᾳ μετ' οἰνελαίου, ἄνωθεν δὲ ἐπιτιθέσθω φύλλα σεύτλου. ἄλλο πρὸς τοὺς λίαν ἑλκώδεις. ψιμυθίου πεφρυγμένου. ∠. β. λιβάνου. ∠. β. θείου. ∠. α. λεῖα ποιήσας, μετ' ἐλαίου κατάχειε. ἄλλο. καὶ πρὸς πίτυρα ποιοῦν. Νίτρου χαλκάνθου ἀνὰ. ∠. α. λειώσας, ἔλαιον κατάχειε, καὶ ἔγχειε.

Ἄλλο πρὸς ἀχῶρας. σμύρνην, καὶ μυρσίνης λευκῆς χλωρὰ φύλλα λεῖα, ἐν οἴνῳ, λειώσας, κατάχειε. ἢ γῇ κιμωλίᾳ φυραθείσῃ σὺν οἴνῳ μέλανι κατάχειε. ἢ ψιμμυθίου καὶ μολυβδαίνης ἴσον ἑκάστου σὺν μυρσίνῳ λειώσας κατάχειε. ἢ θείου ἀπύρου. ∠. ς. λιβάνου ἄρρενος. ∠. α. στυπτηρίας σχιστῆς, σταφίδος ἀγρίας, εὐζώμου, νίτρου ἀφροῦ ἀνὰ. ∠. α. χαλκάνθου. ∠. α. πηγάνου κλωνία τρία, λειώσας, ὄξος βάλε σύμμετρον, καὶ δάφνινον ἔλαιον ἢ μύρσινον, ἢ κρόκινον, ἢ παλαιὸν ἔλαιον, καὶ ποιήσας λιπαρὰ κατάχειε, προσαπομίξας τῷ σμήγματι τούτῳ, ὑσσώπου χοίνικα. α. θέρμων χοίνικας. β. πτισάνης χοίνικα. α. ἐρεγμοῦ χοίνικα. α. σικύου ἀγρίου ῥίζης. ∠. δ. ταῦτα λειώσας μίξον, καὶ δί-
40 δου σμήχεσθαι, τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖ καὶ πρὸς λέπρας καὶ πρὸς ἰόνθους.

Περὶ τῶν ὑπὸ Σωρανοῦ γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς ἀχῶρας.

Ἐπειδὴ καὶ ὁ Σωρανὸς ἔγραψε περί γε τῶν ἀχώρων ἔν τε τῷ τετάρτῳ περὶ φαρμακείας καὶ ἐν τῷ μονοβίβλῳ φαρμακευτικῷ φάρμακά τινα, καὶ ἡμῖν διὰ τῆς πείρας ἐγνωσμένα, τὰ μὲν αὐτοῖς χρησαμένοις, τὰ δὲ παρὰ τοῖς διδασκάλοις ἑωρακόσιν, ἢ φίλοις ἰατροῖς, καὶ ταῦτα προσθήσομεν, κατὰ λέξιν οὕτω γεγραμμένα. πολλῆς δὲ τῆς τῶν ἰχώρων ἀποκρίσεως ὑπαρχούσης, τῆς δὲ περιωδυνίας σφοδρῶς ἐγκειμένης καταπλαττέσθωσαν ἑφθῷ φακῷ λείῳ, μετ' ὀλίγου μέλιτος. ἢ ἄρτῳ μετὰ κοριάνου ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ στρύχνου, ἢ σέρεως, ἢ πολυγόνου, ἢ περδικίου βοτάνης, ὁ μὲν οὖν Σωρανὸς, ὡς ἐπὶ πεπληγμένῳ τῷ πάθει τούτῳ, τὰ τοιαῦτα βοηθήματα προσφέρει κατὰ τὴν ἰδίαν αἵρεσιν αἰτιολογῶν, φαίνεται δὲ ὄν-
50 τως ὠφελοῦντα κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς γενέσεις, τῷ κοινῷ λόγῳ τῆς ἀποκρούσεως. ἐφεξῆς δέ φησι, τῶν δὲ παροξυσμῶν παρενδιδόντων, ξυρᾶν τοὺς τόπους, καὶ σμήχειν τῷ τῆς τήλεως ἀφεψήματι, καὶ τῷ τοῦ τεύτλου, καὶ τῶν ὁμοίων, δι' ὕδατος, οὐ δι' οὔρου, ὡς καὶ ἡμεῖς ἔμπροσθεν ἐμεμψάμεθα τοὺς δι' οὔρου τὰς μίξεις ποιουμένους, εἶθ' ἑξῆς γράφει φάρμακα, καὶ ἡμῖν, ὡς ἔφην ἐγνωσμένα. μολυβδαίνης, θείου ἀπύρου τὸ ἴσον, λειώσας δὲ παράχει ῥόδινον, ἢ μύρσινον, ἢ σχίνινον, ἄχρι τοῦ γλοιῶδες ποιήσαντα καταχεῖν. ἄλλο. θείου ἀπύρου λιθαργύρου, ψιμμυθίου, ἑκάστου τὸ ἴσον, κρόκου τὸ ἥμισυ λειώσας μετὰ γλυκέως κρητικοῦ κατάχειε. ἄλλο. πηγάνου λείου. ∠. δ. λιθαργύρου. ∠. η. ὄξος καὶ ἔλαιον ῥόδινον μίξας κατάχειε.

* καταχεῖ. ἄλλο· λιθαργύρου < κ'. ἀσβέστου < κ'. ὄξους κοτύλην μίαν, λειώσας ὡς τὴν λυπαρὰν καταχρίε. ἄλλο· χαλκίτεως < β'. σανδαράχης < δ'. λιθαργύρου < α'. οἴνῳ αὐστηρῷ καὶ μυρσίνῳ συλλεάνας ἐπίχριε. ἐφεξῆς δὲ τούτῳ ὁ Σωρανὸς ἔγραψεν ἄλλο φάρμακον ἰσχυρὸν, ὃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τῆς αἱρέσεως ἀγωγὴν ὠνόμασε μετασυγκριτικὸν, ἔστι δὲ ἐπὶ τῶν χρονίων, καὶ δυσλύτων ἁρμόζον, ᾧ καὶ χρώμενος τίς τῶν φίλων ἰατρῶν, εὐδοκίμει. ἐλαίου κεδρίνου ξε. α'. ὄξους δριμέος ξε. γ'. ἕψε ἄχρις ἂν ἐξατμισθῇ τὸ ὄξος, εἶτα ἐπίβαλε στέατος χοιρείου τεταριχευμένου παλαιοῦ λίτρας β'. τακέντος δὲ τούτου, βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν, προσεπίπλασσε νίτρου λείου. Γο. η'. θείου ἀπύρου. Γο. ς'. σανδαράχης. Γο. α'. μετὰ δὲ τὸ ξηρανθῆναι τὸ καταχρισθὲν φάρμακον, κέλευε σμήχεσθαι κατὰ τὸ βαλανεῖον, διά τε τῶν εἰρημένων, καὶ δι' οἴνου, καὶ δι' ὠῶν, καὶ διὰ νί-
10 τρου, καὶ δι' ἀφεψήματος τῶν τοῦ ἀγρίου σικύου ῥιζῶν, ἢ τεύγλι ῥοδίᾳ καὶ κνιστήξει μετὰ θερμοῦ ὕδατος.

Πρὸς ψυδράκια καὶ ἀχῶρας, καὶ ἑλκύδρια, καὶ ἐξανθήματα ἐν τῇ κεφαλῇ.

Πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη δεῖ προσφέρεσθαι, ἐπιτήδειον δίαιταν, καὶ καθάρσει χρῆσθαι τοῦ σώματος, καὶ τοῦ κρανίου, τοῖς δι' ἀλόης κοκκίοις, ἢ κολοκυνθίδος, ἢ σκαμμωνίας, ἀναληφθέντων χυλῷ κράμβης τῶν διδομένων κοκκίων. εἶθ' αὖθις τῇ τοπικῇ θεραπείᾳ χρῆσθαι, οἷον ἐστὶ τὸ ἀδίαντον μετὰ ῥοδίνου ἐπιχριόμενον. ἢ τήλεως ἀφέψημα σμώμενον. ἢ μαλάχη μετὰ κεδρίνου ἀλεύρου καταπλασσομένη. ἢ μελίλωτον, σὺν τηλίνῳ ἀλεύρῳ, μετ' οἴνου καταπλασσόμενον, καὶ ὀρεβίνθων ἀφεψήματος, καὶ αὐτοὶ ἑφθοὶ καταπλασσόμενοι, κάρυα πικρὰ μασηθέντα, καὶ ἐπιχριόμενα,
20 διαφέρει δὲ καὶ μάλιστα, καὶ κεδρίνου ῥίζα σμωμένη, καὶ λιβανωτὸς, σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι, καὶ θέρμων πικρῶν ἀφέψημα σμώμενον, βολβοὶ σὺν νίτρῳ σμώμενοι, λίβανον μετ' ὄξους καταχριόμενον, σίδια ῥόας μετὰ δαφνίνου ἐλαίου καταχριόμενα, καὶ ἀγχούσης ῥίζας καύσας καὶ λειώσας μετ' ἐλαίου, ἕως σχῇ γλοιοῦ πάχος, ἐπίχριε τῷ πτερῷ, καὶ ὠφελήσεις.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ. ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ κεφαλαλγίας ἁπάσης καὶ ἡμικρανίας, καθολικὴ διδασκαλία.

Ὅσοι μὲν ἔγραψαν ἄνευ διορισμοῦ κεφαλαλγίας βοηθήματα, πλείονα βλάβην ἢ ὠφέλειαν εἰργάσαντο τοῖς πιστεύσασιν, οὐ γὰρ ἐπὶ μιᾷ διαθέσει πάντες ἀλγοῦσι κεφαλήν, ἀλλ' αὗταί τε πλείους εἰσὶν αἱ διαθέσεις, ἥ τε ἴασις ἑκάστης αὐτῶν ἰδία, μία μὲν γὰρ διάθεσίς ἐστι κατὰ δυσκρασίαν ἁπλῆν ἄνευ χυμῶν, ἑτέρα δὲ ἐπὶ τῇ τούτων ποιότητι, καθάπερ γε καὶ τρίτη τις ἄλλη διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν μόνον γιγνομένη, καὶ πρὸς αὐταῖς ὅταν ἐμφράξωσιν οὗτοι τὰς διεξόδους τῶν ὑγρῶν τε, καὶ τῶν ἀτμῶν, καὶ πρὸς ταύταις ἄλλη, ὅταν διάθεσιν ἔν τισι τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν μορίων, πνεῦμα φυσῶδες ἐγεννήθη, ἔθ' ὅτε καὶ διὰ προκαταρκτικήν τινα αἰτίαν, οἷον ἔγκαυσιν ἔξωθεν, ἢ ψύξιν, ἢ μέθην, ἢ πληγήν, σφοδρόταται μὲν οὖν κεφαλαλγίαι γίγνονται, κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα, καὶ μάλισθ' ὅταν ἀνώμαλοι τύχωσι, μέτριαι δὲ, αἱ κατὰ ξηρότητα, ταῖς δὲ ὑγρότησιν, οὐδεὶς ἕπεται πόνος, ὡσαύτως δὲ κἀν τοῖς χυμοῖς πλεονάσασιν, ἤτοι κατὰ πάντα τὰ μόρια τῆς κεφαλῆς, ἢ καθ' ἓν ὁτιοῦν, ἢ δύο συμβαίνει τὸ ἄλγημα. σφοδρότερα μὲν ἐγγίνεται διὰ τοὺς θερμούς τε, καὶ ψυχρούς, μέτριον δὲ ἐπὶ τοῖς ξηραίνουσιν ἄνευ θερμότητος, ἢ ψύξεως ἐπιφανοῦς, οἱ δὲ ὑγραίνοντες ἀνώδυνοι τελέως εἰσίν, ὅσον ἐπὶ τῇ ποιότητι, διὰ γάρ τοι τὸ πλῆθος, ὀργανικὰ νοσήματα ποιοῦσιν, οὔτι τῶν ὁμοιομερῶν, ἐφ' ὧν μόνων αἱ κατὰ δυσκρασίαν ἁπλῆν γίγνονται διαθέσεις, αἱ δὲ διὰ πλῆθος, ἄνευ μὲν ἐμφράξεως, βαρύνουσι τὴν κεφαλήν, σὺν ἐμφράξει δὲ μετρίως μὲν ὀδυνώδεις, ἐπὶ ταῖς μετρίαις ἐμφράξεσιν, ἰσχυρῶς ἐπὶ ταῖς ἰσχυραῖς συμβαίνουσιν, ἐὰν δὲ καὶ δακνώδη ποιότητα τὸ πλῆθος ἔχει τοῦ χυμοῦ, καὶ κατὰ τοῦτο τὴν ὀδύνην αὐξήσει, αὗται μὲν αἱ διαφοραὶ τῶν διαθέσεων, ὅσον ἐπὶ τοῖς ποιοῦσιν αἰτίοις, ἕτεραι δὲ παρὰ τὴν τῶν παθόντων μορίων φύσιν, ἐνίοτε μὲν γὰρ ἔξωθεν τοῦ κρανίου τὸ πάθος ἐστίν, ἐνίοτε δὲ ἐντός, καί ποτε μὲν ἁπάντων τῶν ἐκτὸς ἢ τῶν ἐντὸς ἐστίν, ἐνίοτε δὲ οὐ πάντων, ἀλλ' ἑνὸς γένους σωμάτων, ἀρτηριωδους, ἢ φλεβώδους, ἢ νευρώδους, ἢ ὑμενώδους, ἢ τοῦ δέρματος, ἢ αὐτοῦ τοῦ ἐγκεφάλου, δυσκολώτατον οὖν ἐστι τὸ διαγνῶναι τὸν πεπονθότα τόπον, εἴτε εἷς ἐστιν εἴτε πλείους ὑπάρχουσιν ἑνός, ἢ τίνες οὗτοι τυγχάνουσιν ὄντες, οὐ μὴν οὐδὲ τὴν διάθεσιν εὑρεῖν ἕτοιμον, ἀλλὰ καὶ τοῦτο γεγυμνασμένου δεῖται, κατά γε τὴν διὰ τοῦ λόγου γυμνασίαν, ἱστορίαν τε πολλήν, καὶ συνεχῆ, τῆς τῶν καμνόντων διαθέσεως, ἰδιότητες γάρ, ἔνιαι μὲν ἄρρητοι παντάπασιν, ἔνιαι δὲ δύσρητοι γίγνονται περὶ τὰ κάμνοντα σώματα, μόνοις τοῖς πολλάκις ἑωρακόσι γνώριμοι, συνενδείκνυνται δὲ τὴν διάθεσιν οὐ μικρῶς, ἔνια τῶν προκαταρξάντων αἰτίων, ἃ καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς, ἰδίως προκαταρκτικά, καθάπερ ὅταν ἐναργὴς αἴσθησίς τε, καὶ βλάβη τοῖς κάμνουσιν αὐτοῖς ἐγκαύσεως, ἢ ψύξεως γένηται, καὶ ῥᾷστον γε τὰς διαθέσεις ταύτας ἰᾶσθαι προσφάτους, καὶ καλῶς ἀπ' αὐτῶν ἤρξαντο τῶν ἰατρῶν, ὅσοι μετὰ διορισμῶν ἔγραψαν τὰ βοηθήματα, πολλὰ μὲν οὖν τοῖς ἀρχαιοτέροις ἁπλᾶ τε καὶ σύνθετα φάρμακα γέγραπται τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἐμοὶ δὲ κἀνταῦθα τὰ τῶν νεωτέρων εἰπεῖν ἀρκέσει, τά τε τοῖς πρεσβυτέροις εὑρημένα γεγραφότων, αὐτῶν τε προστεθηκότων ἕτερα, τὸν μὲν γὰρ καθόλου τῆς ἰάσεως σκοπὸν ἑκάστου τῶν παθῶν, ὁ λόγος ἡμᾶς διδάσκει, τὰς δὲ τῆς ὕλης δυνάμεις ἡ πεῖρα. διὰ ταύτην οὖν αὐξάνεται τὸ πλῆθος τῶν βοηθημάτων ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ, καὶ ἤδη καιρὸς ἥκει τῷ λόγῳ τὰ καθ' ἑκάστην διάθεσιν οἰκεῖα βοηθήματα γράφειν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν κατὰ μόνας τὰς ποιότητας ἐξισταμένων τοῦ κατὰ φύσιν ἑκάστου μορίου ποιησαμένῳ.

Τὰ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένα περὶ κεφαλαλγίας τῆς δι' ἔγκαυσιν.

Πολλάκις μὲν οὖν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων, οὕτως ἔγραψεν πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν δι' ἔγκαυσιν, ῥοδίνῳ, διάβρεχε συνεχῶς τὴν κεφαλήν, ἢ καὶ ὄξει, ἢ καὶ ῥάκος εἰς ῥόδινον ἀποβάπτων, ἐπιτίθει. ἄλλο. ναρκισσίνῳ μύρῳ ὡσαύτως χρῶ. ἄλλο. μηλίνῳ μύρῳ χρῶ παραπλησίως. ἄλλο. συκαμίνου χυλῷ δι' ὀθονίου ἐκτεθλιμμένῳ, καὶ ῥοδίνῳ ἴσῳ χρῶ. ἄλλο. ἀνδράχνης φύλλα κόψας, καὶ καθ' αὐτὰ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. κυπάρισσον ἁπαλὴν λείαν καὶ καθ' ἑαυτήν, καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. στρύχνον, καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ παιπάλης ἀλφίτων κατάπλασσε. ἄλλο. σήσαμον τρίψας, καὶ ῥόδινον παραστάξας, ἐπιτίθει. ἄλλο. ἀμπέλου φύλλα ἑψήσας λεῖα, ἐν μελικράτῳ λεάνας ἐπιτίθει. ἄλλο.

Φύλλα κίκεως συγκόψας, καὶ ἐμβαλὼν εἰς ὕδατος ὅσον ὀκτὼ κοτύλας, καὶ ἐξαφεψήσας, τούτῳ τὴν κεφαλὴν καταντλεῖ, καὶ μετὰ ταῦτα κατάπλασσε τοῖς πρὸς ταῦτα ἀναγεγραμμένοις.

ἄλλο. κονύζης εὐώδους ἐμβαλὼν ὅσον δέσμον, ἐκκαίδεκα δακτύλων εἰς ὕδατος ὅσον κοτύλας

τύλας .π. ἐξαιθριάσας καταντλεῖ πλέως. χρηστέον δ' ἀποστολῇ τροφῆς, καὶ κοιλίας κενώσει, καὶ ὕπνῳ, καὶ ἡσυχίᾳ. φυλακτέον δὲ μάλιστα προσφορὰν οἴνου, καὶ ἥλιον, καὶ λουτρόν. ἔτι δὲ πυρίαν, καὶ κραυγὴν, καὶ διάτασιν, καὶ πᾶσαν ταραχὴν διανοίας, καὶ ἔκτασιν, καὶ ἐν [illegible] διαιτητέον.

Πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν διὰ κατάψυξιν.

1 Ἰρίνῳ μύρῳ θερμῷ τὴν κεφαλὴν κατάβρεχε, χρῶ δὲ, καὶ ἐρίοις, καὶ ῥάκεσιν εἰς αὐτὸ ἀποβεβρεγμένοις. ἄλλο. δαφνίνῳ μύρῳ ὡσαύτως. ἄλλο. ἀλεύρῳ ἑφθῷ μετὰ μελικράτου χρῶ. ἄλλο. δάφνης φύλλα ἁπαλὰ μετὰ ἰρίνου μύρου τετριμμένα εἰς τὴν κεφαλὴν ἔγχει. ἄλλο. σαμψύχῳ λείῳ μετ' οἴνου ἢ ῥοδίνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. κύπερον κόψας, καὶ χηνείῳ μίξας στέατι τὴν κεφαλὴν κατάχριε. ἄλλο. ἐλάφειον κέρας κατακαύσας, καὶ λαβὼν ὅσον ὀξύβαφον, οἶνον εὐώδη 10 μίξας διπλασίονα, καὶ τρίψας κατάχριε. ἄλλο. ἁρμόσει δὲ, καὶ πυρία διὰ σπόγγων εἰς θερμὸν ὕδωρ ἀποβεβρεγμένων καὶ ἐκπεπιεσμένων, καὶ μάλιστα δάφνης φύλλων ἁπαλῶν ἐναφεψημένων, ἢ σαμψύχου ἢ κυπέρου, καὶ πιλήματα μαλακῶν ἐρίων, μύρῳ ἰρίνῳ, καὶ οἴνῳ κατακερασμένα, περὶ τὴν κεφαλὴν τιθέμενα, καὶ σκέπη, καὶ ἀλέα, καὶ ἀποστολὴ σιτίων, καὶ κοιλίας κένωσις, ἔτι δὲ ὕπνος, καὶ ἡσυχία, σώματος ἀνάπαυσις, εὐθυμία, φυλακτέον δὲ ὁμοίως, καὶ κραυγὴν, καὶ διάτασιν, καὶ οἴνου προσφορὰν, καὶ κατάψυξιν. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψεν βοηθήματα δι' ἔγκαυσιν κεφαλαλγίας, ὀνομάζουσι δ' ἔγκαυσιν τὴν ὑπὸ ἡλίου θερινοῦ κατὰ τὴν κεφαλὴν γινομένην θερμότητα μόνιμον, ἅπαντες γὰρ οἱ ἄνθρωποι θερμαίνονται τὴν κεφαλὴν ἐν ἡλίῳ θερινῷ διατρίψαντες ἐπιπλέον, οὐ μὴν παραμένει γε πᾶσιν ὁμοίως ἡ θερμότης, ἀλλ' εὐθὺς παύεται, τισὶ μὲν γὰρ, καὶ πρὸ τοῦ λουτροῦ, τοῖς πλείστοις δὲ λουσαμένοις, ὅσοις δ' ἂν παραμείνῃ, διάθεσιν τῆς κεφαλῆς ἤδη κατὰ ἕξιν οὐ 20 κατὰ σχέσιν ἡγούμενοι γεγονέναι καλοῦσιν ἔγκαυσιν, ἐνίοτε μὲν οὖν μόνη συνίσταται δυσκρασία τῆς ἐπὶ τὸ θερμότερον ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένης διαθέσεως, ἐνίοτε δὲ, καὶ πλῆθος χυμῶν ἢ ἀτμῶν ἐπ' αὐτὴν ἀναθεῖ, καὶ μάλιστα ὅταν ἀναστρέφηταί τις ἐν ὅλῳ τῷ σώματι πλεονεξία χυμῶν, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ περὶ τὸν Ἐρασίστρατον πληθώραν, γίνεται δὲ αὕτη τῶν τεττάρων χυμῶν ἀνάλογον αὐξηθέντων, ἢ τοῦ αἵματος μόνου, ὡς ὅταν γέ τις τῶν ἄλλων αὐξηθείη χυμῶν, οἵπερ εἰσὶ φλέγμα καὶ χολὴ ξανθὴ, καὶ μέλαινα, τὴν τοιαύτην αὔξησιν, οὔτε πληθώραν, οὔτε ἁπλῶς πλῆθος, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης ὀνομάζουσι πλῆθος φλέγματος, ἢ χολῆς ξανθῆς, ἢ μελαίνης, ὑπάρχειν ἐν τῷ σώματι φάσκοντες, τοῖς δὲ ὑπ' ἐγκαύσεως ἁλοῦσιν τὴν κεφαλὴν, τὸ δέρμα ξηρότερον τῇ ἁφῇ κατὰ τὴν πρώτην ἐπιβολὴν φαίνεται, τούς τε ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς ἔχουσιν, χαίρουσι δὲ καὶ τοῖς ψυχροῖς προσαντλήμασί τε, καὶ ἀλείμμασι. Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν ἀποκρουστικὴ θεραπεία χρηστέον, ἐκ τῆς τῶν ψυχόντων, καὶ στυφόντων γινομένη. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρηγο- 30 ρικῶν, καὶ πεπτικῶν φαρμάκων τι μιγνύναι χρὴ τοῖς ἀποκρουστικοῖς, εἶτά τι, καὶ τῶν διαφορητικῶν προσθετέον, ἀφαιροῦντα κατὰ βραχὺ τῶν ἀποκρουστικῶν φαρμάκων, ἄριστα δὲ τῶν προσφερομένων μάλιστα ὅσα λεπτομερῆ ταῖς οὐσίαις ἐστί. διὸ κατ' ἀρχὰς μὲν ἄμεινον ἐστὶ τῷ ῥοδίνῳ, καλῶς ἐσκευασμένῳ ψυχροτάτῳ καταντλεῖν τὴν κεφαλὴν, στρόφιον ἐρίου περιθέντας ἐν κύκλῳ, κατὰ μὲν τὸ μέτωπον ἔνθα παύεται τὸ τετριχωμένον αὐτῆς μέρος, ἐφεξῆς δὲ τοῦδε καθ' ὃ τοῖς ὠσὶ συνάπτει τὸ τετριχωμένον, τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε μετὰ τὴν κορυφὴν, οὐ μὴν πολλῷ ταύτης κατωτέρω, οὔτε γὰρ ἐκκαίεται ῥᾳδίως τὸ καλούμενον ἰνίον μέρος τῆς κεφαλῆς, οὔτε ἀλύπως ἀνέχεται τῶν ψυχόντων, διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν ἐν ταύτῃ εἶναι τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, στελέχους δίκην εἰς κλάδους πολλοὺς σχιζομένου, περὶ ἑξήκοντά που τὸν ἀριθμὸν ὄντα, ἡ δὲ κατὰ τὸ βρέγμα καλουμένη χώρα τῆς κεφαλῆς, διὰ τὸ χαλαρὸν τῆς κατὰ τὴν στεφανιαίαν ῥαφὴν συναρθρώσεως, καὶ τὴν τῶν ὀστῶν λεπτότητά τε, καὶ χαυνότητα, ῥᾳδίως τήν τε θερμότητα, 40 καὶ τὴν ψύξιν ἁπάντων τῶν ὁμιλούντων φαρμάκων εἴσω διαδίδωσιν, ὥστε κἂν ψύξαι ποτὲ δέοι τὴν ὑπ' ἐγκαύσεως θερμότητα, κἂν θερμῆναι τὴν ψύξιν, ἐπιτήδειος ἡ κατὰ τὸ βρέγμα χώρα τῆς κεφαλῆς, ἀρίστη δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς ψύξις ἡ διὰ ῥοδίνου ψυχροῦ, θερινῆς τῆς ὥρας οὔσης, ἐν ᾗ μάλιστα φιλεῖ τὸ τῆς ἐγκαύσεως πάθημα γίνεσθαι. Λέλεκται δέ μοι περὶ ῥοδίνου πολλάκις ὡς ἄριστον ἐστὶν ὑπ' ἐλαίου μὲν ὠμοτριβοῦς, ἢ ὀμφακίνου, διττῶς γὰρ ὀνομάζουσιν αὐτὸ, χωρὶς ἁλῶν ἐσκευασμένου, ῥόδων δὲ ἐναποβεβρεγμένων αὐτῷ πλείστων ἐσκευασμένον, ἔστω δὲ μὴ παλαιὸν τὸ ῥόδινον, ἀλλὰ κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος ἐσκευασμένον, ἢ τὸ κατὰ τὸ ἔαρ, ἢ ἀρχομένου τοῦ θέρους. ἐφεξῆς δὲ τῷ ῥοδίνῳ τὸ χαμαιμήλινον ἐστὶν, ἐφ' ὧν σωμάτων δεδοίκαμεν ἔμψυξιν σφοδρὰν ἐργάσασθαι. ταῦτα δ' ἐστὶν τά τε τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ τῶν εὐνούχων, καὶ τὰ τῶν παιδίων, ὅσοι τε μαλακὴν ἔχουσι τὴν σάρκα, καὶ λευκὴν τὴν χρόαν, ἀήθεις τε εἰσὶν ἡλίου. καὶ τὸ μέτρον, καὶ τῆς τοῦ ῥοδίνου, καὶ χαμαιμηλίνου ψύξεως, ἔκ τε τῶν εἰρημένων ἕξεων 50 τοῦ σώματος, καὶ τοῦ τῆς ἐγκαύσεως μεγέθους εὑρίσκειν χρὴ, καὶ προσεπισκοπούμενον τήν τε ἡλικίαν τοῦ κάμνοντος, καὶ τὴν τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος κρᾶσιν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ οἴκου καθ' ὃν ὁ κάμνων κατάκειται, ψύξεις δὲ ὅσα προφέρεις, ἐν στὰς ὕδατι πάνυ ψυχρῷ, μὴ παρόντος δὲ τούτου χιόνι περιπλάσσεις τὸ ἀγγεῖον, ἡ τοιαύτη βοήθεια κἂν χυμῶν ἢ ἀτμῶν πλῆθος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὁρμήσῃ, ἐκθεῖ γενναίως, ἀποκρούεται γὰρ ταῦτα, καὶ ὠθεῖ κάτω τοῦ σώματος, ὥστε ἐγὼ ἐπὶ μυρίων τούτῳ τῆς ἰάσεως τῷ τρόπῳ χρησάμενος, οὐκ ἐδεήθην ἑτέρου, καὶ γὰρ εὐπορία ψυχρῶν πηγῶν ἐν Ῥώμῃ, πολλὴ, καὶ χιόνος, ὥσπερ γε, καὶ παρ' ἡμῖν ἐν Περγάμῳ, καὶ κατὰ τὰς πλείστας τῶν ἐν Ἀσίᾳ τε, καὶ κατὰ τὴν

ἑλλάδι πόλεων, ἐν δὲ ταῖς θερμαῖς χώραις οἷα, καὶ ἡ τῶν αἰγυπτίων ἐστὶν ἐν ᾗ καὶ πηγῶν ψυχρῶν ἀπορία
καὶ χιόνος, ἀναγκαῖον ἐστὶ προψύξαντα τὸ ῥόδινον, ἐκ τῆς δι᾽ ὅλης νυκτὸς ὑπαίθριον θεῖναι, πρὸς αὔραν
τινὰ μεμετρημένον, οὕτως ἐπεμβάλλειν αὐτῷ χυλὸν ἀειζώου, ἢ ἀνδράχνης, ἢ θριδακίνης, ἢ ψυλλίου, ἢ
πολυγόνου, καί τι καὶ στρύχνου ποτὲ βραχὺ, καὶ ἑλίκων ἀμπέλου, καὶ ὀμφάκων· ἔτι γὰρ ὄμφακες εἰσὶν
θέρους ὥρᾳ. μήκωνος δὲ καὶ μανδραγόρου φυλάττεσθαι χυλόν. οὐκ ἀβλαβῶς γὰρ ἐμψύχει. φυλάττεσθαι
καὶ τὰ μετὰ τοῦ ψύχειν στύφοντα σαφῶς, ὥς γε ἀνάγκης ποτὲ καταλαβούσης, ὀλίγον αὐτῶν μιγνύ-
ναι χρὴ τοῖς ψύχουσι. διὰ τοῦτο καὶ στρύχνου χυλὸν, ἢ οὐδ᾽ ὅλως μίγνυμεν, ἢ βραχὺ παντάπασιν.
οὕτω δὲ καὶ ῥοιᾶς, καὶ μήλου, καὶ μεσπίλου, κάλλιον δὲ ὁ χυλὸς τῶν ὀξειῶν ῥοιῶν εἰς τοῦτο, μᾶλλον γὰρ ἐμψύ-
χει, μηδενὸς δὲ τοιούτου παρόντος ἐν ἀγρῷ ποτε κολοκύνθης ξύσμα χυλίσας ἔμιξα χυλῷ σταφυλῆς
10 ἀώρου, χρήσαιτο δ᾽ ἄν τις ἐν τοιούτῳ χωρίῳ, καὶ σέρεως χυλῷ, καὶ θριδακίνης τῆς ἀκηπεύτου τε, καὶ
ἀγρίας, ἣν ἰδίως ὀνομάζουσιν θριδακίνην, τὴν γὰρ κηπευομένην ὀνομάζουσι θρίδακα, καὶ ὁ τῶν συκα-
μίνων δὲ χυλὸς ἐπιτήδειος εἰς ἔμψυξιν, ἔστω δὲ μὴ λίαν πέπειρα, φαλακροῦ δὲ τοῦ κάμνοντος ὄντος, ἢ
βραχείας παντελῶς ἔχοντος τὰς τρίχας, ἡ ἀνυποία πλείστη τῶν ἐμψυχόντων ἐστίν. ὅσα γὰρ ἐρυσιπε-
λάτων ἐπιτίθεσθαι βοηθήματα, διά καταπλασμάτων τε, καὶ κηρωμάτων ὑγρῶν, ταῦτα πάντα
τοῖς ἐγκεκαυμένοις ἁρμόττει, ἀπολλώνιος δὲ καὶ τὰ τοῦ κίκεως ἁπαλὰ φύλλα κόψαντα βαλεῖν εἰς
ὕδωρ ἄξιοι, κἄπειτα τῆς νυκτὸς ὅλης ὑπαίθριον θέντας ὅλον τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ ταῦτα περιέχεται, κατὰ
τὴν ὑστεραίαν χρήσασθαι, ἐγὼ μὲν οὖν οὐ πάνυ τι πεπείραμαι τῆς τοῦ κίκεως δυνάμεως, εἰκὸς δὲ τὸν
ἀπολλώνιον ἐν ἀλεξανδρείᾳ διατρίψαντα χρόνῳ πολλῷ κεκρικέναι διὰ μακρᾶς ἐμπειρίας τὴν δύναμιν
αὐτοῦ, τὸ μέντοι γινόμενον ἔλαιον ἐκ τοῦ κίκεως, οἶδα σαφῶς θερμότερον ὑπάρχον τῇ δυνάμει τοῦ
20 παρ᾽ ἡμῖν ἐλαίου, διὸ, καὶ μὴ παρόντος αὐτοῦ τῷ παλαιῷ χρώμεθα, νομίζω δὲ καὶ ποταμογείτονα, καὶ
τὸν νειλῶον στρατιώτην ἔχειν τι ψυκτικόν. καὶ θαυμάζω πῶς οὐκ ἐμνημόνευσεν αὐτῶν ὁ ἀπολλώνιος, ἀλ-
λὰ, καὶ ὁ παρ᾽ ἡμῖν τρίβολος, ὥσπερ, καὶ τὸ πολύγονον, ἔχει τι, καὶ αὐτὰ ψυκτικόν. ἁπαλὰ δηλονότι
καὶ οὐδέπω σκληρὰ, καὶ ξηρὰ γεγονότα, τὴν δὲ κόνυζαν οὐ μόνον ἀδυνάτον ψύχειν, ἀλλὰ, καὶ θερμαίνειν
μετρίως δυναμένην οἶδα, καὶ θαυμάζω πῶς αὐτὴν ἔγραψεν ὁ ἀπολλώνιος ἐν τοῖς ψύχουσιν, εἴπερ δὲ καὶ
ἀπὸ δένδρων ἢ θάμνων ἐπικουρίαν δέοι πορίζεσθαι κεφαλῇ θερμοτέρᾳ τοῦ κατὰ φύσιν, ἄγνος ἐπιτη-
δειοτέρα πρὸς τοῦτο, καὶ ἄμπελος, καὶ κισσὸς, καὶ πλάτανος, εἴ τις λαβὼν αὐτῶν ἁπαλὰς τὰς βλάστας,
εἶτα τρίψας ἐκθλίψειεν αὐτῶν τὸν χυλόν. ἐρασίστρατος δέ φησι μέγιστον εἶναι προφυλακὸν ἐπὶ τῶν
θερμαινομένων ἔξωθεν ὅταν ἡλιοῦσθαι μέλλωσιν, εἰ σπόγγον πλατὺν, καὶ πυκνὸν, καὶ κοῖλον βρέξας εἰς
ὕδωρ, καὶ ἐκπιέσας σφόδρα, ἐπιθήσεις τῇ κεφαλῇ. τοῖς ἐπ᾽ ἐγκαύσει κεφαλαλγοῦσιν, ὑπεναντίως
30 ἔχει τὰ σημεῖα τῶν ἐπὶ ψύξει, καὶ γὰρ, καὶ ἀσύμπτωτον, καὶ ἄχρουν ἐστὶν αὐτῶν τὸ πρόσωπον, καὶ τοῖς
ψυχροῖς οὔτε χαίρουσιν, οὔτε πρὸς αὐτῶν ὠφελοῦνται, καθάπερ δ᾽ ἡ ἔγκαυσις οὐκ ἔστι δύσλυτος διάθεσις
οὕτως οὐδὲ ὅτε ψύξις ἐκ τοῦ περιέχοντος γένηται, δυσκόλως θεραπεύεται πρόσφατος. ἀλλ᾽ ἀρκεῖ
πηγάνινον ἔλαιον θερμὸν καταντλήσαντα κατὰ τοῦ βρέγματος ὡς εἴρηται τελέως ἀπαλλάξαι τὸν ἄν-
θρωπον, εἰ δὲ καὶ σφοδροτέρας δέῃ σοι θερμασίας, ἐπεμβάλλειν εὐφόρβιον τῷ ἐλαίῳ, καὶ ὅσα διὰ πεπέ-
ρεως σκευάζεται. ἀλείφειν δὲ μύροις τοῖς δὲ χρὴ τὸ μέτωπον, καὶ ῥινῶν τοὺς πόρους, μάλιστα μὲν ἰρίνῳ, καὶ
ἀμαρακίνῳ, καὶ ναρδίνῳ, καὶ κομματικὰ δὲ τῶν θερμαινόντων ἐστὶ, καὶ ταῦτα δὴ τὰ πολυτελῆ τῶν
πλουσίων γυναικῶν ἀλείμματα, καλοῦσι δὲ αὐτὰ κατὰ τὴν τῶν ῥωμαίων φωνὴν φουλιάτα τε, καὶ
σπικάτα, τοῦ δὲ ὀποβαλσάμου πολλάκις ἐπειράθη μὲν οὐδὲν σαφῶς ὀνήσαντος οὐδεμίαν διάθεσιν θερ-
μαίνεσθαι δεομένην, ὥσπερ δὲ τὸ πηγάνινον ἁρμόττειν ἔφην, οὕτω, καὶ τὸ σαμψύχινον, καὶ τὸ δάφνινον
40 ἐπαινῶ, καὶ τὸ ἑρπύλλινον, πολλάκις, καὶ ἐπὶ πολλῶν αὐτοῖς χρησάμενος, διδόναι δὲ καὶ οἶνον λεπτο-
μερῆ, καὶ κινήσει κεχρῆσθαι κελεύειν, καὶ λουτροῖς θερμοῖς, καί ποτε τὸν ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτον.

περὶ τῶν χρονιζουσῶν ἐν τῇ κεφαλῇ διαθέσεων θερμῶν τε, καὶ ψυχρῶν.

Ἐπὶ τῶν χρονιζουσῶν κεφαλαλγικῶν διαθέσεων, ἀναγκαῖον γίνεται ξυρᾶν τὴν κεφαλήν. ἢ ἐν χρῷ πάνυ
κείραντα, φάρμακα προσφέρειν, ἐμπλαστρώδη τε, καὶ κηρωτοειδῆ, καὶ ὑγρά. τὰ μὲν οὖν ἐμπλαστρώ-
δη τε, καὶ κηρωτοειδῆ τῇ ξυρηθείσῃ κεφαλῇ, τὰ δὲ ὑγρά. τῇ βραχυτάτας ἐχούσῃ τρίχας, ἔστι δὲ καὶ ἡ
τούτων ὕλη πολυειδής. τῶν μὲν μᾶλλον, τῶν δὲ ἧττον ψυχόντων τε, καὶ θερμαινόντων, τὰ μὲν οὖν ψύ-
χοντα μεταφέρειν ἀπὸ τῶν θεραπευόντων τὰ ἐρυσιπέλατα, τὰ δὲ θερμαίνοντα διὰ τῶν θερμαινόν-
50 των φαρμάκων συνθετέον. ὧν ἁπλούστατον μέν ἐστι τὸ δι᾽ εὐφορβίου σκευαζόμενον, ἀρκεῖ δὲ μίαν. Γο.
ἐμβάλλειν εὐφορβίου, τρισὶ κηροῦ τε τηκείσαις, ἐν ἐλαίου λίτρα μιᾷ, χρῆσθαι δὲ ἐλαίῳ πρὸς πάντα τὰ
θερμαίνεσθαι πάθη δεόμενα, μήτε ὀμφακίνῳ, μήτε τῷ συνήθως ὑπὸ πάντων ὀνομαζομένῳ σπα-
νῷ, μήθ᾽ ὅλως ἐσκευασμένῳ μετὰ θαλλῶν, ἀλλ᾽ ὅ, τι ἐστὶ τὸ ἐκ πεπείρων ἐλαιῶν γινόμενον, ἐν πολλοῖς ἔθνε-
σιν ἄνευ θαλλῶν ἐμβλήσεως, ἄριστον δὲ ὧν οἶδα τὸ σαβῖνον ἐστὶ, οὐ πόῤῥω ῥώμης ἐν τῇ σαβίνων χώρᾳ γι-
νόμενον, ὅσα δὲ οἱ νεώτεροι τῶν ἰατρῶν οἱ καλοῦντες ἑαυτοὺς μεθοδικοὺς ὀνομάζουσι μετασυγκριτικὰ φάρ-
μακα, ταῦτα πάντα χρήσιμα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ἐστίν. ὧν τὰ κάλλιστα ἐν τῷ τῆς πραγματείας

τῆς περὶ ταύτης ἑβδόμῳ εἴρηταί μοι, μεταβαίνειν οὖν ἤδη καιρὸς ἐπ᾽ ἄλλην διάθεσιν κεφαλῆς, πα-
ραγράψαντα πρῶτα τὰ ἀπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένα κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα.

τὰ ἀπὸ Ἀπολλωνίου γραφέντα πρὸς κεφαλαλγίαν τὴν διὰ μέθην, καὶ ἀκρατοποσίαν.

x χρηστέον δὲ πᾶσι τοῖς ἀναγεγραμμένοις βοηθήμασι πρὸς τὰς γινομένας δι᾽ ἐγκαύσεις κεφαλαλγίας,
ἐπὶ πλεῖον δὲ τῶν ἀλγημάτων ἰσχυόντων, πηγάνου φύλλοις τετριμμένοις μετὰ ὄξους, καὶ ῥοδίνου, ὡς
γλοιοῦ πάχος τὴν κεφαλὴν ἐγχριστέον. ἄλλο. καρύοις πικροῖς μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου τετριμμένοις
ὡς γλοιοῦ πάχος τὴν κεφαλὴν ἐγχριστέον. ἄλλο. ἴρεως ξηρᾷ, καὶ ἄγνῳ ξηρᾷ μετ᾽ ὄξους τετριμμέ-
10 νοις, καὶ ῥοδίνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. δάφνιδι, καὶ πηγάνου φύλλοις μετ᾽ ὄξους, καὶ ῥοδίνου
τετριμμένοις χρῶ, συνοίσει δὲ ὕπνος ἐνδεία, ἡσυχία, σώματος ἀκινησία. πόμα ὕδωρ θερμὸν, μελίκρατον,
κένωσις, ταῦτα μὲν Ἀπολλώνιος ἔγραψε, καὶ τούτου γε αὐτὸν χάριν ἐπαινεῖν χρὴ τὸν ἄνδρα, τὸ μετὰ διορι-
σμῶν ὑπὲρ ἑκάστου τῶν βοηθημάτων γράψαι, μὴ δὲ ἀρχιγένους αὐτὸ πεποιηκότος, ὃν ἐχρῆν ὕστερον Ἀπολ-
λωνίου γεγονότα προστεθεικέναι τι τῇ τῶν διορισμῶν ἀκριβείᾳ. ἀλλὰ τὰ μὲν ὑπ᾽ ἐκείνου κατὰ τὸ πρότερον
τῶν φαρμάκων γεγραμμένα μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται. τὰ δέ μοι διὰ μακρᾶς πείρας κριθέντα
περὶ τῆς διὰ οἴνου πόσεως κεφαλαλγίας ἤδη διηγήσομαι, τὴν μὲν ἐλπίδα τῆς διὰ αὐτῶν ὠφελείας ἐκ
τῆς διαθέσεως εὑρών τι, τὴν δὲ ἀκριβῆ βάσανον αὐτῶν διὰ πολλῆς πείρας ποιησάμενος. τὴν γάρ
τοι κεφαλαλγίαν οἱ θερμότεροι τῶν οἴνων ταῖς κράσεσι γεννῶντες, ἐνδείκνυνται πληροῦσθαι πάν-
τως μὲν ἀτμῶν τὴν κεφαλὴν, ἔστι δ᾽ ὅτε, καὶ χυμῶν, ὅσοι θερμοὶ ταῖς κράσεσι, καὶ γὰρ, καὶ χωρὶς
20 οἴνου πόσεως οἱ τοιοῦτοι πρὸς τὴν κεφαλὴν ἑτοίμως ἀναφέρονται, χρεία τοίνυν ἐστὶν ἰάσεως ἐχούσης
σκοπὸν, τὸν μὲν καθόλου πρῶτον ἁπάντων κοινὸν, τὸν κενώσεως δεόμενον, ἐπεὶ δὲ θερμοὶ τυγχάνουσιν
ὄντες οἱ πεπληρωκότες τὴν κεφαλὴν ἀτμοὶ, καὶ τῆς ἐμψυχούσης αὐτοὺς βοηθείας ἐστὶ χρεία, κελεύειν
οὖν πρότερον εἰ ἄπεπτος ὁ οἶνος μένει, ἐμεῖν τοὺς κεφαλαλγοῦντας, ὕδωρ πεπωκότας χλιαρόν. εἰ δὲ καὶ
μετὰ πέψιν κεφαλαλγοῖεν, τοῖς ἐμψύχουσι κεχρῆσθαι, καὶ ἀποκρουστικοῖς, οἷόν ἐστι τὸ ῥόδινον, καθ᾽ ἑαυτό τε
καὶ σὺν ὄξει, ἢ μετὰ χυλοῦ κισσοῦ, ἢ κράμβης, καὶ αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα τῆς κράμβης ἀποβρεχθέντα θερμῷ καὶ
περιτεθέντα τῇ κεφαλῇ, καὶ δεθέντα φυσικῶς ἀντιπαθεῖ τῇ μέθῃ, φροντιστέον δὲ ὕπνου τε, καὶ ἡσυ-
χίας, κἀπειδὰν ταῦτα πραχθῇ, δι᾽ ὅλης ἡμέρας εἰς ἑσπέραν χρὴ λούσαντα θρέψαι τροφαῖς, εὐχύμοις
μὲν, οὐ μέντοι θερμαινούσαις, εἰσὶ δὲ τοιαῦται πτισάνης χυλὸς, καὶ ῥόφημα ἐκ χόνδρου, καὶ ἄρτος μεθ᾽
ὕδατος, καὶ τὰ ῥοφούμενα τῶν ὠῶν ἄνευ γάρου, μιγνύσθω δὲ αὐτοῖς μέλιτος ὅσον αὔταρκες ἡδῦναι.
30 εἰ δὲ πρὸς τοῦτο ἀνεπιτηδείως ἔχουσιν οἱ λαμβάνοντες, ἄλλων τῶν ἡδυσμάτων. τῶν δὲ λαχάνων θριδακί-
νη μὲν ὡς εὔχυλός τε καὶ ψυκτική. κράμβη δὲ ὡς ἀτμῶν ξηραντική. οὕτω δὲ καὶ ὀσπρίων ἡ φακῆ. πο-
τῷ δὲ πάντως μὲν ὕδατι χρηστέον, ἀλλ᾽ ἐπεί τινων ὁ στόμαχος ἐπὶ ταῖς ὑδροποσίαις ἀναστρέφεται, ῥόαν αὐ-
τοῖς ἐπιδοτέον, ἢ μόνην καθ᾽ ἑαυτὴν, ἢ μετὰ χόνδρου τακεροῦ καλῶς ἑψημένου θερμοῦ, καὶ τὰ κεστιανὰ
δὲ καλούμενα μῆλα κατὰ τὴν Ῥωμαίων πόλιν ἄνευ μὲν ἑψήσεως ἐστὶν αὐστηρὰ, μετὰ δὲ τὴν ἕψησιν εὐστό-
μαχα γίνεται, χρὴ δὲ ἕψειν αὐτὰ κατὰ χύτραν καινὴν, ὕδωρ ἐπιχέοντα θερμόν. εἶτα κρεμάσαντας ἐν τῷ
ἀγγείῳ τὸ μῆλον ἀποκαλύπτοντάς τε τὴν χύτραν ὅπως ἐκ τοῦ ὕδατος ἀναφερόμενος ἀτμὸς θερμὸς τὴν ἕ-
ψησιν αὐτῷ παράσχῃ. καὶ σταφίδες δὲ καὶ ἄπιοι, τινὲς μὲν ὠμοί. τινὲς δὲ, ὡς τὸ μῆλον, ἑψημέναι ῥωννύ-
ουσι τὸν στόμαχον, ἀπέχεσθαι δὲ βαλάνων, φοινίκων, ἔχουσι γὰρ ἰδιότητά τινα κεφαλαλγίας ποιητικήν.
εἰ δὲ ἐπὶ τούτοις ὑπνῶσαι καλῶς οὐ δυνηθεῖεν, ἐπὶ λουτρὸν ἄγειν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὑστεραίαν ὅτι τάχι-
40 στα, καταχέοντας ἐν τῷ βαλανείῳ θερμὸν ὕδωρ πολλάκις, εἶθ᾽ ὑπνώσαντας, ἢ πάντως ἡσυχάσαντας ἐν
τῷ μεταξὺ, πάλιν ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν τὸ δεύτερον, εἶθ᾽ οὕτως τρέφειν ὡς κατὰ τὴν προτεραίαν, εἰ δὲ με-
τρίως ἔχοιεν, ὑδροποτεῖν τε μὴ δύνηνται, συγχωρεῖν ὑδαρὲς πῶμα προσφέρεσθαι τῶν ὑδατωδῶν οἴνων,
* ὁποῖός ἐστι κατὰ μὲν τὴν Ἰταλίαν ὁ Σαβῖνος, ἐν Ἀσίᾳ δὲ Τιτακαζηνὸς, καὶ Ἀρσυήνιος, καὶ Ἀριούσιος, αἱ δὲ
τροφαὶ μετρίως ἔχουσιν αὐτοῖς, καὶ ὄρχεις ἀλεκτρυόνων, καὶ τὰ πτερὰ, καὶ τῶν ἰχθύων οἱ πετραῖοι, καὶ
ἁπαλόσαρκοι δοθήσονται, καὶ περιστερᾶς που νεογνός. ἑψήσθω δὲ πάντα ταῦτα χωρὶς γάρου, καὶ οἴνου,
κατὰ τοὺς λευκοὺς, καὶ ἁπλοῦς ζωμούς. ἐν οἷς ὕδωρ ἐστὶ μόνον μετ᾽ ἐλαίου, καὶ ἀνήθου. καὶ βραχέως πρά-
* σου τὴν ἕψησιν παρεσχημένης, ἐπεμβαλλομένων ἁλῶν ὀλίγων, οὐκ εὐθὺς τοῦ ἑψήματος ἐν ἀρχῇ, ἀλλ᾽ ὅταν
ἤδη πως γένωνται τακεροί. εὔδηλον δ᾽ ὅτι, καὶ αὐτοὺς, καὶ πάντας τοὺς τὴν κεφαλὴν ἀλγοῦντας, αὐξα-
νομένης μὲν ἔτι, καὶ ἀκμαζούσης τῆς ὀδύνης ἡσυχάζειν ἄμεινον, ἐνδιδούσης δὲ καὶ παρακμαζούσης ἐπι-
50 τηδείοις χωρίοις περιπατεῖν. ἐπιτήδεια δὲ τοῖς μὲν θερμαίνεσθαι δεομένοις τὰ θερμότερα, τοῖς δὲ ψύχε-
σθαι τὰ ψυχρότερα, καὶ πρὸ μὲν τῆς τροφῆς πλείοσι περιπάτοις χρηστέον, ἐπὶ δὲ τῇ τροφῇ βραχέσι τε, καὶ
νωθροῖς, χρὴ δὲ μήτε ἐδηδοκέναι πολλὰ, μήτε εὐθέως περιπατεῖν, ἀλλὰ μετὰ δύο που, καὶ τρεῖς ὥρας ἢ καὶ
πλείονας, ἐὰν δέ ποτε τῶν ἀνελθόντων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀτμῶν τε, καὶ χυμῶν ὑπολειφθῇ τι λεί-
ψανον ἐστηριγμένον πόροις λεπτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο παραμένῃ τι τῆς κεφαλαλγίας, ἀφίστασθαι μὲν προ-
σήκει τοῦ ῥοδίνου, χρῆσθαι δὲ πρῶτον μὲν τῷ χαμαιμηλίνῳ συμμέτρως θερμῷ, μετὰ ταῦτα δὲ τῷ ἰρίνῳ
μεγάλως γὰρ ὀνίνησι τὰς τοιαύτας διαθέσεις, ἐν δὲ τῷ βαλανείῳ τὴν κεφαλὴν ὕδατι θερμῷ καταντλη-

τέον, οὐ μόνον ἕνεκα τοῦ διαφορῆσαί τι τῶν κατ᾽ αὐτὴν, ἀλλὰ, καὶ τῶν ὕπνων ἕνεκα, διόπερ, καὶ τὸ δεύ-
τερον, ἢ τρίτον λουτρὸν ἑσπέρας ποιητέον, ἐσθίοντας ἐπ᾽ αὐτῷ θριδακίνας δι᾽ ὄξους, ἐλάχιστον μὲν ἴσχον-
τος ἢ μὴ δι᾽ ὅλως γάρου, πλεῖον δὲ ὕδατος ὡς ἴσον εἶναι τῷ ὄξει, πλὴν εἰ μὴ παντάπασιν ὑδαρὲς ὑπάρ-
χοι. καὶ γὰρ, καὶ δέονται τοιούτου μᾶλλον ἢ τοῦ δριμυτάτου. θερμότητος γὰρ ἔχει τι τὸ τοιοῦτον ὄξος,
ἐπὶ δὲ τούτοις κατὰ τὴν ὑστεραίαν τὰ μᾶλλον θερμαίνοντα τὴν κεφαλὴν παραληπτέον, μιγνῦντα
τῷ ἰρίνῳ, ποτὲ μὲν ἀμαρακίνου μύρου, ποτὲ δὲ ναρδίνου, ποτὲ δὲ τῶν πολυτελῶν, οἷς αἱ πλούσιαι γυναῖκες,
κἂν μηδὲν ἔχωσι κακὸν, εἰώθασι κεχρῆσθαι. διὰ ταύτης ἐγὼ τῆς ἀγωγῆς τὰς ἐξ οἴνου κεφαλαλγίας ἰα-
σάμην διὰ παντὸς, οὐδενὶ τῶν γεγραμμένων ἀπολλωνίῳ χρησάμενος, ὅπου γὰρ δι᾽ ὧν εἶπον ἐτύγχανον
τοῦ σκοποῦ, καὶ τῶν ἀπολλωνίῳ γεγραμμένων οὐδὲν ἐπέβαλλεν ἐλπίδα μοι καλῶς εἰρῆσθαι, περιττὸν
10 ἦν εἰς πεῖραν ἄγειν ταῦτα, μετὰ δὲ τὰς προγεγραμμένας τρεῖς διαθέσεις κεφαλαλγικὰς ὁ ἀπολλώ-
νιος ἔγραψε ταύτην τὴν δὲ τετάρτην.

Πρὸς κεφαλαλγίαν διὰ πληγὴν ἢ πτῶμα, ἀπολλωνίου.

Ῥοδίνῳ καὶ ὄξει κεχλιασμένοις τὴν κεφαλὴν καταβρέχε. ἄλλο. ῥόδοις ξηροῖς, μάλιστα μὲν ἑφθοῖς, εἰ
δὲ μὴ, βεβρεγμένοις ἐν γλυκεῖ, ἢ μελικράτῳ λείοις κατάπλασσε. ἄλλο. μελιλώτῳ παραπλησίως
ἐσκευασμένῳ χρῶ. ἄλλο. μυρσίνης λευκοῖς φύλλοις ἁπαλοῖς μετ᾽ οἴνου, καὶ σμύρνης τετριμμένοις
κατάπλασσε. ἄλλο. ἰρίνῳ μύρῳ, καὶ ὄξει κατάχριε. ἄλλο. ἀψινθίῳ λείῳ, μετ᾽ οἴνου, καὶ σμύρνης
τετριμμένης κατάπλασσε. ἄλλο. γλήχωνι λείᾳ μετ᾽ οἴνου παραπλησίως χρῶ. ἄλλο. γλή-
20 χωνι, καὶ σμύρνῃ τετριμμένοις ὁμοίως χρῶ. ἄλλο. σελίνου κόμαις ἑφθαῖς μετ᾽ οἴνου λείαις κα-
τάπλασσε. ἄλλο. μήλοις κυδωνίοις ἑφθοῖς δι᾽ οἴνου κατάπλασσε. ἁρμόσει δὲ καὶ πυρία διὰ
σπόγγων εἰς ὕδωρ θερμὸν ἀποβεβρεγμένων, καὶ πιλήματα μαλακῶν ἐρίων ὄξει, καὶ ῥοδίνῳ κατερρα-
σμένα, πρὸς δὲ τούτοις ἡσυχία, σώματος ἀνάπαυσις, ὑποστολὴ τροφῆς, κένωσις, ἀποχὴ τῶν λυπούντων.
ταῦτα δέ ἐστιν ἥλιος, λουτρόν. οἰνοποσία. κραυγή. διάτασις, καὶ τῶν ἐν τροφῇ προσφερομένων, τά τε ὀξέα,
καὶ δριμέα, καὶ ἁλικά. ταῦτα μὲν ὁ ἀπολλώνιος ἔγραψεν περὶ τῶν ἐπὶ πληγαῖς προφανέσι
κεφαλαλγιῶν. εἰδέναι δὲ καὶ ἡμᾶς χρὴ τὴν τοιαύτην διάθεσιν, οὐκ ἄλλην οὖσαν ἢ φλεγμονήν, ἥτις οὐ
μόνον ἐκ πληγῆς ἢ καταπτώσεως, ἀλλὰ, καὶ χωρὶς φανερᾶς αἰτίας εἴωθε γίνεσθαι κατὰ πάντα τοῦ
σώματος τὰ μόρια δι᾽ ἐπιῤῥοὴν χυμῶν. ἐὰν μὲν οὖν ἡ πληγὴ τραύματος ἢ θλάσματος αἰτία γένηται, σκο-
ποὶ πλείονες ἔσονται τῆς τῶν ἰαμάτων εὑρέσεως, εἷς μὲν ὁ ἐπὶ τραύματι, ἐφ᾽ ᾧ δεῖ χρῆσθαι τοῖς κολλη-
30 τικοῖς καὶ ἀφλεγμάντοις φαρμάκοις, προαγτηεράσαντας τὰ χείλη τοῦ ἕλκους. δεύτερος δὲ ὁ ἐπὶ τῷ
θλάσματι, καὶ τρίτος ὁ ἐπὶ τοῖς ἀλγήμασιν, ἐνίοτε μὲν ἐν αὐτοῖς μόνοις τοῖς πληγεῖσι μορίοις γινομέ-
νων, ὡς τὸ πολὺ δὲ καὶ τοῖς συνεχέσιν ἐπεκτεινομένων. ὅ, τε γὰρ περικράνιος ὑμὴν, καὶ τὸ τούτῳ περι-
τεταμένον ἔξωθεν δέρμα, συνεχῆ τὴν οἰκείαν οὐσίαν ἑκάτερον ἔχον, ἐπὶ πᾶσαν ἐκτέταται τὴν κε-
φαλὴν, καὶ κατὰ τοῦτο συμβαίνει πολλάκις αὐτὴν ὀδυνᾶσθαι, μάλιστα εἰ μέχρι τοῦ περιοστίου συγκατα-
βαίνοι ἡ πληγὴ, ἣν χρὴ ἐπιδιελόντας τὸν περικράνιον ὑμένα, καὶ ξύσαντας θεραπεύειν, κατὰ συσάρ-
κωσιν. εἰ δὲ καὶ διὰ τῆς κατὰ τὰς ῥαφὰς κοινωνίας τοῦ περικρανίου πρὸς τὴν σκληρὰν μήνιγγα, διαδο-
θείη τι, καὶ εἴσω τοῦ κρανίου τῆς φλεγμονῆς, οὐκ ἀκίνδυνος ἡ τοιαύτη κεφαλαλγία ἐστί. συμβαίνει δὲ οὐκ
ὀλιγάκις ἐν ταῖς ἐξ ὑψηλοῦ καταπτώσεσιν ἀποῤῥήγνυσθαί τι τῶν κατὰ τὸν ἐγκέφαλον ἢ τὰς μήνιγγας
μορίων, οὗ συμβάντος. ἔτι μᾶλλον ἡ κεφαλαλγία σφοδροτέρα γίνεται, καὶ ἡ διάθεσις ὅλη δυσιατοτέ-
40 ρα, καὶ ὁ κίνδυνος ὀξύτερός τε, καὶ σφοδρότερος. ἄριστον οὖν ἐπὶ τούτων, εἰ μή τι τὰ τῆς ἡλικίας
κωλύει, μήτε ἡ ζωτικὴ δύναμις ἄῤῥωστος φαίνοιτο, τὴν ἀρχὴν τῆς ἰάσεως ἀπὸ φλεβοτομίας ποιεῖσθαι,
καὶ ταῖς κατὰ ἄλλας ἐμβροχαῖς ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χρῆσθαι, ἐλαίῳ γλυκεῖ διαβρέχοντας ἔρια, καὶ
περισκέποντας αὐτήν. κωλυόμενοι δὲ διά τι τούτων ἢ ἡλικίαν, ἢ ἀδυναμίαν, ἢ καὶ δι᾽ ἄμφω, τὴν τοῦ
αἵματος ἀφαίρεσιν ποιήσασθαι, διὰ κλυστῆρος ἐκκενώσομεν τὴν γαστέρα, καὶ αὐτοῦ μὲν ἕνεκα τοῦ κενω-
θῆναι τὰ κατὰ ταύτην, ἔτι δὲ μᾶλλον ἀντισπάσεως χάριν τῶν εἰωθότων ἐπὶ τὰ πεπονθότα μέρη
φέρεσθαι χυμῶν, ἔπειτα τοῖς πρὸς τὰς φλεγμονὰς χρησόμεθα βοηθήμασιν. εἰ δὲ μῆνιγξ εἴη τετρωμέ-
νη, καλῶς ταύτην κολλᾷ, ὡς φασὶν ἀρχιγένης, καλαμίνθης χύλισμα ἐγχεόμενον, καὶ ἄλευρον κέγχρι-
νον ξηρὸν ἐπιπασσόμενον, εἶτα βούτυρον, καὶ ῥόδινον, καὶ στέαρ ὕειον ἄναλον, παλαιὸν, μιγνύμενα, καὶ
κεχλιασμένα ἐπιχεόμενα. ἀπέχεσθαι δὲ χρὴ τοῦ τοιούτου οἴνου, καὶ σιτίων ἁδροτέρων, καὶ μάλιστα εἰ
50 πυρέττοιεν, τὴν μέντοι εἰρημένην κένωσιν, συμβουλεύει μὲν, καὶ ἀπολλώνιος, ὁποίαν δέ τινα χρὴ γίνε-
σθαι ταύτην, οὐκ ἐδήλωσεν. ὄξος γε μὴν μιγνύναι τῷ ῥοδίνῳ κελεύει, καθάπερ ἐπὶ τῶν φρενιτικῶν τε,
καὶ ληθαργικῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς τῶν παθῶν, εἰώθασιν οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν χρῆσθαι, παρέλιπε δὲ
οὐκ ὀρθῶς, καὶ τὸ μέτρον ἑκατέρου δηλῶσαι, τῇ τῶν ἐμπειρικῶν ὁμοίᾳ μεταβάσει χρησάμενος, οὐ τῇ
τῶν δογματικῶν ἐνδείξει. ἡ μὲν γὰρ διάθεσις, ἡ μὲν, ὑπαγορεύει τὰ βοηθήματα, τὸ δὲ ποσὸν ἑκάστου, καὶ
τὴν κατὰ μέρος ἐν ταῖς ὕλαις διαφορὰν συνενδείκνυται τὸ πεπονθὸς μόριον, ἥ τε κρᾶσις τοῦ κάμνοντος
ἀνθρώπου, καὶ πρὸς τούτοις ἡ ζωτικὴ δύναμις, εἶθ᾽ ἡ ἡλικία, καὶ ἡ τοῦ περιέχοντος ἀέρος κρᾶσις ἄλλοτε

ἄλλη γινομένη, παρά τε τὰς χώρας, καὶ τὰς ὥρας τοῦ ἔτους, τήν τε κρατοῦσαν τοῦ ἔτους κατάστασιν. ἐπὶ μὲν οὖν τῶν φρενιτικῶν ἀπαθῶν ὑπαρχόντων ἁπάντων τῶν ἐκτὸς τοῦ κρανίου κατά τε τὸ δέρμα, καὶ τὸν περικράνιον ὑμένα, προσηκόντως ἔμιξαν ὄξος οἱ πρώτως μίξαντες, ἐκείνῳ τῷ λογισμῷ πεισθέντες, ὃν ἐν τοῖς περὶ συνθέσεως φαρμάκων ὑπομνήμασιν ἐπὶ πλέον διῆλθον, ἡνίκα ταῖς ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος γινομέναις διαθέσεσιν ἔφασκον χρῆναι προσφέρεσθαι φάρμακα τῶν ἐπιπολῆς γινομένων διαθέσεων, ἐκλύεται γὰρ ἁπάντων αὐτῶν ἡ δύναμις, ἐν τῇ πρὸς τὸ βάθος ὁδῷ, καὶ διὰ τοῦτο ἐνίοτε τοῖς οἰκείοις τοῦ πάθους βοηθήμασι μίγνυμεν, ἐναντίας τε, καὶ βλαβερᾶς δυνάμεως φάρμακα, φλεγμονῆς μὲν γὰρ ὀδυνώσης, ἐναντιώτατόν ἐστιν, τοῖς ὠφελοῦσιν ὄξος μιγνύειν, ὡς ἂν μήτε παρηγορικὸν ἔχοντι, μήτε χαλαστικόν. ἀλλ' ὅταν διὰ τοῦ βρέγματος, οὐ γὰρ δὴ δι' ἄλλου τινὸς μέρους τῆς κεφαλῆς, εἴσω διικνεῖσθαι τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν ἐθελήσωμεν, ἐπιμιγνύναι τι τῶν διὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν βοηθούντων τε, καὶ ποδηγησόντων ἐς τὸ βάθος τούτων παραγινόμεθα, λεπτομερῆ τινα οὐσίαν εὑρίσκοντες, ἐνίοτε μὲν ψυχρὰν, ὡς ὄξος, ἔστι δ' ὅτε μὲν θερμὴν, ὡς εὐφόρβιον, ἐπισκοπούμενοι τὴν θεραπευομένην διάθεσιν, εἴτε τῶν θερμαινόντων δεῖται, εἴτε τῶν ψυχόντων. κατὰ τοῦτον οὖν τὸν λογισμὸν ἐὰν μὲν αὐτῇ παχείᾳ μήνιγγι γυμνῇ προσφέρηται τὸ ῥόδινον, ὡς ἐπὶ τῶν ἐκκοπτομένων τι τοῦ τῆς κεφαλῆς ὀστοῦ γίνεται, μόνον αὐτὸ προσφέρομεν ἀτρέμα χλιαίνοντες, ὅταν δὲ χωρὶς τοῦ γεγυμνῶσθαι, διὰ τοῦ κατὰ τὸ βρέγμα τῆς κεφαλῆς μέρους, ὑγιοῦς ὑπάρχοντος τοῦ κρανίου, βουλώμεθα τὸ ῥόδινον ὁδοιπορῆσαι πρὸς τὴν μήνιγγα, μίγνυμεν ὄξος αὐτῷ τὸ ποδηγῆσον, οὗ πάλιν αὐτοῦ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως ἐκλύεται κατά γε τὴν ὁδοιπορείαν, καὶ τὴν τοῦ ῥοδίνου μῖξιν. ἀδιορίστως οὖν ὁ Ἀπολλώνιος ὄξος μιγνύναι τῷ ῥοδίνῳ κελεύσας, ἥμαρται, αἱ γὰρ τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς, ἢ τοῦ μετ' αὐτὸ περικρανίου φλεγμοναὶ, χωρὶς μὲν ὀδύνης ἰσχυρᾶς γινόμεναι, δύναιντο ἂν ὠφελεῖσθαι μιχθέντος ὄξους ὀλίγου τῷ ῥοδίνῳ, βλαβήσονται δὲ ὅταν αὗταί τε μεγάλαι τύχωσιν οὖσαι, τό, τε ἄλγημα σφοδρὸν ἐπιφέρωσιν. ἥμαρται δὲ Ἀπολλώνιος κἀν τῷ μὴ προσθεῖναι τὸν καιρὸν τῆς χρήσεως ἑκάστῳ τῶν ὑφ' ἑαυτοῦ γεγραμμένων βοηθημάτων, ἔνια μὲν γὰρ ἀρχομένων τε, καὶ γεννωμένων ἔτι τῶν φλεγμονῶν ἐστι βοηθήματα, τινὰ δὲ καὶ ἀκμαζουσῶν, ἢ παρακμαζουσῶν, ἢ σκιρρουμένων. ῥόδινον μὲν οὖν σὺν ὄξει, τῶν ἀρχομένων, ἀκμαζουσῶν δὲ μόνον τὸ ῥόδινον, ὥσπερ γε τῶν σκιρρουμένων, ἐν οἷς ἀψίνθιόν τε, καὶ γλήχωνα μίγνυμεν, ὥς αἵγε χωρὶς τοῦ σκιρροῦσθαι παρακμάζουσαι τῶν καλουμένων χαλαστικῶν δέονται φαρμάκων. εἴρηται δὲ αὐτῶν ἥτε ὕλη, καὶ ἡ σύνθεσις ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασιν, πρὶν ἐπὶ ταύτην ἀφικέσθαι, δι' ἣν οἱ πεπονθότες τόποι πολὺ τοῖς πάθεσιν συνενδείκνυνται τῆς τῶν βοηθημάτων εὑρέσεως. τέτταρας οὖν διαθέσεις γράψαντος τοῦ Ἀπολλωνίου ποιητικὰς ἀλγημάτων κεφαλῆς, ἐπὶ προδήλοις αἰτίοις γινομένοις, εἶθ' ἑξῆς μεταβάντος ἐπὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἀδήλων ἀποτελουμένας, μέμψαιτ' ἄν τις εὐλόγως αὐτῷ, μὴ ὅτι δογματικῆς ἀποστάντι διδασκαλίας, ἀλλ' οὐδὲ ἐμπειρικῇ χρησαμένῳ. διορίζονται γὰρ κἀκεῖνοι τὰ πάθη, ταῖς καλουμέναις ὑπ' αὐτῶν συνδρομαῖς, αἵτινες ἀθροίσματα συμπτωμάτων εἰσὶν, φαινομένων ἐναργῶς ἅπασιν, ἐν αἷς συνδρομαῖς, καὶ τὰ προκαταρκτικὰ τῶν αἰτίων αὐτοὶ περιλαμβάνουσιν ὡς μόρια τῆς ὅλης συνδρομῆς. ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἄθροισμα συμπτωμάτων τε, καὶ σημείων, ὁ Ἀπολλώνιος ἔγραψεν, ὡς μαθησόμεθα προσέχοντες οὐχ ἥκιστα, καὶ τῇδε τῇ ῥήσει τοῦ ἀνδρός.

Ἡ συνεχὴς ῥῆσις Ἀπολλωνίου τῇ προγεγραμμένῃ, πρὸς τὰς τῶν κροτάφων ἀλγηδόνας, καὶ τὰς ὅλης τῆς κεφαλῆς τὰς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας γεννημένας.

Μενδησίῳ μύρῳ τὴν κεφαλὴν κατάχριε. ἄλλο. στέαρ χήνειον διεὶς μενδησίῳ μύρῳ, κατάχριε. ἄλλο. σμύρναν τρίψας οἴνῳ ὡς βελτίστῳ, πάχος ποιῶν χυλοῦ πτισάνης κατάχριε. ἄλλο. σμύρναν τρίψας μύρῳ πολυτελεστάτῳ παραπλησίως χρῶ, ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων τῶν τὰ βρέγματα πονούντων σμύρνῃ μετ' ἐλαίου τετριμμένῃ χρῶ. ἄλλο. ἄγνου σπέρμα τρίψας, καὶ ἐν ὕδατι διεὶς κατάπλασσε. ἢ εἰς ὀθόνιον ἐναλείψας ἐπιτίθει. ἄλλο. αἰρῶν ἄλευρον μετὰ στέατος χηνείου συνεκλεάσας κατάπλασσε προτήξας τὸ στέαρ. ἄλλο. ἀνδράχνην καθ' ἑαυτὴν, καὶ μετὰ λινοσπέρματος τρίψας ἐπιτίθει. ἄλλο. ἐλαίας φύλλα τὰ ἁπαλώτατα τρίψας παράχει ἐλαίου, καὶ οἴνου μέλανος, καὶ κατάπλασσε. ἄλλο. τέφραν ἣν ἔχεις ὄξει διεὶς, ἢ ὕδατι, κατάβρεχε τὴν κεφαλήν. ἄλλο. στρύχνον καὶ γῆν κεραμικὴν τρίψας λείαν κατάπλασσε. ἄλλο. ἁλικακάβου καρπὸν τρίψας μετὰ στέατος χηνείου, ἢ μύρου βαλανίνου χρῶ. ἄλλο. φύλλα σχίνου τρίψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. ἄλλο. βλίτον τρίψας σὺν ἐλαίῳ διεὶς χρῶ. ἄλλο. κίκεως καρπὸν θρύψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. ἄλλο. κορίου σπέρμα, καὶ ἀνήθου λεάνας, καὶ μέλιτι μίξας κατάπλασσε. ἄλλο. μελάνθιον θρύψας, καὶ ἐλαίῳ διεὶς κατάπλασσε. ἄλλο. κύμινον καὶ στέαρ χήνειον λεάνας ἐπιτίθει. ἄλλο. μηκωνείου ὅσον κύαμον αἰγύπτιον, καὶ ἁλὸς μέρη δύο, καὶ γλήχωνος μέρος α. θρύψας μετ' ὄξους, καὶ μύρου ὡς βελτίστου κατάχριε. ἐπιτήδευε δ' αὖ, καὶ τροφῆς ἀφαιρεῖν, καὶ τὴν κοιλίαν κενοῦν, καὶ τὴν κεφαλὴν σκεπάζειν, ἔτι δ' ἡσυχίαν ἄγειν καὶ πᾶσαν κίνησιν φυλάττεσθαι. ὅτι μὲν οὖν ἀδιορίστως, ὡς ἔφην, γράψας ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπὶ τῶν χωρὶς αἰτίας φανερᾶς γινομένων κεφαλαλγιῶν ἔγραψε τὰ

βοηθήματα, διττῶς ἥμαρτε, μήτε ὡς δογματικὸς ἀνὴρ, τὰς διαθέσεις εἰπών, μήτε ὡς ἐμπειρικὸς, τὰς
συνδρομὰς, ἐξ αὐτῆς αὐτοῦ τῆς ῥήσεως ἐμάθομεν. ὅτι δὲ καὶ τῶν φαρμάκων αἱ δυνάμεις ἀλλήλων
διαφέρουσιν οὐκ ὀλίγον, ἔστι μαθεῖν, ἀναγνόντας τὰς ὅλας δυνάμεις αὐτῶν, τὸ μὲν γὰρ πρῶτον ὑπ᾽ αὐτοῦ
γεγραμμένον, ἁπλῆς ἐστὶ δυνάμεως χαλαστικῆς, τοιαύτη γὰρ ἡ τοῦ μενδησίου μύρου δύναμις. ἔχεται
δὲ τῆς δυνάμεως ἐπιτεταμένης τὸ δεύτερον, ἐν ᾧ μίγνυται τῷ μενδησίῳ μύρῳ τὸ τοῦ χηνὸς στέαρ. τὸ δὲ
τρίτον διὰ μὲν τὴν σμύρναν ξηραντικόν ἐστι, μετὰ τοῦ θερμαίνειν, διὰ δὲ τὸν οἶνον στυπτικόν ἐστιν, ἐφ᾽ ὧν ὑγρότη-
τα πλεονάζουσαν ἀποκρούεσθαί τι ἅμα καὶ διαφορεῖν ἡμῖν πρόκειται, χρήσιμον ὑπάρχον. ἴσμεν δὲ δή που
τὴν ὀσμὴν τῆς σμύρνης, τοὺς πλείστους τῶν ὑγιαινόντων κεφαλαλγεῖς ἐργαζομένην, ὥστε καὶ αὐτοὺς τούτους ὁ
δυνωμένους τὴν κεφαλὴν οὐ σμικρὰ βλάψει. τῆς δ᾽ αὐτῆς δυνάμεως, τούτῳ τῷ βοηθήματι, καὶ τὸ τρίτον
10 ἐστὶ καὶ τὸ τέταρτον, τὸ δὲ πέμπτον οὐκ ἐγγὺς ἥκει τῇ τούτων δυνάμει, κατάπλασμα συντιθέντος αὐτοῦ δι᾽ ὕ-
δατός τε, καὶ ἄγνου σπέρματος, οὐ μόνον ἀπολειπόμενον πολὺ τῶν διὰ τῆς σμύρνης συντιθεμένων, κατ᾽ ἀμφο-
τέρας τὰς δυνάμεις, τήν τε τοῦ θερμαίνειν, καὶ τὴν τοῦ ξηραίνειν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἐργάζεσθαι δυναμένην.
τῶν διὰ ψύξιν ἀλγούντων τὴν κεφαλήν. τὸ δ᾽ ἐπὶ τῷδε γεγραμμένον, ὃ διὰ τοῦ τῶν αἰγῶν ἀλεύρου, καὶ
τοῦ τοῦ χηνείου στέατος συντίθησιν, ἐξ ὧν ξηραίνειν βουλόμεθα, χρήσιμον ἐστὶν, οὐκ ἐπὶ μόνης κεφαλῆς, ἀλλὰ
καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων μορίων εὐλόγως παραληφθησόμενον. εἴη δ᾽ ἂν τοῦτο διὰ τὸ τοῦ χηνὸς στέαρ, ἀλύπως
ξηραῖνον. ἔστι γὰρ παντελῶς ἀνώδυνόν τε, καὶ παρηγορικὸν τὸ φάρμακον τοῦτο. ἀλλὰ τὸ γ᾽ ἐφεξῆς αὐτῷ
περὶ οὗ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν, ἀνδράχνην καθ᾽ ἑαυτὴν, καὶ μετὰ λινοσπέρματος τρίψας ἐπι-
τίθει, ψυκτικόν ἐστι φάρμακον, οὐκ ἀγεννῶς ἁρμόζον διαθέσεσι θερμαῖς, τὸ δὲ μετὰ τοῦτο γεγραμμένον
ὧδέ πως. ἐλαίας φύλλα τὰ ἁπαλώτατα τρίψας παράχει ἐλαίου, καὶ οἴνου μέλανος, καὶ κατάπλασσε.
20 παρηγορικὸν μὲν ὀδύνης οὐκ ἔστι. κενωτικὸν δὲ ὑγρότητος χυμῶν ὑπάρχει. Ἰσχυρὸν δὲ τῇ δυνάμει τὸ
ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον ἐστίν. ἐν ᾧ κελεύει, τέφραν ὄξει δεύσαντας ἢ ὕδατι, καταβρέχειν τὴν κεφα-
λήν. ἐὰν μὲν δι᾽ ὄξους σκευασθῇ, χρονίας διαθέσεις σκιῤῥουμένας ἰᾶσθαι δυνάμενον, οὐ μὴν ὀδύνης γε
παρηγορικὸν ὑπάρχον. εἰ δὲ δι᾽ ὕδατος ἡ τέφρα δευθῇ, τῇ μὲν ἰσχύϊ πάμπολυ τοῦ δι᾽ ὄξους ἀπολειφθήσε-
ται, πραϋντικὸν δ᾽ ὀδύνης οὐδ᾽ οὕτως ἔσται. καθάπερ οὐδὲ τὸ μετ᾽ αὐτὸ γεγραμμένον, ὃ διὰ τῆς κερα-
μικῆς γῆς, καὶ στρύχνου συντίθησιν. περίεργον δὲ ἐπιδείκνυται τὴν σκευασίαν ὁ ἀπολλώνιος ἐν τῷ διὰ
ἁλικακάβου καρποῦ συντιθεμένῳ, μηδὲν ἔχοντι μήτε τῶν προειρημένων, μήτε τῶν ἐφεξῆς μελλόν-
των λεχθήσεσθαι πλέον. ὥσπερ γε, καὶ τῶν ἐφεξῆς ἕκαστον ἄλλης δ᾽ ἄλλο δυνάμεως ὑπάρχον. οὐκ ὀρθῶς
δὲ ἐποίησε ἀδιορίστως γράψας. τί γὰρ ὅμοιον ἔχει τὸ διὰ βλίτου σὺν ἐλαίῳ λελεωμένου κατάπλασμα.
τῷ διὰ κνίκεως σπέρματος, ἢ κορίου, ἢ μελανθίου συγκειμένῳ, θερμαίνει μὲν γὰρ ταῦτα, καὶ ξηραίνει,
30 τὸ δὲ βλίτον ἀδήλως ὑγραίνει τε, καὶ ψύχει. τὸ δ᾽ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ λόγου γεγραμμένον, τὴν ἀρχὴν
οὐδ᾽ ἐφ᾽ ἑνὸς χρήσασθαι ποτὲ πείρας ἕνεκα συμβουλεύσω, μήτοι γε πολλάκις, ὀλιγάκις μὲν ἀναγκαζό-
μεθα χρήσασθαι τοῖς δι᾽ ὀπίου φαρμάκοις, ὅταν ὑπὸ σφοδρότητος ὀδύνης ὁ ἄνθρωπος ἀποθανεῖν κιν-
δυνεύῃ. βλάβη δέ τις, καὶ τότε τοῖς στερεοῖς μορίοις γίνεται, δεομένη τῆς μετὰ ταῦτα γενησομένης ἐπα-
νορθώσεως. οὕτω, καὶ τὰ δι᾽ ὀπίου κολλύρια πολλοὺς ἔβλαψεν. ὡς ἀσθενῆ τε τὸν ὀφθαλμὸν ἀποδεῖξαι,
καὶ τὴν καλουμένην ἀμβλυωπίαν ἐργάσασθαι. καθάπερ γε, καὶ βαρυηκοΐαν, ὅσα πρὸς ὠταλγίαν σφο-
δρὰν συντίθεται δι᾽ ὀπίου μήκωνος. ἀλλὰ διὰ κεφαλαλγίαν σφοδρὰν οὔτε τις συγκοπεὶς ἀπέθανεν, οὔθ᾽
ἑαυτὸν ἀπέκτεινεν, ὡς ἔνιοι τῶν κωλικῶν, ὅπως αἱ γὰρ ἀλγῶσιν, ἀπολείπονται τῶν τὸ κῶλον ἀλγούν-
των, ἢ οὖς, ἢ ὀφθαλμὸν, ἢ ὀδόντα. παρηγοροῦνται δὲ διὰ καταντλημάτων, καὶ καταπλασμάτων.

40 Περὶ τῶν ὑπ᾽ ἀρχιγένους γεγραμμένων βοηθημάτων πρὸς κεφαλαλγίαν.

Καταλιπόντες οὖν ἤδη τὸν ἀπολλώνιον, ἐπὶ τὸν ἀρχιγένη μεταβῶμεν. ἐν τῷ προτέρῳ τῶν ἐπιγρα-
φομένων αὐτῷ περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, ὧδέ πως γέγραπται. Ἀρχιγένους πρὸς τὰς γινο-
μένας κεφαλαλγίας χωρὶς πυρετοῦ. Κοινῶς ἐν ἀρχῇ ποιεῖ ὑδροποσία. ὀλιγοσιτία. κοιλίας ἔκκλυσις.
ταῦτα προειπὼν ἐφεξῆς γράφει φάρμακα πολυειδῆ. βέλτιον οὖν μοι δοκεῖ κατὰ μόνας ἑκάστην τῶν ῥή-
σεων αὐτοῦ προχειριζομένῳ, σκοπῆσαι, καὶ πρῶτόν γε τὴν ἀρχὴν ἐπαινέσαι. σαφῶς εἰπόντος αὐτοῦ τὸν
ἀπὸ τοῦ πυρέττειν διορισμόν. ἐγένετο μὲν οὖν, καὶ ὁ ἀπολλώνιος οὐ τῶν τυχόντων ἰατρῶν, ὥσπερ γε, καὶ
μαντίας, καὶ ἡρακλείδης ὁ ἐμπειρικὸς, ἀλλ᾽ ἡ περὶ τὴν τέχνην ἀρχιγένους ἐπιμέλεια πρόσκειται, καὶ
τῷ, μετ᾽ ἐκείνους γεγονέναι. μέγιστον δὲ τοῦτ᾽ ἐστὶ τοῖς ἐκμαθεῖν ἀληθῶς βουλομένοις ἡντιναοῦν τέχνην λο-
50 γικὴν, ὅταν γε, καὶ πεφυκότες ὦσιν ἀγχίνοοί τε, καὶ γεγυμνασμένοι κατὰ τὴν τῶν παίδων ἡλικίαν ἐν
τοῖς πρώτοις μαθήμασιν. οἱ πολλοὶ δὲ τῶν τὰς τοιαύτας τέχνας μεταχειριζομένων, οὐ γενέσθαι σοφοὶ
κατ᾽ αὐτὰς, ἀλλὰ τοῖς πολλοῖς φαίνεσθαι τοιοῦτοι σπουδάζουσιν. Ἀλλ᾽ ὅ γε ἀρχιγένης εἴπερ τις,
καὶ ἄλλος ἐκμαθεῖν οὕτω τὰ κατὰ τὴν ἰατρικὴν θεωρίαν σπουδάσας, εἰκότως ἀξιόλογα συγγράμματα
πάμπολλα κατέλιπεν. οὐ μὴν ἐν ἅπασί γε οἷς εἶπεν ἄμεμπτος εἶναί μοι φαίνεται. ἀλλ᾽ ὥσπερ αὐτὸς, ὑφ᾽ ὧν
ἀνδρῶν ὠφεληθεὶς, ἄριστος ἐγένετο, τούτων ἐλέγχει πολλὰ, οὕτω καὶ αὐτὸν εἰκὸς ἐστὶν ἁμαρτάνοντα πρὸς
ἡμῶν τῶν μετ᾽ αὐτὸν γεγονότων ἐξελέγχεσθαι. χαλεπὸν γὰρ, ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτάνειν ἐν πολ-

λεῖς. τὰ μὲν, ὅλως ἀγνοήσαντα. τὰ δὲ κακῶς κείναντα. τὰ δὲ, ἀμελέστερον γεγράφαντα, καθάπερ, καὶ νῦν μοι δοκεῖ σφαλῆναι τῷ τῶν ἀπυρέτων ἀπὸ τῶν πυρεττόντων διορισμῷ. μὴ προσθεὶς τοὺς τῶν ἀπυρέτων ἅπαντας διορισμούς.

περὶ τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων.

Εὐθέως οὖν ὁ πρῶτος ἐν αὐτοῖς ἐστιν τῆς ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγίας. ἔνιοι γὰρ εἰ καὶ βραχύς τις ἐστὶν ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ στόμα χυμὸς αὐτοῖς ἀθροισθείη δριμὺς, αὐτίκα κεφαλαλγοῦσιν, καὶ διὰ τοῦτο βλάπτονται μέχρι πλείονος ἀσιτοῦντες. αὐξάνεται γὰρ αὐτοῖς ἐπὶ ταῖς ἀσιτίαις, ἡ τῶν τοιούτων χυμῶν μοχθηρία. χρὴ τοίνυν τοὺς οὕτως ἐνοχλουμένους ἰᾶσθαι μηδὲν μὲν τῇ κεφαλῇ προσφέροντας. εἴ γε οὐδὲ πέπονθεν οὐδὲν ἴδιον πάθος. ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀνόδου τῶν ἐν τῇ γαστρὶ χυμῶν ἀτμοὺς ἐγειρόντων μοχθηροὺς λυπεῖται. καθάπερ ἄλλοι τοῖς τῶν ὑποχεομένων συμπτώμασι περιπίπτουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χυμοῖς. τίς οὖν ἡ θεραπεία, κενῶσαι τῆς γαστρὸς ὅτι τάχιστα τοὺς λυποῦντας χυμούς. ἐκκενοῦνται δὲ εὐεμέσει ῥᾳδίως, ὕδωρ ποιοῦσι. τοῖς δυσεμέσι, δυσχερέστερον. ὡς ἔνιοί γε, κἂν διὰ τῆς τῶν δακτύλων ἢ πτερῶν καθέσεως εἰς ἔμετον παροξύνωσι τὴν γαστέρα, πλέον αὐτοῖς οὐδὲν γίνεται. τοὺς τοιούτους οὖν ὅτι τάχιστα πειρᾶσθαι τροφὴν εὔχυμόν τε, καὶ εὐστόμαχον προσφέρεσθαι, εἰ μὲν ἐγχωροίη, λουσαμένους. εἰ δὲ μὴ, πρὸ τοῦ λουτροῦ. τοσοῦτον προσαραμένους τροφῆς, ὡς μὴ βλαβῆναι λουσαμένους. δειπνήσαντες δὲ ὀλίγου πιεῖν ἀψινθίου κατὰ τὴν ὑστεραίαν. οὕτω τε πειρᾶσθαι διαιτᾶσθαι τὸ λοιπὸν, ὡς ἄγαν αὐτοὺς εὐπεπτήσαντας, ἄρτου προσφέρεσθαι βραχὺ κατὰ τρίτην ὥραν, ἢ τετάρτην, ἢ βραχὺ πρωϊαίτερον, ἢ ὀψιαίτερον. ὡς διάστημα ἔχειν ἱκανὸν ἐπὶ τὴν εἰθισμένην ὥραν τοῦ λουτροῦ. ὅσοι δὲ οὐ δύνανται τὸν ἄρτον ἐσθίειν χωρὶς ὄψου, τούτοις ἢ ἐλαιῶν, ἢ φοινίκων, ἢ σταφυλῆς, ἢ τινὸς τοιούτου διδόναι. τῇ πείρᾳ τὸ βέλτιστον αὐτοῦ εὑρίσκοντας. ἄλλο γὰρ ἄλλῳ βέλτιόν ἐστιν, κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς φύσεως. εἰς δὲ τὴν τῶν μοχθηρῶν χυμῶν ἐν τῇ γαστρὶ πλεονεξίαν, ἥ τε τῆς πεπτικῆς δυνάμεως ἀσθένεια, καὶ ἡ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας ἀτονία, τὰ μέγιστα συντελεῖ. καθάπερ γε, καὶ ἡ εὐαισθησία, καὶ πρὸς τούτοις ἡ κεφαλὴ δέχεσθαι τοὺς ἀτμοὺς τῶν τοιούτων χυμῶν ἐπιτηδείως ἔχουσα, καθάπερ ἐνίοις οἱ ὀφθαλμοί. ἐγὼ μὲν οὖν πολλάκις ἐπὶ πολλῶν ἐπειράθην, ἧς διῆλθον ἀγωγῆς ὀνησάσης, τὴν ἀπὸ τῆς κοιλίας γινομένην κεφαλαλγίαν. ὁ δὲ Ἀρχιγένης ἁπλῶς γράψας ἁπάσης κεφαλαλγίας, τῆς ἄνευ πυρετοῦ βοήθημα τὴν ὀλιγοσιτίαν, εὔδηλός ἐστιν οὐδὲν εἰδὼς περὶ τῆς ἐπὶ χολώδει χυμῷ γινομένης. ἔτι δὲ μᾶλλον ἄν τις τούτῳ πεισθείη, τὴν τελευταίαν αὐτοῦ λέξιν ἀναγνοὺς, ἔχουσαν οὕτω. Ἀρχιγένους. ἐπὶ δὲ τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων πνευματικῶς τε, καὶ διατεινομένων. ὄξει κωδίας ἀφεψημένας ἔχοντι, καταντλεῖ. ἢ σπόγγους βρέχων ἐπιτίθει. εἶτα κατάπλασσε τὸ μέτωπον ἀλφίτῳ μετὰ ἡδυόσμου, καὶ ὄξους. ἢ γλήχωνα μετὰ τῶν αὐτῶν. ἢ στρύχνου χυλῷ μετὰ ῥοδίνου χρίε. Στόμαχον μὲν γὰρ ὀνομάζει, δηλονότι τῆς κοιλίας τὸ στόμα, εἰθικότων οὕτω τῶν ἰατρῶν καλεῖν τὸ μόριον τοῦτο. οἵ γε καὶ στομαχικὰς συγκοπὰς ὀνομάζουσιν, καὶ στομαχικούς τινας εἶναι φασὶν ἀπό τινος τῶν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ γιγνομένων πάθους, οὕτως ὀνομάζοντες, ὡς ἡπατικοὺς τοὺς ἀφ' ἥπατος, καὶ κωλικοὺς, τοὺς ἀπὸ κώλου, καὶ νεφριτικοὺς τοὺς ἀπὸ νεφρῶν, καὶ σπληνικοὺς τοὺς ἀπὸ σπληνὸς πάσχοντας. ἐν δὲ ἀπὸ τοῦ στομάχου τούτου πάθος ὀδυνηρὸν ἔγραψε καταλαμβάνον τὴν κεφαλὴν, τῶν ὡς αὐτὸς ὠνόμασεν πνευματικῶς διατεινομένων, ὅπερ ἐξ οἴνου πόσεως πολλῆς οἶδα μᾶλλον γινόμενον. οἱ δὲ διὰ χυμοὺς ἀλγοῦντες τὴν κεφαλὴν δακνώδους ἀλγήματος οὐ διατείνοντος αἰσθάνονται, ἔνδεια μὲν οὖν τροφῆς χρήσιμος ἐπὶ τῶν διατάσεων. οὐ μὴν τοῖς γε δακνώδεις χυμοὺς ἔχουσιν ἐν τῷ στόματι τῆς κοιλίας. ὅταν μὲν οὖν ὁ δακνώδης χυμὸς οὗτος ἢ πικρὸς, ᾧ χρά τε καὶ ξανθὴ καλεῖται χολὴ, φύσιν ἔχουσα διὰ κουφότητα πρὸς τὸ στόμα τῆς γαστρὸς ἀναφέρεσθαι. ὅταν δὲ φλεγματώδης, ἢ ὀξὺς, ἢ ἁλμυρὸς ἢ ἐν τῷ κύτει μᾶλλον ὅλης τῆς γαστρὸς, ἤπερ ἐν τῷ στόματι στηρίξεται. κάλλιστον δὲ ὡς ἐν τοιούτοις ἐστὶν, ἐν τῷ πυθμένι τῆς κοιλίας αὐτὸν περιέχεσθαι. ῥᾳδίως γὰρ εἰς τὸ ἔντερον ἀφικνεῖται καταλιπὼν τὴν γαστέρα. χειρίστη δὲ γίνεται διάθεσις ἐπὶ μοχθηροῖς χυμοῖς ἀναποθεῖσι δυσεκνίπτως εἰς τοὺς χιτῶνας τῆς γαστρός, ὧν ἄριστον βοήθημα, τὸ δι' ἀλόης ἐστὶ φάρμακον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι μὲν πικράν, ἔνιοι δὲ αὐτὸ τὴν διὰ τῆς ἀλόης ἱεράν. καὶ βάλλουσιν ἑκατὸν μὲν τῆς ἀλόης δραχμὰς, ἓξ δὲ τῶν ἄλλων ἑκάστου, ὄντων, καὶ αὐτῶν τῷ ἀριθμῷ, ἓξ κινναμώμου. ναρδοστάχυος, ξυλοβαλσάμου. μαστίχης χίας. ἀσάρου. κρόκου. κάλλιον δὲ γίνεται τὸ φάρμακον ἀλόης ἔλαττον λαβών. ἔδοξε γάρ μοι πολὺ τὸ πλῆθος αὐτῆς, ἑκατὸν εἶναι δραχμὰς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν παραβαλλόμενον, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ δι' ἐνενήκοντα δραχμῶν αὐτὸ συνέθηκα, καὶ δι' ὀγδοήκοντα, καὶ μέντοι, καὶ δι' ἐλάττονος ἐνίοτε τοῦ κρόκου. διὰ τὸ τινὰς τῶν προσφερομένων αὐτὸ πλήττεσθαι τὴν κεφαλήν. ὅπερ, καὶ διὰ τῆς ὀσμῆς μόνης τοῦ κρόκου πάσχομεν πολλάκις. ὥστε ἀρίστην αὐτοῦ σύνθεσιν, κεῖναι τὴν διὰ τῶν ἐνενήκοντα δραχμῶν τῆς ἀλόης, καὶ τοῦ κρόκου πέντε, ταύτῃ χρῶμαι. τοῖς δὲ μηδὲν τὴν ὀσμὴν ἀλύπως τοῦ κρόκου φέρουσιν, ἀλλ' εὐθέως πληρουμένοις τὴν κεφαλὴν, συντίθημι τὸ φάρμακον, τέτταρας ἐμβαλὼν τοῦ κρόκου δραχμάς. συνεχῶς δὲ ἀναγκάζομαι σκευάζειν αὐτό. διὰ τὸ μὴ μόνοις οἷς διῆλθον, ἀλλὰ, καὶ τοῖς πάσχουσι τὰ τῶν ὑποχεομένων φαντάσματα, ἢ συμπτώματα διὰ πάθος στομάχου διδόναι. καὶ πρὸς τούτοις γε, τοῖς ἐπε-

χομένοις τὴν γαστέρα, καὶ γυναιξὶ μὴ καθαιρομέναις καλῶς. ἐφ' ὧν ἐνεργεῖ κάλλιον, ὅταν ὀγδοήκοντα μὲν ἁλὸς δραχμὰς, ἓξ δὲ τοῦ κρόκου λάβῃ, καὶ κάλλιον δὲ ἐστὶ τοῦ καρπησίου λαβεῖν ἀντὶ τοῦ ἀσάρου. συνέθηκα δὲ αὐτὸ ποτὲ, καὶ ἀμφοῖν ἐμβαλών. ἔστι δὲ ἡ μὲν τελεία δόσις τοῦ φαρμάκου. ∠. α΄. μεθ' ὕδατος κυάθων, οὐ πλειόνων τεσσάρων. ἡ δὲ ἐλαχίστη, κατὰ τὸ ἥμισυ. μεταξὺ δὲ ἀμφοῖν αἱ ἄλλαι, καθ' ἡλικίαν, καὶ μέγεθος σώματος, καὶ ἔθος ὑπαλλαττομένης τῆς ποσότητος.

Ἀρχιγένους τὰ ἐφεξῆς τῇ πρώτῃ ῥήσει γραφέντα. ἐν οἷς, καὶ Γαληνοῦ διορισμός.

Περὶ μὲν οὖν τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούντων, ἱκανὰ ταῦτα. καιρὸς δὲ μεταβαίνειν ἤδη πρὸς τὰς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγένους γεγραμμένας ῥήσεις ἐφεξῆς τῇ πρώτῃ. ποιήσομαι δὲ καθ' ἑκάστην αὐτῶν ὁμοίαν ἐξέτασιν ᾗ κατὰ τὴν πρώτην ἔπραξα, συνάψας αὐτῇ διὰ τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν, καὶ τὴν ὑστάτην. ἀλλὰ νῦν γε ἀπὸ τῆς δευτέρας ἄρξομαι. Ἐμβρέγματα δὲ ἐὰν μὲν ἀπὸ χειμῶνος, ἢ ἀπὸ περιψύξεως πάσχωσιν. ἔλαιον χλιαρόν. καὶ διάχρισμα ῥινῶν. δαφνίδων ἐκπίεσμα. ἢ δάφνινον ἔλαιον. ἢ συριακὸν μύρον. ἢ κίκινον. ἢ συράκινον. ἢ γλεύκινον. ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον θερμαντικόν. ἵνα δ' ἀπὸ τοῦ τελευταίου τὴν ἀρχὴν ποιήσωμαι, λέγειν αὐτὸν ἡγοῦμαι, τήν τε καλουμένην αὐτόῤῥυτον ῥητίνην, ἐν Λακεδαίμονι πλείστην γιγνομένην, καὶ τὸ καπνέλαιον ἐν Κιλικίᾳ. τό, τε ἀμαράκινον, καὶ τὸ συράκινον ἐν Κυζίκῳ, τό, τε ἐν Περγάμῳ σκευαζόμενον ἴρινον, ἀξιοῖ διαχρίειν τοῖς τοιούτοις μύροις τὰς ῥῖνας, ὡς διὰ τῆς ὀσμῆς αὐτῶν θερμαινομένης τῆς κεφαλῆς. καὶ γὰρ, καὶ φαίνεται σαφῶς τοῦτο γινόμενον, ὡς καὶ τοὺς ἰδιώτας αὐτοῖς χρῆσθαι, καὶ μάλιστα τοῖς εὐπορίστοις. εὐπόριστα δέ ἐστιν ἄλλοις ἄλλα, τὰ παρ' ἑκάστοις πλεονάζοντα, καὶ παρ' ἡμῖν γε κατὰ τὴν Ἀσίαν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀγροίκοις τῷ καλουμένῳ κεδρίνῳ χρῆσθαι. κἂν ἀχρέωσι δέ ποτε αὐτοῦ, πισσελαίῳ. καλοῦσι δὲ οὕτω τὸν συγκείμενον ἐξ ἐλαίου τε, καὶ πίττης ὑγρᾶς. μιγνύουσι δὲ καὶ τούτῳ, καὶ τῷ κεδρίνῳ, τὸ ἔλαιον, οἱ μὲν πλεῖον. οἱ δὲ ἔλαττον, ἐς ὅσον ἂν ἐκλῦσαι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως αὐτῶν βουληθῶσιν. ἅπασι δ' οἷς εἶπον εἰώθασι, καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς χρῆσθαι, καὶ μάλιστα ὡς εἴρηται κατὰ τὸ βρέγμα. διαχρίουσι δὲ καὶ τὸ μέτωπον αὐτοῖς, καὶ τῶν ὤτων τοὺς πόρους. ἔνιοι δὲ καὶ τὰ τῶν ποδῶν ἴχνη. καὶ τὴν ἕδραν. ὅταν δὲ ὁ Ἀρχιγένης εἴπῃ δαφνίδων ἐκπίεσμα, τὸ καλούμενον ἁπλῶς δάφνινον, ἡγητέον οὕτως ὀνομάζειν αὐτόν. ὡς τό, τε προσλαβὼν ἐλαίου, δάφνινον ἔλαιον ὀνομάζεται. συριακὸν δὲ μύρον ἡγοῦμαι λέγειν αὐτὸν, τὸ κομμαγηνὸν, ἐπειδὴ κομίζουσιν ἐκ Συρίας ἡμῖν αὐτό. Ἀρχιγένους. Θέρους δὲ ἢ καυσωδῶς διατεινομένων, δι' ὄξους, καὶ ἐλαίου. ἢ ὕδατος, καὶ ῥοδίνου. ἔτι δὲ χυλοῦ πολυγόνου. ἢ ἀνδράχνης. ἢ στρύχνου, ἤ τινος τῶν ψυχόντων, σπόγγους τε ἐξ ὀξυκράτους τίθει τῇ κεφαλῇ. Ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ δόξει μὲν ἴσως τισὶν ἀμελέστερον ἀναγινώσκουσιν, μίαν ἐπὶ πλεῖον θεραπεύειν διάθεσιν ὁ Ἀρχιγένης. ἔχει δὲ οὐχ οὕτως. ἐκ μὲν τοῦ φάναι καυσωδῶς, τὴν θερμὴν ἐνδείκνυται διάθεσιν. ἐκ δὲ τοῦ, διατεινομένων. τὴν ὑπὸ πνεύματος φυσώδους τάσιν παροῦσαν. ὡς μὴ μόνον ἠλλοιῶσθαι κατὰ τὴν δυσκρασίαν, ἀλλὰ πλεονεξίαν ὑπάρχειν ἀτμώδους πνεύματος. ἐν ἀρχῇ μὲν οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων ἀμφοτέρων, ἡ τῶν ψυχόντων βοηθημάτων δύναμις ἐστὶν ἐπιτήδειος, ἐμψύχουσα μὲν τὴν κατὰ θερμότητα δυσκρασίαν. ἀνακρουομένη δὲ καὶ ἀναστέλλουσα τὴν ἀναφορὰν τοῦ φυσώδους πνεύματος. ἄμεινον δ' ἂν εἴη κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν, ἀκριβέστερον ἐκζητῆσαι, πότε μὲν ἐκ τοῦ σώματος ἀναφέρεται τὸ φυσῶδες πνεῦμα, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἀπὸ τοῦ στομάχου κεφαλαλγικῶν ἐλέχθη. πότε δὲ ἐν τῇ κεφαλῇ γεννᾶται. καὶ γὰρ ἡ γαστὴρ ἐκφυσᾶται ἐνίοτε δυσλύτως. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν μετ' αὐτὴν ἐντέρων, ποτὲ μὲν ἡ νῆστις ἢ τὸ λεπτὸν ἔντερον, ἔστι δ' ὅτε τὸ κῶλον. οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν, οὐδὲ ἀδύνατόν ἐστιν τὴν αὐτὴν διάθεσιν ἔν τισι τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν μορίων γινομένην, τὸ φυσῶδες πνεῦμα γεννᾶν, οὗ τῆς γενέσεως ἐν τοῖς κατὰ τὴν γαστέρα τόποις τὴν αἰτίαν εὑρομεν, ἔνδειαν θερμασίας τοσαύτης, ὡς γεννᾶν ἐκ τῶν σιτίων τε, καὶ ποτῶν, ἀτμῶδές τε, καὶ φυσῶδες πνεῦμα. δι' ἀῤῥωστίαν δὲ τῆς περισταλτικῆς δυνάμεως, ἐκφυσᾶσθαί τε, καὶ πληροῦσθαι, τὴν ἐντὸς εὐρυχωρίαν τῶν οὕτω παθόντων μορίων. ὥστε διατείνεσθαι μὲν διὰ τὴν πλήρωσιν, ὀδυνᾶσθαι δὲ, διὰ τὴν τάσιν. εὑρέθη γὰρ οὖν, καὶ τοῦθ' ἡμῖν, ἐν οἷς περὶ τῶν ἀλγημάτων τὰς κοινὰς, καὶ γενικὰς αἰτίας ἐσκοποῦμεν. ὡς ἐν τῷ διαλύεσθαι τὸ συνεχὲς τῶν ὁμοιομερῶν σωμάτων ἡ ὀδύνη γίνοιτο. διαλύει δ' αὐτὴν τὰ διαβιβρώσκοντα, καὶ τὰ τέμνοντα, καὶ τὰ διατείνοντα, καὶ τὰ σφοδρῶς θερμαίνοντα, καὶ ψύχοντα. διὸ κἀπὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀλγημάτων εἴωθα πυνθάνεσθαι τῶν παρόντων, ὁποία τίς ἐστιν ἡ ποιότης αὐτῶν. ἔνιοι μὲν, γὰρ ὡς διαβιβρωσκομένων τῶν σωμάτων, αἰσθάνεσθαι φασὶ τῆς ὀδύνης. ἔνιοι δὲ, ὡς διατεινομένων, ἢ βαρυνομένων, ἢ θλωμένων, ἢ μόνης ἐπικρατούσης σφοδρᾶς θερμότητος, ἢ ψύξεως. εἰ μὲν γὰρ ὡς διαβιβρωσκομένων, καὶ κεντουμένων, ἤτοι διὰ δριμύτητα χυμῶν, ἢ τοιούτου πνεύματος αἰτιατέον. εἰ δὲ διατείνοιντο χωρὶς τοῦ δάκνεσθαι, πλήρωσιν τῶν διατεινομένων μορίων, ἤτοι διὰ πνεῦμα φυσῶδες, ἢ χυμὸν ἐπιῤῥυέντα πλείω. ἐν ᾧ γένει καὶ φλεγμονὴ, καὶ τὸ ἐρυσίπελας ἐστίν. ἡ μὲν φλεγμονὴ, θερμὸν αἷμα πολὺ τοῦ φλεγμαίνοντος σώματος ἐν αὐτῷ περιέχοντος. τὸ δὲ ἐρυσίπελας, χολώδη χυμόν. εἰ δὲ ἐξ ἀμφοῖν πλεονεκτούντων πληρωθείη τι μόριον, ἤτοι τὴν ἐρυσιπελατώδη φλεγμονὴν, ἢ τὸ φλεγμονῶδες ἐρυσίπελας γίνεσθαι, καὶ μή τις δοκείτω μακρὸν ἡμᾶς λόγον ἐφ' ἑνὶ μορίῳ

καθ' ἓν σύμπτωμα παρόντι ποιεῖσθαι, κοινὸς γὰρ ἁπάντων τῶν ὀδυνωμένων ὁ λόγος ἐστὶν, καὶ διαρθρώ-
σας τις αὐτὸν ἀκριβῶς, εὐπορώτερος εἰς τὴν τῶν ἰαμάτων εὕρεσιν ἐπὶ παντὸς μορίου πάσχοντος ἔσται.
τὸ γάρ τοι τῆς τέχνης στοχαστικὸν, ἐν τῷ τῶν διαθέσεων διαγνωστικῷ μάλιστα ἐστὶν, εὑρισκόμεναι γὰρ αὗται
τὴν θεραπείαν οὐ στοχαστικῶς, ἀλλ' ἐπιστημονικῶς ἐνδείκνυνται, μετὰ τοῦ καὶ γινώσκεσθαι τὸ δύσλυτον
ἐνίων διαθέσεων, ἐφ' ὧν εὔλογον χρῆσθαι τοῖς κατὰ τὴν ἔνδειξιν, εἰ καὶ μηδὲν ἀνύειν φαίνοιτο κατὰ τὰς
ἀρχὰς, καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ κατὰ τὸν ἀφορισμὸν εἰρημένον, ἐν ᾧ φησί· πάντα κατὰ λόγον ποιέοντι. μὴ γινωσκο-
μένων δὲ τῶν κατὰ λόγον, μὴ μεταβαίνειν ἐφ' ἕτερα, μένοντος τοῦ δόξαντος ἐξ ἀρχῆς. ἔσθ' ὅτε γὰρ οὕτω
σφοδρῶς ἐν τοῖς στενοῖς πόροις σφηνοῦται τὸ ἀτμῶδες πνεῦμα, καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτοῦ ὁ γλίσχρος χυμὸς,
ἢ παχὺς, ὡς χρόνου δεῖσθαι πλείονος εἰς τὴν ἴασιν. λεπτῦναί τε γὰρ τὰ οὕτως ἐσφηνωμένα, καὶ τοὺς πό-
10 ρους εὐρῦναι χρὴ, δι' ὧν ἐκκενωθήσεται, μετὰ τοῦ προνοεῖσθαι μηκέτι ἐπιρρεῖν ἕτερον, ἤτοι χυμὸν, ἢ πνεῦ-
μα τοιοῦτον, καὶ πρὸς τούτοις τονῶσαι τὸ πεπονθὸς, ὡς μηδὲ αὐτὸ τὴν τοῦ φυσώδους πνεύματος ἐργάσα-
σθαι γένεσιν. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι συνθέντες οἰκεῖα ταῖς τοιαύταις διαθέσεσι φάρμακα, ποικίλης ἐδεή-
θησαν ὕλης εἰκότως, εἴ γε ἀποκρούεσθαι τὴν ἐπιρρέουσαν οὐσίαν, εἴτε ἐν χυμοῖς, εἴτε ἐν ἀτμοῖς εἴη, τῶν ἀ-
ναγκαίων ἐστὶ πέττειν τε καὶ λεπτύνειν τὴν ἐσφηνωμένην, διαφορεῖν τε ταύτην αὐτὴν, καὶ τούτων ἁ-
πάντων οὐδενὸς ἧττον, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον εὐτονίαν ἐργάζεσθαι περὶ τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ παραδέ-
χοιτο μὲν τὸ ἐπιρρέον, ἀποκρίνοι δὲ τὸ λεπτυνθὲν, πέττοι δὲ καὶ λεπτύνοι τὸ ἐσφηνωμένον, ἀλλ' ἐν τῇ μί-
ξει τῶν ταῦτα δυναμένων ἐργάζεσθαι φαρμάκων, ἄλλος ἄλλου στοχαστικώτερος γινόμενος, ὁ μὲν, ἧττον
ὠφελοῦσαν, ὁ δὲ, μᾶλλον εἰργάσατο τὴν σύνθεσιν. ὅθεν ὡς ἴστε, πρὸς γὰρ ὑμᾶς ἐρῶ τοὺς ἑταίρους, οἷς μά-
λιστα γράφεται ταῦτα, δύο πάντως ὁρᾶτέ μοι παρεσκευασμένα φάρμακα, τῶν τὴν αὐτὴν ἐπαγγε-
20 λίαν ἐχόντων. ἔσθ' ὅτε καὶ τρία, καὶ τέτταρα, κἀκ τῆς τούτων μίξεως πολλάκις ἐργαζόμενον τὸ δέον, ἐπὶ
τῶν δυσιάτων διαθέσεων. ἐπισκοποῦμαι γὰρ αὐτῶν ἐν τίνι μὲν πλέον ἐστὶ τὸ θερμαῖνον ἁπλοῦν φάρμα-
κον. ἐν τίνι δὲ τὸ ψύχον, ὥσπερ καὶ τὸ ξηραῖνον, ἢ ὑγραῖνον, ἢ λεπτομερὲς, ἢ παχυμερὲς, εἶθ' ὁρῶν ὅπως ἐνήρ-
γησε τὸ προσενεχθὲν τῷ πάσχοντι, τὴν δευτέραν χρῆσιν, ἤτοι δι' ἄλλου τινος, ἢ δι' αὐτοῦ τούτου ποιοῦμαι.
πολλάκις μὲν ἐφ' ἕτερόν τι τῶν τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν ἐχόντων ἀφικνούμενος, ἐνίοτε δὲ μιγνὺς ἀμφότε-
ρα, κἀξ αὐτῶν ἐργαζόμενός τι μέσον. εἴρηται δὲ ἐπὶ πλέον, οὐ καθόλου μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος, ἐν
τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα. καὶ χρὴ γινώσκειν ὅπερ ἤδη καὶ πρό-
σθεν εἶπον, ἐκείνῃ ταύτην ἑπομένην. ὅμως δὲ ἀναγκάζομαι, καὶ νῦν ἀναμιμνήσκειν αὐτῆς, ἕνεκα τοῦ
μᾶλλον ὑμᾶς ἀκολουθῆσαι τοῖς ἐνταῦθα λεγομένοις. τῆς γοῦν προκειμένης διαθέσεως, ὀδυνώδους
ἐπικρατούσης θερμότητος, ἅμα φυσώδει πνεύματι, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀποκρουστικῇ θεραπείᾳ χρηστέον, ἐκ τῆς
30 τῶν ψυχόντων δυνάμεως γινομένῃ. συμμέτρως δὲ τούτου πραχθέντος, ἐκ τῶν παρηγορικῶν τε καὶ πεπτικῶν
μιγνύναι χρὴ τοῖς ἀποκρουστικοῖς, εἶτα καὶ τῶν διαφορητικῶν τι προσθετέον, ἀφαιροῦντα κατὰ βραχὺ τῶν
ἀποκρουστικῶν φαρμάκων, ἄχρις ἂν εἰς τὴν ἐναντίαν μίξιν ἀφίκηται τὸ φάρμακον ἣν ἐξ ἀρχῆς εἶχε. τοῦ-
τέστιν ἵνα πλεῖστον μὲν ᾖ τὸ λεπτυντικόν τε καὶ διαφορητικὸν, ἔλαττον δὲ τὸ πεπτικόν τε καὶ παρηγορι-
κὸν, ἐλάχιστον δὲ τὸ ἀποκρουστικὸν, ἀνδράχνην μὲν οὖν ἐμάθετε ψυκτικῆς καὶ ὑδατώδους οὖσαν οὐσίας.
ἧττον δὲ αὐτῆς τὸ πολύγονον. ἐπὶ δὲ τοῦ στρύχνου τοσοῦτον μεμῖχθαι παχυμεροῦς τε καὶ γεώδους, ὅσον καὶ
τῆς στύψεως. ὁ δὲ ὄξος ἀποκρουστικήν τε ἅμα, καὶ λεπτυντικὴν, ἀλλὰ καὶ διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν, ὡς
ἂν ἐπικρατούμενον ἐν τῇ κράσει, λεπτομερεῖ ψυχρότητι. καθάπερ ὁ ἀκριβῶς αἴθριος ἀὴρ βόρειος. ἐμάθετε
δὲ καὶ τὴν τοῦ ῥοδίνου δύναμιν, ὡς ἔχει μέν τι καὶ ἀποκρουστικόν. ἔχει δὲ καὶ πεπτικὸν, καὶ παρηγορικὸν, ἔτι δὲ
πρὸς τούτοις, καὶ διαφορητικόν. εἰκότως ὁ ἀρχιγένης ἐν ἀρχῇ τῆς εἰρημένης διαθέσεως τοῖς τοιούτοις χρῆται
40 φαρμάκοις, αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ μόνον ὄξος, οὔτ' ἄλλοθι προσφέρων, οὔτε ἐνταῦθα διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς
δυνάμεως, μιγνὺς δὲ ἤτοι ῥοδίνῳ ἢ ὕδωρ αὐτῷ. μεταβῶμεν οὖν ἤδη πρὸς τὰς ἐφεξῆς τοῦ ἀρχιγένους ῥή-
σεις. Ἐὰν δὲ ἐπιτείνοιτο, τελεία τροφῆς ἀποχὴ ἁρμόδιος. εἶτα φλεβοτομία ἀπ' ἀγκῶνος. κένωσίς τε
τῆς κοιλίας, διὰ κλυστῆρος εὐτόνου. περὶ τούτων τῶν βοηθημάτων, εἴρηταί μοι πρότερον, ἡνίκα τὰς
ἀπολλωνίου ῥήσεις ἐσκοπούμην. ἀσιτίαν μὲν ἐπὶ τοῖς χολώδεσιν αἰτίοις, ἀπαγορεύοντός μου. φλεβοτομί-
αν δὲ ἐπὶ παίδων, καὶ γερόντων, καὶ δυνάμεως ἀσθενοῦς. ἐπαινοῦντος δὲ τὴν διὰ κλυστῆρος κένωσιν, οὐ
μόνον τῆς κενώσεως ἕνεκα τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ἐντέροις, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀντισπάσεως, τῶν ἐπὶ τὴν κε-
φαλὴν ἀναφερομένων, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐν οἷς ἔγραψε περὶ αὐτῆς ὁ ἀρχιγένης, οὐχ ἁπλῶς εἶ-
πεν κένωσίς τε κοιλίας διὰ κλυστῆρος, ἀλλὰ προσέθηκεν, εὐτόνου. πολὺ γὰρ ἐν τῷ τοιούτῳ κλυστῆρι. τὸ τῆς
ἀντισπάσεως ἐστί. πρὸς τῷ μὴ μόνα τὰ κατὰ τὴν γαστέρα καὶ τὸ μεσάραιον ἐκκενοῦν, ἀλλὰ καὶ τὰ σιμὰ τοῦ ἥπα-
50 τος. ἀρχιγένους. Ἐμβρέγματα δὲ πήγανον μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου λεαινόμενον. Ἀναμνησθέντες ἧς ὑπέθετο
διαθέσεως βοηθήματα γράφειν, οὕτω κρίνωμεν ἕκαστον ὧν καταλέγειν ἤρξατο. τὴν μὲν οὖν διάθεσιν αὐ-
τὸς οὗτος ἔγραψεν. θέρους δὲ ἢ καυσωδῶν διατεινομένων. ἐφεξῆς δὲ ψυκτικῆς δυνάμεως ὑπέταξε βοη-
θήματα, καὶ μετὰ ταῦτα ἔφη. ἐὰν δὲ ἐπιτείνηται, τελεία τροφῆς ἀποχὴ, καὶ φλεβοτομία, καὶ κλυστὴρ
εὔτονος προσφερέσθω, καὶ τούτων ἐφεξῆς, τὰ κατὰ τὴν προκειμένην γεγραφηκὼς ῥῆσιν. ἐν ᾗ μετ' ὄξους,
καὶ ἐλαίου λεανθὲν τὸ πήγανον, προσφέρειν ἐκέλευσεν οὐ προσθεὶς πότερον χλωρὸν ἢ ξηρόν. ἔστι
γὰρ οὐ μικρὰ διαφορὰ, παμπόλλῳ δριμυτέρου τε, καὶ θερμοτέρου τοῦ ξηροῦ, παρὰ τὸ χλωρὸν ὑ-

παρέχοντος, ἐμοὶ μὲν δὴ δοκεῖ τὸ χλωρὸν συμβουλεύειν. οὐ γὰρ ἂν ἀθρόως ἀπὸ τῶν ψυχόντων ἐπὶ τἀναντία μετέβη. τὸ δ' ὄξος ὅτι πρὸς τὸ ψύχειν καὶ ἀποκρούεσθαι διαφορητικὸν ἔχει τι, πρόσθεν εἴρηται. παρηγορικῆς δὲ καὶ χαλαστικῆς δυνάμεως, ὑπάρχον τὸ ἔλαιον εἰκότως ἔμιξεν αὐτοῖς. ἄλλο. δαφνίδων ἐκπίεσμα μετ' ὄξους καὶ πηγάνου. πολὺ τοῦτο τοῦ πρόσθεν ὑπάρχει δραστικώτερον. ἰσχυρῶς γὰρ θερμαίνοντι τῷ τῶν δαφνίδων ἐκπιέσματι, τὸ πήγανον ἔμιξε μετ' ὄξους, ἐλαίου χωρίς. ἄλλο.

χύλισμα τῶν τῆς ἴρεως ῥιζῶν μετ' ὄξους. τοῦτο τὸ βοήθημα, θερμαντικὸν οὐδὲν ἔχει. βέλτιον οὖν ἦν ἐν τῇ πρὸς τὰ γενναιότερα βοηθήματα μεταβάσει πρῶτον αὐτὸ τετάχθαι. ἔτι ἰτέας φύλλα λεῖα μεθ' ὕδατος. τοῦτο τοῦ προγεγραμμένου τοῦ διὰ τῆς ἴρεως ἀσθενέστερόν ἐστι, καὶ τοῖς ἁπάντων πρώτοις γεγραμμένοις ὅμοιον, ὥστε οὐκ ἐν καιρῷ νῦν εἴρηται. ἕρπυλλος τετριμμένος μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου.

περὶ μὲν ἐλαίου καὶ ὄξους ἔμπροσθεν εἴρηται. προσέθηκε δ' αὐτοῖς νῦν ἕρπυλλον, δριμείας ποιότητος φάρμακον. διὰ τοῦτο καὶ θερμαινούσης δυνάμεως, ἀμελῶς δὲ κἀνταῦθα παρέλιπε μὴ δηλώσας, πότερον χλωρὸν, ἢ ξηρὸν, αὐτὸν εἶναι βούλεται. βέλτιον δ' ἴσως τὸν χλωρὸν ἀκούειν. ἄλλο.

πολύγονον μετὰ πηγάνου διειμένον ἐλαίῳ καὶ ὄξει. τῷ τοῦ πολυγόνου χυλῷ κατὰ τὸν πρῶτον λόγον ὡς ψύχοντι κέκτηται, καὶ γὰρ καὶ ἔστιν ὄντως τοιοῦτος, ὥστε καὶ ἐπὶ τῶν χρονιζόντων ἀλγημάτων, κατὰ τὴν πρώτην μετάβασιν εὐλόγως ἄν τις αὐτῷ χρήσεται, μίξας τὸ πήγανον. ἐπινοεῖν ἡμᾶς χρὴ καθ' ἑκάστην τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι φαρμάκων μῖξιν, ἐν ἀρχῇ μὲν ὀλίγον μιγνύναι τοῦ γενναίου. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην χρῆσιν, αὐξάνειν αὐτοῦ τὸν ὄγκον. ἄλλο. ἀμύγδαλα πικρὰ λεπιζόμενα λεῖα μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου ἐμβρεχόμενα, εἰς κηρωτῆς πάχος δι' ὀθονίου μετώπῳ ἐπιτιθέμενα. καὶ τοῦτο τῆς πρώτης μεταβάσεως ἐστὶν οἰκεῖον. ἐμάθομεν γὰρ διαφορητικὴν ἀδήκτως δύναμιν ἔχειν τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα. ἄλλο. πήγανον ἄγριον μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους ὁμοίως, ἀτάκτως.

καὶ πάλιν τοῦτο παρενέθηκεν ἰσχυρὸν πάνυ φάρμακον, ἐπὶ τῶν ἱκανῶς χρονιζόντων ἀλγημάτων, εἰκότως παραληφθησόμενον. ἄλλο. λεύκης καρπὸς μετ' ὄξους τριβόμενος. διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως καὶ ὁ τῆς λεύκης καρπός. ἐν τισὶ δὲ τῶν ἀντιγράφων οὐ μετ' ὄξους, ἀλλὰ μετ' ὀξυκράτου γέγραπται. ἄλλο. ὠκίμου σπέρμα σὺν ὕδατι. τὸ μὲν τοῦ ὠκίμου σπέρμα, θερμαντικῆς τε καὶ λεπτυντικῆς ἐστι δυνάμεως. οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε. δι' ὕδατος δὲ μόνου, χρονιζούσης τῆς διαθέσεως, οὐκ ἄν τις εὐλόγως αὐτῷ χρῷτο, βέλτιον γὰρ ἦν ἔλαιόν τε καὶ ὄξος, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων εἶπε, μιγνύναι καὶ τούτῳ. ἄλλο. ποιεῖ καὶ βάλσαμον, πευκέδανον, καστόρειον, καὶ ὁμοῦ, καὶ ἰδίᾳ ἕκαστον σὺν ἐλαίῳ καὶ ὄξει. τοῦτο πάλιν τὸ φάρμακον ἰσχυρόν ἐστιν, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτὸ μόνον τὸ πευκέδανον προσφέρηται, χωρὶς τοῦ μιχθῆναι τῷ καστορείῳ. βάλσαμον δὲ, τί καλεῖ νῦν οὐκ ἔχω φάναι. πότερον τοῦ φυτοῦ τὸν καρπὸν, ἢ τὸν ὀπὸν ὃν ὀποβάλσαμον ὀνομάζουσιν, ἢ τοὺς κλάδους αὐτοῦ τοὺς καλουμένους ξυλοβάλσαμον. ἄμεινον δέ μοι δοκεῖ τὸ ὀποβάλσαμον ἀκούειν, λεπτομεροῦς τε καὶ διαφορητικῆς οὐσίας ὑπάρχον. οὐ μὴν ἐπιφανῶς γε θερμῆς. ἄλλο. φύλλα δάφνης, καὶ λεύκης, καὶ ἄγνου, μετ' ἐλαίου, καὶ ὄξους. μικτὸν καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ἐκ διαφερόντων ταῖς δυνάμεσι τῶν ἁπλῶν συνέθηκεν, τὰ μὲν φύλλα τῆς δάφνης θερμότατα. τὰ δὲ τῆς ἄγνου, μετρίως ψύχοντα. μέσα δὲ ἀμφοῖν ἐστι τὰ τῆς λεύκης. ἄλλο.

πάνακα μετὰ ἐλαίου ἄλειφε. οὐδὲν ἐνταῦθα τῶν ψυχόντων μέμικται, καὶ διὰ τοῦτο ταῖς πάνυ κεχρονισμέναις διαθέσεσιν, καὶ μηδὲν ἔτι θερμότητος ἐχούσαις, χρήσιμον ὑπάρχει. διὸ καὶ μέμψαιτο ἄν τις αὐτῷ χωρὶς διορισμοῦ τὰ βοηθήματα γράψαντι. πάνακα δὲ ἠρτῦμαι νῦν λέγειν αὐτὸν ἀμελῶς, ἀντὶ τοῦ φάναι, πάνακος ῥίζαν, οὐ γὰρ δὴ τὸν ὀποπάνακα νομιστέον ὑπ' αὐτοῦ λελέχθαι πάνακα. διαφέρει δὲ τῆς ῥίζης, οὗτος οὐ μικράν τινα θερμότητος ὑπεροχήν. ἄλλο. ἄγνον ἢ ἡδύοσμον, ἀμύγδαλα πικρὰ, ἴριν, ἴσα μίξας σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ἔμβρεχε. τῶν μὲν ἄλλων ἡ δύναμις εἴρηται πρόσθεν. ἡδυόσμου δὲ νῦν πρῶτον ἐμνημόνευσε, θερμαντικῆς δυνάμεως φαρμάκου. ἄλλο. συκαμίνου χυλῷ προσμίξας ὄξος κατάβρεχε. προφανῶς τοῦτο τοῦ γένους ἐστὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων, ἀρχομένης τῆς διαθέσεως, ἐμψυκτικῶν ἰαμάτων, οὐκ ὀρθῶς νῦν ἀναμεμιγμένων, τοῖς πρὸς τὰς αὐξομένας διαθέσεις, ἁρμόττουσι φαρμάκοις. χρονιζόντων δὲ ψιλώσας, κατὰ χρίσμασι μὲν τοῖς εἰρημένοις, ἐμβρέγμασί τε παχύτερα ποιῶν αὐτὰ χρῶ. ἄλλο. ῥητίνην μετὰ μέλιτος κατάχριε κροτάφους καὶ μέτωπον, ἢ μυόχοδα μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου. τρίτος οὗτος αὐτῷ καιρὸς καὶ χρόνος ἐστὶν ἐπὶ τῶν τῆς κεφαλῆς βοηθημάτων. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος ἦν ἀρχομένου τοῦ πάθους. ὁ δὲ δεύτερος ὡς αὐτὸς ἔγραψεν ἐπιτεινομένου. τρίτος δὲ οὗτος ἐν ᾧ φησὶ χρονιζόντων, ὅς τις δεῖται σφοδροτέρων βοηθημάτων. ὧν ἔνια τοῖς πρόσθεν ἀνέμιξεν οὐκ ὀρθῶς.

Τὰ ὑπὸ ἀσκληπιάδου γραφέντα ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς πρὸς τὰς προσφάτους κεφαλαλγίας ἐμβροχὴ ἣ ἐχρήσατο νικομήδης.

Πηγάνου φύλλα. ∠. β'. ἡδυόσμου. ∠. β'. πευκεδανοῦ. ∠. β'. ἴρεως. ∠. β'. ὠκίμου σπέρματος. ∠. η'. μήκωνος μελαίνης σπέρματος. ∠. δ'. ὀξυκράτου. ξ. α'. ἕψε εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, ἀνάκοπτε ῥοδίνῳ, καὶ συνεχῶς ἔμβρεχε τὴν κεφαλήν.

ἄλλω

Ἄλλο ᾧ ἐχρήσατο Χαρικλῆς.

Ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. ∠. β΄. λύγου αἴθους. ∠. β΄. πευκεδάνου ῥίζης. ∠. β΄. ἡδυόσμου χλωροῦ, ἢ ξηροῦ. ∠. β΄. πηγάνου ἀκρεμόνων. ∠. β΄. δαφνίδων κεκαθαρμένων. ∠. β΄. σπονδύλου. ∠. β΄. ἑρπύλου. ∠. β΄. κασσίας. ∠. β΄. ῥόδων χλωρῶν, ἢ ξηρῶν. ∠. δ΄. ὄξει διαλύσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου. ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας, καὶ ξυρήσας τὰς τρίχας, ἐπιτίθει καθ' ὅλης τῆς κεφαλῆς, καὶ ταινιδίῳ καταδήσας, φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, καὶ πάλιν λύσας, καὶ ἀνανεώσας ἐπιτίθει.

Τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν ἀντωνίου ῥιζοτόμου.

Ὀποῦ πευκεδάνου. ∠. ιϛ΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. α΄. ἀνίσου. ∠. δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ΄. κρόκου δραχμὰς
10 δ΄. σκαμμωνίας. ∠. δ΄. πάντα λεάνας μετ' ὄξους, ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, ἐν δὲ τῇ χρήσει ἀνιεὶς μετ' ὄξους, ἐπίχριε τὸ μέτωπον, ἀπὸ κροτάφου ἀρξάμενος, καὶ ἐπὶ τὸν ἕτερον κρόταφον καταλήγων. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων, ὕδατι χρώμενος κατάχριε.

Ὡς δὲ ἀλέξανδρος ἐχρήσατο ἔχει οὕτως.

Πευκεδάνου ῥίζης. ∠. δ΄. ἢ τοῦ ὀποῦ. ∠. β. κρόκου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. α΄. ὀπίου. ∠. α΄. ὄξει ἀναλάμβανε, καὶ ποίει τροχίσκους, ἐν δὲ τῇ χρήσει, ὄξει διαλύων, κατάχριε τοὺς ἐν αἰσθήσει τόπους. τοῦτο παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους.

Ἄλλο ἀντιγόνου ἐν στρατοπέδῳ ἐπισήμως ἰατρεύσαντι.

Δαφνίδων ξηρῶν, λείων, κεκαθαρμένων. ∠. δ΄. σκαμμωνίας. ∠. δ΄. σελίνου σπέρματος. ∠. η΄.
20 ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. η΄. σμύρνης. ∠. δ΄. ὀμφακίου. ∠. δ΄. ἑρπύλου. ∠. η΄. ὄξους τὸ αὔταρκες σκεύαζε καθὰ προείρηται.

Χρονίως κεφαλαλγούντων ἐπιθήματα ὡς ἐχρήσατο Χαρικλῆς.

Σχίνου μύρου πιέσματα, πευκεδάνου, κασσίας, ἀνὰ μέρος. α΄. δαφνίδων, μέρη δύο, ἄγνου σπέρματος μέρη δύο. ῥόδων ξηρῶν μέρη δύο. πηγάνου ἀκρεμόνων μέρη δύο. ὄξει διαλύσας, ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου, ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας, ἐπιτίθει καθ' ὅλης τῆς κεφαλῆς, προξυρήσας τὰς τρίχας, καὶ ταινιδίῳ καταδήσας, φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης, καὶ πάλιν ἐπιτίθει.

Περὶ τῶν ἐπὶ χολώδει χυμῷ κεφαλαλγούντων.

30
Τὰ μὲν σημεῖα παραπλήσια τοῖς ἐπὶ ἐγκαύσει, πρόσεστι δὲ αὐτοῖς δῆξις τε πλείων, καὶ ὠχρότης προσώπου, καί ποτε καὶ τοῦ στόματος ἐκπίκρωσις. ἡλικίαις δὲ μᾶλλον, ἀκμαστικαῖς, καὶ κράσεσιν θερμοτέραις, καὶ βίῳ, φροντιστικῷ, καὶ τοῖς χολὴν συνάγουσιν ξανθὴν τοῦτο τὸ πάθος εἴωθε συμβαίνειν, λουτροῖς τε οὖν εὐκράτοις ἐπὶ τούτων καὶ ἀλείμμασιν, καὶ ὑδαρεῖ πόματι χρηστέον, καὶ ἡ σύμπασα δίαιτα, ὑγροτέρα τε καὶ εὔχυμος, παραλαμβανέσθω, κενωτέον δὲ τὸν χολώδη χυμὸν, ἀψινθίου ἀπὸ βρέγματι, ἢ διὰ τῆς ἀλόης, καὶ αὐτῆς τῆς πικρᾶς ἀντιδότου καθ' ἑαυτὴν, ἢ καὶ σὺν ὀλίγῃ σκαμμωνίᾳ, διὰ τῶν τῆς ἀλόης καταποτίων, ἐπιχριστέον δὲ τὸ μέτωπον, ἢ τῷ κροκώδει τροχίσκῳ, ἢ τῷ [illegible], ἢ τινὶ τῶν παραπλησίων.

Περὶ τῆς κατὰ τὴν συμπάθειαν κεφαλαλγίας.

40 Εἰ μὲν ὅλῳ τῷ σώματι συμπάσχει ἡ κεφαλὴ, τούτου προνοητέον πρός τε τὴν δυσκρασίαν, καὶ πρὸς τὴν κρατοῦσαν ὕλην ἐπισταμένως, καὶ εἰ μὲν εἴη πλῆθος, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς φλέβας, φλεβοτομήσομεν. εἰ δὲ μᾶλλον ποιότης, καθαρτικῷ χρησόμεθα φαρμάκῳ, εἰ δὲ μορίῳ συμπάσχει, οἷον ἥπατι, ἢ γαστρὶ, ἢ στομάχῳ, τούτοις βοηθητέον, θερμῆς μὲν ἐν αὐτοῖς ὑποκειμένης δυσκρασίας, ἄρτον διὰ ὑδαροῦς οἴνου παρέχοντας, καὶ τὰ διὰ χόνδρου ῥοφήματα, καὶ τὰς ἔξωθεν μετρίως ἐμψυχούσας τε, καὶ τονούσας ἐπιβροχὰς, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται, εἰ δὲ διὰ γλίσχρους τε καὶ παχεῖς χυμοὺς ἐν τῷ στομάχῳ περιεχομένους κεφαλαλγοῖεν, καὶ τούτους ἐκμοχλεύσομεν, ὀξύμελι πίνειν παρέχοντες. τό, τε ἁπλοῦν, καὶ τὸ ἰουλιανειον, καὶ τοῖς δι' ὑσσώπου τε καὶ ὀριγάνου. καὶ τοῖς τούτων ἔτι θερμοτέροις τε, καὶ τμητικωτέροις, καὶ τῷ ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτῳ χρηστέον, ἐπιβροχαῖς τε θερμοτέραις καὶ καταπλάσμασι.

50
Περὶ τῆς ἐν πυρετοῖς κεφαλαλγίας.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐν πυρετοῖς συνεισβαλλουσῶν ἐξ ἀρχῆς κεφαλαλγιῶν, φλεβοτομεῖν τῇ πρώτῃ ἢ τῇ δευτέρᾳ ἀνέσει, εἰ μή τι κωλύει, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν εὐέκτων καὶ πολυαίμων. προσέχειν δὲ μὴ διὰ τὰς ἀπὸ τῆς γαστρὸς ἀναθυμιάσεις γινομένας, ἢ δι' ἐποχὴν κοιλίας συμβαίνει τὰ τῆς κεφαλαλγίας. εἰ δὲ ὕστερον μετὰ τὴν ἑβδόμην εἰσβάλλοι, προκενώσαντες τὴν κοιλίαν διὰ κλυστῆρος ἀξιολόγως, σικυαστέον ἀπὸ ἰνίου ἢ αὐχένος, καὶ παρηγορητέον τὴν κεφαλὴν ταῖς δι' ἐλαίου ἐμβροχαῖς. ῥοδίνῳ μὲν ἐπὶ τῶν θερμοτέρων, καὶ ὠ-

ρα θερινῇ, καὶ μετὰ βραχέως ὄξους, χαμαιμηλίνῳ δὲ ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων ἕξεων, καὶ ἐν χειμῶνι, πέμ-
πτον μέρος ὄξους προσειληφότι. ἐπιχρίειν δὲ τὸ μέτωπον, κύφει μὲν ἐπὶ τῶν ψυχροτέρων, κρινομάγμα-
τι δὲ ἐπὶ τῶν θερμοτέρων. ἐπὶ μεγέθει δὲ πυρετοῦ γινομένης κεφαλαλγίας, ἰάματα προγέγραπται
ἐν τῷ περὶ πυρετῶν λόγῳ. δεῖ δὲ παραφυλάττεσθαι ταῦτα οὐ μόνον ἐπὶ τῶν κατὰ συμπάθειαν τοῦ
στομάχου κεφαλαλγούντων, ἀλλὰ καὶ κατὰ πάντων τῶν περὶ κεφαλὴν γινομένων παθῶν. ἔστι δὲ ταῦ-
τα ἄγνου σπέρμα. ἀψινθίου χυλός. γάλα πινόμενον, βάλανοι δρύινοι ἐσθιόμεναι, ἐλάαι μέλαιναι. μαι-
μύκυλα. ὄροβοι. οὗτοι δὲ καὶ τὰ ἄρθρα παραλύουσιν, ἐπὶ πλέον δὲ ἅπτεται σμύρνα. λίβανος. κισσοῦ κό-
ρυμβοι, καὶ ταράττουσι τὴν διάνοιαν. σχοίνου καρπός, κρόκος. πευκέδανον. κυκλάμινος ξηρὰ σὺν οἴνῳ ποθεῖ-
σα. στύραξ ὀλίγος μὲν ποθεὶς, λύει σκυθρωπότητα. πολὺς δὲ κατασκευάζει ταραχώδεις ὕπνους.

10

Περὶ κεφαλαίας.

Ἡ λεγομένη κεφαλαία, χρόνιός τε καὶ δύσλυτός ἐστι κεφαλαλγία, ἐπὶ μικραῖς προφάσεσι, μεγίστους ἔ-
χουσα παροξυσμούς, ὥστε μήτε ψόφων ἀνέχεσθαι, μήτε φωνῆς σφοδροτέρας, μήτε λαμπροῦ φωτός,
μήτε οἰνοποσίας, μήτε τῶν τὴν κεφαλὴν πληρούντων ὀσφραντῶν, μήτε κινήσεως, ἀλλ᾽ ἐν ἡσυχίᾳ καὶ
σκότῳ κατακεῖσθαι βούλεσθαι, διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἀλγημάτων, ὡς ὑπὸ σφύρας γὰρ πλήττεσθαι
δοκοῦσιν. ἔνιοι γὰρ ὡς θλωμένων, ἢ διατεινομένων αἰσθάνονται τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν, οὐκ ὀλίγοις δὲ
εἰς τὰς ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν διήκει τὸ ἄλγημα. φέρει δὲ τὸ πάθος, ποτὲ μὲν διηνεκῆ ἀλγήματα. ποτὲ δὲ
παροξυσμοὺς καὶ διαλείμματα, ἤτοι τεταγμένα, ἢ ἄτακτα, διαλείπουσι γὰρ ἐνίοτε οἱ τοιοῦτοι παρο-
ξυσμοὶ, καθάπερ τοῖς ἐπιληπτικοῖς, καί τις χρόνος ἐπιγίνεται μεταξὺ τελέως ἄμεμπτος. εὔδηλον οὖν
20 ὅτι τὸ πάθος τοῦτο, τὴν δυσπάθειαν ἔχει τῆς κεφαλῆς, ὁμογενὴ τοῖς κεφαλαλγικοῖς, ἐπὶ δὲ μᾶλλον
ἐκείνων ἀσθενείας ἥκει, τὰ κατὰ τὴν κεφαλὴν πάσχοντα μόρια, καί τινες αὐτῶν τὰς περὶ τὸν ἐγ-
κέφαλον ὀδυνῶνται μήνιγγας. ἔνιοι δὲ καὶ τὸν περικράνιον ὑμένα μόνον. τὰ μὲν οὖν μετὰ βά-
ρους, ἀλγήματα, πλῆθος δηλοῖ. τὰ δὲ μετὰ δήξεως ἢ χυμῶν, ἢ ἀτμῶν, δριμύτητα. τὰ δὲ μετὰ σφυ-
γμοῦ, φλεγμονὴν, τὰ δὲ μετὰ τάσεως, εἰ μὲν ἄνευ βάρους καὶ σφυγμοῦ γένοιτο, πνεύματος λεπτοῦ καὶ
φυσώδους πλῆθος δηλοῖ. εἰ δὲ μετὰ σφυγμοῦ, φλεγμονὴν ὑμενώδους σώματος. εἰ δὲ μετὰ βάρους γέ-
νοιτο ἡ διάτασις, πλῆθος ἐντὸς τῶν ὑμένων ἴσ*μεν, καὶ τὰ μὲν ἐπιπολῆς ἀλγήματα, τοῦ περιοστίου ὑμέ-
νος τὸ πάθος δηλοῖ. τὰ δὲ ἐν βάθει τῶν μηνίγγων. οἷς γὰρ ἡ διάθεσις ἔνδον τοῦ κρανίου ἐστὶ, τούτοις εἰς τὰς
ῥίζας τῶν ὀφθαλμῶν ἀφικνοῦνται οἱ πόνοι, διὰ τὸ τοὺς χιτῶνας τῶν ὀφθαλμῶν, ἀπὸ τῶν μηνίγγων
ἔχειν τὴν γένεσιν. εἰ δὲ καὶ σαπεὶς ὁ χυμὸς θερμότερος γένηται, σὺν πυρετῷ κεφαλαλγοῦσι. πυρέτ-
30 τουσι δὲ τοὐπίπαν, καὶ οἱ διὰ φλεγμονὴν ὀδυνώμενοι. εἰ μὲν οὖν πλῆθος χυμῶν, ἢ ἀτμῶν, εὕροις αἴτι-
ον, εἰ μὲν διὰ τὴν τοῦ παντὸς σώματος πλησμονὴν ἐγένετο, τὸ πᾶν σῶμα κενώσας, ἰάσῃ τὴν κεφαλαλγί-
αν. εἰ δ᾽ ὡς ἀσθενὴς ὑπάρχουσα, ἡ κεφαλὴ δέχεται τὰ ἀναφερόμενα, ἀντισπᾶν δεῖ τὴν ὕλην εἰς ὅλον τὸ
σῶμα, καὶ οὕτως ἰᾶσθαι τὸ μόριον. κλυστῆρσι μὲν οὖν ἡ ἀντίσπασις γίνεται, καὶ διαδέσεσι τῶν ἄκρων, καὶ τρί-
ψεσι πλείοσι τῶν κάτω μερῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ αἵματος κενώσει ἐξ ἀγκῶνος. εἰ δὲ πλεονάζον ἔτι τὸ αἷμα
φαίνοιτο, καὶ διὰ ῥινῶν ἀναστομώσαντας φλέβα, καὶ κενοῦντας ὅσον αὐτάρκες εἶναι δόξει, εἶτα τὴν
ἱερὰν ὀξυνάντας δοτέον, κἄπειτα τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς χρηστέον, καὶ τοῖς ἐῤῥίνοις, οἷά ἐστι τὰ διὰ τοῦ
ἐλατηρίου, καὶ τῆς κυκλαμίνου, μετὰ γάλακτος, καὶ πράσου σκευαζόμενα. τὴν δὲ κεφαλὴν θεραπεύ-
σεις, ἡνίκα μὲν δεῖ κεχρῆσθαι τοῖς ἀντισπαστικοῖς, διὰ τῶν ἀποκρουστικῶν ἐμβρεχῶν, μετὰ δὲ τὴν τοῦ παν-
τὸς σώματος κένωσιν ἤδη τοῖς κενοῦσι τὴν κεφαλὴν κεχρῆσθαι. εἶτα τοῖς ῥωννύναι δυναμένοις, ἀπο-
40 κρούεται μὲν οὖν τὸ ὀμφάκινον ἔλαιον, καὶ τὸ ῥόδινον, καθ᾽ ἑαυτὸ, καὶ σὺν ὄξει, καὶ τὸ διὰ τῶν κωδιῶν,
καὶ θαλλῶν ἁπαλῶν ἐλαίας καὶ κισσοῦ κορύμβων, καὶ ἡδυόσμου χλωροῦ σκευαζόμενον. προσά-
γειν δὲ καὶ τὰ βοηθήματα χλιαρὰ μὲν, ψυχροτέρου καὶ ὠμοτέρου τοῦ πλήθους ὄντος, ψυχρὰ δὲ θερμοτέρου
καὶ χολωδεστέρου. διαφορεῖ δὲ τὸ γλυκύτατον ἔλαιον θερμὸν, καὶ μᾶλλον παλαιούμενον τοῦτο, καὶ τὸ σι-
κυώνιον. εἰ δὲ παχύτερον εἴη τὸ πλῆθος τῶν χυμῶν, σφόνδυλον, ἢ ἕρπυλλον ἐνέψων τῷ ἐλαίῳ, ἢ γλήχω-
νος κόμην, ἢ καλαμίνθην, ἢ ἡδύοσμον, κενώσεις τὸ πλῆθος. αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ τόνον ἐντίθησι τῷ μο-
ρίῳ. διὸ καὶ μέχρι παντελοῦς ἰάσεως χρῆσθαι αὐτοῖς προσήκει. πλέον δὲ πάντων διαφορεῖ, καὶ ῥων-
νύουσι παντελῶς περιστερεὼν ὁ ὀρθὸς, μάλιστα μὲν χλωρὸς, ἤδη δὲ καὶ ξηρὸς σὺν ταῖς ῥίζαις ἅμα ἑρπύλ-
λῳ ἑψώμενα τῷ ἐλαίῳ. συνεμβλητέον δὲ αὐτοῖς καὶ ῥίζαν τῆς παρὰ τὰ ὕδατα φυομένης κορκοδει-
λιάδος τῆς μεγίστης, καὶ αὐτὸν δὲ τὸν περιστερεῶνα καθ᾽ ἑαυτὸν, εἰ ἀφεψήσας τῷ ἐλαίῳ ἐμβρέχοις τὴν κε-
50 φαλὴν ἰάσῃ πᾶσαν κεφαλαλγίαν χρονίαν ἐπὶ ψύξει γινομένην, ἢ ὑπὸ παχέων χυμῶν. τὰ μέγιστα δὲ
ὠφελοῦσι, καὶ οἱ ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις ὄνοι σὺν τῷ ἐλαίῳ ἑψόμενοι.

Ἀρχιγένους περὶ ἀποφλεγματισμῶν.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀποφλεγματισμοὶ διὰ νάπυος, ἢ ὑσσώπου μετὰ γλυκέος καθεψημένου, ἢ σταφίδος ἀγρί-
ας μετὰ πεπέρεως τε τετριμμένης καὶ μετὰ μέλιτος, ἢ ἐλαίου μεμιγμένου μέλιτι. ἢ σταφίδος ἀγρίας, καὶ

κατ᾽ ἰδίαν

κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ μέλιτος τειβομένης. Τὴν μὲν τῶν ὀνομαζομένων συνήθως τοῖς ἰατροῖς ἀποφλε-
γματιζόντων φαρμάκων, ὕλην, ὕστερον ἐρῶ. νυνὶ δὲ τοσοῦτον ἐπισημήνασθαι χρήσιμον. ὡς τὸ βοήθη-
μα τοῦτο, φλέγματος ἐνοχλοῦντος, ἐστὶν ἴαμα. καθάπερ δὴ καὶ αὐτὸ τοὔνομα αὐτοῦ δηλοῖ. ὁ δὲ ἀρχιγένης,
θερμὴν, καὶ πνευματώδη διάθεσιν, ὑπέσχετο θεραπεύειν, οὐ ψυχρὰν καὶ φλεγματώδη. ὠφελοῦνται
δὲ ἱκανῶς καταντλούμενοι δάφνης ἀφεψήματι. ἢ πηγάνου, ἢ πάνακος, ἢ κωδυῶν, ἢ δαφνίδων. ἰσχυ-
ρῶς θερμαίνουσιν φαρμάκοις, οὐκ οἶδα πῶς κατέλεξεν κωδύας ψυχούσας οὐκ ἀγεννῶς, ἐνδειξάμε-
νος ἐν τῇ τοῦ λόγου λέξει, τῶν εἰρημένων ἑκάστῳ δύνασθαί τινα χρῆσθαι καθ' ἑαυτό, τάχα δ' ἄν ποτε καὶ
μιχθεῖσιν. οὐ μὴν δηλώσας, εἴπερ ἐμβαλεῖν αὐτοῖς τι κελεύει κωδειῶν, ἕνεκα τοῦ μειῶσαί τε, καὶ πραΰ-
ναι τὴν σφοδρότητα τῶν φαρμάκων. ἢ καὶ μόναις ποτὲ χρῆσθαι, ὅπερ ἀρχομένης τε καὶ αὐξανομέ-
10 νης διαθέσεως, εὐκαιρότερον ἂν ἐγένετο. χρονιζούσης δὲ οὐ μόνον οὐδὲν ὄφελος, ἀλλὰ καὶ βλαβερώτεραι
αἱ κώδειαι τυγχάνουσιν οὖσαι. ἀγαθὴ δὲ καὶ ἡ διὰ τῶν ἁλῶν πυρία. συνέχει ἐνταῦθα πάντα
τὸν λόγον ὁ ἀρχιγένης, πυρίας μνημονεύσας διὰ φαρμάκου, ξηραίνοντος μὲν οὐ γενναίως, ἔχοντος δέ τι
καὶ θερμαντικόν, ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ἐπιστάμενον, ὅτι διάθεσιν θερμὴν ὑπετίθετο θεραπεύειν. ἤτοι φυλάτ-
τειν ἀεὶ τὴν ἀπ' αὐτῆς ἔνδειξιν. ἢ περὶ τῆς μεταπτώσεως εἰρηκέναι τι. καθ' ἣν ἐν τῷ χρόνῳ, τῆς θερμό-
τητος παυσαμένης, ἔμφραξις, ἢ ἔντασις, ἢ τι τοιοῦτον ἐγένετο, τῆς ἐναντίας θεραπείας δεόμενον,
τῆς κατ' ἀρχὰς εἰρηθείσης. μετὰ δὲ τὰς καταντλήσεις, ἢ πυρίας ὠφελοῦνται ἐὰν λίνου σπέρμα ῥοδί-
νῳ ἐπιπάσας, ἔρια ῥυπαρὰ, ἐξ ὀξυροδίνου θερμὰ περιθεὶς ἐπιδήσεις. τοῦτο παρηγορικόν ἐστι τὸ βοή-
θημα. σφοδρῶς ἐνοχλούσης τῆς ὀδύνης, μετὰ τοῦ καὶ τὴν ὑποκειμένην διάθεσιν ὠφελεῖν. ὥσθ' ὅ-
που βοηθήματα τῆς ἐπιτεταμένης κεφαλαλγίας ἔγραψεν, ἐκεῖ βέλτιον ἦν αὐτῷ καὶ περὶ τῆς πυ-
20 ρίας εἰρῆσθαι. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν τοῦτον ὑπὲρ οὗ νῦν ὁ λόγος ἐνέστηκεν, εἰ πυρίαις, ἢ καταπλάσμασι
χρῆσθαι δόξειεν, αἱ μὲν πυρίαι διὰ τῶν κέγχρων ἀμείνους, ὡς γὰρ ἱπποκράτης ἔφη, καὶ κοῦφος, καὶ
προσηνὴς ὁ κέγχρος ἐστίν. οἱ δ' ἅλες ἀνιαροὶ διὰ τὸ βάρος εἰσὶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

περὶ καταπλασμάτων ἐν κεφαλαλγίᾳ.

Καταπλάσμασι δὲ χρῶ, κριθίνῃ ὠμῇ λύσει, ἐχούσῃ ἴριν κεκομμένην, ἢ πηγάνου σπέρμα ὁμοίως,
ἢ μαράθρου ῥίζῃ ὁμοίως. ἢ τῇ ὠμῇ λύσει δι' ὀξυμέλιτος γινομένῃ. ἢ μιγνύντος ἀλφίτου καὶ γλή-
χωνος. καὶ ταῦτα τὰ καταπλάσματα τοῦ δευτέρου καιροῦ τῶν ὑπ' αὐτοῦ διωρισμένων ἐστίν. ὃν ἐπιτεινομέ-
νης τῆς κεφαλαίας ἔθετο. παρηγορήσει τε γοῦν ἐκείνην, καὶ τὴν διάθεσιν ὠφελήσει. ἢ τὸ νείλεως
προσμίξας καστορείου καὶ ἴρεως δέκατον, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ἐπιτίθει. τὸ μὲν οὖν τοῦ νείλεως φάρμα-
κον ἐμπλαστῶδες, ἔνδοξον ἱκανῶς ἐστιν ἐκ παλαιοῦ, καὶ διὰ τοῦτο πᾶσι γνώριμον. ἐπαγγέλλεται δὲ τὰ χρο-
30 νίζοντα λείψανα, τῶν ἐν ὑποχονδρίοις φλεγμονῶν ἐκθεραπεύειν, ἀσαφῶς δὲ τὴν πρὸς αὐτὸ μίξιν ὁ
ἀρχιγένης ἔγραψεν, τοῦ τε καστορείου καὶ τῆς ἴρεως. ἄδηλον γὰρ εἴτε καθ' ἑτέρου αὐτῶν δέκατον μέρος εἶ-
ναι βούλεται, τοῦ νειλιακοῦ μαλάγματος, εἴτε συναμφοτέρων. ἄμεινον δέ μοι δοκεῖ μιγνύειν ἑκατέρου τὸ δέ-
κατον. εἶναι δὲ χρὴ δηλονότι τὸ μὲν καστόρειον, καὶ τὴν ἴριν ἀκριβῶς λεῖα. μαλαχθέντι δὲ ἐπιμελῶς τοῦ νεί-
λεως φαρμάκῳ, κατὰ βραχὺ μίγνυσθαι διὰ τῶν χειρῶν ταῦτα, μετὰ καὶ τοῦ βρέχειν ἐν μέρει τῷ ῥοδί-
νῳ, καὶ τῷ ὄξει τὰς χεῖρας. ἢ κάρυα πικρὰ λελεπισμένα, καὶ πήγανον. ἴρεώς τε ἐλάτιον μίξας σὺν
ὄξει, καὶ ῥοδίνῳ, μαλαγματῶδες, ἐπιτίθει. τὰ τοιαῦτα φάρμακα πολλὰ κατὰ τὸν δεύτερον καιρὸν τῆς
προκειμένης διαθέσεως γεγραφότος αὐτοῦ τὴν τῆς δυνάμεως ἐξήγησιν ἐπ' ἐκείνων ἐποιησάμην.
ἢ ἄγνου σπέρμα. περσαίας χλωρὰ φύλλα. καὶ σμύρνης, ἴσα, σὺν μύρῳ αἰγυπτίῳ, κατάπλασσε τὸ μέτω-
πον. ἐν ἀλεξανδρείᾳ μόνῃ τὸ τῆς περσαίας δένδρον εἶδον. οὐ μὴν ἐν ἄλλῳ γέ τινι τῶν ὑπὸ ῥωμαίοις
40 ἐθνῶν. ἔνιοι δὲ πέρσιον ὀνομάζουσιν αὐτό, καὶ φασὶν ἐν πέρσαις ὀλέθριον εἶναι τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τού-
του. κατὰ δὲ τὴν τῶν αἰγυπτίων χώραν, ἀβλαβὲς ὑπάρχειν. τὸ δὲ αἰγύπτιον μύρον, οὐχ οὕτω μόνον, ἀλλὰ
καὶ μενδήσιον ὀνομάζεται. τινὲς δὲ αὐτὸ, καὶ μεγαλεῖον καλεῖσθαι φασὶν, ἀπὸ τοῦ συντεθέντος αὐτὸ, με-
γάλου τὴν ἐπωνυμίαν ἑκατέραν λαβών. ἀπὸ μὲν αὐτοῦ τοῦ κατ' ἐκεῖνον ὀνόματος ἐν τῇ τῶν καλουμένων
παρωνύμων ἰδέᾳ. ἀπὸ δὲ τῆς πατρίδος αὐτοῦ, μενδήσιον. ἔστι δὲ χαλαστικόν τε καὶ ἀνώδυνον. ἢ θεῖον κα-
στόρειον, δαφνίδος ἴσα. μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης ἐμπλάσας, ἐπιτίθει κροτάφοις καὶ μετώπῳ. θερμαντι-
κὸν ἱκανῶς ἐστι τὸ φάρμακον τοῦτο. ψυχρὰς διαθέσεις ἀνιᾶσαι δυνάμενον. ἢ καστόρειον. καὶ πευκέδανον ἴσα.
παραπλήσιος ἐστι καὶ ἡ τοῦδε τοῦ φαρμάκου δύναμις τῇ προγεγραμμένῃ. Ἐπιμενόντων δὲ φλε-
βοτομία, ἀπὸ ῥινὸς ἢ μετώπου, ἢ σικύαις κατὰ τοῦ ἰνίου χρῶ. αἱ μὲν ἀπὸ τῶν πεπονθότων μορίων ἀφαι-
ρέσεις τοῦ αἵματος ἐπὶ τῶν χρονιζόντων παθῶν ἁρμόττειν ὡμολόγηνται σχεδὸν ἅπασι τοῖς ἰατροῖς. αἱ δὲ
50 κατ' ἰνίου σικύαι, τῶν ἀντισπαστικῶν εἰσὶ βοηθημάτων, ἐφ' ὧν ἀποστρέψαι τοὺς ἐπ' ὀφθαλμοὺς, ἢ ἐπὶ τὰ πρό-
σω τῆς κεφαλῆς εἰθισμένους χυμοὺς φέρεσθαι ἐγχειροῦμεν. ἢ πταρμικῷ τινι διάσεισον, στραγγάλην
περιθείς. καὶ τὸ πνεῦμα κελεύσας κατασχεῖν. τὴν ἐκ τοῦδε τοῦ βοηθήματος ὠφέλειαν ἐδήλωσε προσθεὶς
τῷ λόγῳ τὸ διάσεισον. ἐκ δὲ τοῦ, βρόχον περιθεῖναι τῷ τραχήλῳ, νομίζει σφοδροτέραν ἔσεσθαι τὴν διάθεσιν.
ἢ διὰ ῥινὸς κάθαιρε. τοῦτο προειπὼν ἐφεξῆς καταλέγει τὰ διὰ ῥινῶν καθαίροντα. περὶ ὧν ἐγὼ
ποιήσομαι τὸν λόγον. ὥσπερ καὶ περὶ τῶν ἀποφλεγματιζόντων, ὅταν ὁ τῶν τῇ κεφαλῇ προσφερομένων
φαρμάκων λόγος, συμπληρωθῇ. σφόδρα δὲ χρονισάντων, σικύαζε τὴν κεφαλὴν ὡς ἔθος καὶ διάκαιε.

πάντων τῶν ἐπιπλεῖστον χρονιζόντων παθῶν. ὅταν μηδὲν ἀνύῃ τὰ βοηθήματα, τὴν μετασυγκρι-
τικὴν ὑπὸ τῶν μεθοδικῶν ὀνομαζομένην θεραπείαν ἅπαντες σχεδὸν εἰώθασι ποιεῖσθαι, τῶν μὲν πρώ-
των ἐπ᾽ αὐτὴν ἀφικομένων ἰατρῶν, οὐκ οἶδα τίνι λογισμῷ χρησαμένων. ἐγὼ δὲ ἐφ᾽ ὧν ἤτοι δυσκρασία τίς ὑ-
γρὰ καὶ ψυχρὰ τοῖς πάσχουσιν μορίοις ἐστὶν αὐτὴ καθ᾽ ἑαυτήν, ἢ διὰ ψυχρότητα χυμῶν τοιούτων γε-
γενημένη, τὰ διὰ νάπυος καὶ θαψίας καὶ τῶν ὁμοίων αὐτοῖς προσφέρω φάρμακα. ταῖς δὲ θερμαῖς,
καὶ ξηραῖς οὐ προσφέρω. τοῖς μέντοι μὴ δυναμένοις γνωρίζειν τὰς διαθέσεις ἡ καταφυγή, καθάπερ
ἐπὶ τὴν καλουμένην ἱερὰν εἰς τὰ τοιαῦτα γίνεται φάρμακα, καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἀνύουσι τὸ δέον,
ὅτι τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων αἱ τοιαῦται διαθέσεις ἐνοχλοῦσι μοχθηρῶς διαιτωμένοις.

10 Ἀρχιγένους περὶ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλγούντων.

Επὶ δὲ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλγούντων, ἴριδι ξηρᾷ καὶ ἄγνου φύλλοις ἐν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ χρῶ. ἢ σε-
λίνου κώμαις ἑφθαῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε. ἢ γλήχωνι μετ᾽ οἴνου ὁμοίως. ἢ μενδησίῳ μύρῳ, κα-
τάβρεχε ἰδίᾳ, ἢ μετὰ χηνείου στέατος. ἢ σμύρνῃ μετὰ οἴνου μενδησίου ἔμπλασσε. ἢ πηγάνου φύλλα.
δαφνίδας. ἄγνον. λευκῆς καρπόν. ἴσα λεῖα, μετ᾽ ὀξελαίου χλιαροῦ ἔμβρεχε. Τὰ δὲ ἀμέθυστα, τοιαῦ-
τα ἂν εἴη. ἀψίνθιον πρωΐ, νῆστιν πότιζε. ἢ μυρσίνης ἄνθος, καὶ σμύρναν, καὶ πήγανον λεῖα μεθ᾽ ὕδατος.
Ἐπὶ δὲ τῶν διὰ μέθην κεφαλαλγούντων, αὐτάρκως εἴρηταί μοι τὰ ὑπὸ ἀπολλωνίου γεγραμμέ-
να σκοπουμένῳ. μετὰ δὲ τὴν προγεγραμμένην ῥῆσιν, ἄλλη ῥῆσίς ἐστι τῶν ἀπὸ στομάχου κεφαλαλγούν-
των. ὑπὲρ ἧς ἤδη λέλεκται.

20 Τοῦ αὐτοῦ ἀρχιγένους περίαπτα πρὸς κεφαλαλγίαν.

Επειδὴ δὲ καὶ περίαπτα τοῖς κεφαλαλγοῦσιν ἔγραψεν ὁ ἀρχιγένης, ὅσα μὲν οὐδένα λόγον ἰατρικὸν ἔχει
τοῖς πεῖραν κεκρικόσι, ταῦτα παραλείπω, κατά τινα θαυμαστὴν ἀντιπάθειαν, ἄγνωστον ἀνθρώπῳ φάσκου-
σιν ἐνεργεῖν. ὅσα δὲ λόγον ἰατρικὸν ἔχει τῶν ὑπ᾽ ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐκλέξας γράφω, μόνα κατὰ
τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ. καθάπερ ἄχρι δεῦρο περὶ τῶν φαρμάκων ἔπραξα. Πολυγόνου πλέξας
δύο κλωνία στεφάνωσον. ὅτι τὸ πολύγονον ἁρμόττει ταῖς θερμαῖς καὶ πνευματώδεσιν κεφαλαλγίαις,
αὐτὸς ἔμπροσθεν εἶπεν, οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν ἐπὶ τοιούτων αὐτὸ πολλάκις ὠφεληκέναι. καὶ γὰρ συνεχῶς
αὗται συμβαίνουσιν δι᾽ ἔγκαυσίν τε καὶ μέθην, τὸ δὲ δύο δεῖν εἶναι πάντως τὰ κλωνία, προσέρριπται
τοῖς βουλομένοις τὴν ὠφέλειαν ἀπὸ τοῦ πολυγόνου, κατὰ ἀντιπάθειαν ἄγνωστον, οὐ κατὰ τὴν κρᾶσιν αὐ-
τοῦ γίνεσθαι. ἢ κιχώριον, τὸ ῥωμαϊστὶ καλούμενον ἴντυβον λάχανον, ἐπιτίθει τῇ τοῦ πάσχοντος κεφαλῇ.
30 καὶ μάλιστα ἐὰν ἀπὸ ἐγκαύσεως ἀλγῇ. ἐγὼ δὲ καὶ προσθήσω, κἂν ἀπὸ μέθης. οὕτω γὰρ ὠφελοῦσι καὶ
οἱ ῥόδινοι στέφανοι, καὶ τούτοις οὖν ἔξεστι γράφειν τῷ βουληθέντι, καὶ προστιθέντι τὸν ἀριθμὸν οὗ ἂν βού-
ληται, καὶ φάσκοντι τὸν ἐκ τοσῶνδε ῥόδων πεπλεγμένον στέφανον ἰᾶσθαι τὴν κεφαλήν. Εφεξῆς
καλλιτρίχῳ στέφειν ἀξιοῖ τὴν κεφαλήν, ὅ τινες ὀνομάζουσι φησὶ τριχομανές. ἐγὼ δὲ οἶδα τοὺς περὶ βο-
τανῶν γράψαντας, ἀδίαντον μᾶλλον ὀνομάζοντας τὸ καλλίτριχον τοῦ τριχομανοῦς. εἶτα μετ᾽ ὀλίγον,
τῇ φιλανθρωπείῳ βοτάνῃ στέφεσθαι κελεύει, καὶ φοίνικος ἄρρενος σεβενίῳ. καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ λέ-
ξιν οὕτω γράφει. ἢ ἀντικρὺς τοῦ ἡλίου, στήσας τὸν κεφαλαλγοῦντα ἔα, μέχρι παύσεται τοῦ πόνου. ἐν
τῷ τῶν περιάπτων καταλόγῳ, καὶ τοῦτο ὑπ᾽ αὐτοῦ γέγραπται, τὴν μὲν ἐκ καταψύξεως ἀλγοῦσαν κε-
φαλὴν ὠφελῆσαι δυνάμενον, ἐὰν μήτε πληθωρικὸς εἴη ὁ ἄνθρωπος, μήτε ᾖ πεπτωκώς, ἤ τινα χυμὸν μο-
χθηρὸν ἐν τῇ γαστρὶ καὶ μάλιστα κατὰ τὸ κύτος αὐτῆς ἔχει. τὰς δὲ θερμὰς κεφαλαλγίας, ὧν εἰσὶ καὶ αἱ δι᾽
40 ἔγκαυσιν καὶ μέθην, οὐ μικρὰ βλάψει. παραπλήσια τούτοις ἐφεξῆς γράψας, ἐπὶ χαμαίμηλον ἧκεν,
οὗ πεῖραν ἔχομεν, ὠφελοῦντος κεφαλαλγίαν, ἐὰν αὐτῷ τὶς ὡς ἔμπροσθεν ἐρρήθη δύναιτο χρῆσθαι. κα-
λεῖ δὲ ὁ ἀρχιγένης ἀνθεμίδα τὴν πόαν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι πολλοί, καί φησι τὸ μὲν ἄνθος αὐτῆς τριβό-
μενον, καὶ ὀσφραινόμενον ὠφελεῖν, τὰ δὲ φύλλα βλάπτειν ἄκρως. Ἀπαλλάσσει κεφαλαλγίαν περιστε-
ρεὼν βοτάνη, ἣν τινες ἱερὰν καλοῦσιν. καὶ στεφομένη, καὶ καταχριομένη μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου. τοῦτο
ἐχρῆν αὐτὸν βοήθημα μὴ νῦν ἐν τοῖς περιάπτοις, ἀλλ᾽ ἔμπροσθεν ἐν τοῖς φαρμακευτικοῖς, εἴπερ οὕτως
* αὐτὸ θαρρεῖ διὰ μακρᾶς πείρας ἐξητακώς, γεγράφθαι. ἢ χελώνης λιμναίας, ἣν τινες ἀμύδα κα-
λοῦσιν, αἷμα ἐπίσταζε ἐπὶ τὸ βρέγμα. καὶ τοῦτο εἴπερ ἀληθές ἐστιν, ἐχρῆν ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτὸ μετὰ
διορισμοῦ γεγράφθαι. πλὴν εἰ μὴ τοῦτο φησὶν ὡς ἅπασαν ὀνίνησι κεφαλαλγίαν, κατὰ πάντα καιρόν.
οὕτω γὰρ αὐτῷ καὶ ἡμεῖς ἀντιπάθειαν αὐτῷ μαρτυρήσομεν. οὐκ ἐνάργειαν ἧς ἔχει κράσεως. ὁπότε οὖν
50 ἐπλήρωσε τὸν περὶ τῶν περιάπτων λόγον, ἐφεξῆς ἔγραψε ταῦτα.

Ἀρχιγένους περὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γινομένων διαιρέσεων καὶ θλάσεων.

Περὶ δὲ τῶν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ γινομένων τραυμάτων, ἐφεξῆς ῥηθήσεται. μικρᾶς δὲ διαιρέσεως γινομένης
ἔνιοι σμύρναν ὄξει τρίψαντες. ἢ ἀλόην μετὰ μόπων ἐπιτιθέασιν, καὶ κολλᾷ, καὶ ἀφλέγμαντα τη-
ρεῖ θαυμαστῶς. ἐπὶ δὲ τῶν δίχα διαιρέσεως γινομένων περὶ τὴν κεφαλὴν θλασμάτων, ποιεῖ καὶ
ἄλφιτα ἐπιτιθέμενα. ἔτι δὲ ὕσωπος, καὶ τὰ οἰσυπηρὰ ἔρια ὁμοίως.

ἄλλο.

ἄλλο. ἰδιαίτερον δὲ, σεμίδαλιν μεθ᾽ ὕδατος κατάπλαττε. ἄλλο. ἢ ὀριγάνῳ μετὰ ἀλφίτου.
ταῦτα δὲ, ὅτι μὲν ἐστὶ χρήσιμα γνῶναι, τί δεῖ καὶ λέγειν. ἑτέρας δὲ πραγματείας ἐστὶν οἰκεῖα, πλὴν
ἢ τοῖς διὰ τοιαύτην αἰτίαν κεφαλαλγοῦσιν ἐπὶ τὸ δεῖν τε μᾶζαν ὑπάρχειν αὐτὰ, γέγραφεν, ἢ ὡς θερα-
πεῦσαι τὰς ἐπιπονουμένας φλεγμονὰς, ἢ ὡς κωλῦσαι δυνάμενα, καί μέντοι καὶ κατὰ ἄλλα τῶν ἀντι-
γράφων, οὐδ᾽ ὅλως φέρεται ταῦτα, καθάπερ ἐν ἄλλοις, ἔτι καὶ πλείω τούτων ὧδέ πως ἔχοντα.

Ἐπὶ δὲ τῶν γινομένων περὶ τὴν κεφαλὴν τραυμάτων, ἐπί τε τῶν συμμέτρων, ἢ μὴ πάντως ἰατροῦ
νομίμου δεομένων. ἐφ᾽ ὧν μὲν οὐκ ἔστιν ψίλωσις αὐτόθεν, ξυρήσαντες καὶ ἀγητηριάσαντες, κολλητικαῖς
ταῖς διὰ πείρας χρησόμεθα. καλῶς κολλᾷ μήνιγγα τετρωμένην, καλαμίνθης χύλισμα ἐγχεόμενον,
καὶ ἄλευρον κέγχρινον ξηρὸν ἐπιπαττόμενον. ἔπειτα βούτυρον καὶ ῥόδινον, καὶ στέαρ ὕειον παλαιόν.
10 μίξαντα καὶ χλιάναντα ἐπιχεῖν αὐτό. ἐφ᾽ ὧν δὲ γύμνωσις ἐστὶν ὀστέου, ἐπιδιελόντες τὸ περικράνιον, ξύ-
σομεν τὸ ὀστέον, καὶ κατὰ θῆξιν ὡς εἰ μὴ διὰ ψίλωσιν θεραπεύσομεν. εἰ δὲ μὴ κρατήσαιεν αἱ ῥαφαὶ, τότε
κατὰ συσάρκωσιν, ὥσπερ καὶ τῶν λοιπῶν τραυμάτων ἐπιμελησόμεθα. τεθήσεται δὲ ἡ ἀγωγὴ ἐν ἰδίῳ
τόπῳ. Ἐφ᾽ ὧν δὲ τραυμάτων ἢ διὰ μικρότητα ἢ ἄλλως οὐκ ἔνεστι ῥαφαῖς χρῆσθαι, πιλμά-
τιον μετ᾽ ὀξελαίου ἐπιτίθει. ἢ μετὰ χυλοῦ μυρσίνης, ἢ σχίνου, ἢ βάτου, ἢ κονύζης τῆς λεπτοφύλλου. μίσγων
τινὶ αὐτῶν μέλιτος ὀλίγον, βρέχων τὸ πίλημα, ἐπιτίθει. κατάπλαττε δὲ τῶν εἰρημένων τινὰ φύλλοις.

ἢ σπόγγον καινὸν ἐν ὀξελαίῳ λύσας, ἐπίθες. ἢ ῥυπαρὸν ἔριον ὁμοίως. προσίθει δὲ ἐπ᾽ αὐτὸ τὸ
τραῦμα κράμβης φύλλα. ἢ ἄλφιτα ὄξει πεφυραμένα ἰδίᾳ κατάπλαττε, ἢ μετὰ κράμβης φύλλων τετριμ-
μένων. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψε. περὶ κεφαλαλγίας ἅμα διορισμοῖς τισὶν ὡς καὶ ὁ ἀπολλώ-
νιος. ἀσκληπιάδης δὲ ποικίλα μὲν ἔγραψε φάρμακα. διορισμοὺς δὲ αὖθις, οὐ πάνυ τοι προσέθηκεν
20 ἀπὸ τῶν διαθέσεων. ἀλλ᾽ ἢ μόνον ἐπὶ τῶν ἀρχομένων τε καὶ χρονίων, καὶ τοῦτ᾽ ἐποίησεν, οὐκ ἐπὶ πολλῶν,
ἀλλ᾽ ἐπί τε τοῦ πρώτου, καὶ τῶν τελευταίων δυοῖν. τὰ μὲν οὖν τελευταῖα πιστεύσειεν ἄν τις ἐπὶ τῶν χρο-
νίων ἐνεργεῖν, ἐξ ἰσχυρῶν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων συγκείμενα. τὸ δὲ πρῶτον ἴσως διὰ τοῦτο μόνον ἄν τις
εἰς χρείαν ἀγάγοι τοιαύτην, ὅτι τὸν τῆς μήκωνος ὀπὸν οὐκ ὀλίγον ἔχει, τὰ δὲ τοιαῦτα μεμαθήκαμεν, οὐ τῷ
τὰς διαθέσεις ὠφελεῖν. ἀλλὰ τῷ τὴν αἰσθητικὴν δύναμιν ναρκοῦν, τὰς ὀδύνας εἰωθότα πραΰνειν. ἐφε-
ξῆς οὖν καὶ ταῦτα πάντα γραφήσεται.

Τὰ ὑπ᾽ ἀσκληπιάδου γραφέντα πρὸς κεφαλαλγίαν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτός.

Πρὸς τὰς προσφάτους κεφαλαλγίας ἔμβρεγμα. ᾧ ἐχρήσατο νικομήδης. πηγάνου τῶν φύλλων. ∠. β΄. ἡδυό-
σμου. ∠. β΄. πευκεδανοῦ. ∠. δ΄. ἴρεως. ∠. β΄. ὠκίμου σπέρματος. ∠. η΄. μήκωνος μελαίνης
30 σπέρματος. ∠. α΄. οἱ δὲ. ∠. η΄. ὀξυκράτου. Κο. β΄. ἕψε εἰς τὸ ἥμισυ, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀνάκο-
πτε ῥοδίνῳ, καὶ συνεχῶς ἔμβρεχε τὴν κεφαλήν. ἄλλο. ᾧ ἐχρήσατο χαρικλῆς. ἀμυγδάλων πικρῶν
κεκαθαρμένων. ∠. β΄. λύγου ἄνθος. ∠. β΄. πευκεδάνου ῥίζης. ∠. β΄. ἡδυόσμου χλωροῦ ἢ ξη-
ροῦ. ∠. β΄. πηγάνου ἀκρεμόνων. ∠. β΄. δαφνίδων κεκαθαρμένων. ∠. β΄. ἑρπύλλου. ∠. β΄. σφον-
δυλίου. ∠. β΄. κασσίου. ∠. β΄. ῥόδων χλωρῶν, ἢ ξηρῶν. ∠. δ΄. ὄξους. Κο. β΄. ῥοδίνου τὸ ἀρ-
κοῦν. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν, ᾧ ἐχρήσατο ἀντώνιος ὁ ῥιζοτόμος. πολλὴν ἔχων ἐμ-
πειρίαν φαρμακείας.

Ὀποῦ πευκεδάνου. ∠. ϛ΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. κρόκου δραχμὰς. δ΄. σμύρνης. ∠. δ΄. σκαμμωνί-
40 ας. ∠. δ΄. ἅπαντα λεάνας μετ᾽ ὄξους ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει
ἀνιεὶς μετ᾽ ὄξους, ἐπίχριε τὸ μέτωπον. ἀπὸ κροτάφου ἀρξάμενος, καὶ ἐπὶ τὸν ἕτερον καταλήγων, ἐπὶ δὲ
τῶν πυρεσσόντων ὕδατι χρώμενος κατάχεε. ὡς δὲ ἀλέξανδρος ἐχρήσατο, ἔχει οὕτως. πευκεδά-
νου ῥίζης ἢ τοῦ ὀποῦ. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. α΄. ὀπίου. ∠. α΄. ὄξει ἀναλάμβανε καὶ ποίει
τροχίσκους, ἐν δὲ τῇ χρήσει ὄξει διαλύων, κατάχριε τοὺς ἐν αἰσθήσει τόπους. ἄλλο ἀντιγόνου ἐν στρατο-
πέδῳ ἐπισήμως ἰατρεύσαντος. δαφνίδων ξηρῶν λείων κεκαθαρμένων. ∠. δ΄. σκαμμωνίας. ∠.
δ΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. σελίνου σπέρματος. ∠. η΄. κρόκου. ∠. η΄. σμύρνης. ∠. δ΄. ὀμφακίνου. ∠. δ΄.
ἑρπύλλου. ∠. η΄. ὄξους τὸ αὔταρκες. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Χρονίως κεφαλαλγοῦντος ἐπίθεμα. ᾧ ἐχρήσατο χαρικλῆς.

50

Ἰρίνου μύρου πίσματος, πευκεδάνου, κασσίου ἀνὰ μέρος. α΄. δαφνίδων, μέρη. β΄. ἄγνου σπέρματος, μέρη
β΄. ῥόδων ξηρῶν, μέρη. β΄. πηγάνου ἀκρεμόνων, μέρη. δ΄. ὄξει ἀναλύσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ
διὰ ῥοδίνου. ἔπειτα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας, καὶ ξυρήσας τὰς τρίχας ἐπιτίθει καθ᾽ ὅλης τῆς κεφαλῆς. καὶ
ταινιδίῳ καταδήσας φύλαττε μέχρι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, καὶ πάλιν ἐπιτίθει. ἄλλο σφόδρα καλόν. ἀ-
μυγδάλων πικρῶν. λύγου ἄνθους, πευκεδάνου ῥίζης, ἡδυόσμου χλωροῦ, πηγάνου ἀκρεμόνων, δαφνίδων,
ἑρπύλλου, σφονδυλίου, κασσίου, ἀνὰ μέρος. α΄. ῥόδων μέρη δύο, σκεύαζε καὶ χρῶ καθάπερ εἴρηται.

Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων, ἔγραψεν ὁ ἀρχιγένης καὶ ὁ ἀπολλώνιος καὶ ὁ ἀσκληπιάδης φάρμακα· τὰ μὲν διὰ στόματος· τὰ δὲ διὰ ῥινοῦ καθαίροντα τὴν κεφαλήν. ἔστι δὲ τὰ μὲν ὑπ᾽ ἀρχιγένους γεγραμμένα καθ᾽ αὐτὴν τὴν ἐκείνου λέξιν τάδε.

ἀρχιγένους περὶ ἀποφλεγματισμῶν καὶ ῥινεγχύτων.

Μετὰ δὲ ἀποφλεγματισμοὶ διὰ νάπυος, ἢ ὑσσώπου, μετὰ γλυκέος καθεψημένου. ἢ σταφίδας μετὰ πεπέρεως τετριμμένου, ἢ μέλιτος ἐλαίῳ μεμιγμένου. ἢ σταφίδος ἀγρίας κατ᾽ ἰδίαν μετὰ μέλιτος τετριμμένης. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν τοῖς τῶν κεφαλαλγικῶν ἰάμασιν. ὁ δ᾽ ἀπολλώνιος ἐν τοῖς πρὸς τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα, κατὰ τὸ πρῶτον τῶν εὐπορίστων. ὧδέ πως ἔγραψεν

10 αὐτῇ λέξει. πρὸς ὀδονταλγίαν ἔγχυτα εἰς τὴν ῥῖνα. σεύτλου ῥίζης τὸν χυλὸν αὐτὸν καθ᾽ ἑαυτὸν ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα, καὶ λύει τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. ἄλλο. κυμίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον, καὶ σικύου ἀγρίου σπέρματος ὅσον διπλάσιον, τρίψας, καὶ γάλακτι γυναικείῳ μίξας, ἀνάπλασσε κολλύρια, καὶ ἐντιθεὶς εἰς ἑκάτερον τῶν μυκτήρων, εἶθ᾽ οὕτω κέλευσον ἀνασπᾶν ἐφ᾽ ὅσον ἄν τις διέλθοι στάδια. ε. εἶτα ἐκμύξασθαι, τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ πρὸς ὠταλγίαν ποιεῖ.

Ὁ δ᾽ ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν.

Ἀσκληπιάδης περὶ ἐρρίνων καὶ πταρμικῶν καὶ ἀποφλεγματισμῶν. κεφαλῆς καθαρτικὰ ἔρρινα. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ χρονίου ὀφθαλμίας ἐνοχλουμένοις. ποιεῖ καὶ τοῖς ἐπιληπτικοῖς. ἄγει πολλὴν ὑγρασίαν.

20 μελανθίου. ∠. η. ἅλος ἀμμωνιακοῦ. ∠. α. ἐλατηρίου. ∠. α. τρίψας, καὶ λειότατα ποιήσας, ἀναλάμβανε σικυωνίῳ ἐλαίῳ, ἢ μύρῳ ἰρίνῳ, ἢ κυπρίνῳ. ὥστε κηρωτῆς ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος, καὶ ἀναλώμενος εἰς πυξίδα κερατίνην χρῶ. ὑποχρίων τοὺς μυκτῆρας, καὶ κέλευε ἀνασπᾶν. ἄλλο ὥστε ἀλύπως καθαίρειν, ἄπονον ποιεῖ παραχρῆμα. κυκλαμίνου ξηρᾶς. ∠. η. ἴρεως ξηρᾶς. ∠. β.

* νίτρου ἐρυθροῦ. ∠. α. αὐτὸς ἐλατηρίῳ ἐχρησάμην τρίψας ἐπιμελῶς ἐμφυσᾷ διὰ καλαμίδος, παραινῶν ἄνω ἀνασπᾶν. ἔπειτα δὲ κάτω νεύειν. ὥστε τὸ συναγόμενον ὑγρὸν ἀπορρεῖν. τούτων ἐφεξῆς ὁ ἀσκληπιάδης ἔγραψε αὐτοῖς ὀνόμασι τάδε.

περὶ πταρμικῶν.

Πταρμικὰ κεφαλὴν καθαίροντα ἡρακλείδου ταραντίνου. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, πεπέρεως λευκοῦ,

30 στρουθίου, καστορίου, ἑκάστου τὸ ἴσον, κόψας καὶ σείσας, ἀπόθου εἰς πυξίδα χαλκῆν, ἐν δὲ τῇ χρήσει, σαλεύων τὴν πυξίδα, ἀναπωμάσας πρόσφερε τῇ ῥινί, καὶ ἢ τῷ δακτύλῳ παράπτου, ἢ διὰ καλαμίδος ἐμφύσα. ἄλλο. ζιγγιβέρεως. ∠. β. στρουθίου. ∠. β. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α. κασίας. ∠. α. χρῶ καθὰ προείρηται. χρονικῆς κεφαλαλγίας πταρμικὰ πτολεμαίου. ποιεῖ σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς. ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. δ. ἐν ἄλλῳ. α. σικύου ἀγρίου ῥίζης. ∠. α. στρουθίου. ∠. α. νίτρου ἐρυθροῦ. ∠. α. καστορίου. ∠. α. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α. χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο. ἐλλεβόρου λευκοῦ, σικύου, ἀγρίου ῥίζης, στρουθίου. ἀνὰ μέρη. β. καστορίου, ἀκόρου, νίτρου, ἐρυθροῦ, κυμίνου αἰθιοπικοῦ. ἀνὰ μέρος. α. εὐφορβίου, μέρος. α. λείοις χρῶ καθὰ προείρηται. μετὰ τὴν τῶν πταρμικῶν γραφὴν προγεγραμμένων, ὁ ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὧδέ πως. Διαμασήματα κεφαλῆς καθαρτικά, ἄγει πολλὴν ὑγρασίαν. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. β. σταφίδος ἀγρίας. ∠. β. κασίας. ∠. β. ἀναλάμβανε σταφίδι χωρὶς τῶν γιγάρτων, ἢ σύκων λιπα-

40 ρῶν τῇ σαρκί, καὶ δίδου διαμασᾶσθαι. δεῖ δὲ διαμασωμένους κάτω νεύειν, καὶ κεχηνέναι ἐκ διαλειμμάτων, ὥστε τὸ συλλεγόμενον ὑγρὸν ἀπορρεῖν. δεῖ δὲ μετὰ ταῦτα, ἐν τῷ στόματι ὕδωρ θερμὸν διακρατεῖν. δήξεως δὲ πολλῆς γινομένης ὀδοντίσιν διακατέχειν. ἄλλο. σταφίδος ἀγρίας, πυρέθρου, πεπέρεως λευκοῦ, ὑσσώπου, καρδαμώμου. ἑκάστου τὸ ἴσον. ἀλφίτων τὸ διπλοῦν ὕδατι φυράσας χρῶ καθὰ προείρηται.

Τῶν ἐφεξῆς γεγραμμένων φαρμάκων ἐνίοις μὲν εἶδον τοὺς διδασκάλους χρωμένους, ἐνίοις δὲ φίλους ἔνια δὲ καὶ αὐτὸς εἰς χρῆσιν ἤγαγον, ὡς διὰ πείρας πολλῆς βασανίσαι τὴν ἐπαγγελίαν αὐτῶν. ἔστι δὲ τὰ ὑπογεγραμμένα. σικύων ἀγρίων φύλλων χυλός, ἐγχεῖται ταῖς ῥισίν, αὐτός τε καθ᾽ ἑαυτόν, καὶ μετὰ τεύτλων ἀφεψήματος, ἢ χυλοῦ. ἄλλο. σμύρναν μέλιτι ἑψήσας ἔγχει ταῖς ῥισίν. ἄλλο. ἁλός, νίτρου, μελανθίου ἴσα μετ᾽ ἐλαίου παλαιοῦ, ὥστε γενέσθαι γλοιῶδες. ἄλλο. διαμασώμενον. νίτρου. Γο. ϛ. ἀνίσου. Γο. δ. σταφίδος ἀγρίας. Γο. γ. δάφνης φύλλα χλωρά, καὶ σταφίδος ἡμέρου ἐκγεγιγαρ-

50 τισμένης, ἴσα ἀναλάμβανε, ἐκ τούτου τοῦ μίγματος, ποίει τροχίσκους, ἐκ τριῶν δραχμῶν, ὡς ἕκαστον αὐτῶν μασᾶσθαι τῆς χρείας καλούσης. ἄλλο. ἔρρινον. εὐφορβίου. ∠. S. θαψίας. ∠. α. ἴρεως. ∠. α. μέλιτος ἑφθοῦ. ∠. α. S. τεύτλου ῥίζης χυλοῦ, τὸ ἀρκοῦν. ἐκ τούτου λαμβάνων κέγχρου μέγεθος ἀνιεὶς ὕδατι, μήλῃ ἀναλαμβάνων. ἔγχει τοῖς μυκτῆρσι. ἄλλο. ἔρρινον, κυκλαμίνου χυλοῦ κύαθοι. β. κισσοῦ φύλλων χυλοῦ κύαθος εἷς. πευκεδάνου ὀβολός. α. ἐλατηρίου ὀβολός. α. ἐν ὑελίνῳ ἀγγείῳ ἀποτίθενται, ἀναλυομένων ἐπὶ τῆς χρείας, γάλακτι γυναικείῳ ἔγχει ταῖς ῥισίν. ἄλλο. σμύρνης. Γο. δ. εὐφορβίου. Γο. δ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. κε. προδιαλύσας ὕδατι τὴν σμύρναν, καὶ τὸ εὐφόρβιον μεῖξον

βιον μέχρι λεῖον τὸ περὶ, καὶ πρόσβαλλε ἐλαίῳ γλευκίνῳ. Γο. ς'. καὶ οὕτω χρῶ. ἄλλο. ἔῤῥινον ἀποφλεγματίζον διὰ στόματος ἱκανῶς. ἐλαίου κοινοῦ. ξ. β'. σάπωνος λίβραν. α'. φρυκτῆς λι. α'. ς. ὀποπάνακος. Γο. α'. ἀγχεύσῃ χρῶσον, καὶ χρῶ προπληρώσας ὕδατι τὸ στόμα. ἄλλο διάχρισον στόματος. Σάπωνα δὶς, τεύτλου χυλῷ χρίσον τὰ κατὰ τὸν οὐρανίσκον, καὶ τὸν κίονα τοῦ στόματος, τὸ δι' αὐτὸ τοῦτο, καὶ ἔῤῥινον ἐστίν.

τὰ ὑπὸ κρίτωνος γραφέντα ἐν τῇ πρώτῃ βίβλῳ περὶ φαρμάκων αὐτοῖς ὀνόμασιν. οὕτως. ἀποφλεγματισμοί.

Σταφὶς ἀγρία διαμασωμένη, καὶ ἰδίᾳ, καὶ μετὰ γλίχωνος. ἄλλο. σταφίδος ἀγρίας, καὶ ὀριγά-
10 νου ἀνὰ ὀξύβαφον. νίτρου. ∠. β'. λεῖα δίδου κοχλιαρίου πλῆθος διαμασᾶσθαι ἕως ἂν πληρωθῇ τὸ στόμα. εἶτα χανὼν ἐᾷ ταῤῥεῖν. ἄλλο. ὀριγάνου. Γο. δ'. ὑσσώπου. ∠. δ'. σταφίδος ἀγρίας. ∠. δ'. ἀφρονίτρου. ∠. β'. σινήπεως, δραγμὰς. β'. πυρέθρου. ∠. γ'. λεάνας χρῶ. ἄλλο. Σινήπεως μέρος. α'. σταφίδος ἀγρίας μέρος. α'. κόψας χρῶ. τούτῳ οἱ φαρμακοπῶλοι χρῶνται. ἄλλο.
ὑσσώπου, θύμου. ὀριγάνου, καὶ ἰδίᾳ, καὶ ὁμοῦ χρῶ. ἄλλο. κολοκυνθίδος τὸ ἐντὸς ἐν ὄξει ἑψήμενον πλείονα χρόνον, ἐν τῷ στόματι κρατουμένου τοῦ ὑγροῦ, ἢ ἐν οἴνῳ ἀποβραχείσης κολοκυνθίδος πλείονα χρόνον. ἄλλο. σκόροδα, μετ' εὐζώμου σπέρματος, καὶ νίτρου. ἄλλο. σταφίδος ἀγρίας. ∠. ζ'. πυρέθρου. ∠. δ'. ὑσσώπου. ∠. α'. κόψας ἀνάπλασσε κυκλίσκους, ἀνὰ. ∠. α'. καὶ δίδου διαμασᾶσθαι. τὰ ὑπὸ κρίτωνος περὶ τῶν ἰκτεριώντων, ἔῤῥινα φάρμακα γεγραμμένα. ἔῤῥινον ἐκκρίνει διὰ ῥινῶν, καὶ στόματος. μὴ ξενισθῇς δὲ, ἐὰν ἀναθερμαίνῃ, ἢ τραχύνῃ τὴν ὑπερῴαν, μετασυγκρίνει
20 γάρ. σταφίδος ἀγρίας. ∠. α'. μελανθίου. ∠. γ'. λεάνας μετ' ὄξους ὡς γλοιοῦ ὑγρότερον εἶναι ἐγχυμάτιζε τὰς ῥῖνας ἐπὶ ἡμέρας. ε'. ἕως ἐκκαθαρθῇ. ποίει δὲ παρ' ἡμέραν. ἄλλο. κισσοῦ φύλλα δέκα. δάφνης φύλλα δέκα. τρίβε μετ' ἐλαίου ἕως γλοιώδες γένηται, καὶ παράσταζε ταῖς ῥισὶν ὁμοίως. ἄλλο. ἄκρως δὲ ποίει ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸ ἐλατήριον ἐμφυσώμενον, εἰς τὰς ῥῖνας. δεῖ μέντοι ἀβλαβῶς αὐτὸ βουλόμενον ποιεῖν, ἐμβιβάζειν εἰς ἔμβασιν θερμοῦ. καὶ οὕτως ὅλου βαπτιζομένου τοῦ σώματος πλὴν τοῦ προσώπου ἐμφυσᾶν τὸ ἐλατήριον. ἄγει γὰρ πολλὴν δαψιλῆ διὰ μυξωτηρίων. ἄλλο. ἐλατηρίου ἥλικον ὄροβον, δὶς γυναικείῳ γάλακτι, ἔγχεον εἰς τοὺς μυκτῆρας, καὶ ἐπὰν γένηται ἡ κάθαρσις, κάθιζε εἰς μακρὰν, καὶ ἀπόνιπτε, καὶ διαίτῃ ἀναλάμβανε.

τὰ ὑπ' αἰνείου παραδοθέντα ἐκ πείρας πρὸς ἀποφλεγματισμόν.

30
Οἱ πεῖραν ἔχοντες αἰνείου χρωμένου παρ' οὗ, καὶ τὰς γραφὰς ἔλαβον. ἔῤῥινον ἀποφλεγματίζον. σάπωνος λι. ς. στέατος αἰγείου λίβραν. α'. κηροῦ. λι. γ'. πίσσης ξηρᾶς. Γο. δ'. οἱ δὲ. Γο. γ'. νίτρου τὸ ἴσον. κωνίας. σακτῆς δριμείας κύαθοι δύο. ἀνιεὺ ὕδατι, καὶ χρῶ μήλῃ ἐγχέων, καὶ κέλευε ἀνασπᾶν. προσέμβρεχε τὴν κεφαλὴν ἰρίνῳ, καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν μελικράτῳ πολλάκις ἀνακογχυλιζέσθω. ἄλλο.
εὐφορβίου. ∠. ς'. λυκίου ἰνδικοῦ. ∠. δ'. ἀναλάμβανε τεύτλου χυλῷ, καὶ μέλιτι, καὶ ἀνίει ὕδατι ἢ γάλακτι. ἄλλο. κυκλαμίνου χυλοῦ κύαθοι δύο. κισσοῦ κορύμβων χυλοῦ, κύαθος εἷς, πευκεδάνου ὀποῦ ὀβολὸς εἷς. ἐλατηρίου ὀβολὸς εἷς χρῶ ἐν βαλανείῳ μετὰ γάλακτος γυναικείου. ἄλλο. πυρέθρου, πιπέρεως, ὑσσώπου, σταφίδος ἀγρίας ἴσον ποίει τροχίσκους δραχμιαίους. ὧν ἕνεκα διαμασάσθω, καὶ μετὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κάθαρσιν ἁλσὶ, καὶ μέλιτι ἀποθεραπευέσθω. πταρμικά. πεπέρεως
40 λευκοῦ, ἐλλεβόρου λευκοῦ, κασσορίου, εὐφορβίου, στρουθίου, κυκλαμίνου χυλοῦ ξηροῦ ἴσα προσερεθίσας πτερῷ ἐμφύσα.

περὶ τῆς χρήσεως ἁπάντων τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων.

Οὐ μὴν περὶ τῶν προειρημένων φαρμάκων εἴπω λόγον τῆς χρήσεως. τοῦτον ἐπὶ πάντα τὰ ἄλλα ὅσα δύναμιν ἰσχυρὰν ἔχει μεταλαβεῖν χρή. προσήκει γὰρ οὐκ εὐθέως ἐξ ἀρχῆς τὰ δραστικώτατα προσφέρειν. ἀλλὰ ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων ἄρχεσθαι, καὶ μέντοι, καὶ αὐτὰ τὰ ἰσχυρὰ φάρμακα, πραϋνόμενα τῇ μίξει τῶν παρηγορικῶν, γίνεται μέτρια. καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ γάλακτι γυναικείῳ προσφάτῳ λείων αὐτῶν ἔνια, καὶ ὕδατι, καὶ μετὰ ταῦτα ἐλαίῳ γλυκεῖ, κἄπειτα χυλοῦ τεύτλου, καὶ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης, οὕτως ἐκ προσαγωγῆς χρῶμαι, καὶ τὸ τελευταῖον γε, καὶ δι' ὀποβαλσάμου
50 λείων ταῦτα, προσφέρω τὴν μὲν πρώτην, γάλα μιγνύς. ἐπειδὰν δὲ ῥᾳδίως φέρῃ τοῦτο, καὶ χωρὶς τοῦ γάλακτος. εὐπορίστῳ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην φαρμάκῳ ἐγχεομένῳ τῇ ῥινὶ, μελανθίῳ, ποτὲ μὲν ὄξει δριμεῖ διαβρέχων, πρὸ μιᾶς ἡμέρας. εἶτα τῇ ὑστεραίᾳ σὺν ὄξει, πάλιν λειῶν, καὶ ἐγχέων εἰς τὴν ῥῖνα διὰ τῶν μυκτήρων. ἢ τὸν κάμνοντα κελεύων ἀναῤῥοφεῖν αὐτό. ἐνίοτε δὲ ἐλαίῳ παλαιῷ, τὸ αὐτὸ μελάνθιον λειῶν, καὶ ὁμοίως χρώμενος. οὕτω μὲν οὖν αὐτῷ χρῆται, καὶ ὁ ἀρχιγένης, ἐπὶ ἐμφράξεως μυκτήρων. τὸ δὲ πρὸ τοῦ ὄξους ἐκείνων ἐπὶ τῶν ἰκτεριώντων.

περὶ ἡμικρανίας.

Πάθος ὀδυνηρὸν γίνεται κατὰ τὸ ἥμισυ μέρος τῆς κεφαλῆς. ἐνίοτε μὲν τὸ δεξιόν. ἔστι δ' ὅτε, καὶ κατὰ θάτερον, ὁριζόμενον τῇ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς ἐκτεταμένῃ ῥαφῇ, καὶ τὰ πολλά γε κατὰ περιόδον παροξύνεται, τῆς ὀδύνης αἰτίαν ἐχούσης ἐπιῤῥοὴν ἀτμῶν ἢ χυμῶν, ἤτοι πολλῶν, ἢ θερμῶν, ἢ ψυχρῶν. ἔνιοι μὲν οὖν αὐτῶν κατὰ τοὺς κροταφίτας μῦς ἀλγοῦσι σφοδρῶς, καὶ πλείους γε εἰσὶν οἱ οὕτως ἀλγοῦντες. ἔνιοι δὲ καὶ μέχρι πλείστου τὴν ὀδύνην ἐπαναβαίνουσαν ἔχουσι, καί τινές γε οὕτω σφοδρῶς ἀλγοῦσιν, ὡς μηδὲ τὰς ἐπιβολὰς τῶν χειρῶν εὐκόλως φέρειν. ἐφ' ὧν εὔδηλος ἐστὶν ὁ περικράνιος ὑμὴν πάσχων. οὐκ ἀπαθοῦς τοῦ πάντως οὐδὲ τοῦ δέρματος ὑπάρχοντος. εὔδηλον οὖν ἐστιν, τὴν ἐπιῤῥοὴν τῶν λυπούντων ἀτμῶν, ἢ χυμῶν, ἢ ἀμφοτέρων, ἤτοι διὰ τῶν φλεβῶν, ἢ ἀρτηριῶν, ἢ δι' ἀμφοῖν γίνεσθαι.
10 ποτὲ μὲν αὐτῶν μόνων τῶν ἔνδον τοῦ κρανίου, τουτέστιν ἐγκεφάλου τε, καὶ μηνίγγων τὸ περιττὸν, ἐν αὐτοῖς ἀποθυμιώντων ἐκτός. ποτὲ δὲ τοῦ κάτω τῆς κεφαλῆς σώματος ἀναπέμποντος ἀτμοὺς, ἢ χυμοὺς μοχθηροὺς, διὸ, καὶ θεραπεύειν τις ἐγχειρῶν ἡμικρανίαν ἐπισκεψάσθω πρότερον ὁποίας δεῖται καθάρσεως, ἢ φλεβοτομίας ὁ κάμνων. εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἀφικνούμενος βοηθήματα, διά τε τῶν δακτύλων τῆς ἑαυτοῦ χειρὸς, καὶ διὰ σινδόνος ἀνατρίβων τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ μετώπου, καὶ μάλιστα τὸ κατὰ τὸν κροταφίτην μῦν ἐκθερμαινέτω, πρὸ τῶν παροξυντικῶν ὡρῶν πλείστων ὄντων. μετὰ δὲ τὸν παροξυσμὸν τοῖς καλουμένοις ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἡμικρανικοῖς φαρμάκοις χρήσθω. θερμασίας μὲν πολλῆς ἐν ταῖς ὀδύναις αἰσθανομένης, τοῖς ἔχουσί τι ψυκτικόν. ἄνευ δὲ ταύτης, τοῖς ἱκανῶς θερμαίνουσιν. μεμίχθω δὲ ἑκατέροις τῶν τονούντων τι, στυπτικὴν ἔχον τὴν δύναμιν δηλονότι. θαυμάζω δὲ ὅπως οὔθ' ὁ Ἀπολλώνιος οὔθ' ὁ Ἀρχιγένης οὔτ' Ἀσκληπιάδης ἐφεξῆς τοῖς πρὸς τὰς κεφαλαλγίας φαρμάκοις
20 ἔγραψαν τι, καὶ περὶ τῶν ἡμικρανικῶν ὀνομαζομένων. ἐχρῆν γὰρ αὐτοὺς εἰ καὶ μηδὲν ἴδιον ἐπ' αὐτῶν ἐστιν, διὰ τὸ περιέχεσθαι κατὰ τὸ τῆς κεφαλαλγίας, αὐτό γε τοῦτο ἐπισημαίνεσθαι. παραπλησίως δὲ καὶ τῷ Ἥρᾳ, καὶ τῷ Κρίτωνι, τὸ περὶ τοῦ πάθους τούτου διελθεῖν ἐπιπλέον ἢ μέλιττον. δι' ὧν δὲ τοῖς κεχρονισμένοις ἀλγοῦσιν τὴν κεφαλὴν βοηθοῦσι φαρμάκων, ἐνδείκνυται, καὶ τοῖς ἡμικρανικοῖς τὴν αὐτὴν εἶναι βοήθειαν. ὁ μὲν οὖν Ἥρας ἐν τῇ φαρμακίτιδι βίβλῳ, κατ' ἀρχὴν εὐθέως ὧδέ πως ἔγραψε πρὸς κεφαλαλγίαν.

ἐκ τῶν τοῦ Ἥρα πρὸς κεφαλαλγίαν.

Κρόκου μάγματος μέρος. α. κικίδος μέρος. α. λειώσας μετ' οἴνου κατάχριε τὸ μέτωπον, καὶ τοὺς κροτάφους. Τροχίσκος πρὸς κεφαλαλγίαν ἄκρως ποιῶν δὶς ἢ τρὶς ἐπιχριόμενος ἀπὸ κροτάφου ἕως κροτάφου. κρόκου. ∠. ιε. χαλκάνθους. ∠. ι. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. ιγ. σμύρνης. ∠. γ'. ὀπίου. ∠. γ'.
30 ὀμφακίου. ∠. γ'. χαλκίτεως. ∠. γ'. κόμμεως. ∠. ιε. λειώσας ταῦτα, προσβαλὲ οἴνου αὐστηροῦ φαλερίνου τὸ αὔταρκες, καὶ τρίβε ὡς κολλύριον εἶτα ποιήσας τροχίσκους, ἐπὶ τῆς χρείας ἀνιεὶς ὀξυκράτῳ ἢ ὄξει χρῶ. Μάλαγμα πρὸς κεφαλαλγίαν. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. β'. λεπίδος στομώματος. ∠. β'. κηκολίας. ∠. δ'. χαλκίτεως. ∠. δ'. κισσήρεως ὠμῆς. ∠. δ'. τερεβινθίνης. ℥ο. α'. κηροῦ. ∠. λζ. S. ἐλαίου παλαιοῦ κύαθοι. β. τοῖς ξηροῖς λειοτάτοις, τὰ τηκτὰ ἐπικαταχέων μάλασσε, καὶ χρῶ. ἐὰν δὲ σκληρότερον δοκῇ εἶναι τὸ φάρμακον, ἐλαίῳ ἀμυγδαλίνῳ ἀναμάλασσε. Ταῦτα μὲν ὁ Ἥρας πρὸς κεφαλαλγίαν ἔγραψε. χρῶνται δὲ αὐτοῖς ἔνιοι, καὶ κατὰ τῶν ἡμικρανικῶν ἀλγημάτων. ὥσπερ, καὶ τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις ὅσα γέγραπται τοῖς προγεγραμμένοις ἀνδράσι πρὸς τὰς χρονιζούσας κεφαλαλγίας. οὐ μέντοι κατὰ παντὸς ἐκτείνουσι τοῦ μετώπου τὸ φάρμακον. ἀλλὰ κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου μόνον. ἐνὶ δὲ τῶν ἡμετέρων διδασκάλων ἔθος ἦν χρήσασθαι πρὸς τὰς κεχρο-
40 νισμένας ἡμικρανίας τῷδε τῷ φαρμάκῳ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. β'. κροκομάγματος. ∠. β'. εὐφορβίου. ∠. S. χρῶ. Λέλεκται δὲ περὶ τῆς εὐφορβίου δυνάμεως ἤδη μοι διότι ταχέως ἐκλύεται. χρὴ τοίνυν ἐμβάλλειν εἰς τὰ τοιαῦτα φάρμακα τοῦ μὴ παλαιοῦ. λέλεκται δὲ καὶ ὡς τὸ μὲν πρόσφατον λευκότερον ἐστιν. ἐπὶ δὲ τὸ ξανθότερον ἢ ὠχρότερον χρῶμα, τρέπεται παλαιούμενον. ἐὰν δὲ μὴ πάνυ παλαιὸν ᾖ τὸ εὐφόρβιον, ἀλλὰ δυοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν, διπλάσιον αὐτοῦ βάλλοις. τουτέστιν. ∠. α. ὥσπερ δὲ τὸ εὐφόρβιον πρόσφατον χρὴ βάλλειν. οὕτω, καὶ κόπρου περιστερᾶς. ∠. S. τῶν ὀρεινῶν περιστερῶν, ἃς ἐν πύργοις τρέφωσιν ἑαυταῖς τὴν τροφὴν πορίζουσας, οὐχ ὡς ἐν ταῖς πόλεσιν αἱ κατὰ τὴν οἰκίαν τρεφόμεναι, καὶ μέντοι, καὶ τοῦ μέλανος τοῦ γραφικοῦ, τὸ ἴσον ἐμβάλλεται τῇ τῶν περιστερῶν κόπρῳ. τουτέστιν. ∠. S. τοῦ μέλανος, κἀνταῦθα τοῦ ἡμετέρου τοῦ περγαμηνοῦ βαλλομένου, τούτῳ γὰρ ἐχρήσατο διαπαντὸς ὁ διδάσκαλος. ἢ οὖν αὐτὸ ἐκεῖνο χρὴ βάλλειν τὸ ἐκ Περγάμου μέλαν. ἢ τι τῶν ἄριστα κατεσκευ-
50 ασμένων, καὶ μίξαντας ταῦτα πάντα, φυρᾶν, καὶ ἀναδεύειν ὄξει δριμυτάτῳ, καὶ λειώσαντας ἐπαλείφειν τὸν κροταφίτην μῦν, καὶ ὅλον τὸ ἥμισυ τοῦ μετώπου, καὶ τὸ πεπονθὸς μέρος τῆς κεφαλῆς. Ἕτερον φάρμακον, οὐ μόνον ἡμικρανίας, ἀλλὰ, καὶ πάσης κεφαλαλγίας κεχρονισμένης ἐπιχριόμενον, ἐν μὲν ταῖς κεφαλαλγίαις κατὰ τοῦ μετώπου παντός. ἐν δὲ ταῖς ἡμικρανίαις κατὰ τοῦ ἡμίσεως μέρους τῆς κεφαλῆς τοῦ πεπονθότος. κρόκου. ∠. ιε. χαλκάνθους. ∠. ι. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. γ'. σμύρνης. ∠. γ'. ὀπίου. ∠. γ'. ὀμφακίου. ∠. γ'. κόμμεως. ∠. ιε. λειώσας πάντα πρόσβαλλε οἴνου φαλερίνου, καὶ λείου πάλιν ὡς κολλύριον. εἶτα ἀναπλάσας τροχίσκους ἐπὶ τῆς χρείας ἀνιεὶς ὀξυκράτῳ, ἢ ὄξει κατάχριε.

ἕτερον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. σκαμμωνίας. 𐅵. ϛ'. κρόκου. 𐅵. β'. κασσοῦ κόμης. 𐅵. ϛ'. θείου ἀπύρου. 𐅵. δ'. ἀνίσου σπέρματος. 𐅵. η'. σελίνου σπέρματος. 𐅵. η'. λειώσας ἐπιμελῶς. ὠκίμου χυλῷ ἀνάπλασσον. τοῦτο πλείονι ῥοδίνῳ λυθὲν, ἐπὶ βρεχμῷ τῆς κεφαλῆς γίνεται τοὺς ληθαργικοὺς ὠφελοῦσα. ἕτερον φάρμακον, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἁρμόττον. ἀλλὰ, καὶ τοὺς σκοτωματικοὺς ὠφελοῦν.
* πευκεδάνου ῥίζης. 𐅵. δ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. 𐅵. β'. ἴου δραχμὴν μίαν. ἀκόρου. 𐅵. α'. σφονδύλου. 𐅵. δ'. πεπέρεως μέλανος. 𐅵. β. S. κασσίας. 𐅵. β. S. ἑρπύλου. 𐅵. δ. S. σμύρνης. 𐅵. β'. δαφνίδων ἀριθμόν. λε. πηγάνου χλωροῦ. 𐅵. η. ἡδυόσμου χλωροῦ. 𐅵. δ'. ὀπίου. 𐅵. α'. ὄξει ἀναλαβὼν, ποίει τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας, ὄξει, καὶ ῥοδίνῳ διεὶς κατάχριε. ἀναληφθὲν δὲ κηρωτῇ διὰ ῥοδίνου ὡς μάλαγμα ἐπιτίθεται. τροχίσκος οὐ μόνον τοὺς ἡμικρανίᾳ κάμνοντας ὠφελῶν. ἀλλὰ, καὶ τοὺς ἰσχιαδικούς. θαψίας. 𐅵. γ'. εὐφορβίου. 𐅵. δ'. ὀποῦ μηδικοῦ. 𐅵. γ'. σμύρνης. 𐅵. α'.
* ὀποπάνακος. 𐅵. α'. ὁμοῦ κόψας ἀνάπλασσον. εἶτα ἐπὶ τῆς χρείας ὄξει ἀποτρίβων κατάχριε.

ταῦτα μὲν σύνθετα φάρμακα. πολλάκις δὲ ἐχρησάμην αὐτοῖς χωρίσας ἁπλῶς δι' εὐφορβίου χρίσματι προσλαβὼν ὀλίγου κηροῦ συστάσεως ἕνεκα. ἀρκεῖ δὲ εἰς λίτραν ἐλαίου, ἤτοι σαβίνου, ἤ τινος αὐτῷ παραπλησίου. γ. Γο. ἐμβάλλειν κηροῦ, καὶ μίαν τοῦ εὐφορβίου, καὶ τούτῳ καταχρίειν τὸ ἥμισυ μέρος τοῦ μετώπου. μετὰ τοῦ κροταφίτου δηλονότι μυός. ἐφ' ὧν δ' αὖ ἀπονοήσεις ἀπὸ θερμῶν ἀτμῶν ἢ χυμῶν γίνεσθαι τὸ κατὰ τὴν ἡμικρανίαν ἄλγημα μὴ προσφέρε τὸ φάρμακον τοῦτο. τοὺς δὲ ἀπὸ ψυχρῶν αἰτίων ἐνοχλουμένους ὠφελιμώτατόν ἐστιν. ὥσπερ πολλάκις ἅπαξ καταχρισθὲν πρὸ τοῦ βαλανείου, ταχέως ἐξιᾶσθαι τὸ πάθος, ὡς μετὰ λουτρὸν ὑγιεῖς γίνεσθαι παντελῶς τοὺς κάμνοντας. ὀνίνησι δὲ τούτους καὶ εἰς τὰ ὦτα ἐγχεόμενον ἔλαιον χλιαρὸν ἐμβεβλημένου βραχέως εὐφορβίου εἰς λίτραν μίαν. τὸ βραχὺ τοῦτο ἥμισυ ἐστίν. Γο. ὅταν εὔτονον τὸ εὐφόρβιον ᾖ. εἰ δὲ μὴ, καὶ πλέον ἐμβάλλειν προσήκει. ἐπὶ δὲ τῶν ἀναισθήτων σωμάτων, κἂν ἔλασσον ἡμίσεως. Γο. βάλῃς, ἄμεινον ποιήσεις.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ. ΒΙΒΛΙΟΝ γ'.

περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶ παθῶν, καὶ τοῖς μυκτῆρσι, καὶ κατὰ πόσας αἰτίας ὀδυνῶνται τὰ ὦτα.

ὠ
των πόνοι γίνονται, τινὲς μὲν διὰ ψύξιν, οὓς ἐν ὁδοιπορίαις καταπνευσθέντες ἀπὸ ἀνέμων ψυχρῶν, ἴσχουσιν. ἔνιοι δὲ καὶ διὰ λουτρὰ, καὶ ψυχρὰ, καὶ διά τινα τῶν φαρμακωδῶν ὑδάτων, ἐν οἷς λούονται πολλάκις ἔνιοι θεραπείας ἢ ὠφελείας χάριν. ἐν ᾗ δὴ ὠφέλειαν. γίνονται δὲ ὤτων ὀδύναι, καὶ διὰ φλεγμονὴν, ποτὲ μὲν αὐτοῦ μόνου τοῦ κατὰ τὸν πόρον δέρματος, ποτὲ δὲ καὶ διὰ βάθους, ἡνίκα τὸ νεῦρον τὸ ἀκουστικὸν εἰς φλεγμονώδη διάθεσιν ἀφίκηται. καθ' ὃν δὲ λόγον ἡ φλεγμονὴ, τείνουσα τὰ φλεγμαίνοντα μόρια, τὴν ὀδύνην ἐργάζεται, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ πνεῦμα φυσῶδες, οὐκ ἔχον διέξοδον, ὀδυνηρὸν γίνεται. τῇ δὲ ἐκ τῶν ἔξωθεν ὑγρῶν δακνωδῶν ἐμπτώσει, παραπλησίως ὀδυνῶσιν οἱ ἐν αὐτῷ τῷ σώματι γεννηθέντες ἰχῶρες.

περὶ τῶν ἀπὸ ψύξεως ὠταλγιῶν.

Τ ἀς μὲν οὖν ἀπὸ ψύξεως μόνης γινομένας ὀδύνας τὰ θερμαίνοντα θεραπεύει τάχιστα, καί τινας τῶν ἀγροίκων οἶδα διαγλύφοντάς τι τῶν μεγάλων κρομμύων, εἶτα πληροῦντας ἐλαίου, καὶ θερμαίνοντας ἐν σποδιᾷ συμμέτρως, ἐγχέοντας τοῖς ὠσί. τινὰς δὲ ἐν ἐλαίῳ ἕψοντας οὐ κρόμμυον μόνον, ἀλλὰ σκόροδον. εἶθ' οὕτως ἐγχέοντας. ἐγὼ δὲ εὐφορβίου παντελῶς ὀλίγου, ἐλαίῳ παλαιῷ πολλῷ μιγνὺς, χρῶμαι. καθάπερ γε καὶ πεπέρεως ἀκριβέστατα λελειωμένου. τὰς γὰρ κατὰ ψύξιν ὠταλγίας τὰ οὕτω θερμαίνοντα, μεγάλως ὀνίνησιν. ὠφελεῖ δὲ αὐτοὺς, καὶ τὸ ἀμαράκινον ἔλαιον ἐγχεόμενον, καὶ ἡ ἀρίστη νάρδος, καὶ τὸ καλούμενον ῥωμαϊστὶ φουλιάτον τε, καὶ σπικάτον. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ κομμαγηνόν. εἰ δὲ καὶ πήγανον ἑψήσεις ἐλαίῳ μὴ στύφοντι, καὶ προσέτι λεπτομερεῖ, καθάπερ ἐστὶ τὸ σαβίνον, ὀνήσεις μεγάλως. ὅταν δὲ ἐξ ὕδατος φαρμακώδους περιέχηταί τι κατὰ τὸν ἀκουστικὸν πόρον, συνεχῶς ἐγχεῖν ἔλαιον προσήκει. ἐκκλύζοντας αὐτὸ, καὶ δι' ἐρίου μαλακοῦ σπογγίζοντας, καὶ αὖθις ἐγχέοντας. παρηγορεῖ δὲ αὐτοὺς μεγάλως, καὶ ὠοῦ τὸ λευκόν. ᾧ, καὶ πρὸς τὰς ὀφθαλμίας χρώμεθα, καὶ γάλα γυναικεῖον. εὔδηλον δὲ ὅτι πᾶν ὅ, τι ἂν προσφέρηται, θερμὸν εἶναι χρὴ μετρίως. ὠφελεῖ δὲ αὐτοὺς, καὶ τὸ χήνειον στέαρ ἱκανῶς. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν ἀλωπέκων.

περὶ τῆς διὰ φλεγμονὴν γινομένης ὠταλγίας.

Ε ἰ δὲ φλεγμονή τις εἴη, κάλλιστον πρὸς αὐτὴν φάρμακον ἐγχεόμενον, νάρδινον μύρον μετὰ βραχυτάτου βασιλικοῦ καλουμένου φαρμάκου. προσαγορεύεται δὲ τοῦτο, καὶ τετραφάρμακον, καὶ τὸ κομμαγηνὸν ἐπιτήδειον ἐστίν. καὶ τὸ διὰ τῶν σεκτῶν φάρμακον, οὗ τὴν σύνθεσιν ὀλίγον ὕστερον γράψω. βιαζομένης δὲ τῆς ὀδύνης, ἀναγκαῖον ἐστὶ χρῆσθαι, καὶ τοῖς ναρκῶσι μὲν αἴσθησιν. ὥσπερ, καὶ τοῖς ἐπὶ κώλῳ,

καὶ νεφροῖς, καὶ ὅλως ἅπαντι πάσχοντι μορίῳ σφοδρῶς ἀλγοῦσι. μίγνυται δὲ ταῦτα τῷ γυναικείῳ γά-
λακτι, καὶ τῷ λευκῷ τοῦ ᾠοῦ. ἃ καὶ καθ' ἑαυτὰ πολλάκις ἥρμοσεν ὤτων φλεγμοναῖς. Μίγνυται δὲ
καὶ καστορίῳ τὸ ὄπιον, καὶ χρὴ παρασκευάσθαι ταῦτα πρὸ πολλοῦ μεμιγμένον, ἤτοι γε ἴσῳ κατὰ τὸν
σταθμὸν, ἢ διπλασίῳ τῷ καστορίῳ. πρὸς μὲν τὰς σφοδροτάτας ὀδύνας ἴσῳ. πρὸς δὲ τὰς ἐλάττονας,
διπλασίῳ. τὸ δὲ ὑγρὸν ἔστω τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἕψημα. πολὺ γὰρ ἀνωδυνώτερόν ἐστι τοῦτο τῶν γλυκέων ἐστὶν
οἴνων. εὐθέως οὖν ἀπ' ἀρχῆς ἀκριβῶς λεῖα, τὰ εἰρημένα φάρμακα τούτῳ μιγνύσθω, τὸ μὲν καστόριον
προλελειωμένον ἀκριβῶς. ὁ δὲ τῆς μήκωνος ὀπὸς ἐν αὐτῷ τῷ ἑψήματι λελυμένος, καὶ οὕτω μιχθέν-
τα τὰ τρία λειούσθω καλῶς. εἶτα ἐπὶ τῆς χρήσεως, ἀνιέσθω πάλιν ἑψήματι μέχρι τοσαύτης συστά-
σεως, ὡς ἐγχεῖσθαι δύνασθαι διὰ τῶν καλουμένων ὠτεγχύτων, ἐπὶ λύχνῳ χλιανθέντων. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγ-
10 χέω τοῖς περιωδυνοῦσιν οὐδὲν φάρμακον. ἀλλ' ἐκ βάπτω δι' ἐρίου, τῇ πείρᾳ τοῦτο διδαχθεὶς, ὡς ἄμεινον
ἐστὶ μηδ' ὅλως ψαύειν τοῦ πόρου τοῦ ἀκουστικοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ὀδύνης. ἀλλὰ διὰ μηλωτίδος ἀμφιεσθεί-
σης ἐρίῳ μαλακωτάτῳ, πυριῶ τε τοὺς περιωδυνῶντας, ἐμβάλλω τε, τὸ φάρμακον ὧδέ πως, ἑτοιμασθὲν
κεχλιασμένον ἐν ὠτεγχύτῃ, μετρίως οὕτως, ὡς συνθανομένων ἡμῶν τοῦ κάμνοντος, εἰ χλιαρὸν αὐτῷ
φαίνοιτο, καὶ εἰ ἔτι δύναται φέρειν αὐτὸ, θερμότερον γενόμενον, μέχρι τοσούτου προσάγειν τὴν θερ-
μασίαν, ὡς μηδέπω λυπεῖν. βάπτων οὖν εἰς τὸ οὕτω παρεσκευασμένον φάρμακον τὴν μηλωτίδα κατὰ τὴν
ἀρχὴν τοῦ πόρου μετρίως ἐπιτιθεὶς, ἀπορρεῖν εἰς τὸ βάθος ἐπίτρεπε, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν αὖθις, καὶ αὖθις
καὶ πολλάκις βάπτων, τὸ αὐτὸ τοῦτο ποίει, μηδένα διαλείπων χρόνον. εὔδηλον δ' ὅτι τούτου γινομένου πάν-
τως τι, καὶ ἀπορρυήσεται πρὸς τοὐκτὸς πληρωθέντος ὅλου τοῦ ἀκουστικοῦ πόρου. τοῦτο τοίνυν δέχου με-
τρίως καθ' ὅσον οἷόν τε, μὴ ψαύων τοῦ ὠτός. ἐπειδὰν δὲ καλῶς πυριάσεις, ἐάσας τὸν πόρον ὃς ἐπληρώθη
20 τοῦ φαρμάκου, μαλακὸν ἐπίθες ἔξωθεν ἔριον, αὐτῷ τε τῷ στόματι τοῦ πόρου, καὶ μετὰ τοῦτο παντὶ τῷ ὠτί.
καὶ ἐὰν δεήσῃ πυριάσαι πάλιν, ἀφέμα βαστάξας τὸ ἀντεπικείμενον ἔξωθεν ἔριον, αὖθις ὁμοίως πυρία,
φυλαττόμενος ὡς οἷόν τε μηδ' ἄλλου τινὸς βάρους τοῦ ὠτὸς ἅψασθαι. καὶ τούτῳ γε πρόσεχε τὸν νοῦν ὡς
μεγίστῳ παραγγέλματι τῆς τῶν ὤτων ἐπιμελείας. ἡ πυρία δέ σοι γινέσθω, κατὰ προείρηται, διὰ τῶν ἀνωδύ-
νων, ἅπερ ἐστὶ τό, τε κάλλιστον νάρδινον μύρον, ἔχον ὀλίγιστον ἐν αὐτῷ τοῦ τετραφαρμάκου, καὶ μετὰ τοῦτο τὸ
κομμαγηνόν τε, καὶ σούσινον, καὶ τὰ πολυτελῆ μύρα τῶν πλουσίων γυναικῶν, ἃ καλοῦσιν αὗται σπι-
κάτα, καὶ φουλιάτα. ἔστι δὲ παχύτερα ἢ ὥστε ἐγχεῖσθαι. λύειν οὖν αὐτὰ διά τε τοῦ ναρδίνου μύρου, καὶ
εἰ θέρος εἴη, καὶ θερμασίας αἴσθησις τῷ κάμνοντι κατὰ τὸ φλεγμαῖνον οὖς, διὰ ῥοδίνου καλοῦ. μὴ πα-
ρόντος δὲ τούτου, δι' ἀμυγδαλίνου. Μέμνησο δ' ὅτι καλὸν ἀεὶ λέγω ῥόδινον ἐν ᾧ πλεῖστα μὲν ἀποβέ-
βρεκται ῥόδα. τὸ δὲ ἔλαιον ἐν ᾧ ταῦτα ἀποβέβρεκται τῶν ὀμοτριβῶν καλουμένων ἔστω εἰ οἷόν τε,
30 χωρὶς ἁλῶν ἐσκευασμένον, οὐδενὸς ἄλλου προσεμβεβλημένου τοῖς ῥόδοις, καθάπερ οἱ τὰ στύμματα
προσεμβάλλοντες ποιοῦσιν, ἕνεκα τοῦ πολλῷ χρόνῳ διαμένειν τὸ ῥόδινον εὐῶδες.

περὶ τῶν ἐπὶ πνεύματι φυσώδει, ἢ παχέσι, καὶ γλίσχροις χυμοῖς ὠταλγιῶν.

Εἰ δὲ καὶ πνεῦμα φυσῶδες, ἤ τινα παχὺν, ἢ γλίσχρον χυμὸν οὐκ ἔχοντα διέξοδον ἐγκατακεκλεῖσθαι στο-
χάσαιο, καὶ τῶν ἐκφραττόντων τι φαρμάκων μίγνυε. τεχνικὸς γὰρ στοχασμός σοι γένοιτο, τῶν τοιούτων
αἰτίων τοῦ πόνου, τά τε προηγησάμενα, καὶ τὰ παρόντα πυθομένῳ. ψύξεως μὲν γὰρ προηγησαμένης,
τὸ φυσῶδες ἀθροίζεται πνεῦμα. βάρους δὲ κεφαλῆς, ἐδεσμάτων τε φλεγματωδῶν, καὶ κακοχύμων, οἱ
ψυχροὶ, καὶ παχεῖς χυμοί. τούτοις γὰρ ἐπιγενομένης ψύξεως, αἱ ὀδύναι συμβαίνουσι τῶν πρότερον
40 διαπνεομένων ἐπισχεθέντων διὰ τὴν πύκνωσιν. ἐπὶ τούτων οὖν, ὁ ἀφρὸς τοῦ νίτρου, καὶ τὸ νίτρον αὐτὸ τὸ
μαλακόν. ἀφρόνιτρόν τε τὸ τοιοῦτον, καὶ τὸ καλούμενον ἀμυγδάλινον ἔλαιον. εὐλόγως μίγνυται τοῖς
ὠτικοῖς φαρμάκοις. ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστὶν ὅ, τε λευκὸς, καὶ ὁ μέλας ἐλλέβορος, καὶ τὸ στρουθίον. ἀμύγ-
δαλά τε τὰ πικρά. καὶ τῶν τριῶν ἀριστολοχιῶν ἣν ἂν ἔχῃς. ἥ τε ἰλλυρικὴ ἶρις. εἰ δὲ καὶ τὸ κινάμωμον
ἔχοις, ἐμβάλλεις, καὶ τούτου, μὴ παρόντος δὲ αὐτοῦ, κασίαν. τήν τε γίζηρ καλουμένην, καὶ τὴν μοτώ-
δη. καὶ τὸ καρπήσιον. ὃ πλεῖστον μέν ἐστιν ἐν Σίδῃ τῆς Παμφυλίας, καὶ διὰ τοῦτο εὐωνότατον πιπράσκε-
ται. Κόϊντος δὲ ὁπότε ἀποροίη κινναμώμου, τοῦτο ἐπέβαλλεν ἀντ' αὐτοῦ διπλάσιον. ὥσπερ ἔνιοι τὴν κα-
σίαν. ἐκφρακτικὰ δὲ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶ πόρων εἰσὶ, καὶ τὰ τοὺς ἐν τοῖς νεφροῖς λίθους θρύπτοντα, καὶ πᾶν ἔτι
λεπτομερὲς ἄνευ δήξεως, ὅπως μὴ παροξύνῃ τὴν ὀδύνην. ἐν οἷς ἐστι, καὶ σικύου τοῦ ἀγρίου ἡ ῥίζα, καὶ βρυω-
νίας, καὶ ἄρου, καὶ δρακοντίου, καὶ κενταυρίου, καὶ πολίου, καὶ ὅλως τῶν πικρῶν ἁπάντων. ἀδήκτως
50 τε, καὶ ἀλύπως ἐκκαθαίρει ταῦτα τοὺς πόρους, διαρρίπτει τε, καὶ διατέμνει τὰ ἐμπεφραγμένα. διὰ τοῦτο
δὲ γράφω πολλὰ παραδείγματα τῶν τοιούτων, καί τοι γε ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τῆς
δυνάμεως εἰρηκὼς πάντα, διότι βούλομαι κατὰ πάντα τόπον τῆς γῆς εὐπορεῖν ὑμᾶς βοηθημάτων,
ἔχοντας πρόχειρον αὐτῶν τὴν μνήμην. ἄλλα γὰρ ἐν ἄλλοις χωρίοις πλεονάζει τε, καὶ βελτίω τῶν ἐν
ἑτέροις γινομένων ἐστίν. ἐπεί τοι τό γε διὰ τῶν στέκτων ἀρκέσει σοι σύνθετον φάρμακον, ἔκ τε τῶν ἁπλῶν,
ὅσα μικρῷ πρόσθεν διῆλθον ὀδύνης πραϋντικά. θαυμάσαι δὲ ἐστὶ τῶν ἰατρῶν, ὅσοι χωρὶς διορισμοῦ,
πρὸς ὀδύνας ὤτων, ἐγγράφουσι τινὰ φάρμακα. τὰ μὲν γὰρ ἀπὸ ψύξεως ὀδυνώμενα, τάχιστα θερα-

πτύεται διὰ τῶν θερμαινόντων. ἐὰν δὲ ὑπὸ δριμύτητος δακνώδους, ἢ φλεγμονῆς σφυγματώδους ἡ ὀδύνη γίνηται, μεγίστη βλάβη συμπίπτει, τοιούτων προσαχθέντων φαρμάκων. Αἱ μέν τοι μέτριαι φλεγμοναί, καὶ μὴ σφυγματώδεις, καὶ διὰ τῶν τοιούτων θεραπεύονται φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστιν ὄξος μετὰ ῥοδίνου χλιανθὲν, ἀναμιχθέντων ἀμφοῖν ἀκριβῶς. οὕτω δὲ καὶ γλαύκιον ἐπ' ἀκόνης ἰατρικῆς ἀποτριβόμενον μετ' ὄξους ὀνίνησι τὰς ἐπὶ φλεγμονῆς βραχείας ὀδύνας. ἄμεινον δὲ τὸ ἐκ τοῦ γλαυκίου προκατεσκευασμένον τροχίσκον ἔχειν, πολυχρηστότατον φάρμακον. ὅστις γίνεται λειωθέντος ἀκριβῶς τοῦ γλαυκίου δι' ὕδατος ὀμβρίου. κἄπειτα ξηρανθέντος τε, καὶ ἀναπλασθέντος. ἐὰν δὲ ψαθυρώτερον ᾖ, ὡς ἀναπλάττεσθαι φαίνηται, μίξεις αὐτῷ κόμεως ὀλίγον. ἀρκεῖ δὲ δωδέκατον ἢ πεντεκαιδέκατον εἶναι μέρος αὐτῷ τοῦ γλαυκίου. Καὶ τὰ διὰ γλαυκίου δὲ κολλύρια κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποτριβόμενα
10 δι' ὄξους ὀνίνησιν, ἐνσταζόμενα τοῖς ὠσὶ, καὶ τούτων οὐδὲν ἧττον τὰ διὰ κρόκου. ταῦτα μὲν οὖν εἰσὶν ὀδύνης τε, καὶ φλεγμονῆς ἰάματα. περὶ δὲ τῶν ἄλλων διαθέσεων τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν γινομένων, ἃ διὰ τῆς ἐμῆς ἐμπειρίας ἔκρινα διελθὼν, οὕτως ἐπὶ τὰ τοῖς πρὸ ἐμοῦ γεγραμμένα καταβήσομαι.

περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἑλκῶν.

Ὅσα μὲν πρόσφατα, τό, τε γλαύκιον ἀποθεραπεύει μόνον ἀποτριβόμενον μετ' ὄξους ὡς ἀρτίως εἴρηται, καὶ τὰ δι' αὐτοῦ κολλύρια πάντα, καὶ τὰ διάκροκά τε, καὶ τὰ διάρροδα καλούμενα παρὰ τῶν ἰατρῶν, ὥσπερ, καὶ τὸ τοῦ νείλου. θεραπεύει δὲ καὶ τὸ τοῦ δαμοκράτους διάσμυρνον. τὰ δὲ πυορροοῦντα χωρὶς ὀδύνης, ὅσα μὲν μετρίως ἐστὶ παχέα, διὰ τῶν αὐτῶν θεραπεύεται. τὰ δὲ ἰσχυρῶς, διὰ τῶν τοιούτων, ὁποῖος ἐστὶν ὁ ἀνδρώνειος τροχίσκος, καὶ ὁ τοῦ μοῦσα, μεθ' ἑψήματος, καὶ ὀλίγου ὄξους ἀνιέμενος. ὧν ἡ ποικιλία τῆς συνθέσεως, αὖθις εἰρήσεται. νικωμένων δὲ καὶ τούτων σκωρίαν σιδήρου, μετ' ὄξους δριμυτάτου
20 λειώσας ἐπὶ πλεῖστον πολλαῖς ἡμέραις ἐν ἡλίῳ, θαῤῥῶν χρῶ. εἰ καὶ παράλογον εἶναι δοκεῖ τῶν δριμυτάτων φαρμάκων ἀνέχεσθαι τὸ οὖς, ὃ μικρὸν ἔμπροσθεν εἶπον. οὐδὲν δὲ τῶν μαλακωτάτων ἐγχεομένων ἀλύπως ὑπομένειν τὴν πρόπτωσιν· ἀλλὰ καὶ ταῦτα φαίνεσθαι πλήττοντα.

περὶ δυσηκοΐας, καὶ ἤχων.

Ἐπεὶ τ' αὖν οὖν ἔτι περὶ δυσηκοΐας τε, καὶ ἤχων διελθεῖν οὐδὲν κοινωνούντων ἀλγήμασί τε, καὶ ἑλκώσεσι. περὶ ὧν ἑξῆς ἐρῶ. τὰς ἐπαινουμένας μεγάλως ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν, πρότερον διελθὼν ὠτικὰς δυνάμεις. καθ' ὅν τινα λόγον συνετέθησαν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῆς ἀφ' Ἥρα γεγραμμένης.

ὠτικὴ ὡς Ἥρας.

Ἥρας μὲν οὖν οὕτως ἔγραψεν. ὠτικὴ πρὸς πᾶν ἄλγημα, καὶ πᾶν ἕλκος. ταύτῃ ἐχρησάμην ἐπί τινος πυρέσσοντος, καὶ παρακόπτοντος διὰ τὰ ἀλγήματα, καὶ ἐποίησε δαιμονίως. σμύρνης. ∠. α'. λιβανίου.
30 ∠. γ'. οἱ δέ. ∠. ζ'. ἀφρονίτρου. ∠. γ'. κρόκου δραχμὰς. δ'. οἱ δέ. ∠. α'. μηκωνίου. ∠. γ'. χαλβάνης. ∠. β'. ἀμύγδαλα πικρὰ λελεπισμένα. κ'. ἀναλάμβανε ὄξει, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας, περιωδυνίας μὴ οὔσης ῥοδίνῳ διεὶς, ἔνσταζε. δυσηκοΐας δὲ, ὄξει διείς. Ἥρας μὲν οὖν ἐν τούτοις ἠρκέσθη γράψαι φάρμακον. ἀλγήματός τε παντὸς ἴαμα, καὶ ἕλκους ὤτων. ἐγὼ δὲ τὰς μὲν ὀδύνας. τῇ τε διὰ τῶν στεάτων ὡς εἴρηκα γινομένῃ θλίψει, καὶ τῷ ναρδίνῳ μύρῳ, μετὰ τοῦ τετραφαρμάκου πραΰνεσθαί φημι, σὺν τῷ, καὶ τὰς διαθέσεις αὐτὰς ὠφελεῖσθαι, καθάπερ γε, καὶ ᾠοῦ τῷ λευκῷ, καὶ γάλακτι γυναικείῳ. πραΰνεσθαι δὲ μόνον αὐτὰς τοῦ τὰς διαθέσεις ὠφελεῖσθαι διὰ τοῦ μηκωνίου. κατὰ δέ τι συμβεβηκὸς οὐ πρώτως εἴποι τις ἂν, καὶ τὰς διαθέσεις ὀνίνασθαι. παυσαμένης γὰρ τῆς ὀδύνης, καὶ ὕπνων γινομένων, ἡ φύσις ἐπιτελεῖ τὰς τὴν ὀδύνην ἐργαζομένας διαθέσεις. τὰ δὲ ἕλκη τὰ ἐν τοῖς ὠσὶν ἐθεράπευσα διαπαντὸς τῷ γλαυκίῳ δι' ὄξους, ὥσπερ γε μετὰ ῥεύματος, ἢ πύου, τοῖς τροχίσκοις, ἀπὸ τῶν πραοτέρων ἀρχόμενος. ὁποῖος
40 ἐστὶν ὁ πολυείδου, καὶ μετὰ τοῦτον ὁ ἀνδρώνειος, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ καλούμενος βιθυνός. ᾧ παραπλήσιός ἐστιν ὁ ἐμὸς, τουτέστιν ὁ διὰ χάρτου κεκαυμένης. ὡς δὲ ἐγὼ νομίζω, καὶ βελτίων. γίνεται δὲ οὐκ ἀεὶ χρεία πάντων ἀλλ' ἀρκεῖ τοὐπίπαν εἷς, ἐὰν ἐπίστηταί τις αὐτῷ χρῆσθαι. ποτὲ μὲν διὰ συραίου λύων, ὁπόταν βούληται πραότερον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, αὖθις δὲ δι' οἴνου γλυκέως. εἶτα δι' ὄξους μὴ δριμέως. εἶτα διὰ τοῦ δριμέως. ἐπὶ τέλει δὲ διὰ τοῦ δριμυτάτου. διὸ καὶ διὰ τῆς τοιαύτης μίξεως ἄλλοτε ἄλλης γινομένης ἐκλύειν δυνάμενος τὸ σφοδρὸν τοῦ φαρμάκου, τὸ ἰσχυρότατον σκευάσας μόνον, ἐγχεῖν δυνήσῃ. θαυμάσαι δέ ἐστιν ὡς ἐνίων τῶν πλείστων ἰατρῶν, ὠταλγίας φάρμακα γραψάντων πάμπολλα χωρὶς διορισμῶν, ἐφεξῆς ἀλλήλων ἐναντιωτάτας ἐχόντων δυνάμεις. οἷ εὐθέως, ἀπὸ γάρ τοι τῶν παλαιοτέρων ἄρξασθαι κάλλιον, Ἀπολλώνιος ὁ Ἡροφίλειος, ἐν τῇ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων γραφῇ. κατὰ μὲν τὴν ἀρχὴν τοῦ βιβλίου, κεφαλαλγίας ἰάματα γράφων, πρῶτα μὲν πάντων ἔταξε τὰ δι' ἔγκαυσιν. εἶτ' ἐφεξῆς δεύτερα, τὰ διὰ
50 ψύξιν. εἶτα ἐπ' αὐτῷ τὰ διὰ μέθης τε, καὶ ἀκρατοποσίης. αὐτὸς γὰρ οὕτως ὠνόμασε. τέταρτα δὲ τὰ διὰ πληγὰν ἢ πτῶμα. τελευταῖα δ' ὡς αὐτὸς προὔγραψεν, πρὸς τὰς τῶν κροτάφων ἀλγηδόνας, καὶ τοὺς πόνους ὅλους τῆς κεφαλῆς, τοὺς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας γινομένους. ἐπὶ δὲ τῆς τῶν ὤτων ὀδύνης οὐδένα προσέθηκε διορισμόν. ἀλλ' ἁπλῶς προγράψας πρὸς ὠταλγίαν, ἑξῆς καταλέγει φάρμακα, τὰ μὲν θερμαίνοντα. τὰ δὲ ψύχοντα, καὶ τὰ μὲν ὑγραίνοντα. τὰ δὲ ξηραίνοντα, καὶ κατὰ τὰς δευτέρας δυνάμεις τε, καὶ ποιότητας. τὰ μὲν αὐστηρά. τὰ δὲ στρυφνά. τὰ δὲ πικρά. τὰ δὲ δριμέα. τὰ δ' ὀξέα. τὰ δ' ἁλυκά, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ μὲν διαφοροῦντα. τὰ δὲ σφίγγοντά τε, καὶ συνάγοντα, καὶ ἀποκρουόμενα

τὰς ἐπιρροάς. τὰ δ᾽ ἑλκτικὰ τῶν ἐν βάθει, καὶ τὰ μὲν ἐμφρακτικά. τὰ δὲ ῥυπτικά. τὰ δὲ τῆς αἰσθήσεως
ναρκωτικά. Εἰ μὲν οὖν μία διάθεσις ἐστὶν ἀλγημάτων αἰτία, μίαν εὔλογον εἶναι, καὶ τὴν τῶν ἰωμένων
αὐτὴν δύναμιν. εἰ δὲ πολλαί, τοσοῦτον εἶναι χρή, καὶ τὸν τῶν ἰωμένων ἀριθμόν, ὅσος ὁ τῶν ἐργαζομένων
αἰτίων ἐστίν. Ἡροφίλου τοίνυν οὕτως ἐπαινοῦντος τοὺς διορισμούς, ὡς οὐκ οἶδ᾽, εἴ τις ἄλλος, αὐτοῦ τε τοῦ
Ἀπολλωνίου τὰ τῆς κεφαλαλγίας φάρμακα μετὰ διορισμῶν γράψαντος, ἔτι μᾶλλον θαυμάζω, τὸ κα-
τὰ τὰς ὠταλγίας ἀδιόριστον αὐτοῦ. κατέλιπε μὲν οὖν, καὶ τὸ πέμπτον γένος τῶν φαρμάκων ἀδιόριστον.
ὃ κατὰ τὴν τελευτὴν ἔγραψα πρὸς τὰς χωρὶς φανερᾶς αἰτίας κεφαλαλγίας, καίτοι καὶ τὰς τοι-
αύτας κεφαλαλγίας, ἀναγκαῖον ἐστὶ πρῶτον μὲν τοῖς κοινοῖς γένεσι, τῶν τὰς ὀδύνας ἐργαζομένων
αἰτίων ὑποπεπτωκέναι. συνεχείας λύσει, ἢ δυσκρασίᾳ ὡς ἐδείξαμεν. εἶτα δηλονότι, καὶ τοῖς τὰς
10 αὐτὰς ἐργαζομένοις. ἃ διώρισται μὲν ὑπ᾽ ἐμοῦ πάντα, κατὰ τὰς οἰκείας πραγματείας, νυνὶ δὲ τῶν ἐν
ταῖς ὠταλγίαις μνημονεύσω μόνον. ὑστάτης ἁπασῶν τῆς πραγματείας οὔσης ταύτης, ὡς πολλάκις
εἴρηται κατὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλία. τὰς γὰρ μεθόδους τῆς θεραπείας, ἐν ἐκείνῃ γράφων
ἐν ἢ δύο που παραδείγματα τῶν κατὰ μέρος προσέθηκα, τὸ πλῆθος τῶν φαρμάκων ὅσα συντίθεμαι
ἐκ πολλῶν, εἰς τὴν ἐνεστῶσαν ἀναβαλλόμενος πραγματείαν. ὡς ἡγεῖσθαι μὲν τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου
τὰ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἕνδεκα τὸν ἀριθμὸν ὄντα. μετὰ ταῦτα δὲ τὰ τῆς θερα-
πευτικῆς μεθόδου τεσσαρεσκαίδεκα. μεθ᾽ ἃ τὰ τῆς νῦν προκειμένης γράφεσθαι, τὰ περὶ τῆς συνθέ-
σεως τῶν φαρμάκων.

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμένων πρὸς ὠταλγίαν.

Ὅτι δὲ λέγων τὸν Ἀπολλώνιον ἡμαρτηκέναι, μὴ διορισάμενον ἐπὶ ποίας ὠταλγίας, ἕκαστον ὧν γράφει
20 φαρμάκων, ὑπάρχει χρήσιμον, οὐ καταψεύδομαι τἀνδρός, ἐξ ὀλίγων ἀποδείξω παραδειγμάτων.
προσγράψας γοῦν ὡς ἔφην πρὸς ὠταλγίαν ἔγχυτα, καὶ γράψας ἐν αὐτοῖς χήνειον ἢ ὀρνίθειον στέαρ
ἡσυχῆ τήξας ἔνσταζε, πάλιν ἐφεξῆς γράφει. χολὴν ταυρείαν, ἢ αἰγείαν μετὰ χυλοῦ πράσου, ἔνσταζε. τὸ
μὲν οὖν στέαρ ὧν εἶπε ζώων παρηγορικώτατόν ἐστιν ἁπασῶν τῶν τὰς ὀδύνας ἐργαζομένων διαθέσεων,
μετὰ τοῦ, καὶ μεγάλως αὐτῶν ὠφελεῖν ἐνίας. αἱ χολαὶ δὲ αἱ μετὰ πράσου, τάς τε διὰ φλεγμονὴν ὀδύνας
αὐξήσουσι, καὶ τὰς ἐπὶ δριμέσι, καὶ δάκνουσιν ὑγροῖς. μόνας δὲ ὠφελήσουσι τὰς δι᾽ ἔμφραξιν ἢ ψύξιν
γινομένας. ἤτοι κατὰ ψιλὴν δυσκρασίαν, τῆς ψύξεως τῶν στερεῶν μορίων ὀδυνηρᾶς γενομένης. ἢ διὰ τὸ
γεννᾶσθαι μὲν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσι φυσώδη πνεύματα, καὶ χυμοὺς ψυχρούς, κωλύεσθαι δὲ ἐκκενοῦ-
σθαι διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος πύκνωσιν ἄνευ φλεγμονῆς γινομένην. ἐκκενωθέντων γὰρ ὑπὸ τῶν οὕτω δριμέων
καὶ θερμῶν φαρμάκων τῶν ἀλγημάτων αἰτίων, θεραπεία τε ἅμα, καὶ ἀνωδυνία γίνεται, τὸ μὲν οὖν ὀρνίθειόν τε
30 καὶ τὸ χήνειον στέαρ, ἐὰν μὲν εὕρῃ κεκενωμένον τὸ σῶμα, καὶ μηκέτι ἐπιρρέοντα τὸν τὴν φλεγμονώδη διά-
θεσιν ἐργαζόμενον χυμόν, κατὰ τοὺς δύο λόγους ὀνήσει. τόν τε παρηγορικόν, καὶ τὸν θεραπευτικόν. ἐὰν δὲ
ἐπιρρέοντος ἔτι τοῦ αἰτίου προσενεχθῇ. τὴν διάθεσιν μὲν οὐδὲν ὀνίνησι, παρηγορεῖ δὲ τὸ τῆς ὀδύνης σύμ-
πτωμα. καθάπερ γε κἂν ἐπὶ χυμῶν δριμύτητι, ἡ δῆξις γίνηται. χολὴ δὲ οὐδέποτε μετὰ πράσου χυλοῦ
δύναταί τι χρηστὸν ἐπὶ τῶν εἰρημένων διαθέσεων ἐργάσασθαι. καθάπερ οὐδὲ πέπερι, καίτοι τοῦτό γε οἶδα,
τῶν ἰατρῶν τινὰ πράξαντα γυναικὸς ἀλγησάσης οὖς, ἐν χρήσει θερμῶν ὑδάτων αὐτοφυῶν. εἰωθὼς
γὰρ πάντα πιστεύειν τοῖς τῶν εὐπορίστων φαρμάκων Ἀπολλωνίου βιβλίοις, κεχρημένος τε κατὰ τύχην
πολλάκις ἤδη τῷ διὰ τοῦ πεπέρεως βοηθήματι, καὶ τότε ἤλπισεν ὠφελήσειν τι τὴν ὠταλγίαν. ἀλλ᾽ οὕτω
γε ὑπ᾽ αὐτοῦ παρωξύνθη τὸ γύναιον, ὡς ὀλίγου δεῖν ἀπάγξασθαι. γράφει οὖν ὁ Ἀπολλώνιος ὧδε. Πε-
πέρεως ἐν οἴνῳ ἀπεξεσμένου λεάνας, καὶ σύμμετρον τῷ πάχει ποιήσας ἔνσταζε. γράφει δὲ ἐν αὐτοῖς τού-
40 τοις ἐφεξῆς τὰ διὰ πεπέρεως, καὶ ταῦτα. λύκιόν τε, καὶ μηκώνειον ἴσα γάλακτι γυναικείῳ διεὶς χρῶ,
καὶ τούτῳ γε ἐφεξῆς ἕτερον τουτί. καστορίου, καὶ μηκωνίου ἴσον φώξας ἐπ᾽ ὀστράκου, μάλιστα μὲν Ἀττι-
κοῦ. εἰ δὲ μὴ Ῥωμαϊκοῦ, καὶ λεάνας. διεὶς γλυκεῖ ἔνσταζε. Τὰ μὲν οὖν διὰ τοῦ μηκωνίου πάντα φάρ-
μακα, ναρκωτικὰ τῆς αἰσθήσεως ὄντα, κατὰ τοῦθ᾽ ἡμᾶς ἀναγκάζει ποτὲ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν ὑπὸ μηδενὸς
τῶν παρηγορικῶν ὠφελουμένων χρῆσθαι, τὸ δὲ διὰ τοῦ πεπέρεως φάρμακον ἐξ ἑτέρου γένους ἐστίν. ὥσπερ
γε, καὶ τὸ διὰ τῶν σεύτλων, ἐξ ἄλλου. καθάπερ γε, καὶ τὸ μετὰ ταῦτα γεγραμμένον ἐφεξῆς φάρμακον
ὧδέ πως. χαλβάνην σουσίνῳ μύρῳ διεὶς, πρόσμιξον μέλι, καὶ ῥόδινον, καὶ οἰσυπηρὸν ἔριον περὶ μηλωτίδα
συστρέψας, κίνει, καὶ χλιαρὸν ἔνσταζε. διαφορητικὸν γὰρ ἀλύπως ἐστὶ τοῦτο, δυνάμενον φλεγμοναῖς
ἐν αἷς οὐκέτι οὐδὲν ἐπιρρεῖ καλῶς δὲ ὀνήσειε κατὰ τὴν διὰ ψύξιν ἀλγούντων. Ἴσως δέ τις ἐπιζητήσει διά
τινα τὴν αἰτίαν οὐ μόνον τοῦ Ἀπολλωνίου, ἀλλὰ, καὶ ἄλλων τινῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν φῶξαι κελευόντων
50 τὸ μηκώνειόν τε, καὶ τὸ καστόρειον, ὅπως αὐτῶν τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως μειωθείη παρέλειπον ἐγὼ τοῦτο
προσθεῖναι κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον. ἡνίκα τὴν ἐμὴν ἀγωγὴν τῆς θεραπείας τῶν ὠταλγιῶν ἔγρα-
φον. ἀπολογητέον οὖν αὐτῷ κατὰ τάδε. Τὸ μὲν οὖν καστόρειον, οὐδ᾽ ὅλως ἀξιῶ φώγειν. οὐ γὰρ ὡς
ναρκωτικὸν αὐτὸ τῆς αἰσθήσεως, τῷ μηκωνίῳ μίγνυμεν. ἀλλὰ τοὐναντίον ἅπαν, ὡς ἀμβλῦνον τὸ σφο-
δρὸν τῆς ψυκτικῆς δυνάμεως. ὅπερ οἱ φῶξαι κελεύοντες ἐπὶ μὲν τοῦ μηκωνείου οὐχ ἁπλῶς ποιοῦσιν.
ἐπὶ δὲ τοῦ καστορείου παντάπασιν ἀτόπως. αὐτὸ γὰρ καθ᾽ αὑτὸ πεπτικὸν τῶν δυσλύτων τε, καὶ σκιρρω-

τῶν διαθέσεων ἔχει δύναμιν. αὐτάρκης οὖν ἐστιν, καὶ ἡ ἐκ τοῦ μηκωνίου κεχρονίσθαι τὸ συντιθὲν ἐξ αὐτῶν πλαύνης τοῦ μηκωνίου. φωγνύμενον γὰρ ἀπόλλυσι τὸ δραστήριον, εἰ δὲ μιχθὲν τῷ δραστηρίῳ χρονίσειε, μένει μὲν ἔτι, καὶ νῦν ἱκανῶς δραστικὸν, ἀμαυροῦται δὲ αὐτοῦ τὸ κακόηθες. διὸ, καὶ βλάπτονται τινὲς ὡς ἀχλυώδες ὁρᾶν, ἄχρι πολλῶν ἡμερῶν, καὶ καρυβαρεῖν, καὶ μὴ καλῶς πέττειν τὰς τροφὰς τινὲς, καὶ διὰ ταύτην αὐτοῦ τὴν κακοήθειαν, ἐπὶ τὴν φῶξιν ἀφίκοντο πολλοὶ τῶν ἰατρῶν. ἀλλ' ἐπεὶ πάλιν ἐν τῷ φωχθῆναι, τὸ δραστήριον αὐτοῦ φαίνεται, τούτου γὰρ ἐπειράθην πολλάκις, ἄμεινον ἡγησάμην ἄφωκτον μὲν μιγνύναι, μετὰ χρόνον δὲ χρῆσθαι. ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὸ πάρεργον εἴρηται γιγνώσκεσθαι χρήσιμα. τὸ δὲ προκείμενον ἦν, οὐ μικρὰν βλάβην γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν ἀδιορίστοις γραφαῖς φαρμάκων. γέγραπται δὲ καὶ ἄλλοις πολλοῖς τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ πολλῶν μορίων τε, καὶ παθῶν ἀδιόριστα

10 φάρμακα, μὴ γινώσκουσιν ὅσην ὁ διορισμὸς ἔχει δύναμιν εἰς τέχνης σύστασιν. ἐφ' ὧν οὐ θαυμάζω τὸ συγκεχυμένον τε, καὶ ἀδιόριστον. ὡς ἐπὶ ἀπολλωνίου τοῦ ἡροφιλείου, γινώσκοντος τ' ἀνδρὸς ὅτι κελεύει διὰ παντὸς ὁ ἡρόφιλος τί τε, καὶ ποῖον, καὶ πηλίκον ἐστὶν, τὸ τοῦ νοσήματος αἴτιον, καὶ κατὰ τί μάλιστα δυναστεύον ἐπίστασθαι τὸν ἰατρὸν. ὅπως, καὶ τὴν θεραπείαν ἁρμόττουσαν ἑκάστῳ ποιεῖται. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐπὶ ἀρχιγένους αὖτις θαυμάσειεν, ἀδιορίστως οὐκ ὀλίγα, καὶ αὐτοῦ γράψαντος, ἔν τε ταῖς ἄλλαις θεραπείαις, καὶ ταῖς τῶν ὠταλγιῶν. ἐνὰ γὰρ ἔγραψεν αὐτὸς ἐπ' αὐτῶν μόνον διορισμόν. τὸν ἀπὸ τοῦ μετρίου τε, καὶ σφοδροῦ τῆς ὀδύνης, καί σοι παραγράψω τὴν λέξιν ὅλην αὐτοῦ.

τὰ ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα πρὸς ὤτων ἀλγήματα.

Ἐν τῷ προτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, ὁ ἀρχιγένης ὧδέ πως ἔγραψεν κατὰ λέξιν. ἐπὶ δὲ ὠταλ-

20 γίας, τῆς ἄλλης προηγουμένης διαίτης, ἥν περ, καὶ ἐπὶ κεφαλαλγίας ἐτάττομεν. ἐπὶ μὲν τῶν μετρίων, τῶν ἁπλῶν μύρων χλιαρῶν ἐνέσταξεν. οἷον κρόκινον, ἢ ἴρινον, ἢ ῥόδινον, ἢ καρύων πικρῶν ἀπόθλιμμα, ἢ τῆς κασσίας τὸ μύρον, ἢ νάρδον ἁπλῆν, ἢ σούσινον, ἢ ἀμυγδάλινον, ἢ ῥόδων, ἢ ῥόας, ἢ μήκωνος χύλισμα μετ' ἐλαίου θερμοῦ. ἢ πράσσου σπέρμα λεῖον. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον μετὰ ῥοδίνου χλιαρὸν ἔχε ἐν ξύστρα. ἢ μηκωνίου ὀλίγον σὺν γάλακτι γυναικείῳ. ἢ μηκωνίου χύλισμα σὺν γάλακτι ὁμοίως. σφοδρυνομένης δὲ, ἥ τε κοιλία διὰ κλυστήρος εὐτόνως ὑπαγέσθω, καὶ ἀπ' ἀγκῶνος αἷμα ἀφαιρείσθω, καὶ ὅσα τοιαῦτα. τοὐντεῦθεν πυριάσθωσαν ἀφεψήματι δάφνης, ἢ τοιούτου τινός. ἢ θείου ἀπύρου ἐμπασσομένου τῷ ὕδατι. σφόδρα δὲ ἀποθλιβέσθωσαν οἱ σπόγγοι, καὶ τῷ ὠτὶ προστιθέσθωσαν. καὶ ἐν τὸ ὑγρὸν ῥᾷστα αὐτοὺς περιψύχει, παρὰ, καὶ μακρῶς αἱ πυρίαι αὖθις αἱ ξηραὶ ὠφελιμώτεραι εἰσὶν, αἵ τε δι' ἁλῶν, ἢ κέγχρου, ἢ δι' ἁπαλῶν πιλημάτων, ἢ διὰ λιπαρῶν ἐκ μαγείων. ἢ ἀποζέσας πήγανον βάλε εἰς στενόστομον ἀγγεῖον τὸ

30 ὕδωρ. ἐρίῳ τε ἔμφραξον τὸ στόμα, καὶ τῷ ὠτίῳ πρόστρεφε. ὥστε διικνεῖσθαι εἰς τὸ οὖς διὰ τοῦ ἐρίου τὴν ἀτμίδα. ἔνιοι δὲ ἐν ὀξυκράτῳ, καὶ ὀλίγῳ ἐλαίῳ τὸ πήγανον ἑψήσαντες οὕτως ἐγχέουσιν τὸ ὑγρὸν εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ πυριῶσιν. μετὰ δὲ τὰς πυρίας διαψήσας τὸ οὖς, καὶ ἐγχυματίσας. ἢ βαλσάμῳ σὺν ῥοδίνῳ λεανθέντι, ἢ τινὶ τῶν προειρημένων μύρων χλιαρῷ, ἢ ἄλλῳ τινὶ συμφώνῳ πρὸς ὠταλγίαν τῶν αὐτίκα ἀναγραφησομένων καταπλασσε. ἢ κωδύαν λεπτὴν, ἀλεύρῳ μεμιγμένην, καὶ ἐν μελικράτῳ ἑψημένην ἢ αὐτῇ τῇ κωδύᾳ λεπτῇ, μετὰ κριθίνου ἀλεύρου ἐν οἴνῳ ἑψημένη. ἢ βουκέρατι ἐν μελικράτῳ ἑφθῷ. ἢ λινοσπέρμῳ, ὁμοίως ἄκρως ποιεῖ σπόγγος ὀφθαλμικὸς μέλιτι ἑφθῷ, καὶ ἔτι θερμῷ, βρεχόμενος, καὶ ἐπιτιθέμενος. ἢ κηρωτὴ ἰρίνου, μιγέντος αὐτῇ στύρακος ἄκρως ποιεῖ πρὸς ὠταλγίαν. ἀλόη μεμιγμένη μετὰ ῥοδίνου, καὶ μέλιτος τὸ πάχος ἐγχεομένη. ἢ χαλκίτης ἐν οἴνῳ δῃμένη. ἢ περδικίου χυλὸς χλιαρὸς ἐνσταζόμενος, ἰδίᾳ ἢ μετὰ μέλιτος. ἢ νίτρον διεὶς ὀλίγῳ ὕδατι μίσγε ἔλαιον, καὶ χλιαίνων ἔν-

40 σταζε. ἢ ἀριστολοχίου ῥίζαν μετ' ἐλαίου. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν λεάνας σὺν ῥοδίνῳ, χλιαρὸν διὰ ξύστρας ἔνσταζε. καλῶς ποιεῖ ὄπιον ἐπὶ ὄστρακον ὀπτηθέν. καὶ καστόριον ὁμοίως ἴσα λεανθέντα μετὰ ῥοδίνου, καὶ γλυκέος, μέχρι μέλιτος τὸ πάχος. εἶτα μετὰ τὴν πυρίαν περὶ × τὴν ὀξείαν ἔριον περιειληθὲν ἐμβάπτεται, καὶ ἐπιτίθεται. ἢ μαλάθρου χυλὸν μετά τινος τῶν εἰρημένων μύρων ἐν ἀρχῇ ἔνσταζε. ἢ μετὰ κωδύων μήκωνος ἀφέψει, καὶ ἔγχει τὸ τοῦ ὄφεως γῆρας. ἢ μετά τινος τῶν εἰρημένων μύρων. ἢ τὸ σπάνιον γάρος θερμαίνων διὰ ξύστρας. ποιεῖ, καὶ τὸ διοσπολιτικὸν ἄκοπον ἐγχεόμενον χλιαρόν. ἢ μηκώνιον διεθὲν ῥοδίνῳ, καὶ ὀλίγον κρόκινον. καὶ παντὸς μᾶλλον ἡ ἱερὰ ἀρωματικὴ μετά τινος τῶν μύρων.

ποιεῖ δὲ ἄκρως λευκὸς ἐλλέβορος λεανθεὶς μετὰ μέλιτος, καὶ ῥοδίνου ἐγχεόμενος. ἐμφραττομένου τοῦ πόρου πορφύρας μᾶλλον. καλῶς ποιεῖ, καὶ ὁ ἐλλέβορος μετὰ ἰρίνου μύρου. ποιεῖ δὲ καὶ κεδρία σὺν ναρδίνῳ μύρῳ ἐγχεομένη. σέβηρος δὲ τὸν ἐπὶ ταῖς ὑδρίαις ὄνους λείους μετὰ μύρων εἰς τὰ ἑλκωμένα

50 ἐνέχει. ἔνιοι δὲ ψυχρὸν ὕδωρ εἰς τὸ ἀλγοῦν ἐγχέουσιν οὖς, καὶ παραχρῆμα μὲν ὑπεραλγοῦσιν, μετὰ βραχὺ δὲ τελέως παύονται. ἄλλοι δὲ κάλλιον ποιοῦντες, εἰς τὸ ἕτερον τοῦ ἀλγοῦντος, ψυχρὸν ἐγχέουσιν, ὥσπερ λεύκιος. ποιεῖ καλῶς ἀλόη, καὶ κρόκινον, μετὰ ἀμυγδαλίνου μύρου ἐγχεόμενα. ἢ χαλκὸς λεῖος μετ' ὄξους, καί τινος μύρου. ἄκρως ποιεῖ σίλφιον, μετὰ ῥοδίνου ἐὰν ἕλκωσις ᾖ. θαυμαστῶς ὠφελεῖ τὰς ὑπερβαλλούσας ὠταλγίας, πράσου χυλὸς, καὶ οὖρον αἴγειον, καὶ ῥόδινον, μετ' ὀλίγης σμύρνης ἐγχεόμενα. ἢ σκιούρου στέαρ ἐν ξύστρα χλιαίνων ἔνσταζε. ἢ ἀστὴν, καὶ ἡδυόσμου χυλὸν μετὰ γλυκέος,

ἢ πέπερι λευκὸν, καὶ ἄλας ἴσα μετ᾽ ἑψήματος ἔγχει ἀεὶ σταθερᾷ χειρὶ, τρὶς ἢ ἑπτάκις. ἢ κοχλίαν ἐστιν ὅτε ἀφελὼν καὶ παρασκευάσας ῥοδίνου πληρώσας, καὶ ζέσας διὰ ξύστρας ἐγχυμάτιζε θερμοτάτῳ. ἐὰν δὲ ἐκ πληγῆς ἀλγῇ τὸ ἐκτὸς τοῦ ὠτὸς, λιβάνου χόνδρῳ γάλα ἐπιχέας δὶς, καὶ ἀποχέας τὸ τρίτον, ἔασον βραχῆναι, καὶ κινήσας ἔγχει. εὐθὺς γὰρ παύει. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψεν, ἀδιορίστως πάνυ. δύναιτο δ᾽ ἄν τις νοῦν ἔχων ἀναμιμνησκόμενος ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, συνορᾶν ὁποῖον τι τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἑκάστῃ τῶν εἰρημένων ὠταλγιῶν ἁρμόττει. μεμνημένος τῆς δυνάμεως αὐτῶν ἐξ ὧν ἔμαθεν ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν. ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὰς ὑπ᾽ ἀνδρομάχου γεγραμμένας ὠτικὰς δυνάμεις ἤδη μεταβήσομαι.

ὠτικαὶ ἀνδρομάχου τὸν ἀριθμὸν κδ.

10

Τέσσαρας ἐπὶ ταῖς εἴκοσι δυνάμεις ὠτικὰς, ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος. ἐνίαις μὲν προσθεὶς τινὰ διορισμόν. ἐνίαις δὲ οὐδένα, καὶ πρώτη γε αὐτῶν ἐστὶν οὕτω γεγραμμένη. Ὠτικὴ ἐκ τῶν γάλου ᾗ χρῶμαι. σμύρνης. ∠. α΄. ἁλός. ∠. δ΄. λιβάνου. ∠. γ΄. ἀφρονίτρου. ∠. γ΄. κρόκου. ∠. δ΄. μηκωνίου. ∠. γ΄. ἀμύγδαλα πικρὰ. κ΄. χαλβάνης. ∠. β΄. ὄξους καλοῦ τὸ ἱκανόν. ἀναφέρεται ἡ γραφὴ εἰς μενέμαχον. πολύχρηστόν τινα ταύτην ὠτικὴν ὁ ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, ἐστοχασμένην πολλῶν ἅμα διαθέσεων, ἐν ὠσὶ γινομένων. εἴρηται δέ μοι, καὶ πρόσθεν ὡς αἱ τοιαῦται δυνάμεις οὔτε κατορθώματα μεγάλα ποιοῦσιν. οὔτε σφάλματα διαπαντὸς αὐταῖς χρωμένων ἡμῶν. ὅσαι δὲ πρὸς μίαν διάθεσιν ἁρμόττουσιν, ἐκείνην μὲν ἄριστα θεραπεύουσιν. τὰς δὲ ἄλλας ἐνίοτε πρὸς τῷ μηδὲν ὠφελεῖν ἔτι καὶ παροξύνουσιν. Δευτέραν ὁ ἀνδρόμαχος δύναμιν ἔγραψεν ἐφεξῆς τῇ προειρημένῃ τήνδε.

20 Ὠτικὴ αἰλίου γάλλου πρὸς φλεγμονὴν, καὶ ἐπιτεταμένας ἀλγηδόνας. Χαλβάνης. ∠. η΄. κινναμώμου. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. η΄. κρόκου. ∠. η΄. λιβάνου. ∠. γ΄. ἀφρονίτρου. ∠. γ΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. γ΄. ὄξους ὡς μέλιτος ἔχειν πάχος. δεῖ δὲ προαποκνίζειν ἵνα μὴ λίπος ἔχῃ. εἶθ᾽ οὕτως ἐγχεῖν τὸ φάρμακον. κἀνταῦθα πάλιν ἐμφρακτικά τε, καὶ πεπτικὰ, καὶ χαλαστικὰ. καὶ διαφορητικὰ μέμικται φάρμακα. μὴ δυνάμενα σφοδρὰς ὀδύνας ἰᾶσθαι. διὰ τοῦτο σὺν αὐτοῖς ὁ τοῦ μήκωνος ὀπὸς ἐμίχθη. Τρίτην ὠτικὴν ἔγραψεν τοιάνδε κατὰ λέξιν. ὠτικὴ λαοδίκου βασιλέως. ᾗ κέχρημαι συνεχῶς. Καστορίου. ∠. β΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. ὀποπάνακος. ∠. β΄. λυκίου ἀφροῦ. ∠. α΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε, καὶ χρῶ χλιαίνων. αὕτη μὲν προφανῶς ἁρμόττει ταῖς ἐπιτεταμέναις ὀδύναις. οὐ μὴν ταῖς γε ἄλλαις διαθέσεσιν. ἐγὼ δὲ ὡς ἔφην ἐφ᾽ ἑκάστῃ τῶν διαθέσεων οἰκείῳ χρῶμαι φαρμάκῳ, φεύγων ἀεὶ τὸν ὀπὸν τοῦ μήκωνος, ἔνθα μή τις ἀνάγκη μεγάλη πρὸς αὐτὸν ἡμᾶς ἔρχεσθαι βιάζεται.

30 Τετάρτην ἔγραψε δύναμιν ὠτικὴν ὧδέ πως. ἄλλη πρὸς φλεγμονὴν, καὶ πυορροοῦν, καὶ παλαιὰς διαθέσεις. Κυκλάμινον αἰγυπτίων τοῦ ἐντὸς πικροῦ. στυπτηρίας σχιστῆς. πεπέρεως λευκοῦ. ἀφρονίτρου. κρόκου. ὀπίου. σιδίων. σμύρνης. λιβάνου. νάρδου. ἀνὰ. ∠. β΄. καστορίου. ∠. α΄. μέλιτος, καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν. οἱ δὲ μέλιτος. ∠. ς΄. ἐν ταύτῃ τὰ ἄλλα φάρμακα διαφορητικὰ, καὶ ξηραντικὰ, καὶ τῶν ἐμφράξεων ἐκφρακτικὰ, καί τινα, καὶ τῶν πεπτικῶν, οἷον ἥ τε σμύρνα, καὶ ὁ λιβανωτὸς ἔγκειται. στυπτηρία δὲ σχιστὴ στυπτικὸν ἰσχυρῶς φάρμακον ὑπὲρ τοῦ ξηραίνεσθαι τὰ πυορροοῦντα μέμικται. πρόσκειται δὲ καὶ τὸ ὄπιον ἀνωδυνίας ἕνεκεν. ἀντιτέτακται δὲ αὐτῷ τὸ καστόριον. ὡς ἔμπροσθεν ἔφην. ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων, οὐ μόνον ὡς ἀντιτεταγμένον, ἀλλὰ, καὶ ὡς πέττον αὐτὰς, καὶ ὡς ξηραῖνον εἰκότως ἐμβάλλεται. Πέμπτην ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος ὠτικὴν τήνδε κατὰ λέξιν. ἄλλη ἀπὸ ξενοκράτους ᾗ κέχρημαι πολλάκις. Ἀφροῦ λυκίου. ∠. β΄. σμύρνα. ∠. α΄. λιβάνου. ∠. α΄. σχιστῆς, τριώβολον.

40 ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο. λεία σὺν ὄξει ἀπόθου. χρῶ σὺν ὄξει. καὶ αὕτη πολύχρηστος μέν ἐστιν. οὐ μὴν ἔνθα πόνος ἰσχυρὸς, ἁρμόττει. μήτε ὄπιον ἔχουσα μήτε καστόριον. μήτε τῶν ἀνωδύνων τι στάχυον. μήτε χαλβάνης. Ἕκτη δύναμις ὠτικὴ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν γέγραπται. ἄλλη ἀπὸ πρυτάνιδος συμπεφώνηκε τῇ ἁρπάλου. Σμύρνης τριώβολον. νάρδου τριώβολον. κρόκου τριώβολον. χαλκῆς κεκαυμένης ὀβολοὺς. ε΄. ὀπίου ὀβολοὺς δύο. καστορίου τε τριώβολον. σχιστῆς. ∠. α΄. καὶ στροβίλου. ∠. α΄. σὺν γλυκεῖ ὅταν ῥεῦμα. ὅταν δὲ ὀδύνη σὺν ῥοδίνῳ. ὅταν δὲ σκώληκες γίνωνται, ἐλλεβόρου μέλανος μίσγε. ∠. β΄. καλῶς ἐποίησεν ἐπὶ τῇ τελευτῇ τὴν χρῆσιν αὐτῆς εἰπών. ἣν ἡμεῖς ἂν εἰρήκειμεν εἰ πρὸ αὐτοῦ αὐτὴν ὤκνησε προσγράψαι. Ἑβδόμη παραπλησία τῇ προγεγραμμένῃ. γέγραπται κατὰ τὸν δὲ τὸν τρόπον. ἄλλη διουταίου σύμφωνος. Ἐλλεβόρου μέλανος ὀβολοὺς. β΄. σμύρνης ὀβολὸν. α΄. ς. ὀπίου τριώβολον. χαλκοῦ κεκαυμένου τετρώβολον. στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοὺς. β΄. καστορίου ὀβο-

50 λὸν. α΄. κρόκου τετρώβολον γλυκεῖ χρῶ. Ἔστι δὲ ἡ ὀγδόη παραπλησία τοῖς προγεγραμμένοις. περὶ δὲ τῆς ἐνάτης ὧδέ πως αὐτὸς ἔγραψε. ἄλλη ᾗ χρῶμαι πρὸς περιωδυνίας, καὶ ἤχους. Νίτρου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. α΄. ῥοδίνου κύαθον. α΄. ὄξους κύαθος εἷς. ὁμοῦ λεάνας χρῶ. οὐ πρὸς τὰς ἐν φλεγμονῇ περιωδυνίας ἁρμόττει τοῦτο τὸ φάρμακον. ἀλλὰ τὰς ἐπ᾽ ἐμφράξει, καὶ πνεύματι ψυχρῷ, καὶ ἀτμῷ δὲ, καὶ χυμῷ παραπλησίως. Δεκάτην ἄλλην ἔγραψε ὧδέ πως. πρὸς ὦτα πυορροοῦντα παρὰ ἀρποκρατίωνος. Κυτίνων, σιδίων. ἀριστολοχίου. χαλκίτεως. μίσυος κυπρίου, κηκίδος. λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ∠. α΄. σμύρνης. λιβάνου τριώβολον. χαλκάνθης ὀπτῆς. στυπτηρίας σχιστῆς. ἀνὰ τριώβολον. σὺν γλυκεῖ

τροχίσμους

τροχίσκους ποιῶν χρῶ. εἰ δὲ καὶ μὴ προσέγραψεν αὐτὸς ἐν ἀρχῇ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ φαρμάκου προχειρότατον ἦν ἡμῖν νοῆσαι, μεμνημένοις ὧν ἐν ἀρχῇ προεῖπον, ὅτι ξηραντικόν ἐστι τὸ φάρμακον ὤτων πυορροούντων. ὅπερ γίνεται καταφερομένου τινὸς ἐκ τῆς κεφαλῆς ῥεύματος. ἐφ᾽ ὧν καὶ τὰς ἑλκώσεις χρονίζοντι συμβαινούσας ὁρῶμεν. ἐνδεκάτην ὠτικὴν ἔγραψεν οὕτως. ὠτικὴ ἐν πολλοῖς σύμφωνος.

Κρόκου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. α΄. κασσίου. ∠. β΄. σχιστῆς. ∠. δ΄. λιβάνου. ∠. α΄. ζωμῷ γλυκεῖ, μέλιτος πάχος ποιῶν. εἶθ᾽ οὕτως ἀνιεὶς χρῶ. καὶ αὕτη τῶν μετρίων διαθέσεων ἐστὶν ἰατική, καθάπερ καὶ ἡ ἐφεξῆς αὐτῇ γεγραμμένη, τὰς δὲ ἐφεξῆς ταύτῃ προγεγραμμένας δυνάμεις ὠτικὰς ὑπὸ τοῦ ἀνδρομάχου χωρὶς τῆς ἐμῆς ἐξηγήσεως παραγράψω, γνωρίζειν αὐτὰς ἤδη δυναμένων ὅσοι μέμνηνται τῶν προειρημένων. ἐφ᾽ ὧν δὲ καὶ αὐτὸς πεποίηται μετὰ διορισμοῦ τὴν γραφὴν, οὐδὲν ἔτι τούτων οὐδεμία τῆς ἡμετέρας ἐξηγήσεως χρῄζει. ἐφεξῆς οὖν ἅπασαι γεγράψονται χάριν τοῦ μηκέτι μνημονεύειν ἡμᾶς ἄλλης ὠτικῆς δυνάμεως ὑφ᾽ ἑτέρου τῶν ἰατρῶν γεγραμμένης, ἐνταῦθα γὰρ ἡ ποικιλία πασῶν αὐτῶν περιέχεται. ὠτικὴ ὡς σόλων διαιτητής. Σμύρνης. ∠. δ΄. σχιστῆς. ∠. δ΄. κασσίου. ∠. β΄. λιβάνου. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. ὀπίου. ∠. α΄. κρητικῷ ἢ οἰνομέλιτι, πάχος μέλιτος. ὠτικὴ ἀντιπάτρου πρὸς περιωδυνίας.

Κρόκου. Γο. β΄. οἱ δὲ. Γο. α΄. σμύρνης. Γο. α΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. Γο. α΄. σχιστῆς. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ. Γο. S. μύρου ἰρίνου ἢ συριακοῦ ὑποστάθμης. Γο. β΄. ζωμῷ οἰνομέλιτι ἢ κρητικῷ ποιῶν μέλιτος πάχος λεπτοῦ χρῶ. ὠτικὴ ἄλλη λίαν καλή. Ὀποπάνακος. ∠. β΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. ἀφροῦ λυκίου. ∠. δ΄. κασσίου. ∠. β΄. σχιστῆς τριώβολον. κρόκου τριώβολον, σμύρνης. ∠. α΄. ἡ χρῆσις ζωμῷ γάλακτι γυναικείῳ.

πρὸς ὦτα πυορροοῦντα παρὰ σπονδούσης.

Χοίρου ἐκτομίου χολῆς μέρη. β΄. μέλιτος ἀττικοῦ μέρος. α΄. ὁμοῦ ἐν ὑελίνῳ ἀγγείῳ ἐπὶ θερμοσποδιᾶς θέρμαινε ἄχρι τοῦ ἡμίσεως, καὶ οὕτω χρῶ. ὠτικὴ παρὰ ἁρποκράτους πρὸς διαθέσεις καὶ ὀδύνας.

Ναρδοστάχυος. ∠. ς΄. σμύρνης. ∠. ς΄. πεπέρεως. ∠. ς΄. ἀφρονίτρου. ∠. ς΄. ἁλὸς ἄνθους. ∠. ς΄. κρόκου. ∠. ιβ. κάρυα πικρὰ. ι. ὀποῦ μήκωνος. ∠. ιβ. οἴνου παλαιοῦ τὸ ἱκανὸν, ἔγχει κασσιτερίνῳ ἀγγείῳ τὸ φάρμακον.

πρὸς δυσηκοΐαν καὶ ἦχον.

Ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. α΄. κασσίου ὀβολὸν. α΄. ἀφρονίτρου ὀβολὸν. α΄. S. χρῶ μετ᾽ ὄξους ὡς κάλλιστα. Στρουθίου. ∠. α΄. κρόκου κιλικίου. ∠. α΄. κασσίου. ∠. α΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. δ΄. νίτρου. ∠. α΄. τροχίσκους ποιῶν ἐπὶ τῆς χρήσεως, ἀνιεὶς οἴνῳ χρῶ. πρὸς ὦτα πυορροοῦντα. Στυπτηρίαν ἐκκεκαυμένην, καὶ σμύρναν μετὰ μέλιτος λεάνας προεκκλύσας τὸ ὠτίον ἐρίῳ τὸ φάρμακον ἐπιτίθει.

Ὠτικὴ παρὰ χρυσάνθου γρατιανοῦ, πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἑλκώσεις.

Σίλφας χοεῖς πέντε δὲ καὶ δύο, οἴνου παλαιοῦ καὶ μέλιτος. Γο. ς΄. ῥοιᾶς κέλυφος. α΄. πράσου χυλοῦ κύαθον. α΄. S. ἐν χύτρᾳ καινῇ ἕψε, ἕως τακερωθῇ ἡ ῥοιά. εἶτα λέαινε, καὶ πρόσβαλε μύρου συριακοῦ. Γο. α΄. πίσσης ὑγρᾶς. Γο. α΄. S. κρομμύων. δ΄. τὸν χυλὸν ἐκθλίψας καὶ συλλεάνας ἀπόθου, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας χλιάνας τίθει ζωμῷ ἐρίῳ ἐπιτίθει.

Ὠτικὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ πυορροοῦντας.

Νάρδου ἰνδικῆς. ∠. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. β΄. ὀπίου. ∠. δ΄. σιδίων. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. γ΄. σμύρνης. ∠. δ΄. λιβάνου. ∠. δ. μέλιτος ἀττικοῦ. ∠. δ΄. ἀφρονίτρου. ∠. δ΄. κασσίου. ∠. β΄. ἀμυγδάλων πικρῶν. ∠. η. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. λ. ὄξους κύαθον. α΄. οὔρου συάγρου τὸ ἴσον, κυάμων αἰγυπτίων χλωρῶν τοῦ ἐντός. ∠. δ΄, λεάνας ὁμοῦ ἀπόθου εἰς κασσιτέρινον ἀγγεῖον, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως μετὰ ῥοδίνου ἔνσταζε, καὶ κροκίδα ἐντίθει πρὸ πυριῶν.

Ὠτικὴ πρὸς τὰ ἀπεγνωσμένα, ὡς ζωΐλιος ὁ ὀφθαλμικός.

Ὑοσκυάμου σπέρματος τριώβολον, στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοῦ τὸ. S. σμύρνης. ∠. α΄. κασσίου τριώβολον, μηκωνίου διώβολον, κικίδος τριώβολον, κρόκου τετρώβολον, κινναμώμου τετρώβολον, λιβάνου ὀβολοὺς β΄. ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο, σανδαράχης ὀβολοὺς. β΄. ὀπίου προσφάτου κοχλιάρια τρία, οὔρου συάγρου ἄρρενος κοχλιάρια τρία, κογχυλίου αἵματος τριώβολον, μανδραγόρου χυλοῦ ὀβολὸν. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανὸν, κογχυλίῳ ἔμφρασσε τὸ οὖς.

Ὠτικὴ ἄλλη πρὸς φλεγμονὰς καὶ πυορροοῦντα, θαυμαστή.

Γλαυκίου τριώβολον, σμύρνης τριώβολον, ὑοσκυάμου χυλοῦ. ∠. α΄. ὀπίου. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. ζωμῷ γάλακτι γυναικείῳ χρῶ, ἐγχυματίζων χλιαρόν.

Ὠτικὴ λίαν καλὴ δεδοκιμασμένη ἐκ τῶν ἀπολλωνίου.

Σμύρνης. ∠. β΄. λιβανωτοῦ. ∠. β΄. καρύων πικρῶν. ∠. α΄. ἀφρονίτρου. ∠. β΄. σχιστῆς. ∠. α΄. σιδίων. ∠. α΄. ναρδοστάχυος. ∠. β΄. ἁλός. ∠. γ΄. οἰνομέλιτος παλαιοῦ κυάθους. γ΄. τὰ ξηρὰ λεῖα μίσγε τῷ οἰνομέλιτι, καὶ ἑψήσας ἀπόθου εἰς ἀγγεῖον κασσιτέρινον, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας χλιαρῷ χρῶ.

Αἱ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι δυνάμεις ὠτικαὶ ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτός. ὠτικὴ πρὸς τὰς προσφάτους παρακοπὰς διὰ δυσηκοΐας. αἷς ἐχρήσατο Νικήρατος, κάλλιστον τοῦτό ἐστιν.

Ὀνίσκον τῶν κατοικιδίων. ζῷον δέ ἐστι πολύπουν ἐν τοῖς ὑδρηροῖς ἀγγείοις, καὶ ἐν ταῖς κοπρίαις γινόμενον, κατὰ δὲ τὰς τῶν δακτύλων ἐπερείσεις σφαιρούμενον, τούτων λαβὼν τρεῖς, ἢ τέσσαρας, καὶ σὺν ἐλαίῳ ἀφεψήσας, καὶ τὸ ἔλαιον ἀποθλίψας, ἐγχυμάτιζε. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ κολοκυνθίδος χυλὸς μετὰ ῥοδίνου, ἢ ναρδίνου μιγνύμενος, καὶ χλιαινόμενος. καὶ περδικίου βοτάνης χυλὸς μετὰ ἐλαίου ἑψόμενος. καὶ κενταυρείου χυλὸς μελικράτῳ διαλυθεὶς, καὶ ὑοσκυάμου χυλὸς, ῥοδίνῳ μιγνύμενος. ποιεῖ καὶ ὀποῦ μήκωνος ὀλίγον γάλακτι γυναικείῳ διαλυθέν. καὶ βοείων κρεῶν οἱ ἀποῤῥέοντες ἰχῶρες ὀπτω-
10 μένων, ταῦτα δεῖ ὠμὰ πρόσφατα ἐπιτιθέναι ἀνθρακίαις καὶ ἔτ' ὠμὰ ὄντα ἐκθλίβειν, καὶ τῷ ἐκθλιβομένῳ θερμῷ ὑγρῷ ἐγχυματίζειν. ποιεῖ δὲ καὶ καρύων σεσηπότων τὸ ἐντὸς τὸ ὑγρὸν, ὄξει διαλυθὲν καὶ ῥοδίνῳ. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ λιβυκὸς κοχλίας ἀφεψόμενος ἐν τῷ οἰκείῳ ὀστράκῳ, μετὰ ἐλαίου ναρδίνου ἢ ῥοδίνου. ποιεῖ δὲ καὶ ὑὸς ἀτόκου χολὴ, ἰσοστάθμῳ μέλιτι ἀττικῷ μιγνυμένη. ἄλλο. ὀποῦ μήκωνος, καστορίου, ἀνὰ ὀβολοὺς β΄. γλυκεῖ διαλύσας, καὶ ὀλίγον ῥοδίνου ἐπιβαλὼν, χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. ὀποῦ μήκωνος καὶ ὀποῦ πευκεδάνου τὸ ἴσον, διαλύων ἐγχυμάτιζε.

Πρὸς τὰς καθ' ἑλκώσεως φλεγμονὰς χαριξένους.

Σμύρνης, ὀπίου, καστορίου, ἑκάστου τὸ ἴσον γλυκεῖ διαλύσας χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. ὑοσκυάμου χυλοῦ, ὀποῦ μήκωνος, σμύρνης, καστορίου ἀνὰ ∠ δ΄. πεπέρεως ∠ α΄. προτρόπου τὸ ἱκανόν. πρὸς ξηρὰς καὶ αἱματώδεις ἑλκώσεις. ἔστι δὲ καὶ πεσσὸς ἀγαθός. ὑσσώπου ∠ δ΄. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ δ΄. βουτύρου
20 ∠ δ΄. στέατος χηνείου ∠ δ΄. κηροῦ τυῤῥηνικοῦ ∠ δ΄. τερεβινθίνης ∠ α΄. ἐλαίου κικίνου, κυάθους β΄. ἐλαίου ἀμυγδαλίνου κυάθους β΄. ἐλαίου κυπρίνου κυάθους δύο, παλαιελαίου, κύαθον α΄. συντίθει καὶ χρῶ ἐξαιρεῖς ὅσον ἐξαρκεῖ ἐλαίῳ ναρδίνῳ μίσγε, ὥστε μέλιτος ἔχειν πάχος. σφόδρα καλὸν, καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων διαθέσεις. Ἐλαίου κυπρίνου κυάθους β΄. ἰρίνου, ῥοδίνου, ἀμυγδαλίνου, ἐλαίου παλαιοῦ ἀνὰ κυάθους β΄. παλαιελαίου κύαθον α΄. κηροῦ Γο. β΄. τερεβινθίνης Γο. α΄. στέατος χηνείου. Γο. α΄. συντίθει καὶ χρῶ.

Ἄλλο πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις ἀντωνίου μούσα.

Κρόκου ∠ β΄. σμύρνης ∠ β΄. βδελλίου ∠ δ΄. καρύων πικρῶν ∠ η΄. πρασίου χυλοῦ, κοτύλης τὸ ἥμισυ, προτρόπου κοτύλης τὸ ἥμισυ, ἕψε τὰ ὑγρὰ καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπιβαλὼν ἀνελόμενος χρῶ γλυκεῖ διαλύ-
30 ων, ὅσον ἐξαρκεῖ. κρόκου σμύρνης, καστορείου, κενταυρείου, ἀνὰ ∠ β΄. ἀφρονίτρου ∠ α΄. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων ∠ η΄. ἑλξίνης χυλοῦ ℥ α΄ S. προτρόπου ℥ α΄ S. συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Πρὸς τὰς σὺν ῥεύματι φλεγμονὰς. ᾧ ἐχρήσατο Κλέων.

Σμύρνης, ἀλόης, λιβανωτοῦ, ὀποῦ μήκωνος ἀνὰ ∠ β΄. μίσυος ὠμοῦ ∠ α΄. ὄξει ἀναλάμβανε, ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύων ἐγχυμάτιζε.

Ἀρείου ταρσέως.

Σμύρνης ∠ δ΄. λιβανωτοῦ ∠ δ΄. μίσυος ὠμοῦ ∠ β΄. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ δ΄. ἀναλάμβανε ὄξει, ἡ χρῆσις ὡς δεδήλωται. πολλοῦ δὲ ῥεύματος ἐπιγινομένου χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. κρόκου.
40 λιβανωτοῦ. σμύρνης. ὀπίου. λύγου σπέρματος ἀνὰ ∠ α΄. λυκίου ἰνδικοῦ. κυτίνων ῥοιᾶς ῥόδων ἄνθους, ἀνὰ ∠ β΄. ὄξους κοτύλην α΄. ἕψε λύγου σπέρμα, κυτίνους, ῥόδων ἄνθος εἰς τὸ ὄξος ἐμβαλὼν, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, καὶ ἀνελόμενος ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύσας ἐγχυμάτιζε.

Πρὸς τὰ πυοῤῥοοῦντα ὦτα μετ' ὀδύνης ᾧ ἐχρήσατο Κίμων.

Καστορίου ∠ β΄. χαλκίτεως, κρόκου, σμύρνης, λιβανωτοῦ, ἀνὰ ∠ α΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε, ἢ μυρτίνῃ, καὶ χρῶ, ἐπὶ μὲν τῶν προσφάτων μετ' οἰνομέλιτος, ἐπὶ δὲ κεχρονισμένων μετ' ὄξους.

50 Κλαυδίου Δαμονίκου πρὸς πυοῤῥοοῦντα καὶ χρονίας διαθέσεις.

Κρόκου ∠ γ΄. σμύρνης ∠ α΄. κάρυα πικρὰ κεκαθαρμένα ἀριθμῷ λ΄. νίτρου ἀφροῦ. ναρδίου συριακῆς. στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ ∠ α΄. λιβάνου τριώβολον. ὄξει δριμυτάτῳ ἀναλαμβάνεται, καὶ δι' ὄξους ἀνίεται.

Πρὸς δυσωδίαν καὶ νομὴν ἡ τῶν ἱσπανῶν λεγομένη.

Γάρου μέλανος ῥωμαῖστι λεγομένου ὀκτόρου ℥ α΄. ὄξους σκιλλητικοῦ ℥ α΄. μέλιτος ἀττικοῦ ℥ α΄ S. ἕψε μέχρι συστάσεως, καὶ ἀνελόμενος εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω. κολοκυνθίδος χυλοῦ ℥ α΄. συντίθει. ποιεῖ πρὸς τὰς μετὰ φλεγμονῆς δυσωδίας.

Χαριξένους πρὸς φθορὰς ἢ δυσωδίας.

Στυπτηρίας μηλοσίας λι. α. χαλκάνθου λι. η. ἀλόης < η. κροκομάγματος < η. σμύρνης < η. οἴνου μυρτίνου ξε. γ. ἕψε στυπτηρίαν καὶ τὸν γλυκύν, καὶ ὅταν συστῇ ἐπίβαλλε τὰ λοιπὰ ὄξει διαλύσας, καὶ ἀνελόμενος χρῶ.

Πρὸς τὰς τῶν σαρκῶν ὑπερτάσεις· ᾧ ἐχρήσατο Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος.

Ἰοῦ ξυστοῦ < η. λεπίδος χαλκοῦ < η. ἐν ἄλλῳ < δ. μέλιτος κοτύλης S. τὰ ξηρὰ τρίψας καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν ἕψε ἕως ἐρυθρὸν γένηται, καὶ ἀνελόμενος χρῶ. Ἰοῦ < δ. χαλκάνθης < δ. σμύρνης < δ. πρασίου χυλοῦ κυάθους γ. μέλιτος τὸ ἱκανόν, σκεύαζε καθὰ προείρηται.

Χαλκηδονία, πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις.

Ἐλλεβόρου λευκοῦ < δ. κρόκου < δ. σμύρνης δραχμὰς δ. κασσίας < δ. λιβανωτοῦ < δ. ὀπίου < δ. χαλκάνθου < ις. πεπέρεως < β. σμύρναν, ὄπιον, λιβανωτόν, κασσίαν, ἔμβρεχε ὄξει ἐναφεψημένων σιδίων μέχρι διαλύσεως. εἶτα ἔμβαλε κεκομμένα, ἐλλέβορον, κρόκον, πέπερι, χάλκανθον. εἶτα τρίβε ὁμοῦ πάντα ἐπιμελῶς, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε οἰνομέλιτος τὸ αὔταρκες, ὥστε τὸ πάχος ἔχειν μέλιτος ἀνειμένου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως χλιαίνων ἐγχυμάτιζε. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ χρώμενος πολλάκις κατώρθωσα, καὶ προκόπτοντος τοῦ χρόνου προσέθηκα τῇ γραφῇ ὀμφακίνου < α.

Αἰγυπτία πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις κἂν ὦσι συνεγχυμέναι.

Ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων < β. κυάμων Αἰγυπτίων τοῦ ἐντός, πεπέρεως λευκοῦ, κρόκου, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ < β. λιβανωτοῦ < β. ὀμφακίνου < δ. σχιστῆς < δ. κασσίας < β. χαλκάνθης < δ. ἀφρονίτρου < β. ἀναλάμβανε ὄξει ἐναφεψημένων σιδίων ὡς γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως αὔταρκες λαβὼν τοῦ φαρμάκου, καὶ μύρῳ ναρδίνῳ διαλύσας ἐγχυμάτιζε.

Πρὸς τὰς ἐκ τῶν ὤτων αἱμορραγίας. Ἡρακλείδου Ταραντίνου, ὥστε μὴ θρομβοῦσθαι.

Πρασίου τὸν χυλὸν ἑψήσας καὶ ὄξος μίξας ἐγχυμάτιζε. ἢ ῥοιᾶς ἐν ὄξει ἑψημένης τὸν χυλὸν ἐκθλίψας ἐγχυμάτιζε. ἢ πολυγόνου χυλὸν ἐν ὄξει βραχεῖ, ἢ ἀκακίαν, ἢ ἀμόργην, ἢ λύκιον μετὰ ὄξους. ἄλλο θρόμβους ἐφεκτικὸν αἱμορραγίας. Βάτου χυλόν, καὶ κικίδων ἐν ὄξει ἑψημένων, τὸν χυλὸν ὁμοῦ μίξας ἐγχυμάτιζε.

Τὰ ὑπὸ Ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα τῶν προγεγραμμένων ἐφεξῆς.

Ὅσα μὲν πρὸς τὰς ὠφελείας ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης φάρμακα, πρόσθεν εἴρηται, νυνὶ δὲ προσθήσω καὶ τὰ πρὸς τὰς ἄλλας διαθέσεις ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα. Ἐπὶ δὲ τῶν ὑγραινομένων, πολυγόνου χυλὸν μετὰ ἴσου ῥόδων χυλοῦ ἐγχυμάτιζε. ἢ κρόκον καὶ σμύρναν μετὰ γλυκέως καὶ ῥοδίνου χλιάνας ἔγχει. ἐπὶ δὲ τῶν πυορροούντων. ποιεῖ μὲν καὶ πολύγονον σὺν ῥοδίνῳ ἐγχεόμενον. συμφωνεῖ δὲ ἄκρως, οἶνος ἐνσταζόμενος, ἐναφεψημένων αὐτῷ κονύζης τῆς λεπτοφύλλου φύλλων. ἔνιοι δὲ καὶ λίβανον προσμίσγουσι τῷ οἴνῳ. ἢ λύκιον ῥοδίνῳ διεὶς ἔνσταζε. ἢ πρασίου ἀγρίου σπέρμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ὁμοίως. ἢ κυμίνου καὶ κρόκου ἴσον σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ. ἢ κρόκου καὶ σμύρνης ἀνὰ < β. κάρυα λεπτὰ λεπυσμένα λεάνας μίξον μετὰ μέλιτος Κο. S. καὶ πράσου χυλοῦ Κο. S. λεάνας τὰ ξηρὰ εὖ μάλα, καὶ διεὶς τοῖς ὑγροῖς συλλεαίνων ἔνσταζε.

Περὶ ἡλκωμένων ὤτων.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἡλκωμένων ὤτων καὶ αἱμασσομένων καὶ ἀλγούντων. χαλβάνην καὶ ὄπιον μετὰ γλυκέως καὶ ῥοδίνου μέλιτος πάχος ἔνσταζε. ἢ ἀντὶ τῆς χαλβάνης ὀπὸν πευκεδάνου μίσγε, καὶ μᾶλλον ποίει.

ἢ σπόδιον ὀπτηθὲν λεῖον μετὰ ῥοδίνου ἔγχει. ἢ λύκιον μετὰ γυναικείου γάλακτος μεγάλως ἐνεργεῖ. καὶ τὸ μέλι καθ' ἑαυτὸ χλιαρὸν ἐγχεόμενον, μάλιστα δὲ ἐφ' ὧν καὶ δυσωδίαι εἰσίν. ἔνιοι δὲ τοὺς ἐπὶ ταῖς ὑδρίαις ὄνους μετά τινος μύρου ἐνστάζουσιν, καὶ ἄκρως ὠφελεῖ, ἢ τὰς κατοικιδίους σίλφας, μετὰ ῥοδίνου ἔνσταζε. καλῶς ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ὤτων διάθεσιν, ἀλώπεκος στέαρ τεταριχευμένον τηκόμενον, καὶ ἐνσταζόμενον. ἢ σπονδυλίου τὸ ἐντὸς σὺν μέλιτι καὶ ῥοδίνῳ ἔγχει, ἢ κλύσας καὶ διαψήσας τὸ οὖς, πράσου ἢ πρασίου χυλὸν μετὰ μέλιτος ἔγχει. ἢ κονίαν τὴν τῶν πηλοποιῶν μετὰ μέλιτος ἀνεζεσμένην. ἢ λίβανον μετὰ ὄξους ἐν ῥοιᾶς κελύφει ζέσας ἔγχει. ἢ κικίδα λείαν ὀθονίῳ ἐνδήσας ἕψε ἐν οἴνῳ, καὶ ἐκ τούτου ἔνσταζε, εὐθέως ἀπόνους ποίει.

Περὶ σκωλήκων ἐν ὠσίν.

Ἐφ' ὧν δὲ σκώληκές εἰσιν, ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ μέλιτος κάθιε, ἢ ξηρὸν ἐμφύσα, ἢ χυλὸν βάτου ἔγχει. εἰ δὲ λελιπασμένον τὸ τοῦ ὠτὸς ὀστέον τύχῃ διελὼν ὄπισθεν τοῦ ὠτὸς ξύσον. ἔπειτα καύσας ἀποκύλα ἀλύπως.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἤχων.

Ἔνιοι μὲν αὐτῶν φυσώδους πνεύματός εἰσι ἔκγονοι. τινὲς δὲ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῆς ἀκουστικῆς αἰσθήσεως γίνονται, καθάπερ ἐν ὀφθαλμοῖς τὰ τῶν ὑποχεομένων φαντάσματα, διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ τῆς γαστρὸς στόματος ἀναθυμιάσεις, ἀκριβὲς δὲ οὐδετέρας τῶν διαθέσεων γνώρισμα δυνατὸν ἐν ἀρχῇ ἔχειν.

οὐ μὴν οὐδὲ ἀτέχνως προσήκει ἄρχεσθαι τῆς τε διαγνώσεως αὐτῶν καὶ τῆς ἰάσεως. εἴρηται γὰρ καὶ δέδεικται πολλάκις οὐχ ὅτι γένος ὂν ἐλπίδος στοχαστικῆς. εἶναι γὰρ τεχνικὸν στοχασμόν τινα, ἐκ τῶν προκαταρκτικῶν ὀνομαζομένων αἰτίων. ὅταν ἐπίστηταί τις αὐτῶν τὰς δυνάμεις. ἄλλης μὲν ἐπὶ ψύξει διαθέσεως γινομένης, ἄλλης δὲ ἐπ᾽ ἐγκαύσει. καθάπερ γε καὶ πληγῆς προηγησαμένης. ἢ νόσου τοιᾶσδε, ἢ τοιᾶσδε, ὥσπερ γε καὶ ἀπεψίας, ἢ οἰνοποσίας δαψιλοῦς, ἢ ἐμέτων βιαίων τε καὶ πολλῶν. ἔσθ᾽ ὅτε καὶ ἐπὶ φαρμάκων ὠτικῶν χρήσει, γίνονταί τινες ἦχοι, καὶ τὸ κατὰ βραχὺ δὲ συστῆναι τὸν ἦχον ἢ ἀθρόως γενέσθαι συντελεῖ τι πρὸς τὴν τῆς διαθέσεως εὕρεσιν. ἔτι τε τὸ διαλείμματα ποιεῖν. ἢ παραμένειν τὸ σύμπτωμα διηνεκῶς. ἀκριβὴς δὲ διάγνωσις ἐν τῷ χρόνῳ γίγνεται, μετὰ τὴν τῶν τεχνικῶς στοχασθέντων χρῆσιν φαρμάκων. εἰ μὲν οὖν ἐπὶ πυρετοῖς ἦχοι γίνονται, μὴ παρενοχλεῖν. παύονται γὰρ παραυτίκα ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. ἐὰν δὲ ὑπονοήσας τις ἐπὶ πνεύματι φυσώδει διέξοδον οὐκ ἔχοντι, τὰ τέμνοντα καὶ λεπτύνοντα καὶ διαφοροῦντα φάρμακα προσφέρων ἀνύῃ μηδὲν, ἅμα τῷ δηλονότι καὶ ἀποφλεγματισμοῖς χρῆσθαι καὶ τῇ τῆς ὅλης κεφαλῆς προνοίᾳ, πολλὴν ἕξει ῥοπὴν εἰς ὑπόνοιαν δυσαισθησίας ἀκριβοῦς, καὶ μάλιστα ἐὰν ὀξυήκοος ὁ πάσχων φαίνηται. τοιούτῳ γοῦν τινι περιπεσὼν ἐγὼ κεχρημένῳ φαρμάκοις οἷς εἶπον, οὐδὲν δὲ ὠφελουμένῳ προσέμιξά τι τῶν ναρκούντων τὴν αἴσθησιν. ὁποῖον ἐστὶν ὅ,τε τοῦ μανδραγόρου χυλὸς, καὶ ὁ τοῦ μήκωνος ὀπὸς, ὅπερ ἀπήλλαξε τοῦ συμπτώματος αὐτόν, αἱ δὴ οὖν ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἰατρῶν ὠτικαὶ δυνάμεις πρὸς τὰ τοιαῦτα συμπτώματα γεγραμμέναι, διαφορητικῶν καὶ τμητικῶν φαρμάκων εἰσὶν, ἔμπροσθεν μὲν οὖν ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ὠτικῶν δυνάμεων ἃς ἔγραψεν Ἀνδρόμαχος, ἦσαν ὑπ᾽ αὐτοῦ τινες λεγόμεναι πρὸς ἤχους ἁρμόττειν ἐκ τῆς τοιαύτης ὕλης συγκείμεναι. νυνὶ δὲ προσθήσω τὰς ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένας.

Αἱ ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμέναι δυνάμεις πρὸς ἤχους.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαίφνης ἤχων. ὄξος μετὰ ῥοδίνου ἔγχει. ἢ κύμινον καὶ ἔλαιον μέλιτος πάχος ποιῶν. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζης χυλόν. ἢ αὐτὴν ἕψε τὴν ῥίζαν τῷ ἐλαίῳ. εἰ δὲ ἐπιμένοι πλείονα χρόνον πᾶσι τοῖς πικροῖς καὶ δριμέσι, καὶ λεπτυντικοῖς, καὶ διαφορητικοῖς, τοῖς ἀναγραφεῖσιν ἐπὶ τῶν διὰ πάχος χυμῶν ὀδυνωμένων ἕκαστον ἕψων. σὺν ὄξει καὶ μέλιτι προσπλέκων, ἢ κατακλίνας τὸν πάσχοντα, καὶ νίτρον ὠμὸν λεῖον ἐμπάσας εἰς τὸ οὖς, ὄξος δριμὺ χλιαρὸν ἔγχει. εἶτα ἐπειδὰν παύσηται ζέον ἐρίῳ ἐκψήσας καρύων πικρῶν χυλὸν ἔγχει, καὶ ἀπόφραττε ἐρίῳ. ἢ νίτρον καὶ σμύρναν εὖ ἑνώσας, μετὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους καὶ μέλανος γραφικοῦ πάχος ἔνσταζε. ἢ πτερῷ βάπτων δὶς τῆς ἡμέρας ἐπιτίθει, ἢ καστορίῳ καὶ ναρδίνῳ ἴσοις μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου χρῶ. ἢ ὄξει καὶ νίτρῳ, καὶ μέλιτι κλύζε. ἐφ᾽ ὧν δὲ διὰ πολλὴν αἴσθησιν ἐγγίνεται ἦχος. καστόριον καὶ κωνίου σπέρμα λειώσας σὺν ὄξει ἐνστάζε.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ νόσου ἤχων. ἀψινθίου ἀφεψήματος πυριάσας τὸ ὄξος καὶ τὸ ῥόδινον ἔγχει. ἢ ῥαφανίου χυλὸν μετὰ ῥοδίνου. ἢ ἀλόην καλλίστην μετ᾽ οἰνομέλιτος ἀνεθεῖσαν. εἰ δ᾽ ἐπιμένοι ἐλλέβορον μέλανα ἑψήσας μετ᾽ ὄξους χρῶ. τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ὠσὶν ἤχους. ὁ δ᾽ Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων τὰ ὑπογεγραμμένα.

Τὰ ὑπὸ Ἀπολλωνίου πρὸς ἤχους καὶ βομβοὺς καὶ συριγμοὺς, καὶ ἐμπνευματώσεις.

Ὄξος δριμὺ χλιαίνων ἔνσταζε. μέλι ἀττικὸν θερμὸν ἔνσταζε. δάφνινον ἔλαιον ὡσαύτως. πράσου χυλὸν μετὰ γάλακτος γυναικείου ἢ ῥοδίνου ἐγχυμάτιζε. σικύου ἀγρίου τὸν καρπὸν χυλίσας, ἢ φύλλα δι᾽ ὀθονίου ἔνσταζε. κολοκυνθίδος ἀγρίας ἐντεριώνην ἐλαίῳ διεὶς ἔγχει. κύμινον λεῖον, καὶ μυελὸν μόσχειον ἔνσταζε. σικύου ἀγρίου ἐντεριώνην ἐλαίῳ διεὶς ἔγχει. βάλανον μυρεψικὴν τρίψας, καὶ στέαρ χήνειον, καὶ ῥητίνην ἴσα μίξας ἔνσταζε. λινόσπερμα τρίψας, καὶ διεὶς μύρῳ ἀρραβικῷ ἔνσταζε. μίσυ λειώσας, καὶ διεὶς μύρῳ ῥοδίνῳ χρῶ. πήγανον καὶ κύμινον, ἴσα τρίψας καὶ διεὶς καὶ εἰς μέλι μίξας ἔγχει. ὕσσωπον τρίψας καὶ κεδρίνῳ διεὶς ἐλαίῳ ἔνσταζε. ἀμυγδάλων πικρῶν ἔλαιον μέλιτι μίξας. Ἐὰν δὲ ἐναργεστέρῳ βούλῃ χρῆσθαι, σύμπλεξον τοῦτο τῷ προτέρῳ. ἄγνου καὶ ἀσκαλαβώτου κεφαλὴν τρίψας ἐξ ἴσου καὶ μίξας ἔλαιον ἔνσταζε. νίτρον, καὶ ῥητίνην καὶ στέαρ χήνειον ἴσα μετ᾽ ἐλαίου μίξας καὶ διαλύσας χρῶ. κρόμμυον καὶ σκόροδον, καὶ στέαρ χήνειον ἴσα τρίψας, καὶ διηθήσας ἔγχει, καὶ προεκκλύσας ὕδατι θερμῷ νίτρον λεῖον ἐμφύσα. Πρὸς ὦτα ἡλκωμένα καὶ ἰχωρρέοντα, τοῦ αὐτοῦ. Πρῶτον μὲν ἔγραψε κλυσμοὺς Ἀπολλώνιος. δεύτερα δὲ τὰ ἔγχυτα φάρμακα, καὶ τρίτα τὰ ξηραντικὰ, καὶ τέταρτα τὰ ἐμφυσώμενα κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην λέξιν ἑρμηνεύων ταῦτα. ὕδατι θερμῷ συνεχέστερον ἔκκλυσε. φακοῦ ἀφεψήματι ὡσαύτως. ὑδρομέλιτι θερμῷ παραπλησίως ἔκκλυζε. κισσοῦ ἀποβρέγματι ἢ ἀφεψήματι μετ᾽ οἴνου χρῶ. σιδίων ἀποβρέγματι ἢ ἀφεψήματι μετὰ οἴνου παραπλησίως. κηκίδος ἀδρᾶς ἀφεψήματος μετ᾽ οἴνου. μυρσίνης ἀφεψημένης ἐν οἴνῳ κλύζε. οἴνῳ μετ᾽ ὀλίγης στυπτηρίας τεθρυμμένης χρῶ. στοιβῆς καρπὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας κλύζε. οὖρον καὶ οἶνον μίξας καὶ θερμάνας ἔγκλυζε. πίσσης ὀρρῷ ἐγχυμάτιζε. ἐλαίας φύλλα χυλίσας, καὶ μέλιτι μίξας, συνέψησον, καὶ τούτῳ χρῶ. μηκώνιον διεὶς γλυκεῖ, ἔνσταζε. κρομμύου χυλίσματι μετὰ μέλιτος χρῶ. πηγάνου ἀγρίου χυλῷ μετὰ οἴνου καὶ ῥοδίνου ἐλαίου ἐν ῥοιᾶς σιδίῳ τεθερμασμένων, ἔνσταζε. καρδάμωμον

τρίψας

σίψας μετὰ μέλιτος ἔνσταζε. πευκεδάνου ὀπὸν ῥοδίνῳ διεὶς χρῶ. ἀλόην καὶ κροκόμαγμα διεὶς ἔνσταζε. ἀψινθίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ. σμύρνην καὶ ῥητίνην καὶ στέαρ χήνειον μετ᾽ ἐλαίου σίψας ἐγχυμάτιζε. τὸ λίπος τὸ ἐπιγινόμενον ἐπὶ τοῦ τυροῦ τοῦ ἐν τοῖς κεραμείοις συγκειμένου χλιάνας ἔνσταζε. διφρυγὲς λεάνας, μετὰ μέλιτος ἔνσταζε. στυπτηρίαν σχιστὴν λεάνας μετὰ γλυκέος καὶ ὄξους ἕψησον ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος, καὶ χρῶ. ξηραντικά. κεδρίαν μέλιτι μίξας ἔνσταζε. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους τρεῖς διεὶς μύρῳ αἰγυπτίῳ, κόγχῃ μικρᾷ λεάνας ἔνσταζε. κρόκου καὶ ψιμμυθίου ἴσα σίψας καὶ διεὶς ῥοδίνῳ ἔγχει. μελάνθιον καὶ θεῖον ἴσα σίψας καὶ διεὶς ῥοδίνῳ, καὶ μίξας μύρον ἴρινον καὶ στέαρ αἴγειον ἴσα καὶ αὖθις σίψας χρῶ. σμύρναν καὶ θεῖον ἴσα σίψας καὶ ἐλαίῳ μίξας ἔνσταζε. σμύρναν καὶ σίδιον ῥοιᾶς γλυκείας ἴσα σίψας καὶ μέλιτι διεὶς ἔγχει. θηρία τὰ ἀπὸ τῶν δένδρων ὥσπερ σκώληκας ὀρύφους σίψας καὶ διεὶς ἐλαίῳ χρῶ. θηρίον ὃ γῆς ἔντερον καλεῖται ἑψήσας καὶ διασήσας ἔνσταζε. ῥητίνην καὶ μέλι καὶ ἔλαιον ἴσα μίξας καὶ διαλύσας ἔνσταζε. ῥοιὰν λαβὼν γλυκεῖαν, καὶ περιτεμὼν τὸν ὀμφαλὸν ἐκκόκισον. εἶτα ἐγχέας γλυκέος κύαθον, καὶ προσεπιπάσας χαλκάνθου λείου ὀβολοὺς δύο συνέψησον μέχρις ἂν σύμμετρον πάχος σχῇ καὶ χλιαρῷ χρῶ.

ἐμφυσητικά.

Κικίδα λείαν ἐμφύσα. πέπερι στρογγύλον μετ᾽ οἴνου ζέσας σίψας ἔμπασον. τῷ δ᾽ αὐτῷ χρηστέον καὶ ἐγχύματι μᾶλλον διειμένῳ. ὀμφάκιον, καὶ κικίδα πεφωγμένην ἴσην λεάνας ἐμφύσα. χρηστέον δὲ καὶ περιπάτοις, καὶ κοιλίας κενώσεσιν, καὶ σιτίων ἀποστολῇ, καὶ διακαθάρσει τῶν ὤτων ἐπιμελεστέρᾳ. πρὸς τὰ κάθυγρα ὦτα. Πρὸς δὲ τὰ κάθυγρα τῶν ὤτων, οὕτω γὰρ αὐτὸς ὀνομάζει, φάρμακα χρήσιμα φησὶν ὁ ἀπολλώνιος τὰ ὑπογεγραμμένα. μίσυ καύσας ἐν ὀθονίῳ καὶ σὺν αὐτῷ λεάνας ἐμφύσα. κικίδα καύσας καὶ σίψας παραπλησίως χρῶ. σποδὸν λείαν ὡσαύτως, στυπτηρίαν ὀπτήσας ἐπ᾽ ὀστράκῳ καὶ λεάνας, ἔλαιον προσεγχέας ἐμφύσα. τῷ δ᾽ αὐτῷ τῆς ἐπιμελείας τρόπῳ χρῶ.

πρὸς δυσηκοΐας.

Πρὸς δὲ τοὺς ὑποκώφους, εἴτε δυσηκόους ἐθέλοι τις ὀνομάζειν, τῶν μὲν μικρῶν φωνῶν μηδόλως ἀκούοντας, τῶν δὲ μεγάλων μόλις, ὑποπτευτέον τὸ σύμπτωμα, κατὰ βραχὺ γὰρ αὐξανόμενον ἐν τῷ χρόνῳ κωφότητα τελείαν ἀπεργάζεται, καθαρτέον τοίνυν ἐστὶ τῇ ἱερᾷ, καὶ τοῖς διὰ τῆς κολοκυνθίδος καταποτίοις, ἀποφλεγματιστέον τε καὶ κεφαλὴν ξηραντέον, ἅπαντί τε τρόπῳ ῥωστέον, ὡς ἐπιδέδεικται πολλάκις. ἔστι δὲ καὶ διαίτῃ λεπτυνούσῃ χρηστέον. εἰς αὐτὸ δὲ τὸ οὖς ἐμβλητέον φάρμακα διαιρετικά τε καὶ τμητικὰ γλίσχρων τε καὶ παχέων χυμῶν. ὧν ἡ ὕλη τοιάδε τίς ἐστιν.

Ταῦτ᾽ ἀπολλωνίου γεγραμμένα κατὰ τὸ πρῶτον τῶν εὐπορίστων πρὸς δυσηκοΐαν φάρμακα κατὰ λέξιν οὕτως.

Πρὸς τὰς δυσηκοΐας τὰς ἐξαίφνης, καὶ τὰς ἐκ τῶν κεφαλαλγιῶν, ἀψίνθιον μετ᾽ ὕδατος ἑψήσας πυρία διὰ καλάμης, κατὰ τὸν ὑποδεδειγμένον διὰ καλάμου τρόπον. δαφνίδας, ἢ φύλλα δάφνης ἑψήσας ἐν ὕδατι, παραπλησίως χρῶ, ὀρίγανον ὁμοίως. ὕσσωπον ὁμοίως. θάλασσαν καὶ ὄξος ὁμοίως. τοῖς δ᾽ αὐτοῖς τούτοις χρηστέον καὶ ἐν χυτρίδι ἑψημένοις, καὶ ἡ διὰ τῆς χυτρίδος δεδηλωμένη πυρία. ὄξει λευκῷ καὶ ὕδατι ἴσοις, καὶ νίτρῳ λείῳ ὁμοῦ ἐζεσμένοις, κλύζε ἐφ᾽ ἡμέρας πλείους, καὶ μετὰ ταῦτα κλύζε ὕδατι θερμῷ ψιλῷ, καὶ οὕτως ἐγχυμάτιζε τοῖς πρὸς ταῦτα ἀναγεγραμμένοις.

Πράσου χυλὸν καὶ ἴρινον μύρον μίξας ἔνσταζε. χολὴν βοείαν καὶ αἰγείαν καὶ μύρον ῥόδινον μίξας ἔνσταζε. κρομμύων χύλισμα καὶ ῥητίνην ἐλαίῳ διεὶς ἐξ ἴσου χρῶ. κάρυον, ἔλαιον καὶ ῥητίνην μίξας ἐξ ἴσου χρῶ. στυπτηρίαν ὄξει διεὶς ἔνσταζε. σμύρναν καὶ στυπτηρίαν ἴσην λεάνας καὶ διεὶς ὄξει ἐγχυμάτιζε. στέαρ χήνειον καὶ χολὴν βοὸς καὶ δάφνινον ἴσα μίξας ἔνσταζε. κισσοῦ ἀγρίου τὸν καρπὸν χυλίσας δι᾽ ὀθονίου ἔνσταζε. ἐλλέβορον μέλανα σὺν ὄξει λεάνας, καὶ μέλιτι ἐπὶ πολὺ ἑψημένῳ ἀναλαβὼν ποίει κολλύρια βαλανειδῆ μικρά, καὶ ἐντίθει τῷ πόρῳ, καὶ ἔα ἐπὶ ἡμέρας ε'.

γῆρας ὄφεως σίψας μετ᾽ ὄξους ἔνσταζε. τῷ δ᾽ αὐτῷ καὶ μετὰ χολῆς βοείας ἢ αἰγείας, ἢ χελώνης θαλασσίας, ἢ τοῦ καλλιωνύμου διειμένου χρῶ. καρδάμου τὸ ἱκανὸν, καὶ νίτρου βραχὺ, σύκου σαρκὶ χωρὶς τῶν κεγχραμίδων ἀναλαβὼν, ποίησον κολλύριον ἁρμόττον τῷ πόρῳ τῆς ἀκοῆς, καὶ ἔνθες, κομίζου δὲ αὐτὸ τεταρταῖον. ἄγει γὰρ ῥύπον ἱκανὸν, καὶ παραχρῆμα κουφίζει. ἐπιμελητέον δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος, περιπάτοις τε πρὸς δύναμιν ἱκανῶς, καὶ τρίψει τῆς κεφαλῆς, καὶ τῶν ἄλλων μερῶν. ἔτι δὲ ἀποφλεγματισμοῖς, καὶ διακλύσμασιν ἀποκρίνειν δυναμένοις. τροφαῖς τε χρηστέον πλήθει συμμέτροις, καὶ κατὰ τὸ γένος εὐλύτοις τε, καὶ εὐεκκρίτοις. βοηθεῖ δὲ ἱκανῶς τοῖς ἐν ταύτῃ τῇ διαθέσει καθεστῶσι, καὶ σπογγίον εἰς λεπτὰ κατατετριμμένον, καὶ εἰς τὴν ἀκοὴν ἐπιτιθέμενον. τὸ δ᾽ αὐτὸ γὰρ χρήσιμόν ἐστιν καὶ πρὸς τὴν σάρκα τὴν φυομένην ἐν τῷ πόρῳ τῆς ἀκοῆς. ἐπὶ δὲ τούτοις ἔφησε χρηστέον εἶναι τῇ διὰ τῆς χυτρίδος δεδηλωμένῃ πυρίᾳ. ἣν αὐτὸς δηλονότι πρόσθεν ἐγγέγραφε κατὰ τῆς ἀκοῆς βοηθήματα, παραλέλοιπα δὲ αὐτὴν ἐγὼ κατεγνωκὼς, διὰ τὸ κλυσμὸν μέν τινα ποιεῖν τοῖς ὀδυνωμένοις, ὠφέλειαν δὲ οὐδεμίαν. διὰ τοῦτο αὐτὴν προσθήσω. τοὺς γὰρ δυσκωφοῦντας εἰκός ἐστιν ὑπ᾽ αὐτῆς ὠφεληθήσεσθαί τι τῶν ἐναντίων βοηθ

μάτων δεομένους τοῖς ὀδυνωμένοις. ἡσυχίας μὲν γὰρ ἀκριβοῦς ἐν ταῖς ὀδύναις χρῄζει τὰ πεπονθότα μόρια. κινήσεως δὲ σφοδρᾶς, καὶ ὡσὰν εἴποι τις μεταποιήσεως, εἰς ἐναντίαν διάθεσιν τῆς οὔσης τὰ δυσκωφοῦντα. Πυρίαι πρὸς ὠταλγίαν αἱ ὑπὸ Ἀπολλωνίου γεγραμμέναι κατὰ λέξιν οὕτως.

πυρίαις δὲ χρηστέον ταῖς διὰ τῶν σπόγγων εἰς θερμὸν ὕδωρ ἀποβεβρεγμένων, τούτων ἱκανῶς τε ἐκπεθλιμμένων, καὶ ταῖς διὰ τῆς σικύας. ἔτι τε ταῖς διὰ τοῦ ἀτμοῦ τῶν τετρημένων καλάμων. χρὴ δὲ τὸ μὲν ἕτερον τοῦ καλάμου πέρας ἡρμόσθαι τῇ κοιλότητι τοῦ ὠτίου, τὸ δὲ ἕτερον ἐν χύτρα πῶμα τετρημένον ἐχούσῃ. καὶ πάντοθεν ἐστεγνωμένῃ ἐγκεῖσθαι. ἔστω δὲ ἀψίνθιον ἐν ὕδατι ἀπεζεσμένον ἐν αὐτῇ, ὥστε τὸν ἀναφερόμενον χυμὸν προσπίπτειν τῷ τῆς ἀκοῆς πόρῳ. ὡσαύτως δὲ πυριατέον καὶ στέατι περὶ ὀβελίσκον ὀπτημένῳ. σφόδρα δὲ ἁρμόζει καὶ ὁ ὑπογεγραμμένος τῆς πυρίας τρόπος. οὖρον μάλιστα μὲν
10 ταύρου, εἰ δὲ μή, βοός, ὡς παλαιότατον εἰς χύτραν ἐγχέοντα καινὴν στενόστομον, καὶ ὄξος, τὸ τρίτον μέρος τοῦ οὔρου μίξαντα καὶ μυρσίνην κεκομμένην, ὄστρακα πίθου τοῖς μεγέθεσιν ἱκανὰ διάπυρα ποιήσαντα ἐμβάλλειν εἰς τὴν χύτραν. εἶτα κλίναντα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ οὖς προσθεῖναι τὴν χυτρίδα, καὶ οὕτω πυριᾶν. περὶ δὲ τὸ οὖς σπεῖραν χρὴ ποιεῖν ἐξ ἐρίου, πρὸς τὸ μὴ κατακαίεσθαι, τὸν ἐν κύκλῳ τόπον. χρηστέον δὲ καὶ ἀλεύρῳ κριθίνῳ τε καὶ πυρίνῳ μετ' οἴνου ἑψημένῳ, καὶ ἰρίνῳ μύρῳ θερμῷ πυρίας χάριν. ἐπὶ δὲ τὸ οὖς ἄνωθεν, ἐπιθετέον ἔρια μαλακὰ καὶ καθαρὰ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ κατειργασμένα καὶ ἄλευρον κρίθινον ἢ πύρινον. ποτὲ μὲν αὐτὸ καθ' αὑτὸ ἑψημένον μετ' οἴνου καὶ ἰρίνου μύρου. ποτὲ δὲ καὶ μίγμα ἔχον περιστερᾶς ἀφόδου, καὶ ἀριστολοχίας λεπτῆς ἴσον. συνοίσει δὲ καὶ τροφῆς ἔνδεια, καὶ λεπτὴ δίαιτα, καὶ κοιλίας κένωσις, ἀξιόλογος. ἔτι δὲ ἀνάπαυσις. ἡσυχία. σκέπη τῆς κεφαλῆς. πόμα θερμὸν ὕδωρ. μελίκρατον, πτισσάνης χυλὸς μετὰ μέλιτος, ἄχρις ἂν ἐνδῶσιν οἱ πόνοι.
20

Ἀρχιγένους τὰ πρὸς δυσηκοΐας καὶ κωφώσεις αὐτοῖς ὀνόμασι γεγραμμένα.

Ἐπὶ δὲ δυσηκοΐας τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥαφανίδος τὸν χυλὸν σὺν ῥοδίνῳ ἢ κυπρίνῳ χλιάνας ἔνσταζε. ἢ χαλβάνην σὺν ὄξει καὶ μέλιτι ζέσας. ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιγινομένων κωφώσεων. ἐλλεβόρου μέλανος ὅσον ὄροβον ἐν μέλιτι ἑφθῷ τίθει, καὶ ἔα ἕως ἂν τὸ ἐμποδίζον διαφράγῃ. ἢ ἀψινθίου ἐκκλύσας ἀφεψήματι μέλι καὶ ἔλαιον ἔνσταζε. ἢ κολλύριον καθέντες διὰ νίτρου καὶ σύκου, καὶ νάπυος, οὐκ ἐξαιροῦμεν ἡμέρας τρεῖς. μετὰ ταῦτα δὲ ὀξείαις φωναῖς ἐμβοῶμεν συνεχέσι καὶ αὖθις βαρείαις. ἐνσαλπίσαντες δὲ αὐτοῖς ὕστερον ἀποκαθιστῶμεν. μεθ' ἃ ἐγχέομεν ὠφελίμως ἀσφοδέλου ῥίζας ἐλαίῳ παλαιῷ ἀφεψήσαντες, αἰγείῳ τε οὔρῳ ἐκκλύζομεν συνεχῶς. πρὸς δὲ τὰς ἐκ κεφαλαλγιῶν κωφώσεις ῥαφανίδος χυλὸν μετὰ ῥοδίνου ἔγχει.
30 ἢ σικύου ἀγρίου χυλὸν τῶν φύλλων. ἢ καστορείου μετὰ δαφνίδων καὶ ὄξους.

Τοῦ αὐτοῦ περὶ τῶν ἐμπιπτομένων τοῖς ὠσὶ σωμάτων.

Εἰ δὲ ὕδωρ εἰς τὸ οὖς ἐμπέσοι, βοηθεῖ μὲν τὸ ὄξος καὶ ἐφ' ἑνὶ ποδὶ τῷ κατὰ τὸ πάσχον οὖς ἅλλεσθαι παρεγκλίναντά πως ἑαυτόν, ἐκκρίνεται γὰρ αὐτόθι εὐχερῶς, καὶ ὁ ἐκμυξισμὸς δὲ ἄκρως ἐπισπᾶται διὰ ψιλοῦ τοῦ στόματος, ἢ καὶ διὰ καλαμίδος. εἶτα δι' ἐρίου διαψήσας τῶν προειρημένων τι μύρων ἔνσταζε. ψηφίδος δὲ ἐμπεσούσης τῷ πόρῳ τοῦ ὠτός, ἢ κυάμου, ἢ τινος παραπλησίου, ἔκκλυζε, ἢ μηλωτίδι περιελίξας ἔριον καὶ ἐμβάψας ῥητίνῃ ἀνάσπα. ἢ διά τινος τῶν ἐχεκόλλων φαρμάκων. εἰ δὲ μὴ ὑπακούοι, πταρμικὸν εἰς τὰς ῥῖνας ἐνιείς, ἔμφραττε τὸ στόμα, καὶ τοὺς ῥώθωνας. κατὰ γὰρ τὴν γεγενημένην ἔντασιν τοῦ πνεύ-
40 ματος ἐκφυσᾶται τὸ ἐμπεσόν. ποίει δὲ συνεχῶς ἄχρις ἂν ἐκπέσῃ. εἰ γὰρ ἐμμείνῃ ἐπιφλεγμαίνει τὸ οὖς, σπασμοὺς ἐπιφέρει. κάλλιστα δὲ συνεργεῖ εἰς τὴν τῶν ἐμπεσόντων ἀποβολὴν, καὶ ὁ κατασεισμός, εἰ μὴ παιδίον ἢ τῷ ποδὶ κατεχόμενον, καὶ ἐπὶ κεφαλῇ αἰρούμενον μετὰ κατασεισμοῦ. εἰ δὲ τέλειος εἴη ὁ πάσχων κατακλίνας αὐτὸν ἐπὶ σανίδα κατὰ τὸ πάσχον οὖς, καὶ κελεύων τὴν κεφαλὴν ἐρείδειν τῇ σανίδι, ἔπειτα κουφίζων τὸ πρὸς τὴν κεφαλὴν μέρος τῆς σανίδος ἔα καταφέρεσθαι, καὶ τοῦτο ποίει πλεονάκις. κινηθήσεται γὰρ τὸ ἐμπεσόν, καὶ προβιβασθήσεται περὶ τὰ προχειρότερα μέρη τοῦ πόρου. μετὰ δὲ ταῦτα κυαθίσκῳ στενῷ μικρῷ μηλωτίδος ἀνάσπα εὐφυῶς. εἰ δὲ κύαμος ἐμπεσὼν ἤ τι ἕτερον παραπλήσιον καὶ ἐκμεῖναν, διάβροχόν τε γενόμενον καὶ ἐξοιδῆσαν ὀδύνας ἐπιφέροι. ὁλόκληρον μὲν αὐτὸ ἐξελεῖν ἀδύνατον. χρὴ δὲ τῷ κυαθίσκῳ τῆς μηλωτίδος εὐφυῶς αὐτὸ διαμερίζειν, καὶ οὕτω κατὰ βραχὺ ἐκφέρειν. ἔπειτα ἕψημα, ἢ γλυκὺν οἶνον θερμὸν ἐγχεῖν. καὶ παρηγορεῖν τὸν πόρον διὰ τὸν γινόμενον σπαραγμόν. ζώ-
50 ου δέ τινος ἐμπεσόντος. σκαμμωνίαν διεὶς ὄξει, ἢ ἀψινθίου χυλὸν, ἢ πευκεδάνου πλεῖον καὶ νίτρου καὶ θείου μετὰ χυλοῦ ῥαφανίδος ἔνσταζε.

Ἀπολλωνίου περὶ τῶν αὐτῶν.

Ἀπολλώνιος δὲ περὶ τῶν αὐτῶν οὕτως ἔγραψεν. πρὸς ψύλλας καὶ σκώληκας ἐν ὠσὶ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ εἰς τὸν πόρον τῆς ἀκοῆς εἰσδυόμενα. ὄξος καὶ ἔλαιον ἔνσταζε. ἢ καππάρεως χυλὸν ἔνσταζε. ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ τρίψας, καὶ τὸ ἐλαιῶδες αὐτῶν ἐκθλίψας ἔνσταζε. ἄλλο. ἐλλέβορον λευκὸν λεῖον ἔμπασσε. ἤ, ἀριστολοχίαν λείαν ἔμπασσον. ἤ, καλαμίνθης χυλὸν ἔγχει. ἤ, κιννάβαρεως

χλωρὰς ἔνσταζε. ἢ, ἐλλέβορον λευκὸν μετ' οἴνου ἐγχυμάτιζε. ἢ, στυπτηρίας καὶ κολοκυνθίδος τῆς ἀγρί-
ας τοῦ περιδέρματος, ἢ τῆς ἐντεριώνης ἴσον τρίψας μετὰ κεδρίνου ἐλαίου ἔνσταζε. ἢ, κρόμμυον τρίψας,
καὶ ὑσσώπου τὸ ἴσον οὔρῳ παλαιῷ διεὶς ἐγχυμάτιζε. ἢ σμύρναν τρίψας, ὄξει τε καὶ μέλιτι διεὶς ἴσοις
χρῶ. ἢ, χαλκίτην ὠμὴν τρίψας καὶ μέλιτι διεὶς ἐγχυμάτιζε. καθόλου δὲ ἐξαιρετέον τὰ εἰς τὸν πό-
ρον ἐμπίπτοντα τοῦτον τὸν τρόπον. ὠτογλυφίδι, ἢ λαβίδι, ἢ ἐρίῳ μαλακῷ περὶ μηλωτρίδα περιειλη-
μένῳ καὶ περιερχηνωμένῳ, ἢ ἄγκιστρον ἔχοντι λεπτὸν, νίτρον ὀπτὸν λεάνας ἔμπλασον εἰς τὸ οὖς, καὶ
ἐπίσταξον ὄξος, καὶ ἔριον προσθεὶς ἔασον διὰ νυκτός. τῇ δ' ὑστεραίᾳ κλύσον ὕδατι καὶ ἐλαίῳ θερμῷ.

Πρὸς δὲ τὸ ἐναπολαμβανόμενον ὕδωρ. κρομμύου χυλὸν καὶ στέαρ χήνειον χλιάνας ἔνσταζε, ἢ ῥοιᾶς ἀ-
πυρήνου γλυκείας καὶ ὀξείας χυλὸν ἑψήσας ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ ἕως λειφθῇ τὰ δύο μέρη χρῶ. ὅσον δύο
10 σταλαγμοὶ ἐνστάζων. ἢ σμύρναν τρίψας ὄξει, καὶ μέλιτι ἐγχυμάτιζε.

Ἐκ τῶν κειμένων ὠτικῶν φαρμάκων γεγραμμένων αὐτοῖς ὀνόμασι πρὸς τὰς προειρημένας νόσους ἤχους.

Ἀψίνθιον ἑψήσας ἐν ὕδατι πυρία, καὶ ῥόδινον μετ' ὄξους, ἔνσταζε. ἢ, ῥαφάνου χυλὸν τοῦ φλοιοῦ μετὰ ῥοδί-
νου ἔνσταζε. ἢ ἀλόην μετ' οἴνου καὶ μέλιτος. ἢ λίβανον μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου ἐν κελύφῳ ῥοιᾶς ἑψη-
θέντα ὡς γενέσθαι μελιτώδες. ἢ ὑοσκυάμου χυλὸν σὺν ῥοδίνῳ χλιαρόν. ἢ καλάμου χλωροῦ χυ-
λὸν τῶν ῥιζῶν σὺν γάλακτι. ἢ ῥάμνου χυλὸν σὺν νάρδῳ κελτικῇ. ἢ κηκῖδα μέλαιναν μετὰ σμύρ-
νης ἴσης σὺν μέλιτι. ἢ λύκιον μετ' οἰνομέλιτος ἔνσταζε. ἢ ἀλώπεκος στέαρ. Πρὸς τὰς χρονίας ὑ-
γρότητας περιωδυνίας τὰς ἐν ὠσὶ, καὶ πυοῤῥοίας. Οἴνου παλαιοῦ. γο. α'. S. μέλιτος κορσικοῦ
20 γο. α'. νίτρου ἐρυθροῦ. γο. το. S. λυκίου ἰνδικοῦ. γο. α'. λειοτρίβει τὸ λύκιον μετὰ τοῦ οἴνου, καὶ τοῦ νίτρου,
καὶ ἐπίμιξον τὸ μέλι, καὶ εἰς ὑέλινον ἀγγεῖον ἀπόθου καὶ ἐγχυμάτιζε. χειμῶνος μὲν δὶς τῆς ἡμέρας. θέ-
ρους δὲ πλεονάκις καὶ ἐντίθει κροκύδα κογχυλίου. Πρὸς ὦτα πυοῤῥοοῦντα. Στυπτηρίαν σχι-
στὴν, λειώσας. παρέγχει ὄξος. καὶ τρίψας ὡς γλοιοῦ ὑγροτέραν σχεῖν σύστασιν ἀναλάμβανε πλακὶ ἐρίου,
καὶ ξηράνας τὸ ἔριον, ἐκ τούτου ἐντίθει εἰς τὸ οὖς. ἢ αὐτὸ τὸ φάρμακον ὑγρὸν δι' ἐρίου περὶ μηλωτίδα
καθιεὶς εἰς τὴν ἀκοὴν, διάχριε αὐτὴν καθ' ἡμέραν. πρόσβαλλε δὲ καὶ γλυκέος ὀλίγον ἵνα μὴ ξηραίνηται.

Ἀρχιγένους πρὸς τὰ ἔξωθεν τοῦ πόρου τῶν ὤτων πάθη.

Περὶ δὲ τὰ τῶν ὤτων ἔξωθεν τοῦ πόρου πάθη ἀρχιγένης μὲν οὕτως ἔγραψεν. ἐπὶ δὲ τῶν τεθλασμένων ὤ-
30 των σμύρναν. λίβανον. γῆν μέλαιναν. ἣ τινὲς σμῶνται. σὺν ὄξει δριμεῖ δὲ ἑνώσας κηρωτῆς πάχος κατά-
πλασσε, καὶ μὴ βρέχιζε μηδαμῶς. ἢ ψιμμυθίου καὶ σελίνου σπέρμα ἴσα μετὰ μέλιτος κατάχριε. τινὲς
ἀψίνθιον γράφουσιν. ἢ θεῖον ἄπυρον. σμύρναν, καὶ λίβανον, μετὰ πίσσης ὑγρᾶς σπλήνιον ἐπιτίθει.
ἢ κόλλαν τεκτονικὴν, καὶ ἀσφάλτου ὁμοίως, ἔνιοι καὶ μάνναν μίσγουσιν. ἢ τῇ ἀσκληπιαδίῳ χρῶ
κεφαλικῇ. ἢ τοῖς πρὸς τὰ αἰδοῖα βοχίσκοις, κατάχριε. ἐφ' ὧν δὲ τέθλασται τὰ ὦτα πληρώσας ἔ-
σωθεν τὴν κοιλότητα τὴν προχειροτέραν τοῦ χόνδρου γῆς κεραμικῆς, τῇ ἑξῆς ὅταν ξηρανθῇ, στύχνον
μετὰ ἀψινθίου ἐπάλειφε, μέχρι καταστῇ ἐπὶ τῶν περὶ τὰ ὦτα τραυμάτων καὶ διαιρέσεων, ἐγχονδρίσας
ἐπιμελῶς ἀγκτηριάσον. εἶτα τοῖς ἀφλεγμάντοις καὶ τῇ λοιπῇ κολλητικῇ ἀγωγῇ χρῶ. τὰ δὲ φλεγμαί-
νοντα ῥήματα τῶν λοβῶν ἐπὶ παίδων ἐλαίῳ ἐν χαλκῷ λύχνῳ ἰωθέντι καταχρίων ὑγιάσεις.

Ἀσκληπιάδης δὲ οὕτω πρὸς ὦτα τεθλασμένα ἐχρήσατο. ἀλόης μέρος. α. κόλλης τεκτονικῆς ἑψη-
40 μένης μετὰ ὄξους μέρος. α'. μίξας ἐπιτίθει, ἔνιοι καὶ μάνναν μίσγουσιν.

Ἐπιθέματα πρὸς τεθλασμένα ὦτα.

Κοτυληδόνος βοτάνης. ∠. η. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. ∠. β'. σαγαπηνοῦ. ∠. β'. ὄξει διαλύ-
σας ἀναλάμβανε ἴξῳ δρυΐνῳ. ἔπειτα ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἢ, κηροῦ. ∠. η. χαλβάνης. ∠. η. κάρυος. ∠.
η. ἰξοῦ δρυΐνου. ∠. ις. λιβανωτοῦ. ∠. η. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. η. σύντιθει καὶ χρῶ. Ἀπολλώνιος δὲ οὕτω
πρὸς τὰς τῶν ὤτων φλεγμονὰς τὰς ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ γινομένας ἐξ ἐπιφορᾶς ἢ πληγῆς, καὶ τὰ οἰδήμα-
τα, καὶ τὰ ἐρυθήματα ἐθεράπευε. βούτυρον πρόσφατον διηθήσας ἔνσταζε. ἢ στέαρ χήνειον, καὶ
γάλα γυναικεῖον μίξας ἔνσταζε. ἢ βαλανίου πίεσμα, καὶ ῥητίνην ὑγρὰν χλιαρὰν ἔγχει. ἢ στέαρ βόειον
καὶ χήνειον ἴσα λεάνας ἔνσταζε. ἄλλο ἐπίχριστον. Μηκώνιον ὕδατι διεὶς, περίχριε. ἢ, κρόκον τρίψας
καὶ γάλακτι γυναικείῳ διεὶς, κατάχριε. ἢ, λιθάργυρον τρίψας μετ' ὕδατος καὶ νάρδου λεπτῆς ἐπί-
50 χριε. ἢ, ψιμμύθιον κοιλίων χυλῷ. ἢ πολυγόνου, ἢ στρύχνου διεὶς κατάχριε. καταπλάσματα.
Ἀψίνθιον τρίψας μεθ' ὕδατος κατάπλασσε. ἢ, σήσαμον τρίψας ἐν ὕδατι κατάπλασσε. φακὸν ἐν
ὕδατι τρίψας μετὰ μέλιτος κατάπλασσε. ἢ, ῥοιᾶς γλυκείας σίδια ἑψήσας ἐν οἴνῳ καὶ τρίψας κατά-
πλασσε, ἀγαθὸν πάνυ τὸ φάρμακον. σμύρναν καὶ στέαρ χήνειον, ἢ βούτυρον, ἢ ῥητίνην, καὶ κογχυλίου
τὸ σὰρξ ἴσα τρίψας ἐπιτίθει ἐπὶ τὸ οὖς, καὶ τὸν κατ' αὐτὸ κρόταφον. ἔνδεια δὲ σιτίων ἁρμόζει, καὶ κοι-
λίας κένωσις, ἔστι δὲ ἡσυχία καὶ σκέπη κεφαλῆς καὶ σώματος. ἀλλότρια δέ ἐστιν ἔγκαυσις, κατάψυξις.
λουτρόν. ἔμετος. κραυγὴ, καὶ πᾶσα διάτασις.

Πρὸς τὰ ἐκ πληγῆς ἑλκούμενα, καὶ τὰ καταγνύμενα τῶν ὤτων.

Ἄρτου θερμοῦ τὸ ἐντὸς τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. σμύρναν μετ' οἴνου τρίψας παλαιοῦ, ἐπίχριε.
κοχλίων τοὺς τραχήλους τρίψας σὺν τοῖς ὀστράκοις, καὶ σμύρνης μίξας τὸ ἥμισυ μέρος, ἐπιτίθει.
ἀψινθίου καὶ σελίνου ἀποβρέγματος τὸ ἴσον λεάνας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. ὕστερον περιχρίσας θεῖα
λεῖον ἢ μάνναν ἐπίπασσε. μὴ ἐπίδει δὲ ταῦτα. μηδὲ πυκνὰς ποίει τὰς τῶν ἐπιθεμάτων ἀφαιρέσεις.

Περὶ παρωτίδων.

Αἱ παρωτίδες ἐν τῷ γένει μέν εἰσι τῶν φλεγμονῶν. γίνονται δὲ τῶν παρὰ τοῖς ὠσὶν ἀδένων πασχόντων, οὐ
10 μὴν χρώμεθά γε ἐπ' αὐτῶν τῷ πρώτῳ μέρει τῆς τῶν φλεγμαινόντων μορίων θεραπείας. ἐπ' ἐκείνων
μὲν γὰρ ὡς τὸ πολὺ τῇ καλουμένῃ πρὸς τῶν ἰατρῶν ἀποκρουστικῇ καὶ ἀνασταλτικῇ θεραπείᾳ προσήκει
χρῆσθαι, καὶ μάλισθ' ὅταν μήτε κακόηθες ᾖ τὸ ἐπιρρέον μήτε πολύ. μήτε πληθωρικοῦ τοῦ σώματος ὑπάρ-
χοντος. οὕτω γοῦν καὶ ποδὸς μόνος ἐπιτεθεὶς ἐξ ὀξυκράτου κατέστειλεν ἀρχομένας φλεγμονάς, οὐδὲν
ἐκ τούτου παθόντος τοῦ παντὸς σώματος. ἐπὶ δὲ τῶν παρωτίδων αὐτὸ τοὐναντίον ἐργαζόμεθα. φαρμά-
κοις ἑλκτικοῖς χρώμενοι. κἂν μηδὲν ἀξιόλογον ἀνύῃ ταῦτα, καὶ σικύαν προσφέροντες. ἢ πυρίαις χρώμε-
νοι συχναῖς. βουλόμεθα γὰρ ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὸ δέρμα τὸν λυποῦντα χυμὸν ἐπισπάσασθαι, καὶ μά-
λισθ' ὅταν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ πάθος ἐστηριγμένον ὑπάρχῃ. ἐστηριγμένων ἐν αὐτῇ χυμῶν, καὶ μέντοι
καὶ ἐπειδὰν αἴσθηται πεπονθέναι τὴν κεφαλὴν ἐν πυρετοῖς ὀξέσιν ἡ φύσις ἀποτίθεται τοὺς περιττοὺς χυ-
μοὺς ἐκ τῶν ἀγγείων ἐκχέουσα, πρὸς τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ δέρματος καὶ τῶν ὑποκειμένων σωμάτων,
20 ἡνίκα καὶ οἱ ἀδένες ἀπολαύουσι τῶν ἐκπιπτόντων χυμῶν, ἄμεινον εἶναι καὶ τότε δοκεῖ συνεργῆσαι
τῇ φύσει, δι' ἀποσκήματος ἰωμένῃ τοὺς πυρετούς. ὅταν μέντοι σφοδρὰν ὁρμὴν ἔχῃ τὸ ἐπιρρέον, οὐδὲν ἡμεῖς
προσπεριεργαζόμεθα, τῇ φύσει τὸ πᾶν ἐπιτρέποντες. ἐὰν γὰρ ἤτοι σικύαν ἤ τι φάρμακον ἕλκον ἐκ τοῦ
βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τοὺς χυμοὺς ἐπενέγκωμεν, ὀδύνη σφοδρὰ καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον, ὡς δι' αὐτὴν
ἀγρυπνίας τε γίνεσθαι, καὶ τοὺς πυρετοὺς ἐπιγίνεσθαι, καὶ τὴν δύναμιν καταλύεσθαι. παρηγορεῖν οὖν
τηνικαῦτα μᾶλλον, οὐ συμπράττειν τῇ ῥοπῇ τῶν χυμῶν προσήκει. καταπλάσμασι χρωμένους παρηγο-
* ρικωτάτοις. οἷόν ἐστι τὸ διὰ σιτίνου, ἢ κριθίνου, ἢ λινοσπέρματος ἀλεύρου, σὺν μελικράτῳ, ἢ τήλεως, ἢ ἀλ-
θαίας, ἢ χαμαιμήλου ἀποζέματι ἑψόμενον, καὶ ὅσα πρὸς τῷ συμμέτρῳ τῆς ὑγρᾶς θερμότητος, ἐξ ἧς
τὸ παρηγορεῖν ἔχει τὰς ὀδύνας, ἤ τι καὶ πέττειν δύναται τοὺς ἐπιρρέοντας χυμούς, καὶ διαπυΐσκειν, ὡς ἐν τῇ
περὶ τῶν καταπλασμάτων διδασκαλίᾳ τὸν λόγον ἐποιούμεθα. εἰ δὲ καὶ πλεονάζον αἷμα φανείη σοι, προ-
30 κενωτέον αὐτὸ διὰ φλεβοτομίας, ἐπιτρεπούσης μάλιστα τῆς δυνάμεως. νυνὶ δ' ἐπὶ τὴν τῶν φαρμά-
κων σύνθεσιν ἥπερ ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν πρόκειται μεταβάντες εἴπωμεν ᾧ τινι λόγῳ τήν τε σύνθεσιν αὐτῶν
καὶ τὴν χρῆσιν ἐστὶ ποιητέον, μὴ διαφορουμένου μὲν τοῦ ὄγκου τοῖς διαπυΐσκουσι χρηστέον φαρμάκοις. οἷόν ἐστι
τὸ σίτινον ἄλευρον μετὰ ἰσχάδος ἀφεψήματος καὶ ἐλαίου. τό τε διὰ γύρεως, καὶ τὸ διὰ ζύμης φάρμακον.
ἐὰν δὲ ἐκπυΐσκωσιν αἱ παρωτίδες. ἤτοι διὰ τομῆς ἐκκενοῦν δεῖ τὸ πῦον, εἶτ' ἰᾶσθαι τὸ χρὴ τὸ ἕλκος ὡς ἐπὶ
τῶν τοιούτων ὡμολόγηται πᾶσιν, ἢ δριμεῖ διαρρήσσειν φαρμάκῳ. οἷόν ἐστι τὸ σμίλιον, καὶ τὸ διὰ σκορόδων,
ἢ πειρᾶσθαι διαφορεῖν αὐτὸ φαρμάκοις ἑλκτικήν τε ἅμα καὶ λεπτομερῆ δύναμιν ἔχουσιν. ἀφαιροῦν-
τας δὶς τῆς ἡμέρας αὐτά, καὶ πυριῶντας μέχρις ἂν ἐνδῶσί τι, καὶ χαλάσωσιν αἱ ὀδύναι, διαφορηθέν-
τος τοῦ πλείονος πύου. τηνικαῦτα γὰρ ἤδη πρῶτον μὲν ἅπαξ λύειν καὶ πυριᾶν. εἶτα δὲ οὐδὲ τοῦτο συμ-
φέρει πράττειν, ἀλλ' ἐπιτρέπειν τοῖς φαρμάκοις εἴ τι λείψανον ἐν βάθει περιέχεται διαφορεῖν τοῦτο. κἂν
40 σκληρότης ᾖ, μαλάττειν καὶ αὐτήν, ὥστε κατὰ μὲν τὸν καιρὸν τοῦτον ἐκ μικτῆς δυνάμεως φαρμάκων
ἡ σύνθεσις ἔσται τοῦ κατασκευαζομένου φαρμάκου τοῖς ἑλκτικοῖς τῶν μαλακτικῶν μιγνυμένων. ἐπει-
δὰν δὲ πᾶν μὲν ᾖ κεκενωμένον τὸ πύον, ὑπολείπηται δέ τις σκληρότης, τοῖς καλουμένοις μαλακτι-
κοῖς φαρμάκοις χρηστέον, ὧν τὴν ποικιλίαν τῆς ὕλης τε καὶ τῆς συνθέσεως ἐν τῷ περὶ μαλαγμάτων
ἐδήλωσα λόγῳ. πρόδηλον δ' ὅτι τὰς μετρίας παρωτίδας ἐφ' ὧν οὔτε πλῆθος ἐστὶ τὸ κατασκῆψαν
εἰς τὰ μόρια, τοσοῦτον ὡς ὀδύνας σφοδρὰς ἐργάζεσθαι. οὔτε θερμότης σύνεστι τῷ χυμῷ, ῥᾳδίως ἰᾶσθαι
ταῦτα δυνατόν, οὔτε γὰρ ἀποβάλλουσιν πρὸς τὴν ἐκπύησιν, οὔτε ὀδύνην ἐπάγουσι σφοδράν, ἀλλ' ἔξεστι
τηνικαῦτα καὶ ταῖς πυρίαις χρῆσθαι δι' ἅλμης, καὶ καταπλάσματα θερμαντικώτερά τε καὶ δια-
φορητικώτερα προσφέρειν, καὶ φάρμακα τῆς αὐτῆς ἐχόμενα δυνάμεως. ἀδεεστέρως δὲ καὶ τὰ τῶν πα-
ρωτίδων φάρμακα γεγραφότων τῶν πλείστων ἰατρῶν, ἐάν τις τῶν νῦν εἰρημένων μεμνημένος ἐπὶ τὴν
50 χρῆσιν αὐτῶν ἀφίκηται, συνήσει τίσιν ἐπὶ τίνων παρωτίδων χρηστέον, προγυμνάσω δὲ ὑμᾶς καὶ διὰ
παραδειγμάτων, ὧν Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων αὐτοῖς ὀνόμα-
σιν ὧδε.

Ἀρχιγένους πρὸς παρωτίδας.

Παρωτίδας διαλύεσθαι θέλοντες καταπλάσσομεν συνεχῶς ἀρνογλώσσῳ λείῳ μετὰ ἁλῶν. ἢ αἰγείῳ
κόπρῳ μετὰ ὄξους. ἢ λαπάθου ἀγρίου ῥίζαις ἑψημέναις ἐν οἴνῳ. ἢ σύκῳ λείῳ. μετὰ χαλκάνθης.

ἢ σύκῳ ἑφθῷ μετὰ ἀψινθίου, καὶ οἴνου λελειωμένοις. ἢ κήρυκας καύσας θαλασσίους. ἢ πορφύρας ἀναλαβὼν μέλιτι ἢ ἀξουγγίῳ, ἐπιτίθει, καὶ εὐθέως διαφοροῦνται. τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ, καὶ ὀστρέου ὄστρακον καὲν, καὶ μετὰ μέλιτος ἐπιτιθέμενον. ἢ κηρωτὴ ῥοδίνη ἢ κυπρίνη πηγάνῳ ἀναλειφθεῖσα. ἢ θείῳ ἀπύρῳ συμμαλαχθεῖσα. ἢ κιμωλίαν μετ᾽ ὄξους. διαφορεῖ δὲ μάλιστα τὸ σῦκον ἐν θαλάσσῃ ἑψημένον. ἢ ἅλμῃ ἐπιτιθέμενον λεῖον. τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ, καὶ πτίσιον λεῖον μεθ᾽ ἁλῶν, καὶ ἔριον βουτύρῳ βαπτισθὲν, καὶ ἐπιτεθὲν ταῖς ἀρχομέναις παρωτίσιν ὠφελεῖ. ὥσπερ τούτῳ τῷ τελευταίῳ ῥηθέντι καλῶς προσέθηκεν ὁ Ἀρχιγένης τὸν διορισμόν. εἰπὼν τὰς ἀρχομένας παρωτίδας ὠφελεῖσθαι ὑπὸ τοῦ βουτύρου. οὕτως ἐχρῆν αὐτὸν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων, εἰρηκέναι τὸν καιρόν. ὥσπερ ἐγὼ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔπραξα, καὶ καθ᾽ αὑτὸ δὲ τοῦτο τὸ βούτυρον, οὐκ αὐτάρκης ὁ ἀπὸ μόνης διορισμὸς τῆς ἀρχῆς, εἰ μὴ προστεθείη πότερον σφοδρῶς ἢ μαλακῶς ἐξορμᾶται. καὶ πότερον ὀδυνηρῶς ὡς μετὰ σφυγμῶν, καὶ ἀγρυπνιῶν ἐνοχλεῖν. ἢ μετὰ μετρίας ὀδύνης. ἢ τίς τε τοῦ νοσήματός ἐστιν ἡ κατάστασις. ἆρά γε μεγάλης ἀποστάσεως δεομένη πάντως, ἢ διὰ μικροτέρας κενωθῆναι δυναμένη. τῇ τοιαύτῃ γὰρ ἀρκεῖ τὸ βούτυρον, καὶ μάλιστα ἐπὶ μαλακῶν σωμάτων. εὐνούχων τε, καὶ παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ τῶν ἁπαλοσάρκων εἰ δ᾽ ἡ ὀδύνη σφοδρὰ γένοιτο, καταπλάσματος ἀνωδύνου δεῖται μετὰ συνεχοῦς πυρίας. ἢ τοῦ ὕδατος μόνου γινομένης. ἢ, καὶ βραχυτάτων ἁλῶν ἐμβεβλημένων. ἐπεὶ δὲ πρῶτον πάντων ἔγραψε φάρμακον ἀρνόγλωσσον μεθ᾽ ἁλῶν, ἀπ᾽ ἐκείνου, καὶ ἡμεῖς αὖθις ἀρξόμεθα, τῆς ἀρνογλώσσου φύσεως ἀναμνησθέντες, ἐκ μικτῶν δυνάμεων συγκειμένου, διαφορητικῆς τε, καὶ ἀποκρουστικῆς. ἐγὼ δὲ οὐδέποτε ἀξιῶ τὰ ἀποκρουστικὰ μεμίχθαι τοῖς ὠφελοῦσι τὰς παρωτίδας φαρμάκοις. πλὴν εἴποτε ἂν σπανίως μικρὸν παμπόλλῳ τῷ διαφορητικῷ, καὶ τούτῳ δηλονότι χωρὶς ὀδύνης σφοδρᾶς ἐξορμώσης τῆς παρωτίδος. Ὁ δ᾽ ἐφεξῆς τούτῳ γέγραπται κόπρος αἰγεία μετ᾽ ὄξους κεχρονισμένης, καὶ σκιρρουμένης, καὶ μηκέτι μηδὲ ἀξιόλογον ὀδύνην ἐχούσης παρωτίδος. εἴη ἂν φάρμακον. ὥσπερ γε, καὶ σπληνὸς σκιρρουμένου. ὃ δὲ τρίτον ἐπ᾽ αὐτοῖς ἔγραψε. ῥίζας ἀγρίας λαπάθου μετ᾽ οἴνου ἑψημένας. εἰ καὶ τὴν ποιότητα, καὶ τὸν χρόνον προσέθηκεν τοῦ οἴνου, τάχ᾽ ἂν ἐπεχείρησα, καὶ αὐτὸ κρίνειν. ἐπεὶ δὲ οὐ προσέθηκε, παμπόλλῳ δὲ διαφέρει, στρυφνὸν ἢ αὐστηρόν. ἢ δριμύν. ἢ γλυκύν. ἢ νέον. ἢ παλαιόν. ἢ παχύν. ἢ λεπτόν. ἢ κιρρόν. ἢ λευκόν. ἢ μέλανα τὸν οἶνον εἶναι, διὰ τοῦτο κἀγὼ λέγειν οὐδὲν ἔχω περὶ τοῦ γεγραμμένου φαρμάκου. γινώσκοντες δὲ ὑμεῖς ὅτι διαφορητικώτερος μέν ἐστιν ὁ παλαιὸς, καὶ μάλιστα ἐὰν ᾖ τῇ φύσει θερμοτέρων, οἷοίπερ εἰσὶν οἱ κιρροὶ τοὐπίπαν, ἐναντίοι δὲ τούτῳ κατὰ δύναμιν, ὅ τε αὐστηρὸς, καὶ ὁ στρυφνός. δεῖ μὲν φυλάξασθαι τὸν τοιοῦτον οἶνον. ἐν δὲ κιρρῷ, καὶ συμμέτρως παλαιῷ, καὶ λεπτομερεῖ, τὰς τοῦ λαπάθου ῥίζας ἑψήσαντες, ἐπὶ παρωτίδων χωρὶς ὀδύνης σφοδρᾶς γινομένων χρῆσθαι δυνήσεσθε.

Γράφει δ᾽ ἐφεξῆς τόδε, σῦκον λεῖον μετὰ χαλκάνθου. διαφορητικῆς μὲν οὖν, καὶ λεπτυντικῆς δυνάμεώς ἐστι τὸ σῦκον, εἰ μὲν ξηρὸν εἴη μάλιστα. πρόσφατον δὲ ὂν, ἔχει μὲν τὸ διαφορητικόν. οὐ μὴν πέττειν γε δύναται. χάλκανθον δὲ ὅτι σφοδρότατόν ἐστι φάρμακον ἰσχυρὰς ἀμφοτέρας ἔχον τὰς δυνάμεις, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. διὸ, καὶ φυλακτέον αὐτοῦ τὴν σφοδρότητα. Ἑφθῷ δὲ σύκῳ δηλονότι τῷ ξηρῷ, μετ᾽ ἀψινθίου, καὶ οἴνου λελειασμένοις ἀξιοῖ χρῆσθαι, καὶ χρήσεσθαί γε αὐτῷ, καὶ ὑμεῖς ἐν καιρῷ κατὰ τὰς μέσας μεγέθει τε, καὶ χρόνῳ φλεγμονάς. ὥσπερ γε, καὶ τοῖς κεκαυμένοις κήρυξι, καὶ πορφύραις, καὶ ὀστρέοις ἐπὶ τῶν ἤδη σκιρρουμένων, καὶ χρονιζουσῶν. ἔστι γὰρ ἄλυπόν τε, καὶ ἄδηκτον φάρμακον. οὐ μόνον εἰ μέλιτι δεύσειέ τις αὐτῶν τὴν σποδιάν. ἀλλὰ, καὶ πολὺ μᾶλλον εἰ παλαιὸν στέαρ ὑὸς ἐξινίσας μίξειεν. ἀλυπότατα γὰρ τοῦτο διαφορεῖ τὰς κεχρονισμένας ἁπάσας φλεγμονὰς, κἂν ἐκ ῥευματικῆς ὑποθέσεως ὦσιν. Ἐφεξῆς δὲ κηρωτῇ ῥοδίνῃ, καὶ κυπρίνῃ μετὰ πηγάνου κελεύει χρῆσθαι, διαφορητικῷ μὲν φαρμάκῳ, σφοδρὸν δ᾽ οὐδὲν οὐδὲ βίαιον ἔχοντι. βραχὺ δ᾽ ἂν τοῦ σφοδρότερον γίνεται τὸ σύνθετον φάρμακον, εἰ θεῖον ἄπυρον αὐτῷ τι τοῦ πηγάνου μίξαιμεν. ἡ δὲ ἐφεξῆς γεγραμμένη, κιμωλία μετ᾽ ὄξους, οὔτε ἰσχυρᾶς οὔτε ὀδυνώδους, οὔτε μεγάλης παρωτίδος ἐστὶν ἴαμα. τὸ δ᾽ ἐν θαλάσσῃ σῦκον ἑψημένον, ἐπὶ τῶν ἤδη σκιρρουμένων χρήσιμον ἂν εἴη διαφορητικὸν ὑπάρχον. ὡσαύτως δὲ καὶ εἰ τῆς θαλάσσης μὴ παρούσης ἅλμῃ τις χρήσαιτο. παραπλήσιον δὲ τούτῳ, καθάπερ, καὶ ὁ Ἀρχιγένης ἔφη, καὶ τὸ πτίσιόν ἐστι μεθ᾽ ἁλῶν.

Ἐφεξῆς δὲ τούτων ἔγραψεν. οὗ μικρὸν ἔμπροσθεν ὑστάτου κατὰ τὴν ῥῆσιν οὕτως ἐμνημόνευσα, τοῦ βουτύρου, καὶ μετ᾽ αὐτὸ πάλιν ἐπὶ γυναιξὶν φάρμακον κατέβη. πύρεθρον λεῖον ἀναλαμβάνεσθαι σύκῳ κελεύων. εἶθ᾽ ἑξῆς ἀσβέστῳ λείᾳ μετὰ μέλιτος χρῆσθαι προστάττει. καὶ μετὰ τοῦτο γαλῆς αἵματος καταχριομένου μέμνηται. περίεργα δ᾽ ἡγούμενος εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ πενιχρὰν ἀποφαίνοντα τὴν ἰατρικὴν, εἰ διὰ τῶν ἄλλων βοηθημάτων ἄνευ γαλῆς αἵματος ἀδυνατεῖ θεραπεῦσαι παρωτίδας, οὔτ᾽ ἐχρησάμην αὐτοῖς οὔτε πεῖραν ἔχω. ἀλλ᾽ οὐδὲ ἄλλος τις τῶν φίλων ἐπεχείρησε χρῆσθαι. τῷ δ᾽ ἐγκεφάλῳ καταχρίειν, οἵῳ δήποτε, μετρίων παρωτίδων ἐστὶν ἴαμα. τούτῳ δ᾽ ἐφεξῆς γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. ὀξει ζέστῳ καταντλήσας ἢ σπόγγον ὀξάλμῃ βρέχων ἐπιτίθει. σκαπανέων δ᾽ ἂν εἴη τοῦτο, καὶ θεριστῶν, οὐ πολιτικῶν σωμάτων ἐστὶ βοήθημα. μετὰ τοῦτο δὲ, δριμέος μέμνηται φαρμάκου τοῦ διὰ τῆς κεκαυμένης γαλῆς. ἧς τὴν σποδὸν ἐκέλευσεν ἀναλαμβάνεσθαι κηρωτῇ ἰρίνῃ. κατ᾽ ἐκεῖνον δὲ δηλονότι τὸν καιρὸν, ἡνίκα χρονίζει τε, καὶ σκιρροῦται, τοῖς τοιούτοις δηλονότι φαρμάκοις χρηστέον. τὰ γάρ τοι πλεῖστα τῶν γεγραμμένων ὑπ᾽ αὐτοῦ τῶν χρονιζουσῶν δυσλύτως παρωτίδων ἐστὶν ἰάματα. διὰ τοῦτο καὶ προσέθηκε τῷ

φαρμάκῳ τούτῳ τὸ δύνασθαι, καὶ χοιράδας καλῶς ἰᾶσθαι. παρέγκειται δ' ἀτάκτως μετὰ ταῦτα τοιά-
δε τις λέξις. ἥ τε συνεχὴς καταιόνησις τοῦ θερμοῦ, καὶ ἡ συνεχὴς τῆς ὠμῆς λύσεως ἐπίθεσις. ὅπερ εἴτε
καθ' αὑτό τις ἀναγνώσκοι, εἴτε, καὶ τὴν τελευτὴν τῆς προτέρας ῥήσεως, ἀρχὴν ταύτης τῆς λέξεως ποιεῖ-
το, κατ' ἀμφότερα καλῶς εἴρηται. δῆλον δὲ ἔσται προταξάντων ἡμῶν τὴν τελευτὴν τῆς πρὸ ταύτης
ῥήσεως. ὥστε γενέσθαι τὸν ὅλον λόγον τοιοῦτον. θαυμαστῶς διαφορεῖ, καὶ χοιράδας πολλάκις, καὶ πα-
ρωτίδας. ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπιθέσεως τῆς ὠμῆς λύσεως. εἰ δέ γε περὶ τῶν παρωτίδων μόνον λέγοιτο,
ὁ διορισμὸς λείψει τῇ λέξει διδάσκων ἡμᾶς, ἐπὶ τίνων, καὶ ποίων παρωτίδων καταιόνησις ὕδατος θερ-
μοῦ, καὶ συνεχὴς ὠμῆς λύσεως ἐπίθεσις ἁρμόττει. οὐ γὰρ ἐπὶ πάσης γε. ἀλλ' ἣν ἐθέλομεν ἐκπυῆσαι τά-
χιστα. καθάπερ ἐν τῷ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται. ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἔφην παράκειται μοχθηρῶς. ἐπὶ δὲ τὰ
10 συνεχῆ μεταβὰς ὁ ἀρχιγένης αὖθις γράφει φάρμακα. μὴ προσθεὶς μὲν, ὅτι τῶν σκληρυνομένων, καὶ
χρονιζουσῶν ἐστιν ἀλεξητήρια. γινωσκόντων δὲ ἡμῶν ἐκ τῆς ὕλης ὑπάρχειν αὐτά. παραγράψω δ' ἡμῖν ἤ-
δη καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ ἀρχιγένους λέξιν ἔχουσαν οὕτω. ἰδίως δὲ θέρμους πικροὺς ἀληλεσμένους ἑψήσας
μετὰ μέλιτος, ὀλίγην ἄσβεστον πρόσμιξον, καὶ κατάπλασσε. διαφορεῖ δὲ καὶ τοῦτο ἄκρως. Πίσσης
βρυτίας. μάννης. λιβάνου ἴσου. τερεβινθίνης. φοινίκων συριακῶν μὴ παλαιῶν λιπαρῶν τῆς σαρκὸς
καθαρᾶς. ἑκάστου < διπλοῦν. χαλβάνης ὡς ἥμισυ τῆς μάννης, ἑνώσας εὖ, χρῶ. ἐὰν δὲ ἡ σκληρὰ ἐκπίῃ
πρόσμενε. ἢ νίτρου, καὶ σινάπιδος < τρίτον μετὰ κυπρίνου γλοιῶδες ποιῶν ἔμπλασσε, καὶ ἐπιτίθει.
ἢ ἄσβεστον μετὰ γλοιοῦ ὁμοίως. ἢ ἰσχάδα. χαλβάνην. νίτρον ἴσα. θείου τὸ τρίτον. τερεβινθίνης. ὀπο-
πάνακος τὸ ἐλάχιστον ἑνώσας χρῶ. ἢ ἄσβεστον μετ' ὄξους λεῖον, καὶ ἐπιτίθει. εἰ δὲ μηδ' ἐπὶ τούτοις δια-
φοροῖντο, συνεργητέον τῇ μεταβολῇ εἰς πῦον. διά τε καταντλήσεως πολλῆς δάφνης, ἢ δαφνίδος ἀφε-
20 ψήματι καταντλοῦντας. ἢ θεῖον ἤ τι τοιοῦτον ἐμπάσσοντας εἰς τὸ ὕδωρ, καὶ καταπλάττοντας πυκνῶς
θερμῇ τῇ ὠμῇ λύσει. ἢ καὶ νίτρον. ἢ περιστερᾶς κόπρον αὐτῇ μιγνύντας. ἢ καὶ σικύαν προσκολλητέον
μετὰ ἀμύξεως. Εἶτα ἐπὶ τὴν χειρουργίαν ἰτέον, καὶ ὠμοτομητέον. κράτιστον γὰρ ἐπὶ τούτων, τὸ τά-
χιστα εἰς τὰ ἐκτὸς τὸν ῥευματισμὸν ἐπισπᾶσθαι. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψεν. εἰσὶ δὲ καὶ ἔμ-
πλαστροι πολλαὶ διαφοροῦσαι παρωτίδας. αἱ μὲν τινὲς τὰς ἤδη σκιρρουμένας καὶ κεχρονισμένας. αἱ
δὲ τὰς πεπαυμένας μὲν τῆς ὀδύνης, οὐδεμίαν δὲ ὑπόφασιν ἐχούσας πύου. καθάπερ γε, καὶ τὰς ἤδη δια-
πυισκομένας ἐκθεραπεύουσαι. γεγραμμέναι δέ εἰσιν μετὰ τῆς ἰδίας ἐπαγγελίας ἐν ταῖς ἐμπλάστροις
ταῖς διαφορητικαῖς αἱ τοιαῦται. καθάπερ γε, καὶ αἱ τὰς ἁπλᾶς παρωτίδας ἐκθεραπεύουσαι, χαλα-
στικαὶ καλούμεναι, πᾶσιν εἰσὶ γνώριμοι. παραδείγματα αὐτῶν. ἥ τε μνασίου, καὶ ἡ διὰ χυλῶν, καὶ ἡ διὰ
πιτυΐνης, καὶ τούτων ἔτι μαλακώτεραι αἱ κηρωτοειδεῖς. αἵ τε διὰ τοῦ βουτύρου, καὶ αἱ διὰ τοῦ ὑσσώπου,
30 προσλαμβάνουσαι ὀστρέων κεκαυμένων, ἢ κηρύκων ἢ πορφυρῶν, στέατος χοιρείου πάντων ἀνά. Γο. γ'.
βουτύρου. Γο. α'. κηροῦ. Γο. β. S. ὀστρέων κεκαυμένων λειοτάτων. Γο. β'. τὰ τηκτὰ τήξας ἐπί-
πασσε τὰ ὄστρεα, καὶ ἑνώσας χρῶ θαρρῶν ὡς ἐναργέστατα πρὸς παρωτίδας.

Περὶ τῶν ἐν τῇ ῥινὶ παθῶν.

Ἐκ μὲν τοῦ γένους τῶν παρὰ φύσιν ὄγκων. οἱ πολύποδες ἐν ταῖς ῥισὶ γίνονται. κατὰ δὲ τὸ τῶν ἑλκώσεων,
αἱ ὀζαῖναι. κατὰ δὲ τὸ τῶν παρὰ φύσιν ἐκκρίσεων, αἱ αἱμορραγίαι γινόμεναι τοῖς ὀξέως νοσοῦσι, κατὰ
τὰς καλουμένας ἰδίως παρὰ τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ὑπερεκκρίσεις, ἐν αἷς ἡ φύσις ἐπὶ κριτικὸν ὁρμήσασα
βοήθημα, τῆς συμμετρίας οὐκ ἐκράτησε. πρῶτον οὖν τῶν ὀζαινῶν ποιήσομαι τὸν λόγον. ἐξ ἐπιρροῆς
ὑγρῶν δριμέων, καὶ σηπεδονωδῶν γινομένων, ὡς ἐάν γε μόνον ᾖ δριμέα, δυσίατα μὲν ἕλκη ποιεῖν πέφυ-
40 κεν, οὐ μὴν ὄζοντα μοχθηρῶς. ἡ δὲ θεραπεία κοινὴ μὲν ἀμφοῖν τε τούτοιν, καὶ τοῦ πολύπου. ξηραίνειν τε
πρῶτον, καὶ ῥῶσαι τὴν κεφαλήν. εὔδηλον γὰρ ὅτι διὰ περιουσίαν ὑγρῶν μοχθηρῶν ἐπιρρεῖται ταῖς
ῥισὶν ἐξ αὐτῆς. ὅπως δὲ χρὴ ῥωννύναι τὴν κεφαλὴν ὅλην ὡς μηδὲν ἐξ αὐτῆς περίττωμα τοῖς κάτω μέ-
ρεσιν ἐπιρρεῖν, εἴρηται πολλάκις. ὅταν οὖν δι' ἐκείνων παρασκευάσῃς τὴν κεφαλὴν ἐρρωμένην, ἐπὶ τὴν
τῆς ῥινὸς ἀφίξῃ θεραπείαν, ἐν ταῖς ὀζαίναις σκοπὸν ἔχων, ξηραίνειν τὸ πεπονθὸς μόριον διὰ φαρμάκων
μικτῆς δυνάμεως, ἀποκρουομένων τε, καὶ διαφορούντων. ἀποκρούεται μὲν οὖν δηλονότι τά τε αὐστηρὰ,
καὶ στρυφνὰ κοινῇ προσηγορίᾳ κεχρημένα τῇ τῶν στυφόντων. διαφορεῖ δὲ τὰ θερμὰ, καὶ ξηρὰ ταῖς δυ-
νάμεσιν, ὧν ἡ ὕλη τοιάδε ἐστίν.

Ἀρχιγένους φάρμακα πρὸς ὀζαίνας.

Ὀζαίνης δ' οὔσης ἐν ταῖς ῥισὶν καλαμίνθης χυλὸν ἐγχυμάτιζε. ἢ αὐτὴν ξηρὰν τὴν καλαμίνθην ἐμφύσα
50 διὰ σίφωνος. ἢ ἐλλέβορον λευκὸν μετὰ σπέρματος καρδάμου χημῆς ἐμφύσα καθ' ἡμέραν. μετὰ δὲ ταῦτα
τὴν κεφαλὴν καταντλε διάχριε δ' αὐτὸν ἢ χαλκίτιδι. ἢ χαλκάνθῳ. ἢ ψωρικῷ μετὰ μέλιτος. ἢ μέλι
ἐνστάξας εἰς τὴν ῥῖνα, καὶ διασείσας πταρμικῷ τὰς ἐφελκίδας ἐκτίναξον. εἶτα τὸ προγεγραμμένον διὰ
τοῦ καρδάμου, καὶ τοῦ ἐλλεβόρου φάρμακον ἀνασπᾶν ποίει τῇ ῥινὶ ὡς πλεῖστον, καὶ μετὰ ταῦτα διάχριε
ἀμόργῃ μετὰ μέλιτος. ἢ βατραχίου χυλὸν, μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς ἐγχυμάτιζε τὴν ῥῖνα, ὕπτιον κατα-
κλίνας, καὶ κέλευε ἀνασπᾶν μέχρις οὗ εἰς τὸ στόμα διέλθῃ, καὶ τοῦτο ποίει μέχρις ἂν ἀποθεραπεύσῃς. ἐὰν

δὲ ἡ παλαιὰ, καὶ ὄξος παλαιὸν πρόσμισγε, ἢ θεῖον λεῖον, καὶ δριμὺ ὄξος εἰς στενόστομον ἀγγεῖον βαλὼν, προστίθει τῇ ἀναπνοῇ αὐτὴν ἐφ' ἱκανόν. εἶτα μίσυος κυπρίνου, καὶ νάρδου ἰνδικῆς τὸ ἥμισυ μετὰ χίου οἴνου λεάνας μέχρι μελιτῶδες γένηται, πτερῷ διάχριε τοὺς πόρους, καὶ ἐρίῳ ἔμφραττε.

περὶ τὰ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη.

Τὰ δὲ ἐν τοῖς μυκτῆρσιν ἕλκη ῥοιᾶς χυλὸν ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ ἑψήσας μέχρι ἡμίσους διάχριε. ἢ ῥόαν γλυκεῖαν ὅλην ἐν οἴνῳ ἑψήσας λέανον, καὶ ἔξωθεν κατάπλασσε. ἢ λευκοΐῳ μεθ' ὕδατος διάψα. ἢ βάτου χυλὸν καὶ στυπτηρίας, μηλεῖα διεὶς μεθ' ὕδατος. ἐὰν δὲ ἡ παλαιὸν μετ' ὄξους. ἢ ἴρεως καὶ σανδαράχης μετὰ μέλιτος. ἢ στέατι μοσχίῳ, καὶ ῥητίνῃ διάχριε.

περὶ τῶν κατὰ τὰς ῥῖνας πολυπόδων.

Ὄγκος ἐστὶ παρὰ φύσιν ἐν ταῖς ῥισὶ γινόμενος, ἐοικὼς κατὰ τὴν τῆς οὐσίας ἰδιότητα τῇ τοῦ πολύποδος σαρκί. πρόδηλον οὖν ὅτι παχέων, καὶ γλίσχρων χυμῶν ἔγγονον ἐστὶ τὸ πάθημα, καὶ διὰ τοῦτο μικτῆς ὕλης δεόμενον, ὡς τὸ μέν τι στύφειν αὐτῆς δύνασθαι, τὸ δὲ τέμνειν, καὶ λεπτύνειν, τὸ δὲ διαφορεῖν, καὶ παχύνειν.

ἀρχιγένους πρὸς πολύποδας.

Τοὺς δὲ πολύποδας καρδάμου λεπτοῦ χήμην ἔχει. ∠. ς. σὺν ἐλλεβόρου λευκοῦ ὀβολοῖς δύο, λεῖα κέλευε τῇ ῥινὶ ἀνασπᾶν. ὅταν δὲ ἐκπέσῃ, μοτοῖς σὺν τῇ αἰθηρᾷ διὰ μέλιτος χρῶ. ἢ λυκίῳ ὁμοίως.

ἀσκληπιάδου πρὸς ὀζαίνας, καὶ πολύποδας.

Ἐν μὲν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης. ξηρὸν πρὸς ὀζαίνας. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ'. σμύρνης. ∠. δ'. σανδαράχης. ∠. δ'. κηκίδος. ∠. α'. χαλκάνθου κεκαυμένης. ∠. α'. λείοις χρῶ, πρότερον ἐκκλύζων τοὺς μυκτῆρας οἴνῳ εὐώδει, καὶ τό τε παραπτόμενος πυρῆνι μήλης.
Ἐρείκης καρποῦ. ∠. η'. σμύρνης. ∠. η'. νίτρου ἐρυθροῦ. ∠. η'. σιδίων. ∠. η'. μυρσίνης καρποῦ. ∠. α'. κροκομάγματος. ∠. β'. λείοις χρῶ. σώρεως αἰγυπτίου εὐθρύπτου. ∠. β'. χαλκίτεως ὀπτῆς. ∠. β'. μυρσίνης καρποῦ. ∠. α'. κρόκου. ∠. α'. σμύρνης. ∠. α'. λείοις χρῶ.
χαλκίτεως ὀπτῆς. ∠. β'. χαλκάνθου ὀπτῆς. ∠. β'. μίσυος. ∠. β'. ἀμώμου. ∠. α'. σμύρνης. ∠. δ'. κρόκου. ∠. α'. λείοις χρῶ. Ξανθίζουσα λεγομένη. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. η'. χαλκίτεως ὠμῆς. ∠. ς'. σανδαράχης. ∠. γ'. σιδίων ῥοιᾶς. ∠. β'. χαλκάνθου κεκαυμένου. ∠. β'. μίσυος. ∠. β'. λείοις χρῶ. Χαλκάνθου κεκαυμένου. ∠. δ'. διφρυγοῦς. ∠. β'. ἀσβέστου. ∠. β'. σανδαράχης. ∠. β'. ξηροῖς παράπτου. ἢ στρεπτῷ προβρέχων ὕδατι, καὶ μολύνων τὸ φάρμακον. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. β'. μάννης λιβάνου. ∠. β'. χαλκίτεως ὀπτῆς. ∠. β'. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. α'. ς. ἰοῦ. ∠. α'. ξηροῖς παράπτου.

λάμπωνος πρὸς ὀζαίνας, καὶ αἰγίλωπας, καὶ πολύποδας, καὶ ἄλλα πολλά.

Πρὸς ὀζαίνας, καὶ αἰγίλωπας, καὶ πολύποδας, καὶ ὅσα βούλει χωρὶς τομῆς, καὶ καύσεως, ἀπαλλάττει. ἀφίστησι δὲ καὶ ὀστᾶ διεφθορότα. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς νομὰς, καὶ σηπεδόνας ἐπιπασσομένη, καὶ πρὸς τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη ἐν μοτῷ μετὰ μέλιτος.
Χαλκοῦ ἐρυθροῦ ῥινήματα. Γο. α'. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν. Γο. β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. β'. στυπτηρίας στρογγύλης. Γο. γ'. ὄξους δριμυτάτου. Κο. ς. τὰ ξηρὰ λειώσας, καὶ ἐπιβαλὼν ὄξος. ἀναλάμβανε εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ, καὶ κίνει ἐν ἡλίῳ κερκίδι ἐρυθροῦ χαλκοῦ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἕως ἂν ξηρανθῇ τὸ φάρμακον. εἶτα κατεράσας εἰς θυΐαν, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, ἀνελοῦ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως δίδου ὕδωρ ἀναρροφῆσαι. εἶτα ἐν τῷ στόματι κατέχειν. τὸ δὲ φάρμακον ἐμφύσα διὰ συριγγίου.

σκειβωνίου λάργου. ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ὑπεροχήν.

Μίσυος κεκαυμένης. χαλκίτεως κεκαυμένης. χαλκάνθης κεκαυμένης. σώρεως. λεπίδος χαλκοῦ ἀνά. ∠. η'. ξηρῷ παράπτου. δεῖ δὲ προανατρίβειν πρὸ μιᾶς ἡμέρας. τῇ δ' ἐπιούσῃ, τὸ φάρμακον ἐπιτιθέναι μετὰ τὴν τροφήν. πρότερον δὲ δεῖ ὑποχρίσαι τοὺς μυκτῆρας ἀσφάλτῳ ἢ πίσσῃ ὑγρᾷ. ἢ σμύρνης στακτῇ.

φιλοξένου χειρουργοῦ, πρὸς πολύποδας, ὀζαίνας, πᾶν ὑπερσάρκωμα, αἱμορροΐδας, καὶ ὃ ἐὰν βούλῃ ἐσχαρῶσαι.

Χαλκοῦ κεκαυμένου. ἀρσενίκου πεφρυγμένου. μίσυος ὀπτοῦ, ἀνά. ∠. β'. διφρυγοῦς. ∠. γ'. χαλκίτεως κεκαυμένης. χαλκάνθης κεκαυμένης. λεπίδος χαλκοῦ ἀνά. ∠. δ'. λείοις χρῶ. μετὰ δὲ τὴν τῶν φαρμάκων ἐπίθεσιν χρώμεθα πταρμικοῖς, τὰς ἐφελκίδας βουλόμενοι σαλεύειν, ἃς ἐκπίπτουσι διὰ τε

ἢ τεσσάρων, καὶ μετὰ τὸ ἐκπεσεῖν ἀποθεραπεύονται στέατι χηνείῳ καὶ βουτύρῳ, μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης. ἐν δὲ τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς φαρμάκων οὕτως ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης.

Ἀσκληπιάδου πρὸς ὀζαίνας, ᾧ ἐχρήσατο μέγης.

Ερείκης καρποῦ. ∠. δ΄. σμύρνης. ∠. δ΄. νίτρου ἐρυθροῦ. ∠. δ΄. σιδίων ῥοιᾶς. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. β΄. κόστου. ∠. β΄. λείοις ἐμφύσα. Στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ΄. σμύρνης. ∠. δ΄. σανδαράχης. ∠. β΄. ῥοῦ ἐρυθροῦ. ∠. β΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν. ∠. β΄. κρόκου. ∠. β΄. κόστου. ∠. β΄. λείοις ἐμφύσα. Πρὸ δὲ τῆς θεραπείας ἐκκλύζειν τοὺς μυκτῆρας πειρώμεθα οἴνῳ εὐώδει, καὶ μέλιτι καλῷ.

Πρὸς τὰ ἐν μυκτῆρσι πολύποδα. ᾧ ἐχρήσατο ἀντίπατρος.

10

Χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. δ΄. μίλτου σινωπίδος. ∠. α΄. λείοις ἐμφύσα διὰ καλαμίδος. ἄλλα, ἢ παράπτου πτερίνῃ μύλῃ.

Ἄλλο ἀντωνίου μούσα.

Χαλκάνθου μέρος. α΄. σανδαράχης μέρος. α΄. λείοις ἐμφύσα.

Ἄλλο χαιρεξένους μετὰ χειρουργίαν.

Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. δ΄. λεπίδος ἐρυθρᾶς. ∠. δ΄. ἀρσενικοῦ. ∠. α΄. λείοις ἐμφύσα. Βρυωνίας ῥίζης κεκαυμένης. ∠. δ΄. χαλκάνθης. ∠. δ΄. ἀφρονίτρου. ∠. δ΄. ἐλατηρίου. ∠. δ΄. λείοις ἐμφύσα.

Πρὸς τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἕλκη.

Μολύβδου σκωρίας. οἴνου παλαιοῦ. ἐλαίου μυρσίνου ἑκάστου τὸ ἴσον, τὴν σκωρίαν τοῦ μολύβδου λειοτρίβει
20 ὥστε λειοτάτην γενέσθαι, καὶ ταύτῃ ἐπιβάλλων τὸν οἶνον λειοτρίβει. ἔπειτα τὸ μύρσινον, καὶ πάντα ὁμοῦ μίξας, καὶ ἀνακόψας βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, τίθει ἐπ᾽ ἀνθράκων κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν γλοιῶδες γένηται τὸ φάρμακον ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολυβδίνην φύλαττε. ἄλλο. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπέρεως. ∠. η΄. οἴνου, ῥοδίνου τὸ αὔταρκες. ἐλαίου μυρσίνου ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε, καὶ χρῶ καθὼς ἄνω προείρηται. ἄλλο. λιθαργύρου. ∠. ς. ψιμμυθίου. ∠. η΄. σιδίων. ∠. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ΄. οἴνου ἀμιναίου ὅσον ἐξαρκεῖ. ἐλαίου μυρσίνου τὸ αὔταρκες. τὰ ξηρὰ κόψας, καὶ σήσας, καὶ εἰς θυίαν βαλὼν λέαινε μετ᾽ οἴνου ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπίβαλλε τὸ μύρσινον, καὶ ἀνακόψας, καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα μολυβδίνην, χρῶ καθὼς προείρηται. ἔστω δὲ τοῦ μὲν μυρσίνου κοτύλαι τέσσαρες. τοῦ δὲ οἴνου κύαθοι. δ΄.

30 Διογένους φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Στέατος χηνείου. ∠. δ΄. ὑσσώπου. ∠. α΄. S. μυελοῦ ἐλάφου. ∠. β΄. κηροῦ τυρρηνικοῦ. ∠. η΄. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπέρεως. ∠. δ΄. ς. ψιμμυθίου κεκαυμένου, καὶ πεπέρεως. ∠. η΄. λαδάνου. ∠. β΄. στέατος μοσχείου. ∠. β΄. τερεβινθίνης. ∠. δ΄. ψιμμυθίου. ∠. β. λιθαργύρου. ∠. α΄. ῥοδίνου τὸ αὔταρκες. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἀνελόμενος χρῶ, ἐν δὲ τῇ χρήσει αἴρων ὅσον ἐξαρκεῖ, καὶ ῥοδίνῳ διαλύων, ὑπόχριε τοὺς μυκτῆρας.

Ἀπολλωνίου πρὸς τὰς ἐν μυκτῆρσι διαθέσεις. ἐκ τοῦ πρώτου τῶν εὐπορίστων.

Πρὸς τὰς ἐν μυκτῆρσιν ἑλκώσεις, καὶ σηπεδόνας, καὶ ὀσμὰς, ῥοιᾶς ἀπυρήνου γλυκείας, καὶ ὀξείας χυλὸν ἑψήσας ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ μέχρι λιπαρὸν γένηται τὰ δύο μέρη χρῶ διαχρίων ἔσω ταύτῳ. ποιεῖ δὲ καὶ ῥόα γλυκεῖα μετ᾽
40 οἴνου ἑψηθεῖσα, καὶ ἔξωθεν καταπλασσομένη, καὶ ἔσωθεν διαχριομένη.

Πρὸς σαρκώματα, καὶ πολύποδα.

Διφρυγεῖ λείῳ προσάπτου, καὶ μοτῷ διάστελλε τοὺς μυκτῆρας. Ἐλλέβορον τρίψας μίξον ὀριγάνῳ ἴσην λείαν, καὶ ἐμφύσα εἰς τοὺς μυκτῆρας, δὶς τῆς ἡμέρας. ἄλλο. ἐλλέβορον μέλανα, καὶ σανδαράχην ἴσην τρίψας, καὶ μίξας ἔλαιον, ἀναλαβὼν ἐρίῳ πλήρωσον τὸν μυκτῆρα. ἄλλο. χαλκοῦ ἄνθος, καὶ ἰόν. καὶ ὀπὸν σιλφίου ἐξ ἴσου τρίψας ἐλαίῳ μίξον, καὶ πάχος ὑπαλείπτου ποιήσας ὑπάλειφε μέχρι πέντε ἡμερῶν. ἔπειτα λαβιδίῳ ἐξαίρει. ἀρσενικὸν, καὶ τιτάνον τρίψας, μύλῃ προσάπτου διαψιλεῖ χρώμενος τῷ φαρμάκῳ. ἐπειδὰν δὲ ἐξοιδήσῃ, καὶ ἐπαρθῇ, ἐλλεβόρῳ μέλανι ξηρῷ λείῳ, συμμέτρως χρῶ. ἐν ἡμέραις γὰρ ἑπτὰ ταῖς πλείσταις κενὸς ὁ μυκτὴρ γίνεται. εἶτα προσκάθαιρε διαφρυγεῖ λείῳ μετὰ μέλιτος χρώμενος. ἀρσενικὸν, καὶ τίτανον, καὶ ἐλλέβορον λευκὸν λεάνας μύλῃ προσέπτου.

50 Πρὸς τὰ ἐμπίπτοντα εἰς τοὺς μυκτῆρας.

Τὰ δὲ ἐμπίπτοντα εἰς τοὺς μυκτῆρας, ἔξαιρε ὠτογλυφίδι. ἢ λαβίδι. ἢ πταρμικὸν, προσφέρε φάρμακον, καὶ τὸ στόμα καταλάμβανε. καὶ τὸν ἕτερον τῶν μυκτήρων προσπίεζε. ἐὰν ποτὲ μὴ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς μυκτῆρσιν τὸ πάθος ὑπάρχῃ. ταῦτα μὲν καὶ τὰ τοῦ ἀπολλωνίου οἷς αὐτὸς ἐχρήσατο. Ὡς δ᾽ ἐγὼ κέχρημαι, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν ταῖς ῥισὶ πολυπόδων τε, καὶ ὀζαινῶν εὑρὼν εὐδοκιμώτατα τὰ ὑπογεγραμμένα. πρῶτον μὲν τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν. ἔστωσαν δὲ ἴσαι τόν τε ἀριθμὸν, καὶ τὸ μέγεθος, ἐκ τῶν τριῶν δια-

ῥοιῶν λαμβανομένων· αἱ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν αὐστηραί, τινὲς δὲ γλυκεῖαι· τινὲς δὲ ὀξεῖαι. κόπτειν
οὖν αὐτὰς προσφάτους, καὶ πεπείρους, καὶ συνθλᾶν ὅλας ἀκριβῶς, ὡς ἐκθλιβῆναι δύνασθαι
τὸν ἐξ αὐτῶν χυλόν. ὃν χρὴ καταθέμενον ἐν ἀγγείῳ κασσιτερίνῳ φυλάττειν ἐπ' ὀλίγον ἀφεψήσαν-
τα εἴποτε φαίνοιτο τοῦ δέοντος ὑγρότερον, τὸ δὲ ἀπολειπόμενον αὐτῶν στερεὸν, καὶ παχὺ, κόπτειν
αὖθις ἀκριβῶς, ὡς δύνασθαι μετὰ τὸ κοπῆναι λειωθῆναι πάλιν εἰς θυίαν, καὶ ἀναπλασθῆναι κολ-
λυρίοις ὅμοια, συμμέτρως ἔχοντα πρὸς τὴν ῥῖνα τοῦ θεραπευομένου. καθίεται γὰρ εἰς τὸν πόρον
τῆς ῥινὸς ἐν ᾧ ὁ πολύπους. ὥστε αὐτῶν δήξεως, καὶ συμπαθείας, ὁποῖον ἐργάζεται τὰ δριμέα τῶν
φαρμάκων ἐν χρόνῳ πλείονι καθαίρειν αὐτόν. ἐὰν δὲ ὑγρότερος, καὶ μαλακώτερος ὁ πολύπους σοι
φαίνηται, πλείονα ἐμβάλλῃς τῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν. εἰ δὲ σκληρότερος, τῶν ὀξειῶν. ἐπεὶ δὲ δυσφο-
10 ρόν ἐστιν ἀνέχεσθαι διαπαντὸς τοῦ κολλυρίου, διαπαύειν προσήκει χρώμενον, ἐν αἷς οὐκ ἐντιθεὶς αὐ-
* τὸ, τῷ τεθλιμμένῳ χυλῷ, καὶ μέντοι, καὶ χαίροντα μέγα τὸν πεπονθότα διαχρίειν κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη κα-
θὰ συντέτρηται ἡ ῥὶς πρὸς τὸν οὐρανίσκον τῷ ὑγρῷ φαρμάκῳ ἐκθλιβέντι χρώμενον ἢ πτεροῖς, ἢ
ἐρίῳ περιβεβλημένῳ μήλῃ, ἢ διπυρήνῳ. τῶν δὲ ξηρῶν φαρμάκων, ἀδήκτως εἴδια ποτὲ τῷ δι-
φρυγεῖ δαπανηθέντα χρόνῳ πλείονι πολύποδα. εὐδοκιμεῖ δὲ ἐπ' αὐτῶν, καὶ τὸ προειρημένον κολ-
λύριον, τὸ ἐκ τῶν ῥοιῶν ἀναπλαττόμενον ὅταν ξηρὸν γένηται, καλῶς κοπτόμενόν τε, καὶ δια-
ττώμενον, καὶ λειούμενον. εἶτ' ἐμφυσώμενον. ἢ, καὶ διὰ πυρῆνος μήλης ἐντιθέμενον. ἅπαντα δὲ
ταῦτα συνεχῶς δεῖ ποιεῖν, ὡς μηδέποτε λείπειν τὸ φάρμακον τῷ πεπονθότι μορίῳ. ῥᾳδίως γὰρ
ἀπὸ τῆς ὑγρότητος ἐκκλύζεται. καθάπερ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων. οὕτω κἀπὶ τούτων ἐ-
πιόντα διαπαντὸς ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ φάρμακον. ἀποπλύνεται γὰρ ῥᾳδίως, ὡς ἔφην, ἀπὸ τῆς ἐπιρρε-
ούσης ὑγρότητος. μὴ φέροντος δέ τινος εὐνούχου μηδενὸς τῶν φαρμάκων τὴν προσφορὰν, ἀλλ' ἀπὸ πάν-
20 των ἐρεθιζομένου. ῥόδα ξηρὰ κόψας, καὶ λειώσας ἀκριβῶς, καὶ ἐπιθεὶς, ἀδήκτως τε ἅμα, καὶ θαυμα-
στῶς ὅπως ἔγνων ὑπ' αὐτῶν ὠφεληθέντα τὸν ἄνθρωπον. ὥστε, καὶ αὖθις ἐπὶ τῶν μαλακῶν, καὶ ὑγρῶν
ἢ δυσαλγῶν σωμάτων ἐχρησάμην αὐτῷ. δυοῖν γὰρ θάτερον, ἢ οὐδὲν ἔβλαψεν. ἢ πάντως γε ἐνήργησεν
ἀλύπως. τὰ γὰρ πλεῖστα τῶν δραστικῶς καθαιρόντων τοὺς πολύποδας παροξυντικά πως αὐτῶν ἐστιν,
ὅταν μὴ τύχῃ τοῦ σκοποῦ. τὰ δὲ ἕλκη τὰ ἐν τοῖς πόροις τῆς ῥινὸς ἀεὶ διὰ τῶν τροχίσκων ἐθεράπευσα. τοῦ
τε ἀνδρωνείου, καὶ τοῦ πασίωνος, καὶ τοῦ πολυείδου, καὶ τοῦ βιθυνοῦ, καὶ τοῦ συντεθέντος ὑπ' ἐμοῦ. ποτὲ
μὲν οἴνῳ γλυκεῖ λειῶν αὐτοὺς, ποτὲ αὐστηρῷ, καὶ ποτὲ μὲν συμμέτρῳ κατὰ τὴν ἡλικίαν. ποτὲ δὲ παλαιῷ
ποτὲ δὲ καὶ δι' ὄξους, ἢ οἰνώδους, ἢ ἁπλῶς ὀξέως, ἢ καὶ δριμέως πάνυ, καὶ παλαιοῦ, κατὰ τὰς εἰρημένας
ἐνδείξεις ἀπὸ τῶν κατὰ τὰ πάθη συμπτωμάτων τῆς χρήσεως τῶν φαρμάκων εὑρισκομένης. ἐπὶ δὲ
πλουσίου τινὸς ἀξιοῦντος εὐώδες εἶναι τὸ προσφερόμενον φάρμακον, ἐπὶ τὴν τῆς ὀζαίνης θεραπείαν,
30 ἐπενόησα χρήσασθαι τῷ καλουμένῳ ἡδυχρόῳ. δεύων αὐτὸ φαλερίνῳ παλαιῷ, καὶ θαυμαστῶς ὅπως ἐν
τάχει τὸ πάθος ἐθεραπεύθη. λέλεκται δὲ ἡ τοῦ ἡδυχρόου σκευασία κατὰ τὴν τῆς θηριακῆς ἀντιδότου
γραφήν.

Ἡρακλείδου πρὸς τὰς ἐκ τῶν ῥινῶν αἱμορραγίας, πρὸς Ἀντιοχίδα.

Ε ἴρηται μὲν ἱκανῶς, καὶ περὶ τούτων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ἀλλὰ νῦν ὅσα διὰ
τῆς πεπειραμένης ὕλης ἐγνώσθη τοῖς πρὸ ἡμῶν εἰρήσεται. τοὺς θρόμβους κομισαμένη, κἄπειτα περὶ
μηλωτίδα περιθεῖσα ἔριον, κάθες εἰς λύκιον. δεὶς δ' αὐτὸ ὕδατι διάχριε τὸν αἱμορροοῦντα τόπον.

ἢ μοτὸν μακρὸν δεύσασα τῷ λυκείῳ ἔνθες. εἶτα ἔξωθεν περιλαβοῦσα τοῖς δακτύλοις τὸν ῥώθωνα
προσπίεσον, ἕως ἂν στῇ τὸ αἷμα. ἢ χαλκίτην λεάνασα συμμέτρως, καὶ συστρέψασα ἐλλύχνιον κάθες
40 εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. εἶτα κυλίσασα ἐν τῇ χαλκίτιδι. ἢ πριαπίσκῳ, καὶ ἐντίθει τοῖς μυξωτῆρσιν. ἢ τῷ χι-
στῷ μοτῷ χρῶ. ὡς ἐπωτάτω προσερείδουσα. βέλτιον δὲ καὶ εἰς τὴν ὑπερῴαν τὸν δάκτυλον καθῆναι ὅπως
μήποτε ὁ χιστὸς ἐνέχηται. ἢ λιβανωτὸν θραύσασα καὶ διαχέασα πολυγόνου χυλῷ. ἢ πράσου καρ-
πὸν χυλίσασα τὸν χιστόν. ἢ τὸ ἐλλύχνιον κάθιε. ἢ ἡδύοσμον λεάνας κάθιε. ἢ σπόγγον ξηρὸν ἔνθες.

ἢ εἰς ἐζεσμένον ὄξος δριμὺ καταβεῖσα τὸ σπόγγειον ἐπιτίθει ἔξωθεν τοῦ αἱμορροοῦντος μυκτῆρος πιέ-
ζουσα μηλωτίδι, μέχρι τοῦ προσωθῆναι. βέλτιον δὲ τὴν ἀρχὴν ἀποδεδέσθαι λίνῳ διὰ βελόνης ἵνα εὐε-
ξέλκυστον ᾖ. ἐξαίρει δὲ ὅταν καταπιστεύσῃς. ἐὰν δὲ ξηρὸν γένηται τὸ σπογγίον, καὶ κεκολλημένον αὐτὸς ὠτι-
κῷ κλυστῆρι δι' ψυχρὸν ὕδωρ ἔχοντι, καὶ ἐγκλύζουσα ἐνύγραινε, καὶ οὕτω κόμιζου. χρῶ δὲ καὶ ταῖς ἀνα-
γραφησομέναις θαυματικαῖς, καὶ ἰσχαίμοις. εὐθετεῖ δὲ καὶ τὸ μέτωπον ψύχειν σπογγίοις, καὶ μετέωρα
ποιεῖν τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, καὶ βραχίονας, καὶ καρποὺς, καὶ μηροὺς, καὶ βουβῶνας, καὶ γόνατα ἐν
50 τοῖς συνεσταλμένοις ἀποδεσμεύειν. καθάπερ ἀπὸ φλεβοτομιῶν, καὶ κελεύειν κινεῖν αὐτά. χεῖρας μὲν
ἀνατρίβοντας. πόδας δὲ βαδίζοντας. πληρουμένων γὰρ αἵματος τῶν ἐνταῦθα φλεβῶν, τὰ περὶ
τὰς ῥῖνας λιφαιμήσουσιν, καὶ ποτίζειν τοῖς πρὸς τὰς ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος γραφησομένοις, καὶ τὰ ὦτα
ἐμφράττειν εὐτόνως ὀθονίοις, καὶ κηρῷ, κἂν τῷ στόματι διακατέχειν ὕδωρ ὄμβριον ψυχρόν. ἐὰν δὲ φαίνη-
ται καταπεπαῦσθαι τι τοῦ αἵματος, καὶ τοῦθ' ἱκανὸν ἐν τῷ πλήθει κενώματι κόμιζου. βομβουμένων γὰρ
ἐν κοιλίᾳ, καὶ ἐντέροις, ἔμπρησιν κατασκευάζει.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Τὰ τῆς πλατάνου σφαιρία συλλέγων ξήραινε ἐν σκιᾷ, καὶ ξηρανθέντα ἐν δυδίσκῳ τινὰ χιτῶνα τραχὺν ἐπίτριβε τὰ σφαιρία τῷ ὕφει τοῦ χιτῶνος. εἰ δὲ μή γε ἐπί τινος τριχίνου παράτριβε, καὶ τὸ μὲν σπέρμα τῶν σφαιρίων ἀπόρριπτε. τὰ δὲ γνάφαλλα συλλέγων ἀποτίθεσο εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον καινόν. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως τὰ ἐριώδη τῆς πλατάνου ἐνθεὶς εἰς κάλαμον ἀφῃρημένα τὰ γόνατα ἔχοντα. ἀπὸ γὰρ ὑφὴν δ' ἔχοντα. καθ' ὃ μέρος ἐπιτίθεται τῷ μυκτῆρι ἐμφύσα. συντόμως περιγίνεται τῆς αἱμορραγίας. Χάλκανθον τρίψας ἐπιμελῶς ἀπόθου· ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ξύσματι ὀθονίων καταβάπτων εἰς τὸ φάρμακον ἐντίθει. Σπόγγον ὠμῇ πίσσῃ διαλύσας κατάκαυσον, καὶ ἐκ τούτου τρεπτὸν ἀναλαβὼν ἐντίθει. ἄλλο. Ὠοῦ κελύφου μέρος ἕν. κικίδος ὀμφακίτιδος μέρος ἕν λεῖα σὺν τρεπτῷ ὕδατι διαλυομένῳ, ἢ ὄξει ἀναλαμβάνων ἐντίθει, τὸ δὲ μέτωπον, καὶ τὴν ῥῖνα κατάπλαττε γύψῳ ἢ πηλῷ κεραμικῷ. κρατεῖν δὲ τὰ ὦτα εὐτόνως παραινεῖ. ἔνιοι δὲ σπόγγον ἀφρικανὸν καθεψήσαντες ἐν ὄξει δριμυτάτῳ. εἶτα ἐκπιέσαντες, καὶ τούτῳ περιειλύσαντες διάπυρον λίθον πυκνὸν ὑποθυμιᾶσαι κελεύοντες τὴν ἀτμὸν ἀνασπᾶν.

Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα.

Πρὸς μὲν τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας ἰδίως οὐδὲν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐπὶ δὲ τῶν ἰσχαίμων τὰ πλεῖστα, καὶ ταύτας ἵστησι, διὸ ὥσπερ κἀγὼ γράψω τὰ ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα τοιαῦτα φάρμακα. Ἴσχαιμος ᾗ χρῶμαι. Χαλκίτεως, μίσυος, μάννης, ἀνά. ∠. δ'. λείοις χρῶ. Χαλκίτεως. ∠. ρ'. χαλκάνθου. ∠. υ'. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. κε. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. ιβ. S. λείοις χρῶ. Ἴσχαιμος ἡ μεγάλη. Μίσυος κυπρίου. ∠. ζ'. χαλκάνθου. ∠. ζ'. φλοιοῦ πίτυος. ∠. δ'. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. δ'. μάννης λιβάνου. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. ιε. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. ιε. χαλκίτεως. ∠. ιε. ἀσβέστου. ∠. η. οἱ δὲ. ∠. μ'. γύψου πεφωγμένης. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. η. λείοις χρῶ. Ἴσχαιμος ἀφρόδα. Χαλκίτεως. ∠. ς'. μάννης λιβάνου. ∠. β'. ῥητίνης τερεβινθίνης φρυκτῆς. ∠. δ'. οἱ δὲ. γ'. λείοις χρῶ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ. ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

Διδασκαλία τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς γινομένων παθῶν. ἐν οἷς, καὶ περὶ ἀδήκτων, καὶ ἐμπλαστικῶν φαρμάκων, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων.

Οὐκ ἄλλη μέν τις ἐστὶ τῆς συνθέσεως αὐτῶν ἡ μέθοδος, ἄλλη δὲ τῆς χρήσεως. αὕτη γὰρ ἡ σύνθεσις ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν ἀναφερομένη γίγνεται, σκοπὸν ἐχόντων τῶν συντιθέντων τὰ φάρμακα, τὴν ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῶν ὠφέλειαν. ὥσπερ δ' ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω κἀν τούτοις, ἔνιοι μὲν ἄνευ διορισμοῦ γεγράφασι τὰς χρήσεις τῶν φαρμάκων. οἷον πρὸς ὀδύνην ἐπιτήδειον ἐστὶν οὐκ ἔτι προσθέντες ἐπί τινι διαθέσει τῆς ὀδύνης γινομένης. ἔνιοι δὲ καὶ τὰς διαθέσεις ἔγραψαν. οἱ μὲν, ἐμπειρικώτερον, οἱ δὲ, λογικώτερον. ἐμπειρικώτερον μὲν, ὅσοι τοῖς φαινομένοις ἐναργῶς κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς σημείοις τὸν διορισμὸν ἐποιήσαντο. λογικώτερον δὲ ὅσοι τοῖς ἀμυδρῶς φαινομένοις, ἢ μηδ' ὅλως φαινομένοις. ἐναργῶς μὲν φαίνεται ῥεῦμα πολὺ, καὶ ὀλίγον, ἄδηκτόν τε, καὶ δακνῶδες. ἔρευθός τε πλέον ἢ ἔλαττον. ὥσπερ γε, καὶ φλέβες ὀλίγαι τε, καὶ πολλοῦ πλήρεις αἵματος. ὅ, τε τῆς φλεγμονῆς ὄγκος ἐλάττων ἢ μείζων, ὥσπερ, καὶ αἱ ποικιλίαι τῶν παρὰ φύσιν χρωμάτων. αἵ τε διεξιοῦσαι λῆμαι πλείους ἢ ἐλάττους. ἢ μικροτέρους ἢ μείζους. φαίνονται δ' ἐναργῶς ἡμῖν, καὶ αἱ γινόμεναι τραχύτητες ἐν τοῖς βλεφάροις τῶν ὀφθαλμῶν. τί δεῖ λέγειν ὅτι, καὶ τὰ ἕλκη, καὶ αἱ φλύκταιναι, κατά τε τοὺς τόπους, καὶ τὰ μεγέθη, διαφορὰς οὐκ ὀλίγας ἔχουσιν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα, καὶ καθ' ἕτερόν γε τρόπον, ἐκ τῶν φαινομένων ἐναργῶς εἰσὶ, καὶ αἱ ὀδύναι. διαφέρουσι γὰρ οὐδὲν αὗθ' ἡμῖν αἵ τε τοῖς κάμνουσι φαίνονται, καὶ γὰρ ὅτι ἀλγοῦσιν, καὶ ὅπως ἀλγοῦσι δῆλον ὅτι μετὰ θλίψεως, ἢ τάσεως, ἢ σφηνώσεως. ἢ διαβρώσεως. ἤ τινων σφυγμῶν ἀλγοῦσιν, ἡμῖν σαφῶς ἐνδείκνυται. οὐ φαίνονται δὲ οἱ τοιοῦτοι διορισμοὶ καθάπερ ἔνιοι γράφουσιν πρὸς ῥεῦμα τὸ δ' ἀπὸ τῶν ἔνδον τοῦ κρανίου. πρὸς ῥεῦμα τὸ ἀπὸ τῶν ἐκτός. ἢ αὖ διὰ, τὸ ἀπὸ τῶν ἀρτηριῶν. ἢ τῶν φλεβῶν χορηγούμενον. ὅταν τε λέγωσι τινὲς ἔντασιν ἢ σφήνωσιν ἐν τῷ βάθει τῶν ὀφθαλμῶν εἶναι χυμῶν παχέων ἢ γλίσχρων ἢ πολλῶν, οὐδὲν τούτων σύμπτωμα βαρύνει τοὺς κάμνοντας. ὡς ὀδύνη σφοδρὰ καθ' ὁτιοῦν μόριον. οὐ γὰρ δὴ κατ' ὀφθαλμούς γε μόνους. ὥς τε καὶ ἀποθανεῖν εἵλοντό τινες ἄμεινον εἶναι, ἤπερ παθεῖν ἡγησάμενοι τοῦ δι' ὅλης ἡμέρας ἀνέχεσθαι τῆς ὀδύνης. ἐμοὶ δὲ ἐν ἄλλοις τέ πισι, καὶ τῷ δεκάτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γέγραπται σαφῶς καθόλου

περί τε τῆς διαφορᾶς τῶν διαθέσεων ἐφ᾽ αἷς ὀδυνῶνται σφοδρῶς, ἥ τε αἰτία ἑκάστης αὐτῶν. γέγραπται δὲ καὶ ἐν τῷ τρισκαιδεκάτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πάντα ὅσα γε χρὴ περὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς διαθέσεων ἐπίστασθαι τὸν ἰατρὸν εἰς τὰς ἰάσεις αὐτῶν ἀναγκαῖα. λεχθήσεται δὲ καὶ νῦν ἐν κεφαλαίοις βραχέσιν ὅσον αὐτῶν εἰς τὰ παρόντα χρήσιμον ὑπάρχει. τουτέστιν ὅσα συνῆπται τῇ τῶν ὑλῶν διδασκαλίᾳ, καὶ γὰρ ὀποὶ, καὶ χυμοὶ, καὶ σπέρματα, καὶ καρποὶ, καὶ μόρια φυτῶν ἐμβάλλεται ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσιν. ὥσπερ γε, καὶ τῶν μεταλλικῶν ὀνομαζομένων οὐκ ὀλίγα. τὰ μὲν ἐσχάτως αὐστηρὰ, καὶ στρυφνὰ, καὶ δριμέα, τὰ δὲ μετριώτερα μὲν τούτων, ὅμως δ᾽ οὖν ἰσχυρὰ, καθάπερ γε, καὶ ἀδηκτότατά τινα ταῖς πλύσεσι γεγονότα.

περὶ ἀδήκτων φαρμάκων.

10

Π ομφόλυξ οὖν πεπλυμένος οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ἀδηκτοτάτων φαρμάκων, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῷ χρώμεθα. πρός τε τὰ λεπτὰ, καὶ δριμέα ῥεύματα προσκεκενωμένης δηλονότι τῆς κεφαλῆς ἅμα τῷ παντὶ σώματι, τὸ μὲν ὅλον σῶμα πρόδηλον ὅτι διά φλεβοτομίας τε, καὶ καθάρσεως ἐκκενουμένου. ἀποφλεγματισμοῖς δὲ τὴν κεφαλήν. Δύναται γὰρ ὁ πεπλυμένος πομφόλυξ. ὥσπερ, καὶ τὸ σπόδιον, καὶ τὸ ἄμυλον. ἅμα μὲν, καὶ ξηραίνειν μετρίως ὑγρότητας, ἅμα δὲ καὶ κωλύσαι κενοῦσθαι διὰ τῶν χιτώνων, τὴν ἐν τοῖς τελείοις ἀγγείοις αὐτῶν περιεχομένην ὑγρότητα περιττήν. ὡς ὅταν γε πρὶν κεκενῶσθαι τὴν κεφαλὴν ἐπιρρεόντων τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑγρῶν, ἐμφρακτικοῖς χρήσαιτό τις φαρμάκοις, ὀδύνην τε σφοδρὰν ἐργάζεται διατεινομένων τῶν χιτώνων, καὶ ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν περιρρεόντων ὑγρῶν, καί ποτε ῥῆξιν ἢ διάβρωσιν αὐτῶν ἐμποιεῖ. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις
20 φαρμάκοις ὑπόλεπτον ὑγρὸν τὸ ἐν τοῖς ὠοῖς, ἔχον ἐκ περιττοῦ τὸ ἀποπλύνειν τὰς ὑγρότητας. ἐπαλείφειν τε τὰ τραχυνθέντα, τὸ δὲ ἐμφράττεσθαι τοῖς κατὰ λεπτὸν πόροις ὁμοίως ἐκείνοις οὐκ ἔχει. καθάπερ οὐδὲ τὸ ξηραίνειν. Ὁ μέντοι τῆς τήλεως χυλὸς ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ γλισχρότητι παραπλήσιός ἐστι τῇ λευκῇ τῶν ὠῶν ὑγρότητι. διαφορητικῆς δέ ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ δὴ, καὶ μετρίως θερμαντικῆς, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰς τῶν ὀδυνῶν εἴωθεν πραΰνειν.

Περὶ τῶν δριμέων.

Ἐ ναντιωτάτη δὲ τῇ τούτων ὕλῃ κατὰ γένος ἐστὶν ἡ τῶν δριμέων ὀπῶν. οἷον τοῦ τε κυρηναίου, καὶ μηδικοῦ, καὶ σαγαπηνοῦ, καὶ εὐφορβίου, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἡ τῶν θερμαινόντων σφοδρῶς ἄνευ τοῦ τραχύνειν, οὐ μόνον ἐν ὀποῖς, ἀλλὰ ἐν χυλοῖς, καὶ ἐν σπέρμασιν, καὶ ἄνθεσι, καὶ καρποῖς φυτῶν περιεχομένη.

30 Περὶ τῶν ῥυπτικῶν.

Τ ρίτη δὲ ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις ἐστὶν ἰσχυρὰ δύναμις, ἡ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων. ὁποῖα χαλκοῦ τε λεπίς ἐστιν, καὶ ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις. ὅ, τε κεκαυμένος χαλκός. ὥσπερ δὴ, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ, καὶ τὸ μίσυ. καὶ τὸ σῶρυ, καὶ τὸ στίμμι.

Περὶ τῶν σηπτικῶν.

Κ αὶ παρακείμενον, καὶ ἄλλο γένος τούτοις ἐστὶ τὸ τῶν σηπτικῶν. ὁποῖον ἐστὶν ἀρσενικόν τε, καὶ σανδαράχη. τό, τε τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος, ἐπ᾽ ὀλίγον τι τῆς τοιαύτης δυνάμεως, καὶ τῷ μίσει μέτεστιν. ἄλλο δὲ γένος ἐστὶ φαρμάκων εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις ἐμβαλλομένων, ὅσα στύφειν πέφυκεν. τὰ μὲν οὖν μετρίως τοιαῦτα τὰς ἐπιρροὰς ἀποκρούεται. τὰ δὲ σφοδρὰ πλέον ὀδυνᾷ, τραχύνοντα τὸν χιτῶνας, ἢ τὴν τῶν ἐπιρρεόντων ὁρμὴν ἀναστέλλει, μίγνυται δέ ποτε χρησίμως αὐτῶν ὀλίγον, ταῖς καλουμέναις
40 ὀξυδερκέσι δυνάμεσι, συνάγοντα, καὶ σφίγγοντα τὴν οὐσίαν τῶν ὀφθαλμῶν. τὰ δὲ μετρίως στύφοντα. χρησιμώτατα μέν ἐστιν ταῖς καλουμέναις ὀφθαλμίαις. χρήσιμα δὲ καὶ ταῖς ἄλλαις σχεδὸν ἁπάσαις διαθέσεσιν. ἑλκῶν τε, καὶ φλυκταινῶν, καὶ ῥευμάτων. ἔστι δὲ τοιαῦτα. ῥόδων φύλλα, καὶ ἄνθη, καὶ χυλός. ἐρείκης τε καρπός. ὅ, τε τῆς νάρδου στάχυς. ἔτι τε τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον. ὅ, τε κρόκος, καὶ τὸ λύκιον. ἥ θ᾽ ὑποκυστὶς ὀνομαζομένη. σφοδρότερας δὲ τούτων στύψεως ἥ τε ἀκακία μετέχει, καὶ τὸ ὀμφάκιον. τοῦ γένους τῶν χυλῶν ὄντα, καὶ αὐτά. καὶ τὸ βαλαύστιόν τε, καὶ οἱ κύτινοι, καὶ αἱ κηκίδες αἱ ὀμφακίτιδες τοῦ γένους εἰσὶ τῶν ἱκανῶς στυφόντων.

Περὶ πεπτικῶν.

Π επτικὰ δὲ φλεγμονῶν τε, καὶ τῶν ἄλλων διαθέσεων ἐστὶ φάρμακα. σμύρνα, καὶ κρόκος, καὶ καστόριον, καὶ λιβανωτός. ὅ, τε τῆς τήλεως ἑψηθείσης χυλός. ἅπερ, καὶ διαφορεῖν πέφυκε, καὶ μάλιστα ἡ σμύρνα.

50 τοιαύτη μὲν ἐστὶν ἡ τῶν ὀφθαλμικῶν ὕλη, καὶ ὅσοι γε φύσει συνετοὶ τυγχάνουσιν ὄντες. ἐγυμνάσαντό τε τὸν λογισμόν. οὐδὲν ἔτι δέονται τῆς παρ᾽ ἐμοῦ διδασκαλίας, δυνάμενοι πρὸς ἕκαστον πάθημα τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς γινομένων, ἐπιτήδειον συντιθέναι φάρμακον. ἐπειδὴ δὲ ὀλίγοι μὲν εἰσὶ τοιοῦτοι, στοχάζεσθαι δὲ χρὴ, καὶ τῆς τῶν πολλῶν ὠφελείας, ἄμεινον ἔδοξέ μοι τὸν περὶ συνθέσεως αὐτῶν λόγον ὁλοκλήρως διελθεῖν. ἐπαναλαβόντι πρότερον ἕνεκα συνόψεως ὧν ἐμνημόνευσα φαρμάκων ἑκάστου τὴν κοινὴν κατὰ γένος δύναμιν. εἰρημένην μὲν καθόλου κατὰ τὸ πέμπτον ὑπόμνημα τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας, καὶ διὰ τῶν ἐφεξῆς δὲ κατὰ μέρος ἐν ἓξ βιβλίοις ἄχρι τοῦ τελευταίου. χρήσομαι

δὲ ταῖς προσηγορίαις τῶν ἐν τοῖς φαρμάκοις δυνάμεων, ἃς ἐθέμην ἐν τῇ προειρημένῃ πραγματείᾳ, ἕνεκα σαφηνείας, τινὰ μὲν εἶναι λέγων γεώδη ταῖς οὐσίαις, ἀλλ' οὐ ψύξεως ἐπιφανοῦς, ἢ θερμασίας ἐν τῷ μέσῳ πως τούτων καθεστηκότι, καὶ τούτων αὐτῶν ἔνια μὲν βραχύ τι ψύξεως ἢ θερμασίας μετέχοντα. τινὰ δὲ ὅλως οὐδὲ μίαν ἐμφαίνοντα τοιαύτην δύναμιν. ὅλον δ' αὖ τὸ γένος αὐτῶν ἐμπλαστικῶν φαρμάκων ὠνόμασα, δύναμιν ἐναντίαν ἐχόντων τοῖς ἐμφρακτικοῖς. ὁποῖος ὅ, τε σάμιος ἀστήρ ἐστι, λεπτομερέστερος ὢν τῆς ἁπλῆς οὕτως ὀνομαζομένης σαμίας γῆς, ὅ, τε πεπλυμένος πομφόλυξ. ὥσπερ γε, καὶ ἡ σποδὸς αὐτοῦ πλυθεῖσα, καὶ ἡ καδμία κεκαυμένη, καὶ πεπλυμένη. δοκεῖ δέ μοι αὐτῇ μὲν, ἔτι βραχύ τι ῥυπτικὸν ἐνυπάρχειν. ἐάν τε μετὰ τὴν καῦσιν, ἐάν τε χωρὶς ταύτης πλυθῇ. τῇ πομφόλυγι δὲ καὶ τῷ σποδίῳ βραχύ τι στυπτικόν. ὥσπερ γε, καὶ τῷ μολύβδῳ μετὰ τὸ καυθῆναι, καὶ πλυθῆναι, καὶ γάρ, καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ἀδηκτότατον μέν ἐστιν, ἔχει δὲ βραχύ τι στύψεως. εἴ τε δὲ ἀρσενικῶς καλεῖν ἐθέλοι τις εἴ τε θηλυκῶς τὴν πομφόλυγα, διήνεγκεν οὐδέν. ὥσπερ γε, καὶ τὸ ἄμυλον, ὃ, καὶ αὐτὸ πλυθὲν ἀκριβῶς ἐστιν ἀδηκτότατόν τε, καὶ μέσον. ὡς μήτε στύψιν ἔχειν, μήτε δριμύτητα. τουτέστι μήτε ψύξεως μήτε θερμότητος μετέχειν, καὶ τὸ ψιμμύθιον δὲ πλυθὲν ἔγγιστα τῇ δυνάμει τοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου μολύβδου γίνεται. σαφές τε διὰ τῆς γεύσεως ἐνδεικνύμενον γνώρισμα τελέως ἄποιον, ὡς πρὸς τὴν γεῦσίν τε, καὶ ὄσφρησιν φαινόμενον, τῆς τε ἀμύλου, καὶ σαμίου ἀστέρος. ἅπαν δ' οὖν τὸ τῶν τοιούτων γένος φαρμάκων, ἐάν τε βραχεῖαν ἐμφαίνει ποιότητα κατὰ γεῦσιν ἢ ὀσμὴν, ἐάν τε μηδόλως ἐμφαίνῃ, παραπλησίως τοῖς καθαρωτάτοις ὕδασιν, ἄποιον καλεῖται, καὶ μόνον τῷ γεώδει τῆς οὐσίας ξηραίνειν πέφυκεν μετρίως. διὸ, καὶ χρόνῳ πλείονι τὴν ἀφ' ἑαυτῶν ὠφέλειαν αἰσθητὴν ἐργάζεται, κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας οὐδὲν ὀνινάναι δοκοῦντα. προσφερόμενα δ' ὅμως ὑπὸ τῶν ἰατρῶν, ὡς ἀδηκτότατα κατὰ τὰς δυσιάτους διαθέσεις, ἐν αἷς ἕλκος ἐστὶν ἤτοι μόνον, ἢ καὶ μετὰ διαβρώσεως, τοῦ τε κερατοειδοῦς χιτῶνος, καὶ προπτώσεως τοῦ ῥαγοειδοῦς. ἐκρεόντων ἰχώρων δακνωδεστάτων. ἐπὶ τούτων γὰρ οὐδὲν τῶν ἄλλων φαρμάκων ἁρμόττειν δύναται. τῶν μὲν στυφόντων κατεχόντων τοὺς ἐκρέοντας ἰχῶρας, κατὰ τοῦτο τὴν ἐκ τῆς δήξεως αὐτῶν ὀδύνην ἐπιτεινόντων. τῶν δὲ δριμέων συναυξανόντων τὴν διάθεσιν. ἐάν τε ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ μόνοις εἰς καχεξίαν τοιαύτην ἀφιγμένων τῶν μορίων, ὡς διαφθείρειν τὸ ἐπιρρέον. ἐάν τε, καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιρρέον μοχθηρὸν ᾖ. ἢ διὰ τὴν κεφαλὴν μόνην, ἢ καὶ ὅλον τὸ σῶμα τοιοῦτον ὑπάρχον. ὅθεν, καὶ προπαρασκευάζομεν εἰς τὴν ἴασιν ἐπιτήδειον τὸ πεπονθὸς μόριον, ὅλου τε τοῦ σώματος ταῖς καθάρσεσιν, καὶ ταῖς ἀντισπάσεσιν, πρώταις μὲν ταῖς κάτω τοῦ σώματος. ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς ἐπὶ τὸ ἰνίον τε, καὶ τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς. χρώμεθα δὲ καὶ ἀρτηριοτομίαις ἐνίοτε, τέμνοντες τὰς ὀπίσω τῆς κεφαλῆς, περὶ τὰ ὦτα τεταμένας ἀρτηρίας. ἐκκόπτοντές τε μόριον τῶν ἐν τοῖς κροτάφοις, ὡς μόνον ἡμᾶς ἔτι θεραπεύειν τὴν ἐν τοῖς χιτῶσι τῶν ὀφθαλμῶν γεγενημένην διάθεσιν, ἐφ' ἧς καὶ τὸ διὰ τῶν φλεβῶν, ἐπ' αὐτοὺς παραγινόμενον αἷμα χρηστὸν διαφθείρεται, πρὸς ταύτας οὖν τὰς διαθέσεις ἁρμόττειν μόνας, φαίνεται τὸ τῶν προειρημένων φαρμάκων γένος, ἀδήκτως ξηραῖνον τὴν ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ κακοχυμίαν. ἥ τις ὡς ἐλέχθη διαφθείρει τὸ ἐπιρρέον. ἡ μὲν γὰρ τῶν στυπτικῶν δύναμις, οὔτε ξηραίνει τὴν τοιαύτην διάθεσιν. ἐπέχει τε τῶν δακνωδῶν ἰχώρων τὰς ἐκροάς. ἡ δὲ τῶν θερμῶν, καὶ δριμέων, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν, ἀλλὰ, καὶ συναυξάνει τὴν ποιότητα τῶν δακνωδῶν χυμῶν. ἡ δὲ τῶν χαλαστικῶν τε, καὶ διαφορητικῶν φαρμάκων δύναμις ἐκκενοῦν μὲν δύναται τὸν γεννώμενον, οὔτε δὲ τὸ ἑλκώμενον ἀναστρέφειν, ἢ ἐπουλοῦν, οὔτε τὸ προπεπτωκὸς προστέλλειν τε, καὶ κατακλείειν. ὥσπερ οὐδ' ἡ τῶν πεπτικῶν εἰ καὶ τὸ πέττειν τὰς διαθέσεις ἀγαθὸν οὐ σμικρὸν ἔχει. κρόκος δέ ἐστιν ὡς ἔφην, καὶ σμύρνα, καὶ λιβανωτὸς ἐκ τῶν τοιούτων φαρμάκων. τί δεῖ λέγειν ἔτι περὶ τῶν ὀξείας ἢ πικρὰς ἐχόντων δυνάμεις φαρμάκων, ὡς δακνώδη τε, καὶ παροξυντικὰ τῶν τοιούτων ἐστὶ διαθέσεων. ἐπιπλέον δ' αὐτῶν ἥκει κακίας τὰ νιτρώδη, δύναμιν ἢ ἁλμυρὰν ἢ αὐστηρὰν ἔχοντα. ὑπόλοιπον οὖν ἐστιν γένος ἐκθεραπεύειν δυνάμενον ἕλκη μετὰ ῥεύματος δριμέος, ὅσα διῆλθον ἀρτίως ἀδήκτων φαρμάκων ἐν πλείονι χρόνῳ τὴν κακοχυμίαν τοῦ πεπονθότος ἐκδαπανῶντα. καλεῖται δὲ παρὰ τῶν ἰατρῶν τὰ τοιαῦτα κολλύρια λιβιανὰ, καὶ κύκνοι. διὰ μὲν τὴν χρόαν λευκὴν οὖσαν ὡς οἱ κύκνοι. κέχρηνται ἐν αὐτοῖς ἀμύλου τε, καὶ γῆς σαμίας, καὶ ψιμμυθίου τοῦ ῥοδιακοῦ, καὶ γὰρ ἄλλως ἄριστον τοῦτο, καὶ τῇ χρόᾳ λευκότερόν τε, καὶ κουφότερον, καὶ λεπτομερέστερον τῶν ἐν τῷ ἑτέρῳ τινὶ χωρίῳ ποιουμένων. ἐν οἷς δὲ ἐπικρατεῖ τὰ ἄλλα φάρμακα, τὴν χρόαν ἐργάζεται κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν. ὥσπερ εἴ τις τῷ λευκῷ χρώματι μίξειεν ὀλίγον κυανοῦν. ταῦτα δὲ τὰ κολλύρια διὰ τοῦτο ἀνατρίβουσί τινες ταῖς ἀκόναις ἐπιστάζοντες ἐκ τῶν τιτθῶν εὔχυμον γάλα, διότι βούλονται φυλάττεσθαι τὸ τῶν ὠῶν ἐμπλαστικόν. ἐν δὲ τῷ γάλακτι περιεχομένου τινὸς ὀρρώδους ῥυπτικοῦ, σύμμετρος ἡ χρῆσις αὐτοῦ γίνεται τῇ προκειμένῃ θεραπείᾳ. δέδεικται γὰρ ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, ῥυπτικῶν ἀδήκτων δεόμενα τὰ πληρωθησόμενα τῶν ἑλκῶν. εἰ δὲ μὴ παρείη γάλα τοιοῦτον, διὰ τοῦ τήλεως ἀφεψήματος ἄμεινον ἀνατρίβειν τὰ κολλύρια. ῥυπτικὸν ἐχούσης τι ταύτης. ὃ μηδ' ὅλως μέτεστι τοῖς ὠοῖς.

Περὶ τραχωμάτων.

Οὐσῶν δὲ δυσιάτων τῶν εἰρημένων διαθέσεων, ὑπερβάλλουσι χαλεπότητι προσγινόμεναι τῶν βλεφάρων αἱ τραχύτητες, ὑφ' ὧν, καὶ κατὰ τὰς ὀφθαλμίας οἱ χιτῶνες τῶν ὀφθαλμῶν ὀδυνῶνται κοπτόμενοι.

πτόμενοι, ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μὲν τολμῶμεν τοῖς ἰδίοις τῆς φλεγμονῆς φαρμάκοις, μιγνύναι τι βραχὺ τῶν ῥυπτικῶν, ὁποῖόν ἐστι τὸ διοίνου τραχωματικὸν κολλύριον, ὡς καταστεῖλαι μὲν πρῶτον ὅσα τοῖς βλεφάροις ἐπιτρέφῃ, ἀφλεγμαντοτέρων δὲ γινομένων τῶν κατὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀποτρῖψαι τὰς τραχύτητας, ἐπὶ δὲ τῶν ἕλκους ἐχόντων, μετὰ ῥεύματος δακνώδους, οὐχ οἷόν τε τοιούτῳ χρήσασθαι φαρμάκῳ, διαβρωθήσεται γὰρ ἐπιπλέον ὁ κερατοειδὴς, ἥ τε τοῦ ῥαγοειδοῦς πρόπτωσις ἔσται μείζων, ὀδύνη τε σφοδρὰ καταλήψεται τὸν ἄνθρωπον, ἐπιταθήσεται δὲ καὶ τὸ κακόηθες ῥεῦμα. κατασάντες οὖν εἰς ἀπορίαν τῆς τοιαύτης ἐπιπλοκῆς τῶν παθῶν οἱ ἰατροὶ, μόνον ἐξευρήκασι βοήθειαν ὡς ἐν ἀπόροις, ἐκστρέφοντες τὰ βλέφαρα διαῤῥύπτειν αὐτὰ καὶ ἄχρωμα τῶν ἄλλων φαρμάκων. ἔνιοι μὲν αὐτῷ κυαθίσκῳ τῆς σμίλης ἐπιπολῆς ἀποξύοντες. εἶτα σπόγγῳ μαλακῷ τὸ ἀποῤῥέον ἐκλαμβάνοντες, προστέλλοντές τε βλέ-
10 φαρα τὸ λοιπὸν τῆς τραχύτητος. ἔνιοι δὲ καὶ δέρματα θαλαττίων ζώων τινῶν ἐπιπολῆς τραχέα συμμέτρως εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν παραλαμβάνουσιν. εἷς δέ τις τῶν ἐμῶν διδασκάλων, καὶ κολλύριον ἐποίησε διὰ κισσήρεως, καὶ τὰς τραχύτητας ἀπέῤῥιπτεν ἐκστρέφων τὰ βλέφαρα. πρόδηλον δ' ὅτι λελειῶσθαι τὴν κίσσηρην ἀκριβῶς χρὴ, κἄπειτα ἐπειδὰν τοῦτο γένηται διὰ τραγακάνθης, ἢ κόμμεως ἀναπλάττεσθαι. παυομένου δ' ἐν τῷ χρόνῳ διὰ τῶν εἰρημένων κολλυρίων τοῦ ῥεύματος, ἐπιτολμῶμεν ἤδη τὰ ῥυπτικὰ τῶν βλεφάρων προσφέρειν τοῖς βλεφάροις, ὀλίγον τι μιγνύντες αὐτῶν κατ' ἀρχὰς, εἶτ' ἐὰν τοῦτο φέρειν ὁ ἄνθρωπος φαίνηται, κατὰ βραχὺ παροξύνοντες. ἐπειδὰν δὲ καὶ τὸ ῥεῦμα ξηρανθῇ, καὶ τὰ βλέφαρα μετρίως ἔχῃ, τὴν πλήρωσιν τῶν κοίλων ἑλκῶν, τῷ διὰ λιβάνου κολλυρίῳ ποιούμεθα, μιγνύντες αὐτῷ κατ' ἀρχὰς μὲν ὀλίγιστον τοῦ διοίνου, κατὰ βραχὺ δὲ τὴν μίξιν αὐξάνοντες ὥστε τὰ βλέφαρα μηκέτι ἐνοχλεῖν τοῖς χιτῶσι τῶν ὀφθαλμῶν, ἀκριβῶς τε τὰ ἕλκη καθαρὰ γινόμενα πληροῦσθαί τε καὶ
20 συνουλοῦσθαι. περὶ μὲν οὖν τούτων αὐτάρκως εἴρηται, μεταβαίνειν δ' ἤδη καιρὸς ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς παθῶν τε καὶ φαρμάκων.

περὶ ὀφθαλμίας.

Ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τοῦ συνεχεστάτου γινομένου πάθους ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὃ καλοῦσιν ἰδίως ὀφθαλμίαν. ἔστι δ' ὡς ἐμάθετε, φλεγμονὴ τοῦ περιοστέου τε καὶ περικρανίου καλουμένου χιτῶνος, ἢ ὑμένος, ἢ ὅπως αὖτις ὀνομάζειν ἐθέλοι, καλοῦσι δὲ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἐπιπεφυκότα. διότι τοῖς ἄλλοις ὅσοι τὸν ὀφθαλμὸν αὐτὸν συνιστῶσι χιτῶσιν ἐπιπέφυκεν ἔξωθεν, σύνδεσμος ὢν καὶ αὐτὸς ὅλῳ τῷ ὀφθαλμῷ πρὸς τὰ περικείμενα τῶν ὀστῶν, καὶ διὰ τοῦτο συνεπαίρεται τὰ πέριξ τῶν ὀφθαλμῶν ἄχρι τῶν μήλων ἐνίοτε κατὰ τὰς σφοδροτέρας ὀφθαλμίας. εὔδηλον οὖν ὅτι τὰ θεραπεύοντα φάρμακα τὸ τοιοῦτο πάθος, ὑποπεπτωκέναι μὲν χρὴ πάντως τῇ κοινῇ τῶν πάντων θεραπείᾳ φλεγμαινόντων. προσειληφέναι δέ τι καὶ τῆς τοῦ
30 μορίου φύσεως, εὐπάθειαν ἐξαίρετον ὑπὲρ πᾶν τὸ καθόλου τοῦ σώματος δέρμα, διά τε τὴν εὐαισθησίαν, καὶ τὴν ἀραιότητα τῆς οὐσίας προσειληφότος. ἀποκρουστικὰ δὲ παραληπτέον φάρμακα τὰ μὴ τραχύνοντα. τουτέστι μὴ σφοδρὰν ἔχοντα τὴν στύψιν. ἀλλὰ μετριώτερα μὲν αὐτὰ κατὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἐπιμιξίᾳ δὲ παρηγορικῆς ὑγρότητος ἔτι καὶ μᾶλλον τοιαῦτα γινόμενα. παρηγορικὰς δὲ ὑγρότητας ἐφ' ὧν ᾠοῦ τε τὸ λευκὸν καὶ τὸ τῆς τήλεως ἀφέψημα, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὸ γάλα. προνοεῖσθαι δὲ ὅταν αὐτὸ χρὴ τοῦ νέας ἅμα καὶ εὐχύμου γυναικὸς εἶναι τοῦτο. τῶν τιτθῶν ἐκθλιβομένων ἐπὶ τὴν ἀκόνην ἐφ' ἧς ἀποτρίβεται τὸ κολλύριον, ὅπως ἔτι χλιαρὸν ἐγχέηται τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ τῶν σφοδρῶς ὀδυνωμένων, ἢ διὰ μέγεθος φλεγμονῆς, ἢ διὰ δριμύτητα τῶν ἐπιῤῥεόντων ὑγρῶν ἀναγκαζόμεθα πράττειν, ὡς τὸ πολὺ δ' ἀρκεῖ τὸ λευκὸν τοῦ ᾠοῦ μετὰ τῶν ἐπιτηδείων φαρμάκων ἐκθεραπεύειν τὰς ὀφθαλμίας διὰ τῶν καλουμένων μονοημέρων κολλυρίων, οὕτω γὰρ οὐκ ὀλιγάκις ταῦτα μεγάλας φλε-
40 γμονὰς ἐπράϋνεν οὕτως, ὡς εἰς ἑσπέραν μετὰ λουτρῷ χρήσασθαι τὸν ἄνθρωπον. ἐπὶ δὲ τῆς ὑστεραίας τῷ καλουμένῳ ναρδίνῳ κολλυρίῳ πρὸς ἀποκατάστασίν τε καὶ τόνωσιν ὑπαλείφεσθαι, παραμιγνύναι δ' αὐτῷ κατὰ μὲν τὴν πρώτην ὑπάλειψιν, ἐλάχιστόν τι τῶν δριμέων, καὶ σαλτικῶν ὀνομαζομένων. κατὰ δὲ τὴν δευτέραν βραχύ τι τοῦδε πλεῖον. ἀρκοῦσι γὰρ αἱ δύο προσφοραὶ τοῦ φαρμάκου, καί τις περίπατος οὐ πολὺς πρὸ τοῦ βαλανείου. τὰ δ' οὖν μονοήμερα καλούμενα κολλύρια, ἔνια μὲν ἰδίως ὀνομαζόμενα τρυγώδη, πολλὴν ἔχει τὴν ἀκακίαν. ἔνια δὲ ἤτοι παντάπασιν ὀλίγην, ἢ οὐδ' ὅλως ἔχοντα, προσείληφε τὰ μὲν, τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ. τὰ δὲ τὸν κεκαυμένον χαλκὸν ὀλίγον, ἅμα πολλοῖς τοῖς ἄλλοις ὅσα στύφει μετρίως, καὶ πέττει καὶ διαφορεῖ. τοιαῦτα δέ ἐστι κρόκος, καὶ σμύρνα, καὶ λύκιον ἰνδικὸν, καὶ καστόρειον δὲ, καὶ λιβανωτὸς ἄνευ τοῦ στύφειν. πέττει τε ἅμα καὶ διαφορεῖ, ἐφ' ὧν μὲν οὖν ἐπικρατεῖ τὰ στύφοντα, πλεῖστον μὲν εἶναι χρὴ τὸ ὑγρὸν τοῦ αὐτοῦ. βραχύτατον δὲ τοῦ φαρμάκου, καὶ μάλιστα ἐὰν ἔχῃ τι τῶν μεταλλικῶν τὸ
50 φάρμακον, ἐφ' ὧν δ' αὖ ὅ, τε κρόκος καὶ ἡ σμύρνα, καὶ τὸ καστόρειον, ὅ, τε λιβανωτὸς, καὶ τὸ λύκιον ἐπικρατεῖ, βραχὺ παχυτέρῳ χρηστέον ἐστὶ τῷ φαρμάκῳ. πυρίᾳ τε χρηστέον πάντως ἐπ' αὐτοῖς διὰ σπόγγου μετρίως μὲν ὀδυνωμένοις, ἅπαξ ἢ δὶς τῆς ἡμέρας, εἰ δὲ σφοδρότερον ὀδυνώμενοι τυγχάνοιεν, ἄμεινόν ἐστι καὶ τρὶς, καὶ τετράκις, καὶ πλεονάκις χρῆσθαι, μάλιστα ἐν ταῖς μεγάλαις ἡμέραις ταῖς θεριναῖς, ἡ πυρία δι' ἀφεψήματος γινέσθω μελιλώτου καὶ τήλεως. περὶ μὲν οὖν ὀφθαλμίας αὐτάρκως εἴρηται, περὶ δὲ τῶν ἑλκῶν ἐφεξῆς ῥητέον.

περὶ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν.

Δεῖται μὲν καὶ ταῦτα τῆς αὐτῆς κατὰ γένος θεραπείας τοῖς ἄλλοις ἕλκεσιν, ἣν ἐπιπλεῖστον δῆλον ἐν

τῷ τρίτῳ καὶ τετάρτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, διὰ δὲ τὴν τοῦ μορίου φύσιν ἀδηκτότατα προσοιστέον,
ἐν οἷς ἔφην εἶναι τὸ διὰ πομφόλυγος πεπλυμμένης. μίγνυνται δ' αὐτοῖς καὶ χυλοί τινες, οὐ μόνον ἀ-
δηκτοι παντάπασιν, ἀλλὰ καὶ τὰς σφοδροτάτας ὀδύνας πραΰνειν δυνάμενοι, καθάπερ ὁ τοῦ μανδρα-
γόρου χυλὸς, ἔνιοι δὲ καὶ πολυγόνου χυλὸν ἔμιξαν, ὥσπερ ἕτεροι καὶ αὐτὸ τὸ τῶν ᾠῶν τὸ λευκόν. εὔδηλον
δ' ὅτι πλησίον ἀναπλάσεως ὄντι τῷ φαρμάκῳ τὰ τοιαῦτα μίγνυνται διὰ τὸ ταχέως ὀξύνεσθαι. κα-
τὰ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ τῶν ῥόδων μίγνυται χυλὸς, ἡ δ' ἰδίως ὕλη τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν, εὔδη-
λον δ' ὅτι, καὶ αὕτη σκοπὸν ἔχει, καθαρὸν φυλάττειν τὸ ἕλκος, ὡς τῆς φύσεως τῶν μορίων πληρούσης τε
καὶ πρὸς οὐλὴν ἀγούσης αὐτὸ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν προείρηται. φλεγμαινούσης μὲν οὖν ἔτι κα-
τὰ τὸν ὀφθαλμὸν οὔσης, ἢ καί τινος ὀδύνης, τὰ διὰ λιβανωτοῦ τε κολλύρια, καὶ τῶν πεπλυμένων με-
10 ταλλικῶν, καὶ τῶν ἀδήκτων χυλῶν προσφέρεται, ῥυπαρῶν δὲ ἐν τῇ χρήσει ταύτῃ τῶν ἑλκῶν γινομέ-
νων, μίγνυσθαί τι χρὴ τῶν ῥυπτόντων, ὁποῖόν ἐστι τὸ πακκιανὸν δι' οἴνου κροκῶδες ᾧ χρώμεθα, παραμι-
γνύντες ἐλάχιστον αὐτοῦ τοῖς προειρημένοις φαρμάκοις, ἔχει δὲ τοῦτο πλεῖστον μὲν τὸν κρόκον ἀφ' οὗ καὶ
κροκῶδες ὀνομάζεται. Μέμικται δ' αὐτῷ καὶ τῶν ῥυπτόντων μεταλλικῶν ἔνια, διὸ καὶ τραχωμά-
των ἐστὶ καθαιρετικὸν, οὐ μόνον τῶν μικρῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν μεγάλων, ἃ προσαγορεύουσι συκώσεις, λεπτύ-
νει δὲ τὰ πτερύγια. περὶ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται. τῶν δ' ἑλκῶν
ὅσα δι' ἀνάβρωσιν γίνεται τοῦ κερατοειδοῦς, ὡς προκύπτειν τι καὶ τοῦ ῥαγοειδοῦς, ὅτι δὴ καὶ ταῦτα δι'
ἑαυτό τε καὶ τὸ προπεσὸν, ἀποκρουστικῶν τε καὶ στυπτικῶν δεῖται φαρμάκων, εὔδηλόν ἐστι. πειρᾶσθαι δὲ
ἐπ' αὐτῶν δεῖ, ἐκλέγεσθαι τὰ μηδεμίαν ἐργαζόμενα τραχύτητα, τῶν δ' ἐναντίων τούτοις φαρμάκων, ὅ, περ
ἐστὶ τῶν διαφορητικῶν, αἱ φλύκταιναι χρῄζουσι, καὶ τὸ γινόμενον ποτὲ πῦον ἔνδον τοῦ κερατοειδοῦς. τὰ
20 μὲν οὖν πρόσφατα καὶ ἔτι φλεγμαίνοντα τοῖς διὰ σμύρνης καὶ λιβανωτοῦ καὶ κρόκου καθίσταται φαρ-
μάκοις, τὰ χρονιώτερα δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν τι προσλαμβάνουσι, καθάπερ γε καὶ αἱ σκιῤῥούμεναι
φλεγμοναὶ τῶν χιτώνων, ἐπὶ τούτων γὰρ καὶ διὰ τῶν δριμέων ὀπῶν εὐδοκιμεῖ φάρμακα. τὰ δὲ, εἰς κολ-
λυρίων εἴδη ἀναπλαττόμενα, αἱ καλούμεναι πρὸς τῶν ἰατρῶν ἰδίως ἔγχριστοι δυνάμεις ὑγραί, ὁποίας
καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι, σκευάζουσιν. ἐπὶ δὲ τῶν πτερυγίων τε καὶ τῶν συκώσεων ὡς ἔφην
τὰ ῥυπτικὰ φάρμακα προσφέρεται, τὰ μὲν εἰς κολλυρίων ἰδέαν ἀναπλαττόμενα, τὰ δὲ καὶ ξηρὰ χωρὶς ἀ-
ναπλάσεως, ἐφ' ὧν ἔμιξαν τινὲς ὀλίγον τι τῶν σηπτικῶν φαρμάκων. ἐγγὺς δὲ τούτων ἐστὶ τὰ τὰς ψωρώ-
δεις διαθέσεις ἐν τοῖς βλεφάροις ἰώμενα, καὶ διὰ τοῦτο προσαγορευόμενα ψωρικά. πάντων δ' αὐτῶν ἐστιν
ἰσχυρότατα τά τε τοὺς παλαιοὺς τύλους ἐκτήκοντα, καὶ τὰ καλούμενα πτερύγια θεραπεύοντα, διὰ τῶν
ῥυπτικῶν τε καὶ σηπτικῶν φαρμάκων συγκείμενα. καί μοι σχεδὸν ἤδη τῆς ἁπάντων τῶν ἐν ὀφθαλ-
30 μοῖς παθῶν τε, καὶ κατὰ γένος φαρμάκων ἐξηγήσεως γενομένης, εἰρημένων δὲ καὶ τῶν κατὰ γένος ἀδήκτων
φαρμάκων, ὁποῖα τὰ διὰ τῶν πεπλυμένων μεταλλικῶν ἔφην συντίθεσθαι, βέλτιον εἶναι δοκεῖ, καὶ τῶν
ἄλλων ὀφθαλμικῶν φαρμάκων ἐξηγήσασθαι τὰς δυνάμεις, ἐκ τούτου γὰρ ἡγοῦμαι συνθετικωτέρους
γενέσθαι καὶ τῶν ἤδη συγκειμένων κριτικωτέρους τοὺς ἐν αὐτοῖς γεγυμνασμένους, ἀδηκτοτάτων οὖν ὄν-
των ὧν εἶπον ἔμπροσθεν φαρμάκων, ἀδήκτων δὲ καὶ τῶν τριῶν ὑγρῶν, ὧν τὸ μὲν ἀφέψημα τῆς τήλεως ἦν,
τὸ δὲ, γάλα, τὸ δὲ, τὸ ἐν τοῖς ᾠοῖς ὑγρὸν τὸ λεπτὸν, ἐν τῷ γένει τούτων, ἡγητέον εἶναι τό τε κόμμι καὶ τὴν
τραγάκανθαν, καὶ εἰ μὴ τὰ προειρημένα τρία πρόχειρον εἶχε τὴν κτῆσιν τε καὶ χρῆσιν, ἀποβρέχοντες ἂν
ἐν ὕδατι πολλῷ βραχὺ κόμμεως, ἢ τραγακάνθης εἰς τὴν αὐτὴν χρείαν ἄγομεν τοῖς τρισὶν, ὡς ἀποτρίβειν
τε δι' αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἰατρικῆς ἀκόνης τὰ κολλύρια, καὶ μόνοις ἐγχεομένοις ἐκκλύζειν τοὺς ἐν τοῖς πάσχου-
σιν ὀφθαλμοῖς γινομένους ἰχῶρας. ἀλλὰ καὶ νῦν αὐτοῖς χρώμεθα κατὰ πάντα σχεδὸν τὰ κολλύρια.
40 πλὴν γὰρ ὀλιγίστων ἀναλαμβάνεται πάντα τὰ λειωθῆναι διαβεβρεγμένα συμμέτρως τοῖς φαρμάκοις
τούτοις. ἓν μὲν δὴ τοῦτο γένος ἡμῖν ἀριθμείσθω φαρμάκων ὀφθαλμικῶν. ἔν τε τοῖς τρισὶν ὑγροῖς
καὶ τῇ τραγακάνθῃ, καὶ τῷ κόμμει, καὶ τοῖς πεπλυμένοις μεταλλικοῖς. ἕτερα δὲ ἐπ' αὐτοῖς τὰ βρα-
χεῖαν ἔχοντα δῆξιν ἐκ τοῦ μεμῖχθαι τινὰ αὐτοῖς τῶν ἐπ' ὀλίγον στυφόντων ἢ ῥυπτόντων, ὁποῖα φάρ-
μακά ἐστιν ῥόδα τε καὶ λιβανωτὸς, ὀλίγην μὲν ἐχόντων τῶν ῥόδων τὴν στύψιν, ὀλίγον δὲ καὶ τὸ ῥυπτικὸν
τοῦ λιβανωτοῦ, θερμὸς δὲ συμμέτρως, κατὰ τὴν δύναμιν ὁ λιβανωτὸς ὑπάρχων ἔχει τι διὰ τοῦτο πε-
πτικόν τε καὶ ἀνώδυνον, ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους αὐτῷ κατά γε τὸ πέττειν τε καὶ διαφορεῖν μετρίως, ἡγη-
τέον εἶναι τόν τε κρόκον καὶ τὴν σμύρναν, ἀλλήλων διαφέροντα. τῷ, τὸν μὲν στύφειν μετρίως, τὴν δὲ ἄνευ
στύψεως οὐκ ἀγεννῶς, διαφορεῖν τε καὶ ξηραίνειν ὑγρότητας, γενναιότερα δὴ ταῦτα ταῖς δυνάμεσιν
ἐστὶ τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορητικώτερα. τὸ ῥυπτικὸν δ' οὐκ ἔχοντα πρὸς τὴν τῶν ἑλκῶν
50 θεραπείαν, ἀπολείπονται τοῦ λιβανωτοῦ. τοῦ γένους τούτου τῶν φαρμάκων, λέγω δὲ τοῦ πεπτικοῦ τε
καὶ διαφορητικοῦ, καὶ τὸ λύκιον ἐστὶ καὶ τὸ καστόρειον, εὔδηλον δ' ὅτι λύκιον λέγω τὸ ἰνδικὸν, οὐ τουτὶ τὸ καὶ
τοῖς παρ' ἡμῖν ἔθνεσιν γινόμενον. ἐγγὺς δὲ τούτων ἥκει τῇ δυνάμει, καὶ ἡ καλουμένη σαρκο-
κόλλα, πεπτικόν τε, καὶ διαφορητικὸν οὖσα φάρμακον. ἔτι δὲ μᾶλλον αὐτῆς ἡ χαλβάνη τὰς
εἰρημένας ἔχει δυνάμεις. ἀφέψημα δὲ μελιλώτου τῷ πεπτικῷ προσείληφέ τι, καὶ στυπτικὸν
ὁμογενές πως ὑπάρχον τῷ κρόκῳ. ἐμβάλλεται δ' εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις, καὶ ὁ κα-
λούμενος αἱματίτης λίθος, ξηραντικὴν ὑγρῶν ἔχων δύναμιν, ὥσπερ καὶ ἡ καδμία, πραό-

τερον αὐτῆς

περὶ αὐτῆς ἐστὶ φάρμακον ὁ λίθος, ὡς ἂν ἐξ ὑγρᾶς οὐσίας, οὐ γεώδους ὥσπερ ἡ καδμία τὴν γένεσιν ἐ-
σχηκώς, δηλοῖ γὰρ αὐτοῦ τὴν φύσιν οὖσαν τοιαύτην, ἡ ἐν τῇ ἰατρικῇ ἀκόνῃ λύσις, εἰς χυλὸν ἀναλυομέ-
νου κατὰ τὴν μετ' ὑγροῦ τινος τρῖψιν, καὶ κατὰ μόνας δὲ χωρὶς ὑγρότητος ἀποτριβομένης, οὐκ εἰς γε-
ώδη θραύσματα διαλύεται, τῇ καδμείᾳ παραπλησίως, ἀλλ' εἰς ὁμοιομερές τε καὶ συνεχὲς αὐτῷ σῶμα,
παραπλησίως αὐτῷ καὶ ὁ σχιστὸς καλούμενος λίθος ὑπάρχων ἰσχυρότερος ἐστὶ τῇ δυνάμει, τὸ δὲ στίμμι
καλούμενον ἄπλυτον μὲν, ἰσχυρὰν ἐνδείκνυται τὴν στυπτικὴν δύναμιν, ἐκλύεται δὲ πλυθὲν, ὡς ἐγ-
γὺς ἥκειν ἀδήκτου, ἰσχυροτέρας δὲ δυνάμεως ῥυπτικῆς, ὅ, τε κεκαυμένος χαλκός ἐστι καὶ ἡ λεπὶς αὐ-
τοῦ, καὶ τὸ ἄνθος, οὐχ ἧττον δὲ δραστήριον, ἀλλ' ἧττον ἄδηκτον ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις ἐστὶν, εἰ δὲ καὶ πλυθείη
τὰ τοιαῦτα, ῥυπτικὰ μὲν ἔτι διαμένει. τοσούτῳ δὲ ἀσθενέστερα ταῖς ἐνεργείαις ὅσον καὶ ἀδηκτότερα γίνε-
10 ται, τούτου δὲ τοῦ γένους ἐστὶ καὶ τὸ μίσυ, καὶ ὁ ἰὸς, ἰσχυρότατα φάρμακα τοῖς πρὸς συκώσεις καὶ τύλους
ἁρμόττουσι μιγνύμενα, τινὲς δὲ αὐτοῖς ἐπέβαλον καὶ κικίδας σφοδρῶς στῦφον φάρμακον, ὥσπερ ἔνιοι
τὸ πάντων τούτων σφοδρότατον εἰς στῦψιν ἅμα δριμύτητι, καλούμενον δὲ χάλκανθον οὐδετέρως, ἢ ὡς
ἔνιοι χάλκανθος ἀρσενικῶς ἢ θηλυκῶς, εὔδηλον δ' ὅτι μετριώτερον πολὺ γίνεται καυθέν τε καὶ πλυ-
θέν. ἐκ τῆς τοιαύτης ὕλης καὶ ἡ τοῦ στομώματός ἐστι λεπίς. ὁ δὲ τοῦ λιβανωτοῦ φλοιὸς, στύφει μὲν καὶ αὐτὸς
οὐκ ἀγεννῶς, ἀπολείπεται δὲ τῶν εἰρημένων ἁπάντων πάμπολυ, καὶ μέντοι καὶ τὸ μίσυ καλούμενον εἴς τε τὰς
αὐτὰς διαθέσεις, καὶ προσέτι τὰ ψωρώδη βλέφαρα τοῖς κολλυρίοις ἔμιξαν τινὲς, ἐπεὶ δὲ καὶ μάννης
ἐμνημόνευσαν τινὲς, καὶ δοκεῖ τισιν οὐδὲν διαφέρειν λιβανωτοῦ λελειωμένου, γνωστέον ὅτι καλοῦσιν ἰδίως
μάνναν τὸ ὑπόσεισμα τοῦ ἀποτεθρυμμένου κατὰ τὰ μεγάλα φορτία λιβάνου, συμφέρεται γὰρ αὐτῷ θραύ-
σματά τινα μικρὰ λιβανωτοῦ φλοιοῦ, ὥστε διαφέρειν τοῦ λιβανωτοῦ τὸ τοιοῦτον φάρμακον τῷ προσει-
20 ληφέναι βραχύ τι τῆς στύψεως. Ὅσα μὲν οὖν τῶν στυφόντων, ἱκανῶς γεώδη ταῖς συστάσεσιν ἐστὶ, θραύ-
ματά τε, καὶ συκώσεις, καὶ τύλους ἐκτήκει, τὰ δὲ ἐν τῷ γένει τῶν χυλῶν καθάπερ ὀμφάκιόν τε καὶ ὑπο-
κυστὶς, ἐκπλύνεται ῥᾳδίως ἐν ταῖς ὑπαλείψεσιν ἐκρέοντα μετὰ τοῦ δακρύου, τούτου δὲ τοῦ γένους ἐστὶ καὶ
γλαυκίον, καὶ ἀκακία, ῥυπτικὸν δὲ ἀδήκτως ἐστὶν ἐλάφου κέρας καυθὲν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν αἰγῶν, εἴρηται
δὲ ὅτι καὶ ὁ λιβανωτὸς ἐκ τῶν τοιούτων ἐστὶ, ἀλλ' οὗτος ὥσπερ ἐρρέθη βραχυτάτης μετείληφε τῆς ῥυ-
πτικῆς δυνάμεως, ἀνώδυνός τε καὶ πεπτικὸς ὑπάρχων. τὰ δὲ τῶν εἰρημένων ζώων κέρατα, ῥυπτικὰ μὲν
ἐστὶν, οὔτε δὲ ἀνώδυνον, οὔτε πεπτικὸν ἔχει τι, ψυχρὰ καὶ ξηρὰ ταῖς κράσεσιν ὄντα, ῥυπτικὸν δέ τι καὶ τὸ
καλούμενον ἀρμένιον ἔχει. καθάπερ καὶ τὸ καλούμενον ἰνδικὸν μέλαν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ἀφλεγμάντοις
ἕλκεσιν ἀλύπως ὁμιλεῖ. μικτῆς δέ πως ἐστὶ δυνάμεως, ἡ ἀλόη καθάπερ τὸ ῥόδον, ἔχει μὲν γάρ τι καὶ πι-
κρὸν τὸ ῥύπτειν πεφυκὸς, ἔχει δέ τι καὶ στυπτικὸν, ὡς συνάγειν τε, καὶ συνουλοῦν τὰ ἕλκη.

30

Τίνα πρὸς ψωρώδεις διαθέσεις ἁρμόττει.

Τῶν δὲ πρὸς τὰς ψωρώδεις ἐν βλεφάροις διαθέσεις ἁρμοττόντων φαρμάκων, ἅλες εἰσὶν ἀμμωνιακοὶ, καὶ
λίθος ἄσσιος, αὐτός τε καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ, καὶ τὸ καλούμενον ψωρικὸν, οὐχ ἁπλοῦν, οὐδ' αὐτοφυὲς ὂν, ἀλλ'
ἔχον τινὰ σκευασίαν, ἣν καὶ Διοσκουρίδης ἔγραψεν, καὶ οἱ ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες, ὅσοι περὶ ὕλης ἐποιή-
σαντο πραγματείας, ἐπιμίγνυται δὲ τούτοις καὶ τὸ κεκαυμένον μίσυ, καὶ ἡ σανδαράχη, καὶ τὸ κα-
λούμενον ἀῤῥενικὸν μὲν ὑπὸ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, ἀρσενικὸν δὲ ὑπὸ τῶν νῦν, ἐκ δὲ τῶν ἀρωματι-
κῶν φαρμάκων, κασσία τε καὶ τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον, ἄμωμόν τε καὶ κιννάμωμον ἔμιξάν τινες ὀφθαλ-
μικαῖς δυνάμεσι, διαφορητικῆς μὲν ὑπάρχον δυνάμεως τὸ κιννάμωμον, τὰ δὲ ἄλλα καὶ στύψεως μετέ-
χοντα, κοινῇ δὲ περὶ πάντων ἐγνωκέναι χρὴ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων, ὅσα τε μέτρια καὶ ὅσα συκώσεις
καὶ τύλους ἐκτήκει, ταῦτα πάντα καὶ πρὸς οὐλὰς παχείας ἁρμόττειν. λεπτύνει γὰρ αὐτῶν τὸ πά-
40 χος, καὶ ἀποῤῥύπτει τῆς ἐπιπολῆς οὐσίας.

Τίνα τοῖς ἐσκιῤῥωμένοις βοηθεῖ.

Αἱ δὲ πρὸς ἐσκιῤῥωμένους χιτῶνας ἁρμόττουσαι δυνάμεις, ὡς καὶ πρόσθεν ἐῤῥήθη διά τε τῶν ὀπῶν συντί-
θενται καὶ τοῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, μιγνυμένων δ' αὐτοῖς καὶ μετριωτέρων μὲν, οὐκ ἀπιπρακτόν-
των δὲ τῇ δυνάμει, σμύρνης δηλονότι καὶ λιβανωτοῦ καὶ χαλβάνης ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα.

Τίνα πρὸς τοὺς ὑποχεομένους ἁρμόττει.

Πρὸς δὲ τοὺς ὑποχεομένους συνετέθησαν τινὲς ὑπὸ τῶν ἰατρῶν δυνάμεις ἐν ὑγροῖς φαρμάκοις, πρώτη μὲν
σχεδόν τι πασῶν ἡ διὰ μαράθρου χυλοῦ, καὶ ὑαίνης χολῆς, καὶ μέλιτος ἀττικοῦ, οἱ δὲ καὶ αἰγείας. μετὰ
ταῦτα δὲ ἄλλος ἄλλην ἔμιξε χολὴν, ὁ μὲν ἀλεκτρυόνος, ὁ δὲ ἐχίδνης, ὁ δὲ θαλαττίας χελώνης, ὁ δὲ καλ-
λιωνύμου, νυνὶ δὲ ἔνδοξόν ἐστι τὸ διὰ τῶν σκορπίων τῆς χολῆς φάρμακον, ὥσπερ καὶ τὸ τῆς σαντῆς σμύρ-
50 νης, ἐπαγγελίαι μὲν οὖν ἁπάντων αὐτῶν εἰσὶ μεγάλαι, τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν ἐνίοτε μὲν, οὐδὲν, ἔστι δ' ὅτε πά-
νυ σμικρόν.

Περὶ τῶν χρησίμων τοῖς ὀφθαλμοῖς φαρμάκων ξηρῶν.

Ἐκ τῆς προγεγραμμένης ὕλης συνετέθη τοῖς ἰατροῖς φάρμακα ξηρὰ τὰ καλούμενα πρὸς αὐτῶν ἰδίως ξη-
ροκολλύρια, τινὰ μὲν ἐκτήκοντα τύλους καὶ συκώσεις, ἀκανθίδας τε καὶ πτερύγια, τινὰ δὲ τοῖς ψωρώ-
δεσιν βλεφάροις ἁρμόττοντα καὶ τοὺς ὀνομαζομένους μίλφους ὠφελοῦντα, τῶν δριμέων δὲ κολλυρί-
ων ἑτέραν δύναμιν ἔχοντα, διὸ καὶ καλοῦνται πρός τινων ἰατρῶν, ἀποδακρυτικὰ, καὶ ἀποκρουστικὰ, κα-
θάπερ καὶ αὐτὰ τὰ κολλύρια, τούτων δὲ αὐτῶν τὰ πλεῖστα καὶ τοῖς ἀμβλυωποῦσι διὰ γῆρας, ἢ πάχος ἢ

ψύξιν ὑγρῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἢ καὶ πνεύματος ἀχλυώδους περιουσίαν, οὐ μικρῶς βοηθεῖ. ἔνια δὲ τῶν ξηρῶν φαρμάκων κωλύει συστῆναι τὰ πάθη ἐν αὐτοῖς τὰς ἐπιρροὰς εἴργοντα δηλονότι τῶν ὑγρῶν, ἐξ ὧν εἰώθασιν οἱ ὀφθαλμοὶ κακοῦσθαι, κάλλιστον δ' αὐτῶν ἐφάνη, τῇ πείρᾳ κριθὲν, τὸ ὑπ' ἐμοῦ συντεθὲν, καὶ διὰ τοῦτο παρὰ πολλοῖς ὂν ἐν χρήσει σχεδὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν, ὧν ἄρχουσι Ῥωμαῖοι, καὶ πρῶτόν γε αὐτοῦ τὴν κατασκευὴν γράψω, βέλτιον ἡγούμενος εἶναι τὸ μηδ' ὅλως ἁλίσκεσθαι πάθεσι, τοῦ θεραπεύεσθαι καλῶς τὰ γενέσθαι φθάσαντα, ἐπεὶ δὲ καὶ Ἀσκληπιάδης πλείστην τε καὶ καλλίστην ἔγραψεν ὕλην τῶν τε ξηρῶν καὶ τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν κολλυρίων, ἀρξάμενος ἀπὸ πρώτων τῶν ξηρῶν κἀγὼ μοι δοκῶ πράξειν οὕτω τῇ τάξει τῆς γραφῆς ὁμοίᾳ χρησάμενος, ὥστε μετὰ τὸ προσγράψαι τὸ ἐμὸν ξηρὸν, ἐφεξῆς ἅπαντα γράψαι τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου κατατεταγμένα κατὰ τὸ πρῶτον βιβλίον τῶν ἐκτὸς, ὃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει, καὶ μετὰ ταῦτά γε κατὰ πλασμάτων τῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἁρμοττόντων, ἀνακολλημάτων τε καὶ τινῶν ἐπιχρίστων φαρμάκων τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, ἄμεινον εἶναι μοι δοκεῖ, κἀκείνων φυλάξαντα τὴν τάξιν τῆς γραφῆς, οὕτως ἐπὶ τὴν τάξιν τῶν κολλυρίων τε καὶ τῶν ὑγρῶν φαρμάκων ἀφικέσθαι πάντα παραθέμενον ὡς ὁ Ἀσκληπιάδης ἡρμήνευσεν αὐτοῖς τοῖς ἐκείνου ῥήμασιν.

Τὸ ὑπ' ἐμοῦ συντεθὲν εἰς ὑγείαν ὀφθαλμῶν φάρμακον ξηρόν.

Χρησιμώτατον ὑγιαίνουσιν ὀφθαλμοῖς προφυλακτικὸν ἐγὼ συνέθηκα φάρμακον ὃ πάντες ἔχουσιν ἤδη. καίεται γὰρ λίθος Φρύγιος εἰς λεπτὰ κατακαυθείς, ὡς εἶναι μείζων τοῦ καλουμένου μὲν ὑπό τινων καρύου Ποντικοῦ, πρὸς ἄλλων δὲ λεπτοκαρύου, ὁ δὲ τρόπος τῆς καύσεως, ὡς κἀπὶ τῶν ἄλλων, ποιοῦμεν εἰς χυτρίδιον καινὸν ἐμβάλλοντες, εἶτα περιπηλοῦντες ἔξωθεν, ἐπιτιθέντες δὲ πῶμα τετρημένον, ἢ κατὰ μόνην τὴν κορυφὴν, ἢ ὅπερ βέλτιον ἐστὶν, καὶ κατὰ ἄλλα μέρη πλείονα πρὸς τὸ ῥᾳδίως ἀναφέρεσθαι δι' αὐτῶν τὰς λιγνυώδεις τε καὶ καπνώδεις τῶν καιομένων ἀπορροὰς, ἐπειδὰν δὲ ὁ λίθος ὅλος διάπυρος γένηται, τηνικαῦτα χρὴ τὸ χυτρίδιον ἐκκενώσαντας εἰς ἀγγεῖόν τι καθαρὸν, ἐπιχεῖν βούτυρον, οὐ παλαιὸν, ἀνακινοῦντα τὰ μόρια τοῦ κεκαυμένου λίθου, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἄχρις ἂν ἅπαντα σβεσθῇ, τηνικαῦτα δὲ παύεσθαι, καὶ οὕτω πάλιν εἰς τὸ χυτρίδιον ἐμβάλλοντας αὐτὰ καίειν, αὖθις ἐπιστάντας τὸ χυτρίδιον ἄνθραξι διακεκαυμένοις, ὡς μηδὲν ἔχειν καπνῶδες, ῥιπίζειν δὲ τούτου ἕνεκα τοῦ θᾶττον γενέσθαι τὴν καῦσιν. εἶθ' ὅταν διάπυροι γενηθῶσιν οἱ λίθοι, καὶ μηκέτ' ἀναφέρηται μηδεμία λιγνὺς, ἐκχέοντας πάλιν αὐτοὺς σβεννύειν οἴνῳ φαλερίνῳ, ἤ τινι τῶν κιρρῶν καὶ εὐωδῶν, οἷος ὁ Τμωλίτης, Ἀριούσιός τε καὶ Λέσβιος, εἶτα πάλιν εἰς τὸ χυτρίδιον ἐμβάλλοντας ἐκ τρίτου καίειν, κἀπειδὰν διάπυρος ὁ λίθος γένηται σβεννύειν αὖθις μέλιτι Ἀττικῷ μὴ πολλῷ, γενήσεται γὰρ οὐ ξηρὸν τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἔχον τι γλισχρότητος. ἔστω δέ σοι προλελειωμένα πλείοσιν ἡμέραις ἀκριβῶς ὡς χνοώδη γεγονέναι τὰ ὑπογεγραμμένα, χαλκοῦ κεκαυμένου. Γο. α΄. ὅπερ ἐστὶ. ∠ η΄. πεπέρεως λευκοῦ τὸ ἴσον, φύλλου μαλαβάθρου τὸ ἴσον, στίμμεως τὸ ἡμιόλιον ὅπερ ἐστὶ. ∠ ιβ΄. τούτοις μίγνυε τοῦ κεκαυμένου λίθου λίτραν α΄. κἀπειδὰν ἅπαντα καλῶς λειωθῇ, καὶ μέλλῃς ἀναιρεῖσθαι τὸ φάρμακον, ἐπέμβαλλε τοῦ Συριακοῦ ὀποβαλσάμου. Γο. α΄ S. ὅπερ ἐστὶν αὐτῶν τὸ πᾶν. ∠ ιβ. λεπτὸν δὲ καὶ διαφανὲς ἔστω κατὰ τὴν σύστασιν τὸ ὀποβάλσαμον, μὴ παχὺ καθάπερ εἴωθεν ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτὸ κατὰ τὸν πυθμένα συνίστασθαι, κωλύσει γὰρ τὸ οὕτω παχὺ ξηρὸν εἶναι τὸ φάρμακον, χρῆσθαι δ' αὐτῷ δεῖ κατὰ τῶν βλεφάρων μόνων, ἐπιφέροντα τὴν μήλην χωρὶς τοῦ τῶν χιτώνων αὐτῶν ἅψασθαι τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὰ πολλὰ μὲν οὖν ἀρκεῖ κατὰ μόνου τοῦ κάτω βλεφάρου τὴν μήλην ἐπιφέρειν, οὐδὲν κωλύει καὶ τὸ ἄνω βλέφαρον ὁμοίως ὑπαλείφειν, ὅταν ἡ χρεία μείζων ᾖ τοῦ φαρμάκου, τουτέστιν ὅταν ἤδη σαφῶς ἔχῃ τινὰ ταραχὴν ὁ ὀφθαλμὸς, οὐ μὴν περιμένειν γε χρὴ γενέσθαι τοῦτο, φθάνοντα δὲ χρῆσθαι κατὰ τὴν πρώτην αἴσθησιν τοῦ πάθους ἐν παντὶ καιρῷ τῆς ἡμέρας, εἰ καὶ πεπωκώς τις εἴη καὶ διδειπνηκὼς, καὶ πολλάκις γε χρῆσθαι φυλαττόμενον ὡς ἔφην ἅπτεσθαι τῶν χιτώνων, χρὴ δὲ καὶ τὸν ὑπαλειφόμενον αὐτὸν ἀνεῳγμένα παρέχειν τὰ βλέφαρα, κἀπειδὰν ὑπαλειφθῇ μὴ ἐπιμύειν αὐτοῖς, τοῦτο μὲν ὑπ' ἐμοῦ συνετέθη τὸ φάρμακον, οὐκ ἐπιτρέπον ὀφθαλμιάσαι τὸν καλῶς τούτῳ χρώμενον, ἐφεξῆς δὲ γράψω τὰ πρὸς διαθέσεις ἁρμόττοντα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ποιησάμενος.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ξηρὰ πρὸς ὀφθαλμούς.

Ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει, γράφεται κατὰ λέξιν οὕτως, ξηρὸν ἐκ τῶν Ἡρακλείδους ψωρικῶν, πρὸς περιβεβρωμένους κανθοὺς, σποδίου Κυπρίας. ∠ δ΄. ὀμφάκου ξηροῦ. ∠ β΄. νάρδου τριώβολον. πεπέρεως πεφρυγμένου, κόκκους ιε΄. λείοις χρῶ. Ψωρικὸν Αἰλίου.

Καδμίας. ∠ δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ β΄. τρίβε μετ' ὄξους ἐν ἡλίῳ καὶ ξηράνας καὶ διαλύσας ἀναλαμβανόμενος χρῶ. Ἄλλο. Καδμίας. ∠ α΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ α΄. νάρδου Ἰνδικῆς. ∠ α΄. πεπέρεως πεφρυγμένου ὀβολοὶ β΄. λείοις χρῶ ὡς σπουδαίῳ φαρμάκῳ. Ἄλλο. Χαλκίτιδος μέρη δύο, καδμίας μέρος α΄. κόψας καὶ σήσας τρίβε ἐν ἡλίῳ, οἶνον ἐπιβάλλων ὅσον ἐξαρκεῖ. ἔπειτα ξηράνας καὶ διυλίσας ἀνελόμενος χρῶ. Ἐκ τῶν Φιλοξένου ξηρὸν ἄχαριστον.

Καδμίας. ∠ β΄. χαλκίτεως. ∠ η΄. ἀλόης ὀβολοὺς β΄. ἰοῦ ὀβολοὺς β΄. πεπέρεως κόκκους δέκα, ῥόδων ἀνθοῦς, ∠ α΄. λείοις χρῶ.

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς ξηροφθαλμίαν καὶ σύκωσιν, καὶ σηπεδόνας, καὶ ὑπερσαρκώματα.

Καδμίας ∠ ι'. χαλκίτεως, ∠ η'. πεπέρεως κόκκους ιε'. νάρδου κελτικῆς ∠ α'. τρίβε καδμίαν καὶ τὴν χαλκίτιν μετ' οἴνου, καὶ ὅταν ξηρανθῇ ἐπίβαλλε νάρδον καὶ τὸ πέπερι, καὶ χνοώδες ποιήσας χρῶ. ἄλλο. καδμίας ∠ κ'. χαλκίτεως ∠ μ'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ β'. σμύρνης πεφωγμένης ∠ β'. πεπέρεως κόκκους λε'. σκεύαζε δι' ὄξους δριμυτάτου.

Καπίτωνος πρὸς ξηροφθαλμίας, καὶ καθύγρους ὀφθαλμοὺς, καὶ περιβεβρωμένους κανθοὺς, καὶ βλέφαρα καὶ συκώδη.

Καδμίαν κυπρίαν λαβόντες, θραύομεν, ὥστε ἀλφίτων ἔχειν τὸ μέγεθος, ἔπειτα ἀττικῷ μέλιτι φυράσαντες, βάλλωμεν εἰς κώθωνα κεράμεον, τούτου δὲ τὸ στόμιον φιμώσαντες, καὶ πηλῷ περιπλάσαντες, τρῆμα ποιοῦμεν κατὰ τὴν τοῦ στόματος μεσότητα, ὥστε ἀναπνοὴν ἔχειν τὸ ἐμπεπλασμένον, αὐτὸ δὲ τὸ ἀγγεῖον ὀρθὸν στήσαντες μεταξὺ ἀνθράκων, ὑποκαίομεν, ἐκπύρου δὲ γινομένου προσέχομεν τοῖς διὰ τοῦ τρήματος ἀναφερομένοις ἀτμοῖς, καὶ εἰ μὲν μελάντεροι ἀναφέροιντο, ἔτι καίομεν, ὁπόταν δὲ λευκότεροι ἀναφαίνοιντο, αὐτάρκως ὀπτῆσθαι νομίσαντες, ἄραντες τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἀναπωμάσαντες κατασβεννύομεν τὴν καδμίαν οἴνῳ ἰταλικῷ, καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσαντες τρίβομεν, καὶ ξηραίνοντες ἀποτιθέμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, ἔχει δὲ οὕτω. καδμίας ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η'. στίμμεως ∠ η'. τρίψας καὶ ἀνελόμενος χρῶ πυρῆνι μύλης, ὑποστιμμίζων τὰ βλέφαρα καὶ πρωῒ καὶ πρὸς ἑσπέραν. ἄλλο. καδμίας καυθείσης, καθὰ προείρηται ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η'. στίμμεως ∠ δ'. ἀρμενίου ∠ β'. τρίψας καὶ ἀνελόμενος χρῶ, ἡμεῖς τὴν καδμίαν, καὶ τὰ λοιπὰ στέατι ἐχιδνης φυράσαντες ὠπτήσαμεν, ἔπειτα οἴνῳ κατασβέσαντες καὶ λεάναντες, ἐχρησάμεθα.

Τὸ δι' αἱματίτου καπίτωνος ὀφθαλμικοῦ, φάρμακα ἐπιτετευγμένα πρὸς τὰ ψωριῶντα βλέφαρα.

Καδμίας κυπρίας ∠ κδ'. λίθου αἱματίτου ∠ ς'. ἐν ἄλλῳ ιϛ'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ κδ'. τὰ ξηρὰ κόπτεται ὥστε ἔχειν ἀλφίτων τὸ μέγεθος, καὶ μέλιτι φυρᾶται, καὶ ὀπτᾶται καθὰ προείρηται, καὶ οἴνῳ κατασβέννυται, καὶ ξηρανθέντα λεαίνεται, ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλο. καδμίας ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ι'. λίθου αἱματίτου ∠ ι'. κογχυλίων πορφύρας λακωνικῆς ∠ η'. μέλιτι φυράσας καὶ καύσας συντίθει καθὰ προείρηται.

Σωσάνδρου πρὸς ψωρώσεις καὶ κεχρονισμένας διαθέσεις, ποιεῖ δὲ πρὸς ἐγκανθίδας.

Καδμίας, στίμμεως, χαλκίτεως ὠμῆς, μίσυος ξενικοῦ, ἀνὰ ∠ η'. κόψας, καὶ μέλιτι φυράσας, ὄπτα καθὰ προείρηται, ἔπειτα οἴνῳ καταβρέξας καὶ λεάνας καὶ ξηράνας ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο. χαλκίτεως ὠμῆς, καδμίας, στίμμεως, μίσυος ξενικοῦ ἀνὰ ∠ η'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ β'. κρόκου πεφωσμένου ∠ β'. πεπέρεως ∠ α'. τὰ μεταλλικὰ μέλιτι φυρᾶται, καὶ καίεται καθὰ προείρηται, ἔπειτα οἴνῳ κατασβέννυται καὶ λεαίνεται, τούτοις ἐπιβάλλεται, τό, τε νάρδινον καὶ τὸ κρόκινον πεφωσμένον, καὶ τὸ πέπερι, ἔπειτα συλλεάναντες ἀνελόμενοι χρώμεθα.

Καλλιβλέφαρον φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ποιεῖ καὶ πρὸς κεχρονισμένας ὀφθαλμίας.

Στίμμεως κεκαυμένου καὶ οἴνῳ κατεσβεσμένου ∠ ιϛ'. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ η'. λιβάνου αἰθάλης, ναρδοστάχυος, σμύρνης πεφωγμένης, κρόκου, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ ∠ α'. ἅπαντα λεάνας ἀνελόμενος χρῶ. ἄλλο διὰ κρόκου. κρόκου Γο. α'. γλαυκίου Γο. α'. σαρκοκόλλης Γο. α'. ἐσω καὶ ὀπίου Γο. α'. ἔβαλλον. ἄλλο τὸ σεβηριανόν. καδμίας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης Γο. β'. ἁλῶν ἀμμωνιακῶν, πεπέρεως λευκοῦ Γο. β'. φύλλου ∠ β'. λειώσας ἐπιμελῶς χρῶ. ἄλλο μάλιστα νηπίοις χρήσιμον. στίμμεως ∠ ιϛ. μολύβδου ∠ η'. λεπίδος ∠ α'. κρόκου ∠ α'. ῥόδων ἄνθους ∠ α'. σμύρνης ∠ α'. νάρδου ἰνδικῆς, λιβάνου ἄρρενος, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠ α'. φοινίκου βαλάνου βαλάνων ὀστέα δέκα, πάντα βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ὄπτα φιλοπόνως, ἔπειτα εἰς θυίαν κατεράσας καὶ τρίψας ἐπίβαλε ὀποβαλσάμου κοχλιάρια δύο, ἔπειτα ἀνακόψας καὶ ξηράνας χρῶ.

Ξηρὸν φιλοξένου πρὸς κνησμώδεις κανθοὺς, καὶ περιβεβρωμένους, ποιεῖ καὶ πρὸς ἀμβλυωπίαν.

Καδμίας ∠ δ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ β'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α'. λείοις χρῶ. ταῦτα οὕτω σκευάζων. καδμίας ∠ η'. κρόκου ∠ β'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ α'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ β'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α'. λείοις χρῶ.

Ὑγραὶ ὀφθαλμικαὶ πρὸς τὰς συκώδεις ἐπαναστάσεις, καὶ πάσης σαρκὸς ἐξοχὴν, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐγκανθίδας, καὶ πρὸς ἀρχομένας ὀφθαλμίας, ᾗ ἐχρήσατο φίλιππος ἐν καισαρείᾳ.

Μίσυος ὀπτοῦ ∠ η'. σμύρνης ∠ δ'. καδμίας ∠ η'. κρόκου ∠ β'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ β'. νάρδου ἰνδικῆς, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠ α'. μέλιτος ἀττικοῦ κύαθον α'. ἄλλο. μίσυος ὀπτοῦ ∠ ς'. χαλκάνθου ∠ δ'. σμύρνης ∠ δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ α'. μέλιτος ἀττικοῦ κυάθους ι'.

Γάγχρυσος βρασιστράτου πρὸς τὰ τραχώματα καὶ πάθη ὀφθαλμίας καὶ ὦτα πυορροοῦντα, καὶ πρὸς τὰ δυσεπούλωτα ἕλκη καὶ τὰς ἐν στόματι νομάς.

Χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ β'. σμύρνης ∠ α'. πεπέρεως ὀβολοὺς β'. μίσυος ὀπτοῦ ∠ α'. κρόκου τετρώβολον

λεν, οἴνου χίου κοτύλην. α. γλυκέος κρητικοῦ κοτύλης τὸ ἥμισυ, τρῖβε τὰ ξηρὰ, τὸν οἶνον ἐπιβάλλων, καὶ
ὅταν συμπίῃ, ἐπίβαλλε τὸν γλυκὺν, καὶ ἀνακόψας κατὰ τρία εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον, καὶ ἕψε πυρὶ μαλακῷ
χρώμενος, εἶτα ἀπόθου εἰς χαλκῆν πυξίδα.

Πρὸς τύλους καὶ πᾶσαν τραχύτητα.

Χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. β΄. μίσυος κεκαυμένου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. ὀμφακίου. ∠. α΄. οἴ-
νου χίου κυάθους. β΄. μέλιτος ἀττικοῦ. λι. S. χρῶ.

Φιλοξένου ὑγρὰ ὀξυδερκικὴ οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.

Αμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. δ΄. ἰοῦ. ∠. β. οἴνῳ διαλύσας καὶ συντρίψας ἀναλάμβανε μέλιτι ἀττικῷ.
ἄλλο. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ιβ. ἰοῦ. ∠. ς. σμύρνης. ∠. β. συντίθει καθὰ προείρηται.
10 ἄλλο. Φαίδρου τὸ ἐρινεόν. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. δ΄. ἰοῦ. ∠. α΄. ἀλκυονίου πεφωσμένου. ∠.
α΄. λίθου ἀσσίου ἄνθους τριώβολον, συντίθει καὶ χρῶ κατὰ προείρηται. ἄλλο. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος. ∠. η. ἰοῦ. ∠. η. λίθου ἀσσίου ἄνθους. ∠. β΄. ὀβολοὺς. β΄. ἀλκυονίου. ∠. α΄. ὀβολοὺς. β΄. ὀποῦ. ∠.
α΄. S. σμύρνης, ∠. α΄. S. συντίθει καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Αἰγυπτίου πρὸς τύλους, καὶ λευκώματα, ἀφαιρεῖ καὶ δέρματα παραυτίκα.

Ιοῦ κορινθίου. ∠. ς. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ς. ὀβολοὺς. δ΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ. ∠. δ΄. κολοκυνθίδος ἐν-
τεριώνης. ∠. δ΄. ταυρείας χολῆς. ∠. β΄. νίτρου μέλανος. ∠. α΄. S. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι. μ΄. μέλιτος
ἀττικοῦ κύαθοι. ς. συντίθει καθὰ προείρηται, καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα πρινίνην χρῶ. ἄλλη αἰγυπτία
πρὸς τύλους καὶ λευκώματα καὶ κεχρονισμένας διαθέσεις. ἰοῦ. ∠. ς. ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
τος. ∠. ς. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης. ∠. γ. χολῆς ταυρείας. ∠. β΄. νίτρου μέρη. β΄. ἀναλάμβανε μέλιτος
20 ἀττικοῦ καὶ χρῶ. Πρὸς ὀξυδερκίαν ἀντωνίου μοῦσα ποιεῖ καὶ πρὸς γλαυκώσεις.

Πέρδικος ἀγρίου χολῆς μέρος. α. ἐν ἄλλῳ περδικίου βοτάνης χυλοῦ, ἐν οἷς κενταυρείου χυλοῦ μέρη τρία, μέ-
λιτος ἀττικοῦ τὸ ἴσον. ἄλλο. ὄρνιθος γηραιοῦ χολῆς μέρος. α. κενταυρείου χυλοῦ μέρος. α. μέλιτος
ἀττικοῦ μέρη τρία ποιεῖ πρὸς γλαυκώσεις. Ὀξυδερκικὴ λαργου.

Μαλάθρου χυλοῦ τῆς ῥίζης μέρος. α. μέλιτος τὸ ἴσον ἀνελοῦ εἰς πυξίδα χαλκῆν, χρῶ. μαλάθρου χυ-
λοῦ τῆς ῥίζης μέρος. α. χελιδονίας χυλοῦ τὸ ἴσον, μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἴσον.

Αἰλοίου γάλλου πρὸς ὑποχύσεις.

Χελώνης θαλασσίας χολῆς. ∠. η. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἴσον. ταυρείας χολῆς. ∠. β΄. κρόκου. ∠. β΄. ὀπο-
βαλσάμου. ∠. β΄. κόψας χρῶ. Κασσίου πρὸς ὑποχύσεις.

Χολὴν ταυρείαν κενώσας εἰς πυξίδα χαλκῆν ἔα ἐπὶ ἡμέρας. ι. εἶτα ἀναλαβὼν. ∠. β. σμύρνης. κρόκου
30 ∠. β΄. ὀποπάνακος. ∠. β΄. ὀποβαλσάμου. ∠. β΄. πεπέρεως κόκκους. ιβ. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ διπλοῦν, τῇ
χολῇ ἅπαντα μίξας, ἕψε ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ, καὶ ἀπόθου εἰς πυξίδα χαλκῆν καὶ χρῶ.

Υγρὰ ἡ βασιλὶς, ταύτην καλοῦμεν ἀναληπτικήν.

Ομφακίου. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. β. χελώνης χολῆς. ∠. β΄. ὀποβαλσάμου. ∠. β΄. ἐλαίας δακρύου. ∠. β΄. ἀμμω-
νιακοῦ θυμιάματος. ∠. α΄. χολῆς ὑαίνης. ∠. β΄. μέλιτι ἀναλάμβανε. Αντωνίου μοῦσα.

Χολῆς ὑαίνης. ∠. α΄. χηνείου χολῆς. ∠. ιβ. ὀποβαλσάμου. ∠. β΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. σμύρ-
νης. ∠. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ, κυάθους. β΄. μαράθρου χυλοῦ κυάθους. β΄. Φιλοξένου.

Χολῆς ὑαίνης. ∠. α΄. S. σέπιος ἐχίδνης. ∠. α. S. κρόκου. ∠. α΄. ὀμφακίου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. τὸ ἥμισυ. ὀπο-
βαλσάμου. ∠. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ. ∠. η. Εάμματα λευκωμάτων.

Κικίδα λείαν ἔχε ἐναποθέτω, ἐν δὲ τῇ χρήσει παράπτου πυρῆνι μήλης, θερμαίνων τὸν πυρῆνα, ἔπειτα χαλ
40 κάνθῳ ὕδατι ἀναλυθέντι παράπτου. ἄλλο. σιδίοις λείοις παράπτου, ἔπειτα χαλκάνθῳ ὕδατι διαλυ-
θείσῃ παράπτου. ἄλλο. μίσυος, χαλκάνθου, κικίδων ὀμφακίνων ἑκάστου τὸ ἴσον. κόψας καὶ σήσας ἀπό-
θου, ἐν δὲ τῇ χρήσει παράπτου ξηρῷ. ἄλλο. στυπτηρίας σχιστῆς, σιδίων ῥοιᾶς μέλιτος, ἀκακίας καρποῦ,
ἑκάστου τὸ ἴσον κόψας παράπτου. Πρὸς γλαυκοφθάλμους ὥστε μέλαινας ἔχειν κόρας.

Σιδίων γλυκέων τὸν χυλὸν παρεγχυμάτιζε, ἔπειτα διαστήσας ἔνσταζε ὑοσκυάμου τὸ ἄνθος, τρίψας μετ'
οἴνου, ἢ ὑοσκυάμου χυλοῦ, δεῖ δὲ τῷ δέοντι καιρῷ ταῦτα συνάγειν καὶ ἀποτίθεσθαι. ἄλλο, ἀκακίας
τὸν καρπὸν καὶ κικίδων ὀλίγον τρίψας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε ἀνεμώνης τῷ χυλῷ, ὥστε μέλιτος ἔχειν
τὸ πάχος, ἔπειτα ἐκθλίψας διὰ ῥάκους ἐπιμελῶς ὡς ὑγρὸν ἀπόθου, καὶ χρῶ, καθὰ προείρηται.

Πρὸς τριχιῶντας ἀντωνίου μοῦσα.

Ορέου τοῦ καλουμένου κιναίδου τὴν χολὴν καὶ ἀκονίτου ἥμισυ μίξας ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει τὴν τρίχα
50 ἀποτίλας ἐπίχριε τὸν τόπον τῷ φαρμάκῳ. ἄλλο. ἰχθύος φάγρου τὴν χολὴν καὶ ἀκονίτου ἥμισυ, ἐπὶ
λεπίδος σιδηρᾶς πεπλυμένης στέατι δεῦσον, καὶ τούτοις ἐπίβαλε ἀμυγδαλίνου ἐλαίου ὀλίγον, καὶ νυκτερί-
δος αἵματος ὅσον ἐξαρκεῖ. ἔπειτα μίξας καὶ ἀνελόμενος χρῶ καθάπερ προείρηται.

Ανακολλήματα τριχῶν ἡρακλείδου ταραντίνου.

Κηροῦ. ∠. α΄. πίσσης. ∠. α΄. λιθοκόλλης. ∠. α΄. ὁμοῦ τήξας ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει μηλωτίδος τὸ ἄκρον πυ-
ρώσας παράπτου τῷ φαρμάκῳ, καὶ τὸ διαλυόμενον αἴρων, ἀνακόλλα τὰς τρίχας. ἄλλο. ῥητίνης
ξηρᾶς, πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ. ∠. α. θείου ἀπύρου. ∠. α. ἀσφάλτου μίαν. ∠. κηροῦ. ∠. β΄. τήξας χρῶ.

Πρὸς τὰς

Πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων κριθὰς, ἃς ποσθίας καλοῦσι, ἀντωνίου μούσα.

Χαλβάνης μέρος α. νίτρου ὀλίγον μίξας ἐπιτίθει. καὶ μίσυος ὠμοῦ ὅσον ὀλίγον μίξας ἐπιτίθει. ποιεῖ δὲ καὶ σῦκα ξηρὰ ἐν οἰνομέλιτι ἑψηθέντα καὶ λεανθέντα, ὀλίγης χαλβάνης συλλεανθείσης. ποιεῖ δὲ καὶ ἄλευρον κρίθινον ἐν οἰνομέλιτι ἑψηθὲν, καὶ λεανθὲν μετ᾽ ὀλίγου χαλβάνης συλλεανθείσης.

Διονυσίου μιλησίου πρὸς τριχιῶντας.

Λαγωὸν θαλάσσιον καύσας ἐπὶ ὀστράκου καινοῦ, καὶ τὴν σποδὸν τρίψας ἀναλάμβανε χελωνῶν τῷ αἵματι, καὶ ἀνελόμενος εἰς πυξίδα κερατίνην χρῶ προεκτίλας τὴν τρίχα. ἄλλο. Σαλαμάνδρας κεκαυμένης τὴν σποδὸν, ἀναλάμβανε ἐχίνων χερσαίων τῇ χολῇ, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἔνιοι δὲ ἐχρήσαντο καστορίῳ, μιχθέντι μέλιτι, ἢ καστορίῳ, καὶ βδέλλης κεκαυμένης τῇ τέφρᾳ, ἢ κωνείου τὸν καρπὸν τρίψαντες, καὶ αἵματι θύννης ἀναλαβόντες, ἐπέχρισαν προαποτίλαντες τὴν τρίχα.

Πρὸς κριθὰς καὶ χαλάζια.

Σαγαπηνὸν μετ᾽ ὄξους τρίψας χρῶ. ἄλλο. πρὸς αἰγίλωπας. ἡλεκέβρας χυλοῦ, στρύχνου χυλοῦ ἀνὰ λι. ς. λιβάνου ∠ η. μαστίχης Γο. γ. χαλβάνης λι. ς. ἕψε τοὺς χυλοὺς μετὰ τοῦ λιβάνου, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐπίβαλε τὴν χαλβάνην, τὴν γὰρ μαστίχην παραιτούμεθα. ἄλλο. λιβάνου ∠ η. λαδάνου ∠ δ'. σχιστῆς ∠ δ'. σμύρνης ∠ η. κηροῦ ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ δ'. πίτυος λατωοῦ ∠ δ'. κόπτεται τὸ φάρμακον καὶ μαλάσσεται ἰρίνου μύρου ἀποστάθμῃ.

Τὰ πρὸς ὀφθαλμοὺς ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ τῷ πρώτῳ τῶν ἐκ τοῦ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα κατὰ πλάσματα, καὶ ἀνακολλήματα, καὶ περιχρίσματα.

Καταπλάσματα ὀφθαλμιώντων πρὸς περιωδυνίας, καὶ μεγίστας ἐπιφορὰς, οἷς ἐχρήσατο ἡρακλείδης ὁ ταραντῖνος. ῥόδων χλωρῶν ἢ ξηρῶν ∠ δ'. κρόκου ∠ α. ὀπίου ∠ α. ἀναλάμβανε μελιλώτου ἀφεψήματι ἐν γλυκεῖ. ἄλλο. ῥόδων, λευκοΐων, μελιλώτων, κωδύων μήκωνος, ἀνὰ ∠ β'. κρόκου ∠ α. ὀπίου ∠ α. σμύρνης ∠ α. ὠοῦ ὀπτοῦ τὴν λέκιθον τρίψας καὶ γλυκεῖ ἀναλαβὼν, χρῶ καθὰ προείρηται.

Ἐπιχρίσματα πρὸς περιωδυνίας, οἷς ἐχρήσατο γλαῦκος.

Ἀλόης, λυκίου ἰνδικοῦ, ῥόδων χλωρῶν, κρόκου, ὀπίου, σμύρνης, ἑκάστου τὸ ἴσον, οἴνῳ φυράσας ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει γλυκεῖ διαλύσας ἐπίχριε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τὸ μέτωπον καὶ τοὺς κροτάφους.

Φιλοξένου πρὸς ῥεῦμα πολὺ καὶ περιωδυνίας.

Ῥόδων ἁπαλῶν φύλλων ∠ β'. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ η. λιβανωτοῦ ∠ γ. σμύρνης ∠ δ'. ἀλεύρου ἀλφίτων ὀξυβάφον. ὠοῦ ὀπτοῦ ἐνὸς τὸ ὠχρὸς, μανδραγόρου χυλοῦ ∠ δ'. κρόκου ∠ β'. ὀπίου ∠ δ'. οἴνου αὐστηροῦ ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀνάπλαττε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἐπίχριστος αὐθήμερα. Κρόκου ∠ δ'. λιβάνου ∠ β'. κινναβάρεως ∠ δ'. κόμμεως ∠ β'. οἴνῳ ἀναλάμβανε, ἐν δὲ τῇ χρήσει τρίψας, καὶ στερεὸν ποιήσας ἐπίβαλλε μέλιτος ὀλίγον. ἄλλο τὸ λύχνιον ἐπιγραφόμενον. Κρόκου ∠ α. λιβάνου ∠ β. ὀπίου ∠ β'. κόμμεως ∠ β'. κινναβάρεως ∠ β'. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἐν ἄλλοις κρόκου ῥοδοειδοῦς ∠ δ'. κινναβάρεως ∠ β'. σμύρνης ὀπίου, ἀνὰ ∠ β'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Ἐπίχριστα διακίρρου, παραχρῆμα ἐπέχει τὸ ῥεῦμα. ποιεῖ καὶ πρὸς ξηροφθαλμίαν.

Χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ δ'. κρόκου ∠ δ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ β'. ὀπίου ∠ β'. κόμμεως ∠ δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ ἔξωθεν ἐπιχριόμενον, ἀνακόπτει μεγίστας ἐπιφορὰς, φυλάττεσθαι δὲ δεῖ τὰς παρεμπτώσεις τοῦ φαρμάκου.

Ἄλλο τὸ φλόγιον ἐπιγραφόμενον.

Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιβ. κρόκου ∠ ς'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ δ'. σμύρνης ∠ γ'. ὀπίου ∠ γ'. κόμμεως ∠ ιβ. οἴνῳ ἀμιναίῳ.

Ἀνακολλήματα ῥευμάτων ἐφεκτικά.

Γύρεως μέρος α. σμύρνης μέρος α. μάννης λιβάνου μέρος α. ἀναλάμβανε ὠοῦ τῷ λευκῷ, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει κατὰ τῶν κροτάφων καὶ τοῦ μετώπου. ἄλλο. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ β'. ὀπίου ∠ α. κρόκου ∠ α. γύρεως ∠ δ'. ὠῶν ὀπτῶν λεκύθους β'. καστορίου ∠ α. ἅπαντα φυράσας ἀναλάμβανε καὶ χρῶ. Κολλύριον πρὸς ἐπιφορὰν καὶ περιωδυνίαν, καὶ ῥεῦμα πολὺ, ᾧ ἐχρήσατο μοσχίων γνώριμος. γλαυκίου ∠ ις'. σαρκοκόλλης ∠ η. κρόκου ∠ δ'. κόμμεως ∠ β'. φακανθῆς ∠ β'. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ β'. ὀπίου ∠ α. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ δι᾽ ὠοῦ.

Ἥρωνος ὀφθαλμικοῦ ὁ μεταλλικὸς πρὸς περιωδυνίας, καὶ ῥεῦμα πολὺ, ὑπνοποιεῖ παραχρῆμα.

Γλαυκίου ∠ ις. κρόκου ∠ η. σαρκοκόλλης ∠ η. ὀπίου ∠ δ'. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ β'. φακανθῆς ∠ η. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις τοῦ νεαπολίτου.

Γλαυκίου ∠ μη. σαρκοκόλλης ∠ κδ. κρόκου ∠ κδ. λίθου αἱματίτου ∠ ιβ. ὀπίου ∠ ιθ. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ η. κόμμεως ∠ ις. φακανθῆς ∠ ιβ. ὕδωρ ὄμβριον.

Σεργίου ὀφθαλμικοῦ βαβυλωνίου.

Γλαυκίου ∠ κδ. σαρκοκόλλης ∠ ις. κρόκου ∠ ιβ. ὀπίου ∠ δ. λίθου αἱματίτου ∠ ς. κόμμεως ∠ ιβ. ὕδωρ ὄμβριον, ἔγχει μέχρι μιᾶς καὶ δευτέρας ἡμέρας, μὴ λυομένης δὲ τῆς διαθέσεως, καταβαίνομεν ἐπὶ τὰς τῶν ἀκολούθων ἐγχύσεις.

ἄλλο διάσμυρνον γλαυκιδιανὸν ἐπιγραφόμενον. Γλαυκίου ∠ μη΄. σαρκοκόλλης ∠ μη΄. κρόκου ∠ κδ΄. ὀπίου ∠ ϛ΄. σμύρνης ∠ ϛ΄. αἱματίτου ∠ ϛ΄. τραγακάνθης ∠ μη΄. ὕδωρ ὄμβριον, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ. διάσμυρνον δι᾽ αἱματίτου. Γλαυκίου ∠ ξδ΄. σαρκοκόλλης ∠ λβ΄. κρόκου ∠ ιβ΄. ὀπίου ∠ η΄. σμύρνης ∠ ϛ΄. αἱματίτου ∠ ιϛ΄. τραγακάνθης ∠ μη΄. κόμμεως ∠ ιϛ΄. ἐν ἄλλῳ κόμμεως ∠ μη΄. ὕδατι ὀμβρίῳ ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Φωσφόρος πρὸς περιωδυνίαν καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ τὰς ἐπιτεταμένας ἐπιφοράς.

Γλαυκίου ∠ κδ΄. σαρκοκόλλης ∠ η΄. κρόκου ὀπίου ἀνὰ ∠ η΄. σμύρνης ∠ η΄. μίσυος κεκαυμένου ∠ η΄. κόμμεως ∠ ιβ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

10 Εὔχρουν καθ᾽ ὑπερβολήν, καὶ θαυμαζόμενον ἐπὶ τῶν ἔργων.

Γλαυκίου ∠ κ΄. σαρκοκόλλης ∠ ζ΄. κρόκου ∠ ζ΄. σμύρνης ∠ ζ΄. ὀπίου ∠ ζ΄. μίσυος κεκαυμένου ∠ ζ΄. κόμμεως ∠ ιβ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Ἀνώδυνον διὰ χυλῶν πρὸς πᾶσαν περιωδυνίαν ὕπνον ποιεῖ παραχρῆμα.

Γλαυκίου ∠ μη΄. σαρκοκόλλης τραγακάνθης, ἀνὰ ∠ ιϛ΄. κρόκου ∠ η΄. ὀπίου ∠ δ΄. ῥόδων χυλοῦ ∠ δ΄. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ δ΄. ὑοσκυάμου ∠ δ΄. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ δ΄. κόμμεως ∠ η΄. ἀναλαμβάνεται μελιλώτου ἀφεψήματι, συντίθεται δὲ τὸν τρόπον τοῦτον, λαβὼν μελιλώτου λίτραν μίαν, καὶ ὕδατος ὀμβρίου κοτύλας ιβ΄, ἕψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ διαλύσας τὸ ὑγρὸν χρῶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν. ἄλλο. Γλαυκίου ∠ μη΄. σαρκοκόλλης ∠ κδ΄. κρόκου ∠ κδ΄. ὀπίου ∠ ιβ΄. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ ιβ΄. ὑοσκυάμου χυλοῦ ∠ ιβ΄. κωνείου χυλοῦ ∠ ιβ΄. ῥόδων χλωρῶν χωρὶς τῶν λοβῶν ∠ μη΄. κόμμεως
20 ∠ μη΄. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Φαιὸν ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς περιωδυνίας.

Καδμίας ∠ ιβ΄. ἢ ιϛ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ϛ΄. σμύρνης ∠ γ΄. ὀπίου ∠ γ΄. ἀκακίας ∠ ζ΄. ὕδωρ ὄμβριον, ὡς δεδήλωται. ἄλλο τὸ φαιὸν πρὸς πᾶν ῥεῦμα καὶ πᾶσαν ὀφθαλμίαν, ἐν ἄλλῳ παιδικόν. Χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβ΄. καδμίας ∠ λβ΄. κόμμεως ∠ λβ΄. ἀκακίας ∠ λβ΄. σμύρνης ∠ δ΄. ὀπίου ∠ δ΄. ὕδωρ ὄμβριον. ἄλλο ἐκ τῶν φιλοξενίου. Σποδοῦ κυπρίας ∠ ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ γ΄. ὀπίου σμύρνης ἀνὰ ∠ γ΄. ἀκακίας κόμμεως ἀνὰ ∠ ζ΄. ὕδωρ ὄμβριον, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ ὡς δεδήλωται.

Τὸ βηρύτιον ἐπιγραφόμενον ᾧ ἐχρήσατο βηρύτιος πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφοράς.
30 ὠφελεῖ παραχρῆμα.

Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιϛ΄. ἀκακίας ∠ ιϛ΄. σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιϛ΄. ὀπίου ∠ ιϛ΄. κόμμεως ∠ ιϛ΄. κρόκου ∠ ιβ΄. σμύρνης ∠ β΄. ὕδωρ ὄμβριον, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ, δεῖ δὲ ἐγχυματίζειν συνεχῶς. ἄλλο πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιϛ΄. ὀπίου ∠ ιβ΄. σμύρνης ∠ ιβ΄. κόμμεως ∠ ιϛ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιϛ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις ὡς δεδήλωται.

Τὸ ἄχαριστον ἐπιγραφόμενον πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφοράς, μόνῳ τούτῳ ἐν αἰγύπτῳ οἱ ἰατροὶ χρώμενοι εὐημεροῦσι καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀγροικοτέρων.

Καδμίας ∠ ιϛ΄. ἀκακίας ∠ η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ η΄. ὀπίου ∠ δ΄. ἐρείκης καρποῦ ∠ δ΄. σμύρνης ∠ δ΄. κόμμεως ∠ ιϛ΄. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις διὰ γάλακτος γυναικείου, ἡ κρᾶσις μέση, ὅπου δὲ ὀξεῖα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διάθεσις, ἀπέχεσθαι δεῖ τοῦ κολλυρίου.
40 ᾧ δ᾽ αὐτὸς ἐχρησάμην ἔχει οὕτως. Καδμίας ∠ ιϛ΄. ἐρείκης καρποῦ ∠ β΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ δ΄. ὀπίου ∠ β΄. σμύρνης ∠ α΄. ἀκακίας ∠ ϛ΄. κόμμεως ∠ η΄. ὕδατι ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλο. Καδμίας ∠ ϛ΄. ἐρείκης καρποῦ ∠ δ΄. ὀπίου ∠ ϛ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ η΄. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Τὸ νεκτάρειον μάρκου, ποιεῖ πρὸς ἀρχομένας ὀφθαλμίας, ποιεῖ καὶ πρὸς ἐπιφορὰς ῥεύματος λεπτοῦ, χημώσεις, οἰδήματα, ὑμένων ἐπαναστάσεις, σχεδὸν πρὸς πᾶσαν ὀφθαλμίαν ποιεῖ, καὶ πρὸς βλέφαρα παχέα.

Δεῖ δὲ προπαντὸς προπυριᾶν, εἶτα ἐγχυματίζειν, ἐν ἀρχῇ μὲν τοῦ ῥεύματος δι᾽ ὠοῦ ὑδαροῦ, προκοπτούσης δὲ τῆς ἐπιμελείας κατὰ μικρὸν ἐπιτείνειν τὴν κρᾶσιν, πρὸς δὲ τὰ τραχέα βλέφαρα χρώμεθα δι᾽ ὕδατος
50 τῷ κολλυρίῳ, παρ᾽ ἄλλοις καλεῖται σφραγίς. Χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ δ΄. καδμίας ∠ δ΄. κρόκου ∠ β΄. ὀπίου ∠ β΄. κόμμεως ∠ ιϛ΄. ὕδατι ἀναλάμβανε, καὶ χρῶ ὡς δεδήλωται.

Σεργίου ὀφθαλμικοῦ μονοήμερον ἐπιγραφόμενον.

Καδμίας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης ∠ δ΄. σποδοῦ πομφόλυγος πεπλυμένου ∠ δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ δ΄. κρόκου ∠ β΄. ἀκακίας ∠ ϛ΄. κόμμεως ∠ ϛ΄. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ, ἡ κρᾶσις ὑδαρής, μετὰ τὸ ἀποδακρῦσαι, ἐγχυματίζειν χρὴ ὠοῦ τῷ λευκῷ, καὶ πάλιν ὑπαλείφειν, δήξεως δὲ γινομένης ἀποπυριᾶν δεῖ, καὶ πάλιν ἐγχυματίζειν ὠοῦ τῷ λευκῷ, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπι-

χρῖε τῷ ἐπιγραφομένῳ μέλανι κολλυρίῳ.

Ἡ τοῦ νεαπολίτου σφραγίς.

Καδμίας ∠ η̄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ η̄. ἀκακίας ∠ η̄. σποδοῦ κυπρίας ∠ δ΄. κρόκου ∠ δ΄. ὀπίου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ ῑβ. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δεδήλωται.

Γαϊκίου σφραγίς.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ ἐσβεσμένης γάλακτι αἰγείῳ ἢ γυναικείῳ, καὶ πεπλυμένης, καὶ ἐξηραμένης ἐν σκιᾷ ∠ ῑ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ῑ. ἀκακίας ∠ ῑ. ὀπίου ∠ ϛ̄. κρόκου ∠ ϛ̄. κόμμεως ∠ ῑε. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ ζωΐλου συμφωνεῖ τῷ ἐκ τῆς γαϊκίου.

Φιλώτου ἀφροδιτάριον ἐπιγραφόμενον.

Καδμίας πεπλυμένης ∠ κ̄δ. ἀκακίας ∠ λ̄ϛ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ῑβ. κρόκου ∠ ῑβ. ὀπίου ∠ ῑβ. σποδοῦ κυπρίας πεπλυμένης ∠ ῑβ. κόμμεως ∠ μ̄η. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρίῳ, καὶ χρῶ δι᾽ ᾠοῦ ἐγχυματίζων συνεχῶς. μετὰ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν λούεσθαι παραίνει. τούτῳ συνεχῶς ἐχρησάμην ἐπὶ τῶν μεγίστων ἐπιφορῶν.

Ἄλλο τὸ τοῦ νεαπολίτου ποιεῖ, καὶ πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν δυσίκμων, καὶ ἀπολευκανθιζόντων κατὰ τὰς φλεγμονάς. ὥς τε ὅμοιον τῇ χημώσει ἀποφαίνειν. τούτῳ ἡμεῖς ἐχρησάμεθα μετὰ τὰς ἐγχρίσεις λούεσθαι παραινοῦντες.

Λίθου σχιστοῦ ∠ η̄. λιβανίου ∠ ξ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ η̄. ὀπίου ∠ η̄. σμύρνης ∠ δ΄. κόμμεως ∠ η̄. οἴνῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἡ κρᾶσις ὑδαρής. πολλάκις δὲ ἐγχυματίσαντας, καὶ διαστήσαντας ἀπὸ τῆς ἐγχρίσεως λούεσθαι παραινεῖν.

Φαιὸν τὸ τοῦ ὀλυμπιονίκου ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τὰς μεγίστας περιωδυνίας. ποιεῖ, καὶ πρὸς χημώσεις, καὶ καθόλου τῶν ἐπιτευγμένων ἐστὶ κολλυρίων, καὶ γὰρ εὐθέως ἀπαλλάττει.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης ∠ η̄. ἀκακίας ∠ η̄. στίμμεως κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ η̄. ἀλόης ἰνδικῆς ∠ η̄. κρόκου ∠ δ΄. σμύρνης ∠ δ΄. ὀπίου ∠ δ΄. κόμμεως ∠ η̄. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἡ κρᾶσις παχυτέρα. ἐγὼ δὲ προσέθηκα πομφόλυγος ∠ δ΄. καὶ λιβανωτοῦ ∠ δ΄.

Ἄλλο ζωσίμου ἐπιγραφόμενον. εὐῶδες. ποιεῖ, καὶ πρὸς περιωδυνίας, καὶ προσφάτους διαθέσεις.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης οἴνῳ ἰταλικῷ τουτέστι κατεσβεσμένης ∠ η̄. ἀλόης ∠ η̄. στίμμεως ∠ η̄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ η̄. ἢ β΄. κρόκου ∠ β΄. σμύρνης ∠ α΄. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α΄. ὀπίου ∠ α΄. ἀκακίας ∠ ῑθ. κόμμεως ∠ ῑβ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἑρμείου ὀφθαλμικοῦ τὸ λουτρὸν πρὸς τὰς μεγίστας ὀδύνας αὐθημερὸν τὸ μέγιστον. ποιεῖ, καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας ὀφθαλμίας.

Ἀλόης ∠ η̄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ῑϛ. ὀπίου ∠ ιϛ. σμύρνης ∠ ῑβ. κρόκου ∠ η̄. καδμίας ∠ δ΄. λιβανωτοῦ ∠ γ΄. κόμμεως ∠ ῑϛ. οἴνῳ μενδησίῳ ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἡ κρᾶσις ὑδαρής. δεῖ δὲ ἐκ διαστημάτων τριῶν, ἢ τεσσάρων ὡρῶν ἐγχυματίσαντας ἐᾶν μέχρι ἀφηκαταστάσεως, καὶ πότε λούεσθαι παραινεῖν.

Θεοδοτίου φλακιανόν. ἀρποκράτιον ἐπιγραφόμενον. πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς, καὶ περιωδυνίας ἀπαλλάττει χωρὶς φλεβοτομίας.

Ἀκακίας χυλοῦ ∠ κδ΄. καδμίας ∠ η̄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ η̄. στίμμεως ∠ ῑϛ. ἀλόης ∠ δ΄. κρόκου ∠ γ΄. σμύρνης ∠ γ΄. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ β΄. ὀπίου ∠ β΄. καστορίου ∠ α΄. κόμμεως ∠ κ̄δ. ὕδατι ὀμβρίῳ, ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἡ κρᾶσις παχυτέρα. τὸ κολλύριον οἰδηματίαις τοῖς βλεφάροις ἐπιφέρει.

Σκυλάκιον. αὐθημερὸν φάρμακον ἐπιτετευγμένον παραχρῆμα λύει τὰς φλεγμονάς.

Στίμμεως ∠ μ̄. ἀκακίας ∠ μ̄. καδμίας ∠ ῑϛ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ιδ΄. ψιμμυθίου ∠ η̄. σμύρνης ∠ δ΄. νάρδου ἰνδικῆς ∠ δ΄. κρόκου ∠ β΄. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ δ΄. καστορίου ∠ β΄. ἀλόης ∠ β΄. ὀπίου ∠ β΄. χαλκίτεως ὀπτῆς ∠ β΄. κόμμεως ∠ β΄. ἀναλάμβανε ῥόδων ἀφεψήματι. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἡ κρᾶσις παχυτέρα.

Τὸ τοῦ νεαπολίτου φαιὸν πρὸς τὰς μεγίστας ἐπιφορὰς, καὶ πρὸς περιωδυνίας ποιεῖ, καὶ πρὸς διαθέσεις.

Καδμίας πεπλυμένης ∠ η̄. ἀκακίας ∠ η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ϛ΄. στίμμεως πεπλυμένου ∠ η̄. ψιμμυθίου ∠ ϛ̄. σμύρνης ∠ β΄. ἀλόης ∠ β̄. νάρδου κελτικῆς ∠ α. S. ὀπίου ∠ α. S. κρόκου ∠ α΄. καστορίου ∠ τὸ ἥμισυ. κόμμεως ∠ κ΄. ὕδωρ ὄμβριον. χρῶ ἐπαλείφων.

Ἄλλο φανίον σαραπιακὸν ἐπιγραφόμενον.

Ἀκακίας ∠ μ. στίμμεως ∠ μ. καδμίας ∠ ιϛ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ιβ. ἀλόης ∠ γ'. σμύρνης ∠ δ. ψιμμυθίου ∠ ιβ. ὀπίου ∠ β. κρόκου ∠ β. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α. ϛ. κόμμεως ∠ κε. ὕδωρ ὄμβρειον χρῶ ἐπιλείφων.

Μαλαβάθρινον ἢ μέτριον ποιεῖ πρὸς ὀξυωδυνίας, καὶ διαθέσεις ἐν ταῖς παρακμαῖς.

Καδμίας ∠ ιϛ. ἀκακίας ∠ μ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ιδ. ὀπίου ∠ β'. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ β'. σμύρνης ∠ δ'. μαλαβάθρου ∠ β. νάρδου ἰνδικῆς ∠ β. κασσίας ∠ β'.
10 ἀλόης ∠ β'. ψιμμυθίου ∠ η. στίμμεως πεπλυμένου ∠ η. κόμμεως ∠ μ. ὕδατι. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ, ἐν ἀρχῇ τῶν διαθέσεων, καὶ ἐν παρακμῇ γινομένου ἀπὸ μορίους τοῦ λεγομένου παγχρίστου. ἀναγέγραπται δὲ τοῦτο ἐν τοῖς διακηροῖς κολλυρίοις.

Ἄλλο φιλαδέλφιον ἐπιγραφόμενον ποιεῖ πρὸς τὰς τῶν φλεγμονῶν παρακμάς, καὶ ἕλκη ἔμπυρα, καὶ φλυκταινῶν ἐπαναστάσεις παραχρῆμα ὠφελεῖ.

Στίμμεως κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ κ. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ ι. καδμίας ∠ η. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ γ'. ἀλόης ∠ γ. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ β. ϛ. σμύρνης ∠ β. ϛ. νάρδου ἰνδικῆς ∠ β. κρόκου ∠ β'. κασσίας ∠ α. ὀπίου ∠ α. κόμμεως ∠ η. ὕδωρ, καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ᾠῶν ι.
20 Κολλύριον τὸ λευκόν, πρὸς ἐπιφοράς, καὶ διαθέσεις ἐπιγράφεται εὐφερές.

Καδμίας πεπλυμένης ∠ ιϛ. ψιμμυθίου ∠ η. ἀμύλου ∠ δ'. κόμμεως ∠ δ'. τραγακάνθης ∠ δ'. ὀπίου ∠ β'. ὕδατι ὀμβρείῳ ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Τὸ δὲ γῆς σαμίας τρόπον ἐπιγραφόμενον πρὸς ἐπιφοράς, καὶ διαθέσεις.

Καδμίας πεπλυμένης ∠ ιβ. ψιμμυθίου ∠ ιβ. γῆς σαμίας ∠ ιβ. ὀπίου ∠ α. κόμμεως ∠ δ'. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Ἄλλο ἀνώδυνον πρὸς ῥεύματα παντοῖα. ἕλκη. ὀξυωδυνίας. ψωροφθαλμίας. προπτώσεις. χημώσεις. παντοίας διαθέσεις.

Ψιμμυθίου ∠ η. γῆς σαμίας ∠ η. σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιβ. τραγακάνθης ∠ β. ὀπίου ∠ β'. κόμμεως ∠ δ'. ὕδατι ὀμβρείῳ, ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.
30 Ἄλλο διόκλειον ἐπιγραφόμενον πρὸς ὀξυωδυνίας, καὶ ἐπιφορὰς τῶν ὀφθαλμῶν, φλυκτίδας ἕλκη. τοῦτο τὸ φάρμακον ἐστὶν εὐφερώτερον.

Τραγακάνθης ∠ ν. κόμμεως ∠ δ'. ἀμύλου ∠ δ'. σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιϛ. ψιμμυθίου ∠ η. ὀπίου πεφωγμένου ∠ β'. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Τὸ δὲ λιβάνου φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ῥεύματα, καὶ χημώσεις.

Καδμίας ∠ α. λιβάνου ∠ α. ψιμμυθίου ∠ μ. ὀπίου ∠ ϛ'. κόμμεως ∠ ϛ. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡμεῖς δὲ οὕτως ἐσκευάσαμεν, καδμίας ∠ δέκα. πομφόλυγος ∠ ι. λιβάνου ∠ ι. ψιμμυθίου ∠ μ. ὀπίου ∠ ϛ. κόμμεως ∠ ϛ. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Ἄλλο εὐφερὸν ἐπιγραφόμενον. πρὸς ἐπικαύματα φλυκταίνας, χημώσεις.
40 καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν μηδ' ἡντινοῦν δῆξιν ὑπομένειν δυναμένων.

Καδμίας πεπλυμένης ∠ η. ἀμύλου ∠ ν. λιβάνου ∠ η. ψιμμυθίου ∠ μη. ὀπίου ∠ ϛ'. κόμμεως ∠ ιϛ. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δεδήλωται.

Κύκνος ἐπιγραφόμενος ὁ τῆς βασιλίσσης πρὸς τὰς μεγίστας ὀξυωδυνίας, καὶ διαθέσεις.

Καδμίας ∠ ιϛ. ψιμμυθίου πεπλυμένου ∠ η. ἀμύλου ∠ β. τραγακάνθης ∠ β. ἀκακίας ∠ β. ὀπίου ∠ β'. κόμμεως ∠ ιβ. ἀναλάμβανε ὕδατι ὀμβρείῳ, καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ἐπίβαλε ᾠῶν ὠμῶν προσφάτων τεσσάρων λευκά.

Ἑρμιανοῦ διομήδους ἐπιγραφόμενον κολλύριον ἐπιτετευγμένον πρὸς ἐπιφοράς, καὶ παλαιὰς διαθέσεις, καὶ προσφάτους.
50

Σποδοῦ πομφόλυγος ∠ η. ψιμμυθίου ∠ κ. ἰοῦ ∠ δ'. σμύρνης ∠ ιδ. λιβάνου ∠ γ. ὀπίου ∠ γ. κόμμεως ∠ η. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Κύκνος δὲ γῆς σαμίας, πρὸς ἕλκη παντοῖα. πρὸς ἐπιφοράς. ὀξυωδυνίας. ὑπόπυα ὀφθαλμοῦ.

Σποδοῦ πεπλυμένης ∠ ιϛ. ψιμμυθίου πεπλυμένου ∠ η. γῆς σαμίας ∠ δ'. ἀμύλου ∠ δ'. ἀκακίας ∠ δ'. ὀπίου ∠ δ'. κόμμεως ∠ δ'. τραγακάνθης ∠ β. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ᾠοῦ.

Ἄλλο διονυσίου ἐπιγραφόμενον. Ψιμμυθίου ∠ λη. ἰοῦ σκώληκος ∠ ιϛ. μηκωνίου ∠ η. κόμμεως ∠ δ'. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δὲ γάλακτος.

Αετίανον ἢ μέτριον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς παλαιὰς διαθέσεις, καὶ προσφάτους.

Ψιμμυθίου. ∠. κδ. καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. ι. στίμμεως κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ι. λιβάνου. ∠. ι. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ε. ὀπίου. ∠. γ'. σμύρνης. ∠. γ. κόμμεως. ∠. ιβ. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

κολλύριον γλυκάδιον.

Ψιμμυθίου. ∠. ιη. στίμμεως. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. ιβ. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ιβ. ὀπίου. ∠. ς'. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδωρ ὄμβρειον.

Τὸ διὰ γῆς σαμίας πακκίου ὀφθαλμικοῦ πρὸς τὰς ἐμπεπταμένας διαθέσεις.

Καδμίας. ∠. ις. ψιμμυθίου. ∠. ις. σαμίας γῆς. ∠. δ'. ὀπίου. ∠. β. λιβάνου. ∠. β'. στίμμεως. ∠. ε. κόμμεως. ∠. ε. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

Θεῖον τὸ ἐπιγραφόμενον.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. η. ἀκακίας. ∠. β. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ιβ. φλοιοῦ λιβάνου. ∠. β'. φαγαινάνθης. ∠. ε. κόμμεως. ∠. ις. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ.

Κολλύριον ὑγείδιον λεγόμενον.

Καδμίας. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. ἀκακίας. ∠. ς'. ὀπίου. ∠. β'. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. β'. κόμμεως. ∠. ς'. βραθυκαρποῦ. ∠. α'. ὕδωρ ὄμβρειον.

Ἀνίκητος ἀστὴρ πρὸς ποδαγρικὰς φλυκτίδας. σταφυλώματα. ἕλκη ῥυπαρὰ, καὶ νεμόμενα. ποιεῖ, καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις, καὶ οὐλὰς ἀχρωμάτει.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. ις. ψιμμυθίου πεπλυμένου. ∠. ις. ἀμύλου. ∠. ιβ. στίμμεως κεκαυμένου. ∠. ιβ. σποδοῦ. ∠. η. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. η. γῆς σαμίας. ∠. η. σμύρνης. ∠. β. ὀπίου. ∠. β. φαγαινάνθης. ∠. η. ὕδωρ ὄμβρειον.

Λιβιανὸν ἐπιγραφόμενον πρὸς φλυκτίδας. ἐπικαύματα. ῥήξεις. κοιλώματα. ἀπὸ πυοῦς ὀφθαλμοὺς, χημώσεις. σταφυλώματα ποιεῖ καὶ πρὸς ποδαγρικὰς, καὶ διαθέσεις, καὶ οὐλὰς ἀχρωμάτει.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. ις. ψιμμυθίου πεπλυμένου. ∠. ις. στίμμεως κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ις. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. η. ἀμύλου. ∠. ιβ. σποδοῦ πομφόλυγος. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. γῆς ἀστέρος. ∠. η. φαγαινάνθης. ∠. η. ὀπίου. ∠. β. καὶ πρὸς τῇ ἀναλήψει ὠῶν. κ. τὰ λευκά. Ἄλλο τὸ λιβιανόν. Πομφόλυγος. ∠. η. καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. ις. στίμμεως κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ιβ. ψιμμυθίου πεπλυμένου. ∠. ις. ἀμύλου. ∠. ιβ. γῆς σαμίας. ∠. η. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. η. σμύρνης. ∠. β. ὀπίου. ∠. β. φαγαινάνθης. ∠. β'. ὕδωρ ὄμβρειον.

Τὸ διὰ τοῦ ἐλαφείου κέρατος πρὸς ἕλκη. φλυκτίδας. οὐλὰς. ἀχρωμάτει.

Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. δ. λιβάνου. ∠. δ'. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. δ'. λεπίδος χαλκοῦ πεπλυμένης. ∠. β. ὀπίου. ∠. α'. κόμμεως. ∠. δ'. ὕδωρ ὄμβρειον. Ἄλλο δι' ἐλάφου κέρατος τοῦ νεαπολίτου. Μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ις. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. ις. λιβάνου. ∠. η. ἀκακίας. ∠. η. σποδοῦ κυπρίου. ∠. η. ἀμύλου. ∠. δ. ὀπίου. ∠. β'. λεπίδος χαλκῆς. ∠. β'. κρόκου. ∠. η. σμύρνης. ∠. δ'. φαγαινάνθης. ∠. α. κόμμεως. ∠. η. ὑοσκυάμου. ∠. η. ἀποβρέγματι.

Χλωρὸν πρὸς διαθέσεις.

Σποδοῦ κυπρίας. ∠. ις. ἀμύλου. ∠. ις. κρόκου. ∠. η. στίμμεως. ∠. η. ὀπίου. ∠. δ'. κόμμεως. ∠. δ'. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι' ὠοῦ. Ἄλλο χλωρὸν ζωΐλου ὀφθαλμικοῦ. Σποδοῦ κυπρίας. ∠. η. κρόκου. ∠. η. ἀμύλου. ∠. η. ὀπίου. ∠. β'. στίμμεως. ∠. η. κόμμεως. ∠. δ'. ἀναλάμβανε, ἀναγαλλίδος χυλῷ. Ἄλλο ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω, ζωΐλου τὸ χλωρόν. Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης, καὶ οἴνῳ ἰταλικῷ κατεσβεσμένης. ∠. η. κρόκου. ∠. δ'. στίμμεως κεκαυμένου, καὶ γάλακτι κατεσβεσμένου. ∠. δ'. ἀμύλου ∠. α. κόμμεως. ∠. β'. ἀνάλαμβανε χυλῷ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανὸν ἄνθος ἐχούσης.

Ἐκ τῶν σκριβωνίου λάργου τὸ ψιττακὸν ἐπιγραφόμενον. πρὸς ὀφθαλμίας, φλυκτίδας. ἐπικαύματα οὐλὰς ἀναλυομένας, προπτώσεις, συγχύσεις ὅπου πολλὴ αἵματος παρέγχυσις θέρει. χρήσιμον δὲ ἐστὶν, καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαθέσεις, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν δυσαισθήτων ὀφθαλμῶν, ἐφ᾽ ὧν δάκρυον λεπτὸν ἀποκρίνεται. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.

Καδμίας. ∠. η. κρόκου. ∠. η. στίμμεως. ∠. η. ἀμύλου προσφάτου. ∠. η. ὀπίου. ∠. δ΄. κόμμεως. ∠. δ΄. ὕδατι ὀμβρείῳ, ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Τὸ τοῦ εὐκρατίτου πρὸς διαθέσεις φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Καδμίας. ∠. ιβ. κρόκου. ∠. ιβ. ὀπίου. ∠. ϛ. λεπίδος στομώματος κεκαθαρμένης. ∠. ε. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ϛ. ῥόδων χυλοῦ. ∠. ιϛ. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ε. σμύρνης. ∠. γ. νάρδου. ∠. β. ἀκακίας. ∠. β. κόμμεως. ∠. ιβ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἀτταλίου τὸ χλωρόν.

Καδμίας. ∠. μη. σμύρνης. ∠. κδ. κρόκου. ∠. μη. ὀπίου. ∠. κδ. μολύβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. η. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ϛ΄. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. ϛ΄. ἀκακίας. ∠. ϛ. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδωρ ὄμβριον.

Τὸ διὰ χαλβάνης πρὸς ὀφθαλμίας, καὶ ὀφθαλμίας ᾧ ἐχρήσατο νικήτης.

Καδμίας. ∠. η. σποδίου κυπρίας. ∠. η. χαλκοῦ κεκαυμένου. καὶ πεπλυμένου. ∠. η. ὀπίου. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. χαλβάνης. ∠. η. ὕδατι ἀναλάμβανε τὸ φάρμακον. τῶν ἄγαν ἐστὶ πεπιστευμένων. ἔχει δὲ καὶ κόμμεως. ∠. η. ἐν ἄλλαις γραφαῖς σπόδιον οὐκ ἔχει. ἄλλο. Καδμίας. ∠. ιϛ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. η. σμύρνης χαλβάνης, ἀνά. ∠. η. ὀπίου. ∠. η. χαλκάνθης. ∠. ϛ. κόμμεως. ∠. ϛ. ὕδατι ὀμβρείῳ.

Διάρροδον νείλου ὡς αἰδρέας, πρὸς ὀφθαλμίας, ῥεῦμα πολὺ, καὶ λεπτὸν φλυκτίδας, προσπτώσεις.

Ῥόδων φύλλων χωρὶς τῶν λοβῶν. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. β΄. ὀπίου ὀβολὸς εἷς. νάρδου ἰνδικῆς ὀβολὸς εἷς. κόμμεως. ∠. γ΄. ἐν ἄλλῳ κόμμεως. ∠. α΄. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ. ἡ κρᾶσις ἀνειμένη.

Ἄλλο διάρροδον νείλου. ᾧ ἐχρήσατο γαλλίων ὁ ὀφθαλμικός.

Ῥόδων. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. β. ἀκακίας. ∠. α΄. ὀπίου ὀβολὸν α΄. νάρδου ἰνδικῆς ὀβολὸν ἕνα. κόμμεως. ∠. γ΄. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ. ἡ κρᾶσις ἀνειμένη.

Ἄλλο διάρροδον ὡραῖον λεγόμενον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.

Ῥόδων ὀνυχισμένων. ∠. κδ. κρόκου. ∠. ιβ. ἀμύλου. ∠. ϛ. βαλαυστίου. ∠. δ΄. ὀπίου. ∠. δ΄. φαρακάνθης. ∠. η. ὑοσκυάμου τῶν φύλλων τῷ χυλῷ ἀναλάμβανε. ἄλλο. Ῥόδων. ∠. η. κρόκου. ∠. δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. α. κόμμεως. ∠. α΄. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Διάρροδον τερεντίου διὰ τῆς πομφόλυγος.

Ῥόδων ἁπαλῶν. ∠. ιβ. σποδίου κυπρίας. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. δ΄. ὀπίου. ∠. δ΄. νάρδου. ∠. δ΄. κόμμεως. ∠. δ΄. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἄλλο διάρροδον. Ῥόδων ἁπαλῶν. ∠. β΄. κρόκου. ∠. ϛ΄. σποδίου κυπρίου. ∠. β. ἀμύλου. ∠. β. ἀκακίας. ∠. α. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. α. κόμμεως. ∠. β. φαρακάνθης. ∠. α. ὕδατι ὀμβρείῳ.

Διάρροδον εὐελπιδίου διάσμυρνον ἐπικαλούμενον.

Ῥόδων. ∠. ρ΄. κρόκου. ∠. ν΄. ὀπίου. ∠. η. σμύρνης. ∠. α. S. κόμμεως. ∠. ν΄. οἴνῳ εὐώδει. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ.

Ἄλλο διάρροδον. Ῥόδων. ∠. ρ΄. κρόκου. ∠. ν΄. ὀπίου. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. κόμμεως. ∠. ν΄. οἴνῳ εὐώδει. ἡ χρῆσις δι᾽ ὠοῦ. ἐγὼ τοῦτο ἐπεσκεύασα, ἀντὶ τῶν φύλλων τῶν ῥόδων ἐμβάλλων ῥόδων ἄνθους. ∠. β΄. καὶ ὤφθη δαιμονίως ποιοῦν.

Διάρροδον τὸ διὰ τῶν. ρβ. τὸ μέγα λεγόμενον. ἐχρήσατο τούτῳ λεύκιος ὁ καθηγητὴς πρὸς ὀφθαλμίας. φλυκτίδας. ἐπικαύματα. σταφυλώματα προσπτώσεις. πρὸς ὑποπίους ὀφθαλμούς. πρὸς ῥεύματα παλαιά. κεχρονισμένας ὀφθαλμίας, καὶ δυσαπαλλάκτους διαθέσεις.

Ῥόδων χλωρῶν χωρὶς τῶν λοβῶν. ∠. οβ. καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. κδ. κρόκου. ∠. ξ΄. ὀπίου. ∠. γ΄. στίμμεως. ∠. γ΄. οἱ δέ. ∠. ϛ΄. ἰοῦ. ∠. β΄. οἱ δέ. ∠. γ΄. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. β΄. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. ϛ΄. οἱ δέ. ∠. δ΄. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδατι ὀμβρείῳ ἀναλάμβανε.

ἄλλο διὰ τῶν. οβ. Ῥόδων. ∠. οβ. καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠. κδ. κρόκου. ∠. ϛ΄. οἱ δέ. η. ὀπίου. ∠. γ΄. στίμμεως. ∠. γ. σμύρνης. ∠. γ΄. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. β. ἰοῦ. ∠. β΄. νάρδου. ∠. α. οἱ δέ. β. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδατι ὀμβρείῳ. ἡ χρῆσις διὰ τοῦ γάλακτος.

Τὸ διὰ τῶν λευκοΐων φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ἐπιφορὰς, καὶ διαθέσεις.

Ἀκακίας. ∠. μη. λευκοΐων χυλοῦ. ∠. μη. σποδίου κυπρίας. ∠. κδ. κρόκου. ∠. κδ. σμύρνης ∠. δ΄.

ὀπίου ∠ δʹ. οἱ δὲ ϛʹ. ὑοσκυάμου χυλοῦ ∠ δʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ δʹ. κόμμεως ∠ δʹ. οἴνῳ φαλερίνῳ.

Κολλύριον ᾧ ἐχρήσατο Φλῶρος ἐπὶ Ἀντωνίας τῆς Δρούσου μητρὸς, παρ᾽ ὀλίγον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν πηρωθείσης.

Ἀκακίας ∠ μηʹ. ῥόδων ξηρῶν ∠ μηʹ. μελιλώτων ∠ μηʹ. σποδοῦ κυπρίας ∠ κδʹ. μανδραγόρου μήλων ∠ βʹ. κρόκου ∠ κδʹ. ὀπίου ∠ ϛʹ. ὑοσκυάμου σπέρματος ὀξύβαφα βʹ. ἐν ἄλλῳ ∠ κδʹ. σμύρνης ∠ δʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου ∠ δʹ. κόμμεως ∠ μʹ. οἴνου φαλερίνου κοτύλας γʹ. τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ μίξας καὶ τούτοις ἐμβαλὼν ῥόδα, μελίλωτον ὑοσκυάμου σπέρμα μανδραγόρου τὰ μῆλα, εἰ δὲ μή γε τὸν φλοιὸν, ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας γʹ ἢ πέντε. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκ-
10 θλίψας χρῶ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, καὶ ἀναπλάσας χρῶ ὡς δοκιμώτατῳ.

Μήλινον ξυφερὸν ποιοῦν πρὸς τοὺς μηδὲν τινοῦν δῆξιν φαρμάκων ὑπομένοντας, ποιοῦν πρὸς φλυκτίδας, προπτώσεις, ῥεῦμα δριμὺ, καὶ πολὺ, καὶ ἐπιφορήματα, καὶ πρὸς τὰς προσφάτους διαθέσεις.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ γάλακτι ἐσβεσμένης ∠ ιϛʹ. ψιμμυθίου πεπλυμένου ∠ ηʹ. κρόκου ∠ δʹ. ὀπίου ∠ αʹ. φαγεδαινικῆς ∠ βʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ.

Ἄλλο πρὸς ἐπιφορήματα, φλυκτίδας, προπτώσεις, ἀμβλυωπίας.

Ψιμμυθίου ∠ κδʹ. ἀμύλου ∠ ιβʹ. καδμίας πεπλυμένης ∠ ιʹ. λιβάνου ∠ ιʹ. κρόκου ∠ ηʹ. ὀπίου ∠ ηʹ. κόμμεως ∠ ιʹ. φαγεδαινικῆς ∠ βʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ.
20 Διάροδον αἰγυπτίου.

Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης ∠ κδʹ. ψιμμυθίου ∠ ιβʹ. ὀπίου ∠ ϛʹ. ῥόδων ἀνθοῦς ∠ ϛʹ. κρόκου ∠ ϛʹ. λίθου σχιστοῦ ∠ ιβʹ. κόμμεως ∠ ιʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις πρὸς μὲν τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν διὰ γάλακτος, πρὸς δὲ τὰ καθαρὰ δι᾽ ᾠοῦ. ἄλλο. Καδμίας κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης ∠ κδʹ. ψιμμυθίου ∠ ιβʹ. λίθου σχιστοῦ ∠ δʹ. ῥόδων ἀνθοῦς ∠ ϛʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις πρὸς μὲν τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν, διὰ γάλακτος, πρὸς δὲ τὰ καθαρὰ δι᾽ ᾠοῦ.

Κροκῶδες παιδικὸν ἐπιγραφόμενον τὸ διὰ τῆς πομφόλυγος πρὸς ἐπιφορὰς καὶ ἀμβλυωπίας, καὶ τὰς ἐκ πληγῶν διαθέσεις.

Σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιϛʹ. κρόκου ∠ ιϛʹ. ὀπίου ∠ ιϛʹ. φαγεδαινικῆς ∠ ηʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ, καὶ πρὸς τὴν ἀνάληψιν ᾠῶν τεσσάρων τὸ λευκόν.
30 Κολλύριον Γαΐου ὀφθαλμικοῦ.

Σποδοῦ κυπρίας ∠ δʹ. ἀμύλου προσφάτου ∠ ιβʹ. κρόκου ∠ βʹ. σμύρνης ∠ αʹ. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ αʹ. κόμμεως ∠ δʹ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ.

Ἀτιμήτου λυσιπόνιον.

Χαλκάνθης ὠμῆς ∠ μʹ. πομφόλυγος ὠμῆς ∠ μʹ. ψιμμυθίου ∠ κδʹ. ὀπίου ∠ βʹ. κρόκου ∠ δʹ. τὸ κρόκον εἰς ὕδωρ βάλλεται, καὶ ἀποβρέχεται, καὶ τῷ ἀποβρέγματι σκευάζεται τὸ κολλύριον. τὸ δ᾽ ἀπολειφθὲν τοῦ κρόκου λεαίνεται, καὶ μίγνυται τοῖς λοιποῖς κόμμεως ∠ λβʹ.

Διομήδους λυσιπόνιον πρὸς ἀμβλυωπίας.

Χαλκάνθης ὠμῆς ∠ λβʹ. ψιμμυθίου ∠ λαʹ. σποδοῦ πομφόλυγος ∠ ιϛʹ. κρόκου ∠ ιϛʹ. λιβάνου ∠ ηʹ. σμύρνης ∠ βʹ. κόμμεως ∠ ιϛʹ. ὕδωρ ὄμβριον, ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. γενναῖον ἐστὶ τὸ κολλύριον.
40 Τοῦ Ζωΐλου ψιοῦν πρὸς τὰς παλαιὰς ὀφθαλμίας, μυοκεφάλους, σταφυλώματα, καὶ παλαιὰ ῥεύματα.

Καδμίας ∠ ηʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ηʹ. ψιμμυθίου ∠ δʹ. ἀλόης ∠ αʹ Ϛ. φύλλα κρόκου. χαλκίτεως ὀπτῆς χαλκάνθου ὀπίου λυκίου, ἀνὰ ∠ αʹ. σμύρνης ∠ βʹ. ἀκακίας ∠ κʹ. ναρδοστάχυος ∠ αʹ Ϛ. κόμμεως ∠ κʹ. κασσίας ∠ δʹ. στίμμεως κεκαυμένου ∠ ηʹ. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἀσκληπιάδειον, πάγκοινον πρὸς ἀμβλυωπίας ῥεῦμα λεπτὸν, καὶ πολὺ, ἐπίκαυμα, φλυκτίδας, ὑμένων ἐπαναστάσεις, τραχώματα, κεχρονισμένας διαθέσεις, καὶ τοὺς ὑπὸ πολλῶν ἐγχρίσεων βλαβέντας παραχρῆμα ὠφελεῖ. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.

Καδμίας ∠ ιβʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβʹ. κρόκου ∠ ιβʹ. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένου
50 ∠ ιβʹ. σμύρνης ∠ δʹ. νάρδου ἰνδικῆς ∠ δʹ. ῥόδων ξηρῶν ∠ δʹ. ὀπίου ∠ δʹ. λίθου αἱματίτου ∠ δʹ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους κδʹ. κόμμεως ∠ ιβʹ. οἴνου χίου τὸ αὔταρκες. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει ῥόδων ∠ γʹ. πεπέρεως κόκκους κεʹ.

Τὸ νεκτάρειον ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Καδμίας ∠ ιβʹ. λεπίδος κυπρίας πεπλυμένου ∠ ιβʹ. κρόκου ∠ ιβʹ. ὀπίου ∠ δʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ ιβʹ. σμύρνης ∠ δʹ. λίθου αἱματίτου ∠ δʹ. ῥόδων ξηρῶν ∠ δʹ. ναρδοστάχυος ∠ δʹ. μίσυος ὀπτοῦ ∠ δʹ. κασσίας σύριγγος ∠ δʹ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους κεʹ. κόμμεως ∠ ιβʹ. οἴνῳ χρῶ.

Ἀντιγόνου κροκῶδες λεπταλεῖον ἐπιγραφόμενον ἐπειδήπερ γράμματι τούτῳ ἐσφραγίζετο, ποιεῖ πρὸς ἐπιφοράς. ῥευματώδεις τε, καὶ κεχρονισμένας διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ τοῖς τραχωματικοῖς ἀγαθόν. οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. μάλιστα δὲ νηπίοις ἐστὶ χρήσιμον.

Σποδοῦ κυπρίας. ∠ μη΄. κρόκου. ∠ κδ΄. σμύρνης. ∠ ιβ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ η΄. ὀπίου. ∠ ιβ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. λϛ΄. κόμμεως. ∠ π΄. οἴνῳ φαλερίνῳ. ἄλλο. σποδοῦ κυπρίας. ∠ ϖ΄. κρόκου. ∠ μ΄. σμύρνης. ∠ κ΄. ὀπίου. ∠ κ΄. αἱματίτου λίθου. ∠ ιβ΄. πεπέρεως κόκκους. ξ΄. κόμμεως. ∠ ϖ΄. οἴνῳ φαλερίνῳ.

Ἐκ τῶν σκριβωνίου λάργου μαχάωνος ἀσκληπιὸς, πρὸς παλαιὰς

10 διαθέσεις ἐπιπόνους ὀφθαλμούς.

Σποδοῦ πομφόλυγος. ∠ λβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ λβ΄. κρόκου σικελοῦ. ∠ ιϛ΄. σμύρνης. ∠ ϛ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ ι΄. νάρδου ἰνδικῆς. ∠ ϛ΄. ὀπίου. ∠ ϛ΄. πεπέρεως κόκκους. μ΄. οἴνῳ χίῳ. ἐν τῷ ἀθηναίων ἀσκληπιαδῶν ἔχει οὕτως. ὀπίου. ∠ η΄.

Εὐημέρου πρὸς ῥευματώδεις καὶ διαθέσεις.

Χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ λβ΄. σποδοῦ πομφόλυγος. ∠ ιϛ΄. κρόκου. ∠ ιϛ΄. σμύρνης. ∠ η΄. λίθου αἱματίτου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου. ∠ η΄. ναρδοστάχυος. ∠ δ΄. μίσυος κεκαυμένου. ∠ δ΄. ὀπίου πεφωγμένου. ∠ δ΄. κόμμεως. ∠ ιϛ΄. οἴνου ἰταλικοῦ.

Διάσμυρνον εὐῶδες ζωνέρωτος φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς κεχρο-

20 νισμένας διαθέσεις. ποιεῖ πρὸς ῥοιάδας αἰγίλωπας.

Καδμείας πεπλυμένης. ∠ κη΄. λίθου αἱματίτου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ κε΄. σποδοῦ κυπρίας ∠ κδ΄. σμύρνης. ∠ μη΄. κρόκου. ∠ δ΄. ὀπίου σπανοῦ. ∠ η΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. λ΄. κόμμεως. ∠ ϛ΄. οἴνῳ ἰταλικῷ. ἡ χρῆσις δι᾽ ᾠοῦ ἐπὶ τῶν προσφάτων, καὶ ἡ κρᾶσις ὑδαρής. ἔνιοι κρόκου. ∠ ιβ΄.

Αἱμάτινον ζωνέρωτος τραχωματικὸν ἀγαθὸν ποιεῖ πρὸς τὰς παλαιὰς διαθέσεις, καὶ πρὸς συκώματα, καὶ ποιεῖ ὑπεροχὴν μιγνύμενον τῷ ζωνέρωτος εὐώδει.

Χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ κδ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ α΄. κρόκου. ∠ δ΄. ὀπίου. ∠ δ΄. κόμμεως. ∠ ιβ΄. ὄξει δριμυτάτῳ. ἄλλο. Χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ μη΄. κρόκου. ∠ κδ΄. ὀπίου. ∠ δ΄. κόμμεως θηβαϊκῆς. ∠ κδ΄. πομφόλυγος. ∠ ιη΄. σμύρνης. ∠ ιη΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠ ιβ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ α΄. ἰοῦ. ∠ δ΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε.

30 Τοῦ εἴρακος τραχωματικόν.

Μίσυος κεκαυμένου. ∠ η΄. κρόκου. ∠ η΄. ὀπίου. ∠ η΄. λίθου αἱματίτου πεπλυμένου. ∠ η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ ιβ΄. σμύρνης. ∠ ιβ΄. κόμμεως. ∠ ιβ΄. ὄξει δριμυτάτῳ.

Ἀπολλωνίου σκυλάκιον ἐπίσημος ἰατρεύσαντος. τουτέστι τὸ εἰρωνικὸν κολλύριον τραχωματικὸν ἐπιγράφεται φοίνιξ. ποιεῖ καὶ πρὸς μίλφους, καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις.

Λίθου αἱματίτου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ λβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠ ιϛ΄. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠ ιϛ΄. ὀπίου. ∠ η΄. οἱ δὲ. ϛ΄. καδμείας βοτρυίτιδος. ∠ δ΄. χαλκίτεως ὀπτῆς. ∠ δ΄. κόμμεως. ∠ ιϛ΄. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἄλλως ὁ φοίνιξ ἀπολλωνίου. ὡς ἄρειος ἀσκληπιάδειος ἐνέγραψεν

40 ἐν ταῖς ἰδίαις συναγωγαῖς τῶν φαρμάκων.

Λίθου αἱματίτου. ∠ κδ΄. λίθου σχιστῆς κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης. ∠ κδ΄. καδμείας. ∠ ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ ιβ΄. ὀπίου. ∠ η΄. χαλκίτεως ὀπτῆς. ∠ δ΄. οἱ δὲ. ∠ η΄. ἐν ἄλλῳ, καὶ ἰοῦ. ∠ ιβ΄. κόμμεως. ∠ ιϛ΄. ὕδωρ ὄμβριον. Ἄλλο κολλύριον τραχωματικόν. χαλκίτεως κεκαυμένης. ∠ ιϛ΄. μίσυος κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης. ∠ η΄. κρόκου ὀπίου ἀνὰ. ∠ ϛ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ η΄. κόμμεως. ∠ ιβ΄. ὄξει δριμυτάτῳ. κολλύριον τραχωματικόν. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου. ∠ κδ΄. σποδοῦ. πομφόλυγος. ∠ ιϛ΄. σμύρνης. ∠ ιϛ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠ ιβ΄. λίθου αἱματίτου τέσσαρες. ∠ ὀπίου. ∠ δ΄. πεπέρεως κόκκους. ιβ΄. ἐν ἄλλῳ κόκκους. ιϛ΄. κόμμεως. ∠ η΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε καὶ χρῶ.

Εὐημέρου. οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει. ποιοῦν καὶ πρὸς κε-

50 χρονισμένας διαθέσεις.

Καδμείας. ∠ ξ΄. κρόκου. ∠ ν΄. ναρδοστάχυος. ∠ κ΄. λεπίδος χαλκοῦ πεφωσμένου. ∠ ν΄. σμύρνης. ∠ ν΄. ὀπίου. ∠ λ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ ξ΄. μίσυος ὠμοῦ. ∠ ν΄. κόμμεως. ∠ ο΄. οἴνῳ χίῳ ἀναλάμβανε.

Ἄλλο πυράμου οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμῆχον καταστέλλει πᾶσαν ὑπεροχήν.

Καδμείας κυπρίας. ∠ μ΄. λίθου αἱματίτου. ∠ μ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ μ΄. μίσυος κεκαυμένου ∠ κ΄. κρόκου. ∠ κ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠ κ΄. λεπίδος χαλκοῦ κεκαυμένης, καὶ πεπλυμένης. ∠ κ΄. ὀπίου. ∠ κ΄. σμύρνης. ∠ κ΄. κόμμεως. λι. μίαν ὄξει δριμυτάτῳ χρῶ.

Ἄλλο ἀνθηρὸν πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.

Χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. κδ. σποδοῦ πομφόλυγος. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. η. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. ιβ. λίθου αἱματίτου. ∠. δ. πεπέρεως. ∠. ιβ. κόμμεως. ∠. η. οἴνου χίου.

Λιγγεὺς ἐπιγραφόμενον πρός τε τυλωμένας διαθέσεις, ὀξυδερκὲς ἀγαθόν. οὐλὰς καὶ τύλους ἀφανίζει.

Καδμίας. ∠. ιβ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ιβ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. ις. λίθου αἱματίτου. ∠. ϛ. ὀπίου. ∠. ϛ. ἀλόης. ∠. δ′. χολῆς ταυρείας. ∠. δ′. χαλβάνης. ∠. δ. ἰοῦ. ∠. α′. ὀποπάνακος. ∠. δ′. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. β′. κόμμεως. ∠. ϛ. οἱ δέ. ∠. β. ὕδωρ ὄμβριον.

Ῥῖνημα ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τετυλωμένας διαθέσεις, καὶ οὐλὰς ἀφανίζει. ποιεῖ, καὶ πρὸς ὑποχύματα.

Καδμίας. ∠. μη. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. μη. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. μη. ὀπίου. ∠. ις. ἰοῦ κυπρίου. ∠. ις. σμύρνης. ∠. ις. λίθου αἱματίτου. ∠. κδ. χαλβάνης. ∠. ις. ὀποπάνακος. ∠. η. χολῆς ταυρείας. ∠. η. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. δ′. κόμμεως. ∠. ξ. ὕδωρ ὄμβριον. ἡ χρῆσις ὑδαρής.

Κολλύριον ἁρμάτιον ἐπιγραφόμενον. ᾧ ἐχρήσατο Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς σμηκτικόν. οὐλὰς ἀφανίζει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκικόν. καὶ τραχωματικὸν ἀγαθόν.

Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου. ∠. η. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. η. λίθου αἱματίτου. ∠. η. φλοιοῦ λιβάνου. ∠. η. κόμμεως. ∠. η. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι᾽ ὕδατος. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει καὶ ἰοῦ. ∠. β′. Τὸ διὰ τοῦ αἱματίτου ὀξυδερκικόν. οὐλὰς καὶ τύλους ἀφανίζει. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. κδ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. κδ. λίθου αἱματίτου. ∠. κδ. κόμμεως. ∠. κδ. ἰοῦ. ∠. η. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἀρτεμώνιον ἐπιγραφόμενον. ᾧ ἐχρήσατο Βάσσος ὁ ἑταῖρος. ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια ῥεύματα, καὶ πρὸς τὰς τῶν βλεφάρων τραχύτητας, καὶ πρὸς τοὺς μυδῶντας, καὶ βεβρωμένους κανθούς. καθύγρους ὀφθαλμούς, καὶ τὰς τῶν ὑμένων ἐξοχάς, οὐλάς, καὶ τύλους ἀφανίζει, τὸ δὲ μέγιστον τοῦ φαρμάκου τοῦτό ἐστι, τὸ μετὰ τὰς ἐγχρίσεις ἀταράχους τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφυλάττειν.

Στίμμεως. ∠. δ. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. β. ψιμμυθίου. ∠. β. κρόκου. ∠. α. σμύρνης. ∠. α′. φλοιοῦ λιβάνου. ∠. α′. ἰοῦ σκώληκος. ∠. α′. κικίδων ὀμφακίνων. ∠. α′. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α. κόμμεως. ∠. α′. οἴνῳ ἀναλάμβανε, ἡ χρῆσις δι᾽ ὕδατος.

Ἄλλο φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Καδμίας. ∠. η. στίμμεως. ∠. η. ψιμμυθίου. ∠. η. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. δ. φλοιοῦ λιβάνου. ∠. β. κρόκου. ∠. β. σμύρνης. ∠. β. ἰοῦ σκώληκος. ∠. β. κικίδων ὀμφακίνων. ∠. β. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α. κόμμεως. ∠. δ. οἴνῳ ἀναλάμβανε.

Κολλύριον ἰνδικὸν ἄρρεν ἐπιγραφόμενον πανκαταληπτικὸν ἁπάσης ὀφθαλμίας, ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίας, καὶ ψωρώδεις διαθέσεις, καὶ πρὸς βεβρωμένους κανθούς, καὶ οὐλὰς ἀφανίζει, τὸ δὲ μέγιστον τοῦ φαρμάκου τοῦτό ἐστιν, τὸ μετὰ τὰς ἐγχρίσεις ἀταράχους τοὺς ὀφθαλμοὺς διαφυλάττειν.

Ψιμμυθίου ῥοδιακοῦ. ∠. μη. καδμίας κυπρίας. ∠. κδ′. μέλανος ἰνδικοῦ. ∠. η. ὀπίου. ∠. η. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. η. 𐅵. ϛ′. ὀποβαλσάμου. ∠. η. 𐅵. ϛ′. κόμμεως. ∠. ις. κινναμώμου. ∠. β′. ἐν ἄλλῳ. ∠. ιβ. ὕδατος ὀμβρίου.

Ἑρμοφίλου θαλασσερὸς κολλύριον ἐπιτετευγμένον πρὸς ὑποχύσεις, καὶ πᾶσαν ἀμβλυωπίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως. ἔστι δὲ εὐωδέστατον φάρμακον.

Καδμίας. ∠. ις. μέλανος ἰνδικοῦ. ∠. ις. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. η. ἰοῦ. ∠. δ′. ὀπίου μηδικοῦ. ∠. δ′. ὀποβαλσάμου. ∠. δ′. κόμμεως. ∠. ιβ. ὕδατι ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις μεθ᾽ ὕδατος. ἡ κρᾶσις διαφέρουσα πρὸς τὰς διαθέσεις.

Πομπωνίου Βάσσου. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως.

Καδμίας. ∠. κζ. μέλανος ἰνδικοῦ. ∠. ις. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ιβ. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. ∠. ε′. ὀποβαλσάμου. ∠. ϛ′. ναρδοστάχυος. ∠. ϛ′. σαγαπηνοῦ. ∠. ε. ὀποπάνακος. ∠. ε′. ὀπίου. ∠. δ′. εὐφορβίου. ∠. α′. κινναμώμου. ∠. α′. κόμμεως. ∠. λ′. τὸ ὑγρὸν, χυλὸς μαράθρου.

Ἰνδικὸν βασιλικὸν ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως, καὶ πᾶσαν ἀμβλυωπίαν, καὶ οὐλὰς ἀφανίζει.

Καδμίας κεκαυμένης καὶ πεπλυμένης λίτραν μίαν. Γο. δ′. μέλανος ἰνδικοῦ. ∠. ϛ. ψιμμυθίου. Γο. δ′. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. ϛ. χολῆς ὑαίνης τὸ ὅλον ὅσον ἔχει. σκάρων χολάς. ι. περδίκων χολάς. δ. ὀποῦ μη-

κωνος. Γο. α'. ὀποβαλσάμου. Γο. β'. ὀποπάνακος. Γο. β'. σαγαπηνοῦ. Γο. β'. κόμμεως. Λι. α'. ἀνάλαμβανε μαράθρου χυλῷ. ἢ τῆς λεγομένης ἡρακλείας βοτάνης.

Εὐσακτὸν παγκίου ὡς Θεμίσων.

Καδμίας. ∠. ξδ'. μίσυος. ∠. λβ'. χαλκάνθου. ∠. λβ'. στίμμεως. ∠. λβ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. λβ'. ὀπίου. ∠. ιϛ. ἰοῦ. ∠. ιϛ'. ὀποβαλσάμου. ∠. ιϛ. κόμμεως. ∠. ξδ'. ὕδωρ ὄμβριον.

Τὸ χελιδόνιον ἐπιγραφόμενον.

Καδμίας. ∠. μη. στίμμεως. ∠. ιβ. μίσυος. ∠. η. πεπέρεως. ∠. λϛ. χαλκάνθου. ∠. ϛ'. ὀπίου. ∠. ϛ'. ὀποβαλσάμου. ∠. τέσσαρες. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδωρ ὄμβριον.

10 Τὸ ἱεράκιον πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ ψωρώδεις διαθέσεις.

Ψιμμυθίου. ∠. ιϛ. καδμίας. ∠. η. ὀπίου. ∠. β'. κόμμεως. ∠. ϛ. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις δι' ὕδατος.

Ἄλλο οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.

Καδμίας. ∠. ιϛ. ψιμμυθίου. ∠. η. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. δ'. ἰοῦ. ∠. β'. ὀποβαλσάμου. ∠. β'. ὀμφακίου. ∠. β'. κόμμεως. ∠. δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Κολλύριον κιρρὸν πάγχριστον ἐπιγραφόμενον. φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ψωρώδεις καὶ περιβεβρωμένους κανθούς, καὶ ἐπιτεταμένους κνησμούς, καὶ βλέφαρα συκώδη.

Καδμίας. ∠. π. χαλκίτεως κεκαυμένης. ∠. μ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. μ. κόμμεως. ∠. μ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐπίσης ἔχει τὰς συσταθμίας. ἄλλο. Καδμίας. ∠. π. χαλκίτεως
20 κεκαυμένης. ∠. μ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. μ'. κρόκου. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. ιβ. κόμμεως. ∠. μ'. ὕδωρ ὄμβριον.

Τρύφωνος τὸ σφαιρικόν.

Καδμίας. ∠. μη. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. λβ. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. λβ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. λβ. ὀπίου. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. ὀποβαλσάμου. ∠. δ'. κόμμεως. ∠. λβ. ὕδωρ ὄμβριον.

Κολλύριον γάλλου ὀξυδερκικόν.

Καδμίας. ∠. μη. χαλκίτεως κεκαυμένης. ∠. κδ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ϛ. λεπίδος χαλκῆς. ∠. η. ὀπίου. ∠. ϛ'. ὀμφακίου. ∠. δ. σμύρνης. ∠. β'. ὀποβαλσάμου. ∠. δ'. κόμμεως. ∠. ιβ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. ι. ὕδατος ὀμβρίου.

30 Κολλύριον ἀρωματικὸν ἐπιγραφόμενον.

Χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου. ∠. ιϛ. ἰοῦ. ∠. δ'. σμύρνης. ∠. δ'. ὀπίου. ∠. δ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. δ'. νάρδου. ∠. β'. κρόκου. ∠. δ'. ὀποβαλσάμου. ∠. β'. κόμμεως. ∠. δ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Ἡρακλείδου ἀρωματικὸν κροκῶδες δι' αἱματίτου.

Χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. μη. καδμίας. ∠. κδ. κρόκου. ∠. κδ. λίθου αἱματίτου. ∠. κδ. ὀπίου. ∠. ιβ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ιβ. κόμμεως. ∠. κδ. οἴνῳ φαλερίνῳ.

Κροκῶδες ἀσκληπιοῦ. ὀξυδερκικόν.

Χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. μη. κρόκου. ∠. ιβ. ὀμφακίου. ∠. δ'. ὀπίου. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. β'. ὀποβαλσάμου. ∠. δ'. κόμμεως. ∠. ιβ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. ι. ὕδατος ὀμβρίου.

Ἰσοχρύσου πρὸς βεβρωμένους κανθούς. ψωρώδεις διαθέσεις. χρονιζούσας ὀφθαλ-
40 μίας. τραχώματα. συκώδεις ἐπαναστάσεις. οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.

Καδμίας. ∠. ϛ. λίθου αἱματίτου. ∠. ιϛ. σμύρνης. ∠. ιϛ. κρόκου. ∠. κδ. πεπέρεως μακροῦ. ∠. ιβ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. κδ. κόμμεως. ∠. ξδ'. οἴνῳ ἰταλικῷ.

Κινναβάρειον ἀξίου ὀφθαλμικοῦ στόλου βρεταννικοῦ πρὸς περιβεβρωμένους κανθούς. καὶ ἐκτροπὰς ὀφθαλμῶν. ἐπιτεταμένους κνισμοὺς χρονίας διαθέσεις.

Ψωρικοῦ. ∠. κδ. καδμίας. ∠. κδ'. κρόκου. ∠. ιϛ. πεπέρεως. ∠. ιϛ. κινναβάρεως. ∠. ιϛ. ὀπίου. ∠. ιβ. κόμμεως. ∠. κδ. ὕδωρ ὄμβριον. ἄλλο. ψωρικοῦ. ∠. κδ. πεπέρεως. ∠. κδ. καδμίας. ∠. κδ. κρόκου. ∠. κδ. σανδαράχης. ∠. η. ὀπίου. ∠. η. κινναβάρεως. ∠. η. κόμμεως. ∠. η. ὕδωρ ὄμβριον.

Μήλινον ἀτάραχον ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν καὶ πρὸς
50 παλαιὰς διαθέσεις οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.

Καδμίας. ∠. κδ. ὀμφακίου. ∠. ιβ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ιβ. ὀπίου. ∠. η. κόμμεως. ∠. κδ. ψιμμυθίου. ∠. κδ. κρόκου. ∠. ιϛ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. κδ. ὕδωρ ὄμβριον.

Λουκίου καθηγητοῦ μήλινον πρὸς ψωρώδεις καὶ περιβεβρωμένους κανθοὺς ἐπιτεταμένους κνισμούς. καθύγρους ὀφθαλμούς. πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν οὐλὰς καὶ τύλους ἀποσμήχει.

Ψιμμυθίου. ∠. κδ. κρόκου. ∠. κδ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ϛ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. ϛ. νάρδου ἰνδικῆς.

δου ἰνδικοῦ ∠ ς'. ὀπίου ∠ ς'. σμύρνης ∠ ς'. ὀμφακίου ∠ ς'. κόμμεως ∠ κδ'. ὕδωρ ὄμβριον.

Ἄλλο κολλύριον ὁ πρωτεὺς ᾧ οὐδὲν ἴσον, ποιεῖ πρὸς ἀρχὰς ὑποχύσεως, καὶ πρὸς πᾶσαν ἀμβλυωπίαν, οὐλὰς καὶ τυλώδεις ἀρμόζει.

Καδμίας ∠ β'. χαλκίτεως ὠμῆς ∠ μ'. ψιμμυθίου ∠ μ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ λ'. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ κ'. κρόκου ∠ ις'. ὀπίου ∠ ιβ'. σαγαπηνοῦ ∠ ιβ'. ἐλαίας δακρύου ∠ ιβ'. ἀρσενικοῦ ∠ η'. σμύρνης ∠ ιβ'. κόμμεως ∠ κ'. ὀποπάνακος ∠ κ'. ὀποβαλσάμου ∠ ιβ'. σκεύαζε ὕδατι ὀμβρίῳ. ἡ χρῆσις μεθ' ὕδατος.

10 Ὑγιεινοῦ τὸ χρυσοῦν πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς καὶ ψωρώδεις διαθέσεις.

Σανδαράχης ∠ κδ'. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι ιβ'. σμύρνης ∠ ς'. κρόκου ∠ ς'. κόμμεως ∠ ιβ'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἄλλως τὸ χρυσοῦν. Σανδαράχης ∠ ις'. κρόκου ∠ ις'. πεπέρεως ∠ ις'. σμύρνης ∠ δ'. κόμμεως ∠ ιβ'. ἡ χρῆσις δεδήλωται. ἄλλως. Σανδαράχης ∠ κδ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ιβ'. σμύρνης ∠ ις'. κρόκου ∠ ς'. κόμμεως ∠ ιβ'. ὕδωρ ὄμβριον.

Εὐημέρου ψωρικὸν ποιεῖ πρὸς βεβρωμένους κανθοὺς, καὶ ψωρώδεις οὐλὰς, καὶ τύλους ἀρμόζει, ποιεῖ καὶ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ καχεκτικὰς ὀφθαλμίας

20 καὶ φαγεδαίνας.

Ψωρικοῦ ∠ η' δ'. κρόκου ∠ ιβ'. ὀπίου ψιμμυθίου ἀνὰ ∠ δ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ δ'. ὀμφακίου ∠ δ'. οἴνῳ φαλερίνῳ ἀναλάμβανε. Βασιλίδιον ψωρικόν.

Ψωρικοῦ ∠ μη'. κρόκου ∠ κδ'. ὀπίου ∠ η'. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους ∠ η'. ψιμμυθίου ∠ η'. πεπέρεως ∠ ς'. ὀποβαλσάμου ∠ δ'. ὀμφακίου ∠ δ'. κόμμεως ∠ ις'. οἴνῳ φαλερίνῳ.

Γάγγραινον ἀθηνίππου.

Ψωρικοῦ ∠ ξδ'. κρόκου ∠ ις'. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ ις'. σανδαράχης ∠ η'. σμύρνης ∠ η'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ις'. κασσίας σύριγγος ∠ η'. μαλαβάθρου φύλλων ∠ δ'. ὀπίου ∠ ις'. ὀμφακίου ∠ δ'. μίσυος κεκαυμένου ∠ β'. κόμμεως ∠ κδ'. ὕδατι ὀμβρίῳ.

Πτολεμαίου γνωρίμου φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς ψωρώδεις καὶ βεβρωμένους κανθοὺς, ἐπιτεταμένους κνησμοὺς, μιλφώσεις, ἀμβλυωπίας.

Ψωρικοῦ ∠ ξ'. σανδαράχης ∠ λ'. χαλκίτεως κεκαυμένης ∠ κδ'. κρόκου ∠ κδ'. σμύρνης ∠ ιβ'.

30 ὀπίου ∠ β'. κασσίας σύριγγος ∠ ιβ'. πεπέρεως ∠ δ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ζ'. ὀμφακίου ∠ ς'. μίσυος κεκαυμένου ∠ γ'. μαλαβάθρου φύλλων ∠ α'. κόμμεως ∠ λς'. ὕδωρ ὄμβριον.

Κολλύριον μαλαβάθρου ὀξυδερκικὸν πρὸς τοὺς βεβρωμένους κανθούς.

Στίμμεως ∠ κδ'. ἀκακίας ∠ η' δ'. πεπέρεως λευκοῦ ∠ η' δ'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ ιβ'. ὀπίου ∠ ς'. κρόκου ∠ ς'. ὀμφακίου ∠ ς'. κόμμεως ∠ λς'. ὕδατι ὀμβρίῳ. ἄλλο. Στίμμεως κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου ∠ μ'. ἀκακίας ∠ μς'. νάρδου κελτικῆς ∠ ς'. σμύρνης ∠ η'. κρόκου ∠ η'. ὀμφακίου ∠ ς'. ὀπίου ∠ ς'. καδμίας ∠ λς'. κόμμεως ∠ λβ'. ὕδωρ ὄμβριον.

Τὰ ὑπ' ἀρχιγένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων γεγραμμένα πρὸς ὀφθαλμοὺς πάσχοντας βοηθήματα.

40 Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥευματισμῶν, ἐν ἀρχῇ μὲν ἁρμόζει ὀλιγοσιτία, ὀλιγοποσία, ὑδροποσία, καὶ πάντων μᾶλλον ἀσυνουσίας ἀρχὴ, ἥ τε κοιλία ὑποσυρέσθω, καὶ πολλῷ ψυχρὸν τὸ ποτὸν, εἶτα καὶ ὀλίγου μιγέντος ὄξους, συνεχῶς τὸ πρόσωπον προσκλυζέσθωσαν, ἔνιοι χαλκάνθου ὕδατι διέντες διδόασι προσκλύζεσθαι, περιικαμπτέτωσαν ὀσμὰς δριμείας καὶ κονιορτοὺς, καπνόν τε καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ λύχνων αὐγὴν, εἰς νύκτα δὲ ὠὰ καθαρὰ ἐξ οἴνου, ἢ ῥυπαρὰ ἐξ ὕδατος ψυχροῦ ἐπιτιθέτωσαν, ἕωθέν τε ὡς εἴρηται προσκλυζέσθωσαν. εἰ δ' ἐπιτείνοιτο ὁ ῥευματισμὸς, καὶ ἀλγηδὼν ἐπιγένοιτο, φλεβοτομία τε ἁρμόδιος, καὶ τελέως ἀσιτία καὶ δίψα, εἰ μὴ ἐκκαίοιντο, καὶ ἐπιτείνοιτο κοιλίας εὔτονος λύσις, ἤτοι διὰ συμφώνου καθαρτικοῦ, ἢ διὰ κλυστήρων εὐτόνων, μετὰ ταῦτα δὲ κατὰ τοῦ μετώπου.

ἀμπέλου φύλλα χλωρὰ συνεχῶς ἐπιτιθέμενα βοηθεῖ. ἢ μυρσίνης, ἢ σχίνου, ἢ βάτου χύλισμα,

50 ἢ κράμβης, ἢ ἀμπέλου φύλλα μετὰ πάλης ἀλφίτου. ἢ κυπάρισσος, σάμψυχον, ὤκιμον, σισύμβριον, οἰνάνθη, κρόκος ἥμερος, ἄγριος, σανδαράχη, καὶ ῥόδα, κύτινοι, ἄγνος, μήλου κυδωνίου τὰ ἁπαλὰ τῶν φύλλων, ἕκαστον μετὰ οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων. κατ' αὐτῶν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ὠὸν καθαρὸν ὠοῦ τῷ λευκῷ διάβρεχε. ἢ ὠοῦ λέκυθον ὀπτοῦ. ἢ μελίλωτον ἐν γλυκεῖ καθεψημένον. ἢ ἀσφοδέλου ῥίζαι μετ' οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων. ἢ ἴτεαν κεκομμένην μετὰ οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων. ἢ ῥόδα χυλὸν μετὰ πάλης ἀλφίτων, καὶ αὐτὴν καθεψημένην ἐν οἴνῳ ἀθαλάσσῳ. ἢ ἀρκεύθιδες λεῖαι μετ' οἴνου καὶ πάλης ἀλφίτων ἐπὶ τὸ μέτωπον, ἐπιπλαττόμεναι, καὶ ἐπ' αὐτοὺς ἐπιτιθέμεναι τοὺς ὀφθαλ-

μούς. πρὸς δὲ τούτοις ἠρυγγίου καὶ ἱππομαράθρου ῥίζαι λεῖαι μεθ' ὕδατος καὶ κωνείου τὸ βρέγμα τὸν αὐτὸν σκευαζόμενον τρόπον ὠφελεῖ. τυρὸς ἁπαλὸς νεαλὴς μετὰ σελίνου φύλλων καταπλαττόμενος.
ἢ μήκων ἀγρία ἐν γλυκεῖ ἑψηθεῖσα, καὶ λεία καταπλασθεῖσα. ὁμοίως καὶ μελίλωτον ἑψηθὲν ἐν γλυκεῖ. ὀλίγον μιχθέντος κρόκου, καὶ ὀποῦ μήκωνος. ἢ ἄρτος δὲ οἴνου ῥοδίνῳ φυραθεὶς ὠφελεῖ θαυμαστῶς. ἢ τριβόλῳ ἁπαλῷ κατάπλαττε καθ' ἑαυτὸν, ἢ καὶ μιγεὶς ἀλφίτῳ θαυμαστῶς ποιεῖ. καὶ καθόλου πᾶν τὸ τῶν στυφόντων γένος καὶ ἀποκρουόμενον ἐν ἀρχαῖς, οἷα ἐστὶ κώνειόν τε καὶ ψύλλιον, σέλινον, στρύχνον. οἱ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακοὶ, ἕρπυλον, σάμψυχον, φύλλα ἀμπέλου, κόριον, ἀνδράχνη, φακὸς ὁ ἐπὶ τοῦ ὕδατος, ἀείζωον, μήκωνος φύλλα, ἀκαλύφη, τούτων ἕκαστον λεαίνων μετ' οἴνου κατάπλαττε, τὸ δὲ ψύλλιον μεθ' ὕδατος, καὶ τὸν ἀπὸ τῶν τελμάτων φακόν.

10

Πρὸς θερμὸν ῥεῦμα.

Κράμβην λείαν μετὰ πάλης ἀλφίτου σὺν ὕδατι κατάπλαττε. ἢ ὠκίμου φύλλοις ὁμοίως. ἢ πηγάνου φύλλοις μετὰ στέατος χηνείου. ἢ σαμψύχου πέταλα. ἢ καὶ ἁλικάκαβον λείαν κατάπλαττε.
Ἵστησι δὲ πολὺ ῥεῦμα κωδύα, καὶ ὑοσκύαμος μετὰ ἀλφίτου πάλης σὺν οἴνῳ. πρόπυεία δὲ καὶ οὕτω κατάπλαττε μετὰ τὸ τὴν ἀκμὴν παραλλάξαι, καὶ ὅτε καιρὸς οὐκέτι ἐστὶ τῶν στυφόντων χρῆσθαι. αἱ τῆς τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς κεφαλῆς πυρίαι. μεγάλως δὲ ὠφελεῖ, λύει τε τὰς φλεγμονὰς, καὶ εἴ τις διάστασις εἴη. ὀθόνιον ἁπαλὸν βουτύρῳ βρεχόμενον καὶ ἐπιβαλλόμενον τοῖς ὀφθαλμοῖς.

Περὶ χυμώσεως.

Ἐὰν δὲ χύμωσις ἰσχυρὰ γένηται, λαβὼν ὠοῦ λέκυθον σάρκα μυὸς προσικλέανον. εἶτα ὅταν κηροτοειδὲς γένηται, εἰς ῥάκος ἐπιτίθει, παραχρῆμα παύει.

20

Περὶ χρίσεων ὀφθαλμῶν.

Ἄρτος καθαρὸς κεκαυμένος μιγεὶς ἀκακίᾳ καὶ κηρῷ σὺν ὕδατι. πρὸς δὲ τὰς περιωδυνίας ῥόδα χλωρὰ ἢ ξηρὰ βρέξας ἐν γλυκεῖ λέαινε, καὶ μίξας ὠοῦ ὀπτοῦ τὴν λέκυθον, καὶ κρόκου τὸ αὔταρκες ἐν γλυκεῖ. ἢ ὠμὴ λύσει κεκαθαρμένη, ἢ πυρίᾳ ἐν γλυκεῖ ἑψημένη, ἐὰν δὲ πλείων ἡ ὀδύνη εἴη πρόσμιγε μήκωνος ἁπαλῆς φύλλα. ἢ τὰ κελύφη τῶν κωδύων. ἢ ὑοσκυάμου φύλλα ὅσον ὀλίγα τέσσαρα σὺν λεκύθῳ ὠοῦ. ἢ σισύμβριον ἑψήσας ἐν ὕδατι λέανον παραχέων οἴνου τὸ αὔταρκες, καὶ κατάπλαττε. ἢ μήκωνος λευκῆς κωδύας ἑψήσας ἐν γλυκεῖ, καὶ λεάνας κατάπλαττε. ἢ σελίνου ἁπαλὴ κόμη ἢ γλήχωνι ἁπαλῇ ὁμοίως. ἢ πέπονος, ἢ σικύου τῇ σαρκί. ἢ λέκυθον ὠοῦ ὀπτοῦ, καὶ ὀλίγον κρόκου λεάνας σὺν οἴνῳ ὀλίγῳ κατάπλαττε, ἐν δὲ ταῖς φλεγμοναῖς

30 τοὺς ἀλγοῦντας ὀφθαλμοὺς, πάνακι μετὰ γλήχωνος σὺν οἴνῳ φυρῶν κατάπλαττε. καλῶς ποιεῖ πίτυος φλοιὸς καὶ ἄλφιτα σὺν οἴνῳ. ἢ ὑοσκυάμου φύλλα καὶ ὄπιον τρίψας κατάπλαττε.
ἢ τῆς μήκωνος τὰ κελύφη λεάνας καὶ ῥόδα, καὶ μελίλωτα καὶ σμύρνης μικρὸν μίξας, καὶ δεύσας ὠοῦ τῷ λευκῷ, οὕτω κατάπλαττε, ἢ ἀλόην καὶ ὄπιον σὺν ὕδατι εἰς ῥάκος ἀναλαβὼν κατάπλαττε, φυλάσσου δὲ μὴ παρενστάξῃς εἰς τὸν ὀφθαλμόν. Ἐπὶ δὲ τῶν περιωδυνούντων, κρόκον καλὸν μετὰ γάλακτος λαβὼν ἔνσταζε. πρὸς δὲ τὰς σφοδρὰς περιωδυνίας, κορίου χυλὸς μετὰ γυναικείου γάλακτος εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐνσταζόμενος, ὁμοίως δὲ μήκωνος ὀπὸς, ὀπτός. φύλλα πλατάνου λεῖα μετὰ πάλης ἀλφίτων ἄνωθεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιπλαττόμενα. ἐπὶ δὲ τῶν ῥευμάτων καταπλάσματα. κυπαρίσσου χλωρὰ μετ' οἴνου, ἢ παλιούρου φύλλα, ἢ ἀνδράχνη λεία μετὰ στέατος χηνείου καὶ κρόκου. ἢ ἶρις ξηρὰ μετὰ μέλιτος. ἢ μάνναν καὶ σμύρναν, μετὰ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ ἐν ἐρίῳ ἐπιτίθει

40 τῷ μετώπῳ. κατάπλαττε δὲ σελίνῳ μετὰ ἀλφίτων. ἢ σεύτλεως ἄνθη οἴνῳ βεβρεγμένα.
ἢ μήκωνος ἁπαλοῖς φύλλοις, εἰ δὲ ἀγρυπνοῖεν μανδραγόρου ῥίζαν καὶ ὀπὸν μήκωνος φύλλα, καὶ ἀλφίτων ἴσα ὡς μάζαν ποιήσας ὄσφραινε, καὶ ὑπνώσονται, ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων ῥευμάτων. γλήχωνος προσφάτου καρπὸν μάλιστα τὸν χυλὸν εὖ μάλα σὺν ὄξει μαλαγματῶδες ποιήσας, ἐπιτίθει κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπάνω ἔρια, καὶ ἐπιδέσμει ἐλαφρῶς, ἔνιοι δὲ καὶ μήκωνος ἁπαλῆς προσμίσγουσιν αὐτῷ. ἢ ὀπίου ἐλάχιστον ἢ ῥόδα, καὶ μελίλωτα ἑφθά. ἢ ἄμυλον σὺν οἴνῳ. ὠοῦ λευκῷ αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατάπλαττε. ἄκρως ποιεῖ πρὸς πολὺ καὶ λεπτὸν, καὶ παλαιὸν ῥεῦμα, καὶ ἕλκη. πομφόλυγος. ∠. δ'. ὀπίου πεφωσμένου. γ΄. τριώβολα. κόμμεως. ∠. δ'. ὕδωρ ὄμβριον ἢ πηγαῖον.
Παράκολλον πρὸς ῥεῦμα. σεμίδαλιν καὶ μάννης ἥμισυ μετ' ὠοῦ τοῦ λευκοῦ ἐμπλαστρῶδες ποιῶν ἐν ἀρχῇ ῥάκει ἐπιτίθει τῷ μετώπῳ. ἢ ὠοῦ λεπτοῦ λέκυθον μετὰ λιβανωτοῦ. ἢ κοχλίαν

50 σὺν τῷ ὀστράκῳ μετὰ ὠοῦ τοῦ λευκοῦ γλοιῶδες ποιήσας ἐν σπληνίῳ ἀπὸ κροτάφου ἐπὶ κρόταφον ἐπιτίθει, αὐτόματον πίπτει ὅταν ῥεῦμα στῇ. ἢ τοῦ μόσχου μαλάγματος, ἢ γῆς βαρβάρου, ἢ χλωρᾶς, ἢ ἄλλης τραυματικῆς τῶν δι' ὄξους, σπλήνιον ἐπιτίθει τῷ μετώπῳ.

Πρὸς αἱμάλωπας καὶ ὑποσφάγματα.

Πρὸς δὲ τὰς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς γινομένας πληγὰς, καὶ διὰ τούτων συμβαινούσας αἱματώδεις ὑποχύσεις, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ πρὸς τὰς φλεγμονὰς, καὶ τὸ ἄλγημα ποιεῖ περιστερᾶς ἐνσταζόμενον αἷμα, καὶ μάλιστα

τὸ ἐκ τῶν

τὸ ἐκ τῶν ἁπαλῶν πιτύρων ἐκπιεζόμενον, καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ τὸν αὐτὸν τρόπον ποιεῖ εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐγχεόμενον. ἔτι δὲ βρίῳ καθαρῷ προσαναλαμβανόμενον, καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον, εὐθετεῖ δὲ καὶ λέκυθος ὠοῦ κατωπτημένου, μετ᾽ οἴνου καταπλασσομένη, ἢ μελίλωτον ἑψόμενον οἴνῳ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπιτιθέμενον. ἔτι δὲ ῥόδων τὰ φύλλα, καὶ τὸ ἄνθος ἰδίᾳ καὶ ὁμοῦ μετ᾽ οἴνου τριβόμενα, καὶ μετὰ πάλης ἀλφίτου, ἢ κράμβης φύλλα καταπλασσόμενα. χρονισάντων δὲ, εἰ ἐπιμένῃ ὁ αἱμάλωψ, λιβανωτὸν, ἄσφαλτον ἴσα μίξας ὑποθυμία τὸν ὀφθαλμόν. ἢ ὕσσωπον κόμην λείαν λαβὼν εἰς λινοῦν ῥάκος καθεὶς εἰς ζέον ὕδωρ πρόσαγε τῷ ὀφθαλμῷ· ἀκολουθεῖ γὰρ τὸ αἷμα, ὥστε ἐκ τοῦ ὀθονίου ἐκπιέζεσθαι ἐκθλιβόμενον. ἢ νίτρον καὶ γῆν αἰθιοπικὴν σμύρναν ἴσα σὺν ὕδατι ἔγχριε. ἢ ἐλαίας φύλλων χυλὸν χλωρῶν ὑπόχριε. ἢ ἄμμι καὶ ὕσσωπον μετὰ γάλακτος βοείου λεῖον εἰλίασον καὶ ὑπάλειφε, ἢ λινόσπερμα λεῖον μετὰ βουτύρου ἐκθλίψας δι᾽ ὀθονίου ὑπάλειφε, τὴν δὲ κεφαλὴν ψυχρῷ καταίντλει.

Θεραπεία οἰδημάτων.

Πρὸς δὲ τὰ γινόμενα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἰδήματα διὰ τὰς πληγὰς, λίαν ἁρμόττει πυρία μαλακῷ σπόγγῳ συνεχῶς γινομένη. εἶτα ὄξει βρεχόμενος κεκραμένῳ καλῶς ὁ σπόγγος καὶ ἐπιτιθέμενος. ἔτι δὲ παλαιὸν νάπυ τριβόμενον μεθ᾽ ὕδατος, καὶ περιτιθέμενον συνεχῶς, καὶ ἀφαιρούμενον. ὁμοίως δὲ κάρδαμον κατὰ τὴν ἀφαίρεσιν, πυριωμένων ὕδατι θερμῷ συνεχῶς τῶν τόπων.

Πρὸς ψωροφθαλμούς.

Πρὸς δὲ τὰς περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τὸν ἥλιον καὶ κονιορτὸν ὡς ἐπίπαν ψωροφθαλμίας καὶ ξηροφθαλμίας, ὕδωρ πλεῖον προσκλυζόμενον θέρους μὲν ψυχρὸν, χειμῶνος δὲ θερμὸν, ἁρμόζει καὶ πυρία σπόγγων ἐκ θερμοῦ ὕδατος, ἢ φακοῦ ἀφεψήματος. αὐτοῖς δὲ πρόσαγε τοῖς κανθοῖς βάτου χλίου μυρσίνης, ῥόδων χυλὸν κατ᾽ ἰδίαν ἕκαστον σὺν ὕδατι. ἢ ῥόδα ξηρὰ τριβόμενα σὺν οἴνῳ, ἢ τὸ ἄνθος αὐτῶν, ἢ οἶνον ἀθάλασσον, καὶ παλαιὸν ἔλαιον, καὶ μάλιστα ὅταν κοιμᾶσθαι θέλωσι. συμφέρει δὲ καὶ ἐπὶ τούτων τῶν ἁλμυρῶν, δριμέων, ἔτι δὲ καὶ ὀξέων ἀπέχεσθαι πάντων, καὶ πρὸς δὲ τὰς χρονίους περὶ τὰ βλέφαρα διαθέσεις καὶ τετυλωμένας, ἀμόργην ἑφθὴν μετ᾽ ἐλαίου ἔγχριε τριβομένην.

Πρὸς πτίλους.

Ἐπὶ δὲ τῶν πτίλων καὶ τρίχας μὴ ἐχόντων, ἄκρως ποιεῖ καὶ τρίχας ἀνάγει, ἀκακίας ∠ β´. μέλανος γραφικοῦ ξηροῦ ἢ εἰ οἷόν τε μεμφιτικοῦ ∠ ε´. χυλοῦ πράσου κοτύλας δ´. οἴνου ἀθαλάσσου κοτύλας δ´. ἕψε μέχρις ἂν γλοιῶδες γένηται, καὶ εἰς πυξίδα ἀνελόμενος χρῶ, ἢ μυόχοδα, καὶ κόπρον ἀγρίαν κεκαυμένην ἴσον, καλάμου ἑλληνικοῦ τῆς τέφρας τὸ διπλοῦν, σὺν μέλιτι ἀττικῷ ἔγχριε, τοῦτο δὲ μίλφους ὠφελεῖ, ἰοῦ λείου μέρος α´. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τὸ ἴσον λείοις προσάπτου, τοῦτο ποιεῖ ἄκρως καὶ ψωροφθαλμιῶσι. ἢ καδμίαν λείαν μέλιτι φυράσας ὄπτησον ἐν χυτριδίῳ. εἶτα χαλκοῦ κεκαυμένου τὸ ἴσον μίξας λείοις χρῶ.

Περὶ τριχιάσεως.

Τὰς δὲ ἐπιφυομένας ἐπὶ τῶν βλεφάρων τρίχας τίλλων αἵματι κόρεως κατάχριε, καὶ οὐ φυήσονται, παππίας λαοδικεὺς αὐτολύκου ἰατρὸς πολλὰ ἠρεῖτο ἐπὶ τῶν τριχιώντων, τίλλων τὰς τρίχας. εἶτα δρωπακίζων τὸν τόπον ἐπιμελῶς, χαμαιλέοντι τῷ λευκῷ λείῳ πεφυραμένῳ αἵματι βατράχων χλωρῶν, οἳ ἐπὶ τῶν καλάμων γίνονται καταχρίων. οὐ γὰρ ἐπιφύονται, ἢ τίλας τὰς τρίχας κατάχριε κεδρίᾳ μετὰ τελλίνων ὀστράκων λεπτῶν λειώσας, ἢ ὀρείου τοῦ λεγομένου κιναίδου χολῇ χρῶ. ἢ φάγρου θαλασσίου χολῇ. κελτῶνος, ἀπὸ κυνὸς θηλείας αἵματι. ἄκρως ποιεῖ τοῦτο, ἐχίνου χερσαίου χολὴ, καὶ τοῦ αἵματος τὰ ἴσα. χαμαιλέοντος χολῆς ἴσον καστορίου, τὸ σύμμετρον ἀνάπλασσε ὡς λεπίδας ὀψχείου, χρῶ δὲ ἐκ ῥιζῶν τίλλων τὰς τρίχας. εἶτα λεπίδα μίαν τῷ ἐκ τοῦ στόματος σιάλῳ νήστις διαλύων κατάχριε, καὶ κράτει τὸν τόπον, ὡς ἡμιώρειον. ἀλγοῦσι μὲν, ἀλλ᾽ οὐκ ἔτι φυήσονται. ἢ χολὴν ὑαίνης θηλείας τίλλων εὐθέως κατάχριε. ἢ τελλίναις λειοτάταις κατάχριε. ἢ τίλας φυλλίον κωνίου, κεδρίαν ἴσα μετὰ νυκτερίδος αἵματος κατάχριε καὶ κράτει, ἕως ξηρανθῇ. ἐὰν γὰρ θίγῃ τοῦτο τοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ ὑγρὸν, ἀδικεῖ. ἢ τίλας αἰγείᾳ χολῇ μετὰ κράμβης χυλοῦ κατάχριε. ἢ καπνοῦ τῆς βοτάνης χρίε τὸν ταρσὸν, εἶτα τίλας τὰς τρίχας πάλιν ἐπίχριε, ἔλεγε δὲ ἑρμείας ἀφρὸν ὕδατος καταχριόμενον μετὰ τοῦ δρωπακισθῆναι ἄκρως ποιεῖν.

Περὶ σταφυλωμάτων καὶ λευκωμάτων.

Σταφυλώματα αἴρεις, κανθαρίδων χυλὸν ἐναλείφων, λευκώματα δὲ ταχέως ἰᾶται νίτρον μετ᾽ ἐλαίου παλαιοῦ λεανθὲν ἐπιμελῶς καὶ χριόμενον. ἢ σαύρας ἀφόδευμα ἔγχριε, καὶ αἴρεις. ἢ νυκτικόρακος ᾠῷ ἔγχριε καὶ βάψεις αὐτά. ἢ κρόκον πέπερι, ἴσα μετ᾽ αἰλούρου χολῆς κολλύρια ποιῶν ἔγχριε. ἢ σηπίας ὄστρακον λεῖον φυράσας μετὰ μέλιτος κατακαύσον, καὶ λείῳ ὑπάλειφε.

Θεραπεία ἀμαυρώσεως καὶ ὑποχύσεως.

Ἀμαύρωσιν πᾶσαν ἢ ἀρχομένην ὑπόχυσιν θεραπεύει γέ πως χολὴ μετὰ πρασίου χυλοῦ, καὶ μέλιτος ἀττικοῦ. ἢ σμύρνης, πεπέρεως ἴσα σὺν μέλιτι. ἢ στρύχνῳ μέλανι ἔγχριε. ποιεῖ καὶ κύπρος ἀποτεθεῖσα ἐν χαλκῷ πυξιδίῳ. ἢ μαλάθρου χυλὸν καὶ χολὴν ταυρείαν ὑγρὰ ἴσα, μέλιτος ἀττικοῦ τὸ διπλοῦν ἔγχριε. ἢ κρόκου καὶ πεπέρεως, ἴσα μετὰ χολῆς ταυρείας ἀναλαβών, ὡς κολλύρια ποιῶν ἔγχριε. ἢ αἰγείρου ὀπῷ μετὰ διπλοῦ μέλιτος ἀττικοῦ ἔγχριε.

περὶ ὑποχυμάτων.

10

Χελώνης θαλασσίας τὴν χολὴν μέρος . α. μέλιτος ἀττικοῦ, τὸ τετραπλοῦν ἔγχριε. ἢ χολὴ αἰγὸς μεθ' ὕδατος.

πρὸς πτερύγια.

Ἐπὶ δὲ τῶν πτερυγίων χαλκάνθου. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἴσα. κόμμεως τὸ ἥμισυ ὄξει ἀναπλάσας, κολλύρια ἔγχριε, ἢ αἰγείρου ὀπῷ μετὰ διπλοῦ μέλιτος ἔγχριε λείῳ.

πρὸς γλαυκοὺς καὶ νυκτάλωπας.

Πρὸς γλαυκοὺς στρύχνου χυλὸς ἐγχυματιζόμενος, μέλανας ὀφθαλμοὺς ποιεῖ, καὶ ἀνάπαλιν ἐπὶ τῶν
20 νυκταλωπιώντων, ἧπαρ τράγειον ὀπτήσας, αὐτὸν τὸν ἐν τῇ ὀπτήσει ἀπορρέοντα ἰχῶρα διάχριε, καὶ οὕτω μὲν ἔγχειε αὐτοῖς, αὐτὸ δὲ τὸ ἧπαρ ἐσθίειν δίδου. ὠφελεῖ καὶ αἷμα περιστερᾶς ἐγχεόμενον, ἢ χολὴ αἰγεία. ἢ ἧπαρ αἴγειον ἕψων, κέλευε αὐτοὺς περικαλυψαμένους ἀτενίζειν εἰς τὴν κύθραν, καὶ δέχεσθαι τὴν ἀτμίδα τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἐξ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἥπατος ἐσθίειν δίδου συνεχῶς. τοῦτο ποίει καὶ ὠφεληθήσονται ταχέως. ἢ ἐλατηρίου ὀβολὸν, καὶ ἀνδράχνης σπέρματος. ∠. α. σὺν μέλιτι ἔγχειε.
ἢ ὀνίδα πρόσφατον χυλίσας ὑπάλειφε, φαγέτω δὲ σεῦτλιν, ἢ γυπὸς ἧπαρ ὀπτὸν, ἢ τῇ χολῇ ἐγχειέσθω.

πρὸς κριθὰς ἃς καὶ ποσθίας καλοῦσιν.

Τὰς πνομένας κριθὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων κηρῷ πυριάσας λευκῷ διαφορήσεις, μυίας τὴν κεφα-
30 λὴν ἀποβαλὼν τῷ λοιπῷ σώματι παράτειβε τὴν κριθήν.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ε΄.

περὶ ὑπωπίων.

Τὸ ὑπώπιον, ὅτι μὲν ὑπὸ τοὺς ὦπας γίνεται καὶ τοὔνομα αὐτοῦ δηλοῖ. καθάπερ εἴ τις
ὑποφθάλμιον ὠνόμασεν αὐτὸ, τοῦ γένους δέ ἐστι τῶν ἐγχυμωμάτων, ὀνομάζουσι δ'
οὕτως Ἱπποκράτης τε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, τὸ κατὰ τὸ δέρμα πάθος, ὅ-
ταν τῶν ἐν αὐτῷ λεπτῶν φλεβῶν θλασθεισῶν, αἷμα διὰ τῶν θλασμάτων ἐκχυθῇ, μὴ
10 καθ' ἕνα τόπον ἀθρόως θρομβούμενον αὐτίκα τὸ οὕτως ἐκχυθὲν, ἀλλ' ἐπειδὰν ὡς
αὐτοὶ καλοῦσι κατὰ διαπήδησιν ἡ ἔκχυσις γίνεται, συμβαίνει γε μὴν, ἐνίοτε, κἂν
οὕτω συστῇ πελιδνοῦσθαί τε καὶ μελαίνεσθαι τῷ χρόνῳ, μικρῶν δηλονότι θρομβίων γινομένων ἐκ τοῦ διασπα-
ρέντος αἵματος εἰς πολλὰ μόρια τοῦ δέρματος, ὅθεν εἰκότως οἱ ἰατροὶ σπεύδουσιν αὐτὸ θεραπεύειν αὐτίκα,
πρὶν μελανθῆναι. σκοπὸν μὲν ἔχοντες τῆς ἰάσεως διαφορῆσαι τὸ αἷμα, δυσδιαφόρητον εἰδότες γινόμενον τὸ
θρομβωθέν. ἐπεὶ δὲ ὁ χιτὼν θλᾶται τῶν φλεβίων δι' ὧν διαπηδᾷ τὸ αἷμα, μίγνυταί τι βραχὺ τοῖς διαφο-
ρητικοῖς φαρμάκοις τῶν στυπτικῶν, ἂν γὰρ ἁπλῆς εἴη δυνάμεως μόνης τῆς διαφορητικῆς τὸ φάρμακον,
ἐξ ἀρχῆς παραλαμβανόμενον, οὐ μόνον διαφορήσει τὸ ἐκχυθὲν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν θλασμάτων ἕλξει τι
τοῦ περιεχομένου κατὰ τὰς τεθλασμένας φλέβας αἵματος. ὅταν δ' εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανέλθῃ τὰ
φλεβία, καὶ χωρὶς τοῦ παραστύφειν, ἤδη τὰ διαφορητικὰ τῶν φαρμάκων μεταβαίνειν καιρός. ὥσπερ
20 δ' ἤδη τῶν ἄλλων παθῶν ἀδιορίστως οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν τὰ βοηθήματα γεγράφασιν, οὕτω καὶ ἐπὶ τού-
των ἄνευ τῶν ἄρτι μοι λελεγμένων διορισμῶν ἔγραψαν ἁπλῶς ὑπωπίων βοηθήματα. μεμνημένοι
δὲ ὑμεῖς ὧν ἐν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἐμάθετε, διακρίνειν δυνήσεσθε, τίνα μὲν αὐ-
τῶν διαφορεῖν χρὴ μόνον ἄνευ τοῦ παραστύφειν. ἐπί τινων δὲ μιγνύναι τῶν ἐπ' ὀλίγον τι στυφόντων, καὶ
μέντοι καὶ διαφορούντων αὐτῶν, εὔδηλον ὅτι τὰ μὲν ἀσθενέστερα πρῶτα παραληπτέον ἐστὶ, τὰ δ' ἰσχυρό-
τερα τοῖς χρονίζουσί τε καὶ μελαινομένοις προσακτέα, παραδείγματος γοῦν ἕνεκα οἷς ἐγὼ χρῶμαι
δηλώσω πρῶτον, εἶτ' οὕτως ἤδη τῶν ἀξιοπίστων ἰατρῶν τὴν ἱστορίαν μεταβήσομαι. καλεῖται δὲ νί-
λου διάροδον ἔνδοξον ἐκ παλαιοῦ κολλύριον, οὗ καὶ τὴν σύνθεσιν ἐν τῷ πρὸ τούτου γράμματι διῆλθον.
τοῦτο δι' ὕδατος ἐπιτρίβων ἐπ' ἀκόνης ὀφθαλμικῆς ἐπαλείφω τὸ ὑπώπιον, ἀφεψήματι πυρειῶν μελι-
λώτου τε καὶ τήλεως. εἶθ' ἑξῆς τὸ κολλύριον αὐτὸ διὰ τούτου λύω, κἄπειτα δι' αὐτῆς μόνης τῆς τήλε-
30 ως. εἰ δέ τι καταλείποι τὸ λείψανον τοῦ παθήματος, ἐν τῷ τῆς τήλεως ἀφεψήματι τὰ καλούμενα διὰ
σμύρνης κολλύρια λύων, ἐπιχρίω, συμφέρει δὲ δὶς τῆς ἡμέρας ἐπαλείφειν τὸ φάρμακον, ἅμα τῷ προπυ-
ριάσαι διὰ σπόγγου μαλακοῦ θερμοῖς τοῖς ἀφεψήμασιν, ἐν ἀρχῇ μὲν δι' ἀμφοῖν γινομένου τῆς τε τήλεως
καὶ τοῦ μελιλώτου, χρονίζοντος δὲ διὰ μόνης τῆς τήλεως. οὗτος ὁ τρόπος τῆς θεραπείας ὡς τὸ πολὺ τελέ-
ως ἐκθεραπεύει τὰ ὑπώπια, παντάπασιν ὀλίγων διαφυγόντων αὐτὸν, ἐφ' ὧν τότε διὰ σανδύκος κολ-
λύριον ἐστὶ χρήσιμον, καὶ τῶν γεγραμμένων τοῖς ἰατροῖς πρὸς ὑπώπια φαρμάκων ὅσα διαφορεῖ γενναί-
ως, ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, προ-
γράφων μὲν τὴν λέξιν αὐτοῦ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ εἴ τις αὐτῷ λείποιτο διορισμὸς, προστιθείς.

Ἀρχιγένους φάρμακα πρὸς ὑπώπια κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν.

40
» Τὰ ὑπώπια ἰᾶται παραχρῆμα καταπλασσομένη ῥάφανος, ἀφαιρεῖ δὲ αὐτὴν ὅταν ἄρξηται δάκνειν. ὀρ-
θῶς ἐποίησεν προσγράψας αὐτὴν αἴρειν ὅταν ἄρξηται δάκνειν. ἀναστομώσει γὰρ ἂν ἐπιμείνῃ δά-
κνουσα τὰ τῶν φλεβίων θλάσματα, διὸ καὶ κατ' ἀρχὰς οὐ χρηστέον αὐτῇ, κεχρονισμένων μέντοι τῶν
ὑπωπίων, ἡνίκα καὶ μελαίνεται, κἂν πλείονα χρόνον, ἐπικειμένην τις αὐτὴν φυλάξῃ, μᾶλλον ὠφε-
» λήσει. ποιεῖ δὲ καὶ τυρὸς νεαλὴς καταπλασσόμενος. καὶ αὐτὸς μὲν ὁ τυρὸς ἐμπλαστικός ἐστιν,
ὁ δὲ νεαλὴς, τουτέστιν ὁ νεωστὶ τοὺς ἅλας προσειληφὼς, καὶ μήπω κεχρονισμένος, μικτῆς ἐστι δυνάμε-
ως ἐμπλαστικῆς δι' ἑαυτὸν, διαφορητικῆς δὲ καί τι στυπτικὸν ἐχούσης διὰ τοὺς ἅλας, ὥστε χρῆσθαι
» τούτῳ καὶ κατ' ἀρχὰς, οὐδὲν ἄτοπον. ἢ κηρωτῇ μετὰ ἀψινθίου, ἢ χυλῷ ῥαφανίου ἀναληφθείσῃ,
» ἢ ὑσσώπου κόμη λεία ὁμοίως. ἄν τε μετὰ κόμης ἀψινθίου λελειωμένης, ἄν τε μετὰ τοῦ χυλοῦ τὴν
50 κηρωτὴν ἀναμίξας προσενέγκῃς, ὁμοίαν ἐπιδείξεται δύναμιν, εὐχερέστερον δ' ἂν εἴη τὸ φάρμακον,
εἰ τοῦ χυλοῦ τῇ κηρωτῇ μιχθείη, ἢ μέντοι τῆς ῥαφανίδος τὸ χύλισμα, ἢ τὸ ὕσσωπον λαβοῦσα κηρω-
τὴ, δραστικώτερον ἐστὶ φάρμακον, ἢ ὡς κατὰ τὴν ἀρχὴν εὐθέως προσφέρεσθαι, πλὴν εἰ φθά-
σειεν, ἢ πελιδνὸν, ἢ μέλαν γενέσθαι τὸ ὑπώπιον, ὅπερ καὶ αὐτὸς ἐφεξῆς ἐρεῖ, ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ πρόσφα-
» τα, καὶ πελιδνὰ τῶν ὑπωπίων. σπόγγος εἰς ἅλμην ἀποβαπτόμενος καὶ συνεχῶς προστιθέμενος καὶ ἀφαι-
» ρούμενος, μετὰ ταῦτα δὲ πυρία συνεχὴς δι' ὕδατος θερμοῦ ὠφελεῖ. ὥσπερ δὲ τῇ ῥαφανίδι κατ' ἀρχὰς
» χρῆσθαι, οὐκ ἀσφαλὲς, δι' ἣν εἶπον αἰτίαν, οὕτως οὐδὲ τῇ ἅλμῃ. διὸ καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὕδατος θερμοῦ κε-

λεύει πυρίαν, ἕνεκα τοῦ παρηγορῆσαι τὴν ἐκ τῆς ἅλμης δῆξιν. οὐ μὴν οὐδ' ἐπὶ πάντων ὑπωπίων ἐν ἀρχῇ
συνεβούλευε χρῆσθαι τῇ διὰ τῆς ἅλμης πυρίᾳ. ἀλλ' ἐπὶ τῶν εὐθέως πελιδνῶν γινομένων. ἐπ' ὀλίγον
οὖν χρόνον, ἐπὶ τούτων ἅλμῃ χρηστέον, ἐφ' ὧν δὲ αἱματώδης ἐστὶν ἢ ὑπόξανθος, ἢ ὕπωχρος ἡ χρόα, φεύγειν
» δεῖ τὴν ἅλμην. καταπλάσσε δὲ ὀρεγμῷ λείῳ, ἀψινθίῳ. ὑσσώπῳ. ὀριγάνῳ. ῥαφανίου φλοιῷ. σταφίδι
» χωρὶς τῶν πυρήνων. κατ' ἰδίαν ἑκάστῳ, μετὰ μέλιτος ἢ ὄξους, ἢ ὕδατος. ἐλλιπῶς ἔγραψε τὰ πρῶ-
τα τῶν βοηθημάτων, μὴ προσθεὶς τῷ λόγῳ πότερον ἑφθοῖς ἢ ὠμοῖς χρῆσθαι κελεύει, τῷ τε ὀρεγμῷ, καὶ
τῷ ἀψινθίῳ καὶ τῷ ὑσσώπῳ, ἔοικε δ' ὠμοῖς χρῆσθαι κελεύειν, εἶπον ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ῥήσεως μετὰ με-
λιτος, ἢ ὄξους, ἢ ὕδατος ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων χρῆσθαι, προσέθηκε γὰρ ἂν νῦν τὸ ἑψηθεῖσιν, ἀλλὰ καὶ κα-
τ' αὐτὸν τοῦτον τὸν λόγον, ἀνόμοια ταῖς δυνάμεσιν εἰπὼν τρία φάρμακα, μοχθηρῶς μοι δοκεῖ κελεύσαι,
10 μετὰ τοῦδε ἢ τοῦδε χρῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ἀδηκτότατόν ἐστιν, οὐ τῷ δέρματι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἕλκε-
σιν. τὸ μέλι δὲ τοῖς μὲν ἕλκεσι δακνῶδες, ἄδηκτον δὲ τῷ δέρματι. τὸ δὲ ὄξος ἀμφοτέροις δακνῶδες. οὐ μὴν
οὐδὲ ῥαφανίου φλοιὸς ἔοικε τῇ σταφίδι κατὰ δύναμιν, ὥσπερ οὐδ' ἀψίνθιον, ὕσσωπόν τε, καὶ ὀρίγανον.
» ἰσχυρὰ μὲν γὰρ ταῦτα ἐστὶ καὶ διαφορητικά, μετρίως δὲ καὶ ἀδήκτου δυνάμεως ἡ σταφίς. καὶ λευκὸς βολβὸς
» μετ' ᾠοῦ καὶ μέλιτος. ὡς δριμύτερον τὸν ξανθὸν βολβὸν παραιτεῖται κατ' ἀρχὰς εὐθέως προσφέρειν.
ἴσμεν δ' ὅτι καὶ τὸ μέλι διαφορητικῆς ἐστι δυνάμεως. διό μοι δοκεῖ μιγνύναι τὸ ᾠὸν αὐτοῖς, ἱκανῶς παρη-
» γορικὸν ὑπάρχον. κυκλάμινος κατ' ἰδίαν καὶ μετὰ σταφίδος. οὐδὲ ἐνταῦθα μικρόν ἐστι τὸ ἐν μέσῳ κυκλα-
μίνου καὶ σταφίδος, ὥστε οὐκ οἶδα τίνι λόγῳ κατὰ μόνας κέχρηται τῷ κυκλαμίνῳ, καὶ μιγνὺς σταφίδι
» τοσοῦτον ἀφαιρήσει τῆς δυνάμεως ὅσῳπερ ἂν ὄγκῳ συμμιχθῇ τῆς σταφίδος. ἢ νίτρον μετὰ ὑσσώπου
» καὶ σταφίδος μέλιτι μιχθέν. βελτίων οὗτος ὁ λόγος τοῦ πρόσθεν, ἐν ᾧ καὶ μόνῃ ποτὲ χρῆσθαι τῇ κυ-
20 κλαμίνῳ συνεχώρει, ὡς εἴ γε καὶ νῦν τὸ ὕσσωπον αὐτό τε καθ' ἑαυτὸ προσφέρειν συνεβούλευε, μὴ προ-
» σθεὶς ἐπὶ τῶν πάνυ κεχρονισμένων ὑπωπίων ὁμοίως ἂν ἥμαρτε. μυρσίνην μετὰ ἁλῶν καὶ ὕδατος.
εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν ὡς ἐν ἀρχῇ βελτίονα τῶν διαφορούντων μόνον ἐστί, τὰ προσειληφότα βρα-
χείας στύψεως, ὁποῖα τά τε ῥόδα, καὶ τὸ μελίλωτόν ἐστι, καὶ ὁ κρόκος. οὐ μὴν ἔκ γε τῶν τοιούτων φαρμά-
κων ἐστὶν ἡ μυρσίνη σφοδρῶς στύφουσα, διόπερ οὐκ ἂν ἔγωγέ ποτε χρησαίμην αὐτῇ, καὶ μάλιστα ἐὰν ἤδη
» πελιδνὸν εἴη τὸ χρῶμα τῶν ὑπωπίων. νᾶπυ μετὰ στέατος προβατείου. τοῖς κεχρονισμένοις
καὶ μεμελασμένοις ὑπωπίοις μόνοις ἁρμόττειεν ἂν τοῦτο, καὶ μάλιστα ἐὰν μὴ παντάπασιν ὀλίγον, ᾖ τὸ
» μιγνύμενον νᾶπυ τῷ στέατι. μυρίκης φύλλα καὶ ὁ καρπὸς λεῖα μεθ' ὕδατος, κατ' ἰδίαν, καὶ ὁμοῦ πινόμε-
να. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον οὐ μόνον διαφορητικόν, ἀλλὰ καὶ συνακτικὸν ἔχει τι, διόπερ οὐκ ἁρμόττει
» τοῖς χρονίοις καὶ μελανθεῖσιν ὑπωπίοις. ποιεῖ δὲ καὶ σπόγγος καὶ ὀθόνιον ὄξει καὶ μέλιτι διάβροχα προ-
30 σιθέμενα. τοῦτο τὸ βοήθημα κατ' ἀρχὰς μὲν προσφερόμενον, οὐ πάνυ δριμέος ὄξους δεῖται. προή-
κοντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ πελιδνωθέντος ἢ μελανθέντος, οὐδὲν ὀνίνησι χωρὶς ὄξους δριμυτάτου σκευασθέν.
» ἢ ὀρεγμὸν μασησάμενος, ἐπίθες ζέον μέλιτι. καὶ χωρὶς τοῦ μασήσασθαι κυάμινον ἄλευρον, εἰ μετὰ μέ-
λιτος φυραθείη διαφορεῖ πελιώματα, διαφορητικώτατον δὲ γίνεται μασησάμενον αὐτό, προσλαμβά-
» νον τὴν ἀπὸ τοῦ σιέλου δύναμιν. ᾠοῦ λέκυθον ὁμοίως. ἐὰν μίξωμεν ᾠοῦ λεκύθῳ μέλι καθάπερ
ἔμπροσθεν εἶπον τὸν ὀρεγμὸν ὅμοιον ἐργασόμεθα τῷ προειρημένῳ φαρμάκῳ, ἔν τε τῇ σκευασίᾳ καὶ τῇ δυ-
» νάμει. ἢ χοίρου πνεύμονα θερμὸν ἐπιτίθει. οὐκ ἂν τις ἀνάσχοιτο καθάριος ἀνὴρ τοιούτου βοηθήματος.
» ἢ μυρίκης ἀφεψήματι πρόσκλυζε. οὐ πρὸ πολλοῦ περὶ μυρίκης δυνάμεως εἴρηται. ἢ καρδά-
» μωμον μετὰ σμύρνης ἐπιτίθει. διαφορητικὸν μὲν ἡ σμύρνα φάρμακόν ἐστι. τὸ δὲ καρδάμωμον δριμύ,
ταῦτα ἀρκεῖν μοι δοκεῖ τῶν ὑπὸ Ἀρχιγένους γεγραμμένων ἐν παραδείγματος μοίρᾳ λελέχθαι. δεικνύν-
40 τα τὸν τρόπον τῆς ἐξετάσεως τῶν φαρμάκων. ὁποῖα μέν ἐστι κατ' ἀρχὰς ἁρμόττοντα χωρὶς τοῦ πελιδνὸν ἢ
μέλαν ἤδη τὸ ὑπώπιον ὑπάρχειν. ὁποῖα δὲ πελιδνῶν ἢ μελάνων τῶν ἤδη γεγονότων ἢ κεχρονισμένων, ὥστε
» τὰ τούτων ἐφεξῆς αὐτὰ γράψω μόνα κατὰ τὴν τοῦ Ἀρχιγένους λέξιν. ἢ ψιμμυθίου καὶ λιθαργύ-
» ρου ἴσα μετὰ μέλιτος λεάνας ὀρεγμὸν μίσγε, ὥστε κηρωτῶδες γενέσθαι, καὶ χρῶ. ἢ ὄφεως γῆρας
» μετὰ θαλάσσης τρίβων ἐπίχριε κύμινον ῥάκει ἐνδήσας ζέσιν ἀπὸ βαπτῶν πυρία. ἢ σίνηπι μετὰ κη-
» ρωτοῦ ἐπιτίθει. ἢ μαλάβαθρον λεῖον ἐπιτίθει. ἢ λίβανον καὶ θαψίαν ἴσα μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς. ἢ ἡ-
» δύοσμον, καὶ λιθάργυρον ἴσα ἐπιτίθει. ἢ κρίθινον ἄλευρον μετ' ὀξυμέλιτος ἑψημένον. ἢ κύαμον ἐν
» οἴνῳ βεβρεγμένον, μέχρις ἂν λυθῇ, λεάνας ὡς σπλήνιον ἐπιτίθει. ἢ ἐρέβινθον ὀροβιαῖον ὁμοίως.
» ἢ τὴν ἐπὶ τῶν ἰπνῶν αἰθάλην μετὰ ἴσου ψιμμυθίου ζέον οἴνῳ εὐώδει καταχρίε. ἢ θαψίαν καὶ ἀλεύ-
» ρου ὀροβίνου τὸ τριπλοῦν ὁμοίως. ἢ ὠμὸν τάριχον βρέξας ἀπόθλιψον. εἶτα ἐν οἴνῳ εὐώδει λεάνας
50 ἐπίθες, πρὸς δὲ τὰ παλαιότερα ὑπώπια σμίλακος καρπὸς μετὰ μελαίνης σταφυλῆς λεῖος. ἢ θαψί-
» ας ῥίζα κοπεῖσα καὶ ὁ χυλὸς ἀναληφθεὶς στέατι, καὶ συνεχῶς περιτιθέμενος. γέγραπται μὲν ἔν τισι τῶν
ἀντιγράφων οὐ παλαιότερα παραθετικῶς, ἀλλ' ὑπερθετικῶς παλαιότατα, λέλεκται δέ μοι κα-
τ' ἀρχὰς εὐθέως ὡς ἐπὶ τῶν τοιούτων ὑπωπίων, ἰσχυρῶς διαφορητικοῖς χρῆσθαι δεῖ φαρμάκοις. ὁποῖα
τά τε κατὰ τὴν προκειμένην ῥῆσίν ἐστιν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα, καί τινα τῶν ἔμπροσθεν, ὡς ἐδείχθη,
ταῦτα μὲν ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἅμα διορισμοῖς πλείοσιν ἐπιμελέστερον ἐν τῷ πρώτῳ
τῶν εὐπορίστων ὧδέ πως ἔγραψεν.

Τὰ ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς ὑπώπια πρόσφατα, καὶ πελιώματα.

Σπόγγον εἰς θάλατταν ἀποβάπτων ἀπεζεσμένην, πυρία συνεχῶς τὸν τόπον. ἢ σπόγγον εἰς ἅλμην δριμεῖαν ἀποβάπτων πυρία παραπλησίως. ἢ εἰς ὄξος ἀπεζεσμένον, καὶ οἶνον ὁμοίως. ἐπιτίθει τε καὶ πλύνιον μέλιτι καὶ ὄξει καταβρέχων ἢ θρῖον ἢ σπόγγον. ἀψινθίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος, βρέγματι παραπλησίως. ὀριγάνῳ ὁμοίως. ῥαφανίδος φλοιὸς μετὰ μέλιτος. βολβοῖς λείοις καθ' αὑτοὺς ἢ μετὰ μέλιτος καὶ μετὰ λεκύθου ᾠοῦ. σιλφίῳ λείῳ μετ' ἐλαίου καὶ οἴνου. σαμψύχῳ λείῳ μετὰ μέλιτος.

μυρσίνῃ καὶ ἁλσὶ λείοις μετ' ὄξους. μαράθρῳ λείῳ μετὰ κηρωτῆς. ὕσσωπον νίτρον μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους. ἀσβέστῳ, μετὰ κηρωτῆς. νάπυϊ λείῳ μετὰ μοσχίου στέατος ἢ μετὰ κηρωτῆς.

Πρὸς ὑπώπια χρόνια.

Ἄρου ῥίζαν ξύσας καὶ μέλιτι μίξας εἰς ὀθόνιον ἐγχρίσας ἐπιτίθει, χρῶ δὲ καὶ ταῖς διαφορητικαῖς τῶν δυνάμεων, αἵτινες ἀναγεγραφῆς τεύξονται.

Πρὸς ὑπώπια μετ' οἰδήματος.

Σπογγίον ὄξει καταβρέξας ἐπιτίθει, καὶ ταῖς ὑποδεδειγμέναις πυρίαις χρῶ συνεχέστερον, καταπλάσσε δὲ ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετ' ὀξυμέλιτος ἑψημένῳ μέχρι ταπεινώσεως, καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη χρῶ τοῖς ὑπογεγραμμένοις καταπλάσμασι.

Πρὸς ὑπώπια μετὰ φλεγμονῆς.

Ὕδατι θερμῷ πυρία, καὶ καταπλάσσων φακῷ ἑφθῷ λείῳ μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. κοχλίαν αἰγύπτιον κεκομμένην ἐπιτίθει, ὅταν δὲ τὰ τῆς φλεγμονῆς ἐνδόσιν λάβῃ, τότε ἤδη καὶ τοῖς λοιποῖς χρῶ φαρμάκοις.

Πρὸς ὑπώπια μετὰ διακόμματος.

Ἐπὶ μὲν τὴν διακοπὴν ἐπιτίθει, τῶν ἐναίμων τραυματικῶν, τὰ δὲ κύκλῳ κατάπλασσε τοῖς πρὸς τὰ χωρὶς διακοπῆς ὑπωπίῳ γεγραμμένοις φαρμάκοις. ἤρκει μὲν οὖν ἴσως, καταπαύειν ἐνταῦθα τὸν περὶ τῶν ὑπωπίων λόγον, ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ παρὰ τῆς συμφωνουμένης πείρας κεκριμένα, τῶν γε ἄλλων βεβαιότερά ἐστιν, ἔδοξέ μοι, καὶ τὰ ὑπὸ Κρίτωνος ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν κοσμητικῶν γεγραμμένα προσθεῖναι κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν οὕτως ἔχουσαν.

Τὰ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα πρὸς ὑπώπια πρόσφατα.

Κύμινον λεῖον μετ' ὕδατος κατάπλασσε. ἀψίνθιον τρίψας μετ' ὕδατος, καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἐὰν δὲ ᾖ ἁπαλὸς ὁ χρώς, μέλιτος βραχὺ ἐμβαλὼν ἐπιτίθει. ὕσσωπον κιλίκιον ψήσας μεθ' ὕδατος, ἢ εἰς ῥάκος ἐνδήσας ποίει σφαιρώματα, καὶ ταῦτα εἰς ζέον ὕδωρ ἀποβάπτων, ἡσυχῇ ἀποπυρία. βρυωνίας ῥίζαν τρίψας μετὰ μέλιτος ἐπιτίθει. ἢ τρισμένην κηρωτὴν ἀναλαβὼν ἐπιτίθει ἅλμην δριμεῖαν ποιήσας καὶ σπόγγους ἐπιβρέχων ἀποπυρία. καὶ μετὰ ταῦτα τῆς ῥαφανίδος τὸν φλοιὸν τρίψας μετὰ μέλιτος καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει. ἢ σίναπι λεῖον κηρωτῇ ἀναλαβὼν καὶ μικρὸν στέατος μοσχείου ἐπιβαλὼν καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει, καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον, χρονίων δὲ ὄντων τῶν ὑπωπίων, ἢ καὶ τῶν λεγομένων πελιωμάτων, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

Πρὸς πελιώματα καὶ βαθύτατα τὰ ὑπώπια.

Τρυγὸς μέρη δύο, γῆς σαμίας μέρος ἕν, ὄξει ἀναλαβὼν ἐπιτίθει μέλιτος ὀλίγον ἀνακόψας, προσέχειν δὲ δεῖ ἐπιμελῶς μή ποτε ἑλκωθῇ ὁ χρώς.

Ἀπόψυκτρον ὑπωπίων Ἀριστάρχου.

Ὑσσώπου κιλικίου. ∠. α. θαψίας ῥίζης τὸ ἴσον. λιβανωτοῦ ἀτόμου τὸ ἴσον, κηροῦ τυρρηνικοῦ. ∠. β. ῥητίνης τερεβινθίνης. ∠. α. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, εἶτ' ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει προσέχων μὴ ἑλκωθῇ, καὶ διὰ τοῦτο αἴρειν δεήσει συνεχῶς. θαψίας ῥίζης. ∠. ιβ'. ἢ τοῦ χυλίσματος. ∠. ς. λιβανωτοῦ ἀτόμου. ∠. η. ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. β'. ἀψινθίου. ∠. α. καὶ κηρωτῆς ῥοδίνης. ∠. ις. μαλάξας ἀπόθου, καὶ χρῶ ἐμπλάσσων εἰς ὀθόνιον, αἴρειν δὲ δεῖ συνεχῶς. ἄγνου λευκοῦ ὀβολοὺς. γ. στρουθίου τὸ ἴσον. βαλαύστου αἰγυπτίας τὸ ἴσον. πυθμένος αἰγείου κεκαυμένου τὸ ἴσον. ἀσπαράγου ῥίζης τὸ ἴσον. βδελλίου τὸ ἴσον. θαψίας χυλοῦ τὸ ἴσον. ὀξυμέλιτι ἀναλαβὼν χρῶ. ἄγνου λευκοῦ τοῦ καρποῦ. ∠. γ. στρουθίου ῥίζης τὸ ἴσον, ῥοῦ ἐρυθροῦ τὸ ἴσον. ῥαφανίου χυλοῦ τὸ ἴσον, ὑσσώπου κιλικίου τὸ ἴσον. ἀλεύρου κυαμίνου τὸ ἴσον. βαλανίου μυρεψικῆς. ∠. μ. μυρσίνης. ∠. μ. πυθμένος αἰγείου κεκαυμένου τῆς σποδοῦ. ∠. μ. βολβῶν ἐρυθρῶν. ∠. μ. θαψίας ῥίζης. ∠. μ'. λιβανωτοῦ. ∠. ιβ'. ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Τὸ ὑφ' Ἥρα γεγραμμένον πρὸς ὑπώπια, αἶρον τὸ ὡς φησὶν ὥραις τρισίν.

Ἥρας καταπλάττειν δὲ ἀξιοῖ φλεγμονῆς γινομένης τυρῷ χλωρῷ καὶ ἄρτῳ πυρίαν. ἢ κωνείου χυλοῦ ὀβολοὺς. β'. κρόκου. ∠. β'. σμύρνης. ∠. α. ἀκακίας. ∠. α. ὀπίου. ∠. β'. θαψίας χυλοῦ. ∠. α. κόμμεως. ∠. α. ὕδωρ, τοῦτο μὲν ὁ Ἥρας ἔγραψεν. ἐγὼ δὲ ἐπειράθην καιρίου, διὰ χρόνου ἤδη γεγονότος ἐλαικροῦ θεραπεύσαντος ἐνίοτε τοὺς αἱμάλωπας, δεῖ δὲ δηλονότι τρίβειν ἐπιμελῶς αὐτό, καὶ οὕτως ἐπιτιθέναι κατὰ

κλίναντα τὸν ἄνθρωπον ὕπτιον, ὅπως προσμείνῃ τὸ φάρμακον ὥραις δύο καὶ γ. οὕτω γὰρ ποιήσαντος εἰ καὶ μετὰ ταῦτα ἀνασταίη προσμένει μέχρι πολλοῦ. καὶ χρὴ δηλονότι τοῦ προτέρου ἀποπεσόντος, ἕτερον εὐθέως ἐπιθεῖναι. * Μαλάχης φύλλα μετὰ ἁλῶν καὶ μέλιτος λειώσας ἐπίθες, ἀνασκευάζει αἰγίλωπας. καὶ χόνδρον ἕψας ὄξει, ἐπίθες ἀρχομένῳ αἰγίλωπι. ἢ σμύρνης νεαρωτάτῳ καρπῷ κατάπλασσε. ὅταν ῥευματίζηται. ὡσαύτως δὲ ποιεῖ καὶ ἡ λημνία ἐπιχριομένη.

περὶ αἰγίλωπος.

Ὅμοιον ἀποστήματι μικρὸν γίνεταί τι μεταξὺ τοῦ τε τῆς ῥινὸς ὀστοῦ, καὶ τοῦ μεγάλου κατὰ τὸν ὀφθαλμὸν κανθοῦ, καὶ συῤῥήγνυται δὲ πολλάκις εἰς τὸν κανθὸν ὡς δυσθεράπευτον γενέσθαι φθαίειν, χρὴ οὖν θεραπεύειν αὐτὸ διαφορητικοῖς φαρμάκοις, ὅσα χωρὶς δήξεως ἐνεργεῖ, συμπάσχει τε γὰρ ὁ ὀφθαλμὸς ἐπὶ ταῖς 10 δριμέσιν, οὕτω τε τὸ πεπονθὸς μόριον αὐξάνεται φλεγμαῖνον, οὐ μόνον δὲ διὰ τοῦτο δυσθεράπευτον ἐστὶ τὸ πάθος, ἀλλὰ καὶ διότι πολλῶν φαρμάκων ὑγρῶν κατὰ τὴν σύστασιν εἰς πεῖραν ἄγεσθαι δυναμένων, οὐκ ἀνέχεται τὸ μόριον, εἰσρεῖν γὰρ ἐξ αὐτῶν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἀναγκαῖον, οὐ μὴν οὐδὲ προσμένειν δύνανται τὰ τοιαῦτα χωρὶς ἐπιδέσεως ἐπιλαμβανούσης ὅλον τὸν ὀφθαλμὸν, ἣν οὐχ οἷόν τε φέρειν ἡμέραις τοσαύταις, ὅσον εἰς θεραπείαν χρήζει τὸ πάθος, διὰ τοῦτο οὖν ὁ μὲν ἀπολλώνιος οὐδὲν ἔγραψεν τῶν πρὸς αἰγίλωπας φαρμάκων. ὁ δ' ἀρχιγένης ὀλίγων μνημονεύσας ἐφεξῆς αὐτῶν ἔγραψε τὴν διὰ χειρουργίας αὐτῶν θεραπείαν, καίτοι τῆς πραγματείας οὐ χειρουργικῆς, ἀλλὰ τῶν περὶ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων οὔσης, ὅλην οὖν αὐτοῦ παραγράψω τὴν ῥῆσιν ὧδέ πως ἔχουσαν.

Τὰ ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς αἰγίλωπας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.

20

Τοὺς δὲ γινομένους περὶ τοὺς κανθοὺς αἰγίλωπας, καταπλάττομεν ὀρόβοις μετὰ μέλιτος. ἢ σποδὸν ἀμπελίνην ὄξει φυράσαντες. Καλῶς ποιεῖ καὶ λιβανωτὸς μετὰ περιστερᾶς κόπρου νεαρᾶς καταπλασθεῖσα. ἢ χυλὸν αἰγίλωπος βοτάνης μετὰ μέλιτος ἔγχριε. ἐπὶ δὲ τῶν μήπω συντετρημμένων, σταφίδα ἀγρίαν, καὶ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα σὺν μέλιτι ὡς σπλήνιον ἐπίθες. ἢ σχιστὴν μετὰ τερεβινθίνης ὡς σπλήνιον ἐπίθες. ἢ λαγωοῦ θαλασσίου αἵματι κροκύδα βάψας ἐντίθει. ἢ μελαντηρίαν λείαν προσάπτου. εἰ δὲ μηδ' οὕτως ἀφυπάζοιντο, διελὼν τὸν κανθὸν καὶ διαστήσας κατατρίτω λεπτῷ τρυπανίῳ συνεχεῖς κατατρήσεις, εἶτα τῇ κεφαλικῇ χρῶ, ἀποστήσονται γὰρ λεπίδες, καὶ ὑγιασθήσονται. ἢ καυτήριον ἐπέρειδε ψιλώσας τὸ ὀστέον, καὶ οὕτω λεπίδες ἀφίστανται καὶ ὑγιάζονται, ἔνιοι δὲ διελόντες τὸν κανθὸν, ἐπερείδουσι τῷ ὀστέῳ καθὸ τέτρηται χωνίον λεπτὸν, καὶ μόλυβδον τετηκότα ἐγχέοντες καί- 30 ουσι, καὶ ἄριστα οὕτως ὑγιάζουσι, ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψεν.

Τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς αἰγίλωπας.

Ὁ δ' ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς, λεκέβρας χυλοῦ λι. S. στρύχνου χυλοῦ λι. S. λιβάνου ∠ η. μαστίχης ∠ γ. χαλβάνης λι. S. ἕψε τοὺς χυλοὺς μετὰ τοῦ λιβάνου, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην. τὴν δὲ μαστίχην παραυτίκα. ἄλλο. λιβάνου ∠ η. σμύρνης ∠ η. λαδάνου ∠ δ'. κηροῦ ∠ δ'. σχιστῆς. πιτύας λαγωοῦ ἀνὰ ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ δ'. κόπτε τὸ φάρμακον, καὶ μάλασσε, ἰρίνου μύρῳ ἀποσάθμη.

περὶ ἰόνθων.

Ὄγκος μικρὸς καὶ σκληρὸς ἐν τῷ κατὰ τὸ πρόσωπον δέρματι γίνεται καλούμενος ἴονθος, ὑπὸ παχέ- 40 ος δηλονότι χυμοῦ συνιστάμενος. ἐνδεικνύμενός τε τὴν ἑαυτοῦ θεραπείαν εὐλόγως ἐσομένην διὰ φαρμάκων μαλαττόντων τε καὶ διαφορούντων, ἡ μὲν γὰρ σκληρότης αὐτοῦ τῶν μαλαττόντων, ὁ δὲ παρὰ φύσιν ὄγκος τῶν διαφορούντων δεῖται, προειρηκότος οὖν ἤδη μου πολλάκις ἔν τε τοῖς ἔμπροσθεν ὑπομνήμασι κἀν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως τὰς ὕλας τῶν διαφορούντων τε καὶ μαλαττόντων φαρμάκων, ἡ τῶν κατὰ μέρος σύνθεσις ὑπὸ τῆς πείρας κεκριμένη, χρήσιμος ἔσται πρὸς τὸ καλῶς χρῆσθαι τοῖς εἰρημένοις, ἃ μετ' ὀλίγον εἰρήσεται, διορίσαντός μου πρότερον, ὅσα παραπλήσια τοῖς ἰόνθοις ἐστὶ πάθη, διαφορὰν ἔχοντα κατά τι πρὸς αὐτούς.

περὶ συκωδῶν ὄγκων.

Εἴ τι τοῦτο πάθημά ἐστιν ἐπὶ τοῦ γενείου γεννωμένων ἐστὶ, διαφέρον ἐστι κατὰ τοὺς ἰόνθους, τῷ μὴ μόνον παχὺν 50 εἶναι τὸν ἐργαζόμενον αὐτὰ χυμὸν, ἀλλὰ καὶ λεπτότητος ἰχωροειδοῦς μετέχειν, δι' ἣν καὶ ταχέως ἑλκοῦται μὴ θεραπευόμενον ὡς προσήκει, καὶ διὰ τοῦτο δεῖται ξηραντικωτέρων ἢ κατὰ τοὺς ἰόνθους φαρμάκων.

περὶ τῶν ἐν τῷ γενείῳ λειχηνωδῶν ὄγκων.

Καὶ τοῦτο τὸ πάθος ἐκ μικτοῦ τινος γίνεται χυμοῦ, μεμιγμένων τῶν ἰχωροειδῶν τε καὶ λεπτῶν καὶ δριμέων τοῖς παχέσι, καὶ διὰ τοῦτο ῥᾳδίως εἰς ψώραν τε, καὶ λέπραν μεταπίπτει, δεόμενον καὶ αὐτὸ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων φαρμάκων, ὅταν δ' εἰς ψώραν ἢ λέπραν μεταπέσῃ πρὸς τῷ τῶν ξηραινόντων δεῖσθαι φαρμάκων, ἔτι καὶ τῶν ῥυπτόντων χρήζει.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς γενείοις ἐξανθημάτων.

Κοινὸν γε τοῦτο τοὔνομα κατὰ τῶν αὐτομάτως γινομένων ἑλκωδῶν τε καὶ τραχέων ἐν τοῖς γενείοις παθημάτων ἐπιφέρουσιν ἔνιοι. καθάπερ γε καὶ ὁ ἀρχιγένης, ξηραντικῶν καὶ αὐτὸ δεόμενον φαρμάκων.

Περὶ τῶν δοθιήνων.

Εκ παραπλησίων τοῖς ἴονθοις χυμῶν οἱ δοθιῆνες γίνονται καθ' ὅλον τὸ σῶμα διπλοίπως ὄντες. ἔνιοι μὲν ὡς αἱ ἔπιοι τις ἰονθώδεις, σκληροὶ, καὶ δύσπεπτοι. τινὲς δὲ φλεγματώδεις. ἐφ' ὧν, καὶ πυρετοὶ συνίσανται ἐνίοτε, καὶ μέγεθος ὁ ὄγκος ἔχει, καὶ μεταβολὴν εἰς πύον. ὅθεν καὶ ἡ θεραπεία τὸ πλεῖστον ἔχει αὐτῶν, τῆς φλεγμονῆς.

10 Εκ τῶν κρίτωνος πρὸς ἰόνθους.

Κρίτων μὲν ἐν τῷ δ' τῷ τῶν κοσμητικῶν, οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι, πρὸς ἰόνθους τοὺς ἐν τοῖς προσώποις. μέλιτος ἀττικοῦ. Κχ. α. ἤτοι. ∠. ιβ'. ὄξους δριμυτάτου τὸ ἴσον, μίξας ἐπιμελῶς, ἐπίχριε τοὺς ἰόνθους τῷ δακτύλῳ ἐπιχρίων, καὶ παρατρίβων. λιθαργύρου χύμην ἤτοι. ∠. γ. τερεβινθίνης καθαρᾶς, κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος, εἶτα βαλὼν ἐλαίου λευκοῦ ὀλίγον, ἔπειτα προαποσμήξας τὸ πρόσωπον λάμβανε τοῦ φαρμάκου βραχὺ τῷ δακτύλῳ. ἔπειτα ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ διατρίψας, περίαλειφε τοὺς ἰόνθους. τοῦτο καὶ τετανὸν, καὶ καθαρὸν διαφυλάττει τὸ πρόσωπον. ἀμύγδαλα πικρὰ ὄξει διαλύσας, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς κατάχριε τὸ πρόσωπον. χίστην λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε τερεβινθίνῃ, καὶ μαλάξας ἐπιτίθει. κόστον ἰνδικὸν κόψας, καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀναλάμβανε αἰγείᾳ χολῇ, καὶ ποιήσας κηρωτῆς τὸ πάχος ἐπίχριε τοὺς ἰόνθους περὶ ἑσπέραν, καὶ 20 πρωῒ ἀναστὰς κέλευε γάλακτι τῷ παθόντι προσκλύζεσθαι τὸ πρόσωπον. ἐγχρονιζόντων δὲ τῶν ἰόνθων, χρηστέον ταῖς προγεγραμμέναις σκευασίαις.

Πρὸς τετυλωμένους ἰόνθους.

Σάπωνος γαλλικοῦ. ∠. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. α'. λιβανωτοῦ. ∠. α'. ὕδατι διαλύσας, ποίει κηρωτῆς τὸ πάχος. τούτῳ ἐπιχρίσας, καὶ διαστήσας ὥραν μίαν ἀπονίπτεσθαι παραίνει χλιαρῷ. νίτρου ἐρυθροῦ, ὑσσώπου, γλίχωνος, ἁλῶν ὀρυκτῶν τὸ ἴσον, κόψας, σήσας, λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. ἀναλαβὼν κηρωτῇ ῥοδίνῃ χρῶ. ὠκίμου σπέρματος, νίτρου ἐρυθροῦ, γλίχωνος χλωροῦ. χίστης, κόστου ἰνδικοῦ, κόψας σήσας, ὁμοῦ ἀναλαβὼν στέατι χηνείῳ ἢ ὀρνιθείῳ, ὥς τε κηρωτώδες ἔχειν τὸ πάχος. ἐκ τούτου ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον, καὶ ἐπιτίθει μέχρι παντελοῦς ἀπαλλαγῆς. ἁλῶν ὀπτῶν, γλίχωνος, ὑσσώπου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ ἑκάστου τὸ ἴσον, κηρωτῇ ῥοδίνῃ, ἀναλαβὼν ἐπιτίθει μέχρι ἀπαλλαγῆς.

30

Πρὸς τὰς ὀχθώδεις διαθέσεις καὶ τοὺς ἐπὶ τοῦ προσώπου κνισμούς. καὶ ἀρχὴν ἐλεφαντιάσεως.

Κόμμεως λευκοῦ, νίτρου ἀφροῦ, λιβανωτοῦ, θείου ἀπύρου, ἑκάστου τὸ ἴσον ὄξει διαλύσας, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων ἐπίχριε ὅταν δὲ ξηρανθῇ ἀπόσμηχε τῇ προγεγραμμένῃ σκευασίᾳ. σάπωνος γαλλικοῦ λίτραν μίαν, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τὸ ἴσον, λιβανωτοῦ. Γο. γ'. μαστίχης. Γο. γ'. ἀφρονίτρου. Γο. γ'. ἕψε σάπωνα καὶ ἀμμωνιακόν. εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν ἐμβαλὼν, καὶ ὕδατος. ξ. β'. καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐπίβαλε τὰ ξηρὰ κεκομμένα, καὶ σεσησμένα λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἔπειτα μεταίρων εἰς θυείαν καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως μολύνων τὸ πρόσωπον, καὶ μικρὸν διαστήσας ἀπονίπτου ὕδατι δαψιλεῖ 40 προσανατρίβων μαλακῶς, χρηστέον δὲ τῷ σμήγματι παρ' ὅλην τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ἰόνθων.

Πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου συκώδεις ἐπαναστάσεις.

Ο μὲν κρίτων ἐν τῷ τρίτῳ τῶν κοσμητικῶν οὕτως ἔγραψεν περὶ αὐτῶν, τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου συκώδεις ἐπαναστάσεις, ὡς λεύκιος ὁ καθηγητής, λιθαργύρου μίσυος ὠμοῦ τὸ ἴσον τρίψας κατάπλασσε. λιβανωτοῦ. ∠. β'. λιθαργύρου. ∠. δ'. ἁλῶν ὀρυκτῶν. ∠. η'. σανδαράχης. ∠. β'. λείοις κατάπλασσε. χαλκάνθης. ∠. β'. θείου ἀπύρου. ∠. β'. ἰοῦ. ∠. α'. νίτρου ἐρυθροῦ. ∠. β'. λείοις κατάπλασσε. ἐλατηρίου. ∠. δ'. ἁλῶν ὀρυκτῶν. ∠. δ'. χαλκάνθης. ∠. β'. μίξας κατάπλασσε. παραπτόμενος σπογγιᾷ μήλης καθύγρου, ὥς τε τὸ φάρμακον προσκαθίσαι, μετὰ δὲ τὴν τοῦ φαρμάκου ἐπίθεσιν, χρη-50 στέον λίνου σπέρματι λεανθέντι μεθ' ὕδατος.

Κατύγρων δὲ ὄντων τῶν ἑλκῶν, καὶ γὰρ ἀπ' αὐτῶν ὕδωρ καθαρὸν ἀπορρεῖ, ὥσπερ ἀπὸ πηγῆς, χρηστέον ταῖς προγεγραμμέναις σκευασίαις. τρόχισκος πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν γενείων συκώδεις ἐπαναστάσεις. ἐχρήσατο ἀρτεμίδωρος, ἔστι δὲ καὶ παντὸς ὄγκου καταςαλτικὸς, οἱ συμβαίνουσιν ἐπὶ τῶν κακῶς συνουλωκότων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν συνεραμμένων ἡ δὲ σύνθεσις ἥδε. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. δ'. χαλκάνθης. ∠. β'. χίστης. ∠. β'. κόλλης τεκτονικῆς ταυρείας. ∠. β'. τὰ ξηρὰ κόπτεται, καὶ σήθεται, ἡ δὲ κόλλα ὄξει βρέχεται, καὶ τοῖς λελειωμένοις ἐπιβάλλεται ὑγροῖς, καὶ πάλιν λεαίνεται, καὶ τροχίσκους ἀναπλάσσομεν, ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύοντες ἐπιχρίομεν, καὶ σφίγγας ἐκτυλεῖ.

Μάγνου κλινικοῦ.

Στυπτηρίας σχιστῆς. ἰοῦ κορινθίου, μίλτου, σινώπιδος, χαλκίτεως. κόλλης τεκτονικῆς τὸ ἴσον, συντίθει, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Αρείου ἀσκληπιαδείου.

Μίλτου σινώπιδος, ἰοῦ κορινθίου. σχιστῆς. κηκίδος ὀμφακίτιδος. σιδίων ῥοιᾶς τὸ ἴσον. κόμμεως τὸ διπλοῦν. ὄξει ἀναλαβὼν χρῶ ὡς προείρηται.

Απολλωνίου. ὡς χαρίξενος.

Λεπίδος χαλκοῦ. μίσυος ὀπτοῦ. ἀρσενικοῦ ἑκάστου. ∠. β΄. διφρυγοῦς. ∠. γ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. δ΄. χαλκίτεως κεκαυμένης. ∠. δ΄. κόλλης τεκτονικῆς. ∠. δ΄. ὄξει διαλύσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους,
10 καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Ανδρῶνος φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Χαλκάνθου. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. β΄. λιβανωτοῦ. ∠. δ΄. σχιστῆς. ∠. δ΄. σιδίων. ∠. η̄. κηκίδων. ∠. η̄. ἀριστολοχίας. ∠. η̄. οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλαβὼν χρῶ καθὰ προείρηται.

Κρίτωνος πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας.

Εφεξῆς τούτων ὁ κρίτων ἔγραψε πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας, ὧδέ πως. πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τῶν γενείων λειχῆνας πάθος ἀηδέστατον, καὶ γὰρ κνησμοὺς ἐπιφέρει, καὶ περίστασιν τῶν πεπονθότων, καὶ κίνδυνον οὐκ ὀλίγον. ἐπεὶ γοῦν ἐστιν ὅτε καθ᾽ ὅλου τοῦ προσώπου, καὶ ὀφθαλμῶν ἅπτεται, καὶ σχεδὸν τῆς αἰωνίου δυσμορφίας ἐστὶν αἴτιον, καὶ διὰ τοῦτο χρηστέον ἂν εἴη ἐπιμελέστερον τῇ θεραπείᾳ. ἐφορᾶν τα
20 τοὺς παροξυσμοὺς, καὶ τὰ διαλείμματα, καὶ συγκρίνοντα ἀπὸ τῶν κεχρονισμένων ἐπὶ τὰ νεωστὶ ὄντα. ἐφ᾽ ὧν ἁρμόσει χρῆσθαι τοῖς ξηραίνουσι φαρμάκοις. ὅταν δ᾽ εἰς ψώραν ἢ λέπραν μεταπέσῃ. πρὸς τοῖς ξηραίνουσι χρῆσθαι καὶ τοῖς ῥύπτουσιν, ἔπειτα δὲ καὶ ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

Κρίτωνος τοῦ φίλου πρὸς ἐπὶ τῶν γενείων προσφάτους λειχῆνας ἢ ἄλλο τι μέρος τοῦ προσώπου.

Πυροὺς πολλοὺς λαμβάνων ἐπιτίθει ἐπί τινας ἄκμονας. εἶτα πλάτυσμα χαλκοῦν πυρώσας, ἐπιτίθει τοῖς πυροῖς, καὶ τὸ ἀνιέμενον ἐξ αὐτῶν ὑγρὸν ἔτι θερμὸν ἀναλαβὼν ἐπίχριε τοὺς λειχῆνας. τούτῳ μόνῳ πολλοὺς θεραπευθέντας ἱστορήσαμεν. μαλάχης ἀγρίας τὸν καρπὸν ἁπαλὸν ὄντα καθαρίσας συλλείωσον κόψας τὸν χυλὸν ἀπόθου, καὶ τούτῳ συνεχῶς ἐπίχριε. ἀνδράχνης χυλὸν κατάχριε συνεχῶς. ἐλαίας
30 αἰθιοπικῆς δάκρυον τρίψας μεθ᾽ ὕδατος καὶ στέρακος ὀλίγον ἐπιβαλὼν, καὶ μίξας ἐπιτίθει. πτελαίας δάκρυον ὕδατι διαλύων ἐπιτίθει. ἐγχρονιζόντων δὲ τῶν λειχήνων, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις, πρὸς τοὺς ἐγχρονίζοντας, θερμήναντας. ἀσφοδέλου ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας καὶ τρίψας ἐπίχριε. ἄγνου τὰ φύλλα τρίψας, ὄξος ἐπιβαλὼν ὀλίγον κατάπλασσε. καππάρεως τὰ φύλλα τρίψας μετ᾽ ὄξους ἐπιτίθει. λαπάθου ἡμέρου τὸν φλοιὸν τῆς ῥίζης μετ᾽ ὄξους λεάνας κατάπλασσε. προεκνιτρώσας. χαμαιλέοντος ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας καὶ τρίψας, κατάπλασσε. πρὸς δὲ τὴν τῶν λειχήνων ἐπιμέλειαν, ἐπεὶ τὰ κατὰ μέρος πολλά ἐστιν καὶ ποικίλα ἐν μέρει περὶ ἑκάστου ἐρῶ. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν λεγομένων τροχίσκων.

Τροχίσκος λειχηνικός.

Κόλλης τεκτονικῆς. ∠. δ΄. ἐν ἄλλῳ. ∠. β΄. θείου ἀπύρου. ∠. β΄. χαμαιλέοντος. ∠. δ΄. λιβανωτοῦ.
40 ∠. δύο. ὄξους κοτύλης. S. ἡ κόλλα ὄξει διαλύεται. εἶτα ἐπιβάλλεται τοῖς ξηροῖς. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων ὅσον ἐξαρκεῖ θερμαίνων ἐπιτίθει. ἐν ἄλλοις ἴσα ἔχει. χαμαιλέοντος, θείου ἀπύρου ἀνά. ∠. δ΄. ἐλαίας αἰθιοπικῆς δακρύου. ∠. β΄. λιβανωτοῦ. ∠. α΄. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. παρ᾽ ἄλλοις ἀλκυονίου. ∠. β΄. χαμαιλέοντος μέλανος. ∠. δ΄. πυρέθρου. ∠. β΄. θείου ἀπύρου. ∠. δ΄. λιβανωτοῦ. ∠. δ΄. ταυροκόλλης. ∠. δ΄. ὄξους δριμυτάτου κοτύλας. δ΄. ἐλαίας αἰθιοπικῆς. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. δ΄. ἀλκυονίου. ∠. η̄. ἀφρονίτρου. ∠. η̄. ἅλικος ἐν ὄξει ἑψημένου. ∠. η̄. τὸ αὔταρκες ὄξους. ἀλκυονίου κεκαυμένου. ∠. β΄. χαμαιλέοντος μέλανος. ∠. δ΄. ἀσφοδέλου ῥίζης. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. β΄. λιβανωτοῦ. ∠. β΄. πυρέθρου. ∠. β΄. νίτρου ἀφροῦ. ∠. β΄. ταυροκόλλης. ∠. δ΄. ὄξους τὸ αὔταρκες. ἐπιτεινομένης δὲ τῆς διαθέσεως καὶ τυλώδους γινομένης χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. Μίσυος ξενικοῦ λιβανωτοῦ. σμύρνης. σχιστῆς ἑκάστου. ∠. η̄. ἀλόης. θείου ἀπύρου
50 ἀνά. ∠. δ΄. ἀναλάμβανε γλυκεῖ ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, καὶ δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας προαποσμήχων ἐπίχριε, καὶ ἔξωθεν ἐπιτίθει φυλακῆς χάριν τοῦ φαρμάκου κύστεως ὑμένα. ἢ ᾠοῦ τῶν λεπυρῶν. ἢ χλωρῶν φύλλων ὅσον ἐξαρκεῖ. μίσυος. ∠. δ΄. ἀκακίας. ∠. β΄. λεπίδος χαλκῆς. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. ς΄. χαλκίτεως. ∠. η̄. κόμμεως. ∠. η̄. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. ὅταν δὲ διαλυθῇ, ἀμόργην ἐπιβάλλων καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀναλόμενος χρῶ ὡς προείρηται. θείου ἀπύρου. λιβανωτοῦ. σμύρνης. χαλκάνθου μίσυος ὠμοῦ. ἑκάστου. ∠. β΄. κόμμεως. ∠. δ΄. ὄξει διαλύσας καὶ κεδρίνῳ ἐλαίῳ. ὅσον ἐξαρκεῖ χρῶ ὁμοίως.

Ἐκ τῶν Ζεύξιδος.

Χαλκίτεως ὠμῆς, μίσυος ὠμοῦ, σμύρνης ἀμμιναίας, θείου ἀπύρου τὸ ἴσον, κόμμεως τὸ διπλοῦν ὄξει διαλύσας ἀναλάμβανε κεδρίνῳ ἐλαίῳ, δεῖ δὲ τὸ κέδρινον πρότερον ἕψειν ὡς μέλιτος ἔχειν πάχος.

Ἄλλο Διοσκώρου.

Δ άκρυον αἰθιοπικῆς ἐλαίας. ∠. κ΄. κόμμεως. ∠. μ΄. χαλκάνθου. ∠. ις. θείου ἀπύρου. ∠. ι΄. λιβάνου. ∠. ι. ἰοῦ. ∠. ι΄. ἀκακίας. ∠. ι΄. σμύρνης ἀμμιναίας. ∠. ι΄. ὄξους τὸ αὔταρκες, καὶ ὅταν διαλυθῇ, καὶ λειότατον γένηται, ἕκαστον αὐτῶν ἀναλάμβανε συνεστραμμένῃ ἀμόργῃ, καὶ ἀναλόμενος χρῶ, συναπτέον δὲ τούτοις, καὶ ἄλλας σκευασίας. Γαβρίχριστος ἐφθὴ πρὸς λειχῆνας χρονίους, ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν. χαλκάνθου τελέως ἀληλεσμένης, καρδαμώμου ἀνὰ. ∠. β΄. μελανθίου. ∠. α. S. συκῆς
10 ἐρινεοῦ φύλλα. ∠. α. S. ὄξους δριμέως τὸ ἱκανόν. λεῖα ποιήσας, μίξον ὥστε μέλιτος ἔχειν τὸ πάχος. εἶτα ἕψε, καὶ ὅταν μέλαν γένηται, καὶ συνεστραμμένον, αἴρων ἐπίχριε προσαποτίπτων αὐτούς.

Ἡρακλείδου Ταραντίνου λειχηνικὴ ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.

Α λωίτων. ∠. η. ταυροκόλλης. ∠. ς. χαλκάνθου. ∠. δ΄. χαλκίτεως. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. δ΄. ἀφρονίτρου. ∠. ς. ἀλκυονίου. ∠. δ΄. σμύρνης ἀμμιναίας. ∠. β΄. ὄξους κοτύλας. γ.

Διονυσίου συμμαθητοῦ, ὥστε δίχα ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.

Α λεύρου κειθίνου. ξ. α΄. χαλκάνθου. Γο. α΄. λαπάθου ἀγρίου τῶν ῥιζῶν τῶν φλοιῶν. ∠. α΄. θείου ἀπύρου. ∠. α΄. σμύρνης. Γο. α. S. κόμμεως. Γο. α΄. ὄξους κοτύλας. ς΄. ἕψε λαπάθου ῥίζαν. ὅταν δὲ διαλυθῇ ὀβελῶν τρίβε, τὸ δὲ κείθινον λαβὼν εἰς τὸ λειπόμενον ὑγρὸν ἕψε, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε τὰ λοιπά.
20 καὶ ἀναλόμενος χρῶ.

Σωκρατίωνος ἐφθή.

Α λικος ἀληλεσμένου. ξ. ς΄. θείου ἀπύρου. ∠. ις. μίσυος ξενικοῦ. ∠. ις. χαλκίτεως. ∠. ις. κιμωλίας. ∠. ις. ἀφρονίτρου. ∠. η. ἀλκυονίου. ∠. η. χίσης. ∠. η΄. ἀσφοδέλου ῥίζης. ∠. η. σμύρνης. ∠. η΄. λιβάνου. ∠. η. ἐλαίας δακρύου. ∠. η. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. η΄. ὄξους κοτύλας. γ΄. ἕψε ἀλκυόνιον ἀσφόδελον ὄξος, ὅταν δὲ εἰς ἥμισυ καταντήσῃ διύλιζε. ἐκ δὲ τοῦ διυλίσματος ἀνάλυε ἀμμωνιακὸν, καὶ σμύρναν, λίβανον, ἐλαίας δάκρυον. εἶτα τρίβεται. εἶτα ἐπιβάλλεται τούτοις τὰ ξηρά. τὸν δὲ ἅλικα ἕψε ἐν τῷ ἀπολειφθέντι ὑγρῷ, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, καὶ τρίβε ὁμοῦ, καὶ χρῶ. ἐν ἄλλαις συνταξεῖς ἔχει οὕτω. θείου ἀπείρου, μίσυος ξενικοῦ, χαλκίτιδος, ἑκάστου. ∠. ις. νίτρου χιστοῦ, ἀλκυονίου, ἀσφοδέλου ῥίζης, λιβανωτοῦ, ἐλαίας δακρύου, κιμωλίας γῆς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἑκάστου ἀνὰ. ∠. η. ὄξους. Κο. α. Ἄλλη σφόδρα ἐναργής. Ὄξους δριμυτάτου. ξ. ς΄. ἀλεύρου κειθίνου. ξ. β΄. μαίνης. ξ. α΄. λαπάθου ἀγρίου ῥίζης. ∠*. ε. ἐλλεβόρου λευκοῦ. ∠. ι΄. ἀλκυονίου. ∠. ιε.
30 καρδαμώμου. ∠. α΄. κιμωλίας γῆς. ∠. η΄. ταυροκόλλης. ∠. ις. ἀφρονίτρου. ∠. ις. ἁλικακάβου δέσμιον χειροπληθὲς τῶν ἀκρεμόνων χλωρῶν συντίθει, ἐπεὶ δὲ οἱ πολλοὶ τὰς μὲν τῶν ἐπιχριομένων φαρμάκων δυνάμεις παραιτοῦνται, αἱροῦνται δὲ μᾶλλον τὰς τῶν ἐμπλάστρων ἐπιθέσεις, αἵτινες οὔθ᾽ ἱδρώτων ἐπιγινομένων ἀπορρέουσιν, οὔτε ξηραινόμεναι ἀποτείνουσι τὸν χρῶτα συναπτέον ἂν εἴη καὶ τὰς τοιαύτας σκευασίας.

Ἔμπλαστρα λειχηνικὰ ὥστε χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττειν.

Κ ηροῦ. πίσσης ἑφθῆς. λιβανωτοῦ. τερεβινθίνης. θείου ἀπύρου ἑκάστου ἀνά. λι. S. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. λιβάνου. ∠. η. στυπτηρίας. ∠. η. χαλκάνθης. ∠. η΄. θείου ἀπύρου. ∠. δ΄. ταυροκόλλης. ∠. δ. χαμαιλέοντος ῥίζης. ∠. δ΄. κηροῦ. ∠. η. πίσσης ὠμῆς κοτύλας. β΄. ἕψε πίσσαν. ταυροκόλλαν, καὶ ὅταν συστραφῇ ἐπίβαλλε κηρὸν, καὶ κατ᾽ αἶρα κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἀναλόμενος χρῶ.
40 Ἄλλη ποιεῖ πρὸς τοὺς ἐπαιρομένους λειχῆνας, ὥστε καταστέλλειν τὰ δοκοῦντα ἀπολείπεσθαι.

Μ άνναν λιβάνου. πίσσαν ἀνά. ∠. η. ἀσφάλτου. ∠. η. κηροῦ. ∠. η. πιτυΐνης. ∠. η΄. θείου ἀπύρου. ∠. η. ἐλαίου κυπρίνου ὀλίγον. ἕψε ὡς προείρηται, καὶ ἀναλόμενος χρῶ, καὶ ἔμπλασσε εἰς ὀθόνιον ἢ δέρμα λεπτόν.

Ἄλλη χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττει.

Γ ίσσης βρυτίας ὑγρᾶς. ξ. α΄. μαίνης. λι. α΄. θείου ἀπύρου. λι. α΄. θερμίνου ἀλεύρου. λι. α΄. συντίθει κατὰ τρόπον. εἶτα ἐπίβαλλε χαλβάνης. Γο. β΄. ἔστι δὲ τῶν ἄγαν σπουδαίων. ἐν ἄλλοις γραφαῖς οὐκ ἔχει τὸ ἄλευρον. οὐ δὲ τὴν χαλβάνην.

Φιλώτου λειχηνικὴ ἐπιτετευγμένη. χωρὶς ἑλκώσεως ἀπαλλάττει. ἐδόθη ἀπὸ Φιλώτου τοῦ ἑταίρου. διαστίχων ἀναγέγραπται.

Χ αλκίτεως ὀπτῆς. χρυσοκόλλης. μίσυος ὀπτοῦ. λεπίδος χαλκοῦ. διφρυγοῦς. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. γῆς ἐρε-
50 τριάδος. ἑκάστου ἀνά. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. ιβ. χαλκάνθου. λίθου ἀσίου τὸ ἄνθος. χαλκοῦ κεκαυμένου ἀνά. ∠. ς. σώρεως. ∠. ε΄. στυπτηρίας ὑγρᾶς. ∠. δ΄. ἅπαντα ταῦτα λεάνας. εἶτα ἐπιβάλλων κοτύλας. ιβ΄. ὄξους, τρίβε ἐπιμελῶς ἐν ἡλίῳ ἐν ταῖς ὑπὸ κύνα ἡμέραις. ε΄. ἕως ἂν ξηρανθῇ τὸ φάρμακον. σκευαζέσθω δὲ ἐν ἄλλῃ θυείᾳ λιβανωτοῦ. Γο. α΄. σμύρνης. Γο. β΄. ἀλόης. Γο. α΄. λαδάνου. Γο. γ΄. ὀποπάνακος. Γο. γ΄. ὄξει διαλυθέντα ὡς γλοιοῦ ἔχειν πάχος, καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐπίβαλε τοῖς ἐν ἡλίῳ λεανθεῖσιν, καὶ πάλιν τρίβε, καὶ τούτοις ἐπίβαλε, κεκομμένης δὲ καὶ σεσησμένης λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. ἀειζωΐσου χίας στρογγύλης, καὶ μακρᾶς ἀνά. ∠. α΄. ὅταν δὲ ἤδη ἐμπλαστρώδη τὰ τριβόμενα γένηται, ἐπίβαλε τὰ

τηκτὰ, τήξας πρότερον, καὶ ψύξας. ἔστι δὲ ταῦτα κηροῦ ∠ ρι. τερεβινθίνης ∠ κ. χαλβάνης ∠ θ. ἐλαίου κοτύλην α. καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς ἀνελόμενος χρῶ. κείμενον δὲ τὸ φάρμακον διπρόσωπον γίνεται. τῆς δὲ διαθέσεως ἐμμόνου γενομένης, καὶ πρὸς τὴν τῶν φαρμάκων ἐπίθεσιν ἀντιβαινούσης, χρηστέον τοῖς λεγομένοις ἐκδορείοις, καὶ γὰρ ἀφιστᾶσι τὴν ἐπιφάνειαν ἐκ προχείρου.

Περὶ ἐκδορείων.

Ἐκδόρειον λειχήνων, ταύτῃ Πάμφιλος χρησάμενος ἐπὶ Ῥώμης πλεῖστον ἐπορίσατο, ἐπικρατούσης ἐν τῇ πόλει τῆς μελιτάγρας λεγομένης. λεπίδος χαλκῆς ∠ ς. ἀρσενικοῦ ∠ δ. σανδαράχης ∠ δ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ α S. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ α S. κανθαρίδων * κοιλιδίων ∠ α S. ἕκαστον τρίβε κατ' ἰδίαν. εἶθ' ὁμοῦ μίξας ἀναλάμβανε κεδρίᾳ, καὶ γλοιοῦ ποιήσας τὸ πάχος, κατάθου εἰς πυξίδα κυπρίου χαλκοῦ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως νίτρῳ, ὄξει βραχεῖ ἀποσμήχων τὰς λειχῆνας ἐπίχριε σπαθομήλῃ χρώμενος, καὶ παρατρίβων. ἔπειτα ἀποσμήξας ἀπόξυε, καὶ πάλιν ἐπιτίθει τὸ φάρμακον. ἔπειτα δὶς, ἢ τρὶς τοῦτο ποιήσας ὥστε κούφως ἀποξύειν, πάλιν ἐπιτιθέναι πειρῶ. σκεπάζων τοὺς ἐπιχρισθέντας τόπους ὑμένι κύστεως βοείας, ἢ ἑτέρου τινὸς ζώου, καὶ γὰρ τὸ φάρμακον ἀδιέρρευστον φυλάττει, καὶ κοῦφόν ἐστιν, μετὰ δὲ τὴν τοῦ ὑμένος ἀφαίρεσιν, ἐπιθέσει ταινιδίου κούφως ἐπιδήσας ἔα καλὸν μὲν διανυκτερεύειν εἰ δὲ μή γε μέχρι ὡρῶν τινων, ἕως φλυκταίνας γενέσθαι, ἰχῶρας περιεχούσας παχεῖς, καὶ κολλώδεις. εἶτα λούεσθαι παραινοῦμεν, καὶ παρατείνειν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ γὰρ τοῦτο συνεργεῖ τῇ τοιαύτῃ θεραπείᾳ, ἔστω δὲ θερμὸν τὸ βαλανεῖον. εἰ δέ τι κωλύοι βαλανείῳ χρῆσθαι, ἀποπυριατέον θερμῷ ὕδατι πολλῷ. εἶτα περιμάττειν χρὴ, καὶ καταπλάττειν ἄρτῳ φυραθέντι ὑδρομέλιτι. ῥυπαρῶν δὲ γενομένων, τῆς χλωρᾶς ἐπιτίθει σπληνίον. προσλαβὼν ὀλίγον τοῦ ἐκδορείου, ἰχώρων δὲ ἐκκενουμένων, καὶ μηδεμιᾶς ἐπικειμένης ἐφελκίδος, ἐπιτίθει λευκὸν σπληνίον. καὶ ταύτῃ χρῶ τῇ θεραπείᾳ μέχρι παντελοῦς ἀπουλώσεως, ἀποπυριῶν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ νεαρῷ χρώμενος σπληνίῳ. μετὰ δὲ τὴν παντελῆ ἀπούλωσιν, ὑπολειπομένης τινὸς ὑποψίας, χρηστέον ταῖς αὐταῖς ἀγωγαῖς. πρὸ δὲ τῆς τῶν ἐκδορείων ἐπιθέσεως, περιλαμβάνειν δεῖ τὰ ἔξωθεν τοῦ λειχῆνος φαρμάκου ἀφλεγμάντου σπληνίῳ προσαρμοζόμενον τῇ ἐσχατωτάτῳ γραμμῇ τοῦ λειχῆνος μικρόν τι τῶν ἀπαθῶν σωμάτων. αὕτη κοινὴ ἐπιμέλεια τῆς μελιτάγρας. Ἀξιείου.

Λεπίδος χαλκοῦ ∠ ς. χαλκάνθου ∠ δ. κανθαρίδων ∠ α S. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ α S. σανδαράχης ∠ α. κεδρίᾳ ἀναλάμβανε.

Ἄλλη Ἀππίου Φάσκου πρὸς τὰς μελιτάγρας ὥστε χωρὶς οὐλῆς ἀποθεραπεύειν. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀλωπεκίας χρονίας.

Ἐπίχριε δὲ τὰς μὲν ἀλωπεκίας ἐν ἡλίῳ ἢ παρὰ πυρί. φλυκταίνης δὲ γενομένης βελόνῃ χρὴ διακεντεῖν. ὑγροῦ δὲ ἐκκενωθέντος, κηρωταῖς ἀποθεραπεύειν. μετὰ δὲ τὴν ἀπούλωσιν ἐκφύουσιν αἱ τρίχες, καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ τῶν ἀλωπεκιῶν. ἐπὶ δὲ τῶν λειχήνων χρηστέον καθὰ προείρηται, τὸ δὲ φάρμακον ἔχει οὕτως. σανδαράχης ∠ β. ἀρσενικοῦ ∠ β. λεπίδος χαλκοῦ ∠ β. ἐλλεβόρου μέλανος ∠ α. ἐλατηρίου ∠ α. κανθαρίδος τῆς * ποικίλης ∠ α. ἀναλάμβανε κεδρίᾳ. Ἄλλη. Κανθαρίδων ∠ α S. ἐλλεβόρου λευκοῦ ∠ α S. ἀρσενικοῦ ∠ β. λεπίδος χαλκοῦ τὸ ἴσον, χαλκάνθου ∠ α. σκαμμωνίας ∠ β. ἀναλάμβανε κεδρίᾳ. Ἄλλη. Ἀρσενικοῦ κεκαυμένου ∠ β. λεπίδος κυπρίας ∠ ς. χρυσοκόλλης ∠ α. χαλκάνθου ∠ α. ἐλλεβόρου μέλανος ∠ α. σχιστῆς ∠ α. θαψίας χυλοῦ ∠ α. σκαμμωνίας ∠ α. κανθαρίδων ∠ α. κεδρίας τὸ αὔταρκες. Ἔμπλαστροι χλωραὶ λειχηνικαί.

Μετὰ δὲ τὴν ἐκδορείων χρῆσιν, ἐμπλάστρους χλωρὰς καὶ λευκὰς ἐπιτιθέναι δεῖ. εὔλογον ἂν εἴη καὶ τὰς τούτων σκευασίας ἀναγράφειν.

Χλωρὰ ᾗ ἐχρήσατο Πάμφιλος ἐπὶ τῆς μελιτάγρας λεγομένης μετὰ τὴν ῥῆξιν τῆς φλυκταίνης.

Κηροῦ λίτραν α. ἰοῦ ξυστοῦ Γο ς. φρυκτοῦ λίτρας β. ἐλαίου κυάθους δ. ὄξους δριμυτάτου ὅσον ἐξαρκεῖ. τὸν ἰὸν χρὴ μετ' ὄξους τρίβειν ἐν ἡλίῳ. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται. ἔπειτα ἀναψύχεται καὶ τοῖς ὑγροῖς ἐπιβάλλεται. Δημοσθένους χλωρά.

Κηροῦ λι β. φρυκτοῦ λίτραν α. ἰοῦ ξυστοῦ Γο δ. ἐλαίου θέρους κυάθους δ. χειμῶνος κυάθους ς. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. Ἡροφίλου χλωρά.

Ἰοῦ ∠ β. μάννης ∠ δ. στέατος μοσχείου ∠ ιβ. χαλβάνης ∠ γ. κηροῦ ∠ π. ῥητίνης ∠ κ. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Τρύφωνος ἀρχαίου ἡ εὔχρους λεγομένη.

Χαλκοῦ κεκαυμένου Γο δ. στυπτηρίας στρογγύλης Γο β. ἰοῦ ξυστοῦ Γο β. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ Γο β. μάννης Γο β. κηροῦ λίτρας β. φρυκτῆς λι β. ἐλαίου Γο ι. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.

Ἀντωνίνου, ταύτῃ Τιμοκράτης μετὰ τὴν ἐκδορὰν τῶν λειχήνων ἐπιτίθησιν.

Κηροῦ ∠ ρ. κολοφωνίας ∠ σ. λεπίδος κυπρίας ∠ ιβ. στυπτηρίας στρογγύλης ∠ ιβ. ἰοῦ ∠ ιβ. μάννης ∠ ιβ. χαλβάνης ∠ ιβ. ἐλαίου κοτύλην μίαν. ὄξους τὸ ἀρκοῦν. Συναπτέον δὲ τούτοις καὶ τὰς τῶν λευκῶν σκευασίας, καὶ γὰρ ταύταις χρηστέον ἐστὶ μετὰ τὰς χλωρὰς, καθαρῶν γενομένων τῶν περὶ τὴν ἐκδορὰν, καὶ γὰρ φροντιστέον, ὥστε χωρὶς τύλου ἀπουλοῦσθαι, καὶ διὰ τοῦτο χρηστέον τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ἅτινα πολλὴν εὐάφειαν ἐπιφέρει.

Λευκὴ ὑδατίνη λεγομένη. ταύτῃ μάγνος ὁ περιοδευτὴς ἐχρή-
σατο, μετὰ τὴν τῶν λειχήνων ἔκδοραν.

Λιθαργύρου λίτραν. α'. κηροῦ τυρρηνικοῦ λίτραν. α'. ἐλαίου. ξε. α'. ψιμμυθίου λίτραν μίαν. ὕδατος. ξε. α'. τρίβε λιθάργυρον. ψιμμύθιον, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ὅταν λειότερα γένηται, ἐπίβαλλε κατὰ μικρὸν τὸ ἔλαιον, καὶ τρίβε συνεχῶς, καὶ ὅταν ἑνωθῇ μετάιρε εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν, καὶ ἐπιτίθει ἐπὶ τὸ πῦρ. συνεχῶς κινῶν. ὅταν δὲ τὸ ὕδωρ ἀναποθῇ, ἐπίβαλλε τὸν κηρὸν καταπλάσας, καὶ ὅταν διαλυθῇ εἰς θυείαν μεταβάσας, καὶ μαλάξας ἀνελόμενος χρῶ.

Η τῶν παγκρατιαστῶν λεγομένη ῥυφόρα, ποιεῖ καὶ πρὸς πυρίκαυ-
10 στα. ὥστε χωρὶς οὐλῆς ἀπαλλάττειν.

Λιθαργύρου. ∠. κε. ψιμμυθίου. ∠. κε. μολυβδαίνης. ∠. κε. κηροῦ. ∠. ιϛ. τερεβινθίνης. ∠. ιϛ. ἐλαίου. Κο. α'. ὕδατος τὸ ἴσον. συντίθει καθὰ προείρηται.

Μέγητος χειρουργοῦ.

Ψιμμυθίου λίτρας. β. κηροῦ λίτραν. α'. τερεβινθίνης. Γο. α'. λιθαργύρου λίτραν. α'. ἐλαίου λίτρας. γ'. ὕδατος. ξε. β'. συντίθει.

Διοφάντου πρὸς πυρίκαυστα, καὶ παρατρίμματα. ἔστι δὲ καὶ
τοῦ προσώπου φυλακτικὴ ἀνιεμένη ῥοδίνῳ.

Λιθαργύρου πεφωσμένου. ∠. β'. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. ιϛ. ψιμμυθίου πεφωσμένου. ∠. ιβ. κηροῦ. ∠. η'. τερεβινθίνης. ∠. η'. λιβανωτοῦ. ∠. η'. ἐλαίου. Κο. δ'. συντίθει κατὰ τρόπον.

20 Μαλάνη. φάρμακον ἐπιτετευγμένον.

Λιθαργύρου. ∠. ρ. ψιμμυθίου. ∠. ρ. κηροῦ. ∠. ν'. τερεβινθίνης. ∠. κε. μαλάνης. ∠. ιϛ. σχιστῆς. ∠. μ'. ἐλαίου. Κο. β. S. συντίθει καὶ ἀνελόμενος χρῶ. ἐπὶ τριβομένων δὲ τῶν λειχήνων ὑφ' ἧς δήποτουν φαρμακείας. μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν ἐκδορῶν χρηστέον τοῖς προγεγραμμένοις.

Σκευασία μενεκράτους ἡ διὰ τῆς ἐκ δρείου λεγομένη.

Πίσσης βρυττίας διαυγοῦς, ξηρᾶς, ἐξαιρέτου. ∠. β. S. πιτυίνης διαυγοῦς λίτρας α'. Γο. γ'. κηροῦ ποντικοῦ τὸ ἴσον. χαλβάνης. Γο. γ'. ὄξους. Κο. α'. τὰ τηκτὰ τῆκε λαμπροτέρῳ πυρί, μέχρις ἀμολύντου. εἶτα ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίρριπτε κατὰ μικρὸν τὸ ὄξος, καὶ κίνει συνεχῶς προσέχων μὴ ἀναζέσῃ, καὶ ὅταν δαπανήσῃς τὸ ὄξος, μετάιρε τὸ φάρμακον εἰς θυείαν μεγάλην, καὶ τρίβε φιλοπόνως, ὡς τρέχειν μήλινον τὸ χρῶμα. εἶτα ἀποθέμενος εἰς δέρμα λευκὸν ἐσυμμένον φύλαττε.
30 ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἐμπλάσας εἰς δέρματα ὅσον ἐξαρκεῖ σκεπάσαι τοὺς πεπονθότας τόπους, ἐπιτίθει, καὶ λύων διὰ τρίτης νεαρὸν ἐπιτίθει μέχρι ἡμερῶν. ιβ. ὡς πάναρας εἶναι τὰς ἐπιλύσεις. ἀφίστησι λεπίδας τὸ φάρμακον, καὶ λεπτύνει τὰ σώματα, καὶ στερεὰ ποιεῖ πρὸς τὰς ἐπιτηδείας ἐκδοράς.

Τὰ ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένα ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, πρὸς
τὰ ἐν τοῖς γενείοις ἐξανθήματα, καὶ τὰ συκώδη.

Τὰ δὲ ἐπὶ τοῦ γενείου ἐξανθήματα, μύρτα, σίδια, λιθάργυρον, χαλκοῦ ἄνθος, ἴσα σὺν οἴνῳ περίχριε, ἐπὶ δὲ τῶν συκωδῶν τῶν ἐπὶ τοῦ γενείου, λεγομένων δὲ μελιτάγρων, ὑπὸ δέ τινων λειχήνων ἀγρίων, ποιεῖ μὲν καὶ τὰ εὐτονώτερα τῶν πρὸς λειχῆνας. ἔτι δὲ καὶ ψώρας, καὶ λέπρας ἀναγεγραφησομένων. θαυ-
40 μαστῶς δὲ συμπεφώνηκεν αὕτη. χαλκάνθου. ∠. α'. ἐλλεβόρου μέλανος. ∠. α'. ἀρσενικοῦ. ∠. α'. κανθαρίδων κοιλίας. ∠. β'. ἔνιοι δὲ καὶ τριώβολον, λείοις χρῶ μετ' ἐλαίου, ἢ κεδρίας. ἢ ῥοδίνου προσμήχων τὸν τόπον. γίνονται φλύκταιναι. ταύτας ῥήσσων πυρῆνι μήλης ἐπάλειφε. ὥστε παρεισέρχεσθαι τοῦ φαρμάκου, καὶ δάκνειν. εἶτα μετὰ ὥραν πυριάσας κηρωτὴν ῥοδίνην ἐπίρριπτε. τοῦτο μέχρι κολλυλώσεως ποιεῖ. ἐὰν δὲ τὸ πρῶτον μὴ κρατεῖ, καὶ δίς, καὶ τρὶς κατάχριε. ποιεῖ καὶ λέπραις, καὶ λεύκαις, καὶ ἀλωπεκίαις, καὶ ψώραις ἄκρως.

Ηρακλείδου ταραντίνου ἐκ τῶν πρὸς ἀντιοχίδα. πρὸς τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ γε-
νείου συκώδη οἰδήματα. κἄν που ἀλλαχῇ ἐξέχονται ἕλκη.

Ελατηρίου καὶ ἁλῶν ἴσον μίξας, χρῶ. ἄνωθεν δὲ ἐπιτίθει λίνου σπέρμα ὠμὸν μεθ' ὕδατος. ἢ σῦκα λεπτὰ
50 λεία. τῷ δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς τὰ φύματα χρηστέον.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν.

Τῶν ἐν τοῖς ὀδοῦσι παθῶν, ἔνια μὲν ἅπασιν ἐναργῶς φαίνεται, καθάπερ ὅταν οὕτω ψηφθῶσιν ἢ μελανθῶσιν, ἢ ἐκτριβῶσιν, ἢ μήτε τῶν ψυχρῶν ἀνέχονται μήτε τῶν θερμῶν, ἀλλ' ἐπ' ἀμφοτέροις, ἢ θατέρῳ μόνῳ συμβαίνῃ τις ὀδύνη. τινὰ δ' οὐ φαίνεται σαφῶς ἐν αὐτοῖς παθῶν. ὥσπερ ὅταν ὁ πάσχων αὐτὸς αἰσθάνεσθαι φῇ τῆς κατὰ τὸ σῶμα τοῦ ὀδόντος ὀδύνης, ἐν τῷ βάθει γινομένης. ἀντιλέγουσι γὰρ ἔνιοι φάσκοντες, ὀστοῦν ὄντα τὸν ὀδόντα χωρὶς ὀδύνης πάσχειν. ὥσπερ ὅταν τῇ καλουμένῃ ῥινῇ τὰς ὑπεροχὰς αὐτοῦ ἀνακαθαίρωμεν πρίζειν. ἢ καὶ δι' ἄλλην τινὰ πρόφασιν, ὧν ὀλίγον ὕστερον ἐρῶ. νυνὶ γὰρ βούλομαι χω

εἰς λογικῆς τε, καὶ φυσικῆς ἀποδείξεως μαρτυρῆσαι τοῖς φάσκουσιν αὐτὸν τὸν ἀλγεῖν ὀδόντα, καὶ γὰρ κατὰ
ἀλγήσας ἀκριβῶς ἑαυτῷ προσεῖχον ὡς ἂν ἤδη προακηκοὼς, τῆς ἀμφισβητήσεως. ᾐσθανόμην τε σα-
φῶς οὐ μόνον ἀλγοῦντος, ἀλλὰ καὶ σφύζοντος τοῦ ὀδόντος, ὁμοίως ταῖς φλεγμαινούσαις σαρξὶν, ὥστε
με θαυμάζειν, εἰ καὶ τοῦτο τὸ πάθος ὃ καλοῦμεν φλεγμονὴν, ἐν ὀδόντι γίνεσθαι δύναται, λιθώδη καὶ
σκληρὰν οὐσίαν ἔχοντι, καὶ μέντοι καὶ καθ᾽ ἕτερον καιρὸν ἀλγήσας ὀδόντα. σαφῶς ᾐσθανόμην οὐκ
αὐτοῦ τοῦ ὀδόντος, ἀλλὰ τῶν οὔλων εἶναι τὸ ἄλγημα. φλεγμαινόντων δὲ αὐτῶν, ὡς καὶ χωρὶς τῆς θλί-
ψεως ἀλγεῖν. ἀλλὰ καὶ γειτνιάσει τῶν ὀδόντων σκληρῶν ὄντων, αὐξανομένης τῆς ὀδύνης διὰ τὴν
θλίψιν, ὡς ἑκατέρας τῆς αἰσθήσεως πεπειραμένος, ἄλλης μὲν ἐπὶ τῆς οὔλης. ἄλλης δὲ ἔσω αὐτῆς τῆς
τοῦ ὀδόντος οὐσίας, σαφῶς οἶδα καὶ μαρτυρῶ τοῖς λέγουσιν ἀλγεῖν αὐτοὺς τοὺς ὀδόντας ποτέ. καὶ μέντοι
10 καὶ τοῦ καταφυομένου νεύρου τῇ ῥίζῃ τοῦ ὀδόντος ὀδύνην γίνεσθαι, ποτὲ τοῦ νεύρου φαντασίαν συγκεχυ-
μένην, καὶ ἀδιάρθρωτον τοῖς πολλοῖς φέροντος ὡς αὐτοῦ ὀδόντος ἀλγοῦντος, εὔλογόν ἐστιν, καὶ γὰρ καὶ τούτου
σαφῶς ᾐσθόμην συμβάντος μοι, καὶ τό γε διαμένειν ἔτι μέρος μικρὸν τῆς ὀδύνης ἐξαιρεθέντος τοῦ
ὀδόντος, ἐπὶ τῇ τοῦ νεύρου ἐγγίνεται φλεγμονῇ. κουφιζομένου μόνον ἐκ τοῦ μηκέτι μήτε τείνεσθαι τῆς
πρὸς τὸ τεῖνον ὅσον συμφύσεως, ἐλευθερωθὲν ἀναπνοήν τέ τινα σχεῖν, καὶ τῶν προσφερομένων ἰαμά-
των ψαύειν. οὔτε γὰρ κατὰ ψαῦσιν, οὔτε κατὰ διάδοσιν, οἷόντε τὸ φλεγμαῖνον ἰᾶσθαι νεῦρον. ἑκατέρω-
θεν ὑπὸ τῶν φατνίων στεγόμενον. ἔμπροσθέν τε ὑπ᾽ αὐτοῦ τοῦ ὀδόντος. εἰ δὲ πελιδνοὶ δι᾽ ὅλης ἑαυτῶν
τῆς οὐσίας οἱ ὀδόντες φαίνονται ποτὲ γινόμενοι, θαυμαστὸν οὐδέν ἐστι πάσχειν αὐτούς τι καὶ τῇ φλεγμο-
νῇ παραπλήσιον. ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον ἄν τις τούτῳ πιστεύσειεν ἐν τῷ τρέφεσθαί τε, καὶ σχεδὸν ἐν ἅπαντι
τῷ τῆς ζωῆς χρόνῳ τὴν αὔξησιν ἔχειν. ἐναργῶς γὰρ τοῦτο φαίνεται πολλάκις ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων
20 ἐξαιρεθεῖσιν ὀδοῦσιν, ὥστε αὐξανομένων μὲν αὐτῶν διαπαντός. ὅσον δ᾽ αὔξονται τοσοῦτον ἐν τῇ τῶν ἀν-
τίων λειώσει τριβομένων. εἰ δὲ ἀδύνατον ἐστιν αὐξάνεσθαι χωρὶς τοῦ τρέφεσθαι πάντως που, καὶ δυσὶν
ὑποκείσονται παθήμασιν ἐναντίοις. ἐνδείᾳ τε, καὶ πλεονεξίᾳ τῆς χορηγουμένης αὐτοῖς τροφῆς. ἡ μὲν
οὖν ἔνδεια ξηροτέρους τε, καὶ ἀραιοτέρους, καὶ διὰ τοῦτο λεπτοτέρους ἐργάζεται. ἡ πλεονεξία δὲ ποι-
ήσει ποτὲ διάθεσιν αὐτοῖς ἀνάλογον τῇ κατὰ σαρκώδη μόρια φλεγμονῇ. ταύτης μὲν οὖν ἰάματα γίνε-
σθαι τὸν αὐτὸν ἔχοντα σκοπὸν τοῖς τὰς φλεγμονὰς ἰωμένοις. ὅπερ ἐστὶ κενῶσαι τὴν πλεονεξίαν. τὸ
μέν τι διαφοροῦντα. τὸ δὲ ἀποκρουόμενον αὐτῆς. τῆς δὲ δι᾽ ἔνδειαν τροφῆς λεπτότητος τῶν ὀδόντων, ἴαμα
μὲν οὐδέν ἐστιν. τὸ χαλᾶσαι δὲ ἀναγκαῖον τηνικαῦτα καὶ σείεσθαι. χαλαρωτέρας τῆς ἐγγομφώσεως γι-
νομένης. οὐ μόνον αὐτῶν τῶν ὀδόντων λεπτυνθέντων, ἀλλὰ καὶ τῶν περιεχόντων αὐτοὺς φατνίων. αὕτη
μὲν οὖν ἡ διάθεσις ἐπιγίνεται τοῖς γέρουσιν, ἢ πρωϊαίτερον, ἢ ὀψιαίτερον, ὥσπερ γε, καὶ ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον.
30 ἡ δ᾽ ἀνάλογον τῇ φλεγμονῇ ἔχει, μᾶλλον τοῖς νέοις. βοηθητέον οὖν ἐστι καὶ τοῖς γέρουσι τῇ διὰ τῶν οὔλων
βοηθείᾳ. καλοῦνται δ᾽ οὕτως αἱ ἀντιπεριλαμβάνουσαι τοὺς ὀδόντας σάρκες. ἔνθα πρῶτον ἀνίσχουσιν
τῶν φατνίων. αὐτὰς οὖν χρὴ στύφουσι φαρμάκοις εὐτονωτέρας τε, καὶ μᾶλλον ἐσφιγμένας περὶ τὸν
ὀδόντα ποιεῖν. ὥσπερ καὶ αὐτὰς ὠφελούσας τι τῷ μονίμῳ τε, καὶ δυσκινήτῳ. διὰ τὴν τῆς ἐγγομφώ-
σεως ἀκρίβειαν γεγονότι. καὶ μὴν καὶ τὰ ῥήμματα τῶν ὀδόντων ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν δριμέων τε, καὶ
διαβρωτικῶν ἀποτελεῖται. καθάπερ τὰ ἐπὶ τοῦ δέρματος ἕλκη χωρὶς τῆς ἔξωθεν αἰτίας. ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἐκεί-
νοις μὲν συνεχῶς καὶ πολλοῖς. ἐπὶ δὲ τῶν ὀστῶν σπανιάκις. ὅσῳ δυσπαθέστερα δέρματος ἐστὶ διὰ τὴν
σκληρότητα. δῆλον οὖν ὅτι, καὶ ἡ ἴασις ἔσται τῶν ἀναβιβρωσκομένων σωμάτων, ἀναξηραινομένης τῆς
ἐπιῤῥεούσης κακοχυμίας. εἰ μὲν ὀλίγη τις εἴη, τοῖς τοπικοῖς βοηθήμασιν διὰ τῶν ξηραινόντων φαρμά-
κων, ὧν τὴν ὕλην ὀλίγον ὕστερον ἐροῦμεν. εἰ δὲ πλείων, ὅλης τῆς κεφαλῆς τῇ προνοίᾳ. κἂν αὐτὴ ποτὲ
40 πάσχῃ διὰ τὸ σύμπαν σῶμα, καὶ τῇ κατ᾽ ἐκεῖνο θεραπείᾳ. τοὺς δὲ βεβρωμένους ὀδόντας, ὡς ἂν ὑπὸ μα-
λακότητος τοῦτο πάσχοντας ἐργάζεσθαι χρὴ σκληροτέρους καὶ δυσπαθεστέρους διὰ τῶν αὐστηρῶν τε καὶ
στρυφνῶν φαρμάκων. καὶ τοὺς πελιδνουμένους δὲ διὰ τῶν ξηραινόντων ὡς ἂν ἐξ ἐπιῤῥοῆς ὑγρῶν μοχθη-
ρῶν τοῦτο πάσχοντας. ὁμοίως οὖν δέονται θεραπείας τοῖς τετρημένοις.

Περὶ οὔλων θεραπείας.

Ο ὔλων διὰ φλεγμονὴν ὀδυνωμένων ἄριστόν ἐστιν φάρμακον ἔλαιον σχίνινον εὔκρατον κατὰ θερμότητα
διακρατούμενον. ἔστω δὲ νέον ὡς τό γε παλαιότερον εἰς τοσοῦτον τοῦ νέου φαυλότερον εἰς ὅσον παλαιό-
τερον. ἐνιστάσθω δὲ τὸ ἀγγεῖον ἐν ᾧ θερμαίνεται τὸ σχίνινον, ἑτέρῳ μείζονι, θερμὸν ἱκανῶς ὕδωρ ἔχοντι.
50 μάλιστα μὲν οὖν ἁρμόττει τοῦτο τῇ φλεγμονῇ τῶν οὔλων. οὐ μὴν κἂν κατὰ ἄλλο τι μέρος τοῦ τε τὴν γλῶτταν
ἀμφιεννῦντος ὑμένος. ὑπεζωκότος τε σύμπαν τὸ σῶμα γίνηταί τις ὀδύνη διὰ φλεγμονὴν, ἀνωδυνίας
ἐστὶ ποιητικὸν τὸ σχίνινον. ἀποκρούεται γὰρ ἀλύπως ἄνευ τραχύτητος. ἣν ἔχει τὰ πλεῖστα τῶν αὐστηρῶν. διαφο-
ρεῖ τε ἀδήκτως, οὗ χρεία μᾶλλον τοῖς φλεγμαίνουσιν. ἔνιοι δὲ τῶν ἰατρῶν κοινῷ τινι χρώμενοι παραλο-
γισμῷ βλάπτουσι τὰ φλεγμαίνοντα. καὶ χρὴ διασκεψαμένους ἅπαξ ὑπὲρ αὐτοῦ, φυλάττεσθαι τοῦ λοι-
ποῦ. νομίζουσι γὰρ εἰ τὰ στύφοντα μόνον ὀνίνησι τὰς φλεγμονὰς ἀποκρούοντα τὸ ἐπιῤῥέον. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ
τοῦ περιεχομένου τι κατὰ τὸ φλεγμαῖνον ἐκθλίβοντα πρὸς τὰς τρεφούσας φλέβας τὸ μόριον, εἰκὸς τὸ

τὸ μᾶλλον στῦφον ὀνήσειν μᾶλλον. οὕτω δὲ καὶ τὸ διαφοροῦν μᾶλλον, ὀνήσειν μᾶλλον οἴονται, τῶν μετρίως δηλονότι
δρώντων. οὐκ ἐννοοῦντες ὡς τὸ καθ' ἕτερον αὐτῶν ἐπιτεταμένον ὀδυνηρὸν γίνεται τοῖς φλεγμαίνουσιν. ὑπὸ
μὲν γὰρ τῶν σφοδρῶς στυφόντων ὅμοιόν τι θλάσει πάσχει τὰ μόρια, συναγομένης αὐτῶν τῆς οὐσίας
βιαίως. ὑπὸ δὲ τῶν δριμέων, διαβρώσει τι παραπλήσιον. εἰκότως οὖν τὸ σύμμετρον ἐν ἑκατέρᾳ
βέλτιόν ἐστι τῶν ἀμέτρων, ταῦτα μὲν οὖν αὐτάρκως μοι προείρηται.

Περὶ δὲ τῶν κατὰ τὰς ὀδύνας διαθέσεων ἐφεξῆς ἐρῶ.

Τῶν ὀδυνωμένων ὀδόντων αὖθις τῶν οὔλων φλεγμονῆς, ἔσθ' ὅτε μὲν ὡς ἔφην ἐν αὐτῷ τῷ οἰκείῳ σώματι
τὴν ὀδύνην. ἔσθ' ὅτε δὲ ἐν τῷ νεύρῳ συμβαίνει γίνεσθαι. σφοδροτάτων οὖν ἐστι χρεία φαρμάκων,
εἴτε ἀποκρούεσθαί τις, εἴτε διαφορεῖν ἐθέλοι τὸ τῆς ὀδύνης αἴτιον. εἴτε χυμός, εἴτε φυσῶδες ἢ πνεῦμα,
καὶ διὰ τοῦτο τὰ πλεῖστα αὐτῶν, δι' ὄξους σκευάζεται δριμυτάτου. παραγράψω δὲ ἐφεξῆς, καὶ τὰ
διὰ τῆς ἱστορίας ἡμῖν παραδεδομένα. τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων ποιησάμενος.

Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἀλγοῦντας ὀδόντας.

Λυποῦντες δὲ ὀδόντας διακλυζέσθωσαν ὄξει θερμῷ δριμεῖ μετὰ κικίδος. ἢ ἀλικακάβου ῥίζῃ μετ' ὄξους
καὶ κικίδος. ἢ δαδίοις λιπαροῖς ἀναζεομένοις ἐν ὄξει. ἢ μυρσίνης κλωνίοις, ἢ μετὰ πίσσης ἐν ὄξει χλιαινομένης.
ἢ ὑοσκυάμου τῷ σπέρματι, καὶ τοῖς φύλλοις σὺν ὄξει. ἢ κεδρίᾳ. ἢ προπόλει. ἢ ναρδίῳ. ἢ
στρύχνῳ. ἢ τῷ χυλίσματι αὐτοῦ, ἢ καππάρει. ἢ σκορόδοις. ἢ μυρσίνης κλωνίοις. ἢ ἐν ὄξει ἀνεζεσμένοις. ἢ οἴνου
ψυχῇ θερμῇ. ἢ πολίου φύλλοις. ἢ καὶ αὐτῇ τῇ βοτάνῃ. ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζῃ. ἢ πρασίου. ἕκαστον αὐτῶν σὺν
ὄξει μετὰ νίτρου ἢ πεπέρεως. ἢ χαμαιλέοντος ῥίζης ὁμοίως. ἢ ὑσσώπῳ, ἢ σταφίδι ἀγρίᾳ. ἢ πηγάνῳ μετ'
οἴνου. ἢ γλήχωνι μετ' ὀξυμέλιτος. ἢ πλατάνου σφαιρία. ἢ ῥόδα ξηρὰ ἕψε ἐν οἴνῳ λευκῷ μέχρι τὸ τρίτον
τοῦ οἴνου λειφθῇ. εἶτα δηλονότι ἔχε ἐν ἀγγείῳ φυλάττων ἐπὶ τῆς χρείας συνεχῶς διακλύζου. ὡσαύτως δὲ καὶ
ἡ τῆς πενταφύλλου ῥίζα. ὑπὸ δέ τινων εὐπατορίου λεγομένης κατεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ. ἢ γλήχωνος ἐπὶ
πολὺ ἑψηθείσης ἀφεψήματι. ἢ κέρας ἐλάφειον ἐν ὀξυκράτῳ ἑψηθὲν ἐπὶ πολὺ διακλύζου. ἢ κράμβης
καυλοὺς τρεῖς καὶ σώρεως. ∠. β'. ἐν ὄξους. ξ. α'. μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ ἑψήσας διακλύζου. ἄκρως
δὲ λέγεται ποιεῖν βατράχου ἐν ὄξει, καὶ ὕδατι εὖ μάλα ἑψηθέντος, τὸ ἀφέψημα ἐπὶ πολὺ διακρατούμενον
ἐν τῷ στόματι. θαυμαστῶς ποιεῖ ἐάν κυνόδοντα καύσῃς, καὶ τρίψῃς. εἶτα σὺν ὄξει θερμῷ ἱκανῶς ἑψήσας
διακρατήσεις. ἢ σίδια, καὶ κικίδα ὄξει ἐναφεψήσας χρῶ. ἢ σκίλλης ὄξει θερμῷ. ἢ σκίλλης
τὸ αὐτὸ εἰς λεπτὰ τέμνων, καὶ εἰς τὸν ξέστην τοῦ ὄξους βαλὼν, εἰς ἄγγος ταρίχευσον ὀνείᾳ κόπρῳ, κατορύξας
ἐφ' ἡμέρας. λ'. καὶ χρῶ. ἢ ὀνείῳ γάλακτι διακλύζειν. τοῦτο καὶ τοὺς κινουμένους στερεοῖ. ἢ ἀλικακάβου
φλοιοῦ, καὶ δαδίου ἐναπεσβεσμένου ὄξει διακλύζου ἐπὶ πολὺ ἑψηθείσης ἀφεψήματι. ἢ κέρας
ἐλάφειον ἐν ὀξυγάρῳ ἐναφεψήσας, ἢ ἐν ὄξει διακλύζου. ἢ τιθυμάλλου ῥίζαν ἐν οἴνῳ μέχρι τὸ ἥμισυ
λειφθῇ ἑψήσας διακλύζου. ἢ ὑοσκυάμου ῥίζαν ὀξυμέλιτι ἑψήσας διακλύζου. ἢ δαδίων ξύσματα.
σίδια, στυπτηρίαν στρογγύλην. ἢ ἀστὴν ἐν ὄξει ἑψήσας μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ. διακλύζου χλιαρῷ.
ἢ ἐλξίνης ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ διακράτει. ὅταν δὲ σιέλου τὸ στόμα πληρωθῇ ἀποῤῥίψας
ἔα φέρεσθαι. ἢ σκόροδα, καὶ ἀλεξάνδρειον κάλαμον ὄξει δριμυτάτῳ ἀποζέσας διακλύζου.
ἢ ὕσσωπον. ἢ θύμον. ἢ ὀρίγανον κατ' ἰδίαν ἢ ὁμοῦ σὺν τῷ ὄξει ἕψων διακλύζου. ἢ πύρεθρον μετὰ ὑσσώπου
καὶ κολοκυνθίδος τὸ αὐτὸ ὁμοίως ἐν ὄξει καθεψήσας διακράτει πλείονα χρόνον ἐν τῷ στόματι τὸ ὑγρόν.
ἢ οἴνῳ θερμῷ. κολοκυνθίδος ἐναποβραχείσης διακράτει πλείονα χρόνον. πολὺ γὰρ φλέγμα ἄγει, καὶ
κουφίζει τὸν τόπον. ἢ σκορόδων καὶ εὐζώμου σπέρματι, καὶ νίτρου ἀφεψήματι. ἢ βατράχιον ἐν οἴνῳ
ἑψήσας περικαθαρὰς τὸν ὀδόντα διακλύζου. ἢ συκαμίνου. τουτέστι μορέας γάλα εἰς οἶνον ἐκ χίας
ὁμοῦ οἰσυπηρὰ ἔρια ἐναπόθλιβε χλιαίνων, καὶ δι' ἐρίων ῥυπαρῶν ἔγχει τῇ μύλῃ. ἀνασπᾷ φλέγμα καὶ ἀπόνους
ποιεῖ. ἐν τούτοις ἅπασιν ὁ Ἀρχιγένης κατάλογον ἐποιήσατο φαρμάκων τμητικῶν τε, καὶ διαφορητικῶν,
καὶ θερμαινόντων. σπανίως τῶν στρυφνῶν τι μίξας. ὁποῖόν ἐστι φάρμακον ἡ κικίς. ἅπαξ δέ που
κεκιμένου τοῦ στρύχνου τε, θαύμαζε περὶ τῆς μίξεως αὐτοῦ. κατ' οὐδένα λόγον ὠφελεῖν δυναμένου. πλὴν
εἴπερ ἄρα καθ' ὃν, καὶ τὰ κωλικὰ φάρμακα, τῷ ναρκωτικῷ τῆς ὀδύνης. τί ἂν οὖν ἔτι τῶν ὑπὸ εὐπορίστων
Ἀπολλωνίου μνημονεύοιμι, περιεχομένων ὀλίγου δεῖν ἁπάντων ἐν τοῖς ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένοις.
Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ὁ Ἀπολλώνιος ἐνίοις τῶν ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων ἐμαρτύρησε ὡς παραχρῆμα παύουσι
τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων, ἄμεινον ἔδοξέ μοι κἀκεῖνα γράψαι κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἀπολλωνίου λέξιν οὕτως
ἔχουσαν.

Ἀπολλωνίου παραχρῆμα παῦον τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων.

Σκορόδων πυρῆνας ε'. λιβάνου ἄῤῥενος. γ'. ὀβολούς. μυρσίνης κλωνία διπάλαιστα δύο. τούτων ἀμέλξας
τὰ φύλλα κατ' ἰδίαν λέανον ὁμοίως, καὶ τὰ σκόροδα, καὶ τὸν λιβανωτόν. εἶθ' ὁμοῦ πάντα

ἐμβαλὼν εἰς καινὴν χύτραν, καὶ ἐπιχέας ὄξους κοτύλην α΄. ἕψε κινῶν σπάθῃ διηνεκῶς μέχρις οὗ λειφθῇ τὸ ἥμισυ, καὶ οὕτω χλιαρῷ χρῶ. δεῖ δὲ κρατεῖν τὸ ὑγρὸν ἐπὶ τῷ ἀλγοῦντι μορίῳ πρὸς πλείονα χρόνον. ἔπειτα δὲ πτυστέον ἄχρις ἂν τὸ ὑγρὸν δαπανηθῇ. χρήσιμον δὲ καὶ πρὸ τούτου διακλύσασθαι βαλσάμου ὀπὸν ἢ φλοιὸν ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὸν ἀλγούμενον ὀδόντα. εἰ δὲ μή, πάνακος ὀπὸν θλάσαντα ἐλαφρῶς ἐᾶσαι τὸ ὑγρὸν ἀπορρεῖν.

Ἐφεξῆς τῶν γεγραμμένων ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν βοηθήματα τετρημένων ὀδόντων ὀδυνωμένων τε, καὶ ἀνωδύνων κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

Περιπλάσμασι δὲ καὶ ἐπιθέμασι τοιούτοις τισὶ χρῶ. σῶρυ αἰγύπτιον ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ ἀναλαβὼν περίπλασσε, καὶ τῷ βρώματι ἐντίθει αὐτήν. ἢ τὴν διὰ δύο πεπέρεων ἐντίθει. ἀνιεὶς αὐτὴν ναρδίνῳ ἢ ῥοδίνῳ. μάλιστα δὲ ἀμυγδαλίνῳ, καὶ εἰς τὸ οὖς δὲ τὸ κατ' αὐτὸ ἔνσταζε, τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἄκρως. ἢ θεῖον ἄπυρον μετὰ λυκίου ἀναλαβὼν εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει. ἢ περίπλασσε τὸν ἀλγοῦντα περικαθάρας πρότερον.

ἢ κόμην γλήχωνος τρίψας ἐντίθει τῷ ὀδόντι. ἐπὶ δὲ τῶν μεγίστων ὀδονταλγιῶν ἄκρως ποιεῖ τόδε. ὄφεως γῆρας κατακαύσας, καὶ μετ' ἐλαίου, μέλιτος ποιῶν πάχος στερεοῦ περικαθάρας περίπλασσε, καὶ τὰ κύκλῳ πάντα περίχριε, καὶ τοῖς βρώμασιν ἐντίθει. ἢ προσπίεζε τῷ γήρᾳ μὴ κεκαυμένῳ τοὺς ὀδόντας καὶ ἐκπίπτουσιν. ἢ γῆς ἔντερα φρύξας ἔμπασσε εἰς τὸ βρῶμα περικαθάρας. ἢ ὠὰ ἀραχνίων ἀνιεὶς μύρῳ ναρδίνῳ ἐντίθει. ἢ μελάνθιον φρυγὲν μετ' ἐλαίου περίπλασσε, καὶ μικρὸν μύσας ἀποφλεγμάτιζου. ἢ πεπέρεως. ἢ κάγχρυ ὀπῷ ἀναλαβὼν, ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα. ἐπὶ δὲ τῶν ὡσανεὶ ἐν φλεγμονῇ. νίτρον ἐρυθρὸν, καὶ περσαίων ὀστέων τὸ ἐντὸς ἑνώσας ῥητίνῃ ἀναλάμβανε, καὶ περίπλασσε τὸν ὀδόντα, καὶ ἔα ἕως ἂν ἀποπέσῃ. ἐπὶ δὲ τοῦ βρώματος πεπέρεως, καὶ νίτρου ἀφρὸν, καὶ χαλβάνην σὺν μέλιτι ἐπιτίθει. ἢ γλοιῷ μετὰ πεπέρεως ὁμοίως. ἢ πύρεθρον μετὰ σμύρνης. ἢ ὀπὸν κυρηναϊκὸν, καὶ πέπερι ἴσα μετὰ χαλβάνης. ἢ μελάνθιον, καὶ σκορόδου τὸ ἥμισυ, καὶ ἅλας ὀλίγον συλλεάνας περίπλασσε, ἀπόνους ποιεῖ. ἢ σίλφης βδεούσης τρεῖς σὺν ῥοδίνῳ θερμάνας. εἴς τε τὸ οὖς ἔνσταζε, καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει. ἢ κνίδας λείας μετὰ κεδρίας χρῶ. ἢ εἰς τὸ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα οὖς σησαμέλαιον ἐναφεψημένων αὐτῷ γῆς ἐντέρων ἔγχει. αὐτῷ δὲ τῷ ἀλγοῦντι, ὑοσκύαμον δακνέτωσαν.

ἢ κισσοῦ λευκοῦ κορύμβους ε΄. μετὰ ῥοδίνου τρίψας, καὶ ἐν σιδίῳ χλιάνας ἔνσταζε, δεύτερον καὶ τρίτον τῆς ἡμέρας εἰς τὸ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα οὖς, καὶ αὐτὸς δ' ὁ καρπὸς μετ' οἴνου λεῖος ἐπιχριόμενος ἐπὶ τὸν ὀδόντα ὠφελεῖ. τούτων ἐφεξῆς ὁ Ἀρχιγένης, καὶ τάδε γράφει. ἄκρως γὰρ ποιεῖ, καὶ αἱμασσομένοις οὔλοις, ὑγρὰ στυπτηρία μετὰ τοῦ διπλοῦ ἁλὸς προσάπτου. ἢ σχιστῇ, καὶ μυρσίνῃ λειοτάτοις παράπτεβε. συφθέντων δὲ μέλιτι χρίε. ἢ περσαίων τῶν μαχαιρείων μέρη δύο. σμύρνης μέρος ἓν περικαθάρας ἔνθες, ἀπόνους ποιεῖ. τοῖς δὲ τεθραυσμένοις, καὶ ἀλγοῦσιν ὀδοῦσιν, καυτήρια ἐπιτίθει πυρώσας.

Περὶ αἱμασσόντων οὔλων.

Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ὁ Ἀρχιγένης οὕτως ἔγραψεν. ἀποφλεγματισμοὶ δὲ ἄριστοι τοῖς ὀδονταλγοῦσιν, σταφὶς ἀγρία διαμασηθεῖσα ἰδίᾳ, καὶ μετὰ γλήχωνος. ἢ κνίδος τὸ ἔνδοθεν μέλαν. διακείτω τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι, καὶ ἔα ἀπορρεῖν. εἰς δὲ τὸ ἀντικείμενον οὖς ἔνσταζε, κισσοῦ δύο κορύμβους μετὰ ῥοδίνου λελεασμένους. ἢ μυρίκης καρποῦ ∠. β΄. ἀφρονίτρου ∠. α΄. στυπτηρίας ὀλίγον. σκορόδων πυρῆνας ε΄. μυρσίνης φύλλα ὀλίγα σὺν ὄξει κινῶν σπάθῃ διηνεκῶς ἕψε μέχρι ἡμισείας, καὶ δίδου διακλύζεσθαι, καὶ διακρατεῖν. εἶτα χάνοντες ἐάτωσαν ῥεῖν τὸ φλέγμα, καὶ μετὰ τοῦτο ῥοδίνῳ ἐλαίῳ διακλυσάμενοι πτισάνην δίδου ῥοφῆσαι. ἐὰν δέ τινα ἐκ τοῦ διακλύσματος περὶ στόμα ἑλκωθῇ, κηρῷ, καὶ ῥόδων χυλῷ διάχριε.

Περὶ πυριῶν.

Πυρίαι δὲ ποιοῦσι πρὸς ὀδονταλγίαν. ἔξωθεν μὲν αἱ δι' ἁλὸς πεφρυγμένου. ἢ κέγχρου εἰς μαρσίππους ἐμβεβλημένων. ἢ καὶ διὰ ῥυπαρῶν ῥακίων, εὖ μάλα θερμανθέντων. ἢ καὶ ἐπιθέματα διὰ τῶν χοείων ὑδάτων. ὡς τὰ διὰ ὠμῆς λύσεως. εἴ τε κρίθινον. εἴ τε λινόσπερμα. αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος ὀδόντος πυρίᾳ οὕτω χρηστέον. ὀριγάνου ξηροῦ κλωνίον, εἰς ζεστὸν ἔλαιον βάπτων τῷ πονοῦντι ὀδόντι ἄνωθεν ἐπέρειδε.

ἢ κνίδος καυλὸν ὁμοίως. ἢ σταφίδα ἀγρίαν εἰς ὄξος τι αὐτὴν τήξας. ἢ κηρὸν ἐπιτιθεὶς τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι πυρῆνι μήλης θερμοτάτῳ προσάπτου συνεχῶς. ἢ ὀποπάνακα, καὶ ὀπὸν πευκεδάνου ἴσα ἑνώσας ὀθονίῳ ἔνδησον, καὶ εἰς ζεστὸν ἔλαιον τῆξον. ὅταν δὲ ἄρξηται ζέειν τὸ φάρμακον, ἐπιτίθει τῷ ὀδόντι καὶ προσπίεζε μύλῃ. χρῶ πρωῒ, καὶ δείλης, καὶ καθόλου συμπυρίας ἐκτός τε, καὶ ἐντὸς πρὸ τροφῆς, καὶ μετὰ τροφὴν μὴ πολὺ λίαν διαστησάντων ἀπὸ τροφῆς χρῶ. εἶδος δὲ πυρίας ἐστὶ, καὶ τὸ τοιοῦτον, εὖ μάλα περικαθάρας τὸν ὀδόντα, καὶ σκεπάσας τὸν πάσχοντα ἀναγκάσας τε χάνειν ὑποθυμία ὑοσκυάμου σπέρματα. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τῶν προγεγραμμένων εἴκει, ἔγκειται δὲ ἰσχυρῶς ὁ πόνος, λεπτῷ τρυπάνῳ τρήσας τὸν ὀδόντα χρῶ τοῖς εἰρημένοις βοηθήμασιν. εἴωθε γὰρ μᾶλλον οὕτως ὠφελεῖν. εἰ δὲ μηδ' οὕτως ὑπακούει, καὶ δόξειεν ἀρθῆναι τὸν ὀδόντα ἀπόνως, ἀρθείη φαρμάκῳ συμφωνοῦντι λίαν τῷδε. πύρεθρον δριμυτάτῳ ὄξει ἐφ' ἡμέρας μ΄. ταριχεύσας τρῖψον, καὶ ἀπόθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας τοὺς λοιποὺς κηρώσας, καὶ ἀσφαλισάμενος αὐτόν τε τὸν ἀλγοῦντα περικαθάρας περίπλασσε τῷ φαρμάκῳ. εἶτα διαστήσας ὥραν ἔκλυσον τοῖς δακτύλοις. ἢ γραφείῳ ἀνάλαβε. ἢ σῶρυ μετ' ὄξους δριμυτάτου ἐπὶ πολλὰς

περὶ πολλὰς ἡμέρας καταπλάσσε, καὶ ἐκπεσεῖται. ἢ μολυβδαίναν λείαν κηρωτῇ ἀναληφθεῖσαν ἐπίθες. ἐξάγει σφοδρῶς τιθυμάλλου ὀπὸς, καὶ σὺν μετὰ χαλβάνης καταπλαττόμενα.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων.

Πρῶτον μὲν αὐτῷ κεφάλαιόν ἐστιν τὰ πρὸς ὀδονταλγίας διακλύσματα, μηδὲν ἔχοντα πλέον τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων. δεύτερον δὲ πρὸς ὀδόντας βεβρωμένους ἐπαλγεῖς ἐπιθέματα καὶ ἐμπλάσματα. τρίτον ἐπὶ τούτοις πυρίαι καὶ καύσεις πρὸς ὀδονταλγίας. τέταρτον ἐπὶ θυμιάματα πρὸς τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. πέμπτον ὀδοντικὰ διαμασήματα, καὶ καθαρτικὰ, καὶ πρὸς τούτοις ἕκτον ἀναγαργαρίσματα πρὸς ὀδονταλγίας. ἕβδομον δὲ κεφάλαιον ἔγραψε πρὸς ὀδονταλγίας ἐγχύματα εἰς τὸ οὖς. ὧν οὐδενὸς μνημονεύειν ἔτι ἠξίωσα τῷ βουλομένῳ παραναγινώσκειν τὸ βιβλίον, οὐ πάνυ τι τῶν δυσπορίστων ὑπάρχον, ἐπεὶ δὲ τοῖς ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένοις ἀφικέσθην, ἐφεξῆς δὲ γράψαντος τοῦ Ἀπολλωνίου ἔγχυτα εἰς τὴν ῥῖνα ἔδοξέ μοι προσθεῖναι.

Πρὸς ὀδονταλγίας ἐγχύματα εἰς τὴν ῥῖνα ὡς Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων.

Σεύτλου ῥίζης τὸν χυλὸν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα καὶ λύσεις τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων. Κυμίνου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, καὶ σμύρνης ὅσον κύαμον, καὶ σικύου σπέρματος ὅσον διπλάσιον, τρίψας καὶ γάλακτι γυναικὸς μίξας, ἀνάπλασσον κολλύρια, καὶ ἔνθες εἰς ἑκάτερον τῶν μυκτήρων. εἶθ' οὕτω κέλευσον ἀναπατεῖν, ἐφ' ὅσον ἄν τις διέλθοι στάδια πέντε. εἶτα ἐκμάξασθαι τὸ φάρμακον, τοῦτο καὶ πρὸς ὠταλγίαν ποιεῖ.

Πρὸς τὸ μὴ κόπτεσθαι τοὺς βεβρωμένους ὀδόντας, μηδὲ ποιεῖν δυσωδίαν.

Ἐλλεβόρου μέλανος ἡλίκον ὄροβον ἐν μέλιτι ἑφθῷ ἐντίθει.

Πρὸς ὀδόντας μεμελασμένους.

Ὄστρακον καλλάϊνον ὀπτήσας καὶ λεάνας παράτριβε τοὺς ὀδόντας, οὕτω δὲ οὖλα κρατύνει. ἄλλο. ἅλα ὀρυκτὸν μέλιτι φυράσας ὄπτησον ἐπὶ κληματίσι, καὶ τρίψας μίξον σμύρνης βραχὺ, καὶ χρῶ παραπλησίως. ἄλλο. γλήχωνος μέρος ἕν. ἁλὸς τὸ ἴσον, ταῦτα φυράσας ὕδατι, ὄπτησον ἐν τῷ αὐτῷ ἕως ἄνθραξ γένηται, καὶ λεάνας ἀπόσμα τοὺς ὀδόντας. ἄλλο. ἰσχάδας κατακαύσας καὶ τρίψας νάρδου βραχὺ καὶ μέλιτι διεὶς χρῶ. τοῦτο καὶ οὖλα συστέλλει. ἄλλο. ἄλφιτον φυράσας ἐν ὄξει δριμυτάτῳ κατάκαυσον, καὶ λεάνας παράτριβε τοὺς ὀδόντας, τοῦτο καὶ τὰ οὖλα κρατύνει. ἄλλο. ἀλαβάστρου κεκαυμένου ∠. η'. κισσήρεως κεκαυμένου ∠. δ'. ἁλὸς πεφρυγμένου ∠. γ'. λεάνας ὡσαύτως χρῶ. διακλύσματι δὲ χρῆσθαι ἀπὸ τούτων οἴνῳ εὐώδει ἀπὸ βεβρεγμένης ἐν αὐτῷ πρὸ χρόνου πλείονος ἴριδος ξηρᾶς.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς ὀδόντας ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς, Ἡρακλείδου Ταραντίνου πρὸς σειομένους ὀδόντας. Χρῆσθαι τῇ κυπρίᾳ σποδῷ παραστέλλοντας τὰ οὖλα, καὶ φλόμου ταῖς ῥίζαις ἑψημέναις. ἔπειτα ἀποπλύνειν ὕδατι, ἢ μυρσίνης, ἢ βάτου, ἢ δάφνης, ἔπειτα τῇ σποδῷ παραψάμενος ἡσυχάζειν κελεύειν. ἄλλο. ἐλλεβόρου μέλανος χειροπληθές. μανδραγόρου τῆς ῥίζης ∠. δ'. ὑοσκυάμου τῆς ῥίζης ∠. δ'. βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ οἴνου χίου κοτύλας γ'. ἢ κώου ὡς βελτίστου, ἕψε ἐπ' ἀνθρακιᾶς μεγάλης, ὑπολειφθείσης δὲ τῆς ἡμισείας, χυλίσας τὸ ὑγρὸν, δίδου ἐν τῷ στόματι διακρατεῖν.

Ξηρὸν πρὸς σειομένους ὀδόντας.

Τερμίνθου καρποῦ πεφρυγμένου ∠. η'. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης ∠. η'. βαλαυστίου ∠. β'. κηκίδων ∠. α'. κρόκου ∠. α'. σμύρνης ∠. α'. λείοις χρῶ. ἄλλο. Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου ∠. η'. ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠. δ'. ὀμφακίου ∠. β'. βαλαυστίου ∠. δ'. πίτυος φλοιοῦ ∠. α'. σμύρνης μινναίας ∠. α'. λείοις χρῶ.

Διάκλυσμα πρὸς μυλαλγίας.

Σμυρνίου τὰς ῥίζας ἕψε μετ' ὀξυμέλιτος, καὶ τὸ ὑγρὸν διυλίσας δίδου ἐν τῷ στόματι κρατεῖν. ἄλλο. λαπάθου ἀγρίου ῥίζας, καὶ πλατάνου σφαιρία, ἕψε μετ' ὀξυμέλιτος, καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

Διαμασήματα πρὸς μυλαλγίας.

Κάχρυος ∠. β'. ὀριγάνου ∠. β'. πεπέρεως λευκοῦ ∠. α'. σταφίδος Φυησίας, ἢ τῆς ἄλλης λιπαρωτάτης. ℥. ϛ'. τὴν σταφίδα κόπτε φιλοπόνως. τὸ δὲ σμύρνιον μέλιτι διαλύσας ἐπίβαλλε τῇ σταφίδι καὶ τῇ σμύρνῃ, καὶ μίξας ποίει μαλαγματῶδες, ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος διαμασᾶσθαι. ὑγρῶν δὲ συναγομένων τὸν κάμνοντα κεχηνέναι δεήσει, καὶ κάτω νεύειν. ὥστε τὸ ὑγρὸν εὐχερῶς ἀποῤῥεῖν. μετὰ δὲ τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου οἴνῳ προσκλύζεσθαι παραινεῖ. ἄλλο. σταφίδος λιπαρᾶς χωρὶς τῶν γιγάρτων. ℥. ϛ'. πεπέρεως λευκοῦ, ὀξύβαφον, κόκκου κνιδίου ∠. β'. ναρδοστάχυος ∠. β'. κασσίας ∠. α'. πυρέθρου ∠. β'. σμύρνης ∠. β'. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας.

Φυλακτικόν, τούτῳ χρησάμενος διετήρησα βεβρωμένους ὀδόντας ἀνωδύνους. ζιγγίβερ ἕψε μετ᾽ ὀξυμέλιτος, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, ἐντίθει εἰς τὸ τρῆμα, καὶ περίπλαττε ἔξωθεν. ἄλλο. Κισσοῦ δάκρυον χαλβάνῃ μίξας, ἢ ὀπῷ τιθυμάλλου, ἢ συκῆς ἀγρίας διαλύσας χρῶ, ὡς προείρηται.

Ἄλλο ἀνώδυνον πρὸς περιωδυνοῦντας καὶ βεβρωμένους ὀδόντας, ἔστι δὲ καὶ βηχικὸν ἀγαθόν.

Ὀποῦ μήκωνος ∠ β΄. πεπέρεως λευκοῦ κεκομμένου, καὶ σεσησμένου ∠ α΄. σμύρνης ∠ β΄. στύρακος ∠ β΄. χαλβάνης ∠ α΄. γλυκέως εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἀρκεῖ, κόπτε ὁμοῦ καὶ ἀνάπλαττε καταπότια, καὶ περίπλαττε τὸν ὀδόντα, καὶ ἐντίθει τῷ βρώματι. ἄλλο. ὑοσκυάμου χυλοῦ ∠ β΄. σμύρνης ∠ β΄. ὀπίου ∠ β΄. χαλβάνης ∠ β΄. στύρακος ∠ β΄. ζιγγιβέρεως ∠ β΄. πεπέρεως ∠ α΄. ὀποῦ συριακοῦ τὸ ἴσον, γλυκέος ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καὶ χρῶ, καθὰ προείρηται.

Μυλικὴ ἀγαθὴ ἐπὶ πολλῶν θαυμασθεῖσα.

Ἐλαίας δακρύου ∠ α΄. σμύρνης ∠ β΄. ἐλλεβόρου μέλανος ∠ μίαν, ὀποβαλσάμου σπέρματος ∠ α΄. στύρακος ∠ α΄. πεπέρεως ∠ α΄. ὑοσκυάμου ∠ α΄. μηκωνίου ∠ α΄. καστορίου τριώβολον, χαλβάνης ∠ ς΄. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ α΄. ὀποῦ καρπάσου ∠ α΄. πάνακος ∠ α΄. σαγαπηνοῦ τριώβολον. πυρέθρου τριώβολον. σταφίδος ἀγρίας ∠ β΄. κεδρίας τὸ αὔταρκες, ὥστε ἐμπλαστώδες γενέσθαι. ἄλλο. θείου ἀπύρου ∠ δ΄. ἀσφάλτου ∠ β΄. ἀμόργης ἐλαίου ∠ δ΄. πίσσης ὑγρᾶς ∠ η΄. κεδρίας ∠ ιβ΄. πεπέρεως ∠ δ΄. ὀπίου ∠ δ΄. σταφίδος ἀγρίας ∠ α΄. ἐλλεβόρου μέλανος ∠ α΄. κόκκου κνιδίου ∠ α΄. ὀποπάνακος ∠ α΄. πίσσης ξηρᾶς λι. μίαν, ὄξει ἀναλάμβανε τὰ ξηρά, εἶτα ἐπίβαλλε τὰ τηκτά, καὶ ἀνελόμενος χρῶ περιπλάττων τὴν μύλην τῷ φαρμάκῳ.

Πρὸς τοὺς αἱρουμένους ὀδόντας ὥστε ἀπόνως σαλεύεσθαι.

Πύρεθρον εἰς ὄξος βαλὼν ἔα ἐπὶ ἡμέρας γ΄. ἢ δ΄. ἔπειτα τρίψας ἐπιτίθει τῷ πεπονθότι ὀδόντι, φυλαττόμενος τοὺς παρακειμένους ὀδόντας, δεῖ δὲ περικαθαίρειν ἐπιμελῶς, καὶ τότε περιπλάττειν τὸ φάρμακον, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας, οὕτω γὰρ ἀπόνως σαλεύεται. ἄλλο. Σικύου ἀγρίου τὰς ῥίζας, τοῦτο σκευάσας ὥσπερ τὸ πύρεθρον χρῶ καθὰ προείρηται.

Περὶ τῶν σειομένων ὀδόντων καὶ τῶν ἐξεχόντων.

Εἴρηται μέν μοι καὶ πρόσθεν, ὡς διὰ γεροντικὴν ἡλικίαν ἔνιοι σείονται ξηραινόμενοι, βραχεῖαν ἐκ τῶν συναγομένων οὔλων φαρμάκοις στύφουσιν βοήθειαν ἔχοντες, εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ὅπως ἔνιοι πληγέντες ἐσείσθησαν. εἰσὶ δὲ οἳ καὶ χωρὶς πληγῆς, ἐφ᾽ ὧν τεκμαίρομαι διαβρεχόμενον ὑγρότητι πολλῇ τὸ καταφυόμενον εἰς τὰς ῥίζας αὐτῶν νεῦρον, χαλᾶσθαι, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς ξηραίνουσι φαρμάκοις θεραπεύεσθαι, ἐπεὶ δὲ προπετεστέρους τῶν ἄλλων ἑώρων τοὺς σειομένους ὀδόντας γινομένους, καὶ μάλιστα ὅταν ἐκ πληγῆς πάθωσιν, ἔδοξέ μοι ῥινᾶν αὐτῶν τοσοῦτον, ὅσον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἐστὶν, ὅπως μὴ προσκρούωσι τοῖς ἀντιτεταγμένοις ἐν τῷ διαλέγεσθαι καὶ μασᾶσθαι, εὑρὼν δὲ καὶ τὴν πεῖραν μοι μαρτυρήσασαν ἐπιτήδειον ἐποίησα ῥινίον, ὡς ἐνεργεῖν ταχέως. αἱ γὰρ πολλαὶ παρατριβαὶ σείουσι τὸν ὀδόντα δεόμενον ἀκινησίας, εἰ μέλλοι παγήσεσθαι, ποτὲ μὲν οὖν ἐξοχαί τινες ἀνώμαλοι φαίνονται τῶν ὀδόντων, καθὸ δέονται ῥινήσεως, ἔστιν ὅτε δὲ ὁμαλὲς ἔχων τὸ πέρας ὁμαλοῦς καὶ τῆς ῥινήσεως δεῖται, χρὴ δὲ περιθέντα τοῖς οὔλοις ἄχρι τῆς ῥίζης τῶν ὀδόντων ὀθόνην μαλακὴν, εἶτα περιλαμβάνοντα πράως τοῖς δακτύλοις τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς, ἀσφαλῶς τε ἅμα καὶ ἀθλίπτως, ὅπως μὴ σείοιτο ῥινώμενος, οὕτως ἐπιχειρεῖν τῇ χειρουργίᾳ. ἐὰν δὲ ἀλγήματος αἰσθάνηται, ἐν τῷ παράγεσθαι τὴν ῥίνην καὶ μὴ διακρατεῖσθαι σφοδρότερον τοῖς δακτύλοις τὸ πεπονθὸς, παύεσθαι μὲν ἐν τῷ παραυτίκα προσενεγκόντα δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τῶν ῥηθησομένων τι φαρμάκων αὖθις ἐπιφέρειν, ὡς εἴρηται, βραχύ τε διαστήσαντα μέχρι τοῦ κατὰ τὸν ὀδόντα πέρατα ἀφερρίψαι, καὶ τοῦτο ποιεῖν, οὐ τῇ πρώτῃ μόνον ἡμέρᾳ δίς που καὶ τρίς, ἀλλὰ τῇ δευτέρᾳ προστάξαντα τῷ πάσχοντι μήτε διαλέγεσθαί τι μήτε σκληρὸν ἔδεσμα προσφέρεσθαι, χρῆσθαι δὲ ῥοφῇ, χυλῷ πτισάνης, καὶ ῥοφήματι τῷ ἐκ χόνδρου, καὶ ἄρτῳ διαβρόχῳ, καὶ τοῖς οὕτω μαλακοῖς, ἡ δὲ τῶν ὠφελούντων τοὺς σειομένους ὕλη τοιάδε τίς ἐστιν.

Τὰ ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς σειομένους ὀδόντας κρατυντικά.

Τοὺς δὲ σειομένους ὀδόντας στῆσαι θέλων. σμύρνης. πομφόλυγος χίου, ἀμύλου ἴσα, λείοις προσάπτου ἢ ἐλαιῶν λευκῶν χυλὸν καὶ πήγανον μέλιτι μίξας παράτριβε, εἶτα περίπλασσε νάρδῳ μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς. ἢ στρογγύλῃ στυπτηρίᾳ μεθ᾽ ἁλὸς διπλοῦ τοῖς οὔλοις περίπλασσε. ἢ χιστῆς. μύσεως ἴσα μετὰ κεδρίας, πάχος ὑγρᾶς κηρωτῆς περίχριε τοὺς ὀδόντας, καὶ ἔα ἀποῤῥεῖν φλέγμα. εἶτα διακλυζέσθω ὀνείῳ γάλακτι θερμῷ, ἢ ὄξει, ἢ οἴνῳ ἀφεψημένων σιδίων, καὶ κηκίδος.

πρὸς τὸν

Πρὸς τοὺς κεκινηκότας ὀδόντας ἢ μύλας.

Μέλι, κηρὸν, ἴσα ἐν ἡλίῳ θερμῷ ὕδατι ἀνεὶς στύψεως τὸ ἥμισυ πρόσμιξον. καὶ ποιήσας ἐμπλαστρώδες, δίδου διαμασᾶσθαι, ἐὰν δὲ ᾖ ξηρὸν, βραχὺ ἔλαιον πρόσμιξον, ἄκρως ποιεῖ καὶ ἡ χία μαστίχη μασσωμένη. ἐπὶ δὲ αἱμωδίας ἀνδράχνην διαμασσάσθωσαν, ἢ ἔλαιον θερμὸν διακρατησάτωσαν.

Περὶ δὲ τῶν ὀδοντοφυούντων ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης.

Περὶ δὲ τῶν ὀδοντοφυούντων βρεφῶν ἐὰν ὦσιν ἐπαλγεῖς, κυνείῳ γάλακτι τὰ οὖλα περίχριε. ἢ λαγωοῦ ἐγκεφάλῳ ἐὰν χρίσῃς τὰ οὖλα βρέφους, ταχέως ὀδοντοφυεῖ.

Περίαπτα δὲ ἀντιπαθῆ δηλοῦσιν ἃ δοκεῖ πιστευθῆναι τάδε.

Εἰ ὀδονταλγοῦντι βατραχίου φύλλα ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν ἀλγοῦντα βραχίονος ἐπιθῇς, ἀπόνους μὲν ποιεῖ, ἑλκοῖ δὲ τὸν βραχίονα. ὃν θεραπεύσεις ὡς προσήκει, ἐὰν δὲ ὀδοντοφυοῦν παιδίον ἀλγήματα ἔχῃ, τὸ τοῦ παλαιοῦ κοχλίου κέρας ἐνδήσας, δέρματι περίαπτε.

Περὶ οὔλων πόνων.

Οὔλων πονούντων διακλύσματα μὲν ποιεῖ σχεδὸν τὰ καὶ πρὸς ὀδονταλγίαν γεγραμμένα, πλὴν ἰδίαν τούτων ποιεῖ ὄξος, ἀπεζεσμένης ὑοσκυάμου ῥίζης. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα οὖλα στυπτηρίας μεθ᾽ ἁλὸς τετάρτου μέρους λείοις προσάπτου, μετὰ δὲ τὸν δηγμὸν οἴνῳ ἢ ἐλαίας φύλλων ἀφεψήματι διακλυζέσθωσαν. Ἐπὶ δὲ τῶν ῥευματιζομένων καὶ περιβιβρωσκομένων μετὰ ὑποιδήσεώς τε καὶ ὀδύνης καὶ ἀποσηπομένων, ἄκρως ποιεῖ ἡ πυτία, πυτίαν δὲ μηλωτίδι ὀθόνιον περιειλήσας εἰς ξεστὸν ἔλαιον ἀποβάπτε, καὶ πρόσαγε τοῖς οὔλοις ἕως ὑπομαλιχθῇ, καὶ λευκὰ τὰ κύκλῳ γένηται. οὕτω γὰρ ἵσταται ἡ νομὴ καὶ ὑπ᾽ αὐτοὺς τῆς σαρκὸς τὸ περιβρωθὲν φέρεται, μετὰ ταῦτα δὲ χρῶ προστρίμμασι, καὶ τοῖς ἀναγεγραμμένοις περὶ ὀδόντων, ἰδίως δὲ συμφωνεῖ κηκὶς λειοτάτη, ὀξύβαφον μετὰ σμύρνης ὡς κυάθου τὸ μέγεθος χρῶ λείοις ξηροῖς, ἐὰν δὲ ἐκφυόμενος ὀδοὺς δυσχερῶς ἀνατέλλει, καὶ διακεντεῖ τὸ οὖλον, κύπρον μετὰ βουτύρου καὶ μύρου σουσίνου χρίε κατὰ τὴν ἔκφυσιν. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐπουλίδων προσάπτου χαλκάνθῳ καὶ μυρσίνῳ ἴσοις μετ᾽ ὀλίγης σχιστῆς. ποιοῦσι δὲ καὶ αἱ πλείους τῶν ἀνθηρῶν.

Προφυλακτικὰ ὀδόντων.

Καὶ τὰ προφυλακτικὰ δὲ τῶν ὀδόντων τῆς ἀλγηδόνος, Ἀρχιγένης οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν. Ἐπὶ δὲ τῶν περὶ τοὺς ὀδόντας ἀλγημάτων φυλακτικὰ μὲν ἁρμόζει τὰ τοιαῦτα, τιθυμάλλου ῥίζας ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέχρι ἡμίσεως δὶς τοῦ μηνὸς διακλύζου, καὶ οὐδέποτε ἀλγήσεις. Καλῶς διατηρεῖ ἀπόνους καὶ ἰσχυροὺς τοὺς ὀδόντας, ἐὰν κύαμον αἰγύπτιον δίχα τοῦ ἐντὸς πικροῦ λεῖον ποιῶν παρατρίβῃς τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ οὖλα ἅπαξ τοῦ ἔτους. ἢ σχιστῇ μετ᾽ ὀλίγης σμύρνης παράτριβε καὶ οὐδέποτε βρωθήσονται, ἐὰν δὲ ἀχρουσῶσι, μέλιτι χρῶ. ἢ ἀρκευθίδας λεπτὰς, καὶ κυπαρίσσου φύλλων τὸ ἴσον. κηκῖδος ὀλίγον σὺν μέλιτι ἑφθῷ δραχμιαίους τροχίσκους ποιήσας χρῶ. προδιαμασῶ, καὶ εὐθὺ διακλύζου οἴνῳ εὐώδει. ἢ ἴρεως ἰλλυρικῆς καρύου ποντικοῦ μέγεθος διαμάσησαι καὶ ὁμοίως διακλύζου. ἢ προσμίξας ἅλας ὀμφακίνῳ κηκῖδα ἐν οἴνῳ εὐώδει ἑψημένῳ διαμασῶ. ἄριστα δὲ ποιεῖ πρός τε φυλακὴν ἀλγημάτων, ῥῶσιν τε τῶν οὔλων καὶ τῶν ὀδόντων, ἔτι δὲ εὐπρέπειαν, καὶ τὰ ὑπογεγραμμένα σμήγματα θρία σὺν στυπτηρίᾳ ὀθονίῳ ἐνδήσας καῦσον, εἶτα ἁλῶν τὸ τρίτον μίξας λείοις σμῆχου. ἢ δασύποδος κεφαλὴν κεκαυμένην λειώσας. ἢ ἅλας, καὶ μέλι λειώσας μέχρι κηρωτῶδες γένηται, καθαρῷ ὀθονίῳ ἐνδήσας καῦσον, εἶτα μίξας ἶριν ἰλλυρικὴν ὀλίγην σμῆχε τοὺς ὀδόντας.

Ταῦτα Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς ἁπάσας ὀδύνας ὀδόντων,

μυλική, αὐθωρὸν παύουσα.

Πεπέρεως, πυρέθρου, ὀποῦ τιθυμάλλου, χαλβάνης ἀνὰ ∠ α′. λειώσας, ἀναλάμβανε τὴν χαλβάνην, καὶ ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα.

Μυλητικὴ Ἀντιφάνους. κἂν μὴ περικαθαρὴς ἐντίθει καὶ περίπλασσε τὸν ὀδόντα.

Ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀπίου, νίτρου, σμύρνης, πυρέθρου, πεπέρεως ἀνὰ ∠ α′. χαλβάνης ∠ β′. μετ᾽ οἴνου λείοις χρῶ.

Ἄλλη μυλικὴ ᾗ χρῶμαι.

Στυπτηρίας σχιστῆς ∠ α′. πεπέρεως λευκοῦ ∠ β′. ὀποπάνακος ἢ πεπέρεως μακροῦ τετρώβολον, σώρεως τετρώβολον, κόμμεως βεβρεγμένου ἐν ὕδατι ∠ β′. τῆς ὅλης σταθμίας κηροῦ τὸ διπλοῦν, ἀνατρίβων ἐν ὕδατι θερμῷ πρόσμιξον, καὶ οὕτω χρῶ.

Ἄλλη ἡ χειρία.

Σμύρνης ∠ α′. ἐλλεβόρου ∠ α′ S. πυρέθρου ∠ α′ S. στυπτηρίας σχιστῆς τριώβολον, ὕδατι λειώσας περίχριε τὸν ὀδόντα, καὶ ἐπάνω κηρὸν ἐπίθες.

Ἄλλη μυλικὴ ἐκ τῶν ἀφροδᾶ.

Σ τυπτηρίας σχιστῆς ∠. δ΄. σμύρνης τριώβολον. πεπέρεως κόκκους ε΄. ἐγὼ δὲ τριώβολον, καὶ κάλλιον ποιεῖ, ῥητίνῃ ἀναλάμβανε πρὸ περικαθάρας ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα ἐπάνω, καὶ πλείονι ἐγχείσας ἐπιτίθει. ἄλλη μυλικὴ τοῦ αὐτοῦ. καὶ μὴ περικαθάρας ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα, καὶ ἐπάνω τοῦ φαρμάκου πλείονι περίπλασσε, ποιεῖ, ὑοσκυάμου σπέρματος, ὀποῦ μήκωνος, σμύρνης, νίτρου, πυρέθρου, πεπέρεως λευκοῦ, ἑκάστου μέρος α΄. χαλβάνης μέρη β΄. μετ᾽ ὄξους λεάνας χρῶ.

Ἄλλη ἐκ τῶν ἀφροδᾶ.

Ο ποῦ πευκεδάνου ∠. α΄. ὀποῦ μήκωνος ∠. α΄. τιθυμάλλου μυρσινίτου, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ἀνὰ ∠. α΄. χαλβάνης ∠. α΄ S. τῇ χαλβάνῃ ἀναλάμβανε, καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντίθει, καὶ περικαθάρας πλείονι ἔμπλασ-
10 σε, ὥρᾳ μιᾷ παύει.

Μυλικὴ καλή.

Σ τυπτηρίας σχιστῆς μηκωνίῳ ἀναλαβὼν χρῶ, ἐντιθεὶς καὶ περιπλάσσων.

Μυλικὴ ἄλλη ὡς ἀριστοκράτης.

Π ἀνακος ∠. β΄. σαγαπηνοῦ ὀβολοὺς α΄ S. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ τὸ ἴσον, πεπέρεως ∠. α΄. σφονδύλου τὸ ἴσον, σμύρνης τὸ ἴσον, χαλβάνης τὸ ἴσον, πυρέθρου τὸ ἴσον, κρόκου τὸ ἴσον, μέλι, ὡς γλοιῶδες γενέσθαι.

Πρὸς ἀλγήματα ὀδόντων καὶ οὔλων, καὶ πολλά, τοῦ ἀριστοκράτους γραμματικοῦ.

Μ έλιτος, λίτραν μίαν, ὄξους δριμέος ξ. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς Γο. ς΄. οἱ δὲ ὑγρᾶς Γο. δ΄. ἕψε μέχρις ἂν με-
20 λανθῇ.

Πρὸς ὀδόντας σειομένους.

Σ τυπτηρίας σχιστῆς μέρος α΄. μάννης μέρος α΄. λείοις χρῶ, προσπάσσων τοὺς σειομένους ὀδόντας.

Πρὸς ὀδόντων βρῶσιν καὶ πόνους.

Π ενταφύλλου ῥίζας σὺν οἴνῳ ἑψήσας δίδου διακλύζεσθαι, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ἀφυέψει εἰς τὸ τρίτον μέρος. ἄλλο. λαπάθου ῥίζας σὺν οἴνῳ, ἢ ὄξει ἑψήσας, ἀρσενικὸν λεῖον ἐπιπάσας, ὀλίγον τοῦ ὑγροῦ δίδου διακρατεῖν, ἑψέσθω δὲ ἄχρις ἂν εἰς τὸ τρίτον ἔλθῃ.

Πρὸς οὖλα πλαδαρά.

30 Πυρέθρου ∠. γ΄. θύμου ∠. β΄. στυπτηρίας σχιστῆς τριώβολον, ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠. α΄. λείοις χρῶ, καὶ ἐπιτίθει τοῖς οὔλοις.

Παρὰ πυθίου πρὸς σειομένους ὀδόντας καὶ οὖλα πλαδαρά, καὶ ἀποφθοράς.

Σ τυπτηρίας στρογγύλης ἐνειληθεῖσα χάρτῃ καίεται, εἶτα λεανθεῖσα χρωΐζεται μίλτῳ. τούτῳ προσάπτου τῶν οὔλων καὶ ἐντίθει τοῖς ἀποφθορίοις.

Παρὰ διοκλέους ἰατροῦ πρὸς ὀδόντων πόνους.

Χ αλβάνης, ὀπίου, πεπέρεως, κηροῦ, σταφίδος ἀγρίας, κόκκου κνιδίου ἀνὰ ∠. α΄. λεάνας ἀναλάμβανε κηρῷ καὶ περίπλασσε.

Πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας ἄλλο εὔθετον.

Ο πὸν σιλφίου ἐντίθει, ἢ αὐτὴν τὴν ῥίζαν, ἢ χαλβάνην μετὰ πεπέρεως, ἢ ὄπιον μετὰ χαλβάνης, ἢ ὀπο-
40 πάναξ ἐμπλασσόμενος.

Πρὸς ὀδόντων πόνους.

Σ ώρεως ∠. β΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠. β΄. μίσυος ∠. α΄. ξηρῷ χρῶ.

Σμῆγμα ᾧ χρῶμαι σταλτικὸν οὔλων.

Κ έρατος ἐλαφείου κεκαυμένου λίτρας β΄. ὀρίων οἰστυπηρῶν ἁπαλῶν Γο. γ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ Γο. δ΄. πεπέρεως λευκοῦ Γο. β΄. κόστου Γο. α΄. σχιστῆς Γο. β΄. σχίνου καὶ πορδικίας βοτάνης κεκαυμένης σὺν τοῖς ὀρίοις, ἢ μόνης, τέταρτον, μαλαβάθρου φύλλων Γο. α΄. κόψας ὁμοῦ χρῶ.

Τὰ ὑποκείμενα γεγραμμένα πρὸς ἅπαντα τῶν ὀδόντων τὰ πάθη, τινὰ δὲ τούτων καὶ πρὸς
50 οὖλα, πρὸς στόματα δυσώδη, καὶ μέλανας ὀδόντας ἐξ ἐπιπολῆς.

Κ ειθὰς καὶ ἅλας μέλιτι καὶ οἴνῳ δεύσας ἔνδησον εἰς χάρτην, καὶ καύσας, καὶ λειώσας τρῖβε τὰ οὖλα. ἄλλο. χαλκανθὴν, στυπτηρίαν, σίδια ῥοιᾶς γλυκείας ἴσα λεάνας παράτριβε τὰ οὖλα νῆστις, εἶτα οἴνῳ στυπτικῷ διακλύζου.

Ἄλλο πρὸς οὖλα ἑλκούμενα.

Ν ίτρου κεκαυμένου, κυπέρου κεκαυμένου, ἑκάστου ἴσον λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε.

Ἄλλο πρὸς οὖλα καὶ ὀδόντας σειομένους.

Ἴρεως Γο. δ´. πίτυος φλοιοῦ. Γο. δ´. σχιστῆς. Γο. α´. ξηρῷ χρῶ.

Ἄλλο πρὸς σειομένους ὀδόντας.

Σχῖνον μυρσίνην, κηκῖδα ἑψήσας ἐν οἴνῳ δίδου διακλύζεσθαι. ἄλλο. ἁλὸς μέρη δύο. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης, καὶ ἐσβεσμένης ὄξει δριμεῖ μέρος ἕν. λείοις χρῶ. εἶτα οἴνῳ διακλυζέσθω.

Πρὸς σειομένους ὀδόντας ἵνα παγῶσι.

Χαλκάνθου τρίψας μετὰ ἐλαίου, παράπτου τῶν ῥιζῶν ἐρειδόμενος. ποιεῖ καὶ πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας ἀναληφθὲν κηρῷ, καὶ ἐντιθέμενον μετὰ μυρσίνης ἴσης τριβὲν καὶ μέλιτι ἀναληφθέν.

Πρὸς σειομένους ὀδόντας.

Πτελέας φλοιὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας διακρατεῖν ποίει, καὶ κέρατα ἐν οἴνῳ ἑψημένῳ. πρὸς δὲ τοὺς βεβρωμένους ὀδόντας, καππάρεως ῥίζαν σὺν ὄξει δριμεῖ ἕψε εἰς ἥμισυ, καὶ χλιαρῷ διακλύζου, ἢ τὸν φλοιὸν ὁμοίως, τὸ δ᾽ αὐτὸ καὶ πρὸς πόνους ποιεῖ.

Ἄλλη πυρία ὀδόντων καὶ βεβρωμένων καὶ πονούντων.

Θείου ἀπύρου μέρος. α´. βουτύρου μέρος. α´. τήξας θυμία διὰ μηλωτίδος. ἄλλη πρὸς ὀδόντων πόνους.

Ἄλατι πρὸς μίξας τοὺς ὀδόντας κονίαν στακτὴν λαβὼν χλιάνας κάτεχε ἐν τῷ στόματι μέχρι χρόνου συμμέτρου, ἔδει προσκεῖσθαι ἐπὶ τοῦ τῶν οὔλων πόνου.

Ἄλλη μυλικὴ αὐθωρὸν παύουσα.

Πεπέρεως, πυρέθρου, πιθυμάλλου ὀποῦ, χαλβάνης ἀνὰ ∠. α´. λεάνας, ἀναλάμβανε τῇ χαλβάνῃ, καὶ ἐντίθει εἰς τὸ βρῶμα. ἄλλη. πεπέρεως ὀβολὸν. α´. S. κόκκου κνιδίου τὸ ἴσον χαλβάνης. ∠. α´. S. ἀφρονίτρου ὀβολοὺς δύο, κρόκου ὀβολὸν. α´. S. ἴρεος ξηρᾶς ὀβολὸν. α´. S. ῥόδων ἁπαλῶν. ∠. S. τρίψας μέλιτι ἀναλάμβανε, καὶ ἔμπλαστρώδες ποιήσας ἔμπλασσε τὴν μύλην.

Πρὸς βεβρωμένην μύλην.

Μελάνθιον φώξας, καὶ τρίψας μετ᾽ ὄξους δριμέως κατάπλασσε τὸ βρῶμα τῆς μύλης, καὶ οὐκ ἔτι βρωθήσεται, ἀλλὰ μένει διὰ βίου, εἰ δὲ καὶ νίτρου. ∠. α´. μετ᾽ ὄξους δριμέως. πρὸς τὸ αὐτό. Καστορίου, πυρέθρου ὀποῦ, χαλβάνης ἴσον ἑκάστου, μίξας ἐντίθει.

Πρὸς μύλην ἀπόνως ἆραι.

Ἀλεύρου ὀρεβίνθου καθαροῦ. ∠. β´. φυράσας ὀπῷ πιθυμάλλου, ἐπίθες ἐπὶ τὸν ὀδόντα καὶ ἐπάνω κισσοῦ φύλλα, καὶ ἐάσας ὥραν, αἶρε, καὶ αὐτομάτως θρυβήσεται. ποιεῖ τοῦτο καὶ πρὸς βεβρωμένους, κηρωτὴν δ᾽ ἐπὶ τῆς χρείας μαλάξας περιτίθει.

Ἄλλο ὥστε τοῖς δακτύλοις ἆραι τὸν ὀδόντα, περικαθάρας καλῶς.

Σώρεος, κηκῖδος ὀμφακίνης, σταφίδος ἀγρίας, στυπτηρίας σχιστῆς, θείου ἀπύρου, πεπέρεως μακροῦ, λεῖα ποιήσας κεδρία μίσγων λέαινε, καὶ κηρὸν τήξας, καλῶς περίχρισον τὸν ὀδόντα. ἐκβάλλει δὲ αὐτοὺς καὶ πύρεθρον, καὶ πιτυμάλλου, μυρσινίτου ὀπὸς, μετὰ ἀλεύρου ὀροβίνου, ὥστε στεατῶδη γίνεσθαι, καταπλασθείς. ἢ πύρεθρον ἡμέραις. μ. βραχὲν ὄξει, καὶ περιπλαττόμενον τῷ ὀδόντι.

Ἄλλο πρὸς τοὺς τετρωμένους.

Καστορίου, πυρέθρου, ὀπίου, χαλβάνης ἴσον, ἑκάστου μίξας ἐντίθει.

Περὶ ὀδοντριμμάτων συνθέσεως οἷς χρῶμαι.

Ἔνια τῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ συντεθέντων ὀδοντριμμάτων τῇ πείρᾳ δοκιμασθέντα καὶ φανέντα γενναίαν ἔχειν ἐνέργειαν, ἄξια γραφῆς ἔδοξεν εἶναι μοι, καὶ πρῶτόν γε τὰς ψυχρὰς διαθέσεις τῶν ὀδόντων ἰωμένων, ἐάν τε διὰ ψυχροῦ πόσιν ὕδατος ἄμετρον, ἢ τῶν ὑπὸ χιόνος ψυχθεισῶν ὀπωρῶν, ἢ τινων ἐδεσμάτων, ἢ πομάτων ὦσι γεγενημέναι, καὶ πρὸς τούτοις ἐὰν διὰ χυμὸν ψυχρὸν ἐκ τῆς κεφαλῆς εἰς αὐτοὺς καταρρέοντα. τοὺς μὲν οὖν διὰ χυμὸν ἐψυγμένους μεγάλως ὀνίνησιν, ὁ ἀποφλεγματισμὸς, ὅπως δὲ δεῖ ποιεῖν τοῦτον, καθ᾽ ἕτερον κεφάλαιον ἴδια γεγραμμένον ἔχεις. τοὺς δὲ ἄνευ χυμοῦ διὰ μόνου τοῦ νῦν εἰρημένου φαρμάκου θεραπεύειν προσήκει, χρῆσθαι τε αὐτῷ, καὶ μετὰ τὸν ἀποφλεγματισμὸν ἄμεινον ἐστὶν, ὅπως ἐκκενώσῃς μὴ μόνον τὸν βλάπτοντα χυμὸν, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπ᾽ αὐτοῦ γενομένην διάθεσιν ἐκθεραπεύσῃς. ἡ δὲ σύνθεσις τοῦ φαρμάκου, τῷ δὲ τῷ τρόπῳ γίνεται. λαβὼν δύο βοτάνας, ὧν ἡ μὲν, σιδηρίτης, ἡ δὲ περδικιὰς ὀνομάζεται, ξήρανον ἐν οἴκῳ ἀτρέμα χωρὶς ἡλίου προσβολῆς, ὡς μήτε ὑγρὰς ἔτι μήτε ξηρὰς εἶναι, καὶ καῦσον εἰς τοσοῦτον, ὅσον ποτὲ πρῶτον ἐπιτήδειοι γένοιντο κοπῆναι, καὶ διατμηθῆναι, παύσασθαι καίοντα. διαφθείρεται γὰρ ἡ δύναμις αὐτῶν ἐπιπλέον καφθεισῶν. ἐν ἑτέρῳ δὲ χυτριδίῳ καυθήτωσαν ἄλες ὀρυκτοὶ, μετὰ σχιστῆς στυπτηρίας ἀττικῷ μέλιτι φυραθέντες. εἶτα μετὰ τῶν ἄλλων ταῦτα μιχθέντα κοπτέσθωσαν, καὶ διασηθέντα καλῶς λεπτῷ κοσκίνῳ. πάλιν εὐθεῖα τριβέσθωσαν. βέλτιον γὰρ ἔσται τὸ φάρμακον, εἰς ὅσον ἂν ἀκριβέστερον λεανθῇ. χρῆσθαι δὲ αὐτῷ δεῖ μόνους τοὺς ὀδόντας τρίβοντας χωρὶς τῶν πε

εἰκειμένων οὔλων, εἰ μὴ τύχοι ταῦτα ὄντα πλαδαρὰ, ξηραντικὴν γὰρ ἔχον δύναμιν τὸ φάρμακον, ἐπιτήδειον μέν ἐστιν τοῖς ὑγροῖς οὔλοις, ἐναντίον δὲ τοῖς ξηροῖς, ταῖς μέντοι μετὰ τὰ οὖλα ῥίζαις τῶν ὀδόντων, ἀνατρίβειν αὐτῷ χρὴ, καθάπερ γε καὶ αὐτοὺς τοὺς ὀδόντας. ἡ δὲ τῶν μιγνυμένων εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου συμμετρία τοιαύτη ἐστίν. τῶν μὲν βοτανῶν μετὰ τὸ καυθῆναι. ∠. ιϛ. τῶν δὲ ἄλλων τῶν μετὰ τῆς στυπτηρίας καυθέντων. ∠. ια. ἔστω δὲ τῶν μὲν βοτανῶν ἴσος ἑκατέρας σταθμὸς μιγνυμένης πρὶν καυθῆναι. οἱ δὲ ἅλες τετραπλάσιοι τῷ σταθμῷ τῆς στυπτηρίας ἔστωσαν, τῶν δὲ ἄλλων μηδὲν καιέσθω. ξηρὰ δ᾽ ἐμβαλλέσθω κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην συμμετρίαν, ὀριγάνου κόμης. ∠. β΄. πεπέρεως. ∠. θ΄. ἐν ἄλλῳ. ∠. β΄. πυρέθρου. ∠. β΄. κόστου. ∠. γ΄. σελίνου σπέρματος. ∠. γ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. ε΄. ἡδυόσμου ξηροῦ. ∠. β΄. κέρατος ἐλαφείου ἢ αἰγείου κεκαυμένου. ∠. β΄. σεσέλεως. ὑσσώπου ἀνὰ. ∠. β΄. ἐὰν δὲ εὐῶδες αὐ-
10 τὸ βουληθῇς εἶναι κασσίας ἢ ἀμώμου μίξας. ∠. β΄. εἰ δὲ βασιλεῖ σκευάσεις ἐμβαλεῖς κινναμώμου. ∠. α΄.

Πρὸς τοὺς σειομένους ὀδόντας ᾧ χρῶμαι.

Καλλιτρίχου καρποῦ. λι. α΄. σχιστῆς καὶ στρογγύλης ἀνὰ. Γο. γ΄. ναρδοστάχυος. Γο. β΄. φύλλου. Γο. α΄. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. α΄. πυρέθρου. ∠. ε΄. κόψας καὶ λειώσας ὁμοῦ πάντα, παράπτου τῶν οὔλων ἄχρι τῶν ῥιζῶν τῶν ὀδόντων.

Τὸ Τιμοκράτους ὀδοντότριμμα.

Πρὸς οὖλα πλαδῶντα μυλῶν αἱμασσόμενα, σειομένους, ὀδόντας, κινουμένας μύλας, ὀζαίνας, σηπεδόνας, παρωτίδας, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι, καὶ ὀδονταλγίας. λαβὼν τῆς περδικιάδος βοτάνης μόδιον ἰταλικὸν, ἐν ἄλλῳ μνᾶν, ἁλῶν λευκῶν καὶ λεπτῶν. ξε. α΄. μέλιτος ὀξάφεισιν. α΄. κόψον ὡς γενέσθαι μᾶζαν ψαφαρωτέραν. εἶτα ἐμβαλὼν εἰς χύτραν καινὴν περίπλασον πηλῷ κεραμεικῷ. τὸ δὲ πῶμα τετρημ-
20 μένον κατὰ μέσον τρῆμα ἐχέτω. δι᾽ οὗ κινείσθω ῥάβδῳ ἐξ ἀνθρακιᾶς ὠπτημένῳ, ἕως οὗ μήτε καπνώδης μήτε ἀτμώδης ἀναφέρηται. εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ψύξας λάμβανε ἀπ᾽ αὐτοῦ. ∠. ιδ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ε. πεπέρεως μέλανος. ∠. ϛ΄. πυρέθρου. ∠. ιϛ. στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυμένης, καὶ ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ. ∠. β΄. κασσίας, σμύρνης, ὑσσώπου, σελίνου σπέρματος γλήχωνος ἀνὰ. Γο. β΄. ἡδυόσμου. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ. ∠. γ. ταῦτα προξηράνας ἐν ἡλίῳ. κόπτε. σῆθε. καὶ μίγνυε τῷ ἐκ τῆς χύτρας προλελεασμένῳ. ἄλλο. περδικίου προσφάτου. ∠. ι. μέλιτος. ∠. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. δ΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. η. μέλανος. ∠. γ. κασσίας. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. γ. πυρέθρου. ∠. β. ἡδυόσμου ξηροῦ. ∠. γ. ὑσσώπου. ∠. β΄. γλήχωνος. ∠. β΄. σελίνου σπέρματος. ∠. β΄. σιδηρίτιδος βοτάνης. ∠. γ΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν. ∠. ιδ΄. τὴν περδίκιον καὶ τὴν σιδηρίτιδα καὶ τὸ μέλι καὶ τοὺς ἅλας φυράσας, καῦσον, τὴν δὲ σχιστὴν ἰδίᾳ καύσας οἴνῳ σβέσον. εἶτα ὁμοῦ πάντα κόψας χρῶ. ἄλλο. ἁλῶν
30 ὀπτῶν διὰ μέλιτος, τῶν μετὰ τοῦ περδικίου. ∠. ιδ. στυπτηρίας σχιστῆς ὀπτῆς ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ. ∠. δ΄. ἑλξίνης, σμύρνης, ἡδυόσμου ξηροῦ, ἀνὰ. ∠. γ΄. γλήχωνος ξηρᾶς, κασσίας. πυρέθρου. ὑσσώπου, σελίνου σπέρματος ἀνὰ. ∠. β΄. φύλλου. ∠. β΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ε. μέλανος. ∠. ϛ. κόψας, σήσας χρῶ. ἄλλο. ἁλῶν ὀπτῶν διὰ τοῦ μέλιτος τῶν μετὰ τοῦ περδικίου. ∠. ιδ. γλήχωνος. ∠. β΄. στυπτηρίας σχιστῆς ὀπτῆς καὶ ἐσβεσμένης οἴνῳ αὐστηρῷ. ∠. δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. δ΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ε. καὶ μέλανος. ∠. ϛ΄. κασσίας. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. γ΄. ἡδυόσμου. ∠. γ΄. πυρέθρου. ∠. β΄. ὑσσώπου. ∠. β΄. σελίνου σπέρματος. ∠. β΄. οἱ ἅλες πεφυραμένοι μέλιτι καλῶς φυρῶνται, τριβέντες, καὶ ἐντεθέντες εἰς χύτραν καινὴν, ἔπειτα δεῖ τὸ περδίκιον ἐπιτιθέναι μεταξὺ τῶν ἁλῶν αὐτοῦ ἐμπεφυραμένων, ἔπειτα δὲ ἐπιθέματος ἐπιτεθέντος περιπλάσσεται πηλῷ καὶ ἐν τῷ κλιβάνῳ ὀπτᾶται, ἐξαιρεθέντα δὲ τρίβεται συντριβομένων τῶν ἁλῶν. πάνυ δὲ λείοις χρῆσθαι.
40

Σμῆγμα ὀδόντων ἵνα λευκοὶ ὦσι καὶ εὐώδεις, καὶ ἵνα μὴ διαβιβρώσκωνται.

Νίτρου. Γο. α΄. σηπίας ὀστράκου. Γο. α΄. σμύρνης. Γο. α΄. λείοις χρῶ. ὀδοντότριμμα κάλλιστον. Στυπτηρίας σχιστῆς. Γο. ϛ. μαστίχης. Γο. α. ῥόδων κόμης. Γο. γ. ἴρεως. Γο. δ. λείοις χρῶ καὶ ὕδατι χλιαρῷ διακλύζου.

Τὸ Δαμοκράτους ἐπιγραφόμενον ὀδοντότριμμα.

Πυθικοῦ λεγόμενόν τι βιβλίδιον εἶναι μικρὸν, ὁ Δαμοκράτης ἐπέγραψε Πυθικὸν ἀπὸ τοῦ δόντος αὐτῷ τὰς τῶν στοματικῶν φαρμάκων συνθέσεις ὀνομάσας οὕτω, ἐν ᾧ κατὰ τὸ τέλος καὶ ταῦτα γέγραπται.

Ὀδοντοτρίμμασι δὲ, τούτοις χρώμενος,
Λευκοὺς τηρήσεις τοὺς ὀδόντας, καὶ στερεούς.
50 Τὰ πλαδαρά τε οὖλα κατάστελλε ἅμα.
Αἴρεις δὲ καὶ τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας.
Ποιεῖν. τὸ μὲν ἄκρως λευκὸν οὕτω σκευάσας.
Κέρας ἐλαφείου τετράκις κεκαυμένου
λι. τέσσαρες, ἁλὸς λι. α΄. ἐν ἄλλῳ δ᾽ ἕτερον οὕτω.
Κέρατος ἐλαφείου, κεκαυμένου ἐ

λίτρας

λίτρας. ις'. ἁλὸς. Γο. διπλᾶς.
Ἀμμωνιακοῦ ξηροῦ τε καὶ μὴ τοῦ πικροῦ.
Χόνδρου τε λι. α'. μαστίχης Χίας λίτραν μίαν.
Κόστου, λίτρας, γο. γ'. ἢ πλεῖον βραχύ.
Σχίνου τε λευκῆς ταὐτὸ, καὶ λευκοῦ πεπέρεως.
Γο. α'. φύλλου μαλάθρου. Γο. β'.
Κόψας ἐν ὅλμῳ πάντα, καὶ σήσας ἅμα,
Χρῆσθαι κελεύσεις ὡς φράσω μετ' οὐ πολύ.
Εἰ δὲ θελήσεις αὐτὸ σκευάσαι ποτέ.
10 Πρὸς φλεγμονὴν οὔλων καὶ ῥεύματα ἔχοντα.
Σαρκῶν ἐπιφύσεις, πετυλωμένας, σχιστῆς.
Προσέμβαλε στυπτηρίας λίτραν μίαν.

Ἄλλο δαμοκράτους ὀδοντότριμμα.

Τὸ δὲ μᾶλλον οὕτω γίνεσθαι δυνάμενον.
Μετὰ εὐχερείας καὶ τὸ σύμφορον πολύ,
Ἔχον μετά τινος ἡδονῆς τῶν χρωμένων.
Χλωρὰν ἐπὶ πολὺ τὴν σιδηρεῖτιν πόαν
20 Εἰς λοπάδα καινὴν εὐμεγέθη πολλὴν ἐμβαλών.
Κριθῆς παράμισγε ξ' μέτρον τῆς προσφάτου,
Κατάθεις γε ἐπ' αὐτῆς τῆς πόας δεσμίδιον.
Ἅλας περίπασσε, εἶτα τῆς πόας πάλιν.
Εἶτα κριθὴν πάλιν. εἶτα τοῦτο πολλάκις
Ποιῶν, ἀναπλήρου τὸ πᾶν κύτος τῆς λοπάδος.
Ἄνωθεν δὲ ἱκανὸν τῆς πόας τιθεὶς πάλιν.
Εἰς ἰπνὸν ἔχοντα θερμασίαν ἢ κλιβάνῳ,
Θεῖναι κέλευσον νύκτα ὅλην ἵνα ἐκφρυγῇ.
Μᾶλλον δὲ ἵνα ἐκκαῇ, καὶ δυνηθῇ ῥᾳδίως.
30 Λεῖαν γίνεσθαι, καὶ διελθεῖν κοσκίνῳ.
Εὐωδίας δὲ χάριν πρόσβαλλε βραχὺ
Λευκοῦ πεπέρεως, καὶ λιβάνου μὴ πολύ.
Σχίνου δὲ πλέον, καὶ κυπέρου τῆς καλῆς.
Ταῦτα ἀφαιρῶν πάντα καταμίσγεις μόνον.
Χίας πολὺ πλέον μαστίχης ξηρᾶς πάνυ.
Διδόναι χρὴ τοῖς θέλουσι εἰς ἑσπέραν.
Ὄρθρου δὲ πάλιν τοῖς καθαρείοις ἀνδράσιν.
Ἐπὶ διακλύζεσθαι μετὰ φαρμάκου κράματι.
Πρόσταττε χρῆσθαι, καὶ μάλιστα εἰς ἑσπέραν.
40 Ὄρθρον δι' ὀξυμέλιτος εὖ κεκραμμένου.
Μάλιστα πρὸς τὰς τῶν στομάτων δυσωδίας.

Παρὰ αὐρηλίου.

Στυπτηρίας καύσας ἐπὶ μύακος χαλκοῦ καὶ ὀστράκου, κατασβέννυε οἴνῳ αὐστηρῷ, ἀπὸ ταύτης λάβε μαστίχης. Γο. ς'. λιβάνου. Γο. α'. φύλλου. ∠. δ'. κυπέρου. ∠. δ'. καὶ χρῶ. ἄλλῃ ᾗ χρῶμαι.
Κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. β'. μαρμάρου. Γο. α'. ὀριγάνου. ∠. δ'.

Περὶ φαρμάκου συνθέσεως προφυλακτικοῦ ὀδόντων.

Τραγοριγάνου. ∠. β'. ὑσσώπου. ∠. δ'. περδικίου βοτάνης τῆς τιβερείας ἀναδευθείσης μέλιτι καὶ ἅλατι
50 λεπτῷ καὶ καυθείσης ἐν χύτρᾳ, ὡς ἀνθρακωθῆναι. Γο. γ'. πεπέρεως. ∠. δ'. κόψας. σήσας. τούτῳ χρώμενος, ἀπόθου, οὔτε ἀλγήσονται ὀδόντες, οὔτε τμηθήσονται, οὔτε παρουλίδες αἱμαχθήσονται, οὔτε ὑπερσαρκώσουσιν, οὔτε ῥευματισθήσονται, ἕξεις δὲ εὐώδες τὸ στόμα, καὶ λαμπροὺς τοὺς ὀδόντας, τινὲς δὲ τεῖχος καύσαντες ἐν χύτρᾳ προσβάλλουσι τῷ φαρμάκῳ, ἢ κύβιον κατ' ἰδίαν, γὰρ ἐάν τις χρήσηται τῇ σποδιᾷ οὐκ ἀλγήσει.

ΒΙΒΛΙΟΝ ϛʹ.

λΗθὴς μὲν ἀμέλει, καὶ ὁ λεγόμενος ὑπὸ τῶν πλείστων τεχνιτῶν ἐστιν ὁ λόγος, ὡς οὐκ ἴσον, οὐδ' ὅμοιον εἴη παρὰ ζώσης φωνῆς μαθεῖν, ἢ ἐκ συγγράμματος ἀναλέξασθαι. τοῖς γε μὴν φιλοπόνοις καὶ φύσει συνετοῖς, οὐχ ἡ τυχοῦσα πολλάκις ὠφέλεια γίνεται βιβλίοις ἐντυγχάνουσι σαφῶς γεγραμμένοις. ἐπιστάμενος οὖν κἀγὼ πρώτοις μὲν τοῖς ἑταίροις, ὅσοι καὶ διὰ τῶν ἔργων ἔγνωσαν ὁπόσην ἔχει δύναμιν ἡ λογικὴ μέθοδος εἰς εὐποΐαν φαρμάκων, οὐ σμικρὸν ὄφελος ἐκ τῆς δε τῆς πραγματείας ἔσεσθαι, βουλόμενος δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι κάμνειν ἐπὶ τοῖς καλλίστοις οὐκ ὀκνοῦσι, τὴν τοῦ λόγου τοῦ δε διέξοδον ἐνεστησάμην, οὐκ ἐπιτεθυμένην, οὐδὲ σύντομον ἐν αὐτῇ τὴν διδασκαλίαν ποιούμενος, ἀλλ' ἐκτεταμένην τε καὶ μακροτέραν, ὁποίαν διὰ τῶν ἄνευ γραφῆς λόγων ἑκάστοτε πρὸς τοὺς ἑταίρους εἴωθα ποιεῖσθαι. διαφέρει γὰρ ἡ λογικὴ τῶν βοηθημάτων εὕρεσις τῆς ἐμπειρικῆς, ὡς καὶ πρόσθεν ἤδη μοι κατὰ τὸν τῶν νευροτρώτων λόγον εἴρηται, τῇ καθόλου γνώσει τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, οἷς χρῆσθαι προσήκει καθ' ἕκαστον τῶν παθῶν. ἐπὶ γοῦν τῶν στοματικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων, ὁποῖον ἐστὶ τὸ διὰ τῶν μόρων, ἅπασι γινωσκόμενον, ὁ πρῶτος σκοπὸς τῆς ἰάσεως ἐστὶ κοινὸς ἁπάντων τῶν φλεγμαινόντων μορίων, εἶθ' ἑξῆς ὁ δεύτερος ἴδιος ἐξ αὐτοῦ θεραπευομένου. τίς οὖν ἡ τῶν φλεγμαινόντων ἐστὶ διάθεσις, ἐγνῶσθαι χρὴ πρότερον, εἰ μέλλοιμεν ἐξ αὐτῆς ἔνδειξίν τινα τῶν βοηθημάτων λήψεσθαι. προμεμαθήκαμεν δὲ καὶ προαποδεδειγμένον ἔχομεν, ἐξ ἐπιρροῆς, αἵματος θερμοῦ γίνεσθαι τὰς φλεγμονάς, ἐμάθομεν δὲ, καὶ ὡς τὸ ἐπιρρέον τοῦτο, κατ' ἀρχὰς μὲν ἀναστέλλαι τε καὶ ἀποκρούσασθαι προσήκει, πλὴν εἰ παλινδρομήσει ἐπὶ τι κυριώτερον μόριον, ἕτερόν τι μεῖζον ἐργάζεσθαι πολὺ κακὸν, ἀλλ' οὐ νῦν ἐστὶ χρεία τῶν τοιούτων διορισμῶν. ὡς μεμνημένων γὰρ ἡμῶν ὅπως χρὴ τὸ σύμπαν σῶμα προπαρασκευάζειν, εἰς τὴν κατὰ τὸ μόριον ὁτιοῦν συνισταμένων παθῶν ἴασιν, ἐπὶ τὸ προκείμενον ἀφίξομαι. καὶ γὰρ φλεβοτομίᾳ χρώμεθα, καὶ καθάρσει, καὶ κλυστῆρσι, καὶ ἀσιτίαις, ὅταν ἡμῖν τὸ πᾶν σῶμα φαίνηται πληθωρικὸν, ἢ κακόχυμον ὑπάρχον. εἰ δὲ μηδέτερον εἴη τούτων, ἐπὶ τὴν διὰ τῶν τοπικῶν ἴασιν εὐθέως ἀφικνούμεθα. πῶς οὖν εὑρίσκειν αὐτὰ χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς ἰᾶσθαι τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονάς, ὁ γάρ τοι λόγος οὗτος εὐθέως σε διδάσκει, πῶς δεῖ τοῖς εὑρημένοις χρήσασθαι προσηκόντως, ἑωρακότας δὲ τοὺς ἑταίρους πολλάκις ἀναμιμνήσκω τοὺς τῶν καλεσάντων ἰατρῶν εἰς συμβουλήν με φαρμάκοις θεραπεύοντα τὰς διαθέσεις, ὧν ἕνεκεν ἐκλήθην. ἀδύνατον γάρ ἐστι καλῶς χρῆσθαι φαρμάκῳ, μὴ γινώσκοντα τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καθ' ἣν ἐνεργοῦν ὠφελεῖ. κατὰ τὸν οὖν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν ἐν τῷ στόματι συνισταμένων φλεγμονῶν, ὁ κοινὸς σκοπὸς ἁπασῶν αὐτῶν, ἐὰν προσλάβῃ τὴν ἐκ τῆς τοῦ μορίου φύσεως ἔνδειξιν, εὑρήσει πρῶτον μὲν τὸ γένος τῶν φαρμάκων, οἷς χρῆσθαι προσήκει, εἶτα ἑξῆς τὰς κατὰ μέρος ἐν αὐτοῖς διαφορὰς, ἐάν γε προγινώσκῃ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, ὡς ἤδη πολλάκις ἐδείχθη. τὸ μὲν οὖν γένος τῶν ἀποκρουστικῶν φαρμάκων ἐπὶ τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν ἐν τῇ τῶν ψυχόντων ἐστὶν ὕλῃ. τούτων δὲ αὐτῶν διττῶν ὄντων ὡς ἐμάθομεν, ὅσα στύφειν πέφυκεν, ἐναργεστέραν ἔχει τὴν δύναμιν εἰς τὸ θᾶττον ἀποκρούσασθαι τὸ ἐπιρρέον, ὑπάρχει δ' εὐθέως αὐτοῖς καὶ τὸ συνάγειν καὶ πυκνοῦν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος, ᾧ προσάγεται. κοινὸς μὲν οὖν ὁ σκοπὸς οὗτος ἐστὶ τῆς τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν κωλύσεως, ἀπὸ τοῦ πάθους ἐνδεικτικῶς εὑρημένος. ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ θεραπευομένου μορίου τῆς φύσεως αὐτῷ προσέρχεται, γινωσκόντων ἡμῶν ἀραιοτέραν εἶναι καὶ μαλακωτέραν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κατὰ τὸ στόμα χιτῶνος, οὐ σμικρῷ τῆς τοῦ περιέχοντος ὅλον τὸ σῶμα δέρματος, ὑπάρχει δέ τι, καὶ ἄλλο τοῖς κατὰ τὸ στόμα μορίοις διττὸν, οὐχ ὑπάρχον τῷ δέρματι, τῆς τε γὰρ ἀηδίας τῶν προσαγομένων αἰσθάνεται φαρμάκων, ὑποκειμένους τε δύο πόρους ἔχει, δι' ὧν εἴς τε τὴν γαστέρα καὶ τὸν πνεύμονα καταρρυῆναί τι δύναται τῶν στοματικῶν φαρμάκων. ὁποῖον ἐστὶ καὶ τὸ διὰ χαλκάνθου, καί τις ἰατρὸς, οὔτε ἀσύνετος, οὔτε ἄπειρος φαρμάκων δυνάμεως, μίξας τοῦτο τῷ στοματικῷ, πολὺ μὲν ἰσχυρότερον εἰργάσατο, βλάπτει δὲ ἱκανῶς, ὁπότε παρεῤῥύη τι πρὸς τὸν στόμαχον ἢ τὸν λάρυγγα, καὶ ταῦτα μὲν εὐθέως αὐτὰ, καὶ δι' αὐτῶν δὲ, τὴν γαστέρα τε καὶ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καὶ τὸν πνεύμονα. συνυπάρχει δὲ τῷ φαρμάκῳ καὶ ἡ κατὰ τὴν γεῦσιν ἀηδία, κατά τε τὴν χρῆσιν αὐτὴν ἀνιῶσα καὶ παραμένουσα δι' ὅλης ἡμέρας, ὡς καὶ τὰς ἐδωδὰς εἶναι λυπηρὰς, τοῖς οὖν οὕτως ἰσχυροῖς τε ἅμα, καί τινα δηλητηρίαν ἔχουσι δύναμιν, οὐ προσήκει χρῆσθαι θεραπεύοντι τὰς ἐν τῷ στόματι διαθέσεις, ἄνευ μεγάλης ἀνάγκης. οὐ γὰρ περὶ φλεγμονῶν μόνον εἰρῆσθαι χρὴ νομίζειν τὸν λόγον, ὅτι μηδ' ἐκ τῆς τούτων ἐνδείξεως εὕρομεν αὐτὸν, ἀλλὰ κοινὸν εἶναι πάντων τῶν κατὰ τὸ στόμα, τὴν ἔνδειξιν ἐκ τῆς φύσεως τοῦ μορίου ἐσχηκότα. ταῦτ' οὖν ἐννοήσας ὁ τὸ διὰ χυλοῦ τῶν συκαμίνων φάρμακον συνθεὶς, πρῶτον μὲν ἕψησεν αὐτὸ μετὰ μέλιτος, ὅπως ἀποκείμενον ἕτοιμον ἔχῃ καθ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν, οὐ μόνον ἐκείνῳ τῷ καιρῷ, καθ' ὃν ἐκθλίψαντα τὴν ὀπώραν, ἔστι τῷ χυλῷ χρῆσθαι, βελτίων γὰρ μόνος ἐπὶ τῶν ἀρχομένων φλεγμονῶν, καί με πολλάκις οὕτως ἐπὶ τῶν τοιούτων φλεγμονῶν χρώμενον ἐθεάσασθε. διαρκέστερος δὲ ἰδίως ὁ μετὰ τοῦ μέλιτος σκευαζόμενος, ὠνόμασα δὲ αὐτὸν διαρκέστερον, οὐ μόνον ὅτι ταχέως διαφθείρεται χωρὶς τῆς μετὰ τοῦ μέλιτος ἑψή-

σεως

στεως ἀφαιρεθεὶς· ὡς μηκέτι ἔχειν ἡμᾶς αὐτῷ χρῆσθαι κατὰ τὸν ἐφεξῆς χρόνον, ἀλλὰ καὶ ὅτι χρησιμώ-
τερός ἐστιν, εἰς τοὺς ἑπομένους καιροὺς τῆς φλεγμονῆς ἄχρι τῆς παντελοῦς ἰάσεως. ὥσπερ γὰρ ἐν ἀρ-
χῇ τῶν ἀπωθουμένων τὸ ἐπιρρέον ἐστὶ χρεία φαρμάκων. οὕτω μετὰ τὴν ἀρχὴν ἄχρι τοῦ τέλους, μικτοῦ τι-
νος ἐξ ἀμφοῖν τοῦ τε ἀποκρουομένου, καὶ τοῦ διαφοροῦντος. ἐπικρατεῖν δὲ χρὴ κατὰ μὲν τοὺς πρώτους
χρόνους τὸ στύφον, ἐπὶ δὲ τῆς τελευτῆς τὸ διαφοροῦν. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τὴν τούτων ἰσομοιρίαν ὑπάρχειν
ἀμφοῖν. ὅταν δὲ δὴ σκιρρῶδές τι λείπηται τῆς φλεγμονῆς, οὐδ' ὅλως χρὴ μεμίχθαι τῷ διαφοροῦντι τὸ
στύφον, ἐὰν κεκενωμένον εἴη τὸ σύμπαν σῶμα. οὐ μὴν οὐδὲ ἐν ἀρχῇ τῷ στύφοντι τὸ διαφοροῦν, ἄμεινόν ἐστι
μιγνύειν. ὁ δὲ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν συκαμίνων φάρμακον συνθεὶς, ὀλίγον γε φαίνεται κρόκου τε καὶ
σμύρνης αὐτῷ συμμίξας, κοινὴν μὲν ἐχόντων δύναμιν τὴν πεπτικὴν τῶν φλεγμονῶν. ἰδίαν δὲ ἑκα-
10 τέρου. τοῦ μὲν κρόκου, τὸ στύφον. τῆς σμύρνης δὲ, τὸ θερμαίνειν εἰς τοσοῦτον, ὡς διαφορεῖν ἱκανῶς. ἐξι-
κνεῖται γάρ τοι μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ἡ σμύρνα μᾶλλον τοῦ κρόκου, λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν ἔχου-
σα, καὶ ἐκ τούτου διττὴν ὠφέλειαν παρέχεται. συνεπαγομένη μέν πως ἅμα αὐτῇ καὶ τὰς τῶν με-
μιγμένων δυνάμεις, ἐκθεραπεύουσα δὲ μέχρι τοῦ βάθους τὰ φλεγμαίνοντα. καὶ μέντοι καὶ συμ-
πράττουσιν ἀλλήλοις ὅ, τε κρόκος καὶ ἡ σμύρνη πρὸς τὴν εἰς τὸ βάθος δίοδον. ὁ μὲν δὴ ἐπωθῶν τὴν
σμύρναν. ἡ δ' ὡς ἂν εἴποι τις ποδηγοῦσα τὸν κρόκον. ὥσπερ γὰρ ἧττον ἔχει λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν ὁ κρό-
κος τῆς σμύρνης διὰ τὴν στύψιν, οὕτως ἡ σμύρνα λεπτομερεστέραν ἔχουσα, θᾶττον μὲν εἰς τὸ βάθος δια-
πέμπει τὴν ἑαυτῆς δύναμιν, θᾶττον δὲ παλινδρομεῖ πρὸς τὸ δέρμα συναναφέρουσα τὰ λεπτυνθέντα
τῶν ἐν τῷ βάθει. τοῦτο οὖν αὐτῆς τὸ τάχος τῆς ἐπανόδου κωλύουσιν αἱ τῶν στυφόντων μίξεις. οὐ γὰρ δὴ
μόνος ὁ κρόκος. ἔστι γοῦν ἐν τῷ διὰ μόρων ὀνομαζομένῳ φαρμάκῳ στοματικῷ τῶν τε συκαμίνων ὁ χυλὸς
20 οὐκ ὀλίγην στύφουσαν ἔχων ποιότητά τε καὶ δύναμιν, ἕτερά τε τῶν ἐπιμιγνυμένων, ὅταν ἰσχυρόν τις
τὸ φάρμακον γενέσθαι βουληθῇ. ταῦτ' οὖν τὰ στύφοντα, ποδηγεῖται μὲν ὑπὸ τῆς σμύρνης, συνεπωθεῖ
δ' ἐκείνην αὐτά. καὶ οὕτως ἀλλήλοις συμπράττει, πρὸς τὸ μέχρι πλείονος ἐξικνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐ-
τῶν. ἐθεάσασθαι δέ με πολλάκις τῷ διὰ μόρων φαρμάκῳ, κατ' ἀρχὰς μὲν μιγνῦντα ῥοῦ χυλὸν, ἢ ὄμφα-
κος, ὃ καλοῦσιν ἰδίως ὀμφάκιον. εἰ δὲ μὴ παρείη ταῦτα, ῥόδων ἄνθος. ἢ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρά. βαλαύστιόν
τε καὶ κυτίνους, καὶ σίδια ξηρά. καὶ κηκῖδα τὴν ὀμφακῖτιν ὀνομαζομένην. ἔτι τε τὸν τῆς πίτυος φλοιὸν, καὶ τὸν
τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ τὸν τῆς ὑποκυστίδος τε, καὶ σχίνου χυλὸν, καὶ συνελόντι φάναι τὰ στύφοντα πάν-
τα, χωρὶς τῶν φθαρτικὴν δύναμιν ἐχόντων, ἣν ὀνομάζουσι δηλητήριον, εἶδός τι τῶν θανασίμων οὖ-
σαν. ἐμάθετε γὰρ ὡς οὐ πᾶν τὸ θανάσιμον εὐθύς ἐστι καὶ δηλητήριον. ὥσπερ δὲ ἐν ἀρχῇ τῆς φλεγμονῆς
ἡ τῶν τοιούτων μίξις ἰσχυρότερον ἐργάζεται τὸ στοματικὸν φάρμακον, οὕτως ὅταν στῇ τὸ ἐπιρρέον, οὐ-
30 δενὸς τῶν τοιούτων ἐστὶ χρεία μόνων. ἀρκεῖ γὰρ τηνικαῦτα τὸ τοῦ κρόκου τε, καὶ τῆς σμύρνης προσειληφὸς
εἰς τὸ πέψαι τὴν φλεγμονήν. ὡς ὁπόταν γε πεφθῇ μιγνύμεν ἤδη τι καὶ τῶν διαφορούντων, ὡς ἐθεά-
σασθαι πολλάκις ἐμβάλλοντά με τὸν ἀφρὸν τοῦ νίτρου, καί ποτε καὶ αὐτὸ τὸ νίτρον, ὅσον ἐστὶ λεπτομερὲς ὀνο-
μαζόμενον ὑπὸ πάντων ἤδη βερνίκιον. ἔτι τε πρὸς τούτῳ, καὶ θεῖον ὃ καλοῦσιν ἄπυρον. ἐνίοτε δὲ σί-
ραιον. ἀναφεψημένου αὐτῷ ποτὲ μὲν ὀριγάνου. ποτὲ δὲ ὑσσώπου. ποτὲ δὲ ἄλλου τινὸς τῶν ὁμοίων. οἷον γλή-
χωνος. θύμβρας. θύμου. καλαμίνθης ἡδυόσμου τε, καὶ ἀγρίας. οὕτω μὲν ἄν τις αὐτῷ τῷ διὰ μόρων φαρ-
μάκῳ καλῶς χρῷτο τῷ ποσῷ τῶν καθόλου σκοπῶν ἐξαλλάττων αὐτοῦ τὴν χρῆσιν. ἄχρι μὲν ἐπιρρεῖ τι,
τοῦτο ἀποκρούεσθαι προσήκει. στάντος δὲ αὐτοῦ, τὰ πέττοντα προσφέρειν. εἶτα ἑξῆς τὰ διαφοροῦντα. δῆ-
λον γὰρ ὅτι ταύτῃ χρώμενος τῇ μεθόδῳ, καὶ ἐπιγινώσκων τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, οὐδέ-
ποτε ἀπορήσει βοηθημάτων. ἐάν τε κυνηγῇ τε κατ' ὄρος ἐάν τε καταπράττηταί τι τῶν κατ' ἀγρὸν ἔρ-
40 γων. ἐάν τε ἐν ὁδοιπορίᾳ ποτὲ τῶν παρεσκευασμένων ἀπορῇ φαρμάκων, ὡς Ἐρασίστρατος ἔγραψεν, ἐθε-
ράπευσεν ἑαυτὸν ἐπὶ τὸν τοῦ βάτου χυλὸν ἐλθὼν, οὐ παρόντος ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ τοῦ ἀνδρωνίου. γινώ-
σκων γὰρ ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἀνδρώνιον ἐν τῷ στύφειν ἔχει τὸ κῦρος τῆς θεραπείας ἐζήτησεν ὕλην στύφου-
σαν. οὐχ ὡς οἱ περὶ Σεραπίωνα καὶ Μηνόδοτον φασὶν, ἐμπειρικῇ χρησάμενος ὁμοίου μεταβάσει. κατὰ
ταύτην γὰρ ὑμῖν ἔδειξα πλείστην μὲν ἀνομοιότητα τοῦ χυλοῦ τοῦ βάτου πρὸς τὸν ἀνδρώνιον τροχίσκον
ὑπάρχουσαν. ὀλιγίστην δὲ ὁμοιότητα καθ' ἓν μόνον τὸ στύφειν. ἀλλ' ὅ γε τὴν γενικὴν δύναμιν, ἣν καθόλου
καλοῦσιν, ἐπιστάμενος ἐν ᾗπερ ἂν ὕλῃ ταύτην εὑρίσκοι, θαρρῶν ἐκείνῃ χρῆται. πάμπολυ δὲ πλῆθος ὑ-
λῶν τοιούτων. αἷς ἁπάσαις ἔνεστι χρήσασθαι. μόνας φυλάττοντα τὰς [illegible] τινα δύναμιν ἐχούσας φθαρ-
τικήν. οὕτως οὖν κἀγὼ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν χλωρῶν καρύων ἐσκεύασα φάρμακον, οὔτε ἰδών τινα τῶν δι-
δασκάλων, οὔτε γεγραμμένον εὑρών. οὗ τῆς δυνάμεως πεπείραμαι πολλῷ τῆς τῶν ἄλλων στοματι-
50 κῶν δυνάμεως ὑπερεχούσης. ἀλλὰ δὲ λέγω, τό, τε διὰ τῶν μόρων, καὶ τὸ διὰ τῶν βατίνων. οὕτω γὰρ ὀνο-
μάζουσιν τὸν καρπὸν τοῦ βάτου, καὶ τρίτου τοῦ διὰ γλεύκους, καὶ τετάρτου τοῦ διὰ τῶν ῥοιῶν χυλοῦ, καὶ
πέμπτου τῶν διὰ τῶν στυφόντων μήλων. ὧν κάλλιστά ἐστι τὰ κυδώνια, καὶ τὰ στρουθία καλούμενα, καὶ μετὰ
ταῦτα πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν τὰ κεστιανὰ παρὰ Ῥωμαίοις ὀνομαζόμενα. σύνθετα δὲ ἐκ πολλῶν
τοιούτων ἐστὶ τὰ διὰ τῶν ὀπωρῶν ἐκσκευαζόμενα.

Περὶ τοῦ διὰ καρύων στοματικοῦ.

Ἐγὼ δ' ὅτε πρῶτον ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα. πορευθεὶς εἰς ἀγρὸν, εὗρον τινὰ τῶν

κηπουρῶν ὑπό τε σταφυλῆς, καὶ παρισθμίων, καὶ ἀντιάδων πνιγόμενον. ἐχρῆτο δὲ διαχρίσματι μελικράτῳ,
ῥόδων ἐνεψημένων ἐν αὐτῷ. θεασάμενος οὖν ἀκμάζοντα τὸν καρπὸν τῶν καρύων, ἐκέλευσα περιελόντας
αὐτῶν τὸ ἔξωθεν λέπος, ᾧ καὶ τοὺς βαφέας ἑωράκειν χρωμένους, αὐτίκα κόψαντας ἐν ὅλμῳ δι᾽ ὀθονίου
τὸν χυλὸν διηθῆσαι. μὴ γινώσκων ὅπως ἔχοι πάχους ἢ λεπτότητος. εὑρεθέντος δὲ ὑδατώδους αὐτοῦ καὶ
λεπτοῦ κατὰ τὴν σύστασιν, ἀνακογχυλίζεσθαι προστάξας αὐτῷ τὸν κηπουρὸν, ἐπειδὴ πάνυ λεπτὸς
ἐφαίνετο, προαφεψήσας ἔμιξα μέλι σύμμετρον, ὡς ἐπὶ τοῦ διὰ μόρων ἠπιστάμην μιγνύμενον. ἑψήσας
τε μέχρι συστάσεως μελιτώδους, κατέλιπον χρῆσθαι τῷ κηπουρῷ. θεασάμενος δὲ ταχίστην τὴν ὠφέλειαν
ἀκολουθοῦσαν αὐτῷ, βέλτιον ἡγησάμην ἐπὶ πολλῶν πειραθῆναι. καὶ ἐκ τούτου βάσανον ἱκανὴν λαβὼν
τῆς δυνάμεως τοῦ φαρμάκου, διαπαντὸς χρῶμαι καθάπερ ἴστε. θαυμάζειν οὖν ἐπῆλθέ μοι τῶν ἔμπρο-
10 σθεν ἰατρῶν οὐδενὸς αὐτῶν ἐπινοήσαντος, εὐπορίστῳ τε, καὶ γενναίῳ τῷ χυλῷ τούτῳ χρῆσθαι, καὶ ταῦτα
μέντοι θεωμένων ὅπως αἱ χεῖρες βάπτονται τῶν λεπιζόντων τὰ κάρυα τὰ χλωρά. φαίνεται γὰρ ἐκ
τούτων ὁποῖος τίς αὐτῶν ὁ χυλὸς, καὶ δυσέκπλυτος ὑπάρχει ἡ στύψις. ὥς τε μὴ δὲ διὰ τῶν γυναιστά-
των ἐκ πολυειδῶν ῥυμμάτων. ἔτι δὲ μᾶλλον ἐθαύμασα τῶν ἰατρῶν, εἰ καὶ τοὺς βαφέας ὁρῶντες ὡς τοιού-
τοις χρωμένους τοῖς λέμμασι τῶν καρύων, οὐκ ἐνόησαν ἰσχυρὰν εἶναι τὴν δύναμιν αὐτῶν. εἰ μὴ γὰρ
ἐγκατέβαινε τῷ βάθει τῶν χειρῶν, ἢ δι᾽ ὅλης διεδύετο τῆς οὐσίας τῶν ἐρίων, οὐκ ἂν ἦν δυσέκπλυτον.
ἐγκαταβαίνουσα δὲ δηλοῖ λεπτομερῆ τὴν οὐσίαν εἶναι τοῦ χυλοῦ. μάλιστα δὲ ὠφελεῖν εὔλογον ἐστὶ τὴν στύ-
ψιν, ὅταν ἐν οὐσίᾳ τοιαύτῃ περιέχηται. τὰ γάρ τοι παχυμερῆ τῶν στυφόντων, συνάγοντα τῇ στύψει, καὶ
πυκνοῦντα τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν σωμάτων οἷς ὁμιλεῖ, μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ὁδοιπορεῖν ἑαυ-
τὰ κωλύει. οἷς γὰρ καὶ ἄλλως διὰ τὸ παχυμερὲς τῆς οὐσίας ἀδύνατον ἦν ἐξικνεῖσθαι πρὸς τὸ βάθος,
20 τούτοις ἔτι ἀδυνατώτερον πυκνωθέντος τοῦ σώματος ὅλον ὠφελῆσθαι τὸ φλεγμαῖνον. ἄριστον οὖν εἶναι
τὸν χυλὸν τῶν καρύων πεισθεὶς, ἑψηθέντος τε μετὰ τοῦ μέλιτος αὐτοῦ γευσάμενος, οὐδὲν ἀηδὲς ἔχοντος, εἰς
τέτταρας μοίρας ἀεὶ διαιρῶν, ἐμβάλλωμεν αὐτίκα τῇ μιᾷ τῶν στυφόντων τι. τῇ δευτέρᾳ δὲ σμύρνης,
καὶ κρόκου, καὶ τῇ τρίτῃ θείου ἀπύρου, καὶ νίτρου. τὴν τετάρτην δὲ φυλάττω μόνην εἰλικρινῆ. παιδίοις
τε χρήσιμον ἐσομένην διὰ τὴν γλυκύτητα. καὶ τοῖς ἐκλύτοις τὴν γνώμην ἀνδράσι, καὶ γυναιξίν. ἐγὼ μὲν οὖν
ὑπὸ τοῦ λόγου ποδηγηθεὶς, εὗρον ὥσπερ τὴν τῶν ἀνθρώπων ἀγωγὴν, οὕτω καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἁπάν-
των ἄμεινον. ἔστι μὲν γὰρ καὶ τὸ διὰ τῶν βατίνων ἰσχυρότερον τοῦ διὰ τῶν μόρων, ὥσπερ γε τοῦτο τοῦ διὰ τοῦ
γλεύκους. ἁπάντων δὲ τούτων βέλτιον ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων. ἐπὶ μὲν ἀρχομένων τῶν φλεγ-
μονῶν ἅμα τοῖς στύφουσιν ἰσχυρῶς σκευασθέν. ἐπὶ δὲ τῶν ἀκμαζουσῶν, εἰ κρόκου τι, καὶ σμύρνης προσλά-
βοι. καὶ μέντοι καὶ μόνον ἐνίοτε δύναται τὰς μετρίας φλεγμονὰς ἰᾶσθαι. ἡνίκα δὲ διαφορεῖσθαι χρὴ
30 τὸ σφηνωθὲν τοῦ τὴν φλεγμονὴν ἐργασαμένου χυμοῦ, μετὰ τῆς τῶν δριμέων μίξεως χρήσιμον ὑπάρχει.
ἀλλ᾽ ἴσως ἐρεῖ τίς μοι τῶν πενήτων ἰατρῶν ἀγαπᾶν αὐτὸ, εἰ πυξίδα μίαν ἔχοι πληρῶσαι τοῦ φαρμάκου,
σκευάσας ἅπαξ. ἐμὲ δὲ κελεύειν ἐξ ἀρχῆς εὐθέως τέτταρας αὐτοῦ ποιῆσαι συνθέσεις. ἢ μίαν ἀποθέ-
μενον, ἐκ μέλιτός τε καὶ χυλοῦ συγκειμένην ἐπὶ τῆς χρείας αὐτῇ μιγνύειν. ἄχρι μὲν ἐπιρρεῖ τι τοῖς
φλεγμαίνουσιν τὰ στύφοντα σφοδρῶς, ἐπειδὰν δὲ παύσηται, τὰ πέττοντα. κενώσεως δὲ χρηζόντων
τῶν ἐπιρρυέντων, τὰ διαφοροῦντα. δύσεργον δ᾽ εἶναι τοῦτο, καὶ χαλεπόν. οἷς οὐκ ἔστιν οἴκοι παρασκευὴ
τῶν ἁπλῶν ἁπάντων φαρμάκων. ἀλλ᾽ οὐδ᾽ εἰς ὁδοιπορίας ἐπιτήδειόν με παρασκευὴν ὑφηγεῖσθαι,
καθ᾽ ἃς οὐχ οἷόν τε τέτταρας ἑκάστου φαρμάκου διαφορὰς ἐπιφέρεσθαι. διὰ τοῦτο οὖν καὶ ἐπενοήθη κἀμοὶ
καὶ τοῖς πρὸ ἐμοῦ τὰ μέσα ταῖς δυνάμεσιν φάρμακα πρός τε τὰς ὁδοιπορίας ἐπιτήδεια γινόμενα,
καὶ τοῖς πένησιν ἰατροῖς χρήσιμα. τίνα μὲν οὖν ἐστι ταῦτα μικρὸν ὕστερον ἐρῶ. νυνὶ δὲ ἀπαντῆσαι τῷ λό-
40 γῳ τῶν πενήτων ἰατρῶν βούλομαι. καθάπερ γὰρ αὐτοὶ τὴν πενιχρὰν παρασκευὴν ἐπαινοῦσιν, οὕτω
χρὴ, καὶ τοῖς πλουσίοις ἐπιτρέπειν αὐτοῖς ἀξίαν πλούτου παρασκευὴν φαρμάκων κεκτῆσθαι. γινώ-
σκω γὰρ ἤδη που καὶ αὐτὸς οὐ μόνον ἰατροὺς πένητας ὄντας πολλούς. ἀλλὰ, καὶ τοὺς ὑπ᾽ αὐτῶν θεραπευ-
ομένους. οἷς ἀγαπητὸν ἐστὶν ἐπειδὰν νοσῶσιν χόνδρον ἅμα μελικράτῳ προσενέγκασθαι, καὶ καθαρὸν
ἄρτον ἔχειν, ἤ τι τῶν εἰς κατάπλασμα χρησίμων ἀλεύρων. ἀλλὰ τὸν γεγραφότα θεραπευτικὴν πραγ-
ματείαν εὔλογόν ἐστιν ἁπάσης τῆς ὕλης μνημονεύειν, ὅπως τοῖς τε εὐποροῦσιν αὐτοῖς ὑπάρχῃ τεχνικῶς
χρῆσθαι. τοῖς τε πένησιν ἐκείνοις μόνοις ὧν ἂν ἑκάστοτε τύχωσιν, εὐποροῦντες.

Περὶ τῆς τῶν μέσων θέσεως φαρμάκων.

50
Εἴπωμεν οὖν ἤδη τι περὶ τῆς τῶν μέσων φαρμάκων συνθέσεως, ἀπὸ τοῦ διὰ τῶν μόρων ἀρξάμενοι. κοινὸν δὲ
αὐτοῖς ἐστιν πρὸς τὰ μέσα τὴν συμμετρίαν εὑρεῖσθαι τοῦ μέλιτος πρὸς τὸν χυλόν. εὑρίσκεται δὲ αὕτη διὰ
τῆς πείρας. ἀναμίξας γὰρ τῷ μέλιτι τὸν μιγνύμενον χυλὸν, καὶ γευσάμενος, εἰ μέν σοι φαίνοιτο συμ-
μέτρως ἔχειν, ὁμοίως αὖθις αὐτὰ μίξεις. εἰ δ᾽ ἐλλείπειν τι δοκοίη, προσθήσεις. οἶδα εὐθέως ἐπὶ τοῦ τῶν συ-
καμίνων χυλοῦ τὸ πέμπτον εἰ μιχθείη μέλιτος, εἴη ἂν μέση κρᾶσις. ὡς ἑψηθέντος τοῦ φαρμάκου τοῖς πλεί-
στοις μὲν ἀρέσκειν πάνυ, τὴν μίξιν. ὀλίγους δὲ μέμψασθαι. τοὺς μὲν, ὡς γλυκύτερον εἴη. τοὺς δὲ, ὡς αὐστηρό-
τερον. ὥσπερ γὰρ καὶ τὸ μελίκρατον ἔνιοι μὲν ὑδαρέστερον, ἔνιοι δὲ γλυκύτερον ἡδέως πίνουσιν, οὕτω καὶ τοῖς φαρ-

μάκοις ἑκάτεροι χαίρουσι κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν. ὅταν γοῦν τις αὐτῷ φάρμακον ἀξιώσῃ σκευασθῆναι, πάντως δήπου τεθέλξεσθαι τῷ μὲν γλυκυτέροις ἡδομένῳ, πλέον τοῦ μέλιτος ἐμβαλλόντα. τῷ δὲ τοῖς ἐναντίοις, ἧττον. ἐνταῦθα μὲν οὖν τῶν καταπινομένων φαρμάκων στοχάζεσθαι χρὴ μάλιστα τῆς τῶν προσφερομένων αὐτὰ φύσεως. τὸ γὰρ ἀηδῶς ληφθὲν, ἀνατρέπει τὸν στόμαχον. ἐνταῦθα δὲ τῶν στοματικῶν ἐγχωρεῖ καταφρονῆσαί ποτε τῆς τοιαύτης ἀκριβείας. ἡ τοίνυν μέση κρᾶσις, ὥσπερ ἔφην, τοῦ χυλοῦ πρὸς τὸ μέλι πενταπλάσιον ἐχέτω τὸν χυλὸν τῷ πλήθει. ἄκουε δέ μου προσέχων τὸν νοῦν ἀκριβῶς, οἷς χρῶμαι ῥήμασιν ἐν τῇ πρὸς ἄλληλα συμμετρίᾳ τῶν μιγνυμένων φαρμάκων. ἄρτι μὲν γὰρ ἐκέλευσα πενταπλάσιον εἶναι τῷ πλήθει τὸν χυλὸν τοῦ μέλιτος, οὐδὲν διαφέρον εἰ καὶ κατὰ τὸν ὄγκον εἴποιμι πενταπλάσιον εἶναι δεῖν αὐτόν. ἐπ' ἀμφοτέρως γὰρ ἂν ῥηθῇ, μετρῆσαι χρὴ τὰ μιγνύμενα φάρμακα. τῷ μέντοι
10 σταθμῷ κελεύσαντός μου πενταπλάσιον εἶναι τόδε τὸ φάρμακον, ταῦτα δὲ, διὰ ζυγοῦ χρὴ ποιεῖσθαι τὴν συμμετρίαν τοῦ βάρους αὐτῶν. ἄχρι μὲν οὖν τῆς τοῦ χυλοῦ πρὸς τὸ μέλι μίξεως, οὐκ ἀναγκαῖον ἐστὶ κοτύλης ἢ κυάθου μνημονεύειν. ἀλλ' ἀρκεῖ φάναι πενταπλάσιον εἶναι χρῆναι τὸν χυλὸν τοῦ μέλιτος. ἐὰν δέ τι τούτῳ μιγνύῃς ἄλλο τῶν εἰρημένων ἀρτίως, ἀναγκαῖον ἐστὶν εἰπεῖν ὁπόσοις οὖσι κατὰ τὸν ὄγκον αὐτοῖς, ὁπόσον μίξεις ἐκείνων ἐνταῦθα ζυγοῦ στήσας. ἰδοὺ γὰρ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ διὰ τῶν μόρων ἐν τῇ τοῦ καππάδοκος ἥρα βίβλῳ φαρμακίτιδι, μέλιτος ἐμβάλλεται. λι. αʹ. τοῦ χυλοῦ δὲ τῶν μόρων. λι. ϛʹ. ἐπιμίγνυσι δ' αὐτοῖς. ∠. αʹ. τοῦ κρόκου. τῆς δὲ σμύρνης τὸ διπλάσιον. ἴσον δὲ τῷ κρόκῳ βάλλει, καὶ τοῦ χυλοῦ τῆς ὄμφακος, ὅπερ ὀμφάκιον ὀνομάζεται, καὶ τούτου πάλιν ἥμισυ τῆς στυπτηρίας. ἐμοὶ δὲ ἀρέσκει πενταπλάσιον μὲν τοῦ μέλιτος βάλλειν τὸν χυλόν. ἴσον δὲ κρόκου τε, καὶ σμύρνης ἑκατέρου. ∠. α. S. ὥστε ἐξ ἀμφοτέρων τὰς τρεῖς συνάγεσθαι. τοῦ δὲ ὀμφακίου βαλὼν μέν τις καὶ οἴνου αὐστηροῦ κοτύλην μίαν ὡς ὁ ἥρας ἀξιοῖ,
20 καλῶς ἂν μίξῃ. ∠. αʹ. εἰ δὲ χωρὶς οἴνου σκευάζοιτο, πολὺ πλέον ἐμβάλλειν αὐτοῦ προσήκει. εἰ μὲν μέσον τῇ κράσει βουληθῇς γενέσθαι τὸ φάρμακον. Γο. αʹ. εἰ δὲ αὐστηρότερον, ὡς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἁρμόσῃ, πάντως μὲν δύο καὶ τρεῖς ποτε μίξας, οὐκ ἂν ἁμάρτοις. εἰ δὲ οὐκ ἔχοις ὀμφάκιον, ἀντ' αὐτοῦ ῥοῦ χυλὸν ἔμβαλλε. καὶ εἰ βουληθῇς δὲ τὸ ἴσον ἑκατέρου βάλλειν, οὐδ' οὕτω τι βλάψεις. ὅγε μὴν ἥρας ἐν τῇ συμμετρίᾳ τοῦ φαρμάκου καὶ τοῦτο προσέγραψεν οὕτω. τινὲς δὲ καὶ κοτύλην μίαν γλυκέως οἴνου, δηλονότι γλυκὺ καὶ δηλῶσαι βουληθείς, προείρηκε γὰρ οἴνου αὐστηροῦ ἀθαλάσσου κοτύλην. αʹ. ἐμοὶ δὲ οὐκ ἀρέσκει, τοῦ μέλιτος αὐτάρκους βεβλημένου, μετὰ τοῦ καὶ κοτύλην αὐστηροῦ οἴνου προσειληφέναι, μιγνύειν πάλιν οἴνου ἄλλην γλυκέως κοτύλην. ἔσται γὰρ οἰνῶδες πάνυ τὸ φάρμακον. ἕψουσι δὲ τὸ διὰ τῶν μόρων τοῦτο φάρμακον ἔνιοι μὲν, ἐξ ἀρχῆς μίξαντες τὸν χυλὸν τοῦ συκαμίνου, ἔνιοι δέ τι βραχὺ προεψήσαντες. ὁ δὲ
» ἥρας ἔοικεν ἐπὶ πλέον ἀξιοῦν ἕψειν τὸν χυλὸν μόνον. ἔγραψε γοῦν οὕτως. Μόρων χυλοῦ κοτύλας
30 ϛʹ. ἕψε ὡς γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. εἶτα πρόσμιξον λεῖα κρόκου. ∠. αʹ. καὶ τἄλλα δηλονότι τὰ εἰρημένα. κἀγὼ δὲ ἀξιῶ προεψεῖσθαι τὸν χυλὸν μόνον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, εἶθ' οὕτως προσλαμβάνειν τὸ μέλι. κἀπειδὰν ἤδη μέλλῃς αἴρειν τὴν κακκάβην ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιμιγνύειν τὰ λοιπά. φαίνεται δὲ ὁ ἥρας ἅμα τῷ μέλιτι, κελεύων καὶ τἄλλα μίγνυσθαι. τὸν μὲν οὖν οἶνον ἀλόγως αὖτις τότε μιγνύοι. τὴν σμύρναν δὲ καὶ τὸν κρόκον, ἄμεινον ἐπὶ τῷ τέλει τῆς ἑψήσεως προσεμβάλλειν, ἄχρι τοσούτου μετὰ τῶν ἄλλων ἕψοντας. ἢ μετὰ τὸ θεῖναι κάτω τὴν κακκάβην κινοῦντας, ἄχρις οὗ πάντ' ἑνωθῇ καλῶς. τὸ δ' ἐπὶ πλέον ἕψειν αὐτὰ καθαιρετικὸν τῆς δυνάμεως γίνεται τῶν ἀρωματικῶν φαρμάκων. λιθάργυρος μὲν γὰρ καὶ μολύβδαινα καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν μεταλλικῶν ἑψόμενα, βελτίω γίνεται. κρόκος δὲ καὶ σμύρνα καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἀρωμάτων ἐν ταῖς ἑψήσεσιν ἀποβάλλει τὴν δύναμιν. ἡ μὲν οὖν τοῦ μέσου τῇ δυνάμει φαρμάκου συμμετρία τε καὶ ἕψησις ἁρμόττουσα ταῖς μετρίαις φλεγμοναῖς, καὶ ταῖς τῶν μειζόνων ἀκμαῖς, ἔτι τε
40 τὸ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς αὐξήσεις αὐτῶν ἁρμόττον φάρμακον, εἴρηται. Πρὸς δὲ τὰς σκληρυνομένας φλεγμονὰς, ὅταν ἤδη παύσηται μὲν ἡ ἀκμή. καὶ μηκέτι ἐπιρρέῃ μηδέν. ἥκει δὲ τοῦ διαφορεῖν ὁ καιρὸς, ἐπιμίγνυσθαι προσήκει τῷ στοματικῷ φαρμάκῳ τῶν διαφορητικῶν ἔνια, τοιαῦτα δ' ἐστὶν ὅ, τε ἀφρὸς τοῦ νίτρου, καὶ αὐτὸ τὸ μαλακὸν νίτρον. ἀσίας τε πέτρας ἄνθος, καὶ θεῖον ἄπυρον. ἀρκεῖ δὲ τῇ προειρημένῃ τοῦ μέσου συμμετρίᾳ συμμιχθῆναι νίτρου μέν. Γο. S. τοῦ θείου δέ. Γο. βʹ. εἰ δὲ μή τι ἐσκευασμένον ἔχοις αὐτὸ οὕτω, μήτε παρείησοι νίτρον, ἢ θεῖον, ἢ τὸ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος, ἀναζέσας ὀρίγανον ἐν στρέῳ, καλοῦσι δὲ αὐτὸ παρ' ἡμῖν πάντες ἕψημα, μίξας τῷ στοματικῷ φαρμάκῳ, κέλευσον ἀνακογχυλίζειν. μὴ παρόντος δὲ ἑψήματος ἐν μελικράτῳ προαναζέσας τὸ ὀρίγανον. οὐδὲν δὲ διαφέρει κἂν ὕσσωπον ἐμβάλῃς ἀντὶ τῆς ὀριγάνου, κἂν εἰ γλήχωνα, κἂν εἰ θύμον, κἂν εἰ θύμβραν, ἢ καλαμίνθην, ἢ τὴν εὐώδη μίνθην. ἣν οἱ παλαιοὶ καλοῦσιν ἡδύοσμον. ἐν μέντοι ταῖς ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν, οὐ μόνον οὐδὲν χρὴ τῶν
50 τοιούτων φαρμάκων προσφέρειν, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον ἅπαν. ὀλιγάκις μὲν χρῆσθαι τοῖς στοματικοῖς φαρμάκοις, διακλύσμασι δὲ καὶ ἀνακογχυλίσμασι παρηγορικωτέροις πέττειν τὴν φλεγμονήν. ἰδοὺ ἐστὶ τό, τε διὰ τῶν λιπαρῶν ἰσχάδων ἀφέψημα, καὶ τὸ σχίνινον ἔλαιον, ἐπὶ διπλοῦ σκεύους χλιαινόμενον. ἀλλὰ, καὶ αὐτὸ τὸ στοματικὸν φάρμακον ἐν ταῖς ἀκμαῖς ἀνακογχυλίζεσθαι προσήκει, μιγνύμενον ὑδαρεῖ μελικράτῳ, ἢ θερμῷ τῷ στρέῳ. μὴ παρόντων δὲ τούτων, ὕδατι θερμῷ. ἐπικρατεῖν γὰρ χρὴ τηνικαῦτα τὴν παρηγορικήν τε καὶ πεπτικὴν ἀγωγήν. ὥσπερ ἐν ταῖς παρακμαῖς τὴν διαφορητικήν. ἥ τις διὰ τῶν ἰσχυροτέρων γίνεται φαρμάκων, τὸ δ' ἐμὸν φάρμακον, τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, ὅτι μὲν ἁπάντων τῶν

ἄλλων ἐστὶ δραστικώτατον, ἐπὶ τῷ πεπείρασθε, πρὸς ὑμᾶς γὰρ ὁ λόγος ἐστί μοι τοὺς ἑταίρους, οἷς μάλιστα χαριζόμενος ἐπὶ τήνδε τὴν πραγματείαν ἥκω. ὅτι δὲ καὶ πάντων ἐστὶν εὐωνότατόν τε καὶ εὐποριστότατον, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. ῥίπτουσι γὰρ οἱ κηπουροὶ τὰ λέμματα τῶν χλωρῶν καρύων ὅταν ἐκλέψαντες αὐτὰ τύχωσιν, ὥστε κοφίνους μεγίστους πληροῦν ἡμᾶς προῖκα, τὸ μέλι τοίνυν μόνον ὠνήσασθαι τοῖς πένησιν ἰατροῖς (καὶ γὰρ κἀκείνοις ἡμᾶς δεῖ κοινωνεῖν ὧν εὑρίσκομεν) ἀπολείπεται μόνον ὅταν ᾖ δεόμενον. ἄλλο δ' οὐδὲν εἰ μὴ βούλοισθε, πολλάκις γὰρ οὕτω σκευασθὲν τὸ φάρμακον, οὐδέν τι χεῖρον ἐφάνη τοῦ διὰ τῶν μόρων, εἰς ὃ τὸν κρόκον καὶ τὴν σμύρναν ἐνεβάλομεν. ἀλλ' εἰ καὶ στυπτηρίας αὐτῷ προσμίξαι βουληθείημεν, οὐκ ἀνάγκη τὴν σχιστὴν ἐμβάλλειν. αὐτάρκως γὰρ στύφει καὶ ἡ ὑγρὰ ἣν καλοῦσιν ἔνιοι φρείμην, εὐωνοτάτην τε καὶ εὐποριστοτάτην ὑπάρχουσαν ἐν πᾶσι χωρίοις, ἀπολειπομένην μέντοι τῇ λεπτομερείᾳ τῆς σχιστῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἧττον ἀνύουσαν. καὶ μέντοι κἂν ὁ κηπουρὸς αὐτὸς, ἤ τις ἄγροικος ἄλλος ἐθελήσοι σκευάσαι τὸ φάρμακον, ἔξεστι προῖκα, καὶ τοὺς κυτίνους ἐμβάλλειν ξηρούς, κόψαντά τε, καὶ διασήσαντα. ὀνομάζονται δ' οὕτως αἱ πρωτόγονοι ῥοιαί. καθ' ὃν γὰρ χρόνον ἀνθοῦν παύεται τὸ δένδρον ὁ καρπὸς αὐτοῦ φαίνεται σχηματιζόμενος εἰς ἰδέαν ῥοιᾶς, ὃν ἔνεστιν ἀφελόντα, καὶ ξηραίνοντα φυλάττειν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ καρποῦ τῶν καρύων. ἐν μὲν γὰρ τῇ τελευτῇ τοῦ ἦρος οἱ κύτινοι γίνονται. παυσαμένου δὲ τοῦ θέρους εἰς τελείωσιν ἀφικνεῖται τὰ κάρυα, καὶ μέντοι, καὶ καταπίπτουσιν ἐπὶ τὴν γῆν πολλοὶ τῶν κυτίνων, ἢ ὑπὸ ἀνέμων διασεισθέντες, ἢ καὶ ἄλλως πως, οὓς ἔνεστιν ἀνελομένους ξηραίνειν. ὡς μηδὲ κατὰ τοῦτο δοκεῖν τι δαπανᾶν τοὺς πένητας ἰατρούς, ἴστε δὲ δήπου, καὶ ὡς ὁ τῶν ὀξειῶν τε, καὶ στρυφνῶν ῥοιῶν ὀλίγου δεῖν ἄβρωτος ὁ καρπός, οἱ κύτινοι κρείττους εἰσὶν, ὥστε κἂν ἀφέλῃς τῶν δένδρων αὐτούς, οὐδείς σε κωλύσει τὸ παράπαν. ἢ βραχυτάτην αἰτήσει δοῦναι τιμήν, τὸ δὲ βαλαύστιον ὀνομαζόμενον ἄβρωτόν ἐστι τελέως, ἐπὶ τῷ βουλομένῳ συλλέγειν ὑπάρχον, ὥσπερ ὀρίγανος, καὶ θύμβρα, καὶ θύμος, καὶ ὅσα τοιαῦτα. καὶ τοίνυν, καὶ τὸ βαλαύστιον εἰ θελήσει τις ὠμὸν κόψας καὶ διαττήσας, ἐμβαλεῖν κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἣν ἔμπροσθεν εἶπον, ἴσα ὀμφακίῳ, χρήσιμον ἐργάζεται τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ τὰ λέμματα τῶν ῥοιῶν εὐπειστότατόν ἐστι πρᾶγμα, στύψιν ἱκανωτάτην ἔχοντα συμβάλλεσθαι τοῖς εἰρημένοις εὐθὺς ἐν ἀρχῇ δυνάμενα, κάλλιστον δ' ἂν γένοιτο φάρμακον εἰ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τῶν ῥοιῶν οὔπω μὲν οὐσῶν τελείων, οὐ μὴν οὐδὲ πόῤῥω πάνυ τῆς τελειώσεως ἐμβάλλειν ἀπ' ἀρχῆς ἑψημένῳ χυλῷ ἐθελήσας, χρὴ δὲ θλάσαι ἐν ὅλμῳ πρότερον, ἕνεκα τοῦ ταχέως ἐς τὸ σκευαζόμενον φάρμακον ὅλην ἐκταθῆναι τὴν δύναμιν αὐτῶν. οὐσῶν δ' ἐν ταῖς ῥοιαῖς τριῶν διαφορῶν, ἔνιαι μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν αὐστηραὶ, στρυφναὶ δὲ ἕτεραι, καί τινες ὀξεῖαι, τὰς μὲν αὐστηρὰς μόνας ἐμβαλόντι σοι, στυπτικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον, τὰς δὲ γλυκείας, ἥδιον, ὥσπερ γε καὶ σφοδρότερον, εἰ τὰς ὀξείας ἐμβάλλοις.

Περὶ σκευασίας τοῦ διὰ ῥοιῶν καὶ μήλων, καὶ ἄλλων στοματικῶν.

Ἐγὼ δ' εἴωθα τὸ ἴσον ἑκάστου χυλοὺς μιγνῦναι, καίτοι καὶ ἄλλως αὐτὰς μόνας τὰς πεπείρους ῥοιὰς ὅλας κόπτων μετὰ τῶν λεμμάτων. εἶτα τὸν χυλὸν ἐκθλίβων, ἕψων τε μετὰ μέλιτος, οὐ μόνον στοματικὸν ἔχω φάρμακον, ἀλλὰ καὶ πολλοῖς ἄλλοις ὠφέλιμον, ὡς αὖθις εἰρήσεται, καὶ γίνεται καὶ οὗτος ὁ χυλὸς ἀμείνων εἰς πάντα τῶν τριῶν τῆς ῥοιᾶς εἰδῶν, ἢ γενῶν, ἢ διαφορῶν, ἢ ὅπως αὐτὰς ὀνομάζειν ἐθέλοι. μιγνύμεν δὲ καὶ τῶν βάτων τὸν καρπὸν, ὃν ἔνιοι μὲν ἀπὸ τοῦ φυτοῦ παρονομάζουσιν βάτινα προσαγορεύοντες, ἔνιοι δὲ συνήθει τῷ προσηγορίᾳ μόρα καλοῦσι, προστιθέντες τὰ ἀπὸ τῶν βάτων, ἐξ ὧν ὁ χυλὸς ὁμοίως σκευαζόμενος τῷ διὰ τῶν συκαμίνων, ἄμεινον ἐκείνου γίνεται φάρμακον, ἀπολειπόμενον δὲ τοῦ διὰ τῶν καρύων, καὶ μήλων δὲ τῶν κυδωνίων, ἀχράδων τε, καὶ μεσπίλων ὁ χυλὸς ὁμοίως σκευασθεὶς στοματικὸν γίνεται τὸ φάρμακον, ἐπιτήδειόν τι καταποθῆναι, τοῦ διὰ τῶν καρύων, οὐκ ἔχοντος τοῦτο. βλαβερὸν μὲν γὰρ οὐκ ἔστιν ὡς χάλκανθον, οὐ μὴν εὐστόμαχόν γε. πρόδηλον δ' ὅτι, καὶ τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν ἐστιν ἐπιτήδειον, ἐκλύτῳ, καὶ ἀνορέκτῳ στομάχῳ, λείπεται μέντοι τοῦ διὰ τῶν μήλων. ἀβλαβὴς δὲ καὶ ὁ τῶν βατίνων χυλὸς εἰς κατάποσιν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῶν συκαμίνων, ἀλλ' ὁ τῶν βατίνων ἔχει τι καὶ τονωτικὸν τοῦ στομάχου τοῦ τῶν συκαμίνων οὐκ ἔχοντος. ἐμβάλλεται δὲ οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἅπασι τοῖς χυλοῖς τὸ μέλι, πλείστου μὲν γὰρ ὅ, τε τῶν καρύων δεῖται, καὶ μετ' αὐτῶν ὁ τῶν βατίνων τε, καὶ συκαμίνων, ὀλίγου δὲ ὅ, τε τῶν μήλων, καὶ τῶν ῥοιῶν, καὶ ἀχράδων. ἐν τῷ μεταξὺ δὲ αὐτῶν ὁ τῶν μεσπίλων, καὶ ἀπὸ κρανίων δὲ καὶ βραβύλων, καὶ τῶν καλουμένων παρ' ἡμῖν προύμνων. σκευάζεται δὲ παρ' ἡμῖν στοματικὰ φάρμακα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν κατ' ἀρχὰς εἶπον ἐπὶ τῶν μόρων, ἐφ' ὧν ἁπάντων τῆς κατασκευῆς ἐρῶ τινα λόγον κοινὸν τόνδε. παχεῖ μὲν φανέντι τῷ χυλῷ τὸ μέλι μιγνύειν εὐθέως προσῆκεν, εἰ δ' ὑγρότερος εἴη προεψηθέντι, δέχεται δὲ ὁ τῶν ἀπίων μὲν, καὶ μήλων χυλὸς, ἔτι δὲ τῶν πλείστων ὀπωρῶν, ἴσον ἑαυτῷ τὸ μέλι, τῶν στρυφνῶν δ' ἱκανῶς, οἷόσπερ ἐστὶν ὁ τῆς κρανίας καρπὸς, ἐνίοτε μὲν διπλάσιον ἔστιν δ' ὅτε, καὶ τριπλάσιον. πάντα δ' οὖν ταῦτα καταπίνειν ἀκίνδυνον, χαλκάνθου δὲ μιχθέντος ἢ μιχθείσης ὁποτέρως σοι φίλον ὀνομάζειν, οὐ πάνυ τι χρὴ καταπίνειν τὸ σκευασθὲν τοῦτο φάρμακον, πλὴν εἰ κατὰ τὸν στόμαχον ἢ κατὰ τὴν κοιλίαν ἑλκώδη διάθεσιν ὑπονοήσαι μὴ γίνεσθαι, καὶ κατὰ τὸ στόμα δὲ αὐτὸ κακοήθων ἑλκῶν γινομένων, ἀμείνω τὰ διὰ χαλκάνθου φάρμακα, δραχμὴ δὲ ἀρκεῖ μιγνυμένη τῇ προειρη-

μένῃ συνθέσει. καθ' ἣν ἡ μία τοῦ μέλιτος εἴρηται βάλλεσθαι λίτρα, καὶ πλέον δ' αὖ ποτε καλῶς βληθείη πρὸς τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν. ἕκαστον δὲ ὧν εἶπον ἐμβάλλει ποτὲ, καὶ γλεύκει σταφυλῶν αὐστηρῶν ἃς ὀνομάζουσιν ἀμιναίας. ἄμεινον δὲ τὸ τελευταῖον γλεῦκος εἰς τὰ τοιαῦτα, τὸ γὰρ ἐν ἀρχαῖς ῥέον ὑγρότερόν ἐστιν, καὶ ὑδατωδέστερον. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ τῶν εἰρημένων φαρμάκων τὰ στρυφνότερα. καθάπερ ἐμὲ ἐθεάσασθε πολλάκις, ἤτοι ῥοιάς, ἢ βαλαύστιον, ἢ κυτίνους, ἢ ἀκάνθης αἰγυπτίας καρπὸν, ἢ τὸν τῆς κρανίας, ἤ τι τῶν οὕτω στρυφνῶν μιγνύντα, μάλιστα δὲ ἐπιτήδειός ἐστι ῥοῦς, εἴτε ἀρρενικῶς ἐθέλοις ὀνομάζειν αὐτὸν, εἴτε θηλυκῶς, ἔστι δὲ διττὸς, ὁ μὲν ἕτερος ἐπιπαττόμενος τοῖς ὄψοις εὐστόμαχος, ὁ δὲ ἕτερος τοῖς βυρσοδέψαις χρήσιμος. ἑκάτερος δὲ ἐνεψηθεὶς ἐν τῷ γλεύκει στοματικὸν ἐργάζεται φάρμακον, ᾧ μιγνύειν ἔξεστί σοι τὰ ἄλλα κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῇ διὰ τῶν μόρων εἰρημένῃ. χωρὶς δὲ τοῦ μιχθῆναι μέλιτι, μόνον αὐτὸ τὸ γλεῦκος εἰς μελιτώδη σύστασιν ἀχθὲν ἐξαιρεθέντων τε τῶν ἐμβληθέντων, ἀγαθὸν γίνεται φάρμακον εἰς ἀρχὰς, καὶ ἀναβάσεις, καὶ ἀκμάς. εἰς δὲ τὰς παρακμὰς ἐὰν δᾷδας ἐπιμίξῃς λιπαρὰς, ἢ καὶ κατακόψας εἰς λεπτὰ, καὶ θλάσας ἐμβάλλῃς τῷ γλεύκει μετὰ τῆς ῥοῦ, κἄπειτα μετὰ μίαν ἡμέραν ἑψήσας ἄχρις ἂν ἐναπόθωνται τῷ γλεύκει τὴν ἑαυτῶν ποιότητα, τηνικαῦτα δὲ ἐξαίρειν μὲν ἐκεῖνα καὶ ἀπορρίπτειν, ἕψειν δὲ τὸ γλεῦκος ἕως ἐπιτηδείου συστάσεως, ὡς διάχριστον γίνεσθαι τὸ φάρμακον. ὅσα δὲ ἔμπροσθεν εἶπον ἐμβάλλεσθαι τῶν στρυφνῶν εἰς τὸ διὰ τῶν καρύων τοῦ χυλοῦ σκευαζόμενον φάρμακον, ἅπαντα καὶ νῦν ἀκηκοέναι πίστευε τῷ γλεύκει μιγνύμενα, καὶ μέντοι κἂν πολυτελέστερον ἐθέλῃς ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐμβαλεῖς καὶ κασσίας φλοιὸν, ἢ νάρδον ἰνδικὴν, ἢ τὸ τοῦ μαλαβάθρου φύλλον, ὥσπερ γὰρ τοῖς πένησιν, οὕτω καὶ τοῖς πλουσίοις χρὴ γράφειν ἡμᾶς φάρμακα, τὰ δὲ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις στοματικοῖς φαρμάκοις μίγνυται, δραχμὴ δὲ ἀρκεῖ τῶν τοιούτων ἑκάστου πρὸς τὴν τοσαύτην συμμετρίαν τοῦ φαρμάκου. καθ' ἣν ἡ λίτρα τοῦ μέλιτος ἐμβάλλεται. βλάψεις δ' οὐδὲν εἰ προσθήσεις ἑκάστης δραχμῆς τὸ ἥμισυ μέρος, ὡς γίνεσθαι πάσας τέτταρας, καὶ ἡμίσειαν.

Πρὸς δὲ τὰς σκληρυνομένας φλεγμονὰς τὰ δυνάμενα διαφορεῖν γενναιότερον, ἐμβάλλεται κοπέντα δηλονότι, καὶ διαττηθέντα. καιρὸς δ' ἐμβάλλειν αὐτὰ, μὴ κατ' ἀρχὰς, ἀλλ' ὁπόταν ἐγγὺς γίνηται τῆς παντελοῦς ἑψήσεως τὸ φάρμακον, ἢ καὶ τελέως ἑψημένον ὡς χαμαὶ τίθεσθαι τὸ ἀγγεῖον, ἔστι δὲ ταῦτα κόστος τε, καὶ ἄμωμον, καὶ τὸ καλούμενον μάκερ, ὀνομάζεται δὲ οὕτω, φλοιός τις ἀρωματικὸς ἐκ τῆς ἰνδίας κομιζόμενος, ἱκανῶς θερμαίνων τε, καὶ στύφων, ἀλλὰ, καὶ ὁ κυρηναϊκὸς ὀπὸς, εἰς διαφόρησιν τῶν σκληρυνομένων φλεγμονῶν ἐπιτήδειος, ὥσπερ γε, καὶ ὁ μηδικὸς ἤ τις τῶν μετ' αὐτόν. τοῖς πένησι δ' ἐμβλητέον ἀντὶ τῶν πολυτελῶν φαρμάκων τῶν διαφορητικῶν, ἤτοι δίκταμνον, ἢ ἄκορον, ἢ μῆον, ἢ πύρεθρον, ἢ καρδάμωμόν τε, καὶ νάπυος ἴσον εἰς τεσσάρων δραχμῶν σταθμοὺς συμπληρουμένου τοῦ τῶν μιγνυμένων ὄγκου, πρὸς τὴν εἰρημένην ἐξ ἀρχῆς τῶν στοματικῶν φαρμάκων συμμετρίαν, ἐν οἷς ἦν ἡ λίτρα τοῦ μέλιτος. εἰ δὲ καὶ τεττάρων ἢ πέντε ποτὲ ποιῆσαι θελήσεις δραχμῶν, τὸ συμπληρούμενον ἐκ τούτων, διαφορητικώτερον ἕξεις τὸ φάρμακον. ἀνάλογον γὰρ ἀεὶ χρὴ ταῖς κατασκευαῖς τῶν παθῶν συναύξεσθαι, καὶ συμμειοῦσθαι τὴν σφοδρότητα τῶν φαρμάκων.

Περὶ σκευασίας τοῦ διὰ γλεύκους ἐν οἷς καὶ εὐπόριστα διάφορα.

Ἐπὶ τοῦ διὰ γλεύκους, εἰς κοτύλας δέκα τοῦ γλεύκους, τρεῖς μὲν ἐμβάλλομεν κοτύλας τοῦ ῥοῦ τῶν βυρσοδεψῶν, ἢ τοῦ τοῖς ὄψοις ἐπιπαττομένου, συναμφοτέρων δὲ ἐμβαλλομένων ἑκατέρου μίαν τε, καὶ ἡμίσειαν καὶ βραχὺ πλέον. ἀνάλογον δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν ὁποῖον ἂν εὕρωμεν, εἰ δὲ ἓν ἔχοιμεν μόνον ἢ κατ' ἀρχὴν ἐμβάλλειν τῶν στυπτικῶν ἢ κατὰ τὸ τέλος τῶν διαφορητικῶν, ἐκείνου τὸ πᾶν ἐμβάλλομεν, ὅπερ ἐξ ἁπάντων ἠθροίζετο. τῷ τ' οὖν προειρημένῳ διὰ τῶν καρύων ἐπεμβάλλεσθαι πάντα, καὶ τῷ διὰ τοῦ γλεύκους, ἐμβάλλειν δ' εἰ οἷόν τε, καὶ εἴ τι μὴ λέλεκται κατ' ἐκεῖνον τὸν λόγον, οἷον ἢ κηκῖδα τὴν ὀμφακῖτιν ὀνομαζομένην, ἢ ἀκρέμονας μαλακοῦ βάτου, ἢ κυνοσβάτου καὶ κρανίας, ἧς καὶ τὸν καρπὸν ἔφαμεν ἐμβάλλεσθαι δεῖν, ὥσπερ καὶ τῶν προύμνων, μύρτα τε, καὶ τῆς αἰγυπτίας μυρίκης, καὶ ἀκάνθης τὸν καρπὸν, ἅπαντά τε τὰ στύφοντα χωρὶς τῶν φαρμακώδη δύναμιν ἐχόντων, ὅπως μὴ καταποθέντα βλάπτῃ. πάντα δὲ τὰ ὁπωσοῦν σκευασθέντα φάρμακα στοματικὰ χρήσιμα γίνεται, κατά τινας ἰδίους καιρούς, ἐὰν αὐστηρότερα μὲν γίνηται, κατὰ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς σφοδρὰς ἐπιρροὰς, ἐὰν δὲ μετριότερα κατὰ τὰς ἀκμὰς, ἐὰν δὲ διαφορητικώτερα κατὰ τὰς παρακμὰς, ὥστε κἂν μὴ σκευάσωμεν αὐτοί τι μηδὲ τὴν συμμετρίαν τῶν ἐμβληθέντων ἴδωμεν, ἀλλὰ γευσώμεθα μόνον αὐτοῦ συνθέτου φαρμάκου γινώσκειν ἡμᾶς ὅπως αὐτῷ χρηστέον. τούτων οὖν ἡμᾶς μεμνημένους ὅταν ἀνάγκη ποτὲ καταλάβῃ τῶν ἐκ πολλῆς πείρας κεκριμένων φαρμάκων ἀποροῦντας, αὐτοσχεδιάζειν, ἐκ τῆς κατ' ἐκεῖνο τὸ χωρίον ὕλης εὐπορίστου συνθεῖναι δυνήσεσθε φάρμακον ἐπιτήδειον οὐ μόνον δ' εἰς τοῦτο χρήσιμόν ἐστιν μεμνῆσθαι τῶν προειρημένων, ἀλλὰ, καὶ πρὸς τὴν τῶν εὑρημένων ἐπιτήδειον χρῆσιν. ἐὰν μὲν γὰρ ἐπικρατοῦσαν ἐν αὐτοῖς εὑρίσκητε τὴν στυπτικὴν ποιότητα, κατ' ἀρχὰς χρῆσθαι προσῆκεν, ἐὰν δὲ τὴν παρηγορικήν τε καὶ χαλαστικὴν, καὶ πεπτικὴν ἐν ταῖς ὀδύναις τε, καὶ ἀκμαῖς τῶν φλεγμονῶν, ἐὰν δὲ σκιρρούμενόν τι, καὶ δύσλυτον ἀπολείπηται τῆς φλεγμονῆς, ἐν ταῖς παρακμαῖς. οὕτω δὲ κἂν τοῖς μεταξὺ καιροῖς, τὰ μετα-

ξὺ τῶν εἰρημένων φαρμάκων προσοίσεται φάρμακα, μεταβαίνοντες ἀπὸ τῶν ἀποκρουστικῶν ἐπὶ τὰ διαφορητικὰ κατὰ βραχὺ, κἂν μὲν ἓν φάρμακον ὑμῖν ὑπάρχῃ ἤ. ἐκλύοντες μὲν αὐτὸ μίξει μελικράτου τε καὶ ὕδατος. ἐπιτείνοντες δὲ διὰ τῆς τῶν ἀποκρουόντων ἐπιμιξίας. ἔστι δὲ ἀποκρούοντα μὲν τῶν συφόντων ῥόδα, καὶ μυρσίνη, καὶ σχῖνος, καὶ βάτος, καὶ κυνόσβατος, καὶ κηκὶς ἡ ὀμφακῖτις ὀνομαζομένη, καὶ ὁ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης καρπός. αἵτε στυπτηρίαι πᾶσαι. ἐφεξῆς δὲ αὐτῶν ἀποκρούοντα. ῥοῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα, καὶ ὁ τῶν βυρσοδεψικῶν, καὶ ὁ χυλὸς, ὃς ἀπὸ τῆς συκέας κομίζεται. οὗτος μὲν οὖν αὐτὸς καθ᾽ ἑαυτὸν μίγνυται, ὁ δὲ τῶν σκυτοδεψῶν, καὶ ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα προαφεψηθέντες ὕδατι τοῦτο παρέχουσιν εὔχρηστον εἰς τὴν μίξιν. ἔστι δὲ ἐκ τῶν ἀποκρουόντων, καὶ γλαύκιον, καὶ ὀμφάκιον, καὶ κύτινοι, καὶ βαλαύστια. Ἐκ δὲ τῶν διαφορούντων ἀποκρούοντα μέτρια μὲν ἰσχάδων ἀφέψημα, καὶ πίτυρον, καὶ μελίκρατον ἀφεψημένης ὀριγάνου, καὶ ὑσσώπου, ἢ θύμου, ἢ καλαμίνθης, ἢ γλίχωνος, ἢ τῆς εὐώδους μίνθης, ἣν ἡδύοσμον ὀνομάζουσιν, ἰσχυρότερα δὲ καὶ ταῦτα μὲν ἐπὶ πλεῖον ἑψημένα, καὶ νίτρου δὲ ἀφρὸς, ἢ καὶ αὐτὸ κεκαυμένον, ἰσχυρότερον δὲ τούτων ἐστὶ τὸ θεῖον ἄπυρον.

Στοματικῶν φαρμάκων σύνθεσις, ἐν οἷς καὶ τὸ διὰ μόρων κατὰ τὸν ἥραν.

Καλεῖται μὲν ἰδίως στοματικὰ τὰ πρὸς σταφυλὰς παρίσθμια, καὶ πάσας τὰς ἐν τῷ στόματι γινομένας ἐξαίφνης φλεγμονὰς ἁρμόττοντα. συντίθεται δὲ διὰ τῆς προειρημένης ὕλης. ἧς αἱ κατὰ μέρος συνθέσεις πάμπολλαι τετυχήκασι γεγενημέναι τοῖς ἰατροῖς, ἐγὼ δὲ κἀνταῦθα τῶν ἐνδόξων μνημονεύσω.

Σύνθεσις τοῦ διὰ μόρων, ὡς ἥρας.

Τὸ διὰ τῶν μόρων φάρμακον στοματικὸν ποιοῦν πρός τε παρίσθμια, καὶ σταφυλὰς, καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονὰς, διαχριόμενόν τε, καὶ ἀνακογχυλιζόμενον, ὡς προείρηται, σκευάζει δὲ αὐτὸ ὁ μὲν ἥρας οὕτω. μόρων χυλοῦ κοτύλας. ς΄. ἕψε ὡς γλοιοῦ πάχος ἔχειν, εἶτα πρόσμιξον λεῖα. κρόκου. ∠. α΄. σμύρνης. ∠. β΄. ὀμφακίου. ∠. α΄. σχιστῆς τριώβολον, μέλιτος κοτύλην. α΄. αὐτὸς δέ φησιν ὁ ἥρας, καὶ ἑτέρως σκευάζειν αὐτὸ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον, κρόκου. ∠. τὸ ἥμισυ, ἐπεμβαλλομένης, καὶ γλυκέος κοτύλης μιᾶς, καὶ οἴνου ἀθαλάσσου αὐστηροῦ κοτύλης μιᾶς, ἡ δὲ ἕψησις μέχρι μελιτώδους συστάσεως.

Ἀνδρόμαχος δὲ περὶ τοῦ διὰ μόρων φαρμάκου κατὰ λέξιν οὕτω γράφει.

Μόρων χυλοῦ κοτύλας. ς΄. βαλὼν εἰς αὐτὸ κηκίδας. ε΄. γλυκείας τε ῥίζης. ∠. κ΄. οἴνου χίου κοτύλην. α΄. ἡλίαζε ἢ ἕψε. εἶθ᾽ ὅταν συστραφῇ αἴρας τὰς ῥίζας ῥίπτε, τὰς δὲ κηκίδας λειώσας μίγνυε σμύρνης. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. σχιστῆς. ∠. α΄. ὀμφακίου. ∠. β΄. τινὲς δὲ καὶ στυπτηρίας. ∠. β΄. μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλην μίαν, εὔδηλον δ᾽ ὅτι τοῦτο τὸ φάρμακον, στυπτικώτερόν ἐστι τοῦ προγεγραμμένου, μάλιστα ἐὰν τὴν στυπτηρίαν προσλάβῃ, ἱκαναὶ μὲν γὰρ καὶ αἱ κηκίδες, καὶ τὸ ὀμφάκιον στυπτικώτερον ἱκανῶς ἀποτελεῖν αὐτό, τῆς στυπτηρίας δὲ προστεθείσης ἐπὶ πλέον αὐξηθήσεται τὰ τῆς στυπτικῆς δυνάμεως αὐτῷ, καλῶς μέντοι μέμικται κατὰ τὴν σκευασίαν ἡ γλυκεῖα ῥίζα πραϋντικὸν τραχυτήτων ὑπάρχουσα, καὶ κατὰ τοῦτο τὴν ἐκ τῶν στυφόντων τραχύτητα παρηγορεῖν δυναμένη. ἀντὶ δὲ τοῦ τῶν μόρων χυλοῦ βάλλεται, καὶ ὁ τῶν βατίνων ὀνομαζομένων χυλὸς, τῶν ἄλλων ὅπως ἂν ἐθέλῃς προστιθεμένων, εἴθ᾽ ὡς ἥρας, εἴθ᾽ ὡς ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. εἴρηται δ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ πρόσθεν ὅπως ἐνδέχεται ποικίλλειν αὐτὸ τῇ τῶν ἐπιβαλλομένων ἐπιμιξίᾳ, λέλεκται δ᾽ ὅτι, καὶ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, τῶν ἄλλων ὁμοίως ἐμβαλλομένων συντίθεσθαι δύναται τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ διὰ ῥοιῶν χυλοῦ παραπλησίως σκευάζεται, καὶ μόνου τοῦ χυλοῦ μετὰ μέλιτος σκευαζομένου, καὶ τῶν ἄρτι λελεγμένων ἐπεμβαλλομένων. οὕτω δὲ καὶ ὁ τῶν βάτων καρπὸς μετὰ μέλιτος σκευασθεὶς αὐτάρκως στῦφον γίνεται φάρμακον, ὥσπερ γε, καὶ ὁ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν καρύων, καθότι πρόσθεν εἴρηται, ἀλλὰ καὶ ποικίλα τῇ συνθέσει φάρμακα διὰ ῥοιῶν χυλοῦ γέγραπται τοῖς ἰατροῖς, ὥσπερ καὶ τῷ ἀνδρομάχῳ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

Τὸ διὰ τῶν ῥοιῶν στοματικόν.

Ῥοιῶν ἀπυρήνων γλυκειῶν μέρη δύο, καὶ ὀξειῶν μέρος. α΄. ἔκθλιβε τὸν χυλὸν εἰς ἄγγος λευκὸν ὥστε ἔχειν χόα α΄. εἶτα διυλίσας ἕψε ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ ἕως λειφθῇ τὸ. γ΄. ἔστω δὲ λείας σμύρνης μινναίας. ∠. η΄. κροκομάγματος. ∠. π΄. ὀμφακίου. ∠. η΄. ἰλλυρίδος. ∠. η΄. στυπτηρίας. ∠. δ΄. κηκίδος. ∠. η΄. τούτοις παραχέας ὑγρὸν λέαινε, καὶ ἕψε ὡς μέλιτος πάχος ἔχειν, εἶτα κατεράσας εἰς θυείαν λέαινε, καὶ χρῶ, ὁτὲ μὲν σὺν μέλιτι ὁτὲ δὲ ἀκράτῳ, οὗτος οὐ συνέψει τὸ μέλι τῷ χυλῷ τῶν ῥοιῶν, ἀλλ᾽ ὕστερον ὅταν σκευασθῇ, χρῆσθαι κελεύει τῷ φαρμάκῳ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ, πρὸς τὰς δηλονότι στύψεως δεομένας φλεγμονὰς, ποτὲ δὲ καὶ μετὰ μέλιτος ὅταν καὶ διαφορεῖσθαι δέωνται. τὸ πλῆθος δὲ τοῦ χυλοῦ χόεως εἶναι κελεύει, τουτέστι ξ. ς΄. τῶν ῥωμαϊκῶν ξεστῶν, ἐν ῥώμῃ γὰρ ἰατρεύσας τὰ πάντα, τοῖς τῆς πόλεως ταύτης χρῆται μέτροις. ἐπεμβάλλει δὲ αὐτοῖς σμύρνης μὲν καὶ κροκομάγματος, καὶ κηκίδος, καὶ ἴρεως ἰλλυρικῆς. ἰλλυρίδα γὰρ αὐτὴν εἴωθεν ὀνομάζειν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις καὶ ὀμφακίου. τῶν πέντε ἀνὰ Γο. α΄. αἱ γὰρ ὀκτὼ δραχμαὶ οὕτω δύνανται, τῆς δὲ στυπτηρίας τῆς σχιστῆς ἡμιούγκιον. ἔγραψε δὲ ἐφεξῆς ὁ ἀνδρόμαχος, καὶ τὸ διὰ τοῦ γλεύκους στοματικὸν φάρμακον. ὧδέ πως κατὰ λέξιν γράφων.

Ἀνδρομάχου στοματικὸν διὰ γλεύκους ᾧ χρῶμαι.

Κικίδας. λʹ. βυρσοδεψικοῦ. ξ. βʹ. γλεύκους. ξ. ϛʹ. τὰς κικίδας θλάσας ἔμβρεξον σὺν τῷ ῥοῒ ἡμέραν, καὶ νύκτα ἐν τῷ γλεύκει. εἶτα ἕψε ἕως ἂν γένηται τὸ τέταρτον τοῦ παντὸς, καὶ διηθήσας δι᾽ ὀθονίου, καὶ ἐκθλίψας, σύστρεψον ἐν λοπάδι ἕως ἂν μελιτῶδες γένηται. εἶτα λεῖα πρόσβαλε. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. αʹ. κρόκου. ∠. αʹ. σμύρνης. ∠. αʹ. συμμίξας ἀπόθου, καὶ χρῶ. οὐδὲν περὶ τοῦ γλεύκους ἐδήλωσεν, ὁποίας αὐτὸ σταφυλῆς βούλεται λαμβάνεσθαι, πότερον τῆς τὸν αὐστηρὸν οἶνον γεννώσης, ἢ τὸν γλυκὺν, ἢ τὸν μέσον. ἡμᾶς οὖν χρὴ γινώσκειν, ὅτι τὸ μὲν διὰ τοῦ γλυκέος σκευασθὲν φάρμακον παρηγορικώτερόν τε καὶ μέτριον ἔσται, καὶ ἧττον δραστικὸν, ἐφ᾽ ὧν δὲ χρὴ στύψαι, χρῆσθαι σφοδροτέρᾳ. διὰ τῶν στρυφνῶν οἴνων σκευασθὲν σφοδρότερον μὲν στύφει, τὸ πραΰνειν δ᾽ οὐκ ἔχει. δῆλον δ᾽ ὅτι καὶ τὸ διὰ τοῦ μέσου τούτων σκευασθὲν, τὴν μέσην ἔχει δύναμιν.

Κρίτωνος στοματικὴ ἡ διὰ ῥοιῶν.

Κρίτων δὲ τὸ διὰ τοῦ χυλοῦ τῶν ῥοιῶν φάρμακον οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι. στοματικὴ ἡ διὰ ῥοιῶν πρὸς ἕλκη, καὶ τὰ ἀφθώδη. ῥοιῶν γλυκέων χυλοῦ κοτύλας. ϛʹ. ἕψε ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ εἰς τὸ. γʹ. εἶτα λείου κινναμώμου. ∠. αʹ. κασσίας. ∠. αʹ. σμύρνης. ∠. αʹ. ὀμφακίου τριώβολον, κρόκου τριώβολον νάρδου ἰνδικῆς τριώβολον, τούτοις πρόσμιγε μέλιτος κοτύλην μίαν, καὶ οὕτω προσεμβαλὼν τὸν χυλὸν ἐπὶ μαλθακοῦ πυρὸς κινῶν, ἕψε ἕως συστραφῇ, καὶ χρῶ. Γράφει δὲ καὶ ἄλλην σύνθεσιν τοῦ διὰ ῥοιῶν φαρμάκου τοιαύτην ἐφεξῆς. Ῥοιῶν γλυκειῶν σὺν τοῖς λεπύροις κεκαυμένων, καὶ ἐκ πεπεσμένων. ξ. ἕξ. μέλιτος καλοῦ. ξ. αʹ. βαλὼν εἰς χύτραν ἕψε, ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος, εἶτα σχιστῆς. Γο. αʹ. σμύρνης. Γο. S. λεῖα ποιήσας ἔμβαλλε, καὶ μίξας χρῶ. στυπτικώτερον δηλονότι τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Κρίτων ἔγραψε τοῦ πρὸ αὐτοῦ, γελοίως οὖν τινες ποιοῦσιν ἐρωτῶντες πότερον ἐστὶν αὐτῶν κρεῖττον θατέρου, ἑκάτερον γὰρ ἐν ἰδίῳ καιρῷ κρεῖττόν ἐστι θατέρου. πρὸς μὲν τὰ σφοδροτέρας στύψεως δεόμενα, τοῦτο τὸ δεύτερον, πρὸς δὲ τὰ διαφορήσεως, τὸ πρότερον, μάλιστα δὲ ὅτι καὶ τὸ κιννάμωμον ἐνέβαλεν αὐτῷ διαφορητικὸν φάρμακον. Ἔγραψε δὲ καὶ τὸ διὰ γλεύκους ὁ Κρίτων, ὧδέ πως. Στοματικὴ ἡ διὰ τοῦ γλεύκους, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὠσὶ, καὶ ἐν ἕδρᾳ. Γλεύκους. ξ. ἕξ. ἕψε μέχρι. ξ. βʹ. εἶτα μίξον ῥοῦς βυρσοδεψικῆς. ∠. δʹ. οἱ δέ. ∠. βʹ. καὶ κικίδων. ∠. δʹ. οἱ δὲ καὶ κικῖδας. λʹ. κρόκου. ∠. βʹ. οἱ δέ. ∠. αʹ. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. βʹ. τινὲς δὲ σμύρνης. ∠. αʹ. μέλιτος. ξ. αʹ. μίξας χρῶ. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φάρμακα διὰ τῶν εἰρημένων χυλῶν γέγραπται πολλοῖς τῶν ἰατρῶν πεποικιλμένα ταῖς συμμετρίαις, ἐνίων μὲν ἅπαντα βαλλόντων τὰ προειρημένα, τινῶν δὲ καὶ ἀφαιρούντων ἄλλων ἄλλο, καὶ τῶν μὲν πλέον, τῶν δὲ ἔλαττον βαλλόντων ἐφ᾽ ὧν ὡς εἶπον ἐπισκοπεῖσθαι χρή τι τὸ πλεονάζον ἐστί. πότερον τὸ στυπτικόν τε, καὶ ἀποκρουστικὸν, ἢ τὸ παρηγορικόν τε, καὶ πεπτικὸν, ἢ τὸ διαφορητικόν, οὕτω γὰρ ἂν ἔσται καλῶς αὐτοῖς χρῆσθαι, διὸ, καὶ καταλείψω τὰς κατὰ μέρος τῶν γεγραφότων διαφορὰς, ἐφ᾽ ἕτερα δὲ φάρμακα μεταβήσομαι, χωρὶς τῶν εἰρημένων χυλῶν σκευαζόμενα.

Τὰ χωρὶς χυλῶν συντιθέμενα στοματικὰ φάρμακα δι᾽ ὄξους καὶ κικίδων.

Στοματικὸν φάρμακον ἔγραψεν ὅ, τε Ἀνδρόμαχος, καὶ ὁ Κρίτων τὴν αὐτὴν συμμετρίαν ἔχον, ἀρκέσει τοιγαροῦν τὴν γραφὴν εἰπεῖν Ἀνδρομάχου ὧδέ πως ἔχουσαν αὐτοῖς ὀνόμασι. Στοματικὴ Ἀριστοκλέους πρὸς συνάγχας, καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐν τῷ στόματι, ταύτῃ καὶ Ἀντίπατρος ἐχρήσατο.

Κικίδας ἀριθμῷ. λʹ. ὄξους λευκοῦ κύαθον. α. S. οἱ δὲ κυάθους. θʹ. σμύρνης. ∠. ηʹ. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. αʹ. ῥοῦ τῆς ἐπὶ τὰ ὄψα κύαθον. αʹ. οἱ δὲ κυάθους. θʹ. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. αʹ. πεπέρεως κόκκοι. κʹ. μέλιτος ἀττικοῦ κυάθους. βʹ. οἱ δὲ κύαθοι. α. S. ἕψονται δ᾽ αἱ κικῖδες ἐν τῷ ὄξει, ἕως ἂν ἁπαλαὶ γένωνται, καὶ λεανθεῖσαι μίγνυνται τῷ μέλιτι ἐπὶ τῆς χρήσεως, τινὲς δὲ καὶ μανδραγόρου σπέρματος. Γο. αʹ. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε, τάχα δ᾽ ἄν τις ἀπορήσειε διά τι γράψας ὄξους κύαθον ἕνα. S. προσέγραψεν οἱ δὲ κυάθους. θʹ. παρὰ πολὺ γὰρ ἡ συμμετρία τῆς συμμετρίας ὑπερέχει, καθάπερ γε πάλιν κἀν τῷ φάναι, ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα κύαθος εἷς, οἱ δὲ κυάθους. θʹ. κατὰ μόνας οὖν ἐξεταζόμενον ἑκάτερον ἀπορίαν ἔχει, πρὸς ἄλληλα δὲ συμπλεκόμενα προσηκόντως γέγραπται, ἐὰν μὲν γὰρ κυάθους. θʹ. ἐμβάλλωμεν τοῦ ὄξους, ἐμβαλοῦμεν καὶ τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα τοὺς αὐτούς. θʹ. ἐὰν δὲ κύαθον. α. S. τοῦ ὄξους, ἀρκέσει καὶ τοῦ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα κύαθος. α. S. ὥστε ἐπὶ μὲν τοῦ πλέον ἔχοντος ὄξους φαρμάκου τὴν ἕψησιν ἐπὶ πλέον γίνεσθαι, ἐπὶ δὲ τοῦ ἔλαττον, ἐπ᾽ ὀλίγον. ἄμεινον δὲ πολλῷ τὸ ἐπὶ πλέον, οὕτω γὰρ καὶ αἱ κικῖδες ἔσονται μαλακαί. εὔδηλον δ᾽ ὅτι γενναῖόν ἐστι τὸ φάρμακον, ἐξ ἐναντίων συγκείμενον, αἱ μὲν γὰρ κικῖδες, καὶ τὸ ὄξος, καὶ ὁ ῥοῦς στυπτικώτερα ἔσται, καὶ ἀποκρουστικώτατα. διαφορητικώτατον δέ ἐστι τὸ πέπερι, μικτῆς δυνάμεως ἡ νάρδος, ἡ σμύρνη δὲ διαφορητικῆς μὲν,

ἀλλ᾽ ἀδήκτου, καὶ παρηγορικῆς, μετὰ τοῦ συμπέττειν, διαφορητικῆς δὲ καὶ τὸ μέλι δυνάμεως ἐστὶν, ἀλλὰ χωρὶς τοῦ δάκνειν τὰ ἐν τῷ στόματι, ἐπειδὴ τοῖς ὀφθαλμοῖς δακνῶδές ἐστιν. περὶ δὲ τῆς τοῦ ὄξους δυνάμεως ἤδη πολλάκις ἀνεμνήσαμεν, ὡς καὶ τέμνει, καὶ διαφορεῖ, καὶ ἀποκρούεται, τὸ δὲ λεπτὸν πρόσκειται κατὰ τὴν γραφὴν, ἵνα λεπτομερὲς ᾖ. ἔνιοι δὲ καὶ τοῦ ὄξους πέντε κυάθους, καὶ τοῦ ῥοῦ τὸν αὐτὸν ἐμβάλλουσιν μεταξύ πως ἱστάμενοι τῶν τε τὸ πλεῖστον ἐμβαλλόντων, καὶ τοῦ τὸ ἐλάχιστον ἑκατέρου, δῆλον οὖν ὅτι μέσον ἐκείνων τῇ δυνάμει τὸ φάρμακον παρασκευάζουσιν, ὥσπερ καὶ ἡ συμμετρία.

Η διὰ τοῦ βήσασα στοματικὴ διάχρηστος, ἔδοξεν δὲ καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ φάρμακον, ὑπὸ μὲν Ἀνδρομάχου κατὰ λέξιν οὕτω γεγραμμένον.

Στοματικὸν πρὸς συνάγχας ἡ διὰ βήσασα, πρὸς τὰ ἀπηλπισμένα ποιοῦσα, ᾗ χρῶμαι. Ἀνίσου σπέρματος, σελίνου σπέρματος. ἄμεως σπέρματος, σχίνου ἄνθους, στυπτηρίας σχιστῆς, ἰλλυρικῆς ἴρεως, βήσασα, ὃ τινὲς ἁρμάλα καλοῦσιν, κινναμώμου, σμύρνης σταγονίτιδος, ἀριστολοχίας μακρᾶς ἀνά. Γο. α. κόστου, χελιδόνων σποδιοῦ προσφάτου, ἀνά. Γο. γ΄. κρόκου. Γο. α. S. νάρδου ἰνδικῆς ἀμώμου, ἀνά. Γο. S. κικίδος. η΄. λέαις ὡς μέλιτι χρῶ, ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀνίει μέλιτι. τοῦτο δὲ αὐτὸ τὸ φάρμακον, καὶ ὁ Ἥρας ἔγραψεν ὀλίγου δεῖν ἅπαν ὡσαύτως, μόνα τὰ ὑπήλλαξε τὰ τῶν ῥόδων, καὶ οὐκ αὐτὰ μᾶλλον ἀλλὰ τὸ ἄνθος αὐτῶν, καὶ προσθεὶς ἐπὶ τέλει, τινὲς δὲ καὶ κασσίας πυρρᾶς. Γο. α΄. περὶ δὲ τῶν χελιδόνων ἀμφότεροι γεγράφασιν ἀσαφῶς, καίτοι σαφῶς ἄλλων γεγραφότων, εἰ καὶ διαφωνοῦσιν ἀλλήλοις οἱ μὲν γὰρ τὴν νεοττίαν κελεύουσιν καίειν ἐκ τῶν ἀποπατημάτων μάλιστα τῶν χελιδόνων συγκειμένην, οἱ δὲ αὐτὰς τὰς χελιδόνας, οἱ δὲ τοὺς νεοττοὺς αὐτῶν, οὗτοι δὲ ἀσαφέστερον ἔγραψαν, ὁ μὲν Ἀνδρόμαχος χελιδόνων σποδιοῦ προσφάτου, ἔδει δὲ προσθεῖναι κεκαυμένων, τοιοῦτον γάρ τοι τὸ σποδιοῦ δηλοῖ, πλὴν εἰ τὴν νεοττίαν κελεύει λειοῦν, ὁ δὲ Ἥρας χελιδόνων τοῦ χάσματος, μὴ προσθεὶς μηδὲ αὐτὸς τὸ κεκαυμένων, ἴσως οὖν οὐδέτερος βούλεται τὸ κεκαυμένον ἀπόπατον τῶν χελιδόνων, ὥσπερ ἄλλοι. ἔν τισι μέντοι τῶν ἀντιγράφων οὕτω διαγέγραπται.

χελιδόνων τῶν ἁπαλῶν. Γο. α΄. καθάπερ ἐν ἑτέροις χελιδόνων τῶν ἀγρ[ι]δνκῶν, πρόδηλον δ᾽ ὅτι δριμὺ καὶ διαφορητικόν ἐστι τὸ φάρμακον τὸ ἐκ τῶν χελιδόνων ἀποπάτημα, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα πάντα ἁπάντων τῶν ζώων, τὰ μὲν μᾶλλον ἐστὶν, τὰ δ᾽ ἧττον, ὥσπερ καὶ αὐτῶν τῶν ζώων καυθέντων ἡ τέφρα, εἴρηται δὲ ἡμῖν καὶ περὶ τοῦ βήσασα κατὰ τὴν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, ὡς ἐστὶ τῆς τρίτης τάξεως τῶν θερμαντικῶν, καὶ νῦν ὡς τοιοῦτον ἀναμέμικται, καὶ τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ τὰ πλεῖστα τῆς διαφορητικῆς δυνάμεως ἔχονται, καθάπερ ἔνια τῶν ἄλλων στοματικῶν τῆς διαφορητικῆς τε, καὶ ἀποκρουστικῆς. τά τε γὰρ εἰρημένα φάρμακα διαφορητικώτατα, καὶ πρὸς αὐτοῖς ἔτι τὸ κιννάμωμον ὑπὲρ ἅπαντα λεπτομερῆ τε, καὶ διαφορητικὴν ἔχον δύναμιν. ἀλλὰ, καὶ τὰ σπέρματα τό, τε τοῦ ἀνίσου, καὶ τὸ τοῦ σελίνου, καὶ τὸ τοῦ ἄμεως διαφορητικά, καὶ ἡ ἶρις δὲ καὶ ἡ ἀριστολοχία τῶν διαφορητικῶν ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἡ σμύρνα. μικτῆς δὲ δυνάμεως ἔκ τε τῆς διαφορητικῆς, καὶ τῆς στυπτικῆς ἐστι κασσία, καὶ κρόκος, καὶ νάρδος, καὶ ἄμωμος, καὶ κόστος, ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐταῖς ἡ θερμαντική τε, καὶ διαφορητική, καὶ μάλιστα ἐν τῷ κόστῳ, μικτῆς δὲ καὶ τὸ τοῦ σχίνου ἄνθος, ἀλλὰ ἀσθενοῦς καθ᾽ ἑκάτερα, καὶ τὸ στύφειν, καὶ τὸ θερμαίνειν. αἱ δὲ κικίδες, δῆλον δ᾽ ὅτι τὰς ὀμφακίτιδας λέγω, τῶν στυφόντων ἱκανῶς εἰσὶ φαρμάκων, ὥσπερ καὶ ἡ σχιστὴ στυπτηρία, τὰ ῥόδα δ᾽ ἔμπαλιν, ἀσθενεστάτην ἔχει τὴν στύψιν. ἐξ ἐναντίων οὖν ταῖς δυνάμεσι σύγκειται τῶν κατὰ μέρος φαρμάκων τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ, καὶ οὐ μόνον γε ἐναντίων, ἀλλὰ, καὶ ἰσχυρῶν ἑκατέρων, καὶ καθάπερ εἶπον ἔμπροσθεν, ἰσχυροτέρων πολὺ τῶν διαφορητικῶν, ἢ τῶν στυπτικῶν, ἐπεὶ δὲ τὴν σκευασίαν αὐτοῦ σαφῶς ἔγραψεν Ἥρας, διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐκείνου λέξιν κοινῇ παραγράψω τόνδε τὸν τρόπον ἔχουσαν.

Ἥρα στοματικὴ διὰ τοῦ βήσασα.

Στοματικὴ ποιοῦσα πρὸς συνάγχας, καὶ φλεγμονὰς παρισθμίων, καὶ ἕλκη τὰ γινόμενα ἐν τῷ στόματι, ἁρμόζει δὲ καὶ στομαχικοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς ἄκρως ἐν ψυχρῷ διδομένη κυάμου μέγεθος, ἔστι δὲ καὶ ἀρτηριακὴ καλὴ, καὶ ἀνώδυνος. ἀνίσου. Γο. α΄. ἄμεως. Γο. α΄. σελίνου σπέρματος. Γο. α΄. κόστου. Γο. α. S. σχίνου ἄνθους. Γο. α΄. κασσίας. Γο. α΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. Γο. α΄. σχιστῆς. Γο. α΄. κικίδος ὀμφακίτιδος μέσης τῷ μεγέθει, η΄. κροκομάγματος. Γο. α΄. κρόκου. Γο. α. S. σμύρνης. Γο. S. ῥόδων ἄνθους. Γο. β΄. ἀριστολοχίας μακρᾶς. Γο. α΄. βήσασα σπέρματος. Γο. α΄. κινναμώμου. Γο. α΄. ναρδοστάχυος. Γο. α. S. ἀμώμου βότρυος. Γο. S. τινὲς καὶ κασσίας πυρρᾶς. Γο. α΄. σποδιοῦ χελιδόνων τοῦ χάσματος. Γο. α΄. τὴν σμύρναν λεῖου τρίβει μετὰ μέλιτος, τὰ δὲ λοιπὰ, πάντα κόψας, καὶ σήσας βάλλε εἰς ὅλμον, καὶ ἀνάμιξας ὑπέρῳ κατακένου τὴν σμύρναν μετὰ μέλιτος συμμέτρου ἵνα γένηται τὸ φάρμακον μέλιτος παχύτερον. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας μέλιτι διεὶς διάχριε, καὶ δίδου ἀναγαργαρίζεσθαι δι᾽ ὕδατος, ἢ ὑδρομέλιτος ἢ χυλοῦ πτισάνης, ἐν κασσιτερίνῳ δὲ ἀποτίθεται ἀγγείῳ

Ἄλλο τὸ διὰ

Ἄλλο διὰ χελιδόνων ἄνευ βήσασα, στοματικὸν διάχριστον ὃ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτω.

Ἄλλη ποιεῖ καὶ συναγχικοῖς. Χελιδόνων ἀγρίων κεκαυμένων τῆς σποδοῦ ∠ δ'. κρόκου ∠ α'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α'. μέλιτι ἀναλάμβανε. ἡ κρᾶσις πρὸς τὰς ὑποκειμένας διαθέσεις, δεῖ δὲ τὰς χελιδόνας καίειν τὸν τρόπον τοῦτον. ἁλσὶ καταπάσαντες τοὺς νεοττοὺς σὺν τοῖς πτεροῖς βάλλομεν εἰς χύτρας κεραμεοῦν, καὶ ταύτας ἐπιπωμάσαντες τίθεμεν ἐπ' ἀνθράκων. Χαίρειν εἰδέναι χρὴ τῷ Ἀσκληπιάδῃ οὕτω σαφῶς γράψαντι, ὅπως κελεύει καίεσθαι τοὺς νεοττοὺς τῶν χελιδόνων. ὅτι τὰ ζῶα αὐτὰ, καὶ μὴ τὴν ἀπόπατον αὐτῶν, εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου παρασκευάζειν ἀξιοῖ. γέγραπται δὲ καὶ τῷ Ἀνδρομάχῳ διὰ χελιδόνων στοματικὸν φάρμακον ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασι.

Τὸ διὰ χελιδόνων πρὸς συνάγχας, ὁ Ἁρπόκρας.

Χελιδόνων κεκαυμένων νεοττῶν ια'. μέλιτος Κο. α'. οἱ δὲ κυάθους β'. μυρσίνης χλωρᾶς χυλοῦ Κο. α'. οἱ δὲ κυάθους β'. σμύρνης τριώβολον. καύσας τοὺς νεοττοὺς μίσγε πάντα, καὶ λεάνας χρῶ. σαφῶς, καὶ οὗτος ἐνταῦθα τοὺς νεοττοὺς κελεύει καίεσθαι. αὗται μὲν αἱ προγεγραμμέναι δύο διὰ χελιδόνων εἰσὶν, ἄνευ τοῦ βήσασα. αἱ δὲ ἄλλαι πρὸ αὐτῶν δύο στοματικαὶ διά τε χελιδόνων καὶ τοῦ βήσασα. τρίτη δὲ ἄλλη συζυγία φαρμάκων ἐστὶν ὁμογενῶν, ἐν ᾗ χωρὶς τῶν χελιδόνων, αἱ διὰ τοῦ βήσασα σκευάζονται.

Ἄλλαι στοματικαὶ διάχριστοι Ἀνδρομάχου.

Βέλτιον εἶναι νομίζω μηδὲ τὰς ἄλλας παραλιπεῖν ὁπόσας ἐπαινοῦσιν, οἱ περὶ τὴν τῶν φαρμάκων ἐμπειρίαν σπουδάζοντες, ἐνταῦθα προσγράψαι, καὶ μάλιστα ἐπειδὴ πολλῶν ἐνταῦθα καὶ αὐτοὶ πεῖραν ἔχομεν, τὰ μὲν αὐτοὶ χρησάμενοι, τὰ δὲ τοὺς συνιατρεύοντας ἡμῖν εἰδότες, ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων αὐτὰς συντιθέμενος ὡς ἐκεῖνος ἔγραψεν.

Πρὸς κιονίδας κεχαλασμένας.

Μέλιτος λίτραν μίαν, στυπτηρίας ὑγρᾶς λίτραν μίαν. ῥόδων ἄνθους λι. ϛ'. ὑποκυστίδος χυλοῦ Γο. γ'. ἕψε στυπτηρίαν μέλιτι, εἶτα τὰ ξηρὰ καὶ οὕτω χρῶ. ἕψε δὲ ἐπ' ὀλίγον, καλὸν ἐστιν ὄντως τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ δεῖ κεχρῆσθαι τρισὶ τρόποις αὐτῷ καθάπερ ὁρᾶτε χρώμενον ἐμὲ τοῖς πλείστοις τῶν στοματικῶν φαρμάκων. εἷς μὲν γὰρ τρόπος χρήσεως ἐστὶ, καὶ μάλιστα ἐν ἀρχῇ διαλύοντα τὸ φάρμακον, ἢ δι' ὕδατος θερμοῦ, ἢ δι' ὑδρομέλιτος, τουτέστι διὰ μελικράτου ἀνακογχυλίζεσθαι, καὶ γὰρ καὶ παρηγορικόν ἐστι τοῦτο, καὶ τὸ δέον αὔξει, μεταξὺ δὲ τῆς τοιαύτης χρήσεως, καὶ ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ χρῆσθαι προσήκει, τοῦτο μὲν διαχρίοντα τοῖς δακτύλοις. τοῦτο δὲ καὶ διὰ κοχλιαρίου προσαπτόμενον, μετὰ τοῦ ἀναπιέζειν, καὶ ἀδεὲς πρὸς τοὐκτὸς ἄγειν τὴν κιονίδα. συμφέρει γὰρ ὡς ὅτι μάλιστα πρὸς τὴν γλῶτταν αὐτὴν ἕρπειν ἀποχωροῦ τῆς εὐθύτητος ἣν ἴσχει τὰ πολλὰ πρὸς τὸν λάρυγγα.

Ἑτέρα στοματικὴ τοῦ αὐτοῦ Ἀνδρομάχου πρὸς πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι.

Κροκομάγματος ∠ β'. ἴρεως ∠ δ'. σανδαράχης ∠ ϛ'. τουτέστι τριώβολον. τερεβινθίνης ∠ β'. λυκίου ἰνδικοῦ ∠ α'. σταφίδος ∠ η'. ἀλόης ∠ α'. ὀμφακίου ∠ α'. στροβύλων πεφωγμένων ∠ η'. γλυκέως χυλοῦ ∠ α'. σχιστῆς ∠ α'. βαλαυστίου ∠ α'. ῥόδων ἄνθους ∠ β'. μέλιτος κοτύλας β' ϛ'. ἐν τισὶ δὲ ἀντιγράφοις Κο. α' ϛ'. γέγραπται. αὐτὸς μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψεν ὅπως * μίγνυσθαι τὸ μέλι χρὴ, πότερον ὠμὸν ἢ ἑφθὸν, ἢ μόνον ἀπηφρισμένον. ἐγὼ δ' ἀξιῶ, τὸ ἀπηφρισμένον μίγνυσθαι. ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλας στοματικὰς διαχρίστους ὁ Ἀνδρόμαχος ἁπάσας καλὰς, καὶ διὰ τοῦτο κἀμοὶ βέλτιον ἔδοξεν εἶναι μὴ παραλιπεῖν αὐτάς. ἀλλ' ὑπογράψαι πάσας ἐξῆς, ὡς ἐκεῖνος ἔγραψεν.

Στοματικὴ ᾗ χρῆσθαι φησὶν αὐτός. Ἄνθους ῥόδων ∠ β'. πιτυΐδων ∠ α'. κρόκου ∠ α'. σὺν μέλιτι. Ἄλλη καὶ αὐτῇ κεχρῆσθαι φησί. Ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ η'. κρόκου ∠ η'. οἱ δὲ ∠ δ'. ῥόδων ἄνθους σὺν μέλιτι. ἄλλη. Μίσυος κυπρίου ∠ η'. ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ δ'. σμύρνης ∠ η'. κρόκου ∠ α'. σὺν μέλιτι. ἄλλη εὐώδης ἁπαλὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐσχάρας καλή. Γυρῆνος ∠ γ'. ἀμύλου ∠ β'. σχιστῆς ∠ α'. ῥόδων ἄνθους ∠ α'. κρόκου τριώβολον σὺν μέλιτι. ταῦτα ἐκ τοῦ κρατίστου νάρθηκος εἶναι φησίν. ἄλλη στοματικὴ Μενεκράτους. Κρόκου ∠ δ'. βαλαυστίου ∠ γ'. ῥόδων ἄνθους ∠ α'. οἱ δὲ ∠ ϛ'. ἐρίκης καρποῦ ∠ α'. μαλαβάθρου ∠ α'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α'. στροβύλους κ'. μέλι.

Ἄλλη ἣν ἐκ τοῦ μέλιτος φησὶ εἶναι. Ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠ β'. ῥόδων ἄνθους ∠ α'. κόστου. κρόκου ἀνὰ τριώβολον σὺν μέλιτι. ταύτην καὶ ἀναγαργαρίζεσθαι σὺν γλυκεῖ, ἢ ὑδρομέλιτι φησὶν, οὐκ οἶδ' ὅπως τοῦτο προσγράψας. ἅπασαι γὰρ ἀναγαργαρίζεσθαι δύνανται. ἄλλη στοματικὴ ἣν καὶ αὐτὸς ἐπαινεῖ.

Σχίνου ἄνθους. σμύρνης. κρόκου. κασσίας. στυπτηρίας σχιστῆς. ἰλλυρίδος ἀνὰ ∠ δ'. νάρδου ἰνδικῆς ∠ α'. σὺν μέλιτι ἑφθῷ. ἐνταῦθα μὲν οὖν προσέθηκε τὸ ἑφθῷ. κατὰ δὲ τὰς ἔμπροσθεν ἁπλῶς εἶπε μέλιτι. συγχωρῶν ἡμῖν ὡς ἂν θέλωμεν σκευάζειν. ἐγὼ δ' ὡς ἔφην μέλιτι ἀπηφρισμένῳ χρῶμαι.

Ἄλλαι διάχριστοι στοματικαὶ ἃς Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὡς ὑπογέγραπται.

Διάχριστοι πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας Ἀσκληπιάδου. Ῥοῦ ἐρυθροῦ ∠. δ΄. ἀκακίας ∠. α΄. μυελοῦ ∠. δ΄. οἴνῳ πρὸ μυελῷ διαλύσας, ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ χρῶ διαχρίων. οὐκ οἶδ᾽ ὅπως παρέλιπε προσγράψαι τῷ τοῦ μυελοῦ, πότερον ἐλαφείου ἢ μοσχείου βούλεται βάλλεσθαι. ἐπεὶ τοίνυν οὐ προσέγραψεν, ἀσφαλέστερον ἐστὶν ἐλαφείου βάλλειν. ἰσχυρὸν γὰρ εἶναι βούλεται τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ ἰσχυρότερος ὁ ἐλάφειος μυελὸς τοῦ μοσχείου. Ἄλλη. Ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. β΄. βαλαυστίου ∠. α΄. λυκίου ὁλκὴ μία. ἀκακίας ∠. α΄. ἀναλάμβανε ἐλαίας ὀμφακιζούσης τῷ χυλῷ, καὶ μέλιτι φυράσας χρῶ.

Διάχριστοι στοματικαὶ τοῖς δυσχεραίνουσι τὰς φαρμακώδεις ποιότητας ἐπιτήδειοι.

10

Περὶ μὲν τῶν γυναικῶν, τί δεῖ καὶ λέγειν, καὶ μάλιστα ὡς αἱ πλούσιαι δυσχεραίνουσιν ὑπὸ τρυφῆς τὰς φαρμακώδεις στοματικάς, ἤδη δὲ καὶ ἄνδρες τινές, οὐ μόνον ὑπὸ τρυφῆς, ἀλλὰ καὶ κακοστόμαχοι φύσει πως ὄντες οὐ φέρουσι τὰ τοιαῦτα φάρμακα, καὶ μέντοι καὶ παραρρυέντα πολλάκις εἰς στόμαχον οὐ μόνον ἀηδῆ πως ἐστίν, ἀλλὰ καὶ βλαβερά. τὰ γοῦν ἐπιεικέστατα αὐτῶν κρόκον ἔχει, καὶ σμύρναν, καὶ στυπτηρίαν, ἄμεινον οὖν ἐνίας τῶν στοματικῶν ἄνευ τούτων γεγονυίας ἔχειν. ἐπὶ μὲν δὴ τῶν μετρίων φλεγμονῶν, ἢ τῶν παρισθμίων, ἢ σταφυλῆς, ἢ τινος ἄλλου τινὸς μορίου ἀρκοῦσιν οἱ χυλοὶ μόνοι τῶν εἰρημένων ἀπό τινων καρπῶν. ὅ, τε τῶν βάτων καὶ ὁ τῶν μόρων, ῥοιαί τε καὶ μῆλα τὰ κυδώνια, καὶ μέντοι καὶ ὁ τῶν καρύων χυλός, ὅταν μετὰ μέλιτος μόνον γένηται τὴν γεῦσιν ἰδίαν ἔχει, καὶ γλεῦκος τὸ ἐκ τῶν στρυφνοτέρων σταφυλῶν. ἐξ ὧν ὁ ἀμιναῖος οἶνος γεννᾶται, βληθέντος εἰς αὐτὸ ῥοῦ. τοῦθ᾽ ὡς προγέγραπται κάλλιστον γί-

20 νεται φάρμακον, ἑψηθὲν ὡς εἴρηται. Πρὸς δὲ τὰς πλείστης δεομένας στύψεως φλεγμονάς, ἐποίησα διαχρίστους στοματικὰς τοιάσδε. τῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν τὸν χυλόν, ἢ τῶν αὐστηρῶν κυδωνίων, ἢ καὶ ἀμφοτέρων κατὰ τὴν ἔμπροσθεν εἰρημένην ἀναλογίαν ἔμιξα μέλιτι, καὶ ἦν αὔταρκες. ὁ δὲ τῶν συκαμίνων χυλός, ἀσθενὲς φάρμακον. ἀλλὰ τούτου γε καὶ τῶν εἰρημένων μέσος ἐστὶ κατὰ τὴν στύψιν ὁ τῶν βάτων. ἰσχυρὸς δὲ οὐδενὸς ἧττον ἐστί, καὶ ὁ ἐκ τοῦ λέμματος τῶν καρύων, καίτοι γε οὐκ ὢν ἐν τῇ γεύσει στρυφνός, ἑκάστῳ δὲ τούτων ἔνεστιν ὄμφακας ἐκθλίψαντας μιγνύειν. ἐὰν μὲν βουληθῇς σφοδρότερον ἐργάσασθαι κατὰ τὸ ἴσον. εἰ δὲ μή γε πάντως, κατὰ τὸ ἥμισυ. σφοδρότατος δὲ αὐτῶν ἐστιν ἐὰν τὰς ῥοιὰς ὅλας κόψας μετὰ τῶν λεμμάτων ἐκθλίψῃς τὸν χυλόν, καὶ μᾶλλον δὲ ἂν ὦσι στρυφναί, καὶ ἔτι γε στρυφνότατον ἐν τούτοις ἔσται προσμιχθέντος τῷ τῶν οὕτω κοπεισῶν αὐστηρῶν ῥοιῶν χυλῷ τοῦ τῆς ὄμφακος, ἅμα συμμέτρῳ μέλιτι. κάλλιον δὲ ἐὰν τὰς ὅλας κεκομμένας ῥοιὰς ἀνέψήσας γλυκεῖ διηθήσῃς. ἔσται δέ σοι,

30 καὶ διὰ μόνων τῶν γλυκείων ῥοιῶν σκευάζοντι τὸ φάρμακον, ὥσπερ ἀσθενέστερον, οὕτως ἥδιον ἐργάσασθαι, καὶ μᾶλλον ἐὰν διὰ τοῦ χυλοῦ μόνου χωρὶς τῶν σιδίων αὐτὸ συνθῇς. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἔμιξα τὰ τρία γένη τῶν ῥοιῶν, αὐστηρῶν τε καὶ ὀξέων, καὶ γλυκείων. ὅπως δὲ μὴ λίαν ῥαχιώδη. γλυκυρρίζης χυλὸν μιγνύων ἐργάσῃ κάλλιστον τὸ φάρμακον. καὶ διὰ τῶν ὀπωρῶν δὲ γεννώμενον αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ μόνον, κάλλιστον ἐστὶ φάρμακον. ἀνακογχυλίζεσθαί τε καὶ διαχρίεσθαι βουλομένοις τὰς ἐν τῷ στόματι φλεγμονάς. ἔστι δὲ καὶ τὸ μὲν αὐστηρότερον. τὸ δὲ, μετριώτερον τῇ στύψει, καὶ λεχθήσεται περὶ τῆς συνθέσεως αὐτοῦ μικρὸν ὕστερον. ἐπεὶ δ᾽ οὐ μόνον ἀποκρουστικὸν δεῖ ἡμᾶς ἔχειν φάρμακον, ἀλλὰ καὶ διαφορητικόν, εἰ σκιρρούμενόν τι φαίνοιτο, σκευάσεις οὕτως αὐτό. τοῖς μέσοις κατὰ τὴν δύναμιν, τῶν εἰρημένων τι ἐμβαλεῖς ἑψομένοις, γλήχωνος, ἢ θύμου, ἢ ὀριγάνου, ἢ ὑσσώπου, ἢ ἡδυόσμου, ἢ καλαμίνθης. εἶτα διηθήσας ἕξεις ἄριστον φάρμακον. εἰ δὲ θερμότερον ἐθέλεις εἶναι, πεπέρεως ἐπεμβάλλειν χρή. ἐσκεύασα δέ ποτε καὶ χωρὶς τοῦ

40 γλήχωνος, ἢ θύμου, ἢ τινος τοιούτου τὸ διὰ τῶν χυλῶν, μόνον αὐτῷ πεπέρεως ἐπεμβαλών. ἅπασι δὲ αὐτοῖς τὸν τῆς γλυκυρρίζης χυλὸν μιγνύς, ἄμεινον ἐργάσῃ τὸ φάρμακον, εἰ δὲ πλουσίοις σκευάζοις, καὶ ἀμώμου τι μίξεις. ἡ δὲ ποσότης τῶν τοιούτων, ἡ αὐτή σοι γινέσθω, τοῖς τὸν κρόκον καὶ τὴν στυπτηρίαν καὶ τὴν σμύρναν λαμβάνουσιν ὡς προγέγραπται. ἀντ᾽ ἐκείνων γάρ σοι ἔσται τὸ ἄμωμον. καὶ τὴν μαστίχην δὲ τὴν χίαν ἐνέβαλον ποτέ, μετὰ τὸ διηθῆσαι δὲ δηλονότι καὶ ἀφελεῖν ἤδη τά γε ἑψημένα τὰ τοιαῦτα.

Περὶ ἐσχαρῶν τῶν ἐν τῷ στόματι.

Ἐν τοῖς ὑγροῖς καὶ θερμοῖς τόποις τοῦ σώματος, ὁποῖόν ἐστι τὸ στόμα, ταχέως ἐπιγίνεται σηπεδών, ἐξ ἧς ἂν τινος αἰτίας ἑλκωθὲν τύχῃ, συντελεῖ δὲ εἰς τοῦτο καὶ τὸ μηδὲν ἐπικεῖσθαι δύνασθαι διαπαν-

50 τὸς φάρμακον, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἑλκῶν. ἐκκλύζεται γὰρ ὑπὸ τοῦ σιάλου πάντα. διὸ καὶ τοῖς ἰσχυροτάτοις φαρμάκοις ἀναγκαζόμεθα χρῆσθαι πολλάκις ἐπ᾽ αὐτῶν. ἰσχυρότατα δέ ἐστιν ὅσα τὴν καλουμένην ἐσχάραν ἐργάζεται παραπλησίως τοῖς καυστικοῖς, ἐπὶ μὲν οὖν τῶν ἐκτὸς ὅταν ἐσχαρωθῇ τὸ θεραπευόμενον μόριον ἀφιστάμεθα τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων ἐπὶ τὰ τὰς ἐσχάρας ἀφαιροῦντα μετιόντες. ἅπερ εὔδηλον ὅτι τῆς ῥυπτικῆς ἐστὶ ποιότητός τε καὶ δυνάμεως. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν τῷ στόματι διὰ τὴν τοῦ χωρίου φύσιν, ἀσφαλὲς εἶναι δοκεῖ μοι μιγνύναι τοῖς ῥύπτουσι φαρμάκοις ἔνια τῶν ἰσχυρῶν, ἃ κατὰ μόνας προσφερόμενα τὰς ἐσχάρας ἐργάζεται, διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν, ῥυπτικωτάτῳ μέλιτι μίγνυμεν φάρμακα τὰ

αὐτὰς

αὐτὰς τὰς ἐσχάρας ἐργαζόμεθα. καθάπερ ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν ἑλκῶν ἐν γε τῷ δέρματι γινομένων, ἔφαμεν χρῆναι μιγνύναι τῷ μέλιτι τὰ βραχέως ῥυπτικὰ, λιβανωτὸν, ὄροβον, ἶριν, ἀριστολοχίαν. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα, τῷ αὐτῷ λογισμῷ τὰ ἐναντία προστιθέντες, ὡς Ἱπποκράτης ἔφη. ὁ μὲν γὰρ ἐπ' ἀμφοῖν λογισμὸς εἷς ἐστιν, συμμέτρως ἔχοντος πρὸς τὴν διάθεσιν τὸ ῥυπτικὸν προσφέρειν φάρμακον. ἔξεις δὲ συμμέτρως τὸ μέλι, τῷ μὲν ἐπὶ τῶν ἑλκῶν ῥύπῳ τοῖς ἀσθενέσι τῶν ῥυπτικῶν μιχθέν. ἐφ' ὧν δὲ διὰ τὴν τοῦ τόπου φύσιν ὑπερτεροφὴν σηπεδόνος εὐλαβούμεθα, τῶν ἰσχυροτέρων τι προσλαβεῖν, εὐλόγως ἂν ἔμιξαι τῷ μέλιτι τὰ ξηρὰ φάρμακα, δι' ὧν τὰς ἐσχάρας ἐργαζόμεθα. τινὰ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων ἔμπροσθεν δεδήλωται ἐν ἐκείνῳ τῷ λόγῳ, καθ' ὃν γέγραπται πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι νομάς. τὰ γὰρ αὐτὰ καὶ πρὸς ἐσχάρας ἔφασαν ἁρμόττειν, μέλιτος αὐτοῖς μιγνυμένου, καὶ νῦν δὲ ἐπ' αὐτοῖς ἅπαντα γράψω, καί τινα δόξει δεύτερον λέγεσθαι, τὰ μὲν οὖν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα, μικρὸν ἔμπροσθεν ἀναμνῆσαι με χρὴ μόνον, ἐν οἷς ἐδίδαξέ τινα φάρμακα πρὸς τὰς ἐν στόματι νομὰς, παραθήσομαι δὲ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν μόνας. ἓν μὲν οὖν φάρμακον, οὕτως ἔγραψεν.

Ἀνδρομάχου στοματικὴ, εὐώδης ἁπαλὴ πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐσχάρας καλή.

Συνέθηκεν αὐτὴν διὰ πυρήνος, ἀμύλου, καὶ σχιστῆς, καὶ ῥόδων ἄνθους, καὶ κρόκου, μέλι μιγνύς.

Ἕτερον τοιοῦτον ἔγραψεν. τροχίσκος πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι διαθέσεις. ἐσχάρας, νομὰς, ᾧ καὶ αὐτῷ σὺν μέλιτι χρῆται, καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα τὰ πρὸς τὰς νομὰς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα καὶ πρὸς ἐσχάρας ἁρμόττει μετὰ μέλιτος.

Τὰ δὲ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένα πρὸς ἐσχάρας αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἔχει.

Μίσυ ὠμὸν, παραχρῆμα αἴρει. ἐν ἄλλῳ μετὰ μέλιτος ὀπτὸν, πρὸς δὲ τὰς ἐν τῷ, στόματι ὑδαρεῖ καὶ ὀλίγῳ χρῶ. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. γʹ. μέλιτος καλοῦ κυάθους. ϛʹ. χρῶ. ὁμοίως ποιεῖ καὶ χαλκῖτις ὀπτὴ μετὰ μέλιτος, ὡς εἶναι γλοιῶδες.

Ἀρχιγένης δὲ περὶ αὐτῶν οὕτως ἔγραψεν.

Επὶ δὲ τῶν λεγομένων ἐσχαρῶν ἰδίως συμφωνεῖ καυσία μετὰ μέλιτος διαχριομένη. ἢ χάλκανθον, κηρύκατι θαλασσίας πορφύρας ἐλλήσας συγκαῦσον μὴ σκύλλων, εἶτα λειῶν μετὰ μέλιτος διάχριε. ἢ πίσση ὑγρᾷ μετὰ μέλιτος ἴσου. ἐλάχιστον κεδρίας προσμίξας χρῶ. ἢ ῥοὰς βυρσοδεψικῆς ἱκανῶς βραχείσης εἰς τὸ ὕδωρ, μέχρι γλοιῶδες γένηται, ἑψήσας μέλιτι μίξον καὶ χρῶ. καὶ ὁ συριακὸς ποιεῖ μετὰ μέλιτος, ἢ χελιδόνων κεκαυμένων τε, καὶ ἀνθρωπείας κόπρου τὸ ἴσον. σὺν μέλιτι διάχριε. ἢ λύκου ἥπατος ξηροῦ ὡς κοχλιάρια δύο λείας δὸς πιεῖν. τούτων τῶν φαρμάκων, τὰ μὲν ἄλλα πάντα ἐπαινῶ. τὸ δὲ διὰ τῆς ῥοῦς μέμφομαι στυπτικῆς οὔσης δυνάμεως, οὐδαμῶς ἁρμοττούσης ἐσχάραις, περὶ δὲ τοῦ λυκείου ἥπατος οὐκ ἔχω τι εἰπεῖν. πρὸς μὲν γὰρ τὰς ἡπατικὰς διαθέσεις οἶδα ποτιζόμενον τὸ φάρμακον αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ καὶ μιγνύμενον τῷ δι' εὐπατωρίου. εἰ δὲ καὶ πρὸς ἐσχάρας τὰς ἐν τῷ στόματι πινόμενον ἁρμόττει, κατά τινα τῆς ὅλης οὐσίας ἰδιότητα, τῇ πείρᾳ χρὴ κεῖναι μόνον, περὶ ἧς οὐδὲν ἔχω φάναι μὴ κεχρημένος αὐτοῖς τῶν τῶν τοιούτων. ἡ δὲ κυνεία κόπρος ὅταν ὀστᾶ βεβρωκότες ὦσιν οἱ κύνες, ἀρίστη κατὰ πάντα ἐστὶ, καὶ ὡς βοηθοῦσα μεγάλως, καὶ ὡς οὐδὲ μίαν ἀηδίαν ἐμφαίνουσα τῷ προσφερομένῳ. τὴν δὲ ἀνθρωπείαν ὡς βδελυρὰν ἀεὶ παρῃτησάμην. ἐχρήσατο γοῦν τις αὐτῇ μὴ προλέγων. ἀλλὰ λανθάνει πειρώμενος. ἐλάμβανε δὲ οὐ τὴν ἐπιτυχοῦσαν, ἀλλὰ παιδίοις ἐδίδου τὸ πλεῖστον τῆς τροφῆς ἄρτον μετὰ τῶν ὀσπρείων ἃ καλοῦνται θέρμοι, καὶ οὕτω ξηραίνων, εἶχεν ἀποκειμένην πρὸς ἅ ποτε βούλοιτο χρῆσθαι, καὶ Μούσας δὲ ἐπὶ πλεῖστον ἐχρήσατο πρῶτος τῇ κυνείᾳ. λευκὴν ἀεὶ παραλαμβάνων. γράφει γοῦν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προκειμένου παθήματος ὧδέ πως, ὁμοίως τῇ αὐτῇ κυνείᾳ λευκῇ χρώμενος, καὶ μέντοι καὶ ταῦτα κατὰ λέξιν ὁ αὐτὸς Μούσας ἔγραψεν. Μοῦσα, πρὸς συνάγχην.

Πρὸς συνάγχην, κυνείαν λευκὴν λαβὼν ξήρανον, καὶ λεάνας σῆσον κοσκίνῳ ἰατρικῷ. ἔχε δὲ ἕτοιμον ἐνσαθμίδιον. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀνίει μέλιτι, καὶ τότε διάχριε ὥστε καταπίνειν. ταῦτα γράψαντι τῷ Μούσᾳ, δικαίως μαρτυρεῖν ἐστιν, ἰσχυρότερον γὰρ τούτου τοῦ φαρμάκου, οὐδὲν ἔγνωμεν, οὐδὲ ἐπὶ κυναγχικῶν. οὐδ' ἐπὶ τῇ τῶν παρισθμίων μεγάλῃ φλεγμονῇ, ἢ ἀντιάδων κινδυνευόντων πνιγῆναι. Σωρανοῦ.

Καὶ τῶν ὑπὸ Σωρανοῦ γεγραμμένων φαρμάκων πεπειράμεθα καλῶς ποιούντων, ἃ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. Χαλκίτεως ὀπτῆς, μέλιτος ἀττικοῦ τὸ αὔταρκες τὴν χαλκίτην τρίβε μετὰ τοῦ μέλιτος, ὡς λάβῃ γλοιοῦ πάχος, καὶ χρῶ. Ἄλλη πρὸς ἐσχάρας ποιοῦσα καὶ μυδῶντα καὶ δυσώδη. Μίσυος κεκαυμένου. ∠. ηʹ. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. δʹ. κρόκου. ∠. αʹ. ταῦτα λεῖα ποιήσας καὶ μίξας ἀπόθου εἰς πυξίδα ξυλίνην, καὶ χρῶ κατ' ἰδίαν, καὶ μετὰ μέλιτος, καὶ μέντοι καὶ τούτοις ἐφεξῆς ὧδέ πως ἔγραψεν.

Ἕτερον φάρμακον ἀνθηρὰ πρὸς τὰ ὅμοια ποιοῦσα. Ἴρεως ἰλλυρικῆς. σανδαράχης κυπρίου. ἀνὰ ∠. δʹ. στυπτηρίας σχιστῆς. κρόκου. κροκομάγματος ἀνὰ. ∠. βʹ. ταῦτα λειώσας καὶ μίξας χρῶ. τινὲς δὲ καὶ ῥόδων ἄνθους καὶ κηκῖδος προσβάλλουσιν ἀνὰ. ∠. βʹ. χρῶ δὲ πρὸς μὲν τὰς σηπεδόνας καὶ τὰ ἀφισάμενα οὖλα καὶ αἱμασσόμενα, ξηρῷ. πρὸς δὲ τὰς ἐσχάρας, μετὰ μέλιτος.

Τὰ ὑπὸ τοῦ ταραντίνου ἡρακλείδου γεγραμμένα πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι ἐσχάρας.

Ο ταραντῖνος ἡρακλείδης, ἐν τοῖς πρὸς ἀντιοχίδα κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν, περὶ τῶν ἐν τῷ στόματι σηπεδόνων. ποιεῖ μὲν καὶ ἡ ἀνθηρὰ προσαπτομένη. ἐὰν δὲ εὐτονωτέρα ὑπάρχῃ ἡ σηπεδὼν, εὔθετος ἐστὶν ἡ δύναμις αὕτη. βδελλίου κεκαυμένου, μέρη. γ. ἀρσενικοῦ μέρος. α. λεῖα μίξας χρῶ. καὶ ἄνωθεν δὲ τίλμα προσεπιτίθει, καταβάψας εἰς ῥόδινον καὶ ἐκθλίβουσα. ἔνιοι δὲ τοῦ βδελλίου ἐμβάλλουσι μέρη. η.

Ἄλλη πρὸς εὐτόνους σηπεδόνας τὰς ἐν τῷ στόματι καὶ τὰς ἐν ἄλλῳ μέρει τοῦ σώματος.

10 Χαλκίτιδος μέρος. α. κονίας ἀσβέστου τὸ ἴσον, ἀρσενικοῦ μέρος. S. μίξας, λεῖα, χρῶ.

Ἄλλη πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας καὶ οὖλα ἀφεστηκότα.

Ῥόδων ἀνθοῦς. ∠. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. β΄. κηκίδος. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. α. λεάνας καὶ μέλιτι μίξας χρῶ. πρὸς τὰ δὲ ἐλαφρῶς ἐσχαρώδη ἕλκη, ἔμβαλε στυπτηρίας. ∠. δ΄. σμύρνης τριώβολον, κηκίδος. ∠. α. ἄλλο. ὄξους δριμυτάτου ὅσον κοτύλην. α. λαβοῦσα, ἔμβαλε ἁλὸς τοσοῦτον, ὥστε μηκέτι τήκεσθαι. εἶτα ἕψε ἕως ξηρανθῇ, καὶ λαμβάνουσα ἀπὸ τούτου ἐπίχεε ὄξους κύαθον. α. καὶ δίδου διακατέχειν ἐν τῷ στόματι χρόνον ἱκανὸν, εἶτα τὸ δεύτερον, καὶ τοῦτο ποίει τρὶς ἢ τετράκις τῆς ἡμέρας πρὸς τὰ ὑποκείμενα θεωροῦσα, ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων ἔρια ἐπὶ μηλωτίδι περιτιθεῖσα, καταβάπτουσα τὸν τόπον διαψαχηματίζουσα, ὅπως μὴ καταπίῃ αὐτό. ἔνιοι δὲ ξηρῷ τῷ ἁλὶ χρῶνται τρίψαντες μετὰ τοῦ ὄξους, καὶ ἀναξηράναντες. ποιεῖ δὲ καὶ στυπτηρία στρογγύλη ἴσα καὶ σῶρι, δεῖ δὲ καὶ διακλύζεσθαι φακοῦ

20 ἀφεψήματι, μέλιτος μιγέντος ὀλίγου. ἢ ῥόδων ἀποβρέγματι μετὰ μέλιτος. μὴ κρατουμένης δὲ τῆς σηπεδόνος καίειν κέλευε, τοὺς κύκλῳ τόπους σκεπάσαντα, διαφανεῖ καυτηρίῳ μέχρις ἂν μηδὲν ἀπορρέῃ ὑγρὸν, κεκρατημένος δὲ ὁ τόπος φαίνεται, μετὰ δὲ ταῦτα διακλύζεσθαι τοῖς εἰρημένοις, καὶ τῇ ἀνθηρᾷ δυνάμει χρῆσθαι διὰ μέλιτος ἕως ἂν περιρραγῶσιν αἱ ἐσχάραι, καὶ τότε δὴ μέλιτι χρῶ. Ἄλλη ῥοδώδης ἁπαλὴ, πρὸς φλεγμονὰς, καὶ ἐσχάρας καλή. Γλυκείνου. ∠. γ΄. ἀμύλου. ∠. β΄. σχιστῆς. ∠. α. ῥόδων ἀνθοῦς. ∠. α. κρόκου τριώβολον, σὺν μέλιτι, ταύτην ἐκ τοῦ κρατίστου ναρθηκος εἶναί φησι.

Πρὸς γαργαρεῶνας.

Σαρκῶδές τι μόριον ἐν τῷ τοῦ στόματος ὑψηλῷ φαίνεται κρεμάμενον, ἐὰν διανοίξας τις ἐπὶ πλεῖστον ὅλον

30 τὸ στόμα, τὴν γλῶτταν κατασπάσῃ, τοῦτο τὸ σαρκίον ὀνομάζεται δυσὶν ὀνόμασι πρὸς τῶν παλαιῶν ἑλλήνων. γαργαρεών τε καὶ κίων. οἱ δὲ μετὰ τούτους ἰατροὶ σχεδὸν ἅπαντες, οὐχ οὕτως, ἀλλὰ κιονίδα καλοῦσιν αὐτὸ, τῶν γὰρ σταφυλὴν ὀνομαζόντων αὐτὸ, βέλτιόν ἐστιν μηδόλως μνημονεύειν, οὐ γὰρ τὸ μόριον, ἀλλ᾽ ἕν τι τῶν παθῶν αὐτοῦ σταφυλὴν ὀνομάζομεν. ὀλιγάκις μὲν τοῦτο τὸ πάθημα γίνεται κατὰ τὸν κίονα, φλεγμαίνει δὲ πάνυ πολλάκις, καὶ δῆλον ὅτι καθάπερ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν, ἐν οἷς διὰ ἐπιρροῆς ὑγρῶν ἡ νόσος, οὕτω καὶ τόδε τὰ πρῶτα τῶν βοηθημάτων ἀναστέλλει τὸ ῥεῦμα. στυπτικῆς μὲν δυνάμεως χρὴ ταῦτα εἶναι. μετρίας μὲν οὔσης τῆς ἐπιρροῆς, μετρίως στυφούσης, ἣν αὐστηρὰν ἰδίως ὀνομάζουσιν. ὅταν δὲ σφοδροτέρα συστῇ διὰ τῆς στρυφνῆς. ἄμφω μὲν γὰρ στύφουσιν, ἀλλ᾽ ἀσθενέστερον μὲν αὐστηρὰ, σφοδρότερον δὲ ἡ στρυφνὴ, εἴρηνται δὲ ἀμφοτέρων πολλάκις αἱ ὗλαι, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναμνῆσαι βέλτιον, ὅπως ἐπὶ μὲν τῶν μικρῶν φλεγμονῶν, τὰς ἀσθενεῖς στύψεις, ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων τὰς σφοδρὰς παραλαμβά-

40 νετε. διακλύσματα μὲν σύμμετρα τά τε τῶν φοινίκων ἐστὶν, ἢ φοινικοβαλάνων, ἢ ὅπως ἂν ἐθέλῃς ὀνομάζειν, ἀφεψημένων ποτὲ μὲν ὕδατι μόνῳ, ποτὲ δὲ καὶ βραχέως μέλιτος ἐμβεβλημένου, παραπλησίως δὲ τούτῳ καὶ τὸ διὰ ῥόδων, ἑλίκων τε ἀμπέλων, καὶ βάτου, καὶ κυνοσβάτου, καὶ ἀσπαλάθου, καὶ κυπέρου, καὶ κυτίνου, καὶ τῶν καλουμένων κερατίων, καὶ μορέας ῥιζῶν. ἀπὸ κυαθίδος τε, καὶ μήλων αὐστηρῶν, ἢ στρυφνῶν ἀπίων, τῶν τε καλουμένων ὄων, ἅπερ οὔα καλοῦσιν οἱ πολλοὶ προστιθέντες κατὰ τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ὀνόματος τὸ. υ. ὡς εἶναι τρία γράμματα τοῦ ὀνόματος τὰ πάντα. τό, τε. ο. καὶ τὸ. υ. καὶ τὸ. α. κατὰ δὲ τοὺς ἑλληνίζοντας, τό τε, τὸ. ο. καὶ τὸ. α. τούτων δὲ ἰσχυρότερα, τό τε τῆς μυρσίνης καὶ τὸ τῶν μύρτων ἐστὶν ἀφέψημα, καὶ τὸ τῶν στρυφνῶν κυδωνίων μήλων. ἀκρεμόνων τε τῶν μαλακῶν, πρίνου, καὶ κομάρου, καὶ σμίλακος, καὶ φηγοῦ, καὶ τῶν βαλανίων αὐτῶν, μεσπίλων τε, καὶ κρανίων, καὶ μεμαικύλου καρποῦ. γενναιότατα δὲ κηκίδων, καὶ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα, καὶ τῆς

50 βυρσοδεψικῆς, καὶ μυρίκης καρποῦ, καὶ τῆς ἀκάνθης τῆς αἰγυπτίας ὀνομαζομένης, ὁμοίως τοῦ καρποῦ, τούτων ἑκάστου κατὰ μόνας, καὶ σὺν ἄλλοις ἑψηθέντων ἀνακογχυλίζεσθαι χρὴ τῷ ὕδατι, θαυμαστὸν γὰρ ὅπως αἱ μίξεις αὐτῶν ὠφελιμώτεραι πολλάκις γίνονται τῆς τῶν ἁπλῶν χρήσεως. ξηροῖς δὲ λειωθεῖσι προσάπτεσθαι τοῦ γαργαρεῶνος, ἀτρέμα πως ἀνάγοντα πρός τε τὴν ἄνω χώραν καὶ τὴν ἐκτὸς, ὡς ἐπὶ τὴν γλῶτταν, ἐμβεβλήσθω δὲ κοχλιαρίῳ λειούμενα τὰ ξηρὰ φάρμακα, καὶ βέλτιον, εἰ κατὰ τὸ πέρας εἰς ἐγκαρσίαν τομὴν ἢ εὐθεῖαν εἴη τελευτῶν τὸ κοχλιάριον, καὶ τούτων δὲ

αὐτῶν

αὐτῶν, μέτρια μέν ἐστι τὰ ξηρὰ ῥόδα καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν, ἀκρέμονές τε ξηρανθέντες, ὧν ἄρτι διῆλθον
φυτῶν. ὑποκιστίς τε καὶ ῥοῦς. ὅ, τε τῶν σκυτέων λίθος, ᾧ λαμπρύνουσι τὰ τῶν γυναικῶν ὑποδήμα-
τα, καλεῖται δὲ ἀγάρατος, ἀλόη τε καὶ κύπειρος, ἄνθος τε σχίνου, καὶ ῥίζα νάρδου τῆς ἰνδικῆς, καὶ τῆς
παρ' ἡμῖν ὀρεία, ἰσχυρότερον δὲ τούτων, ἀλλὰ χωρὶς τοῦ τραχύνειν ἐπιφανῶς στύφει τῆς αἰγυπτίας ἀκάν-
θης ὁ καρπὸς, ῥοῦν τε καὶ τὸ διφρυγὲς ὀνομαζόμενον. ὅ, τε τοῖς ὄψοις ἐπιβαλλόμενος ῥοῦς. τά τε στρυ-
φνὰ, βαλαύστιόν τε καὶ κυτίνοι καὶ σίδια, καὶ κηκὶς, καὶ μᾶλλον ὅταν ἀκριβῶς ὀμφακῖτις εἴη. στύφουσι δ' ἀ-
κριβῶς καὶ αἱ στυπτηρίαι πᾶσαι, λεπτομερεστέρα δὲ αὐτῶν οὖσα ἡ σχιστὴ, καὶ χρησιμωτέρα ἐστὶν αὐτῶν, χάλκαν-
θος δὲ σφοδροτάτην ἔχων στύψιν οὐκ ἀπήλλακται τοῦ θερμαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο τοῖς σηπεδονώδεσιν ἕλκεσιν
ἁρμόττει, ὅμως δὲ παροξύνει γαγγραινώδη. κἂν ἤδη ἢ σκιρρώδης. οἱ χυλοὶ δὲ στύφοντες ἁπάντων τῶν εἰρημέ-
10 νων φυτῶν εἰσὶ καὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν ὡσαύτως, εἴρηται δὲ περὶ αὐτῶν ἐν ταῖς διαχείσοις σωματικαῖς, ὧν αἱ
μὲν διὰ γλυκέος, αἱ δὲ διὰ μέλιτος μίξεως σκευάζονται, διαφθείρονται γὰρ οἱ χυλοὶ τοὐπίπαν, ἄ-
νευ μέλιτος ἀποτεθέντες, ἢ πάλιν ἀποξηραίνονται μέχρι πλείονος ἑψηθέντες. ἔνιοι δὲ χυλοὶ κἂν ἐν ἡ-
λίῳ θερινῷ ξηρανθῶσιν ἄχρι συμμέτρου πάχους, ἐν τῷ χρόνῳ ξηραίνονται, καὶ ἄν γε πλειόνων ἐτῶν γε-
νηθῶσιν, εἰς τοσοῦτον ἥκουσι ξηρότητος, ὡς λειοῦσθαι δύνασθαι παραπλησίως κυτίνοις, καὶ βαλαυ-
στίῳ. τοιοῦτοι δέ εἰσιν. ὅ, τε τῆς ὑποκυστίδος χυλὸς, καὶ ὁ τῆς ὄμφακος, καὶ τῆς γλυκυρρίζης, καὶ ὁ
τοῦ κενταυρείου, καὶ καθόλου φασὶ πάντες οἱ χυλοὶ, κἂν χωρὶς μέλιτος ἐπὶ πλέον ἑψηθῶσιν, οὐ δια-
φθείρονται μὲν, ἐν τῷ χρόνῳ δὲ γίνονται ξηροὶ, τινὲς μὲν ὡς ἤδη λειοῦσθαι δυνάμενοι, τινὲς δὲ ὅσοι τὸ γλί-
σχρον ἔχουσι φύσει πλατύνονται μᾶλλον ἢ λειοῦνται. ἁπλᾶ μὲν οὖν ταῦτα χρήσιμα, σύνθετα δὲ ἐξ αὐτῶν
κατὰ τρεῖς χρείας γίνονται, μία μὲν ἐκ τῶν ὁμογενῶν, ὅταν τῷ σφοδρῷ τὸ μαλακὸν μίξωμεν, ἀφαι-
20 ροῦντες τοῦ μέσου, ῥόδων ἄνθος ἢ αὐτὰ τὰ ῥόδα μετὰ κηκίδος ἢ στυπτηρίας λειώσαντες, ἕκαστόν τε τῶν εἰρη-
μένων ἔμπροσθεν εἰρημένον πλειόνων φαρμάκων τῷ σφοδρῷ συμπλέξαντες. ἔσται γὰρ ἀριθμὸς οὐκ ὀλί-
γος κατὰ τὴν τῶν τοιούτων ὑπαλλαξιν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐκ δυοῖν τινων μίξιν, ἔσται πλείω φάρ-
μακα, κατ' ἄλλην ἄλλου ποσότητα μιγνυμένων αὐτῶν. δῆ εἰ διαπλάσιον, εἴη τὸ τῶν ῥόδων ἄνθος τῆς
στυπτηρίας, ἢ τοὐναντίον. τοῦ δὲ διπλάσια τοῦ ῥόδων ἄνθους ἡ στυπτηρία. δύναιτο δ' ἀντὶ διπλάσιον,
ἀλλὰ καὶ τριπλάσιον, καὶ τετραπλάσιον, ἑκάτερον ἑκατέρῳ μίγνυσθαι. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ἴσον
ἴσῳ. τοῦτο μὲν οὖν μέσον ἂν εἴη τῶν ἄκρων, τὰ δ' ἄλλα πάντα, τινὰ μὲν ἐγγυτέρω τοῦ μαλακωτέρου, τὰ
πλέον ἔχοντα τῶν ῥόδων, τὰ δὲ τοῦ σφοδροτάτου τὰ πλέον ἔχοντα τῆς στυπτηρίας. ἑκατέρων δ'
αὐτῶν οὐκ ἄδηλον τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον. ὄντων γὰρ δυοῖν φαρμάκων, ἰσχυρὸν μὲν ἐν οἷς πλείων ἐστὶν ἡ
στυπτηρία τῶν ῥόδων ἰσχυρότατον δ' ἐστὶ καθὸ τριπλάσια τῶν ῥόδων, ἡ στυπτηρία περιέχεται τοῦ δι-
30 πλάσιον ἔχοντος φαρμάκου, ὅπερ οὖν ἀεὶ λέγοντος ἀκούετέ μου καὶ νῦν ἐρῶ. ματαΐζουσιν οἱ ζητοῦν-
τες ὁποῖόν ἐστι τὸ κρεῖττον ἐπὶ δυοῖν ὁμογενῶν φαρμάκων, ἢ τὸ κάλλιστον ἁπάντων αὐτῶν, ὥσπερ εἰ
ζητοίης γε εἰ χόνδρον ἄμεινον ἢ πτισάνην διδόναι τοῖς νοσοῦσιν, ἢ πότερον οἶνον, ἢ ὀξύμελι, ἢ τῶν κα-
θαιρόντων φαρμάκων, ἆρά γε βελτίων ἐστὶν ἐλλέβορος λευκὸς, ἢ μέλας, ἢ καθόλου περὶ πάντων τῶν
βοηθημάτων τί κάλλιστόν ἐστιν, ἅπαντα γὰρ ἐν τῷ πρός τι τό γε ὠφελεῖν ἔχει καὶ τὸ βλάπτειν, καὶ τοῦτο
ἱπποκράτους εἰπόντος ὧν οἶδα πρώτου πάντων οἱ μετ' αὐτὸν ἠκολούθησαν, ἔνιοι δὲ τῶν νεωτέρων ἰα-
τρῶν ὥσπερ ἄλλα πολλὰ φλυαροῦσιν, οὕτω καὶ τὰ τοιαῦτα. τεθέασθε δὲ πολλάκις ἔργῳ τοῦ λεγομέ-
νου τὴν ἀλήθειαν. ἀκαίρως γοῦν ἔνιοι χρησάμενοι φαρμάκοις οἷς εἶχον, εἶτ' ἐκ τοῦ παροξῦναι τὸ πάθος
ἐφ' ἕτερα μεταβάντες αὖθις μεθόδου, καὶ μηδὲν τούτοις ἀνύσαντες, τῇ τρίτῃ ἐφεξῆς ἐφ' ἑτέραν μετά-
βασιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ τετάρτῃ ἀλόγως ποιήσαντες, καὶ νομίσαντες τὸ πάθος εἶναι κακόηθες, ἐκάλε-
40 σάν με συμβουλεῦσαι τι. κἀγὼ κελεύσας αὐτοὺς ἃ κέκτηνται φάρμακα δεῖξαί μοι, τὸ συμφέρον τῇ πα-
ρούσῃ καταστάσει συνεβούλευσα, καὶ φάντων αὐτῶν διὰ τοῦ συνεβούλευσα φαρμάκου παροξυνθῆναι
τὸν κάμνοντα καὶ διὰ τοῦτο χρῆσθαι δεδιότων, ἀλλὰ νῦν γε πεισθέντας ἐμοὶ χρήσασθαι προτρέψας,
ἐπέδειξα κἀκείνοις καὶ ὑμῖν ἑκάτερον ὧν ἔλεγεν ἡρόφιλος, ἀληθὲς ὑπάρχον. ἐάν τε γὰρ εἴπῃς οὐδὲν
εἶναι τὰ φάρμακα μόνα καθ' αὐτὰ, προσηκόντως ἐρεῖς, οὐδὲν γάρ ἐστιν ἐὰν μὴ τὸν χρώμενον ὀρθῶς
ἔχῃ, ἐάν τε πάλιν οἷά περ θεῶν χεῖρας εἶναι τὰ φάρμακα, καὶ τοῦτο ὀρθῶς ἐρεῖς. αὐτὰ γὰρ μεγά-
λα, τὸν χρώμενον αὐτοῖς ἔχοντα γεγυμνασμένον ἐν λογικῇ μεθόδῳ, μετὰ τοῦ καὶ συνετὸν εἶναι φύ-
σει. τινὲς γὰρ οὐ μόνον βελτίους ὄντες, ἀμφισβητοῦσι περὶ σοφίας τοῖς συνετωτάτοις. ἡ μὲν οὖν
τῶν ὁμογενῶν φαρμάκων μίξις ἕνεκα τῆς τῶν μεταξὺ χρείας γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ἀεὶ δύο ἔχειν
ὑμᾶς ἐναντία ταῖς δυνάμεσιν ἐφ' ἑκάστου πάθους ἀξιῶ. μιγνῦντες γὰρ αὐτὰ παμπόλλων τῶν με-
50 ταξὺ φαρμάκων εὐπορήσετε. μία μὲν οὖν αἰτία τῆς τῶν ὁμογενῶν φαρμάκων μίξεως ἥδε, καὶ δὴ
λέλεκται. μία δὲ ἄλλη τῆς τῶν ἑτερογενῶν ἐκ τοιούτου γίνεται λογισμοῦ. σπανίως ἂν εὕροι τις διά-
θεσιν, ἤτοι διαφορούντων μόνον, ἢ ἀποκρουομένων δεομένην. αἱ μὲν γὰρ μικραὶ, καθ' ὧν οὐδὲ τὸ τῆς δια-
θέσεως ὄνομα προσφέρουσιν οἱ ἰατροὶ, παραχρῆμα καθίστανται. μείζονα δ' ὑπόθεσιν ἔχοντος τοῦ γι-
νομένου πάθους, ἀδύνατον ἐστὶ διὰ τῶν ἀποκρουομένων αὐτὸ τελέως ἰᾶσθαι, καὶ μάλισθ' ὅταν
ἢ τὸ τοῦ κάμνοντος σῶμα πολύχυμον, ἢ τὸ πεπονθὸς μόριον ἄρρωστον φύσει. διὰ τοῦτο οὖν ἀναγ-

καζόμεθα πολλάκις μὲν εὐθέως ἐν ἀρχῇ, πολλάκις δὲ ὀλίγον ὕστερον μιγνύναι τι τῶν διαφορητι-
κῶν, ἣν δ' ὀδύνη συνείη σφοδρὰ, καὶ τῶν παρηγορικῶν, χρεία κρίνω δεῖ τηνικαῦτα τῶν εἰρημένων
φαρμάκων ἑκάστῳ, μεμίχθαι τε τῶν διαφορητικῶν. ὄντων δὲ καὶ τούτων παμπόλλων, ἀπὸ τῶν μαλα-
κωτέρων ἄρχεσθαι χρὴ, παροξύνεται γὰρ ὑπὸ τῶν δριμέων τὰ φλεγμαίνοντα, διὰ τοῦτο συνε-
γένοντο σύνθετα φάρμακα, πρός τε τὰς τῶν ἄλλων μορίων φλεγμονὰς, καὶ πρὸς τὰς τοῦ γαργαρεῶ-
νος, οἷ ὅταν τῇ στυπτηρίᾳ μίξωμεν ἶριν ἰλλυρικὴν, ἢ τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον, ἢ λιβανωτὸν ἢ σμύρ-
νην, ὄντων δὲ καὶ τῶν στυφόντων πολλῶν, καὶ τῶν ἀδήκτως διαφορούντων οὐκ ὀλίγων, ἡ ποικιλία τῶν
πρὸς τοὺς φλεγμαίνοντας κίονας ἁρμοττόντων φαρμάκων, εἰκότως ἐγένετο παμπόλλη. σὺ δὲ θεασά-
μενος ὅπως ἔχῃ μεγέθους τε καὶ θερμότητος ἡ φλεγμονὴ, τό, τε ἀπορρέον αὐτῆς ὁπόσον δεῖ κατασκε-
10 ψάμενος, ἔτι τε τὴν ποσότητα τῶν ἐν τῷ σώματι χυμῶν στοχασάμενος, ἢ τῷ τοῖς στύφουσιν, ἢ τῷ τοῖς
διαφοροῦσιν ἐπικρατουμένῳ φαρμάκῳ χρήσῃ. παραγράψω δὴ πάλιν κἀνταῦθα φάρμακα τὰ τοῖς
ἐμπειροτάτοις γραφέντα, τὰ μὲν ἅμα τοῖς οἰκείοις διορισμοῖς, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ χωρὶς τῶν διορισμῶν
ἐφ' ὧν ἐγὼ προσθήσω, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅσα πρόσθεν ἔγραψα τοὺς οἰκείους διορισμούς.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένων πρὸς τοὺς φλεγμαίνοντας γαργαρεῶνας.

Περὶ τοῦ προκειμένου παθήματος, οὕτως ἔγραψεν Ἀρχιγένης ἐν πρώτῳ τῶν φαρμάκων. σταφυλῆς δὲ
χαλασθείσης προσάπτου ὀπῷ λείῳ, καὶ κηκῖδι λείᾳ μετὰ ἁλῶν. ἢ αὐτοῖς ἁλσὶ διαλυτοῖς. ἢ λυ-
κείου ῥίζῃ λείᾳ, ἢ ὀμφακίῳ μετὰ μέλιτος. εἰ δὲ εὐτόνως ἐθέλοις. χαλκάνθου λεπίδος, σχιστῆς, μίσυ-
20 ος, σμύρνης, κηκῖδος ἴσα λεῖα, οἴνῳ ἀναλαβὼν χρίε. εἰ ταυτὶ μόνα γράψας ὁ Ἀρχιγένης ἐπαύ-
σατο τελέως ἂν ἐμεμψάμην χωρὶς διορισμοῦ γράψαντι φάρμακα δυνάμεως ἐναντιωτάτης. ἐπεὶ δὲ
διὰ τῶν ἑξῆς γεγραμμένων ἐπανορθοῖ καὶ αὐτὸ τούτων ἀδιόριστον, ὀρθῶς ἐποίησεν. ὅτι δὲ ἀδιορίστως εἴ-
ρηται ταῦτα, μαθεῖν πάρεστιν ἐντεῦθεν. σταφυλῆς φησι χαλασθείσης προσάπτου ὀπῷ λείῳ. ἔδει μὲν
οὖν κἀνταῦθα προστεθεικέναι, ποίῳ φησὶν ὀπῷ, ἀλλ' ἐπεὶ πᾶσιν ἤδη πεπίστευται τὸν κυρηναϊκὸν ὀ-
πὸν ἄριστα ποιεῖν πρὸς τὰς φλεγμονὰς τοῦ κίονος, οὐ προσέθηκε τοῦ κυρηναίου, κατὰ τοῦτο μὲν οὖν οὐκ ἄν
τις αὐτῷ μέμψαιτο, καθ' ὅσον δὲ δριμύτατον καὶ θερμαντικώτατον φάρμακον ὂν τὸν κυρηναϊκὸν ὀπὸν μετὰ
τῶν ἐναντίων ἔγραψε μὴ προσθεὶς διορισμὸν μηδὲ δηλώσας ποτὲ μὲν τῷ ὀπῷ χρῆσθαι προσήκει, ποτὲ
δὲ τοῖς στυπτικοῖς φαρμάκοις, κατὰ τοῦτο κακῶς ἐποίησε, χάλκανθον γὰρ καὶ λεπίδα χαλκοῦ, καὶ
τὴν σχιστὴν, δῆλον δὲ ὅτι μὲν στυπτηρίαν λέγει καὶ μίσυ, καὶ κηκῖδα, πάντα ἴσα λειοῦν ἐν οἴνῳ κελεύ-
30 σας, προσμίξας δὲ αὐτοῖς καὶ σμύρνης ἴσον τῷ συντεθέντι φαρμάκῳ χρίει τὴν σταφυλὴν, ἰσχυροτά-
τῳ δηλονότι κατὰ τὴν στύψιν ὑπάρχοντι, παρεμυθήσατο δὲ τὸ τῆς γραφῆς ἀδιόριστον, προσγράψας
τῷ περὶ τοῦ φαρμάκου λόγῳ τὴν λέξιν ταύτην. εἰ δ' εὐτόνως ἐθέλοις, ὡς γὰρ ἐπισταμένοις ἡμῖν ποτὲ
τοῖς εὐτόνοις δεῖ χρηστέον, οὕτως ἔγραψε καὶ τοῦτο, μικρὸν δὲ φάρμακον ἐν οἷς ἔγραψεν ἐστὶν, ἡ κηκὶς μεθ'
ἁλῶν, αὐτὴ μὲν στύφουσα σφοδρῶς. οἱ δ' ἅλες διαφοροῦντες μετά τινος βραχείας στύψεως, ἰδίᾳ δὲ
τοῖς ἁλσὶν οὐκ ἄν τις χρήσαιτο κατ' ἀρχὰς ὥσπερ οὐδὲ τῷ ὀπῷ. ἀλλ' ἐπὶ σκιρρουμένης ἤδη καὶ χρονι-
ζούσης τῆς φλεγμονῆς τοῦ κίονος, αὐτὸς δὲ οὐ κίονος ἔγραψεν. ἀλλὰ σταφυλῆς χαλασθείσης, ὁμοίως
τοῖς πολλοῖς ἡγούμενος τὴν φλεγμονὴν τοῦ κίονος σταφυλὴν ὀνομάζεσθαι, καὶ τί θαυμαστὸν ὅπου καὶ τῶν
καθ' ἡμᾶς τινες ἐπ' ἀττικισμῷ σεμνυνόμενοι, ὡς τὸ μόριον αὐτὸ σταφυλὴν ὀνομάζεσθαι, πλέον γὰρ αὐτὸς
ἠγνόει τοῦ Ἀρχιγένους, καίτοι παρά τε τοῖς ἄλλοις παλαιοῖς εὑρίσκων τὴν χρῆσιν τῆς προσηγορί-
40 ας, καὶ παρὰ τῷ Ἱπποκράτει κατὰ τὸ προγνωστικὸν ἐν τῇδε τῇ λέξει. Οἱ δὲ γαργαρεῶνες ἐπικίν-
» δυνοι, καὶ ἀποτέμνεσθαι, καὶ διακαίεσθαι, καὶ ἀποσχάζεσθαι, ἔστ' ἂν ἐρυθροὶ ὦσι καὶ μεγάλοι, καὶ γὰρ
» φλεγμονὴ ἐπιγίνεται τοῖς τοιούτοις καὶ αἱμορραγία, ἀλλὰ χρὴ τὰ τοιαῦτα ἄλλοις μηχανήμασι πει-
» ρᾶσθαι κατισχναίνειν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ. ταῦτα προειπὼν ὁ Ἱπποκράτης φησὶν ἐφεξῆς. ὅταν δὲ ἀπο-
» κριθείη πᾶν ὃ δὴ σταφυλὴν καλέουσι, καὶ γένηται τὸ μὲν ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος μεῖζόν τε, καὶ πελιόν,
» τὸ δὲ ἀνωτέρω λεπτότερον ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ ἀσφαλὲς διαχειρίζειν, ἄμεινον δὲ καὶ ὑποκενώσαν-
» τα τὴν κοιλίην, τῇ χειρουργικῇ χρῆσθαι. ἤν ὅ, τε χρόνος ἐγχωρέῃ, καὶ μὴ ἀποπνίγηται ὁ ἄνθρωπος.
» Ἔτι δὲ σαφέστερον ὁ Διοκλῆς ἡρμήνευκεν, ὁποῖον δεῖ πάθος ἡ καλουμένη σταφυλὴ, καὶ μετὰ
τοῦτον Πραξαγόρας καὶ Μαντίας, καὶ ὅσοι τὰ συνεδρεύοντα τοῖς πάθεσιν ἔγραψαν, ἔνιοι δὲ καὶ διὰ
τοῦτο σταφυλὴν εἶπον κεκλῆσθαι τὸ πάθος, ὅτι ῥαγὶ σταφυλῆς ἔοικε τὸ ἄκρον τοῦ γαργαρεῶνος.
50 Τὰ δὲ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγένους γεγραμμένα, καλῶς εἴρηται, καὶ διορισμοὺς τῆς χρήσεως αὐτῶν
προσγράψαντος, ἔχει δὲ ἡ λέξις οὕτω.

Κοινὸν φάρμακον κίονος, καὶ παρισθμίων.

Κοινῶς δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ παρισθμία, ἢ τὸν κίονα φλεγμονῶν, ἢ ἑλκώσεων ἀρχομένων μὲν, εὐθὺς ἁρμόδιος ἐστὶ

χία, ἀσιτία, καὶ ἡ ἀκόλουθος δίαιτα, ἀναγαργαρίσματα δὲ ἁπλᾶς ἢ συχνῆ συμφέροντα, ὀξύκρατον ὑδαρὲς χλιαρὸν, ἢ μελίκρατον, ἢ φοινικοβαλάνων, ἢ ἑλίκων ἀμπέλου, ἢ μήλων κυδωνίων, ἢ μεσπίλων, ἢ ἀχράδων, ἢ ῥόδων ἀφεψήματος, μιγνυμένου μετὰ τῶν ἀφεψημένων αὐστηρῶν μέλιτος ὀλίγου. μικρὸν δ' ἔμπροσθεν αὐτῷ καθ' αὑτὸ τῷ μελικράτῳ κελεύσας χρῆσθαι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν φλεγμονῶν, οὐκ ὀρθῶς ἐποίησε. οὐδὲν γὰρ ἔχει στυπτικὸν τὸ μελίκρατον, ἀλλὰ κυριώτατον μὲν αὐτὸ ἄν τις ῥυπτικὸν εἴποι. σὺν τούτῳ δὲ καὶ διαφορητικὸν λέγων, οὐκ ἂν ἁμάρτοι. τὰ δ' οὖν ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένα, καλῶς εἴρηται κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα. Ποιεῖ καὶ ἀκακίας χυλὸς ὕδατι ἀνεθεὶς, διαχριστέον δὲ ταῖς παραπλησίαις τῶν στοματικῶν, οἷον καὶ ἡ διὰ μόρων λιτὴ, καὶ ῥοὺς συριακῆς καὶ βυρσοδεψικῆς ἀπὸ βρέγματι ἑψηθέντι, μέχρι συστῇ, μέλι προσμίξας, χρῶ. ἢ ῥοιῶν γλυκειῶν καὶ ὀξειῶν χυλὸν καθεψήσας μέχρι μέλιτος πάχους χρῶ. ἢ σταφυλῆς ὄμφακος ἐκπιέσματα, αὐτὸς συνθυάσας χρῶ. ἢ βάτου. ἢ σχίνου. ἢ τερμινθίνου. ἢ σμύρνης. ἢ ῥόδων χυλῷ μετὰ μέλιτος χρῶ. καὶ μετὰ ταῦτα δὲ καταπλάσσειν ἔξωθεν σχιστὴν μετ' ἀλόης τοῦ ἡμίσεως, καὶ ὀλίγης ἀκακίας σὺν χυλῷ στρύχνου συμβουλεύσας, ἐπιφέρει κατὰ λέξιν οὕτως. ἐπιμενούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς ἀναγαργαριζέσθω ὄξει χλιαρῷ ἰδίᾳ. ἢ κηκίδος λείας προσμιγείσης, ἢ βάτου, ἢ ἀγριελαίου ῥίζης, ἢ κυπέρου ἀφεψήματι μετὰ μέλιτος, ἢ γλυκεῖ μεθ' ὕδατος, ἢ συκέτῃ θερμῷ, ἢ μαλάχης ἀφεψήματι. πρόδηλον μὲν ὅτι κοινὰ ταῦτα βοηθήματα καθότι προείρηται τοῦ τε κίονος ἐστὶ καὶ τῶν παρισθμίων, οὐκ ὀρθῶς δέ μοι δοκεῖ τῷ γλυκεῖ μεθ' ὕδατος θαῤῥεῖν ἀσθενεῖ πρὸς τὰ τοιαῦτα φαρμάκῳ. καθάπερ καὶ τῷ συκέτῃ καὶ τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι, πρὶν ἢ πρὸς διαπύησιν ἀφίκοιτο τὸ πάθος, ἐχρῆν δὲ τοῦτο αὐτὸν τοῦτο δεδηλωκέναι. συνάπτων δὲ τοῖς προειρημένοις ὁ Ἀρχιγένης ὧδέ πως ἔγραψεν. διάχριε δὲ καὶ τοῖς αὐστηροῖς πρὸς τὰ ἐν τοῖς ῥώθωσιν ἑλκύδρια μεταγραφεῖσιν. ἰδίως δὲ πίσσῃ σὺν ἐλαίῳ ἢ μέλιτι ἢ κροκομάγματος μετ' ὀλίγης κηκίδος σὺν μέλιτι, ἢ στυπτηρίας στρογγύλης μετὰ ῥόδων ἄνθους λελειωμένης, ἢ ῥόδα ξηρὰ, ἢ τὸ ἄνθος αὐτῶν λεῖα προσέμπασσε, ἢ ἐμφύσα εἴς τε τὰ παρίσθμια καὶ τὴν σταφυλὴν, ἢ κυπέρου ῥίζαν, ἢ μυρσίνην, ἢ σχῖνον, ἢ βάτον, ἢ κηκίδα, ἢ ἅλας λεπτοὺς, ὁμοίως ἔμπαττε, ἢ ὀμφακίνῳ, ἢ σχίνῳ μετὰ μέλιτος διάχριε, ἢ ῥόδων ἄνθος, ἢ κρόκον μετὰ ῥοιᾶς χυλοῦ. ἐν ταῦτα πάλιν ἔμιξε τὴν στυπτικὴν ἀγωγὴν τῇ διαφορητικῇ χωρὶς διορισμοῦ, οὐδὲν γὰρ ὅμοιον ἐμπάττειν ἅλας λεπτοὺς, ἢ ῥόδα ξηρὰ, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν, ἢ πίσσῃ σὺν ἐλαίῳ χρῆσθαι θερμαντικῷ τε καὶ διαφορητικῷ φαρμάκῳ, ἢ κηκίδι καὶ στυπτηρίᾳ στυπτικωτάτοις φαρμάκοις, χρονιζούσης μὲν γὰρ καὶ σκιῤῥουμένης τῆς φλεγμονῆς, καλῶς ἄν τις ὑγρὰν πίτταν προσφέρῃ, ἢ τὴν ξηρὰν ἐλαίῳ τήξας, τηνικαῦτα δὲ καὶ οἱ ἅλες χρήσιμοι προκεκενωμένου δηλονότι τοῦ σώματος, ἀρχομένου δὲ, ἢ αὐξανομένου, καὶ μετὰ θερμότητος πολλῆς ἀκμάζοντος, ἐναντιώτατον βοήθημα ἔλαιον καὶ ἡ πίττα, κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ οἱ ἅλες, ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης ἐπ' ἀκμάζοντος τοῦ πάθους βοηθήματα, δηλοῖ δὲ ἐκ τούτου αὐξανομένου καὶ μηδὲν ὠφελουμένου ἀπὸ τῶν προγεγραμμένων, ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. εἰ δ' ἐπακμάζοι τὸ πάθος, ἡ κοιλία ἀποσυρέσθω, ἢ ἀναγαργαριζέσθω τι πιτύρων πλύμματι θερμῷ, ἢ πτισάνης χυλῷ, ἢ γλυκεῖ χλιαρῷ, ἢ ἀφεψήματι γλυκείας ῥίζης μετὰ γλυκέος καὶ ὑσσώπου, ἢ σύκων οἴνῳ ἀφεψημένων, ἢ πτισάνης χυλῷ ἐναφεψημένων αὐτῷ σταφίδων. ὠφελοῦνται δὲ μεγάλως ἐὰν ἀμυγδάλινον ἔλαιον εἰς τὰ ὦτα ἐγχέῃς, ἔξωθέν τε πυριατέον πλατέως σπόγγοις ἀποτεθλιμμένοις, καὶ ὠμὴν λύσιν ἐπιθετέον τὴν διὰ κριθίνου ἀλεύρου, ἢ διὰ λινοσπέρμου, ἢ τήλεως, ἢ καὶ σμῆγμα ἐκ τούτων. ἐὰν μὲν οὖν πρὸς διαπύησιν φαίνηται ὄντα τὰ παρίσθμια, συνοργητέον τῷ σύκων ἀφεψήματι συνεχῶς, καὶ μονονουχὶ ἀδιαλείπτως διδόντας ἀναγαργαρίζεσθαι, ἢ τῷ μελικράτῳ θερμῷ ὁμοίως. εἰ δὲ μηδὲν ἀποφαίνοιτο τοιοῦτον, ἐπιτείνοιτο δὲ καὶ δυσκατάποτοι ἐν ἀρχῇ τε πνιγμοῦ ἀποπτεύοιντο εἶναι, τήν τε κοιλίαν εὐτόνως κλυστέον, ἢ βαλάνῳ ὑπακτέον, ἢ φλεβοτομητέον ἀπ' ἀγκῶνος. σικύας τε κατὰ τοῦ τραχήλου καὶ ἀνθερεῶνος κολλητέον μετὰ ἀμύξεως, πυρίαις τε καὶ καταπλάσμασι συνεχεστέροις καὶ εὐτονωτέροις χρηστέον, καὶ τοῖς ἀναγαργαρίσμασι συνεχῶς. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τούτων εἴκοι, ἐπιτείνοιτο δὲ, τάς τε ὑπὸ τὴν γλῶτταν φλέβας τμητέον, ἢ τὰς ἐγκανθίδας τε, ἢ καὶ τὴν ἐν μετώπῳ, διαχριστέον δὲ αὐτοὺς συνεχῶς χολῇ ταυρείᾳ, καὶ ἐλατηρίῳ ὁμοῦ μετὰ μέλιτος, ἢ ἁλσὶ σὺν ἐλαίῳ παλαιῷ μετὰ μέλιτος καὶ ὄξους, ἢ κενταυρείῳ μετὰ μέλιτος, ἢ ἀψινθίῳ μετὰ νίτρου καὶ μέλιτος, ἢ χελιδόνας ὅλας σὺν τοῖς πτεροῖς καύσας, καὶ λεάνας σὺν μέλιτι κατάχριε, φασὶ δ' ἔνιοι καὶ ἄκρως ποιεῖν χελιδόνας νεοττοὺς τοὺς λιπαροὺς λίαν προσφάτους. εἴτε ταριχευμένους ὀπτοὺς καὶ διδομένους αὐτοῖς φαγεῖν, εὐθέως γὰρ κουφίζουσι τὸν πνιγμόν. ἐὰν δὲ παῖδες ἢ πρεσβῦται ὦσιν, θεῖον καὶ ἶριν μετὰ μέλιτος δὸς ἐκλείχειν, ὅτι ταῦτα κοινὰ τῶν ἀμφοτέρων, ὥσπερ ἐν ἀρχῇ προεῖπεν σταφυλῆς τε καὶ παρισθμίων ἐστὶν ἰάματα, δῆλον ἐποίησε καὶ νῦν ἐπιφέρων φησὶν, ἔνιοι δὲ τοῖς συναγχικοῖς ἢ κυναγχικοῖς ἐλατηρίου ἢ χολῆς ταυρείας ἀνὰ β. ὀβολοὺς μετὰ χλιαροῦ μελικράτου διδόασι πίνειν. τινὲς δὲ ὄνους τοὺς ὑπὸ τὰς ὑδρίας ποτίζουσι σὺν ὕδατι, ἢ ἐκλείχειν διδόασιν, ἢ διαχρίουσι τὰ ἀλγοῦντα, καὶ λίαν μαρτυροῦσιν ὠφελεῖσθαι, καὶ δι' ἀτμοῦ πυριώμενοι ἔσωθεν τοῦτον τὸν τρόπον, ὀρίγανον ἢ ὕσσωπον, ἢ θύμβραν σὺν ἱκανῷ ὄξει ζέσας ἐπιμελῶς ἐν χύτρᾳ περιπεπλασμένῃ, τὸ δὲ πῶμα ἐχέτω κατὰ μέσον τρῆμα. εἶτα κάλαμον τῷ τοῦ πώματος τρήματι ἕως τοῦ πάροντος

ἐναρμόσας, εἶτα πυριᾶσθαι. ἐὰν δὲ κατακαίηται τὸ στόμα ζέοντος τοῦ καλάμου, ᾠὸν κενὸν τετρημένον ἑκα-
τέρωθεν ἐν τῷ στόματι κρατείτωσαν, καὶ δι' αὐτοῦ ὁ κάλαμος διερχέσθω. μαλακωτέρα δὲ ἡ πυρία γίνε-
ται, ἐὰν ἀντὶ τοῦ ὄξους ὕδωρ ᾖ. ἔνιοι δὲ νίτρον καὶ ὀρίγανον καὶ καρδάμου σπέρμα καὶ ἔλαιον τετριμμένα
ἐν ὀξυκράτῳ μιγνύουσι, καὶ ὁμοίως πυριῶσιν, ἢ σποδῷ νεοσσῶν χελιδόνος μήπω ἐπτερωκότων διά-
χριε, ἢ στρύχνου χυλὸν, καὶ βούτυρον ἴσον, μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς τῷ ἀνθερεῶνι ἐπιτίθει. τοὺς πνιγομένους
πισσελαίῳ μετὰ ὕδατος καὶ νίτρου πότιζε. ταῦτα μὲν ὁ ἀρχιγένης ἔγραψεν. ἐγὼ δ' οὐδέποτε ἐπιχεί-
ρησα δοῦναι τῶν ἐν ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν οὐδενὶ τῶν πινομένων φαρμάκων, ὁποίων αὐτός τε καὶ
ἄλλοι τινὲς μέμνηνται, τουτέστιν τὸ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς λέξεως τῆς προγεγραμμένης γεγραμμένον κα-
τὰ λέξιν οὕτως. τοὺς πνιγομένους πισσελαίῳ καὶ νίτρῳ μετὰ ὕδατος πότιζε. τίνι λόγῳ εἴρηται, μὴ δυνά-
10 μενος ἐμαυτὸν πεῖσαι, ἀλλὰ μηδὲ τῶν διδασκάλων τινὰ, μὴ δὲ ἄλλον χρώμενον ἰδὼν, οὐδ' αὐτὸς ἐπιχεί-
ρησα χρῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ φλεβοτομεῖν τοὺς πνιγομένους, καὶ τὸ κλύζειν δριμεῖ κλυστῆρι, καὶ τὸ καθαρ-
τικὸν διδόναι χάριν τοῦ κενῶσαι τὸ σύμπαν σῶμα, καὶ μεταστῆσαι κάτω τὴν ῥοπὴν τῶν ἐπὶ τὰ πεπον-
θότα μέρη φερομένων χυμῶν, εὔλογόν τε ἐστὶ καὶ διὰ πολλῆς πείρας κεκριμένον, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ μετὰ
τὴν κένωσιν τοῦ παντὸς σώματος, καὶ τὴν ἀντίσπασιν τὴν ἐπὶ τὰ κάτω, δριμέσι χρῆσθαι φαρμάκοις
ἱκανῶς διαφοροῦσιν, εὔλογόν τε ἅμα καὶ τῇ πείρᾳ μαρτυρούμενον. πίσσαν δὲ μεθ' ὕδατος καὶ νίτρου πο-
τίζειν, οὔτε τινὰ θεασάμενος ἄλλον, οὔτε τῷ λόγῳ ποδηγούμενος ἀπεσχόμην.

Ἀπολλωνίου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων κατὰ λέξιν οὕτω γράψαντος.

Ἀπολλώνιος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψε πρὸς τὰς τῆς κιονίδος φλεγμο-
20 νὰς διάχρισμα. ἅλι λείῳ καὶ μέλιτι διαχρίων, ἀναστέλλεις τὴν κιονίδα. πίσσῃ διαχρίων, ἀνάπιεζε τῷ δα-
κτύλῳ. ὀπὸν κυρηναϊκὸν διεὶς ὕδατι, προσάπτου τῆς κιονίδος. χαλκίτιδι λείᾳ προσάπτου παραπλησί-
ως. ὀμφακίῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ. ταῦτα μὲν ὁ ἀπολλώνιος. ἔξεστι δὲ ἡμῖν ὁρᾶν ἐπὶ τῶν ἄ-
νευ διορισμοῦ γεγραμμένων. εἰ μή τις εἰδείη τὰς ἄνευ διορισμοῦ γεγραμμένας δυνάμεις ἑκάστου ἐν τῷ
προσήκοντι καιρῷ χρῆσθαι, μεγίστην ἐργάζεται βλάβην. γέγραπται γοῦν ἐνταῦθα πρῶτον μὲν ἁ-
πάντων, ἅλι λείῳ χρῆσθαι μετὰ μέλιτος. ὕστατον δὲ ὀμφακίῳ μετὰ μέλιτος, ἐναντία δὲ δύναμις ἐστὶν ὀμ-
φακίῳ πρὸς τοὺς ἅλας, ὥστε εἰ χρήσαιτό τις ἐν ἀρχῇ τοῖς ἁλσὶ, καὶ μάλιστα πληθωρικοῦ τοῦ σώματος, ἢ
καὶ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ὄντων, ἐσχάτως βλάψει τοὺς πάσχοντας. τὸ δὲ ὀμφάκιον ἐν ἀρχῇ χρησιμώτα-
τόν ἐστιν, οὐχ ἕλκον, οὐδ' ἐπισπώμενον ἐφ' ἑαυτὸ τὸ ἐκ τοῦ βάθους ὥσπερ οἱ ἅλες μετὰ τοῦ μέλιτος, ἀλλ' ἀπο-
30 κρουόμενον. ἅλες δὲ μετὰ μέλιτος διαφορητικὴν ἔχουσι δύναμιν. βραχυτάτου τοῦ στυπτικοῦ μεμιγμένου
τοῖς ἁλσὶν, ὅταν δὲ τὸ μέλι μιχθῇ, κἀκεῖνο τελείως ἀμαυροῦται, καὶ τὸ διὰ τῆς πίσσης δὲ, ταῖς κεχρονι-
σμέναις φλεγμοναῖς, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις ἤδη σκιρρουμέναις ἐπιτήδειος, ὥσπερ γε καὶ ὁ κυρηναϊκὸς
ὀπὸς, οὐκ ἀρχομέναις, ἀλλὰ μετὰ τὸ τοῖς στύφουσιν ἀποκρουσθῆναι τὸ ἐπιῤῥέον, ἡ δὲ χαλκῖτις οὐδ' ὅλως
ἐπιτήδειος ἐστὶν, πλὴν εἰ σφόδρα κεχρονικυῖά τε καὶ δυσθεράπευτος ἡ διάθεσις ᾖ. δακνῶδες γάρ ἐστι φάρ-
μακον ὠμὴ παραλαμβανομένη, καὶ διὰ τοῦτο καθαίρειν ταύτης τὴν δύναμιν βουλόμενοι, πολλάκις
αὐτῇ χρώμεθα ὅταν καυθῇ. Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ὁ ἀπολλώνιος ἔγραψεν ταῦτα κατὰ
λέξιν, ἀναγαργαρίσματα πρὸς τοὺς τῆς κιονίδος κατακρεμασμοὺς, ὀρίγανον τρίψας καὶ ὄξει καὶ ὕδα-
τι μίξας, ἀνάζεσον, καὶ ἰσάτιδος χυλῷ μίξας χρῶ, καὶ δίδου ἀναγαργαρίζειν. ἢ ὕσσωπον τρί-
ψας καὶ ἰσάτιδος χυλῷ ἑφθῶν μίξας χρῶ, ὀρίγανον ὁμοίως, ἡδύοσμον καὶ πήγανον καὶ κόρειον ψί-
40 ψας γάλακτι ὀνείῳ δίδου ἀναγαργαρίζεσθαι, σέλινον καὶ δάφνης φύλλα λεῖα τρίψας καὶ διεὶς οἴνῳ
ἢ ἀφεψήματι φακοῦ χρῶ. Οἶδα δέ τινα πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτοῦ χρώμενον ἀδιακρίτως, ἐν ἀρχῇ φλε-
γμονῆς γαργαρεῶνος ἐπὶ τούτων χρησάμενον καὶ ἐσχάτως βλάψαντα, πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις οὐδέ τι ποτ'
ἐστὶν ὁ κατακρεμασμὸς τοῦ κίονος ἐνόησε, βουλομένου τοῦ ἀπολλωνίου τὴν πάνυ κεχαλασμένην ἄνευ φλε-
γμονῆς ἐνδείκνυσθαι διάθεσιν τοῦ γαργαρεῶνος, ἥν τινα καὶ ἀποτέμνειν εἰθίσμεθα, καὶ ὄντως ἐπ' αὐ-
τῆς ταύτης τὰ ἀποφλεγματίζοντα καὶ θερμαίνοντα φάρμακα χρήσιμα, καὶ γὰρ τοὐπίπαν ὑπό-
λευκος γίνεται καὶ ἀναιμοτέρα, ἐφεξῆς δὲ γράφει κατὰ λέξιν ὁ ἀπολλώνιος οὕτως. Οὖρον ὄνου
ὡς πλεῖστον καὶ θερμότατον δίδου πίνειν, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ συνάγχης. ἐπὶ τῶν τοιούτων βοηθημάτων θαυ-
μάζω τοὺς γράψαντας, οἶδα γὰρ ἐγὼ πάντας ἀνθρώπους, πλὴν ὀλίγων πάνυ, θᾶττον ἀποθανεῖν ἐθέ-
λοντας ἢ πιεῖν οὖρον ὄνου, ὁ δέ γε καὶ ὡς πλεῖστον προσέθηκεν, καὶ ἄλλως δὲ καθάπερ ἔφην πρόσθεν, ἀτοπώ-
50 τατόν ἐστιν φλεγμονὴν ἐν στόματι θεραπεύοντα διδόναι φάρμακον ποτὸν, ὅτι μὴ τῶν καθαιρόντων ἐστὶ
τι, ταῦτα γὰρ ἑτέρας ἕνεκα χρείας δίδονται, τῶν δ' ἄλλων ἱκανὰ καὶ χωρὶς τοῦ καταπίνεσθαι βοη-
θεῖν δυνάμενα, καὶ τὸ μετὰ τοῦτο δὲ γεγραμμένον ὁμοίαν ἔχει τὴν ἀτοπίαν, ὃ καὶ αὐτὸ κελεύει πίνειν.
γράφει γοῦν οὕτω περὶ αὐτοῦ, δάφνης φύλλα ῥίψας ἐν οἴνῳ, καὶ ὕδατι, δίδου πίνειν.

Ἡρᾶς οὖν ἄμεινον ἀπολλωνίου πολλῷ τόνδε τὸν τρόπον ἔγραψε, πρὸς κιονί-
δας κεχαλασμένας.

Κικίδος ὀμφακίτιδος, μέρος. α'. ἅλος ἀμμωνιακοῦ μέρος. α'. λειώσας ἑκάστου ἰδίᾳ, καὶ ὁμοῦ, πληρώσας κοχλιάριον παράπτου τῆς σταφυλῆς. λίθον τὸν καλούμενον ἀγήρατον, ᾧ χρῶνται οἱ σκυτεῖς εἰς τὸ λαμπρύνειν τὰ ὑποδήματα τῶν γυναικῶν ἀποξύσας, πλῆρες κοχλιάριον, καὶ πρόσφερε τῇ σταφυλῇ. τούτων τῶν δύο φαρμάκων, τὸ μὲν ἕτερον τὸ ὕστερον ἀλυπότατόν ἐστιν, οὐδὲν οὐδὲ βλάψαι δυνάμενον μέγα οὐδ' ὠφελῆσαι, καθ' ὃν ἄν τις αὐτῷ καιρὸν εἴη χρώμενος, ἰσχυρότερον δὲ τὸ πρῶτον, ἐπὶ οὖν τῶν ἀρχομένων ἢ σφοδρῶς ἐρυθρῶν, οὐκ ἐπιτήδειον, εἰ δὲ προκεκενωμένου ὅλου τοῦ σώματος, ἀποκρουστικοῖς τε φαρμάκοις κεχρημένων ἡμῶν μετὰ ταῦτα προσφέροιτο, μὴ σφόδρα ἐνερευθοῦς ὄντος τοῦ γαργαρεῶνος, ὠφελῆσαι δυνάμενον, ἐξ ἐναντίων γὰρ ἰσχυρῶν σύγκειται δυνάμεων, ἀποκρουστικῆς τε καὶ διαφορητικῆς, οὐκ ὀρθῶς οὖν ἐποίησεν ὁ Ἥρας ἀδιορίστως αὐτὰ γράψας.

Ὁ δὲ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα, καὶ αὐτὸς οὕτως ἔγραψε πρὸς κιονίδας φλεγμαινούσας

Ὀμφάκιον ξηρὸν λειώσας, ἀνάμιξον μέλιτος τὸ ἱκανὸν, καὶ διάχριε. ἢ κικίδι λείᾳ μετὰ μέλιτος, ἢ στυπτηρίας σχιστῆς ὁμοίως. ἢ ὀπῷ κυρηναϊκῷ μετὰ μέλιτος. ἢ τῇ μελαντηρίᾳ ᾗ οἱ σκυτεῖς χρῶνται. ἢ τῇ ἀνδρωνείῳ δυνάμει ἣν ἐν τοῖς θαυμαστικοῖς ἐκθήσομαι, μετ' οἴνου, δεῖ δὲ προσαναγαργαρίζεσθαι μετὰ ταῦτα τῷ τοῦ φακοῦ ἀφεψήματι. καλῶς ἐπὶ τῷ τέλει προσέγραψε τοῦτο, σφοδρὰ γάρ ἐστι πάντα τὰ γεγραμμένα πρὸς αὐτοῦ φάρμακα, στρυφνὰ ταῖς ποιότησιν ὄντα, καὶ διὰ τοῦτο τραχύνοντα, πραΰνειν οὖν βούλεται τὴν ὑπ' αὐτῶν τραχύτητα τῷ τῶν φακῶν ἀφεψήματι, μετρίως δὲ φλεγμαινόντων οὐκ ἀνάγκη τούτοις χρῆσθαι, καθάπερ οὐδ' ὅταν ὑπέρυθροί τε σφόδρα, καὶ θερμὴν ἔχοντες φλεγμονὴν, ὦσιν οἱ κίονες, ἀλλ' οὐδ' ἐπὶ ταῖς παρακμαῖς αὐτῶν. ἐπικρατεῖν γὰρ χρὴ τηνικαῦτα τὴν τῶν διαφορητικῶν φαρμάκων δύναμιν.

Ἀσκληπιάδης δὲ περὶ αὐτῶν οὕτως ἔγραψε, ξηρὸν πρὸς κεχαλασμένας κιονίδας.

Ἀνήθου σὺν τῷ σπέρματι καὶ ταῖς ῥίζαις, λαβὼν ὅσον ἐξαρκεῖ, καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, τῷ στόματι ἐμφιμώσας, καὶ πηλῷ περιπλάσας, ὄπτα ἐν καμίνῳ ὥστε τὸ ἄγγος πυρωθῆναι, ἔπειτα ἐξελὼν τῆς καμίνου, τρῖβε κεκαυμένον τὸ ἄνηθον, καὶ ἀνελόμενος ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει λαβὼν τοῦ ἀνήθου μέρη δύο, καὶ ἰλλυρίδος χνοώδους μέρος. α'. μίξας ἐμφύσα διὰ καλαμίδος. Ῥόδων ξηρῶν ξέστην .α. νάρδου κελτικῆς σὺν ταῖς ῥίζαις, καὶ τῇ περικειμένῃ γῇ δεσμίδιον. α'. χελιδόνων ἀγρίων τῆς νεοττιᾶς ξηρᾶς. ∠. γ'. σμύρνης. ∠. η'. κικίδας ὀμφακίτιδας ἀριθμῷ. με'. κόψας, καὶ σήσας, ἐμφύσα, καὶ παράπτου τοῖς δακτύλοις. Τούτων τῶν δύο φαρμάκων, τὸ μὲν πρότερον, οὐδ' ὅλως οὐδὲν ἔχει τῆς ἀποκρουστικῆς, ἀλλ' ἔστιν ὅλον διαφορητικὸν, τὸ δὲ δεύτερον μικτὸν ἐξ ἐναντίων, διαφορητικοῦ μὲν ἱκανῶς τῆς τῶν ἀγρίων χελιδόνων νεοττιᾶς. στυπτικοῦ δὲ τῶν κικίδων, μέσης δὲ δυνάμεως τῆς σμύρνης, μικτῆς δὲ τῆς νάρδου τῆς κελτικῆς, ἔχει γὰρ, καὶ στῦφον, καὶ διαφοροῦν, ἄμφω μέτρια, τὸ μέντοι διὰ καλάμου ἐμφυσᾶσθαι τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάνυ μέμφομαι, καταφέρεται γὰρ αὐτῶν πολὺ, καὶ εἰς τὸν φάρυγγα, καὶ τὸν στόμαχον, βέλτιον οὖν εἰς κοχλιάριον ἐμβαλόντας ἀναπιέζειν αὐτὸν, καθάπερ ὁρᾶτε ποιοῦντά με, καὶ τρίτον ἄλλο φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ἐφεξῆς τῶν προειρημένων δυοῖν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτω. Ξηρὸν πρὸς κεχαλασμένην κιονίδα, καὶ ὀγκώδη, τὸ τοῦ Νεαπολίτου. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α'. σμύρνης. ∠. α'. σχιστῆς. ∠. β'. κικίδος ὀμφακίτιδος. ∠. β'. λείοις παράπτου. Τοῦτο τὸ φάρμακον μετὰ τὴν ἀρχὴν ἄχρι παντὸς δύναται χρήσιμον εἶναι, χωρὶς τῶν σφοδρῶς ὑπερύθρων, ἐπ' ἐκείνων γὰρ φυλάττεσθαι χρὴ μιγνύειν τὰ δριμέα, καὶ δακνώδη σφοδρῶς, οἷόν περ ἐστὶν ἐνταῦθα τὸ πέπερι. καὶ ἄλλο δὲ αὐτῆς δυνάμεως ἔγραψεν ἐφεξῆς πρὸς τὰς ὀγκώδεις ἐκ τῶνδε συγκείμενον.

Λίθου ἀγηράτου. ∠. δ'. λίθου ἀσσίου τοῦ ἄνθους. ∠. δ'. γῆς σαμίας. ∠. δ'. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. β'. κρόκου πεφωγμένου. ∠. β'. κικίδων ὀμφακιτίδων. ∠. β'. λείοις χρῶ. Τούτῳ καὶ ἡμεῖς κεχρήμεθα πολλάκις ὄντι καλλίστῳ κατὰ πάντα καιρὸν ὠφελεῖν δυναμένῳ, πλὴν ὡς ἐπὶ τοῦ πρώτου τι λέλεκταί μοι μήτε κατ' ἀρχὰς εὐθέως, μήθ' ὅταν ἐρυθρὸς ᾖ καὶ θερμὸς ὁ τῆς φλεγμονῆς ὄγκος, ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη κεχρονισμένων, καὶ τοῦ σώματος κενοῦ, μετὰ μίαν χρῆσιν εὐθέως ἐπιδείκνυται μεγίστην ὠφέλειαν, καὶ γὰρ τὰ σφοδρῶς στύφοντα, καὶ διαφοροῦντα, καὶ τὰ τῆς μέσης ὕλης, εὐκράτως ἐν αὐτῷ μέμικται.

Κρίτωνος φάρμακον ὧδέ πως γεγραμμένον πρὸς κιονίδας.

Σκεύαζε πρὸς αὐτὸν τὸν καιρόν. φοινίκων ὀστᾶ, καὶ καρύων ἁπαλῶν, ἀγρίων, ξηρῶν, ἑκατέρου. ∠. δ'. καύσας καὶ λειοτριβήσας χρῶ ξηρῷ παραπτόμενος. καὶ κατὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ἡ τῶν κεκαυμένων ὀστῶν τοῦ φοίνικος δύναμις, ἱκανῶς ἐστι διαφορητικὴ, καὶ γὰρ ἐπ' ἄλλων αὐτῆς παθῶν πεῖραν ἔχομεν ὡς τοιαύτης, καὶ ἡ τῶν καρύων δὲ τῶν ἁπαλῶν ξηρανθέντων τέφρα, τὸ διαφορητικὸν ἔχει μετὰ τοῦ στυπτικοῦ.

Καὶ σωρανὸς δὲ φάρμακον ἀδιορίστως ἔγραψεν, ἐπὶ τίνων ἰδίως ποιεῖ μὴ προσ-
θεὶς, ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον.

Γλυκύρριζαν θλάσας, ἐπίχει μέλι, καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἴσον, εἶτα ἑψήσας δίδου τὸν χυλὸν ἀναγαργαρίζεσθαι.
ἥμαρτε μὴ προσγράψας, ὅτι παρηγορικώτατόν ἐστιν τοῦτο τὸ φάρμακον, ἐν ταῖς ἀκμαῖς τῶν φλεγ-
μονῶν ὠφελεῖν μεγάλα δυνάμενον, γίνεται τούτου χρεία καὶ ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν στρυφνῶν φαρμάκων ἀμε-
τρότερόν τις ἐρεθίσῃ τε, καὶ τραχύνῃ τὸν φλεγμαίνοντα κίονα, παρηγορεῖ γὰρ αὐτὸν τοῦτο τὸ φάρμακον.

Περὶ τῶν πρὸς ἄφθας φαρμάκων.

10

Τὰς ἐπιπολῆς ἑλκώσεις ἐν τῷ στόματι γινομένας, ὀνομάζουσιν ἄφθας, ἐχούσας τι καὶ θερμότητος πυ-
ρώδους, γίνονται δὲ τοὐπίπαν αὗται τοῖς βρέφουσιν, ὅταν ἤτοι μοχθηρὸν εἴη τὸ γάλα τῆς τιτθῆς, ἢ μὴ
καλῶς αὐτὸ πάνυ πέττῃ τὸ παιδίον. οὐ μέντοι δ᾽ εἰσὶ τοὐπίπαν, ἐπὶ τοῖς μετρίως σύφουσι καθιστάμεναι,
ποτέ γε μὴν καὶ χρονίζουσι, καὶ δύσλυται, καὶ τῷ χρόνῳ σηπεδονώδεις ἔχουσι τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν
ἰατρῶν νομὴν, ἔγραψεν οὖν καὶ πρὸς αὐτὰς φάρμακα, μέτρια μὲν πρὸς τὰς μηδὲν ἐχούσας κακόηθες,
ἰσχυρὰ δὲ πρὸς τὰς ἤδη νομῶδές τι, καὶ σηπεδονῶδες ἐχούσας. μνημονεύσω δ᾽ ἐγὼ τῶν τοῖς νεωτέροις
ἠθροισμένων, ἐπειδὴ τά τε τῶν παλαιῶν ἰατρῶν ἄριστα γεγράφασιν, ἐκλέξαντες αὐτοὶ μετὰ πείρας
μακρᾶς, καί τινα τῶν ὕστερον μεθευρημένων προστεθείκασιν. εὕροις δ᾽ ἂν μετὰ τοὺς παλαιοὺς μαντία, καὶ
ἡρακλείδῃ τῷ ταραντίνῳ πλεῖστα φάρμακα γεγραμμένα, ὡσαύτως δὲ καὶ μενεκράτης ἐν γράψει βι-
20 βλίον ἀρίστων φαρμάκων, ὧν αὐτὸς εὗρε τὰ πλεῖστα, καθάπερ γε, καὶ ὁ καππαδόκης ἥρας, ἀνδρομάχου
δὲ δύο, καὶ τρίτον ἐν ᾧ τὰ τῶν ὀφθαλμῶν γέγραπται φάρμακα. πλείονα δὲ βιβλία συνέθεσαν, ὅ τε
πετρώνιος μούσας, καὶ μετ᾽ αὐτὸν ἀσκληπιάδαι δύο, καὶ μετ᾽ αὐτοὺς κρίτων, ἀλλ᾽ οὗτοι μὲν οἱ τρεῖς μετὰ τὸν
ἀνδρόμαχον γεγόνασιν, ἥρας δὲ ἔμπροσθεν ἀνδρομάχου, καὶ μετ᾽ αὐτὸν μούσας τε, καὶ μενεκράτης. πολὺ
δ᾽ ἔτι τούτων ἀνωτέρω, ὁ ἡρακλείδης, καὶ ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ μαντίας, ἀλλὰ μαντίας μὲν ὡς ἐξ ἀρχῆς
ἦν ἱερόφιλος, οὕτω καὶ διέμεινεν ἄχρι παντὸς, ὁ δ᾽ ἡρακλείδης ἐπὶ τὴν τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν ἀγωγὴν
ἐπέκεινεν ἰατροῖς ἄριστα, τά τε ἄλλα τῆς τέχνης γεγονὼς, καὶ πλείστων φαρμάκων ἔμπειρος. Ὅταν
οὖν αἱ ἄφθαι, περὶ τούτων γὰρ πρόκειται λέγειν, ἐκτρέπωνται πρὸς τὸ κακόηθες, ἰσχυροτέρων
δέονται φαρμάκων, ὁποῖα, καὶ τὰς ἄλλας ἐν παρισθμίοις τε, καὶ στόμασιν διαθέσεις ἰᾶται, προειρη-
μένων οὖν μοι τῶν σκοπῶν τῆς ἐκείνων συνθέσεως, οὐδὲν ἔτι δέομαι περὶ τούτων λέγειν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὴν
30 ἱστορίαν ἀφίξομαι τῶν προεγνωσμένων, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἀνδρομάχῳ γεγραμμένων, ὡς εἴωθα,
κατὰ λέξιν αὐτὰ γράφειν.

Τὰ ὑπ᾽ ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς ἄφθας.

Οὐ μόνον ἀνδρόμαχος ἀλλὰ, καὶ ἄλλοι διττὰ γένη φαρμάκων ἔγραψαν πρὸς ἄφθας, ἐπὶ μὲν τῶν οὐδέπω
κακόηθες ἐχουσῶν, τὰ μέτρια ταῖς δυνάμεσιν φάρμακα συνθέντες, ἐπὶ δὲ τῶν κακοηθευομένων,
ἰσχυρότερα, προσγράφουσιν δ᾽ ἐν τούτοις αὐτοὶ, ποτὲ μὲν, ὅτι πρὸς ἄφθας, καὶ ἕλκη τόδε τὸ φάρμακον
ἁρμόττει, ποτὲ δ᾽ ὅτι πρὸς ἄφθας τὰς σηπεδονώδεις, ὅταν δὲ ἁπλῶς προσγράφωσι πρὸς ἄφθας, τὰς
ἁπλᾶς δηλοῦσιν, καὶ μηδὲν ἐχούσας κακόηθες, ὁ δ᾽ οὖν ἀνδρόμαχος πρὸς τὰς κακοήθεις ἄφθας οὕτως
ἔγραψεν. Πρὸς ἄφθας τὰς ἐν τῷ στόματι, καὶ ἕλκη. Σχιστῆς κεκαυμένης. ∠. β΄. ἐρείκης
καρποῦ. ∠. α΄. σὺν ἐλαίῳ ἔκμασσε τῷ δακτύλῳ τοὺς τόπους. Ἄλλο πρὸς τὰ αὐτά. Ἰοῦ. ∠.
40 β΄. στυπτηρίας σχιστῆς μόρια. β΄. κικίδος χνοώδους μόρια. α΄. λεάνας δι᾽ ὀθονίου χνοῖ ἴσον, εἶτα ἐλαίῳ ἐμ-
βρέχων τὸν δάκτυλον, καὶ ἀναλαμβάνων τὸ ξηρὸν παράπτου ἐπιπολὺ ἐκμάσσων τὰ παρίσθμια, καὶ τὴν
ὑπερῴαν σὺν τῇ σταφυλῇ, ἀφίστησι δὲ δερμάτια, καὶ αἴρει τοὺς περὶ τὸ σῶμα τραχυσμοὺς, καὶ τύλους ἀπο-
δερματίζει, τὰ δ᾽ ἕλκη ἐπουλοῖ. Πρὸς δὲ τὰς ἐπιπολαίους ἄφθας ὧδέ πως ἔγραψεν. Πρὸς ἄφ-
θας λύκιον ἰνδικὸν σὺν οἴνῳ λεανθὲν περιχριόμενον, ποιεῖ καὶ ἐρείκης καρπὸς λεῖος, ἢ ῥόδα ξηρὰ σὺν
μέλιτι, ταῦτα προσάπτων ἐπιφέρει, ἐὰν δὲ μέλανα ἢ καὶ πονηρὰ, σταφίδος καθαρᾶς μόρια τρία, ἀνίσου
ἴσον, λεῖα σὺν μέλιτι διάχριε, εἶτα διάκλυζε.

Πρὸς ἄφθας κρίτωνος.

50

Κρίτων δὲ οὕτως ἔγραψε πρὸς ἄφθας, ἀνδράχνην εἰς μέλι ἀποβάπτων μάσσου. ἢ ἐλαίας φύλλοις ἐν
οἴνῳ ἑψημένοις διακλυζέσθω, ἢ μυρσίνης λευκῆς τῶν φύλλων ἐν ἀφεψήματι μετ᾽ οἴνου. ἢ ἰοῦ σκώληκος
τριώβολον ἐν οἴνῳ κοτύλας τέσσαρας λειώσας διακλυζέσθω, καὶ ἡ κικὶς δὲ τριβέσθω ἐν ὄξει ἑψήσας
ψώμιζε, ποιεῖ δὲ καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ μετὰ μέλιτος. πρὸς δὲ τὰς μελαινομένας ἄφθας ἐκπυρ-
τισμένῃ σταφίδι καὶ ἀνίσῳ λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε, ὁ δὲ ταραντῖνος ἡρακλείδης ἀποσμήξας ὀροβίῳ
μετὰ μέλιτος, καὶ κικίδι μετὰ μέλιτος προσάπτου. ἁρμόζει καὶ ῥοῦς ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα μετὰ μίνθης κλω-
νίων, ἔστω δὲ τοῦ μὲν ῥοῦ πλῆθος ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις, τῆς δὲ μίνθης κλωνία τρία, καὶ ῥόδων φύλ-
λα ὅσον ἑπτὰ, καὶ στροβύλια ἑπτὰ, τούτοις πᾶσι μετὰ μέλιτος λειωθεῖσι χρῶ, ἢ λυκίῳ μεθ᾽ ὕδατος. ἁρμόζει

καὶ τρὺξ οἴνου γλυκέος μετὰ μέλιτος διαχριομένη. ἢ στυπτηρίαν, καὶ σίδια ῥοιᾶς γλυκείας ἐξ ἴσου τρίψας, καὶ στέατι χηνείῳ μίξας, διάχριε, ὕδατι θερμῷ συνεχέστερον διάκλυζε, καὶ προσέπτε χηνείῳ στέατι.
 Ἄλλο μοῦσα. μυρσίνης καρποῦ. ∠. ϛʹ. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. βʹ. ἐν ἐλαίῳ. Ἄλλο μάλιστα ἐπὶ παιδίων. Ῥοῦν ἐρυθρὸν λεῖον μετὰ μέλιτος μίξας διάχριε, ἢ στέαρ ὕειον, καὶ μέλι τετηγμένα, δίδου δὲ αὐτοῖς διακλύζεσθαι γάλα ὄνειον, ἐπιπλεῖστον δὲ φερομένου τοῦ σιέλου κηκῖδα, καὶ στρύχνον ὄξει δεὶς, ποίησον διακλύζεσθαι, λευκοῖα ξηρὰ τρίψας μετὰ μέλιτος διάχριε. Ταῦτα γράψαντι τῷ κρίτωνι μέμψαιτ' ἄν τις εἰκότως ὅπερ τοῖς ἄλλοις ἀεὶ μέμφομαι κατὰ λέγουσιν ἐφεξῆς ἀδιορίστως βοηθήματα, μὴ ἀρχομένου τοῦ πάθους προσθεῖσιν, ἢ ἀναβαίνοντος, ἢ καταβαίνοντος, ἢ ἀκμάζοντος, ἢ παρακμάζοντος, μήθ' ὅτι μικρὸν ἢ, καὶ ἐπιεικὲς ἢ μοχθηρὸν οὕτως ὡς ἐξεῦχθαι τί σηπεδονῶδες αὐτῷ, τούτων γὰρ τῶν γεγραμμένων φαρμάκων, ἔνια μὲν ἁπλούστατά ἐστι ἐπὶ παιδίων ἁρμόττοντα μάλιστα, μηδεμίαν ἐχόντων διάθεσιν, οἷ' ὅταν ὕειον στέαρ, καὶ μέλι τετηγμένα παραλαμβάνῃ, καὶ πολὺ μᾶλλον ὅταν διακλύζεσθαι ὄνειον γάλα κελεύει, ἁπλούστατον δὲ φάρμακον ἐστὶ, καὶ ἡ ἀνδράχνη ἐμβαφθεῖσα μέλιτι καὶ διαμασωμένη, καὶ τὸ διὰ τῶν φύλλων τῆς ἐλαίας διάκλυσμα. καὶ τὸ διὰ τῆς λευκῆς μυρσίνης ὁμοίως, ἰσχυρότατον δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ ἰοῦ, καὶ τοῦ οἴνου, καθάπερ γε, καὶ ἡ κηκὶς ὄξει δριμεῖ τριβεῖσα, καὶ διαχριομένη. πάνυ γὰρ ἰσχυρὸν, τοῦτο τὸ φάρμακον, ὥσπερ καὶ τὸ διὰ τοῦ ἰοῦ. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνου μὲν ὀλίγιστον τοῦ ἰοῦ, τριώβολον γὰρ εἶπεν, ἐν οἴνῳ κοτύλης τετάρτῳ λειωθὲν, καὶ διακλυζόμενον, ἀσθενὲς γίνεται τῷ πλήθει τῆς τοῦ οἴνου μίξεως ἐκλυθὲν, ἡ δὲ κηκὶς ἐν ὄξει δριμεῖ λειωθεῖσα παχεῖα οὕτως ὡς διαχρίεσθαι πάνυ σφοδρόν ἐστι φάρμακον, ὥσπερ γε, καὶ τὸ διὰ τῆς στυπτηρίας, καὶ σιδίων ῥοιᾶς γλυκείας συντιθέμενον, ὅπερ εἰ μὴ ἐμέμικτο τῷ χηνείῳ στέατι πρὸς σηπεδόνας ἂν ἥρμοττεν ἰσχυράς. ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ τῆς μυρσίνης καρποῦ, καὶ τῆς στυπτηρίας, ἀλλ' οὐχ οὕτως ὡς τὸ διὰ τῆς κηκῖδος, καὶ τοῦ ὄξους, ἅπαξ δὲ μόνον καλῶς ἐποίησε προσθεὶς κατὰ λέξιν οὕτως. ἐπιπλέον δὲ φερομένου τοῦ σιέλου κηκῖδα καὶ στρύχνον ὄξει δεὶς ποίησον διακλύζεσθαι, τὸ γὰρ ἐπιπλέον φέρεσθαι τὸ σίελον ἐμφαντικόν ἐστιν τοῦ τὴν διάθεσιν εἶναι μείζονα, κάλλιον δὲ ἦν αὐτὸ τοῦτο εἰρηκέναι, νομωδους δὲ τῆς διαθέσεως γινομένης ἢ γινομένων ἑλκῶν βαθέων, ἤ τι τοιοῦτον προσγράψας.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων πρὸς ἄφθας.

Καλῶς οὖν ἐποίησε ὁ Ἀσκληπιάδης, εἰ καὶ μὴ πολλὰ φάρμακα πρὸς ἄφθας ἔγραψεν, ἀλλ' ἐπεί γε τοῖν δυοῖν ἐν ἀρχῇ γράψας οὕτω, πρὸς ἄφθας χωρὶς νομῆς, ἔπειτα μετὰ δύο πάλιν προσγράψας, πρὸς τὰς νεμομένας ἄφθας, ἄδηκτα γάρ ἐστι τὰ δύο φάρμακα, τὸ μὲν ἕτερον τὸ πρότερον, ἐν ᾧ φησι μυελὸν βόειον μέλιτι μίξας, καὶ χλιάνας διάχριε, μάλιστα δὲ νηπίοις ἐστὶ χρήσιμον, τὸ δὲ ἐφεξῆς εἰρημένον, στέαρ ὕειον μέλιτι μίξας χρῶ. πρὸς δὲ τὰς νεμομένας ἄφθας. κηκίδων ἀφεψήματι κελεύσας κύαθον ἕνα, καὶ μέλιτος ἴσον μίξαντα, καὶ ἀναζέσαντα χρῆσθαι, ἐγὼ δὲ ἔφθασα, καὶ τοῦτο, καὶ ἄλλα τρία μετ' αὐτὸ γεγραμμένα μικρὸν ἔμπροσθεν ἐν τοῖς πρὸς τὰς νομὰς φαρμάκοις γράψας, καὶ γὰρ οὐδὲν ἡγοῦμαι διαφέρειν, εἴτ' ἐξ ἄφθης, εἴτ' ἐξ ἄλλου τινὸς ἡ μετάπτωσις εἰς τὴν νομὴν γένοιτο.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀπολλωνίου γεγραμμένων πρὸς ἄφθας.

Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ἡροφίλειος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν εὐπορίστων φαρμάκων ὧδέ πως ἔγραψε κατὰ λέξιν, πρὸς τὰς λευκὰς ἄφθας. χαλκῖτιν ἐλαίῳ τρίψας διάχριε πτερῷ, τοῦτο παραχρῆμα παύει, ἐπειδὰν δὲ καθαρὰ γένηται μυρσίνης καρπὸν λεάνας, καὶ δεὶς μελικράτῳ, ἢ οἴνῳ διάχριε, μάλιστα νηπίοις. εἶτ' ἐφεξῆς γράφει ἄλλο, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς μελαίνας ἄφθας, σταφίδι ἐκγιγαρτισμένῃ, καὶ ἀνίσῳ λείοις μετὰ μέλιτος διάχριε. Καὶ πάλιν ἄλλο ἐφεξῆς, Χαλκάνθῳ κεκαυμένῳ λείῳ μετὰ μέλιτος χρῶ, φαίνεται γὰρ ἐπὶ τῶν κακοήθων τοῖς φαρμάκοις τούτοις κελεύων χρῆσθαι. ἔγραψε γοῦν κατὰ μὲν τὸ πρῶτον τῶν φαρμάκων πρὸς τὰς λευκὰς ἄφθας, κατὰ δὲ τὸ δεύτερον πρὸς τὰς μελαίνας, ἐνδεικνύμενος τὸ παρὰ φύσιν τῆς χρόας, καὶ τὸ μέγεθος τοῦ πάθους, ἐφεξῆς δὲ προσγράψας διακλύσματα πρὸς ἄφθας, ἐπιφέρει κατὰ λέξιν οὕτως, οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, καὶ τοῦτο στύφον τι διάκλυζε. ἐλαίας φύλλοις ἐν οἴνῳ ἑψημένοις διάκλυζε. μυρσίνης λευκῆς φύλλα ἀφεψήματι μετ' οἴνου παραπλησίως χρῶ, ταῦτα τὰ διακλύσματα χωρὶς διορισμοῦ γεγραμμένα βλάβην οὐδεμίαν ἐπιφέρει, καὶ γὰρ ἐπὶ τῶν μετρίων, καὶ ἐπὶ τῶν μειζόνων, καὶ τῶν μεγίστων διαθέσεων ἁρμόζει. Καλῶς δὲ ἐφεξῆς ἔγραψεν ἄλλο σφόδρα ἐνεργοῦν. Ἰοῦ σκώληκος τριώβολον τρίψας ἐν οἴνῳ κοτύλης. δʹ. δίδου διακλύζεσθαι, εἶθ' οὕτως οἴνῳ διάκλυζε, τοῦτο γὰρ ἐπὶ τῶν ἰσχυροτέρων ἁρμόζει, καθάπερ γε, καὶ τὸ ἐφεξῆς οὕτω γεγραμμένον. Ἅλμην ἐλαιῶν, καὶ ὄξους ἴσον μίξας δίδου διακλύζεσθαι, εἶθ' οὕτως οἴνῳ διάκλυζε. μετὰ δὲ ταῦτα μελικράτῳ, εἶθ' ἑξῆς ὕδατι χρῶ, ἐπὶ πᾶσι δ' ἐλαίῳ διάκλυζε. Μετὰ ταῦτα δὲ δύο γράφει φάρμακα, διαφόροις εἴδεσιν ἄφθων ἁρμόζοντα, τὸ μὲν γὰρ ὕσωπον τριφθὲν πρὸς τὰς θερμὰς, καὶ ἀναβιβρωσκομένας διαθέσεις, καὶ καθαρὰς ἐναντιώτατόν ἐστιν. ἁρμόζει δὲ ταῖς ἐνπαραῖς, καὶ ταῖς φλεγμονώδεσιν ἄφθαις, τὸ δ' ὀμφάκιον μετ' οἴνου ἐπιτήδειον ταῖς καθαραῖς, καὶ δακνωμέναις,

καὶ ἀναβεβρωσκομέναις. κελεύει δὲ τὸ μὲν ὀμφάκιον μετ᾽ οἴνου τρίψαντα διακλύζεσθαι, τὸ δ᾽ ὕδωρ τὸ
μετ᾽ οἴνου ἢ μελικράτου. ἰσχυρὸν δὲ πάνυ τὸ μετὰ ταῦτα φάρμακον, ὡς ἤδη, καὶ νομώδεσιν ἄφθαις ἁρμό-
ζον, ὃν συντίθησι, μυρίκης καρπὸν ἕψων μετ᾽ ὄξους. ἰσχυρὸν δὲ καὶ τὸ ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον ἐφ᾽ οὗ
φησι κηκίδα τρίψας ἐν ὄξει δριμεῖ δίδου διακλύζεσθαι. τὸ δὲ μετὰ ταῦτα γεγραμμένον, ἐφ᾽ οὗ φησιν,
ἐπὶ σιλφίου διειμένῳ παραπλησίως χρῶ, μετὰ δὲ ταῦτα ἐλαίῳ διάκλυζε, καὶ αὐτὸ δριμύ, καὶ δακ-
νῶδές ἐστιν, καὶ διαφορητικόν. οὐ στυπτικόν. οὐκ ὀρθῶς οὖν ἀναμέμικται τὰ στυπτικά, καὶ στρυφνά, καὶ
ἀποκρουστικὰ τοῖς διαφορητικοῖς, καὶ δριμέσιν ἄνευ διορισμοῦ γεγραμμένα. Τὸ δ᾽ ἐφεξῆς τούτοις,
ὅτι μὲν δι᾽ ὄξους σκευάζεται, γενναῖον ἐστιν, ὅτι δὲ οὐ προσέθηκε τῷ ὄξει τό, δριμύ, καὶ ὅτι διὰ λίνου καρ-
ποῦ μετριώτερον γίνεται. προσέθηκε δὲ αὐτῷ, καὶ τὰς αἴρας, διαφορητικὸν ἱκανῶς φάρμακον. διὰ-
10 τοῦτο οὖν αὐτῷ, καὶ πρὸς τὰ τῆς γλώττης οἰδήματα φησὶν ἁρμόττειν. παραγράψω δὲ καὶ πᾶσαν αὐτοῦ
τὴν ῥῆσιν. λίνου καρπὸν, καὶ αἴρας ἴσα, τρίψας μετ᾽ ὄξους διάκλυζε, τὸ δ᾽ αὐτὸ τοῦτο ποιεῖ, καὶ πρὸς
τὰ τῆς γλώττης οἰδήματα. Πραότερον δὲ πολὺ τούτων ἁπάντων φάρμακον ἐφεξῆς ἔγραψε κα-
τὰ λέξιν οὕτως. φύλλα κοκκυμηλαίας κόψας, καὶ γάλακτι μίξας, οἴνῳ διάκλυζε. προσκειμένου γὰρ
τῷ λόγῳ τοῦ, διάκλυζε, δῆλον ἐστὶν ὅτι πλέον τῷ γάλακτι μίγνυσιν ὀλίγα τῶν φύλλων, ὡς εἴ γε τὰ φύλ-
λα τῷ γάλακτι συλλειωθέντα, φάρμακον ἐκέλευσεν εἶναι διάχριστον, ἦν ἂν οὕτω γε δῆλον, ὅτι πολλὰ
μὲν τὰ φύλλα, τὸ γάλα δὲ ὀλίγον εἶναι ἐκέλευσεν. Ἐφεξῆς δὲ προσγράψας, διαμασητὰ πρὸς ἄφ-
θας, ἐπιφέρει. ἐλαίας ἁλμάδας διαμασητέον. εὔδηλον δ᾽ ὅτι πραότατον φάρμακον ἐστιν. εἶτ᾽ αὖθις ἑξῆς
ἀνδράχνην εἰς μέλι ἀποβάπτοντα, διαμασητέον. καὶ τοῦτο ὁμοίως πρᾷον ἐστιν, διαφέρει δ᾽ ἀλλήλων τὰ δύο
ταῦτα, τῷ, τὰς μὲν ἁλμάδας, καὶ στύφειν, καὶ διαφορεῖν, πλεῖστον δ᾽ ἐν αὐταῖς ἔχειν τὸ στυπτικόν, τὴν
20 δὲ ἀνδράχνην μετὰ τοῦ μέλιτος ἀσθενέστερον εἶναι φάρμακον. ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἐποίησεν εἰπὼν ἐπὶ παι-
δίων ἁρμόττειν ἃ μέλλει λέγειν φάρμακα. γράφει δὲ περὶ αὐτῶν κατὰ λέξιν οὕτω. Ὅταν παι-
δίον ἄφθας ἔχῃ. σεμίδαλιν, καὶ μυελὸν βόειον, καὶ ἄλευρον ἕψας ψώμιζε. ἐὰν δὲ μὴ δύνηται θηλά-
ζειν, σπλῆνα βόος ἑψήσας ἐν οἴνῳ, καὶ τρίψας μετὰ μέλιτος ψώμιζε, τοῦτο μὲν πρᾳότερον τὸ φάρμα-
κον, ἐφεξῆς δὲ καλῶς ἔγραψεν ἀπέχεσθαι κατὰ τὴν δίαιταν δριμέων τε, καὶ ἁλυκῶν, καὶ ὀξέων σιτίων
τε, καὶ ποτῶν. εἶτα οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἐφεξῆς τούτῳ γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. χαλκανθὴν λείαν μετὰ μέ-
λιτος διάχριε. τοῦτο ἐχρῆν ἀνωτέρω γράφθαι μετὰ τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων.

Τὰ ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἄφθας.

30
Ἔνια μὲν καὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἄφθας, ταυτὰ τοῖς προγεγραμμένοις ἐστίν, ἀλλ᾽ ἔδο-
ξέ μοι πᾶσαν αὐτοῦ τὴν λέξιν ἐφεξῆς γράψαι, μηδὲν παραλιπόντι. γράφει οὖν οὕτως. πρὸς ἄφθας
διακλύσματα μὲν ποιεῖ, ἐλαίας φύλλων ἀφέψημα, ἢ μυρσίνης φύλλων λευκῆς ὁμοίως, ἐλαίας κολυμ-
βάδος ὕδωρ. ποιεῖ, καὶ ἡ ἀμόργη, καὶ πρασίου χυλός, ἢ φακοῦ ἀφέψημα, ἢ βάτου, ἢ κύπρου, ἢ ἰοῦ σκώ-
ληκος τριώβολον ἐν οἴνου κνιδίου κοτύλαις τέτταρσι, καὶ διακλυζέσθω. διάχριστοι δὲ ποιοῦσι καὶ αἱ πλεῖ-
νες τῶν ἀναγραφησομένων στοματικῶν, ἰδιαίτερον δὲ συμφωνεῖ ταῦτα. χνοῦς ῥόδων αὐτή, ἴσα
μυρίκης καρποῦ τὸ διπλοῦν, ξηροῖς χρῶ. ἢ λίβανον, γλυκυρρίζης χυλὸν ἴσα. κηκίδος. σμύρνης, ἀνίσου
ἀνά, ὀλίγον, σὺν προσώπῳ περίχριε. ἄλλο. Μάννα καὶ ἅλας ἴσα ξηρὰ διὰ πτεροῦ καταψα.
ἄλλο. Τρυγὶ οἴνου γλυκέος σὺν μέλιτι κατάχριε. ἄλλο. Μίσυ καὶ στυπτηρία, καὶ ῥοῦν σὺν μέ-
λιτι. ἢ χαλκῖτιν μετ᾽ ἐλαίου πτερῷ διάχριε, ἀγαθὸν σφόδρα. ἢ ἐλαίας φύλλα μετ᾽ ἐλαίου, διά-
40 χριε. ὅταν δὲ καθαρθῇ, μυρίκης καρπῷ σὺν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ διάχριε. ἢ ἀποσμήξας ὀροβίνῳ, καὶ
μέλιτι, καὶ κηκῖδι μετὰ μέλιτος προσάπτου. ἢ μυρίκης σπέρμα, καὶ σχιστῆς τό. γ. μετ᾽ ἐλαίου διάχριε.
τοῦτο καὶ πρὸς νομὰς ποιεῖ. ἢ στέαρ ὕειον, ἢ χοίρειον ἔμπλαστρον μάννα, καὶ διάχριε. ἢ κηκίδα λείαν μετὰ
ἐλαίου. ἢ στυπτηρία ὑγρὰ ἀνιεμένη. ἢ φύλλα κύπρου διαμασάσθωσαν. ἢ λυκίου ῥίζαι ξηραὶ
παράπτου. ἢ θαλλία λεία μετὰ μέλιτος. ἢ κηκῖδι μετ᾽ ἅλατος. ἐὰν δὲ ἑλκωθῇ, καὶ νέμεται σηπε-
δονικῶς, διακλύσμασι μὲν, καὶ ἀναγαργαρίσμασι χρηστέον τοῖς πρὸς ἄφθας τοῖς εὐτονωτέροις, ἰδίως δὲ
ἅλμῃ συνεχέστερον, ἢ ἱερᾷ βοτάνῃ ὕδατι, ἢ οἴνῳ ἐναφεψήσας, δὸς διακλύζεσθαι ἢ ἀναγαργαρίζε-
σθαι. διὰ χρίσμασι μὲν τῶν πρὸς ἄφθας τοῖς εὐτονωτέροις, ἰδίως δὲ, κέρας ἐλάφειον λειώσας παρά-
τριβε. ἢ χαλκανθῇ ὀπτῇ λείᾳ μετὰ μέλιτος. ἢ ἰῷ χαλκοῦ, ἢ λεπίδι μετὰ μέλιτος. ἄκρως ποιεῖ
πρὸς νομὰς μαράθρου ῥίζης κεκαυμένης σποδός. Ταῦτα πρὸς ἄφθας ὁ Ἀρχιγένης ἔγραψεν ἐν τῷ
50 πρώτῳ περὶ φαρμάκων, ὀλίγου δεῖν ἅπαντα, καὶ τοῖς ἄλλοις γεγραμμένα. τί δή ποτ᾽ οὖν ἠξίωσα
δὶς γράψαι ταῦτα, καίτοι φυλαττόμενος οὕτως πράττειν; ὅτι καὶ τὸν Ἀρχιγένην τῶν ἄλλων ἐπιστά-
μενος ἀξιολογώτερον ἐν τῷ τὰ κοινὰ μετὰ τῶν οἰκείων γράφειν διορισμῶν, ἑώρων καὶ αὐτὸν ἐν πολλοῖς
ἀμελοῦντα τῆς τοιαύτης διδασκαλίας. νῦν οὖν ἐφεξῆς ἅπαντα χύδην εἴρηκε τὰ βοηθήματα, μετὰ τὸ
συνεχῶς ἀλλήλοις εἰρημένα πρᾳότατά τε, καὶ δριμύτατα. τί γὰρ ὅμοιον ἰὸς ἔχει φακοῦ, καὶ βάτου,
καὶ κύπρου ἀφεψήματι; τί δὲ κηκὶς στέατι χοιρείῳ, καὶ ὑείῳ. δριμὺ μὲν γὰρ καὶ διαβρωτικόν, ἰσχυρῶς
τε ξηραῖνον φάρμακον ἐστιν ὁ ἰός. βάτος δὲ καὶ κύπρος καὶ φακὸς ἐλαχίστην ἔχει δύναμιν. οὕτω δὲ καὶ ἡ κηκὶς

ἰσχυρότατα στύφουσα τὴν ἐναντίαν ἔχει δύναμιν, θείῳ τε, καὶ χηνείῳ στέατι. γέγραπται δὲ ἐφεξῆς
ἀλλήλων καθάπερ τὰ πρότερα, καὶ τὰ ἄλλα δὲ ὅσα ἐμνημόνευσε, τὴν αὐτὴν ἀταξίαν ἔχει,
βέλτιον δ᾽ ἦν ὥσπερ ἅπαξ που κατὰ τὸν λόγον ἔφη, ἐνίοτε καὶ πρὸς νομὰς ποιεῖ, κατὰ τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων δηλῶσαι προσγράψαντα, ἐνίοτε μὲν βρέφεσιν ἢ παισὶν ἁρμόττειν εἰπόν-
τα, τουτὶ δὲ τοῖς τελείοις, καὶ τουτὶ μὲν ἀρχομέναις ἢ μετρίαις ἄφθαις, τουτὶ δὲ ἀκμαζούσαις ἢ
ἰσχυραῖς, ἁπάντων δὲ μᾶλλον ἤτοι διαπύροις, καὶ θερμαῖς ἢ ψυχροτέραις μᾶλλον, καὶ τῶν δια-
πύρων, τουτὶ μὲν ταῖς ἐρυθροτέραις, τουτὶ δὲ ταῖς ξανθοτέραις, αἱ μὲν γὰρ τὸ φλεγμονῶδες, αἱ
δὲ τὸ ἐρυσιπελατῶδες ἔχουσιν, ὥσπερ γε πάλιν αἱ μὴ διάπυροι φλεγματικαὶ τοὐπίπαν εἰσὶν, καθάπερ
τῶν χρονιζουσῶν ἔνιαι τὴν μελαγχολικοῦ χυμοῦ κακίαν ἐπικτῶνται. διαγνώσονται δ᾽ ἅπασαι ῥα-
10 δίως ὄψει τε ἅμα, καὶ ἁφῇ, τῇ μὲν ὄψει διὰ τῶν χρωμάτων, καθότι λέλεκταί μοι κοινῶς, αἱ μὲν γὰρ
ἐρυθρότεραι, τὸν αἱματικὸν ἐπικρατεῖν ἐνδείκνυνται χυμὸν, αἱ δὲ ξανθότεραι τὸν πικρόχολον, ὥσπερ γε
πάλιν αἱ μὲν λευκαινόμεναι τὸν φλεγματικώτερον, αἱ δὲ πελιδνούμεναί τε, καὶ μελαινόμεναι, τὸν
μελαγχολικὸν, ὁ γὰρ ταῦτα διορισάμενος, ἐπιστάμενός τε τὴν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δύνα-
μιν, ὡς ἐν τῇ αὐτῶν διδασκαλίᾳ γέγραπται, καθ᾽ ἕκαστον εἶδος ἄφθης ἐπιστήσαιτο χρῆσθαι, τοῖς τε ἁ-
πλοῖς καὶ συνθέτοις φαρμάκοις, ὡς πολλάκις ἤδη προείρηται. συνεπισκέψεται δὲ καὶ τὰς τῶν σω-
μάτων φύσεις εἰ καὶ μαλακαί τε εἰσὶ, καὶ ὑγραὶ, καθάπερ ἐπὶ παίδων εὐνούχων τε, καὶ γυναικῶν, ἢ σκλη-
ραί τε, καὶ ξηραὶ, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἁλιέων, καὶ ναυτῶν, καὶ κυνηγετῶν, καὶ γεωργῶν, τοῖς γὰρ ἰσχυρο-
τέροις σώμασιν, τὰ ἰσχυρότερα προσάξεις φάρμακα, τοῖς δ᾽ ἀσθενεστέροις, τὰ μαλακώτερα. Ἐγὼ δὲ
ἐπὶ μὲν τῶν βρεφῶν ὅσα ψωμίζουσιν αἱ τροφοὶ, φακὴν μετὰ βραχέος ἄρτου καὶ μυελοῦ ἐλαφείου, ἢ
20 μοσχείου δίδωμι. μίγνυμι δὲ τῇ τροφῇ, καὶ μήλων κυδωνίων, ἢ τῶν ἄλλων ὅσα στύφει, καθάπερ ἐν Ῥώμῃ
τὰ κεστιανὰ καλούμενα, καὶ τῶν τοιούτων ἀπίων, οὔων τε, καὶ μεσπίλων, καὶ κρ[illegible]νων, καί ποτε, καὶ θρι-
δακίνης, καὶ σέρεως, καὶ στρύχνου, καὶ ἀνδράχνης μίγνυμι τῷ ψωμίσματι, διαπύρου τῆς ἄφθης ὑπαρ-
χούσης, εἰ δὲ μὴ ψωμίζεσθαι ἔτι δύναται, τὴν τροφὴν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις διαιτῶ μετ᾽ εὐπεψίας δηλο-
νότι, καὶ μέντοι, καὶ διαχρίω τὰ βρέφη φαρμάκοις, εἰ μὲν ὑπερύθρους βλέποιμι τὰς ἄφθας, ἐν ἀρχῇ
μὲν τοῖς μετριώτατα στύφουσί τε, καὶ ψύχουσιν, ἐφεξῆς δὲ τοῖς διαφοροῦσιν ἀδήκτως, εἰ δὲ ὑποξάνθους, τοῖς
αὐτοῖς μὲν, ἀλλὰ μᾶλλον ψύχουσι, εἰ δὲ φλεγματικωτέρας, τοῖς στυπτικοῖς, εἰ δὲ μελαινομένας, τοῖς δια-
φοροῦσι γενναιότερον. ἐπὶ δὲ τῶν μειζόνων παιδίων ταῖς ὁμογενέσιν δυνάμεσι τῶν φαρμάκων χρώ-
μενος, ἐπιτείνω τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὥσπερ γε, καὶ τὰ τέλεια, καὶ σκληρὰ σώματα ταῖς καθ᾽ ἕκαστον
ὧν εἶπον ἰσχυροτάταις, ἤρκεσε δέ μοι διὰ παντὸς ἐπὶ τούτων μίσυϊ χρῆσθαι μετ᾽ οἴνου στύφοντος, ἐπι-
30 τείνοντί τε, καὶ ἀνιέντι τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τῷ δὲ μᾶλλον ἢ ἧττον στύφειν τὸν οἶνον, καὶ τὸ παχύτερον ἢ ὑγρό-
τερον ἐργάζεσθαι τὸ σκευασθὲν, ἐκ τῆς τοῦ μίσυός τε, καὶ οἴνου μίξεως γίνεται. εἰ δὲ ῥυπαρὰ ἄφθα ἐπι-
φαίνοιτο, σὺν οἰνομέλιτι τρίβω τὸ μίσυ, τοῖς δὲ ἰσχυρῶν ἢ κατὰ τὸ μίσυ φαρμάκων χρῄζουσιν ὁ ἰὸς ὁ-
μοίως σὺν οἴνῳ τε, καὶ οἰνομέλιτι χρήσιμος ὑπάρχει, διαχριστέον δὲ δηλονότι τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις τὰ
πεπονθότα μόρια τοῦ στόματος, ἀγαθὸν δὲ εἰς ταῦτα φάρμακόν ἐστιν, χαλκῖτις ἐλαίῳ λεωθεῖσα. τὰ μὲν
δὴ τοιαῦτα δραστήρια, μέτρια δὲ καὶ μάλιστα πρὸς τὰς ἀρχομένας διαθέσεις ὀμφάκιον σὺν οἴνῳ, καὶ
οἰνομέλιτι, καὶ ῥοῦς ὁμοίως, ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων ἀρκεῖ καὶ τῶν ῥόδων τὸ ἄνθος, καὶ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρὰ,
καὶ τὰ διακλύσματα διὰ τῶν μετρίως στυφόντων ἐπὶ τῆς ἡλικίας τε, καὶ φύσεως τῶν τοιούτων σω-
μάτων, ἐνὶ δὲ λόγῳ αἱ μέτριαι μὲν ἄφθαι, μάλιστα ἐπὶ τῶν ἁπαλῶν σωμάτων μετρίων χρῄζουσι φαρ-
μάκων, αἱ δὲ ἰσχυραὶ, καὶ μάλιστα ἐπὶ σκληρῶν σωμάτων ὑπὸ τῶν ἰσχυροτέρων θεραπεύονται. ἰσχυρὰ
40 δὲ δηλονότι λέγω φάρμακα τά τε ἰσχυρῶς στύφοντα, γίνεται δὲ καὶ ἐπὶ τούτων ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων πα-
θῶν ἔμπροσθεν εἴρηται σύνθετα φάρμακα, καὶ πολλάκις ἐκ τῶν ἐναντίων, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ δι᾽ ἐλαίου
τε, καὶ χαλκίτεως, αὐτὸ μὲν γὰρ καθ᾽ αὑτὸ τοὔλαιον, ἐναντιώτατόν ἐστιν τῇ διαθέσει τῆς ἄφθης, ὥσπερ
γε καὶ ἡ χαλκῖτις, ἐπειδὴ τὸ μὲν ὑγραίνει τε, καὶ ῥυπαίνει, δάκνει δὲ σφοδρῶς ἡ χαλκῖτις, ἡ δὲ μίξις αὐτῶν
ὅταν σύμμετρος γένηται, κάλλιστον ἀποτελεῖ φάρμακον, ὥσπερ οὖν ἐκ κηρωτῆς τε, καὶ ἰοῦ σαρκωτικὸν
ἐδείκνυτο γίνεσθαι φάρμακον, ἀμφοτέρων ἐναντίων ὑπαρχόντων σαρκώσει, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐξ
ἐλαίου τε, καὶ χαλκίτεως ἐπιτήδειον γίνεται φάρμακον, εἰ δὲ εἰς σηπεδονῶδες τραπῇ, ἑλκώσεις τε ποιήσει,
οὔτε ἄφθαν ἔτι προσήκει τὸ πάθος ὀνομάζειν, οὔτε τὰς τοιαύτας διαθέσεις ἰώμενα φάρμακα τοῖς πρὸς
τὰς ἄφθας χρήσιμον ἐγκαταριθμεῖν, ὥσπερ οὐδὲ τοῖς ἐρυσιπέλατα ἰωμένοις, τὰ διαφοροῦντα γενναί-
ως, ὅσα διὰ τῆς τῶν ψυχόντων φαρμάκων προσαγωγῆς ἐγένετο πελιδνὰ, καὶ σκληρὰ μόρια μεταπε-
50 σόντα πρὸς σκληρώδη διάθεσιν ἐκ τῆς ἐρυσιπελατώδους, ἀμέλει καὶ τῷ ἀδιορίστῳ τῶν τοιούτων γρα-
φῶν ἀπατώμενοί τινες ἐρυσιπέλασί τε θερμὰ, καὶ διαφορητικὰ φάρμακα, ταῖς τε ἄφθαις τὰ πρὸς
σηπεδόνας ἁρμόττοντα προσφέροντες, οὐ μικρὰς ἐργάζονται τὰς βλάβας.

ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ΄.

Περὶ τῶν κατὰ τὰ ἀναπνευστικὰ συμβαινόντων παθῶν.

Θος ἐστὶ τοῖς νεωτέροις ὀνομάζειν ἀρτηριακὰς, μὴ προστιθεῖσι πότερον ἀντιδότους λέγουσιν, ἢ κατὰ σημαινόμενον ἕτερον. ἔνιοι δὲ ἐκλεικτὰ προσαγορεύουσιν αὐτὰ, μὴ προστιθέντες φάρμακα, καὶ τινὲς μὲν ὅλως οὐδένα διορισμὸν αὐτοῖς προσγεγράφασιν. ἔνιοι δὲ ὀλιγάκις προσέθηκαν. οἱ μὲν, πρὸς ἀποκεκομμένην φωνήν. οἱ δὲ γενικώτερον ἔτι πρὸς βεβλαμμένην φωνήν. εἰσὶ δ' οἳ πρὸς τετραχυσμένην ἀρτηρίαν, καὶ πρὸς ἡλκωμένην ἔγραψαν, ὥστε ἀλόγως οἱ χρώμενοι ταῖς ἀρτηριακοῖς, φαρμάκοις ὀνομαζομένοις ἀδιορίστως, ἐνίοτε μὲν ἐπιτυγχάνουσιν, ἐνίοτε δὲ οὐδὲν ὅλως ὠφελοῦσι τοὺς κάμνοντας. ἀλλὰ βλάπτουσι τὰ μέγιστα. πρόδηλον δ' ὅτι τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν ἐπὶ τῶν τοιούτων παθῶν αἰτιῶνται. πάλαι μὲν οὖν ὁπότ' οὐδὲν τὰς ὁμοίως τῇ καρδίᾳ σφυζούσας ἀρτηρίας οὕτως ὀνομάζουσιν, ἐπὶ μόνης τῆς ἐκ τοῦ πνεύμονος ἀνηκούσης εἰς τὸν λάρυγγα τὸ τῆς ἀρτηρίας ἐπέφερον ὄνομα, φλέβας ὀνομάζοντες τοὐπίπαν, ὥσπερ τὰς ἄλλας ὅσαι μὴ σφύζουσιν, οὕτω καὶ τὰς σφυζούσας. ὕστερον δὲ τῆς προσηγορίας ἐθισθείσης ἐπὶ τῶν σφυζουσῶν λέγεσθαι, διὰ τὴν ὁμωνυμίαν προσθέντες, τὸ τῆς τραχείας ὄνομα τὴν εἰς τὸν πνεύμονα καθήκουσαν ἐκ τῆς λάρυγγος ἀρτηρίαν οὕτως ὠνόμασαν, ἅμα τῷ καὶ βρόγχον αὐτὴν καλεῖν. ἐπειδὴ τὰ χονδρώδη σώματα τὸ πλεῖστον τῆς οὐσίας αὐτῆς μέρος ὄντα, βρογχία προσαγορεύουσιν. ὑπαλείφει δὲ τὴν ἀρτηρίαν αὐτὴν ἔνδοθεν παχὺς ὑμὴν, ὃν διὰ τὸ πάχος ἔνιοι χιτῶνα προσαγορεύουσιν. ὅταν οὖν τι πάθος ἤτοι κατὰ τοῦτον ἢ κατὰ τοὺς ἐν τῷ λάρυγγι γένηται μῦς, ἀρτηριακὰς ὀνομάζουσι τὰς ἰωμένας αὐτὰ, μὴ προστιθέντες ὡς ἔφην ἀντιδότους. ἀνόμοιαι δὲ κατ' εἴδη ταῖς δυνάμεσιν εἰσὶν αἱ γεγραμμέναι πρὸς αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο συμβαίνει τοὺς χωρὶς διορισμοῦ χρωμένους αὐταῖς, ἀποτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ πολλάκις. ὅτι δὲ πολλή τις ἐστὶν ἡ διαφορὰ τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς φαρμακίτισι βίβλοις ἀπὸ τῶν ἰατρῶν, ἔνεστί σοι μαθεῖν ἐκ τριῶν παραδειγμάτων. ὧν τὸ μὲν ἀδηκτότατόν ἐστι, καὶ ἀκριβῶς ἐμπλαστικὸν ἐκ λεαῖνον τὰς τραχύτητας. τὸ δ' ἐναντίον τῷδε, δριμύτητος δακνώδους οὐκ ὀλίγον ἔχον. ὡς ἐὰν ἀκριβῶς ὑγιαίνει τι μορίῳ προσαχθῇ τραχύνειν αὐτό, μέσον δὲ ἀμφοῖν τῶν εἰρημένων ἐστὶν, ἄλλο γένος φαρμάκων ἀρτηριακῶν ἀδήκτου ῥυπτικῆς δυνάμεως. Τὸ μὲν οὖν ἐμπλαστικόν ἐστι διὰ γλυκέως κρητικοῦ, καὶ κόμμεως, καὶ τραγακάνθης, καὶ γλυκυῤῥίζης κατασκευαζόμενον. τὸ δὲ δριμὺ διὰ πεπέρεως, καὶ κασσίας, καὶ κινναμώμου, καὶ χαλβάνης, καὶ ῥητίνης τερμινθίνης. τὸ μέσον δὲ ἀμφοῖν, ἐκ πτισάνης χυλοῦ, καὶ ἀμυγδάλων, καὶ κυάμων ἔτνους. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. μεταξὺ δὲ τοῦ μέσου, καὶ τῶν ἄκρων ἑκατέρου πλείω φάρμακα ἐστί. τὰ μὲν μᾶλλον, τὰ δὲ ἧττον ἀποκεχωρηκότα τοῦ μέσου. περὶ ὧν ἐφεξῆς δίειμι. τοὺς μὲν προσθέντας τινὰ διορισμὸν, ἐπαινῶν. τοὺς δὲ ἁπλῶς προσγράψαντας, οὐκ ἀποδεχόμενος. ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν εἰσιν, οἱ διορισμοὺς ἐλλιπεῖς ποιησάμενοι. ὁποῖοι εἰσὶ, καὶ τῶν γραψάντων. ἀρτηριακὴ ἡ πρὸς κεκομμένας φωνάς. ἢ πάλιν, ἀρτηριακὴ ἡ πρὸς τοὺς βραγχωδῶς φθεγγομένους. τό τε γὰρ ἀποκεκόφθαι τὴν φωνὴν ὅπερ ἐστὶν μὴ δύνασθαι φθέγγεσθαι, πλείοσιν αἰτίαις ἕπεται. τοῦτο μὲν τοῖς ἀπὸ κεφαλῆς χρονίοις κατάῤῥοις. τοῦτο δ' ἐμπύοις, καὶ φθισικοῖς, καὶ τοῖς ἐκ βοῆς μεγάλης, καὶ πολλῆς παθοῦσιν, εἶτα μὴ καλῶς ἐκθεραπευθεῖσιν. ἢ καὶ γενομένην ἔτι τὴν διάθεσιν ἔχουσιν. ὡσαύτως δὲ καὶ βραγχώδης ἡ φωνὴ γίνεται, διά τε τὰς αὐτὰς αἰτίας, καὶ διὰ ψυχροῦ πνεύματος εἰσπνοήν. ἡ μὲν οὖν διάθεσις ὁμογενής ἐστιν ἀφωνίας τε, καὶ βράγχου. μεγέθει δὲ ἀλλήλων διαφέρει τὰ πάθη ταῦτα. σφοδρότερον μὲν καὶ δυσλυτότερον διαβρόχων ὑγρότητι γινομένων τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, ἡ ἀφωνία. μετριώτερον δὲ ὑγρανθέντων, ὁ βράγχος. ὄργανα δὲ φωνητικὰ λέγοντός μου, τήν τε ἀρτηρίαν ἀκούετε, καὶ τὸν λάρυγγα, καὶ τὸν φάρυγγα. τοῖς μὲν οὖν ἐκ τοῦ βοῆσαι σφοδρῶς ἐπὶ πλεῖον κακωθεῖσι τὴν φωνὴν, ὅμοιόν τι συμβαίνει πάθημα τῷ γινομένῳ πολλάκις ταῖς χερσὶ, καὶ σκέλεσι, καὶ ψόαις, καὶ ῥάχει, καὶ μυσὶ καμοῦσι πλείονα, καλοῦσι δ' ἔνιοι τῶν γυμναστῶν τὴν τοιαύτην διάθεσιν τῶν μυῶν ἐν οἷς συνίσταται, φλεγμονώδη κόπον κατὰ μὲν οὖν ἀρτηρίαν ὁ ἔνδον αὐτοῖς ὑμὴν ἢ χιτὼν ἢ ὅπως ἂν ὀνομάζειν ἐθέλοι τις ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰς μεγάλας φωνὰς πνεύματος ἔξω φερομένου πληττόμενος, εἰς τὴν φλεγμονώδη διάθεσιν ἀφικνεῖται. πολλῷ δὲ μᾶλλον ἐὰν πρὸς τῷ μεγέθει τῆς φωνῆς ὀξύτης τις ἔτι προσείη. κατὰ δὲ τὸν λάρυγγα πρὸς τῇ πληγῇ ταύτῃ, καὶ ἡ τῶν αὐτοῦ ἐνέργεια μείζονα τὴν διάθεσιν ἐργάζεται. θεραπείας δὲ γένος αὐτῶν ἐπὶ παντὸς μορίου ταῖς ὕλαις διαλλάττον ἐστίν. ἐλαίῳ μὲν γὰρ ἀνατρίβειν σκέλη, καὶ χεῖρας καὶ ῥάχιν ἐγχωρεῖ ῥαδίως, διὰ τοῦ δέρματος εἰς τοὺς συγκειμένους αὐτῷ μῦς ἀφικνουμένης τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. κατὰ δὲ τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν οἱ χόνδροι μετὰ τὸ δέρμα τεταγμένοι, κωλύουσι τὴν εἰς τὸν ὑποκείμενον ὑμένα δίοδον τῆς τῶν μαλαττόντων χρισμάτων δυνάμεως. ὥσπερ γὰρ ἔλαιον, οὕτω καὶ ἄλλα πολλὰ σύνθετα φάρμακα τὴν αὐτὴν ὠφέλειαν ἐργάζεται, καί τοι γε κατ' ἀρχὰς ἄκοπα λεχθέντα,

μόνα ταῦτα κατὰ βραχὺ τὴν προσηγορίαν ἀφ' ἑαυτῶν ἐξέτεινεν ἐπὶ τὰ παραπλήσια ταῖς συστά-
σεσιν, κἂν ἕνεκα τοῦ θερμῆναι σφοδρῶς παραλαμβάνωνται. κοινὴ δὲ ὕλη βοηθημάτων τοῖς φωνητικοῖς
ὀργάνοις πρὸς τἄλλα ἐστὶν ἡ ἐκ τῶν λουτρῶν. εὔδηλον δ' ὅτι τὴν διὰ τῶν γλυκέων ὑδάτων λέγω. τὰ γὰρ
θαλάττια, καὶ θειώδη, καὶ στυπτηριώδη, καὶ χαλκανθώδη, καὶ ἀσφαλτώδη διὰ τὸ ξηραίνειν ἰσχυρῶς,
οὐκ ἐπιτήδεια. καὶ μέντοι, καὶ ποιοῦσιν οὕτως οἱ φωνασκοῦντες, ὅταν ἀγωνιζόμενοι θραύσωσι τὴν φω-
νήν. εἰσὶ δ' οὗτοι κιθαρῳδοί τε, καὶ κήρυκες, οἵ τε τὴν τραγῳδίαν, καὶ κωμῳδίαν ὑποκρινόμενοι. λου-
τροῖς τε γὰρ πολλοῖς χρῶνται, καὶ ῥοφὰς ἀδήκτους τε, καὶ χαλαστικὰς ἐσθίουσιν. εἰ δὲ καὶ τραχύτητος
αἰσθάνοιντο, τὰς ἐμπλαττομένας τοῖς ὁμιλοῦσι μορίοις παραλαμβάνουσιν. εἷς γάρ ἐστιν ἑαυτῷ χιτὼν
συνεχής, ὅ, τε ἐν τῷ φάρυγγι, καὶ τῷ λάρυγγι, καὶ στομάχῳ, καὶ ἀρτηρίᾳ τῇ τραχείᾳ κατὰ τὰ ἔνδον ἐπι-
10 τεταμένος. ἐὰν δὲ μὴ καθίστηται τῇ τε διαίτῃ, καὶ τοῖς λουτροῖς ἡ γινομένη διάθεσις ἐν τοῖς φωνητι-
κοῖς ὀργάνοις ἐπὶ τὰς ἀρτηριακὰς παραγίνονται, ῥοφαῖς χρώμενοι παρ' ὅλον τοῦτον τὸν χρόνον, ὅσαι
διὰ γάλακτος, ἀμύλου τε, καὶ χόνδρου, καὶ ὠῶν, καὶ ἰτρίων σύγκεινται. εἰ δὲ μὴ διὰ τούτων ἐκθερα-
πευθείη, ἐξεύρηνται τοῖς ἰατροῖς αἱ πρὸς αὐτῶν ὑπογλωττίδες ὀνομαζόμεναι. εἰσὶ δὲ αὗται φάρμακα τῆς
αὐτῆς τοῖς ἀφλεγμάντοις ἀρτηριακοῖς δυνάμεως, δι' οἴνου θηραίου, καὶ κόμμεως, καὶ τραγακάνθης, καὶ
γλυκυῤῥίζης συγκείμεναι. ἅπερ ὡς ἔφην ἐκλεαίνει τε ἅμα, καὶ ἀναστέλλει τὰς τραχύτητας. ὅσον δ' αὖ ἐν
τοῖς μορίοις ὑπολείπηται φλεγμονῶδες, πέττει τε τοῦτο, καὶ ταχέως ἐκθεραπεύει. φιλόπονον δ' εἶναι
χρὴ τὸν ὑποτιθέντα τῇ γλώττῃ τὸ φάρμακον. ὡς κατὰ βραχὺ τηκομένου δέχεσθαι τῇ λάρυγγι τὸ κα-
ταῤῥέον εἰς αὐτὸ ἀνιστάμενον τῇ γινομένῃ βηχί. καρτερήσαντες γὰρ ὡς μὴ βῆξαι συγχωρήσουσιν εἰς τὸν
λάρυγγα, καὶ τὴν ἀρτηρίαν καταῤῥυῆναί τι τοῦ φαρμάκου. λαμπρὸν μέντοι σχεῖν τὸ φώνημα τοῖς οὕτω
20 θεραπευθεῖσιν, ἀδύνατον, ἄνευ τοῦ πάλιν χρήσασθαι φαρμάκοις ἀδήκτως ῥύπτουσιν, ὁποῖον ἐστι, τό τε
κυάμινον ἔτνος, καὶ ἡ πτισάνη, καὶ τὸ πεφωγμένον λινόσπερμα. ἐν τῷ μεταξὺ γάρ ἐστι τὰ τοιαῦτα τῶν
τε μέσων κατὰ τὴν δύναμιν φαρμάκων, καὶ τῶν ἐμπλαστικῶν. τούτων δὲ ῥυπτικώτερα ῥητίνη τερ-
μινθίνη, καὶ λιβανωτὸς, τό τε ἀπηφρισμένον μέλι, καὶ τὰ πικρὰ τῶν ἀμυγδάλων. ὥσπερ γε πάλιν ἰσχυ-
ρότερον τούτων ἐστὶ τό, τε τῶν ὀρόβων ἄλευρον, ὁρμίνου τε σπέρμα, καὶ ἴρεως ῥίζα, καὶ πάνακος. ἅπασι
δὲ τούτοις οἵ τε μαλακοὶ οἶνοι, καὶ γλυκὺς ὁ κρητικὸς, θηραῖος, καὶ σκυβελίτης ἐπιτήδειοι, καὶ πρὸς αὐ-
τοῖς οὐκ οἶδ' ὅπως ἠμελημένον τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀσίαν ἑλλήνων ἕψημα.
προσαγορεύουσι δὲ αὐτὸ σίραιον οἱ ἀττικίζοντες, καὶ λέγουσιν ὥσπερ ἕτεροι τὸ τῶν ἰσχάδων ἀφέψημα, καὶ
μάχη αὐτοῖς τέ ἐστιν, ὁπότερον αὐτῶν χρὴ καλεῖν τὸ σίραιον. ἔστι δὲ δήπου, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ σίραιον, ὃ τῶν
λιπαρῶν ἰσχάδων ἑψομένων ἐν ὕδατι γίνεται τῆς μέσης δυνάμεως, ἣν ῥυπτικὴν, καὶ ἄδηκτον ὠνομά-
30 σαμεν, τὸ μὲν οὖν ἑψόμενον γλεῦκος ἐμπλαστικώτατόν ἐστιν, καὶ ἀδηκτότατον, τὸ δὲ τῶν ἰσχάδων ἀφέ-
ψημα διαφορητικώτερον, καὶ ῥυπτικώτερον. ὡς οὖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἶπον, ἁπάντων χρὴ τῶν ἁπλῶν
φαρμάκων ἀκριβῶς ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις, τὸν μέλλοντα σύνθετόν τι ποιήσειν. ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος, καὶ
τοῖς ὑφ' ἑτέρων συντεθεῖσιν, ὀρθῶς χρήσεται, καὶ μάλισθ' ὅταν ἀδιορίστως ᾖ γεγραμμένα, καθάπερ καὶ
αἱ πλεῖσται τῶν ἀρτηριακῶν. εὔδηλον δ' ὅτι, καὶ ταῖς μετὰ διορισμοῦ γεγραμμέναις αὐτὸς οὗτος
ἄμεινον χρήσεται. κατὰ γὰρ τὸν ἀκριβῆ λόγον εἰς ὅσον ἡ τῶν παθῶν κατασκευὴ μεταπίπτει, καὶ τὸ χρή-
σιμον ταύτῃ φάρμακον, ὑπαλλάττεσθαι χρή. τοῦτο δ' ὀρθῶς μόνος ὁ τὴν δύναμιν εἰδὼς ἑκάστου τῶν ἁ-
πλῶν φαρμάκων ἀκριβῶς ἐπιστήσεται, προστιθεὶς τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ βραχύ τι τῆς ἐχομένης τά-
ξεως. οἷον ἐπὶ τῶν τονωδῶν κόπων ὅταν ἐν τοῖς τοῦ φάρυγγος γίνωνται μυσὶν, ἐν ἀρχῇ μὲν ἁρμόττει τὰ
πραότατα ἐδέσματα. φάρμακα δὲ ἐμπλαστικά. καταστάσης δὲ τῆς φλεγμονῆς βραχύ τι τῶν ῥυπτι-
40 κῶν προσθετέον. εἶτ' ἐφεξῆς πλέον. εἶτ' ἄλλο πάλιν ἐκείνου γενναιότερον. ὡς κατὰ βραχὺ τὴν σύνθεσιν
ἐπὶ τὸ μέσον ῥυπτικὸν ἀφικέσθαι, καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν αὖθις τρόπον ἐπὶ τούτου, τὸ διαφορητικώτερόν
τε, καὶ ῥυπτικώτερον. εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὸ σφοδρότατον, ὅταν ἐπὶ πλεῖον, οἷον σκιῤῥώδης τις διάθεσις ἐν τοῖς
φωνητικοῖς ὀργάνοις παραμένῃ. τῆς μὲν οὖν πρώτης τάξεως ἐστὶ τραγάκανθα, καὶ κόμμι, καὶ σάμιος
ἀστήρ. ἄμυλός τε, καὶ τὸ διὰ χόνδρου, καὶ τράγου καλῶς ἑψηθέντων ῥόφημα, καὶ γάλα δὲ ἐπιτήδειον αὐ-
τοῖς ἐστιν, καὶ ἴτρια, καὶ ὠὰ ῥοφούμενα, καὶ οὓς νῦν ἅπαντες ὀνομάζουσι στροβίλους. τὸ πάλαι δὲ πα-
ρὰ τοῖς ἀττικοῖς ἐκαλοῦντο κῶνοι, καὶ τὰ σήσαμα δὲ ἐκ τούτου τοῦ γένους ἐστίν. ἐφεξῆς δὲ τούτων ὑπάρχει
τὸ καλούμενον βούτυρον. εἰ δέ σοι φίλον ἀρσενικῶς ὀνομάζειν, βούτυρος. ἀφέψημά τε γλυκείας ῥίζης εἰς
πάχος ἠγμένον ἀττικοῦ μέλιτος ὑγροῦ. τὴν μέντοι γλυκεῖαν ῥίζαν ἣν γλυκύῤῥιζαν ὀνομάζουσιν, ἄμεινον
ἐν τῷ πρώτῳ καιρῷ καθεψήσαντας, ὡς ἔφην, ἐν ὕδατι μίξαι τὸ ἀφέψημα τῷ ἐκ τοῦ γλεύκους γεγονότι
50 σιραίῳ καλουμένῳ δ' ὑφ' ἡμῶν τῶν κατὰ τὴν ἀσίαν ἑψήματι. μιγνύναι δὲ τοῦτο καὶ γλυκεῖ κρητικῷ, καὶ
πάλιν δὲ ἕψειν μετὰ τὴν μίξιν, ἐάν τε ἑψήματι τύχῃ μιχθέν. ἐάν τε τῷ κρητικῷ γλυκεῖ. Ταῦτα
μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς φλεγμονώδεσι διαθέσεσιν, κατὰ δὲ τὴν ἀρτηρίαν τε, καὶ τὸν λάρυγγα, χρήσιμα κα-
τ' ἀρχάς ἐστιν, ἄχρις ἂν ἡ φλεγμονὴ μετρία γένηται. καὶ πρὸ πάντων οἴνου πόσεως ἀπεχέσθω κατὰ τὸν
καιρὸν τοῦτον. ὅταν δὲ μετριώτερα γένηται τὰ τῆς φλεγμονῆς, τὸν γλυκὺν θηραῖον, ἢ τὸν σκυβελίτην
ἔξεστι πίνειν. ἢ τὸν ἐξ ἡμετέρας ἀσίας. μάλιστα μὲν καρύϊνον. ἐφεξῆς δὲ τὸν θηραῖον ὀνομαζόμενον. εἶτα καὶ
τὸν γλυκὺν τμωλίτην. ἐν ᾧ καιρῷ καὶ τὸ βούτυρον ἐπιτήδειόν ἐστιν, καὶ τὸ διὰ τῶν ἀμυγδάλων ῥόφη-

μα, καὶ τὸ διὰ γάλακτος, καὶ μέλιτος ἑψηθέντων ἐπιπλέον ἐπεμβληθέντος ἀμύλου. κἂν ἄμυλον δὲ μὴ παρῇ τῆς ὀνομαζομένης παρὰ ῥωμαίοις σιλίγνεως ἐμβαλλομένης. εὔδηλον δ᾽ ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν δίαιταν, ἡ μὲν φλεγμονὴ παύεται τῶν κατὰ τὴν λάρυγγα, καὶ τὴν ἀρτηρίαν ὑμένων τε, καὶ μυῶν. ὑγρότης δὲ καταλείπεται πολλή. ἢ τις ἀδύνατός ἐστιν λαμπρὰν ἀποφῆναι τὴν φωνὴν, μετέρχεσθαι δὲ τηνικαῦτα προσήκει τῶν ἐδεσμάτων ἐπὶ τὰ διὰ μέλιτος ἑψημένα πάντα, καὶ μέντοι, καὶ κύαμον ἔτνος, καὶ πτισάνην, καὶ κράμβην, καὶ τὰ καλῶς ἑψημένα πράσα, φαρμάκων δὲ χρῆσις ἐπιτήδειος ἐστὶ, καθ᾽ ὃν μὲν χρόνον, ἤτοι τὰ τῆς φλεγμονῆς ἢ τῆς τραχύτητος ἐπικρατεῖ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶτταν λαμβανόμενα, περὶ ὧν τῆς συνθέσεως ἐρῶ, μετὰ δὲ ταῦτα ῥυπτικώτερα τούτων, καὶ ξηραντικώτερα, κἄπειτα τούτων αὖθις αὐτῶν ῥυπτικώτερά τε, καὶ ξηραντικώτερα, μέχρις ἂν ἐπὶ τὰ δριμύτητος

10 ἔχοντά τι παραγινώμεθα, καὶ τούτων αὐτῶν ἀπὸ τῶν μετριωτέρων ἀρξάμενοι, πρὸς τὰ σφοδρότερα κατὰ βραχὺ μεταβαίνομεν. τὰ μὲν οὖν ἐκ τῆς διαίτης, ὁποῖον ἕξει τὸν τύπον, ἔμπροσθεν εἴρηται, καθάπερ γε, καὶ ἡ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἰδέα. τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν σύνθετα φάρμακα πολυειδῶς ἔγραψαν ἄλλοι κατ᾽ ἄλλας συμμετρίας, καὶ οἱ μὲν ἤρκεσεν ἐκ τριῶν ἢ τεττάρων ἁπλῶς συντεθὲν φάρμακον, ἔνιοι δὲ εἰς ἀριθμὸν ἐξέτειναν πλείονα, καὶ τινὲς μὲν ὡς εἴρηται τῆς μαλακωτάτης τε, καὶ παρηγορικωτάτης ὕλης ἐποιήσαντο τὴν σύνθεσιν τῶν ἀρτηριακῶν δυνάμεων, ἔνιοι δὲ ἔμπαλιν τούτοις δριμείας, καὶ θερμῆς, καὶ ῥυπτικῆς, καὶ ξηραινούσης ἱκανῶς. εἰσὶ δ᾽ οἳ, καὶ τρίτον εἶδος, ὃ μέσον ἀμφοῖν ἐστιν, καὶ μετὰ τοῦτο, ἄλλοι μὲν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ μέσου τε, καὶ μαλακωτάτου, ἄλλοι δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε δριμυτάτου, καὶ τοῦ μέσου, καὶ κατὰ ταῦτα πάλιν αὐτὰ τινὲς μὲν μᾶλλον, τινὲς δὲ ἧττον ἀποχωρήσαντες τῶν μέσων τῇ δυνάμει φαρμάκων, διαφόρους ἐποιήσαντο τὰς συνθέσεις. τούτοις ἅπασιν ὀρθῶς

20 χρήσεται μόνος ὁ τὴν δύναμιν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν ἐπιστάμενος, αὐτὸς γὰρ γνώσεται, καὶ τὴν τάξιν τοῦ φαρμάκου, κατὰ ποίαν ἀπόστασιν ἐστὶ τῶν μέσων. ἔγραψαν μὲν οὖν καὶ οἱ περὶ μαντίου τε, καὶ ἡρακλείδου φάρμακα τοιαῦτα, πολὺ δὲ βελτίω τοῖς εἰρημένοις ἀνδράσιν ἢ αὐτοῖς συντιθεῖσιν, ἢ παρ᾽ ἑτέρων λαβοῦσιν, γέγραπται διὰ τῶν συγγραμμάτων ἃ κατέλιπον ἡμῖν, αὔξοντες τὸ φαρμακευτικὸν μέρος τῆς τέχνης, ἐν δὲ τῷ χρόνῳ, καὶ ταῦτα, καὶ τὰ πρόσθεν ἀκριβῆ, καὶ μακρὰν πεῖραν παρασχόντα τοῖς ἀνδράσιν ἐξείλεκται, καὶ ἤθροισται, περὶ ὧν πολλάκις ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ τὸν λόγον ἐποιησάμην. οὗτοι δ᾽ εἰσὶν οἱ περὶ τὸν ἀσκληπιάδην, καὶ μοῦσαν, καὶ ἀνδρόμαχον, καὶ ἥραν, καὶ κρίτωνα, καὶ μενεκράτην, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα φάρμακα, καὶ οἱ περὶ τὸν ἀρχιγένη, καὶ φίλιππον ἔγραψαν, ὡς μηδενὸς ἡμᾶς ἔτι δεῖσθαι τῶν νεωτέρων, τούτοις γὰρ ὡς εἶπον ὅσα τοῖς πρεσβυτέροις εὕρηται κάλλιστα γέγραπται πάντα.

30 ## Περὶ τῶν ὑπ᾽ ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἀρτηριακῶν.

Πλείστας ἀρτηριακὰς δυνάμεις ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος, ὡς ἔχειν ἀπὸ τῶν ἀσθενεστάτων ἐπὶ τὰ σφοδρότατα διὰ τῶν ἐν μέσῳ κατὰ βραχὺ προϊέναι τὸν γνωρίζειν αὐτῶν τὴν διαφορὰν δυνάμενον, αὐτὸς γὰρ ὁ ἀνδρόμαχος ἀδιορίστοτερον ἔγραψεν αὐτάς, ἀλλ᾽ ἐγὼ προσθήσω τοὺς διορισμοὺς, ἀναμιμνήσκων ὧν ἄρτι προεῖπον. ὅτι δὲ τὸν μέλλοντα τοῖς λεγομένοις ἀκολουθήσειν ἄξιον προγεγυμνάσθαι κατὰ τὴν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, εἴρηταί μοι πολλάκις, ἄνευ γὰρ τοῦ γινώσκειν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν τὴν δύναμιν ἀκριβῶς, καὶ διωρισμένως, οὐχ οἷόν τε γνῶναι τὸ σύνθετον, ἐκ ποίας ἐστὶ τάξεως τῶν ὁμογενῶν, πότερον ἐκ τῆς μαλακωτάτης, ἢ τῆς σφοδροτάτης, ἢ τῆς μέσης, ἢ τινὸς τῶν μεταξὺ ταύτης, ἢ καὶ τῶν ἄλλων. Πρώτην μὲν οὖν ἔγραψε δύναμιν ἀρτηριακὴν, οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀρχῆς τῆς βίβλου,

40 καθ᾽ ἣν τὴν ἐντὸς τοῦ σώματος γινομένων παθῶν ποιεῖται τὴν θεραπείαν, ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἀρ-
» τηριακὴ ἡ χρωμένη. Λιβάνου. ∠. α'. ἐν ἄλλῳ. δ'. σμύρνης. ∠. α'. ἐν ἄλλῳ. δ'. κρόκου. ∠. α'. ἐν
» ἄλλῳ. δ'. σκύλλης. ∠. β'. γλυκέος κρητικοῦ. ξ. γ'. ἡ σκίλλα ἐνέψεται τῷ γλυκεῖ ἕως συστραφῇ, εἶτα
» ἡ μὲν σκύλλα ῥίπτεται, ἐπιπάσσεται δὲ τὰ λοιπά. Τοῦτο τὸ φάρμακον εἰ μὴ τὴν σκύλλαν εἶχεν, ἦν ἂν τῶν ἀκριβῶς μαλακωτάτων, εἰς τρεῖς. ξ. τοῦ κρητικοῦ γλυκέος, ἐλαχίστου λιβάνου, καὶ σμύρνης, καὶ κρόκου βαλλομένων εἰς ὀλίγου δεῖν ὅλον ὑπάρχειν αὐτὸ γλυκὺ κρητικὸν, εὔδηλον δ᾽ ὅτι τὸ καλούμενον ὑπ᾽ αὐτῶν ἐκλεικτὸν φάρμακον γίνεται, καλοῦσι δ᾽ αὐτὰ, καὶ ἀττικῶς ἐκλεικτὰς δυνάμεις. Ἐφε-
» ξῆς δὲ προσγεγραμμένῃ δυνάμει δευτέραν ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος οὕτως. Ἀρτηριακὴ ἡ διὰ κω-
» δύων. κώδυαι χλωραὶ χίλιαι διακόσιαι, μέλιτος ἀττικοῦ. χ. δ'. κρόκου κιλικίου. ∠. δ'. οἱ δέ. ∠. ι'. ὑποκυ-
» κυστίδος χυλοῦ. ∠. ι'. ἀκακίας. ∠. ι'. ὕδωρ ὄμβριον εἰς τὰς κωδύας. Ὕδωρ μὲν οὖν ὄμβριον

50 βάλλεται ὅπως ἄσηπτότερον εἴη τὸ φάρμακον, ἔχει δὲ δηλονότι στυπτικὸν ἑαυτῷ τι τὸ ὕδωρ τοῦτο, σκοπὸς δέ ἐστιν ἐν τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ, πέψαι τὴν κατὰ τὴν ἀρτηρίαν διάθεσιν, ἤ τις ἂν ἦ δι᾽ ὕπνου, καὶ τῶν πεπτικῶν ἅμα στύψει μὴ πολλῇ. Τὸ μὲν οὖν ἁπλοῦν φάρμακον διὰ τῶν κωδυῶν, ὡς ἐγὼ ποιεῖν εἴωθα, κωδύας ἔχει μόνας ἐν βρεχομένας ὕδατι, κἄπειτα ἐπειδὰν τακεραὶ γένωνται, αὐτὰς μὲν ἐκβάλλομεν, τὸ δὲ ὕδωρ αὐτῶν μίγνυμεν ἀττικῷ μέλιτι μόνῳ, κἄπειτα μέχρι συστάσεως ἐκλικτοῦ φαρμάκου τῆς ἑψήσεως γινομένης, τὸ δὲ πόσον ὕδατος πόσῳ μέλιτι χρὴ μιγνύειν ἐν ταῖς τῶν τοιούτων φαρμάκων σκευασίαις, ἐν τοῖς ἑξῆς ἐρῶ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν τόπον, ἔνθα γραφὴν ποιήσομαι τοιαύτην, ἡ διὰ τῶν κω-

δύων.

δύων. Τρίτην δύναμιν ἔγραψεν ἐπὶ ταῖς εἰρημέναις ὁ Ἀνδρόμαχος τήνδε· Ἀρτηριακὴ ἡ Βλάστου ᾗ χρῶμαι πρὸς φθισικευομένους καλὴ λίαν, νάρδου κελτικῆς. ∠. δʹ. ἀμώμου. ∠. ηʹ. κινναμώμου. ∠. ιʹ. μαλαβάθρου. ∠. δʹ. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. γʹ. σχοίνου ἄνθους. ∠. βʹ. κασσίας. ∠. ηʹ. λιβανωτοῦ. ∠. γʹ. σμύρνης. ∠. αʹ. κόστου. ∠. δʹ. μίγματος μαλαβάθρου. ∠. ϛʹ. γλυκυρρίζης χυλοῦ. ∠. γʹ. μανδραγόρου χυλοῦ. ∠. εʹ. μαστίχης χίας. ∠. γʹ. κρόκου. ∠. ϛʹ. φοίνικας ἐν οἰνομέλιτι ἑψήσας, ἢ προτρόπῳ. εἶτα εἰς τὸ ἀφέψημα βάλε στροβίλους. κʹ. καὶ λέαινε. εἶτα τοῦ φαρμάκου, ὡς καρύου ποντικοῦ, ἢ μικρῷ ἔλασσον, ἐπί τινας ἡμέρας τούτῳ χρῶ. εἶτα ἀκεραίῳ τῷ φαρμάκῳ. εἶτα ἐπὶ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας χρήσῃ τῇ ἅλῃ ἱερᾷ κοχλιαρίου τὸ πλῆθος σὺν ὕδατι ἐπὶ μίαν ἡμέραν. χρῶ δὲ τῷ φαρμάκῳ καὶ σὺν γάλακτι ἐπὶ τῶν τὴν ἀρτηρίαν πασχόντων ἀναγαργαρίζεσθαι κελεύων, καὶ πάλιν διαλιπὼν χρῶ τῷ ἀνωδύνῳ κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. ὅταν δὲ ἰσχυρὸς ὁ ῥευματισμὸς ᾖ, προσμίγνυμεν τῇ ἀντιδότῳ, ὀπίου καὶ καστορίου, ὀλίγον ἑκατέρου ἐπὶ τῶν κακοστομάχων αὐτῷ τῷ φαρμάκῳ. Εὔδηλον οὖν ἐξ αὐτῆς τῆς χρήσεως ἃ γέγραφεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπὶ τῶν ῥευματιζομένων τὰ περὶ τὸν θώρακα, καὶ πνεύμονα, καὶ ἀρτηρίαν ἐπιτηδείως τῆς προγεγραμμένης δυνάμεως συγκειμένης, ἔφη γὰρ αὐτὸς ὅταν ᾖ ἰσχυρὸς ὁ ῥευματισμός, προσμίγνυμεν τῇ ἀντιδότῳ ὀπίου, καὶ καστορίου, ὀλίγον ἑκατέρου. δηλονότι ξηραίνειν τὸ ῥεῦμα καὶ ὑγιεινὸν ἐργάσασθαι προαιρούμενοι. ποικίλον δὲ ἐστὶ καὶ πολυμίγματον ὡς πρὸς πάσας ἁρμόττειν τὰς διαθέσεις, ὅσαι καὶ χρόνιαι, καὶ κακοήθεις εἰσὶ, καὶ δυσίατοι, κἂν ἕλκος ᾖ τι περὶ τὴν ἀρτηρίαν ἢ τὸν λάρυγγα, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐὰν κατὰ τὸν πνεύμονα, τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν ἰσχυρῶν οὕτω δεῖται φαρμάκων, ὡς ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐξαρκέσαι δυνηθῶσιν, οἱ τὴν φθινώδη διάθεσιν ἔχοντες, ὅταν γε ἐπιλάβωνται χωρίου ξηροῦ, καὶ διαίτῃ προσηκούσῃ, καὶ φαρμάκοις χρώμενοι διατελῶσιν ἐπὶ πλεῖστον αὐτάρκως τὰ κατὰ τὰς συνήθεις πράξεις ἐργαζόμενοι μετρίως. αὐτὴν οὖν τὴν δύναμιν οὐκ ἠξίουν ἀναμεμίχθαι, ταῖς ἰδίως ὀνομαζομέναις ἀρτηριακαῖς. Τετάρτην ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις, ἔγραψε δύναμιν ὁ Ἀνδρόμαχος ὧδέ πως. ἑτέρα τοῦ αὐτοῦ. λέγει δὲ δηλονότι τοῦ Βλάστου. περὶ οὗ κατὰ τὴν ἔμπροσθεν ἀρτηριακὴν ἐγέγραφει. ἀρτηριακὴ Βλάστου ᾗ χρῶμαι. τὴν σύνθεσιν δὲ αὐτῆς τοιαύτην ποιεῖται. ἅλης. Γο. βʹ. κρόκου. Γο. αʹ. μαστίχης. Γο. αʹ. Πρόδηλον οὖν ὅτι τὸ φάρμακον τοῦτο τῶν ἰδίως ὀνομαζομένων ἐκκοπρωτικῶν ἐστὶ μετὰ τοῦ πεπτικὸν ἔχειν τι διὰ τὸν κρόκον. ὅταν δ᾽ οὕτως εἴπω πεπτικὸν, ἀκούειν χρὴ τῆς διαθέσεως ἧς ἕνεκα προσάγεται. Πέμπτην δὲ ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος τήνδε· Ἀνώδυνος τοῦ αὐτοῦ. ὀπίου. Γο. γʹ. κρόκου. Γο. αʹ. σμύρνης. Γο. βʹ. ἀκακίας. Γο. δʹ. γλυκείας χυλοῦ. ∠. δʹ. σὺν μέλιτι. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐγὼ δὲ οὐ πάνυ τι προσίεμαι τὴν τοιαύτην σύνθεσιν τῶν φαρμάκων, μετὰ τοῦ μηδὲ δηλοῦσθαι τὴν διάθεσιν ἐφ᾽ ἧς αὐτῇ χρηστέον. ἴσμεν γὰρ ἐπὶ τῶν ἀνωδύνων τὸν σκοπὸν τῆς συνθέσεως, ὅταν ὕπνον ἐργάσασθαι βουληθῶμεν, καὶ σφοδρὰν ὀδύνην ναρκῶσαι. ἡ δὲ τῆς ἀκακίας μίξις ὡς πρὸς ἕλκος ἐστὶν, ὥσπερ γε καὶ ὁ τῆς γλυκείας χυλὸς πρὸς τὸ πραΰναι τὰ τετραχυσμένα. κρόκου δὲ μιγνύειν ἢ ὀπίου κατὰ τὰς ἀνωδύνους, τοῖς πλείστοις ἤρεσεν, ἐπειδὴ δοκεῖ καὶ αὐτὸς ἱκανῶς πέττειν ἁπάσας τὰς διαθέσεις. Ἕκτην ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψε δύναμιν ὁ Ἀνδρόμαχος τοιάνδε. ἀρτηριακὴ τοῦ αὐτοῦ. λιβανωτοῦ. Γο. αʹ. γλυκείας χυλοῦ. Γο. αʹ. σμύρνης. ∠. δʹ. τραγακάνθης. ∠. ϛʹ. νάρδου. ∠. αʹ. ἀμώμου. ∠. δʹ. κρόκου. ∠. δʹ. μέλιτος ἀττικοῦ. Καὶ αὕτη δὲ ἐστὶ δήλη πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις τῶν ἀναπνευστικῶν συντιθεμένη. διά τε τῶν πεπτικῶν, καὶ παρηγορικῶν καὶ στυφόντων, καὶ ῥυπτόντων. ὁ μὲν γὰρ λίβανος, καὶ ἡ σμύρνα, καὶ ὁ κρόκος τῶν πεττόντων τὰς διαθέσεις εἰσὶν, ὁ δὲ τῆς γλυκείας χυλὸς τῶν ἐκλεαινόντων τὰς τραχύτητας, ὥσπερ γε καὶ ἡ τραγάκανθα. τὸ δὲ ἄμωμον ἰσχυρῶς ξηραίνει, μετὰ τοῦ καὶ βραχὺ στυπτικὸν ἔχειν. τὸ δὲ μέλι τῆς τῶν θερμαινόντων ἐστὶ καὶ ῥυπτόντων δυνάμεως. Ἑβδόμην ἐπὶ ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν ἐκ τῶν πολλῶν πάνυ συγκειμένην φαρμάκων, ἁπάσας σχεδόν τι τὰς δυνάμεις ἐχόντων, καὶ γὰρ στύφοντα, καὶ δάκνοντα, καὶ λεπτύνοντα, καὶ παρηγοροῦντα, καὶ ἐκλεαίνοντα, καὶ ὑπνωτικὸν, καὶ διαφορητικὸν, καὶ ῥυπτικὸν περιέχεται κατ᾽ αὐτὴν, ἐφ᾽ ὧν ἁπασῶν τῶν πολυμιγμάτων δυνάμεων ὧν εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν ὁ λόγος κοινὸς, ὡς ἐξ ἁπάντων τίς εἰ βουληθῇ συνθεῖναί τι τῶν φαρμάκων, ἐλπίδι τοῦ κρινεῖν ἓν φάρμακον πρὸς ἁπάσας τὰς ὁμογενεῖς διαθέσεις, ἐξ αὐτῶν τινὰ μὲν εὑρέθη τῇ πείρᾳ μοχθηρὰ καὶ παρεώθη. τινὰ δὲ εὐτύχησεν κατὰ τὸν τοῦ συντεθέντος ἀποβῆναι στοχασμὸν, ἔγραψε δὲ καὶ τὴν σκευασίαν αὐτῆς ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐ πάνυ τι τοῦτο πράττειν εἰωθώς, ὃ δὲ ἐκ φαρμάκων δυνάμεις ἐχόντων ἃς εἴρηκα σύγκειται, κάλλιον μὲν ἐστὶ μεμνῆσθαι, τοὺς ὁμιλήσαντας τοῖσδε τοῖς γράμμασιν. εἰ δὲ καὶ μὴ πρόχειρον ἔχοιεν τὴν μνήμην, ἀλλὰ κατά γε τὸν χρόνον αὐτὸν τοῦτον, ἐν ᾧ τὰ τοιαῦτα φάρμακα μανθάνουσιν ἀναγνῶθωσαν ἐπιμελῶς τὸ ἕκτον καὶ τὸ ζʹ. καὶ τὸ ηʹ. περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. ἐν ἐκείνοις γὰρ ἅπασαν ἔγραψα τὴν ὕλην τῶν φαρμάκων ὅσα ῥίζαι καὶ φύλλα καὶ ἄνθη καὶ σπέρματα καὶ καρποὶ, καὶ ὀποὶ, καὶ χυλοὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων εἰσὶν ἢ ἁπάντων φυτῶν. ὁπότ᾽ οὖν ἀκήκοας ταῦτα, πρόσεχε ἤδη τὸν νοῦν οἷς ἔγραψε περὶ τοῦ φαρμάκου τούτου ὁ Ἀνδρόμαχος. ἀρτηριακὴ ᾗ χρῶμαι. πεπέρεως ῥίζαι ὡς ἀ-

ἀφροτάτου πλύνονται ἕως λίαν καθαρώτατοι γένονται, καὶ γεώδεις ἀφῶσιν. εἶτα ψύχονται ὥ-
ραν μίαν, καὶ κατατέμνονται εἰς τριδάκτυλα, καὶ καταθραύονται, ἐκ τούτων λι. Γ. καὶ βάλλον-
ται εἰς χύτραν ἐγκαινισμένην, καὶ ὕδατος γλυκέος. ξ. Γ. καὶ ἕψεται ἕως ἀπολειφθῶσιν. ξ. ε.
καὶ ἐκθλίβονται, καὶ τὸ μὲν ὑγρὸν εἰς διπλῶμα βάλλεται, τὰ δ᾽ ἀρώματα ἀδρομερῆ. νάρδου ἰν-
δικῆς. ∠. δ΄. κινναμώμου. ∠. ς΄. γλυκείας ῥίζης. ∠. ς΄. κασσίας. ∠. δ΄. ῥίου ποντικοῦ. ∠. δ΄.
βαλαυστίου. ∠. ς΄. ῥόδων ξηρῶν. ∠. δ΄. οἱ δὲ. ∠. ς΄. ταῦτα ἕψεται ὁμοίως ἐς τὸ ἥμισυ. εἶτα
ἐκθλίβεται, καὶ προσεμβάλλεται τῷ ἀφεψήματι μέλιτος ἀττικοῦ. ξ. α΄. προαφεψημένου καὶ συ-
νεστραμμένου ἰδίᾳ ἐν διπλώματι ἕως μὴ μολύνοι, καὶ προσεμβάλλεται τερμινθίνης διαυγοῦς. ∠.
γ΄. χαλβάνης. ∠. β΄. κρόκου. ∠. ε΄. ὑοσκυάμου χυλοῦ. ∠. α΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. α΄. μαν-
10 δραγόρου χυλοῦ τριώβολον. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. η΄. Ογδόην ἐπὶ ταῖς προειρημέναις
ἔγραψε δηλώσας τῆς δυνάμεως αὐτῆς τὸ κεφάλαιον. ὅπερ ἐχρῆν ἐπὶ πασῶν αὐτὸν πεποιηκέναι. ἔ-
χει δ᾽ οὕτω πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. Αρτηριακὴ ἐπαινουμένη μυθριδάτειος πρὸς τὰ ἐν θώρακι συ-
νηθροισμένα, ἀποκαθαίρει καὶ ἀποσμήχει. ἐρυσίμου πεφωγμένου. ∠. α΄. ἔν τισι δὲ τῶν ἀντι-
γράφων βρεγμοῦ γέγραπται, ῥυπτικῆς δὲ ἐστὶν ἄμφω δυνάμεως, λινοσπέρματος πεφωγμένου. ∠.
κ΄. καὶ τοῦτο ῥυπτικῆς ἐστὶ δυνάμεως. στροβύλου. ∠. κ΄. ἐκλεαίνει δηλονότι τοῦτο, σταφίδος ἐκγεγιγαρ-
τισμένης. ∠. δ΄. καὶ αὕτη τῷ μὲν βραχύ τι παραστύφειν, καὶ ἅμα τροφή τις εἶναι χρηστὴ τῷ σώματι
μέμικται προσηκόντως. ἔχει δὲ καὶ τὴν τοῦ γλυκέος δύναμιν οἵαν εἰρήκαμεν ἐν τῷ τετάρτῳ περὶ
τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. κρόκου ὀβολοὺς δύο. ἐλάχιστον δηλονότι βέβληκε τοῦ κρό-
κου ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον, ἐγγύς τι τοῦ μηδὲν εἶναι πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. εἰρήκαμεν δὲ
20 ὅτι πεπτικῆς ὁ κρόκος ἐστὶ δυνάμεως μετὰ τοῦ στύφειν. εἴρηται δ᾽ ὅτι καὶ ἡ στύψις συνάγει, καὶ σφίγ-
γει καὶ τονοῖ τὰ σώματα, βέβληκε δὲ καὶ κοτύλας μέλιτος τέταρτον. ἀποχωρήσας τοῦ τε γλυ-
κέος οἴνου καὶ τοῦ ἑψήματος. ἀποκαθαίρειν γὰρ τὸ σκευαζόμενον φάρμακον βούλεται καθότι προ-
εἶπε τὰ ἐν θώρακι. ἐν δὲ τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις τὸ πάχυσμα κωλύει τὴν ἀνακάθαρσιν. ἔμιξε δὲ
τούτοις τραγακάνθης. ∠. δ΄. ἐκλεαίνοντος φαρμάκου τὰ τραχυνθέντα. προεῖπον δ᾽ ὅτι βούλεται
τὸ προκείμενον φάρμακον, ἀποκαθαίρειν τε καὶ ἐκλεαίνειν τὰ κατὰ τὸν θώρακα. ὁ μὲν γὰρ σκοπός
ἐστιν ἐν τοῖς τοιούτοις, λεπτῦναι καὶ ἀποῤῥύψαι καὶ πρὸς τὴν ἀναγωγὴν ἐπιτήδεια ποιῆσαι τὰ κα-
τὰ τὸν θώρακα. τῆς δ᾽ ἀνωδυνίας ἕνεκα καὶ τοῦ μὴ πάνυ τι μήτ᾽ ἐν τραχυνθέντα τὰ μόρια, προστί-
θενται τὰ ἐκλεαίνοντα. μέγιστον δὲ τοῦτ᾽ ἐστὶ, καὶ διὰ παντὸς χρὴ μεμνῆσθαι αὐτοῦ, τοῦ πολλάκις ἕνα
σκοπὸν ἔχειν, δι᾽ ὃν συντίθεται τὸ φάρμακον, ἕνεκα δὲ τοῦ μὴ λυπεῖν αὐτὸ κατὰ μηδένα τρόπον, ἕ-
30 κάτερα μίγνυται τὸν πρῶτον σκοπὸν τῆς ὠφελείας ἔχοντα. Εννάτην ἀρτηριακὴν ἐπὶ
ταῖς προγεγραμμέναις ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος ὧδέ πως κατὰ λέξιν. Αρτηριακὴ ἡ μαρίνου.
κρόκου. Γο. α΄. κόμμεως. Γο. β΄. τραγακάνθης. Γο. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ. ξ. α΄. ἕψε ἕως ἀποσταζό-
μενον μὴ μολύνοι. Τοῦτο τὸ φάρμακον τῶν μέσων ἐστὶ κατὰ δύναμιν. ἦν δ᾽ ἂν ἀκριβῶς παρη-
γορικόν τε καὶ ἀνώδυνον εἰ μήτε κρόκου εἶχεν μήτε τοῦ μέλιτος τὸν. ξ. ἀλλ᾽ ἀντ᾽ αὐτοῦ τὸν θηραῖον
οἶνον ἢ τὸν κρητικὸν, ἢ τὸ ἐκ τοῦ γλεύκους ἑψηθέντος γινόμενον ὃ καλοῦμεν ἡμεῖς ὡς ἔφην ἕψημα, πα-
ράκειται δὲ κατὰ τὴν λέξιν ἀκαίρως ἐπὶ τοῖς προειρημένοις ἰσχυροῖς φαρμάκοις. ἃ καὶ τοῖς ἐμ-
πυϊκοῖς, καὶ τοῖς ὑπὸ φθόης ἐχομένοις ἁρμόττει. Δεκάτην ἐφεξῆς τῇ προγεγραμμένῃ
μνημονεύει μεταξὺ τῆς ἀκριβῶς παρηγορικωτάτης καὶ τῆς μέσης. ὁποίαν ἔφην εἶναι τὴν προγε-
γραμμένην. ἐκ κόμμεως γοῦν ταύτην καὶ γλυκέος κρητικοῦ, καὶ ὕδατος συντίθησι, μιγνὺς μέ-
40 λιτι. τοῦ μὲν κόμμεως ἐμβαλὼν. Γο. η΄. τοῦ δὲ γλυκέος. ξ. α΄. τοῦ δὲ μέλιτος, λίτραν. α΄. λύειν κελεύ-
ων ὕδατι τὸ κόμμι. μὴ προσθεὶς τὸ ποσὸν, διὰ μὲν οὖν τὸ κόμμι καὶ τὸ γλυκὺ καὶ τὸ ὕδωρ ὅλως οὐδὲν ἔ-
χει ῥυπτικὸν, διὰ δὲ τὸ μέλι τοῦ παρηγορικωτάτου καὶ ἐκλεαίνοντος ἀποκεχώρηκεν, ἴσμεν γὰρ ὅτι ῥυ-
πτικόν ἐστι τὸ μέλι, ἕψεσθαι δὲ δεῖν ἐπ᾽ ἀνθράκων εἶπεν αὐτὸ, τουτέστιν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἀκάπνου, κάλ-
λιον δ᾽ ἂν ἐπεποιήκει καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἁπασῶν ἀρτηριακῶν τοῦτο προσγράψας. ἐγὼ γοῦν οὕτως
αὐτὸ σκευάζω, καὶ οὐδ᾽ ἐπ᾽ αὐτῶν ἀνθράκων ἔτι διακαιομένων ποιοῦμαι τὴν ἕψησιν, ἵνα μηδὲ τὸ ἀπὸ
τούτων ἀναφερόμενον καπνῶδες καὶ δριμὺ προστρίψειε τῷ φαρμάκῳ δριμύτητας οὐκ ἀναγκαίας.
τῆς μὲν γὰρ τοῦ μέλιτος δριμύτητος ἀνεχόμεθα, καίτοι καὶ αὐτῆς οὐκ οὔσης σφοδρᾶς, διὰ τὴν ἄλ-
λην αὐτοῦ χρείαν, καπνοῦ δὲ οὐδεμία χρεία, διαφευκτέον οὖν αὐτὴν, εἰς ὅσον ἐνδέχεται κατὰ
πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα, κάλλιον δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἐμπλαστικῶν ἀκάπνοις χρῆσθαι τοῖς ξύ-
50 λοις. Ενδεκάτην δύναμιν ἔγραψεν οὕτως. ἀρτηριακὴ ἄλλη καλή.
Κινναμώμου. λιβανίου ἀνὰ. Γο. α΄. χυλοῦ γλυκείας. Γο. α΄. σμύρνης. ∠. δ΄. τραγακάνθης. ∠. ς. νάρδου ἰν-
δικῆς. ∠. δ΄. ἀμώμου. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. α΄. μέλι ἀττικόν. ἀληθῶς εἶπεν, καλὴν εἶναι τὴν ἀρτηρια-
κὴν ταύτην, ἀλλ᾽ ἐνδεῖ τῷ λόγῳ πρὸς τίνας διαθέσεις αὐτὴν εἶναι φησὶ καλὴν, εἴρηται γὰρ ἐν ἀρχῇ καὶ
διὰ κραυγὴν καὶ διὰ κατάῤῥουν κακοῦσθαι τὴν ἀρτηρίαν, καὶ τῷ ἔχειν ἕλκος ἢ φλεγμονὴν σκιῤῥουμένην, ὡς
δὲ νῦν τὴν σκευασίαν οὕτως ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος καὶ πρὸς τοὺς φθόη κάμνοντας, ἐπιτήδειον ἐστὶ φάρ-
μακον,

μακον, καὶ πάσας ἁπλῶς τὰς ἐν θώρακι καὶ πνεύμονι κεχρονισμένας διαθέσεις. ἡ γὰρ τοῦ κιννα-
μώμου φύσις οὖσα λεπτομερὴς, καὶ ξηραντικὴ, καὶ τὰς ἐσκιῤῥωμένας διαθέσεις ἰᾶσθαι πέφυ-
κεν. ἐφεξῆς δὲ αὐτῷ καὶ ἡ τοῦ ἀμώμου δύναμις ἐστὶ μετὰ τοῦ καὶ στυπτικόν ἔχειν τι, διὰ δὲ τὴν τού-
των ἐνέργειαν οὖσαν σφοδρὰν, εὐλόγως ἐμίχθη λιβανωτός τε, καὶ ὁ τῆς γλυκείας χυλὸς, καὶ
τραγάκανθας, πραΰνει τὰ τετραχυσμένα πεφυκότα φάρμακα, περὶ δὲ κρόκου καὶ σμύρνης πολλά-
κις εἴπομεν, ὅτι πεπτικὰ καὶ ξηραντικὰ μετρίως τῶν τοιούτων διαθέσεών ἐστι. Δωδεκάτην ἀρ-
τηριακὴν ὁ ἀνδρόμαχος ἔγραψεν οὕτως. Ἄλλη ἐκ τῶν γάλλου πρὸς τὰ τῆς ἀρτηρίας πά-
θη, καὶ ἕλκη ἐν πνεύμονι, καὶ πύου ἀναγωγὰς καὶ αἵματος, καὶ τοὺς εἰς θώρακα ῥευματισμοὺς, καὶ
πρὸς τὰ δυσάνωγα σφόδρα ἐνεργεῖ. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. δ'. κρόκου, κιλικίου. ∠.
10 δ'. λιβανωτοῦ. ∠. δ'. σμύρνης φωγλοδίτιδος. ∠. δ'. κινναμώμου. ∠. δ'. ἀμώμου. ∠. γ'. στρο-
βίλου. ∠. δ'. γλυκείας ῥίζης ἐξεντεριωμένης. ∠. δ'. νάρδου συριακῆς. ∠. β'. S. κασσίας με-
λαίνης. ∠. β'. τραγακάνθης. ∠. γ'. φοινίκων συριακῶν τῆς σαρκός. ∠. γ'. ἀστέρος σαμίου. ∠.
δ'. χαλβάνης καθαρᾶς τετρώβολον. κόστου. ∠. δ'. ἐν ἄλλῳ. ∠. α'. μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλας. δ'.
ἕψεται ἐν διπλῷ τὸ μέλι τε καὶ ἡ ῥητίνη. ὅταν δὲ ἄρχηται συστρέφεσθαι, χαλβάνη μίγνυται ἄ-
χρις ἂν μὴ μολυνθῇ. εἶτα ψυχθέντι λεῖα τὰ λοιπὰ μίγνυε, καὶ οὕτω χρῶ. Καλῶς ἐποίησεν ἐνθάδε
τούτου τοῦ φαρμάκου, καὶ πρὸς τίνας διαθέσεις ἁρμόττει γράψας, καὶ πῶς αὐτὸ χρὴ σκευάζειν.
ἡ δὲ μέθοδος τῆς συνθέσεως ἐκ τῶν ἔμπροσθεν δήλη ἐστίν. Τρισκαιδεκάτην ἀρτηριακὴν ὁ ἀν-
δρόμαχος ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως. Ἀρτηριακὴ ἡ γάλλου. ἡ δ' αὐτὴ καὶ ἀντίδοτος
πρὸς τὰ αὐτὰ ποιοῦσα. Νάρδου συριακῆς. ∠. δ'. σμύρνης. ∠. δ'. κρόκου. ∠. δ'. κόστου.
20 ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. α'. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους. λ'. γλυκείας ῥίζης. ∠. α'. στροβίλους. ρ'. στύ-
ρακος. ∠. α'. τραγακάνθης. ∠. α'. κινναμώμου. ∠. α'. ἀμώμου. ∠. α'. λιβάνου. ∠. α'. ὀβολοὺς
δ'. κασσίας σύριγγος. ∠. α'. βαλαυστίου. ∠. γ'. ὀβολοὺς. γ'. μέλιτος ἀττικοῦ, ἢ γλυκέος κρητι-
κοῦ κοτύλας. β'. ὁ γλυκὺς ἐν διπλῷ ἕψεται ἕως ἂν μέλιτος σχῇ πάχος. εἶθ' οὕτω καταχεῖται κα-
τὰ λείων τῶν ξηρῶν. ἡ δὲ τραγάκανθος καὶ ὁ στύραξ πρὸ μιᾶς ἀποβρέχονται ἐν προτρόπῳ ἱκα-
νῷ, καὶ οὕτω μίγνυνται τοῖς λοιποῖς. εἶθ' οὕτως ἀναιρεῖται εἰς πυξίδα ἀργυρᾶν ἢ ὑελίνην.

Καλῶς ἐποίησεν καὶ ταύτην τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ τὴν συνήθειαν εἰπών, ἐγὼ δὲ διὰ τοῦτο πά-
σας τὰς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένας ἀρτηριακὰς ἔγραψα, ὅπως μηδεὶς ἑτέρου συγγραφέως δεηθῇ. πᾶν
γὰρ εἶδος ἐν αὐταῖς ἐστιν, καὶ τῶν μαλακῶν, καὶ τῶν ἰσχυρῶν, καὶ τῶν μέσων. Τέσσαρας
καὶ δεκάτη τῶν ἀρτηριακῶν ἐστι, περὶ ἧς οὕτω γράφει. ἀρτηριακὴ ἐκ τῶν σφόδρα, ἢ μοσχίωνος,
30 ἔστι δ' αὐτῆς ἡ δύναμις ὑπὲρ τὰς μέσας οὐκ ὀλίγον ἀποκεχωρηκυῖα πρὸς ἰσχὺν, ἔχει γὰρ τμητικὸν καὶ
λεπτυντικὸν, καὶ θερμὰ πολλῶν φαρμάκων, οἷς μέμικται, καί τινα τῶν πραέων δι' ἣν εἶπον αἰτίαν,
ἡ δὲ σύνθεσις αὐτῆς ἐστιν ἥδε. Μίλτου λημνίας λιβάνου, σμύρνης. νάρδου. ἀμώμου, κασσίας
κιῤῥᾶς. κρόκου. ἰλλυρίδος. σχοίνου ἄνθους, ἀνὰ. ∠. ς'. κινναμώμου. ∠. δ'. ῥητίνης τερμινθίνης
∠. δ'. ῥόδων ἄνθους. ∠. δ'. ὀποβαλσάμου. ∠. β'. μέλιτος κοτύλην. α'. ἢ γλυκέος κρητικοῦ
κοτύλης ἥμισυ τέταρτον, ἕψε τὸ ὑγρὸν καὶ τὴν ῥητίνην ἕως γένηται κιῤῥὰ, εἶτα τὰ λοιπὰ ἄρας ἀπὸ
τοῦ πυρὸς, ἀπόδος, καὶ συνανακόψας, δίδου τοῖς περὶ θώρακα καὶ ἀρτηρίαν, ἡλίκον κύαμον ἑλλη-
νικὸν, μεθ' ὕδατος κοτύλης τετάρτου. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐκλεικτόν. Πέντε καιδεκάτην ἔ-
γραψε δύναμιν ὧδέ πως. ἀρτηριακὴ πρὸς τραχυσμὸν βρόγχων, καὶ φωνῶν ἀποκοπὴν, καὶ ἀ-
ναφορικοὺς, ᾗ χρῶμαι, ἐκ τῶν ἀπολλωνίου καὶ ἀλκιμίωνος. Τραγακάνθης. ∠. ς'. κόμμεως. ∠. ς'.
40 λιβάνου. ∠. α'. ὀβολὸν. α'. σμύρνης. ∠. α'. ὀβολοὺς. β'. κρόκου. ∠. α'. ὀβολοὺς δύο. γλυκυῤῥίζης
χυλοῦ. ∠. α'. ὀβολοὺς. γ'. ἢ τῆς ῥίζης. ∠. α. S. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι. κε'. φοινικοβαλάνων λι-
παρῶν τῆς σαρκός. ∠. γ'. οἱ δὲ φοίνικας. ε'. ἢ ς'. τὴν τραγάκανθαν γλυκεῖ βρέχων καὶ λειώσας ἀνα-
λάμβανε. τὰ δὲ ἄλλα λεῖα, καὶ καταπότια ποιῶν κυάμου μέγεθος, κέλευε ὑπὸ τὴν γλῶτταν κρα-
τεῖν. Τὰς τοιαύτας δυνάμεις ὑπογλωττίδας ὀνομάζουσιν οἱ ἰατροὶ, καὶ κελεύουσι διαλυομένου τοῦ
φαρμάκου παραδέχεσθαί πως ἀτρέμα εἰς τὸν λάρυγγα, τὸ ἀποῤῥέον, ἀνατετραμμένους εἰ βὴξ κινοῖτο.

ἡ δὲ. ις'. κατὰ λέξιν οὕτω γέγραπται. ἀρτηριακὴ ἐκλεικτὸς πρὸς ἅπαντα τὰ ἔντος,
καὶ μάλιστα πρὸς φθισικοὺς, καὶ ἐμπυϊκοὺς, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχομένους ὕδρωπας καὶ βῆχας παλαι-
οὺς, διδόμενον δι' ἡμέρας, καὶ νύκτα, πλῆθος κοχλιαρίου.

Σκίλλης χυλοῦ. ξ. δ'. γλυκέος κρητικοῦ. ξ. γ'. οἴνου φαλερίνου. ξ. η'. μέλιτος ἀττικοῦ. ξ. γ'.
50 σμύρνης. Γο. δ'. κρόκου. Γο. β'. λιβάνου. Γο. β'. ἀριστολοχίας δακτυλίδος μνᾶν. α. S. γλυ-
κυῤῥίζης μνᾶν. α'. ἠρυγγίου ῥίζης. Γο. β'. κασσίας. Γο. α'. νάρδου κελτικῆς. Γο. α'. ξυλοβαλ-
σάμου. Γο. η'. τὴν ἀριστολοχίαν, καὶ τὸ ἠρύγγιον, καὶ τὴν γλυκύῤῥιζαν, καὶ ξυλοβάλσαμον,
καὶ κασσίαν, καὶ νάρδον, καὶ σχοῖνον κόψας ἁδρομερῆ ἔμβρεχε εἰς τοὺς τοῦ οἴνου. ξ. η'. ἐνθάδε ἡμέ-
ρας. γ'. εἶτα ἐνθάδε μαλακοῦ πυρὸς ἕψε ἕως λειφθῇ τὸ τρίτον μέρος, καὶ οὕτως ἐκθλίψας, καὶ συμβαλεῖν
ῥίψας, προσαπόδος τὸν γλυκὺν, καὶ τὸ μέλι, καὶ τὸν χυλὸν τῆς σκίλλης, καὶ ἕψε ἕως μέλιτος σχῇ πά-

χος· τὸν δὲ κρόκον, καὶ λίβανον καὶ σμύρναν ἑξῆς λεῖα σὺν οἴνῳ, καὶ οὕτως εὖ ἔχοντος τοῦ φαρμάκου,
προσαποδοὺς, καὶ ἐπ' ὀλίγον τήξας, ἆρον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ οὕτως ἀποθέμενος χρῶ. καλῶς ἐποίησε
καὶ περὶ αὐτῆς γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος, τήν τε ἐπαγγελίαν, καὶ τὴν σκευασίαν. Ἑπτακαιδεκάτη
δύναμις ὑπ' αὐτοῦ γέγραπται τοιάδε. ἀρτηριακὴ ἄλλη ὡς Εὐκλείδης ὁ Παλαντῖνος. σκίλλης χυ-
λοῦ. ℥. γ'. γλυκέος κρητικοῦ. ℥. γ'. οἴνου φαλερίνου. ℥. γ'. μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλην. α'. κρόκου. Γο. δ'. οἱ δὲ
Γο. β'. σμύρνης. Γο. γ'. τραγακάνθης. Γο. α'. γλυκείας χυλοῦ. Γο. β'. λιβανίου. Γο. α'. ὀποβαλσάμου. Γο. ς'.
σκευάσας χρῶ. Περὶ ταύτης τῆς δυνάμεως, οὔτε τὴν ἐπαγγελίαν, οὔτε τὴν σκευασίαν ἔγραψεν.
ὡς ἤδη νοεῖν δυναμένων τῶν ἀναγινωσκόντων τὴν γνώμην αὐτοῦ. ἐν μὲν γὰρ τῷ εἰπεῖν, ἄλλη ἀρτηριακή,
παραπλησίαν τὴν ἐπαγγελίαν αὐτῆς ἡμᾶς νοεῖν προσῆκε τῇ γεγραμμένῃ, τὴν δὲ σκευασίαν ἐκ τῶν
10 ἔμπροσθεν λογίζεσθαι. ἡ δ' ὀκτωκαιδεκάτη δύναμις οὕτω γέγραπται, ἀρτηριακὴ ἐκ τῶν Περιγέ-
νους πρὸς πάντα τὰ τῆς ἀρτηρίας πάθη. Κρόκου. ∠. α'. σταφίδος ἐκγεγιγαρτισμένης. ∠. α'. ἀμυγδάλων
∠. η'. σμύρνης τετρώβολον, τραγακάνθης. ∠. δ'. πεπέρεως λευκοῦ τετρώβολον. μέλι ἑφθὸν, ἡ σταφὶς
φρύγεται. τὰ δ' ἀμύγδαλα λεπίζεται, ἡ τραγάκανθα ἐν ὕδατι βρέχεται καὶ λεαίνεται ἡμέραν μί-
αν, καὶ οὕτω μίγνυται ὁμοῦ. Καὶ περὶ ταύτης καλῶς ἐποίησε τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ τὴν σκευα-
σίαν εἰπὼν, μέσης δέ ἐστι δυνάμεως τὸ φάρμακον, διὸ καὶ πρὸς πάντα φησὶν αὐτὸ χρήσιμον ὑπάρχειν.
ἔστι γὰρ ἡ τῶν μέσων φαρμάκων φύσις τοιαύτη. διὸ καὶ αὐταῖς μὲν μέσαις διαθέσεσι κυρίως τε καὶ πρώ-
τως ἁρμόττει, ταῖς δ' ἤτοι μαλακῶν, ἢ ἰσχυρῶν δεομέναις φαρμάκων, οὐδὲν οὔτε ἀγαθὸν οὔτε κακὸν ἐρ-
γάζεται μέγα. Εἰκοστὴν ἁπασῶν ἀρτηριακὴν, ἔγραψεν ὧδέ πως. οἰνομέλιτος παλαιοῦ. ℥.
γ'. ἕψε ἄχρις εἰς ἕν. εἶτα ἐπίβαλε στροβύλων πεφωγμένων ἡμίναν. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. β'. καὶ χρῶ.
20 ἦν ἂν τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν τοῖς μαλακωτάτοις, εἰ μὴ τοῦ πεπέρεως ἔλαβέ τι. τοῦτο δὲ λαβὸν, ἐπὶ τὴν
τῶν μέσων ἀφικνεῖται δύναμιν, διὸ καὶ ὁμογενὲς αὐτὸ τῷ προγεγραμμένῳ νομίζων ἐφεξῆς ὑπέγραψεν.

Αἱ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμέναι ἀρτηριακαὶ τὸν ἀριθμὸν τέσσαρες.

Κ αἱ ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων ἀρτηριακῶν ἀρκέσει μνημονεῦσαι τεσσάρων. γράφει δὲ περὶ μὲν τῆς
πρώτης ὧδέ πως κατὰ λέξιν. Πρὸς ἀποκεκομμένας φωνὰς διὰ μελέτην. σῦκα καὶ ἐρύσιμον ἑ-
ψήσας καλῶς, τῷ ἀφεψήματι μίσγε κόμμι, ὥστε γενέσθαι μέλιτος σκληρότερον, καὶ δίδου εἰς νύκτα.
ποιεῖ δὲ καὶ τὸ ἀμμωνιακὸν, καὶ διὰ τοῦτο, τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐμνημόνευσα, διότι κατὰ μὲν ἀρχὰς
ἐπιτήδειός ἐστιν ἡ προγεγραμμένη δύναμις εἰ διὰ τοῦ ἠρυγγίου σκευάζοιτο. τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ἐπὶ τῶν
30 κεχρονισμένων, ἰσχυρὸν μὲν γάρ ἐστι φάρμακον. οὐ καλῶς οὖν ἐποίησεν ὁ Κρίτων, ἀδιορίστως γράψας
ἅμα τῷ μετρίῳ φαρμάκῳ τὸ ἰσχυρότατον, ἐὰν γὰρ ἐναλλάξῃς τοῦ σκληροῦ τῆς χρήσεως αὐτῶν οὐ μό-
νον οὐδὲν ὀνήσεις, ἀλλὰ καὶ βλάψεις τὸν ἄνθρωπον. Ἑτέραν ἀρτηριακὴν ἔγραψεν ὁ Κρίτων μέσην
τῇ δυνάμει. πεπτικήν τε καὶ ἄδηκτον, ὧδέ πως κατὰ λέξιν. Ἄλλη ποιοῦσα μάλιστα φωνασκοῖς,
καὶ πρὸς τραχεῖαν ἀρτηρίαν, καὶ τοὺς τῆς βηχὸς παροξυσμοὺς, καὶ ὠταλγίας, καὶ ἕλκη ἐν ὠσὶ, καὶ
αἰδοίῳ. ἔστι δὲ καὶ πεπτικὴ πρὸς καταῤῥόους. Λιβανίου ὀβολοὺς. δ'. σμύρνης. ∠. β'. γλυκέος
κυάθους. γ'. ἕψε τὸ γλυκὺ ἕως σχῇ μέλιτος τὸ πάχος. εἶτα πρόσβαλλε σμύρναν καὶ λίβανον, καὶ μετὰ γλυ-
κέος ἢ μεέφθου ἐξ αὐτοῦ ἀφῃρημένου. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς δυσεντερικοὺς, καὶ κοιλιακοὺς, τινὲς μίσγουσι
καὶ κρόκου. ∠. α'. καὶ γίνεται ὠτικὴ καλὴ, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. Ταῦτα μὲν ὁ
Κρίτων ἔγραψεν καὶ σαφῶς καὶ καλῶς. ἐμὲ καὶ οὐδὲν ἔτι δεῖ προστιθέναι τὴν ἐξήγησιν τῶν τοιούτων
40 φαρμάκων, πολλάκις ἤδη περὶ αὐτῶν εἰρηκότα, καὶ ἄλλας δὲ δύο παραπλησίας μὲν τῇ προειρημέ-
νῃ, μετριωτέρας δὲ τῇ δυνάμει καὶ ἁπλουστάτας οὕτως ἔγραψεν. Ἔκλειγμα τὸ Φαουστιανὸν λεγό-
μενον. οἴνου φαλερίνου. ℥. α'. μέλιτος ἀττικοῦ λίτραν. α'. ἕψε ἐν διπλώματι, κινῶν κλωνίῳ πη-
γάνου. Τὸ δὲ ἕτερον τῶν φαρμάκων ἐστὶ τοιοῦτον. Ἔκλειγμα τὸ διὰ σκυβελίτου, ᾧ χρώμεθα.
σκυβελίτου. ℥. α'. κόμμεως. Γο. γ'. μέλιτος. Γο. θ'. ἕψε ἐν διπλώματι, προβρέξας τὸ κόμμι, καὶ
λειώσας. οὕτω μὲν ἐνταῦθα προσέθηκεν μόνον τὸ ἐν διπλώματι, κάλλιστα δ' ἄν τις ποιεῖ αὐτὰς
ἁπάσας τὰς ἀρτηριακὰς, ὅσαι τὸ παρηγορικὸν καὶ πεπτικὸν καὶ πραϋντικὸν ἔχειν ἐπαγγέλλονται
διὰ διπλώματος ἕψων, ὅπερ ἐστὶν ἐπ' ἀγγείου διπλοῦ καθάπερ οἱ μυρεψοὶ τὰ μύρα σκευάζουσιν. εἰς μέγαν
τινὰ λέβητα θερμὸν ὕδωρ ἐγχέοντες, δεύτερον ἐνιστάντες ἔχοντα ἐν αὐτῷ τὸ ἑψόμενον φάρμακον. εἶτα
50 προδιακεκαυμένοις ἄνθραξιν, ἢ ξύλοις ἀκάπνοις ὑποκαίοντες.

Ἡ διὰ κωδύων ὡς οἱ παλαιοί.

Κ αὶ περὶ τὴν ταύτης σύνθεσιν ἀδιορίστως αὐτοῖς γέγονε διαφωνία. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν εἰς. ρκ'.
κωδύας ἐμβάλλειν. κ'. ℥. ὕδατος ἀξιοῦσιν, ὡς ἑκάστου ξέστου μέτρον ἔχοντος ἓξ κωδύων μίξιν.
ἔνιοι δὲ εἰς. π'. ℥. ὀκτακόσια κωδύας ἐμβάλλουσιν, ὡς ἑκάστου ξέστου δεχομένου κωδύας. ι'. τινὲς
δὲ οὕτως

δὲ οὕτως ὡς ὀκτὼ κωδύων τοῦ ξέστου δεχομένου. τινὲς δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς ὕδατος. ξ. γ'. κωδύας. π'. βάλλουσιν. ἄλλοι δέ. ρκ'. εἰς τῶν αὐτῶν. γ'. ξέστας. ἐμοὶ δὲ ὀλίγου πάνυ φαίνεται τοσοῦτον ὕδωρ εἰς τοσαύτας κωδύας ἐμβάλλειν.

ἡ διὰ κωδύων ἀνδρομάχου.

O μὲν οὖν ἀνδρόμαχος ὡς ἐν ταῖς ἀρτηριακαῖς ἀνωτέρω προγέγραπται, τὴν διὰ τούτων ἐν αὐτῷ σκευάζων, οὕτως ἔγραψεν, κωδύας χλωρὰς χιλίας διακοσίας εἶτα ἐπὶ τέλει, ὕδωρ ὄμβριον, οὐ προσθεὶς τὸ ποσόν.

ἡ διὰ κωδύων κρίτωνος.

O δὲ κρίτων ὧδέ πως. ἡ διὰ κωδύων λιτὴ, κωδύας ἀγρίας ὀκτακοσίας. ὕδατος. ξ. π'. ἑψήσας εἰς
10 γ'. καὶ ἐκθλίψας πρόσβαλλε μέλιτος. λι. ι'. εἰ δὲ ποικίλην αὐτὴν ἐθέλοις γενέσθαι πρόσβαλλε κρόκου. σμύρνης. ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ. ∠. ιβ'. λιβάνου. ∠. ς'. ἀκακίας. ∠. ιβ'. καλῶς οὖν μοι φαίνεται καθ' ἕκαστον. ξ. ἐμβαλεῖν κωδίας. ι'. οὕτω γὰρ συμβαίνει γράψαντος αὐτοῦ δεῖν ὀκτακοσίας ἐμβάλλειν εἰς ὕδατος. ξ. π'. κἀγὼ δὲ τοῦτον τὸν τρόπον σκευάζω μὴ προστιθεὶς, μήτε κρόκου μήτε σμύρνης, μὴ τ' ἄλλο τι. καλλίστη γάρ ἐστιν ἡ ἁπλουστάτη.

ἡ διὰ κωδύων τοῦ ἥρα.

O γε μὴν ἥρας εἰς. ρκ'. κωδύας, ὕδατος ὀμβρίου. ξ. γ'. ἐμβάλλει, παντάπασιν ὀλίγον ἢ κατά τινα τῶν
20 ἀντιγράφων, οὐ κωδύων ἀριθμὸς. ρκ'. ἀλλὰ. ∠. γέγραπται. παραγράψω τὴν ὅλην αὐτοῦ λέξιν οὕτως ἔχουσαν, κωδίας μήκωνος χλωρὰς. ρκ'. βαλὼν εἰς ἀγγεῖον, καὶ ὕδατος ὀμβρίου. ξ. γ'. ἔασον βραχῆναι ἡμέρας. γ'. εἶτα ἕψε ἕως ἂν λειφθῇ τὸ τρίτον μέρος, εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔκθλιβε, καὶ διηθήσας, μίσγε μέλιτος. ξ. α'. καὶ ἕψε ἐν διπλῷ ἀγγείῳ. ὅταν δὲ ἄρχηται συστρέφεσθαι προσέμβαλλε, ἀκακίας κιρρᾶς. ∠. α'. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. α'. ὅταν δὲ τὰς κωδύας ἕψῃς ἐν τῷ ὕδατι, κρόκου. ∠. α'. ἔνδησον εἰς ὀθόνιον, καὶ ἔασον συνέψεσθαι. ἔνιοι μέντοι βάλλουσι καὶ σμύρνης. ∠. α'. καὶ λεαίνουσιν αὐτὰ σὺν ὀλίγῳ γλυκεῖ καὶ ἐπικατατρίβουσι καὶ συνέψουσιν, μέχρις οὗ πως συστραφῇ. εἰ μέντοι βούλοιο μὴ φαρμακώδη ποιῆσαι αὐτὴν σὺν τῷ ἀφεψήματι τῶν κωδύων, ἐπειδὰν τὸ τρίτον λειφθῇ μέρος, συνεψήσεις τὸ μέλι τὰ λοιπὰ μὴ συνεμβάλλων.

30 ἡ διὰ κωδύων ὡς δαμοκράτης.

E σκευάσθη δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο, δαμοκράτης φησὶν, ὑπὸ θεμίσωνος πρώτου, γράφων οὕτως ἐν τῷ βιβλίῳ τῷ ἐπιγεγραμμένῳ, δαμοκράτους κλινικός. ἴσμεν δ' ὅτι διὰ στίχων γέγραπται. φασὶ δὲ θεμίσωνα τοῦτο πρῶτον σκευάσαι τὸ φάρμακον πρὸς βῆχας ὑγρὰς, καὶ πόνους ἀρτηρίας, φάρυγγος, εἴδη ῥευμάτων ἁπλῶς ἁπάντων τῶν περὶ τὸν θώρακα, καὶ τὰς ἀγρυπνίας, ὧν γε ταῦτα ἐστὶν αἴτια.

M ήκωνος ἣν λέγουσιν οἱ γεωπόνοι
μήκωνα ἀγρίαν, οὐδὲ γάρ πως σπείρεται,
κεφαλὰς τὰς ἔτι χλωρὰς, ἃς λέγομεν κωδύας
τὸ σπέρμ' ἐχούσας κιρρὸν, οὐδέπω μέλαν,
40 τρεῖς τεσσαράκοντα τὰς μετρίας τοῖς μεγέθεσιν,
βάλλε εἰς χύτραν καινήν τε καὶ πλατύστομον.
καὶ περιχέας τρεῖς ὕδατος ὀμβρίου μέτρῳ. ξ.
ἀπόβρεξον νύκτα καὶ ἡμέραν μίαν.
εἶτα μίξας ἐπιπλέον οὐ λάβρῳ πυρί.
ἀπόθλιβε ἀπ' αὐτῶν ἅπαν τὸ ὕδωρ εἰς τὴν χύτραν.
καὶ προσλαβὼν τρεῖς μέλιτος ἀττικοῦ λίτρας
πάλιν ἕψε κουφοτέρα μετρίῳ φλογὶ,
καὶ ἕψε ἕως σχῇ μέλιτος οὐχ ὑγροῦ πάχος.
ψύξας δ' ἀποθήσεις εἰς ὑελοῦν ἀγγεῖον.
50 ἡμεῖς μὲν οὕτως, ὁ θεμίσων δ' ὅτε ἤρξατο
χρῆσθαι, προσέβαλλε σμύρναν, ἀκακίαν, κρόκον,
ὑποκυστίδος χυλόν τε, νῦν δ' οὐ βάλλεται.
ἁπλουστέρα γὰρ οὖσα, καὶ τὸ σύμφορον
ἔχει πολὺ μᾶλλον, καὶ προσηνής ἐστιν ἄγαν.
Δίδου δὲ πλῆθος μικροτάτου μύστρου ποτὲ,
Εἰς νύκτα τοῦτο. ποτὲ δ' ἔλαττον ἡμέρας

Ἐν τῷ στόματι, καὶ διακρατοῦν ὀλίγῳ χρόνῳ.
Κέλευε τήκειν καὶ καταπίνειν ἠρέμα.
Εἰ δ' αὐτὸ βούλει, κοιλίας ἐφεκτικὸν,
Τῶν ῥευμάτων τε τοῦ στομάχου, καὶ πνεύμονος
Αἱμορραγιῶν τε τῶν ἄνω διαφραγμάτων.
Ποιεῖν, πάντα αὐτὰ τοιαῦτα ἢ τὸ κρεῖττον ποντικῆς
Ῥοὸς κατὰ μίξεις χυλὸν ὡς δράγμας δύο.
Ταυτὸν δ' ἀκακίας τῆς καλῆς καὶ προσφάτου.
Μέλλων δ' ἀφαιρεῖν τοῦ πυρὸς τὸ φάρμακον.
10 Γλυκὺ διαχέας. ταῦτα δύο μίγματα,
Παράχει κατὰ μικρὸν τοῖς ζέουσι τῆς χύτρας,
Συνεκζέσας ἀποτίθου ψυγέν. *

ἡ διὰ κωδυῶν σωρανοῦ.

Σωρανὸς δὲ οὕτω σκευάζειν αὐτὴν ἀξιοῖ. κωδύων. ρν. ὕδατος. ξ. κ'. λαβὼν, εἰς λέβητα καινὸν ἕψε ἕως ξ. ι'. εἶτα ἐκβαλὼν τὰς κωδύας, βάλε μέλιτος. ξ. α'. καὶ ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον σμύρνης. κρόκου. ὑποκυστίδος. ἀκακίας χυλοῦ ἀνὰ. ∠. α'. καὶ τριώβολον, καὶ ἀποδήσας ἀποκρέμασον εἰς τὸν λέβητα, ἵνα τῷ μέλιτι συνέψηται. ἐπειδὰν δὲ συστραφῇ, ἆρον τὸ ἐνδέσμιον, καὶ βαλὼν εἰς θυίαν τρῖψον μετὰ γλυκέος
20 κυάθων. γ'. εἶτα βαλὼν εἰς τὸν λέβητα, συνέψει μαλακῶς μέχρι συστραφῇ. πρακτικωτέρα δέ ἐστιν ἡ διὰ μόνου μέλιτος, καὶ τοῦ ἀποβρέγματος τῶν κωδυῶν. ἀνυτικωτέρα δὲ γίνεται προσλαβοῦσα ἐν τῇ ἀποδήσει τοῦ ὀθονίου μελίλωτον ἀντὶ τῶν στυφόντων, καὶ γλυκυρρίζης ῥίζαν.

Γαληνοῦ ἡ διὰ κωδυῶν.

Ὡς ἐγὼ συντίθημι, κεχρῆσθαι τῇ διὰ κωδυῶν ἀξιῶ. πειραθέντι μοι γὰρ τῶν προειρημένων σκευασιῶν, ἔδοξεν ἀμείνων εἶναι καθ' ἣν εἰς ἕνα. ξ. ἐμβάλλονται κωδύαι δέκα, καθάπερ ὁ κρίτων ἔγραψεν ἢ εἰς δύο. ξ. ιε. καθάπερ ὁ σωρανὸς, ἐν τῷ μέσῳ δ' ἀμφοῖν τούτων τῶν ὅρων ἐστὶν, ἐμβαλλόντων ἡμῶν ὀκτὼ κωδύας, ἢ. θ'. προβρέχω δ' αὐτὰς οὐ τρισὶν ἡμέραις ὡς ἕρας. ἀλλ' οὐδὲ εὐθέως ἀφαιρεθείσας ἕψω.
30 ἀλλ' ἐὰν μὲν ὦσιν ὑγρότεραί τε καὶ μαλακώτεραι μιᾶς ἡμέρας, ὑπακουομένης ἐν ταῖς τοιαύταις λέξεσιν ἁπάσαις καὶ τῆς νυκτὸς, ὥσπερ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν, ἡμέρας λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι. τξε. ἐὰν δὲ σκληρότεραι καὶ ξηρότεραι τυγχάνωσιν οὖσαι, καὶ πλείονι χρόνῳ τῆς μιᾶς ἡμέρας αὐτὰς διαβρέχω, ἄμεινον δὲ τὰς μήπω σκληρὰς λαμβάνειν. εὔδηλον δ' ὅτι καὶ τὰς λίαν μαλακὰς ἀποβάλλεσθαι προσήκει, αἱ μὲν γὰρ ξηρότεραι, ὀλίγον τὸν χυλὸν ἔχουσιν. αἱ δὲ ὑγρότεραι, παχὺν μὲν, ἀλλὰ ἄπεπτον, ἔτι καὶ ὑδατώδη, καὶ ἄτονον. διὸ καὶ τὰς ἐξ ὑγρῶν καὶ ἑλωδῶν χωρίων παραιτητέον. ὃν δ' εἶπον ἀριθμὸν τῶν κωδυῶν ἐμβάλλειν χρῆναι κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ὕδατος, ἐπὶ τῶν μέσων ἀκούειν χρή. ἐπειδὰν τινὲς μέν εἰσι μείζους τῶν συμμέτρων, τινὲς δὲ ἐλάττους, ἔνιαι δὲ καὶ μέσαι, καθάπερ εἰώθεν, ὡς τοπολὺ γίνεσθαι. πασῶν ἐφεξῆς τὸν εἰρημένον ἀριθμὸν ἐμβάλλης τῷ. ξ. τῆς δὲ ἑψήσεως ὅρος ἔστω σοι, μὴ τὸ τρίτον ἢ τὸ τέταρτον, ἢ ὅλως τοιοῦτόν τι μόριον ἀπολειφθῆναι τοῦ ὕδατος. ἀλλ' ὅ-
40 ταν πρότερον ὅλαι τακεραὶ γενηθῶσι. βουλόμεθα γὰρ αὐτῶν δηλονότι τὸν χυλὸν ἐκθλίψαι. τοῦτο δ' αὐτάρκως γίνεται, τακερῶν ἀποτελεσθεισῶν αὐτῶν. περιττὸν οὖν τὸ ἐπιπλέον ἕψειν. μίγνυσθαι δ' ἀξιῶ. τούτῳ μέλιτος ἥμισυ μέτρον, καὶ ἕψεσθαι ἐπὶ ἀκάπνου πυρὸς ἄχρι συστάσεως ἀττικοῦ μέλιτος, ἐν ὀμβρίῳ δὲ ὕδατι ἔνιοι τὴν ἕψησιν ἐποιήσαντο τῶν κωδυῶν. διὰ τὸ μὴ μεταβάλλειν αὐτὸ πρὸς ἑτέραν ποιότητα σηπεδονώδη. σοὶ δ' ἀρκέσει καὶ τὸ πηγαῖον, ὅταν μὴ παρῇ τὸ ὄμβριον. ἀρκεῖ δὲ αὐτὸ καθαρὸν εἶναι καὶ ἄκρατον πάσης ἐπιμιξίας, ὥστε διὰ τοῦτο, καὶ τὸ διὰ τῶν μολυβδίνων σωλήνων ὀχετευόμενον φευκτέον. ἰλύματα γάρ τινα τοῦ μολύβδου κατὰ τοῦτο περιέχεται. διὸ καὶ οἱ πίνοντες ἐπὶ πολὺ τοιούτου ὕδατος δυσεντερικοὶ γίνονται.

περὶ χρήσεως τῆς διὰ κωδυῶν.

50
Ἡ χρῆσις δὲ αὐτῆς τοῖς ὕπνου δεομένοις ἐστίν. οἷς καὶ τὰ δι' ὀπίου συντιθέμενα πολλάκις ἀναγκαζόμεθα διδόναι. χρῄζουσι δὲ μάλιστα τῶν τοιούτων φαρμάκων, οἷς ἀπὸ κεφαλῆς εἰς τὴν τραχεῖαν ἀρτηρίαν καταρρεῖ ῥεῦμα λεπτὸν, οὐκ ἐπιτρέπον κοιμᾶσθαι διὰ τὰς ἑπομένας βῆχας, ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐγὼ καὶ τὴν σκευασίαν τοῦ φαρμάκου δι' ἑψήματος εἴωθα ποιεῖσθαι. λέλεκται δέ μοι πρόσθεν ἕψημα καλεῖσθαι πρὸς ἡμῶν τὸ ἑψημένον γλεῦκος. ὅπερ καὶ σιραῖον ὀνομάζουσι τινὲς τῶν ἰατρῶν, αὐτάρκης δ' ἡ ἕψησις εἰς τὰ τοιαῦτα ἐστὶν, ὅταν ἐς τὸ ἥμισυ τοῦ ὕδατος ἑψηθῶσιν αἱ κωδύαι, καὶ διὰ γλυκέος, ἢ θηραίου τοῦ

κρητικοῦ

κρητικοῦ ἢ ἄλλου, ἢ διὰ μέλιτος ἕψειν, ὅταν ᾖ τὸ ῥεῦμα πάνυ λεπτόν. ἴσμεν γὰρ ὅτι λεπτυντικῆς ἐστὶ δυνάμεως τὸ μέλι. φεύγειν οὖν αὐτὸ χρὴ τηνικαῦτα, τοὺς γὰρ λεπτοὺς καταῤῥοὺς ἐπιτείνει. μιγνῦσαι δὲ ἑψομένῳ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ, γλυκυῤῥίζης ῥίζαν, ὡς συνεψηθῆναι. μὴ παρούσης δ᾽ ἐκείνης, τὸν ἀπὸ τῆς κρήτης κομιζόμενον χυλόν, ἐὰν δὲ περιέχηται κατὰ τὸν πνεύμονα καταῤῥοϊκὸς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πλῆθος, ἡ διὰ τοῦ μέλιτος σκευασία βελτίων, ὥσπερ γὰρ ὕπνου χρῄζουσιν οἱ δι᾽ ἑψήματος, οὕτω καὶ τοῦ διαπτύειν τὸ διὰ τοῦ μέλιτος γίνεται, καὶ πρὸς τὸ κατεπεῖγον οὖν ἱστάμενος εἰς ὕπνον φερομένου τοῦ κάμνοντος, ἤτοι τοῦ διὰ μέλιτος, ἢ τοῦ χωρὶς τούτου σκευασθέντος, δώσεις φαρμάκου, καί ποτε καὶ μιγνὺς ἄμφω, σκοπὸν ἔχων κατὰ τὴν μίξιν ἐμβάλλειν πλέον θατέρου τοῦ κατεπείγοντος. ὀνομάζω δὲ κατεπεῖγον τὸ δεόμενον βοηθείας μείζονος. ἡ δὲ σύμμετρος δόσις ἔστω σοι δυοῖν κοχλιαρίων ἀξιολόγων τὸ μέγεθος. αὐξήσεις δὲ αὐτήν, ἢ μειώσεις, ἀποβλέπων εἴς τε τὸ τοῦ σώματος μέγεθος ᾧ προσφέρεις, καὶ τὴν ἡλικίαν, καὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, καὶ τὸ χωρίον, ἐν ἅπασι γὰρ τούτοις, ἐπὶ μὲν τὸ ψυχρότερον ῥέπουσι, δώσεις ἐλάχιστον, ἐπὶ δὲ τὸ θερμότερον, ἐκτενέστερον. ὅτι δὲ καὶ πρὸς τὸ τοῦ καταῤῥόου ποσόν τε, καὶ ποιὸν ἀποβλέπων, ἢ πολὺ ἢ ἔλαττον δώσεις, εὔδηλον ὑπάρχει. κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν βοηθημάτων ἐστίν, αὐτάρκεις μὲν οὖν ἦσαν, καὶ αἱ γεγραμμέναι πρόσθεν ἀρτηριακαί, προσθεῖναι δ᾽ ἔδοξέ μοι, καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἀσκληπιάδου γεγραμμένας ἐν τῷ β. τῶν ἐντὸς, ἔνιαι μὲν γὰρ ταὐταὶ πάντῃ· τινὲς δὲ ἐγγυτάτω ταῖς προγεγραμμέναις εἰσίν, ὥστε βεβαιοῦσθαι κἀκ τούτου τὰς γραφάς, καὶ προσέτι διὰ τὸ τὰς σκευασίας αὐτῶν καὶ χρήσεις ἐπιμελέστερον ὑπ᾽ ἀσκληπιάδου γεγράφθαι.

Αἱ ὑπ᾽ ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι ἀρτηριακαὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐντὸς ἃ μνάσωνος ἐπιγράφει. ἀντωνίου μοῦσα, πρὸς φωνῆς ἀποκοπήν.

Κράμβης χλωρᾶς τοὺς καυλοὺς καθαρὰς δίδου διαμασᾶσθαι, καὶ τὸ ἀχυρῶδες αὐτῶν ἀποπτύειν παραίνει. τὸν δὲ χυλὸν καταπίνειν. ἄλλη. κράμβης χυλὸν μετὰ μέλιτος ἑψήσας δίδου ἐκλείχειν. τοῦτο ὠφελεῖ παραχρῆμα. ἄλλη. ἠρυγγίου ἐν ὕδατι ἑψημένου λαβὼν τοῦ χυλοῦ κοτύλας δύο καὶ σύκων ἐν ὕδατι ἑψημένων τοῦ χυλοῦ τὸ ἴσον καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν κόμμεως λειοτάτου ∠ η. ἕψε φιλοπόνως ὡς ἀρτηριακῆς ἔχειν τὸ πάχος, ἐκ τούτου δίδου ἐκλείχειν εἰς ὕπνον πορευομένοις μέχρι κυάθου ἑνός.

Ἄλλη ἀρτηριακὴ χαριξένους. ποιεῖ πρὸς ἦχον, καὶ βράγχον, καὶ φωνῆς ἀποκοπήν, καὶ δασύτητα, καὶ τὰς ἐκ διατάσεως ἀποκοπάς.

Κρόκου ∠ β. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ∠ α. μέλιτος ἀττικοῦ κυ. ϛ. ἕψε τὸ μέλι, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλε κατὰ τῶν λοιπῶν, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται ἀναπλάττων σφαιρία καὶ διδοὺς ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν. ἄλλη. χαλβάνης ∠ ϛ. πεπέρεως ∠ α. νίτρου ∠ α. μέλιτος ἀττικοῦ κυάθους ϛ. ἕψε τὸ μέλι καὶ τὴν χαλβάνην. καὶ ὅταν συστραφῇ ἐπίβαλε κατὰ τῶν λοιπῶν, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλη πρὸς ἡλκωμένην ἀρτηρίαν χαριξένους. ποιεῖ καὶ πρὸς φωνασκουμένους πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας διδομένη. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν περιωδυνίας, ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη ἐρίου ἐμβρεχομένου. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς διαθέσεις ἐκλειχομένη. Κόμμεως, τραγακάνθης ἀνὰ ∠ ϛ. λιβάνου, σμύρνης, ἀνὰ ∠ α. καὶ τριώβολον. κρόκου, ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ ∠ α. γλυκέος σκυβελίτου ἢ θηραίου ℥ ϛ. βρέχε κόμμι, τραγάκανθαν, σμύρναν, λίβανον, ὑποκυστίδος χυλόν. τούτοις ἐπιβαλὼν μέρος τοῦ γλυκέος καὶ ὅταν διαλυθῇ τρίβε φιλοπόνως καὶ τῷ γλυκεῖ μίξας ἕψε συνεχῶς κινῶν. τὸν δὲ κρόκον εἰς κεραμοφανὲν βαλὼν ἕψε μετὰ τοῦ φαρμάκου ἄνω τὰς ἀρχὰς κατέχων, καὶ γλυκεῖ διαλύσας καὶ λεάνας, ἐπιβαλὼν τῷ φαρμάκῳ, ἀνελόμενος χρῶ. Ἄλλη. γλυκυῤῥίζης χυλοῦ, τραγακάνθης ἀνὰ ∠ γ. κρόκου, σμύρνης, ἀνὰ ∠ α. λιβάνου, ναρδοστάχυος, ἀνὰ τριώβολον. προτρόπου ℥ γ. χρῶ.

Ἄλλη λυσίου πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις.

Κρόκου, σμύρνης, γλυκυῤῥίζης χυλοῦ, λιβάνου, κασσίας ἀνὰ ∠ α. πεπέρεως κόκκους κδ. γλυκέος κρητικοῦ ℥ γ. μέλιτος ἀττικοῦ κυάθους ϛ. χρῶ.

Ἄλλη χαριξένους.

Κρόκου ∠ γ. σμύρνης ∠ α S. λιβάνου, γλυκυῤῥίζης ἀνὰ ∠ α. γλυκέος κρητικοῦ ℥ γ. ποιεῖ πρὸς ἤχους, καὶ βράγχους, καὶ φωνῆς ἀποκοπήν, καὶ φλεγμονὴν παρισθμίων. ποιεῖ καὶ πρὸς φωνασκουμένους πρὸ τῶν ἀγώνων, καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας διδομένη, καὶ τοὺς κατεψυγμένους δὲ ὠφελεῖ. ποιεῖ βήττουσι προσφάτως, καὶ χρονίως. ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. ἀναφορικοῖς, κοιλιακοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὴν τοῦ πνεύματος δυσωδίαν. Ἄλλη. ὑπογλωττίς. ποιεῖ πρὸς ἀρτηρίαν τετραχυσμένην, καὶ φωνῆς ἀποκοπήν, καὶ τὰς λοιπὰς διαθέσεις. Τραγακάνθης, κόμμεως θηβαϊκοῦ ἀνὰ ∠ γ. σμύρνης, λιβανωτοῦ ἀτμήτου ἀνὰ ∠ α. καὶ τριώβολον,

κρόκου ∠ α. γλυκυρρίζης χυλοῦ τριώβολον. φοινικοβαλάνων τριῶν τὴν σάρκα, γλυκέος προτρόπου, ἢ θηραίου ὅσον ἐξαρκεῖ εἰς ἀνάληψιν. ἔστω δὲ ἀφεψημένον ὥστε μέλιτος ἔχειν πάχος. δίδου δὲ κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν, καὶ τὸ διαλυόμενον καταπίνειν.

Ἄλλη ὑπογλωττὶς Διοσκουρίδου. κρόκου. σμύρνης. τραγακάνθης. γλυκυρρίζης χυλοῦ ἀνὰ ∠ α. στρόβιλα κεκαυμένα ἀριθμῷ ξ. ἀμύγδαλα καθαρὰ ἰσάριθμα, μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε, ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, ὥστε ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν. Ἄλλη σκριβωνίου λάργου ὑπογλωττίς, ποιεῖ πρὸς τὰς τῆς φωνῆς ἀποκοπάς. γλυκυρρίζης ∠ η. σμύρνης ∠ κδ. τερμινθίνης ∠ λβ. τραγακάνθης ∠ λη. ἕκαστον τῶν ξηρῶν κόπτε κατ' ἰδίαν καὶ σῆθε. τὴν δὲ ῥητίνην ἐπὶ ὅλμον βαλὼν κόπτε καταπλάσσων τὰ ξηρά, εἶτα ἑνώσας ἀνάπλαττε, κυάμου αἰγυπτίου

10 τὸ μέγεθος, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως δίδου μίαν ἢ δύο ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν, καὶ τὸ τηκόμενον καταπινέτω. δεῖ δὲ τὸ φάρμακον ταχέως ἀναπλάττειν. πρὸς ὃ οὖν ἀναπλάττεις, πρὸς τοῦτο κόπτε. ξηραίνεται γὰρ ταχέως, καὶ διὰ τοῦτο ἀναπλάττοντα πρὸς χεῖρα δεῖ κόπτειν.

Ἄλλη ἀρωματικὴ μιθριδάτειος, ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ ἀρτηρίαν διαθέσεις, πρὸς τὰς ἐν πνεύμονι ἑλκώσεις αἱμοπτοϊκοῖς. φθισικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. περιπνευμονικοῖς.

Κ ρόκου ∠ β. S. σμύρνης. ῥητίνης τερμινθίνης ἀνὰ ∠ β'. λιβανοῦ ∠ α. S. νάρδου. κινναμώμου. κασσίας. τραγακάνθης ἀνὰ ∠ ια. μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλην α. ἕψε μέλι. ῥητίνην, ὥστε ἄλειμμα γενέσθαι καὶ ἰνῶδες, καὶ ἀμόλυντον ἐπισταζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρόν, καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἀνελοῦ. χρῶ καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. δίδου ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν ὡς προεί-

20 ρηται.

Ἄλλη μιθριδάτειος.

Σ μύρνης. κρόκου ἀνὰ ∠ δ'. νάρδου ἰνδικῆς, τερμινθίνης ἀνὰ ∠ β'. λιβανοῦ. κασσίας. κινναμώμου, ἀνὰ ∠ α'. γλυκέος κρητικοῦ κοτύλας γ. ἕψε γλυκύ, τερμινθίνην μέχρι παντελοῦς συστάσεως, καὶ κατέρα κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἀνελόμενος δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν.

Ἄλλη, διὰ τοῦ πτέρεως Ἀνδρομάχου ἀρωματική, ἁρμόζει αἱμοπτοϊκοῖς. πλευριτικοῖς. φθισικοῖς. σπληνικοῖς. ἡπατικοῖς. ἰκτερικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν καὶ κύστιν διαθέσεις.

Ρ ίζαι πτέρεως, ὡς ὅτι μάλιστα αἱ παχύταται πλύνονται ἐπιμελῶς ἕως ἂν τὸ γεῶδες ἀποστῇ. εἶτα ψύ-

30 χονται ἐπὶ ἡμέραν μίαν. ἐκ τούτων ιβ' λι. κατατέμνονται εἰς δακτυλιαῖα μήκη, καὶ κατατέμνοντες θραύομεν. ἐκ τούτων αἴρομεν ὁλκῆς λι. ι. καὶ βαλόντες εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ἐπιβάλλομεν αὐταῖς ὕδατος γλυκέος ξ. ι. καὶ θέντες ἐπὶ πυρὸς ἕψομεν. ὅταν δὲ εἰς ἥμισυ καταχθῇ, καθαιροῦμεν, καὶ διυλίζομεν εἰς διπλοῦν ἀγγεῖον μυρεψικόν, καὶ τὰς μὲν ῥίζας ἐκθλίψαντες ῥίπτομεν, εἰς δὲ τὸ ὕδωρ ἐπιβάλλομεν ἁδρομερῶς κεκομμένα. βαλαυστίου ∠ ς'. νάρδου ἰνδικῆς, ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ ∠ δ'. κινναμώμου ∠ γ'. γλυκυρρίζης ∠ ς'. κασσίας ∠ δ'. ῥοῦ ποντικοῦ ∠ δ'. εἶτ' ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιθέντες πάλιν ἕψομεν, καὶ ὅταν εἰς ἡμίσειαν καταντήσῃ πάλιν διυλίζομεν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον μυρεψικὸν μικρόν, καὶ τὰ μὲν ξηρώδη ἐκθλίψαντες ἀποβάλλομεν. τῷ δὲ ὕδατι ἐπιβάλλομεν μέλιτος ἀττικοῦ κοτύλας δ'. καὶ μίξαντες ἐπιμελῶς ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπιθέντες, πάλιν ἕψομεν, καὶ ὅταν ἐπισταζόμενον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ μὴ μολύνῃ, ἐπιβάλλομεν τούτοις ῥητίνης τερμινθίνης ∠ γ'. χαλβάνου ἀξύλου τὸ ἴσον.

40 τακέντων δὲ τούτων καθαιροῦμεν κατὰ τῶν ὑπογεγραμμένων. ἔστι δὲ ταῦτα κρόκου. ὑοσκυάμου χυλοῦ. μανδραγόρου χυλοῦ. πεπέρεως λευκοῦ. ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀνὰ ∠ α. ἔχε πάντα ταῦτα λειότατα πρώτῳ χυλῷ τῆς πτέρεως ἑνωθέντα, ὥστε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος, κατεράσαντες οὖν κατὰ τούτων, καὶ ἀνακόψαντες ἐπιμελῶς μεταίρομεν εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν ἢ ἀργυροῦν. ἡ δόσις τοῦ φαρμάκου, κοχλιάριον. μάλιστα δὲ ὠφελεῖ τοῖς τὴν φωνὴν παρακεκομμένοις.

Ἄλλη πανάκεια μιθριδάτειος φωνασκουμένοις πρὸ τῶν ἀγώνων καὶ μετὰ τοὺς ἀγῶνας. ποιεῖ πρὸς ἀντιάδων φλεγμονάς, κεχαλασμένας κιονίδας, ποιεῖ πρὸς οὖλα πλαδαρά, καὶ τὰς ἐν στόματι νομάς, καὶ σειομένους ὀδόντας. ἁρμόζει καὶ πρὸς καταρρόους. βήττουσι χρονίως καὶ προσφάτως. ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς, ἀναφορικοῖς. χρώμεθα δὲ τῷ φαρμάκῳ, ὅτε μὲν ἀκράτῳ, ἔστι δ' ὅτε λυθέντι γλυκεῖ, ἢ σκυβελίτῃ, καὶ ὕδατι θερμῷ, πρὸς μὲν γὰρ τὰς τῶν παρισθμίων φλεγμονάς, καὶ τὰς τοιαύτας

50 διαθέσεις, χρηστέον ἀνειμένῳ τῷ φαρμάκῳ, πρὸς δὲ τὰς ἐν βάθει διαθέσεις ἀκράτῳ. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως ἔχει οὕτω. Κωδύας μήκωνος ἀγρίας ἀριθμῷ ρ. πτέρεως πεπλυμμένης λι. γ'. συμφύτου κεκαθαρμένου. μανδραγόρου φλοιοῦ. ῥοῦ ποντικοῦ. ῥόδων ξηρῶν. ἴριδος χαλκηδονίας. γλυκυρρίζης ποντικῆς. βαλαυστίου ἀνὰ γο. γ'. κινναμώμου ∠ β'. νάρδου κελτικῆς ∠ α. S. ὕδατος ὀμβρείου ξ. ιε. τὰ προειρημένα εἰς παχέα κόπτεται, καὶ βρέχεται ἐν ἀγγείῳ διπλῷ μυρεψικῷ ἐπὶ ἡμέρας γ. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἕψεται εἰς τὸ τρίτον. ἔπειτα εἰς κυρτίδα βαλόντες ἐκθλίβομεν τὸ ὑγρὸν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον μυρεψικόν, τὰ δὲ ἀφεψημένα ἀπορρίπτομεν, ἐκ δὲ τοῦ ἀποθλιβέντος ὑγροῦ βα-

λοῦντες ἴσον ὀξυμέλιτι, διαλυόμενα ταῖς προγεγραμμέναις σκευασίαις, εἰσὶ δὲ αὗται. κόμμεως, τραγακάνθης λευκῆς, ἑκάστου ἀνὰ λι. α΄. σμύρνης, γλυκυῤῥίζης χυλοῦ, ἀπὸ κυδωνίδος χυλοῦ ἀνὰ γο. β΄. κρόκου, μαστίχης ἀνὰ γο. α΄. διαλυθέντων δὲ τούτων λεαίνομεν φιλοπόνως κατὰ μικρὸν ἐπιβάλλοντες τοῦ ἐκθλιβέντος ὑγροῦ, ἔπειτα χρώμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν, οἴνῳ σκυβελίτῃ, ἢ θηραίῳ, ἢ πραμνείῳ, ἔστωσαν δὲ ξ. κδ΄. τὸν γλυκὺν βαλόντες εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἕψομεν, καὶ ὅταν σχῇ μέλιτος πάχος, τούτῳ ἐπιβάλλομεν τὰ διαλυθέντα, καὶ τριβέντα τῶν φαρμάκων, καὶ πάλιν ἕψομεν μέχρι συστάσεως, εἶτα ἀνελόμενοι εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, ἢ ἀργυροῦν, χρώμεθα καθὰ προείρηται. ἄλλη πρὸς καταῤῥους, καὶ πάσας τὰς βηχώδεις διαθέσεις, ἀσκληπιάδης ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐκτὸς οὕτως ἔγραψεν, πρὸς καταῤῥους, ᾧ ἐχρήσατο κόμμφων ὁ φιλόσοφος, ὠφελεῖ παραχρῆμα. πυρέθρου, κόστου, ἀνὰ
10 ∠. β΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α΄. κόψας, καὶ σήσας ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει κέλευε παραπτέσθαι τῶν μυξωτήρων, καὶ τὸ φάρμακον ἀνασπᾶν. ἄλλη πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α΄. κνίδης σπέρματος τὸ ἴσον, κόστου, σμύρνης, κρόκου ἀνὰ τριώβολον, σκεύαζε, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλη. ἀνώδυνος ἀντωνίου μοῦσα, πρὸς καταῤῥοὺν ποιοῦσα, καὶ πρὸς τὴν τῆς φωνῆς ἀποκοπήν. ὀπίου, σμύρνης, ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ. ∠. β΄. ἕκαστον ἔμβρεχε κωνείου ἀφεψήματι, καὶ λεαίνας ἐπιμελῶς, καὶ μίξας ἀνάπλαττε καταπότια ὀρόβου τὸ μέγεθος, καὶ δίδου δύο εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἄλλη, ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ∠. η΄. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. ϛ΄. κρόκου. ∠. δ΄. ὀπίου. ἀμύλου. ἀνίσου ἀνὰ. ∠. β΄. μίλτου λημνίας. ∠. α΄. ὕδατι ἀναπλάσας, ποίει καταπότια ὀροβιαῖα τῷ μεγέθει, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλη ἐκλεικτὸς πρὸς βῆχας ἐσχάτους, καὶ χρονίους. οἴνου φαλερίνου. ξ. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ λίτραν. α΄. ἕψε συνεχῶς κινῶν κλωσὶ πηγάνου, καὶ δίδου μύστρον. ποιεῖ, καὶ στομαχικοῖς.
20 ἄλλη πετεινοῦ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἑλκώσεις, καὶ διαπυήσεις. οἰνομέλιτος παλαιοῦ. ξ. α΄. ἀξουγγίου παλαιοῦ. γο. β΄. οἱ δέ. γο. α΄. τρίβε φιλοπόνως μετὰ τοῦ οἰνομέλιτος, καὶ διαλύσας μετάγαγε εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ ἕψε ἐπ᾽ ἀνθράκων κινῶν κλωσὶ πηγάνου, καὶ ὅταν συστραφῇ ἀπόθου εἰς ἄγγος ὑέλινον, καὶ δίδου ἐκλείχειν μύστρον καθὰ προείρηται. ἄλλη ὠριγενίας. γλυκυῤῥίζης ποντικῆς. ∠. β΄. κνίδης σπέρματος πεφωγμένου, λίνου σπέρματος πεφωγμένου ἀνὰ. ∠. α΄. σμύρνης. κρόκου ἀνὰ ὀβολόν. μέλιτος ἀττικοῦ. ὕδατος, ἑκάστου ἀνὰ κυάθους ἕξ. ἕψε γλυκυῤῥίζαν μετὰ τοῦ ὕδατι. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, τρίβε τὰ λοιπὰ, καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου ἐκλείχειν. Ἄλλη, ἄρου ὀπτοῦ. ∠. α΄. ἄμεως πεφωγμένου. στροβιλίων πεφωγμένων. ἐρυσίμου πεφωγμένου, ἀνὰ. ∠. α΄. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε. Ἄλλο, κυπτάζειν βήσσουσιν.
λινοσπέρματος πεφωγμένου, καὶ κεκομμένου, καὶ σεσησμένου. σταφίδος λιπαρᾶς χωρὶς τῶν γιγάρτων ἀνά. ξ. α΄. στροβιλίων πεφωγμένων. καρύων ποντικῶν κεκαθαρμένων ἀνά. κοτύλην. α΄. πε-
30 πέρεως λευκοῦ. γο. β΄. σμύρνης. κρόκου, ἀνὰ. γο. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ. λι. δ΄. κόπτε ὡς χρὴ, καὶ λεάνας ἀπόθου, τὸ δὲ λινόσπερμα ἕψε μετὰ μέλιτος, καὶ ὅταν συστραφῇ ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, καὶ μίξας ἀνακόπτε. δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἄλλο, ποιεῖ καὶ ταῖς περὶ τὸν θώρακα διαθέσεσιν. ἀλεύρου ἐρεγμίνου λεπτοτάτου πεφωγμένου. κοτύλαν. α΄. ἰλλυρίδος κεκομμένης. γο. γ΄. στροβίλων πεφωγμένων. γο. β΄. γλήχωνος ξηρᾶς κεκομμένης. ∠. α. S. κνίδης σπέρματος. ∠. α΄. πεπέρεως. γο. S. μέλιτος χρηστοῦ. ξ. β΄. ἕψε τὸ ἄλευρον μετὰ τοῦ μέλιτος ἕως συστραφῇ. ἔχε δὲ καὶ λίνου σπέρματος κεκομμένου, καὶ πεφωγμένου, καὶ σεσησμένου κοτύλην. α΄. καὶ ἐπίβαλλε. ἄλλο πρὸς βῆχα καὶ ἀνακαγὴν πνεύματος πάνυ καλῶς ἐκκαθαῖρον. ὑσσώπου. γλήχωνος ἀνά. γο. β΄. ἴρεως. νάπυος σπέρματος. καρδαμώμου ἀνά. γο. α΄. ἀνίσου πεπέρεως. ἀνά. γο. α΄. κόψας. σήσας. ἀναλάμβανε μέλιτι ἀπέφθῳ. ἡ δόσις κοχλιαρίου καλοῦ. εἰ δὲ χειμὼν εἴη καὶ ἀπύρετος ὁ λαμβάνων. πεπέρεως. γο. β΄. καὶ ἀντὶ ἀνίσου μά-
40 λαθρον ἢ κύμινον, καὶ ἀντὶ καρδαμώμου, σίνηπι διπλοῦν. καταπότιον βηχικὸν πρὸς τὰς προσφάτους διαθέσεις. πανάκεια φάρμακον ἀνώδυνον, καὶ ὑπνοποιὸν, ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. Στύρακος. ∠. η΄. ὀπίου. σμύρνης. ἀνά. ∠. δ΄. γλυκεῖ διαλύσας ἀνάπλαττε καταπότια, καὶ δίδου ὀρόβου μέγεθος εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἴσα ἔχει. ἄλλο πλάτωνος ἐπιγραφόμενον. ὠφελεῖ παραχρῆμα. στύρακος. σμύρνης. ὀπίου. χαλβάνης. ἑκάστου ἴσον. γλυκεῖ διαλύσας ποίει καταπότια. ἄλλο βάσσου ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ὠφελεῖ παραχρῆμα. ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. ἀναφορικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. χαλβάνης. στύρακος ἰλλυρικοῦ. πίτυος φλοιοῦ ἀνά. ∠. β΄. ἐλενίου. ὀπίου, ἀνά. ∠. α΄. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου ὀρεβίνθου τὸ μέγεθος, καὶ μελικράτου κυάθους. γ΄. ἡ διὰ πρασίου. Πλάτωνος. σμύρνης. στύρακος. ὀπίου. πρασίου χυλοῦ. χαλβάνου. κρόκου ἴσα, σκεύαζε, καὶ χρῶ, μέλιτι ἀπέφθῳ ἀναλάμβανε. Καταπότιον ἀνώδυνον φάρμακον, ἐπιτετευγμένον, πρὸς τὰς κεχρονισμένας
50 διαθέσεις. ποιεῖ πρὸς καταῤῥοὺν κεφαλαλγικοῖς, δυσπνοϊκοῖς. περιπνευμονικοῖς. πρὸς τὰς περὶ κύστιν καὶ μήτραν διαθέσεις ἐπιγράφεται. ἐπιτετευγμένη πανάκεια. παραδέδωσιν ὁ στίχος. σμύρνης πεπέρεως ὀπίου. στύρακος. καστορίου. χαλβάνης ἴσα. γλυκεῖ ἀναλάμβανε, καὶ ποίει καταπότια, καὶ χρῶ. ἄλλο φάρμακον σφόδρα καλὸν, ἐπιγράφεται ἁρμονία, ποιεῖ πρὸς καταῤῥοὺς, καὶ τοὺς ἀνυποβλήτους ἐπισταγμούς. στύρακος. καστορίου. πεπέρεως. καρδαμώμου ἀνά. ∠. γ΄. ὀπίου. σμύρνης. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ἀνά. ∠. δ΄. ἀναλάμβανε γλυκεῖ, καὶ ποίει καταπότια, καὶ δίδου ὀρεβίνθου μέγεθος εἰς ὕπνον. ἄλλο. κρόκου. θείου ἀπύρου. σμύρνης. ὀπίου. ἀνά. ∠. δ΄. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. καρδαμώμου. πεπέρεως λευκοῦ.

ἀνὰ. ∠. η. μέλιτος ἑφθοῦ. Γο. ε. ἢ ὅσον ἐξαρκεῖ. ἡ χρῆσις δεδήλωται ὡς προγέγραπται εἰς ὕπνον ἐπερ-
χομένοις. Ἡ πρόξενου πρὸς βῆχας χρονίους, καὶ τὰς ἄγαν κεχρονισμένας διαθέσεις καθύγρους,
ἡ σύμφωνος λεγομένη. ἔστι δὲ καὶ ληξιπύρετος ἀγαθή. ᾗ ἐχρήσατο ἀντώνιος μούσας. πεπέρεως λευκοῦ.
ὀπίου. καρδαμώμου. ἀνὰ. ∠. η. κρόκου. θείου ἀπύρου. σμύρνης. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ἀνὰ. ∠. δ'.
μέλιτος ἀπέφθου. Γο. ς'. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. μεθ' ὑδρομέλιτος. Κυ. γ.

Βηχικαὶ αἱ ὑπὸ ἀνδρομάχου γραφεῖσαι ἐν τῇ τῶν ἐκτὸς δυνάμεων βίβλῳ.

Γ ράψας ὁ ἀνδρόμαχος βηχικὰς πολλάς. ἐφεξῆς ἔγραψεν ἁπάσας καρούσας, καὶ διὰ τοῦτο καλουμένας
10 ὑπνοποιούς, παχύνειν δὲ αὗται τὰ λεπτὰ ῥεύματα πεφύκασιν. ξηραίνουσαί τε, καὶ ψύχουσαι, καὶ διὰ
τοῦτο τινὲς μὲν οὐ μόνον ὄπιον. ἀλλὰ, καὶ μανδραγόρας χυλὸν, ἢ τῆς ῥίζης τὸν φλοιὸν, ἢ ὑοσκυάμου σπέρ-
μα. τινὲς δὲ καὶ δύο, καὶ τρία, καὶ πάντα ἔχουσι τὰ τοιαῦτα, καθάπερ ἄλλαι στύρακα, καὶ κρόκον. ἀ-
λόγως δὲ τούτοις ἔμιξαν ἄλλα, τὰ μὲν θερμαίνοντα. τὰ δὲ μετὰ βραχείας στύψεως ἀρωματίζοντά τε
καὶ ξηραίνοντα. καί τινα σπέρματα συνήθη. καθάπερ ἀνίσου, καὶ μαλάθρου, καὶ σελίνου, καὶ δαύκου,
καὶ σεσέλεως. ἀμβλύνοντά τε τὰς φαρμάκων ἀηδίας τε, καὶ δυνάμεις. ἐπ' οὖρά τε προτρέποντα. τινὰ
δὲ καὶ τραχύτητας ἐκλεαίνοντα. καθάπερ τὴν τραγάκανθαν, καὶ τὴν γλυκύρριζαν, καὶ τοὺς γλυκεῖς
οἴνους. ὅσαι δὲ αὐτῶν ἧττον κατέχουσι τῶν καρωτικῶν φαρμάκων, ταύτας καὶ τοῖς φθισικευομένοις
διδόασιν. Βηχικὴ ἡ διὰ δύο πεπέρεων. Κινναμώμου. ∠. α. ὀποῦ μήκωνος. ∠. α. σμύρνης
τριώβολον. πεπέρεως μέλανος τριώβολον. κασσίας τριώβολον. πεπέρεως λευκοῦ τριώβολον. χαλ-
20 βάνης τριώβολον. κρόκου τὸ ἥμισυ. τροχίσκους ποίει. δίδου σὺν μέλιτι ἢ γλυκεῖ. Ἄλλη πρὸς βῆ-
χας ἐξόχως ποιοῦσα. ἡ αὐτὴ καὶ ληξιπύρετος. ὑοσκυάμου σπέρματος. Γο. S. εἰς τὸ ἀντίγραφον.
Γο. α. καρδαμώμου. ∠. α. ὀποῦ μήκωνος. Γο. α. σμύρνης. θείου ἀπύρου. κρόκου ἀνὰ. Γο. S. πεπέρεως λευ-
κοῦ ὡς ἥρας Γο. α. S. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν. Ἄλλη πρὸς βῆχα ξηράν. Στύρακος μέρος ἓν.
μηκωνίου ἴσον. κρόκου μέρος. S. ὁμοῦ συγκόψας δίδου καταπότια. Βηχικὴ ᾗ χρῶμαι ἡ τοῦ ἱερέως
καλή. Ὀποῦ μήκωνος. ∠. ι. θείδακος σπέρματος. ∠. κ. κασσίας. ∠. ιη. οἱ δὲ. ∠. ις. πηγάνου
ἡμέρου ξηροῦ. ∠. ιδ'. κρόκου. ∠. ζ'. οἱ δέ. Γο. α. μέλιτι ἀναλάμβανε. δίδοται πρὸς δύναμιν. ἡλίκον
αἰγυπτίας κυάμου μέγεθος. πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι. ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ εἰς νύκτα. Καταπότιον βη-
χικὸν ᾧ χρῶμαι. Στύρακος. σμύρνης. ὀπίου, ἀνὰ. ∠. δ'. ὀποβαλσάμου. κρόκου, ἀνὰ. ∠. β'. ὁμοῦ
λεάνας ἀναλάμβανε, καὶ χρῶ. Πρὸς βῆχα ξηράν. Γλυκείας χυλοῦ. ∠. β'. στύρακος. ∠.
30 α. ὀπίου. κρόκου. σμύρνης τριώβολον. ἀναλάμβανε γλυκεῖ ὕδατι ἡλίκον κυάμου ἑλληνικοῦ μεγέθει καὶ
χρῶ. Φθισικοῖς πότιμα ᾧ χρῶμαι. τὸ παρὰ ῥιπάλου ἐν πολλοῖς χρήσιμον, μηνοδώρου ἀμβροσία,
καὶ πρὸς περιοδικοὺς πυρετούς. Νάρδου. κρόκου. σμύρνης. κόστου. κασσίας. κινναμώμου. χίου. πε-
πέρεως μέλανος, καὶ λευκοῦ. κασσίας. χαλβάνης τερμινθίνης. στύρακος. ὀποῦ μήκωνος. ὑοσκυάμου
σπέρματος. ἀνὰ. ∠. α'. τραγακάνθης. ∠. ς'. μέλιτος τὸ ἱκανὸν, οἴνου φαλερίνου κοτύλην. α. τὴν τρα-
γάκανθαν οἴνῳ τῷ αὐτάρκει βρέξον, καὶ τὸ λοιπὸν μίξον τῷ μέλιτι. ἡ δόσις, πυρέσσουσι μὲν ὑδρομέλι-
τος. ∠. α. S. ἀπυρέτοις δὲ καὶ μέλιτος. Γο. S. καὶ ὄξους κοχλιάριον α'. καὶ οἴνου φαλερίνου κυάθους. β.

Ἀπολλωνίου ποιοῦσα πρὸς πολλὰ, μάλιστα δὲ πρὸς βῆχας ἐξόχως.

40

Κ αρδαμώμου. ∠. ιη. σμύρνης. ∠. ιβ. ὑοσκυάμου. ∠. ιβ. ὀπίου. ∠. ι. οἱ δέ. ∠. ιβ. πετροσελίνου
σπέρματος. ∠. ιβ. κρόκου. ∠. ιε. μανδραγόρου μήλων. ∠. ι. ξιφίου βρέως. ∠. η. θείου ἀπύρου. ∠. ς.
ἄρου. ∠. ς'. λιβανωτοῦ. ∠. ς'. κόστου. ∠. ς'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ς'. μέλιτος ἀττικοῦ. Ἄλλη πρὸς
τὰς ἐντὸς ἀποστάσεις ἀνακαθαίρουσα καλῶς. Σαγαπηνοῦ. ∠. β'. σμύρνης. ∠. β'. καρδαμώμου.
∠. δ'. ἐν ἄλλῳ. ∠. α'. κασσίας. ∠. α'. πεπέρεως λευκοῦ τριώβολον. ὀπίου. ∠. β'. σὺν ὕδατι ἀνά-
πλασσε τροχίσκους. ἀνὰ ὀβολῶν δυοῖν. ἡ δόσις σὺν ὕδατι. Ἰσόθεος βηχικὴ, καὶ πρὸς φθίσεις, καὶ
πάντα τὰ ἐντὸς, καὶ πρὸς περιοδικά. Νάρδου. ∠. β'. σμύρνης, ∠. α'. κρόκου. ∠. α. S. κόστου.
∠. α'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α'. ὀποβαλσάμου φυγός. ∠. β'. κινναμώμου. ∠. β'. μανδραγόρου χυ-
λοῦ. ∠. β. κασσίας. ∠. β. δαύκου σπέρματος. ∠. α. S. ὀπίου. ∠. β. ἀμώμου. ∠. α. S. κασσί-
50 ας μελαίνης. ∠. α. S. μέλι ἑφθόν. Ποιεῖ πρὸς πόνους στομάχου. ἥπατος. πνεύμονος. ὀφθαλ-
μῶν. αἵματος ἀναγωγάς. ἀποστάσεις. δυσεντερικοῖς. ἰλεώδεσιν. νεφριτικοῖς. ἰσχιαδικοῖς. δυσπνοϊκοῖς.
ἰσχουροῦσιν. πλευρῶν πόνοις. ὑποχονδρίων. ῥοῦν γυναικεῖον. πληγάς. θαυμαστὴ γὰρ ἡ ἀντίδοσις πρὸς
θανάσιμα, καὶ μετὰ τροφὴν, καὶ πρὸ τροφῆς, καὶ πρὸς πᾶσαν αἱμορραγίαν σὺν ψυχρῷ καὶ πρὸς ἐχιο-
δήκτους, καὶ φαλαγγιοπλήκτοις, ἐν οἴνου κυάθοις τρισὶ, τεταρταϊκοῖς. πρὸ τῆς ὥρας δίδου ὀβολοὺς
δύο σὺν οἴνου κυάθοις τρισὶ προλουσαμένοις. Πότιμα πρὸς βῆχας, καὶ δύσπνοιαν, καὶ ἄλλα πολλὰ
ἀντιπάτρου ᾧ χρῶμαι. Στύρακος. ∠. ς'. τερεβινθίνης. ∠. δ'. ὀποπάνακος. ∠. β'. χαλβάνης.
∠. β'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. β'. σμύρνης. ∠. β'. ὑοσκυάμου σπέρματος λευκοῦ τετρώβολον.

ἀφροδισίου τετρώβολον, πεπέρεως λευκοῦ τετρώβολον, ὀπίου ὀβολοὺς. ε. δίδου ἡλίκον αἰγύπτιος κύαμος εἰς κοίτην καὶ τινὲς τοῦ ὀπίου. ∠. α'. οἱ δὲ τετρώβολον. Ἐκλεικτικὴ βηχική. Γυρήνων στροβιλίων. ∠. ιβ. λινοσπέρματος πεφωγμένου. ∠. η. τραγακάνθης. ∠. ιβ. φοινίκων σαρκός. ∠. ιη. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. ιβ. ἀμυγδάλων γλυκέων. ∠. ις. μέλι ἑφθὸν δίδου δακτύλῳ ἐκλείχειν, δὶς τῆς ἡμέρας, πρωῒ καὶ δείλης, ἐπὶ τινῶν τὴν τραγάκανθαν ὕδατι ὀμβρίῳ διαλύσας, ἕψε σὺν τῷ μέλιτι πρώτην. Καταπότιον βηχικὸν ὡς κρίσπος ὁ ἀπελεύθερος. Σμύρνα. πέπερι λευκόν. χαλβάνη. καστόρειον. στύραξ. κρόκος. ὄπιον ἑκάστου ἴσον. τοῦ στύρακος τὸ ἥμισυ. δίδου εἰς νύκτα καταπότια. β. Βηχικὴ σκειβωνίου. Σελίνου σπέρματος. ∠. β'. σχίνου ἄνθους. νάρδου κελτικῆς. στύρακος. κρόκου ἀνὰ. ∠. α'. βαλαυστίου τετρώβολον. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ'. μέλιτος τὸ ἱκανόν. δίδου
10 κυάμου μέγεθος. ἀπυρέτοις δι' ὑδρομέλιτος. πυρέσσουσι δι' ὕδατος. Βηχικὴ ἀσκληπιάδου.

Ῥοῦ ποντικοῦ. κρόκου κιλικίου. ὀποῦ μήκωνος. ναρδοστάχυος. λιβάνου. σμύρνης ἀνὰ. ∠. α'. νάρδου κελτικῆς, ῥίζης. Γο. β'. στύρακος. Γο. ς. δίδοται. ∠. α'. σὺν οἰνομέλιτι. Θεσσαλικὴ ἀπολλωνίου πρὸς τὰς ἐκ τοῦ ῥήξεως ἀναστάσεις. Σελίνου σπέρματος. ∠. γ' μηκωνίου ∠. γ. μελανθίου. ∠. γ. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. ζ'. καστορείου. ∠. β. δαύκου σπέρματος. ∠. ζ. σινωπίδος. ∠. ζ'. ἀναλάμβανε μέλιτι ἀττικῷ ἑφθῷ, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ μέγεθος ἐν ὕδατι. Καταπότιον ξηραντικὸν, πρὸς τοὺς ῥευματιζομένους τὸν θώρακα, καὶ πρὸς μύλης πόνον, καὶ περιοδίζοντα, καὶ σκεπτιοδήκτους.

Ὀποῦ μήκωνος, ὑοσκυάμου σπέρματος ἑκάστου ἴσον, ἀνάπλασσε μετὰ γλυκέος ἢ μέλιτος, ἡλίκον κύαμος ὁ ἑλληνικός. δίδου εἰς νύκτα. ὕπνον ποιοῦν ὠφελεῖ. Ἀληξοπύρετος ἡ παμφύλου μιγματοπώλου καλή. Ὑοσκυάμου σπέρματος. Γο. α'. καρδαμώμου ἐξεντερισμένου. Γο. α'. ὀποῦ μή-
20 κωνος. Γο. α'. θείου ἀπύρου. Γο. S. κρόκου. Γο. S. σμύρνης. Γο. S. εὐφορβίου. ∠. β'. κόστου. ∠. γ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. γ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. δ. S. μέλιτος τὸ ἱκανὸν χρῶ. Βηχικὸν ἐπιτετευγμένον, καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ, καὶ πρὸς βῆχα ὑγρὰν καταπότιον. Σχιστῆς. ∠. ς. ὀπίου. ∠. δ'. χαλβάνης. ∠. ς'. στύρακος. ∠. δ'. ἔστιν ἡλίκον ἀράκιον εἰς κοίτην. Ἀληξοπύρετος δαρείου. ταύτῃ καὶ ἀντίδοτῳ ἐχρήσατο πρὸς πάντα, καὶ παρείθμια, καὶ βῆχας, καὶ συνάγχας.

Κρόκου. Γο. α'. πεπέρεως. Γο. ε'. σμύρνης. Γο. α'. μηκωνείου. Γο. α'. λιβάνου ἴσον. ὑοσκυάμου σπέρματος ἴσον. καρδαμώμου ἴσον. κόστου. ∠. δ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. γ'. ἀριστολοχίας. ∠. β. μέλιτι ἀττικῷ. Πρὸς πᾶσαν βῆχα πεπειραμένον. Ἀνίσου. ∠. α'. κόστου τετρώβολον. σμύρνης. ∠. α'. καστορείου. χαλβάνης. πεπέρεως λευκοῦ. ὑοσκυάμου σπέρματος. ὀπίου. γλυκείας χυλοῦ ἀνὰ. ∠. α'. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. ποιῶν καταπότια ἡλίκα ἐρέβινθον εἰς νύκτα δίδου. Καταπότιον πεπτι-
30 κὸν, ἐκ τῶν περιεχόντων πρὸς βῆχα, καὶ κατάρρουν. Στύρακος ὀβολοὺς δύο. πεπέρεως κόκκοι. κ. σμύρνης. ∠. β. S. ὑοσκυάμου σπέρματος τετρώβολον. εὐφορβίου. ∠. β'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. β. ὀποπάνακος ∠. β. κρόκου τετρώβολον ὀπίου τριώβολον, τερεβινθίνης. ∠. α. πεπέρεως λευκοῦ τετρώβολον. χαλβάνης. ∠. β'. λεάνας ἀναλάμβανε τῇ χαλβάνῃ, καὶ τῇ ῥητίνῃ, καὶ τῷ ὀπίῳ, καὶ τῷ στύρακι. δίδοται πρὸς δύναμιν. Βηχικὴ ἀπολλωνίου καλή. Μαλαβάθρου φύλλων. ∠. η. κρόκου. ∠. ς'. ὀποβαλσάμου. ∠. α. ναρδοστάχυος. ∠. α'. ῥόδων ξηρῶν. σχίνου ἄνθους ἀνὰ. ∠. α'. κόστου. κασσίας. στύρακος. σμύρνης. μήου ἀνὰ. ∠. γ'. σταφίδος καθαρᾶς. ∠. ις. μανδραγόρου χυλοῦ. ∠. ς. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. τὴν σταφίδα ἐν κρητικῷ βρέχε γλυκεῖ νύκτα, καὶ ἡμέραν. εἶτα τὰ ξηρὰ συμμίξας λέαινε, καὶ τὸ μέλι μίσγε, καὶ ἀποθέμενος χρῶ. Βηχικὸν πότιμα ἐκ τοῦ ἀπολλωνίου, καὶ πρὸς ῥοῦς γυναικείους. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. γ'. σμύρνης. ∠. γ'. κρόκου. μανδραγόρας φλοιοῦ. λιβάνου.
40 ἀνὰ. ∠. γ'. πεπέρεως λευκοῦ, καὶ μέλανος ἀνὰ. ∠. δ. ἄγνου. ∠. γ'. ὀπίου. ∠. γ. μέλιτος, καὶ οἴνου χίου τὸ ἀρκοῦν. ἡ δόσις κυάμου τὸ μέγεθος. Πρὸς βῆχα, καὶ ἀρχομένας φθίσεις, καὶ αἱμοπτοικοὺς, καὶ ῥευματισμούς. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ'. μανδραγόρας μελαίνης ῥίζης. ∠. δ'. ῥέου. ∠. γ. κοραλλίου. ∠. γ'. ὀπίου. ∠. γ'. λυκίου. ∠. β'. βαλαυστίου. ∠. γ'. λιβάνου. ∠. ε'. τραγακάνθης. ∠. β'. κρόκου. ∠. γ'. ὕδατι ἀναλάμβανε, τετρωβολιαίαν. δίδου αἱμοπτοικοῖς, καὶ ἐν ὀξυκράτῳ τοῖς λοιποῖς ἐν ὕδατι. Πότιμα παρακλητίου βασκάντου πρὸς φθισικευομένους. ᾧ χρῶ μάλιστα καὶ κατὰ κόρως. ἀεὶ ἐπιτήδειον δὲ ἐστὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγήν. Ἀριστολοχίας δακτυλίδος. ∠. κ. θείου ἀπύρου. ∠. κ. μανδραγόρου φλοιοῦ. ∠. κ. λιβάνου. ∠. μ. γεντιανῆς. ∠. δ'. σεσέλεως. ∠. λ. ὀπίου. ∠. μ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ∠. μ. σμύρνης. ∠. μ. κρόκου. ∠. κ. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι. ρ'. εὐφορβίου. ∠. ιε. δαφνίδων. ∠. ζ. S. κόστου. ∠. ζ. S. καρδαμώμου. ∠. ζ'. κόψας
50 ἐν οἴνῳ εὐφόρβιον, καὶ σμύρναν, καὶ ὄπιον οἰνομέλιτι, καὶ τὸν ὑοσκύαμον, καὶ τὰ λοιπὰ κόψας ἰδίᾳ, εἰς τὸ αὐτὸ μίξον, καὶ μέλιτι ἀφεψημένῳ. χρῶ μὴ προσφάτῳ τῷ φαρμάκῳ. καλῶς προσέθηκεν ἀνδρόμαχος περὶ τούτου τοῦ φαρμάκου. τὸ πρὸς τὰς αἵματος ἀναγωγὰς ἀεὶ ἐπιτήδειον ὑπάρχειν αὐτὸ, διά τι τὸ θεῖον ἄπυρον, καὶ τὸ εὐφόρβιον. μέτριος δέ τι καὶ διὰ τὰς δαφνίδας. Καταπότιον βηχικὸν εὐθὺς ὠφελοῦν. Ἴρεως τετρώβολον. κρόκου κιλικίου ὀβολόν. α. S. σμύρνης ὀβολοὺς. β'. κινναμώμου τετρώβολον. κασσίας τετρώβολον. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ὀβολοὺς. β'. μήκωνος μελαίνης τοῦ σπέρματος ὀβολούς. β'. κωνείου σπέρματος ὀβολούς. β'. ἀναλάμβανε βοχίσκους μετὰ γλυκέος.

ἀνὰ ὀβολὸν ἢ ἡμιόβολον, καὶ δίδου ἐν κοτύλης γλυκέος τετάρτῳ. Πρὸς πᾶσαν βῆχα, καὶ ῥευματισμὸν. καὶ τὰ ἔνδον ἀχρηστήματα ὡς ἀπολλώνιος. Σαγαπηνοῦ. χαλβάνης. σμύρνης. ὀποπάνακος. πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ. ∠. β'. δαφνίδων καθαρῶν. ∠. δ'. λεῖα ἀναλάμβανε ὕδατι. ἡλίκα κύαμος ἑλληνικός. δίδου ὀλίγῳ πλέον ἰσχαδικοῖς. ἐν οἴνου κεκραμένου κυάθοις τρισίν. Πρὸς φθισικούς. ᾧ παρηκολούθησα παρὰ Φλαβιανοῦ κρητός. Ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. η. σμύρνης. ∠. η. κασσίας. ∠. ς'. λιβανου. ∠. η. ῥοῦ χυλοῦ. ∠. θ. σαγαπηνοῦ. ∠. ς. ὀποῦ μήκωνος. ∠. η. ἀνίσου. ∠. θ'. σελίνου σπέρματος. ∠. η. πυρεθρίου. ∠. α'. μανδραγόρου φλοιοῦ. ∠. ι. πεπέρεως μακροῦ. ∠. η. καὶ λευκοῦ. ∠. ε. ς. περιστερεῶνος ὑπτίου. ∠. α'. μέλι ἑφθόν. Καταπότιον λευκὸν ὡς πρύτανις, καὶ ἀπολλώνιος. Σμύρνης. ὑοσκυάμου σπέρματος λευκοῦ. ὀπίου. στύρακος, ἴσον ἑκάστου ἀνάπλασσε ἡλίκα ἂν καταπίνειν δύνωνται τινές. ἀναλάμβανε ἢ σταφίδι ἢ γλυκεῖ. ἢ φοίνικι. Καταπότιον βηχικὸν, ἐκ τῶν περιγενοῦς. Ὑοσκυάμου σπέρματος. κασσίας. σμύρνης. στύρακος. ὀπίου, ἑκάστου ἴσον ἡλίκον ἐρέγμιον, δίδου σὺν γλυκεῖ ἢ μελικράτῳ. Καταπότια πρὸς ὑγρὰν βῆχα ἐκ τῶν περιγενοῦς. Στύρακος. χαλβάνης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. κασσίας. ὀπίου. ἴσον ἑκάστου. ἀνάπλασσε ὀροβιαῖα. δίδου δύο.

Περὶ αἵματος ἀναγωγῆς.

Τῆς ἀναγωγῆς τοῦ αἵματος ὁ πρῶτος μὲν κίνδυνος ἐστὶν, κατ' αὐτὴν τὴν ἄμετρον κένωσιν. ἡ δὲ μετὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ θεραπεία, τῆς μὲν κατὰ ἀναστόμωσιν ἀγγείου γενομένης ἐκ τοῦ κλεισθῆναι τὸ ἀνευρυσμένον. τῆς δὲ κατὰ ῥῆξιν ἐκ τοῦ κολληθῆναι, καθάπερ γε, καὶ τῆς κατὰ διάβρωσιν ἐξ ἀναθρέψεως τῶν διαβρωθέντων. σφίγγεται μὲν οὖν τὸ ἀνεστομωμένον ὑπὸ τῶν στυφόντων. κολλᾶται δὲ τὸ ἐρρωγὸς ὑπό τε τούτων αὐτῶν. ὅσα τε μιγνυμένων αὐτοῖς συντίθεται τῶν ξηραινόντων χωρὶς δήξεως, καὶ τῶν κολλώδες ἐχόντων. καθάπερ ἥ τε λημνία σφραγὶς, καὶ σάμιος ἀστήρ. ἀναθρέφεται δὲ τὰ διαβρωθέντα ὑπὸ τῶν εὐχύλων τροφῶν, καὶ τῶν σαρκωτικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων, ὧν ἡ δύναμις εἴρηται κατὰ τὸ δεύτερον γράμμα τῆς πραγματείας τῆσδε. κατὰ πρῶτον μὲν οὖν λόγον ἐκ τοιούτων συντίθεται τὰ πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς ἀναγωγῆς τοῦ αἵματος ἁρμόζοντα φάρμακα. κατὰ δεύτερον δὲ ἐπὶ τῶν ἐκ πνεύμονος ἢ θώρακος ἢ ἀρτηρίας ἢ λάρυγγος ἀναγομένων, ἐπιμιγνυμένων τοῖς εἰρημένοις ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν θερμαινόντων τε, καὶ λεπτυνόντων. ἅπερ ἐναντιώτατα ταῖς εἰρημέναις τρισὶν διαθέσεσιν ἐστὶν, ἀναστομώσει, ῥήξει, διαβρώσει. τίνος οὖν ἕνεκα μίγνυται, τῆς ἀναδόσεως αὐτῶν δηλονότι. τὰ γὰρ στύφοντα, καὶ γλίσχρα τὰς ἑαυτῶν ὁδοὺς ἀποκλειόμενα δεῖται δυνάμεως τῆς παρασκευαζούσης αὐτοῖς τὰς ὁδούς. ὅταν δὲ ἡ ἐκ τῶν κατὰ τὸν στόμαχον. ἢ τὴν κοιλίαν τόπων. ἤ τινος τῶν ἐντέρων, ἡ ἀναγωγὴ γίνηται, τῆς τῶν τοιούτων μίξεως φαρμάκων οὐ γίνεται χρεία. τούτοις δ' αὖ πάλιν ἐναντιώτατον ἐστὶ γένος φαρμάκων, τῶν εἰς τοσοῦτον ψυχόντων, ὡς ναρκοῦν τὴν διάθεσιν, καὶ αὐτὰ δὲ μίγνυται, τοῖς πρὸς αἱμοπτοϊκοῖς ἁρμόττουσιν, ὕπνον τε καρώδη φέροντα. χρησιμώτατα γινόμενα τοῖς ὑπὸ βηχὸς συναραττομένοις. ἱστάντα τῇ ψύξει τὸ φερόμενον ἐπὶ τὸ πεπονθὸς ἀγγεῖον αἷμα. οὗτοι μὲν οἱ σκοποὶ τῆς συνθέσεως. ἡ δὲ εὐπορία τῆς ὕλης, τῶν ἤδη πεῖραν ἱκανὴν δεδωκότων φαρμάκων, τοῖς ἔμπροσθεν ἡμῶν περὶ τὸ φαρμακευτικὸν μέρος τῆς τέχνης σπουδάσασιν, ἐφεξῆς εἰρήσεται.

Τὰ ὑπ' ἀνδρομάχου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς αἵματος ἀναγωγήν. πρῶτον ἐν αὐτοῖς ἔγραψε φάρμακον ὧδέ πως.

Πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν ὡς ἐγὼ κέχρημαι. Ἀκακίας. ∠. δ'. ῥόδων ξηρῶν. ∠. η. βαλαυστίου. ∠. η. κόμμεως. ∠. β'. τραγακάνθης. ∠. α'. μεθ' ὕδατος τροχίσκους ποίει ἀνὰ. ∠. α'. δίδου ἐν ὀμβρίῳ ὕδατι. Ἄλλο ἀπολλωνίου. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. η. ὀπίου. ∠. δ'. λιβανου. ∠. η. γῆς σαμίας. ∠. δ'. ἀμύλου. ∠. β'. μίλτου λημνίας. ∠. β'. εἰ δὲ μὴ, σινωπικῆς. ∠. γ'. κοραλλίου. ∠. δ'. κόστου. ∠. δ'. βαλαυστίου ἀνθοῦς τριώβολον. οἱ δὲ. ∠. β'. πολυγόνου χυλῷ, ἀναλάμβανε τροχίσκους τριώβολον. δίδου μετὰ ψυχροῦ ὕδατος. τινὲς καὶ κωνίου σπέρματος. ∠. β'. προσβάλλουσιν. Ἄλλο ᾧ χρῶμαι. Κυτίνων. ∠. ς'. ἀκάνθης αἰγυπτίας. ∠. ς'. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ'. ὑποκυστίδος. ∠. ς'. βαλαυστίου. ∠. ς'. ἀκακίας. ∠. ς'. λυκίου ἰνδικοῦ. ∠. δ'. σμύρνης. ∠. β'. ἀναλάμβανε μύρτων ἀφεψήματι ἀνὰ. ∠. α'. πότιζε τῷ αὐτῷ ἀφεψήματι. Ἄλλη αἱμόστασις. Κρόκου κιλικίου. σμύρνης. ἴρεως. νάρδου ἰνδικῆς. λιβάνου. ἀκακίας. ἀνὰ. Γο. α'. ὀποῦ μήκωνος. κόστου. πεπέρεως ἀνὰ. Γο. ς. ῥόδων ξηρῶν. Γο. δ'. μέλι. ἡ δόσις κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. Ἄλλη ἀρευμάτιστος, πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα, καὶ παρισθμίων, καὶ σταφυλῆς, καὶ ἀρτηρίαν ἡλκωμένην ἀναγαργαριζομένη, καὶ αἵματος ῥύσιν ἐν ὕδατι σφοδρῷ. τοῖς δὲ πλείοσιν σὺν ὀξυκράτῳ καρύου ποντικοῦ μέγεθος. ἁρμόζει δὲ πρὸς τοὺς αἷμα οὐροῦντας, καὶ γυναικείους ῥοῦς, καὶ πινομένη, καὶ προστιθεμένη. Σμύρνης. Γο. α'. νάρδου ἰνδικῆς. Γο. α'. κινναμώμου. Γο. α'. λιβάνου. Γο. α'. κρόκου. Γο. ς. πεπέρεως. ∠. δ'. ἀκακίας χυλοῦ. ∠. δ'. κόστου. ∠. δ'. στύρακος. ∠. δ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. Γο. β'. ῥόδων ξηρῶν. Γο. β'. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε.

Ἄλλη ἀρθυμάτιστος ἐκ τῶν γάλλου ποιοῦσα πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν καλή. Κρόκου, σμύρνης ἴρεως, νάρδου συριακῆς, ἀκακίας μελαίνης, ῥοῦ ποντικοῦ ἀνὰ ∠. α΄. στύρακος, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ γο. ϛ. ῥόδων ξηρῶν γο. ε΄. λείοις παράχει μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν. δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετὰ κυ. γ΄. Ἄλλη πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς ἐκ τῶν ἀπολλωνίου. Ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. ιβ΄. βαλαυστίου, ἀκακίας, κυτίνων ἀνὰ ∠. ιβ΄. κικίδος ∠. ιβ΄. ὀποῦ μήκωνος ∠. ϛ΄. κρόκου ∠. ϛ΄. ἀνάπλαττε τροχίσκους τριωβολιαίους. Ἄλλη πρὸς αἱμοπτοϊκούς. Ὀποῦ μήκωνος ὀβολοὺς β΄. ἀμύλου τριώβολον ἐν ὕδατι δίδου. Ἄλλη πρὸς αἵματος ἀναγωγήν, καὶ πάσας αἱμορραγίας δι' ὕδατος πινομένη. Ὀποῦ μήκωνος ∠. α΄. κινναμώμου ∠. α΄. κασσίας ∠. α΄. κόστου, πεπέρεως μακροῦ, καὶ στρογγύλου, σμύρνης, ἀνὰ τριώβολον, κρόκου ὀβολόν, καὶ ἡμιωβόλιον. κοραλλίου ὀβολοὺς β΄. βαλαυστίου ∠. β΄. ἀνίσου ∠. α΄. κόμμεως ∠. α΄. λειώσας ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ χρῶ. Ἄλλο πρὸς αἵματος ἀναγωγήν. Μίλτου σινωπικῆς ∠. δ΄. λιβάνου ∠. η΄. ἀνίσου ∠. α΄. κωνείου σπέρματος ∠. δ΄. ὀποῦ μήκωνος ∠. δ΄. λίθου αἱματίτου ∠. δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. η΄. γῆς σαμίας ∠. γ΄. δι' ὕδατος νήστει δίδου τὸ φάρμακον.

Ἄλλο. Ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. α΄. ὀπίου τριώβολον βαλαυστίου ∠. α΄. ἀκακίας ∠. α΄. σὺν ὕδατι. Ἄλλη πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν ὡς ἡροφίλου. Συμφύτου ῥίζης γο. γ΄. γῆς ἀστέρος γο. α΄. λιβάνου γο. β΄. βαλαυστίου γο. α΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ γο. α΄. κρόκου διώβολον. σμύρνης ∠. β΄. ὀπίου ∠. α΄. μίλτου λημνίας γο. γ΄. καὶ διώβολον. κόμμεως ∠. α΄. χυλῷ πολυγόνου ἢ ἀρνογλώσσου ἀναλάμβανε. Ἄλλο πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς ἀπ' ἀγαθοῦ καθηγητοῦ. Βαλαυστίου ∠. β΄. ἀκακίας ∠. β΄. φαρμακάνθης ∠. δ΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. δ΄. ῥόδων ἀνθέων ∠. δ΄. ὀπίου ∠. β΄. λιβάνου ∠. γ΄. σμύρνης ∠. β΄. ὑοσκυάμου σπέρματος τετρώβολον ἀναλάμβανε πολυγόνου χυλῷ.

Ἄλλο πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν ὡς ἀκάκιος. Γῆς σαμίας ∠. δ΄. κοραλλίου ∠. δ΄. μίλτου σινωπικῆς ∠. β΄. βαλαυστίου διώβολον. ὀπίου ∠. δ΄. ἀμύλου ∠. ιβ΄. λιβάνου ∠. η΄. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. η΄. πολυγόνου χυλῷ ἀναλάμβανε τροχίσκους διωβολιαίους. δίδου ἐν ὀξυκράτῳ. ἐὰν ῥεῦμα ᾖ πολύ, σὺν λεκυθώδει ὀπτῷ, καὶ ἀρνογλώσσου χυλῷ. Ἄλλο πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς καὶ δυσεντερικούς. Ῥόδων ἀνθέων, ὀπίου, ἀκακίας, κόμμεως, βαλαυστίου, ὑποκυστίδος ἀνὰ γο. γ΄. κικίδος γο. β΄. ἀρνογλώσσου σπέρματος, καὶ χυλοῦ ἀνὰ γο. β΄. λυκίου ἰνδικοῦ γο. α΄. ῥόδων χυλοῦ γο. α΄. ἀναλάμβανε τροχίσκους ἀνὰ ∠. α΄. τινὲς, καὶ ὀμφακίου γο. ϛ. καὶ ἐνίεται δυσεντερικοῖς. Ἄλλο πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς καρτεροῦ, εὐτονώτερον. Κωνείου σπέρματος ∠. β΄. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠. α΄. ἀμύλου ∠. α΄. νάρδου διώβολον. μίλτου λημνίας ὀβολοὺς γ΄. οἱ δὲ τετρώβολον. ἀνίσου τετρώβολον. οἱ δὲ διώβολον. κρόκου ὀβολοὺς γ΄. δίδου μετὰ λεκύθου ὀπτῆς. μεθ' ὕδατος γαλακτώδους κυάθων γ΄. ποιεῖ, καὶ πρὸς καταρρόους. Ἄλλο πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς μάγνου φιλαδελφέως. Κοραλλίου ὀβολοὶ β΄. ἀστέρος σαμίου τετρώβολον. πολυγόνου χυλοῦ κυάθους ϛ΄. δίδου τὸ ὅλον. ποιεῖς δύο.

Ἡ χρῆσις τῶν προειρημένων ἀνδρομάχου φαρμάκων.

Ἡ δὴ μὲν ἦν δῆλον ἐξ ὧν ἔγραψε κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ περὶ τῶν αἱμοπτοϊκῶν λόγου, περὶ τῆς χρήσεως τῶν προγεγραμμένων φαρμάκων. ἕνεκα δὲ σαφηνείας ἐπαναλήψομαι, καὶ νῦν τὸ πρῶτον ἁπάντων γεγραμμένον ἐξ ἀκακίας, καὶ ῥόδων ξηρῶν, καὶ βαλαυστίου, καὶ κόμμεως, καὶ φαρμακάνθης συγκείμενον. εὔδηλον δ' ὅτι τὴν μὲν ἀκακίαν, καὶ τὰ ῥόδα, καὶ τὸ βαλαύστιον ἔχει στύφοντα. γλίσχρον τε, καὶ κολλητικόν, τό, τε κόμμι, καὶ τὴν φαρμακάνθην. οὐκοῦν οὐκ οἷόν τε αὐτὸ μέχρι θώρακός τε, καὶ πνεύμονος ἀνενεχθῆναι ἰδίως, οὐδὲν ἔχον τι τῶν ποδηγησάντων τὰ στύφοντα, καὶ γλίσχρα. πρὸς τούτοις γὰρ ἔτι καὶ μέλιτος οὐδὲν ὅλως αὐτῷ προσέθηκεν ὁ συνθείς. ἀλλὰ δι' ὕδατος ὀμβρίου, στυπτικόν τινα, καὶ αὐτοῦ δύναμιν ἔχοντος. ἥ τε σύνθεσις αὐτοῦ, καὶ ἡ δόσις, ὥς τε πρὸς τὰς ἐκ στομάχου, καὶ γαστρὸς ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος, ἁρμόσαι. εἰ δυνατόν ἐστιν, καὶ ἐκ νήστεως ἀνενεχθῆναι τι διὰ ταύτην αἰτίας, καὶ ταῦτα γενήσεται χρήσιμον. ἔμπαλιν δὲ τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ, τὸ πέμπτον τῇ τάξει γεγραμμένον, καὶ τὸ ἕκτον, ἔχει σύνθεσιν. ἐπιμεμιγμένου αὐτοῖς κινναμώμου, καὶ πεπέρεως, καὶ κόστου, καὶ σμύρνης. τὰ δὲ ἄλλα πάντα μέσα πως τούτων ἐστίν. μήτ' ἀκριβῶς στύφοντα κατὰ τὴν ὅλην σύνθεσιν, οὔτ' ἰσχυρῶς τοῖς θερμαίνουσι κεχρημένα. τὸ δὲ ὄπιον, καὶ ὑοσκύαμον, καὶ τὸ τοῦ κωνείου σπέρμα, μάλιστα μὲν ἐν τοῖς ὑπὸ βηχὸς παραπτομένοις. ἢ διὰ καταρρουν. ἢ ἄλλως ἐστὶν ἐπιτήδεια, καὶ πᾶσι δὲ τοῖς ὁπωσοῦν αἱμοπτοϊκοῖς. ὥστ' ἔξεστιν αὐτὰ μιγνύναι, καὶ τοῖς ἐκ τῶν θρεπτικῶν ὀργάνων ἀνάγουσι τὸ αἷμα, καὶ τοῖς ἐκ τῶν πνευματικῶν.

Τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς αὐτοῖς ὀνόμασιν.

Πρὸς αἵματος ἀναγωγήν. Συμφύτου ῥίζης γο. ϛ΄. βαλαυστίου ὁλκὰς δύο ἢ ∠. α΄. ὕδατος ξε. α΄. ἕψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τούτῳ ἀμύλου, ὁλκήν. ἢ ∠. α΄. κόμμεως θηβαϊκοῦ τὸ ἴσον, καὶ δίδου πίνειν. Ἄλλο. Συκῶν ἡμέρων λίτραν α΄. εἰς λεπτὰ κατατέμνων, καὶ ὕδατος

ποτίμου ἐπιβάλλων. ξ. α΄. ἕψε εἰς τὸ. γ΄. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας τούτῳ κατάπασσε γῆς σαμίας.
∠. α. S. καὶ δίδου πίνειν. Χαριξένους φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Πολυγόνου ῥίζης,
χειροπληθές. συμφύτου ῥίζης τὸ ἴσον. ῥοῦ ἐρυθροῦ ὀξυβάφιν. ὕδατος. ξ. γ΄. ἕψε εἰς τὸ. γ΄. καὶ τὸ ὑγρὸν
ἐκθλίψας δίδου κύαθον, καὶ κόμμεως λειοτάτου. ∠. α. Ἀρραβιανοῦ τὸ λεγόμενον ποντικόν.
Ἄρκου σταφυλῆς λίτρας. ιϛ. ὕδατος ὀμβρείου. ξ. ιϛ. ἕψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας
ἀπόθου. Ἄλλο. Μόρων ἐρυθρῶν μηδέπω πεπείρων. λι. ιϛ. ὕδατος ὀμβρείου. ξ. ιϛ. ἕψε εἰς τὸ
τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀπόθου. Ἄλλο. Κρανίων καρποῦ λίτρας. ιϛ. ὕδατος ὀμβρείου.
ξ. ιϛ. ποίει ὡσαύτως. Ἄλλο. Φοινικοβαλάνων θηβαϊκῶν λίτρας. ιϛ. ὕδατος ὀμβρείου. ξ.
ιϛ. ἕψε εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τοῖς ἀποτεθλιμμένοις, καὶ πάντα μίξας ἕψε
10 εἰς τὸ τρίτον, καὶ εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἀπόθου. ἐκ τούτου δίδου κύαθον ἕνα πρὸ τροφῆς, τὸ φάρμακον ἔστι
σφόδρα καλὸν, καὶ παλινδρομησίας κωλυτικόν. δεῖ μέντοι ἕκαστον ἰδίῳ σκευάζειν καιρῷ, καὶ πρὸς τὴν
τοῦ φαρμάκου σκευασίαν ἀποτίθεσθαι. Περὶ ἄρκου σταφυλῆς. Ἡ δὲ λεγομένη ἄρκου σταφυ-
λὴ ἐν πόντῳ γίνεται. φυτόν ἐστι χαμηλὸν, καὶ θαμνῶδες. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια μεμαικύλῳ. καρπὸν φέ-
ρει ἐρυθρὸν, καὶ στρογγύλον. αὐστηρὸν τῇ γεύσει, ὅπερ καλοῦσιν ἄρκου σταφυλήν. Κατάποτον αἱμο-
πτοϊκοῖς. Φλοιοῦ λιβάνου. γῆς σαμίας. ἀμύλου, ἀνὰ. ∠. δ΄. κόψας, καὶ σήσας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ
χρήσει δίδου κοχλιάριον ἓν, καὶ ὕδατος ψυχροῦ κύαθον. α΄. Ἄλλο. Βαλαυστίου. γῆς σαμίας.
φλοιοῦ λιβάνου. κόμμεως. ἑκάστου τὸ ἴσον. κόψας καὶ σήσας, δίδου καθὰ προείρηται. Πρὸς αἵμα-
τος ἀναγωγὴν ἀμαράντου ἔκλεικτον φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Οἴνου φαλερίνου. ξ. α΄. μέλιτος
ἀττικοῦ λίτραν. α΄. βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ ἀνακόψας, καὶ θεὶς ἐπ᾽ ἀνθράκων ἕψε, καὶ ὅταν σχῇ
20 ἀρτηριακῆς τὸ πάχος, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔα ψυγῆναι, καὶ τούτῳ κεκομμένα, καὶ σεσησμένα ἐπίβαλλε.
κόμμεως, κοχλιάρια. δ΄. βαλαυστίου. λιβάνου γῆς σαμίας ἀνὰ. ∠. β΄. καὶ πάλιν ἐπιθεὶς εἰς τὸ πῦρ, καὶ
θερμαίνας, ἀπόθου, καὶ δίδου ὁμοίως καθὰ προείρηται. Ἄλλη ὡς Εὐγενείας. Πιταίνης χυ-
λοῦ. συμφύτου χυλοῦ. βαλαυστίου ἑκάστου ἀνὰ. ∠. η΄. κρόκου. σμύρνης. γλυκυρρίζης χυλοῦ, ἀνὰ. ∠. δ΄.
προτρόπου. ἢ θηραίου. ἢ σκεβελίτου. ξ. ϛ΄. σκεύαζε, καὶ δίδου καθὰ προείρηται. Καταπότια πρὸς
αἵματος ἀναγωγὴν ἀνώδυνα. ἐχρήσατο Χαριξένης. Ὑποκυστίδος χυλοῦ βαλαυστίων ὀπίου ἀνὰ. ∠. δ΄.
ἀναλάμβανε οἴνῳ μυρτίτῃ, καὶ ποίει καταπότια, καὶ δίδου τὸ πλῆθος τριώβολον ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔ-
χει. ὀπίου. ∠. β΄. Ἄλλο. Ὑποκυστίδος χυλοῦ ἀκακίας χυλοῦ. ῥοὸς συριακοῦ χυλοῦ ἀνὰ. ∠. δ΄. βαλαυ-
στίου. ὀπίου. κόμμεως ἀνὰ. ∠. δ΄. οἴνου μυρτίτου τὸ αὔταρκες. ἡ χρῆσις δεδήλωται. Τροχίσκος αἱμοπτοϊ-
κός. φάρμακον ἐπιτετευγμένον ἐπιγράφεται τὸ τρυφερόν. Ἀμύλου βαλαυστίου. γῆς σαμίας. ὑποκυ-
30 στίδος χυλοῦ. κόμμεως κρόκου. ὀπίου, ἀνὰ. ∠. β΄. χυλῷ ἀρνογλώσσου δίδου ἀνὰ. ∠. α΄. τὸ ὑγρὸν κα-
τάλληλον ἐστὶ τῇ διαθέσει. Ἄλλο. Ἀμύλου γῆς σαμίας. ὑποκυστίδος ἀνὰ. ∠. β΄. ὀπίου.
κρόκου. βαλαυστίου. τραγακάνθης ἀνὰ. ∠. α΄. χυλοῦ ἀρνογλώσσου. Τροχίσκος, ὁ διὰ ἠλέκτρου. ποιεῖ
αἱμοπτοϊκοῖς. βήττουσι χρονίως, καὶ προσφάτως φθισικοῖς. ἀναφορικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. κοιλιακοῖς. δυσεν-
τερικοῖς. ἐμπνευματουμένοις. ἔστι δὲ καὶ ὠτικὴ ἀγαθή. Ψυλλίου καθαροῦ. ∠. με΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς.
μαστίχης. ἠλέκτρου ῥινήματος. κρόκου ἀνὰ. ∠. λ΄. ὀπίου. ∠. ιε΄. τὸ ψύλλιον βαλὼν εἰς θερμὸν ὕδωρ ἔα
βρέχεσθαι, καὶ ὅταν γλίσχρον, καὶ κολλῶδες γένηται τὸ ὕδωρ. ἔκθλιβε τὸ ὑγρόν. ἐκ τούτου σκευάσας
τὸ φάρμακον, ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου τριώβολον εἰς ὕπνον ἀπερχομένοις. ἔστω δὲ τοῦ ὕδατος.
ξ. γ΄. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐμβρέχεται τὸ ψύλλιον ἐπὶ ἡμέρας. γ΄. εἶθ᾽ ἕψεται ἕως ἀναβράσῃ τρίς. εἶτα
αἴρεται ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ πάλιν ἐᾶται ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ τότε τὸ ὑγρὸν χωρίζεται πρὸς τὴν
40 τοῦ φαρμάκου σκευασίαν. Ὁ τοῦ νεαπολίτου τροχίσκος, ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. ἐμπυϊκοῖς. φθισικοῖς.
ῥευματικαῖς διαθέσεσιν. Ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. μανδραγόρου χυλοῦ ἀνὰ. ∠. ε΄. λιβάνου
ἄρρενος. ὀπίου σπανοῦ. στύρακος. πιτύας νεβροῦ ἀνὰ. ∠. ι΄. μαστίχης. ∠. κ΄. ἠλέκτρου ῥινήματος. ἴρεως
ἰλλυρικῆς. κρόκου ἀνὰ. ∠. λ΄. ψυλλίου. ∠. με΄. ὕδατος. ξ. γ΄. σκεύαζε, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.
Ὁ διὰ τοῦ κοραλλίου ὡς Νικήρατος. Κοραλλίου. γῆς σαμίας ἀνὰ. ∠. η΄. βαλαυστίων. ἀμύλου.
λημνίας ἀνὰ. ∠. δ΄. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ὀπίου. ὑποκυστίδος ἀνὰ. ∠. β΄. ἀναλάμβανε
χυλῷ ἀρνογλώσσου, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου. Διοκλέους χαλκηδονίου. Κοραλ-
λίου. ∠. η΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ. βαλαυστίου. ἀκακίας χυλοῦ. ῥοῦ ποντικοῦ. γῆς σαμίας. ὀπίου. λι-
βάνου. συμφύτου χυλοῦ. ἑκάστου ἀνὰ. ∠. β΄. χυλοῦ ἀρνογλώσσου. Τὸ ἀφροδισιακὸν Κλαυδίου.
φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς, καὶ τοῖς τὸν στόμαχον ῥευμα-
50 τιζομένοις. Κυτίνων. ἀκάνθης αἰγυπτίας. βαλαυστίων. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ἀκακίας χυλοῦ ἀνὰ
∠. ϛ΄. λυκίου. ῥοῦ ποντικοῦ. ὀπίου ἀνὰ. ∠. δ΄. σμύρνης. ∠. β΄. κόψας, καὶ σήσας ἐπιμελῶς ἀναλάμ-
βανε μύρτων ἀφεψήματι, καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν μετὰ ἀφεψήματος ῥόδων,
ἢ μύρτων. ἢ ὕδατος ψυχροῦ. σπόγγοις ἔξωθεν χρώμενος ὀξυκράτῳ δεδευμένοις. ὅταν δὲ ἐπιστῇ τὸ ῥεῦμα
ἐπίχριε τὸ στῆθος. ἢ τοὺς ῥευματισθέντας τόπους. ὀμφακίῳ ὄξει διαλελυμένῳ χλιανθέντι ἐπὶ ποσὸν ἐπὶ θερ-
μοσποδίας ἄχρι συστάσεως. Φιλίππου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. δυσεντερικοῖς, καὶ αἱμοπτοϊ-
κοῖς. Βαλαυστίου ἀκακίας. ὑποκυστίδος. χυλοῦ, ὀπίου, λιβάνου, σμύρνης, κρόκου, κικίδος, λυκίου, ἀν-

λόης. ῥᾶ ποντικοῦ. μύρτων μελαινῶν. σιδίων ἀνὰ ∠. δʹ. ἀναλάμβανε οἴνῳ ἰταλικῷ, καὶ ποίει τροχίσκους
τριωβολιαίους δίδου ἀπυρέτοις μετ᾽ οἴνου πυρέττουσι μεθ᾽ ὕδατος. Ἀνώδυνοι τοῖς φθινώδεσιν
ἁρμόττουσαι, καὶ τοῖς ἀνάγουσιν αἷμα, καὶ ἄλλοις τισὶν ἄνευ τῶν κωλικῶν. Ἐπὶ μὲν τῶν αἷμα ἀνα-
γόντων μηδέπω δὲ ἀκριβῶς ἐχομένων φθόῃ, τὸ γένος τοῦτο τῶν ἀνωδύνων φαρμάκων, οἱ πρὸ ἡμῶν
συνέθεσαν ἁρμόττει, καὶ τοῖς ἀνάγουσιν αἷμα, καὶ τοῖς ἅμα τε τοῦτο πάσχουσιν, καὶ ἤδη φθινώδεσι, καὶ
πρὸς ἄλλας ὀδύνας τε, καὶ διαθέσεις, ἄνευ τῶν κωλικῶν, ὅσαι καθά τε πνεύμονας, καὶ ἀρτηρίαν, καὶ
θώρακα, καὶ ἄλλα τινὰ μόρια συνίστανται, διαφέρουσαι τῶν ἰδίως κωλικῶν ὀνομαζομένων, τῇ μίξει
τῶν ἀρωμάτων τε, καὶ σπερμάτων εὐωδῶν τε, καὶ οὐρητικῶν. αἱ γάρ τοι κωλικῶν δυνάμεις σφοδρότεραι
τούτων εἰσὶν, ἐπικρατοῦσαν ἔχουσαι τὴν ναρκωτικὴν δύναμιν ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ψυκτικῶν φαρ-
10 μάκων. ὁποῖον ἐστὶν ὑοσκυάμου τε σπέρμα καὶ κώνειον, καὶ ὁ τῆς μήκωνος ὀπὸς. ὅ, τε φλοιὸς τῆς ῥίζης
τοῦ μανδραγόρου. χρῆσθαι δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τῶν κωλικῶν ἀναγκαζόμεθα διὰ τὸ μέγεθος τῆς ὀδύνης.

Αἱ ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις.

Ἀνώδυνον πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς, καὶ πλευρίτιδας, ᾗ χρῶμαι. Γλυκείας ῥίζης. δαύκου σπέρμα-
τος. ∠. δʹ. κασσίου. ∠. δʹ. οἱ δέ. ∠. βʹ. ὑοσκυάμου σπέρματος. ὀπίου ἀνὰ. ∠. δʹ. οἱ δέ. ∠. βʹ. μέ-
λιτος ἱκανὸν δίδου τριώβολον. σὺν ὕδατος. Κυ. γʹ. Ἄλλη ἀνώδυνος Μαρκελλίνου. Ἀνίσου. ∠.
βʹ. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. βʹ. μηκωνείου. ∠. αʹ. σελίνου σπέρματος. ∠. βʹ. κρόκου τετρώβολον.
ῥόδων ξηρῶν. ∠. αʹ. σμύρνης. ∠. αʹ. ἀμώμου. ∠. αʹ. λεῖα σὺν ὕδατι ἀνάπλασσε τροχίσκους. λβʹ. δί-
20 δου εἰς κοίτην σὺν ὕδατος. Κυ. βʹ. ἢ. γʹ. Ἄλλη ἀνώδυνος. ἡ διὰ σπερμάτων. Σελίνου
σπέρματος. ∠. ηʹ. ἄμεως. ∠. ηʹ. ἀνίσου. ∠. δʹ. μαλάθρου. ∠. δʹ. ὀπίου. ∠. βʹ. κασσίας μελαίνης.
∠. βʹ. σὺν ὕδατι τροχίσκους ἀνάπλασσε τριωβολιαίους. δίδου μετὰ γλυκέος κοτύλης ἐκ κυαθιαίου
ἢ ὕδατος. Ἄλλη ἀνώδυνος Ἀχιλλᾶ παρακεντητοῦ. Ἀνίσου. ∠. ηʹ. ἄμεως. ∠. ηʹ. σελίνου σπέρ-
ματος. ∠. δʹ. ὀπίου. ∠. βʹ. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. βʹ. σμύρνης. ∠. βʹ. πεπέρεως. ∠. αʹ. κασσίας με-
λαίνης. ∠. βʹ. ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους. ἵνα ξηρανθέντα ἄγωσιν ὀβολόν. βʹ. καὶ δίδου ὡς
τοὺς λοιπούς. Ἄλλη ἀνώδυνος ὡς Ξενοκράτης. ᾗ χρῶμαι μάλιστα πρὸς στρόφους, καὶ δυσεντερικούς.
Σελίνου σπέρματος. ∠. βʹ. ἀνίσου. ∠. αʹ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. αʹ. σμύρνης τετρώβολον. κασσ-
ίου τετρώβολον. ὀπίου τριώβολον. γεντιανῆς. ∠. βʹ. ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους, καὶ δίδου
ποικίλως. Ἄλλη σφραγὶς ἀνώδυνος ξηραντικὴ ῥευμάτων, καὶ στρόφων, καὶ βηχῶν ᾗ χρῶμαι.
30 Σμύρνης. ∠. εʹ. οἱ δέ. ∠. ϛʹ. μανδραγόρου φλοιοῦ. ∠. δʹ. ὀποῦ μήκωνος. ∠. εʹ. ὑοσκυάμου σπέρ-
ματος. ∠. δʹ. οἱ δέ. ∠. βʹ. λιβάνου. ∠. εʹ. κρόκου. ∠. εʹ. οἴνῳ ἀναλάμβανε, δίδου πρὸς δύναμιν. τοῖς
μὲν κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. τοῖς δὲ ὀβολούς. βʹ. Ἄλλη. ὁ ἀστὴρ ἀνώδυνος. ᾗ χρῶμαι πρὸς
πᾶν ῥεῦμα. ἀλγήματα, καὶ πάντα τὰ ἐντὸς, καὶ καταῤῥους, καὶ κύστιν, καὶ πνίγας. ῥοῦν γυναικεῖον. στό-
μαχον ῥευματιζόμενον. δυσεντερικούς. αἷμα ἀνάγοντας, καὶ ἀνεμέσους. Κρόκου τριώβολον.
ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. ϛʹ. σελίνου σπέρματος. ∠. ϛʹ. ἀνίσου. ∠. δʹ. στύρακος. ∠. δʹ. δαύκου
σπέρματος. ∠. δʹ. κρόκου. ∠. γʹ. κασσίου. ∠. βʹ. ὀπίου. ∠. γʹ. σμύρνης. ∠. βʹ. τινὲς, καὶ μαν-
δραγόρου χυλοῦ. ∠. δʹ. ὡς δὲ Ξενοκράτης, καὶ πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ϛʹ. ἐν ὕδατι τροχίσκους τριω-
βολιαίους, δίδου σὺν ὕδατι. Ἄλλη ἀνώδυνος Λυκομήδου ἀναξηραντικὸς πρὸς κατασταγμοὺς, καὶ ἀρ-
τηρίας ῥευματισμοὺς ὀφθαλμῶν. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. βʹ. σελίνου σπέρματος. ∠. βʹ.
40 ὀπίου. ∠. βʹ. ἀνίσου. ∠. αʹ. κρόκου ὀβολοὺς. δʹ. ῥόδων ξηρῶν. ∠. βʹ. σμύρνης. ∠. αʹ. οἱ δέ. ∠. βʹ.
σὺν ὕδατι ἀναλάμβανε τροχίσκους τριωβολιαίους. χρῶ ὡς τῇ τριγώνῳ. Ἄλλη ἀνώδυνος ξηραν-
τική. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς αἱμοπτοϊκοὺς, καὶ κοιλιακοὺς. δυσεντερικοὺς, καὶ ῥήγματα, καὶ σπάσματα.
Ἀνίσου. ∠. δʹ. σελίνου σπέρματος. ∠. δʹ. ὀπίου. ∠. δʹ. κρόκου. ∠. αʹ. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δʹ.
στύρακος. ∠. αʹ. σχίνου. ∠. αʹ. βαλαυστίου τετρώβολον. ὕδατι ἀνάπλαττε τροχίσκους διοβολιαίους. δίδου
μετ᾽ οἴνου. ἢ ὕδατος. ἢ προτρόπου. Ἄλλο ἀνώδυνον πότιμα. ᾧ χρῶμαι παρὰ Ῥούφου. Μαν-
δραγόρου φλοιοῦ. ∠. δʹ. λιβάνου. ∠. εʹ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. βʹ. S. κρόκου. ∠. εʹ. ὑοσκυάμου σπέρ-
ματος. ∠. δʹ. ὀποῦ μήκωνος. ∠. εʹ. σμύρνης. ∠. εʹ. νάρδου τριώβολον, κασσίας μελαίνης. ∠. βʹ.
λεῖα ποιήσας ἀναλάμβανε γλυκεῖ τροχίσκους ἀνὰ. ∠. αʹ. καὶ ἀπόθου, μὴ νοτίδα λάβῃ. δίδου σὺν ὕδατι
θερμῷ κυάθοις δυσὶν χολερικοῖς σὺν ὕδατι ψυχρῷ. Ἄλλη ἀνώδυνος πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς ᾗ χρῶ-
50 μαι. Κασσίας μελαίνης. σμύρνης. ὀπίου. στυπτηρίας. κρόκου ἀνὰ. ∠. αʹ. τινὲς ἀνὰ. ∠. αʹ. καὶ τριώβο-
λον. ἀνάπλαττε τροχίσκους τριβολιαίους ἢ δυοβολιαίους. δίδου δὲ πυρέσσουσι σὺν ὕδατι. ἀπυρέτοις ἐν
οἴνῳ. ἡπατικοῖς ἐν ὑδρομέλιτι, καὶ πλευριτικοῖς. ἐνεργεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχα. Ἄλλη ἡ Τρίτωνος ἀναξη-
ραντικὴ ἀνώδυνος. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δʹ. ἀνίσου. ∠. βʹ. ὀπίου. ∠. βʹ. ἀνάπλαττε τρο-
χίσκους σὺν ὕδατι, καὶ δίδου σὺν ψυχρῷ πρωῒ, καὶ ὀψίας ἓν καὶ ἕν. Ἄλλη. Ἀνώδυνος
Ἀσκληπιάδου πρὸς πάντα τὰ ἐντός. Σεσέλεως. χαμαιπίτυος. βετονίου βοτάνης. πηγάνου ἀγρίου
σπέρματος. δαύκου σπέρματος ἀνὰ. ∠. ϛʹ. ὑοσκυάμου σπέρματος. ὀπίου ἀνὰ. ∠. ηʹ. κασσίου. ∠. κεʹ.

ῥᾶ ποντικοῦ. ∠. ιδ. μέλιτι ἀναλάμβανε. Ἄλλη ὡς χαρικλῆς. Τορδίλου. ∠. η. χαμαιπίτυος. ∠. η. ῥᾶ ποντικοῦ. ∠. ς. κασσίας. ∠. ιβ. S. βετ]ονίκης. ∠. η. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ∠. η. σελίνου σπέρματος. ∠. η. ὀπίου. ∠. δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ΄. κρόκου. ∠. ε. τινὲς βάλλουσι μέλι ἀττικόν. Ἄλλη ἀνώδυνος ἰουκουνδου λεγομένη. ποιεῖ, καὶ πρὸς φθισικευομένους, καὶ ἐμπυϊσκομένους. Ἰλλυρίδος. ∠. λ΄. ἠλέκτρου. κρόκου. μαστίχης χίας ἀνὰ. ∠. λ΄. ψυλλίου. ∠. με. ἢ. λ΄. ὀποῦ μήκωνος. ∠. ιε. ὕδατι ὀμβρίῳ ἀνάπλασσε τροχίσκους ἀνὰ. ∠. α΄. καὶ τριώβολον, δίδου. τὸ ψύλλιον ἀπόβρεχε ἡμέραν καὶ νύκτα ὕδατι ὀμβρίῳ. εἶτα ἀφεψήσας, ἀπόθλιβε μετὰ τῶν λοιπῶν, καὶ οὕτω μίγνυε. Ἄλλο ἀνώδυνον πότιμα ἐκ τῶν ἀφροδιτῶν. πρὸς πάντα πόνον ἐντέροις. ὑστέραις. ἰσχιαδικοῖς. Ὀποῦ μήκωνος. ∠. α΄. ὀποβαλσάμου. ∠. α΄. ἢ τοῦ καρποῦ. ∠. α΄.

10 ὀβολούς. β. σμύρνης. ὑοσκυάμου σπέρματος. κασσίας. στύρακος ἀνὰ. ∠. α΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε, ὀβολὸν. α΄. καὶ ἡμιόβολον δίδου μετὰ ὕδατος θερμοῦ κυάθων. β΄. ἢ τριῶν. Ἄλλο ἀνώδυνον καταπότιον ἐκ τῶν ἀφροδιτῶν πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς, καὶ πρὸς τεταρταίους, ἐν ταῖς ἀνὰ μέσον ἀσιτοῦσιν. εἶτα λαμβανέται. ποιεῖ καὶ πρὸς τοὺς λιθιῶντας, καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ στομαχικοῖς, καὶ τοῖς ἤδη ἀπειρηκόσιν, καὶ ἀσωμένοις, καὶ ὀφθαλμικοῖς λίαν καλόν. Ὑοσκυάμου σπέρματος. ἀνίσου στύρακος ἀνὰ. ∠. δ΄. κρόκου, ὀπίου, ἀνὰ. ∠. γ. κασσίας. ∠. β΄. ἀνάπλασσε ἐν ὕδατι κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. δίδου μετὰ ὕδατος κυάθους δύο. Ἄλλη ἀνώδυνος πρὸς πάντα τὰ ἐντός. Σελίνου σπέρματος. ∠. β. ἀνίσου. ∠. β. πεπέρεως μακροῦ. ∠. α΄. καὶ μέλανος. ∠. α΄. κασσίας τετρώβολον. σμύρνης. ὀπίου ἀνὰ τετρώβολον. πάνακος. γεντιανῆς ἀνὰ τετρώβολον. γλυκέος χυλοῦ τριώβολον. ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους. δυσεντερικοῖς. ∠. α΄. Ἄλλο. πότιμα πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς,

20 καὶ αἵματος ἀναγωγὴν, ὅθεν ἂν φέρηται. κἂν ἐκ τραύματος διδομένη. ἐνίοις ποιεῖ καὶ πρὸς νεφριτικοὺς καὶ ἡπατικούς. ταύτην μὴ πρότερον δίδου ἐὰν μὴ τὸν μισθὸν παραλάβῃς. Κινναμώμου. κασσίας. ἀνὰ. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. α΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α΄. καὶ μακροῦ. ∠. α΄. χαλβάνου. ∠. α΄. ὀπίου. ∠. β΄. λεῖα σὺν μέλιτι ὀλίγῳ. ποιεῖ ἃ μὲν ἡλίκα κυάμου. ἃ δὲ ἡλίκα ὀρόβου. δίδου πρὸς δύναμιν μετὰ ὕδατος. ἢ ὡς δοκεῖ σοι ἐπίκρινε. Ἄλλη ἀνώδυνος κράτερου πρὸς φθισικευομένους, καὶ αἷμα ἀνάγοντας.

Σμύρνης. ∠. ς΄. μανδραγόρου. ∠. δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ΄. ὀπίου. ∠. ε. κρόκου. λιβάνου ἀνὰ. ∠. ε. ῥέου. ∠. ε. κωνείου σπέρματος, στύρακος ἀνὰ. ∠. ε. ἀναλάμβανε οἰνομέλιτι. Ἄλλη ἀνώδυνος τὸ μυστήριον. ὡς νικήρατος. πρὸς φθισικούς. βηχικούς. κοιλιακούς. δυσεντερικούς. καταρροιζομένους. παραχρῆμα ὠφελεῖ. Κόστου. κρόκου. κασσίας. ἀσάρου. ὑοσκυάμου σπέρματος. ὀπίου. στύρακος. ἀνὰ. ∠. α΄. ἐνίοι ὑοσκυάμου τὸ ἥμισυ. μέλιτι ἀναλαβὼν χρῶ. Ἄλλη ἀνώδυνος πρὸς κα-

30 τάρρουν ἁρμόζουσα. Ὑοσκυάμου σπέρματος. μήκωνος ὀποῦ. ἀμύλου ἀνὰ. ∠. β. ἀνίσου. ∠. α΄. ναρδοστάχυος. ∠. α΄. κρόκου. ∠. α΄. μίλτου, σινωπικοῦ τριώβολον. ἢ λημνίου. ∠. α΄. ποίει τροχίσκους. λ. δίδου δύο εἰς νύκτα σὺν ὕδατι. Τὰ ὑπ᾽ ἀσκληπιάδου γραφέντα περὶ τῆς αὐτῆς διαθέσεως ἐκ λεικτὸν φάρος καλούμενον. Οἴνου. ξ. S. πρασίου χυλοῦ ἀφεψήματος. ξ. α΄. ταῦτα βαλὼν εἰς ἄγγος ὑελοῦν βρέχεσθαι ἔα νύκτα, καὶ ἡμέραν. τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ, μάλασσε τὸ φάρμακον, ὡς πρὸ τὸν χόνδρον βρέχομεν, καὶ ὅταν παντελῶς διαλυθῇ, ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν. λι. S. καὶ θεὶς ἐπὶ πυρὸς, ἕψε συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ, ὥστε μέλιτος ἔχειν τὸ πάχος, ἐκ τούτου δίδοται μύστρον πρὸ τροφῆς, καὶ μετὰ τροφὴν τὸ ἴσον. Ἄλλο. Πρασίου τῶν ἁπαλωτάτων φύλλων χειροπληθές. ὕδατος ὅσον ἐξαρκεῖ. ταῦτα βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἕψε, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἐξελὼν τρῖβε, καὶ τῷ ἀφεψήματι διαλύσας πάλιν ἕψε. κατὰ πάσσων γύρεως ὀξύβαφον, καὶ λίπους ἰοῦ κατειργασμένου

40 ἐπιβαλών. γο. γ. καὶ ὅταν ἑψόμενα καλῶς ἔχῃ, ὡς πρὸ τὰ λοιπὰ ῥοφήματα, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ ἁλῶν ὀλίγων καταπάσας δίδου ῥοφῆσαι. πλεῖον ῥοφούμενον μᾶλλον ὠφελεῖ. Ἄλλο νικηράτου. ποιεῖ ἐμπυϊκοῖς. δυσπνοϊκοῖς βήττουσι χρονίως, καὶ γλίσχρον κολλώδες ἀνάγουσι, καὶ ταῖς μετὰ τόκον καθαιρομέναις, κατάγει γάλα. ποιεῖ καὶ νηπίοις ἀτροφοῦσι διδόμενον ταῖς τροφαῖς. Πρασίου χυλοῦ. ξ. ς΄. καλῶς δὲ δεῖ τοῦτον συνάγειν, νεαρὸν κόπτοντας ἐκθλίβειν. οἴνου φαλερίνου. ξ. α΄. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἴσον. πεπέρεως λευκοῦ. σμύρνης. λιβάνου, ἑκάστου ἀνὰ. ∠. η. ἕψε τὸν οἶνον, καὶ τὸν χυλὸν, καὶ ὅταν τὸ τρίτον ληφθῇ, ἐπίβαλλε τὸ μέλι, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε τὰ ξηρὰ, καὶ μίξας ἐπιμελῶς κατόρα εἰς ἀγγεῖον ὑελοῦν, καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς. Ἄλλο. σκριβωνίου λαργου. Πρασίου χυλοῦ. ξ. ς. ἀειζώου χυλοῦ τὸ ἴσον. μέλιτος ἀττικοῦ. ξ. δ΄. ἢ ἐν. οἴνου ἰταλικοῦ. ξ. α΄. πίσσης ὑγρᾶς βρυτίας τὸ ἴσον. νάρδου ἰνδικῆς. κρόκου. σμύρνης. λιβάνου. πεπέρεως λευκοῦ. ἑκάστου ἀνὰ. ∠. η. σκεύα-

50 ζε, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. Ἄλλο φθισικοῖς, καὶ ῥευματιζομένοις τὸν θώρακα. Σικύου ἡμέρου σπέρματος λελεπισμένου. ∠. η. ἀμύλου. ∠. δ΄. λινοσπέρματος. μήκωνος λευκοῦ σπέρματος. ἀνὰ. ∠. β. κόψας καὶ σήσας ἀναλάμβανε ἀπὸ βρέγματι τραγακάνθης. ποίει τροχίσκους. ∠. α΄. ἄγοντας, καὶ δίδου τριώβολον. ἀπυρέτοις δι᾽ οἴνου, καὶ μύρτου ἀπὸ βρέγματος. πυρέττουσι ῥόος χυλῷ.

Ἄλλο. Ἀμύλου. ∠. δ΄. σικύου ἡμέρου σπέρματος πεφωγμένου. μήκωνος λευκοῦ σπέρματος πεφωγμένου. ἀμυγδάλων κεκαθαρμένων ἀνὰ. ∠. β. τραγακάνθης. ∠. α΄. καὶ τριώβολον. κρόκου. ∠. α΄. ἀναλάμβανε τραγακάνθης ἀπὸ βρέγματι. μετὰ ταῦτα καὶ σκυβελίτου ἀφεψημένῳ. καὶ χρῶ ὁμοίως.

Ἄλλο

Ἄλλο σκριβωνίου λάργου καταπότιον, φθισικοῖς, ἀναφορικοῖς. ἐμπυϊκοῖς ὑμένας ἀνάγει. ἀνακαθαίρει ἱκανῶς. δεῖ δὲ ἐπιμένειν τῷ φαρμάκῳ. Σαγαπηνοῦ. σμύρνης ἀνὰ ∠ β΄. ὀπίου, καρδαμώμου ἀνὰ ∠ δ΄. καστορίου ∠ δ΄. πεπέρεως λευκοῦ τριώβολον, ἀναλάμβανε γλυκεῖ, καὶ ποίει καταπότια. δίδου δι' ὕδατος θερμοῦ πίνειν κυάθους γ΄. Ἄλλη θεσπεσιανὴ ἐμπυϊκοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν κατακαλύψει ἀποστήματα. Σελίνου σπέρματος ὀπίου. μελανθίου. ἀνὰ ∠ γ΄. καστορίου ∠ β΄. δαύκου σπέρματος. σίνωνος. ἴρεως. ἑκάστου ἀνὰ ∠ ϛ΄. μέλιτι ἀφεψημένῳ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ μέγεθος μεθ' ὕδατος κυάθων δύο. Ἄλλη, κόσσου πρὸς τὰ δυσανάγωγα ὑγρά, ἐμπύοις, περιπνευμονικοῖς, μάλιστα δὲ τοῖς παχέα καὶ κολλώδη ἀνάγουσιν χρήσιμός ἐστιν. Μέλιτος ἀττικοῦ ἀφεψημένου, ὥστε κολλῶδες γενέσθαι λίτραν μίαν, πεπέρεως κεκομμένου καὶ σεσησμένου. σμύρνης ἀνὰ Γο. α΄. ἀναλάμβανε τὴν σμύρναν λειώσας, καὶ πέπτε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος εἰς καταπότια. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει σμύρνας ∠ β΄. μέλιτος ἑφθοῦ λι. α΄. πεπέρεως Γο. α΄. σμύρνης, ὀποπάνακος ἀνὰ ∠ ϛ. σκεύαζε καὶ δίδου ὁμοίως καθὰ προείρηται. Ἄλλο. τροχίσκος ὁ διὰ τοῦ μανδραγόρου, ἐπιγράφεται σφραγίς. ποιεῖ πρὸς αἱμοπτοϊκούς, ἔστι δὲ καὶ ἀναξηραντικὸς παντὸς ῥεύματος. Μανδραγόρου ῥίζης φλοιοῦ ∠ δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ δ΄. λιβάνου ἄρρενος. ὀποῦ μήκωνος. κρόκου. σμύρνης ἀνὰ ∠ ε΄. λεῖα ποιήσας ποίει τροχίσκους ὀβολιαίους, καὶ δίδου καταλλήλως ταῖς διαθέσεσιν. Ἄλλο πτολεμαίου γνωρίμου. Στύρακος. ὀπίου. λιβάνου. κρόκου ἀνὰ ∠ ε΄. μανδραγόρου φλοιοῦ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. δαύκου κρητικοῦ, ἀνὰ ∠ δ΄. κασσίας ∠ β΄. οἴνῳ ἀμιναίῳ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου ὀβολὸν μεθ' ὕδατος θερμοῦ κυάθων β΄.

Ἄλλο πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Στύρακος ∠ ϛ΄. σμύρνης. ὀπίου. ὑοσκυάμου σπέρματος. ἐρυσίμου πεφωγμένου ἀνὰ ∠ δ΄. μανδραγόρου φλοιοῦ. ὀποπάνακος ἀνὰ ∠ β΄. πεπέρεως λευκοῦ. νίτρου ἀφροῦ ἀνὰ ∠ α΄. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος. Ἄλλη πάγχρηστος λεγομένη, ποιεῖ βήττουσιν χρονίως, ἐμπύοις. ὀρθοπνοϊκοῖς. φθισικοῖς. ποιεῖ πρὸς ὑποχονδρίων διατάσεις, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιν, καὶ γυναιξὶν ἔμμηνα, καὶ ἐγκαταλείμματα ἐκ φθορᾶς ἢ τόκου δεύτερα κατάγει. ἀπαλλάττει καὶ τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. τερμινθίνης ∠ η΄. στύρακος ∠ ϛ΄. σμύρνης ∠ ε΄. κρόκου. ἴρεως. χαλβάνης ἀνὰ ∠ δ΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. μανδραγόρου φλοιοῦ. ἐρυσίμου πεφωγμένου. ὀποπάνακος ἀνὰ ∠ β΄. πεπέρεως ἀφρονίτρου ἀνὰ ∠ α΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. Χαριξένους περιπνευμονικοῖς. βήττουσι χρονίως. Σμύρνης. λιβάνου φλοιοῦ. ἐν ἄλλῳ καὶ ὀπίου, καὶ μανδραγόρου. σαγαπηνοῦ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, ὀποπάνακος. δικτάμνου κρητικοῦ. πρασίου τῶν σφαιρίων ἀνὰ ∠ δ΄. ὕδατι φυράσας ἀνάπλαττε τροχίσκους. δίδου τριώβολον, καὶ μελικράτου κυάθους γ΄. Ἄλλη ἀσκληπιάδου ἐπικληθεῖσα φιλοφυσικοῦ φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Μανδραγόρου φλοιοῦ. σελίνου σπέρματος ἀνὰ ∠ δ΄. σμύρνης. κρόκου. ἀνίσου. δαύκου σπέρματος. ῥοῦ ἐρυθροῦ τοῦ χυλοῦ. ὑοσκυάμου σπέρματος. πεπέρεως λευκοῦ. καστορίου. σαγαπηνοῦ. ὀποπάνακος. ἀνὰ ∠ β΄. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. τὸ δὲ ὑγρὸν ἔστω κατάλληλον τῇ διαθέσει. Ἀντίδοτος θεσπεσιανή, φθισικοῖς. ἀναφορικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τὰς ἐντὸς διαθέσεις. πρὸ παντὸς δὲ δυσρέκτοις πρὸς τροφήν. Σελίνου σπέρματος ∠ ιβ. σμύρνης, ἀνίσου. ὀπίου ἀνὰ ∠ ϛ. πεπέρεως λευκοῦ ∠ ε΄. πετροσελίνου. νάρδου. πεπέρεως μακροῦ ἀνὰ ∠ δ΄. καστορίου. σχοίνου ἄνθους. κρόκου ἀνὰ ∠ γ΄. κινναμώμου ∠ β΄. κασσίας ἀρωματιζούσης ∠ δ΄. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος εἰς νύκτα μεθ' ὕδατος κυάθων γ΄. Ἀντίδοτος ἀριστέως ἀριστομάχου, δύναμις θαυμαστική, ταύτην παυλίναν ὀνομάζομεν, ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς, βήσσουσιν. φθισικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. περιπνευμονικοῖς. πρὸς σπάσματα. ῥήγματα, πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπάς, καὶ πρὸς χολέραν κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις, ὑστερικῶς πνιγομένας. πρὸς τοὺς κατὰ περίοδον πυρετούς, πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας διδομένη. ποιεῖ καχεκτικοῖς. ἀτροφοῦσι. πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ τὰς τῶν ἰοβόλων πληγάς. Κινναμώμου. κόστου. χαλβάνης, καστορίου. ὀποῦ μήκωνος. πεπέρεως μέλανος, καὶ μακροῦ. στύρακος ἀνὰ ∠ α΄. μέλιτος ξε. α΄. τὰ ξηρὰ κόπτεται, καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. ἡ δὲ χαλβάνη ἕψεται μετὰ μέλιτος, καὶ ὅταν διαλυθῇ διυλίζεται τὸ μέλι, καὶ τούτῳ ἐπιβάλλεται τὰ λοιπὰ καὶ ἀνακόπτεται. εἶτα ἀποτίθεται εἰς πυξίδα ὑελίνην, ἢ ἀργυρᾶν, καὶ χρώμεθα πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις. ἡ δόσις κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος μεθ' ὑδρομέλιτος κυάθων β΄. ἐπιρραινομένων τῷ δακτύλῳ ὄξους σταγόνων θ΄.

Ἄλλη. ἀντωνίου μοῦσα, πανάκεια. ἐχρήσατο διότας ἰατραλείπτης. ποιεῖ τοῖς κατὰ περίοδον ὑπὸ ῥίγους ὀχλουμένοις, ἀνασκευάζει χρονίους πυρετούς, καὶ τὰ λοιπὰ νοσήματα, ποιεῖ βήσσουσι χρονίως. φθισικοῖς. ἀναφορικοῖς, ἐμπυϊκοῖς. δυσπνοϊκοῖς. πρὸς σπάσματα. ῥήγματα. κεχρονισμένας ἐμπνευματώσεις σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς κεχρονισμένοις κοιλιακοῖς. κατάγει τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους, ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ ἀγαθή, ποιεῖ καὶ πρὸς παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν, καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ πρὸς πᾶσαν φθοροποιὸν ὕλην.

Πεπέρεως λευκοῦ, ἢ μακροῦ. ∠. η. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. καρδαμώμου, σμύρνης, λιβάνου, ἀνὰ ∠. ιϛ. ὀπίου, κρόκου ἀνὰ ∠. ι. θείου ἀπύρου. ∠. ϛ. κόστου. ἀριστολοχίας μακρᾶς. μανδραγόρου φλοιοῦ, ἢ τῶν μήλων, εὐφορβίου ἀνὰ ∠. γ'. μέλιτος Ἀττικοῦ ἀφεψημένου, ὅσον ἐξαρκεῖ. ἡ δόσις τοῖς κατὰ περίοδον ὀχλουμένοις, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, τοῖς δὲ λοιποῖς πρὸς δύναμιν.

Ἄλλη κερουσιανὴ, ἐδόθη ὑπὸ Φιλίππου Φαλλιανοῖς. ταύτῃ χρώμενος φθισικοὺς, ἐμπυικοὺς ἀπήλλαξεν. Πεπέρεως λευκοῦ. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, συριακοῦ, ὀποῦ μήκωνος, ἀνὰ Γο. γ'. σμύρνης. κρόκου. θείου ἀπύρου. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ἀνὰ Γο. ϛ. μανδραγόρου μήλων. ∠. β'. καρδαμώμου. Γο. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ. λι. α'. ἡ δόσις πρὸς δύναμιν, καθὰ προείρηται. Ὡς ἐν ἑτέρῳ ἀντιγράφῳ ἐγέγραπτο. Πεπέρεως. Γο. γ'. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. Γο. α'. ὀποῦ μήκωνος. Γο. ϛ. ὀποῦ συριακοῦ. Γο. ϛ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος, μανδραγόρου μήλων, ἀνὰ ∠. β'. καρδαμώμου. Γο. α'. μέλιτος Ἀττικοῦ λι. α'. ἡ δόσις πρὸς δύναμιν καθὰ προείρηται.

Περὶ ὀρθοπνοίας.

Τοὺς ἄνευ τοῦ πυρέττειν ἀναπνέοντας πυκνοὺς ὁποῖον οἱ δραμόντες ὠκέως, ἀπὸ τοῦ συμπτώματος ὀνομάζειν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς ἀσθματικούς, τοὺς δ' αὐτοὺς τούτους ἀφ' ἑτέρου συμπτώματος, ὀρθοπνοϊκοὺς καλοῦσιν, ἐπειδὴ διαπαντὸς ἀναγκάζονται τὸ τοῦ θώρακος σῶμα πᾶν ὄρθιον ἔχειν, φόβῳ τοῦ πνιγῆναι, καὶ τήν γε στρωμνὴν ἐν τοῖς ἄνω μέρεσιν οἷς ὁ θώραξ ἐπικλίνεται παρασκευάζουσιν ἑαυτοῖς ὀρθοτέραν ὅπως μὴ πνίγωσιν κοιμώμενοι. τὸ γὰρ εἰσπνεόμενον αὐτοῖς, ἔλαττόν ἐστιν ἢ κατὰ τὴν χρείαν τῆς ἀναπνοῆς, καίτοι διαστελλομένου τοῦ θώρακος ἐπὶ πλεῖστον, ᾧ καὶ δῆλον ἐν τοῖς αὐτοῖς στενοχωρίαν γενέσθαι τινὰ παρὰ φύσιν. ἧς ἐναργῶς καὶ οἱ πάσχοντες αὐτοὶ τὴν αἴσθησιν ἔχουσι. γίνεται μὲν οὖν, καὶ τοῖς ἐμπυϊκοῖς ὀνομαζομένοις ἡ στενοχωρία διὰ τὸ μεταξὺ θώρακός τε καὶ πνεύμονος ἠθροισμένον ὑγρόν, γίνεται δὲ καὶ τοῖς περιπνευμονικοῖς, διὰ τὴν τοῦ πνεύμονος φλεγμονήν, ὑπόλοιποι δὲ εἰσὶν δύο διαθέσεις αἱ στενοχωρίαν ἐργαζόμεναι ταῖς ὁδοῖς τοῦ εἰσπνεομένου πνεύματος, ὅταν ἤτοι πλῆθος ὑγρῶν παχέων τε ἢ γλίσχρων ἐμπλασθῇ τοῖς βρογχίοις τοῦ πνεύμονος. ἤ τις ὄγκος ἀπεψηματικὸς ἐν αὐτῷ συστῇ, καὶ ἥ γε θεραπεία, τὸ μέν τοι κοινὸν ἔχει τῶν διαθέσεων ἀμφοτέρων. τὸ δέ τι καὶ καθ' ἕτερον ἴδιον. κοινὸν μὲν ἐκκαθαρίσαι καὶ ἀναλῶσαι τὴν περιουσίαν τῆς τὰ πάθη γεννώσης ὑγρότητος. ἴδιον δὲ τῆς μὲν τῶν γλίσχρων τε καὶ παχέων ὑγρῶν, διὰ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ ῥυπτόντων φαρμάκων, τοῖς δὲ τῶν ἀπεψηματικῶν ὄγκων, διὰ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ ξηραινόντων, ἥ τις αὖ πάλιν πᾶσι τοῖς ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος ἀποστήμασιν ἐστὶ κοινή, οἴνου μὲν οὖν πόσις ἀμφοτέραις ἁρμόζει, λεπτοῦ τὴν σύστασιν. τὸ δὲ σύμπαν ποτόν, ὀλίγον μὲν οἷς ἀπόστημά που γίνεται. πολὺ δέ, οἷς ἐμπέφρακται τὰ βρογχία τοῖς γλίσχροις ὑγροῖς καὶ παχέσιν. τὰ γὰρ ἀπορρίπτοντα τοὺς τοιούτους αὐτῶν χυμοὺς φάρμακα, κινεῖ μὲν ἐξ ἀνάγκης βῆχας, οὐκ εὐκόλως δὲ ἀναπτύεται τὸ ἀπορριπτούμενον διὰ τὸ πάχος, ὑγρότητος οὖν αὐτοῖς δεῖ πλείονος, ὡς ἀναφέρεσθαι ῥᾳδίως. καθάπερ δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις φαρμάκοις ἀδιορίστως οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν, οὕτω κἀν τοῖς πρὸς ταῦτα ἀμφότερα χρησίμοις ἁμαρτάνουσιν, καὶ μὲν δὴ καὶ σύγκειται τινὰ μὲν τῶν φαρμάκων θατέρῳ τῶν παθῶν χρήσιμα. τινὰ δὲ θατέρῳ. τινὰ δὲ ὡς πρὸς ἄμφω μὲν ἁρμόττειν μετρίως, ἀξιόλογον δὲ μηδὲν ὠφελεῖν, ἐπισημανοῦμαι καθ' ἕκαστον ὧν ἔγραψαν οἱ πρὸ ἐμοῦ φαρμάκων ἀξιολόγων ὁποία τὴν δύναμίν ἐστιν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν ἐντός.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα δυσπνοϊκοῖς φάρμακα, ἐκλεικτὸν δυσπνοϊκοῖς Ἀντωνίου Μούσα.

Οἴνων τῶν ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις. ξε. α'. ἐμβαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν φρύγε ἐπ' ἀνθράκων, λευκανθέντας δὲ τρῖβε, καὶ μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε, καὶ δίδου μύστρον ἐκλείχειν πρὸ τροφῆς. Ἄλλο. Σκίλλης ὠμῆς τὸν χυλὸν ἔκθλιβε. τούτῳ παραμίγνυ μέλιτος Ἀττικοῦ τοσόνδε, καὶ θεὶς ἐπ' ἀνθράκων, ἕψε, καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς, καὶ μετὰ τροφήν. Ἄλλο Χαριξένους. Ὀριγάνου. ∠. η. θύμου κόμης. ἴρεως Ἰλλυρικῆς, καλαμίνθης ξηρᾶς, πεπέρεως λευκοῦ, ἀνίσου πεφωγμένου ἑκάστου τοσόνδε, κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ. δίδου δὲ καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. Ἄλλο. πεπέρεως λευκοῦ λίτραν. α'. λιβανωτοῦ. Γο. δ'. καλαμίνθης ξηρᾶς. ἀνίσου πεφωγμένου, γλήχωνος ἀκαρποῦ, ἀνὰ Γο. γ'. σελίνου σπέρματος καὶ θύμου, κόμμεως ἀνὰ Γο. α'. ἀναλάμβανε μέλιτι, καὶ σκευάσας χρῶ καθὰ προείρηται. Πόμα δυσπνοϊκοῖς Χαρικλέους, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ὠφελεῖ παραχρῆμα. Σταφίδος ῥοδίας χωρὶς τῶν γιγάρτων ὀξύβαφον. τήλεως πεπλυμένης τὸ ἴσον, ὕδατος ὀμβρίου. ξε. α'. ἕψε μέχρι διαλύσεως, καὶ τὸ ὑγρὸν διηθήσας ἀπόθου. ἐκ τούτου δίδου θερμαίνων συνεχῶς, καὶ καθ' ἑκάστην ἐπισημασίαν, κυάθου τὸ πλῆθος. Ἄλλο.

Ἀβροτόνου μέρη δύο. σταφίδος λιπαρᾶς τὸ ἴσον. πηγάνου ἀκρεμόνων μέρος ἕν, ὕδατος ὀμβρείου. ξε. γ'. ἕψε ἕως τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἔκθλιβε, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν μέλιτος. ξε. ι'. πάλιν ἕψε καὶ δίδου καθὰ προείρηται. Καταπότιον δυσπνοϊκοῖς, ἀσθματικοῖς. Ἀβροτόνου. πηγάνου ἀκρεμόνων. ἀψινθίου κόμμεως ἀνὰ ∠. δ'. κόψας καὶ σήσας, ὄξει φυράσας, ποίει καταπότια δεκαδύο, καὶ δίδου μετ' ὀξυμέλιτος.

Ἄλλο νικηράτου. Κασσίου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἀβροτόνου ἀνὰ. ξο. β'. ἀψινθίου, κυμίνου αἰθιοπικοῦ ἀνὰ. ∠. α'. ὄξει φυράσας ἀνάπλαττε καταπότια, καὶ δίδου ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος.

Τὸ διὰ θείου ἀπύρου δυσπνοϊκοῖς.

Ἀνίσου. θείου ἀπύρου ἀνὰ. ξο. γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. κασσίου. μελανθίου ἀνὰ. ∠. δ'. ὕδατι διαλύσας ποίει καταπότια. καὶ δίδου ἓν δι' ὀξυμέλιτος κυάθων τριῶν. ἄλλο. Πηγάνου ἀγρίου σπέρμα 10 τος. ∠. δ'. ἀριστολοχίας, ἀβροτόνου, ἀψινθίου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. θείου ἀπύρου. ἑκάστου τὸ ἴσον. ὄξει φυράσας, ἀνάπλαττε καταπότια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος, καὶ δίδου δύο μετ' ὀξυμέλιτος θερμοῦ κυάθων. γ'. Ταῦτα πάντα τὰ φάρμακα τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα τοῖς ἰδίως δυσπνοϊκοῖς ὀνομαζομένοις ἁρμόζει. καλοῦσι δὲ οὕτως, ὅσοις ἐμπέπλησται τὰ βρογχία τοῦ πνεύμονος, ὑγρῶν παχέων τε καὶ γλίσχρων, ἐφ' ὧν ὡς ἔφην μετὰ τοῦ τέμνεσθαι καὶ λεπτύνεσθαι τὸ πάχος τε καὶ τὴν γλισχρότητα τῶν χυμῶν, ὑγρότητός τι δεῖ προσεῖναι τοῖς φαρμάκοις καὶ τῇ διαίτῃ. τὰ δὲ ἀρχῆματα τῶν λεπτυνόντων, καὶ ξηραινόντων δεόμενα, χαίρει μάλιστα ταῖς τῶν ἀρωμάτων δυνάμεσιν ἃς ἐπεδείξαμεν ἁπάσας εἶναι λεπτομερεῖς τε καὶ ξηραντικάς, μετὰ τοῦ θερμαίνειν, ὥστε τοῖς ἰδίως λεγομένοις ὀρθοπνοϊκοῖς τε καὶ ἀσθματικοῖς ἁρμόσει τὰ τέμνοντα φάρμακα χωρὶς τοῦ θερμαίνειν, καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα αὐτοὺς ὀνίνησιν ὄξος, τὸ σκιλλητικὸν ὀνομαζόμενον. αὐτή τε ἡ σκίλλα, καὶ τὸ διὰ τοῦ τοιούτου ὄξους ὀξύμελι. τῶν δὲ 30 ἀπὸ τῆς ὑδρίας οἴνων μέμνηται ἐπ' αὐτῶν, ὡς λεπτυντικὴν ἐχόντων καὶ διαφορητικὴν δύναμιν. ἐκ τίνος δὲ ἐννοίας ἐπὶ τὴν χρῆσιν αὐτῶν ἧκεν, οὐκ ἔχω φάναι. καθάπερ δὲ τὸ θερμαίνειν, σφόδρα φυλακτέον ἐστὶν ἐπὶ τοῦ τοιούτου πάθους, διὰ τὸ τοὺς γλίσχρους τε καὶ παχεῖς χυμούς, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνασθαι πρὸς αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ βλάπτεσθαι, τὸν αὐτὸν τρόπον ὅσα ψύχει σφοδρῶς φυλάττεσθαι χρή, παχύνει γὰρ ἅπαντα καὶ συνάγει τοὺς χυμούς, καὶ δυσαπονίπτους ἐργάζεται, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐποίησαν, οἱ συνθέντες τὰ τοιαῦτα φάρμακα, μήτε μήκωνος ὀπόν, μήτε μανδραγόρου χυλόν, ἢ τῆς ῥίζης φλοιόν, ἢ ὑοσκυάμου σπέρμα μίξαντες, ἢ κωνείου, ἢ ψυλλίου, ἢ λινοσπέρμου. πολὺ δὲ μᾶλλον οὐδὲ τῶν στυφόντων τι φαρμάκων. ἐναντιώτατα γὰρ ἐστὶ ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν ὡς ὁρᾶται.

Τὰ ὑπ' ἀνδρομάχου γεγραμμένα φάρμακα, πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις, πρὸς δύσπνοιαν.

30

Θείου ἀπύρου. ∠. α'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ∠. α'. ἀριστολόχου. ἀψινθίου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀβροτόνου ἀνὰ. ∠. δ'. λεάνας ὄξει ἀνάπλαττε ἡλίκα κύαμος. δίδου πρωῒ τρεῖς, καὶ ὀψὲ τρεῖς. Ἄλλο πρὸς δύσπνοιαν, ὡς ἀλκίμιος. Κολοκυνθίδος σαρκὸς τριώβολον. πάνακος τριώβολον. ἀνίσου ὀβολόν. α'. ἀναλάμβανε ὕδατι καταπότια. δ'. καὶ ξηράνας δίδου ὀβολόν, πρὸ μιᾶς δὲ κενούσθω, ἁπλῷ κενώματι. ἄλλο. Κολοκυνθίδος. ∠. α. S. ἰλλυρίδος. ∠. β'. ὀποπάνακος ῥίζης. ∠. β'. ἀβροτόνου. ∠. α'. νίτρου. ∠. α'. οἱ δὲ τριώβολον. ὕδατι ἀνάλαμβανε, καὶ ποίει κυάμου μέγεθος, ἡ δόσις. δ'. διαλύσας ἡμιωβολίῳ, δίδου μελικράτου κοτύλην. S. ἄλλο. Νάπυος. ∠. α'. ἁλὸς κοινοῦ τριώβολον, ἐλατηρίου τριώβολον οἱ δὲ ὀβολόν. α. S. λεάνας μεθ' ὕδατος, ἀνάπλαττε τροχίσκους ὀκτὼ παρ' ἡμέραν μεθ' ὑδρομέλιτος. ἄλλο. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. α'. ἀβροτόνου. ∠. β'. θείου ἀπύρου. ∠. α'. σὺν 40 ὕδατι ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου σὺν ὑδρομέλιτι κυάθους τρεῖς. ἄλλο πρὸς ὀρθοπνοϊκούς.

Ἐλατηρίου ἡμιωβόλιον, ὄνους τοὺς ἀπὸ τῶν κοπρίων. γ'. λεάνας ὁμοῦ τὸ ἥμισυ δίδου σὺν ὕδατος, κυάθῳ ἑνί. ἄλλο ὡς φιλῖνος, πρὸς ἆσθμα καὶ δύσπνοιαν. Καρδαμώμου. ∠. γ'. ἴρεως. ∠. α. S. πάνακος. ∠. α. S. κασσίας. ∠. α. S. στρουθοῦ. ∠. α. S. στύρακος. ∠. β'. θύμου. ∠. η'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ∠. η'. ἀβροτόνου. ∠. η'. ἀριστολόχου. κληματίδος. θείου ἀπύρου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ. ∠. η'. σὺν ὄξει δριμεῖ ποιήσας πάχος κηρωτῆς. δίδου κυάμου αἰγυπτίου μέγεθος ἐν ὕδατος κυάθοις τρισί. Πρὸς ὀρθοπνοίαν ὡς ἀπολλώνιος. Σκίλλης μοῖρος. α. θείου ἀπύρου. ἀσφάλτου ἀνὰ μοῖρος. α. ἡ δόσις τριώβολον ἐν ὀξυμέλιτι. Πρὸς ὀρθόπνοιαν παρὰ σωσικράτους.

Ὀποπάνακος. ∠. α'. σμύρνης. ∠. α'. πεπέρεως κόκκους. μ. πηγάνου δεσμίδιον ὅσον τοῖς δυσὶ δακτύλοις, ποιήσας λεῖα ἀνάπλαττε καταπότια εἴκοσι, καὶ δίδου πρωῒ ἕν, καὶ δείλης ἕν, πυρέσσουσιν ἐν ὕ- 50 δατος κυάθοις δυσίν, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου. Πρὸς ὀρθόπνοιαν ἀνδρονίκου. Θείου ἀπύρου τριώβολον, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. α'. ἀνίσου. σμύρνης. κασσίου, ἀνὰ. ∠. α'. κυμίνου αἰθιοπικοῦ. ∠. α'. μεθ' ὕδατος ἀνάπλασσε τροχίσκους, ἀνὰ γράμματα τρία ἢ τέσσαρα εἰς κοίτην δίδου μεθ' ὕδατος κυάθων. β'. Πρὸς ὀρθοπνοϊκούς, βηχικούς, περιπνευμονικούς, φθισικοὺς μάλιστα, δυσπνοοῦντας. ἡπατικούς, ὡς εὐγένειος. Κρόκου. ∠. η'. μίσυος. ∠. δ'. δαφνίδων. ∠. β'. πεπέρεως λευκοῦ ∠. α'. καὶ μακροῦ. ∠. α'. ὀπίου. ∠. γ'. κόστου τριώβολον. τερεβινθίνης ὀβολούς. ε. χαλβάνης τριώβολον. γλυ

κέλασ χυλοῦ ὀβολοὶ δύο. κόμμεως ὀβολὸς εἷς. μέλιτος. λι. ς. δίδου κοχλιάριον ἓν μεθ' ὕδατος κυάθων δυεῖν ἢ τριῶν. ἐὰν δὲ ἐπείγῃ καὶ πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. Πρὸς ὀρθοπνοϊκοὺς οὐάλεντος.
Ὀποπάνακος. ∠. β'. κολοκυνθίδος σαρκός. ∠. α'. ἡ τελεία δόσις. ἔστω αὕτη. Ἄλλη ὀνήφου. Καστορίου. ∠. α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. β'. τούτου τὸ ἥμισυ διδόσθω μετὰ μελικράτου. Πρὸς δύσπνοιαν τὸ τοῦ ποδανίθου. Νάπυος. ∠. α'. ἁλός. ∠. α'. νίτρου τριώβολον, ποιήσας ὀκτὼ καταπότια, δίδου εἰς νύκτα δύο, καὶ διαλείπων ἡμέραν. εἶτα καὶ ἓξ δίδου, ἀναλάμβανε ὕδατι.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

περὶ τῶν τῷ στομάχῳ ἁρμοττόντων φαρμάκων.

Ὅπερ ἀεὶ λέγω, καὶ νῦν ἐρῶ, πεπεισμένος ὅτι χαλεπώτατόν ἐστι μεταστῆναι πρὸς τὴν ἀλήθειαν, τοὺς φθάσαντας αἱρέσει δουλεύειν. ὅσοι δὲ συνετοί τε ἅμα, καὶ ἀληθείας ὄντως φίλοι, τούτους ἐλπίζω φυλάξειν τὰ παρὰ τῆς φύσεως ἡμῖν δοθέντα κριτήρια τῶν κατὰ τὸν βίον πράξεων. ἐμπειρίαν, καὶ λόγον. ἐπ' ἐνίων μὲν ἴσον ἑκάτερον συντελοῦν εἰς τὴν τέχνην. ἐπ' ἐνίων δὲ πλέον θατέρου θάτερον. ἀεὶ μέντοι πρὸς τὸ τέλεον ἑκάτερον ἑκατέρου δεόμενον, οὕτω ποιήσομαι τὸν λόγον. αἱ γάρ τοι φαῦλαι δόξαι, προκαταλαμβάνουσαι τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, οὐ μόνον κωφούς, ἀλλὰ καὶ τυφλοὺς ἐργάζονται, τῶν τοῖς ἄλλοις ἐναργῶς ὁρωμένων. ὅπερ οὐχ ἥκιστα καὶ περὶ τῶν κατὰ στόμα τῆς κοιλίας παθῶν ἐστι, καὶ μάλισθ' ὅταν φλεγμαίνῃ. δέονται γὰρ αὗται καὶ αἱ τοῦ ἥπατος φλεγμοναί, τῆς τῶν στυφόντων παραπλοκῆς. ἐὰν γὰρ ὑπὸ τῆς χαλαστικῆς ἀγωγῆς, ἀμυδρᾶς τῆς τονωτικῆς δυνάμεως γινομένης θεραπεύονται, κίνδυνον ἐπάγονται περὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς, καὶ τοῦτο πάντων μὲν τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν ὑπὸ τῆς πείρας δεδιδαγμένων, πάντων δὲ τῶν δογματικῶν ἐπὶ τῶν ὅρων τῆς τέχνης φυλαττόντων, οὐκ ὀλίγοι τῶν νῦν μεθοδικῶν, οὐ γὰρ δὴ πάντες γε, μυρίοις μὲν αὐτοὶ στομαχικοῖς, συγκοπῆς αἴτιοι γεγόνασιν. ἅπαντας δὲ τοὺς ἡπατικοὺς ἀναιροῦσιν, οὐδένα γὰρ εἶδον ἐγὼ σωθέντα τῶν εἰς τοιοῦτον ἰατρὸν ἐμπεσόντων. τινὲς δὲ αὐτῶν, ὀλίγοι μὲν καταντλοῦσιν ἐλαίῳ, κόμην ἐναποζέσαντες ἀψινθίου, καὶ ναρδίνῳ μύρῳ βρέξαντες ἔριον ἐπιτιθέασιν. ἔνιοι δὲ καὶ μαστίχην χίαν μιγνύουσιν, ἢ ἀλόην, ἢ μήλινον ἀντὶ ναρδίνου παραλαμβάνουσιν, ἐπὶ δὲ τῶν πλουσίων γυναικῶν, καὶ τὸ καλούμενον ὑπ' αὐτῶν φουλίατον καὶ σπικάτον προσφέρουσιν, καὶ ταῦτα ποιοῦντες, οἴονται τὴν χαλαστικὴν ἀγωγὴν φυλάττειν. τοσοῦτον αὐτοῖς περίεστιν ἐμπειρίας φαρμάκων δυνάμεως. εὐξαίμην ἂν πάντας οὕτως ἀμαθεῖς εἶναι μᾶλλον, ἢ γινώσκοντας τὰ στύφοντα, φυλάττεσθαι τὴν χρῆσιν αὐτῶν. ὅσα μὲν οὖν ἐν ἐπιβροχαῖς τε καὶ καταπλάσμασι τῶν στυφόντων μίγνυται τοῖς ἧπαρ ἢ στόμα γαστρὸς ἀλγοῦσιν, ὃ δὴ καὶ στόμαχον καλοῦσιν, οὐ τοῦ παρόντος λόγου διελθεῖν, ὅσα δὲ ἐν φαρμάκοις ἐμπλαστοῖς καὶ κηρωτοειδέσιν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένοις, ὅσα τε ἐν τοῖς καταπινομένοις ἐστὶ χρήσιμα, ταῦτα δηλώσω, τὰ τῶν φλεγμαινόντων πρῶτα γράψας, ἐπειδὴ καὶ μάλιστα κινδυνεύουσιν ἐπ' αὐτοῖς οἱ κάμνοντες. Κηρωτῇ μὲν οὖν ᾗ συνεχῶς χρῶμαι, δι' ἀλόης καὶ μαστίχης, καὶ κηροῦ ποντικοῦ τοῦ πικροῦ, καὶ ναρδίνου μύρου. συντίθεται δὲ χειμῶνος, εἰς. ∠. η'. τοῦ κηροῦ. Γο. α'. μετρικῆς ῥωμαϊκῆς ἐμβαλλομένης τοῦ ναρδίνου μύρου. θέρους δὲ εἰς. ζ. κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ μύρου. κάλλιστον δὲ εἶναι χρὴ τὸ μύρον. ὁποῖον ἔμπροσθεν μὲν ἐν Λαοδικείᾳ τῆς Ἀσίας ἐσκευάζετο μόνῃ, νυνὶ δὲ καὶ κατὰ πολλὰς ἄλλας ἀσιανὰς πόλεις συντίθεται. κηρὸς δὲ εἰ μὴ ποντικὸς ὁ πικρὸς εὐποροῖτο σοι, τὸν γοῦν ἄλλον ποντικὸν ἔμβαλλε. κἀκείνου μὴ παρόντος, τὸν καλούμενον τυρρηνικόν, ἂν δὲ μηδ' οὗτος παρῇ, τῶν ἄλλων τινὰ τῶν εὐωδῶν, καὶ λιπαρῶν. εἰ δὲ μηδὲ τοιοῦτον ἔχοις, τὸν εὐπορηθέντα σοι κηρὸν πλύνας ἔμβαλλε. τηκέσθω δὲ ἐν ἀγγείῳ διπλῷ, κἄπειτα ψυχθεῖσαν τὴν κηρωτὴν ξύων μίγνυε λελειωμένοις ἀκριβῶς τῇ τε ἀλόῃ καὶ τῇ μαστίχῃ. ἔστω δὲ ἑκατέρου. ∠. α'. καί ποτε καὶ πλεῖον, καὶ μὴν ὥστε ὑπερβάλλειν μίαν τε καὶ ἡμίσειαν. εἰ δὲ καὶ πλείονος δέοιτο στύψεως, ἀγωνίας οὔσης ὡς μηδὲ τῆς τροφῆς κρατεῖν, προσμιγνύσθω καὶ ὀμφακίου τὸ ἴσον, ὥστε τῶν τριῶν ἑκάστου δραχμῶν εἶναι μίαν, τῆς ἀλόης λέγω, καὶ τῆς μαστίχης μίαν, καὶ τρίτην τοῦ ὀμφακίου, μιγνύσθω δὲ ἐν τῇ σκευασίᾳ τῆς κηρωτῆς πρῶτον μὲν ὀμφάκιον, εἶθ' οὕτω τὰ ἄλλα τούτοις ἑνούσθω, μίγνυμι δ' ὥσπερ ὀμφάκιον, οὕτω καὶ ἀψινθίου χυλόν, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἄμφω, καὶ τρίτης ἐπ' αὐτοῖς τῆς ὑποκυστίδος, καὶ τετάρτης οἰνάνθης, οὕτω δ' ὀνομάζω τὸ τῶν ἀγρίων ἀμπέλων ἐκβλάστημα σὺν τοῖς ἄνθεσιν. ἐξ οὗ, ταῖς ἡμέραις ἡ σταφυλὴ γίνεται, καὶ μέντοι, καὶ ῥοῦ χυλὸν οὐκ ὀλιγάκις ἔμιξα, καὶ παραύξειν δὲ χρὴ τῆς ναρδίνης κηρωτῆς τὸ πλῆθος ἀνάλογον τῷ τῶν ἄλλων φαρμάκων ἀριθμῷ.

ὥστε αἱ τέσσαρες ἐκ τῶν ἄλλων ἀθροίζωνται δραχμαὶ τέτταρας. Γο. εἶναι τῆς ναρδίνης κηρω-
τῆς, δύο μὲν τοῦ κηροῦ, δύο δὲ τοῦ νάρδου, τουτέστιν ἑκκαίδεκα δραχμὰς ἑκατέρου, χρονιζούσης δὲ τῆς
φλεγμονῆς, καὶ σκληρυνομένης ἤδη, ποικιλώτερα φάρμακα προσφέρειν χρὴ, καὶ τῶν ἀρω-
μάτων ἔχοντά τι, καὶ τῶν μαλακτικῶν τε, καὶ διαφορητικῶν φαρμάκων, ὁποῖόν ἐστι καὶ τὸ διὰ τοῦ
μελιλώτου σκευαζόμενον. ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις αὐτοῦ πολυειδεστέρα. διὰ τὸ, πᾶσι τοῖς καθ' ὑποχόνδριον
φλεγμαίνουσιν ἁρμόττειν, ὑπαλλαττόμενον οὐ μεγάλαις διαφοραῖς, ὥστε τὴν μέν τινα σκευασίαν
αὐτοῦ, τοῖς περὶ ἧπαρ εἶναι χρησιμωτέραν, τὴν δέ τινα τοῖς περὶ τὸν στόμαχον, ἢ κοιλίαν, ἢ σπλῆ-
να, ἤ τινα τοῖς ἐνταῦθα μυσίν. ἃ κοινῇ γραφῇ περιείληπται πάντα κατὰ τὰς τῶν μαλαγμάτων συν-
θέσεις. ἐν δὲ τῷ παρόντι, τὰ γεγραμμένα τοῖς πρὸ ἐμοῦ πρὸς ἁπάσας τὰς περὶ τὸν στόμαχον διαθέ-
10 σεις. οὐ διὰ τῆς ἔξωθεν ἐπιθέσεως τῶν φαρμάκων μόνον, ἀλλὰ καὶ διὰ πόσεως ὠφελοῦντα, γραφή-
σεται πάντα. τινὰ δὲ αὐτοῖς ἐστι κοινὰ καὶ τοῖς κατὰ τὴν γαστέρα πάθεσιν.

Εἴρηται πολλάκις ὡς τὸ τῆς γαστρὸς στόμα καλεῖν ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς, ὥσπερ καρδίαν, οὕτω καὶ
στόμαχον. ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦν συνηθέστερον τὸ τῆς καρδίας ὄνομα, νυνὶ δὲ ἀπ' ἐκείνου μὲν ἔτι διαμένει τὸ
καρδιώσσειν, καὶ ἡ καρδιαλγία. τὸ δὲ μόριον αὐτὸ, στόμαχον ὀνομάζουσιν, ὁμωνύμως τῷ καταφέροντι
τὴν τροφὴν ἐκ τοῦ στόματος εἰς αὐτήν. γεγράφασιν οὖν οἱ πρὸ ἡμῶν, φάρμακα πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ δια-
θέσεις, ὥσπερ τὰς ἄλλας, οὕτω καὶ τὰς ὀνομαζομένας αὐτοῖς ἀνατροπάς, ἐοίκασι δ' οὕτω καλεῖν τάς τε
ἀνορεξίας, καὶ τὰς ναυτιώδεις διαθέσεις. ἐφ' αἷς ἐνίοτε μὲν συμβαίνουσιν ἔμετοι. γίνονται δὲ καὶ δή-
ξεις ἐν αὐτῷ τινες, ὥσπερ βουλιμιώδεις τε καὶ ἀπόσιτοι διαθέσεις, ἐφ' ὧν ἁπασῶν κοινὴ μέν τις ἡ τῶν στυ-
φόντων φαρμάκων εὕρηται χρῆσις, ἐπιμέμικται δ' αὐτῶν τοῖς πλείστοις τὰ θερμαίνοντα καὶ ξη-
20 ραίνοντα. γίνονται δὲ καὶ αἱ ἄλλαι διαθέσεις σπανιώτεραι τῶν ὑγραινόντων, ἢ ψυχόντων, ἢ ἀμφοτέ-
ρων ἅμα δεόμεναι φαρμάκων. τοῖς δὲ ἐκ πείρας, ἄνευ λογικῆς μεθόδου τὰ βοηθήματα εὑρίσκουσιν,
εἰκότως τὰ πολλάκις ὠφελήσαντα μνημονεύεταί τε, καὶ εἰς χρῆσιν ἄγεται. τῶν γὰρ πλειστάκις ὡ-
σαύτως ἑωραμένων, τήρησίν τε καὶ μνήμην εἶναι φασὶ τὴν ἑαυτῶν ἐμπειρίαν, ὥσπερ δὲ ἐν τῷ στό-
ματι τῆς κοιλίας, οὕτω καὶ κατ' αὐτὴν ὅλην, ἑκάστῳ τε τῶν ἐντέρων, καὶ συνελόντι φάναι, κατὰ
πᾶν μόριον τοῦ σώματος, αἱ αὐταὶ δυσκρασίαι γινόμεναι, τὰς ἐνεργείας τῶν ὁμοιομερῶν βλάπτου-
σιν. ἃς εἰ μή τις εἶναι πεισθείη τὰ νοσήματα αὐτῶν, οὐδὲν ἀσκήσει τὴν διάγνωσιν. ἀγνοήσας δὲ αὐ-
τὴν, οὐδὲ τὴν θεραπείαν εὑρήσει. ἔχουσι δ' οὐκ ὀλίγον στοχασμὸν αἱ διαγνώσεις τῶν ἐν τῷ βάθει τοῦ
σώματος συνισταμένων διαθέσεων, διὸ καὶ χρησιμώτατον ἐστὶ τῆς ἰατρικῆς τέχνης μόριον, τὸ διαγνω-
στικὸν τῶν τοιούτων διαθέσεων, ἃς οὐδ' ὅτι πρῶται τε καὶ μέγισται εἰσὶ γινώσκουσιν οἱ πολλοὶ τῶν ἰα-
30 τρῶν, ὥστε εἰκότως οὔτε διάγνωσιν αὐτῶν, οὔτε θεραπείαν ἐζήτησαν. ἀναγκάζονται τοίνυν, εἰ καὶ
δογματικοὶ τύχοιεν ὄντες τὰς λογικὰς μεθόδους, ἐπὶ τὴν ἐμπειρίαν ἀφικνεῖσθαι μόνην, ὥστε θαυμά-
ζειν ὅταν ἄνευ πυρετοῦ καὶ φλεγμονῆς, ἀποστήματός τε καὶ ἑλκώσεως, ἀσθενῶς τινος πέττοντος, ἢ μη-
δ' ὅλως πέττοντος ἐπαγγειλάμενοι θεραπείαν εὑρεῖν, ζητῶσιν εἰ τῇ τρίψει τῶν σιτίων ἡ πέψις γίνεται.
κἄπειτα ὡς μέγιστον τι εὑρηκότες, εὔθρυπτα διδόασιν αὐτοῖς τὰ ἐδέσματα, μὴ δὲ τὸ προχειρότατον
ἐννοοῦντες, ὃ καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἰατρικῆς, ἄλλως δὲ συνετῶν ὄντων ἀνδρῶν, ἤρετό μέ τις, ὅπως χρή-
σιμον ἐστὶ τὸ γνῶναι τῇ τρίψει τὴν πέψιν γίνεσθαι, πρὸς τὸ, τὴν διάθεσιν ἐξιάσασθαι τῆς γαστρὸς, καθ'
ἣν ἀτονεῖ πέττειν τὰ σιτία. πρὸς τὸ μὴ δὲ θεραπείαν εἶναι τὴν τῶν εὐθρύπτων προσφοράν, ἀλλὰ μόνον
ἔκκλισιν τῆς βλάβης, ὥσπερ καὶ τὴν ὀλιγοσιτίαν τε καὶ ἀσιτίαν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἀσιτήσας, οὐκ ἀπέ-
πτει μὲν, οὐ μὴν ἐθεραπεύθη τὴν διάθεσιν, οὕτως οὐδ' ὁ τὰ μηδ' ὅλως δεόμενα τρίψεως προσαράμενος
40 ὁποῖον ἐστὶ τὸ γάλα καὶ ὁ τῆς πτισάνης χυλὸς, καὶ τὰ διὰ τοῦ χόνδρου ῥοφήματα. ταῦτα μὲν οὖν
ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν αὐτάρκως λέλεκται, καὶ δῆλον ὅτι τοῖς ἐν ἐκείνοις
γεγυμνασμένοις, ἡ νῦν ἐνεστῶσα διδασκαλία χρήσιμος ὑπάρχει. καθάπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ὡς
ἔμπροσθεν εἶπον, ἀναμιμνήσκων ἕκαστα τῶν ἐν ἐκείνῃ μοι προδεδειγμένων κεφαλαίων, ἐπὶ τὴν
περὶ τῶν φαρμάκων σύνθεσιν ἐρχόμην, οὕτω καὶ νῦν ποιήσω. Δυσκρασιῶν οὐσῶν ὀκ-
τὼ καθ' ἕκαστον τῶν μορίων, καὶ τούτων ἁπασῶν γινομένων, ἢ κατὰ ψιλὰς καὶ μόνας τὰς ποιότητας,
ἢ καὶ μετά τινος χυμοῦ, τὴν μὲν κατὰ ξηρότητα δυσκρασίαν ὑγραίνειν χρὴ, τὴν δὲ καθ' ὑγρότητα ξη-
ραίνειν, οὕτω δὲ καὶ τὴν κατὰ θερμότητα, ψύχειν. τὴν δὲ κατὰ ψύξιν, θερμαίνειν χρὴ, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς
συνθέτους δυσκρασίας, ἤτοι θερμαίνειν καὶ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν καὶ θερμαίνειν, ἢ ψύχειν καὶ ὑγραίνειν, ἢ
ξηραίνειν καὶ ψύχειν, ἐπεὶ δὲ ὡς ἔφην αἱ πλεῖσται δυσκρασίαι τοῖς ἀνθρώποις, ἐκ περιουσίας ὑγρῶν μᾶλ-
50 λον, ἢ ἐνδείας γίνονται, τὰ ξηραίνοντα φάρμακα τοὺς πολλοὺς ὀνίνησι μᾶλλον. ἐπεὶ δὲ τῶν ξηραινόντων, τὰ
μὲν, στύφει συνάγοντα καὶ στύφοντα τὴν τῶν ὁμιλούντων οὐσίαν, τὰ δὲ διαφοροῦντα, κἂν τούτῳ διαλύοντα
τὴν οὐσίαν αὐτῶν, διὰ τοῦτο πλείους εἰσὶν οἱ τῶν στυφόντων δεόμενοι. ἀλλ' ἐὰν μετὰ ψύξεως ἡ ὑγρὰ δυσκρασία
γένηται, βλάπτονται διὰ τῶν στυφόντων μόνων θεραπευόμενοι ψυχρῶν ὄντων ταῖς δυνάμεσιν, εἰκότως οὖν τὰ
πλεῖστα τῶν διὰ πείρας εὑρημένων φαρμάκων, ἐκ μικτῆς ὕλης σύγκειται, στυφούσης τε καὶ θερμαινούσης.
γνωρίσεις δὲ αὐτῶν τὴν διαφορὰν, τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἔχων τὴν μνήμην. εἴρηται γάρ μοι

πολλάκις ἤδη, μηδένα δύνασθαι λογικῶς τε, καὶ κατὰ μέθοδον τοῖς ἐν τῇδε τῇ πραγματείᾳ γεγραμμένοις χρήσασθαι, χωρὶς τοῦ μεμνῆσθαι τῶν εἰρημένων ἐν ταῖς πρὸ ταύτης δύο πραγματείαις, τῆς τε τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, καὶ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. τινὲς μὲν γὰρ ἄνευ διορισμοῦ τινὸς ἔγραψαν φάρμακα πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις στομάχου τε καὶ γαστρὸς, ἔνιοι δὲ ἐφήψαντο διορισμῶν τινων, ἀπὸ συμπτωμάτων ἅπασι φαινομένων. ὅπως οὖν καὶ ὑμεῖς εἰδῆτε γνωρίζειν ἑκάστου τῶν διὰ πείρας εὐδοκιμησάντων φαρμάκων τὰς δυνάμεις, εἰ καὶ μὴ προσγεγραμμένας εὑρίσκοιτε τὰς διαφορὰς τῶν διαθέσεων ἐφ᾽ ὧν ἁρμόττουσιν, παραγράψω, πρώτας μὲν τὰς ὑπὸ ἀνδρομάχου γεγραμμένας, εἶτα τὰς ὑπ᾽ ἀσκληπιάδου, καὶ μετὰ ταύτας ἐὰν δόξῃ καὶ ἄλλας τινάς.

10 Αἱ ὑπ᾽ ἀνδρομάχου γεγραμμέναι στομαχικαὶ δυνάμεις.

Γέγραφεν ἀνδρόμαχος, στομαχικαί, μετὰ τὴν προγραφὴν τήνδε, οὕτως ἠρξάτο. Πρὸς στομαχικοὺς, ἱερὰ ᾗ χρῶμαι, κἄπειθ᾽ ἑξῆς ἔγραψε τὴν ὅλην αὐτῆς σύνθεσιν, ὧδέ πως ἔχουσαν.

» ✱ Σχοίνου ἄνθους, ξυλοβαλσάμου, μαστίχης, κρόκου, νάρδου ἰνδικῆς. ἀσάρου. κινναμώμου, ἀνὰ ∠ ϛ΄.

» ἀλόης πεπλυμένης. ∠ ρ΄. ὁμοῦ λεάνας ἀπατίθεσο. δίδου νήστει κοχλιάρια. β΄. οἱ δὲ ἐν μεθ᾽ ὕδατος ψυ-

» χροῦ κυάθων. δ΄. ταῦτα μὲν οὖν ὁ ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, οὔτε τίνας ὀνομάζει στομαχικοὺς δηλώσας, οὔτε εἰ πᾶσιν αὐτοῖς ἁρμόττει τὸ φάρμακον, οὔτ᾽ εἰ πλείοσιν. ἐμοὶ τοίνυν ἀναγκαῖον εἰπεῖν, ἐπειδὴ τῶν λεγομένων στομαχικῶν, ἔνιοι μὲν ὑπὸ τῆς εἰρημένης ἀρτίως ἱερᾶς ὀνίνανται μεγάλως, ἔνιοι δὲ βλάπτονται. Οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων τούς τε ἀνορέκτους οὕτω καλοῦσιν, καὶ ὅ-

20 σοις μετὰ τὸ προσάρασθαι τὴν τροφὴν, τὸ τῆς γαστρὸς στόμα βαρύνεταί τε, καί τινα δύσφορον ἄσην ἔχει, καλοῦσι δ᾽ ὡσαύτως κἀκείνους οἷς εὐθὺ γίνεται ναυτία, καὶ μᾶλλον γε ὅταν εἰς ἔμετον ὁρμήσῃ, καὶ μᾶλλον ἔτι, μετὰ τοῦ διαφθείρεσθαι τὰ σιτία. ποτὲ μὲν ὀξώδη γινόμενα. ποτὲ δὲ καὶ κνισώδη. ποτὲ δὲ καὶ ἄλλην ποιότητα μοχθηρὰν ἐπικτώμενα, καὶ τούτων ἁπάντων ἔτι μᾶλλον, ἐκείνους στομαχικοὺς ὀνομάζουσιν, ὅσοις ἔμετοι τοιαῦται μετὰ δυσφορίας τινὸς καὶ ἄσης καὶ ἀνατροπῆς γίνονται, πολλάκις οὐδέπω τροφὴν προσενηνεγμένοις, κἂν ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρόνον ἐν τῷ στόματι τῆς γαστρὸς διαμένῃ τὰ σιτία βαρύνοντα, καὶ μόλις ὑποβιβαζόμενα, καὶ τούτους στομαχικοὺς ὀνομάζουσιν. Ἑτέρους δὲ τὴν καλουμένην ὄρεξιν κυνώδη ἴσχοντας, ὡς ἐσθίειν τε πλεῖστα, καὶ βαρυνομένους μάλιστα ὀλίγον ὕστερον ἐμεῖν, ὁμοίως προσαγορεύουσιν, ἄλλους δ᾽ ἰσχυρῶς ἐκλυομένους ὅταν ἐπὶ πλεῖον ἀσιτήσωσιν, κἂν μὴ θᾶττον ἐπὶ τὴν τῶν σιτίων ἀφίκωνται προσφορὰν, δακνομένους τὸ τῆς γαστρὸς στόμα, καλοῦσιν ὡσαύτως στομαχι-

30 κοὺς, αὐτῶν δὲ τούτων ἔνιοι ναυτιώδεις γίνονται ῥᾳδίως, ἐὰν θᾶττον προσάροιντο πόμα καὶ σιτία, κατὰ μέθοδον οὖν λοιπὸν, ὁ τὰ βοηθήματα εὑρίσκων, ἐπὶ τὴν τῆς διαθέσεως ἀφικνεῖται ζήτησιν. ἧς εὑρεθείσης, εὐπορήσειν ἐλπίζει τῶν οἰκείων αὐτῇ βοηθημάτων. ὁ δὲ διὰ μόνης τῆς πείρας ἀθροίζων τὰ βοηθήματα, περιπίπτουσί τε τὴν ἑαυτοῦ πειρωμένῃ, καὶ τὴν τῶν ἔμπροσθεν ἱστορίαν ἀναλέγεται, γεγραφότων δὲ αὐτῶν ἀδιορίστως τὰ πλεῖστα, καὶ μέντοι καὶ διαφερομένων ἐν πολλοῖς, εἰκότως, καὶ αὐτὸς ἄλλοτε ἄλλης γίνεται γνώμης, καὶ μᾶλλον ὅταν ὑπὸ αὐτῶν τῶν βοηθημάτων, ἐνίοτε μὲν ὠφελουμένους ὁρᾷ τοὺς στομαχικοὺς, ἐνίοτε δὲ βλαπτομένους, καθάπερ ἐπὶ τῆς προκειμένης ἱερᾶς, ἣν οἱ νῦν ἰατρεύοντες ἐν ῥώμῃ σχεδὸν ἅπαντες ὀνομάζουσι πικρὰν, ἐπειδὴ τὸ τῆς ἱερᾶς ὄνομα, τῷ διὰ τῆς κολοκυνθίδος, ἐπιφέρειν ἐδικαίωσαν. οἱ δὲ πρὸ ἡμῶν ἰατρεύσαντες ἐν ῥώμῃ τὰς δύο καλοῦντες ἱερὰς, προσέθεσαν αὐταῖς ἕνεκα διαστολῆς τῇ μὲν ἑτέρᾳ, τὸ διὰ κολοκυνθίδος, τῇ δ᾽ ἑτέρᾳ, τὸ δι᾽ ἀλόης, οὕτω γράφοντες, ἱερὰ ἡ διὰ

40 κολοκυνθίδος. ἱερὰ ἡ δι᾽ ἀλόης. Ἡ τοίνυν διὰ τῆς ἀλόης ἱερὰ σκευάζεται διττῶς ὑπὸ μὲν ἐνίων ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ ἀνδρομάχου πρὸς ἑκατὸν δραχμὰς τῆς ἀλόης μιγνυμένων ἑκάστου τῶν ἄλλων δραχμῶν ἕξ. ὑπὸ δὲ ἐνίων τε οὐχ ἕξ, ἀλλ᾽ ὀκτὼ, τινὲς δὲ τῆς ἀλόης εἰς ὀγδοήκοντα δραχμὰς, ἓξ τῶν ἄλλων μιγνύουσιν. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τὰ μιγνύμενα τῇ ἀλόῃ φάρμακα, τὸν ἀριθμὸν ἕξ, καὶ τὸ καλούμενον ἄνθος σχοίνου, καὶ μέντοι καὶ τὴν ἀλόην αὐτὴν, ὁ μὲν ἀνδρόμαχος πεπλυμένην, τῶν δὲ ἄλλων ἔνιοι μὲν οὕτως, ἔνιοι δὲ ἄπλυτον ἐμβάλλουσιν. ἡμᾶς δὲ νῦν χρὴ γινώσκειν, εἰς γὰρ τὴν ὕπαγωγὴν τῆς γαστρὸς ἐπιτηδειοτέραν εἶναι τὴν ἄπλυτον ἀλόην, ἀπατίθεσθαι δὲ πολὺ τοῦ φαρμακώδους τὴν πεπλυμένην, καὶ ταύτην μᾶλλον ἄν τις θαρρήσειε δοῦναι τοῖς πυρέσσουσιν, οὐ δὲ τούτοις σφοδρῶς, ἀλλὰ πάνυ βληχρῶς. ἔνιοι δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς ἀπλύτου, πολλοῖς τῶν οὕτω πυρεσσόντων δόντες, εἶτα μηδὲν σαφὲς βλάψαντες, ἐπ᾽ ἄλλων μεγίστης ἐπειράθησαν βλάβης, ἐναντιωτάτη γάρ ἐστιν ἀλόη, κἂν πλυθῇ, τοῖς ἄνευ μοχθηρῶν

50 ὑγρῶν, κατὰ δυσκρασίαν τὴν θερμὴν καὶ ξηρὰν ἐνοχλουμένοις. ἐφεξῆς δέ τι τούτων, καὶ οἱ κατὰ τὴν ξηρὰν δυσκρασίαν, εἰ μετὰ ψυχρότητος εἴη, τὴν βλάβην ἴσχουσιν, καὶ ὅλως ὅσοι κατὰ τὰς ποιότητας μόνας ἐβλάβησαν τι μόριον. αἱ γὰρ ἐπὶ χυμοῦ δυσκρασίαι, τῶν κενούντων αὐτὰς δέονται φαρμάκων. οἱ δ᾽ ἄνευ τούτων, εἰς μαρασμὸν ἀφικνοῦνται πάντως ἐπὶ τῷ διὰ τῆς ἀλόης φαρμάκῳ. ἔνθα τοίνυν ὑγρότης μοχθηρὰ, διαβρέχει τὸν χιτῶνα τῆς γαστρὸς, ἡ δι᾽ ἀλόης πικρὰ χρήσιμος, ἐκκαθαίρουσα τὴν ὑγρότητα. πάντως δὲ τοῖς οὕτω διακειμένοις ὑπάρχει σύμπτωμα ναυτιῶδες ἧττον ἢ μᾶλλον.

Αὕτη μὲν

Αὕτη μὲν οὖν ἡ κένωσις τοῦ λυποῦντος χυμοῦ διὰ τῆς ἀλόης γίνεται μόνης, καθαρτικὴν ἐχούσης δύνα-
μιν οὐκ ἰσχυρὰν, ἀλλ' ὥς τε τὰ μὲν, κατὰ τὴν κοιλίαν, ὧν ψαύει, δύνασθαι καθαίρειν, κἂν πλείω πο-
τε δοθῇ, μέχρι τῶν κατὰ τὸ ἧπαρ ἀναβαίνει χωρίων, οὐ μὴν ὅλου τοῦ σώματος ἐστὶ καθαρτικὸν ἡ ἀλόη. τῶν
μιγνυμένων δ' αὐτῇ, μαστίχη μὲν, ὡς εὐστόμαχός τε, καὶ εὐώδης, θραῦσαι τὸ φαρμακῶδες τῆς ἀλόης δυ-
ναμένη, μίγνυται. κινάμωμον δὲ, καὶ πρὸς αὐτοῖς ὅτι λεπτομερέστατόν ἐστιν, ὡς ἀναστομοῦν τε ἅμα
τοὺς πόρους τῆς γαστρὸς, διαθρύπτειν τε καὶ λεπτύνειν, εἴπου τι γλίσχρον, ἢ παχὺ τοῖς χυμοῖς ἐπιφέροιτο.
τὰ γὰρ παχέα τῶν ὑγρῶν, διὰ τὴν τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως ἀρρωστίαν, οὐ πέφυκεν ἕλκειν ἡ ἀ-
λόη. διὸ καὶ τῶν χολωδῶν τῶν ἐν τῇ γαστρὶ διαθέσεων, ἄριστον ἐστὶ φάρμακον, ὡς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, πολλά-
κις ἰάσασθαι, στομαχικοὺς ἐνοχλεῖσθαι πεπιστευμένους πολλοὺς, ὠφελεῖ δὲ καὶ ταῦτα, καὶ τἄλλα
10 πάντα πάθη τὰ κακόχυμα, τὸ κινάμωμον μιγνύμενον, ἀλλοιωτικὴν εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἔχον δύναμιν
τῶν μοχθηρῶν ποιοτήτων. εἰδέναι τοίνυν χρὴ, τὰς ἐπὶ χυμοῖς μοχθηροῖς διαθέσεις, κατά τε τὴν γαστέ-
ρα καὶ τὸν στόμαχον, ὠφελουμένας μὲν διὰ τῶν τῆς ἀλόης φαρμάκων, εἰς μεγίστην δὲ βλάβην ἀφικνου-
μένας, ὑπὸ τῶν στυφόντων ἐδεσμάτων τε καὶ πομάτων, καὶ φαρμάκων, ὥσπερ γε πάλιν, ἐφ' ὧν ὑ-
γρότης πολλὴ, καὶ οἷον πλάδος τίς ἐστιν, κατὰ τὸ πεπονθὸς, ἄνευ κακίας χυμῶν, αὐτῷ μόνῳ τῷ ποσῷ
λυποῦσα, καὶ οἷον διάβροχον εἰργασμένη τὸ τῆς γαστρὸς σῶμα, χρησιμωτάτη τῶν στυφόντων ἐδεσμά-
των τε καὶ πωμάτων καὶ φαρμάκων ἡ χρῆσις ἐστὶν, ἐκλύτου, καὶ παρέτου γινομένου τηνικαῦτα τοῦ
πεπονθότος, ὁμοίως τοῖς κεχαλασμένοις ἄρθροις, ἐφ' ὧν καὶ αὐτῶν ἡ τῶν στυφόντων χρῆσις ἐπανορθοῦ-
ται τὴν διάθεσιν. ἀλλ' ἥ γε πικρὰ, περὶ ταύτης γὰρ ἡμῖν ὁ λόγος, ὥσπερ τὸ κινάμωμον, οὕτω καὶ τἄλ-
λα τὰ μὲν, ὡς εὐστόμαχα, τὰ δὲ ὡς λεπτομερῆ καὶ ῥύπτοντα λαμβάνει, τῇ μὲν ἰσχύϊ, πάμπολυ κιναμώ-
20 μου λειπόμενα, τὸ δὲ γένος τῆς δυνάμεως ταὐτὸν ἔχοντα. Δευτέραν ἐπὶ τῇ προγεγραμμένῃ
συνθέσει ὁ Ἀνδρόμαχος κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν, ὡς Λάμπων ὁ Πηλουσιώτης.

» Κινναμώμου, καλάμου ἀρωματικοῦ, κασίας μελαίνης, ξυλοβαλσάμου, σχοίνου ἄνθους, ἐλάτης ἀνὰ
» Γο. γ'. οἱ δὲ ἀνὰ Γο. α'. κόψας πάντα ἁδρομερῶς, ἔμβαλλε εἰς χύτραν καινὴν, ἐπιβαλὼν ὕδατος ὀμβρί-
» ου ξ. γ'. καὶ ἕψε ἕως τὸ ἥμισυ λειφθῇ, καὶ διήθησον, καὶ λαβὼν ἀλόης ἰνδικῆς λι. α'. ἐπίχει ὕδατος
» ὀμβρίου τὸ ἱκανὸν, καὶ λέαινε τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἕως ξηρανθῇ. τούτῳ πρότερον ἀποπλυνάσας τὴν
» ἀλόην, τότε τὸ ἀπὸ τῶν ἀρωματικῶν βαλὼν ὕδωρ λέαινε ἐν ἡλίῳ ἄχρι ξηρανθῇ, καὶ λεάνας λεῖα κα-
» τάμισγε ταῦτα. κρόκου, σμύρνης, μαστίχης, ἀνὰ Γο. γ'. οἱ δὲ ἀνὰ Γο. α'. συλλεάνας ὁμοῦ πάντα
» ἀπόθου ξηρὸν, καὶ χρῶ ποτίσματι, πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, πληγὰς τῶν ἐντὸς, ἐναρχομένους πό-
» νους πλευρῶν, καὶ ἐπὶ τῶν πνευματουμένων, στομάχους ἀλγούντων, καὶ βραδὺ πεπτόντων, καὶ αἷμα ἀ-
30 ναγόντων, καὶ ἰσχιαδικῶν, τὴν τελείαν δόσιν δίδου ἐν ὕδατος κυάθῳ ἑνὶ, ὀβολὸν α'. οἷς δὲ, ὀβολοὺς δύο.
» τοῖς δὲ ἄλλοις, πρὸς δύναμιν. ἐπὶ δὲ τῶν τραυμάτων καὶ φλεγμονῶν διηθὲν, ὀξυμέλιτος πάχος ἐπι-
» τιθέμενον. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς φλεγμονῶν, χυλῷ ἡδυόσμου, ἢ καλαμίνθης, ἢ στρύχνου, ἤ τινος τῶν
» ὁμοίων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν δακτυλίῳ φλεγμονῶν, ἐν ῥοδίνῳ, ἢ οἴνῳ ἀμιναίῳ. χρῶ δὲ καὶ ἐπὶ παρωνυχιῶν
» ξηρὸν ἐπάνω μόνον σὺν ῥοδίνῳ, καὶ πρὸς αἱμορραγίας, ξηρὸν σὺν ὄξει, καὶ πρὸς ἐσχάρας ἐν στόματι, ἐν γλυ-
» κεῖ ἀναγαργαριζόμενον. Τοῦτο τὸ φάρμακον, ὃ τοῦ Πηλουσιώτου Λάμπωνος, εἶναί φησι,
τῶν πολυχρήστων ἐστὶ, περὶ ὧν εἴρηταί τι καὶ πρόσθεν, ὡς ἀπολειπόμενα τῶν ἕν τι ποιούντων ἄριστα τῷ
πλήθει, τῆς ἐπαγγελίας σπουδάζεται, βουλομένων ἡμῶν ἓν ἔχειν μᾶλλον ἐπὶ παθῶν εἴκοσιν ἁρ-
μόζον, ἢ τοσαῦτα τὸν ἀριθμὸν ἕτερα, βελτίω καθ' ἓν ἕκαστον πάθος, ἑνὸς τοῦ πολυχρήστου. δύναμις δὲ
αὐτοῦ καθ' ἣν ἐπὶ τῶν προειρημένων ἐνεργεῖ λεπτομερής τε, καὶ θερμαίνουσα, καὶ τέμνουσα, καὶ δι-
40 αρρύπτουσα, καὶ ἀναστομοῦσα, καὶ διὰ ταῦτα διαφορητικὴ τῶν πλεοναζόντων ἔν τισι μορίοις ἰχώρων τε,
καὶ χυμῶν, κατὰ τοῦτο δὲ καὶ τοῖς προκειμένοις ἐν τῷ λόγῳ πάθεσιν ἁρμόττει, διαφοροῦν τοὺς μοχθη-
ροὺς, ὡς ἔφην, ἰχῶράς τε καὶ χυμοὺς τῶν πεπονθότων μορίων. ὥστε καὶ τὰς προειρημένας τῆς κοιλί-
ας διαθέσεις, ἐφ' ὧν ἡ πικρὰ κάθαρσιν ἐργάζεται μετρίαν, ἰᾶσθαι τῷ ξηραίνειν κατ' ὀλίγον, οὐ τῷ κε-
νοῦν ἀθρόως, ἀμείνων οὖν εἰς τὰς τοιαύτας διαθέσεις, ἡ πρώτη γεγραμμένη πικρά. Τρίτον ἐπὶ
» τοῖς προγεγραμμένοις, ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε φάρμακον ὡδί πως. Πρὸς στομαχικοὺς καὶ κοιλια-
» κοὺς, ὁ πικρὸς τροχίσκος, μαλάσσει κοιλίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς ὕπνον, καὶ ἔστιν ἐκ τῶν ἀφροδίων. ποιεῖ καὶ
» πρὸς κύστιν, καὶ πρὸς τὰ ἐν κόλῳ. Σελίνου σπέρματος ∠ ϛ'. ἀνίσου ∠ ϛ'. πεπέρεως λευκοῦ
» ∠ α. S. καστορίου ∠ β'. σμύρνης ∠ α. S. νάρδου κελτικῆς τοῦ ἄνθους ∠ α. S. ὀπίου ∠ α. S. κιναμώ-
» μου ∠ α. S. ἀψινθίου κόμης ∠ γ'. ἀλόης τριώβολον, μαστίχης ∠ α'. μεθ' ὕδατος ἀνάπλασσε τροχί-
50 σκους, τριώβολον, ἢ ἀνὰ ∠ α'. καὶ δίδου μεθ' ὕδατος κυάθους γ'. Οὐδ' ἐπὶ τούτου τοῦ φαρ-
μάκου προσέγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ὁποίους λέγει στομαχικοὺς, τοὺς τί πάσχοντας. ἐκ δὲ τοῦ προσκεῖσθαι,
τῇ συνθέσει, τὸ ὄπιον, ὁ συνθεὶς τὸν τροχίσκον, εὔδηλος ἐστὶν ἐστοχασμένος τοῦ ξηραντικόν τε ἅμα καὶ ἀνώ-
δυνον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, ὕπνον τέ τινα φέρον, οὐ μὴν πρὸς μίαν γε τῶν εἰρημένων διαθέσεων,
ἀγωνιστικῶς ἱστάμενος ἐκκόπτειν διὰ ταχέων αὐτήν. Τέταρτον ἄλλο φάρμακον, ὁ Ἀνδρόμαχος
ἔγραψεν, οὐδὲ πρὸς μίαν διάθεσιν ἀγωνιστικῶς συγκείμενον, οὔτε πρὸς πολλὰς μετρίως, ἔχει δὲ οὕ-
τως ἡ γραφή.

Πρὸς στομαχικοὺς ἱερὰ ἀντιπάτρου.

Ἀλόης καλῆς. ∠. δ΄. μαστίχης. ∠. β΄. ἀσάρου. ∠. δ΄. ῥόδων ξηρῶν. σχοίνου. μήου. φοῦ. κασίας ὁμοίως. ἀνά. Γο. ς. ξηρὰ λεῖα χρῶ. ὡς ἐπὶ τῆς ἀλόης. Τὸ πέμπτον δὲ ἐπὶ τούτοις φάρμακον. ὃ δι' ἀρνογλώσσου χυλοῦ σκευάζεται, καὶ φησὶν ἀπολλωνίου εἶναι αὐτὸ, τοιοῦτόν ἐστιν. Ἀρνογλώσσου χυλοῦ ξηροῦ. ∠. γ. μαστίχης. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. α. ἡδυόσμου. ∠. α. ζιγγιβέρεως. ∠. α. Δοκεῖ μοι ταύτης τῆς δυνάμεως ὁ ἀπολλώνιος πεπειρᾶσθαι, θερμοτέραν διάθεσιν ἔχοντος τοῦ στομάχου, καὶ οὕτως αὐτὴν ἀδιορίστως ἐπαινεῖν, οὐ δυναμένην ἐπὶ τῶν ψυχρὰν ἐχόντων διάθεσιν ἁρμόττειν. ἐμψυκτικὸς γάρ ἐστιν, ὁ τοῦ ἀρνογλώσσου χυλός. ἡ δ' ἐφεξῆς γεγραμμένη δοκεῖ μοι συντίθεσθαι προσπταίσαντος ἐν τῇ τῆς προτέρας χρήσει τοῦ συνθέντος αὐτήν, καὶ γνόντος ὡς ἔμψυχον ἐποίησεν τὸ φάρμακον. εἶτα διὰ τοῦτο κασσιείου τε προστεθέντος ὀλίγον καὶ ἀλόης τι, κενοῦν δυναμένης, καὶ μαστίχης ὡς εὐστομάχου, καὶ κρόκου, καὶ σμύρνης, ὡς πέττειν δυναμένων. διόπερ οὔτε τοῦτο τὸ φάρμακον, οὔτε τὸ πρὸ αὐτοῦ παραλάβοιμι ἂν ἐπὶ στομαχικῆς διαθέσεως, οὐδὲ μίαν ἰάσασθαι καλῶς δυνάμενα. πλὴν τῆς ἱκανῶς θερμῆς, ἔγραψε δ' οὕτως αὐτό. Ἀρνογλώσσου χυλοῦ ξηροῦ. ∠. ι. ἀλόης ἰνδικῆς. ∠. α. μαστίχης. ∠. α. κρόκου ὀβολοὺς. β. ὀπίου τριώβολον. κασσιείου τριώβολον. σμύρνης. ∠. α. ἀνάπλασσε ἡλίκα ἐρέβινθοι. Ὡσαύτως δὲ οὐδὲ τὸ ἐφεξῆς γεγραμμένον, ἄνευ διορισμοῦ καλῶς ἄν τις παραλάβοι κατὰ διάθεσιν ἄλλην, ὅτι μὴ μετρίας ξηρότητος καὶ στύψεως δεομένην, ἐπὶ χυμοῖς ὀλίγοις μὲν, μοχθηροῖς δὲ τῇ ποιότητι, σύγκειται γὰρ ἐξ ἠλέκτρου, καὶ μαστίχης ὧδέ πως αὐτὸ γράψαντος καὶ τοῦ ἀνδρομάχου. ἠλέκτρου. μαστίχης χίας, τὴν ἤλεκτρον πλείονα βάλλε. δίδου κοχλιάριον ἐν λεαίας ὕδατι. Τὸ δ' ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων φαρμάκων, οὕτω πως ἔχον ἐν τῇ γραφῇ. στομαχικὴ γάλλου. τῇ θερμαίνεσθαί τε καὶ τέμνεσθαι διαθέσει χρήσιμός ἐστιν, ἐκ μαράθρου καὶ ὄξους, καὶ μέλιτος συγκειμένη, ἣν κατὰ λέξιν ἔγραψεν οὕτως ὁ ἀνδρόμαχος. Στομαχικὴ γάλλου. Μαλάθρου ῥίζης φλοιοῦ. λι. ς. ὄξους δριμέος. ξ. α. ς. ἀλόης. Γο. γ΄. μέλιτος ἀττικοῦ λίτραν μίαν. τὰς ῥίζας πλύνας, ἔμβρεχε τῷ ὄξει ἡμέρας. γ. εἶτα ἕψονται, εἶτα ὅταν ἑφθαὶ γένωνται, ἐκθλιβεῖσαι ῥίπτονται, ἐπιχέας δὲ τὸ μέλι συνέψει, εἶτα ἐπίπασσε τὴν ἀλόην, καὶ δίδου κοχλιάρια. γ. σὺν ὕδατι, ἀλκέτιος δὲ ὁ σοφιστὴς προσέθηκε τῇ γραφῇ, πηγάνου, καὶ σελίνου ἐγκάρπων, ἀνὰ χειροπληθὲς, κελεύσας σὺν ταῖς ῥίζαις βρέχεσθαι καὶ ἕψεσθαι, καὶ τοῦ ὄξους. ξ. ς. τοῦ μέλιτος λίτρας. β. καὶ ταύτην ἐπαινεῖ. Τοῖς προγεγραμμένοις ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ ἀνδρόμαχος οὕτως εἰπών. Στομαχικὴ, ὡς νικόστρατος. Καθαροῦ ἠλέκτρου. χίας μαστίχης. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνά. Γο. δ΄. ῥόδων ἀνθινῶν. Γο. β΄. διδίου ξηροῦ λείου κοχλιάρια. β. μεθ' ὕδατος γαλακτώδους, εὐθὺς γὰρ ἄπονον ποιεῖ. ἐν κερατίνῳ δὲ ἀποκείσθω.

Καὶ τοῦτο δὲ τὸ φάρμακον, εὔδηλον ὅτι στυπτικώτερόν πως ἐστὶν, καὶ δεῖται διαθέσεως ὑγροτέρας ἐπὶ χυμοῖς οὔτε πολλοῖς, οὔτε λίαν δακνώδεσιν. ἐφ' οἷς οἶμαι πειραθέντα τὸν συνθέντα τὸ φάρμακον, ἢ χρώμενον αὐτῷ συνεχῶς ἄπονον ποιῆσαι τὸν κάμνοντα, καὶ καθολικὴν ἀπόφασιν προσθεῖναι τῷ φαρμάκῳ, τοῦ ποιεῖν εὐθέως ἄπονον τὸν κάμνοντα, οὐ δυνάμενον ἐπὶ πολλῶν τοῦτο πράττειν. καὶ τὸ τελευταῖον γεγραμμένον φάρμακον ὑπ' ἀνδρομάχου τόνδε τὸν τρόπον. Πρὸς στομαχικούς. Μαράθρου ῥίζης φλοιοῦ. ∠. β΄. οἴνου κυάθους. γ. ἕψε ἕως γένηται κύαθος εἷς, καὶ δίδου ὅλον, καὶ τοῦτο τῶν θερμαινόντων ἐστὶν, καὶ δεῖται διαθέσεως θερμαίνεσθαι δεομένης.

Περὶ τῶν ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένων στομαχικῶν φαρμάκων ἐν τῷ πρώτῳ τῶν ἐντός.

Ἤρξατο μὲν οὖν αὐτῶν ὧδέ πως. Πρὸς στομάχου ἀνατροπάς. Τίνας δὲ λέγει ἀνατροπὰς οὐκ ἐδήλωσε σαφῶς. δύναται μὲν γὰρ καὶ τὰς ἀνορεξίας λέγειν, δύναται δὲ, καὶ τὰς ἐπὶ τῇ τροφῇ γινομένας ναυτιώδεις διαθέσεις. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐν τοῦτο μόνον σύμπτωμα γίνεται, μετὰ τὰς ἐδωδὰς, ἂν κινηθῶσιν ἰσχυροτέραν βραχὺ κίνησιν, εὐθέως ἐμοῦσι. καλοῦσι γοῦν ἔνιοι καὶ τοὺς τοιούτους στομαχικοὺς, καὶ ὑπτιοῦσθαι τὸν στόμαχον αὐτοῖς φασιν, ἕπεται δὲ τὸ σύμπτωμα τοῦτο, ποτὲ μὲν ἀτονίᾳ μόνῃ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας, οὐ δυναμένου περιστέλλεσθαι τοῖς σιτίοις ὁμοίως τῷ παντὶ κύτει τῆς γαστρὸς, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ μετὰ μοχθηράν τινα περιέχειν ὑγρότητα βραχεῖαν, ἡ γὰρ πολλὴ, καθάπερ γε καὶ ἡ πάνυ μοχθηρὰ, καὶ χωρὶς τροφῆς ἐργάζεται τὴν ναυτίαν, ἀλλ' ὅ γε καλούμενος ὑπὸ τῶν πολλῶν ὑπτιασμὸς τοῦ στομάχου, γίνεται μὲν καὶ κατὰ δυσκρασίαν ἡντινοῦν ἄνευ κακίας ὑγρῶν. γίνεται δὲ καὶ δι' ὑγρότητα, πολλὴν μὲν, οὐ μὴν κακοήθη τῇ ποιότητι, διαβρεχόμενος γὰρ ὁ στόμαχος, ὑγρότητι δαψιλεῖ, χαλᾶται τοῖς συνδετικοῖς νεύροις ὁμοίως, εὐιατωτάτη τοιγαροῦν ἡ διάθεσις αὕτη σχεδὸν ἁπασῶν ἐστι δεομένη φαρμάκων, ξηραίνειν μὲν τὴν ὑγρότητα δυναμένων, συνάγειν δὲ, καὶ σφίγξαι τὸ κεχαλασμένον σῶμα. διὰ βάθους μὲν οὖν ἐκτεταμένης τῆς ὑγρότητος, καὶ παχείας καὶ γλίσχρας οὔσης, χρεία μίξεως ἐστὶ φαρμάκου λεπτυντικοῦ τε, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις διαβρωτικοῦ, ὁποῖόν ἐστιν ὄξος τε, καὶ ὀξύμελι. μήτε δὲ τοιαύτης οὔσης τῆς ὑγρότητος, μήτε διὰ βάθους ἱκανὰ μόνα τὰ στύφοντα θεραπεύειν ἐστὶ, τὸ τοίνυν προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον, οὐ τῶν μετρίων ὑπτιασμῶν, ἀλλὰ τῶν ἰσχυροτέρων ἐστὶν ἰατρικὸν, ἣν δ' αὐτῶν μετρίων εἰ τὰ στύφοντα μόνα τις ἔμιξεν, ἢ καὶ τῶν θερμαινόντων τι, ψυχρᾶς τῆς διαθέσεως αἰσθανόμενος. ἱκανὸν δὲ γνώρισμα τοῦ ψυχροτέραν τὴν διάθεσιν εἶναι πρὸς τῇ τοῦ κάμνοντος αἰσθήσει, τὸ ἄδιψον.

ὅταν γὰρ

ὅταν γὰρ μήτε διψώδης ᾖ, μήτε καύματος αἰσθάνηται, κατὰ τὸ τῆς κοιλίας στόμα, δῆλον ἐστὶν οὐκ
εἶναι θερμὴν τὴν διάθεσιν. ἐπιτήδεια τοίνυν ἐστὶν εἰς τὰ τοιαῦτα πάθη τῆς γαστρὸς, τὰ γεγραμμέ-
να τέτταρα φάρμακα. καὶ τὰ νῦν γράψω κατὰ τὴν αὐτοῦ ἀσκληπιάδου λέξιν τε καὶ τάξιν. Πρὸς
στομάχου ἀνατροπάς. Ῥοιᾶς ὀξείας τῶν πυρήνων τεθλασμένων τοῦ χυλοῦ. ξε. γ'. ἡδυόσμου χυλοῦ.
ξε. α'. μέλιτος ἀττικοῦ. ξε. α'. βαλὼν εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν, ἕψε κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ ἄρας
ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον. α'. ἢ καὶ δύο. Ἄλλο. Ποιεῖ καὶ
δυσεντερικοῖς ἐμοῦσι τὴν τροφήν. Μηλέας κυδωνίας τῆς ῥίζης λίτραν. α'. οἴνου μυρτίτου. ξε. γ'.
ἕψε εἰς τὸ τρίτον. εἶτα ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν, ἐπίβαλλε μέλιτος ἀττικοῦ. λι. α. S. καὶ πάλιν ἕψε, συνεχῶς
κινῶν, καὶ ἀνελόμενος δίδου καθὰ προείρηται. Ἡ διὰ τῶν ὀπωρῶν. ποιεῖ πρὸς στομάχου ἀνατρο-
10 πὴν, καὶ κοιλιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς. Μῆλα κυδώνια ἀριθμῷ. ι. οὖα ἀριθμῷ. ν. μέσπιλα
ἀριθμῷ. ν. ῥοῦ ἐρυθροῦ. ξε. α'. ὕδατος, χόας. ζ'. τὰς ὀπώρας θλάσας, καὶ βαλὼν εἰς ὕδωρ, ἕψε φιλο-
πόνως, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν, καὶ πάλιν ἕψε, ἐκβαλὼν τὸ ἀχυρῶδες τῶν ὀπωρῶν, καὶ
ὅταν τὸ τρίτον τοῦ ὑγροῦ ἀπολειφθῇ, ἐπίβαλλε μέλιτος ἀττικοῦ λίτρας. δ'. καὶ ἕψε ἐπ' ἀνθράκων κι-
νῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἄρας ἀπόθου. ἡ χρῆσις δεδήλωται. Ἄλλο. οὔων πεπείρων. ξε. α'. μύρτ. με-
λαίνων. ξε. α'. ῥοῦ συριακοῦ. ξε. α'. κοκκυμήλων ἀγρίων. ξε. α'. μεσπίλων. ξε. α'. φοινικοβαλάνων θηβαϊκῶν.
λι. β'. μῆλα κυδώνια. ι. ῥοιὰς ὁλοκλήρους σὺν τοῖς πυρῆσιν. ι. γλεύκους ἀμιναίου. ξε. μη. σκεύαζε κατὰ τρό-
πον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, πάλιν ἕψε φιλοπόνως, ὥστε συστραφῆναι, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Ὁμοίως ταῖς προγεγραμμέναις δυνάμεσιν, πέμπτην ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης, ὡδί πως.

Καταπότια πρὸς στομάχου ἀνατροπάς. ὠφελεῖ γυναικεῖα καλὰ, καὶ δόκιμα λίαν. Ῥόδων ἀνθοῦς
20 ∠. η. μυρσίνης μελαίνης τοῦ καρποῦ χωρὶς τῶν γιγάρτων ὀξύβαφον, ὑοσκυάμου σπέρματος ὀξυβάφου
ἥμισυ. τρῖβε ὁμοῦ φιλοπόνως, κατὰ μικρὸν ἐπιβαλὼν προτροπίου ὅσον ἐξαρκεῖ, ἔπειτα τεύχις ἐπι-
βάλλων φοινίκων πατητῶν. ι. τὴν σάρκα, καὶ συλλεάνας ἀνάπλασσε καταπότια, ἐρεβίνθου τὸ μέγε-
θος, καὶ δίδου. γ'. καὶ. δ'. καὶ μελικράτου παλαιοῦ κεκραμένου κυάθους. β'. Καὶ τοῦτο τὸ φάρ-
μακον ἐπὶ τῶν αὐτῶν διαθέσεων ἐστὶ χρήσιμον. ἐφ' ὧν καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ τέσσαρα. βεβούληται δὲ ὁ συν-
θεὶς αὐτὸ καὶ ὑοσκυάμου σπέρμα μίξας, διὰ τὴν μίξιν ταύτην ἀνωδυνώτερόν τε καὶ ὑπνοποιὸν ἐργά-
σασθαι, μετὰ τοῦ καὶ ξηραίνειν. εὔδηλον δ' ὅτι καὶ ψυκτικὸν ἔχει τι, τὸ σπέρμα τοῦ ὑοσκυάμου, καθάπερ
καὶ τὰ τῆς μήκωνος. ὥστε πρὸς τὰς θερμὰς διαθέσεις ἁρμόττειν. Ὅμοιον τῷ προγεγραμμένῳ
φάρμακον ἐφεξῆς αὐτῷ γέγραπται κατὰ λέξιν τήνδε. Ῥόδων προσφάτων χωρὶς τῶν λοβῶν.
∠. η. μήκωνος λευκῆς τοῦ σπέρματος. ∠. δ'. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. β'. ἀλόης τριώβολον. ἀσάρου
30 τριώβολον. ὕδατι διαλύσας ἀνάπλασσε σφαιρία, καὶ δίδου ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος. Ἕβδομον ἐπὶ
τοῖς προγεγραμμένοις φάρμακον ὁ ἀσκληπιάδης ἔγραψεν προσθεὶς αὐτῷ διορισμὸν ἀπὸ συμπτώμα-
τος φαινομένου. φησὶ γὰρ τοῖς ἐγκαιομένοις ἁρμόζειν αὐτὸ, καὶ διὰ τοῦτο ἄδιψον ὀνομάζει. τὴν σύνθεσιν
αὐτοῦ γράφων τήνδε. ἐγκαιομένοις ἄδιψον καταπότιον. Σικύου ἡμέρου σπέρματος. ∠. η.
ἀνδράχνης σπέρματος. ∠. η. τραγακάνθης. ∠. δ'. διάλυε τὴν τραγάκανθαν ὠῶν ὠμῶν προσφάτων
τῷ λευκῷ, καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρίψας ἐπιμελῶς ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, καὶ
μίξας ἀνάπλαττε καταπότια, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, καὶ δίδου ἓν ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν, καὶ τὸ
διαλυόμενον ὑγρὸν καταπινέτω, καὶ τὸ μὲν τοῦτο δὲ ψυκτικόν τε ἅμα καὶ τονωτικὸν πλαδῶντος στο-
μάχου διάθεσιν ἔχοντος ὑγρὰν καὶ θερμήν. γράφει δὲ περὶ αὐτοῦ κατὰ λέξιν οὕτως ὁ ἀσκληπιάδης.

Ἄλλο ποιεῖ καὶ πρὸς τὴν τοῦ στομάχου ἀνατροπήν. μάλιστα δὲ χρήσιμόν ἐστιν, τοῖς καῦμα πολὺ ἀπο-
40 μένουσιν, καὶ τοῖς καυσουμένοις. Ῥόδων χλωρῶν τῶν φύλλων. ∠. ς'. γλυκυρρίζης. ∠. δ'. νάρ-
δου ἰνδικῆς. ∠. δ'. οἴνῳ γλυκεῖ, ἢ προτρόπῳ ἀναλάμβανε, καὶ ποίει καταπότια. καὶ δίδου ἓν ὑπὸ τὴν
γλῶτταν κατέχειν. ἢ διαλύων ὕδατι ψυχρῷ. ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος δίδου πίνειν. Ἔνατον ἐπὶ τοῖς
προγεγραμμένοις φάρμακον, ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης. ὡδί πως. πρὸς λυγμὸν καὶ στομάχου ἀτονίαν,
καὶ τροφῆς ἀναβολήν. Ἡ μὲν οὖν ἀναβολὴ, τουτέστιν ὁ ἔμετος, ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ τῶν ὑπτιασμῶν. ὅταν
γὰρ ἰσχυρῶς τὸ στόμα τῆς γαστρὸς πάθῃ, τοῦτο γίνεται καθάπερ ἔφην, ἐπί τε μοχθηρῶν χυμῶν, οὓς
ἀπορρίψαι δι' ἀτονίαν ἡ γαστὴρ ὁρμήσασα, τὸ τῆς ναυτίας ἴσχει σύμπτωμα, καὶ τοῦ προσάρασθαι τὴν
τροφὴν, καὶ δι' ἀτονίαν ἐσχάτην ἐπὶ τῇ τροφῇ πάσχει τοῦτο. τοὺς μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τῶν ὑγρῶν φαυλότητι
γινομένους ὑπτιασμοὺς, ἡ πικρὰ θεραπεύει τάχιστα, τὴν κακοχυμίαν ἐκκαθαίρουσα. τῶν δὲ διὰ τὴν ἀτο-
νίαν βαρυνομένου τοῦ στομάχου, γινομένων ἐμέτων, ἴασις ἐστὶ κατὰ τὴν δυσκρασίας ἐπανόρθωσιν. οὐκ ὀλι-
50 γάκις δὲ συμβαίνει, μὴ μόνον τὸν στόμαχον, ἀλλὰ καὶ τὴν γαστέρα δι' ἀτονίαν οὐ δυναμένην φέρειν τὸ βάρος
τῶν σιτίων ἀπορρίπτειν αὐτὰ, ποτὲ μὲν εἰς τὸ κάτω μέρος, ὅταν ὁ στόμαχος ἐκείνων εὐτονώτερος ᾖ. ποτὲ
δὲ ἄνω, δι' ἀτονίαν στομάχου. καθ' ὃν ἂν καιρὸν οὗτος ἀτονώτερος ᾖ τῶν κάτω. τοῦτο τοίνυν τὸ σύμπτωμα, τὸ
κατὰ τὸν ἔμετον, ἓν μέν ἐστιν. ἕπεται δὲ πολλάκις διαθέσεσιν, διάφορον ἐχούσαις ἴασιν. ὡσαύτως δὲ, καὶ ὁ
λυγμὸς, ἐνίοτε μὲν ἐπιγίνεται τῷ στομάχῳ, διὰ ψύξιν, ἢ πλήρωσιν. ἐνίοτε δὲ διὰ δῆξιν ὑγρῶν δριμέων
τε καὶ φαρμακωδῶν ταῖς ποιότησιν. οὐκοῦν οἷόν τε φάρμακον εὑρεῖν ἐστιν ἐπιτήδειον ἁπάσαις ταῖς
εἰρημέναις διαθέσεσιν. Ἀλλ' ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης δύο πρὸς τοῖς ἄλλοις φαρ-

μακα, δέδεικται πολὺ διαφέρουσαν ἔχοντα τὴν οὐσίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. ἃ μάλιστα πάντων τῶν
μορίων τοῦ σώματος ὁ στόμαχος οὐ φέρει. διὰ τὸ περιττὸν τῆς αἰσθήσεως. ἀνιᾶται οὖν μεγάλως, κἀπειδὰν
τῶν στοματικῶν φαρμάκων εἰς αὐτὸν τύχῃ παραρυέν, ὅσα χάλκανθον ἤ τι τοιοῦτον ἔχει, τὸ γὰρ διὰ τῶν
ὀπωρῶν, ἐξ ἐδωδίμου γέγονεν ὕλης. ἐναντιώτατον δέ ἐστιν ἀνθρώπου φύσει τὸ χάλκανθον. ὥσπερ δή, καὶ
ὁ μανδραγόρας. φευκτέον οὖν ἐστι, τὰ δύο ταῦτα φάρμακα τὰ διὰ χρυσοβαλάνου τε καὶ μανδραγό-
ρου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ συγκείμενα. παραθήσομαι δ' ὅμως αὐτῶν καὶ τὴν σύνθεσιν. ἔστι δ' ἡ μὲν τοῦ προ-
» τέρου γεγραμμένη τοιάδε. Χρυσοβαλάνου λίτραν α. μαστίχης χίας λι. S. μανδραγόρου ῥίζης
» φλοιοῦ. Γο. γ'. κόψας καὶ σήσας, ἀνάλαμβανε ἡδυόσμου χυλῷ, καὶ ποίει καταπότια, καὶ δίδου τριώ-
» βολον μεθ' ὕδατος ψυχροῦ κυάθων τριῶν. Ἡ δὲ τοῦ δευτέρου γεγραμμένου φαρμάκου σύνθεσις
10 ἐστὶν ἥδε. Μαστίχης χίας λίτρα α. μανδραγόρου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ. Γο. β'. κόψας καὶ σήσας ἀπό-
» θου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου κοχλιάριον ἐπιπάσσων ὕδατος ψυχροῦ κυάθῳ ἑνί. Μετὰ τὰς προγε-
» γραμμένας δυνάμεις, ὁ ἀσκληπιάδης οὕτως ἔγραψεν. Πρὸς τὰς ἑλκώδεις τοῦ στομάχου ἀναφο-
ράς. Εἰκάσειε δ' ἄν τις αὐτὸν ἑλκώδεις ὀνομάζειν τὰς ἰσχυράς, ὡς γὰρ ἐν τοῖς ἕλκεσι μετὰ σφο-
δρᾶς γίνονται συντονίας, ὡς καὶ κόπτειν ἐμεῖν, οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ἐμέτους ὅσοι σύντονοί γε εἰσὶ δύ-
ναιτ' ἄν τις ἑλκώδεις ὀνομάζειν. ἕπονται δ' οὗτοι μεγάλως ἀνιαθεῖσι τοῖς πάσχουσι μορίοις ὑπὸ φαρμα-
κωδῶν ἰχώρων ἐὰν δὲ καὶ ἀτονώτερά πως ᾖ, διπλασιάζεται τὸ κακόν. ἔσται δὴ διὰ τοῦτο τῆς ἰάσεως ὁ
σκοπός, ἅμα μὲν αὐτὰ ἐντιθέντων ἡμῶν τοῖς πάσχουσι μορίοις εὐώδεις ποιότητας. οἷαί περ αὐτῶν ἀρω-
μάτων εἰσί, καί τινων ἐδωδίμων σπερμάτων, ὁποῖόν ἐστιν, ἄνισόν τε καὶ σέλινον, καὶ δαῦκος, καὶ κύμινον,
καὶ σέσελι. κατὰ τοῦτο οὖν καὶ ὁ ἱπποκράτης ἐπὶ τῶν πλευριτικῶν διδοὺς καθαῖρον φάρμακον, μι-
20 γνύναι τι τούτων ἐκέλευσεν γράφων ὧδε. Ἢν δὲ ὑπὸ φρένας εἴη τὸ ἄλγημα. εἰς δὲ τὴν κληῖδα
» μὴ σημαίνῃ, μαλάσσειν χρὴ τὴν κοιλίαν μέλανι ἐλλεβόρῳ ἢ πεπλίῳ. μέλανι μὲν, δαῦκον ἢ σέσελι, ἢ κύ-
» μινον, ἢ ἄνισον, ἢ ἄλλο τι τῶν εὐωδῶν μιγνύντας. φαίνεται γὰρ ἐν τούτοις τῆς εὐωδίας αὐτῶν μά-
λιστα δεόμενος εἰς τὴν μίξιν. ἕνεκα τοῦ τὸ φαρμακῶδες, ὅπερ ἐστὶν ἐναντίον ἀνθρώπου φύσει, παραμυθή-
σασθαί τε καὶ ἀμβλῦναι. καθάπερ γὰρ τὰ δυσώδη πάντα τὸν στόμαχον ἀνατρέπειν πέφυκεν, οὕτω τὰ
εὐώδη ῥωννύναι. ἂν δὲ πρὸς τοῦτο, καὶ τὸ ἐδωδίμοις αὐτοῖς εἶναι παρῇ, πολλαπλασίως ὠφελήσει, τὸν
ἀνατετραμμένον στόμαχον, ἐπὶ τῇ κακίᾳ τῶν ἰχώρων. κατὰ τοῦτον μὲν τὸν λογισμὸν ἄνισόν τε καὶ σέλινον
ἐνέμιξεν ὁ συνθεὶς τὸ προκείμενον φάρμακον. ἀψίνθιόν τε διότι ῥυπτικὸν πέφυκεν, καὶ ἀποσμήχειν,
καὶ ὑπάγειν ὅσοι κατὰ τὸν στόμαχόν εἰσι μοχθηροὶ χυμοί. συνάγειν τε καὶ σφίγγειν, καὶ τόνον ἐπιτιθέναι
τῷ μορίῳ, τὸ δὲ κινάμωμον, ὡς ἐν ἅπασι τοῖς δυσώδεσιν καὶ σηπεδονώδεσιν ἀντιτεταγμένον ἰχῶρσι κατ'
30 ἄμφω τὰς ἑαυτοῦ δυνάμεις, ἀλλοιωτικήν τε καὶ διαφορητικήν, οὐ μικρὰν γὰρ ἐκ τῆς εὐωδίας ὠφέλειαν
παρέχει ταῖς κακαῖς ἁπάσαις διαθέσεσιν. ὄπιον δ' ὀλίγον ἔμιξε τῷ φαρμάκῳ, τὴν αἴσθησιν ἀμβλῦναι
τοῦ στομάχου βουλόμενος. ᾧ λόγῳ, καὶ τοῖς κοιλιακοῖς αὐτὸ δίδομεν. ἔτι καρώδη τινὰ ὕπνον ἐπενεγκεῖν
δυνάμενον. ἐπανορθούμενος δὲ ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον, τὴν ἐκ τοῦ ὀπίου σφοδρὰν ψύξιν, ἔμιξεν αὐτῷ
τὸ καστόρειον ἀντιτεταγμένον πως αὐτοῦ τῇ δυνάμει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὸ πέπερι μέμικται.
Περὶ δὲ τῆς σμύρνης ἄξιον ἐπιστῆσαι. καθ' ὅσον γὰρ ἡ δύναμις αὐτῆς ἐστι πεπτικὴ τῶν παρὰ φύσιν
καὶ μοχθηρῶν χυμῶν, κατὰ τοσοῦτον προσηκόντως μέμικται. καθ' ὅσον δὲ φαρμακώδης ἐστίν, οὐ προση-
κόντως. ἀλλ' ἡ βραχύτης αὐτῆς, εἰς μὲν τὴν πέψιν τι συντελεῖ. τὸ δὲ τῆς ποιότητος ἀλλόκοτον, οὐκ ἐν-
δείκνυται νικωμένης ὑπὸ τῶν εὐόσμων. ἐγὼ γοῦν τὸ προκείμενον φάρμακον, καὶ χωρὶς τῆς σμύρνης
εἴωθα σκευάζειν, ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον ἀεὶ πειρώμενος ἄγειν τὰς χρήσεις ἁπάντων τῶν φαρμάκων. καὶ
40 μάλισθ' ὅταν ὀξέως πυρέττοντι δίδοταί τι τοιοῦτον. ὡς οὖν κινάμωμον ἔχον τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ ἀρώ-
ματα θερμά, καὶ διουρητικά, καὶ πέπερι, καὶ πρὸς τούτῳ γε καστόριόν τε καὶ ὄπιον. ἐπὶ πολλῶν παθῶν
εἰκότως ὠφέλιμον γίνεται. ποτὲ μὲν μετ' οἴνου τῶν εὐστομάχων διδόμενον οἷος ὁ πρότροπός ἐστι. ποτὲ δὲ
μετὰ μύρτων ἀφεψήματος, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν. ἢ μετ' ὀξυμέλιτος, ὡς ἐπὶ σπληνικῶν. ἐπὶ δὲ χολέ-
ρας μετὰ ψυχροῦ, καθάπερ ὁ ἀσκληπιάδης ἔγραψεν. ἀλλὰ προσδιορισάμενος εἰ διψωδέστερος ἔστι νῦν
ἢ πρόσθεν. ἢ ἄσης θερμῆς αἴσθησις αὐτῷ κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας, ἢ ψυχροπότης ἦν ὁπότ' ὑγίαινε. ἐγὼ
τοῦτο τὸ φάρμακον, ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον ἄγων, ἀφῄρηκά τε τὴν σμύρναν. ηὔξησά τε τὴν τοῦ πεπέρεως
ποσότητα. πλεῖστον δὲ κινάμωμον αὐτοῦ λαβόντες, ἀναγκαῖον ἡμῖν ἐστιν ὅταν ἀπορῶμεν κινναμώμου,
κασίαν τὴν ἀρίστην ἐμβάλλειν, ἤτοι πλείονα διπλῷ σταθμῷ τοῦ κινναμώμου ἢ πάντως οὐκ ἐλάττονα. ἡ
» δ' ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένη συμμετρία τῶν μιγνυμένων φαρμάκων ἐστὶν ἥδε κατὰ λέξιν.
50 Πρὸς τὰς ἑλκώδεις τοῦ στομάχου ἀναφοράς, ὁ τῶν ἀμαζόνων. ποιεῖ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἐγκαιο-
» μένοις καὶ ἐμοῦσι τὴν τροφήν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις. Σελίνου σπέρματος. ∠. ς'.
» ἀνίσου. ∠. ς'. ἀψινθίου. ∠. δ'. πεπέρεως. ∠. β'. σμύρνης. ∠. β'. κινναμώμου. ∠. ς'. ὀπίου. ∠. β'.
» καστορίου. ∠. β'. ἀνάπλαττε δι' ὕδατος, καὶ ποίει τροχίσκους, καὶ δίδου τὴν τελείαν δόσιν. ∠. α'. στο-
» μαχικοῖς. μετὰ προτροπίου κεραννυμένου κυάθων. γ'. χολερικοῖς καὶ ἐμοῦσι τὴν τροφήν, μετὰ ψυ-
χροῦ. κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς μετὰ μύρτων ἀφεψήματος. τοῖς δὲ σπληνικοῖς μετ' ὀξυμέλιτος θερ-
μοῦ κυάθων. γ'. Ἄλλο φάρμακον ἐφεξῆς, ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης. οὐ μόνον πρὸς τὰς ἑλκώδεις

τοῦ στομάχου ἀναφοραῖς, ἡ τῶν Ἀμαζόνων, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιν, ἐγκαιομένοις, καὶ ἐμοῦσι
τὴν τροφὴν, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας διαθέσεις. σελίνου σπέρματος. ∠. ϛ'. ἀνίσου. ∠. ϛ.
ἀψινθίου. ∠. δ'. πεπέρεως. ∠. β'. σμύρνης. ∠. β'. κινναμώμου. ∠. ϛ'. ὀπίου. ∠. β'. κα-
στορίου. ∠. β'. ἀναλάμβανε δι' ὕδατος, καὶ ποίει τροχίσκους. καὶ δίδου τὴν τελείαν δόσιν. ∠. β'. στομα-
χικοῖς μετὰ προτρόπου κεκραμμένου. Κυ. γ'. χολερικοῖς, καὶ τοῖς ἐμοῦσι τὴν τροφὴν μετὰ ψυχροῦ. κοι-
λιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς μετὰ μύρτων ἀφεψήματος. τοῖς δὲ σπληνικοῖς μετ' ὀξυμέλιτος θερμοῦ.
Κυ. γ'. Ἄλλο φάρμακον ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὐ μόνον πρὸς τὰς εἰλεώδεις τοῦ στο-
μάχου διαθέσεις ἁρμόττειν ἐπαγγελλόμενος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐπιγινομένους λυγμούς. καὶ τοὺς
δι' ἐγκαύσεως, ὅπερ ἐστὶ πολλῆς θερμασίας, αἰσθανομένης στομαχικούς. εἴρηται δέ μοι πολλάκις ὡς ἔστιν
10 ἀδύνατον εὑρεῖν φάρμακον εἰς πολλὰς διαθέσεις ἄριστον. εὑρίσκεται γὰρ ἑκάστης αὐτῶν ἕτερον ἴδιον ἄμει-
νον. ἀλλὰ τοῖς βουλομένοις ἓν ἔχειν φάρμακον πρὸς πολλὰ πάθη, καὶ ἡ τούτων σκευασία καὶ παρα-
σκευὴ χρήσιμος γίνεται. περιέχεται μέντοι καὶ ἀμφιβολία τις ἐν ταῖς τοιαύταις ἐπαγγελίαις τῶν
φαρμάκων. ὁποίαν ὁ Ἀσκληπιάδης νῦν περὶ τοῦ προκειμένου πεποίηται. δόξουσι γὰρ ἴσως ἔνιοι τῶν
ἀγνοούντων, ἑκάστου τε τῶν τριῶν συμπτωμάτων ἐπαγγέλλεσθαι θεραπεύειν, ἅμα τε δύο συνελθόντων,
καὶ πάνθ' ὁμοῦ καθάπερ ὅταν παράκειται σφοδρῶς ναυτιῶν ὁ κάμνων, καὶ λύζῃ, καὶ θερμασίας
πολλῆς καὶ ἀσώδους κατὰ τὸν στόμαχον αἰσθάνηται, καὶ περὶ πρώτης γε ἐρῶ τῆς τοιαύτης διαθέσεως.
ἐφ' ἧς ἅμα τρία παθήματα διοχλεῖ τὸν ἄνθρωπον, ἥ τε τῆς ἐγκαύσεως αἴσθησις. ὅ, τε λυγμός, ἥ, τε εἰ-
λεώδης διάθεσις. Ἱπποκράτης μὲν οὖν σπασμὸν ἔφησε γίνεσθαι ὑπό τε πληρώσεως, καὶ κενώσεως, καὶ
πρόσκειται τῷ ἀφορισμῷ σχεδὸν ἐν ἅπασι τοῖς ἀντιγράφοις, οὕτω δὲ καὶ λυγμός. ἐπὶ δὲ μὲν τοῦ σπασμοῦ
20 τρίτον αἴτιον παρὰ τὸ τῆς κενώσεως καὶ πληρώσεως οὐδὲν προσθεῖναι εὗρον. λυγμὸν δὲ ὁρῶ καὶ χωρὶς
τούτων γιγνόμενον, ἔν τε δριμέων χυμῶν, ἢ ἰχώρων φαρμακωδῶν δακνόντων τὸν στόμαχον. οὓς ἐὰν
ἐμέσωσιν, εὐθέως παύονται λύζοντες, καὶ πολλοὶ τὸ διὰ τριῶν πεπέρεων φάρμακον καταπιόντες, ἐὰν
εὐθέως ἐπιπίωσιν οἶνον αὐτῷ, πάντως λύζουσιν. ὧν εἷς εἰμὶ κἀγὼ αὐτός. ἔτι δὲ καὶ τροφῆς διαφθαρείσης
εἰς δακνώδη ποιότητα λύζουσιν ἔνιοι. καὶ ὅτι γε ἐμέσαντες παραχρῆμα παύονται τῶν ἅπασι γινωσκο-
μένων ἐστὶ καὶ ῥιπώσαντες τὸ στόμα τῆς κοιλίας ἔνιοι λύζουσιν. μάλιστα δὲ τοῖς παιδίοις συμβαίνει λύζειν
συνεχῶς. ἐπί τε διαφθορᾶς τῆς κατὰ τὴν γαστέρα τροφῆς, καὶ ψύξει τοῦ μορίου. εἰ δὲ καὶ δι' ὑπερκένω-
σιν γένηται λυγμός. ὥσπερ καὶ σπασμός, ἄξιον σκέψεως ἐστί. ἀλλ' ἐὰν ἐν τῷ παρόντι καταλιπόντες
ἄσκεπτον τοῦτο, τοὺς διὰ ψύξιν ἢ πλῆθος σιτίων βαρυνομένους, ἢ δριμύτητα δάκνουσαν ἐπισκοπῶμεν.
ἔμετον μὲν εὑρήσομεν αὐτάρκες ἴαμα τῶν διά τι πλῆθος, ἢ δῆξιν λυζόντων. θερμασίαν δὲ τῶν διὰ ψύ-
30 ξιν. ἑτέρῳ δὲ τρόπῳ, καὶ τὴν τῆς αἰσθήσεως νάρκωσιν ἐπὶ τοῖς ψύχουσι, καὶ τὴν ἀλλοίωσιν τῶν δακ-
νόντων, καὶ τὴν διαφόρησιν, ἀπὸ τῶν λεπτυνόντων τε καὶ ξηραινόντων. σύγκειται δὲ ἐκ τοιούτων τὸ
φάρμακον. ὄπιον μὲν γάρ, καὶ ῥόδα, καὶ ψιλλίου χυλὸς τῶν ψυχόντων ἐστί. νάρδου δὲ στάχυς καὶ χρυσο-
βάλανος τῶν διαφορούντων τε καὶ τονούντων. ἄσαρον δὲ τῶν ἐπ' οὖρα ποδηγούντων τὰς μοχθηρίας τῶν
ὑγρῶν. ἡ δ' ἀλόη τῶν ἐκκαθαιρόντων τε τὴν κακοχυμίαν ἐστίν, ἐκκενούντων τε διὰ τῆς κάτω γαστρός. ὁ
δὲ κρόκος καὶ πέττει καὶ τονοῖ τὰ μόρια, καὶ τῷ μὲν εὐκράτῳ τῆς θερμότητος τὴν πέψιν ἐργαζόμενος,
τῇ δὲ συνούσῃ στύψει τὸν τόνον. ὁ δὲ κόστος τῶν ἱκανῶς μὲν θερμαινόντων, μετρίως δὲ στυφόντων ἐστίν. ὡς
αὐτὸς ἐνδείκνυται τοῖς γευομένοις αὐτοῦ. ἐκ τούτων δὲ συγκείμενον τὸ φάρμακον, ἐπιτήδειον μὲν τοῖς
λύζουσιν ἐστίν. ἐπιτήδειον δὲ καὶ τοῖς σπαραττομένοις ἐμετικῶς. διὰ τοὺς κατὰ τὸ προγεγραμμένον εἰρη-
μένους, ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἐκείνῳ μήτ' ἄλλο τι τῶν εὐωδῶν ἔχον, μήτε κινάμωμον. ἡ δὲ τῶν ψυχόντων ἐν
40 αὐτῷ μίξις ναρκῶσαι τὴν αἴσθησιν δυναμένη τῷ πραΰνειν τὴν ἐκ τῶν δακνόντων ἰχώρων τε καὶ χυ-
μῶν αἰτίαν, ἐπιτήδειον ὄντως ἐργάζεται τὸ φάρμακον, εἰς τὴν τῆς ναυτιώδους διαθέσεως μείωσιν. ἐπεὶ
δὲ καὶ τοῖς ἐγκαιομένοις τὸν στόμαχον ἁρμόττειν ἔφησε τὸ φάρμακον. αἰσθάνεται δὲ τῷ λόγῳ τούτῳ ὁ
κόστος, ἄξιον εἰπεῖν καὶ περὶ τοῦδε. Καθάπερ ἐν ταῖς κωλικαῖς καλουμέναις ἀντιδότοις ἀπὸ δέ-
πιων ἀνωδύνοις. ὁποία καὶ ἡ τοῦ Φίλωνος ἐστίν, ὁ μὲν σκοπὸς τῆς συνθέσεως τοῦ φαρμάκου, ναρκῶσαι τῇ
ψύξει τὴν αἴσθησιν τῶν ὀδυνωμένων. ὅπως δὲ μὴ μετὰ μεγάλης βλάβης συμβαίνῃ τοῦτο διά τε τοῦ βά-
θους τῶν ὀδυνωμένων σωμάτων ἡ ψύξις διέλθῃ, μίγνυται τὰ θερμαίνοντα. ποδηγοῦν δυνάμενα
τὴν ἐκ τῶν ψυχόντων νάρκωσιν. ὡς ἂν ἐκείνων αὐτῶν καθ' ἑαυτὰ βραδυπόρων ὑπαρχόντων. ταῦτα οὖν
προεγνωκώς τις ἐπισκεπτέσθω τὴν ποσότητα τῶν μιγνυμένων ἐν ταῖς συνθέσεσι τῶν ἁπλῶν φαρ-
μάκων. ἐκ ταύτης γὰρ εἴσεται εἴτε τι μᾶλλον, ὧν ἐπαγγέλλεται τὸ σύνθετον φάρμακον ἐργάζεσθαι δυ-
50 νατόν ἐστιν. ἢ καί τι ἧττον. εἰ μὲν γὰρ φαίνοιτο τὰ ψύχοντα πλείω. τὴν αἴσθησιν τῶν πεπονθότων ἀμβλύ-
νει μᾶλλον. ὅσον δὲ θερμασίας ἦν ἐν τῷ μορίῳ καὶ ταύτην σβέννυσι, τῶν θερμαινόντων δὲ αὐξηθέντων,
ἧττον μὲν ταῦτα ἐργάζεται τὸ φάρμακον. ἀβλαβέστερον δὲ γίνεται. χρὴ γὰρ γινώσκειν ὑπὸ πάντων τῶν
διὰ ὀπίου, καὶ ὑοσκυάμου καὶ μανδραγόρου φαρμάκων ὅμοιον τῇ νεκρώσει πάσχοντα τῶν ζώντων τὰ σώ-
ματα τῶν ὀδυνώντων αἰτίων ἀναισθήτων γινομένων, καὶ πολλοὶ τῶν συνεχῶς τὰ τοιαῦτα λαμβανόν-
των εἰς ἀνίατον ψύξιν ἤγαγον τὰ μόρια. καθάπερ δὲ ἐπὶ τοῖς τῶν ψυχόντων τε καὶ θερμαινόντων ἀν-
τιθέσεως, ἡ ποσότης ἑκατέρων ἐνδείκνυται τὴν ἐπικρατοῦσαν ἐνέργειαν τοῦ φαρμάκου. κατὰ τὸν αὐτὸν

τρόπον καὶ τὰ τῶν ἄλλων ἐννοεῖν προσήκει. οἷον πυκνούντων τε καὶ ἀραιούντων. ἢ συναγόντων καὶ χεόντων.
ἢ εὐωδῶν τε καὶ δυσωδῶν. ἢ ὑγραινόντων τε, καὶ ξηραινόντων. διαφορούντων τε καὶ συνεχόντων. ἐπιγε-
γράφας οὖν τούτοις τὴν τῶν μιχθέντων ποσότητα, πρὸς τὰ συνεχῆ μεταβήσομαι. γράφει δὲ αὐ-
» τὴν ὁ ἀσκληπιάδης αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως. Στομαχικοῖς ἐγκαιομένοις πρὸς ἐπιτεταμένους λυγ-
» μοὺς, καὶ τὰς ἐλεώδεις τοῦ στομάχου διαθέσεις. Κόστου. ∠. δ΄. ναρδοστάχυος. ∠. δ΄. χρυσοβαλά-
» νου. ∠. δ΄. ῥόδων χλωρῶν. ∠. δ΄. μαστίχης. ∠. δ΄. ἀλόης. ∠. β΄. ἀσάρου. ∠. β΄. ὀπίου. ∠. α΄.
» ἀναλάμβανε ψυλλίου χυλῷ, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου τριώβολον. τὸ ὑγρὸν ἔσω κατάλ-
ληλον τῇ διαθέσει. ἐφεξῆς τοῖς προγεγραμμένοις τὴν ἔμπροσθεν ἤδη γεγραμμένην ἀντίδοτον, ἱερὰν
δι' ἀλόης τε καὶ κινναμώμου συγκειμένην ἐν τοῖς ἀνδρομάχου φαρμάκοις, καὶ αὐτὸς ἔγραψεν οὐ κατὰ
10 τὴν συμμετρίαν. ἔχει δὲ ἡ λέξις αὐτοῦ τόνδε τὸν τρόπον. Αντίδοτος ἱερὰ θεμίσωνος πρὸς τὰς τοῦ
» στομάχου ἀναφοράς. ποιεῖ καὶ τοῖς καυσουμένοις, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιν, καὶ βραδυπεψίαν,
» καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ διουρητικὴ ἀγαθὴ, καὶ καθόλου δύναμις θαυμαστὴ,
» ὑδρωπικοῖς. ἡπατικοῖς. νεφριτικοῖς. κατάγει καὶ γυναιξὶν ἔμμηνα. Αλόης. ∠. ρ΄. μαστίχης.
» Γο. α΄. κρόκου. Γο. α΄. νάρδου ἰνδικῆς. Γο. α΄. κινναμώμου. Γο. α΄. καρποβαλσάμου. Γο. α΄. ἀσάρου.
» Γο. α΄. κόπτε σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, καὶ φύλαττε ξηρὸν καὶ διάπνευστον. Η χρῆσις. πρὸς μὲν
» τὰς βραδυπεψίας, καὶ τοὺς οὕτως ὑγιαίνοντας ὁλκὴ μία μετὰ ψυχροῦ ὕδατος κυάθων. δ΄. τοῖς δὲ χο-
» λὴν ἐμοῦσιν. ἢ ἄλλως πως ῥευματιζομένοις, ὁλκῆς ἥμισυ. πρὸς δὲ τοὺς φλεγμαίνοντάς τι τῶν ἐντὸς ἁρ-
» μόσει μεθ' ὑδρομέλιτος διδόμενον. ἐφ' ὧν δὲ οὖρα κινεῖν προαιρούμεθα. ἢ ἔμμηνα κατάγειν διδόμενον
» μετ' οἴνου τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ κατάπαστον. Ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης περὶ τοῦ προκει-
20 μένου φαρμάκου. σκεψώμεθα δὲ πρῶτον μὲν, ἐν τοῖς περὶ τῆς ποσότητος τῶν συντεθέντων αὐτὴν φαρ-
μάκων. εἰ συνεφώνησάν τε καὶ διεφώνησαν. εἶτ' ἐξῆς περὶ τῆς ἐπαγγελίας τε καὶ χρήσεως αὐτῆς. ἐν μὲν
δὴ τῇ μίξει τῶν φαρμάκων συνεφώνησαν ἀλλήλοις. ὅ, τε ἀνδρόμαχος καὶ ὁ ἀσκληπιάδης, ἐν τῷ τῆς
ἀλόης. ρ΄. ἐμβάλλειν δραχμάς. διεφώνησαν δὲ ἔν τε τῷ, τὸν ἀσκληπιάδην ἁπλῶς ἀλόης γράψαι. τὸν
δὲ ἀνδρόμαχον τὸ πεπλυμένης προσθῆναι. κἀν τῷ, τὸν ἀσκληπιάδην τῶν ἄλλων οὐγγίας μίξαι. τουτέστιν
ὁλκὰς δραχμὰς ἀργυρᾶς. η΄. ἢ ἑπτὰ ἥμισυ. ἓξ δὲ τὸν ἀνδρόμαχον. ἔτι τὸ καθ' ὅσον μὲν ὁ ἀσκληπιάδης
βαλσάμου καρπὸν, ὁ δ' ἀνδρόμαχος ξυλοβάλσαμον ἐμβάλλει, καὶ πρὸς τούτοις ὅτι μηδ' ὅλως ὁ ἀσκλη-
πιάδης τὸ ἄνθος τοῦ σχοίνου μίγνυσι, κατὰ δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν ἔργων τοῦ φαρμάκου. τῷ μὲν ἀνδρο-
μάχῳ πλέον οὐδὲν γέγραπται. τοῦ δίδοσθαι τισὶ μὲν ἐν κοχλιαρίοις. τισὶ δὲ δύο μεθ' ὕδατος ψυχροῦ κυά-
θων. δ΄. ἢ θερμοῦ. τῷ δ' ἀσκληπιάδῃ πλείω περὶ τῆς χρήσεως εἴρηται τῆς προκειμένης ἀντιδότου.
30 πρὸς μὲν γὰρ τὰς δυσπεψίας τῶν ὑγιαινόντων, κελεύει δίδοσθαι μίαν ὁλκὴν μεθ' ὕδατος ψυχροῦ κυά-
θων. δ΄. ἡγοῦμαι δὲ λέγειν αὐτὸν δραχμὴν ἀργυρᾶν, καὶ γὰρ οὕτω σχεδὸν ἅπασι τοῖς νεωτέροις ἰα-
τροῖς ἔθος ὀνομάζειν. ἄλλο δὲ νοεῖν ἡμᾶς οὐδὲν ἡ τοῦ πράγματος φύσις ἀναγκάζει. πρόδηλον δ' ὅτι δραχμὴν
λέγομεν νῦν ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπαντες, ὅπερ ῥωμαῖοι δηνάριον ὀνομάζουσιν. ἀλλ' ἐπί γε τῶν βραδυ-
πεπτούντων οὐχ ἁπάντων ἁρμόσει διδόναι τὸ φάρμακον. ἀλλ' ἐπ' ἐκείνων μόνον, ἐφ' οἷς ἐπὶ χυμοῖς μοχθη-
ροῖς γίνεται τοῦτο. μᾶλλον δ' ὅταν ὦσι λεπτοὶ, καὶ χολώδεις. ποιήσει δ' ἄν τινα ῥαστώνην καὶ τοῖς ἄνευ χυμῶν
τὴν ὑγρὰν δυσκρασίαν ἔχουσιν ἐπὶ τοσοῦτον διαβεβρωκυῖαν τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς ἐκλύεσθαι καὶ χα-
λᾶσθαι παραπλησίως τοῖς συνδετικοῖς καλουμένοις νεύροις ἐπὶ τῶν κεχαλασμένων ἄρθρων ἐπὶ μέν-
τοι τῶν χολὴν ἐχόντων ἐν τῇ κοιλίᾳ μάλιστα ἐφ' ὧν ἐν αὐτοῖς τοῖς χιτῶσι διὰ βάθους περιέχεται, κάλ-
λιον φάρμακον οὐκ ἂν εὕροις. ἀλλ' οὐκ οἶδα ὅπως ὀλίγον αὐτοῦ δίδωσιν ὁ ἀσκληπιάδης τῆς συμμέτρου
40 δόσεως εἰς. ∠. ς΄. ἐξισούσης. Προς δὲ τοὺς φλεγμονήν τινα ἔχοντας, οὐχ ἁπλῶς δοτέον ἐν παν-
τὶ καιρῷ τῆς φλεγμονῆς. ἀλλ' ὅταν πεφθῇ τε καὶ παρακμάσῃ. πέπονα γὰρ φαρμακεύειν ἀξιοῖ καλῶς
ὁ ἱπποκράτης. μὴ ὠμά. μηδ' ἐν ἀρχῇσιν εἰ μὴ ὀργᾷ. τουτέστιν μὴ πρὸς τὴν ἔκκρισιν ἐπάγοιτο ἡ κίνησις, καὶ
μήπω μηδεμίαν ἔχουσα πρὸς ἓν μόριον ἑδραίαν ῥοπήν τε καὶ στάσιν. Ορθῶς δὲ τὸ φάρμακον τοῦτο τοῖς
μὲν βραδυπεπτοῦσι καὶ τοῖς χολὴν ἐμοῦσιν. ἢ ἄλλως πως ῥευματιζομένοις τὸν στόμαχον ἐπιπάττειν ὕδα-
τος κυάθοις τέτταρσι δίδωσι. τὴν ἐκ τοῦ μέλιτος ἀναφορὰν προσπινομένην τῷ στομάχῳ δεδιώς. πρὸς δὲ τὰς
παρακμὰς τῶν ἔνδον φλεγμονῶν μεθ' ὑδρομέλιτος ὡραίως ἄν τις διδοίη τοῦτο. καθάπερ καὶ κινεῖν οὖρα
προαιρούμενος. ἢ ἔμμηνα κενοῦν, ὁ μὲν ἀσκληπιάδης φησὶ δι' οἴνου. βέλτιον δ' ἂν ὡς ἐγὼ φημὶ ποιοίη τις, εἰ
δι' οἰνομέλιτος διδοίη τὸ φάρμακον. οὕτω γὰρ ἅμα τε κατὰ τὴν ἐκ τῆς κοιλίας ἀνάδοσίν τε καὶ φέρει
ἔσω οὖρα καὶ τὰ κατὰ τὰς μήτρας ἐνιστάμενα διαλύει καὶ τέμνει, καὶ ῥώμην τοῖς μορίοις παρέχει δι' ὧν
50 ποιεῖται τὴν πορείαν. ἔτι τε τὴν θερμασίαν αὔξει τῶν τόπων δι' ὧν φέρεται συντελοῦσαν καὶ αὐτὴν οὐ
σμικρὰ πρός τε τὴν χύσιν τῶν ἐνισταμένων ὑγρῶν καὶ τὴν κένωσιν. Μετὰ δὲ τὴν προγεγραμμένην
» ἱερὰν θεμίσωνος ἀντίδοτον, ὁ ἀσκληπιάδης οὕτως ἔγραψεν. Αλλη ἐκ τῶν μαντίου δυνάμεων, ἁπα-
» λική. ποιεῖ στομαχικοῖς καὶ ἀποῤῥίπτουσι τὴν τροφήν. ποιεῖ χολερικοῖς. κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς. τὰ δὲ
» τῆς σκευασίας ἔχει οὕτω. Κρόκου. ∠. β΄. νάρδου. ∠. β΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. α΄.
» ἀλόης. Γο. α΄. βαλαυστίου. Γο. α΄. τραγακάνθης. Γο. α΄. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. α΄. ἀκακίας. Γο. α΄. ῥίου
» ποντικοῦ. Γο. α΄. ῥοὸς συριακοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα. Γο. α΄. ῥόδων χυλῷ ἀφεψημένων ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ ἀνα-

λαβὼν ποίει τροχίσκους ἀνὰ ∠. α'. τὴν δὲ φαγάνην δεῖ προεμβρέξαι τῷ χυλῷ, οἶον. Τοῦτο τὸ φάρμακον οὐδὲν ἔοικε τῷ προγεγραμμένῳ, καθαρτικὸν μὲν γὰρ ἐκεῖνο. στυπτικὸν δὲ τοῦτο ἐστίν, ἁρμόττον τοῖς δι' ὑγρότητα πολλὴν, ἔκλυτόν τε καὶ χαλαρὸν ἔχουσι τὸν στόμαχον, ἢ καὶ σύμπασαν τὴν γαστέρα. καθάπερ κἀν τοῖς ἄρθροις τὰ χαλάσματα γίνεται. διαβραχέντων ὑγρότητι πολλῇ τῶν ἐν αὐτοῖς συνδέσμων. ἃ τοῖς πλείστοις τῶν ἰατρῶν ἔθος ἐστὶν ὀνομάζειν συνδετικὰ νεῦρα. πολλαὶ γὰρ τοιαῦται διαθέσεις ἔν τε τῇ γαστρὶ καὶ τῷ στομάχῳ γίνονται τοῖς πολυπόταις, καὶ διαψιλῶς ὁπώραις ὑγραινούσαις. ἢ ὅλως ἐδέσματα τοιαύτης κράσεως προσενηνεγμένοις. πολλῶν οὖν ὄντων τῶν οὕτω διῃτημένων, εὐλόγως καὶ τὰ τῆς προειρημένης διαθέσεως φάρμακα πλειστάκις εὐδοκιμεῖ, τὴν στύψιν ἐπικρατοῦσαν ἔχοντα. ἔνθα δὲ ἤτοι κακοχυμίαν ἐκκενῶσαι προσήκει ἢ θερμῆναι τὸ πεπονθὸς μόριον, οὐ μόνον οὐδὲν ὀνίνησιν ἡ τῶν οὕτω στυφόντων φαρμάκων χρῆσις, ἀλλὰ καὶ βλάπτει. μετὰ γὰρ τὸ προγεγραμμένον φάρμακον ἑτέρων δυοῖν ὁ Ἀσκληπιάδης μέμνηται καλῶν ἑκατέρων αὐτῶν. σύγκειται δὲ ἐκ πολλῶν ἀμφότερα καὶ διὰ τοῦτο ἐστὶ πολύχρηστα, καὶ μᾶλλόν γε τὸ δεύτερον. ὅτι δὲ ἐστὶ τοιοῦτον δεῖ εἶναί φησιν αὐτὸ τῶν ἁπλῶν ἐν αὐτῷ φαρμάκων ἀναμιμνησκομένοις ἣν ἔχει ὁποῖον ἐστὶν ἕκαστον, ἀκηκοόσι τε περὶ τῆς κατὰ τὴν σύνθεσιν αὐτῆς μεθόδου, δυνατὸν ἔσται κρίνειν καὶ αὐτῆς. Ἀστὴρ στομαχικὸς ποιεῖ ἀποξύνουσι τὴν τροφὴν, στροφουμένοις, καταρροϊκοῖς κεφαλαλγικοῖς. αἱμοπτοϊκοῖς. φθισικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν ἢ μήτραν διαθέσεις. ἡ δὲ σκευασία ἔχει οὕτως. Μανδραγόρου χυλοῦ ∠. δ'. σμύρνης ∠. δ'. βαλαυστίου ∠. δ'. κασσίας ∠. δ'. κρόκου ∠. δ'. ὀπίου ∠. ς'. ἀνίσου ∠. η'. σελίνου σπέρματος ∠. η'. στύρακος ∠. η'. ὑσσώπου κρητικοῦ ∠. ιβ'. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος ∠. ιβ'. συντίθει κατὰ τρόπον. καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. τὸ δ' ὑγρὸν ἔστω κατάλληλον τῇ διαθέσει. Ἄλλο. ἀστὴρ ἀνίκητος. φάρμακον ἐπιτετευγμένον ἀνώδυνον. ὑπνοποιόν. πολύχρηστον. καὶ γὰρ τὰ περὶ τὸν στόμαχον ἰᾶται νοσήματα θαυμαστῶς. ὀξυρεγμίας, καὶ δυσπεψίας ἀπαλλάττει. στρόφους. ἰλίγγους. ἐμπνευματώσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ τῆς κεφαλῆς ἀλγήματα πινόμενον τὸ φάρμακον, καὶ ἔξωθεν καταχριόμενον κατὰ τοῦ μετώπου ὄξει ἀνεθέν. ποιεῖ καὶ πρὸς ὠταλγίαν περδικίου χυλῷ ὁ τροχίσκος ἀνεθείς. ποιεῖ καὶ πρὸς ὀδονταλγίαν τῷ βρώματι ἐπιτιθέμενος. λεανθεὶς καὶ χαλβάνῃ ἀναληφθείς, ἢ συκῆς ὀπῷ. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιφορὰς καὶ τὰς τῶν παρισθμίων φλεγμονὰς οἴνῳ γλυκεῖ ἀνεθείς. ὥστε ἐπὶ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν τὸ ἔριον ἐμβρέχοντας ἐπιτιθέναι. τοῖς γὰρ τὰ παρίσθμια πεπονθόσι χλιαίνοντας παραινεῖ ἀναγαργαρίζεσθαι. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πᾶσαν αἵματος φορὰν ἀνεθεὶς οἴνῳ μυρτίτῃ. ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχας χρονίους. καὶ προσφάτους. καὶ καταρρόους διαλυθεὶς οἴνῳ θηραίῳ. ἢ προτρόπῳ. ἢ σκυβελίτῃ. ποιεῖ καὶ φθισικοῖς. ἐμπυϊκοῖς. διαλυθεὶς πρασίου ἀφεψήματι. ποιεῖ αἱμοπτοϊκοῖς. δυσεντερικοῖς. χολερικοῖς. χυλῷ πολυγόνου διαλυθείς, καὶ πρὸς παντὸς ἑρπετοῦ πληγὴν ποθεὶς μετὰ πηγάνου ἀφεψήματος. λύει καὶ τὰς κατὰ περίοδον ἐπισημασίας πινόμενος πρὸ δυοῖν ὡρῶν τῆς ἐπισημασίας μετ' οἴνου κεκραμένου κυάθων. γ'. καὶ ἔμμηνα γυναιξὶ κατάγει διαλυθεὶς ἀρτεμισίας ἀφεψήματι, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. οἰνομέλιτι διαλυθείς. ὁμοίως καὶ ταῖς ὑστερικαῖς πνιγομέναις βοηθεῖ. ποιεῖ ἀρθριτικοῖς. ποδαγρικοῖς. γλυκυῤῥίζης ἀφεψήματι διαλυθείς. καὶ περὶ μὲν ὧν διαπράττεται, ἐπὶ τοσοῦτον. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως οὕτως ἔχει. Σμύρνης ∠. δ'. στύρακος ∠. δ'. νάρδου ἰνδικῆς ∠. δ'. κασσίας σύριγγος ∠. δ'. σφραγῖδος λημνίας ∠. δ'. μανδραγόρου φλοιοῦ ∠. δ'. ἐλάτῳ καὶ πεπέρεως ∠. δ'. κρόκου ∠. ς'. ὀποῦ μήκωνος ∠. ς'. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος ∠. η'. ἀνίσου ∠. η'. σεσέλεως μασσαλεωτικοῦ ∠. η'. σελίνου σπέρματος ∠. η'. τὸ σμύρνιον καὶ τὸ στυράκιον. καὶ τὸν ὀπὸν οἴνῳ διαλύεται εὐώδει καὶ λεαίνεται. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται. εἶθ' ὁμοῦ μίγνυται, καὶ φυρᾶται, καὶ ἀναπλάττομεν τροχίσκους ὁλκῆς ἄγοντας ἥμισυ. καὶ ξηραίνομεν ἐν σκιᾷ. ἡ χρῆσις δεδήλωται ἐν ἄλλοις τῶν τροχίσκων ἡ ὁλκὴ ἀνὰ ∠. α'.

Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους γεγραμμένα ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων περὶ τῶν κατὰ τὸν στόμαχον παθῶν.

Τῶν δὲ περὶ τὸν στόμαχον παθῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ὄντων, καὶ τούτων σχεδὸν ἁπάντων ὡς ἐπίπαν ἐξ ἀπεψίας γινομένων, παντὶ σθένει αὐτὸν ἐπισκεπτέον. εἰ μὲν δὴ ὑδάτων ἢ ἀέρος κακία δείκνυται ὡς μάλιστα ἐπιδέχεται μεθοδεύοντας ταῦτα, ἀλλάσσοντας ἀπαλλάττειν. εἰ δὲ ἀσυνήθων βρωμάτων παραιτουμένους ταῦτα. εἰ δὲ διὰ πλῆθος, συστέλλοντας τὰ σιτία. καὶ καθόλου ἐξ οὗ ἂν ἀπονενόσωμεν γίνεσθαι, τοῦτο παραιτουμένους. εἰ δὲ κατὰ αὔξησιν μὲν αὐτὸς εὐτακτοίη, παρ' αὐτὸν δὲ τὸν στόμαχον τὰ κατὰ τὰς πέψεις παραποδίζοιτο. ἀλείμμασι καὶ γυμνασίοις. ἀναφωνήσεσί τε, καὶ τοῖς τοιούτοις δι' ἐμπείρου γινομένοις, τὸν στόμαχον ῥωστέον. τοῖς δὲ ὀξυρεγμιώδεσιν, κρειαύου ὡς κοχλιάριον δίδου πρὸ ἑτέρου τῶν σιτίων τρώγειν. καὶ ἐπιρροφεῖν ἄκρατον. γινομένης δὲ ἀπεψίας μετρίας ποτὲ καὶ εὐκαταφρονήτου, πλείονα χρόνον ἐπὶ τῆς κλίνης ἠρεμητέον. εἰ δὲ μὴ τὰ πράγματα ἐπιτρέποι ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, πᾶσαν διάτασιν, κόπον, ἔτι τὸ καῦμα καὶ θυμὸν ἐκφευκτέον. ὀψιαίτερον δὲ τῆς συνήθους ὥρας ἐν λεσφῷ λουστέον. ἔν τε τῷ προβαλανείῳ χλιαρὸν ὕδωρ πιόντες ἀπερεύγωσαν πάντα τὰ εἰς τὸν στόμαχον συναθροισθέντα

φλέγματα. ὀλιγοσιτίᾳ τε καὶ ὀλιγοποσίᾳ τῇ πρώτῃ χρήσθωσαν. εἰ δ' εὔτονος ἡ φθορὰ τῶν σιτίων γένοιτο,
δάκνοιντό τε τὸν στόμαχον καὶ ἐρεύγοιντο αὐτά, ἔτι τε ναυτιῷεν, χλιαρῷ ποτίσας ἀνάγκαζε ἐξεμεῖν, μέχρι
πᾶν τὸ διαφθαρὲν καθαιρεθῇ. εἶτα ἐμβρέξας τὴν κεφαλὴν λιπαροῖς ὀθονίοις παρὰ πυρὶ θερμανθεῖσι.
ἢ τοιαύτῃ τινὶ ἀποθλίβοντι ἀγωγῇ τρίψας τὰ περὶ τὸν στόμαχον, καὶ τὰ ὑποχόνδρια παρηγορήσας, τά τε
ἄκρα λιπαρὰ ψηλαφίᾳ ἢ καὶ κατειλήσει λειαίνων· ἐπὶ τοῦ κλινιδίου ἠρεμεῖν ἐάσεις, ἀσιτήσαντάς τε ἐξ
ὅλου τῇ ἑξῆς, εἰ μηδὲν ἐπακολουθήσειεν ἄτοπον. εὐτονοῦντας μὲν ὡς προείρηται λούσας ἐπιμελοῦ. εἰ
δ' ἀτονοῖεν συμμέτρως ἐπὶ μίαν ἀναλαβὼν τῇ ἑξῆς λοῦε, παραινῶν μέχρι τριῶν ἡμερῶν ἐν ταῖς τρο-
φαῖς καὶ τοῖς πότοις μετριάζειν. ἀπεψίας μὲν οὖν τοιαύτη τις, ὡς τύπῳ εἰπεῖν, ἡ ἐπιμέλεια. Περὶ δὲ τῶν
ἐξ αὐτῆς ἀποβαινόντων, οἷον διαρροίας, ἢ χολέρας, ἢ τῶν τοιούτων, ἐν ἰδίῳ τόπῳ εἰρήσεται. Ἐπὶ δὲ τῶν ὅλων
10 τῶν περὶ τὸν στόμαχον δυσχερειῶν τοῖς μὲν καυσουμένοις τὸν στόμαχον μετ' ἐκλύσεως ἢ λειποθυμίας. ἢ τινος
ἀνορεξίας ἐξ οἵας δήποτοῦν αἰτίας, ὅτι μὴ πυρετοῦ. κυάθους τρεῖς ἢ τέτταρας δίδου ψυχροῦ ὕδατος κα-
ταρροφεῖν. δὶς ἢ τρὶς ἐκ διαλειμμάτων. καὶ εἰ μὲν παρηγοροῖτο, τούτῳ αὐτοὺς ἀνακτησάμενος ὡς τροφῇ,
καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναλάμβανε. εἰ δ' ἐπιμένοι. διακρατουμένων. καὶ ἐλεαινομένων τῶν ἄκρων, ἀποβρέγματι τῶν
τοιούτων συνεχῶς καταρροφεῖν δίδου. οἷον φοινικοβαλάνων. μήλων κυδωνίων. ἀπίων. μεσπίλων. ἀρκευ-
θίδων. ἑλίκων ἀμπέλου. ῥόδων. ῥοιᾶς ἀπυρήνου χυλόν. ἢ στροβίλους. κ. καὶ σικύου σπέρματος κόκκους. κε.
μύρτων. κ. κρόκου ὀβολούς. β. ῥόδων φύλλων μετὰ ὕδατος δίδου πίνειν. ἢ ψυχρὸν ὕδωρ δίδου μετ' ὀμ-
φακίου χυλοῦ. ἢ ῥόδων ἄνθος μετὰ νάρδου καὶ ὕδατος ψυχροῦ. ἢ ἀνδράχνης σπέρματος προσμι-
γέντος. ἢ ἀτραφάξεως σπέρματος, ἢ μήλων κυδωνίων ἀφεψήματος. ἢ σικύων σπέρματα. ν. λεῖα
ἐκ ψυχροῦ δίδου. ἢ ὄρυζαν ἑψήσας μετὰ βουτύρου δίδου φαγεῖν. ἢ φαρθείγανον λεῖαν μετὰ ὕδατος
20 χυλίσας δὸς φαγεῖν. ἢ κυάμου αἰγυπτίου. γ. καὶ νάρδου κελτικῆς ὀβολοὺς δύο φρύξας ἀμφότε-
ρα καὶ λεάνας δίδου πιεῖν. ἐπιπάσας ῥοιᾶς ὀξείας καὶ γλυκείας χυλοῦ. καὶ ὕδατος ἑκάστου ἴσου.
ἢ κλώνιον ἡδυόσμου συλλεάνας δὸς πίνειν. ἢ οἰνάνθην ὁμοίως τρίψας μετὰ νάρδου ἰνδικῆς δὸς
πιεῖν. ἢ φακοὺς ἑψημένους λείους δίδου μετὰ ὕδατος. ἢ φοινικοβαλάνους μετὰ ῥόδων. ἢ πρασίου χυ-
λὸν μετὰ μέλιτος καὶ βραχὺ ἡσυχάσασιν δίδου οἶνον μετὰ ἀλφίτου. ἢ καρδαμώμου. ∠ α. μετὰ ὀξυμέ-
λιτος κυάθων τριῶν ποτίσας σύγχριε. καὶ ἄφες ἠρεμεῖν. Τοῖς δὲ σιελίζουσι ξηρὰν κόνυζαν δίδου
μασᾶσθαι. ἐπιθετέον δὲ ἔσωθεν ἐπὶ τὸν στόμαχον ἀμπέλου φύλλα χλωρὰ λεῖα. ἢ μῆλα κυδώνια. ἢ φοινι-
κοβαλάνους. ἢ μέσπιλα μετὰ κηρωτῆς, ἢ μυρσίνης ἁπαλὰ φύλλα. ἢ βάτου. ἢ σχίνου λεῖα μετὰ πάλης
ἀλφίτου ψυχρῷ πεφυραμένου. ἢ χλωρὰν ἀνδράχνην ὁμοίως ἐσκευασμένην. ἢ τυρὸν ἁπαλὸν νεαρὸν μετ'
ἀλφίτου καὶ σελίνου φύλλων. ἢ σέρεως φύλλα μετ' ὄξους καὶ ἀλφίτων, καὶ σελίνου φύλλων. Πυρουμένοις
30 δὲ εὐτόνως. φῦσαν πληρωθεῖσαν ὕδατος ἐπιτίθει. ἢ χιόνα ἐπίβαλλε. ἢ τῶν κολοκυνθῶν τὰ ξύσμα-
τα ἐπιτίθει, καὶ καθόλου πάντα ὅσοις ἐπὶ τῶν καρδιακῶν χρώμεθα. Τὰ δὲ ἀλγήματα τοῦ στομάχου
πραΰνει, καὶ μάλιστα ἐφ' ὧν δυσθυμία ἢ ἀχρεία παρέπεται. γάλα ὄνειον. ἢ γυναικεῖον. ἢ βόειον. κοχλάκων
ἐναφεψημένων πινόμενον. ἢ νάρδινον μύρον. ἢ τῶν λίαν πολυτελῶν δίδου μετὰ ὕδατος. ἢ ἀπόζεμα
σχίνου ἄνθους. ἢ καὶ ῥόδων ἄνθους ἐπιπασσομένου. ἢ ἀνδράχνης χυλὸν ὁτὲ μὲν καθ' αὑτόν, ὁτὲ δὲ μετὰ
τῆς νάρδου. ἢ ᾠοῦ λέκυθον πεφρυγμένην, καὶ ἀληλεσμένην, μετὰ ἀλφίτων πότιζε. ἢ κάρυα πικρὰ μετὰ
σικύου σπέρματος καὶ στροβίλου. ἢ λαπάθου ἀγρίου σπέρματος τριώβολον πότιζε. πάντα τὰ κα-
τὰ τὸν στόμαχον ἀλγήματα καὶ δυσαρεστήματα φασὶ παύειν, κοχλίαν ὠμὸν λιβυκὸν καταπινόμενον
ὅλον. Ἀναλυομένου δὲ αὐτοῦ μόνου καὶ ναυτιώδους τοῦ στομάχου γινομένου θρίδακος λευκῆς σπέρμα-
τος ὀλίγον μετὰ ὕδατος κυάθων τεσσάρων, ἢ οἴνου πιεῖν δίδου. ἢ στρουθῶν ἀφόδευμα ξηρὸν ἐπιπάσσων
40 ὡς ἄλφιτον. εἶτα ὕδωρ πίνουσιν. εἶτα οἶνον. ἢ μαστίχης χίας κοχλιάριον μετὰ ψυχροῦ ὕδατος. ἢ ἀπὸ
πάτου νῆστεις καθ' ἡμέραν δίδου. καὶ μασσώμενοι αὐτὴν συνεχῶς, τὸν σίελον ἀποπτυέτωσαν. ἢ κόνυζαν
ξηρὰν μασσάσθωσαν. εἰ δὲ πρὸς τῷ πλάδῳ, καὶ φλεγμονή τις εἴη, οἰνάνθην σὺν μελιλώτῳ. ἢ ῥόδον ξη-
ρὸν μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης ὀλίγον ἐχούσης ῥητίνης ἀποκεκαυμένης ἐπιτίθει. ἢ ἀκακίας, καὶ στυπτη-
ρίας μὴ λείας ἴσα, κηρωτῆς τῷ διπλῷ ἀναλαβών, ὡς μάλαγμα ἐπιτίθει. Ἐπὶ δὲ τὴν χολὴν μέ-
λαιναν γεννώντων καὶ φυσωμένων τὸν στόμαχον. ἐπιτίθει τῷ στομάχῳ, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐπιτάσεσι
σπόγγους ὄξει δριμυτάτῳ θερμῷ βεβρεγμένους. μετὰ δὲ τούτοις εἰ ἐπιμένοιεν στυπτηρίαν ὑγρὰν μετὰ χαλ-
κάνθου λείου μέλιτι ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. ἢ ταῦτα καὶ ἀλόην ἴσην, μίξας αὖθις κηρωτῇ μυρσίνῃ ἀνα-
λαβὼν ἐπιτίθει. ἢ κισσοῦ φύλλοις ἑφθοῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε. ἢ ἀρνογλώσσου μετὰ ἀλῶν τρι-
βέντα. ἢ ἀγελαίας βοὸς βόλιτον ξηρὸν ἑψημένον ἐν οἴνῳ. ἢ πρασίῳ μετὰ ἄρτου καὶ ῥοδίνου φυ-
50 ραθέντι. ἢ βολβοῖς πυροῖς καὶ στυπτηρίας ἴσης. μετὰ δὲ ταῦτα ποτιστέον αὐτοὺς τῇ τε ἀπυρέτῳ λεγο-
μένῃ. ἢ τῇ ἱερᾷ ἀντιδότῳ. ἢ τινι ἄλλῃ. ἢ τις ἑκάστῳ διὰ πείρας. Τροφὰς δ' ἁρμοδίους τοῖς στομαχι-
κοῖς τάσδε δοτέον. τεῦτλον. φακῆν. τράγον. ὄρυζαν. χόνδρον. ἐγκαθεψημένων μήλων κυδωνίων. ἢ φοινικο-
βαλάνων, ἢ μεσπίλων, ἢ ῥοᾶς ἀπυρήνου κόκκων. ἢ μηλαπίων. ἢ σχίνου κλωνίων ἁπαλῶν. ἢ σμύρνης. ἢ
βάτου παραμιγνυμένων. ἄρτον δὲ ἀκρόζυμον. ἢ ἄζυμον. τῶν δὲ λαχάνων τῶν μὲν ὠμῶν κιχώρεια. μηκω-
νίδες. ἠρύγγιον. ἴντυβον. ἢ πικρίδιον. σέρεις. θρίδακες. τῶν δὲ ἑφθῶν εὐθετεῖ μάλιστα κράμβη. καὶ σίσαρον.
τῶν δὲ λοιπῶν ἀφεψημάτων. κοχλίαι. καὶ βολβοί. κρεῶν δὲ γαστήρ. ῥύγχη. πόδες. κίχλαι. πέρδικες. ἀτα-

γέρανες. φυζάνες. φάσσαι. νῆσσαι. λαγωοί. δορκάδες. ὀψαρίων δὲ καρίδες. ἀστακοί. κολύμβαιναι. κάραβοι. πυθίδες. σηπίαι. καὶ τῶν σκληροσάρκων τρίγλαι. τῶν δὲ ὀστρακωδῶν μάλιστα μὲν κήρυκες. πορφύραι. κτένες. γλαῦκοι. σμαρίδες. βάλανοι. τὸ δὲ σίσαρον ἐπὶ πᾶσι λαμβανόμενον, καὶ ὡς εὐστόμαχον πρὸς τὰς ἀναλήψεις. κατὰ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ τὸν στόμαχον συμπτωμάτων συμφωνεῖ. πόμα δὲ, ὁ ὑφ' ἑκάστου πινόμενος ἡδέως οἶνος. Τοὺς δὲ πνευματουμένους καὶ διατεινομένους τὸν στόμαχον, πολίου δεσμίδιον καθέψων πότιζε. ἢ καλαμίνθης ἀφέψημα ἐξαιθριασμένον τοῦ ὕδατος μίξας ὀλίγον μέλιτος καὶ πεπέρεως. ∠. α΄. δίδου. ἢ πόσιον ὄξει δριμυτάτῳ βρέξας τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς βραχίοσιν ἐπιτίθει. μέχρι φλυκταινώσεως μάλιστα εἰ καὶ ἀπορρίπτοιεν τὰς τροφάς. ἢ τήλινον ἄλευρον ὄξει φυρῶν. ἢ σίνηπι λεῖον σὺν ὄξει μέχρι φοινίξεως. ἢ ψύλλιον ὄξει καὶ ὕδατι βρέξας καὶ ἐν ὅλμῳ κόψας προσδοὺς
10 κοχλιῶν σαρκῶν ἴσον. μαλαγματῶδες ποιῶν ἐπιτίθει. Ἀνώδυνα στομαχικοῖς. Κύμινον πεφρυγμένον. καὶ σέλινον. ἀνὰ ὀλίγον πότιζε σὺν ὕδατι. ἢ ἀλόης δύο ὀβολοὺς μετὰ οἰνομέλιτος ἢ οἴνου. ἢ ὕδατος πότιζε. ἢ ἀβροτόνου καὶ θύμου. ἀνὰ δύο ὀβολοὺς σὺν οἴνῳ δὸς πιεῖν. διαδέσμοις δὲ τῶν ἄκρων εὐτόνως χρῶ. κατ' αὐτοῦ δὲ τοῦ στομάχου σικύαις τε καὶ πυρίαις ποικίλαις. εἰ δὲ εὐτόνως σφόδρα ἡ διάτασις εἴη, καὶ φλεβοτομία δραστήριον βοήθημα. καὶ λύσις κοιλίας διὰ βαλάνου. Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἔγραψεν ὁ ἀρχιγένης περὶ τοῦ βουλίμου. καὶ τοῦ λυγμοῦ τὰ ὑπογεγραμμένα. Τοὺς δὲ βουλιμιῶντας ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἀνακτησόμεθα μὲν ὀσφραίνοντες ὄξει ἢ γλήχωνι. ἢ τῇ παρατυχούσῃ γῇ βρέξαντες ὄξει. ἢ μήλοις. ἢ ἀπίοις. ἢ τῶν ἄλλων καρπῶν τῶν παρακειμένων. ἔτι δὲ ἄρτι δίων συνοσφραίνοντες. καὶ προσφέρεσθαι ἀναγκάζοντες, πρὸς ἕκαστον τούτων διεγείρονται ταχέως. Πρὸς δὲ τούτοις ὕειον κρέας ὀπτὸν καὶ ἑφθόν. καὶ καθόλου πᾶν τὸ τροφῶδες. καὶ μάλιστα τὰ
20 ὀσμὴν κνισώδη καὶ εὐάρτυτον, καὶ ἱκανὴν ἔχοντα. ταύταις γὰρ ταῖς ὀσμαῖς κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ τοιοῦτοι ἀνακτῶνται τά τε ἄκρα αὐτῶν, οὐδὲν ἔλαττον διακρατητέον καὶ διεγερτέον αὐτούς, τάς τε σιαγόνας τύπτοντας, καὶ τρίχας. ἢ ὦτα ἀνατείνοντας. ἀνακτήσεις δὲ ἀπὸ τῆς ἐκλύσεως, ἄρτον ἐν κράματι, ἢ καὶ ἄλλο τι τῶν δυναμένων ἀθρόως ἀναλαβεῖν διδούς. οἷον ὠὰ ῥοφητά. βολβούς. κοχλίας. καὶ γὰρ τὸ πλάδον τοῦ στομάχου τούτων ἕκαστον παραιτεῖται. καὶ ἐν ὀλίγῳ πλήθει δύναμιν ἱκανὴν ἔχον ἀθρόως ῥώννυσιν.
Τοῖς δὲ λύζουσι πήγανον μετ' οἴνου δίδου. ἢ νίτρον ἐν μελικράτῳ. ἢ σέλινον. ἢ καστόριον. ἢ ἀβρότονον, ἢ ἀριστολοχίαν. ἢ δαῦκον κρητικόν. ἢ κύμινον. ἢ ἄνισον. ἢ ζιγγίβερι. ἢ σκίλλαν μετ' ὄξους καὶ ἐλαίου, ἢ τορδίλον, ἢ δίκταμον. ἢ καλαμίνθην. ἢ ἄκορον. ἢ ἄσαρον. ἢ νάρδον κελτικήν. ἢ γλήχωνα. ἰδίᾳ ἕκαστον καὶ ὁμοῦ.

Τὸ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων τοῦ χυλοῦ φάρμακον ἡμέτερον.

30
Αἱ μὲν μεγάλαι τοῦ στόματος τῆς κοιλίας διαθέσεις ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων φαρμάκων θεραπεύονται. τὰς δὲ μετρίας σχεδὸν πλὴν τῶν κατ' ἔγκαυσιν σφοδρὰν γινομένων, ὠφελεῖ τὸ ὑπογεγραμμένον φάρμακον. κυδωνίων μήλων χυλοῦ. ξ. β΄. μέλιτος ἀττικοῦ. ξ. β΄. ὄξους. ξ. α. S. ἐὰν δὲ ἱκανῶς εἴη δριμύ. ξ. α΄. ἀρκεῖ. ζιγγιβέρεως. Γο. γ΄. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. α΄. τὰ ξηρὰ ἐπιπάσσεις, ὅταν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς ἑψόμενος ὁ χυλὸς τῶν μήλων μετὰ τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ ὄξους ἔχῃ σύστασιν ἀττικοῦ μέλιτος. Ἄλλο. Τὸ διὰ τῶν κυδωνίων μήλων τῆς σαρκός. τῶν κυδωνίων μήλων τῆς σαρκός. λίτρας. γ΄. μέλιτος λίτρας. γ΄. ὄξους λευκοῦ λίτρας. γ΄. πεπέρεως. Γο. γ΄. ζιγγιβέρεως. Γο. γ΄. πετροσελίνου μακεδονικοῦ. Γο. α΄.

40
Περὶ τῶν ἔξωθεν ἐπιβαλλομένων τῷ στόματι τῆς κοιλίας.

Καλοῦσι μὲν οἱ πλεῖστοι τῶν ἰατρῶν οὐκ οἶδ' ὅπως ὥσπερ ὁ ἀσκληπιάδης, καὶ ὁ ἀνδρόμαχος, ἅπαντα τὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα, κἂν συνάγῃ στύφοντα, κἂν σκληρύνῃ, μαλάγματα. συγχωρήσαντες δὲ αὐτοῖς ἡμεῖς, εἰ καὶ μὴ κυρίως ὀνομάζουσιν ἃ γεγράφασι πρὸς τὰς τοῦ στομάχου διαθέσεις χρήσιμα φάρμακα διὰ τῆς πείρας οὐ μόνης τῆς ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἡμετέρας κεκριμένων, νῦν ὑπογράψομεν, ἀπὸ τῶν ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἀρξάμενοι.

Τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς τὰς τοῦ στομάχου διαθέσεις ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ μαρκέλλας ἐπιγράφει.

50
Εὐήνου πρὸς τὰς τοῦ στομάχου ἀνατροπάς. καὶ περιωδυνίας. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς κατὰ μέρος φλεγμονάς.
Οἰνάνθης. ∠. η΄. κρόκου. ∠. β΄. ῥόδων ξηρῶν. ∠. δ΄. μελιλώτου. ∠. δ΄. μαστίχης. ∠. δ΄. ἠλέκτρου ῥινήματος. ∠. δ΄. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκός. Γο. γ΄. οἴνου μυρτίνου ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ κόπτε. καὶ σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ. καὶ τῷ μυρτίτῃ διαλύσας, ὥστε κηρωτῆς παχυτέρας πάχος ἔχειν, ἐπίβαλλε τούτοις τὴν σάρκα τῶν φοινικοβαλάνων. καὶ ἀνακόψας, ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευα-

θείσῃ διὰ ῥοδίνου. ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον, ἐπιτίθει κατὰ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. οἰνάνθης. ∠. ϛ. κρόκου. ∠. δ΄. σμύρνης. ∠. δ΄. ῥόδων ἄνθους ∠. δ΄. μελιλώτου. μαστίχης ἀνὰ. ∠. δ΄. ἀλόης. ∠. δ΄. μανδραγόρου φλοιοῦ. ∠. δ΄. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκός. Γο. γ. ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου.

Ἀσκληπιάδου τοῦ ἐπικληθέντος φιλοσοφικοῦ πρὸς τὰς τοῦ στομάχου διαφοράς. ποιεῖ κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς.

Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ΄. σελίνου σπέρματος. ∠. δ΄. ῥόδων ἄνθους. ∠. β. ἀνίσου σπέρματος. ∠. β΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. β΄. σμύρνης. ∠. β. κρόκου. ∠. α. S. ὀπίου. ∠. α. S. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τὴν δὲ ὑποκυστίδα. καὶ τὴν σμύρναν. καὶ τὸν μήκωνος τὸν ὀπὸν, οἴνῳ μυρτίτῃ διαλύσας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς. καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει κόπτων ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἐπὶ τῶν πεπονθότων. ἐὰν δέ πως ἰσχυρὸν εἴη τὸ ῥεῦμα. προστίθει ὑποκυστίδος χυλοῦ ἄλλην. ∠. καὶ ῥόδων τοσόνδε. Ἄλλη γάλου μάρκου τοῦ ἀσκληπιαδίου πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις.

Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. γ. ῥόδων ἄνθους. ∠. β΄. ἀνίσου. ∠. β΄. σελίνου σπέρματος. ∠. δ΄. ὀπίου. ∠. α΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. β΄. σμύρνης τρωγλίτιδος. ∠. β΄. κρόκου. ∠. α. S. οἴνου μυρτίτου τὸ αὔταρκες. μέλιτος ἀφεψημένου ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. Τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων πίνεται, καὶ σφόδρα βοηθεῖ. ἐπιτιθέντος δὲ τοῦ ῥεύματος, καὶ παρεπομένης ὀδύνης, προστιθέναι δεῖ τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ ποσάκις ὀλίγας κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίνου. ἐπιγινομένου δὲ πολλοῦ ῥεύματος προστίθεμαι τῷ φαρμάκῳ ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. γ. καὶ ῥόδων ἄνθους ἄλλην. ∠. ἀγρυπνίας δὲ ἐπιγινομένης, καὶ τοῦ μήκωνος ὀποῦ προστίθει ἄλλην. ∠. Ἄλλο νικηράτου. κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς σφόδρα γενναῖον. Οἰνάνθης. ∠. β. ῥόδων ξηρῶν. Γο. α΄. μαστίχης. Γο. α΄. ἀλόης. Γο. α΄. κηκίδων ὀμφακιτίδων. Γο. α. στυπτηρίας στρογγύλης. Γο. α΄. ἀκακίας. Γο. α΄. κηροῦ λίτραν. α΄. πίσσης βρυτίας. Γο. γ. μυρσίνου ἐλαίου λίτραν. α. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἄλλο σφόδρα γενναῖον. Οἰνάνθης. Γο. α. ὀμφακίου. Γο. α΄. κηκίδος ὀμφακίτιδος. Γο. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς. Γο. α΄. ἀκακίας. Γο. α΄. κυτίνων ῥοιᾶς. Γο. α. βαλαυστίου. ∠. α΄. μαστίχης. Γο. α΄. οἴνου μυρτίτου ὥστε τὰ ξηρὰ φυρᾶσαι. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκός. Γο. ϛ΄. ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ σχινίνου λίτρα. α΄. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Τὰ μὲν οὖν προγεγραμμένα φάρμακα στυπτικώτερα ἐστὶ δυνάμει. τὰ δὲ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα, μικτῆς. ὡς καὶ τὰς σκληρουμένας φλεγμονὰς ἐκθεραπεύειν. καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἡπατικοῖς ἐστὶ χρήσιμον. δέονται γὰρ κἀκεῖνοι μεμίχθαι τι τῶν στυπτικῶν τοῖς χαλαστικοῖς. οὐ μὴν ὁμοίως τοῖς στομαχικοῖς. ἐπικρατεῖ γὰρ ἡ στυπτικὴ ποιότης ἐν τοῖς στομαχικοῖς φαρμάκοις. Μάλαγμα, νείλου ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων ὀδύνας. ἔστι δὲ καὶ διαλυτικὸν πάσης σκληρίας, ποιεῖ πρὸς τραύματα. καὶ λυγίσματα μετὰ τὰς παρακμὰς τῶν φλεγμονῶν ἐπιτιθέμενον. ποιεῖ σπληνικοῖς. ἡπατικοῖς. Κηροῦ λίτραν. α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α΄. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν. α. κρόκου. Γο. S. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. τὸ ἀμμωνιακὸν διαλύσας, εἶθ' οὕτως ἐπίβαλλε τὰ ξηρά. Ἄλλο. Ἐκ τῶν ἀρείου ἀσκληπιαδείου. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας δύο. λεάνας ἐπιμελῶς καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἐπίβαλλε τούτῳ ἁλὸς ἄνθους λίτραν. α΄. καὶ ἐλαίου κυπρίνου λίτραν. α. S. ἕψε μαλακῷ πυρὶ χρώμενος, καὶ κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν ἐμπλαστρώδες γένηται, ἐπίβαλλε κηροῦ λίτρας. β΄. καὶ ὅταν τακῇ καὶ ἀμόλυντον γένηται. ἐξ ὀβρίσας εἰς θυίαν καὶ ἀνακόψας, ἐπιμελῶς ἀνελόμενος χρῶ. Μάλαγμα νειλέως κροκηρὸν φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα. τούτῳ ἐχρήσατο. λικίνιος ἀττικός.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α. κηροῦ λίτραν. α΄. ῥοδίνου λίτραν. α. κρόκου. Γο. α΄. ὄξους ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο τὸ μήλινον ἐπιγραφόμενον ἀρωματικὸν ἡπατικοῖς. στομαχικοῖς. καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις. καὶ πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρ. κηροῦ ποντικοῦ. ∠. ρ. μελιλώτου ∠. ιβ. κρόκου σμύρνης βδελλίου ἀνὰ. ∠. η. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν. α΄. Ἄλλο ποιεῖ στομαχικοῖς. ἡπατικοῖς. καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων φλεγμονάς. καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. Κηροῦ. ∠. ρ. κρόκου. ∠. ιβ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρ. σμύρνης. ∠. ιβ. βδελλίου. ∠. η. μίγματος ἢ δυχρόου. Γο. γ. οἴνου γλυκέος ὅσον ἐξαρκεῖ. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν. α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Ἄλλο τὸ τοῦ νεαπολίτου ἀρωματικὸν ἐπιγραφόμενον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς τῶν αὐτῶν διαθέσεις. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας. γ. κηροῦ λίτρας. γ. ῥοδίνου λίτρας. γ. μίγματος ἢ δυχρόου λίτρας. S. μέλιτος λίτρας. S. νάρδου κελτικῆς λίτρας. S. σχοίνου ἄνθους λίτρας. S. οἴνου γλυκέος ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ φύρα.

τῶν χωρὶς ἐκτονίας φλεγμονῶν χρονιζουσῶν μαλάγματα καλὰ, καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἥπατος ὁμοίως φλεγμονὰς, ἀσκληπιάδου μάλαγμα τὸ διὰ μελιλώτου. ἱερωτικὸν ἐπιγραφόμενον. στομαχικοῖς, ἡπατικοῖς, καὶ πρὸς τὰς τῶν σπλάγχνων ὀδύνας.

Ναρδου κελτικῆς. ∠. ι. κυπέρου. ∠. ι. σμύρνης. ∠. ι. καρδαμώμου. ∠. η. μελιλώτου. ∠. μ. κρόκου ∠. η. ἀμώμου. ∠. η. κύφεως ἱερατικοῦ. ∠. ιϛ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. μ. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. η. κηροῦ μνᾶν. α. οἴνου εὐώδους ἰταλικοῦ κοτύλην. α. σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ χρῶ.

Ἄλλο βασιλικὸν ἐπιγραφόμενον ποιοῦν πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις, καὶ πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. Κηροῦ μνᾶς. γ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μνᾶς. β. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶν. α. μελιλώτου μνᾶς. Ϛ. προπόλεως. ∠. κε. σμύρνης. ∠. κε. νάρδου κελτικῆς. ∠. κε. στύρακος. ∠. κε. κύπρου. ∠. κε. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. κε. καρδαμώμου. πάνακος ἀνὰ. ∠. κε. κρόκου. κασσίας. μαστίχης. ὀποβαλσάμου. ἀμώμου. σχοίνου ἄνθους. ἀνὰ. ∠. ιϛ. οἴνου ἰταλικοῦ εὐώδους ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ φυράσας ναρδίνου ἀσιανῆς ἀρωματικῆς. λι. δ΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Μάλαγμα πολυαρχίου. ποιεῖ περιπνευμονικοῖς. στομαχικοῖς. σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ κύστιν ἢ μήτραν διαθέσεις, πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν.

Κηροῦ μνᾶν. α. τερμινθίνης μνᾶν. α. βδελλίου μνᾶν. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. καρδαμώμου. κυπέρου ἀνὰ μνᾶν. α. μελιλώτου. ἀμώμου. νάρδου ἰνδικῆς. κρόκου. σμύρνης. λιβανου. ξυλοκινναμώμου ἀνὰ. ∠. κε. ἐλαίου κυπρίνου κοτύλην. α. οἴνου ἰταλικοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε κατὰ τρόπον, καὶ χρῶ. ποτὲ μὲν. α. κράτω. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ ἀνειμένῳ κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ κυπρίνου. Πολυάρχου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις, καὶ πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς συνεχεῖς ἀπεψίας, καὶ τοῖς φθείρουσι τὴν τροφὴν, καὶ χολεμετοῦσιν. καὶ πάσας τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις, ἐχρήσατο ἰούλιος ἀγρίππας. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Κασσίας. ἀμμωμου ἀνὰ. Γο. α. Ϛ. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. α. Ϛ. καὶ μακροῦ. Γο. α. Ϛ. σμύρνης. Γο. γ. μάγματος ἡδυχρόου. Γο. γ. καρποβαλσάμου. Γο. γ. κρόκου. Γο. γ. φύλλων μαλαβάθρου. κασσίας ῥοδιζούσης. πάνακος. νάρδου ἰνδικῆς. ὀποβαλσάμου. ἀνὰ. Γο. γ. σχοίνου ἄνθους. κινναμώμου ἀνὰ. Γο. δ΄. πυρέθρου. κρόκου. καρδαμώμου ἀνὰ. Γο. δ΄. κυπέρου. Γο. ϛ. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ἀριστολοχίας μακρᾶς καὶ στρογγύλης ἀνὰ. Γο. ϛ. κηροῦ λίτρας. δ΄. τερμινθίνης λίτρας. β. ῥητίνης λαρυκίνης. Γο. γ. ἐν ἄλλῳ καὶ βδελλίου. Γο. δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. δ΄. ναρδίνου ἀσιανῆς τοῦ μύρου λίτρας. γ. οἴνου φαλερίνου ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἐγὼ δὲ προσέβαλλον, μαστίχης. κινναμώμου. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, στύρακος. ἀλόης ὀποβαλσάμου. ἀνὰ. Γο. γ.

Τὸ διὰ μελιλώτου ἀνδρομάχου, μάλαγμα.

Ναρδου κελτικῆς. ∠. η. κυπέρου. ∠. η. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. ν. σμύρνης. ∠. η. κρόκου. ∠. δ΄. μελιλώτου. ∠. κε. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ν. τερμινθίνης. ∠. ν. κηροῦ. ∠. ρ. κυπέρου κοτύλης. Ϛ. ὄξους τὸ ἱκανὸν, τινὲς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρ. ποιεῖ πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα.

Τὸ πολυάρχου ἐκ τῆς ἐπιστολῆς πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς, μάλαγμα.

Κυπέρου μνᾶν. α. καρδαμώμου μνᾶν. α. μαννης ἴσον. κηροῦ ἴσον. τερμινθίνης φρυκτῆς μνᾶν. α. Ϛ. ἢ ὑγρᾶς μνᾶς. γ. κυπρίνου τὸ ἱκανὸν, ἐγὼ δὲ καὶ βδελλίου προστίθημι. ∠. α. Ἄλλο. ἡ δευτέρα γραφή. Κυπέρου. καρδαμώμου. ἀμώμου. βδελλίου. λιβάνου. βαλσάμου. ἀνὰ, μνᾶν. α. κηροῦ μνᾶν. α. Ϛ. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶς. δ. κυπρίνου κοτύλης. Ϛ. οἴνου εὐώδους κοτύλην. α. Ϛ. σκεύαζε κατὰ τρόπον, καὶ χρῶ ὡς καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐγώ. κυπέρου. καρδαμώμου. ἀμώμου. βδελλίου. λιβάνου. ἀνὰ. ∠. α. κηροῦ μνᾶς. Ϛ. ῥητίνης φρυκτῆς ἢ τερμινθίνης μνᾶς. δ. κυπρίνου κοτύλην. α. κασσίας μνᾶς. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μνᾶς. δ. νάρδου ἰνδικῆς. κρόκου. σμύρνης ἀνὰ μνᾶς. δ΄. οἴνος εὐώδης.

Περὶ ἥπατος καὶ τῶν ἐν αὐτῷ παθῶν.

Υστάτης ἁπασῶν τῆσδε τῆς πραγματείας μοι γραφομένης ἡγοῦμαι παντί που πρόδηλον ὑπάρχειν, ὡς δυοῖν θάτερον ἀληθές ἐστιν, ἢ τὰς ἄλλας πάσας ἀχρήστους εἶναι καὶ περιττάς. εἴ τις ἐκ ταύτης μόνης ἱκανὸς ἔσται θεραπεύειν ἅπαντα τὰ πάθη τὰ δεόμενα τῆς διὰ φαρμάκων ἰάσεως. ἢ εἴπερ ἐκεῖναι χρήσιμοι τυγχάνουσιν οὖσαι, πρὸ ταύτης αὐτὰς ἀναγνωστέον εἶναι, καὶ μνημονευτέον τοῖς μέλλουσιν ὠφελήσεσθαί τι πρὸς τῆσδε. τὰς μὲν γὰρ μεθόδους αὐτὰς τῶν εἰρημένων ἰάσεων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου ιδ΄. βιβλίοις ἔγραψα. νῦν δὲ ὡς εἰδόσιν αὐτὰς ἤδη χωρὶς τῶν εἰρημένων ἀποδείξεων ἀναμιμνήσκω. δεικνὺς πάντως, ὅπως καλῶς τε ἡμεῖς συνθήσομεν φάρμακα, τά τε ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν γεγραμμένα κρίναντες, εἰς πεῖραν ἄγειν θαρρήσομεν, καὶ χρήσιμόν γε τοῦτο τὸ σκέμμα, καὶ γὰρ ἄλογον εἶναι βουλόμενοι τὴν ἑαυτῶν τέχνην οἱ ἐμπειρικοὶ μετεχειρίσαντο, πάντα μὲν ἀναγινώσκειν ἀξιοῦντες ὅσα καὶ τοῖς ἐνδόξοις ἰατροῖς γέγραπται. μὴ πάντα δὲ εἰς χρῆσιν ἄγειν εὐθέως, ἀλλὰ καὶ κρίνειν πρότερον, εἰ δυνατὸν ἕκαστον αὐτῶν εἶναι τὴν ἐπαγγελίαν ἔργῳ ἐπιδείξασθαι. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐμπειρίαν ἐν πάσῃ τῇ τέχνῃ μέγα τι δύνασθαι πεπεισμένοι, τά τε διὰ λογικῆς μεθό-

λου τῶν θεωρημάτων εὑρημένα, τῆς περὶ κράσεως ἱστορίας ὑπ' αὐτῶν εἰρημένοις, τὰ διὰ τῆς λογι-
κῆς ἐνδείξεως προστίθεμαι, δεδειχότες ἐν ἑτέροις ὁποίαν δύναμιν εἰς τὸ βαδίζειν ἑκάτερον τῶν σκε-
λῶν εἰσφέρεται, τοιαύτην ἐν ἰατρικῇ τὴν ἐμπειρίαν τε καὶ τὸν λόγον ἔχειν. ἐν μὲν οὖν τῇ περὶ τῶν
ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, δι' ἕνδεκα βιβλίων γεγραμμένῃ τὴν δύναμιν ἑκάστου τῶν αὐτοφυ-
ῶν φαρμάκων, ὅπως ἄν τις εὑρίσκοι μεθόδῳ δεδήλωμεν, ἔτι τε τὴν κατὰ μέρος αὐτῶν ὕλην ἀφικό-
μενοι, τὴν χρησιμωτάτην εἰς τὰ τῆς τέχνης ἔργα κατ' εἴδη πᾶσαν ἐγράψαμεν. ἐφεξῆς δὲ αὐτῇ καὶ
τὴν θεραπευτικὴν πραγματείαν, ὅπως ἄν τις ἄριστα μὴ μόνον τοῖς ἁπλοῖς, ἀλλὰ καὶ τοῖς συνθέτοις
χρῷτο, δεδήλωμεν. ἅμα τῷ καὶ τὰς ὅρους τῆς συνθέσεως αὐτῶν πάσας εἰπεῖν. ἐν δὲ τῇ νῦν προκειμέ-
νῃ πραγματείᾳ, τὴν ποικιλίαν τῶν συνθέτων φαρμάκων ὅπως ἐγένετο δηλοῦμεν, εἰς ὡρισμένους σκο-
10 πούς, κατ' εἴδος ἄγοντες αὐτῶν τήν τε σύνθεσιν καὶ τὴν χρῆσιν. ἔτι τε τὴν κρίσιν τῶν ἤδη γεγραμμένων.
μέλλοντες οὖν ἀκολούθως τοῖς προειρημένοις ἐπὶ τὴν τῶν ἐν ἥπατι παθῶν ἀφικνεῖσθαι διδασκαλί-
αν, ἐροῦμεν τὰ κατ' αὐτὸ πάθη, λόγῳ διελθόντες οὐ ψιλαῖς διδασκαλίαις, ἀπό τε τῶν καθόλου σκοπῶν
τῆς ἰάσεως αὐτῶν, οὓς ἐν τῇ θεραπευτικῇ πραγματείᾳ δεδήλωμεν, ἐπὶ τὴν τῶν συνθέτων ἀφίξομαι
διδασκαλίαν. ἔστιν οὖν ἐν αὐτῷ πρῶτον ἁπάντων διακρῖναι πότερον ἀτονία τίς ἐστιν τοῦ σπλάγχνου
καθάπερ ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν κοιλίαν εἴπομεν. ἢ καί τι ἄλλο πάθημα κατείληφε τὸ σπλάγχνον, ἢ χω-
ρὶς ἀτονίας πάσχει φλεγμαῖνον, ἢ σκιρρούμενον, ἢ ἀποστήματι κάμνον, ἢ ἐμφράξει. καθάπερ καὶ ἐρυ-
σιπελατώδη διάθεσιν ἴσχει ἢ ἕλκος. ἤ τινα σηπεδόνα. καὶ γὰρ οὖν κἀπὶ τούτου καθάπερ κἀπὶ τοῦ στό-
ματος τῆς κοιλίας πάσχοντος, οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν τε καὶ τῶν ἰδιωτῶν, ὀνομάζουσι στομαχικὴν διάθεσιν, ἐπὶ
πολλοῖς συμπτώμασιν, οὐ κατὰ μίαν ἅπασι γινομένοις διάθεσιν, ἀλλὰ μιᾷ μέν τινι γενικῇ κοινότητι πα-
20 ραλαμβανομένας, ἀλλήλων δὲ διαφερούσας εἰς τοσοῦτον, ὡς ἐνίας αὐτῶν ἐναντιωτάτας εἶναι. πῶς γάρ
τις οὐκ ἐναντιωτάτην εἶναι φαίη τὴν μὲν ψυχρὰν δυσκρασίαν τῇ θερμῇ, τῇ δὲ ὑγρᾷ τὴν ξηράν, καίτοι κατὰ
γε τὸ γένος εἰσὶν αἱ αὐταί, σχεδὸν δὲ καὶ πάντα τὰ ἐναντία τὰ αὐτὰ τῷ γένει λέγων ἄν τις οὐκ ἂν ἁμαρ-
τοι, καὶ γὰρ ἡ ἔννοια τῶν ἐναντίων ἐστὶν ἐπειδὰν πλεῖστον ἀλλήλων ἀφεστήκῃ. πλεῖστον δὲ ἀφέστηκε τῶν μέσων κα-
θ' ὁτιοῦν γένος, τὰ ἐν τοῖς πέρασιν ὄντα, ὡς τὰ ἐναντία πολλάκις μὲν τὰ αὐτὰ φαίνεσθαι κατὰ τὰ πέρατα
τοῦ κοινοῦ γένους. πολλάκις δὲ ἐπαναβεβηκότων αὐτοῖς γενικωτέρων ἐναντίων, ὑπ' ἐκείνων περιέχεσθαι,
αὐτὰ δὲ ἐκεῖνα πάντως δήπου ἐστὶν ἐναντία, δι' ὅτι καθ' ἓν γένος ὄντα πλεῖστον ἀλλήλων ἀφέστηκεν, ὥστε
τὰ τούτοις ὑποπεπτωκότα τὸ πρῶτον καὶ ἀνωτάτω γένος κοινὸν ἔχει, τοῦτο μὲν οὖν ἡμῖν ἅπαξ ἐνταῦ-
θα κατὰ τὸ πάρεργον εἰρημένον, εἰσαεὶ μνημονευέσθω, πρὸς τὸ μὴ δόξαι τινὶ διαφωνεῖν ἑαυτῷ εἰπόντα
ποτὲ μὲν ἕν τι πάθος εἶναι ταυτόν, ἀνθρώποιν δυοῖν. ποτὲ δὲ οὐχ ἕν, οὔτε ταυτόν, ἀλλ' ἐναντία δύο. δυ-
30 σκρασίαν γὰρ ἕν μέν τι πάθος γενικῶς ὀνομάζουσι, τεμνόμενον δ' εἰς ἐναντίας διαφοράς, ἔξεστι γὰρ κα-
θάπερ ἐνταῦθα εἴπομεν, οὕτως καὶ δύο καὶ τρία καὶ πολλὰ κατὰ τὰς ἐν μέρει διαφορὰς ἐναντιωτάτας,
ἀλλήλαις εἶναι, καὶ κατὰ τοῦτο τῆς ἀτονίας τοῦ ἥπατος ὀρθῶς ἂν εἰπὼν διάθεσιν αἰτίαν εἶναι μίαν, ἣν
δυσκρασίαν ὀνομάζομεν, αὖθις ὀρθῶς ἂν λέγοιμι, μὴ μίαν, ἀλλ' ὀκτὼ τὰς διαθέσεις εἶναι. διότι τοσαῦ-
ται διαφοραὶ τῶν δυσκρασιῶν εἰσίν, καὶ γὰρ αὖ καὶ καθ' ἑτέραν τομήν, δύο διαφοραὶ τῶν δυσκρασι-
ῶν γίγνονται, καὶ καθ' ἑτέραν τρεῖς, αἱ μὲν ἐν ταῖς ποιότησι μόναις ἀλλοιουμένων τῶν πασχόντων μορίων,
αἱ δὲ μεθ' ὑγρῶν τινῶν, ἤτοι γε ἐν ταῖς εὐρυχωρίαις τῶν πεπονθότων περιεχομένων, ἢ ἐν τοῖς σώμα-
σιν αὐτοῖς διαβρόχοις ὑπ' αὐτῶν γεγονόσιν. κατὰ μὲν οὖν τὴν γαστέρα καὶ τὰ ἔντερα, μία καθ' ἕκαστόν
ἐστι κοιλότης, ὑγρότητα μοχθηρὰν δέξασθαι δυναμένη, κατὰ δὲ τὸ ἧπαρ τοσαῦται τὸν ἀριθμόν, ὅσαι-
περ αἵ τε ἀρτηρίαι καὶ αἱ φλέβες τῶν ἁπασῶν ἐχουσῶν στενὰ τὰ πέρατα. καθ' ἃ συμβάλλει τὰ σιμὰ τοῦ
40 σπλάγχνου τοῖς κυρτοῖς, ἐμφράξεις τε καὶ σφηνώσεις ἐνίοτε γίγνονται τῶν μοχθηρῶν ὑγρῶν. αἷς ἕπεται
σηπεδὼν ἐν τάχει ταῖς ψυχραῖς δυσκρασίαις, θερμαῖς δέ, οὐ ταχέως. ἀλλ' ἐπὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ συμ-
πίπτουσα. γίνεται δὲ ἡ δυσκρασία κατά τε τὴν ἰδίαν οὐσίαν τοῦ ἥπατος, ἣν Ἐρασίστρατος ἡγεῖται παρέγ-
χυμά τι, καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ κυριώτατον εἶναι μόριον τοῦ σπλάγχνου. γίνεται δὲ ἡ δυσκρασία, καὶ κατὰ
τὰς περιεχομένας ἐν αὐτῷ φλέβας τε καὶ ἀρτηρίας, καὶ δηλονότι, καὶ κατὰ τὰς ἐν ταῖς εὐρυχω-
ρίαις αὐτῶν ὕλας. ἔχοντος δὲ τοῦ σπλάγχνου τῶν ἐνεργειῶν ἃς ἐνεργεῖ κατὰ τὸν τῆς ζωῆς χρόνον, οὐ μί-
αν, ἀλλὰ πλείους δυνάμεις, καὶ τοσαύτας γε τὸν ἀριθμόν, ὅσα τῶν ἐνεργειῶν εἴδη, συμβαίνει πολλάκις
μὲν ἐξαιρέτως μίαν αὐτῶν βλάπτεσθαι, πολλάκις δὲ δύο, καὶ τρεῖς, καὶ πάσας ἅμα τὰς τέσσαρας,
ἐνέργεια γὰρ αὐτοῦ, μία μέν, ἑλκύσαι τὴν τροφὴν ἐφ' αὑτό, μία δὲ ἄλλη περιστεῖλαί τε καὶ κατασχεῖν. ἄ-
χρις ἂν ἀλλοιώσαν αὐτὴν ἑαυτοῦ ποιήσηται μόριον. ἔστι γὰρ οὖν δὴ καὶ αὕτη δύναμις αὐτοῦ κυριωτά-
50 τη τε, καὶ σχεδὸν πρώτη. πέττειν τε, καὶ μεταβάλλειν καὶ ἀλλοιοῦν καὶ ὁμοιοῦν ἑαυτῷ τὴν τρο-
φήν, ἣν ὀνομάζομεν ἀλλοιωτικήν, ὅσα δὲ κατὰ τὴν ἀλλοίωσιν τήνδε γίνεται περιττώματα τῷ σπλάγ-
χνῳ, ταῦτα δι' ἑτέρας δυνάμεως ἣν ὀνομάζομεν, ἐκκριτικὴν καὶ ἀποκριτικὴν ἀπωθεῖται, δε-
δειγμέναι δέ εἰσιν αἱ δυνάμεις αἵδε πᾶσαι ὑπάρχουσαι μορίοις ἐν ἅπαντι τῷ τῆς ζωῆς χρόνῳ.
πάντα γὰρ ἕλκει τὸ οἰκεῖον ἑαυτῷ, καὶ ἀποκρίνει τὸ ἀλλότριον. ἀλλοιοῖ τε τὸ ἑλχθέν, ἔν τε τῷ
χρόνῳ, καθ' ὃν ἀλλοιοῖ κατέχει τε, καὶ σφίγγει, καλεῖται δὴ ἀλλοίωσις αὕτη, μέχρι μὲν ἂν εἰς
ὁμοιότητα τοῦ τρεφομένου μορίου μεταβάλληται, πέψις. ὅταν δὲ ἤδη προστίθεται τῷ μορίῳ,
θρέψις.

θρέψις. Ὅταν μὲν οὖν ἕλκειν ἐκ τῆς κοιλίας τε καὶ τῶν ἐντέρων τὴν τροφὴν, ἀτονήσῃ τὸ ἧπαρ,
ὑγρὰ καὶ ἀνεκχύμωτα ἐκκρίνεται διὰ τῆς ἕδρας, ἐὰν μὲν ἡ γαστὴρ συναπονῇ τῷ σπλάγχνῳ μὴ πέττουσα
καλῶς, ἢ ἀπεπτημένα. ἐὰν δὲ εὐῤῥωσθῇ, πεπεμμένα μὲν, ἀλλ᾽ ὑγρὰ διὰ τὸ, μηδὲ μίαν, ἢ βραχεῖαν γε τὴν ἐξ
αὐτῆς ἀνάδοσιν, εἰς τὸ ἧπαρ γεγονέναι. Ἐὰν δὲ ἕλκῃ μὲν τὸ ἧπαρ ἐφ᾽ ἑαυτὸ τὴν ἐκ τῆς κοιλίας τε καὶ
τῶν ἐντέρων τροφὴν, αἱματοῦν δ᾽ αὐτὴν ὑπ᾽ ἀτονίας ἀδυνατῇ, καθάπερ ἐν τῇ γαστρὶ πολυειδὴς ἡ φθο-
ρὰ γίνεται τῶν ἀπεπτηθέντων, οὕτω καὶ κατὰ τὸ ἧπαρ. καλῶ δὲ νῦν ἀπεψίαν μόνην, οὐ περιλαμβά-
νων τῷ λόγῳ τὴν βραδυπεψίαν, εἰ δὲ βούλει κἀπειδὰν ὠμὴ διαμένῃ, τὴν κατὰ φύσιν ὑπὸ τοῦ μορίου γε-
νομένην ἀλλοίωσιν οὐκ εἰληφυῖα, καὶ ταύτην ἄπεπτον καλεῖν, οὐδ᾽ ἐγὼ φθονῶ τὴν προσηγορίαν, ἐάν μοι
μόνον ἡ διαφορὰ τῶν πραγμάτων φυλάττηται, χεῖρον μὲν γάρ ἐστιν ἡ εἰς ἀλλόκοτον ποιότητα μεταβε-
10 λὴ κατὰ ἀπεψίαν γινομένη, μετριωτέρα δὲ καθ᾽ ἣν ἐπιπλεῖστον φυλάττει τὴν ἑαυτῆς φύσιν ἡ τροφὴ,
μηδεμίαν ἐν τῷ πεφυκότι πέττειν αὐτὴν ἀλλοίωσιν εἰληφυῖα, καὶ μὴν καὶ τρίτον τι παρὰ ταῦτα ἐστὶν
εἶδος ἀποτυχίας πέψεως, ὅταν ἡμίπεπτος ἡ τροφὴ γίνηται, καὶ κατ᾽ αὐτήν γε τὴν ἀποτυχίαν τῆς ἀ-
κριβοῦς πέψεως τοῖς ἡπατικοῖς ἐκκρίνεται διὰ τῆς κοιλίας αἱματώδης χυμός. τοιοῦτος δὲ τῇ συστάσει
καθάπερ εἴ τις ὕδατι κεράσειεν αἷμα, καὶ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν ἔγραψαν εἰκάζοντες αὐτοῦ τὴν σύστασιν ὡς
ἂν εἰ νεοσφαγοῦς ἱερείου τὰ κρέα πλύνειέ τις ὕδατι, καὶ πλεῖσται γε τῶν ἡπατικῶν διαθέσεων ἀπὸ τοιού-
των ἐκκρίσεων ἄρχονται, μή πω μεγάλην ἀτονίαν ἔχοντος τοῦ ἥπατος. ἀλλ᾽ ἔτι πέττειν τε καὶ μεταβάλ-
λειν τὴν τροφὴν εἰς τὴν ἰδίαν ἀπογραφὴν τοῦ αἵματος μὴ δυναμένου, αὐξηθέντος δὲ τοῦ πάθους, οὐκέτι
μὲν οὐδὲν τοιοῦτον ἐκκρίνεται, ἀλλὰ πολυειδεῖς ἄλλαι ποιότητές τε καὶ συστάσεις, ὥσπερ ἀπὸ τῆς γα-
στρὸς ἀπεπτούσης. ἀλλ᾽ ἐν μὲν τῇ γαστρὶ, τῶν σιτίων αὐτῶν αἱ διαφοραὶ σαφῶς φαίνονται, κατὰ δὲ τὸ ἧ-
20 παρ τῆς ἀναδοθείσης τροφῆς μιγνυμένης τῷ προϋπάρχοντι κατὰ τὸ σπλάγχνον αἵματι. συνδιαφθείρε-
ται γοῦν ἐν τῷ χρόνῳ καὶ τοῦτο τῇ μὴ πεφθείσῃ κατ᾽ αὐτὸ τροφῇ. Θερμῆς μὲν οὖν κατὰ τὸ σπλάγχνον
τῆς δυσκρασίας οὔσης, αἱ συντήξεις γίνονται. πρῶτον μὲν τῶν χυμῶν. εἶτα καὶ τῆς σαρκὸς αὐτῆς τοῦ
ἥπατος, καὶ κενοῦται διὰ τῆς γαστρὸς δυσώδης πάνυ χολὴ παχεῖα, καὶ κατακορὴς τῇ χροιᾷ. καθάπερ
ἐν τοῖς λοιμώδεσι πυρετοῖς. Ψυχρᾶς δὲ δυσκρασίας οὔσης, οὔτε συνεχεῖς ἐκκρίσεις, οὔτε πολλαὶ γί-
νονται. χρονίζει δὲ τὸ πάθος, καὶ δι᾽ ἡμερῶν τινῶν καταῤῥήσει ἡ γαστὴρ αὐτοῖς ἀθροώτερον, οὔθ᾽ ὁμοίαν ἔ-
χοντα τὴν δυσωδίαν τοῖς διὰ θερμότητα συντακεῖσιν, οὔθ᾽ ὁμοίαν τὴν χρόαν ἢ τὴν σύστασιν. ἀλλ᾽ ἧττον τε
δυσώδη διαχωρεῖται τούτοις. ἰδέαν τε σεσηπότος αἵματος, οὐ συντετηκυίας ἔχοντα σαρκὸς, ἐνίοτε δ᾽
αὖ σοι τὸ διαχωρούμενον. ἰδεῖν αἷμα μέλαν εἶναι φανείη. θεωροῦντι δὲ ἀκριβῶς, οὔτε αἷμα μέλαν ἐστὶν, οὔτε
θρόμβος. ἀλλ᾽ οἷον ἰλύς τις αἵματος παχέος, ἐγγὺς τῇ μελαίνῃ χολῇ, καὶ πλείω γε καὶ διάφορα χρώ-
30 ματα κατὰ τὴν τοιαύτην διάθεσιν ἐμφαίνεται τοῖς διαχωρουμένοις, ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς δυσκρασίαις,
τῇ τε κατὰ θερμότητα, καὶ τῇ κατὰ ψυχρότητα, μιχθείσης τῆς καθ᾽ ὑγρότητα, καὶ ξηρότητα δυσκρα-
σίας, ὑγρότερα μὲν εὐθὺ τοῖς καθ᾽ ὑγρότητα, ξηρότερα δὲ εὐθὺ τῆς κατὰ ξηρότητα τὰ διαχωρήματα
γίνεται. Ὁ σκοπὸς οὖν τῆς θεραπείας ἐν τοῖς τοιούτοις παθήμασι γίνεται. κοινὸς μὲν κατὰ τὴν ἐναν-
τίωσιν τῆς δυσκρασίας. καθ᾽ ἑκάστην δὲ ἴδιος, ὁ καθ᾽ ἑκάστην ἐναντίος. τὸ μὲν οὖν ἡπατικὸν ἰδίως ὀνομαζό-
μενον πάθος, ὥσπερ οὖν καὶ τὸ κοιλιακόν τε καὶ στομαχικὸν, ἄνευ τοῦ κατὰ τὰ μόρια παρὰ φύσιν ὄγ-
κων γίνεται, φλεγμαίνειν ἧπαρ ἢ ἀφίστασθαι λεγόντων, ἢ σκιῤῥοῦσθαι τῶν ἰατρῶν, ἤ τι τοιοῦτον ἕτερον
πάσχειν, οὐ μὴν ἡπατικόν γε καλούντων τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ᾧ συμβαίνει τι τούτων. ἀλλ᾽ ὅταν ἄνευ φανε-
ροῦ τινος ἐν τῷ σπλάγχνῳ κακοῦ περὶ τὰς οἰκείας ἐνεργείας ἀτονῇ, τηνικαῦτα τὸν κάμνοντα προσα-
γορευόντων ἡπατικὸν, ἴδω μὲν οὖν πρῶτον ἃ γεγράφασιν οἱ πρὸ ἡμῶν ἄριστα πραγματευόμενοι περὶ
40 φαρμάκων. ἀπὸ τῶν ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου τὴν ἀρχὴν ποιησάμενοι. Οὗτος γὰρ ὁ ἀνὴρ ἐν τῇ τῶν ἐντὸς πα-
θῶν ἰάσεις ἐχούσῃ βίβλῳ, πολλὰς ἔγραψε δυνάμεις ἡπατικάς. ὧν ἁπασῶν μνημονεύσω, κἀνταῦθα κα-
τὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ γεγράψεται τὰ φάρμακα, καὶ πρῶτόν γε αἱ ἀντίδοτοι. Τὸ πρῶ-
τον γεγραμμένον αὐτοῖς ὀνόμασιν ὧδέ πως.

Ἀνδρομάχου, πρὸς ἡπατικοὺς κυφοειδὲς, καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι πάντα.

Σταφίδος σαρκὸς. ∠. κε'. οἱ δὲ. ∠. ρ'. κρόκου. ∠. α'. οἱ δὲ τριώβολον. καλάμου. ∠. β'. S. βδελλίου. ∠. β'. S.
κασσίας. ∠. α'. S. κινναμώμου διώβολον. ναρδοστάχυος. ∠. γ'. σχοίνου. ∠. β'. S. σμύρνης. ∠. δ'. τερεβινθί-
νης. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. ις'. ἀσπαλάθου ῥινήματος. ∠. β'. μέλιτος. ∠. ις'. οἴνου τὸ ἀρκοῦν. Αὕτη μὲν ἡ τῆς
ἀντιδότου γραφὴ, κέκληκε δὲ ταύτην κυφοειδῆ, διὰ τὴν ὁμοιότητα, καὶ γὰρ ὀσμῇ καὶ γεύσει παρα-
πλήσιος ἐστὶ τῷ κύφει καλουμένῳ πρὸς Αἰγυπτίων. οἵπερ δὴ καὶ πρῶτοι συνέθεσάν τε τὸ φάρμακον
50 τοῦτο, καὶ χρῶνται θυμιῶντες ἑκάστοτε τοῖς θεοῖς. τὰ πλεῖστα δ᾽ ἐστὶ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ θυμιάματι γεγραμ-
μένων τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν τῷδε τῷ φαρμάκῳ, καὶ μέντοι καὶ θυμιᾶσθαι τοῦτ᾽ αὐτὸ δύναται παραπλη-
σίως τῷ κύφει. σύγκειται δὲ ἔκ τε τῶν μετρίως στυφόντων καὶ ξηραινόντων τε καὶ διαφορούντων, ἰχῶρας μο-
χθηροὺς ἐπανορθουμένων ταῖς σηπεδόσιν. ὧν τὰ πλεῖστα τῆς τῶν ἀρωμάτων ἐστὶν ὕλης. ἔχει γοῦν τὸ φάρ-
μακον τοῦτο κιννάμωμον, πάσας ἐπανορθοῦν τὰς σηπεδονώδεις τε καὶ δηλητηρίους δυνάμεις. οὐ μόνον ἰχώ-
ρων τε καὶ χυμῶν, ἀλλὰ καὶ θαυμασίων φαρμάκων, ὥσπερ γε καὶ τοῖς ἰοβόλοις ὀνομαζομένοις θηρίοις, ὑπάρ-

χόντων ἰῶν. Ἐφεξῆς δὲ τοῦ κινναμώμου καὶ ἡ κασσία τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἡ ἀρίστη τε καὶ συγγενὴς αὐ-
τῷ, καὶ μετὰ ταύτην τῶν ἀρωμάτων ἅπαν γένος, ὥσπερ ἐνταῦθα νάρδος τε καὶ σχοῖνος, καὶ κάλαμος, καὶ σμύρ-
να, ταῦτα γὰρ ἐμβέβληται τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ κατὰ τὸν εἰρημένον ἄρτι λογισμὸν καὶ τρό-
πον, ὥσπερ γε καὶ τῶν παρ' ἡμῖν γινομένων. ὅ, τε ἀσπάλαθος, καὶ ὁ κρόκος. στυπτικόν τε καὶ πεπτι-
κὸν ὑπάρχον φάρμακον, ἐπαινεθούμενόν τε σπληνικόν. ἡ δὲ σταφὶς εὐκαταφρόνητος μὲν εἶναι δό-
ξει, διὰ τὸ συνήθες. αὐτὸ δὲ τοῦτο αὐτὴν ἐργάζεται χρησιμωτέραν, ὅτι συνήθης ἡμῖν οὖσα, στυπτι-
κὸν ἐπὶ τοσοῦτον ἐστὶν, ὅσον δεῖται τὸ πεπονθὸς σπλάγχνον, ἔχει δὲ καὶ πεπτικὸν τῶν ἀπέπτων χυμῶν,
ἐπικρατητικόν τε τῶν κακοήθων, αὐτή τε δύσηπτός ἐστιν, καὶ προσέτι καθ' ὅλην τὴν οὐσίαν οἰκεία τῷ
σπλάγχνῳ. μεμαθήκαμεν γὰρ ὡς αἱ τροφαὶ τοῖς τρεφομένοις τὴν οἰκειότητα καθ' ὅλην τὴν ἑαυτῶν οὐ-
10 σίαν κέκτηνται. ὅπερ ἐστὶ μέγιστον ἐν ταῖς τῶν τοιούτων παθῶν θεραπείαις, ὅσα κατὰ δυσκρασίαν γίνε-
ται. κάλλιστα γὰρ ἐπ' αὐτῶν ἐνεργεῖ τὰ πρὸς τῷ τὴν δυσκρασίαν ἰᾶσθαι, τρέφειν δυνάμενα, καὶ διὰ
τοῦτο καὶ ὁ οἶνος, ἐπιτηδειότατός ἐστιν αὐτοῦ φλεγμονῆς, ἢ ἐρυσιπέλατος, ἢ ἀποστήματος, ἢ θερμῆς δυ-
σκρασίας κάμνουσιν, καὶ γὰρ τρέφει, καὶ πέττει, καὶ ῥωννύει, καὶ σπλῆνα ἀναθίσαται. κἂν δυσκρα-
σία τύχῃ γεγενημένη καθ' ὑγρότητα καὶ ψύξιν, ἀλύπως τε καὶ ἀσφαλῶς αὐτὴν ἐξιᾶται. Τὰ δ' αὐ-
τὰ καὶ τῷ μέλιτι πρόσεστιν, πλὴν τοῦ μὴ συνάγειν τὴν οὐσίαν τῶν σωμάτων, οἷς ἂν ὁμιλοῖ. ἀλλ' ἀντὶ
τούτου διακρίνειν τε καὶ ἀναστομοῦν καὶ καθαρὰς ἐργάζεσθαι τὰς διεξόδους, ἐπ' οὖρά τε προτρέπειν, οὐ μικρὰ
βοηθήματα κέκτηται. μέμικται δὲ ὑπὸ τοῦ συνθέντος τὸ φάρμακον, καὶ βδέλλιον, ἱκανῶς μαλάττον τε καὶ
πέττον ὡς ἐμάθομεν, ἔτι τε μετρίως διαφοροῦν. ὁμοίως δέ πως αὐτῷ καὶ ἡ τερμινθίνη ῥητίνη δύναμιν
ἔχει, πρὸς τὸ διακρίνειν τε καὶ διακαθαίρειν τὰς στενὰς διεξόδους. ὧν καὶ αὐτῶν δεῖται τὸ θεραπευό-
20 μενον σπλάγχνον. ὅπως αἱ συναναστομώσεις τῶν κατὰ αὐτὸ φλεβῶν, ἀναπεπταμέναι τε καὶ ἔκφρακτοι
διαμένωσιν. μεμαθήκαμεν γὰρ ὅπως ἡ ἔμφραξις ἐργάζεται τὰς σπληνικάς. ἔνιοι μέντοι τῶν συνθέν-
των τὰς τοιαύτας δυνάμεις, καθάπερ καὶ πρόσθεν ἐπὶ τῶν στομαχικῶν ἐλέγετο, μίξαντες ὄπιον, ἢ
ὑοσκύαμον, ἤ τι τῶν ἄλλων ὅσα ψύχει, πρὸς τὰς θερμὰς δυσκρασίας χρήσιμον εἰργάσαντο φάρμακον,
καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ Φίλωνος ἐνίοτε θαυμαστῶς ὅπως ἅπαξ δοθεῖσα, δυσκρασίαν ἡπατικὴν ἰάσατο, καὶ
τοῦτο αὐτῇ, καὶ ὁ συνθεὶς αὐτὴν ἐμαρτύρησεν, ἀλλὰ τῶν γε ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων φαρμά-
κων ἡπατικῶν, οὐδέν ἐστι τοιοῦτον, καὶ μέντοι καὶ σφοδρῶς ψυκτικὸν οὐδὲν εἶναι προσήκει. ἀλλ' ὅπερ
γέγραπται τισὶν ἄλλοις τε καὶ τῷ Ἀσκληπιάδῃ. νῦν ἐγὼ ὅσας ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἡπατι-
κὰς ἀντιδότους ὑπογράψω, μεμνημένων ἡμῶν οὐδὲ μίαν αὐτῶν ἁρμόττειν θερμαῖς δυσκρασίαις.
ἀλλ' ἢ ταῖς ὑγραῖς, ἢ ταῖς ψυχραῖς, ἢ ταῖς ἐξ ἀμφοτέρων συνθέτοις, ἢ εἴπερ ἄρα ταῖς μὲν ὑγραῖς ἰ-
30 σχυρῶς, μετρίως δὲ θερμαῖς. γεγράψονται δὲ πᾶσαι κατὰ τὴν αὐτοῦ Ἀνδρομάχου λέξιν.

Ἄλλη κυφοειδής, πρὸς ἡπατικοὺς, ἐκ τῶν γάλου, καὶ βῆχας, καὶ ἀναγωγάς.

Κρόκου. ∠. α'. σμύρνης. ∠. α'. βδελλίου. ∠. δ'. ἀσπαλάθου τετρώβολον. σχοίνου. ∠. γ'. καλάμου. ∠.
β'. κασσίας. ∠. α'. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. α'. τερμινθίνης. ∠. ς'. σταφίδος σαρκός. ∠. ξζ'. μέλι-
τος κοτύλης. S. οἴνου χίου εἰς τὸ βρέξαι τὴν σταφίδα, καὶ τὸ βδέλλιον, καὶ τὴν σμύρναν, τὴν δὲ ῥητίνην
τήξας τῷ μέλιτι εἶθ' ἅπαντα συμμίξας καὶ λεάνας ἀπόθου. Πρὸς ἡπατικοὺς, καὶ ἰκτερικούς.
Καρύων πικρῶν. ∠. β'. ἀνίσου. ∠. α'. ἀψινθίου. κυμίνου. σελίνου σπέρματος ἀνά. ∠. α'. κέρα-
τος ἐλαφείου τετρώβολον, λεάνας σὺν ὕδατι τροχίσκους ποίει τετρωβολιαίους, δίδου ἕνα πρωΐ, καὶ δεί-
40 λης σὺν οἰνομέλιτι. Πρὸς ἡπατικοὺς καὶ ἰκτερικοὺς ἡ νεκταρέως. Ἑλενίου λίτραν. α. S.
κροκομάγματος λίτρας. β. ἀριστολοχίας. Γο. α. πετροσελίνου. Γο. α. πεπέρεως μέλανος. Γο. S. σμύρ-
νης. Γο. α. μέλι τὸ ἱκανόν. Ἡπατικὴ ἀθανασία καλουμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς νεφριτικοὺς, καὶ ἰκτερι-
κοὺς, κινεῖ δὲ ἱδρῶτα πολύν. Κρόκου. ∠. β'. κινναμώμου. ∠. α'. νάρδου. ∠. β'. κασσίας. σμύρ-
νης. σχοίνου ἀνά. ∠. α'. μέλιτι ἀττικῷ ἀναλάμβανε. ἡ δόσις κυάμου ἑλληνικοῦ τὸ μέγεθος. πυρέττουσι μεθ'
ὑδρομέλιτος. Ἡπατικὴ θαυμαστὴ ἣ Φαρνάκης ὁ ῥιζοτόμος παθὼν ἐχρήσατο. Κρόκου. ∠. β'.
μίου. ἀσάρου. φοῦ ποντικοῦ. δαύκου. πετροσελίνου. σμύρνης ἀνά. ∠. δ'. νάρδου ἰνδικῆς καὶ κελτικῆς
ἀνά. ∠. ς'. κόστου. κασσίας. σχοίνου, ἀνὰ τετρώβολοι. βαλσάμου καρποῦ. ∠. γ. S. ἐρυθροδάνου. ∠. η.
γλυκείας χυλοῦ. ∠. γ'. ἡμιονίτιδος βοτάνης. ∠. γ'. πολίου. ∠. γ'. ὀποῦ βαλσάμου. ∠. ς'. μάγμα-
τος ἡδυχρόου. ∠. ι'. μέλιτος τὸ ἱκανόν, χρῶ πρὸς πάντα τὰ πάθη ἐνεργεῖ, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγε-
50 θος μετ' οἰνομέλιτος. Ἡπατικὴ παρὰ Νεάρχου ἐπαινουμένη. Ὀποπάνακος, ῥίζης, ἐρυθροδά-
νου. ἠρυγγίου ῥίζης. ἡπατορίου. ἑλενίου ῥίζης, πολίου. κόστου. ἀριστολοχίας. πεπέρεως. σκολοπένδρου
βοτάνης. σικύου σπέρματος. χαμαιπίτυος. γεντιανῆς ῥίζης. σινώπιδος μίλτου. χολῆς ἀρκείου
ναρδοστάχυος. ἀρκευθίδων. κράμβης σπέρματος, εὐζώμου σπέρματος ἑκάστου ἴσον. μέλιτι ἀττικῷ
ἑφθῷ, ἀναλαβὼν χρῶ. Ἡπατικὴ ἡ τοῦ Διοσχόρου.
Κινναμώμου, κασσίας ἀνά. ∠. δ'. κρόκου. νάρδου. κόστου. βαλσάμου καρποῦ. ὑπολικοῦ. γλυ-
κυρρίζης,

κνίδης, ἀνὰ ∠ η'. μέλιτι Ἀττικῷ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. Ἄλλη πρὸς ἡπατικοὺς καὶ τὰ λοιπὰ τὰ ἐντὸς ὡς Ἀριστοκλῆς. πεπέρεως κόκκους μ'. σμύρνης ∠ η'. κρόκου, κόστου, μήου, ἀκόρου, νάρδου Ἰνδικῆς, σπέρματος, πετροσελίνου, σκορδίου ἀνὰ ∠ δ'. κινναμώμου ∠ ιβ'. κασσίας ∠ ιβ'. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν, ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. πόσιμα. πρὸς σπληνικούς, νεφριτικούς, ὑδρωπικούς, ὠφελεῖ, καὶ στομαχικούς, καὶ τὰς ἐκ τόκων ἐνοχλουμένας, καὶ πρὸς σπασμούς, καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ ἀρρωστίας ἀναλαμβάνοντας, καὶ κακοχύμους, καὶ ἰκτερικούς, καὶ βῆχας, καὶ πλευριτικούς, ἀντίδοτος καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα, καὶ τὰς τῶν θηρίων πληγάς. Νάρδου Ἰνδικῆς ∠ β'. κόστου ∠ β'. κασσίας ∠ α'. κρόκου ∠ α'. πεπέρεως λευκοῦ ὀβολοὺς ε'. ἐν ἄλλῳ ∠ β'. σελίνου σπέρματος ∠ α'. τετρώβολον. ἴρεως Ἰλλυρικῆς ἴσον, ἀκόρου ∠ α'. ὀβολόν α'. ὀποβαλσάμου ∠ α'. ἄρου ἀρσενικοῦ ὀποῦ ∠ γ'. σαφίδος ἀπυρέτου ∠ ς'. λεαίνας σὺν τῷ γλυκεῖ. ἢ μέλιτι ἀναλάμβανε, καὶ δίδου ∠ α'. μετ' οἴνου γλυκέος κεκραμμένου, ἢ ὑδρομέλιτος κυάθων τεσσάρων, ἢ ὡς ἂν ἁρμόττῃ. αὗται μὲν εἰσὶν αἱ ὑπὸ Ἀνδρομάχου γραφεῖσαι δυνάμεις ἡπατικαί, μεταβήσομαι δὲ ἤδη πρὸς τὰς ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένας ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐντὸς ἃ Μνάσωνος ἐπιγράφει.

Αἱ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γραφεῖσαι δυνάμεις ἡπατικαί, καὶ πρώτη ἣν ἔγραψεν, ἣν Ἀντωνίου Μούσα φησὶν εἶναι, συγκειμένην οὕτω.

Κιχωρείου χυλίσματος κύαθον α'. δίδου μεθ' ὕδατος θερμοῦ κυάθων γ'. ἐπιβαλὼν μέλιτος Ἀττικοῦ κοχλιάριον. ἢ πικρίδος, καὶ ἀνήθου χυλοῦ κύαθον α'. μετὰ μελικράτου ∠ γ'. ἴρεως ἁπαλῆς ἢ σέρεως ἁπαλῆς τοῦ χυλοῦ κύαθον α'. μετὰ μελικράτου θερμοῦ κυάθων τριῶν. αὕτη ἡ πρώτη γραφή, κατὰ τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου βιβλίον ἐστὶ φαρμάκων τριῶν. Τὰ μὲν οὖν κιχώρεια, καὶ ἡ σέρις ἐκ τῶν ἐδωδίμων εἰσίν, παρ' ἡμῖν γοῦν οἱ κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐσθίουσιν ἄμφω ταῦτα, καὶ ὠμά, καὶ ἑφθά, χρῆται δὲ αὐτοῖς, καὶ ὁ Ἐρασίστρατος ἱκανῶς, ἐν οἷς θεραπεύει τὰ κατὰ τὴν κοιλίαν πάθη. δύναμις δὲ τῶν λαχάνων τούτων ἐστὶν ὑπόψυχρός τε καὶ ὑπόπικρος, καὶ μετρίως στύφουσα, καὶ διὰ ταύτας γε τὰς ποιότητας, ἄριστα φάρμακα ταῖς θερμαῖς δυσκρασίαις ἐστὶ τοῦ ἥπατος, πρὸς γὰρ τῷ ψύχειν μετρίως ἔτι καὶ τόνον ἐντίθησιν τῷ σπλάγχνῳ διὰ τῆς στύψεως. ἔτι τε ἀναρρίπτει τὰς συναναστομώσεις τῶν ἐν τοῖς σιμοῖς τοῦ σπλάγχνου φλεβῶν, πρὸς τὰς ἐν τοῖς κυρτοῖς, οὐ μὴν οὐδὲ τὰς ψυχρὰς δυσκρασίας βλάπτει μεγάλως, ὥσπερ ὅσα ψυχρὰν ὑγρότητα κέκτηται χωρὶς στύψεως, ἢ πικρότητος. ὠφελεῖν δὲ δύναται τὸ σπλάγχνον, ἡ τῶν τοιούτων λαχάνων οὐσία, κἂν αὐτοὶ χυμῶν ἢ ἰχώρων μοχθηρῶν γίνηται ἡ δυσκρασία, καθ' αὑτὸ καὶ μεθ' ὑγρότητος ἧς τινος οὖν. ἐν γὰρ τῇ μίξει τοῦ μέλιτος, ἐπ' οὖρα προάγει τὴν ὑγρότητα. διὸ κἂν ξηρανθέντα κόψας ἐπιπάσῃ τις τῷ ποτῷ, καὶ οὕτως ὀνίνησιν, καὶ μέντοι καὶ ἀφεψημένων τὸ ἀφέψημα πινόμενον, ὠφέλιμον ἱκανῶς ἐστιν. εἰ δὲ μὴ θερμή τις ἐνοχλοίη δυσκρασία, ἢ κἂν μόνον ἔμφραξίς τις εἴη κατὰ τὸ σπλάγχνον. ὠφελεῖ μεγάλως, δι' οἴνου λευκοῦ λεπτοῦ πινόμενον, μετὰ τῶν οὖρα κινούντων. χρήσιμος δὲ οὐ μόνον ὁ χυλὸς αὐτῶν ἐστιν πρόσφατός τε καὶ ἐξηραμμένος, ἀλλὰ κἂν ξηραινόμενα κόψας καὶ λειώσας ἐπιμελῶς ἐπιπάττοι τις τῷ ποτῷ, κἂν ἀφεψήσας πίνοι. Πρὸς δὲ τὸ διακαθᾶραι τὸ σπλάγχνον, ἀναστομῶσαί τε τὰς διεξόδους αὐτοῦ χωρὶς τοῦ θερμῆναι σαφῶς, ἢ ψύξαι, κάλλιστον φάρμακον ἡ πικρὶς ἐστίν, ἐπικρατοῦσαν ἔχουσα τὴν πικρὰν ποιότητα. τὸ δ' ἄνηθον, οὐδὲν ἰσχυρὸν ἔχει πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις, ἀλλ' ἔστιν ἐψυγμένου μετρίως καὶ πεπυκνωμένου τοῦ σπλάγχνου θεραπευτικόν. Καὶ τὸ διὰ τῆς χαμαιπίτυος δὲ καταπότιον, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται, οὐ τῆς αὐτῆς ἐστι δυνάμεως τοῖς εἰρημένοις. πικρὸν γὰρ καὶ τοῦτ' ἐστὶ τὸ φάρμακον, οὐδὲν οὖν θαυμαστὸν ἐστίν, αὐτήν τε καθ' ἑαυτὴν πινομένην τὴν χαμαίπιτυν ὠφελεῖν τε ἡπατικὰς δυσκρασίας, καὶ μετὰ κιχωρείου. καθάπερ ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. Καταπότιον ἡπατικοῖς. Χαμαιπίτυος ῥίζης ∠ η'. κιχωρείου ῥίζης ∠ δ'. κόπτε καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ. δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, καὶ ὕδατος θερμοῦ ἐπιπίνειν κυάθους γ'. Ταῦτα μὲν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν. ὠφελοῦσι δὲ αἱ εἰρημέναι βοτάναι τοὺς ἡπατικούς. οὐ μόνον ἐὰν τῶν ῥιζῶν τις αὐτῶν προσφέρηται, σκευάσας ὡς ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, ἀλλὰ κἂν τὸν χυλόν, ἢ τὸ ἀφέψημα, ἢ ξηρὰν τὴν κόμην μετὰ τοῦ καρποῦ κόψας, καὶ λειώσας προσφέρει. Καὶ ἡ τῆς σφενδάμνου δὲ ῥίζα κοπεῖσα καὶ λειωθεῖσα, καὶ γὰρ καὶ ταύτης μέμνηται, τῆς αὐτῆς ἐστὶ τοῖς εἰρημένοις δυνάμεως. δίδωσι δὲ ταύτης ∠ α'. μεθ' ὕδατος κεκραμμένου κυάθων γ'. Καὶ τὸ διὰ τῆς νάρδου δὲ τῆς Κελτικῆς φάρμακον, οὗ καὶ αὐτοῦ μέμνηται, τούτοις ἐστὶ παραπλήσιον. ἔγραψε δ' οὕτως αὐτό. Νάρδου Κελτικῆς μέρη γ'. ἀψινθίου μέρος ἕν. κόψας καὶ σήσας ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου ἐκλείχειν μύστρον. καὶ τὸ τούτῳ γεγραμμένον παραπλήσιον ὑπάρχον αὐτῷ κατὰ τὰ ἄλλα. πλέον ἔχει τὸ δι' οὔρων μᾶλλον ἐκκαθαίρειν τὸ σπλάγχνον, ἔγραψε δ' οὕτως ὁ Ἀσκληπιάδης περὶ αὐτοῦ. Τροχίσκος ἡπατικός. Ἀνίσου, σπέρματος σελίνου. ἀσάρου. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. ἀψινθίου. ἑκάστου ἀνὰ ∠ δ'. σκεύαζε δι' ὕδατος, καὶ ἀνάπλασσε τρο-

χίσκους, καὶ δίδου ∠ α. ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κεκραμένου κυάθων γ. πυρέττουσι μεθ' ὑδρομέλιτος.

Τοῦτο τὸ φάρμακον ἠρέμα πώς ἐστι θερμὸν, διὰ τὴν τῶν οὐρητικῶν μίξιν. τὰ δ' ἄλλα πάντα τὰ προσόντα, ἢ ἐπικρατοῦσαν ἔχει τὴν ψύξιν, ἢ πάντως οὔτε ταύτην οὔτε τὴν θερμότητα, τὸ μέντοι διαῤῥύπτειν τε, καὶ τὰς ὁδοὺς τῆς ἀναδόσεως ἐκφράττειν ἔχει πάντα, καὶ ἄλλα δέ τινα φάρμακα γέγραπται τῷ ἀσκληπιάδῃ, τὸ μὲν διαῤῥύπτειν καὶ ἐκφράττειν καὶ τέμνειν ἔχοντα. βραχεῖ δέ τινι τῶν μέσων ἕτερα θερμότερα. μέσα δὲ λέγω τὰ μήτε θερμαίνοντα, μήτε ψύχοντα σαφῶς. ἓν δὲ ἐν αὐτοῖς τι τῶν θερμαινόντων ἐστὶν, ἔνθα φησὶν, κόστου λείου κοχλιάριον δίδου μετὰ μελικράτου θερμοῦ κυάθων γ. τὰ δ' ἄλλα ὅσα πλησίον τῆς μέσης κράσεως ὄντα πρὸς τὸ θερμότερον ῥέπει. Ταῦτα ἐστίν. ἐλενίου ∠ ιβ'. κρομμύγματος ∠ η. ἀναλάμβανε κιχωρείου χυλῷ, καὶ ποίει καταπότια, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. ἡ τελεία δόσις, ὁλκὴ, καὶ οἰνομέλιτος κεκραμένου θερμοῦ κύαθοι γ. Τοῦτο τὸ φάρμακον ἠδύνατο καὶ χωρὶς ἐλενίου ταῖς θερμαῖς δυσκρασίαις ἁρμόττειν. ἐπεὶ δὲ τὸ ἑλένιον ἐμίχθη τοῖς ῥυπτικοῖς, ἐπὶ τὸ θερμότερον ἔρρεψεν, πλὴν εἰ μὴ παντελῶς ὀλίγον ἐπιμίσγοιτο πλείονι τῷ ψυχρῷ. καὶ μέντοι καὶ τὸ διὰ τοῦ μαράθου τῶν θερμαινόντων ἐστὶν ἔχον οὕτω. Μαράθρου ∠ α. πετροσελίνου ∠ β. ἀνίσου, ἀμυγδάλων πικρῶν, ἀψινθίου ἀνὰ ∠ α. κρόκου, σμύρνης ἀνὰ τριώβολον. ὕδατι ἀναλάμβανε καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου ∠ α. καθὼς ἀνώτερον προείρηται. Καὶ γὰρ ἐνταῦθα, τὸ μὲν μάραθρον, καὶ τὸ πετροσέλινον, ἱκανῶς θερμαίνει. τὰ ἄλλα μετρίως. τὰ δ' ἀμύγδαλα τῆς λεπτυντικῆς ἐστι δυνάμεως, καὶ μᾶλλον ὅταν ᾖ πικρά. Μέσον δέ πως τῶν θερμαινόντων τε καὶ ψυχόντων, καὶ τοῦτό ἐστι τὸ φάρμακον ὅπερ ὁ ἀσκληπιάδης ἔγραψεν ὧδέ πως. Ἐκλεικτὸν ἡπατικὸν παυλίνου. ὠφελεῖ παραχρῆμα. Χαμαιπίτυος ξηρᾶς λίτραν α. σμύρνης Γο α. γλυκέος προτρόπου ξέστας γ. ἕψε χαμαίπιτυν καὶ γλυκὺν, καὶ ὅταν τὸ γ. ἀπολειφθῇ ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν μέλιτος ἀττικοῦ λίτρας S. πάλιν ἕψε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπίβαλλε τὸ σμύρνιον κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀπόθου, καὶ δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον. ἔγραψε δὲ καὶ διὰ κοχλιῶν ὁ ἀσκληπιάδης φάρμακον ἡπατικὸν τοιοῦτον. Κοχλιῶν τριῶν τὴν σάρκα λεάνας, καὶ οἴνου μέλανος ἐπιβαλὼν κυάθους τρεῖς, καὶ θερμήνας, δίδου πίνειν. ἔοικε δὲ τὰ τοιαῦτα καθ' ὅλην τὴν οὐσίαν ἐνεργεῖν, οὐ κατὰ μίαν ἢ δευτέραν ποιότητα. ὁποῖον ἐστὶ καὶ τὸ λύκειον ἧπαρ, οὗ πεῖραν ἱκανὴν ἔχομεν. ἡ χρῆσις δὲ αὐτοῦ παραπλησία τοῖς κοχλίοις ἐστὶ, λειοῦται γὰρ ἀκριβῶς τὸ λύκειον ἧπαρ, καὶ δίδοται ∠ α. μετ' οἴνου τῶν γλυκέων τινὸς, οἷοίπερ εἰσὶν θηραῖος ὁ κρητικὸς, καὶ ὁ σκυβελίτης, ὅ, τε γλυκὺς πρότροπος, εὐμενεῖς γάρ εἰσιν οὗτοι τῷ σπλάγχνῳ φέρειν αὐτὸ δυνάμενοι, καὶ μέσοι τῇ κατὰ τὸ ψυχρόν τε καὶ θερμὸν ἀντιθέσει, καὶ διὰ τοῦτο τὰ τοιαῦτα φάρμακα πάσαις ἁρμόττειν φαίνεται ταῖς δυσκρασίαις, ὡς ἂν τῇ τε τῆς οὐσίας ἰδιότητι τὴν ὠφέλειαν παρεχόμενα, καὶ τῷ μήτε τὰς θερμὰς, μήτε τὰς ψυχρὰς δυσκρασίας βλάπτειν. ἐπὶ μέντοι τῶν πυρεττόντων σαφῆ πυρετὸν, ἢ οὐκ ἀμυδρῶς ὥσπερ εἴωθεν ἐνίοις τῶν ἡπατικῶν συμπίπτειν, ἄμεινόν ἐστιν δι' ὕδατος θερμοῦ διδόναι τὸ φάρμακον, ἢ διά τινος τῶν εἰρημένων ἔμπροσθεν χυλῶν. ὁποῖος ἐστὶν ὁ τῆς σέρεως.

Πρὸς τὰς τοῦ ἥπατος σκιρρώδεις διαθέσεις.

Καὶ πρὸς ταῦτα ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης τέσσαρα φάρμακα τῇ λέξει τῇδε. Οὐρητικὴ ποιεῖ πρὸς τὰς σκιρρώδεις τοῦ ἥπατος διαθέσεις, καὶ σπληνικοῖς, καὶ τοῖς δυσαναλήπτοις, καὶ ὑδρωπικοῖς, καὶ καθόλου εὐχροιαν ἐμποιεῖ. κρόκου, νάρδου, κασσίας ἀνὰ ∠ β'. κόστου, σχοίνου ἄνθους, κινναμώμου, σμύρνης στακτῆς ἀνὰ ∠ α. μέλιτος ἑφθοῦ ∠ κε. ἡ δόσις κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος μετ' οἰνομέλιτος κυάθων δ'. Ἄλλη ᾗ ἐχρήσατο πασικράτης. ἄγει οὖρα πολλά. Δαύκου σπέρματος ∠ α S. ῥίου ποντικοῦ τῆς ῥίζης, σχοίνου ἄνθους, βαλσάμου καρποῦ, κεδρίδων, ἀνίσου, νάρδου ἰνδικῆς, κρόκου, κινναμώμου, κασσίας, φοῦ, ἀσάρου, πετροσελίνου, χαμαιπίτυος ἀνὰ ∠ α. ἡδυόσμου ξηροῦ τριώβολον. πυρήνων στροβίλων κεκαθαρμένων ἀριθμῷ ν. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, μετ' οἰνομέλιτος κεκραμένου κυάθων τριῶν. Ἀντίδοτος ἡ διὰ τῆς ἀρκείου χολῆς φάρμακον ἐπιτετευγμένον, πρὸς τὰς σκιρρώδεις τοῦ ἥπατος διαθέσεις.

Χαμαιπίτυος, πρασίου, πετροσελίνου σπέρματος, γεντιανῆς, ἄγνου σπέρματος, ἀρκτοῦ χολῆς, νάπυος, σικύου σπέρματος, σκολοπενδρίου, πάνακος, μίλτου λημνίας, ἐρυθροδάνου, κράμβης σπέρματος, ἀριστολοχίας, πεπέρεως, νάρδου ἰνδικῆς, κόστου, σελίνου σπέρματος, εὐζώμου σπέρματος, ἠρυγγίου, πολίου, ἐχίου, εὐπατορίου, ἀρκευθίδων, ἀνὰ ∠ α. κόψας, σήσας ἀναλάμβανε μέλιτι, ἡ δόσις, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, ἐν οἰνομέλιτι κυάθοις β. Ἄλλη ἐπιτετευγμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας τῶν ἐντὸς διαθέσεις χωρὶς βηχός. Γεντιανῆς ῥίζης, χαμαιπίτυος, πρασίου, πετροσελίνου σπέρματος, ἄρκτου χολῆς, νάπυος, σικύου σπέρματος, σκολοπενδρίου, πάνακος ῥίζης, μίλτου σινωπίδος, ἐρυθροδάνου, κράμβης σπέρματος, ἀριστολοχίας μακρᾶς, πεπέρεως λευκοῦ, ναρδοστάχυος, κόστου, εὐζώμου σπέρματος, ἠρυγγίου, ἀρκευθίδων, μελίας καρποῦ, χαμαίδρυος, δικτάμνου κρητικοῦ, κέδρου σπέρματος, δαύκου σπέρματος, ἀνὰ Γο α. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ αὔταρκες, ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. τὸ δ' ὑγρὸν γλυκέος κρητικοῦ κύαθοι β. τὸ φάρμακον δεδοκίμασται, ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ ἔχει καὶ πελεκίνου τὸ ἴσον.

Περὶ τῶν προγεγραμμένων τεσσάρων φαρμάκων καλῶς ἐποίησεν ὁ ἀσκληπιάδης οὐχ ἁπλῶς προσγράψας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὅτι πρὸς ἡπατικοὺς αὐτοῖς χρηστέον, ἀλλὰ προσθεὶς τὸ πρὸς τὰς σκιρρώδεις διαθέσεις. αἱ γὰρ καθ' ὑγρότητα τοῦ σπλάγχνου διαθέσεις ἔκλυτον αὐτὸ καὶ ἄτονον πεφύκασι ποιεῖν, ὥσπερ τὰ κεχαλασμένα τῶν ἄρθρων, ἐάν τε μετὰ ψύξεως, ἐάν τε μετὰ θερμότητος, ἐάν τε χωρὶς τούτων ἡ χάλασις αὐτῆς μόνη συστῇ. πάντως μὲν γὰρ δέονται τῶν συφόντων φαρμάκων, ἤτοι δὲ μετὰ τῆς τῶν θερμαινόντων μίξεως, ἐὰν ἐπικρατῇ ψυχρὰ ποιότης, ἢ μετὰ τῆς τῶν ψυχόντων, ἐὰν ἡ θερμή, τὰ δὲ σκιρρούμενα διὰ ψυχροὺς χυμούς, καὶ παχεῖς, καὶ γλίσχρους ἀναπεμπομένους ἐν τοῖς στερεοῖς σώμασιν, ψυχρὰν ἐξ ἀνάγκης ἴσχει τὴν διάθεσιν, ὥστε καὶ τῶν θερμαινόντων τε ἅμα καὶ λεπτομερῶν δεῖται φαρμάκων, ταῦτα γὰρ ἱκανά, καὶ τὴν τῶν ἐμπεπλασμένων τοῖς σκιρρώδεσι μορίοις χυμῶν γλισχρότητα διαρρύψαι, καὶ τὸ πάχος τεμεῖν καὶ διαφορῆσαι, τοὺς οὕτω λεπτυνθέντας. ἀλλ' ἐν τῷ πέμπτῳ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ἔνθα περὶ τῶν τοιούτων διαθέσεων ὁ λόγος ἐγίνετό μοι, τὴν μίξιν τῶν μαλακτικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων ἐπῄνουν, ὡς προπαρασκευάζουσαν τὰ σκιρρούμενα σώματα, τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις ἐπιτήδεια. χωρὶς δὲ τοῦ προμαλαχθῆναι διαφορούμενά πως ταῦτα, τὸ μὲν παραχρῆμα σαφῆ τὴν μείωσιν ἔχει, εἰς ἀθεράπευτον δὲ τελευτᾷ λείψανον ὑπολειφθέντα, τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα κἀν τῷ ιδ'. τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λέλεκται, καὶ κατὰ τὸ ἧπαρ οὖν δεῖ ἐστοχάσθαι τῆς μίξεως τῶν μαλαττόντων. τῷ δ' οἶδ' ὑγροπαγὲς εἶναι τὸ τοῦ ἥπατος σῶμα, πάνυ μετρίων δεῖται τῶν μαλαττόντων. ἐπικρατεῖ δ' ἐν αὐτῷ παρὰ τὰ ἄλλα μόρια τὰ σκιρρούμενα τῶν θερμαινόντων τε καὶ λεπτυνόντων ἡ μίξις. εἰκότως οὖν ἐπαινεῖ μάλιστα τῶν γεγραμμένων φαρμάκων τεσσάρων ὁ ἀσκληπιάδης τὸ ἔσχατον, ὡς πεῖραν ἱκανὴν παρεσχηκώς, ἐξ ἀρωμάτων τε γὰρ σύγκειται, λεπτύνειν καὶ διαφορεῖν δυναμένων. ἕτερά τε προσείληφε φάρμακα, δριμέα τε καὶ τμητικὰ καὶ διαφορητικά, στυπτικὰ δὲ αὐτοῖς μέμικται, τό τε τοῦ σικύου σπέρμα καὶ ἀρκευθίδων. εἶτα μέλιτος, καὶ τὸ ἠρύγγιον, ὥσπερ γε καὶ οὐρητικά τινα παρείη τοῖς ἀφρυπτομένοις τῆς τοῦ σπλάγχνου διαθέσεως ἐπὶ τὰ οὖρα τὴν ποδήγησιν ποιεῖσθαι.

Τὰ ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς ἡπατικοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἡπατικῶν προηγουμένης τῆς ἁρμοζούσης ἀγωγῆς, ἔν τε ῥοφαῖς, καὶ ἀλείμμασιν, καὶ τοῖς κοινοῖς καταπλάσμασιν, φλεβοτομίᾳ, σικύαις, σιναπισμοῖς, δρώπαξιν, καὶ τοῖς ὁμοίοις διαιτήμασιν, πρὸς τοῖς ἀναγραφησομένοις συνθέτοις ποτίμασί τε καὶ μαλάγμασιν τοῖς γε ἄριστα συμφωνοῦσι χρῶ. ποτίσμασι μὲν τοῖς δε, ἠριγέροντος ἀφέψημα ὡς μάλιστα ὠφέλιμον δίδου. φύεται δὲ τούτου ὁ καυλὸς ἐπὶ τοῖς κεράμοις. ἢ νάρδου μύρου κοχλιάρια. δ'. πίνειν δίδου καθ' ἡμέραν, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν σκιρρουμένων. ἢ ἀριστολοχίας ὀβολοὺς. γ'. πότιζε πυρέσσοντας μεθ' ὕδατος. ἀπυρέτους μετ' οἴνου, λίαν καλῶς ποιεῖ. ἢ τρίφυλλον τὴν ὀξύζουσαν ἐν ὕδατι ἕψε, μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, καὶ δίδου ἡμέρας. γ'. ἀνὰ κύαθον. α'. ἢ χολὰς ἀρκείας πλείους ἐν ἀγγείῳ ζέσας ξήρανον ἐν ἡλίῳ, καὶ δίδου ἐκ τούτου τοῖς ἡπατικοῖς κοχλιάριον ἕν. ἢ βάτου τῆς ῥίζης φλοιοῦ, μνᾶν μίαν ζέων ὕδατι χοῒ ἑνί, ἑψήσας ἐν καινῷ ἀγγείῳ μέχρι λειφθῇ τὸ. δ'. ἀιθριασθέντι πρόσμιξον μέλιτος τῷ χυλῷ κυάθους. ϛ'. καὶ πινέτω νῆστις ἐφ' ἡμέρας. γ'. ἢ ψευδοβουνίους ὀβολὸν ἕνα δίδου μετὰ μέλιτος νήστει. ἢ δαύκου καὶ μαράθρου ῥίζης τὸ ἥμισυ ζέων ὀξυμέλιτι μέχρι τὸ τρίτον λειφθῇ, ἑψήσας, δίδου νήστει κύαθον. α'. ἢ γλυκυρρίζης χυλοῦ ὀβολὸν. α'. ἢ β'. δίδου νήστει, καὶ κοιλίαν ὑπάγει, καὶ οὖρος κινεῖ. ἐπὶ δὲ μεγάλης σκληρίας ἀβροτόνου χυλόν, ὡς ὅτι παχύτερον πότιζε. ἢ ἀκόρου ὀβολὸν. α'. πάνακος ἴσον μεθ' ὕδατος πότιζε. ἢ ναρδοστάχυος ἀφέψημα διηνεκῶς δίδου.

Περὶ καταπλασμάτων.

Κατάπλασμα δὲ ἡπατικὸν μήλοις κυδωνίοις, μετὰ ἀλεύρου κριθίνου, καὶ τελέως ἑψημένης. ἢ λινοσπέρματι λείῳ μετὰ ἀλφίτων ἐν οἴνῳ ἑψημένων. ἢ λινοσπέρματι λείῳ μετὰ μέλιτος πεφυραμένῳ. ἢ καππάρεως ῥίζης ἐν ὀξυμέλιτι ἑψημένης. ἢ κριθίνῳ ἀλεύρῳ μετὰ συκῆς. ἢ ἐλαίας ῥίζης ἐν οἴνῳ ἑψημένης. ἢ μυρεψικῆς βαλάνου κεκομμένης μετ' οἴνου. ἢ τὴν διὰ φοινικοβαλάνων κηρωτήν, ἄκρως γὰρ ποιεῖ πρὸς φλεγμονὰς ἥπατος. μάλιστα δὲ ἐφ' ὧν καὶ στόμαχος πέπονθεν, καὶ πλευραὶ διατεταμέναι εἰσίν. ἢ φοίνικα δίχα τῆς ἐντεριώνης κόψας ἐπιμελῶς ἴσῃ κηρωτῇ ῥοδίνῃ ἐν ὅλμῳ γνησίως ἕνωσον μικρὸν παραστάζων ῥόδινον, καὶ ἐπιτίθει. ἢ ἀμιναίῳ οἴνῳ ἐμβρέξας σμύρναν, μίξον τοῖς φοίνιξιν, καὶ εἰς ῥάκος ἐμπλάσας ἐπιτίθει.

Περὶ μαλαγμάτων φλεγμονῆς ἥπατος.

Οἷς ἄν τις χρήσαιτο μαλάγμασιν, ἐπὶ φλεγμονῇ ἥπατος ἄνευ φανερᾶς αἰτίας. μετὰ τὰς ἐπιβροχὰς καὶ καταπλάσματα, γέγραπται ἤδη πρόσθεν ἐν τῷ περὶ τῆς τοῦ στόματος τῆς κοιλίας φλεγμονῆς λόγῳ, τὰ κοινὰ ἐκείνου, καὶ ἥπατος. ἐν οἷς ἐστιν καὶ τὰ διὰ μελιλώτου σκευαζόμενα, καὶ τὸ πολυάρχιον, ἀλλὰ καὶ νῦν τινα προστεθήσεται ἐκ τῶν ἀνδρομάχου.

Ἀνδρομάχου. Μάλαγμα πρὸς ἡπατικούς.

Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ ρμδ. οἱ δὲ ∠ ρ. βδελλίου ∠ πδ. οἱ δὲ ∠ ξ. ὄξους κοτύλας δ'. κυπρίνου κοτύλην α. ἔστω δὲ Κο. S.

Τὸ ἀπολλοφάνους.

Κηροῦ ∠ π. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ π. ῥητίνης τερμινθίνης ∠ μ. μάννης λιβανωτοῦ ∠ μ. ἰρίνῳ συγκόπτε.

Τὰ ὑπὸ Δαμοκράτους μαλάγματα γεγραμμένα πρὸς ἧπαρ καὶ ὑποχόνδρια. τινὰ δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς ὅλην τὴν γαστέρα, καὶ τὸν σπλῆνα.

Ὑποχονδρίοις δὲ τοῖς πεπονθόσι θέλων,
10 διὰ στομάχου κάκωσιν, ἢ τῆς κοιλίας,
τῶν ἐντέρων τε καὶ κώλου τοῦτ' ἥπατος
ἄλλου τ' ὁμοίως κυρίως σπλάγχνου τινὸς,
μάλαγμ' ἐπιρρίπτειν ἔχε πρῶτον σκευάσας,
ἔμπροσθεν αὐτῷ, προσφάτως γὰρ γινόμενον.
ἔλαττον ἔσται τοῖς νοσοῦσι χρήσιμον.
Ἔστι δὲ, κηροῦ ποντικοῦ λίτραι δύο,
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρα μία,
τερμινθίνης τε τῆς πεφειγμένης λίτρα.
20 καὶ τῆς πιτυΐνης τῆς κεκαυμένης λίτρα.
λίτρας δὲ τὸ τρίτον καρδαμώμου σπέρματος.
ξηρᾶς κυπέρου ταυτὸν, σμύρνης δ' ἴσον,
ἴσον τε ἐν τούτων ἴρεως λευκῆς σταθμῷ,
κεκαθαρμένης κελτικῆς οὐγγίαι δύο.
κρόκου δὲ Γο. α. S.
ἓξ δὲ μελιλώτου πρὸς αὖ γε ταῖς δύο.
τὸ δὲ ἀττικὸν μελίλωτον αἱρετώτερον.
κυπρίνου δ' ἐλαίου προσφάτου λίτραι δύο.
κυπρίνου μὲν οὖν καὶ τ' ἄλλα τηκτὰ μίγματα,
30 ἕψον φλογὶ τῇ κούφῃ. εἶθ' οὕτω ξύσον,
τὰ δὲ λοιπὰ κόψας σῆσον. εἶτα οἴνῳ καλῷ
φύρασον, εἶτα νύκτα καὶ ἡμέραν μίαν.
ἄφες δ' ἐν οἴνῳ ἀναπίειν τὰ μίγματα.
χεῖρας τε ἀλείψας τῷ κυπρίνῳ. τὰ φάρμακα
ἅπαντα μίξας ἐν θυείᾳ πλατυτέρᾳ,
οὕτως ἀπαρτίσθου. δέρμασι μαλακοῖς σκέπε.

Ἄλλο μάλαγμα τοῦ αὐτοῦ.

Πρὸς ταῦτα ποιοῦν. ἕτερον αὖ χρόνιον λάβε.
τὰ πάθη φόβους ἔχοντα τῆς καχεξίας.
40 τοῦτ' ὠφελεῖ τε μᾶλλον, ὅσα μὴ πνεύμασιν,
τὰ σπλάγχνα βλάπτει φλεγμοναῖς μακροταίραις.
πυκνῶς γὰρ ὀξυνόντα μετὰ πόνων σφοδρῶν,
καὶ σκληρῶν, καὶ σκίρρων τε δυσλύτους φόβους.
λύει δ' αὐτὴν τὰς κατασκευὰς ταχὺ,
σκεύαζε δ' οὕτω. Τῆς καλῆς τερμινθίνης
λίτρας ἥμισυ, ποντικοῦ κηροῦ τὸ ἴσον
κεκαθαρμένης δὲ τήλεως λίτραν μίαν.
νίτρου δὲ ταὐτὸ, καὶ πάνακος λίτραν μίαν
πάλιν. ἀνίσου σπέρματος λίτραν μίαν,
50 μόσχου τε λίπους κεκαθαρμένου λίτραν,
καὶ ταὐτὸ λευκῆς ἴρεως κεκομμένης.
ὄξους δὲ κυάθους δύο ἥμισυ. βραχύ.
μέλιτος δὲ λίτρας δύο ἀττικοῦ, τοῦ προσφάτου.
ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν μίαν.
τινὲς κατέμιξαν, ἄλλοι τὸ λίτρας δύο.
τὰ ξηρὰ σήσας πάντα λεπτῷ κοσκίνῳ,

ἕψησον

ἕψησον ὡς καὶ τὸ πλάσμα προσβαλὼν μέλι,
ὄξος τε μὴ πολύ. καὶ ποιήσας εὐαφές,
πρόσβαλε τῷ θερμῷ παραχέων ὄξος βραχύ,
τετηγμένῳ κηρῷ τε καὶ λιπάσματι.
τερμινθίνῃ τε. καὶ καλῶς ἑψημένα,
ταῖς χερσί τε ἅμα πάνθ' ἑνώσας εὐμελῶς,
ἐν μείζονι ἀγγείῳ χρῆσθαι μὴ παραυτίκα.
ἀδρανέστερον γάρ ἐστιν ἄρτι γινόμενον.

Ἄλλο Δαμοκράτους μάλαγμα.

10 καὶ πρὸς ὑδερώδεις τε, καὶ τὰς ἥπατος.
ἀργὸν διαθέσεις, τὰς νεφρῶν τε καὶ κόλου.
τὰς τοῦ στομάχου τε χρονίας, τῆς ὑστέρας.
ἐπίβαλλε δ' αὐτὸ καὶ καχέκταις, διὰ νόσους
μακρὰς γεγονόσιν ὠχροτέροις, ὑδερώδεσιν.
καὶ τὸ βραχὺ μὴ πέπτουσιν ἀνορεκτοῦσί τε.
ἔστιν δ' ἀμώμου σκυθικοῦ, ξυλοβαλσάμου,
βδέλλης διαυγοῦς, καρδαμώμου σπέρματος,
ξηρᾶς κυπέρου, καὶ λιβάνου, πάντων ἴσα.
τούτων ἀνὰ λίτραν. καὶ κασίας δαφνίτιδος.
20 σμύρνης τε χρηστῆς, καὶ κρόκου, τούτων πάλιν.
λίτρας ἑκάστου τὸ τρίτον, ἢ μικρῷ πλέον.
στάχυος δὲ νάρδου συριακῆς δύ' οὐγγίας.
τερεβινθίνης τε τῆς καθαρᾶς λίτρας δύο.
κηροῦ τε λευκοῦ τοῦ καθαροῦ λίτραν μίαν.
κυπρίνου τε μύρου προσφάτου λίτραν μίαν.
οἴνου φαλερίνου τοῦ καλοῦ ξέστην ἕνα.
τὰ μὲν ἄλλα κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ.
λίβανον δὲ καὶ βδέλλιον εἰς ὅλμον βαλὼν.
σμύρναν τε χρηστὴν, καὶ κρόκον λελειασμένον.
30 θραύων παράχεε κυπρίνου δι' οἴνου βραχύ.
εἶτα ὁλμοκόπει ὡς μέλιτος ἔχειν ὑγροῦ πάχος.
προσεμβαλών τε τἄλλα λεῖ' ἀρώματα.
οἴνου τε τὸ λοιπὸν παραχέας, ἐῶν καλῶς.
ἄφες τε συμπιεῖν, ἡμέραν καὶ νύκτ' ὅλην.
τερμινθίνην τε καὶ κύπρινον κηρόν θ' ἅμα
τήξας ἐπὶ πυρὸς κουφοτάτου ἔασον.
καὶ πάντα μίξας χερσὶ τὴν μύρῳ τινὶ
λελιπασμέναις ἔασον. οὕτως ἄρτι θοῦ
μετὰ χρόνον αὐτῷ μὴ παραχρῆμα χρώμενος.
40 τὰ πολλὰ μιγνὺς ξυσθὲν ἐκ μέρους τινός.
κηρωτάριον γινόμενον εὐαφέστερον.
σπανίως δὲ χρῆσθαι καὶ μόνῳ τῷ φαρμάκῳ.

Ἄλλο Δαμοκράτους μάλαγμα.

πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς ἄγαν κεχρονισμένας.
ἕτερον μάλαγμα πρὸς ἃ προεῖπον, εὔθετον.
τοῖς σπληνικοῖς, πάντων δὲ μᾶλλον ἁρμόσει.
κἂν ὦσιν ὠχροὶ, καὶ πυρέσσωσιν σφοδρῶς.
ὕδωρ τ' ἔχωσιν ἐν ὑποχονδρίῳ βραχύ.
πολὺ γὰρ θεραπεύειν ἀδύνατον μαλάγμασι.
50 σύκων λιπαρῶν, ξηρῶν μὲν. ἔτι δὲ προσφάτων.
τὸ σπέρμ' ἀπάρας τὸ πολὺ καὶ τὸν ὀμφαλόν.
στῆσον. ℒ. γ̄. πέντε. καὶ ἑτέρας δέκα.
κηροῦ τε λευκοῦ ποντικοῦ. ταύτας ἴσως.
μυροβαλάνου τε τῆς λιπαρᾶς λίτραν.
νίτρου θαλασσίου δὲ λίτρας. S.
στυπτηρίας τε σχιστῆς λίτρας δώδεκα,

μιᾶς τε δραχμῆς ἥμισυ, τριώβολον·
βδέλλης ὄνυχάς τε τὰς ἴσας, συμπηκείας·
ἶσον τε νίτρου τ'. αὐτοῦ ἀσίου λίθου·
ἀμμωνιακοῦ τε ταυτὸ θυμιάματος·
καὶ τήλεως δὲ σπέρματος καὶ καρδάμου·
καὶ καρδαμώμου καὶ καλῆς ὀριγάνου·
ξέστου τέταρτον δ' ἐξ ἑκάστου μίγματος·
ἐρυγμοῦ τε τὸ μέτριον. ἰρίνου μύρου·
τὸ μάλαγμα. σκεύαζε τοῦτον τὸν τρόπον·
10 βδέλλιον οἴνῳ διάβροχον ποιῶν γλυκεῖ·
μάλασσ' ἐν ὅλμῳ, γενομένῳ λείῳ δ' ἄγαν·
πρόσβαλλε σῦκα, καὶ πάλιν κόπτε ἅμα·
οἶνον παραχέων, λεῖα ποίησον καλῶς·
προεμπάσας δὲ ἄλλα πάντα μίγματα·
ἐν ὕδατι θερμῷ κηρὸν ἐμβρέξας καλῶς·
μάλασσε χερσίν, καὶ πλατύνας πρόσβαλε·
τοῖς ὁλμοκοπουμένοις. ὑπόξῳ τε χρώμενος·
ξυλίνῳ λιπαίνων ταῦτα συνεχῶς τῷ μύρῳ·
καιρὸς δὲ πάντων χρήσεως μαλαγμάτων·
20 ὅσα κοιλίᾳ, στομάχῳ, κἂν τοῖς ἐντέροις·
ἐπιβάλλεται, κάλλιστος ὁ μέχρι τῆς τροφῆς
ἧς ἔλαβον ἐν τῇ γαστρὶ μὴ παρακειμένης.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ Θʹ.

Περὶ ἰκτερικῶν.

[Γ]ίνονται μὲν ἰκτερικοὶ καὶ λόγῳ κρίσεως ἀγαθῆς ἐν πυρετοῖς, ὠθήσαντος τοῦ
30 χυμοῦ τοῦ χολώδους πρὸς τὸ δέρμα. καὶ ῥᾷστα παύονται λουτροῖς ὑδάτων ποτίμων, ἐλαίου τε διαφορητικοῦ τρίψει, καὶ πάντων τῶν ἀραιούντων. ὁποῖόν ἐστι τὸ ἀνήθινον ἔλαιον. καὶ τὸ χαμαιμήλινον, καὶ τὸ κίκινον. ἐφεξῆς δὲ τούτων χρίσματα. γλεύκινόν τε καὶ κροκομάγμινον. εἶτα τὸ ἴρινον. καὶ τὸ ἀμαράκινον. τὰς ἄλλας δὲ τὰς ὀνομαζομένας ἐξαιρέτως ἰκτερικὰς δυνάμεις, οἱ γράψαντες οὐ πρὸς τοιούτους ἰκτερικοὺς ἁρμόττειν ἔφασαν, ἀλλὰ μάλιστα μὲν πρὸς τοὺς δι' ἔμφραξιν τῶν κατὰ τὸ ἧπαρ ἀγγείων. ἤδη δὲ καὶ πρὸς τοὺς διὰ φλεγμονάς. οἱ μὲν οὖν δι' ἔμφραξιν ἰκτεριοῦντες ἀπύρετοι διαμένουσιν. πάντως δὲ οἱ ἐπὶ φλεγμονῇ, πυρέττουσιν. ὅσοι μὲν οὖν οἷς ἔγραψαν ἰκτερικοῖς φαρμάκοις, προσέθεσαν ἐπὶ τίνων ἁρμόττειν ταῦτά φασιν, ὀρθῶς ἐποίησαν. ὅσοι δὲ ἀδιορίστως καὶ ἁπλῶς ἔγραψαν, ἥμαρτον οὐ σμικρά. τὰ γὰρ ἱκανῶς φαρμακώδη, καθάπερ γε καὶ τὰ θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν, βλάπτει μεγάλως τοὺς πυρέττοντας. ἔστι δὲ
40 τοιαῦτα γεντιανή. καὶ στρούθιον. ἐλένιόν τε καὶ κόστος. ἀριστολοχία τε, καὶ πόλιον. καὶ κενταύριον. ἁρμόττει δὲ τοῖς ἐπὶ φλεγμονῇ τοῦ ἥπατος ἰκτεριῶσιν, ὅσα φλεγμονὰς ἰᾶται. καθάπερ γε καὶ τοῖς ἐπ' ἐμφράξει πάνθ' ὅσα ῥύπτει γενναίως, εἰ καὶ φαρμακώδη τύχοι ταῖς οὐσίαις ὄντα, καὶ θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν. ἐὰν δ' εἰς ταὐτὸ συνέλθωσιν ἔμφραξίς τε καὶ φλεγμονή, τῶν χαλώντων τε ἅμα καὶ ῥυπτόντων φευκτέον δὲ ἐστὶν ὅσα φαρμακώδη ταῖς οὐσίαις, καὶ θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν ἐστίν. γεγραμμένων οὖν καὶ τῶν ἰκτερικῶν φαρμάκων, ἀδιορίστως τοῖς πλείστοις τῶν πρὸ ἐμοῦ προσθήσω τοὺς οἰκείους διορισμοὺς ἑκάστῳ αὐτῶν, ὅπως, εἰδῆτε τισὶ μὲν ἀκίνδυνον ἐν πυρετοῖς χρῆσθαι. τισὶ δὲ ἔπεστι μείζων τῆς ἐκ τοῦ διαρρίπτειν ὠφελείας, ἡ ἐκ τοῦ παροξύνειν τὸν πυρετόν τε καὶ τὴν φλεγμονὴν γιγνομένη βλάβη.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἰκτερικῶν φαρμάκων.

50
Α [Α]διορίστως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος τέσσαρα φάρμακα πρὸς ἰκτερικούς. ἀκίνδυνον μὲν ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων ἔχοντα τὴν χρῆσιν. οὐκ ἀσφαλῶς δὲ ἐπὶ τῶν πυρεττόντων. καὶ μάλιστα ἐὰν δι' οἴνου τις ταῦτα ἢ οἰνομέλιτος διδῶσιν. καθάπερ ἐγώ τε δίδομεν, ἐπὶ μετρίοις μὲν πυρετοῖς. ἐμφράξει τε τῇ κατὰ τὸ σπλάγχνον. ἀλλὰ δι' ὀξυμέλιτος μὴ λίαν ὀξέος ἀσφαλέστερόν ἐστι τηνικαῦτα διδόναι τὰ τοιαῦτα φάρμακα. τέσσαρα κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ ὧδε γεγραμμένα. Πρὸς ἰκτερικούς. Εἰς τὸ τῆς κολοκυνθίδος κέλυφος ἐμβαλὼν οἶνον. καὶ θερμάνας, δίδου πιεῖν. ὑπάγει κοιλίαν. τὸ δ' αὐτὸ καὶ λί-

βανες ποιεῖ. Ἄλλο, πρὸς ἰκτερικούς. ἀδιάντου τριώβολον· νάρδου ὀβολοὺς δύο. ἀψινθίου. ∠. α. σμύρνης τριώβολον. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος εἰς ὕδατος κυάθους. β.

Ἄλλο, πρὸς ἰκτερικοὺς ᾧ χρῶμαι. Στρούθιον κρόκῳ χρώσας, ἡλίκον κάρυον ποντικὸν ἐν ὕδατι καὶ ὑδρομέλιτι. δίδοται δὲ καὶ ἄγχουσα πλῆθος κοχλιαρίου. Ἄλλο, πρὸς ἰκτερικοὺς ὡς ἀπολλώνιος.

Ὀρόβου. ∠. κδ. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. η. λιβανου. ∠. γ. νάρδου κελτικῆς. ∠. β. νάρδου συριακῆς. ∠. α. πεπέρεως. ∠. α. S. σχοίνου ἄνθους. ∠. α. σμύρνης ὀβολούς. β. κασίας ὀβολόν. α. κινναμώμου ὀβολὸν ἕνα. χρῶ ξηρῷ σὺν οἰνομέλιτος κυάθοις τρισίν.

Περὶ τῶν ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἰκτερικῶν φαρμάκων ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐντός.

Ἐξ ὧν ἔμπροσθεν εἴρηκα δῆλα καὶ ἄνευ χωρὶς διορισμοῦ γράφηται τὰ φάρμακα, τίνα φυλακτέον ἐστὶν ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων. εἴωθε δὲ ὁ ἀσκληπιάδης ἐνίοτε διορίζεσθαι, προστιθεὶς τοῖς πυρέττουσιν μὲν ὡδίπως δίδοσθαι χρῆναι τὸ φάρμακον. ἀπυρέτοις δὲ ὡδίπως, ἔνθα δὲ ὅλως οὐδὲν προστίθησιν, ἐπὶ τῶν πυρεττόντων ἐστὶν μᾶλλον χρηστέον, ὥσπερ γε καὶ πεισθεὶν δι' οἴνου μόνου τὴν χρῆσιν ἢ δι' οἰνομέλιτος ἀξιώσαι μὲν γίνεσθαι. τὰ γὰρ τοιαῦτα τοῖς ἀπυρέτοις ἁρμόττει. ταῦτα δὲ τὰ γεγραμμένα πρὸς αὐτοὺς φάρμακα, τάδε ἐστί. Πόσιμα ἰκτερικοῖς. Κιχωρείου χυλοῦ κυάθους. ς. δίδου πυρέττουσι μὲν καθ' ἑαυτό. ἀπυρέτοις δὲ μετ' οἴνου κυάθων. γ. Ἄλλο. Στρύχνου χυλοῦ κύαθον. α. καὶ οἰνομέλιτος κεκραμένου τὸ ἥμισυ.

Ἄλλο, καταπασόν. ἀγχούσης λειοτάτης κοχλιάρια. β. δίδου μεθ' ὕδατος ποτίμου πίνειν. Στρουθίου κοχλιάριον ἕν. δίδου μετὰ μέλιτος κεκραμένου κυάθων. γ. Νικηράτου διουρητικόν.

Ἐρεβίνθων ξηρῶν. ξ. α. λιβανωτίδος χειροπληθές. ὕδατος. ξ. ς. μαράθρου χειροπληθές. ἀσπαράγων ἐλαίων καὶ δίδου ὡς εἴρηται καθεψήσας καὶ διυλίσας τὸ ὑγρόν. δίδου πυρέττουσι πίνειν δὶς ἑκάστης. ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κεκραμένου. Ἄλλο. Ἐρεβίνθων. ξ. α. ἀδιάντου χειροπληθές. ὕδατος. ξ. ς. ἀσπαράγων ἐλαίων τῶν ῥιζῶν, χειροπληθές. σκεύαζε καὶ δίδου καθὰ προείρηται. Τροχίσκος ἰκτερικοῖς. ποιεῖ καὶ ἡπατικοῖς. Ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. ∠. δ. ἀνίσου. ἀψινθίου ἀνὰ. ∠. α. νάρδου ἰνδικῆς. ἀσάρου ἀνὰ. ∠. α. κόψας καὶ σήσας ὕδατι φυράσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου. ∠. α. ἀπυρέτοις μετ' οἰνομέλιτος κυάθων τριῶν. Ἄλλο, ᾧ ἐχρήσατο χαριξένης.

Ἀσάρου. ἀψινθίου ἀνὰ. ∠. η. ἀνίσου σπέρματος. μαλάθρου. σελίνου σπέρματος. θασίων πικρῶν κεκαθαρμένων ἀνὰ. ∠. δ. ὕδατι φυράσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

Νικηράτου ἔῤῥινον καθαρτικὸν ἰκτερικοῦ. Ὅταν, τὸ μὲν ἄλλο σῶμα κατὰ τὴν φύσιν ἔχῃ οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ μένωσιν ὠχροί. δίδου ἐν βαλανείῳ ὄξους δριμυτάτου κοχλιάριον ἕν, διὰ τῶν μυκτήρων ἀνελκύειν, ἀποῤῥεῖ χολώδες πολύ. Τοῦ αὐτοῦ. καρδάμου χλωροῦ τὰ ἁπαλὰ φύλλα. ἢ λιβανωτίδος χλωρᾶς τὰ ἁπαλώτατα τρίψας καὶ τούτων τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, χρῶ καθὰ προείρηται. Τοῦ αὐτοῦ. Ἐλατήριον μετὰ γάλακτος γυναικείου τρίψας ἐγχυμάτιζε τοὺς μυκτῆρας, καὶ κέλευε ἀνασπᾶν.

Τὰ ὑπ' ἀρχιγένους γεγραμμένα φάρμακα πρὸς ἰκτερικοὺς ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἰκτερικῶν τῇ ἁρμοδίῳ διαίτῃ, καὶ διαγωγῇ διά τε περὶ πάντων ἱκανῶν καὶ πολλῆς τῆς ἐπὶ τοῖς ἀλείμμασι τρίψεως, ἔτι τε τῶν ξηρῶν πυριῶν, χρῶ καὶ τοῖς ὑπογεγραμμένοις. φασὶ τοὺς ἐν πυρετοῖς ἐὰν ἰκτεριῶσιν ἐσθίοντας τὸν πυῤῥὸν καρπὸν τῆς κυνοσβάτου ὠφελεῖσθαι παραχρῆμα καλῶς. ὠφελεῖ καὶ τῆς χελιδονίου βοτάνης ὁ χυλὸς μετ' οἴνου ἢ ὑδρομέλιτος ποτιζόμενος. ἢ ἀδίαντον. ἢ ἐρυθροδάνου ῥίζης τριώβολον μετὰ μελικράτου δίδου. ἢ στρούθιον μετὰ μέλιτος ἐκλειχέτωσαν. ἢ ἀφ' ἧκου χολῆς ὅσον κύαθον δίδου πίνειν. ἢ ὑπερικοῦ. Γο. α. πότιζε μετ' οἰνομέλιτος. ἢ μελικράτου κύαθον. α. ἢ ἐλξίνης ἀφέψημα ἐπὶ ἡμέρας. ε. ἢ. ς. μετ' οἰνομέλιτος. ἢ κονίας λευκῆς. Γο. β. μετὰ μέλιτος. Γο. S. ἐπὶ ἡμέρας. γ. δίδου πίνειν. ἢ τὸν ἀπὸ τῶν πετρῶν λειχῆνα πότιζε μεθ' ὑδρομέλιτος ἢ λειχῆνος τοῦ ἐπὶ τοῖς κεράμοις ἢ λίθοις γινομένου. ∠. α. ἐν ἀκράτῳ πότιζε. ἢ καρδάμωμον σὺν ἐλαίου κυάθῳ ἑνὶ δὸς πιεῖν. εἰς δὲ τοὺς ῥώθωνας τὴν ῥίζαν αὐτοῦ ἔμβαλλε. ἢ ἀψινθίου κοχλιάρια. δ. ἀνίσου κοχλιάρια. γ. δίδου ὀξυμέλιτος. ἢ ὀξυλαπάθου. ἢ λαπάθου ῥίζης λείας ὀξύβαφον. δίδου μεθ' ὑδρομέλιτος. ἐὰν δὲ μὴ πυρέσσοι μετ' οἴνου ἢ ὀξυμέλιτος. ἢ ἀδιάντου. καὶ ἡδυόσμου. καὶ ἐρυθροδάνου ἴσον ζέσας ἐν ὕδατι δίδου πιεῖν κοτύλην. α. ἐν ἡλίῳ ἡλιασμένην, ἐπὶ πολὺ καὶ δεδιψηκότι, καὶ πνευματιζόντι. ἵνα πιὼν ἱδρώσῃ. εὐθέως μεταβάλλει τὸ χρῶμα. ἢ ἀδιάντου καὶ σμύρνης τὸ ἥμισυ νήστει λελουμένῳ δίδου. ἐν οἴνου κοτύλης ἡμίσει. ἢ λαγωοῦ πιτύαν μετὰ ἀκράτου ἐπὶ ἡμέρας. ε. ἢ. ς. δίδου. ἢ σκολοπενδρίου. ∠. δ. ἐν οἴνῳ δίδου νήστει. ἐπὶ ἡμέρας. ε. ἢ. ς. ἢ ἡδύοσμον. καὶ ἐρυθρόδανον. καὶ ἀδίαντον. ἴσα πότιζε μεθ' ὕδατος κυάθων. β. ἢ σεύτλου φύλλων ὠμῶν. ∠. ς. σμύρνης ὀβολοὺς δύο. μετὰ μελικράτου νῆστιν πότιζε. ἢ προλούσας ἐπιμελῶς νήστει δίδου μετ' οἴνου κοτύλης ἥμισυ. ἀδιάντου. ∠. α. σμύρνης. ∠. η. ἡδυόσμου. ∠. α. ὕδατος κοτύλας δύο. ἕψε μέχρι τὸ ἥμισυ

λειφθῇ. εἶτα περιπατήσαντα πολλὰ τρίψας ὁμαλὰ, ἔτι μετεωροτέρου τοῦ πνεύματος ὄντος, δὸς πιεῖν. τοῦτο ποίει ἐπὶ ἡμέρας δύο. ἢ ἐρεβίνθους τοὺς ὀροβιαίους ἐξαιθριάσας ἐν ὕδατι, δὸς τοῦ ὕδατος πίνειν. καὶ τοὺς ἐρεβίνθους ἐπιφαγεῖν πρωῒ καὶ δείλης. εἶτα τρεῖς ἡμέρας ἀψίνθιον ἐν μελικράτῳ πινέτωσαν. ἢ κυκλαμίνου χυλῷ διὰ ῥινὸς καθάρας λοῦε. ἢ τὴν λεγομένην ἐρόντιον βοτάνην πολλὴν καθεψήσας. ἢ ἀφεψήσας, λοῦε τῷ ἀφεψήματι. καὶ καταστήσεις εὐθέως γίνεσθαι τὸ ὕδωρ χλωρόν. ἢ τὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν τέμνε φλέβα. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τούτων ὑπείκοιτο, τότε τῷ διὰ σηκαμμωνίας καὶ ἀκριβοῦς διαίτης αὐτοὺς ἀκτέον, καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐπὶ γυμνάσια ἀχθεκτέον.

Περὶ σπληνός.

Ὅτι πάντα τὰ μόρια τὸν οἰκεῖον ἑαυτοῖς ἐκ τῶν φλεβῶν ἕλκει χυμὸν ἐν τοῖς τῶν φυσικῶν δυνάμεων ὑπομνήμασι μεμαθηκότες, ἐν οἷς καὶ ὅτι τὴν οἷον ἰλὺν τοῦ αἵματος, ἐξ ἧς ἡ μέλαινα γεννᾶται χολὴ, τὸ σπλάγχνον τοῦτο τὴν τροφὴν ἔχει, πρὸς αὐτοῖς δὲ ἀναμνησθέντες, καὶ ὅσα κατὰ τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον εἴρηται περὶ σπληνὸς, ὁμοίως ἀκολουθήσετε τοῖς νῦν λεχθησομένοις. ὧν τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατον ἐστὶ τὸ ὅτι τάχιστα τὸ σπλάγχνον τοῦτο σκιρροῦσθαι πέφυκεν. τοῦ κατὰ τὰς φλέβας αὐτοῦ σφηνωθέντος αἵματος οὔτε ἐκκριθῆναι διὰ τὸ πάχος. οὔτε διαφορηθῆναι ῥαδίως δυναμένου. λεπτυνόντων οὖν χρήζει φαρμάκων ἄνευ θερμότητος ἐπιφανοῦς, ὅπως μὴ παχυνθείη σφοδρότερον ὁ ἐσφηνωμένος ἐν αὐτῷ παχὺς χυμός. ὅπως δ' αὐτῷ φυλάττοιτο τὰ τῆς ἐνεργείας, ἐπιμίγνυται τούτοις τι καὶ τῶν αὐστηρῶν. ὁποῖον ἐστὶ καὶ τὸ τῶν στυφόντων γένος, ἐμάθετε γὰρ ἐν τοῖς περὶ τῶν φυσικῶν δυνάμεων λόγοις, ὅτι πάντων τῶν μορίων ἕνεκα τῆς ἑαυτοῦ διαμονῆς ἐχόντων δυνάμεις, τήν τε τῶν οἰκείων ἑλκτικὴν, καὶ τὴν τῶν ἀλλοτρίων ἀποκριτικὴν, καὶ δηλονότι καὶ τὴν ὁμοιωτικὴν ἑαυτοῖς ὧν ἂν ἕλξωσιν, ἐνίοις αὐτῶν ὑπάρχει κατὰ συμβεβηκὸς ὠφελεῖν μεγάλα τὸ σύμπαν σῶμα. τῶν τοιούτων δέ ἐστιν καὶ ὁ σπλὴν. ἕλκων εἰς ἑαυτὸν ἐκ τοῦ ἥπατος τὴν οἷον τρύγα τοῦ αἵματος. ὥσπερ ἡ μὲν ἐπὶ τοῦ ἥπατος κύστις τὴν χολήν. οἱ δὲ νεφροὶ τὸ οὖρον. ἐὰν οὖν ἀτονήσας ἀδυνατῇ πρὸς ἑαυτὸν ἕλκειν τὸ τοιοῦτον αἷμα, κακοχυμία ἅπαντι τῷ σώματι προστρίβεται. διὰ τοῦτο οὖν αὐτοῦ δεῖ φυλάττεσθαι τὸν φυσικὸν τόνον, ὅπως ἕλκῃ τὴν προσήκουσαν αὐτῷ τροφήν. ὑφ' ἧς ἐνεργείας εἰς εὐχυμίαν τῷ παντὶ σώματι συντελεῖ, τά τε ἐν αὐτῷ γεννηθέντα περιττώματα καταπέμπειν εἰς τὴν γαστέρα δύναται μετὰ τῶν τῆς τροφῆς περιττῶν ἐκκριθησομένων. διὰ τοῦτο οὖν αὐτῷ, τά τε πάνυ πικρὰ φάρμακα προσφέρομεν. ἐνίοτε μίγνυμεν αὐτοῖς τῶν αὐστηρῶν. εἰς δὲ ὕλην χρησίμων ἢ σκιρρωμάτων τε καὶ μαλαγμάτων ποίησιν ἔνια προστίθεμεν, ὁποῖον ἐστὶ φάρμακον ὅ, τε κηρὸς, καὶ ἡ ῥητίνη, καὶ πίττα, καὶ ἄσφαλτος. ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα. κατὰ πρῶτον δὲ λόγον ὄξος τε καὶ ὀξύμελι χρήσιμα τῷ σπλάγχνῳ, τέμνειν τε καὶ λεπτύνειν τοὺς παχεῖς χυμοὺς δυνάμενα χωρὶς τοῦ θερμαίνειν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων μορίων ὅσα διὰ καταπλασμάτων ἢ ὑγρῶν φαρμάκων ἐπιθέσεως, ἢ καταντλήσεως ὠφελεῖ, καθ' ἑτέραν εἴρηται πραγματείαν, οὕτως καὶ νῦν ἐάσας τὰ τοὺς φλεγμαίνοντας ὠφελοῦντα σπλῆνας, μόνων μνημονεύσω τῶν τοῖς σκιρρουμένοις ἁρμοζόντων. ὃ καὶ τοῖς φαρμακίτισιν βίβλοις οἱ πρὸ ἐμοῦ τὴν γραφὴν ἐποιήσαντο, καλοῦντες ἰδίως σπληνικοὺς τοὺς ἐν σκιρρώδει διαθέσει τὸν σπλῆνα ἔχοντας.

Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς τὰ φάρμακα, πρὸς σπληνικοὺς κατὰ λέξιν οὕτω.

Πότιμα πρὸς σπληνικοὺς Ἀντιπάτρου ὡς ἔδειλος. Μυροβαλάνου σαρκός. ∠. γʹ. ἡμιονίτιδος βοτάνης. ἣν οἱ μὲν ἄσπληνον, οἱ δὲ σκολόπενδραν λέγουσιν. ∠. ϛʹ. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. ∠. δʹ. κόστου. ∠. δʹ. χαμαίδρυος. ∠. ϛ. πολίου. ∠. γʹ. κοτυληδόνος ῥίζης. ∠. βʹ. κισσοῦ μέλανος τῶν κορύμβων κόκκοι. κεʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. δʹ. ὑπερικοῦ καρποῦ. ∠. βʹ. χαλβάνης. ∠. βʹ. περικλυμένου καρποῦ. ∠. αʹ. ἢ τῆς ῥίζης. ∠. γʹ. καρδαμώμου μέλανος. ∠. α. S. σκίλλης καρποῦ ὀποῦ. ∠. ιϛ. ἐν ὀξυμέλιτι δίδου ὀβολούς. βʹ. Σπληνικοῖς πότιμον. Βαλανίου μυρεψικῆς. ∠. δʹ. κισσοῦ λευκοῦ κόκκοι. κδʹ. κόστου. ∠. βʹ. περικλυμένου σπέρματος. ∠. βʹ. ὑπερικοῦ. ∠. αʹ. ἐν ἄλλαις. ∠. δʹ. χαλβάνης. ∠. αʹ. ὀβολούς. βʹ. καρδαμώμου. ∠. δʹ. ἀναλάμβανε σκίλλης ἑφθῆς χυλῷ. δίδου κύαθον ἑλληνικὸν δι' ὀξυμέλιτος. Ἄλλο. Μυροβαλάνου σαρκός. ∠. γʹ. ὑπερικοῦ. ∠. ϛ. περικλυμένου καρποῦ. ∠. ϛʹ. δαύκου ῥίζης. ∠. ϛʹ. ἐρυθροδάνου. ἀκόρου. φοῦ ποντικοῦ. κρόκου ἀνὰ. ∠. ϛʹ. σχοίνου. ∠. γʹ. μήου. ∠. ϛʹ. καρδαμώμου. χαμαιπίτυος. καππάρεως ῥίζης. ∠. ϛʹ. πολίου. ∠. ϛʹ. οἱ δὲ. ∠. γʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. γʹ. ὀξυμέλιτος ἀναλάμβανε τροχίσκους ἀνὰ ὀβολούς. βʹ. καὶ δίδου ἐν ὀξυμέλιτι ἕνα. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἡπατικοὺς, καὶ ὑδρωπικούς. Ἄλλο, ποιεῖ σπληνικοῖς. Χαμαίδρυος. ∠. δʹ. πολίου. ∠. ε. χαμαιπίτυος. ∠. δʹ. ἐρυθροδάνου. ∠. εʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. γʹ. ἀρτεμισίας. ∠. γʹ. μυροβαλάνου. ∠. δʹ. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. ∠. γʹ. ἀριστολοχίας. ∠. ϛʹ. φαγακάνθης. ∠. βʹ. ὕδατι ἀναλάμβανε τροχίσκους τριωβολιαίους. δίδου ἐν ὀξυμέλιτι. Ἄλλο εὐστόμαχον. χρῶ δὲ πρὸς πᾶσαν διάθεσιν σπληνός. ποιεῖ δὲ πρὸς

σπάσματα, πνευματώσεις, καὶ πρὸς γυναικεῖα πάθη. σμύρνης. ∠. δ'. νάρδου ἰνδικῆς. ∠. δ'. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. ∠. δ'. κόστου. ∠. ε. πάνακος ῥίζης. ∠. δ'. πευκεδανοῦ ῥίζης. ∠. δ'. δικτάμου. ∠. δ'. πολίου. ∠. β'. περικλυμένου ῥίζης φλοιοῦ. ∠. δ'. ἐρυθροδάνου. ∠. γ. S. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. δ. S. οἱ δὲ καὶ ἴρεως. ∠. δ. S. ὀξυμέλιτι ἀναλάμβανε. δίδου ὀβολοὺς δύο ἐν ὀξυμέλιτι. Αλλο σπληνικοῖς ὀρθοπνοϊκοῖς. Σφονδυλίου. σκίλλης ὀπτῆς. πάνακος. καππάρεως ῥίζης ἀνά. ∠. ε. κροκομάγματος. ∠. β. S. ὄξει ἀναλάμβανε. δίδου ἐν ὀξυμέλιτι σκιλλιτικῷ.
Αλλο. Σφονδυλίου. καππάρεως ῥίζης φλοιοῦ. χαμαιδρύος. πάνακος ἀνά. ∠. ι. μυρίκης καρποῦ. ∠. γ. ὄξει σκιλλιτικῷ ἀναλάμβανε. καὶ ∠. α. δίδου ἐν ὀξυμέλιτι σκιλλιτικῷ.

10 Τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ποτὰ φάρμακα πρὸς σπλῆνα.

Κ υνογλώσσου χειροπληθὲς λαβὼν, τρῖβε μετ' οἴνου κυάθων. γ. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας δίδου πίνειν πρὸ τροφῆς. ποιεῖ καὶ ὁ χυλὸς κατ' ἰδίαν. αἴρειν δὲ δεῖ τὴν βοτάνην εὐωνύμῳ χειρὶ πρὶν ἡλίου ἀνατολῆς.
Αλλο. χαμαιδρύος χειροπληθὲς ἀφέψας, μετ' οἴνου. ξ. α. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἀπόθου. καὶ δίδου κυάθους δύο πρὸ τροφῆς. Καταπλαστὸν σπληνικοῖς. μυρίκης καρπὸν κόψας καὶ σήσας ἀπόθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως δίδου κοχλιάρια. β'. μετ' ὀξυμέλιτος κεκραμμένου κυάθων τριῶν. ἢ βοτάνην τὴν λεγομένην πελαργίτην κόψας καὶ σήσας, δίδου καθὰ προείρηται. Αλλο. Ονάγρου. ἢ ἵππου ἀγρίου σπλῆνα ξηράνας κόψε, ἀπόθου. καὶ δίδου κοχλιάρια. β'. μετ' οἴνου κεκραμμένου. κυάθων. γ. Καταπότιον σπληνικοῖς. Κισσοῦ λευκοῦ τῶν κορύμβων. δίδου κόκκους. γ. καταπίνειν. 20 ὀξυμέλιτι ἐπιπίνειν κυάθους. γ. Αισωπέου τὸ παιώνιον. Μυρίκης τὸν καρπὸν κόψας. καὶ σήσας, ἀναλάμβανε χαλβάνῃ. καὶ ποίει καταπότια. καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. Τροχίσκος σπληνικὸς. ὑπεκτήκει τὸν ὄγκον. Ερείκης καρποῦ. ∠. δ'. πεπέρεως λευκοῦ. νάρδου συριακῆς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἀνά. ∠. β'. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται. τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν ὄξει σκιλλιτικῷ δεῖ διαλύεται. καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπιβαλλόμενον ἀναπλάττεται. καὶ γίγνονται τροχίσκοι. ἀνά. ∠. α'. ἄγοντες. δίδοται. ∠. γ. καὶ ὀξυμέλιτος κύαθοι. γ'. ὁ δοὺς τὸ φάρμακον ἔλεγεν πεποτικέναι δελφάκιον ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ δελφάκιον ἀνατμηθὲν ἄσπληνον εὑρεθῆναι. Αλλο ὑπεκτήκει τὸν ὄγκον. Αμμωνιακοῦ θυμιάματος. βάτου φύλλων τῶν ἁπαλωτάτων ἀνά. ∠. η. καππάρεως φλοιοῦ. ∠. δ'. μυρίκης καρποῦ βοτάνης ἀσπλήνου λεγομένης σκολοπενδρίου. ἢ ἡμιονίτιδος ἀνά. ∠. β. σκίλλης ὀπτῆς κεκαθαρμένης τοῦ πυρῆνος, πεπέρεως λευκοῦ ἀνά. ∠. β'. ὕδατι ἀναλάμβανε. καὶ ἀνάπλαττε 30 τροχίσκους καὶ δίδου. ∠. α. μετ' ὀξυμέλιτος κυάθων. γ. Χρυσέρμου σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. ἔστι δὲ καὶ διουρητικοῖς ἀγαθή. κοιλίας μαλακτική. Σκίλλαν εὐμεγέθη πηλῷ περιπλάσας, ὄπτα καὶ περίελε τὸν φλοιόν. καὶ τοὺς πυθμένας τὸ σκληρόν. τοῦ δὲ πυρῆνος λαβὼν λίτρας. β'. σελίνου σπέρματος ὀξυβάφου. δ', ὄξους. Γο. α'. ἀνίσου, σεσέλεως πάνακος ῥίζης. ἴρεως ἑκάστου ἴσον. κνίδης σπέρματος. κεδρίδων ἀνά. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. δ'. ὀρόβων ἀληλεσμένων χοίνικα, οἴνου εὐώδους, ὅσον ἐξαρκεῖ, φυράσας ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἔχει δὲ καὶ φαγανάνθης μνᾶς. δ. ἡ δόσις. ∠. α. μετ' ὀξυμέλιτος τριῶν κυάθων. Αλλο. εὐκρασίας. σκίλλης ὀπτῆς κεκαθαρμένης μνᾶς δύο. βρυωνίας ῥίζης μνᾶς. η. πεπέρεως λευκοῦ τὸ ἴσον. πετροσελίνου τὸ ἴσον σελίνου κρητικοῦ σπέρματος τὸ ἴσον, ὀρόβων ἀληλεσμένων τὸ ἴσον, κεδρίδων. ξ. ϛ'. ἐχέτω δὲ ὄξους. Γο. η. ἴρεως. πάνακος ῥίζης σμύρνης ἀνά. Γο. γ. οἴνου φαλερίνου εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἐξαρκεῖ. ἀνάπλαττε τροχίσκους. καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. δίδου. Γο. α. μετ' οἴνου κε- 40 κραμμένου κυάθων τριῶν.

Επιθέματα καὶ ἔμπλαστρα τοῦ αὐτοῦ ἀσκληπιάδου πρὸς τὰς προσφάτους τοῦ σπληνὸς φλεγμονάς.

Δ ένδρου ἀκτῆς τῶν ἁπαλωτάτων φύλλων λίτρας. γ. ἁλὸς λίτραν. α. σκεύαζε δι' ὄξους. καὶ εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσας ἐπιτίθει. Ερείκης καρποῦ. Γο. ϛ. χαλβάνης λίτραν. α. οἱ δὲ. Γο. ϛ. τὸν καρπὸν κόπτε καὶ σῆθε. καὶ οὕτως ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην. καὶ μίξας φιλοπόνως εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἐμπλάσας.
Τὸ τοῦ ἰδιώτου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Ιξοῦ δρυΐνου λίτραν. α. ἀσβέστου λίτραν. α. τὸν ἰξὸν βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν καὶ θεὶς ἐπ' ἀνθράκων, ἔα διαλύεσθαι. ὅταν δὲ διαλυθῇ κατάπασσε τὴν ἄσβεστον. καὶ μίξας, καὶ θερμὸν ἐμπλάσας εἰς δέρμα λευκὸν ἐπιτίθει. δεῖ δὲ καὶ συλλούεσθαι τῷ φαρμάκῳ, καὶ 50 οὕτως ἐᾶν ἕως αὐτόματον ἀποπέσῃ. φροντίζειν δὲ δεῖ ὥστε τὰ ἀφιστάμενα μέρη τοῦ σπληνὸς ἀποκόπτειν.
Αλλο. Ιξοῦ δρυΐνου λίτραν. α. ἀσβέστου. Γο. α. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. Γο. δ. κεδρίας. Γο. α. σκεύαζε κατὰ τρόπον. καὶ χρῶ καθ' ἡμέραν αἴρων τὸ φάρμακον. καὶ σπόγγοις ἀποπυριῶν τοὺς τόπους, καὶ πάλιν ἐπιρρίπτων τὸ φάρμακον οὐρακιεῖ.

Μάλαγμα χρυσίζον σφόδρα καλόν.

Κ ηροῦ, πιτυΐνης καὶ φρυκτῆς ἀνά. λίτρας δύο. ἀρσενικοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς. ἀσβέστου ἀνά. Γο. δύο. ὄξους. ἐλαίου. ἀνὰ κυάθους. η. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Ἄλλο σφόδρα γενναῖον. ᾧ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος.

Κηροῦ πιτυΐνης. πίσσης βρυτίας ξηρᾶς ἀνὰ λίτρας δύο. ἀρσενικοῦ. στυπτηρίας σχιστῆς. ἀσβέστου. ἀνὰ γο. β. ὄξους κυάθους. η. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ποιεῖ σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. καὶ πρὸς τὰς ὑποχονδρίων διατάσεις ποιεῖ ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. ἡμεῖς προσεθήκαμεν τῷ φαρμάκῳ σμύρνης. γο. β. S. ὄξους. γο. δ.

Πρὸς τὰς σκιρρώδεις τοῦ σπληνὸς διαθέσεις ἐχρήσατο Τρύφων Γορτυνιάτης.

Τήλεως ἀληλεσμένης νάπυος. μάννης λιβάνου ἀνὰ. ξ. α. μυροβαλάνου πίσματος. ξ. S. νίτρου ἀφροῦ. γο. γ. λειότατα ποιήσας καὶ μίξας ἀναλάμβανε ἀφεψημένῃ κεδρίᾳ. ὥστε ἐμπλάσσου ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος. ἡ χρῆσις ἐν διαλείμματι. ἐπιθεὶς τὸ φάρμακον καταλαμβάνεται ἰδίοις. ὁ χρόνος τῆς ἐπιθέσεως, πρὸ βαλανείου, ἐφ' ὅσον οἷόν τε ἐστὶ τὸν πάσχοντα φέρειν. ἔπειτα ἐπιδεδεμένον εἰσάγειν εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ κατὰ τὴν λοιπὴν τοῦ σώματος ἐπιμέλειαν ἐμβιβάζειν. καὶ οὕτως ἐν τῷ ὕδατι λύειν τὴν ταινίαν.

Ἄλλο σπληνικοῖς αὐθημερόν. πρὸ δὲ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τρεῖς ἡμέρας διαιτῶμεν.

Σμύρνης. μάννης. λιβάνου ἀνὰ. γο. γ. σινήπεος ἀλεξανδρινοῦ. καρδαμώμου ἀνὰ. γο. β. ὄξους σκιλλητικοῦ τὸ ἱκανόν. σίνηπι. καρδάμωμον, κόψας καὶ σήσας. τὴν δὲ μάνναν καὶ τὴν σμύρναν ἐκλειώσας ἐπίβαλλε τὰ ξηρὰ, καὶ φυράσας τῷ ὄξει ποίει μαλαγματῶδες. καὶ ἀποτίθει ἀπὸ ὥρας δευτέρας μέχρι ἐνάτης. ἔπειτα δὲ ἐπιδεδεμένον δεσμοῖς ταινίαις εἰσάγομεν εἰς βαλανεῖον. καὶ ὅταν ἀναχαλασθῇ ἐμβιβαζόμενον. ἐν δὲ τῇ ἐμβάσει πλείονα χρόνον κατεχέσθω. ἔξω ἔχων τοῦ ὕδατος τὰ σκέλη. πρὸς δὲ τὸ μὴ λειποθυμεῖν ὄξος καὶ γλήχωνα ὀσφραινέσθω. καὶ τὰς ταινίας κατὰ μικρὸν ἐπιλυέσθω. ἐξελθόντι δὲ ἐκ τοῦ βαλανείου δοτέον τὰ εἰς τρεῖς χοίνικας ἄρτου. καὶ οἶνον τεθαλαττωμένον. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὰ αὐτὰ δοτέον. τῇ δὲ τρίτῃ γυμνασίοις χρηστέον, ἀποξύνειν τε τὸ πνεῦμα δυναμένοις. Ἄλλο. Ἀρείου Ταρσέως. ἡ χρῆσις ἐν διαλείμματι. Σύκων ποταπῶν. σινήπεως. καππάρεως ῥίζης τοῦ φλοιοῦ ἀνὰ λίτραν. α. ὄξους τὸ ἱκανόν. Ἄλλο Διοδώρου. Σινήπεως. καρδαμώμου. τήλεως. λινοσπέρμου. μυροβαλάνου πίσματος ἀνὰ. ∠. η. ἀναλάμβανε κεδρίᾳ ἑφθῇ, προσφυράσας ὄξει σκιλλητικῷ. ἡ χρῆσις πρὸ βαλανείου, τὸ φάρμακον ἐστὶ καλόν. καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν. αἷμα ἀπουροῦσι.

Τὰ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα κατὰ τὸ. δ. τῶν ἐκτὸς πρὸς σπληνικοὺς καὶ ὑδρωπικοὺς, κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα.

Ἐπίθεμα σπληνικοῖς. τοὺς ὄγκους ὑπεκτήκει. ἀκτῆς τῶν φύλλων ἁπαλῶν λίτρας. γ. ἁλὸς λιπαρᾶς λίτραν. α. τρίβε μετ' ὄξους, καὶ λειώσας ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει. Ἄλλο. Ἐρείκης καρποῦ λίτραν. α. κόψας τὸν καρπὸν καὶ σήσας ἀναλάμβανε χαλβάνῃ. καὶ πάλιν κόπτε παραπτόμενος ἰρίνου ἀποστάθμης, ὥστε μαλαγματῶδες γενέσθαι, ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει. Μάλαγμα σπληνικοῖς. Μυροβαλάνου τῶν λεπύρων κεκομμένων. σεσησμένων μιᾶς ἥμισυ. καὶ τοῦ πίσματος τὸ ἴσον, κηροῦ. ∠. ς. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. λβ. χαλβάνης. ∠. ι. ἰρίνου βραχύ. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἄλλο λίαν γενναῖον. μυροβαλάνου ἀλεύρων. γο. γ. νίτρου. γο. α. οἱ δὲ. δ. κηροῦ. γο. ς. τερμινθίνης. γο. η. ὄξους τὸ αὔταρκες. ὑπεκτήκει. Μάλαγμα τὸ διὰ τῆς κεδρίας σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. οὖρα κινεῖ πολλὰ, καὶ τὸν σπλῆνα ὑπεκτήκει. δεῖ δὲ συλλούεσθαι τῷ φαρμάκῳ. καὶ τὸ ἀφιστάμενον ἀπὸ τοῦ χρωτὸς περικείρειν, τουτέστι τοῦ σπληνείου. ἐὰν γὰρ δεῖ τὸ φάρμακον περικεῖσθαι, μέχρις οὗ αὐτόματον ἀποπέσοι. ἡ δὲ σύνθεσις ἐστὶν ἥδε. Ἰξοῦ δρυΐνου λίτραν. α. ἀσβέστου. γο. ς. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. γο. δ. κεδρίας. γο. γ. τὸν ἰξὸν ἕψε βαλὼν εἰς λοπάδα χαλκῆν. καὶ ὅταν ξανθὸς γένηται ἐπίβαλλε τὴν κεδρίαν κινῶν συνεχῶς. καὶ τὰ ξηρὰ λειώσας ἐπίβαλλε. εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔα ποσῶς ψυγῆναι. εἶτα ἐμπλάσας εἰς δέρμα λευκὸν τὸ ἀπὸ ἀκάνθης λεγόμενον ἐπιτίθει κατὰ τῶν πασχόντων τόπων. καὶ συλλούεσθαι παραίνει, ἕως αὐτόματον ἀποπέσοι τὸ σπληνίον. δεῖ μέντοι ὥσπερ καὶ ἄνω προείρηται τὰ ἀφιστάμενα μέρη τοῦ σπληνίου ἀποκείρειν. Ἄλλο σφόδρα γενναῖον.

Λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. γο. β. λίθου γαγάτου. γο. α. ἀσβέστου. γο. η. ἰξοῦ δρυΐνου λίτραν. α. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. Μάλαγμα αὐτοσχίδους, σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. ἐσκευάσθη Φαβίλλῃ. Κηροῦ λίτρας. γ. ῥητίνης τερμινθίνης λίτρας. γ. μυροβαλάνου πίσματος λίτραν. α. νίτρου ἀφροῦ. λι. α. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους λίτραν. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α. ἐλαίου κυπρίνου λίτρας. γ. ὄξος ὥστε τὸ ἀμμωνιακὸν διαλῦσαι. Ἄλλο Φαβίλλῃ συντεθὲν σφόδρα γενναῖον πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Σμύρνης στακτῆς λίτρας. β. ὀποπάνακος λίτραν. α. χαλβάνης. λι. α. μαστίχης λίτραν μίαν. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους λίτραν. α. στύρακος λίτραν. α. ὀποῦ συκομόρων λίτραν. α. κάγχρυος. λι. α. πεπέρεως λευκοῦ οὐγγίας. ς. κηροῦ λίτρας. ε. τερμινθίνης. λι. ε. κοπτόν ἐστι τὸ φάρμακον.

καὶ δεῖ κόπτοντας παραπτέσθαι ἰρίνου μύρου τῇ ὑποστάθμῃ ἕως ἂν εὐαφέστατον γένηται τὸ φάρμακον. καὶ γὰρ κείμενον, εὐαφέστατον γίνεται. Μάλαγμα ὃ καὶ χρυσίζουσαν καλοῦμεν. Ἀρσενικοῦ. 𐅻. α. στυπτηρίας σχιστῆς. 𐅻. β. ἀσβέστου. 𐅻. β. τὰ ξηρὰ κόπτομεν. καὶ σήθομεν. καὶ εἰς θυείαν ἐμβάλλομεν. τούτοις ἐπιβάλλομεν ὄξους κυάθους. η. καὶ λεάναντες ἐπιμελῶς ἀναλαμβάνομεν τοῖς τηκτοῖς. ἔστι δὲ ταῦτα κηροῦ λίτραι. α. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραι. β. πιτυΐνης λίτραι. β. ταῦτα τήξαντες ἐῶμεν ψυγῆναι. καὶ ἀναξύσαντες ἐπιβάλλομεν τοῖς λειανθεῖσιν. ἡμεῖς προσετίθειμεν τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ σμύρνης. 𐅻. β. Ἄλλο. τούτῳ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος. ποιεῖ σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις. ποιεῖ ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. Κηροῦ λίτραν. α. πίσσης βρυτίας λίτραν. α. ἀντὶ ῥητίνης φρυκτῆς, τὴν πίσσαν βάλλομεν. ἐλαίου. Κ. η. ἀρσενικοῦ χρυσίζοντος. 𐅻. β. στυπτηρίας σχιστῆς. 𐅻. β. ἀσβέστου. 𐅻. β. σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἡμεῖς προσετίθημεν τῷ φαρμάκῳ σμύρνης. 𐅻. β. ἰξοῦ δρυΐνου. 𐅻. δ. Πρὸς τὰς κεχρονισμένας τοῦ σπληνὸς σκιρρώδεις διαθέσεις. αὐθήμερον λεγόμενον. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας τὸν κάμνοντα διαιτῆσαι. Σμύρνης. μάννης λιβάνου. ἀνὰ. 𐅻. γ. νάπυος ἀλεξανδρινοῦ. 𐅻. β. καρδάμου. 𐅻. β. ὄξους σκιλλιτικοῦ τὸ ἱκανόν. κόψας καὶ σήσας τὰ ξηρά. καὶ ὄξει φυράσας ὥστε μαλαγματῶδες γενέσθαι, ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἀπὸ ὥρας. β. ἕως. θ. φυλάττων, καὶ ταινιδίῳ κατέχων τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα. εἶτα πέμπε εἰς βαλανεῖον οὕτως ἐπιδεδεμένον καὶ ὅταν καλῶς ἀναχαλασθῇ ἐμβίβαζε, κελεύων ἔξω τῆς ἐμβατῆς ἔχειν τοὺς πόδας. καὶ ἐπὶ πλεῖστον χρόνον ἐμμένειν. πρὸς δὲ τὴν τούτων ἀνάκτησιν ὄξος, καὶ γλήχωνα προσάγομεν τοῖς μυκτῆρσιν. καὶ πειρώμεθα κατὰ μικρὸν ἐπιλύειν τὰς ταινίας. ἔστωσαν δὲ δύο κατὰ τοῦ μαλάγματος ἐπικείμεναι. κατὰ δὲ τὴν ἄρσιν τῶν ταινιδίων, αἴρομεν καὶ τὸ ἐπικείμενον μάλαγμα. καὶ τοὺς πεπονθότας τόπους ἱκανῶς ἀπαντλοῦμεν. ἐξελθόντι δὲ τοῦ βαλανείου δίδομεν ταριχηρὸν χωρὶς ἄρτου. καὶ οἶνον τεθαλασσωμένον. καὶ τῇ ἐπιούσῃ τὸ αὐτὸ ποιοῦμεν. τῇ δὲ τρίτῃ τὸ αὐτὸ ποιούμεθα. γυμνασίοις χρώμεθα ἀναζωννύειν δυναμένοις τὸ πνεῦμα. Ἄλλο Κρίτωνος γορτυνιάτου κρητὸς φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Τήλεως ἀληλεσμένης. 𐅻. α. μυροβαλάνου πιέσματος. S. νίτρου ἀφροῦ. 𐅻. γ. πάντα λεάνας ἀναλάμβανε κεδρίᾳ. δεῖ δὲ πρότερον ταύτην ἑψήσαντα συστρέφειν, ὥστε κηρωτῆς ἔχειν πάχος. ἡ χρῆσις πρὸ βαλανείου ἐφ' ὅσον ὁ κάμνων δύναται φέρειν. μετὰ δὲ τὸ βαλανεῖον ἐπιρρίπτομεν κηρωτάριον. Ἄλλο αὐθήμερον ἐπιγραφόμενον. ἀπαλλάττει τῆς διαθέσεως. Σπυράθου. ∠. η. μυροβαλάνου. 𐅻. η. καρδαμώμου. 𐅻. η. κνίδης σπέρματος. 𐅻. η. σινήπεως. 𐅻. S. ἅπαντα λειώσας καὶ ὄξει φυράσας. καὶ λεάνας ἐπιτίθει ἐν διαλείμμασιν ἐπὶ ὥρας. γ. εἰ δύναται ὑπομένειν ὁ ἐπιτεθεὶς οὕτω. ἔπειτα βαστάσας τὸ φάρμακον λούεσθαι παραίνειν. κατὰ δὲ τὸ βαλανεῖον χρηστέον κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου. Ἄλλο τὸν ὄγκον ἐκτήκει. Λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. νίτρου ἐρυθροῦ. μυροβαλάνου πιέσματος. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ. ∠. κδ. καππάρεως ῥίζης τοῦ φλοιοῦ. ∠. η. ῥαφανίου σπέρματος. ∠. ι. ἢ τοῦ χυλοῦ κυάθον. α. ὄξους δριμυτάτου τὸ αὔταρκες. ἰξοῦ δρυΐνου. ∠. μ. διάλυε ἀμμωνιακὸν ἀντὶ τοῦ χυλοῦ. ἢ μυρίκης. ἢ τριφύλλου. τὰ δὲ ξηρὰ κόπτε. καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ ὄξει φυράσας. καὶ μίξας ἐπίβαλλε τὸν ἰξὸν καὶ ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ.

Τὰ ὑπ' Ἀρχιγένους ἐν τῷ πρώτῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων γεγραμμένα σπληνικοῖς.

Ἐπὶ δὲ τῶν σπληνικῶν προηγουμένης ὁμοίως τῆς ὅλης διαίτης, ἐκ τῶν ἀναγραφησομένων συνθέσεων τοῖσδε χρῶ. πόμα μὲν ὕδωρ, σιδήρου διαπύρου πολλάκις ἐναποσβεσθέντος αὐτῷ, ἀπυρέτοις μὲν μετ' οἴνου, πυρέσσουσι δὲ ὕδωρ πιεῖν. ἢ ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κύανον ἄνθος ἐχούσης ὀβολὸν ἕνα μετ' ὀξυμέλιτος. ἢ ἄρπυλον μετ' ὄξους. ἢ πάνακος ῥίζαν χλωρὰν πότιζε μετὰ μελικράτου. ἢ τὸν καρπὸν ὁμοίως. προεξαιθρίαζε δὲ τὸ μελίκρατον. ἢ περικλυμένου ῥίζης φλοιοῦ. καὶ τοῦ καρποῦ ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις. ἐν ἀκράτῳ οἴνῳ θερμῷ λευκῷ δίδου πίνειν νήστει ἐπὶ ἡμέρας. μ. ἢ ἀλώπεκος ξηρὸν ἧπαρ μετ' ὀξυμέλιτος δίδου πίνειν. ἢ κύμινον αἰθιοπικὸν ὁμοίως τῷ ἥπατι πινόμενον ἐν ὀξυμέλιτι. ἢ ἄρου ῥίζης φλοιοῦ. ∠. S. μετ' ὀξυμέλιτος κυάθους τρεῖς. ἢ πόλιον ὁμοίως μετ' ὀξυμέλιτος. ἢ κισσοῦ λευκοῦ κόκκους. γ. μετ' ὀξυμέλιτος κυάθων. γ. ἢ καππάρεως λεῖα ξηρὰ φύλλα μετὰ ἀκράτου πότιζε. καταπλάσσε δὲ τοὺς σπληνικοὺς τοῖσδε. πρὸς τοὺς ἡπατικούς. καὶ ἔτι τέφρᾳ ἐκ χαλκείου μετ' ὄξους. ἢ καππάρει βεβρεγμένῃ ἐν ὄξει λεία ἀνὰ ἐλαιφομένης κηρωτῇ κυπρίνῃ. ἢ τῷ διὰ καρδάμου καὶ τήλεως. καὶ ἀσβέστου καὶ νίτρου. καὶ μέλιτι μαλάσσων ἐπιτίθει. ἢ τήλεως. καὶ ἀσβέστου. καὶ νίτρου. καὶ μέλιτος μαλάσσων ἐπιτίθει. ἢ καταπλάσσε σπιδίου φύλλοις. ὅταν δὲ ἤδη δάκνωνται εἰσαγαγὼν εἰς τὸ βαλανεῖον ἄρας τὸ φάρμακον εἰς ξεστὸν ἐμβίβαζε, καὶ κάτεχε. δυσαναχωροῦσι γὰρ ὑπὸ δακνόμενοι, ὑγιεῖς δὲ ὀξύνουσι. τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ἐπὶ ἰσχιαδικῶν ποιεῖ. ἢ μυροβαλάνου τὸ πίεσμα ὄξει βρέξων ῥοδίνῃ κηρωτῇ μίσγε καὶ ἐπιτίθει. ἢ τήλεως καὶ καρδάμου τὸ ἴσον μάννης τὸ διπλοῦν. ἀσβέστου βραχὺ σὺν μέλιτι ὡς ἐμπλάστρῳ σπληνία ποιήσας ἐπιτίθει. ἢ θύγα ὄξους δριμέως ἐπιτίθει. καππάρεως ῥίζαν μετ' ὄξους. ἢ σπόγγον ἐξ ὄξους δριμυτάτου. ἄκρως ποιεῖ μυροβαλάνου λεπύχανα, καὶ νίτρου τὸ τρίτον, λεῖα ὄξει φυράσας.

Ῥητίνην καὶ κηρὸν καὶ ὀλίγον ἐλαίου τήξας ἐπίχει. καὶ μαλάξας χρῶ. Ἐπιμένοντος δὲ σικύας πρόσβαλλε παραμύσσων. Περίαπτα δὲ καὶ ἀντιπαθῆ πρός τε ἧπαρ καὶ σπλῆνα τάδε δοκεῖ πεπιστεῦσθαι. τὴν ὑπὲρ τὸ ἀριστερὸν οὖσαν φλέβα λύσας, ἀνάτριβε τῷ αἵματι τὸν πεπονθότα σπλῆνα.

Περὶ ὕδρωπος.

Ὑδρωπικῶν φάρμακα καὶ ἄλλα κοινὰ πρὸς τοὺς σπληνικοὺς αὐτῶν, καὶ ἄλλα τινὰ πολύχρηστα. πρός τε τὰ προειρημένα πάθη καὶ σκληρίας καὶ ὅπου τι διαφορῆσαι χρή. κἂν ἤδη πωρώδης ἡ σύστασις. ἄρξομαι δὲ κἀνταῦθα τούτων ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα φάρμακα πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη, κατὰ
10 τὸ δ. τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Ἐπίθεμα ὑδρωπικοῖς σφόδρα καλόν. καὶ τὸ παρακείμενον ὑγρὸν ἀναπίνει. Φάρους, ὃν καλοῦσι ζέαν, ἀληλεσμένου. ℥. β. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. ℥. α. μαίνης λίτραν. α. λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε στέατι ὑείῳ παλαιῷ κατειργασμένῳ ἐν οἴνῳ βεβρεγμένῳ νύκτα ὅλην. τὸ δὲ πλῆθος ἔστω τοῦ ὑείου, ὅσον δύναται ἐπιβληθὲν εὔαφες ποιῆσαι τὸ φάρμακον. Βύσσα, σπέρμα δ' ἐστὶν ἐν συρίᾳ γινόμενον τοῦ ἀγρίου πηγάνου, ὃ δὴ οἱ ἐν τόποι ἄρμαλα καλοῦσι. τούτου κεκομμένου. ℥. α. μαίνης ℥. ς. στέατος ὑείου παλαιοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ἄλλο. σύκων λιπαρωτάτων λίτρας. γ. ὀριγάνου λίτραν. α. πιὲς κυμίνου λίτραν. α. θείου ἀπύρου. Γο. γ. κοχλιῶν ἀφειμένων λίτραν μίαν. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε. καὶ ἀναλάμβανε σύκοις κεκομμένοις σὺν ταῖς σαρξὶ τῶν κοχλιῶν ἐμ-
20 πλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει. μέλιτος ἑφθοῦ ἐπίβαλλε ὅσον ἐξαρκεῖ.

Ἄλλο ἐκ τῶν κείτωνος.

Τήλεως ἀληλεσμένης καὶ σεσησμένης. ℥. β. θείου ἀπύρου λίτρας. β. ς. τὰ ξηρὰ λειότατα ποιήσας ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ. εἶτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει εἰς νύκτα. περὶ δὲ τὴν ἡμέραν χρῶ καὶ αἰώρᾳ. καὶ τῇ ὑπογεγραμμένῃ σκευασίᾳ. κηροῦ λίτραν. α. πίσσης ξηρᾶς λίτραν μίαν. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.

Μάλαγμα τὸ ποτήειον ἐπιγραφόμενον. ἀναπίνει τὰς ἐν βάθει ὑγρασίας. καὶ σκίρρους διαλύει.

Κηροῦ. πίσσης ξηρᾶς ἀνὰ λίτρας. β. στυπτηρίας ὑγρᾶς. θείου ἀπύρου. μαίνης νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ λίτραν μίαν. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας τέσσαρας ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην. α. ὄξους ὥστε τὰ ξηρὰ διαλῦσαι ὅσον
30 ἐξαρκεῖ. καὶ χρῶ σκευάσας ὡς δοκίμῳ. Ἄλλο. Γενναῖον ἢ ποτήειον φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ποιεῖ ὑδρωπικοῖς. σπληνικοῖς. καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας. δ. κηροῦ λίτρας. β. θείου ἀπύρου λίτραν. α. πίσσης ὑγρᾶς. λι. β. στυπτηρίας ὑγρᾶς. λι. α. νίτρου ἐρυθροῦ. λι. α. ἀριστολοχίας. Γο. γ. βδελλίου. Γο. γ. ἀμώμου. βότρυος. Γο. γ. σικύου ἀγρίου ῥίζης. Γο. γ. ἀλόης. Γο. ς. πυρέθρου. Γο. γ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. γ. ἰξοῦ δρυΐνου. Γο. γ. ὀποῦ συκομόρων. Γο. γ. ὄξους. ℥. α. ς. ἢ οἴνου ἰταλικοῦ. ἀντὶ τοῦ ὄξους βάλλομεν. ἐλαίου κοτύλας. γ. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Μάλαγμα διὰ δαφνίδων. σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς. διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ἀναπίνει τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις.

Κηροῦ λίτραν. α. πιτυΐνης λίτραν. α. πίσσης βρυτίνης λίτραν. α. δαφνίδων ξηρῶν λίτραν. α. νίτρου ἐρυθροῦ
40 λίτραν. α. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α. στέατος μοσχείου κατειργασμένου λίτραν. α. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται, καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπιβάλλεται καὶ ἀνακόψαντες ἀνελόμενοι χρώμεθα. Ἄλλο. Δαφνίδων λίτραν. α. πίττης λίτραν. α. μαίνης λίτραν. α. στέατος ταυρείου λίτραν μίαν. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α. κηροῦ λίτραν. α. σκεύαζε καθὰ προείρηται.

Ἡ τοῦ κουρέως λεγομένη σπληνική. ὑδρωπική.

Ταύτῃ κουρεὺς ἀπὸ Βιθυνίας ἀνὴρ χρώμενος. ἰσχιαδικοὺς ἀπήλλαττε παντελῶς. Πίσσης ξηρᾶς λίτρας. δ. κηροῦ λίτρας. β. πιτυΐνης λίτρας. β. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας. β. νίτρου ἐρυθροῦ λίτρας. β. στέατος ταυρείου λίτραν. α. ἐν ἄλλῳ καὶ ἴρεως λίτρας. β. κάγχρυος. Γο. ιη. ἀλεύρου τηλίνου. ℥. α. γύρεως. ℥. α. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης κεκομμένης λεπτοτάτης. ℥. α. κυμίνου λειοτάτου. ℥. α. ς. γλυκέος. ℥. α. ἐν ἄλλῳ ἀνίσου λειοτάτου. ℥. ς. τὴν δὲ μῖξιν οὐκ ἔχει.
50

Ἄλλη βιθυνὴ λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις.

Πίσσης βρυτίας λίτρας. δ. ῥητίνης πιτυΐνης κηροῦ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ἀνὰ λίτρας. β. μυελοῦ ἐλαφείου λίτραν. α. στέατος ταυρείου κατειργασμένου. λι. α. ὀποῦ συκομόρου. λι. α. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. Γο. ς. χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ῥίζης κεκομμένης. Γο. ς. δαφνίδων ξηρῶν λίτρας. ς. ἀλεύρου ἰρίνου λίτρας. ς. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος κεκομμένου. Γο. δ. πετροσελίνου. Γο. δ. κυμίνου αἰθιοπικοῦ.

πίκου. Γο. δ΄. αἰρίσου. Γο. δ΄. ἀλῶν πάνων. Γο. ς΄. ἀφρονίτρου. Γο. ς΄. κυπρίνου. Γο. ς΄. οἴνου φαλερίνου ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ φυράσας σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Μάλαγμα τὸ διὰ τῶν ἀρωμάτων φαρμάκων ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις τούτῳ ἐχρήσατο ὀλύμπιος.

Κηροῦ. ∠. ρ΄. τερμινθίνης. ∠. ρ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρ΄. στέατος ταυρείου. ∠. ρ΄. αἰρίσου. ∠. ρ΄. πτελέως. ∠. ρ΄. πετροσελίνου. ∠. ρ΄. ἄμμεως ἰλλυρικῆς ἀνά. ∠. ν΄. πάνακος. ∠. ρ΄. νίτρου. ∠. ν΄. γλυκυρρίζης ∠. ν΄. κυπέρου. ∠. κε΄. βράθυος. ∠. κε΄. σαμψύχου. ∠. κε΄. μελιλώτου. ∠. κε΄. καρδαμώμου. ∠. ιβ΄. S. κασσίας σύριγγος. ∠. ιβ΄. S. νάρδου κελτικῆς. δαύκου κρητικοῦ τῆς ῥίζης ἀνά. ∠. ιβ΄. S. μέλιτος κοτύ-
10 λης. S. οἴνου εὐώδους ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἄλλο. κηροῦ μνᾶ μία. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος μνᾶ. α΄. τερμινθίνης. μνᾶ. α΄. σαμψύχου μνᾶς. S. ἴρεως ἰλλυρικῆς μνᾶς τέταρτον. ὅ ἐστιν. ∠. λ΄. λινοσπέρμου πεφωγμένου μνᾶς. δ΄. στέατος ταυρείου μνᾶς. δ΄. σικύου ἀγρίου ῥίζης ξηρᾶς μνᾶς. δ΄. αἰρίσου μνᾶς. δ΄. σελίνου σπέρματος. ἄμμεως. κυμίνου. μαράθρου. νίτρου ἀνὰ μνᾶς. δ΄. πεπέρεως. ∠. ιβ΄. S. μέλιτος κοτύλην. οἴνου κοτύλην. α΄. S. κυπρίνου κοτύλην. α΄. S. ὄξους κοτύλην. α΄. S. (ἐπιτίθει καὶ χρῶ.

Ἐκ τῶν ἀνδρομάχου πρὸς ὑδρωπικούς, καὶ ἐμπνευματώσεις.

Γῆς ἰωνίας ὑγρᾶς λίτρας. β΄. κηροῦ λίτραν. α΄. νίτρου. ∠. ς΄. θείου ἀπύρου. Γο. ς΄. στυπτηρίας. Γο. ς΄. Πρὸς ὑδρωπικοὺς κλεοφάντου. κηροῦ. ῥητίνης. ἀφρονίτρου ἀνά. ∠. ρ΄. χαλβάνης. ∠. ιβ΄. S. πτελέως. ∠. ιβ΄. S. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ιβ΄. S. κυπρίνου κυάθους. β΄. ὄξους κυάθους δύο.

Ἀρχιγένους ἐκ τοῦ δευτέρου τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.

Ὑδρωπικὴ δίαιτα ὡς προσήκει. Καταπλάττε μὲν βολβίτῳ ἀγελαίας βοός. ξήραινε δὲ αὐτὸ ἐπιμελῶς
20 καὶ λειώσας ἕψε ἐν ὀξυκράτῳ ὠμῆς λύσεως τρόπον. προσεμπάσας θείου ἀπύρου τὸ. δ΄. μέρος, ὅλῳ δὲ τῷ κύτει ἐπίβαλλε. ὡς μούσας κατέπλαττεν αὐτοὺς, ἐλατηρίῳ. σταφίδι ἀγρίᾳ. ὑσσώπῳ. χολῇ ταυρείᾳ. ἴσοις. σύκοις κεκομμένοις ἀναληφθεῖσιν. ἢ συκίου ἀγρίου τῆς ῥίζης μνᾶ μία. ἑψημένης ἐν οἴνῳ. Σύκων ὁμοίως ἑψημένων μνᾶς. S. ταῦτα ὁμοῦ λέαινε παραχέων τοῦ ἀφεψήματος αὐτοῖς, μέχρι μαλαγματώδες ποιήσεις. εἶτα μίξας αὐτοῖς ἀλθαίας λείας ῥίζης τὸ ἴσον, καὶ συνέψων συλλέαινε, καὶ οὕτω καταπλάττε. ἢ πυράθους αἰγείους ἕψων ἐν οὔρῳ παιδίου ἀφθόρου. ἢ αὐτοῖς αἰγὸς τῷ οὔρῳ. γλοιοῦ ποιῶν πάχος καταπλάσσε. ἄκρως αὐτοὺς διὰ κοιλίας καθαίρει. ἄλλο. ἐλλεβόρου μέλανα. χολὴν ταυρείαν. νίτρον. πέπερι, ἴσα (σὺν μέλιτι καταπλάσσων τὴν κοιλίαν ἐπὶ ἡμιώβελον. παρ' ὅλην δὲ τὴν ἀγωγὴν ποτίζειν τινὶ τούτων. κοτυληδόνος. ∠. α΄. σκίλλης καθαρᾶς ξηρᾶς λίτραν. α΄. ἐν οἰνομέλιτι κεκραμέ-
30 νῳ δίδου καθ' ἡμέραν. ἢ ἄρου ῥίζης φλοιοῦ. ∠. α΄. καὶ κνεώρου ἣν ἔνιοι χαμαιλαίαν καλοῦσι. ∠. γ΄. χυλίσας, καλάμων τῶν πρὸς ταῖς ῥίζαις ἁπαλοὺς ὄχθους λάβε κυάθους. γ΄. μίξας τε τὰ προειρημένα δίδου καθ' ἡμέραν πίνειν. κάλλιστα δὲ ποιεῖ τοῦτο. καρκίνου ποταμίου ξηροῦ χωρὶς τῶν ποδῶν, καὶ χηλῶν λελειωμένου. ∠. α΄. ὀπίου ὀβολὸν. α΄. μίξας ὕδατι ἐξ αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ὅθεν οἱ καρκίνοι, δίδου πίνειν. ἐνίοτε δὲ ἀντὶ τοῦ ὀπίου ὀποβαλσάμου προσβάλλεται ἴσον. ἢ κοραλλίου. ∠. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. α΄. ὀβολοὺς. β΄. λειώσας μετὰ καλαμίνθης ἀποβρέγματος ἀνάπλαττε διοβολιαίους τροχίσκους, καὶ δίδου πίνειν ἐν τῷ τῆς καλαμίνθης ὕδατι ὀβολὸν, ἄκρως ποιεῖ, καὶ πρὸς νεφριτικούς. ἢ τὴν ῥίζαν τῆς καλαμίνθης καθεψήσας πότιζε. ἢ τὸ σίον λεγόμενον. τοῦτο δὲ καὶ ἐσθίειν δίδου. ἢ τριβόλου τὰ φύλλα. ἢ τὴν ῥίζαν μετ' οἴνου δίδου. ἢ ἐν βαλανείῳ ἁλὶ καὶ ἐλαίῳ ἐπιμελῶς ἄχρις ἂν ἱδρώσωσιν, ἀλείψας ἔξαγε, καὶ μόνους τοὺς διδύμους ἀποκλύσας ἀθυμοῦντας. πρῶτον λεντίοις εἶτα τοῖς λοιποῖς περι-
40 βολαίοις συσκεπάσας κόμιζε, καὶ δίδου φουρνίτου ἄρτου μετὰ ἰσχάδων ἱκανῶν φαγεῖν. πότιζε δὲ οἴνῳ μέλανι ἰταλικῷ ἢ ἀσιανῷ προσφάτῳ ἐνεψημένων αὐτῷ σύκων. Γο. δ΄. εἰς τοὺς. ς΄. ξ. μέχρι τὸ. γ΄. λειφθῇ. καθαίρει δι' οὔρων. ἢ αἰγὸς οὔρου κοχλιάριον. α΄. μετὰ νάρδου. ∠. α΄. θερμάνας δίδου πίνειν. ἢ σύκιον ἄγριον οἴνῳ ναρδίνῳ ἢ ἀμιναίῳ ἐναποβρέξας δὶς, ἐκ τοῦ ἀποβρέγματος δίδου κύαθον. α΄. καὶ προστίθει κατὰ βραχὺ, ἕως κυάθων τεσσάρων. ἢ σεσέλεως δίδου πίνειν ἢ ἐσθίειν. ἢ δαφνοειδοῦς λείου ἡλίκον θέρμον ἐπὶ πάντων δίδου πιεῖν ἄγει οὖρα πολλά. ἢ ἄρου ῥίζης φλοιὸν ἐν οἴνῳ. ἢ λεπίδος χαλκοῦ. ∠. α΄. ἄρτου τὸ ἐντὸς ἀναλαβὼν καταπότια ποίει, καὶ δίδου ὕδωρ. ἄγει εὐτόνως. ἢ χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. α΄. πηγάνου κλωνία τρία. περιστερᾶς κόπρου. ∠. α΄. ἁλὸς κοινοῦ ὀλίγον μετ' οἴνου ἐφεσίου καὶ ὕδατος. τὸ πᾶν κρᾶμα κοτύλης. S. δίδου. ἄκρως ποιοῦσιν αἵ τε θειακαὶ διουρητικαὶ πᾶσαι. ἔτι τε τὰ ἑκάστῳ διὰ πείρας ἀκίνδυνα ὑδραγωγὰ πότιμα, ἢ καταπότια. διάχριε δὲ τοὺς ὑδρωπικοὺς ἐπὶ πολὺ ἐν ἡ-
50 λίῳ σκέπων τὴν κεφαλὴν, μιγνὺς τῷ ἐλαίῳ ἅλας πολοὺς καταιονα τε ἅλμῃ θερμῇ καὶ πολλῇ. τοὺς ἐμπεφυσημένους μάλιστα τόπους. κύστεις εὐμεγέθεις ἐμφυσήσας ἐπιμελῶς κατάκρουε καθ' ἡμέραν συνεχῶς. πιλοῦνται γὰρ καὶ προστέλλονται. διελὼν δὲ τὰ σφυρὰ αὐτῶν, ἢ καὶ χάσας ἐν φορείῳ αἰώρει. πολὺ γὰρ διαρρεῖν ὑγρὸν εἴωθεν αὐτοῖς. πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις, ἡ τοῦ βιεννίου. Κρόκου, ὀπίου, ὀποπάνακος, σμύρνης, ἴρεως, ἀκόρου, μανδραγόρου, ἀσάρου, κόστου, νάρδου ἰνδικῆς, δαύκου κρητικοῦ, μήου ἀνά. ∠. η΄. πεπέρεως λευκοῦ, καὶ μακροῦ, ὀπίου, γεντιανῆς, στοιχάδος, κασσίας, φοῦ ποντικοῦ ἀνά. ∠. η΄. μέλιτι ἀναλάμβανε.

Περὶ τῶν ἀνωδύνων τε καὶ κωλικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων.

Τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις ἕνεκα μεγάλης ὀδύνης ἢ ἀγρυπνίας, ἢ τοῦ μὴ σπαράττεσθαι χάριν διὰ βῆχα βιαίαν, ὡς ἐφ' αἵματος ἀναγωγῆς ἐνίοτε γίνεται καὶ καταρρῶν χαλεπῶν, εἰώθαμεν χρῆσθαι. κατὰ μέντοι τὰ μετριώτερα τῶν εἰρημένων, αἱ διὰ τῶν σπερμάτων ἰδίᾳ ὀνομαζόμεναι βηχικαὶ δυνάμεις αὐτάρκεις, ἔχουσαι μὲν πάντως τι καὶ αὗται τῶν ναρκωτικῶν φαρμάκων, ἀλλ' ὀλίγον ἐν πολλοῖς τοῖς σπέρμασιν, ἅπερ εὐώδη τε ἐστὶν καὶ λεπτομερῆ, καὶ διουρητικὰ, προσαγορεύουσι δὲ πολλάκις αὐτὰ οἱ ἰατροὶ χωρὶς τοῦ προσθεῖναι τὸ τοῦ σπέρματος ὄνομα, κύμινον λέγοντες, καὶ δαῦκον, καὶ σέσελι, σέλινόν τε καὶ ἄνισον. αἱ μὲν οὖν τῶν τοιούτων φαρμάκων συνθέσεις ταῖς βηχικαῖς ὀνομαζομέναις διαθέσεσιν εἴρηνται. 10 τὰς δὲ τῶν ἀνωδύνων τε καὶ κωλικῶν αἵπερ εἰσὶν ὁμογενεῖς μὲν ἐκείναις, σφοδρότεραι δὲ πολὺ ταῖς δυνάμεσιν, ἐν τῷδε τῷ λόγῳ δηλώσω. πρώτη μὲν οὖν αὐτῶν ὡς ἔοικεν ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις, ἡ τοῦ Φίλωνος ἔνδοξος ἐγένετο. περὶ ἧς αὐτὸς ἐποίησε τάδε τὰ ἐλεγεῖα.

Ταρσέος ἰητροῖο μέγα θνητοῖσι Φίλωνος
  εὕρεμα πρὸς πολλὰς εἰμὶ παθῶν ὀδύνας.
εἴτε κόλον πάσχει τις ἅπαξ δοθὲν, εἴτε τις ἧπαρ,
  εἴτε δυσουρείῃ ἴσχεται, εἴτε λίθῳ,
ἰῶμαι καὶ σπλῆνα καὶ ὀρθόπνοιαν ἀνιηρὴν
  καὶ φθίσιν ἰῶμαι, σπασμὸν ἐνιστάμενον,
καὶ σφαλερὴν πλευρῖτιν· ἀποπτύων δέ τις αἷμα
20 ἢ ἐμέων, ἕξει μ' ἀντίπαλον θανάτου.
πάντα δ' ὅσα σπλάγχνοισιν ἐνίσταται ἄλγεα παύω.
  βῆχά τε καὶ πνιγμὸν, λύσσαν τε καὶ κατάρρουν.
γέγραμμαι δὲ σοφοῖσι μαθὼν δέ τις οὐ βραχὺ ἕξει
  δῶρον. ἐς ἀξυνέτους δ' οὐκ ἐπόθησα περᾶν,
ξανθὴν μὲν τρίχα βάλλε μυελόπνοον ἰσοθέοις.
  οὗ λύθρος Ἑρμείοις λάμπεται ἐν βοτάναις.
κρόκου δὲ σταθμὸν φρένας ἀνέρος. οὐ γὰρ ἄδηλον.
  βάλλε δὲ καὶ δραχμὴν ναυπλίου Εὐβοέως
καὶ τρίτον ἐν Φρώεσσι Μενοιτιάδαο φονῆος.
30 δραχμὴν τὴν μήλων γαστρὶ σωζομένην.
ὁλκὰς δ' ἀργυρέοιο πυρσειδέος εἴκοσι βάλλε.
  εἴκοσι καὶ κυάμου θηρὸς ἀπ' Ἀρκαδίης.
δραχμὴν καὶ ῥίζης ψευδωνύμου ἣν ἀνέθρεψε
  χῶρος ὁ τὴν πίσσῃ Ζῆνα λοχευσαμένους.
πῶον δὲ γράψας ἄρθρον βάλε πρῶτον ἐπ' αὐτὸ
  ἄρρεν ἐνὶ δραχμὰς πέντε δὶς ἑλκόμενον,
νάμα δὲ θυγατέρων ταύρων καὶ κεκροπίδεσσι.
  συγγενὲς οἱ τρίκκης ὡς ἐνέπουσι ζῶν ἐμοὶ,

Ἐν τούτοις τοῖς ἔπεσιν ὁ Φίλων κελεύει κρόκου μὲν ∠ . ε. ἐμβάλλεσθαι. πυρέθρου δὲ μίαν, εὐφορβίου μίαν. 40 στάχυος νάρδου μίαν. πεπέρεως δὲ λευκοῦ, καὶ ὑοσκυάμου τὸ ἴσον, ἑκατέρου ∠ . κ. ὀπίου δὲ ∠ . ι. οἱ μὲν οὖν πρῶτοι δύο στίχοι τὸν κρόκον δηλοῦσιν. ξανθὸν μὲν τῇ χρόᾳ ὄντα, τριχοειδῆ δὲ τῇ λεπτότητι. λύθρον δὲ τοῦ κρόκου φησὶν ἐν ταῖς Ἑρμείαις, τουτέστι ταῖς τοῦ Ἑρμοῦ λάμπεσθαι βοτάναις. ἐπειδὴ μειράκιον καλούμενον Κρόκος ἅμα τῷ Ἑρμῇ δισκεύων, εἶθ' ἑξῆς ἀμελέστερον ἐμπεσόντος αὐτῷ δίσκου τῇ κεφαλῇ συνέβη μὲν ἀποθανεῖν αὐτίκα. τοῦ δ' αἵματος εἰς τὴν γῆν ἀναχυθέντος ἐξ αὐτοῦ φῦναι τὸν κρόκον. λάμπεσθαι δὲ εἶπε τὸν λύθρον, τουτέστι τὸ ἀπὸ τοῦ σφαγέντος αἷμα διὰ τὸ στιλπνὸν τῆς χροιᾶς τοῦ κρόκου. γράφεται δὲ οὐ μόνον βοτάναις, ἀλλὰ καὶ πεδίοις, ὡδί πως ὁ στίχος. Ἑρμείοις λάμπεται ἐν πεδίοις. σταθμὸν δὲ ἀξιοῖ τοῦ κρόκου πέντε δραχμὰς εἶναι. φρένας ἀνέρος εἰπὼν τὰς αἰσθήσεις οὔσας πέντε. ὅτι δὲ δραχμὰς πέντε βούλεται εἶναι, καὶ οὔτε ὀβολοὺς, οὔτε λίτρας, οὔτε ἄλλο τι τοιοῦτον ἐνδείκνυται διὰ τῶν ἑξῆς. πρῶτον μὲν εἰπὼν, μίσγε δὲ καὶ δραχμὴν ναυπλίου Εὐβοέως. εἶθ' ἑξῆς καὶ τοῖς ἄλλοις προστιθεὶς 50 τοὔνομα τὸ τῆς δραχμῆς. ναύπλιον μὲν οὖν Εὐβοέα τὸ πύρεθρον λέγει. διότι Ναύπλιος πυρὰς μεγάλας καύσας ὥς φασι, κατὰ τὴν τῆς Εὐβοίας λιμένα. πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐξηπάτησεν, ὡς ἤδη χώραν εὔλιμενον καταίροντας ἀπολέσθαι. ἐργάσασθαι δέ φασιν αὐτὸν τοῦτο διὰ τὸν τοῦ Παλαμήδους θάνατον, καὶ μὴν καὶ τὸ εὐφόρβιον αἰνιγματωδῶς ὁμοίως τούτοις κέκληκεν εἰπὼν, καὶ τρίτον ἐν Φρώεσσι Μενοιτιάδαο φονῆος, ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς ἐποίησε λέγοντα τὸν Πάτροκλον.

» ἀλλά με μοῖρ' ὀλοὴ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱὸς,
» ἀνδρῶν δ' Εὔφορβος,

μήλων δὲ τουτέστι προβάτων, ἐν τῇ γαστρὶ διασώζεσθαι φησὶ τὸ εὐφόρβιον, ὅτι μόνην ταύτην οὐ διαβιβρώσκει, καὶ διὰ τοῦτο δυνατόν ἐστιν ἀποτίθεσθαι κατ' αὐτὴν τὸ φάρμακον. ὀπὸς δέ ἐστι φυτοῦ τινος ἀκανθώδους ἐν τῇ τῶν μαυρουσίων γῇ φυομένου, θερμότατος τῇ δυνάμει, καὶ γέγραπται περὶ αὐτοῦ βιβλίδιόν τι σμικρὸν, ἰούβα τῷ βασιλεύσαντι τῶν μαυρουσίων. ἐφεξῆς δὲ ὁ φίλων φησὶν, δραχμὰς δ' ἐξ ἐλινοῖο πυρώδεος εἴκοσι βάλλειν, ὡς λευκὸν πέπερι σημαίνων. ἔστι δὲ εὐστομαχώτερον καὶ δριμύτερον τοῦ μέλανος. εἴκοσι δ' ἀξιοῖ δραχμὰς ἐμβάλλεσθαι σπέρματος ὑοσκυάμου θηρὸς ἀπ' ἀρκαδίης. ἐπειδὴ τὸν ἐρυμάνθιον κάπρον ὁ ἡρακλῆς ἀποκτεῖναι λέγεται κατὰ τὴν τῶν ἀρκάδων γῆν αὐξηθέντα. νάρδου δὲ καὶ αὐτῆς ∠ α. ἀξιοῖ βάλλειν. ἣν ψευδώνυμον εἴρηκε ῥίζαν. ἐπειδὴ στάχυς ὀνομάζεται νάρδου. βούλεται δ' αὐτὴν εἶναι κρητικὴν, ἔνθα φησὶν ἣν ἀνέθρεψε χῶρος ὁ τὸν πίσης ζῆνα λοχευσάμενος. ἐπειδὴ τὸν δία φασὶν οἱ μυθολόγοι κατὰ τὸ δικταῖον ὄρος ἐν κρήτῃ τραφῆναι κρυπτόμενον ἀπὸ τῆς μητρὸς ῥέας, ὅπως μὴ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ κρόνου καταποθῇ, προσέθηκε δὲ τῷ διὶ τὴν πίσαν ὡς εἰώθασι πολλοὶ καὶ χωρὶς ποιητικῆς ἐν τῷ βίῳ λέγειν, μὰ τὸν ἐν περγάμῳ ἀσκληπιὸν, μὰ τὴν ἐν ἐφέσῳ ἄρτεμιν, μὰ τὸν ἐν δελφοῖς ἀπόλλωνα. μὰ τὸ ἐν ἐλευσῖνι πῦρ. ἔνιοι δὲ οὐ τὴν κρητικὴν χώραν, ἀλλὰ τὴν ἰνδικὴν εἰρῆσθαι φασὶν, ἐξ ἧς ὁ ἐλέφας φέρεται. ἐκ τούτου γὰρ τὸ ἐν πίσῃ τοῦ διὸς ἄγαλμα λελοχεῦσθαι. τουτέστι γεγενῆσθαι. τούτοις ἅπασι μίγνυσθαι κελεύει τὸν τοῦ μήκωνος ὀπὸν, ἐθισμένον ἀπὸ τῶν ἰατρῶν, ὄπιον ἰδίως ὀνομάζεσθαι. μηδενὸς τῶν ἄλλων ὀπῶν καίτοι παμπόλλων ὄντων κατὰ τὸ καλούμενον οὐδέτερον γένος ὀνομαζομένων. ἐπεὶ τοίνυν τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ο φωνῆς καὶ τῆς πίον σύγκειται, διὰ τοῦτο ἔφη. ποῖον δὲ γράψας ἀριθμὸν βάλλε πρῶτον ἐπ' αὐτῷ ἄρρεν ἐνὶ δραχμαῖς πέντε δὶς ἑλκόμενον. ὃ περιέμβαλλε καὶ τὸ ὀπίου ∠ ι. ὑπόλοιπον δέ ἐστιν ᾧ πάντα ταῦτα ἀναλαμβάνεται λειωθέντα τὸ μέλι κεκλημένον ὑπ' αὐτοῦ συμβολικῶς, νᾶμα ταύρου θυγατρῶν. ἐπειδὴ σηπομένων τῶν ταύρων γεννᾶσθαι φασὶ τὰς μελίσσας. ἀττικὸν δὲ αὐτὸ βουλόμενος εἶναι, συγγενὲς ἔφη τοῖς κεκροπίδαις. τουτέστι τοῖς ἀθηναίοις. διὰ δὲ τοῦ τελευταίου τῶν ἐπῶν δηλοῖ καὶ τοὺς ἀσκληπιάδας οὕτως ὀνομάζειν, ἐκ τρίκκης γὰρ τὸ γένος αὐτῶν ἐστὶν ὡς καὶ ὁ ποιητής ἐστιν. αὕτη σχεδὸν ἡ πρώτη τῶν ἀνωδύνων ὀνομαζομένων ἀντιδότων, ἔνδοξος ἐγένετο. κατ' αὐτὴν δὲ τὰ μὲν προσθέντες αὐτῇ, τὰ δὲ ἀφαιροῦντες ἢ ταῖς συμμετρίαις ὑπαλλάττοντες, ἐποίησαν μυρίων ἀνωδύνων ἀντιδότων ἀριθμὸν ἃς καὶ κωλικὰς προσαγορεύουσι, παρονομάζοντες ἀπὸ τοῦ μεγίστας ὀδύνας ἔχοντος πάθους. ἐγὼ δὲ πρώτους μὲν ἐρῶ τοὺς γενικοὺς τρόπους τῆς συνθέσεως αὐτῶν. εἶτα ὡς εἴωθα τὴν εὐρυχωρίαν τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν ἀπογράψω. τὸ μὲν οὖν ὄπιον ἰσχυρότατόν ἐστι τῶν ναρκούντων τὴν αἴσθησιν, ὕπνον τε καρώδη φερόντων. ἐργάζεται δὲ ταῦτα καὶ μόνον ἐν ἑψήματι διαλυθὲν, εἶτα ἀναληφθὲν διὰ κροκίδος εἰς ἕδραν ἐντιθέμενον. ἐπιχριόμενόν τε τῷ μετώπῳ, καὶ τοῖς μυκτῆρσιν ἐγχριόμενον. ἐὰν δὲ μετὰ ἑτέρου τινὸς τῶν πραϋνόντων τὴν δύναμιν αὐτοῦ μιχθῇ, μετριώτερον ἐργάζεται ταῦτα. χρὴ δὲ εἶναι τὰ μιγνύμενα τῶν ἢ τὸ πέττειν ἢ πραΰνειν δυναμένων ὀδυνηρὰν διάθεσιν, ἢ τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν χυμοὺς διαφορεῖν. ἢ τέμνειν τε καὶ λεπτύνειν. ἢ κατὰ τὴν ὅλην οὐσίαν ἀλλοιοῦν. οὐ μὴν οὐδὲ ἀγνοεῖν ἡμᾶς οἶμαι τὸν ἄριστον εἶναι σκοπὸν τῆς συνθέσεως, ὅταν τελέως τις στοχάζηται, τοῦ τε ναρκῶσαι τὴν αἴσθησιν, καὶ τοῦ μηδὲν ἰσχυρὸν ἐκ τούτου διαμεῖναι παρὰ τῷ μορίῳ βλάβος, ἔτι τε τοῦ μέγιστον ὠφεληθῆναι τὴν διάθεσιν, εἰς ταῦτα οὖν ἀποβλέπων μοι δοκεῖ καὶ ὁ φίλων συνθεῖναι τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον. ἐκ μὲν τῆς τοῦ ὑοσκυάμου καὶ τῆς τοῦ ὀπίου μίξεως ὕπνον τε καρώδη καὶ τὴν νάρκην τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως ἐργάσασθαι βουλόμενος. ὅπως δὲ ἀναδοθείη τε θᾶττον καὶ διεξέλθοι τὸ βάθος ὅλων τῶν πασχόντων σωμάτων τὰ θερμαίνοντα, πύρεθρόν τε καὶ εὐφόρβιον, καὶ πέπερι μίξας διαφορεῖν δυνάμενα τοὺς βλάπτοντας χυμούς. καὶ διαρρίπτειν τοὺς γλίσχρους. καὶ τέμνειν τοὺς παχεῖς. καὶ τὰ φυσώδη πνεύματα λεπτύνειν καὶ κενοῦν. ἔστι δ' οὐκ ὀλίγον πασῶν τῶν ψυχρῶν διαθέσεων ἐν τῇ νάρδῳ πεπτικόν. οὐ μὴν τήν γε κρητικὴν νάρδον ἐμβάλλειν χρή. οὐδ' ὅλως τὴν παρ' ἡμῖν γεννωμένην. ἣν ὀρείαν τε καὶ ναρδίτην βοτάνην ὀνομάζουσι μᾶλλον ἢ νάρδον. ἔστι μὲν οὖν ἡ κελτικὴ νάρδος ἀγαθὸν φάρμακον εἰς ὅσαπερ αὖ, καὶ ἡ ἰνδική. λείπεται δὲ αὐτῆς πάμπολυ. καθάπερ γε καὶ ταύτης ἡ ὀρεινή. ὥσπερ καὶ τῶν ἀρωματικῶν ὀνομαζομένων φαρμάκων τὴν νάρδον μόνην ἐνέβαλεν ὁ φίλων. οὕτως οἱ μετ' αὐτὸν ἄλλος ἄλλο προσέθεσαν. ἔνιοι δὲ καὶ πλείω. τὰ προστιθέμενα δέ ἐστι. σχοίνου ἄνθος καὶ κασία, κιννάμωμόν τε καὶ ἄμωμον καὶ κόστος, ὥσπερ δὲ αὖ πάλιν τὸν κρόκον ἐνέβαλε πεπτικὸν χυμῶν ἀπέπτων, καὶ διαθέσεων φαρμακωδῶν. οὕτως ἄλλοι σμύρναν τε καὶ καστόριον ἔμιξαν. οἱ πλεῖστοι δὲ αὐτῶν καλῶς ποιοῦντες, καὶ ταυτὶ τὰ συνήθη σπέρματα περὶ ὧν εἴρηται καὶ πρόσθεν ἐν τοῖς διὰ τῶν σπερμάτων ὡς παραμυθήσασθαι τῇ ἀηδίᾳ τὸ πικρὸν φάρμακον, εἰς ἀνάδοσίν τε, καὶ οὔρησιν προτρέπεσθαι τὸ σύμπαν φάρμακον. εἰ δέ τι λεπτῦναι δέοι πάχος χυμῶν, καὶ τοῦτο ἐργαζόμενα, λέγω δὲ καὶ σελίνου σπέρμα, καὶ κυμίνου, καὶ ἀνίσου. καὶ δαύκου, καὶ πετροσελίνου, καὶ ὅσα τοιαῦτα. προσθήσω τοιγαροῦν ἤδη καὶ τὸ πλῆθος τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν τοῖς πρὸ ἐμοῦ πεπειραμένων.

Περὶ τῶν ὑπ' ἀνδρομάχου γεγραμμένων κωλικῶν.

Πρώτη μὲν αὐτῶν γέγραπται κατὰ λέξιν οὕτως. κωλικὴ κασσίου. ἀνίσου ∠ ς. σελίνου σπέρ-

ματος. ∠. ιβ. νάρδου. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. ϛ. κασσίας. ∠. γ. πετροσελίνου. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. γ. πεπέρεως λευ-
κοῦ. ∠. ε. καὶ μακροῦ. ∠. ε. *σκύρου. ∠. ϛ. σχοίνου. ∠. γ. ὀποῦ μήκωνος. ∠. ϛ. κρόκου. ∠. γ. ἀναλάμβα-
νε μέλιτι ἑφθῷ. τινὲς καὶ κινναμώμου. ∠. α. ἢ κασσίας. ∠. β. ἡ τελεία δόσις καρύου βασιλικοῦ
μικροῦ σὺν ὕδατος θερμοῦ κυάθοις τρισὶν, τὸ δὲ ἐλάχιστον ποντικοῦ μικροῦ.

Κωλικὴ δευτέρα τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων, ἔστιν ἡ δὲ ἄλλως, ἢ κασσίου ὡς κρείττων. ποιεῖ δὲ καὶ
ἐπιτιθεμένη ἔξωθεν. ἀνίσου. ∠. ιη. σελίνου σπέρματος. ∠. κδ. νάρδου ἰνδικῆς ἴσον. κασσίας. ∠.
ϛ. πετροσελίνου σπέρματος. ∠. ιϛ. σμύρνης. ∠. ιβ. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ιβ. καὶ μακροῦ. ∠. ι. σχοίνου.
∠. ϛ. ὀπίου. κρόκου. κασσίας ἀνὰ. ∠. ιβ. κόστου. ἀκόρου ἀνὰ. ∠. ϛ. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε. δίδου κα-
ρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μεθ' ὕδατος κυάθων τριῶν. αὗται μὲν οὖν αἱ προγεγραμμέναι δύο δι-
10 φαρμάκων συνετέθησαν, ὑπὲρ ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον. ἡ δ' ἐφεξῆς ᾗ κεχρῆσθαι φησὶν αὐτὸς, ἔχει τι-
νὰ καὶ ἄλλα παρὰ τὰ πρόσθεν, ὁμογενῆ μὲν τῷ τε ὀπίῳ καὶ τῷ τοῦ ὑοσκυάμου σπέρματι. τόν τε τοῦ μαν-
δραγόρου χυλὸν τῶν μήλων. ἤτοι τὸν τῆς ῥίζης αὐτοῦ, καὶ τὸν τοῦ κωνείου. οὕτω δὲ καὶ τὸ ποντικὸν φοῦ.
τὸ μέν τι παραπλήσιον ἔχον τῇ νάρδῳ. τὸ δέ τι τῷ πετροσελίνῳ καὶ τοῖς οὐρητικοῖς σπέρμασιν. τὸ δὲ τῆς
ἀγρίας κράμβης σπέρμα τῶν λεπτυντικωτάτων τε καὶ ξηραίνειν καὶ διαφορεῖν ἱκανῶς δυναμένων,
ἐκ δὲ τῶν οὐρητικῶν ἐστὶ καὶ τὸ μῆον, καὶ τὸ ἄσαρον. ἡ δὲ ἰλλυρὶς, ἣν οὐδὲ ὀνόμασιν ἰλλυρικὴν ἶριν. πεπτικόν
ἐστιν καὶ λεπτυντικὸν φάρμακον. ἡ δὲ στοιχὰς ἄσηπτόν τε καὶ λεπτυντικὸν, αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον οὕτως ὑπὸ
τοῦ Ἀνδρομάχου γέγραπται. Κωλικὴ τουλλίου ᾗ χρῶμαι. μανδραγόρας χυλοῦ τῶν μήλων. ∠. η.
ἢ τῆς ῥίζης τοῦ χυλοῦ. ∠. ι. φοῦ ποντικοῦ. ∠. η. κράμβης ἀγρίας σπέρματος. ∠. η. κωνείου χυλοῦ. ∠.
ιϛ. κόστου, πεπέρεως λευκοῦ, ἢ μακροῦ, σμύρνης, ὀπίου ἀνὰ. ∠. η. ὀποπάνακος. ∠. ϛ. στοιχάδος. δαύκου
20 σπέρματος. μήου, ἀσάρου ἀνὰ. ∠. ιβ. κινναμώμου ἰλλυρίδος ἀκόρου ἀνὰ. ∠. η. ἐφεξῆς τῶν προγε-
γραμμένων. Κωλικὴ παρὰ Ἀβασκάντου. ἣν εὗρον παρ' ἐμοὶ σύμφωνον. ἀνίσου. ∠. ι. σεσέλεως σπέρμα-
τος. ∠. η. πετροσελίνου. νάρδου ἰνδικῆς. πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ ἀνὰ. ∠. γ. καὶ τετρώβολον. ὀπίου. ∠.
ι. σμύρνης. ∠. ι. κυμίνου αἰθιοπικοῦ. κασσίας ἀνὰ. ∠. ε. σχοίνου. κρόκου ἀνὰ. ∠. ε. μέλιτι ἑφθῷ σκεύαζε.

κωλικὴ θαυμαστὴ ᾗ χρῶμαι, καὶ πρὸς τοὺς εἰλεώδεις, καὶ οἷς κόπρος ἀνεμεῖται ἐν ταῖς μεγίσταις ἀλ-
γηδόσιν διδομένη ἡλίκον κύαμος ἐν κυάθοις τρισὶν ἢ τέσσαρσιν ὕδατος ψυχροῦ. πεπέρεως λευκοῦ. ὑο-
σκυάμου σπέρματος, ἀνὰ. ∠. μ. ὀπίου. ∠. ϛ. κρόκου. ∠. ι. ναρδοστάχυος. εὐφορβίου. πυρέθρου ἀνὰ. ∠.
β. μέλιτι ἑφθῷ ἀναλάμβανε. Ἄλλη ἀδιάπτωτος καὶ πρὸς πᾶσαν ἐμπνευμάτωσιν. σπέρμα-
ὑοσκυάμου σπέρματος. πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ. ∠. μ. ὀποῦ μήκωνος. ∠. κ. κρόκου. ∠. ϛ. ὀποβαλσάμου.
∠. γ. μέλιτι ἑφθῷ. Τερεντίου κωλική. κωλικὴ Τερεντίου Οὐάλεντος. σπέρματος. πεπέρεως λευ-
30 κοῦ. ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ. ∠. μ. ὀποῦ μήκωνος. ∠. κ. κρόκου. ∠. η. οἱ δὲ. ∠. ϛ. μανδραγόρου φλοι-
οῦ ῥίζης. ∠. γ. μέλιτος τὸ ἱκανὸν, τινὲς ὀποβαλσάμου. ∠. γ. κωλικὴ Ἀπολλωνίου. νάρδου
∠. β. κασσίας. μαράθρου. μανδραγόρου χυλοῦ. κόστου, ἀνὰ. ∠. α. ἀθέρου στάχυος ἀνὰ. ∠. γ. ὀποπάνακος
∠. α. δαύκου κρητικοῦ. ∠. γ. κινναμώμου. ∠. ε. πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. ἴρεως σμύρνης ἀνὰ. ∠.
β. λημνίας σφραγῖδος. ∠. ι. ἀψινθίου. ∠. β. μέλιτος. ἡ δόσις. ∠. α. σὺν ὕδατι. κωλικὴ ὡς Νικό-
στρατος, ἰσόθεος καλουμένη. ἠγορασμένη ταλάντων δύο. ποιοῦσα πρὸς στομαχικοὺς ὀφθαλμιῶντας. πε-
ριωδυνῶντας. ὑστερικοὺς πόνους. δι' ὑδρομέλιτος, πηγάνου ἐναφεψημένου. κρόκου. ∠. α. ϛ. νάρδου. ∠.
β. σμύρνης. ∠. η. κόστου. πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. χαλβάνης ἀνὰ. ∠. α. ὀποβαλσάμου. ∠. δ'. κιννα-
μώμου. μανδραγόρου χυλοῦ, κασσίας ἀνὰ. ∠. β. δαύκου σπέρματος. ∠. δ. ϛ. σαγαπηνοῦ. ∠. γ. κασσί-
ας. ∠. δ'. μέλιτι ἀττικῷ. κωλικὴ ὡς Σκριβώνιος. Κέρατος ἐλαφείου ἁπαλοῦ κεκαυμένου
40 τῆς σποδοῦ ἡμίμναν. πεπέρεως λευκοῦ. σμύρνης ἀνὰ. ∠. β. λεάνας δίδου κοχλιάριον ἓν, λεάνας κοχλί-
αν ὠμὸν ἅμα σὺν οἴνου κυάθοις δυσὶ, καὶ ὕδατι θερμῷ. Κωλικὴ ᾗ συνεχῶς ἐχρήσατο. τελέως ἀπαλ-
λάττουσα καὶ ἀνασκευάζουσα. ζιγγιβέρεως. ∠. γ. ἰτέας. ∠. γ. πηγάνου κλωνία. γ. ἢ τέσσαρα. φοι-
νικοβαλάνων. ∠. γ. ὕδατος κυάθους. γ. βαλὼν ἐς πολτάριον καινὸν ἕψε, ἕως λειφθῇ τὸ τρίτον. δίδου
πίνειν μετὰ τὸν παροξυσμὸν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ διαλείπων τὸ αὐτὸ ποίει ἐπὶ ἡμέρας πλείονας ποι-
ῶν τὸ φάρμακον. Κωλικὴ τιλλίου καλὴ, ᾗ καὶ αὐτὴ χρῶμαι. Κράμβης ἀγρίας σπέρμα-
τος φοῦ ποντικοῦ ἀνὰ. Γο. ϛ. πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. δαύκου σπέρματος ἀνὰ. ∠. θ'. κασσίας. κόστου.
ὀπίου. μανδραγόρου φλοιοῦ νάρδου ἰνδικῆς. ἀθέρου. ἰλλυρίδος ἀνὰ. ∠. ϛ. στοιχάδος. ∠. θ'. κινναμώμου.
∠. α. κασσίας δαφνίτιδος. ∠. ιη. μέλιτι ἑφθῷ. ἡ δόσις μέγεθος κυάμου αἰγυπτίου. Κωλικὴ ἣν ἐθαύ-
μαζεν ἀρίστων ὡς Διόφαντος ὁ Λύκιος. κενταυρείου χυλοῦ, κασσίας. σκίλλης ὀπτῆς. πεπέρεως λευ-
50 κοῦ, καὶ μακροῦ. σμύρνης. πηγάνου ἡμέρου. ὑσσώπου. ἀβροτόνου. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ. ∠. β. κρόκου. ἀμμω-
νιακοῦ θυμιάματος. ἀκόρου ῥίζης. φοῦ ποντικοῦ. ζιγγιβέρεως. ἐλλεβόρου μέλανος ἀνὰ. ∠. α. ἀναλάμβανε
ὀξυμέλιτι, ἡ δόσις. ∠. α. μετ' ὀξυμέλιτος.

Κωλικὴ ὡς Πούπλιος ἐν Ποπιλίῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ.

Γ σελίνου. ∠. ϛ. σκορδίου. ∠. ιβ. γεντιανῆς. ∠. ε. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ∠. δ'. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. ∠.
γ. μίλτου λημνίας. ∠. ε. σμύρνης. ∠. ζ'. ὀποβαλσάμου. ∠. η. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. β. ϛ. κάχρυος. ∠.
δ'. περιστερεῶνος βοτάνης. ∠. β. πενταφύλλου. ∠. ε. μέλιτι ἀττικῷ. δίδου καρύου τὸ μέγεθος.

Τὰ ὑπ' ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰ κωλικὰ πάθη.

Καταπασὸν πρὸς τὰς τοῦ κώλου ἐμπνευματώσεις. ἀντωνίου φαρμακοπώλου. τούτῳ χρώμενος εὐημέρει.
Χρυσοβαλάνου. ∠. β. σεσέλεως. ἀστραγάλου. ἀνὰ. 𐅻. β. ἰλλυρικῆς. τραγακάνθου ἀνὰ. 𐅻. α. ταῦτα ὁμοῦ
κόψας καὶ σήσας, δίδου κοχλιάριον ἐν ἢ ἔλασσον, ἢ πλέον μετὰ ὕδατος θερμοῦ, κυάθων τεσσάρων πρὸ
τροφῆς. Ορνίθων τὰ ἐντὸς ἅπαντα ἐξελὼν, καὶ βαλὼν εἰς ἀγγος κεραμεοῦν ὄπτα, καὶ λειώσας ἀπό-
θου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου κοχλιάριον. α. S. καὶ δαύκου κρητικοῦ κεκομμένου, καὶ σεσησμένου τὸ ἴσον, καὶ
μελικράτου θερμοῦ κυάθους. γ. πρὸς τὰς τοῦ κώλου ἐμπνευματώσεις χαρικλέους. κυμίνου αἰθιο-
πικοῦ. ∠. ς'. σελίνου σπέρματος. ∠. ε. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος. ∠. β. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α. κόψας
10 καὶ σήσας ἀπόθου. ἡ δόσις κοχλιάρια. β. μεθ' ὑδρομέλιτος κυάθων. γ. πηγάνου ἀγρίου ξηροῦ σπέρματος
σεσέλεως γαλλικοῦ ἀνὰ. ∠. η. πετροσελίνου. ∠. δ'. σίνωνος συριακοῦ. ∠. δ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. β. κόψας
σήσας, δίδου καθὰ προείρηται. Εκλεικτὸν κωλικοῖς τὸ νεκταίριον ποιεῖ καὶ πλευριτικοῖς. καὶ δυσπνοϊ-
κοῖς. κατάγει γυναιξὶν ἔμμηνα. ἔστι δὲ καὶ πεπτικόν. κυμίνου σπανοῦ. 𐅻. α. πεπέρεως λευκοῦ ζιγγιβέ-
ρεως. ἑκάστου τὸ ἴσον, οἴνου γλυκέος ἢ σκιβελίτου. ἢ προτρόπου. ξ. γ. οἴνου φαλερίνου. ξ. α. μέλιτος ἀττι-
κοῦ λίτραν. α. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται παχυτέρῳ κοσκίνῳ. εἶτα μετ' οἴνου ἕψεται ἕως ἂν τὸ τρί-
τον λειφθῇ. ἐπιβάλλεται ὁ γλυκὺς καὶ πάλιν ἕψεται. κινεῖν δὲ δεῖ κλωσὶ πηγάνου προσδεδεμένοις ῥά-
βδῳ ἰτέας, καὶ κατειλημμένοις φλοιῷ ἰτέας. ἔχειν δὲ δεῖ καὶ δεύτερον ῥαβδίον καὶ πηγάνου κλῶνας
νεωτέρους. ὅπως τῶν πρώτων ξηρανθέντων, κινῇς νεωτέροις. ὅταν δὲ τὸ ὑγρὸν ἅπαξ καὶ δὶς ἀναβρά-
σῃ, ἐπίβαλλε τὸ μέλι, καὶ πάλιν ἕψε. ἔπειτα σακκίσας τὸ ὑγρὸν ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου μύστρα
20 τρία πρὸ τροφῆς, καὶ μετὰ τροφήν. Μαράθρου χυλοῦ. ξ. δ. κρόκου. ∠. δ'. τὸν κρόκον βαλὼν εἰς ὀθόνιον
καθαρὸν ἀπόδησον. τὸν δὲ χυλὸν, καὶ τὸ μέλι μίξας ἕψε βαλὼν εἰς ἀγγος κεραμεοῦν, καὶ κινῶν τῷ ἀποδέ-
σμῳ τοῦ κρόκου. ὅταν δὲ συστραφῇ ὥστε ἀρτηριακῆς ἔχειν τὸ πάχος, τὸ μὲν κρόκον ἐκθλίψας ῥῖψον, τὸ
δὲ φάρμακον ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου μύστρον ἐν ἢ δύο πρὸ τροφῆς. ἄλλη σκριβωνίου λαργου τὸ
διὰ τῆς ἰτέας, ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. ἰτέας φλοιοῦ. ∠. δ. ζιγγιβέρεως ξηροῦ. ∠. γ. φοι-
νίκων. καρύων ἀριθμῷ. ς. ὕδατος. ξ. α. S. ἕψε πάντα κινῶν κλωσὶ πηγάνου, καὶ ὅταν τοῦ ὑγροῦ τὸ. γ'. ἀπο-
λειφθῇ, ἐκθλίψον τὸ ὑγρὸν, καὶ δίδου κυάθους. β. καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ τοῦτο δεῖ ποιεῖν ἐπὶ τρεῖς ἡμέ-
ρας. καὶ πάλιν διὰ. λ. ἡμερῶν τοῦτο ποίει, ὥστε εἶναι τὰς ἐν αὐτῷ πόσεις. λς. τὸ φάρμακον ἐπ' ἐνιαυτὸν
πίνεται. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω. ἰτέας χλωρᾶς τοῦ φλοιοῦ. ∠. ε. ζιγγιβέρεως ξηροῦ. ∠. δ. πε-
πέρεως λευκοῦ. ∠. δ. φοινίκων πατητῶν μεγίστων ἀριθμῷ. β. ἢ. γ. πηγάνου χλωροῦ κλῶνας. ε. ὕδα-
30 τος ὀμβρίου. ξ. γ. ἕψε εἰς τὸ. γ. καὶ δίδου καθὰ προείρηται. πακκίου ἀντιόχου, τῆς ὅλης ἀπαλλάτ-
τει διαθέσεως. κέρατος ἐλαφείου νεοβλάστου μαλακωτάτου κεκαυμένου ὥστε λευκὸν εἶναι κοχλιά-
ρια. γ. μείζονα τῷ μεγέθει. πεπέρεως λευκοῦ κόκκοι. ι. ἢ. θ. σμύρνης ὀλίγον ὀσμῆς χάριν ἅπαντα τρί-
βεται. κοχλίας λιβυκὸς ποικίλος τῷ χρώματι ζῶν τῷ ὀστράκῳ, καὶ λεαίνεται οἴνου ἐπιβαλλομένου φα-
λερίνου ἀδολώτου, τὸ δὲ πλῆθος ἔστω κύαθοι. γ. ἅπαντα μίξαντες εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν, θερμαίνομεν
ἐπ' ἀνθρακιᾶς, κινοῦντες ἐπιμελῶς, ἵνα μηδὲν ὑποστηθείσῃ τοῦ φαρμάκου. ὅταν δὲ θερμανθῇ δίδου πί-
νειν ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς, καὶ ταῖς ἑξῆς δυσὶν ἡμέραις πίνειν, καὶ χρὴ πρὸ μιᾶς ἡμέρας ἀνατι-
θέντας, καὶ ταῖς ἄλλαις δυσὶν ἀρίστῳ μόνῳ χρησαμένους εὐδιοίκητον τροφήν. ἡ τοῦ σίτωνος κωλική,
ταύτῃ ἐχρήσατο οὐάλης ποιεῖ ἐν ταῖς ἄκραις ὀδυνωδυνίαις διδομένη, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος,
δι' ὕδατος θερμοῦ κυάθων. γ. καὶ παραχρῆμα μεθίστησι τοὺς πόνους, καὶ μάλιστα εἰ κνησμὸς δι' ὅλου τοῦ σώματος
40 γένοιτο. ποιεῖ καὶ τοῖς χρονίοις σπληνικοῖς, καὶ πρὸς τὰς ἰλεώδεις διαθέσεις. ποιεῖ ἡπατικοῖς. ποιεῖ πρὸς
τοὺς κατὰ περίοδον πυρετοὺς, καὶ τὰς ὑστερικῶς πνιγομένας, καὶ τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ ἀρ-
τηριακὴ ἀγαθή. Σίνωνος συριακοῦ. ἢ σπανοῦ. ∠. ξ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. μ. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρ-
ματος. ∠. μ. ὀπίου, μανδραγόρου φλοιοῦ ἀνὰ. ∠. ι. κρόκου. ∠. ς. μέλιτος ἑφθοῦ εἰς ἀνάληψιν ὅσον
ἐξαρκεῖ. πόσον χρὴ διδόναι μεμήνυται. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει οὕτω. σίνωνος σπανοῦ. ∠. ξ'. πεπέρεως λευ-
κοῦ. ὑοσκυάμου σπέρματος ἀνὰ. ∠. μ. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ὀπίου ἀνὰ. ∠. κ. μανδραγόρου φλοι-
οῦ. ∠. ι. κρόκου. ∠. ς'. μέλιτος τὸ αὔταρκες. ἡ τοῦ λίγνωνος κωλική διὰ ψυχροῦ διδομένη παραχρῆ-
μα λύει τοὺς πόνους. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. ∠. κ. ὀπίου. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος ἀνὰ. ∠.
ι. πετροσελίνου. ∠. ς'. κρόκου. ναρδοστάχυος. πυρέθρου ἀνὰ. ∠. δ'. εὐφορβίου. ὀποβαλσάμου, κινναμώμου
ἀνὰ. ∠. β. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. μεθ' ὕδατος χλιαροῦ. ἢ
50 ψυχροῦ κυάθων. γ. ἐν τοῖς παροξυσμοῖς. ἀνώδυνος κωλικὴ ἡ ἐχρήσατο κράτης. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς
τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις. τὸ φάρμακον σφόδρα καλόν. ἀνίσου. νάρδου συριακῆς σμύρνης ἀνὰ. ∠. η. πε-
πέρεως λευκοῦ, καὶ μακροῦ ἀνὰ. ∠. ιβ. σεσέλεως σπέρματος. ∠. ς. ὀπίου τὸ ἴσον, κρόκου. κασσίας. πε-
τροσελίνου. σχίνου ἄνθους ἀνὰ. ∠. δ μέλιτος ἀττικοῦ ἀφεψημένου ὅσον ἐξαρκεῖ. ἡ δόσις καρύου ποντι-
κοῦ τὸ μέγεθος.

ἡ λευκίου ἀνώδυνος κωλικὴ παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους. ἐπιγράφεται δὲ σικελική.
Σμύρνης. ὑοσκυάμου χυλοῦ. ὀπίου ἀνὰ. ∠. η. μανδραγόρου ῥίζης, πεπέρεως λευκοῦ κρόκου λιβανου,

ἀνὰ. ∠. ι. ἀναλάμβανε μέλιτι καὶ δίδου αἰγυπτίας κυάμου τὸ μέγεθος δι᾽ ὕδατος θερμοῦ κυάθων τριῶν εἰς νύκτα. Εὐχήμου τοῦ παιδὸς τοῦ ἐπιγραφομένη, ἀνώδυνος κολική, πίνεται δὲ ἐπὶ ἡμέρας. λ.

Κράμβης ἀγρίας σπέρματος, φοῦ. κινναμώμου. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ἀκόρου. ἀσάρου. ὀποπάνακος. σμύρνης. νάρδου ἰνδικῆς. ὀπίου. κόστου. μανδραγόρου χυλοῦ. καστορίου, ἀνὰ. ∠. ϛ. τῶν τριῶν πεπέρεων. μύου. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος ἐπίσημον. ∠. ιβ. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. ἀπυρέτοις μετ᾽ οἰνομέλιτος κεκραμμένου, κυάθων. δ. πυρέττουσι μεθ᾽ ὑδρομέλιτος. ταύτῃ καὶ ἐνέματι ἐχρήσατο λαμβάνων τοῦ φαρμάκου, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, καὶ τήλεως ἀφεψήματι κυάθους. δ. ἐλαίου ἐναφεψημένου πηγάνου κυάθους. δ. πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις ἡ τοῦ βρεντίου.

Κρόκου. ὀπίου. ὀποπάνακος. σμύρνης. ἴρεως. ἀκόρου. μανδραγόρου. ἀσάρου. κόστου. νάρδου ἰνδικῆς. δαύ-
10 κου κρητικοῦ. μήου ἀνὰ. ∠. ϛ. πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ. ὀπίου κυτιανῆς. στιχάδος. κασίας. φοῦ ποντικοῦ ἀνὰ. ∠. η. μέλιτι ἀναλάμβανε.

περὶ δυσεντερικῶν.

Περὶ τῶν δυσεντερικῶν ὅσα ἐγνῶσθαι δεῖ καθόλου, λέλεκται μὲν ἤδη δηλονότι, κἀν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. εἴρηται δὲ καὶ νῦν ἐν τῷ περὶ τῶν ἡπατικῶν λόγῳ. καταλοιπὸν οὖν ἐστὶ περὶ τῶν ὄντως δυσεντερικῶν διελθεῖν. ἐφ᾽ ὧν οὔτε τὸ ἧπαρ πέπονθεν, οὔτε ἄλλη τις διάθεσις παρὰ τὴν τῶν ἐντέρων ἕλκωσιν, ἤτοι ψιλήν, ἢ μετὰ σηπεδόνος τινὸς γινομένην, ἣν ὀνομάζουσιν οἱ ἰατροὶ συνήθως νομήν, ὅσα τοίνυν καὶ πρὸς τὰς τοιαύτας διαθέσεις εἰσὶ χρήσιμα πεῖραν ἤδη δεδωκότα συχνὴν ταῦτ᾽ ἐξαρχῆς ὑπογραφήσεται.

20 Τὰ ὑπὸ ἀνδρομάχου γεγραμμένα πρὸς δυσεντερίαν.

Πότιμα πρὸς δυσεντερικούς, καὶ αἱμοπτοϊκούς. ῥόδων ἄνθους ὀπίου. ἀκακίας. κόμμεως ἀνὰ. ∠. γ. βαλαυστίου ἴσον. ὑποκυστίδος χυλοῦ ἴσον κηκίδων. ∠. β. ἀρνογλώσσου σπέρματος ἴσον καὶ τοῦ χυλοῦ ἴσον. λυκίου ἰνδικοῦ. ∠. α. ῥόδων χυλοῦ. ∠. α. ποίει τροχίσκους ἀνὰ. ∠. α. χρῶ ποικίλως. πρὸς δυσεντερικούς, καὶ κοιλιακούς, ἡ διὰ τῶν ὀπωρῶν. ῥοιαὶ ὁλόκληροι. κ. μῆλα κυδώνια. κ. ὀρόβων. ξ. α. προύμνων ἀγρίων. ξ. β. οὔων ἐφετινῶν. ξ. β. ῥοῦ συριακοῦ. ξ. γ. ἄπιοι τορεντιανοί. κ. μῆλα, ἐν ἄλλῳ κυδώνια κεστιανά. λ. κεράτια. μ. μύρτων μελάνων. ξ. γ. γλυκέος ἀμιναίου ἀφεψημένου ἐς τὸ. γ. ξ. μη. ἕψε ὁμοῦ ἕως ἂν μέλιτος πάχος. ἀπόθου ἐν ὀστρακίνῳ. ἄλλη ἡ διὰ τῶν ὀπωρῶν πρὸς τὰ αὐτά, στόμαχον ἀνατρέφουσα, ἀναλαμβάνει, καὶ ἔξωθεν ἐπιτίθεται. ῥοιαὶ. ι. κυδώνια. κ. μῆλα ὀρμίβλακα. κε. οὔων
30 ξ. β. μεσπίλων. ξ. α. βαλανίων. ξ. α. ῥοῦ συριακοῦ. ξ. α. βάτου δεσμίδιον χειροπληθές, μύρτων μελάνων ξ. α. φοίνικας πατητοὺς. λ. πράσων ξηρῶν. ξ. ϛ. κοκκυμήλων ἀγρίων. ξ. α. κεράτια μεγάλα. ι. οἰναίνθης γο. ϛ. κρανίων. ξ. α. μηλοκιτεία. ε. γλυκέος κρητικοῦ. ξ. ιϛ. ἕψε ὁμοῦ, ἀπόθεσο ἐν ὑέλῳ. χρῶ ὡς τῇ προτέρᾳ. πρὸς δυσεντερικοὺς ᾗ χρῶμαι. κηκίδος. ὀμφακίνης καρποῦ ὀπίου ἀνὰ. ∠. δ. μεθ᾽ ὕδατος ἀνάπλαττε δυοβολιαίους. δίδου ἐν ὕδατι ἢ οἴνῳ. πρὸς δυσεντερικοὺς ὃ κλειδίον. Νάρδου. κρόκου. ἀνὰ. ∠. η. ἀλόης. ∠. δ. ἔτι. ∠. β. λιβανοῦ. ∠. β. ἀκακίας. ∠. δ. σμύρνης. ∠. δ. ὑποκυστίδος χυλοῦ ∠. δ. οἱ δὲ. ∠. ϛ. ῥόδων ξηρῶν. ∠. δ. λυκίου ἰνδικοῦ. ∠. δ. φαλαγγίτιδος. ∠. δ. ὀπίου. ∠. δ. οἱ δὲ. ∠. α. ὀβολοὺς δύο. πεπέρεως. ∠. β. οἱ δὲ καὶ ἴρεως. ∠. β. ὕδωρ τινὲς καὶ κινάμωμον. ∠. β. ϛ. κηκίδος. ∠. β. ἀνάπλαττε τροχίσκους ἐν ὕδατι δυοβολιαίους. δίδου σὺν μυρτίτῃ. Πρὸς δυσεντερικούς, καὶ κοιλιακοὺς ὁ τοῦ βρεντίου. Νάρδου κρόκου ἀνὰ. ∠. β. σμύρνης, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ἀλόης. ὀπίου
40 φαλαγγίτιδος λυκίου ἰνδικοῦ κηκίδος. ἀνίσου. ἀκακίας. πεπέρεως. ῥέου ποντικοῦ ἀνὰ. ∠. α. τὴν φαλάγγιθαν οἴνῳ βρέχε, καὶ τὰ λοιπὰ λεῖα συγκατάμισγε, καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους ἀνὰ. ∠. α. καὶ δίδου μετ᾽ οἴνου. πρὸς δυσεντερικοὺς τὸ κλειδίον. Ἀκακίας. ∠. κε. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. ιϛ. μύρτων κεκομμένων. ∠. ρξ. ῥοῦ συριακοῦ. ∠. ο. καὶ τοῦ χυλοῦ. ∠. β. ϛ. λιβανοῦ. ∠. οε. πάντας φρύξας λέαινε καὶ ἀναλάμβανε οἴνῳ μέλανι. ἡ τελεία δόσις. ∠. α. πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακούς. Οἴνου φαλερίνου. ξ. ϛ. μέλιτος ἀττικοῦ λι. ϛ. ὁμοῦ ἑψήσας ἄχρις ἂν αὐτάρκως συστραφῇ χρῶ. δίδου πλῆρες κοχλιάριον ἐκλείχειν. πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ πάντα τὰ ἐντὸς τροχίσκος παρ᾽ εὐδήμου πρεσβυτέρου. κρόκου. κασίας σύριγγος. ἀνὰ. ∠. β. νάρδου. ∠. α. σμύρνης. στυπτηρίας. ὀποῦ μήκωνος. ἀνὰ. ∠. β. σὺν ὕδατι ἀνάπλασσε τροχίσκους. δίδου δυσεντερικοῖς σὺν οἴνου κυάθοις δύο. πυρέσσουσιν ἐν ὕδατι. ἡπατικοῖς καὶ περιπνευμονικοῖς σὺν ὑδρομέλιτι. πλευριτικοῖς καὶ βηχικοῖς ὁμοίως. ἄλλο πρὸς
50 δυσεντερικούς. Μαράθρου σπέρματος. ἀνίσου. σελίνου σπέρματος. σιδίων ἀνὰ. ∠. δ. ὀπίου. ∠. β. ὕδατι ποίει τροχίσκους δυοβολιαίους, καὶ δίδου μεθ᾽ ὕδατος ἕνα.

πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ἐκ τῶν ἀντιπάτρου.

Πεπέρεως μέλανος. ∠. δ. κηκίδος. ∠. δ. σμύρνης. ∠. β. κρόκου. ∠. β. νάρδου. ∠. α. λυκίου. ∠. α. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ἀκακίας. ῥινήματος. λωτοῦ. κόμμεως ἀνὰ. ∠. β. ὀπίου. ἀλόης. ἀνίσου ἀνὰ ∠. α. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα. ∠. β. βάτου χυλοῦ ἀναλαβὼν χρῶ.

πρὸς

Πρὸς δυσεντερικούς, κοιλιακούς, αἱμοπτοϊκούς, παρὰ κορνηλίου ἰάσου.

Σ μύρνης. λιβάνου. ἀλόης. κρόκου. ὀπίου. ῥοῦ συριακοῦ, καὶ τοῦ βυρσοδεψικοῦ. λικίου ἰνδικοῦ. ἀκακίας. σιδί-
ων. ὑποκυστίδος χυλοῦ. κηκίδος. βαλαυστίων. ἑκάστου τὸ ἴσον. ποίει τροχίσκους τριωβολιαίους εἰς νύ-
κτα. ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ. πυρέσσουσιν ἐν ψυχρῷ. ἄλλο πρὸς δυσεντερικοὺς ουάλεντος.

Μ υρσίνης καρποῦ. ῥοῦ σιριακοῦ. ὀπίου. πετροσελίνου ἴσον, ἕκαστον φώξας καὶ λεῖα ποιήσας, σὺν ὕδατι ποίει
τροχίσκους, κυαμιαίους, εἰς νύκτα δίδου πυρέσσουσιν σὺν θερμῷ ὕδατι. ἀπυρέτοις ἐν ψυχρῷ.

Πρὸς δυσεντερικοὺς ἐκ τῶν λουκίου.

Στύρακος. ∠. β. ὀπίου. κρόκου. ἀκακίας. κηκίδος. μυρσίνης καρποῦ ἀνὰ. ∠. α. ὕδατι ἀνάπλασσε τροχίσκους.
καὶ δίδου. ἢ λίνον κύαμον αἰγύπτιον σὺν οἴνῳ. Πρὸς δυσεντερικούς, καὶ αἱμοπτοϊκούς, ὥστε πρώτῃ
10 πόσει καταχεῖν τὴν ῥύσιν. Κοχλιῶν κεκαυμένων. ∠. ιβ. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. ⁎.
η. ὀβολοὺς. β. μύρτων μελάνων. ∠. ιε. ὀπίου πεφωγμένου. ∠. ε. ὀβολοὺς. β. κηκίδος πεφωγμένης. ∠.
ε. ὀβολοὺς. β. οἰνάνθης. ∠⁎. ς. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. ε. ὀβολοὺς. β. μανδραγόρου ῥίζης. ∠. ιβ.
ῥοῦ χυλοῦ, γῆς ἀστέρος ἀνὰ. ∠. ιβ. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα. ∠. δ'. σιδίων πεφωγμένων. ∠. ζ'. λιβάνου. ∠.
η. πίτυος φλοιοῦ πεφωγμένου. ∠. ς. σελίνου σπέρματος. ∠. ιδ. ὑοσκυάμου πεφωγμένου. ∠. ι. ῥοῦ σκυ-
τοδεψικοῦ. ℥. β. ἀκακίας πεφωγμένης. ∠⁎. ε. ὀβολοὺς. β. οἴνου μέλανος, ὥστε ἑψῆσαι τὸν ῥοῦν ὡς πα-
χύτατον χυλὸν γενέσθαι. ἕψε μὲν οὖν σὺν τῷ οἴνῳ, καὶ οὕτω διαθήσας ἀναλάμβανε ἀναπλάσσων τῷ χυλῷ,
καὶ ποίει τροχίσκους ἀνὰ. ∠. α. καὶ τριώβολον, καὶ ὀβολοὺς. β. δίδου πρὸς ἕξιν, πυρέσσουσιν μὲν μεθ'
ὕδατος θερμοῦ κυάθων. γ. ἀπυρέτοις δὲ μετ' οἴνου κυάθων. β'. ἐν ἄλλοις τοῦ ἐλαφείου κέρατος. ∠⁎. S. ὀ-
βολοὶ. β'. καὶ τῆς κηκίδος. ∠. ζ'. καὶ τῆς ἀκακίας ἴσον. Πρὸς δυσεντερικοὺς Φλαβίου τοῦ πύκτου.

Μ ύρτων ξηρῶν κεκομμένων. ℥. α. ῥόδων ξηρῶν κεκομμένων. ℥. S. μάγματα μαλαβάθρου. ∠. ς. ἀφ-
20 κευθίδων. ∠. λ. ἀπίων ξηρῶν κεκομμένων. ℥. α. πίτυος φλοιοῦ. ∠. ιβ. σμύρνης. ∠. α. κηκίδος. ε. κερά-
των κεκομμένων. ℥. α. ἡ τελεία δόσις. ∠. η. δίδου ξηρὸν σὺν οἴνῳ κεκραμμένῳ. τὰ δὲ ἀδρομερῆ φοίνιξι
λιπαροῖς ἀναλαμβάνων δίδου. Πρὸς κοιλιακοὺς ὥστε παραχρῆμα ἰᾶν.

Μ υρσίνης καρποῦ. ∠. δ. ῥοῦ ἐδωδίμου. ∠. δ'. μύρτων μελάνων. ∠. δ'. ἀκακίας. ∠. β. μηκωνίου. ∠. α. μή-
λων στύμματι ἀναλάμβανε, καὶ τροχίσκους ποίει ἀνὰ. ∠. α. καὶ χρῶ σὺν ὀπτοῦ ὠοῦ λεκύθῳ. ὅταν δίδως
πίνειν ἕψε βάτου ῥίζαν. ἢ μυρσίνης, ἢ μήλων κυδωνίων τὸ ἀφέψημα. τούτου δίδου ψυχροῦ κυάθους. γ.
σὺν τῷ φαρμάκῳ ποιεῖ λειεντερικοῖς. πότιμα πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα, ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον
σὺν μέλιτι ἑφθῷ ποίει. ἀνίσου. ∠. β. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. α. S. ῥόδων σπέρματος. ∠. α. S. ὀποῦ
μήκωνος. ∠. α. σμύρνης. ∠. α. κροκομάγματος. ∠. α. σὺν ὕδατι δίδοται τριώβολον, καὶ ὀβολοὶ δύο. καὶ
30 ὀβολὸς εἷς. πότιμα πρὸς πᾶν ῥεῦμα, καὶ ἐμπυήματωσιν λουκίου ταρσέως. Ανίσου. σελίνου
σπέρματος. ἀνὰ. ∠. β. ἀνήθου σπέρματος. δαύκου σπέρματος. τορδίλου ἀνὰ. ∠. δ'. ὀπίου ὑοσκυάμου
σπέρματος ἀνὰ. ∠. α. S. ὕδατι ἀναλάμβανε καὶ οὕτω χρῶ. πότιμα πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον, σαλπι-
κὸν, ὡς ἀπολλώνιος. Κοράλλου τριώβολον. λιβάνου ὀβολοὺς. β. ἀκακίας τριώβολον. βαλαυ-
στίου τριώβολον. κόμμεως ὀβολὸν. α. ὠμοῦ ὠοῦ τῷ λευκῷ ἀνάπλαττε. δίδου τοῦ παντὸς τὸ ἥμισυ πίνειν
μεθ' ὕδατος κυάθων. δ'.

Ενεμα δυσεντερικοῖς, τὸ ἰσιδώρου πρὸς τὰς γινομένας ἑλκώσεις ἐν ἀπευθυσμένῳ.

Χ άρτου σποδοῦ. ∠. ι. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ'. ἀρσενικοῦ. ∠. δ. σανδαράχης. ∠. γ. λεπίδος χαλκοῦ.
ὀμφακίου ἀνὰ. ∠. γ. κρόκου. ὀποῦ μήκωνος ἀνὰ. ∠. β'. ἀσβέστου. ∠. ε. λεῖα μίσγε καὶ ἀναλάμβανε οἴνῳ
γλυκεῖ. γίγνονται τροχίσκοι ἀνὰ. ∠. γ'. καὶ. β'. καὶ. α. ἡ χρῆσις ἀνίεται οἴνῳ αὐστηρῷ ὡς γλοιοῦ πά-
40 χος. τούτῳ μίγνυται χυλὸς πτισάνης κυάθων. β. τούτῳ ἔγκλυζε τὸν πάσχοντα. λοιπὸν πρὸς δύνα-
μιν τοῦ χυλοῦ τῆς πτισάνης, καὶ τοῦ φαρμάκου. ἔνεμα φαυστιανόν.

Α ρσενικοῦ. ∠. ιβ. χάρτου κεκαυμένου. ∠. λ. σανδαράχης. ∠. ς. ἀσβέστου. ∠. ι. οἱ δὲ. ιβ. ἀνάπλασσε
τροχίσκους ἀνὰ. ∠. δ. ἀρνογλώσσου χυλοῦ ἔνιε ἐναφεψημένων στυμμάτων. ἢ κράμματος οἴνου, κυάθους. γ.
ἢ ἕξ. Ενεμα ᾧ χρῶμαι τὸ ἀθηναίου σύμφωνον ἁρποκρᾶ. μάγνῳ τῷ φιλαδέλφῳ. ἀριστολάῳ.

Ο μφακος. ∠. ς. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. ς. ἀσβέστου. λεπίδος ἀνὰ ∠. ς. ἀρσενικοῦ. ∠. η. σανδαράχης. ∠.
γ. χάρτου κεκαυμένου. ∠. ιε. ἀναλάμβανε μυρτίτῃ. ∠. δ. ἢ. γ. ἔνιε ἐν κράμματι οἴνου κυάθους. δ'.
ὕδατος κυάθους. β. χλιαροῦ. ὅτε δὲ σὺν ὕδατι ὀμβρίῳ. ἔνεμα ᾧ χρῶμαι. χάρτου κεκαυμέ-
νου. ∠. λ. ἀρσενικοῦ. ∠. ιβ. κηκίδος. ∠. θ. ἀσβέστου. ∠. ις. ἀσφάλτου. ∠. ις. θείου ἀπύ-
ρου. ∠. ις. σανδαράχης. ∠. ις. ἔνεμα ἄλλο ὡς ἴδιος. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. κδ. ἀσβέστου σχιστῆς
50 ἀνὰ ἴσον. χάρτου κεκαυμένου. ∠. λ. ἀρσενικοῦ. ∠. ιβ. σανδαράχης. ∠. ιβ'. ἀναλάμβανε μυρτίτῃ. ἢ ῥό-
δων ἀφεψήματι σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ ἑψημένων εἰς τὸ ἥμισυ. ἔκθλιβε τὰ ῥόδα, καὶ οὕτω συλλεάνας ἀνάπλασ-
σε, καὶ τὸ αὐτὸ ἔνιε σὺν ὕδατι. ἔνεμα παρ' εὐβούλου. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. κ. χάρτου κεκαυμέ-
νου. ∠. ις. ἀσβέστου. ∠. ς. ἀρσενικοῦ. ∠. η. σανδαράχης. ∠. ιε. ὀμφακίου. ∠. γ. φυγὸς κεκαυμένου. ∠.
α. οἴνῳ μυρτίτῃ ἀναλάμβανε, καὶ ἔνιε κράμματι θερμῷ. ἔνεμα ἥρα. χάρτου κεκαυμένης. Γο. α.
ἀσβέστου. Γο. S. καδμίας. Γο. α. ἀρσενικοῦ. Γο. α. τοῦ ξηρίου κοχλιάρια δύο. ἀφεψήματος μύρτων,
ἢ μυρτίτου κυάθους. δ. τὴν ἄσβεστον σβέννυε χυλῷ ἀρνογλώσσου. Ενεμα τοῦ αὐτοῦ.

Σανδαράχης. ἀρσενικοῦ. ἀνὰ. ∠. ή. ἀκακίας. ∠. δ΄. ἀσβέστου. ∠. δ΄. οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλάμβανε. ἀνὰ. ∠. γ. ἐπὶ τῶν ἀσθενῶν ἔλασσον, ἐν κράματι οἴνου δίδου. Ἄλλο. σανδαράχης. ∠. η. ἀσβέστου προσφάτου. ∠. ι. χάρτου κεκαυμένου. ∠. η. οἱ δὲ ∠. λ΄. σιδίων. κηκίδων. ἀκακίας. ἀνὰ. ∠. ε. μαινίδων ταριχευμένων ὄξει ἐπὶ ἡμέρας. κα. καὶ κεκαυμένων. ∠. γ. ἀρσενικοῦ. ∠. ιϛ. καίεται δὲ ἐν χύτρᾳ ὠμῇ, καὶ οἱ μὲν ξηρῷ χρῶνται. οἱ δὲ, τροχίσκους μετὰ μύρτου ἀφεψήματος. ἐὰν δὲ βραδύνῃ προσένιε πολυγόνου χυλῷ ἢ ἅλμῃ. Ἔνεμα ᾧ χρῶμαι προσφωνηθὲν ἄφθα. ῥοῦ τοῦ ἐν συριακῷ. κηκίδων κεκομμένων. ∠. ιε. χάρτου κεκαυμένου ἴσον. φελλοῦ κεκαυμένου. ∠. νε. ἄρτου ἀλεξανδρινοῦ ξηροῦ κεκαυμένου. ∠. ιε. ἀρσενικοῦ. ∠. η. σανδαράχης. ∠. ι. ἀκακίας. ∠. ε. ψιμμυθίου. ∠. η. ἀσβέστου. ∠. ι. λιθαργύρου. ∠. γ. οἴνῳ παλαιῷ ἀναλάμβανε ποιῶν τροχίσκους. τοῦ μὲν. ∠. β. τοῦ δὲ. ∠. γ. τοῦ δὲ. ∠. δ. ἐγχυμάτιζε ἐν μὲν ἀρχῇ ἀρνογλώσσου χυλῷ, ἢ πολυγόνου. ἢ ἐλξίνης. ἐὰν δὲ μὴ παρῇ τι τούτων μεθ᾽ ὕδατος. ἐὰν δὲ ἀκμὴ ἔτι καὶ ἰσχὺς τοῦ νοσήματος ὅταν προσιάζων ὁς εἴη. δίδου μετὰ τήλεως ἀφεψήματος. ἢ λινοσπέρμου. ἐὰν δὲ παρακμὴ εἴη, μετὰ ἀφεψήματος μυρσίνης καὶ βάτου σὺν οἴνῳ ἑψημένων. ἐπὶ μὲν παίδων πλῆθος κυάθων δύο. ἐπὶ δὲ γυναικῶν κυάθων. γ. ἐπὶ δὲ ἀνδρῶν κυάθων τεσσάρων. Ἔνεμα ᾧ χρῶμαι τὸ γεμέλλου. Ἀρσενικοῦ. ∠. η. σανδαράχης. ∠. δ΄. ἀσβέστου. ∠. η. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ϛ. στυπτηρίας σχιστῆς ἴσον. ὀμφακίου. ∠. η. λυκίου ἰνδικοῦ ἴσον. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ ἴσον. κρόκου. ∠. β. ἐγὼ δὲ. δ. χάρτου κεκαυμένου. ∠. η΄. δίδου ἐν κράματι οἴνου. Ἔνεμα τὸ παρ᾽ ἀγαθίου. Ἀρσενικοῦ ∠. β. σανδαράχης. ∠. ε. ἀσβέστου. ∠. γ. χάρτου κεκαυμένου. ∠. δ΄. δίδου τοῦ φαρμάκου. ∠. γ. μετὰ ἀλῶν λείων. ∠. γ ἐν ὕδατι ψυχρῷ κυάθων ἕξ. Ἔνεμα πρὸς δυσεντερικοὺς ᾧ νικόστρατος. ᾧ μελάνδρος ἐχρήσατο. Ἀσβέστου. ∠. α. γύψου. ∠. η. ἀκακίας. ∠. β. ὄμφακος. ∠. α. σίμμεος. ∠. γ. λιβάνου. ∠. α. κηκίδος. ∠. δ΄. βαλαυστίου ∠. β. οἴνῳ μυρτίτῃ ἀναλάμβανε τροχίσκους. ἀποτίθεται ἐν στεμφύλοις ξηροῖς ἵνα μὴ διαπνέῃ. Ἔνεμα πρὸς δυσεντερικοὺς παρὰ θαμύρου. Ἀρσενικοῦ ∠. β. σχιστῆς. ∠. β. καδμίας ἴσον. ἀσβέστου ἱεραρᾶς. ∠. α. χάρτου κεκαυμένου. ∠. β. φελλοῦ ἀπὸ κεραμίου οἴνου φαλερίνου κεκαυμένου. ∠. ζ. S. ἀναλάμβανε τροχίσκους, ἑψήματι ἢ γλυκεῖ, ἢ στανῷ πάλιν ἑψομένῳ παρὰ σοὶ, λεάστει βαλὼν δὲ τὸν τροχίσκον, δίδου κοχλιάρια. β. τοῖς δὲ λοιποῖς πρὸς δύναμιν μετὰ φακοῦ ἀφεψήματος, ἐὰν μὴ ἔχῃς φακὸν βάτον καθέψησον σὺν ῥόδοις ξηροῖς, καὶ χωρὶς μύρτα ἀφέψει μετὰ οἴνου αὐστηροῦ. μίσγε ἑκάστου κύαθον. α. ὅτε δὲ μετ᾽ οἴνου κυάθων. δ. καὶ τοῦ ἀφεψήματος τοῦ βάτου κυάθους δύο. ποιεῖ δὲ καὶ πινόμενον πρὸς δύναμιν μετὰ ψυχροῦ ὅσον κοχλιάριον, ἔλαττον ἢ πλέον. Ἔνεμα ᾧ δηλήτιος ἐπαγαθός. Ἀρσενικοῦ. ∠. ιβ. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. γ. σανδαράχης. ∠. γ. χάρτου κεκαυμένου. ∠. λ΄. ἀσβέστου. ∠. κδ. βαλαυστίου. ∠. μη. βαλαύστιον ἕψεται ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ παλαιῷ. εἶτα τῷ ἀφεψήματι τρίβε τὰ λοιπὰ, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους ἀνὰ. ∠. δ΄. τινὲς δὲ λέγουσιν, ἐν μύρτου καὶ φακοῦ ἀφεψήματι.

Τὰ ὑπὸ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς δυσεντερικοὺς, ὧν ἔνια καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόττει.

Οἴνου μυρτίτου. ∠. γ. ῥοῦ ἐρυθροῦ κοτύλην. α. μέλιτος ἀττικοῦ καθεψημένου λίτραν. α. ἕψε τὸν ῥοῦν καὶ τὸν γλυκὺν κινῶν κλωσὶ βάτου, καὶ ὅταν τὸ τρίτον λειφθῇ. ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν τὸ μέλι, πάλιν ἕψε, ἕως συστραφῇ. καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς. ἄλλο. ῥοῦ συριακοῦ. ἀλφίτου πάλης. σταφίδος, σὺν τοῖς γιγάρτοις ἀνὰ. ∠. β. ῥοιᾶς κελύφων κεκομμένων καὶ σεσησμένων. ∠. α. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς. Ἀρτίσκος κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς. ᾠὸν ὠμὸν πρόσφατον τρήσας καὶ κενώσας εἰς ἀγγεῖον, τούτῳ παραμέτρει ἐλαίου ὀμφακίνου ἀγγεῖον ἓν, πεπέρεως λευκοῦ λειοτάτου τὸ αὐτὸ, κηκίδων λειοτάτων ὀμφακιτίδων τὸ αὐτὸ, ἀλεύρων πυρίνων ἴσον. ἅπαντα φυράσας καὶ μαλάξας ἀρτίσκους ἀνάπλασσε, καὶ τηγανήσας δίδου πρὸ τροφῆς. ἄλλο, τούτῳ ἴσμεν πολλοὺς χρησαμένους, καὶ τῆς νόσου ἀπαλλαγέντας. Κηκίδων λειοτάτων κοχλιάριον. πεπέρεως λευκοῦ. ῥοῦ ἐρυθροῦ. σιδίων λειοτάτων, ἑκάστου ἴσον. ἅπαντα μαλάξας. ἀναλάμβανε ᾠοῦ λεκύθῳ, καὶ βαλὼν εἰς ῥοιᾶς κενώματα, καὶ τὸ στόμιον, στέατι περιπλάσας, ὄπτα ἐπὶ ἀνθράκων. ἔπειτα τὴν ῥοιὰν ἀποκαθάρας δίδου κοχλιάριον ἓν φαγεῖν. Καταπότια κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς. Κηκίδων ὀμφακιτίδων ἀτρήτων. ∠. δ. ὀπίου πανοῦ. ∠. β. πετροσελίνου. ∠. α. ἀναλάμβανε ὕδατι. ποίει καταπότια, καὶ δίδου ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος παραμετρῶν τῇ δυνάμει. ἄλλο ἀπασίου φάρμακον γυναικί. Πετροσελίνου. βρέκης καρποῦ. ῥοῦ συριακοῦ. ὀπίου ἀνὰ. ∠. β. μύρτων ἀφεψήματι ποίει καταπότια καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

Τροχίσκος ἀνώδυνος, κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς, καὶ πίνεται, καὶ ἐνίεται. ἔστι δ᾽ ὅτε αὐτῷ καὶ καταπλάσματι χρώμεθα. ἀναλαμβάνοντες μέλιτι ἑφθῷ.

Ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. δ΄. σελίνου σπέρματος τὸ ἴσον. ἀνίσου. ῥόδων ἀνθους ἀνὰ. ∠. β. ὑποκυστίδος. ὀπίου. ἀνὰ. ∠. α. ὕδατι λεάνας ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ δίδου τριώβολον, ἀπυρέτοις μετ᾽ οἴνου κεκραμμένου κυάθων τριῶν, πυρέττουσι μεθ᾽ ὕδατος. ἄλλη κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς φάρμακον ἐπιτετευγμένον, καὶ πίνεται, καὶ ἐνίεται, καὶ τοῖς ἔξωθεν ἐπιτιθέμενον βοηθεῖ.

Σελίνου σπέρματος, ὑοσκυάμου σπέρματος, ἀνίσου, μαράθρου ἀνὰ ∠. δ'. ὀπίου. ῥοῦ συριακοῦ ἀνὰ ∠. β. ὑποκυστίδος χυλοῦ. βαλαυστίου, ἀνὰ ∠. α. ὕδατι ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους. δίδου καθὰ προείρηται. Τροχίσκος ἀρωματικὸς κοιλιακοῖς. δυσεντερικοῖς, ὁ τοῦ βηρυτίου ἐπικαλούμενος, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ἵστησι παραχρῆμα. κρόκου ∠. δ. νάρδου ἰνδικῆς. ἀνίσου. ἑκάστου τὸ ἴσον. σμύρνης ∠. β'. ἀλόης ἰνδικῆς ὑποκυστίδος χυλοῦ. ὀποῦ μήκωνος. κικίδων ὀμφακιτίδων. τραγακάνθης. πεπέρεως λευκοῦ. ἑκάστου τοσόνδε. οἴνῳ ἀναλάμβανε. ἀνάπλασσε τροχίσκους. δίδου τριώβολον. ἄλλος ὁ τοῦ φιλίππου. πρὸς δυσεντερικοὺς κεχρονισμένους ἀνώδυνος, πίνεται καὶ ἐνίεται. βαλαυστίου. ἀκακίας. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ῥοῦ. ὀπίου. λιβάνου. σμύρνης. μύρτων μελάνων. κρόκου. κικίδων. λυκίου. ἀλόης. ῥοῦ ποντικοῦ. σιδίων. ἀνὰ ∠. δ'. ἀναλάμβανε οἴνῳ ἰταλικῷ καὶ ποίει τροχίσκους ὁλκὴν ἄγοντας

10 τριώβολον. δίδου ἀπυρέτοις μετ' οἴνου. πυρέσσουσι μεθ' ὑδρομέλιτος. Τροχίσκος ἀνώδυνος. γυναῖος ὑπνοποιὸς κεχρονισμένοις δυσεντερικοῖς. Χάρτου κεκαυμένου ∠. ι. σανδαράχης. ἀρσενικοῦ. λεπίδος χαλκοῦ. στυπτηρίας σχιστῆς, ὀμφακίου. ἀσβέστου ἀνὰ ∠. ε. κρόκου. ὀπίου, ἀνὰ ∠. β. ἕκαστον τρῖβε φιλοπόνως, καὶ τρίψας ἀναλάμβανε οἴνῳ μυρτίτῃ, καὶ ποίει τροχίσκους ὁλκὴν ἄγοντας, καὶ χρῶ. λαμβανόντων τὴν τελείαν ἔνεσιν ∠. γ. τὴν δὲ μέσην. β. τὴν δὲ ὑφειμένην. α. ἐν δὲ τῇ σκευασίᾳ ἔστω σοι τὸ ὀμφάκιον μετὰ τοῦ ὀπίου βεβρεγμένον τῷ μυρτίτῃ γλυκεῖ. ὁ δὲ κρόκος ἔστω χωρὶς τετριμμένος. εἶτα ὁμοῦ μίξας. τρῖβε φιλοπόνως. εἶτα τοῖς ξηροῖς καταμίξον, καὶ ἕνωσον, προσέχων μὴ ὑπὸ τῆς ἀσβέστου καῇ τὸ φάρμακον. ἐὰν δέ τι τοιοῦτον ἐπακολουθήσῃ, ἐπίβαλλε τοῦ μυρτίτου ἱκανόν, ὥστε ἅπαντα διαλυθῆναι, δεῖ δὲ ἐνθέρμου ὄντος τοῦ φαρμάκου ἀναπλάττειν τοὺς τροχίσκους, ἡ χρῆσις τῆς ἐν τῇ συστάσει ἀπαλλαγῆς πρὸς τὰς εὐπαθείας καὶ δυσπαθείας τῶν καμνόντων, καὶ πρὸς τὸ μέγεθος. ἐνίε δὲ ἐπὶ

20 μελῶς. ἐπὶ μὲν τῶν ἀπυρέτων, μετ' οἴνου αὐστηροῦ κεκραμένου κυάθων. ς. ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων. μεθ' ὕδατος ἢ ἀφεψήματος φοινικοβαλάνων. ἢ ῥόδων, ἢ μυρσίνης. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐνέσεως ἄρτον διδόναι, ἀπυρέτοις μὲν μετὰ κράματος οἴνου. πυρέττουσι δὲ μεθ' ὕδατος. ἄλλο ἀπυρέτοις. ποιεῖ παραχρῆμα.

Χάρτου κεκαυμένου ∠. ι. σανδαράχης. ἀρσενικοῦ. λεπίδος χαλκοῦ. σχιστῆς. ὀμφακίου. λυκίου ἰνδικοῦ. ἀκακίας. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ἀσβέστου ἀνὰ ∠. ε. κρόκου. ὀπίου ἀνὰ ∠. β. οἴνῳ μυρτίτῃ ἀναλάμβανε, καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους διαφόρους τῷ μεγέθει. ἡ τελεία ἔνεσις ∠. δ'. ἐνιέναι δὲ χρὴ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς διαθέσεως παραμετροῦντα καὶ τὴν ποσότητα. ἔστω δὲ τὸ ὑγρὸν κρᾶμα γλυκέως κρητικοῦ. ὥστε ἐπὶ τελείας ἐνώσεως κυάθους. ς. Ἐπιθέματα κοιλιακοῖς δυσεντερικοῖς. ὑοσκυάμου λευκοῦ σπέρματος. σελίνου σπέρματος. ἀνὰ Γο. δ'. ἀνίσου σπέρματος. ῥόδων ἄνθους. ὑποκυστίδος χυλοῦ. βαλαυστίου. ῥοῦ συριακοῦ ἀνὰ Γο. β. ὀποῦ μήκωνος. Γο. α. κρόκου. Γο. α. τούτων ἕκαστον λειώσας μετ' οἴνου μυρτίτου εἶτα ὁμοῦ

30 μίξας, ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἔνθεν κόπτων καὶ σήθων ὅσον ἐξαρκεῖ, ἀναλάμβανε φοινικίνῃ πατητοῖς. ἔπειτα ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει ἐπὶ τῇ κοιλίᾳ. ἄλλο. Ἀκακίας χυλῷ σιδίων ῥοιᾶς. ὑοσκυάμου σπέρματος. ὀπίου. κικίδων. ὀμφακίου. ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα συριακοῦ. ἀνὰ Γο. γ. μύρτων μελάνων. κοτύλην. α. κόπτε καὶ σῆθε καὶ οἴνῳ αὐστηρῷ φυράσας, ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἡ χρῆσις δεδήλωται.

Περὶ παθῶν ἑδρικῶν.

Τὰ κατὰ τὴν ἕδραν πάθη διὰ πολλὰς αἰτίας ἐστὶ δυσίατα, καὶ γὰρ αἰσθητικὸν ἱκανῶς ἐστὶ τὸ μόριον. ἐρεθίζεται δὲ πολλάκις ἐρεθίζεσθαι ῥᾳδίως τὰ τοιαῦτα πρὸς τῶν δριμυτέρων καὶ αὐστηρῶν φαρμάκων, καὶ μέντοι καὶ ἡ τῶν περιττωμάτων τῆς τροφῆς διέξοδος, αὐτή τε καθ' αὑτὴν δακνώδης ἐστὶ, καὶ μάλ-

40 λον ἐπὶ τῷ διεξβρέχεσθαι τήν τε χολὴν αὐτὴν, καί τινας ἰχῶρας ἐνίοτε, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τῷ μὴ δὲ ἐπὶ τοῖς ἰατροῖς εἶναι τὴν προθεσμίαν τῆς ἐπιθέσεως τῶν φαρμάκων. ἀλλ' ὡς τὰ πολλὰ κατὰ καιροὺς οὐ προσήκοντας ἐπὶ τὴν ἀπόκρισιν ὁρμᾶν τοὺς κάμνοντας, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑγρότης καὶ θερμότης τοῦ χωρίου δεομένη τῶν ξηραινόντων τε ἅμα καὶ ψυχόντων, οὐ σμικρὰ συντελεῖ πρὸς τὸ δυσίατον. εἴ γε δὴ δάκνει μὲν τὰ στύφοντα, φέρειν δὲ οὐ δύναται τὴν δῆξιν ὁ τόπος εὐαίσθητος τυγχάνων, διὰ ταῦτ' αὐτοῖς ἐπιτηδειότατα τὰ φάρμακα ἐστὶν, ὅσα στύφει χωρὶς τοῦ τραχύνειν. ὁποῖα μάλιστα ἐστὶ τῶν μεταλλικῶν, ὅσα μήτε δριμέα, μήτε στρυφνὰ πάντη τετύχηκεν ὄντα. ταῦτα γὰρ πλυθέντα χωρὶς τοῦ δάκνειν ἐργάζεται τὸ δέον. ταῦτ' οὖν καθόλου μεμνημένοι τὴν πεπειραμένην ὕλην, ἐφεξῆς γεγραμμένην ἕξετε.

Αἱ ὑπ' ἀνδρομάχου γεγραμμέναι ἑδρικαί.

50 ### ἑδρικὴ, ᾗ χρῶμαι.

Ψιμυθίου λιθαργύρου, ἀνὰ ∠. ε. λιβάνου. σχιστῆς ἀνὰ ∠. γ. κρόκου τριώβολον. οἴνου καὶ ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. Ἑδρικὴ ὡς ἀπολλώνιος ᾗ χρῶμαι. λυκίου ἰνδικοῦ. Γο. β. ὑσσώπου. Γο. α. κηροῦ τυρρηνικοῦ. Γο. δ'. οἱ δέ. Γο. β. ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. Ἄλλη. βουτύρου. Γο. α. S. κηροῦ. Γο. α. S. μυελοῦ ἐλαφείου Γο. α. ὑσσώπου. Γο. α. λιβάνου. Γο. α. σχιστῆς. Γο. γ. λυκίου. Γο. β. οἴνου καὶ ῥοδίνου τὸ ἱκανόν.

Ἄλλη ὡς νικόστρατος. Κηροῦ τυρρηνικοῦ. Γο. α. λυκίου ἰνδικοῦ. Γο. β. βαλαυστίου. Γο. S. ὑσσώπου. Γο. α. ἀκακίας. Γο. S. ῥοδίνου. Γο. δ. Ἑδρικὴ ὡς ἡρόφιλος.

ῥόδων ξηρῶν ἢ χλωρῶν. ∠. β. ψιμμυθίου. ∠. β. πομφόλυγος. ∠. β. κρόκου. ∠. β. λιθαργύρου πεπλυμένου. ∠. β. μελιλώτου. ∠. β. σχοίνου. ∠. α. μηκωνίου. ∠. α. ὑσσώπου ∠. α. ὠοῦ λέκυθος ὀπτὴ μία. ῥοδίνου τὸ ἱκανόν. χυλοῦ ἀρνογλώσσου κυάθους δύο. Ἄλλη ποιοῦσα καὶ πρὸς κνησμούς. Λιθαργύρου λίτρας. S. λιβανίου. γῆς σαμίας ἀνὰ. Γο. α. ὑσσώπου. Γο. β. ῥοδίνου. Γο. β. μηλίνου λίτρας. S. λέαινε τὰ ξηρὰ οἴνῳ φαλερίνῳ ἐν σκιᾷ, ἐπιπάσσων ὕσσωπον, καὶ τὰ μύρα τὰ δύο προσθεὶς τρῖβε.

Ἑδρική, ᾗ χρῶμαι πρὸς κονδυλώματα, καὶ τὰς ἐν δακτυλίῳ φλεγμονὰς καὶ ῥαγάδας. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λίθου αἱματίτου, λιβανίου, στυπτηρίας στρογγύλης, ἑκάστου. ∠. β. κικίδος. κρόκου, ἀνὰ. ∠. α. τερμινθίνης. ∠. α. κηροῦ τυρρηνικοῦ. ∠. ιβ. ῥοδίνου κοτύλας. δ. πάσῳ, μετὰ σειακοῦ, ἐπὶ τῶν λοιπῶν μετὰ ῥοδίνου. Ἑδρικὴ ἡ διὰ τῶν ἐγκεφάλων. Στέατος χηνείου τεθεραπευμένου. κηροῦ. λιβα-

10 νου. μυελοῦ ἐλαφείου. ῥόδων ἄνθους. πομφόλυγος. καδμίας. μολύβδου πεπλυμένου ἀνὰ. ∠. δ. ψιμμυθίου. ∠. η. ἐγκεφάλου γεραίου. ∠. β. ὀποῦ μήκωνος. ∠. α. S. ὑσσώπου. ∠. ε. σέριδος χυλοῦ κοτύλην α. ῥοδίνου κοτύλης. S. Ἑδρικὴ παρὰ ῥουστικοῦ, ᾗ χρῶμαι. Ῥόδων χλωρῶν. ∠. η. γάλακτος γυναικείου κοτύλην. α. λιθαργύρου. ∠. μ. μηκωνείου. ∠. μ. ὠχρὰ ὠὰ ὁλόκληρα δύο. βουτύρου. ∠. ις. ὑσσώπου. ∠. ις. σιδίων. ∠. ις. μέλιτος. ∠. ρ. ἐν ἄλλῳ κοτύλης. S. κηροῦ. ∠. μ. ῥοδίνου ἢ μυρσίνου κοτύλης. S. ὡς δὲ ἦρας ἀντὶ ὑσσώπου χηνείου στέαρ ἴσον, καὶ λιθαργύρου. ∠. ι. γάλακτι κοτύλης. δ. καὶ λέκιθον ὀπτήν. Ἑδρικὴ παρὰ τυραννίου. Λιθαργύρου. Γο. β. ψιμμυθίου. Γο. β. S. λιβανίου. Γο. α. σμύρνης. Γο. α. καδμίας. Γο. α. S. σχιστῆς. Γο. δ. κηροῦ. Γο. δ. οἴνου καὶ ῥοδίνου. Ἡ σαμίθρης πολύχρηστος. Λιθαργύρου. ∠. ιβ. ψιμμυθίου. ∠. β. χαλκίτεως. ∠. β. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. α. τερμινθίνης. ∠. ς. ἐλαίου καὶ ὕδατος κοτύλας. δ. Λιπαρὰ πρὸς ἀχῶρας καὶ ψώρας. Λι-

20 θαργύρου. ψιμμυθίου ἀνὰ. ∠. λβ. χαλκάνθου. ∠. ις. θείου ἀπύρου. ∠. η. μυρσίνου καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν.

Λιπαρὰ γάλλου. Λιθαργύρου. ∠. κδ. ψιμμυθίου. ∠. κδ. σμύρνης. ∠. η. λιβάνου. ∠. ι. μυρσίνης ∠. ιδ. οἴνου αὐστηροῦ τὸ ἴσον. Λιπαρὰ ᾗ χρῶμαι κλεοφάντου. Μυρσίνου ἐλαίου. σχινίνου, ῥοδίνου ἀνὰ. ∠. ς. ψιμμυθίου λίτραν μίαν. λιθαργύρου πεπλυμένου. Γο. ς. οἴνου παλαιοῦ ἰταλικοῦ. ξ. ς. κηροῦ Γο. δ. Ἄλλη ἐννεαφάρμακος. Μέλιτος μέρος ἕν, κηροῦ λευκοῦ μέρος ἕν, μυελοῦ ἐλαφείου, σμύρνης ἀνὰ μέρος ἕν, βουτύρου μέρος ἕν, στέατος χηνείου. στέατος μοσχείου ἀνὰ μέρος. α. τερμινθίνης μέρος ἕν, ἐλαίου μέρος ἕν, ἔνιοι δὲ καὶ κίκεως ἕν. Ἡ ξανίτης, πολύχρηστος. Κηροῦ. ∠. ις. βουτύρου. ∠. ι. ὑσσώπου. ∠. ι. στέατος χηνείου. ∠. η. τερμινθίνης. ∠. η. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. δ. ῥοδίνου ὀλίγον.

Ἡ διὰ πηγάνου. Λιθαργύρου. μνᾶ. α. πηγάνου μνᾶς. S. οἱ δὲ μναῖ. α. ὄξους. ∠. δ. ἐλαίου τὸ ἱκανόν. Πρὸς θύμους καὶ τὰ ἐν ἕδρα. Μολύβδου. κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. ι.

30 ψιμμυθίου. ∠. δ. κηροῦ. ∠. ιβ. στέατος χοιρείου ἢ χηνείου. ∠. δ. ἐλαίου τὸ ἱκανόν. Πρὸς θύμους καὶ τὰ ἐν ἕδρα τοῦ εἰκοσιδύο τοῦ ἐν ᾧ ἄσαινος ἐθεραπεύθη. Ὑσσώπου. ∠. α. ὀβολοὺς. γ. στέατος χηνείου τεθεραπευμένου χυμῶνος. ∠. ς. θείας. ∠. δ. μυελοῦ ἐλαφείου ἢ καμήλου. ∠. β. κηροῦ τυρρηνικοῦ. ∠. η. μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου. ∠. δ. λαδάνου. ∠. β. στέατος μοσχείου. ∠. δ. τερμινθίνης. ∠. δ. ψιμμυθίου. ∠. β. λιθαργύρου. ∠. α. ῥοδίνου κοτύλης. δ. τουτέστι κυάθους. α. S. ὅ ἐστι. Γο. β. S. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. ὅταν τῷ χρόνῳ σκληρωθῇ, ἀνίεται ῥοδίνῳ, καὶ στέατι χηνείῳ. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀγκύλας. Πρὸς κονδυλώματα οὗ ἄμεινον οὐκ ἔστιν. Στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. γ. κηροῦ. ∠. η. κρόκου. ∠. δ. ψιμμυθίου. ∠. β. ὀποβαλσάμου. ∠. α. ὑσσώπου. ∠. η. λιβάνου. ∠. δ. ἀλόης. ∠. δ. τὰ τηκτὰ τήξας τῶν ξηρῶν τετριμμένων καταχεῖ.

Ἀσκληπιάδου πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχοὺς τὰ ἐκ τοῦ πέμπτου τῶν ἐκτός.

40 Πρὸς προπίπτοντας ἀρχοὺς ὡς ἀρχέλαος.

Σκωρίας μολύβδου. ∠. η. ῥοῦ συριακοῦ. ∠. η. ῥόδων ἄνθους. ∠. δ. σμύρνης μινναίας. ∠. β. ξηρῷ παράπτου, προαπονίπτων οἴνῳ αὐστηρῷ. ἢ σχίνων ἀφεψήματι. Ἄλλο. Κικίδος ὀμφακίνης. σιδίων ξηρῶν. ῥοῦ βυρσοδεψικῆς ἀνὰ. ∠. β. μολύβδου κεκαυμένου. ∠. δ. λιθαργύρου. ∠. η. λείοις καταπλάσσε.

Ἄλλο. Βαλαυστίου. ∠. α. σιδίων ῥοιᾶς. ∠. β. ὑοσκυάμου σπέρματος. ∠. β. ψιμμυθίου. ∠. κ. σμύρνης. ∠. β. μολύβδου πεπλυμένου. ∠. β. λείοις χρῶ. Ἄλλο. Πίτυος φλοιοῦ. λιθαργύρου. μαννης ἀνὰ. ∠. β. κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν. ∠. β. μολυβδαίνης. ∠. β. λείοις καταπλάσσε, πρότερον δὲ νῷ ἀπονίψας στρυφνῷ. Τὸ ἡμέτερον πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχούς. Ἐρείκης καρποῦ. κικίδων. ἀκακίας. ψιμμυθίου. ὑποκυστίδος χυλοῦ. πίτυος φλοιοῦ. λιβάνου. σμύρνης μινναίας ἀνὰ. ∠. δ. ξηροῖς καταπάσσε προαπονίψας οἴνῳ αὐστηρῷ.

50 Περὶ αἱμορροΐδων.

Τὰ ἐν τῷ πέμπτῳ τῶν ἐκτὸς ὑπὸ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα. περὶ αἱμορροΐδων ἐπὶ λέξεως τῆς ὑπογεγραμμένης.

Ἐπειδὴ τῶν αἱμορροΐδων αἱ πολλαὶ χρείαν ἔχουσιν ἐκστροφῆς πρὸς εὐχερῆ τῶν φαρμάκων ἐπίθεσιν, ἀναγκαῖον, καὶ τὰς τοιαύτας δυνάμεις ὑπογράφειν.

Ἐκστρόφια αἱμορροΐδων μάγνου ταρσέως, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς τῶν αἱμορροΐδων ἐκστροφάς. Γεντιάνεως νίτρου ἀνὰ. ∠. α. λείοις παράπτου. πρὸ τῆς τῶν φαρμάκων ἐπιθέσεως.

Ἀφροδίσιον.

Ἀφρονίτρου. χολῆς ταυρείας. σταφίδος ἀγρίας. ἀνὰ ∠ α. λείοις παράπτου. μέλιτος ὀλίγον πρόσβαλλε. Ἄλλο. Ἀψινθίου χυλοῦ ∠ α. χολῆς ταυρείας. σταφίδος ἀγρίας ἀνὰ ∠ α.

Ἄλλο ὡς διογένης. Κυκλαμίνου χυλοῦ. μέλιτος. ἑκάστου ἴσον. ἕψε ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ. ὥστε κηρωτῆς ὑγρᾶς ἔχειν τὸ πάχος. Ἄλλο ἐκ τῶν λαφύρου ὥστε τὰς μόγις προπιπτούσας ἐκστρέφειν αἱμορροΐδας. Κενταυρείου χυλοῦ ∠ β. στυπτηρίας ὑγρᾶς ∠ β. μίσυος ∠ α. σταφίδος ἀγρίας ∠ α. μέλιτι ἀναλάμβανε. καὶ περίχριε τῷ δακτύλῳ. ἢ ἔριον καταβρέξας εἰς τὴν ἕδραν ἐπιτίθει. εἰ δὲ προθυμίαν ἐμποιήσοι τὸ φάρμακον ἐξαναστάσεως, καὶ προπέσοι ὁ ὄγκος, καταπλάττεις πρὸς αἱμορροΐδας ἀναγεγραμμένοις. ἐπειδὴ ἀπὸ τῶν τοιούτων εὐχρήστων τὴν ἕδραν ἐκστρέφει, ἀναγκαῖον ἀναγράφειν σκευασίαν παρὰ νικοδήμου τοῦ ἐν ῥώμῃ ἐνδόξου. Ψιμμυθίου Γο. α. λιθαργύρου Γο. ε. καδμείας Γο. η. ἢ πομφόλυγος Γο. α. ἐλαίου μυρσίνου Γο. κ. οἴνου καλοῦ Γο. η. βουτύρου Γο. α.

Πρὸς τὰς ἐν ἕδρᾳ φλεγμονὰς καὶ προπτώσεις.

Κηκίδα τὴν ξανθὴν ἑψήσας καὶ λειώσας κατάπλασσε, ἰσχυροτέρῳ μὲν οἴνῳ, πραοτέρῳ δὲ ὕδατι. καὶ ὁ χυλὸς τῆς ἐχίνου ποιεῖ πρὸς φλεγμονὰς καὶ προπτώσεις τῆς ἕδρας. Ἄλλο. Πίτυος φλοιοῦ ∠ η. κυπαρίσσου σφαιρίων ξηρῶν ∠ β. προαποβρέξας οἴνῳ στρυφνῷ, λείοις κατάπλασσε. Πρὸς δὲ τὰς πυρώδεις ὀδύνας τῆς ἕδρας, ὠοῦ ὀπτοῦ λέκυθον λειώσας οἴνῳ λευκῷ. καὶ ῥοδίνῃ κηρωτῇ, ἀναλαβὼν διάχριε. Πρὸς δὲ τοὺς κνησμούς. τὴν κιμωλίαν λειώσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ μυρσίνῃ. Πρὸς δὲ τὰς ἐν δακτυλίῳ, καὶ αἰδοίῳ ῥαγάδας ἀπαλοῦ ξυσμάτων ὀθονίων κεκαυμένων, καὶ ἀμύλου ἴσον λειώσας. καὶ ἐλαιῶν φύλλων χυλοῦ μίξας, κατάχριε. Τροχίσκος πρὸς ἐξοχάς. Ἀλόης. κρόκου ἀνὰ ∠ β ς. στυπτηρίας σχιστῆς Γο. * λεῖου οἴνῳ ἀμιναίῳ. καὶ χρῶ.

Πρὸς τὰς τοῦ αἰδοίου διαθέσεις.

Τῆς τοῦ αἰδοίου ἑλκώσεως ἡ διάγνωσις, ἐκ τοῦ σαφῶς ὀδυνᾶσθαι κατ᾽ αὐτὸ, μετὰ τοῦ καὶ κατὰ τὰς οὐρήσεις ἐκκρίνεσθαί τι τῶν συνεδρευόντων τῷ ἕλκει. διακρίνεται δὲ ταῦτα τῶν ἐκ κύστεως φερομένων, τῷ φθάνειν αὐτίκα κατὰ τὴν πρώτην ἔξοδον φαίνεσθαι. τὰ δὲ ἐκ τῆς κύστεως ἀναμεμίχθαι τοῖς οὔροις. τὰ δ᾽ ἐν αἰδοίοις ἕλκη καὶ κατὰ τὴν ἕδραν χωρὶς φλεγμονῆς ὄντα ξηραινόντων πάνυ δεῖται φαρμάκων, οἷα ἐστὶ τό, τε διὰ τοῦ κεκαυμένου χάρτου. καὶ ἄνηθον κεκαυμένον ξηρόν. καὶ κολοκύνθη κεκαυμένη. τοῖς δὲ ἀνίκμοις καὶ προσφάτοις τῶν ἑλκῶν καὶ ἀλόη φάρμακον ἀγαθὸν, ἐπιπαττομένη ξηρὰ χνοώδης. πάντων δ᾽ αὐτῶν ἀνωδυνώτατόν τε καὶ οὐδενὸς ἧττον δραστήριον ὁ πομφόλυξ ἐστίν. εἰ δὲ ὑγρότερα τύχοι τὰ ἕλκη, πίτυος φλοιὸς καθ᾽ ἑαυτὸν, καὶ λίθος αἱματίτης. εἰ δὲ καὶ βάθος αὐτοῖς τι συνῇ τοῖς εἰρημένοις, μάννης μικτέον. αἱ δὲ κατὰ τὴν μήτραν ἑλκώσεις ἢ κύστιν τῶν αὐτῶν δεόμεναι φαρμάκων, ὀργάνων χρήζουσι τῶν ἔσω παραπεμπόντων αὐτὰ, διὰ τῶν τηκτῶν καλουμένων. ἐπιτηδειότερα τοίνυν τὰ ξηρά. οἷος ἐστι κρόκος, καὶ πομφόλυξ καὶ ἀλόη, μιγνυμένη ῥᾳδίως ἤ τε ἀρνογλώσσου χυλῷ, εἴθ᾽ ἑτέρῳ τοιούτῳ.

Πρὸς τοὺς ὀσχέου καὶ αἰδοίου πόνους.

Βουτύρῳ καὶ ῥητίνῃ ἴσοις χρῶ. ἢ λινόσπερμον ἑψήσας μεθ᾽ ὕδατος καὶ μίξας σμύρνης ὅσον δέκατον μέρος, καὶ ῥητίνης ἴσον κατάπλασσε. Πρὸς δὲ τὸ οἰδοῦν αἰδοῖον. Ἀμπέλου φύλλα, λιβανωτοῦ ∠ α. ψιμμυθίου ∠ ε. τρίψας κατάπλασσε. χρῶ δὲ καὶ καταντλήσει θαλάσσης ψυχρᾶς. καὶ ἀναπαύσει. καὶ ἀναδέσει τοῦ καυλοῦ. Ἄλλο. Φακὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ ῥοιῶν λέπη λειώσας, κατάπλασσε. Ἐὰν δὲ ἀφ᾽ ἱδρώτων ἐν ὀσχέῳ ἕλκη γένηται κηκίδα λείαν καὶ στυπτηρίαν ἐπίπασσε. Πρὸς δὲ τὰ ἐν αἰδοίοις φυόμενα. ἀπίου ἀπόβρεγμα ἐπίπασσε. καὶ αἰγεία χολῇ περίχριε. τὰς δὲ ῥαγάδας ἐν αἰδοίοις ὠφελεῖ·
ῥητίνη φρυκτὴ σὺν ῥοδίνῳ τριβεῖσα ἄχρις ἂν γλοιωθῇ, μιγνυμένης καὶ ὠοῦ λεκύθου ὀπτῆς, ἢ ῥοδίνου, καὶ ἀμύλου, καὶ λιβάνου ἀνὰ Γο. α. ἢ κισσοῦ φύλλων ξηρῶν κεκαυμένων, ἡ τέφρα τριβεῖσα μετ᾽ ἐλαίου ἐν θυείᾳ μολυβδίνῃ. Πρὸς τὰς τῶν αἰδοίων φλεγμονάς. σταφίδος ἐκγεγαρτισμένης. καὶ κύμινον τρίψας ἐπιτίθει. ἢ κρίθινον ἄλευρον ἑψήσας ἐν μελικράτῳ. ἀμπέλου ἁπαλὰ φύλλα τρίψας μετὰ ἀλφίτου. ἅπαντα ἐπιτίθει. ἢ κύμινον τρίψας μετὰ βουτύρου καὶ ῥητίνης. ἴσων τακέντων. πρὸς δὲ τοὺς διδύμους ἀφθῶντας. γῇ κιμωλίᾳ μεθ᾽ ὕδατος προκαταχρίσας, ἔασον ξηρανθῆναι καὶ καταψήσας ὕδατι θερμῷ μυρσίνην ξηρὰν λείαν. καὶ σμυρνίου σμικρὸν τρίψας κατάπλασσε. τὰς δὲ ἐκσαρκώσεις τὰς ἐπὶ τῶν διδύμων τέφρα κληματίνη, σὺν νίτρῳ καὶ ὕδατι φυραθεῖσα ἰᾶται καταπλασσομένη.

Περὶ πριαπισμοῦ.

Ὁ πριαπισμὸς αὔξησις αἰδοίου ἐστὶ μόνιμος εἰς μῆκός τε, καὶ κύκλον ὀγκουμένου. χωρὶς τῆς εἰς ἀφροδίσια ὁρμῆς. φυσῶδές ἐστι πνεῦμα δηλονότι τὸ ἐξογκοῦν τὸ μόριον. τικτόμενον ἐξ ὑγρῶν γλίσχρων καὶ παχέων ὑπὸ θερμότητος μετρίας. πρόδηλον οὖν ὡς οὐ δεῖ τὰ μόρια θερμαίνειν, ἀλλὰ ψύχειν, ἐπιεικῶς τῇ ῥοδίνῃ κηρωτῇ μεθ᾽ ὕδατος ἀνακοπτομένῃ. καὶ διὰ τοῦ χαμαιμήλου τῷ τε αἰδοίῳ καὶ τοῖς ψόαις ἐπιτεθέντα. τὰ δὲ ἐν διαίτῃ καὶ φαρμάκοις προσφέρειν τῆς λεπτυνούσης δυνάμεως ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς. προσάγειν δὲ καὶ τὰ φυσικῶς ἐνεργοῦντα διὰ τῆς πείρας εὑρημένα. καὶ τήν τε νυμφαίαν

πίνειν διδόναι. καὶ τὸ τοῦ ἄγνου σπέρμα, καὶ πήγανον χλωρὸν τοῖς ἑψοις μιγνύντα. τοῦτο δὲ κατ᾽ ἀρχὰς μὴ διδόναι, θερμαίνει γὰρ ἱκανῶς, ἀλλ᾽ ὕστερον μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἄλλων λεπτυνόντων. κενώσει δὲ χρώμενον δι᾽ ἐνεμάτων τοῦτο ποιεῖν. αἱ γὰρ διὰ τῆς κάτω γαστρὸς ῥευματίζουσι πολλάκις καὶ τὰ γειτνιῶντα μόρια.

Πρὸς τοὺς ἐνουροῦντας. Κύστιν αἰγείαν ἢ προβατείαν κεκαυμένην πότιζε δι᾽ ὀξυκράτου. ἑσπέρας δὲ διψῶντας κοιμᾶσθαι. ποιεῖ δὲ καὶ λαγωοῦ ὄρχις ἐνθιζαινύμενος οἴνῳ εὐώδει. εἶτα πινόμενος. καλαμίνθην καὶ σμύρναν δὸς πίνειν ἐν οἴνῳ πρὸ τοῦ δείπνου. καταχριέσθω δὲ καὶ τὸ αἰδοῖον κιμωλίᾳ μετὰ περδικίου χυλοῦ.

Πρὸς τὰς τῆς ὑστέρας διαθέσεις.

Ἐπὶ τῆς ὑστερικῆς πνιγὸς συμβαίνει, ἀναισθησία καὶ ἀκινησία, καὶ σφυγμὸς ἀμυδρὸς καὶ μικρὸς καὶ παντελὴς ἀσφυξία. ἐφ᾽ ἐνίων δὲ ἡ μὲν αἴσθησις καὶ ἡ κίνησις πάρεστι καὶ ὁ λογισμός. μόλις δὲ ἀναπνέουσιν. ἔνιαι δὲ καὶ ἄφωνοι τυγχάνουσιν. ἕτεραι δὲ συνέλκονται τὰ κῶλα. γίνεται τοίνυν ἡ ἀναισθησία καὶ ἀκινησία ἄπνοια κατὰ ψύξιν αὐταῖς ἀρκουμένης μόνῃ τῇ διὰ τῶν ἀρτηριῶν παντὸς τοῦ σώματος διαπνοῇ, τῆς διὰ τοῦ στόματος ἀναπνοῆς μὴ χρῃζούσης, ὡς εἴρηται, διὰ ψύξιν, ὁπόταν ἐν τῷ πρόσθεν χρόνῳ καθαιρούμεναι καλῶς, καὶ κυΐσκουσαι, καὶ ἀνδράσιν ὁμιλοῦσαι, στερηθῶσι τούτων, ὡς ὁρᾶν τοῦ ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ ἐν ἑαυταῖς σπέρματος καταψύχοντος τὸ πᾶν σῶμα. πρὸς οὖν τοὺς ἀπὸ τῆς ὑστέρας πνιγμοὺς ἁρμόζει πινόμενον ἀγάρικον. δο. ∠ α. ἐν οἴνῳ. ἀρνογλώσσου καρπὸς καὶ χυλὸς σὺν οἴνῳ. ὄνυξ ὁ ἐκ κογχύλης πινόμενος. ὄξος σκιλλητικὸν ῥοφούμενον. ὀσφραινόμενα δὲ ἐπεγείρει τὰς πνιγομένας, ἄσφαλτον. καστόριον, χαλβάνη. πίσσα ὑγρά. κεδρία. τρίχες καιόμεναι. καὶ πήγανον. κρόμμυον. σκόροδον. ὑποθυμιᾶται δὲ καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ κέρας ἐλάφου. καὶ πήγανον σὺν μέλιτι, ἐρίῳ ἀναληφθὲν, προστίθεται τῷ δακτυλίῳ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΠΟΥΣ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ι.

Περὶ νεφριτικῶν.

Ὅτι μὲν νεφριτικὰς ἀντιδότους τε καὶ δυνάμεις ὀνομάζουσιν ὅσαι νεφροὺς πάσχοντας ὠφελοῦσιν, ἐξ αὐτῆς τῆς προσηγορίας δῆλον. ἔστι δὲ αὐτῶν ἡ διαφορὰ ἡ γενικωτάτη, διττή. τινὲς μὲν γὰρ τοὺς λιθιῶντας νεφροὺς ὀνίνησιν. ἔνιαι δὲ τοὺς φλεγμονώδεις τε καὶ ἑλκώδεις. αἵπερ καὶ πρὸς τὴν κύστιν ὁμοίως πάσχουσαν ἁρμόττουσιν. ἐναντιώταται δέ εἰσιν ἀλλήλαις αἱ δυνάμεις τῶν εἰρημένων φαρμάκων. πρὸς μὲν γὰρ τὰς φλεγμονώδεις καὶ ἑλκώδεις διαθέσεις συντιθέμεναι, παρηγορικῶν δέονται φαρμάκων. ἐπεὶ δὲ ἀδύνατον ἐστὶ ταῦτα διὰ ταχέων ἀφικέσθαι πρὸς τὰ κατὰ νεφροὺς χωρία, διὰ τοῦτο αὐτοῖς μιγνύμεν διουρητικὰ φάρμακα. τὰ δὲ τοῖς λιθιῶσιν ἀρήγοντα, μιᾶς δεῖται δυνάμεως, τῆς τέμνειν καὶ διαθρύπτειν πεφυκυίας, μετὰ θερμότητος ἐπιφανοῦς. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα σχεδὸν ἅπαντα πικρά. καθάπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων τὴν πεπειραμένην ὕλην ἐφεξῆς γράψω. τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν πρὸς τὰς ἑλκώδεις τε καὶ φλεγμονώδεις διαθέσεις ἁρμοττόντων ποιησάμενος, ἀφ᾽ ὧν καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀνδρόμαχόν τε καὶ Ἀσκληπιάδην ἀρξάμενοι, μετέβησαν ἐφεξῆς ἐπὶ τοὺς λίθους θρυπτούσας.

Αἱ ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι νεφριτικαὶ πρὸς τὰς ἐν νεφροῖς καὶ κύστει διαθέσεις. πότιμα.

Λίνου σπέρματος, μήκωνος λευκοῦ σπέρματος, σικύου σπέρματος, τραγακάνθης ἀνὰ ∠ β. ἀμύλου ∠ δ. δι᾽ ὕδατος τροχίσκους ἀναλάμβανε. δίδου πρὸς κύστιν ἡλκωμένην καὶ δυσουρίαν. Ἄλλο. Στροβίλους λ. ἀμύγδαλα κ. φοίνικας ιε. τραγακάνθης ∠ δ. χυλοῦ γλυκείας ∠ β. κρόκου ὀβολὸν α. σμύρνης ὀβολὸν α. δίδου οἴνῳ προτρόπῳ ὡς ἐπιτηδείῳ χρῶ. Ἄλλο. πρὸς τὰς ἐν κύστει διαθέσεις καὶ ἑλκώσεις, τροχίσκος ᾧ χρῶμαι. Σικύου σπέρματος ∠ ιβ. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ ς. κωνείου σπέρματος. ὀπίου, μαράθρου, κρόκου ἀνὰ ∠ γ. κασσίας ∠ δ. ἀμύγδαλα ι. κάρυα ποντικά. σελίνου σπέρματος ∠ ς. μαλάχης ἀγρίας σπέρματος ∠ γ. γλυκεῖ κρητικῷ ἀναλαβὼν δίδου τριώβολον· ἔν τισι κωνείου ∠ ς. ἀπυρέτοις ἐν γλυκεῖ. Ἄλλο, πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ ἀλγήματα κύστεως. Κρόκου, βησάσα σπέρματος. μαλάχης ἀγρίας σπέρματος ἀνὰ ∠ ς. ὑοσκυάμου σπέρματος ∠ ιβ. ὀπίου ∠ ς. σελίνου σπέρματος ∠ ιβ. κάρυα ποντικὰ η. ἀμύγδαλα κ. σικύου σπέρματος ∠ ιβ. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ᾽ οἰνομέλιτος κυάθων τριῶν. Ἄλλο. Πρὸς τοὺς αἱμορροοῦντας ἀπὸ κύστεως. σχιστῆς ∠ α. τραγακάνθης ∠ β. κόμμεως ὀβολὸν α. ἐν γλυκεῖ δίδου ὀβολοὺς β. ποτὲ δὲ ὀβολὸν α. Πρὸς τὰς ἐν κύστει διαθέσεις, οὐρητικὰ ἀπὸ Μακεδόνος. καὶ πρὸς ἡπατικοὺς ὑδρωπικοὺς, ἰκτερικοὺς, νεφριτικοὺς, καὶ πάντα τὰ περὶ τὴν κύστιν συμπτώματα. θρύπτει λίθους.

ἀκόρου ∠ ν̄. φοῦ ∠ κε̄. νάρδου κελτικῆς ∠ κδ̄. δαύκου σπέρματος ∠ κβ̄. κιναμώμου ∠ λβ̄. μήου ∠ ις̄. ἀσάρου ∠ κδ̄. πετροσελίνου ∠ ις̄. ὑποβαλσάμου ∠ ις̄. καὶ τοῦ καρποῦ τὸ αὐτό. κρόκου ∠ κδ̄. σμύρνης ∠ κ̄. γλυκείας ῥίζης ∠ ις̄. νάρδου ἰνδικῆς ∠ ις̄. κασσίας ∠ ιβ̄. ἀμώμου ∠ ις̄. σταφίδος ∠ η̄. τραγακάνθης ∠ θ̄. τὰ ξηρὰ ἀναλαμβάνων μέλιτι, τὴν τραγάκανθον οἴνῳ ἀμιναίῳ βρέχων δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ' οἴνου κυάθων τεσσάρων. πυρέττουσιν ἐν μελικράτῳ. Ἄλλο. πρὸς τὰ ἐν κύστει ἕλκη, καὶ φλεγμονάς. Στροβίλους κ̄. σικύου σπέρματος ἡμέρου κόκκους μ̄. ἀμύλου τριώβολον. νάρδου ∠ ᾱ. σελίνου σπέρματος κυάθους β̄. ἐν ὕδατος ξε. ᾱ. ἕψε τὴν νάρδον. σέλινον. εἶτα τοῦ ἀφεψήματος μίγνυται τοῖς προγεγραμμένοις κυάθοι β̄. Πρὸς λιθιῶντας, ὡς βάσσα ἡ μανία
* ἐθεραπεύθη, ὥστε θρύπτειν, καὶ αὖθις μὴ συνίστασθαι. Κασσίας ∠ β̄. σελίνου σπέρματος ∠ γ̄.
10 σμύρνης μινναίας ∠ δ̄. πεπέρεως λευκοῦ ∠ β̄. λιβάνου ∠ γ̄. λίθου συριακοῦ ἄρρενος ∠ ᾱ. ἢ τοῦ θήλεος ∠ ᾱ. σταφυλίνου σπέρματος, ἀνίσου ἀνὰ ∠ β'. στύρακος ∠ γ̄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ γ̄. μήκωνος λευκῆς σπέρματος ∠ β̄. ναρδοστάχυος ἴσον, ἀμυγδάλων πικρῶν καθαρῶν. ἀσάρου ἀνὰ ∠ γ̄. σμυρνίου σπέρματος, κυπέρου ἀνὰ ∠ β̄. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν, δίδου καθ' ἡμέραν. Πρὸς λιθιῶντας θραύουσα καὶ κατὰ μικρὸν ἐκκρίνουσα μέχρις οὗ καθαρεύσῃ τὴν κύστιν. εἶτα διαυγὲς ἀπουρήσει. καὶ τὸ μέγιστον ἀποθεραπεύει. ὡς μηκέτι γίνεσθαι. Δαύκου σπέρματος, ἀνίσου. σικύου σπέρματος. πετροσελίνου. σμύρνης. ἀνὰ Γο. ϛ'. κασσίας δαφνίτιδος. κινναμώμου. νάρδου κελτικῆς ἀνὰ ∠ δ'. λεῖα ποιήσας ἀναλάμβανε ζέοντι ὕδατι ἡλίκα θέρμος μικρός. καὶ δίδου νήστεσι καθ' ἡμέραν ἐπὶ ἡμέρας λ̄. ζέοντι ὕδατι κυάθοις γ̄. τοῦτο ὡς παρελάβομεν μετά τινος θρησκείας σκευάζεται. ξυλίνῳ γὰρ ὅλμῳ καὶ ὑπέρῳ κόπτεται, καὶ τὸν κόπτοντα δεῖ μήτε δακτυλίδιον ἔχειν σιδηροῦν, μήτε ὑποδήμα-
20 τα ἡλοκοπημένα. τοῦτο ἀπὸ ῥουστίκου ὡς μυστήριον ἐλάβομεν. Πρὸς νεφριτικοὺς καὶ ῥεῦμα πᾶν ὡς Ἀπολλώνιος. Μανδραγόρου φλοιοῦ πεφωγμένου ∠ α. S. ἀνίσου πεφωγμένου ∠ α. S. τραγακάνθου. φοινικοβαλάνων τῆς σαρκὸς ἀνὰ ∠ γ̄. μετὰ μέλιτος δίδου.

Αἱ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι νεφριτικαὶ Ἀντωνίου Μούσα.

Πιτυΐδων κεκομμένων καὶ κεκοσκινισμένων ∠ κ̄. μήκωνος μελαίνης σπέρματος. τραγακάνθης ἀνὰ ∠ β̄. νάρδου κελτικῆς. κρόκου. ἀνίσου ἐπτισμένου. δαύκου κρητικοῦ ῥίζης ἀνὰ ∠ α'. κόστου, τριώβολον. σκεύαζε διὰ προτρόπου. καὶ ἀνελοῦ εἰς πυξίδα. καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. καὶ προτρόπου κύαθον ᾱ. καὶ ὕδατος θερμοῦ κυάθους β̄. Ἄλλο. Σικύου ἡμέρου σπέρματος πεφωγμένου ∠ γ̄.
30 μαλάχης καρποῦ ∠ ε̄. στροβίλου πεφωγμένου ∠ ϛ̄. σελίνου σπέρματος ∠ ζ'. λινοσπέρματος ∠ α'. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων ∠ θ̄. ἀναλάμβανε γλυκεῖ. καὶ δίδου καθὰ προείρηται. Ἄλλο νεφριτικοῖς ὀνησίδημον. Ἀμυγδάλων πικρῶν ∠ ις̄. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος. μαλάχης καρποῦ ἀνὰ ∠ ϛ̄. ἴρεως ἀγρίας ῥίζης ∠ η̄. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. τραγακάνθης. νάρδου κελτικῆς. σικύου ἡμέρου σπέρματος ἀνὰ ∠ ϛ̄. γλυκέος ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ἄλλο φάρμακον ἐπιτετευγμένον. τούτῳ ἴσμεν πολλοὺς χρησαμένους νεφριτικοὺς καὶ τῆς ὅλης ἀπαλλαγέντας διαθέσεως. δεῖ δὲ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐπιμένειν τῷ φαρμάκῳ. δίδοται καὶ λιθιῶσι. καὶ κωλικοὺς θεραπεύει. καὶ τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. ἔχει δὲ οὕτω.

Καρύων ποντικῶν κεκαθαρμένων, ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. σικύου σπέρματος κεκαθαρμένου ἀνὰ ∠ γ̄. κωνείου σπέρματος. κρόκου. μαλάχης σπέρματος. ὀπίου ἀνὰ ∠ ϛ. ὑοσκυάμου
40 λευκοῦ σπέρματος, σελίνου σπέρματος ἀνὰ ∠ ιβ̄. ἀναλάμβανε τροχίσκους μέλιτι ἀναπλάττων. καὶ δίδου τριώβολον, καὶ μελικράτου θερμοῦ κυάθους γ̄. ἐν ἄλλῳ καὶ βήσασα ∠ ϛ̄. ἔχει πρὸς τὰς ἐν νεφροῖς πωρώδεις ὑποστάσεις, ὀνησίδημον. Ἄλλο. Σύμφυτον. καὶ σίον. καὶ ἀρτεμόνιον, ἕψε μετ' οἴνου. καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας δίδου κυάθους δύο. καὶ ὕδατος τὸ ἴσον. Ἄλλο. Μαλάχης ἀγρίας τὴν ῥίζαν, καὶ πηγάνου ἀγρίου ῥίζαν. καὶ ὀρεοσελίνου ῥίζαν ἕψε. καὶ καθὰ προείρηται δίδου. Ἄλλο. Πρὸς λιθιῶντας κατὰ Πασίων. Βαλσάμου καρποῦ μέρη β̄. λίθου τοῦ ἐν σπόγγοις εὑρισκομένου τὸ ἴσον. γλήχωνος ξηρᾶς. μαλάχης ἀγρίας σπέρματος. ὠκίμου ξηροῦ ἑκάστου τὸ ἴσον. κόψας καὶ σήσας. ἀπόθου. καὶ δίδου κοχλιάριον. καὶ οἴνου κεκραμένου κυάθους δύο. Ἄλλο. Στρουθίου μέρος. ἴρεως ἀγρίας ξηρᾶς ἴσον. ὀξαλίδος ξηρᾶς τὸ ἴσον. ἀνεμώνης ἐχούσης τὸ ἄνθος μήλινον ξηρᾶς τοσόνδε. κόψας καὶ σήσας καθὰ προείρηται χρῶ. Καταπότια Ἡρακλείδου Ταραντίνου. διαλύει τοὺς ἐν κύστει πώρους. ἀγαθὰ δὲ καὶ
50 πρὸς στραγγουρίαν. Πεπέρεως. χαλβάνης ἀνὰ ∠ α. ὀποῦ λιβυκοῦ ∠ β̄. σμύρνης ∠ δ̄. προτρόπου τὸ ἱκανόν. ποίει καταπότια, ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος. καὶ δίδου τρία καὶ γλυκέος ἐπιπιεῖν κυάθους δύο.

Ἄλλο. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. πεπέρεως ἀφρονίτρου ἀνὰ ∠ α'. βαλσάμου καρποῦ ∠ β̄. σμύρνης ∠ δ̄. ἀναλάμβανε προτρόπῳ. καὶ ποίει καταπότια ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος. καὶ δίδου τρία. καὶ οἴνου γλυκέος ἐπιρροφείτω τεταρτημόριον. δίδου δὲ ἐπὶ ἡμέρας μ̄ η̄. προλούων. Τροχίσκος διουρητικός. κατάγει λίθους, καὶ πωρώδεις ὑποστάσεις. Ἀσάρου πετροσελίνου. φοῦ μήου. ἀνὰ ∠ δ'. ἀκόρου. ἀνίσου σπέρματος. δαύκου σπέρματος. ὀρεοσελίνου. καρποῦ βαλσάμου. τραγακάνθης καρποῦ

ἀνὰ ∠. β. τὴν φαρανίκωθαν γλυκεῖ διαλύσας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. καὶ δίδου τριώβολον μετὰ γλυκέος κεκραμμένου κυάθων. β. Ἄλλο. Χαρικλέους. κατάγει ψαμμώδεις ὑποστάσεις. ποιεῖ πρὸς τὰς μεθ' ἑλκώσεως διαθέσεις. Σελίνου σπέρματος. πετροσελίνου σπέρματος. ἀνίσου ἀνὰ ∠. ις. σχοίνου ἄνθους. κρόκου. φαρανίκωθης. ἀνὰ ∠. ς. δαύκου. κρητικοῦ σπέρματος. πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ ∠. δ. σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ δίδου. ∠. α. μετὰ προτρόπου κεκραμμένου κυάθων. γ.

Ἀντίδοτος ἡ διὰ τῶν λίθων ὡς Μιθριδάτης. ποιεῖ νεφριτικοῖς, καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν διαθέσεις. θρύπτει λίθους. καὶ πώρους διαλύει. Σμυρνίου σπέρματος. κυπέρου. ναρδοστάχυος. μήκωνος λευκῆς σπέρματος κινναμώμου. κασσίας σύριγγος. πεπέρεως λευκοῦ, σταφυλίνου σπέρματος ἀνὰ. Γο. α. λιβανίου ἀτμήτου. σελίνου σπέρματος κρόκου. στύρακος. ἴρεως. ἀμυγδάλων πικρῶν. ἀκόρου. ἑκάστου. Γο. α. S. λίθου συριακοῦ θήλεως ἢ ἄρρενος ἀνὰ. Γο. S. σμύρνης μινναίας. Γο. β. μέλιτι φύρα. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. Ἄλλη ἡ τοῦ Βιανίτου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ἀνώδυνον. χρήσιμον. καὶ νεφριτικοῖς καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν ἑλκώσεις, καὶ λίθους θρύπτει. καὶ πηλὸν ἀποκρίνειν ποιεῖ. Ἴρεως. ∠. δ. μήου. σεσέλεως. χαμαίδρυος. ὑπερικοῦ. κισσήρου. κέγχρυος. ἑκάστου τοσόνδε. ἀμώμου. ∠. η. κινναμώμου. ∠. ιβ. λιβανωτίδος ὀρφνῆς. νάρδου ἰνδικῆς. κρόκου κιλικίου. πετροσελίνου. πολίου. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. δικτάμνου κρητικοῦ ἑκάστου τὸ ἴσον, γλυκυρρίζης. λίθου συριακοῦ ἄρρενος. ἀνὰ. ∠. ις. θλάσπεως. ∠. κδ. ἄγνου καρποῦ. σμύρνης. σφονδύλου. ἑκάστου τοσόνδε, καρδαμώμου. ∠. μη. ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ. καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. καὶ οἰνομέλιτος κεκραμμένου κυάθους. δ.

Ταῦτα ἀρχιγένους γεγραμμένα πρὸς τοὺς νεφριτικοὺς. ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν κατὰ γένος φαρμάκων.

Τοὺς δὲ νεφριτικοὺς διαιτῶν προσηκόντως. ἐπιθεὶς μὲν κηρωτὴν ἐσθίειν μετὰ στύρακος μαλαγματώδης ποιήσας, σφόδρα ἔφη ἀξιολόγως ὁ παρὰ τῷ Φοίνικι Λινοφόβῳ ἀντιπαθῶς βοηθεῖν εἰς ἀνασκευὴν πρωτόμῳ καυλοῦ ἀφεψήματος. Κυ. β. νήστει διδομένους ἐπὶ ἡμέρας. θ. ἐπίπασσε δὲ ἅλας ὀλίγους καὶ μᾶλλον ὀνίνησι. πότιζε ῥόδων φύλλων. ἀμυγδάλων λελεπισμένων. λιβανίου ἴσα μήκωνος. κωδύων τὸ διπλοῦν. προτρόπῳ ἀναλάμβανε. καὶ εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀπόθου μὴ ἐν νοτίδι. δίδου δύο ὀβολοὺς μετὰ προτρόπου. ἔνιοι ἀντὶ τῶν ἀμυγδάλων ἄμυλον βάλλουσι. καὶ ἀντὶ προτρόπου ὕδατι μὲν ἀναλαμβάνουσιν. ποτίζουσι δὲ μετὰ προτρόπου.

Περὶ ἰσχιάδος καὶ ποδάγρας. καὶ νεφρίτιδος.

Ἐκ τοῦ γένους τῆς ἀρθρίτιδος, ἥ τε ἰσχιάς ἐστιν καὶ ποδάγρα. ὅπερ γὰρ ἐν ἅπασι τοῖς ἄρθροις ἡ ἀρθρῖτίς ἐστιν. τοῦτ' ἐφ' ἑνὸς μὲν τοῦ κατ' ἰσχίον ἰσχιάδα καλοῦσιν. ἐπὶ ποδὸς δὲ ποδάγραν. ἄρχεται μὲν οὖν ὡς τὰ πολλὰ καὶ ἡ τῆς ποδάγρας γένεσις ἐξ ἑνὸς ἄρθρου. προέρχεται δὲ ἐπὶ πάντα χρονίζουσα. κοινὸν δὲ τῶν τριῶν παθῶν ἐστὶ πλεονεξία χυμοῦ καταλαμβάνουσα τὴν πάσχουσαν διάρθρωσιν. ἧς πληρωθείσης εἰς πάντα συμβαίνει τείνεσθαι τοῖς περικειμένοις νευρώδεσιν μορίοις. κἀκ τούτων γίγνεσθαι τὴν ὀδύνην ἐνίοτε μὲν οὖν ὁ κατασκήπτων χυμὸς αἱματικός ἐστιν. ὡς τὸ πολὺ δὲ φλεγματώδεις. ἢ μικτὸς ἐκ φλεγματώδους τε καὶ χολώδους. ἢ καὶ σὺν αὐτοῖς αἵματος. ἀκριβέστερον δέ τις ἑρμηνεύων, οὐ φλεγματώδη χυμὸν ἀλλὰ τὸν ἰδίως ὀνομαζόμενον ὠμὸν ἐπικρατεῖν ὡς τὸ πολὺ φαίη κατὰ τὰς ἀρθρίτιδας. ἔστι δὲ παχὺς οὗτος ὁμοίως τῷ πύῳ τῷ παχεῖ. χρονιζόντων δὲ ἐν τοῖς ἄρθροις οὐ μόνον παχύτερος ἀλλὰ καὶ γλισχρότερος γίνεται. τῶν τε οὖν ὀνομαζομένων πώρων ἡ γένεσις ἐκ τούτων. κἀπειδὰν γένωνται μηκέτι ἐλπίσῃς εἰς τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν ἀκριβῶς ἐπανελθεῖν δύνασθαι τὸ ἄρθρον. εὔφοραι δὲ αἱ διαφοραὶ τῶν λυπούντων χυμῶν εἰσί, ταῖς χροιαῖς, καὶ τοῖς συμπτώμασιν, καὶ τῇ πείρᾳ τῶν προσφερομένων φαρμάκων. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τῆς χρόας διάθεσίς τε καὶ διάγνωσις αὐτῶν ἅπασι γνώριμος. ἡ δ' ἀπὸ τῶν συμπτωμάτων εἰ καὶ μὴ πᾶσι μηδ' ἐκ προχείρου σαφής. ἀλλ' οὐδὲ χαλεπὴ γνωσθῆναι. τὸ γὰρ χολῶδες αἷμα θερμασίας πολλῆς αἴσθησιν ἐργάζεται τῷ κάμνοντι. παροξύνεταί τε τῶν θερμαινόντων ἐπιτιθεμένων. ὥσπερ αὖ πάλιν ὑπὸ ψυχόντων ὀνίναται. πρὸς δὲ τὴν διάγνωσιν τοῦ λυποῦντος χυμοῦ συντελέσει σοι καὶ ἡ προγεγενημένη δίαιτα διὰ γυμνασίων ἢ ἀργίας γεγονυῖα. καὶ λουτρῶν ἐπὶ τροφαῖς. ἢ πρὸ τροφῶν ὥσπερ γε καὶ τούτων γυμνασίων καὶ ἐδεσμάτων, ἥ τε ποσότης καὶ ἡ ποιότης. ἢ θ' ὥρα τοῦ ἔτους, καὶ ἡ κατάστασις τοῦ χωρίου ὥσπερ γε καὶ ἡ ἡλικία. καὶ ἡ ἕξις τοῦ σώματος. ὧν ἁπάντων ἐν πολλοῖς πολλάκις τὰς δυνάμεις διῆλθον. Ἀρχὴ δὲ ἔστω σοι τῆς θεραπείας ἡ τοῦ λυπεῖν εὑρεθέντος χυμοῦ κένωσις. εἰ μὲν πληθωρικὸν εἴη τὸ σῶμα. φλεβοτομίας πρῶτον ἁπάντων παραλαμβανομένης. εἶτα καθάρσεως. ἐφ' ᾗ ἡ τῶν ῥηθησομένων φαρμάκων ἐν καιρῷ καὶ τάξει προσήκουσα χρῆσις. ἐπὶ μὲν τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν ἀποκρουστικοῖς τοῦ ῥεύματος χρωμένων ἡμῶν φαρμάκοις. ἐπὶ δὲ τῆς κατ' ἰσχίον διαρθρώσεως φυλαττομένων τοῦτο δρᾶν. ἐν βάθει γὰρ οὔσης αὐτῆς συλλαμβάνεται τὸ ἐκ τῶν περιεχόντων ἀγγείων αἷμα. καὶ μυῶν πρὸς ἐκείνην. παρηγορικῶν οὖν ἐν ἀρχῇ φαρμάκων χρεία ἐπὶ τῆς κατ' ἰσχίον ὀδύνης. οὔτε ψυχόντων ἱκανῶς, οὔτε θερμαινόντων ἰσχυρῶς. ὁποίων ὕστερον δεῖται. παροξύνεται γὰρ ἐπ' αὐτῶν τὰ ῥεύματα, τῆς θερμασίας ἑλκούσης αὐτὰ μᾶλλον. ἢ κωλυούσης. ἐπεὶ δὲ οὐ πρόκειται κατὰ

τὴν ἐνεστῶσαν ἡμῖν πραγματείαν, οὔτε περὶ καταπλασμάτων, οὔτε περὶ ἐμβροχῶν τι λέγειν, ἀλλὰ περὶ τῆς μεθόδου τῶν συνθέτων φαρμάκων, ἐπὶ ταύτην ἀφίξομαι μόνην, ἀπὸ τῆς ἰσχιάδος ἀρξάμενος, ὀλιγάκις ὑπὸ πλήθους αἵματος γινομένης καὶ θεραπευομένης γε τάχιστα, τῶν κατὰ τὴν ἰγνύαν ἢ κατὰ τὰ σφυρὰ φλεβῶν τεμνομένων. ὥσπερ δὲ πολλάκις μόνη ἡ ἐκ τοῦ αἵματος κένωσις αὐτάρκης γίνεται βοήθεια, κατὰ τοὐναντίον ἐπὶ πάσης ἰσχιάδος, ἐξαιρέτως δὲ ἐπὶ τῆς διὰ πλῆθος, ἄν τις πρὸ τοῦ κενωθῆναι τὸ πᾶν σῶμα δριμέσι φαρμάκοις χρήσηται κατὰ τοῦ πεπονθότος μορίου, δυσιατοτάτην ἐργάζεται τὴν διάθεσιν· σφηνουμένου τοῦ πλήθους αὐτόθι δυσλύτως. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ παχύνεται, καὶ γλίσχρον γίνεται τῇ θερμότητι καὶ ξηρότητι τῶν δριμέων φαρμάκων ὀπτήσει τινὶ παραπλήσιον πάσχον. ὡς οὖν μεγίστην δύναμιν ἐς θεραπείαν ἐχούσης ἐπὶ τοῦ πάθους τῆς τοῦ παντὸς σώματος κενώσεως, ἀπ' αὐτῆς ἀρκτέον. οὐ μόνον ἀπὸ τῶν σκελῶν, ἀλλὰ καὶ ἀπ' ἀγκῶνος ἀφαίρεσιν ποιουμένοις. ὠφελοῦσι δὲ καὶ οἱ ἔμετοι τοὺς ἰσχιαδικοὺς μᾶλλον τῆς διὰ τῆς κάτω γαστρὸς κενώσεως ἀντισπῶντες τὸν κάτω ῥέποντα χυμόν. ποιητέον δὲ αὐτοὺς ἐν ἀρχῇ μετὰ τροφῆς. ὕστερον δὲ καὶ διὰ φαρμάκων ἐμετικῶν. ἀρχομένους ἐπὶ τούτων ἀπὸ τῶν μετριωτέρων. ἐφ' ὧν δὲ σφήνωσις ἐγένετο σφοδρὰ καὶ δύσλυτος ὑπὸ τῶν ἀκαίρως χρησαμένων ἰατρῶν, φαρμάκοις δριμέσιν, ἡ σικύα βοήθεια μεγίστη. καὶ ἡ διὰ τῶν καθαρτικῶν γίνεται κλυσμάτων. ὁποῖος ἐστὶ καὶ ὁ διὰ τῆς κολοκυνθίδος. ἔχοντες οὖν πρὸ ὀφθαλμῶν ταῦτα τὰ νῦν εἰρημένα τοῖς γεγραμμένοις φαρμάκοις ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν ἔξεστι χρῆσθαι κατὰ μέθοδον. ἄρξομαι δ' ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει τῆς τῶν ἐκτὸς φαρμάκων βίβλου. καθὰ προγέγραφα μαλάγματα πρὸς τοῖς κυρίοις ὀνομαζομένοις, οὕτω καὶ τὰ ἄλλα γέγραφε πάντα τὰ καθ' ὁντιναοῦν τρόπον ὠφελοῦντα τὰς χρονιζούσας διαθέσεις ἐν αἷς ἐστι καὶ ἡ τῶν ἰσχιαδικῶν ὀνομαζομένων.

Αἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι δυνάμεις αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἐν τοῖς τῶν ἐκτὸς πρὸς ἰσχιαδικούς.

Πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ∠ δ'. σιλφίου ∠ δ'. ἀφρονίτρου ∠ δ'. ἄμεως ∠ δ'. πηγάνου χλωροῦ μνᾶς ὄγδοον. τινὲς τούτων αἰγὸς ∠ κ'. καὶ στέατος ταυρείου ἴσον. χαλβάνης ∠ ς'. ὀποπάνακος ∠ δ'. θείου ἀπύρου ∠ δ'. ὅτι τοῦτο τὸ φάρμακον ἰσχυρῶς ἐστι θερμαντικὸν, εἴ τι μεμνήμεθα τῶν ἔμπροσθεν γεγραμμένων πολλάκις ἐκ τῆς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, οὐδὲν ἔτι δεησόμεθα λόγου κενωτέρου. σφοδρότατον γὰρ καὶ θερμαντικώτατον ἐστὶ τὸ φάρμακον. ἀγρίου πηγάνου φύλλα. [illegible] τούτῳ δὲ σίλφιον. καὶ δαφνίδες. εἶτα τὸ ἀφρόνιτρον. μετὰ ταῦτα καὶ ἀβρότονον. ἐφ' οἷς ἡ κολοκύνθη καὶ τὸ καρδάμωμον. καὶ τὸ καλούμενον ἄμμι. καὶ τὸ χλωρὸν δὲ πήγανον ἧττον μὲν τούτων. οὐ μὴν εὐκαταφρόνητον ἔχει τὴν θερμασίαν. ὥσπερ οὐδὲ τὸ θεῖον ἄπυρον. ἐκ βάθους οὖν ἕλκειν πάντα ταῦτα δύναται τοὺς λυποῦντας τὸ κατ' ἰσχίον ἄρθρον χυμούς. ὅπως δὲ ἔμπλαστρος ἐξ αὐτῶν γένηται, ῥητίνης τε τερμινθίνης, καὶ μυρτίνης καὶ κηροῦ καὶ στέατος ἔμιξεν συνθεὶς τὸ φάρμακον. ἀμμωνιακὸν δὲ θυμίαμα καὶ χαλβάνη πρὸς τῷ συντελεῖν εἰς ἐμπλάστρου σύνθεσιν. ἔτι καὶ μαλακτικὸν ἔχει τι καὶ παρηγορικόν. ὁ δὲ ὀποπάναξ, ἐκ τούτου μὲν αὐτοῖς ἐστι γένους. ἰσχυροτέραν δὲ δύναμιν ἔχει. ἑτέραν δὲ δύναμιν πρὸς αὐτὸ τὸ πάθος ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψεν. Ἄλλο μάλαγμα πρὸς ἰσχιαδικοὺς, καὶ ἄλλα πολλά. Κηροῦ ∠ οβ'. τερμινθίνης ∠ μη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ λγ'. προπόλεως ∠ μγ'. χαλβάνης ∠ λς'. βδελλίου ∠ κε'. κρόκου ∠ ε'. ὀποπάνακος ∠ ιβ'. νίτρου ἀφροῦ ∠ λ'. μύρῳ ἰρίνῳ κόπτων παράπτου. Ἄλλο Πρωτᾶ Πηλουσιώτου πρὸς ἰσχιαδικοὺς καὶ κεφαλαλγικούς. καὶ πρὸς πάντα τὰ χρόνια ἀλγήματα δυνάμενον ἁρμόττειν, τόδε. Κηροῦ ∠ κδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ ξ'. τερμινθίνης ∠ ζ'. θαψίας χυλοῦ ∠ η'. ἐλαίου κύαθον ἕνα. καὶ ἄλλην δὲ δύναμιν ἐν τοῖς μαλάγμασιν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν ὧδέ πως. Πρὸς ἰσχιαδικοὺς παρὰ Ἥρα Καππάδοκος.

Πίσσης ὑγρᾶς. Κο. γ'. ἢ. β. S. κηροῦ λίτραν α'. πιτυΐνης λίτραν α'. θείου ἀπύρου λίτραν α'. νίτρου λίτραν μίαν. S. σταφίδος ἀγρίας ℥ α'. πυρέθρου λίτρας S. οἴνου τρυγὸς κεκαυμένου λίτρας β'. καρδαμώμου ℥ α'. χαλβάνης λίτρας S. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. τοῦτο τὸ φάρμακον καὶ αὐτὸς ὁ Ἥρας ἐν τῷ ἰδίῳ βιβλίῳ, τῆς τελευτῆς πλησίον, ἔγραψεν. οὐ πρόσκειται δὲ ἐν αὐτῷ ἐπὶ τῆς πίσσης, τὸ, ἢ. β. S. ἀλλ' ἁπλῶς γέγραπται. Κο. γ'. προέγραψε δὲ αὐτὴν κατὰ λέξιν οὕτως. Κηρωτὴ πρὸς ἰσχιαδικοὺς ἀνασκευάζουσα, καὶ τὰς λίαν κεχρονισμένας διαθέσεις. ταύτῃ ἐχρησάμην πρὸς ἀνασκευὴν ἐπὶ Φροντίνου. Πίσσης ὑγρᾶς κοτύλας γ'. κηροῦ λίτραν α'. πιτυΐνης λίτραν α'. θείου ἀπύρου λίτραν α'. νίτρου λίτραν α'. σταφίδος ἀγρίας ℥ α'. πυρέθρου λι. S. οἴνου τρυγὸς κεκαυμένης λίτρας β'. καρδαμώμου ℥ α'. χαλβάνης λίτρας S. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλας ἰσχιαδικὰς ὁ Ἥρας δύο δυνάμεις. ὧν ἡ μὲν ἑτέρα, τόνδε τὸν τρόπον ἔχει. Πρὸς ἰσχιαδικοὺς παρηγορικὴ λίαν.

Πίσσης μέρη δύο. θείου ἀπύρου μέρος ἕν. λεῖα ἀμφότερα μίξας σύμπλασσε τὸν ἀλγοῦντα τόπον. προλούσας δὲ τὸν πάσχοντα, καὶ ἄνωθεν ἐπίρριπτε χάρτην. καὶ ἔα μέχρις ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποστῇ. ἐνδέχεται δὲ λούεσθαι ἔχοντα τὸν χάρτην. ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων. πίσσης μέρος ἕν. καὶ δυνατόν ἐστιν καὶ οὕτως αὐτὸ σκευασθῆναι, γιγνωσκόντων ἡμῶν ὅτι πρακτικώτερόν ἐστιν τὸ ἴσα μιγνύναι ἀμφότερα τὴν πίσσαν καὶ

τὸ θεῖον ἄπυρον. ἀσθενέστερον δὲ ἐφ' οὗ ἡ πίσσα διπλασία τοῦ θείου βάλλεται. ἡ δὲ λοιπὴ καὶ τρίτη τῶν
ἰσχιαδικῶν δυνάμεων, οὕτως ὑπὸ τοῦ ἥρα γέγραπται. Ἄλλη ἰσχιαδική. ταύτῃ ἐχρησάμην, ἐπὶ φρε-
νίτου εὐθὺς ἐπὶ τῶν παροξυσμῶν. Κηροῦ ∠ ρ̄. ἰξοῦ δρυΐνου ∠ ις̄. σμύρνης ∠ ς̄. τερμινθίνης
∠ κε̄. χαλβάνης ∠ ς̄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ ς̄. κεδρίας κοτύλης τὸ ἥμισυ. κυπρίνου κοτύλης S. τὸν
κηρὸν καὶ τὴν κεδρίαν μετὰ τοῦ κυπρίνου τῆξον. εἶτα τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην. ὅταν δὲ μέλλῃς
αἴρειν, ἐπίπασσε τὴν ἶριν καὶ τὸν ἰξόν. ἠρμένης δὲ τῆς λοπάδος ἔστω λελειωμένη ἡ σμύρνα. εἶτα τὰ
τηκτὰ κατάχει. καὶ μίξας χρῶ. ἔνιοι καὶ νίτρου προσβάλλουσι ∠ ε̄.

Τὰ ὑπὸ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ μαρκέλλας ἐπιγράφει.

10

Ὀνομάζει μὲν καὶ οὗτος ἅπαντα τὰ τοιαῦτα μαλάγματα. προστίθησι δὲ τοῖς μὲν, ὅτι πρὸς ἰσχιάδα. τοῖς
δὲ, ὅτι πρὸς σπλῆνα. τοῖς δὲ πρὸς πλευρὰν ἢ ἄλλο τι μόριον. ἔνια δὲ καὶ πολύχρυσα φησὶν εἶναι. καθάπερ
καὶ τόδε γεγραμμένον ὑπ' αὐτοῦ κατὰ λέξιν οὕτως. Μάλαγμα ἀντιοχίδος σπληνικοῖς. ὑδρωπικοῖς.
ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. ἐσκευάσθη φαβίλλῃ λιβυκῇ. Κηροῦ λίτρας τρεῖς. δρυΐνου ἰξοῦ λίτρας γ̄. ῥη-
τίνης τερεβινθίνης λίτρας γ̄. μυροβαλάνου πιέσματος λίτραν ᾱ. νίτρου ἀφροῦ λίτραν ᾱ. λίθου ἀσσίου τοῦ
ἄνθους λίτραν ᾱ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν ᾱ. ἐλαίου κυπρίνου λίτρας τρεῖς. ὄξους ὡς τὸ ἀμμω-
νιακὸν διαλῦσαι. Μετὰ τοῦτο γράφει ἐφεξῆς πάλιν οὕτως. ἄλλο Σαβίλλῃ συντεθὲν σφόδρα γεν-
ναῖον. πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Σμύρνης στακτῆς λίτρας β̄. βδέλλης ὄνυχος λίτρας β̄. μυελοῦ
ἐλαφείου λι. β̄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας β̄. ἴρεως ξηρᾶς λίτρας δύο. ὀποπάνακος λίτραν
20 μίαν. χαλβάνης. στύρακος ἀνὰ λίτραν ᾱ. μαστίχης λι. ᾱ. λίθου ἀσσίου τοῦ ἄνθους λίτραν ᾱ. ὀποῦ συκομόρου
λίτραν ᾱ. κάγχρυος λίτραν ᾱ. πεπέρεως λευκοῦ λίτραν ᾱ. κηροῦ. τερμινθίνης ἀνὰ λίτρας ε̄. κόπτεται δὲ
τὸ φάρμακον. καὶ δεῖ κόπτοντα παραπτέσθαι ἰρίνου μύρου τῇ ὑποστάθμῃ, ἕως ἂν εὐβαφέστερον γένηται
τὸ φάρμακον. Ἑτέραν ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης οὕτως. Μάλαγμα ὃ καὶ χρυσίζουσαν κα-
λοῦμεν. Ἀρσενικοῦ χρυσίζοντος. ἀσβέστου ἀνὰ ℥ β̄. στυπτηρίας ὑγρᾶς ℥ β̄. στυπτηρίας σχι-
στῆς ℥ β̄. τὰ ξηρὰ κόπτομεν καὶ σήθομεν. καὶ εἰς θυΐαν βάλλοντες. τούτοις ἐπιβάλλομεν ὄξους κυά-
θους η̄. καὶ λεάναντες ἐπιμελῶς ἀναλαμβάνομεν τοῖς τηκτοῖς. ἔστι δὲ ταῦτα. κηροῦ. ῥητίνης
φρυκτῆς. καὶ πιτυΐνης ἀνὰ λίτρας β̄. ἐλαίου κοινοῦ κυάθους η̄. ταῦτα τήξαντες ἐῶμεν ψυγῆναι. καὶ
ἀποψύξαντες ἐπιβάλλομεν τοῖς λεανθεῖσιν. ἡμεῖς προστεθείκαμεν τῇ τοῦ φαρμάκου σκευασίᾳ. σμύρνης
℥ β̄. καὶ ἕτεροι δὲ προστιθέασι καὶ σανδαράχης ℥ β̄. ὑφαιροῦντες τὰς δύο ℥ τῆς ὑγρᾶς στυπτηρίας.
30 ἡμεῖς δὲ ἐμβάλλοντες πάντα τὰ προγεγραμμένα σκευάζομεν. καὶ γίνεται δραστικώτερον. μετὰ τὸ
προγεγραμμένον ἕτερον ἔγραψεν οὕτως. Τούτῳ ἐχρήσατο ἀνδρόμαχος. ποιεῖ σπληνικοῖς. ὑδρω-
πικοῖς. καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις. ποιεῖ ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. καὶ πρὸς τὰς κεχρονι-
σμένας διαθέσεις. Κηροῦ. πίσσης βρυττίας ἀνὰ λίτραν ᾱ. ἀντὶ τῆς πίσσης ῥητίνην φρυκτὴν βάλλομεν.
ῥητίνης πιτυΐνης λίτραν ᾱ. ἐλαίου κυάθους η̄. ἀρσενικοῦ χρυσίζοντος. στυπτηρίας σχιστῆς. ἀσβέστου ἀνὰ ℥
β̄. σκεύαζε καθὰ προείρηται. ἡμεῖς προστεθείκαμεν τῷ φαρμάκῳ. σμύρνης ℥ β̄. ἰξοῦ δρυΐνου ℥ δ̄.
Μετὰ τὰ προειρημένα διελθὼν ἕτερα τινὰ πρὸς ὑδρωπικοὺς καὶ σπληνικούς. αὖθις ἔγραψε πολύ-
χρυστον δύναμιν, ἣν καὶ τοῖς ἰσχιαδικοῖς ἁρμόττειν φησὶν ὧδέ πως. Αἰδρέου μάλαγμα. δύνα-
μις θαυμαστὴ πρὸς ἃ βούλει κατατρῖψαι. διαλῦσαι. ἐξιπάσαι. ἀνάγει ὀστᾶ ἐφθορότα. σκόλο-
40 πας ἀκίδας. ἀναγέγραπται δὲ καὶ στρατιώτῃ τῷ ἐμπειρικῷ. ποιεῖ καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς. χρήσι-
μον δὲ καὶ τοῖς ἐμπυικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς σκιρρώδεις τῶν σπλάγχνων διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ ἄκοπος
ἀγαθὴ παρειμένοις χρονίοις. διεστραμμένοις μέρεσί τι τοῦ σώματος. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ λιπανθέντα ὥστε
ἀνάγειν τὰ ἀλλότρια. καὶ τὸ ἕλκος εἰς οὐλὴν ἄγειν. Κόκκου κνιδίου κεκαθαρμένου. νίτρου ἐρυθροῦ. ἁλὸς
ἀμμωνιακοῦ. ἀριστολοχίας κρητικῆς. συκίου ἀγρίου ῥίζης. τερμινθίνης ἀνὰ ∠ κ̄. πεπέρεως στρογγύλου
καὶ μακροῦ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. τινὲς καὶ τοῦ ἀμώμου. καὶ τοῦ ξυλοβαλσάμου ἀνὰ ∠ ῑ. λιβά-
νου ἄρρενος. σμύρνης. ῥητίνης ξηρᾶς. ἰξοῦ εἰργασμένου ∠ ῑ. συκαμίνου ὀποῦ ∠ ῑ. κηροῦ ∠ λ̄. στέατος
αἰγείου ∠ ιε̄. ἰρίνου μύρου ὑποστάθμης εἰς ἀνάληψιν, ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται λε-
πτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ τὰ τηκτὰ κόπτεται καθ' ἕκαστον φιλοπόνως. εἶθ' ὁμοῦ πάντα μίγνυται. καὶ πά-
λιν κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. παραπτομένου ἰρίνου ὑποστάθμῃ. εἶθ' ὅταν καλῶς
50 ἑνωθῇ μαλάξαντες ἀποτιθέμεθα. ὁπότε δὲ βούλει καὶ ἀκόπῳ χρῆσθαι λάμβανε τοῦ φαρμάκου ℥ γ̄.
στέατος χηνείου ℥ γ̄. ἐλαίου κυπρίνου ℥ γ̄. μίξας χρῶ. καὶ τοῦτο δ' ἐφεξῆς οὕτως ἔγραψεν.
Ἄλλο πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Πυρέθρου ∠ κ̄. κόκκου κνιδίου, καὶ ἀφρονίτρου ἀνὰ ∠ κ̄.
ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ἀριστολοχίας κρητικῆς λεπτῆς τοῦ φλοιοῦ σικύου ἀγρίου ῥίζης. τερμινθίνης ἀνὰ
∠ κ̄. πεπέρεως στρογγύλου καὶ μακροῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. βδελλίου ξυλοβαλσάμου. λιβάνου.
σμύρνης. καρδαμώμου, ἀμώμου στέατος αἰγείου ῥητίνης ξηρᾶς ἀνὰ ∠ ῑ. κηροῦ ∠ λ̄. ἰξοῦ εἰργασμένου
∠ η̄. συκαμίνου ὀποῦ ∠ η̄. ἰρίνου μύρου τῆς ὑποστάθμης εἰς ἀνάληψιν οἴνου ἰταλικοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ.
διαβρέξας ὅσα χρὴ διαλύειν σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἐν ἄλλῳ οὔτε τὸ ξυλοβάλσαμον. οὔτε τὸ καρδά-

μωμον, ὕδρον. οὔτε ἄμμωμον. Μετὰ τὰ γεγραμμένα γράψας ἕτερα φάρμακα πάλιν ἐμνημόνευσε
τῶν ἰσχιαδικῶν οὕτω γράψας. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ἐπίθεμα ἰσχιαδικοῖς. ἀρθριτικοῖς. παραχρῆμα ὠφελεῖ.
Τῆλιν βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν. καὶ ταύτῃ ἐπιβαλὼν ὀξυκράτου ὅσον ἐξαρκεῖ, ἕψε θεὶς ἐπ' ἀνθρά-
κων μέχρι διαλύσεως. ὅταν δὲ διαλυθῇ ἐπίβαλλε μέλιτος ὅσον ἐξαρκεῖ, καὶ πάλιν ἕψε. εἶτα ἐξελὼν τρί-
βε φιλοπόνως, καὶ εἰς ὀθόνιον ἐπιπλάσας ἐπιτίθει κατὰ τῶν πονούντων τόπων, καὶ ταινιδίῳ περιελύσαν-
τες ἐῶμεν. καὶ τοῦτο πράττομεν ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ἡμέρας. ἐν δὲ τῷ τρίβεσθαι. ὅταν σκληρανθῇ τὸ φάρμα-
κον ἐπιβαλλόμενον τοῦ ὑγροῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. τὸ δὲ ἐπιβαλλόμενον τοσοῦτον ἔστω, ὡς τε τὸ κατάπλασμα γε-
νέσθαι ἁλκιμώτερον. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ τῶν προγεγραμμένων συνεχὲς. ἔγραψεν φάρμακον οὕτω. Συμ-
φύτου λίτραν. α. S. ξύσας. καὶ εἰς λεπτὰ τεμὼν, καὶ βαλὼν εἰς θυίαν ὀστρακίνην φιλοπόνως τρίβε. καὶ
10 ὅταν λειωθῇ ἐπίβαλλε μαγνήτης. Γο. γ. καὶ ὠῶν τριῶν προσφάτων ὠμῶν τὸ λευκὸν σὺν ταῖς λεκί-
θοις. καὶ πάλιν τρίβε. καὶ ὅταν ἑνωθῇ ἐπίβαλλε τοῦ ἡδυσμένου στέατος ὑείου παλαιοῦ λίτραν μίαν. καὶ ἀνα-
κόψας ἐπιμελῶς, ἐμπλάσας εἰς ὀθόνιον ἐπιτίθει παρηγορεῖ παραχρῆμα. Μετὰ τὸ γεγραμμένον
ἐφεξῆς ἕτερον ἔγραψεν οὕτως. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ. Μάλαγμα ἰσχιαδικοῖς ἐπὶ τῶν παροξυσμῶν εὐθὺς
ἐπιτιθέμενον, διδυμαία λεγόμενον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ συντρίμματα. καὶ πρὸς πᾶσαν νευριτικὴν συμ-
πάθειαν. ἔστι δὲ καὶ διαλυτικὸν πάσης σκληρίας. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἄλλας φλεγμονάς. καθαίρει καὶ
τὰς οὐλὰς τὰς πονηράς. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥεύματα. καὶ λυγίσματα. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν μαστῶν δια-
θέσεις κακοήθεις. Κηροῦ. ἰξοῦ δρυΐνου. τερμινθίνης. ἴριδος ξηρᾶς. σμύρνης. χαλβάνης ἀνὰ. ∠. μη.
ἐλαίου κυπρίνου, ἢ μύρου αἰγυπτίου ὅσον ἐξαρκεῖ. τὴν χαλβάνην βαλόντες εἰς τὸ κύπρινον, ἢ εἰς τὸ μύ-
ρον τὸ αἰγύπτιον, καὶ θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ διαλύομεν, καὶ τὸν κηρὸν μαλάσσομεν, καὶ τοῖς λοιποῖς μί-
20 ξαντες κόπτομεν φιλοπόνως, καὶ τούτοις ἐμβαλόντες τακεῖσαν τὴν χαλβάνην μετὰ τοῦ κυπρίνου πά-
λιν κόπτομεν, καὶ ποιήσαντες ἀφέψητον μάλαγμα, ἀνελόμενοι χρώμεθα. ἐφεξῆς τῶν προγε-
γραμμένων, καὶ τοῦτο ἔγραψεν ὁ ἀσκληπιάδης. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀρείου. ποιεῖ κωλικοῖς ἀφάτως ἐν
αὐτοῖς παροξυσμοῖς ἐπιτιθέμενον, καὶ ψώρας θεραπεύει χωρὶς ἑλκώσεως. Κηροῦ. πίσσης ὑγρᾶς
ἀνὰ λίτραν. α. θείου ἀπύρου. στυπτηρίας σχιστῆς. νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ λίτρας. S. τὰ τηκτὰ τῆκε. τὰ δὲ ξη-
ρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ ὅταν τὰ τηκτὰ συστρέφηται, ἐπίβαλλε τὰ ξηρὰ κατ' ὀλί-
γον ἐπιπάσσων, καὶ κινῶν συνεχῶς, καὶ εἰς θυίαν καταβάσας καὶ ἀνακόψας ἀνελόμενος χρῶ.
Μετὰ τὸ προγεγραμμένον, ἕτερον ἔγραψεν ὡδίπως. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ μάλαγμα τὸ διὰ τοῦ σιλ-
φίου ἰσχιαδικοῖς σφόδρα γενναῖον. Ἄμεως. ∠. ιβ. σιλφίου πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. δαφνί-
δων κεκαθαρμένων ἀνὰ. ∠. ιδ. κολοκυνθίδος τοῦ ἐντός. ∠. β. νίτρου. ∠. δ. ἀβροτόνου θηβαϊ-
30 κοῦ. ∠. δ. καρδαμώμου. ∠. δ. κηροῦ ποντικοῦ μνᾶς ὄγδοον. πίσσης. ῥητίνης. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος ἀνὰ μνᾶς ὄγδοον. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἐφεξῆς τῷ προγεγραμμένῳ, καὶ
τόδε γέγραπται ὑπὸ ἀσκληπιάδου κατὰ λέξιν οὕτως. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ᾧ ἐχρήσατο ἀντίπατρος.
Σιλφίου. πηγάνου ἀγρίου ξηροῦ. δαφνίδων ξηρῶν. ἀφρονίτρου. κολοκυνθίδος τοῦ ἐντὸς, ἀβροτόνου θη-
βαϊκοῦ. ἄμμεως. καρδαμώμου. ἑκάστου. ∠. δ. πηγάνου ἡμέρου χλωροῦ. πίσσης ξηρᾶς. ῥητίνης τερμινθί-
νης. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. στέατος μοσχείου. ἑκάστου μνᾶς ὄγδοον. χαλβάνου. ∠. ις. ὀποπάνακος. ∠.
δ. θείου ἀπύρου. ∠. δ. ἐλαίου κυπρίνου κοτύλας. δ. ἐν δὲ τῇ χρήσει πρότερον χρὴ κοσκίνου ξηρὸν κάπ-
σαντα ἀναλαμβάνειν κυπρίνῳ. καὶ οὕτως ἐπιχρίειν τὸ ἰσχίον. καὶ μετὰ τὴν τούτου χρῆσιν ἐπιτιθέναι τὸ
μάλαγμα. Μετὰ τοῦτο δὲ πάλιν ἕτερον ἔγραψεν ὡδίπως. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ. μάλαγμα ἰσχια-
δικῶν. μετασυγκριτικόν. ἀπαλλάσσει τῆς ὅλης διαθέσεως. ποιεῖ καὶ παρέτοις. καὶ ῥευματικοῖς, καὶ ταῖς
40 κεχρονισμέναις διαθέσεσιν. Πίσσης ὑγρᾶς βρυτίας λίτρας τρεῖς. φυγὸς ξηρᾶς κεκαυμένης λίτρας
δύο. νίτρου ἐρυθροῦ λίτρας. α. S. ῥητίνης πιτυΐνης λίτραν μίαν. κηροῦ λίτραν μίαν. σταφίδος ἀγρίας λί-
τραν μίαν. θείου ἀπύρου λίτραν. α. πυρέθρου λίτρας. S. καρδαμώμου. ℥. α. ἕψε πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην. τὰ
δὲ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ τοῖς τηκτοῖς ἀναλαβὼν χρῶ. Μετὰ τὸ προγεγραμμέ-
νον ἕτερον φάρμακον ἔγραψεν ὡδίπως. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ ᾧ ἐχρήσατο φιλόκαλος. Νάπυος. τιτάνου
ἀληλεσμένης ἑκάστου. ℥. S. πυρέθρου. σταφίδος ἀγρίας. νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ. ∠. δ. ὀποπάνακος. ∠. β.
χαλβάνης. ∠. β. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν. α. κηροῦ λίτραν μίαν. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν μίαν. τὰ
τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν.

Η ὑπὸ δαμοκράτους γεγραμμένη θεραπεία τῶν ἰσχιαδικῶν διὰ τῆς ἰβηρίδος.

50

Ἐπιγράφεται βιβλίον δαμοκράτους κλεινικὸς, ἐν ᾧ διὰ μέτρων ἰαμβικῶν ὡς εἴωθε περὶ τῶν τριῶν
διαλέγεται φαρμάκων. Πρώτου μὲν τοῦ διὰ τῆς βοτάνης, ἣν καὶ αὐτὸς ἰβηρίδα καλεῖ. τοῦ δευτέρου
δὲ τοῦ διὰ σπέρματος ἀνωδύνου. τρίτου δὲ τοῦ καθαρτικοῦ καλουμένου ὑπ' αὐτοῦ ἱερᾶς. περὶ πρώτης
οὖν τῆς τῶν ἰσχιαδικῶν θεραπείας ἔγραψεν ἐν τῷ βιβλιδίῳ. ταύτην ἐν ἰβηρίδι φησὶν ἰατρόν τινα φί-
λον ἑαυτοῦ τε θεραπευθῆναι διὰ τῆς βοτάνης, ἣν ὡς ἔφην αὐτὸς ὁ δαμοκράτης ἰβηρίδα καλεῖ, μαθὼν
μὲν αὐτοπτικῶς τὴν βοτάνην, ὄνομα δὲ οὐδὲν ἀκούσας αὐτῆς, ὅτι μὴ διδάσκων ἠπίστατο. δι' ὧν δὲ γρά-
φει γνωρισμάτων ἔοικε τὴν ὑπὸ τῶν ἑλλήνων ὀνομαζομένην λεπίδιον, ἰβηρίδα καλεῖν, ἀπὸ τῆς χώρας

ἐν ᾗ θεραπευθεὶς ἔτυχεν ὁ φίλος αὐτοῦ. γράφει δὲ αὐτοῦ τὰ γνωρίσματα διὰ τῶν ἰάμβων.

φύεται δὲ πολλὴ πανταχοῦ. μάλιστα δὲ
παρὰ τοῖς παλαιοῖς μνήμασι τοίχοισί τε
ἢ καὶ ταῖς ὁδοῖς ταῖς πάλαι τετριμμέναις
παρ' ἃς γεωργὸς τὰ λήϊα οὔποτ' ἤροσεν
ἀεὶ δὲ θάλλει φύλλ' ἔχουσα καρδάμου.
ἔαρος μέν γε αὐθεῖ τε καὶ μὴ δὲ πολύ·
καυλὸν δὲ αὐτῆς ὄν τι μῆκος πήχεος,
μικρῷ τ' ἔλαττον καὶ πάλιν μικρῷ πλέον,
10 θέρους περίκειται λεπτὰ φύλλα μέχρι περ αὖ,
κρύους γινομένου φρυγανώδη τ' ἄλλα μέν.
τὰ φύλλα ἀποβάλλει τε καὶ μαραίνεται·
πρὸς τῇ δὲ ῥίζῃ προσπεφύκασι τινά.
φέρει δ' ὁ καυλὸς ἐν θέρει λεπτὸν πάνυ
πολύχρουν ἄνθος τῇ χρόᾳ γαλακτινόν,
εἶτ' ἐπακολουθεῖ παντελῶς τούτῳ βραχύ.
σπέρματος ἀκριβῶς, αὐτὸ μὴ δ' ὁρᾶν τινα.
ἡ ῥίζα καὶ ὀσμὴν δριμυτάτην ἔχει.
μάλιστα πάντων καρδάμῳ προσεμφερῆ.

20 Διὰ τούτων μὲν ἐδήλωσε τὴν ἰδέαν τῆς βοτάνης. ἐφεξῆς δὲ τὴν χρῆσιν αὐτῆς διὰ τῶνδε.

ταύτην ὀρύξας καὶ λαβὼν πλῆθος πολύ,
θέρους μάλιστα δ' ἐστὶ πρακτικωτάτη,
καὶ πρόσφατος. ξηρὰ γὰρ ἀδρανὴς τυγχάνει.
κόψας ἐπιμελῶς, ἔστι γὰρ καὶ δύσκοπος.
ἀξουγγίῳ λίπανον ὀλίγῳ παντελῶς.
εἶτ' ἐπιθεὶς κοτύλῃ τε καὶ παντὶ σκέλει
δήσας τ' ἄφες ὥρας μὴ μεῖον ἐλαττόνας.
γυναιξὶ μὲν δύ', ἀνδράσιν δὲ τέτταρας.
εἶτ' εἰς βαλανεῖον εἰσάγων αὐτὸν, μηδενὶ
30 μήτε προαλείψας αὐτὸν, μήτε χρίσας σμήγματι
σμικρᾶς δὲ νοτίδος γινομένης εἰς τὴν μακρὰν
καθεὶς κράτησον. ἐπιφέρει γὰρ πολλάκις.
δηγμὸν φέροντα αἴσθησιν αὖ θερμόν τινα.
μικρὸν δ' ἀποβρέξας ἔξαγε αὐτὸν ἔξωθεν
κἂν ὦσι πολλῶν χερσὶν εἰσκεκομισμένοι
ἰδίοις ἕκαστος ἐξελεύσεται ποσί.
μίξας δ' ἐλαίῳ δαψιλεῖ βραχὺ πάνυ
οἶνον, ἀνάκοπτε, καὶ συνάλειφε αὐτὸν ὅλους.
ἄρας τ' ὀθονίοις ἔνωσον δ' ἅπασι καὶ λίπος
40 σκέπασον τὸ κῶλον κουφοτάτοις ἐριδίοις.
τ' ἄλλα τε κέλευε πάντα πράττειν ὅσα θέλοι.
ἐν τοῖς συνήθεσιν ὄντα καὶ τοῖς ἤθεσι
τὸ γὰρ βοήθημα αὐτοτελὲς ὂν τυγχάνει.
οὐ χρῇζον ἄλλου συμβαλέσθαι αὐτῷ τινός.
κἂν μὲν δίχα πόνου διαμείνωσιν, ὃ γίνεται
τὰ πολλὰ, χαίρων προσκύνει τὸ ῥίζιον.
ἂν δὲ καταλειφθῇ τοῦ πάθους ἴχνος, ὅτι
ἅπαν ἐπαλείψεις αὐτὸ χρίσει δευτέρᾳ.
μέσας διαλιπὼν ἡμέρας ὡς εἴκοσι.

T Οὕτω τῷ τρόπῳ τῆς χρήσεως καὶ κεφαλαλγίας χρονίας καὶ ἄλλα πάντα καθ' ὅτι οὖν μέρος ἀλγήματα
50 χρόνια καὶ δυσλύτους διαθέσεις καὶ παραλύσεις τεθεραπευκέναι φησί. καὶ ὅλως ἐφ' ὧν οἱ ἄλλοι χρῶνται τῷ καλουμένῳ σιναπισμῷ. καὶ τῷ διὰ θαψίας βοηθήματι διὰ τῆς βοτάνης ταύτης ἰᾶσθαι φησίν. περὶ τῆς ἰβηρίδος ταύτης καὶ ὁ Ἀρχιγένης λέγει ὀνομάζων αὐτὴν λεπίδιον ἐν τῷ β. τῶν κατὰ γένος φαρμάκων, ἁρμόζειν δὲ αὐτὴν σπληνικοῖς καὶ ἰσχιαδικοῖς λέγει. πρὸς ἰσχιάδας καὶ ψυγμούς. ὑπὸ τοῦ Ἱππάρχου, βοτάνην ἰβηρίδα. ἥν τινες καλοῦσι λεπίδιον, ἢ ἀγριοκάρδαμον ἀνελόμενος τὴν ῥίζαν αὐτῆς, κόψον. καὶ στέατι χοιρείῳ συμμαλάξας εἰς τρόπον ἐμπλάσματος ἐπιτίθει κατὰ τοῦ ἀλγοῦντος τόπου

ἐπὶ ὥρας τρεῖς, εἶτα πέμπε εἰς βαλανεῖον. τὸ αὐτὸ ἀπαλλάττει καὶ παλαιὰς κεφαλαλγίας ἐν ὁμοίᾳ χρήσει ἣν Δαμοκράτης ὁ ἰατρὸς διὰ στίχων ἔγραψεν.

Περὶ τῶν ποδαγρικῶν καὶ ἀρθριτικῶν παθῶν.

Εἴρηται πρόσθεν ἐν τῷ περὶ τῆς ἰσχιάδος λόγῳ ῥευμάτων ἔκγονα τὰ τοιαῦτα ὑπάρχειν πάθη, κατασκηπτόντων εἰς τὰς χώρας τῶν διαρθρώσεων. ὥστε καὶ τὴν θεραπείαν αὐτῶν ἑνὸς ἔχεσθαι τρόπου, τοῦ κενῶσαι τὸ κατασκῆψαν. ἔτι μὲν οὖν ἐπιρρέοντος αὐτοῦ, τῷ κοινῷ τῶν ἐπιρρεόντων χυμῶν λόγῳ τὸν σκοπὸν τῶν βοηθημάτων ἀποβάλλειν χρή, ἀποκρουομένους, καὶ ἀνασέλλοντας. ἐπειδὰν δὲ μηκέτι ἐπιρρέῃ, διαφοροῦντας τὸ κατασκῆψαν. ἡ δὲ ὕλη τῶν φαρμάκων δι᾽ ὧν ταῦτα γίνεται πολυειδής ἐστιν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν νοησάντων μὲν ἐξ ἀρχῆς τῶν συνετωτέρων κατά τινα τεχνικὸν στοχασμόν, ἄλλοτ᾽ ἄλλου τῇ πείρᾳ καὶ τῶν ἀρίστων κεκριμένων. διὸ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων παθῶν, οὕτω καὶ ἐπὶ τούτων τῶν πεπειραμένων τοῖς πρὸ ἐμοῦ γράψω τὰ κάλλιστα.

Τὰ ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν ἐκτὸς ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Ἐπίθεμα ποδαγρικοῖς ἀρθριτικοῖς ἀνώδυνον. ἡ χρῆσις ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς. ὀποῦ μήκωνος. ∠. δ′. κρόκου. ∠. α. λεάνας μετὰ γάλακτος βοείου ἢ αἰγείου, καὶ ἄρτου τὸ ἐντὸς ἐπιβαλὼν τρίβε φιλοπόνως ὥστε εὐαφὲς εἶναι κατάπλασμα. καὶ μαλάξας παραπτοῦ ῥοδίνῳ. καὶ χρῶ καταπλάσματι προσηνεῖ. ἔξωθεν ἐπιβαλὼν φυλακῆς χάριν, φύλλα σεύτλου, ἢ θριδακος. ἔστι δ᾽ ὅτε τὸ ἄπιον, καὶ τὸν κρόκον μετὰ γάλακτος λεάναντες, ἀναλαμβανόμενοι κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου. ἔπειτα ἐμπλάσαντες εἰς ὀθόνιον ἐπιτιθέμεθα. Ἄλλο. στύρακος. ∠. β′. ὀπίου. ∠. α′. σκεύαζε καὶ χρῶ καθὰ προείρηται. Ἄλλο παραχρῆμα τὸν πόνον ἀπαλλάττει. δεῖ δὲ πρὸ τῆς ἐπιθέσεως τοῦ φαρμάκου τὸν πάσχοντα λούειν. καὶ τότε περισμήξαντα τοὺς τόπους ἐπιτιθέναι. Ἀψινθίου ποντικοῦ χυλοῦ. κρόκου ὀπίου ἀνὰ. ∠. α′. κηροῦ ποντικοῦ. ∠. δ′. ἰρίνου μύρου. ∠. ϛ. γλυκέος κρητικοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. διάλυε ὄπιον. ἀψίνθιον. κρόκον. καὶ ὅταν διαλυθῇ ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς, καὶ εἰς ὀθόνιον ἑλκύσας ἐπιτίθει.

Ἄλλο. κωνείου σπέρματος ἐκπεπιεσμένου. ∠. ϛ. κρόκου. ∠. α′. ὀπίου. ∠. α. γλυκέος κρητικοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. καὶ λεάνας ἀναλάμβανε κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ ῥοδίνου. Ἐπίθεμα ποδαγρικῶν. ἀρθριτικῶν. ποιεῖ πρὸς τὰς μεγίστας διαθέσεις. ᾧ ἐχρήσατο Ἐρασίστρατος ὁ Συκυώνιος. Καππάρεως ῥίζης κεκομμένης καὶ σεσησμένης χοῖνιξ εἷς. ὑοσκυάμου σπέρματος χοίνικος. S. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης χοίνικος τέταρτον. κωνείου σπέρματος χοίνικος. δ′. μανδραγόρου ῥίζης. χοῖνιξ. α. στρύχνου. οἱ δὲ στρουθίου ῥίζης χοίνικος τέταρτον ἅπαντα μίξας κεκομμένα καὶ σεσησμένα ἀπόθου εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ ἐμφράξας ἐπιμελῶς φύλαττε. ἐν δὲ τῇ χρήσει λαβὼν χοίνικας τέσσαρας, καὶ λεάνας καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἀκονίατον, ἐπίβαλλε φυτοῦ ξηροῦ κοτύλας τέσσαρας. καὶ θεὶς ἐπ᾽ ἀνθρακιᾶς ἕψε κινῶν ἐπιμελῶς. ἕως δὶς ἢ τρὶς ἀναζέσῃ. εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς κατάπλαττε θερμοτάτῳ. ἢ ὡς δύναται φέρειν. δεῖ δὲ πρὸ τοῦ καταπλάσματος τοὺς πόδας καταιονῆσαι πολλῷ ὕδατι ψυχρῷ. καὶ περισπογγίσαντας χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ. ἔπειτα δὲ τὸ κατάπλασμα δι᾽ ὀθονίων λεπτοτάτων εἰς ὄξος ἐμβάπτοντας ἐπιτιθέναι. καὶ ταινιδίῳ ἐπικαταλαβόντας, ἐᾶν ἐπικείμενον τὸ φάρμακον, ἐπὶ ὥρας δύο. καὶ μετὰ ταῦτα αἴροντας τὸ ἐπικείμενον, τὰς ἐπαναστάσας φλυκτίδας. ταύτας γὰρ βελόναις δεῖ κεντεῖν. ἀπὸ τούτων γὰρ ὑγρὸν ἀπορρεῖ μυξῶδες καὶ πολὺ καὶ κολλῶδες. μετὰ δὲ τὴν τῶν τοιούτων ὑγρῶν ἔκκρισιν χρὴ πολλῷ ὕδατι ψυχρῷ τοὺς πόδας καταντλεῖν. καὶ πάλιν χρῆσθαι τῇ ἐπιθέσει τοῦ φαρμάκου καθὰ προείρηται ἀντὶ τοῦ ὄξους χρωμένους ὕδατι ποτίμῳ. καὶ τὸ ἐπιτιθέμενον ὀθόνιον ὕδατι ψυχρῷ βρέξαντες. Ἄλλο τοῦ αὐτοῦ. τούτῳ ἀντὶ συκίων καὶ βδελλῶν χρώμεθα. ὥστε ἐκμυζῆσαι ἰχῶρας αἱματώδεις. ποιεῖ καὶ πρὸς πώρους καὶ πρὸς σκίρρους ὥστε διαλῦσαι. Τήλεως ἀληλεσμένης. ξ. α. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους ξέστην. α. ἀλεύρου βρεγμένου τοῦ μέλανος συναληλεσμένου. ἀλεύρου θερμίνου ἀνὰ. ξέστην ἕνα. πάντα μίξας καὶ ὕδατι θερμῷ φυράσας, ἐπιτίθει θερμῷ. καὶ ταινιδίῳ καταλάμβανε. δεῖ δὲ πρότερον καταντλῆσαι τοὺς πάσχοντας τόπους. ἢ καὶ τούτους λούοντας ἐμβιβάζειν. ἤδη δὲ τῶν ἐπικειμένων ἐπιδέσμων ἡμαγμένων καὶ διαβρόχων γινομένων, αἴρομεν τὸ φάρμακον. καὶ τοὺς τόπους ἀποπυριάσαντες χρώμεθα τῷ διὰ πικρῶν ἀμυγδάλων. καὶ μαλάγματί τε ἔχοντι κρόκον. καὶ ἶριν. καὶ ἀριστολοχίαν. τούτων δ᾽ ἀναγέγραπται ἐν τοῖς ἀναγεγραμμένοις πρὸς ποδάγραν μαλάγμασιν. Τροχίσκος ποδαγρικοῖς ἀρθριτικοῖς. ἡ χρῆσις ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς. Ἀλόης λίτραν μίαν. κενταυρείου χυλοῦ. Γο. ϛ. λιβάνου ἄρτου. Γο. δ′. σμύρνης. Γο. δ. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. Γο. β. ὀπίου. Γο. β. μανδραγόρου χυλοῦ. Γο. β. στυπτηρίας σχιστῆς. Γο. β. ἀναλάμβανε γλυκεῖ καὶ ποίει τροχίσκους. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἐν γάλακτι διαλύων ἐπίχει πτεροῖς καὶ κατὰ τοῦ χρίσματος ἐπίβαλλε ὀθόνιον γλυκεῖ δεδευμένον.

Ἄλλος ὀξὺς ἐπικαλούμενος. ἀλόης. ∠. ιβ. ὀπίου. ∠. η. μηκωνίου χυλοῦ. ∠. ϛ. ὑοσκυάμου χυλοῦ. ∠. ϛ. ἀκονίτου. ∠. δ′. ἀποκυαθίδος. ∠. ϛ. γλαυκίου. ∠. η. κρόκου. ∠. ιβ. κόμμεως. ∠. κδ. μήλων μανδραγόρου. ∠. η. ὄξους κοτύλας δύο. ἕψε μῆλα μετ᾽ ὄξους, καὶ ὅταν ἐκθλίψῃς ἐπίβαλλε τοῖς προειρημένοις. καὶ διυλίσας καὶ λεάνας ἐπιμελῶς ἀνάπλαττε τροχίσκους. καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἡ χρῆσις δε-

θήλωται. Μάλαγμα ἀρθριτικοῖς. ποδαγρικοῖς. τὸ διὰ κωνείου καὶ ἀγαρικοῦ φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Κωνείου σπέρματος ξέστην α. ἀγαρικοῦ ξέστην α. τήλεως ξέστην α. νίτρου. Γο. α. κηροῦ λίτραν μίαν. φρικτῆς λίτραν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν μίαν. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. δ. ἰλλυρικῆς. Γο. τέτταρας. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τὰ δὲ τηκτὰ τῆκε. εἶτα ἐάσας ψυγῆναι καὶ ἀνοίξας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς, καὶ ἀνακόψας αἰρόμενος χρῶ. Τοῦ αὐτοῦ, ἄλλο. Κηροῦ λίτραν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ ἢ σαβίνου ξέστην. α. τήλεως ξέστην. α. κωνείου ξέσου. S. ῥητίνης φρικτῆς λίτραν μίαν. νίτρου ἐρυθροῦ. Γο. ἐννέα. λίθου ἀσίου ἄνθους. Γο. ς. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. δ. ἰλλυρικῆς. Γο. τέσσαρας. σκεύαζε κατὰ προείρηται. Τοῦ αὐτοῦ. ἄλλο μάλαγμα τὸ διὰ τῶν δαδίων τίτου καίσαρος. ποδαγρικοῖς. ἀρθριτικοῖς. καὶ πᾶσαν σκληρίαν μαλάττει. ἰξοῦ δρυΐνου λίτραν. α. S. λιβανίου λίτραν μίαν. κηροῦ λίτραν.
10 α. δαδίων λιπαρῶν λίτραν μίαν. πιτυΐνης λίτραν. α. ἕψε τὰ τηκτὰ κινῶν δαδίοις λιπαροῖς. καὶ ὅταν ἀφρεύση πᾶν τούτων τὸ λίπασμα καθελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὕλιζε τὸ ὑγρόν. καὶ τούτῳ βάλλε τὸν λίβανον λειότατον κινῶν συνεχῶς. ἕως ἀμολύντου καὶ εἰς θυείαν ἐξεράσας αἰρόμενος χρῶ. Ἄλλο. δαδίων λιπαρωτάτων λίτραν μίαν. λιβάνου ἄρρενος λίτραν μίαν. ῥητίνης πιτυΐνης λίτραν μίαν. ἰξοῦ δρυΐνου λίτρας. S. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Μάλαγμα τὸ διὰ τοῦ ἀσίου. ποδαγρικοῖς. ἀρθριτικοῖς σφόδρα γενναῖον. ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως, ἡ χρῆσις ἐν διαλείμματι. ἰξοῦ τερεβινθίνης. ἀνὰ λίτραν. α. ἀφρονίτρου. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. λιβάνου ἀνὰ λίτρας. S. ἐλαίου κυπρίνου λίτραν. α. στέατος ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ ξηρὰ κόπτεται, καὶ σήθεται, καὶ μετὰ τοῦ ὕδατος τρίβεται. ὥστε κηρωτῆς ἔχειν τὸ πάχος. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται. καὶ τοῖς λεανθεῖσιν ἐπιβάλλεται καὶ ἀνακόψαντες αἰρόμενοι χρώμεθα. Ἄλλο. ἰξοῦ λίτραν. α. τερεβινθίνης. λι. α. λίθου ἀσίου. νίτρου ἀνὰ. Γο. δ. μάννης. Γο. γ. κυπρίνου. Γο. β. ὕδα-
20 τος πηλοποιητικοῦ τὸ αὔταρκες. Ἄλλο τὸ ἀρθριτικὸν σφόδρα γενναῖον παραχρῆμα ὠφελεῖ ἀνατρέπει καὶ τὰς ἐν βάθει ὑγρασίας. Ιξοῦ λίτραν. α. τερεβινθίνης. λι. α. στέατος ταυρείου. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους, ἀνὰ. Γο. γ. ἀσβέστου. Γο. γ. μάννης. Γο. γ. κυπρίνου. λι. α. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ἄλλο διοσκόρου. Στέατος ταυρείου. ∠. π. ἀφρονίτρου. ∠. δ. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους. ∠. ϛ. ἐν ἄλλῳ. ∠. δ. ἐλαίου κυάθους. β. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. τὸ φάρμακον σφόδρα καλόν ἐστιν. ἀνατρέπει καὶ τοὺς περὶ πάντα τὰ ἄρθρα συνισταμένας συλλογάς. καὶ ἀπαλλάττει τῶν πόνων.

ΤΕΛΟΣ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ. Α΄. ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ.

Ἤδη μοι καὶ πρόσθεν ἐγέγραπτο πραγματεία, δυοῖν μὲν ἐξ αὐτῆς τῶν πρώτων βιβλίων ἐκδοθέντων, ἐγκαταλειφθέντων δὲ ἐν τῇ κατὰ τὴν ἱερὰν ὁδὸν ἀποθήκῃ μετὰ τῶν ἄλλων, ἡνίκα τὸ τῆς εἰρήνης τέμενος ὅλον ἐκαύθη, καὶ κατὰ τὸ παλάτιον αἱ μεγάλαι βιβλιοθῆκαι. τηνικαῦτα γὰρ ἑτέρων τε πολλῶν ἀπώλοντο βιβλία καὶ τῶν ἐμῶν, ὅσα κατὰ τὴν ἀποθήκην ἐκείνην ἔκειτο, μηδενὸς τῶν ἐν ῥώμῃ φίλων ἔχειν ὁμολογοῦντος ἀντίγραφα τῶν πρώτων δυοῖν. ἐγκειμένων οὖν τῶν ἑταίρων αὖθίς με γράψαι τὴν αὐτὴν πραγματείαν, ἀναγκαῖον ἔδοξέ μοι δηλῶσαι περὶ τῶν προεκδοθέντων, ὅπως μή τις περιτυχὼν αὐτοῖς ποτέ, ζητοίη τὴν αἰτίαν, τοῦ δίς με περὶ τῶν αὐτῶν πραγματεύσασθαι. Κατ' ἐκεῖνα μὲν οὖν ἐποιησάμην τὸν λόγον ἐξ ἀρχῆς τοῦ πρώτου βιβλίου πρὸς τοὺς σοφιστικῶς ἀναιροῦντας ὡς οἷόν τε τὴν ἐπαγγελίαν τῶν συνθέτων φαρμάκων, ἐνίοις δὲ καὶ τῶν ἁπλῶν ἐπηρεάζοντας, ἅμα τῷ σκώπτειν τοὺς γεγραφότας περὶ αὐτῶν, ὡς τὰ μὲν ἧπαρ ὠφελεῖ, τὰ δὲ σπλῆνα, τὰ δὲ νεφρούς, ἢ κύστιν, ἢ κεφαλήν, ἢ πνεύμονα. πότερα γάρ φασιν ἐφεστηκώς τις αὐτοῖς προστάττει, καθάπερ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐπ' Ἰνάχου ῥοάς, σὺ δ' ἀμφὶ Θήβας στεῖχε τὰς Καδμηΐδας, οὕτως ἐνταῦθα, σὺ μὲν βάδιζε τὰς ἐφ' ἥπατι πύλας, σὺ δ' ἐπί τε κύστιν, ἢ καὶ νεφροὺς δύο, ἢ τὸ καταποθὲν εἰς τὴν κοιλίαν, ἀναδίδοται μὲν εἰς ἧπαρ, ἐντεῦθεν δὲ φέρεται παντὶ τῷ σώματι. ἀλλὰ τοῦτό γε τὸ σκῶμμα δηλοῖ τοὺς ταῦτα λέγοντας, εἰς τοσοῦτον ἀπείρους εἶναι φαρμάκων δυνάμεως, ὡς ἀγνοεῖν ὑπὸ μὲν τοῦ θαλαττίου λαγωοῦ, μόνον τῶν πάντων ἐν τῷ σώματι μορίων, ἑλκόμενον πνεύμονα. κύστιν δ' αὖ μόνην ὑπὸ τῶν κανθαρίδων. ὑπ' ἄλλων δέ, τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους θρυπτομένους. ὑφ' ἑτέρων δὲ τὰς ἐκ πνεύμονός τε καὶ θώρακος ἀναπτύσεις εὐπετεῖς γινομένας, ὥσπερ ὑπ' ἄλλων ἄλλα, καθ' ἕν τι μόριον ἐξαιρέτως ἐπιτελούμενα. πολυειδῶς δὲ τοῦτον τὸν λόγον ἐν τῷ πρώτῳ τῶν γεγραμμένων ἤδη μοι πρόσθεν, ὡς ἔφην, ὑπομνημάτων ἐξειργασάμην. ὥσπερ αὖ κατὰ δεύτερον ἄλλον, οἰομένων τινῶν ἐν τῇ συνθέσει διαφθείρεσθαι παντάπασι τὰς ἐναντίας ἀλλήλαις δυνάμεις τῶν ἁπλῶν φαρμάκων. εἰ γὰρ ὕδωρ φασὶ τὸ ζεστότατον τῷ ψυχροτάτῳ μίξειας, οὐδέτερον μένει τῶν μιχθέντων, ὁποῖον ἦν ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἕν τι γίνεσθαι τρίτον, ἕτερον ἀμφοῖν. ἠλέγχθησαν δὲ κἀνταῦθα ληροῦντες μάταια, διὰ τὸ μὴ γινώσκειν ἔνια μὲν τῶν προσφερομένων τῷ σώματι κατὰ τὰς ἐμφύτους δυνάμεις, ἔνια δὲ κατὰ τὰς ἐπικτήτους ποιότητας ἐνεργεῖν. τίς γὰρ οὐκ οἶδε κώνειον, ἢ μηκώνειον, ψυχρὰ μὲν εἶναι, θερμαινόμενα δ' αὐτὰ σφοδρῶς, προσφέροις ζώου σώματι, καυτηρίῳ παραπλησίως ἕλκος ἐργάσεται. καθάπερ γε πάλιν εἰ κάπου τρίψας ἐν ἀέρι ψυχρῷ μεθ' ὕδατος, ψυχροτάτου χειμῶνος ὥρᾳ, προσενέγκῃς ἐξαίφνης ἀραιῷ τε καὶ ἀήθει σώματι, φρίξει οὐδὲν ἧττον, ἢ χιών, ἢ κρύσταλλος ἔψαυσεν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐὰν ὁμιλήσῃ σώματι ζώου χρόνῳ πλείονι, πρῶτα μὲν αἴσθησιν ἐργάσεται θερμασίας ὀλίγης, εἶτα πλείονος, εἶθ' οὕτω πολλῆς, ὡς ὑπὸ πυρὸς καίεσθαι δοκεῖν. ἔμπαλιν δὲ κώνειόν τε καὶ μηκώνειον, ἐὰν θερμὰ προσαχθέντα τοσαύτην ἐργάζεται τὴν ψύξιν, ὡς ἀναίσθητα γίνεσθαι τὰ σώματα. καὶ πρότερον αἰσθητικώτατα ὑπάρχει. διωρισμένων οὖν ἡμῖν τῶν τοιούτων, ἁπάντων ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν, ἕνδεκα τὸν ἀριθμὸν οὖσιν, ἐπ' αὐτὴν ἤδη τρέψομαι τὴν χρήσιμον διδασκαλίαν, ἐν ᾗ γυμνασάμενός τις, ἐὰν καὶ μηδόλως ἐπιφέρηται τὰς γραφὰς τῶν πολυφαρμάκων δυνάμεων, οὐκ ἀπορήσει τῶν ἐπιτηδείων πρὸς ἕκαστον πάθος, ἐάν γε οὕτως, ὡς ἔφην, ἔμπειρος ᾖ τῆς ὕλης τῶν ἁπλῶν φαρμάκων. ἐν παρέργῳ δὲ ὁ λόγος οὗτος ἐπιδείκνυσι, καὶ τὴν τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν φιλονεικίαν, εἰς ὀνείρατά τε καὶ τύχην καὶ περίπτωσιν ἀναφερόντων τὰ σύνθετα φάρμακα. σχεδὸν ἅπαντα, πλὴν ὀλιγίστων τινῶν, ἃ κατὰ τὸν κοινὸν ἁπάντων ἀνθρώπων λόγον, ὃν ἐπιλογισμὸν αὐτοὶ καλοῦσιν, εὑρηκέναι φασί. ὥσπερ ὅταν ἀλλήλοις μίξωμεν φάρμακα, τὴν αὐτὴν ἐπιδεδειγμένα διὰ τῆς πείρας ἐνέργειαν, ἄλλο δ' ἐπ' ἄλλου σώματος ἄμεινον ἢ χεῖρον ἐνηργηκός, εὔλογον μὲν ἡμῖν ἔδοξε φασὶν ἔνιοι τῶν ἐμπειρικῶν, οὐ γὰρ δὴ πάντες γε, συνθεῖναι πλείω τοιαῦτα, χάριν τοῦ καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν εὑρεθῆναι τῇ φύσει τοῦ θεραπευομένου σώματος οἰκεῖον, ὥσπερ ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ καινοτάτου φαρμάκου τοῦ καλουμένου κεφαλικοῦ γεγονέναι φασί, μιχθέντων ἐν αὐτῷ πάντων τῶν καὶ κατὰ μόνας ἐγνωσμένων ἑλκῶν σαρκωτικῶν. ἀλλὰ κατά τινα γε λόγον ἰὸς μιχθεὶς ἁπλῇ κηρωτῇ, σαρκωτικὸν ἐργάζεται φάρμακον. οὐδετέρου τῶν μιχθέντων σαρκοῦντος, οὐκέτι λέγουσιν. ὁ μὲν γὰρ ἰός, ἀναβιβρώσκει τὴν ἡλκωμένην σάρκα, θερμὸν καὶ δριμὺ φάρμακον ὑπάρχων. ἡ κηρωτὴ δέ, πρᾶον μέν ἐστι καὶ ἄδηκτον, ἀντὶ δὲ σαρκὸς νέας ῥύπον ἐπιτρέφει τοῖς ἕλκεσιν. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦθ' ὅπως ἀλλήλοις ἐπιμίγνυνται, καὶ τἆλλα, ὅσα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκ τῶν ἐναντίων σύγκειται, λέλεκται μὲν ἤδη καὶ κατὰ τὸ τρίτον γράμμα τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας. εἰρήσεται δὲ καὶ νῦν ἡ κατὰ μέρος γυμνασία μετὰ παραδείγματος ἐφ' ἑκάστου πάθους.

Τίνα προσεπίστασθαι χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς συντιθέναι τὰ φάρμακα.

Περὶ μὲν τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, εἴρηται δι' ἑτέρας πραγματείας, ὅτι χρὴ γινώσκειν ἑκάστου τὴν δύναμιν, οὐ κατὰ γένος μόνον, ὡς ἔγραψάν τινες, ἤτοι θερμαίνειν ἢ ψύχειν, ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν εἰπόντες, ἀλλὰ διωρισμένως τε καὶ διηρθρωμένως, ἐκ τίνος ἐστὶ τάξεως, ὡς ἡμεῖς ἐδηλώσαμεν. ἔνια μὲν γὰρ φάρμακα παντάπασιν ἀμυδρῶς ἐργάζεται τῶν εἰρημένων ἕκαστον, ἔνια δὲ σαφῶς, ἔνια δ' ἰσχυρῶς, ὥσπερ ἄλλα τελέως. οὔκουν αὐταρκὲς ἐπίστασθαι θερμαίνειν ἢ ψύχειν τόδε τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ μέχρι πόσου θερμαίνει,

καὶ ψύχει, προσδιορίσασθαι χρή. θερμαίνουσι γὰρ αἱ ῥητῖναι πᾶσαι, καὶ τοῦτο κοινὸν αὐταῖς, ἀλλὰ τὸ μᾶλ-
λον καὶ ἧττον, οὐκ ὀλίγον ἐν τῇ θερμότητι κέκτηνται. θερμαίνουσι δὲ καὶ ὀποὶ πολλοί, διαφέροντες ἀλλήλων
οὐ σμικρὰν διαφορὰν, ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον. εἰ γὰρ παραβάλλοις ὀπὸν πάνακος τῷ κυρηναίῳ καὶ μηδι-
κῷ, δόξει σοι τοῦτο, μηδὲν ὡς πρὸς ἐκείνους εἶναι. καὶ τί δεῖ πόῤῥω τὸν λόγον ἀπάγειν αὐτοῦ, οἷς ὁσημέραι προσ-
φερόμεθα, τῆς διαφορᾶς ἀναμνῆσαι δυνάμενος. ἄνηθον γοῦν, καὶ πήγανον, καὶ κρόμμυον, θερμαίνοντα, πάν-
τα, πολὺ διενήνοχεν ἀλλήλων. ὥς τε καὶ κατὰ τὰς θεραπείας, τῷ μὲν ἱκανῶς ἐψυγμένῳ μορίῳ, τὸ θερμαῖ-
νον ἱκανῶς προσοίσομεν φάρμακον. τῷ δὲ βραχὺ τοῦ κατὰ φύσιν ἐξηλλαγμένῳ, τὸ μετρίως θερμαῖνον. ὥσ-
περ γε καὶ τῷ πάνυ κατεψυγμένῳ, τὸ σφοδρότατα θερμαῖνον. εἰκότως οὖν ἡμεῖς ἐποιησάμεθα τέσσαρας
τάξεις ἐν τοῖς θερμαίνουσι, διορισάμενοι τῶν ἐπ' ὀλίγον θερμαινόντων, τά τε σαφῶς τοῦτο δρῶντα, καὶ
10 τὰ πάνυ θερμαίνοντα καὶ τὰ σφόδρα, μετὰ τοῦ καίειν. ἐν ἑκάστῃ δὲ τῶν τεσσάρων διαφορῶν ἔνια μὲν δὴ ἀρ-
χομένης τε διαφορᾶς, ἔνια δὲ, τελευτώσης τε καὶ πλησιαζούσης τῇ μετὰ ταύτην. ἔνια δὲ ἐν τῷ μεταξύ. τῶν
γοῦν ἑλκούντων διὰ θερμότητα, καθάπερ καὶ τῶν σηπτῶν ὀνομαζομένων, ἔνια μὲν ἅμα τῷ προσαχθῆναι
τῷ σώματι τὴν ἑαυτῶν ἐνδείκνυνται δύναμιν, ἔνια δὲ, δυοῖν ἢ τριῶν, ἢ τεττάρων ὡρῶν δεῖται. τινὰ δ' ὅ-
λης ἡμέρας, ἢ καὶ τῆς μετ' αὐτὴν νυκτὸς, ἢ καὶ πλειόνων ἐφεξῆς, ταῦτ' οὖν ὥσπερ ἐπὶ τῶν θερμαινόντων,
οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ψυχόντων ἐπίστασθαι χρὴ, τὸν μέλλοντα συντίθεσθαί τι φάρμακον. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν
ὑγραινόντων, καὶ ξηραινόντων. αἱ δὲ ὗλαι τῶν φαρμάκων, αἱ μὲν ἀπὸ φυτῶν εἰσιν, αἱ δὲ ἀπὸ μετάλλων. αἱ δ' ἀπὸ
ζώων, καὶ πάσας αὐτὰς διωρισμένας ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ μεμαθήκατε. πρὸς γὰρ
τοὺς ἑταίρους ὁ λόγος οὗτός ἐστί μοι μάλιστα, τοὺς ἀξιώσαντάς με δεύτερον νῦν ἐπὶ τοῖς ἀπολωλόσι γράφειν
ταῦτα. καθάπερ δὲ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὰς δυνάμεις ἁπάντων ὑμᾶς ἀκριβῶς ἐπίστασθαι προσήκει, ἵνα
20 ἐν παντὶ χωρίῳ δύνησθε ῥᾳδίως ἐκ τῶν παρόντων συντιθέναι τὰ λυσιτελοῦντα τοῖς θεραπείας δεομένοις
σώμασιν, οὕτω καὶ τῶν παρὰ φύσιν πασῶν διαθέσεων τὰς διαφορὰς, ὑπὲρ ὧν ἔχετε πρῶτον μὲν τὸ περὶ τῆς
τῶν νοσημάτων διαφορᾶς ὑπόμνημα, δεύτερον δὲ, τὸ περὶ τῆς τῶν συμπτωμάτων. καὶ τρίτον ἐπ' αὐτοῖς, ἐν
ᾧ περὶ τῶν τὰς νόσους ἐργαζομένων αἰτίων διέρχομαι. καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα τρία τῶν ἐν τοῖς συμπτώμα-
σιν αἰτίων. ἔχετε δὲ καὶ τὸ περὶ πλήθους ἐμὸν γράμμα, καὶ τὸ περὶ τῆς τῶν πυρετῶν διαφορᾶς, ἐπ' αὐτοῖς τε
τὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, δι' ὧν ἐμάθετε, τάς τε διαθέσεις ὑφ' ὧν ἐνέργεια βλάπτεται, καὶ ὡς ἡ θερα-
πεία τούτων πρώτων ἐστὶν, ὥσπερ γε πάλιν ἡ προφυλακὴ, τῶν ἐργαζομένων αὐτὰς αἰτίων. ἐμάθετε δὲ καὶ
ὅτι πρῶτος σκοπὸς τῆς θεραπείας ἐκ τῶν νοσωδῶν εὑρίσκεται διαθέσεων, ὅτι τε συνενδείκνυται τούτοις ἡ
τοῦ πεπονθότος μορίου φύσις, ἅμα τῇ τοῦ περιέχοντος ἡμᾶς ἀέρος κράσει, καὶ καταστάσει καὶ ἡλικίαν, καὶ ὥραν καὶ χώραν
ἐπιτηδεύματά τε, καὶ ἔθη συνεπισκέπτονται πολλοὶ τῶν ἀρίστων ἰατρῶν, ὑπὲρ ὧν εἰρήσεταί τινα καὶ νῦν, ἔνθ' ἂν
30 αὐτῶν γένηται χρεία. ταῦτ' οὖν ὑμᾶς οὕτως ἅπαντα διὰ μνήμης ἔχειν χρὴ πρόχειρα, βουλομένους ἐν ἅπαντι χω-
ρίῳ φαρμάκων εὐπορεῖν, ἁπλῶν τε καὶ συνθέτων, ἔτι τε πρὸς τούτοις, ὡς ἐνίοτε μὲν, ἕν τι φάρμακον αὐτοφυὲς
ἁπλοῦν ἱκανόν ἐστι τὴν παρὰ φύσιν ἰάσασθαι διάθεσιν, ἐνίοτε δὲ, χρεία γίνεται συνθέτου. καὶ διατί γε πράττομεν
τοῦτο λεκτέον ἐφεξῆς.

Τίς ἡ χρεία τῶν συνθέτων φαρμάκων.

Εἰ διὰ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων μόνων ἦν δυνατὸν ἁπάσας ἰᾶσθαι τὰς παρὰ φύσιν διαθέσεις, οὐκ ἂν ἐδεήθη-
μεν οὐδέποτε συνθέτου φαρμάκου, νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει. πολλάκις γὰρ ἄχρι τοσοῦδέ τινος ἐκθερμᾶναι
τὸ σῶμα βουλόμενοι, τῶν ἁπλῶν οὐδὲν ἔχομεν τοιοῦτον. ἀνάλογον γὰρ εἶναι χρὴ τῇ θεραπευομένῃ διαθέ-
σει τὸ θεραπεῦον φάρμακον. ἐὰν οὖν ἡ διάθεσις ᾖ ψυχρὰ, τέτταρσιν ἀριθμοῖς ἀφεστῶσα τῆς κατὰ φύσιν,
ὅτι μὲν εἶναι χρὴ τὸ θεραπεῦσον αὐτὴν φάρμακον, ἴσον ποσότητι θερμότερον τοῦ συμμέτρου, πρόδηλον παν-
τί. μὴ παρόντος δ' ἐνίοτε μηδενὸς τοιούτου τῶν ἁπλῶν, ἀλλ' εὐπορῶμεν δυοῖν, ὧν τὸ μὲν ἀριθμοῖς πέντε, τὸ δὲ
40 τρισὶ θερμότερον, μίξαντες αὐτὰ, τὸ μέσον ἐργασόμεθα, τέτρασιν ἀριθμοῖς ὑπερέχον τοῦ συμμέτρου. τινὰ δὲ τῶν
ἁπλῶν, οὐδ' εἰς χρῆσιν ἀχθῆναι δύναται, χωρὶς ἑτέρας μίξεως, οἷον ὅταν ἔμπλαστον φάρμακον ἐπιθεῖναί τι-
νι βουλόμεθα. τῶν γὰρ ἁπλῶν οὐδὲν ἐπιτήδειον εἰς τὴν τοιαύτην χρείαν. οὔτ' οὖν ἄσφαλτος, οὔτε κηρὸς, οὔτε
ῥητίνη, καθάπερ οὐδὲ πίσσα, πρόπολίς τε καὶ λάδανον, ἔτι δὲ μᾶλλον ἰὸς καὶ ψιμύθιον, ἢ λιθάργυρος, ἢ μολύ-
βδαινα, ἢ τῶν ἄλλων τι μεταλλικῶν φαρμάκων, ὡσαύτως, οὐδὲ βοτάναι μόναι, φάρμακον ἔμπλαστον δύνανται
ποιεῖν. εἰκότως οὖν ἐπενόησαν, οἱ πρώτως συνθέντες ἔμπλαστα φάρμακα, καὶ δι' ἐλαίου μίξεως ἕψειν μὲν τὰ
μεταλλικὰ, τήκειν δὲ τὰ τηκτικά. προσεμβάλλειν δ' αὐτοῖς καὶ βοτάνας ξηρὰς, κεκομμένας τε καὶ διηθημέ-
νας. ἐφ' ἑτέρων πάλιν διαθέσεων, χρεία ἑνὸς φαρμάκου μόνου τῶν αὐτοφυῶν ἐστιν, ἐπιμίγνυμεν δ' αὐτῷ τινὰ,
ποτὲ μὲν ἀμβλῦναι τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ βουλευόμενοι, ποτὲ δὲ τὴν ἀηδίαν παραμυθήσασθαι,
» καθάπερ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης ὀξέων ἔφη, κατὰ τήνδε τὴν ῥῆσιν. ἢν δ' ὑπὸ φρένας ᾖ τὸ ἄλγημα,
50 ἐς δὲ τὴν κληῖδα μὴ σημαίνῃ, μαλθάσσειν χρὴ τὴν κοιλίην, ἢ μέλανι ἐλλεβόρῳ, ἢ πεπλίῳ, μέλανι μὲν, δαῦκον,
» ἢ σέσελι, ἢ κύμινον, ἢ ἄνισον, ἢ ἄλλο τι τῶν εὐωδέων μίσγοντα, πεπλίῳ δὲ ὀπὸν σιλφίου. ἐν ταύτῃ τῇ ῥήσει σα-
φῶς, ὁ Ἱπποκράτης ἐνεδείξατο χρείαν μὲν εἶναι τοῦ καθαίροντος φαρμάκου, τὴν δ' ἀηδίαν αὐτοῦ κατὰ τὴν πό-
σιν, καὶ τὴν ἐν τῇ κοιλίᾳ μονὴν, ἡδύσματος δεῖσθαι. πολλὰ γάρ τοι τῶν πινομένων φαρμάκων, ἐπὶ τοσοῦτον
ἀηδῆ τοῖς προσφερομένοις ἐστὶν, ὡς ἀνατρέπεσθαι τὸν στόμαχον, ἐμεῖσθαί τε παραχρῆμα. τινὰ δὲ κἂν ἐπ' ὀλίγον ἐν
τῇ γαστρὶ μεῖναι δυνηθῇ, μετὰ ταῦτα γοῦν ἐμεῖσθαι, μοχθηρὰς ἐρυγὰς κινήσαντα. καθάπερ δὲ τῶν καθαιρόν-
των, οἷον ἡδύσματα ἐστὶ τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων, ὧν Ἱπποκράτης ἐμνημόνευσεν, οὕτως τῶν ἀνωδύνων
ὀνομαζομένων, ἕτερα τῆς σφοδρότητος ὑπάρχει πραϋντικὰ, καθάπερ ὅταν ὀπὸν μήκωνος, ἢ ὑοσκυάμου
σπέρμα παραδιδῶμεν, ἢ μανδραγόρου ῥίζης φλοιόν. ὥς τε καὶ αὕτη χρεία συνθέσεως φαρμάκων. ἐστὶ μεγίστη

δ' ἐπὶ τῶν

δι' ἐπὶ τῶν ἐναντίων δυνάμεων ἅμα χρῃζόντων παθῶν, οἷον ἀποκρουστικῶν τε, καὶ διαφορητικῶν, ἢ ῥυπτικῶν τε καὶ λεαντικῶν, ἢ παχυνόντων τε ἅμα καὶ λεπτυνόντων χυμούς, καθά τε πολυχρηστότατα, καὶ μάλιστα φάρμακα τὰς ἐναντίας ἐν αὐτοῖς ἔχει δυνάμεις ὡς ἐπιδείξομεν. ἀλλὰ καὶ ἡ δὲ χρεία συνθέσεως φαρμάκων ἐστὶν, ὅταν ἕν τι φάρμακον ἔχειν βουλώμεθα, πρὸς πολλὰ τῶν ἰοβόλων θηρίων, ἢ θανασίμων φαρμάκων ἐπιτήδειον, ἥτις χρεία καὶ τὴν θηριακὴν ὀνομαζομένην ἀντίδοτον ἐσκεύασε, καὶ πρὸς αὐτῇ τὴν μιθριδάτειον, ἑτέρας τε πολλάς. εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλαι τινὲς χρεῖαι, μικρότεραι μὲν τῶν εἰρημένων, ὅμως δ' οὖν ἀναγκάζουσαι πολλάκις ἡμᾶς ἐπὶ τὴν σύνθεσιν ἀφικνεῖσθαι τῶν φαρμάκων, ἃς ἐν τῇ δὲ τῇ πραγματείᾳ, πάσας μαθήσεσθε. νυνὶ γὰρ ἤδη τῶν προκειμένων ἄρξομαι, πρῶτον μνημονεύσας ἐμπλαστοῦ φαρμάκου πολυχρηστοτάτου, συντεθέντος ὑπ' ἐμοῦ.

Περὶ τοῦ διὰ χαλκίτεως ἐμπλαστοῦ φαρμάκου.

Τίνι λόγῳ συνέθηκα τὴν διὰ χαλκίτεως ἔμπλαστρον, ἣν φοινικίνην ὀνομάζω, κολλητικήν τε καὶ συνουλωτικὴν ἑλκῶν, καὶ φλεγμονῶν θεραπευτικὴν, ἐπειδὰν τακεῖσα σύστασιν ὑγρᾶς ἔχῃ κηρωτῆς, τοὺς μὲν ἐμπειρικοὺς ἐάσαντες ὁμολογεῖν τὴν ἑαυτῶν ἀμαθίαν, ἀποστάντες δὲ, καὶ τῶν περὶ τὸν Θεσσαλὸν ἀγνοούντων τὰ μάλιστα τῶν εὑρημένων τοῖς ἰατροῖς φαρμάκων, ἐξ ἐναντίων δυνάμεων συγκείμενα, τὸν λογισμὸν ἀσκεῖτε, πρὸς τὸ δύνασθαι συντιθέναι φάρμακα, ταῖς αὐταῖς ἐμοὶ χρώμενοι μεθόδοις, ἵν' ἔργῳ καὶ αὐτοὶ πεισθῆτε, καὶ τὰ τοῖς ἔμπροσθεν εὑρημένα λογισμῷ συντίθεσθαι πάντα, ληρώδους τῆς τῶν ἐμπειρικῶν περιπτώσεως οὔσης. λεκτέον οὖν ἤδη τὸν λόγον τῆς τοῦ προκειμένου φαρμάκου συνθέσεως. διαφορητικὴν μὲν ἔχει δύναμιν, ἔλαιόν τε παλαιὸν, καὶ στέαρ. ἀποκρουστικὴν δὲ καὶ στυπτικὴν, ἥ τε χαλκῖτις, καὶ ὁ τοῦ φοίνικος χυλός. ἐκ τούτων οὖν ἐγὼ συνέθηκα φαρμάκων, ᾧ πάνυ πολλοὺς ἤδη χρωμένους ἴστε, διὰ τὸ τῶν ὁμοειδῶν ἁπάντων ἄμεινον κεκρίσθαι, δι' αὐτῶν τῶν ἔργων βασανισθέν. ὁ μὲν γὰρ λόγος εὑρίσκει τὴν σύνθεσιν, ἡ δὲ πεῖρα κρίνει τὴν τῶν εὑρεθέντων ἀρετὴν, ὥς τε καὶ τοῖς ἀπείροις λογικῶν μεθόδων πιστεύεσθαι τὰ τεχνικῶς συντεθέντα. προσέμιξα δὲ τοῖς εἰρημένοις ἄρτι φαρμάκοις, λιθάργυρον, οὐδέν τι μέγα συντελέσαι δυναμένην, οὔτε τοῖς ἀποστέλλουσι τὸ ἐπιρρέον, οὔτε τοῖς διαφοροῦσι τὸ ἐστηριγμένον ἤδη, κατὰ τὰ φλεγμαίνοντα μόρια. ξηραντικῆς γάρ ἐστι δυνάμεως, οὐ μὴν ἰσχυρᾶς. ἀλλ' ὡς ἐπιτήδειον φάρμακον, αὐτὴν εἰς ἐμπλαστοῦ σύνθεσιν ἔμιξα. σὺν γὰρ τοῖς εἰρημένοις ἕψηται, μέχρι συστάσεως ἀμολύντου. χρὴ δὲ τὸ στέαρ ἄναλόν τε, καὶ ὡς ἔνι μάλιστα παλαιότατον εἶναι, τό, τε ἔλαιον ὁμοίως παλαιόν. ἐμάθετε γάρ πως παραπλησίας μὲν εἶναι ἀλλήλοις δυνάμεως τό τε ἔλαιον, καὶ τὸ στέαρ τῶν ὑῶν, μαλακτικώτερον βραχὺ καὶ θερμότερον ὂν τῇ δυνάμει τὸ στέαρ. ἐμάθετε δὲ καὶ ὡς παλαιούμενα λεπτομερέστερά τε καὶ διαφορητικώτερα γίνεται, καὶ διὰ τοῦτο ταῖς μὲν ὀδυνηραῖς φλεγμοναῖς παρηγορικώτερα τὰ νέα. ταῖς δὲ μὴ τοιαύταις, ὠφελιμώτερα τὰ παλαιά. καὶ ὅσῳ γ' ἂν ἡ χρονιωτέρα τε καὶ δύσλυτος ἡ φλεγμονὴ, τοσούτῳ τὰ παλαιὰ χρησιμώτερα, καὶ μόνα θεραπεύειν ἱκανὰ, μηδενὸς ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ πεπονθότι μορίῳ. εἰ δ' ἐπιρρέοι τι, μικτὴν εἶναι χρὴ καὶ τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν, οἵαπερ ἐστὶ τοῦ συντεθέντος ὑπ' ἐμοῦ. διὰ τοῦτο γοῦν ἔμιξα τοῖς διαφοροῦσι, τὴν χαλκῖτιν, καὶ τὸν φοίνικα, παντάπασιν ὀλίγας φλεγμονὰς εἰδὼς χρονιζούσας, ἐφ' ὧν οὐδὲν ἐπιρρεῖ. διὰ γὰρ τοὺς ἐπιρρέοντας αὐτοῖς χυμοὺς, εἰώθασι χρονίζειν. ἀρχομένων δὲ καὶ αὐξανομένων τῶν φλεγμονῶν, ἐπικρατεῖν προσήκει, τὴν τῶν στυφόντων τε καὶ ψυχόντων φαρμάκων δύναμιν. καὶ διὰ τοῦτο τηκόμενον εἰς πάχος κηρωτῆς ὑγρᾶς τὸ ἔμπλαστον τοῦτο φάρμακον, ἱκανῶς πολύχρηστον γίνεται, ποτὲ μὲν οἴνου προσλαμβάνον, ἢ ὄξους, ἢ ὕδατος, ἔστι δὲ ὅτε, δι' ὠμοτριβοῦς ἐλαίου τηκόμενον, ἢ τινὸς τῶν στύψιν ἐχόντων, οἷόν ἐστι τὸ σπανόν τε, καὶ τὸ ἰβηρικὸν, ἢ διά τινος τῶν γλυκέων, αὐτοῦ στύψεως. ἢ διὰ παλαιοῦ. καὶ διὰ μυρσίνου δὲ καὶ μηλίνου πολλάκις ἔτηξα τὸ φάρμακον, ἐφ' ὧν ἐστι στύψεως ἰσχυροτέρας χρεία, αὕτη μὲν οὖν ἡ σύνθεσις τοῦ φαρμάκου κατὰ τοιάνδε γίνεται συμμετρίαν. Τοῦ παλαιοῦ στέατος, ὃ καλοῦσιν ἀξούγγιον οἱ πιπράσκοντες, ἔστωσαν λίτραι β'. τοῦ δὲ ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ, λίτραι γ'. καὶ λιθαργύρου λίτραι γ'. χαλκίτεώς τε οὐγγίαι δ'. ἕψειν δὲ αὐτὰ χρὴ κατὰ τὸν δε τὸν τρόπον. τοῦ στέατος τοὺς ὑμένας ἐξελὼν, καὶ τὸ λοιπὸν θλάσας ὡς εὔτηκτον γενέσθαι, μετὰ τοῦτο τῆξον ἐπὶ πυρὸς, εἶτα λαβὼν ἠθμὸν, διήθησον, ὡς καθαρὸν αὐτὸ γενέσθαι, μηδὲν ὑμένος ἔχον, ἕλκον σταθμὸν, τὰς προειρημένας δύο λίτρας. εἶτα λελειωμένας τὰς δ'. οὐγγίας τῆς χαλκίτεως σὺν ταῖς τρισὶ λίτραις τοῦ ἐλαίου, μίξεις τῷ στέατι. προσεπιβαλὼν καὶ τὰς γ'. λίτρας τῆς λιθαργύρου. καὶ πάντα κατὰ θυίαν κενώσας, ἔμβαλλε ἐν τῇ κακκάβῃ, κινῶν ξύλῳ φοίνικος. ἀρκέσει δέ σοι κλάδος εἷς τῶν μεγάλων, ὥστε τῷ μὲν ἀδρῷ μέρει τοῦ ξύλου χρῆσθαι κινοῦντα, κατὰ τὴν τῆς καλουμένης σπάθης χρείαν. οὕτω γὰρ ὀνομάζουσιν, ᾧ κινοῦσι τὰ σκευαζόμενα, καὶ ἡμεῖς τοῦ σαφοῦς ἐχόμενοι, καλέσομεν ὡσαύτως αὐτοῖς. τὸ δὲ συνεχὲς τῷ ἀδρῷ μέρει τοῦ κλάδου περικαθήρας, καὶ τὰς ἑκατέρωθεν ἐκφύσεις τὰς λεπτὰς ἀπορρίψας κατάτεμνε, προπεριξύσας τὸν φλοιὸν, ὅπως ἐμβληθέντα τὰ τμήματα τῷ φαρμάκῳ, μεταδῷ τοῦ καθ' ἑαυτὰ χυλοῦ. τῇ μὲν οὖν σπάθῃ, χρῆσθαι προσήκει ἀπ' ἀρχῆς εὐθέως. τὰ δὲ λεπτὰ τμήματα τῆς φοίνικος ἐμβάλλειν, ὅταν εἰς σύστασιν ἥκῃ τὸ φάρμακον ὁμοίαν κηρωτῇ. ἐὰν γὰρ ἀπ' ἀρχῆς ἐμβάλλῃς αὐτὰ, καταναλωθήσεται διὰ τῆς ἑψήσεως ὁ χυλὸς τῶν ἐμβληθέντων, ὃν διαμεῖναι βουλόμεθα. καὶ αὐτῆς δὲ τῆς σπάθης, ᾗ κινεῖς ἐξ ἀρχῆς τὸ φάρμακον, ὅταν τὸ διαβρεχόμενον ἐν τῇ κακκάβῃ, γένηται ξηρὸν, ὡς μηκέτ' ἔχειν τὸν οἰκεῖον χυλὸν, ἀποτέμνων αὐτὸ καὶ ἀπορρίπτων, τῷ λοιπῷ χρῶ. καὶ αὖθις ὁμοίως, εἰ τύχοι τὸ διαβρεχόμενον ἐν τῷ φαρμάκῳ ξηρανθὲν, αὖθις ἀπότεμνε. πρόδηλον δ' ὅτι τὸν κλάδον τοῦ φοίνικος οὐ χρὴ πρὸ πολλῶν ἡμερῶν ἀποτετμῆσθαι τοῦ δένδρου. ξηραίνεται γὰρ ἐν τῷ χρόνῳ, καὶ ἄχυλος γίνεται. κατὰ τὴν πρότερον οὖν, εἴπερ εἴη χειμὼν, ἀφῃρῆσθαι

θέρους δὲ χρὴ καὶ κατ᾽ αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐν ᾗ περ ἂν ἕψῃς τὸ φάρμακον ἀφῃρῆσθαι τοῦ δένδρου τὸν κλά-
δον. ὅταν δ᾽ οὕτως ἑψόμενον, ἀμόλυντον γένηται τὸ φάρμακον, αὐτῷ μὲν ἐμπλαστῷ χρήσῃ κατά τε
τῶν δυσεπουλώτων ἑλκῶν, καὶ τῶν ἐναίμων ἐλαίῳ διατήκων, ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων, ἐν ποδάγραις,
ἐν ἀρθρίτισιν, ἐν βουβῶσιν, ἐν φύμασιν, ἐν κατακαύμασιν, ἐν χιμέθλαις, ἐν κατάγμασιν, ἐν θλάσμασιν, ἐν ταῖς
ῥευματικαῖς καλουμέναις διαθέσεσιν ἁπάσαις. ἤδη δὲ καὶ τῶν τὰς κύλας τεμνόντων πολλοὶ μετὰ τὴν χειρουρ-
γίαν, εὐθέως ἐπιτιθέασιν αὐτὸ μετά τε τῶν ἐπιβροχῶν καὶ τῶν καταπλασμάτων διαπλαττόμενοι. εἰ μέν τοι τῆς
χαλκίτεως ἐμβάλοις οὐγγίας ϛ΄. ὅπερ ἐστὶν ἥμισυ λίτρας, ἔσται σοι μεγάλων τραυμάτων κολλητικώτερον
τὸ φάρμακον, ἐπουλωτικώτερόν τε τῶν δυσεπουλώτων. ἀλλ᾽ ἐν τούτῳ μέν ἐστι καὶ ἄλλα φάρμακα τῆς
αὐτῆς δυνάμεως. τηχθέντι δὲ αὐτῷ μετ᾽ ἐλαίου, θαρρεῖν χρὴ τῶν ἄλλων ἁπάντων μᾶλλον, ἐπὶ τῶν ῥευ-
10 ματικῶν διαθέσεων. ἐν γοῦν τῇ ῥώμῃ πλείστων γιγνομένων τοιούτων, οὐδὲν οὕτως ηὐδοκίμησεν. ἐπιτήδειον
δὲ ὡς ἔφην ἐστὶ καὶ ποδάγραις καὶ ἀρθρίτισιν ἐν ἅπαντι καιρῷ, καθ᾽ ὃν οὐκ εἰσὶν ὀδύναι σφοδραὶ δεόμεναι
καταντλημάτων τε καὶ καταπλασμάτων παρηγορικῶν. ἀρχομένων οὖν καὶ αὐξομένων ἔτι τῶν τοιούτων
διαθέσεων, ἐπειδὰν τήξῃς τὸ φάρμακον, ἐάσας ἀποψυχθῆναι, καὶ ξύων σπαθομήλῃ, τὸ ξυσθὲν ἔμβαλε εἰς
θυίαν παραχέων οἴνου, καὶ τρίβων ταῖς χερσὶ πρὸς τῇ θυίᾳ, χάειν τοῦ δέξασθαι τὸν οἶνον. ἔστω δ᾽ οὗτος ἐκ
τῶν αὐστηροτέρων, ἡλικίαν μὲν μέσος, οὐ παχὺς δὲ κατὰ τὴν σύστασιν. ἀλλ᾽ ὡς οἷόν τε μάλιστα, διαυγέστερος.
ὁ γὰρ τοιοῦτος ὡς λεπτομερέστερος ὤν, εἰς τὸ βάθος δύεται τῶν σωμάτων. ἄχρι τοσούτου δ᾽ αὐτὸν ἐπίχει τῷ
τετηκότι φαρμάκῳ, τρίβων ταῖς χερσὶν, ἄχρις ἂν ὑποδέχηται καὶ μιγνύηται, καὶ μὴ παραπλέῃ τὸ ὑγρὸν
ἄμικτον τῷ τριβομένῳ τε καὶ μαλασσομένῳ φαρμάκῳ. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ προψυχθέντα ξύειν, ἔτι θερμῷ τῷ
τετηκότι φαρμάκῳ τὸν οἶνον ἐγχέας τις, ἀναμίξαι δυνήσεται. κατὰ μὲν οὖν τὰς ἀρχὰς τῶν φλεγμονῶν,
20 τὴν ἀποκρουστικὴν δύναμιν ἐπικρατεῖν προσήκει. κατὰ δὲ τὰς αὐξήσεις ἀφαιρεῖν μέν τι αὐτῆς, προστιθέναι
δὲ τῆς διαφορητικῆς. ὅταν δ᾽ εἰς τὴν οἰκείαν ἀκμὴν ὁ τῆς φλεγμονῆς ὄγκος ἀφίκηται, παραπλησίας ἀλλή-
λαις εἶναι χρὴ τὰς δυνάμεις, τήν τε ἀποκρουστικὴν, καὶ διαφορητικὴν, ἐάν γε μή τις ὀδύνη σφοδρὰ, παρηγορι-
κοῦ δέηται φαρμάκου. παρακμαζούσης δὲ τῆς φλεγμονῆς, τὴν διαφορητικὴν δύναμιν ἐπικρατεῖν προσήκει,
ὡς μηδόλως ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ μίγνυσθαί τι τοῦ οἴνου. καὶ μέν τοι καὶ κατ᾽ αὐτὴν τὴν τῆξιν, ἔνθα μὲν ἐπικρα-
τεῖν ἱκανῶς βουλόμεθα τὴν στύφουσαν ποιότητα, τὸ σπανὸν ἔλαιον, ἢ τὸ ἰστρικὸν, ἢ τὸ καλούμενον ὀμφάκινόν
τε καὶ ὠμοτριβὲς ἐμβάλλειν προσήκει. ἔνθα δὲ παραπλησίας ἔχειν ἀμφοτέρας τὰς δυνάμεις, ἐλαίῳ γλυ-
κεῖ, μήτε προσφάτῳ, μήτε παλαιῷ, τήκειν αὐτό. διαφορητικὸν δὲ ποιῆσαι βουλόμενοι, ἐπιτήδειόν ἐστι παλαιὸν
ἔλαιον, ἢ κίκινον. ἡ δὲ ἐν τῷ τήκεσθαι συμμετρία τοῦ ἐμπλαστοῦ φαρμάκου, τοιάδε γιγνέσθω. βραχὺ πλέον ἔ-
στω σοι τοῦ ἐλαίου, τὸ φάρμακον. καὶ μᾶλλον δηλονότι τοῦ θέρους, ὡς εἶναι δέκα μὲν οὐγγίας τοῦ φαρμάκου, τοῦ
30 δὲ ἐλαίου λίτραν μίαν αὐτάρκως ἂν ἐμβάλλοι τις. εὔδηλον δ᾽ ὅτι δραστικώτερον μὲν γίνεται πλέον ἔχον τοῦ
φαρμάκου, παρηγορικώτερον δὲ, καὶ ἀνωδυνώτερον, ὅσῳ περ ἂν ὑγρότερον γένηται. τακὲν δ᾽ ἐν ῥοδίνῳ, κηρω-
τῆς δὲ ἐγχρίστου σύστασιν λαμβάνει, τακείσης τοῦ φαρμάκου λίτρας μιᾶς, ἐν ἡμιλίτρῳ ἐλαίου. χρήσιμον δὲ τὸ
τοιοῦτο, ταῖς παρακμαῖς τῶν φλεγμονῶν ἐστι. καὶ τῶν ἐν ἕδρᾳ δὲ καὶ κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον ἔντερον
ὄγκους φλεγμονώδεις αὐτομάτως γιγνομένους, οὐδὲν οὕτως ὀνίνησι. τετῆχθαι δὲ αὐτὸ χρὴ τηνικαῦτα μετ᾽
ἐλαίου πλείονος, ὡς δι᾽ εὐθυτρήτου κέρατος ἐνίεσθαι. κύστιν ὑείαν ἔχοντος προσδεδεμένην, ὡς εἰώθαμεν ἐπὶ
τῶν τοιούτων χρῆσθαι. καὶ διὰ ῥοδίνου δὲ ἐπὶ τούτων ἔτηξα πολλάκις αὐτὸ, προϋποκειμένης τῷ ἀγ-
γείῳ καθ᾽ ὃ τήκεται κακκάβης, ὕδωρ μὲν ἐν αὐτῇ ἐχούσης θερμὸν, ἄνθραξι δὲ διαπύροις ἐπικειμένης, ἢ
κατὰ φλογὸς ἀκάπνου. κατὰ μέν τοι τὴν προειρημένην συμμετρίαν τετηκὸς, ὡς σύστασιν ἔχειν ὑγρᾶς κη-
ρωτῆς, καὶ τὰ κατὰ τὸ αἰδοῖον ἕλκη, καὶ τὰ κατὰ τὴν ἕδραν ὀνίνησιν. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τἄλλα πάντα,
40 καὶ μέχρι τῶν ἑλκωθέντων χιμέθλων τε καὶ πυρικαύτων. καὶ γὰρ ἀφλέγμαντα καὶ καθαρὰ ποιεῖ ταχέως
ἅπαντα, καὶ σαρκοῖ στερεᾷ σαρκὶ, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ἔχῃ πλέον χαλκίτεως. εὔδηλον δ᾽ ὅτι καὶ οἴνου μεμί-
χθαι χρὴ τῷ τοῦτο δράσοντι φαρμάκῳ. εἰ προλάβοι δὲ ὄξους, ἄριστον ἐπὶ τῶν πυρικαύτων ἐστὶ, καὶ παρα-
χρῆμα, καὶ μετὰ ταῦτα κατὰ πάντα καιρὸν ἐπιτιθέμενον, ἐάν τε ἤδη φλυκταίνας ἔχῃ τὸ πυρίκαυτον,
ἐάν τε μή. πρόδηλον δ᾽ ὅτι κἂν ἐφ᾽ ὕδατος ζέοντος καυθῇ τις, ὀνομάζεται καὶ τοῦτο τὸ πάθημα πυρί-
καυτον. εἰ δὲ πρὶν φλεγμῆναι, τις ἐπιθείη τὸ φάρμακον, οὐδὲν οὕτως κωλύει γένεσιν φλεγμονῆς. ὥς τε
καθάπερ ἔφην καὶ τῶν τὰς κύλας τεμνόντων, εὐθέως αὐτῷ χρῶνται τινὲς, οὐδὲ προεπιβρέξαντες
τὸ τραῦμα. καὶ καταθλασμάτων δὲ καὶ καταγμάτων, καὶ τῶν ὁπωσοῦν πεπληγότων, ἐπιτηδειότα-
τόν ἐστιν ὑγρὸν ἐπιτιθέμενον. ἐπιδέσμοις δὲ περιλαμβανόμενον ἐν τρόπῳ καταγματικῆς ἐπιδέσεως, οἰ-
δήματά γε πάντα καὶ ἐμφυσήματα θαυμαστῶς ὀνίνησι. κακοχύμου δ᾽ ὄντος τοῦ σώματος, ἢ καὶ λίαν αἰ-
50 σθητικοῦ, μιγνύειν αὐτῷ χρὴ κατ᾽ ἀρχὰς ἐπιτιθέντα τοῖς τεθλασμένοις τε καὶ πεπληγόσι μέρεσιν ὑο-
σκυάμου πρόσφατον, εἰ δ᾽ ἀπορείης προσφάτου, διὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους, ἢ τὸ χωρίον, οὐδὲν μεῖον ἕξεις ἐπεμβάλ-
λων τὸν ἀποτεθέντα διὰ τοῦ θέρους οἷος καὶ ὁ ἀπὸ κρήτης ἐστὶ κομιζόμενος ὑμῖν εἰς ῥώμην καθ᾽ ἕκαστον ἔτος. ἔτι
δὲ μᾶλλον τούτου, τὸν χυλὸν τοῦ μανδραγόρου μιγνύων, ἀνώδυνον ἐργάσῃ τὸ φάρμακον. ἴστε δὲ ὅτι καὶ οὗτος ἀπὸ
κρήτης κομίζεται, κάλλιστος ἐν ὀστρακίνοις ποτηρίοις. ἀρκεῖ δὲ μίαν οὐγγίαν μῖξαι τοῦ χυλοῦ, λίτρᾳ ἐλαίου τε τη-
κομένης ἐμπλάστρου. καὶ πλεῖον δ᾽ ἂν ἔσθ᾽ ὅτε καὶ ἔλαττον ἐμβάλλοις κατὰ τὴν χρείαν τῆς διαθέσεως. συντελεῖ δὲ τῇ
τῶν τοιούτων σωμάτων καὶ τὸ διὰ ῥοδίνου τετῆχθαι τὸ φάρμακον. ὅσα δὲ ἐκ καταπτώσεως ἐθλάσθη μόρια τοῦ σώμα-
τος, ἢ πληγέντα ξύλῳ καὶ λίθῳ κἂν ἐκχύμωμά τι γένηται κατὰ τὰς ἀρχὰς εὐθέως ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ τετη-

κὰς φάρμακον, ὡς εἴρηται, μιχθέντος οἴνου. προσήκει δὲ κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν, ἢ πάντως γε τὴν τετάρτην,
ἐὰν ἄφλέγμαντον ᾖ τὸ μόριον, ἀφαιρεῖν μὲν τὸν οἶνον, ἐλαίῳ δὲ τήκειν παλαιῷ τὴν ἔμπλαστρον. ἐὰν γὰρ ἐπὶ
πλέον στύφῃς τὰ ἐκχυμώματα, δυσδιαφόρητα γίνεται. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ, καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα χρῶ-
μαι, καὶ μάλιστα φλεγμονώδη. καὶ πολὺ δὴ μᾶλλον ἔτι, πρὸς τὰς ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονάς. ἐν ἀρχῇ
μὲν οὖν, ἐπιτίθημι τήκων αὐτὸ ῥοδίνῳ, δι' ὠμοτριβοῦς ἐλαίου, καὶ ἀνάλου σκευασθέντι. κάλλιστον μὲν γὰρ
πρὸς ἐρυσιπέλατα τὸ τοιοῦτον. τακέντι δ' οὕτως αὐτῷ, μιγνύσθω κατὰ τὴν θυΐαν, ἀναφυρόμενός τε καὶ
λυόμενος ἀκριβῶς ὅλος δι' ὅλου στρυχνοῦ χυλός. ἢ εἰ μὴ τοῦτο παρείη, ψυλλίου. θέρους δὲ ὄντος, καὶ ὁ τῆς ὄμ-
φακος μετὰ τοῦ τῆς ἀνδράχνης, ἢ ἀειζώου. μόνος μὲν γὰρ ὁ τῆς ὄμφακος πλέον ἢ δεῖ στύφει. βλάπτει δὲ ἡ τοσαύ-
τη στύψις ἐρυσιπέλατα. κατακλείει γὰρ αὐτῶν τὴν θερμότητα πυκνοῦσα τὸ δέρμα. πάλιν δὲ ὁ τῆς ἀνδρά-
10 χνης χυλὸς, οὐδ' ἐκθλιφθῆναι δύναται μόνος, ὑπὸ γλισχρότητος. ἄριστον οὖν ἐστιν ἐκθλίψαντα τὸν τῆς ὄμ-
φακος χυλὸν, ἐπιβάλλειν ἐν ὅλμῳ, κεκομμένῃ τῇ ἀνδράχνῃ. καὶ οὕτως αὖθις κόπτειν. εἶθ' ὅταν ἀκριβῶς
ἑνωθῇ τὸ μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν, ἐκθλίβειν τὸν χυλόν. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν τοῦ ἀειζώου χυλὸν ἐκθλίψῃ. κατὰ μόνας
γὰρ οὐδὲ ἐκ τούτου δυνατὸν ἐκθλίψαι δαψιλῆ. καθάπερ οὐδ' ἐκ τῆς κοτυληδόνος. εἰ δὲ καὶ τῶν τοῦ μανδραγόρου
μήλων ἀκμαίων ὄντων ἐκθλίψετε πρόσφατον χυλὸν, ἐπιτηδειότερον ἐργάσεσθε τὸ φάρμακον. εἰ δὲ μὴ κατὰ
καιρὸν εἴη, ἀλλὰ τοῦ γε ἀπὸ κρήτης ἢ τινὸς ἑτέρου χωρίου τοιούτου κομιζομένου, μιγνύειν χρή. καὶ ὑοσκυά-
μου δὲ χυλὸν εἴωθα μιγνύειν αὐτῷ. καί ποτε καὶ μηκώνιον. ὀνομάζεται δὲ οὕτως ὁ τῆς μήκωνος ὀπός. ἄμεινον δὲ
ἅμα τούτῳ καὶ γλαυκίου τι προσεμβάλλειν. ἀσθενέστερος δὲ πολὺ τούτων, ἀλλ' εὐπόριστος, ὁ τῆς θριδακίνης
χυλός, ὅ, τε τῆς ἀγρίας, καὶ ὁ τῆς κηπευομένης, ἣν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες οἱ νῦν οὐ θριδακίνην, ἀλλὰ θρίδακα
προσαγορεύουσι, τὴν ἀγρίαν μόνην θριδακίνην ὀνομάζοντες. ἀσθενέστεροι δὲ τούτων εἰς ψύξιν χυλοὶ σέρεως καὶ
20 πολυγόνου καὶ τριφύλλου καὶ μυὸς ὤτων εἰσί, ψύχουσι δ' οὖν καὶ αὐτοί. καὶ μᾶλλον αὐτῶν, ὁ ἀπὸ τῶν τελμά-
των φακός. εἰ δὲ μηδὲν τούτων παρείη, μιγνύειν ὄξους τε καὶ ὕδατος. ἅπαντα δὲ τὰ τοιαῦτα φάρμακα, τὰς
ἐπικτήτους ποιότητας ἐχέτω ψυχράς, ἐν ἰσαμένων τῶν ἀγγείων ὕδατι ψυχρῷ λίαν, ἢ χιόνι. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τῆς
φοινικίνης φάρμακον, ὁμοίως κατεψυγμένον προσαγόμενον ἐρυσιπέλασιν, ἄχρις ἂν αὐτῶν παύσηται τὸ πά-
νυ φλογῶδες. εὔδηλον δ' ὅτι συνεχῶς ὑπαλλάττεσθαι χρὴ τὰ δι' ἐπικτήτου ποιότητος ψυχρᾶς ὠφελοῦντα τὰς
ἐρυσιπελατώδεις διαθέσεις, καὶ μάλισθ' ὅταν ἀκριβὲς ᾖ τὸ ἐρυσίπελας, ἄνευ τοῦ μεμῖχθαι φλεγμονῇ. παυσα-
μένου μέντοι τοῦ πάνυ φλογώδους, ἢ μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ἀκριβοῦς ἐρυσιπέλατος γεγονότος, ἀλλ' ἤτοι φλεγμο-
νῆς ἐρυσιπελατώδους, ἢ ἐρυσιπέλατος φλεγμονώδους, οὐδὲν ἔτι δεόμεθα τῆς ἐπικτήτου ψύξεως, ἀλλὰ καὶ
τῶν ψυχόντων πάνυ χυλῶν ἀφεξόμεθα, τοὺς μετρίως ψυχροὺς μιγνύντες τῷ τηχθέντι φαρμάκῳ, καὶ μετὰ
τούτους ἤδη καὶ λινοσπέρμου χυλὸν καὶ χαμαιμήλου μίξομεν, αὐτῷ τε μόνῳ μετὰ ταῦτα χρησόμεθα τῷ τε-
30 τηκότι φαρμάκῳ, μηδὲν ἐπιμιγνύντες ἄλλο. φθάσαντος δέ ποτε πελιδνοῦ γενέσθαι τοῦ ἐρυσιπέλατος, ὑπὸ
τῆς τῶν ψυχόντων δυνάμεως, χρὴ μὲν οὐδ' ὀνομάζειν ἔτι τὸ τοιοῦτον ἐρυσίπελας, ἀπέχεσθαι δὲ προσήκει τηνι-
καῦτα, μὴ ὅτι τοῦ οἴνου τῆς μίξεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ ῥοδίνου καὶ τῶν στυπτικῶν ἐλαίων. ἱκανὴ γὰρ ἡ φοινικίνη μόνη
διαφορῆσαι τὸ πελιδνωθέν, ἐλαίῳ τηκομένη παλαιῷ, καὶ καταντλεῖται ὕδατι θερμῷ τηνικαῦτα τὰ πε-
πονθότα μόρια καὶ καταχαράζεται. καὶ ὑμῖν εἰ δόξει ποτὲ τοῦτο πρᾶξαι, παραχρῆμα μὲν ἐπιτιθέναι χρὴ τὸ
τῆς φοινικίνης τακείσης ὑγρὸν φάρμακον, ἔχον οἴνου. μετὰ δὲ μίαν ἡμέραν, ἀφαιρεῖν τὸν οἶνον. εἰ δὲ πλέον ἤδη κα-
τεψυγμένον ἐρυσίπελας ὑπὸ τῶν ἀμέτρως ψυχόντων ἰατρῶν παραλάβοιμεν, ὡς ἤδη καὶ μελαίνεσθαι, τῇ
τε καταντλήσει καὶ τῇ ἀποχαράξει μᾶλλον χρησόμεθα. καὶ χωρὶς δὲ τούτων, τῷ ὑγρῷ φαρμάκῳ μίξομέν τι τῆς ἀ-
σβέστου τιτάνου. μαλακοσάρκων δὲ τῶν πεπονθότων ὄντων, πεπλυμένης αὐτῆς μίξομεν. ἀγαθὸς δὲ τηνικαῦ-
τα καὶ ὁ τοῦ κοριάνδρου χυλὸς ἀναμιγνύμενος τῷ φαρμάκῳ. οὗτος μέν γε καὶ μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς ὀνίνη-
40 σι μεγάλως, πρὸς ἃ δὴ καὶ τὰς τοιαύτας διαθέσεις, καὶ ἄλλα πολλὰ φάρμακα, κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον εἰρή-
σεται, τινὰ μὲν ὁμοίαν ἔχοντα δύναμιν τῇ φοινικίνῃ, τινὰ δὲ καὶ δραστικωτέραν. πρὸς δὲ τὰ ῥευματικὰ, πάν-
των ἄριστον φάρμακον τοῦτο, καὶ πολλάκις ἐλπίδος τε μεῖζον ὀνῆσαν. ἐκπονήσαντος οὖν ποτε μηροῦ, πλησίον
τοῦ βουβῶνος, ἀπέπτου τῆς καθ' ὅλον αὐτὸν οὔσης φλεγμονῆς ἐσχηματίζετο μὲν ὑφ' ἡμῶν τὸ σκέλος, ὡς ἐκρεῖν
τοὺς ἰχῶρας ἐπὶ τὸν βουβῶνα. κατὰ δὲ τὸ γενόμενον ἕλκος, ἐν πλείονι χρόνῳ τούτου συμβαίνοντος, ἐξεκενώθη
μὲν τὸ κατασκῆψαν εἰς τὸν μηρὸν ῥεῦμα, συριγγώδης δέ τις ἐγένετο διάθεσις ὑπὸ τῷ δέρματι καθ' ὅλον
τὸν μηρὸν, ὡς βούλεσθαι μὲν διελεῖν αὐτὴν ἐγγὺς τῆς ἐπιγονατίδος, ὅπως ἑκατέρωθεν ἔκρους μὲν ὑπάρ-
χῃ τοῖς ἰχῶρσιν, εὐπορία δὲ τοῖς ἐνιεμένοις ὑγροῖς φαρμάκοις ἐπὶ πλέον διεξιέναι. λυθέντος δὲ τοῦ μηροῦ κα-
τὰ τὴν ὑστεραίαν, ἐν ᾧ τέμνειν αὐτὸν ἐγνώκειν, εὑρέθη προσπεπτωκότα καὶ ξηρὰ καὶ ἀνικμα πάντα. πρόδη-
λον οὖν ὅτι καὶ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, εὔλογον ἦν χρήσασθαι τῷ φαρμάκῳ καὶ κατὰ τὴν ἐποιοῦσαν ὡ-
50 σαύτως, ἔν τε ταῖς ἑξῆς, ἐπειδὴ καθ' ἑκάστην αὐτῶν εὐχρούστερόν τε καὶ ὅλον ὑγιεινότερον αὐτοῦ τὸ μόριον ἐγί-
γνετο. θεραπευθέντος οὖν οὕτως τοῦ μειρακίου, μετὰ ταῦτα πολλὰς ῥευματικὰς διαθέσεις ἐθεράπευσα τῷ φαρ-
μάκῳ, στόμια μὲν ἐχούσας ἐνίας, ἀπολλύμενον δὲ καὶ συριγγῶδες τὸ ἔνδον. οὐ χρὴ δὲ ἀφίστασθαι τῆς χρήσεως αὐτοῦ,
κἂν μηδὲν αἰσθητὸν ὠφελεῖν φαίνηται μέχρι πολλῶν ἡμερῶν. ὕστερον γάρ ποτε κατὰ μίαν ἡμέραν ἀθρό-
αν ὠφέλειαν ἐπιδείκνυται μεγίστην. ὥστε θαρροῦντες αὐτῷ χρῆσθε διαπαντὸς ἐπὶ τῶν ῥευματικῶν δια-
θέσεων, ὅταν μὲν ἁπαλόσαρκος ἄνθρωπος, ἤ τις παῖς, ἢ γυνὴ πάσχῃ, μετὰ τὴν προειρημένην συμμετρί-
αν, ἐμβάλλοντες οὐγγίας δ'. τῆς χαλκίτεως, ὅταν δὲ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν πάσχον σῶμα, κατὰ τὴν ἀναλογίαν,
ἤτοι μίαν οὐγγίαν, ἢ δύο προστιθέντες, ὡς τε ε μὲν, ἢ ς' εἶναι τῆς χαλκίτεως οὐγγίας, τρεῖς δὲ λίτρας ἑκατέρου,
τοῦ τε ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ, καὶ τοῦ λιθαργύρου, καὶ δύο τοῦ παλαιοῦ στέατος, ὃ καλεῖ ἔφην τοὺς πιμελήσκοντας ἀξούγγιον.

ἀνιέσθω δὲ ἐπὶ τῶν ῥευματικῶν διαθέσεων ἐλαίῳ γλυκεῖ, μήτε προσφάτῳ μήτε παλαιῷ. καὶ προσλαμβανέτω
τὸν αὐστηρὸν οἶνον, ἢ ἡλικίας ὑπάρχοντα μέσης. τοῦτο τὸ φάρμακον ἤλεγξε τὴν Θεσσαλοῦ φλυαρίαν, ἐναργεστά-
την μὲν ἐπιδεικνύμενον ὠφέλειαν, ἐξ ἐναντίων δὲ ταῖς δυνάμεσι συγκείμενον, ὧν ἐὰν ἀφέλῃς τὴν ἑτέραν, οὐδὲν
τῶν εἰρημένων ἐργάσεται. οὔτε γὰρ ἐκ τῶν στυφόντων μόνον ἄνευ τῶν χαλώντων ὀνήσει τι γενναῖον ἐπὶ τῶν ῥευμα-
τικῶν διαθέσεων, ἢ ὅλως τῶν ἀρχομένων τε καὶ αὐξανομένων φλεγμονῶν, οὐδὲ γὰρ ἕξει τὸ παρηγορικὸν, οὔτε
ἐκ μόνων τῶν χαλώντων τὸ διαφορητικὸν, ἄνευ στύψεως γινόμενον, οἷς μαλάττειν ὑπάρχει τὰ σκληρυνόμενα.
χαλαστικὸν δ᾽ ἂν ἀκριβῶς γένοιτο, καὶ μετρίως μαλακτικὸν, εἰ μὴ πάνυ παλαιὸν ἔχοι τό, τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ.
ὃ γοῦν συνέθηκεν ὁ Μνασαῖος φάρμακον, ἴσα μὲν ἀλλήλοις ἔχει, τό, τε ἔλαιον καὶ τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ στέαρ.
ἐναντιώτατον δὲ ἐστιν ἀρχομέναις τε καὶ αὐξανομέναις φλεγμοναῖς. ἔχει δὲ δηλονότι καὶ τὸ ἡμέτερον τοῦτο
10 φάρμακον, ὅσα περ καὶ τὸ τοῦ Μνασαίου, τήν τε λιθάργυρον, καὶ τὸ στέαρ, καὶ τὸ ἔλαιον, ἀλλ᾽ ἐὰν μηδὲν προσ-
λάβῃ τῶν στυφόντων, ἐκθηλύνει τὰ μόρια, καὶ διαλύει τὸν τόνον αὐτῶν, διὸ καὶ ῥευματικὰ γίνεται. μεμαθήκα-
τε δ᾽ ὡς οὐκ ἀεὶ διὰ θερμασίαν πολλὴν, ὥς τινες οἴονται, ῥευματίζεται τὰ μόρια τοῦ σώματος, ἀλλὰ τοῦτο μὲν γί-
νεται σπανίως αὐτοῖς. ἡ δὲ ἀσθένεια τῶν μορίων, τὰς ῥευματικὰς ἐργάζεται διαθέσεις, ἥ τις ὡς τὸ πολὺ κα-
τὰ δυσκρασίαν ἀποτελεῖται ψυχράν. ἐὰν οὖν ὑγραίνῃ τις αὐτὰ καὶ θερμαίνῃ τοῖς χαλαστικοῖς φαρμάκοις,
τελέως ἔκλυτά τε καὶ ἄρρωστα γίγνεται. πάλιν δ᾽ αὖ στύφων ἰσχυρῶς τοὺς ἐν ταῖς ῥευματικαῖς διαθέσεσιν
ὄγκους, ἐν ἀρχῇ μὲν ὀνῆσαι δόξει, δύσλυτον δὲ ἐργάσηται, καὶ σκιρρῶδες αὐτὸ τὸ λείψανον. ὡς τὰ πολλὰ δὲ οὐδὲ φέ-
ρουσι τὴν τῶν ἄγαν στυφόντων ἐπίθεσιν αἱ τοιαῦται διαθέσεις, ὀδυνώμεναί τε καὶ συντεινόμεναι πρὸς αὐτῶν.
ὀδύνη δὲ πᾶσα παροξύνει τὰ φλεγμαίνοντα, καὶ ῥευμάτων αἰτία γίγνεται, κἂν μὴ ῥευματικὴν ἔχῃ δυσκρα-
σίαν ὁ πεπονθώς. ἀλλ᾽ οὐδὲν θαυμαστὸν, ἀπείρους τῶν κατ᾽ ἰατρικὴν τέχνην ἔργων ὄντα, τὸν Θεσσαλὸν, ἀδύ-
20 νατόν τε τῷ λόγῳ τὰς διαθέσεις ἐξευρεῖν, ἀγνοεῖν ἅπαντα τὰ κατὰ τὰς ἰάσεις τῶν φλεγμονῶν. ὑμᾶς δὲ τε-
θεαμένους πολλάκις, καὶ τῆς φοινικίνης τῆσδε, καὶ ἄλλων φαρμάκων ἐξ ἐναντίων δυνάμεων συγκειμένων,
ἐναργεστάτην ὠφέλειαν, ἐπὶ πολλῶν διαθέσεων, πειρᾶσθαι χρὴ καὶ αὐτοὺς, ὅταν ἀπορῆτέ ποτε τῶν ἤδη συγ-
κειμένων, συντιθέναι φάρμακα κατὰ τὴν αὐτὴν μέθοδον ἐκ τῶν εὐπορουμένων ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, προσδοκω-
μένης μὲν ἔσεσθαι φλεγμονῆς, ἢ καὶ κατηργμένης ἤδη, πλείονα τὴν στύψιν ἔχοντα, κατὰ δὲ τὰς αὐξήσεις αὐ-
τὰς ἐλάττονα. κατὰ δὲ τὰς ἀκμάς τε καὶ παρακμὰς, πλείονα τὴν χαλαστικήν τε καὶ διαφορητικὴν ἔχοντα
δύναμιν. ἀεὶ μέντοι μεμίχθωσαν ἀμφότερα, ἥ τε ἀποκρουστικὴ, καὶ διαφορητικὴ, πλὴν εἴ ποτε τῶν ἐπιρρεόν-
των, ἤδη τελέως πεπαυμένων, καὶ κενοῦ τοῦ σώματος ὄντος, ἐπὶ τὰς διαφορητικὰς δυνάμεις ἀκινδύνως αὖ
τις ἔλθοι. καθάπερ ἐν ταῖς πρώταις εἰσβολαῖς ἐπὶ τὰς ἀποκρουστικάς.

Περὶ τῶν διὰ λιθαργύρου σκευαζομένων ἐμπλαστρῶν.

30 Ἐπειδὴ κατὰ σύνθεσιν τῆς ἐμῆς φοινικίνης ἐμπλάστρου διαφορητικὴν μὲν ἔφην δύναμιν εἶναι ἔν τε τῷ στέατι τῷ
παλαιῷ, καὶ τῷ ἐλαίῳ, συνακτικὴν δὲ καὶ ἀποκρουστικὴν ἔν τε τῇ χαλκίτιδι καὶ τῷ φοίνικι, ταῦτα δ᾽ ἄνευ τῆς λι-
θαργύρου ποιῆσαι φάρμακον ἔμπλαστον οὐ δύναται, διὰ τοῦτ᾽ ἔδοξέ μοι περὶ τῆς κατὰ τὴν λιθάργυρον χρεί-
ας ἐφεξῆς διελθεῖν. εἰς μὲν γὰρ τὴν δύναμιν τῆς φοινικίνης, οὔτ᾽ ἀντιπράττειν τι νομιστέον αὐτὴν, οὔτε συντε-
λεῖν, ὕλης δὲ λόγον ἔχειν μόνον ἐπιτηδείου πρὸς ἐμπλάστου φαρμάκου ποίησιν. βέλτιον οὖν ἔδοξέ μοι τὸν περὶ τῶν
τοιούτων φαρμάκων λόγον, ὡς ἐπὶ παραδείγματος τῆς λιθαργύρου διελθεῖν. ἔστι δὲ οὐκ ὀλίγα, δύναμιν μὲν ἢ οὐδε-
μίαν, ἢ πάνυ σμικρὰν τῷ σκευαζομένῳ συνεισφερόμενα, χρείαν δ᾽ ὕλης παρέχοντα, πρὸς τὸ γενέσθαι φάρμα-
κον ἔμπλαστον ἢ κηρωτῶδες. οὔτε γὰρ θερμαίνουσα σαφῶς ἡ λιθάργυρος, καθάπερ οὐδὲ ψύχουσα, οὐδ᾽ ὑγραί-
νουσα, βραχεῖαν ἔχει δύναμιν ξηραντικὴν, κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν τῶν ἀκριβῶς μέσων, τοῦ θ᾽ ὑγραίνειν καὶ ξη-
ραίνειν, οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐμπλαστικῆς ἐστι δυνάμεως, ὥσπερ οὐδ᾽ ἐκφρακτικῆς, ὡσαύτως δὲ οὐδὲ ῥυπτικῆς, ὥσπερ οὐδὲ ῥυ-
40 παινούσης σαφῶς, ἠρέμα δέ πως ἀποκεχώρηκε τῶν μέσων ἐπὶ τὸ παχυμερέστερον. ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπὶ πλεῖον
ἕψησιν ἀποτίθεται καὶ τοῦτο, χεομένη τε καὶ ἀλλοιουμένη, διὰ τῆς τοῦ πυρὸς δυνάμεως. μόνη δὲ καθ᾽ ἑαυτὴν
ὠμὴ, παρατρίμματα μηρῶν ἐξ ὁδοιπορίας, ὀνίνησιν, ᾧ καὶ δῆλον ὅτι βραχέως ξηραίνει. τὸ δὲ μήτε δριμεῖαν
ἔχειν αὐτὴν, ἢ γλυκεῖαν ποιότητα, μήτ᾽ ὀξεῖαν, ἢ πικρὰν, ἢ αὐστηρὰν, ἢ στρυφνὴν, ἢ ὅλως στυπτικὴν, ἡ γεῦσις ἱκα-
νὴ μάρτυς, ὥσπερ καὶ τὰ ἕλκη, μήτε δακνόμενα πρὸς αὐτῆς, μήτε θερμαινόμενα, μήτε ψυχόμενα, μήτε
καθαιρόμενα, μήτε σαρκούμενα, μήθ᾽ ὅταν ὑπερσαρκώσῃ καθαιρούμενα. πάρεστιν οὖν ἡμῖν εἰς πολλὰ κεχρῆ-
σθαι λιθαργύρῳ, ποτὲ μὲν ἐλαίῳ καὶ ὕδατι τὴν ἕψησιν αὐτῆς ποιουμένοις ἄχρι συστάσεως ἐμπλαστρώδους, ἔ-
στι δ᾽ ὅτε ἐν ἐλαίῳ καὶ ὄξει, καί ποτε ἐν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ. ἐν οἷς δ᾽ ἂν ἕψηται τούτων, ἄμεινον γίνεται τὸ φάρμακον
ἐπὶ πλέον ἑψηθέν. ἔσται δὲ τοῦτο, τῷ πλήθει τῶν μιγνυμένων ὑγρῶν. ἔστι μὲν γὰρ τῶν τηκτῶν φαρμάκων
καὶ ἡ λιθάργυρος ὅλη χεομένη, καθάπερ ἥ τε ῥητίνη καὶ ὁ κηρὸς, ἀλλ᾽ οὐκ εὐθέως ἅμα τῷ ψαῦσαι τοῦ πυρὸς,
50 ὅθεν καὶ λανθάνει πολλοὺς, καὶ νομίζουσιν αὐτὴν οὐδόλως χεῖσθαι. σὺν ὀξελαίῳ μὲν οὖν ἑψομένη, τήκε-
ται θᾶττον, ὥσπερ γε καὶ σὺν ἰῷ, καὶ αὐτοῦ δηλονότι τοῦ ἰοῦ χεῖσθαι πεφυκότος, ὥσπερ ἥ τε χαλκῖτις,
καὶ τὸ μίσυ. τάχιστα μὲν οὖν αὐτῶν ἡ χαλκῖτις τοῦτο πάσχει. βραδύτατα δ᾽ ἡ λιθάργυρος, ἐν δὲ τῷ με-
ταξὺ τούτων, ὅ, τε ἰός ἐστι καὶ τὸ μίσυ. χεῖται καὶ τὸ σῶρι, χρόνῳ πλέονι. γεωδέστερόν τε γάρ ἐστι καὶ λιθωδέστε-
ρον τῆς χαλκίτεώς τε καὶ τοῦ μίσυος. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων αὖθις εἰρήσεται. τὴν λιθάργυρον, δὲ δι᾽ ὀξε-
λαίου μὲν ἕψων, θᾶττον τήξεις. δι᾽ ὑδρελαίου δὲ βραδύτερον, ὅμως μὲν χεῖται, καὶ οὕτως, ἐὰν ᾖ διπλάσιον αὐτῆς
ἑκάτερον τῶν ὑγρῶν. ἐγὼ δὲ καὶ πλέον ἢ διπλάσιον, ἔμιξα πολλάκις, ὡς ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται. κάλλιον
δ᾽ ἐστὶν εὐθέως ἐξ ἀρχῆς ἐν ταὐτῷ μιγνύειν τὰ τρία, τήν τε λιθάργυρον, καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ ἔλαιον. εἰ δὲ τοῦ λευ-
κὸν γίνεσθαι τὸ φάρμακον φροντίζεις, ἔλαιόν τε καθαρώτερον καὶ διαυγέστερον ἔμβαλλε, καὶ ὕδωρ ὁμοίως κα-

θαρόν

θαρόν τε καὶ λευκὸν, ἑψέσθω τε κατὰ χωρίον ὑπαίθριον ἡλιούμενον. ὁ μὲν γὰρ ζοφώδης ἀὴρ μελαίνει τὸ φάρ-
μακον. ὁ δὲ καθαρὸς, εἰς λευκότητα μεγάλως συντελεῖ, καθάπερ γε καὶ τὸ καταῤῥαινόμενον ὕδωρ ἐν ἀεὶ
τοιούτῳ. φυλάττου δὲ καὶ τὸ διὰ ξύλων ποιεῖσθαι τὴν ἕψησιν, ἢ ἀνθράκων ἀρχομένων διανάπτεσθαι. μελαίνει
γὰρ αὐτὸ ῥᾳδίως ὁ καπνός. προδιακαύσας οὖν τοὺς ἄνθρακας, ὅταν ἀκριβῶς ὦσι διάπυροι, τότε ἕψειν ἄρξαι,
καὶ εἰ μὴ φθάσοιεν οὗτοι συμπληρῶσαι τὴν ἕψησιν, ἐφ' ἑτέρας ἑστίας ὁμοίως παρασκευάσας ἄνθρακας, ἐπι-
τίθει κατ' ἐκείνων τὴν κακκάβην. ἕνεκα μὲν οὖν τοῦ λευκὸν γενέσθαι τὸ φάρμακον, ὅσα χρὴ παραφυλάττειν,
αὐτάρκως εἴρηται. γίνεται δὲ ἐγκολλώτερον εἰς τοσοῦτον, εἰς ὅσον ἂν ἔχῃ πλέον, ὡς εἴρηται, τὸ ὑγρόν. ὡς
ἐάν γε τῶν τριῶν ἀνὰ λίτραν μίαν ἐμβάλῃς, ἀναπόπτωτον ἔσται. καὶ μέντοι μὲν ἄτηκτος ἡ λιθάργυρος μένει.
καὶ τοῦτό γε ἐστὶν αὐτὸ μάλιστα αἴτιον τοῦ ῥᾳδίως ἀποπίπτειν αὐτὸ, καθάπερ γε καὶ τὸ προσμένειν μέχρι πλεί-
ονος, εἰ ἡ λιθάργυρος ἑψηθεῖσα χυθείη τε καὶ ἀλλοιωθείη. λευκότερον δ' ἔσται, καὶ θᾶττον ἑψηθήσεται βληθεισῶν
δύο λιτρῶν ὕδατος εἰς τρεῖς ἑκατέρου, λιθαργύρου τε καὶ ἐλαίου. καὶ τούτῳ συνήθως ἐπὶ τῶν μικρῶν ἑλ-
κῶν χρῶμαι. πρόδηλος δὲ ἡ δύναμίς ἐστι τοῦ δι' ὕδατος ἑψομένου φαρμάκου μεμνημένοις ἡμῖν τῶν εἰρημέ-
νων ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ.

Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ ὑδρελαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.

Τὸ ὕδωρ ὑγραίνει μὲν ἀεὶ καὶ ψύχει κατὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἐπίκτητον δὲ θερμότητα προσλαβὸν, ἄχρι περ ἂν
αὐτὴν διαφυλάττῃ, θερμαίνει. ψυχρὸν δὲ γενόμενον, ψύχει. τό γε μὴν ἔλαιον, ἐὰν ᾖ νέον, οὐκ ἀντιπράττει τῷ
φαρμάκῳ. διαμένει γὰρ ὑγρόν τε καὶ μετρίως ψυχρὸν, ὁποίου μάλιστα δεῖται τὰ θ' ἁπαλόσαρκα σώματα, καὶ
τὰ κακόχυμα. γυναῖκες τε οὖν καὶ παῖδες, καὶ τῶν τελείων οἱ μαλακὴν ἔχοντες τὴν ἕξιν τοῦ σώματος, εἰσὶ δ' οὗτοι
καὶ λευκοὶ κατὰ τὸ χρῶμα, τῶν τοιούτων δέονται φαρμάκων. ἑψηθὲν δ' ὡς εἴρηται μετὰ πλείονος ἐλαίου τε καὶ
ὕδατος, οὕτως γίνεται δυσαπόπτωτον, ὡς μηδὲ λουομένων ἀποῤῥεῖν. καὶ μέντοι καὶ συμφέρει τοῖς ἐπουλουμένοις
ἕλκεσιν ἐπιμένειν τὸ φάρμακον ἐφεξῆς ἡμερῶν πλειόνων. ἄμεινόν τε γὰρ οὕτω καὶ θᾶττον ἐπουλοῦται. πρόδη-
λον δ' ὅτι κνήσμασι, καὶ ἀποσύρμασι, καὶ συνελόντι φάναι, μικροῖς ἕλκεσιν ἁρμόττει τὸ τοιοῦτον φάρμακον,
ἐφ' ὧν καὶ ἡ πάρυγρος ὀνομαζομένη κηρωτὴ καὶ ἄλλαι τινὲς ὅμοιαι, χρησιμώτεραι τῶν ἰσχυρὰν δύναμιν ἐχόν-
των εἰσὶν, ὁποῖα τοῖς μεγάλοις τραύμασιν ἐπιτίθεμεν, ὑπὲρ ὧν ἁπάντων τῆς καθόλου δυνάμεως, ἐν τῷ τρίτῳ
τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γέγραπται, καθ' ὃ τοὺς γενικοὺς καὶ κοινοὺς λόγους, οὓς καθόλου καλοῦσιν, ἐφ' ἑκά-
στης διαφορᾶς ἕλκους, διῆλθον, ἐπιδεικνὺς ὁποίας τινὰς εἶναι προσήκει τὰς δυνάμεις τῶν ἰασομένων αὐτὰ
φαρμάκων. ἐνταυθοῖ δὲ τὰς κατὰ μέρος ὕλας διέρχομαι, συμμετρίας τε τῶν μιγνυμένων ὁρίζων, ἐπι-
δεικνύς τε τοὺς τρόπους ἐν οἷς σκευαζόμενα γίνοιντο κάλλιστα. δι' ὑδρελαίου μὲν οὖν ἡ λιθάργυρος, ὡς εἴρηται,
σκευαζομένη, τὴν μὲν ἔμπλαστρον, εὐαφεστάτην τε ἅμα καὶ δυσαπόπτωτον ἐργάζεται, καὶ προσέτι λευκὴν ὀφ-
θῆναι, δύναμιν ἔχουσαν ψυκτικὴν, μετρίαν, ᾗ χρωμένη, καὶ κωλύει τι τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις ἐπιῤῥεῖν, καὶ
τὸ φθάσαν ἐπιῤῥυῆναι, πάλιν ἀποκρούεται πρὸς τοὺς πέριξ τόπους, ὡς γίνεσθαι τὸ πρᾶγμα τοιοῦτον, οἷον ὅταν
ὕδατι ψυχρῷ διάβροχον ἐργασάμενοι σπόγγον, ἐπιθῶμεν τινὶ μορίῳ τοῦ σώματος. ἐκεῖνός τε γὰρ ῥυσσὸν καὶ προ-
εσταλμένον ἐργάζεται τὸν τόπον ὅλον, οὐ μόνον ἀποκρουόμενος τὸ ἐπιῤῥέον, ἀλλὰ καὶ τὸ περιεχόμενον ἐν αὐ-
τῷ πρὸς τοὺς πλησιάζοντας ἐκθλίβων. ἥ τε νῦν εἰρημένη κατὰ τὸν λόγον ἔμπλαστρος, οὐ κατὰ πρώτην
δύναμιν, ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκὸς, ξηραίνειν ἂν λεχθείη. κυρίως μὲν γὰρ καὶ πρώτως τά τε διαφοροῦντα, καὶ
τὰ τὰς κράσεις ὑπαλλάττοντα πρὸς τὸ ξηρότερον, ὀνομάζεται ξηραίνοντα. κατὰ συμβεβηκὸς δὲ, καὶ τὰ διὰ
ψύξιν, ἀνασέλλοντα μὲν τὸ ἐπιῤῥέον, ἐκθλίβοντα δὲ τὸ περιεχόμενον. ὅλως δὲ οὐδὲν τῶν ὑγραινόντων, ἢ πρώτως
, ἢ κατὰ συμβεβηκὸς, ὠφέλιμον ἕλκεσίν ἐστιν, ὡς ἐν τῷ τρίτῳ δέδεικται τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου.

Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ ὀξελαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.

Περὶ μὲν οὖν τῆς δι' ὑδρελαίου σκευαζομένης λιθαργύρου, καὶ ταῦθ' ἱκανά. μεταβῆναι δὲ ἤδη καιρὸς ἐπὶ
τὴν δι' ὀξελαίου συντιθεμένην. συμμέτρως μὲν οὖν ξηραντικὸν γίνεται τὸ φάρμακον, ἐὰν διπλάσιον ἑ-
κάτερον ᾖ τῆς λιθαργύρου, τό, τε ἔλαιον καὶ τὸ ὄξος. ἐὰν δὲ καὶ παλαιὸν ᾖ τὸ ἔλαιον, ἔτι καὶ μᾶλλον
ξηραίνει. πλέον δὲ ἢ διπλάσιον ἑκατέρου αὐτῶν ἐμβληθὲν, ἰσχυρότερον ποιεῖ τὸ φάρμακον, ὥς τε καὶ σύριγ-
γας, ὅσαι μήπω τύλον ἔχουσι σκληρὸν ἰᾶσθαι. βάλλεται δὲ λιθαργύρου μὲν, ἓν μέρος, ἑκατέρου δ' ἐκείνων, δύο καὶ
ἥμισυ. καὶ μέντοι καὶ τριπλάσιον ἐνίοτε μίξας ἑκατέρου, δι' ὅλης μὲν ἡμέρας ἥψησα τὸ φάρμακον. ἐγένετο
δὲ, μέλαν μὲν, στίλβον δ' ὁμοίως ἀσφάλτῳ τῇ καλῇ. ξηραντικωτάτην δ' ἔχει δύναμιν τοῦτο, θεραπεύει τε ἕλ-
κη δυσίατα, καὶ σύριγγας οἵας εἶπον, ἐναίμων τε τραυμάτων κολλητικὸν ὑπάρχει. ἑνὶ δὲ λόγῳ ξηραντικὸν
ἀδήκτως. διὰ τοῦτο οὖν καὶ τἄλλα πάντα ἕλκη θεραπεύει, τά τε μείζω καὶ τὰ μικρότερα, μέχρι συνουλώ-
σεως. ἄξιον δὲ καὶ ἄλλα τινὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ διελθεῖν, ἃ τάχ' ἂν οὐδὲ ἐλπίσειέ τις, ὅσον ἐπὶ τῷ τῆς ὕλης
εὐκαταφρονήτῳ. κριθέντος γάρ τινος ἐν πυρετῷ διὰ παρωτίδος ἐκπυησάσης, ὑπελείφθη συρίγγιον ὃ μετὰ μῆ-
νας ἓξ τῆς ἀρχῆς ἐδείχθη μοι κατ' ἀγρόν. ἦν γὰρ ὁ παῖς υἱὸς γεωργοῦ, περὶ τὴν πέντε καὶ δέκα τὴν ἡλικίαν.
τούτῳ δοὺς ἐπιτεθῆναι τῆς ἐμπλάστρου ταύτης, ὅσον εἶχον ἑπόμενον, αὐτὸς μὲν ἐπανῆλθον εἰς τὴν πόλιν,
ἐν ἀσχολίαις τε πλείοσιν ἰατρικαῖς γενόμενος, ἐπελαθόμην τοῦ λαβόντος τὸ φάρμακον. ἀλλὰ μετὰ δύο γε μῆ-
νας, ἧκεν ὑγιὴς, οὐ πάνυ τι ἐλπίσαντος ἐμοῦ τοῦτο γενέσθαι. καθιέντων τε ἡμῶν ὑείαν τρίχα διὰ τοῦ συριγγίου,
μέχρι τῆς διαρθρώσεως ἐφαίνετο προερχομένη. κατὰ τύχην δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἄλλου μοι δειχθέντος
παιδαρίου τὴν ἡλικίαν ἄγοντος τὴν αὐτὴν τῷ πρόσθεν, ὁμοίαν τε διάθεσιν ἔχοντος, ἐπέθηκα τῆς ἐμπλάστρου,
καὶ συνέβη καὶ τοῦτο τελέως ἰαθῆναι. μετὰ ταῦτα δὲ οὐκ ὀλίγους ἐκ τῆς αὐτῆς διαθέσεως ἰασάμην τῷ
φαρμάκῳ τούτῳ, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας καὶ νεανίσκους. εἰ τοίνυν καὶ ὑμεῖς βούλεσθε χρῆσθαι πρὸς

τὰ τοιαῦτα αὐτῷ, παλαιότατόν τε τὸ ἔλαιον ἐμβάλλετε, καὶ ὄξος δριμύτατον ἐξ οἴνου δηλονότι μόνου γε-
γονὸς, οὐχ ὡς ἔνιοι σκευάζουσιν αὐτὸ, μιγνῦντες ὕδωρ. ἔστω δὲ καθαρὸν, ὡς ἔνι μάλιστα, καὶ διαφανὲς τὸ ὄξος.
οὕτω γὰρ ἂν εἴη, λεπτομερέστερόν τε καὶ βέλτιον, εἰς ἃ δεόμεθα. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ καὶ μῦς ἐσκληρυσμένους
πολλάκις ἰασάμην.

Περὶ τῆς διὰ λιθαργύρου καὶ οἰνελαίου σκευαζομένης ἐμπλάστρου.

Τὸ λοιπὸν οὖν μοι διελθεῖν, περὶ τῆς δι᾽ οἰνελαίου σκευαζομένης λιθαργύρου, τὰ μὲν τῆς συμμετρίας, ἐχού-
σης τὰ αὐτὰ τοῖς εἰρημένοις, ἀκολούθως τε, τὰς τῆς δυνάμεως ὑπεροχὰς, τῷ πλήθει τῶν ὑγρῶν. καὶ γὰρ
ἴσα τὰ τρία βαλὼν, ἐσκεύασα, καὶ διπλάσιον ἑκάτερον τῶν ὑγρῶν τῆς λιθαργύρου, καὶ πρὸς τῷ διπλα-
σίονι, ἔτι τὸ ἥμισυ προσθεὶς, καί ποτε καὶ τριπλάσιον. ἐσκεύασα δέ ποτ᾽ αὐτὸ καὶ οὕτως. ὥρᾳ θέρους ἐν ἡλίῳ θερ-
10 μῷ, καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν ἡ λιθάργυρος ἐτρίβετο μετ᾽ οἴνου φαλερίνου, καὶ αἱ πᾶσαι ἡμέραι ἐγένετο ιε, προσεπι-
χέοντός μου πάλιν οἶνον, εἰ διαφορηθεὶς ἔτυχεν ὁ πρότερος. μετὰ δὲ τὰς εἰρημένας ἡμέρας, ἑψηθὲν τὸ φάρμα-
κον, ἱκανῶς ἐγίνετο ξηραντικόν. ἐχρησάμην δὲ αὐτῷ, καὶ κατὰ τῶν ῥευματικῶν διαθέσεων ὁμοίως τῇ φοινι-
κίνῃ, διατήκων ἐλαίῳ, καθάπερ ἐπ᾽ ἐκείνης προείρηται. καὶ μηρὸν δὲ χρονίως ἐσκληρυσμένον ἰασάμην αὐτῷ,
καὶ κατὰ τραυμάτων ἐναίμων ἐπέθηκα, καὶ ἦν εἰς πάντα κάλλιστον. ἔστω τοιγαροῦν ἐπ᾽ αὐτοῦ, κἂν μὴ φαλερῖ-
νον ἔχῃ τις ἕτοιμον, ἕτερος κιῤῥὸς μὲν τὴν χρόαν, λεπτὸς δὲ τὴν σύστασιν ὡς διαυγάζειν. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὅ, τ᾽ ἀρι-
ούσιος ἐν τῇ Χίῳ γεωργούμενος, ὅ, τ᾽ εὐώδης πάνυ λέσβιος, ἐν μιτυλήνῃ μὲν ὀλίγος, ἐν ἐρεσῷ δὲ καὶ μηθύμνῃ
πλείων τε, καὶ βελτίων ἅμα γινόμενος, ὅ, θ᾽ ὅμοιος τῷ φαλερίνῳ τμωλίτης. ἔστι δὲ καὶ οὗτος λεπτότατος καὶ διαυ-
γὴς, κιῤῥὸς δὲ τὴν χρόαν, καὶ μετρίως γλυκὺς, εὐώδης τε πάνυ. τούτῳ παλαιωθέντι, εἰς ἅπαντα χρῆσθαι δυνα-
τόν ἐστιν, εἰς ἅπερ καὶ τῷ φαλερίνῳ. καὶ ἕτερος δ᾽ ἐστὶ τμωλίτης οἶνος ὅμοιος αὐτῷ κατὰ τὴν χρόαν καὶ τὴν
20 σύστασιν, ἀλλ᾽ οὔτε γλυκὺς, οὔτ᾽ εὐώδης. ἔχει δέ τινα στύψιν, ἀπολειπόμενος δὲ τοῦ γλυκέος πολύ. ταυτὶ μὲν οὖν
ἑψομένης τῆς λιθαργύρου γίνεται φάρμακα.

Περὶ χρήσεως ὠμῆς λιθαργύρου.

Χωρὶς δὲ ἑψήσεως, καθ᾽ ἑαυτὴν μὲν ὡς ξηρὰ, ἐπὶ παρατριμμάτων ἐστὶ χρήσιμος. εἰ δὲ προπαρασκευασθείη δι᾽ ὄ-
ξους, ἢ οἴνου τριβεῖσα, καὶ ξηρανθεῖσα, τῶν δι᾽ ὑγρότητα δυσεπουλώτων ἑλκῶν ἴαμα γίνεται. καὶ εἴ γε βουλη-
θείης ἄδηκτον αὐτὴν εἶναι, πλυτῇ χρήσῃ.

Ὅπως δεῖ πλύνειν λιθάργυρον καὶ μεταλλικὰ λοιπά.

Ῥᾳδίως δὲ πλύνεται, διὰ τὸ σύμφυτον βάρος ὑφισταμένη ταχέως τοῖς ὑγροῖς, ἐν οἷς λειοῦται. τελεώτατα
μὲν οὖν ἄδηκτος γίνεται, δι᾽ ὕδατος πλυθεῖσα, τοῖς δὲ εὐαισθήτοις σώμασι, βραχεῖαν αἴσθησιν φέρει δήξεως,
ὅταν δι᾽ ὄξους, ἢ οἴνου πλυθῇ. χρὴ δὲ ἱκανῶς αὐτὴν προσλειώσαντα, δι᾽ ὅλης ἡμέρας μετὰ τοῦ ὑγροῦ, ἐᾶσαι
30 καταστῆναι τῆς νυκτός. εἶτα κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἕωθεν ἀποχέοντα τὸ ὑγρὸν, αὖθις ἐπιχεῖν ἕτερον. εἶτ᾽ αὖ-
θις ὁμοίως τρίβειν, ἀποχεῖν τε πάλιν ἐπὶ τῆς ὑστεραίας. καὶ τοῦτο ποιεῖν, ἄχρις ἂν ἅμα τῷ ὑγρῷ φαίνηταί
τις οἷον ἄχνη τῆς λιθαργύρου. μηκέτι δὲ ἐφισταμένου μηδενὸς, οὐδ᾽ ἀποχεῖν ἔτι προσήκει. τρίβειν μέντοι πλεί-
οσιν ἡμέραις, καὶ μηδὲν ἐφίστηται, βέλτιόν ἐστι. καὶ τοῦτο πράττε ἐν ἡλίῳ θερμῷ. ξηραντικώτερον γὰρ οὕτως τὸ
φάρμακον γίνεται. εὔδηλον δὲ ὅτι θέρους ὥρᾳ πάντα πράττειν ἄμεινον, οὐκ ἐπὶ λιθαργύρου μόνον, ἀλλὰ καὶ
τῶν ἄλλων, ὅσα τὸν τρόπον τοῦτον παρασκευάζεται. καὶ γὰρ ἡ καδμία, καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς, ὅ, τε κε-
καυμένος χαλκὸς, ἔτι πρὸς τούτοις τὸ διφρυγὲς ὀνομαζόμενον, καὶ τὸ ψιμύθιον καὶ τὸ μίσυ, καὶ τὸ σῶρυ, καὶ
τὸ στίμμι, καὶ πάντες οἱ λίθοι, καὶ πρὸς αὐτοῖς ὁ τίτανος, ὁμοίως τῷ λιθαργύρῳ, καὶ πλύνεται καὶ λειοῦται μετά
τινος τῶν εἰρημένων. ἐνίοτε δὲ καὶ διὰ θαλάττης αὐτῶν ποιοῦμαι τὴν παρασκευὴν, περὶ ὧν αὖθις εἰρήσεται
προϊόντος τοῦ λόγου. νυνὶ γὰρ πρόκειταί μοι τὰς ἐμπλάστρους διελθεῖν, ἃς οἱ νεώτεροι τῶν ἰατρῶν μετὰ τοῦ
40 ρω γράφουσί τε καὶ λέγουσιν, ἐπὶ τῆς ὑστάτης συλλαβῆς, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ κεντρίου, καὶ τῆς μηλωτρίδος εἰώ-
θασι ποιεῖν ἅπαντες. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἡ μὲν πρώτη θέσις τῶν ὀνομάτων, ἔοικεν ἄνευ τοῦ ρω γεγονέναι, πα-
ρὰ μὲν τὸ κεντεῖν ὠνομασμένου τοῦ κεντρίου, τῆς ἐσχάτης συλλαβῆς οὐκ ἐχούσης τὸ ρω, τῆς μηλωτρίδος δὲ συγκει-
μένης, ἐκ μήλης τε καὶ ὠτός. νυνὶ μέντοι σχεδὸν ἁπάντων αὐτὰ μετὰ τοῦ ρω λεγόντων, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τις,
ὁμοίως αὐτοῖς φθεγγόμενος, καὶ μάλιστα τὸ κεντρίον. ἐπιδέδεικται γάρ μοι κατὰ τὰ πρὸς τοὺς ἐπιτιμῶν-
τας τοῖς σολοικίζουσι, καὶ αὐτοὺς ἀττικοὺς ἄνδρας ἠκολουθηκέναι τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ. δέδεικται γὰρ καὶ
ἄλλοις πρὸ ἐμοῦ, τῆς ἀτθίδος αὐτῆς διαλέκτου μετάπτωσις γεγονέναι πολυειδής, ἕπεσθαί τε τῷ καθ᾽ ἑαυτοὺς ἔθει
πάντας, ὧν δόξα μεγίστη παρὰ τοῖς ἕλλησίν ἐστιν ἐπὶ λόγων δεινότητι. καὶ ἡμεῖς οὖν ἐπειδὴ πάσας εὑρίσκομεν
ἤδη τὰς φαρμακίτιδας βίβλους, μετὰ τοῦ ρω γεγραμμένον ἐχούσας τοὔνομα τὸ τῆς ἐμπλάστρου, καὶ αὐ-
τοὶ τῇ κρατούσῃ συνηθείᾳ χρώμεθα.

50

Περὶ τῶν διὰ μολυβδαίνης σκευαζομένων φαρμάκων.

Εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν, ὡς ἡ τῆς μολυβδαίνης χρεία, παραπλησία ἐστὶ τῇ τῆς λιθαργύρου. πάντα γοῦν ὅσα διὰ λι-
θαργύρου συντίθενται, καὶ διὰ μολυβδαίνης δύναται σκευάζεσθαι. τῇ δυνάμει δὲ ἀλλήλων διαφέρουσι τοσοῦ-
τον, ὡς παχυμερεστέραν μὲν εἶναι καὶ ψυχροτέραν τὴν οὐσίαν τῆς μολυβδαίνης, λεπτομερεστέραν δὲ, καὶ μέ-
σην θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ τὴν τῆς λιθαργύρου. πρὸς δὲ τὰς χρόας τῶν φαρμάκων, ὅσα δι᾽ αὐτῶν σκευάζε-
ται, διαφορά τις αὐτῆς ἐστι, καθ᾽ ὅσον ἐπὶ τὸ φαιότερον ἄγει τὰς χρόας ἡ μολύβδαινα. διὸ καὶ τῶν λευκῶν
ἐμπλάστρων, οὐ μόνον ψιμύθιον, ἀλλὰ καὶ λιθάργυρον ἐχουσῶν, οὐδεμία διὰ μολυβδαίνης σκευάζεται. μιχθεί-
σης γὰρ αὐτῆς, τὸ μὲν λευκὸν χρῶμα, τεφρῶδες γίνεται, τὰ δὲ τῆς δυνάμεως, οὐ μόνον οὐκ ἀπόλλυται, κα-
τά γε τὴν δι᾽ ὑδρελαίου σκευαζομένην ἔμπλαστρον λευκὴν, ἀλλὰ καὶ βελτίων γίνεται, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν

μαλακοσάρκων. ἣν ἴκοι δὲ διαφορῆσαί τι βουλόμεθα, βελτίων ἐστὶ μολιβδαίνης λιθαργύρου. οὕτω δὲ καὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων ἁπάντων, ὅσα διὰ λιθαργύρου γέγραπται συντιθέμενα, βαλλόντων τὴν μολίβδαιναν, ἥ τε χρόα τοῦ φαρμάκου, καὶ ἡ δύναμις, εἰς τοσοῦτον ἔχει τὴν ἀλλοίωσιν, εἰς ὅσον ἄρτι μοι δεδήλωται.

Περὶ τῶν διὰ λιθαργύρου καὶ ψιμυθίου σκευαζομένων λευκῶν ἐμπλάστρων.

Ἤτοι τῆς χροιᾶς ἕνεκεν οἱ ἰατροὶ μίξαντες ψιμύθιον τῇ λιθαργύρῳ, σκευάζουσι τὰς λευκὰς ἐμπλάστρους, ἢ χάριν τῆς ψύξεως, καὶ ψύξιν τινὰ προσθεῖναι τῷ φαρμάκῳ. θεώμενοι δὲ καὶ μελαινόμενον, ὅταν ἐπὶ πλέον ἑψῆται τὸ τοιοῦτο, καὶ μάλιστα ὅταν ἐπὶ ξύλων, οὐδὲ τούτων ἴσως ἀκάπνων, οὐδὲ ἐν ἀέρι καθαρῷ, ταχέως μὲν αἴρειν ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀναγκάζονται. δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο, μήθ' ὕδωρ δαψιλές, μήτ' ἔλαιον μιγνύειν. ἐπενόησαν οὖν εἰκότως ἐπεμβάλλειν αὐτῷ ῥητίνης, ὅπως ὁλκιμόν τε καὶ συνεχὲς εἴη, προσλαμβάνον τινὰ γλισχρότητα, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ὑγρὰ ῥητίνη μιχθῇ. χεῖρον δὲ γίνεται τὸ φάρμακον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ μίξει, δακνῶδές μέν τι καὶ ῥητίνης ἐχούσης, τὸ ξηραντικὸν δὲ οὐ πάνυ τι γενναῖον, οὗ μάλιστα χρείαν εἶναι τοῖς ἕλκεσιν, ἐμάθετε. τινὲς μὲν οὖν ῥητῖναι, καὶ πάνυ δακνώδεις εἰσί, καὶ ῥηθήσεται περὶ πασῶν αὐτῶν αὖθις. αἱ πρᾳόταται δὲ ἐν αὐταῖς δύο εἰσί. πρώτη μὲν ἡ τερεβινθίνη. δευτέρα δὲ ἡ λάριξ ὀνομαζομένη. τούτων οὖν ἄμεινον μιγνύειν, ὅταν τις βουληθῇ τοιαύτην ἔμπλαστρον σκευάσαι. πολὺ δ' ἀσφαλέστερα γίνεται πάντα τά τε διὰ ῥητίνης σκευαζόμενα προσλαμβάνοντα κηροῦ τι, τά τε διὰ κηροῦ, μιχθείσης αὐτοῖς ῥητίνης. ἐπεμβάλλειν οὖν χρὴ τῇ ῥητίνῃ καὶ κηρόν. ὅπως δὲ τὸ χρῶμα τῆς ἐμπλάστρου λευκὸν φυλάττοιτο, λευκὸν εἶναι προσήκει τὸν κηρόν. ἔστι δὲ λευκὸς αὐτοφυὴς μέν, ὁ ποντικός. ὀνομάζεται γὰρ οὕτως συνήθως ἤδη κἂν ἐξ ἑτέρου τινὸς ᾖ χωρίου, διὰ τὸ πλεῖστον μὲν ἐν τῷ πόντῳ γίγνεσθαι τὸν λευκόν, ἐλάχιστον δὲ ἐν ἑτέροις χωρίοις. οὐκ αὐτοφυὴς δὲ λευκὸς ὁ τυῤῥηνικὸς ὀνομασμένος ἐστίν. οὗτος μὲν οὖν οὐδεμίαν ἔχει σαφῆ δριμύτητα. τῶν αὐτοφυῶν δ' ἔνιοι δριμεῖς εἰσίν, οὓς χρὴ πλύνειν πρότερον. ἡ πλύσις δ' αὐτῶν γίγνεται, τακέντων ἐπὶ πυρός, εἶτ' εἰς ὕδωρ πηγαῖον καθαρὸν ἐμβληθέντων, ἀνακινουμένων τε ἐνταῦθα καὶ διαθρυπτομένων. οὕτω καὶ πίτταν καὶ ῥητίνην, καὶ τὸ καλούμενον φύσημα, πλυτέον ἐστί, περὶ ὧν αὖθις ἀκριβέστερον εἰρήσεται. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ τῆς λευκῆς ἐμπλάστρου τὴν σύνθεσιν γράφω, τὸ καταλοιπὸν ὧν εἶπον ἐφεξῆς διηγήσομαι. κηροῦ γὰρ ἐπεμβληθέντος ἅμα τῇ ῥητίνῃ, προεψημένοις τῷ τε ψιμυθίῳ καὶ τῇ λιθαργύρῳ, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ἀμόλυντον γένηται τὸ φάρμακον, ἔχοιτ' ἂν ἤδη λευκὴν ἔμπλαστρον εἰ βούλεσθε, ποτὲ μὲν ὕδατος ἐμβάλλοντες αὐτῇ, ποτὲ δὲ ἐλαίου μόνου. καὶ τούτου, ποτὲ μὲν νέου, ποτὲ δὲ παλαιοῦ. προακηκόατε γὰρ ἤδη τίνα δύναμιν ὕδωρ καὶ παλαιὸν ἔλαιον ἔχει. γιγνώσκετε δὲ καὶ ὡς στύψεώς τι προσδίδωσι τῷ φαρμάκῳ, τό τ' ὀμφάκινον ἔλαιον καὶ τὸ κατὰ τὴν ἰβηρίαν γεωργούμενον, ὃ νῦν ὀνομάζουσι σπανίαν. τὸ δὲ ἰστρικὸν οὐ μόνον τὴν στύψιν ἔχει βραχεῖαν, ἀλλὰ καὶ πικρότητα. διαφορὰν οὖν ἕξουσιν αἱ διὰ τῶν στυφόντων σκευασίαι, τῶν διὰ τοῦ γλυκέως ἐλαίου, καθ' ὅσον ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ τελευτῇ τῶν ἑλκῶν ἀμείνω πάντα ἐστὶ τὰ στύψεως ἔχοντά τι. κατὰ δὲ τὰ μέσα, τὰ γλυκέα. δέεται γὰρ ἐν μὲν ταῖς ἀρχαῖς τὰ ἕλκη τῶν ἀποκρουομένων φαρμάκων, ὅπως μηδὲ ἄρξηται φλεγμαίνειν. ἐφεξῆς δὲ τῶν χαλαστικωτέρων, ἐὰν μὲν μὴ γένηται φλεγμονή, χάριν τοῦ διαπυῆσαι, φθασάσης δὲ γενέσθαι, καὶ δι' ἐκείνης. ὅπως θᾶττον λυθείη. εὔδηλον δ' ὅτι περὶ σμικρᾶς φλεγμονῆς ὁ λόγος ἐστίν. οὐδὲ γὰρ δύναται βραχεῖσιν, ἐφ' ὧν χρώμεθα ταῖς λευκαῖς ταύταις ἐμπλάστροις, ἐπιγίνεσθαι μεγάλη φλεγμονή, μηδενὸς ἁμαρτήματος προσελθόντος. ὅτι δὲ καὶ συνουλουμένων ἤδη τῶν ἑλκῶν, ἡ στύφουσα ποιότης ὠφέλιμός ἐστιν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ. καιρὸς οὖν ἤδη τὴν συμμετρίαν εἰπεῖν τῶν συντιθέντων φαρμάκων τὴν χρησιμωτάτην ἐμπλάστρου λευκῆς.

Ἡ σταθμεία τῆς ἐμπλάστρου.

Ἴσον ἔστω μέτρον ἑκατέρου τῶν μεταλλικῶν, τοῦ τε ψιμυθίου καὶ τοῦ λιθαργύρου, καὶ τοῦτ' εἰ βούλεσθε, σταθμὸς ἔστω μιᾶς λίτρας ἑκατέρου. συναμφοτέρων δὲ ἴσον ἐλαίου μέτρον, ἢ ὡς ὀνομάζουσι ῥωμαῖοι λίτραι δύο. τοῦ κηροῦ δέ, ἡμιλίτριον ἔστω, καὶ τῆς τερεβινθίνης ἥμισυ, τουτέστιν οὐγγίας τρεῖς ὁ σταθμός. εἰ δὲ καὶ λιβανωτοῦ μίξαις ἀνωδυνώτερόν τε, καὶ πεπτικώτερον τῶν φλεγμαινόντων ἑλκυδρίων ἐργάσῃ τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πρός γε τὴν ἐπούλωσιν ἀτονώτερον. ὑπερσαρκώσεις γάρ, ἐπειδὴ σαρκωτικόν ἐστιν ὁ λιβανωτός, ὡς καὶ τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου μεμαθήκατε. βέλτιον οὖν ἐστιν, ἐμβαλεῖν τι καὶ στυπτηρίας ὀλίγον, ἕνεκά τε τῆς ἐπουλώσεως, καὶ ἄλλως, ἐπειδὴ τὰ χαλαστικὰ φάρμακα πληθωρικοῖς τε καὶ κακοχύμοις σώμασι προσφερόμενα, προτρέπει ῥευματίζεσθαι τὰ πεπονθότα μόρια. τὸ δ' ἐκ τούτων ἁπάντων συντεθὲν φάρμακον δυνήσεται διαφορεῖν ὄγκους παρὰ φύσιν ἐπὶ τῶν ἁπαλοσάρκων, ὅσοι μήτε μεγάλοι λίαν εἰσί, μήτ' ὀδυνώδεις, καὶ μάλιστα ὅταν λάβῃ δαψιλῆ τὸν λιβανωτόν. εἴη δ' ἂν ἐπὶ τοῖς προειρημένοις δαψιλὴς ὁ λιβανωτός, ἐὰν ἴσος ᾖ κατὰ τὸν σταθμὸν τῇ τερεβινθίνῃ. εἰ δὲ ἥμισυς ὁ λιβανωτός, εἴη τῆς ῥητίνης, ἧττον μὲν ἔσται διαφορητικὸν τὸ φάρμακον, ἐπουλωτικώτερον δὲ τοῦ διπλάσιον ἔχοντος τὸν λιβανωτόν. εἰ δέ τι μᾶλλον ἐργάσασθαι διαφορητικὸν αὐτὸ βουληθείητε, καὶ πεπέρεως ἐμβάλλητε τοῦ λευκοῦ βραχύ τι, μηδὲν εἰς τὴν ἐπούλωσιν τῶν ἑλκῶν βλάψαι δυναμένου. καὶ τοίνυν ἔστω, τῆς μὲν στυπτηρίας. Γο. σταθμός, ἥμισυ δὲ τοῦ πεπέρεως. εὔλογον δ' ἦν, τούτου μὲν ἐμβληθῆναι τρεῖς δραχμάς. ἓξ δέ, τῆς στυπτηρίας. ἐπεὶ δὲ καὶ ἄλλως ἐστὶ βελτίων τῶν στυπτηριῶν ἡ σχιστὴ καλουμένη, καὶ τῇ χρόᾳ λευκή, ταύτης ἐμβάλλειν προσήκει.

Λευκὴ ἡ διὰ πεπέρεως, ὡς Ἄτταλος καὶ Ἡρας.

Ὠφελεῖ γερόντων ἕλκη καὶ ἁπαλοχρώτων, καὶ πᾶν ἕλκος ἰᾶται ὅσα ὑγρότερα καὶ δυσεπούλωτα καὶ ἀποσύρματα ὡς ἀποκρέμασθαι τὸ δέρμα, ἐνίοτε μελαινόμενον ἐπ' ὠλεκράνου καὶ ἀντικνημίου καὶ γόνατος, ἐφ' ὧν οὐδὲ σάρξ, ἀλλ' ὁ περιόστεος ὑμὴν ὑπόκειται μόνος. γέγονε τοίνυν πάντα ἐφεξῆς καταλέγοντι τὸ φάρμακον, ἐκ τῶνδε συγκείμενον. Λιθαργύρου μὲν καὶ ψιμυθίου, λίτρας ἑκατέρου σταθμῷ. δυοῖν δὲ λιτρῶν, ἐλαίου μέτρῳ. καλεῖ

ται γὰρ ἀπὸ ῥωμαίων ὁμωνύμως ὁ λιτραῖος σταθμός, τῶν στερρῶν σωμάτων, τῷ λιτραίῳ μέτρῳ τῶν ὑγρῶν,
ὃ πάμπολυ καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐστὶν, ἐξ ὕλης κερατίνης γιγνόμενον. ἐπὶ τούτοις δὲ, τοῦ κηροῦ μὲν ἡμίλιτρον
τῷ σταθμῷ. τεσσάρων δὲ οὐγγιῶν τῆς τερεβινθίνης ῥητίνης. λιβανωτοῦ δὲ ἤτοι τοῦ ἡμίσεως, ἢ τοῦ ἴσου ταύτῃ. καὶ στυ-
πτηρίας μὲν ἓξ δραχμῶν. τεσσάρων δὲ τοῦ πεπέρεως. ἡ δὲ ἕψησις εὔδηλος, ἀπ' ἀρχῆς μὲν ἑψομένων τῶν μεταλ-
λικῶν ἐν ἡλίῳ, μέχρι τοῦ γενέσθαι τελέως ἀμόλυντον, ἢ καὶ βραχὺ σκληρότερον. ἐμβαλλομένων δὲ τηνικαῦ-
τα κηροῦ καὶ ῥητίνης, εἶθ' ὅταν ἑνωθῇ πάντα, τοῦ λιβανωτοῦ μὲν πρῶτον, ἐπ' αὐτῷ δὲ τῆς στυπτηρίας τε καὶ
τοῦ πεπέρεως. ἐμβάλλειν δὲ χρὴ τὸ ῥοδιακὸν καλούμενον ψιμύθιον, εἰ βούλοιτό τις πάνυ λευκὴν τὴν ἔμπλα-
στρον γενέσθαι. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν πάλαι μὲν δικαιαρχίαν ὀνομαζομένην, νυνὶ δὲ ποτιόλους, ἔνιοι τῶν σκευα-
ζόντων τὸ ψιμύθιον, ὁμοίως τῷ ῥοδιακῷ λευκὸν εἰώθασι ποιεῖν. ὅτι δὲ ἐν ἡλίῳ τε χρὴ σκευάζειν τὴν ἔμπλαστρον,
10 ὕδατός τε μιγνύειν, ὡς λευκοτέραν τε ἅμα καὶ ψυκτικωτέραν γενέσθαι, λέλεκται πρόσθεν. εἰ δ' ἐπουλωτικω-
τέραν ἐθέλοι τις αὐτὴν ἐργάσασθαι, τοῦ μὲν ὕδατος οὐδ' ὅλως μικτέον ἐστί. δι' ἐλαίου δὲ παλαιοῦ μόνου σκευα-
στέον, κο. β ἥμισυ, ἀλλὰ καὶ τρεῖς ἐμβάλλοντα. τοῦτο τὸ φάρμακον, οὐ τῶν ὑπ' ἐμοῦ πρώτου συντεθέντων ἐστὶν,
ἀλλ' ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τοῦ βασιλεύσαντος ἡμῶν τῶν περγαμηνῶν Ἀττάλου, σπουδάσαντος αὐτοῦ ἄκρως
περὶ φάρμακα παντοῖα. καὶ σύγκειται λόγῳ τῷ προειρημένῳ. καὶ κρεῖττον αὐτοῦ θαυμάζοιμεν ἄν, ἔτι δύ-
ναται τῶν ὁμοειδῶν συντεθῆναι. μέμνηται δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ Ἡρᾶς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν φαρμάκων, ὃ τινὲς μὲν ἐπιγρά-
φουσι νάρθηκα. τινὲς δὲ τόνον δυνάμεων, ἀξιῶν τὸ μὲν ἔλαιον, εἶναι παλαιόν, ὕδατος δ' αὐτῷ μίγνυσθαι τὸ
ἴσον, ἢ τὸ ἥμισυ. τὰ δ' ἄλλα τῆς συμμετρίας, ὡς ὑπ' ἐμοῦ γέγραπται, πλὴν ὅτι κοτύλας ἐκεῖνος, οὐ λίτρας
ἔγραψε, τοῦ τε ὕδατος καὶ τοῦ ἐλαίου, μὴ δηλώσας ὁπόσων οὐγγιῶν βούλεται εἶναι τὴν κοτύλην, ἤτοι σταθμι-
κῶν ἢ μετρικῶν. αἱ μὲν γὰρ σταθμικαὶ τὸ βάρος κρίνουσι τῶν σωμάτων. αἱ δὲ μετρικαὶ, τὸν ὄγκον. θεραπεύειν
20 μὲν οὖν λέγων τὸ φάρμακον τοῦτο γερόντων ἕλκη καὶ ἁπαλοχρώτων, ἀληθεύει. πλέον δὲ ἢ δεῖ χαρίζεται,
πᾶν ἕλκος ἰᾶσθαι φάσκων. ὅσα μὲν γὰρ ὑγρότερα, καὶ διὰ τοῦτο δυσεπούλωτα θεραπεύει ταῦτα. τῶν κα-
κοηθῶν δ' οὐδέν, ὥσπερ οὐδὲ τῶν ἐναίμων τι τραυμάτων. ὁ δέ γε, καὶ ταῦτα πάντα φησίν. ἀποσύρματα μέντοι
λέγων αὐτὸ θεραπεύειν, ἀληθεύει. πολλάκις γὰρ οὕτως ἀποσυρομένου ὡς ἀποκρέμασθαι τὸ δέρμα μετὰ τῆς ὑποκει-
* μένης ἐπί τινος σαρκός, ἐπιθεὶς τὸ φάρμακον, ἐθεασάμην ἑνωθὲν αὐτῇ τὸ ἀποσυρόμενον. καὶ τό γε τούτου μεῖ-
ζον, ἐνίοτε μελαινόμενον ἤδη. καὶ πάλιν γε ἕτερον ἔτι τοῦδε μεῖζον, ἐπ' ὠλεκράνου τε καὶ ἀντικνημίου, καὶ γό-
νατος ἐφ' ὧν οὐδὲ σὰρξ, ἀλλ' ὁ περιόστεος ὑμὴν ἢ τένων πλατὺς ὑπόκειται μόνος. ὥς τε πρὸς ἀποσύρματα μὲν, ἄ-
ριστον ἂν ἔχοιτε τὸ φάρμακον τοῦτο. κόλπων δὲ καὶ ἀποστημάτων, οὔτ' ἄριστον ἁπάντων, οὔτ' ἀρετῇ τῶν ἀρίστων δεύτε-
ρον. ἀλλ' ἐπὶ μετρίων τῷ μεγέθει τούτων τῶν παθῶν, ἐν ἁπαλοχρόοις, καὶ γυναιξὶ, καὶ παισὶ, καὶ γέρουσιν, ἀγαθὸν φάρ-
μακον. ὥς τε καὶ ταῦθα πλέον ἢ δεῖ, μεμαρτύρηκεν ὁ Ἡρᾶς τῷ φαρμάκῳ. πολὺ δὲ μᾶλλον ἡνίκα ἐπήνεσεν αὐτὸ
30 πρὸς δήγματα πάντα φάσκων ἁρμόττειν. τί γὰρ βούλεται τὸ πάντα προσκείμενον τῷ λόγῳ; πότερον εἰ καὶ θη-
ρίον εἴη τὸ δακόν, ἢ μόνα τὰ τῶν ἁπάντων ἀνθρώπων λέγει; καὶ μὴν ψεῦδος ἐστὶν ἑκάτερον, τὸ μὲν τῶν θηρίων ἄντικρυς.
ἃ γὰρ ἀπὸ δραστηρίων φαρμάκων θεραπεύεται μόγις, οὐκ ἄν τις ταῦτα φαίη διὰ τοῦδε κατορθοῦσθαι δύνασθαι.
τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἐλέγχει, καὶ οὕτως ἀδιόριστος ὁ λόγος, ὡς βλάπτειν μᾶλλον ἢ ὠφελεῖν τοὺς ἀκούσαντας. ἐὰν ἐπι-
στεύσῃ τις τινὰ τῶν ἰατρῶν ἐπιτιθέναι τὴν ἔμπλαστρον ταύτην ἐν παγκρατίῳ δηχθέντι νεανίσκῳ τὸν λιχανὸν
δάκτυλον, ὃς οὕτως ἔσχε κακῶς, ὡς κινδυνεῦσαι μὲν ἀποσαπῆναι τὸ δηχθὲν μόριον ὅλον, ἐπιγενομένης ση-
πεδόνος αὐτῷ. μόλις δ' ἐν χρόνῳ πλείονι θεραπευθεὶς, ἐκολλώθη. γενομένου τοῦ δὲ τοῦ δήγματος, οὐκ εἰς νεῦρον,
ἀλλ' εἰς σάρκα, θαυμαστὸν οὐδὲν ἀπὸ τοῦ τοιούτου φαρμάκου θεραπευθῆναι. τὰ γὰρ τῶν ἀνθρώπων δήγματα
παραπλήσια τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ἕλκεσιν, εἰ μὴ πάνυ κακόχυμος ὁ δακὼν εἴη, ἢ νενηστευκώς γε μέχρι καὶ πλέονος,
ἢ τεθυμωμένος, ὡς ἐκκεχολῶσθαι τό, τε σύμπαν σῶμα, καὶ τὰ περὶ τοὺς ὀδόντας. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἐπὶ τούτων, τί
40 τοιοῦτον ἀξιόλογον φανεῖται ποιοῦν τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἀρκέσει τῷ παραχρῆμα χρησαμένῳ, μηδὲν ἀδικηθῆ-
ναι, πρίν τι τῶν ἰδίως ἐπιτηδείων εἰς τὰ τοιαῦτα φαρμάκων ἐπιβληθῆναι κατὰ τοῦ δηχθέντος μορίου, περὶ
ὧν αὖθις εἰρήσεται. νυνὶ δ' ἀποχρήσει τοσοῦτον εἰπεῖν ὡς ἐφ' ὧν, ἤτοι γε αὐτὸς, ὁποῖον εἴπομεν, εἴτε πίθηκος, εἴτε
κύων, εἴτ' ἄλλο τι τοιοῦτον ζῷον εἴη δακόν. *

Περὶ τῆς ἀτταλικῆς Ἀνδρομάχου λευκῆς ἐξήγησις, καὶ σύνθεσις, ὅτι, ἧττον βλάπτει
τοὺς λυσσοδήκτους, καὶ τοὺς νευροτρώτους.

Αἱ δι' ἐλαίου νέου καὶ ὕδατος σκευαζόμεναι λευκαὶ χωρὶς τοῦ τὸ πέπερι καὶ τὸν λιβανωτὸν λαβεῖν, ἀδικοῦσι με-
γάλως τὰ δηχθέντα μόρια, κἂν βραχύτατον ἰώδους ἔχῃ τὸ τοῦ δακόντος ζῴου σίαλον. ἧττον δ' ἐκείνων ἁπασῶν
ἡ ἀτταλικὴ βλάπτειν πέφυκε τῷ τὴν τερεβινθίνην ἐμβάλλεσθαι, καὶ τὸ ἔλαιον τὸ παλαιόν, καὶ τὸν λιβανωτόν,
καὶ τὸ πέπερι. κατὰ ταῦτα δὲ, κἀπὶ τῶν νευροτρώτων, αἱ μὲν ἄλλαι λευκαί, βλαβερώτεραι, πολὺ δὲ ἐλάττων ἡ ἐκ
50 τῆς δὲ βλάβη, παλαιὸν μὲν ἔλαιον ἐχούσης, ὕδωρ δ' οὐκ ἐχούσης. ἔτι δὲ μᾶλλον εἰ τὰς τρεῖς ὅλας οὐγγίας ἔχει
τοῦ λιβανωτοῦ, καὶ μὴ τὸ ἥμισυ. λέλεκται γάρ μοι καὶ πρόσθεν, ὡς εἰ καὶ οὕτω σκευάζοιμεν, ἐπὶ τῶν τοιού-
των λευκῶν ἡ στυπτηρία πρὸς κακοῦ γίνεται τῷ φαρμάκῳ. δεῖται γὰρ οὐ τῶν στυφόντων, ἀλλὰ τῶν ἱκανῶς
ἑλκόντων ἔξω τὰ διὰ βάθους ἐνοχλοῦντα, τά τε νενυγμένα νεῦρα, καὶ τὸ τῶν ζῴων ἰῶδες σίαλον. καὶ πυρίκαυ-
τα δὲ, τὴν ἔμπλαστρον ταύτην ἰᾶσθαι φησὶν ὁ Ἡρᾶς ἀνιεμένην, ῥοδίνῳ ἢ μυρσίνῳ, ἢ μυρρίνῳ. πολὺ δὲ καὶ ταῦθα
λείπεται τῶν θεραπευόντων καλῶς φαρμάκων τὰ πυρίκαυτα, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν αὖθις εἰρήσεται. βελ-
τίους γὰρ ἐπὶ τούτων, αἱ ἄλλαι λευκαί, μήτε λιβανωτὸν ἔχουσαι, μήτε ῥητίνην. ἀπολείπονται δὲ καὶ αὗται πάμ-
πολυ τῶν ἰδίως ἰωμένων τὰ πυρίκαυτα, καθάπερ ἔφην τὴν ὑπ' ἐμοῦ συντεθεῖσαν ἐκθεραπεύειν αὐτὰ προσ-
λαβοῦσαν ὄξος. ἐκείνη μὲν γὰρ ἐν ἅπαντι καιρῷ χρήσιμος. ἡ δὲ διὰ τοῦ πεπέρεως λευκή, τοῖς ἀποδαρεῖσι, κατα-

καύμασιν. ὅταν μὲν οὖν εἰς οὐλὴν ἄγηται, χρήσιμος. ἔμπροσθεν δὲ καθ' ἑαυτὴν μὲν ἄχρηστος, ἀνεθεῖσα δ' ἐν ἐλαίῳ
μυρσίνῳ, χρήσιμος, οὐ μὴν ἰσοσθενῶς γε τοῖς ἰδίως ἁρμόττουσι πρὸς τὰ πυρίκαυτα φαρμάκοις. καὶ διηχθεῖσαν
» αὐτὴν ὁ Ἥρας ἁρμόττειν φησίν. ἀλλὰ κἀνταῦθα διορισμοῦ χρεία. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν σκληρῶν καὶ δυσπέπτων,
ἀσθενέστερον ἐστὶ τὸ φάρμακον, ἐπὶ δὲ τῶν μετριωτέρων, ἱκανόν, καὶ μάλιστα ἐπὶ γερόντων, καὶ παίδων, καὶ γυ-
» ναικῶν, καὶ συλλήβδην φάναι τῶν ἁπαλοσάρκων. ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἰόνθοις τὸ φάρμακον χρήσιμον, ὡς καὶ τοῦτο
ἔγραψεν ὁ Ἥρας ἀληθεύων. ἀδιορίστως δέ, περὶ τῶν ἐξανθημάτων ἀπεφήνατο. καὶ γὰρ καὶ τούτων ὅσα μετρίως
» ὑπόσκληρα θεραπεύει. τὰ δὲ ἐπὶ πλεῖον ἥκοντα θέρμης, ἤ τι φλεγμονῶδες ἔχοντα, παροξύνει καὶ μάλιστα ἐν
» ἀρχῇ. ἐφεξῆς δὲ τῶν εἰρημένων, ὁ Ἥρας ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. ἐποίησε καὶ ἐπὶ σκληρίας [illegible],
» ἥτις συνέστη ἐκ τόκου καὶ διεφόρησεν, οὐκ ἀδύνατα λέγων. ἐχρῆν δ' αὐτὸν προσγεγραφέναι, ποῖος ἦν ἡ σκλη-
10 ρία, πότερον αὐτῆς ὅλης τῆς μήτρας, ἢ κατὰ τὸν αὐχένα μόνον, ἢ τὸ στόμιον, ἢ κατὰ τὰς κεραίας, ἢ κατά τι
τῶν ἔξωθεν ἐπικειμένων σωμάτων αὐτῇ. καὶ πρὸς σύριγγας δὲ ἐπαινεῖ τὴν ἔμπλαστρον αὐτὴν ὁ Ἥρας μει-
ζόνως ἢ πέφυκεν, ἁπάσας τε τὰς ἄλλας, καὶ μάλιστα τὰς ἐν δακτυλίῳ γινομένας. αὐτὸς γὰρ οὕτως ὠνόμα-
σε, θεραπεύειν αὐτὴν ἀποφηνάμενος. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς ποδάγραν καὶ ἄνθρακας, ἐπινυκτίδας τε καὶ κον-
δυλώματα, λέπρας τε καὶ λειχῆνας καὶ ὑπώπια, τὴν προκειμένην ἔμπλαστρον ἐπαινῶν ἐστὶν ὁ Ἥρας. εἰ μὲν
οὖν ὡς τῶν βελτιόνων αὐτοῦ μὴ παρόντων χρησάμενός τις αὐτῇ, μετρίως ἂν ὠφελήσειεν, ἀληθῶς ὑπείλη-
φεν. εἰ δ' ὡς ἀρίστῳ φαρμάκῳ πρὸς ταῦτα, ψεύδεται φανερῶς, ἑτέρων πολλῶν ἀμεινόνων ὄντων. ἐπὶ δὲ τῷ
» τέλει τῶν ἐπαίνων αὐτῆς, οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι. χρῶ δὲ αὐτῇ μάλιστα, ὅταν ἕλκος ὑπὸ δριμέων
» φαρμάκων, καὶ ἔναιμον, ἀναλύηται, καὶ ἀναφλεγμαίνῃ, καὶ ἐπὶ τῶν περὶ τὸ γόνυ ἀποστημάτων. ἐχρῆν δὲ
» κἀνταῦθα προσγεγράφθαι, κατὰ μὲν τὸν τῶν ἀποστημάτων λόγον, τοὺς ἁπαλοσάρκους καὶ παῖδας καὶ γυναῖ-
20 κας, καὶ γέροντας, ἐπὶ δὲ τῶν ἑλκῶν, τὰς ἰδέας αὐτῶν ὡς ἡμεῖς ποιήσομεν ἐν τῷ περὶ τῶν κακοήθων ἑλ-
κῶν, λόγῳ. τῶν γὰρ οὕτως κακοήθων, οὐδενός ἐστιν ἡ προκειμένη κατὰ τὸν ἐνεστῶτα λόγον ἔμπλαστρος, ἐπου-
λωτική. διορισμοῦ δὲ δεῖ, τοῖς δυσεπουλώτοις ἀπὸ τῶν κακοήθων. οὐδὲ γὰρ πάντ' ἐστὶ τὰ κακοήθη, δυσεπούλω-
τα. καὶ λεχθήσεται δηλονότι προϊόντος τοῦ λόγου, περί τε τῆς διαφορᾶς αὐτῶν καὶ τῶν φαρμάκων, ὅσα πέ-
φυκεν ὠφελεῖν ἑκάτερα. καὶ διὰ μόνων δὲ τῶν μεταλλικῶν ἐγχωρεῖ σκευασθῆναι λευκὴν ἔμπλαστρον, ὡς ὀλί-
γον ἔμπροσθεν ἐπὶ τῆς λιθαργύρου μόνης ἑψηθείσης ἔλεγον. ἐὰν γὰρ τῇ λιθαργύρῳ προσβληθῇ τὸ ψιμύθιον, εἶ-
τα ἐλαίου τε καὶ ὕδατος ἑκατέρου διπλάσιον μιχθῇ, καὶ τὴν ἕψησιν, ὡς ἀρτίως εἶπον, ἐπ' ἀνθράκων προδιακε-
καυμένων ἐν ἀέρι λαμπρῷ ποιήσεταί τις, εὔκολλόν τε τὸ φάρμακον ἔσται καὶ λευκὸν τὴν χρόαν, τοῦ δὲ διὰ μό-
νης λιθαργύρου κατασκευασθέντος, ἐμψυκτικώτερον. ὥσπερ γε ἡ μολύβδαινα ψυκτικωτέρας τε καὶ παχυ-
μερεστέρας ἐστὶ φύσεως, καὶ ἐὰν λιθαργύρῳ συμβάλλῃ τις αὐτήν, οὕτω καὶ τὸ ψιμύθιον, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι τῆς
30 μολυβδαίνης. εἰ δὲ καὶ παλαιὸν ἐμβληθείη τὸ ἔλαιον, ἕξει καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, οὐκ ὀλίγην γλισχρότητα,
πρὸς τὸ μὴ ῥᾳδίως ἀποπίπτειν τοῦ σώματος, ὥσπερ ἂν ἐπιτεθὲν τύχῃ. λευκὴν δὲ γενέσθαι τὴν ἔμπλαστρον εἰ
βούλοισθε, καθαρώτατον ὡς οἷόν τε καὶ λαμπρότατον ἔλαιον ἐμβάλλετε. πολλὰ γάρ ἐστιν οὐ τοιαῦτα. παρηγορι-
κὸν δὲ καὶ ἀνώδυνον ἔσται τὸ φάρμακον, ἐὰν καὶ στέαρ αὐτῷ τις ἐπεμβάλῃ, καθάπερ εἴωθα ποιεῖν ἐγώ. χήνειον
δ' ἔστω τὸ στέαρ, ἢ τούτου μὴ παρόντος, ὀρνίθειον. εἰ δὲ μηδὲ τοῦτ' ἔχοιμεν, ὕειον ἐμβάλλωμεν, εἰδότες μὲν οὐ σμι-
κρὰν ὑπεροχὴν εἶναι τοῦ χηνείου παρὰ τὰ ἄλλα, χρώμενοι δὲ καὶ τοῖς χείροσιν, ὅταν ἀπορῶμεν τοῦ καλλίστου.
καὶ γὰρ ὅταν μὴ παρῇ κιννάμωμον, ἐπὶ τὴν ἀρίστην ἐρχόμεθα κασίαν. Ἀρκεῖ δὲ ἐπὶ τῇ προειρημένῃ συμμε-
τρίᾳ μιγνύναι τοῦ στέατος ἥμισυ μέρος τοῦ σταθμοῦ τῶν μεταλλικῶν ἑκατέρου, ὡς εἶναι λιθαργύρου μὲν καὶ ψι-
μυθίου, μέρος ἓν ἑκατέρου. διπλάσιον δέ, ἐλαίου. καὶ διπλάσιον ὕδατος ἢ καὶ πλεῖον ὀλίγῳ. τοῦ δὲ στέατος ἥμι-
συ μέρος. ὅπως δὲ λέγω τοῖς ἴσα μέρεσιν ἐπιζητοῦ τὰ μετρούμενα, διπλάσιά τε ἡμίσεα καὶ ἴσα, μικρὸν ἔμπρο-
40 σθεν ἐδήλωσα, τὴν ὁμωνυμίαν ἐξηγησάμενος τῆς παρὰ ῥωμαίοις σταθμικῆς λίτρας τῇ μετρικῇ. τοῦτο τὸ
φάρμακον ἐσκεύασα πολυειδῶς. καὶ γὰρ ἴσα τὰ τέτταρα μίξας, ἥμισυ τοῦ στέατος ἐνέβαλον εἰς αὐτά, καί ποτε
καὶ τῶν ὑγρῶν ἑκατέρου μέρους ἓν καὶ ἥμισυ. γενήσεται δὲ ὡς ἐπὶ παραδείγματος, ἡ συμμετρία τοιάδε.
Λιθαργύρου λίτραν μίαν. ψιμυθίου, λίτραν μίαν. τοῦ δὲ ἐλαίου καὶ τοῦ ὕδατος, ἑκατέρου λίτραν ἥμισυ. καὶ λοι-
ποῦ στέατος, ἡμιλίτριον. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ τὸ τρίτον τῆς λίτρας ἔβαλον, ὥσπερ καὶ τοῦ ὕδατος μίαν λίτραν. ἐν δ' εἰώ-
θασι λέγειν πολλάκις οἱ ἰδιῶται, καὶ τῶν ἰατρῶν οἱ τούτοις ὅμοιοι, φυλάξασθε ποτὲ εἰπεῖν, ὡς αὐτοὶ λέγου-
σιν, ἄμεινον γίγνεσθαι, τὸ δεῖνα τὸ φάρμακον εἰ προσλάβοι τοῦ δεῖνος, ὅπερ ἂν ὀνομάσωσιν. ἔνιοι δ' αὐτοὶ μὲν ἀ-
γνοεῖν ὁμολογοῦσιν, ἐρωτῶσι δ' ἡμᾶς, ὁποία τῶν συνθέσεων καὶ σκευασιῶν ἐστὶ καλλίστη, μὴ γινώσκοντες ἄλλην
ἐπ' ἄλλης διαθέσεως εἶναι χρησιμωτέραν. ἁπλῶς δὲ καὶ ἀδιορίστως, οὐδὲ μίαν ἀρίστην. διὰ τοῦτ' οὖν ἐγὼ τῶν
ἁπλῶς φαρμάκων ὑμᾶς ἀξιῶ, τὰς δυνάμεις ἀκριβῶς ἐπίστασθαι. χρῆσθαι γὰρ οὐχ οἷόν τε καλῶς τῷ συνθέ-
50 τῳ, τούτων ἀγνοουμένων. αὐτίκα γοῦν ἐπὶ τῆς προκειμένης κατὰ τὸν λόγον τόνδε λευκῆς ἐμπλάστρου τὸ πρό-
σφατον στέαρ μιγνύμενον, ἀνωδυνώτερον μὲν ἐργάζεται τὸ φάρμακον, ὡς καὶ ὑποφλεγμαίνῃ τὸ ἕλκος,
ὠφελεῖν αὐτό, χεῖρον δ' εἰς τὴν ἐπούλωσιν ποιήσει. τὸ δὲ χωρὶς τοῦ στέατος ἐπουλωτικώτερον μέν, οὐχ ὁμοίως
δὲ ἀνώδυνον. εἴρηται δὲ καὶ πρόσθεν, ὡς ὕδατος μὲν προσλαβόν, ἐμψυκτικώτερον γίγνεται, παλαιοῦ δὲ
ἐλαίου. διαφορητικώτερον, ὁ δυνάμενος οὖν γνῶναι τίνος μᾶλλον χρῄζοι τὸ ἕλκος, οὗτος ἄριστα καὶ αὐτὸς συν-
θήσει τὰ φάρμακα, καὶ τοῖς ἤδη συγκειμένοις χρήσεται. κἀμὲ πολλάκις ἐθεάσασθε τοῖς τῶν παρακαλεσάν-
των ἰατρῶν εἰς συμβουλὴν φαρμάκοις, θεραπεύσαντα πολλά, τῶν ἐκείνοις ἀπορουμένων. ἄριστον οὖν εἴρηται
φάρμακον, οὐχ ἁπλῶς, ἀλλὰ τῶν ἐπαγγελλομένων τό δέ τι ποιεῖν, ὥσπερ ἐγὼ τὴν φοινικίνην ἀρίστην ἔφην εἶναι
πρὸς τὰ ῥευματικά, χρωμένων αὐτῇ κατὰ τοὺς προειρημένους διορισμούς.

Περὶ τῶν ἄλλων λευκῶν ἐμπλάστρων.

Αἱ μὲν οὖν προειρημέναι λευκαὶ, καθ' ὃν εἴρηκα λόγον, ἐσκευάσθησαν ἐκ παλαιοῦ. πολυειδεῖς δ' ἄλλαι μετὰ ταῦ-
τα συνετέθησαν, ἀφαιρούντων γέ τινα καὶ προστιθέντων καὶ ὑπαλλαττόντων τῶν ἐπιγινομένων ἰατρῶν. περὶ
ὧν καὶ αὐτῶν ἄμεινον εἰπεῖν, ἕνεκα τοῦ γυμνάσασθαι ποικίλως ὑμᾶς ἐν τῇ τῶν φαρμάκων συνθέσει. γέγρα-
πται τοίνυν ὑπ' Ἀνδρομάχου, κατὰ τὸ βιβλίον, ὃ ἐπιγράφει, δυνάμεις πρὸς τὰ ἐκτὸς, ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμα-
σι. Λευκὴ ᾗ χρῶμαι. Λιθαργύρου μνᾶ α. ψιμυθίου μνᾶ α. κηροῦ τέταρτον. ῥητίνης τέταρτον. ἐλαίου κο-
τύλαι, γ'. ὕδατος κοτύλαι β'. ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, οὔτ' ἐπὶ τίνων ἁρμόττει προσγράψας, οὔτε
περὶ τῆς ἑψήσεως αὐτοῦ διελθών, τινὲς μὲν οὖν εἴκοσιν οὐγγίας ἔχειν φασὶ τὴν μνᾶν, ἔνιοι δὲ ἑκκαίδεκα. καὶ δύ-
ναιτ' ἂν ἑκατέρως σκευάζεσθαι τὸ φάρμακον. οὐ μὴν ὀρθῶς μοι δοκεῖ τὸ ἴσον ἐμβάλλειν ῥητίνης τε καὶ κηροῦ.
10 βέλτιον γὰρ ἡ Ἀτταλικὴ σύγκειται, τὸν κηρὸν τῆς ῥητίνης, λαμβάνουσα διπλάσιον. πρόδηλον δὲ ὅτι τῆς ῥητί-
νης ἴσης ἐμβληθείσης τῷ κηρῷ, γένοιτ' ἂν ἐκκολλωτικὴ μὲν ἔμπλαστρος, οὐχ ἡδεῖα δ' ὁμοίως τοῖς ἕλκεσιν, ἀλλ' ἔ-
χουσα δριμύ. καὶ μέντοι καὶ τῷ μὴ δηλῶσαι ποίαν βούλεται βάλλεσθαι ῥητίνην οὐχ ὀρθῶς ἔπραξεν. ἀλλ'
ἡμεῖς γε γινώσκοντες ἀμείνω κατὰ πάντα τὴν τερμινθίνην εἶναι τῆς κολοφωνίας τε καὶ φρυκτῆς ὀνομαζο-
μένης, ἐκείνην ἐμβαλοῦμεν. εἰ δὲ καὶ τὰ τῆς λάρικος εὐποροίημεν, οὐδὲν κωλύει χρήσασθαι. παραπλήσιαι
γάρ πως εἰσίν. ἐλαίου δὲ κοτύλας τρεῖς ἡγοῦμαι γράφειν αὐτὸν τὰς Ἀττικὰς, ἢ πάντως ἂν ἐγεγράφει λίτρας.
καί τοι θαυμάσειεν ἄν τις, ὅπως ἐν Ῥώμῃ διατρίβων, ἀντὶ λιτρῶν ὠνόμαζε κοτύλας. ἐπιχώρια γὰρ ταῦτα ὀνό-
ματα, τό, τε τῆς λίτρας, καὶ τὸ τοῦ ξέστου. καὶ τὸ τῆς οὐγγίας. ἐκ πολλῶν φαρμάκων πάλαι συγγεγραμμένων,
πρὶν εἰς τοσοῦτο δυνάμεως αὐξηθῆναι τὰ Ῥωμαίων. ἐσχάσαμεν ἣν ὀνομάζουσιν ἐκεῖνοι κοτύλην, ἴσην εἶναι
ταῖς κατὰ τὴν νῦν ἐν Ῥώμῃ λίτραν οὐγγίαις ἐννέα. μή τι οὖν καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος τὰς τρεῖς κοτύλας ἀξιοῖ βάλ-
20 λειν, ὡς ἑκάστης αὐτῶν οὔσης οὐγγιῶν θ', καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὰς τοῦ ὕδατος δύο; προειδότες οὖν ὑμεῖς
τὴν ἑκάστου τῶν ἁπλῶν δύναμιν, ὅπως ἂν σκευάσητε, χρῆσθαι δυνήσεσθε πρὸς ἅπερ ὁ τῆς συνθέσεως ἐπαγ-
γέλλεται τρόπος, ἐπιτρέψαντες ἑτέροις ζητεῖν, ὁποία τῶν συνθέσεων ἐστὶν ἀρίστη. πᾶσαι γὰρ, ἄρισταί τε εἰσὶ, καὶ
οὐκ ἄρισται, καθότι προεπιδέδεικταί μοι. καὶ γὰρ αὖ καὶ ταύτης ἐφεξῆς, ἑτέραν ὁ Ἀνδρόμαχος γράφει τήνδε.

Λευκὴ ἄλλη.

Λιθαργύρου δραχμαὶ ρξ. ψιμυθίου δραχμαὶ σ'. κηροῦ δραχμαὶ ν'. τερεβινθίνης δραχμαὶ ι, κδ'. ἐλαίου κοτύλης
ἥμισυ. ὕδατος κυ. ς. Αὕτη τοίνυν ἡ ἔμπλαστρος, τῆς προτέρας πλέον ἔχουσα τὸ ψιμύθιον τοῦ λιθαργύρου,
λευκοτέρα μὲν ἂν γένοιτο, καὶ ψυκτικωτέρα, κατά γε τοῦτο. ῥᾳδίως δ' ἀποτρίπτουσα, καὶ ἑκκαίδεκα καὶ διμοιρον
οὐγγίας τὴν κοτύλην ἔχειν ὑποθώμεθα, καθάπερ ἔνιοι φασί. βοηθεῖ γε μὴν αὐτῇ πρὸς τοῦτο τῆς τερεβινθί-
νης ἡ μίξις, ὡς μὴ κραῦρον γίνεσθαι τὸ φάρμακον. ἐπεὶ τελέως ἂν ἀλιπὲς ἦν, καὶ ξηρὸν, ὀλίγον ἔχον ἐλαίου τε
30 καὶ ὕδατος. οὐ προσέγραψε δὲ, οὐδ' ἐπὶ ταύτης ὁ Ἀνδρόμαχος, οὔθ' ἕψησιν, οὔτ' ἐπαγγελίαν.

Λευκὴ ἄλλη.

Ἑτέραν δ' ἐφεξῆς τῇδε γράφει τρίτην, τὰ μὲν ἄλλα τὰ αὐτὰ πάντα ἔχουσαν, τῇ δὲ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως ἀπα-
λλακτικῇ. πρόσκειται δὲ αὐτῇ ταῦτα τὰ δύο. ὄρχεως βοτάνης δραχμὰς η. στρουθίου, οὐγγίας δύο. ὕδωρ δὲ οὐδ' ὅ-
λως ἐμβάλλει τῷ φαρμάκῳ τούτῳ. καὶ τοῦ λιβανωτοῦ τὰς ε καὶ εἴκοσι δραχμὰς ἀξιοῖ βάλλειν, οὐ προσγράψας
ὡς ὁ Ἥρας εἴωθεν. ἔνιοι δὲ δέκα δύο καὶ εἴκοσι βάλλουσιν. ἐλαίου μέντοι καὶ ταῦθα δύο κοτύλας μίγνυσι, τὴν αὐ-
τὴν ἀσάφειαν ἡμῖν καταλιπὼν, ἧς ἔμπροσθεν ἐμνημόνευσα. μέμψαιτο δ' ἄν τις αὐτῷ μεγάλως, μὴ προσγρά-
ψαντι τὰς ἐπαγγελίας τῶν φαρμάκων. οὐ γὰρ δήπου τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει τὸ δεύτερον γεγραμμένον τῷ πρώ-
τῳ τε καὶ τῷ τρίτῳ. τὸν Ἥραν δὲ ἐπαινεῖν προσήκει τάς τε ἐπαγγελίας τῶν φαρμάκων γράψαντα, καὶ τοὺς τρό-
πους τῶν χρήσεων, οὓς ὅλως ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπὶ τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων κατέλιπε, σπανίως που μόνην τὴν
40 ἐπαγγελίαν προσθείς. οὐ μὴν οὐδ' ὅπως χρὴ τὸ φάρμακον ἑψεῖν ἔγραψεν. ἀλλ' οὐκ ἄν τις αὐτὸν ἴσως ἐν τούτῳ
μέμψαιτο τοῖς ἤδη γεγυμνασμένοις κατὰ τὴν ἰατρικὴν τέχνην, οὐκ ἰδιώταις γράφοντα. τὸ δὲ μὴ προστιθέναι
τὰς ἐπαγγελίας, ἢ τὰς καθόλου δυνάμεις οὐ σμικρὸν ἁμάρτημα. τί γὰρ καί φησί τις ἀπολογούμενος ὑπὲρ
αὐτοῦ; τάχ' ἴσως, ὅτι τοῖς ἐπισταμένοις τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεις γέγραπται ταῦτα. καὶ μὴν οὐ-
δεὶς ἐκείνων Ἀνδρομάχου δεῖται, δυνάμενός γε καὶ αὐτὸς ὁμοίως συντιθέναι.

Λευκὴ Ἥρου.

Πάλιν οὖν ἐπὶ τὸν Ἥραν ἀφικόμεθα, γράφοντα μετὰ τὴν Ἀτταλικὴν ἔμπλαστρον, ἑτέραν λευκὴν, αὐτοῖς ὀνό-
» μασι τοῖσδε. λευκὴ πρὸς τοὺς λυσσοδήκτους. ποιεῖ δ' ἀκριβῶς καὶ πρὸς τοὺς ὑδροφόβους. ῥύεται γὰρ εὐθὺς τοῦ
» κινδύνου ἐπιτεθεῖσα τῷ τραύματι. τοῖς μέντοι κεκρατημένοις ἄγαν καὶ καταπότιον ὅσον καρύου ποντικοῦ
» ἐξ αὐτῆς ποιήσαντα διδόναι. καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐφ' ἡμέρας μ'. μεταβάλλει μέντοι τὴν χρόαν ἐπὶ τῶν πλείστων,
50 καὶ γίνεται μέλαινα. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀνθρωπόδηκτα, κυνόδηκτα, ἀποσύρματα, δυσκατούλωτα, αἴρει καὶ
» ὑπώπια κε α. καὶ τραύματα κολλᾷ. ποιεῖ καὶ πρὸς φύματα, ῥαγάδας. ἔστι δὲ καὶ πισσὸς μαλακτικός. δεῖ μέν-
» τοι παρὰ μίαν λύειν, καὶ ἀποσπογγίζειν τὴν ἐπιγινομένην τοῖς ἕλκεσι μελανίαν. καὶ τοῦτο ποιεῖν, ἕως ἂν μηκέ-
» τι φαίνηται ἡ μελανία. ἡ αὐτὴ καὶ κατουλωτική ἐστι, καὶ πρὸς πάντα ἀγαθή. ταῦτα προειπὼν Ἥρας, ἐφεξῆς ἔ-
γραψε τὴν συμμετρίαν τῆς ἐμπλάστρου κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. Λευκή. Κηροῦ λευκοῦ ποντικοῦ λίτρας β'.
λιθαργύρου χρυσίτιδος λίτραν μίαν. ψιμυθίου λίτραν α. σμύρνης οὐγγίας β'. μυελοῦ ἐλαφείου οὐγγίας β'. λι-
βάνου ἀτόμου οὐγγίαν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστην α. συμμετρία μὲν ἡ δὲ τῶν συντιθέντων τὴν ἔμπλαστρον.
ἐφεξῆς δὲ τὴν ἕψησιν, οὕτως ἔγραψε. λιθάργυρον ἐλαίῳ ἕψε. ὅταν δὲ δοκῇ γλοιοῦσθαι κατὰ τὴν σύστασιν, κη-
ρὸν, εἶτα τὸ ψιμύθιον ἔμπασσε, καὶ κίνει. ὅταν δ' ἑνωθῇ καὶ ἀμόλυντος γένηται, ἀφελὼν τὴν ἀνθρακιὰν, τὸν

μυελὸν ἀποδίδου. ψύξας δὲ ἀποδίδου τὴν σμύρναν καὶ τὸν λιβανωτὸν, καὶ μαλάξας χρῶ. καὶ κατὰ τοῦτο οὖν
ἐπαινεῖν χρὴ τὸν Ἥραν, οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀπολείποντα τὴν ἔμπλαστρον ἑψεῖν, ὅπως ἂν βουληθῶμεν, ἀλλ' αὐτὸν προσ
γεγραφότα. πρόχειρον γὰρ ἦν ἅμα τῇ λιθαργύρῳ τὸ ψιμύθιον εὐθέως ἀπ' ἀρχῆς ἑψεῖν, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων λευ-
κῶν. ἡμεῖς τε τοῦτο ὡς ἐπίπαν εἰώθαμεν ποιεῖν, ἀλλ' αὐτός τε ἐκεῖνος ἐπ' ἄλλων ἔγραψεν. ἀλλ' ἐπί γε ταύτης ὕστε
ρον ἐμβάλλειν αὐτὸ κελεύει, μὴ προσγράψας μὲν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τοῦτο ποιεῖν ἄμεινον, ἐνδεικνύμενός γε μὴν,
ὡς οὐχ εἷς τρόπος ἑψήσεως ἐπὶ πάντων ἐστὶν ὁμοίως χρήσιμος, ἀλλ' ἐπ' ἐνίων, καὶ δύο, καὶ τρεῖς ποιήσασθαι δυ-
νατόν ἐστιν, οὐ μόνον ὑπαλλάττοντας τὴν χροιὰν, ἀλλὰ καὶ τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων. ὥσπερ ἐπὶ τῆς δὲ τῆς
νῦν προκειμένης, οὐκ ἐβουλήθη τὸ ψιμύθιον ἑψηθῆναι μετὰ τῆς λιθαργύρου, γινώσκων αὐτὸ, καὶ τὴν ἀκριβῆ
λευκότητα μὴ φυλάττον ἐν τῷ καθέψεσθαι, καὶ τὴν δύναμιν ἣν ἔχει μετὰ τῆς ψύξεως, ἀποτιθέμενον. ἴσως οὖν
10 τις ζητήσει, καί τι διαφορητικὸν εἶναι βουλόμενος τὸ φάρμακον ὁ συνθεὶς πρῶτον, ὅς τις ποτ' ἦν, ὅμως ἐ-
πειράθη διαφυλάξαι τὸ ψιμύθιον ὠμὸν ἐν αὐτῷ. δοκεῖ δέ μοι τούτου χάριν ἐπὶ τὴν τοιαύτην ἐλθεῖν σκευασίαν,
ἵν' ἔχῃ τι καὶ τῆς ἀποκρουστικῆς δυνάμεως τὸ φάρμακον. τὰ γὰρ οὐδεμίαν ἔχοντα τοιαύτην, οὐκ ἀσφαλῆ τοῖς
πληθωρικοῖς σώμασιν. ὅπως οὖν ἁρμόττῃ καὶ τούτοις, εἰκὸς μεμίχθαι τὸ ψιμύθιον ὠμόν. εὔδηλον δ' ὅτι μεγά-
λας ἐπαγγελίας τὸ προκείμενον ἐπαγγέλλεται φάρμακον, ἐκ τοῦ προσειληφέναι τήν τε σμύρναν, καὶ τὸν
ἐλάφειον μυελόν. ὡς τά τε ἄλλα ταῖς κοιναῖς ταύταις ἐμπλάστροις ἔχει τὰ αὐτά. μεμαθήκαμεν δὲ, τὴν μὲν
σμύρναν ἰσχυρῶς ξηραῖνον εἶναι φάρμακον, ἱκανῶς τε λεπτομερές. τὸν δὲ μυελὸν οὐδενὸς ἧττον τῶν μαλα-
κτικῶν ὀνομαζομένων. εἴρηται δὲ περὶ τῆς δυνάμεως ταύτης ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων ἁπασῶν τῶν δευτέρων
ἐν τῷ ε, τῆς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας. ἔοικε γε μὴν οὐ τούτοις μόνοις ὁ συνθεὶς τὸ φάρμα-
κον, ἀλλὰ καὶ τῷ λευκῷ κηρῷ τῷ ποντικῷ θαῤῥῆσαι, φαρμακώδη δύναμιν ἔχοντι, καὶ διὰ τοῦτο πλεῖστον αὐ-
20 τὸν ἐμβάλλειν. ξέστου δὲ νομίζω μεμνῆσθαι τὸν Ἥραν τοῦ ῥωμαϊκοῦ. παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ἀθηναίοις, οὔτε τὸ μέ-
τρον ἦν, οὔτε τοὔνομα τοῦτο. νυνὶ δὲ ἀφ' οὗ ῥωμαῖοι κρατοῦσι, τὸ μὲν ὄνομα τοῦ ξέστου παρὰ πᾶσιν ἐστὶ τοῖς ἑλληνι-
κῇ διαλέκτῳ χρωμένοις ἔθνεσιν, αὐτὸ δὲ τὸ μέτρον οὐκ ἴσον τῷ ῥωμαϊκῷ. χρῶνται γὰρ ἄλλος ἄλλῳ ξεστιαίῳ μέ-
τρῳ. παρὰ γοῦν τοῖς ῥωμαϊκοῖς, ὁ ξέστης ἔχει μίαν λίτραν καὶ ἡμίσειαν καὶ ἕκτον, ὡς εἶναι τὰς πάσας οὐγκί-
ας κ, ἃς ὡς τὸ πολὺ τοῖς κέρασι μετροῦσιν, ἐπιτετμημένοις ἔξωθεν, γραμμαῖς τισι κυκλοτερέσιν. ἔνιοι δὲ ψευ-
δῶς ὑπειλήφασι τὸν ῥωμαϊκὸν ξέστην, ὀκτωκαίδεκα μετρικὰς ἔχειν οὐγκίας. ἔοικεν οὖν καὶ ὁ Ἥρας ὅταν κοτύ-
λην γράφῃ, τὸ μὲν ἥμισυ τοῦ ξέστου σημαίνειν, ἤτοι δὲ τὰς θ. δηλοῦσιν οὐγκίας, ἐκ τοῦ λιτραίου κέρατος, ἢ τὰς
δέκα. τοῦτο γὰρ ἄδηλον. εἰ δὲ καὶ πρὸς λυσσοδήκτους ἐπιτήδειον ἐστὶ φάρμακον, εἴτ' οὖν καταπινόμενον, εἴτ' ἔξω
θεν ἐπιτιθέμενον, ἐκ λόγου μὲν, οὐχ οἷόν τε γνῶναι, δέδεικται γὰρ ἡμῖν ὅλῃ τῇ τῆς οὐσίας ἰδιότητι, τὰ τοιαῦτα
φάρμακα τὴν ἐνέργειαν ἔχοντα, καὶ διὰ τοῦτο τῇ πείρᾳ κρινόμενα, πειραθῆναι δὲ οὐδέ ποτε ἐτόλμησα τοῦ φαρ
30 μάκου τοῦδε, τίνα δύναμιν ἐν τοῖς λυσσοδήκτοις ἐπιδείκνυται, διὰ τὸ βεβαίως θεραπεῦον ἔχειν φάρμακον, τὸ
διὰ τῶν καρκίνων. ὅταν δὲ τοῦτο μὴ παρῇ, καὶ ἄλλα τινὰ μηδέποτε ἀποτυχόντα. τὸ τοίνυν ἐν οὕτως ἐπικινδύνῳ
πάθει καταλιπόντα τὰ βέβαια, πολυπραγμονοῦντος ἕνεκα πείρας προδοῦναι τὴν σωτηρίαν τοῦ δεδηγμένου,
δεινὸν καὶ ἄδικον ἐφαίνετό μοι. περὶ μὲν δὴ τῶν λυσσοδήκτων ἀρκεῖ καὶ ταῦτα εἰρῆσθαι. τὰ δ' ἄλλα τὰ περὶ
τῆσδε τῆς ἐμπλάστρου γεγραμμένα τῷ Ἥρᾳ, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἀτταλικῆς, ἔνια μὲν, ἀληθεύεσθαι φημί. τινὰ
δὲ ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐξαίρεσθαι. κάλλιστον μὲν γάρ ἐστι φάρμακον, ὡς ἐν ἐμπλάστροις, τῶν ὀνομαζομένων ὑπό τινων
ἐναίμων δὲ τραυμάτων κολλητικὸν οὐκ ἐν τοῖς πρώτοις καὶ ἀρίστοις, ὅλως δὲ περὶ τοῦ γένους τούτου τῶν ἐμ-
πλάστρων εὑρίσκω παμπόλλοις τῶν ἰατρῶν, οὐ μόνον τῶν νῦν, ἀλλὰ καὶ τῶν γεγραφότων συγγράμματα, μεί-
ζονας τῶν ἀληθῶν ἐπαίνους πεποιημένους, ὑπὲρ ὧν, ἐν τῷ μετὰ ταῦτα λόγῳ ῥηθήσεται. νῦν δὲ ἐπὶ τὴν
προκειμένην ἐλθόντες αὖθις ἐπισκεψόμεθα περὶ τῶν εἰρημένων τῷ Ἥρᾳ. φησὶ γοῦν αὐτὴν ἰᾶσθαι φύματα,
40 μηδένα προσθεὶς διορισμὸν, ὧν ἐγὼ περὶ τῆς φοινικίνης ἔγραψα. τινὰ μὲν γὰρ πάνυ θερμὰ τῶν φυμάτων ἐστὶ, καὶ
σφοδρῶς ἐξορμῶντα. τινὰ δὲ καὶ ψυχρὰ καὶ ξηρά. πάμπολλα δ' ἄλλα μεταξὺ τούτων, ἔνια μὲν, ἀκριβῶς μέ-
σα τῶν εἰρημένων, ἔνια δὲ ὀλίγον ἀφιστάμενα τῆς μεσότητος ἑκατέρωσε, καὶ τινὰ πλέον ὡσαύτως ἐφ' ἑκάτε-
ρα, καὶ τινὰ τῶν ἄκρων ἐγγὺς, ἢ μεταξύ πως ἐξ ἴσου τῶν τε μέσων καὶ τῶν ἄκρων, ἐφ' ὧν ἁπάντων ἀδύνατον ἐστὶ
τὴν ἔμπλαστρον ταύτην ἐφαρμόττειν, εἰ μὴ ἄρα βούλοιτο τήκειν αὐτὴν ὑγροῖς τισιν, ὡς γίγνεσθαι τρόπους πολ
λοὺς τῆς χρήσεως, οὓς ἐχρῆν αὐτὸν εἰρηκέναι, καθάπερ ἐπ' ἄλλων ἐποίησε. διὸ καὶ δίκαιον εἶναι φημὶ, τοῦτον
μὲν ἐπαινεῖν, ἐφ' οἷς οὗτος ἔγραψε, μέμφεσθαι δ' Ἀνδρομάχῳ. περὶ δὲ τοῦ τὴν ἔμπλαστρον ταύτην ἐπ' ἀνθρω
ποδήκτων καὶ κυνοδήκτων ἁρμόττειν, τὸν αὐτὸν νόμιζε παρ' ἐμοῦ λόγον ἀκούειν, ὃν καὶ περὶ τῆς ἀτταλι-
κῆς εἶπον. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων, ὅσα μαρτυρεῖ τῷ φαρμάκῳ, καθάπερ ἐκείνης, οὕτω κἀπὶ ταύτης,
λέγων καλὸν εἶναι τὸ φάρμακον, ἀλλὰ πολὺ λείπεσθαι τῶν εἰς ἕκαστον ἐκείνων ἄριστα ποιούντων, ὡς χρήσασθαί τινα
50 αὐτῷ θαῤῥούντως, μηδενὸς τῶν ἀρίστων παρόντος. οὐ σμικρὸν δὲ οὐδὲ τοῦτ' ἔστιν ἐν τοῖς φαρμάκοις, ὥσπερ καὶ
τοῖς διαιτήμασι, καὶ πᾶσι τοῖς κατὰ τὴν τέχνην, οὗ κατεφρόνουν μὲν ἐγὼ τὸ πρῶτον, ὡς μηδ' ἄξιον Ἱπποκράτη
εἶναι νομίζειν, παραινοῦντι ἡμῖν, οὕτω πάντα τὰ κατὰ τέχνην πράττειν ὡς ὠφελεῖν, ἢ μὴ βλάπτειν. ὕστερον
δ' ἔγνων αὐτὸ, μεγίστην δύναμιν ἔχον, ὡς ἑώρων ἐνίους τῶν ἰατρῶν, οἳ κατώρθωσαν ἔμπροσθεν φαρμάκοις ὡς
θαυμασθῆναι, τούτοις ὕστερον ἐπ' ἄλλων ἀποτυχόντας, ὡς καταγελασθῆναι. καὶ διὰ τοῦτ' ἐπειράθην ἀεὶ τοιού-
τοις χρῆσθαι βοηθήμασιν, ἐφ' οἷς ἡ μὲν τῆς ὠφελείας ἐλπὶς, ἐνίοτε ἀμφιβολίαν ἔχει, τοῦ δὲ μηδεμίαν ἀπαντῆσαι
βλάβην, ἀκριβῆ γνῶσιν. ἅπερ οὖν ἐπῄνεσα τῆς ἀτταλικῆς ἐμπλάστρου, καὶ ταύτης ὁ Ἥρας, ἔστι μὲν, ὡς ἔφην,
οὐ μεγάλα, οὐ παρόντων δὲ τῶν μεγάλως αὐτὰ δρώντων, οὐκ ἄν τις τούτοις χρώμενος ἐργάσεται βλάβην
σαφῆ, κἂν μηδὲν ὠφελήσῃ. χρῆσθαι μέντοι τις τῷ φαρμάκῳ τούτῳ βουλόμενος ἐπὶ φυμάτων, ἐξ ὧν εἶπον

ἐπὶ τῆς φοινικίνης, αὐτὸς ἐξευρήσει, τίνι ποτ᾽ ἄλλοτε ἄλλως αὐτήν. εἰρήσεται δὲ ἐπὶ πλέον ἐν τοῖς ἑξῆς καὶ τῶν φυμάτων ἐπιμέλεια πᾶσα, δι᾽ ἧς ἐλπίζω τὴν μέθοδον ὑμᾶς ἕξειν ἀκριβῆ τε καὶ τελείαν τῶν δυναμένων φαρμάκων ὠφελεῖν φύματα. καλείσθω δὲ ὑμῖν ἡ ἔμπλαστρος αὕτη λευκὴ πρὸς λυσσοδήκτους, ὥσπερ ἡ διὰ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως, Ἀτταλική. Γράφει δ᾽ ἐφεξῆς τῇδε καὶ ἄλλην ἔμπλαστρον ὁ Ἥρας, κατὰ τήνδε τὴν λέξιν.

Λευκὴ ἡ Ἀρειαβαρζάνιος, ᾗ Ξενοκράτης τὸ περὶ τὸν ταρσὸν ἀπόστημα διεφόρησεν, ἤδη μετὰ βεβληκός. εἶτα τήν τε συμμετρίαν τῶν ἐμβαλλομένων εἰς αὐτὴν εἰπών, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἕψησιν, ἐπὶ τέλει προσέγραψε, κατὰ λέξιν οὕτως. ποιεῖ μάλιστα πρὸς τὰ κακοήθη καὶ νεμόμενα καὶ δυσαλθῆ, καθόλου τε πρὸς πᾶν ἕλκος. αὐτὴν δὲ τὴν συμμετρίαν τῶν συντιθέντων τὸ φάρμακον, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἐκ τρίτου μέρους ἔγραψε, τῆς ὁλοκλήρως ὑπ᾽ ἄλλων γεγραμμένης κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. Λιθαργύρου δραχμὰς σ΄. κηροῦ δραχμὰς ν΄. παλαιοῦ ἐλαίου κοτύλας τρεῖς. ψιμυθίου δραχμὰς π΄. τερεβινθίνης δραχμὰς λβ΄. κηρύκων κεκαυμένων δραχμὰς ι΄. λιβανωτοῦ ∠ ιθ΄. ὕδατος Κυ. ιβ΄. Ταῦτα πάντα τὰ νῦν ὑπ᾽ ἐμοῦ λελεγμένα φάρμακα κατὰ τὸ τρίτον μέρος ἔγραψεν ὁ Ἥρας. Λιθαργύρου ∠ ξς΄. ὀβολοὺς δ΄. κηροῦ ∠ ις΄. ὀβολοὺς δ΄. ἐλαίου δὲ παλαιοῦ κοτύλην α΄. καὶ ψιμυθίου μὲν δραχμὰς κς΄. καὶ τριώβολον. τῆς δὲ τερμινθίνης ῥητίνης, δραχμὰς ι΄. καὶ τριώβολον. κηρύκων κεκαυμένων δραχμὰς γ΄, καὶ διώβολον. καὶ λιβανωτοῦ, δραχμὰς ς΄. καὶ διώβολον ὕδατος κυάθους δ΄. εἶτ᾽ ἐφεξῆς τὴν ἕψησιν οὑτωσὶ γράφει. τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ψιμύθιον σὺν τῷ ὕδατι καὶ τῷ ἐλαίῳ τρίβε, εἶτα ἕψε ἐν καινῇ χύτρᾳ ἐπὶ μαλακοῦ πυρός, κινῶν σιδηρᾷ σπάθῃ ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ καυθῇ. ὅταν δὲ ἀνέφθος ᾖ, ἐπέμβαλλε κηρόν. τακέντος δέ, ῥητίνην καὶ λιβανωτὸν καὶ ἕψε ἕως ἀμόλυντον γένηται ποσῶς, εἶθ᾽ ὅταν δοκῇ ἐγγὺς εἶναι τοῦ καλῶς ἔχειν. ἐπεμβαλὼν τοὺς κήρυκας, συνέψησον τὸν λοιπὸν χρόνον. ὅταν δὲ τελέως συστραφῇ, κατέρασον εἰς θυίαν, ὕδατος ὀλίγου προϋποκειμένου, καὶ μαλάξας χρῶ. τοῦτο τὸ φάρμακον, εἰς τὸ διαφορεῖν ἀδήκτως παρεσκεύασται, τό, τε ψιμύθιον ὀλίγον ἔχον, ὡς πρὸς τὴν ἀναλογίαν τῆς λιθαργύρου, καὶ μετὰ ταύτης ἀπ᾽ ἀρχῆς ἑψόμενον, ἰσχυρῶς τε ξηραῖνον φάρμακον, διὰ τοὺς κεκαυμένους κήρυκας. ἡ δ᾽ αὐτή πως ἐστὶ δύναμις, καὶ ταῖς πορφύραις, καὶ τοῖς ὀστρέοις κεκαυμένοις. εὔδηλον δ᾽ ὅτι χωρὶς τῶν σαρκῶν, καίεται τὰ τῶν ζώων τούτων ὄστρακα. καὶ Ἥρας μὲν ἓν ἔγραψε βιβλίον τῶν δυνάμεων. Ἀσκληπιάδης δέ, ὁ ἐπικληθεὶς φαρμακίων δέκα, χωρὶς τῶν θηριακῶν καὶ γυναικείων, προσθεὶς καὶ αὐτὸς ἑκάστου φαρμάκου τὴν ἐπαγγελίαν, ἐπὶ πολλῶν δέ, καὶ τὴν ἕψησιν, ἐπ᾽ ἐνίων δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως. ὁ δ᾽ Ἀνδρόμαχος, πολλὰς ἤθροισε δυνάμεις, καὶ σχεδὸν οὐκ ἐλάττους τῶν ἐν τοῖς δέκα τοῦ φαρμακίωνος Ἀσκληπιάδου. τρισὶ δ᾽ αὐτὰς περιέλαβε βίβλοις, ἐν ᾗ μέν, ἐν ᾧ τὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα φάρμακα γράφει. δευτέρῳ δέ, ἐν ᾧ τὰ εἴσω τοῦ σώματος λαμβανόμενα. καὶ τρίτῳ τῷ κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς. μέμψαιτο δ᾽ ἄν τις, ὡς ἔφην αὐτῷ, μήτε τὰς σκευασίας προσγράφοντι, μήτε τοὺς τρόπους τῶν χρήσεων. μήτε τὰς δυνάμεις, μήτε τὰς ἐπαγγελίας.

Αἱ ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι λευκαί.

Ἐπὶ τὸν Ἀσκληπιάδην οὖν ἤδη μεταβάς, παραθήσομαι τὰς ὑπ᾽ αὐτοῦ γεγραφείσας ἐμπλάστρους λευκὰς ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ τρίτου βιβλίου τῶν ἐκτός. ἐπιγράφει δ᾽ αὐτὸς αὐτὰ πρώτην Μαρκέλλαν καὶ δευτέραν, καὶ τρίτην, καὶ τετάρτην καὶ πέμπτην. ὥσπερ τὰ ἄλλα τῶν ἐντὸς πέντε, πρῶτον Μάσωνα. καὶ δεύτερον. καὶ τρίτον, καὶ τέταρτον. καὶ πέμπτον. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Μαρκέλλῃ κατὰ τὸ τέλος, ἔγραψε λευκὰς ἐμπλάστρους, μίαν μέν, ἧς τὴν ἐπαγγελίαν φησὶν εἶναι πρὸς τὰ πυρίκαυτα, καὶ ἀχρούσματα καὶ χρῶτας ἁπαλούς, ἣν ἄκεσιν ὀνομάζεσθαι φησίν. ἕψειν δὲ ὁμοῦ τὰ τέτταρά φησι, λιθάργυρον. ψιμύθιον, ἔλαιον, ὕδωρ, ἴσα πάντα, καὶ δῆλον ὅτι ψαθυρόν, καὶ ἀλιπὲς γίνεται τὸ φάρμακον τοῦτο, ὡς μηδὲ προσμένειν τῷ χρωτὶ δύνασθαι χωρὶς ἐπιδέσεως. εἰ μή τι ὡς προεῖπον ἔμπροσθεν ἐπὶ πλέον ἑψηθείη τὰ μεταλλικά, τοιαύτην ἀναγκαῖόν ἐστι γίνεσθαι τὴν ἔμπλαστρον. ἐπὶ πλέον δ᾽ ἕψεται, πλείονα μοῖραν ἐν τῇ μίξει τῶν ὑγρῶν ἔχοντα. Ἑτέραν δ᾽ ἐφεξῆς τῇδε λευκὴν ἔμπλαστρον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, τὴν αὐτὴν μὲν ἐπαγγελίαν ἔχουσαν, οὐ τὴν αὐτὴν δὲ σύνθεσιν. οὔτε γὰρ ἴσον ἐμβάλλει σταθμὸν τῶν μεταλλικῶν, ἀλλὰ τὸ ψιμύθιον, ἡμιόλιον τοῦ λιθαργύρου, καὶ προσεμβάλλει στέατος μοσχείου, τὴν ὅλην συμμετρίαν ποιήσας τήνδε. Ψιμυθίου δραχμὰς ρκ΄. λιθαργύρου δραχμὰς π΄. στέατος μοσχείου δραχμὰς λ΄. κηροῦ δραχμὰς κε΄. ἐλαίου κοτύλας β΄. τοῦτο τὸ φάρμακον, ὀλίγον ἔχει ἔλαιον ὡς πρὸς τὴν τῶν μεταλλικῶν ἀναλογίαν, ἐάν τις ὑπόθηται τὴν κοτύλην ἔχειν οὐγγίας θ΄. Ῥωμαϊκὰς τὰς καταγεγραμμένας ἐν τοῖς συνήθεσι κέρασι λιτραίοις. ἐπεὶ δὲ πεπλεόνασται τὸ ψιμύθιον ἐν αὐτῷ, καὶ διὰ τοῦτο στυπτικώτερον ἐγίνετο τοῦ προγεγραμμένου, τὸ στέαρ ἔμιξεν ὁ συνθεὶς αὐτό, γινώσκων δὲ τὸ τῶν βοῶν στέαρ θερμότερόν τε καὶ διαφορητικώτερον ὑπάρχειν τοῦ τῶν ὑῶν, ἐφυλάξατο τελείου βοὸς ἐμβάλλειν στέαρ. ἐν ἅπαντι γὰρ τῷ γένει ζώου τὰ νέα τῶν τελείων, ὑγρότερόν τε καὶ ἧττον θερμὸν ἔχει τὸ στέαρ. εἴη ἂν οὖν καὶ ἥδε ἡ σύνθεσις περιεργοτέρα μὲν τῆς ἁπλῆς λευκῆς ἐμπλάστρου τῆς προγεγραμμένης ὑπ᾽ αὐτοῦ, πλέον οὐδὲν εἰς ὠφέλειαν ἔχουσα. Τρίτην δὲ ἄλλην λευκὴν ἔγραψεν ἐπουλωτικήν, ἐκ ψιμυθίου μὲν ἴσου τῇ λιθαργύρῳ, κηροῦ δὲ τετάρτου μέρους, ἢ κατὰ ταῦτα, καὶ τῆς τερεβινθίνης αὖ πάλιν ἐξ ἡμίσεος μέρους τοῦ κηροῦ. τὸ δ᾽ ἔλαιον ὀλίγου δεῖν ἴσον ἐμβέβληται τοῖς μεταλλικοῖς ἀμφοτέροις ὁμοῦ. καὶ τούτῳ πάλιν αὐτῷ τὸ ὕδωρ ἴσον. ἐβουλήθη τε ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον, τοῦ μὲν ψιμυθίου καὶ τοῦ λιθαργύρου βάλλεσθαι ∠ ρ΄. ἑκατέρου. τοῦ κηροῦ δὲ ∠ κε΄. καὶ τῆς τερμινθίνης ιβ΄. τοῦ δὲ ἐλαίου καὶ τοῦ ὕδατος, ἀνὰ δύο κοτύλας. τῆς οὖν Ἀτταλικῆς ἀναμνησθέντες ἐμπλάστρου, τὰ μεταλλικὰ μὲν ὡσαύτως ἐχούσης τῇδε, καθάπερ καὶ τὸ ἔλαιον ἅμα τῷ ὕδατι, τὸν δὲ κηρὸν διπλάσιον τοῦ κατὰ τήνδε καὶ τὴν τερεβινθίνην ὡσαύτως, εἴσεσθε σαφῶς, ἥν τινα διαφορὰν ἔχει πρὸς ἄλληλα τὰ φάρμακα. προσέκειτο τ᾽ ἐκείνοις καὶ λιβανωτός, καὶ στυπτηρία, καὶ πέπερι. Καὶ μέντοι καὶ μέμνηται τῆς Ἀτταλικῆς ἐκείνης ἐμπλάστρου καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, οὐκ ὀνομάζων αὐτὴν Ἀτταλικήν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τὸ πέπερι βάλλων, τὰ δ᾽ ἄλλα πάντ᾽ ὡσαύτως. ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως. Λευκὴ Μνασαίου λεγομένη. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ.

Λιθαργύρου, ψιμυθίου ἀνὰ ∠ ρ΄. κηροῦ ∠ ν΄. τερμινθίνης, λιβάνου, ἀνὰ ∠ κε΄. στυπτηρίας σχιστῆς, δραχμάς.

ιβ΄. ἐλαίου κοτύλας β΄. μὴ νομίσητε δὲ διαφθείρειν ἐὰν εὕρητέ που δραχμὰς ρ΄. ἀντὶ μνᾶς. λι. γεγραμμένας. ἀλλ' ἐκεῖνο σκοπεῖτε, πότερον ὁ γράψας ταῖς ρ΄. δραχμαῖς τὸ ἥμισυ τοῦ κηροῦ μίγνυσιν αὐταῖς, εἴτ' ἐκείνου τὸ ἥμισυ τῆς τερμινθίνης, ὡς εἶναι τοῦ μὲν κηροῦ, ν΄. τῆς δὲ τερμινθίνης, κε΄. δραχμάς, ἢ τινὰ ἑτέραν ποιεῖται συμμετρίαν. εἰ μὲν γὰρ τὴν εἰρημένην, οὐδὲν διοίσει, τοῦ λέγοντος λίτραν καὶ ἡμιλίτριον καὶ τρεῖς οὐγγίας. ἡ μὲν γὰρ λίτρα δραχμὰς ἔξ ἔχει πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα. τὸ δὲ ἡμιλίτριον, ὀκτὼ καὶ μ΄. δηλονότι, καθάπερ καὶ τούτου πάλιν τὸ ἥμισυ τέτταρας καὶ κ΄. ὡς θ' ἡ αὐτὴ ἀναλογία σώζεται, μηδὲν μεγάλου διαφέροντος εἴτε ταῖς ρ΄. δραχμαῖς τῶν μεταλλικῶν, εἴτε ταῖς ἐνενήκοντα ἕξ, αἱ δύο κοτύλαι τοῦ ἐλαίου μιγνύοιντο. κατὰ τοῦτο μὲν οὖν οὐ διοίσει τὰ φάρμακα, λίτρας ὀνομαζομένης, ἢ δραχμῶν ρ΄. ἐκείνη δὲ διενήνοχε, τὸ ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένον φάρμακον τῆς ἀπαλικῆς ἐμπλάστρου, τὸ τὴν ἀπαλικὴν ἕξ μὲν δραχμὰς τῆς σχιστῆς στυπτηρίας, τρεῖς δὲ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως, τὴν δ' ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένην, τὸ μὲν λευκὸν οὐκ ἔχειν πέπερι, διπλάσιον δὲ τὸν σταθμὸν τῆς σχιστῆς στυπτηρίας. εὔδηλον δ' ὅτι στυπτικώτερον μέν πως, καὶ διὰ τοῦτο ἐπουλωτικώτερον ἔσται τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου φάρμακον, διαφορητικώτερον τὸ ἀπαλικόν. ὡς θ' ὅπερ ἔφην καὶ πρόσθεν οἱ ζητοῦντες ὁπότερον αὐτοῖν ἐστὶ βέλτιον, οὐκ ἴσασι χρῆσθαι φαρμάκοις. εἰς μὲν γὰρ τὴν ἐπούλωσιν, τὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου βέλτιόν ἐστιν, εἰς δὲ τὴν διαφόρησιν, τὸ ἀπαλικόν. ἐν ἑνὶ δὲ λόγῳ μεμνῆσθαι χρὴ τοῦ ὑφ' Ἱπποκράτους γεγραμμένου κατὰ τὸ περὶ τροφῆς, ὡς ἐν τῷ πρός τι, τό, τε φαῦλον, καὶ τὸ οὐ φαῦλον λέγεται, καὶ δηλονότι τὸ βλαβερόν τε καὶ ὠφέλιμον. ἑτέρῳ δ' λόγῳ φαίης ἂν εἶναι τῆς δὲ τῆς ἐμπλάστρου τὴν ἀπαλικὴν βελτίονα, τῷ πολυχρηστοτέραν ἐκείνην ὑπάρχειν.

Ἀμέλει καὶ αὐτὸς Ἀσκληπιάδης ἐφεξῆς τῇ δε τῇ νῦν εἰρημένῃ, γράφων αὐτὴν ἐκείνην τὴν διὰ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως οὐκ ὀνομάζει ἀπαλικήν, ἀλλὰ παμφίλιον, ἀγνοῶν ὡς οἶμαι τὸν πρῶτον αὐτὴν εὑρόντα, προσθεὶς δὲ τοὔνομα τοῦ χρωμένου τε καὶ δόντος αὐτῷ. τὴν δ' οὖν ἐπαγγελίαν αὐτῆς κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν. Ἄλλη παμφίλιος λεγομένη, φάρμακον εὖ τετευγμένον. ποιεῖ πρὸς τὰ παλαιά, καὶ δυσαλθῆ, ἄνθρακας, ἐπινυκτίδας, ἀχῶρας, ψωρώδεις διαθέσεις, κόλπους παρακολλᾷ, ποιεῖ πρὸς ἀποστήματα, κονδυλώματα, καὶ σχεδὸν πολυχρηστότερον ἐστὶ τὸ φάρμακον. Συγκεῖσθαι δ' αὐτό φησιν ἐκ ψιμυθίου μὲν καὶ λιθαργύρου, καὶ κηροῦ καὶ τερμινθίνης, καὶ τῶν δύο κοτυλῶν τοῦ ἐλαίου, κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ Ἥρᾳ. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τῆς σχιστῆς στυπτηρίας, καὶ τοῦ λευκοῦ πεπέρεως. ὕδατος δὲ οὐ μέμνηται κατὰ τὴν σκευασίαν, ἀλλ' οὐδέ τι τοῦ λιβανωτοῦ. τινὲς δ' οὐ πέντε καὶ εἴκοσι βάλλουσιν, ἀλλὰ τὸ ἥμισυ, καὶ μέχρι γε καὶ περὶ τοῦ ὕδατος. γράψας γὰρ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας δύο βάλλεσθαι, μετὰ ταῦτα προσέγραψεν ὕδατος κοτύλας β΄, ἢ κοτύλην μίαν. ἐγὼ δὲ καὶ χοεῖς ὕδατος ἐσκεύασα τὸ φάρμακον πάνυ πολλάκις, καὶ βέλτιον εἰς πάντα τ' ἄλλα γινόμενον φαίνεται, πλὴν εὖ τῶν ἁπαλοχρώτων, ἄμεινον γὰρ ἐπὶ τούτων ἐστὶ, τὸ προσειληφὸς ὕδωρ, καὶ μάλισθ' ὅταν ὑποφλεγμαίνῃ τὰ ἕλκη. Διαγράφει μὲν ταῖς εἰρημέναις λευκαῖς ἐμπλάστροις, καὶ ἄλλην ὁ Ἀσκληπιάδης, ἐπαγγελλομένην θεραπεύειν λυσσοδήκτους, ὥσπερ καὶ ἡ παρὰ τῷ Ἥρᾳ γεγραμμένη τὴν ἐπαγγελίαν εἶχε. προσλαμβάνει δὲ καὶ αὕτη παρὰ τὴν ἁπλῶν λευκὴν τὴν ἐκ λιθαργύρου, καὶ ψιμυθίου, καὶ λιβανωτοῦ, καὶ κηροῦ συγκειμένην, ἔτι ἔξωθεν μυελὸν ἐλάφειον, καὶ σμύρναν. Ἐμβάλλει δ' εἰς αὐτήν, λιθαργύρου μὲν δραχμὰς μ΄. ψιμυθίου δὲ δραχμὰς λ΄. λιβανωτοῦ δραχμάς, ι΄. καὶ τὰς ἴσας τῆς σμύρνης. ἐλαφείου δὲ μυελοῦ δυοῖν δεούσας τῶν δέκα καὶ κηροῦ λευκοῦ, δραχμὰς ν΄. καὶ τοῦ παλαιοῦ ἐλαίου, ξέστην α΄. Γράφει δὲ τούτων ἁπασῶν ὡς εἰπεῖν, ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, ἣν ὀνομάζει ῥοδιακήν, ὡς διαφορητικήν, καὶ τὰς ἔτι τῶν μαστῶν σκληρίας θεραπεύουσαν, ἐκ τῶν δὲ συγκειμένην. λιθαργύρου καὶ κηροῦ ποντικοῦ κελεύει βάλλειν ἀνὰ λίτραν α΄. ψιμυθίου δὲ καὶ στέατος ὑείου κατειργασμένου, τὸ τῆς λίτρας ἥμισυ, τουτέστιν οὐγγίας ἕξ ἑκατέρου. καὶ σμύρνης μετὰ οὐγγίας δ΄. ὀπτῶν δὲ ᾠῶν, λεκύθους β΄. καὶ κοτύλην μίαν, καὶ ἡμίσειαν ἐλαίου. ταύτην φησὶ καὶ ἑδρικὴν ἀγαθὴν εἶναι, μὴ προγράψας διὰ τίνος βούλεται τήκεσθαι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἡμῖν ἔτι ῥέψας ἴσως στοχάζεσθαι ποτὲ μὲν διὰ ῥοδίνου, ποτὲ δὲ διὰ μυρσίνης, ποτὲ δὲ διά τινος τῶν ἐλαίων χρὴ τήκειν αὐτό.

Πῶς χρὴ συντιθέναι λευκὰς ἐμπλάστρους πρὸς τὰ δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη.

Τίνα τῶν ἑλκῶν ὀνομάζω δυσεπούλωτα, καὶ τίνα κακοήθη, διελέσθαι καιρός, οὐκ εἰς τὰ παρόντα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα λέγεσθαι, χρησίμου τοῦ διορισμοῦ γενησομένου. τὰ μὲν οὖν διὰ ἐπιρροὴν ὑγρῶν, ἤτοι πολλῶν, ἢ δριμέων, αὖθις τὴν διάθεσιν ἤδη τοιαύτην ἐσχηκέναι τὸν πεπονθότα τόπον, ὡς καὶ ἢ χρηστὸν τὸ ἐπιρρέον, ὅμως διαφθείρειν αὐτό, δυσεπούλωτα καλῶ. τὰ δ' ἤδη τὴν εἰρημένην ἔχοντα διάθεσιν, ἐξαιρέτως ὀνομάζω κακοήθη. νῦν οὖν ἐπειδή τινας τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων ὡς καλῶς ἐπουλούσας τὰ δυσεπούλωτα, γεγράφασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ, διὰ τοῦτο κάτω γράφω λευκὰς ἐμπλάστρους, ἃς συνέθηκα, πρός τε τὰ δυσεπούλωτα πάντα, καί τινα τῶν κακοήθων, ὅσα μὴ πονηρὰν πάνυ ἔχει τὴν κατασκευήν. ἐπ' ἐκείνων γὰρ αὖθις εἰρήσεται τὰ πρόσφορα φάρμακα. πρῶτον καὶ ἐνταῦθα τὴν μέθοδον ὁρῶ, καθ' ἣν μαθήσεσθε πολλὰς τοιαύτας ἐμπλάστρους συντιθέναι. διττὸς δ' αὐτῆς ὁ σκοπός, ὁ μέν τις κοινὸς ἁπάντων τῶν κατὰ μέθοδον συντιθεμένων φαρμάκων, ὁ δέ τις ἴδιος ὁ πρὸς τὴν χρόαν τούτων διαφερόντων. ὅσα τοίνυν ἐγνώκατε κατὰ τὴν περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, ἀδήκτως μέν, ἰσχυρῶς δὲ πάνυ ξηραίνοντα, ταῦτα ἀναμνήσθητε. πάντως δ' εἶναι προσήκεν αὐτὰ πρὸς τῷ μὴ δάκνειν. ἢ στύφειν σαφῶς, ἔτι καὶ ῥύπτειν δύνασθαι. καὶ γὰρ καὶ κοῖλα φαίνεται τὰ πλεῖστα τῶν τοιούτων ἑλκῶν ὡς διὰ ἀναβρώσεως ὑγρῶν κακοήθων γινόμενα. καὶ διὰ τοῦτο σαρκωθῆναι δεόμενα. δέδεικται δ' ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου, τὰ σαρκοῦντα φάρμακα πάντα, ῥυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα φάρμακα ξηρὰν δύναμιν ἔχει, τοιούτων ἑλκῶν θεραπευτικήν. ἀλλὰ νῦν ἡμεῖς ἀναμνησθῶμεν τῶν ἤτοι φυλάξαι τὴν λευκότητα τῶν συντιθεμένων ἐμπλάστρων δυναμένων, ἢ μὴ πολύ γε βλάψαι. τοιαῦτα δ' ἐστὶ καδμία, καὶ πομφόλυξ, καὶ τίτανος. ὄστρεά τε κεκαυμένα, καὶ πορφύραι καὶ κήρυκες, καὶ τὸ τῆς σηπίας ὀστῶδες. οὐ πολὺ δ' ἂν λυμαίνοιτο τῇ χροᾷ καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς, καὶ τῆς κεκαυμένης χαλκίτεως τὸ μὴ πυρρόν, ἀλλὰ τεφρῶδες, ἢ ὑπόλευκον. ὅπως δὲ χρὴ τὸ τοιοῦτο παρασκευάζειν

αὖθις εὑρήσεις κατὰ τὸν τῆς θηριακῆς ἀντιδότου λόγον. ἕκαστον δὲ τῶν εἰρημένων εἰ πλυθείη, παντάπασιν ἄδηκτον
γίνεται. καθάπερ καὶ ὁ κηρὸς, ὃν χρὴ μίξαι σκευαζομένῳ τῷ φαρμάκῳ, καὶ ἡ ῥητίνη. λέλεκται δ' ὅτι κηρὸς μὲν
ὁ τυῤῥηνικὸς, ἢ ὁ ποντικὸς ὀνομαζόμενος, ἐπιτήδειός ἐστιν εἰς τὴν τῆς λευκῆς ἐμπλάστρου κατασκευήν. αἱ ῥητῖ-
ναι δὲ ἥτε λάριξ ὀνομαζομένη, καὶ ἡ τερμινθίνη, πρὸς τὰ κακοηθέστερα τῶν ἑλκῶν λυσιτελέστερα. καὶ λιβανωτοῦ
δὲ ἐμβάλλειν τι προσήκει μέρος, ἕνεκα τοῦ πέττεσθαι καὶ διαπυΐσκεσθαι τὴν διάθεσιν τῶν κακοηθῶν ἑλκῶν. οὐ
μόνον δὲ πλύνειν χρὴ τῶν εἰρημένων φαρμάκων ἕκαστον, ἀλλὰ τά γε μεταλλικὰ, καὶ λειοῦν ἐπὶ πλεῖστον ἐν ἡλίου
μένῳ χωρίῳ μεθ' ὕδατος, ἢ ὄξους, ἢ θαλάττης, ἢ οἴνου. καθαρὸν δὲ καὶ λευκὸν καὶ διαφανὲς ἀκριβῶς ἕκαστον τού-
των ἔστω, χάριν τοῦ συντελέσαι τι τῇ λευκότητι τοῦ φαρμάκου. καὶ περὶ τοῦ ψιμυθίου δὲ πρόσθεν εἴρηται καὶ
τοῦ ἐλαίου, καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἑψήσεως, καὶ τοῦ περιέχοντος ἀέρος, καὶ τοῦ πυρὸς, ὅπως ἂν ἕκαστον αὐτῶν συντελοῖ
10 τι τῇ λευκότητι. καθάπερ δὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων, οὕτως κἀπὶ τούτων, εἰδότα χρὴ τὰς δυνάμεις ὕδατός τε καὶ ὄξους,
καὶ θαλάττης, οἴνου τε τοῦ λευκοτάτου, μιγνύειν ἐν τῇ συνθέσει τὸ χρησιμώτατον εἰς τὴν θεραπευομένην
διάθεσιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐχθρωδῶν ἑλκῶν καὶ τὰ χείλη παχέα καὶ σκληρὰ καὶ πολλῆς δεόμενα λεπτύνσεως ἐχόντων,
τὰ δι' ὄξους καὶ θαλάττης λελειωμένα χρησιμώτερα τῶν δι' ὕδατος. ἐφ' ὧν δὲ δριμὺ καὶ δακνῶδές ἐστι τὸ φερόμε-
νον ἐν τοῖς ἕλκεσιν ὑγρὸν, ἐν ὕδασι χρὴ λελειῶσθαι μᾶλλον ἕκαστον τῶν μεταλλικῶν· ὥσπερ γε πάλιν ἐν οἴνῳ
μᾶλλον, ἐφ' ὧν πολὺ φαίνεται τὸ ἐπιῤῥέον ὑγρὸν τοῖς ἕλκεσι. τούτων γοῦν ἕκαστον, ὧν εἶπον ἐν ἑκάστῳ τῶν εἰρημένων,
ὑγρῶν λελειωμένον, ἡμέραις πλείοσιν, ἐμβαλὼν ἑκάστοτε* τῶν διὰ ψιμυθίου τε καὶ λιθαργύρου φαρμάκων,
πάντων αὐτῶν ἐπειράθην ἐπουλούντων κάλλιστα. τινὰς δὲ γραφὰς καὶ φίλοις ἔδωκα δεομένοις τοιούτων φαρ-
μάκων, ὑφ' ὧν καὶ αὐτῶν εἰς πεῖραν ἀχθέντα, τὴν ἐπαγγελίαν ἐφαίνετο διασώζοντα. προεψημένης οὖν, ὡς εἴρη-
ται, τῆς λιθαργύρου μετὰ τοῦ ψιμυθίου, καὶ πλησίον ἀμολύντου συστάσεως ἥκοντος τοῦ φαρμάκου, προσβάλ-
20 λειν χρὴ τῆς λάρικος, ἢ τῆς τερμινθίνης ῥητίνης μετὰ τοῦ λευκοῦ κηροῦ, καὶ τούτων καλῶς ἑνωθέντων, ἐπεμ-
βάλλειν τὰ μεταλλικὰ, τοιάνδε συμμετρίαν ἔχοντα, τῆς μὲν λιθαργύρου καὶ τοῦ ψιμυθίου κατὰ τὸ σύνηθες
ἑκατέρου λίτραν μετὰ δυοῖν ἐλαίου λιτρῶν ἑψέσθω, πολλάκις δὲ καὶ ὕδατος ἡμίλιτρον ἐπεμβάλλων· τήκεται
γὰρ οὕτως ἡ λιθάργυρος θᾶττον, ἡ δ' ἕψησις ἀναλίσκει τὸ ὕδωρ, ὡς μηδὲν σαφῶς εἰς ὑγρότητα συντελεῖν τῷ
φαρμάκῳ. ῥητίνης δὲ, τρεῖς οὐγγίαι, καὶ κηροῦ διπλάσιαι τούτων, αὐτάρκεις εἰσίν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δύο μὲν τῆς
ῥητίνης ἐμβάλλετέ ποτε, τέτταρας δὲ τοῦ κηροῦ, καὶ οὕτως οὐδὲν μέγα διαφερούσας εὑρήσεται τὰς συνθέσεις.
ἱκανὴ δὲ καὶ λιβανωτοῦ μία καὶ ἡμίσεια οὐγγία, μετὰ τὸν κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην ἐμβαλλομένη. καὶ μετὰ ταῦτα,
οὐγγίαι τρεῖς τῶν ἄλλων, ἅπερ εἰσὶ δραχμαὶ κδ'. πρὸ ταῖς εἴκοσι ἐμβαλεῖς δὲ δυοῖν καὶ τριῶν καὶ πλειόνων,
καὶ πάντων ὧν εἶπον, ὧν ἂν ἑκάστου τύχῃς εὐπορῶν. ὅταν εἰ πάντ' ἔχεις, ἴσον ἐμβαλεῖς, ἑκάστου, τῆς καδμίας λέ-
γω καὶ πομφόλυγος, καὶ τῶν κεκαυμένων κηρύκων, ἢ ὀστρέων, καὶ τῆς τοῦ χαλκοῦ λεπίδος. ἔσονται δ' ἑκάστου
30 ἀνὰ δραχμὰς ς'. ἡ συμπλήρωσις τῶν τριῶν οὐγγιῶν. εἰ δὲ καὶ τιτάνου πεπλυμένης μιγνύεις, ἑκάστου δραχμαὶ
ε'. βληθήσονται. εἰ δὲ καὶ τῆς κεκαυμένης χαλκίτεως, ἑκάστου δραχμαὶ δ'. ὡς ἁπάντων τῶν ἓξ συνελθόν-
των, συμπληροῦσθαι τὰς τρεῖς οὐγγίας. ἔστω δὲ ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις, πεπλυμένη, καὶ δηλονότι τεφρώδης
τὴν χροιὰν, οὐχ οἵαν οἱ πολλοὶ τῶν καιόντων ποιοῦσιν αὐτὴν, ὠχρόξανθον ὡς ἄν εἴποι τις. καὶ εἰ δύο δέ τινα τού-
των ἔχοι τις μόνα, τρεῖς οὐγγίας ἐξ ἀμφοῖν ἐμβαλλέτω, τουτέστιν ἑκατέρου μίαν καὶ ἡμίσειαν. ταῦτα ἀρκεῖ κα-
τὰ τὸ παρὸν ὑμῖν, εἰς ἐμπλάστρων λευκῶν σύστασιν ἐπίστασθαι πρὸς ἕλκη δυσεπούλωτα. καὶ κηρωταὶ δὲ λευ-
καὶ, καὶ πάρυγροι, διὰ τῶν αὐτῶν σκευάζονται, διαφέρουσαι τῶν ἐμπλάστρων, τῷ μηθ' ἑψῆσθαι τὴν λιθάρ-
γυρον καὶ τὸ ψιμύθιον. ἐμβεβλῆσθαι δὲ στέαρ, ἤτοι χηνὸς, ἢ ἀλεκτορίδος, ἢ ὑὸς, ἢ μόσχειον. εἰ δ' οἴνου ποτ' εὐπο-
ρείης, ἢ ὄξους, λευκοτάτων τε καὶ διαυγεστάτων, ἐμβαλεῖς αὐτῶν ἀντὶ ὕδατος.

Δημοκράτους περὶ λευκῆς ἐμπλάστρου.

40 Ἐπεὶ δὲ αἱ διὰ μέτρων ἐγγεγραμμέναι δυνάμεις φαρμάκων εὐμνημόνευτοί εἰσι, καὶ διαφυλάττουσιν ἀκρι-
βῆ τὴν συμμετρίαν αὐτῶν, ἔδοξέ μοι κάλλιον καὶ τούτων μνημονεύειν. γεγραφότος οὖν Δαμοκράτους λευ-
κὰς ἄλλας ἐμπλάστρους, καὶ μέντοι καὶ λευκὴν, ἣν ἐπαινεῖ, παραθήσομαι τὴν γραφὴν, αὐτοῖς τοῖς ὑπ' ἐ-
κείνου γεγραμμένοις στίχοις, τῷ τριμέτρῳ καλουμένῳ μέτρῳ.

Δεῖ δὲ μετὰ τούτων τοὺς φιλιάτρους ἔχειν
Λευκὴν καλὴν ἔμπλαστρον εἰς ἀποσύρματα,
Καὶ τὰ πυρίκαυτα, καὶ τὰ χωρὶς αἰτίας
Ἐξ ἐπιπολῆς γινόμενα φαυδρὰς ἕλκεα.
Σκευάζεται δὲ οὕτως. ψιμυθίου λίτραν
Λιθαργύρου τε τῆς τεφρᾶς, *καὶ μάλιστα νῦν
50 Λίτραν α. τε καὶ μέρος λίτρας τρίτον
Κηροῦ τε καθαροῦ ποντικοῦ, πέντε οὐγγίας
Τερμινθίνης τ' οὐγγίαν τῆς καθαρωτάτης
Λιβανίου δὲ μαννῆς, ἢ λιβανίου, πέντε οὐγγίας
Λευκοῦ δ' ἐλαίου τοῦ καλοῦ καὶ προσφάτου
Λί. ἥμισυ λίτρας καὶ ὕδατος ξέστην α.
Ἕψε δὲ ἔλαιον. ψιμύθιον λιθάργυρον.
Ὕδωρ πυρὶ κούφῳ, τῇ σπάθῃ κινῶν ἀεὶ
Ὅταν δὲ πᾶν μὲν ἐκφύγῃ καλῶς τὸ ὕδωρ.

τὸ δὲ

τὸ δὲ φάρμακον λεῖον τε καὶ λευκὸν βλέποις,
μαλακὸν ἀμόλυντον, τότε βάλλεις τερμινθίνην,
ἔπειτα κηρὸν. εἶτα λίβανον ὕστερον.
ἄρας τε κίνει τὴν χύτραν, ἀπὸ τοῦ πυρὸς
ὑποψυχέν τε συμμέτρως τὸ φάρμακον
εἰς τὴν θυίαν καταχέας, ἀναλάμβανε.
ἐπί τε τῶν γυναικῶν, ἢ τρυφερῶν παιδίων
ἔπι τε τῶν γερόντων, ἢ τῶν καχεκτούντων νέων
ταύτην κατάμισγε τῆς στυπτηρίας τρίτον
ἣν προαποδεδώκαμεν ἔμπλαστρον ἔμπροσθεν βραχύ.
καὶ χρῶ πρὸς ἅπαντα καὶ νεότρωτα τραύματα
κατάμισγε δ' αὐτῇ ῥόδινον τετηγμένη
καὶ κηρὸν ὀλίγον. καὶ λιπαρὰν ἕξεις καλήν,
οἶνον παραχέας λευκὸν, αὐστηρὸν βραχύ.
τῆς στυπτηρίας, ἧς ἐμνημόνευσεν ἡ σύνθεσις ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς δὲ τῆς πραγματείας.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ.

ΒΙΒΛΙΟΝ. Β΄.

Ἧς προκειμένης πραγματείας σκοπὸν ἐχούσης ἣν τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτον, ὡς ἐὰν ἀπολέσωμέν ποτε τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ τῶν φαρμάκων, οἷς χρώμεθα τὰς συνθέσεις γεγραμμένας ἔχομεν, αὐτοὺς ἡμᾶς δύνασθαι συντιθέναι παραπλήσια τοῖς ἀπολλυμένοις, ἀναγκαῖόν ἐστι, πρῶτον μὲν ἡμᾶς καθόλου τινὰ τύπον ὁδοῦ μεμαθηκέναι, δι' ἧς εὑρήσομεν ὃ προεθέμεθα. δεύτερον δὲ γεγυμνάσθαι κατὰ τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπὶ πολλοῖς τῶν κατὰ μέρος, εἰδότας, ὅτι χωρὶς τοῦ γυμνάσασθαι τὸ τοιοῦτο γυμνάσιον, οὐδὲν τῶν ἔργων ὀρθῶς περαίνεται. δεινὸν δὲ καὶ τὸ συμβὰν ἤδη τισὶν, ὧν ἐγὼ γινώσκω, δυσὶν ἰατροῖν. ὁ μὲν γὰρ ὑπὸ λύπης, ἐπὶ τῇ τῶν τοιούτων γραφῶν ἀπωλείᾳ συντακεὶς, ἀπέθανεν, ὁ δὲ ἀπέστη τῶν ἰατρικῶν ἔργων. ὑπάρχει δὲ τοῖς γυμνασθεῖσιν, ὡς ἐγὼ λέγω, πρὸς τῷ δύνασθαι συντιθέναι φάρμακα χρήσιμα, καὶ τὸ κριτικοῖς εἶναι τῶν γεγραμμένων τοῖς πρὸ ἡμῶν ἰατροῖς, ἐπιτηδείως τε χρῆσθαι πᾶσι τοῖς ὑπ' ἐκείνων γεγραμμένοις, εἴ γε τ' ἂν αὐτὸς εὕρῃ κατὰ τὴν διδαχθησομένην μέθοδον. βέλτιον μὲν οὖν ἐστι, τοῖς διὰ τῆς πείρας ἤδη βεβασανισμένοις χρῆσθαι, μαθόντα τῆς χρήσεως αὐτῶν τὴν μέθοδον, ἀλλ' ὅπερ ἔφην ἀνάγκη καταλαμβάνει πολλάκις ἡμᾶς, ὡς καὶ τοῖς ἀπειράστοις αὐτοσχεδιάζοντας χρῆσθαι. κατὰ μὲν οὖν τὸ πρὸ τούτου βιβλίον, ὅπως αὖτις ἐκ λιθαργύρου μόνης ἐμπλάστρους σκευάζοι, λέλεκται, ποτὲ μὲν ἔλαιον μόνον μιγνὺς, ποτὲ δ' ὄξος, ἢ οἶνον, ἤ τινα τούτων, ἐξ ὁποίας τε συμμετρίας αὐτῶν ἔμπλαστρος δύναται γίγνεσθαι λευκὴ, προσηκόντως ἑψηθεῖσα. γίγνεσθαι δ' ἔφαμεν ἐκ τούτων τῶν ἐμπλάστρων, ἐνίας μὲν ἐπουλωτικὰς, ἐνίας δὲ καὶ κολλητικὰς ἐναίμων τραυμάτων, ἐνίας δὲ φλεγμονῶν τῶν μικρῶν θεραπευτικὰς, ἐνίας δὲ αὐτῶν, καὶ τὰ δυσεπούλωτα θεραπεύειν, ὁπόσα μὴ κακοήθη, καί τινας ἐξ αὐτῶν ὄγκους παρὰ φύσιν, ὅσοι μὴ μεγάλοι, μηδὲ σκιρρώδεις εἰσὶ, διαφορεῖν. ἐγράφη δ' οὐ μετὰ πολὺ τῆς ἀρχῆς ἐν αὐτῷ, καὶ ἡ ὑπ' ἐμοῦ συντεθεῖσα ἔμπλαστρος, ἣν ὀνομάζω φοινικίνην. ἐν τούτῳ δὲ τῷ βιβλίῳ, τῷ νῦν ἡμῖν προκειμένῳ, περί τε τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρων εἰρήσεται, καὶ μηλίνων, καὶ κιρρῶν, καὶ φαιῶν, καὶ πυρρῶν, ἐν αἷς εἰσι καὶ αἱ δίχρωμοι καλούμεναι, μεταξύ τε τούτων ἕτεραι, τινὲς μὲν ὠνομασμέναι, καθάπερ λευκομήλιναί τε καὶ μελάγχλωροι, καὶ ῥυπώδεις ἀχρίζουσαί τε καὶ κυανίζουσαι, τινὲς δὲ καὶ παντάπασιν ἀνώνυμοι. τὸ μὲν οὖν ἐφεξῆς ἀλλήλαις γράφειν τὰς κατὰ δύναμιν ὁμοίας, χρήσιμόν ἐστιν, εἰς τὸ πλεῖστον ἐντυγχάνοντα, ἢ ἀναγινώσκοντα τὸ βιβλίον, ἑλέσθαι τὴν ἐπιτηδειοτάτην τῷ θεραπευομένῳ σώματί τε καὶ πάθει. τὸ δὲ τὰς κατὰ χρόαν ὁμοίας ἀναγράφειν, οὐ κατὰ τεχνικὴν ὁμοιότητα σκοπουμένων ἐστίν. ἀλλ' ἐπεὶ τινὲς ἐνίοτε τῶν πολὺ δυναμένων ἀνδρῶν κελεύουσιν ἡμᾶς, ἔμπλαστρον αὐτοῖς μηλίνην ποιῆσαι κολλητικὴν, ἑλκῶν, ἢ ἐπουλωτικὴν ἢ μαλακτικὴν τῶν σκληρουμένων, ἤ τι τοιοῦτον ἐργάσασθαι δυναμένην, ἠναγκάσθησαν ἔνιοι τῶν νεωτέρων ἰατρῶν ἐφεξῆς ἀλλήλων γράφοντες ὁμοίας κατὰ χρῶμα, προσγράφειν ἑκάστῃ τὰς οἰκείας ἐπαγγελίας. ἐγὼ τοίνυν πειράσομαι, μικτήν τινα ποιήσασθαι τὴν διδασκαλίαν ἀπὸ τῆς τεχνικωτέρας ἀρξάμενος. γράψω γε πρῶτον μὲν τὰς σαρκωτικὰς τῶν κοίλων ἑλκῶν, ὧν αἱ πλεῖσται χλωραὶ κατὰ χρόαν εἰσὶν, ἐπισημαινόμενος ὅσαι τε κολλητικαὶ τούτων ὑπάρχουσι, καὶ ὅσαι τῶν κακοηθευομένων ἰατρικαὶ, καί τι τῶν τοιούτων ἄλλο δυνάμεναι διαπράττεσθαι. δευτέρας δὲ τὰς κολλητικὰς οὐ μόνον τῶν προσφάτων ἑλκῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν κόλπων, ἐν αἷς εἰσι καὶ μέχρι συνουλώσεως ἄγουσαι πολλαὶ, καὶ τούτων ἁπασῶν ἐνίας μὲν στίχον ποιήσομαι. τῶν μηλίνων, ἕτερον δὲ τῶν βαρβάρων ὀνομαζομένων, ἕτερον δὲ φαιῶν. ἐπί τε τῶν ἄλλων χρωμάτων ὁμοίως. ἔπειτα δὲ καὶ καθ' ἓν ἄλλο βιβλίον, ἄνευ χρωμάτων ὁμοιότητος, ὅσαι τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν θεραπεύουσιν, ἃ καὶ χειρώνεια καλοῦσι. καὶ μετὰ τοῦτο καθ' ἕτερον βιβλίον, ὅσαι καὶ ταῦτα καὶ ἄλλ' ἄττα, πολύχρηστοι λεγόμεναί τε καὶ οὖσαι. καὶ μετὰ ταύτας ἁπάσας, ὅσον ὑπόλοιπόν ἐστι τῶν κατὰ τὰς δυνάμεις ἐμπλάστρων

ἐγνῶσθαι μεθόδῳ, διελθεῖν πειράσομαι. ταῦτα μὲν οὖν προείρηται κοινόν τι προοίμιον ἁπασῶν τῶν προ-
γραφησομένων ἐμπλάστρων. ἐπὶ δὲ τὰς ἐν τούτῳ τῷ βιβλίῳ γεγραμμένας μεταβήσομαι, προτάξας
αὐτῶν τινὰ λόγον κοινόν, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἤδη μοι προείρητο, φαρμάκων συνθέσεις παμπόλλων ἀξίων ἐπαίνου.
πρῶτος ὧν οἶδα Μαντείας ὁ Ἡροφίλειος ἔγραψεν, οὗ μαθητὴς γενόμενος Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος, οὐ μόνον
ἐν τῇ τῶν φαρμάκων χρήσει φαίνεται μιμούμενος ἐκεῖνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ διαιτητικὸν μέρος τῆς τέχνης,
μεθ' οὓς ἄλλοι μέν τινες ἐν πλείοσι βιβλίοις, ὥσπερ ὅ τε Μαντείας καὶ Ἡρακλείδης, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ καθ' ἓν ἢ δύο
μόνα, τὴν γραφὴν αὐτῶν ἐποιήσαντο, καθάπερ ὁ Καππαδόκης Ἥρας, οὔτ' ἀδόκιμον γράψας τι φάρμακον,
οὔτε τὰς σκευασίας αὐτῶν καταλιπών, τάς τε κατὰ μέρος χρήσεις ἁπάσας διελθών. πολλὰ δὲ φάρμακα γε-
γράφασιν ἐπιμελῶς ἐν πλείοσι βιβλίοις, ὅ τε Μούσας καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, καὶ ὁ Κρίτων. ὁ δ' Ἀνδρόμαχος,
10 ἐν ἑνὶ μὲν βιβλίῳ τὰ τῶν ἐκτὸς τοῦ σώματος ἰατρικὰ φάρμακα, καθ' ἕτερον δὲ ἐν ἔγραψε, τὰ τῶν ἐντός, οὗ τὸ καὶ
τρίτον μικρότερον τούτων ὀφθαλμικῶν. οὐ πρόσκειται δὲ ὀλιγίστων αὐτῶν, ἥ τε σκευασία καὶ ἡ χρῆσις. οὔτε δὲ τού-
των τις, οὔτε ἄλλος ἔγραψε τὸν λογισμὸν τῆς συνθέσεως ἑκάστου τῶν φαρμάκων, καὶ διὰ τοῦτο θαρραλεώτερον
οἱ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας ἀποφαίνονται, καίτοι γε διανόητα λέγοντες. εἰς περίπτωσιν γὰρ ἀναφέρουσι τὴν εὕρεσιν
τῶν συνθέτων φαρμάκων. ἐθάρρησαν δέ, τῷ μηδένα τῶν δογματικῶν ἰατρῶν διηρθρωμένως γεγραφέναι τὴν μέ-
θοδον τῆς συνθέσεως αὐτῶν. ὅταν γὰρ οἱ δογματίζοντες ἐρωτώμενοι τὸν λόγον ᾧ σύγκειται τῶν φαρμά-
κων ἕκαστον, οἷς χρῶνται, μηδὲν ἔχωσι λέγειν, ἀπολέσαντές τε τὰς γραφὰς αὐτῶν, ἀδυνατῶσιν αὐτοσχεδιάζειν
ἑτέρας συνθέσεις, αὐτοί τε εἰκότως καταφρονοῦνται, τούς τε ἐμπειρικοὺς ἐργάζονται τολμηροτέρους εἰς ἀπι-
λογίαν. εἰ δ' ἠπίσταντο τὴν ἑκάστου πάθους, ὧν θεραπεύουσι, φύσιν, ἐγίγνωσκόν τε μέθοδον, ὡς ἐξ αὐτῆς ἐξευρί-
σκειν τόν τε σκοπὸν τῆς θεραπείας ἑκάστου τε τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, οὐκ ἂν ἠγνόουν τὸν λόγον
20 τῆς συνθέσεως. οἷον αὐτίκα κοῖλον ἕλκος ἀπείρατον, οὐδὲν γὰρ χεῖρον ὡς ἔνιοι καλοῦσι συντόμου διδασκαλίας
ἕνεκεν, οὕτως καὶ ἡμᾶς ὀνομάσαι, πῶς ἄν τις ἰάσαιτο προκείσθω σκοπεῖν, ὡς εἰ καὶ μήπω μηδὲν εὕροιτο φάρμα-
κον ἐπιτήδειον εἰς αὐτό. διδαχθέντος γὰρ ὑπὸ τοῦ λόγου τὴν τῶν κοίλων ἑλκῶν ἴασιν γίγνεσθαι γεννωμένης
σαρκός, ἀντὶ τῆς ἀπολωλυίας, ἑτέρας, ἐξ αὐτῆς δηλονότι βλαστανούσης τῆς ὑποκειμένης σαρκός, ἐννοῆσαι
μὲν ἀδύνατον εἶναι γενέσθαι τοῦτο, ῥύπου κατὰ τὸ ἕλκος, ἢ πολλῆς ὑγρότητος ὑποκειμένης· ἀλλὰ τὸν μὲν
ῥύπον, ἀφαιρεῖ τὰ ῥυπτικὰ τῶν φαρμάκων, τὴν δ' ὑγρότητα διαφορεῖ τὰ ξηραντικά. χρὴ τοίνυν ἐπίστασθαι
τὰς ὕλας τῶν τοιούτων φαρμάκων, οὐχ ἁπλῶς κατὰ γένος, ὡς Διοσκουρίδης ἄλλος ἔγραψεν, ἀλλ' ὡς ἡμεῖς
ἐποιήσαμεν ἐν ταῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, οὐ μόνον γράψαντες, ἤτοι θερμαίνειν, ἢ ψύχειν, ἤ τι τοιοῦτον
ἕτερον ἐργάζεσθαι τόδε τι τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἀπόστασιν, ἢ δευτέραν ἢ τρίτην, ἢ τετάρ-
την τοῦ μέσου φαρμάκου, τοιοῦτον εἴη. καὶ πολλάκις γε, ὅτι κατὰ μεσοῦσαν ἑκάστην τούτων, ἢ ἀρχομένην ἢ τελευτῶ-
30 σαν, ὡς εἶναι δώδεκα τάξεις τῶν καθ' ἑκατέραν ἡντιναοῦν λεγομένων φαρμάκων. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἤτοι με-
τρίως θερμαίνοντος, ἢ ξηραίνοντος, ἐνίοτε δέ, σφοδρότατα ποιεῖν ὁτιοῦν τούτων δυναμένου χρῄζομεν. ὁ δ' ἁ-
πλῶς ὅτι θερμανθῆναι δεῖται τὸ μόριον ἐπιστάμενος, οὐδὲν μᾶλλον αἱρήσεται λιβανωτοῦ, πεπέρεως, καὶ νά-
πυ. ταῦτ' οὖν εἴρηται μὲν ἡμῖν καὶ πρόσθεν. εἴρηται δέ, κἀν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. ὡς προεπι-
σταμένους δ' αὐτὰ μετ' ἀποδείξεως τῆς προσηκούσης, ἐπὶ τὰ λοιπὰ προάξω, τὸν ἐνεστῶτα λόγον ἐντεῦθεν ἀρ-
ξάμενος. ἐπειδὴ ξηραίνοντός τε καὶ ῥύπτοντος μετρίας αὐξήσεως ἐδείχθη δεόμενα τὰ σαρκωθησόμενα τῶν ἑλ-
κῶν, ἀναμνησθῆναι χρὴ τὴν ὕλην τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἥτις ἐστί. δέδεικται δὲ ἐν τῇ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν
φαρμάκων δυνάμεως πραγματείᾳ, μετὰ τοῦ καὶ τὴν προσήκουσαν ἑκάστου τάξιν εἰρῆσθαι. τοῦτο γὰρ ὡς ἔφην,
ἐστὶ τὸ μάλιστα χρήσιμον, ὥστε, ἐάν ποτε δέηταί τις ἰσχυροτέρου φαρμάκου, γινώσκειν, ἐφ' ὃ μεταβήσεται. μὴ πα-
ρόντος δὲ τῶν ἁπλῶν μηδενός, ἐπὶ τὸ σύνθετον ἐρχόμεθα. καὶ πρῶτόν γε ὑποκείσθω κηρὸν ἔχειν ἡμᾶς καὶ ἰόν,
40 ἄλλο δὲ μηδὲν τῶν ἁρμοττόντων ἄντικρυς ἕλκει κοίλῳ, λιβανωτὸν λέγω καὶ ἶριν, καὶ ἀριστολοχίαν, ἄλευρόν τε τὸ
τῶν ὀρόβων, καὶ πάνακος ῥίζαν, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. γιγνώσκοντες οὖν ὅτι κηροῦ μὲν ἐπιτεθέντος μόνου ῥυ-
παρὸν εὑρεθήσεται τὸ ἕλκος, ὡς ἂν μήτε ῥύπτειν, μήτε ξηραίνειν δυναμένου, δηχθήσεται δὲ καὶ διαβρωθήσεται
καὶ φλεγμανεῖ προσαχθέντος ἰοῦ, τούτων μὲν ἑκάτερον παραιτησόμεθα, μέσον δ' ἐξ ἀμφοῖν ἄλλο ποιησόμεθα, ἀσθε-
νέστερον μέν, ἢ κατὰ τὸν ἰόν, ἰσχυρότερον δὲ κηροῦ. ἀλλ' ἐπεὶ βραχὺ μὲν ἀπολείπεται τοῦ χρησίμου ὁ προσαχθεὶς ὁ
κηρός, ὁ δ' ἰὸς ὑπερβάλλει πολύ, πολλῷ τῷ κηρῷ μίξομεν ὀλίγον ἰοῦ. πόσον οὖν πόσῳ; τοῦτο γὰρ ἐφεξῆς εἰπεῖν ἐστιν.
ἀκριβῶς μὲν οὐχ οἷόν τε τὸ ποσὸν εὑρεῖν ἑκατέρου πρὸ τῆς πείρας, στοχάσασθαι δὲ οἷόν τε, καὶ κεῖται καὶ συνθεῖναι τὴν
πρώτην μηδεμίαν ἀποτυχίαν ἀξιόλογον ἔχον φάρμακον, ὥσπερ ἐγώ ποτ' ἐποίησα κατά τινα κώμην, ἐν ᾗ μήτ' αὐ-
τὸς εἶχόν τι φάρμακον ἑπόμενον. ἄλλος τε οὐδ' ἦν ὑπὲρ τῶν κατ' αὐτήν, εὗρόν τε μόνα τῶν ἐπιτηδείων εἰς σύνθε-
σιν, ἰὸν καὶ κηρόν. ἀναλαβὼν δ' ἀμφότερα, καὶ τήξας ἐπὶ πυρὸς τὸν κηρόν, σὺν ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, ὡς γενέσθαι κηρωτὴν
50 ὑγράν, ἔμιξα τῇ λίτρᾳ τῆς κηρωτῆς οὐγκίαν μίαν ἰοῦ. τουτέστι τὸ δωδέκατον μέρος. ἐνενόησα γὰρ ἢ τὸ δέκατον
ἢ τὸ ι β'. μίξαι, τὸ πλέον μὲν ὑποπτεύσας ὡς δριμύτερον ἐσόμενον τοῦ κηροῦ, τὸ δ' ἔλαττον ὡς ἀσθενέστερον. ἐλ-
θόντες δὲ εἰς πεῖραν τοῦ συντεθέντος, ἐφάνη καὶ τὸ δέκατον καὶ τὸ δωδέκατον ὀρθῶς μιγνύμενα, κατὰ τὰς διαφο-
ρὰς τῶν σωμάτων ὑπεδείχθη τι ἡμῖν, ὅπερ καὶ διὰ τῆς πείρας μαρτυρεῖται, τὰ μὲν ἰσχυρὰ σώματα, φαρμάκων
ἰσχυροτέρων ἀνεχόμενα, τὰ δ' ἀσθενέστερα μὴ φέροντα τὴν τῶν τοιούτων προσφοράν. ἰσχυρότερα δὲ λέγω σώματα,
τὰ ξηρότερα ταῖς κράσεσιν, ὁποῖα τά τε τῶν γεωργῶν ἐστὶ καὶ ναυτῶν, καὶ κυνηγετῶν. ἀσθενέστερα δὲ τὰ μαλα-
κώτερα κατὰ φύσιν ἢ ἔθος, ὁποῖα τὰ τῶν γυναικῶν, εὐνούχων τε καὶ παίδων, ὅσοι τ' εἰσὶν ὑγροὶ φύσει ταῖς κράσε-
σι, λευκὸν καὶ μαλακὸν ἔχοντες τὸ σῶμα. τὰ μὲν οὖν σκληρὰ σώματα πλέονος ἰοῦ τῇ κηρωτῇ μιγνυμένου, σαρκοῦται·
τὰ μαλακὰ δέ, ἐλάττονος. ὅθεν ὡς εἴρηται πολλάκις, ἓν φάρμακον, ἀδύνατόν ἐστι πᾶσιν ἁρμόττειν σώμασιν, ἀλλὰ

χρὴ μέσον μὲν εἶναι τὸ φάρμακον, ὡς πρὸς τὴν μέσην κρᾶσιν ἡρμοσμένον, ἀγαθὸν δὲ ἐφ' ἑκάτερα τῇ καθ' ἑκάστην ἡμέραν χρήσει κρινόμενον. ἐὰν μὲν γὰρ φαίνηται τὸ δέον εἰργασμένον, ἐπιμένειν αὐτῷ προσήκει. ἐὰν δὲ ἐλλιπέστερον, αὐξάνειν αὐτοῦ τὴν δύναμιν, ὥσπερ γε καὶ καθαιρεῖν, ἡνίκα περαιτέρω τοῦ προσήκοντος ἐνέργησεν. οἷον ἐπ' αὐτοῦ τοῦ προκειμένου διὰ τῆς κηρωτῆς καὶ ἰοῦ φαρμάκου, σκοπεῖσθαι πότερον ἐσαρκώθη τὸ ἕλκος, ἢ σὰρξ μὲν οὐκ ἐγεννήθη, ῥυπαρὸν δὲ εὑρέθη, καὶ μεστὸν ὑγρότητος, ἢ πρὸς τῷ μὴ σεσαρκῶσθαι, δήξεώς τις αἴσθησις ἐγένετο τῷ κάμνοντι, καὶ θερμότερον ἢ ἐρυθρότερόν γε τὸ ἡλκωμένον ἐφάνη. ἐὰν μὲν οὖν ἀσθενέστερον φανεῖται, μίξει μέλιτος, ἢ ἰοῦ, τὴν δύναμιν αὐτοῦ παραυξήσεις. ἐὰν δὲ ἰσχυρότερον, ἐλαίου ἢ ῥοδίνου μίξεις μαλάττων τὸ μέλλον ἀναλαμβάνεσθαι τοῖς μοτοῖς φάρμακον. ἐπὶ καιροῦ μὲν ἥ τε κηρωτὴ, καὶ ὁ ἰὸς οὕτω μίγνυται, καθάπερ ἔφην ὑπ' ἐμοῦ μιχθῆναι ποτέ. παρασκευὴ δὲ ἔστω τοῖς ἰατρεύουσι, ἐμπλάστρου γεγονυίας, ἣν ἀπὸ τῆς
10 χρόας, ὀνομάζουσι χλωρὰν, ἱκανῆς μὲν καὶ τὰ πρόσφατα τραύματα θεραπεύειν, ὅσα μὴ μεγάλα, δυναμένης δὲ καὶ διὰ ῥοδίνου τήκεσθαι πρὸς σύστασιν ἐμμότου φαρμάκου. δεήσει δὲ αὐτὴν ἔχειν τι, καὶ ῥητίνης, ἤτοι τῆς κολοφωνίας τε καὶ φρυκτῆς ὀνομαζομένης, ἢ τῆς τερμινθίνης. εἴρηται δὲ, ὅτι τῇ τερμινθίνῃ, παραπλησία πώς ἐστιν, ἡ λάριξ ὀνομαζομένη. στοχαστικὴ δὲ κἀνταῦθα τῆς μίξεως αὐτῶν ἐστιν ἡ ποσότης. ἐὰν μὲν γὰρ πλέον ἢ προσήκει μίξωμεν τῆς ῥητίνης, ἐν τῷ μαλάττεσθαι διὰ τῶν χειρῶν φανεῖται μαλακὸν, εἰς ὀθόνην δὲ ἐμπλασθὲν, ὀλίγον ὕστερον, ὡς δέρμα, σκληρὸν ἔσται, ῥᾳδίως ἀποπίπτον τοῦ σώματος. ἐὰν δὲ ἔλαττον τοῦ συμμέτρου μιχθῇ τῷ κηρῷ τῆς ῥητίνης, οὐκ ἕξει τοῦτο δὴ τὸ καλούμενον εὐκόλλον, ὡς ἑλκόμενον ἐπὶ πλέον ἐκτείνεσθαι, πρόδηλον δ' ὅτι κἂν ἐπιτεθῇ κατά τινος μορίου, δυσκόλλητον ἔσται, καὶ ταχέως ἀποπίπτον αὐτοῦ. τίς οὖν ἡ σύμμετρος μίξις ὡς πρὸς ἐμπλαστρώδη σύστασιν; εἰ μὲν ἐμοὶ πείθοις, τὸ ἴσον ἑκατέρου. μήτε δὲ ὁ κηρὸς ἔστω ξηρὸς, καὶ παλαιὸς, μήτε ἡ ῥητίνη. καλλίστη γὰρ οὕτως ἡ σύστασις γίγνεται τοῦ μιχθέντος ἐξ αὐτῶν, ἐὰν ἀμφότερα λιπαρὰ καὶ μα-
20 λακὰ παραλαμβάνηται. εἰ δ' ὑπερβάλλοι θάτερον, ἄμεινον ἀεὶ τὴν ῥητίνην ἐπικρατεῖν, ὥστε ἔνιοι καὶ διπλασίαν σταθμῷ τῷ κηρῷ μιγνύουσιν.

Σκευασία τῆς ἁπλῆς χλωρᾶς Ἀνδρομάχου, καὶ περὶ τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐξάπλωσις.

Καὶ τήν γε χλωρὰν, οὕτω γὰρ αὐτοὶ καλοῦσιν, ἐκ διπλασίας τῆς ῥητίνης ἔνιοι πεποιήκασι, δύο μὲν λίτρας ἐμβάλλοντες αὐτῆς, μίαν δὲ κηροῦ, καὶ κυάθους δύο ἐλαίου, τοῦ δὲ ἰοῦ, τινὲς μὲν δύο, τινὲς δὲ τρεῖς οὐγγίας ἐπεμβάλλουσι τῇ τοιαύτῃ μίξει τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης. ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν σκευασίαν, τὸν ἰὸν ἔνιοι μὲν ἐμπάττουσι τακεῖσι τοῖς τηκτοῖς, ἔνιοι δὲ ψύξαντες, εἶτα ξύσαντες, ἐν τῇ θυίᾳ, τὴν μίξιν ποιοῦνται. ὅσοι δὲ κολλητικώτερον ἐναίμων ἑλκῶν βούλονται ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐν θυίᾳ προλειώσαντες σὺν ὄξει τὸν ἰὸν ἐπεμβάλλουσι, ξύοντες τὴν κηρωτήν. ἐάν τις οὖν πυνθάνηται ὑμῶν, ποία τούτων τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρων ἐστὶν ἀρίστη, μέμνησθε τὸ πολλάκις ὑπ' ἐμοῦ λεγόμενον ἀποκρίνασθαι, πάσας ἀρίστας εἶναι τῷ γινώσκοντι τὰς διαθέσεις, αἷς ἑκάστη
30 πρόσφορος ὑπάρχει, καθάπερ γε καὶ πάσας μοχθηρὰς τῷ μὴ γινώσκοντι. ἐμὸν μὲν γὰρ εἰπεῖν, ὅτι γενναιότερον ξηραίνειν καὶ προσλαμβάνον ὄξους. εὔδηλον δ' ὅτι τὸ πλέονα τὸν ἰὸν ἔχον, ἰσχυρόν τέ ἐστι καὶ ξηραντικώτερον, ἑλκῶν τε ῥυπαρῶν καθαρτικώτερον. ὅρος δ' αὐτοῦ, τὸ χωρὶς δήξεως ἐργάζεσθαι ταῦτα. τὸ γὰρ οὕτως ἰσχυρὸν, ὡς ἤδη καὶ δάκνειν, ἐπιτιθέμενον ἕλκεσι καθαροῖς, οὔτε σαρκώσει ποτ' αὐτὰ, καὶ καθ' ἕτερον τρόπον ὑγρὰ καὶ ῥυπαρὰ ποιήσει, παραπλησίως τοῖς ἐνδεῶς ξηραίνουσί τε καὶ ῥύπτουσιν. ἀλλ' ἐπὶ τῶν δριμυτέρων, κοιλότερον γε γίνεται τὸ ἕλκος, ἐρυθρότερόν τε καὶ θερμότερον. ἔστι δ' ὅτε καὶ αὐτὸς ὁ κάμνων αἰσθάνεται τῆς δήξεως αὐτοῦ. μὴ τοίνυν ἁπλῶς ἐπαινεῖτε φαρμάκον τι, χωρὶς τοῦ προσθεῖναι τὴν διάθεσιν, ἐφ' ἧς ἐπαινεῖτε, μήτ' ἐπ' ἄλλου τινὸς φαρμάκου, μήτε ἐπὶ τῶν νῦν προκειμένων. ὅσοι μὲν οὖν ἀλλήλων ἐφεξῆς τὰς χλωρὰς γράψαντες, οὐκ ὤκνησαν διορίσαι τὰς διαθέσεις, ἐφ' ὧς ἁρμόττουσιν, ἧττον ἁμαρτάνουσι τῶν μηδὲ τοῦτο ποιησάντων. ὅσοι δ' ἄνευ διορισμοῦ γεγράφασι κατὰ τὰς μεταβάσεις αὐτῶν προστάττοντες, ἄλλην χλωρὰν, μοχθηροτάτην ποιοῦνται διδασκα-
40 λίαν, εἴ γε δὴ χρὴ διδασκαλίαν ὀνομάζειν ὅλως τὴν τοιαύτην γραφήν. ὁ γοῦν Ἀνδρόμαχος ἐν τῇ βίβλῳ ἣν τῶν ἐκτὸς ἐπιγράφει, μετ' ὀλίγα τῆς ἀρχῆς, πρώτας μὲν φαιὰς ἔγραψεν, εἶτα πυῤῥὰς, καὶ μετὰ ταῦτα μελαίνας: εἶτα ἐπὶ τὰς χλωρὰς τραπόμενος, ἀρχὴν τῆς διδασκαλίας ἐποιήσατο τοιάνδε. προγράψας, χλωραί, πρώτην ἁπασῶν ἔγραψε κατὰ λέξιν τήνδε. χλωρὰ Γάλλου. Ῥητίνης στροβιλίνης. ℒ. τ'. κηροῦ. ℒ. ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ. ν'. λιβανώτου. ℒ. κε'. ὄξους τὸ ἱκανόν. Ἔδει μὲν οὖν ἴσως αὐτὸν εἰρηκέναι τι καὶ περὶ τῆς σκευασίας, εἴτε καὶ τὸν λιβανωτὸν ἅμα τῷ ἰῷ λειοῦσθαι βούλεται παραχεομένου τοῦ ὄξους, εἴτε μόνον τὸν ἰόν. ἑκατέρως γὰρ ἐγχωρεῖ, καὶ κατὰ πολλὰς συνθέσεις, οἱ μὲν, οὕτως. οἱ δ' ἐκείνως ἔγραψαν. ἀλλ' ἐπὶ τούτου μὲν ἀπομαντεύσασθαι τῆς διανοίας αὐτοῦ δυνατὸν, ὡς ἄμφω τρίβεσθαι σὺν ὄξει βούλεται, τὸν λιβανωτὸν καὶ τὸν ἰόν. ἐπὶ τίνων μέντοι παθῶν ἐστι χρηστέον τῷ φαρμάκῳ, πάντως ἐχρῆν δεδηλῶσθαι. μήτι οὖν ἐπειδὴ πρὸ ταύτης ἐγεγράφει δύο τινὰς ἐμπλάστρους, ὧν ἐπὶ μὲν τῆς προτέρας προὔγραψε, πρὸς γαγγραίνας καὶ σηπεδόνας, καὶ νο-
50 μὰς παλαιὰς καὶ κακοήθεις, ἐπὶ δὲ τῆς δευτέρας, πρὸς νομὰς ἡ χρῶμαι, καὶ ἄλλα πολλὰ, διὰ τοῦτ' ἐφεξῆς ἔγραψεν ἄνευ προσθήκης τὴν χλωρὰν ταύτην ἐνδεικνύμενος ἐπὶ τῶν αὐτῶν διαθέσεων ἁρμόττειν αὐτήν; ἀλλὰ πάλιν ἐφεξῆς γράφων ἑτέραν, ἁπλῶς εἶπε χλωρὰ Ποταμωνος. εἶτ' ἄλλην τρίτην χλωρὰν, καὶ τετάρτην χλωρὰν, ἣ χρῶμαι, καὶ πέμπτην ἄλλην, ἕκτην τε ἐπ' αὐταῖς, ἑβδόμην τε, καὶ ὀγδόην, ἐνάτην τε καὶ δεκάτην. ια'. τε καὶ δωδεκάτην, καὶ. ιγ'. τε, καὶ ιδ'. τε ιε'. καὶ. ις'. ἔγραψεν, οὐ μόνον τοῦτο προγράψας αὐτῶν ἑκάστης, τὸ, ἄλλη, διαφερούσας μὲν ἀλλήλων ἁπάσας κατὰ δύναμιν γράψας, οὐ μὴν πρός γε σηπεδόνας, καὶ νομὰς καὶ γαγγραίνας ἐπιτηδείους ἁπάσας, ὡς ἐκ τῆς ὕλης αὐτῶν ἔνεστι γνῶναι, ὦ καὶ δῆλον, ὅτι κατὰ τὴν τῆς χρόας ὁμοιότητα μετ' ἀλλήλων ἔγραψεν αὐτὰς, οὐ κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως. ἡμεῖς οὖν εὕρομεν ἑκάστης αὐτῶν τὴν δύναμιν, ἐκ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων φύσεως ὁρμηθέντες. ἔσται γὰρ τοῦτο χρησ-

μότατον τοῖς βουλομένοις, οὐ μόνον ἐν τῷ καθόλου τὴν μέθοδον ἐπίστασθαι τῆς τε συνθέσεως, καὶ χρήσεως
τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ αὐτοσχεδιάζειν δύνασθαι, καὶ διαγινώσκειν τὰς χρείας διειρημένου γε-
γραμμένα τοῖς πρεσβυτέροις, ὁποίας ἐστὶ δυνάμεως. ἣν οὖν πρώτην ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπισκεψόμεθα,
προχειριζόμενοι καὶ σκοπούμενοι τῶν ἁπλῶν ἕκαστον ἐξ ὧν σύγκειται. πρώτης οὖν ἐν αὐτῇ μνημονεύει ῥη-
τίνης στροβιλίνης. ἔστι δ' ὡς ἐν τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἐλέγετο, θερμαντικωτάτη
τε τῶν ῥητινῶν, ἡ τοιαύτη, καθάπερ ἡ τερμινθίνη μετριωτάτη πασῶν εἰς ἄμφω. πᾶσαι μὲν γὰρ αἱ ῥητῖναι,
θερμαίνουσί τε καὶ ξηραίνουσιν. ἀλλ' αἱ μὲν μᾶλλον. αἱ δ' ἧττον αὐτῶν ταῦτα δρῶσιν. ἰσχυροτάτη μὲν οὖν ἐστὶν
ἡ στροβιλίνη, μετριωτάτη δ' ὡς ἔφην ἡ τερεβινθίνη. καὶ μέντοι καὶ ξηραίνει, τάχιστα μὲν ἡ στροβιλίνη, καὶ τὸ
καλούμενον ἰδίᾳ προσηγορίᾳ πιτύινον φύσημα, ῥητίνη μὲν ὑπάρχον τῷ γένει καὶ αὐτὸ, ξηραῖνον δὲ καὶ θερ-
10 μαῖνον, ἀλλὰ τῷ μὲν ξηραίνειν οὐκ ἀπολείπεται τῆς στροβιλίνης, τῷ θερμαίνειν δὲ, οὐκ ὀλίγον λείπεται. αὗται
μὲν οὖν ἀλιπεῖς εἰσι ξηρανθεῖσαι. διὸ καὶ τὰς ἁφὰς ἐμπλάστρους οὐ δύνανται κατασκευάζειν, ὥσπερ αἱ γλίσχραί
τε καὶ ὑγραί. μεταξὺ δὲ τοῦ τε πιτυίνου φυσήματος καὶ τῆς στροβιλίνης ῥητίνης, ἐστὶν ἡ ἐλατίνη κατά γε τὸ θερμαί-
νειν, ὑγρὰ μὴν, ἕως πλείονος αὐτῇ διαμένει. καθάπερ καὶ τῆς κολοφωνίας ἡ λιβανίζουσα. καὶ ταύτην γε μό-
νην ἔνιοι καλοῦσι κολοφωνίαν, ἡδύ τι κατὰ τὴν ὀσμὴν ἔχουσα, ὥσπερ ἡ ἐλατίνη καὶ θερμαίνουσα συμμέτρως
ὡς ἐκείνη. γίνεται δ' ὀλίγη πάνυ, καὶ διὰ τοῦτο τίμιος ὑπάρχει. ὑγροτάτη γε μὴν ἁπασῶν ἐστὶ τῆς λάρικος
ὀνομαζομένης ῥητίνης, ἡ ἑτέρα διαφορά. διττὴ γάρ πως ἐστὶ καὶ αὕτη. παραπλησία μὲν, ἡ ἑτέρα τῇ τερμιν-
θίνῃ κατὰ πάντα. δριμυτέρα δὲ αὐτῆς ἡ ἑτέρα καὶ θερμοτέρα, καὶ ὑγροτέρα, καὶ κατὰ τὴν ὀσμὴν ἀηδεστέρα, καὶ
κατὰ τὴν γεῦσιν πικροτέρα, καὶ θερμοτέρα. ἡ δ' ὑφισταμένη τοῖς τὴν πευκίνην ῥητίνην περιέχουσι κεραμείοις ὑγρὰ
ῥητίνη, κατὰ μὲν τὴν σύστασιν καὶ τὴν χρόαν ἀκριβῶς ἔοικε τῇ τερμινθίνῃ, τῇ δ' ὀσμῇ καὶ τῇ γεύσει, διενήνοχεν, ἀη-
20 δεστέρα μὲν οὖσα κατὰ τὴν ὀσμὴν, ὥσπερ καὶ δριμυτέρα, καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν δακνωδεστέρα. διὸ καὶ κάλλιον ἐστὶ τὴν τερ-
μινθίνην μιγνύειν ἅπασι τοῖς μέλλουσιν ἕλκη καλῶς ἰάσασθαι φαρμάκοις, ἐπειδὴ πρῶτός τε καὶ ἄριστος
ἐν αὐτοῖς ἐστὶ σκοπὸς, ἄδηκτον εἶναι τὸ προσφερόμενον. ἐπὶ τὴν προκειμένην οὖν ἀνέλθωμεν ἔμπλαστρον,
εἰς ἣν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐμβαλεῖν κελεύει τῆς στροβιλίνης ῥητίνης τὰς. τ'. δραχμὰς, ταῖς ἑκατὸν δραχμαῖς
τοῦ κηροῦ μεμιγμέναις, οὔτε τῆς συστάσεως, οὔτε τῆς δυνάμεως ἀκριβῶς ἐστοχασμένος ἢ αὐτὸς, ἢ ὅ γε συνθεὶς
αὐτήν. οὔτε γὰρ ἐπικολλος ἔσται, καὶ δριμεῖα γενήσεται. βοήθημα δ' αὐτῇ πρὸς ἄμφω καλῶς ἐποίησε τὸν λιβα-
νωτὸν μίξας. ἀλλ' ὡς πρὸς τὸ πλῆθος ἐκείνων, ὀλίγον ἔμιξε, καὶ μάλισθ', ὅτι τοῦ ἰοῦ δραχμὰς ἐμβάλλει. ν'. μέ-
ρος δ' εἰσὶν ὄγδοον αὗται τῶν ἐκ τοῦ κηροῦ τε καὶ τῆς ῥητίνης ἀθροιζομένων τετρακοσίων. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ αὐ-
τις μέμψαιτο τῷ σκοπὸν ἔχοντι ξηραντικὸν ἱκανῶς ἐργάζεσθαι φάρμακον, ἐπεί τοι τῷ τε σαρκωτικὸν αὐτὸ,
καὶ τῶν μετρίων τραυμάτων κολλητικὸν ἀποτελέσαι βουληθέντι, αἱ πεντήκοντα δραχμαὶ καλῶς ἂν μι-
30 γνύοιντο. καὶ γένοιτ' ἂν οὕτω πραότερόν τε καὶ σαρκωτικώτερον, ἐπικολλότερόν τε καὶ πολυχρηστότερον. ἐπαι-
νεῖν δὲ χρὴ τὴν τοῦ λιβάνου μίξιν, εἰς σύστασιν ἐμπλαστρώδη βοηθοῦντος. ἀνώδυνός τε γάρ ἐστι καὶ πεπτικός. εἰ
μὲν οὖν ἴσον αὐτοῦ σταθμὸν ἐμεμίχει τῷ ἰῷ, τουτέστι τὰς. ν. δραχμὰς, ἐπικολλότερόν τ' ἂν ὡς ἔφην εἰργάσατο,
καὶ πραότερον τὸ φάρμακον. ἐπειδὴ εἴκοσι καὶ. ε'. ἔμιξε, τὴν ξηραντικὴν ἰσχὺν τοῦ ἰοῦ φυλάξαι βουληθεὶς, ἐπι-
τήδειον εἰργάσατο τὴν ἔμπλαστρον, εἴς τε μειζόνων τραυμάτων κόλλησιν, ἑλκῶν τε δυσθεραπεύτων ἴασιν. ὅτι τε
τοιοῦτον αὐτὸ γενέσθαι προὔθετο, δηλοῖ καὶ ἡ τοῦ ὄξους μίξις. ἐν ᾗ μὲν οὖν ἐστὶ καὶ σφοδρότερον ἐργάζεσθαι καὶ πραό-
τερον αὐτὸ. μιγνύουσι, ἤτοι πλέον ἢ ἔλαττον ὄξους. ὡσαύτως δὲ δριμυτέραν ἢ ἀδηκτοτέραν. ἐκ μὲν γὰρ τῆς τοῦ δρι-
μυτέρου μίξεως, ὥσπερ καὶ τῆς τοῦ πλέονος, ξηραντικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον, κολλητικώτερόν τε τῶν ἐναί-
μων, οἰνώδους ὄξους μιχθέντος. ἄμεινον δ' ἐν τῇ συνθέσει τὸν ἰὸν σὺν ὄξει δριμεῖ λεαίνειν ἡμέραις πλείοσιν ἐν ἡ-
λίῳ θερμῷ. τὸ μὲν γὰρ δηκτικὸν αὐτοῦ πραϋνθήσεται, τῆς δυνάμεως δ' οὐδὲν ἐλαττωθήσεται. τὸν λιβανω-
40 τὸν δ' οὐκ ἀναγκαῖον ἐξ ἀρχῆς μιγνύειν, ἀλλ' ἀρκεῖ μία πρὸς ταῦτα ἡμέρα. μεμνῆσθαι γοῦν ὑμᾶς νομίζω καὶ τοῦ-
του πολλάκις εἰρημένου, τῶν μὲν ἰσχυρῶν φαρμάκων, ὁποῖος ἐστὶν, ὅ τε ἰὸς, καὶ τὸ μίσυ, καὶ ἡ χαλκῖτις, καὶ τὸ
σῶρι, καὶ ἡ λεπὶς, ἥ τε χάλκανθος ἐν ὄξει λειουμένων ἡμέραις πλείοσι, τὴν μὲν δῆξιν ἀμβλύνεσθαι, τὴν δ' ἀ-
ρετὴν αὐξάνεσθαι. παχυμερέστερα γοῦν φύσει ὄντα τὰ μεταλλικὰ πάντα μέχρι βάθους τῶν θεραπευομένων
σωμάτων, οὐκ ἐκτείνει τὰς δυνάμεις. ὅπως οὖν γένηται λεπτομερέστερα, τὴν διὰ τῆς τρίψεως καὶ τοῦ ὄξους αὐτοῖς
κατεργασίαν χρὴ προστίθεσθαι. διὰ ταύτης γὰρ ἀκριβῶς λεπτουργηθέντα, μέχρι τοῦ βάθους καταδύεται. προ-
σέρχεται δέ τι καὶ ἄλλο χρηστὸν ἐν ταῖς τοιαύταις παρασκευαῖς τῶν φαρμάκων. ἀκριβῶς γὰρ κατεργασθέντα,
διεξέρχεται τοὺς κατὰ τὸ σῶμα πόρους, μηδαμόθεν κατὰ τὴν ὁδοιπορείαν ἰσχόμενα, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἡ θερμότε-
ρα φύσει, χωρὶς τοῦ δάκνειν ἐνεργεῖ. καὶ τῶν χυμῶν οὖν αὐτῶν κατὰ τὸ σῶμα γεννωμένων, οἱ μὲν λεπτοὶ, διαπνέον-
ται ῥᾳδίως ἄνευ δήξεως. οἱ παχύτεροι δὲ, κατεχόμενοί τε καὶ σφηνούμενοι, λυποῦσιν ὅταν ὦσι δακνώδεις. ὁ
50 δ' αὐτὸς λόγος ἐστὶ καὶ ἐπὶ τῶν καυθέντων μεταλλικῶν φαρμάκων, ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν, ἐκ τῆς τοῦ πυρὸς ὁμιλίας
διασώζει τι δακνῶδες, ὃ κατὰ τὰς πλύσεις ἀποθέμενα παντάπασιν ἄδηκτα γίνεται. τὰ δ' ἀντὶ τοῦ πυρὸς
ὅμοιόν τι καύσει παθοῦντα κατὰ τὴν δι' ὄξους ἐν ἡλίῳ τρίψιν, οὐ δὲ τὴν ἐκ τοῦ πυρὸς ἐπικτᾶται θερμότη-
τα. λειούμενά γε μὴν ἐν ὄξει καὶ τὰ καυθέντα, πολὺ βελτίω γίνεται. ταῦτά τε οὖν κοινὰ πολλῶν φαρμά-
κων ἐστὶν, ἀναγκαῖα γινώσκεσθαι, τό, τε τῆς χρήσεως αὐτῶν ὁμοίως, ἄλλο μὲν, ἐπ' ἄλλων παθῶν. ἐπὶ δὲ τῶν
κοίλων, ὅταν ἀναληφθέντα μοτοῖς ἐπεμβάλληται. τὴν γοῦν προκειμένην ἔμπλαστρον, εἰ τήξας μετὰ ῥοδίνου
χρῷο, χρησίμη μὲν ἐπὶ ῥυπαρῶν τε καὶ ὑγρῶν ἔσται ἑλκῶν, δακνώδης δ' ἐπὶ τῶν ἀπορισάτων, καὶ διὰ τοῦτο δεή-
σει μιγνύειν αὐτῇ, κηρωτὴν ὑγρὰν ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης γεγονυῖαν, ἤτοι διὰ ῥοδίνου τετηγμένην, ἢ δι' ἐλαίου. γέ-
νοιτο δ' ἄν ποτε καὶ μυρσίνου χρεία καὶ χρὴ καὶ τῆς τούτων μίξεως ἐπίστασθαί τινα μέθοδον. ἐλαίου γοῦν, ἐν μὲν

ὄνομα,

ὄνομα, ποιότης δὲ καὶ δύναμις οὐ. τὸ μὲν γὰρ ὀμφάκινον, ψυχρότερον. τὸ δ᾽ ἐκ πεπείρων τῶν ἐλαιῶν, θερμότερον.
εἰ δὲ χρονίσειεν, αὐξήσει τὴν τοῦ θερμαίνειν δύναμιν. οὕτως δὲ, καὶ τὸ μὲν ἄλλων ἔχον, εἰς ὅσον ἂν ἐκείνων μετα-
λάβῃ, θερμαντικώτερόν τε καὶ ξηραντικώτερον τοῦ μὴ προσλαβόντος. τὸ δ᾽ ἁπαλοὺς κλῶνας ἐλαίας, οὓς
θαλλοὺς ὀνομάζουσι, στυπτικώτερον. ὑπαγορεύει δέ σοι τὸ χρησιμώτερον, ἥ τε τοῦ ἕλκους ἰδέα, καὶ ἡ τοῦ θεραπευο-
μένου σώματος φύσις, τοῦ μὲν ἕλκους ἀπὸ τῶν ἐναντίων θεραπευομένου, τοῦ δ᾽ ἑλκουμένου σώματος, ἀπὸ τῶν
ὁμοίων. ὥς τε καὶ μυρσίνῳ τήξεις τὸ μέλλον ἔμμοτον ἔσεσθαι φάρμακον, ὅταν σοι φαίνηται πλαδαρωτέρα τοῦ
προσήκοντος ἡ γεννωμένη σὰρξ εἶναι, καὶ μᾶλλον ὅταν ἐγγὺς ᾖ τοῦ συνουλοῦσθαι τὸ ἕλκος. ὡς ὅταν βραχύ τι
φλεγμονῆς ἐν τοῖς πέριξ ὑπολείπηται, κάλλιστόν ἐστι σὺν ῥοδίνῳ τήκειν τὸ φάρμακον. ἄριστον δὲ ῥόδινον ἔμαθες
εἶναι, τὸ διὰ ῥόδων μόνων πολλῶν ἐμβραχέντων ἐπιπλέον ἐλαίῳ, χωρὶς ἁλῶν ἐσκευασμένῳ, γεγονός. ἐὰν
10 οὖν ταῦτά τις ἐν μνήμῃ προχείρῳ διαπαντὸς ἔχῃ, μεμνημένος τε ᾖ, καθάπερ ἔφην, πάντων τῶν ἁπλῶν
φαρμάκων τῆς δυνάμεως, αὐτός τε συνθήσει πολυειδεῖς ἐμπλάστρους χλωράς, ἑκάστῃ τε τῶν ἤδη συγκειμέ-
νων, ἄριστα χρήσεται. τὴν γοῦν προτεθεῖσαν ἄχρι δεῦρο κατὰ τὸν λόγον ἔμπλαστρον, ἣν πρώτην τῶν χλωρῶν
ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἔνεστι μεταρρυθμίζειν πολυειδῶς, ποτὲ μὲν, ἀντὶ τῆς στροβιλίνης ῥητίνης ἄλλην τινὰ
βαλόντα, ποτὲ δ᾽ αὐξάνοντα τὸν λιβανωτὸν, ἢ σὺν αὐτῷ βαλόντα τι τῶν ξηρῶν σαρκωτικῶν, οἷον ἶριν, ἀριστολο-
χίαν, ὀρόβινον ἄλευρον, ὅσα τἆλλα τοιαῦτα. καὶ μέντοι καὶ μαλακτικὸν τῶν ἐσκληρυσμένων χειλῶν τοῦ ἕλκους, ἔνε-
στι μιγνύντα, ποικίλλειν τὴν σύνθεσιν, ἐξ ἧς ἐννοίας ἔνιοι μὲν, ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, καὶ χαλβάνην, ἔνιοι δὲ
μυελὸν ἐλάφειον, ἢ μόσχειον, ἢ στέαρ ἔμιξαν. ὥσπερ γε πάλιν ἄλλοι, τῶν ἀποκρουστικῶν τι, τὰς ἐπιρροὰς ἀναστέλ-
λαι βουλόμενοι. κατὰ τοῦτο γοῦν, οἱ μὲν τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν, οἱ δὲ, τὴν στρογγύλην. οἱ δὲ, τὴν ὀμφακίνην ἐνέ-
βαλον κηκῖδα. τὸ λάδανον δὲ ἕτεροι τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρας ἔχον, ἔμιξαν, μαλακτικήν τε, καὶ ἀποκρουστι-
20 κήν, ὅπως τὰ χείλη μαλάττοιτο, καὶ μηδὲν ἐκ τῶν ὑποκειμένων ἐπιρρέοι. καὶ μὴν καὶ ὅσοι τὰ δυσαλθῆ
θεραπεῦσαι ἠβουλήθησαν, ὡς πολύχρηστον εἶναι τὸ φάρμακον, ἔμιξαν τοῖς προειρημένοις, χρυσοκόλλαν, ἢ δι-
φρυγὲς, ἢ χαλκὸν κεκαυμένον, ἢ λεπίδα. τινὲς μὲν χαλκοῦ, τινὲς δὲ στομώματος σιδήρου. καὶ σχεδὸν ἅπαντα
τὰ νῦν εἰρημένα, φυλάττει τὴν χρόαν τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρων. ἕτερα δὲ τῶν αὐτῶν ὄντα δυνάμεων ἐμμι-
χθέν, διαφθείρει. διόπερ οὐδὲ ἐγὼ πάντων ἐμνημόνευσα τῶν καθ᾽ ἑκάστην δύναμιν, ἀλλὰ μόνων ἐκείνων, ὅσα τὴν
χρόαν φυλάξει τῆς συντιθεμένης ἐμπλάστρου. προετέθη γὰρ οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ὑπὲρ ἐμπλάστρων κολλητικῶν,
ἢ σαρκωτικῶν, ἀλλὰ μετὰ τοῦ χλωρὰς ὑπάρχειν αὐτάς, ὥς τε καὶ ταῦτα τὰ νῦν εἰρημένα, καὶ χάλκανθος, καὶ
ὠμὴ χαλκῖτις βραχεῖ μέτρῳ μιγνύμενα, φυλάττει τὴν χρόαν τῶν προκειμένων ἐν τῷ λόγῳ φαρμάκων. περὶ μὲν
οὖν τῆς συνθέσεως τῶν τοιούτων, αὐτάρκως εἴρηται. περὶ δὲ τῆς χρήσεως αὐτῶν, προσγεγράφθαι μὲν ἐχρῆν
ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου καὶ ταύτην. ἐπεὶ δὲ ἐκείνῳ παραλέλειπται, προσθήσομεν ἡμεῖς αὐτήν, εἰπόντες γε πρότε-
30 ρον ἕνα λόγον κοινὸν, ἐπὶ τῇ χρήσει τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἀναγκαῖος δὲ ὁ λόγος οὗτός ἐστιν. εἶτα τὴν καθόλου
μέθοδον εἰπόντας, τὰς κατὰ μέρος ἐπὶ τοῖς ἐκείνην μαθοῦσι, ποιεῖσθαι προσῆκεν. διαλεκτικῶν δὲ ἀνδρῶν ἐστιν
ἔργον τὸ τοιοῦτον, τὰς κατὰ μέρος ἐπὶ πασῶν γράφειν αὐτοῖς, ὡς ὁ Ἥρας καὶ Κρίτων, καὶ ὁ Ἀσκληπιάδης, καὶ
ἕτεροι δὲ πολλοί. καὶ μὴν καὶ τρίτον εἶδός ἐστι διδασκαλίας, ὅπερ ἡμεῖς ποιοῦμεν, μήτε ἐπὶ πάντων τῶν κα-
τὰ μέρος φαρμάκων τὴν χρῆσιν γράφοντες, ἀλλὰ μὴ δὲ τῇ καθόλου κοινῇ τῆς μεθόδου διδασκαλίᾳ μόνῃ τὸ πᾶν
ἐπιτρέποντες, ἀλλὰ διδάσκοντες μὲν ταύτην πρώτην, ἐπ᾽ αὐτῇ δὲ, ἓν, ἢ δεύτερον, ἢ καὶ τρίτον παράδειγμα
γράφοντες, ἕνεκα σαφηνείας τε καὶ γυμνασίας τῶν μανθανόντων. ὥσπερ ἀμέλει καὶ νῦν ἔργῳ δείκνυμεν
αὐτὰ, ὡς ἤδη καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν αὐτὰ πράξαντες. εἰς ὅσον γὰρ ἥκει τοῦ ξηραίνειν τε καὶ ῥύπτειν τὸ φάρμα-
κον εὑρόντες, ἐκ τῆς τῶν συντεθέντων αὐτὸ δυνάμεως, ἐκ ταύτης εὑρήσομεν καὶ τὴν διάθεσιν, ἐφ᾽ ἧς ἔσται χρήσι-
μον. ἔνθα μὲν γὰρ ὑγρότης τε πολλὴ, καὶ ῥύπος δαψιλής, ἐνταῦθα χρὴ προσφέρειν ἀξιολόγως ξηραίνοντά τε καὶ
40 ῥύπτον φάρμακον, ἔνθα δὲ τὸ καλούμενον ἀπείσατον ἕλκος ἐστὶ, σαρκώσεως δεόμενον, ἐνταῦθα τὸ μετριώτατον
τῶν ξηραινόντων τε καὶ ῥυπτόντων. τὸ δ᾽ ἧττόν τε καὶ μᾶλλον ἐν αὐτῷ, παρὰ τῆς τοῦ θεραπευομένου φύσεως εὑ-
ρίσκειν προσήκει. τοῖς μὲν γὰρ σκληροτέροις σώμασιν, ἢ διὰ φυσικὴν κρᾶσιν, ἢ διὰ ἡλικίαν, ἢ διὰ χώραν, ἢ ἐπι-
τηδεύματα, μᾶλλον ξηραίνοντα προσφέρειν χρή. τοῖς δ᾽ ὑγροτέροις, τὰ ἧττον. ἡ μὲν οὖν πρώτη χρῆσις ἑκάστου
τῶν ἐμμότων ὀνομαζομένων φαρμάκων, ἐκ τῶν εἰρημένων ἄρτι σκοπῶν λαμβάνεται, στοχαστικῶς. ἡ δευτέρα δὲ
ὡς καὶ πρόσθεν ἔφην, ἐκ τῶν κατὰ τὸ θεραπευόμενον σῶμα φαινομένων σημείων. εἰ μὲν γὰρ ἀφλέγμαντόν τε καὶ
καθαρὸν εὑρίσκοιτο τὸ κοῖλον ἕλκος, οὐδὲν χρὴ νεωτερίζειν, εἰ δ᾽ ὑγρότερον ἢ ῥυπαρώτερον, ἐπιτείνειν χρὴ τὸ ξη-
ραντικὸν, καὶ ῥυπτικὸν φάρμακον. εἰ δὲ κοιλότερον ἢ πρόσθεν, ἐκλύειν. ἐπιτείνεται μὲν οὖν μέλιτος μίξει, πραΰ-
νεται δὲ ἐλαίου καὶ κηρωτῆς, ἢ τινὸς τῶν ἐλαιωδῶν, ὁποῖόν ἐστι, τό τε ῥόδινον καὶ τὸ μύρσινον, καὶ τὸ κύπρινον
ἁπλῶς ἐσκευασμένα, χωρὶς τῶν στυμμάτων, ἅπερ προστιθέασιν, ἤτοι γε εὐωδίας ἕνεκεν, ἢ τοῦ μέχρι πλείονος
50 χρόνου διαμένειν ἀπαθῆ τὰ σκευασθέντα. εἰ δέ τις ἡμῖν τῶν φιλεγκλημόνων ἐγκαλέσειεν ὡς παρὰ τὸ προκεί-
μενον ἐξ ἀρχῆς, ἐπὶ τὰς χρήσεις τῶν φαρμάκων ἄγουσι τὸν λόγον, ὑποσχομένοις περὶ συνθέσεως αὐτοῖς
ἐρεῖν, ἐννοήσας ὅτι καὶ κατὰ τὴν χρῆσιν γίγνεταί τις σύνθεσις, ἡσυχασάτω. πρώτη μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ σύνθεσις
ἐστὶν ἡ τῶν μιγνυμένων τῇ κηρωτῇ φαρμάκων. δευτέρα δ᾽ ἐν τῷ ῥόδινον, ἢ μύρσινον, ἢ κύπρινον, ἢ σχίνινον ἔλαιον,
ἢ μέλι προστιθέναι. καὶ περὶ μὲν τούτων ἅλις. ἐπὶ δὲ τὴν γραφὴν τῶν ἤδη πεῖραν ἱκανὴν δεδωκότων ἐμπλά-
στρων ἀφιξόμεθα. ταῦτα μὲν οὖν ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἀξιόλογα φάρμακα τοῖς ἐπισταμένοις χρῆσθαι. τοιού-
των δ᾽ ὄντων αὐτῶν, ἐκλέγεσθαι χρὴ, τά τ᾽ ἐξ ἐλαττόνων, ἢ εὐπορωτέρων τῶν ἁπλῶν συγκείμενα, καὶ τὰ πο-
λυχρηστότερα, καὶ τὰ τοῦ προκειμένου σκοποῦ μάλιστ᾽ ἐχόμενα. γένοιτο δ᾽ ἂν ὃ λέγω σαφέστερον ἐπὶ παραδείγ-
ματος. ἔστω δὴ τὸ παράδειγμα, κοῖλον ἕλκος ἀπείσατον ἐν ὑγιεινῷ σώματι. τὸ δὲ τοιοῦτον ἕλκος ὑπὸ τῆς κα-

λουμένης λιτῆς χλωρᾶς ἐμπλάστρου θεραπευθήσεται, τακείσης ἅμα ῥοδίνῳ. λιτὴν δὲ καλοῦσι τὴν ἐξ ἰοῦ καὶ κηροῦ καὶ ῥητίνης. ἐγὼ δὲ ὡς ἔφην ἑκατέρου μίγνυμι τὸ ἴσον. ἰοῦ δὲ τὸ δέκατον ἢ ιβ΄. ἢ ὄγδοον. ἔστι δὲ δηλονότι δωδέκατον μὲν, ἂν λίτραν κηροῦ καὶ λίτραν ῥητίνης, ἰοῦ δὲ μίξαιμεν οὐγγίας δύο. τὸ δέκατον δὲ, εἰ ταῖς δύο οὐγγίαις τοῦ ἰοῦ μίξαιμεν εἴκοσι συναμφοτέρου, τῆς τε ῥητίνης καὶ τοῦ κηροῦ, τουτέστιν εἰ ἑκατέρου δέκα. καὶ μέντοι καὶ εἰ τὸ ὄγδοον μέρος ἰοῦ μίξωμεν τῇ διὰ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης κηρωτῇ, καὶ οὕτως εὖ ἕξει. δριμύτερον μὲν γὰρ ἔσται καὶ ῥυπτικώτερον τὸ τοιοῦτο φάρμακον, οὐ μὴν ἄχρηστόν γε. τοῖς γοῦν σκληροῖς σώμασιν, ἐπιτηδείως προσαχθήσεται. κάλλιων δὲ σύνθεσις ἔσται, τὸ μὲν ὄγδοον μέρος ἰοῦ μιξάντων, τῇ διὰ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς ῥητίνης συνθέσει, πλεονασάντων δὲ πλείοσιν ἡμέραις τὸν ἰὸν μετὰ ὄξους δριμυτάτου. κάλλιον δ' ἂν εἴη, εἰ καὶ λιβανωτοῦ μίξαιμεν ἥμισυ μέρος, ἢ κατὰ τὸν ἰόν. ἐλαίου δὲ μίξεις, ὅταν μὲν χωρὶς ὄξους τε καὶ λιβανωτοῦ σκευάζῃς τὸ φάρμακον, ἰσαρίθμους κυάθους ταῖς οὐγγίαις τοῦ ἰοῦ, ὅταν δὲ λιβανωτὸν καὶ ὄξος μιγνύῃς, ἐὰν μὲν ἡ φρυκτὴ λιπαρωτέρα πως ᾖ καὶ μαλακωτέρα, καὶ θέρους σκευάζῃς, οὐδὲν μίξεις, ὅταν δὲ σκληρὰ, καὶ χειμῶνος, ἕνα κύαθον. ἐνέσται δέ σοι καὶ τῷ κηρῷ τῶν ὑγρῶν τινὰ μιγνύοντι ῥητινῶν, μηδόλως ἐλαίου δεηθῆναι. μίξεις δὲ τῆς μὲν ὑγροτάτης, τὸ τρίτον τοῦ κατὰ τὸν κηρὸν σταθμοῦ, τῆς δ' ἧττον ὑγρᾶς, τὸ ἥμισυ. γενήσεται δὲ δηλονότι τοιαύτη τις σύνθεσις. Τὸν κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην τήξας καὶ ψύξας, μῖξον ἰοῦ μέρει, ποτὲ μὲν ὀγδόῳ, ποτὲ δὲ δεκάτῳ, ποτὲ δὲ δωδεκάτῳ, γιγνώσκων ἐπὶ μὲν τῶν σκληρῶν σωμάτων τήν τε πρώτην συμμετρίαν, ἁρμόττειν, ἐπὶ δὲ τῶν μαλακῶν, τὴν τρίτην, ἐπὶ δὲ τῶν μέσων τὴν μέσην. λεαίνεις δὲ ξὺν ὄξει τὸν ἰόν. εἰ δὲ πραότερον βουληθείης ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, ἐμβάλλεις τοῦ λιβανωτοῦ, σταθμὸν ἥμισυ, οὗ κατὰ τὸν ἰὸν ἐποιήσω. εἰ δέ τις τοῦ δὲ πραότερον, ἴσον τοῦ λιβανωτοῦ μίξεις τὸν ἰόν. καὶ χωρὶς δὲ τοῦ ξύσαι ψύξαντες τὴν ῥητίνην μετὰ τοῦ κηροῦ, καταχέομεν αὐτὰ τήξαντες ἐπὶ τόν ἰόν τε καὶ τὸν λιβανωτὸν, ἐν θυίᾳ μετ' ὄξους λελειωμένα. αὗται μὲν οὖν αἱ πρῶται συνθέσεις ἐμπλάστρου χλωρᾶς, κολλητικῆς μὲν ἐναίμων τραυμάτων, ὅσα μὴ μεγάλα, καὶ μέχρι συνουλώσεως δὲ τἄλλα δυναμένης ἰᾶσθαι, καὶ σαρκούσης, εἰ τακείη μετά τινος ἐλαιώδους ὑγροῦ. λέγω δὲ ἐλαιώδη, τό τε ῥόδινον, ᾧ μάλιστα χρῆσθαι προσήκει καθ' ὃν εἴρηκα τρόπον ἐσκευασμένῳ. καὶ μετὰ τοῦτο τῷ μυρσίνῳ, καὶ τῷ κυπρίνῳ, καὶ τῷ σχινίνῳ. αὐτὸ δὲ τὸ ἔλαιον, ἐφ' ὧν μὲν βούλει θερμότητός τι προσθεῖναι τῷ τηκομένῳ φαρμάκῳ, τὸ κοινὸν τοῦτο μίξεις. ἐφ' ὧν δὲ ψύξεως, τὸ καλούμενον ὠμοτριβές. ἐφ' ὧν δὲ στύψεως μύρσινον. ἐφ' ὧν δὲ μικτῆς δυνάμεως, ἐχούσης μέν τι καὶ πεπτικὸν, ἐχούσης δὲ καὶ ἀποκρουστικὸν, τὸ ῥόδινον. ἐφ' ὧν δὲ βραχείας στύψεως, μετὰ πλείονος θερμότητος, κύπρινόν τε καὶ σχίνινον. πολλαὶ δὲ καὶ ἄλλαι συνθέσεις ὡς ἔφην ἔσονται τοῖς εἰρημένοις ἄρτι φαρμάκοις ἁπλοῖς, μιγνυμένων ἤτοι τῶν σαρκωτικῶν, ἢ μαλακτικῶν, ἢ τῶν στυπτικῶν, ἢ τῶν τὰ δυσίατα τῶν ἑλκῶν ἰωμένων. ἔνιοι δὲ καὶ τῶν διαφορητικῶν ἔμιξαν, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἐπουλωτικῶν. ἕτεροι δέ τινες πάντα μίξαντες, ἤτοι κυκεῶ ἄχρηστον ἐποίησαν, ἢ πολύχρηστον ἐπέτυχον ἐργάσασθαι φάρμακον. ὧν τὰς ὕλας ἐπιστάμενοι, κεχρῆσθαι ταῖς εὑρημέναις ἤδη, καὶ συντιθέναι παραπλησίως αὐτοὶ δυνήσεσθε. παραγράφω δὲ κάτω τῶν ἐνδόξων ἐνίας, ἀρξάμενος αὖθις ἀφ' ὧν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. Εἰσὶ μὲν οὖν ἐφεξῆς τῇ προγεγραμμένῃ, τριάκοντά που, τὰς δ' ἐπαινουμένας ὑπ' αὐτοῦ μόνας παραθήσομαι. τετάρτη μὲν οὖν ἀπὸ τῆς πρώτης οὑτωσὶ γέγραπται. χλωρὰ ἡ χρῶμαι. Ἰοῦ ξυστοῦ ∠ θ΄. χρυσοκόλλης ∠ θ΄. τερμινθίνης, ὀστιῶν ις΄. μνᾶν μίαν. κηροῦ μνᾶς ἥμισυ. ὄξους ὀλίγον. ὥσπερ δὲ καὶ πρόσθεν εἶπον, οὐ προσέγραψεν ἑκάστῃ τῶν ἐμπλάστρων ὁ Ἀνδρόμαχος τὴν ἐπαγγελίαν, ἀλλ' ἐκ τῆς ὕλης τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν συντίθησι τὴν προκειμένην, οὐκ ἄδηλόν ἐστι, καὶ αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν πρὶν τακῆναι, δύνασθαι θεραπεύειν ἕλκη. καὶ τακεῖσαν ἔμμοτον γίγνεσθαι. τὴν μνᾶν, δὲ οὐγγιῶν δεκαὲξ ἐμβάλλειν. ἡ γὰρ τῶν εἴκοσι, ὡς πρὸς τὴν τῆς χρυσοκόλλης καὶ τοῦ ἰοῦ ἰσομετρίαν, μεγάλη. Μετὰ δὲ ταύτην ἄλλας ἐφεξῆς γράψας τρεῖς, αὖθις ἑτέραν γράφει κατὰ λέξιν οὕτως. ἄλλη ἡ χρῶμαι. Ἰοῦ ξυστοῦ λίτραν μίαν. μάννης οὐγγίας ι΄. ἐγὼ λίτραν α΄. κηροῦ λίτρας ε΄. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας ε΄. ῥητίνης ὑγρᾶς λίτρας ε΄. ἐλαίου κύαθον α΄. ὄξους τὸ ἱκανόν. ἐγὼ δὲ καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας ι΄. ἐπὶ τούτοις μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπαύσατο, πρόδηλον δέ ἐστιν εἴ τι μεμνήμεθα τῶν προειρημένων, καὶ ταύτην αὐτὴν τὴν ἔμπλαστρον παραπλησίαν ἔχειν δύναμιν τῇ προγεγραμμένῃ. Ἐφεξῆς τῇ προγεγραμμένῃ γράφων ὁ Ἀνδρόμαχος ἑτέραν, οὕτως ἤρξατο. ἄλλη μολοχίνη. καὶ μετὰ τοῦτο τὴν συμμετρίαν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν αὐτὴν συντίθησιν ὑπέγραψεν οὕτως. Ἰοῦ ξυστοῦ λίτραν α΄. πίσσης λίτρας β΄. μάννης λίτραν μίαν. κηροῦ λίτρας β΄. ῥητίνης λίτρας β΄. ἐλαίου λίτραν μίαν. ὄξους τὸ ἱκανόν. ἔστι μὲν οὖν αὕτη παραπλησία ταῖς ἔμπροσθεν. εὔδηλον δ' ὅτι τὸν μὲν ἰὸν καὶ τὴν μάνναν ἀνὰ λίτραν α΄. ἑκάτερα μετὰ τοῦ ὄξους λειοῦσθαι χρὴ, διπλάσιον δὲ τούτων ἑκατέρου τοῦ κηροῦ καὶ τῆς πίσσης καὶ τῆς ῥητίνης, τουτέστιν ἑκάστου λίτρας δύο, μετὰ τῆς τοῦ ἐλαίου λίτρας, τήκεσθαι, καὶ οὕτως μίγνυσθαι τοῖς λελειωμένοις μετὰ τοῦ ὄξους, ὡς πολλάκις ἡμῖν εἴρηται, ψύξαντας μᾶλλον καὶ ξύσαντας, ἤπερ ἐπικατερῶντας, ἵνα μήπου τοῦ περιέχοντος ὄντος ψυχροῦ, συμβῇ τὰς καλουμένας ἐκκείδας συστῆναι. Ἄλλην ἐφεξῆς τῇδε δόκιμον ἔμπλαστρον ἔγραψεν οὕτως. χλωρὰ ἑκατοντάδραχμα. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ η΄. λεπίδος δραχμὰς ιβ΄. μάννης ∠ η΄. ῥητίνης ξηρᾶς, δραχμὰς ιβ΄. ἰοῦ ∠ η΄. στέατος μοσχείου. δραχμὰς ιδ΄. ῥητίνης τερμινθίνης δραχμὰς η΄. κηροῦ δραχμὰς λ΄. ἐλαίου κυάθου τέταρτον. ὄξους τὸ ἱκανόν. αὕτη καὶ κοιλὰ τραύματα δύναται μεγάλα. καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν καθαίρειν, προσλαβοῦσα δὲ κηρωτὴν ἐν τῷ τήκεσθαι, σαρκοῦν. πρὶν δὲ τακῆναι καὶ τὰ παχύχειλα τῶν ἑλκῶν ἰᾶσθαι, καὶ προστέλλειν κόλπους, καὶ ὅλως διαφορεῖν καὶ ἀποκρούεσθαι δύναται. μικτὴ γὰρ ἐκ τῶν ἐναντίων δυνάμεών ἐστι. Καὶ ἡ ἐφεξῆς δὲ αὐτῇ γεγραμμένη χλωρὰ, παραπλησίας ἐστὶ δυνάμεως καὶ χρήσεως, ἔχουσα συμμετρίαν τήνδε. Τερμινθίνης μνᾶ μία. σεραπιάδος βοτάνης δραχμαὶ κε΄. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμαὶ ι΄. στέατος μοσχείου, δραχμαὶ κε΄. κηροῦ ∠ κε΄. λιβανωτοῦ

κεκαυμένου, λιβανωτοῦ δραχμαὶ ιβʹ. κύπρινον εἰς τὰ ξηρά. Καὶ τὴν ὑπὸ τῶν ἄλλων λεγομένην ἶσιν, αὐτὸς ἄνευ ταύτης τῆς προσηγορίας, ἔγραψεν οὕτως. χλωρὰ Ἐπιγόνου. πάντων δ' αὐτῆς μνημονευόντων, οὐδὲν ἧττον καὶ νῦν γράψω τὴν κατὰ τὴν συμμετρίαν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐπειδή τινες ἐν αὐτοῖς διαφέρονται. κελεύει γὰρ βάλλειν χαλκοῦ μὲν κεκαυμένου καὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, καὶ λεπίδος χαλκοῦ, καὶ ἰοῦ, καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, καὶ ἀριστολοχίας, καὶ λιβανωτοῦ τὸ ἴσον ἑκάστου δραχμὰς ηʹ. τουτέστιν οὐγγίαν μίαν. ἀλόης δὲ καὶ σμύρνης καὶ χαλβάνης, ἡμιόλιον τούτων ἑκάστου, τουτέστιν, οὐγγίαν μίαν καὶ ἡμίσειαν, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ φάναι οὐγγίας * ιβʹ. καὶ στυπτηρίας τῆς στρογγύλης δραχμὰς ςʹ. μιγνύουσι καὶ τῆς κολοφωνίας ῥητίνης δραχμὰς δʹ. καὶ κηροῦ τὸ ἥμισυ. τουτέστιν ρʹ. ἐλαίου δὲ κοτύλης τὸ ἥμισυ. τινὰς δέ φησι τέταρτον μιγνύειν. καὶ ὄξους τὸ ἱκανόν. καὶ δρακοντίου ῥίζης τὸ ἥμισυ τῆς οὐγγίας, ὅ, περ ἐστὶ δραχμαὶ δʹ. ἐπὶ τέλει δὲ τὴν προσέγραψεν οὐ φερό-
10 μενον ἐπὶ τῆς ἴσιδος γραφῆς. ὁ γὰρ Ἐπίγονος αὐτὸ προσέθηκε, καὶ ταύτῃ διήνεγκεν ἡ ἶσις τοῦ Ἐπιγόνου.

Ἐφεξῆς δὲ ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε χλωρὰν Γασίωνος, ἐν τῇ δὲ τῇ συμμετρίᾳ. Ῥητίνης κολοφωνίας δραχμὰς τʹ. κηροῦ δραχμὰς ρνʹ. ἰοῦ δραχμὰς ηʹ. στυπτηρίας στρογγύλης, δραχμὰς ηʹ. λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς ιβʹ. λιβανωτοῦ δραχμὰς ιςʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς ηʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. ηʹ. ἐλαίου κυάθου τὸ ἥμισυ. ὄξους τὸ ἱκανόν. τὸ φάρμακον διὰ τὸ προσειληφέναι τοὺς ἀμμωνιακοὺς ἅλας, ἑλκτικώτερον καὶ διαφορητικώτερον τῶν ἔμπροσθεν ἐγένετο. τὰ δ' ἄλλα πάντα παραπλήσιον. Ἰσχυροτέραν τῆς προγεγραμμένης, καὶ πολυχρηστοτέραν ἔγραψε μετὰ μέσην μίαν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἣν ὀνομάζει χλωρὰν Ἀλκιμίωνος, ἐν τῇ δὲ τῇ συμμετρίᾳ. Τερμινθίνης δραχμὰς ςʹ. κηροῦ δραχμὰς ρνʹ. λεπίδος χαλκοῦ δραχμὰς ηʹ. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς ιςʹ. στυπτηρίας στρογγύλης δραχμὰς ιςʹ. χαλβάνης * ιςʹ. λιβάνου ιʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς ιβʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς ιςʹ. ἀριστολοχίας, δραχμὰς ιʹ. ἀλόης ἰνδικῆς, δραχμὰς ιβʹ. σμύρ-
20 νης δραχμὰς ιςʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ηʹ. χαλβάνης δραχμὰς ιβʹ. οἱ δὲ ηʹ. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. ὄξους κοτύλης ἥμισυ. Ἄλλην ἐφεξῆς τῇ δὲ γράφει καλουμένην Ἀθηνᾶν, ὡς αὐτὸς ἐπὶ τῇ τελευτῇ προσέγραψεν. ἔχει δ' αὐτῆς ἡ συμμετρία τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν σύγκειται κατὰ τόδε. Κηροῦ δραχμὰς σνʹ. τερμινθίνης δραχμὰς ςʹ. φρυκτῆς δραχμὰς ρʹ. στέατος μοσχείου, δραχμὰς νʹ. χαλβάνης δραχμὰς κδʹ. μάννης δραχμὰς κδʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, δραχμὰς ιβʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου δραχμὰς ιβʹ. ἀλόης δραχμὰς ιβʹ. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς κδʹ. στυπτηρίας στρογγύλης δραχμὰς ιβʹ. καὶ σχιστῆς δραχμὰς ηʹ. χαλκίτιδος ∠. ηʹ. μίσυος δραχμὰς ηʹ. ὀποπάνακος δραχμὰς ηʹ. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς ςʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ςʹ. σινωπίδος δραχμὰς γʹ. ὄξους κοτύλας γʹ. ἐλαίου κοτύλας βʹ. τὴν μίλτον ἐν ἀρχῇ βάλλε. Ἀθηνᾶ καλεῖται. πολύχρηστον ὡς ἔφην καὶ τὸ φάρμακον. ὅπως δὲ δεῖ χρῆσθαι τοῖς πολυχρήστοις ἐν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ, δηλωθήσεται. Ταύτῃ δ' ἐφεξῆς ἔγραψεν ἑτέραν χλωρὰν κατὰ λέξιν οὕτως. χλωρὰ διὰ κυπρίνου ἀφροδιτ.
30 Κηροῦ δραχμὰς κδʹ. ῥητίνης ξηρᾶς δραχμὰς ιβʹ. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς ηʹ. Ἀφροδ. δραχμὰς ιβʹ. μάννης ∠. ηʹ. κυπρίνου κοτύλης ὄγδοον. συγκόπτεται δὲ αὐτῇ, καὶ πρὸς τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν ἁρμόττειν δυνατή. καὶ διὰ τὴν ταύτην ἔγραψε, δι' ὀλίγων τε συντιθεμένην, καὶ χρήσιμον εἶναι δυναμένην ἱκανῶς. Ἐφεξῆς δὲ πολλὰς ἄλλας χλωρὰς γράφοντος τοῦ Ἀνδρομάχου, πολυμιγμάτους τε καὶ πολυχρήστους, ἔδοξε μοι καταλιπεῖν αὐτάς, μόνων τῶν λιτῶν ὡς αὐτοὶ καλοῦσι, μνημονεύσαντι. γράφει τοίνυν αὐτὸς κατὰ λέξιν οὕτως. ἑτέρα χλωρὰ. λιτὴ ἧ χρῶμαι. Ῥητίνης λίτρας ιβʹ. κηροῦ λίτρας ηʹ. ἰοῦ ξυστοῦ λίτρας ηʹ. στέατος μοσχείου λίτρας βʹ. ὄξους λίτραν αʹ. ἐγὼ δὲ μάννης λίτραν αʹ. ἐμβάλλω. εὔδηλον οὖν ὅτι τὸ ὄξος μετὰ τῶν δύο λιτρῶν τοῦ ἰοῦ καὶ τῆς λίτρας τοῦ λιβανωτοῦ λειοῦσθαι βούλεται, καθάπερ ἔμπροσθεν εἶπον, εἶτα μίγνυσθαι τὰ τηκτὰ τούτοις. λέγω δὲ τὰς τοῦ στέατος λίτρας ὀκτώ, μετὰ τῶν ὀκτὼ τοῦ κηροῦ καὶ τῶν ιβ. τῆς ῥητίνης. ἡ ἔμπλαστρος αὕτη, λιτὴ μὲν ἀκριβῶς ἂν ἦν, εἰ μήτε τοῦ στέατος εἰλήφει, μήτε τῆς μάννης. οὕτως γὰρ ἂν ἦν ὁ ἰός, δέκατον μέ-
40 ρος συναμφοτέρου, τῆς τε ῥητίνης καὶ τοῦ κηροῦ. καὶ εἴπερ ἦν ἡ ῥητίνη σκληρά, πάντως ἄν τι καὶ ἐλαίου ἐμίχθη, καθάπερ εἴρηται πρόσθεν. ἐπεὶ δὲ τὸ μόσχειον ἔλαβε στέαρ, οὐκέτ' ἀκριβῶς ἐστὶ λιτή, μαλακτικόν τε καὶ πεπτικὸν φάρμακον προσλαβοῦσα. πολὺ δὲ δὴ μᾶλλον, εἰ καὶ τὴν μάννην λάβοι. πεπτικὴ γὰρ ἐστὶ καὶ διαπυκτικὴ, καί τι σαρκωτικὸν ἔχουσα.

Κοινὸς λόγος ἐπὶ ταῖς ὁμοχρόαις ἐμπλάστροις.

Ὅτι μὲν οὐ χρὴ κατὰ τὴν τῆς χροιᾶς ὁμοιότητα τὴν ἐν τῇ γραφῇ τῶν φαρμάκων γίνεσθαι κοινωνίαν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως, εὔδηλον δήπουγε. γράφουσι γοῦν ὥσπερ καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος οὕτως, καὶ ἄλλοι τινὲς ἐφεξῆς ἀλλήλων, οὐ μόνον τὰς χλωρὰς ἐμπλάστρους, ἀλλὰ καὶ τὰς μηλίνας, καὶ τὰς φαιάς, καὶ τὰς λευκάς. ὅπως οὖν αἱ λευκαὶ γίγνονται, διὰ τοῦ πρώτου τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων, εἶπον. ὅπως δὲ χλωραί, καὶ πρόσθεν εἴρηται, καὶ νῦν ἀναμνήσω.

50

Πῶς χλωραὶ γίνονται.

Βάλλεται μὲν εἰς αὐτὰ ἰὸς οὐκ ὀλίγος, ἀλλ' ὥς τε κρατῆσαι τῆς τῶν ἄλλων χρόας, αὐτῷ τε συνομοιῶσαι τὸ πᾶν. ἐστοχάσθαι δὲ δεῖ τὴν τοιαύτην ἔμπλαστρον συντιθέντα, πρὸς τῇ ποσότητι τοῦ ἰοῦ, καὶ τῆς τῶν μιγνυμένων αὐτῷ χροιᾶς, καὶ τοῦ τρόπου τῆς ἑψήσεως, ἐπὶ μὲν τῶν μιγνυμένων, φυλαττόμενον τὰς δυσκινήτους χροιάς, ὁπόσαι τῶν ξανθῶν εἰσί, καὶ πυῤῥῶν, καὶ μελαίνων φαρμάκων, λέγω δὲ ξανθῶν μὲν καὶ πυῤῥῶν, οἷα πέρ ἐστι, τό, τε τῆς μηλίτου, καὶ τὸ τῆς κεκαυμένης χαλκίτεως, ἀρσενικοῦ τε, καὶ σανδαράχης, μελαίνων δέ, οἷα περ πίττης τε καὶ ἀσφάλτου, καὶ γῆς ἀμπελίτιδος, καὶ λίθου γαγάτου. κατὰ δὲ τὴν ἕψησιν, οὐ χρὴ τοῖς ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἑψομένοις συμβάλλεσθαι τὸν ἰόν, ἀλλ' ἐνωθεῖσι μίγνυσθαι κατὰ τὴν θυίαν, εἴπερ ἐθέλοις τῇ χρόᾳ, χλωρὸν διαμεῖναι τὸ φάρμακον. εἰ δέ γε μηλίνην βούλοιο ποιῆσαι τὴν ἔμπλαστρον, εἰδέναι χρή σε κατὰ τὴν ἕψησιν, εἰς πρώτην μὲν ταύτην τὴν χρόαν

μεταβαλόντα τὸν ἰὸν, ὕστερον δὲ εἰς τὴν κιρρὰν, ὡς γενέσθαι τὴν ὀνομαζομένην δίχρωμον ἔμπλαστρον. ἐν γὰρ τῷ μετὰ τὴν ἕψησιν χρόνῳ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἐπιπολῆς μὲν αὐτῇ γίγνεται τὸ φαιότερον, εἰς τὸ βάθος δὲ τοῦ φαρμάκου συντρέχει τὸ κιρρόν. ἐπεὶ δὲ περὶ τῆς χρόας αὐτῶν εἴρηται τὰ προσήκοντα, μεταβήσομαι πάλιν ἐπὶ τὸν περὶ τῶν δυνάμεων λόγον, ἀναμνήσας ὅθεν πρώτως ὡρμήθην κατὰ τόδε τὸ βιβλίον. ὡρμήθην δὲ, ἔτι μεμνήμεθα, περὶ τῶν σαρκωτικῶν φαρμάκων εἰπεῖν, ὧν ὁ μὲν τῆς δυνάμεως σκοπός ἐστιν, ἐν τῷ μετρίως τε καὶ ἀδήκτως ῥύπτειν τε καὶ ξηραίνειν. αἱ δὲ κατ' εἴδη συνθέσεις, διάφοροι, κατὰ τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὕλας ὑπαλλαττόμεναι. πρόδηλον δ' ὅτι τὰ κυρίως τε καὶ πρώτως ὀνομαζόμενα σαρκωτικὰ, τῶν ἀπερισπάστων ἑλκῶν ἐστι σαρκωτικὰ, τουτέστιν ὅσα κοῖλα μὲν, οὐ μὴν ῥύπον, ἢ φλεγμονὴν ἔχει ζέουσαν, ἔτι δὲ μᾶλλον, οὐδ' ἐπιρροὴν ὑγρῶν μοχθηρῶν, οὐδὲ δύσκρατον κατὰ τὸ κοῖλον ἕλκος σάρκα. μιγνυμένου γάρ τινος τῶν εἰρημένων τῇ κοιλότητι, πρότερον ἐκεῖνο θεραπευτέον ἐστίν. οἱ σκοποὶ δὲ τῆς θεραπείας αὐτῶν εἰσιν, ἐπὶ μὲν τῶν ῥυπαρῶν τὰ ῥύπτειν δυνάμενα φάρμακα. τῶν δ' ἐξ ἐπιρροῆς ὑγροῦ, τὸ ξηραίνειν τε καὶ ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιρρέον. εἰ δ' εἴη πολὺ καὶ δυσνίκητον, τὴν αἰτίαν τῆς ἐπιρροῆς ἐκκόψαι πρότερον. εὔδηλον δ' ὅτι καὶ τῶν μὲν φλεγμαινόντων, τὴν φλεγμονὴν ἰᾶσθαι χρή. τῶν δὲ δύσκρατον ἐχόντων τὴν σάρκα μορίων, εὔκρατον ταύτην ἐργάσασθαι. δυσκρασίας δὲ αὐτῆς γιγνομένης, κατὰ τρόπους ἁπλοῦς μὲν τέτταρας, συνθέτους δὲ ἄλλους τέτταρας, ἡ ἴασις ἔσται, διὰ τῶν ἐναντίων ποιοτήτων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ αὖθις εἰρήσεται, περὶ δὲ τῶν ἰσχυρῶς ῥυπτόντων φαρμάκων, ἐφεξῆς ἐρῶ.

Περὶ τῶν ἰσχυρῶς ῥυπτόντων φαρμάκων.

Ὅτι μὲν ἐκ τοῦ γένους ἐστὶ ταῦτα τῶν προειρημένων, ὅσα τῷ μετρίως ῥύπτειν, ἕλκεσι κοίλοις καθαροῖς, ἀπεράντοις προσεφέρετο μηδόλως δάκνοντα, λέλεκται πρόσθεν, ἐπιτεταμένην δὲ τὴν ῥυπτικὴν δύναμιν ἔχει τὰ τὸν πολὺν ἀφαιροῦντα ῥύπον. ὥστ' ἔνια τῶν εἰρημένων φαρμάκων χλωρῶν, ἐν μόνῳ τῶν ἁπλῶς σαρκωτικῶν διαφέρει, τῷ πλήθει τοῦ ἰοῦ, τινὰ δὲ καὶ τῇ τῶν ἄλλων, ὅσα ῥύπτει, σφοδρῶς, μίξει, καθάπερ ἶσις ὀνομαζομένη, καὶ τὸ τοῦ Μαχαιρίωνος, ᾧ ἡμεῖς χρώμεθα συνήθως, ἐλαιώδει καλουμένῳ, διὰ τὴν χρῆσιν. ἔνθα γὰρ ἡμῖν πρόκειται σαρκῶσαι κόλπον, ἐλαίῳ πολλῷ τήκοντες, ἐγχέομεν αὐτὸ δι' εὐθυτρήτου κέρατος, ἐν τρόπῳ κλυστῆρος ὄντα κύστει συνημμένου. χρώμεθα καὶ τοῖς καλουμένοις πυουλκοῖς εἰς αὐτοῦ. καὶ γὰρ καὶ τούτων ὅσοις εὐρύτερόν ἐστι τὸ τρῆμα, χρήσιμοι πρὸς τὴν τοιαύτην ὑπηρεσίαν εἰσί. πρόδηλον δ' ὅτι τὸν μὲν ῥυπαρὸν κόλπον ἐργαζόμεθα καθαρὸν, ἀκρατέστερον χρώμενοι τῷ φαρμάκῳ, τουτέστιν ἐλάττονι μιγνύντες ἐλαίῳ, τὸν δὲ καθαρὸν, ἐπιπλεῖον ὑγρασμένῳ δι' ἐλαίου δαψιλεστέρου μίξεως. εἰ μὲν οὖν ὑποψία τις εἴη μεμιγμένης φλεγμονῆς ἔτι βραχείας τῷ κόλπῳ, διὰ ῥοδίνου πάντως τηκέσθω τὸ φάρμακον. εἰ δ' ἀφλέγμαντος εἴη, δι' ἐλαίου, κἂν ἀδήκτως ἀνέχηται, τῆς τοῦ παλαιοῦ μίξεως, ἐκείνῳ διατηκέσθω τὸ φάρμακον. ἐπιτήδειον δὲ εἰς τὴν τοιαύτην χρῆσιν ἐστὶν οὐ τοῦτο μόνον τὸ φάρμακον, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ Μαχαιρίωνος, καὶ ἡ ἶσις, ὅσα τ' ἄλλα γεγράφασιν οἱ πρὸ ἐμοῦ, μετὰ κηρωτῆς μιγνύμενα, σαρκωτικὰ γίγνεσθαι κοίλων ἑλκῶν. ἅπαντα γὰρ ταῦτα, χωρὶς τοῦ μιχθῆναι κηρωτῇ, δι' ἐλαίου καὶ ῥοδίνου τηκόμενα, τοῖς κόλποις ἐνίεται, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τὴν καλουμένην ἔμμοτον σύστασιν ἐνίεσθαι κόλποις. οὕτως γέ τοι καὶ τὸ διὰ τοῦ κεκαυμένου χάρτου φάρμακον ξηρὸν, ῥοδίνῳ πολλῷ μιγνύντες, ἐγχέομεν αὐτοῖς. ὥσπερ δὲ οἱ κόλποι τῶν ὑγροτέρων δέονται φαρμάκων, οὐ δυναμένων ἐνίεσθαι τῶν παχυτέρων, οὕτως ὅσα τῶν κοίλων ἑλκῶν ἐπιπολῆς ἐστι, παχυτέρου χρῄζει φαρμάκου, διὰ τὸ ταχέως αὐτῶν ἀπορρεῖν τὰ ὑγρὰ καὶ καταλείπεσθαι ξηροὺς τοὺς μοτούς. εἰκότως οὖν ἐπὶ μὲν τῶν τοιούτων, τοῖς ἰσχυρῶς ῥυπτικοῖς μίγνυμεν κηρωτήν. ἐπὶ δὲ τῶν κόλπων, ἔλαιον, ἢ ῥόδινον πάμπολυ. ταυτὶ δὲ τὰ οὕτως ῥυπτικὰ φάρμακα, πάντως ἐστὶ καὶ διαφορητικὰ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικὰ σφοδρῶς. καὶ γίγνεταί τι γένος αὐτῶν κοινὸν, ὃ καλοῦσι πολύχρηστον. ἔστι δ' ἔνια δὲ τούτου τοῦ γένους ἐστὶ, τὸ τῶν πάνυ δριμέων ἐμπλάστρων, ὁποῖαι καὶ αἱ καλούμεναι δι' ἁλῶν εἰσιν, ἃς οὐ χρὴ προσφέρειν ἔνθα σαρκῶσαί τι βουλόμεθα. πρὸς γὰρ αὖ τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο τοῖς ἁλσὶν ἐξαίρετον ὑπάρχει, τὸ στύφειν μᾶλλον, ἢ ῥύπτειν. ἐπεὶ τό γε ξηραίνειν, οὐδὲν ἧττον ἔχουσιν ἀφρονίτρου καὶ νίτρου. ἀλλ' ἐκείνοις μὲν, οὐ μέτεστι τῆς στυπτικῆς δυνάμεως, ὥσπερ οὐδὲ τῷ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθει. καὶ διὰ τοῦτο διαφορεῖν τε δύναται, καὶ κηρωταῖς μιγνύμενα καθαίρειν ἕλκη ῥυπαρά. τοῖς δ' ἁλσὶν οὐχ ὑπάρχει τοῦτο, διὰ τὴν στύψιν. τούτων οὖν μνημονεύουσιν ὑμῖν, ἀκηκοόσι τε τὴν μέθοδον τῆς τε συνθέσεως καὶ τῆς χρήσεως ἁπάντων τῶν τοιούτων φαρμάκων ἐν τοῖς ἐφεξῆς γράψω τὰ δεδοκιμασμένα τῇ πείρᾳ πρὸς τῶν ἐνδόξων ἰατρῶν, ἐπὶ φαρμάκων ἀρίστων γνώσει. πρώτων δὲ τῶν περὶ Μαντίαν, καὶ τὸν μαθητὴν αὐτοῦ τὸν Ταραντῖνον Ἡρακλείδην, πολλὰ φάρμακα γραψάντων, ἃ τοῖς μετὰ ταῦτα διὰ πείρας ἀφικόμενα διωρίσθη. καὶ τὰ μὲν ἄριστα ἐν αὐτοῖς, αὐτοὶ πάλιν ἔγραψαν, ὅσα δ' ἧττον ἐκείνων ἐνεργεῖν ἐδόκει, κατέλειπον. εἰκότως οὖν κἀγὼ τὴν πλείστην μνήμην ποιοῦμαι, τῶν μετ' ἐκείνους γεγονότων. εἰσὶ δὲ αὐτῶν οἱ μάλιστα δοκοῦντες ἐν τῇ τῶν φαρμάκων ἐμπειρίᾳ κατωρθωκέναι, Γεμώνιος, Μούσας καὶ Ἥρας, καὶ Ἀνδρόμαχος Ἀσκληπιάδης τε καὶ Κρίτων. γέγραπται δὲ, καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀρχιγένην τε καὶ τὸν Φίλιππον, οὐκ ὀλίγα φάρμακα. καί τι καὶ βιβλίον ἐν ἐστὶ Μενεκράτους ἐπιγεγραμμένον, αὐτοκράτωρ ὁλογράμματος, ἀξιολόγων φαρμάκων. ὅσα τε οὖν τούτοις γέγραπται κάλλιστα φάρμακα, καὶ πρὸς αὐτῶν ἐπαινούμενα, καὶ ὅσων ἡμεῖς πεῖραν ἔχομεν, ἐξ αὐτῶν τε τούτων τῶν γεγραμμένων, καὶ ὧν οἱ διδάσκαλοι ἡμῶν ἐχρῶντο, καὶ ἔτι καὶ ἡμῖν προσεξεύρηται, ταῦτ' ἐν τοῖς ἑξῆς γράψω, τίνος ἐστὶ γένους ἕκαστον αὐτῶν ἐξηγούμενος. νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰς χλωρὰς διελθὼν, ἐφεξῆς ταύτας γράψω τὰς μηλίνας.

Μήλιναι ἔμπλαστροι.

Ὥσπερ τῶν χλωρῶν ἐμπλάστρων αἱ πλεῖσται διὰ τὸν ἰὸν ἐπικρατοῦντα γίγνονται τοιαῦται, καὶ μάλιστα αὐτῶν αἱ εὐχρούστεραι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ αἱ μήλιναι, ἀλλ' αἱ μὲν χλωραὶ τὸν ἰὸν ἀνέψητον ἔχουσιν, αἱ μήλιναι δὲ ἑψημένον μὲν, ἀλλὰ μετρίως. ὡς ἐάν γε ἐπὶ πλέον ἕψῃς, τὰς καλουμένας, ἐν τισὶ μὲν διχρώμους, ἐν

ἐνίοις δὲ

ἐνίων δὲ κιῤῥὰς, ὀνομάσῃ. καλεῖν δ' ἔθος ἐστὶ τοῖς ἰατροῖς, ἁπλῶς μὲν χλωρὰς, καὶ μηλίνας, καὶ κιῤῥὰς, ὅσαι κολλῶσι
τε τὰ μὴ πάνυ μεγάλα τραύματα, καὶ ἕλκη συνουλοῦσιν, ἃ καλεῖν τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἀπείραστα, σαρκοῦσί τε
τὰ κοιλαινόμενα διὰ ῥοδίνου. πολύχρηστοι δὲ εἰσὶν αὐτῶν, ἐφ' ὧν ἐπαγγελία πλείων ἐστίν. ἔνιαι δὲ, πολλὰς μὲν
οὐκ ἔχουσιν ἐπαγγελίας, ἀξιόλογον δὲ μίαν, ἤτοι πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἁρμόττειν, ἢ διαφορεῖν πύον, ἢ
μελικηρίδας, ἢ μαλάττειν σκληρότητας, ἢ τι τοιοῦτον τῶν οὐκ εὐκαταφρονήτων, ἀλλὰ δυσθεραπεύτων. ὁ Ἀνδρόμα-
χος μὲν οὖν ἔγραψε. ιδ'. μηλίνας. ὧν αἱ πέντε μὲν ἔχουσιν ἰὸν, αἱ δ' ἄλλαι χωρὶς ἰοῦ γεγόνασι. τῶν δὲ τὸν ἰὸν ἐ-
χουσῶν, μία μὲν ἐστὶ πρώτη γεγραμμένη τῶν. ιδ'. μία. δ' ἄλλη τετάρτη. καί τις ἐπ' αὐτῆς ἕκτη. καὶ μετ' ἐκεί-
νην, ἥτε ἑβδόμη καὶ ἡ δεκάτη. ὅσαις μὲν οὖν οὐδὲν ἐξαίρετον προσγέγραφεν, αὗται πᾶσαι καὶ κολλῶσιν ἕλκη καὶ
ἀπουλοῦσιν. εἰ δὲ βούλοιτό τις, καὶ τακεῖσαι μετὰ ῥοδίνου, σαρκοῦσι. θεραπεύουσι δὲ καὶ μετρίας φλεγμονὰς, ὥσ-
10 περ γε καὶ σκληρότητας μετρίας μαλάττουσι. καὶ μᾶλλόν γε τοῦτο ποιοῦσιν, ὅσαι θυμιάματος ἔχουσιν ἀμμωνια-
κοῦ. καὶ τούτων αὐτῶν μᾶλλον, ὅσαι πλεῖστον, ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. ἐνίαις δὲ προσέθηκεν αὐτὸς ἁ-
παλὴ, τουτέστι πρὸς ἁπαλοὺς χρῶτας ἁρμόττουσα δηλονότι. καὶ καθ' ἣν πρόσκειται τὸ, ἐπισπαστική. καὶ
ἐξιπωτική. δηλῶν ὅτι πρὸς ἀποσπειρωδυνίαν καὶ συνάγχην, καὶ πλευροῦ πόνον ἁρμόττει. ἢ ὅτι διαφορεῖ τὰ ἐντὸς
ἀποστήματα, πλέον τι ταύταις μαρτυρεῖ τῶν ἁπλῶς γεγραμμένων. ἐφεξῆς οὖν αὐτὰς ἁπάσας ὑπογράψω.

Μήλιναι Ἀνδρομάχου.

Μηλίνη ᾗ χρῶμαι. Λιθαργύρου δραχμὰς. ρλ'. ἐλαίου κοτύλην. α'. χειμῶνος κοτύλης ἥμισυ. κηροῦ δρα-
χμὰς. μη'. κολοφωνίας δραχμὰς. μη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς. κδ'. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμὰς. η'. χαλβά-
νης δραχμὰς. η'. σμύρνης δραχμὰς. η'. Ἄλλη. Λιθαργύρου δραχμὰς. ρ'. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. ῥητίνης
20 κολοφωνίας, δραχμὰς. ξδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. μ'. ψιμυθίου δραχμὰς. κδ'. Ἄλλη. Λι-
θαργύρου δραχμὰς. μ'. ψιμυθίου δραχμὰς. ς'. κηροῦ τυῤῥηνικοῦ, δραχμὰς. ις'. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς, ∠.
ις'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. β'. ἐλαίου κοτύλην. α'. Ἄλλη. Λιθαργύρου δραχμὰς. ρ'. κολο-
φωνίας, δραχμὰς. ξδ'. οἱ δὲ. μη'. κηροῦ, δραχμὰς. πδ'. χαλβάνης, δραχμὰς. η'. σμύρνης, δραχμὰς. η'. ἰοῦ
δραχμὰς. η'. ὀποπάνακος. ∠. ς'. ἐλαίου θέρους κοτύλην. α'. χειμῶνος κοτύλης. S'. Ἄλλη. Λιθαργύρου
δραχμὰς. ρ'. πιτυΐνης ῥητίνης. δραχμὰς. ρ'. κηροῦ δραχμὰς. ιβ'. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. οἴνου φαλερίνου κο-
τύλης ἥμισυ, ἡ λιθάργυρος σὺν τῷ οἴνῳ λεαίνεται ἕως ξηρανθῇ. εἶτα ἕψεται. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠.
ρ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. σ'. κηροῦ δραχμὰς. ρ'. ἰοῦ σκώληκος, δραχμὰς. κε'. χαμαιλέοντος μέλανος.
δραχμὰς. ιβ'. καὶ ἥμισυ. χρυσοκόλλης ∠. μ'. Ἄλλη. Λιθαργύρου ∠. σ'. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας.
γ'. κηροῦ, δραχμὰς. ρξη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος δραχμὰς. ρ'. σμύρνης, δραχμὰς. δ'. ἰοῦ, δραχμὰς. η'. ῥη-
30 τίνης κολοφωνίας δραχμὰς. ρκη'. χαλβάνης, δραχμὰς. κ'. χαμαιλέοντος μέλανος. ∠. η'. οἱ δὲ προπόλεως,
δραχμὰς. η'. ἀντὶ χαμαιλέοντος. Ἄλλη. Ἐλαίου παλαιοῦ ἐκπεπιεσμένου χαμαιλέοντος ὡς ὅτι πλείονος,
ξέστην. α'. λιθαργύρου, λίτραν. α'. ἀναζέσας ἔμπασσε λιθάργυρον, καὶ ἕψε. Ἄλλη πρὸς ὑγρὰς. Σανδαρά-
χης, δραχμὰς. γ'. στυπτηρίας σχιστῆς δραχμὰς. δ'. λιβάνου ∠. δ'. σμύρνης, δραχμὰς. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος, δραχμὰς. ιη'. κηροῦ δραχμὰς. ιη. τερμινθίνης, δραχμὰς. ς'. στέατος ὑείου, δραχμὰς. β'. μέλιτος κο-
τύλης ἑκκαιδέκατον. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. ρη'. κηροῦ. ∠. ρη'. ἐλαίου. ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ν'.
τερμινθίνης, δραχμὰς. μ'. ἀριστολοχίας, δραχμὰς. κε'. ζειᾶς ῥίζης, δραχμὰς. η'. ἰοῦ σκώληκος, δραχμὰς. ις.
στυπτηρίας σχιστῆς, δραχμὰς. ις'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β'. Ἄλλη ἁπαλή. Λιθαργύρου δραχμὰς.
ρ. ἀξουγγίου, δραχμὰς. ςε'. ἐλαίου παλαιοῦ δραχμὰς. ςε'. πρὸς ἁπαλοχρῶτας καὶ διαφορεῖ. Ἄλλη ἄφρα-
κτος λεγομένη μαλακτικὴ μηλίνη διαφανής. ἐπισπαστικὴ καὶ ἐξιπωτική. ἐν ᾗ ἀρθρα ἐθεραπεύθη.
40 Ἰξοῦ εἰργασμένου, λίτραν. α'. κηροῦ λίτραν. α'. ῥητίνης τερμινθίνης λίτραν. α'. χαλβάνου, οὐγγίας. γ'.
πίσσης, χρῶ. Ἄλλη, σαλώμη, πρὸς πᾶσαν ὀδυνωδυνίαν καὶ συνάγχην μετὰ σικύας καὶ πρὸς
πλευρᾶς πόνον. Λιθαργύρου, λίτρας. β'. ἐλαίου παλαιοῦ, οὐγγίας. η'. ἕψε ὁμοῦ.

Ἄλλη μηλίνη παρὰ Ἡρακλείδου, διαφοροῦσα τὰ ἐντὸς ἀποστήματα ἀνωδύνως.

Λιθαργύρου, δραχμὰς. ρ'. ψιμυθίου, δραχμὰς. ρ'. κηροῦ δραχμὰς. ω. ῥητίνης ξηρᾶς, δραχμὰς. ξ'. ἀμμω-
νιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ν'. χαλβάνης, δραχμὰς. ις. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β'. Ὡς δὲ Ῥοῦστι-
κος ὁ γνώριμος Ἰσιδώρου. Λιθαργύρου δραχμὰς. ν'. ψιμυθίου, δραχμὰς. ν'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος,
δραχμὰς. η'. κηροῦ. δραχμὰς. κε. ῥητίνης ξηρᾶς, δραχμὰς. λ. πτελέας τῆς ἐν θυλακίοις, δραχμὰς. ιε'. χαλ-
βάνης, δραχμὰς. η'. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. Τούτων τῶν ἐμπλάστρων, οὐδεμιᾶς τὴν ἕψησιν ἔγραψεν ὁ Ἀν-
δρόμαχος. ἐπὶ δὲ τὸ μὲν σύνεχον τῆς χρόας αὐτῶν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅτι μήτε ὠμὸν εἶναι δεῖ τὸν ἰὸν, ὡς ἐν
50 ταῖς χλωραῖς, μήτ' ἐπὶ πλεῖστον ἑψημένον ὡς ἐν ταῖς διχρώμοις τε καὶ κιῤῥαῖς ὀνομαζομέναις. ἀλλ' ἐγγὺς
ἤδη τοῦ μέλλειν ἀναιρεῖσθαι τὴν κακκάβην ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπεμβάλλεσθαι τὸν ἰὸν, εἶθ' ὅταν μεταβάλλῃ καὶ
γίγνηται μηλίνη, βαστάζειν ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐὰν ἀμόλυντον ἤδη τὸ φάρμακον εἴη. εἰ δὲ μὴ, βραχὺ προσ-
επιμετρήσαντες ἐπὶ μαλακωτάτου πυρὸς, οὕτως αἴρειν. ἐν γὰρ τῷ λαβροτάτῳ μεταβάλλει ῥᾳδίως ἐπὶ
τὸ κιῤῥόν. ὑπογράψω δὲ διὰ τοῦτο, καὶ δύο ἄλλας ἐμπλάστρους μηλίνας ἐνδόξους, τὴν μὲν ἑτέραν
Μενοίτου λεγομένην, τὴν δ' ἑτέραν, Σεραπίωνος, ὧν καὶ τὰς ἑψήσεις ἔγραψαν πολλοὶ, καὶ ὑμεῖς ἕξε-
τε παράδειγμα τῆς σκευασίας, τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου γεγραμμένων. Μενοίτου μηλίνη.
Λιθαργύρου, λίτρας. δ'. ἐλαίου λίτρας. γ'. τερμινθίνης διαυγοῦς, λίτρας. β'. κηροῦ λίτραν μίαν.
ἰοῦ, λιβανωτοῦ, χαλβάνης ἀνὰ οὐγγίας. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. ς'. ἕψε λιθάργυρον, καὶ ἔ-

λαιον ἕως ἂν λίαν συστῇ. εἶτα βάλλε τὴν ῥητίνην καὶ τὸν κηρὸν, καὶ ὅταν λυθῇ καλῶς ταῦτα, θὲς κάτω τὴν
κακκάβην, καὶ ἔα ψυγῆναι καλῶς, εἶτα βάλλε τὸν ἰὸν, καὶ κινήσας κάτω, ἕψε πάλιν ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς,
ἄχρις ἂν μηλοειδὲς γένηται. εἶτα τὴν χαλβάνην καὶ τὸν λιβανωτὸν λειώσας, καὶ κατεράσας εἰς θυίαν, εἶτα
προσλελείωται τὸ ἀμμωνιακὸν ἐν ὄξει, ὡς εἶναι γλοιῶδες, καὶ μαλάξας εὐθέως, ἀναλάμβανε, καὶ ἐπιχέας
ὄξος ὀλίγον, ἔα μέχρι τῆς ἑξῆς ἡμέρας, καὶ τότε πάλιν μαλάξας, ἀπόθου. Μηλίνη στρατιώτιος φαρμα-
κὴ καὶ διαλυτική. πυκτικὴ πάγχρηστος. Λιθαργύρου, δραχμὰς ρ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχ-
μὰς κη΄. κηροῦ δραχμὰς ϛ΄. ἰοῦ κυπρίου, δραχμὰς θ΄. σμύρνης δραχμὴν α΄. κολοφωνίας, δραχμὰς ϛ΄. χαλ-
βάνης δραχμὰς θ΄. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. θέρους κοτύλης α΄. τέταρτον. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον, ὅταν μετα-
βάλλῃ, ἀμμωνιακὸν. εἶτα κηρὸν. καὶ καθελὼν, βάλλε χαλβάνην, ἰὸν, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ μαλακῶς ἕψε.

10 Τοιαύτας ἑψήσεις ἔγραψαν πολλοὶ τῶν πρὸ ἐμοῦ τῶν γεγραμμένων ἐμπλάστρων μηλίνων, ἀφ᾽ ὧν καθ᾽ ὁμοιό-
τητα, καὶ τὰς ἄλλας μηλίνας ἕψειν δυνήσεσθε. τὴν μὲν λιθάργυρον δεῖ πρῶτον ἐμβαλόντας εἶτα ῥητίνας,
καὶ ἀμμωνιακὸν, εἶτα χαλβάνην καὶ ἰὸν εἶτα ἐὰν ἤτοι λιβανωτὸν ἢ σμύρναν ἢ ἀλόην λαμβάνῃ, ταῦτα γὰρ
ὅταν αἴρηται τὸ φάρμακον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπεμβάλλεσθαι χρὴ, μὴ φέροντα τὰς ἑψήσεις. προσείρηται δ᾽ ἔτι
καὶ μαλακῶς ἕψεσθαι χρὴ, μάλιστα, ὅταν ὁ ἰὸς ἐμβληθῇ, καὶ μέντοι καὶ ἔτι βάλλειν αὐτὸν χρὴ, καθέντα
κατὰ γῆς τὴν κακκάβην, καὶ μικρὸν ἀποψύχοντα, καὶ μᾶλλον ἐὰν μικρὸν ᾖ τὸ ἀγγεῖον, ἐν ᾧ ἡ ἕψησις γίνεται.
ζέοντι γὰρ τῷ προειρημένῳ, κατ᾽ αὐτὸ προσεμβληθεὶς ὁ ἰὸς, ὑπερχεῖσθαι πολλάκις ἐποίησε τοῦ ἀγγείου τὸ
φάρμακον. ἐν δὲ τῇ τοῦ Μενοίτου μηλίνῃ τῇ πρώτῃ, τῇ πυκτικῇ καλουμένῃ, διότι μάλιστα οἱ πύκται χρῶνται τῷ
φαρμάκῳ, καὶ ὅτι δι᾽ ὄξους τὸ ἀμμωνιακὸν ἐν τῇ θυίᾳ δύναται λειοῦσθαι, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐν τῇ κακ-
κάβῃ μιχθέντων, εἶτα καταχεομένου αὐτοῦ προμεμαθήκαμεν.

20 Ἡρᾶ ἔμπλαστροι.

Πρὸς χοιράδας τοῦ Ἡρᾶ. αἱ ὑφ᾽ Ἡρᾶ γεγραμμέναι κατὰ λέξιν οὕτως. μηλίνη πρὸς τοὺς παλαιοὺς κόλπους,
κἂν ὦσιν εἰς τὰ κενὰ συντετρημμένοι. ἡ δ᾽ αὐτὴ καὶ διαφορεῖ χοιράδας τὰς ἐπὶ τῶν παίδων ἄρτι συστάσας.
ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐσπαραγμένα τῶν ἄρθρων. Λιθαργύρου χρυσίτιδος, δραχμὰς ρ΄. ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς,
δραχμὰς ρ΄. κηροῦ ποντικοῦ, δραχμὰς ιβ΄. καὶ τριώβολον. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. οἴνου Φαλερίνου κοτύλης
ἥμισυ. ἡ λιθάργυρος μετὰ τοῦ οἴνου λεαίνεται. καὶ ὡς ἂν ξηρανθῇ. εἶθ᾽ οὕτως ἕψεται σὺν τῷ ἐλαίῳ, ἄχρι
μολύνῃ. Ἡ Μενοιτίου χρυσίζουσα ποιοῦσα πρὸς τοὺς ἁπαλόχροας, καὶ μάλιστα εὐνούχους. ἁρμόζει δὲ ἐπὶ
ἀποσυρμάτων, καὶ παντὸς ἕλκους παλαιοῦ, καὶ προσφάτου, καὶ κατακαυμάτων. ἔστι δὲ μάλαγμα. διαφο-
ρεῖ φύματα, παρωτίδας, χοιράδας, σκληρίας πάσας. ποιεῖ καὶ πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα, λίαν
καλή. Λιθαργύρου δραχμὰς ρ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, δραχμὰς ρ΄. ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς δραχμὰς ν΄. ἢ ρ΄. κη-
30 ροῦ, δραχμὰς ν΄. ἕψε τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ἔλαιον ἕως ἂν ἄρξηται συστρέφεσθαι. καὶ ἀπόδος ῥητίνην λείαν.
τακείσης δὲ ταύτης, κηρόν. καλῶς δὲ ἔχουσαν, κατέρασον εἰς θυίαν προκεχρισμένην ἐλαίῳ καὶ ἀνατρίψας,
ἀνελοῦ. ἔστι δὲ εὐκόλλος καὶ ἀμόλυντος. Ἡ ὑγιεινοῦ εἰς πολλὰ εὔχρους, ποιοῦσα ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων,
καὶ ἐπὶ παρονυχιῶν. ταύτης καλλίων ἔμπλαστρος οὐκ ἔστι. Λιθαργύρου χρυσίτιδος, μνᾶ α΄. κηροῦ μνᾶ α΄.
χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης, δραχμὰς λϛ΄. ἰοῦ ξυστοῦ δραχμαὶ ιη΄. χρυσοκόλλης, δραχμαὶ μ΄. ἐλαίου πα-
λαιοῦ, κοτύλαι γ΄. λιθάργυρον, ἔλαιον ἕψε μαλακῷ πυρὶ, ἕως ἄρξηται ἀναζεῖν. εἶτα ἔμπασσε τὸν ἰὸν, ἄρας
ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ κίνει πάλιν ἕψων, ἕως τὸ χρῶμα τὸ ἴδιον ἀπολάβῃ, εἶτα κηρόν. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ, χρυ-
σοκόλλαν καὶ χαμαιλέοντα. κατεράσας δὲ εἰς θυίαν ὄξος ἐπίρραινε. πρὸς μὲν οὖν τὰ προειρημένα ποιεῖ,
καὶ τῆς χρυσοκόλλης παραπεπλεγμένης. χωρὶς μέντοι ταύτης παρηγορικωτάτη ἐστὶ, καὶ ἄκρως ποιοῦσα
πρὸς τὰ τῶν νεύρων νύγματα, καὶ ὅπου τι ἀναπνεῦσαι ἀπὸ μυῶν ἢ νεύρων, δεῖ. τούτων τῶν φιλῶν ἐμπλά-
40 στρων ἃς ὁ Ἡρᾶς ἔγραψεν, ἡ πρώτη δι᾽ οἴνου σκευάζεταί τε καὶ λέγεται. καὶ πολλοὶ τῶν ἡμετέρων διδασκά-
λων τε καὶ φίλων αὐτῇ χρῶνται, χωρὶς ἰοῦ δηλονότι σκευαζομένῃ, γεγραμμένῃ δὲ καὶ ὑπὸ Ἀνδρομάχου,
καὶ σχεδὸν ὑπὸ πάντων τῶν συνθέντων ἐμπλάστρους ποικίλας. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ σκευάζοντες αὐτὴν ἀμε-
λῶς, εὐκαταφρόνητον ποιοῦσι τὸ φάρμακον. ἔστι δὲ κάλλιστον, ἐὰν ὡς γέγραπται δι᾽ οἴνου Φαλερίνου ἐσκευά-
σθῃ. μὴ παρόντος δὲ τούτου, κιῤῥὸν οἶνον χρὴ βάλλειν, παλαιὸν, λεπτὸν τῇ συστάσει, καθ᾽ ὅσον ἐγχωρεῖ κιῤῥὸν
τοῦτον ὑπάρχειν. ἴδιον γὰρ τῶν λευκῶν τὸ διαφανές. εἰσὶ δὲ κιῤῥοὶ κάλλιστοι παρ᾽ ἡμῖν ἐν Ἀσίᾳ, ὅ τε Τμωλίτης
καλούμενος, καὶ ὁ Λέσβιος καὶ ὁ ἐνδοξότατος παρὰ τοῖς παλαιοῖς, Ἀριούσιος ὁ ἐν Χίῳ γεννώμενος, ᾧ πάντες
ἐχρῶντο πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν φαρμάκων, καὶ μάλιστα τὰς ἀντιδότους, ὡς πρὸ νῦν τῷ Φαλερίνῳ. τοιοῦτον
οὖν οἶνον, ἐὰν βάλλωμεν εἰς τὴν λιθάργυρον ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἢ ἄλλως ἐν ἡλίῳ θερμῷ, εἶτα τρί-
βωμεν, ἢ καὶ χωρὶς ἡλίου πολλῷ χρόνῳ τρίψωμεν ὡς ξηρανθῆναι τὸ ὑγρὸν, αὐτήν τε καταλειφθῆναι τὴν
50 λιθάργυρον. ἢ παντελῶς ἀνικμόν τε καὶ ξηρὸν, ἢ ἐγγύς τι ταύτης, ἄριστον γίγνεται τὸ φάρμακον. ἐσκεύαζε
δὲ αὐτὴν, εἷς τῶν ἐμῶν διδασκάλων, μετὰ τὸ παρασκευασθῆναι ξηρὰν, ἐν οἴνῳ Φαλερίνῳ τετριμμένην,
ὧδέ πως. τὸ μὲν ἔλαιον ἐν ἑτέρῳ, τὸν δὲ οἶνον ἐν ἑτέρῳ ἀγγείῳ θερμαίνων, κατὰ βραχὺ κατέχει τῆς λιθαργύρου,
ποτὲ μὲν ἐπὶ τὸν οἶνον, καὶ καλῶς λειώσας, καὶ ἀναμίξας ἐπέβαλε τοῦ ἐλαίου, ποτὲ δὲ ἀπὸ τοῦ ἐλαίου ἀρξά-
μενος ἐπὶ τὸν οἶνον μετέβαινεν. ἐναλλὰξ δὲ τοῦτο ποιῶν πολλάκις ἑκάτερον ἐξεδαπάνα, καὶ οὕτως εἰς κακκά-
βην κατεράσας ἐκ τῆς θυίας, ἐπέβαλλε τὴν πιτυίνην ῥητίνην, ἣν ἰδίως καλοῦσι φύσημα, λελειωμένην
ἀκριβῶς. εἶτα τὸν κηρόν. καὶ ἕψει κατὰ βραχὺ, μέχρις ἀμολύντου. ἐχρῆτο δ᾽ αὐτῇ καὶ ἐπὶ κόλπων προχεί-
ων αἷμά τι περιστερᾶς, οὐ τῶν κατοικιδίων, ἀλλὰ τῶν βοσκάδων καλουμένων ὑπό τινων εἰς τοὺς πύργους, οὓς
παρ᾽ ἡμῖν κατασκευάζουσιν ἐν τοῖς ἀγροῖς. ἔνιοι δὲ ταύτας ἀγρίας ὀνομάζουσιν. ὡσαύτως δὲ κατὰ μεγάλα

τραύματα πρόσφατα διαχρίων αἵματι περιστερᾶς τοιαύτης, ἐπετίθει τὸ φάρμακον, θαῤῥῶν αὐτοῦ σφόδρα.
τοῦ δὲ οἴνου κοτύλην ἐνέβαλλε μίαν καὶ ἡμίσειαν, οὐχ ὡς ὁ Ἡρᾶς τε καὶ Ἀνδρόμαχος, ἥμισυ μόνον τῆς κοτύ-
λης. καὶ κατὰ τοῦτο βέλτιον πολὺ τὸ φάρμακον ἐγίγνετο. βουληθεὶς δὲ εὐῶδες αὐτὸ ποιῆσαι, μίξεις ὀποπάνα-
κος ἡμιούγγιον ὅπερ ἐστι, ∠. δ'. ἐμβαλλε δὲ χάριν τῆς εὐχροίας τὸν λευκὸν κηρὸν τὸν ποντικόν. τὸ φάρμακον τοῦτο,
καὶ μέχρι συνουλώσεως ἄγει καλῶς τὰ ἕλκη. Κρίτωνος φάρμακα.

Γ Περὶ ὧν Κρίτων ἔγραψε μηλίνων, ἃς αὐτὸς, πυξίνας ὀνομάζει. Πυξίνη πρὸς τὰ νεότρωτα. ἡ δ' αὐτὴ ἐπουλοῖ,
καὶ ἐπισπᾶται. Λιθαργύρου, λίτρας. δ'. κηροῦ, λίτρας. δ'. τερμινθίνης, οὐγγίας. η'. ἰοῦ οὐγγίας. η'. ἐλαίου
παλαιοῦ, ξέστας. β'. ὄξους ξέστου ἥμισυ. λιθάργυρον. ἔλαιον. ἰὸν, ὄξος ἕψε ὁμοῦ ἐπὶ μαλακοῦ πυρός. ὅταν δὲ μέλ
λει συστρέφεσθαι, βάλλε ῥητίνην, κηρόν. καὶ ἑνώσας χρῶ μάλιστα ἐπὶ νεοτρώτων. Ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλην ὁ Κρί-
10 των πρὸ ταύτης, ἣν ὀνομάζει πυξίνην, ἁπλῆν μὲν, ὅσον ἐπὶ τῷ τῶν μιγνυμένων ἀριθμῷ, τῇ δ' ἐπαγγελίᾳ
μεγάλην. γράφει γοῦν ἐπ' αὐτῇ κατὰ λέξιν οὕτως. Ἡ διὰ χαμαιλέοντος ποιοῦσα, τὰ αὐτὰ τῇ πυξίνῃ. ἔστι
δὲ ἐπουλωτικωτάτη τῶν δυσαλθῶν καὶ τυλωδῶν καὶ χρονίων ἑλκῶν, ἰᾶται δὲ καὶ τὰς ἐν τῷ δακτυλίῳ ῥαγά-
δας καὶ κονδυλώματα, καὶ σκληρίας. Λιθαργύρου, μνᾶ μία. κηροῦ μνᾶς. ς'. ἰοῦ, μνᾶς. δ'. χαμαιλέοντος,
μνᾶς. η'. ἐλαίου μνᾶ μία. ἔλαιον, λιθάργυρον ἕψε κινῶν σπάθῃ, ἕως οὗ συστῇ καὶ γένηται μηλίνη. τούτου δὲ γε-
νομένου, ἰὸν ἐπίπασσον. ἔπειτα πρόσβαλε κηρόν. τήξας δὲ ἐπιμελῶς, καὶ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐπίπασσον τὸν
χαμαιλέοντα. ὅταν δὲ ἑνωθῇ, κατέρασον εἰς θυίαν. καὶ μαλάξας, ἀνελοῦ. Γέγραφε δὲ καὶ ἄλλας ὁ Κρίτων
τινὰς ἐμπλάστρους ἐν τῷ τετάρτῳ τῶν φαρμάκων, πυξίνας μὲν, ὡς αὐτὸς ὀνομάζει, μηλίνας δὲ κατὰ τοὺς
ἄλλους, ἀλλὰ τινὲς μὲν αὐτῶν, χωρὶς ἰοῦ συντίθενται, τινὲς δὲ, λαμβάνουσι μὲν ἰόν. ἀλλ' ἐν ἑτέρῳ γένει φαρμά-
κων εἰρήσονται, κατὰ τὰς τῆς δυνάμεως ὁμοιότητας, ἐν μὲν ταῖς ἐπουλωτικαῖς, αἱ ἐπουλωτικαὶ, ἐν δὲ ταῖς
20 διὰ χυλῶν αἱ διὰ χυλῶν, ἐν δὲ ταῖς μαλακτικαῖς, ὅσαι μαλάττειν πεφύκασιν. ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ Μνασαίου τε-
λειοτάτη ὑπ' αὐτοῦ σκευαζομένη, κατὰ τὸ προκείμενον βιβλίον. καιρὸς οὖν ἤδη καιρὸς, ἐπὶ τὰς κολλητικὰς με-
ταβῆναι, διαφερούσας κατὰ χρόαν ἀλλήλων τε καὶ μηλίνων.

Περὶ τῶν κιῤῥῶν ἐμπλάστρων, ἃς διχρωμους ὀνομάζουσιν.

Ε Εἰσὶ μὲν ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης σύγκεινται, ταῖς τὸν ἰὸν ἐχούσαις μηλίναις, ὡς καὶ πρόσθεν ἔφην, ἐνὶ μόνῳ δια-
φέρουσαι τῷ μέχρι πλείστου ἡψῆσθαι. πᾶσαι γὰρ διὰ τὸν ὠμὸν ἰὸν χλωραὶ, μήλιναι μὲν γίγνονται, μετρίως
ἑψηθέντος αὐτοῦ, κιῤῥαὶ δὲ πλέον. εὔδηλον οὖν ὅτι πλέον ἔλαιον ἀναγκαῖον ἐστὶν ἔχειν τὰς μηλίνας τε καὶ τὰς
κιῤῥὰς τῶν χλωρῶν, εἰ καὶ πάντα τὰ ἄλλα ἔχοιεν ταυτά. καὶ διὰ τοῦτο ἐμβάλλειν προσήκει τῇ κακκάβῃ,
πρῶτον μὲν τὴν λιθάργυρον, ἄχρι γλοιώδους συστάσεως ἑψηθησομένην, ἐφεξῆς δὲ τὸν ἰόν. καὶ μετ' αὐ-
τὸν, εἴ τι τῶν μεταλλικῶν ἐμβάλλοιτο, καθάπερ ὁ κεκαυμένος χαλκὸς, καὶ ἡ λεπὶς αὐτοῦ, κἄπειτα ἐπειδὰν πα-
30 χυνθῇ, τηνικαῦτα κηρὸν, καὶ ῥητίνην, εἰ καὶ ταῦτα λαμβάνοι τὸ φάρμακον. ἐπὶ τέλει δὲ λιβανωτόν τε καὶ
σμύρναν, καὶ ἀλόην καὶ ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα καθάπερ τὴν ἐνδοξοτάτην τῶν κιῤῥῶν, ἣν ὀνομάζουσι διὰ δικτά-
μνου, τῶν ἱερῶν ὀνομαζομένων, καὶ αὐτὴν, ὥσπερ ἡ Ἶσις. ἐπειδή φασιν αὐτὰς ἐκ τῶν ἱερῶν τῶν ἐν Αἰγύπτῳ
κομισθῆναι. πολύχρηστος μὲν οὖν ἐστιν αὐτή. καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον ἅμα τοῖς πολυχρήστοις γεγρά-
ψεται. Νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἄλλων κιῤῥῶν, ὅσαι τ' ἀκριβῶς ἁπλαῖ καὶ ὅσαι μεταξὺ τούτων τε καὶ τῶν πο-
λυχρήστων εἰσὶ, τὸν λόγον ποιήσομαι. καθάπερ γὰρ αἱ ἁπλαῖ χλωραὶ, διὰ κηροῦ τε καὶ ῥητίνης ἐλαίου τε, καὶ ἰοῦ συνε-
τίθεντο, κατὰ τὴν εἰρημένην ἐπ' αὐτῷ συμμετρίαν, οὕτως, αἱ κιῤῥαὶ προσλαβοῦσαι λιθάργυρον, ἐλαίου τε
πλέον ἢ αἱ χλωραὶ, τὴν σύνθεσιν ἔχουσιν, ἐὰν μὲν οὖν ἐπὶ πλέον ἑψηθῆναι βουληθῇς τὴν ἔμπλαστρον,
αὐξήσῃς τε τὸ ἔλαιον, ἕξεις τε τὸ φάρμακον ξηραντικώτερον. καὶ διὰ τοῦτο τῶν ἐναίμων τραυμάτων κολ-
λητικώτερον. ἐὰν δὲ συμμέτρως, ἀρκεῖ τοσοῦτον εἶναι τὸ ἐλαίου μέτρον, ὅσον σταθμὸν τῆς λιθαργύρου. λίτραν
40 γὰρ ἐλαίου τὴν ῥωμαϊκὴν μετρήσαντες, εἰς λίτραν λιθαργύρου τὴν σταθμικὴν ἐμβαλοῦμεν. ἐὰν δὲ ἐπὶ πλέον ἑψη-
θῆναι βουλώμεθα τὸ φάρμακον, οὐ μόνον μίαν καὶ ἡμίσειαν ἐλαίου λίτραν ἐμβαλοῦμεν, ἀλλὰ καὶ δύο καὶ πλείους. ξη-
ραντικώτεραι δὲ, τῶν οὕτως σκευαζομένων κιῤῥῶν ἐμπλάστρων εἰσὶν, ὅσαι μηδόλως ἔχουσι ῥητίνην καὶ κηρὸν, ἀλλὰ
διὰ τῶν μεταλλικῶν καλουμένων μόνων σύγκεινται. καθάπερ ἄλλοι τέ τινες τῶν ἔμπροσθεν ἔγραψαν τοιαύτας.
ἥ τε ᾗ χρῶμαι διὰ παντὸς ὑπ' ἐμοῦ συντεθεῖσα, κατὰ τόνδε τὸν τρόπον ἑψομένη. Τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐ-
λαίου προεψήσας ἐπεμβάλλω τὰ μεταλλικὰ λελειωμένα μετὰ ὄξους. καὶ οὕτως ἕψω, ἄχρις ἀμολύντου. βάλλω δὲ
τοῦ μὲν ἐλαίου, λίτρας. δ'. ὅσῳ δ' ἂν ᾖ παλαιότερον, τοσούτῳ ἔσται βέλτιον, καὶ μᾶλλον ἐὰν ᾖ σαβῖνον. τῆς λιθαργύ-
ρου δὲ λίτρας. γ'. καὶ ὄξους δριμυτάτου λίτρας. β'. μεταλλικὰ δὲ τρία τάδε, λεπίδα χαλκοῦ μέλανος, ἰοῦ τε καὶ
χαλκίτιδος, ἴσον ἑκάστου σταθμὸν αὐχ οὐγγίας β'. ὅπερ ἐστὶ δραχμαὶ ἑκκαίδεκα. παλαιὸν δ' ὅταν ᾖ τὸ ἔλαιον, καὶ
παχὺ διὰ τὴν παλαιότητα, τέτταρας καὶ ἥμισυ λίτρας ἐμβάλλῃς. ἐγὼ δὲ καὶ ε'. ποτὲ καὶ διὰ τοῦτο ἐνέβαλον
50 ὄντος χειμῶνος. ἴσμεν γὰρ, ὅτι πλέον ἐν χειμῶνι βάλλεται τὸ ἔλαιον, ἤπερ ἐν θέρει. προεψήσεις δὲ δηλονότι τὸ
λιθάργυρον, ἄχρι γλοιώδους συστάσεως. ἐὰν δὲ καὶ κίκινον ἔχῃς ἔλαιον, ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ ἔμβαλλ' αὐτὸ τοῦτο τὸ φάρ-
μακον, ἔναιμα τραύματα κολλᾷ ῥᾳδίως, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τῶν σκληρῶν σωμάτων, ἤπερ ἁπαλῶν τε καὶ γυναικω-
δῶν, καὶ παιδίων, ὁποῖα καὶ τὰ τῶν εὐνούχων ἐστὶν, ἀνιέμενον τε δι' ἐλαίου κικίνου ἢ παλαιοῦ. καὶ ἔμμοτον
ἐπιτιθέμενον θαυμαστὸν ὅπως πέττει τὰ δυσιατώτατα τῶν ἑλκῶν, ὅσα μηδόλως πύον ἐργάζεται. κολλᾷ δὲ
καὶ κόλπους, καὶ σύριγγας προστέλλει καὶ ξηραίνει, καὶ κλείει τελέως. καὶ ὅταν γε ταῦτα καλῶς ἐργά-
ζεσθαι βουληθῇς αὐτὸ, δι' ὄξους δριμυτάτου τὰ μεταλλικὰ τρίψον ἡμέραις πλείοσι, καὶ μᾶλλον ἐν ἡλίῳ. καὶ
τὴν λιθάργυρον δ' ὡσαύτως τρίψας καὶ ξηράνας, εἶτα μίξας τῷ ἐλαίῳ, καθ' ὃν εἴρηται τρόπον ἕψε. πρὸς
μέντοι τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν οὐκ ἀναγκαῖον οὕτως κατεργάζεσθαι τὰ μεταλλικὰ, καὶ τὴν λιθάργυρον

ἐν τῇ τρίψει. καὶ γὰρ καὶ χωρὶς τούτων, ἐπουλωτικώτερον γίνεται. προσέμβαλλε δ' αὐτῷ τηνικαῦτα καὶ διφρυγοῦς οὐγγίαν. καὶ χρυσοκόλλης οὐγγίαν. βάλλεται δὲ οὐχ ἅμα τῇ λεπίδι, καὶ τῷ ἰῷ ταῦτα, καθάπερ οὐδ' ὅταν ἑφθὸν ἤδη τελέως ᾖ τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ καιρῷ. τοσαύτης γὰρ ἑψήσεως δεῖται τὰ τοιαῦτα τῶν φαρμάκων, ὡς ἀκριβῶς ἑνωθῆναι τοῖς προϋπάρχουσιν, ὃ διὰ συμμέτρου γίγνεται χρόνου, μήτε λίαν πολὺ πρὸ τῆς ἄρσεως τῆς κακκάβης, μήτ' ἐγγὺς αὐτῆς. καὶ μόνη μὲν οὖν ὡς ἔμπλαστρος αὕτη, σύριγγάς τε καὶ κόλπους, καὶ τὰ μεγάλα τραύματα, κολλᾶν ἐστὶν ἱκανή. συνεργεῖ δ' αὐτῇ, καὶ σπόγγος καινὸς, μὴ σκληρὸς οἴνῳ παλαιῷ βεβρεγμένος. ἡ δ' ἐπίδεσις, ἐπὶ τῶν κόλπων ἀπὸ τοῦ πυθμένος γιγνέσθω, πρὸς τὸ στόμιον ἀφικνουμένου τοῦ ἐπιδέσμου, καθότι δηλωθήσεται σαφέστερον ἐν τῷ περὶ συρίγγων λόγῳ.

Περὶ τῶν ἐπουλωτικῶν.

10 Εἴτ' ἐπουλωτικὰς, εἴτε συνουλωτικὰς ἐθέλεις ὀνομάζειν, τὰς οὐλὴν ποιούσας ἐμπλάστρους, ὥσπερ δὴ καὶ τἆλλα φάρμακα. τά τ' ἐπίπαστα καὶ τὰ διὰ μότων χρήσεως προσφερόμενα, διήνεγκεν οὐδὲν ὡς πρὸς τὰς ἰάσεις αὐτῶν, εἰ μεμνημένος εἴης τῆς δυνάμεως, ὁποίαν εἶναι προσήκει τῶν τοιούτων φαρμάκων, εἰρημένης ἅμα ταῖς ἄλλαις ἁπάσαις ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν. ὅσῳ γοῦν αἱ κολλητικαὶ τῶν σαρκωτικῶν ἐδείχθησαν εἶναι ξηραντικώτεραι, τοσούτῳ τῶν κολλητικῶν, αἱ ἐπουλωτικαί. πρόκειται γὰρ ἡ μὲν ἐν αὐταῖς, τὴν γεννηθεῖσαν ἐν τοῖς κοίλοις ἕλκεσι σάρκα, δέρμα ποιῆσαι. διὸ καὶ στύφειν χρὴ τὸ τοιοῦτον γένος τῶν φαρμάκων, εἴτ' ἐπίχριστον, εἴτ' ἐπίπαστον εἴη. προκείμενον δ' ἡμῖν ἐνταῦθα τῶν ἐμπλάστρων ἐκείνων μόνον μνημονεῦσαι. καὶ γὰρ τὰ διὰ τῶν μοτῶν ἐπιτιθέμενα φάρμακα, τούτων τηκομένων ἐν ῥοδίνῳ, ἢ μυρσίνῳ γίγνεται. καὶ μᾶλλόν γε τὸ μύρσινον τοῦ ῥοδίνου χρησιμώτερον, ὅσῳ καὶ στυπτικώτερόν ἐστιν. εἰ δὲ μηδέτερον ἔχοις τούτων, διὰ κυπρίνου, καὶ σχινίνου, καὶ μηλίνου τηκτέον. εἰ δὲ μὴ τούτων ἔχοις τι, δι' ὠμοτριβοῦς ἐλαίου, ἢ τοῦ ἀπὸ τῆς 20 ἰβηρίας, ὃ καλοῦσι σπανόν. ὅταν δὲ μηδὲ τοῦτ' ἔχῃς, θαλλοὺς ἐλαιῶν ἁπαλοὺς θλάσας, ἐμβαλεῖς ἑτέρῳ τινὶ τῶν ἐπιτυχόντων ἐλαίων. εἰ δὲ καὶ τούτων ἀπορεῖς, ἄμεινον ἐλαίῳ παλαιῷ τήκειν. τὸ γοῦν ξηραντικώτερον γενέσθαι τὸ φάρμακον, ἐκ τούτου ἕξεις. οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, ἀφίστανται τῶν ἐκ παλαιοῦ χρόνου πεῖραν ἱκανὴν δεδωκότων φαρμάκων ἅπασι τοῖς ἀρίστοις ἰατροῖς, καὶ διὰ τῶν ἐνδόξων γεγονότων, ὅπως δοκῶσιν αὐτοὶ βέλτιόν τι παρὰ τοὺς ἔμπροσθεν ἔχειν. εἰδέναι δὲ χρὴ, τῶν ἐνδόξων φαρμάκων, ἃ παρὰ πᾶσιν ἐπῄνηται, τό, τε διὰ καδμίας, καὶ τὸ διὰ τοῦ λαδάνου φάρμακον, ἄριστον εἰς ἐπούλωσιν. οὐ παρὰ πᾶσι δὲ τοῖς ἰατροῖς ἡ τῶν μιγνυμένων ἁπλῶν φαρμάκων ὁμολογεῖται συμμετρία. διὰ τοῦτ' οὖν ἔδοξέ μοι γράψαι τὰς ἑκάστῳ τῶν γραψάντων αὐτὰς ἀρεσκούσας, ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων κατὰ τὸ τέταρτον τῶν ἐκτὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Περὶ τῶν ἐπουλωτικῶν ἐμπλάστρων Ἀσκληπιάδης οὕτως γράφει.

Τῶν δὲ κατὰ μέρος ἑλκῶν, χωρὶς ἑτέρας διαθέσεως ἤδη πρὸς οὐλὴν ῥεπόντων, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέ-30 ναις σκευασίαις. Ἡ διὰ καδμίας, ἐπουλωτική. ταύτῃ ἐχρήσατο ὁ καθηγητὴς Λεύκιος. Καδμίας κεκαυμένης, καὶ οἴνῳ κατεσβεσμένης, χαλκίτεως ὀπτῆς, ἀνὰ δραχμὰς ις'. κηροῦ δραχμὰς π'. κολοφωνιακῆς πίσσης, οὐγγίας η'. οἴνου ἰταλικοῦ, τὸ αὔταρκες. τρίβε χαλκίτην καὶ τὴν καδμίαν μετ' οἴνου, ὥστε ὑγρᾶς κηρωτῆς ἔχειν τὸ πάχος. τὸν δὲ κηρὸν κατακλάσας, καὶ τὴν ῥητίνην, καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ τούτοις ἐπιβαλὼν μυρσίνου λίτραν μίαν, τίθει ἐπ' ἀνθράκων, κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν δὲ λυθῇ, ἆρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔα ψυγῆναι. καὶ ἀναξύσας, ἐπίβαλλε τοῖς λειανθεῖσι, καὶ μίξας ἀνελόμενος, χρῶ, διαλύων μυρσίνῳ ἐλαίῳ. ἡ κρᾶσις ἔστω κατάλληλος τῇ διαθέσει. Ἄλλη διὰ καδμίας. Καδμίας ὀπτῆς, χαλκίτεως ὀπτῆς, διφρυγοῦς ἀνὰ < ις'. κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, ἐλαίου μυρσίνου, ἀνὰ ἡμιλίτριον. οἴνου ἰταλικοῦ ὅσον ἐξαρκεῖ. σκεύαζε καθὰ προείρηται. καὶ χρῶ. ποτὲ μὲν ἀνειμένῳ, ποτὲ δὲ ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ. Ἄλλη. Λιθαργύρου, ψιμυθίου, καδμίας, διφρυγοῦς, ῥητίνης, ἀνὰ δραχμὰς η'. χαλκίτεως β'. κηροῦ η'. μυρσίνου τὸ αὔταρκες. οἴνου ἀμιναίου, ὅσον 40 ἐξαρκεῖ. Ἄλλη Εὐφράνορος. Διφρυγοῦς, μίσυος ὀπτοῦ, ἀνὰ < η'. χαλκίτεως ὀπτῆς μολυβδαίνης ἀνὰ < β'. καδμίας δραχμὴν α'. κηροῦ δραχμὰς ϛ'. κολοφωνίας, οὐγγίας γ'. μυρσίνου λίτρας ϛ'. οἴνου ἰταλικοῦ τὸ αὔταρκες. Ἄλλη ἡ διὰ τοῦ λαδάνου. φάρμακον ἐπιτετευγμένον, οὐ μόνον ἐπουλοῦσα, ἀλλὰ καὶ τύλους ἐκκόπτουσα, καὶ τὰ λιπουργία κατορθοῦσα. Χαλκίτεως, λιθαργύρου, λαδάνου ἀνὰ δραχμὰς κδ'. ἀσφάλτου < η'. κηροῦ δραχμὰς οβ'. μυρσίνου κοτύλην μίαν. οἱ δὲ < ιη'. οἴνου κοτύλην μίαν. σκεύαζε κατὰ τρόπον. ἐν δὲ τῇ χρήσει χρῶ καὶ πλείονι. καὶ ἀνειμένῃ. Ἄλλη. Λιθαργύρου δραχμὰς ρ'. πίσσης < ν'. λαδάνου < κε'. ἰοῦ ξυστοῦ κεκαυμένου ἀνὰ δραχμὰς η'. ἐλαίου μυρσίνου λίτρας β'. λεπίδος χαλκοῦ δ'. σκεύαζε καὶ χρῶ. Ἄλλη ἡ πυρίκαυτος λεγομένη ἐκ τῶν ἀτταλικῶν δυνάμεων, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Ἐλαίου, κοτύλην α'. στυπτηρίας σχιστῆς, μάννης, λιβανωτοῦ, λιθαργύρου, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὴν α'. κηροῦ δραχμὰς κδ'. ἀγχούσης δραχμὰς η'. μυελοῦ ἐλαφείου, στέατος ὑείου, ἰοῦ, ψιμυθίου, ἀνὰ δραχμὰς β'. ὠῶν 50 τεσσάρων τὸ χλωρόν. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ χρῶ, ποτὲ μὲν ἀνειμένῳ τῷ φαρμάκῳ, ποτὲ δὲ ἀκράτῳ. Ἄλλη. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ πρὸς τὰ παλαιὰ, καὶ δυσαλθῆ. Ψιμυθίου, λιθαργύρου, στυπτηρίας σχιστῆς, μάννης, χαλβάνης, λιβάνου, μυελοῦ ἐλαφείου καὶ μοσχείου ἀνὰ δραχμὰς δ'. κηροῦ ἀγχούσης. ὠῶν λεκίθων ἀνὰ δραχμὰς η'. ἐλαίου κοτύλας δ'. κόπτε τοὺς μυελοὺς ἐπιμελῶς. καὶ τῆκε μετὰ τῶν τηκτῶν, κινῶν, ἀγχούσῃ, ὥστε χρωσθῆναι. εἶτα ἆρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ διυλίσας, εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, ἔα ψυγῆναι. καὶ ἀναξύσας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς. καὶ ἀνελόμενος χρῶ. Λευκὴ μάγνη λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ χρόνια τραύματα καὶ μόγις ἐπουλούμενα. ποιεῖ καὶ πρὸς ψωρώδεις διαθέσεις. ἔστι δὲ καὶ ἑδρικὴ ἀγαθὴ, ἀνειμένη ῥοδίνῳ. Λιθαργύρου, δραχμὰς ρ'. κηροῦ δραχμὰς ν'. ψιμυθίου δραχμὰς ρ'. τερμινθίνης δραχμὰς κε'. λιβανωτοῦ, δραχμὰς κε'. στυπτηρίας σχιστῆς.

ιβ΄. ἐλαίου κοτύλας. β΄. συντίθει κατὰ τρόπον καὶ χρῶ. ὅτε μὲν, ἐμπλάσσων· ὅτε δὲ, ἀνιεμένῳ τῷ φαρμάκῳ.
Ἄλλη παμφίλειος λεγομένη. πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. καὶ κόλπους παρακολλᾷ. καὶ σύριγγας
ἐκτυλοῖ. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν, καὶ πρὸς τὰ χρόνια, καὶ δυσεπούλωτα, ψώρας τε θεραπεύει.
καὶ ὑπώπια βασάζει. ποιεῖ καὶ κεφαλαλγικοῖς, καὶ πρὸς τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιφορὰς ἐπιτιθεμένη κατὰ
τοῦ μετώπου. ἔστι δὲ καὶ ἑδρικὴ ἀγαθὴ, ἀνιεμένη ῥοδίνῳ, ἢ μυρσίνῳ. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Λιθαρ-
γύρου. ∠. ρ΄. κηροῦ. ∠. ν΄. τερμινθίνης. ∠. κε΄. λιβάνου. ∠. κε΄. ψιμυθίου. ∠. ρ΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠.
ιϛ΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. γ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας. β΄. συντήκεται κατὰ τρόπον, ποτὲ μὲν, ἀνιεμένῳ τῷ
φαρμάκῳ, ποτὲ δὲ ἐμπλάστῳ χρώμενος. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἀχώρων, ἢ τῶν περὶ τὴν ὄψιν
τραχυτήτων, ἢ τῶν λεγομένων ἐπινυκτίδων, ἢ τῶν περὶ τὴν ἕδραν διαθέσεων ἀνιεμένῳ τῷ φαρμάκῳ μυρσί-
10 νῳ, ἢ σχινίνῳ ἐπιχριόμενον. Ἄλλη τελαμωνίας φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἄνθρακας, ἀνα-
ξηραίνει κόλπους ἀνιεμένη καὶ ἐγχυματιζομένη. ἔστι δὲ καὶ ἐπουλωτικὴ ἀγαθή. Ῥητίνης, κηροῦ, ἀσβέστου,
λιθαργύρου ἀνὰ. ∠. ν΄. ψιμυθίου. ∠. κε΄. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως συστῇ. εἶτα κη-
ρόν. εἶτα ῥητίνην. τὴν δὲ ἄσβεστον καὶ τὸ ψιμύθιον λείωσον καὶ τούτοις ἐπίβαλλε τὰ τηκτά. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἔλαιον
ἐπὶ θερμοποδίᾳ θεὶς, ἐπίβαλλε καταθλάσας τοῦ φαρμάκου. καὶ ὅταν θερμανθῇ, εἰς θυΐαν βαλὼν, ἀνακόπτε
φιλοπόνως, ἕως γλοιῶδες γένηται. καὶ ἀποθέμενος χρῶ ὡς μεγίστῳ φαρμάκῳ, ὅτε μὲν ἐπιχρίων πτεροῖς, ὅτε
δὲ ἐγχυματίζων. ἐπὶ δὲ τῶν λεγομένων ἀνθράκων εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσων ἐπιτίθει. Ἄλλη Μοσχίωνος γνώ-
ριμος πρὸς ὅσα βούλει ἐκτυλῶσαι καὶ ἐπουλῶσαι. ἔστι δὲ καὶ ἑδρικὴ ἀγαθή. Λιθαργύρου, ψιμυθίου, ἀ-
σβέστου, ἀνὰ. ∠. η΄. μυελοῦ ἐλαφείου, κηροῦ, ἀνὰ. ∠. ιϛ΄. ἐλαίου μυρσίνου τὸ αὔταρκες. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν
ξηρῶν. καὶ μαλάξας ἐπιμελῶς, ποίει τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὕδατι ἢ γάλακτι προανίετε, ὅσον βούλε-
20 σθε, ὅσον γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. εἶτα ἐπιβάλλεται ῥοδίνου τὸ αὔταρκες, ἢ μυρσίνου. καὶ ἀνακόψαντες ἐπιμε-
λῶς, καὶ ἀνελόμενοι εἰς μολιβδίνην πυξίδα, χρῆσθε, καθάπερ προείρηται. Ἐπουλωτικαὶ Ἀνδρομάχου.
Καδμείας λίτραν. α΄. χαλκίτεως κεκαυμένης λίτραν. α΄. κηροῦ λίτραν. α΄. ῥητίνης ξηρᾶς λίτρας. γ΄. μυρσίνου λί-
τρας. γ΄. οἴνου εἰς τὰ ξηρά. Ἄλλη ἡ διὰ λαδάνου. λιθαργύρου. ∠. μ΄. λαδάνου. ∠. λβ΄. χαλκάνθης. ∠. η΄. σχι-
στῆς. ∠. ιβ΄. κηροῦ. ∠. ρ΄. λεπίδος. ∠. η΄. ἀσφάλτου. ∠. λβ΄. μυρσίνου κοτύλης μιᾶς τέταρτον. οἴνου Φαλερί-
νου εἰς τὰ ξηρά. Ἄλλως ὡς Ἀλκιμίων, ἣν ἐσκεύασα. Λαδάνου. ∠. η΄. ὑσσώπου. ∠. δ΄. προπόλεως. ∠. η΄.
ἀσφάλτου. ∠. η΄. λιθαργύρου. ∠. δ΄. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. δ΄. μίσυος ὠμοῦ. ∠. δ΄. κηροῦ. ∠. κδ΄. μυρσίνης
μνᾶς η΄. Ἡ διὰ κειθῶν. Ψιμυθίου. ∠. ν΄. λιθαργύρου. ∠. ν΄. κειθῶν κεκαυμένων ἀτρίπτων ξέστην. α΄. κη-
ροῦ δραχμὰς. ν΄. ἐλαίου ξέστην. α΄. ἐσχάτην τὴν κειθήν. Ἄλλη ἐπουλωτική. Καδμείας οὐγγίας. β΄. χαλκίτεως. κη-
ροῦ, τερεβινθίνης ἀνὰ οὐγγίας. δ΄. ὑσσώπου οὐγγίαν. α΄. μυρσίνης, οὐγγίας. δ΄. χαλκάνθης οὐγγίας. δ΄. οἴνου εἰς τὰ
30 ξηρά. Ἄλλη ἐπουλωτική. Ῥητίνης ξηρᾶς. ∠. ιη΄. διφρυγοῦς. ∠. δ΄. λιθαργύρου. ∠. ιϛ΄. κηροῦ. ∠. ι΄. ἐ-
λαίου κοτύλας δ΄. ταύταις ἐφεξῆς ἄλλας ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν ἐμπλάστρους ἐκ τῶν δυσεπουλώτων θε-
ραπευτικὰς, ἅς τινας οὐκ ἔδοξέ μοι νῦν προσγράφειν. εἰρήσονται γὰρ ἅμα ταῖς τὰ δυσίατα τῶν ἑλκῶν θερα-
πευούσαις ἐν τῷ. δ΄. τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων. γεγραφότος δὲ τοῦ Ἀνδρομάχου κατὰ τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ βι-
βλίου πρὸ τῶν ἄρτι γεγραμμένων ἐπουλωτικῶν καὶ ἑτέρας τινὰς αὐτοῦ τοῦ προγεγράφθαι αὐτῶν, ὅτι ἐπου-
λωτικαί εἰσιν ἀπεισάτων ἑλκῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ παίδων καὶ γυναικῶν καὶ εὐνούχων, καὶ ἁπλῶς τῶν ἁπα-
λὴν ἐχόντων τὴν σάρκα, ἔδοξέ μοι καὶ ταύτας ἐνταῦθα προσγράψαι τὴν ἐπιγραφὴν ἐχούσας παρὰ τῷ
Ἀνδρομάχῳ τὴν ἀπὸ τῆς χρόας. ἔγραψε γὰρ περὶ αὐτῶν οὕτω κατὰ λέξιν. Λευκαὶ ἐπουλωτικαὶ Ἀνδρο-
μάχου. Λευκὴ ἣ χρῶμαι. Λιθαργύρου μνᾶ. α΄. ψιμυθίου, μνᾶ. α΄. κηροῦ. δ΄. ῥητίνης. δ΄. ἐλαίου κοτύλας.
γ΄. ὕδατος κοτύλην. α΄. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. ρξ΄. ψιμυθίου. ∠. σ΄. κηροῦ. ∠. ν΄. τερεβινθίνης. ∠. κδ΄.
40 ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλης ἥμισυ. ὕδατος, κυάθους. ϛ΄. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. ρ΄. ψιμυθίου, κηροῦ ἀνὰ. ∠.
ν΄. τερμινθίνης. ∠. κε΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. ϛ΄. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. γ΄. ὄρχεως βοτάνης. ∠. η΄. ἐλαίου πα-
λαιοῦ, κυάθους. β΄. ἄλλως. ∠. β΄. ὕδατος κοτύλας. β΄. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. κε΄. κηροῦ. ∠. νξ΄. στέατος ὑείου
∠. λζ΄. σμύρνης. ∠. β΄. ᾠῶν ἑφθῶν λεκίθους. δ΄. τινὲς ὠμῶν. Ἡ ἀρετή. Γλοιοῦ καθαροῦ, κοτύλας. ιβ΄.
λιθαργύρου, μνᾶς. γ΄. λεπίδος. ∠. ϛ΄. οἱ δὲ. ∠. ιϛ΄. ῥητίνης κολοφωνίας, μνᾶς. ϛ΄. οἱ δὲ. ∠. ν΄. κηροῦ μνᾶν μίαν.
οἱ δὲ, μνᾶς. με΄. θαλάσσης κοτύλας. γ΄. Ἀνδρομάχου πανάκεια. Λιθαργύρου. ∠. ρν΄. κηροῦ. ∠. μ΄. τερμινθί-
νης. ∠. νγ΄. θαλάσσης παλαιᾶς, κοτύλας. β΄. γλοιοῦ, κοτύλας. ϛ΄. λεπίδος. ∠. ιϛ΄. κικέως, κοτύλας. β΄. ψιμυ-
θίου. ∠. π΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. * κδ΄. στέατος μοσχείου. ∠. π΄. ἀσβέστου. ∠. κδ΄. ἀριστολοχίας, δραχμὰς. κε΄.
ἕψε ὡς οἶδας. Λευκὴ ἡ Τελεσφόρου. Λιθαργύρου, δραχμὰς. π΄. ψιμυθίου, δραχμὰς. ρκ΄. σμύρνης, δραχμὰς.
γ΄. ὀβολοὺς. β. σαγαπηνοῦ, δραχμὰς. ε΄. λιβάνου δραχμὰς. ϛ΄. τριώβολον. ἐλαίου κοτύλας. β΄. ἥμισυ ἕψε ὁμοῦ
50 πάντα. Ἄλλη. Κηροῦ λευκοῦ, λίτραν. α΄. σμύρνης, οὐγγίαν. α΄. λιβάνου, οὐγγίαν. α΄. μυελοῦ ἐλαφείου, οὐγγίας.
β΄. στέατος ὑαίνης, οὐγγίας. β΄. πιτύας ἐλαφείας οὐγγίας. β΄. ἢ ἐριφείας. νίτρου, οὐγγίας. β΄. χαλβάνης, οὐγγίαν.
α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. δ΄. λιθαργύρου, λίτραν. α΄. ἥμισυ. ψιμυθίου. δραχμὰς. ϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ,
κοτύλην. α΄. ἥμισυ. θαλάσσης κοτύλης ἥμισυ. καυνιακὴ καλεῖται. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. σ΄. κηροῦ δρα-
χμὰς. ιβ΄. ἐλαίου κοτύλας. γ΄. ψιμυθίου. ∠. π΄. τερμινθίνης. ∠. λβ΄. κηρύκων κεκαυμένων. ∠. ι΄. λιβάνου.
∠. ιβ΄. ὕδατος ξέστην. α΄. Ἄλλη. Στέατος ὑείου προσφάτου δραχμὰς. πη΄. κηροῦ λευκοῦ δραχμὰς. μη΄. ψιμυθίου
δραχμὰς. ιβ΄. λιθαργύρου. ∠. ιβ. Ἄλλη. πρὸς δρύπτας, ἄνθρακας, κονδυλώματα, ῥαγάδας. ἀφλέγμαν-
τος ἄγαν, ὡς Ἡρᾶς ὁ Καππαδόξ. ἐπὶ ταύτης μὲν οὖν ὀρθῶς ἐποίησεν οὐχ ἁπλῶς κηροῦ γράψας, ἀλλὰ μετὰ τοῦ
προσθεῖναι τοῦ λευκοῦ. γένοιτο γὰρ ἂν οὕτως, ὡς βούλεται, λευκὴ τῇ χρόᾳ. μετὰ ταῦτα δὲ γράφων ἄλλην οὐ προ-

σέθηκεν, οὔτε τοῦ κηροῦ τὸ λευκὸν, οὔτε τοῦ οἴνου τὸ λευκὸν, ἀλλ' ἡμᾶς δεῖ προσθεῖναι, εἴπερ βουλόμεθα λευκὴν τὴν ἔμπλαστρον ποιῆσαι. γέγραπται δὲ ἡ σύνθεσις αὐτῆς ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀνδρομάχου κατὰ λέξιν οὕτως. Λευκὴ διὰ οἴνου Πουπλίου. Καδμείας, λίτραν. α'. οὐγγίας. θ'. λιθαργύρου λίτρας. β'. ψιμυθίου λίτρας. β'. οἴνου ἑλληνικοῦ ξέστας. β'. ῥοδίνου λίτρας. ε'. κηροῦ, λίτρας. γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ιβ'. λιβάνου οὐγγίας. γ'. ἕψε. τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων τὰς ἑψήσεις ἐν τῷ. α'. λόγῳ δεδήλωκα, ἅμα καὶ τὴν μέθοδον ἐπιδεικνὺς οὐ μόνον τῆς ἑψήσεως, ἀλλὰ καὶ τῆς συνθέσεως αὐτῶν. καὶ οὐδέν γε ἴσως ἔτι ἔλιπε προσθεῖναι τῇ διδασκαλίᾳ τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων. ἀλλ' ἐπεὶ τοῦτο τὸ βιβλίον οὐ μόνον περὶ τῶν σαρκωτικῶν ἐμπλάστρων, αἳ δὴ ὡς ἐπίπαν εἰσὶ χλωραὶ, τὸν λόγον ἐδίδαξεν, ἀλλὰ καὶ τῶν κολλητικῶν, ἐπουλωτικῶν τε πασῶν, ὅσαι γε τὰ χωρὶς κακοηθείας ἐπουλοῦσιν ἕλκη, δεδήλωκα δὲ καὶ περὶ τῶν μηλίνων καὶ τῶν κιρρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἔδοξέ μοι καὶ τὰς λευκὰς ἐμπλάστρους, ὅσων ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ λόγον οὐδένα πεποίημαι, προσγεγράφθαι κατὰ τοῦτο. ὅπως δὲ μηδὲν λείποιτο τῷ προκειμένῳ βιβλίῳ, καὶ τὰς κεφαλικάς τε καὶ καταγματικὰς ὀνομαζομένας ὑπ' αὐτῶν ἐμπλάστρους προσγράψω, κολλητικάς τε οὔσας τῶν μεγάλων τραυμάτων καὶ κόλπων, ὅταν δὲ αἰσθῶσιν, ὡς ἐμμότους γίνεσθαι καὶ σαρκωτικάς.

Περὶ τῶν καταγματικῶν καὶ κεφαλικῶν ἐμπλάστρων.

Οἱ πλεῖστα καὶ κάλλιστα φάρμακα γράψαντες, οὓς ἔμπροσθεν ὀνόμασι δεδήλωκα, ἐκάλεσάν τινας ἐμπλάστρους κεφαλικάς τε καὶ καταγματικὰς, ἀπὸ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων μάλιστα τὴν προσηγορίαν αὐταῖς θέμενοι. ῥυπτικῆς δὲ εἰσὶ καὶ διαφορητικῆς καὶ ξηραντικῆς αἱ τοιαῦται δυνάμεως. ἔμιξαν δ' αὐταῖς οἱ πλεῖστοι τῶν συνθέντων φαρμάκων ὀλίγον, ἕνεκα δυοῖν χρειῶν, ὡς εἴρηται, τοῦ τ' ἀποκρούεσθαι τὸ ἐπιρρέον τοῖς πεπονθόσι μορίοις, καὶ τοῦ ποδηγεῖν ἄχρι βάθους τὴν τῶν ῥυπτικῶν δύναμιν. ἐλέχθη δὲ ἡ μὲν ἔμπροσθεν, ὡς εἰ μὴ κατεργασθείη τῇ τρίψει τὰ στύφοντα μέχρι τοῦ χνοώδη γίνεσθαι, βλάβην μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν, παράξει αὐτὰ, τοῖς τὴν ἑλκτικὴν δύναμιν ἔχουσιν. ἀρίστην δ' αὐτῶν ἐφίλω γίγνεσθαι κατεργασίαν, ἐν ὄξει δριμεῖ λειωθέντων. ἄρξομαι τοίνυν ἤδη τῆς τῶν τοιούτων φαρμάκων γραφῆς ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου καταγματικῶν ἐμπλάστρων.

Πρώτην ἔγραψεν ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκτὸς φαρμάκων κατὰ λέξιν οὕτως. Μέλαινα Ἀρίστη καταγματική. τούτῳ τῷ φαρμάκῳ ἐπὶ καταγματικῶν πολλῶν ὀστέων ἐμπλεόντων, καὶ πάντων παραινούντων τὰ ἐμπλέοντα βαστάζειν, ὅμοιόν τι παραδόξῳ εἰργάσατο ἡ Ἀρίστη. τὰ γὰρ ἐμπλέοντα καὶ κεχωρισμένα τῶν ἄλλων ὀστέων, οὕτως διακατέσχεν, ὥστε συμπωρῶσαι τοῖς ἄλλοις. ἔχει δὲ οὕτως. Λιθαργύρου ἀσφάλτου, ἀνὰ. ℒ. σ'. πίσσης ξηρᾶς, κηροῦ ἀνὰ. ℒ. ρ'. ῥητίνης τερμινθίνης. ℒ. ν'. στυπτηρίας σχιστῆς, προπόλεως ἀνὰ. ℒ. λ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ℒ. κδ'. ἰοῦ. ℒ. ι'. ἐλαίου ξέστας. δ'. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ἄλλας ὁμογενεῖς τῇ προγεγραμμένῃ κατὰ τὸ αὐτὸ βιβλίον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης κατὰ λέξιν οὕτως. Ἄλλη Πυθίωνος καταγματική. ταύτῃ Ἕλενος ἐχρήσατο. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐκ πληγῆς τραύματα, ἐν δὲ τῇ ἄρσει,* κόμπῳ δεῖ θερμῷ βεβρεγμένῳ ἀναχαλᾶν τὸ σπλήνιον. ἔχει κόλλαν γὰρ ἐστιν ἰσχυρῶς τὸ φάρμακον. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς χοιράδας τὸ αὐτὸ φάρμακον, καὶ σύριγγας. καὶ χρὴ κατὰ τῶν συρίγγων καὶ κόλπων ἐκκόπτειν τὸ σπλήνιον. τουτέστι κατὰ τοῦ στόματος, ὥστε τόπον ἔχειν τὸ ἐκκρινόμενον ὑγρόν. χρὴ δὲ καὶ συλλούεσθαι τῷ φαρμάκῳ. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει τὸν τρόπον τοῦτον. Ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς, λίτρας ε'. οὐγγίας. δ'. πίσσης βρυτίας ξηρᾶς τὸ ἴσον. ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας. η'. κηροῦ, λίτρας. δ'. λιβάνου λίτρας. δ'. λεπίδος ἐρυθρᾶς, λίτραν μίαν οὐγγίας. δ'. ἐλαίου θαλλοῦ λίτραν. α'. χειμῶνος λίτραν. α'. ἥμισυ. ὄξους κοτύλην. α'. τὰ τηκτὰ τῆκε. τὸν δὲ λίβανον, καὶ τὴν λεπίδα τρίψας μετ' ὄξους, ἐπίβαλλε τοῖς λοιποῖς, προσέχων μὴ ἀναβράσῃ καὶ κινήσας εἰς θυίαν κατέρρα. καὶ ἀνακόψας καὶ μαλάξας, ἀνελόμενος χρῶ. ἐν ἄλλῳ ἀντιγράφῳ εὗρον λεπίδος ἐρυθρᾶς, λίτραν. α'. ἥμισυ βαλλομένων. εὔδηλον δ' ὅτι δραστικώτερον γίνεται τὸ πλέονα λαβὸν τὴν λεπίδα. Μοσχίωνος καταγματικὴ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰ νεότρωτα, καὶ διακοπὰς τῶν νεύρων. καὶ τὰς μετὰ περιθλάσεως διαιρέσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ μετὰ τραύματος κατάγματα. καὶ γὰρ τοῖς τραύμασι βοηθεῖ καὶ πωροῖ τὰ ὀστέα μετὰ τῆς δεούσης ἐπιδέσεως ἐπιτιθεμένη, καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑδρωπικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν διδύμων περιθλάσεις.* σταφυλοῖ καὶ τὰς περὶ τὴν ἕδραν ἐξοχάς. ποιεῖ καὶ πρὸς ῥαγάδας βουτύρῳ ἀνιεμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς βρογχοκήλας. διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς παραθρύμματα καὶ λυγίσματα. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν τυλοειδεῖς ἐπαναστάσεις, ἃς ἥλους καλοῦμεν, ὡς χωρὶς ἑλκώσεως ἀφαιρεῖν. καὶ καθόλου ἐστὶ πολυχρηστότατον φάρμακον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρχομένους ὑδρώπας. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Λιθαργύρου μνᾶ. α'. ἡ δὲ μνᾶ ἐπὶ τούτου τοῦ φαρμάκου, ἔχει ὁλκὰς. ρξ'. πίσσης. ℒ. ρξ'. στέατος μοσχείου. ℒ. ρξ'. ῥητίνης τερμινθίνης. ℒ. π'. μάννης λιβάνου. ℒ. π'. κηροῦ. ℒ. μ'. ἰοῦ. ℒ. η'. ὀποπάνακος. ℒ. η'. χαλβάνης. ℒ. η'. ἐλαίου κικίνου κοτύλην. α'. ὄξους τὸ ἴσον. ὀποῦ συκαμίνου, κοτύλην. α'. πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἥμισυ, τὴν λιθάργυρον λεπτοτάτην, καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν ἢ χαλκοῦν, καθεὶς ἐπὶ πυρὸς, ἕψε. καὶ ὅταν ἀναβράσῃ, ἐπίβαλλε τὸ στέαρ καὶ τὸ μάννινον, κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην. καὶ ἑψήσας μέχρις ἀμολύντου, ἐπίπασσε χαλβάνην. εἶτα ἰὸν καὶ ὀποπάνακα, ὄξει διαλυθέντα. τὸν δὲ ὀπὸν τοῦ συκομόρου καὶ τὴν πίσσαν τὴν ὑγρὰν, εἰς ἕτερον ἀγγεῖον ἐμβάλλοντες ἕψομεν, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπιβάλλομεν τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ. καὶ πάλιν θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἕψομεν, μέχρις ἀμολύντου, καὶ εἰς οἶνον κατεράσαντες ἐῶμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα μαλάσσοντες, χρώμεθα εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσοντες. δεῖ δὲ κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φαρμάκου, οἴνῳ δεύσαντας ταινίδιον ἐκθλίβειν, καὶ τότε περιτιθέναι τῷ φαρμάκῳ. Ὡς δὲ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς Λεύκιος ἐσκεύασεν, ἔχει οὕτως. τὸ στέαρ καὶ τὸ ἔλαιον πρότερον τήκομεν, καὶ ὅταν διαλυθῇ,

καταπλαττόμενον λειοτάτην μάνναν, καὶ τὴν λιθάργυρον. καὶ ὅταν συστραφῇ, τὰ ἑπόμενα ποιοῦμεν. καὶ κατὰ
τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ κατὰ τὸ ἐφεξῆς αὐτῷ γεγραμμένον. ρξ΄. δραχμὰς φησὶν ἔχειν τὴν μνᾶν. εὔδηλον
οὖν, ὅτι τὴν ἀλεξανδρεωτικὴν λέγει μνᾶν οὐγγίας κ΄. ἐχούσαν, ὅπως ἑκάστη τῶν οὐγγιῶν ἔχῃ δραχμὰς η΄. οὕ-
τω γὰρ συμβήσεται τὰς ρξ΄. ∠. ἔχειν τὴν μνᾶν. Ἄλλη κλαυδίου φιλοξένου, ἁπλοῦς ἐπιγραφομένη.
δύναμις καταγματική. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Λιθαργύρου μνᾶς α΄. ὅ ἐστι ∠. ρξ΄. στέα-
τος μοσχείου. ∠. ρξ΄. λιβάνου. ∠. π΄. * ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. π΄. κηροῦ, ∠. μ΄. ἰοῦ, σχιστῆς στυπτηρίας,
χρυσοκόλλης, χαλβάνης ἀνὰ ∠. ιβ΄. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α΄. ὄξους ὅσον ἀρκεῖ. ἔσχατον τὸν λίβανον καὶ
τὸν ἰὸν καὶ τὸν ὀποπάνακα, καὶ στυπτηρίαν καὶ χρυσοκόλλαν, καὶ τὰ τοιαῦτα, πρότερον ὄξει διαλύων, καὶ λεά-
νας ἐπιμελῶς. Ἐν ἄλλῃ γραφῇ ἔχει οὕτως. Λιθαργύρου. ∠. ρξ΄. πίσσης. ∠. ρξ΄. στέατος μοσχείου. ∠.
10 ρξ΄. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. π΄. μάννης λιβάνου. ∠. ϖ΄. κηροῦ. ∠. μ΄. ὀποπάνακος, ἰοῦ ξυστοῦ, ἀνὰ. ∠. ιϛ΄.
χρυσοκόλλης στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ. ∠. ιβ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ϛ΄. κίκεως κοτύλην μίαν. ὄξους
τὸ αὔταρκες. συντίθει ὁμοίως ταῖς καταγματικαῖς. Οἰνάνθη καταγματική. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ
πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Λιθαργύρου. ∠. ρξ΄. πίσσης οἰνηρᾶς. ∠. ρξ΄. ταύτην λαμβάνομεν
ἀπορρέουσαν ἐκ τῶν ἰταλικῶν κεραμείων. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. π΄. λιβάνου. ∠. π΄. στέατος μοσχείου κα-
τειργασμένου. ∠. ϖ΄. μυελοῦ ἐλαφείου κατειργασμένου. ∠. π΄. οἰνάνθης ξηρᾶς, συμφύτου ῥίζης. κενταυρείου
κόμης, ἀνὰ λίτραν μίαν. ἰοῦ ξυστοῦ, ὀποπάνακος ἀνὰ. ∠. η΄. μήκωνος ὀποῦ, σμύρνης, ἀλόης χαλβάνης, ἀνὰ. ∠.
η΄. ὄξους κοτύλας γ΄. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α΄. σύμφυτον, οἰνάνθην, κενταύρειον κόψαντες εἰς παχέα καὶ εἰς
τὸ ὄξος ἐμβαλλόντες, ἕψομεν εἰς τὸ τρίτον, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψαντες, χρώμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν.
ποιεῖ δὲ τὸ φάρμακον καὶ ποδαγρικοῖς. Ἐν ἄλλαις γραφαῖς, ἔχει οὕτως. Λιθαργύρου, πίσσης, οἰνηρᾶς, ἀνὰ. ∠.
20 ρξ΄. μυελοῦ ἐλαφείου, ῥητίνης τερμινθίνης, στέατος μοσχείου, λιβάνου, συμφύτου ῥίζης. ὀποῦ συκαμίνης ἀνὰ. ∠.
π΄. οἰνάνθης ξηρᾶς, κενταυρείου ἀνὰ λίτραν. α΄. κηροῦ. ∠. μ΄. ἰοῦ ὀποπάνακος. στύρακος, ὀποῦ μήκωνος, μανδραγόρου
χυλοῦ. σμύρνης ἀλόης. χαλβάνης. χρυσοκόλλης, στυπτηρίας σχιστῆς ἀνὰ. ∠. ιβ΄. ὄξους ξέστας γ΄. κοτύλας. γ΄. ἐ-
λαίου κικίνου λίτραν. α΄. σκεύαζε καθὰ προείρηται καὶ εἰς οἶνον ἰταλικὸν ἐξέρρα, καθάπερ ἐπὶ τῆς μοσχιανῆς κα-
ταγματικῆς πεποιήκαμεν.

Περὶ τῶν ἰδίως κεφαλικῶν ὀνομαζομένων ἐμπλάστρων.

Ὀνομάζειν εἰώθασι κεφαλικὰς ἐμπλάστρους, ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ καταγμάτων, ὅσα μέχρι διπλόης ἐγένετο,
χρώμενοι. δυνάμεις δι' αὐτῶν, καὶ λεπίδας ὀστῶν ἀναφορεῖν καὶ ἀνάγειν θρέμματα κατά τε τὴν κεφαλὴν, καὶ
τἄλλα τοῦ σώματος ὀστᾶ. τινὲς δὲ καὶ κοινῶς γένει, καὶ ταύτας ὀνομάζουσι καταγματικάς. εἰσὶ δὲ τῶν ἰδίως καταγ-
ματικῶν ὀνομαζομένων ἰσχυρότεραι. τὸ μὲν γὰρ ῥυπτικόν τε καὶ ξηραντικὸν, αἱ καταγματικαὶ καλούμεναι
30 παρ' αὐτῶν, ἔχουσιν. αὗται δὲ καὶ δριμύτητά τινα προσειλήφασι, δυναμένην ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπάσα-
σθαι πρὸς τὴν ἐκτὸς ἐπιφάνειαν, οὐκ ὀστᾶ μόνον, ἀλλὰ καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῶν, ὑγρόν τι παχὺ καὶ γλίσχρον,
ἢ ὅλως μοχθηρόν. ἐμνημόνευσε δὲ τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων ὁ Ἀσκληπιάδης ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκτὸς φαρ-
μάκων, ἅτινα γέγραπται κατὰ τὸ. δ΄. ὑπόμνημα ταύτης τῆς πραγματείας. ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς τὰ κακοήθη
τῶν ἑλκῶν, καὶ πρὸς τὰ χειρώνια, τινὰ αὐτῶν ἁρμόττειν ἔφασκεν, ἥν τε γὰρ αὐτὸς ἐπιγράφει Δηιλέοντος
κεφαλικὴν καὶ μετὰ ταύτην μελάγχλωρον κεφαλικὴν, καὶ μετὰ ταύτας Πιλώτου κεφαλικὴν, εἶτα καὶ
τὴν ἶσιν, ἣν καὶ αὐτὴν, κεφαλικὴν ὀνομάζει, καὶ ἄλλας τινὰς τοιαύτας ἐκ τούτου τοῦ γένους ἡγητέον εἶναι,
διὸ καὶ νῦν οὐκέτι παρεθέμην αὐτὰς, ἀλλ' ἐπὶ τὰς ὑπὸ τῶν ἄλλων ἰατρῶν γεγραμμένας καταγματικάς
τε καὶ κεφαλικὰς, μεταβήσομαι, προειρηκὼς ἑκατέρων τὴν καθόλου δύναμιν. ἐξ ὧν δὲ καὶ ἔμπροσθεν καὶ
κατὰ ταύτην τὴν πραγματείαν εἶπον, ἔν τε τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ἀναμιμνησκομένους
40 ὑμᾶς, χρὴ γνωρίζειν, ὅτι γενναιότεραι τῶν καταγματικῶν εἰσὶν, ἃς ἐπιγράφουσι κεφαλικάς. καὶ διαφέρειν με-
τὰ κηρωτῆς σαρκοῦν πεφύκασιν. ὥς τε καὶ ταῖς σαρκωτικαῖς καθ' ἕτερον τρόπον, ὁμογενεῖς πως εἰσίν. ἐκλυθεῖ-
σαι γὰρ τῇ κηρωτῇ τὴν δύναμιν, ἔμμοτοι σαρκωτικαὶ γίνονται, προσβληθέντος δηλονότι, ποτὲ μὲν ἐλαίου, πο-
τὲ δὲ ῥοδίνου, ποτὲ δ' ἄλλου τοιούτου.

Περὶ ὧν Ἥρας ἔγραψε καταγματικῶν τε καὶ κεφαλικῶν.

Πρώτην μὲν τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων ὁ Ἥρας ἔγραψε τὴν ἶσιν ὀνομαζομένην, ἱκανῶς πολύχρηστον φάρμακον.
ἐφεξῆς δὲ τὴν διὰ τῶν βοτανῶν, ἣ καὶ αὐτὴ πολυχρήστῳ οὔσῃ μαρτυρεῖ, τὸ κεφαλικὴν ὑπάρχειν. ἀλλὰ καὶ ἡ
διὰ σκύλλης ἐφεξῆς γεγραμμένη τὴν αὐτὴν ἀπαγγελίαν ἔχει, τῶν πολυχρήστων ἱκανῶς φαρμάκων οὖσα, καὶ
μέντοι καὶ μετὰ ταύτας ἀντικρὺς ἑτέραν ἔμπλαστρον γράφων, οὕτως κατὰ λέξιν φησί. Ἄλλη κεφαλι-
50 κὴ ποιοῦσα πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ κατάγματα. ἀνάγει ὀστᾶ εὐχερῶς, καὶ λεπίδας ἀφίστησι. καὶ τὰ λοιπὰ δὲ πάντα
ποιεῖ, ὅσα καὶ ὁ πρὸ ταύτης τροχίσκος. Λεπίδος ἐρυθρᾶς χαλκοῦ. ∠. κε΄. στυπτηρίας. ∠. κ΄. ἀριστολοχίας δακ-
τυλίτιδος. ∠. κ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. κε΄. λιβάνου. ∠. κε΄. σμύρνης. ∠. ιϛ΄. στέατος ταυρείου, λίτρας.
δ΄. κηροῦ, λίτρας. δ΄. τερμινθίνης λίτρας. δ΄. πιτυΐνης ξηρᾶς λίτρας, δ΄. ἐλαίου κοτύλην. α΄. ὄξους τὸ ἀρκοῦν.
τὰ ξηρὰ λειοτρίβει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας. τὸ ἀμμωνιακὸν προβρέξας εἰς ὄξος ἐπίχει.
τελευταῖον τὰ τηκτὰ ὑξυσμένα, καὶ ἑνώσαν χρῶ. ἔν τισι ἀντιγράφοις προσγέγραπται ἐλαίου παλαιοῦ.
ἐπεὶ δὲ ταύτην αὐτὴν τὴν ἔμπλαστρον ἔφη ποιεῖν, ὅσα καὶ ὁ πρὸ αὐτῆς τροχίσκος, ἔδοξέ μοι κἀκείνου τὴν σύν-
θεσιν ὑπογράψαι, κατὰ τὴν αὐτοῦ τοῦ Ἥρα λέξιν, οὕτως ἔχουσαν. Τροχίσκος κεφαλικὸς τεθαυμασμένος
τος, ποιῶν ἐπὶ τῶν ἐν κεφαλῇ καταγμάτων, καὶ πρὸς φύματα, καὶ σύριγγας, ποδάγρας, πώρους, ἰσχιάδας.

γῆς ἐρετριάδος μνᾶς ιβ΄. λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ μνᾶς δ΄. χρυσοκόλλης ποντικῆς μνᾶς δ΄. λέαινε ἰδίᾳ τὴν ἐρετριάδα, καὶ τὴν λεπίδα, εἶθ᾽ ὁμοῦ παράχει ὄξος δριμὺ, ὡς ἔχειν μέλιτος πάχος, καὶ λειοτρίβει. ἀναξηραινομένοις δὲ ὄξος παράχει. τοῦτο ποίει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἐφ᾽ ἡμέρας κ΄. ἔπειτα λαβὼν τὴν χρυσοκόλλαν, θλάσον ἐπιχέας ὄξους κοτύλην α΄. τῆκε ἐπὶ μαλακῷ πυρί. εἶτα ἐπίβαλλε τὴν γῆν, καὶ τὴν λεπίδα. καὶ κατεράσας εἰς ἄγγος ἐρυθροῦ χαλκοῦ. καὶ θεὶς εἰς ἥλιον ἐπὶ ἡμέρας η΄, κίνει δὶς τῆς ἡμέρας, ἕως ἂν παγῇ. εἶτ᾽ ἐξαίρων κατὰ μικρὸν τρίβε ἐν θυίᾳ, ὄξος παραχέων, μέχρι συσταθείη. εἶτα ἀνάπλασσε τροχίσκους, ἢ κολλούρια ἀνισομήκη, καὶ ἀνισοπαχῆ, καὶ ψύξας ἀπόθου. καὶ ἐπὶ τῆς χρείας πρὸς ἓν μέρος τοῦ φαρμάκου μετ᾽ ὄξους λελειοτριβημένου, τρία μέρη κηρωτῆς ῥοδίνης μίσγε, καὶ χρῶ πλατύσματι, εἶτα σπληνίῳ ἐπὶ τῶν ἐν κεφαλῇ. καὶ ἄνωθεν μίσγε ἐρίοις ῥυπαροῖς ἐξ ὄξους. ἐπὶ δὲ τῶν συνεχῶν τοῦ κολλουρίου καταπεσόντος, σπλήνιον ἐκ τούτου σὺν κηρωτῇ, ἄνωθεν ἐπιρρίπτε. Ἄλλη πολύχρηστος. Ἔγραψε δὲ καὶ ἄλλην πολύχρηστον ἔμπλαστρον, ἣν καὶ ἁρμόττειν φησὶ πρὸς τὰ κατάγματα. λέγει δὲ περὶ αὐτῆς κατὰ λέξιν οὕτως πρὸς τὰ μετὰ τραύματος καὶ χωρὶς τραύματος τῶν κώλων κατάγματα καὶ λειπουργίας, καὶ κόλπους. Πίσσης ξηρᾶς, μνᾶ α΄. λιθαργύρου μνᾶ α΄. μάννης μνᾶς ἥμισυ. στέατος μοσχείου, μνᾶ. κηροῦ τοῦ τυῤῥηνικοῦ, μνᾶς δ΄. ὀποπάνακος, δραχμὰς κ΄. ἰοῦ ξυστοῦ μνᾶς ις΄. κυπρίου χαλκοῦ, μνᾶς ἑκκαιδέκατον. χαλβάνης δραχμὴν α΄. τερεβινθίνης μνᾶς ἥμισυ. κικέως ἢ ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλην α΄. ὄξους κοτύλης τριώβολον. τὴν λιθάργυρον καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ ἕψε ἐπὶ μαλακοῦ πυρός. οἱ δ᾽ ὅταν μεταβάλλῃ τὴν χρόαν, ἀπόθου πίσσαν. ῥητίνην. χαλβάνην. ἔπειτα ἕψε ἕως συστῇ. καὶ τότε ὑφελὼν τὸ πῦρ, καὶ ἐάσας μικρὸν ψυγῆναι, τὴν μάνναν. εἶτα τὸν ὀποπάνακα καὶ τὸν ἰὸν τετριμμένους σὺν ὄξει καταχέων εἰς τὴν χύτραν, καὶ ἐπὶ βραχὺ ἑψήσας, ὅταν ἔχῃ καλῶς, ἆρον. χρώμεθα τῇ δυνάμει ψυχρᾷ ἐπαντλοῦντες θέρους. χειμῶνος δὲ τὸ πάγος ἀφαιροῦντες. ἐπειδὰν δὲ βουλώμεθα τὸ φάρμακον ποιῆσαι ἁπαλώτερον, ἢ τάχιον ὀστέον ἀποστῆσαι, ἀνίεμεν αὐτὸ μυελῷ μοσχείῳ. ἐν τούτῳ τῷ φαρμάκῳ, ὁ Ἥρας δῆλός ἐστι, τὴν μνᾶν ις΄. οὐγγιῶν βουλόμενος εἶναι. οὐ γὰρ ἂν ἑκκαιδέκατον ἐγεγράφει μνᾶς, εἰ μὴ τοῦτ᾽ ἐβούλετο.

Ἄλλη. Καὶ μετὰ ταύτην ἐφεξῆς ἑτέραν ἔμπλαστρον ὁμοίας ἐπαγγελίας ὧδέ πως ἔχουσαν ἔγραψεν ὁ Ἥρας. ἀφλέγμαντος πρὸς τὰ νύγματα, καὶ κατάγματα. ταύτῃ πολλάκις, καὶ ἐπὶ τῶν ἐξαρθρημάτων αὐθημερὸν ἐχρησάμεθα καὶ καταγμάτων ἐπί τε λυγισμάτων τῶν περὶ σφυρὰ ἢ γόνυ. διαφορεῖ δὲ καὶ τὰ ἀργὰ ὑγρὰ τὰ περὶ γόνατα αἰσθόμενα ἄκρως, καὶ μάλιστα, εἰ προκαταπλασθείη τὰ μέρη πρὸ δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ, ὀξυμέλιτι πεφυραμένῳ. καὶ καθόλου πρὸς σπάσμα καὶ ῥῆγμα ποιεῖ. δαιμονίως γάρ ἐστιν ἀφλέγμαντος. Λιθαργύρου, δραχμὰς κε΄. ἀσφάλτου ξηρᾶς, δραχμὰς ρ΄. πίσσης ξηρᾶς, δραχμὰς ν΄. κηροῦ δραχμὰς ν΄. ῥητίνης πιτυΐνης, δραχμὰς κε΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ιε΄. στυπτηρίας σχιστῆς δραχμὰς ιε΄. ἰοῦ, δραχμὰς ιε΄. προπόλεως, δραχμὰς ιε΄. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας γ΄. ἕψε λιθάργυρον ἐλαίῳ, καὶ ὅταν ἄρξηται συστρέφεσθαι, ἐπίβαλλε ἄσφαλτον, καὶ ἕψε μέχρις οὗ αὕτη τακῇ. τήκεται γὰρ χρόνῳ. εἶτα πίσσαν. εἶτα ῥητίνην. κηρόν. ἀμμωνιακόν. πρόπολιν ἕκαστον δι᾽ αὐτῶν ἀποδιδοὺ συστρέφων, καὶ ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀμολύντων δ᾽ ὄντων, ἰὸν, σχιστὴν. καὶ εὐθὺς ζέμα, κατάχει εἰς λεκάνην ψυχρὸν ἔχουσαν. ταύτῃ μετὰ τὸ πωρωθῆναι τὸ λοιπὸν κάταγμα, σκινδαλμῶν ἐμπλεόντων πλειόνων ἐχρησάμεθα, καὶ ἐν ὀλίγαις ἡμέραις, εἰς τοῦτο περιήγαγεν, ὥστε τὸν πῶρον περιελεῖν, καὶ τοὺς σκινδαλμούς. λίαν ἐστὶ πολύχρηστος. Καὶ μετὰ ταύτην ἄλλην ἐφεξῆς ὁμογενῆ ταῖς προειρημέναις ἐμπλάστροις ὁ Ἥρας, ὧδέ πως ἔγραψεν. ἔμπλαστρος καταγματική. καὶ πρὸς ὑδρωπικούς. Πίσσης ξηρᾶς, μνᾶν α΄. πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἥμισυ. ὀποῦ συκομόρου κοτύλην α΄. λιθαργύρου μνᾶν α΄. λιβάνου μνᾶν α΄. χαλβάνης, ∠ η΄. τερμινθίνης μνᾶς ἥμισυ. στέατος μοσχείου μνᾶν α΄. κηροῦ, μνᾶν α΄. ὀποπάνακος, δραχμὰς η΄. ἰοῦ ξυστοῦ, ∠ η΄. κικέως ἀδόλου κοτύλας δ΄. ὄξους δριμέος κοτύλην α΄. ἕψεται πρότερον ἡ λιθάργυρος καὶ ὁ λίβανος σὺν τῷ κικίνῳ καὶ τῷ στέατι. εἶτα πίσσα προσβάλλεται, κηρὸς, ῥητίνη, χαλβάνη κεκαθαρμένη, καὶ μικρῷ ὄξει ἀνειμένη. τοῦ δὲ λοιποῦ ὄξους μίγνυται, τὸ μὲν τρίτον μέρος, τῷ ἰῷ, τὸ δὲ δίμοιρον τῷ ὀποπάνακι. καὶ ταῦτα προσεμβάλλεται. ἐν ἑτέρῳ δὲ λοπαδίῳ, ὑγρὰ πίσσα, καὶ ὁ τῆς συκομόρου ὀπός. καὶ ὁ τοῦ κίκεως, ὅσον ὄγδοον μέρος, ἵνα μὴ ὁ ἰὸς συστραφῇ. εἶτα ἕψεται μετρίως, ὅσον λυθῆναι. ὅταν δὲ καλῶς εἶναι δόξει, εἰς οἶνον ἀποτίθεται τὸ φάρμακον. ταύτῃ πολλῶν ἀπολεγομένων ὑδρωπικῶν, ἐπιρρίπτοντες αὐτήν. καὶ ἄγοντες ἀπειρίτως, καὶ μόνον ἀποψίας προνοούμενοι. ὅταν μέντοι πολλῆς προκοπῆς οἱ πάσχοντες αἴσθωνται, μεταβαίνομεν ἐπὶ τὴν ὑπογεγραμμένην αὐτῇ δι᾽ ἁλῶν.

Καταγματικὴ Ἀνδρομάχου.

Πρώτην δὲ τῶν καταγματικῶν ὁ Ἀνδρόμαχος ὧδέ πως ἔγραψε. Καταγματικὴ ᾗ χρῶμαι συνεχῶς. Λιθαργύρου μνᾶ α΄. πίσσης μνᾶ α΄. κηροῦ μνᾶ α΄. στέατος ταυρείου μνᾶ α΄. λιβάνου, μνᾶ α΄. πίσσης ὑγρᾶς κοτύλης ἥμισυ. ὀποῦ συκαμίνου κοτύλη α΄. τερμινθίνης, μνᾶ μία. ὀποπάνακος, δραχμαὶ η΄. χαλβάνης, δραχμαὶ η΄. ἰοῦ δραχμαὶ η΄. κίκεως κοτύλη α΄. τινὲς καὶ βουτύρου μνᾶ α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμαὶ κε΄. ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ. Μετὰ ταύτην ἑτέραν οὑτωσὶ γράφει. Ἄλλη καταγματική. Λιθαργύρου μνᾶ α΄. κηροῦ μνᾶς ἥμισυ οἱ δὲ τέταρτον. πίσσης, μνᾶ α΄. τερμινθίνης μνᾶς ἥμισυ. στέατος μοσχείου, μνᾶ α΄. ὀποπάνακος, δραχμὰς η΄. ἰοῦ, δραχμὰς η΄. χαλβάνης, δραχμὰς η΄. οἱ δὲ, ς΄. κίκεως κοτύλην μίαν. ὄξους ἴσον. Γάλλος ἔμβαλλε σχιστῆς, δραχμὰς ιβ΄. χρυσοκόλλης δραχμὰς ιβ΄. ἄλλην ἐπὶ ταῖς προειρημέναις καταγματικὴν, οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. Μέλαινα καταγματική. Λιθαργύρου δραχμὰς σ΄. ἀσφάλτου, δραχμὰς σ΄. πίσσης δραχμὰς ρ΄. κηροῦ ∠ ρ΄. σχιστῆς ∠ λ΄. προπόλου δραχμὰς λ΄. τερμινθίνης ∠ ν΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ κδ΄. ἰοῦ ξυστοῦ, ∠ ι΄. ἐλαίου ξέστας δ΄. οἱ δὲ ξέστας β΄. οἱ παλαιοί, καὶ λίθου πυρίτου ∠ ξ΄. Αὗται μὲν οὖν ἐφεξῆς ἐγράφησαν ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου. χωρὶς δὲ τούτων ἐν ταῖς χλωραῖς ὑστάτη γέγραπται

πτις ἔμπλαστρος οὕτως. Ἄλλη χλωρὰ κεφαλικὴ ἐκ τῶν Ἀφροδᾶ. Λεπίδος ∠ μ'. γῆς ἐρετριάδος ∠ κ'. ἀριστολοχίας ∠ λ'. ἰχθυοκόλλης ∠ ιϛ'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ ιβ'. μίσυος ∠ ιβ'. σμύρνης ∠ ιβ'. λιβάνου ∠ λϛ'. στυπτηρίας, χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιϛ'. σχιστῆς ∠ ιβ'. καὶ στρογγύλης ∠ ιϛ'. βρυωνίας ∠ ιβ'. χαμαιλέοντος μέλανος ∠ ιβ'. ῥητίνης κεκαυμένης ∠ ιη'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ ιη'. λιθαργύρου ∠ ιβ'. ἰλλυρίδος ∠ ιβ'. χαλκάνθης ∠ ιβ'. χολῆς ταυρείας, κοτύλης ἥμισυ, ὄξους χοῦς εἷς. ἀπὸ καὶ τὰ τροχίσκους ποίει ἀνὰ δραχμῶν δ'. μίσγε κηροῦ τέταρτον. ὄξους κοτύλας ϛ'. ἐλαίου κοτύλας ϛ'.

Περὶ τῶν κολλητικῶν ἐμπλάστρων.

Ἔνιοι ταύτας ἐναίμους τε καὶ τραυματικὰς ὀνομάζουσιν. ἔργον δ' αὐτῶν ἐστι, συμφύσαι τε καὶ κολλῆσαι τὰς διῃρημένας σάρκας, ὡς εἰς τὴν ἀρχαίαν ἕνωσιν ἀχθῆναι τὸ μόριον. οὐ μόνον δὲ τὰ ἔναιμα κολλᾶται παραχρῆμα, τῆς διαιρέσεως ἔτι ῥέον τὸ αἷμα ἀποσπογγιζόντων ἡμῶν, εἶτα ῥαφαῖς, ἢ ἀγκτῆρσιν συναγόντων, ἀλλὰ καὶ κόλπους παλαιοὺς ἀφλεγμάντους τε καὶ καθαροὺς πρότερον ἐργασάμενοι διὰ φαρμάκων ἐπιθέσεως, ἑνοῦμέν τε καὶ συμφύομεν. εἴρηται δὲ ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν, ὅτι ἀφαιρετικὸν μὲν ῥύπου, φάρμακον πρώτως τε καὶ καθ' ἑαυτὸ λέγεται. σαρκωτικὸν δὲ καὶ κολλητικὸν, δευτέρως. οὐ γὰρ ὡς αὐτὸ σαρκοῦν ἢ συμφύον, οὐδ' ὡς ἐκ ὄντων τούτων φύσεως μόνης ἔργων, ἀλλ' ὅτι τοιούτων ἐπιτιθεμένων φαρμάκων, σαρκοῦταί τε καὶ συμφύεται τὰ ἕλκη, τὴν προσηγορίαν ταύτην ἔλαβε. ἔργον δ' αὐτῶν ἴδιον ἐστὶν, ἀπείργον ἐργάσασθαι τὸ πεπονθὸς μόριον, ὡς μὴ κωλύοιεν οἱ ἰχῶρες αὐτοῦ τὴν σάρκωσιν, ἢ τὴν κόλλησιν. ἐδείχθη δὲ, ὅτι ξηραντικώτερα τῶν σαρκωτικῶν ἐστι τὰ συμφυτικά. καὶ ὡς τὰ μὲν σαρκωτικὰ, ῥυπτικῆς δυνάμεως ἐστὶν ἀδηκτοτάτης, τὰ κολλητικὰ δὲ οὐ πάντως ῥυπτικῆς, ἀλλὰ χρὴ μόνον αὐτοῖς ξηραντικοῖς ὑπάρχειν. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ τὴν οὐλὴν ἐργαζόμενα φάρμακα, πολὺ τούτων ἐστὶ ξηραντικώτερα μετὰ τοῦ στύφειν ἱκανῶς, διωρίσθω καὶ τούτων τὰ κολλητικά τε καὶ συμφυτικὰ, τῷ μετριώτερον ξηραίνειν. ὅρος δὲ τῶν μὲν κολλητικῶν, μηδεμίαν ἐᾶσαι μεταξὺ τῶν κολληθησομένων ὑγρότητα γενέσθαι. τῶν δ' ἐπουλωτικῶν, οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν οὖσαν ἐν τοῖς ἐπουλωθησομένοις ἐκδαπανᾶν καὶ προσέτι τυλοῦν, καὶ σκληροῦν τῇ στύψει. τὰ σαρκωτικὰ δὲ, τὸ μὲν εἰς ἀνάθρεψιν ἐπιτήδειον αἷμα, φυλάττει, κατά τε ποσότητα, καὶ ποιότητα, τοσοῦτόν τε καὶ τοιοῦτον, ὁπόσου καὶ ποίου δεῖται πρὸς τὴν τῆς σαρκὸς γένεσιν ἡ φύσις. καθαρὸν δὲ φυλάττει τὸ ἕλκος, εἰ μὲν παρέλαβεν αὐτὸ τοιοῦτον, ἀδηκτότατον, εἰ δὲ ῥύπον ἔχον, ἀναγκαῖον μὲν αὐτὸ ῥυπτικὸν εἰς τοσοῦτον εἶναι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, εἰς ὅσον ἥκει πάχους ὁ ῥύπος. ἀναγκαῖον δὲ καὶ δάκνειν καὶ διαβιβρώσκειν τὴν νεοπαγῆ σάρκα. δῆλον οὖν ὅτι τοιοῦτον ἐν οὐ σαρκώσει τὸ ἕλκος, οὐδὲ πληρώσει τὴν κοιλότητα τῆς σαρκὸς ἀλλὰ συντήξει τε καὶ μειώσει. καὶ διὰ τοῦτο τὰ ῥύπου πολλοῦ καθαρτικὰ φάρμακα, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, οὐκ ἀεὶ δύναται σαρκοῦν. ἀλλ' ὅταν ἤτοι δι' ἐλαίου πλείονος, ἢ ῥοδίνου τακέντα, καθάπερ τό τε ἐλαιῶδες, καὶ τὸ διὰ χάρτου, κολασθῇ τὸ σφοδρὸν τῆς ῥύψεως, ἢ διὰ κηρωτῆς μίξεως, ἄδηκτα γίγνεται. τοιαῦται δὲ πολλαὶ τῶν πολυχρήστων δυνάμεών εἰσιν, ὡς ἥ τε τοῦ Μαχαιρίωνος καὶ ἡ ἶσις. ὁ μὲν οὖν σκοπὸς ἑκάστου τῶν τοιούτων ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου λέλεκται γράμμασιν. ἡ δὲ ὕλη τῶν δυνάμεων, ἡ μὲν ἁπλῆ, δι' ἑτέρας πραγματείας ἔμπροσθεν, ἡ σύνθετος δὲ, διὰ τῆς νῦν ἐνεστώσης λέγεται. καὶ πρώτης γε ἐν αὐτῇ μεμνῆσθαι χρὴ, τῆς τῶν θεραπευομένων σωμάτων φύσεως. τὰ μὲν ὑγρὰ, καὶ διὰ τοῦτο μαλακὰ, καθάπερ τὰ τῶν γυναικῶν, καὶ παιδίων, εὐνούχων τε καὶ γυναικείως βιούντων, ἀσθενεστέρων δεῖται φαρμάκων. τὰ δὲ τῶν ἀνδρῶν, καὶ μάλισθ' ὅσοι δι' ἐνεργειῶν ἀνδρικῶν, καὶ ἡλίου, σκληρὰν εἰργάσαντο τὴν ἕξιν τοῦ σώματος ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν, οὐδὲν ὠφελεῖται. διὰ τοῦτ' οὖν, οὐδὲ τὰ κολλητικὰ κοινὰ τῶν σωμάτων ἑκατέρων ἐστὶν, ἀλλ' ὅσα μὲν διὰ λιθαργύρου καὶ ἐλαίου σκευάζεται καὶ ὄξους περὶ ὧν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ διῆλθον, ἀσθενοῦς καὶ μαλακῆς σαρκός ἐστι κολλητικά, τὰ δὲ δι' ἀσφάλτου καὶ ἰοῦ καὶ λεπίδος ἀλόης τε καὶ σμύρνης, ἰσχυρᾶς τε καὶ σκληρᾶς. ἔστι μὲν οὖν ἡ ἄσφαλτος αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἐν τῷ σκοπῷ τούτων τῶν δυνάμεων. ἀλλ' οὐχ οἷόν τε χρῆσθαι μόνῃ μετ' ἐλαίου τήξαντα. ψαθυρωτέρα γάρ ἐστιν ἢ ὡς ἐμπλαστρῶδες ἐργάσασθαι φάρμακον. ἵν' οὖν ἔμπλαστρος γένηται κηροῦ καὶ ῥητίνης αὐτῇ μίγνυμεν, ὑφ' ὧν τὰ λινὲκλυθησομένην αὐτῆς τὴν δύναμιν εἰδότες, ἐνίοτε μὲν χαλκὸν ἢ λεπίδα χαλκοῦ, πολλάκις δὲ ἀλόην ἢ σμύρναν ἢ συνελόντι φάναι τῶν ξηραινόντων τι φαρμάκων, οὐκ ἀγεννῶς μίγνυμεν.

Αἱ δι' ἀσφάλτου βάρβαροι.

Γράψας καὶ ταῦθα παραθήσομαι τὰς ὑπὸ Ἀνδρομάχου γεγραμμένας, αὐτῇ τῇ ἐκείνου λέξει. Βάρβαρος ἡ χρώμαι. Κηροῦ ∠ σ'. πίσσης ∠ σ'. ῥητίνης ∠ σ'. ἀσφάλτου ∠ σ'. λιβάνου ∠ κδ'. ἐλαίου κοτύλην α'. Ἄλλη. Πίσσης λίτρας β'. ἀσφάλτου, λίτραν α'. κηροῦ, λίτραν α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος Γο ϛ'. μάννης Γο ϛ'. ψιμυθίου Γο γ'. ἐλαίου, κοτύλης S. ὄξους κοτύλας δ'. ταύτην Ἀφροδᾶς ἐθαύμαζεν. Μέλαινα ἄλλη. Πίσσης ξηρᾶς, λίτραν α'. ῥητίνης ξηρᾶς, λίτραν μίαν. ἀσφάλτου λίτραν μίαν. ῥητίνης ξηρᾶς, λίτραν α'. ἀσφάλτου λίτραν μίαν. ψιμυθίου Γο ϛ'. μάννης, χαλκάνθης, ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ οὐγγίας γ'. ἐλαίου κοτύλης ἥμισυ. ὄξους κοτύλης ἥμισυ. Ἄλλη ἐκ τῶν γάλλου. Στέατος αἰγείου ∠ λ'. ἰοῦ ∠ η'. κηροῦ ∠ ν'. ἀριστολοχίας ∠ κε'. ἀσφάλτου ∠ κε'. πίσσης ∠ κε'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ ιβ'. χαλβάνης ∠ ιβ' ἥμισυ. σιλφίου ∠ η'. μάννης ιβ'. σκεύαζε. Ἄλλη ἡ καλουμένη ἀνίκητος. Κηροῦ ∠ ρ'. στέατος ταυρείου ∠ λ'. ἀσφάλτου ∠ κε'. πίσσης ∠ κε'. τερμινθίνης ∠ κε'. ἴρεως ∠ κβ' ἥμισυ. ἀριστολοχίας ∠ ιβ'. χαλβάνης ∠ η'. σμύρνης ∠ ιη'. λιβάνου ∠ ιβ' ἥμισυ. ἀμμωνιακοῦ, δραχμὰς η'. ἀμώμου ∠ η'. καρδαμώμου ∠ ιβ'. ὀποπάνακος ∠ η'. μυελοῦ ἐλαφείου ∠ ιε'. ἰοῦ δραχμὰς ιβ'. ἀλόης δραχμὰς η'. βδελλίου, δραχμὰς ιϛ'. ἐλαίου κοτύλας β'. ἐγὼ δὲ ἔβαλλον πρόπολεως ∠ ιβ'.

Ἄλλη ἔναιμος Ἰουλιανοῦ. λιθαργύρου ∠ ν'. ἀσφάλτου ∠ ν'. κηροῦ ∠ ν'. πίσσης βρυττίας ∠ ν'. ῥητί-
νης φρυκτῆς ∠ ιε'. λεπίδος χαλκοῦ ∠ ιβ'. λιβάνου ∠ ιδ'. χαλβάνης ∠ η'. χαλκίτεως ∠ δ'. ἁλὸς ∠
ϛ'. κικίδος ∠ δ'. σμύρνης ∠ δ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς ∠ ϛ'. ἀριστολοχίας στρογγύλης ∠ δ'. ἐλαίου παλαιοῦ
κοτύλας δ'. ἐγὼ δὲ ἐλαίου κοτύλας γ'. Ἡ ἥρας ἔγραψε βάρβαρον οὕτως. μέλαινα ἔμπλαστρος ἔναιμος
πρὸς τὰς ἀξιολόγους διαιρέσεις, καὶ μάλιστα πρὸς τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ, πρὸς σύριγγας, κόλπους, κατάγματα.
ἁρμόζει καὶ ἡπατικοῖς, καὶ σπληνικοῖς. ἀφλέγμαντος κολλᾷ. ποιεῖ καὶ ἐπὶ νεύρων καὶ χόνδρων διακεκομ-
μένων καὶ ὀστῶν. ἐπέχει δὲ παραδόξως καὶ αἷμα φερόμενον. ἔτι δὲ ποιεῖ πρὸς ἀποφορὰς καὶ κόλπους. κολλᾷ
γὰρ μεγάλως. καὶ ἐπὶ τῶν ἀρρωστημάτων κομισαμένους τὸ ὑγρόν, ταύτην ἐπιτίθει. ἔστι καὶ ἴσχαιμος κάλλιστα
μάλιστα ἐπὶ τῶν αἷμα ἀναγόντων. ἐμπλάσας δὲ εἰς δέρματα, ἓν μὲν ἐπὶ τὰ στήθη, καὶ τὰς πλευρὰς ἐπιτίθει,
ἕτερον δὲ ἐπὶ τὸ μετάφρενον παραδόξως ἐπέχει τὸ αἷμα. ποιεῖ καὶ πρὸς κυνόδηκτα, καὶ ἀνθρωπόδηκτα. τὸ
ὅλον ἀφλέγμαντος. αὕτη τὰς τραυματικὰς, ὡς ἡ πεῖρα δέδειχεν ἐνίκησε. λύε χειμῶνος δι' ἡμερῶν ἑπτά. θέ-
ρους διὰ ε'. ἐὰν δὲ ἐπείγῃ, διὰ τεσσάρων. κηροῦ λίτραν α'. πίσσης λίτραν α'. ἀσφάλτου λίτραν α'. πιτυΐνης λί-
τραν α'. μάννης οὐγγίας ϛ'. ψιμυθίου, οὐγγίας δ'. χαλκάνθης, οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος, οὐγγίας β'. ἐλαίου, ἡ-
μιούγγιον. οἱ δὲ ἡμιλίτραν. ὄξους κοτύλας β'. κηρὸν, ἄσφαλτον, ἔλαιον, ὄξος ὀλίγον ἀπολειπόμενος, εἰς χύ-
τραν καινὴν βαλὼν, τῆκε. εἶτα ἐπίβαλλε τὴν πίσσαν, καὶ τὴν ῥητίνην, λεπτοκοπήσας ἐπιμελῶς. ὅταν ἡ-
μίεφθος ᾖ, ἄρας τὴν χύτραν, καὶ διαψύξας ποσῶς, ἔμπασσε διηθημένον τὸ χάλκανθες, λειωθὲν ὄξει, ἐκ τῶν
δύο κοτυλῶν κατὰ μικρὸν, ἵνα μὴ ὑπερζέσῃ. ἐπὰν δὲ ἐγχέῃς ἐλαφρῶς ὑπόκαιε κινῶν. ὅταν ἀμόλυντος ᾖ,
ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔγχει τὸν ὀποπάνακα πρὸ μιᾶς βεβρεγμένον εἰς μέρος τοῦ ἀπολειπομένου ὄξους, ὥσ-
τε διαλυθῆναι. εἶτα ἔμπασσον τὸ ψιμύθιον, καὶ τὴν μάνναν ὁμοῦ ἐπιμελῶς λελειωμένα. καὶ μικρὸν χλιαίνας
ὡς ἑνωθῆναι, φυλασσόμενος μὴ προσκαῇ ὁ ὀποπάναξ καὶ ἡ μάννα, κατάχει εἰς θυίαν, καὶ ἐάσας ψυγῆναι, ἀνα-
μαλάξας, ἀπόθου, καὶ χρῶ. δῆλον δ' ὅτι καὶ τὰς ἄλλας βαρβάρους, ἃς ὅ, τε Ἀνδρόμαχος ἔγραψε, καὶ οἱ ἄλ-
λοι, τὸν αὐτὸν τρόπον σκευάζειν προσήκεν. ἔνιοι οὐκ ἐμβάλλουσι τῇ κακκάβῃ τὸν ὀποπάνακα. λειώσαντες δὲ
μετ' ὄξους ἐν θυίᾳ καταχέουσι τὰ τηκτά. σὺν αὐτῷ δὲ ἔνιοι καθάπερ κἀγὼ πολλάκις ἐποίησα, καὶ τὴν μάνναν καὶ
τὸ ψιμύθιον ἐν τῇ θυίᾳ προλειώσας μετ' ὄξους ἐπιχέων, τήξας τὰ τηκτά. πολλάκις δὲ τὸ χάλκανθες μόνον
μετὰ τοῦ ὀποπάνακος λειώσας εἰς τὴν κακκάβην ἐμβαλὼν, τὴν μάνναν, καὶ τὸ ψιμύθιον ἐμπάσσων. Ἄλλη βάρ-
βαρος Ἥρα. Ὁ μὲν Ἥρας ταύτης μόνης προὔγραψε τὸ, βάρβαρος. ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἔμπροσθεν ὁμοίως ὠνό-
μασα. καίτοι μέλαιναν ὑπ' αὐτοῦ κεκλημένην, ἐπειδὴ τὰς δι' ἀσφάλτου, βαρβάρους εἰώθασι καλεῖν οἱ πλεῖ-
στοι τῶν νεωτέρων ἰατρῶν. αὐτὸς δὲ ὁ Ἥρας, οὕτως περὶ αὐτῆς ἔγραψε κατὰ λέξιν. Βάρβαρος πρὸς τὰ νεότρωτα,
κόλπους, κυνόδηκτα, ἀνθρωπόδηκτα, κονδυλώματα, φλεγμαίνοντα, πρὸς τὰ ἐν ἄρθροις, πάντα ἐν ἀρχῇ.
καὶ πρὸς ποδάγραν. κηροῦ μνᾶν α'. πίσσης μνᾶν α'. ῥητίνης φρυκτῆς μνᾶν α'. ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς, μνᾶν α'. λι-
θαργύρου ∠ ι'. ψιμυθίου ∠ ε'. ὀποπάνακος ∠ δ'. ἐλαίου κοτύλην α'. ὄξους κύαθον α'. ἕψε κηρὸν, πίσσαν, ἄσφαλ-
τον, ῥητίνην, ἕως τακῇ. εἶτα τὰ λοιπὰ μετὰ τοῦ ἐλαίου λελειοτριβημένα ἔμβαλλε. καὶ βαστάσας καὶ μικρὸν διαψύ-
ξας, ἐκ τοῦ ὄξους κατ' ὀλίγον ἐπίσταζε. Τοιοῦτος μέν τις ὁ τύπος τῶν βαρβάρων ἐμπλάστρων. ἐγὼ δ' ἔτι προσθεὶς,
ὡς αὐτὸς χρῶμαι, καταπαύσω τὸν περὶ αὐτῶν λόγον. εἰσὶ δὲ δύο, μία μὲν πρὸς τὰ μέγιστα τραύματα, ἄλλη δὲ
πρὸς τὰ μικρότερα. τῆς μὲν οὖν πρὸς τὰ μέγιστα παραλαμβανομένης ἡ σύνθεσις ἐστὶν ἥδε. Βάρβαρος Γαληνοῦ.
πίσσης λίτρας η'. κηροῦ, λίτρας ϛ'. οὐγγίας η'. πιτυΐνης λίτρας ε'. οὐγγίας δ'. ἀσφάλτου, λίτρας δ'. ἐλαίου,
λίτραν α'. οὐγγίας ϛ'. λιθαργύρου καὶ ψιμυθίου, καὶ ἰοῦ, ἀνὰ ∠ κδ'. λιβανωτοῦ λίτρας ἥμισυ. στυπτηρίας ὑγρᾶς
∠ ιβ'. χαλκίτεως, οὐγγίας δ'. ὀποπάνακος, λεπίδος, χαλβάνης, ἀνὰ ∠ ιβ'. ἀλόης, καὶ ὀπίου, καὶ σμύρνης ἀνὰ ∠
δ'. τερμινθίνης, οὐγγίας κδ'. μανδραγόρου χυλοῦ ∠ ϛ'. ὄξους κοτύλας ϛ'. αἳ εἰσὶ λίτραι ε'. Ἡ δὲ τῆς ἁπλου-
στέρας βαρβάρου συμμετρία τῇ συνθέσει, ἐστὶν ἥδε. Πίσσης, κηροῦ, ῥητίνης πιτυΐνης, ῥητίνης φρυκτῆς, ἀ-
σφάλτου, τῶν ε'. τούτων, ἀνὰ λίτραν α'. λιθαργύρου ∠ ι'. ψιμυθίου ∠ ε'. ἰοῦ ∠ ε'. ὀποπάνακος ∠ γ'. ἐλαίου
χειμῶνος, οὐγγ. ι' ς. θ'. θέρους οὐγγίας ϛ'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν καταχεῖται λελειωμένων ἐν θυίᾳ μετ' ὄ-
ξους δριμέος. ἐὰν δὲ ἀνωδυνώτερον εἶναι βουληθῇς τὸ φάρμακον, προσμίξεις ὑοσκυάμου χυλοῦ, δραχμὴν α'.
ἥμισυ. καὶ ὀπίου, δραχμὴν α'.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ. ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

Περὶ νευροτρώτων.

Αἱ ταῦθ᾽ ὑμῖν τοῖς ἑταίροις ὑπομνήματα γράφω δι᾽ αὐτῶν τῶν ἔργων τῆς τέχνης ἐγνωκόσιν, ὁπόσην ἔχει δύναμιν ἡ ἡμετέρα τῶν νευροτρώτων θεραπεία, καὶ ὡς ἐσώθησαν ἅπαντες, οὔτε κυλλωθέντες, οὔτε χωλωθέντες, ἃ τοῖς ἑτέρως θεραπευομένοις ἐθεάσασθε συμβαίνοντα, καθάπερ γε καὶ σπασθέντας ἐνίους, ἢ ζῶν ὀδυνάαις, ἢ σηπεδόσιν, ἢ πυρετοῖς ἀποθανόντας. εἰκὸς δὲ ἐκπεσεῖν καὶ εἰς ἄλλους τὰ ὑπομνήματα ταῦτα, μὴ δυναμένους καλῶς χρῆσθαι τοῖς ἐγγεγραμμένοις, ἢ διὰ τὸ μὴ μεμαθηκέναι παρὰ διδασκάλου τὴν θεωρίαν τῆς ἰατρικῆς τέχνης, ἀλλ᾽ ὅλως ἀνεπισκέπτους τε καὶ ἀγυμνάστους εἶναι τὸ παράπαν, ἢ διὰ τὸ κακῶς μεμαθηκέναι παραμένοντας τοῖς ἄνευ λόγου διὰ μόνης πείρας εὑρῆσθαι, λέγουσι τὰ σύνθετα φάρμακα. καὶ γὰρ οὗτοι προφανῶς ἁμαρτάνουσι φιλονεικοῦντες. ἕτερον δὲ τρόπον οὐδὲν ἧττον αὐτῶν οἱ νομίζοντες οὐδὲν φάρμακον ἐξ ἐναντίων χρῆναι ταῖς δυνάμεσι συντίθεσθαι τῶν ἁπλῶν. ἀλλὰ τούτους μὲν ἤλεγξε τὰ κατὰ τὸ πρῶτον ὑπόμνημα γεγραμμένα φάρμακα μεγάλας ἐπιδειξάμενα τὰς ἑαυτῶν δυνάμεις, ἐξ αὐτῶν τὴν σύνθεσιν ἐξ ἐναντίων ἐσχηκότων ἁπλῶν. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ τὰ μέλλοντα γραφήσεσθαι μετὰ τοῦτο τὸ βιβλίον ἐπιδείξομεν πλεῖστα φάρμακα τὴν σύνθεσιν ἐξ ἐναντίων ταῖς δυνάμεσιν ἔχοντα. νυνὶ δὲ περὶ τῆς ἡμετέρας ἀγωγῆς, ἣν ἐπενοήσαμεν ἐπὶ τοῖς νευροτρώτοις, ὁ καθ᾽ ὅλον τουτὶ τὸ βιβλίον ἔσται μοι λόγος, ἐπιδεικνύντι πόσον πλῆθος φαρμάκων τὰς αὐτὰς δυνάμεις ἐχόντων εὗρον, ἐκ τοῦ τόν γε καθόλου τρόπον τῆς θεραπείας ἐπινοῆσαι, καὶ τὰς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐπίστασθαι δυνάμεις.

Τίς ὁ καθόλου τρόπος ἐστὶ τῆς θεραπείας τῶν νευροτρώτων καὶ τίνα τὰ κατ᾽ εἶδος φάρμακα.

Τεθέαμαι μὲν ἅπαντας τοὺς διδασκάλους τῇ καλουμένῃ συνήθως ἤδη τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἐναίμῳ καὶ κολλητικῇ θεραπεύοντας ἀγωγῇ. κατ᾽ ἀρχὰς γὰρ ἐπιτιθέντες τι φάρμακον τῶν ἐναίμων καλουμένων, ἐπειρῶντο κολλᾶν τὰ χείλη τοῦ τραύματος. εἰ δὲ φλεγμήνειεν, ὕδατί τε κατήντλουν θερμῷ δαψιλεῖ, παραχέοντες ἔλαιον, ἐπίπλασμά τε προσέφερον ἄλευρον πύρινον ἡψημένον ἐν ὑδρελαίῳ. καὶ μέντοι καὶ τοὺς μονομάχους, ὅσοι τε κατὰ τῆς μύλης ἐτρώθησαν, ἀνωτέρω τε ταύτης κατὰ τὸν πλατὺν καὶ λεπτὸν τένοντα θεραπευομένους ὑπ᾽ αὐτῶν ἑώρων ὡσαύτως, ἴσως δὲ ἄμεινον ἦν εἰπεῖν, οὐ θεραπευομένους, ἀλλ᾽ ἀπολλυμένους. ὀλίγοι γὰρ ἐξ αὐτῶν καὶ οὗτοι χωλούμενοι διεσώζοντο. καὶ μέντοι καὶ τῶν ἐν ἄκρᾳ τῇ χειρὶ τενόντων, δι᾽ ὧν οἱ δάκτυλοι κάμπτονταί τε καὶ ἐκτείνονται, παμπόλλους ἐθεασάμην, ἤτοι θλασθέντας ἢ νυγέντας ἐλαχίστῳ νύγματι, σηπομένους οὕτως, ὡς ἐοικέναι τοῖς ἑψομένοις ἐν ὕδασι καὶ μάλιστα ἐπιπλέον. ὁμοίως γὰρ αὐτοῖς ἐκλύονταί τε καὶ μαλακύνονται κατὰ τὴν σύστασιν, οἱ διὰ τῆς προειρημένης ἀγωγῆς θεραπευόμενοι. κατέγνων οὖν αὐτῆς, ὡς σηπούσης τὸ τετρωμένον μόριον. ἐπεὶ δὲ τὰ σηπόμενα πάντα προεγίγνωσκον, ὑφ᾽ ὑγρότητός τε καὶ θερμότητος τοῦτο πάσχοντα, τὴν θεραπείαν ἔγνων χρῆναι διὰ τῶν ξηραινόντων καὶ ψυχόντων ποιεῖσθαι. πάλιν δ᾽ ἐννοήσας ὡς τὸ ψυχρὸν ἀληθῶς ὑφ᾽ Ἱπποκράτους εἴρηται, πολέμιον εἶναι τοῖς νεύροις, ἔγνων ἄριστον ἔσεσθαι φάρμακον ἐπὶ τῶν νευροτρώτων, ὅπερ ἂν ξηραίνῃ τε καὶ μέσως ἔχῃ τοῦ θερμαίνειν τε καὶ ψύχειν. ἢ μὴ πολὺ τοῦ μέσου πρὸς τὸ θερμαίνειν ἀποκεχωρηκὸς εἴη. δύνασθαί γε μὴν καὶ θερμὸν ἱκανῶς εἶναι τὸ φάρμακον, ἐάν γε αὐτῷ τὸ ξηραίνειν ὑπάρχῃ. χωρὶς γὰρ ὑγρότητος, οὐχ οἷόν τ᾽ ἐστὶ σήπειν τὸ θερμαίνειν. ἔτι δὲ πρὸς τούτοις κἀκεῖνο προσεννοήσας, ὡς πολὺ διαφέροι γυμνῷ τῷ πεπονθότι μορίῳ προσφέρειν τὸ φάρμακον, ἢ διὰ σωμάτων ἑτέρων προκειμένων αὐτοῦ, προσήκειν ἔγνων, ἑτέροις μὲν ἐπὶ γεγυμνωμένου τοῦ νεύρου χρῆσθαι φαρμάκοις, ἑτέροις δ᾽ ὅταν ἦ νενυγμένον, ἀπαθῶν τῶν προκειμένων αὐτοῦ σωμάτων ὑπαρχόντων. ἔνθα μὲν γὰρ γυμνῷ τῷ νεύρῳ προσφέροι τις τὸ φάρμακον, ἐνταῦθα τὴν εἰρημένην ἔνδειξιν τῶν ὠφελησόντων φαρμάκων εἰλικρινῆ παραλαμβάνεσθαι προσήκει. τῶν δὲ προκειμένων μορίων ἀπαθῶν ὄντων, λεπτομερέστερον εὑρίσκειν χρὴ φάρμακον, ὅπως ἡ δύναμις αὐτοῦ μὴ προεκλύηται διὰ τῶν ἐν μέσῳ σωμάτων, ἀλλ᾽ εἰς τὸ βάθος ἀφίκηται. δύνασθαι δὲ τὸ τοιοῦτο φάρμακον, ἐὰν ἰσχυρῶς πεφύκῃ ξηραίνειν, ἔτι καὶ μὴ σύμμετρον εἴη, κατὰ θερμότητα καὶ ψυχρότητα, μὴ δὲ ἀδικεῖν, ἀσθενεστέρας αὐτοῦ γιγνομένης τῆς κατὰ τὸ θερμαίνειν, ἢ ψύχειν ἐνεργείας ἐν τῷ διεξιέναι τὰ προκείμενα μόρια τοῦ νευρώδους σώματος. εὑρημένου δὲ τοῦ σκοποῦ τῶν ὠφελησόντων, ἐν τῷ λεπτομερεῖ τῆς οὐσίας αὐτοῦ, ἐφεξῆς ἦν ἀναμιμνήσκεσθαι τῆς ὕλης. ἔγνωστο δ᾽ ἐν τῇ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐπισκέψει, τὰ μὲν πλεῖστα τῶν θερμαινόντων, λεπτομερῆ. τὰ δὲ πλεῖστα τῶν ψυχόντων παχυμερῆ, μόνως τ᾽ ἐν αὐτοῖς μία ποιότης ἡ ὀξεῖα μετὰ λεπτομεροῦς οὐσίας γίνεταί ποτε. καὶ διὰ τοῦτο πάντων τῶν ψυχόντων λεπτομερέστερόν ἐστιν ὄξος τὸ δριμύτατον. ὃ καὶ θερμότητος βραχείας μετέχειν ἀποδέδεικται. τῶν δ᾽ αὖ θερμαινόντων ὁποῖοι καλοὶ λεπτομερέστατοι τυγχάνουσιν ὄντες. καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ἤδη γινώσκεται πρωτεύων αὐτῶν ὁ κυρηναϊκός, ἀλλὰ τούτου μὴ παρόντος, καὶ τῷ μηδικῷ χρώμεθα καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνατολικῶν χωρίων κομιζομένοις, ὁποῖός ἐστι καὶ ὁ σαγαπηνὸς ὀνομαζόμενος. ἐκ ταὐτοῦ δὲ γένους ὑπάρχει τοῖσδε καὶ ὁ τοῦ εὐφορβίου κατὰ τὰ δυτικὰ μέρη τῆς οἰκουμένης γεννώμενος, εἴτ᾽ ὀπὸν αὐτὸν, εἴτ᾽ ἄλλο τι καλεῖν ἐθέλοι τις. ἡμῖν δ᾽ ἀρκέσει καθ᾽ ὅλον τὸν λόγον εὐφόρβιον ὀνομάζειν τὸ φάρμακον τοῦτο, καθάπερ ἔθος ἤδη πᾶσιν ἐστίν. ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν χώραν γινομένων, ὅ, τε τοῦ πάνακος ὀπὸς καὶ οἱ τῶν τιθυμάλλων λεπτομε-

ρους εἰσὶ δυνάμεως. καὶ μέντοι καὶ θερμαίνουσιν οἱ εἰρημένοι πάντες ὀποὶ γενναίως. ὁ δὲ τοῦ ὀποβαλσάμου,
λεπτομερὴς ὢν καὶ αὐτὸς, οὐ πάνυ θερμαίνει. λεπτομερῆ δ᾽ οὐσίαν ἔχει καὶ τῶν γεωδῶν, ὅ τ᾽ ἀφρὸς τοῦ νίτρου,
καὶ τὸ ῥαδίως ὕδατι λυόμενον ἀφρόνιτρον, ὡς ἐν γεώδεσι σώμασι δηλονότι ἀκουόντων ὑμῶν. ἐφεξῆς δ᾽ αὐτῶν
ἐστὶ τὸ βερονίκιον ὀνομαζόμενον νίτρον, ἥ τ᾽ ἀσία πέτρα. τὸ δ᾽ ἄνθος αὐτῆς, ἁπάντων ἐστὶ τῶν γεωδῶν λεπτομερέ-
στατον. ἐκ δὲ τῶν μεταλλευομένων, ἀρσενικόν τε καὶ θεῖον, ἐστὶ λεπτομερῆ τε καὶ θερμά. τούτων δ᾽ ἐφεξῆς, τὸ μί-
συ καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς καὶ χαλκῖτις, ἔχοντά τι καὶ στύψεως. διὸ καὶ καυθείσῃ τῇ χαλκίτιδι, χρώμεθα τὰ
πολλὰ πρὸς τὰς τῶν λεπτομερεστέρων φαρμάκων συνθέσεις. ἄνευ δὲ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς λεπτομερῆ με-
ταλλικὰ φάρμακα, σποδιόν τε καὶ πομφόλυξ ἐστὶ, καὶ τὸ καλούμενον ψωρικόν. λεπτομερὴς δὲ ἱκανῶς ἐστὶ καὶ
χρυσοκόλλη. ἐν δὲ τοῖς χυλοῖς ἐμάθομεν εἶναι λεπτομερῆ δάφνινον μὲν ἅμα τῷ θερμαίνειν ἰσχυρῶς ὡς πρὸς
10 τὴν αἴσθησιν. οὐδὲν γὰρ ἧττον αὐτοῦ θερμαῖνον τῇ δυνάμει τὸ κέδρινον, ἀπολείπεται τῇ κατὰ τὴν αἴσθησιν θερ-
μότητι, διὰ τὴν λεπτομέρειαν. ἐκ τούτου δὲ γένους ἐστὶ τῷ κεδρίνῳ, καὶ ἡ στακτὴ καλουμένη κονία. καὶ ταύτης
αὐτῆς, ἥτις ἂν ἐξ ὕλης λεπτομεροῦς γένηται καυθείσης, ὑπερβάλλει τῇ δυνάμει τὸ κέδρινον ἔλαιον. ἐκ μηλέας
τε οὖν καὶ συκῆς, καὶ μᾶλλον γε τῆς ἀγρίας, ἣν ἐρινεὸν ὀνομάζουσιν, ἔκ τε τῶν τιθυμάλλων καιομένων τὴν
τοιαύτην ἐργαζόμεθα κονίαν. ἄριστος δὲ τῶν τιθυμάλλων ὁ χαρακίας προσαγορευόμενος. ἐκ δὲ τῶν σιτηρῶν
ὀνομαζομένων σπερμάτων, λεπτομερέστατος μὲν, ὁ ὄροβος ἄνευ τοῦ θερμαίνειν ἐπιφανῶς. ἡ δ᾽ αἶρα, μετὰ τοῦ
θερμαίνειν σαφῶς. ἡ κριθὴ δ᾽ οὐδόλως θερμαίνει. μέσης δ᾽ ὕλης ἐν αὐτοῖς ἐστὶ τὰ πικρὰ ταῖς ποιότησι, τῶν
μὲν πάνυ λεπτομερῶν ἀπολειπόμενα, παχυμερὲς δ᾽ οὐδὲν ἔχοντα. τινὰ δ᾽ αὐτῶν ἀποκεχώρηκε βραχὺ τῶν
μέσων, τὰ μὲν ὡς ἐπὶ τὸ θερμαίνειν, τὰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ ψύχειν, ὧν ἁπάντων τὰς ὕλας ἐν τῷ περὶ τῶν ἁπλῶν
φαρμάκων πραγματείᾳ, διῆλθον, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἀκροδρύων, ἐν οἷς ἐστὶ τὰ ἀμύγδαλα τὰ πικρὰ, καὶ τὰ
20 πιστάκια. τῆς δὲ ἀπὸ τῶν φυτῶν ὕλης, οὐ μέμνημαι κατὰ τὸ παρόν. ἀνελθεῖν γὰρ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν βούλομαι,
καὶ διηγήσασθαι πότε καὶ πῶς ἐχρησάμην ἑκάστῳ τῶν ἐπινοηθέντων. ἐκ τούτου γὰρ οἶμαι τοὺς εὐφυεῖς τῶν
νέων προτραπήσεσθαι, γνῶναι τὴν ὕλην τῶν φαρμάκων, αὐτόπτας αὐτῆς γενομένους, οὐχ ἅπαξ, ἢ δὶς, ἀλλὰ
πολλάκις. ἡ γὰρ τῶν αἰσθητῶν διάγνωσις ἐκ συνεχοῦς θέας ἀκριβοῦται. καὶ τούτου μέγιστον ἐστὶ τεκμήριον ἡ
τῶν ἀπαραλλάκτων μὲν ἡμῖν εἶναι δοκούντων διδύμων, οὐκ ἀπαραλλάκτων δὲ τοῖς συνήθεσι * μὴ παραδρο-
μῆς. τὴν μὲν οὖν ἀπό τε βοτανῶν καὶ θάμνων καὶ δένδρων ὕλην ἄριστόν ἐστι πρὶν ἐξαιρεθῆναι τῆς γῆς σκοπεῖ-
σθαι, κατὰ τὰς ἐγκαρπήσεις, μελλούσας τε καὶ ἀρχομένας, καὶ προϊούσας καὶ ἀκμαζούσας. αὕτη γὰρ ἡ συ-
νεχὴς αὐτῶν θέα, διδάξει σε ἡνίκα μάλιστα καλῶς ἄν τις αὐτὰ λαμβάνων, ἐν οἴκοις ξηροῖς τιθέμενος φυλάτ-
τοι, μήθ᾽ ὑπ᾽ ἀκτίνων ἡλιακῶν ἐξοπτώμενα, μήτε ὑπὸ νοτίδος, ἐκ τῆς ὀροφῆς, ἢ τοίχων ὑγραινόμενα. γένοιτο
δ᾽ ἂν τοῦτο τῶν οἴκων μήτε καταγείων ὄντων, μήτε προσχώρων, μήθ᾽ ὑπὸ κέραμον, πρὸς μεσημβρίαν μέντοι
30 τὰς θυρίδας ἐστραμμένας ἐχόντων. ἀλλὰ τά γε φάρμακα μὴ πλησίον αὐτῶν ἀποκείσθω. τοὺς δ᾽ ἑταίρους
προτρέπω καὶ κατὰ τοῦτο μιμήσασθαί με, βουλομένους γε καλῶς ἐργάζεσθαι τὰ τῆς τέχνης ἔργα. γινώ-
σκετε γὰρ ὅπως ἐξ ἑκάστου τῶν ἐθνῶν τὰ κάλλιστά μοι διακομίζεται καθ᾽ ἕκαστον ἔτος φάρμακα, διὰ τὸ τοὺς
ἐπιτρίπτους ῥωποπώλας, παντοίως αὐτοῖς λυμαίνεσθαι. βέλτιον δ᾽ ἴσως οὐ τούτους μόνους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλ-
λον αὐτῶν τοὺς κομίζοντας ἐμπόρους μέμφεσθαι, κἀκείνων ἔτι μᾶλλον, αὐτούς τοὺς ῥιζοτόμους μὲν ὀνομαζομέ-
νους, οὐδὲν δ᾽ ἧττον τῶν ῥιζῶν ὀπούς τε καὶ χυλοὺς καὶ καρποὺς, ἄνθη τε καὶ βλάστας ἐκ τῶν ὀρῶν κατακομίζον-
τας εἰς τὰς πόλεις. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ πρῶτοι πάντων εἰς αὐτὰ πανουργοῦντες. ὅστις οὖν βούλεται πανταχό-
θεν βοηθημάτων εὐπορεῖν, ἔμπειρος γενέσθω πάσης μὲν τῆς ἀπὸ τῶν φυτῶν ὕλης, πάσης δὲ, τῆς ἀπὸ τῶν ζώων
τε καὶ μετάλλων, ὅσα τε γεώδη σώματα χωρὶς μεταλλείας εἰς ἰατρικὴν χρῆσιν ἄγομεν, ὡς διαγινώσκειν αὐτῶν
τά τε ἀκριβῆ καὶ τὰ νόθα, καὶ μετὰ τοῦτο γυμνασάσθω κατὰ τὴν ἐμὴν πραγματείαν, ἐν ᾗ περὶ τῆς δυνάμεως ἔ-
40 γραψα τῶν ἁπλῶν φαρμάκων. εἰ μὴ γὰρ οὕτως παρασκευασμένος ἥκει πρὸς τὴν ἐκ τῶνδε τῶν ὑπομνημά-
των ὠφέλειαν, ἄχρι λόγου μὲν εἴσεται τὴν μέθοδον, ἔργον δ᾽ οὐδὲν ἄξιον αὐτῆς ἐργάσεται. φθείρει γὰρ αὐτὰ
μὲν ἃ προείρηκα περὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπίστασθαι τινὰ, δεδολωμένα δὲ φάρμακα δι᾽ ἄγνοιαν ἐμβάλλει τοῖς συν-
τιθεμένοις, ἢ μὴ δὲ τὴν ἀρχὴν ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις ἀκριβῶς αὐτῶν. ἆρα οὐκ ἀναγκαῖον ἔσται πλειστάκις
τοῦτον διαμαρτάνειν ἢ κατορθοῦν; ἐμοὶ μὲν καὶ πάνυ δοκεῖ. τὸ δὲ ἀκριβῶς ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις, τοῦ μὲν ἐπίστα-
σθαι διαφέρει πάμπολυ. τὸ μὲν γὰρ μόνον ἐπίστασθαι, γινώσκειν ἐστὶν, εἰ ξηραίνει τὸ φάρμακον, ἢ ὑγραίνει, ἢ ψύ-
χει, ἢ θερμαίνειν ἡμᾶς πέφυκε. τὸ δ᾽ ἀκριβῶς ἐπίστασθαι, πρὸς τούτῳ καὶ τὸ ποσὸν τῆς δυνάμεως ἐστὶν ἐγνω-
κέναι. τινὰ μὲν γὰρ φάρμακα δύναμιν ἔχει χλιαρᾶς θερμασίας γεννητικὴν, ὅταν ὁμιλήσῃ τοῖς σώμασιν ἡμῶν,
ἔνια δὲ συμμέτρου, καθάπερ ἄλλα βραχὺ ταύτης ἰσχυρότερα, ἕτερα δ᾽ ἤδη ζεούσης οὕτως ἰσχυρῶς, ὡς καίειν δύνα-
σθαι. χρὴ τοίνυν τὸν ἰατρὸν ἐστοχάσθαι, μὴ μόνον τοῦ ποιοῦ τῆς διαθέσεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ κατ᾽ αὐτὴν ὡς ἂν εἴποι τις πο-
50 σοῦ. λέγεται μὲν γὰρ οὐ πάνυ τι κυρίως τὸ ποσὸν ἐν τῇ ποιότητι. λέγεται δ᾽ οὖν ὅμως. ὅπως καὶ πυρετὸς μέγας
καὶ μικρός. καὶ τοσαύτη γε χρῆσις ἐστὶ τῶν οὕτω λεγομένων, ὡς τ᾽ ἤδη κυρίου δύναμιν ἔχειν αὐτὰ παραπλησίως
τέκτονι καὶ χαλκεῖ καὶ ζωγράφῳ καὶ δρυοτόμῳ, καὶ συνελόντι φάναι, τοῖς ἀρξαμένοις μὲν ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν γραμ-
ματικῶν ὀνομαζομένης καταχρήσεως, ὕστερον δὲ κυρίοις λέγεσθαι πεπιστευμένοις. ταῦτα μὲν εἴρηταί μοι, διὰ τοὺς
οὐκ ἐν καιρῷ διαλεκτικευομένους. ὃ δὲ λείπων ἀπέλειπον, ἔστι τοιόνδε, ὅτι τὸ ξηραίνεσθαι δεόμενον, οὐχ ἁπλῶς
δεῖται τοῦ ξηραίνοντος, ἀλλὰ σὺν τῷ προσήκοντι μέτρῳ, τὸ μὲν εἰς ὑγρότητα πολλὴν ἐπιδεδωκὸς, τοῦ
πάνυ ξηραίνοντος, τὸ δ᾽ εἰς ὀλίγην, τοῦ βραχέως τοῦτο δρῶντος, ὥσπερ γε τὸ εἰς πολλὴν, τοῦ μεγάλως
μὲν ξηραίνοντος, οὐ μὴν ἐσχάτως, οὐδ᾽ ἄκρως. ἀνάλογον ἀεὶ τῷ ποσῷ τῆς ὑγρότητος εἶναι χρὴ, τὸ ποσὸν τῆς ξηρό-
τητος. ἐγὼ γοῦν ὁπότε πρῶτον ἐτόλμησα τὴν κοινὴν ἀγωγὴν τῆς τῶν ἀνθρώπων θεραπείας ὑπαλλάττειν,

ἐστοχασάμην

ἐστοχαζόμην εἰς ὁπόσην ὑγρότητά τε καὶ θερμότητα τὸ πεπονθὸς ἥκει σῶμα. καί μοι δειχθέντος τινὸς νεανίσκου
κατὰ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ μέσου δακτύλου τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἐκ περιθλάσεως ὑγροῦ οὕτως ἐσχηκότος ἅπαν
τὸ κατ' αὐτὴν περὶ τὸ νεῦρον χωρίον ὡς ἤδη σήπεσθαι, τὸ μὲν σηπόμενον αὐτοῦ κατέπλασα διὰ κονίας στακτῆς καὶ
ὠμῆς λύσεως, οὕτω δ' ἴσθι με καλοῦντα τὸ κρίθινον ἄλευρον, ἐλαίῳ δὲ πολλῷ θερμῷ καταιονήσας, τὸ μὴ σηπό-
μενον μὲν, τεταμένον δὲ, καὶ ὀδυνώμενον, εἶτα ἐκμάξας ἐρίῳ ξηρῷ, περιέχρισα κηρωτῇ οὕτως ὑγρᾷ, ὡς ἐπὶ
τῶν καταγμάτων χρώμεθα, μεμιγμένον ἔχουσαν εὐφόρβιον. ἐσκεύαστο δέ μοι καὶ ἥδε, κατ' ἐμὴν ἐπίνοιαν ἐπὶ
καιροῦ τοιοῦδε. παραγενόμενός τις χειμῶνι σφοδρῷ, καὶ δείξας τὸ γόνυ, ῥᾳδίως ἔφη πάσχειν αὐτὸ ῥιγῶσαν, ὀδυ-
νᾶσθαι δ' εὐθέως ὑπὸ τῶν θερμαινόντων. ἠξίου δὲ λαβεῖν τι τοιοῦτον φάρμακον. ὁδοιπορήσαντα γὰρ ἐν κρύει
κατεψύχθαι τε καὶ ὀδυνᾶσθαι σφοδρότερον, ἢ ἄλλοτε. νυνὶ μὲν οὖν ἔφη λουσόμενος ἄπειμι. πέμψω δ' ἐπὶ τὸ
10 φάρμακον ἐκ τοῦ βαλανείου. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ᾤχετο. μηδὲν δ' ἔχων ἕτοιμον τοιοῦτον φάρμακον, εὐφόρβιον ἐ-
λέωσα μετ' ἐλαίου, καὶ τήξας κηρὸν ἔμιξα, καὶ μικρὸν ὕστερον ἡνίκα ἔπεμψεν ὁ φίλος αἰτῶν τὸ φάρμακον ἔ-
δωκα. τάχιστα δ' ἀνωδύνου γενομένου, προὐτράπην ἐντεῦθεν ἐπ' ἄλλων μορίων ὁμοίως πεπονθότων χρήσασθαι, περὶ
ὧν αὖθις εἰρήσεται. νυνὶ δ' ἐπὶ τὸν τοῦ νευροτρώτου λόγον ἐπάνειμι, διὰ τοὺς μηδὲν μὲν τούτων, ὧν ἐγὼ νῦν ὑφη-
γοῦμαι γινώσκοντας, ἐγκαλοῦντας δὲ λεξειδίοις, οὓς εὑρεῖν μαντεύομαι, κακῶς ὀνομάζειν νευροτρώτους, ὅσοι
τῶν τενόντων ἐτρώθησαν. τένοντας γὰρ αὐτοὺς οἴομαι καλεῖν, τοὺς ἔξωθεν τῆς χειρὸς ἐπιτεταμένους, ὅλῳ τε τῷ
καρπῷ καὶ τοῖς δακτύλοις. ἐγὼ δ' ὅτι μὲν σαφέστερον καὶ κυριώτερον ἦν αὐτοὺς ὀνομάζεσθαι νευροτρώτους, οὐκ
ἀγνοῶ. πάντων δ' ἀνθρώπων συνήθως καλούντων νευροτρώτους, ὅπως μή τις με νεωτεροποιεῖν ἐν ταῖς προσηγο-
ρίαις φῇσι, τὴν συνήθη προειλόμην ἀντὶ τῆς ἀληθοῦς. εἶχε δὲ οὐδ' αὐτὴ, συνήθης γενομένη, δίχα λόγου φθεγ-
γομένων τῶν πλείστων ἰατρῶν καὶ τοὺς τένοντας ὀνομάζειν νεῦρα. ἀλλ' εἴτε νευροτρώτους ἐθέλοις ὀνομάζειν αὐτοὺς,
20 εἴτε τενοντοτρώτους, οὔτε σωθήσονται διὰ τὰς φωνὰς ταύτας, οὔτε σπασθήσονται, καθάπερ οὐδὲ κυλλωθή-
σονται, καὶ τεθνήξονται. προσηγορία γὰρ, οὔτε ἔσωσέ ποτε ἄνθρωπον, οὔτ' ἀπέκτεινεν, ἀλλ' ἡ τῶν φαρμάκων
δύναμις, ἑκάτερον τούτων ἐργάζεται. κἀγὼ ταῦθ' ὑπαλλάττων τοὺς σηπομένους καὶ σπωμένους, καὶ κεκυλλω-
μένους, ἐνίους δὲ καὶ διαφθειρομένους, ὑγιεῖς καὶ ζῶντας ἐργάζομαι. καὶ γὰρ αὖ, καὶ τοὺς τεθλασμένους τὰ νεῦ-
ρα, καθάπερ ἐκεῖνος ἐτέθλαστο, νευροτρώτους ἐφθάκασι καλεῖν, οὐ νευροθλάστους. ἡ δὲ θεραπεία κοινὴ, καὶ ὁ κίν-
δυνος ἴσος ἀμφοῖν ἐστι τῶν τεθλασμένων τε καὶ τρωθέντων, ἤτοι νεῦρα ἢ τένοντας. ὁ γοῦν ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὁ ση-
πόμενος μὲν ἤδη τὰ περὶ τὸ πρῶτον ἄρθρον τοῦ μέσου δακτύλου, τεινόμενός τε καὶ ὀδυνώμενος τὰ ὑπερκεί-
μενα, πολὺ βελτίων ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἐγένετο, καθ' ἣν ἀντὶ τῆς ὠμῆς λύσεως ἔμιξα τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευ-
ρον τῇ στακτῇ κονίᾳ. καὶ τῇ γε τρίτῃ τῶν ἡμερῶν ὁμοίως ἔτι θεραπευόμενος, ἦν μὲν ἤδη τελέως ἀνώδυνος τὰ
ἄλλα, κατὰ δὲ τὸ θλάσμα νευρῶδές τι σῶμα παραπλήσιον ὑμένι παχεῖ προὔκυψεν, ὃ μετρίως διακινήσαν-
30 τός μου, ῥᾳδίως ὅλον ἐξέπεσεν ἡμισαπὲς ὄν. ἐδόκει δὴ πᾶσι τοῖς θεασαμένοις εἶναι τὸ σῶμα, τὸ νεῦρον ὅλον εἶναι
τὸ διασεσηπὸς, ὡς ἂν οὐκ εἰδόσιν, ὅπως ἠμφιεσμένοι νευρώδεσιν ὑμέσιν οἱ τένοντες οὗτοι, διά τε τοῦ καρποῦ προέρ-
χονται, καὶ καθ' ὅλην ἐκτείνονται τῶν δακτύλων. ἐμοὶ δὲ καὶ διαστείλαντι τὸ σεσηπὸς τοῦ θλάσματος, ὁ τέ-
νων ἐφάνη σωζόμενος. ἀνεὶς οὖν ἕνα τῶν τροχίσκων ἢ κυκλίσκων, ἢ ὅπως ἂν ὀνομάζειν ἐθέλοι τις, ὧν εἷς ἐστι καὶ ὁ
τοῦ πολυειδοῦς δι' ἑψήματος ἢ σιραίου, καὶ γὰρ καὶ οὕτω καλεῖν ὡς ἂν αὐτοῖς βουληθῇς ἐξέστω σοι, καὶ περικατα-
χρίσας τὸ φαινόμενον τοῦ νεύρου, τῷ τε καταπλάσματι πάλιν ἐχρησάμην ὡσαύτως, καὶ τῷ δι' εὐφορβίου χρί-
σματι κατὰ τῶν αὐτῶν τόπων ὡς ἔμπροσθεν ἑκατέρῳ. θεασάμενος δὲ τῇ τετάρτῃ τῶν ἡμερῶν προσεσταλμένα πάν-
τα, τὰ περὶ τὸ τεθλασμένον μὲν ἔμπροσθεν, ἡλκωμένον δὲ τότε τοῦ δακτύλου πρῶτον ἄρθρον, ἐσκοπούμην ἐφ' ὅτι
μεταβαίνω ἀπὸ τοῦ καταπλάσματος. ἐνενόησα τοίνυν, εἰ μὲν ἀκριβῶς ἀφλέγμαντον εἴη τὸ νεῦρον, ἐπὶ τὰ συ-
ναλοῦντα μεταβαίνειν. εἰ δέ τι τῆς φλεγμονῆς αὐτοῦ σκιρρῶδες ὑπολείποιτο, τῶν ἱκανῶς τι ξηραινόντων προσφέ-
40 ρειν. ἐπεὶ τοίνυν ἐφαίνετο λείπεσθαί τι, τῷ διὰ τῆς ῥίζης τοῦ δρακοντίου φαρμάκῳ πρότερον ἐχρησάμην, ὃ, τὰ μὲν
ἄλλα ταὐτὰ ἔχει τῷ αἰγυπτίῳ φαρμάκῳ τῷ Ἴσιδι καλουμένῳ, προσείληφε δὲ τὴν τοῦ δρακοντίου ῥίζαν. ἐφεξῆς δὲ τῷ
τε τῇ ἀθηνᾷ καλουμένῃ χρησάμενος, ἀπ' ἐκείνης λοιπὸν ἐπὶ τὰ συναλοῦντα παρεγενόμην. ἐφ' ἑτέρου δὲ τῷ διὰ τοῦ
σιραίου λελυμένῳ τροχίσκῳ, καταχρίων τὰ γεγυμνωμένα μέρη τοῦ τραύματος, ἔξωθεν ἐπέβαλλον τὸ εὐφόρβιον,
ἀναμίξας κηρῷ καὶ ῥητίνῃ τοσούτοις τὸ πλῆθος, ὡς ἐμπλαστρῶδές τι ἅμα γενέσθαι, καὶ διασώζειν τὴν δύναμιν τοῦ
εὐφορβίου. πῶς δ' ἄν τις ἀποβλέπων πρὸς τούτους τοὺς σκοποὺς συνθείη τὸ φάρμακον, ἐφεξῆς ἐρῶ. καὶ γάρ τοι
καὶ διὰ τοῦ ὄξους ἄλλο φάρμακον ἐποίησα, καὶ κατ' ἐκεῖνο σκοπὸν ἔχων, τήν τε σύστασιν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ ὄξους λεπτομερῆ
δύναμιν, ὅπως φυλάττοιτο, μηδὲ τὴν ψυκτικὴν δύναμιν ἐκλύεσθαι. ἐπεὶ μέν τοι τούτων ὅπως συνετέθη, μετ'
ὀλίγον εἰρήσεται. νυνὶ δ' ἐπειδὴ τὴν ἀγωγὴν τῆς τῶν νευροτρώτων θεραπείας ἐπενόησα διὰ λογικῆς ἐνδείξεως ἀντὶ τῆς
ληρώδους περιπτώσεως τῶν ἐμπειρικῶν, ὅλην εἰπεῖν αὐτὴν βούλομαι, μηδένα παραλείπων διορισμὸν, ἀπ' ἀρ-
50 χῆς αὖθις ἀναλαβὼν τὸν λόγον. ὅταν γάρ τινα τετρωμένον εὐθέως παραλάβω, ποτὲ μὲν διὰ τῶν ὑγρῶν φαρμά-
κων ποιοῦμαι τὴν θεραπείαν, ἔστι δ' ὅτε διὰ τῶν ἐμπλάστρων, ἐπιβαλὼν ἔξωθεν ἔριον ὡς μαλακώτατον ἐλαίῳ
θερμῷ βεβρεγμένον. εἰ δὲ τῷ δι' ὄξους χρώμενος εἴην φαρμάκῳ, μιγνὺς ὄξος ὀλίγον τῷ ἐλαίῳ, καὶ λύω γε δὶς ἢ τρὶς
τῆς ἡμέρας, καὶ καταντλῶ δι' ἐλαίου θερμοῦ. μεγάλων δ' οὐσῶν τῶν νυκτῶν, καὶ κατὰ ταύτας εἴωθα λούειν. καὶ μᾶλλόν
γε ποιῶ τοῦτο δακνομένου τοῦ ἕλκους ὑπὸ τῶν φαρμάκων. ὡς ὅταν γε ἀπ' ἀρχῆς χρωμένῳ μοι τοιούτῳ φαρμάκῳ
μήτε δάκνεσθαι λέγῃ, μήτε ὀδυνᾶσθαι, μήτε τάσεως ὁ κάμνων αἰσθάνηται, διὰ τῆς ἡμέρας ἐπιλύω τε καὶ καταντλῶ,
ἐπὶ μὲν τὴν ἕω τὸ πρῶτον, εἰς ἑσπέραν δὲ τὸ δεύτερον. ἔστω δὲ καταντλώμενον ἔλαιον, ἱκανῶς μὲν θερμὸν, ἀλλ' ἄχρι τοῦ
μὴ λυπεῖν τὸ τετρωμένον. ὥσπερ γὰρ τὸ ψυχρὸν ἐναντιώτατόν ἐστι ταῖς τοιαύταις διαθέσεσιν, οὕτω τὸ χλιαρὸν οὐ τε-
λέως ὠφέλιμον. ἐμάθομεν γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, ὥσπερ τὸ ὕδωρ ἐναντιώ-

ταῦτα πέφυκε ποιεῖν ἐν τῷ θερμὸν ἢ ψυχρὸν ὑπάρχειν, οὕτω καὶ τὸ ἔλαιον. ἐμπλάττει μὲν γάρ πως, μᾶλλον δὲ
ἐπέχει τὰς διαπνοὰς τοῦ σώματος, ὅταν ψυχρὸν προσφέρηται. διαφορεῖ δὲ καὶ λεπτύνει τὸ θερμόν. ἔνεστι δέ-
σοι τοῦτο κἀπὶ τῶν ἑψημένων κρεῶν ἐν αὐτῷ μαθεῖν. ὁμοίως γὰρ αὐτὰ τοῖς προεωλισθεῖσιν ἐργάζεται ψαθυ-
ρὰ, κἂν εὐθέως ἅμα τῷ τυθῆναι τὸ ζῶον ἕψῃς ἢ ταγηνίσῃς ἐν αὐτῷ. διὰ τοῦτο οὖν κἀγὼ τὴν διὰ τοῦ ἐλαίου κα-
τάντλησιν εἱλόμην ἱκανῶς θερμοῦ, φεύγων ἀεὶ τὸ χλιαρόν. ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ ψυχρόν. ὕδατος δὲ χρῆσιν ἐν ὅλῃ
τῇ θεραπείᾳ φυλάττομαι, μέχρι τοῦ μὴ δεῖν ἅψασθαι τοῦ ἕλκους. ὥσθ᾽ ὅταν μὲν εὐθέως ἐν ἀρχῇ δέῃ τὸ αἷμα τοῦ τε-
τρωμένου μέρους ἀποπλῦναι, δι᾽ ἐλαίου τοῦτο πράττειν. ὅταν δ᾽ ἤδη μετρίως ἔχοντες οἱ κάμνοντες λούωνται,
μηδὲ τότε ἐμβάλλειν ἐπιτρέπειν αὐτοῖς εἰς τὸ ὕδωρ τὸν πεπονθότα τόπον. ὡς τὸ πολὺ γὰρ ἐν αὐταῖς ταῖς χερ-
σὶν οἱ νευρότρωτοι γίνονται. μέμνημαι δέ τινα τῶν οὕτω τετρωμένων ἐπειδὴ τετάρτην ἡμέραν ἄγων, ἀνώδυνος
10 τελέως ἦν, ἀφλέγμαντόν τε τὸ πεπονθὸς ἑώρα μόριον, ἐν κρύει πολλῷ προελθόντα τῆς οἰκίας ἐπί τινα
πρᾶξιν ἀναγκαίαν, ἐν ᾗ διατρίψας ἐπὶ πλέον, ἧκεν οἴκαδε τεινόμενος τὸ κῶλον ὅλον ἄχρι τοῦ τραχήλου, καὶ
μεγάλης ὀδύνης αἰσθόμενος. ὡς δ᾽ ἀφικομένου τινὸς ἐπ᾽ ἐμὲ, παραγενόμενος ὡς αὐτὸν ἐθεασάμην ἐν οἷς ἦν, ἀ-
ποῤῥίψαι μὲν ἐκέλευσα τὸ κατὰ τὸ μόριον ἔλαιον ψυχρὸν ἐκ τῆς προσόδου γεγονός. ἐλαίῳ δὲ θερμῷ καταν-
τλήσας ὅλον τὸ κῶλον, εἶτα καὶ τοῦ τραχήλου τὸ κατ᾽ εὐθὺ μέρος, ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις πυριάσας, ἐπιθείς τε
τὸ διὰ τοῦ εὐφορβίου φάρμακον ὑγρὸν, ἅμα καστορίῳ, παρηγόρησα τὸν ἄνθρωπον αὐτίκα, καὶ ὕπνου ἐπιγινο-
μένου μέχρι τῆς ἑσπέρας, ἐπέπαυτο πάντα τὰ συμπτώματα. περὶ παντὸς οὖν ποιεῖσθαι χρὴ θερμὸν δια-
μένειν τὸ ἔριον, εἴτ᾽ οὖν ἐλαίῳ μόνῳ βεβρεγμένον, εἴτε καὶ ὀξελαίῳ τύχοι. γένοιτο δ᾽ ἂν τοῦτο περιβαλλομένων
ἔξωθεν ἐρίων ἄλλων ξηρῶν, ἔνδον τε μένοντος ὅταν ᾖ χειμὼν, ἄχρι τῆς ε΄ ἢ τῆς ζ΄ ἡμέρας τοῦ κάμνοντος. ἐὰν
γὰρ ἄχρι ταύτης, μήτε φλεγμονὴ φανεῖταί τις, ἀνώδυνός τε παντάπασιν ᾖ, καὶ μηδεμιᾶς αἰσθάνηται τά-
20 σεως, ἐν ἀκινδύνῳ λοιπὸν ἔσται. φροντὶς δ᾽ ἔστω σοι, τοῦ μηδὲν οἰνῶδες ἐμφαίνεσθαι τῷ ὄξει, καθάπερ γε καὶ κατὰ
τοὔλαιον, ὡς ἀπηλλάχθαι στύψεως ἁπάσης. μήτε οὖν τὸ καλούμενον ὠμοτριβὲς, ἢ ὀμφάκινον ἔστω. διττῶς γὰρ
ὀνομάζεται, μήτε τὸ ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, ὃ καλοῦσι σπανὸν, ἀλλὰ μηδ᾽ ἄλλο τι τῶν θαλλοὺς ἐλαίας ἐχόντων.
ἄριστον οὖν ἔλαιον ἐστὶ τὸ λεπτομερὲς, ὁποῖον ἐν Ἰταλίᾳ μὲν τὸ Σαβῖνον ἐστὶν, ἄλλοθι δὲ, τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις
ἐθνῶν, ὅσα μηδεμίαν ἐμφαίνῃ στύψιν. ὁποῖον δέ τι πρᾶγμα ἐστὶν, ἔνδειξις λογικὴ, καὶ ὅσον πλουσιώτερον ἐμπειρί-
ας ψιλῆς ἄνευ μεθόδου, κἀκ τῶνδε μαθήσῃ. νευροτρώτων τε πολλοῖς, πολλάκις ἐν ὁδοῖς τε καὶ κατὰ πλοῦν καὶ
κατ᾽ ἀγρὸν, ἢ ἐν πόλει μὲν ἀλλὰ πόῤῥω τῆς ἐμῆς οἰκίας παραγενόμενος, οὔτε τοῦ δι᾽ εὐφορβίου φαρμάκου πα-
ρόντος, οὔτε τοῦ δι᾽ ὄξους, ἀλλ᾽ οὔτε ἄλλου, τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ κατὰ τύχην εὐπορηθέντων φαρμά-
κων ἐπιθεὶς τῷ τραύματι, διαπαντὸς ἔτυχον τοῦ σκοποῦ. κατ᾽ ἀγρὸν μὲν γὰρ ἐμαυτὸν οἶδα καὶ πρόπο-
λιν πρόσφατον, ὑγρὰν καὶ λιπαρὰν, ἣν ὁ γεωργὸς εἶχεν ἐπιθέντα κατὰ τοῦ τραύματος, καί ποτε ζύμην μό-
30 νην, καί ποτε ἄμφω μίξαντα. χρὴ δὲ τὴν μὲν ζύμην ἔτι παλαιοτάτην εἶναι, τὴν πρόπολιν δὲ ἐναντίως
ἔχειν αὐτῇ κατὰ χρόνον. εἰ δὲ εἴη παλαιοτέρα, μαλαττέσθω παρὰ τὸ πῦρ δι᾽ ἐλαίου, ἢ ἐν ἡλίῳ. ἑτέρου δέ τινος
ἀγροίκου τῇ ζύμῃ τὸν ὀπὸν τοῦ τιθυμάλλου μίξας ἐπέθηκα, πλησίον τῆς αὐλῆς αὐτοῦ, θεασάμενος αὐτὸν πε-
φυκότα. κατέγνων γὰρ τῆς ζύμης ὡς προσφάτου. καί ποτε πρόπολιν μετ᾽ ἐλαίου τήξας ἀνέδευσα τῇ ζύμῃ,
προφυράσας αὐτὴν ὄξει δριμυτάτῳ. κάλλιον δ᾽ ἐπὶ τῶν τοιούτων μίξεων, τὸ ἔλαιον παλαιὸν εἶναι, δι᾽ ὀξυμέ-
λιτός τε καὶ ἀλεύρου κυάμων, ἢ ὀρόβων, ἢ αἰρῶν, ἢ ἐρεβίνθων, ἢ θέρμων πικρῶν, ἢ πάλης ἀλφίτων, ἢ κρι-
θῶν ἀλεύρου, οἷς κατὰ τὰς πόλεις κέχρημαι καταπλάσμασιν οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἤδη φλεγμαινόντων, ἀλ-
λὰ καὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθέως. ἐν ἀγρῷ δὲ, καὶ πίτταν εὑρὼν ὑγρὰν παρὰ τέκτονι, τῇ ζύμῃ μίξας, ἐπέθηκα, καὶ
παρ᾽ ἄλλῳ τὸ τῶν ὀρόβων ἄλευρον ἀναδεύσας αὐτῇ. μὴ παρόντος δὲ τούτου, καὶ τῶν προειρημένων ὁτιοῦν ἔνε-
στι μιγνύειν. καὶ ὀξέλαιον δὲ μόνον ἀναλαβὼν ἐρίῳ θερμὸν, ἐπέβαλον εὐθέως, ἄλλου μὴ παρόντος. ἐθάρσησα
40 γὰρ τῷ ὄξει δριμεῖ τε ἱκανῶς ὄντι καὶ παλαιῷ. ἐφ᾽ ἑτέρου δὲ προκατεψυγμένου, διὰ τὸ πρὸ μιᾶς ὥρας, ἢ καὶ
πλείονος ἔτι χρόνου τεθλᾶσθαι τὸ νεῦρον, ἄχρι τῶν ἐπιτηδείων τί μοι κομισθησομένων ἀναμένων, ἐλαίῳ καταν-
τλεῖσθαι τὸ μόριον κελεύσας. καί ποτε προμίξας ὄξος, ἐπειδὴ τὸ περιέχον θερμότατον ἦν ὥρᾳ θέρους, τὸ
μικτὸν ἐξ ἀμφοῖν ἄχρι πλείστου κατήντλουν, ἕως τῶν ἄλλων ἐκομίσθη τι φαρμάκων. ἑκάστῳ δὲ τῶν εἰρημένων
ἀλεύρων, καὶ τῆς στακτῆς διαμίξας πολλάκις, ἐπέπλασα καὶ κατ᾽ ἀρχὰς εὐθέως, καὶ μετὰ ταῦτα, φθάσαν-
τος τ᾽ αὐτοῦ τῶν ἐναίμων τινὶ φαρμάκων οὐ καλῶς κεχρῆσθαι. πάντα δ᾽ οὖν ταῦτα τὰ ὁπωσοῦν ἐπιτιθέ-
μενα φάρμακα, θερμὰ ταῖς ποιότησι προσφερέσθω. καὶ μέντοι κἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ ποτ᾽ οἰκίας, οὐδενὸς τῶν
συνθέτων φαρμάκων ἑτοίμου εὑρισκομένου, σπεύδων προελθεῖν. ἔδωκα τινὶ τῶν ἐμῶν παλαιὸν εὐφόρβιον,
ἐκέλευσά τε λειώσαντα μετ᾽ ἐλαίου παλαιοῦ μέχρι πάχους ὑγρᾶς κηρωτῆς, ἐπιθεῖναι τῷ νύγματι τοῦ κατὰ
τὴν χεῖρα τένοντος. ὡς δ᾽ ἐπανελθὼν ἐπυνθανόμην τοῦ τρωθέντος, εἰ θερμασίας πολλῆς αἴσθησις αὐτῷ γίγνοιτο
50 κατὰ τὸν τόπον, ὁ δὲ, συμμέτρου τινὸς ἔφησεν αἰσθάνεσθαι, πάλιν οὖν ἐπυθόμην εἰ δάκνοιτο κατὰ τὸ τραῦμα πρὸς
τοῦ φαρμάκου. τοῦ δὲ εἰπόντος μὴ δάκνεσθαι μὲν, οἴεσθαι δὲ κνήσεώς τινος αἴσθησιν ἔχειν, συνεχώρησα μέχρι τῆς νυκ-
τὸς ἐπικεῖσθαι τὸ φάρμακον. ἐπεὶ δὲ ἀφαιρεθέντων τῶν ἐπικειμένων, θερμασία τέ μοι σύμμετρος ἐφαίνετο, κα-
τὰ τὸ πεπονθὸς χωρίον, καὶ μὴ μεμυκὸς τὸ νύγμα, κάλλιον ἔδοξέ μοι εἶναι τῷ αὐτῷ χρῆσθαι φαρμάκῳ. καὶ μέν-
τοι κατὰ τὴν ὑστεραίαν ἀμέμπτως ἔχοντος τοῦ νευροτρώτου. καὶ κατὰ τὴν τρίτην τε καὶ τετάρτην, ἄχρι τέλους ἐχρη-
σάμην τῷ αὐτῷ φαρμάκῳ. καί τις τοῦτο θεασάμενος ἐφ᾽ ἑτέρου τρωθέντος, ὁμοίως ἐχρήσατο τῷ προσφά-
τῳ εὐφορβίῳ, κατὰ τὸν αὐτὸ τόπον. ἐξ ἀνάγκης οὖν ἠκολούθησε τῷ τετρωμένῳ θερμασία τε πολλὴ, καὶ
δῆξις καὶ ὀδύνη κατὰ τὸ ἕλκος, ὥς τε ἀχθῆναι πρὸς ἐμὲ τὸν ἄνθρωπον, ὡς ἐπὶ παραδόξῳ τῷ συμβεβηκότι. κἀγὼ
συνεὶς αὐτίκα τοῦ γεγονότος, ἀπέῤῥιψα μὲν τὰ ἐπικείμενα, καταντλήσας δ᾽ αὐτὸν ἐλαίῳ, τὸ διὰ τοῦ ὄξους
ἐπέθηκα

ἐπέθηκα φάρμακον. εἰ δ' οὐκ ἦν τοῦτο ἕτοιμον, ἐπιτεθείκειν ἂν τὸ διὰ εὐφορβίου, πλέονα κηρὸν ἔχον. οὐκ οὖν ἐχρῆν
καθάπερ ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐλέγομεν, μὴ ἀγνοεῖν τάς τε δυνάμεις καὶ τὰς ἰδέας τῶν δοκίμων φαρμάκων, οὐ
δὲ τίνα μὲν ἐν τάχει μεταβάλλει τὴν δύναμιν, τίνα δὲ ἕως παμπόλλου διαφυλάττει. τῶν γὰρ ταχέως ἐξίτη-
λον ἐχόντων τὴν θερμότητα, τὸ εὐφόρβιόν ἐστι. γνωριεῖς δὲ αὐτὸ, καὶ χωρὶς τοῦ διαμασήσασθαι, τὸ χρῶμα θεα-
σάμενος. οὐ γὰρ ὡς ἐν ἀρχῇ τεφρῶδες, ἀλλ' ὕπωχρόν τε, καὶ ὑπόξανθον γίνεται παλαιούμενον. εὐθὺς δὲ καὶ ξη-
ρὸν ἱκανῶς φαίνεται τηνικαῦτα, καὶ διαλύεται μόγις ἐν τῷ λειοῦσθαι δι' ἐλαίου, τοῦ νέου, ταχέως χυλου-
μένου. χρὴ δ' οὐκ εὐθέως αὐτὸ μιγνύναι τῷ ἐλαίῳ, ἀλλὰ πρότερον ἐν τῇ θυίᾳ λειοῦν ἀτρέμα, ὅπως μὴ πλατυν-
θῇ. καὶ τί δεῖ λέγειν, ὅτι καὶ γευσαμένῳ σοι τὸ μὲν πρόσφατον φαίνεται πυρωδέστατον, ὡς κατακαίειν τὴν
γλῶσσαν, τὸ δὲ παλαιὸν, ὀλίγην ἐργάζεσθαι θερμασίαν; συμβαίνει μὲν οὖν καὶ ἄλλοις πολλοῖς τῶν φαρμά-
10 κων, ὀλίγοις ἔτεσιν ἐξίτηλον ἴσχειν τὴν δύναμιν. οὐδενὸς δ' ἧττον τὸ εὐφόρβιον μετά γε θαψίαν. αὕτη γὰρ μετ'
ἐνιαυτὸν μὲν ἀσθενὴς ἱκανῶς γίνεται, τελέως δ' ἐκπνεῖ, διετὴς γενομένη. τό γε μὴν εὐφόρβιον, ὅταν ἐξ ἀρχῆς
τε καλὸν ᾖ, καὶ καλῶς ἀποκέηται, καὶ κατὰ τὸ τρίτον ἔτος διασώζει ἔτι τινὰ δύναμιν. ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ κατὰ
τὸ τέταρτον. ἐκλύεται δ' ἤδη καὶ κατὰ τὸ ε'. καὶ ἕκτον. εἶτ' ἐπεὶ προήκοντι τῷ χρόνῳ τελέως ἀμαυροῦται·
ὥσπερ ἔφην ἐγὼ, σὺν ἐλαίῳ χρήσασθαι ποτὲ παλαιωθέντι, χωρὶς κηροῦ. ε'. σχεδὸν ἐτῶν, ἢ ἓξ ὄν. ὅθεν οὐδὲ περιλα-
βεῖν ἐν μέτρῳ δυνατόν ἐστι τὴν χρῆσιν αὐτοῦ. νέον μὲν γὰρ ὂν, ἐλαίῳ δεκαπλασίῳ μίγνυται, μετὰ κηροῦ τετραπλα-
σίου. παλαιούμενον δὲ, πλέον ἐμβάλλειν αὐτῷ χρή. τριετὲς δὲ, καὶ τετραετὲς γενόμενον, ἤτοι διπλάσιον τοῦ
κατ' ἀρχὰς, ἢ ἴσον τῷ κηρῷ. ὅταν μὲν οὖν τοῖς ἀκόποις ὀνομαζομένοις χρίσμασιν ὁμοίαν ἔχειν βουληθῇς τὸ φάρ-
μακον τὴν σύστασιν, ἥπερ δὴ καὶ τῆς ὑγρᾶς κηρωτῆς ἐστι, τετραπλάσιον εἶναι χρὴ τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον. ὅταν δ' ἐμ-
πλαστρώδης γένηται, τὸν κηρὸν ἴσον τοὐπίπαν τῷ ἐλαίῳ χρὴ μιγνύναι, μάλιστα ἐὰν ξηρὸς ᾖ, καὶ παλαιός, ὡς
20 ὅ πρόσφατός γε, καὶ λιπαρὸς ὢν, ἐλάττονος δεῖται τοῦ ἐλαίου, πρὸς τὸ ποιῆσαι κηρωτὴν ἐμπλαστρώδη. καὶ
μᾶλλον ἔτι θέρους ὥρᾳ. Βουληθεὶς οὖν τις τὴν κηρωτὴν ἐμπλαστρώδη ποιῆσαι, τὸν κηρὸν τήξας ἐν ἐλαίῳ,
καθ' ἣν εἴρηκα συμμετρίαν, προσμίξει τὸ ἕκτον μέρος αὐτῷ τοῦ προσφάτου εὐφορβίου, ὡς εἶναι μίαν μὲν
δραχμὴν ἐκείνου. τοῦ δὲ κηροῦ, ἕξ. ἐλαίου δὲ, ἕξ, ἢ πέντε. ἀλλ' ἐπεὶ τὸ κολλῶδές τε καὶ γλίσχρον οὐχ ὑπάρχει τῷ
κηρῷ, καθάπερ τῇ ῥητίνῃ τε καὶ τῇ πίττῃ, διὰ τοῦτο μιγνύω τῇ κηρωτῇ ῥητίνην, ἢ πίτταν, ἢ ἑκατέρου, μέρος.
εὔδηλον οὖν ὅτι τούτων μιγνυμένων οὐκέτι τὸ ἔλαιον ἴσον αὐτοῖς ἐμβλητέον. ὁ μὲν γὰρ κηρὸς εἰς ὑγρότητα
πολλοῦ δεῖται τοῦ λίπους. αἱ ῥητίναι δὲ, αἱ μὲν ξηραὶ παντάπασιν, ὀλίγου χρῄζουσιν. αἱ δὲ ὑγραὶ καὶ προσ-
λαβεῖν τινὰ ξηρὰν οὐσίαν ἐθέλουσιν, εἰς ἐμπλαστρώδη σύστασιν. ἐν μὲν οὖν τοῖς κηροῖς, οὐ πολλή τίς ἐστιν ἡ διαφο-
ρὰ καθ' ὑγρότητα καὶ ξηρότητα. ταῖς ῥητίναις δ' ἔμπαλιν, ὥσπερ καὶ τῇ πίττῃ, παμπόλλη ἡ διαφορὰ ταῖς
ξηραῖς ἐστι πρὸς τὰς ὑγράς. ξηροτάτη μὲν οὖν τῶν ῥητινῶν ἐστιν, ἣν ὀνομάζουσι τινὲς, φρυκτήν. τινὲς δὲ, κολο-
30 φωνίαν. δευτέρα δ' ἡ ἐκ τῶν κεραμίων, ἀδιάφθαρτός τε καὶ ἄφρυκτος, ἐὰν δ' αὐτὴν καθαρῇ τις, εἰς τὴν φρυκτὴν
μεταπίπτει, τούτων δ' ἀμφοτέρων ξηρότερόν ἐστι τὸ καλούμενον πιτύινον φύσημα. τοῦτο μὲν ὡς ἂν αὐχμη-
ρὸν, οὐκ ἐπιτήδειον νομίσας εἶναι, εἰς τὴν τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσιν, ἀπωσάμην, ἐχρησάμην δὲ
τῇ τε φρυκτῇ, καὶ ταῖς ὑγραῖς. εἰσὶ δὲ καὶ τούτων, ἔνιαι μὲν ἐπὶ πλέονα χρόνον ὑγραὶ διαμένουσαι, καθά-
περ ἡ τερεβινθίνη. τινὲς δὲ ταχέως ξηραινόμεναι, καθάπερ ἡ στροβιλίνη. μέση δ' ἀμφοῖν ἐστιν ἡ ἐλατίνη. καὶ μέν-
τοι καὶ κατὰ τὰς δυνάμεις θερμοτέρα μὲν ἡ στροβιλίνη· δευτέρα δὲ ἡ ἐλατίνη. τρίτη δ' ἀμφοῖν, ἡ τερεβιν-
θίνη. τὴν κυπαρισσίνην δὲ ὑποπτεύσας μὴ μιγνύειν ὡς στύψεως ἔχουσάν τι. δόξει δέ τις ἡμῖν διαφέρεσθαι, κα-
τὰ τὸν περὶ ῥητίνων λόγον Διοσκορίδην τὸν Ἀναζαρβέα γράψαντα τὴνδε τὴν ῥῆσιν, ἐν τῷ πρώτῳ περὶ ὕ-
» λης. προάγει δὲ πασῶν τῶν ῥητινῶν ἡ τερεβινθίνη. καὶ μετὰ ταύτην ἡ σχινίνη. εἶτα πιτυίνη καὶ ἐλατίνη, μεθ' ἃς
» ἀριθμοῦνται, ἥ τε πευκίνη καὶ ἡ στροβιλίνη. φαίνεται γὰρ ἐν τούτοις ὁ Διοσκορίδης, ὡς περὶ φαυλοτάτης μὲν
40 φρονῶν τῆς στροβιλίνης, ἀρίστης δὲ, τῆς τερεβινθίνης. ἐγὼ δὲ τῶν τριῶν ῥητινῶν τῶνδε, στροβιλίνης, ἐλατίνης,
τερεβινθίνης, πρώτην μὲν εἶπον ἀρίστην τὴν στροβιλίνην εἶναι κατὰ θερμότητα, δευτέραν δὲ τὴν ἐλατίνην.
ὑστάτην δὲ, τὴν τερεβινθίνην. ὥσπερ οὖν ὁ λέγων τῶν κατὰ τὴν ἰταλίαν οἴνων αὐστηρῶν, ἄριστον εἶναι τὸν ἰταλι-
κὸν οἶνον. ὁ μὲν γὰρ ὁ πρὸς μίαν ποιότητα τὴν ἀναφορὰν τοῦ λόγου ποιούμενος ὁ δὲ ἁπλῶς ὑπὲρ ὅλης ἀποφαι-
νόμενος αὐτῶν τῆς οὐσίας, ἀληθεύει. κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπὶ τῶν ῥητινῶν, ἀρίστην μὲν, ὡς πολυχρηστότα-
τον φάρμακον, εἰκότως ἄν τις εἴποι τὴν τερεβινθίνην ὑπάρχειν, οὐ μὴν ἔν γε τῇ θερμότητι πρωτεύειν. ὥσπερ
οὖν ἔλεγον, ἔνεστί σοι τῷ κηρῷ μιγνύντι τῶν ῥητινῶν, ἣν ἂν ἐθέλῃς, εἰς σύστασιν ἐχεκολλοτέραν ἀνάγειν τὴν ἁ-
πλῆν κηρωτὴν, ἣν δι' ἐλαίου τε καὶ κηροῦ μόνον συντίθεμεν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ τῆς πείρας ἐστὶ χρεία, κρινούσης
τὸν στοχασμὸν ἡμῶν. ἔξεστι γάρ σοι διπλάσιον τοῦ κηροῦ τῇ τερεβινθίνῃ μίξαντι, γνῶναι πότερον ἤδη σύστασιν ἐμ-
πλαστρώδη τὸ φάρμακον εἴληφεν, ἢ αὐχμηρότερόν ἐστιν ἔτι, καὶ δεῖται πλείονος ἔτι ῥητίνης. ὡς θ' ὅταν ποτέ σοι τῷ
50 τρόπον τοῦτον πειρωμένῳ, φανῇ συμμέτρως ἔχειν, μιγνύναι τηνικαῦτα τῷ γινομένῳ φαρμάκῳ, τὸ δωδέκα-
τον τοῦ εὐφορβίου. ἐὰν δὲ ἀγνοῇς πότερον ἀκριβῶς ἐστι θερμὸν τὸ εὐφόρβιον, ἢ ἀπολείπεταί κατά τι τοῦ τοιούτου,
μετὰ τὴν σκευασίαν ἐμπλάσας ὀθονίῳ βραχὺ τοῦ κατασκευασθέντος, ἐπίβαλλε κατὰ τῆς ἑαυτοῦ κνήμης ἢ πή-
χεως ὥραις τισίν. εἶτα ἐὰν μέν σοι δόξῃ μετρίως θερμαίνειν, εὐκράτως ἔχειν ὑπόλαβε τὸ σκευασθέν. εἰ δ' ἤτοι μη-
δεμίαν αἰσθητὴν ποιοῖτο θερμασίαν, ἢ πυρωδέστερον εἴη τοῦ προσήκοντος, ἔξεστιν ἤτοι γ' ἐκλῦσαι τὸ φάρμακον, ἢ
ἐπιτεῖναι, ἐκλῦσαι μὲν, μίξει κηρωτῆς ἐπιτεῖναι δ' εὐφορβίου προσθέσει. ἐάν γε μὴν λιπαρὰν ἔχῃς πρόπο-
λιν ἐπιτηδειοτέραν ἴσθι σοι πασῶν τῶν ῥητινῶν ἐσομένην αὐτὴν, ὡς ἂν ἐπισπᾶσθαί τε καὶ τοῦ βάθους ἕλκειν
ἔξω πεφυκυῖαν, ἀτμώδη τε πάχη πνεύματος, ὑγρότητάς τε περιττάς. αἱ μὲν γὰρ ῥητίναι μετὰ τοῦ κηροῦ τῆς ἐμπλα-
στρώδους συστάσεως ἕνεκεν οὐχ ὡς ὑπὲρ τὸν σκοπὸν τῆς θεραπείας, πεπιστωκυῖαι παραλαμβάνονται. τοῦ σκοποῦ

δι' αὐτοῦ τῆς ἰάσεως ἡ πρόπολις ἔχεται. καί ποτε αὐτῇ μόνῃ προσφάτῳ καθ' ὑγρὸν ἐχρησάμην ὡς ἔφην ἐπί
τινος γεωργοῦ, σκληρὸν ἔχοντος σῶμα. καὶ θαυμαστὸν, ὅπως ὤνησε μόνη χρησάμενος ἄχρι τέλους, ὡς μηδενὸς δεη-
θῆναι φαρμάκου. βαθυτέρου ἔχοντος ἑτέρου τὸ νύγμα βραχύ τι προσέμιξα τῶν τιθυμάλλων τινὸς ὀποῦ. τοῖς
μέντοι μαλακοῖς σώμασι σκληρότερον φαίνεται τὸ φάρμακον ἐν τῇ ψαύσει, πλὴν εἰ πάνυ τις αὐτὴν μαλακὴν
ἐλαίῳ μίξει. καὶ μέντοι καὶ τἆλλα φάρμακα πάνθ' ὅσα προσφέρεται τοῖς νευροτρώτοις, ὑγρὰ καὶ μαλακὰ προσήκει
εἶναι. τὴν μὲν οὖν μαλακότητα, πᾶν ἔλαιον δύναται παρασχεῖν, τὴν δ' ἰσχὺν τοῦ φαρμάκου φυλάξαι τὸ πα-
λαιὸν ἔλαιον. ὥσπερ δὲ τὴν πρόπολιν ἐν ἀγρῷ ποτὲ ἐπέθηκα, τῶν τότε παρόντων, ὡς βέλτιστον φάρμακον
ἐκλεξάμενος, οὕτως καὶ τὴν ζύμην αὖθις ἐφ' ἑτέρου* φαρμάκου μὴ παρόντος, ἐπειδὴ καὶ ταύτην τὰ ἐκ τοῦ βά-
θους ἐπιστάμην ἕλκουσάν τε καὶ διαφοροῦσαν. ὅσῳ δ' ἂν ᾖ πλείονος χρόνου ἡ ζύμη, τοσούτῳ βελτίων ἐστίν. οὐ μό-
10 νον δὲ τὰ τοιαῦτα κατὰ τὰς ἀγροικίας εὑρίσκεται ῥᾳδίως, ἀλλὰ καὶ θεῖον ἄπυρον, ᾧ ποτε καὶ αὐτῷ ἐχρησά-
μην μίξας τῇ τετραφαρμάκῳ. ταύτῃ μὲν οὖν καὶ ἀφρονίτρου, καὶ τὸ βερενίκιον λίτρον καὶ ἀφρόλιτρον, τὸ μὴ
λιθῶδες, ἀλλ' ὄντως ἀφρόλιτρον, ὅπερ ἀφρώδη τὴν σύστασιν ἔχει, μίξας ἐχρησάμην πολλάκις οὐ μόνον ἐπ' ἀγροι-
κίας ἐνδείᾳ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ παρόντων τῶν εἰρημένων φαρμάκων, ἕνεκα τοῦ τῇ πείρᾳ βασανίσαι μετὰ τὴν
ἐπίνοιαν, καὶ διὰ μόνης τῆς τοιαύτης χρήσεως ὁ τετρωμένος ἐθεραπεύθη, καταντλώμενος δηλονότι τῷ ἐ-
λαίῳ. τοῦτο τὸ κοινὸν ἐπὶ πάντων ἔστω σοι τῶν ἐνταῦθα λεγομένων φαρμάκων ἁρμόττειν τοῖς νευροτρώτοις. καὶ
τὸ καλούμενον δὲ ὑπὸ μὲν τῶν ἰατρῶν ἀρσενικὸν, ὑπὸ δὲ τῶν ἀττικίζειν τὰ πάντα βουλομένων ἀρρενικὸν, ἔμιξα τῇ τε-
τραφαρμάκῳ δυνάμει, πειραθῆναι μετὰ τὴν ἐπίνοιαν βουλόμενος. αὖθις δὲ, μὴ παρόντος τούτου, τὴν ὀνομαζομένην
σανδαράχην. ὥσπερ γε καὶ τὴν τίτανον ἐσβεσμένην τε καὶ ἄσβεστον, ἄπλυτόν τε καὶ πεπλυμένην, ὀλίγον μὲν ἐμβα-
λὼν τῆς ἀσβέστου, τὸ πλέον δὲ, τῆς ἐσβεσμένης, καὶ πλέον ἔτι τῆς πεπλυμένης. εἰρήσεται δ' ὀλίγον ὕστερον ὑπὲρ τῆς καθ'
20 ἑκάστην σύνθεσιν, ἀκριβοῦς ποσότητος, ἐὰν πρότερον ἐπέλθω τὰ ἁπλᾶ πάντα, καὶ τοὺς διορισμοὺς τῆς χρήσεως αὐ-
τῶν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ, διὰ τοὺς ἐμπειρικοὺς ἐκ περιπτώσεως τὰ πλεῖστα τῶν συνθέτων φαρμάκων ἡγουμένους εὑρῆ-
σθαι, τὴν τῶν νευροτρώτων ἀγωγὴν, ἔδοξέ μοι διελθεῖν, εὑρημένην ὑπ' ἐμοῦ χωρὶς περιπτώσεως, ἐκ τοῦ τόν τε σκοπὸν
τῆς θεραπείας αὐτῶν γνῶναι, καὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐπίστασθαι τὰς δυνάμεις. ἐκ μὲν δὲ περιπτώσεως, ἕν τι τῶν ἁ-
πλῶν εὑρίσκεται φαρμάκων. ἡ λογικὴ δὲ μέθοδος ἀθρόα τε καὶ πολλὰ τῶν ἁπλῶν εὑρίσκει, καὶ συνθέσεις παμπόλ-
λας ἐπ' αὐτοῖς. ὅσα γοῦν ἐκ βάθους ἕλκειν ἔξω πέφυκε, καὶ διαφορεῖν τὰς ὑγρότητας, ἐπιτήδεια τοῖς νευρο-
τρώτοις ἐστίν. ἐπεὶ δέ τινα τούτων ἐξηυξημένας ἔχει θερμότητας ἀμετροτέρας, ἢ δακνώδεις ἰσχυρῶς δριμύτη-
τας, ἢ ὀξύτητας, εὔλογον ἐστὶ μιγνύειν αὐτοῖς ἕτερα φάρμακα, δυνάμενα τὰς εἰρημένας ὑπεροχὰς μετριω-
τέρας ἐργάζεσθαι, χωρὶς τοῦ μὴ βλάπτειν τὴν δύναμιν. οὐκ ἐνδέχεται δὲ τοῦτο πράττειν ὀρθῶς ἄνευ τοῦ γινώ-
σκειν ἑκάστου τῶν φαρμάκων, οὐ μόνον τὸ γένος τῆς ποιότητος, ἀλλὰ καὶ τὸ ποσὸν ἐν αὐτῇ. τινὰ μὲν γὰρ ὡς ἐδεί-
30 κνυμεν ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, τῆς πρώτης τάξεώς ἐστι τῶν θερμαινόντων, ἀπο-
κεχωρηκότα βραχύ τι τῶν εὐκράτων. ἕτερα δ' ἐπ' αὐτῆς τῆς δευτέρας ἐπὶ πλέον ἀφεστηκότα. καί τινα τῆς
τρίτης, καὶ τετάρτης ἄλλ' ἄττα, καίειν ἤδη δυνάμενα. κατὰ τὴν ἀναλογίαν οὖν τῆς κατὰ τὴν δύναμιν ἑκά-
στου φαρμάκου σφοδρότητος, ἡ τῶν μιγνυμένων εὑρίσκεται δύναμις, ἐάν τις ἐπίστηται τῶν ἁπλῶν φαρ-
μάκων ἁπάντων τὰς κράσεις. ἡ δὲ τῶν ἐμπειρικῶν μόνα μιγνῦσα τὰ ὁμογενῆ, διά τε τὴν ἄγνοιαν ἑκάστου τῆς
φύσεως φαρμάκου γίνεται, καὶ τοῖς ταύτην ἐπισταμένοις, διὰ τὸ μὴ γινώσκεσθαι βεβαίως τὸ ποσὸν τῆς ὑ-
περοχῆς. ἐγὼ γ' οὖν αὐτὸς, ὃ πρῶτον ἐσκεύασα φάρμακον, ἐκ πολλῶν ὁμογενῶν συνέθηκα, διὰ τὸ μηδέπω γι-
νώσκειν ἑκάστου τὸ ποσὸν τῆς δυνάμεως ἀκριβῶς. ἐνέβαλον μὲν γάρ τι καὶ ἀρσενικοῦ, καὶ θείου, καὶ μίσυος, καὶ
τιτάνου, τῆς ἀπλύτου τε καὶ πεπλυμένης, καὶ πομφόλυγος. ὡσαύτως καὶ σποδίου. πρὸς τούτοις, δὲ καὶ λε-
πίδος χαλκοῦ, καὶ χαλκίτεως κεκαυμένης, ἀπλύτου τε καὶ πεπλυμένης. καὶ προσέτι τῆς ἀκαύστου. ταῦτα
40 μὲν οὖν ἐν ὄξει δριμυτάτῳ πολλαῖς ἡμέραις ἐν ἡλίῳ θερινῷ προελείωσα. τὰ δὲ μέλλοντα καταχεῖσθαι τού-
των, ὅ, τε κηρὸς ἦν ἐξ ἀνάγκης, καὶ μέλιτός τι βραχὺ προαπηφρισμένου, καὶ αἱ ῥητίναι σχεδὸν ἅπασαι καὶ πρό-
πολις, καὶ πίττα, καὶ λάδανον. ὑγρὰ δὲ, κύπρινόν τε, καὶ σούσινον, ὀποβάλσαμόν τε καὶ ἀμαράκινον, καὶ γλεύ-
κινον, καὶ κέδρινον, ἔλαιόν τε κίκινον καὶ παλαιόν. ἐξ ἑκάστου δέ τι σμικρὸν, ὧν ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον ὀπῶν.
ὕστερον δὲ ἀφαιρῶν ἄλλο τε ἄλλο, πείρας ἕνεκεν, οὐδὲν ἀπολειπόμενον εὑρίσκον ἕκαστον τῶν ἁπλουστέρων, οἷς ἄ-
χρι τοῦ δεῦρο χρῶμαι. λεχθήσονται δ' αὐτῶν ὀλίγον ὕστερον αἱ συμμετρίαι. δι' ὄξους μὲν οὖν ἐσκεύαζον τὰ τοιαῦ-
τα, διά τε τῶν ὀπῶν, μιγνὺς αὐτοῖς τι κηροῦ, καὶ τῶν εἰρημένων ῥητινῶν, καὶ προπόλεως καὶ πίττης. ὡσαύ-
τως δὲ καὶ διὰ κόπρου περιστερῶν καὶ τῶν λεπτομερῶν βοτανῶν. ἀλυπότερα μὲν οὖν ἐστι τὰ ὑγρὰ φάρμα-
κα καὶ τοῖς ἄλλοις μὲν ἕλκεσιν, ἐξαιρέτως δὲ, τοῖς κατὰ τὰ νεῦρα. χρώμεθα δὲ, καὶ τοῖς ἐμπλαστρώδεσι, διὰ τοὺς
λούεσθαι βουλομένους. ἀφαιρεθέντων γὰρ τῶν ἐρίων, αὐτὸ μόνον ἐπικείμενον ἔχοντες τὸ τοιοῦτον φάρ-
50 μακον, ἀοχλητότερον λούονται. προείρηται γὰρ, ὅτι μὴ δὲ τότε προσήκει βρέχειν ὕδασι τὸ τετρωμένον,
ἐάν γε ἐγχωρῇ, κατὰ μέντοι τὸν πόδα τῆς τρώσεως ἐπιγινομένης, ἀδύνατον μέν ἐστι μὴ βρέχειν τὸ μόριον,
ἀπέχεσθαι δὲ χρὴ τηνικαῦτα βαλανείου τὰς πρώτας τέτταρας ἡμέρας. ἐπεὶ δὲ ἀπόλωλεν ἐν τῷ νῦν βίῳ ἡ
καρτερία πάντων ἀνθρώπων, ἤδη μέχρι καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς, καθ' ἡμέραν εἰωθότων λούεσθαι, τοὺς μὲν μὴ
πάνυ τρυφῶντας, εἰσὶ δ' αὖ οἱ πένητες οὗτοι, πειθομένους ἔχομεν ὡς τὸ πολὺ, τοὺς πλουσίους δὲ καὶ μάλιστα
αὐτῶν ὅσοι πολὺ δύνανται, ἢ δυσπειθοῦντας, ἢ τελείως ἀπειθοῦντας. ἄριστον μὲν οὖν ἦν, μὴ δὲ θεραπεύειν αὐ-
τούς. ἐπεὶ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως κατ' ἄλλην ἄλλος αἰτίαν, οἱ μὲν ἄκοντες ἡμῶν, οἱ δὲ, ἑκόντες, ἀναγκάζονται τῆς μαλα-
κίας αὐτῶν ἀνέχεσθαι, τοιοῦτόν τι ποιεῖν εἴωθα. κατὰ τοῦ τετρωμένου μέρους ἐπιτιθεὶς τῶν ἐμπλαστρωδῶν τι
φαρμάκων, ἔξωθεν αὐτοῦ πάλιν ἐπιβάλλω πολύπτυχον ὀθόνας πλείονας, ἐλαίῳ διαβρέχων, αἷς αὖθις

ἔξωθεν

ἔξωθεν ἐπίδεσμον ἐξ ὀθόνης ἐπιβάλλω, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ περικαταχέω τὸ ἔλαιον
τοῦ ἐπιδέσμου, μέλλοντος εἰς τὴν πύελον ἐμβαίνειν τοῦ νευροτρώτου. καὶ δηλονότι λουσαμένου, τὰ μὲν ἐπικείμε-
να πάντα ἀποβάλλω, χρῶμαι δὲ τῇ προειρημένῃ τῆς ὅλης θεραπείας ἀγωγῇ. εὔδηλον δ' ὅτι καὶ τῆς τῶν μο-
ρίων φύσεως ἔμπειρον εἶναι χρὴ τὸν μέλλοντα καλῶς προνοήσασθαι τῶν νευροτρώτων. εἴρηται γὰρ ἔμπροσθεν,
ὅτι καὶ οἱ τένοντες εἰς οὓς οἱ πλεῖστοι τῶν μυῶν τελευτῶσι, συμπαθείας οὐ μικρὰς ἐπιφέρουσι, πρῶτον μὲν
τοὺς σπασμοὺς γεννῶντες, ὕστερον δὲ σηπόμενοί τε αὐτοί, καὶ τὰ πλησιάζοντα πάντα συνδιαφθείροντες. ἔνιοι
δ' αὐτῶν, ὡς ὑμένες, εἰσὶ λεπτοὶ καὶ πλατεῖς, ὁποῖοι κατά τε τὰ πρὸς τοῖς γόνασι πέρατα τῶν μηρῶν, ἔνδον τε τῶν
χειρῶν, καὶ κάτω τῶν ποδῶν ὑποτέτανται. πάντες γὰρ οὗτοι τοῦ δέρματος ψαύουσι, συμφυεῖς μὲν ἱκανῶς οἱ
κατὰ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὄντες αὐτῶν, κατὰ δάρσιν δὲ ἀπολυόμενοι τοῦ περικειμένου δέρματος, οἱ κα-
10 θήκοντες εἰς τὴν μύλην. ἐμοὶ δὲ καὶ τοῦτο συνέβη κατὰ τύχην. ἐπενόησα μὲν γὰρ τὴν ἀγωγὴν τῶν νευροτρώτων,
ἔτι νέος ὤν, ἡνίκα πρῶτον ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπανῆλθον εἰς τὴν πατρίδα, γεγονὼς ἔτος ὄγδοον ἐπὶ τοῖς
εἴκοσι. ἐπεὶ δ' ἕκαστον ὧν ἐπενόησα φαρμάκων ἔδωκα τοῖς φίλοις ἰατροῖς, οὐ μόνον τοῖς πολίταις, ἀλλὰ καὶ τοῖς
ἀστυγείτοσιν, ἕνεκεν τοῦ βεβαιωθῆναι πάντα τῇ πείρᾳ, δόξαν δ' οὐκ οἶδ' ὅπως τῷ κατὰ τὴν πόλιν ἡμῶν ἀρχιε-
ρεῖ, τὴν θεραπείαν ἐγχειρίσαι μοι μόνῳ τῶν μονομάχων, καίτοι νέῳ τὴν ἡλικίαν ὄντι, τοῦ γὰρ ἐνάτου καὶ
εἰκοστοῦ ἔτους ἠρχόμην, τηνικαῦτα τοὺς τρωθέντας κατὰ τὸ πρόσω τε καὶ κάτω μέρος τοῦ μηροῦ, διὰ τῆς ἐπι-
νενοημένης ἀγωγῆς ἐθεράπευσα, τῶν μὲν ἐγκαρσίαν ἐχόντων τὴν πληγήν, τὸ τοῦ τένοντος ὑπόλοιπον ἐκτέμνων
αὐτός, ὡς ἀκίνδυνον εἶναί μοι τὴν θεραπείαν, τῶν τὸ μικρὸν ἢ ὄρθιον ἐχόντων τὸ τραῦμα, σὺν ἀσφαλείᾳ τε ἅ-
μα καὶ δέει, τὴν ὅλην ἀγωγὴν ποιούμενος. τῶν γὰρ πρὸ ἐμοῦ πάντων ἰατρῶν, ἐπὶ πλεῖστόν τε καταντλούντων
αὐτοὺς ὕδατι θερμῷ, καὶ καταπλαττόντων ἀλεύρῳ πυρίνῳ, δι' ὑδρελαίου συμμέτρως ἑψημένου, τὸ μὲν ὕδωρ,
20 οὐδ' ὅλως προσήνεγκα, τῷ δὲ ἐλαίῳ πολλάκις καταιονῶν ἅμα τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις, ὑγιεῖς πάντας ἐν τά-
χει εἰργασάμην. κατὰ τύχην δὲ πολλῶν τεθνεώτων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἔτεσιν, ἐμοῦ δέ, οὔτε τῶν, ὡς εἴρηται, τετρω-
μένων ἀποθανόντος τινός, οὔτ' ἐξ ἄλλου τραύματος, ὁ μετὰ τὸν ἐγχειρίσαντά μοι τότε τὴν θεραπείαν, δεύτερος
ἀρχιερεύς, ὁμοίως καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε τὴν ἐπιμέλειαν τῶν μονομάχων, μετὰ μῆνας ἑπτὰ μέσους. ὁ μὲν γὰρ πρῶ-
τος περὶ τὴν φθινοπωρινὴν ἰσημερίαν, ὁ δὲ δεύτερος ἀκμάζοντος τοῦ ἦρος ἀρχιερώσατο. πάλιν δ' ἐπὶ τούτῳ
σωθέντων ἁπάντων, ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος καὶ πέμπτος, ὡσαύτως ἐνεχείρισέν μοι τὴν θεραπείαν τῶν μονο-
μάχων, ὥστε πολλὴν βάσανον ἔχειν τῆς ἀγωγῆς. ἐν δὲ δὴ χρόνῳ τούτῳ, καὶ τοιοῦτον ἐπενοήθη μοί τι. καὶ μάλι-
στα αὐτῷ προσέχειν χρὴ τὸν νοῦν ἐκείνους τῶν ἰατρῶν, ὅσοι τραυμάτων θεραπείαν ὀρθῶς βούλονται μεταχειρί-
ζεσθαι. θεασάμενος γάρ τινα μονομάχων τῶν καλουμένων ἱππέων ἐγκαρσίαν ἔχοντα διαίρεσιν, ἄχρι βάθους
πολλοῦ, κατὰ τὰ πρόσω τε καὶ κάτω τοῦ μηροῦ, καὶ τὸ χεῖλος ἰδὼν τοῦ τραύματος, ἄνωθεν μὲν τὸ ἕτερον ἀνεσπα-
30 σμένον, κάτω δέ, θάτερον ὡς ἐπὶ τὴν μύλην κατεσπασμένον, ἐτόλμησα τῆς κατὰ πλάτος ὀνομαζομένης ἀγω-
γῆς, ἀποστὰς συναγαγεῖν ῥαφαῖς πρὸς ἄλληλα τὰ διεστῶτα μέρη τῶν μυῶν. εὐλαβηθεὶς οὖν συνδιαρράπτειν αὐ-
τοῖς τοὺς τένοντας, ἀποδείρας πρότερον ἐκείνους, οὕτως ἐχρησάμην διὰ πολλοῦ βάθους ταῖς ῥαφαῖς, εἰδὼς
ἀκίνδυνον μὲν εἰς αὐτὸ τὸ σαρκῶδες μυῶν, τὸν κίνδυνον δέ, ἐκ τῶν τενόντων γινόμενον, οὐδὲ τοῦτο τινὰ τῶν διδα-
σκάλων ἑωρακὼς ποιοῦντα. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν ἐν ταῖς τοιαύταις τρώσεσι τὰ τοῦ δέρματος χείλη μόνα συνέῤῥα-
πτον, ἔνιοι δὲ κατὰ τὰ σαρκώδη τοὺς μῦς αὐτοὺς τολμῶντες ῥάπτειν, ἐπιπολῆς αὐτῶν ἐποιοῦντο τὴν συναγω-
γήν. ὥστε εἴποτε μέχρι βάθους συχνοῦ τὸ τραῦμα διῆκον ἐγεγόνει μὴ κατὰ τὸ μῆκος τοῦ κώλου, τὸ μὲν ἐπιπο-
λῆς τοῦ μυός, κολλᾶσθαι, τὸ δ' ἄλλο πᾶν ἀκόλλητον μένειν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν κατὰ τὸ μῆκος τοῦ κώλου τραυμά-
των, ἡ ἐπίδεσις ἱκανὴ συναγαγεῖν ἀλλήλοις τὰ μέρη τοῦ τετρωμένου μυός, ἐφ' ὧν δὲ ἐγκάρσιον γίγνεται τὸ τραῦ-
μα, τῆς ἐπιδέσεως οὐδὲν ὠφελῆσαι δυναμένης, ἐκ μόνης τῆς ῥαφῆς, τὸ σύμπαν περαίνεται. ταῦτ' οὖν ἐὰν μὴ
40 διὰ βάθους ποιῆταί τις, ἀκόλλητα διαμένει τὰ κατὰ τό δε μέρη τοῦ μυός. ἐπιτευχθέντος δέ μοι τοῦ ἔργου, μι-
μούμενοί τινες ταῦτα τῶν ἀπείρων ἀνατομῆς ἁπάντων μυῶν ὑποδέρουσι τοὺς ὑπο*κειμένους ὑμένας, οὐκ εἰ-
δότες ἀκινδύνως μὲν τούτους ἅμα τοῖς μυσὶ συῤῥάπτεσθαι, κινδυνωδέστατα δὲ τοὺς ὁμοίως αὐτοῖς πεπλατυσ-
μένους τένοντας. ἀλλ' ὅπως ἂν αὐτοὶ πλατυνθῶσιν, ὅμως ἔτι παχύτεροί τε τῶν ὑμένων εἰσὶ καὶ σκληρότεροι.
λεπτοὺς δ' ἱκανῶς τένοντας ὄψει καὶ τοῖς κατ' ἐπιγάστριον μυσὶν ἅπασι, πλὴν δυοῖν τῶν ὀρθίων, οἷς αἱ τῶν λο-
ξῶν ὑμενώδεις ἀπονευρώσεις ἐπιβέβληνται. ἄλλος δὲ τένων οὐδείς, παρὰ τοὺς εἰρημένους, ὑμενωδῶς πλατύνε-
ται. διασώζουσι γὰρ ἅπαντες οἱ πλατυνόμενοι πάχος ἱκανὸν ὡς μηδένα λαθεῖν. ἥ γε μὴν συμπάθεια τῶν ὑπο-
κειμένων μερῶν, ἄχρι τῆς ἀρχῆς τῶν νεύρων αὐτῆς, οὐδὲν ἧττον τῆς κατὰ τὸ πέρας τοῦ μηροῦ, τοῖς τε εἰς τὸν
ἀγκῶνα τοῦ πήχεως ἐνδυομένοις μυσί, καὶ τοῖς εἰς τὴν πτέρναν γίγνονται. πλατύνονται μὲν οὖν ἑκατέροις οἱ τέ-
νοντες, ἀλλὰ μετὰ τοῦ φυλάττειν πάχος ἀξιόλογον, ἐπὶ δὲ τῆς πτέρνης ἔτι μᾶλλον ὁ καθήκων ἐκ τῆς γαστροκνη-
50 μίας τένων, εὔρωστός τε φαίνεται καὶ παχύς, ὡς ἂν ἐκ τριῶν ἀπονευρώσεων συγκείμενος. ἐλελήθει δὲ καὶ τοῦτο
τοὺς ἐμοῦ πρεσβυτέρους ἀνατομικούς, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλά, κατά τε τοὺς μῦς ὅλους, καὶ πολὺ μᾶλλον ἔτι,
κατὰ φλέβας τε καὶ ἀρτηρίας καὶ νεῦρα. πολλοὶ δὲ καὶ ἤδη τῶν ἐμῶν ἑταίρων ἴσασιν ἅπαντα ταῦτα,
καὶ δεικνύουσι τοῖς μαθηταῖς, ἀναγινωσκομένων τῶν ἐμῶν ἀνατομικῶν βιβλίων. ἐμνημόνευσα δὲ τῶν ἐξ ἀνα-
τομῆς φαινομένων, οὐδὲν ὡς αὖ τις ὑπολάβοι κοινὸν ἐχόντων, τῇ περὶ συνθέσεως φαρμάκων πραγματείᾳ,
δεδιὼς δ' ἐκ τῆς τοιαύτης ἀγνοίας ἁμαρτάνοντας, ἤτοι γε ὑποπτεῦσαι τὴν ἀγωγὴν ὅλην, ἢ μάτην ἀποδέρειν
τοὺς ὑμένας, εὐλαβουμένους τὴν ἐξ αὐτῶν, ὡς ὑπονοοῦσι ψευδῶς ἐσομένην βλάβην. ὥσπερ ἕτεροί τινες,
οὐκ εἰδότες γνωρίζειν τοὺς συνδέσμους, ὁμοίως ὑποπτεύουσι τοῖς νεύροις τε καὶ τένουσι τιτρωσκομένοις, ἀκινδύ-
νους ὄντας αὐτούς, ὅτι ἂν πάσχωσιν, ὡς ἀναισθήτους τε ὄντας, ἐξ ὀστῶν τε τὴν γένεσιν ἔχοντας, οὐκ ἐκ μυῶν

ὥσπερ οἱ τένοντες, ἡ δὲ ἐγκεφάλου καὶ νωτιαίου, καθάπερ τὰ νεῦρα. κάλλιστα κοινῶς ὥσπερ ἄλλα πολλὰ, καὶ ἐπὶ τούτων εἰρήκασι ἰατροὶ πολλοὶ τῶν δοκιμωτάτων, ὡς ἀλλήλων δέεται τὰ μέρη τῆς ἰατρικῆς, τό τε χειρουργικὸν λέγω καὶ φαρμακευτικὸν, καὶ διαιτητικὸν, καὶ μάλιστά γε τὸ κατὰ χειρουργίαν ἀμφοτέρων τῶν ἄλλων. ἐὰν οὖν ἐπὶ τῶν πιθήκων ἴδῃς πολλάκις ἑκάστου τένοντος καὶ νεύρου θέσιν τε καὶ μέγεθος, ἀκριβῶς μνήσῃ, κἂν ἀνθρώπου ποτὲ σώματος ἀνατομὴν εὐπορήσῃς, ἕκαστον ὡς ἐπιτεθέασο ταχέως εὑρεῖν. ἀγύμναστος δὲ παντάπασιν ὢν, οὐδὲν ἂν ἐκ τῆς τοιαύτης εὐπειρίας ὠφεληθείης, ὥσπερ οὐδ' οἱ κατὰ τὸν γερμανικὸν πόλεμον ἰατροὶ, ἔχοντες ἐξουσίαν ἀνατομῆς σωμάτων βαρβαρικῶν, ἔμαθόν τι πλέον, ὧν οἱ μάγειροι γινώσκουσιν. ἡ μὲν γὰρ τῶν ἐμπειρικῶν κατὰ περίπτωσιν ἀνατομὴ, λῆρός ἐστι μακρὸς, ὅμοιος ταῖς παρακεντουμέναις αἰξὶν ὀλουχίνοις ὀξείαις. ἔτι δὲ ληρωδεστέρα ταύτης, ἡ διὰ τῶν ἀνατομικῶν συγγραμμάτων μάθησις, ἐοικυῖα τοῖς κατὰ τὴν παροιμίαν λεγομένοις ἐκ βιβλίου κυβερνήταις. ὅπου γὰρ οἱ θεασάμενοι σαφῶς ὑπὸ διδασκάλου δεικνύμενα τὰ κατὰ τὸ σῶμα νεῦρα, καὶ τοὺς τένοντας αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ δεύτερον ἴδοιεν αὐτὰ, καὶ τρίτον, καὶ πολλάκις ἐφεξῆς, οὐ μνημονεύουσιν ἀκριβῶς τὸν τόπον ἐν ᾧ κεῖνται, σχολῇ δ' ἄν τις ἀναγνοὺς δυνηθείη μαθεῖν. ὁ γοῦν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐμπειρικῶν ἄριστος, ἀνεγνωκὼς τὰ πάντα τῶν ἀνατομικῶν βιβλία, νύξαντος ποτὲ γραφείου παιδίου ἐν διδασκαλείῳ κατὰ τὴν ἔσω τοῦ βραχίονος χώραν, ὑπεράνω τῶν μέσων αὐτοῦ μερῶν, ἐπιθεὶς τῶν ἐμπλάστων φαρμάκων, οὗ πεῖραν ἔναγχος ἐσχήκει τεθεραπευκότος νευρότρωτον, ἀφλέγμαντόν τε καὶ ἀνώδυνον ὁρῶν ἐπ' αὐτῷ τὸ παιδίον ᾤετο τεθεραπεῦσθαι τελέως, ἀλλ' ἐξαίφνης γε κατὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν ἀπέθανε σπασθέν. ὡς οὖν ὡς δυσαπολόγητόν τε καὶ ἄπορον ἐδιηγεῖτό μοι τὸ γεγονὸς, ἀξιώσαντός μου τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι τῆς τοῦ φαρμάκου συνθέσεως, ὁ μὲν ἑτοίμως τοῦτ' ἔπραξεν, ἐγὼ δ' εὐθέως ἔφην αὐτῷ ταῦτα. μή τι μοι διηγούμενος ἄρτι τὰ συμβάντα τῷ νευροτρώτῳ παιδίῳ, πλέον ἄλλο τι τῇ διηγήσει προσέθηκας, ἢ ὅτι πεῖραν ἐσχήκεις ἔναγχος τοῦ φαρμάκου θαυμαστῶς ἐκθεραπεύσαντος παῖδα νευρότρωτον; ὡς δ' ὡμολόγει μηδὲν ἄλλο προστεθεικέναι τῷ λόγῳ, πάλιν οὖν ἔφην, ἄκουσον παρ' ἐμοῦ λέγοντός σοι τὸ γεγενημένον. ἀξιόλογον ἦν τὸ τραῦμα τοῦ τὸ νεῦρον βαλόντος ὅ φης ὑπὸ τοῦ φαρμάκου θεραπευθῆναι τούτου. καὶ θαρρῶν γε καὶ αὖθις αὐτῷ χρῶ κατὰ τῶν τοιούτων τραυμάτων. νύγματα δὲ νεύρων στενὴν ἔχοντα τὴν τοῦ δέρματος διαίρεσιν, οὐχ οἷόν τε θεραπεύειν ἐστὶ φάρμακον τοιοῦτο, ὥσπερ οὐδὲ τὸ τὰ νύγματα θεραπεῦον, αὐτῷ τῷ νεύρῳ γυμνῷ προσαγόμενον. ἔστι γὰρ πολὺ θερμότερόν τε καὶ δακνωδέστερον, ἢ ὡς γυμνὸν νεῦρον ἀνέχεσθαι τῆς ὑπ' αὐτοῦ δήξεώς τε καὶ φλογώσεως. ἔνθα μέντοι καὶ δέρμα καὶ ὑμὴν ἐπ' αὐτῷ, καί που καὶ σὰρξ πρόκειται, τὸ δακνῶδες φάρμακον ἐὰν καὶ λεπτομερὲς ᾖ, τὴν αὐτὴν θεραπείαν ἐργάζεται πρὸς τὸ νεῦρον, ἣν τὸ σὸν φάρμακον, ὅταν αὐτοῦ μόνου ψαύῃ γυμνοῦ τοῦ πεπονθότος νεύρου. χρὴ δὲ περὶ παντὸς ποιεῖσθαι τὸ στόμιον ἀνεῷχθαι τῶν στενῶν νυγμάτων, ἵνα ἐξατμίζῃ δι' αὐτοῦ τὸ ἔξωθεν ἐπικείμενον θερμὸν φάρμακον, ἑλκτικὸν ὑπάρχον τῶν ἐν τῷ βάθει, τὴν περὶ τὸ πεπονθὸς νεῦρον ὑγρότητα. ὥστε καὶ προσεπιτέμνειν ἐπὶ τῶν τοιούτων προσήκει τὸ στόμα τοῦ νύγματος δύο τομαῖς κατὰ τὸ δέρμα τεμνούσαις ἀλλήλας κατ' ὀρθὰς γωνίας. ταῦτά τε οὖν εἶπον, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν ἔμπροσθεν ἡμῖν εἰρημένων τῷ κατὰ τὴν θεραπείαν τοῦ νευροτρώτου παιδίου σφαλέντι τοσοῦτον, ὡς διὰ τὴν μοχθηρὰν ἀγωγὴν σπασθῆναί τε καὶ ἀποθανεῖν αὐτό. πρόδηλον οὖν ὅτι καὶ ἡ τοῦ νενυγμένου μορίου φύσις ἐνδείξεταί ποτε μὲν ἀκίνδυνον εἶναι τὸ νύγμα, ποτὲ δ' ὕποπτον, ὅταν ἴδωμεν ὑποκείμενον νεῦρον, ὡς ἐπὶ τοῦ κατὰ τὸν βραχίονα νυγέντος παιδός. οὐ γὰρ οἷόν τε λόγῳ τὸν τόπον ἑρμηνεῦσαι καθ' ὃν ἐπιβαίνει τῷ βραχίονι, τὰ διὰ τῆς μασχάλης εἰς ὅλην ἀφικνούμενα τὴν χεῖρα. καὶ θαυμάσαι γ' ἐστὶ κἀν τούτῳ, τὴν τῶν ἐμπειρικῶν φιλονεικίαν. ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἁπάντων τὸν πολλάκις ἑωρακότα τῶν κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἔργων ὁτιοῦν, ἄμεινον αὐτὸ μιμεῖσθαι φασκόντων, ἢ εἴπερ ὀλιγάκις ἑωρακὼς ἔτυχεν. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ὁτιοῦν ποιοῦντα, βέλτιον ἐνεργεῖν, εἰ πολλάκις εἴη πεπραχὼς αὐτό, μόνα δὲ τὰ διὰ τῆς ἀνατομῆς εἰς γνῶσιν ἥκοντα, δύνασθαί τινα τὴν τῶν ἀνατομικῶν ἀνδρῶν ἱστορίαν ἀναγνόντα βεβαίως ἐπίστασθαι, ὅπου γε καὶ τῶν ἑωρακότων ὑπὸ διδασκάλου δεικνύμενα τὰ μόρια τοῦ σώματος, οὐδείς ἐστιν ἱκανὸς, ἅπαξ ἢ δὶς ἰδὼν, ἀκριβῶς διαμνημονεύειν, ἀλλὰ χρὴ πολλάκις ἰδεῖν. οὐ μόνον δὲ μεγάλα νεῦρα διὰ τοῦ βάθους ὁδοιποροῦντα κατὰ πολλὰ μόρια τοῦ σώματός ἐστιν, ἀλλὰ καὶ τῶν εἰς μόνον τὸ δέρμα διανεμομένων οἷον ῥίζαι τινές εἰσιν, ἃς οἱ νυγέντες, ἐὰν μὴ καλῶς θεραπευθῶσι, συμπαθείας ἴσχουσι τῶν ὑποκειμένων νεύρων μεγάλων, ἀφ' ὧν ἀποφύεται ταῦτα, περὶ ὧν ἐν ταῖς ἀνατομικαῖς ἐγχειρήσεσιν, ἀκριβῶς ἔγραψα, παραλελειμμένον ἅπασι τοῖς πρὸ ἐμοῦ. καὶ ταύτας τὰς ῥίζας, ἐὰν μὴ πολλάκις ἐπὶ τῶν πιθήκων ἴδοι τις, ἀδύνατον αὐτῷ, κἂν εὐπορήσῃ ποτὲ ἀνθρωπείου σώματος εἰς ἀνατομὴν, ἀκριβῶς ἐξευρεῖν, ὥσπερ γε πολὺ μᾶλλον ἐπὶ τῆς κατὰ περίπτωσιν ἀνατομῆς, ἣν καὶ τραυματικὴν θέαν ὀνομάζουσιν, οὐχ οἷόν τε τὸν τόπον εὑρεῖν ἐκ μόνης ἀναγνώσεως. οὐ μὴν οὐδ' αὐτόπτης γενέσθαι τραυμάτων παμπόλλων οἷόν τε τινα, χωρὶς τῶν ἐν πολέμοις γινομένων, ἐφ' ὧν οὐδ' αὐτῶν οὐδεὶς ὑπερ ἰδὼν τοῦ τάχιστα θεραπεύειν, τόν τε τρώμενον, ἐπισκέπτεται ποῦ μὲν ὑπόκειται τοῖς τετρωμένοις μέρεσι νεῦρα, ποῦ δ' ἀρτηρίαι καὶ φλέβες. ὁρῶνται τοιγαροῦν ἐν ταῖς τῶν τοιούτων παθῶν θεραπείαις οἱ ἄπειροι τῶν ἐξ ἀνατομῆς φαινομένων, ἐοικότες τοῖς μετὰ σκίμποδος ὁδοιποροῦσι τυφλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο σφάλλοντες μέγιστα. συνθεὶς δέ τις ἐξ αὐτῶν εἰς ταυτὸν, τήν τε τῶν μορίων ἐμπειρίαν, ἐξ ἀνατομῆς ἐγνωσμένην. καὶ τὴν ἐπὶ τῇ συνθέσει τε καὶ χρήσει τῶν φαρμάκων μέθοδον ἀεὶ, θεραπεύσει τοὺς νευροτρώτους, ὥσπερ ἡμεῖς ἄνευ κινδύνου παντὸς, ὡς μήτε συμπαθῆσαί τι τῶν κυριωτέρων, μήτε φλεγμῆναι τὸ τετρωμένον ἢ τεθλασμένον νεῦρον. ὅπου δὲ ταῦτα, πολὺ μᾶλλον οὔτε σῆψιν, οὔτε κύλλωσιν οὔτε σπασμὸν, οὔτε θάνατον ἐπακολουθῆσαι.

Αἱ διὰ τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων συνθέσεις πρὸς νευροτρώτους.

Τῶν μεταλλικῶν φαρμάκων τὰ μὲν στύφοντα φευκτέον ἐστὶ, καὶ μάλισθ' ὅταν ἐπὶ νύγματος ἡ χρῆσις γίγνηται

τοῦ συντεθέντος φαρμάκου, τὰ δὲ ῥυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ὥσπερ ἡ λεπὶς τοῦ χαλκοῦ, χρήσιμα. παχυμερῆ
δ' ὄντα πάντα τὰ μεταλλικά, πολὺ γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ἔχει τῆς γεώδους οὐσίας, χρήζει τινὸς ἐπιτεχνήσεως ἐν
τῷ σκευάζεσθαι, πρὸς τὸ λεπτομερέστερα γενέσθαι. ταύτην οὖν ἐπενόησα δι' ὄξους δριμυτάτου ποιεῖσθαι, καὶ
μάλιστα, ἐξ οἴνου μὴ αὐστηροῦ τὴν γένεσιν ἐσχηκότος. κἂν ἐκ μὴ τοιούτου δὲ γεγονὸς ᾖ, χρόνου δὲ ὑπάρχῃ συχνοῦ,
χρηστέον αὐτῷ. πρόσεχε δὲ ἀκριβῶς ἐν τῇ γεύσει, μή τί σοι δόξῃ κἂν ἐλάχιστον, οἴνου ποιότητος ἐμφαίνειν. οὐ γὰρ
ἔχει τὸ τοιοῦτον ὄξος ἰσχυρὰν τὴν διαβρωτικὴν καὶ τμητικὴν τῶν πλεοναζόντων δύναμιν, ἐν δὲ τῷ δριμυτάτῳ,
καὶ ὡς οἷόν τε παλαιοτάτῳ καὶ λεπτοτάτῳ κατὰ τὴν σύστασιν ὄξει, λειοῦν χρὴ τὰ μεταλλικά, τὸ παχὺ τῆς συ-
στάσεως παραιτούμενον. ἄμεινον δὲ ἐν ἡλίῳ θερινῷ γίγνεσθαι τὴν λείωσιν τῶν φαρμάκων. ἔνια μὲν οὐδὲ κοπῆ-
ναι δεῖται τῶν μεταλλικῶν, οὔτε σεισθῆναι, λυόμενα ῥᾳδίως ὑπὸ τοῦ ὄξους, ὥσπερ ἡ χαλκῖτίς τε καὶ τὸ μίσυ.
10 τινὰ δὲ χρήζει καὶ κοπῆναι καὶ σεισθῆναι, καθάπερ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπίς. ὁπότε μὲν οὖν τὸ πρῶτον ἐσκεύασα τὸ φάρ-
μακον, ἐνέβαλλον αὐτῷ καὶ ἀρρενικοῦ. μετὰ ταῦτα δὲ ἔδοξέ μοι περιττὸν εἶναι. καὶ γὰρ διὰ τῆς λεπίδος τοῦ
χαλκοῦ καὶ τοῦ μίσυος καὶ τῆς χαλκίτεως, αὐτάρκως ἐφαίνετό μοι συντεθήσεσθαι τὸ φάρμακον. ἔμιξα δὲ κα-
τὰ τὴν πρώτην σύνθεσιν, καὶ τὸν κεκαυμένον ἰόν. ὑπώπτευσα γοῦν τὸν ἄκαυτον ὡς περαιτέρω τοῦ προσήκοντος
δάκνοντα. μετὰ ταῦτα μέντοι καὶ ἄκαυτον ἔβαλλον ὀλίγον, ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν. οὕτως δὲ καὶ
τὴν χαλκῖτιν, εἰ μὲν ὠμὴν ἐνέβαλον, ὀλιγίστην ἔμισγον, εἰ δὲ καὶ κεκαυμένην, ἴσην τῷ μίσυϊ καὶ λεπίδι τοῦ χαλ-
κοῦ. κάλλιον δ' ἁπάντων τῶν σκευασθέντων ἢ ἤλπισά τε, καὶ διὰ τῆς πείρας εὗρον, ἐν ᾧ πλείστη μὲν ἡ τοῦ χαλκοῦ
λεπὶς ἦν. δευτέρα δέ, ἡ κεκαυμένη χαλκῖτις. εἶτα μίσυ. λειούσθω δ' οὖν ὡς ἔφην ἐν ἡλίῳ, θέρους ὥρᾳ πολλαῖς
ἐφεξῆς ἡμέραις, ἅπαντα μιχθέντα φάρμακα δι' ὄξους δριμυτάτου. ὅσῳ γὰρ ἐν πλείονι χρόνῳ λειωθῇ, τοσούτῳ γί-
γνεται λεπτομερέστερα, καὶ διὰ τοῦτο χρησιμώτερα πρὸς τὰς στενὰς φώσεις, ὡς ἐπί γε γεγυμνωμένων νεύρων
20 φυλάττεσθαι χρὴ τὰ λίαν λεπτομερῆ τε καὶ διαβρωτικά. διὰ τοῦτο δὲ οἱ εἰρημένοι τροχίσκοι, πᾶσι τοῖς τοιούτοις
χρήσιμοι. προσειλήφασι γάρ τινα καὶ τῶν στυφόντων. ἔνδοξοι δ' αὐτῶν εἰσίν, ὅ τε τοῦ Ἄνδρωνος, καὶ ὁ τοῦ Πολυεί-
δους, καὶ ὁ τοῦ Πασίωνος. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος τις τέταρτος, καὶ πέμπτος, οἷς ἐγὼ συνήθως χρῶμαι, τούτων ἰσχυρότε-
ρος. ῥηθήσονται δ' αὐτῶν ἀκριβεῖς συμμετρίαι προϊόντος τοῦ λόγου. νυνὶ μέντοι τοσοῦτον εἰρήσθω περὶ τῆς
χρήσεως αὐτῶν, ὡς χρὴ λειωθέντας αὐτοὺς ξηρούς, μετὰ ταῦτα πάλιν ἐπιβαλόντα σίραιον, οὕτως λειοῦν,
ἄχρι τοῦ γλοιῶδές τε γενέσθαι τὸ φάρμακον, καὶ λεῖον ὁμαλῶς. ὀνομάζουσι δὲ νῦν καὶ σίραιον τοῦτο, παρ' ἡμῖν
ἅπαντες, ἕψημα τοῦ γλεύκους ἑψομένου γινόμενον. ἔστω δὲ καὶ τοῦτο μηδὲν οἰνῶδες ἔχον. γίγνεται δὲ καὶ τοιοῦτον,
μήτε ἐξ αὐστηρῶν σταφυλῶν ὄντος τοῦ γλεύκους, ἀλλ' ὡς ἔνι μάλιστα γλυκειῶν, μήτε ἐκ τοῦ πρώτου ῥέοντος,
ἀλλ' ἐκ τοῦ τελευταίου. εἰ μὲν οὖν εἴη τὸ γλεῦκος τοιοῦτον, ἕψειν αὐτὸ χρή, μέχρις ἂν ἥμισυ λειφθῇ τοῦ
κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐμβληθέντος. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον, μέχρι τοῦ τὸ τρίτον ἀπολειφθῆναι, καθεψητέον ἐστί.
30 τοιούτῳ μὲν ἑψήματι διαλύειν χρὴ τοὺς τροχίσκους, ὥστε μελιτώδη σύστασιν ἔχοντας, ἀναληφθέντας μοτοῖς, ἐ-
πιτίθεσθαι τοῖς γεγυμνωμένοις νεύροις. καὶ μάλιστα τοὺς μετριωτέρους αὐτῶν, ὁποῖός ἐστιν ὁ τοῦ Πολυείδους. καὶ
πολὺ δὴ μᾶλλον, ἐὰν ἁπαλόσαρκον ᾖ τὸ σῶμα, καθ' ὃ καὶ τελέως ἀποχωρεῖν ἀσφαλέστερόν ἐστι τῆς τῶν τροχί-
σκων χρήσεως, ἑτέροις χρώμενον φαρμάκοις, ὑπὲρ ὧν ἤδη τε προείρηται, καὶ αὖθις εἰρήσεται. σκεπασθέν-
τος δὲ τοῦ γεγυμνωμένου νεύρου, τοῖς μοτοῖς ἔξωθεν ἐπιβλητέον ἕν τι τῶν πρὸς τὰς στενὰς φώσεις ἁρμοττόντων, ὧν
ἐστὶ τέτταρα γένη, τουτὶ μὲν ἓν τὸ διὰ τῶν μεταλλικῶν, ὑπὲρ οὗ πρόκειται λέγειν, ἕτερον δὲ τὸ διὰ τῶν ὀπῶν,
ἐν οἷς ἐστι καὶ τὸ δι' εὐφορβίου, καὶ τρίτον τὸ διὰ τῆς κόπρου τῶν περιστερῶν, καὶ τέταρτον ὃ καλῶ τὸ πρᾶ-
ον, ᾧ καὶ πρὸς τὰ τελέως γεγυμνωμένα νεῦρα τῶν ἁπαλοσάρκων σωμάτων χρῶμαι. τούτων τῶν τεττάρων,
ἕν τι περιβάλλειν χρὴ παντὶ τῷ πεπονθότι μορίῳ συνεπιλαμβάνοντα πολὺ καὶ τῶν ὑγιαινόντων μορίων, καὶ μά-
λιστα τῶν ὑπερκειμένων, οἷς καὶ τὴν καταντλησιν ποιεῖσθαι χρὴ δὶς τῆς ἡμέρας, ἢ τρίς, ἐὰν ἐπείγῃ. καὶ μέν-
40 τοι καὶ τῆς νυκτὸς ἐνίοτε, τῶν μὲν μοτῶν ἐπικειμένων κατὰ τοῦ γεγυμνωμένου νεύρου, τοῦ δ' ἐπιβεβλημένου
κατ' αὐτῶν ἔξωθεν αἰρομένου. παμπόλλης δ' οὔσης διαφορᾶς τῶν ἀνθρωπίνων σωμάτων, κατά τε τὰς ἐξ ἀρχῆς
αὐτῶν κράσεις, καὶ τὰς τῶν ἡλικιῶν μεταβολάς, ἔτι τε πρὸς τούτοις τὰ ἐπιτηδεύματα, τὸ συντιθέμενον
φάρμακον ἀδύνατον ἅπασιν ἁρμόττειν. ἔστω τοίνυν διὰ τοῦτό σοι, δύο παρεσκευασμένα, τὸ μὲν ἕτερον ἰσχυρότε-
ρον τῶν ὁμογενῶν, τὸ δὲ ἕτερον, πρᾳότερον, ἃ μιγνὺς ἀλλήλοις ἐπὶ τῆς χρείας, ἐργάσῃ πάμπολλα τὰ μετα-
ξὺ παρὰ τὸ ποσὸν τῆς μίξεως. ἐὰν γὰρ ἴσον ἑκατέρου μίξῃς, ἔσται σοι τὸ μιχθὲν ἀκριβῶς ἀμφοῖν μέσον. ἐὰν δὲ
θατέρου πλέον, ἐπὶ τοσοῦτον ἀποκεχωρηκὸς τοῦ μέσου πρὸς ἐκεῖνο τῶν ἄκρων, ἐφ' ὅσον ἡ μίξις ὑπερέχει.

Ἔστω τοίνυν τὸ μὲν ἰσχυρότατον τῶν μεταλλικῶν, ἐκ τούτων συγκείμενον. Ἓν μὲν ἐχέτω μέρος, τῆς ὠμῆς
χαλκίτεως. δύο δὲ τοῦ μίσυος ὡσαύτως ὠμοῦ. τρία δὲ τῆς τοῦ χαλκοῦ λεπίδος. Τὸ δ' ἀσθενέστατον, ἓν μὲν ὡ-
σαύτως μίσυός τε καὶ χαλκίτεως, ἀλλὰ κεκαυμένων ἀμφοτέρων, τῆς δὲ λεπίδος τέτταρα. Καὶ μέντοι καὶ
50 μέσον ἀμφοῖν, ᾧ κέχρημαι πολλάκις, ἔστω τοιόνδε. Μίσυος, καὶ χαλκίτεως, καὶ ἰοῦ, κεκαυμένων ἁπάντων
ἓν ἑκάστου μέρος. τῆς δὲ λεπίδος τοῦ χαλκοῦ μέρη τρία. Τούτοις οὖν ὡς προείρηκα λειωθεῖσι, μιγνύσθω κηρός.
κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρότατον, τὸ διπλάσιον. κατὰ δὲ τὸ ἀσθενέστατον, δύο καὶ ἥμισυ μέρη. κατὰ δὲ τὸ μέσον, ὃ μετα-
ξὺ τούτων ἐστί, μέρη δύο καὶ τέταρτον. οἷον ἐπὶ τοῦ πρώτου γεγραμμένου τῶν τριῶν, ὅπερ ἰσχυρότατον ἔφην
εἶναι, τὰ πάντα μέρη γίγνεται τὸν ἀριθμόν, ἐκ μίσυος, καὶ χαλκίτεως, καὶ λεπίδος, ἀθροιζόμενα ἕξ. τούτοις
οὖν ἐπιβαλεῖς κηροῦ μέρη ιβ΄. κατὰ δὲ τὸ ἀσθενέστατον, ἐὰν ἓξ ᾖ μέρη τῶν μεταλλικῶν. ιβ· μέρη βάλλῃς κηροῦ.
τὸ μεταξὺ δέ, ἐπὶ τοῦ μέσου. μεταξὺ δ' ἔτι τῶν ὀκτωκαίδεκα καὶ δώδεκα τὰ πέντε καὶ δέκα. ἐάν τε οὖν δραχμὴν
μίαν ὑπόθῃ τὸ ἓν εἶναι μέρος ἁπάντων δηλονότι, τοσαύτας βάλλῃς δραχμάς, ὅσα περ τὰ μέρη· ἐάν τε οὐγκί-

ὰν ἢ λίτραν, οὕτω γὰρ εἴθισται παρὰ τοῖς ῥωμαίοις ὀνομάζεσθαι, τοσαύτας οὐγκίας ἢ λίτρας. ἔστι δὲ παρ' αὐ-
τοῖς μέτρον, ᾧ τὸ ἔλαιον μετροῦσιν ἐντετμημένον γραμμαῖς διαιρούσαις τὸ σύμπαν εἰς μέρη δώδεκα. καὶ καλεῖ-
ται μὲν τὸ ὅλον μέτρον ὑπ' αὐτῶν λίτρα. τὸ δωδέκατον δ' αὐτῆς, οὐγκία. τὰ μὲν οὖν μεταλλικὰ καὶ ὁ κηρὸς, ἐπὶ
ζυγοῦ, δι' ἑτέρας οὐγκίας ἵσταται. τὸ δ' ἔλαιον τῷ κέρατι μετρεῖται. βαλλέσθω τοίνυν εἰς τὰ προειρημένα φάρ-
μακα πάντα, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ κηροῦ τὸ ἔλαιον, ἐν ἅπασιν αὐτοῖς τὸ ἥμισυ πλεονάζον, ὥς τε ἐὰν ὁ κη-
ρὸς οὐγκιῶν ᾖ. η, τὸ ἔλαιον βάλλεται οὐγκιῶν. ιβ. τουτέστιν ὅλην τὴν λίτραν. ἔστω δὲ τὸ ἔλαιον ὅμοιον τῷ σαβί-
νῳ λεπτομερές τε καὶ στύψεως ἥκιστα μετέχον. ἄμεινον δ' εἰ καὶ παλαιὸν εἴη. τὸ δ' ὠμοτριβὲς ὀνομαζόμενον, καὶ
τὸ μετὰ θαλλῶν ἐλαίας ἐσκευασμένον, οὐκ ἐπιτήδειον. ἅπασι δὲ τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις, ὅταν ἐν τῇ θυίᾳ
τὰ μεταλλικὰ πλείοσιν ἡμέραις τριφθῇ μετ' ὄξους, ἐπεμβαλλέσθω λιβανωτὸς, ὁ λευκότατός τε καὶ λιπα-
10 ρός. εἶτα πάλιν ἅμα τοῖς μεταλλικοῖς λειούσθω τινὰς ἡμέρας, πρὶν τὴν κηρωτὴν αὐτῆς ἐπιμίγνυσθαι. ὅσον δ'
ἂν ἐξ ἁπάντων τῶν μεταλλικῶν ἀθροίζηται πλῆθος, τούτου τὸ ἥμισυ μέρος ὁ λιβανωτὸς ἐχέτω. εἰ δὲ μαλακώτε-
ρον ἐθέλοις ποιῆσαι τὸ φάρμακον, ἐμβάλλειν πλέον ἢ κατὰ τὸ ἥμισυ, καθάπερ εἰ καὶ δριμύτερον, ἔλαττον ἢ τὸ
ἥμισυ. καὶ μέντοι καὶ τηκομένῳ τῷ κηρῷ μετὰ τοῦ ἐλαίου τῶν εἰρημένων ῥητινῶν τινὸς ἐπιβάλλειν ἔξεστιν, εἰδότος
σου δριμύτερον μὲν αὐτὸ γενέσθαι, τῆς στροβιλίνης ἐμβληθείσης, μαλακώτερον δὲ τῆς τερμινθίνης, μέσον δ'
ἀμφοῖν, τῆς ἐλατίνης. ἐκ δὲ τοῦ γένους τῶν ῥητινῶν ἐστὶ καὶ ἡ λάριξ ὀνομαζομένη, τοσοῦτον μὲν, ὑγροτέρα τῶν
προειρημένων οὖσα. παραπλησία δὲ κατὰ τὴν σύστασιν τῇ ὑγρᾷ πευκίνῃ, ἣν ἀντὶ τῆς τερμινθίνης πιπρά-
σκουσι οἱ ῥωποπῶλαι τοῖς οὐκ εἰδόσι διακρίνειν αὐτάς. ἔστι δ' ἡ τοιαύτη ῥητίνη καὶ τῇ ὀσμῇ καὶ τῇ γεύσει καὶ τῇ
δυνάμει, δριμυτέρα τῆς τερμινθίνης. ταύτῃ τε οὖν τῇ ῥητίνῃ καὶ τῇ τερμινθίνῃ, παραπλησίαν ἔχει δύναμιν,
ἡ λάριξ ὀνομαζομένη. λεπτομερεστέρα δ' αὐτῶν ἐστὶ καὶ διαφορητικωτέρα. μίξεις οὖν τῷ κηρῷ, τῶν εἰρημένων ῥητι-
20 νῶν, βουλόμενος ἐμπλαστρῶδες γενέσθαι τὸ φάρμακον ἕκτον μέρος. ὡς ἐὰν τοῦ κηροῦ βάλῃς μίαν λίτραν, τῆς ῥητί-
νης ἐμβαλεῖς οὐγκίας δύο. εἰ δ' εἴη λίαν ὑγρὰ, καὶ μίαν ἀρκέσει μόνην μίξαι. μὴ φροντίζων μέντοι τοῦ γενέσθαι
τὸ φάρμακον ἐμπλαστρῶδες, καὶ πάνυ τι δεήσει τὴν ῥητίνην μιγνύναι αὐτῷ. καὶ χαλβάνης δὲ μίγνυε πάν-
τως, ἔνθα μέντοι πρόκειται πραότατον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον, ἴσον τῷ κατὰ τὸν λιβανωτὸν σταθμῷ.
ἔνθα δ' ἰσχυρότερον, τὸ ἥμισυ. κατὰ δὲ τὸ μέσον ἀμφοῖν, τὸ μεταξὺ, τοῦ τ' ἴσου καὶ τοῦ ἡμίσεος. οἷον εἰ τέτταρες
εἶεν αἱ τοῦ λιβανωτοῦ δραχμαὶ, δύο μὲν ἐμβαλεῖς τῆς χαλβάνης, ἰσχυρὸν διαμεῖναι τὸ φάρμακον βουλόμενος,
πραότατον δὲ τέσσαρας, τρεῖς δὲ μέσον. ὥσπερ γὰρ ἔχει τι μαλακὸν καὶ ἀνώδυνον, οὕτω καὶ σηπτικόν. τοῦτο δὲ ὑπάρ-
χει καὶ τοῖς πλείστοις τῶν μαλακτικῶν. διὸ καὶ γεγυμνωμένῳ τῷ νεύρῳ προσφέροντός σου τὸ φάρμακον, οὐ
πάνυ τι μεμίχθαι χρὴ τὴν χαλβάνην, ἄνευ δὲ γυμνώσεως, οὐ σμικρῶς χρήσιμος ἡ μίξις αὐτῆς, εἰς ἀνωδυνί-
αν συντελοῦσα. καὶ τοίνυν ἔνεστι σοι καὶ τοιοῦτον φάρμακον ἔχειν ἕτοιμον ἐπὶ τῶν εὐαισθήτων τε καὶ ἁπαλο-
30 σάρκων καὶ κακοχύμων, ἐν ᾧ πλέον ἐστὶ τῆς χαλβάνης. ἅπαντα γὰρ τὰ μεταλλικὰ τραχυντικά τ' ἐστὶ
καὶ ὀδυνηρά. καὶ τῶν ὑγρῶν, ὄξος. εἰκότως οὖν τὰ δι' αὐτῶν σκευαζόμενα φάρμακα τραχέα τε φαίνεται καὶ
ὀδυνηρά. καὶ διὰ τοῦτο αὐτοῖς ἐπιτήδειός ἐστιν, ἥ τε δι' ἐλαίου κατάντλησις, ἥ τε μίξις τῆς χαλβάνης ὁμοίως.
ἔστι δ' οὐδὲν ἧττον χαλβάνης ἀνώδυνον, τὸ λεπτομερὲς στέαρ. ἔχειν οὖν ἀξιῶ τέ τι καὶ διὰ τούτων ἐσκευασμένον
ἕτερον φάρμακον, ὃ μιγνύναι δυνήσῃ τῷ διὰ τῶν μεταλλικῶν, ἐπί τε τῶν εἰρημένων σωμάτων. ὅσα τε ἄλλα
τραχέως τε καὶ ὀδυνηροῦ τοῦ φαρμάκου λάβῃ ποτὲ αἴσθησιν. ἐκλέγεσθαι δὲ καὶ τούτων ὅσα λεπτομερέστερα.
τοιαῦτα δ' ἐστὶ τά τε τῶν ἀγρίων ζώων, καὶ μάλιστα λέοντός τε καὶ παρδάλεως, καὶ ὑαίνης, καὶ ἄρκτου, τά τε
τῶν πτηνῶν καὶ μάλιστα τῶν χηνῶν. εἰ δὲ μὴ παρείη τοῦτο, τῶν ἀγροικῶν ἀλεκτρυόνων τε καὶ ἀλεκτορίδων.
οὕτω δὲ καὶ τὸ τῶν ἀγροίκων χηνῶν στέαρ προαιρεῖσθαι. τῶν γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι τρεφομένων ζώων, ὡς ἂν ἀρ-
γῶν κατακεκλεισμένων, ὑγρότερόν τε ἐστὶ καὶ παχυμερέστερον τὸ στέαρ. ὅταν δ' ἡ σύστασις τοῦ φαρμάκου κηρω-
40 τοειδὴς ᾖ, μιγνύσθω κηροῦ τὸ τρίτον ἢ τέταρτον. ἢ εἰ λίαν ὑγρὸν εἶναι σοι φαίνοιτο τὸ στέαρ, ἐγχωρεῖ καὶ τὸ ἥ-
μισυ τοῦ κηροῦ μίξαι. ὥσπερ γε εἰ καὶ ξηρὸν εἴη, τὸ τέταρτον. εἰ δὲ μέσως ἔχει, τὸ τρίτον. εἰς πολλὰ δὲ χρήσιμος
ἡμῖν ἡ τοιαύτη κηρωτὴ μέλλουσα γενήσεσθαι, διὰ στεάτων ὀνομαζέσθω.

Περὶ τοῦ δι' εὐφορβίου συντιθεμένου φαρμάκου.

Λέλεκταί μοι καὶ πρόσθεν, ὡς ἀπολείπεται πάμπολυ τοῦ νέου τὸ παλαιὸν εὐφόρβιον. ἂν μὲν οὖν αὐτοετὲς ᾖ,
καὶ τοῦ κυρηναίου μᾶλλον ὀποῦ θερμαίνει, καὶ μάλιστα τοῦ νῦν, ἐξ ὅτου δι' ὕδατος ἀρδεύσεως αὐξάνουσί τε τὰ
φυτὰ, καὶ πρὸς πλῆθος ὀποῦ γενέσεως παρασκευάζουσι. μετ' ἐνιαυτὸν γὰρ ἕνα, θερμὸν ἱκανῶς ἐστί. λείπεται
δὲ ἤδη συχνῷ τοῦ προσφάτου. δυοῖν δὲ ἐτῶν γενόμενον, ἔτι δὴ καὶ πλέον ἀπολείπεται τοῦ νέου. καθάπερ γε τρι-
ῶν, ἢ τεττάρων, ἔτι μᾶλλον. εἰ δέ τι τούτων χρονιώτερον εἴη, παντάπασιν ἡ δύναμις αὐτοῦ καταλύεται. γνωρι-
εῖς δ' ὡς ἔφην, ὅπως ἔχει χρόνου καὶ δυνάμεως, εἴς τε τὴν χρόαν ἀφορῶν αὐτοῦ καὶ τὴν σύστασιν, τῇ μὲν χρόᾳ,
50 ξανθότερον καὶ ὠχρότερον φαίνεται τοῦ νέου τὸ παλαιὸν, τῇ συστάσει δὲ, σκληρόν τε καὶ ξηρότερον. εἰ μέν-
τοι γευόμενος ἐθέλοις διακρίνειν, οὐ στοχαστικὴν, ἀλλὰ βεβαίαν ἕξεις τὴν διάγνωσιν αὐτοῦ. ὃ δὲ ἔφην αὐτοσχεδιά-
σαι δι' αὐτοῦ χρῖσμα θερμαντικὸν, ἀκριβέστατα σοι δηλώσει τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου. σύγκειται δὲ, κατὰ
τήνδε τὴν συμμετρίαν. ἓν μὲν ἐστὶ μέρος τοῦ εὐφορβίου. τρία δὲ, τοῦ κηροῦ. τοῦ δὲ ἐλαίου. ιβ. τριπλάσιον μὲν
εἶναι χρὴ τοῦ εὐφορβίου τὸν κηρόν. αὐτοῦ δὲ πάλιν τοῦ κηροῦ, τετραπλάσιον τὸ ἔλαιον. ὅταν οὖν οὕτω συνθῇς
τὸ φάρμακον, ἀνατρίψας τι μέρος αὐτῷ, δυνήσῃ γνῶναι σαφῶς, ὁπόσην δύναμιν ἔχει. μάλιστα δὲ ἐν τῷ βα-
λανείῳ, καταφανὲς γίγνεται. δάκνονται γὰρ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀέρος μὲν, ἀλλ' ἔτι καὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ὕδατος ἰσχυ-
ρῶς, ὅταν ᾖ θερμὸν, καὶ νέον, καὶ ἰσχυρὸν τὸ εὐφόρβιον. ἐὰν μὲν οὖν ἔχῃς τοιοῦτον, καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ εἰρημένον
χρῖσμα, θαῤῥῶν ἐπιτίθει τοῖς νύγμασιν, ἐφ' ὧν εὐλαβῇ μῦσαι τὸ στόμιον. ἐὰν δὲ ἀσθενέστερον ᾖ, προστίθει τῷ σταθμῷ

τοῦ εὐφορβίου, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀσθενείας, ἐνίοτε μὲν ἐν ἥμισυ μέρος ἐμβάλλων, ἔστι δ' ὅτε δύο, καί πο-
τε ἴσον τῷ κηρῷ καὶ πλεῖον, ἐὰν λίαν ᾖ παλαιόν. ἥ γε μὴν πρώτη χρῆσις ἐπὶ τοῦ νενυγμένου τὸ νεῦρον ἢ τὸν τέ-
νοντα, ποδηγήσει σε πρὸς τὴν δευτέραν. ἐὰν μὲν γὰρ αὐτός τε ὁ τετρωμένος φησὶ δεδῆχθαι, σοί τ' αὐτῷ φαίνη-
ται τὰ περὶ τὸ νύγμα θερμὰ, καὶ αὐτὸ τὸ νύγμα πλέον ἢ δεῖ ἐπηρμένον, ὑποφλεγμαίνον τε τοῖς χείλεσιν,
ἤτοι γε ἐκλύσεις τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν, ἐλαίου μίξει πλέονος, ἢ συνθεὶς ἄλλο κατὰ προτέραν συμμε-
τρίαν, ἢ δι' εὐφορβίου παλαιοτέρου, σύμμετρον οὕτως ἐργάσῃ. ἐὰν δὲ τὰ ἐναντία τῶν εἰρημένων παρῇ, παραυ-
ξήσεις τοῦ φαρμάκου τὴν δύναμιν. ἐὰν δὲ συμμέτρως ἔχειν ἅπαντα φαίνηται, φυλάξεις. ἡ μὲν οὖν τριπλάσι-
ον ἔχουσα τὸν κηρὸν τοῦ εὐφορβίου σύνθεσις, ἰσχυροτάτη τῶν ἄλλων ἐστὶν, ὅταν γε, ὡς εἴρηται, νέον ᾖ τὸ εὐφόρ-
βιον. ἡ δὲ πενταπλάσιον, ἀσθενεστάτη. μέση δ' ἀμφοῖν ἡ τετραπλάσιον ἔχουσα τὸν κηρὸν τοῦ εὐφορβίου. τὸ δὲ ἔλαι-
10 ον, εἰ μὲν οἷα τὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἄκοπα χρίσματα βούλοιο ποιῆσαι, τετραπλάσιον ἐμβαλεῖς τοῦ κη-
ροῦ. εἰ δ' οἵαν ἐπὶ τῶν καταγμάτων τὴν ὑγρὰν κηρωτὴν ἐργαζόμεθα, διπλάσιον. εἰ δὲ καὶ ξηρὸς καὶ ἀλιπὴς
ὁ κηρὸς εἴη, καὶ πλέον τοῦ διπλασίου. τοὔμπαλιν δ' ἀρκέσει προσθεῖναι μέρους ἑνὸς τὸ ἥμισυ τῷ διπλασίῳ, ὡς
γενέσθαι τὸ πᾶν μέτρον τοῦ κηροῦ, δυοῖν καὶ ἡμίσεως μερῶν. ἐμπλαστρῶδες δὲ ποιῆσαι βουληθεὶς τὸ φάρμα-
κον, τῷ κηρῷ μίξεις τὸ ἴσον ἔλαιον. ἐὰν δὲ τὸ περιέχον ᾖ σύμμετρον κατὰ θερμότητα, ὅ, τε κηρὸς παλαιὸς καὶ
αὐχμηρὸς, τό, τε περιέχον ψυχρὸν, ὀλίγῳ πλέον. ὥσπερ γε καὶ ἐὰν ὅ, τε κηρὸς ᾖ λιπαρὸς, τό, τε περιέχον
θερμὸν, ἔλαττον ὀλίγῳ. τὸ δ' ὀλίγον τοῦτο, δωδέκατον ἐστὶ μέρος ἐφ' ἑκάτερα τοῦ μέσου. καὶ γὰρ καὶ ἕνδεκα καὶ
δεκατρεῖς ἐλαίου οὐγγίας ποτὲ ἔμιξα τῇ λίτρᾳ τοῦ κηροῦ κατὰ τὸ ποσὸν τῆς τε συστάσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς τοῦ πε-
ριέχοντος θερμότητός τε καὶ ψύξεως. σπανίως δὲ βραχεῖ πλέον ἢ ἔλαττον, ἵνα δ' ἐπίδεσιν ἔχῃ, καὶ λιπαρότητα
καὶ γλισχρότητα, καὶ μὴ ψαθυρὸν ᾖ, μὴ δ' εὐδιάλυτον, μὴ δ' εὐαπόπτωτον τοῦ χρωτὸς τὸ σκευασθὲν, ἐπέμι-
20 ξα ῥητίνης αὐτῷ, μάλιστα μὲν εἰ παρείη τερμινθίνης ἀληθοῦς. εἰ δὲ μὴ, τῆς γε εὐπορεστάτης, ἣν ὀνομάζουσι
φρυκτήν τε καὶ κολοφωνίαν. ἔστω δ' ἴσος αὐτῆς ὁ σταθμὸς τῷ κηρῷ. φυλάττει γὰρ, οἷς ἂν ἐμβληθῇ φαρμάκοις
τὴν προϋπάρχουσαν σύστασιν, ὅταν γε καὶ αὐτὴ συμμέτρως ἔχῃ. πρόδηλον γὰρ ὅτι καθάπερ ἐν ἅπασι τοῖς
ἄλλοις, οὕτω κἂν τῇ ῥητίνῃ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐστίν. ἐὰν οὖν ποτε φαίνηται λιπαρωτέρα τε καὶ ὑγροτέρα, γι-
νώσκειν χρὴ τὴν ἐκ τοῦ κηροῦ τετηκότος ἐλαίῳ γενησομένην κηρωτὴν, ἑαυτῆς ὑγροτέραν ἐσομένην. ὅλως δ'
ἐπὶ νευροτρώτων, ὅταν ἁμαρτάνηται ποτὲ τῆς ἀκριβοῦς τε καὶ μέσης συστάσεως τῶν ἐμπλαστρωδῶν φαρμά-
κων, ἐπὶ τὸ μαλακώτερον ἄμεινον ῥέπειν, εἰ καὶ μολυνὸν ἔσεσθαι μέλλοι τὸ σκευασθέν. ὡσαύτως δὲ, καὶ ἡ* σύμ-
μετρος τῇ συστάσει πίττα δὲ φυλάττει τὴν τῆς κηρωτῆς σύστασιν. χειρίστη δ' ὡς ἔφην εἰς τὴν τοιαύτην μίξιν ἡ λι-
παρὰ, καθάπερ γε καὶ ἡ ῥητίνη. ἐὰν δ' ὑγρὰν ἐμβάλλῃς ῥητίνην ὁποία κατὰ τὴν σύστασιν ἐστὶν ἡ τερμινθίνη,
τρίτον αὐτῆς μέρος εἶναι τοῦ κηροῦ προσήκει. καὶ αὐτῆς δὲ τῆς τερμινθίνης ἡ νέα πολὺ τῆς παλαιᾶς ἐστὶν
30 ὑγροτέρα. μέμνησθε τοίνυν ὅπερ ἐπὶ κηροῦ καὶ ῥητίνης ἠκούσατε, τοῦτο ἐπὶ πάντων φυλάττειν. οὐ γὰρ τῶν
ξηρῶν καὶ αὐχμηρῶν, ἢ διὰ χρόνον, ἢ διὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς φύσιν, ἀλλὰ τῶν συμμέτρων τῇ συστάσει τοσοῦτον ἑκά-
στου μικτέον ἐστὶν ἐν τῇ συνθέσει τῶν φαρμάκων, ὅσον ἂν ὑπ' ἐμοῦ γεγραμμένον εὑρίσκηται. ἔστω δὴ τὸ συμ-
μέτρως ἔχον δυνάμεώς τε καὶ συστάσεως τοῦ προκειμένου φαρμάκου, κηροῦ μὲν καὶ ῥητίνης φρυκτῆς καὶ
ἐλαίου τὸ ἴσον ἔχειν. αὐτοῦ δὲ τοῦ εὐφορβίου τὸ ἕκτον. ὡς εἶναι λίτραν μὲν ἐκείνων ἑκάστου, τοῦ δὲ εὐφορβίου δύο
οὐγγίας. εἰ δὲ μαλακώτερον αὐτὸ ποιῆσαι βουληθείημεν, ἀρκεῖ τὸ ὄγδοον μέρος ἐμβάλλειν τοῦ εὐφορβίου, του-
τέστιν οὐγγίαν μίαν καὶ ἡμίσειαν, ἐπὶ τοῦ νέου καὶ θερμοτάτου, καθότι προεῖπον εὐφορβίου, τῆς συμμετρί-
ας ταύτης ὡρισμένης. ὡς ἐάν γε παλαιότερον ᾖ, καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενέστερον, εἴρηται πρόσθεν, ὡς πλέον εἶναι
προσήκει τοῦτο τῆς τῶν ἄλλων ἀναλογίας. εἰ δὲ μὴ μόνης ῥητίνης, ἀλλὰ καὶ πίττης ἐμβάλλειν ἐθελήσαιμεν, ἡμί-
λιτρον ἑκατέρας μίξομεν, ὡς εἶναι ἴσον τὸν σταθμὸν τῷ κηρῷ. πολὺ δὲ κάλλιόν ἐστι τὸ φάρμακον, ἐὰν ἀντὶ τῆς
40 ῥητίνης τε καὶ πίττης, πρόπολιν μίξῃ τις ἴσην τῷ κηρῷ. τὸ λιπαρὸν δ' οὐκ ἐχούσης αὐτῆς ὁμοίως ταῖς ῥητί-
ναις, ἐὰν μὲν ἀνεπίδετον ἐθελήσωμεν εἶναι τὸ φάρμακον, ἐμβαλοῦμεν τῆς τερμινθίνης, ἢ τῆς λάρικος ὀνο-
μαζομένης, ἢ καὶ τῆς συγκομιστῆς πευκίνης. ὀνομάζω δὲ συγκομιστὴν μὲν, ἣν ἐν τοῖς γλωσσοκομείοις τε καὶ κε-
ραμείοις κομίζουσι, ξύλα τε πολλὰ καὶ λιθώδη σώματα καθ' ἑαυτὴν ἔχουσαν. ἐὰν δὲ τήξας αὐτὴν διηθήσῃς,
καθαρά τε γίνεται καὶ αὐτὴ τῇ κολοφωνίᾳ καὶ φρυκτῇ καλουμένῃ, καὶ τῶν αὐτορρύτων δὲ καλουμένων
ῥητινῶν ἐγχωρεῖ μιγνύναι. καλοῦσι δ' αὐτὰς ἐν λακεδαίμονι μὲν καὶ τισὶν ἄλλοις χωρίοις, πρωτόρρυτον. ἐν
κιλικίᾳ δὲ καπνέλαιον ὀνομάζουσι τὴν τοιαύτην ῥητίνην, ἁπασῶν τῶν ὑγρῶν ῥητινῶν ὑγροτέραν τε καὶ θερ-
μοτέραν, καὶ λεπτομερεστέραν οὖσαν. ὥσθ' αὕτη μὲν συντελέσει τῇ τοῦ συντιθεμένου φαρμάκου δυνάμει. καὶ
μάλιστ' αὐτὴν ἐμβάλλειν προσήκει, ὅταν ἄτονον ᾖ τὸ εὐφόρβιον. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἄλλων ῥητινῶν εὐωδεστέρα, καθάπερ
ἡ τερμινθίνη καὶ ἡ ἐλατίνη. λέλεκται δ' ἔμπροσθεν, ὅτι θερμοτέρα ἐστὶ τῆς τερμινθίνης ἡ ἐλατίνη. ταύτης δὲ,
50 ἡ στροβιλίνη. διαφέρει δὲ τῶν εἰρημένων ῥητινῶν τό, τε στροβίλινον ὀνομαζόμενον φύσημα, καὶ τὸ πιτύινον, ξη-
ρὸν καὶ ἀλιπὲς καὶ αὐχμηρὸν, ἑκάτερον ἐν τάχει γιγνόμενον, ὡς ἐν ὅλμῳ τε κόπτεσθαι καὶ διαττᾶσθαι κοσκί-
νῳ. διὰ τοῦτ' οὖν ἄχρηστα μέν ἐστι ταῦτα πρὸς τὴν τοῦ προκειμένου σύνθεσιν φαρμάκου. συνεχέστατα δ' ἐχρησά-
μην, ὅταν ᾖ τὸ εὐφόρβιον αὐτοετές. τῇ δὲ συνθέσει τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ κηροῦ καὶ τῆς φρυκτῆς ῥητίνης, ἑκά-
στου λίτραν μίαν. ἡμίλιτρον δὲ, τῆς λιπαρᾶς πίσσης. καὶ τούτοις τακεῖσιν, εὐφορβίου μίγνυμι δύο οὐγγίας. εἰ
δ' ἀσθενέστερον εἴη, τρεῖς. εἰ δὲ τερμινθίνης ἐθέλοις μίξαι τῷ κηρῷ, μόνην. εἰς σύμμετρον αὔξησοι τὸ φάρμακον σύ-
στασιν, ἐὰν τριπλάσιος ὁ κηρὸς ᾖ, τῆς τερμινθίνης ὑγρᾶς καὶ νέας οὔσης. ἐξηρασμένης δ' ὑπὸ χρόνου, μίξεις
ἐλαίου τὸ ἥμισυ τοῦ σταθμοῦ τῆς τερμινθίνης. ὅλον δὲ τοῦτο τὸ ἐκ τῶν τριῶν μιχθὲν τοῦτ' ἐλαίου λέγω καὶ τοῦ
κηροῦ, καὶ τῆς τερμινθίνης, ὅταν γένηται λίτρας μιᾶς καὶ ἡμισείας τοῦ εὐφορβίου τοῦ αὐτοετοῦς προσλή-

ψεται μίαν οὐγκίαν. εἰ δὲ μὴ τοιοῦτον εἴη, μίαν καὶ ἡμίσειαν. ὅπερ δ' οὖν γ' ἔμπροσθεν εἶπον ἤδη πολλάκις, ἄμεινόν ἐστιν ἡμῖν τὸ εὐφόρβιον αὔξειν ἀνάλογον τῷ χρόνῳ. καὶ μέν τοι κἂν ἐπιτεθὲν τῷ τετρωμένῳ τὸ φάρμακον, ἐν τῇ πρώτῃ χρήσει φαίνεταί πως ἀσθενέστερον, ἄμεινόν ἐστιν ἐλαίῳ τὸ εὐφόρβιον λειώσαντα μιγνύειν αὐτὸ τῷ ἐμπλαστρώδει φαρμάκῳ προμεμαλαγμένῳ κατὰ τὰς χεῖρας. οὕτως γὰρ ποιούντων ἑτοίμως ἑνοῦται. κατ' αὐτὴν δὲ τὴν πρώτην σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου, κάλλιόν ἐστιν τὴν κηρωτὴν ἑψημένην ἰδίᾳ προκατασκευάσαντα μιγνύειν οὕτω τῷ λελειωμένῳ μετὰ τοῦ ἐλαίου εὐφορβίῳ. καταχυθέντων γὰρ αὐτοῦ τῶν τετηκότων ἐν τῇ θυίᾳ αἱ καλούμεναι πολλάκις ἀχνοειδεῖς γίγνονται, καὶ μάλιστ' ἐὰν ᾖ τὸ περιέχον ψυχρόν. ὕδατος δὲ βάλλειν τηκομένῳ τῷ κηρῷ μετὰ τῆς ῥητίνης οὐκ ἀναγκαῖον, ὡς ἐγὼ κατ' ἀρχὰς ἐποίουν ἐπιμιγνὺς αὐτῷ τοσοῦτον, ὅσον ἔμελλεν ἀναλίσκεσθαι κατ' αὐτὴν τὴν ἕψησιν.

10 Τὸ διὰ τῶν τηκτῶν συντιθέμενον φάρμακον.

Τηκτὰ καλῶ φάρμακα, τά τε διὰ πυρὸς ὁμιλίας τηκόμενα καὶ τὰ δι' ὑγρῶν τινῶν, οἷον ὕδατος, ὄξους, οἴνου. δι' ὄξους μὲν οὖν τήκεται πυρὸς χωρὶς, ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, καὶ σαγαπηνὸς ὀπός. ὅ, τε τοῦ πάνακος ὁμοίως, ὃν ἐν συνθέτῳ προσηγορίᾳ, καλοῦσιν ὀποπάνακα. διὰ πυρὸς δὲ, πρόπολις, κηρὸς, ῥητίνη, λάδανον, στέαρ, χαλβάνη. βέλτιον δὲ ταύτην ἐπὶ διπλοῦ σκεύους τήκειν. ὀνομάζομεν δὲ οὕτως, ὅταν ἐν κακκάβῃ θερμὸν ὕδωρ ἐγχύσῃ, σκεῦος ἕτερον ἐνίσταται μετὰ τῶν τηκτῶν ἔχον καὶ τὴν χαλβάνην, ὑποκαιομένης τῆς κακκάβης. ἔστω δέ σοι καὶ τοιοῦτον ἐσκευασμένον τι φάρμακον, ἓν μὲν πάντως, ἄμεινον δὲ καὶ δύο. ἔσται δ' αὐτῶν τὸ μὲν ἰσχυρότερον, τοιόνδε. Ὀποπάνακα διαλύσας ὄξει, λείωσον ἐπιπλεῖον. εἶτα τήξας ἐπὶ πυρὸς πρόπολίν τε καὶ χαλβάνην καὶ ῥητίνην τερμινθίνην μίξον τῷ ὀποπάνακι. τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἑκάστου μέρος, ἓν ἔστω. τῆς δὲ προπόλεως, ἓξ νέας τε καὶ λιπαρᾶς οὔσης. εἰ δὲ ξηρὰ καὶ παλαιὰ τύχοι βέλτιον μὲν, μηδόλως χρῆσθαι τῇ
20 τοιαύτῃ. εἰ δὲ ἀπορείης τῆς ἑτέρας, δύο μέρη μίξεις, οὐχ ἕν. εἰ δὲ μὴ παρείη σοι πρόπολις, ἀντ' αὐτῆς ἔμβαλλε λιπαρὰν πίτταν, οἷα ἐστὶν, ἥ τε βρυττία, καὶ ἡ ἐκ τῶν κατὰ τὸν πόντον χωρίων κομιζομένη, λιπαρά τε ἅμα καὶ εὐώδης, ἣν εἰς τὸ μέλαν ἀμαράκινον ἐμβάλλουσιν ὁποῖον ἔμπροσθεν ἅπαν ἐσκεύαζετο. νυνὶ γοῦν καὶ χωρὶς αὐτῆς ὑπόλευκον ἀμαράκινον συντιθέασιν. εἰ δὲ καὶ τῆς τοιαύτης ἀπορείης, τῇ ἄλλῃ χρῶ, μετὰ τοῦ καὶ τὴν τερμινθίνην, ὡς εἴρηται, διπλασιάζειν. ἐγὼ δέ ποτε καὶ μόνον ἐπέθηκα τὸ διὰ τῆς λιπαρᾶς πίττης φάρμακον, ᾧ καὶ πρὸς τοὺς λυσσοδήκτους χρῶμαι. μόνην γὰρ τοῦτο τὴν λιπαρὰν ἔχει πίτταν ἡψημένην ἐν ὄξει δριμεῖ κατὰ συμμετρίαν τοιάνδε. Ξέστης εἷς ῥωμαϊκὸς τοῦ ὄξους, μία δὲ λίτρα τῆς πίττης, τοῦ δ' ὀποπάνακος, τὸ τέταρτον μέρος τῆς λίτρας. ὅπερ ἐστὶν οὐγκίαι τρεῖς. τοῦτο τὸ φάρμακον, οὐκ ἐᾷ τῶν λυσσοδήκτων συνουλωθῆναι τὸ ἕλκος. ἐπιτήδειον δ' ἐστὶ καὶ τοῖς νενυγμένοις νευρῶδές τι μόριον, οὐκ ἐῶν μύσαι τὸ στόμιον τοῦ νύγματος. ἀλλ' ἐπεὶ σκληρόν ἐστιν, ἐπὶ μόνων τῶν σκληρῶν σωμάτων αὐτῷ χρηστέον, ὁποῖα τά τε τῶν σκαπανέων εἰσὶ καὶ θεριστῶν. εἰ δὲ
30 μόνον ὑμῶν τινὶ παρείη τοῦτο, τοῦ νενυγμένου, παιδὸς ὄντος, ἢ γυναικὸς, ἢ ἁπαλοσάρκου τινὸς, ἄμεινον τήκειν αὐτὸ, μετά τινος τῶν διαφορητικῶν μύρων, ἀμαρακίνου τε καὶ ὀποβαλσάμου μάλιστα. δευτέρου δὲ ἰρίνου καὶ κομμαγηνοῦ. μὴ παρόντων δὲ τούτων, λευκίνου τε καὶ σουσίνου, καὶ κυπρίνου. καὶ τούτων δ' ἀπορῶν, ἐλαίῳ τῆξον αὐτὸ παλαιῷ. ἢ εἴπερ ἐν ἀλεξανδρείᾳ τύχοις ὤν, κικίνῳ τε καὶ ῥαφανίνῳ. πλεῖστα γὰρ ταῦτα κατ' ἐκείνην τὴν πόλιν ἐστὶν, ὥσπερ γε καὶ καθ' ὅλην τὴν αἴγυπτον. οὐ χαλεπῶς δ' εὐπορούμενον ἐν τοῖς χωρίοις ἐκείνοις ἐστὶ καὶ τὸ σινάπινον ἔλαιον, οὗ καὶ αὐτοῦ μίξας ποτὲ μέρος, εὔδηλον ὅτι δριμύτατον ἐργάσῃ φάρμακον, ὡς πρὸς τὸ διανοίγειν τὰ μεμυκότα νύγματα, πρόδηλον δ' ἐστὶν ἐκ τῶν εἰρημένων κἂν σαγαπηνὸν ἀντὶ ὀποπάνακος ἐν θυίᾳ δι' ὄξους προλειώσας, ἐπιχέοις αὐτῷ τετηκυῖαν ῥητίνην καὶ πρόπολιν, καὶ στέαρ τι τῶν δριμυτέρων, ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἔσται τὸ φάρμακον. Ἕτερον δὲ μαλακώτερον γένος τῶν τηκτῶν ἐστι φαρμάκων, ὄξους δ' οὐκ ἔχον, ὃ διὰ τῶν ῥητινῶν καὶ προπόλεως καὶ στεάτων σκευάζεται μόνον, ἐπεμβαλλομένου καὶ κηροῦ διὰ τὴν
40 σύστασιν. εὐαφέστερον γὰρ ἐκ τῆς μίξεως αὐτοῦ γίγνεται τὸ φάρμακον. ἔστω δὲ λεπτομερές τε καὶ δριμὺ τὸ στέαρ. ὁποῖον ἐστὶ τὸ λεόντειον, καὶ παρδάλειον. ὑαίνης τε καὶ ἄρκτου μετὰ ταῦτα περὶ δὲ τοῦ χηνείου τί δεῖ καὶ λέγειν, καὶ μάλιστα ὅταν ἐξ ἀγροικίας ὦσιν οἱ χῆνες. ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ ταύρου παλαιωθὲν, ἐπιτήδειον εἰς ταῦτα καὶ τὸ τοῦ τράγου. μικτῆς γὰρ ὄντα φύσεώς τε καὶ δυνάμεως, ἐπειδὴ γλώδη τέ ἐστι καὶ δριμέα, τῷ χρόνῳ πρὸς τὸ δριμύτερον ἀποκλίνει, παραπλησίως δηλονότι τοῖς πλείστοις τῶν παλαιουμένων. οὕτω γάρ τοι καὶ αὐτὸ τὸ χοίρειον στέαρ, ἁπάντων ὂν μαλακώτατον, ἐν τῷ χρόνῳ δριμύτητα προσκτᾶται. ταυτὸν δὲ τοῦτο καὶ οἶνος καὶ ὄξος καὶ μέλι πέπονθεν. ἐν δὲ τῷ γένει τῶνδε τῶν φαρμάκων, εἰσὶ καὶ οἱ μυελοί. κάλλιστος δ' αὐτῶν, ὅ τ' ἐλάφειός ἐστι καὶ ὁ μόσχειος. πιτυαὶ δριμύτεραι τῶνδε. καὶ πλησίον ἤδη τοῦ σφοδροτέρου γένους τῶν φαρμάκων εἰσίν. ἔχειν οὖν ὑμᾶς ἀξιῶ καὶ τῶν τοιούτων τι φαρμάκων, ἵνα ὅταν ὑπό τινος τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, ἀμετρότερον δηχθὲν, ἀγανακτήσῃ τὸ τετρωμένον μόριον, ἐλαίῳ προκαταντλήσαντες αὐτὸ τῶν τοιούτων τινὶ σκεπάζη-
50 ται. παρηγορηθέντος γὰρ οὕτως αὐτοῦ πάλιν ἐπὶ τὴν ἀπονιστικὴν ἀγωγὴν ἐπανελθεῖν ἔξεστιν. ἐγὼ γοῦν ἐπιλυθέντος ποτὲ τοῦ νευροτρώτου μορίου θεασάμενος ἠρεθισμένον τὸ τραῦμα, παρόντος κατὰ τύχην ὑγροῦ φαρμάκου, τοῦ διὰ τῶν στεάτων ὠτικοῦ, θερμήνας ἐπ' ἀγγείου διπλοῦ, τοῦτο κατὰ τοῦ πεπονθότος ἐπιθεὶς μορίου, ταχίστην ὠφέλειαν ἐξ αὐτοῦ γενομένην εἶδον αὐτῇ τῇ τοῦ κάμνοντος αἰσθήσει. παραχρῆμα γὰρ ἀνώδυνος ἐγένετο. καὶ κατὰ ταῦτα λυσάντων ἡμῶν αὐτὸ, κατὰ φύσιν ἔχειν ἐφαίνετο.

Περὶ τοῦ διὰ κόπρου περιστερῶν συντιθεμένου φαρμάκου.

Τῶν ἐν τοῖς ἀγροίκων πύργοις περιστερῶν, ἡ κόπρος ἐστὶ δριμεῖα. καί ποτε αὐτῇ κατ' ἀγρὸν ἐχρησάμην, ἐπὶ νευροτρώτου νεανίσκου. καὶ τοῦτο θεασάμενος εἷς προνοούμενος τοῦ χωρίου γεωργὸς, ἦν γὰρ οὐκ ἀσύνετος, ἀπομιμησάμενος, ἀεὶ χρῆται καὶ θεραπεύει τοὺς τρωθέντας τὰ νεῦρα. ἔστι δὲ ἥ τε σύνθεσις καὶ ἡ χρῆσις ἡ αὐτὴ τῷ δι' εὐφορ-

βίου φαρμάκῳ, τῶν ἄλλων ὡσαύτως ἐχόντων. ἀντὶ δὲ τοῦ εὐφορβίου τῆς κόπρου βαλλομένης. λείπεται δὲ ἡ κόπρος αὐτη τοῦ εὐφορβίου τῇ λεπτομερείᾳ. καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἀγροῖς ἐπὶ σωμάτων σκληρῶν ἐστὶ χρήσιμος. ἔμιξα δέ ποτε αὐτὴν καὶ τοῖς μεταλλικοῖς, ἕνεκα πείρας, εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς συντρίβων αὐτοῖς δι' ὄξους ἐν ἡλίῳ, καθάπερ ἀρτίως εἶπον. καὶ πολὺ δριμύτερον ἐγένετο τὸ φάρμακον, ὥσπερ καὶ ὅταν ἰὸν ἄκαυστον λάβῃ.

Περὶ τοῦ διὰ βοτανῶν συντιθεμένου φαρμάκου.

Καὶ διὰ τῶν λεπτομερῶν βοτανῶν, πρὸς τοὺς νευροτρώτους συνέθηκα φάρμακον ἐν ἀρχῇ μὲν διὰ δικτάμνου καὶ ἀμαράκου καὶ ἀριστολοχίας μόνον, ὕστερον δὲ καὶ διὰ ἄλλων ἐμαυτοῦ πειρώμενος, εἰ καλῶς στοχάζομαι τῆς συνθέσεως αὐτῶν. καὶ πάντα τοῦ τέλους ἔτυχον. αἱ δ' ἐπιτήδειοι πρὸς τοῦτο βοτάναι πικραὶ γευομένῳ ἔσονται ἄνευ στύψεως. ἢ δριμεῖαι μὲν, οὐ μὴν ἀμέτρως γε. τοιαῦται δ' εἰσὶ πρὸς ταῖς εἰρημέναις, τὸ, τε μαρον καὶ
10 τὸ ἀμάρακον. καὶ τὸ πόλιον ἀργεμώνη τε καὶ χαμαιπίτυς. καὶ κενταύρειον, ὅσας τ' ἄλλας ἐν τῇ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων διδασκαλίᾳ δίηλθον. ὥσπερ καὶ αἱ ῥίζαι τῶν τε ἀριστολοχιῶν ἁπασῶν, καὶ δρακοντίου καὶ σικύου ἀγρίου. καὶ βρυωνίας καὶ ἀλθαίας, καὶ ἴρεως, ἀκόρου τε καὶ μήου, καὶ ἀσάρου καὶ φοῦ, καὶ γεντιανῆς, καὶ πάνακος. πάντων γὰρ ἔχετε τῶν τοιούτων τὴν ὕλην ἐν τοῖς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασιν. οὐ μόνον δ' ἐπίστασθαι χρὴ τὰς τε ῥίζας καὶ ὅλας τὰς βοτάνας, κόπτοντας ἀκριβῶς, διαττᾷν λεπτοτάτοις κοσκίνοις, ἀλλὰ καὶ λειοῦν αὖθις ἐπιμελῶς, ὡς τὰ ξηρὰ κολλύρια, μέχρι τοῦ χνοώδη γενέσθαι. τὸ παχυμερὲς γὰρ, οὐδὲν ὀνίνησι τοὺς νευροτρώτους, δεομένοις φαρμάκων ὡς εἴρηται λεπτομερῶν. ἀναλαμβανέσθω δὲ κηρωτῇ ὅλῃ τινὶ τὸ διαττηθέν τε καὶ λειωθὲν, συμμετρίᾳ τὴν ἀναλογίαν ἐχούσῃ τὴν προειρημένην κατὰ τὸ εὐφόρβιον. ὅσον γὰρ ἐν ἐκείνῳ τοῦ διετοῦς εὐφορβίου, τοσοῦτον ἐν τούτοις δικτάμνου τε καὶ μήου καὶ ἀκόρου βλητέον, ὅσα τ' ἄλλα τούτοις ὁμοίως ἐστὶ θερμὰ γευομένοις. ὅσον δ' ἐν ἐκείνοις ἐστὶ τοῦ τριετοῦς, τοσοῦτον ἐν τούτοις, ἀριστολοχί-
20 ας, ἴρεώς τε καὶ δρακοντίου, καὶ γεντιανῆς, ὅσα τ' ἄλλα παραπλησίως τοῖς δὲ πικρά ἐστιν.

Περὶ τῶν πολυτελῶν σκευασιῶν τῶν πρὸς τοὺς νευροτρώτους φαρμάκων.

Οὐκ ἄχρηστον ἂν εἴη, καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπίστασθαι φάρμακα. χρεία γὰρ αὐτῶν ποτὲ γίγνεται σπανιώτερον, ὥσπερ τῶν εὐτελῶν πολλάκις. ὅπου γάρ τις οὐ πλείους ἔχων πεντακοσίων μυριάδων ἀνὴρ φιλοφάρμακός τε καὶ φιλίατρος, οὐδενὶ τῶν εὐτελῶν ἠξίου χρῆσθαι, πολὺ μᾶλλον ἤτοι πλούσιός τις, ἢ καὶ μόναρχος, εὐθὺς τε ἅμα καὶ πολλοῦ σκευαζόμενον ἀργυρίου βουληθήσεται τοιοῦτον ἔχειν φάρμακον. τοῦ δὲ ἱστορηθέντος μοι πλουσίου κατὰ τὸ πρῶτον τῶν περὶ τῆς διὰ τῶν σφυγμῶν προγνώσεως μέμνημαι χωρὶς ὀνόματος, ὥσπερ καὶ νῦν, ὁποῖος τις ἦν ἐκ δυοῖν αὐτοῦ τοιῶνδε, μαθήσῃ πράξεων. ἕλκος οἰκέτου κακόηθες ἐπειρᾶτο θεραπεύειν αὐτός. ὡς δὲ οὐδὲν ἤνυσεν, ἐνεχείρισεν ἐμοὶ τὸν ἄνθρωπον, ἰδών τε θεραπευθέντα, τοῦ φαρμάκου τὴν γραφὴν ᾔτει, μὴ γιγνώσκων πολλὰς μὲν εἶναι διαφορὰς τῶν κακοήθων ἑλκῶν, πολλὰς δὲ τῶν φαρμάκων, ἀλλ' οἰόμενος ἓν φάρμακον δύνα-
30 σθαι θεραπεύειν ἅπαντα. μηδὲ νοῶν μή τε τεχνικῶς αὐτῷ χρωμένου τοῦ προσφέροντος, ὡς ἤκουσεν, ἐκ τίνων συνέκειτο, καὶ ἦν ἅπαντα εὔωνα, ταῦτα μὲν ἔφη τοῖς πρoσαίταις φύλαττε, τῶν πολυτελεστέρων δέ τι δίδαξόν με. καὶ μέντοι καὶ παιδαρίου χρονίαν ἐπὶ διάθεσιν ἔχοντος, ὡς αὐτὸς ἐπὶ πολλοῖς οἷς ἐχρήσατο φαρμάκοις ἄνευ μεθόδου μηδὲν ὤνησεν, ἐμοὶ κἀκεῖνο τὸ παιδάριον ἐκέλευσε προσαχθῆναι θεραπευθησόμενον. ὕστερόν τε γνοὺς αὐτὸ διά τινος τῶν ἐπιτυχόντων θεραπευθὲν, οὐκ ἠξίωσε λαβεῖν τοῦ φαρμάκου τὴν γραφήν. οὗτος τοίνυν αὐτὸς ἑωρακὼς πολλοὺς τῶν νευροτρώτων, ἀποκοπέντας τε δακτύλους καὶ σαπέντας, ἐνίους δὲ καὶ τελευτήσαντας, ἢ κυλλωθέντας, εἶτα γνοὺς, ὅτι μηδεὶς ἐκινδύνευσε τῶν ὑπ' ἐμοῦ θεραπευθέντων, ἅπαντες δὲ διὰ ταχέων ὑγιεῖς ἐγένοντο, φάρμακον ἠξίου τι παρ' ἐμοῦ λαβεῖν, εὔπορόν τε ἅμα καὶ πολυτελὲς, ὃ τοὺς νευροτρώτους δυνήσεται θεραπεύειν. ἐγὼ δὲ πολλὰς ἤδη πολλάκις ἐδεδώκειν ἑταίροις τε καὶ φίλοις ἰατροῖς γραφὰς αὐτοσχεδίους κατὰ τὴν προγεγραμμένην μέθοδον, ὅπως ὑπὸ τῶν ἐκβάσεων ὁ τῆς συνθέσεως αὐτῶν λόγος βεβαιοῦ-
40 ται. πολυτελὲς δ' οἷον ἐκεῖνος ἐβούλετο πένησιν ἀνθρώποις, οὐκ ἂν ἔδωκα, νομίζων ἄμεινον εἶναι διὰ τῶν εὐπορίστων γίγνεσθαι τὰς ἰάσεις. ὡς οὖν ὁ πλούσιος ἠξίωσεν εὐπόνου τε καὶ πολυτελοῦς φαρμάκου λαβεῖν τινὰ σύνθεσιν, ἔδωκα πλείους αὐτῷ γραφὰς, κατὰ τὴν προειρημένην μέθοδον ποιήσας ὧν πειραθῆναι σπεύδων ἐκεῖνος, ἐκέλευσε τοῖς ἐλευθέροις τε καὶ δούλοις ἀναζητεῖν αὐτῷ νευροτρώτους. εὐδοκιμησάντων δὲ τῶν φαρμάκων ὑπὲρ ἅπασαν ἐλπίδα, πρῶτον μὲν ἐπῄνεσεν ὡς ἀφθόνως αὐτῷ κοινωνήσαντά με τῶν γραφῶν, εἶτα καὶ δώροις ἐτίμησε. καὶ γὰρ ἦν ἕτοιμος καὶ εἰς τὰ τοιαῦτα. τῶν δοθέντων δ' αὐτῷ φαρμάκων ἡ σύνθεσις ἦν τοιάδε.

Κινναμώμου, δικτάμνου, καὶ μάρου. μ. δραχμὰς ἀνὰ ἑκάστου. καὶ γὰρ εὐώδη καὶ λεπτομερῆ ταῦτ' ἐστί. τὸ δὲ ἀμάρακον, ὡς οὐκ εὐῶδες, ἐνενόησα μηδόλως μιγνύειν. εἶτ' ἐπεὶ δυσπόριστον ἦν ἐν Ῥώμῃ, καθάπερ καὶ τὸ μάρον, ἑώρων δὲ ἐκεῖνον χαίροντα τοῖς δυσποριστοῖς, ὥσπερ γε καὶ τοῖς πολυτελέσι, προσέθηκα τῇ γραφῇ κἀκείνου βραχύ τι μέρους ἑνὸς, ὡς οἶμαι τέταρτον ἢ πέμπτον. ταῦτα κοπέντα καὶ σηθέντα λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, μιγνύειν ἐκέλευσα κη-
50 ρωτῇ δι' ὀποβαλσάμου τοῦ ἀρίστου, καὶ κηροῦ τυῤῥηνικοῦ. σύμμετρον δ' ἐστοχασάμην εἶναι, τοῦ κηροῦ μὲν ὀκτὼ ποιήσασθαι μέρη, τοῦ δὲ ὀποβαλσάμου δέκα. χάριν δὲ τοῦ μὴ ψαθυρὸν εἶναι τὸ φάρμακον, ἀλλ' ἡνωμένον πως ἑαυτῷ. καὶ τῆς τερμινθίνης ῥητίνης ἔμιξα μέρος ἓν, οὔσης καὶ αὐτῆς εὐώδους, ὅταν ᾖ καλλίστη. γενναιότερον δ' ὡς ἔφην εἰ βούλοιο ποιῆσαι τὸ φάρμακον, οὐχ ἓν μέρος ἑκάστης τῶν εἰρημένων βοτανῶν ἐμβάλλῃς, ἀλλὰ πλέον ὡς ἓν καὶ ἥμισυ γενέσθαι. τοῦτ' οὖν ὑπὸ τῆς πείρας ἐμαρτυρήθη τὸ φάρμακον. ἕτερον δὲ δεύτερον ἐπ' αὐτῷ διὰ τῆς αὐτῆς κηρωτῆς καὶ ὀποῦ τοῦ κυρηναίου συντεθὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν τῷ εὐφορβίῳ τῆς μίξεως γενομένης, ἄλλο τε τρίτον ἐκ τῆς μίξεως ἀμφοῖν συντεθέν. καὶ τὸ τέταρτον ἐπ' αὐτοῖς τῆς στακτῆς σμύρνης προσλαβόν. ἐφ' ὧν δὲ γυμνόν ἐστι τὸ νεῦρον, ἐπὶ τούτων τὴν μὲν κηρωτὴν ἐκ κηροῦ τοῦ καλουμένου μυρεψικοῦ, καὶ μύρων τῶν παρὰ Ῥωμαίοις ὀνομαζομένων σπικάτου καὶ φουλιάτου συνέθηκα. δωδέκατον δ' αὐ-

τῇ μυρσίνῃ ἔμιξα πομφόλυγος, εἴτε πεπλυμένου λέγειν ἐθέλοις ἀρρενικῶς, εἴτε πεπλυμένης θηλυκῶς. οὐδὲν γὰρ ὁποτέρως ἂν εἴποις, οὔτ᾽ ὠφελήσεις, οὐδὲ βλάψεις τὸ φάρμακον. ἔστι δέ σοι καὶ διὰ τοῦ τυρρηνικοῦ κηροῦ σκευάζειν αὐτό. πάρεστι δὲ καὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων μύρων, τὸν μὲν τυρρηνικὸν κηρὸν τῆξαι διὰ νάρδου καινῆς, τῷ διπλοῦ δηλονότι σκεύους. κοινὸν γὰρ τοῦτο ἐπὶ πάντων τῶν μύρων. ξυνθείσῃ δὲ τῇ κηρωτῇ, μίξεις νάρδου στάχυος, καὶ ἀμώμου καὶ φύλλου μαλαβάθρου καὶ πομφόλυγος πεπλυμένου τὸ ἴσον ἑκάστου. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν νύξεων ὡς εἴρηται, δριμυτέρων ἐστὶ χρεία φαρμάκων ἀνεῳγμένον ἀεὶ φυλαττόντων τὸ τραῦμα. τοῖς γεγυμνωμένοις δὲ, τὰ μέτρια ἐν στύψει ἔχοντα μετὰ διαφορητικῆς ἀδήκτου δυνάμεως προσφέρεσθαι χρή. στύψεως δὲ μέτεστι μέν τι καὶ τῷ ἀμώμῳ, μᾶλλον δ᾽ αὐτοῦ τῷ τε τῆς νάρδου στάχυϊ, καὶ τῷ τοῦ μαλαβάθρου φύλλῳ.

Περὶ τῶν τοῖς ἄλλοις ἰατροῖς εἰρημένων φαρμάκων ἐπὶ τῶν νευροτρώτων.

Τὴν μὲν ὅλην ἀγωγὴν τῆς θεραπείας τῶν νευροτρώτων, ἣν ἐγὼ κατά τινα πρόνοιαν θεῶν ἐποίησα, τῶν πρὸ ἐμοῦ πρεσβυτέρων οὐδεὶς ἔγραψε. φάρμακα μέντοι τινὲς νευροτρώτους θεραπεύειν ἐπαγγελλόμενα, συνέθεσαν ἄνευ διορισμοῦ τε καὶ τρόπου χρήσεως ποικίλου, μήτε τὴν ἐπὶ τῶν στενῶν νυγμάτων ἀγωγὴν, ὁποία τις ἔσοιτο δηλώσαντες, μήτε τὴν ἐπὶ τῶν εὐρυτέρων τρώσεων, ἢ γεγυμνωμένου νεύρου, ἢ τένοντος, ἢ τεθλασμένου. πολὺ δὲ μᾶλλον, οὐδ᾽ εἰ φλεγμαίνειν ἤδη τὸ πεπονθὸς εἴη μόριον, ἢ καὶ πλησίον ἥκει γαγγραινώσεως. ἐγὼ δέ τινα τῶν καθ᾽ ἡμᾶς ἰατρῶν εὗρον χρώμενον φαρμάκῳ παραπλησίως τοῖς ὑπ᾽ ἐμοῦ διὰ τῶν μεταλλικῶν σκευαζομένοις, ἀδιορίστως μὲν καὶ αὐτὸν, ἀλλ᾽ ἐπεὶ δι᾽ ὀλίγων τῶν αὐτοφυῶν ἐπυθόμην αὐτὸ συγκεῖσθαι, τὸ δ᾽ ἐκ τῶν πολλῶν σύνθετον, ἐγὼ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἤμην ἐσκευακὼς, ἐνενόουν ἀφελὼν τὰ πλείω, καὶ δι᾽ ὀλίγων ἄλλο συνθεὶς αὖθις ἐπισκέψασθαί τε καὶ βασανίσαι διὰ τῆς πείρας, εἴτε πολλῷ τινὶ τοῦ πολυμιγμάτου φαίνοιτο λειπόμενον, εἴτε ὀλίγῳ. περὶ παντὸς οὖν ἐποιησάμην, καὶ τὸ παρὰ τοῦ καθ᾽ ἡμᾶς ἰατροῦ λαβεῖν τὴν γραφὴν, καὶ παραχρῆμα σκευάσας, παραπλήσιον ἔχον εὗρον ἐπαγγελίαν τε δύναμιν αὐτὸ τῷ ποικίλῳ. Τούτου μὲν οὖν ἡ γραφὴ τῆς συνθέσεως ἐστὶ τοιάδε. Κηροῦ, οὐγγίας ς΄. ἐλαίου, οὐγγίας θ΄. μίσυος δραχμὰς ς΄. χαλκίτεως δραχμὴν α΄. λεπίδος χαλκοῦ οὐγγίας β΄ S. λιβανωτοῦ οὐγγίαν α΄ S. χαλβάνης οὐγγίαν α΄. ἐν ὄξει δριμεῖ προσλελειωμένοις τοῖς μεταλλικοῖς ἐπιμελῶς, τακέντα καταχύσαι τὰ τηκτὰ, τουτέστι τὸν κηρὸν καὶ τὴν χαλβάνην. Τοῦτο τὸ φάρμακον οὐκ οἶδα τίς ὁ συνθεὶς ἐστίν. οὔτε γὰρ παρ᾽ Ἀσκληπιάδῃ τῷ φαρμακίωνι τὴν γραφὴν εὗρον, οὔτε παρὰ Γεβῶνα, οὔτε παρ᾽ Ἀνδρομάχῳ, καίτοι πάντων τῶν πρεσβυτέρων ἰατρῶν, ἄριστα φάρμακα γραψάντων. εὔδηλον δὲ ὅτι μήτε παρὰ Ἥρᾳ τῷ Καππαδόκῃ, μὴ δὲ Μαντίᾳ, μὴ δὲ Ἡρακλείδῃ τῷ Ταραντίνῳ, πολλὴν ἐμπειρίαν φαρμάκων ἐσχηκόσιν. ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῖς περὶ τὸν Ἀρχιγένην, ἢ Φίλιππον, ἢ τινὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. καὶ Σωρανοῦ δὲ τὰ περὶ φαρμάκων γεγραμμένα ἀναγνοὺς ἅπαντα, καὶ Μενεκράτει καὶ Κρίτωνι, καὶ Δαμοκράτει, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι δόξαν ἴσχουσιν ἐπὶ τῇ γνώσει τῶν φαρμάκων, παρ᾽ οὐδενὶ τουτὶ τὸ γεγραμμένον ἄρτι φάρμακον εὗρον. ἃ δ᾽ ἐστὶ παρὰ τοῖς ἀνδράσιν οἷς εἶπον, ἐφεξῆς γεγραμμένα δηλώσω. τὴν ἀρχὴν δὲ ἀπὸ τοῦ φαρμακίωνος Ἀσκληπιάδου ποιήσομαι, κατὰ τὸ τρίτον τῶν ἐκτὸς φαρμάκων, ἃ καὶ Μάρκελλος ἐπιγράφει, κατὰ λέξιν οὕτως γράψαντος. Ἀνδρομάχου αἰγυπτία ἔναιμος θαυματικὴ ὡς Ἀσκληπιάδης ἀναγράφει. ποιεῖ πρὸς νεύρων διακοπὴν καὶ μυῶν. ποιεῖ πρὸς νύγματα, περιθλάσεις, παραρρίμματα, λυγίσματα. ποιεῖ πρὸς ἀποστήματα. ἔστι δὲ καὶ ὀφθαλμιώντων παρακόλλημα. ποιεῖ κεφαλαλγικοῖς. καὶ πρὸς πολλὰς διαθέσεις χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. Λιθαργύρου, κηροῦ, ἀνὰ δραχμὰς ρμδ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς οβ΄. τερμινθίνης, δραχμὰς λς΄. ἐρίων οἰσυπηρῶν κεκαυμένων, δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς η΄. λεπίδος στομώματος, δραχμὰς η΄. λιβάνου, δραχμὰς η΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης, δραχμὰς η΄. ἐλαίου κικίνου κοτύλας γ΄. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον, καὶ ὅταν μεταβάλλῃ, ἐπίβαλλε κηρὸν, ῥητίνην. καὶ ὅταν ἀμόλυντον γίνηται, ἐπίβαλλε ἀμμωνιακὸν πλατύνας. καὶ τότε τὰ οἰσυπηρὰ ἔρια καὶ τὰ λοιπά. τοῦτο τὸ φάρμακον ὅσῳ πολυχρηστότερον ἐγένετο προσλαβὸν τὴν λεπίδα τοῦ στομώματος, οὕτω φαυλότερον ἐπὶ τῶν νευροτρώτων ἐγένετο. εἰ μὲν γὰρ νύγμα μόνον εἴη, καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς περιττή. χωρὶς γὰρ τοῦ προλελειῶσθαι χρόνῳ πλείονι δι᾽ ὄξους δριμέος, οὐδὲν τῶν μεταλλικῶν ἐπὶ τούτων χρήσιμον. ἐπὶ μέντοι τῶν γεγυμνωμένων νεύρων καὶ τενόντων, ἀγαθὸν ἂν εἴη φάρμακον. εἰ δὲ καὶ ἤδη φλεγμαίνει, τήκειν αὐτὰ προσήκει διὰ ῥοδίνου, καὶ οὕτως ἐμμότῳ χρῆσθαι. χωρὶς δὲ τοῦ φλεγμαίνειν εὐθέως ἐν ἀρχῇ βελτίω τὰ μαλακώτερα καὶ ὑγρότερα τῶν φαρμάκων ἐστὶ τῶν σκληροτέρων τε καὶ ξηροτέρων. καὶ βέλτιόν ἐστι χρῆσθαι τετηκόσιν αὐτοῖς ἔν τινι τῶν διαφορητικῶν, ἢ παρηγορικῶν. λέγω δὲ διαφορητικὰ μὲν, τό, τε παλαιὸν ἔλαιον καὶ τὸ κίκινον, καὶ τὸ σικυώνιον. παρηγορικὰ δὲ, τό τε ῥόδινον καὶ τὸ χαμαιμήλινον, καὶ τὸ διὰ τῆς ἀλθαίας. ἰσχυρότερα δὲ τούτων, καὶ διὰ τοῦτο σώμασι σκληροτέροις ἁρμόττοντα, τό τε διὰ τοῦ σικύου τοῦ ἀγρίου τῆς ῥίζης ἐναφεψημένης τῷ ἐλαίῳ, καὶ τὸ διὰ τῆς ἴρεως καὶ βρυωνίας, καὶ ἄρου, καὶ τούτων ἰσχυρότερόν ἐστι τὸ διὰ τοῦ δρακοντίου, καὶ ἀριστολοχίας καὶ πάνακος. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην καὶ τῷ διὰ τῆς ἐλάτης σπέρματος ἐλαίῳ, καὶ τῷ διὰ τοῦ τῶν αἰγείρων ἄνθους. ἐναποβρέχω γὰρ ἐλαίῳ σαβίνῳ ταῦτα χρόνῳ πλείονι. ταῦτα μὲν οὖν ὅσα νῦν εἴρηκα περὶ τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἀξιῶ μεμνημένους ὑμᾶς ἐπὶ τἄλλα τὰ ῥηθησόμενα μεταφέρειν. ἐγὼ δὲ ὅπερ ὡρμήθην πρᾶξαι, ποιήσω. προσθήσω τι καὶ ἄλλα φάρμακα αὐτῆς δυνάμεως, ὁποῖον ἐστὶ καὶ τὸ ἐφεξῆς τῷ προειρημένῳ γεγραμμένον. ἀπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου κατὰ λέξιν οὕτως ἔχον. Κλαυδίου Φιλοξένου χειρουργοῦ αἰγυπτία πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Λιθαργύρου, κηροῦ, ἀνὰ δραχμὰς ρξ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς π΄. προπόλεως δραχμὰς μ΄. ῥητίνης ξηρᾶς, τερμινθίνης, λεπίδος χαλκοῦ, λιβάνου, ἀνὰ δραχμὰς ις΄. ἐρίων οἰσυπηρῶν κεκαυμένων, λεπίδος στομώματος, ἀνὰ ∠ η΄. ὀποπάνακος δραχμὰς δ΄. κικίνου κοτύλας γ΄. πρόδηλον οὖν ὅτι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ὅμοιόν τέ ἐστι τῷ προγεγραμμένῳ, καὶ τρόπον τῆς χρήσεως

ἕξει τὸν

ἕξει τὴν αὐτὴν τῷ μικρῷ πρόσθεν ὑπ᾽ ἐμοῦ γεγραμμένῃ. καὶ μέντοι καὶ κατὰ ταύτας τὰς δύο ἐμπλά-
στρους, ἄλλην τρίτην ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης οὕτως εἰπὼν κατὰ λέξιν. Κιῤῥὰ ἡ τοῦ ἁλιέως. Ποιεῖ πρὸς
τὰ ἔναιμα τῶν τραυμάτων, καὶ νεύρων διακοπάς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ, καὶ δυσεπούλωτα, καὶ ῥευμα-
τικὰ τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ μαλακτικὴ ἀγαθὴ, μάλιστα δὲ τῶν περὶ τοὺς μασθοὺς γιγνομένων σκληριῶν. χρώμε-
θα δὲ αὐτῇ καὶ ἐπὶ τῶν κυνοδήκτων, καὶ ἀνθρωποδήκτων. ἄκρως ποιεῖ καὶ πρὸς τρυγόνων θαλασσίων, καὶ δρα-
κόντων, καὶ τῶν ἄλλων χαλεπῶν ἰχθύων πληγάς. καὶ καθόλου ἐστὶν ἡ δύναμις θαυμαστή. Λιθαργύρου, κηροῦ
ἀνὰ ∠ ρ', τερμινθίνης, μάννης, λιβάνου, χαλβάνης, μίλτου, σινωπίδος, ἀνὰ ∠ η'. ἐλαίου ξέστην α'. Οὕτω
αὐτὸς οὖν Ἀσκληπιάδης ἐπὶ νυγμάτων τῶν εἰς τένοντας, καὶ νεῦρα ἐπαγγέλλεται τὸ φάρμακον εἶναι χρή-
σιμον. ἀλλὰ πρὸς τὰς τῶν νεύρων φησὶ διακοπὰς, ὅταν δηλονότι μεῖζον γένηται τὸ τραῦμα, καὶ γυμνὸν φαί-
νηται τὸ νεῦρον. ἐπὶ τηλικούτων γὰρ ἐστὶ τηνικαῦτα τὰ μετρίας τε καὶ παρηγορικῆς δυνάμεως φάρμακα.
τοιοῦτον δὲ ἐστὶ καὶ τὸ νῦν εἰρημένον ὑπ᾽ αὐτοῦ. ταύτας μὲν οὖν τὰς τρεῖς ἐμπλάστρους ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν
ἐγγύς τι τῆς μέσης χώρας τοῦ βιβλίου. πρὸ αὐτῶν δὲ ἀνωτέρω, πολύχρηστον καὶ ἄλλην ἔμπλαστρον ἔγραψεν,
ἀμείνονα δὲ τῶν τριῶν τούτων, ὡς πρὸς τὰς τῶν νεύρων διακοπὰς καὶ διαφθοράς. ἡ δὲ λέξις αὐτὴ, καθ᾽ ἣν ὁ Ἀσκλη-
πιάδης ἔγραψεν, ἐστὶν ἥδε. Μοσχίωνος καταγματική. Φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰ νεότρωτα. καὶ
διακοπὰς τῶν νεύρων, καὶ τὰς μετὰ θλάσεως διαιρέσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ μετὰ τραύματος κατάγματα. καὶ
γὰρ τοῖς τραύμασι βοηθεῖ καὶ πωροῖ τὰ ὀστέα μετὰ τῆς δεούσης ἐπιδέσεως ἐπιτιθεμένη, καὶ τοῖς ἀρχομένοις
ὑδρωπικοῖς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς διδύμων παραθλάσεις. σταφιδοῖ καὶ τὰς περὶ τὴν ἕδραν ἐξοχάς. ποιεῖ καὶ
πρὸς ῥαγάδας βουτύρῳ ἀνιεμένη. ποιεῖ καὶ πρὸς βρογχοκήλας. διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ πρὸς παραφύ-
ματα καὶ λυγίσματα. ποιεῖ πρὸς τὰς ἐπὶ τῶν ποδῶν καὶ χειρῶν τυλώδεις ἐπαναστάσεις, ἃς ἥλους καλοῦ-
μεν, ὥστε καὶ χωρὶς ἑλκώσεως ἀφαιρεῖν καὶ καθόλου ἐστὶ πολυχρηστότατον τὸ φάρμακον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀρ-
χομένους ὕδρωπας. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Λιθαργύρου, μνᾶ α'. ἡ δὲ μνᾶ ἔχει ∠ ρξ'. πίσσης ξη-
ρᾶς, δραχμὰς ρξ'. στέατος μοσχίου ∠ ρξ'. ῥητίνης τερμινθίνης ∠ σ'. μάννης λιβάνου ∠ π'. κηροῦ ∠ μ'. ἰοῦ
∠ η'. ὀποπάνακος ∠ η'. χαλβάνης ∠ η'. ἐλαίου κικίνου κοτύλην α'. ὄξους τὸ ἴσον. ὀποῦ συκαμίνου κοτύ-
λην α'. πίσσης ὑγρᾶς ἡμικοτύλιον. τὴν λιθάργυρον λειοτάτην. καὶ τὸ κίκινον ἔλαιον βαλὼν εἰς ἄγγος κερα-
μεοῦν, ἢ χαλκοῦν, καὶ θεὶς ἐπὶ πυρὸς, ἕψε. καὶ ὅταν ἀναβράσῃ, ἐπίβαλλε στέαρ, καὶ τὸ μάννινον, κινῶν συ-
νεχῶς. καὶ ὅταν συστραφῇ, ἐπίβαλλε πίσσαν, κηρὸν, ῥητίνην. καὶ ἕψε μέχρι ἀμολύντου. ἐπίπασσε χαλβάνην,
εἶτα ἰὸν, καὶ ὀποπάνακα ὄξει διαλυθέντα. τὸν δὲ ὀπὸν τῆς συκαμίνου καὶ τὴν πίσσαν τὴν ὑγρὰν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον
βαλόντες ἕψομεν. καὶ ὅταν συστραφῇ ἐπιβάλλομεν τῷ πρώτῳ φαρμάκῳ, καὶ πάλιν θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἕ-
ψομεν μέχρις ἀμολύντου. καὶ εἰς οἶνον ἐξεράσαντες ἐῶμεν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. ἔπειτα μαλάξαντες χρώμεθα,
εἰς ὀθόνιον ἐμπλάσσοντες. δεῖ δὲ μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φαρμάκου, οἴνῳ δεύσαντα ταινίδιον ἐκθλίβειν, καὶ τότε
περιτιθέναι τῷ φαρμάκῳ. Ὡς δὲ ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς Λεύκιος ἐσκεύασεν ἔχει οὕτως. τὸ στέαρ καὶ τὸ ἔλαι-
ον πρότερον τήκομεν. καὶ ὅταν διαλυθῇ, καταπλάσσομεν λειοτάτην μάνναν, καὶ τὴν λιθάργυρον. καὶ ὅταν
συστραφῇ, τὰ ἑπόμενα ποιοῦμεν. Ἐπαινέσαι δὲ δίκαιόν ἐστι καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Ἀσκληπιάδην, ὅτι τὸν τρόπον τῆς
σκευασίας γράφει τῶν φαρμάκων, οὐχ ὥσπερ ὁ Ἀνδρόμαχος παραλείπει, μήτε τινὰ δύναμιν ἔχει προστι-
θείς. ἀμέλει τὴν ὑπὸ Ἀσκληπιάδου πρώτην τῶν τριῶν ὑπ᾽ ἐμοῦ γεγραμμένην ἔμπλαστρον αἰγυπτίαν. ἣν
καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀνδρομάχου φησὶν ὑπάρχειν, οὔτε ἥτινος ἐστὶ δυνάμεως ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν, οὔθ᾽ ὅπως σκευα-
στέον αὐτὴν, οὔθ᾽ ὅπως χρηστέον. ἀλλ᾽ ἁπλῶς ἔῤῥιπται καθάπερ τι τῶν ἐπιτυχόντων φαρμάκων, ἐν τῷ βιβλίῳ
τῶν ἐκτὸς δυνάμεων ὑπ᾽ αὐτοῦ γεγραμμένῃ δευτέρα. πρώτην μὲν γὰρ ἁπασῶν ἔγραψεν ἣν αὐτὸς ὀνομάζει
παντάγαθον. ἐφεξῆς δὲ τὴν αἰγυπτίαν ταύτην, οὐδὲν ὡς ἔφην ἄλλο προσθείς. ἔχει γὰρ ἡ λέξις αὐτῷ τόνδε τὸν
τρόπον. Αἰγυπτία. Λιθαργύρου, ∠ ρμδ'. κίκεως κοτύλας ς'. κηροῦ ∠ ρμδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
∠ ρβ'. τερμινθίνης ∠ λς'. ἐρίων κεκαυμένων ∠ ιη'. λεπίδος στομώματος ∠ η'. λεπίδος χαλκοῦ ∠ η'.
ἀριστολοχίας ∠ η'. ἔνιοι σμύρνης ∠ δ'. ὀποπάνακος ∠ β'. τούτοις ἐπὶ τέλει ἐπιγέγραπται, θαλάσσης εἰς
ἐμβροχὴν κηροῦ κοτύλας η'. τί παρ᾽ αὐτῷ σημαίνει τὸ εἰς ἐμβροχὴν κηροῦ, σαφῶς οὐκ ἴσμεν. ἐπινοεῖν γὰρ ἐστὶ
πλείω. θαυμάσαι δὲ ἔστι πῶς ἅπαντα τἆλλα γράψας Ἀσκληπιάδης ὡσαύτως τῷ Ἀνδρομάχῳ, τὸ μέτρον τοῦ
κίκεως οὐκ ἴσον ἔγραψεν. ὁ μὲν γὰρ Ἀνδρόμαχος κοτύλας ς'. ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης κοτύλας γ'. ἔγραψεν. οὐ
προστέθηκε δὲ οὐδὲ τὸ κατὰ τὴν τελευτὴν τῆς γραφῆς ὑπὸ Ἀνδρομάχου προσκείμενον. ἔνιοι σμύρνης ∠ δ'.
ὀποπάνακος ∠ β'. πάλιν δὲ προστέθηκεν αὐτὸς ἐπὶ τῶν κεκαυμένων ἐρίων τῶν οἰσυπηρῶν. ὅπερ οὐ πρόσ-
κειται κατὰ τὴν Ἀνδρομάχου γραφήν. ἐφεξῆς δὲ τῆς εἰρημένης αἰγυπτίας ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος θεια-
κὰς ἐμπλάστρους ε'. καὶ μετὰ ταύτας ἑτέραν πάλιν φαιὰν, ἣν Εὐβούλου φησὶν εἶναι. καὶ μετὰ ταύτην αὖθις
ἑτέραν φαιὰν, ἣν Ἀθηνᾶ ὀνομάζει. κἄπειτα ἐφεξῆς πάλιν ἑτέρας φαιὰς ἁπλῶς δύο. καὶ μετὰ ταύτας ἑτέ-
ραν ἐφ᾽ ἧς κατὰ λέξιν οὕτως γέγραπται. Φαιὰ νυγματική. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ η'. κηροῦ
νέου ∠ η'. τερμινθίνης ∠ η'. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η'. πίσσης ξηρᾶς ∠ μ'. ὡς δὲ ἄλλοι, μνᾶς ἥμι-
συ, τέταρτον. λιθαργύρου ∠ δ'. ἁλὸς ἰνδικῆς ∠ β'. ἀριστολοχίας ∠ β'. χαλβάνης ∠ β'. ἰοῦ ∠
α'. οἱ δὲ ∠ β'. λιβάνου ∠ β'. ἐλαίου χειμῶνος κοτύλην δ'. θείας ὄγδοον. ὄξους κοτύλης ἥμισυ εἰς ἀνέ-
σιν τοῦ ἀμμωνιακοῦ. ταύτην εἰκός ἐστιν αὐτὸν ὀνομάζειν νυγματικὴν, πρὸς τὰ τῶν νεύρων νύγματα δυνα-
μένην εἶναι χρησίμην.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ. ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

ὁ

Μὲν πρῶτός μοι λόγος ἐτελεύτησεν εἰς τὰς τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων συνθέσεις τάς τε ἄλλας, καὶ ὅσαι πρὸς τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἁρμόττουσιν, διωρισαμένων ἡμῶν τὰ κοινῶς δυσεπούλωτα καλούμενα τῶν ἰδίως κακοήθων ὀνομαζομένων, ὄντων μὲν αὐτῶν δηλονότι δυσεπουλώτων. ἐπεὶ δέ τινα μὲν ἐκ τῶν ἐπιρρεόντων τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις ἰχώρων τε καὶ χυμῶν, δυσεπούλωτα γίγνεται, τινὰ δ᾽ αὐτοῦ τοῦ πεπονθότος μορίου διαφθείροντος τὸ ἐπιρρέον, εἰ καὶ χρηστὸν εἴη, τὰ κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον ἕλκη δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη καλοῦσιν ἰδίως, ἐφ᾽ ὧν ἐνίοτε πᾶν ἐκκόπτειν τὸ πεπονθὸς, ἢ καίειν ἀναγκάζονται τινὲς, ἤτοι φαρμάκοις ἐσχαρωτικοῖς, ἢ πυρὶ χρώμενοι. πλάτους δ᾽ ὄντος συχνοῦ καθ᾽ ἑκάτερον τὸν τρόπον ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἕτερον ἑτέρου δυσεπούλωτόν τε καὶ κακόηθες εἶναι, τοσοῦτον ἀριθμὸν ὑπάρχειν τῶν ἰωμένων φαρμάκων ἀναγκαῖόν ἐστιν, ὅσος ἂν ᾖ καὶ αὐτῶν τῶν ἑλκῶν. εἰκότως οὖν ἕκαστον τῶν ἓν ἐχόντων φάρμακον ἐπαγγελλόμενον ἐπουλοῦν ἕλκη κακοήθη, πολλάκις ἀποτυγχάνει. δύο γὰρ ἡτοιμάσθαι χρὴ τοὐλάχιστον, ᾧ πρόκειται πάντα θεραπεύειν τὰ τοιαῦτα, τῆς αὐτῆς μὲν ἐπαγγελίας καὶ δυνάμεως ὑπάρχοντα, διαφέροντα δὲ ἀλλήλων οὐχ ἁπλῶς τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον, ἀλλ᾽ ὡς αὐτὸς εἴποι σαφέστατα, τῷ μάλιστά τε καὶ ἥκιστα. καθάπερ οὖν ἐπὶ πάντων τῶν παθῶν ἐδείκνυμεν ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν εὑρίσκεσθαι πρώτην μὲν ἁπασῶν τὴν καθόλου δύναμιν τῶν βοηθημάτων, ἐφεξῆς δὲ τὰς ὕλας ἐν αἷς αὐτὴ περιέχεται, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ νῦν ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων ἑλκῶν ἡ καθόλου δύναμις, ἥτις ποτέ ἐστι τῶν θεραπευσόντων αὐτὰ φαρμάκων, εὑρῆσθαι χρὴ πρότερον. ἐδείχθη δέ μοι καὶ ἥδε κατ᾽ ἐκείνην τὴν πραγματείαν, ἐφ᾽ ὧν μὲν οὐδὲ μία κακοχυμία περὶ τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις, δύο τοὺς ὅρους ἔχουσα σκοπούς, ἕνα μὲν ἀποκρούσασθαι τὸ ἐπιρρέον, ἕτερον δὲ διαφορῆσαι τὸ ἐστηριγμένον ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ. γίγνεται δὲ ταῦτα δι᾽ ἐναντίων δυνάμεων. ἀναστέλλει μὲν γὰρ τὸ ἐπιρρέον, ὅσα στύφειν πέφυκε φάρμακα, διαφορεῖ δὲ τὸ περιεχόμενον ἐν τῷ πεπονθότι, τὰ δύναμιν ἑλκτικὴν ἔχοντα. τοὔμπαν δὲ τὰ μὲν στύφοντα, τραχύνει καὶ κατὰ τοῦτ᾽ ἐστὶν ἀνιαρά. τὰ δὲ ἕλκοντα καὶ διαφοροῦντα τὰς ἐκ βάθους ὑγρότητας, οὐκ ἄνευ δριμύτητος ἐργάζεται τοῦτο. τῇ δριμύτητι δ᾽ ἐξ ἀνάγκης ὀδύνη τις ἕπεται δάκνουσα τὸ ἡλκωμένον. καὶ οὕτως συμβαίνει διὰ τὴν ἐκ τῶν τραχυνόντων καὶ δακνόντων ἀνίαν, ἐρεθίζεσθαι τὴν ἐπιρρέουσαν ὑγρότητα τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις. τούτου δὲ γιγνομένου, φλεγμαίνειν τε ἅμα καὶ διαβιβρώσκεσθαι τὸ ἕλκος. ὥστ᾽ ὅσον ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, ἄπορός ἐστιν ἡ τῶν βοηθησόντων φαρμάκων εὕρεσις τοῖς δυσεπουλώτοις ἕλκεσι, καὶ πολύ γε μᾶλλον ἐπὶ τοῖς κακοήθεσιν. εὑρεῖν οὖν χρὴ καθ᾽ ὅσον οἷόν τε τοιαύτην ὕλην φαρμάκων, ἐφ᾽ ἧς ξηρανθήσεται τὸ ἕλκος ὀδύνης χωρὶς, ὅπερ ἀδύνατόν ἐστιν ἀκριβῶς γενέσθαι, μὴ γνωρίζοντος τοῦ θεραπεύοντος, ὅπως ἐνεργήσει τὸ προσβληθὲν φάρμακον. ἔστι μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης ἰσχυρὸν κατ᾽ ἄμφω τὰ συντιθέντα, τό, τε δάκνον καὶ τὸ στῦφον. ἀλλ᾽ ὅ, τε ῥύπος ὁ ἐπικείμενος τοῖς τοιούτοις ἕλκεσι, τό, τε τῆς ὑγρότητος πλῆθος, οἷον προβλήματά τινα τοῖς ἡλκωμένοις μορίοις γιγνόμενα, τὴν ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων δῆξιν ἐκλύει. προσέχειν οὖν χρὴ πόσον ἡ πρώτη χρῆσις ἐξήρανε τῆς κατὰ τὸ ἕλκος ὑγρότητος, ἢ εἰ καὶ ῥύπον εἶχε, πόσον ἀπέρρυψε καὶ τούτου. καὶ οὕτως ἐν δευτέρου τε καὶ τρίτου χρῆσθαι μέχριπερ ἂν φανῇ καθαρόν τε καὶ ξηρόν. ὁπόταν δὲ πρῶτον ἴδῃς αὐτὸ τοιοῦτον, μεταβαίνειν ἐφ᾽ ἕτερον φάρμακον, ὁμοειδὲς μὲν, ἀσθενέστερον δὲ τοῦ προτέρου. τὰ γὰρ ἰσχυρότερα τῷ δάκνειν τὸ ἕλκος, ὀδυνηρὰ γινόμενα ῥεύματά τε κινεῖ καὶ φλεγμονὰς ἐγείρει. ἀλλ᾽ ἐὰν πάλιν ἀσθενέστερον, πολὺ τοῦ πρώτου φαρμάκου προσενέγκῃς, ὑγρὸν καὶ ῥυπαρὸν ἔσται τὸ ἕλκος. τούτῳ τοίνυν ὁ τεχνωθεὶς ἰατρὸς, τοῦ διὰ μόνης ἐμπειρίας ἕλκος θεραπεύοντος, ἀμείνων ἐστὶν, ὡς ἂν ἐπιστάμενος, οὐκ ἄλλως δύνασθαι θεραπεύεσθαι τὸ ἕλκος ὑπὸ τῶν φαρμάκων, ἐπὶ μὴ τῷ ξηρὸν οὕτως ἐργάζεσθαι τὸ μόριον, ὡς ὅτ᾽ εἶχε κατὰ φύσιν. ἔσται δὲ τοῦτο δῆλον, ἐκ τοῦ μήτ᾽ ἐπιρρεῖν ἔτι λεπτὸν ἰχῶρα, πύου τε γένεσιν ὑποτρέφεσθαι. ἐς τοῦτο δὲ ἀφίξεσθαι, καθ᾽ ὃν εἴρηκα τρόπον ξηραινόμενα, τουτέστι στυφόμενά τε καὶ διαφορούμενα, κατ᾽ ἐπειδὰν ξηρὰ μὲν ᾖ, ῥυπαρὰ δ᾽ ἔτι φαίνηται, διὰ τῶν ῥυπτικῶν φαρμάκων καθαιρόμενα, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν εἴρηται μέν τι κἀν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὑπομνήμασιν. ἡ τελειοτάτη δὲ μέθοδος πᾶσα γέγραπται διὰ τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας, ἐν ᾗ προτετεχνῶσθαι χρὴ τὸν μέλλοντα τελέως ἀπὸ τῶν νῦν λεγομένων ὠφεληθήσεσθαι. τοῦτο δ᾽ ὑμῖν τοῖς ἑταίροις ὑπάρχον οἷς ταῦτα γράφεται, πάνυ σαφῶς οἶδα, καὶ πρὸς τοῦτό γε ἔτι τὸ μὴ λόγον εἶναι πιθανὸν, ἄνευ τῆς ἐπὶ τῶν ἔργων βασάνου, τὰ λεγόμενα νῦν ὑπ᾽ ἐμοῦ. πολλάκις γὰρ ἐθεάσασθε δι᾽ αὐτῶν ἐκείνων τῶν φαρμάκων, οἷς ἀμεθόδως χρώμενοι τινὲς ἰατροὶ μηδὲν ἤνυσαν, ἐκθεραπεύσαντά με πολλὰ τῶν τοιούτων ἑλκῶν. ἀναμνήσθητε τοίνυν τῶν ξηραίνειν ἀδήκτων πεφυκότων φαρμάκων. ἔστι δ᾽ αὐτῶν τὰ πλεῖστα μεταλλικά. καὶ μέντοι καυθέντων, καὶ πλυθέντων, ἥτις ἦν πρόσθεν δῆξις ἀπόλλυται, καὶ τοῦτ᾽ ἀναμνήσθητε. τούτοις οὖν ὑμῖν ἐξέστω χρῆσθαι τῷ παρόντι, πεπλυμένοις μὲν ἐπὶ παίδων, εὐνούχων τε καὶ γυναικῶν, καὶ ὅσοι φύσει μαλακὴν ἔχουσι τὴν σάρκα, καὶ πρὸς τούτοις γ᾽ ἔτι τῶν εὐαισθήτων τε πάνυ καὶ κακοχύμων. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων ἐγχωρεῖ καὶ τοῖς ἀπλύτοις χρῆσθαι, τὴν πρώτην ἐπίθεσιν αὐτῶν, εὐπεπτηκόσι τοῖς θεραπευομένοις ἕωθεν ποιουμένους. εἰ δὲ καὶ τοῦ σώματος ὅλου προπαρασκευῆς τινος δέοι, καὶ ταύτην χρὴ προπεποιῆσθαι. λελεγμέναι δ᾽ εἰσὶν αἱ παρασκευαὶ διὰ τῆς θεραπευτικῆς

πραγματείας

πραγματείας. ἐπ' ἐνίων μὲν γὰρ ἀρκεῖ καθᾶραι μόνον, ἐπ' ἐνίων δ' ἀφελεῖν αἵματος. ἐπ' ἄλλων δ' ἀμφό-
τερα πρᾶξαι. τινῶν δ' ὑπερκείμενον ἐκκόψαι κρέας, ἢ σπληνὸς ἢ ἥπατος προνοήσασθαι. τινῶν δὲ καὶ ἀπο-
ξύσαι τὰ περὶ τὸ ἕλκος, ὥσπερ γε καὶ περικόψαι ποτὲ τὸν χειλῶν τύλον. ἐὰν δὲ μηδὲν τούτων δεώμε-
θα, τὴν ποσότητα τῆς ὑγρότητος ἐπισκεπτέον ἅμα τῷ ῥύπῳ, καὶ οὕτως ἤδη τὸ προσῆκον ἰᾶσθαι φάρμακον, ἀνα-
μνησθέντας ἑκάστου τῶν ἁπλῶν, ὅσα τε ξηραίνει μὲν, οὐ μὴν ἀπορρύπτει γε τὸν ῥύπον τοῦ ἕλκους. ὅσα τε ῥύπτει μὲν,
οὐ μὴν ξηραίνει γενναίως. ὅσα δ' ἀμφότερα δρᾶν πέφυκε προσεπισκεπτομένους ἐκ ποίας τάξεώς ἕκαστόν ἐστιν. ὃ μέ-
γιστον μὲν ὑπάρχει τῶν εἰς τὴν θεραπείαν διαφερόντων, ὀλιγωρεῖται δὲ τοῖς γεγραφόσι τὰ περὶ ὕλης βιβλία.
μόνοι γὰρ οὗτοι πάσης αὐτῆς ἐνεχείρησαν εἰπεῖν τὰς δυνάμεις, ὥσπερ γε καὶ ὁ Διοσκορίδης, ὃν οὐδενὸς ἄν τις
εἴποι δεύτερον εἶναι τῶν περὶ ταῦτα σπουδασάντων. ἐγὼ τοίνυν ἐφεξῆς ἅπαντα καταλέξω, τὰ ξηραίνειν ἕλ-
κη δυνάμενα φάρμακα χωρὶς τοῦ δάκνειν ἢ τραχύνειν ἐπιφανῶς. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν μεταλλικῶν, ἐν οἷς ἀριθμοῦ-
σι καὶ τὰ τῆς γῆς εἴδη. πολλῆς δ' ἐν αὐτοῖς οὔσης διαφορᾶς ἐν τῷ κατὰ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον ξηραίνειν, ἀπὸ τῶν μέ-
σων ἀρξάμενος, ἤδη τὰ σφοδρότερον ἢ ἀμυδρότερον ξηραίνοντα μεταβήσομαι. ξηραίνει τοίνυν μετρίως,
ἥ τε λημνία σφραγὶς, καὶ ἡ καδμεία. καὶ μᾶλλον ταύτης, ἡ αὐτοφυὴς, αὐτοῦ τοῦ μεταβάλλεσθαι κατὰ τοὺς χειμάρ-
ρους τε καὶ ῥύακας, ἐν οἷς ἐστι τὰ μεταλλικά. κατασκευάζειν δ' αὐτὴν εἴωθα ξηραντικωτέραν, ὥρᾳ θέρους ἐν ἡ-
λίῳ τρίβων ἐφεξῆς ἡμέραις πλείοσι μετ' ὄξους, ἢ οἴνου κιρροῦ μὲν τὴν χρόαν, διαυγοῦς δὲ τὴν σύστασιν, οἷός ἐστιν
ὁ φαλερῖνος μὲν ἐν Ἰταλίᾳ, τμωλίτης δὲ ἐν Ἀσίᾳ. ξηραντικώτατος δὲ οἴνων ὁ τοιοῦτος. ἐκ τοῦ αὐτοῦ δὲ γένους ἐστὶν,
ὅ, τ' ἀριούσιος ἐν Χίῳ γεννώμενος, ὅ τ' εὐώδης λέσβιος ἐν ἐρεσσῷ καὶ μηθύμνῃ. τούτων δ' ἑξῆς εἰσιν οἱ παλαιοὶ πάν-
τες, ὅταν ἐκ τῶν λευκῶν καὶ συμφύτων παλαιωθῶσιν, ἐν Ἰταλίᾳ μὲν ὅ, τε σιγνῖνος καὶ ὅ τι βερτῖνος καὶ μάρσος.
ἐν Σικελίᾳ δὲ, ὁ καλούμενος ὑπ' αὐτῶν, ἀμιναῖος. ἐν Ἀσίᾳ δὲ, ὅ, τ' ἀφροδισιεὺς, καὶ ὁ μύσιος. ἀρκεῖ γὰρ ὡς πα-
ραδείγματα τῆς καθόλου δυνάμεως εἰρῆσθαί μοι ταῦτα. ἀλλὰ καὶ δι' ὄξους δριμέος ὁμοίως ἐν ἡλίῳ, πολλαῖς
ἡμέραις ὥρᾳ θέρους, παρασκευάζω τὴν καδμείαν. ἀποτίθεμαί τε ξηράνας, ὡς ἤδη πάττειν δύνασθαι τοῖς κακο-
ηθεστάτοις ἕλκεσιν. ἰσχυρότερον δὲ τούτου φάρμακόν ἐστι χαλκῖτις κεκαυμένη προλειωθεῖσα τὸν αὐτὸν τρόπον
τῇ καδμείᾳ. κατὰ αὐτὴν δ' ἄκαυτος, ἰσχυρὸν οὕτως ἐστὶ φάρμακον, ὡς ἐσχάρας ἐργάζεσθαι. πεπλυμένην οὖν αὐ-
τὴν, εἶτα ἐξηρασμένην ἔχειν ἄμεινον. ἀσθενέστερον μὲν γὰρ τῆς κεκαυμένης, ἡ πεπλυμένη ξηραίνει. πραοτέρα δὲ
ἐστι πολὺ καὶ ἀδηκτοτέρα. παραπλήσιον δὲ αὐτῇ φάρμακόν ἐστι καὶ ὁ κεκαυμένος ἰός. ὁ δὲ ἄκαυτος ἰσχυρότατον
φάρμακον, ὥσπερ καὶ ἡ χαλκῖτις. ἀλλ' ἐκείνῃ μὲν, καὶ στύψεώς τι μέτεστι, καὶ πολὺ μᾶλλον αὐτῆς τῷ χαλκάν-
θῳ ξηραντικωτάτῳ τῶν μεταλλικῶν ὄντι. τῷ δὲ ἰῷ, τοιαύτης δυνάμεως οὐδ' ὅλως μέτεστιν. ὁμογενὲς δ' ὡς ἐμά-
θετε τῇ χαλκίτιδι, τό τε μίσυ καὶ τὸ σῶρυ. ἐκ μιᾶς γὰρ ὡς ἂν εἴποι τις ἐκφυόμενα ῥίζης ἐστί. λεπτομερέστερον
μὲν ὑπάρχον τὸ μίσυ, καὶ ἧττον δακνῶδές τε καὶ καυστικόν. παχυμερέστερον δὲ τὸ σῶρυ, καὶ ἧττον ξηραῖνον ἀμφο-
τέρων, ὥσπερ καὶ τὸ στίμμι τοῦ σώρεως στυπτικωτέραν καὶ ξηραντικωτέραν ἔχει δύναμιν. ἐπιτηδειότατον δὲ
φάρμακον ἕλκεσι δυσεπουλώτοις δι' ὑγρότητα, καὶ τὸ συμφρυγὲς ὀνομαζόμενον. ἰσχυρῶς γὰρ ξηραίνει, καίτοι
μετρίως δάκνον. ἔχει δὲ καὶ αὐτὸ πρὸς τῇ δριμείᾳ ποιότητί τε καὶ δυνάμει τὴν στύφουσαν, ἧς ἀμφοτέρας ἰσχυ-
ροτέρας, ἥ τ' ὠμὴ χαλκῖτις καὶ τὸ χάλκανθον, εἴτ' ἀρρενικῶς ὀνομάζειν αὐτὸ βούλοιτό τις, εἴτε θηλυκῶς, εἴτ'
οὐδετέρως. ἀεὶ γὰρ μέμνησθε τοῦ μὴ φιλονεικεῖν περὶ ὀνομάτων, ἔνθα πρόκειται θεωρίαν ἐκμαθεῖν ἀναγκαί-
αν, εἰς τὰ τῆς τέχνης ἔργα. καὶ αἱ στυπτηρίαι δὲ πᾶσαι ξηραίνουσιν ἱκανῶς ἕλκη, στύφουσαι σφοδρῶς. ὅθεν οὐκ
ἄν τις αὐταῖς χρήσεται μόναις ἐφ' ἕλκους, ὥσπερ οὐδὲ ὠμῇ χαλκίτιδι καὶ ἰῷ. κεκαυμένα δὲ ταῦτα καὶ τὸ
μίσυ, χρήσιμα, καθάπερ γε καὶ πλυθέντα, γίγνεται μὲν ἄδηκτα, ξηραίνει δ' ἧττον. ἀσφαλέστερον οὖν αὐτοῖς
χρῆσθαι πεπλυμένοις, ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα τῶν σωμάτων ἃ θεραπεύειν ἀναγκαζόμεθα, μίαν γέ τινα διάθεσιν ἔχει
μὴ φέρουσαν ἰσχυρὰν δῆξιν. ἀκηκόατε δ' αὐτὰ πολλάκις, ἀλλὰ καὶ νῦν ἀναμνήσω πάλιν, ἀξιώσω τε μεμνῆ-
σθαι πρὸς ἅπαντα τὸν ἑξῆς λόγον. ὅσα τοίνυν πληθωρικὰ, καὶ ὅσα κακόχυμα, καὶ πρὸς τούτοις ἔτι μα-
λακόσαρκα, καὶ ἱκανῶς αἰσθητικὰ σώματ' ἐστὶ, ῥᾳδίως εἰς φλεγμονὴν ἄγεται δηχθέντα. περιέχεται δὲ ἐν τοῖς
μαλακοσάρκοις δηλονότι τὰ τῶν λευκῶν γυναικῶν σώματα, καὶ τὰ τῶν παιδίων, εὐνούχων τε καὶ ἀνδρῶν
λευκῶν τὴν χροιάν. ὅσοι τε γῆν ἐποικοῦσι ψυχρὰν, ὑγρὰ καὶ τούτων ἐστὶ καὶ φλεγματικὰ τὰ σώματα. καὶ διὰ
τοῦτο μαλακά τε καὶ λευκά. καθάπερ γε καὶ τὰ θερμὴν οἰκοῦντα γῆν, οἷα τὰ κατ' Αἴγυπτον καὶ Ἀραβίαν ἐστὶ,
σκληρὰν ἔχει καὶ ξηρὰν τὴν τῶν σωμάτων ἕξιν. ὡς οὖν ἀεὶ ταῦθ' ἡμῶν μνημονευόντων, προσθήσω τινὰ καὶ ἄλ-
λην ὕλην φαρμάκων ἁπλῶν, θεραπεύειν ἕλκη δυναμένην κακοήθη. σαρκοκόλλα τοίνυν καὶ ἰχθυοκόλλα, καὶ
μᾶλλον αὐτῶν ἡ χρυσοκόλλα τοιαύτης εἰσὶ δυνάμεως. ἄριστον δὲ φάρμακον εἰς τὰ τοιαῦτα. καὶ ὁ κεκαυ-
μένος μόλιβδός ἐστι. καὶ μετ' αὐτὸν σῶρυ. καὶ στίμμι, κεκαυμένα καὶ ταῦτα. καὶ ἡ σκωρία δὲ τοῦ μο-
λίβδου ξηραίνει καλῶς, ὥσπερ γε καὶ ἡ τοῦ σιδήρου λεπὶς, καὶ μᾶλλον ἡ τοῦ στομώματος. ἡ δὲ τοῦ χαλκοῦ,
πρὸς τὸ ξηραίνειν, καὶ ῥύπτει. διὸ καὶ καθαρὰ ποιεῖ τὰ ἕλκη, τῶν ἄλλων λεπίδων οὐκ ἐχουσῶν τοῦτο. ταῦτ' οὖν
πάντα τὰ φάρμακα ξηραίνει τὰ πάντων ἕλκεσι κακοήθεσι, θαυμαστῶς ὄψει ξηραινόμενα χωρὶς δήξεως. ὥσπερ γε
καὶ τὰ τῶν κηρύκων ὄστρακα καυθέντα, πορφυρῶν τε καὶ ὀστρέων, ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα. καὶ τὸ διαφανὲς δὲ καλούμε-
νον, ὃ σπεκλάριον ὀνομάζουσι ῥωμαῖοι, τῶν ἀδήκτως ξηραινόντων ἐστὶ, καυθὲν ἤδη τῶν δυσεπουλώτων ἑλκῶν χρήσι-
μον ὑπάρχον, οὐ μὴν τῶν κακοήθων. μετριώτερον γὰρ, ἢ κατὰ ταῦτα ξηραίνει. τῆς αὐτῆς δ' αὐτῷ δυνάμεώς ἐστι,
καὶ ὕαλος κεκαυμένη. καὶ τὸ συνιστάμενον πυρῶδες ἐν τοῖς θερμαντηρίοις χαλκείοις. μετὰ δὲ τοῦ ξηραίνειν, ἔτι καὶ στυπτι-
κὴν ἔχει δύναμιν, ὁ καρπὸς τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης, ἥ τε ὀμφακῖτις κηκὶς, καὶ τὸ ῥοῦν. καὶ τὰ σίδια. οὐκ ὀλίγαι τε
ῥίζαι καὶ πόαι. καὶ γὰρ καὶ ἀριστολοχία καὶ ἶρις, ἄκορόν τε καὶ ἀρτεμισία, καὶ πάνακος ῥίζα, καὶ ἀργεμώνη,
χαμαιλέοντός τε μέλανος ἡ ῥίζα, καὶ κύπερον. δρακόντιόν τε καὶ ξίφιον, ἱκανῶς ξηραίνει. καὶ τούτων

ἔτι μᾶλλον κενταύρειόν τε καὶ πόλιον. ἀσθενέστερα δὲ βραχὺ τούτων ἐστὶν, ἡ ἐρετριὰς ὀνομαζομένη γῆ. καθάπερ γε ἡ ἀμπελῖτις ἰσχυροτέρα. τοιαύτη μὲν ἡ τις ὕλη τῶν τὰ κακοήθη θεραπευόντων ἕλκη ἁπλῶν φαρμάκων ἐστίν. ἔξωθεν δ' αὐτοῖς προστίθεταί τινα καθ' ἑαυτὰ μὲν οὐ προσαγόμενα διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς δυνάμεως, ἑτέροις δὲ μιγνύμενα, καθάπερ ὁ ξυστὸς ἰὸς, καὶ ἡ ἄσβεστος, καὶ ἡ ἄπλυτος τίτανος, καὶ τὸ μαλακὸν ἀφρόνιτρον. ὅσῳ γὰρ ἂν ἀφροδέστερον ᾖ, τοσούτῳ κάλλιον ἐστὶ κατ' ἄμφω, καὶ τὸ δάκνειν ἧττον, καὶ τὸ διαφορεῖν μᾶλλον. ἐμάθετε γὰρ κἀν τοῖς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τοιαύτης ἔχεσθαι δυνάμεως τὰ λεπτομερέστερα τῶν παχυμερεστέρων, ἐν τοῖς ὁμογενέσιν ἅπασιν. οὐδὲν δὲ οὕτως ἐστὶ φυλακτέον, ὡς τὰ μαλθακώδη καλούμενα, πρὸς Ἱπποκράτους φάρμακα, τοῦ κατὰ τὸ ἔλαιον ὄντα γένους. ἔστι δὲ τοιαῦτα τά γε στέατα πάντα καὶ μάλιστα αὐτῶν τὸ χοίρειον. εἶθ' ἑξῆς αἱ ῥητίναι, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ κηρός. ἑτέρῳ δὲ τρόπῳ καὶ τὰ μαλακτικὰ τῶν ἐσκληρυσμένων, οὐχ ἥκι-
10 στα δὲ ἡ χαλβάνη. βδέλλιον. ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. στύραξ, καὶ οἱ μυελοί. καὶ κατ' ἄλλον αὖ τρόπον τὰ δριμέα. πέπερι, ζιγγίβερ. νᾶπυ. κάγχρυ. καὶ πολὺ πλῆθος ἑτέρων τοιούτων.

Πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς εἰρημένοις ἄρτι ξηροῖς φαρμάκοις ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων τε καὶ κακοήθων ἑλκῶν.

Ἀναγκαῖον ἐστὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, ὑγρότητος εἶναι μεστὰ μοχθηρᾶς, οὐκ ὀλίγα δ' αὐτῶν, καὶ ῥύπον ἔχει δαψιλῆ. ἐπειδὰν οὖν ἐπιπάττειν αὐτοῖς μέλλωμέν τι τῶν ξηρῶν φαρμάκων, προεκμάττειν δι' ὀθονίου χρὴ μαλακοῦ τε καὶ καθαροῦ, καὶ ξηροῦ, πληρώσαντα δὲ τῷ φαρμάκῳ τὸ κοῖλον τοῦ ἕλκους, ἐπιβάλλειν ἔξωθεν, ἐμπλάστρου λεπτυνούσης τὰ χείλη πλάτυσμα, κατά τε τούτου πάλιν ἔξωθεν ὀθόνιον ἴσον ἁπλοῦν τι, καὶ κατ' αὐτοῦ σπόγγον διὰ ὕδατος, ἢ οἴνου. περὶ παντὸς δὲ ποιεῖσθαι χρὴ, ψυχρὸν διαμένειν τὸν σπόγγον, ὃ γίγνοιτ' ἂν εὐκό-λως, εἰ συνεχῶς αὐτοῦ καταντλοίη τις ὕδωρ ψυχρὸν, ἄνευ τοῦ λύειν τὸν ἐπίδεσμον. αὐτὸν δὲ τὸν ἐπίδεσμον ἐ-
20 πιβάλλειν τε καὶ περιβάλλειν, ὡς ἐν τοῖς περὶ καταγμάτων Ἱπποκράτης ἐδίδαξε μεγίστην βλάβην ἡγού-μενος ἐκ ἐπιδέσεως ἔσεσθαι τῆς εἰς εὐμορφίαν, οὐκ ὠφέλειαν διατεινούσης. εἰ μὲν οὖν εἷς ὁ ἐπίδεσμος εἴη, κάτω-θεν ἄνω νέμεσθαι χρὴ, κἂν ἀντικνήμιον ἢ κἂν γόνυ, κἂν σφυρὸν, κἂν ἀγκὼν, ἢ χεὶρ ἄκρα, κἂν ὁποιονοῦν ἄλλο μόριον. εἰ δὲ δυοῖν ἐθέλοις χρῆσθαι καθάπερ ἐπὶ τῶν καταγμάτων, ὁ μὲν πρότερος ἀπὸ τοῦ πεπονθότος μορίου πρὸς τὴν ἄνω χώραν νεμέσθω μόνην. ὁ δὲ δεύτερος κάτωθεν πρότερον, ἐφεξῆς δὲ ἄνω τελευτᾷ, ἐς ταὐτὸ τῷ προτέρῳ παραγινέσθω. πρόδηλον οὖν ὅτι τοὺς ἐπιδέσμους τούτους, ἐξ ὀθονίων, οὐ ῥάκους εἶναι προσήκει. λύειν δὲ διὰ τρίτης, μὴ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ λύσαντα μὴ προσφέρειν ὕδωρ τῷ ἕλκει, ἀλλὰ καθ' ὃν προείρηται τρόπον ἀρτίως, δι' ὀθόνης μαλακῆς τε καὶ καθαρᾶς καὶ ξηρᾶς ἀπομάττοντα τὸν ἰχῶρα. ἐὰν δὲ καὶ τὰ πέριξ τοῦ ἕλκους ἐμφαίνῃ τι φλεγμονῶδες, ἐπιβάλλειν κατὰ τοῦ πλατύσματος ἔξωθεν ἐπὶ πολὺν τόπον ἐξήκον ὑγρὸν φάρμακον ἐκ τῆς ἐμῆς φοινικίνης, οὐχ ἁπλῶς τετηκυίας, ἀλλὰ σὺν φοίνικος οἴνου προειληφυίας, ὅσον οἷόν τε πλεῖ-
30 στον. οὐ μὴν οὐδὲ διὰ τοῦ ψυχροτάτου ἐλαίου τήκειν αὐτὴν προσήκει. ἀλλ' εἰ μὲν ἐρυθρότης τις, ἢ ὅλως θερμότης ἐπικρατεῖ κατὰ τὰ πέριξ τοῦ ἕλκους, διά τινος τῶν στυφόντων καὶ ψυχόντων. ἔστι δὲ τοιαῦτα, μύρσινόν τε καὶ μήλινον. εἰ δὲ μὴ παρείη ταῦτα, τὸ καλούμενον ὀμφάκινόν τε καὶ ὠμοτριβὲς ἔλαιον. εἰ δὲ σκληρότης ἐπι-κρατεῖν φαίνοιτο, δι' ἐλαίου παλαιοῦ τηκτέον, ἢ διὰ κικίνου τὴν αὐτὴν φοινικίνην. ἀσφαλέστερον δὲ κἂν μη-δὲν ἐν τῷ περιέχοντι τὸ ἕλκος τόπῳ μοχθηρὸν ἐμφαίνηται, αὐτῷ γοῦν τῷ ὑποκειμένῳ χωρίῳ, τὸ ὑγρὸν φάρμακον ἐπιβάλλειν ἀποκρουσόμενον. εἴ τι πρόσθεν ἢ μοχθηρὸν, ἢ πλέον τοῦ προσήκοντος ἐπιρρεῖ, καὶ μά-λισθ', ὅταν ἐν σκέλει τὸ ἕλκος ὑπάρχον, ὑποκειμένην ἔχοι φλέβα κιρσώδη. μεγάλης δ' οὔσης αὐτῆς καὶ κα-τὰ τὴν χρόαν ἐμφαινούσης, οὔτε ἐρυθρὸν, οὐδὲ χρηστὸν αἷμα περιέχειν, ἀλλὰ μελάντερον καὶ μελαγχολικώ-τερον, ἐκκόπτειν χρὴ τὴν φλέβα. συνέβη δέ ποτε φλεβὸς τοιαύτης ἐκκοπείσης, τὸ μὲν ἕλκος εὐθέως ἐπου-λωθῆναι, καί τοι γ' ἐνιαυσιαῖον ὄν, αὐτὴν αὐτοῦ δὲ κατὰ τὴν διαίρεσιν ὅθεν ἡ φλὲψ ἐξεκόπη, γενέσθαι κακόηθες ἕλ-
40 κος ἐπουλωθῆναι μὴ δυνάμενον. ἄμεινον οὖν ἐπὶ τῶν τοιούτων, τὴν ἰσχὺν τοῦ θεραπευομένου θεασάμενον, ἀπὸ φλεβο-τομίας μὲν ἄρξασθαι, καθῆραι μὲν ἐφεξῆς φαρμάκῳ μελαγχολικὸν ἐκκενοῦντι χυμὸν, καὶ σὺν τούτῳ καὶ φλεγματικὸν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος συνεπιρρεῖ ποτε τῷ μελαγχολικῷ κατὰ τὰς τῶν κιρσῶν γενέσεις. εἶθ' ἑξῆς αὐ-τὴν κατὰ τὸ μῆκος σχάσαι τὴν ὑποκειμένην τοῦ ἕλκους φλέβα, καὶ κενώσαντα δαψιλὲς, αὐτὴν ταύτην πρό-τερον ἰᾶσθαι τὴν γενομένην διαίρεσιν τῆς φλεβὸς, ὅταν δ' ἀκριβῶς ἤδη φαίνηται συνουλουμένη, τηνικαῦτα τῇ θεραπείᾳ τοῦ κακοήθους ἕλκους ἐπιχειρεῖν, ὡς προείρηται. καὶ πλὴν δὲ ἐνίοτε μοχθηρῶς διακείμενος, αἴτιος γίγνεται τοιαύτης κακοχυμίας, ὥσπερ γε καὶ ἧπαρ, ὧν χρὴ προνοησάμενον, οὕτως ἐπιχειρεῖν τῇ τοῦ ἕλ-κους ἰάσει. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον, κἂν κακόχυμον, ἢ πληθωρικὸν ὅλον ᾖ τὸ σῶμα, προκαθῆραί τε καὶ προκε-νῶσαι πρότερον αὐτὸ, πρὶν ἐπιτιθέναι τῷ ἕλκει φάρμακον. ἐν αὐτῷ δὲ τὸ θεραπεύειν τὸ ἕλκος διὰ τῶν ξη-ρῶν φαρμάκων, ἐφ' ἑκάστῃ ἐπιλύσει προσέχειν χρὴ τὴν γεγενημένην ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὸ μόριον ἐνέργειαν, ἐπιστα-
50 μένους τε καὶ μεμνημένους, ὅτι τὰ μὲν ἄνευ τοῦ ῥύπτειν ξηραίνοντα, τοιαῦτα δ' ἐστὶν ἐν οἷς ἡ στύφουσα ποιότης ἐπι-κρατεῖ, καθαρὸν οὐκ ἐργάζεται τὸ ἕλκος, ὅσα δὲ πρὸς τῷ ξηραίνειν ἔτι καὶ τὸ ῥύπτειν ἔχει, ταῦτα οὐ μόνον ξηρὸν, ἀλλὰ καὶ καθαρὸν ἀποδείκνυσι τὸ ἡλκωμένον ὅλον μόριον. εἰδέναι δὲ χρὴ, καὶ ὡς δάκνεται τὰ καθαρὰ τῶν ἑλκῶν, ὑφ' ὧν ἔμπροσθεν οὐδὲν ἐδάκνετο φαρμάκων, ἡνίκα ἦν ῥυπαρά. μεταβαίνειν οὖν ἀπὸ τῶν ἰσχυρότερον ῥυπτόντων ἐπὶ τὰ πραότερον καὶ ἀδηκτότερον, καθ' ὃν ἂν καιρὸν ἀκριβῶς καθαρὸν εὑρεθῇ τὸ ἕλκος, ὥσ-περ γε πάλιν ἐπὶ τῶν ῥυπαρῶν, ἐπανέρχεσθαι ἐπὶ τὰ ῥυπτικώτερα, πλὴν εἰ μὴ διὰ τὸ δηχθῆναι ῥυ-παρὸν ἐφάνη. τοῦτο γὰρ ἐνίοτε καὶ τοὺς ἀγαθοὺς δοκοῦντας εἶναι ἰατροὺς ἐξηπάτησεν, ὡς μεταβῆναι πρὸς ἄλλο ῥυπτικώτερόν τε καὶ δριμύτερον, ὑφ' οὗ πάλιν ἀναβρωθὲν τὸ ἕλκος, ὁμοίως ῥυπαρὸν, ἢ καὶ μᾶλλον ἔτι, κατὰ τὴν ἑξῆς λύσιν ἐφάνη, τῆς συντακείσης ὑπὸ τοῦ φαρμάκου σαρκὸς ῥυπαινούσης αὐτό. λύεται μὲν γὰρ εἰς ἰχῶρας

μοχθηρούς

μοχθηρὰ ἡ συντηκομένη σάρξ. αὐτῶν δὲ τούτων ὅσον μὲν λεπτομερέστερόν ἐστι κατὰ τὴν σύστασιν, ὑπὸ τοῦ φαρμάκου διαφορεῖται, τὸ λοιπὸν δ' αὐτόθι περιπηγνύμενον τοῖς ἕλκεσι, ῥύπος αὐτοῖς γίγνεται. προσέχειν οὖν χρὴ πότερον ἀναβιβρωσκομένης τε καὶ συντηκομένης τῆς ὑποκειμένης σαρκὸς, ῥυπαίνεται τὸ ἕλκος, ἢ διὰ τὸ δεῖσθαι μὲν ἀφαιροῦντος τὸν ῥύπον φαρμάκου, τὸ δὲ ἐπιτεθὲν, οὐκ εἶναι τοιοῦτον. διακρίνεται δὲ, τῷ κοιλότερόν τε ἅμα γεγονέναι τὸ ἕλκος, ἀνερευθῆ τε τὰ χείλη καὶ θερμότερα ἔχειν, ὅταν ὑπὸ τῆς τοῦ φαρμάκου δριμύτητος, ῥυπαίνηται. τάχα μὲν οὖν περιττὸν μὲν ἐν τῇ προκειμένῃ πραγματείᾳ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως τῶν συνθέτων φαρμάκων προσγράφειν. εἴρηται γὰρ ἐν τῇ θεραπευτικῇ μεθόδῳ, τὰ δ' ἀναγκαῖα καὶ μεγάλην φέροντα βλάβην εἰ παροφθείη, βέλτιόν ἐστι καὶ δὶς καὶ τρὶς λέγειν, ἀναμνήσεως ἕνεκα. προσκείσθω τοιγαροῦν ἔτι καὶ τοῦτο κατὰ τὸν λόγον ἐν τῇ θεραπείᾳ τῶν τοιούτων ἑλκῶν, εἰ μὲν εἴη δυνατὸν ἄνευ τῆς τοῦ παν-
10 τὸς σώματος βλάβης, ἀλουτεῖν τὸν θεραπευόμενον, ἀνατριβόμενόν τε συνεχέστερον ἐπὶ πλέον, ἐφεξῆς τε δι' ἐλαίου, κἄπειτα δι' ἀλτήρων γυμναζόμενον, εἰ σκέλος εἴη τὸ πεπονθὸς, ἢ διὰ δρόμων ἐπὶ τῶν ὑπερκειμένων, εἰ δὲ ἀλουτεῖν ἀδύνατον εἴη τῷ θεραπευομένῳ χωρὶς βλάβης ὅλου τοῦ σώματος, οὐ χρὴ λύειν τὴν ἐπίδεσιν, ἀλλ' ὡς ἐπιδέδεται λουσάμενον, ἐκθλίψαντα τὸ τοῦ σπόγγου τὸ θερμὸν ὕδωρ, εὐθέως ἄλλο καταχεῖν ψυχρὸν, ὡς μηδεμίαν ὑπολείπεσθαι θερμότητα κατὰ τὴν ἐπίδεσιν. εἰ δὲ φαίνοιτο προχωρεῖν ἡ θεραπεία, καὶ χωρὶς ἐπιθέσεως σπόγγου, θεραπεύεσθαι δύναται τῆς ὑγρᾶς φοινικίνης ἐπιβαλλομένης ἔξωθεν, ὡς εἴρηται. καὶ χωρὶς ἐπιθέσεως σπόγγου καταλαμβανομένης ἐπιδέσμοις καταγματικῷ τρόπῳ περιελιττομένης τῷ θεραπευομένῳ μέρει τοῦ σώματος.

Σύνθεσις ἐμπλαστρωδῶν φαρμάκων.

Ἐπειδὴ τὸ κεφάλαιόν ἐστι τῆς τῶν κακοήθων τε καὶ δυσεπουλώτων ἑλκῶν θεραπείας ἐν τῷ ξηραίνειν ἀδήκτως
20 τὸ φάρμακον ὑγραίνει δὲ πάντων μάλιστα, τό, τ' ὕδωρ καὶ τὸ ἔλαιον ἀπέχεσθαι χρὴ τούτων, ὡς μήτε αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ προσφέρειν, μήτε κατὰ τῶν εἰρημένων ξηρῶν φαρμάκων μιγνύναι. κηρὸν οὖν ἐκλέγεσθαι χρὴ, μήτε φύσει ξηρὸν, μήθ' ὑπὸ παλαιότητος εἰς τοῦθ' ἥκοντα, πρόσφατον δὲ καὶ φύσει λιπαρὸν, ὃν ἐν ἡλίῳ μαλάττων τις, ἀναλαβεῖν εἰς αὐτὸν δυνήσεται τῶν εἰρημένων ξηρῶν φαρμάκων. μὴ ὄντος δὲ ἡλίου, παρὰ πυρὶ θαλπόμενος μαλάττηται, καὶ καθιέμενος εἰς ὕδωρ θερμόν. οὐ γὰρ ἀναμίγνυται δι' ὅλου τὸ ὕδωρ. ἀλλ' ἀπορρεῖ ταχέως ἀπὸ τοῦ μαλαττομένου πρὶν ἐπιτεθῆναι τῷ ἕλκει. Συμμετρία δὲ τῆς μίξεως ἐστὶ τοιάδε. Μέτριον μὲν εἴ τις βούλοιτο γενέσθαι τὸ φάρμακον, τὸ τέταρτον μέρος προσβάλλει τῷ κηρῷ τῶν μεταλλικῶν. ἰσχυρότερον δὲ ἔσται τοῦ τρίτου μιχθέντος. αὐτῶν δὲ τῶν μεταλλικῶν ἧττόν τε καὶ μᾶλλον ἀδήκτων τε καὶ ξηραντικῶν ὄντων, ἐπιταθήσεται μὲν ἐν τοῖς ξηραντικωτέροις ἡ δύναμις, ἐκλυθήσεται δ' ἐν τοῖς ἧττον ξηραίνουσιν, ὥσπερ γε πάλιν, ἀσφαλεστέρα μὲν ἡ χρῆσις ἔσται διὰ τῶν ἀδηκτοτέρων, σφαλερωτέρα δὲ διὰ τῶν δακνωδεστέρων. εἴρηται δὲ
30 πολλάκις, ὡς ἔνιαι μὲν φύσεις σωμάτων, αἰσθητικώτερον ἔχουσι τό, τε δέρμα καὶ τὰς σάρκας. ἔνιαι δὲ, δυσαισθητότερα ταῦτ' ἐστὶν ἄμφω. κατὰ δὲ τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον αἰσθάνεσθαι, καὶ τὸ τῆς ὀδύνης πάθος ἀκολουθεῖ μᾶλλον τε καὶ ἧττον, ὥς γε καὶ τὸ τῆς φλεγμονῆς, οὐ μικρὰ δὲ διαφορὰ καὶ παρὰ τὸ μαλακόσαρκον ὑπάρχειν, ἢ σκληρότερον, εὔχυμόν τε καὶ κακόχυμον, ἢ πληθωρικὸν, ἢ κενὸν, ἢ μέσως διακείμενον ἐν τοῖς εἰρημένοις. οὐκ οὖν οἷόν τε πᾶσιν ἀνθρώποις ἐν ἐπιτήδειον σκευάσαι φάρμακον. ἀλλ' ὁποῖον ἂν σκευασθῇ τῶν ὁμοειδῶν, ἐπίστασθαι τούτῳ χρῆσθαι προσήκει τεχνωθέντα κατὰ τὴν ἐν τῷ δε τῷ λόγῳ διδασκομένην μέθοδον, ἣν εὐθέως ἐπὶ τῆς προκειμένης ὕλης, ἐὰν ἴσον μὲν ἑκατέρου μίξῃς ἰοῦ τε καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου, μέρους δ' ἑνὸς ἥμισυ στυπτηρίας σχιστῆς, ὡς γενέσθαι τὸ συμπληρούμενον ἐκ τῶν τριῶν ἤτοι δραχμῶν. β'. καὶ ἡμισείας, ἢ οὐγγίας τοσαύτης, ἀρκέσει κηροῦ μίξαι μὲν δέκα δραχμὰς ταῖς δραχμαῖς, δέκα δ' οὐγγίας ταῖς οὐγγίαις εἰς μετρίου τε καὶ μέσου τῇ δυνάμει φαρμάκου σύνθεσιν. ἄμεινον δ' ἅμα, καὶ ἀδηκτότερον ἔσται διφρυγὲς λαμβανόντων ἀντὶ τῆς
40 σχιστῆς, καὶ μιᾶς τε δραχμῆς ὅλης ἐμβληθείσης, ὥσπερ τοῦ χαλκοῦ τε καὶ ἰοῦ, κάλλιον ἔσται τὸ φάρμακον. εἰ δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ ἰοῦ δῆξιν ὑποπτεύοντες, ἐθελήσαιμεν ἀκριβῶς ἄδηκτον αὐτὸ γενέσθαι, κεκαυμένον ἐμβάλλειν χρὴ τὸν ἰόν. εἰ δὲ καὶ ῥύπον ἀφαιροῦν, λεπίδος χαλκοῦ προσβλητέον ἥμισυ δραχμῆς, ὡς γενέσθαι τὴν ὅλην συμμετρίαν τοιάνδε. Χαλκοῦ καὶ ἰοῦ κεκαυμένου καὶ διφρυγοῦς, ἴσον ἑκάστου, τουτέστιν ἀνὰ δραχμὴν μίαν. τῆς δὲ τοῦ χαλκοῦ λεπίδος, ἡμιδράχμιον. ἀναλαμβανέσθω δὲ ταῦτα τῷ λιπαρῷ κηρῷ μαλαττομένῳ καθότι προείρηται. ξηροτέρου δ' ὄντος τι ὡς δέξασθαι τὰ εἰρημένα, μιγνύναι χρὴ μαλάττοντα μύρσινον, ἢ μήλινον, ἢ σχίνινον, ἢ κίκινον, ἢ κύπρινον, ἢ παλαιὸν ἔλαιον ὠμοτριβὲς, ἢ τὸ πρόσφατον σπανὸν, ἢ τὸ παρ' ἡμῖν διὰ θαλλῶν ἐλαίας ἐσκευασμένον. εἰ δὲ μὴ δι' ὅλως ἐθέλοιμεν ἐλαιῶδές τι τῷ φαρμάκῳ προσφέρειν, τῆς λάρικος ῥητίνης μιγνύσθω. εἰ δὲ μὴ παρείη ταύτης ἡμῖν, ἀντ' αὐτῆς τῇ τερμινθίνῃ χρηστέον. ἀεὶ δὲ καὶ τούτου χρὴ μεμνῆσθαι τοὺς ἀναγινώσκοντας ταῦτα, μάλιστα μὲν ἐπὶ τὸ πρῶτον εἰρημένον ὡς ἄριστον ἔρχεσθαι, μετὰ τοῦτο δ' ἐπὶ τὸ δεύτερόν τε καὶ τρίτον, ἐφεξῆς τε τἄλλα τὰ μετὰ τὸ τρίτον, ὡς ἀνάλογον τῆς τῶν φαρμάκων ἀρετῆς τε καὶ δυνάμεως τῇ τάξει τοῦ λόγου χρωμένων ἡμῶν. προακηκοὼς οὖν τις ταῦτα καὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὰς δυνάμεις ἐπιστάμενος, ἱκανὸς ἔσται διακρίνειν, ὅσα τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐγράφη πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν φάρμακα. οἷον εὐθέως Ἀσκληπιάδης ὁ φαρμακίων ἐπικληθεὶς, ἐν τῷ τρίτῳ τῶν ἐκτὸς, οὕτως ἔγραψε.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων φαρμάκων.

Πρὸς τὰ χειρώνια καὶ δυσαλθῆ τῶν ἑλκῶν φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Λεπίδος χαλκοῦ, οὐγγίαν. α'. ἰοῦ ξυστοῦ, οὐγγίαν. α'. κηροῦ ἡμίλιτρον. ῥητίνης λάρικος, οὐγγίαν. α'. S. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἀνελόμενος χερσὶ μαλάσσων ἐπιμελῶς καὶ πλατυσμάτιον ἐπιρρίπτων κατὰ μόνου τοῦ πεπονθότος ὥστε περιλαμβάνειν μόνον τὸ ἕλκος. δεῖ δὲ τὰ πέριξ ἀφλέγμαντα τῷ φαρμάκῳ περιλαμβάνεσθαι. ἐν δὲ τῇ θεραπείᾳ λύειν χρὴ διὰ τρίτης τὸ ἕλκος,

ἔπειτα περιπτυῖσαι, καὶ τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίπτοντα μαλάσσειν, καὶ πάλιν ἐπιτίθεσθαι, ἕως ἂν ἄρξη-
ται συνουλώσεως. Αὕτη μὲν ἡ τοῦ φαρμάκου γραφή, καλῶς προσγράψαντος αὐτοῦ πρὸς τὰ χειρώνια. κα-
λοῦσι γὰρ οὕτως τὰ μὴ μετρίως κακοήθη τῶν ἑλκῶν, ἀλλὰ τὰ πάνυ σφόδρα τοιαῦτα. γενναῖον δ' ἐστὶ τοῦτο τὸ
φάρμακον, ὡς ἂν ἐκ τρίτου μέρους ἔχον τοῦ κηροῦ τὰ μεταλλικά, ὧν μὲν ἰὸν ἰσχυρότερον φάρμακον, τὴν δὲ λε-
πίδα τοῦ χαλκοῦ μετριώτερον μὲν πολὺ τοῦ ἰοῦ. γενναῖον δὲ ὅμως καὶ αὐτό, συμμέτρως δ' εἴπερ εἶχε κράσεως,
ὡς καὶ τὰ μετρίως κακοήθη θεραπεύειν, οὐ τριπλάσιος, ἀλλὰ τετραπλάσιος ὁ κηρὸς ἐμέμικτο τοῖς ἄλλοις. ἔτι
δ' ἂν μετριώτερον, εἰ πενταπλάσιος, ὡς καὶ τὰ μηδέπω κακοήθη, δυσεπούλωτα δὲ ἄλλως ὄντα, θεραπεύειν.
ὥσπερ γὰρ κἂν εἰ τὸν κηρὸν ἑξαπλάσιον ἐργάσαιτό τις τῶν μεταλλικῶν, ὡς εἶναι τοῦ μὲν ἰοῦ καὶ τῆς λεπίδος,
ἑκατέρου δραχμήν, κηροῦ δὲ, δραχμὰς ιβ΄. τῆς λάρικος δὲ τὸ ἀνάλογον. ἀνάλογον δὲ ἔσται, εἰ τρεῖς εἶεν αὐτοῦ δρα-
10 χμαί. λιπαροῦ δ' ὄντος τοῦ κηροῦ, κἂν ἔλαττον ἐμβληθῇ τῆς ῥητίνης, αὐτάρκη σύστασιν ἕξει τὸ φάρμακον. τῶν γάρ
τοι τῶν τοιούτων φαρμάκων, ἡ ῥητίνη διὰ τὴν σύστασιν ἐμβάλλεται καθάπερ γε καὶ τὸ μύρσινον, ἢ σχίνινον. ἐγὼ δὲ
καὶ ἀττικῷ ποτὲ οἰσύπῳ μαλάττων, τὸν κηρὸν ἔμιξα. καί μοι κατὰ τὴν χρῆσιν ἐφάνη τὸ φάρμακον, ἢ οὐδέν, ἢ βρα-
χὺ παντελῶς ἀπολείπεσθαι τῶν ἄνευ τούτων σκευασθέντων. εὔδηλον δὲ ὡς εὐτονίαν λέγω τοῦ γενησομένου φαρ-
μάκου ταῦτα. τὸ γὰρ τῆς ὠφελείας ἐν τῷ πρός τι, δυνάμενον τοῦ μαλακωτέρου φαρμάκου. πρὸς τὰ μετριώ-
τερα τῶν κακοηθῶν ἁρμόττειν, μᾶλλον τοῦ σφοδροτέρου. ἔνθα γοῦν ἧττον μὲν ἐστὶ κακοῆθες αὐτὸ τὸ ἕλκος, ὀ-
χθώδη δὲ τὰ χείλη, βελτίων ἐπὶ τούτων ἐστὶν ὁ οἴσυπος. ἀγαθὸν δ' εἰς ταῦτα φάρμακον ἐστὶ, καὶ ὁ τῆς ἐλάφου
τε καὶ μόσχου μυελός, ὅν τινα χρὴ προλειώσαντα, μιγνύναι τῷ κηρῷ πρότερον. εἶθ' οὕτως αὐτοῖς ἡνωμένοις,
ἀναλαμβάνειν τὰ μεταλλικὰ προλελειωμένα, μέχρι τοῦ χνοώδη γενέσθαι. δακνώδη γάρ ἐστι τὰ τοιαῦτα. καὶ πάν-
τα δ' ἱκανῶς προλελειῶσθαι τὰ ξηρὰ καὶ γεώδη τῇ συστάσει φάρμακα, καθάπερ ἥ τε κηκίς ἐστι, καὶ οἱ κύτινοι, καὶ
20 τὰ σίδια, καὶ ὁ τῆς αἰγυπτίας ἀκάνθης καρπός. καὶ γὰρ δυσλείωτα πάντ' ἐστὶ τὰ τοιαῦτα, καθάπερ εὐλείω-
τα τὰ χυλῶν, ἢ ὀπῶν ἐξηρασμένων γεγονότα, σμύρνα καὶ ἀλόη, καὶ ἀκακία, καὶ ὅσα τούτοις ὁμογενῆ. Κα-
λῶς δ' ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ προειρημένου φαρμάκου τῆς γραφῆς ὁ Ἀσκληπιάδης, προσέθηκεν αὐτοῖς ὀνόμα-
σι. καὶ ταῦτα λύε διὰ τρίτης, καὶ ἀποπτυῖσας καὶ τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίψας, μάλαξον, καὶ πάλιν ἐ-
πιτίθει. εἰ μὴ γὰρ ἐπὶ πλέον ὁμιλήσειε τῷ χρωτὶ τὸ φάρμακον, οὐδὲν ἀνύσει. λέληθε δὲ καὶ τοῦτο αὐτὸ τοὺς πολλοὺς
τῶν ἰατρῶν, καὶ νομίζουσιν εἰ τρὶς τῆς ἡμέρας ἐκμάξαιεν τοὺς ἰχῶρας τοῦ ἕλκους ἄμεινόν τι πράττειν, τῶν δὶς
ἀποματτόντων. τοὺς δ' ἅπαξ λύοντας, καὶ αὐτοὶ πολλάκις οἱ κάμνοντες ὡς ἀμελοῦντας μέμφονται. προσήκει
δ' ὑμᾶς μεμνῆσθαι κἀνταῦθα τοῦ πολλάκις ὑμῖν εἰρημένου, κατὰ πολλὰ τῶν ἡμετέρων ὑπομνημάτων. ὡς
αἱ ποιότητες ἁπάντων τῶν πλησιαζόντων σωμάτων, εἰς ἀλλήλας τι δρῶσι, κἂν τὸ ἕτερον αὐτῶν ἰσχυρότερον
ᾖ πολλῷ. κατὰ γάρ τοι τοῦτον τὸν λόγον, ὁμοειδεῖς πως ἀλλήλαις ἐν τῷ χρόνῳ γίνονται, κἂν διαφέρωσι πάμ-
30 πολυ. γενομένης δ' ὁμοειδοῦς τῷ θεραπευομένῳ σώματι τῆς τοῦ φαρμάκου ποιότητος, ἡ ὠφέλεια μείζων ἐστί.
διὰ τούτων οὖν ὅτε πρῶτος ἐπινοήσας χρῆσθαι τῷ πρότερον ἐπιτεθέντι πλατυσμάτι, δικαίως ἂν ἐπαινοῖτο,
καὶ ἡμᾶς ἕπεσθαι προσήκει αὐτῷ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ καὶ τῇ πείρᾳ μαρτυρουμένην τὴν ἐπίνοιαν ἐγνώκαμεν.
εὐλόγως δὲ καὶ πτυΐσασθαι κελεύει διὰ τρίτης αὐτὸ καθ' ἑκάστην δηλονότι λύσιν. ἐπεὶ γὰρ ἰσχυρόν ἐστι τὸ φάρμακον,
εἰκότως παρηγορίας δεῖται. βέλτιον οὖν ἐπὶ τῶν μὴ πάνυ κακοηθῶν, τετραπλάσιον, ἢ πενταπλάσιον εἶναι τὸν κηρὸν ἀμ-
φοῖν ὁμοῦ τῶν μεταλλικῶν. Ἐφεξῆς δὲ τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ, γέγραφεν ἕτερον φάρμακον. ὁ Ἀσκλη-
πιάδης, τὴν σύστασιν ἔχον τήνδε. ἰοῦ οὐγγίας β΄. λεπίδος, οὐγγίας β. διφρυγοῦς οὐγγίαν α΄. κηροῦ λίτραν
α. λάρικος, οὐγγίας γ΄. αὕτη πάλιν ἡ συμμετρία τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἡ αὐτὴ τῇ πρόσθεν ἐστίν. ἐν ἐκείνῃ μὲν
γὰρ τῇ γραφῇ, μίαν οὐγγίαν ἔβαλεν ἰοῦ. καὶ λεπίδος ἑκατέρου. συναμφοτέρου δ' αὐτῶν, τὸν κηρὸν τριπλά-
σιον, εἴγε τὰς πάσας οὐγγίας ἓξ ἠξίου βάλλειν αὐτοῦ. τὴν μέντοι ῥητίνην, ἡμιούγγιον ἑκατέρου τῶν μεταλλικῶν.
40 ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ γραφῇ, ταύτης μὲν, ἀντὶ μιᾶς καὶ ἡμισείας οὐγγίας, τρεῖς ἐμβάλλειν κελεύει. τῶν μεταλλι-
κῶν δ' ἀντὶ μιᾶς οὐγγίας, ἑκατέρου δύο. καὶ τοῦ κηροῦ λίτραν, ἐν τῇ προτέρᾳ γραφῇ βάλλων ἡμίλιτρον. εὔδηλον
οὖν ὅτι τὸ διφρυγὲς μόνον ἐν τῇ προτέρᾳ προσέθηκε. καὶ εἴπερ οὐγγίαν αὐτοῦ βάλλειν κελεύει κατὰ διπλασί-
ων τῶν ἄλλων, ἐάν τις ἁπλᾶ πάντα τὰ κατὰ τὴν προτέραν γραφὴν μιγνύς, τοῦ διφρυγοῦς αὐτοῖς ἡμιούγγι-
ον προσθήσει, ποιήσει τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου τοιάνδε. λεπίδος, οὐγγίαν α΄. ἰοῦ οὐγγίαν α΄. κηροῦ ἡμίλιτρον.
ῥητίνης λάρικος οὐγγίαν α΄. καὶ ἡμίσειαν. διφρυγοῦς ἡμιούγγιον. ἡ αὐτὴ κατὰ πᾶν καὶ ἥδε τῇ προτέρᾳ γίνεται,
πλὴν τοῦ διφρυγοῦς. ἔστι δὲ τὸ μὲν διφρυγὲς οὕτω μέτριον φάρμακον, ὡς καὶ μόνον ἐπιπαττόμενον ἰᾶσθαι τὰ
δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν. ὁμοίως δ' αὐτῷ καὶ ὁ κεκαυμένος χαλκός. ἰσχυρότερος δ' ἱκανῶς ὁ ἰός, ὡς ἐκπεπτω-
κέναι τοῦ καὶ τὰ πάνυ ῥυπαρὰ καὶ ὑγρὰ θεραπεύειν, εἰ καταπάττοι τις αὐτὸ μόνον. ἀναβιβρώσκει γὰρ καὶ δάκνει
σφοδρῶς. ἐπὶ δὲ τῶν χειρωνίων ἑλκῶν, τοῖς ἄλλοις μιχθεὶς φαρμάκοις, εἰς τοσοῦτον ἐκλύεται μὲν αὐτὸς τοῦ σφο-
50 δροῦ τῆς δυνάμεως, αὔξει δὲ τὴν ἐκείνων, ὡς γενέσθαι τὸ σύνθετον ἐξ ἁπάντων φάρμακον κάλλιστον. ᾧ λόγῳ
δ' ἐμίχθη τοῖς εἰρημένοις φαρμάκοις ὁ ἰός, τούτῳ καὶ ἡ ἄσβεστος τίτανος, ὀλίγη τῇ ἀναλογίᾳ πολλοῖς ἐπεμβλη-
θεῖσα πρός τινων. ἡ δ' ἐσβεσμένη, μέτριον ἐστὶ φάρμακον εἰ δὲ καὶ πλυθείη, παντάπασιν ἄδηκτον. ταύτην
μὲν οὖν τὴν ἔμπλαστρον ἕνεκα παραδείγματος ἔγραψα, διότι γυμνάζεσθαι τοὺς νέους ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος
ἀξιῶ, καὶ μὴ μόνοις ἀρκεῖσθαι τοῖς καθόλου. πάλιν δ' ἐπ' ἀρχὴν ἀγαγὼν τὸν λόγον ἐπὶ τὰς ὑπ' Ἀνδρομά-
χου γεγραμμένας μεταβήσομαι.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐμπλάστρων πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν.

Παραθήσομαι τοίνυν ἕνεκα παραδείγματος, ὅσα τῇ πείρᾳ κέκριται τῶν συνθέτων φαρμάκων, πρὸς τὰ κακοήθη τῶν ἑλ-
κῶν ἁρμόττουσα, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ποιησάμενος. μέμψαιτο δ' ἄν τις αὐτῷ, χωρὶς διο-

ρισμοῦ τὰ

εισμοῦ τὰ φάρμακα γράψαντι τοῦτο παρελελειμμένον, συμβαίνει κακῶς αὐτοῖς χρῆσθαι, τοὺς πολλοὺς τῶν ἰατρῶν,
διὰ τοῦτο ποτὲ μὲν, ἐπιτυγχάνειν τοῦ σκοποῦ θαυμασίως, ἔστι δὲ ὅτε καὶ διαμαρτάνειν, ἀποπίπτοντας πάμπο-
λυ. δέον οὖν εἰπεῖν ἰσχυρότατον τὸ δέ τι, πάνθ' ἑξῆς ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. καὶ τούτου πάλιν ἕτερον μετριώ-
τατον. ἀσθενέστατον δὲ, οὐδένα διορισμὸν προσθείς. ἄρχεται γοῦν αὐτῶν τούτων, προσγράψας μὲν ἐπουλωτι-
καί. μετὰ δὲ τὸ πρόσγραμμα τοῦτο γράφων ἐφεξῆς. Καδμίας ὀπτῆς, λίτραν α΄. χαλκίτεως κεκαυμένης λί-
τραν α΄. κηροῦ λίτρας δ΄. ῥητίνης ξηρᾶς λίτρας γ΄. μυρσίνου, λίτρας γ΄. οἴνου εἰς τὰ ξηρά. τούτων δὲ ἐφεξῆς γρά-
φει κατὰ λέξιν οὕτως. Ἡ διὰ λαδάνου. Καὶ προσθεὶς τὴν συμμετρίαν, ἐφεξῆς πάλιν ἔγραψεν. Ἄλ-
λως ὡς Ἀλκίμων. Εἶτα κἀνταῦθα τὰς συμμετρίας τῶν ἁπλῶν φαρμάκων γράψας, ἐπιφέρων, φησίν.
Ἡ διὰ κειθῶν. Καὶ μετὰ τὸ ταύτην συνθεῖναι, πάλιν οὕτως ἔγραψεν. Ἄλλη ἐπουλωτική. Ῥητίνης
10 ξηρᾶς δραχμὰς ιη΄. διφρυγοῦς ∠ δ΄. λιθαργύρου, ∠ ιϛ΄. κηροῦ ∠ ι΄. ἐλαίου κοτύλης τέταρτον, ὡς εἶναι τοῦτο
τὸ φάρμακον ἕκτον, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς αὐτῷ. καὶ μετ' αὐτὸ πάλιν ἓξ ἄλλα γράφει, προγράφων ἑκάστου τὸ, ἄλλη,
προσυπακοῦσαι δηλονότι κελεύων ἡμᾶς τὸ ἐπουλωτική. τὰ μὲν οὖν πέντε, τῶν συνήθων ἐστὶν ἐπουλωτικῶν,
οὔτε τῶν δυσεπουλώτων, οὔτε τῶν κακοήθων. τὸ δὲ ἕκτον τῶν δυσεπουλώτων, οὐ μὴν ἤδη γε τῶν κακοήθων. ἀλλ'
αἱ γραφαὶ τῶν ὑπολοίπων ἓξ φαρμάκων, τοῖς κακοήθεσιν ἁρμόττουσι, διαφέρουσαι κατ' ἰσχὺν ἀλλήλων,
οἷς δυοῖν θάτερον ἐχρῆν, ἤτοι λογικὴν ἢ μεθοδικὴν ποιουμένους τὴν διδασκαλίαν, προσγεγραφέναι τὴν κατὰ
σφοδρότητα διαφορὰν, ὡς ἡμῶν νοησάντων, ἐπὶ μὲν τῶν κακοηθεστέρων ἑλκῶν, τοῖς ἰσχυροτέροις χρῆσθαι φαρ-
μάκοις, ἐπὶ δὲ τῶν μετριωτάτων, τοῖς ἀσθενεστέροις, ἢ τοῖς ἐμπειρικοῖς ὁμοίως γράψαι, τοῖς μὲν φαγεδαινικοῖς,
καὶ ὅλως τοῖς ἀναβιβρωσκομένοις καὶ νεμομένοις ἐπιτήδεια τάδε τινὰ τῶν φαρμάκων εἶναι, τοῖς δὲ κοίλοις, τάδε
τινὰ καὶ τοῖς μὲν ἱκανῶς ῥυπαροῖς, ταυτί. τοῖς δὲ μετὰ φλεγμονώδους, ἢ σκιρρώδους διαθέσεως, ἢ τῶν χειλῶν
20 τοῦ ἕλκους σκληρῶν, ἢ ὀχθωδῶν, ἢ μελανῶν, ἢ τινὰ ἄλλην χροιὰν ἐχόντων, ἴδια ἑκάστου. τούτων μὲν, οὐδὲν ἐποίη-
σεν. ἐφεξῆς δ' ἀλλήλων ἔγραψεν ἓξ ἐπουλωτικὰς δυνάμεις, ὧν ἐγὼ τὴν σύνθεσιν ἐρῶ μετὰ τῶν οἰκείων διορισμῶν.
τὸ μὲν οὖν πρῶτον αὐτῷ γεγραμμένον, ἔλαβεν ἰοῦ καὶ λεπίδος, ἐκλέλυκε δ' αὐτοῦ καὶ καθῄρηκε τὴν ἰσχὺν,
ἡ τοῦ κηροῦ μίξις, ὀκταπλασία μὲν ἑκατέρου, τετραπλασία δὲ, συναμφοτέρου γενομένη. τοῦ μὲν γὰρ ἰοῦ καὶ τῆς
λεπίδος, οὐγγίαν ἑκατέρου μῖξαι κελεύει, τοῦ κηροῦ οὐγγίας η΄. πάνυ καλῶς τοῦ συνθέντος αὐτὸ φυλαξαμέ-
νου, μῖξαί τι τῶν μαλθακωδῶν, ἐλαίου λέγω καὶ στέατος. οἰσύπου τε καὶ βουτύρου καὶ ῥητίνης, ἀλλ' ἐὰν λιπαρὸς
ὁ κηρὸς μὴ ᾖ, δύσμικτά γε ἕξει τὰ μεταλλικά. κἂν βιασόμεθα, τὴν μῖξιν αὐτῶν ἢ παρὰ πυρὶ ποιεῖν, ἢ ἐν ἡλίῳ
θερμῷ, μικρὸν ὕστερον σκληρὸν ἔσται τὸ φάρμακον. ὥστ' ὅταν ἐπιτεθῇ τῷ ἕλκει, διφθέραν ἑαυτοῦ σκληρὰν ὁ
κάμνων οἰήσεται ψαύειν. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα φάρμακα τὴν χρῆσιν ἔχει τοιαύτην. ἣν δὲ θερμὰς ἔχων τις τὰς
χεῖρας, ἀναιρεῖται τηλικοῦτον μέγεθος ἐξ αὐτῶν, ἡλίκον μαλαχθέν τε καὶ πλατυνθὲν, ἐπιτεθήσεται καθ'
30 ὅλου τοῦ ἕλκους, ὡς καὶ τὰ χείλη σκέπειν, ὅταν δ' ᾖ βαθὺ, προσαναπληροῦται τὸ κοῖλον αὐτοῦ πᾶν, ἐντεθέντος
αὐτῷ τοῦ φαρμάκου. καὶ μετὰ τοῦτο πάλιν ἐπιτίθεται πλάτυσμα ἕτερον, συμπεριλαμβάνον καὶ τὰ χείλη. κἄ-
πειτα τούτῳ βεβρεγμένον. πάλιν ὀθόνιον ὕδατι ψυχρῷ τηλικοῦτον ἐπιβάλλεται κατὰ παντὸς, ὡς σκεπά-
σαι τὸ φάρμακον. εἶτ' ἔξωθεν σπόγγος μαλακὸς, ἐπιδέσμῳ κατειλημμένος ἐξ ὀθόνης, ἤτοι ἅπαξ, ἢ δὶς ἐν κύ-
κλῳ περὶ τὸ πεπονθὸς μόριον ἑλιττομένῳ, τηλικούτῳ τὸ πλάτος, ὡς ἅπαν κατειλῆφθαι τὸ ἕλκος ἅμα τοῖς χεί-
λεσι, καί τι καὶ τῶν ὑπερκειμένων, τε καὶ ὑποκειμένων αὐτοῖς, ἡ δὲ ἐπίδεσις ἀπὸ δυοῖν ἀρχῶν γιγνέσθω. καλοῦ-
σι δ' οὕτως, ὅταν τὸ μέσον ὅλον τοῦ τελαμῶνος ἐπιβάλληται τῷ πεπονθότι τόπῳ. τῶν σκελῶν δ' ἑκάτερον ἀ-
πάγηται πρὸς τὸ ἀντικείμενον. εἶτα ἐὰν μὲν ἰσχυρὸν ᾖ τὸ ὀθόνιον, ὡς διὰ μιᾶς ἐπιβολῆς ἀσφαλῶς κατέχειν τὸν
σπόγγον, αὐτόθι που συρραφήσεται διὰ τῶν περάτων, ἀφαιρουμένου ψαλίδι τοῦ περιττεύοντος. ἐὰν δὲ ἀσθενὲς, αὖθις
ἀχθήσεται τῶν σκελῶν ἑκάτερον ὁμοτόνως ἑλκόμενον ἐπὶ τὸ πεπονθὸς, ὅπερ ἐν τοῖς μάλιστα φυλακτέον ἐστὶ,
40 κατά τε τὴν πρώτην ἐπιβολὴν, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ κατὰ τὴν δευτέραν. οὐ μὴν οὐδὲ ἐκείνου σε χρὴ λήθην ἔχειν, ὃ πρῶ-
τος ὧν ἴσμεν Ἱπποκράτης εὗρεν, ἁμαρτανομένου, πάλαι μὲν ὑπὸ πάντων τῶν πρὸ αὐτοῦ, νυνὶ δ' ὑπὸ τῶν μὴ
μαθόντων νομίμως τὴν τέχνην. οἴονται γὰρ ἄμεινον εἶναι, τὸ μὲν ἡλκωμένον μέρος ἄθλιβον φυλάττειν, ἑκα-
τέρωθεν δ' αὐτοῦ περιβάλλειν τὸ ἐπίδεσμον, ὅπερ εἰς ὅσον ἐστὶ βλαβερὸν. ὑφ' Ἱπποκράτους ἐλέγχθη. ὅταν οὖν σοι
ταῦτα κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν πραχθῇ, τῇ δευτέρᾳ διάβρεχε τὸν σπόγγον, ἐπιχέων ὕδατι ψυχρῷ. θερμοῦ
δὲ καὶ ξηροῦ τοῦ περιέχοντος ὄντος, καὶ δὶς, καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας ποιητέον τοῦτο, καὶ λυτέον τὸ ἐπίδεσμον διὰ
τρίτης. εἰ δὲ χειμὼν εἴη, καὶ διὰ τετάρτης. ἐπισκεπτέον δὲ τὴν γεγονυῖαν ἐκ τοῦ φαρμάκου περὶ τὸν πεπονθότα τό-
πον ἀλλοίωσιν, ἔν τε τῇ κοιλότητι τοῦ ἕλκους, καὶ κατὰ τὰ χείλη, καὶ μέντοι πέριξ αὐτοῦ. ἡ δ' ἐπίσκεψις, ἐξ ὧν ἔμαθες
ἐν τοῖς περὶ κράσεων ὑπομνήμασι γιγνέσθω σοι. λέλεκται δὲ περὶ τούτων τῶν ἑλκῶν καὶ κατὰ τὴν θεραπευτικὴν
μέθοδον. ἤτοι γὰρ ξηρότερον, ἢ ὑγρότερον, ἢ θερμότερον, ἢ ψυχρότερον ἐφάνη τοῦ πρόσθεν ὅλον τε τὸ πεπονθὸς μό-
50 ριον, ἕκαστόν τε τῶν μερῶν αὐτοῦ. καὶ πρὸς τούτοις, ἐπισκέπτεσθαι προσήκει, πότερα καθῄρηταί τι τῶν χειλῶν, ἢ μεμά-
λακταί πως, ἢ λελέπτυνται, καὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν χροιὰν ὑπαλλαγῆς, καὶ περὶ τοῦ κατὰ τὸν ῥύπον πλήθους. ἐκ τούτων
γὰρ εἴσῃ, πότερον ἰσχυρότερον, ἢ μαλακώτερον, ἐπιθεῖναι προσήκει φάρμακον, ἢ ταυτὸ τῷ πρώτῳ. δυνήσῃ δὲ καὶ τὸ
πρῶτον αὐτὸ ῥᾳδίως ἐξαλλάττειν. εἰ μὲν μαλακώτερον ποιῆσαι βούλοιο, μιγνὺς ἐν τῷ μαλάττειν ὀλίγον τινὸς τῶν στυ-
φόντων ἐλαίου ἤτοι μυρσίνου, ἢ ῥοδίνου, ἢ μηλίνου, ἢ σχινίνου, ἢ μαστιχίνου, ἢ κυπρίνου. εἰ δ' ἰσχυρότερον, ἤτοι
τῆς λεπίδος, ἢ τοῦ ἰοῦ παρασκευαζέσθω γάρ σοι τούτων ἑκάτερον βραχὺ λεῖον ἀκριβῶς, ἵν' ἐν τῷ μαλάττειν προσ-
βάλλῃς. ἐγὼ δὲ ὡς ἴστε καὶ προσεπιπάττω τι τῶν ξηρῶν φαρμάκων τῷ ἕλκει, καὶ κατ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον ἐπι-
τίθημι φάρμακον ἐμπλαστρῶδες. εὔδηλον δ' ὅτι ξηρὰ λέγω φάρμακα, διφρυγὲς, σαρκοκόλλαν, χαλκί-
τιν κεκαυμένην. ὁμοίως δὲ καὶ τὸν χαλκὸν, καὶ τὸν ἰὸν κεκαυμένον καὶ τὸ χάλκανθες. ἄκαυτα μὲν γὰρ ταῦτα

πάντα δριμέα. κινηθέντα δὲ μέτρια, πλυθέντα δὲ μετὰ τὴν καῦσιν, ἄδηκτα γίνεται. ἄμεινον δὲ καὶ τὴν ἔμ-
πλαστρον αὐτὴν μεταρρυθμίζειν ὡς εἴρηται τῇ μίξει. καί τι τῶν ἄλλων ἐπιτιθέναι φαρμάκων, ὧν ἐφεξῆς Αν-
δρόμαχος ἐμνημόνευσε, μὴ μόνον ὁρῶντας δυνάμεις τῶν μιγνυμένων, ἀλλὰ καὶ τὰς ποσότητας, ὥσπερ ἐπ᾽
αὐτοῦ τοῦ νῦν εἰρημένου. τετραπλάσιος γὰρ ὁ κηρὸς μίγνυται συναμφοτέρῳ, τῷ τε ἰῷ καὶ τῇ τοῦ χαλκοῦ λε-
πίδι. μιχθεὶς οὖν τριπλάσιος ἰσχυρότερον αὐτὸν ποιήσει, καθάπερ γε κἂν πενταπλάσιος, ἀσθενέστερον. οὕτως
οὖν πράττειν χρὴ κἀπὶ τῶν ἄλλων, ὅθ᾽ ἐπὶ τοῦ μετὰ τὸ προειρημένον φάρμακον γεγραμμένου κατὰ τὴν ἑξῆς τά-
ξιν ὀγδόου, συμμετρίαν ἔχοντος τήνδε. Χρυσοκόλλης, δραχμὰς β΄. λεπίδος, δραχμὰς β΄. κηροῦ, δραχμὰς
ς΄. διφρυγοῦς δραχμὰς β΄. λιθαργύρου, δραχμὰς η΄. ῥοδίνου, ἢ μυρσίνου ὀλίγον. Ἐν τούτῳ τῷ φαρμάκῳ,
χρυσοκόλλα μὲν καὶ διφρυγὲς αὐτὰ καθ᾽ αὐτὰ μόνα καταπαττόμενα τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσιν, ἱκανὰ θερα-
10 πεύειν ἐστίν. ἡ λεπὶς δὲ ἰσχυρότερον, καὶ ῥυπτικώτερον, καὶ δηκτικώτερον φάρμακόν ἐστι. καὶ διὰ τοῦτο λιθάρ-
γυρον ἔμιξεν ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον ὑπειδόμενος τὸ βίαιον τῆς λεπίδος, ἐκλῦσαί τε βουληθεὶς αὐτὸ τῇ μί-
ξει τοῦ μαλακωτέρου φαρμάκου. καὶ εἴ τις αὖ δὲ κηροῦ τὰ τέσσαρα μίξειε κατὰ τὴν εἰρημένην συμμετρίαν,
ἕξει φάρμακον ξηρὸν ἐπίπαστον, οὐκ ἀγεννὲς εἰς τὴν τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἴασιν. ἀλλ᾽ ἔμπλαστρόν γε βουλο-
μένῳ σοι ποιῆσαι, τόν τε κηρὸν ἀναγκαῖον ἐστὶ μιγνύναι, καὶ διὰ τὸ τῶν μεταλλικῶν πλῆθος, ἐξ ἀνάγκης καὶ
τῶν ὑγρῶν ἐμνημόνευσεν ὁ Ανδρόμαχος ἐν τῇ προκειμένῃ δυνάμει ῥοδίνου τε καὶ μυρσίνου. πάνυ γὰρ ὁ κηρὸς ὀ-
λίγος ἐστὶν, ὡς πρὸς τὸ τῶν μεταλλικῶν πλῆθος. ὅπου τοίνυν τῆς χρυσοκόλλης μὲν καὶ τῆς λεπίδος, καὶ τοῦ δι-
φρυγοῦς, ἐκ δυοῖν δραχμῶν τῶν εἰρημένων, τῆς λιθαργύρου δὲ ὀκτὼ μίγνυσθαι κελεύει, τέσσαρας καίδεκα
δηλονότι τὰς πάσας ἐργαζόμενος, ἢ κηρὸν λιπαρὸν ἐδεῖτο μίξαι πάμπολυ, ἢ προσμίξαί τι τῷ φαρμάκῳ
τῶν ἐλαιωδῶν. ἐπὶ δὲ τοῦ προειρημένου φαρμάκου, τετραπλάσιος ἦν ὁ κηρὸς τῶν μεταλλικῶν. ἔξεστιν οὖν ἡμῖν
20 ἀφελοῦσι τὴν λιθάργυρον, ἐκ τῶν ἄλλων συντιθέναι τὸ φάρμακον. ὥσπερ ἐγώ ποτε ἐποίησα. εἰ γὰρ τοῦτο πρά-
ξειέ τις, οὐ δεήσεται τοῦ μυρσίνου, λιπαροῦ γε ὡς ἔφην ὄντος τοῦ κηροῦ. σκληρὸς δ᾽ εἴπερ εἴη, δεήσει προσθεῖναί
τι καὶ τῶν ὑγρῶν. διὰ τοῦτο οὖν μοι δοκοῦσιν ἔνιοι καὶ τὰ τοιαῦτα φάρμακα προσγεγραφέναι τῷ κηρῷ, τι-
νὲς μὲν τοῦ νέου, τινὲς δὲ τοῦ προσφάτου, οὐ μὰ Δία τῆς ἡλικίας αὐτοῦ χρήζοντες, ὥσπερ ἐπ᾽ ἄλλων φαρμάκων,
ἀλλὰ τῆς ὑγρότητος. ἔστι μὲν γὰρ ὄντως *καὶ κρείττων ὁ νέος, ἀλλ᾽ οὐχ ὥστε φεύγειν ἤδη τὸν δυοῖν ἢ τριῶν ἐτῶν.
ἐπὶ δὲ τὴν ἐφεξῆς τῷδε γεγραμμένην ἔμπλαστρον, ἰέναι καιρὸς, οὕτως ἔχουσαν. Διφρυγοῦς δραχμὰς πδ΄.
λιθαργύρου δραχμὰς σμ΄. κηροῦ ∠ τιη΄. ἐλαίου κοτύλας ς΄. εἴη δ᾽ ἂν τοῦτο τὸ φάρμακον, ἐπουλωτικὸν ἑλ-
κῶν οὐδέπω μὲν κακοήθων, ἤδη δὲ δυσεπουλώτων. ξηραίνει μὲν γὰρ, ἀλλ᾽ οὐκ ἰσχυρῶς, ὥσπερ τὸ μετ᾽ αὐτὸ γε-
γραμμένον οὐ μὴν οὐδ᾽ ἐν τηλικαύτῃ συμμετρίᾳ σκευάζειν αὐτὸ προσήκει. ταὐτὸν γὰρ αὐτῷ τοῦτό ἐστι. Δι-
φρυγοῦς, δραχμὰς ιδ΄. λιθαργύρου δραχμὰς μ΄. κηροῦ δραχμὰς νγ΄. μυρσίνης ἐλαίου, οὐγγίας *ι. ἑξαπλάσια
30 γὰρ τούτων ἐστὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ανδρομάχου γεγραμμένα. τοῦτο μὲν οὖν ἐπουλωτικὸν ὄντως ἐστὶν, ὅμοιον τῷ διὰ
καδμίας, καὶ τῇ γλυκείᾳ καλουμένῃ, περὶ ὧν κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον εἰρήσεται. Τὸ δὲ μετ᾽ αὐτὸ γεγραμ-
μένον, ἰσχυρότερον μὲν, οὐ μὴν ἐγγύς γε τῷ πρώτῳ τῶν ἓξ τούτων, ἑβδόμῳ δ᾽ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς, εἰς ὃν
τήν τε λεπίδα καὶ τὸν ἰὸν ἔμιξε τετραπλασίῳ κηρῷ. διφρυγοῦς γὰρ ἐπὶ τούτοις. δραχμὰς ις΄. μιγνὺς. λιθαρ-
γύρου μὲν ἐπιβάλλει δραχμὰς μη΄. κηροῦ δὲ, ξς΄. εἶτα διὰ τὸ τούτων πλῆθος, ἠναγκάσθη μιγνύειν αὐτοῖς μυρ-
σίνου κοτύλην α΄ ς΄. ἀριθμείσθω τοίνυν οὖν ἡμῖν ἐν τοῖς ἐπουλωτικοῖς καὶ τοῦτο. Καὶ τὸ μετ᾽ αὐτὸ δὲ, τὸ αὐτὸ
μέν ἐστι γένους. πρᾶον δὲ ἱκανῶς καὶ ἄδηκτον ἐκ μολίβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου καὶ σποδίου καὶ καδ-
μίας, καὶ διφρυγοῦς καὶ τερμινθίνης συγκείμενον. Ζήνωνα δέ φησι καὶ χαλβάνην αὐτῷ μιγνύειν, ὅπερ
ἐμοὶ περιττὸν εἰς τὰ προκείμενα φαίνεται. γράφει δ᾽ οὖν αὐτοῦ τὴν συμμετρίαν τοιάνδε. Τοῦ μὲν πεπλυμέ-
νου μολίβδου, δραχμὰς β΄. τοῦ δὲ σποδίου δραχμὰς δ΄. καὶ τῆς καδμίας ὡσαύτως δραχμὰς δ΄. τοῦ διφρυ-
40 γοῦς δὲ, μίαν. ἀναλαμβάνει δὲ αὐτὰ δραχμαῖς ς΄. τῆς τερμινθίνης. τὸν δὲ Ζήνωνά φησι τῆς χαλβάνης μιγνύ-
ειν δραχμὴν ς΄. εἰ μὲν ὡς πρὸς τὸ μαλάξαι τὰ τυλώδη καὶ σκληρὰ χείλη, καὶ διὰ τοῦτο καλούμενα πρός τινων
ὀχθώδη, καλῶς μιγνύονται, εἰ δ᾽ ὡς πρὸς τὴν κακοήθειαν τοῦ ἕλκους, οὐκ ὀρθῶς. κἂν μὴ προσλάβῃ δὲ τῆς χαλ-
βάνης ἔτι, καὶ οὕτως ἀπολείπεται τῆς τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἰσχύος. εἰκότερον οὖν, ὡς ἐπουλωτικὰ τὰ ὧδε
κατὰ ταῦτα ἐφεξῆς ἀλλήλων ἔγραψε φάρμακα. πλὴν γὰρ δυοῖν ἐν αὐτοῖς τοῦ τε κατὰ τὴν τάξιν ἀπὸ τῆς ἀρ-
χῆς ἑβδόμου, καὶ τοῦ μετ᾽ αὐτὸ, τἆλλα πάντα, δυσεπουλώτων μέν ἐστιν ἑλκῶν ἰατικὰ, κακοήθων δ᾽ οὐκ ἔτι. καὶ
γὰρ τὸ δωδέκατον ἐπ᾽ αὐτοῖς ὁμοίως ἐπουλωτικὸν μέν ἐστιν, ἀσθενέστερον δὲ, ἢ ὥς γε κακοήθη θεραπεύειν. ἡ δὲ σύν-
θεσις καὶ τούτου, τοιάδε τίς ἐστι. Μολιβδαίνης δραχμὰς ρ΄. διφρυγοῦς, δραχμὰς ις΄. σώρεως, δραχμὰς ι΄. κυ-
πρίου ὀπτοῦ, δραχμὰς η΄. ῥητίνης τερμινθίνης, δραχμὰς η΄. κηροῦ δραχμὰς μ΄. μυρσίνου ∠ μ΄. διὰ βραχυτέ-
ρας δὲ συμμετρίας ἀνάλογον ἐχούσης τῇδε συντιθέναι χρὴ πάντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα γινώσκοντας ὑμᾶς,
50 σκληρὰ καὶ λιθώδη γίνεσθαι ταχέως αὐτά. τοσοῦτον οὖν ἄμεινον ἑκάστου σκευάζειν, ὅσου περ ἂν ᾖ χρεία. καὶ
μάλιστα ἐὰν χειμὼν διαδέχηται τὴν χρῆσιν αὐτῶν. εἰ δὲ τέταρτον μέρος ἑκάστου τῶν εἰρημένων λαμβάνοις, τῆς
μὲν μολιβδαίνης, πέντε καὶ εἴκοσι ἔσονται δραχμαὶ, τέσσαρες δὲ τοῦ διφρυγοῦς. δύο δὲ καὶ ἡμίσεια τοῦ σώρε-
ως. τοῦ δὲ ὀπτοῦ μίσυος δύο. καὶ τῆς τερμινθίνης, δραχμὰς θ΄. κηροῦ δὲ καὶ μυρσίνου, τὸ ἴσον ἑκατέρου δρα-
χμὰς ι΄. συναμφότεροι δὲ δηλονότι τῶν εἴκοσι. ἐπὶ πάντων δὲ τῶν τοιούτων φαρμάκων τήξας τὰ τηκτὰ,
καὶ ψύξας, ἔπειτα ξύσας μίγνυε τοῖς ξηροῖς, ἀκριβῶς λελειωμένοις. ἐὰν γὰρ ἐπικαταχέῃς αὐτοῖς τὰ τηκτὰ,
συμβαίνει πολλάκις ἐγκνείδας γίνεσθαι, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ᾖ κρύος. εἰ δ᾽ ἐν ἡλίῳ θερμῷ τὴν μίξιν ποιοῖο,
καὶ καταχεῖν ἐγχωρεῖ κινοῦντα σφοδρῶς, τὰ μὲν πρῶτα τῇ σπάθῃ, τῇ δοίδυκι δ᾽ ὀλίγον ὕστερον. ἄ-
μεινον δ᾽ ἐπὶ τῶν τοιούτων πάντων τὴν σπάθην φοίνικος εἶναι κλάδον. Ταῦτα μὲν οὖν ὁ Ανδρόμα-
χος ἔγραψε.

γέγραφεν ὡς ἔφην ἀδιορίστως· ιβʹ. φάρμακα, προγράψας αὐτῶν κοινῇ ταῦτα μόνον, ὡς ἐστὶν ἐπουλωτικά, τὴν διαφορὰν δ' αὐτῶν ἐξηγησάμην ἐγὼ σαφῶς ὡς νομίζω, ποδηγῆσαι δυναμένην ἄνδρα συνετὸν εἰς τὴν κατὰ μέρος ἐπιδέξιον χρῆσιν. ἔξωθεν δὲ τούτων, ἄλλων ἐμνημόνευσε πολυχρήστων φαρμάκων, ὥσπερ εἰς ἄλλας πολλὰς διαθέσεις ἐπιτηδείων, οὕτως καὶ εἰς τὴν τῶν δυσεπουλώτων, ὧν κἀγὼ μνημονεύσω κατὰ τὸν ἑξῆς λόγον, ἔνθα περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων διέξειμι. νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἰδίως ἁρμοττόντων τοῖς κακοήθεσι καὶ δυσεπουλώτοις, ὁ λόγος ἐστί μοι. καὶ μᾶλλόν γε περὶ τῶν κακοήθων, ἃ καὶ χειρώνια καλοῦσιν ἔνιοι, καθάπερ καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνδρόμαχος. ἐφεξῆς γοῦν ὧν ἄρτι πέπαυμαι λέγων δώδεκα φαρμάκων, δύο μὲν πρὸς ἄνθρακας. ἓν δὲ πρὸς ἕρπητας γράψας ἐπὶ τοῖς τρισί, τέταρτον ἄλλο κατὰ τήνδε τὴν λέξιν ἔγραψεν. Ἐπουλωτικὴ πρὸς τὰ χειρώνια Διοσκορίδου. ποικιλώτερον μέν, οὐ μὴν ἰσχυρότερον φάρμακον τοῦ προγεγραμμένου συνθείς, καθ' ὃ τετραπλάσιον ἐμίγνυε τὸν κηρὸν συναμφοτέρου τῆς τε λεπίδος καὶ τοῦ ἰοῦ. κατὰ δὲ τὸ νῦν προκείμενον, ἐλάττονα βαλὼν τὸν κηρὸν τῆς τῶν μεταλλικῶν ἀναλογίας, τήκειν αὐτὸν κελεύει μυρσίνῳ ἢ ῥοδίνῳ ὀλίγῳ. μὴ προσγράψας αὐτῶν τὴν ποσότητα. παραγράψω δὲ ἤδη τὸ σύμπαν αὐτοῦ κατὰ τὴν τοῦ Ἀνδρομάχου λέξιν. Ἐπουλωτικὴ πρὸς τὰ χειρώνια Διοσκορίδου. Χρυσοκόλλης. ∠. βʹ. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. βʹ. λεπίδος. ∠. βʹ. κηροῦ. ∠. ϛʹ. διφρυγοῦς. ∠. βʹ. λιθαργύρου. ∠. ηʹ. ῥοδίνου ἢ μυρσίνου ὀλίγου. ὥστε τακῆναι. τοῦτο τὸ φάρμακον ἀκριβῶς ταὐτόν ἐστι τῷ προγεγραμμένῳ, κατὰ τὰ δώδεκα ἐπουλωτικά, μετὰ τὸ διὰ τῆς λεπίδος καὶ τοῦ ἰοῦ, τῇ τάξει, καθάπερ ἔφην ὄγδοον ἐν αὐτοῖς ὄν, ἐν μόνῳ πλεονεκτοῦν ἐκείνου, τῷ ἰῷ, καὶ διὰ τοῦτο, ἐκεῖνο μὲν ἐν τοῖς ἐπουλωτικοῖς ἔγραψεν, ἐπὶ τούτου δὲ μείζονα τὴν ἐπαγγελίαν ἐποιήσατο, πρὸς τὰ χειρώνια φήσας ἁρμόττειν. αὐτὸ καὶ μέντοι καὶ κατὰ τοῦτο καλλίστου φαρμάκου μνημονεύει γράφων οὕτως. Ἐπουλωτικὴ ἐκ τῶν Γεμινίου πρὸς τὰ ἀπεγνωσμένα. Βούλεται δ' αὐτῷ τοὔνομα τὸ ἀπεγνωσμένα, σημαίνειν ἐκεῖνα τῶν ἑλκῶν, ὅσα πολλοὶ θεραπεῦσαι σπουδάσαντες, οὐκ ἔτυχον τοῦ τέλους, ἀλλ' ἀπέστησαν, ὡς ἀνιάτων. χρὴ θαρρεῖν τῷ φαρμάκῳ τῷδε, τά τ' ἄλλα, καὶ τῇ πείρᾳ κεκριμένῳ. σύνθεσιν δ' αὐτοῦ γράφει τήνδε. Σώρεως. ∠. κδʹ. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. ιϛʹ. σιδίων. ∠. ιϛʹ. ἀσβέστου. ∠. ιϛʹ. λιβανοῦ. ∠. λβʹ. κηκῖδος. ∠. λβʹ. κηροῦ. ∠. ρκʹ. στέατος μοσχείου. ∠. ρξʹ. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλην αʹ. αὕτη μὲν ἡ συμμετρία τῶν μιγνυμένων ἁπλῶν φαρμάκων, εἰς τὴν τοῦ προκειμένου συνθέτου κατασκευήν. ὅπως δὲ χρὴ σκευάζειν αὐτό, παρέλιπεν, ὥσπερ καὶ ἐπὶ ἄλλων πολλῶν, ἀναγκαίαν ἐχόντων τὴν διήγησιν τῆς σκευασίας. ἐπὶ τούτου μὲν γὰρ καὶ πάνυ ῥᾴδιός ἐστιν, ὡς ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται. γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι πρὸ πάντων, ὡς ἐὰν μὴ παρῇ ποτὲ μόσχειον στέαρ, ἀντ' αὐτοῦ μιγνύναι τὸ παλαιὸν ὕειον, ὃ καλοῦσιν ἀξούγγιον. ἄναλον δ' εἶναι χρὴ τοῦτο, καὶ μὴ πάνυ πολλῶν ἐτῶν. ἔστιν οὖν καὶ τὸ παλαιὸν ἔλαιον, ἱκανῶς διαφορητικόν. ἔστι δὲ καὶ τὸ στέαρ, ἀδήκτως ἄμφω ταῦτα δρῶντα. τὸ δὲ βόειον, ὁμοίως μέν ἐστι διαφορητικόν, ἄδηκτον δ' οὐχ ὁμοίως. ἐν τῷ μεταξὺ δ' ἀμφοῖν ἐστὶ τὸ μόσχειον, ὅσῳ τοῦ χοιρείου δριμύτερόν ἐστι, τοσούτῳ τοῦ βοείου μαλακώτερον ὑπάρχει. τὸ μὲν οὖν φάρμακον ὑπὲρ οὗ πρόκειται λέγειν, ἰσχυρότατα μὲν ἔχει σῶρι καὶ τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν, καὶ τὰ σίδια, καὶ τὴν κηκῖδα, οὐ μὴν διαφορητικήν γε δύναμιν ἔχοντα γενναίαν, ἀλλὰ τὴν καλουμένην στυπτικήν. εὔδηλον δ' ὅτι, κηκῖδα μέν, ἀεὶ βάλλειν προσήκει τὴν ὀμφακίτην ὀνομαζομένην, στυπτηρίαν δὲ τὴν αἰγυπτίαν τε καὶ σχιστήν. εἰ δὲ ἀπορήσαιμεν αὐτῆς, τὴν στρογγύλην, παχυμερεστέραν μὲν οὖσαν τῆς σχιστῆς, οὐχ ἧττον δὲ στύφουσαν. ἔτι δὲ σίδια τὰ τῆς ῥοιᾶς λέμματα καλεῖται, πάντες γινώσκουσιν. ὀλιγοχρόνιός γε μὴν ἐστὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν ὁ καιρός, ἐάν τις θέλῃ ξηρὰ κόπτειν τε καὶ λειοῦν. ἅμα γὰρ τῷ ξηραίνεσθαι καὶ τὴν δύναμιν ἀσθενεστέραν ἔχει τὰ σίδια μετὰ τῆς διαφερομένης ὑγρότητος αὐτῶν ἀπολλυμένην. ἀσφαλέστερον οὖν ἐστιν ἔγχυλα λαβόντα προαφεψεῖν ἐν οἴνῳ μέχρις ἂν εὐλείωτα γένηται. χρὴ δὲ τὸν οἶνον, αὐστηρὸν μὲν εἶναι πάντως. ἀλλὰ μήτε λίαν νέον, οἱ γὰρ αὐστηροί, παχυμερεῖς εἰσι πρὶν χρονισθῆναι, μήτε λίαν παλαιόν, ὡς ἤδη δριμὺν ὑπάρχειν αὐτόν. ὁ μὲν γὰρ νέος, οὐκ εἰσδύεται τῷ βάθει τοῦ σώματος, ὁ δὲ παλαιός, δριμὺς καὶ δακνώδης ἐστίν. ἄμεινον οὖν ὁ μέσος κατὰ τὴν ἡλικίαν. εἴη δ' ἂν οὗτος εἰς τοὐπίπαν ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ τε πενταετοῦς καὶ τοῦ δεκαετοῦς ἀκμῆσαι· ἡ καὶ νῦν ἀναγκαῖόν ἐστι τῶν πολλάκις πολλοῖς εἰρημένων περὶ τῶν αὐστηρῶν καὶ στρυφνῶν καὶ ὅλως στυφόντων οἴνων τε καὶ σιτίων καὶ φαρμάκων, ἔτι δὲ πρότερον ὑπὲρ τῶν κατὰ εἰρημένας φωνὰς σημαινομένων. ἐκ μὲν γὰρ τῆς αὐστηρόν, τὸ μετρίως στῦφον σημαίνεται παρὰ τοῖς Ἕλλησιν. ἐκ δὲ τῆς στρυφνὸν τὸ βιαίως καὶ σφοδρῶς. τὸ δ' ἀμφοῖν γένος κοινὸν ἐκ τοῦ τῆς στύψεως ὀνόματος δηλοῦται, μὴ προσδιασαφουμένου, πότερα σφοδρῶς ἢ ἀμυδρῶς. πάντα μὲν οὖν τὰ στύφοντα, συνάγει καὶ πυκνοῖ τοὺς πόρους, καὶ πιλεῖ καὶ σφίγγει τὴν οὐσίαν τῶν ὁμιλούντων ἑαυτοῖς μορίων. ἧσσον δὲ καὶ μᾶλλον ἐργάζεται τοῦτο, πρὸς τὸ ποσὸν τῆς στύψεως. ἐν δὲ τῷ σφίγγεσθαι, καὶ πυκνοῦσθαι τὸ ἐπὶ πολλῆς τοῦ στυφομένου σώματος ἀποκλείεταί τε καὶ κωλύεται πρὸς τὸ βάθος ἰέναι τῶν στυφόντων ἡ δύναμις. καὶ διὰ τοῦτο καλῶς ἐπενόησαν ἔνιοι τῶν ἰατρῶν μιγνύναι τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, ἕτερα λεπτομερῆ καὶ δριμεῖαν ἔχοντα δύναμιν. ἕνεκα τοῦ δι' αὐτῶν εἰς τὸ βάθος τοῦ σώματος ἄγεσθαι, ποδηγουμένας τὰς τῶν στυφόντων δυνάμεις. τοῦτ' οὖν αὐτὸ νοήσας ὁ συνθεὶς καὶ τὸ προκείμενον φάρμακον, ἔμιξεν αὐτῷ τὴν τίτανον ἄσβεστον. ἐν δὲ τῇ τοῦ Ἀνδρομάχου βίβλῳ παραλέλειπται μὲν ἡ τῆς τιτάνου προσηγορία, τὸ δὲ τῆς ἀσβέστου μόνον ὄνομα γέγραπται, πολλὰ καὶ ἄλλα τῶν ἰατρῶν, ἕνεκα συντόμου λέξεως οὕτως ἑρμηνευόντων. αὐτίκα γοῦν ἐν αὐτοῖς τοῖς φαρμάκοις, ὅσα πρὸς δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη συντεθείκασι, λεπίδος ἁπλῶς γεγραμμένης χωρὶς τοῦ προσκεῖσθαι χαλκοῦ, καὶ σχιστῆς χωρὶς στυπτηρίας, καὶ τὸ τερμινθίνης, χωρὶς τοῦ προσκεῖσθαι, τὸ ῥητίνης προσυπακούομεν αὐτοῖς τὰ παραλελειμμένα κατὰ τὴν λέξιν οὕτως, ὥσπερ καὶ νῦν ἐπὶ τῆς ἀσβέστου τὴν τίτανον. ὀνομάζουσι γὰρ κατ' ἐξοχὴν τὴν αὐτὴν μόνην ἐσβεσμένην τε καὶ ἄσβεστον, οὐχ ἧττον καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα καίεται, πρεπούσης τῆς προσηγορίας. μίξας οὖν τὴν ἄσβεστον τίτανον ὁ συνθεὶς τὴν ἔμπλα-

στρὸν τὴν δὲ τοῖς στρυφνοῖς φαρμάκοις, ἰσχυρὸν εἰργάσατο τὸ ἐξ ἁπάντων σύνθετον, ἕνεκα τοῦ μέχρι τοῦ βάθους
ἀφικνεῖσθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ. ἐπεὶ δὲ ἐξ ἰσχυροτάτων φαρμάκων ἡ σύνθεσις ἐγεγόνει, παρηγορικὸν δ᾽ οὐδὲν
οὐδὲ πραϋντικὸν, οὐδὲ τῆς πεπτικῆς ὕλης εἶχεν, εἰκότως ἔμιξεν αὐτῷ τὸ τοιοῦτον φάρμακον τὸν λιβανωτόν. εἰ
μὲν οὖν ξηρῷ τῷ συνθέτῳ χρῆσθαι τις ἔμελλεν, ἐπιπάττων αὐτὸ κατὰ τοῦ ἕλκους, ἦν ἂν οὕτω γε σφο-
δρὸν ἱκανῶς, καὶ δακνῶδες, καὶ ἐσχαρωτικὸν, καὶ διαβρωτικόν. ἐπεὶ δ᾽ ἔμπλαστρον αὐτὸ προὔκειτο ποιῆ-
σαι, δῆλον μὲν, ὅτι ῥητίνης, ἢ κηροῦ μικτέον ἦν, ἢ καὶ πρὸς τούτοις στέατος, ἢ μυελοῦ. καὶ εἰ μὴ δέπω σύστασιν
ἐμπλαστρώδη διὰ τούτων λάβοι, προσβαλεῖν ἐλαίου τινός. ὅταν δὲ προσθῶ τὸ τινός, ἀκούειν χρή σε πρὸς τῷ
κυρίως τε καὶ ἁπλῶς ἐλαίῳ λεγομένῳ, καὶ τὸ μετὰ προσθήκης ὀνομαζόμενον, ῥόδινον ἔλαιον, ἢ μύρσινον, ἢ
κύπρινον, ἤ τι τοιούτων. διώρισται γὰρ ἤδη πολλάκις ὅπῃ διαφέρει μύρον εἰπεῖν ῥόδινον, ἐλαίου ῥοδίνου καὶ μύ-
10 ρον κύπρινον, ἐλαίου κυπρίνου καὶ τῶν ἄλλων ὁμοίως. εἰκότως οὖν ἡ τῶν τοιούτων φαρμάκων μίξις, οὐχ ἡ αὐ-
τὴ γέγονεν ἅπασι τοῖς συνθεῖσι τὰς τοιαύτας ἐμπλάστρους. ὅτι γὰρ αἰτίαι πλείους εἰσὶ τῆς τοιαύτης δια-
φορᾶς, οὐκ ἐξ ἐπινοίας, ἀλλ᾽ ἐμπειρίας εὗρον ἐμαυτῷ συμβεβηκυίας. ἐνίοτε μὲν γὰρ ἐξ ὀλίγων τὸν
ἀριθμὸν τῶν ἁπλῶν ἔπεισα συνθεῖναι τὸ φάρμακον, ἐνίοτε δὲ, ἐκ πλειόνων, ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ πλείστων,
ἢ πάντων τῶν ὁμογενῶν. καὶ μέντοι καὶ τῷ, τινὰ μὲν ἔχειν ἄφθονα, τινὰ δ᾽ οὐδ᾽ ὅλως, ἢ ἐλάχιστα κατὰ
τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐξ ὧν εἶχον περὶ τὴν σύνθεσιν ἐτραπόμην τοῦ φαρμάκου τῆς χρείας ἐπειγούσης, εἶθ᾽ εὑρὼν
αὐτὸ τῇ πείρᾳ δόκιμον, οὕτως ἐχρησάμην ἀεί. πολλάκις δ᾽ ἑκὼν, ἔνια μὲν ἰσχυρότερα τῶν συνθέτων φαρμά-
κων, ἔνια δὲ, ἀσθενέστερα ποιῆσαι προθέμενος, ὡς πρὸς πλείονας ἔχειν διαθέσεις ἁρμόττοντα φάρμακα, διαφε-
ρούσας ἐποιησάμην τὰς συνθέσεις, καὶ μάλιστα κατὰ τῶν πλειόνων χρῄζειν δυνάμεων τὸ τὴν ἕλκωσιν ἔχον μόριον,
ὥσπερ ὅταν ἅμα τε κοῖλον, καὶ πλαδαρὸν, καὶ ῥυπαρὸν ὀχθῶδές τε τοῖς χείλεσι καὶ ῥευματιζόμενον ἐκ τῶν ὑπερ-
20 κειμένων. ἐὰν γὰρ ἁρμόζεσθαι τις ἐθέλοι, πρὸς ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα τοῖς ἡλκωμένοις οὕτω μορίοις,
ἀναγκαῖον αὐτῷ διαφερουσῶν δυνάμεων ὕλας μιγνύειν. ἐὰν δ᾽ ἕν τι πρῶτον ὃ κατεπείγει θεραπεύειν ἐθέ-
λῃ, τῶν ἄλλων ἀμελῶν, οὐκ ἀναγκαῖον εἰς ποικιλίαν φαρμάκων ἐκτρέπεσθαι. δῆλον οὖν, ὅτι καὶ οἱ πρὸ ἐμοῦ συν-
θέντες τὰ τοιαῦτα φάρμακα διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας διηνέχθησαν. εὐθέως ἐπὶ τοῦ προκειμένου
νῦν φαρμάκου τὸ μόσχειον εἵλετο στέαρ ὁ συνθεὶς, ἐπειδὴ μαλακτικόν ἐστι τῶν ἐσκληρυσμένων χειλῶν. ἔμελλεν οὖν
αὐτῷ διττὴν παρέξειν χρείαν, τὴν μὲν ἑτέραν, ὡς μαλακῶδη, εἰς ἕνωσιν τῶν ξηρῶν, ἃ πρώτως ἦν ὠφέλιμα
τὴν δ᾽ ἑτέραν, ὅπως καὶ αὐτό τι τῶν συμβεβηκότων τῷ πεπονθότι μορίῳ θεραπεύοι. ἔτι δ᾽ ἂν μᾶλλον ὠφελι-
μώτερος μιχθείη μυελὸς ἐλάφειος ἐπὶ τῶν ἐσκληρυσμένων χειλῶν, ἢ εἰ μὴ τοῦτον ἔχοιμεν, μόσχειος. εἰ δὲ μηδὲν τού-
των παρείη, τῶν ὑγρῶν τε καὶ μὴ δριμέων ῥητινῶν τις, ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑγρότητος, ἅμα δὲ καὶ γλισχρότη-
τος, ἣν ἔχουσι σύμφυτον αἱ ῥητῖναι πᾶσαι, σύνδεσμος γίγνεται τῶν ξηρῶν φαρμάκων. ἐκ δὲ τοῦ μὴ σαφῶς
30 εἶναι δριμείας τὸ μὴ παροξύνειν τὸ ἕλκος. εἰκότως οὖν ἔμιξαν τινὲς ἐν ταῖς συνθέσεσι ταῖς τοιαύταις
τῶν φαρμάκων, ἤτοι τὴν τερμινθίνην, ἢ τὴν λάρικα προσαγορευομένην ῥητίνην. μεμνῆσθαι δ᾽ ὑμᾶς ἐν τῇ
συνθέσει χρὴ, καὶ τοῦδε, τοῖς πολλοῖς τῶν ἰατρῶν ἀμελουμένου, τισὶ δὲ καὶ δι᾽ ἄγνοιαν ἁμαρτανομένου. τινὲς ὠνοῦνται
τοῖς ῥωποπώλαις ἔλαιον παλαιὸν ἐπαγγελλομένοις διδόναι, μὴ γινώσκοντες ὅπως αὐτὸ παραδιδόασι, ποιοῦ-
σι στέαρ παλαιὸν ὕειον, ὅταν ἀκριβῶς ἐξινίσωσι τήκοντες καὶ ἀναμιγνύντες ἐλαίῳ τῷ κοινῷ. φαίνεται
γὰρ οὕτω, παχὺ μὲν, ὁρῶσιν, ὀσμωμένοις δὲ, εὐῶδες, ὡς τὸ παλαιόν. ὁμοία μὲν οὖν ἡ εὐωδία, τῷ δ᾽ ἀκρι-
βῶς ἑκατέρου μεμνημένῳ, σαφὴς ἡ διαφορά. ἄλλη μὲν γὰρ ἰδιότης ἐστὶ τῆς ὀσμῆς στέατος, ἄλλη δὲ ἐλαίου πα-
λαιοῦ. καὶ τὸ πάχος δὲ αὐτοῦ τοῦ δεδολωμένου, συνεχὲς οὐκ ἔστιν, οὐδ᾽ ὁμοιομερὲς, ὥσπερ τὸ τοῦ μὴ δολωθέν-
τος. ἀλλὰ καὶ πρὸς τῷ πυθμένι τοῦ ἀγγείου, παχύτερον γίγνεται. τὸ δ᾽ ἐπιπολῆς, λεπτότερον, ὅθεν καὶ δια-
κινοῦσιν αὐτὸ διδόντες τοῖς ὠνουμένοις οἱ παραποιήσαντες. ἀλλὰ κἂν ἀληθῶς ᾖ τὸ ἔλαιον ἄνευ τῆς τοιαύ-
40 της πανουργίας αὐτοφυὲς, ὄνομα μὲν ἔχει τοῦτο δὴ τὸ παλαιόν, ἡ δύναμις δ᾽ οὐκ ἐγγύς ἐστι τῷ τριετεῖ πρὸς
τὸ τριακονταετὲς, ἢ τῷ τετραετεῖ, πρὸς τὸ πεντηκονταετές. ἐπικτᾶται μὲν γάρ τινα δῆξιν ἐν τῷ χρόνῳ,
τό, τε ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ, ὅταν παλαιωθῇ. καὶ τούτου πειραθεὶς ἐγὼ, διὰ τὸ κατά τινα τύχην ἔλαιόν τε
καὶ στέαρ ἔχειν παλαιότατον, τοῦ πατρὸς ἐκ πολλοῦ φυλάττοντος αὐτά, αὐτὸς πάλιν ἄμφω κατέθηκα
δαψιλῆ κομιδῇ νέος ὤν, ὅπως ἔχοιμι χρονισθεῖσιν αὐτοῖς χρῆσθαι, μετὰ τὸ καταναλῶσαι τὰ τοῦ πατρός;
ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν οὐκ ὀλιγάκις ἀπεθέμην ἀμφότερα παλαιωθησόμενα. καὶ νῦν ἔστι μοι τοσοῦ-
τον πλῆθος αὐτῶν, ὡς ἐξαρκέσαι κἂν ἑκατὸν ἔτη ζήσω. καὶ τοίνυν τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρ-
μακον, ἔλαιόν τε καὶ στέαρ ἐτῶν μ´. λαβὸν, ἀεὶ παρ᾽ ἐμοὶ τὰ κακοηθέστατα τῶν πολυχρονίων ἑλκῶν ὠφέ-
λησεν ἐλπίδος μείζονος. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, ἐφ᾽ ὧν αὐτὸ τὸ πεπονθὸς μόριον ἐν καχεξίᾳ τοσαύ-
τῃ γέγονεν, ὡς καὶ εὔπεπτον ᾖ τὸ παραγιγνόμενον ἔσω αὐτοῦ τροφῆς ἕνεκεν αἷμα, μεταβάλλειν τε καὶ δια-
50 φθείρειν, ἐάν τε κακόχυμον ᾖ τὸ ἐπιρρέον, εἰς τοσοῦτον, ὡς εἰ καὶ μηδὲν ἐπεπόνθει τὸ μόριον, ὑπ᾽ ἐκείνου γοῦν
αὐτοῦ μόνου διαβιβρώσκεσθαι. θαυμαστῶς οὖν ὁ συνθεὶς αὐτό, τὰ μὲν στυπτικὰ φάρμακα, δύναμιν ἀπο-
κρουστικὴν ἔχοντα παρέλαβεν, ὡς μηδὲν ἐπιρρέοι τῷ πεπονθότι μορίῳ, κατὰ τὸν τῆς ἰάσεως καιρόν, τὰ δὲ
διαφορητικά, χάριν τοῦ τοὺς περιεχομένους ἰχῶρας ἐν τῷ πεπονθότι μορίῳ διαφορῆσαι τι καὶ κενῶσαι.
περὶ δὲ τῆς συμμετρίας αὐτῶν, ὧδε ἔχει. τῆς μὲν σχιστῆς στυπτηρίας καὶ τῶν σιδίων ὡς σφοδρότατα
στυφόντων, ἐλάττω ἐνέβαλεν, ἑκκαίδεκα δραχμὰς ἑκατέρου μίξας εἰς ταυτό. τοῦ σώρεως δὲ τὸ ἡμιόλιον
ἑκατέρου, τουτέστι τέσσαρας ἐπὶ ταῖς εἴκοσι, ἧττον μὲν στύφοντος, οὐχ ἧττον δὲ ξηραίνοντος. ἴσον δὲ συναμ-
φοτέρου. τῆς τε σχιστῆς καὶ τῶν σιδίων ἐνέβαλε τῆς κηκίδος ἐπὶ ταῖς τριάκοντα δραχμαῖς δύο προσθείς,
ὡς ἀθροισθῆναι τὰς πάσας ἐκ τῶν φαρμάκων, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. τούτοις δ᾽ ἀντέταξεν ἰσχυρῶς δια-

φορητικόν τε καὶ ξηραντικὸν φάρμακον τὴν ἄσβεστον, ἀρκεσθεὶς ἑκκαίδεκα δραχμαῖς, ἱκαναὶ γὰρ αὗται
τὴν τῶν συμφύντων ποδηγῆσαι δύναμιν. ἑκατὸν γοῦν καὶ τεττάρων ἀθροισθεισῶν δραχμῶν ἐκ τῶν μεταλλικῶν
φαρμάκων, ἐνεδέχετο μὲν καὶ πλέον αὐταῖς μῖξαι τοῦ λιβανωτοῦ. καὶ τοσούτῳ γε ἂν ἐγεγόνει τὸ φάρμακον,
πραότερον, ὅσῳ πλέον ἐμέμικτο. σφοδρὸν δ' αὐτὸ φυλάξαι βουληθεὶς, ἔλαττον ἔμιξε. σοὶ δ' ἔξεστι διττῶς αὐτὸ
συνθεῖναι, μετὰ γὰρ τὸ λειῶσαι τὰ πρῶτα πέντε, καὶ μῖξαι πάνθ' ὁμοῦ, διελὼν εἰς δύο μοίρας τὸ γενησόμενον ἄθροισμα,
τῇ μὲν ἑτέρᾳ μοίρᾳ μῖξον ἑκκαίδεκα δραχμῶν τοῦ λιβανωτοῦ, τῇ δ' ἑτέρᾳ, τὸ διπλάσιον. εἶτα τήξας,
καὶ ψύξας, καὶ ξύσας τὴν γενομένην ἐκ τῶν τηκτῶν φαρμάκων κηρωτὴν, διελὼν καὶ ταύτην δίχα,
τὸ μὲν ἕτερον μέρος, μῖξον τῷ πλέονι τὸν λιβανωτὸν ἔχοντι, τὸ δ' ἕτερον τῷ λοιπῷ. καὶ γὰρ ἐπὶ τὴν τοῦ κηροῦ δὲ καὶ στέατος
συμμετρίαν ὁ πρῶτος στοχασμὸς, ἱκανὸν ἔχει τὸ πλάτος, οὐκ εἰδότων ἡμῶν ἀκριβῶς, ὁποῖόν τι τῇ συστάσει
10 τὸ φάρμακον ἔσοιτο. μετὰ δὲ τὸ μιχθῆναι πάντα, δῆλον ἢ γίγνεται, πότερον ἁπαλώτερον ἢ σκληρότερον
ἀπετελέσθη τοῦ προσήκοντος. ὥστ' ἐν τῇ δευτέρᾳ συνθέσει προσελθεῖν ἡμᾶς ἀκριβέστερον τῷ στοχασμῷ, καὶ
τούτων μὲν αὐτῶν, καὶ σὺν αὐτοῖς δὲ τοῦ ἐλαίου. ὥσπερ γὰρ ἄνευ λογικῆς μεθόδου συνθεῖναι φάρμακον ἀδύνατόν
ἐστιν, οὕτως ἄνευ πείρας, οὐχ οἷόν τε γνῶναι βεβαίως τε καὶ ἀκριβῶς τὴν δύναμιν. τοῦτο μὲν οὖν
τὸ φάρμακον, αὐτὸς ὁ Ἀνδρόμαχος ἔφη τῶν ἀπεγνωσμένων ἀρήγειν. ἐφεξῆς δ' αὐτοῦ, πρὸς παρωνυχίας τι
γράψας, μετ' αὐτὸ πάλιν οὕτως ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασι. πρὸς τὰ κακοήθη ἐπὶ βαλανείας σπουδῆς.
προσυπακούσαι δὲ δεῖ δηλονότι τὸ ἐχρησάμην. ἡ δ' ὕλη τοῦ φαρμάκου δηλοῖ, θεραπείας μὲν ἀγωνιστικῶς ἀπολειπομένη,
παρηγορεῖν δὲ δυναμένης τὰ παροξυνόμενα διὰ τῆς τῶν ἀγωνιστικῶν φαρμάκων προσαγωγῆς.
ἡ οὖν σύνθεσις αὐτοῦ, τοιάδε τίς ἐστι. τυῤῥηνικοῦ ∠ η'. προσυπακοῦσαι δὲ δηλονότι τοῦ κηροῦ. στέατος ταυρείου.
∠ δ'. τερμινθίνης ∠ δ'. μολίβδου, κεκαυμένου. ∠ δ. ἑψημένῳ χρῶ. ταῦτα μὲν ἔγραψεν αὐτῇ λέξει.
20 κακῶς δὲ ἐποίησε, μήτε πρὸς τίνα κακοήθη φησὶν ἁρμόττειν αὐτὸ δηλώσας, μήθ' ὡς ἀγωνιστικὸν, μήθ' ὡς
παρηγορικόν ἐστι προσθείς. ἕτερα γάρ ἐστι παρηγορικὰ φάρμακα, τὰ μὲν καὶ προσωφελοῦντα βραχύ τι τὰς
διαθέσεις, ἔνια δὲ καὶ βλάπτοντα βραχύ. τινὰ δὲ, μήτ' ὠφελοῦντα, μήτε βλάπτοντα, πραΰνοντα δὲ μόνον
τὰς ὀδύνας. ὑπὲρ ὧν αὖθις εἰρήσεται, καὶ πολλά γε τοιαῦτα διὰ πείρας μακρᾶς βεβασανισμένα γραφήσεται.
καί τινά γε θαυμαστῶς οὕτως ἐπιτετευγμένα ταῖς συμμετρίαις, ὡς ὠφελεῖν μὲν πάντως, ἔνιά τε
δὲ καὶ θεραπεύειν αὐτὰς μόνας τὰς διαθέσεις τῶν ἀγρίων τις, ὡς ἂν εἴποι ἑλκῶν. ἀλλ' ἐκ τῆς ἐκείνων ὕλης,
ὁ μὲν τυῤῥηνικὸς, κηρός ἐστι. καὶ ὁ κεκαυμένος μόλιβδος. οὐ μὴν ἡ τερεβινθίνη καὶ τὸ ταύρειον στέαρ.
ἀλλ' ὡς ἔφην ἴδιος ὁ τῶν τοιούτων ἑλκῶν τε καὶ φαρμάκων λόγος ὑπάρχων, ὕστερον ἡμᾶς ἀναμενεῖ. νυνὶ δὲ περὶ
τῶν δυσαλθῶν ἢ χειρωνίων, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλῃ, πρόκειται διελθεῖν, ἐξ ὧν καὶ αἱ δ' εἰσὶν αἱ ἐγγεγραμμέναι,
κατὰ τὴν τετάρτην Κρίτωνος βίβλον, ἐστὶν τῶν ἁπασῶν. ε'.

30 Περὶ τῶν ὑπὸ Κρίτωνος γεγραμμένων. ἡ διὰ λαδάνου.

Η διὰ λαδάνου καλλίστη ἐπουλωτική, ἁρμόζουσα δὲ ἐπὶ τῶν ὀχθωδῶν ἑλκῶν, καὶ κοίλων. δεῖ δὲ ἀνεπίλυτον
τηρεῖν ἐφ' ἡμέρας τέσσαρας. Γῆς Σαμίας (?) ξηρᾶς. ∠ ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠ κδ'. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠ ιε'. λεπίδος
ἐρυθρᾶς. ∠ κδ'. λαδάνου οὐγγίας. θ'. λιθαργύρου λίτρας. γ'. ἐλαίου ξέστην. α'. S. οἴνου καλοῦ ξέστην. α'. S. ταύτην
τὴν ἔμπλαστρον ἐσκεύασα κατὰ τὴν ὕλην ἀποδεξάμενος, οὐδὲν ἔχουσα μαλθακῶδες. οὕτως γὰρ Ἱπποκράτης
ὀνομάζει τὸ γένος ὅλον, τῶν ὑγρότητα σύμφυτον ἐχόντων φαρμάκων, ὁποῖα κατὰ τὸ στέαρ ἐστὶν, ἅπαντά τε τὰ
ἐλαιώδη φάρμακα, καὶ δηλονότι τὸ ἔλαιον αὐτὸ ὕδωρ. ἔχει δέ τι καὶ ἡ ῥητίνη καὶ ὁ κηρὸς μαλθακῶδες. ἐν
μέσῳ δ' αὐτῶν, λέγω δὲ τῶν τε ξηρῶν τῇ κράσει, καὶ τῶν μαλθακῶν ἐστὶν ἡ Σαμία (?). καὶ διὰ τοῦτο μίγνυται τοῖς
γένεσιν ἀμφοτέροις ἀβλαβῶς, ὥσπερ καὶ ἡ λιθάργυρος, ὅσα τε ἄλλα φάρμακα περὶ τὴν μέσην ἐστὶ κρᾶσιν, εἰ
καὶ βραχὺ παραλλάττοι ποτὲ πρὸς ὁποτερανοῦν τῶν ἀμετρειῶν. τῶν τοιούτων ἐστὶ καὶ ἡ Σαμία, κατά γε τὴν τοῦ
40 ξηραίνειν καὶ ὑγραίνειν ἀντίθεσιν, ἀποκεχωρηκυῖα σαφῶς ἤδη τῶν μέσων, κατὰ τὴν ἑτέραν ἀντίθεσιν τῶν
θερμαινόντων καὶ ψυχόντων φαρμάκων. θερμαίνει γὰρ μετρίως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τοῖς ἐκπυΐσκουσι φαρμάκοις
μίγνυται. ὥστε κατὰ τὸ προκείμενον φάρμακον ἡ μὲν ξηρὰ Σαμία τῶν μέσων ἐστὶ, καὶ λιθάργυρος ἔτι
μᾶλλον. τὰ τ' ἄλλα τῶν ξηραντικῶν. δυναμένης δὲ κἀνταῦθα παρακοῆς γενέσθαι, διαλέξομαι περὶ αὐτῆς,
ἀναμνήσας γε πρῶτον εἰς πολλὰ χρησίμου θεωρήματος, ὃ καὶ κατ' ἄλλας μὲν εἴρηταί μοι πραγματείας, ἱκανῶς
δ' ἐξείργασται κατά γε τὴν περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, καὶ τὴν τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. θερμὸν γὰρ καὶ ψυχρὸν,
ὑγρόν τε καὶ ξηρὸν ὀνομάζομεν φάρμακον, ὅτι τὸ ἀνθρώπου σῶμα θερμαίνειν, ἢ ψύχειν, ἢ ξηραίνειν, ἢ ὑγραίνειν
δύναται, πρὸς τὴν ἀρίστην κρᾶσιν ἐν ἀνθρώπῳ τὴν ἀναφορὰν ποιούμενοι. μέση δέ τις αὕτη τῶν μεμπτῶν,
ἃς καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο θερμὰς ἢ ψυχρὰς, ἢ ὑγρὰς, ἢ ξηρὰς ὀνομάζομεν, ἀπὸ τῆς ἐπικρατούσης ἐν αὐταῖς,
εἴτε ποιότητος, ἤ τε δυνάμεως, εἴτ' οὐσίας, εἴ τε κράσεως ἐθέλοις φάναι παρονομάζοντες. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν λόγον,
50 οὐδ' εἰ παρώνυμον ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος ἐν τῇ μίξει στοιχείου τὴν ὅλην κρᾶσιν ἐθέλοις λέγειν, ἐμποδίσεις
τῇ τῶν πραγμάτων ἐπιστήμῃ. δέδεικται γὰρ ἐν τῇ θεραπευτικῇ πραγματείᾳ τῶν βοηθημάτων ἡ εὕρεσις
γιγνομένη δι' ἐνδείξεως, ἀπὸ μὲν αὐτῶν τῶν παθῶν τῆς ἐναντίας αὐτοῖς κράσεως, ἀπὸ δὲ τῆς ἑκάστου φύσεως
ὅλης τῆς τοῦ ζώου, καὶ καθ' ἕκαστον αὖ πάλιν μόριον, οἰκείας τε καὶ ὁμοίας. ὥστε κἂν ἁπλοῦν ἕλκος ἔχῃ τις κοῖλον
ὑπὸ μὲν τῶν αὐτῶν κατὰ γένος, οὐ μικρὰν δὲ ἐχόντων ἐν τοῖς κατὰ μέρος εἴδεσι διαφορὰν, ἡ θεραπεία
γενήσεται, καὶ διὰ τοῦτ' ἐδείχθη τῶν ἀπαραλλάκτως ὁμοίων ἑλκῶν, ἔνια μὲν ἀπὸ τῶν ἱκανῶς ξηραινόντων φαρμάκων
θεραπευόμενα, πάνακος, ῥίζης, ἀριστολοχίας, ὀρόβου τε καὶ ἴρεως. ἔνια δὲ ὑπὸ μόνου λιβανωτοῦ, καί
τοι μὴ σαρκοῦντος. ἀλλὰ διαπυΐσκοντος ἐκείνας τὰς φύσεις, ἃς ἀριστολοχία σαρκοῖ. καθάπερ δ' ἐν τοῖς θεραπευομένοις
σώμασιν, ἡ κατὰ μέρος διαφορὰ παμπόλλη τίς ἐστι, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν ἑλκῶν. ἁπλῶν

-μὲν γὰρ ἕλκος κοῖλόν τε καὶ καθαρὸν, ὑπὸ τῶν μετρίως ξηραινόντων θεραπεύεται, ῥυπαρὸν δὲ καὶ κακοή-
θες, καὶ τοῖς χείλεσι μὲν ὀχθῶδες, πλαδαρὸν δὲ τῇ κατὰ τὸ δέρμα σαρκὶ τῶν σφοδρότατα ξηραινόντων δεῖ-
ται. ἐπὶ τούτοις οὖν τῶν ἑλκῶν, ἐπειδὴ καὶ περὶ τούτων ὁ λόγος ἐστὶν, ὁ μὲν λιβανωτὸς, οὔπως ἐστὶν ἐσθιὲς
φάρμακον, ὡς μὴ δὲ διαπυΐσκειν δύναται. λιθάργυρος δὲ, τούτου μὲν ἰσχυρότερον, ἀλλ' ἔτι καὶ αὐτὸ κατωτέ-
ρω τῶν μέσων. ἡ ξηρὰ δὲ στυπτηρία, τῶν μέσων. ὡς πρός γε ταύτην ὑποβαίνει κατὰ τὸ ξηραίνειν ὁ κεκαυμένος χαλ-
κὸς, ἢ, τε χρυσοκόλλα, καὶ τὸ διφρυγές. ἐναργῶς δὲ ξηραίνει, χαλκῖτις κεκαυμένη, καὶ ἰὸς, καὶ μίσυ, καὶ χάλ-
κανθος, ἢ, τε λεπὶς τοῦ χαλκοῦ. καὶ κατὰ θάτερον τρόπον, ὅσα στρυφνά. κικὶς, ὀμφακῖτις, σίδια, στυπτηρία. δια-
βρωτικὰ δὲ πρὶν καυθῆναι, χαλκῖτίς τε καὶ ἰὸς καὶ μίσυ, καὶ τίτανος. ὅσα μὲν οὖν ἰσχυροτάτας ἔχει δυνά-
μεις ἐπὶ πάντων δοκεῖ τῶν σωμάτων, τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν ἐπιδείκνυσθαι. τὰ δὲ ἀσθενῆ, σαφῆ τὴν διαφορὰν
10 ἐνδείκνυται. προσέχων τί σοι δὲ τὸν νοῦν, οὐ δὲ ἧττον φανεῖται. καὶ τοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις οὐ μικρὰ διαφορὰ
τῆς ἐνεργείας, ἣν ποιεῖται κατὰ τὰ μαλακὰ καὶ σκληρὰ σώματα, καὶ γὰρ θᾶττον ἅπτεται τῶν μαλακῶν,
καὶ σφοδρότερον αὐτῶν, καὶ φλεγμονὰς ἐπεγείρει μείζονας. ὁπότ' οὖν ταῦτα μέχρι σήμερον οὐκ ἐς τὰ παρόν-
τα μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ τῶν κατὰ τήνδε τὴν πραγματείαν εἴρηται, πάλιν ἐπὶ τὸ προκείμενον
ἀφίξομαι φάρμακον, ἐφ' οὗ τῆς μὲν ξηρᾶς στυπτηρίας ἔφην ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γεγράφθαι, δραχμὰς ε΄. λιθαρ-
γύρου δὲ, λίτρας γ΄. οὐδετέρου μὲν αὐτῶν ἐκ τῆς οἰκείας δυνάμεως ἰᾶσθαι δυναμένου κακόηθες ἕλκος, ἵνα
δ' ἔμπλαστρον γένηται τὸ συντιθέμενον φάρμακον, εὐλόγως μιχθέντων τοῖς ὠφελοῦσιν. ἡ δὲ ποσότης αὐτῶν
στοχασμῷ τεχνικῷ ληφθεῖσα, κατὰ τὸν εἰρημένον αἰτίως ἐγένετο σταθμὸν, εὐλαβουμένου τοῦ συντιθέντος, ἢ
οὕτως ὀλίγον ἑκατέρου μίξαι τοῖς ἰσχυροῖς φαρμάκοις, ὡς τὰ δακνώδη τε καὶ διαβρωτικὰ λυπηρὰ γενέσθαι
τοῖς θεραπευομένοις, ἢ οὕτω πολλὰ, κατά τε τὸν ὄγκον καὶ τὸν σταθμὸν, ὡς ἐκλῦσαι τὴν δύναμιν αὐτῶν. ἥ τε
20 γὰρ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς ἰσχυρῶς ξηραίνει τε καὶ ῥύπτει. καὶ μᾶλλον ἔτι ταύτης ὁ ἰός. ἄμφω δὲ ταῦτα, δάκνει καὶ
διαβιβρώσκει τὰς σάρκας. ὁ δὲ κεκαυμένος χαλκὸς, οὔτ' ἐπιτείνεσθαι πρός τινος, οὔτ' ἐκλύεσθαι χρήζει σύμ-
μετρος ὑπάρχων κατὰ δύναμιν εἰς τὰ παρόντα. πρόδηλον δ' ὅτι τοῦ μὲν ἐλαίου τὸ μέτρον ἔκ τε τῶν μιγνυ-
μένων αὐτῷ, καὶ τῆς κατὰ τὴν ἕψησιν ἐστοχάσθη ποσότητος. ἐπὶ πλέον γὰρ ἑψηθῆναι δεῖται τὰ μεταλλικὰ
παρασκευαζόμενα πρὸς τὸ ξηραίνειν ἀδήκτως, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἕψησιν αὐτοῖς προσέθηκεν ὁ Κρίτων,
ὧδέ πως γράψας αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως συστραφῇ ποσῶς. εἶτα λεπίδα χαλκοῦ, ἰὸν ἕως
συστραφῇ, καὶ εὔχρους γένηται. εἶτα στυπτηρίαν ἐπίβαλλε. εἶτα ψύξας, λάδανον λεῖον γενόμενον σὺν οἴνῳ, προσέχων
μὴ ὑπερζέσῃ τούτου βληθέντος. εἶτα τοῦ μαλακοῦ πυρὸς ἑνώσας, κατάχει καὶ μάλασσε. αὕτη μὲν ἡ τῆς ἑψήσεως γρα-
φή. ἐγχειρεῖ δὲ, καὶ πλεῖον ἔλαιον βαλόντας ἐπὶ πλέον ἑψῆσαι, πρῶτον μὲν τὴν λιθάργυρον. εἶτα κατὰ ταύτην
ἐμβληθέντας, τόν τε ἰὸν καὶ τὴν λεπίδα καὶ τὸν χαλκόν. τὰ γὰρ ἐπὶ πλέον ἑψόμενα, διττὴν ἐπί γε τῶν τοιούτων ἑλ-
30 κῶν ἀρετὴν ἐπικτᾶται, ξηραντικώτερα καὶ ἀδηκτότερα γινόμενα. περὶ μὲν οὖν τῶν ἄλλων φαρμάκων τῶν ἁπλῶν, ὅ-
σα κατὰ τὴν προκειμένην ἔμπλαστρον εἴρηται τῷ Κρίτωνι, λέλεκταί μοι συμμέτρως. ἐφύλαξα δὲ τὸν περὶ
τοῦ λαδάνου λόγον, ὅτι καὶ μόνον ἁρμόττει τοῖς δυσεπουλώτοις σὺν οἴνῳ τριβόμενον, οὐχ ὅτι δεῖται οἴνου
δυνάμεως, ἀλλ' ἐάν τις αὐτῷ μίξας ἔλαιον ἑψήσῃ, τὴν δύναμιν ἀμβλύνει τοῦ φαρμάκου. ἔστι δ' οὐχ οὕ-
τως ἰσχυρὸν ὡς ἀμβλυνθῆναι δεῖσθαι, καθάπερ ὁ ἰὸς, ἢ ἡ χαλκῖτις, ἢ ἡ λεπὶς, ἤ τι τοιοῦτον, καὶ διὰ τοῦτο
μαλακώτερον, ἔστι δὲ τοιοῦτον τὸ νέον, ἐπιτηδειότατον γάρ ἐστιν εἰς ἐπούλωσιν ἑλκῶν δυσεπουλώτων. ἐν Κύ-
πρῳ γοῦν ἔνθα πλεῖστον γίγνεται, πρόσφατον ἔτι καὶ μαλακὸν ὑπάρχον αὐτὸ μαλάττων τις ἰατρὸς ἐπετίθει
τοῖς τοιούτοις ἕλκεσιν. εἰ δὲ καὶ βραχὺ σκληρωθείη κατὰ μυρσίνου τὴν μάλαξιν ἐποιεῖτο. μὴ παρόντος δὲ μυρ-
σίνου, μετὰ κυπρίνου, ἢ ῥοδίνου. ἕτερον δὲ φάρμακον οὐ μετὰ πολὺ τοῦ δὲ κατὰ τὴν τετάρτην βίβλον ὁ Κρίτων
ἔγραψεν ἐν αὐτοῖς ὀνόμασιν, ὧδε. Ἡ διὰ χαμαιλέοντος ποιοῦσα πρὸς τὰ αὐτὰ τῇ προτέρᾳ. Ἔστι δὲ ἐπου-
40 λωτικωτάτη τῶν δυσαλθῶν καὶ τυλωδῶν, καὶ χρονίων ἑλκῶν. ἰᾶται δὲ, καὶ τὰς ἐν τῷ δακτυλίῳ ῥαγά-
δας καὶ κονδυλώματα καὶ σκληρίας. Λιθαργύρου. μνᾶ α΄. κηροῦ, μνᾶς S. ἰοῦ μνᾶς τέταρτον. καὶ χα-
μαιλέοντος ὄγδοον. ἐλαίου μν. ἔλαιον, λιθάργυρον ἕψε, κινῶν σπάθῃ, ἕως ὅσου συστῇ καὶ γένηται μηλίνη. τού-
του δὲ γινομένου ἰὸν ἐπίπασσον. ἔπειτα πρόσβαλλε κηρὸν, τήξας ἐπιμελῶς. καὶ ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίπα-
σον τὸν χαμαιλέοντα, ὅταν δὲ ἑνωθῇ κατέρρα εἰς θυίαν καὶ μαλάξας ἀναιροῦ. τοῦτο τὸ φάρμακον, ἀντὶ μὲν
τοῦ λαδάνου τὸν χαμαιλέοντα τῆς αὐτῆς ὄντα δυνάμεως ἔλαβεν. ἀμφότερα γάρ ἐστιν ἐπουλωτικὰ τῶν δυ-
σιάτων ἑλκῶν. ἡ διαφορὰ δ' αὐτῶν, ἐν τῷ τὸν μὲν κεκαυμένον χαλκὸν ἔχειν ἐκεῖνο, καὶ μὴ δ' ὅλως ἔχειν τὸν κη-
ρόν. ἐν τούτῳ δὲ, τῷ τὸν μὲν κηρὸν εἶναι, τὸν χαλκὸν δὲ οὐκ εἶναι. καὶ τοῦτ' εὐλόγως ἐποίησεν ἐν ἐκείνῳ μὲν γὰρ ἀν-
τὶ τοῦ κηροῦ, τῷ λαδάνῳ συνεχρήσατο πρὸς τὴν τῶν ἀνίκμων φαρμάκων ἕνωσιν. ἐνταυθοῖ δὲ μηδὲν ἔχων τοιοῦ-
τον, τὸν κηρὸν ἔμιξε. μαλακτικὸν μὲν ὄντα μετρίως φάρμακον, οὐ μὴν ἐπουλωτικόν γε. δυνατὸν δ' ἦν κἀν-
50 ταῦθα πλέον ἐμβεβλῆσθαι, καθάπερ γε καὶ παλαιὸν ἢ κίκινον. ἐγὼ δὲ εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ σχίνινον ἐμβάλλω,
πλεόνων μετέχον δυνάμεων, καὶ γὰρ μαλακτικὸν ἔχει τι, καὶ διαφορητικὸν, καὶ στυπτικὸν, ὧν ἁπάντων δεῖται
τὰ μετὰ σκληρότητος τῶν χειλῶν δυσεπούλωτα.

Περὶ τῶν ὑφ' Ἡρακλείδου γεγραμμένων.

Καιρὸς οὖν ἤδη καὶ τῶν ὑφ' Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντίνου γεγραμμένων ἐν τῇ πρὸς Ἀστυδάμαντα βίβλῳ μνη-
μονεῦσαι. πιστὸς γὰρ ἀνὴρ, εἴπερ τις ἄλλος ἐστὶ, τὰ διὰ τῆς πείρας αὐτῷ κεκριμένα μόνα γράφων. οὗτος οὖν
ὁ ἀνὴρ κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψε. Πρὸς τὰ παλαιὰ ἕλκη. Λεπίδος μοίρας ἕν. ἰοῦ ξυστοῦ μοίρας δ΄. κηρωτῇ μυρ-
σίνῃ προσαναλαμβάνεται ὀκταπλῇ. ὁ μὲν οὖν Ἡρακλείδης ὡς ἂν ἰατροῖς γράφων ὑπομνήματα, προσέ-
γραψε κηρωτῇ μυρσίνῃ ἀναλάμβανε. τολμηροὶ δ' οὕτως εἰσὶ πολλοὶ τῶν νῦν, ὡς πρὸ τοῦ παρὰ διδασκάλων

κτήσασθαί τινα ἕξιν ἰατρικήν, ἐκ τῶν τοιούτων βιβλίων ὁρμώμενοι, χρῆσθαι καλῶς φαρμάκοις ἀμεθόδως,
καὶ διὰ τοῦτο πολλάκις ἀποτυγχάνειν, αὐτίκα γέ τοι τῆς μυρσίνης κηρωτῆς, ἔξεστιν ἔλαττόν τε καὶ πλέον μί-
ξαντα, ποτὲ μὲν ὑγροτέρῳ τε καὶ μαλακωτέρῳ χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ. ποτὲ δὲ, σκληροτέρῳ καὶ ξηροτέ-
ρῳ. κατὰ μὲν τὴν πρώτην ἐπίθεσιν, ἐμπλαστέον στοχασμῷ καθάπερ εἴρηται πρόσθεν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ χρήσει
πλησιαίτερον ἀφικνούμεθα, ὡς ἐλέγχει. βλέποντες γὰρ τὸ ἕλκος, εἰ μὲν ἐνδεῶς ἐξηράνθη, σφοδρότερον ἐρ-
γασόμεθα τὸ φάρμακον, ὡς μᾶλλον ξηραίνειν. εἰ δ᾽ ἐπὶ πλέον ἢ δεῖ, μαλακώτερον αὐτὸ ποιήσομεν, πλείονα μίξαν-
τες τὴν μυρσίνην κηρωτήν. ἡ γὰρ τῶν μεταλλικῶν δύναμις, οὐ μόνον ὑπὸ ταύτης, ἀλλὰ καὶ πάσης κηρω-
τῆς ἐκλύεται. ἑξῆς δὲ τούτῳ προσγέγραπται, ἄλλη, προσυπακοῦσαι δὲ χρὴ δηλονότι δύναμις, ὑπέταξε ταύ-
τη. Λεπίδα λεάνας, ἐπίχει ὄξος, καὶ τρίβε ὑπὸ κύνα, μέλιτος ποιῶν πάχος, ἢ ἕψε. ὅταν δὲ ξηρὸν γένη-
10 ται προσεπιλεάνας, μίσγε κηρωτῆς μέρη ὀκτώ. καὶ χρῶ πρός τε τὰ πρόσφατα τραύματα, καὶ τὰ παλαιὰ
ἕλκη καὶ σύρματα, καὶ φίμματα, καὶ χίμεθλα τὰ μὴ ἄγαν ἑλκώδη. γινώσκειν δ᾽ ὑμᾶς χρὴ καὶ περὶ τοῦδε τοῦ φαρμά-
κου ταῦτα. πρὸς μὲν τὰ ἄλλα μετρίως ἄν τις ὀκταπλασίαν κηρωτὴν μίξειε τῇ λεπίδι. πρὸς δὲ τὰ παλαιὰ
πάνυ, τουτέστι τὰ δυσίατα, κἂν ἑξαπλασίαν, ἢ πενταπλασίαν, μίξῃς οὐ βλάψεις. ἰσχυροτέρων γὰρ δέονται.
τὴν δὲ περὶ τοῦ φαρμάκου διήγησιν ἔγραψεν ὁ Ἡρακλείδης οὕτως. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ ἐπὶ πυρὸς ἀναξηράναντα
τὴν λεπίδα, χρῆσθαι. βούλεται δ᾽ ὁ λόγος αὐτῷ, κἂν ἐν ἄλλῳ τινὶ καιρῷ συντιθῶμεν τὸ φάρμακον, ἀντὶ τῆς
τῆς ἡλιακῆς θερμασίας, χρῆσθαι πυρί, καλλίω μέντοι γίγνεται τὰ τοιαῦτα πάντα κατὰ τὸν θερινὸν
ἥλιον, ἐν πολλαῖς ἡμέραις λειούμενα, τὰ μὲν, δι᾽ οἴνου. τὰ δὲ, δι᾽ ὄξους. λεπτομερέστερα μὲν οὖν γίγνεται, τὰ
δι᾽ ὄξους λειωθέντα, καὶ διὰ τοῦτο καθαιρετικώτερά τε καὶ λεπτυντικώτερα, καὶ ξηραντικώτερα. πρὸς δὲ τὰς
ἐπουλώσεις, τὰ δι᾽ οἴνου βελτίω, καὶ χρεία γε τούτων γίγνεται προξηρανθέντων, εἶτα προκαθαρθέντων τῶν
20 δυσεπουλώτων ἑλκῶν. προξηρανθήσεται μὲν οὖν διὰ τῶν ἰσχυρῶς ξηραινόντων. καθαρθήσεται δὲ διὰ τῶν
ῥυπτόντων, ἀπουλωθήσεται δὲ διὰ τῶν στυφόντων. Ἄλλο. Ἐφεξῆς δ᾽ ἕτερον φάρμακον ἔγραψεν ὁ Ἡρα-
κλείδης, ἐκ μὲν τῆς αὐτῆς ὕλης, οὐκ ἰσχυρὸν δὲ, διὰ τὸ πολὺ τῆς λιθαργύρου μίξαι τῷ διφρυγεῖ. Τῆς μὲν
γὰρ λιθαργύρου, πέντε καὶ τεσσαράκοντα δραχμὰς ἀξιοῖ βάλλειν εἰς αὐτό, τοῦ διφρυγοῦς δὲ ὀκτώ. καὶ ταῦτα
δὲ ἀναλαμβάνει κηρωτῇ, τοῦ μὲν κηροῦ ἐχούσης ∠ μ΄. τοῦ ἐλαίου κοτύλας γ΄. ἐγὼ δὲ πολλάκις ἐχρησάμην μό-
νῳ τῷ διφρυγεῖ, μετὰ τῆς τοιαύτης κηρωτῆς, οὐδ᾽ οὖν οὐδ᾽ αὐτῷ πρὸς τὰ φαγεδαινικὰ καὶ χειρώνια, καὶ ση-
πεδονώδη, πολὺ γὰρ ἀπολείπεται τῇ δυνάμει, τῶν τὰ τοιαῦτα θεραπευόντων, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν ἄνευ μεγάλης κακίας
δυσεπουλώτων. ὥστε ἂν καὶ λιθάργυρον αὐτῷ τις μίξῃ, καὶ ταύτην πολλήν, ἀσθενὲς ἐργάσεται τὸ φάρ-
μακον. μετὰ δὲ τοῦτο τῆς αὐτῆς ἐπαγγελίας ἐχόμενον, γέγραπται φάρμακον τοιόνδε. Κηροῦ ∠ ιβ΄. ῥη-
τίνης τερμινθίνης ∠ γ΄. λεπίδος ∠ δ΄. λαδάνου ∠ δ΄. ἀσφάλτου ∠ γ΄. τὸ λάδανον τρῖψον κατ᾽ ἰδίαν, καὶ
30 τὴν λεπίδα. εἶτα τὰ ἄλλα τήξας μετὰ μυρσίνου ἐλαίου μίσγε. ἐὰν δὲ ᾖ τὸ λάδανον μαλακὸν τῆκε. κατὰ
τὴν γραφὴν ταύτην ἐνεδείξατο σαφῶς ὁ Ἡρακλείδης, ὅταν μὲν σκληρὸν ᾖ τὸ λάδανον, ἐν τῇ θυείᾳ λειοῦν
αὐτὸ μόνον, ὅταν δὲ ὑγρόν τε καὶ μαλακόν, ἐπὶ πυρὸς διατήκειν, ἤτοι μόνον, ἢ καὶ μετ᾽ ἐλαίου βραχέος, ὅπερ
ἑωράκατέ με, οὐκ ἐπὶ τούτου μόνου, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ποιοῦντα. ἔστι δὲ καὶ τὸ μετὰ τοῦ-
το γεγραμμένον φάρμακον ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου τῆς αὐτῆς ἐπαγγελίας, κατὰ τήνδε τὴν συμμετρίαν.

Χαλκίτιδος ∠ κε΄. καδμείας ∠ ιβ΄ S. λεάνας κατ᾽ ἰδίαν. καὶ μίξας οἶνον ἀπαράχυτον καὶ ζέσας κα-
τάχεε, ὥστε φυραθῆναι συμμέτρως. εἶτα λέαινε ἄχρι τοῦ ξηρανθῆναι. καὶ τήξας κηροῦ ∠ ν΄. ῥητίνης τερ-
μινθίνης ∠ λ΄. μυρσίνης κοτύλης ὄγδοον, μίσγε τῇ κηρωτῇ ἀπὸ τῶν ξηρῶν ∠ κ΄. καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον
οὐδὲν ἔχει τῶν μαλθακωδῶν. ἐν μέντοι τῇ πρὸς τὴν κηρωτὴν μίξει, τὴν προσήκουσαν ἐφ᾽ ἑκάστου τῶν ἑλ-
κῶν ποσότητι τῆς μίξεως, ὁ γεγυμνασμένος λογικῶς ἐν αἷς ὑπεθέμην μεθόδοις ἐπιτηδείως ἐργάσαιτο. κα-
40 λῶς δὲ καὶ τὸν ἀπαράχυτον οἶνον, τουτέστιν ᾧ μὴ μέμικται θάλαττα, θερμὸν καταχεῖ τῆς χαλκίτεως, καὶ
τῆς καδμείας, ὡς ἀφελέσθαι τὴν δριμύτητα τῆς χαλκίτεως βουλόμενος διὰ τῆς θερμασίας αὐτοῦ. ἕτε-
ρον δὲ συνεχὲς τούτῳ γέγραπται φάρμακον ἀξιόλογον, ἐκ τοσῶνδε καὶ τοιῶνδε τῶν ἁπλῶν συγκείμενον.

Λεπίδος στομώματος ∠ δ΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ β΄. ἐν ἐνίοις δὲ τῶν ἀντιγράφων γέγραπται ∠ α΄. χρυσοκόλλης
∠ κε΄. λεάνας τὰ ἄλλα τῆκε τὸν κηρὸν μετ᾽ ὀλίγης ῥητίνης, ὥστε μὴ κατάσκληρον τὸ φάρμακον εἶναι.
καὶ μίξας χρῶ. ἄνωθεν δὲ σπόγγον ἐξ ὄξους ἐκθλίψας, ἐπιτίθει. Δημήτριος δὲ ὁ Βιθυνὸς ἔφη, αὐτὴν τὴν χρυ-
σοκόλλαν, λίαν κηρῷ θερμῷ ἀναλαμβάνων χρῆσθαι. ἐνεδείξατο καὶ κατὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Ἡρακλείδης
ὡς οὐ κατὰ πρώτην χρείαν ἡ ῥητίνη μίγνυται τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, ἀλλ᾽ ὑπὲρ τοῦ γλισχρότητά τινα
παρασχεῖν αὐτοῖς, εἰς ἐμπλαστρώδη σύστασιν, καὶ μάλισθ᾽ ὅταν ὁ κηρὸς ᾖ, μήτε λιπαρὸς φύσει, μήτε νέος, ἀλ-
λὰ σκληρός τε καὶ αὐχμηρός. ἡ μέντοι τοῦ στομώματος λεπὶς, ἰσχυρῶς ξηραίνει πρὸς τῷ καὶ στυπτικὴν ἔχειν
50 δύναμιν. Δημήτριον δ᾽ ἔφη τὸν Βιθυνὸν ἀναλαμβάνοντα τῷ κηρῷ μόνην τὴν χρυσοκόλλαν, οὕτως χρῆσθαι. καὶ
καλῶς γε ποιῶν ὁ Δημήτριος, οὕτως ἐχρῆτο. καθάπερ κἀγὼ πολλάκις οὐ χρυσοκόλλαν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλ-
λων ἕκαστον, αὐτὸ καθ᾽ αὑτὸ μετὰ μαλακοῦ μαλάττων κηροῦ, κατὰ τὰ τοιαῦτα χρῶμαι. δῆλον δ᾽ ὅτι τῶν
ἄλλων ἕκαστον εἶπον, ὧν διῆλθον ἔμπροσθεν ὠφελεῖν τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν, καὶ λέληθαί γε με καθ᾽ ἕκαστον,
ὅταν θεραπεύω τῶν δυσιάτων ἑλκῶν, μετὰ τοῦ κηροῦ συντιθέντα τὰ τοιαῦτα φάρμακα. ποτὲ μὲν γὰρ τὴν
χρυσοκόλλαν ἀναλαμβάνω κηρῷ, ποτὲ δὲ τὸν κεκαυμένον χαλκόν, ἢ τὴν λεπίδα, καὶ ταύτην ἤτοι στομώμα-
τος, ἢ σιδήρου, ἢ χαλκοῦ, ποτὲ τὸν ἰὸν ἄκαυτον, ἢ κεκαυμένον, ὥσπερ καὶ μίσυ, καὶ χαλκῖτιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν
αὐστηρῶν τι μίγνυμι, περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅταν ἀποκρούσασθαι βουληθῶ τὸ ἐπιρρέον. ἐξ ὧν ἐστιν ἥ τε
στυπτηρία, καὶ τὰ σίδια, καὶ ἡ κηκίς, οἵ τε κύτινοι, καὶ τὸ βαλαύστιον, ὅσα τ᾽ ἄλλα τοιαῦτα. πιστεύσαντες οὖν ἐμοὶ

τῶν εἰρημένων ἄχρι τοῦ δεῦρο φαρμάκων ἁπάντων οὐδὲν ἀπόβλητον ὑπάρχειν ἀσκεῖ τε τὴν μέθοδον τῆς χρή-
σεως αὐτῶν, ὅπως ἐπιτυγχάνῃ τε, καθάπερ εἰπὼ. γεγραμμένων δ᾽ ἐφεξῆς ὑπὸ τοῦ Ταραντίνου καὶ ἄλλων
δύο φαρμάκων ἀξιολόγων, εὔλογον ἔδοξέ μοι κἀκεῖνα προσθεῖναι. τὸ μὲν οὖν πρότερον αὐτῶν, ὧδέ πως ἔγρα-
ψε. Λεπίδος. ∠. δ΄. μάννης. ∠. δ΄. συπτηρίας σχιστῆς. ∠. β΄. μίσυος. ∠. β΄. τρίψας μετὰ ὄξους καὶ κυκλί-
σκους ποιήσας, ἄγοντας ἀνὰ ∠. β΄. ἀπόθου. ὑπὸ δὲ τὴν χρείαν, κηροῦ. ∠. δ΄. ῥητίνης πιτυίνης. ∠. β΄. στέα-
τος ταυρείου. ∠. δ΄. τήξας καὶ ἐάσας παγῆναι μίσγε τῷ τροχίσκῳ. χρῶ δὲ πρὸς τραύματα, ὡς κολλῶδες καὶ
ἀφλεγμαντῶ. ταῦτα μὲν ὁ Ταραντῖνος. ἐγὼ δὲ τῇ μὲν οὕτως μιχθείσῃ φημὶ χρῆσθαι δεῖν πρὸς τραύματα,
πρὸς μέντοι τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν οὐ χρὴ μιγνύειν τὴν τοιαύτην κηρωτήν. ὁ δ᾽ ἱκανὸς ὁ κηρὸς μόνος,
ὡς ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν εἴπομεν. καὶ εἰ δεήσει ποτὲ μῖξαί τι τῶν μαλθακωδῶν αὐτῷ, βραχὺ μύρσινον ἢ κύ-
10 πρινον, ἢ ῥόδινον ἔστω. βλάψεις δ᾽ οὐδὲν, οὐδ᾽ εἰ τὴν λάρικα προσαγορευομένην ῥητίνην μίξειας, οὐ δὲ τὴν τερ-
μινθίνην, ἧττον μὲν ἐπιτήδειον ὡς πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν οὖσαν, οὐ μὴν ἀπόβλητόν γε. τὰς δ᾽ ἄλλας
ῥητίνας, οὐ χρὴ μιγνύναι ἄνευ μεγάλης χρείας τῶν προειρημένων. οὕτω δὲ καὶ τὸ στέαρ. οὐ γὰρ οὖν οὐδὲ
τοῦτο μιγνύναι χρὴ, πλὴν εἰ καὶ τὰ χείλη μαλάττειν ἐθέλεις. ὅτι δὲ ξηραντικώτερον ὑπάρχει τὸ ταύρειον
στέαρ πάντων τῶν ἄλλων, ὅσα τῶν ἡμέρων ζώων ἐστὶν ἀκηκόατε πολλάκις. ὑπάρχει γὰρ αὐτῷ λεπτομέρεια,
τό, τε τοῦ λέοντος καὶ τὸ τῶν παρδάλεων, καὶ δηλονότι καὶ τὸ τῆς ὑαίνης. ἄμεινον οὖν, ὅταν δέῃ μιγνύναι στέαρ,
τὸ χήνειον ἐμβάλλειν, καὶ μᾶλλον γε τῶν νομάδων χηνῶν. ἱκανῶς γάρ ἐστι λεπτομερές τε καὶ παρηγορικόν. ἐπὶ
δὲ ἑνὸς ὑπολοίπου γεγραμμένου τοῦ φαρμάκου συνεχοῦς τῷ προγεγραμμένῳ, καθ᾽ ὃ τὴν ἀρχὴν ἐποιήσατο
τῆς διδασκαλίας, οὕτως εἰπὼν ὁ Ἡρακλείδης, τὸ ἰώδες τέλειον καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἁπαλόχρωτας, ἐπειδὴ
τῆς ἑτέρας ἐστὶν ὕλης τε καὶ δυνάμεως, ἣν ἔφαμεν ἁρμόττειν τοῖς μὴ φέρουσι τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων τὴν
20 προσαγωγὴν, ἀλλὰ δακνομένοις τε καὶ παροξυνομένοις, καὶ ῥευματιζομένοις, ἀναβεβλήσθω μὲν ὁ περὶ τού-
του λόγος, ὅταν περὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων διεξέρχωμαι λεχθησόμενος. νυνὶ δὲ τῇ ἐπὶ τὰ παραπλή-
σια τοῖς προγεγραμμένοις μεταβήσομαι, τοσοῦτον ἔτι προσθεὶς ὑπὲρ αὐτῶν, ὅτι καὶ καθ᾽ ἕτερον βιβλίον
ὁ Ἡρακλείδης ἐπιγεγραμμένον Στρατιώτην ἔγραψε τὰ αὐτὰ φάρμακα, κατὰ τὸ τρίτον ἐν αὐτοῖς τῇ
τάξει μόνον ἑαυτῷ διαφωνήσας. ἐνταῦθα μὲν γὰρ ἁπλῶς γέγραπται. κηροῦ. ∠. μ΄. κατὰ δὲ τὸν στρατιώτην,
πρόσκειται. οἱ δέ. ∠. ις΄. καὶ βέλτιόν γε τοῦτ᾽ ἐστίν. ἡ γὰρ πολλὴ μῖξις τοῦ κηροῦ καθαιρεῖ τὴν δύναμιν τοῦ φαρ-
μάκου. τῶν αὐτῶν τούτων φαρμάκων ὁ Ἡρακλείδης μέμνηται, κἂν τοῖς πρὸς τὸν Ἀντιοχίδα γεγραμμένοις
αὐτῷ, καὶ πρώτως γε τοῦ πρώτου, καθάπερ ἐν τούτοις, καὶ ἐν ἐκείνοις γράφων οὕτως. πρὸς μὲν τὰ ἄγαν πε-
παλαιωμένα, καὶ τυλώδη, χρήσῃ ταύτῃ. Λεπίδος μέρος. α΄. ἰοῦ κατά τινα μὲν τῶν ἀντιγράφων, ἀπεστιγμέ-
νον τὸ. δ΄. γέγραπται. κατά τινα δὲ γραμμὴν ἄνωθεν ἔχον μακράν. ὡς τε ἤτοι τέτταρα μέρη σημαίνειν, ἢ τοῦ
30 ἑνὸς τὸ τέταρτον. οὕτως δὲ καὶ κατὰ τὰ προειρημένα συγγράμματα, διαφερόντως εὗρον αὐτὸ γεγραμμένον.
ὥς τε καὶ κατὰ τοῦτο χρεία τῆς προκειμένης πραγματείας ἐστὶν, ὅπως ἐπίστηται διαγινώσκειν τῶν φαρ-
μάκων τὰς διαφοράς. μόνος γὰρ οὗτος αὐτοῖς κατὰ τρόπον χρήσαιτο. τοῦτο γοῦν αὐτὸ τὸ προκείμενον φάρ-
μακον, ἐὰν μὲν τετραπλάσιον λάβῃ τὸν ἰὸν, ἱκανῶς ἔσται δριμύ. τέταρτον δὲ μέρος ἰοῦ βαλών τις, ὡς πρὸς ἓν
μέρος τῆς λεπίδος, ἕξει μέτριον φάρμακον, ὡς πρὸς τὰ κακοήθη, καὶ μάλιστα, ἐὰν μὴ διὰ κηροῦ μόνου τὴν μί-
ξιν αὐτῶν, ἀλλὰ διὰ κηρωτῆς ποιήσηται. προείρηται δ᾽ ὅτι καὶ μαλακὸν εἶναι χρὴ καὶ νέον τὸν κηρόν. ἐὰν δὲ ἀ-
πορῶμεν τοῦ τοιούτου, παρὰ πυρὶ θερμαίνοντες ὃν ἔχομεν, ἢ ἐν ἡλίῳ, καὶ μαλάττοντες μετ᾽ ὀλίγου μυρσίνου,
μίξομεν οὕτως τήν τε λεπίδα καὶ τὸν ἰόν. εἴρηται δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν τούτου τοῦ γράμματος, ὡς εἴη κάλλι-
στον φάρμακον συγκείμενον ἐκ λεπίδος καὶ ἰοῦ, προσλαβὸν τετραπλάσιον τὸν κηρόν. καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς
αὐτῷ χρῶμαι μιγνὺς ὡς τὸ πολὺ καὶ τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ τὸ ἴσον. προστέθεικε δὲ τῇ χρήσει τοῦ φαρμάκου
40 τούτου κατὰ τὸ πρὸς τὸν Ἀντιοχίδα γεγραμμένον αὐτῷ βιβλίον ὁ Ταραντῖνος, ἃ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὧν
εἶπον συγγραμμάτων αὐτοῦ, οὐ προσέθηκεν. ὅλην οὖν αὐτοῦ γράψω τὴν ῥῆσιν οὕτως ἔχουσαν. πρὸς μὲν τὰ ἄ-
γαν πεπαλαιωμένα καὶ τυλώδη χρήσῃ ταύτῃ. Λεπίδος μέρος ἓν, ἰοῦ τέταρτον. λεάνας μυρσίνῃ κηρωτῇ
ὀκταπλῇ σκληρᾷ ἀναλαμβάνουσα χρῶ. προκαταντλήσας τὸ ἕλκος ὕδατι ψυχρῷ. Νῦν οὖν ἤδη γρά-
ψω τὰ παραλελειμμένα μοι τῶν ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐπὶ τὴν αὐτὴν ἐπαγγελίαν. τὰς γὰρ ἐμ-
πλάστρους μόνας διῆλθον ἔμπροσθεν. ὅσα δὲ φάρμακα διὰ τροχίσκων προπαρασκευασμένα, μιγνυμένων κη-
ρωταῖς ἐπὶ τῆς χρείας, ἐπουλωτικά φησιν εἶναι τῶν δυσιάτων ἑλκῶν, ἢ ὅσα ξηρὰ καταπαστά, ταῦτα προσθή-
σω νῦν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ γεγραμμένου κατὰ τὰ ξηρὰ πλησίον τοῦ τέλους. Ξηρὰ ἐκ τῶν Ἀνδρομάχου.
Ἐπουλοῦν ξηρόν. Ὀστέων κεκαυμένων. ∠. β΄. μάννης. ∠. α΄. καδμίας, ὀβολοὶ. δ΄. ἐν ἄλλῳ. ∠. δ΄. λείοις χρῶ,
καὶ πρὸς νομάς. Ἄλλο ἐπουλοῦν ξηρόν. Πίτυος φλοιοῦ. ∠. ς΄ ἀρτοστολοχίας. ∠. ς΄. κισσήρεως. ∠. δ΄. ῥητίνης ξη-
50 ρᾶς. ∠. δ΄. μάννης. ∠. ς΄. εὔδηλον δ᾽ ὅτι τὴν κολοφωνίαν λέγει. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. β΄. λείοις χρῶ. Ἄλλο ἐπου-
λοῦν καὶ κακοήθη. Πίτυος φλοιοῦ. ∠. ς΄. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου. ∠. δ΄. καδμίας. ∠. ιη΄. μάννης. ∠.
δ΄. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. β΄. λείοις χρῶ. Ἄλλο. κηκίδος. ∠. δ΄. ψιμυθίου. ∠. η΄. μυρσίνης. ∠. δ΄. λιθαργύρου. ∠. η΄. σκω-
ρίας μολίβδου. ∠. δ΄. λείοις χρῶ. τούτων τῶν τεττάρων φαρμάκων, τὸ μὲν πρῶτον, ἁπλοῦν ἐστι λίαν, ἄδη-
κτόν τε καὶ ξηραντικὸν, ἀμυδρᾶς μετέχον στύψεως. τὸ δὲ δεύτερον, διὰ τὸ μεμῖχθαι φλοιὸν αὐτῷ πίτυος αἰσθη-
τὴν ἔχει τὴν στύψιν, ὁποίαν ἔχειν χρὴ τὰ μέλλοντα καλῶς ἐπουλοῦν. τὸ δὲ γ΄. οὐ μόνον τὸν φλοιὸν τῆς πίτυος,
ἀλλὰ καὶ τὸν ἰὸν πρὸς τὰ μετὰ ῥύπου ῥᾳδίως ἐπιφερομένου τοῖς ἡλκωμένοις ἁρμόττει, τόν τε γὰρ ῥύπον
αὐτῶν ἀφαιρεῖ, καὶ τὴν ἐπούλωσιν οὐκ ἐμποδίζει. τὸ δ᾽ ἐφεξῆς ἀντὶ τοῦ τῆς πίτυος φλοιοῦ τὴν μυρσίνην ἔ-
χει. καὶ τἄλλα ξηραίνοντα χωρὶς δήξεως. μετὰ δὲ ταῦτα, τρία γράψας ἕτερα ξηρὰ, τέταρτον ἐπ᾽ αὐτοῖς

προσέθηκε κατὰ λέξιν οὕτως. Ἄλλο ξηρὸν πρὸς τὰ ὑπερσαρκοῦντα ἐπουλοῦν ἀδήκτως ὡς Ἀρποκρὰς. σανδαράχης, χρυσοκόλλης, ἀρσενικοῦ ἴσον ἑκάστου. καὶ πρὸς κακοήθη ποιεῖ. τοῦτο τὸ φάρμακον, οὐδὲν ἔοικε τοῖς ἔμπροσθεν, ἀλλ᾽ ἐπὶ τῶν ὑπερσαρκούντων ἑλκῶν δι᾽ ὑγρότητα πολλὴν, ἁρμόττει, καὶ καθαιρετικὸν ὑπάρχει αὐτῶν. τοιαύτης γὰρ δυνάμεως ἐστὶν ἥ τε σανδαράχη καὶ τὸ ἀρρενικόν. ἐν δ᾽ αὐτοῖς πρόσκειται, τῶν κακοήθων θαυμαστῶς ὠφελούντων ἡ χρυσοκόλλα.

Περὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀρχιγένους γεγραμμένων.

Ἀρχιγένης ἔγραψε περὶ τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ φαρμάκων βιβλίῳ. διὰ τῆς ἐκείνου λέξεως αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτω γέγραπται. περὶ ἑλκῶν ἀτυλώτων καὶ παλαιῶν. Τῶν δ᾽ ἑλκῶν τὰ μὲν παλαιὰ οὕτως ἐπουλοῦν. κοινῷ τινὶ ἀνακαθάρας, ἔλαιον παλαιότατον μετὰ μοτῶν ἐπιτίθει. Ἢ ἰὸν ξυστὸν μετὰ κηρωτῆς ῥοδίνης, ὀλίγον ῥητίνης ἐχούσης ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. Καὶ λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ ὡς πλεῖστον ἀναλαβὼν, κηρωτῇ μυρσίνῃ χρῶ. Ἢ ἀμύλου πεπλυμένου μοῖραι δ΄. στέατος μοσχείου μοῖραι γ΄. κηροῦ τυρρηνικοῦ, μοῖρας α΄. τήξας τὰ τηκτὰ, μίσγε τὸ ἄμυλον καὶ χρῶ. Ἢ διφρυγοῦς καὶ λεπίδος χαλκοῦ, ἀνὰ ∠ δ΄. μάννης ∠ η΄. σὺν ὄξει διαλεάνας μέχρι μέλιτος πάχους, κηροῦ μὲν ∠ λβ΄. μετ᾽ ἐλαίου κοτύλης α΄ S. τήξας, καταχέει καὶ ἑνώσας, χρῶ. ἔμμοτον, ἢ ἔλασσον τὸ ἔλαιον καὶ ἐμπλαστὸν ποίει. Ἢ χαλκίτιδος, ψιμμυθίου ἴσον. ἁλὸς κοινοῦ τὸ διπλοῦν. λιθαργύρου τὸ διπλοῦν τοῦ ἁλὸς, οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ ἐναλλὰξ λεαίνων, ὡς λιπαρῷ χρῶ. Ἢ λιθαργύρου. ψιμμυθίου, διφρυγοῦς ἴσα, ἀσβέστου τὸ διπλοῦν μετὰ μυρσίνης κηρωτῆς χρῶ. Ἢ διφρυγὲς, λεπίδα, κικίδα ἴσα, ἰοῦ τὸ ἥμισυ μετὰ κηρωτῆς μυρσίνης. ἔνιοι δὲ καὶ πιτυίνην ῥητίνην προσμιγνύουσιν. Ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζαν ἐπίπασσε. ἐπάνω δὲ, τίλμα ἐκ ψυχροῦ ἀνακαθαίρει, καὶ ἐπουλοῖ. Πρὸς τὰ ἐν οἱῳδήποτε τόπῳ, ἕλκη τοῦ σώματος δυσκατούλωτα. Ἐρυσίμου σπέρματος λείου μιγέντος, καὶ γενομένου ῥυπώδους, ἐπιτιθέντος σπληνίου τρόπον, τάχιστα ἐπουλοῖ καὶ τὰ κακοήθη. Ἐπουλωτικὴ πρεσβυτικῶν. πρὸς δὲ τὰ πρεσβυτικὰ, σκωρίαν μολίβδου μετὰ μυρσίνης κηρωτῆς χρῶ. ἐὰν δὲ παλαιὰ ὦσι θέλῃς, καὶ στέαρ χοίρειον μίσγε.

Τὰ δὲ μελαινόμενα ἕλκη προπυριάσας ἄρτοις κριθίνοις, ἄρτοις πιτυρώδεσι, βούτυρον καὶ ψιμμύθιον ἴσα ἐπιμελῶς ἑνώσας, χρῶ.

Περὶ σηπεδονικῶν καὶ νομῶν.

Ἐπὶ δὲ τῶν σηπεδονικῶν, καὶ τῶν νομῶν, ὀρόβινον ἄλευρον, στυπτηρίαν ὑγρὰν, ἄρτου σεμιδαλίτου τὸ ἔνδον, χοιρείου παλαιοῦ, ἢ ἄλλου ταριχηροῦ παλαιοῦ σαρκὸς ἀπλύτου, τερμινθίνην ὑγρὰν, μέλι καλὸν, ἴσα σταθμῷ συνελάσας, ἐπιτίθει. Ἢ ἀριστολοχίας καὶ κικίνων φύλλων χυλοῦ ἴσα. ἰοῦ τὸ ἥμισυ. δι᾽ ὕδατος. μέλιτος δὲ τὸ πάχος. καταχρίε μικρὸν τοῦ ὑγροῦ προσλαμβάνων. ἐὰν δὲ μὴ ἀφίσταται ἡ ἐσχάρα, ἐλατηρίου, ἰοῦ τὸ ἴσον, πρόσμισγε. Καλῶς ποιεῖ ἐπὶ τῶν σηπεδόνων σῶρι λεῖον ἐπὶ πάχος ἐπιπασσόμενον, καὶ ἐπάνω τίλμα ξηρόν. Ἢ ἀριστολοχίαν στρογγύλην καὶ κικίδα ἴσα μετ᾽ ἐλαίου περίχριε. Ἢ συκίου ἀγρίου ῥίζαν ἢ κράμβης ἢ τεύτλου ἢ λαπάθου, φύλλοις ἑψήσας, θερμοσποδιᾷ ἔγκρυψον. ὅταν δὲ μαλακωθῇ, σὺν τρίψας ἐπίθες. εὐτόνως ἀνακαθαίρει. Ἢ θαλλία ἐν οἴνῳ ἑφθῇ μετὰ μέλιτος καταπλάσσε. Ἢ χαλκῖτιν κατάπασσε. ἄνωθεν δὲ τίλματα ξηρὰ ἐπιτίθει. Ἐλατηρίου ἢ λινοσπέρμου λεῖα μετὰ χαλκάνθου ἐπιτίθει. Ἢ θύμῳ καὶ σταφίδι ἀγρίᾳ, ἢ ὀμβρίῳ καταπλάσσε μετὰ σύκων ἑφθῶν. Ἢ συκίνοις φύλλοις λείοις μετὰ μέλιτος. Ἢ νίτρον μετὰ κυμίνου καὶ ἄλευρον μετὰ μέλιτος. Ἢ σικύου ἀγρίου ῥίζαν μετὰ μέλιτος. Ἢ σκίλλης ἑφθῆς μετὰ μέλιτος. Ἢ ἐλλεβόρου μετὰ μέλιτος. ποιεῖ καὶ πρὸς φαγεδαίνας ταῦτα καὶ μελανίας καὶ νομάς. Ἢ σώρεως, δραχμὰς ιβ΄. χαλκίτεως δραχμὰς ι΄. μίσυος, δραχμὰς δ΄. σὺν ὄξει δριμυτάτῳ ἡμικοτυλίῳ λέαινε, μέχρις ἂν ξηρανθῇ, καὶ ἀνελοῦ. χρῶ δὲ μήλην βάπτων, καὶ ἐπικυλίων τῷ ἕλκει. καὶ ἐπάνω ὀθόνιον ἁπλοῦν ἐξ οἰνελαίου ἐπιτίθει. ἐὰν δὲ φλεγμαίνῃ, ὑοσκυάμῳ μετὰ ἀλφίτων, ἢ κράμβῃ μετὰ μέλιτος καταπλάσσε. ἐπὶ δὲ τῶν σκωληκοειδῶν ἐχόντων, ψιμμύθιον καὶ πόλιον ἴσα σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ καταχρίε.

Περὶ καρκινωδῶν.

Ἐπὶ δὲ τῶν καρκινωδῶν, καὶ κακοήθων ἑλκῶν, καρκίνου ποταμίου κεκαυμένου, καδμίας. ἴσα λεῖα ἐπίπασσε. Ἢ τὴν σποδὸν τῶν καρκίνων μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθει. Ἢ ἐρυσίμου σπέρμα λειότατον σὺν μέλιτι ῥυπώδες ποιῶν, ἐπιτίθει ὡς σπληνίον. ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ χειρώνεια, καὶ παλαιὰ, καὶ δυσκατούλωτα, καὶ τὰ ἐπὶ τῶν κνημῶν κακοήθη μελαινόμενα, καὶ τὰ ἐν μαστοῖς κακοήθη. χοιράδας παρωτίδας ἐπισπᾶσαι ἄκρως ποιεῖ.

στέατος βοείου, λίτρας γ΄. ὡς δέ τινες ε΄. τερμινθίνης οὐγγίας ε΄. μάννης οὐγγίας ς΄. γῆς τῆς λεγομένης σάρδης, ἣ οἱ γναφεῖς χρῶνται οὐγγίας ε΄. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν, καὶ ἑνώσας, χρῶ. Ἢ φακῷ ἑφθῷ μετὰ μέλιτος, ἢ θαλλίᾳ, ἢ ἀμφοτέροις καταπλάσσε.

Περὶ τῶν τυλωδῶν.

Ἐπὶ δὲ τῶν τετυλωμένων καὶ ὀχθωδῶν, γλυκέων λεγομένων ἑλκῶν, ποιοῦσι μὲν καὶ ἡ διὰ πείρας, καυστικά. ἰδίως δὲ λίθων πεφωσμένον, καὶ ἄσβεστον μετ᾽ οὔρου παιδὸς ἀφθόρου περίχριε, ἢ ἰὸν, λίβανον, ἅλας, μέλι περίχριε.

Περὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου εἰς τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν γεγραμμένων ἐμπλάστρων.

Κάλλιστα περὶ τῶν τοιούτων ἑλκῶν Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν, ὁ ἐπικληθεὶς φαρμακίων. ἑνὸς γὰρ ὄντος ἅπασιν αὐτοῖς κοινοῦ τοῦ, δυσεπουλώτοις εἶναι, τινὰ μὲν ἐκ τοῦ θεραπεύεσθαι κακῶς, ἢ μαλακῶς διαιτᾶσθαι τὸν θεραπευόμενον, οὐκ ἐπουλοῦται, μηδεμίαν οἰκείαν αὐτὰ κακοήθειαν ἔχοντα. τινὰ δὲ, δι᾽ ἑαυτὰ δυσθεράπευτα ἐστὶν, ἤτοι διὰ τὸ, χυμοὺς ἐπιρρεῖν αὐτοῖς μοχθηροὺς, ἢ διὰ τὸ τοιαύτην ἤδη διάθεσιν ἐσχηκέναι τὸν ἡλκωμένον τόπον, ὡς καὶ χρηστὸν ᾖ τὸ ἐπιρρέον αἷμα, διαφθείρειν αὐτό. διελόμενος οὖν ὁ Ἀσκληπιάδης τρισὶ γένεσι τὰ τοιαῦτα τῶν

ἑλκῶν, περὶ ἑκάστου διωρισμένως ἐποιήσατο τὸν λόγον, ἃ κάτω ταῖς ἐκείνου λέξεσιν ἐφεξῆς παραγράψω,
προστιθεὶς ἐξήγησιν, ἢ κρίσιν, εἴπου τις ἀμφιβολία κατὰ τὸν λόγον ὑπάρχει. Περὶ μὲν οὖν τοῦ πρώ-
του γένους τῶν τοιούτων ἑλκῶν τε καὶ φαρμάκων, ὧδέ πως γράφει κατὰ λέξιν ὁ Ἀσκληπιάδης. Τετυ-
λωμένων δὲ τῶν σωμάτων, καὶ μόλις εἰς οὐλὴν ἀγομένων, χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.
Ἀνδρέου καταστατικὴ πάσης ὑπεροχῆς. ἔστι δὲ καὶ ἔναιμος, τραυματική, ἀφλέγμαντος. ποιεῖ πρὸς τὰ κε-
κομμένα, καὶ κόλπους παρακολλᾷ. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν, καὶ χρόνια, καὶ δυσεπούλωτα.
Λιθαργύρου λίτρας γ΄. λεπίδος χαλκοῦ, χαλκίτεως, ἰοῦ ξυστοῦ, ἀνὰ οὐγγίας γ΄. ὄξους κοτύλην α΄. ἐλαίου
παλαιοῦ, λίτρας η΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἀστέρος φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας
διαθέσεις. ἔστι δὲ διαφορητικὴ ἀγαθή. Λιθαργύρου, λίτραν α΄. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας β΄ S. ἰοῦ οὐγγίαν α΄.
10 χαλκίτεως, οὐγγίαν μίαν. λεπίδος ἐρυθρᾶς, οὐγγίαν α΄. ὄξους κοτύλην α΄. Ἀμφίωνος πρὸς τὰς αὐτὰς δια-
θέσεις. Λιθαργύρου, λίτρας β΄. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας δ΄. χαλκίτεως οὐγγίας θ΄. λεπίδος χαλκοῦ, δρα-
χμὰς δ΄. ὄξους κοτύλην α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Τουπιλαυνὴ ἡ τῶν φιλοσόφων λεγομένη. ποιεῖ πρὸς
τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν. ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια, καὶ δυσεπούλωτα ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. Λιθαργύρου
λίτρας γ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστας γ΄. χαλκίτεως λίτρας β΄ S. λεπίδος χαλκοῦ ∠ κε΄. ὄξους κοτύλην α΄. λι-
θάργυρον, ἔλαιον ἕψε μέχρι συστάσεως. εἶτα βάλλε λεπίδα λειοτάτην, καὶ κίνει συνεχῶς. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ,
βάλλε κατὰ μικρὸν τὴν χαλκῖτιν λειανθεῖσαν μετ' ὄξους ποσῶς κατεψυγμένῳ τῷ φαρμάκῳ. εἶτα θεὶς ἐπὶ
τὸ πῦρ, πάλιν ἕψε μέχρι ἀμολύντου, καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσας, καὶ ἀνακόψας καὶ μαλάξας, ἀνελόμενος χρῶ
πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Ἡ Ἶσις λεγομένη κιρρά, φάρμακον ἐπιτετευγμένον, πρὸς τὰ ῥευμα-
τικά, καὶ χρόνια, καὶ κακοήθη, καὶ δυσαλθῆ, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων. σκευάζειν δὲ αὐτὸ δεῖ ἁπαλώ-
20 τερον. συστρέφεται γὰρ κείμενον καὶ ξηρότερον γίνεται. ἔχει δὲ οὕτως. Λιθαργύρου, ∠ ρ΄. μίλτου σινω-
πίδος ∠ η΄. διφρυγοῦς, κηροῦ, χαλκίτιδος κεκαυμένης ἀνὰ οὐγγίαν α΄. ἐν ἄλλῳ ἀνὰ ∠ δ΄. χαλκίτεως ὠμῆς
β΄. ἐλαίου, κοτύλας β΄. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον, ἕως ἂν ζέσῃ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου. τούτου δὲ γινομένου,
καταῤῥαινε ὕδατι ὀλίγον τοῖς δακτύλοις. εἶτα ἐπίπασσε τὸ διφρυγὲς καὶ τὴν χαλκῖτιν ὀπτὴν λείαν ὑπὸ
χεῖρα τῷ ὕδατι καταῤῥαίνων, ἕως ἂν μηκέτι ψοφῇ ἑψόμενον τὸ φάρμακον. ὅταν δὲ συστῇ, ἐπίβαλλε κηρόν. ἔ-
σω δέ σοι τὰ μετ' ὀλίγου ἐλαίου λειανθέντα κείμενα χαλκῖτις ὠμὴ καὶ σινωπίς. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ τὸ φάρμα-
κον ἐπίβαλλε ταῦτα, καὶ κίνει συνεχῶς. καὶ ὅταν καλῶς ἔχῃ, εἰς θυίαν ἐξεράσας, καὶ ἀνακόψας, καὶ μαλά-
ξας, ἀνελόμενος χρῶ. Ἄλλη Σκριβωνίου Λαργου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Κηροῦ ∠ ρ΄. λιθαργύ-
ρου ∠ ν΄. ἐλαίου μυρσίνου κοτύλην α΄. μίσυος κεκαυμένου, χαλκίτεως κεκαυμένης, στυπτηρίας σχιστῆς κεκαυ-
μένης, ψιμμυθίου, ῥητίνης τερμινθίνης, ἀνὰ ∠ ιβ΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη. Καταστέλλει καὶ τὰ ἐν ὀ-
30 φθαλμοῖς σταφυλώματα. ποιεῖ πρὸς τὰ δυσαλθῆ. Μίλτου σινωπίδος ∠ ιε΄. λιθαργύρου ∠ ρ΄. κηροῦ ∠
μ΄. πιτυΐνης ∠ κ΄. χαλκίτεως ∠ λ΄. ἁλὸς ἀρμενιακοῦ, δραχμὴν α΄. λιβάνου δραχμὴν α΄. ἐλαίου κοτύλην
α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη, ὡς ἀφρῶδες. ποιεῖ καὶ πρὸς κονδυλώματα, καὶ ῥαγάδας δυσαλθεῖς. Λι-
θαργύρου ∠ μη΄. τερμινθίνης ∠ κη΄. μίσυος ὀπτοῦ, χαλκίτιδος ὀπτῆς ἀνὰ ∠ η΄. μίλτου σινωπίδος, χαλ-
κάνθου, ἀνὰ ∠ δ΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α΄. ὕδατος κοτύλην α΄. κηροῦ, δραχμὰς μ΄. κικίου λίτραν α΄. ἄλλοι
κυάθου S. τὰ ξηρὰ, μετὰ τοῦ ὕδατος λεαίνεται. καὶ περὶ μὲν τούτων, ἐπὶ τοσοῦτον.

Περὶ τοῦ δευτέρου γένους τῶν δυσθεραπεύτων ἑλκῶν. περὶ ὧν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕτως.

Πρὸς δὲ τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν καὶ δυσαλθῆ χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. Ἡ διὰ χαμαι-
λέοντος. ᾗ ἐχρήσατο Φιλόξενος πρὸς τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν καὶ δυσαλθῆ. Λιθαργύρου λίτραν α΄. ἐλαίου
40 παλαιοῦ, λίτρας β΄. χαμαιλέοντος ῥίζης, οὐγγίας δ΄. ἀριστολοχίας, οὐγγίας δ΄. χαλβάνης οὐγγίας β΄. κικί-
δος οὐγγίας β΄. λιβάνου. Γο. β΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη ἡ τοῦ Θηβαίου λεγομένη. Λιθαργύρου λίτραν α΄.
ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην α΄. χαλκάνθου δραχμὰς κδ΄. χαμαιλέοντος ∠ ιβ΄. ἀριστολοχίας δραχμὰς ιβ΄.
χαλβάνης ∠ η΄. λιβάνου, δραχμὰς η΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη διὰ τῶν καλάμων πρὸς τὰ ῥευματικὰ
καὶ χειρώνια ἕλκη, ποιεῖ καὶ πρὸς παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν. Λιθαργύρου λίτραν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ,
λίτρας β΄. χαμαιλέοντος μέλανος τῆς ῥίζης, ἀριστολοχίας, κικίδων ὀμφακίνων, ἑκάστου ἀνὰ δραχμὰς δ΄.
χαλβάνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λιβανωτοῦ, ἑκάστου ἀνὰ οὐγγίας β΄. σκεύαζε κινῶν ῥίζαις καλάμων
χλωρῶν. Κάστου γαγγραινικὴ λεγομένη, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Λιθαργύρου ∠ ρκ΄. ἐλαίου ξέ-
στας δύο ἥμισυ. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης, δραχμὰς ις΄. ὄξους ξέστας β΄ ἥμισυ. ἰοῦ δραχμὰς η΄. πίτυος
φλοιοῦ δραχμὰς η΄. σμύρνης, δραχμὰς δ΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Μέλαινα ἡ διὰ τοῦ πυρίτου λεγομένη λαμω-
50 νικοῦ. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥευματικά, καὶ δυσαλθῆ, καὶ φαγεδαινικά. ποιεῖ καὶ πρὸς σύριγγας ἐντιθεμένη. καὶ μα-
λάττει πᾶσαν σκληρίαν. Λιθαργύρου, ἀσφάλτου, ἀνὰ δραχμὰς ρ΄. πίσσης, κηροῦ, ἀνὰ δραχμὰς η΄. πυρίτου,
τερμινθίνης ἀνὰ δραχμὰς κε΄. προπόλεως, σχιστῆς, ἀνὰ δραχμὰς ιε΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ιβ΄.
χαλβάνης, ἁλόης, ἀνὰ δραχμὰς η΄. ἰοῦ, μάννης ἀνὰ δραχμὰς ε΄. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστας β΄. ἕψε λιθάργυρον μετ'
ἐλαίου, ἕως συστραφῇ. εἶτα ἐπίβαλλε ἄσφαλτον, πίσσαν, κηρόν, ῥητίνην, πρόπολιν, καὶ ὅταν τακῇ, ἐάσας ψυ-
γῆναι, ἐπίβαλλε ἰὸν καὶ τὸν λίθον. ἔπειτα τὸ ἀμμωνιακόν. εἶτα ἄρας, καὶ ἐπ' ὀλίγον ψύξας, ἐπίβαλλε σχιστὴν
χαλβάνην, μάννην, καὶ ὀλίγον ἑψήσας, κατεράσσον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. καὶ ἐάσας ἡμέραν καὶ νύκτα, μαλάξας
χρῶ. ποιεῖ πρὸς τὰ δυσαλθῆ. Ἄλλη. Πίσσης, κηροῦ, πυρίτου, ἀνὰ ∠ ιβ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος
δραχμὰς ι΄. ἀσφάλτου ∠ ν΄. λιθαργύρου ∠ μ΄. προπόλεως ∠ η΄. σχιστῆς δραχμὰς ε΄. ἰοῦ δραχμὰς β΄. ἐλαίου
ξέστην

ξέστην α΄. Ἄλλη μέλαινα ἡ διὰ τῶν ἰτεῶν πρὸς τὰς αὐτὰς διαθέσεις. Μίσυος ξενικοῦ, στυπτηρίας στρογγύλης, χαλκίτεως, μελαντηρίας, ἰοῦ ξυστοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, κηκίδων ὀμφακίνων, ψιμμυθίου, ἑκάστου ἡ μίλιβρον. κηροῦ, ῥητίνης ξηρᾶς, πίττης βρυτίας, ἀσφάλτου ἀνὰ λίτρας δύο. ὄξους δριμέος ξέστου τὸ ἥμισυ. ἐλαίου ὀμφακίνου λίτρας β΄. ἰτέας ἀκρεμόνων ἁπαλῶν τῶν φύλλων λίτρας β΄. τὰ φύλλα τῆς ἰτέας εἰς ὄξος βαλὼν, καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ ἕψε, κινῶν συνεχῶς ἕως τὸ τρίτον τοῦ ὑγροῦ ὑπολειφθῇ. τὰ δὲ ξηρὰ, κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. καὶ εἰς θυίαν βαλὼν, ἐπίβαλλε τούτοις ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν, καὶ τρῖβε φιλοπόνως, ὥσπερ τὰς κεφαλικὰς δυνάμεις. τὰ δὲ τηκτὰ, ἕψε μέχρι ἀμολύντου. εἶτ' ἐάσας ψυγῆναι καὶ ἀναξύσας ἐπίβαλλε τοῖς λεανθεῖσι. καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσας, ἀνελόμενος χρῶ. Ἡ Ἰνδὴ Θαρσέου χειρουργοῦ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, πίσσης ξηρᾶς, ἀσφάλτου ὑγρᾶς, ζακυνθίας, ἑκάστου λίτρας β΄. ψιμμυθίου. ἰοῦ, χαλκίτιδος, μίσυος ξενικοῦ, μελαντηρίας, στυπτηρίας καὶ σχιστῆς στρογγύλης, κηκίδων ὀμφακίδων, σιδίων, ῥοῦ, ἑκάστου, ἀνὰ ἡ μίλιβρον, ὄξους, ὅσον ἐξαρκεῖ. τὰ τηκτὰ, ἕψε μέχρι ἀμολύντου. τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ὄξει φυράσας, ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς. Ἄλλη κυζικηνή. ποιεῖ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις, καὶ τὰς τῶν νεύρων διακοπάς. Λιβανωτοῦ ὡς καλλίστου, κηροῦ, σμύρνης, ἀριστολοχίας, χαλκίτιδος, ἰλλυρικῆς, χαλβάνης, ἀνὰ < δ΄. τερμινθίνης, λιθαργύρου ἀνὰ < η΄. ἐλαίου κοτύλην α΄. ἅπαντα βαλὼν εἰς ἄγγος χαλκοῦν, ἕψε ἐπὶ τέφρας μαλακῆς κινῶν ἕως ἂν ἀποστάζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν, πάχος ἔχῃ μέλιτος. μετὰ δὲ ταῦτα αἶρε κινῶν. ὕστερον ἐγχρίσας εἰς δερμάτιον ἐπιτίθει. καὶ λύε χειμῶνος μὲν, μετὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν. θέρους δὲ, μετὰ τὴν πέμπτην. Ἄλλη ἐκ τῶν Φιλοξένου. Λιβανοῦ, σμύρνης, κρόκου, ἰλλυρικῆς, βδελλίου, λεπίδος χαλκοῦ, χαλκάνθους, χαλκίτεως, στυπτηρίας στρογγύλης, καὶ σχιστῆς, μίσυος ξενικοῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, προπόλεως, ἰξοῦ δρυίνου, ὀποπάνακος, σιδίων μεμυκότων, ἀνὰ < δ΄. ἀριστολοχίας < η΄. κηροῦ < ρ΄. ὁ Μνασέας ἐπιγράφει. στέατος ταυρείου < ρ΄. ῥητίνης τερμινθίνης < σε΄. ὁ Τετράπλαρχ ἐπιγράφει. τὴν ῥητίνην βαλὼν εἰς λοπάδα ὀστρακίνην καινὴν, ἕψε ἕως ἂν ἄοσμος γένηται. εἶτα τὸ στέαρ καὶ τὸν κηρὸν καταινίσας, ἐπίβαλλε καὶ τῆκε. τὰ δὲ ξηρὰ, κόπτε, καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. ἔπειτα καθελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς, τὰ τηκτὰ ποσῶς ἐάσας ψυγῆναι, τούτοις καταπάσσε τὰ ξηρὰ κινῶν ἐπιμελῶς. ἔχει δὲ δὴ μετ' ὄξους τετριμμένα σμύρναν, λίβανον, βδέλλιον, ὀποπάνακα. καὶ τούτοις ἐμβάλλεται τὰ ἐν τῇ λοπάδι καὶ τρίβεται, ὥστε ἐγκρίδας μὴ γενέσθαι. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ, ἀνελοῦ εἰς πυξίδα ξυλίνην προϋποχρίσας ἰρίνῳ.

Περὶ τοῦ τρίτου γένους τῶν δυσθεραπεύτων ἑλκῶν περὶ ὧν κατὰ λέξιν ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε ταῦτα. Ἐπὶ δὲ τῶν μηδόλως συνουλουμένων ἑλκῶν, ἢ συνουλουμένων μὲν, ἀναλυομένων δὲ πάλιν, ἤτοι τῆς σαρκὸς διεφθαρμένης, ἢ καὶ τῶν ὑποκειμένων ὀστέων ἐφθορότων, χρηστέον ταῖς ὑποκειμέναις σκευασίαις. Πρὸς τὰ χειρώνια καὶ δυσαλθῆ, φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Λεπίδος χαλκοῦ, ἰοῦ ξυστοῦ ἀνὰ οὐγγίαν α΄. κηροῦ ἡ μίλιβρον. ῥητίνης λαρικῆς, οὐγγίαν α΄ ἥμισυ. τὰ τηκτὰ, κατὰ τῶν ξηρῶν. καὶ ἀνελόμενος χρῶ μαλάσσων ἐπιμελῶς, καὶ πλατυσμάτιον ἐπιρρίπτων κατὰ μόνου τοῦ πεπονθότος, ὥστε περιλαμβάνειν μόνον τὸ ἕλκος. δεῖ δὲ τὰ πέριξ, ἀφλεγμάντῳ φαρμάκῳ περιλαμβάνειν. ἐν δὲ τῇ θεραπείᾳ, λύειν χρὴ διὰ τρίτης τὸ ἕλκος. ἔπειτα προπυριᾶν, καὶ τὸ αὐτὸ πλατυσμάτιον ἀπονίπτοντα μαλάσσειν, καὶ πάλιν ἐπιτιθέναι. ἕως ἂν ἄρξηται συνουλώσεως. Ἄλλη ἐπιτετευγμένη. Ἰοῦ, λεπίδος χαλκοῦ ἀνὰ οὐγγίας β΄. διφρυγοῦς, οὐγγίαν α΄. κηροῦ λίτραν α΄. λαρικῆς οὐγγίας γ΄. σκεύαζε καὶ χρῶ, καθὼς προείρηται.

Περὶ τῶν ὀνομαζομένων κεφαλικῶν ὡς ἔγραψεν Ἀσκληπιάδης κατὰ λέξιν οὕτως. διὰ λέοντος κεφαλική.

Πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. Λεπίδος χαλκοῦ, μάννης, λιβανωτοῦ, ῥητίνης ξηρᾶς ἀνὰ δραχμὰς ρ΄. ὄξους κοτύλας ιβ΄. τρῖβε λεπίδα χαλκοῦ μετ' ὄξους καὶ ὅταν ἐκλειωθῇ, ἐπίβαλλε λειότατον λιβανωτὸν, καὶ ῥητίνην, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει ἐφ' ὧν βούλει ἐκτυλῶσαι, λάμβανε τοῦ φαρμάκου μέρος ἓν καὶ κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίνου τὸ ἴσον. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων, ἔστω τοῦ φαρμάκου μέρος ἓν καὶ τῆς κηρωτῆς μέρη γ΄. ἢ δ΄. δεῖ γὰρ τὴν κρᾶσιν γίγνεσθαι κατάλληλον ταῖς ὑποκειμέναις διαθέσεσι. Μελάγχλωρος κεφαλική. ᾗ ἐχρήσατο Τρύφων ὁ ἀρχαῖος. ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ. ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. Λεπίδος χαλκοῦ ιβ΄. μάννης λιβανωτοῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ῥητίνης πιτυίνης ξηρᾶς. στέατος μοσχείου θεραπευομένου, ῥητίνης τερμινθίνης, ἀνὰ δραχμὰς ιϛ΄. κηροῦ ἐλαίου, ἀνὰ μνᾶς τέταρτον. ὄξους κοτύλην α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Φιλώτου κεφαλικὴ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ. ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. καὶ τύλους ὑπεκτήκει. Γῆς ἐρετριάδος, δραχμὰς ρ΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς ν΄. ἰχθυοκόλλης, δραχμὰς κε΄. ὄξους κοτύλας ιβ΄. τὴν ἰχθυοκόλλαν δὲ εἰς λεπτὰ χρὴ συγκόψαντα βάλλειν εἰς ἄγγος ὑελοῦν, καὶ ταύτῃ ὄξος ἐπιβάλλοντα ἐᾶν βρέχεσθαι. καὶ διαλυθεῖσαν ἐπιβάλλειν σκευασθέντι τῷ φαρμάκῳ. καὶ μίξαντας ἀναπλάττειν τροχίσκους ἡ χρῆσις δεδήλωται. Διονυσίου Σαμίου. Γῆς ἐρετριάδος μνᾶν α΄. λεπίδος χαλκοῦ, ἡμίμναιον. ἰχθυοκόλλης, μνᾶς τέταρτον. λιβάνου, μνᾶς ὄγδοον. ἰοῦ ξυστοῦ, μνᾶς ὄγδοον. σμύρνης μνᾶς ἑκκαιδέκατον. ὄξους χοᾶς β΄. συντίθει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι ἐν ἡλίῳ τρίβων πάντα ὁμοῦ σὺν τῷ ὄξει. τὴν δ' ἰχθυοκόλλαν λεπτὰ ποιήσας, βρέχε σὺν ὀλίγῳ ὄξει ἐν ὑελείῳ ἀγγείῳ. εἶτα μίξας τοῖς ἐν τῇ θυίᾳ, ἀνάπλαττε τροχίσκους ἀνὰ ὁλκὰς ἄγοντας τέσσαρας. οὓς δὲ ὀκτὼ καὶ ξήραινε. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου μέρος ἓν πρὸς τρία κηρωτῆς σκευασθείσης διὰ ῥοδίνου ἐπὶ τῶν σπληνίων ἐπιρρίπτει ἔρια οἰσυπηρὰ βεβρεγμένα ὄξει, ἐπὶ συριγγῶν πρὸς μέρος ἓν φαρμάκου, κηρωτῆς ῥοδίνης μέρη β΄. ποιῶν κολλύρια ἐντίθει. Ἡ διὰ τῶν βοτανῶν ὡς Λεύκιος ὁ καθηγητής. Ἀναγαλλίδος, τῆς τὸ κυάνεον ἄνθος ἐχούσης,

δραχμὰς ϛ΄. μήκωνος ἀγρίας ∠ ϛ΄. ὑοσκυάμου χλωροῦ τῶν φύλλων. καὶ πράσων χλωρῶν ἀνὰ ∠ ϛ΄. λεπίδος χαλκοῦ ∠ κε΄. μάννης ∠ κ΄. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς ιϛ΄. ἀλόης ∠ ϛ΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ δ΄. καὶ στρογγύλης ∠ δ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ δ΄. κηροῦ μνᾶ α΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας β΄. ὄξους τὸ ἱκανόν. τὰς βοτάνας κόψας ἐπιμελῶς, καὶ ὄξει διαλύσας, ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν.

Ἡ ἶσις κεφαλική. πρὸς τὰ χειρώνια καὶ δυσαλθῆ. ἔστι δὲ καὶ ἔναιμος ἀγαθή. Κηροῦ ∠ ρ΄. ῥητίνης κολοφωνιακῆς ∠ ϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λεπίδος χαλκοῦ, λιβανωτοῦ κεκαυμένου, ἀριστολοχίας λεπτῆς, ἰοῦ, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ἀνὰ ∠ η΄. χαλβάνης, μάννης, σμύρνης, ἀλόης, ἀνὰ ∠ ιβ΄. στυπτηρίας στρογγύλης ∠ ϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α΄. ὄξους τὸ ἱκανόν. σκεύαζε, καὶ χρῶ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ, ποτὲ δὲ ἀνιεμένῳ.

Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἥρα γεγραμμένων χρησίμων ἐμπλάστρων εἰς τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν.

Ἄλλας μέν τινας ἐμπλάστρους ἔγραψε πολυχρήστους, ἃς καὶ πρὸς τὰ δυσκατούλωτα καὶ κακοήθη φησὶν ἁρμόττειν. ἐξαιρέτως δὲ πρὸς ταῦτα μόνα διαφερούσης ἐμνημόνευσε μιᾶς, ὥσπερ γράψας αὐτοῖς ὀνόμασι περὶ αὐτῆς. Ἡ Ὑγιεινοῦ αὐτοῦ πρὸς πολλὰ εὔχρους, ποιοῦσα ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων, καὶ ἐπὶ παρονυχιῶν. ταύτης καλλίων ἔμπλαστρος οὐκ ἔστι. Λιθαργύρου χρυσίτιδος, μνᾶ α΄. κηροῦ μνᾶ α΄. χαμαιλέοντος μέλανος ῥίζης ∠ λϛ΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ ιη΄. χρυσοκόλλης ∠ μ΄. ἐλαίου κοτύλας γ΄. λιθάργυρον, ἔλαιον ἕψε μαλακῷ πυρί, ἕως ἄρξηται ἀνάζειν. εἶτα ἔμπασσε τὸν ἰόν, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρός. καὶ κίνει πάλιν ἕψων, ἕως τὸ χρῶμα τὸ ἴδιον ἀπολάβῃ, εἶτα κηρόν. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ, χρυσοκόλλαν καὶ χαμαιλέοντα. καταπάσας δὲ εἰς θυίαν ὄξος ἐπίρραινε. πρὸς μὲν τὰ προγεγραμμένα ποιεῖ. καὶ τῆς χρυσοκόλλης περιπλεκομένης. χωρὶς μέντοι ταύτης, παρηγορικωτάτη ἐστί, καὶ ἄκρως ποιοῦσα πρὸς τὰ τῶν νεύρων νύγματα, καὶ ὅπου τι ἀναπλεῦσαι δεῖ, ἀπὸ μυῶν ἢ νεύρων. καὶ ὡς ἐποίησεν ὁ Ἥρας ἐπὶ τῷ τέλει τοῦ περὶ τῆς ἐμπλάστρου λόγου, προσγράψας ὅτι μετὰ τῆς χρυσοκόλλης οὐκ ἔστι παρηγορική. στυπτικὸν γὰρ ἔχει τι φάρμακον τοῦτο, χαλαστικῶν δὲ δεῖται τὰ παρηγορούμενα δι' ὀδύνην δηλονότι. παρηγορεῖσθαι γὰρ ἐν τούτῳ μόνον τὸ σύμπτωμα χρῄζει καὶ πολλάκις γε τὰ παρηγοροῦντα, τὴν ὀδυνώδη διάθεσιν αὐτὴν βλάπτει. ἀλλὰ πρὸς τὸ κατεπεῖγον ἱστάμενοι, τὴν ὀδύνην πρῶτον πραΰνομεν. εἶθ' οὕτως ἐπὶ τὰ τὴν διάθεσιν ἰᾶσθαι δυνάμενα παραγινόμεθα. χρυσοκόλλα μὲν οὖν ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται, τῶν θαυμαστῶς ἐστι ποιούντων φαρμάκων πρὸς τὰ δυσίατα τῶν ἑλκῶν, ὥσπερ καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν σφοδρῶς ξηραινόντων ἅμα τῷ στυπτικόν τι ἔχειν, παρηγορικὸν δ' οὐδέν ἐστι τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἐπεὶ δὲ καὶ μνᾶς ἐμνημόνευσε καὶ κοτύλας, λιθαργύρου μέν, μνᾶν μίαν κελεύσας ἐμβαλεῖν, ἐλαίου δὲ κοτύλην, εἴρηται γάρ μοι καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὑπομνημάτων, ἐνίους μὲν εἴκοσιν οὐγγιῶν, ἐνίους δὲ ἑκκαίδεκα νομίζειν τὴν μνᾶν, ὥσπερ γε καὶ κοτύλην, ἐνίους μέν, οὐγγιῶν θ΄. τινὰς δὲ ιβ΄. διορίσαι χρὴ καὶ περὶ τούτων. ὁ διορισμὸς δέ, ἐκ τῆς ἐπαγγελίας τοῦ φαρμάκου, καὶ τῆς ποσότητος τῶν μεταλλικῶν γίγνεται. διὰ μὲν γὰρ τὴν ἐπαγγελίαν, ἑψήσεως ἱκανῶς δεῖται. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πλέονος ἐλαίου, διὰ δὲ τὴν τῶν μεταλλικῶν μῖξιν, οὐκ ὀλίγων ὄντων, ὑγρότητος ἐλαιώδους δεῖ τῷ φαρμάκῳ. μὴ λαμβάνοντος οὖν αὐτοῦ μήτε στέαρ μήτε μυελόν, μήτε ῥητίνην ὑγράν, εὔλογον αὐξῆσαι τὸ ἔλαιον. ἐὰν μὲν οὖν ὡς πρὸς εἴκοσιν οὐγγίας τὴν μνᾶν λογιζώμεθα, βαλοῦμεν ἐλαίου πάντως τρεῖς κοτύλας, ἑκάστην οὐγγιῶν ιβ΄. ἐὰν δὲ ἑκκαίδεκα, δυνατὸν μέν ἐστι καὶ τὴν τοῦ ἐλαίου κοτύλην, ὡς πρὸς ἐννέα οὐγγίας ἐμβαλεῖν. δυνατὸν δέ, καὶ ὡς πρὸς ιβ΄. καὶ διὰ τὴν ἕψησιν ἐπὶ πλέον ὠφελοῦσαν γενέσθαι, τοῖς γὰρ τοιούτοις φαρμάκοις, ὠφελιμώτατον τοῦτο, καὶ διὰ τὰ μεταλλικά, πλῆθος οὐκ ὀλίγον ὄντα. ἐὰν ἔτι ταῖς τοῦ χαμαιλέοντος ∠ λϛ΄. συναριθμήσαις ταῖς ιη΄. μὲν τοῦ ἰοῦ, χρυσοκόλλης δὲ μ΄. γίνονται αἱ ἐνενήκοντα τέσσαρες ∠. δεόμεναι καὶ αὗται μίξεως ἐλαίου συχνοῦ. καὶ μάλισθ' ὅτι καὶ κηροῦ ∠ ρ΄. ἀξιοῖ βάλλεσθαι. πάντως γὰρ δήπου καὶ οὕτως, πολλοῦ ἐλαίου δεήσεται. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἔμπλαστρον ὁ Ἥρας ἔγραψε, μαρτυρήσας αὐτῇ, τὸ ἐπὶ τῶν δυσεπουλώτων ἁρμόττειν, ἄλλας δὲ πολυχρήστους κατὰ τὴν αὐτὴν βίβλον γράψας, ἐπὶ πολλοῖς ἔργοις αὐτῶν, καὶ τὸ, τοῖς δυσεπουλώτοις, ἢ καὶ κακοήθεσιν, ἢ χειρωνείοις προσέγραψε, τήν τε γὰρ ἀεὶ βαρζαίαν ὑπ' αὐτοῦ καλουμένην, ἐπῄνεσεν, ὡς τὰ κακοήθη, καὶ νεμόμενα, καὶ δυσαλθῆ θεραπεύουσαν. καὶ τὴν ἶσιν, ὡς γαγγραίνας περιγράφουσαν. καὶ τρίτην ἐπὶ ταύταις, ἧς ἤρξατο κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. Εὔχρους ἔναιμος ἐπουλωτική, λέγων αὐτὴν καὶ τοῖς χειρωνείοις βοηθεῖν. καὶ τετάρτην ἣν αὐτὸς ὀνομάζει πανάκειαν. καὶ πέμπτην τὴν ἱκεσίου. περὶ μὲν οὖν τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων, ὁ μετὰ τοῦτο βιβλίον ἔσται μοι λόγος, ἐν ᾧ καὶ ταύτας γράψω τὰς ἐπῃνημένας ὑπὸ Ἥρα. ἐν τούτῳ δέ, προσγράψω τὰ προσδυσθεράπευτα, χειρώνεια δὲ ὑπό τινων καλούμενα διὰ μακρᾶς πείρας βεβασανισμένα, τοῖς τε διδασκάλοις ἡμῶν, καὶ ἡμῖν αὐτοῖς ἔνια δ' αὐτῶν καὶ ὑπὸ παλαιοτέρων ἀνδρῶν ἐνδόξων μεμαρτύρηται. καθάπερ γε καὶ ἡ γεγραμμένη κατὰ τὸ βιβλίον τὸ ἐπιγεγραμμένον Μαντίου φαρμακοπώλης ὁ κατ' ἰατρεῖον. ἔγραψε δὲ περὶ αὐτῶν αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως. Ἰώδης Μαντίου. Χαλκοῦ κεκαυμένου μνᾶς δ΄. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς, δραχμὰς η΄. κηροῦ ∠ η΄. ἰοῦ, δραχμὰς ι΄. ἐλαίου κοτύλην α΄. γῆς κιμωλίας, δραχμὰς δ΄. λιβάνου, δραχμὰς δ΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς δ΄. τὰ ξηρὰ λεάνας, ἔασον ἐν τῇ θυίᾳ. τὸν δὲ κηρὸν τῆξον μετὰ τοῦ ἐλαίου κατὰ τὸ ῥᾶσον ἐπάνω τῶν τετριμμένων. καὶ ἔασον συμπιεῖν βραχὺν χρόνον, καὶ παράχει ὄξους κοτύλην α΄. καὶ λεῖαν ποίει ἐπὶ ἡμέρας γ΄. παραχέων ὄξους, ὅσον ἂν ἐπιδέχηται, ὥστε γενέσθαι κηρωτῆς ὑγρᾶς πάχος. χρῶ δὲ αὐτῇ πρὸς πᾶν τραῦμα, καὶ τὰ παλαιά, καὶ τὰ δυσεπούλωτα ἕλκη, καὶ ὅσα καρκινώδη ἐστί, μετὰ πλυμάτων. δεῖ δὲ ἐπάνω τοῦ σπληνίου ἔριον οἰσυπηρὸν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ βρέχοντας ἐπιδεσμεῖν ἐλαφρῶς, λύοντα τῆς μὲν θέρους, δι' ἡμερῶν β΄. τοῦ δὲ χειμῶνος, διὰ τριῶν. καὶ κατανίπτειν τὰ

ἕλκη

ἕλκη ὕδατι χλιαρῷ. τὰ δὲ βαθέα τῶν τραυμάτων, ἐλαφρῶς διαμοτοῦν αὐτὰ τὰ στόματα. ἡ γὰρ δύναμίς ἐστιν ἔμμοτος καὶ πυοποιός. ὅταν δὲ καθαρὰ γένηται τὰ ἕλκη, καὶ ἡ ἐσχάρα ἐκπέσῃ, κηρῷ μίσγων ἴσον ἰῷ ἀχρείου ἐκβάλλειν. καὶ τοὺς ἀνθρακας ἀλύπως, καὶ πᾶν νεμόμενον κακόηθες ἵστησι καὶ ἐκθεραπεύει. χρῶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἕρπητας καὶ τοὺς σαπροὺς ὄνυχας. ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς πάντα. τῷ οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ δεῖ χρῆσθαι μετὰ τὴν ἐρείν. καὶ τοὺς ὀδόντας δὲ τοὺς βεβρωμένους πλήρου τῷ φαρμάκῳ. Καλὴ ἡ ἡμετέρα. Κηροῦ, καὶ πίσσης, καὶ ἀσφάλτου ἀνὰ λίτραν α΄. μάννης, ἰοῦ, ψιμυθίου, κατὰ τὸ S. τῶν προειρημένων τουτέστιν ἡμίλιτρον ἑκάστου. σιδίων δὲ καὶ κικίδος, καὶ ἀκάνθης αἰγυπτίας, καὶ ἴρεως ἰλλυρικῆς, καὶ ἀριστολοχίας στρογγύλης καὶ χαλκάνθου, τούτων ἑκάστου τὸ τρίτον τῆς λίτρας. τουτέστιν οὐγγίας δ΄. ἀριστολοχίας δὲ μακρᾶς καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου τὸ ἕκτον ἑκατέρου τῆς λίτρας. τουτέστιν ἀνὰ Γο. β΄. τὰ μὲν οὖν ξηρά, λέαινε σὺν ὄξει πλείοσιν ἡμέραις, ὡς καὶ πρόσθεν εἴρηται. καλῶς δὲ αὐτῶν κατειργασμένων, τὰ τηκτὰ τῆξας σὺν ἐλαίῳ κοτύλας κατάχεε κατ' αὐτῶν, ἐπιπάσας τὴν μάνναν. καὶ ψύξας τὰ τηκτὰ καὶ ξύσας, οὕτως μίγνυε τοῖς ξηροῖς, λελειωμένοις σὺν ὄξει, μή πως ἐν τῷ καταχεῖν, ἐγκηκίδας ποιήσει, καὶ μάλιστα ὅταν τὸ περιέχον ψυχρὸν ᾖ. Ἡ μετέρα ἄλλη. Ἀσφάλτου καὶ στυπτηρίας ὑγρᾶς, ἑκατέρου λίτραν α΄. πίσσης δὲ καὶ ῥητίνης πιτυΐνης, καὶ κηροῦ, διπλάσιον ἑκάστου. τουτέστιν ἀνὰ λίτρας β΄. ἀριστολοχίας δὲ στρογγύλης, καὶ κικίδος, καὶ ἀκάνθης αἰγυπτίας ἀνὰ Γο. η΄. τούτου δὲ σταθμοῦ τὸ S. καθ' ἕκαστον τούτων, σιδίων καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ μάννης, καὶ ἀριστολοχίας μακρᾶς, τουτέστιν ἀνὰ Γο. δ΄. ἐλαίου κικίνου ἢ παλαιοῦ, ἐὰν μὴ ἔχῃς τὸ κίκινον, λίτρας β΄. τῆς λίτρας ἐχούσης Γο. ιβ΄. ὥστε εἶναι τὰς πάσας Γο. κδ΄. καὶ σκεύαζε καὶ τοῦτο τὸν αὐτὸν τρόπον τῷ προτέρῳ, λειῶν τὰ μεταλλικὰ σὺν ὄξει, καὶ μετὰ ταῦτα προσεμβάλλων τὰ ξηρά, καὶ πάλιν λειῶν. εἶθ' ὅταν ἔχῃ ταῦτα πηλώδη σύστασιν, τὰ τηκτὰ μιγνὺς ὡς προείρηται.

Ἄλλη. Ἀσφάλτου καὶ ῥητίνης τερμινθίνης καὶ πίσσης βρυτίας ἀνὰ λίτραν α΄. ἐλαίου. ∠. κδ΄. λιθαργύρου καὶ ψιμμυθίου, καὶ μάννης καὶ ἰοῦ καὶ λεπίδος, καὶ ὀποπάνακος, ἴσον ἑκάστου ταῖς εἴκοσι τέσσαρσι δραχμαῖς τοῦ ἐλαίου. λαδάνου, δύο. Γο. ὅπερ ἐστὶ. ∠. ις΄. καὶ δύο κοτύλας ὄξους. ὁμοίως καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον τοῖς πρὸ αὐτοῦ δύο σκευάζεται. Ἄλλη. Χρυσοκόλλης, καὶ λεπίδος καὶ στομώματος, ἀνὰ ∠. δ΄. ἰοῦ δὲ καὶ χαλκάνθου, ἑκατέρου τὸ ἥμισυ. τουτέστιν ἀνὰ ∠. β΄. κηροῦ. ∠. κε΄. τουτέστιν. Γο. γ΄. καὶ δραχμὴν μίαν. ῥητίνης τερμινθίνης. Γο. β΄. τουτέστιν. ∠. ις΄. τὸν κηρὸν μετὰ τῆς τερμινθίνης τῆξον. εἶτα τοῖς ἄλλοις μιγνύς, διττῶς σκευάζων τὸ φάρμακον, ποτὲ μὲν ὡς τὰ πρόσθεν ὄξει τρίβων τὰ ξηρά, ποτὲ χωρὶς ὄξους ἀκριβῶς λελειωμένα μιγνὺς τοῖς τηκτοῖς. ἔστω δὲ ἡ τερμινθίνη ὑγροτέρα καθάπερ ὡς ἐστὶ πολὺ ἡ λάριξ ὀνομαζομένη. καθόλου δὲ πᾶσι τοῖς φαρμάκοις τούτοις, ὅσα τοῖς χειρωνείοις ἁρμόττειν ὡμολόγηται, τῆς λάρικος ῥητίνης μιγνὺς ἀντὶ τῆς τερμινθίνης, οὐχ ἁμαρτήσεις. Ἄλλη. Κηροῦ. Γο. γ΄. τουτέστι. ∠. κδ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ λεπίδος, καὶ ἰοῦ, ἀνὰ ∠. β΄. ὡς εἶναι τῶν τριῶν ὁμοῦ. ∠. ς΄. ὁ κηρός, ἔστω λιπαρὸς ὡς μαλασσόμενος μετ' ὀλίγου ῥοδίνου, ἢ μυρσίνου, ἀναλαμβάνειν τὰ ξηρὰ λελειωμένα καλῶς, ὅπερ ἐστὶ πάντων τῶν πρὸς τὰ χειρώνια συντιθεμένων φαρμάκων, ἀναγκαιότατον ἐστι. καὶ μέντοι καὶ μετὰ τὸ μῖξαι τὰ ξηρὰ τῷ κηρῷ, κάλλιον ἐν ὅλμῳ κόπτειν ἐπιπλέον αὐτά. Ἄλλη. Κηροῦ. Γο. ς΄. ἰοῦ τὸ ἕκτον, ὅπερ ἐστὶν. Γο. α΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ ῥητίνης λάρικος ἑκατέρου. ∠. γ΄. ὡς εἶναι συναμφοτέροις. ∠. ς΄. ὁ κηρός, λιπαρὸς ἔστω. καὶ βληθεὶς εἰς ὕδωρ θερμόν, ὡς μαλακώτερος γενέσθαι, μαλασσέσθω διὰ τῶν χειρῶν, ἀναλαμβανομένων εἰς αὐτὸν τοῦ τε ἰοῦ καὶ τοῦ χαλκοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα κοπτομένων ἐν ὅλμῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ τῆς ῥητίνης μῖξις γενήσεται κατὰ βραχὺ παραστάζομένη. Ἄλλη. Καδμίας. Γο. γ΄. τῷ ἡμίσει σταθμῷ χαλκίτεως μίξας, ὅπερ ἐστὶν οὐγγία α΄. καὶ ἡμίσεια λειώσας καλῶς, ἐπίχει οἶνον αὐστηρόν, καὶ πάλιν λεῖου. καὶ ποιήσας μελιτώδες τῇ συστάσει, μῖξον τὴν κηρωτὴν ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης φρυκτῆς γεγενημένην. ἔστω δὲ ἑκατέρου τὸ ἴσον. Γο. α΄. ὥστε συναμφοτέρας οὐγγίας β΄ εἶναι. πρὸς μῖξεις δὲ αὐτοῖς βραχὺ μυρσίνου τηκομένης. Ἄλλη. Ἐλαίου παλαιοῦ ἢ κικίνου, κοτύλην α΄ κηροῦ καὶ πίσσης καὶ ἀσφάλτου ἀνὰ λίτραν α΄. μάννης ἰοῦ, ψιμμυθίου κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν προειρημένων, ὅπερ ἐστὶν ἑκάστου ἀνὰ ἡμίλιτρον. σιδίων, κικίδος, ἀκάνθης αἰγυπτίας, ἴρεως, ἀριστολοχίας στρογγύλης, χαλκάνθου τὸ τρίτον τῆς λίτρας ἑκάστου, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίαι δ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, ἀριστολοχίας μακρᾶς, ἕκτον τῆς λίτρας, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίαι δύο, ἑκατέρου, τὰ τηκτὰ συμμίξας τοῖς ξηροῖς προλελειωμένοις ἐν ὄξει καθότι προείρηται.

Ἄλλη. Καδμίας. χαλκίτεως, ἀνὰ δραχμὰς. μ΄. δι' οἴνου λειοτριβήσας ἐν ἡμέραις πλείοσι μῖξε ς κηρωτὴν γενομένην δι' ἐλαίου καὶ κηροῦ. ἔστωσαν δέ, τοῦ μὲν ἐλαίου, λίτραι. β΄. τοῦ δὲ κηροῦ δραχμαὶ. ς΄. κάλλιον δὲ ἐν ἐλάττονι συμμετρίᾳ σκευάζειν τοῦτο, καδμίας μὲν καὶ χαλκίτεως ἀνὰ δραχμὰς. ι΄. ἐμβάλλονται. κηροῦ δὲ καὶ ἐλαίου ἀνὰ. δραχμὰς ν΄. Ἄλλη. Καδμίας κεκαυμένης καὶ χαλκίτεως κεκαυμένης καὶ τερμινθίνης, καὶ κηροῦ τὸ ἴσον ἑκάστου. τὰ ξηρὰ λειώσεις ἐν οἴνῳ. Ἄλλη διὰ κίκεως. Ἰοῦ, δραχμὴν μίαν. στυπτηρίας ὑγρᾶς, λίτραν. α΄. σιδίων, καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ μάννης μὲν τρίτον τῆς λίτρας ἑκάστου, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίας. δ΄. κικίδος τὸ διπλάσιον, ὅπερ ἐστὶν οὐγγίας. η΄. πίσσης δὲ καὶ πιτυΐνης, ἀνὰ λίτρας. β΄. καὶ ἀσφάλτου τὸ ἥμισυ τουτέστι λίτραν. ὅπερ καὶ τῆς ὑγρᾶς στυπτηρίας ἐβεβλήκεις, ἀριστολοχίας δὲ στρογγύλης, καὶ τῆς κικίδος. Γο. η΄. τῆς δὲ μακρᾶς ἀριστολοχίας ἥμισυ. τουτέστιν οὐγγίας. δ΄. ἐλαίου κικίνου λίτρας. β΄. τὰ μεταλλικὰ σὺν ὄξει λειώσεις, ὡς ἐπὶ τῶν προγεγραμμένων. Ἄλλη. Κηροῦ. Γο. γ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ λεπίδος καὶ ἰοῦ, ἀνὰ. ∠. β΄. τὸν κηρὸν προθερμάνας ἐν ὕδατι θερμῷ, μαλάξεις ἐν ταῖς χερσὶ μιγνὺς ῥόδινον, εἶτα ἀναλαβὼν τὰ ξηρὰ κόψεις ἐν ὅλμῳ μέχρι πλείονος, ὡς ἀληθῶς ἑνωθῆναι πάντα. διὰ τρίτης ἢ τετάρτης ἡμέρας λύε καὶ τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ τοιαῦτα, σπόγγον ἐπιτιθεὶς ἔξωθεν, ἐξ ὕδατος ἢ ὀξυκράτου. Ἄλλη. Κηροῦ οὐγγίας. ς΄ ῥητίνης λάρικος τὸ ἥμισυ, τουτέστιν. Γο. γ΄. ἰοῦ τὸ τρίτον ἢ κατὰ τὴν λάρικα. τουτέστιν. Γο. γ΄. πίσσης βρυτίας. ∠. γ΄. χαλκίτεως κεκαυμένης ὁμοίως. ∠. γ΄. σκεύαζε καὶ τοῦτο παραπλησίως

τῷ προγεγραμμένῳ. Ἄλλη. Χαλκοῦ κεκαυμένου, λεπίδος, καὶ ἰοῦ, τὸ ἴσον ἑκάστου μίξας ἡμιλιτρίῳ κη-
ρῷ, μαλάξας τὸν κηρὸν ὡς προείρηται, προβρέξας ὕδατι θερμῷ. καὶ προσβαλὼν ἐν τῷ μαλάσσειν, ἢ ῥόδινον,
ἢ μύρσινον, εἶτα εἰς ὅλμον ἐμβαλών. ἄμεινον δὲ τῶν τριῶν σταθμῶν τὸν κηρὸν ἴσον μιγνύειν, ὡς ὅτι νεώτατόν τε
καὶ μαλακώτατον καὶ λιπαρώτατον, ἵνα μὴ δεηθῇς πολλοῦ τοῦ ἐλαιώδους ὑγροῦ. Ἄλλη. Ἰοῦ καὶ τερμι-
νθίνης, ἴσον ἑκατέρου. κηροῦ τὸ δὲ τριπλάσιον. στυπτηρίας δὲ τῆς σχιστῆς καὶ καδμίας, καὶ λεπίδος ἑκάστου τὸ τε-
τραπλάσιον. ὡς εἶναι τοῦ μὲν ἰοῦ μέρος α'. καὶ τῆς τερμινθίνης, μέρος α'. τοῦ δὲ κηροῦ γ'. μέρη. λεπίδος καὶ καδμίας,
καὶ στυπτηρίας σχιστῆς ἑκατέρου μέρη τέσσαρα. τὰ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας καὶ λειώσας ἀκριβῶς, εἰς ὅλμον ἐμ-
βαλὼν, τὸν κηρὸν καὶ τὴν τερμινθίνην κόπτε προσεπιπάσσων τὰ ξηρά. βρέχων τὸ ὕπερον μυρσίνῳ, ἢ ῥοδίνῳ,
ἐν ἀέρι θερμῷ. ῥᾳδίως γὰρ ἐν τούτῳ κοπήσεται. μάλιστα δὲ ἐν ἡλίῳ κόπτοιτο θερινῷ. ἡ χρῆσις καὶ τῶν ἄλ-
10 λων προαποῤῥυφθέντος τοῦ ἕλκους ἀφρολίτρῳ, καὶ καταπλυθέντος μελικράτῳ, καὶ σπογγισθέντος καλῶς,
ὡς ἄικμον εἶναι. καὶ μετὰ ταῦτα πλατίσματος ἐκ τῆς ἐμπλάστρου μετὰ τοῦ ἕλκους τεθέντος. εἶτα ἔξωθεν
ἐξ ὕδατος ψυχροῦ διπλοῦ πτύγματος ἐξ ὀθόνης. εἶτα καινοῦ σπόγγου μαλακοῦ. καὶ λύσαις δηλονότι διὰ τρί-
της, ἢ τετάρτης. Ἀκήρωτος ἡμετέρα. Λιθαργύρου, λίτρας γ'. ἐλαίου κικίνου παλαιοῦ λίτρας δ'S. ὄξους
δριμυτάτου λίτρας β'. λεπίδος χαλκοῦ, μελαίνης, καὶ χαλκίτεως, καὶ ἰοῦ, τῶν τριῶν ἑκάστων ἀνὰ Γο. β'. τὴν
λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου προεψεῖν χρὴ, μέχρι γλοιώδους συστάσεως. εἶτ' ἐπεμβάλλειν τὰ μεταλλικὰ λελειω-
μένα πλείοσιν ἡμέραις μετ' ὄξους. καὶ οὕτως ἑψεῖς μέχρις ἀμολύντου. ἔνεστι δὲ καὶ κατ' ἀρχὴν εὐθέως τὴν λιθάρ-
γυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου, καὶ τοῦ ὄξους ἀκριβῶς μίξαντα ἑψεῖν, ἐπεμβάλλειν τε, ὅταν ἡμίεφθον γένηται, τὴν
λεπίδα καὶ τὴν χαλκῖτιν καὶ τὸν ἰόν. ὀνομάζω δὲ νῦν λίτραν ἐλαίου καὶ ὄξους, τὴν ῥωμαϊκὴν, ἥ τις ἐστὶν οὐγ-
γιῶν τῶν ἰδίων δεκαδύο. βάλλων δέ ποτε καὶ ἓξ λίτρας ἐλαίου πρὸς τὰς τρεῖς τοῦ λιθαργύρου. καὶ δηλονότι
20 μέχρι πλείστου ἑψεῖται κατὰ ταύτην τὴν συμμετρίαν. σκευάζοντί σοι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ἄμεινόν ἐστι προε-
ψεῖσθαι μετὰ τοῦ ἐλαίου μόνου τὴν λιθάργυρον. εἶτα μετὰ τοῦ ὄξους ἐμβεβλῆσθαι τὰ μεταλλικά. τριῶν δὲ ὄν-
των αὐτῶν, ἑκάστου οὐγγίας β'. ἔφην βάλλεσθαι, πρὸς ὄξους λίτρας β'. λιθαργύρου δὲ γ'. ἐλαίου δὲ κικίνου πα-
λαιοῦ τὰς ἓξ λίτρας, ἢ ὡς ἔμπροσθεν ἔφην τὰς τέσσαρας καὶ ἡμίσειαν. τοῦτο τὸ φάρμακον, καὶ σύριγγας κολλᾷ.
καὶ τετυλωμένας γε ἤδη ξηραίνει, συνάγει καὶ κλείει, καὶ εἰ καλῶς διαιτώμενος εἴη τις, οὐκ ἀναλύεται, πλήθους δὲ
ἀθροισθέντος ἀξιολόγου, κίνδυνος ἐκ ῥεύματος ἐπελθόντος, ἀναφλεγμῆναί τε καὶ τὸ μόριον, ἀνοιχθῆναί τε τὴν
σύριγγα. καὶ ἐπὶ τῶν πεπαλαιωμένων δὲ ἑλκῶν καὶ δυσεπουλώτων ἃ καὶ χειρώνεια καλεῖται, οὐ μόνον αὐτὸ
τὸ φάρμακον ἐπιτίθεμεν, ἀλλὰ καὶ τακὲν ἐν ἐλαίῳ παλαιῷ, ἢ κικίνῳ ἔμμοτον ἐπιτεθὲν, εἰ καὶ μήπω πρόσ-
θεν ποτὲ πύου μηδὲ τὸ ἐλάχιστον εἴη γεγονὸς ἐν τῷ ἕλκει, συμπέσσει τε αὐτὸ καὶ πυοποιεῖ. καὶ τό γε πᾶν ἐργά-
ζεται ταχύ. λύσεις καὶ τοῦτο διὰ τρίτης ἐὰν μηδὲν κωλύει. ἐὰν δὲ ἡ λεπὶς στομώματος ᾖ, βέλτιον. εἰ δὲ μὴ
30 ταύτην ἔχοις, μήτε τὴν μέλαιναν, ἡ τοῦ κυπρίου χαλκοῦ βληθήσεται. ἐσκεύασά ποτε ταύτην τὴν ἔμπλα-
στρον, καὶ λίθου φρυγίου μίξας οὐγγίαν, ἄλλοτε δὲ καὶ χρυσοκόλλης οὐγγίαν, ὥς πρός γε καὶ ἀμφοτέρων
ποτέ. κολλᾷ καὶ τὰ μεγάλα τραύματα. Ἄλλη πρὸς ἁπαλόχρωτας καὶ δυσελκεῖς ἐπὶ τῶν αὐ-
τῶν ἑλκῶν. Κηροῦ λίτραν α'. ῥοδίνου λίτραν α'. ψιμμυθίου οὐγγίας η'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ,
οὐγγίας δ'. λεπίδος κυπρίας, οὐγγίας β'. λιβανωτοῦ οὐγγίαν α'. ἀσβέστου Γο. α'. σχι-
στῆς οὐγγίαν α'. ἰοῦ Γο. α'. σιδίων οὐγγίαν α'. ἡ χρῆσις ταῖς προγεγραμμέναις ὡσαύ-
τως. θ'. τὰ παρόντα ἐστὶ φάρμακα, συντεθέντα χωρὶς τοῦ ῥοδί-
νου. δέκατον γὰρ ἐκεῖνο. τῶν ἐννέα πέντε μέν ἐστιν ἴσα τῷ στα-
θμῷ ἄσβεστος, καὶ σίδια, καὶ λιβανωτὸς. καὶ σχιστὴ στυπτη-
ρία, καὶ ὁ ἰός. ἡ δὲ λεπὶς διπλασίου σταθμοῦ. καὶ ταύ-
40 της οἱ ἀμμωνιακοὶ ἅλες διπλάσιοι. καὶ τού-
των τὸ ψιμμύθιον. ἡμιόλιος δὲ τού-
του πάλιν ὁ κηρὸς εἰς λίτραν
μίαν ἀγόμενος, ὥσπερ
καὶ τὸ ῥόδινον.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ. ΒΙΒΛΙΟΝ Ε.

Περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων.

Περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων ἐνταῦθα λεχθήσεται. πολύχρηστα δ' ὀνομάζουσιν ὅσα πρὸς πολλὰς διαθέσεις ἁρμόττει, καί τινα αὐτῶν, οὐ μόνον ἑτεροειδῆ, ἀλλὰ καὶ ἑτερογενῆ. ἅπαντα δὲ ἐξ ἐναντίων σύγκειται φαρμάκων, οὐ κατὰ τὰς πρώτας μόνον ποιότητάς τε καὶ δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δευτέρας. εὔδηλον δ' ὅτι πρώτας μὲν ὀνομάζω, θερμότητα καὶ ψυχρότητα, καὶ ξηρότητα καὶ ὑγρότητα, καὶ τὰς ἐκ τούτων συνθέσεις, κατὰ συζυγίαν ἥντινα οὖν. δευτέρας δὲ τὰς ἑπομένας αὐταῖς, ὑπὲρ ὧν ἐπιπλέον ἐν τῷ πέμπτῳ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείας διῆλθον, ἐπιδεικνὺς ἔνια μὲν τῶν φαρμάκων, οὐ μόνον τῶν συνθέτων, ἀλλὰ καὶ τῶν αὐτοφυῶν μαλάττειν, ἔνια δὲ σκληρύνειν, ὥσπερ καὶ τὰ μὲν ἐμπλάττειν, τὰ δὲ, ἐκφράττειν. καὶ τὰ μὲν ἐπιφέρειν ῥύπον, τὰ δὲ καὶ τὸν ἐπικείμενον ἀποῤῥύπτειν. καὶ τὰ μὲν λεπτύνειν, τὰ δὲ, παχύνειν. καὶ τὰ μὲν πυκνοῦν. τὰ δὲ ἀραιοῦν. καὶ τὰ μὲν, ἀναφέρειν σάρκα, τὰ δὲ, ἀνακαθαίρειν. καὶ τὰ μὲν ἐπουλοῦν, τὰ δὲ, ἑλκοῦν. καὶ τὰ μὲν, ἕλκειν. τὰ δὲ, ἀποκρούεσθαι, ἑτέρας τε τοιαύτας ἐν αὐτοῖς διαφοράς. εἴρηται δέ μοι καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὑπομνημάτων, ἥτις τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι φαρμάκων ἀναγκαία μίξις, ἧς ἀναμνήσω καὶ νῦν ὀλίγον ὕστερον. ἄμεινον γάρ μοι δοκεῖ γράψαι τινὰ δύο καὶ τρία φάρμακα τῶν ἐνδόξων πολυχρήστων, εἶτ' ἐξηγήσασθαι τὸν λόγον τῆς συνθέσεως αὐτῶν. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν ἅπασι γνωρίμων, ἃ κατά τε τὸν Ἡρᾶν ναρθήκα γέγραπται, καὶ παρ' ἄλλοις τῶν φαρμακίτιδας βίβλους συνθέντων. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον ὁ λόγος ἐγένετό μοι περὶ τῶν δυσεπούλωτα θεραπευουσῶν ἕλκη δυνάμεων, ἔδοξέ μοι καὶ νῦν ἐκείνας τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων ἐξηγήσασθαι πρώτας, ὅσαι κακοήθων ἕνεκα συνετέθησαν, ἃ καλοῦσιν ἔνιοι χειρώνια. ὅσαι δ' ἄλλαι πολύχρηστοι καλοῦνται, διὰ τὸ πρὸς πολλὰ μὲν ἁρμόττειν ἕτερα πάθη, μὴ μέντοι καὶ πρὸς τὰ χειρώνεια, ταύτας αὖθις ἐφεξῆς ἀλλήλαις διελθεῖν ἔγνωκα.

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἡρᾶ γεγραμμένων.

Γεγραμμένης οὖν ἐν τῇ βίβλῳ τῶν φαρμάκων ὑπὸ τοῦ Καππάδοκος Ἡρᾶ, πρὸς τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν ἐμπλάστρου τινὸς ἄκρως ποιούσης, ἀπ' αὐτῆς ἄρξομαι, τὴν λέξιν παραγράψας τἀνδρὸς ὧδέ πως ἔχουσαν. Εὔχρους ἔναιμος, ἐπουλωτικὴ, κολλῶσα μὲν ἀκραιφνῶς, πληροῦσα δὲ καὶ ἐπουλοῦσα, ἐκλυθεῖσα μετὰ κηρωτῆς. καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τὴν ἐπούλωσιν. ποιεῖ μέντοι καὶ ἐπὶ τῶν χειρωνείων ἑλκῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν παραπλησίων ἄκρως. τούς τε τύλους τήκει καὶ μετὰ ταῦτα γνησίαν σάρκα γεννᾷ. Λίαν λευκή. Κηροῦ λίτρας β'. φρυκτῆς, λίτρας γ'. ἰοῦ ξυστοῦ. Γο. ς'. μάννης. Γο. γ'. ἐλαίου κοτύλας ε'. ὄξους ξε. α'. τὰ τηκτὰ, κατὰ τῶν ξηρῶν. χρῶ, τῇ ἐμπλάστρῳ πρὸς τραύματα. καὶ ἀνειμένη δὲ σὺν ῥοδίνῳ πυοποιεῖ, καὶ ἀνακαθαίρει τῇ κηρωτῇ διεκλυθεῖσα εἰς ἐπούλωσιν. τινὲς γε μὴν τῆς ῥητίνης ἔβαλον φρυκτῆς, λίτρας β'. καὶ τερμινθίνης, λίτρας β'. καὶ οὕτω, παρασκευάσαντες ἐλάμβανον αὐτὴν ἰῷ ξυστῷ, ὡς κολλυρίου τόνον ἔχειν. καὶ τοῦτο ἐνετίθεσαν, ὅπου τύλους ἐκτῆξαι ἤθελον. εὐχερῶς δὲ τοῦτο ποιεῖ, ὡς καὶ ὀστᾶ ἀφιστάναι. Καὶ ταύτην μὲν οὖν εἰκότως ἐπαινεῖ τὴν ἔμπλαστρον ὁ Ἡρᾶς ὡς ἐκ τοῦ πλήθους τοῦ ἰοῦ καὶ τοῦ ὄξους τὸ δραστήριον ἔχουσαν, ἔτι μεμνήμεθα τῶν εἰρημένων, κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον. ἐπαινεῖ δὲ, καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καλουμένην πανάκειαν, ἣν ἐφεξῆς γράφω κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν. Πανάκεια Ἡρᾶ ἡ ὑπό τινων ὑγεία λεγομένη. Πρὸς πᾶσαν νομὴν καὶ κακοήθειαν. ἵστησι δὲ τὰς νομὰς. οὔτ' ἐσχάρας ποιοῦσα, οὔτε σκληρύνουσα τὰ περιξ σώματα. ῥηγνύουσα δὲ καὶ μαραίνουσα πᾶν τὸ διεφθαρμένον, ὡς μηδὲν διαφέρειν ὑγρᾶς σταφίδος. ἐπέχει δὲ καὶ φορὰν αἵματος, τήν τε ἄλλην, καὶ τὴν δι' αἱμορροΐδων διειμένη μυρσίνῳ καὶ τὰς αἱμορροΐδας αὐτὰς μαραίνει, καὶ δαπανᾷ. πρὸς τούτοις δὲ καὶ σύριγγας ἰᾶται. καὶ τοὺς ὀνομαζομένους ἄνθρακας, καὶ τοὺς αἰγίλωπας, καὶ τὰ χειρώνια λεγόμενα, καὶ καθόλου τὸ τῶν δυσιάτων καὶ χρονίων γένος, εἰς μὲν τοὺς ἀφανεῖς τόπους, διὰ ὑστέρας, διατηκομένη μύρῳ κυπρίνῳ, τοῖς δ' ἔξωθεν, ἄμεινόν ἐστιν, ὡς ἑκάστην τῶν ἄλλων, οὕτως ἐπιτιθέναι. παντὶ δὲ ἕλκει ἐπιτεθεῖσα, καὶ τῶν ἀγρίων, πραΰτερον εὐθὺς ποιήσει, καὶ τοὺς πόνους ἠπιωτέρους, καὶ τὰς ἀγρυπνίας. ἡ δὲ δύναμίς ἐστιν αὕτη. Χαμαιπίτυος. ∠ δ'. συμφύτου. ∠ δ'. χαμαιλέοντος. ∠ δ'. πρασίου. ∠ δ'. οἱ δὲ ς'. πολίου. ∠ ς'. κενταυρίου λεπτοῦ. ∠ ς'. ἑλενίου. ∠ δ'. ἀριστολοχίας. ∠ δ'. λιβανοῦ. ∠ ιβ'. S. σμύρνης. ∠ τρεῖς. ἀλόης. ∠ ς'. χαλβάνης. ∠ ς'. ὀβολὸς εἷς. S. ἰλαίου. ∠ ρπ'. μέλιτος. ∠ λ'. προπόλεως. ∠ ιβ'. S. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠ ς'. ὀβολὸς εἷς. S. τερμινθίνης. ∠ ς'. ὀβολὸς εἷς. S. χαλκίτεως. ∠ ς'. ὀβολὸς εἷς. S. ἀσφάλτου. ∠ ν'. γῆς ἀμπελίτιδος. ∠ ν'. λιθαργύρου. ∠ ν'. κικίδος. ∠ γ'. χυλοῦ ἴρεως. ∠ γ'. κόψαντα δὲ δεῖ τῇ προτεραίᾳ τὰς βοτάνας, καὶ τὰς ῥίζας ἐμβάλλειν εἰς ἔλαιον. ἐμμεινάντων δὲ δι' ὅλης νυκτὸς, πρωῒ δεῖ ἐπεμβάλλειν τὴν λιθάργυρον, καὶ τὴν ἀμπελῖτιν καὶ τὴν ἄσφαλτον καὶ ἕψειν ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ. παχυνομένης δὲ τῆς συστάσεως, αἶρε τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός. ἔστω δὲ ἐν ἄλλῳ ἀγγείῳ τὸ μέλι, καὶ ἡ ῥητίνη, καὶ ἡ χαλβάνη, καὶ ἡ πρόπολις συντετηκότα. δεῖ δὲ καταμίσγειν καὶ ταῦτα ἐπεγχέοντα εἰς τὴν χύτραν. ἐπὶ δὲ τούτοις τὰ ξηρά. καὶ μετὰ τούτων ἕψε, ἕως ἂν μὴ μολύνῃ τὸ φάρμακον. πάλιν δὲ ἄραντα ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐμπάσσειν λείαν τὴν σμύρναν καὶ τὴν λίβανον. προσέχειν δὲ δεῖ, μήποτε ὑπερζέσῃ. καὶ ὡς οἷόν τε ἕψειν ἐν εὐρυχωρείᾳ. δυσκατάσβεστον γὰρ γίγνεται, εἴ τινος ἅψαιτο. Ταῦτα μὲν ὁ Ἡρᾶς περὶ τῆς πανακείας. ἡμᾶς δὲ χρὴ τὴν ὕλην αὐτὴν ἐπισημήνασθαι διαφέρουσαν τῶν κατὰ τὸ πρὸ τούτου βιβλίον γεγραμμένων φαρμάκων πρὸς τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν. διὰ μεταλλικῶν μὲν γὰρ ἐκεῖνα συνέκειτο, μόνων, τινὰ μὲν ὀλίγων, τινὰ δὲ, πλειόνων, ὀλίγων τινῶν ἐν αὐτοῖς ἐχόντων ῥίζας, ἢ πόας. τῇ πανακείᾳ δὲ ταύτῃ τοὐναντίον ὑπάρχει. λαμβάνει μὲν καὶ τὸν χαμαιλέοντα καὶ τὸ κενταύριον ἱκανὸν ὠφελεῖν ἑκάτερον ἕλκη κακοήθη. λαμβάνει δὲ καὶ ἀριστολοχίαν καὶ ἶριν, ἀσθενεστέρα μὲν κενταυρίου καὶ χαμαιλέοντος ὡς πρὸς τὴν τῶν κακοήθων ἑλκῶν ἴασιν, οὐ μὴν ἀφύλεκτά γε. λαμβάνει δ' ἰσχυρὰς βοτάνας, καὶ μόνας πολλάκις θεραπεύειν ἕλκη κακοήθη δυναμένας. τήν τε χαμαίπιτυν, καὶ τὸ πόλιον, καὶ τὸ σύμφυτον. ἰσχυρότερον δὲ τούτων ἐστὶ, τό, τε πράσιον, καὶ τὸ ἑλένιον. τῷ

μὲν οὖν πλεονάσῃ καὶ μόνῳ χρήσαιτ' αὖ τις ἐπὶ τῶν ἱκανῶς ὑγρὰν ἐχόντων τὴν κατὰ τὸ ἕλκος σάρκα, καὶ ῥυπαρωτέραν. τὸ δὲ ἐλένιον, οὐδ' ἐπὶ τούτων ἁρμόττει μόνον ἐπιπαττόμενον, ὥσπερ οὐδ' ἄλλο τι τῶν δριμέων οὐδέν. ἐμάθετε γὰρ ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ τὴν διαφορὰν τῶν δριμέων καὶ πικρῶν φαρμάκων, ἐρεθιστικῶν μὲν ὄντων, καὶ δακνωδῶν καὶ θερμῶν καὶ ἐρυθηματιζόντων τὰ πάσχοντα μόρια τῶν δριμέων, ξηραντικῶν δὲ, χωρὶς τοῦ δάκνειν καὶ θερμαίνειν, τῶν πικρῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτηδείων τοῖς ἑλκωμένοις μορίοις. ἀλλ' ἐπεὶ προκείμενον ἦν τῷ συντιθέντι τὰς βοτάνας ταύτας ἔμπλαστρον ἐξ αὐτῶν, οὐ ξηρὸν ἐπίπαστον ποιῆσαι, πρὸς δὲ τὴν τῆς ἐμπλάστρου σύνθεσιν, ἔμελλεν ἤτοι κηρὸν, ἢ ῥητίνην μίξειν, ἢ πάντως γε λιθάργυρον ἐπιπλέον ἑψημένην, ὑφ' ὧν ἡ δύναμις ἐξελύετο τῶν βοτανῶν, ἔμιξεν αὐταῖς ἔνια τῶν ἰσχυρῶν οὕτως φαρμάκων, ὡς μὴ δύνασθαι μόνα προσφέρεσθαι τοῖς ἕλκεσι. τὰ δ' ἰσχυρὰ ταῦτα διττὴν ἔχει τὴν καθόλου δύναμίν τε καὶ ποιότητα, ἔνια μὲν αὐστηρὰν καὶ στρυφνὴν, ἔνια δὲ, δριμεῖάν τε καὶ στρυφνήν. διὰ τοῦτ' οὖν τῶν μὲν δριμεῖαν ἐχόντων δύναμιν, ἔμιξεν ἐλένιον. τῶν δ' ἰσχυρῶς στυφόντων ταῦτα δ' ὀνομάζομεν αὐστηρά τε καὶ στρυφνὰ τήν τε στυπτηρίαν καὶ τὴν κηκίδα τὴν ὀμφακῖτιν δηλονότι. τὰς ποιότητας δ' ἀμφοτέρας ἰσχυρὰς ἔχει, καθάπερ καὶ τὰς ἐν αὐταῖς δυνάμεις ἡ χαλκῖτις δριμεῖά τε οὖσα καὶ στυπτική. λέλεκται δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἀναγκαῖα εἶναι τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἡ ἐρυθηματικὴ τὴν αὐστηρὰν ποιότητα. τούτοις οὖν ἅπασιν οἷς εἶπον, ἐμίχθη λιθάργυρός τε καὶ ῥητίνη καὶ λιβανωτὸς, ἕνεκα τοῦ γενέσθαι τὸ φάρμακον ἐμπλαστρῶδες. ἀλλ' ἡ μὲν λιθάργυρος, ἐκ τῆς μέσης ὕλης ἐστίν. ὁ δὲ λιβανωτὸς, πεπτικός τε καὶ πυοποιὸς ὡς πρὸς τὴν εὔκρατον φύσιν ἀποβλεπόντων. ἐλέχθη γὰρ ὅτι τοῖς ὑγροτέροις σώμασι, σαρκωτικός ἐστι. καὶ μέντοι, καὶ ὅτι τῶν πεπτικῶν φαρμάκων, ἃ δὴ καὶ τὴν ἐκπυητικὴν ὀνομαζομένην ἔχει δύναμιν, οὐδέν ἐστιν ἰσχυρῶς διαφορητικὸν, ὥσπερ γε οὐδὲ δριμύ. μετρίως γὰρ θερμαίνει τὰ τοιαῦτα. καὶ μέντοι καὶ μαλάττει μᾶλλον καὶ ξηραίνει. καλῶς οὖν ἐμίχθη καὶ τοῦ λιβανωτοῦ κατὰ τὴν τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσιν, ἵνα τι καὶ παρηγορικὸν ἔχῃ καὶ πρᾶον. ἔστι δὲ δηλονότι καὶ τὸ ἔλαιον ἐκ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ἕνεκα μὲν ἑψήσεως τῆς ἐμπλάστρου, κατὰ τὸν πρῶτον λόγον μιχθὲν, ἐν αὐτῷ δὲ συνεπιφέρον δύο δυνάμεις τήν τε παρηγορικὴν καὶ τὴν ἀμβλυντικὴν τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων, ἐάν τε δριμείας, ἐάν τε αὖ τε αὐστηρᾶς δυνάμεως ᾖ ταῦτα. ἡ δὲ ἀμπελῖτις γῆ, ξηραίνει τε καὶ διαφορεῖ μηδὲν ἔχουσα δριμὺ σαφῶς. καὶ διὰ τοῦτο τοῖς κακοήθεσιν ἕλκεσιν ἐπιτήδειός ἐστιν, εἰ καὶ μόνην αὐτὴν λειώσας, ἐπιπάττοι. ἡ χαλβάνη δὲ καὶ αὐτὴ, τῷ πεπτική τε, εἶναι καὶ μαλακτικὴ καὶ παρηγορική τε καὶ ἀνώδυνος, ἐμίχθη κατὰ τὴν προκειμένην σύνθεσιν, ἔχοντος μὲν καὶ τοῦ λιβανωτοῦ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, ἀλλὰ ἀσθενεστέρας, ἢ κατὰ τὴν χαλβάνην, ἐκείνης γε κατ' ἀμφοτέρας ἰσχυροτέρας ὑπαρχούσης. ἡ τερμινθίνη δὲ ῥητίνη, καὶ αὕτη μετὰ τοῦ ῥυπτικοῦ τε καὶ διαφορητικοῦ, πεπτικὸν ἔχει τι τῶν τοιούτων διαθέσεων. ἡ δὲ ἄσφαλτος, ἴσμεν, ὅτι ξηραντικῆς ἐστι δυνάμεως ἅμα θερμασίᾳ μὴ πάνυ σφοδρᾷ. τούτοις οὖν ἅπασιν ὁ συνθεὶς τὴν ἔμπλαστρον, ἔμιξεν ἑλκτικῆς δυνάμεως φάρμακον τὴν πρόπολιν, ἐπειδὴ πολύχρηστον ὑπάρχειν αὐτὴν ἐβούλετο. πάντα δ' ὅσα πολύχρηστα, ποικιλωτάτας ἀναγκαῖον ἔχειν δυνάμεις, ὅπως θεραπεύει διαθέσεις πλείονας. οὕτως δὲ καὶ τοῦ μέλιτος ἔμιξεν οὐκ ὀλίγον, εἰδὼς αὐτὸ ξηραῖνόν τε καὶ διαφοροῦν, οἰκειότατόν τε τοῖς σηπομένοις ὑπάρχον. καὶ γὰρ αὖ, καὶ τὸ τῶν ἀσήπτων ἐστὶ, καὶ τὰ μιγνύμενα φυλάττει τοιαῦτα, πλὴν τῶν ἐσχάτως ἐπιτηδείων εἰς σῆψιν, ἅπερ ὑγρά τε ἐστὶ καὶ θερμά. καὶ πλέον τῶν ἄλλων γε ὁ συνθεὶς τὸ φάρμακον ἔβαλε τὸ μέλι. πλὴν γὰρ τριῶν τῶν ἑψηθῆναι δεομένων, ἀσφάλτου, καὶ λιθαργύρου, καὶ τῆς ἀμπελίτιδος γῆς, τῶν ἄλλων πλέον ἐστὶν, αὐτοῖς τε τούτοις, τῇ τε ἀσφάλτῳ καὶ τῷ λιθαργύρῳ καὶ τῇ ἀμπελίτιδι τοσοῦτον ἔμιξεν ἔλαιον, ὅσον εἰς τὴν ἕψησιν ἐπιτήδειον ἔσται, παραστοχασάμενος. καὶ τῶν ἄλλων ὅσα ξηρὰ κατὰ τὸ φάρμακον βάλλεται. καὶ μὴν καὶ τελείως ἡψημένων ἁπάντων, ἠξίωσεν ἐπεμβληθῆναι τήν τε σμύρναν καὶ τὴν ἀλόην, ξηραίνοντα μὲν ἀδήκτως ἀμφότερα, διαφέροντα δὲ, τῷ τὴν μὲν ἀλόην στύφειν, λεπτομερεστέραν δὲ καὶ ξηραντικωτέραν εἶναι τήν τε σμύρναν. οὐκ οἶδα δὲ τί τὸ δόξαν τῷ Ἥρᾳ διὰ βραχυτέρων συμμετριῶν, γράψαι τὴν πανάκειαν ταύτην, ὑπ' ἄλλων διὰ μειζόνων γεγραμμένην. τινὲς μὲν γὰρ διπλάσια πάντ' ἔχουσαν αὐτὴν ἔγραψαν. ἔνιοι δὲ τετραπλάσια. χαλβάνης γοῦν, ἓξ δραχμὰς καὶ ὀβολὸν ἕνα καὶ ἥμισυ ὁ Ἥρας ἔγραψεν. ἄλλων γραψάντων δώδεκα δραχμὰς καὶ ἡμίσειαν, ὥσπερ αὖ πάλιν ἄλλων πέντε καὶ εἴκοσι ἀνάλογον δὲ καὶ τἄλλα συναυξησάντων, ὡς μηδὲ μέχρι λέγεσθαι κατὰ τὴν συμμετρίαν ὀβολὸν, ἢ ἡμιόβολον. προσέχειν οὖν ὑμᾶς χρὴ, τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις γεγραμμένας πανακείας παραβάλλοντας τῇδε, πότερα διπλάσια ἔχουσι πάντα, ἢ τετραπλάσια. καὶ ἀνάλογον ᾖ, πάντα ηὐξημένα, μὴ νομίζειν ἐκείνας ἑτέρας εἶναι τῆσδε.

Ἡ Ἶσις, Ἐπιγόνου λεγομένη παρά τινων.

Πολύχρηστόν ἐστι φάρμακον ἣν προσαγορεύουσιν Ἶσιν ὑπὸ πάντων ἐπαινουμένην. ἐγὼ δὲ παραθήσομαι νῦν, ὅσα περὶ αὐτῆς ἔγραψεν ὁ Ἥρας οὕτως ἔχοντα κατὰ λέξιν. Ἡ ὑπό τινων μὲν Ἐπιγόνου λεγομένη, ὑπό τινων δὲ Ἶσις, ποιοῦσα πρὸς τραύματα καὶ πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ μετὰ ὀστῶν διακοπῶν. ὑγιάζει δὲ χωρὶς ἀνασκευῆς. ποιεῖ καὶ πρὸς νύγματα. σκόλοπας, ἀνθρωπόδηκτα, ἰούς τε ἕλκει ἔχεως, σκορπίων, δρακόντων θαλασσίων, καὶ φυγόνας, καὶ πρὸς τὰ ἐπὶ τῶν κώλων σὺν τραύματι κατάγματα. ποροῖ τε θᾶσσον καὶ ἀσφαλέστερον. συνάγει πάσας προσφάτους, παλαιὰς ὑποφοράς, κόλπους, φύματα, παρωτίδας, τὰ ἐν μαστοῖς καὶ μασχάλαις ἀποστήματα, ἢ ἵνα μὴ γένηται, ἢ γενόμενα θεραπευθῇ. εἰς ὑπέρθεσιν δ' ὄντων ἡμῶν, ἐπὶ χοιράδας κομίζεται σὺν τοῖς χιτῶσι τάχιστα ἐκποιοῦσα. ἵστησι καὶ ῥεύματα ὀφθαλμῶν πρὸς τὸ μέτωπον ἐπιτιθεμένη. αἴρει δὲ καὶ πελιώματα, καὶ γαγγραίνας περιγράφει, καὶ σηπεδόνας ἀνακαθαίρει. καὶ τὸ ὅλον, πρὸς πάντα ἀγαθή. Κηροῦ ∠ ρ΄. τερμινθίνης ∠ σ΄. οἱ δὲ ρ΄. λεπίδος χαλκοῦ ἐρυθρᾶς ∠ η΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ η΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης ∠ η΄. λιβάνου ∠ η΄. ἁλὸς ἀρμενιακοῦ ∠ η΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ η΄. στυπτηρίας κεκαυμένης ∠ ς΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς η΄. σμύρνης ∠ ιβ΄. ἀλόης ∠ ιβ΄. χαλβάνης ∠ ιβ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλην α΄. ὄξους δριμέος κοτύλας β΄. τὰ τηκτὰ, κατακένου εἰς θυίαν κατὰ τῶν ξηρῶν

τῶν ξηρῶν. οὕτως μὲν ὁ Ἡρᾶς ἔγραψε τὴν ἶσιν οὐκ ἔτι προσγράψας αὐτῇ τὴν κατὰ μέρος χρῆσιν ἅπασαν, ὡς
ἐπ' ἄλλων εἰώθει. καὶ μέντοι κἂν τῷ καλεῖν αὐτὴν Ἐπιγόνου διαφέρεται πολλοῖς, οὓς ἀκριβέστερον ἡγοῦμαι περὶ
τοῦ Ἐπιγόνου γεγραφέναι, τά τε ἄλλα, καὶ ὡς ἐν εἱρκτῇ κατακεκλεισμένος, ἰασάμενός τε τινὰ τῶν πολὺ δυναμένων,
ἀφείθη διὰ τόδε. προστεθεικέναι δ' αὐτόν φασι τὴν τοῦ δρακοντίου ῥίζαν τῷ προγεγραμμένῳ φαρμάκῳ.
κἀγὼ διαπαντὸς οὕτως ἐχρησάμην. ἐπειδὴ καὶ τῶν διδασκάλων μου τις ἐχρῆτο βαλὼν εἰς τὴν γεγραμμένην
συμμετρίαν ὑπὸ τοῦ Ἡρᾶ δραχμὰς η'. τοῦ δρακοντίου. καὶ μέντοι καὶ τοῦ ἐλαίου μὲν ἐνέβαλεν ἥμισυ κυάθου.
ὄξους δὲ κοτύλην α'. ἔβαλλε δὲ καὶ τὴν κολοφωνίαν ῥητίνην, οὐχ ὥσπερ ὁ Ἡρᾶς τὴν τερμινθίνην, ἀλλὰ καὶ τῇ
κατασκευῇ τῆς ἐμπλάστρου διεφώνει τῷ Ἡρᾶ, τὴν χαλβάνην τῷ ὄξει συγκατεργαζόμενος τοῖς ἄλλοις ἐν θυίᾳ.
καὶ οὕτως αὖ μιγνὺς αὐτά, καθάπερ καὶ ὁ Ἡρᾶς φησι, τοῖς τηκτοῖς, ἐμάλασσέ τε μετὰ ταῦτα τὸ φάρμακον,
10 ἐπὶ πλεῖστον ἐν ταῖς χερσί, προσαπτόμενος ὄξους δριμυτάτου, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς χαλκοῦν ἀγγεῖον κατε-
τίθετο. καὶ καταχύσας ἐφύλαττε χρόνῳ πλείονι. καὶ οὕτως ἀναιρούμενος ἐχρῆτο. προσηγόρευε δὲ αὐτήν, ὡς καὶ
ἄλλοι τινές, Ἑρμῶνος τοῦ ἱερογραμματέως. ἐν ἑτέροις δ' αὖ εὗρον γεγραμμένην ἐκ τῶν ἀδύτων εἶναι καὶ τὴν
δὲ κατὰ τὸ Ἡφαίστιον ἐν Αἰγύπτῳ, καθάπερ καὶ τὴν διὰ τοῦ δικτάμνου. τὴν μέντοι συμμετρίαν τῶν συντεθειμένων
αὐτὴν ἁπλῶν φαρμάκων, σχεδὸν ἅπαντες ἴσην γεγράφασιν. ὥστε κἂν ἡ προγραφὴ διάφορος ᾖ, μὴ δόξῃς ἑτέ-
ραν εἶναι καὶ ἑτέραν, τήν τ' ἐκ τῶν ἀδύτων ἱεράν, καὶ τὴν Ἑρμῶνος τοῦ ἱερογραμματέως, καὶ τὴν Ἐπιγόνου.
ἅπαντα γὰρ ταῦτα προσαγορεύεται. τηκομένη δὲ μετὰ κηρωτῆς ὑγρᾶς ἀνακαθαίρει καὶ ἐπουλοῖ τὰ ἕλκη. καὶ
γεγράφασί γε τινὲς μὲν μετὰ τριπλασίας κηρωτῆς αὐτὴν ἀνιέναι. τινὲς δέ, μετὰ διπλασίας, ἀδιορίστως ἑκά-
τεροι τὴν συμμετρίαν ὁρίζοντες. ἐφ' ὧν μὲν γὰρ αὐτάρκως καθαρὸν ἐργάζεται τὸ ἕλκος, ἐν τρισὶ μιχθεῖσα
τῆς κηρωτῆς μέρεσιν, οὐ χρὴ διπλάσιον μιγνύειν. ἐφ' ὧν δὲ ἐνδεέστερον καθαίρει, τηνικαῦτα διπλασίαν χρὴ πα-
20 ραλαμβάνεσθαι τὴν κηρωτήν. ἴσμεν γὰρ ὅτι ῥυπτικώτερον μὲν ἔσται πᾶν φάρμακον τοιοῦτον, μὴ πολλῇ τῇ κη-
ρωτῇ μιγνύμενον. ἀσθενέστερον δέ, πλείονι μιχθέν. οὐ χεῖρον δὲ καὶ περὶ τοῦ δρακοντίου τό γε τοσοῦτον εἰπεῖν,
ὡς ἐν τῷ θέρει ξηρανθέντος τοῦ καυλοῦ, καὶ ὅλης τῆς πόας, ἀναιρεῖσθαι χρὴ τὴν ῥίζαν. εἶτα τιθέμενον ἐν οἴ-
κῳ ξηρῷ μέν, οὐκ ἔχοντι δὲ ἥλιον, ὀλίγον ὕστερον μεθ' ἡμέρας ἕξ, ἢ ἑπτὰ τέμνειν τὴν ῥίζαν εἰς κυκλίσκους, καὶ
τούτους διείραντα λίνῳ κρεμάσαι πάλιν ἐν οἴκῳ ξηρῷ μέν, ἀνηλίῳ δέ, καὶ οὕτως ἐπειδὰν ἐθέλοις σκευάζειν τὸ
φάρμακον, κόπτειν τὴν ῥίζαν. ἔστι δὲ καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν κοπεῖσα καὶ λεανθεῖσα καλῶς ὡς χνοώδη γενέσθαι,
τῶν κακοήθων ἑλκῶν θεραπευτική.

Ἡ διὰ δικτάμνου.

Καὶ τὴν διὰ δικτάμνου σκευαζομένην ἔμπλαστρον, ἱερὰν ὀνομάζουσιν, εὑρῆσθαι λέγοντες καὶ ταύτην τὴν γραφὴν
ἐν τῷ κατὰ Μέμφιν Ἡφαιστίῳ. καὶ μεμνηνται γε πάντες αὐτῆς ἐπὶ ταῖς τοιαύταις συμμετρίαις, ἢ βραχύ τι
διαφερούσαις. ἀρκέσει δὲ καὶ περὶ ταύτης τὴν τοῦ Ἡρᾶ παραγράψαι λέξιν οὕτως ἔχουσαν. Ἱερὰ ἡ ἐκ τοῦ ἐν
30 Μέμφει Ἡφαιστίου. ποιεῖ ἐπὶ προσφάτων ἐναίμων, ῥευματικῶν, πρὸς νεύρων διακοπάς. παλαιὰ ἕλκη, ὑπόνομα.
θλάσματα, σηπεδόνας, ἄνθρακας, μελανίας, ἕλκη ῥευματικά, δυσκατούλωτα. παρωτίδας. χύμεθλα. ἀποστήμα-
τα. χοιράδας. δοθιῆνας. σκληρίας. βέλη ἀνάγει. σκόλοπας. ὀστέα ἐκ τῆς κεφαλῆς. θηρίων πληγάς. καὶ δή-
γματα σκορπίων, φαλαγγίων, μυγάλης, ἀνθρωπόδηκτα. πρὸς πάντα πόνον τραχήλου. ὤμου. ἄρθρων ἀντὶ μα-
λάγματος. ἵστησι ῥεύματα ὀφθαλμῶν οὐ μόνον πρόσφατα, ἀλλὰ καὶ παλαιά, καὶ πρὸς κεφαλαλγίαν ποιεῖ, κατὰ
χριστὸς ῥοδίνῳ ἀνειμένη καὶ πρὸς ὑστέρας πόνον, καὶ διαχριομένη καὶ ὑποθυμιωμένη. ἐκ διώκει ἡ ἔμπλαστρος καὶ θηρία
θυμιαθεῖσα. Ἔστι δὲ ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας β'. λιθαργύρου. ∠. ρ'. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. η'. λεπίδος. ∠. ς'. κο-
λοφωνίας ὑγρᾶς, οἱ δὲ πευκίνης. ∠. ι'. μάννης. ∠. ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ις'. χαλκοῦ κεκαυμένου.
∠. η'. διφρυγοῦς. ∠. ς'. γεντιανῆς. ∠. ς'. ἀλόης. ∠. η'. χαλβάνης. ∠. ιβ'. προπόλεως. ∠. η'. κηροῦ. ∠. κε'. ἀρι-
στολοχίας. ∠. ι'. δικτάμνου κρητικοῦ. ∠. ι'. ἕψε ἐν λοπάδι μεγάλῃ ἐπὶ ἀνθράκων λιθάργυρον, ἔλαιον, ὡς ἀμό-
40 λυντον κατὰ πᾶν εἶναι, ἢ παρὰ μικρόν. εἶτα ἄρας τὴν χύτραν, μίσγε ἰὸν καὶ λεπίδα καὶ ἕψε. καὶ μὴ μο-
λυνέτω κατὰ πᾶν. εἶτα πάλιν βαστάσας βάλε ῥητίνην καὶ ἀμμωνιακὸν σεσησμένα, κινῶν ἕως παύσηται ζέων.
εἶτα ἐπιθεὶς καὶ μικρὸν ἐάσας, βαστάσας ἔμπλασσε χαλκόν, καὶ διφρυγές, καὶ ἑψήσας πάλιν, ἕως μὴ μολύνῃ. ἔθος
γάρ τι τούτων βληθέντων ἐπανίεται. εἶτα βαστάσας προσδίδου κηρόν. καὶ πάλιν ἕψε, ἕως ἀμόλυντος γένηται. τα-
χέως δὲ γίνεται. εἶτα ἄρας ἀποψύξεις πρόπολιν. καὶ ἐπιθεὶς πάλιν, μικρόν τε ἐάσας, καὶ ἄρας ἐπιδίδου
ἀλόην, μάνναν, δίκταμον, ἀριστολοχίαν, γεντιανήν. ἐψυγμένων δ' ἱκανῶς τούτων, καθ' ἓν ἕκαστον λειότατον ἐμ-
πάσεις, καὶ κινήσας, ἐὰν ᾖ ἀμόλυντος, βαστάσεις. ἐὰν δὲ μή, ἐπὶ κούφου πυρὸς ἑψήσεις. Ταῦτα μὲν ὁ Ἡρᾶς ἔ-
γραψε περὶ τῆς ἐμπλάστρου. συνεθήκαμεν δ' αὐτὴν ἡμεῖς ἐνίοτε καὶ χωρὶς τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ, καὶ δι-
φρυγοῦς, ἑλκτικωτέραν μὲν τῶν ἐν τῷ βάθει, καὶ μαλακτικωτέραν, καὶ διαφορητικωτέραν γινομένην, οὐ μὴν
πρός γε τὰ δυσεπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἁρμόττουσαν. ἐποιήσαμεν δὲ αὐτήν, καὶ χωρὶς τοῦ δικτάμνου. πά-
50 λιν αὐτὴν προσθέντες τοῖς ἄλλοις, χρυσοκόλλης. ∠. ς'. ὡς γενέσθαι θεραπευτικωτέραν τῶν κακοήθων ἑλκῶν.

Ἡ ἱκέσιος μέλαινα.

Ἡ ἱκέσιος ὀνομαζομένη. τινὲς δὲ κατὰ γενικὴν πτῶσιν ἡ ἱκεσίου γεγράφασι, πολύχρηστον φάρμακον. ὁ γοῦν Ἡρᾶς
περὶ αὐτῆς γράφει ταῦτα. Ἡ ἱκέσιος πρὸς τραύματα, καὶ κυνόδηκτα, καὶ τὰς σκληρίας διακέουσα.
πρὸς παρωτίδας, καὶ κονδυλώματα, καὶ πρὸς τὰ κακοήθη. ἔστι δὲ καὶ ἐπισπαστική, παρακολλητική, ποιεῖ
καὶ πρὸς ὕδρωπας. Λιθαργύρου. ∠. ρ'. ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς. ∠. ρ'. τῆς ἀμπελίτιδος. ∠. ρ'. μάννης, προ-
πόλεως ἀνὰ δραχμὰς κε. χαλβάνης. ιβ. ἰξοῦ, δραχμὰς. ιβ'. S. τερμινθίνης. ∠. ιβ'. S. ἴρεως. ∠. ς'. ἐλαίου ὠμο-
τριβοῦς κοτύλας. ς. μέλιτος, κοτύλην. α'. χαλκίτεως. ∠. ζ'. ἥμισυ. κηκίδος ὀμφακίτιδος. ∠. ς. σμύρνης, δρα-
χμὰς. ς. ἕψε τὴν λιθάργυρον καὶ τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν ἀμπελῖτιν, μετὰ τοῦ ἐλαίου. ἐπειδὰν δ' ἡ μίξις ᾖ,

τὴν πρόπολιν μίσγε καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην, ἡψημένα ἐν τῷ μέλιτι ἰδίᾳ. ἐπὰν δὲ συνίστηται, τὰ λοιπὰ ἀποδίδου. κίνει δὲ, ὥστε ἀδιάλυτα. ταύτης τῆς ἐμπλάστρου τὸν σταθμὸν τῶν μιγμάτων οὐ τὸν αὐτὸν ἅπαντες ἔγραψαν ὡς ἐν τοῖς ἐφεξῆς λεχθήσεται.

Ἡ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν μέλαινα.

Ἔνδοξος ἔμπλαστρος πολύχρηστός ἐστι, καὶ ἡ διὰ τῶν δυοῖν ἀριστολοχιῶν, ἣν καὶ αὐτὸς ὁ Ἡρᾶς ἔγραψε κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. Μέλαινα ἡ διὰ τῶν δυοῖν ἀριστολοχιῶν ποιοῦσα πρὸς τὰ λελυμένα ἄρθρα. ῥευματιζόμενα ἀνακαθαίρει. πληροῖ διαιρεμένα. ℞ Πίσσης λίτραν α΄. κηροῦ, λίτραν α΄. ἀσφάλτου, λίτραν α΄. τερμινθίνης. λίτραν α΄. μάννης λίτρας ἥμισυ, ἢ οὐγγίας ζ΄. ἰοῦ ξυστοῦ, λίτρας ἥμισυ. ψιμμυθίου, λίτρας ἥμισυ. χαλκάνθου, οὐγγίας δ΄. ἀριστολοχίας μακρᾶς οὐγγίας δ΄. ἰλλυρικῆς, οὐγγίας δ΄. σιδίων οὐγγίας β΄. κικίδος ὀμ-
10 φακίτιδος, οὐγγίας β΄. χαλκοῦ κεκαυμένου οὐγγίας β΄. ἀκάνθης, οὐγγίας δ΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης. ℥ δ΄. ὄξους κοτύλην α΄. κικίνου ἢ ἐλαίου παλαιοῦ. κοτύλην α΄. τὰ τηκτὰ τῆξας ὁμοῦ, εἶτα τὸ ψιμμύθιον. τὸν ἰὸν καὶ τὸ χάλκανθον, σὺν τῷ ὄξει λελειοτριβημένα, ἐπίπασσε. εἶτα ἐπιθεὶς ἐπὶ πυρὸς ἕως ἑνωθῇ, ἔμπασσε τὰ ξηρὰ ἀποσπάσας τὸ πῦρ, εἶτα καταχέας μάλασσε. Ταῦτα μὲν ὅ θ' Ἡρᾶς καὶ οἱ ἄλλοι περὶ αὐτῆς ἔγραψαν. ὁ δὲ λογισμὸς τοῦ συνθέντος αὐτὴν, οὐκ ἄδηλός ἐστι τοῖς μεμνημένοις, ὅσα κατά γε τοῦτο καὶ διὰ τῶν ἔμπροσθεν ὑπομνημάτων εἴρηταί μοι. σύγκειται γὰρ ἐξ ἐναντίων δυνάμεων, ἑλκτικῶν τε καὶ ἀποκρουστικῶν, κοινὸν ἐχουσῶν τὸ ξηραίνειν. ἐπικρατεῖ δὲ ἐν αὐτῇ, τὸ τῶν ἀποκρουστικῶν, ὃ τοῖς στύφουσιν ὑπάρχει, τῷ χαλκάνθῳ καὶ τοῖς σιδίοις, καὶ τῇ κικίδι, καὶ τῷ κεκαυμένῳ χαλκῷ, καὶ τῇ ἀκάνθῃ. διὰ τοῦτο δὲ καὶ πρὸς τὰ παραλελυμένα τουτέστι κεχαλασμένα τῶν ἄρθρων ἁρμόττειν αὐτὴν ἔφη. τὴν δ' ἀριστολοχίαν καὶ τὴν ἶριν ἔμιξε τοῖς στυπτικοῖς, ἀραιωτικῆς τε καὶ διαφορητικῆς οὔσας δυνάμεως. ὅπως δὲ ἔμπλαστρος γένοιτο, καὶ μὴ
20 ξηρὸν ἐπίπαστον εἴη δὲ φάρμακον, ἔλαιόν τε καὶ κηρὸς ἐμίχθη. κηρὸς μὲν ὡς ὕλη μόνον, ὥσπερ καὶ τοὔλαιον. εἰ δὲ κοινὸν εἴη τοῦτο καὶ μὴ τὸ κίκινον, ἢ τὸ παλαιόν. ἐμάθομεν γὰρ ὅτι θερμαίνει ταῦτα καὶ διαφορεῖ. τερμινθίνη δὲ ῥητίνη πρὸς τῷ τὴν ἐμπλαστρώδη σύνθεσιν ἐργάζεσθαι τῷ φαρμάκῳ, τοῦ κηροῦ μόνου μὴ δυναμένου τοῦτο, καὶ μαλακτικὸν ἔχει τι καὶ διαφορητικόν. καὶ ῥυπτικὸν ἔχοντος δὲ καὶ λιβανωτοῦ ταῦτα, προσείληφεν ἡ μάννα στυπτικὴν ὅλην τὴν δύναμίν τε καὶ ποιότητα. καλοῦσι γὰρ οὕτως τὸ ἀπόσεισμα τοῦ λιβανωτοῦ μετέχον, τι βραχὺ καὶ τοῦ φλοιοῦ. ξηραντικὴ δὲ ἱκανῶς ἐστι καὶ ἡ ἄσφαλτος, ἢ ὁ ἄσφαλτος, ὁποτέρως ἂν ἐθέλῃς καλεῖν, εἰς ἐμπλάστρου σύνθεσιν ἐπιτήδειον φάρμακον. καὶ ταῦτα μὲν οὖν ἦν αὐτάρκη πρὸς τὴν τῆς ἐμπλάστρου σύνθεσιν. ἰσχυρὰν δὲ δύναμιν ἔχοντα φάρμακα μῖξαι προθέμενος ὁ συνθεὶς τὴν ἔμπλαστρον ταύτην, ἰόν τε καὶ ὄξος αὐτοῖς προσέθηκε, τέμνειν καὶ διαβιβρώσκειν καὶ μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων αὐτά τε φέρεσθαι, καὶ τοῖς ἄλλοις ποδηγεῖν ἱκανά. μίγνυται δὲ ταῦτα τοῖς διαφορητικοῖς, ἕνεκα τοῦ προλεπτύνειν τὰς ἐν τοῖς θεραπευο-
30 μένοις μέρεσι παχείας ὑγρότητας. ὑπόλοιπον οὖν ἐστιν εἰπεῖν τι καὶ περὶ τοῦ ψιμμυθίου, ὅπερ, ὅτι μὲν, ὡς εἰς ἐμπλαστροποιΐαν, ἐπιτήδειον, οὐχ ὡς αὐτό τι συμπλέξον ἔμιξεν, εὔδηλόν ἐστιν. ἐγὼ δ' ἂν τὴν λιθάργυρον ἐμεμίχειν μᾶλλον, ἐμπλαστικόν τε γάρ ἐστι καὶ ψυκτικόν. τὸ δὲ ψιμμύθιον, εἰς ἄλλα μέν τινα χρήσιμον ὑπάρχον, εἰς δὲ τὴν τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου δύναμιν, οὐδὲν συντελεῖ.

Ἡ τοῦ Ἀζανίτου.

Ἡ τοῦ Ἀζανίτου πολύχρηστος καὶ ἔνδοξος. περὶ αὐτῆς δὲ γράφει ὁ Ἡρᾶς οὕτως. ἡ τοῦ Ἀζανίτου. ℞ Πίσσης ξηρᾶς. ℥ α΄. κηροῦ. ℥ γ΄. στέατος ὑείου. ℥ γ΄. στέατος ταυρείου. ℥ γ΄. οἰσύπου. ℥ γ΄. ῥητίνης πευκίνης. ℥ ε΄. Ποιεῖ πρὸς τὰ κακοήθη πάντα, γαγγραίνας, σειρίας, πρόσφατα τραύματα. πυρίκαυστα. περιψυγμοὺς ὡς ἄκοπον. ἔστι δὲ καὶ πόνου μαλακτικός. ἁρμόττει δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρᾳ ἕλκη, φύματα, παρωτίδας. ὅταν κοῖλα ᾖ τὰ ἕλκη, πλείονι χρῶ τῷ φαρμάκῳ. ὅταν δὲ πρὸς ἐπούλωσιν, ἔλαττον. ἴδιωμα δὲ τοῦ φαρμάκου, ἐπίπαγον ῥυπώδη ποιεῖν. ποιεῖ καὶ
40 ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων ἐπὶ βλεφάρων ἐπιτιθεμένη. αὐτιπαθές ἐστι τὸ ἔλαιον τῷ φαρμάκῳ. διὸ φυλάττου. ὅταν δὲ σκευάζῃς, βάλλε πίσσαν, κηρὸν, ταύρειον στέαρ. ὅταν δὲ τακῇ, ὕειον. εἶτα ῥητίνην. ἔσχατον οἴσυπον ψύξας. τὸ δὲ ὅλον τρίβε, καὶ μὴ φλογὶ τῆκε. μάλιστα δὲ ποιεῖ ἐφ' ὧν ἡ πληγὴ περὶ τὰ νεῦρα ἢ νεῦρόν ἐστι. καὶ ἐπὶ κακοήθων.

Ἡ τοῦ Ἁλιέως διὰ σινώπιδος.

Ἡ τοῦ ἁλιέως ἔνδοξός τε καὶ πολύχρηστος, οὐδὲν ἧττον τῶν πρόσθεν οὕτως ὑπὸ τοῦ Ἡρᾶ γεγραμμένη. Ἡ τοῦ ἁλιέως, πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα. ἔστι δὲ καὶ διαφορητικὴ καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν περὶ μαστοὺς σκληριῶν. χρώμεθα δ' αὐτῇ ὡς καλλίστῃ πρὸς τὰ πλεῖστα. Κηροῦ μνᾶ α΄. λιθαργύρου, μνᾶ α΄. μάννης. ∠. η΄. τερμινθίνης. ∠. η΄. χαλβάνης. ∠. η΄. σινώπιδος. ∠. η΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β΄. τὸ ἔλαιον καὶ τὴν λιθάργυρον ἕψε ἕως ἀμόλυντον γένηται. εἶτα κηρὸν, ῥητίνην. καὶ τακέντων αὐτῶν ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, μίσγε σινώπιδα, χαλβάνην, εἶτα τὴν μάνναν. αὕτη ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν θαλασσίων πληγὰς ἄκρως. ἐχρησάμην γέ τοι ποτὲ αὐτῇ, ἐπί τινος ὑπὸ φυ-
50 γόνος πεπληγότος καὶ πάνδεινα πάσχοντος, καὶ δαιμονίως ἐποίησεν. ὁμοίως καὶ ἐπὶ σκορπιοδήκτων. ταῦτα μὲν ὁ Ἡρᾶς ἔγραψεν. ἐφεξῆς δὲ, τὰ Κρίτωνος ἴδωμεν.

Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γεγραμμένων.

Ὁ μὲν Ἡρᾶς ἓν βιβλίον ἐποιήσατο τῆς τῶν φαρμάκων συνθέσεως, ἐπιγεγραμμένον ναρθήκα. πέντε δὲ τοιαῦτα σώζεται τοῦ Κρίτωνος ἔξωθεν τῶν κοσμητικῶν. ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ τῶν πέντε τούτων τὰς ὁμοειδεῖς ταῖς γεγραμμέναις ἐμπλάστροις διέρχεται. τινὰς μὲν ὥσπερ ὁ Ἡρᾶς κατὰ πᾶν ὡσαύτως ἐχούσας. τινὰς δὲ ἔξωθεν ὧν ὁ Ἡρᾶς οὐκ ἐμνημόνευσεν, ἃς νῦν ἐφεξῆς γράψω, μετὰ τοῦ καὶ εἴ τινος τῶν ὑφ' Ἡρᾶ γεγραμμένων μνημονεύοι διαφερόντως, μὴ παραλιπεῖν. ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἱκεσίου φαίνεται πεποιηκώς. ἄλλους γὰρ ἔγραψε σταθμοὺς καὶ μέτρα τῆς ἐμπλάστρου ταύτης ὁ Κρίτων, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινὲς, οὐ τὰς αὐτὰς τῷ Ἡρᾷ. ἄρξομαι τοιγαροῦν

ἀπὸ τῆς

ἀπὸ τῆς πρώτης ἱκεσίου διαπεφωνημένης αὐτῆς κατὰ τὸν σταθμὸν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν συντιθέασι τὴν ἔμπλαστρον.

Ἡ ἱκεσίου.

Περὶ τῆς ἱκεσίου κατὰ λέξιν ὁ Κρίτων οὕτως ἔγραψεν. Ἱκεσίου πρὸς πᾶν τραῦμα, πρόσφατον, παλαιόν, πρὸς
θλάσματα, στρέμματα, κατάγματα, πρὸς φλεγμονὰς, καὶ πάντα πόνον, ἄπονα γὰρ εὐθέως ποιεῖ, πρὸς ἀποστήμα-
τα, φύματα, χοιράδας, ἄνθρακας, παρωτίδας, φύγεθλα, κονδυλώματα, λειχῆνας, ἥλους, μελανίας, αἱμορροΐδας
φλεγμαινούσας, σύριγγας, πυρίκαυτα. ἀνιεμένη μυρσίνῳ ἢ ῥοδίνῳ πρὸς ἕλκη. σκόλοπας. ἀκίδας. κυνόδηκτα. ἀν-
θρωπόδηκτα. θηρίων πληγάς. καὶ ἴσχαιμος χρῶ. καὶ ἀντὶ μαλάγματος πρὸς πάντα. ἔλαιον δὲ, μὴ πρόσαγε. καὶ
ἀνακόλλημα ἐπ᾽ ὀφθαλμιώντων ἐν ὀθονίῳ. ἔστω δὲ ἀεὶ τὰ σπληνία μείζονα. ποιεῖ καὶ ἐπὶ ὑδρωπικῶν.
10 Γῆς ἀμπελίτιδος, ἀσφάλτου, λιθαργύρου ἀνὰ μνᾶς δύο, κηροῦ, λιβανωτοῦ, τερμινθίνης, προπόλεως ἀνὰ
μνᾶς. S. χαλβάνης, σχιστῆς, ἀνὰ μνᾶς. ε΄. σμύρνης, κικίδος, ἴρεως, ἀνὰ ∠. ιβ΄. χαλκίτεως. ∠. ς΄. μέλιτος κο-
τύλας. β΄. ἐλαίου ὀμφακίνου χόας. β. τινὲς δὲ, κοτύλας. β. ἕψε ἀμπελῖτιν, ἄσφαλτον, λιθάργυρον σὺν
τῷ ἐλαίῳ, προχυλώσας, ὡς λεῖα γενέσθαι. ἕψε δὲ, ἐπὶ μαλακοῦ πυρὸς, κινῶν σπάθῃ δαδίνῃ, ἀδιαλείπτως, ὡς
μὴ ἀποκαθίσαι. τάχιστα γὰρ κατακαίεται. τὰ δὲ τηκτὰ ἐν ἑτέρῳ ἀγγείῳ τῆξον προεψήσας κατ᾽ ἰδίαν
τὸ μέλι, ὥστε συστραφῆναι, καὶ μίξον τοῖς ἐν τῷ κακκάβῳ καλῶς συστραφεῖσι. πάλιν γὰρ ἀναλύεται τούτων
προβληθέντων, εἶτα τὰ ξηρὰ ἔμπασσε ψύξας ποσῶς. τελευταῖον τὸν λιβανωτὸν, καὶ ἑνώσας, χρῶ. ταύτην
τὴν γραφὴν ἔλαβον παρὰ Ἡροδότου. Ταῦτα μὲν ἔγραψεν ὁ Κρίτων περὶ τῆς ἱκεσίου. φαίνεται δὲ διαφε-
ρόμενος τῷ Ἥρᾳ περὶ τῆς συμμετρίας τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν ὅλη σύγκειται. καὶ τῆς διαφωνίας,
ἡ μέν τις ἐστὶ σαφής. ἡ δὲ δυσεπίκριτος. ὁ μὲν γὰρ Ἥρας καλῶς ποιῶν, τὸν σταθμὸν ἁπάντων τῶν φαρμάκων εἰς
20 δραχμὰς ἀνῆγεν. ὁ δὲ Κρίτων τὴν μὲν ἀμπελῖτιν γῆν καὶ τὴν ἄσφαλτον, καὶ τὴν λιθάργυρον οὐ κατὰ τὸν τῶν
δραχμῶν σταθμὸν ἔγραψεν. ἀλλὰ δύο μνᾶς ἑκάστης αὐτῶν ἠξίωσεν ἐμβάλλειν. διαπεφώνηται δὲ τοῖς περὶ τῶν
σταθμῶν καὶ μέτρων γράψασιν, ὁπόσος ἐστὶν, ὁ τῆς μνᾶς σταθμὸς, ἐνίων μὲν ἑκκαίδεκα λεγόντων οὐγγιῶν εἶναι τὴν
μνᾶν, ἐνίων δὲ εἴκοσι, ἐνίων δὲ καὶ διοριζομένων, καὶ τὴν μὲν ἀλεξανδρινὴν εἴκοσι φασκόντων εἶναι οὐγγιῶν,
τὴν δὲ ἄλλην ἑκκαίδεκα, καὶ τοῦτο μὲν ἔτι μικρότερον. ἀλλὰ τῶν εἰς δραχμὰς ἀναγόντων τὴν μνᾶν. εἰσὶν, οἳ φα-
σιν ἑκατὸν εἶναι δραχμῶν, ἔνιοι δὲ, πλειόνων, ἐπειδὴ καὶ τὴν οὐγγίαν οἱ πλεῖστοι μὲν ἑπτὰ καὶ ἡμίσεως δρα-
χμῶν εἶναι φασίν. ἔνιοι δὲ. ζ΄. μόνον. ἕτεροι δὲ. η΄. τούτων οὕτως ἐχόντων πόσων δραχμῶν χρὴ λογίσασθαι τὴν
ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος ἐγγεγραμμένην μνᾶν εἶναι, χαλεπὸν εὑρεῖν. φαίνεται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις μὲν. ρ΄. ∠. ὁ βουλό-
μενος εἶναι τὴν μνᾶν. καὶ εἴπερ τοῦτο οὕτως ἔχει, κατὰ διπλάσιον χρὴ νοεῖν τῆς ἱκεσίου τὴν σύνθεσιν γεγρά-
φθαι παρ᾽ αὐτοῦ, τοῦ μὲν Ἥρα γράψαντος περὶ τῶν τριῶν τούτων φαρμάκων τῶν πρώτων, τῆς τε γῆς τῆς ἀμ-
30 πελίτιδος, καὶ τῆς ἀσφάλτου, καὶ τῆς λιθαργύρου, ἑκατὸν ἑκάστου δραχμὰς τὸ βάρος. εἰς. σ΄. δὲ τοῦ Κρίτωνος
ἀνάγοντος. ἴδωμεν οὖν εἰ τὰ ἐφεξῆς ὁμολογεῖ τῷ διπλασίῳ. τινὰ μὲν γὰρ φαίνεται, τινὰ δ᾽ οὔ. μνημονεύει δὴ
μετὰ τὰ τρία τὰ πρῶτα, κηροῦ, λιβανωτοῦ, τερμινθίνης, καὶ προπόλεως, ἀξιῶν ἑκάστου μνᾶς. S. βάλλεσθαι. του-
τέστι δραχμὰς. ν΄. προὐθέμεθα γὰρ ὡς. ρ΄. δραχμῶν τῆς μνᾶς οὔσης, οὕτως γεγράφθαι τὴν συμμετρίαν. ἀλλ᾽
εἴπερ οὕτως ἔχει τοῦτο, κατὰ μὲν τὸν λιβανωτὸν ἀντὶ τῆς μάννης δηλονότι γεγραμμένον, ὁμολογία γενήσε-
ται τῷ Κρίτωνι πρὸς τὸν Ἥραν. ὡσαύτως δὲ καὶ κατὰ τὴν πρόπολιν, οὐ μὴν κατά γε τὴν τερμινθίνην. ἐχρῆν
ἢ εἴκοσι καὶ. ε΄. δραχμὰς ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος γεγράφθαι, τοῦ γε Ἥρα γράψαντος δέκα καὶ. β΄. καὶ ἡμίσειαν. ἐν δὲ
τῷ κηρῷ μεγίστη διαφωνία τοῖς ἀνδράσιν ἐγένετο. μὴ ὅλως ἐμβαλόντος κηρὸν τοῦ Ἥρα. μεμαθήκαμεν ἢ τὴν
τοῦ κηροῦ δύναμιν, μετρίως μαλακτικήν. ἐφεξῆς δὲ παρὰ τῷ Κρίτωνι γέγραπται. χαλβάνης, σχιστῆς, ἀνὰ μνᾶς
τέταρτον. συμφωνοῦντος ἐν τούτῳ τ᾽ ἀνδρὸς τῷ Ἥρᾳ. τῷ γὰρ τέταρτον τῆς μνᾶς ὑποκειμένης. ∠. ρ΄. εἶναι,
40 γίγνοιτ᾽ ἂν εἴκοσι καὶ. ε΄. δραχμαί. διπλάσιοι δὲ εἰσὶν αὗται τῶν ὑπὸ τοῦ Ἥρα γεγραμμένων. ιβ΄. καὶ ἡμι-
σείας. ἀποχωρήσας δὲ τοῦ τῆς μνᾶς ὀνόματος, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὁ Κρίτων σμύρνης καὶ κικίδος, καὶ ἴρεως τῶν τρι-
ῶν, ἀνὰ. ιβ΄. δραχμὰς κελεύει μιγνύναι τοῖς προειρημένοις, ὁμολογῶν ἐν τούτῳ τῷ Ἥρᾳ. ἓξ γὰρ ἐκεῖνος ἐκέλευ-
σεν ἑκάστου βάλλειν. ἐφεξῆς δὲ πάλιν ὁ Κρίτων γέγραφε χαλκίτεως δραχμὰς. ς΄. οὐ μικρὸν διαφερόμενος ἐν-
ταῦθα τῷ Ἥρᾳ. διπλασίων γὰρ πάντων ὄντων, ἐχρῆν καὶ τὴν χαλκῖτιν, οὐχ ἓξ δραχμὰς, ἀλλὰ πεντεκαίδε-
κα γεγράφθαι, τοῦ γε Ἥρα γεγραφότος. ζ΄. καὶ ἡμίσειαν. ἐν μέντοι τῷ μέλιτι συμφωνοῦσιν οἱ ἄνδρες, τοῦ μὲν Ἥρα
γράψαντος κοτύλην. α΄. τοῦ δὲ Κρίτωνος γράψαντος κοτύλας. β. λοιπὸν δὲ περὶ τοῦ ἐλαίου ζήτησις οὐ σμι-
κρὰ γένοιτ᾽ ἂν ἡμῖν οὐ μόνον κατὰ τοὺς δύο τούτους ἄνδρας, ἀλλὰ καὶ κατ᾽ ἄλλους τῶν γραψάντων τὸ φάρμα-
κον ὡς ἐφεξῆς ἐροῦμεν. οὗτοι δ᾽ οὖν κατὰ τοῦτο διαφέρονται πρὸς ἀλλήλους. ὁ μὲν γὰρ Ἥρας ἔγραψεν ἐλαίου
ὠμοτριβοῦς, κοτύλας. ς. ἄμεινον γὰρ, οὕτως γράφειν, ἢ ὥς τινες ἔγραψαν κυάθους. ς. ἀξιοῦντος γε κατὰ τὴν
50 ἕψησιν τοῦ Ἥρα τὴν λιθάργυρον καὶ τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν γῆν τὴν ἀμπελίτην, ἡμίεφθα ποιήσαντα, τηνικαῦ-
τα τῶν ἄλλων ἕκαστον ἐμβάλλειν. ἡμίεφθα δὲ, οὐκ ἂν γένοιτο κυάθων. ς. ἐμβληθέντων. ἴσμεν γὰρ εἰς τὰς. ρ΄.
δραχμὰς τῆς λιθαργύρου πολλοὺς πολλάκις τῶν φάρμακα συντιθέντων ἀνδρῶν, ἀξιοῦντας ἐμβάλλεσθαι
κοτύλας. β. καὶ ἤδη καὶ πᾶν τοῦτο πρόσθεν εἶπον ἐν τῷ. α΄. τῶν δὲ τῶν ὑπομνημάτων ὡς ἐγχωρεῖ καὶ τῶν
μεταλλικῶν οὐσίας. θ΄. τὴν κοτύλην εἶναι, καθάπερ τινὲς ᾠήθησαν. ἐγχωρεῖ δὲ καὶ. ιβ΄. συμβάλλειν, ὡς ἄλλοι
κελεύουσιν εὖ εἰδότες, εἰ μὲν ἐπὶ πλέον ἑψηθείη τὸ φάρμακον, ἔσται δὲ τοῦτο πλέονος ἐμβληθέντος ἐλαίου, ξη-
ραντικώτερον αὐτὸ γενήσεσθαι. εἰ δὲ ταχέως ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἀρθείη διὰ τὴν ὀλιγότητα τοῦ ἐλαίου, ξηραντικώ-
τερον μὲν ἧττον αὐτὸ γενήσεσθαι, μαλακτικώτερον δὲ καὶ παρηγορικώτερον. ὥστε τοὺς μὲν ἓξ κυάθους παν-
τάπασιν ἀποβλητέον, ἓξ δὲ κοτύλας, οὐγγίας. θ΄. μίαν ἑκάστην, ἐμβλητέον. εἰ δ᾽ ἐπὶ πλέον ἑψῆσαι βούλοιο τὸ

φάρμακον ὡς γενέσθαι ξηραντικώτερον, οὐδὲν κωλύει καὶ τὰς τῶν . ιβ΄. οὐγγιῶν κοτύλας ἐμβληθῆναι. γεγραμμένων οὖν ἓξ κοτυλῶν παρὰ τῷ Ἡρᾷ, δῆλον ὅτι . ιβ΄. τὸν Κρίτωνα τὰς κοτύλας ἐχρῆν ἐμβάλλειν, ἵνα καὶ κατὰ τοῦτο διπλάσιον ᾖ τὸ μέτρον, ὡς ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἀλλὰ γέγραπται γε παρ' αὐτῷ, ἐλαίου ὀμφακίνου χόες δύο. πάλιν κἀνταῦθα καταγνωστέον τῶν γραψάντων κοτύλας . β΄. τὸν μὲν οὖν χοέα, εἰ μὲν ἓξ κοτύλων ἀριθμοίημεν, ἡ συμφωνία μένει τοῖς ἀνδράσιν. εἰ δ' οὐ κοτύλας . ϛ΄. ἀλλὰ ξέστας . ϛ . οὐ μικρὰ διαφωνία γενήσεται. πολὺ γὰρ ἔσται τὸ πλῆθος, ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων ἀναλογίαν, εἴ τις ἐμβάλλει . ιβ . ξέστας ἐλαίου. ταῦτα μὲν ἐν τῷ παρόντι περὶ τῆς Ἡρᾶ καὶ Κρίτωνος ἐν τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ διαφωνίας, ὅταν δὲ ἐπὶ τὸν Ἀνδρόμαχον ἔλθωμεν, εἰρήσεταί τι καὶ περὶ τῆς ἐκείνου πρὸς ἀμφοτέρους αὐτοὺς κατά τινα μὲν ὁμολογίας, κατά τινα δὲ διαφωνίας.

10

Ἡ ἶσις χλωρά.

Τὴν μὲν ἶσιν, ἔγραψε καὶ οὗτος, ὡς περ καὶ ἄλλοι σχεδὸν ἅπαντες. ἐπεὶ δὲ ἐπιμελέστερον ἥ τε χρῆσις αὐτῆς ὅλη. καὶ ἡ σκευασία, παρὰ τούτῳ γέγραπται μετὰ τοῦ καὶ διαφωνεῖν βραχέα πρὸς τὸν Ἡρᾶν, ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ τούτου γεγραμμένα κατὰ λέξιν ἀπογράψαι. ἡ ἶσις ἣν τινὲς ἐπιγόνου καλοῦσι, ποιοῦσα, ἄκρατος μὲν, πρὸς λεπίδων ἀποστάσεις, καὶ ἀναπλάσεις ὀστέων παχέας, ἔμμοτος δὲ καὶ σπληνία ἐπιτιθεμένη, καὶ πρὸς σκολόπας καὶ θηρίων πάντων πληγάς τε καὶ δήγματα, καὶ πρὸς πάσας τὰς ὑπὸ σιδήρου γινομένας ἐν πολέμοις τε καὶ ἄλλως νύξεις τε καὶ τρώσεις. θεραπεύει καὶ σύριγγας ἐπιτιθεμένη, καὶ κολλύρια ἐπιτιθεμένη ἐκτυλοῦσα καὶ παρακολλῶσα ταῦτα, καὶ κεκραμένη δὲ αὕτη πρὸς πᾶν τραῦμα ἔμμοτον καὶ σπληνίον ἐπιτιθεμένη, καὶ πρὸς τὰ κακοήθη καὶ χρόνια, καὶ ὑπ' ἄλλων κατεφθαρμένα, ἐφ' ὧν προαναξηράνας, τῷ φαρμάκῳ χρῶ τῇ κεκραμένῃ. ποιεῖ δὲ θαυμαστῶς καὶ πρὸς τὰς παρακολλήσεις τῶν κόλπων, ἕως ἂν ὦσι μεγάλοι. ἐκκαθαίρει

20 μάζουσα γὰρ καὶ παρακολλῶσα πύρινος ἐπιτελεῖ. καὶ ἔμμοτος, καὶ κεκραμένη καὶ ἄκρατος, ἐφ' ὧν ὑπεκτῆξαι θέλομεν ἀδένας τινὰς, ἢ ὑμένας ἐγκειμένας. χρῶ δὲ καὶ πρὸς τὰ κατάγματα σὺν τραύματι καὶ χωρὶς τραύματος. πωροῖ γὰρ τάχιστα καὶ σφίγγει τὰ πεπονθότα. καὶ ἐφ' ὧν δ' ἄλλο μάλαγμα οὐ ποιεῖ, αὕτη ἀκριβῶς ποιεῖ, ὄνυχάς τε ἐκ προσκόμματος σεσαλευμένους, ἢ πτώσει, ἢ ἐκτινάξει, καὶ ὀδόντας ἐκ πληγῆς κεκινημένους πτώσει. καὶ καθόλου μυρία ἐστὶν, ἐφ' ὧν ποιεῖ διαφόρως ἁρμοζομένη. ἔστι δὲ καὶ ἡ ἀρμενία αὐτὴ. τῆς ἀκράτου μέρος ἓν . κηρωτῆς μέρη δύο ἐνίοτε, καὶ ἔτι μᾶλλον ὀξαινομένη. τριβῆς δὲ εἰς τοῦτο καὶ γυμνασίας δεῖ. γίνεται γὰρ ἡ κηρωτή ποτε, καὶ διὰ πιτυΐνης ῥητίνης. Ἡ δὲ σύνθεσις, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος . ∠ . η΄. ἰοῦ ξυστοῦ, δραχμὰς . η΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ . ∠ . η΄. λεπίδος χαλκοῦ . ∠ . η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου . ∠ . η΄. στυπτηρίας στρογγύλης . ∠ . ϛ . ἀριστολοχίας . ∠ . η΄. λιβάνου . ∠ . η΄. σμύρνης . ∠ . ιβ΄. ἀλόης . ∠ . ιβ΄. χαλβάνης . ∠ . ιβ΄. κηροῦ . ∠ . η΄. ῥητίνης κολοφωνίας . ∠ . ϛ΄. ἔνιοι δὲ τερεβινθίνης τὸ αὐτό. ἐλαίου παλαιοῦ

30 κοτύλας . β΄. ὄξους κοτύλας . β΄. ἐπιγόνος δὲ καὶ δρακοντίου ῥίζης χυλοῦ . ∠ . ιβ΄. καὶ πρασίου χυλοῦ . ∠ . ιβ΄. καὶ σέρεως χυλοῦ . ∠ . η΄. πάντα κόψας καὶ σήσας ἐπιμελῶς βάλλε εἰς θυίαν. καὶ κατὰ ὀλίγον ἐν ἡλίῳ παράχει τὸ ὄξος, ἕως οὗ λειοτριβῶν, ἐξαναλώσεις ὅλον τὸ ὄξος. καὶ λείου γενομένου, τὰ τηκτὰ τήξας, καὶ ψύξας, ξύσας τε, ἐπιμελῶς πρόσβαλλε τοῖς ἐν τῇ θυίᾳ καὶ μαλάξας ἀνελοῦ. ταῦτα μὲν ὁ Κρίτων ἔγραψεν. ἐγὼ δ' αὐτὴν χωρὶς τοῦ τῆς σέρεως χυλοῦ σκευάσας, ἀφελὼν δέ ποτε καὶ τὰς στυπτηρίας, ἐχρώμην ἐπὶ τῶν νευροτρώτων λόγῳ γεγραμμένῳ φαρμάκῳ. ἰσχυρότερον γὰρ γίγνεται ἐν ὄξει δριμυτάτῳ περιπλαζομένη πάντοθεν. ἀρκεῖ ἣν ταύτῃ, καὶ δι' ἡμερῶν ὡς πεντεκαίδεκα μαλάττηται.

Ἡ μαχαιρίωνος.

Ἔνδοξός τε ἅμα καὶ πολύχρηστός ἐστιν, ἁρμόζει καὶ ταῖς διαθέσεσι τῶν ἑλκῶν ὑπὲρ ὧν ὅλον ἐστὶ τοῦτο τὸ ὑπόμνημα γραφόμενον. οὕτω δὲ αὐτὴν ὁ Κρίτων ἔγραψε κατὰ λέξιν. ἡ μαχαιρίωνος ποιοῦσα πρὸς πάντα πρόσφατα

40 τα τραύματα, κολλῶσα καὶ ἀφλέγμαντα τηροῦσα, καὶ μάλιστα τὰ μετὰ θλάσεως. ἔστι δὲ λυσσοδήκτων ἄκρως ἐπιτιθεμένη κατὰ πλέονος τόπου καὶ ἀλλασσομένη συνεχέστατα καὶ λαμβανομένη καταπότιον ὡς κυάμου μέγεθος ἐπὶ ἡμέρας . λ . πρὸς νομὴν πᾶσαν καὶ μάλιστα φαγεδαινικὴν καὶ πρὸς τὰ ἐν ὠσί, καὶ ἐν αἰδοίοις ἕλκη. ἐπί τε τῶν ἐψιλωμένων ὀστέων σάρκα αὔξουσα, καὶ πρὸς τὰ ἐν ῥισὶ ἕλκη. ἔστι δὲ καὶ χλωρά. διΐεται δὲ ῥοδίνῳ, ἢ ὀμφακίνῳ. Ἀριστολοχίας στρογγύλης, οὐγγίαν . α΄. χαλβάνης, οὐγγίαν . α΄. ὀποπάνακος, οὐγγίαν . α΄. ἰοῦ ξυστοῦ οὐγγίαν . α΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς οὐγγίαν . α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίαν . α΄. σμύρνης οὐγγίαν . α΄. τερεβινθίνης, οὐγγίας . ζ . S . κηροῦ, οὐγγίας . ξ . S . ἐλαίου ὀμφακίνου, οὐγγίας . ζ . S . τὸ ἥμισυ τοῦ ἐλαίου μετὰ τοῦ ἰοῦ λειοτρίβει. τὸ δὲ λοιπὸν μετὰ τοῦ κηροῦ, καὶ τῆς τερεβινθίνης ἕψε.

Δυσεργχίτις πρὸς λέξιν, ὡς Δαμοκράτης.

Καὶ αὕτη τῶν ἐνδόξων τε καὶ πολυχρήστων ἐστὶ φαρμάκων. γράφει δὲ περὶ αὐτῆς ὁ Κρίτων οὕτως. δυσεργχίτις

50 παραδόξως ποιοῦσα ἐπὶ τῶν κόλπων τῶν περὶ τετυλωμένων καὶ συρίγγων ἐπιτιθεμένη. ἐὰν δὲ στόμιον ᾖ, δυνάμενον παραδέξασθαι ὀθονίδιον κεχρισμένον τῷ φαρμάκῳ, ἐντίθει, καὶ τάχιον ἐνεργήσει. χρῶ δὲ τῇ δυνάμει ἐπὶ τῶν καθύγρων καὶ ῥευματικῶν καὶ χρονίων διαθέσεων, διὰ τρίτης τὰ πολλὰ ἀλλάττων αὐτήν. θαυμαστῶς δὲ ἐνεργεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ποδαγρικῶν ἐν ἀρχῇ τοῦ παροξυσμοῦ ἐπιπλασσομένη, καὶ ἐκ πλατέος περιτιθεμένη. ὅθεν καὶ ἀπολυέσθωσαν ἐπὶ τὰς συνήθεις περιπάτους καὶ τὰς τοῦ βίου χρείας δίχα βαλανείου, ἕως τῆς διὰ τρίτης. καὶ ἐπί τινας ἡμέρας ἐπιμενέτωσαν. οὐ γὰρ δίδωσι τῇ ὕλῃ πάροδον εἰς ἐπίτασιν τοῦ πάθους. ἁρμόζει δὲ καὶ ἐπὶ παντὸς ἕλκους, πρὸς ἓξ μέρη κηρωτῇ μιγνυμένη. παλαιουμένη δ' ἡ δύναμις γίγνεται κρείσσων. Στυπτηρίας στρογγύλης, δραχμὰς . η΄. λεπίδος δραχμὰς . ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου . ∠ . δ΄. ἀριστολοχίας . ∠ . θ΄. χαλβάνης . ∠ . ι΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος . ∠ . ιβ΄. οἱ δὲ . ∠ . ι΄. λιβάνου . ∠ . θ΄. σμύρνης . ∠ . θ΄. στέρ

κηροῦ ∠ ιε΄. μίσυος ∠ γ΄. χαλκίτεως ∠ γ΄. σκίλλης ἐγκαρδίου ∠ κ΄. πίσσης ὑγρᾶς, δραχμὰς δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ∠ θ΄. οἱ δὲ δ΄. τερεβινθίνης ∠ ι΄. οἱ δὲ δραχμὰς ζ΄. πιτυΐνης, δραχμὰς ι΄. οἱ δὲ ϛ. κηροῦ ∠ σε΄. ἐλαίου λίτραν α΄ S. τινὲς δὲ καὶ μυελοῦ ἐλαφείου, δραχμὰς κ΄. Τὴν δὲ λεπίδα καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸ μίσυ καὶ τὴν χαλκῖτιν καὶ τὴν σκίλλαν προλειοτρίβει μετ᾽ ὄξους δριμυτάτου ἐν ἡλίῳ, ὡς λειωθῆναι. γενομένων δὲ λειοτάτων, ἀπόδος τὴν ἀριστολοχίαν καὶ τὴν ἶριν. προκόψας δὲ ταῦτα καὶ λεπτοτρήτῳ κοσκίνῳ σήσας, καὶ πάλιν περιχέας ὄξος λειοτρίβει. καὶ τοῦτο ποίει ἐφ᾽ ὅσον βραχύτατος ἐμφαίνει, ἀφειδῶν τῆς τοῦ ὄξους ἀναλώσεως. ἐπὰν δὲ λεῖα γένηται, βάλε τὴν στυπτηρίαν. καὶ ταῦτα ποίει, ἄχρι καὶ αὕτη λειωθῇ. εἶτα τὴν σμύρναν, μεθ᾽ ἣν τὸν λιβανωτόν. εἶτα τὸ ἀμμωνιακὸν καὶ μετὰ ταῦτα τὸν στύρακα. εἶτα τὴν πίσσαν. πυρούσθω δὲ ταῦτα ἐν ἡλίῳ θερμῷ, ὅπως κατεργασθῇ ἡ στύραξ. γενομένων δὲ πάντων λείων καὶ ἐχόντων τὸ πάχος γλοιῶδες, τὸν κηρὸν καὶ τὰς ῥητίνας καὶ τὸ ἔλαιον τήξας καὶ βραχὺ ἐκ τοῦ ζέματος καταχέας τῆς χαλβάνης, καὶ συνενώσας ταύτην ἐν θυίᾳ τρίβε, καὶ ψύξας ἐπ᾽ ὀλίγον ἐπίβαλλε τὰ τηκτά, τότε καθεὶς τὴν χαλβάνην, καὶ διαλύσας αὐτὴν διήθησον εἰς ὀστράκινον σκεῦος. καὶ ἀναξύσας, μίσγε τοῖς ἐν τῇ θυίᾳ.

Ἡ διὰ ἰτεῶν.

Τὴν διὰ τῶν ἰτεῶν ἔνδοξόν τε καὶ πολύχρηστον οὖσαν καὶ αὐτὴν ὁμοίως ταῖς προγεγραμμέναις ὁ Κρίτων οὕτως γράφει. Ἡ διὰ τῶν ἰτεῶν ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ἔναιμα, καὶ ἄρθρα λελυμένα, καὶ πρὸς σύριγγας ἐν τῇ θερμῇ, καὶ πρὸς πλαδαρὰς σάρκας. καὶ μάλιστα τὰς ἐπὶ τοῖς ἀκρωτηρίοις. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα, καὶ πρὸς ἄλλας πλείστας διαθέσεις, δίχα κατακαυμάτων. Μίσυος χαλκίτεως, ἰοῦ, ψιμμυθίου, κικίδων, στυπτηρίας σχιστῆς καὶ στρογγύλης, μελαντηρίας ἀνὰ οὐγγίας ϛ΄. κηροῦ, ῥητίνης πιτυΐνης, πίσσης, ἀσφάλτου, ἰτέας φύλλων, ἀνὰ οὐγγίας β΄. ἐλαίου κοτύλας δ΄. οὐγγίας δ΄. χαλκάνθου, οὐγγίας ϛ΄. σιδίων Γο. ϛ΄. ὄξους ξέστας ϛ΄. τὰς ἰτέας μετ᾽ ὄξους, ἕως λειφθῶσι ξέσται β΄. ἕψε. εἶτα ἰῷ προλειοτριβημένῳ, καὶ ψιμμυθίῳ καὶ μελαντηρίᾳ ἐπίβαλλε τὰ φύλλα, καὶ συλλειοτρίβει. εἶτα τὰ ξηρὰ λεῖα. καὶ πάλιν χύλωσον. εἶτα τὰ τηκτὰ ἐπίθεται. ταύτην ὁ Ἀσκληπιάδης ἄνευ τοῦ χαλκάνθου καὶ τῶν σιδίων σκευάζει καθότι γέγραπται διὰ τοῦ πρώτου ὑπομνήματος τοῦ δευτέρου. Ἑτέραν ἐφεξῆς τῇ διὰ ἰτεῶν ἔγραψεν ὁ Κρίτων ὧδέ πως. Ἡ διὰ ἰτεῶν λιτή ὡς Ἡρόδοτος. Μελαντηρίας, κικίδος ὀμφακίτιδος, στυπτηρίας σχιστῆς, στρογγύλης, ἀνὰ οὐγγίας ϛ΄. κηροῦ, ἀσφάλτου, πίσσης ξηρᾶς, ἰτέας φύλλων, πιτυΐνης ἀνὰ λίτρας β΄. ἐλαίου λίτραν α΄. ὄξους ξέστου ἥμισυ.

Περὶ τῶν ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρων.

Εἰ ταύταις ἐκ τῶν προγεγραμμένων εἰσίν, ἥ τε τοῦ ἁλιέως ὑπὸ πάντων γινωσκομένη, καὶ ἡ διὰ δικτάμνου. ἀλλ᾽ ἐπεὶ σαφῶς ὑπὲρ αὐτῶν ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, διὰ τοῦτο καὶ νῦν αὐτῶν ἀναμνήσω. χρήσιμον δ᾽ ἔτι καὶ ἄλλο, τοῦ δὶς καὶ τρὶς γραφομένου ὑπάρχει, τὸ γνῶναι κατὰ τίνα μὲν τῶν ἐμβαλλομένων αὐταῖς συνεφώνησαν ἀλλήλοις, κατὰ τίνα δὲ, διεφώνησαν οἱ γράψαντες αὐτάς. ἔν τε ταῖς περὶ αὐτῶν ἐπαγγελίαις ὁμοίως. Ἡ τοῦ ἁλιέως. κιρρὰ πρὸς τὰ ἔναιμα τῶν τραυμάτων, καὶ νεύρων ποιεῖ διακοπάς. καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσεπούλωτα καὶ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ μαλακτικὴ ἀγαθή. μάλιστα δὲ τῶν περὶ τοὺς μαστοὺς γιγνομένων σκληριῶν. χρώμεθα δὲ αὐτῇ, ἐπὶ τῶν κυνοδήκτων, καὶ ἀνθρωποδήκτων. ἄκρως ποιεῖ καὶ πρὸς τρυγόνων θαλασσίων, καὶ δρακόντων, καὶ τῶν ἄλλων χαλεπῶν ἰχθύων πληγάς καὶ καθόλου ἐστὶν ἡ δύναμις θαυμαστή. Λιθαργύρου, κηροῦ, ἀνὰ δραχμὰς ρ΄. τερμινθίνης, μάννης, λιβάνου, χαλβάνης, μίλτου, σινωπίδος, ἀνὰ δραχμὰς κ΄. ἐλαίου ξέστην α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Γαληνοῦ, ἡ τοῦ ἁλιέως. Λιθαργύρου, κηροῦ ἀνὰ δραχμὰς ρ΄. τερμινθίνης, σμύρνης, σινωπίδος, ἰοῦ ξυστοῦ, λεπίδος, ἀνὰ δραχμὰς κ΄. ἀριστολοχίας δραχμὰς κ΄. λιβάνου, δραχμὰς κε΄. διφρυγοῦς δραχμὰς ϛ΄. χαλβάνης, ∠ ιβ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ιβ΄. ἐλαίου κοτύλας β΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἡ τῶν κυνηγῶν. Φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν τετραπόδων πληγὰς καὶ δήγματα. καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἰοβόλων. Λιθαργύρου, μνᾶν α΄. ἐλαίου παλαιοῦ, λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ, κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, ἀνὰ λίτραν α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας δ΄. χαλβάνης, μίλτου, σινωπίδος, ἀνὰ οὐγγίας β΄. ἕψε λιθάργυρον, λεπίδα, ἔλαιον μέχρι συστάσεως. εἶτα ἐπίβαλλε κηρὸν καὶ ῥητίνην. καὶ ὅταν τακῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπέμβαλλε ἀμμωνιακὸν πλατύνας. καὶ ὅταν ψυγῇ, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην. καὶ ἀμμωνιακόν, ἐπιπάσσων τὴν σινωπίδα. καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσας καὶ μαλακῶς μαλάξας χρῶ. Ἡ τοῦ χαλκιδέως. κολλητικὴ ἀφλέγμαντος. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς μετὰ περιθλάσεως διαιρέσεις. καὶ κόλπους παρακολλᾷ καὶ ἀναξηραίνει καὶ κωλύει ἀποστάσεις. ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. μάλιστα δὲ ποιεῖ, καὶ ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων. καὶ καθόλου ἡ δύναμίς ἐστι θαυμαστή. Λιθαργύρου, λεπίδος, χαλκοῦ, ῥητίνης πιτυΐνης, κηροῦ, ἀνὰ δραχμὰς ρ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, χαλβάνης, ἀνὰ ∠ ιϛ΄. διφρυγοῦς δραχμὰς ιβ΄. ἀριστολοχίας λειοτάτης, δραχμὰς μ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστας τρεῖς. ἕψε λιθάργυρον, λεπίδα, μετὰ τοῦ ἐλαίου, καὶ ὅταν μεταβάλλῃ τὸ χρῶμα, ἐπίβαλλε διφρυγές. εἶτα κηρὸν καὶ ῥητίνην πιτυΐνην, ἢ πευκίνην. ὅταν δὲ τακῇ, καὶ ἀμόλυντος γένηται, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπέμβαλλε ἀμμωνιακὸν πλύνας. καὶ ὅταν τακῇ, ἀριστολοχίαν κατάπασσε ψυχροῦ γενομένου τοῦ φαρμάκου. καὶ κίνει συνεχῶς. ἔπειτα εἰς θυίαν ἐξεράσας, καὶ μαλάξας, ἀναλαβὼν χρῶ.

Ἡ διὰ δικτάμνου ἱερά, δύναμις θαυμαστική.

Πρὸς νεύρων καὶ μυῶν διακοπάς, καὶ περιθλάσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ καὶ δυσαλθῆ. ἀνάγει ὀστᾶ διεφθορότα. καὶ σκόλοπας, καὶ ἀκίδας. ἔστι δὲ καὶ διαφορητική. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀλγήματα κεφαλῆς καὶ ὀφθαλμῶν ῥεύματα. ἔστι καὶ μάλαγμα ἀγαθὸν πλευριτικοῖς, ἡπατικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς παντὸς ἰοβόλου πληγήν. Λιθαργύρου, ∠ ρ΄. κολοφωνίας ∠ ν. κηροῦ, δραχμὰς κε΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀριστολοχί-

ας, ἀνὰ δραχμὰς ιϛʹ. μάννης, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὰς ιβʹ. ἰοῦ, δικτάμνου, χαλκοῦ κεκαυμένου, ἁλὸς, προ-
πόλεως, ἀνὰ δραχμὰς ηʹ. διφρυγοῦς. λεπίδος χαλκοῦ, γεντιανῆς ῥίζης, ἀνὰ δραχμὰς ϛʹ. ἐλαίου παλαιοῦ,
χειμῶνος κοτύλας βʹ. θέρους αʹ S. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Διαφωνήσει ἡ τούτου γραφὴ πρὸς τὴν τοῦ Ἥρα
κατὰ τὸν σταθμὸν ἐν τοῖς δέ. δικτάμνου, δραχμὰς ηʹ. κελεύοντος τούτου βάλλειν, ὁ Ἥρας ἐκέλευσε δέκα. καὶ
μέν τοι καὶ ἀριστολοχίας καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὗτος μὲν ἑκατέρου, δραχμὰς ιϛ. ὁ δὲ Ἥρας ϛʹ. μὲν
καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀριστολοχίας δὲ ι. τὸ δὲ ἔλαιον ἀδιορίστως μὲν ὁ Ἥρας ἔγραψε μόνον κοτύλας
κελεύσας, ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης ἐν χειμῶνι μὲν τοσοῦτον, ἐν δὲ θέρει, μίαν ἥμισυ. Διοφάντου χειρουργοῦ ᾗ
ἐχρήσατο Φύλακος. Λιθαργύρου, δραχμὰς ρνʹ. ψιμυθίου, πίσσης, λεπίδος χαλκοῦ, κηροῦ ἀνὰ ∠. ιηʹ. ἰοῦ,
ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς, μάννης, λιβάνου, προπόλεως, ἀνὰ δραχμὰς ιβʹ. χαλβάνης, ἀριστολοχίας, κυπέρου ἀνὰ
10 ∠. ϛ. δικτάμνου, τριφύλλου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ δραχμὰς γ. ἰλλυρικῆς, ἀρτεμισίας, πολίου,
πρασίου, ἀνὰ ∠. βʹ. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας β. σκεύαζε κατὰ τρόπον.

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρων.

Πολυχρήστους ἐμπλάστρους ἅμα, καὶ πρὸς τὰ δυσεπούλωτα ποιούσας, προὔθέμην ἐν τῷδε τῷ γράμματι διελ-
θεῖν ἐξ αὐτῶν οὖν εἰσι καὶ αἱ δέκα κάλλισται τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων. Χλωρὰ ὑπὲρ πέντε. ῥητίνης
τερμινθίνης, οἱ δὲ, ξηρᾶς ∠. νʹ. οἱ δὲ ∠. ρʹ. κηροῦ ∠. κεʹ. λιβάνου ∠. γʹ. λεπίδος ∠. γ. χαλβάνης ∠. γʹ.
ἀλόης ∠. γʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠. β. ὀποπάνακος ∠. βʹ. ἰοῦ ξυστοῦ ∠. βʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. βʹ.
ἀριστολοχίας ∠. β. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς βʹ. σχιστῆς οἱ δὲ στρογγύλης, δραχμὰς βʹ. ἰχθυοκόλλης
δραχμὰς γʹ. ὄξους κοτύλας δʹ. ἐλαίου κοτύλης τέταρτον. οἱ δὲ ὄγδοον. χρῶ χωρὶς ἐνθέσεως σκώληκος.
Γυπώδης ᾗ χρῶμαι. Ἰχθυοκόλλης, οὐγγίας γʹ. σαρκοκόλλης οὐγγίας γʹ. δρετρικάδος λίτρας S. γύψου
20 μίας. Γο. δʹ. σμύρνης Γο. δʹ. λιβανωτοῦ Γο. ϛ. λεπίδος χαλκοῦ Γο. ηʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, οὐγγίας γʹ. ἰοῦ ξυστοῦ,
οὐγγίας ϛ. στυπτηρίας σχιστῆς οὐγγίας β. ἀλόης ἰνδικῆς, οὐγγίας δʹ. χαλβάνης, οὐγγίας δʹ. κηροῦ, λίτρας βʹ.
τερμινθίνης, λίτρας βʹ. ἐλαίου, λίτρας δʹ. ὄξους εἰς τὸ βρέξαι τὴν ἰχθυοκόλλαν. τὰ ξηρὰ λεῖα ἔμπασσε τοῖς
τηκτοῖς. Ἄλλη χλωρά. Ῥητίνης πιτυΐνης, δραχμὰς σʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς νʹ. ὀπο-
πάνακος, δραχμὰς ηʹ. κηροῦ ρʹ. προπόλεως, δραχμὰς ηʹ. χαλβάνης, δραχμὰς ηʹ. λεπίδος χαλκοῦ ∠. ιβʹ.
ἰοῦ, δραχμὰς ιβ. στυπτηρίας στρογγύλης, δραχμὰς ηʹ. μίσυος, δραχμὰς ζʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, δραχμὰς ηʹ.
χαλκίτεως, δραχμὰς ε. θείου ἀπύρου, δραχμὰς ηʹ. λιβανωτοῦ δραχμὰς ιβ. χολῆς ταυρείας ξηρᾶς ∠. ϛ.
ἢ ὑγρᾶς ιβʹ. κυπρίνου, κοτύλας ϛ. οἱ δὲ δʹ. ὄξους τὸ ἱκανόν. Χλωρὰ Ἐπικούρου, πολλὴν ἐπαγγελίαν ἔ-
χουσα. Κηροῦ ∠. ϛʹ. κολοφωνίας ∠. τʹ. λεπίδος ∠. ιϛʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠. ιϛʹ. ἰοῦ δραχμὰς
ιϛ. ἀριστολοχίας λεπτῆς, ∠. ιϛʹ. ἀλόης ∠. κδʹ. στυπτηρίας στρογγύλης ∠. ιβʹ. σμύρνης ∠. κδʹ. χαλβά-
30 νης, ∠. κδʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, δραχμὰς ιϛʹ. ὄξους κοτύλας δʹ. ἐλαίου κοτύλας βʹ. ὅτε δὲ, ἔλαττον.
Χλωρὰ πολλὴν ἐπαγγελίαν ἔχουσα Ἀλκιμίωνος, ἢ Νικομάχου. Πρὸς σύριγγας καὶ τὰ μελαινόμε-
να ἢ νεμόμενα. κολλᾷ ὀστέα καὶ ἀνάγει καὶ διαχεῖ χοιράδας. Χαλβάνης, δραχμὰς ιϛʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου,
∠. ηʹ. λεπίδος ∠. κδʹ. κηροῦ ∠. νʹ. στέατος αἰγείου, ἢ μοσχείου ∠. . λιβάνου ∠. κεʹ. ῥητίνης ξηρᾶς ∠.
κεʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠. κεʹ. τερμινθίνης ∠. κεʹ. σίφου ∠. κεʹ. ἀριστολοχίας ∠. κεʹ. βρυωνίας.
δραχμὰς ιβ. ὄρχεως βοτάνης, δραχμὰς ιβ. ἴρεως ξηρᾶς, δραχμὰς δʹ. ἀλόης ἰνδικῆς, δραχμὰς ιβʹ.
σχιστῆς, δραχμὰς ηʹ. ταυρείας χολῆς, δραχμὰς ηʹ. ὄξους κοτύλην μίαν. ὅταν δὲ μολύνῃ ῥοδίνῳ.
Χλωρὰ πρὸς ἕρπητας ὡς Ἀνδρόμαχος καὶ χειρώνεια καὶ δυσεπούλωτα. Κριθῶν κεκαυμένων, δραχμὰς
ιʹ. ἰοῦ, δραχμὰς ηʹ. κηροῦ ∠. ωʹ. κυπρίνου κοτύλην αʹ. Τοῦτο τὸ φάρμακον, ἰὸν ἔχει πολὺν, ὡς πρὸς τὴν
τοῦ κηροῦ καὶ τοῦ κυπρίνου συμμετρίαν. αἱ γάρ τοι κεκαυμέναι κριθαὶ, καθ' ἑαυτὰς ἐπιπασσόμεναι, τὰ χει-
40 ρώνεια τῶν ἑλκῶν ὠφελοῦσιν, οὔτ' ἐπιτείνουσαι τὴν τοῦ κηροῦ καὶ κυπρίνου δύναμιν, οὔτ' ἐκλύουσαι τὴν τοῦ
ἰοῦ. ἀφαιρεθέντων δ' αὐτῶν, ὅμοιον γίνεται τὸ φάρμακον πολλοῖς τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ
κατὰ τὴν τῶν τοιούτων ἑλκῶν ἴασιν. οὐ μὴν λήψεταί γε κυπρίνου διπλοῦς καὶ μάλιστ' ἐὰν ὁ κηρὸς ᾖ λιπα-
ρός. ἀλλ' ὅσον ἀναγκάζει εἰς τὸ μαλάττεσθαι τὸν τῷ ἰῷ μεμιγμένον κηρόν. Αἱ προγεγραμμέναι ἔμπλα-
στροι πᾶσαι διὰ τοῦτο πολύχρηστοι γεγόνασιν, ὅτι φαρμάκων προσειλήφασι μαλακτικῶν, ἑλκτικῶν, διαφορη-
τικῶν, πεπτικῶν, ἔτι τε τῶν ξηραινόντων ἀδήκτως. αἱ πλεῖσται δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ἰσχυρῶς στυφόντων, ὧν δύ-
ναμίς ἐστιν ἀποκρουστικὴ τῶν ἐπιρρεόντων ὑγρῶν τῷ πεπονθότι μορίῳ. τὰς δ' ὕλας τῶν εἰρημένων φαρμά-
κων δυνάμεως ὀνόμασι γεγραμμένας ἔχετε κατὰ τὴν περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείαν, ἐν ἕκ-
τῳ, καὶ ἑβδόμῳ, καὶ ὀγδόῳ, καὶ θʹ. καὶ ιʹ. καὶ ιαʹ. πολλῶν δὲ ὀνόμασι κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν πραγματείαν ἐ-
μνημόνευσα, καὶ πάλιν μνημονεύσω. καὶ μέν τοι καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον ἐν ταῦτα προσέγραψα, τούτων ἂν
50 τῶν ὧν νῦν εἶπον ἀναμνῆσαι βουλόμενος, ἐπεί τοι καὶ αὐτὸ τοῖς προγεγραμμένοις κατὰ τὸ πρὸ τούτου βι-
βλίον, ὁμογενὲς ὑπάρχει, καὶ ἦν οἰκειότερον αὐτὸ σὺν ἐκείνοις γεγράφθαι.

Ἡ ἱκεσία μέλαινα Ἀνδρομάχου.

Ταύτην ἔμπλαστρον ταύτην ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐ κατὰ τὸ χωρίον, καθ' ὃ τὰς χλωρὰς ἔγραψεν, ἀλλ' ἀνωτέρω, τῆς
ἀρχῆς εὐθὺς ἔγραψε, καὶ κατὰ συμμετρίαν πολὺ διαλλάττουσαν, ὡς ἔμπροσθεν ἐδήλωσα τοῦτο κεῖται καὶ
τὸν Ἥραν γεγραφέναι. ἔχει δ' οὕτως ἡ γραφή. Ἀσφάλτου, δραχμὰς τʹ. γῆς ἀμπελίτιδος, δραχμὰς ϛʹ. λι-
θαργύρου, δραχμὰς ξʹ. χαλβάνης, δραχμὰς λϛ. τερμινθίνης ∠. λϛʹ. σχιστῆς ∠. λϛʹ. προπόλεως δραχμὰς
οβ. μάννης, δραχμὰς νʹ. σμύρνης, ∠. ιβ. ἴρεως, ∠. ιβ. χαλκίτεως, ∠. ϛʹ. κηκίδος, ∠. ιʹ. ἐλαίου χρῶ ἐν ἀχνῆ ἥμι-
συ. μέλιτος κοτύλης ἥμισυ. Καλῶς μὲν ἐποίησε, τὴν περὶ τῆς μνᾶς ἀμφιβολίαν ἐξελὼν, καὶ πάντα γρά-

ψας διὰ δραχμῶν, ὡς ἐνταῦθα μόνου τοῦ χρέως ἡμᾶς ζητεῖν. ἐν τούτῳ γὰρ ἄμεινον οἱ τὰς ϛ. κοτύλας γράψαντες. ἤρξαντο δὲ τῆς γραφῆς ἀπὸ τετραπλασίας τῆς ἀσφάλτου, ὡς πρὸς τὴν τοῦ Ἥρα γεγραμμένην. ὁ μὲν γὰρ Ἥρας ρ΄. ἔγραψε δραχμὰς, οὗτος δὲ τ΄. καί τι κατά τινα τῶν ἀντιγράφων, οὐκ ἀξιόπιστα υ΄. εὗρον. ἡ μέν τοι γῆ ἡ ἀμπελῖτις, διπλασία τῆς παρὰ τῷ Ἥρα γέγραπται σαφῶς. ἡ λιθάργυρος δὲ, ἣν καὶ αὐτὴν ἔδει τῇ ἀμπελίτιδι κατὰ τὸν σταθμὸν ἴσην εἶναι, ἐλάττων πολὺ βέβληται πρὸς αὐτοῦ. δραχμὰς γὰρ ἑξήκοντα μίγνυσιν αὐτῆς. τῆς μέντοι χαλβάνης ἓξ καὶ λ΄. δραχμὰς ἐμβαλὼν, οὐ τηρεῖ τὴν ἀναλογίαν, πρός γε τὸν Ἥραν, καὶ τὸν Κρίτωνα, καθάπερ γε καὶ τῆς σχιστῆς. βραχὺ γάρ τι κατὰ ταύτην διαφωνεῖ τῆς ἀκριβοῦς ἀναλογίας, τῆς τεσσαρακοντὰ ἑπτὰ ἥμισυ κελευούσης βάλλειν, ὅπερ ὡς πρὸς τὴν τῶν ἄλλων αὐτοῦ μιγμάτων ἀναλογίαν, εἰς πεντήκοντα δραχμὰς ἐξήκει. ἐνταῦθα μέντοι τῆς προπόλεως βραχύ τι διεφώνησεν, ὡς πρὸς τὸ διπλάσιον τῆς ἀναλογίας. καὶ κατὰ τὴν μάνναν δὲ διαφέρεται τῷ τε Ἥρα καὶ τῷ Κρίτωνι. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ρ΄. δραχμὰς ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων ἀναλογίαν ἐμβεβληκέναι. κατὰ δὲ τὴν χαλκῖτιν, καὶ πάνυ πολὺ τῆς ἀναλογίας ὑφεῖλεν. ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἡ διαφωνία βραχεῖα. πλὴν ὅσον ἐν τῷ μέλιτι. ἐχρῆν γὰρ αὐτὸν ἐμβεβληκέναι κοτύλας γ΄. ὡς πρὸς τὴν ἐκείνων ἀναλογίαν. ὁ δὲ κοτύλης ἥμισυ ἐμβέβληκεν, οὕτω δὲ καὶ κατὰ τὸ ἔλαιον, ὡς πρὸς τὸν Κρίτωνα τρεῖς ἐχρῆν αὐτὸν ἐμβεβληκέναι χόας. ὡς δὲ πρὸς τὸν Ἥραν, ὀκτωκαίδεκα κοτύλας. ὁ δέ γε χόα καὶ ἥμισυ συνέγραψεν. Ὡς ὁ Ταραντῖνος Ἡρακλείδης ἔγραψε τὴν ἱκεσίου μέλαιναν. πρὸς πᾶν τραῦμα. καὶ μάλιστα τὰ ἐν τοῖς ἄκροις ποιοῦσα ἄπονα. καὶ κολλῶσα, καὶ πρὸς κυνόδηκτα καὶ δοθιῆνας, καὶ τὰς σκληρίας διαχέουσα. καὶ μάλιστα τὰς περὶ τοὺς μαστοὺς καὶ τὰ ἐν δακτυλίῳ κονδυλώματα. Λιθαργύρου, δραχμὰς ρ΄. ἀσφάλτου ἴσον. γῆς ἀμπελίτιδος ἴσον. μάννης < κε΄. προπόλεως ἴσον. χαλβάνης < ιβ΄ S. στυπτηρίας σχιστῆς, ῥητίνης τερεβινθίνης ἴσον. ἴειδος < ϛ΄. χαλκίτεως < ζ΄ S. κηκῖδος < η΄. σμύρνης ἴσον. μέλιτος κοτύλην α΄. ἐλαίου ὀμοτριβοῦς, κοτύλας ϛ΄. ἕψε τὴν λιθάργυρον καὶ τὴν ἄσφαλτον καὶ τὴν γῆν μετὰ τοῦ ἐλαίου κινῶν σπάθῃ δαδίνῃ. ὅταν δὲ συστῇ, ἀπόδος τὴν πρόπολιν καὶ τὴν ῥητίνην καὶ τὴν χαλβάνην. ἔστω δὲ ταῦτα ἐν τῷ μέλιτι προηψημένα. καὶ μιγέντων τούτων εὐθέως, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν ἔμπασσε τὰ ξηρά.

Ταῦτα γράψαντος τοῦ Ἡρακλείδου, ἐν τοῖς πρὸς Ἀντιοχίδα, θαυμάζω πῶς ἔνιοι τῶν μετ' αὐτὸν, οὐκ ἐφύλαξαν αὐτοῦ τὴν γραφήν. ὁ μὲν οὖν Ἥρας ἠκολουθηκέναι πάντη φαίνεται τῷ Ἡρακλείδῃ πλὴν ἐν τῇ σμύρνῃ, καὶ κηκῖδι. τοῦ γὰρ Ἡρακλείδου βάλλοντος ἑκατέρου τούτων η΄. δραχμὰς, ὁ Ἥρας ἐξέβαλεν ἑκατέρου τούτων. καὶ παρ' Ἀσκληπιάδην δὲ κατὰ τὸ δεύτερον τῶν ἐκτὸς, ἐν τετραπλασίονι τῇ ἀναλογίᾳ πάντα γέγραπται, ὡς πρὸς τὸν Ἥραν μετὰ τοῦ, καὶ κοτύλας ἐλαίου ὀμφακίνου γεγράφθαι ιβ΄. τοῦ Κρίτωνος χόας δύο γεγραφότος. καίτοι πάντα κατὰ τὸ διπλάσιον ἡ σύνθεσις ἔχει αὐτοῦ. διὸ καὶ προσγεγραφέναι μοι δοκοῦσί τινες κοτύλας β΄. ταύτῃ δ' αὐτὸ πάλιν μειζόνως ἐναντιοῦται τῇ τ' ἀληθείᾳ, καὶ τῇ τοῦ Ταραντίνου τε καὶ Ἥρα γραφῇ. ὁ μὲν γὰρ Ἥρας, ρπ΄. δραχμὰς ἔγραψεν εἰς σταθμὸν αὐτῶν, οὐκ εἰς μέτρον τὸ ἔλαιον. ὡς ξ΄. < ἑλκούσης τῆς κοτύλης. καὶ γὰρ ἕλκει ἡ γε ἀττικὴ θ. οὐγκιῶν οὖσα τῶν ἰταλικῶν. ἕλκουσι γὰρ αἱ θ΄. οὐγκίαι ἰταλικαὶ αἱ ἐν τοῖς κατατετμημένοις κέρασιν ἑπτὰ καὶ ἥμισυ οὐγκίας σταθμικὰς, αἵτινες ξ΄. δραχμαὶ γίνονται, τῆς μιᾶς οὐγκίας η΄. δραχμὰς δεχομένης. ὥστε καὶ κατὰ ταύτην συμφωνεῖν τὸν Ἥραν τῷ Ἡρακλείδῃ, τρεῖς βάλλοντα κοτύλας, τοῦ Ἀσκληπιάδου ιβ. γεγραφότος, ἐπειδὴ τετραπλάσια πάντα κατὰ τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ γέγραπται ὁ δ' Ἥρας ἐπειδὴ πολὺς ὄγκος ἐγένετο τοῦ φαρμάκου κατὰ τὴν τοῦ Ταραντίνου γραφὴν, διὰ ταῦτα μοι δοκεῖ τὸ τέταρτον ἁπάντων γράψαι. δεῖ γὰρ ὡς ἔφην ἐν τῇ σμύρνῃ καὶ κηκῖδι βραχὺ παραλλάξαι, καὶ ἄλλων γεγραφότων τὴν ἱκεσίαν ταύτην ἔμπλαστρον. τῷ τε Ταραντίνῳ καὶ τῷ κατ' ἀλήθειαν ὑφ' ἡμῶν κεκριμένῃ, διὰ τῆς ἑψήσεως ἐσκευάσται, σύμφωνοι γεγόνασιν. ὅσοι δ' ἀμελέστερον, ἢ καθ' ἓν μόνον τῶν μιγνυμένων, ἢ καὶ πλείονα φαίνονται διαφωνοῦντες τῷ Ἡρακλείδῃ. διὸ περιττὸν ἔδοξέ μοι μνημονεύειν αὐτῶν. σκευαστέον γὰρ ἐστὶ τὸ φάρμακον, ὡς Ἡρακλείδης ἐκέλευσεν, ἢ ὡς Ἥρας. βραχυτάτη γὰρ ἡ διαφορὰ παρ' αὐτοῖς ἐστί. Ἄλλη τὴν ἱκέσιον Ἡρακλείδης τὴν δὲ φησὶν εἶναι. Ἀσφάλτου δραχμὰς ν. λιθαργύρου < ν΄. ἐλαίου κοτύλας ι΄. ἕψε ἐπὰν δὲ συνίσηται, ἔμβαλλε κηροῦ < ε΄. χαλβάνης < ε΄. σμύρνης, δραχμὰς ε΄.

Κυζικηνὴ τοῦ Ἥρα.

Τῶν ἐνδόξων ἐμπλάστρων ἐστὶ καὶ αὕτη, σχεδὸν ὑπὸ πάντων γεγραμμένη, τὰ πλεῖστα μὲν ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ὁμολογούμενα γραψάντων αὐτῶν, ἐνίοις δὲ καὶ διαφωνησάντων, ὡς ἔσται φανερὸν, ὑπογραψάντων ἡμῶν ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἀξιοῖ συντίθεσθαι. Ἥρας μὲν οὖν οὕτως γράφει περὶ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου κατὰ λέξιν. Κυζικηνὴ ποιοῦσα πρὸς τὰ πρόσφατα τραύματα καὶ παλαιὰ τὰ ὑπόνομα. διαχεῖ μάλιστα τὰς ἐν μαστοῖς σκληρίας, ἐνθλάσματα, ἀνακαθαίρει, πληροῖ, κολλᾷ, ἐπουλοῖ. ποιεῖ καὶ πρὸς καρκινώδεις σκληρίας, λιπούργα, καὶ ἐφ' ὧν οὐκ ἔστι σμιλίῳ χρήσασθαι, ὡς ἐπὶ τραχήλου, κολλυρίῳ χρῶ. καὶ τὰ ἐν ἀπειλῇ πλατύνει ἀποστήματα. φύματα διαχεῖ καὶ τὰ γάγγλια τάς τε συναγωγὰς, ἀκροκορυφοῖ καὶ ῥήσσει. ἀνάγει καὶ βέλη καὶ ὀστᾶ, καὶ σκινδαλάμους. ἐκτινάσσει δ' ἀλύπως καὶ ἐσχάρας. ἐπὶ τῶν ὑπονόμων μεγάλοις δεῖ χρῆσθαι τοῖς σπληνίοις. διαχεῖ καὶ χοιράδας καὶ αἱμορροΐδας ἐπέχει. καὶ ἐπὶ τῶν περὶ κύστιν ἄκρως ποιεῖ. Ἔχει δὲ, λιβανωτοῦ < δ΄. σμύρνης < δ΄. κρόκου < δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς < δ΄. βδελλίου < δ΄. λεπίδος < ιβ΄. χαλκάνθου < δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς < δ΄. στρογγύλης < δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος < δ΄. μίσυος < δ΄. σιδίων ῥοᾶς γλυκείας < δ΄. ἀριστολοχίας < η΄. κηκῖδος ὀμφακίτιδος < η΄. χαλκίτιδος < δ΄. ἰξοῦ δρυίνου < η΄. ὀποπάνακος < η΄. ἰοῦ ξυστοῦ < η΄. ἀκακίας < η΄. ῥόδων ἄνθους < η΄. ἀριστολοχίας < ιϛ΄. κηκῖδος < ιϛ΄. τερμινθίνης μνᾶς α΄. οἱ δὲ ν΄. ὀποῦ μήκωνος < ϛ΄. κηροῦ μνᾶς β΄. οἱ δὲ < δ΄. στέατος μοσχείου τε θεραπευομένου, μνᾶν α΄. οἱ δὲ ρν΄. ὄξους κοινοῦ κοτύλας κ΄

οἴνου εἰς τὰ ξηρά. Ταῦτα γραψάντων περὶ τῆς κυζικηνῆς, τοῦ τε Ἥρα καὶ τοῦ Ἀνδρομάχου, δόξει μέν ποι εἶναι διαφωνία μεγίστη, τοῦ μὲν Ἥρα λιβάνου καὶ κρόκου καὶ σμύρνης καὶ τῶν ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ γεγραμμένων, βάλλοντος δραχμὰς. δ'. τοῦ δὲ Ἀνδρομάχου. η'. ἀλλ' ὅπερ ἤδη καὶ πρόσθεν ἔλεγον ἀναγκαῖον ἡμῖν παραφυλάττειν, τοῦτο καὶ νῦν ἐρῶ, ἐὰν ἅπαντα τὰ ἁπλᾶ φάρμακα, εἰ καὶ διπλάσιά τις ἐμβάλλοι τῶν παρ' ἑτέροις γεγραμμένων, ἡ αὐτὴ συμμετρία γίνεται, καθάπερ εἰ καὶ τριπλάσια πάντα. καὶ νῦν οὖν σχεδὸν ἅπαντα διπλάσια βέβληκεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἁπλᾶ βεβληκότος αὐτὰ τοῦ Ἥρα. διαφωνεῖ δ' οὔτε τῷ ἀλόην ἐμβάλλειν, οὐκ ἐμβεβληκότος αὐτὴν τοῦ Ἥρα. καὶ μέντοι, καὶ πάνακος τῆς ῥίζης. ὁ γὰρ Ἥρας ὀποπάνακος μόνον ἔγραψεν. ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ πάνακα. καλοῦσι δὲ οὕτως συνήθως τὴν ῥίζαν τῆς βοτάνης ἣν ὀνομάζουσι πάνακα. προσεμβέβληκε δὲ καὶ τὸν τῆς μήκωνος ὀπὸν ὁ Ἀνδρόμαχος ἀνωδυνίας εἵνεκεν. ἀκακίαν δὲ καὶ ῥόδων ἄνθος, ὡς στύφοντα. τὴν δὲ ἕψησιν, ὁ μὲν Ἥρας ἔγραψεν ὡς ἔθος αὐτῷ, παραλείπει δὲ ὁ Ἀνδρόμαχος, ὡς καὶ τούτῳ πάλιν ἔθος ἐστὶ σπανιάκις γράφοντι τὴν ἕψησιν. ἐκ μέντοι τοῦ προσθεῖναι ὄξους κοινοῦ κοτύλας β'. οἴνου εἰς τὰ ξηρά, δῆλός ἐστι βουλόμενος λειοῦσθαι τὰ ξηρὰ μετὰ τοῦ οἴνου ἢ τοῦ ὄξους. εἶτα τὰ τηκτὰ τακέντα καταχεῖσθαι τούτῳ. ὁ δὲ Ἥρας, οὔτε ἐμνημόνευσεν ὅλως ὄξους ἢ οἴνου. καὶ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑψήσεως, οὕτως προσέγραψε. λοιπὸν τὰ ξηρὰ καὶ τὸν ὀποπάνακα ἔμβαλε εἰς τὸν κάκκαβον, καὶ ἐάσας καταψυχῆναι μάλαξον, ἰρίνῳ τὰς χεῖρας μολύνων. ἐγὼ δ' αὐτὴν σκευάζω κατὰ τὸν Ἀνδρομάχου τρόπον ἐν τῇ θυίᾳ λεαίνων τὸν ὀποπάνακα μετὰ τῶν ξηρῶν, εἰ μὲν ἰσχυρότερόν τε καὶ διαφορητικώτερον τὸ φάρμακον ἐθελήσαιμι ποιῆσαι, μιγνὺς ἐν τῇ λειώσει τὸ ὄξος. εἰ δὲ στυπτικώτερον καὶ ἀποκρουστικώτερον, τὸν οἶνον. ὥσπερ γε πάλιν καὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦ οἴνου, ποτὲ μὲν τὸν αὐστηρὸν αἱρούμενος, ποτὲ δὲ, τὸν κιῤῥόν. καὶ ποτὲ μὲν τὸν παλαιὸν, ποτὲ δὲ τὸν μέσον κατὰ τὴν ἡλικίαν. ὁ μὲν γὰρ αὐστηρὸς, καὶ μὴ παλαιὸς, στυπτικώτερος. ὁ δὲ παλαιὸς καὶ μὴ αὐστηρὸς, διαφορητικώτερος.

Κυζικηνὴ ὡς Ἀσκληπιάδης.

Γέγραπται μὲν ἤδη καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἡ ἔμπλαστρος αὕτη, πάνθ' ἑξῆς ὅσα πρὸς κακοήθειαν φάρμακα συμβέβληκεν ἔχειν, ἐν ἐκείνῳ τῷ βιβλίῳ γράψαντός μου. καὶ νῦν δὲ ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς διαφωνεῖ τῷ τε Ἥρα καὶ τῷ Ἀνδρομάχῳ, βέλτιον εἶναι μοι δοκεῖ γράψαι πρὸς λέξιν ἃ κατὰ τὸ τρίτον τῶν ἐκτὸς φαρμάκων ἔγραψεν αὐτῇ λέξει. ἡ δὲ κυζικηνὴ ποιεῖ πρὸς κεχρονισμένας διαθέσεις, καὶ τὰς τῶν νεύρων διακοπάς. λιβανωτοῦ ὡς καλλίστου, κηροῦ, σμύρνης, ἀριστολοχίας, χαλκίτιδος, ἰλλυρικῆς, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὰς. δ'. τερμινθίνης, λιθαργύρου ἀνὰ δραχμὰς. η'. ἐλαίου κοτύλην. α'. πάντα βαλὼν εἰς ἄγγος χαλκοῦν, ἕψε ὕδατι τ' ὄμβρου μαλακῆς, κινῶν ἕως ἂν ἀποσταζόμενον εἰς ὕδωρ ψυχρὸν πάχος ἔχῃ μέλιτος. μετὰ δὲ ταῦτα ἆρε κινῶν. τοῦτο ἐγχρίσας εἰς δερμάτιον ἐπιτίθει καὶ λύε χειμῶνος μὲν μετὰ τὴν ἑβδόμην ἡμέραν, θέρους δὲ μετὰ τὴν πέμπτην.

Ἄλλη ἐκ τῶν Φιλοξένου.

Λιβάνου, σμύρνης, κρόκου, ἰλλυρικῆς, βδελλίου, λεπίδος χαλκοῦ, χαλκάνθου, χαλκίτεως, στυπτηρίας στρογγύλης καὶ σχιστῆς, μίσυος ξενικοῦ, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, προπόλεως, ἰξοῦ δρυΐνου, ὀποπάνακος, σιδίων μεμυκότων, ἀνὰ δραχμὰς. δ'. ἀριστολοχίας, δραχμὰς. η'. κηροῦ, στέατος ταυρείου, ἀνὰ δραχμὰς. ρ'. ὁ μνᾶν ὑπέγραψε. ῥητίνης τερεβινθίνης, δραχμὰς. ιε'. ὁ τρία τέταρτα ὑπέγραψε. τὴν ῥητίνην βαλὼν εἰς λοπάδα ὀστρακίνην, ἕψε ἕως ἄοσμα γένηται. εἶτα τὸ στέαρ καὶ τὸν κηρὸν κατακνίσας, ἐπέμβαλε καὶ τῆκε. τὰ δὲ ξηρὰ, κόπτε, καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. ἔπειτα καθελὼν ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὰ τηκτὰ, καὶ ποσῶς ἐάσας ψυγῆναι, τούτων κατάπασσε τὰ ξηρὰ, καὶ κίνει ἐπιμελῶς. ἔχειν δὲ δεῖ μετ' ὄξους τετριμμένα σμύρναν, λίβανον, βδέλλιον, ὀποπάνακα. τούτοις ἐπίβαλλε τὰ ἐν τῇ λοπάδι καὶ τρῖβε ὥστε ἐγκρίδας μὴ γενέσθαι. ὅταν δὲ καλῶς ἔχῃ, ἀνελοῦ εἰς πυξίδα ξυλίνην προσεγχρίσας ἰρίνῳ μύρῳ.

Ἡ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν ὡς Ἀνδρόμαχος.

Περὶ ταύτης ὁ Ἀνδρόμαχος κατὰ λέξιν οὕτως γράφει. Ἡ διὰ δυοῖν ἀριστολοχιῶν. Ῥητίνης φρυκτῆς, λίτραν. α'. κηροῦ. λίτραν. α'. πίσσης, λίτραν. α'. κίκεως, ἢ ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην μίαν, κυάθους δύο. ψιμυθίου, οὐγγίας. ϛ'. ἰοῦ οὐγγίας. ϛ'. χαλκάνθου, οὐγγίας. δ'. μάννης, οὐγγίας. ϛ'. ἀριστολοχίας μακρᾶς, οὐγγίας. δ'. καὶ στρογγύλης, οὐγγίας. δ'. ὀρετειάδος, οὐγγίας. ϛ'. ἰλλυρικῆς, οὐγγίας. δ'. κικίδος, οὐγγίας. β'. ὄξους κοτύλην. α'. ἐγὼ πλεῖον. σιδίων, οὐγγίας. β'. λείου σὺν ὄξει τὰ ξηρὰ εἶτα τὰ τηκτά.

Ἡ διὰ δικτάμνου, ὡς Δαμοκράτης.

Εἴρηταί μοι πολλάκις, ὡς οὐ μόνον εἰς μνήμην αἱ ἔμμετροι γραφαὶ χρησιμώτεραι τῶν πεζῇ γεγραμμένων εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν τῆς συμμετρίας τῶν μιγνυμένων ἀκρίβειαν. διὰ τοῦτ' οὖν καὶ νῦν τὴν διὰ δικτάμνου προσέγραψε συμμετρίαν ἀκριβῆ διασώζουσαν ἐν τῇ Δαμοκράτου γραφῇ.

Τῶν περιβοήτων δ' ἔστιν ἐμπλάστρων μία.
Μόνη τ', ἔχουσα κρητικὸν τὸ καλούμενον
Δίκταμνον. ἰᾶται δὲ, τὰς τῶν ἑρπετῶν.
Ἰοβόλων πληγάς τε καὶ τὰ δήγματα.
Πάντων τετραπόδων, κἂν λελυσσηκῇ τινα.
Τετυλωμένα θ' ἕλκη, τάς τε τῶν νεύρων φθοράς.
Μυῶν τε καὶ τῶν ὀστέοις ἐπικειμένων
Χόνδρων, ἐχόντων διὰ βάθους ἤδη φθοράς.
Τά τε περὶ μαστοὺς καὶ φάρυγγα, καὶ ῥάχιν.

Ἕλκη θεραπεύει, κἂν χρόνους πολλοὺς ἔχῃ.
Καὶ πάνθ' ὅσα εἶπον τὴν καλουμένην ποιεῖν αἰγυπτίαν ἔμπροσθεν βραχύ.
Ταύτην ἀγαθὴν σφόδρα οὖσαν, ἔνιοι καὶ μόνην.
Δοκοῦσι πασῶν τῶν καλῶν βελτίονα.
Πολλῶν διὰ πεῖραν οὐκ ἔχοντες φαρμάκων.
Ἔχει δὲ λιθάργυρον δὶς ἑκατὸν δραχμάς·
Λίτρας δ' ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ, τέταρτον.
Τινὲς δὲ κοτύλης φασὶ μᾶλλον τέταρτον.
Δὶς δὲ εἴκοσι πέντε ποντικοῦ κηροῦ δραχμάς.
10 Κολοφωνίας δὲ τῆς καλῆς, κηροῦ διπλάσιον.
Τινὲς δὲ μᾶλλον ταὐτὸ τῆς τερμινθίνης.
Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ, καὶ ἁλὸς ἰνδικῆς·
Χαλκοῦ τε κεκαυμένου, καὶ διφρυγοῦς καλοῦ
Ἑκκαιδέκ' ἥμισυ, δὲ ἑκάστου μίγματος·
Εἴκοσι δραχμὰς δὲ χαλβάνης καὶ δ'.
Μάννης, λιβάνου τε τὰς ἴσας, δὶς ιβ'.
Ἀμμωνιακοῦ δὶς. ε'. καὶ δὶς κ'.
Ἑκκαίδεκα δραχμὰς προπόλεως τῆς ἀττικῆς·
Ἀριστολοχίας τῆς μακρᾶς δὶς ι'. δραχμάς.
20 Δὶς ς'. λεπίδος τοῦ κυπρίνου χαλκοῦ δραχμάς·
Καὶ γεντιανῆς ξηροτάτης ῥίζης, ἴσον.
Τούτοις προσαπόδος πᾶσι δικτάμου πόας·
Ξηρᾶς ἐχούσης ἄνθος ὁλκὰς κ'.
Λείας. λιθάργυρον δὲ μετ' ἐλαίου βαλὼν
Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμίαν πλατύστομον,
Ἕψε πυρὶ κούφῳ καὶ μαλακῷ, κινῶν σπάθῃ.
Ἕως γένηται μέλιτος ἀττικοῦ πάχος.
Ἴσον δὲ καὶ τῆς λεπίδος προσβαλὼν, πάλιν
Ἕψε λαβρότερον εἶτα κιρροῦ γενομένου
30 Τοῦ φαρμάκου, πρόσβαλλε τὸν χαλκὸν καὶ τὸ διφρυγές.
Ποιῶν τ' ἀμόλυντον καὶ πεπηγὸς φάρμακον.
Πρόσβαλλε κηρὸν, τήν τε ῥητίνην ἅμα.
Ὧν συντακέντων, ὅταν ἴδῃς κεκραμμένην
Ἔμπλαστρον, αἴρεις τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός·
Καὶ προσβαλὼν πρόπολεώς τε καὶ τὴν χαλβάνην.
Ἀμμωνιακὸν μάνναν τε καὶ ἅλα, τό τε.
Ψύξας τὸ πυρῶδες καὶ ζέον τοῦ φαρμάκου·
Ἀριστολοχίαν λειοτάτην προσεμπάσεις.
Καὶ γεντιανὴν, τήν τε δίκταμον πόαν.
40 Καὶ προσανακόψας τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον.
Χρῶ, καὶ μανδαλίας ποιῶν, ἔχε
Εἰς ἃς προεῖπον χρώμενος περιστάσεις.

Δαμοκράτους τυεία ἀνεπίδετος. περὶ ἧς αὐτὸς οὕτως ἔγραψε.

Τούτοις ἀκολούθως βούλομαι ἐμπλάστρων φράσαι·
Ἀνεπιδέτων χρήσεις τε καὶ τὰς συνθέσεις.
Ποιοῦσι, πρὸς τὰς μὴ μεγάλας διαιρέσεις.
Καὶ πρὸς τὰ μείζω σαρκὸς αὐτῆς θραύματα·
Τά τ' ἐξ ἐπιπολῆς τῶν τετραπόδων δήγματα.
Αἳ καὶ συνθήνας διαφοροῦσι προσφάτους.
50 Στομοῦσι τε τοὺς ἔχοντας ἤδη καὶ πύον,
Κομιζόμεναί τε τὰς ἐπ' αὐτοῖς ἐσχάρας.
Τάχις ἐπουλώσουσι δίχα χειρουργίας.
Καὶ τῷ μετώπῳ δ' ἐπιτεθεῖσαι, ῥεύματα.
Ὀφθαλμιόντων ῥᾶς ἐφέξουσι μόναι
Τούτου δὲ ἀμείνω τοῦ γένους πρώτην φράσω.
Ἔμπλαστρον, εὐπόριστον, εὔχρουν, δραστικήν·
Καλῶ δὲ τυείαν· λαμβάνει γὰρ πορφύρας

Τὸ χρῶμα τυρίας, αὐγῆς θ' ὃν δεῖ τρόπον.
Σκεύαζε δ' οὕτως. τῆς καλῆς λιθαργύρου
Ἔμβαλλε λίτρας ε΄. καὶ κηροῦ, α΄.
Καὶ πιτυΐνης τρεῖς, τῆς λιπαρᾶς τῆς ἀξύλου.
Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ τοῦ καλοῦ, καὶ χαλβάνης.
Χαλκοῦ κεκαυμένου τε καὶ λεπίδος καλῆς.
Τέσσαρας ἑκάστου μίγματος βάλλ' οὐγγίας.
Λιπαροῦ δ' ἐλαίου, ε΄ λίτρας καὶ μίαν.
Ἕψε δὲ τὴν ἔμπλαστρον οὕτως ἐπιμελῶς.
10 Βαλὼν μετ' ἐλαίου λειοτάτην λιθάργυρον.
Εἰς κεραμέαν μείζω τε καὶ καινὴν χύτραν,
Διάτριβε χερσίν. εἶτα κίνει καὶ σπάθῃ.
Ἕψε δ' ἐπὶ λαύρας καὶ διηνεκοῦς φλογός.
Ὅταν δὲ μέλιτος λαμβάνῃ τὴν σύστασιν,
Ἰόν τε καὶ τὴν λεπίδα προσβαλὼν, ἄφες
Ἕψεσθαι ἐφ' ἱκανόν. εἶτα χαλκὸν πρόσβαλε
Πάλιν τ' ἀφεὶς ἐπὶ ταχὺν ἕψεσθαι χρόνον,
Ἀποχέων ὀλίγον ἀπὸ τῆς χύτρας τοῦ φαρμάκου,
Ψύξας τ' ἀνάτριψον χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις.
20 Εὔχρουν δ' ἰδὼν καὶ σκληρὸν, οὕτως πρόσβαλε
Τὴν πιτυΐνην καὶ κηρόν. εἶθ' ἡνωμένων
Πάντων ἐπιμελῶς πάλιν ἀπόσταξον βραχύ.
Κἂν μὲν βλέπῃς εὔχρουν τε καὶ κεκραμένην,
Ἆρον παραχρῆμα τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς
Καὶ χαλβάνην πρόσβαλλε, προμεμαλαγμένην.
Ἂν δ' ᾖ παρὰ πολὺ σκληρότερον τὸ φάρμακον,
Ἔλαιον αὐτῷ πρόσβαλεις εὐκρασίαν
Οὕτω καθεψῶν. εἶτ' εἰς ἕτερον ἀγγεῖον
Ψύχων, μάλαξον χερσίν. οὕτως δ' ἀποτίθου.

30 Περὶ τροχίσκων Ἀσκληπιάδου.

Ὥσπερ δ' ἐμπλάστρους ἀπὸ τῆς χρόας, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς κατὰ δύναμιν ἐπαγγελίας ὠνόμαζον ἔνιοι τῶν ἰατρῶν μηλίνας, καὶ λευκὰς, καὶ φαιὰς, καὶ κιῤῥὰς, οὕτως ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ἀνάπλασιν σχήματος, ὀνομάζουσι τροχίσκους, οὐ πρὸς ἓν πάθος, ἀλλὰ πρὸς πάνυ πολλὰ διαφέροντας. ἀκολουθήσαντες οὖν αὐτοῖς καὶ ἡμεῖς, ἐφεξῆς γράψομεν πάντας τούς γε δοκίμους, εἴτε κυκλίσκους, εἴτε τροχίσκους, ἑκατέρως ἂν αὐτοὺς ὀνομάζωσι. καλῶς δὲ ποιοῦντες ἐφ' ἑκάστου τὴν ἐπαγγελίαν προέγραψαν. καὶ μάλιστα ὁ Ἀσκληπιάδης οὗ καὶ πρώτου τὰ τρίτου πρὸς τὰ ἐκτὸς γεγραμμένα φάρμακα, παραθήσομαι. Τροχίσκοι Ἀσκληπιάδου. Τροχίσκοι, κατὰ τὸ πολύχρυσοι. Ἀρειστάρχου Ταρσέως. Ποιεῖ πρὸς ἕλκη πρόσφατα καὶ παλαιά. ποιεῖ καὶ πρὸς τερηδόνας, κηρία, ποιεῖ πρὸς σύριγγας. ὦτα πυῤῥέοντα. ὀστᾶ ἐφθορότα, ποιεῖ πρὸς νομὰς, καταστέλλει πᾶσαν ὑπεροχὴν, αἴρει πτερύγια, ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ τὴν ἕδραν διαθέσεις, πρὸς ἐζάνας, φαγεδαίνας, κονδυλώματα, ποιεῖ
40 πρὸς τὰ κεχρονισμένα καὶ δυσαλθῆ, ποιεῖ ἀρχομένοις φθισικοῖς, σπληνικοῖς, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ὁλκῆς τριώβολον διδόμενος, μετὰ τοῦ οἰκείου πόματος. ὠφελεῖ καὶ συναγχικοὺς, καὶ τὰς τῶν οὔλων νομὰς, καὶ καθόλου ἐστὶν εὔθετος, πρὸς τὰς τῶν ἐκτὸς καὶ τῶν ἐντὸς διαθέσεις. Σμύρνης δραχμὰς ς. κρόκου δραχμὰς γ΄. κροκομάγματος δραχμὰς γ΄. κυτίνων δραχμὰς ς΄. χαλκάνθου, δραχμὰς ς. στυπτηρίας χλωρᾶς δραχμὰς ς. ἀλόης, δραχμὰς ς΄. οἴνῳ Φαλερίνῳ, ἀναλάμβανε, καὶ ποίει τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ἀνίει καταλλήλως ὑγρῷ πρὸς τὰς ὑποκειμένας διαθέσεις. Ὁ τοῦ Νεαπολίτου. Σμύρνης, δραχμὰς ς΄. λιβάνου, δραχμὰς ς΄. κηκίδων δραχμὰς η΄. λυκίου, δραχμὰς η΄. στυπτηρίας δραχμὰς η. κροκομάγματος, δραχμὰς η. ἀλόης δραχμὰς η΄. κυτίνων, δραχμὰς ιβ΄. χαλκοῦ, δραχμὰς η΄. οἴνῳ Φαλερίνῳ.

Ἀνδρώνιος ἐπιγεγραμμένος. Κυτίνων ∠ ι΄. σχιστῆς ∠ δ΄. χαλκάνθου ∠ ιβ΄. σμύρνης ∠ δ΄. λιβάνου ∠ η΄. ἀριστολοχίας ∠ η΄. κηκίδων ∠ η΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ δ΄. λιβάνου ∠ δ΄. σχιστῆς ∠ δ΄. χαλ-
50 κάνθους ∠ β΄. σμύρνης ∠ δ΄. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. Πολυείδου σφραγίς. σιδίων ∠ ς΄. σμύρνης ∠ η΄. στυπτηρίας σχιστῆς ∠ ε΄. λιβάνου ∠ δ΄. χαλκάνθου ∠ γ΄. χολῆς ταυρείας ∠ ς΄. οἴνῳ γλυκεῖ ἀναλάμβανε. Ἡ κορακίνη σφραγίς. ποιεῖ πρὸς παρισθμίων φλεγμονὰς, καὶ κεχαλασμένας κιονίδας. οὖλα μυδῶντα. ποιεῖ πρὸς νομάς. ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ τὴν ἕδραν διαθέσεις. καὶ σύριγγας ἐκτυλοῖ. Ἀριστολοχίας κρητικῆς, στρογγύλης, κυτίνων, χαλκίτεως ὀπτῆς, λιβάνου, σμύρνης, χαλκάνθου, κροκομάγματος, ἀλόης ἰνδικῆς, χολῆς ταυρείας, ἀνὰ δραχμὰς η΄. γλυκέος τὸ αὔταρκες. Τροχίσκος πρὸς νομάς. Βράθυος ∠ δ΄. σμύρνης ∠ γ΄. σώρεως ∠ β΄. κυπέρου ∠ β΄. χαλκάνθου ∠ β΄. λιβάνου ∠ β΄. οἴνῳ ἀναλάμβανε. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἐλαίας φύλλων ∠ β΄. μυρσίνης ξηρᾶς ∠ δ΄. ὄρχεως βοτάνης ∠ δ΄. ἀρσενικοῦ ∠ α΄. σμύρνης ∠ δ΄. Ἐκ τῶν Ἡρακλείδου. Ὄρχεως ∠ β΄. ἀρσενικοῦ ∠ δ΄. κηκίδων ∠ η΄. λεπίδος ∠ ς΄. σώρεως,

ρεως ∠ κʹ. σμύρνης ∠ βʹ. λιβάνου ∠ βʹ. ἀκακίας χυλίσματος ∠ βʹ. οἴνῳ ἀναλάμβανε. Ὁ διὰ τῶν
φυτῶν ἐπιγραφόμενος. Σιδίων, δραχμὰς κʹ. μυρσίνης φύλλων, δραχμὰς κʹ. καρύων λεπυρίων ξηρῶν,
∠ κʹ. ἀκάνθης καρποῦ, δραχμὰς κʹ. κηκίδων, ∠ δʹ. ἁλῶν ὀρυκτῶν, δραχμὰς κʹ. ἅπαντα θραύεται, σὺν τῷ
ὄξει φυρᾶται. καὶ βάλλεται εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν. εἶτα ὀπτᾶται. καὶ λεαίνεται μετὰ ὄξους. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ,
ἐπίβαλλε σμύρνης ∠ δʹ. λιβάνου, δραχμὰς βʹ. καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἡ χρῆσις μετὰ ὄξους. Παρὰ τοῦ
ῥεντίου ἐπιγράφεται στυπτηρική. ποιεῖ πρὸς πᾶσαν νομὴν. καὶ τὰς περὶ δακτύλιον διαθέσεις. Σανδαρά-
χης, μίσυος, χαλκάνθου, στυπτηρίας σχιστῆς, ἀνὰ δραχμὰς δύο. σμύρνης, λεπίδος χαλκοῦ, ἀλόης, χαλκίτεως
ἀνὰ δραχμὰς γʹ. κυτίνων ῥοᾶς, ῥόδων ἄνθους, κηκίδων, ἀνὰ ∠ δʹ. ἀκακίας χυλοῦ ∠ κʹ. σιδίων ῥοᾶς ∠ κʹ.
ἀναλάμβανε μύρτων ἀφεψήματι, εἰς τὸ ἥμισυ ἀφεψημένων. Τροχίσκος πρὸς ἑρπηστικὰ. Ἀρείου πρὸς ἑρπη-
10 τας. Γῆς κιμωλίας, δραχμὰς κʹ. μίσυος ὀπτοῦ ιϛʹ. μίλτου σινωπίδος, ∠ γʹ. τρίβε ἕκαστον κατ' ἰδίαν
μετὰ ὕδατος. εἶθ' ὁμοῦ μίξας ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἡ χρῆσις δι' ὄξους. Ἄλλος ὁ δι' ὀριγάνου. Ὀριγάνου,
∠ βʹ. ἐλαίας φύλλων, δραχμὰς βʹ. ἀκακίας, ∠ βʹ. χαλκάνθου, ∠ βʹ. ἁλὸς σπανοῦ, ∠ βʹ. ὄξει
ἀναλάμβανε. Ἐκ τῶν Λαργου φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Λιθαργύρου ἢ ψιμυθίου, ∠ λκʹ. στυπτηρίας
σχιστῆς, ∠ ιβʹ. ἀκακίας ∠ κʹ. κρόκου, λιβάνου, διφρυγοῦς, ὀπίου, ἀνὰ ∠ βʹ. τρίβε μετὰ ὕδατος. Ἄλλο σφό-
δρα γενναῖον. Στυπτηρίας, στρογγύλης, χαλκίτεως μελαντηρίας, ἢ σώρεως, ἀνὰ, δραχμὰς βʹ. μίσυος, σιδί-
ων, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. ἀσβέστου ∠ ιϛʹ. ὄξους, ξέστην αʹ. ἕψε τὰ σίδια μετ' ὄξους. καὶ ὅταν διαλυθῇ, τρίβε μετὰ
τῆς ἀκακίας, καὶ τοῖς λοιποῖς ἐπίβαλλε. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἡ χρῆσις δι' ὕδατος. Ὡς
Θρέπτος πρὸς ἑρπηστικὰ καὶ ὅπου νομὴν δεῖ στῆσαι. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐν στόματι διαθέσεις. πρὸς ὦτα πυοῤῥο-
οῦντα. πρὸς ἐξανθήματα. σαρκῶν ἐπαναστάσεις. καὶ τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἕλκη, πρὸς τὰς περὶ τὴν ἕδραν διαθέ-
20 σεις. Σιδίων, ∠ ιʹ. κηκίδος ὀμφακίτιδος ∠ κʹ. ἀριστολοχίας ∠ κʹ. ἀλόης ∠ δʹ. σμύρνης ∠ κʹ.
σχιστῆς, δραχμὰς βʹ. λιβάνου, δραχμὰς δʹ. χαλκάνθου, δραχμὰς δʹ. ἀναλάμβανε γλυκεῖ.

Τροχίσκοι κιῤῥοὶ Ἱέρακος Θηβαίου, ἢ διὰ τῆς ἁλικακκάβου.

Π οιεῖ πρὸς ψύδρακας, ἐπινυκτίδας. τὰ ἐν μυκτῆρσιν ἕλκη. ποιεῖ πρὸς ῥαγάδας, καὶ ὅσα βούλει χωρὶς ὀδύνης
ἐπουλῶσαι. Ψιμυθίου, λίτραν μίαν. λιθαργύρου, λίτρας ιʹ. στυπτηρίας σχιστῆς, ἁλικακκάβου φλοιοῦ,
χαλκάνθου, σινώπιδος ἀνὰ λίτρας ἥμισυ. ὄξει ἀναλάμβανε. Λυκίου καθηγητοῦ. φάρμακον ἐπιτετευγμέ-
νον. Στυπτηρίας, ἰοῦ κορινθίου, μίλτου σινώπιδος κοτύλης μέτρῳ τὸ ἴσον. ἀναλάμβανε ὄξει. Ἐκ τῶν Ἀρείου.
πρὸς χώρας νεμομένας. ἑρπηστικὰ. σαρκῶν ὑπεροχὰς. πτερύγια. ὦτα πυοῤῥοοῦντα. ἕλκη δυσαλθῆ. ποιεῖ
πρὸς ῥαγάδας. κονδυλώματα. σχιστῆς, μίλτου σινώπιδος, ἰοῦ ξυστοῦ. κόμεως, κηκίδων κυτίνων ἑκάστου τὸ ἴσον.
ὄξει ἀναλάμβανε. Ὡς δὲ Μάγνος ὁ Φιλαδελφεύς. πρὸς τὰς εἰρημένας διαθέσεις ἐχρήσατο, σχιστῆς στυπτη-
30 ρίας. ἰοῦ, κορινθίου, χαλκίτεως, μίλτου σινωπίδος κυάθου μέτρῳ τὸ ἴσον ὄξει ἀναλάμβανε. Πρὸς ἐρυσιπέ-
λατα τροχίσκος. Κρόκου, δραχμὴν αʹ. ὀπίου, δραχμὴν αʹ. ψιμυθίου, δραχμὰς βʹ. γλυκεῖ ἀναλάμβα-
νε. ἐν ἄλλοις ἔχει γλαυκίου, δραχμὰς κʹ. Ἀνδρομάχου κροκώδης. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. Λιθαργύ-
ρου ∠ δʹ. τουτέστιν οὐγγίας ϛʹ. ψιμυθίου, οὐγγίας δʹ. θείου ἀπύρου οὐγγίαν αʹ. κρόκου, ὀπίου, ἀνὰ οὐγγίαν αʹ.
χυλῷ στρύχνου ἀναλάμβανε. ἐπὶ τῆς χρήσεως ἀνίει γλυκεῖ. Γαΐου Νεαπολίτου. Ψιμυθίου, ἀκακίας,
γλαυκίου, ὀπίου, ἑκάστου τὸ ἴσον. γλυκεῖ ἀναλάμβανε, κατάχριε συνεχῶς. Ἄλλο. Ψιμυθίου, δραχμὰς
κʹ. ἀκακίας, δραχμὰς κʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς δʹ. κρόκου, δραχμὰς βʹ. ὀπίου, δραχμὰς βʹ.
χυλοῦ πολυγόνου, ἢ σώρεως, ἢ στρύχνου, ἢ κυνογλώσσου. Ἐκ τῶν Ἀγαθίνου. Ψιμυθίου, δραχμὰς ϛʹ. μάννης,
λιβάνου, ἀνὰ δραχμὴν αʹ. κροκομάγματος, δραχμὰς βʹ. θείου ἀπύρου, δραχμὰς βʹ. ὠῶν ἑφθῶν λεκύθων, ∠
ϛʹ. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. Πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα. Μενεσθέως, πρὸς τὰς ἐν δακτυλίῳ ῥαγάδας. ποιεῖ
40 πρὸς νομάς. ἀλόης οὐγγίας ϛ. κρόκου οὐγγίας γʹ. στυπτηρίας σχιστῆς, οὐγγίας γʹ. οἴνῳ ἀναλάμβανε, καὶ ποίει τρο-
χίσκους. Ὡς δὲ Νικόλεως. Στίμμεως, δραχμὰς κʹ. ἀκακίας, δραχμὰς κʹ. ἰοῦ δραχμὴν αʹ. ὀπίου, δραχμὰς γʹ.
σμύρνης, ∠ δʹ. κόμεως ∠ δʹ. οἴνῳ ἀνάπλασσε. Ἐκ τῶν Μάγνου. πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα. ἵστησι
νομάς. Ἀλόης, ∠ κʹ. ἀκακίας, ∠ δʹ. κηκίδος, ∠ βʹ. κρόκου, ∠ βʹ. λιβάνου, δραχμὴν αʹ. σμύρ-
νης, δραχμὴν αʹ. οἴνῳ ἀναλάμβανε. Ὁ διὰ τῶν χυλῶν ἐπιγραφόμενος πρὸς νομὰς καὶ ψωρώδεις διαθέ-
σεις. Λυκίου ἰνδικοῦ, ἀλόης ἰνδικῆς. σμύρνης. χαλκοῦ, στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκάνθου, κυτίνων, λιβάνου, ἀνὰ
∠ δʹ. χυλοῦ μύρτων κοτύλης ἥμισυ. συντίθει καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. Γεφωνίου ἡ ἀρετή. Φάρμα-
κον ἐπιτετευγμένον, πρὸς ῥαγάδας καὶ κονδυλώματα, ἐν ταῖς μεγίσταις περιοδυνίαις. καὶ ταχέως ἀπαλ-
λάττει. Στίμμεως, ἀκακίας μολύβδου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου, ∠ ιϛʹ. σποδοῦ κυπρίας, ἐρείκης καρ-
ποῦ. στυπτηρίας σχιστῆς, λιβάνου, χαλκάνθου, σμύρνης, ὀπίου, ἀνὰ δραχμὰς κʹ. οἴνῳ ἀναλάμβανε καὶ ποίει
50 τροχίσκους. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, ἀνίει γλυκεῖ.

Οἱ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένοι τροχίσκοι ἐν τῷ τῶν ἐκτὸς, τροχίσκος Δαρεῖος ἑδρικός.

Σ τίμμεως, ∠ ιϛʹ. ἀκακίας, ∠ ιϛʹ. οἱ δὲ κʹ. ἰοῦ, ∠ μʹ. ὀποῦ μήκωνος ∠ γʹ. οἱ δὲ, ∠ βʹ. κόμεως ∠
δʹ. σμύρνης. δραχμὴν αʹ. λιβάνου, ∠ γʹ. οἱ δὲ, ∠ . οἶνον, οἱ δὲ, ὕδωρ. Πολύχρηστος, καὶ πυοποιὸς, χα-
λαστικός. Φλοιοῦ λιβάνου ∠ βʹ. λεπίδος χαλκοῦ, ∠ δʹ. σὺν οἴνῳ ἀνάπλασσε. ἀνίει σὺν μέλιτι. Τὸ
Μουσα ἰαφεῖον. Σχιστῆς, ἀλόης, σμύρνης, χαλκάνθου, ἀνὰ ∠ ϛʹ. κρόκου ∠ γʹ. κροκομάγματος ∠ γʹ.
κυτίνων ∠ δʹ. σὺν οἰνομέλιτι ἀναλάμβανε, ἐκ Φαλερίνου οἴνου. Πρὸς ἐρυσιπέλατα ἐκ τοῦ Ἀγαθοκλέους.
Ψιμυθίου ∠ κʹ. στυπτηρίας στρογγύλης ∠ βʹ. κροκομάγματος ∠ βʹ. θείου ἀπύρου ∠ βʹ. λείοις
παραχεῖται στρύχνου χυλὸς, καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους ἐπὶ τῆς χρείας οἴνῳ αὐστηρῷ. Ἰσιδώρου πρὸς νο-

μάς. Οἰσυπηρῶν ἐρίων. ∠. μ'. μολίβδου ῥινίσματος. ∠. ι'. λεπίδος. ∠. ι'. ἀσφάλτου. ∠. ι'. στυπτη-
ρίας σχιστῆς. ∠. ε'. καὶ στρογγύλης. ε'. σιδίων. ∠. ε'. κικίδων. ∠. ε'. μίσυος. ∠. ε'. χαλκίτεως. ∠. ε'. λι-
βάνου. ∠. ε'. σμύρνης. ∠. β'. ἀμόργης, κοτύλας. η'. κικίδος. ∠. η'. σχιστῆς. ∠. δ', ἀλόης. ∠. δ'. σμύρ-
νης. ∠. β'. χαλκάνθου. ∠. β' λιβάνου. ∠. δ'. οἴνῳ ἀναλάμβανε. ἡ χρῆσις οἴνῳ γλυκεῖ. Τροχίσκος δι'
ἁλικακκάβων. Λιθαργύρου, ∠. κδ'. ψιμμυθίου, ∠. ιβ'. ἢ. κδ'. ἁλικακκάβου ῥίζης, ∠. η'. χαλκάνθου,
∠. δ'. σχιστῆς. ∠. δ'. μίλτου, ὥστε χρῶσαι. σὺν ὕδατι ἀναλάμβανε. Τροχίσκος δι' ὀριγάνου. ἐλαίας
φύλλων χλωρῶν. ∠. η'. σιδίων. ∠. ς'. ὀριγάνου. ∠. δ'. ἀκακίας. ∠. ιβ'. χαλκίτεως. ∠. δ'. σχιστῆς,
∠. δ'. μίσυος, ∠. δ'. οἴνου αὐστηροῦ. Τροχίσκος ὁ διὰ τοῦ ῥοῦ. Κικίδος. ∠. γ'. ἀκακίας. ∠. δ'. χαλ-
κάνθου. ∠. ε'. χαλκίτεως, δραχμῆς ἥμισυ. σχιστῆς. ∠. η'. στρογγύλης. ∠. δ'. μίσυος. ∠. γ'. σιδίων. ∠. ε'.
10 λεπίδος, ∠. δ'. σμύρνης, ∠. β'. ἀλόης, ∠. β'. ἀριστολοχίας. ∠. β'. λιβάνου φλοιοῦ, ∠. δ'. ταυρο-
κόλλης. ∠. γ'. ῥοῦ βυρσοδεψικοῦ, χοίνικος τὸ τέταρτον. οἱ δὲ, χοίνικος ἥμισυ. ὄξους κοτύλην. α'. S. εἰς τὸ
ἀποβρέξαι καὶ λεᾶναι τὸν ῥοῦν. Πολυειδὴς σφραγίς. Στυπτηρίας σχιστῆς, ∠. γ'. λιβάνου. ∠. δ'.
σμύρνης. ∠. δ'. ἢ* σμύρνης. ∠. η'. χαλκάνθου, ∠. β'. κυτίνων, ∠. ιβ'. χολῆς ταυρείας. δραχμὰς. ς'.
ἀλόης. δραχμὰς. η'. οἴνῳ αὐστηρῷ ἀναλάμβανε. Τροχίσκος ἀνδρώνιος. κυτίνων, δραχμὰς. ι'. κικίδος
∠. η'. σμύρνης, ∠. δ'. οἱ δὲ, ∠. κη. ἀριστολοχίας, ∠. δ'. χαλκάνθου, ∠. β'. σχιστῆς. ∠. β'. οἱ
δὲ. ∠. δ'. μίσυος κυπρίου, ∠. β'. γλυκεῖ ἀναλάμβανε. χρῶ πρὸς πολλὰ πολυχρήστῳ φαρμάκῳ. Τρο-
χίσκος ἄλλος. Λεπίδος, μίσυος, ἀλόης, ἀνὰ. ∠. β'. ἀριστολοχίας, ∠. η'. σχιστῆς. ∠. δ'. σμύρνης. ∠. β'.
λιβάνου, ∠. δ'. κικίδος, ∠. η'. χαλκάνθου, ∠. β'. σιδίων. ∠. η'. χολῆς ταυρείας. ∠. β'. ὄξει ἀναλάμβα-
νε. Τροχίσκος πρὸς νομὰς Ἰσιδώρου γνωρίμου. Μάννης, λιβάνου, ἀνὰ. ∠. λ'. κυτίνων. ∠. η'. σχιστῆς, ∠. η'.
20 κικίδων. ∠. η'. χαλκάνθου, ἀριστολοχίας, σμύρνης, μίσυος κυπρίου, ἀσβέστου, ἀνὰ. ∠. ι'. ἀκακίας. ∠. η'.
ἀναλάμβανε οἴνῳ, ἢ ὄξει, καὶ λεάνας χρῶ. Τροχίσκος ἄλλος πολύχρηστος. Κικίδος, δραχμὰς. η'. κυτί-
νων, δραχμὰς. ιβ'. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς. η'. ἰοῦ, δραχμὰς. ς'. σχιστῆς, δραχμὰς. η'. χαλκάν-
θου, ἀκακίας, χολῆς ταυρείας, λιβάνου, ἀλόης, λυκίου, σμύρνης, ἀνὰ δραχμὰς. η'. λεῖου τοῖς ὑπὸ κύνα
καύμασι πολλῷ ὄξει. Τροχίσκος Ἀπολλωνίου ἀρχιστράτορος σμίλινος ὡς ἀλκιμίων πολύχρηστος. Ψιμ-
μυθίου, δραχμὰς. ι'. λιθαργύρου, δραχμὰς. ε'. ἀλόης δραχμὰς. ν'. σχιστῆς, δραχμὰς. δ'. λιβάνου, δρα-
χμὰς. δ'. σμύρνης, δραχμὴν. α'. κιμωλίας, δραχμὰς. κε'. ἀναλάμβανε οἴνῳ. χρῶ ἐνίοτε σὺν οἴνῳ καὶ
ῥοδίνῳ. Πρὸς ἐρυσιπέλατα ᾧ χρῶμαι. Λιθαργύρου, λίτρας. ζ'. ψιμμυθίου, δραχμὴν. α'. ὀπίου
οὐγγίας. γ'. θείου ἀπύρου οὐγγίας. γ'. κρόκου, οὐγγίας. γ'. σὺν γλυκεῖ ἀναλάμβανε. χρῶ σὺν γλυκεῖ.

Γλαυκίου πολύχρηστος. Στυπτηρίας ὑγρᾶς, δραχμὰς. ρ'. σμύρνης, δραχμὰς. η'. κρόκου, δραχμὰς.
30 η'. σὺν γλυκεῖ ἀναλάμβανε. Πρὸς ἐρυσιπέλατα καλός. Ἀκακίας. ∠. η'. μίσυος, ∠. δ'. ὀπίου. ∠. β'.
λιβάνου, ∠. δ'. σὺν ὄξει ἀναλάμβανε. ποιεῖ καὶ πρὸς ἕρπητας. Ἄλλος πρὸς τὰ αὐτὰ ποιῶν. Ὀπίου
* ∠. δ'. ἀκακίας, ∠. δ'. διφρυγοῦς. ∠. . σχιστῆς, ∠. δ'. ἀναλάμβανε σὺν ὕδατι. χρῶ σὺν ὄξει. Ἄλλος πρὸς
ἐρυσιπέλατα. Ψιμμυθίου, δραχμὰς. η'. θείου ἀπύρου, ∠. δ'. μηκωνίου, ∠. β'. πηγάνου φύλλων, δρα-
χμὰς. β'. σχιστῆς, δραχμὰς. δ'. κιμωλίας, δραχμὰς. β'. ἀμύλου, δραχμὰς. β'. μέλι καὶ ὄξος. Πρὸς
ἕρπητας ὁ Τιβερίου καίσαρος. Διφρυγοῦς, μηκωνίου, σχιστῆς, ἀκακίας, ἀνὰ οὐγγίας. γ'. ὄξει, ἢ ὕδατι ἀνα-
λαμβάνων χρῶ. Ἡ κερανίτος πολύχρηστος. Ἀρσενικοῦ, ∠. λβ'. κικίδος. ∠. ις'. οἱ δὲ, ∠. η'. στυπτηρί-
ας στρογγύλης. ∠. ς'. χαλκίτεως, δραχμὰς. ς. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. ις'. χαλκάνθου. δραχμὰς. η'. ῥητί-
νης ξηρᾶς δραχμὰς. η'. ὄξους χόας. δ'. λεῖου τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι χαλκῇ θυίᾳ, καὶ δίδου. ἐὰν δὲ μὴ
ἔχῃς θυίαν χαλκῆν λεπίδος βάλλε μνᾶν. α'. ὅ ἐστι. ∠. ρ'. Τροχίσκος Βιθυνὸς καλούμενος κατασκευασμένος ἐν
40 Σικελίᾳ. πρὸς νομὰς σύριγγας πτερύγια σὺν κηρωτῇ διπλῇ πρὸς ἕρπητας, ἐρυσιπέλατα καὶ ἄλλα. σιδίων. ∠.
ς'. κικίδος. ∠. ς'. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. δ'. ἀριστολοχίας. ∠. ς'. χαλκάνθου. ∠. γ'. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. ς'. χαλκί-
τεως. ∠. ς'. μίσυος. ∠. γ'. νίτρου. ∠. β'. λιβάνου, ∠. β'. καδμίας. ∠. ς'. λεπίδος χαλκοῦ, ∠. δ'. χρυσοκόλλης,
∠. β. ὄξους τοῖς ὑπὸ κύνα σκεύαζε. Τροχίσκος πρὸς κονδυλώματα καὶ τὰς ἐν δακτύλῳ φλεγμονὰς καὶ πτε-
ρύγια. Λιβάνου, ἀκακίας, στίμμεως ἑκάστου, ἀνὰ. ∠. β'. ἰοῦ. σμύρνης, ὀπίου, μήκωνος, κόμεως, νάρδου κελτικῆς ἑκά-
στου ἀνὰ. ∠. β'. μετὰ οἴνου αὐστηροῦ λεαίνων περίχριε. Ξηρὰ πολυειδῆ διὰ τῶν προγεγραμμένων δηλούμενα πρὸς τί
ἕκαστον ἁρμόττει. Ταῦτα Ἀνδρομάχου γεγραμμένα κατὰ τὸ τέλος τῶν ἐκτός. Ξηρὸν σηπτὸν ἄδηκτον.
Σανδαράχης, ∠. β'. ἀρσενικοῦ. ∠. β'. ἀσβέστου. ∠. δ'. μάννης, ∠. δ'. λείοις χρῶ. Ἴσχαιμος ᾗ χρῶμαι. Χαλ-
κίτεως μίσυος, μάννης, ἀνὰ. ∠. δ'. οἱ δὲ, δύο, λείοις χρῶ. Ξανθὴ ᾗ χρῶμαι. Χαλκίτεως. ∠. ρ'. χαλκάνθου. ∠.
ν'. μίσυος ὀπτοῦ. ∠. κε'. χαλκοῦ κεκαυμένου, ∠. ιϛ'. S. λείοις χρῶ. Ἴσχαιμος μεγάλη. μίσυος κυπρίου. ∠. ζ'.
50 χαλκάνθου. ∠. ζ'. φλοιοῦ πίτυος. ∠. δ'. μάννης, λιβάνου, ∠. δ'. λεπίδος χαλκοῦ, ∠. δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠.
ιε'. χαλκίτεως. ∠. ιε'. ἀσβέστου. ∠. η'. οἱ δὲ, ∠. μ'. γύψου πεφωσμένου. ∠. δ'. οἱ δὲ, ε'. λείοις χρῶ. Ἴσχαιμος ἀφοδέ.
Χαλκίτεως. ∠. ξ'. μάννης, λιβάνου. ∠. β'. ῥητίνης, τερεβινθίνης φρυκτῆς, ἀνὰ. ∠. δ'. χρῶ λείοις πρὸς αἱμορροΐ-
δας. Ἄλλο ὡς Ἁρποκρᾶς. Σανδαράχης. ∠. β. ἀρσενικοῦ. ∠. δ'. ἀσβέστου. ∠. η'. τροχίσκους ποίει λεαίνων σὺν ὕδα-
τι ἡμέρας. μ'. καὶ οὕτως περίχριε. Πρὸς αἱμορροΐδας ᾗ χρῶμαι. Ἀρσενικοῦ. ∠. η'. σανδαράχης. ∠. η'. ἐλατηρίου.
∠. δ'. θαψίας δραχμὰς. β'. χρυσοκόλλης. ∠. δ'. ἀσβέστου. ∠. δ'. λείοις χρῶ. Ξηρὸν ἐκ τῶν Γάλλου. πολύ-
χρηστον πρὸς πτερύγια. Λιθαργύρου, δραχμὰς. η'. ἰοῦ, δραχμὰς. ι'. λείοις χρῶ. ἐπαινεῖται. Πρὸς πτε-
ρύγια καλή. Χαλκίτεως ἰσχάδων κεκαυμένων. σιδίων ῥοᾶς. λεπίδος χαλκοῦ ἴσον ἑκάστου. ἐπὶ τῆς χρή-
σεως μίσγε μέλι ἑφθὸν. ἐμπλαστρῶδες ποιῶν ἐπίθες. παρ' ἡμέραν λύε τῶν ἐπιδεσμάτων, καὶ μὴ καταπλάττε.

μὴ δὲ

μὴ δὲ καταπάσσων. Ἀνθηρὰ ᾗ χρῶμαι. σανδαράχης, δραχμὰς λβʹ. οἱ δὲ ιϛʹ. σχιστῆς, σμύρνης, μάγματος κρόκου, ἀνὰ δραχμὰς ιϛʹ. ἴρεως, δραχμὰς ιϛʹ. κυπέρου, δραχμὰς ξϛʹ. Ἀνθηρὰ παρὰ Μάγνου. κασσίας, ∠. κδʹ. σχιστῆς, δραχμὰς δʹ. κικίδος, δραχμὰς δʹ. σώρεως, δραχμὰς δʹ. μίσυος, δραχμὰς δʹ. σανδαράχης, δραχμὰς ηʹ. σιδίων, δραχμὴν αʹ. σμύρνης ὀβολοὺς δʹ. κινναμώμου, ὀβολοὺς δʹ. κρόκου, δραχμὰς βʹ. μυρικῆς καρποῦ, δραχμὰς βʹ. λείοις χρῶ. Ξηρὸν κεφαλικόν. ἴρεως, δραχμὰς δʹ. λιβάνου ∠. βʹ. πάνακος ∠. βʹ. ἀριστολοχίας, δραχμὰς βʹ. λείοις χρῶ καὶ πρὸς νομάς. Ἐπουλωτικὸν ξηρόν. ὀστρέων κεκαυμένων, δραχμὰς βʹ. μάννης, δραχμὴν αʹ. καδμείας ὀβολοὺς γʹ. λείοις χρῶ καὶ πρὸς νομάς. Ἄλλο ἐπουλοῦν ξηρόν. Πίτυος φλοιοῦ ∠. ϛʹ. μάννης, δραχμὰς ϛʹ. ἀριστολοχίας, δραχμὰς ϛʹ. κισσήρεως ∠. δʹ. ῥητίνης ∠. δʹ. ἴρεως Ἰλλυρικῆς ∠. ιβʹ. λείοις χρῶ. Ἄλλο ἐπουλωτικὸν καὶ πρὸς κακοήθη. Πίτυος φλοιοῦ ∠. ϛʹ. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου, δραχμὰς δʹ. καδμείας ∠. ηʹ. ψιμμυθίου ∠. δʹ. μάννης ∠. δʹ. ἰοῦ ξυστοῦ ∠. βʹ. λείοις χρῶ. Ἄλλο. κικίδων, δραχμὰς δʹ. ψιμμυθίου ∠. ηʹ. σμύρνης ∠. δʹ. λιθαργύρου ∠. ηʹ. σκωρίας μολίβδου ∠. δʹ. λείοις χρῶ. Τὸ τῆς Μαίας καλόν. πρὸς κονδυλώματα καὶ ῥαγάδας. κικίδος ∠. ηʹ. μολιβδαίνης, δραχμὰς ηʹ. σμύρνης, δραχμὰς δʹ. ψιμμυθίου, δραχμὰς δʹ. λείοις χρῶ. Ὁ νήτωρ εἰς ἅπαντα. ἴρεως δὲ ἀντὶ τῆς μολιβδαίνης λιθαργύρου δύο μοίρας ἔμβαλλε. τῶν λοιπῶν δὲ, ἀνὰ μοῖρας ἕν. Ξηρὸν σηπτὸν λεκανίου ἀρείου. Ἀρσενικοῦ, λίτρας αʹ. ἀσβέστου ∠. βʹ. ἐν ὕδατι τρίβε ἐπὶ ἡμέρας λʹ. ἀλλάσσων δὶς τῆς ἡμέρας τὸ ὕδωρ ἐν ἡλίῳ. εἶτα ἀναξηράνας χρῶ. Ἐγκάθισμα πρὸς αἱμορροΐδας τὸ Φανίου. χαλκάνθου, στυπτηρίας σχιστῆς, χαλκίτεως, μίσυος ὠμοῦ, σανδαράχης, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. λεῖα πάντα ἔχε. ἐπὶ τῆς χρήσεως οὖρον παλαιὸν ταριχηρὸν ἀνδρὸς ἑνὸς μέτρῳ ξέστας βʹ. βάλε εἰς ὀστρακίνην λεκάνην, τοῦ δὲ φαρμάκου, δραχμὰς ιβʹ. προσεγχέον τοῦ οὔρου, ὥστε ἀεὶ τὰς δύο ξέστας τηρεῖσθαι. τούτῳ χρῶ ἐγκαθίζων ἐπὶ ἡμέρας ζʹ. ἐν ταύταις γὰρ ἐνεργεῖ. ὅταν δὲ γλοιῶδες γένηται τῇ ὑποστάθμῃ, μέχρι τὸ δακτύλιον. Ξηρὸν σάρκας ἐπουλοῦν ἄδηκτον ὡς ἀφρόκρεας. Σανδαράχης, χρυσοκόλλης, ἀρσενικοῦ τὸ ἴσον ἑκάστου. καὶ πρὸς κακοήθη ποιεῖ. Πρὸς νομὰς ὁ Ἀσκληπιὸς λεγόμενος. Χαλκίτεως, ἀρσενικοῦ, τὸ ἴσον. ἀσβέστου τὸ διπλοῦν. ἔχει δὲ καὶ σανδαράχης ἴσην πρὸς τὰ ἄλλα. πρὸς τὰ ἐν δακτυλίῳ, στυπτηρίας ὑγρᾶς ἡλίκον κάρυον σὺν μέλιτος κυάθοις δυσὶν ἑψήσας, χρῶ. Ξηρὸν πρὸς νομὰς ᾧ χρῶμαι. Λεπίδος ἀρρενικοῦ, χάρτου κεκαυμένου, μολίβδου κεκαυμένου, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. θείου ἀπύρου, δραχμὰς εʹ. λεάνας χρῶ. Ἄλλως. Λεπίδος, ἀρσενικοῦ, θείου, μολίβδου κεκαυμένου, χαλκοῦ, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. σανδαράχης, δραχμὰς δʹ. ἰοῦ, δραχμὴν αʹ. χάρτου κεκαυμένου, δραχμὰς δʹ. χρῶ σὺν ῥοδίνῳ ἢ μέλιτι. Κρεῖσσον τὸ ὠῶδες πρὸς νομάς. Λεπίδος, δραχμὰς βʹ. ἀρρενικοῦ, δραχμὰς βʹ. σανδαράχης, δραχμὰς βʹ. κικίδος, ∠. δʹ. σμύρνης, δραχμὴν αʹ. λιβάνου, δραχμὴν αʹ. χαλκάνθου, δραχμὰς βʹ. χάρτου κεκαυμένου, δραχμὰς δʹ. λείοις χρῶ. Πρὸς νομὰς Ἀντιπάτρου. Χρυσοκόλλης, οὐγγίας ϛʹ. ἀρρενικοῦ, οὐγγίας ϛʹ. ξηρῷ καὶ σὺν ῥοδίνῳ. Ἄλλο ὡς ἄλκιμον. Ἀρσενικοῦ, δραχμὰς βʹ. λεπίδος, δραχμὰς γʹ. χρυσοκόλλης, δραχμὴν αʹ. ξηρῷ καὶ σὺν ῥοδίνῳ. Ὑδαρὲς ἐπούλου σὺν κηρωτῇ ῥοδίνῃ. Ἄλλο Πουπλίου πρὸς νομάς. Ἀσβέστου, δραχμὰς δʹ. ἀρσενικοῦ, λεπίδος, χαλκίτεως, σανδαράχης, ἀνὰ δραχμὴν αʹ. λείοις χρῶ. ἔνιοι σανδαράχης, δραχμὴν αʹ.

Τὸ διὰ τῶν φυτῶν πρὸς νομὰς καλόν. Σιδίων, χρυσοκόλλης, ἀλόης, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. ἀρρενικοῦ, σανδαράχης, ἀνὰ δραχμὰς βʹ. σχιστῆς δραχμὰς δʹ. χαλκίτεως, δραχμὰς δʹ. σμύρνης ξηρᾶς, δραχμὰς ηʹ. ἐλαίας ξηρᾶς φύλλων, δραχμὰς ηʹ. λείοις χρῶ. Ἄλλο Ἀλκιμίωνος. ὀξυμυρσίνης ∠. ηʹ. σιδίων, δραχμὰς ιβʹ. ἐλαίας φύλλων, δραχμὰς ιβʹ. μύρτων μελάνων, δραχμὰς ιβʹ. καὶ τῶν λεπύρων, δραχμὰς ιβʹ. ἀκανθίνης σποδοῦ, δραχμὰς ηʹ. συκίνης σποδοῦ, δραχμὰς ιϛʹ. ὄρχεως βοτάνης δραχμὰς ηʹ. ξηρῷ σὺν μέλιτι. Τὸ χρυσοῦν ᾧ χρῶμαι. σιδίων, δραχμὰς κεʹ. στυπτηρίας σχιστῆς, δραχμὰς ιʹ. χαλκάνθου, δραχμὰς ηʹ. μίσυος, δραχμὰς ηʹ. λεπίδος, δραχμὰς ιϛʹ. κικίδος δραχμὰς ιεʹ. μελαντηρίας τῆς ἀπὸ ἥλων ἐσκευασμένης, δραχμὰς εʹ. χαλκίτεως, δραχμὰς ηʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς ηʹ. λείοις χρῶ. ἐπὶ πολὺ λεάνας σὺν ὄξει. πρόσφατον πρακτικώτερόν ἐστι πρὸς νομὰς ὡς [illegible]. μεταβλητικόν, πυοποιόν. Ἀφρονίτρου λίτρας βʹ. μέλιτος λίτρας βʹ. φυράσας τὸ ἀφρόνιτρον, τῷ μέλιτι καῦσον. εἶτα λεάνας, πρόσμισγε. ἴρεως Ἰλλυρικῆς, οὐγγίας ϛʹ. λεάνας, χρῶ καὶ σὺν μέλιτι. Ξηρὸν σηπτόν.

Ἀρσενικοῦ, σανδαράχης, ἀνὰ δραχμὰς βʹ. ἀσβέστου, δραχμὰς δʹ. οἱ δὲ γʹ. λείοις χρῶ. Ἄλλο. Ἀσβέστου, ἀρσενικοῦ, χαλκάνθου, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. λέαινε σὺν ὕδατι θερμῷ ἐπὶ πλεῖστον. καὶ ἀναξηράνας, καὶ λεάνας χρῶ. Ξηρὸν σηπτὸν τὸ Μελίτωνος. Ἀρσενικοῦ, σανδαράχης, ἀσβέστου, κισσήρεως, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. τρίβε ἐν ὕδατι ἐπὶ ἡμέρας λʹ. ἀλλασσομένου τοῦ ὕδατος πάσῃ ἡμέρᾳ ξηράνας λείοις χρῶ. Ξηρὸν πρὸς αἱμορροΐδας, ὡς Ἀπολλώνιος Ταρσεὺς γνώριμος, καλόν. Χαλκίτεως κεκαυμένης, λεπίδος, ἀρσενικοῦ κεκαυμένου, χαλκάνθου, ἀνὰ δραχμὰς δʹ. διφρυγοῦς, δραχμὰς βʹ. σώρεως κεκαυμένης, ὀβολοὺς τέσσαρας. λιθαργύρου κεκαυμένης, ὀβολοὺς δʹ. σχιστῆς, δραχμὰς δʹ. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς δʹ. λείοις χρῶ.

Ταῦτα Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα ξηρὰ κατὰ τὸ εʹ τῶν ἐκτὸς, ἃ Μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Ὁ μὲν Ἀνδρόμαχος ἀνέμιξε τὰ κατὰ πάθος ἁρμόττοντα ξηρὰ, τοῖς κατὰ τὰ πεπονθότα. διωρισμένως δ' ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γέγραπται κατὰ τὸ εʹ. ἰδίαις μὲν προγραφαῖς δηλούμενα τὰ κατὰ πάθος, ἰδίαις δὲ καὶ τὰ κατὰ τόπου πεπονθότος. ἀνὰ μὲν γὰρ τόπον γέγραπται πρὸς αὐτοῦ ἐπουλωτικὰ, καὶ τὰ ἐσχαρωτικὰ, καὶ τὰ

πρὸς νομὰς ἁρμόττοντα καὶ ἄνθρακας, καὶ τὰ καλούμενα ἄγχαιμα. μετὰ τόπου δὲ πεπονθότος, ὅσα πρὸς
πολύποδα, καὶ ὀζαίνας, καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας, καὶ τὰς ἐν στόματι νομὰς, καὶ οὖλα πλαδῶντα,
καὶ τὰς ἐπὶ τῶν γενείων ἐχθώδεις ἐπαναστάσεις. καὶ πρὸς παρωνυχίας, καὶ πτερύγια, καὶ πρὸς τὰς ἐν
δακτυλίῳ ῥαγάδας. καὶ πρὸς τὰς αἱμορροΐδας. ἔνια δὲ, καὶ τὴν ὁμωνυμίαν ἔσχηκεν ἀπὸ τοῦ πεπονθότος.
ἁρμόττει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις μορίοις. ὁποῖα καὶ τὰ κεφαλικὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἐστιν, ἁρμόττον-
τα μὲν ἐξαιρέτως ἐν τοῖς ὀστοῖς, δυνάμενα δὲ καὶ τὰς ἐν ὅλῳ τῷ σώματι γιγνομένας ἑλκώσεις σαρκοῦν.
ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς οὐχ ὡς κεφαλῆς ἁρμόττειν, μάλιστα πέφυκεν. ἀμέλει καὶ χωρὶς τοῦ γεγυμνῶσθαι
τὸ ὀστοῦν, οὐδὲν αὐτῶν χρήσιμον· ἀλλ' ἐπὶ τῶν γεγυμνωμένων, ἐπειδὴ τὴν τῶν λιπαινόντων φαρμάκων
χρῆσιν εὐλαβούμεθα, τοῖς ξηροῖς μόνοις χρώμεθα, φεύγοντες τὰ καλούμενα πρὸς τῶν ἰατρῶν ἔμμοτα διὰ
10 μοτῶν ἐγχριομένων προσφερόμενα. καθάπερ δὲ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς γεγυμνωμένων τῶν ὀστῶν, ἡ χρῆσις
αὐτῶν ἐπιτήδειος ἐστι μάλιστα, κατὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὀστῶν τῶν γεγυμνωμένων, εἴτε βρα-
χίων, εἴτε πῆχυς, εἴτε κερκὶς, εἴτε μηρὸς, εἴτε κνήμη τύχοι, διὸ κἀγὼ τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα
ξηρὰ μέλλων ἐφεξῆς γράφειν, εὑρὼν αὐτὸν ἁπάντων πρῶτα γεγραφότα τὰ κεφαλικὰ, καὶ αὐτὸς γράψω
πρῶτα διὰ τὸ μὴ μόνον ἐπὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ γεγυμνωμένων ὀστῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὁμοί-
ως πεπονθότων, ὑπάρχειν αὐτὰ χρήσιμα. δεύτερα δ' ἐπ' αὐτοῖς γράψω τὰ ἐπουλωτικὰ τὰ μεταξὺ πάνθ'
ὑπερβὰς, ὅσα τόπου πεπονθότος ἐφάπτεται. μετὰ δὲ τὰ ἐπουλωτικὰ, τὰ ἐφεξῆς ἅπαντα κατὰ τὴν προει-
ρημένην ἀρτίως τάξιν. ἔνια μέντοι τῶν ξηρῶν τούτων φαρμάκων, διττὴν ἔχει χρῆσιν, ὡς καὶ ξηροῖς αὐτοῖς
δύνασθαι χρῆσθαι, καὶ μιγνυμένοις ἑτέροις τισὶν· ὡς καὶ αὐτὸς Ἀσκληπιάδης ἐπισημαίνεται. Ξηρὰ κε-
φαλικά. Ξηρὸν κεφαλικὸν ᾧ ἐχρήσατο Λεύκιος καθηγητής. ἀφίστησι λεπίδας ἀνάγει ὀστᾶ ἐφθορότα, καὶ
20 τὰ κοῖλα σαρκοῖ. τὸ φάρμακον ἐστὶν ἄλυπες. ἴρεως ἰλλυρικῆς δραχμὰς δ΄. πάνακος, δραχμὰς δ΄. ἀρι-
στολοχίας, δραχμὰς β΄. μάννης, δραχμὰς β΄. ἄλλοι, χωρὶς ἀριστολοχίας. ἅπαντα κόπτε καὶ σῆθε. χρῶ
κατ' ἰδίαν, καὶ μετὰ μέλιτος. Τὸ διὰ τοῦ σιλφίου. τὰ πεπυλωμένα ὑπεκτήκει, καὶ τὰ ῥυπαρὰ, ἀνακα-
θαίρει, καὶ τὰ κοῖλα πληροῖ τῶν ἑλκῶν. τοὺς ὑπολειπομένους χιτωνίσκους ὑπεκτήκει. ῥητίνης πιτυΐ-
νης ξηρᾶς δραχμὰς ιβ΄. *σώρεως ὀπτῆς κατεσβεσμένης οἴνῳ δραχμὰς η΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς, δραχμὰς η΄.
ἀριστολοχίας, δραχμὰς η΄. σιλφίου, δραχμὰς ν΄. χαλκοῦ λεπίδος, δραχμὰς β΄. λιβάνου, δραχμὰς
δ΄. ξηρῷ καὶ μετὰ μέλιτος. ἐν ἄλλαις γραφαῖς σίλφιον οὐκ ἔχει. Τὸ διὰ τῶν ὀρόβων Ξενοκράτους.

Ὀρόβων κιῤῥῶν ἀλεύρου, δραχμὰς η΄. ἰλλυρικῆς, δραχμὰς ι΄. μάννης, δραχμὰς ε΄. ἀριστολοχίας
δραχμὰς ε΄. λεπίδος, δραχμὰς ε΄. λείοις χρῶ καὶ μετὰ μέλιτος. ἐν ἄλλαις γραφαῖς, βρυωνίας ῥίζης,
δραχμὰς η΄. μάννης, δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος δραχμὰς ιβ΄. ἴρεως, δραχμὰς ιβ΄. ὀρόβου, δραχμὰς
30 ι΄. ἀριστολοχίας μακρᾶς, δραχμὰς ιε΄. Τὸ διὰ τῆς σεραπιάδος ἐπιγραφόμενον. ἀφίστησι λεπίδας
καὶ σαρκοποιεῖ. τῶν ἄγαν ἐστὶν ἀναξηραντικῶν. σεραπιάδος τῆς ὄρχεως δραχμὰς η΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς,
δραχμὰς η΄. πρασίου ξηροῦ, δραχμὰς η΄. ὀρόβου ἀλεύρου, δραχμὰς ι΄. ἀριστολοχίας, δραχμὰς ν΄.
ξηρῷ, καὶ μετὰ μέλιτος. Τρύφωνος κεφαλικόν. ἀφίστησι λεπίδας. πίτυος φλοιοῦ, δραχμὰς ϛ΄. λε-
πίδος χαλκοῦ δραχμὰς ϛ΄. κισσήρεως κεκαυμένης, δραχμὰς ϛ΄. μάννης, λιβάνου, ἀριστολοχίας, ἴρεως
ἰλλυρικῆς. ῥητίνης πιτυΐνης, ἀνὰ δραχμὰς δ΄. σμύρνης, ἀλόης ἀνὰ δραχμὰς β΄. ξηρῷ καὶ μετὰ μέλι-
τος. ἐν δὲ ταῖς Ἀθηναίου γραφαῖς, χωρὶς πίτυος φλοιοῦ ἐστὶ τὸ φάρμακον. ἔχει δὲ καὶ κικίδος τὸ ἴσον ἐν
τῷ μαννίνῳ. Ξηρὰ ἐπουλωτικά. Περὶ πάντων ἑλκῶν προσφάτων, παλαιῶν, εὐθεραπεύτων, δυσθερα-
πεύτων, ἔν τε τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου βιβλίοις εἴρηται κατὰ τὸ γ΄ καὶ ε΄. ὑπόμνημα, καὶ κατὰ
ταύτην τὴν πραγματείαν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἐπιδεικνύντος μου τῶν μὲν ἄνευ περιστάσεως ἁπάσης ἑλκῶν
40 κοίλων, τὰ σαρκωτικὰ φάρμακα, δυνάμεως εἶναι ῥυπτικῆς ἀδήκτου. τὰ δ' ἐπουλωτικὰ, ξηραντικώ-
τερα μετὰ τοῦ στύφειν ἀδήκτως, τὰ δὲ καθαιρετικὰ τῶν ὑπερσαρκούντων, θερμὰ καὶ δριμέα. καὶ μέν-
τοι καὶ τίνα κάλλιστα νομίζω τῶν ἐπουλωτικῶν εἶναι, προείρηταί μοι διὰ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου,
καθ' ἣν ἁπάντων παθῶν τῆς ἰάσεως αἱ μέθοδοι δεδήλωνται, καὶ τῶν εἰς ἕλκη διαφερουσῶν ἔμπροσθεν ἐν
τῇ δὲ τῇ νῦν προκειμένῃ. ὁ δ' Ἀσκληπιάδης, ἔγραψε φάρμακα καθάπερ καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος ἐπουλωτι-
κὰ, μὴ προσδιωρισάμενος πότερον ἀπεριστάτων ἑλκῶν, ἢ τῶν ἰδίως δυσεπουλώτων λεγομένων, ἃ διαφέ-
ρει ἀλλήλων ἐλείχθη πλείοσι διαφοραῖς, ἴδιον ἑκάστης ἐχούσης σκοπὸν τῆς θεραπείας. ἔνιοι μέντοι προσ-
γεγράφασιν, ὅτι καὶ πρὸς κακοήθη, ἢ πάλιν, ὅτι πρὸς κονδυλώματα καὶ ῥαγάδας. ὁ δ' Ἀσκληπιάδης
καίτοι μᾶλλον τοῦ Ἀνδρομάχου τοὺς ὁρισμοὺς εἰωθὼς προστιθέναι, παρέλιπεν ἐπὶ τῶν ἐπουλωτικῶν. ἀλλ' ἐξ
ὧν ἐγὼ δεδήλωκα, ἔν τε τῇ θεραπευτικῇ πραγματείᾳ καὶ τῇ νῦν ἐνεστώσῃ, δῆλον ἔσται τοῖς προσέχουσι τὸν
50 νοῦν, ὅπως ἑκάστῳ τῶν γεγραμμένων χρηστέον. Ξηρὰ ἐπουλωτικά. Ἀσκληπιάδου σποδοειδὲς ἐκ τῶν Μά-
γνου. Ἀσβέστου, δραχμὰς ϛ. μάννης λιβάνου, δραχμὰς δ΄. λεπίδος, δραχμὰς δ΄. Ἄλλως. Ἀ-
σβέστου, δραχμὰς ιβ΄. λεπίδος, δραχμὰς δ΄. μάννης, δραχμὰς δ΄. Ὡς δὲ Ἀρχίβιος, λεπίδος, δρα-
χμὰς η΄. καὶ μάννης, δραχμὰς η΄. ἢ δραχμὰς δ΄. ἐν ἄλλαις γραφαῖς, δραχμὰς ὀκτὼ, ἀσβέστου.

Ὡς δὲ Ἡλιόδωρος, ἀσβέστου, ∠. η΄. μάννης λιβάνου, ∠. η΄. λεπίδος, ∠. δ΄. Κιῤῥὸν ἐπουλωτικόν. Μί-
συος ὀπτοῦ, δραχμὰς η΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς ι΄. μάννης, δραχμὰς ϛ΄. λείοις χρῶ. Μάγνου ἐ-
πουλωτικόν. Διφρυγοῦς, δραχμὰς δ΄. λεπίδος, δραχμὰς δ΄. ἰλλυρίδος, δραχμὰς β΄. μάννης, δρα-
χμὰς β΄. λείοις χρῶ. Τὸ διὰ τῆς κισσήρεως. Κισσήρεως ὀπτῆς οἴνῳ κατεσβεσμένης, δραχμὰς η΄. λε-
πίδος, δραχμὰς δ΄. μάννης, δραχμὰς δ΄. ἴρεως, δραχμὰς δ΄. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς, ∠. δ΄. λείοις χρῶ.

ἄλλη

Ἄλλη Πτολεμαίου γνωρίμου. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ δυσαλθῆ. Πίτυος φλοιοῦ, δραχμὰς. ϛ΄. καδμίας ὀπτῆς, δραχμὰς. η΄. λεπίδος, δραχμὰς. δ΄. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου, δραχμὰς. δ΄. μάννης, δραχμὰς. δ΄. λείοις χρῶ. Ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἔχει, μολίβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου, δραχμὰς. δ΄. μολιβδαίνης, δραχμὰς. η΄. Ξηρὰ ἐσχαρωτική. Λέλεκται καὶ περὶ τούτων, ὅτι δριμεῖαι εἰσὶ καὶ καυστικῆς δυνάμεως. ὥστε καὶ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ἐπί τε τῶν δι' ὑπερβάλλουσαν ὑγρότητα καὶ δυσκρασίαν τοῦ πεπονθότος μορίου γίνεται, καὶ διὰ τὰς ἐγγιγνομένας ἐνίοις μορίοις σηπεδόνας. Ἐσχαρωτικὴ Ἀσκληπιάδου. μήλινον Λουκίου καθηγητοῦ ἐσχαρωτικὸν. καὶ τύλων ἐκκοπτικὸν, καταπασσόμενον, καὶ προσαλιβόμενον ἐν πυρῆνι μήλης. ἔστι δὲ καταστατικὸν καὶ τῶν δυσαλθῶν ἐπουλωτικόν. εἴ τις ἐπιλε   χρῆσαι τῷ φαρμάκῳ. τῷ δὲ λεγομένῳ χνοῒ χρώμενος. χαλκίτεως.   δραχμὰς. δ΄. νῆστις σιέλῳ ἀναλάμβανε ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε   τὸ φάρμακον. εἶτα συνάγαγε. καὶ πωμάσας, ἔα μήλινον γενέσθαι καὶ ξη   κούφως περιφορῶν τὸν τρίβεα, ἀναλάμβανε καθὼς προείρηται
                    καλεῖται δ' φάρμακον φαιόν. ἀναλαμβάνεται δὲ ὄξει δριμυτάτῳ   λεαίνεται. Ἐν ἄλλαις γραφαῖς ὥσπερ εὔνομος ὁ Ἀσκληπιάδης ἐχρήσατο   χαλκίτεως, δραχμὰς. ιβ΄. καδμίας, δραχμὰς. ϛ΄. σανδαράχης, δραχμὰς. ϛ΄. ὄξει ἀναλαμβάνεται. Χαλκίτιδος ὀπτῆς, χαλκάνθης ὀπτῆς. καδμίας ὀπτῆς, ἑκάστου τὸ ἴσον. ἀναλάμβανε σιέλῳ. εὔτονον ἐπιγραφόμενον. Χαλκίτεως ὀπτῆς δραχμὰς. η΄. χαλκάνθου, δραχμὰς. η΄. σανδαράχης, δραχμὰς. η΄. καδμίας, δραχμὰς. η΄. ξηρῷ κατάπασσε. Τὸ διὰ δ΄. Χαλκίτεως ὀπτῆς, δραχμὰς. δ΄. μίσυος ὀπτοῦ, δραχμὰς. . διφρυγοῦς, δραχμὰς. δ΄. χρῶ. ἐσχαρωτικὸν σφόδρα γενναῖον. στυπτηρίας σχιστῆς, ∠. ιϛ΄. χαλκάνθου, ∠. ιϛ΄. κικίδων δραχμὰς. ιϛ΄. μίσυος κυπρίου, δραχμὰς. ιϛ΄. σώρεως, δραχμὰς. δ΄. λείοις χρῶ. Ἐπιτετευγμένον ὡς εὔνομος. Μίσυος ξενικοῦ, ∠. ιϛ΄. σώρεως. ∠. ιβ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. β΄. λίθου σχιστοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς. η΄. χαλκάνθου. ∠. δ΄. σανδαράχης. ∠. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς. ∠. δ΄. λείοις χρῶ καταπάσσων καὶ προσαλίβων τῷ πυρῆνι. Πρὸς νομάς. Τὰ σηπεδονώδη τῶν ἑλκῶν, ὅταν ἐπινέμηται τοὺς πέριξ τόπους, ὀνομάζουσιν ἰδίως νομάς. καὶ δῆλον ὅτι τῶν σφοδροτάτων φαρμάκων αἱ τοιαῦται δέονται διαθέσεις. ἀμέλει καὶ καυστηρίοις ἐπ' αὐτῶν χρώμεθα πολλάκις. Πρὸς νομὰς Ἀσκληπιάδου. Λουκίου καθηγητοῦ πρὸς νομάς. Θείου ἀπύρου, δραχμὰς. β΄. ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. β΄. λεπίδος, δραχμὰς. β΄. χαλκοῦ κεκαυμένου, ὥστε χρῶ ξηρῷ. ξηρῷ καὶ μετὰ μέλιτος. Πουπλίου τοῦ καθηγητοῦ. Ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. δ΄. λεπίδος, δραχμὰς. β΄. ἐλατηρίου, δραχμὴν. α΄. χάρτην, ὥστε χρῶσαι. Ὡς δὲ εὔνομος ἐχρήσατο, Ἀρσενικοῦ. ∠. δ΄. λεπίδος δραχμὰς. δ΄. θείου ἀπύρου, δραχμὰς. β΄. ἐλατηρίου ∠. β΄. χάρτου κεκαυμένου ὥστε χρῶσαι. Ἐκ τῶν ἀρείου πρὸς νομάς. ἥτις καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἀνακαθαίρει χωρὶς δήξεως ἀνιεμένη ῥοδίνῳ. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐν μήτρᾳ ἀναβρώσεις. ἔδωκε Θεόδοτος. Ἀρσενικοῦ ∠. δ΄. χάρτου κεκαυμένου, ∠. δ΄. μολίβδου κεκαυμένου, καὶ πεπλυμένου. ∠. δ΄. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. δ΄. ἕκαστον τρίβε κατ' ἰδίαν. εἶθ' ὁμοῦ μίξας, χρῶ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Ὡς δὲ Πτολεμαῖος ἐχρήσατο, μολύβδου κεκαυμένου, ἀρσενικοῦ, λεπίδος, χάρτου κεκαυμένου, ἀνὰ. ∠. δ΄. θείου ἀπύρου. ∠. β΄. λείοις χρῶ. Ὡς δὲ Ἀπελλῆς. Φάρμακον ἐπιτετευγμένον, διὰ χάρτου ἐπιγραφόμενον πρὸς νομάς. οὐ μόνον δὲ ἵστησιν, ἀλλὰ καὶ κωλύει ἀρχομένην. ποιεῖ δὲ καὶ συνδετικὸν ἐγχυματιζόμενον διὰ ῥοδίνου. ἐπειδὰν δέ φησιν ἐγχυματιζόμενον δυσεντερικοῖς, ἀναδάκνηται*, ὕποπτον εἶναι τὴν νομήν. τὰ δὲ τῆς συνθέσεως ἔχει οὕτως. Χάρτου κεκαυμένου μολίβδου κεκαυμένου, καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου, ἀρσενικοῦ, λεπίδος στομώματος ἑκάστου ἴσον. θείου ἀπύρου τὸ ἥμισυ. λείοις ἢ μετὰ μέλιτος, ἢ ῥοδίνου.

Μοσχίωνος πρὸς νομάς. Ἐλατηρίου, δραχμὰς. β΄. χάρτου κεκαυμένου, δραχμὰς. β΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὰς. β΄. ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. δ΄. ἰοῦ σκώληκος δραχμὴν. α΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, δραχμὴν. α΄. λείοις καὶ μετὰ ῥοδίνου. Εὐώδης Λουκίου καθηγητοῦ. Λεπίδος, δραχμὰς. δ΄. κικίδος, δραχμὰς. δ΄. σανδαράχης, δραχμὰς. β΄. ἀρσενικοῦ δραχμὰς. β΄. σμύρνης, δραχμὴν. α΄. χαλκάνθου, δραχμὴν α΄. λιβάνου. ∠. β΄. ἐλατηρίου, δραχμὴν. α΄. χάρτου κεκαυμένου, ὥστε χρῶσαι. Ὡς δὲ ἡμεῖς. Λεπίδος, δραχμὰς. η΄. κικίδος, ∠. η΄. σμύρνης, ∠. η΄. σανδαράχης, ∠. δ΄. ἀρσενικοῦ. ∠. δ΄. ἐλατηρίου, ∠. δ΄. λιβάνου, ∠. γ΄. χαλκάνθου, ∠. γ΄. χάρτου ὥστε χρῶσαι. Ὡς δὲ Πρασίων. Ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. β΄. λεπίδος, δραχμὰς. β΄. χαλκάνθου, δραχμὴν. α΄. κικίδων, δραχμὴν. α΄. χάρτου, δραχμὰς. δ΄. λείοις καὶ μετὰ ῥοδίνου. Ἡρακλείδης δὲ, ταύτην ἔχει τὴν γραφήν. Κικίδων, δραχμὰς. ϛ΄. ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. δ΄. σανδαράχης, δραχμὰς. δ΄. λεπίδος, δραχμὰς. δ΄. λιβάνου, δραχμὰς. γ΄. χαλκάνθου, δραχμὰς. γ΄. σμύρνης μιναίας, δραχμὰς. β΄. χάρτου, δραχμὰς. η΄. Ὡς δὲ Κλεόβουλος. Λεπίδος, δραχμὰς. β΄. σανδαράχης, δραχμὰς. β΄. ἀρσενικοῦ, δραχμὰς. β΄. σμύρνης, δραχμὴν. α΄. λιβάνου δραχμὴν. α΄. Χαλκάνθου, δραχμὴν. α΄. κικίδος. ∠. α΄. χάρτου ὥστε χρῶσαι. Πρὸς ἄνθρακας. Ὁ ἄνθραξ ἕλκος ἐστὶν, ἐσχάραν ταχὺ ποιοῦν μετὰ φλεγμονῆς ἰσχυρᾶς τοῦ πέριξ μορίου παντὸς, ὥστε καὶ πυρετοὺς ἐπιφέρεσθαι σφοδροὺς καὶ κινδυνώδεις ἐσχάτως. ὥστε χρὴ κατ' αὐτῆς μὲν τῆς ἐσχάρας, ἰσχυρὸν τιθέναι φάρμακον. καὶ τούτων γε ὁποῖα πρὸς νομὰς ἁρμόζειν εἴρηται. τὰ δὲ πέριξ καταπλάσσειν καταπλάσμασιν ὁμαλὴν ἔχουσι δύναμιν, ὡς ἀποκρούεσθαι τε καὶ μετρίως ἐμψύχειν καὶ διαφορεῖν. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν καταπλασμάτων ἐν τῇ περὶ τούτων πραγματείᾳ λέλεκται. νυνὶ δὲ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων μνημονεύσωμεν. Πρὸς ἄνθρακας τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου. Ἡ τοῦ μασσαλιώτου. Ταύτην ηὔξηκε πρὸς τὴν δύναμιν, διὰ τὸ τοὺς ἄνθρακας ἐπιπολάζειν, καὶ πολλοὺς ἀφαιρεῖσθαι.

Χρυσοκόλλης δραχμάς. δ΄. νίτρου ὀπτῆς, δραχμάς. δ΄. λίθου ἀσίου, δραχμάς. δ΄. ἀρσενικοῦ, δρα-
χμάς. δ΄. σανδαράχης, δραχμάς. δ΄. μίσυος ὀπτοῦ δραχμάς. δ΄. χαλκίτεως, δραχμάς. δ΄. στυπτηρίας σχιστῆς,
δραχμάς. δ΄. διφρυγοῦς, δραχμάς. δ΄. τρίψαντες καθ᾽ ἓν καὶ ὁμοῦ, ἀποτιθέμεθα εἰς ἀγγεῖον χαλκοῦν κύ-
πριον. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, ἐπιτίθεμεν προαποθλίβοντες τῷ πλάτει τῆς μήλης, ἕως μελανθῇ ὁ ἄνθραξ. εἶτ᾽
ἐπιτίθεμεν ἐπάνω τὴν προγεγραμμένην χλωράν. ἔστι δὲ αὕτη. Λιβάνου, δραχμὴν. α΄. ἰοῦ ξυστοῦ,
δραχμὴν. α΄. λεπίδος χαλκοῦ, δραχμὴν. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς ὀβολοὺς. δ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ὀβο-
λοὺς. δ΄. κηροῦ, δραχμάς. ζ΄. ὀβολοὺς. γ΄. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς, δραχμάς. ιε΄. ἐλαίου παλαιοῦ κο-
τύλην. α΄. τὰ ξηρὰ τρίβε ἐν ἡλίῳ μετὰ ὄξους. τὰ δὲ τηκτὰ, τῆκε καὶ κατέρρα. καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος
χρῶ. παρὰ Δημοσθένει τῷ μασσαλεώτῃ, τῷ τε φάρμακον συντιθέντι ἐλαίου ἔχει κοτύλας. β΄. Ἄπιωνος
10 πρὸς ἄνθρακας. Νίτρου ἐρυθροῦ, ἀρσενικοῦ, σανδαράχης, χαλκίτεως, χαλκάνθου, διφρυγοῦς, ἑκάστου τὸ
ἴσον. ὄξει λειοτριβῶν, καὶ ξηράνας καὶ πάλιν τρίψας χρῶ. Ἀπολλωνίου ὀργανικοῦ. Χρυσοκόλλης
δραχμὴν. α΄. στυπτηρίας σχιστῆς, δραχμὴν. α΄. καὶ στρογγύλης, δραχμὴν. α΄. σανδαράχης, δραχμὴν
α΄. ὤχρας, δραχμὴν. α΄. μίσυος ὁμοῦ δραχμὴν. α΄. χαλκάνθου δραχμὴν. α΄. λείοις χρῶ. Ἡ αἰθί-
ζουσα μάγνου πρὸς σηπεδόνας, νομὰς, ἄνθρακας, πτερύγια, ὦτα πυῤῥοῦντα, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐν τῷ στό-
ματι νομάς. στυπτηρίας σχιστῆς, δραχμάς. η΄. χαλκίτεως, δραχμάς. ϛ΄. σανδαράχης, δραχμάς. γ΄. σιδίων
ῥοᾶς, ξηρῶν δραχμάς. β΄. χαλκάνθου, δραχμὴν. α΄. μίσυος, δραχμάς. β΄. νίτρου, δραχμάς. β΄. ὀμφα-
κίνου ξηροῦ, δραχμάς. β. χρῶ ξηρῷ. καὶ μετὰ μέλιτος. Ἄλλο Διοδώρου. κηκῖδος ὀμφακίτιδος, δραχμάς.
δ΄. μίσυος, δραχμάς. β. χαλκίτεως, δραχμάς. β΄. ἀρσενικοῦ, δραχμάς. β΄. σανδαράχης, δραχμάς.
β΄. στυπτηρίας σχιστῆς. χαλκάνθου. λίθου ἀσίου, διφρυγοῦς, νίτρου ἐρυθροῦ ἀνὰ δραχμὴν. α΄. λείοις κατά-
20 πασσε παραλειπομένως πυρῆνι μήλης. Ἴαμα μὸς ἀσκληπιάδου. Λυκίου καθηγητοῦ φάρμακον ἐπιτε-
τευγμένον. Χαλκίτεως, δραχμάς. ιϛ΄. μάννης, δραχμάς. ιβ΄. τερμινθίνης ὄξει πεφυρμένης. ξηροῖς
καταπάσσε τοὺς αἱμοῤῥαγοῦντας τόπους. Ἐν ἄλλαις εὑρήκαμεν δύο μᾶλλον. χαλκίτεως δραχμάς. η΄. μάν-
νης. ∠. ιϛ΄. τερμινθίνης πεφρυγμένης. ∠. ιϛ΄. Ὡς δὲ Διοσκορίδης ὁ ταρσεὺς, ἔδωκεν Ἀρείῳ τῷ Ἀσκλη-
πιαδείῳ θαυμαστῶς κατέχον τὰς αἱμοῤῥαγίας. Χαλκίτεως, δραχμάς. η΄. μάννης, δραχμάς. ιϛ. ῥητί-
νης ξηρᾶς δραχμάς. η΄. γύψου, δραχμάς. η΄. τὰ μὲν ἄλλα κόπτεται, καὶ σήθεται, καὶ μίγνυται, καὶ ἀ-
ποτίθεται εἰς χαλκῆν πυξίδα. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, ἴσον τοῦ φαρμάκου τῇ γύψῳ μίγνυται. Ἐκ τῶν Ἡ-
ρακλείδου πρὸς αἱμοῤῥοΐδας. Τούτῳ ἐχρήσατο πρὸς τὰς τῶν μυκτήρων αἱμοῤῥαγίας. ἔριον καταβάπτων
καὶ συστρέφων, ὥσπερ ἐλλύχνιον. Σιδίων ὀξείας ῥοιᾶς οὐγγίας. γ΄. στυπτηρίας αἰγυπτίας οὐγγίας.
δ΄. χαλκίτεως οὐγγίαν. α΄. λείοις χρῶ. ἐπὶ δὲ τῶν μυκτήρων ἔριον πληρώσας τοῦ φαρμάκου ἐντί-
30 θει. Ὁ λεγόμενος ἡρακλῆς πρὸς αἱμοῤῥαγίας. τούτῳ ἀντὶ καυτηρίου ἐχρήσατο. ἔστι δὲ
ἐσχαρωτικόν. ποιεῖ καὶ πρὸς πτερύγια. καταστέλλει πᾶσαν ἐξοχὴν, ὅσα ἀνάγει. ἀφίστησι
λεπίδας. Σώρεως, δραχμάς. δ΄. χαλκάνθου, δραχμάς δ΄. χαλκίτεως κε-
καυμένης, δραχμάς. δ΄. λείοις χρῶ. Ἴαμα μὸν ἐπιτετευγμένον. Μί-
συος ξενικοῦ, δραχμάς. ϛ΄. χαλκάνθου, δραχμάς. ϛ΄. πίτυος
φλοιοῦ, δραχμάς. δ΄. χαλκίτεως, δραχμάς. δ΄. μάννης, δρα-
χμάς. κ΄. γύψου, δραχμάς. δ΄. λείοις χρῶ. Ἄλλο.
Λιβάνου, οὐγγίαν. α΄. μίσυος ξενικοῦ, δραχμάς.
δ΄. κηκίδων ὀμφακίτων, δραχμάς. δ΄.
χαλκίτεως, δραχμάς. δ΄. φελλῶν
40 κεκαυμένων, δραχμάς. η΄.
ῥοῦ βυρσοδεψικῆς, δρα-
χμάς. δ΄. λεί-
οις χρῶ.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ. ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ'.

Περὶ τῶν πολυχρήστων φαρμάκων.

Τὰς πολυχρήστους ὀνομαζομένας ἐμπλάστρους, ἐπειδὴ πολλαῖς διαθέσεσιν ἁρμόττουσι, διελόμενος, ἐν μὲν τῷ πρὸ τούτου γράμματι τὰς δυναμένας ἅμα τοῖς ἄλλοις οἷς ἐπαγγέλλονται, καὶ τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν ἰᾶσθαι, συνήθροισα. νυνὶ δ' ἐφ' ἕτερον γένος τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων μεταβήσομαι, πρὸς ἄλλα τε πολλὰ ποιούσης ἑκάστης, καὶ μέντοι καὶ πρὸς τὰ σηπόμενα τῶν μορίων, ἑτέρας ὄντα διαθέσεως ταῦτα τῶν ἰδίως δυσθεραπεύτων ὀνομαζομένων ἑλκῶν. ἐπὶ μὲν γὰρ τούτων ἡ σηπεδὼν ἐπινέμεται, καὶ διὰ τοῦτο καλοῦσι τὰς διαθέσεις ταύτας οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν νομάς, ἐπ' ἐκείνων δὲ περιγέγραπται *καθ' ἓν χωρίον αὐτοῦ σηπεδόνος. ὥς τε καὶ τὰς φαγεδαίνας ὀνομαζομένας, ἀνεσθίειν μὲν τὰ συνεχῆ, χωρὶς μέντοι τοῦ σήπειν αὐτά, καὶ πυρετοὺς ἐπιφέρειν, ὅπερ εἴωθεν ἀκολουθεῖν τοῖς μετὰ σηπεδόνος νομώδεσι. κεφάλαιον δὲ τῆς ἰάσεως ἦν, ἐπὶ μὲν τοῦ προειρημένου γένους τῶν δυσθεραπεύτων ἑλκῶν, ἃ καὶ χειρώνεια καλοῦσιν, εὑρεῖν φάρμακα, καθ' ὅσον οἷόν τε μὴ δάκνοντα μέν, ἰσχυρῶς δὲ ξηραίνοντα. ταυτὶ δὲ τὰ νῦν γραφησόμενα, δακνώδη πάντ' ἐστίν, εἴ τις αὐτοῖς ἀκράτοις ἄνευ τοῦ μιχθῆναι κηρωτῇ χρῷτο. μιγνύμενα δὲ κηρωτῇ, καθῆραι μὲν ἕλκος ῥυπαρὸν καὶ σαρκῶσαι δύναται, καί τινα καὶ διαφορῆσαι σκληρότητα, καὶ τάσιν, οὐ μὴν τὰ δυσθεράπευτά γε ἰᾶσθαι. δηλοῖ δ' αὐτῶν τὴν δύναμιν, τὰ πάθη πρὸς ἃ πεπίστευται παραλαμβάνεσθαι καλῶς. ὃ καὶ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον, καὶ νῦν ὁρῶ. μεμνῆσθαι χρὴ τῶν γεγραμμένων ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, κατὰ μὲν τὰ πρῶτα βιβλία τὴν μέθοδον εἰπόντος μου, καθ' ἣν εὑρίσκονται τῶν φαρμάκων αἱ δυνάμεις, μετὰ τοῦ καὶ γυμνάσασθαι κατ' αὐτὴν ἐπὶ παραδειγμάτων πλειόνων. ἐν δὲ τοῖς ἑξῆς, ἑκάστου κατ' ὄνομα μνημονεύσαντος. ὁ γοῦν ἐκείνων μεμνημένος, εὐκόλως παρακολουθήσει τῷ λογισμῷ τῶν συνθέντων ταυτὶ τὰ φάρμακα τὰ νῦν ἡμῖν προκείμενα. καὶ δηλονότι καὶ αὐτὸς ἕτερα συνθήσει, καθ' ὃν ἂν χρόνον ἀπορῇ τῶν ἤδη προπεπειραμένων. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα συμβαίνει πολλοῖς ἐν ἀποδημίαις, ταῖς τε ἄλλαις, καὶ μάλιστα ταῖς κατὰ πλοῦν, ὅπου γε καὶ κατὰ χώραν μενόντων ἀπώλετο τισὶν ἡ παρασκευὴ τῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν ἐθεράπευον τοὺς δεομένους, ὥσθ' ὑπὸ λύπης αὐτοὺς συντακέντας ἀποθανεῖν. ἄριστον μὲν οὖν ἤδη τοῖς πεῖραν δεδωκόσι φαρμάκοις χρῆσθαι κατὰ τὴν εἰρημένην μέθοδον. εἰ δ' ὡς ἔφην ἀπορήσαιμεν ποτὲ τούτων, ἕξιν ἔχειν αὐτοὺς τοιαύτην, ὡς δύνασθαι συντιθέναι παραπλήσια τοῖς ἤδη δεδωκόσιν ἱκανὴν πεῖραν, ὥσπερ πολλάκις καὶ ἐμὲ ὁρᾶτε πράττοντα κατά γε τὰς ἀποδημίας, καὶ ἄλλως. ἔνια γοῦν τῶν αὐτοσχεδιασθέντων ἐν τοιαύταις περιστάσεσι, βασανισθέντα τῇ πείρᾳ, τῶν ἐνδοξοτάτων οὐδὲν ἐφάνη χείρω. τὴν μὲν γοῦν πρώτην αὐτῶν σύνθεσιν, ἐκ στοχασμοῦ τεχνικοῦ ποιούμεθα. μετὰ ταῦτα δὲ ἀπὸ τῆς πείρας, ἐνίων μὲν φανέντων δοκιμωτάτων, ἐνίων δ' ἀπολειπομένων τοῦ σκοποῦ, δευτέρα πάλιν ἐπανόρθωσις γίνεται. καὶ τρίτη δ' ἐνίοτε πρὸς τὸ τέλειον ἄγουσα τῆς ἐπαγγελίας αὐτά. χωρὶς δὲ τῆς εἰρημένης μεθόδου κατά τε τὰ πρόσθεν ὑπομνήματα, καὶ κατὰ τῆς θεραπευτικῆς πραγματείας, χρήσασθαί τε τοῖς ἔμπροσθεν εἰρημένοις ὀρθῶς, ἀδύνατον, αὐτόν τε συνθεῖναι παραπλησίως ἐκείνοις, ἔτι γε ἀδυνατώτερον. ἤδη τοίνυν ἄρξομαι τῶν τοιούτων ἐμπλάστρων. Τὴν διὰ βοτανῶν γεγράφασιν ἅπαντες σχεδὸν οἱ τὰς ἐνδόξους ἐμπλάστρους ἀθροίσαντες ἐν γραφαῖς βίβλου μιᾶς ἢ πλειόνων, οὐ πολὺ διαφερόμενοι τῇ συμμετρίᾳ τῶν μιγνυμένων φαρμάκων ἁπλῶν. Ἄρξομαι δὴ κἀνταῦθα τῶν τῷ Κρίτωνι γεγραμμένων, πρῶτον μνημονεύων, ἧς Κρίτων ἔγραψεν ἐμπλάστρου ἐν τῷ. δ'. περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων αὐτῇ λέξει. Ἡ διὰ βοτανῶν, ᾗ χρῶμαι ποιεῖ πρὸς καρκινώματα, σηπεδόνας, χοιράδας, εἰς διαπύησιν ἄγουσα καὶ ἐξιποῦσα. λέπρας ἀφίστησι καὶ δοθιῆνας διαλύει. ποδαγρικοῖς ἁρμόζει. πώρους διαλύει. ἡ αὐτὴ κεφαλικὴ ἄνευ ἀναξύσεως, λεπίδας ἀφίσκει. ἀνάγει ὀστᾶ ἐπὶ ποσόν. ἡ αὐτὴ πρὸς τὰ νεότρωτα. πρὸς νομὰς ἔμμοτος. ἀνακαθαίρει. πληροῖ σὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ ἑνὸς μέρους πρὸς δύο κηρωτῆς μέρη, ἐνίοτε δὲ. γ'. ἢ. δ'. μιγνυμένου. σὺν δὲ μυρσίνῃ κηρωτῇ, δυσὶ μέρεσιν ἢ τρισὶν ἐπουλοῖ. Βοτανῶν ἐξ ἀνύδρων τόπων παραθαλασσίων· ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυανοῦν ἄνθος ἐχούσης, δραχμὰς. νϛ'. μήκωνος κερατίτιδος, δραχμὰς. νϛ'. πρασίου, δραχμὰς. νϛ'. ὑοσκυάμου φύλλων ἁπαλῶν. ∠. νϛ'. ταύτας εἰς ὅλμον βαλὼν *ἢ θυίαν τρῖβε. ἐν ἄλλῃ δὲ θυίᾳ, ἔχε λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ, δραχμὰς. κε'. μάννης, δραχμὰς. η'. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς δραχμὰς. ιϛ'. ἁλὸς, δραχμὰς. ιϛ'. σχιστῆς, δραχμὰς. δ'. στρογγύλης, δραχμὰς. δ'. ταῦτα λέαινε ἐν ἡλίῳ, ὥστε γλοιοῦ πάχος ἔχειν σὺν ὄξει. ἔπειτα μίξας τὰς βοτάνας, τρῖβε μέχρις ὅταν καλῶς ἑνωθῇ. εἶτα κηρωτὴν ποίησον. *ἔχε κηροῦ, δραχμὰς. ρ'. οἱ δὲ μνᾶν. α'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β'. ζέσας μίσγε. Ἦρας οὕτως. Τινὲς δὲ τὰς δύο ἀναγαλλίδας βάλλουσι. τινὲς δὲ καὶ χρυσοκόλλης, καὶ γῆς ἐρετριάδος, καὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, καὶ ἀρσενικοῦ, ἰοῦ, ἀνὰ δραχμὰς. δ'. Ἃ δὲ περὶ τῆς ἐμπλάστρου ταύτης Ἀσκληπιάδης γέγραφε, καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτου βιβλίῳ δεδήλωται, παραπλήσιά πως ὄντα τούτοις. διὸ καὶ περιττὸν ἔδοξέ μοι γράφειν αὖθις αὐτά, μέλλοντί γε τὸν κοινὸν λόγον ὑπὲρ αὐτῶν διέρχεσθαι νῦν. ὁ γάρ τοι πρῶτος συνθεὶς τὸ φάρμακον τοῦτο, βοτάναις ἐχρήσατο δριμείαις εἰς τὸ διαφορῆσαι σφοδρῶς τοὺς ἐν τοῖς πεπονθόσι μέρεσι μοχθηροὺς χυμούς, διὰ τοῦτο γοῦν καὶ ἐξ ἀνύδρων καὶ παραθαλασσίων τόπων αὐτὰς κελεύει, ἐναντίαις δ' αὐταῖς ἄλλαις ψυχρᾶς δυνάμεως, ἕνεκα τοῦ παρηγορῆσαι τὸ σφοδρὸν τῶν δριμέων, οἷαί περ εἰσίν, ὅ, τε ὑοσκύαμος καὶ ἡ μήκων. ἔχουσι γάρ τι καὶ

πλατυντικὸν ὀδυνῶν, ναρκώδη ψύξιν ἐντιθεῖσαι τοῖς πλησιάζουσι. νάρκη δὲ μετρίη, ὀδύνης λυτική φησιν Ἱπποκράτης. προσέθηκε δὲ καὶ τῶν μεταλλικῶν, τήν τε λεπίδα τοῦ χαλκοῦ, καὶ τὴν σχιστὴν στυπτηρίαν, ὑπὲρ ὧν ἔμπροσθεν εἶπον, ὅπερ ἑκάτερον τῶν φαρμάκων, ἁρμόττει κακοήθεσιν ἕλκεσιν, ἀλλ' ὅλιν δ' ἐκ τῶν συμφόντων καὶ ξηραινόντων ἀδήκτως φαρμάκων ἔμιξε, καὶ τὴν μανὰν τῶν πιαινόντων τε καὶ παρηγορούντων, καὶ διαπυϊσκόντων, τὴν δὲ πιτυΐνην, ὡς ὕλην εἰς ἐμπλάστρου γένεσιν. ὥσπερ γε καὶ τὸν κηρὸν καὶ τὸ ἔλαιον. ἅμα δὲ τούτῳ συμβαίνει πλατύνεσθαι δι' αὐτῶν τὸ σφοδρὸν τῶν δριμέων φαρμάκων. ἥγε μὴν πιτυΐνη ῥητίνη, καὶ τὸ ξηραίνειν ἔχει, καὶ ὅσωπερ ἂν ξηροτέρα, τοσούτῳ μᾶλλον, ὅταν περ ἀξιοῖ βάλλειν. ἐνίους δέ φησι μεμιχέναι τῷ φαρμάκῳ, καὶ χρυσοκόλλης, καὶ γῆς ἐρετριάδος, ἀμφοτέρων τὰ δυσθεράπευτα τῶν ἑλκῶν ἰωμένων. ἔμπαλιν δὲ τούτοις, ἄλλοι ἀμμωνιακοῦ καὶ τὸ καλούμενον ἀρσενικὸν, ὃ ἐρεθίζειν ἕλκη πέφυκεν ὑπὸ δριμύτητος, ἀλλὰ καὶ τοῖς σηπεδονώδεσιν ἁρμόττει. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς μὲν τὰ χειρώνεια τῶν ἑλκῶν, οὐ πάνυ τι χρήσιμόν ἐστι τὸ προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον. ἐφ' ὧν ἡ σηπεδών τις ὑπάρχει, παῦσαι ταύτην ἐπιτήδειον ἐστι, διαφοροῦν τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἰχῶρας. ἡ δ' αὐτὴ δύναμις τοῦ φαρμάκου, καὶ τὰς χοιράδας ἰᾶται. ἐπεὶ δὲ ῥυπτικά τινα τῶν ἐμβεβλημένων ἐστὶν ἐν αὐτῷ, διὰ τοῦτο καὶ λέπρας καθαίρει. σκοπὸς μὲν γὰρ ἐπὶ τοῦ παθήματος τούτου, τὸ οἷον ἀπολεπίσαι τὸ κατεσκληρυσμένον τοῦ δέρματος. ἐργάζεται δὲ τοῦτο τὰ ὑπερξηραίνοντα, μετὰ τοῦ ῥύπτειν. εἰ μὴ γὰρ εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπανελθεῖν ἡ δύναιτο τοῦ δέρματος ἡ διάθεσις, οὐκ αὖθις τὸ κατεξηρασμένον ὑπερξηραίνειν. ἐπεὶ δ' οὐχ οἷόν τέ ἐστι τὸ ἤδη λεπρῶδες ἰαθῆναι, δεύτερος ἂν εἴη σκοπὸς, ὅσπερ ἐπὶ πάντων τῶν ἀνιάτων ἐστὶ κοινὸς, ἐκκόψαι τοῦ σώματος τὸ ἀνίατον. ἐκκόπτεται δὲ ποτὲ μὲν σιδήρῳ, ποτὲ δὲ πυρὶ, ποτὲ δὲ φαρμάκῳ, ἢ τοῖς καυστικοῖς, ἢ διαφορητικοῖς τε ἅμα καὶ ῥυπτικοῖς, ὁποῖόν ἐστι τὸ προκείμενον νῦν. ὥσπερ οὖν οὗτος ὁ λόγος κοινός ἐστιν ἐπὶ πάσης λέπρας, οὕτως καὶ ὁ περὶ τῆς σαρκώσεως. ἐπεὶ γὰρ ὡς ἐν τῷ τρίτῳ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου δέδεικται τὰ σαρκωτικὰ καλούμενα φάρμακα, δυνάμεως ἐστὶν ἀδήκτου ῥυπτικῆς, ὅσα δὲ τῆς ὕλης ταύτης ἐστὶν, εἰς τουτὶ τὸ νῦν ἡμῖν προκείμενον ἐν τῷ λόγῳ φάρμακον, ἔχει μὲν τὸ ῥυπτικὸν, ἔχει δὲ τὸ ἄδηκτον, διὰ τοῦτο μίγνυμεν αὐτοῖς ὑγρὰν κηρωτὴν, ἐκ κηροῦ καὶ ῥητίνης συγκειμένην τετηκότων ἐν ἐλαίῳ. ὁ μὲν γὰρ κηρὸς καὶ τὸ ἔλαιον, ὥσπερ ἀμβλυντικὰ δριμυτήτων ἐστὶν, οὕτως ἐμπλαστικὰ καὶ διὰ τοῦτο ῥύπου γεννητικά. ἡ ῥητίνη δὲ τὸ ἄδηκτον ἔχουσα, τὸ ἐμπλαστικὸν οὐκ ἔχει, ῥυπτικῆς οὖσα δυνάμεως, ἕλκεσι μὲν ἤδη δακνώδεσι. τοῖς δὲ ἀνελκώτοις, ἀδήκτου. τὴν δ' ἐν τῇ μίξει συμμετρίαν, στοχαστικῶς μὲν πρὸ τῆς πείρας, ἐπιστημονικῶς δὲ κατὰ τὴν πεῖραν εὑρήσομεν ἅμα τῷ γινώσκειν, ὅτι τὸ μὲν καθαρὸν ἕλκος ἀκριβῶς ἀδήκτου δεῖται τοῦ ῥυπτικοῦ. τὸ δὲ ῥυπαρὸν, ἰσχυροτέρου. τούτῳ γὰρ ὁ ῥύπος ἐστὶ πρόβλημα. τὸ καθαρὸν δὲ, γυμνὸν ὁμιλεῖ τῷ ψαύοντι. καὶ μέντοι καὶ τῶν σωμάτων αὐτῶν, τὰ μὲν, αἰσθητικωτέραν ἔχει τὴν οὐσίαν, τὰ δὲ, δυσαισθητικωτέραν, καὶ τὰ μὲν, μαλακωτέραν. τὰ δὲ σκληροτέραν. διὰ τοῦτο οὖν καὶ ὁ Κρίτων ἐπὶ τοῦ προκειμένου φαρμάκου πρὸς ἓν μέρος αὐτοῦ, ποτὲ μὲν δύο μέρη τῆς κηρωτῆς, ἐνίοτε δὲ τρία, ἢ τέτταρα κελεύει μιγνύειν, οὐ μὴν διωρίσατο, ποτὲ μὲν τὰ δύο μέρη, ποτὲ δὲ τὰ πλείω χρὴ μιγνύειν, ὡς τοῦ χρησομένου τῷ φαρμάκῳ, τριβήν τινα ἔχοντος ἤδη κατὰ τὴν τέχνην, καὶ λογίσασθαι δυναμένου, τὰ λεγόμενα νῦν ὑπ' ἐμοῦ. διὰ ῥοδίνου μὲν ἐσκευάσθαι τὴν κηρωτὴν βέλτιον, οὐ μὴν πολλή γε ἡ ὑπεροχὴ κατὰ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑλκῶν ἐστιν, εἰ καὶ δι' ἐλαίου τακείη. τὸ γάρ τοι ῥόδινον ἐπὶ τῶν ἐχόντων τι φλεγμονῶδες, ἄμεινον ἐλαίου. τὰ σαρκωθησόμενα δὲ πάντως ἐστὶν ἀφλέγμαντα. καλῶς δὲ προσεγράψατο ὁ Κρίτων ἐπὶ τῶν ἐπουλώσεως δεομένων ἑλκῶν, διὰ μυρσίνου χρῆναι τὴν κηρωτὴν ἐσκευάσθαι, περί τε τῶν σαρκωτικῶν καὶ τῶν ἐπουλωτικῶν φαρμάκων. ἡ μὲν γὰρ τῆς χρήσεώς τε καὶ συνθέσεως αὐτῶν μέθοδος, ἐν τοῖς τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου γράμμασιν εἴρηται. ἡ δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ μέρος ὑλῶν γυμνασία τῆς νῦν οὔσης πραγματείας κατὰ τὸ μετὰ τοῦτο βιβλίον εἰρήσεται. Ἄλλο ἐφεξῆς τῇδε τῆς αὐτῆς κατὰ γένος δυνάμεως ἔγραψεν ὁ Κρίτων ἔμπλαστρον, αὐτοῖς ὀνόμασιν ὧδε. Σκύλλης, ἀριστολοχίας στρογγύλης, δραχμὰς λ'. οἱ δὲ ∠ ιε'. ἴρεως ∠ λ'. οἱ δὲ ∠ ιε'. πιτυΐνης ξηρᾶς ∠ λ'. οἱ δὲ ∠ ιε'. ἀμμωνιακοῦ ∠ ιε'. σμύρνης ∠ ιε'. στύρακος ∠ ιε'. λεπίδος ἐρυθροῦ χαλκοῦ ∠ ιε'. σκύλλης ὀπτῆς ∠ ρη'. ὄξος δριμύτατον τρίβε ἐπὶ ἡμέρας μ'. τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι. τὴν δὲ λεπίδα πρῶτον καὶ τὸν στύρακα κατ' ὀλίγον ἐξ ἑκατέρου αὐτῶν. εἶτα ἀμμωνιακὸν καὶ χαλκὸν καὶ τὴν σκίλλαν ἐπιβαλὼν, ἵνα κατεργασθῇ, εἶτα τὴν ῥητίνην κατ' ὀλίγον, μετὰ ταῦτα τὴν σμύρναν, εἶθ' ὅταν ταῦτα λεῖα ᾖ, τὰ λοιπὰ ξηρά. ἐκπληρωθεισῶν δὲ τῶν ἡμερῶν, κηρωτὴν ποίει τοιαύτην. Κηροῦ λίτρας ε'. οἱ δὲ ∠ σμ'. τερεβινθίνης λίτραν α'. οἱ δὲ ∠ λ'. ἐλαίου ξέστας β' S. οἱ δὲ κοτύλας ς'. χαλβάνης ∠ λ'. πίσσης ὑγρᾶς ∠ λ'. ἐσχάτην ἀποδίδου τὴν χαλβάνην. εἶτα ψύξας ἀναλάμβανε ἐπιμελῶς. αὕτη μὲν ἡ σύνθεσις τοῦ φαρμάκου. περὶ δὲ τῆς χρήσεως αὐτοῦ τάδε γράφει κατὰ λέξιν ὁ Κρίτων. Ἐν τῇ χρήσει ἀκράτῳ μὲν χρῶ τῷ φαρμάκῳ, ἐπὶ καταγμάτων ἐν κεφαλῇ καὶ συρίγγων, καὶ νομῶν, καὶ ὑπερσαρκωμάτων, καὶ πρὸς ἀνευρυσμὸν στομίων, καὶ πρὸς ἀποφοράν. ἀνειμένην δὲ θέλων αὐτὴν ποιῆσαι, ἵνα γένηται σαρκωτική τε καὶ ἐπουλωτικὴ μέρει ἑνὶ τοῦ φαρμάκου. ιβ'. μέρη πρόσβαλε κηρωτῆς ῥοδίνης. ἐπὶ δὲ τῶν πυρικαύτων ἑνὶ μέρει η'. πρόσβαλε. ταῦτα δὲ περὶ τῆς χρήσεως τοῦ φαρμάκου καλῶς ἔγραψεν ὁ Κρίτων, ὡς δριμεῖ μὲν αὐτῷ καὶ ἀναστομωτικῷ, καὶ διαφορητικῷ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ξηραντικῷ χρησάμενος ἐπὶ συρίγγων καὶ ὑπερσαρκωμάτων, καὶ ἐπὶ σηπεδόνων, τουτέστι νομῶν, καὶ πρὸς ἀνευρυσμὸν στομίων. ὥσπερ ἐστὶν ἐπὶ κόλπων τῶν στενοστόμων. ἐπὶ δὲ τῶν ἐν κεφαλῇ καταγμάτων, ὅταν χωρὶς ἀναβρώσεως ἐπιχειρῶμεν αὐτὰ θεραπεύειν. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα μὴ διασχόντα μέχρι μηνίγγων. ἕνεκα δὲ τοῦ σαρκῶσαι. μιγνὺς τῆς ῥοδίνης κηρωτῆς μέρη ιδ'. μέχρι συνουλώσεως. ἄμεινον δὲ εἰπεῖν μέχρι πληρώσεως τῆς ἐν τοῖς ἕλκεσι κοιλότητος. ἐξ ἀνάγκης γὰρ τὰ νομώδη τῶν ἑλκῶν, ὅπερ ἔφημεν εἶναι ταὐτὸν ἐν τῷ σηπεδονώδει, θεραπευόμενα πρὸς τῶν ἰσχυρῶν φαρμάκων εἰσὶν, ὁποῖον καὶ τὸ

προκείμενον,

προκείμενον, πρῶτον μὲν, ἀπορρύπτει τὰ σηπόμενα μόρια, καὶ κατὰ τοῦτο γίνεται κοῖλα. μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι
τὴν σηπεδόνα, καθάρσεώς τε καὶ πληρώσεως δεῖται. κἀπειδὰν πληρωθῇ, τηνικαῦτα καὶ τῶν ἐπουλούν-
των. αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον, ὅταν μήπω κηρωτῇ μιχθῇ, δριμὺ τυγχάνον οὐ μόνον ἀδύνατόν ἐστι σαρκοῦν, ἀλλὰ καὶ
καθαίρει τὰ ὑπερσαρκοῦντα, καθάπερ αὐτὸς ὁ Κρίτων ἔφη. καὶ τούτου γε μάλιστα μεμνῆσθαι προσήκει λε-
λεγμένου καὶ κατὰ τὴν πρὸ ταύτης ἔμπλαστρον, ἣν διὰ τῶν βοτανῶν ὠνόμασεν, ὅτι πάντα τὰ ἐκ τῶν θερ-
μαινόντων καὶ τῶν ῥυπτικῶν συγκείμενα, κἂν ἰσχυρῶς ᾖ δριμέα κηρωτῇ μιγνύμενα, σαρκωτικὰ γίνεται. τι-
νὲς δὲ ἀγινώσκουσιν αὐτῶν, ὅταν ἤτοι διπλασίαν τὴν κηρωτὴν μίξαντες, ὁρῶσιν ἔτι δάκνουσαν οὕτως, ὡς
μὴ δύνασθαι σαρκοῦν, ὥσπερ ἐπὶ ταύτης ἔχει τῆς ἐμπλάστρου. πολὺ γὰρ οὖσα δριμυτέρα τε καὶ δακνωδεστέ-
ρα τῆς διὰ βοτανῶν, ἄχρηστος εἰς τὰς σαρκώσεις ἐστὶ, κἂν τετραπλάσιον μιχθῇ τῇ κηρωτῇ. συνετοῦ μὲν τοίνυν
10 ἐστὶ χρεία καὶ τετριμμένου περὶ τὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων χρῆσιν, ἐν ἀρχῇ μὲν εὐθέως ἐπινοοῦντος ποσα-
πλάσια δεῖται μίγνυσθαι τῇ κηρωτῇ. μετὰ δὲ τὴν πρώτην χρῆσιν, ἔτι δριμυτέρου τοῦ φαρμάκου φανέντος,
ἢ ὥσπερ σαρκοῦν δύνασθαι, στοχάσασθαι, πόσον ἔτι προσθεῖναι δεῖ τῆς κηρωτῆς, ὥσπερ ἐπὶ τῆς προκειμένης
ὁ Κρίτων ἐποίησε. μὴ γάρ τοι δόκει κατὰ πρῶτον εὐθέως στοχασμὸν εὑρεῖν αὐτὸν, ὡς χρὴ δωδεκαπλάσια μίγνυ-
σθαι τὴν κηρωτὴν, ἀλλ᾽ ὅτι πλείονα μὲν τῆς μιγνυμένης τῇ διὰ τῶν βοτανῶν ἔγνω, τὸ δ᾽ ὅσον πλείονα μετὰ
τὸν πρῶτον στοχασμὸν εὗρεν. εἰ γὰρ ὀκταπλασίου μιχθείσης, ἔτι δακνῶδες ἐφαίνετο, δεκαπλασίως ἐνέμιξεν. ὥσ-
περ γὰρ εἰ καὶ δεκαπλάσιον, ἐπὶ τὴν δωδεκαπλάσιον ἧκεν. ἐπεὶ δ᾽ ὡς ἔφην παρά τε τὸ πλῆθος τοῦ ῥύπου, καὶ
τὴν ὑγρότητα τοῦ ἕλκους, τό, τε εὐαίσθητον καὶ δυσαίσθητον τῶν συμπασχόντων, ἔτι τε τὴν μαλακότητα καὶ
τὴν σκληρότητα τῆς τοῦ σώματος ἕξεως, ὑπαλλάττεσθαι χρὴ τὴν ποσότητα τῆς μιγνυμένης κηρωτῆς, ὅπερ
εἴρηται πολλάκις, ἐννοεῖν ἡμᾶς δεῖ, μεμνημένους, τὴν ποσότητα τῆς χρήσεως ἐν τοῖς τοιούτοις γράφεσθαι. πᾶ-
20 σιν, εὐπετοῦς ἐφ᾽ ἑκάτερα τῆς ἐντεῦθεν ὁδοῦ πρὸς τὰ ἄλλα γιγνομένης ἄχρι τῶν ἄκρων. ἄκρα δὲ λέγω, τὰ πρὸς
ἁπάντων τῶν ὁμογενῶν σκοπῶν συμπληρώματα, περὶ ὧν ἓν εἰπόντες μου παράδειγμα, νῦν ὑμᾶς χρὴ διὰ-
παντὸς αὐτοῦ μεμνημένους, μηκέτι ἀξιοῦν πολλάκις ἀκούειν, ὑπὲρ αὐτοῦ. φημὶ δεῖ σκοποὺς ὁμογενεῖς εἶναι,
μὲν πλείστην μίγνυσθαι τὴν κηρωτὴν, τό, τε καθαρὸν εἶναι καὶ ξηρὸν τὸ ἕλκος, εὐαίσθητόν τε τὸ τοῦ θεραπευομέ-
νου σῶμα καὶ μαλακόν. τοῦ δὲ, ἐλαχίστην ὑγρότητά τε πολλὴν κατὰ τὸ ἕλκος καὶ ῥύπον, καὶ σκληρὸν καὶ δυ-
σαίσθητον τὸ τοῦ κάμνοντος σῶμα. καλῶς μέντοι πᾶσι τοῖς συντιθεῖσιν αὐτὸ διαφορητικοῖς οὖσιν, ἡ τοῦ χαλ-
κοῦ λεπὶς ἐμίχθη, ξηραντικὸν οὖσα φάρμακον, ἔχουσα δ᾽ οὐκ ὀλίγον ἐν αὐτῇ στύψεως. οὐ μόνον δὲ ἐπὶ ταύ-
της τῆς ἐμπλάστρου γινώσκειν ὑμᾶς χρὴ διὰ μίξεως πολλῆς κηρωτῆς σαρκωτικήν τε τὴν ἔμπλαστρον καὶ ἐπου-
λωτικὴν τῶν μὴ κακοήθων ἑλκῶν γινομένην, ἀλλὰ κατὰ τῶν ἄλλων ἁπασῶν, ὅσαι τῆς αὐτῆς εἰσι δυνάμεως.
ἐφεξῆς δ᾽ αὐταῖς ἔγραψεν ὁ Κρίτων, τήν γε δι᾽ ἀκόνης, ᾗ χρῆσθαι φησὶν αὐτὸς. καὶ οὕτως ἐκέλευσε συντιθέναι.
30

Ἡ δι᾽ ἀκόνης.

Ἡ δι᾽ ἀκόνης ἐν χρήσει ἡμῖν οὖσα, ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια πάντα, καὶ ἰδίως πρὸς κεφαλαλγίαν ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐπι-
τιθεμένη, καὶ πρὸς πλευροῦ ἀλγήματα χρόνια πρὸς ποδαγρικοὺς, ἰσχιαδικοὺς, ὤμων πόνους, ὀδονταλγίας,
τοῖς τε τετριμμένοις μέρεσιν ἐντιθεμένη. κατασπᾷ καὶ ἔμμηνα ἐπάνω τοῦ κτενὸς ἐπιτιθεμένη. βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς
τὸν στόμαχον ἀλγοῦσι, καὶ ῥευματιζομένοις, καὶ φλέβα μὴ κρατοῦσιν, ἔστι δὲ καὶ πάγχρηστος χωρὶς κατακαύμα-
τος. καὶ τῶν μὴ ἀνεχομένων δριμέως φαρμάκου. ἁρμόζει καὶ πρὸς σκληρίαν ἥπατος καὶ σπληνός. καὶ πρὸς
χοιράδας, καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς. ἰδίως δὴ χρῆσις ἐπ᾽ αὐτῶν πινέσθω ἡμέραις ἑπτά. ἐὰν δὲ ψυχροὶ ὦσι, πέντε
ὕδατος τὸ μέρος, ἢ ἐλαίου μὴ ἀπτέσθω, ἕως οὗ ψυδρακώσει, καὶ ἰχῶρας ἐπισπάσηται παχεῖς. εἶτα λύσας τῇ
λευκῇ κηρωτῇ, δι᾽ ὕδατος χρῶ, ἐὰν δὲ πρακτικώτερον ἐθέλεις τῇ διὰ πεπέρεως ἀκόνῃ. Κηροῦ, χαλβάνης, τερ-
40 μινθίνης, πιτυΐνης φρυκτῆς, ἐλαίου δαφνείου, ἐλαίου παλαιοῦ, ἀνὰ λίτραν μίαν, λεπίδος χαλκοῦ, λίτραν μίαν.
S. ιού. Γο. ς΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, Γο. α΄. νάπυος ἀδάρκης, οὐγγίαν α΄. θείου. Γο. α΄. ἀβροτόνου, κενταυρείου, χαλ-
κάνθου, ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, λιβάνου, ἁλὸς κοινοῦ, στυπτηρίας στρογγύλης, λιθαργύρου, προπόλεως, κόκκου κνι-
δίου, ἀνὰ οὐγγίας γ΄. πάντα ὁμοῦ κόψας, καὶ σήσας ἀναλάμβανε τοῖς στυπτικοῖς μετὰ τῶν ἐλαιῶν. Αὕτη μὲν
ἡ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου σύνθεσις, οὐ μικρῶς διαφέρουσα τῆς προγεγραμμένης θερμότητι. νάπυ γὰρ ἔ-
χει καὶ ἀδάρκην, θεῖόν τε καὶ κόκκον κνίδειον εἰς τοσοῦτον ἥκοντα θερμότητος, ὡς ἑλκοῦν οἷς ἂν ἐπὶ πλεῖον ὁμι-
λήσῃ. καὶ δάφνινον δὲ τῶν ἱκανῶς θερμαινόντων ἐστί. καὶ μετὰ ταῦτα χάλκανθός τε, καὶ οἱ ἅλες, ἐμάθετε δὲ,
ὅτι καὶ στύψεως ταῦτα μετέχει βραχείας μὲν, οἱ ἅλες. πολλῆς δὲ ὁ χάλκανθος. ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς μίξεως τῶν
στυφόντων φαρμάκων τοῖς διαφορητικοῖς εἴρηται πρόσθεν ἐπὶ τῶν πολυχρήστων ἐμπλάστρων. ὅλως γὰρ οὐ-
δὲν δύναται γενέσθαι πολύχρηστον, εἰ μὴ καὶ τῆς ἐναντίας δυνάμεως, μετέχει. αὕτη γὰρ ἁπλῶς διαφορητι-
50 κὴ δύναμις ἡ μόνη, πρὸς ἓν εἶδος ἁρμόσει παθῶν, ὃ διαφορεῖσθαι προσήκει, αὖ τε στυπτικῆς, πρὸς
ἓν ἕτερον, ἐφ᾽ οὗ τὸ ἐπιρρέον ἀναστέλλειν προσήκει. διὸ τὰ μὲν στύφοντα, τοῖς ἀρχομένοις διὰ ἐπιρροῆς ὑ-
γρῶν γίνεσθαι πάθεσιν, ἁρμόττει. τὰ δὲ διαφοροῦντα χωρὶς τῆς τῶν στυφόντων μίξεως, ἐφ᾽ ὧν σωμά-
των οὐδὲν ἐπιρρεῖν ἔτι δύναται, διὰ τὸ προκεκενῶσθαι. ὡς ἐάν γε περιουσία τις ᾖ χυμῶν, οὐ μόνον διαφορεῖ-
ται τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν ἐν τοῖς πεπονθόσιν, ἀλλὰ καὶ παραγίνεται πρὸς αὐτὰ, τῶν διαφορούντων ἕλκειν
πεφυκότων ὑφ᾽ ἑαυτὰ, καθάπερ τὰ περιεχόμενα καὶ ψαύοντα τῶν ὑγρῶν, οὕτως καὶ τὰ κατὰ βάθος
ὄντα τοῦ σώματος. εὐλόγως δὴ μίγνυται τοῖς διαφορητικοῖς, τά τε σταλτικὰ καὶ ἀποκρουστικὰ προσα-
γορευόμενα, τοῦ μὲν ἐπὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν ἀφικομένου, τῷ λογισμῷ τούτῳ χρησαμένου, τῆς πείρας δὲ
μαρτυρούσης τῷ λογισμῷ. εἰκότως οὖν κατὰ τὸ προκείμενον, καίτοι σκοπὸν ἔχοντος θερμῆναί τε καὶ ξηρᾶ-

να, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ψυδρακὰς ποιοῦν, ἐμίχθη τι καὶ τῶν στυφόντων. ἀλλ' οὐχ ἱκανά γε πρὸς πολλὰ θερμαίνοντα σφοδρῶς φάρμακα, δύο ταῦτα χάλκανθος καὶ ἅλες, ἀλλὰ καὶ λεπὶς χαλκοῦ κατὰ τὸν αὐτὸν ἐμίχθη λογισμὸν, ἥ τε στυπτηρία, διὰ τὸ σφοδρῶς στύφειν, καὶ τοὔνομα λαβοῦσα τοῦτο. Ἄλλη. Ἄλλην ἔμπλαστρον ἔγραψεν ὁ Κρίτων, ἣν ὀνομάζει μεσαίαν, ἑτέρου ὕλης ἔχουσα γένος τῆς προγεγραμμένης καὶ τῆς μελλούσης ὑπ' ἐμοῦ γραφήσεσθαι νῦν ἐφεξῆς, ἣν αὐτὸς ὁ Κρίτων ἀνίκητον ὀνομάζει, συγκειμένην ἐκ διαφόρων τῶν πλείστων φαρμάκων, οὐκ οὔσης τῆς μεσαίας τοιαύτης, ὡς μετὰ ταῦτα δειχθήσεται, κατὰ τὸν οἰκεῖον αὐτῆς καιρόν. καὶ μέντοι καὶ κεφαλικὰς ἄλλας ὀνομάζων, ὧν ἡ καθόλου δύναμις, ὀλίγον ὕστερον εἰρήσεται, γράψας ἐφεξῆς τῇ μεσαίᾳ, τὴν καλουμένην μετὰ ταῦτα ἀνίκητον ὑφ' ἑαυτοῦ γράφει, παραπλησίας δυνάμεως οὖσαν τῇ προγεγραμμένῃ, ἣν δι' ἀκόνης ἐκάλει. ἔχει δὲ ἡ περὶ αὐτῆς λέξις τοῦ Κρίτωνος, ὧδέ πως αὐτοῖς ὀνόμασιν. Ἡ ἀνίκητος ἐν χρήσει ἡμῖν οὖσα. ἔστι δὲ πάγχρηστος. ἀνασπᾶται, ῥήσσει, ἀνακαθαίρει, κολλᾷ, ὀξιποῖ, διὰ σπληνίου καὶ παραθέσεως *σπληνίων. κατ' ἀνιεμένη ἔχουσα πάντοτε πηλὸν, δι' ὀξελαίου, διαχεῖ δὲ καὶ τὰς σκληρὰς, καὶ ταῖς συνολκαῖς τῶν νεύρων βοηθεῖ, ἐπιτιθεμένη χωρὶς ἐμβροχῆς, ἵνα μὴ παραψύχηται. καὶ ἐν μέρει ἀλείμματος, ποιεῖ ἀνιεμένη ὡς ἄκοπος. παύει γοῦν καὶ τοὺς ἐν ἀρχαῖς τῶν νόσων κόπους, καὶ τοὺς ἐξ ἀδήλης αἰτίας. ἔστι δὲ καὶ μάλαγμα ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων ἐν μεγάλοις σπληνίοις ἐπιτιθεμένη. ἔστι δὲ καὶ ἔναιμον κολλητικὴ ἐπειδὰν ῥαφῇ, ἢ ἀγκτηριασθῇ, πλύγματος, ἐκ μόνου ὄξους προσεπιτιθεμένου τῷ σπληνίῳ, θέρους μὲν ψυχροῦ, χειμῶνος δὲ θερμοῦ. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐν τοῖς πέλμασι καὶ πρὸς κόμματα, σηπεδόνας τε καὶ τὰς περὶ δακτύλους διαθέσεις. καὶ τὰ σὺν θαύμασι κατάγματα. ἔνεστι μήτε σαρκωτικῷ μήτε ἐπουλωτικῷ ἑτέρῳ χρῆσθαι, ἀλλὰ μόνῃ ταύτῃ. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀνθρωπόδηκτα καὶ κυνόδηκτα θηριόδηκτα. μέγιστον δ' ἐστὶν αὐτῆς ἐπάγγελμα, τὰ ἐν κατακαλύψει ἀποστήματα ἐν κώλῳ καὶ περιτοναίῳ, μὴ ἐᾶν γίνεσθαι, ὅταν γε μὴ φθάσει πυωθῆναι, ἢ γινόμενα λεπτοποιῆσαι καὶ εἰς ἔντερα συρρῆξαι. ἐπιτίθεσθαι δὲ δεῖ τῷ τόπῳ σπληνίον, καὶ ἐπάνω πίλημα ἐξ ὀξελαίου θερμοῦ καὶ ἐμβρέχειν δὶς τῆς ἡμέρας. μὴ λύε δὲ, εἰ μὴ διὰ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν. εἶτα μετὰ τὸ πυριάσαι, ἀτμίδα πάλιν ἐπιτίθει. ἐπεκλήθη δὲ ἀνίκητος διὰ τὰ θαυμαστὰ καὶ πολλὰ αὐτῆς ἔργα. Λεπίδος χαλκοῦ ∠ νή. πυρέθρου, σταφίδος ἀγρίας, κόκκου κνιδείου, νάπυος σπέρματος, κάχρυος, περιστερᾶς κόπρου, ἀριστολοχίας λεπτῆς, ἰοῦ, κυπέρου, εὐζώμου σπέρματος, κυμίνου, ἀνὰ ∠ ις΄. νίτρου ∠ λβ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ ∠ λβ΄. δαφνίδων ∠ ρκ΄. μάννης ∠ ρκ΄. ἴρεως ∠ ρκ΄. ὄξους δριμέος, ξέστας ις΄. ἑψήματος ἰσχάδων, κύαθοι δ΄ S. κόψας καὶ σήσας ἅπαντα ὁμοῦ λειοτρίβει σὺν τῷ ὄξει ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν. ξηροῦ δὲ καὶ χλωροῦ γινομένου, πρόσβαλε τὸ τῶν σύκων ἀφέψημα καὶ συμμαλάξας ἀναιροῦ καὶ ἀποτίθει εἰς χύτραν χαλκῆν, ἐρυθροῦ χαλκοῦ. Τὸ δ' ἕψημα τῶν ἰσχάδων ἔχει οὕτως. Ἰσχάδων λιπαρῶν, λίτρας ε΄. ὕδατος ξέστας ς΄. ἕψε δὲ ἂν ὑπολειφθῶσι ξέσται β΄. ἡ δὲ χρῆσις ἐστὶν ἓν μέρος τοῦ φαρμάκου ὄξει ἀνιεμένου, ὡς γλοιῶδες γενέσθαι, πρὸς ἓξ τοῦ ῥητινοκήρου. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἄκρατον ῥητινόκηρον, κηροῦ μέρος ἓν. ῥητίνης φρυκτῆς, μέρη τρία σὺν ἐλαίῳ ὀλίγῳ τετηκότι. τὸ δὲ μέσον, κηροῦ, μέρος ἓν. ῥητίνης μέρη β΄. τὸ δ' ἀνειμένον καὶ εὔκρατον, κηροῦ μέρος ἓν, ῥητίνης, μέρος ἓν. τὸ δ' ἐκλελυμένον, κηροῦ μέρη β΄. ῥητίνης μέρος ἕν. τὸ δ' ὑπερανειμένον, κηροῦ μέρη γ΄. ῥητίνης μέρος α΄. ἱστορεῖται καὶ ἐπ' ἀγρίου λειχῆνος ἡρμοκέναι ἄκρατον ἐπιρριφέν. Ταῦτα μὲν ὁ Κρίτων ἔγραψεν αὐτοῖς ὀνόμασιν. ἐγὼ δὲ ἀπὸ τοῦ τελευταίου τῶν εἰρημένων αὐτῷ τὴν ἀρχὴν ποιήσομαι τοῦ λόγου. τοὺς ἀγρίους λειχῆνας ὀνομάζουσιν, ὅταν ὑπὸ μὲν τῶν ἀσθενῶς ξηραινόντων φαρμάκων ὁρῶσιν αὐτοὺς μηδὲν ὠφελουμένους, ὑπὸ δὲ τῶν ἰσχυρῶς, ἐρεθιζομένους. χρεία τοίνυν ἐπ' αὐτῶν ἐστι φαρμάκου δραστηρίου μὲν ἱκανῶς, οὐ μὴν δακνώδους σφοδρῶς, ὅπερ ὡς ἔφην ἐκ στοχασμοῦ τεχνικοῦ συντεθὲν, ὑπὸ τῆς πείρας βασανίζεται. σύγκειται δὲ τὸ προκείμενον φάρμακον ἐκ πολλῶν δριμέων λεπτομερῶν τε καὶ διαφορητικῶν. ἔχει δέ τινα καὶ τῶν ἀδήκτως ῥυπτικῶν καί τινα τῶν ἐπ' ὀλίγον στυφόντων. Τὰ μὲν οὖν δριμέα τῶν ἐν αὐτῷ, πύρεθρόν τε καὶ νάπυ καὶ κόκκος κνίδειος, καὶ ἡ τῆς περιστερᾶς κόπρος, ἰός τε καὶ δαφνὶς, καὶ νίτρον, εἶθ' ἅλες ἀμμωνιακοὶ καλούμενοι, καὶ πρὸς αὐτοῖς ὄξος τὸ δριμύ. τοιοῦτον γὰρ ἀξιοῖ βάλλειν. Τὰ δὲ ῥυπτικὰ τελέως μὲν ἄδηκτα ἐστὶν ἶρίς τε καὶ ἀριστολοχία. καὶ τούτων ἔτι μᾶλλον, ὡς ἐκ τοῦ γένους τῶν ἤδη πεπτικῶν εἶναι, μάννα. γενναιότερον δὲ κάχρυ καὶ σταφὶς ἀγρία. τούτων δ' ἔτι γενναιότερον, κύμινόν τε καὶ τὸ τοῦ εὐζώμου σπέρμα. τὸ δὲ κύπερον, ἔστι μὲν ἀδήκτως ξηραντικόν, ἔχει δέ τι καὶ στυπτικόν. ὥσπερ καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς, ἰσχυρὸν οὖσα φάρμακον. ἔδει γὰρ ὡς πρόσθεν ἐδείχθη μετέχειν τι καὶ τῆς στυπτικῆς δυνάμεως τὸ φάρμακον τοῦτο. καὶ διὰ τοῦτο γε λεπὶς ἐμίχθη δαψιλής. εἰ δὲ καὶ ἡ μάννα ὄντως εἴη μάννα, καὶ μὴ λιβανωτὸς, εἴη ἂν καὶ αὕτη στυπτικὸν ἔχουσά τι. βέβληται δὲ καὶ αὕτη δαψιλεστέρα πολὺ τῆς λεπίδος εἰκότως, ἵνα πραΰνῃ τὸ σφοδρὸν τῶν δριμέων φαρμάκων μετὰ τοῦ πέττειν τὰ κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον ὑγρά. πραϋντικώτατον δὲ καὶ πεπτικώτατον ἅμα τῷ διαφορεῖν πως ἐστὶ τὸ τῶν ἰσχάδων ἀφέψημα. ταῦτ' οὖν ἅπαντα μιχθέντα, πολύχρηστον εἰκότως εἰργάσατο τὸ φάρμακον. εἰς δὲ τὸ δραστήριον αὐτῶν μέγιστα συντελεῖ τὸ ὄξος, σὺν ᾧ κελεύει λειοῦσθαι τὰ φάρμακα κατὰ τὸν θερινὸν ἥλιον. πάντα γὰρ τὰ οὕτω σκευασθέντα, λεπτομερῆ γίγνεται, καὶ διὰ τοῦτο μέχρι τοῦ βάθους τῶν σωμάτων ἡ δύναμις αὐτῶν καταδύεται.

Περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἥρα γεγραμμένων τοῦ αὐτοῦ γένους ἐμπλάστρων.

Τὴν μὲν διὰ τῶν βοτανῶν, ἣν ὅπως ὁ Κρίτων σκευάζει, προύγραψα, καὶ αὐτὸς ὁ Ἥρας ὁμοίως σκευάζει, καθότι καὶ ὁ Κρίτων ἐμνημόνευσεν αὐτοῦ. διαφέρεται δὲ ἐν τῇ διὰ σκίλλης σκευασίᾳ. τοῦ μὲν γὰρ ἀμμωνιακοῦ καὶ τῆς σμύρνης καὶ τῆς πιτυΐνης ῥητίνης καὶ τοῦ στύρακος καὶ τῆς λεπίδος καὶ τῆς σκίλλης τοσοῦτον μιγνύει τοῖς ἄλλοις ὁ Κρίτων, ὅσον ὁ Ἥρας. ἐπὶ δὲ τῆς ἀριστολοχίας καὶ τῆς ἴρεως διαφέρεται. γράψαντος γὰρ τοῦ Ἥρα

ἀριστολοχίας στρογγύλης. ∠. λ'. ἴρεως ξηρᾶς. ∠. λ'. οἱ δὲ. ιε. καὶ κατὰ ταῦτα πάλιν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς σκευασίας τοῦ Ἥρα γεγραφότος. Ἐκ πληρωθεισῶν δὲ τῶν ἡμερῶν, κηρωτὴν ποίει τοιαύτην. Κηροῦ λίτρας. ε'. οἱ δὲ. ∠. μ'. τερμινθίνης, λίτραν. α'. οἱ δὲ. ∠. λ'. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστας. β'. S. οἱ δὲ, κοτύλας. ϛ'.

Ἐμοὶ δ' οὐκ ἀρέσκει ἀντὶ τῶν. ε'. λιτρῶν τοῦ κηροῦ μιγνύναι τῷ φαρμάκῳ. ∠. σμ'. ποτὲ μὲν γὰρ ἀντὶ τῆς λίτρας. ρ'. ∠. γράφουσιν αὐτοί. ποτὲ δὲ ἀντὶ τῆς μνᾶς. οὐδὲ ποτὲ δὲ λίτραν οὕτως μικρὰν οὐδεὶς ἔγραψεν, ὡς ∠. μη'. εἶναι. τοῦτο γὰρ συμβαίνει βαλλομένων. ∠. σμ'. ἀντὶ τῶν. ε'. λιτρῶν. ὡσαύτως δὲ, οὐδὲ ἀντὶ τῆς λίτρας τῆς τερεβινθίνης. ∠. λ'.

Ἡ Σαραπίωνος.

Καὶ ταύτην ἔγραψεν ὁ Κρίτων ἐν τῇ φαρμακίτιδι βίβλῳ κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. Ἡ Σαραπίωνος, ἣν τινὲς αἰγυπτίαν, οἱ δὲ ἀφροδίτην καλοῦσι. ποιεῖ δὲ πρὸς πᾶν τραῦμα καὶ δεῖ αὐτῇ ἐπιμένειν μὴ ἀφελπίζοντας. ποιεῖ πρὸς νύγματα, καὶ σκώλοπας, καὶ παρωτίδας, κατατίφησιν τε καὶ φύματα, καὶ ὀξὺ ποιοῦσα παρακολλᾷ, ποιεῖ καὶ πρὸς πᾶσαν σκληρίαν, καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας, καὶ πρὸς ἐπιφορὰν τῶν ἄρθρων, καὶ πρὸς τὰ θλάσματα τῶν ὤτων, ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ πρεσβυτικὰ καὶ χειρώνεια καὶ παχύχειλα ἕλκη. Ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. γ'. λιθαργύρου. ∠. ιϛ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρξη'. ῥητίνης κολοφωνίας πιτυΐνης. ∠. ξη'. κηροῦ. ∠. ρξη'. χαλβάνης. ∠. κ'. ἰοῦ. ∠. ν'. οἱ δὲ. ∠. κ'. σμύρνης. ∠. δ'. οἱ δὲ. ∠. η'. ἕψε λιθάργυρον, ἔλαιον ἕως μετρίως δοκῇ συνεστράφθαι. εἶτ' ἄρας τὴν λοπάδα, προσέμβαλλε ἀμμωνιακόν. εἶτα ῥητίνην. εἶτα κηρόν. τήξας δὲ ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν προσεχόντως, ἵνα μὴ προσκαῇ, ἄρας πάλιν χαλβάνην ἀποδίδωσι καὶ ἰόν. εἶτα ἐπιθεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ ἕως μηλίνη γένηται, καὶ δυσύστατος ἕψε. ἔσχατον δὲ ἄρας τὴν σμύρναν ἀποδίδου. καὶ κινήσας κατάχεε. ἀναλαμβάνων ἐν δέρματι ἀποτίθεσο.

Ὡς Ἀνδρόμαχος.

Τρεῖς συνθέσεις ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ταύτης τῆς ἐμπλάστρου, τὴν πρώτην μὲν βραχὺ διαφωνοῦσαν τῇ προγεγραμμένῃ Κρίτωνος. ἐφεξῆς δ' ἄλλας. β'. πλείονα διαφωνίαν ἐχούσας. ἡ δὲ ἐπαγγελία τοῦ φαρμάκου καὶ ἡ σκευασία γέγραπται καλῶς ἔμπροσθεν ὑπὸ τοῦ Κρίτωνος. ὁ δ' οὖν Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγραψε περὶ αὐτῆς. Ἡ διὰ τῶν βοτανῶν. Ἀναγαλλίδος τῆς τὸ κυάνεον ἄνθος ἐχούσης, δραχμὰς. ιϛ'. πράσου. ∠. ιϛ'. μήκωνος ἀγρίου. ∠. ιϛ'. ὑοσκυάμου χλωροῦ δραχμὰς. ιϛ'. λεπίδος, δραχμὰς. κε'. λιβάνου, δραχμὰς. η'. ῥητίνης ξηρᾶς, δραχμὰς. ιϛ'. ἁλὸς. ∠. ιϛ'. σχιστῆς. ∠. δ'. κηροῦ, μνᾶν. α'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β'. ὄξους. πολλοὶ μὲν τῶν δύο ἀναγαλλίδων ἔβαλλον εἰς τὴν διὰ τῶν βοτανῶν, Θεόκριτος δὲ, καὶ γῆς ἐρετριάδος καὶ χρυσοκόλλης καὶ ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, καὶ ἀρσενικοῦ ἀνά. ∠. δ'.

Ἄλλαι ἔμπλαστροι τοῦ αὐτοῦ γένους περὶ ὧν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν.

Πρὸς γαγγραίνας καὶ σηπεδόνας καὶ νομὰς παλαιὰς καὶ κακοήθεις. Ἰσιδώρου ἀντιοχέως. Λιθαργύρου. ∠. δ'. ἰοῦ ξυστοῦ. ∠. η'. ἐλαίου κυάθους. ϛ'. πάλιν ὁ αὐτὸς, κυάθους. ιβ'. καὶ ἰοῦ σκωληκος. τὴν δὲ λιθάργυρον καὶ τὸν ἰὸν λεῖα ἐμβαλὼν εἰς χύτραν, καὶ ἐπιχέας ἐλαίου κυάθους τρεῖς, ἕψε ἐπὶ πυρὸς μαλακοῦ, κινῶν σπάθῃ ξυλίνῃ, ἕως ἂν γένηται χλωρά. εἶτα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ εἰς θυίαν κατερράσας τρίβε ἕως ἐστὶ θερμὸν ἐπὶ πλεῖον. εἶτα πάλιν εἰς τὴν χύτραν ἐπιχέας τοῦ ἐλαίου κυάθους. γ'. κινῶν μὴ προσκαῇ, ἕως ἂν γένηται μηλίνη ἕψε, καὶ πάλιν κατακενώσας, τρίβε ὡς κολλύρια. καὶ πάλιν ἀνελόμενος εἰς τὴν χύτραν ἕψε κινῶν, ἕως ἂν γένηται ἐρυθρά. καὶ κατακενώσας εἰς θυίαν πάλιν τρίβε ἐπὶ πλεῖον, καὶ πάλιν τὸ τέταρτον ἕψε εἰς τὴν χύτραν, ἕψε ἵνα συστραφῇ καὶ πάλιν ἕως ἐστὶ θερμὴ κατερράσας καὶ τρίψας ἀνελοῦ, καὶ ἀπόθου εἰς πυξίδα ἐρυθράν. καὶ χρῶ πρὸς τὰ εἰρημένα. Ἐφεξῆς δὲ τῇ προγεγραμμένῃ περὶ ἑτέρας ἐμπλάστρου κατὰ λέξιν οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. Ὑγρὰ ἔμπλαστρος πρὸς νομὰς, ᾗ χρῶμαι, καὶ ἄλλα πολλά. Κηροῦ. ∠. η'. ῥητίνης τερμινθίνης. ∠. η'. στέατος ταυρείου τεθεραπευμένου. ∠. δ'. χαλκίτεως. ∠. β'. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. γ'. μάννης λιβάνου. ∠. β'. κηκίδος ὀμφακίνης. ∠. δ'. ἐλαίου μυρσίνου, κοτύλας. ε'. τὰ ξηρὰ σὺν ὄξει καὶ μέλιτι. εἶθ' οὕτως τὰ τηκτὰ καταχεῖται.

Πολύχρηστοι φαιαί.

Ὅτι τῶν βοηθημάτων, ἔνια μὲν ὁ λόγος εὑρίσκει μόνος, ἔνια δὲ ἡ πεῖρα, καὶ αὐτὴ τοῦ λόγου χρῄζουσα, τινὰ δ' ἀμφοῖν ἀλλήλοις συνεργούντων δεῖται, πολλάκις ὑμῖν ἐπιδέδεικται, καὶ πρός γε τούτοις, ὅτι τὰ διὰ λόγου καὶ πείρας εὑρισκόμενα, στοχαστικῇ μὲν ὁδῷ χρῆται πρὸς τὴν τῶν ζητουμένων εὕρεσιν, ἐλπισθέντα δὲ τῷ λόγῳ, βεβαιοῦνται τῇ πείρᾳ, καὶ μέντοι καὶ ὡς τῆς στοχαστικῆς ἐλπίδος, οὐκ ὀλίγη ἐστὶν ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἡ διαφορά, καθάπερ καὶ καθ' ὅλον τὸν βίον. οὐ γὰρ ὁμοίως ἐλπίζομεν ὑετὸν ἔσεσθαι κατά γε τὰς ἡμερινὰς τροπὰς, καὶ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολήν. ἐν μὲν γὰρ ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς, σπανιάκις οὐ γίγνεται, κατὰ δὲ τὴν τοῦ κυνὸς ἐπιτολὴν σπανιάκις γίνεται. πάντων δὲ τῶν κατὰ τὰς τέχνας ἔργων ὑπὸ συνεχοῦς ἀσκήσεως ἀκριβουμένων, οὐκ ἀρκεῖ τὸ καθόλου μόνον ἐν αὐταῖς καταμαθεῖν, ἀλλὰ κἀν τοῖς κατὰ μέρος ἐνεργῆσαι χρὴ πολλάκις. ἡ γὰρ διὰ τῶν ἐνεργειῶν ἄσκησις, ὁδός ἐστιν ἐπὶ τὴν τελείαν κτῆσιν. διὰ τοῦτ' οὖν κἀγὼ κατὰ πάσας τὰς πραγματείας, ἃς ὑμῖν τοῖς ἑταίροις ἀξιώσασιν ἐποιησάμην, οὐκ ἠρκέσθην μόνον τοῖς καθόλου θεωρήμασιν, ἀλλὰ καὶ γυμνάσματα πολλὰ προσέγραψα, δι' ὧν ἤλπιζον ὑμῖν ἐναργεστέραν τε καὶ βεβαιοτέραν ἔσεσθαι τὴν γνῶσιν αὐτῶν. ὥσπερ οὖν ἐπὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων μερῶν τῆς ἰατρικῆς, οὕτω κἀπὶ τῆς τῶν ἀνθρώπων θεραπείας ἔγραψα, πρώτην μὲν ὑμῖν ἐπιδείξας τὴν λογικὴν ὁδὸν εἰς τὴν τῶν βοηθημάτων εὕρεσιν. ἐφεξῆς δὲ ταύτῃ τὰς ὕλας, ἐν αἷς τὰς εὑρεθείσας ὑπὸ τοῦ λόγου δυνάμεις ἐμάθετε περιεχομένας. ἐν γὰρ τοῖς περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν

φαρμάκων δυνάμεως ὑπομνήμασιν. ια΄. τὸν ἀριθμὸν οὖσι, τὰς ἐν ταῖς κατὰ μέρος ὕλαις δυνάμεις ἁπάσας
γε, ἢ τὰς πλείστας χρησιμωτάτας, ἔγραψα. πρὸς γάρ τοι τὴν εὐπορίαν τῶν βοηθημάτων, ἐδείχθη τοῦτ᾽ ἀναγκαῖ-
ον ὑπάρχειν, οὐ μόνον δὲ εἰς τὸ δύνασθαι καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ἄνευ τῶν ἐσκευασμένων φαρμάκων ἐν ἀπορίαις εὐ-
πορεῖν βοηθημάτων καὶ Ἐρασίστρατός ποτε τοῦ τῶν βοτανῶν εὐπόρησε χυλοῦ, μὴ παρόντος αὐτῷ στοματικοῦ φαρ-
μάκου κατὰ τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῆς ὁδοιπορίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν συνθέτων ἀπολέσητε τὰς γραφὰς, ὅμως
ὑμᾶς αὐτοὺς δύνασθαι συντιθέναι παραπλήσια τοῖς ἀπολωμένοις. καὶ μέντοι καὶ πρὸς τὸ καλῶς χρῆσθαι τοῖς
ὑφ᾽ ἑτέρων εὑρημένοις ἡ διὰ τῆς προκειμένης πραγματείας ἄσκησις ὠφέλιμός ἐστι. τί δεῖ λέγειν ὅτι καὶ πρὸς
τὸ διακρίνειν δύνασθαι τά, τε περιττῶς ἐμβεβλημένα τοῖς συνθέτοις φαρμάκοις, καὶ κατὰ τοὐναντίον ὅσα
παραλέλειπται τοῖς πρώτοις συντιθεῖσιν, ὡς ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ γ΄. βιβλίον ἔδειξα τὸν λόγον ποιούμενος, ἐπὶ τῶν
10 τοῖς νευροτρώτοις ἁρμοττόντων. ὡσαύτως δὲ καὶ νῦν ἐπιδείξω, γυμνάζων ὑμᾶς ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν ἐμοῦ πρε-
σβυτέρων ἰατρῶν εὑρημένοις. ἡ μὲν γὰρ καθόλου μέθοδος, οὔτε μετὰ διορισμῶν ἀκριβῶς, οὔτ᾽ ἄνευ διορισ-
μῶν ἐλλιπῶς ἐγράφη τινὶ τῶν πρόσθεν. ἀλλ᾽ οὐδὲ φάρμακον ἐπαγγελλόμενον ἰᾶσθαι τοὺς νυγέντας νευρὸν
ὑπό τινος ὀξέος, οἷαι περ εἰσὶν αἱ βελόναι, καὶ τὰ γραφεῖα τῶν παιδίων ἔγραψέ τις, αὐτὸ τοῦτο μόνον ἄριστα
ποιεῖν δυνάμενον, ἐμοῦ πλῆθος οὐκ εὐαρίθμητον ἐν τῷ προειρημένῳ γράμματι διελθόντος αὐτῶν. πολύχρη-
στα μέντοι φάρμακα γράψαντες ἀξιόλογα τινὲς αὐτῶν, ὅσοι γε ἐπιμελέστεροι, πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς ἐπαγγέλλον-
ται ποιεῖν αὐτὰ προσέθηκαν, ἐνίοτε μὲν, ὡς καὶ τοῖς νευροτρώτοις ἐστὶν ὠφέλιμα. ποτὲ δὲ ὡς τῶν νεύρων τε καὶ
μυῶν διακοπαῖς, ἔστι δὲ ὅτε καὶ νύξεσιν αὐτῶν ἢ θλάσεσιν ἀρήγειν ἔφασαν αὐτά. ὑμῖν δὲ ἐξ ὧν ἐμάθετε πάρ-
εστι γνωρίζειν πρὸ τῆς πείρας, εἴτε δυνατά τις ἐπαγγέλλεται περὶ ὧν ἔγραψεν, εἴτ᾽ ἀδύνατα. πάρεστι δὲ καὶ
τὰ χωρὶς ὧν πέφυκε ποιεῖν γεγραμμένα φάρμακα γνωρίζειν ὑμῖν, ἐφ᾽ ὧν ἐστι χρηστέον αὐτοῖς. ἵνα γοῦν ὡς
20 ἐπὶ παραδείγματος ἄρξωμαι τινὸς ἐμπλάστρου φαρμάκου πολυχρήστου, τοῦ δευτέρου τῇ τάξει γεγραμμέ-
νου κατὰ τὴν φαρμακῖτιν Ἀνδρομάχου βίβλον, ἣν ἐποιήσατο τῶν ἔξωθεν τῷ σώματι προσφερομένων,
ἄνευ τοῦ δηλῶσαι πρὸς τίνα μάλιστα χρηστέον αὐτῇ, γυμνάσασθαι πάλιν ὑμῖν πάρεστιν, ὅπως χρὴ γνωρί-
ζειν ἐκ τῶν γεγραμμένων φαρμάκων ἁπλῶν, τὴν δύναμιν τοῦ συνθέτου. ὁ μὲν γὰρ Ἀνδρόμαχος οὕτως ἔγρα-
ψε κατὰ λέξιν. Αἰγυπτία. Λιθαργύρου. ∠. μδ΄. κίκεως κοτύλας. ς΄. κηροῦ. ∠. ρμδ΄. ἀμ-
μωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ςβ΄. τερμινθίνης. ∠. λς΄. ἐρίων κεκαυμένων. ∠. ιη΄. λεπίδος στομώμα-
τος. ∠. η΄. λεπίδος χαλκοῦ. ∠. η΄. ἀριστολοχίας. ∠. η΄. λιβάνου. ∠. η΄. ἔνιοι δὲ σμύρνης. ∠. δ΄.
ὀποπάνακος. ∠. β΄. θαλάσσης. ∠. ι΄. εἰς ἔμβροχὴν κηροῦ. Αὕτη μὲν ἡ γραφὴ τοῦ φαρμάκου καλοῦ
καὶ πολυχρήστου κατὰ ἀλήθειαν ὄντος, ἀλλὰ αὐτός γε παρέλιπεν εἰπεῖν ἐπὶ τίνων αὐτῷ χρηστέον. εἰ μὲν οὖν προει-
ρηκὼς ἑκάστου γε τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, ὥσπερ ἡμεῖς ἐποιήσαμεν ἐν ὑπομνήμασιν ἕνδεκα,
30 μέθοδόν τέ τινα γεγραφὼς καθόλου συνθέσεως φαρμάκων, ὡς ἐγὼ κατὰ τὸ πρὸ τοῦδε τοῦ βιβλίου πεποίη-
μαι, προὔβαλλε ζῶσι τοῖς ἑταίροις τοιαύτας γραφὰς, ἕνεκα γυμνασίας, ὅπως ἀποκρίνοιντο πρὸς τίνα πα-
θήματα δύναται χρήσιμον ὑπάρχειν, ἐπῃνέσαμεν ὄντως αὐτοῦ τὴν διδασκαλίαν. ἐπεὶ δ᾽ οὐδὲν τούτων ἐποίη-
σε, παντοίως αὐτὸς αὑτῷ μέμψαιτο. διὰ τοῦτο οὖν εἰκότως αἱ φαρμακίτιδες αὐτοῦ βίβλοι παμπόλλων φαρμά-
κων ἀρίστων ἔχουσαι συνθέσεις ἠμέληνται τοῖς ἰατροῖς. ἐν τοῖς χιλίοις, εἷς τις δοκεῖ τὸ τέλος ἔχειν τῆς τέχνης.
οἱ δ᾽ ἄλλοι τοῖς ἰδιώταις ὡσαύτως ἀγαπῶσιν, ἐὰν τοῖς σαφῶς γεγραμμένοις φαρμάκοις ὀρθῶς χρῆσθαι δύ-
νανται. καὶ τί δεῖ λέγειν περὶ τῶν τοιούτων ἰατρῶν, ὅπου δὲ τῶν ἐμπειρικῶν ὀνομαζομένων ἔνιοι, καίτοι ἀξιό-
λογοι διὰ τῶν τῆς τέχνης ἔργων ὀφθέντες, ὅμως ἀγνοεῖν φασὶν, ᾧ τινι λογισμῷ φασὶν εὑρῆσθαι τῶν τοιούτων
οὐδέν. ἄχρηστος οὖν αὐτοῖς ἐστιν ἡ τῆς φαιᾶς ταύτης ἐμπλάστρου γραφὴ, τὸ χρῶμα μόνον ἐν τῷ προγράμματι
διδασκούσης, χωρὶς τῆς κατὰ δύναμιν ἐπαγγελίας, ἣν ἄμεινον ἦν γεγράφθαι πρὸ τοῦ χρώματος. ἐπεὶ τοί-
40 νυν ὁ Ἀνδρόμαχος εἰπεῖν παρέλιπε τὴν δύναμιν αὐτῆς, ἡμεῖς εὑρεῖν πειραθῶμεν ἐκ τῆς τῶν μιγνυμένων
φαρμάκων ἰδέας τε καὶ δυνάμεως. Ἡ μὲν δὴ λιθάργυρος, ὅτι τῆς μέσης οὖσα κράσεως ἐν τῷ θερμαίνειν
καὶ ψύχειν ἀποκεχώρηκε βραχὺ πρὸς τὸ ξηραίνειν, ἐμάθετε. καὶ μέντοι καὶ τὴν χρείαν αὐτῆς εἰς τὰς ἐμ-
πλάστρους, ἔγνωτε διττὴν ὑπάρχουσαν, εἰ μὲν ἄτηκτος μείνειεν, ὡς ὕλης μόνον, εἰ δὲ τακείη, καὶ ὡς ξηραίνειν
δυναμένης, καὶ μᾶλλον εἰ ἐπὶ πλέον ἑψηθείη. νυνὶ μέντοι ζήτημά ἐστιν ἐπὶ πόσον ἑψηθήσεται. κοτύλας.
ς΄. γράψαντος τοῦ Ἀνδρομάχου μίγνυσθαι χρῆναι τοῦ κίκεως, ὅπερ ἐστὶν ἐλαίου κικίνου. πόσων γὰρ οὐγγιῶν τὴν
ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς λίτρας εἶναι βούλεται κοτύλην οὐκ ἐδήλωσε, καίτοι βέλτιον ἦν ἐν ῥώμῃ βεβιωκότα λί-
τρῶν μὲν καὶ ξεστῶν καὶ οὐγγιῶν μεμνῆσθαι, παραλειπεῖν δὲ, τὸ τῆς κοτύλης ὄνομα ταῖς ἔξω τῆς ἰταλίας
πόλεσιν ἑλληνικαῖς ὑπάρχον ἐν χρήσει. εἰ μὲν οὖν ἐν ἁπάσαις αὐταῖς ταὐτὸ ἦν ὄνομα τῆς κοτύλης, οὐδὲν ἦν
ἂν ζήτημα. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ παμπόλλη διαφορὰ κατὰ τὸ ποσὸν ἐν αὐταῖς ἐστιν, ἐχρῆν αὐτὸν εἰπεῖν, ἤτοι γε, ὅτι
50 τὴν ἀττικὴν λέγω κοτύλην, ἢ τὴν ἀλεξανδρεωτικὴν, ἢ τὴν ἐφεσίαν, ἢ τινὰ ἄλλην. οἱ μὲν οὖν πλεῖστοι τῶν γρα-
ψάντων περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν. θ΄. φασὶν οὐγγιῶν τῶν ἐκ τῆς ῥωμαϊκῆς λίτρας, τὴν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἐν
τοῖς φαρμακίτισι βιβλίοις γεγραμμένην κοτύλην. ἄλλοι δὲ τὴν τῶν. ιβ΄. φασὶν οὐγγιῶν ὑπ᾽ αὐτῶν λέγεσθαι,
καθάπερ ἐν ῥώμῃ τὴν λίτραν τοῦ ἐλαίου συνήθως ὀνομάζουσιν. ἤδη δέ τινος ἤκουσα λέγοντος, ἑκκαίδεκα οὐγγίας
ῥωμαϊκὰς ἔχειν τὴν ἐν ταῖς φαρμακίτισι βίβλοις γεγραμμένην ὑπὸ τῶν ἰατρῶν κοτύλην. οὐ μικρὰ δέ ἐστι
διαφορὰ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν, ἢ μεγάλας ἐμβάλλειν, ἢ μικρὰς τὰς κοτύλας. ἐγὼ γοῦν ἐν τῇ ῥώ-
μῃ τὴν τοῦ ἐλαίου καλουμένην λίτραν, ἣν διὰ τῶν κατατετμημένων κεράτων μετροῦσιν, ἔστησά ποτε βουλόμε-
νος μαθεῖν, ὁπόσον ἔχει σταθμὸν τοῦ βάρους. εὗρον δὲ ταῖς σταθμικαῖς δέκα οὐγγίαις ἴσας τὰς μετρικὰς τοῦ ἐλαίου
ιβ΄. διὸ γράφειν ἐχρῆν ἐπιμελέστερον ἐν ταῖς φαρμακίτισι βίβλοις τοὺς ἰατροὺς, ὁποίας τινὰς κελεύουσι

βάλλεσθαι τὰς οὐγκίας, ἢ τὰς λίτρας τῶν ὑγρῶν φαρμάκων, πότερα τὰς μετρικὰς ἢ τὰς σταθμικάς. πρό-
δηλον γὰρ ὅτι τῶν ὑγρῶν τούτων σωμάτων, ὥσπερ καὶ τῶν στερεῶν, τὰ μέν ἐστι βαρύτερα, τὰ δὲ κουφότερα.
καὶ λέλεκταί μοι κατὰ λόγον ἕτερον ἑκάστου τῶν εἰς τὰ φάρμακα βαλλομένων ὑγρῶν ὁ σταθμός. ἀλλὰ νῦν
γε τὸ προκείμενον ἀναλάβωμεν. τὰς γάρ τοι τρεῖς κοτύλας, εἰ μὲν ἐστὶν ἐννέα τις οὐγκιῶν μετρικῶν ἑκάστην θείη,
τὰς μὲν τρεῖς, οὐγκιῶν ἑπτὰ καὶ κ'. ἐργάζεται. τεμνομένης δὲ ἑκάστης αὐτῆς εἰς η'. δραχμὰς, τὰς δραχμὰς
ἕξουσι διακοσίας ις'. εἰ δὲ ἐκ τῶν ιβ'. οὐγκιῶν ἑκάστην κοτύλην ὑπάρχειν ὑπόθοιτο, γενήσονται μὲν ς'. καὶ λ'.
οὐγκίαι. δραχμαὶ δὲ σπη'. τεμνομένης εἰς η'. δραχμὰς ἑκάστης οὐγκίας. πεπείραμαι δ' ἐγὼ πολλάκις ἐν ἐλαίῳ
λιθάργυρον ἑψηκὼς, τὴν μὲν σύμμετρον αὐτῆς μίξιν ἴσην τῇ σταθμικῇ λίτρᾳ τῆς λιθαργύρου, τῇ μετρικῇ δὲ
τοῦ ἐλαίου γίνεσθαι. εἰ δὲ ἐμβάλλοι τις ἔλαιον πλέον, ἑψομένην τε δηλονότι πλείονι χρόνῳ, ξηραντικωτέραν
10 γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τῶν λευκῶν ἐμπλάστρων, διὰ τὸ χρῶμα, μίγνυμεν καὶ τὸ ψιμύθιον τῇ λιθαργύρῳ, τουτέστι
πὰν ἴσον ἴσῳ κατὰ τὸν σταθμόν. ἐμβάλλεται δὲ ἡ κοτύλη τῶν θ'. οὐγκιῶν, ὡς πρὸς τὴν σταθμικὴν λίτραν τῆς
λιθαργύρου, βουλομένοις φυλάττειν τὸ χρῶμα, διὰ τὸ τὴν πλείονα ἕψησιν ἐργάσασθαι μελαντέραν τὴν λι-
θάργυρον, ἀλλ' ἧττον ἐχέκολλον γίνεται τὸ φάρμακον, ἐλαίου βληθέντος ὀλίγου. διὸ τινὲς ἔμιξαν ἤτοι τὴν τερ-
μινθίνην ῥητίνην, ἢ τὴν κολοφωνίαν καλουμένην τὴν διαυγῆ, καθόσον οἷόν τε πειρώμενοι μήτε τὴν χρόαν
βλάψαι, μήτε τὴν δύναμιν τοῦ φαρμάκου, προσθεῖναι τε τῆς ῥητίνης μίξει τὸ δυσαπόπτωτον αὐτῇ διὰ τὸ ψα-
θυρὸν γίνεσθαι τὸ φάρμακον, ἂν ἐν ἐλαίῳ τοσούτῳ τοσοῦτον ἕψηται τῆς λιθαργύρου τε καὶ τοῦ ψιμυθίου. τινὲς δὲ κα-
τὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐνέβαλον ἑψημένῳ τῷ φαρμάκῳ τὸν λευκὸν κηρόν. τῇ μέντοι διπλάσιον ἐχούσῃ τὸ ἔλαιον
λιθαργύρῳ, κἂν μηδὲν ἐπεμβάλλῃς ῥητινῶδες, ἢ κηρῶδες ὑπάρξει τὸ ἐχέκολλον ἐκ τῆς ἑψήσεως. καὶ πολύ γε
μᾶλλον, ἐὰν τριπλάσιον μίξῃς τὸ ἔλαιον τῇ λιθαργύρῳ. τουτέστιν ἐὰν τρεῖς μετρικὰς ἐλαίου μίξεις τρισὶ σταθμικαῖς
20 τῆς λιθαργύρου. εἰκὸς οὖν ἐστι τὸν Ἀνδρόμαχον. θ'. τῶν μετρικῶν οὐγκιῶν ἀξιοῦν ἐμβάλλεσθαι τὸ κίκινον ἔλαιον, ὡς
γίνεσθαι τῶν ἓξ κοτυλῶν, οὐγκίας νδ'. μετρικὰς, ὅπερ ἐστὶ ταυτὸν λίτραις μετρικαῖς ῥωμαϊκαῖς δ'. καὶ S. εὔ-
δηλον δ' ὅτι μὴ παρόντος ποτὲ ἡμῖν τοῦ κικίνου, τὸ παλαιὸν ἔλαιον ἀντ' αὐτοῦ παραληψόμεθα. καὶ τὸ σικυώ-
νιον δ' ἐγὼ πολλάκις ἐνέβαλον εἰς τὰς διαφορητικὰς ἐμπλάστρους, κἀκείνου μὴ παρόντος ἕτερον ἔλαιον αὐ-
τοσχεδιάσας ὅμοιον ἐκείνοις εἰργασάμην, ἐναφεψήσας αὐτῷ ῥίζας σικύου ἀγρίου, καὶ βρυωνίου, καὶ ἀλθαίας.
ὅτι δὲ διαφορητικόν τε καὶ μαλακτικὸν εἶναι βούλεται τὸ προκείμενον φάρμακον ὁ Ἀνδρόμαχος, εὔδηλον ἐκ
τοῦ κίκινον ἔλαιον ἐμβάλλειν αὐτῷ, καὶ πλεῖστον ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. τῇ γ'. λιθαργύρῳ τὸν μὲν κηρὸν, ἴσον εἶναι
βούλεται τῷ σταθμῷ, τὸ δ' ἀμμωνιακὸν. S. καίτοι κατὰ πολλὰς τῶν ἐνδόξων ἐμπλάστρων οὐχ ἡμίσεως, ἀλλὰ
δ'. μέρους ἢ ε'. καὶ πολλάκις ἑβδόμου τε καὶ ὀγδόου, καὶ ποτὲ δεκάτου βαλλομένου τοῦ φαρμάκου τούτου, κατὰ
τὸν σταθμὸν, ὡς πρὸς τὴν λιθάργυρον. περὶ τοῦ κηροῦ μεμαθήκαμεν, ὡς ὕλης ἔχει τάξιν ἐν ταῖς τῶν τοιούτων φαρ-
30 μάκων συνθέσεσιν, οὐ δυνάμεως δραστηρίου συντέλειαν. ὑπάρχει δὲ καὶ αὐτῷ βραχεῖα τις δύναμις μαλακτι-
κή. ἀλλ' οὐ διὰ ταύτην ἐν τῷ προκειμένῳ φαρμάκῳ παρείληπται, καθάπερ οὐδ' ἡ τερμινθίνη ῥητίνη. καίτοι πο-
λὺ δραστικωτέρα κατὰ δύναμιν οὖσα τοῦ κηροῦ. καὶ γὰρ μαλάττει μᾶλλον αὐτοῦ καὶ προσέτι θερμαίνει καὶ
διαφορεῖ, τοῦ κηροῦ μηδ' ἕτερον ἔχοντος τούτων. ἀλλὰ τὸ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα μόνον ἐμβληθὲν, αὐτάρκως ἐρ-
γάσεται τὸ φάρμακον. ὡς δ' εἰς ἐμπλαστροποιΐαν, οὐδὲ γὰρ χεῖρον οὕτως ὀνομάσαι, χρήσιμος ἐστὶν ὅ, τε κηρὸς καὶ ἡ
ῥητίνη. τὸ γάρ τοι μαλάττειν τε καὶ διαφορεῖν ὑπάρχει τῷ φαρμάκῳ, κἂν μόνου τοῦ ἀμμωνιακοῦ, πρωτεύοντος
μὲν ἐν τοῖς μαλακτικοῖς, ἐνάμιλλου δὲ καὶ τοῖς διαφορητικοῖς ὄντος. ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐν τῷ ε'. τῆς τῶν
ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως, εἰρημένων, ὁποίαν τινὰ τὴν κρᾶσιν εἶναι χρὴ τοῖς τοιούτοις φαρμάκοις, οὐδὲν
ἔτι δεηθήσεσθε νεωτέρας διδασκαλίας. αἱ μὲν γὰρ πρῶται δυνάμεις, δραστικαὶ τοῖς φαρμάκοις εἰσὶν ἐν θερμό-
τητι καὶ ψυχρότητι καὶ ὑγρότητι καὶ ξηρότητι. δεύτεραι δὲ, αἵ τε μαλακτικαὶ καὶ διαφορητικαὶ, καὶ ἀποκρου-
40 στικαὶ καὶ ἑλκτικαὶ, καὶ πεπτικαί τε καὶ ῥυπτικαὶ, καὶ σηπτικαί. καθάπερ γε καὶ τρίται κολλητικαὶ τραυ-
μάτων, ἐπουλωτικαί τε καὶ σαρκωτικαί. καὶ τὸ συγκείμενον οὖν ἐξ ἐλαίου κικίνου καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
τος φάρμακον, ἱκανόν ἐστι διαφορεῖν τε καὶ μαλάττειν καὶ δηλονότι καὶ ξηραίνειν, ὕλην ἐπιτηδείαν προσειλημ-
φὸς τὸν κηρόν τε καὶ τὴν ῥητίνην, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ πλεῖον ἑψημένην λιθάργυρον. ἐπεμβάλλειν δ' αὐτῷ κελεύει
καὶ τῶν κεκαυμένων ἐρίων, καὶ ἀριστολοχίας, διαφορητικωτάτων τε καὶ ξηραντικωτάτων φαρμάκων,
ἐφ' οἷς πεπτικοῦ καὶ παρηγορικοῦ φαρμάκου μνημονεύει τοῦ λιβανωτοῦ. εἰ δὲ τῆς σμύρνης ἐμβάλλοι μέντι καὶ
ὀποπάνακος, ἐνίους γάρ φησι καὶ τούτων τι μιγνύναι τῷ φαρμάκῳ, τὴν μὲν σμύρναν ἴσμεν οὐκ ἀγεννῶς θερ-
μαίνουσάν τε καὶ ξηραίνουσαν, τὸν δὲ ὀποπάνακα, καὶ γενναιότερον ἔτι τούτων ἄμφω δρῶντα. καὶ προσέτι
λεπτυντικῆς τε καὶ διαφορητικῆς ὄντα δυνάμεως. ἀλλὰ τούτου μὲν ὀλίγιστον ἐμβάλλεται, δεδιότος οἶμαι τοῦ
προσθέντος αὐτὸ, τὴν δριμύτητα τοῦ φαρμάκου, καὶ βουλομένου μὴ μόνον διαφορητικήν τε καὶ μαλακτικὴν
50 ἐργάσασθαι τὴν ἔμπλαστρον, ἀλλὰ καὶ τραύμασιν ἐπιτηδείαν. διὰ τοῦτο οὖν αὐτῷ καὶ τὴν λεπίδα τοῦ χαλκοῦ
τε καὶ τοῦ στομώματος ἔμιξε, φάρμακα στυπτικὴν ἔχοντα δύναμιν ἅμα τῷ ξηραίνειν ἰσχυρῶς. διὰ γοῦν τὴν
τούτων μίξιν, ἔτι τε τῶν ἐναίμων τραυμάτων ἄλλων θ' ἑλκῶν οὐκ ὀλίγων, ἀγαθὸν γίνεται φάρμακον ἡ προ-
κειμένη κατὰ λόγον ἔμπλαστρος αἰγυπτία. καὶ μέντοι καὶ πρὸς ἀποστήματα, καὶ πάνθ' ὅσα διαφορεῖσθαι δεῖται,
πολλάκις ἀκήκοά τε τὰ μὲν ἅμα τοῖς διαφορητικοῖς φαρμάκοις ἔχοντά τι καὶ τῶν στυπτικῶν, ἀσφαλέστερα γί-
νεσθαι, τὰ δὲ χωρὶς τῶν στυφόντων, δραστικώτερα μὲν, οὐκ ἀσφαλῆ δέ. πολλάκις γὰρ ἐπισπᾶται ῥεύματα πλη-
θωρικοῦ τοῦ θεραπευομένου σώματος ὄντος ἢ κακοχύμου. κενὸν δ' εἴπερ εἴη τὸ σῶμα καὶ ἀπέριττον, ἑτοιμότερον
ἀφικνεῖται τοῦ τέλους τὰ διαφορητικώτερα φάρμακα μόνα παραλαμβανόμενα χωρὶς τῶν στυπτικῶν. ὀλίγοις
δὲ προσφερόμενα ἐπὶ τοιούτοις σώμασι τὰ φάρμακα, διὰ τοῦτο ἀσφαλέστερον ἔδοξεν εἶναι μιγνύναί τι καὶ τῶν

ἀποκρουστικῶν. οὕτω τοι καὶ τῇ διὰ τῶν ἁλῶν ἐμπλάστρῳ διαφορητικῇ, προστιθέασί τινες χαλκάνθου βρα-
χύ. καὶ τι καὶ τῶν ἁλῶν αὐτῶν, ἐχόντων τι στυπτικόν. τὸ τοίνυν προκείμενον φάρμακον, εἴρηται μὲν δια-
φορητικὸν ἰσχυρῶς, ὡς καὶ πύον ἤδη τό γε μὴ πάνυ πολὺ, χωρὶς τοῦ διαῤῥῆξαι τὸ δέρμα διαφορεῖν δύνα-
σθαι, μαλακτικὸν δὲ τῶν σκιῤῥουμένων τε καὶ ὁπωσοῦν σκληρυνομένων. κολλητικὸν δὲ μεγάλων τραυ-
μάτων, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἤδη κακοηθευομένων ἑλκῶν ἐπουλωτικὸν, ἁπάντων τε τῶν ἄλλων παθημάτων,
ὅσα διαφορητικῆς τε ἅμα καὶ ἀποκρουστικῆς μετέχει δυνάμεως, ἐν οἷς ἐστι καὶ τὰ κατὰ τοῦ μετώπου ῥευ-
ματιζομένων ὀφθαλμῶν ἐπιτιθέμενα, καλούμενα δὲ ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ἀνακολλήματα. ταυτὸν δὲ ἐστι τὸ
φάρμακον ἐπιτήδειον ἔσται καὶ τοῖς γεγυμνωμένοις νεύροις, εἰ καὶ τετμημένα κατά τι μέρος αὐτῶν τύχοι·
τὰ γάρ τοι διακεκομμένα τὸ ἐκ τῆς συμπαθείας οὐκ ἔχοντα κίνδυνον, ἔτι καὶ τὴν αἴσθησιν ὀφείλεται τῶν
10 ὑποκειμένων ἑαυτῷ σωμάτων, εἰς ἃ κατίσχωται. δεῖται γε μὴν καὶ ταῦτα τοιούτου φαρμάκου. τὰ γὰρ
ὑγραίνοντα σήπει ῥᾳδίως αὐτά. διὸ ἐστι καὶ οἱ ξηραντικοὶ κυκλίσκοι, καίτοι στύφοντες ἱκανῶς, ὅμως ἁρ-
μόττουσι τοῖς γεγυμνωμένοις νεύροις, ἅ γε μή πω φθάσαντα πρὸς τὴν ἀκμὴν τῆς φλεγμονῆς ἀφίκετο. ταῦ-
τα γὰρ ἀγανακτεῖ, καὶ παροξύνεται πρὸς τῶν τοιούτων φαρμάκων. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων, ἐπὶ προήκοντι τῷ λό-
γῳ ῥηθήσεται. περὶ δὲ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου, τὰ λείποντα τῷ λόγῳ προσθῶμεν. ἐπειδὴ οἱ πολλοὶ τῶν
ἰατρῶν ἀγνοοῦντες ἐπιτιθέασι τὰς τοιαύτας ἐμπλάστρους σκληράς, ἄμεινον ἐμμότους ποιῆσαι τήξαντας, ἢ καὶ
τὴν σκευασίαν εὐθὺς ἐργάσασθαι μαλθακάς. ἔπειτα δὲ ὅταν ἐπὶ μεγάλων διαιρέσεων, ἐν αἷς γεγύμνωται νεῦρα
πειράζωσιν αὐτῶν, ἐλπίζουσι ἐπὶ τῶν νυγμάτων ἔσεσθαι πολὺ μᾶλλον ὠφελίμους, ἀγνοοῦντες κἀνταῦθα μέγιστόν
τι θεώρημα, περὶ οὗ διαλέγεσθαι ἤδη διδάσκων ὑμᾶς, ἐν τῷ λόγῳ μὲν ἐξεῦρον, εἶθ' ὑπὸ τῆς πείρας ἔγνων βεβαιού-
μενα, διὸ ἐστι καὶ νῦν ἀναμιμνήσκω. πολλὰ γὰρ θερμοτέρων τε καὶ διαφορητικωτέρων δέονται φαρμάκων
20 αἱ νύξεις τῶν νεύρων, ἤπερ ὅταν ὅλον γυμνωθῇ, τραύματος ἀξιολόγου γινομένου. τὰ γάρ τοι γυμνωθέντα
τὰς τῶν δριμέων τε καὶ θερμῶν πάνυ φαρμάκων ἐπιθέσεις οὐκ ἐπιφέρει διὰ τὴν δῆξιν, ἀλλὰ τῶν χαλα-
στικῶν καὶ διαφορητικῶν δεῖται, μεμιγμένων συμμέτρως τοῖς στύφουσι φαρμάκοις. ἀλλὰ καὶ ὅτι βέλτιόν ἐστι
τὰ περὶ ἐξ τοῦ τραύματος καταλαμβάνειν τοῖς δριμέσι τε καὶ λεπτομερέσι, καὶ διαφορητικοῖς ἱκανῶς, ὁποῖόν
ἐστι τὸ διὰ τοῦ εὐφορβίου. ἐγὼ μὲν οὖν ἐτεκμηράμην τὴν προκειμένην ἔμπλαστρον ἱκανὴν εἶναι ποιεῖν ἃ προεί-
ρηκα, καὶ σκευάσας ταύτην, εὗρον τὴν πεῖραν μαρτυροῦσαν. ὕστερον δέ ποτε καὶ ταῖς Ἀσκληπιάδου τε καὶ
Κρίτωνος ἐντυγχάνων φαρμακίτισι βίβλοις, ἔγνων αὐτοὺς γεγραφότας, οὐχ ὥσπερ καὶ Ἀνδρόμαχος ἀδιο-
ρίστως, ἀλλὰ μετὰ διορισμῶν σαφῶς, ἥν τινα δύναμιν ἔχει. διά τε οὖν τοῦτο καὶ διότι διαφωνοῦσιν ἐν τῇ σκευα-
σίᾳ κατά τινα τῷ Ἀνδρομάχῳ κάλλιστον ἔδοξέ μοι προσγράψαι καὶ τὰς ἐκείνων αὐτῶν λέξεις, ἔπειθ' οὕτως εἰ-
πεῖν τι, καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ συνθέσει τοῦ φαρμάκου διαφωνίας αὐτῶν.

30

Περὶ τῶν γεγραμμένων ὑπ' Ἀσκληπιάδου καὶ Κρίτωνος περὶ τῆς προκειμένης ἐμπλάστρου.

Περὶ τῆς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένης αἰγυπτίας ἐμπλάστρου, ὁ Ἀσκληπιάδης οὕτως ἔγραψεν. Ἀνδρο-
μάχου αἰγυπτία ἔναιμος. τραυματική. ποιεῖ πρὸς νεύρων καὶ μυῶν διακοπάς. ποιεῖ πρὸς νύγματα, περιθλά-
σεις. παραρρήματα. λιγύσματα. ἔστι δὲ καὶ ὀφθαλμιώντων παρακόλλημα. ποιεῖ κεφαλαλγικοῖς, καὶ πρὸς
πολλὰς διαθέσεις χρήσιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. Λιθαργύρου, κηροῦ, ἀνὰ ℒ. ρμδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάμα-
τος ℒ. οβ'. τερεβινθίνης ℒ. λϛ'. ἐρίων οἰσυπηρῶν κεκαυμένων ℒ. ιη'. λεπίδος χαλκοῦ ℒ. η'.
λεπίδος στομώματος ℒ. η'. λιβανοῦ ℒ. η'. ἀριστολοχίας στρογγύλης ℒ. η'. κίκεως κοτύλας γ'.
Ταῦτα προειπὼν ὁ Ἀσκληπιάδης, ἐφεξῆς γράφει τὸν τρόπον τῆς ἑψήσεως, οὐδὲ ἐστι τὸ μέρος τῆς συνθέ-
40 σεως ἐπὶ τῶν ἐμπλάστρων φυλάξαντος τοῦ Ἀνδρομάχου, παραλέλειπται γὰρ ἐν ἁπάσαις σχεδόν. ἀλλὰ περὶ
μὲν τῶν ἑψήσεων, εἴρηται μὲν οὐκ ὀλίγα κατὰ τὸ δ'. γράμμα, καὶ νῦν ῥηθήσεται μετ' ὀλίγον. ἄξιον δὲ ἐπισκέψα-
σθαι τὸ τῆς διαφωνίας, ἣν ἐν τῇ ποσότητι τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἐποιήσατο πρὸς τὸν Ἀνδρόμαχον ὁ Ἀσκλη-
πιάδης. οὐ γὰρ ἓξ κοτύλας τοῦ κίκεως ὥσπερ ὁ Ἀνδρόμαχος, ἀλλὰ τρεῖς ἐμβάλλειν ἀξιοῖ. κατὰ δὲ τὴν ἀριστολοχί-
αν οὐδὲν προσδιορισαμένου τοῦ Ἀνδρομάχου, προστέθεικεν αὐτὸς τὸ στρογγύλην, ὥσπερ γε καὶ κατὰ τὸ κεκαυμένον
ἔριον τὸ οἰσυπηρόν. τὸν μέντοι σταθμὸν, ἴσον ἐμβάλλει τῷ Ἀνδρομάχῳ. γράφει γοῦν οὕτως. Ἐρίων οἰσυπη-
ρῶν κεκαυμένων ℒ. ιη'. ἀριστολοχίας στρογγύλης ℒ. η'. ἃ δὲ ἐπὶ τέλει προστέθεικεν ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐ-
δὲ ὅλως ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὔτε περὶ τῆς σμύρνης, οὔτε περὶ τοῦ ὀποπάνακος εἰπών τι, πολὺ δὲ μᾶλλον,
οὐδὲ περὶ τῆς θαλάσσης, ἃ σαφῶς προγράψαντος τοῦ Ἀνδρομάχου, θαλάσσης εἰς ἔμβροχὴν κηροῦ ℒ. ν'.
ἐστι γὰρ οὔτε Ἀσκληπιάδης οὔτε ὁ Κρίτων προσέγραψε. τὴν μέντοι ἀριστολοχίαν τὴν στρογγύλην ὁ Κρίτων,
50 ὁμοίως τῷ Ἀσκληπιάδῃ βάλλει, καθάπερ καὶ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων, τάς τε ὀκτωκαίδεκα δραχμὰς, ἐλαίου τε
κικίνου, κατὰ λέξιν γὰρ οὕτως ἔγραψε, κοτύλας ϛ'. Ἡ δὲ ἕψησις τῆς ἐμπλάστρου παρὰ μὲν Ἀσκληπιάδου
γέγραπται τόνδε τὸν τρόπον. ἕψε λιθάργυρον καὶ κίκινον, ἕως συστραφῇ. εἶτα τὰς λεπίδας. καὶ ὅταν εὔχρους
γίνηται τὰ λοιπὰ ἐπίβαλλε. παρὰ δὲ τῷ Κρίτωνι, τόνδε τὸν τρόπον. ἕψε λιθάργυρον μετὰ κικίνου, ἕως μέλιτος
σχῇ τὸ πάχος. τούτου δὲ γενομένου, ἐπίπασσε τὰς λεπίδας καὶ συνέψε ἐφ' ἱκανὸν, ἕως ἀμόλυντος γένηται.
ἔπειτα τερεβινθίνην καὶ κηρόν. ἡνωμένοις δὲ ἀμμωνιακὸν προμαλαχθὲν παρὰ πυρὶ τοῖς δακτύλοις. βαστά-
ζων δὲ ἤδη ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔμπασσε τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων τὴν κόνιν. μετέπειτα ἐπὶ τέλει τὸν λίβανον. εἶθ' οὕ-
τως ἀναιροῦ. Καὶ περὶ τῆς ἐπαγγελίας δὲ τοῦ φαρμάκου ἐπιμελέστερον ὁ Κρίτων ἔγραψε κατὰ λέξιν οὕ-
τως. Αἰγυπτία τηροῦσα χωρὶς φλεγμονῆς πᾶσαν διαίρεσιν καὶ πᾶν θλάσμα. εὐθετεῖ δὲ καὶ πρὸς πᾶν

δήγματα τῶν θηρίων. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς γινομένας φλεγμονὰς χωρὶς ἑλκῶν. ἀγαθὴ δὲ καὶ πρὸς πόνους νεύρων, καὶ μυῶν τῶν δίχα αἰτίας γινομένους. Ἄλλη Ἀνδρομάχου φαιά. Ἔγραψε καὶ ἄλλας φαιὰς ὁ Ἀνδρόμαχος ὁμογενεῖς πως τῇ προγεγραμμένῃ. καλεῖται δὲ τὴν μὲν ἑτέραν ἀθηνᾶν, τὴν δὲ ἑτέραν νυγματικήν. ἔστι δὲ ἡ μὲν ἀθηνᾶ, τῆς νυγματικῆς πρὸς πλείονας διαθέσεις ἁρμόττουσα, καὶ μάλιστα τὰς μεθ' ἑλκῶν, ἐπεὶ ποικιλωτέρα τέ ἐστι, καὶ στυφόντων φαρμάκων ἔτι μᾶλλον μετέχει. ἡ δὲ νυγματική, χαλαστικωτέρα τέ καὶ ἀνωδυνωτέρα ταύτης ἐστί, περὶ μὲν οὖν τῆς προτέρας τῶν εἰρημένων φαρμάκων, οὕτως ἔγραψε κατὰ λέξιν. Φαιὰ Ἀθηνᾶ. Λιθαργύρου ∠ ρ′. τερεβινθίνης ∠ λϛ′. κηροῦ ∠ κε′. μίλτου σινωπικῆς ∠ κδ′. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ λϛ′. χαλβάνης ∠ ιβ′. ἀλόης ∠ η′. διφρυγοῦς ∠ η′. κεκαυμένου χαλκοῦ ∠ ϛ′. μαστίχης ∠ ϛ′. ἀριστολοχίας ∠ ε′. προπόλεως ∠ ε′. μάννης ∠ ϛ′. λεπίδος χαλκοῦ ∠ ϛ′. λίθου ἀσίου ∠ γ′. τριφύλλου σπέρ-
10 ματος ∠ β′. συμφύτου ῥίζης ∠ α′. καὶ τετρώβολον. ἐλαίου Κο. δ′. Περὶ τῆς ἑτέρας φαιᾶς αὐτοῖς ὀνόμασιν οὕτως ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος. Φαιὰ νυγματική. Ἀμμωνιακοῦ ∠ η′. κηροῦ νέου ∠ η′. τερμινθίνης ∠ γ′. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η′. πίσσης ξηρᾶς ∠ μ′. ὡς δὲ Ζήνων, μνᾶς S. τέταρτον. λιθαργύρου ∠ δ′. ἀλόης ἰνδικῆς ∠ β′. ἀριστολοχίας ∠ β′. χαλβάνης ∠ β′. ἰοῦ ∠ α′. οἱ δὲ ∠ β′. λιβάνου ∠ β′ ἐλαίου, χειμῶνος κοτύλας *δ′. θερείας ὄγδοον. ὄξους κοτύλης ἥμισυ, εἰς ἄνεσιν τοῦ ἀμμωνιακοῦ.
Καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἔγραψεν ἅμα ταύταις ὁ Ἀνδρόμαχος ἐμπλάστρους, οὐδὲν ἄλλο προσθεὶς αὐταῖς, ἢ τὸ τοῦ χρώματος ὄνομα, συγκειμένας ἐκ τῶν ἐναντίων ταῖς δυνάμεσι φαρμάκων, ἀλλὰ τινὲς μὲν αὐτῶν ἐπικρατοῦν ἔχουσι τὸ χαλαστικόν τε καὶ ἀνώδυνον. τινὲς δὲ διαφορητικόν τε καὶ ῥυπτικόν. τινὲς τὴν *στύψιν. ὥστε καὶ ἡμᾶς χρὴ πάσαις αὐτοὺς θαῤῥοῦντας, ἐπιτηδείως ἑκάστῃ χρῆσθαι. πρὸς μὲν τὰ δυσεπούλωτα καὶ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ταῖς στυπτικὸν ἐχούσαις πλέον. ἔνθα δὲ παρηγορῆσαι τε καὶ χαλάσαι πρόκειται, ταῖς τὸ
20 χαλαστικόν. ἔνθα δὲ ἑλκύσαι τε καὶ διαφορῆσαι, ταῖς τὰ θερμαίνοντα, καὶ πρὸς ἑαυτὰς τὰς ἐν κακῇ διαθέσει ἐπικειμένας μοχθηρὰς ὑγρότητας. ἐνίαις δὲ καὶ ἐπὶ προσγέγραπται. Φαιὰ λιτὴ ᾗ χρῶμαι. δύο γὰρ ἐφεξῆς πολυμιγμάτους ἔγραψε τοιαύτας. ὧν καὶ αὐτῶν τὴν σύνθεσιν, ἔδοξέ μοι βέλτιον εἶναι προσγράψαι κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν αὐτοῦ. Φαιὰ λιτὴ ᾗ χρῶμαι. Λιθαργύρου ∠ κδ′. κίκεως κοτύλην α′. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ δ′. μάννης ∠ δ′. ῥητίνης ∠ δ′. κολοφωνίας ∠ η′. Ἄλλη ἀνώδυνος Ἰσιδώρου. Λιθαργύρου ∠ λϛ′. κηροῦ ∠ λϛ′. ἐλαίου Κο. α′ S. ῥητίνης κολοφωνίας ∠ ιε′. λεπίδος χαλκοῦ ∠ θ′. μάννης ∠ ν′. ἕψε. Ἄλλη ᾗ χρῶμαι. Λιθαργύρου ∠ ρμδ′. ῥητίνης ξηρᾶς ∠ ρμδ′. λεπίδος ∠ κδ′. ἐλαίου Κο. γ′.
Ὡς πρὸ δὲ ταύταις ταῖς προγεγραμμέναις τρισὶ προσέγραψε, ταῖς μὲν ὅτι χρῆται αὐτὸς, ταῖς δὲ ὅτι ἀνώδυνός ἐστιν, οὕτως ἑτέραις μαρτυρεῖ, θηριακὰς αὐτὰς ὀνομάζων. Ἡ γοῦν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τρίτη, κατὰ λέξιν οὕτως γέγραπται. Θηριακή, ᾗ χρῶμαι. Καὶ μετὰ ταύτην ἄλλη πάλιν, ἧ πρόγραμμά ἐστι τοιοῦτον.
30 Εὐπατόρειος θηριακή. Ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν θηριακῶν ἐν τοῖς ἑξῆς εἰρήσεται. νυνὶ δὲ καὶ περὶ τῶν φαιῶν ἔτι τῶν ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένων εἰπεῖν βούλομαι, μεμφόμενος αὐτῷ, διότι τάς τε ἐπαγγελίας αὐτῶν, παρέλιπεν εἰπεῖν, καὶ τὰς σκευασίας. εὐθέως γοῦν τῇ πρώτῃ πασῶν γεγραμμένῃ, τῶν φίλων τις ἰατρῶν ἐχρήσατο πάμπολλα ποιούσῃ. καὶ γὰρ ἐπουλωτική τῶν δυσεπουλώτων ἐστὶ καὶ μάλιστα, ὅταν τετυλωμένα καὶ σκληρὰ χείλη περιέχῃ τὸ ἕλκος. ἁρμόττει δὲ καὶ πρὸς σηπεδόνας, καὶ πρὸς σύριγγάς τε καὶ κόλπους καὶ τὰ μεγάλα τραύματα. καὶ ὅλως ἐστὶ πολύχρηστος. ἡ δὲ τῶν συντιθέντων αὐτὴν φαρμάκων συμμετρία, κατὰ τόδε γέγραπται. Λιθαργύρου ∠ ρμδ′. ἐλαίου κοτύλας ε′. ἀσβέστου ∠ μη′. λιβάνου ∠ μη′. χαλκοῦ κεκαυμένου, δραχμὰς μη′. τερεβινθίνης, δραχμὰς μη′. ἀριστολοχίας, δραχμὰς μη′. πίσσης, δραχμὰς ἐνενήκοντα ἕξ, κηροῦ, δραχμὰς ἐνενήκοντα ἕξ, ἀμμωνιακοῦ, δραχμὰς ἐνενήκοντα ἕξ. Οὕτως μὲν ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. ἔξεστί σοι καὶ δι' ἐλάττονος συμμετρίας αὐτὴν σκευάζειν. ἑκάστου τῶν εἰρημένων τέταρ-
40 τον μόριον μιγνύντα. γενήσεται γὰρ ἡ σύνθεσις τοιάδε. Λιθαργύρου, δραχμὰς λϛ′. ἀσβέστου δὲ, καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου, καὶ λιβανωτοῦ, καὶ τερεβινθίνης, καὶ ἀριστολοχίας, τὸ τρίτον ἑκάστου σταθμοῦ τῆς λιθαργύρου, τουτέστι ∠ ιβ′. εἶτα πίσσης, καὶ κηροῦ, καὶ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἑκάστου τὸ διπλάσιον τῶν εἰρημένων τεττάρων φαρμάκων, τῆς ἀριστολοχίας λέγω καὶ τερμινθίνης καὶ λιβάνου καὶ χαλκοῦ κεκαυμένου καὶ ἀσβέστου. χρὴ δὲ τὴν ἄσβεστον ἀκατάσβεστον δηλονότι καὶ πρόσφατον εἶναι. οὕτω τὸ φάρμακον καὶ πρὸς τὰ σηπεδονώδη χρήσιμον γίνεται. ἅπαντα δὲ διὰ ∠ γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος τὰ φάρμακα, κάλλιον ἂν ἐπεποιήκει κατὰ τὴν αὐτὴν συμμετρίαν, καὶ τοῦ ἐλαίου μνημονεύσας, ὡς ἕλκειν τὸ βαλλόμενον ∠ τοσάσδε, ἢ μὴ τοῦτο, πάντως γοῦν ἐχρῆν αὐτὸν τῆς ῥωμαϊκῆς λι. μνημονεῦσαι. νυνὶ δὲ Κο. γράφει, τὴν συνήθη τοῦ μέτρου τούτου καταλιπὼν ἡμῖν ἀμφιβολίαν, εἴτ' ἐννέα μετρικῶν γο. εἴτε δώδεκα βούλεται τὴν Κο. εἶναι. κατὰ δὲ τὴν ἐμὴν γνώμην, ἡ μὲν τελεία συμμετρία, τὰς ἓξ γο. τοῦ σταθμοῦ λαμβανέτω, διὰ τὸ τὴν ῥωμαϊκὴν λι. ἕλκειν γο. ιβ′. κατὰ ἥμισυ τὸ δ′. ἂν σκευά-
50 σεις, εὔδηλος ἡ ἀναλογία. εὔδηλον δὲ, καὶ ἐὰν ∠ εἴπῃ τις εἰς τὴν τελείαν συμμετρίαν λαμβάνεσθαι ϋπ′. διὰ τὸ τὴν σταθμικὴν γο. ὀκτὼ ∠ ἕλκειν. Καὶ ἄλλη δέ τις ἐστὶν ἐν ταῖς φαιαῖς ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένη, λαμβάνουσα καὶ αὐτὴ τὴν ἀκατάσβεστον τίτανον, ὁμογενὴς τῇ προγεγραμμένῃ. προγράφει δ' αὐτῆς. Φαιὰ Εὐβούλου. καὶ σκευάζει κατὰ τὴν ὑπογεγραμμένην συμμετρίαν. Λιθαργύρου, λι. α′. κηροῦ, μνᾶν μίαν. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ ιβ′. ἰοῦ ∠ ιβ′. τερεβινθίνης ∠ ιβ′. ῥητίνης ξηρᾶς ∠ ιϛ′. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ η′. λιβάνου ∠ ιβ′. ὀποπάνακος ∠ η′. ἐλαίου Κο. δ′. ὄξους κοτύλας δ′. ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων, κοτύλης S. γέγραπται. καὶ δηλονότι διττῶς ἔξεστιν αὐτὴν σκευάζειν, εἰδότα τὸ πλέον ὄξος ἰσχυρότατον ἐργάζεσθαι τὸ φάρμακον. Καὶ μίαν καὶ ἄλλην φαιάν, ἧς αὐτὸ τοῦτο προέγραψεν, ἄλλη φαιά, ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἀξιόλογον ἑκάστου, τοῦτ' ἔστι τὸ φάρμακον, διὰ θαλάσσης σκευαζόμενον, ἐστὶ τοῖς παραπλησίως ταῖς προγεγραμμέναις ἁρμόττειν δυνάμενον. ἔστι δὲ ἡ σύνθεσις αὐτοῦ τοιάδε. Λιθαργύρου, μνᾶς S. κηροῦ μνᾶς S. χαλκίτεως τέταρτον. λεπίδος χαλκοῦ ∠ ιϛ′. λιβάνου ∠ η′.

τερεβινθίνης τέταρτον ὄγδοον. λέγει δὲ δηλονότι τῆς μνᾶς. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τέταρτον, θαλάσσης κοτύλην α΄. οἱ δὲ, κοτύλης ἥμισυ. κίκεως κοτύλας γ΄. τὸ ἀμμωνιακὸν σὺν τῇ θαλάσσῃ. Ταῦτα μὲν ὁ Ανδρόμαχος ἔγραψεν, ἄχρι τοσούτου τὴν σκευασίαν μνημονεύσας, ὥστ᾽ εἰπεῖν ὅτι τὸ ἀμμωνιακὸν σὺν τῇ θαλάσσῃ προδιαβρέχεται δηλονότι. περὶ δὲ τῆς χαλκίτεως καὶ τῆς λεπίδος, οὐδὲν ἔγραψε, καίτοι καὶ τούτων δυναμένων μετὰ τῆς θαλάττης λειοῦσθαι. καθάπερ γε καὶ συνέψεσθαι τῇ λιθαργύρῳ, καὶ τῷ κηρῷ, καὶ τῇ τερεβινθίνῃ. ἵνα τοίνυν μὴ τ᾽ ἄλλην φαιὰν ζητῇ τε παρὰ μνήμῃ τῶν ἄλλων, προσθήσω ἄλλας δύο γεγραμμένας ὑπὸ τοῦ Ἀνδρομάχου. καλεῖ δ᾽ αὐτῶν τὴν μὲν ἑτέραν τοῦ φθειροφάγου. ἣν διὰ τούτων συγκεῖσθαι φησί. Λιθαργύρου ∠ ρ΄. ῥητίνης, δραχμὰς ν΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ λ΄. κηροῦ ∠ ν΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ ιβ΄. λεπίδος χαλκοῦ ∠ β΄. ἀριστολοχίας ∠ η΄. κενταυρείου ῥίζης ∠ η΄. ἐλαίου κοτύλας β΄. Τὴν δὲ τοῦ Ἰείωνος, οὕτως
10 συγκεῖσθαι φησί. Λιθαργύρου ∠ ρμδ΄. πίσσης ξηρᾶς ∠ ρμδ΄. τερεβινθίνης ∠ οβ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος ∠ οβ΄. μάννης λιβάνου, δραχμὰς ρβ΄. σέξτης μοσχείου, δραχμὰς ρμδ΄. κηροῦ, δραχμὰς λϛ΄. ἀριστολοχίας, δραχμὰς θ΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ θ΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ θ΄. χαλβάνης ∠ θ΄. ὀποπάνακος ∠ θ΄. ὄξους κοτύλης S. ἐλαίου κοτύλην α΄ S. κίκεως ἴσον. εὔδηλον ὅτι τὴν λιθάργυρον, καὶ τὴν πίσσαν, καὶ τὸ μόσχειον στέαρ διπλάσιον βούλεται τῷ σταθμῷ τῆς τερεβινθίνης εἶναι, καὶ τοῦ θυμιάματος καὶ τοῦ λιβάνου. τετραπλάσιον δὲ τοῦ κηροῦ. τῆς δ᾽ ἀριστολοχίας καὶ τοῦ κεκαυμένου χαλκοῦ, καὶ τοῦ ἰοῦ καὶ τῆς χαλβάνης, καὶ τοῦ ὀποπάνακος, ἑκκαιδεκαπλάσιον. καὶ ἔστι τὸ φάρμακον, ἱκανῶς ὂν πολύχρηστον, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα τὰ προγεγραμμένα, καὶ χρῆσθαι δεῖ πᾶσιν αὐτοῖς θαρροῦντα. Ἑλλησποντία, ὡς Ἀνδρόμαχος. Ἔνδοξον οὖσαν καὶ ταύτην τὴν ἔμπλαστρον ἔγραψεν ὁ Ἀνδρόμαχος ἐν ταῖς φαιαῖς ἐν τῇδε τῇ συμμετρίᾳ. Λιθαργύρου ∠ ρ΄. πίσσης ∠ ν΄. λαδάνου ∠ κε΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ η΄. χαλκοῦ κεκαυμένου ∠ η΄. λεπίδος ∠ β΄. ἐλαίου παλαιοῦ
20 ∠ ϛ΄. Ἐπεὶ δὲ διαφέρεται πρὸς τὸν Ἥραν ἐν τῇ τοῦ φαρμάκου συνθέσει ὁ Ἀνδρόμαχος, ἔδοξέ μοι καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἥρα γεγραμμένα προσθεῖναι κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντα. Ἑλλησποντία διαπυητική, ἀφλέγμαντος. πρὸς χοιράδας. φύγεθλα. παρωτίδας. ἐπιτιθὲν τὸ σπλήνιον, ἐπισπᾶται, πυοποιεῖ, ῥήσσει, κολλᾷ, καὶ καθόλου ποιεῖ ἐπὶ πάντων τῶν πυρικαύτων, παρηγορεῖ δὲ καὶ ποδαγρικούς. Ἐλαίου παλαιοῦ ∠ ρ΄. πίσσης ξηρᾶς ∠ ν΄. λαδάνου ∠ κε΄. λιθαργύρου ∠ ρ΄. ἰοῦ ξυστοῦ ∠ η΄. χαλβάνης ∠ δ΄. Τὴν λιθάργυρον μετὰ τοῦ ἐλαίου λειοτριβήσας, ἕψε. ἡνίκα δὲ συστρέφεται πρόσβαλλε τὴν πίσσαν καὶ τὸν ἰόν. εἶτα λάδανον καὶ τὴν χαλβάνην. καὶ οὕτως κατεράσας εἰς θυίαν μάλασσε καὶ χρῶ. τινὲς δὲ ὑπὲρ τοῦ εὔχρουν αὐτὴν γενέσθαι καὶ φαιάν, μίσγουσι καὶ λεπίδος ∠ η΄. ἄλλως γὰρ γίνεται μελανωτάτη. ταύτῃ καὶ ἐπὶ ποδαγρῶν ἐχρησάμην πολλάκις, καὶ ἐποίησεν ἄκρως. δεῖ δὲ δαδίοις ἀντὶ ξύλων χρῆσθαι. Πρόδηλον δ᾽ ὅτι διαφωνοῦσιν οἱ ἄνδρες, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις βραχύ τι, κατὰ δὲ τὴν τοῦ ἐλαίου συμμετρίαν πάμπολυ. διπλάσιον γὰρ, ἢ κατὰ τὸν Ἥραν ὁ Ανδρό-
30 μαχος ἐμβάλλει. δύναται δὲ καὶ ἑτέρως σκευάζεσθαι, γινωσκόντων ἡμῶν ἐὰν μὲν πλεῖον ἔλαιον ἐμβληθῇ, χρονιωτέραν γενέσθαι τὴν ἕψησιν δηλοῖ, αὐτό τε τὸ φάρμακον γενήσεσθαι ξηραντικώτερον, ἐὰν δὲ ἔλαττον, αὐτέχειν τε τὴν ἕψησιν ἐσομένην, καὶ τὸ φάρμακον ἧττον ἔσεσθαι ξηραντικόν.

Αἱ ὑπὸ Δαμοκράτους γεγραμμέναι πολύχρηστοι.

Τούτοις ἀκολούθως βούλομαι ἐμπλάστρων φράσαι
Ἀνεπιδέτων χρήσεις τε καὶ τὰς συνθέσεις
Ποιοῦσι πρὸς τὰς μὴ μεγάλας διαιρέσεις.
Καὶ πρὸς τὰ μείζω σαρκὸς αὐτῆς τραύματα.
Τά τ᾽ ἐξ ἐπιπολῆς τῶν τετραπόδων δήγματα
Αἳ καὶ δοθιῆνας διαφοροῦσι προσφάτους.
40 Στομοῦσι δὲ τοὺς ἔχοντας ἤδη καὶ πύον.
Κομιζόμεναί τε τάς τε τὰς ἐπ᾽ αὐτοὺς ἐσχάρας
Τάχιστ᾽ ἐπουλώσουσι δίχα χειρουργίας.
Καὶ τῷ μετώπῳ ἐπιτεθεῖσαι, ῥεύματα
Ὀφθαλμιώντων ῥᾶστ᾽ ἐφέλξουσι μόναι
Τούτου δ᾽ ἀμείνω τοῦ γένους, πρώτην φράσω
Ἔμπλαστρον εὐπόριστον εὔχρουν δραστικήν.
Καλῶ δὲ Τυρίαν. λαμβάνει δὲ τὸ χρῶμα.
Πορφύρας Τυρίας, ἂν γένηται ὃν δεῖ τρόπον
Σκεύαζε δ᾽ οὕτως. τῆς καλῆς λιθαργύρου
50 Ἔμβαλλε λίτρας ε΄. καὶ κηροῦ α΄.
Καὶ πιτυΐνης γ΄. τῆς λιπαρᾶς καὶ ἀξύλου.
Ἰοῦ δὲ χαλκοῦ τοῦ καλοῦ καὶ χαλβάνης.
Χαλκοῦ τε κεκαυμένου καὶ λεπίδος καλῆς
Δ᾽ ἑκάστου μίγματος βάλλε οὐγγίας.
Λιπαροῦ δ᾽ ἐλαίου ιε΄ λίτρας καὶ μίαν
Ἕψε δὲ τὴν ἔμπλαστρον οὕτως ἐπιμελῶς,
Βαλὼν μετ᾽ ἐλαίου λειοτάτην λιθάργυρον
Εἰς κεραμέαν τε μείζω, καὶ καινὴν χύτραν

Ἀνάτριβε χερσίν. εἶτα κίνει καὶ συνεχῶς
Ἕψει τ᾽ ἐπὶ λαύρας καὶ διηνεκοῦς φλογός.
Ὅταν δὲ μέλιτος λαμβάνῃ τὴν σύστασιν
Ἰόν τε καὶ τὴν λεπίδα προσβαλὼν ἄφες
Ἕψεσθαι ἐφ᾽ ἱκανόν. εἶτα χαλκὸν πρόσβαλε
Πάλιν τ᾽ ἀφεὶς ἐπὶ ταχὺν ἕψεσθαι χρόνον.
Ἀποχέων ὀλίγον τῆς χύτρας τοῦ φαρμάκου.
Ψύξας τ᾽ ἀνάτριψον χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις,
Εὔχρουν τ᾽ ἰδὼν καὶ σκληρόν, οὕτως πρόσβαλε
10 Τὴν πιτυΐνην καὶ κηρόν. εἶθ᾽ ἡνωμένων
Πάντων ἐπιμελῶς, πάλιν ἀπόσταξον βραχύ.
Καὶ μὲν βλέπῃς εὔχρουν τε καὶ κεκραμένην,
Ἆρον παραχρῆμα τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς
Καὶ χαλβάνην πρόσβαλε προμεμαλαγμένην.
Ἂν δ᾽ ᾖ παρὰ πολὺ σκληρότερον τὸ φάρμακον,
Ἔλαιον αὐτῷ πρόσβαλ᾽ εἰς εὐκρασίαν
Οὕτω καθεψῶν, εἶτ᾽ εἰς ἕτερον ἀγγεῖον
Ψυχρόν, μάλαξε χερσὶ καὶ οὕτως τ᾽ ἀποτίθου.

20 Ἄλλην ἐπιγέγραφα τῇ πρὸ ταύτης ὁμογενῆ.

Ποιεῖ δὲ, πρὸς ἃ εἶπον ἔμπροσθεν πάθη
Πάντων ἐπουλοῖ κρεῖττον αὕτη φαρμάκων
Ἕλκη δυσαλθῆ, καὶ τυλώδη καὶ χρόνια
Τ᾽ ἐν τῷ προσώπῳ γινόμεν᾽ ἐξανθήματα,
Αὕτη θεραπεύει δίχα τινὸς δηγμοῦ κακοῦ,
Ἕδρας τ᾽ ἐχθύσας ῥαγάδας καὶ σκληρείας
Τὰς κονδυλώδεις, καὶ τύλους ἀποβάλλεται
Σκεύαζε δ᾽ οὕτως. μνᾶ λιθαργύρου καλῆς.
Μνᾶ δ᾽ ἐστὶ λίτρα καὶ τρίτον λίτρας μέρος.
30 Κηροῦ δὲ καλοῦ ποντικοῦ μνᾶς ἥμισυ.
Ἰοῦ τέταρτον μνᾶς. μέρος ξυστοῦ καλοῦ.
Χαμαιλέοντος μέλανος ὄγδοον μέρος
Ῥίζα δ᾽ ἐστὶν ἡ καλὴ ἡ κρητική
Τὸ. α. εἶτα κιλίκιος παλαιοῦ τ᾽ ἐλαίου μνᾶς ἐπιῤῥέπεστερον βραχύ
Ἐὰν δὲ μὴ παρῇ κέχρησο καὶ τῷ προσφάτῳ
Ἕψε δὲ λείαν τὴν λιθάργυρον βαλὼν
Καὶ τὸν ἔλαιον. εἰς χύτραν κινῶν συνεχῶς
Ὅταν δὲ συστῇ καὶ γένηται μηλίνη,
Ἰὸν παράπασον. εἶτα κηρὸν πρόσβαλε,
40 Τήξας τοῦτον. βαστάσας τ᾽ ἀπὸ τοῦ πυρὸς
Χαμαιλέοντος ὀλίγον παράπασον.
Ὅταν δ᾽ ἑνωθῇ πάντα καὶ ψυγῇ πόσως
Κατέρασον εἰς θυίαν. οὕτως τ᾽ ἀποτίθου

Αἰγυπτία.

Αἰγυπτία τηροῦσα χωρὶς φλεγμονῆς
Πᾶσαν διαίρεσιν καὶ πάντα θλάσματα
Καὶ δήγματα πάντων τετραπόδων, τῶν θ᾽ ἑρπετῶν
Ὅσαι τ᾽ ἐγίνοντο χωρὶς ἑλκῶν φλεγμοναὶ
Πόνους τε νεύρων καὶ μυῶν δίχ᾽ αἰτίας
50 Ταύτην ἐπαινῶν Ἀνδρόμαχος ἐν φαρμάκοις
Ἔχων μεγίστην ἕξιν, ἐδίδου φίλοις.
Εἶναι δὲ δραχμὰς ἔλεγε μὲν λιθαργύρου
Τρεῖς μʹ. καὶ ἑτέρας δίς. ιβʹ.
Κηροῦ δὲ λευκοῦ ποντικοῦ, ταύτας ἴσας
Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ, τρεῖς κʹ.
Καὶ δώδεκ᾽ ἄλλας. λιβανίου δὲ δίς. δʹ.
Λεπίδος δὲ χαλκοῦ καὶ λεπίδος στομώματος
Πάλιν δ᾽ ἑκάστου μίγματος δίς. δʹ.

Τορμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς τρεῖς δώδεκα.
* Δεκαοκτὼ δ' ἐλαίου κικίνου κοτύλας μέτρῳ
Ἐρίων. ιη'. τῶν ῥυπαρῶν κεκαυμένων
Καίειν δ' ἔφασκεν αὐτὰ τοῦτον τὸν τρόπον.
Εἰς λοπάδα καινὴν ἢ χύτραν πλατύστομον
Ἐνθέντα ἔρια τὸν οἰσυπηρὸν δαψιλές,
Τὸ πῶμα περιχρίσαντ' ἢ γύψῳ ἢ κόνει
Ἢ γῇ κεραμικῇ, μεθ' ὕδατος μεμιγμένῃ
Ἐν περὶ λαύρῳ καίοντα, ὅταν δὲ ῥᾴδιον
10 Κόψαντα σῆσαι. τό γε δοκεῖν καλῶς ἔχειν
Καίειν δ' ὁμοίως αὐτὰ καὶ τοῖς κριβάνοις,
Καὶ τοῖς ἴπνοις τοῖς ἄγαν πεπυρωμένοις.
Οὕτως τε λειῶν λάμβανε ὃν δεῖ σταθμόν.
Ἕψειν δὲ κελεύει, λεῖα πάντα τὴν λιθάργυρον
Καὶ πᾶν κίκινον, καὶ μίξαντ' ἐν καινῇ χύτρᾳ,
Μέλιτός γε πάχος γινομένου τοῦ φαρμάκου,
Λεπίδα παραπάσσειν καὶ συνεψεῖν ἐφ' ἱκανὸν,
Ἕως ἂν γένηται ἀμόλυντον. βάλλειν τότε
Τορεβινθίνην καὶ κηρὸν. εἶθ' ἡνωμένοις
20 Ἀμμωνιακὸν, μαλαχθὲν ὑπὸ τῶν δακτύλων
Μέλλοντα δ' αἴρειν τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Δεῖον προσεμπάττειν λίβανον, ἐμβάλλειν τε
Καὶ τῶν οἰσυπηρῶν* κόνιν παρ' ἐσχάτην
Πρὸ τοῦ λιβανωτοῦ δὲ μικρὸν ὕστερον.
Τινὲς δὲ βουλόμενοι τοῦτο τὸ φάρμακον,
Ἴδιον λέγεσθαι, βαστάσαντες τὴν μίαν
Λεπίδος, μιᾶς βάλλουσι τὰς ἑκκαίδεκα.
Χρῶνται δὲ χαλκοῦ λεπίδος, στομώματος.

Ἄλλη.

30 Οὐδέν τι χεῖρον τῆς προτέρας αἰγυπτίας,
Ποιοῦσα ταὐτὰ, ποτὲ δὲ καὶ κρεῖττον πάχυ
Ἂν σκευάσῃ τις ἐμμελῶς τὸ φάρμακον,
Χρήσαιτ' αὐτῷ μὴ παρέργως *πρὸς τὰ αὐτά.
Ἔχει δὲ ἐλαίου. ε'. λίτρας. κικίνου ἴσας
Λιθαργύρου δὲ τέσσαρας χρυσίτιδος.
Λεπίδος δὲ χαλκοῦ. μη'. δραχμάς.
Τορεβινθίνης τε τῆς καλῆς, τρεῖς. ιβ'.
Μάννης, λιβάνου τε ταὐτὸ τῇ τορεβινθίνῃ
Ἀμμωνιακοῦ δὲ τοῦ καθαροῦ λίτρας. β'.
40 Κηροῦ δὲ λευκοῦ ποντικοῦ, λίτρας. β'. S.
Ἕψε δ' ἔλαιον, λεπίδα, τὴν λιθάργυρον,
Ἕως συνέλθῃ καὶ γένηται ἄχρουν ἄγαν
Σκληρᾶς θ' ἱκανῶς ἐμπλάστρου, εἶθ' οὕτως βαλεῖν
Τορεβινθίνην καὶ κηρὸν. εἶτα δακτύλοις
Ἀμμωνιακὸν μαλαχθέν. εἶτα τὴν χύτραν
Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσαν ἄρας, τότε βαλεῖς
Τὴν μάνναν, ἤδη ψυχομένου φαρμάκου.
Ἐποίησα ταύτην πολλάκις λιθαργύρου
Χωρὶς, μολιβδαίνης ἐμβαλὼν καλῆς ἴσον,
50 Ἥδιστά τ' ἐχρησάμην πρὸς ἃ προείπομεν,
Πεποιημένην* τοῦ χρώματος βελτίονος,

Περὶ τῶν διαφορητικῶν καὶ ἐπισπαστικῶν ἐμπλάστρων.

Οἱ τὰς τῶν συνθέτων φαρμάκων δυνάμεις γράψαντες ἐκάλεσάν τινας τῶν ἐμπλάστρων ἐπισπαστικὰς, ὥσπερ ἑτέρας διαφορητικάς. ἐνίας δ' αὐτῶν ἑκάτερον ἐμαρτύρησαν ἐπισπᾶσθαι τε καὶ διαφορεῖν. καὶ γὰρ πλησίον ἀλλήλων εἰσὶν αἱ δυνάμεις, ἥ, θ' ἑλκτικὴ, τῶν ἐκ βάθους, ἥ, τε, διαφορητικὴ, τῶν ἑλχθέντων. αἵ τε γὰρ ἕλκουσαι, καὶ διαφοροῦσί τι πάντως, αἵ τε διαφοροῦσαι καὶ ἕλκουσιν. ἀλλ' ἐπικρατεῖ κατὰ μὲν τὰ διαφορητικὰ τῶν φαρμάκων ἡ διαφορητικὴ δύναμις, κατὰ δὲ τὰ ἑλκτικὰ, ἡ ἑλκτική. σύγκειται μὲν οὖν ἑλκτικαὶ, διὰ τῶν ἁπλῶν

ἁπλῶν φαρμάκων, ὅσαι δύναμιν ἔχουσιν ἐκ τοῦ βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τὰς περιουσίας τῶν ὑγρῶν ἐπισπᾶσθαι. αἱ διαφορητικαὶ δὲ, ἐκ τῶν διαφορεῖν τὸ ἑλχθὲν πεφυκυιῶν. ἵνα δὲ ἔμπλαστρος γένηται, καθάπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη, τῷ μὲν, λιθαργύρου μίγνυται. τῷ δὲ, ῥητίνης. τῷ δὲ, κηροῦ. τῷ δὲ ἐλαίου. τῷ δὲ, πίττης, οὔτε διαφορητικὴν δύναμιν ἀξιόλογον, οὐθ᾽ ἑλκτικὴν ἐχόντων τῶν τοιούτων. ὥσπερ ἡ πρόπολις, ἢ πίτυος, ἢ μυελὸς, ἢ χαλβάνη, ἢ τὸ τῆς ἀσίας πέτρας ἄνθος, ἢ ἀφροῦ νίτρου, ἢ ἀφρόνιτρον, ἢ ὄξος, ἢ κονία στακτὴ, πέπερί τε καὶ νάπυ καὶ στρουθίον, οἵ τ᾽ ἐδώδιμοι τῶν ἁλῶν, οἵ τε ἀμμωνιακοὶ, καὶ πρὸς τούτοις ἄλλα πολλὰ, περὶ ὧν τῆς δυνάμεως ἐν τῇ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ, λέλεκται. νυνὶ δὲ τὰς πεῖραν ἱκανὴν ἤδη δεδωκυίας ἐμπλάστρους ἐρῶ, τοσοῦτον ἔτι περὶ αὐτῶν εἰπὼν, ὡς ἔνιοι καὶ τῶν συνθέτων φαρμάκων τοῖς ἐπισπαστικοῖς προσέμιξαν εὐλαβούμενοι τὸ γιγνόμενον, ἐφ᾽ ὧν ἔσται περὶ ἰουσῶν χυμῶν, ἕλκουσι γὰρ ἔνιά τε πλέον
10 ἢ προσῆκεν, ὡς μὴ μόνον ἐκ τῶν κατὰ τὸ θεραπευόμενον μόριον ἐν βάθει τὴν ἕλκωσιν, ἀλλὰ κἀκ τῶν πέριξ ἁπάντων ποιεῖσθαι. λέλεκται δέ μοι καὶ πρόσθεν ἐν τῷ τῶν σαρκωτικῶν δυνάμεων λόγῳ, τὰς ἐπισπαστικάς τε καὶ διαφορητικὰς, ὥσπερ γε τὰς ἐπὶ μᾶλλον ἢ χρὴ ῥυπτούσας ἁπάσας, γίγνεσθαι σαρκωτικὰς μίξει κηρωτῆς, ἐφ᾽ ὧν μὲν ἡ δύναμις ἰσχυρὰ, πλείονος, ἐφ᾽ ὧν δὲ ἀσθενὴς ἐλάττονος. ἐὰν δὲ φθάσῃ τὸ σύνθετον ἐπισπαστικὸν ἢ διαφορητικὸν φάρμακον ἔχειν τι καὶ στυπτικὸν, οὐ χρὴ τῷ τοιούτῳ φαρμάκῳ, χρῆσθαι σαρκωτικῷ διὰ τὰς στυπτικὰς δυνάμεις, εἰς μὲν τὰς κολλήσεις τῶν τραυμάτων τε καὶ κόλπων, καὶ τὰς ἐπουλώσεις τῶν ἑλκῶν εἶεν χρήσιμοι, εἰς δὲ τὰς σαρκώσεις ἀχρήστοι. εἴρηται δ᾽ ἱκανῶς ἡμῖν ἤδη περὶ τούτου. Αἱ ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμμέναι διαφορητικαί τε καὶ ἐπισπαστικαὶ. ἁλικὴ πρὸς πολλά. Ἁλῶν κοινῶν. λι. δ'. λεπίδος χαλκοῦ. Γο. δ'. μάγματος λίτρας. S. μάννης. λι. α'. κηροῦ. λι. ιδ'. κυπρίνου ἐλαίου. λι. ις'. ὄξους. Ἄλλη. Θευδᾶ σαρκοφάγου πρὸς κακοήθη. σύριγγας, γαγγραίνας, χοιράδας. Ῥητίνης τερμινθίνης. Γο. δ'. λιβανίου. Γο.
20 δ'. κηροῦ οὐγγίας. δ'. λιθαργύρου, οὐγγίαν. α'. οἱ δὲ ἀρσενικοῦ ἴσον ἀντὶ τῆς λιθαργύρου, λεπίδος ἐρυθρᾶς. Γο. δ'. ἰοῦ ξυστοῦ, οὐγγίας. η'. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ οὐγγίας. ς'. ὄξους. Κο. α'. ἐστὼ πλέον. ἐλαίου κοτύλην. α'. οἴνου κοτύλην. α'. ὄξους σκιλλητικοῦ κοτύλην. Ἄλλη διαφορητικὴ Κασσίδου ἢ χρῶμαι. Τερεβινθίνης λίτρας. γ'. κηροῦ λίτρας. ν'. χαλβάνης. οὐγγίας. β'. νίτρου. Γο. β'. ἀσίου, οὐγγίας. β'. λιβανίου λίτρας. δ'. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας. S. προπόλεως, οὐγγίας. γ'. ἐλαίου δαφνείου, οὐγγίας. ς'. στέατος ταυρείου λίτρας ἥμισυ. τὰ ξηρὰ κατὰ τῶν τηκτῶν. Ἄλλη πρὸς χοιράδας παρὰ Νυμφοδότου. Ἀσίου λίθου. ∠. η'. ἀφρονίτρου. ∠. η'. ἀσβέστου. ∠. ις'. στέατος μοσχίου. ∠. ις'. κηροῦ. ∠. κδ'. τερμινθίνης, δραχμὰς. λβ'.
Ἄλλη διαφορητικὴ βρογχοκήλων, ἢ κλήμης στρώσεως ἐθεραπεύθη. καὶ πρὸς σκληρίας. Λιθαργύρου, ∠. ν'. πιτυΐνης ῥητίνης. ∠. μ'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. ι'. χαλβάνης. ∠. δ'. χαλκοῦ κεκαυμένου. ∠. η'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. μ'. σχιστῆς. ∠. δ'. μάννης λιβανίου. ∠. δ'. κηροῦ. ∠. ν'. ἐσχάτην τὴν χαλβάνην
30 καὶ τὴν μάνναν. Ἄλλη ἡ διὰ τῶν ἀσπίδων διαφορητικὴ χοιράδων καὶ πρὸς ποδάγρας. Τερμινθίνης, λίθου ἀσίου, ἀσφάλτου. ∠. τξ'. ἀφρονίτρου μοσχείου, κηροῦ, δαφνίδων. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ. ∠. τμ'. λίθου πυρίτου. ∠. π'. ἀσβέστου. ∠. ρη'. ἀσπίδων σποδοῦ. ∠. ρμ'. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας. β'. ἐσχάτην τὴν σποδὸν, ψυγέντος τοῦ φαρμάκου. εἰ δὲ μὴ, ἀπόλλυται. Ἄλλη ἐπισπαστικὴ ἡ τοῦ σαρκωθέντος. Τερμινθίνης μνᾶν. α'. κηροῦ μνᾶν μίαν. νίτρου μνᾶς. β'. βδελλίου. ∠. λβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. λβ'. ἐλαίου κοτύλας. β'. θαλάσσης ἢ ἅλμης κοτύλας. β'. μίλτου. ∠. λβ'. Ἄλλη ἡ Κτησιφῶντος. ἃ μὲν διαλύων, δὲ ζωννύων, καὶ ῥύπτων. Ἀφρονίτρου, λίτραν. α'. μάννης λιβανίου λίτραν. α'. κονίας στακτῆς λίτραν. α'. πίνης καὶ ὄξους, λίτραν μίαν. Ἄλλη δι᾽ ἁλῶν ἐπισπαστική. Ἁλῶν κοινῶν. ∠. π'. ψιμμυθίου. ∠. π'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. μ'. χαλκάνθου. ∠. κδ'. ὄξους κοτύλας ἥμισυ. Ἄλλη ἡ δι᾽ ἁλῶν ἄλλως. Ψιμμυθίου. ∠. ν'. ἁλῶν κοινῶν. ∠. ν'. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. η'. ἀριστολοχίας. ∠. η'. προπό-
40 λεως. ∠. ι'. ταύτην Σίλων ἐποίει. Ἄλλη ἡ διὰ πελαγίας γῆς, διαφορητική. Λιθαργύρου μνᾶς. δ'. γῆς πελαγίας τέταρτον. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, τέταρτον. ψιμμυθίου τέταρτον. κηροῦ τέταρτον. ὄξους κοτύλην. α'. ἐλαίου κοτύλας. δ'. Ἄλλη ἡ τοῦ Κύρου ἐπισπαστική. Ἴρεως Ἰλλυρικῆς. ∠. ν'. μάννης. ∠. ν'. τερεβινθίνης. ∠. ν'. ἀφρονίτρου. ∠. ν'. κασσίας. ∠. ν'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. κε'. χαλβάνης. ∠. ις'. κάγχρυος. ∠. ιβ'. ἥμισυ. κηροῦ. ∠. ρ'. οἱ δὲ. η'. ἐλαίου κοτύλην. α'. Ἄλλη ἡ διὰ ῥαφανίδων. Ῥητίνης, νίτρου πυρροῦ, κηροῦ νέου, δαφνίδων, κολοφωνίας, στέατος μοσχείου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ. ∠. ο'. κυπρίου, κοτύλης ἑκκαιδέκατον. τινὲς δὲ ἰξοῦ. ∠. ν'. Ἄλλη ἐπισπαστικὴ ἀρπάλη.
Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. η'. κηροῦ. ∠. δ'. ἴρεως. ∠. δ'. μάννης. ∠. δ'. πεπέρεως. ∠. δ'. θείου ἀπύρου. ∠. δ'. κασσίας. ∠. δ'. τερμινθίνης. ∠. η'. ἐλαίου, ὀλίγον. Ἄλλη ἐπισπαστικὴ ἀρ παλαιοῦ. Τερμινθίνης, μνᾶς. η'. κασσίας. ∠. ιε'. νίτρου. ∠. ις'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ις'.
50 κηροῦ. ∠. δ'. ἐλαίου βραχὺ. μίλτου, ὡς τε χρῶσαι. τὰ ξηρὰ, ζέων ὄξει. Ἄλλη. Σινάπεως. ∠. δ'. νίτρου. ∠. δ'. κηροῦ. ∠. η'. τερμινθίνης. ∠. λ'. δαφνίδων. ∠. δ'. ἀσβέστου. ∠. δ'. ἐλαίου κοτύλας ἑκκαιδέκατον. κυπρίου. ∠. η'. Ἄλλη πύον διαφοροῦσα. Κηροῦ, τερμινθίνης ῥητίνης, πίσσης ξηρᾶς, στέατος, μοσχείου, νίτρου πυρροῦ, δαφνίδων. ἀσβέστου. κασσίας, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ἑκάστου ἴσον.
Ἄλλη Κοδράμου βασιλέως. Κηροῦ. ∠. ρ'. νίτρου πυρροῦ. ∠. ρ'. ῥητίνης φρυκτῆς. ∠. ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. κε'. προπόλεως. ∠. κε'. ἰξοῦ δρυΐνου. ∠. ιβ'. ἥμισυ. ἐλαίου ξέστην. α'. κονίας στακτῆς ξέστην. α'. Ἄλλη διαφορητικὴ μελικηρίδων. Ἐλαίου παλαιοῦ. ∠. ρ' λιθαργύρου. ∠. ἐνενήκοντα μίαν. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, χαλβάνης, δραχμὰς. ιθ'. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. ρ'. ἁλῶν κοινῶν δραχμὰς. ξ'. ἐλαίου παλαιοῦ. Κο. ς'. Ἄλλη ἐπισπαστικὴ καὶ διαφορητικὴ πολύχρυσος. Λιθαργύρου, λί-

φαν. α΄. ψιμμυθίου, λίτραν. α΄. χαλβάνης, λίτραν. α΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ, λίτρας. S. ἰοῦ ξυστοῦ, λίτρας ἥμισυ. ἐλαίου
ξέστας. γ΄. χαλκάνθου. Γο. β΄. Ἄλλη διαφορητικὴ ἡ διὰ τοῦ στρουθίου. Λιθαργύρου, λίτρας. β΄. ἐλαίου λί-
τρας. γ΄. ψιμμυθίου. Γο. δ΄. πίσσης. Γο. δ΄. τερμινθίνης. Γο. δ΄. κηροῦ, οὐγγίας. β΄. μάννης. οὐγγίας. γ΄. ἀριστο-
λοχίας. Γο. β΄. στρουθίου. Γο. β΄. κικίδων. Γο. γ΄. οἴνου καλοῦ κοτύλας. γ΄. οἴνῳ ἔσχατον καταῤῥαινε. Ἄλλη δια-
φορητικὴ ὡς Σκειβώνιος. Λιθαργύρου, λίτρας. ε΄. ἐλαίου, λίτρας. ε΄. πιτυΐνης ξηρᾶς, λίτρας. ε΄. προπόλεως,
λίτρας. η΄. τῆς δρυΐνης. Γο. γ΄. Ἄλλη ἐπισπαστικὴ καὶ διαφορητική. Κηροῦ νέου. ∠. ρ΄. ῥητίνης πιτυΐνης ξηρᾶς.
∠. ρ΄. νίτρου. ∠. ρ΄. ἐλαίου. Κο. γ΄. τινὲς, λιβανου. ∠. ρ΄. κονίας στακτῆς κοτύλας. γ΄. πρὸς σκληρίας δὲ μίσγε-
ται ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ιβ΄. χαλβάνης ἴσον, ἰοῦ ξυστοῦ, δρυΐνης ἴσον. Ἄλλη πρὸς χοιράδας Μι-
νουκιανοῦ ἡ χρῶμαι κατὰ κόρας. Τερμινθίνης λίτραν. α΄. κηροῦ. λι. η΄. προπόλεως, λίτραν. α΄. χαλβάνης. λι. η΄.
10 ἰξοῦ δρυΐνου λίτρας. η΄. τήξας ταῦτα, ἔμπασον φυγὸς κεκαυμένης. Γο. β΄. ἀφρόνιτρον λίτρας. η΄. εἶτα θεὶς ἐπ᾽ ἀν-
θρακιᾶς, πρόσβαλε ἐλαίου. Κο. γ΄. εἶτα καθελὼν. ἔμπασον σικύου ἀγρίου ῥίζης. Γο. α΄. ξιφίου ῥίζης. Γο. δ΄. νόστου ἄνθους.
Γο. δ΄. Ἄλλη Ἀντιπάτρου. Νίτρου λίτραν. α΄. τερμινθίνης, λίτραν. α΄. ἐλαίου παλαιοῦ, λίτραν. α΄. ὕδατος ξέ-
στην. α΄. καὶ πλεῖον ὅταν ἑψόμενον μὴ πομφολύζῃ, πρόσβαλε. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. β΄. χαλβάνης. Γο. α΄.
βδελλίου. Γο. α΄. λιβάνου. Γο. β΄. σανδαράχης. Γο. β΄. λίθου ἀσίου. Γο. β΄. ὁ ἄσιος καὶ ἡ σανδαράχη σὺν ἐλαίῳ ὀλίγῳ
λεαίνεται. τὰ τηκτὰ ἀναχύεται καὶ μίσγεται τοῖς ξηροῖς. Ἄλλη διαφορητικὴ ἀντιπάτρου. Μολιβδαί-
νης. ∠. τ΄. κηροῦ. ∠. ν΄. τερμινθίνης. ∠. λ΄. χαλκίτεως. ∠. ς΄. χαλβάνης. ∠. η΄. σμύρνης. ∠. η΄. μάννης. ∠. η΄. ἐ-
λαίου χειμῶνος κοτύλας. δ΄. θερείας, κοτύλας. γ΄. Ἄλλη Ξενοκράτους ἀνώδυνος διαφορητικὴ ὡς κάστος ἡ
πολυσόμου πρὸς ποδάγρας. Ψιμμυθίου. ∠. ρν΄. κηροῦ λίτρας. γ΄. τερμινθίνης. ∠. λ΄. ἀφρονίτρου. ∠. λ΄.
ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. γ΄. Ἄλλη διαφορητικὴ μελικηρίδων Ἀλεξάνδρου. Ἁλὸς ποντικοῦ λίτραν. α΄.
20 λιθαργύρου, λίτραν. α΄. ψιμμυθίου. λίτραν. α΄. κηροῦ. Γο. α΄. τερμινθίνης. Γο. α΄. χαλβάνης καὶ ὀποπάνακος. Γο. β΄. σι-
νάπεως. Γο. ς΄. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας. γ΄. ὄξους ξέστας. η΄. Ἄλλη ὑγεία διαφορητικὴ καὶ ἐπισπαστικὴ. πρὸς μα-
στοὺς διὰ ἰξοῦ. Λιθαργύρου, λίτρας. β΄. ἐλαίου. λι. β΄. ἰξοῦ δρυΐνου. Γο. δ΄. κικίδων. Γο. δ΄. Ἄλλη κενωτικὴ πύων ὡς
Ἀσκληπιάδης χωρὶς συῤῥήξεως. Ῥητίνης λίτρας. β΄. κηροῦ, λίτρας. β΄. νίτρου λίτρας. η΄. βουτύρου, λίτραν. α΄. στέα-
τος λεοντείου, λίτρας. ς΄. ἐλαίου παλαιοῦ, λίτραν. α΄. τῆκε ὁμοῦ. καθ᾽ ἡμέραν χρῶ ἐμπλάττων τοῦ φαρμάκου.
Ἄλλη ὀξυπωτικὴ ὑγρῶν καὶ ἀποστημάτων μάλιστα ἐν γόνασι, καὶ ἄρθροις, ἄτερ τομῆς ἕλκουσα, ἀφλέγμαν-
τος καὶ θαυματική. Μολίβδου σκωρίας, δραχμὰς. ρ΄. τερμινθίνης. ∠. ρ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας.
β΄. ἐσχάτην ῥητίνην. Ἄλλη διαφορητικὴ καὶ συῤῥηγνύουσα καὶ ἐπουλωτικὴ προκλητικὴ. ἡ χρῶμαι. Ἰξοῦ
δρυΐνου. ∠. ξ΄. πίσσης. ∠. ν΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ρ΄. κηροῦ. ∠. ν΄. ῥητίνης φρυκτῆς. ∠. ιε΄. λίθου πυρί-
του. ∠. ι΄. χαλβάνης. ∠. η΄. μάννης. ∠. δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. δ΄. κάχρυος. ∠. δ΄. κόπρου περιστερῶν.
30 ∠. δ΄. οἴνῳ καὶ μέλιτος κοτύλας. δ΄. Αἱ ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι ἐπισπαστικαί. λευκὴ ἐπι-
σπαστική. Ποιεῖ πρὸς χοιράδας καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀποστήματα. ποιεῖ πρὸς σύριγγας καὶ αἰγίλωπας,
ὥς τε χωρὶς τομῆς ἀπαλλάττειν. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥευματικὰ καὶ δυσαλθῆ. ποιεῖ ὑδρωπικοῖς. Λιθαργύρου.
∠. ω΄. ψιμμυθίου. ∠. π΄. ἁλῶν. ∠. π΄. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην. α΄. τρίβε ἅλας, ψιμμύθιον, λιθάργυρον ἐπι-
βάλλων τούτοις τὸ ἔλαιον. ἔπειτα μίξας ἐπιμελῶς, καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, ἕψε κινῶν συνεχῶς μέ-
χρις ἀμολύντου, καὶ εἰς θυίαν ἐκβράσας, καὶ ἀνακόψας ἀπολύμενος, χρῶ. Ἄλλη. Λιθαργύρου. ∠. ρ΄.
ἁλῶν. ∠. ν΄. ἐλαίου κοτύλας. γ΄. κηροῦ. ∠. ν΄. τερμινθίνης. ∠. ιβ΄. Ἄλλη. Μάννης. ∠. ις΄. στυπτηρίας
σχιστῆς. ∠. η΄. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας. β΄. Ἄλλη. Λιθαργύρου, λίτραν μίαν. ψιμμυθίου, λίτραν
μίαν. ἁλῶν ὀρυκτῶν, λίτραν. α΄. κηροῦ, δραχμὰς. ν΄. τερμινθίνης, δραχμὰς. κε΄. μάννης, δραχμὰς. ις΄. στυ-
πτηρίας σχιστῆς. ∠. η΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλας. β΄. S. Ἄλλη λευκὴ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέ-
40 σεις φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ πρὸς τὰ ῥευματικὰ τῶν ἑλκῶν καὶ τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ. Λιθαρ-
γύρου, δραχμὰς. ρ΄. ψιμμυθίου, δραχμὰς. ρ΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. ρ΄. χαλκάνθου, δραχμὰς. ρ΄. πιτυΐνης
δραχμὰς. ρ΄. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστας. γ΄. ὄξους ξέστην. α΄. κηροῦ, δραχμὰς. ν΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη
ὑγιεινὴ. φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Λιθαργύρου, δραχμὰς. ρ΄. ψιμμυθίου,
δραχμὰς. ρ΄. ἁλῶν. ∠. ρ΄. στυπτηρίας ὑγρᾶς, δραχμὰς. ρ΄. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστας. ι΄. ὄξους ξέστην. α΄. κηροῦ,
λίτρας. S. ῥητίνης τερμινθίνης, λίτρας. S. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη, μέλαινα ἐπισπαστική. πρὸς
χοιράδας ποιεῖ, παρωτίδας, καὶ τὰ κατὰ μέρος. ἀποστήματα διαλύει. πᾶσαν σκληρίαν. ἔστι δὲ καὶ μάλαγμα
ἀγαθὸν ὡς ἐχρήσατο Ἀντώνιος ὁ ῥιζοτόμος. ποιεῖ, πρὸς τὰς περὶ ἄρθρων διαθέσεις. Ἁλῶν ὀρυκτῶν λίτραν.
α΄. λιθαργύρου, λίτραν. α΄. γλοιοῦ καθαρωτάτου, λίτρας. δ΄. καὶ χαλβάνης. ∠. ν΄. τρίβε ἅλας, λιθάργυρον.
εἶτα ἐπιβαλὼν τὸν γλοιὸν ἀνακόπτε φιλοπόνως. καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος κεραμεοῦν, καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε κι-
50 νῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν ἀμόλυντον γένηται, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλλε τὴν χαλβάνην, κοπεῖσαν ὑπέρῳ
ξυλίνῳ, καὶ ὅταν διαλυθῇ, καταῤῥάσας εἰς θυίαν, καὶ ἀνακόψας, χρῶ. Ἄλλη, ἡ ἐχρήσατο Ἀνδρόμαχος.
ποιεῖ πρὸς χοιράδας. παρωτίδας, καὶ τὰς ἀπὸ τῶν μαστῶν σκληρίας, καὶ τὰ κατὰ μέρος ἀποστήματα. τὸ
περιεχόμενον ὑγρὸν ἐπισπᾶται. καὶ κόλπους παρακολλᾷ. ποιεῖ πρὸς σύριγγας, αἰγίλωπας. ποιεῖ πρὸς ῥευ-
ματικὰ τῶν ἑλκῶν. χρόνια καὶ δυσαλθῆ. Ψιμμυθίου. ∠. π΄. ἁλῶν ὀρυκτῶν. ∠. π΄. χαλκάνθου. ∠. ιβ΄. ἐλαίου
παλαιοῦ κοτύλας. γ΄. ὄξους κοτύλας. δ΄. ἕψε λειοτάτως ἅλας, ψιμμύθιον μετὰ τοῦ ἐλαίου. καὶ κίνει μέ-
χρις ἀμολύντου. καὶ ὅταν οὕτως ἔχῃ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλλε τὴν χάλκανθον λειανθεῖσαν μετὰ ὄξους,
καὶ μικρὸν ἐπιῤῥαίνων συνεχῶς, καὶ προσέχων μὴ ἀναζέσῃ, ἔπειτα εἰς θυίαν ἐκβράσας, καὶ ἀνακόψας, ἀνε-
λόμενος χρῶ. Αἱ ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου γεγραμμέναι διαφορητικαὶ κατὰ τὴν ἐκείνου λέξιν. Τῶν

δὲ ὄγκων διαλυθέντων, καὶ εἰς ὑγρὸν ἀναδοθέντων χρηστέον ταῖς ἀπὸ γεγραμμέναις σκευασίαις. Κηρίνη κτη-
σιφῶντος. πρὸς χοιράδας. γάγγλια. παρωτίδας, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν μαστῶν ἀποστάσεις, ὡς οὐδὲν ἄλλο τῶν φαρ-
μάκων, τούς τε ὄγκους διαλύει, τό, τε παρακείμενον πᾶν ὑγρὸν. κομίζεται διὰ τῶν ἀραιωμάτων. καὶ τοὺς κόλ-
πους παρακολλᾷ. ποιεῖ πρὸς σύριγγας, αἰγίλωπας ὥς τε χωρὶς τομῆς ἀπαλλάττειν. ἔστι δὲ καὶ μάλαγμα ἀγα-
θὸν, ἰσχιαδικοῖς, ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς ἐπιτιθέμενον, τῆς ὅλης διαθέσεως ἀπαλ-
λάττει. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Κηροῦ, λίτραν μίαν. τερμινθίνης, λίτραν μίαν. νίτρου, λίτραν. α΄. ἐ-
λαίου παλαιοῦ, λίτραν. α΄. ὕδατος, κοτύλην. α΄. τρῖβε νίτρον καὶ ὕδωρ, ὥς τε παντελῶς διαλυθῆναι. καὶ βα-
λὼν εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν. καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ. ἕψε πωμάσας τὸ ἄγγος. καὶ ἐκ διαλειμμάτων κινῶν. ὅταν δὲ ὁ πο-
λὺς ψόφος ἀπολήξῃ ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ κινῶν συνεχῶς μέχρις ἀμολύντου, εἰς θυίαν ἐκβράσας, καὶ ἀνακό-
10 ψας ἀνελόμενος χρῶ, ἢ σκεύαζε κατὰ τρόπον τοῦτον. τὰ τηκτὰ τήκεται. καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἐπιβάλλομεν
τούτοις τὸ νίτρον λεανθὲν μετὰ τοῦ ὕδατος, καὶ κατὰ μικρὸν ἐπιβάλλοντες καὶ κινοῦντες συνεχῶς, καὶ προσέχον-
τες μὴ ἀναζέσῃ. Ἄλλη ἣ ἐχρήσατο Μενεκράτης. ἰδίως ἐπὶ τῶν χοιράδων καὶ ταῖς ἐπὶ τῶν μαστῶν σκληρίαις.
κατατήκει γὰρ αὐτὰς, καὶ τὸ περικείμενον ὑγρὸν ἐκκενοῖ. καὶ τοὺς κόλπους παρακολλᾷ, καὶ εἰς οὐ-
λὴν ἄγει. Κηροῦ λίτραν μίαν. ῥητίνης τερμινθίνης, λίτραν μίαν. ῥητίνης ξυλώδους, λίτραν μίαν.
χαλβάνης, λίτραν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ, λίτραν μίαν. ἀφρονίτρου λίτραν μίαν. σμύρνης τέφρας ξέστην μίαν.
ὃς ἄγει οὐγκίας. γ΄. τὰς ῥητίνας βαλὼν εἰς ἄγγος χαλκοῦν ἢ κεραμεοῦν, καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ τῆκε. καὶ διαλύσας
ἐκ τούτων ὅσον ἐξαρκεῖ διαλῦσαι τὴν χαλβάνην, ἔπειτα ὁμοῦ τὰ τηκτὰ μίξας ἕψε, μέχρις ἀμολύντου. εἶ-
τα ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔα ψυγῆναι, καὶ τούτοις ἐπίβαλλε ἀφρόνιτρον, καὶ κινῶν συνεχῶς, καὶ ἀνακόψας
ἐπίβαλλε ταῖς τέφραις λειοτάταις. καὶ ἀναμίξας ἀνελόμενος χρῶ, λύων διὰ ε. εἶτα διὰ τρίτης, ἕως κατα-
20 ῥηχθῇ τὰ περὶ τοὺς ὄγκους. εἶτα καθ᾽ ἡμέραν λύων θεράπευε. Ἄλλη ἡ διὰ τοῦ ἀφρονίτρου ὑπό τινων δὲ διονυ-
σία λεγομένη φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. ἣ ἐχρήσατο Λάργος. Κη-
ροῦ. λι. α΄. τερεβινθίνης. λι. α΄. μάννης. λι. α΄. ἀφρονίτρου. λι. α΄. ἐλαίου ξέστην. α΄. ὕδατος πηλοποιικοῦ, ξέστην. α΄. μίσυος
ὠμοῦ. Γο. β΄. συντίθει κατὰ τρόπον. Ἄλλη ἡ διὰ τοῦ ἀσίου. φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς τὰς προειρημένας
διαθέσεις. Κηροῦ, λίτραν. α΄. τερμινθίνης. λι. α΄. νίτρου. λι. α΄. λιβάνου ἡμίλιτρον. λίθου ἀσίου ἄνθους, ἡμίλιτρον
ἐλαίου κυπρίνου, ἡμίλιτρον ὕδατος πηλοποιικοῦ τὸ αὔταρκες. τὰ ξηρὰ διαλύεται πηλοποιικῷ ὥστε γλοιοῦ ἔχειν
τὸ πάχος. καὶ λεαίνεται φιλοπόνως. τὰ δὲ τηκτὰ τήκεται καὶ ψύχεται, καὶ τοῖς λεανθεῖσιν ἐπιβάλλεται.
ἀνακόψαντες καὶ ἀνελόμενοι χρώμεθα. Ἄλλη ἀσιανὴ τοῦ νεαπολίτου. ποιεῖ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέ-
σεις. Κηροῦ λίτραν. α΄ S. νίτρου ἐρυθροῦ. λι. α΄. λίθου ἀσίου ἄνθους. λι. α΄ S. μάννης ἡμίλιτρον. σμύρνης. Γο. γ΄. ἐλαίου
παλαιοῦ. λι. α΄. ὕδατος πηλοποιικοῦ. Κο. α΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη. ποιεῖ πρὸς τὰς προειρημένας
30 διαθέσεις. Κηροῦ. ∠ . ρ΄. τερμινθίνης. ∠ . ρ΄. νίτρου ἀφροῦ, λίτραν. α΄. ἐλαίου παλαιοῦ λίτραν. α΄. μάννης, λιβά-
νου λίτραν μίαν. λίθου ἀσίου ἄνθους, ἡμίλιτρον. χαλβάνης, δραχμὰς. ιβ΄. προπόλεως, δραχμὰς. ιβ΄. ἀμμωνια-
κοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ιβ΄. ὕδατος πηλοποιικοῦ τὸ αὔταρκες. Ἄλλη κιῤῥὰ ἐκ τῶν δαμοκράτου ποιεῖ
πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. Λιθαργύρου, λίτραν μίαν. ψιμμυθίου, λίτραν μίαν. ἁλὸς ὀρυκτοῦ
λίτραν μίαν. μίλτου σινωπίδος ἡμίλιτρον. κηροῦ. οὐγκίας. β΄. τερμινθίνης, οὐγκίας. β΄. ἐλαίου παλαιοῦ,
Κο. γ΄. ὄξους ὥς τε τὴν σινωπίδα λῦσαι. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη. ποιεῖ πρὸς τὰς προειρημένας δια-
θέσεις. Λιθαργύρου, λίτραν. α΄. ψιμμυθίου, λίτραν. α΄. ἁλὸς ὀρυκτοῦ, λίτραν. α΄. μίλτου σινωπίδος, ἡμίλιτρον.
κηροῦ, οὐγκίας. δ΄. χαλβάνης, οὐγκίας. β΄. ῥητίνης τερμινθίνης, οὐγκίας. β. ἐλαίου παλαιοῦ, κοτύλας.
γ΄. ὄξους ὥστε τὴν σινωπίδα διαλῦσαι. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλη ἡ διὰ τῆς μαστίχης. ποιεῖ πρὸς τὰς προει-
ρημένας διαθέσεις. Κηροῦ, λίτραν. α΄. μαστίχης, μάννης, λιβάνου, σινωπίδος, ἀφρονίτρου ἀνὰ ἡμίλιτρον. ἐ-
40 λαίου μυρσίνου οὐγκίας. γ΄ θαλάσσης, κοτύλας. γ΄. Ἄλλη ἡ τοῦ νεαπολίτου. ποιεῖ πρὸς τὰς προειρη-
μένας διαθέσεις. Λιθαργύρου λίτραν. α΄. ψιμμυθίου, λίτραν. α΄ ἁλῶν ὀρυκτῶν λίτραν. α΄. μίλτου
σινωπίδος ἡμίλιτρον. κηροῦ ἡμίλιτρον. πιτυίνης ἡμίλιτρον. χαλβάνης, οὐγκίας. β΄. ἐλαίου κοτύλας.
γ΄. ὄξους τὸ ἱκανόν.

Αἱ ἀπὸ Δαμοκράτους γεγραμμέναι διαφορητικαί.

Ἔμπλαστρος ἀγαθὴ διαφοροῦσα, μηλίνη
Τὰς μὴ παλαιὰς χοιράδας τῶν παιδίων.
Τὰς περὶ μύας τε καὶ δέρμα σκληρίας,
Καὶ τὰς μὲν οὔσας φλεγμονὰς πλείω χρόνον
Πληροῦσα τε σάρκα καὶ εἰς ἐπούλωσιν ἄγει.
50 Σκευάζεται δ᾽ οὕτως. καλῆς λιθαργύρου
Τὸ πολὺ λίτραν. ψιμμυθίου, ἡμίλιτρον,
Τούτοις παραδίδωσι λίτραν νέου
Ἐλαίου λιπαροῦ. τὴν λιθάργυρον βαλὼν
Ἕψε μετ᾽ ἐλαίου καὶ ῥυπῶδες τῷ πάχει
Ποιῶν, προσαποδοὺς ψιμμυθίου λεῖον τότε.
Ὅταν δ᾽ ἴδῃς ἀμόλυντον, εὔκρατον τ᾽ ἄγαν,
Μικρῷ γε μᾶλλον σκληροτέραν, προσέμβαλε
Κηροῦ, πιτυίνης, ὧν τακέντων, τὴν χύτραν.

Ἀπὸ τοῦ πυρὸς ζέουσαν ἆρας, τό τε
Βάλλ' ἀμμωνιακὸν χερσὶ καὶ τοῖς δακτύλοις
Πλατυνθεὶς, ὡς εἴωθε κηρὸς. παρὰ πυρὶ,
Ἔπειτα κινῶν τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον,
Καὶ πάλιν μαλάσσων χερσὶν, οὕτως ἀποτίθου.

Ἄλλη πρὸς πάντα ταῦτα. τὰς δὲ χοιράδας

Μάλλον διαφορεῖ. τοὺς πονοῦντας δ' ὠφελεῖ,
Ἔχοντας ἀβλάβειαν εἰς ἀπόστασιν
10 Ὑποχονδρίου μετά τινος ὄγκου καὶ φόβου.
Μέλαινα δ' οὖσα σκευασίαν ταύτην ἔχει
Πίσσης διύγρου καὶ ξηρᾶς, λίτρας. β'.
Πυκνῆς τε ὑελώδους πρόσβαλ' ἀσφάλτου. β'.
Φρυκτῆς πιτυίνης, δ'. κηροῦ δὲ, γ'.
Λιβάνου δὲ, λίτραν α'. καὶ μέρος τρίτον.
Χαλκοῦ δὲ λεπίδος οὐγγίας δὶς δ'.
Κοινοῦ ἐλαίου προσφάτου, ε'. οὐγγίας
Λεῖε λίβανόν τε καὶ λεπίδα παρεγχέων
Ὄξους τὸ μέτριον, καὶ λεάνας ἐπιμελῶς
20 Πάχος ποιήσας μέλιτος, ἕψησον τό τε
Κηρόν τε καὶ τὰ λοιπὰ μετ' ἐλαίου νέου
Οὕτως τε κατάχει θερμὰ τῶν λελειασμένων,
Μίξας τ' ἐπιμελῶς πάντα χερσὶν εὐτόνως
Ἀποτίθου, φυλάττων δέρματι σκεπασμένην.
Ποιεῖ γὰρ ἐπίπαγόν τε καὶ ῥακοῦται.

Αἱ δι' ἁλῶν διαφορητικαὶ Δαμοκράτους.

Σκεύαζε καὶ τοῦτ', ὡς κράτιστον φάρμακον.
Καλοῦ ψιμμυθίου, καὶ καλῆς λιθαργύρου,
30 Λίτρας ἑκάστης. καὶ ἁλῶν δέκ' οὐγγίας
Ἅλας δὲ δεῖ πᾶν τὸ λευκὸν εἰς φάρμακον
Ἱκανῶς εὔχρηστον. ἀλλὰ βέλτιον πολὺ
Ἀμμωνιακόν τε καὶ καθαρὸν θαλάσσιον
Καὶ τρεῖς ἐλαίου πολυετοῦς λίτρας σταθμὸν
Ἕψει δὲ ἔλαιον. καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως λεῖα.
Ἕως γένηται σκληρότερα μαλάγματος.
Ἀποκείμενον γὰρ γίγνεται μαλακώτερα.

Ἄλλη ἀμείνων. διαφορεῖν γὰρ σκληρείας.

40 Πασῶν ἄμεινον τὰς ἄγαν κεχρονισμένας
Καὶ βρογχοκήλας, καὶ μεγάλας μελικηρίδας.
Τὰς δυσμεταβόλους χοιράδας, τάς τ' ἀγκύλας
Σκεύαζε δ' οὕτως, ἁλὸς λειοτάτου, λίτραν.
Δυό τε λίτρας ψιμμυθίου, καὶ χαλβάνης.
Οὐγγίας. β'. τὸ δ' αὐτὸ καθαρᾶς προπόλεως,
Ἀριστολοχίας, χαλβάνῃ ἴσον μέρος
Καλοῦ τ' ἐλαίου πολυετοῦς λίτρας β'.
Ἂν δ' ᾖ παχύτατον, προσβάλλεις ἄλλην μίαν.
Ἕψε δ' ὁμοίου καὶ καλῶς κεκαυμένην.
50 Ἀπὸ τοῦ πυρὸς βάσταζε. καὶ λείαν τό τε
Ἀριστολοχίαν παραπάσσεις, προσεμβαλὼν.
Μεμαλαγμένην πρόπολίν τε καὶ τὴν χαλβάνην.

Ἄλλη διαφορητικὴ Δαμοκράτους δι' ἀσβέστου.

Λίαν ἀγαθή. διαφοροῦσα χοιράδας,
Στέλλουσα πᾶν οἴδημα. καὶ τὰς ἥπατος,
Ἢ σπληνὸς γ' ὑδαρεῖς διαθέσεις ἰωμένη
Οὔρων ἄγουσα δαψιλεῖς τὰς ἐκκρίσεις.

Τὰς ἰσχιάδας λύει τε τὰς κεχρονισμένας·
Ταύτῃ Σολβιανὸς εὐφυὴς νεανίας
Χρώμενος, ὠφέλει πολλοὺς πάνυ. *
Ἔχει δὲ λίτραν ποντικοῦ κηροῦ μίαν.
Μίαν τε φρυκτῆς, καὶ μίαν τῆς πιτυίνης.
Ἀσβέστου τε προσφάτου οὐγγίαν. α΄.
Στυπτηρίας·
Ἴσον δ' ἐν τούτων ἀρρενικοῦ τοῦ ποντικοῦ.
Τούτοις παραχέας ὄξος εὐῶδες, βραχὺ
10 Λέαινε ἐφ' ἱκανὸν ἐν θυίᾳ μείζονι.
Κηρῷ δὲ ῥητίνην τε προσβαλὼν βραχὺ
Ἔλαιον, τήξας ἐπὶ πυρὸς λαύρου φλογός,
Μιγνύς τ' ἐπιμελῶς πάντα, καὶ μαλάγματα
Ποιῶν τ' ἀμολύντου τὸ πάχος, ἔχ' ἀποκείμενον.
Χρώμενος ἐφ' ὧν δεῖ προσφάτῳ τῷ σπληνίῳ.
Ἔλεγε δ' ὁ κράτιστος καὶ πατὴρ τοῦ φαρμάκου·
Καὶ πρὸς νόσων τε τῶν μακρῶν ἀπαλλαγάς,
Εὔχρηστον εἶναι καὶ καλὸν τὸ φάρμακον,
Ἐφ' ὧν τε χρόνιος φλεγμονὴ σπλάγχνων τινὸς
20 Ὑποχόνδριον πεποίηκε σκληρόν, ἢ μέγα
Σφόδρ' ὠφελεῖν. ἱδρῶτας γὰρ ἐπιφέρει
Καὶ τὰς σκληρίας λύει τῶν ὑποχονδρίων,
Ἀπαλλαγάς τε τῶν νόσων ποιεῖ ταχύ·
Καὶ τὰς ἐποχὰς δὲ τῶν φυσικῶν καταμηνίων
Ἄγει βραχείαις ἡμέραις ἐπικείμενον.
Ἐγὼ δ' ἀφαιρῶν τὴν τίτανον, στυπτηρίαν
Διπλῆν ἔβαλλον, καὶ τὸ φάρμακον ποιοῦν
Ἄμεινον ἔγνων, οὐ ποιοῦντα ψυδράκια.

30

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΣΥΝΘΕΣΕΩΣ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΓΕΝΗ. ΒΙΒΛΙΟΝ ζ΄.

Μαλάγματα καλοῦσιν οἱ ἰατροὶ, τὰ τῶν ἐσκληρυσμένων σωμάτων παρὰ φύσιν μαλακτικὰ, θερμῆς μὲν ἅπαντα κράσεως ὄντα μετρίας, οὐ μὴν ξηραίνοντά γε, καθάπερ οὐδὲ ὑγραίνοντα σαφῶς. μέσα γάρ πως ὄντα τά γε ἀκριβῶς μαλακτικὰ τῶν ὑγραινόντων τε καὶ ξηραινόντων, διάχυσιν τινὰ τῆς οὐσίας τῶν σκληρυνομένων ἐργάζεται. καλεῖται δὲ μαλακτικὰ, κἂν ἐφ' ἑτέρων βραχὺ παραλλάττῃ, 40 πρός τε τὸ ξηραίνειν καὶ ὑγραίνειν, ἐὰν μόνον αὐτοῖς ὑπάρχῃ τὸ χεῖν τὴν ὑποκειμένην οὐσίαν, ὧν φανεῖ μειζόνων, ὃ γίνεται δηλονότι διὰ τὸ μετρίαν αὐτοῖς εἶναι θερμότητα. καὶ ὅτι γε μετὰ τὸ χυθῆναι τὴν σκληρότητα, τῶν διαφορητικῶν ἐστι χρεία φαρμάκων, εἴρηται κατά γε τὸ ε΄. τῆς περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως. καὶ τὸ ιδ΄. τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου. ἡ μὲν οὖν ἀρίστη θεραπεία τῶν σκληρυνομένων, ἃ δὴ καὶ σκιρροῦται, μὴ θεραπευθέντα διὰ τῆς κατὰ μέθοδον ἰατρικῆς, γίνεται, τοῦ θεραπεύοντος θεωροῦντος ἐπὶ πόσον ἡ τοῦ θεραπευομένου σώματος οὐσία προσήκει φύσεως παρὰ τὴν σύμμετρον ὑγρότητα καὶ ξηρότητα, καθάπερ γε καὶ τὴν τοῦ πάθους αὐτοῦ σύστασιν, εἰς ὅσον ηὔξηται, καὶ πρὸς τούτοις ἐν αὐτοῖς τοῖς μαλάττουσι φαρμάκοις, τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον. εἰς ταῦτα γὰρ ἀποβλέποντί σοι στοχαστικὴ μὲν, ἀλλὰ μετὰ τέχνης ἡ πρώτη χρῆσις τοῦ μαλακτικοῦ ἔσται φαρμάκου. μετὰ δὲ μίαν ἢ β΄. ἡμέραν, εἴτ' ἐπιτεῖναι προσήκει, εἴτ' ἐκλῦσαι τὴν δύνα-50 μιν τοῦ φαρμάκου νοήσεις, ὡς ἐπί τε τῶν ἔμπροσθεν εἴρηται. καὶ κατὰ τὴν θεραπευτικὴν μέθοδον. οἱ μὲν οὖν ἰατροὶ συνέθεσαν φάρμακα διαφορητικὰ ὡς πρὸς ἀμφοτέρους ἀποβλέποντες τοὺς σκοπούς, τόν τε τῆς χύσεως τοῦ ἐσκληρυσμένου καὶ σκίρρου μένους μορίου, τόν γε τῆς διαφορήσεως οὐκ ἐναλλὰξ ἑκατέρῳ χρώμενοι, καθάπερ ἐμὲ πράττοντα βλέπετε πολλάκις, ἀλλ' ἀεὶ τὰ δύο διὰ τοῦ συνθέτου φαρμάκου ποιοῦντα. εὔδηλον δ' ὅτι κατὰ τὴν μίξιν, ἤτοι τὰ μαλάττοντα πλείονα ἐστὶν, ἢ τὰ διαφοροῦντα. καὶ τό γε μᾶλλον τε καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς οὐκ ὀλίγον. εὔδηλον δὲ ὅτι πολλάκις ἴσα ταῖς δυνάμεσι μίγνυται, καὶ χρὴ καθάπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων φαρμάκων, οὕτως κἀπὶ τούτων, τῷ βουλομένῳ καλῶς ἰατρεύειν, πλείω φάρμακα τῶν ὁμογενῶν, ἢ πάντως γε δύο, τό, τε ἰσχυρότατον ἐν τῷ γένει, καὶ τὸ μετριώτατον, ἵνα ἐκ τῆς διὰ φύσιν μίξεως αὐτῶν, ἐπικαίρου γινομένης, ἐργάζηται τὰ μεταξὺ τῶν ἄκρων πάμπολλα φάρμακα, ὃ γὰρ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τὸ στέαρ βδελλίῳ τε καὶ στύρακι, καὶ ἀμμωνιακῷ

θυμιάματι. καθάπερ οὐδὲ αὐτῶν τῶν στεάτων, τὸ χήνειόν τε καὶ ὀρνίθειον, ἢ παρδάλειον, ἢ λεόντειον, ἢ ὑαί-
νης, ἢ τινὸς ἄλλου ζώου. κατὰ γὰρ τὴν κρᾶσιν τοῦ ζώου, καὶ τὸ στέαρ ἐστὶ, τῶν μὲν θερμοτέρων, θερμαντικώτε-
ρον, τῶν δὲ ξηροτέρων, ξηραντικώτερον. καὶ γινώσκουσί γε οἱ πολλοὶ τῶν ἰατρῶν, ἰσχυρότατον μὲν εἶναι κατ' ἄμ-
φω, λέγω δὴ τὸ θερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν, τὸ τοῦ λέοντος στέαρ. ἐγγὺς δὲ αὐτῷ τὸ τῶν παρδάλεων, ὡς
ὀλίγον ἔχειν τὸ μαλακτικόν. ἧττον δὲ ἐν τῷ θερμαίνειν τε καὶ διαφορεῖν, ἔχει τὸ χήνειον τὴν δύναμιν·
ἔχει δέ τι πλέον ἐν τῷ μαλάττειν. ἀπολείπεται δὲ ἀφεστηκὸς τούτου, καὶ τὸ τῶν ἀλεκτορίδων. τούτοις μὲν οὖν ἅπα-
σι, καὶ τὸ λεπτομερέστερον εἶναι, τῶν ἐν τοῖς τετράποσι ζώοις ὑπάρχει. διαφορὰ δὲ πάλιν ἐν ἐκείνοις ἐστὶ παμ-
πόλλη, τοῦ μὲν ὑείου μαλακωτάτου τε καὶ ὑγροτάτου, καὶ διὰ τοῦτο ἀσθενεστάτου τῶν ἄλλων ὄντος, ὡς ἁρμόττειν
ἐπὶ σωμάτων μὲν ἁπαλῶν, οἷα τὰ τῶν γυναικῶν ἐστὶ καὶ παίδων καὶ εὐνούχων, καὶ τῶν ἀβροδιαίτων ἀν-
10 δρῶν ἐν σκιατροφίᾳ καὶ ἀγυμνασίᾳ καὶ λουτροῖς πλείοσι ποτίμων ὑδάτων ἐκτεθηλυσμένων. τὸ δὲ τῶν αἰγῶν
τε καὶ βοῶν, εἰς ὅσον ἰσχυρότερον τοῦ τῶν ὑῶν ἐστιν, εἰς τοσοῦτον σώμασί τε καὶ φύσει σκληροτέροις, καὶ τοῖς σκιῤῥω-
δεστέροις τῶν σκληροτέρων ἁρμόττει. τὸ δὲ τῶν ταύρων καὶ τράγων ἐπὶ τῶν ἰσχυροτέρων σωμάτων τε καὶ πα-
θῶν. ἡ δὲ αὐτὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ὑπάρχει πρὸς ἄλληλα διαφορὰ, κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον. ἄρξομαι δὲ
ἀπὸ τῶν ἀσθενεστέρων, πρότερον ὑπὲρ τοῦ κατὰ τὴν σκληρότητα καὶ σκίῤῥωσιν πάθους προειπών. κοινοῦ γὰρ
συμβεβηκότος τοῖς φλεγμαίνουσι καὶ τοῖς σκληρυνομένοις τοῦ κατὰ τὴν ἔρεισιν τῶν δακτύλων ἀντιβα-
τικοῦ, διορίζεται τὰ πάθη, τῷ τ' ἐπωδύνῳ καὶ τῷ ἀνωδύνῳ. τοῦτο γὰρ οὐκέτι κοινὸν ἀμφοῖν. ὥσπερ δὲ ἐν
τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ὅσα μεταπίπτειν εἰς ἄλληλα πέφυκεν, ἔνεστι μεθόριον ἀμφοτέρων ἠρέμα μετοχήν, οὕτως καὶ
τῶν φλεγμονωδῶν ἑλκῶν πρὸς τοὺς αὐτῆς φλεγμονῆς σκίῤῥους, οἷοι πέρ εἰσι τῶν ἐσκληρυσμένων, ἐστὶν ὑπάρχει
τις ἐν τῷ μεταξὺ διάθεσις, ἀνώδυνος μὲν, εἰ μὴ τοὺς δακτύλους ἐπερείδοις, ὀδυνωμένη δὲ τοῦτο πραττόντων,
20 ἣν σαφοῦς τε καὶ συντόμου διδασκαλίας ἕνεκα, ἤτοι φλεγμονὴν σκιῤῥώδη λεκτέον, ἢ σκίῤῥον φλεγμονώδη,
μὴ προσέχοντας ἐνταῦθα, τῷ κατὰ τὸν ὄγκον μεγέθει. τῆς γὰρ ἰδέας τῶν παθῶν ἐστιν, οὐ τοῦ καθ' ἕτερον αὐ-
τῶν ποσοῦ, φλεγμονὴ καὶ σκίῤῥος ὀνόματα, μεγάλης μὲν φλεγμονῆς γινομένης, ἢ διὰ τὸ τοῦ φλεγμαίνοντος μο-
ρίου μέγεθος, ἢ διὰ τὴν τοῦ παρὰ φύσιν ὄγκου, μικρᾶς δὲ τῆς ἤτοι μικρὸν τόπον κατειληφυίας, ἢ βραχὺν
ὄγκον ἐχούσης. εἰρήσεται δὲ νῦν ἐμοὶ μικρᾶς φλεγμονῆς καὶ μικροῦ σκίῤῥου θεραπεία, καθάπερ καὶ μεγά-
λης τε καὶ μεγάλου, κατὰ τὰς τῶν παθῶν ἰδέας. νοηθήσεται γὰρ ἐκ τούτων καὶ τῶν ἑτέρων λεγομένων
μεγάλων τε καὶ μικρῶν ἡ θεραπεία. φλεγμονῆς μὲν οὖν μεγάλης, διὰ καταπλασμάτων ἴασις γίνεται,
καί τινων ὑγρῶν φαρμάκων. τῆς δὲ μικρᾶς, ὅταν σκιῤῥώδει σκληρότητι μιχθῇ, καὶ διὰ καταπλασμάτων
μέν ἐστιν ὅτε, καὶ διὰ φαρμάκων δὲ κηρωτοειδῶν τε καὶ ὑγρῶν, ἔτι τε τῶν μαλακτικῶν ἐμπλάστρων.
διὰ τοιούτων δὲ, καὶ τῆς μικρᾶς σκληρότητος ἡ ἴασις γίνεται. ἀλλ' ἐπὶ ταύτης μὲν ἁπλοῦς ὁ σκοπὸς, ὥς-
30 περ καὶ τῆς φλεγμονῆς συνισταμένης, ἐπὶ δὲ τῆς ἐχούσης φλεγμονώδους τι σκληρότητος, σύνθετος καὶ
ὁ σκοπὸς γίνεται.

Περὶ τῆς παρύγρου.

Καὶ διὰ τοῦτο καὶ φάρμακον σύνθετόν πώς ἐστιν, ὃ καὶ τοῦτο τὸ πᾶσι γινωσκόμενον, ἐπῃνημένον δὲ μεγάλως
ὑπ' ἄλλων τέ τινων καὶ μάλιστα τοῦ Ἥρα, τὸ καλούμενον πάρυγρον. ἰᾶται γὰρ τοῦτο βραχεῖαν ἔτι φλεγμονὴν
ἔχον τὸ μόριον, οὐ μετὰ πολὺν χρόνον τῆς σκευασίας, ἀλλ' εὐθέως ἐπιτιθέμενον. σκληρότητα δὲ ἀνώδυνον ἐμπε-
κτωμένου τοῦ πεπονθότος μορίου, κἂν ἔτι βραχεῖ χρονιώτερον ἢ τοῦ προσφάτου, χρήσιμον ὑπάρχει. καθάπερ
γε καὶ ἀπηλλαγμένου ἤδη παντάπασι τὸ πεπονθὸς μόριον τῆς φλεγμονώδους διαθέσεως, ἄμεινον ἐπ' αὐτῷ τὸ
χρονιώτερον φάρμακον. ἀνάλογον δὲ δηλονότι τῇ τῆς σκληρότητος ἐπιτάσει συναύξεσθαι τὸν χρόνον προσή-
40 κει τοῦ φαρμάκου. τὸ μέντοι λίαν ἐσκληρυσμένον μόριον, οὐδὲ τὸ χρόνιον μαλάξει φάρμακον. μικτὴν γὰρ ἐ-
παγγελίαν τε καὶ δύναμιν ἔχει, τοῦτο δὴ τὸ πάρυγρον ὀνομαζόμενον, ὅτι καὶ τὴν ὕλην μικτήν, εἴ γε τὸ μὲν
ὕειον στέαρ καὶ ὁ κηρὸς, ἀσθενέστατα τῶν μαλακτικῶν ἐστι, λιθάργυρος δὲ καὶ ψιμμύθιον οὐδὲν ἔχει μαλακτικόν.
ὡς ἐμάθομεν. ὁ δὲ ἐπαινέσας τὸ φάρμακον τοῦτο μάλιστα πάντων Ἥρας, ἐκ τῶν δὲ συντίθησιν αὐτὸ, κατὰ τὴν
δὲ τὴν λέξιν. Στέατος προσφάτου ὑείου ἐξινισμένου, Γο. μδ΄. κηροῦ Γο. κδ΄. ψιμμυθίου Γο. ς΄. λιθαργύρου Γο. ς΄.
τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. χρόνῳ δὲ συνίσταται. Καθάπερ γε καὶ κηρὸν καὶ στέαρ ὕειον, ἔφην ἀσθενοῦς
εἶναι δυνάμεως μαλακτικῆς, οὕτω κἂν ἐλαίῳ μίξῃς βραχύ τι κηροῦ, τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν ἰατρῶν κηρέλαιον
ποιήσεις. εἶναι δὲ χρὴ δηλονότι, τὸ ἔλαιον, οὔτε τὸ καλούμενον ὀμφάκινόν τε καὶ ὠμοτριβὲς, οὔτε τὸ θαλλοὺς
ἐλαιῶν ἐν τῇ ἐργασίᾳ προσειληφός. τὰ μὲν οὖν οὕτως ἀσθενῆ μαλακτικὰ, καὶ τὰς μικρὰς θεραπεύει φλεγμο-
νάς. τὰ δὲ τούτων εὐτονώτερα, τὰς αὐτῆς φλεγμονῆς βραχείας σκληρότητας. τὰ δέ τι τούτων ἰσχυρότερα, τὰς
50 μείζους, ὥσπερ καὶ τὰ τῆς ἐπὶ συνηκούσης σκίῤῥου σκληρότητος ἰατικὰ, δραστικώτατά ἐστιν, ὁποῖον ὑπάρχει τό τε τῶν
μυελῶν γένος ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἀλλήλων διαφερόντων, ὡς ἐφεξῆς διαιρήσω, τό τε τῶν βδελλίων ἀμφοῖν,
ἀραβικοῦ τε καὶ σκυθικοῦ, τό τε τῶν στυράκων. καὶ γὰρ καὶ τούτων δραστικώτατος ὁ κατὰ τὴν χρόαν ὠχρὸς, ὅσπερ καὶ
κάλλιστος ἐν Παμφυλίᾳ γεννᾶται. ὁ δὲ ἐπὶ τὸ φαιότερον ἀποκεχωρηκὼς τοῦδε, πολλαχόθεν τε γίνεται. καὶ τῇ
δυνάμει πολὺ τοῦ κατὰ τὸν ὠχρὸν ἀπολείπεται. ῥέπει δ' οὖν καὶ οὗτος αὐτὸς ἐν τῷ χρονίζειν ἐπὶ τὸ χρυσίζον
σῶμα. τούτῳ μὲν οὖν εἰς τὰς ἀντιδότους χρώμεθα διὰ τὸ σπανίζειν. ὥστε αὐτοκράτορί γε σκευάζων ὅπου διὰ
στύρακος, ἀεὶ τούτῳ χρήσῃ, κἂν τῶν πλησίων τις ᾖ μεγαλόφρων εἰς δαπάνην φαρμάκων, κἀκείνῳ συνθήσεις
ἐκ τοιούτου στύρακος τὸ φάρμακον. ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ, τοῦ φαιοτέρου τὸν ἄριστον ἐκλέξῃ, τῇ τε ὀσμῇ κρίνων μά-
λιστα, καὶ τῇ χρόᾳ. φαυλότερος γὰρ ὁ μελάντερος. ἔστι δὲ τῶν ἰσχυρῶς μαλαττόντων τὰ σκιῤῥούμενα, τὸ κα-

λούμενον

λούμενον ἀμμωνιακὸν θυμίαμα. καὶ μᾶλλον αὐτοῦ, τὸ λιπαρόν τε καὶ νέον. τούτων δὲ ἧττον μὲν, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ
δραστήρια, αἴγειόν τε καὶ βόειον. ἐν αὐτοῖς δὲ τούτοις, τὸ μὲν τῶν τράγων καὶ ταύρων ἰσχυρότερα. τὸ δὲ τῶν βοῶν
καὶ τῶν αἰγῶν, ἀσθενέστερα μὲν τούτων, οὐκ ἄπρακτα δὲ οὐδὲ αὐτά. τὸ δὲ τῶν ἐρίφων τε καὶ μόσχων, ἔτι καὶ τού
των αὐτῶν ἀσθενέστερα. δραστικώτερα δὲ ὅμως ἐστὶ τοῦ χοιρείου. διαφορητικωτέραν δὲ τούτων δύναμιν, οὐ μα-
λακτικωτέραν ἔχει τὸ λεόντειον καὶ παρδάλειον, ὑαίνης τε καὶ χηνὸς, ὅσῳ καὶ λεπτομερεστέραν ἔχει τὴν οὐσί-
αν, αἰγείου τε καὶ βοείου στέατος. τὸ δὲ τῶν ἀλεκτορίδων, ἐν τῷ μεταξὺ, τοῦ τε χηνείου καὶ τοῦ ὑείου τέτακται. κα-
θάπερ γε καὶ τῶν μυελῶν, ἄριστος μὲν ὁ τῶν μόσχων. καὶ ῥητῖναι μὲν ὅσαι μὴ δριμεῖαν ἔχουσι τὴν ὀσμὴν μι-
γνύμεναι τῶν εἰρημένων τινὶ, τὸ μὲν εὐκόλλον τοῖς συντιθεμένοις φαρμάκοις παρέχονται. τὸ δὲ μαλακτι
κὸν αὐτῶν, οὐκ ἀναιροῦσιν. ἐπιτηδειοτάτη δὲ ἥ τε χία καλουμένη, καὶ ἡ λάριξ ἐστί. μετὰ ταύτας δὲ ἡ πευκίνη,
10 καὶ μετ᾽ ἐκείνην ἡ ἐλατίνη. δριμεῖα δὲ ἡ στροβιλίνη σφοδρῶς ἐστιν. ἀλιπὴς δὲ καὶ ξηραίνουσα μεγάλως ἡ πιτυΐ
νη. καλοῦσι δ᾽ αὐτὴν ἰδίως φύσημα. ταύτας μὲν οὖν φευκτέον ἐστὶ, τῇ χίᾳ δὲ καὶ τῇ ἐλατίνῃ χρηστέον οὐκ αὐταῖς
καθ᾽ ἑαυτὰς, ἀλλὰ μετὰ κηροῦ καί τινος τῶν ἄλλων, ὅτι ἂν ἁρμόττειν δοκῇ τῇ διαθέσει. καὶ πίττα δὲ βρυττία
τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ὡς ἂν εὐκόλλόν τι καὶ λιπαρὸν ἔχουσα. τὴν δὲ ἄλλην πίτταν, οὐ μικτέον, ὥσπερ, οὐδὲ
τὴν ἄσφαλτον. ἐπὶ πλέον γὰρ ἥκουσι ξηρότητος. ἐμάθομεν δὲ ὅτι καὶ τὰ ξηραίνοντα τοῖς μαλάττουσιν εἰσὶν
ἐναντία. ἐπεὶ δὲ τὴν πευκίνην, καὶ φρυκτὴν ῥητίνην εἰώθασι καὶ κολοφωνίαν ὀνομάζειν, ἰστέον ὅτι καὶ ἄλλη
τίς ἐστι κολοφωνία παραπλήσιος τῇ χίᾳ μαστίχῃ μαλακτικὸν ἔχουσά τι, καθάπερ ἐκείνη τε καὶ ὁ λιβανωτός.
ὑπάρχει δέ τι καὶ τῇ αἰγυπτίᾳ μαστίχῃ μαλακτικόν. ἀλλὰ τὸ πλέον αὐτῆς τῆς δυνάμεως, πεπτικόν τε καὶ δια
φορητικὸν ὑπάρχει. καὶ τῷ λιβάνῳ, τὸ δέ τι μαλακτικὸν ὑπάρχει. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἑψόμενον, ἐστὶ χρήσιμον, ὥσπερ
καὶ τὸ τῆς τήλεως σπέρμα. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο μαλάττει, καλῶς ἑψηθέν. ἔτι δὲ καὶ μᾶλλον εἰ στέατί τι μιχθείη. τὰ δὲ
20 χωρὶς ἑψήσεως, διὰ τὸ ξηρὸν τῆς συστάσεως, ἀνίεσθαι δεόμενα καὶ τήκεσθαι καὶ δεῖσθαι, τῶν ἐλαιωδῶν τινὸς
δεῖται. τοιαῦτα δ᾽ ἐστὶν αὐτὸ τὸ ἔλαιον, ὅταν μηδὲν ἔχῃ στύψεως, ὅ, τε ἐκ τῶν βαλανείων γλοιός. ἔτι τε τὸ κα-
λούμενον σούσινον. καὶ πρὸς αὐτῷ, πολλῷ μᾶλλον ἔτι τὸ κομμαγηνόν. ἔτι δὲ καὶ τὸ βούτυρον ἐξ αὐτῆς τάξε
ως, τό, τε τῆς ἀλθαίας ἀφέψημα, καὶ τὸ τῆς τήλεως. μεταξὺ δὲ τῶν οὕτω μαλακῶν καὶ τῶν ἰσχυροτάτων, ὁποῖα
τό, τε βδέλλιόν ἐστι καὶ ὁ στύραξ, τό γε ἀμμωνιακὸν θυμίαμα τὴν αὐτὴν δύναμιν, ἥνπερ καὶ πρόπολις ἔχει.
τοῦ γε μὴν βδελλίου, καὶ τοῦτο διοριστέον, ὅτι τὸ σκυθικὸν ἄμεινον εἰς ταῦτα μακρῷ θατέρου τοῦ ἀραβικοῦ. καὶ
μάλιστα, ὅταν ᾖ νέον τε καὶ μαλακὸν, ὃ καὶ λιπαρὸν ὀνομάζουσιν. ἔθος γὰρ καὶ τοῦτό ἐστιν ἐν τοῖς νεωτέροις ἰα-
τροῖς, ἐπὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων, τὸ μαλακτικώτερον. ἔστι δὲ δηλονότι καὶ ὑγρότερον τοῦτο. καὶ ἡ χαλβάνη
δὲ, καὶ ὁ καλούμενος ὀποπάναξ, πρὸς τῷ διαφορεῖν, ἔχει τι καὶ μαλακτικόν. ὑπερέχει δὲ τῷ μὲν διαφορεῖν,
ὀποπάναξ. τῷ δὲ μαλάττειν τε καὶ πέττειν, ἡ χαλβάνη. Τοιαύτη μέν τις ἐστὶ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων
30 ἡ δύναμις. σὺ δ᾽ ὅταν ἤτοι τι τῶν γεγραμμένων ἐν ταῖς φαρμακίτισι βίβλοις ἐξετάσῃς τε καὶ κρίνῃς, ἢ συν
τιθῇς αὐτὸς, ἀκηκοὼς ἄρτι τὰς κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἐν τοῖς φαρμάκοις διαφορὰς, ἀκηκοὼς δὲ καὶ τὰς
τῶν σωμάτων τε καὶ παθῶν, τὰ μὲν ἰσχυρὰ τοῖς ἰσχυροῖς, τὰ δὲ ἀσθενῆ τοῖς ἀσθενέσι προστάξεις. ἐν δὲ τῷ, μετὰ
τὸ πρόσθεν ἐπιτεθὲν, ἕτερον ἐπιτιθέναι, καταντλεῖν ἔλαιον ἁπλοῦν λιπαρὸν ἁρμόττει τῷ πεπονθότι μορ-
ίῳ. τῶν δὲ εὐκόλλων ὀνομαζομένων φαρμάκων, οὐδὲν ἀφελεῖν χρὴ, πρὶν αὐτόματον ἀποστῆναι. ἀλλὰ κἂν λού
ταί τις ἐᾶν ἐπικεῖσθαι. φυλάττεσθαι δὲ καὶ τὰ τῶν φαρμακωδῶν ὑδάτων λουτρά. καὶ μάλιστα ὅσα χαλκαν-
θώδη τε καὶ στυπτηριώδη, καὶ θειώδη. ταῦτα μὲν ἱκανὰ, συνετοῖς ἀνδράσι, καί τινα τριβὴν κατὰ τῆς τέχνης
ἔργα κεκτημένοις. ἐπεὶ δὲ οὐ πάντες εἰσὶ τοιοῦτοι, καὶ πρόκειται κατὰ τήνδε τὴν πραγματείαν, οὐχ ὥσπερ
ἐν τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου μόνην εἰπεῖν τὴν μέθοδον, ἀλλ᾽ ἅμα παραδείγματι τῶν κατὰ μέρος ἐν τε καὶ
δευτέρῳ, προστεθῆναι δεῖ καὶ τὰ πείρᾳ προκειμένα φάρμακα, ἃ πρόσκειται τοῖς πρὸ ἡμῶν ἐν τῷ φαρ-
40 μακευτικῷ μέρει τῆς τέχνης ἐνδόξοις, ἐπὶ τὰς κατ᾽ εἴδη διαφορὰς ἐπὶ τῶν μαλακτικῶν φαρμάκων ἀφίξο-
μαι, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν μαλακωτάτων ποιησάμενος αὐτοῖς, ἃ καὶ τὰς μικρὰς ἰᾶται φλεγμονάς.
Τῶν συνθέτων μαλακτικῶν, τὰ μέν ἐστιν ὡς ἂν εἴποι τις ἀσθενέστερα κατὰ τὴν πρώτην τάξιν. ἔνια δὲ οὐ πολ-
λῷ τούτων ἰσχυρότερα κατὰ δευτέραν. καί τινα κατὰ γʹ. ἕτερα. καὶ πρὸς αὐτοῖς, κατὰ δʹ. ἄλλα. χρῆ-
σθαι δὲ προσήκει ὡς προείρηται, πρὸς μὲν τὰς βραχείας σκληρότητας καὶ τὰ μαλακὰ σώματα τοῖς τῆς
πρώτης τάξεως. πρὸς δὲ τὰ τούτων ἰσχυρότερα σώματα τε καὶ πάθη, τοῖς τῆς δευτέρας. ὥσπερ γε καὶ τοῖς
τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης ἀνάλογον. ὑπογράφουσι δὲ καὶ τὰ καθ᾽ ἑκάστην αὐτῶν ἴδια.

Μαλακτικὰ φάρμακα πρώτης τάξεως.

Βούτυρον, ἢ ῥητίνη ἢ κολοφωνία. καὶ κηρὸς λευκὸς, μὴ παλαιὸς, ἴσα τῷ σταθμῷ τὰ γʹ. τηκόμενα μετ᾽ ἀλλή-
50 λων, μαλακτικὰ πρώτης τάξεώς ἐστι. καὶ ἡ πάρυγρος, ὅταν ᾖ πρόσφατος. ἡ χρονισθεῖσα δὲ, διαφορητικω-
τέρα γίνεται, ἀσθενεστάτη δὲ τῶν μαλακτικῶν, κηρὸς μετὰ βουτύρου τακεὶς, ἢ διὰ σουσίνου, ἢ κομμαγηνοῦ. καὶ
τούτων ἀσθενέστερόν ἐστι τὸ καλούμενον κηρέλαιον, ὅταν εἰς λίτραν ἐλαίου χαλαστικοῦ, μηδεμίαν ἔχοντος στύ-
ψιν, ἐμβληθῶσι κηροῦ οὐγγίας ιβʹ. ἢ ἑκκαίδεκα. καὶ αἱ διὰ τῶν ᾠῶν δὲ κηρωταὶ, βραχύ τι χαλαστικὸν ἔχου
σι. ἰσχυρότεραι δὲ τούτων, ἀλλὰ ἀσθενεῖς ἔτι καὶ αὗται, κηρωταὶ αἱ δι᾽ οἰσύπου, καὶ ῥητίνης καὶ κηροῦ, τηκο-
μένων ἴσῳ τῷ σταθμῷ. ἐὰν δὲ ᾖ παλαιότερά πως αὐτὰ, δεήσεται μίξεως ἐλαίου τινὸς τῶν χαλαστικῶν, ἢ
σουσίνου, ἢ κομμαγηνοῦ, ἢ στέατος ὑείου, ἢ ὀρνιθείου, ἢ χηνείου. Μαλακτικὰ φάρμακα δευτέρας τάξεως.
Ὡς ἐν τοῖς ἁπλοῖς φαρμάκοις ἐποιησάμεν τετάρτης τάξεως τῶν ὁμογενῶν, τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς
ὁριζούσας, ἐνίων δ᾽ ἔφην ἀμφίβολον εἶναι τὴν δύναμιν, εἴτ᾽ ἐπὶ τελευτῇ τῆς πρώτης τάξεως, εἴτ᾽ ἐν ἀρχῇ

τῆς δευτέρας, θετέον ἐστὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν, ὡσαύτως καὶ περὶ τῆς δευτέρας τε καὶ τρίτης τῶν τε ταύ-
ταις ἐφεξῆς. ἐπ' ἐνίων δὲ θαῤῥήσας ἀποφαίνεσθαι, τίνα μὲν ἐν ἀρχῇ τῆς δε, τινὰ δὲ ἐπὶ τῇ τελευτῇ τῆς δὲ τῆς
τάξεως ἔφην ὑπάρχειν, ὥσπερ ἔνια χωρὶς προσθήκης, ἤτοι τῆς πρώτης, ἢ τῆς δευτέρας, ἢ τῆς. γ'. ἢ τῆς. δ'.
τάξεως ἔφην εἶναι. πολλῆς δὲ πείρας τῆς κατὰ μέρος ἐπὶ πολλῶν τε σωμάτων καὶ παθῶν, αἱ τοιαῦται
τῶν ἀποφάσεων δέονται. διὸ κἂν μετ' ἐμέ τις ὁμοίως ἐμοὶ φιλόπονός τε ζηλωτικὸς ἀληθείας γένηται, μὴ προπετῶς
ἐκ δυοῖν ἢ τριῶν χρήσεων ἀποφαινέσθω. πολλάκις γὰρ αὐτῷ φανεῖται διὰ τῆς μακρᾶς πείρας, ὥσπερ ἐφάνη καὶ
μοι, ὅτι τὰ κατὰ τὴν δευτέραν τάξιν εἰρημένα εἰς τὴν. γ'. ἀρχομένην μετατεθῆναι δεῖ, ἢ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἁ-
πλῶς τῆς. γ'. ἅτε γὰρ καὶ τῶν σωμάτων τῆς διαφορᾶς, οἷς προσάγεται τὰ φάρμακα, καὶ τῶν παθῶν αὐ-
τῶν, οὐκ ὀλίγην ἐχόντων ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον τὴν ὑπεροχὴν, χαλεπώτατόν ἐστιν ἐπὶ πᾶσιν ἀπόφασιν ποιή-
10 σασθαι μίαν, ἐξ ἐπιμέτρου δὲ καὶ αὐτῶν τῶν φαρμάκων τῶν ἁπλῶν, οὐ μικρὰν ἐχόντων διαφορὰν. ἐμοῦ δὲ
ἐπὶ τῶν ἀρίστων, καθ' ἕκαστον εἶδός τε καὶ γένος ἀποφηναμένου τὴν δύναμιν, ἐὰν ἐπὶ τῶν χειρόνων ποιήσηταί
τις τὴν διὰ πείρας ἐξέτασιν ποιήσεται μὲν ψευδῶς, οὐ διώρικε δὲ τὰς τῆς δυνάμεως αὐτῶν τάξεις. ἀσφα-
λέστατον οὖν ἐστι, τὴν αὐτῶν τῶν φαρμάκων πρὸς ἄλληλα διαφορὰν ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἀκριβῶς γρά-
φειν, ὥσπερ ἐπί τε τῶν ἄλλων ἐποίησα, καὶ νῦν ποιήσω. κατὰ γάρ τοι τὴν δευτέραν τάξιν τῶν μαλακτι-
κῶν, οὐχ ἥκιστα αὐτῆς θείη, τὴν ὑπὸ τοῦ Μνασέου συντιθεῖσαν ἔμπλαστρον, ὁμολογουμένων μὲν ἁπάντων ἀλ-
λήλοις τῶν μνημονευσάντων αὐτῆς, ἐξ ἐλαίου τοῦ παλαιοῦ καὶ λιθαργύρου, καὶ στέατος ὑείου, διαφερομέ-
νων δὲ ἔν τε τῇ ποσότητι τούτων ἑκάστου, καὶ τῷ, τινὰς μὲν ἐκ προσφάτου στέατος, ἐνίους δὲ ἐκ παλαιοῦ συντι-
θέναι τοῦ καλουμένου πρὸς ἁπάντων ἤδη συνήθως ἀξουγγίου. ἐπὶ γάρ τοι τούτοις, ἡ ἀσθενεστάτη γένοιτ' ἂν ἐκ
λιθαργύρου καὶ στέατος ὑείου καὶ ἐλαίου, μηδετέρου παλαιοῦ. ἡ δ' ἰσχυροτέρα, ἐλαίου μὲν αὐτῶν παλαιοῦ, θα-
20 τέρου δὲ, νέου βληθέντος. ἡ δὲ ταύτης ἰσχυροτέρα παλαιῶν ἀμφοτέρων. κατὰ μὲν οὖν τὸ νέον ἢ παλαιὸν βάλ-
λεσθαι τὸ ἔλαιον καὶ τὸ στέαρ, αἱ διαφοραὶ. δ'. ἔσονται, ποτὲ μὲν ἀμφοῖν νέων, ποτὲ δὲ ἀμφοῖν παλαιῶν, πο-
τὲ δὲ τοῦ μὲν ἐλαίου παλαιοῦ, τοῦ στέατος δὲ προσφάτου. ἢ τοὐναντίον, ἐλαίου μὲν προσφάτου, παλαιοῦ δὲ, στέα-
τος ἐμβαλλομένου. κατὰ δὲ τὴν πρὸς ἄλληλα συμμετρίαν αὐτῶν τῶν τριῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἕτεραι
πλείους. ἤτοι γὰρ ἴσα τῷ σταθμῷ καὶ μέτρῳ μίγνυται τὰ τρία, καὶ πολλοί φασι τὴν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μνασαίου συν-
τεθεῖσαν ἐκ τριῶν ἴσων συγκεῖσθαι, ἢ τὰ δύο μὲν, ἴσα, τὸ τρίτον δὲ, οὐκ ἴσον, ἀλλ' ἔλαττον, ἢ πλέον. ἢ τῶν τρι-
ῶν ἀνίσων μιγνυμένων. εὔδηλον οὖν ὅτι πολλαὶ γενήσονται διαφοραί. πλέονος μὲν γὰρ τῆς λιθαργύρου βλη-
θείσης, μαλακώτερον τῇ δυνάμει γενήσεται τὸ φάρμακον. ἐλάττονος δὲ, ἰσχυρότερον. καὶ μαλακτικώτερον
μὲν, εἰ τοῦ στέατος ἐμβάλλοι μὲν πλέον, διαφορητικώτερον δ' εἰ τοῦ ἐλαίου. καὶ γὰρ αὖ καὶ ἄλλο τι προσέρχεται
πλέονος ἐμβληθέντος ἐλαίου, μεγάλην ἔχοντος δύναμιν, εἰς τὸ διαφορητικώτερον ἐργάσασθαι τὸ φάρμακον.
30 ἔστι δὲ τοῦτο, καθάπερ εἴρηταί μοι κατὰ τὸν. α'. λόγον, εἰ ἐπὶ πλέον ἑψήσεις. ἐὰν γοῦν μόνην τὴν λιθάργυ-
ρον ἑψήσεις ἐν ἐλαίῳ πλέονι, ξηραντικώτερον ἔσται τὸ φάρμακον. ἐν πλέονι δὲ ἑψήσεις, *πλέον ἐλαίου βαλὼν,
εἴ γε μέλλοι σύστασιν ἕξειν ἐμπλάστρου. ὡς εἴ γε τούτου μὴ φροντίζοι τις, ἀλλ' ἴσῳ χρόνῳ τό, θ' ἧττον ἔχον ἐλαίου κατὰ
τὸ πλέον ἑψήσει, πρόδηλον ὅτι μαλακτικώτερον ἔσται κατὰ τὴν δύναμιν, ᾧ πλέον ἔλαιον μέμικται, καθά-
περ καὶ ὠμὴν τις ἄκοπον τὴν λιθάργυρον ἐλαίῳ μίξας βούλοιτο χρῆσθαι. διόπερ ὃ πολλάκις ἤδη μοι λέ-
λεκται, μεμνῆσθαι διὰ παντὸς αὐτοῦ κελεύω, μὴ καθάπερ ἔνιοι τὰς ἀποφάσεις ἁπλῶς ὑπὲρ τῶν φαρμά-
κων ποιοῦνται, καὶ ἡμᾶς οὕτω πράττειν, βέλτιστα λέγοντας ἁπλῶς εἶναι τήνδε τὴν σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου
τῆς δε. δύναται γ' ἑκάτερα πρὸς διαφέροντα κατ' εἴδη πάθη καλῶς συγκεῖσθαι καί ποτε πρὸς ταὐτὸ κατὰ
διαφέροντας καιρούς. ταῦτα τοίνυν ἅπαντα τὰ νῦν εἰρημένα μοι προακούσας τις, οὐ φιλόπονος μόνον, ἢ
μνήμων, ἀλλὰ καὶ φύσει συνετὸς ὢν, ὠφελίμως ἀναγνώσεται τὰ μετὰ διορισμῶν γεγραμμένα τε καὶ
40 γραφησόμενά μοι. καὶ λέξω δέ σοι τοὺς διορισμοὺς ἐπὶ τῶν προκειμένων φαρμάκων ἐν προσθήκῃ τριῶν
ἢ τεττάρων συλλαβῶν ἀνομένους, ὁποίαν προσθήκην ἐπὶ τοῦ προκειμένου κατὰ τὸν ἐνεστῶτα λόγον φαρμά-
κου τοῦ Μνασαίου φαίνεται πεποιημένος ὁ Ἀνδρόμαχος. ἐν γὰρ τῷ κατὰ λόγῳ τῶν μηλίνων ἐμπλάστρων ἐν
δεκάτῃ τῇ τάξει γράψας αὐτὴν, οὐχ ἁπλῶς εἰπεῖν ἠρκέσθη, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἔμπροσθεν εἰρημένων, ἀλλ'
καὶ ἄλλοι προγράφουσιν αὐτῶν, ἀλλὰ προσέθηκε τὸ ἁπαλή. τοῦτ' οὖν ἠξίουν αὐτὸν ἐπὶ πασῶν πεποιηκέ-
ναι, καὶ κατ' αὐτάς γε τὰς μηλίνας ἦρχθαι μὲν ἀπὸ τῆς ἁπαλωτάτης, μεταβάντα δὲ ἀπ' αὐτῆς ἐπὶ τὴν ἰσχυρο-
τέραν ὀλίγῳ, δεδηλωκέναι, προσγράψαντα βραχεῖ μέν τινι ταύτης ἰσχυροτέραν εἶναι τὴν δευτέραν. ἐκείνης δ' αὖ πά-
λιν ἰσχυροτέραν εἶναι τὴν τρίτην, εἶτ' ἐκείνης τὴν. δ'. ὥσπερ αὖ πάλιν, εἴ τινα ἴσην ᾤετο δύναμιν ἔχειν, αὐτὸ τοῦτο
προσγράψας, ἢ εἴπερ εὐλαβοῖτο κινδυνεύειν ἔν γε ταῖς τοιαύταις ἀποφάσεσιν, ἀλλὰ τά γε ἁπλᾶ μαλακτι-
κὰ φάρμακα προδιδάξαι, τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἐν αὐτοῖς διορισάμενον, ὅπως ὁ ἀναγνώσκων ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ
50 γεγραμμένας μαλακτικὰς ἐμπλάστρους πολλὰς, ἰσχυροτέρας μὲν εἶναι γνωρίζῃ, τὰς διὰ στύρακος. ἀμμω-
νιακοῦ τε καὶ βδελλίου, καὶ προπόλεως καὶ χαλβάνης, στέατός τε ταυρείου καὶ τραγείου, καὶ τῶν μυελῶν συγκει-
μένας. ἀσθενῆ δὲ, τὴν μηδὲν τούτων ἔχουσαν, ἀλλ' ἤτοι πάντα ἀσθενῆ κατὰ τὴν δύναμιν, ἢ τούτων μὲν αὐτῶν ἰσχυ-
ρότερα, μετὰ δὲ ταῖς κράσεσί τε καὶ δυνάμεσιν, ἢ μετὰ τοῦ μεμίχθαι τοῖς ἀσθενέσιν ἕν τι τῶν ἰσχυρῶν, ἢ δύο. δῆλον γὰρ
ὅτι τὸ μεταξὺ πλάτος ἐν ἅπασι τοῖς φαρμάκοις, οὐκ ὀλίγον ἐστὶ κατὰ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον, ἐπὶ κοινῇ δυνά-
μει πάντων αὐτῶν γενικῶς νοουμένῃ, καθ' ἣν ὁμογενῆ τε καὶ ὁμοειδῆ τὰ φάρμακα λέγεται, καθάπερ γε ἕτε-
ρα διαφέροντα γενικαῖς ἢ εἰδικαῖς διαφοραῖς. ὁπότε οὖν ταῦτά μοι διώρισθῇ, καὶ τίς ἐξ αὐτῶν ὁρμώμενος,
οὐ χαλεπῶς δυνήσεται διαγινώσκειν, τά τε δύναμιν ἰσχυροτέραν ἔχοντα, καὶ τὰ μαλακωτέραν, τὴν ἱστορίαν
αὐτῶν ἤδη ποιήσομαι, τὰς γεγραμμένας τοῖς ἐμπειροτάτοις τῶν φαρμάκων ἀνδράσιν, εἶτ' ἐμπλάστρους

ὀνομάζειν ἐθέλοις, εἴτε μαλάγματα γράψας ἐφεξῆς. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῶν ὑπ' Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ἐν τῷ δ΄. τῶν ἐκτὸς, ἃ μαρκέλλας ἐπιγράφει.

Τὰ ὑπ' Ἀσκληπιάδου μαλάγματα.

Α Μυθάωνος μάλαγμα, πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις. λύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ δυσκίνητα τῶν ἄρθρων. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. λς΄. κηροῦ, οὐγγίας. λς΄. τερμινθίνης οὐγγίας. η΄. βδελλίου, οὐγγίας. η. λιβανωτοῦ, οὐγγίας. δ΄. σμύρνης οὐγγίας. δ΄. χαλβάνης, οὐγγίας. η΄. κυπρίνου κοτύλας. δ΄. βρέχεται σμύρνα, λίβανος, βδέλλιον οἴνῳ. τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν, ὄξει λύεται. πάντα δὲ κόπτεται, τοῦ ἑκατέρου χριομένου τῷ κυπρίνῳ μέχρι παντελοῦς διαλύσεως. τοῦτο τὸ φάρμακον τῶν παλαιῶν ἐστι καὶ ἐνδόξων ὥσπερ καὶ τὸ μετὰ τοῦτο γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου κατὰ τὸν δεύτερον τρόπον. Διά-
10 σμυρνον ἀπολλοφάνιον φάρμακον ἐπιτετευγμένον. πρὸς τὰς τῶν ὑποχονδρίων διατάσεις. διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ ἡπατικοῖς. νεφριτικοῖς. ποιεῖ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων ὀδύνας, καὶ κατοχὰς ποιεῖ. Κηροῦ, οὐγγίας. ιϛ΄. τερμινθίνης, οὐγγίας. ιϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας. ιϛ΄. βδελλίου, οὐγγίας. ιϛ΄. σμύρνης, οὐγγίας. ιϛ΄. προπόλεως, οὐγγίας. ιϛ. ἴρεως οὐγγίας. ιϛ. στύρακος, οὐγγίας. ιϛ΄. ἰρίνου μύρου ἀποστάθμης, ὅσον ἐξαρκεῖ. οἴνου εὐώδους τὸ ἱκανόν. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Καὶ τὸ μετὰ τοῦτο δὲ γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου φάρμακον ἀξιολογώτερον μὲν ὑπάρχει τῶν ὑπογεγραμμένων, ἧττον δὲ ἐκείνων εἰς τὴν τῶν ἐσκληρυσμένων λύσιν. Ἄλλο Διοσκορίδου. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. πρὸς τὰ δυσκίνητα κῶλα. καὶ πρὸς ἀγκύλας. διαλύει πᾶσαν σκληρίαν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐκτὸς διαθέσεις. καὶ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις. Κηροῦ μνᾶν. α΄. ῥητίνης φρυκτῆς, μνᾶς ἥμισυ. χαλβάνης, μνᾶς ἥμισυ. ἴρεως ἰλλυρικῆς μνᾶς ἥμισυ. ἰρίνου ἀποστάθμης τὸ ἱκανόν. οἴνου ὅσον ἐξαρκεῖ. κό-
20 πτειν δεῖ τὸ φάρμακον. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Τὸ μετὰ τὸ προειρημένον φάρμακον ἐφεξῆς γεγραμμένον ὑπὸ Ἀσκληπιάδου, ταυτὸν ὑπάρχει τῷ ὑπὸ τοῦ Ἥρα γεγραμμένῳ κατὰ τὸ τέλος τῆς φαρμακίτιδος αὐτοῦ βίβλου, βραχεῖαν δέ τινα διαφορὰν ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν τεττάρων ἔχει φαρμάκων ἁπλῶν, ὡς ἔσται φανερὸν, ὅταν ἀμφότερα γράψω. πρότερον δὲ μνημονεύσω τοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένου κατὰ λέξιν οὕτως ἔχοντος. Λουκίου καθηγητοῦ, πρὸς ἀγκύλας ἐπιγραφόμενον. ποιεῖ πρὸς τὰς ἐν βάθει ἀποστάσεις. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῶν νεύρων συνολκὰς καὶ τὰς τῶν ἄρθρων κατοχὰς, ἃς ἀγκύλας καλοῦμεν. ποιεῖ ὀπισθοτονικοῖς, καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. ἔστι δὲ καὶ ἄκοπον ἀγαθὸν διαλυόμενον ἰρίνῳ ἢ κυπρίνῳ, ἢ δαφνίνῳ. ποιεῖ πρὸς τὰ χρόνια καὶ δυσαλθῆ σκληρώματα. Βδέλλου δραχμὰς. ιϛ΄. στέατος μοσχείου δραχμὰς. ιϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ιϛ΄. ἴρεως ἰλλυρικοῦ, δραχμὰς. ιϛ΄. ὀποπάνακος, δραχμὰς. η΄. χαλβάνης, δραχμὰς. η΄. κάχρυος, δραχμὰς. η. στύρακος, δραχμὰς. η΄. λιβάνου, δραχμὰς. η΄.
30 πεπέρεως κόκκους. ρξ΄. κηροῦ, τερμινθίνης ἀνὰ ἡμίλιτρον. οἴνου τὸ ἱκανόν. κόπτειν δεῖ τὸ φάρμακον. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ὅπη τοίνυν ὁ Ἥρας διεφώνησεν ἐν τῇ τῶν ἁπλῶν συμμετρίᾳ πρὸς τὸν Ἀσκληπιάδην, ὡς ὑπεσχόμην, ἤδη δηλώσω. Πρῶτον ἁπάντων ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης φάρμακον. βδέλλου ὁλκὰς. ιϛ΄. ὁ δὲ Ἥρας οὐ βδέλλου, ἀλλὰ βδελλίου, ὁλκὰς. π΄. πενταπλάσιαι δέ εἰσιν αὗται τῶν. ιϛ. δηλονότι. Ἐφεξῆς δὲ στέατος μοσχείου ὁλκὰς. ιϛ΄. γράψαντος τοῦ Ἀσκληπιάδου, πενταπλασίας ὁ Ἥρας ἔγραψεν, ὡς καὶ τοῦ βδελλίου. πενταπλάσιαι γὰρ δηλονότι αἱ. π΄. δραχμαὶ τῶν. ι΄. καὶ. ϛ΄. εἰσί. Τρίτον ἐπὶ τοῖς γεγραμμένοις ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψε φάρμακον, ἀμμωνιακὸν θυμίαμα καὶ τούτου τὰς. ιϛ΄. δραχμὰς ἀξιῶν βάλλεσθαι. κατὰ τὴν ἀναλογίαν οὖν τῶν ἔμπροσθεν, ἐχρῆν καὶ τὸν Ἥραν. π΄. γεγραφέναι δραχμὰς. ἔγραψε δ' οὐ τοσαύτας, ἀλλὰ. ρ΄. ὥστε πλέονας ἐνέβαλεν. κ΄. Ἄλλο δ' ἐπὶ τοῖς προγεγραμμένοις φαρμάκοις ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης, οὕτως εἰπὼν, ἴρεως ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. ιϛ. ἐφύλαξε δὲ τούτου τὴν ἀναλογίαν ὁ Ἥρας
40 π΄. γράψας. Ἐπὶ τοῖς προγεγραμμένοις φαρμάκοις ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης ὀποπάνακος, ∠. η΄. ἐφύλαξε δὲ καὶ τὴν πρὸς τοῦτο ἀναλογίαν ὁ Ἥρας. μ΄. γράψας. Ἐκ τοῦ φαρμάκου χαλβάνης. ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀσκληπιάδης, δραχμὰς. η΄. ἐμβαλών. ἐφύλαξε καὶ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀναλογίαν ὁ Ἥρας. πενταπλασίας ἀξιῶν ἐμβάλλεσθαι. πενταπλάσιαι γάρ εἰσιν αἱ. μ΄. τῶν. η. Ζ΄. φάρμακον ὁ Ἀσκληπιάδης ἔγραψεν οὕτως. κάχρυος, δραχμὰς. η΄. ἐχρῆν οὖν καὶ τὸν Ἥραν εἴπερ ἐφύλαττε τὴν ἀναλογίαν. μ΄. βάλλειν. νυνὶ δὲ οὐχ οὕτως ἀλλὰ διπλασίας. ιϛ΄. γὰρ αὐτὸς γέγραφεν. Ὀγδόου στύρακος ὁ Ἀσκληπιάδης μέμνηται, δραχμὰς ἐμβαλών. η΄. ἐφύλαξε τὴν ἀναλογίαν τούτου ὁ Ἥρας πενταπλάσιον ἐμβαλών. Ἔνατον φάρμακον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης λιβανωτοῦ, δραχμὰς. η΄. ἐμβαλὼν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἥρας οὐ πενταπλάσιον, ἀλλὰ διπλάσιον ἀξιοῖ. Δεκάτου δὲ πεπέρεως ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀσκληπιάδης. ρξ΄. κόκκους ἐμβαλὼν, ὧν πάλιν συμφώνως ὁ Ἥρας. φ΄. ἔβαλλεν. ἔν τισι τῶν ἀντιγράφων οὐκ οἶδ' ὅπως. κ. εἰσὶ γεγραμμένοι. καθάπερ ἐν
50 ἑτέροις. ρη΄. Ἑνδέκατον ἔγραψεν ὁ Ἀσκληπιάδης κηρὸν, ὥσπερ καὶ. ιβ΄. τὴν τερμινθίνην ῥητίνην ἑκατέρου βάλλειν ἀξιῶν ἡμίλιτρον. ἐχρῆν οὖν καὶ τὸν Ἥραν εἴπερ ἐφύλαττε τὴν ἀναλογίαν, πενταπλάσιον ἐμβάλλειν ἑκατέρων, ὅπερ ἦν ἀνὰ λίτρας. β. ἔτι καὶ ἥμισυ προσκειμένου τῆς λίτρας. ὁ δὲ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἑκατέρου τρεῖς λίτρας ἀξιοῖ βάλλειν καὶ οὐγγίας. δ΄. εὔδηλον οὖν ὅτι τοῦ μὲν κάχρυος ὁ Ἥρας ἐμβάλλει διπλάσιον τὰς ἀναλογίας, ὥσπερ καὶ τοῦ λιβανωτοῦ. τοῦ δὲ ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἐπλεόνασεν ἐν τῷ. δ΄. μορίῳ. καθάπερ γε καὶ τῆς τερεβινθίνης ῥητίνης μετὰ τοῦ κηροῦ. γ΄. καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων, ἐπλεόνασε τῷ τρίτῳ μέρει. καὶ κατὰ τοῦτο παραπλησίαν ἐποίησε τὴν ὅλην σύνθεσιν τοῦ φαρμάκου, τῇ τοῦ Ἀσκληπιάδου. πλεονάσας γὰρ ἐν τῇ τοῦ κάχρυος συμμετρίᾳ μηδὲν ἔχοντος μαλακτικὸν, ἀλλὰ μόνον διαφορητικόν. συνηύξησεν αὐτῷ καὶ τὰ μαλακτικὰ, τόν τε λιβανωτὸν, καὶ τὸν κηρὸν καὶ τὴν τερμινθίνην. τοῦτο μὲν οὖν τὸ φάρμακον, Λουκίου

μὲν ὀνομάζει τὸ καθηγητοῦ Ἀσκληπιάδης, ὅπη δὲ διαφθέρει τῷ Ἡρακλείδου. ἐσχάτης δὲ τάξεως ἐστὶ τῶν μα-
λακτικῶν. οὐ γὰρ ἂν εὕροις αὐτοῦ μαλακτικώτερον τῶν σκιρρουμένων. ἐστόχασται δὲ ὁ συνθεὶς αὐτὸ, καὶ τῆς δια-
φορεῖ. τὸ περιεχόμενον ἐν τοῖς σκιρρουμένοις. τὰ δὲ ἄλλα φάρμακα, τὰ πρὸ αὐτοῦ, βραχὺ πλεονεκτεῖ τῶν
προγεγραμμένων. ἐν αὐτοῖς δὲ περιέχεται καὶ τὰ τμητικὰ τῶν πεπαχυμένων καὶ γλίσχρων χυμῶν, ἃ
πολλάκις γίγνεται χρήσιμα τοῖς σκιρρουμένοις ὄγκοις, ὅταν ὑπὸ γλίσχρων χυμῶν, ἡ σκίρρωσις, αὐτῶν κατα-
σκευάζηται. μετρίως μὲν οὖν ὁ ὀποπάναξ λεπτύνει, καλοῦσι δὲ οὕτως τὴν ῥίζαν τοῦ πάνακος οὗ τὸν καυλὸν
ὀπίζοντες τὸν ὀποπάνακα ποιοῦσιν, ἐστὶ γὰρ ῥυπτικῆς οὐ τμητικῆς δυνάμεως, τέμνει δὲ καὶ ῥύπτει καὶ διαφορεῖ
σφοδρῶς, οὐ μόνον χυμοὺς πεπαχυμένους τε, καὶ γλίσχρους, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ στερεὰ σώματα, μετ' αἰγείας
κόπρου τὸ ὄξος, ἅτινα πρόσκειται τῷ μετὰ τὸ προκείμενον φάρμακον ἐφεξῆς γεγραμμένῳ, ὅ φησιν Ἀλκι-
10 μίωνος ἐπιγεγράφθαι. γράφει μὲν οὖν περὶ τοῦ προτέρου τόνδε τὸν τρόπον. Ἄλλο μάλαγμα Μάρκου Τε-
λεντίου Ἀσκληπιάδου σφόδρα γυναιξὶ πρὸς τὰς προειρημένας διαθέσεις. μάλιστα δὲ ποιεῖ πρὸς τὰς τῶν μή-
τρων ἐμπνευματώσεις. ἐπιγεγραμμένον τὸ φάρμακον Ἀσκληπιάδειον διὰ τὸ ἀναφέρεσθαι εἰς τὸν βιθυνὸν
Ἀσκληπιάδην. Σμύρνης, δραχμὰς. γ'. ὀποπάνακος ἡμιλίτριον. κηροῦ λίτραν. α'. S. χαλβάνης οὐγγίας
γ'. μάννης ἡμιλίτριον. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἡμιλίτριον. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν. α'. S'. ὄξους κοτύλην
α'. χρηστέον δ' αὐτῷ καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. Ἄλλο Ἀλκιμίωνος ἐπιγεγραμμένον. Κη-
ροῦ, λίτραν μίαν ἥμισυ. ῥητίνης κολοφωνίας, λίτραν. α'. S. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λίτραν. α'. S. χαλ-
βάνης οὐγγίας. γ'. σμύρνης οὐγγίας. γ'. ὀποπάνακος λίτραν. α'. S. προπόλεως οὐγγίας. γ'. ὄξους ξέ-
στας. β'. αἰγείας κόπρου οὐγγίας. γ'. τρίβε ἀμμωνιακὸν, ὄξους ἐπιβαλὼν. ξε. α'. εἶτα ἐπίβαλλε τού-
τοις σμύρναν, λίβανον, ὀποπάνακα. καὶ πάλιν λέαινε. τὴν δὲ πρόπολιν κόπτε μετὰ τὴν χαλβάνην. τὸν δὲ κη-
20 ρὸν καὶ τὴν ῥητίνην ἕψε, ἐπιβαλὼν ἐλαίου κοτύλας. β'. καὶ ὅταν συστραφῇ. ἐπίβαλλε πρόπολιν καὶ χαλ-
βάνην κινῶν συνεχῶς. καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔα ψυγῆναι, καὶ ἀποξύσας, ἐπίβαλλε τοῖς λει-
ανθεῖσι, καὶ μίξας, ἀνελόμενος χρῶ. ἐπὶ τῷ προγεγραμμένῳ μαλάγματι, γέγραπται κατὰ τὸ Ἀσκλη-
πιάδου βιβλίον, ἕτερον, ὀλίγον μὲν ἔχον μαλακτικῆς δυνάμεως, τὸ πλέον δὲ θερμαντικῆς. ἔχει δὲ οὐ μόνον γεν-
τιανῆς χυλὸν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀποὺς, τόν τε τοῦ πευκεδάνου καὶ τὸν τοῦ σαγαπηνοῦ, θερμαίνοντα σφοδρῶς φάρ-
μακα. μέμικται δ' αὐτῷ καὶ ἀφρόνιτρον, καὶ λίθου ἀσίου ἄνθος, λεπτυντικῆς τε καὶ τμητικῆς δυνάμεως φάρ-
μακα. τὸ δὲ θεῖον τὸ ἄπυρον ὅτι θερμαίνει, πάντες ἴσασι, καθάπερ γε καὶ τὸν πισσίτην οἶνον. ἀπογράψω δὲ καὶ
τοῦτο τὸ φάρμακον, αὐτῇ τῇ Ἀσκληπιάδου λέξει. Μάλαγμα φαρμακόν. ἐπιγεγραμμένον πρὸς τὰς
προειρημένας διαθέσεις. μάλιστα δὲ ποιεῖ πλευριτικοῖς. καὶ γὰρ παραχρῆμα λύει τοὺς πόνους ἐπιτιθέμενον
ἐν αὐτοῖς τοῖς παροξυσμοῖς. δεῖ δὲ μετὰ τὴν ἐπίθεσιν τοῦ φαρμάκου, ἐρίοιθεν περὶ τὸν τόπον γενομένου βαστά-
30 ζειν τὸ ἀπλωμένον. καὶ πάλιν διαστήσαντας, ἐπιθεῖναι. λύει καὶ τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. Κηροῦ λίτρας
ε'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτρας. γ'. φρυκτῆς οὐγγίας. γ'. τερμινθίνης, λίτραν. α'. λιβάνου λίτραν
α'. S. σμύρνης οὐγγίας. ς'. ἀλόης οὐγγίας. ς'. οἰσύπου οὐγγίας. γ. γεντιανῆς χυλοῦ, οὐγγίας. γ'. ὀποῦ
πευκεδάνου οὐγγίας. γ'. σαγαπηνοῦ, οὐγγίας. δ'. ἀφρονίτρου, οὐγγίας. ς'. λίθου ἀσίου ἄνθους, οὐγγίας. ς'.
προπόλεως οὐγγίας. γ'. θείου ἀπύρου, οὐγγίας. δ'. οἴνου πισσίτου, ξέστας. ε'. ἕψε δὲ πισσίτην καὶ τὸν χυλὸν
τῆς γεντιανῆς. τὰ δὲ τηκτὰ τήξας, ἔα ψυγῆναι. τὸ δὲ ἀμμωνιακὸν καὶ τὸν λίβανον καὶ τὴν σμύρναν, καὶ τὴν
ἀλόην συντρίψας καὶ βαλὼν εἰς θυίαν, ἐπίβαλε τούτοις τὸ ὑγρόν. καὶ ὅταν διαλυθῇ τρίβε φιλοπόνως. τὰ
δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας, ἐπίβαλλε τοῖς λεανθεῖσι. καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς, ἐπίβαλλε τούτοις τὰ τηκτὰ
ἀναζεθέντα χωρὶς ἐγκειόδων. καὶ μίξας ἀνελόμενος χρῶ. Μετὰ τὸ προειρημένον ἐφεξῆς ἔγραψεν ὁ
Ἀσκληπιάδης ἕτερον μάλαγμα παραπλησίως αὐτῷ, κατὰ τήνδε τὴν λέξιν. Ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου ἐ-
40 σκευάσθη ἀκυλία σεκουνδίλλῃ. Οἴνου πισσίτου, ξέστας. ς'. κηροῦ, λίτρας. ς'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λί-
τρας. γ'. φρυκτῆς, λίτρας. γ'. τερμινθίνης, λίτραν. α'. S. λιβάνου λίτραν. α'. S. σμύρνης, οὐγγίας
ς'. ἀλόης, οὐγγίας. ς'. ἀφρονίτρου, οὐγγίας. ς'. λίθου ἀσίου ἄνθους, οὐγγίας. ς'. γεντιανῆς χυλοῦ τῆς
ῥίζης, οὐγγίας. ς'. σαγαπηνοῦ, οὐγγίας. δ'. θείου ἀπύρου, οὐγγίας. δ'. προπόλεως, οὐγγίας. δ'. πάνα-
κος ῥίζης, οὐγγίας. γ'. σαμψύχου, οὐγγίας. γ'. πεπέρεως λευκοῦ, οὐγγίας. γ'. σκεύαζε καὶ χρῶ
καθὰ προείρηται.

Τὰ ὑπ' Ἀνδρομάχου γεγραμμένα μαλάγματα.

Μάλαγμα σκληρὸν καὶ ξηρόν. Πίσσης, λίτρας. γ'. κηροῦ, λίτρας. β'. ῥητίνης λίτραν. α'. χαλβάνης. οὐγ-
γίας. β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. β'. μάννης, οὐγγίας. δ'. ὄξους ξέστας. γ'. Ἄλλως.
Πίσσης, λίτρας. δ'. κηροῦ λίτρας. β'. ῥητίνης, λίτραν. α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος λίτραν. α'. χαλ-
50 βάνης, οὐγγίας. ς'. ἑτέρας λίτραν. α'. ὄξους, ξέστας. γ'. Ἄλλη Ἀριστοκλέους. Πίσσης, λίτρας. δ'. κη-
ροῦ, λίτρας. η'. ῥητίνης φρυκτῆς, λίτρας. δ'. τερμινθίνης λίτρας. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, λί-
τρας. β'. οὐγγίας. η'. χαλβάνης, λίτραν. α'. οὐγγίας. δ'. Ἄλλο τὸ πρὸς ἀγκύλας. Βδελλίου, δρα-
χμὰς. ις'. λιβάνου, δραχμὰς. ις'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. η'. ὀποπάνακος, δραχμὰς. η'.
χαλβάνης, δραχμὰς. η'. στέατος μοσχείου, δραχμὰς. ις'. πεπέρεως κόκκους. ξ. στύρακος, δραχμὰς. η'.
κάχρυος, δραχμὰς. ις'. ἴρεως Ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. ις'. τερμινθίνης μνᾶς ἥμισυ. κηροῦ μνᾶς ἥμισυ. κυπρί-
νου κοτύλας. δ'. οἴνου τὸ ἱκανόν. Τὸ διὰ μελιλώτου. Νάρδου κελτικῆς, δραχμὰς. ι'. κυπέρεως δρα-
χμὰς. η'. καρδαμώμου, δραχμὰς. η'. ἴρεως Ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. η'. σμύρνης, δραχμὰς. η'. κρόκου, δρα-
χμὰς. δ'. μελιλώτου, δραχμὰς. κε'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. η'. τερμινθίνης, δραχμὰς. ι'.

κηροῦ νέου, δραχμὰς. ρʹ. κυπρίνου, κοτύλης ἥμισυ. ὄξους τὸ ἱκανόν. τινὲς ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠.
ρʹ. πρὸς τὰ αὐτὰ πάντα. Ἡ διὰ σπερμάτων. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. νʹ. κηροῦ, δραχμὰς
νʹ. τερμινθίνης, δραχμὰς. νʹ. τήλεως δραχμὰς. κεʹ. στέατος ταυρείου τεθεραπευμένου, δραχμὰς. κεʹ. ἴρε
ως ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. κεʹ. νίτρου, δραχμὰς. κεʹ. μέλιτος κοτύλας. ςʹ. ὄξους κοτύλην. αʹ. πάνακος,
δραχμὰς. κεʹ. κυπρίνου ὀλίγον. Ὡς δὲ Φιλωνίδης. Τήλεως σπέρματος, ἀνίσου σπέρματος, στύρακος, ξυ
ηροῦ βδελλίου, μάννης, λιβάνου, ναρδοσταχύος, κυπέρεως νέου, πάνακος ῥίζης, ἴρεως ἰλλυρικῆς, ἀφρονί-
τρου ἑκάστου, ἀνὰ δραχμὰς. κεʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τερμινθίνης, ἀνὰ δραχμὰς. νʹ. στέατος ταυρείου
δραχμὰς. ξʹ. μελιλώτου, δραχμὰς. ξʹ. κηροῦ, δραχμὰς. βʹ. μέλιτος κοτύλης ἥμισυ. Ἄλλως Ἀρ-
ποκρᾶς. Τήλεως, νίτρου, πάνακος, ἴρεως, ἀνὰ δραχμὰς. ηʹ. τερμινθίνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, κη-
ροῦ ἀνὰ δραχμὰς. ρʹ. στέατος ταυρείου, δραχμὰς. ρʹ. μέλιτος λίτραν. αʹ. ὄξους ξέστας. βʹ. σελίνου σπέρ
ματος, κυμίνου, μαράθρου, ἀνὰ δραχμὰς. νʹ. μελιλώτου, δραχμὰς. νʹ. οἱ δὲ. κεʹ. σαμψύχου, δραχμὰς. νʹ.
ναρδοσταχύος, δραχμὰς. νʹ. κυπρίνῳ ἀναλάμβανε. Τὸ διὰ σαμψύχου πρὸς πολλά. Κηροῦ νέου, δαφνί
δων, τήλεως λείας σαμψύχου, ἑκάστου ἀνὰ δραχμὰς. ρʹ. τερμινθίνης, λίτρας. ρνʹ. νίτρου, δραχμὰς. λβʹ.
πεπέρεως, δραχμὰς. λβʹ. οἱ δὲ δεκαέξ. κυπέρου, δραχμὰς. ιςʹ. κυπρίνου, κοτύλας. βʹ. ἢ στρυχνίνου.

Τὸ διὰ δαφνίδων. Κηροῦ, δραχμὰς. σεʹ. πίσσης βρυττίας. ∠. σεʹ. δαφνίδων. ∠. σε. νίτρου. ∠. σεʹ.
ῥητίνης φρυκτῆς. ∠. σεʹ. χαλβάνης, ∠. ιβʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ιβʹ. κάχρυος, ∠. ιβʹ.
ἄμεως, δραχμὰς. ιβʹ. πεπέρεως λευκοῦ, ∠. ιςʹ. κυπρίνου, ∠. ςʹ. Ἄλλο μάλαγμα εὔχρουν πολύχρηστον.

Κηροῦ λίτραν. αʹ. ῥητίνης φρυκτῆς, λίτραν. αʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. ςʹ. στυπτηρίας ὑ
γρᾶς, οὐγγίας. ςʹ. ἁλὸς ἀνθοῦ, οὐγγίας ςʹ. τινὲς, ἰξοῦ οὐγγίας. ςʹ. Τὸ Ἀπελλοφάνους. Κηροῦ. ∠.
πʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. ωʹ. βδελλίου. ∠. ωʹ. ἴρεως ἰλλυρικῆς. ∠. πʹ. ῥητίνης τερμινθίνης,
∠. μʹ. μάννης λιβάνου, ∠. μʹ. ἰρίνῳ συγκόπτεται. Τὸ διὰ στυπτηρίας ἄλλως. κηροῦ, ∠. ρʹ. πίσσης
∠. νʹ. στυπτηρίας ὑγρᾶς, ∠. κεʹ. ἔτι δὲ, ∠. νʹ. ἰξοῦ, ∠. νʹ. Πρὸς ἰσχιαδικοὺς καλόν. Πηγάνου ἀ-
γρίου σπέρματος, σιλφίου, δαφνίδων, ἀφρονίτρου, ἀβροτόνου, κολοκυνθίδος ναρδοσταχύος, ἄμεως ἀνὰ. ∠. δʹ.
πηγάνου χλωροῦ, πίσσης τερμινθίνης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. κηροῦ, στέατος ἀνὰ. ηʹ. χαλβάνης, δραχμὰς. ςʹ.
ὀποπάνακος, ∠. δʹ. θείου ἀπύρου, ∠. δʹ. Πρὸς σπληνικούς. Κηροῦ, μνᾶν. αʹ. ῥητίνης μνᾶν. αʹ. ἀμμω
νιακοῦ θυμιάματος μνᾶς ἥμισυ. στυπτηρίας ὑγρᾶς, ∠. νʹ. γλοιοῦ κοτύλην. αʹ. καππάρεως ῥίζης, ∠. νʹ.
καλαμίνθης ῥίζης, ∠. νʹ. μυροβαλάνου μάγματος, ∠. νʹ. ὄξους εἰς τὰ ξηρὰ. ἔλαιον εἰς τὰ τηκτὰ, χρῶ.
Μάλαγμα πολύχρηστον. Νάπυος, ∠. δʹ. μάννης, ∠. βʹ. πηγάνου, ∠. δʹ. ἀφρονίτρου. ∠. δʹ. καπ-
πάρεως ῥίζης. ∠. ςʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. δʹ. μυροβαλάνου. ∠. κεʹ. καὶ τῶν λεπτῶν, ∠. δʹ.
λίθου ἀσσίου ἄνθους, ∠. δʹ. τήλεως, ∠. δʹ. ναρδοσταχύος, ∠. δʹ. κηροῦ. ∠. σεʹ. ῥητίνης, ∠. ρʹ. μέ-
λιτος, κοτύλας. ςʹ. ἰρίνου ἀποστάθμης κοτύλην. αʹ. ὄξους εἰς τὸ ἀμμωνιακὸν κοτύλας. βʹ. Τὸ πολυάρχιον
ἐκ τῆς αὐτῆς στολῆς. Κυπέρου μνᾶν. αʹ. ναρδοσταχύος ἴσον. μάννης ἴσον. κηροῦ ἴσον. τερμινθίνης φρυκτῆς, μνᾶς
αʹ. S. ὑγρᾶς μνᾶς. γʹ. κυπρίνου τὸ ἱκανόν. ἔτι βδελλίου μνᾶν. αʹ. Ἡ δευτέρα γραφή. Κυπέρεως,
μνᾶν. αʹ. ναρδοσταχύος τὸ ἴσον. βδελλίου ἴσον λιβάνου ἴσον. βαλσάμου ἴσον. κηροῦ, μνᾶν. αʹ. S. ῥητίνης
φρυκτῆς μνᾶς. δʹ. κυπρίνου κοτύλας. ςʹ. οἴνου εὐώδους κοτύλην. αʹ. S. Ὡς δὲ ἐγὼ χρῶμαι. Κυπέρεως
μνᾶν. αʹ. ναρδοσταχύος ἴσον, ἀμώμου ἴσον, βδελλίου ἴσον. κηροῦ μνᾶν. αʹ. S. ῥητίνης φρυκτῆς. τερμινθίνης, μνᾶς
δʹ. κυπρίνου, κοτύλην. αʹ. κασσίας, κινναμώμου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, νάρδου ἰνδικῆς, κρόκου, σμύρ
νης, ἀνὰ μνᾶς τέταρτον. οἴνου εὐώδους ὅσον ἐξαρκεῖ. Μάλαγμα πρὸς πολλὰ ποιοῦν Ἀπολλωνίου. Κηροῦ,
πίσσης, ῥητίνης φρυκτῆς, ἀνὰ. ∠. ρκεʹ. νίτρου, λιβάνου, ἀνὰ. ∠. νʹ. στέατος ταυρείου, βουτύρου ἀνὰ. ∠. σε.
οἰσύπου, ∠. ιεʹ. ὕδατος κυάθους. ςʹ. Μάλαγμα πρὸς ἡπατικοὺς καλόν. Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος,
∠. ρμδʹ. οἱ δὲ. ∠. ρβʹ. βδελλίου. ∠. ρμδʹ. κρόκου, ∠. ιβʹ. σμύρνης, ∠. ιβʹ. κηροῦ, ∠. ρμδʹ. οἱ δὲ,
ρʹ. ὄξους κοτύλης τέταρτον. κυπρίνου κοτύλην. αʹ. ἔτι δὲ κοτύλας. ιʹ. Μάλαγμα πρὸς ῥευματισμὸν
στομάχου καὶ ἐντέρων. Οἰνάνθης, οὐγγίαν. αʹ. ὀμφακίου, οὐγγίας. δʹ. φοινικοβαλάνου σαρκὸς, οὐγγίας. βʹ.
ἀκακίας οὐγγίαν. αʹ. ῥόδων οὐγγίαν. αʹ. ὀμφακίου, οὐγγίας. δʹ. ἀλόης, οὐγγίας. δʹ. κηκίδος, οὐγγίας
δʹ. στυπτηρίας στρογγύλης, οὐγγίας. δʹ. πίσσης οὐγγίας. δʹ. κηροῦ οὐγγίας. γʹ. οἱ δὲ λιβάνου. μυρσίνου, ουγ-
γίας. γʹ. οἴνου εἰς τὰ ξηρά. Πρὸς ὑδρωπικοὺς καὶ ἐμπνευματώδεις. Πίσσης ὑγρᾶς, λίτραν. αʹ. κηροῦ λί-
τραν. αʹ. νίτρου, οὐγγίας. ςʹ. θείου ἀπύρου, οὐγγίας. ςʹ. στυπτηρίας σχιστῆς, οὐγγίας. ςʹ. Ἄλλο μάλαγμα πρὸς
ἰσχιαδικοὺς, καὶ ἄλλα πολλά. Κηροῦ, ∠. σβʹ. τερμινθίνης, ∠. μηʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. λβʹ.
προπόλεως, ∠. μγʹ. χαλβάνης, ∠. λςʹ. βδελλίου, ∠. κεʹ. κρόκου, ∠. εʹ. ὀποπάνακος, ∠. ιβʹ. νίτρου
ἀφροῦ, ∠. λʹ. μύρῳ ἰρίνῳ κόπτων χρῶ. Ἄλλο μάλαγμα Ἀνδρέου πολύχρηστον. Πυρέθρου, ∠. ηʹ. κόκ
κου κνίδης, ∠. ηʹ. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ, ∠. ηʹ. σικύου ἀγρίου ῥίζης, ∠. ηʹ. ῥητίνης πευκίνης, ∠. ηʹ. τερ-
μινθίνης, ∠. ηʹ. κηροῦ, ∠. λʹ. ὀποῦ σκαμμωνίου. ∠. ιβʹ. οἱ δὲ, ∠. ιʹ. ἀφρονίτρου, ∠. κʹ. λιβάνου. ∠.
ξεʹ. βδελλίου, ∠. ιʹ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. ιʹ. οἱ δὲ κʹ. σμύρνης, ∠. ιʹ. ἀριστολοχίας. ∠. ιʹ. οἱ
δὲ, κʹ. πεπέρεως λευκοῦ, ∠. ιʹ. καὶ μακροῦ, ∠. ιʹ. ξυλοβαλσάμου, ∠. ιʹ. ναρδοσταχύος, ∠. ιʹ. οἰσύ-
που, ∠. ιεʹ. ἐβίσκου ῥίζης, ∠. ιʹ. ξιφίου ῥίζης, ∠. ιʹ. στύρακος. ∠. ιʹ. καππάρεως ῥίζης, ∠. ιʹ. ἴρε
ως ἰλλυρικῆς, ∠. ιʹ. ἁλὸς ἰνδικῆς, ∠. ιʹ. χαλβάνης. ∠. ιʹ. ἰξοῦ δρυΐνου, ∠. ιʹ. οἱ δὲ, ιβʹ. στέατος χη-
νείου. ∠. ηʹ. ῥητίνης ξηρᾶς, ∠. ιβʹ. ἀποστάθμης ἴρεως τὸ ἱκανόν. Ἄλλο ἀμυνθάωνος πρὸς θώρακας. καὶ
ὑποχονδρίων, στομάχου, ἀλγηδόνας. καὶ πρὸς ἀγκύλας, καὶ ἀποστήματα, καὶ σκληρίας μαλάσσει. Ἀμμω-

νιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ν'. κηροῦ, δραχμὰς. κ'. βδελλίου, δραχμὰς. ν'. ῥητίνης τερμινθίνης, δραχμὰς κ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. ι'. χαλβάνης, δραχμὰς. ε'. τὸ βδέλλιον οἴνῳ διαχεῖται καὶ ἀμμωνιακὸν εἶτα καὶ τὰ τηκτὰ καταχεῖται καὶ συλλεαίνεται, ἰρίνου προσμεμιγμένου. μάλαγμα Ἀντιπάτρου πρὸς κωλικοὺς καὶ πάντα τὰ ἐντός. Σιλφίου, δραχμὰς. β'. ἐλελισφάκου, δραχμὰς. δ'. κασσίας. δραχμὰς. δ'. μελανθίου, δραχμὰς. δ'. σταφίδος ἀγρίας, δραχμὰς. δ'. χαλβάνης, δραχμὰς. δ'. στρουθίου, ∠. δ'. θείου ἀπύρου, δραχμὰς. δ'. πάνακος, δραχμὰς. ζ'. προπόλεως, δραχμὰς. ξ'. πυρέθρου. δραχμὰς. ζ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ζ'. νίτρου. δραχμὰς. ζ'. ἀσίου λίθου, δραχμὰς. κε'. κηροῦ, δραχμὰς. ρν'. ῥητίνης, δραχμὰς. ρν'. ἐλαίου κοτύλην. α'. Ἄλλο μάλαγμα Καλλινίκου ἐκ τῶν Παγκίου πρὸς πάντα. Κηροῦ νέου, δραχμὰς. ρ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. τερμινθίνης, βδελλίου διαυγοῦς, ἀνὰ δραχμὰς. ν'. ὑοσ-
10 κυάμου σπέρματος, δραχμὰς. λ'. ὀποῦ μήκωνος, δραχμὰς. κ'. μελιλώτου, σμύρνης, ἀριστολοχίας, πεπέρεως, γεντιανῆς, στύρακος, ἑκάστου ἀνὰ δραχμὰς. ιε'. λιβανωτοῦ, δραχμὰς. η'. κρόκου, δραχμὰς. η'. ἐλαίου κοτύλης α'. μήκωνος λεπτῆς σπέρματος, δραχμὰς. μη'. στροβίλων, δραχμὰς. κ'. Ἄλλο μάλαγμα λευκόπυρον.

Τερμινθίνης, λίτρας. δ'. κηροῦ, λίτρας. γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος οὐγγίας. ς'. χαλβάνης οὐγγίας. β'. ὀποπάνακος οὐγγίας. β'. μάννης, οὐγγίας. β'. στέατος ταυρείου, οὐγγίας. β'. κυπρίνου ὀλίγον. Ἄλλο ἔμπλαστρον μάλαγμα καλὸν κείσσου. Σμύρνης, ὀποπάνακος, χαλβάνης, ἀνὰ οὐγγίας. ς'. πάνακος ῥίζης, μάννης, λιβάνου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ λίτρας. β'. κηροῦ, ῥητίνης φρυκτῆς, ἀνὰ λίτρας γ'. ὄξους κοτύλας. β'. Ἄλλο πρὸς ἰσχιαδικοὺς καὶ κεφαλαλγικοὺς. καὶ πρὸς πάντα τὰ χρόνια ἀλγήματα. Κηροῦ δραχμὰς. κδ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. ζ'. τερμινθίνης, δραχμὰς. ζ'. θαψίας χυλοῦ, ∠. η'. ἐλαίου κοτύλην. α'. Ἄλλο πρὸς ὑδρωπικοὺς Κλεοφάντου, κηροῦ, ῥητίνης πευκίνης, ἀφρονίτρου,
20 ἀνὰ δραχμὰς. ρ'. χαλβάνης, δραχμὰς. ιβ'. προπόλεως, δραχμὰς. ιβ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. ιβ'. ς. κυπρίνου κοτύλας. β'. ὄξους. Κο. β'. Ἄλλο ἀνώδυνον Νικοστράτου. πρὸς ποδάγραν. κηροῦ λίτραν. α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας. ς'. ὀποπάνακος, οὐγγίας. δ'. ς. μηκωνίας, οὐγγίας. γ'. κυπρίνου εἰς τὸ συγκόψαι. Ἄλλο πρὸς λειποδέρμους Ἐπιδαύρου. Θαψίας ῥίζης, δραχμὰς. γ'. πεπέρεως μέλανος δραχμὴν. α'. στέατος μοσχείου, δραχμὰς. ιβ'. λιβάνου, δραχμὰς. δ'. ξυλοβαλσάμου, δραχμὰς. β'. ῥητίνης, δραχμὰς. ις'. κηροῦ, δραχμὰς. η'. τὰ τηκτὰ, κατάχει κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἄλλο μάλαγμα παρὰ Ἀσκληπιάδη ἀνώδυνον ποιοῦν παραχρῆμα ἄπονον. κηροῦ τυρρηνικοῦ μνᾶν. α'. στέατος ταυρείου. στέατος χηνείου μυελοῦ ἐλαφείου, τερμινθίνης ἀνὰ μνᾶν. α'. χαλβάνης, μνᾶς ἥμισυ. οἰσύπου, οὐγγίας. δ'. ῥοδίνου, κοτύλας. δ'. μύρου τηλίνου κοτύλην. α'. ἐλαίου καλοῦ κοτύλην. α'. ταῦτα πυρὶ μαλακῷ τῆξον, ἐλαφρῶς κινῶν. ἔστω δὲ ἐν ἑτοίμῳ κεκομμένα λεῖα. ἴρεως ἰλλυρικῆς, χοίνικες. β'. ἀριστολοχίας χοῖνιξ. α'.
30 σποκυστίδος, λείας, χοίνικος ἥμισυ κικίδος λείας χοίνικες. β'. μάννης χοῖνιξ. α'. βδελλίου χοῖνιξ. α'. κινναμώμου κρόκου κιλικίου, σμύρνης, κασσίας, νάρδου ἰνδικῆς, σχοίνου ἄνθους, καλάμου ἀρωματικοῦ. ἀμώμου πεπέρεως. ῥεὸς χυλοῦ, χελώνης θαλασσίας αἵματος, ἀνδροσαίμου βοτάνης, πυρέθρου, ἑκάστου, ἀνὰ δραχμὰς. λε'. ὄξους, παλαιοῦ κοτύλην. α'. εἰς τὸ αὐτὸ ἀναμίξας πάσας τὰς δυνάμεις, μάλασσε καὶ σύγκοπτε, ἕως ἂν ὁλκιμον καὶ καταπεποιημένον γίνηται, καὶ ἀπόθου. ποιεῖ καὶ πρὸς τοὺς θώρακος καὶ πνεύμονος ῥευματισμοὺς, καὶ τοὺς τὸ βρέγμα τῆς κεφαλῆς ἀλγοῦντας ἀπόνους παραχρῆμα ποιεῖ. καλεῖται δὲ Ἀσκληπιὰς ἡ δύναμις, ἰσχιαδικὸν καλὸν πάνυ, πρὸς ἰσχιαδικοὺς παρὰ Ἡρακλείδου Καππάδοκος. Πίσσης ὑγρᾶς κοτύλας. γ'. ἢ β'. κηροῦ λίτραν. α'. πιτυίνης λίτραν. α'. θείου ἀπύρου, λίτραν. α'. νίτρου, λίτραν. α'. ς. σταφίδος ἀγρίας ξέστην. α'. πυρέθρου λίτραν. α'. φυγὸς κεκαυμένης, λίτρας. β'. καρδαμώμου ξέστην. α'. χαλβάνης ἡμίλιτρον. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἄλλο μάλαγμα Βακχείου ᾧ Καῖσαρ ἐχρήσατο. Στέατος ὑείου
40 μνᾶς. β'. κηροῦ μνᾶς. β'. ἑλενίου, καλάμου ἀρωματικοῦ, πάνακος ῥίζης. ἁλὸς ὀρυκτοῦ, ἢ ἀμμωνιακοῦ, ἀνὰ δραχμὰς. ν'. βδελλίου διαυγοῦς, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἀνὰ μνᾶς. β'. σχοίνου ἄνθους, ἴρεως, ἀνὰ μνᾶν. α'. λιβανωτοῦ, πεπέρεως, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὰς. κε'. ἡ ἕψησις, ὡς ἡ καρδαμηλείου. Ἄλλο μάλαγμα τὸ χρυσοῦν, πρὸς ἀρθριτικούς. Ῥητίνης στροβιλίνης, λίτρας. β'. ἀξουγγίου, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὰς. ιβ'. κηροῦ, δραχμὰς. κδ'. δαφνίου, δραχμὰς. ιβ'. ἕψε ὡς οἶδας. Ἄλλο μάλαγμα πρὸς πλευρῶν ἄλγημα. Κυπέρου, καρδαμώμου, μάννης, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, τερμινθίνης, κηροῦ, ἰρίνου, ἀνὰ λίτραν. α'. ἕψε τὸ ἀμμωνιακὸν ἰδίᾳ. λέαινε τὰ τηκτὰ, τῆξας σὺν κυάθῳ ἰρίνου. ἐπίπασσε τὸ ἀμμωνιακόν. εἶτα τὰ ξηρὰ μίξον, ἰρίνῳ βάπτων τὰς χεῖρας. Ἄλλο μάλαγμα Κλωνιακοῦ ὤχρου. Ἀρσενικοῦ, οὐγγίας. γ'. στυπτηρίας σχιστῆς, ἴσον. ἀσβέστου τὸ ἴσον, ῥητίνης φρυκτῆς λίτρας. γ'. κηροῦ ἴσον. ὄξους εἰς τὰ ξηρά. ἔλαιον εἰς τὰ τηκτά. χρῶ καὶ ἐπὶ ἀθλητικῶν.
50

Δαμοκράτους μάλαγμα.

Ἐπεὶ καὶ πρὸς μνήμην ἐστὶ χρήσιμα τὰ διὰ μέτρων γεγραμμένα, καὶ τὰς συμμετρίας τῶν φαρμάκων ἀκριβῶς φυλάττει, διὰ τοῦτο καὶ τὰ Δαμοκράτους εἴωθα προσγράφειν, ἐν οἷς ἐστι καὶ τοῦτο προσγεγραμμένον.

Χρεία δὲ πάντως καὶ μαλάγματος καλοῦ
Τοῖς σφόδρα φιλιάτροισιν ἔσται πολλάκις.
Πρὸς σπάσματα μυῶν μεγάλα καὶ πρὸς ῥήγματα
Ἄρθρων. ἔτι δὲ καὶ λυγίσματα νεύρων παχυσμοὺς,

Δραστικώτατον αἴρει δὲ καὶ λειχῆνας καὶ λέπρας,
Ἐπικείμενον τὸ πλεῖστον ἡμέρας ἰ.
Καὶ μυῶν τὰς σκληρίας μετὰ φλεγμονῆς,
Πρὸς μέν τοι ῥήγματα πρὸς ταῦτα, τοῦτ' ἐστί.

Ἀλαττόμενον παρὰ μίαν, ἢ β΄. ἡμέρας.
Πίσσης διαυγοῦς ξηροτάτης, λίτρας β΄.
Μίαν πιτυίνης καὶ μίαν κηροῦ καλοῦ,
Ἀμμωνιακοῦ καὶ συπτηρίας ὑγρᾶς πάλιν
* Μίαν, δριμυτάτου ὄξους β΄. *
Ξέστας μετρήσας, ἔχε παρεσκευασμένον.
Κατὰ τὸ σπάνιον δὲ χαλβάνης, β΄. οὐγγίας.
Τινὲς προσέβαλλον βουλόμενοι τὰς σκληρίας
Θᾶττον μαλάξαι τὰς ἐχούσας καὶ χρόνον.
10 Σκεύαζε δ' οὕτως ἀπολαβὼν ὄξους τρίτον
Ἀμμωνιακοῦ κατάχει τε καὶ συπτηρίας.
Καὶ λεῖα ποιῶν ἐν θυίᾳ μείζονι.
Πάχος ποιήσου μέλιτος ὑγροῦ προσφάτου.
Πίσσαν δὲ καὶ τὸ λιπὸν. ἐν καινῇ χύτρᾳ
Ἕψησον, ὡς πᾶν παρ' ἐλάχιστον ἐκφυγεῖν.
Οὕτως κατάχει τε τῶν καλῶς λελειασμένων.
Ἐν τῇ θυίᾳ καὶ ἀνακόπτεως λάβῃ.
Ξανθὸν τὸ χρῶμα μηλίνῃ προσεμφορές.
Μίξαι δὲ πάντως βουλόμενος καὶ χαλβάνην
20 Μετὰ * κηρὸν ταύτην πιτυίνην τε προσβάλλεις
Ἄρας μετ' ὀλίγον τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός
Τινὲς δὲ, προσβάλλουσι μαγνήτου σταθμὸν ἴσον
Τὴν συπτηρίαν αἴροντες ἐκ τοῦ φαρμάκου.
Καὶ χρώμενοι πρὸς τὰ τοιαῦτα καὶ τὰς προσφάτους.
Κολλῶσι ταύτῃ τῇ δυνάμει διαιρέσεις.
Τούτῳ δὲ κέχρησο καὶ ἀπὸ πρώτης ἡμέρας.
Ἐφ' ὧν προεῖπον ὅταν ἔχωσιν ἀλαβῶς,
Πρὸς τὰς ἀμυχάς τε καὶ τὰ ταύταις ἑπόμενα.
Τῷ σπληνίῳ δ' ἄνωθεν ὄξει διάβροχον
30 Σπόγγον ἐπίβαλλε καὶ ἐπίδει πεπιεσμένως
Οὕτως ἐπιῤῥίψεις αὐτὸ καὶ τοῖς σπληνικοῖς.
Ἐφ' ὧν δ' ὑπονοεῖς τὸν σκίῤῥον σπλάγχνῳ τινὶ
Ἐσόμενον, ἀδεῶς κέχρησο τῷ μαλάγματι
Μετὰ τοῦτο τὸ φάρμακον ὁ Δαμοκράτης ἔγραψε τὴν διὰ τῶν ἁλῶν, ἀρξάμενος αὐτῆς οὕτως.
Ἂν ἐπιμελῶς τούτων τινὶ πλείοσι χρόνοις,
Σκεύαζε καὶ τοῦτ' ὡς κάλλιστον φάρμακον.
Εἶτα μετὰ τοῦτο καὶ ἄλλο δι' ἁλῶν γράφει, καὶ μετ' ἀμφότερα πάλιν ἄλλο. γεγράφθαι δὲ διαφορεῖν ἐπαγγελλόμενον, καὶ ἥπατος καὶ σπληνὸς ὑδερώδεις διαθέσεις. ἐμοὶ δὲ ἄμεινον ἔδοξεν, ἐν ταῖς διαφορητικαῖς ἐμπλάστροις, ταῦτα γράψαι τὰ φάρμακα.

40 ## Περὶ τῶν χαλαστικῶν φαρμάκων.

Καλεῖται τινὰ χαλαστικὰ φάρμακα συνήθως ἅπασι σχεδόν τι τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς, ἐφ' ὧν ὡς καὶ τοὔνομα μὲν δείκνυσι, χαλᾷ τὰ τεταμένα μόρια. τὸ γὰρ κεχαλάσθαι τῷ συντετάσθαι, κατὰ τοὐναντίον λέγεται. γέγραπται γοῦν που καὶ ὑφ' Ἱπποκράτους ἐπὶ. δέρματος σκληροῦ μάλθαξις, συντεταμένου χάλασις. εἰ μὲν οὖν κυρίως τις χρῷτο τοῖς ὀνόμασι, μαλακτικὰ τῶν ἐσκληρυσμένων σωμάτων εἶναι τινὰ φήσει φάρμακα, τὰ λυτικὰ δηλονότι τῆς σκληρότητος αὐτῶν, ὥσπερ γε καὶ χαλαστικὰ τὰ τῆς τάσεως ἰατικά. συμβαίνει δὲ ἐπὶ ταῖς φλεγμοναῖς τετάσθαι τὸ δέρμα, ποτὲ μὲν ὑπὸ τοῦ ὑποκειμένου ὄγκου τὸ σύμπτωμα τοῦτο λαμβάνον, ἐνίοτε δὲ, καὶ αὐτὸ συμφλεγμαῖνον. οὐ μὴν ἡ οὐσία τῆς φλεγμονῆς ἡ σκληρότης ἐστὶ τοῦ φλεγμαίνοντος μέρους, ἀλλὰ τοὐναντίον ἅπαν, ὡς ἐν τοῖς περὶ αὐτῆς λόγοις δείκνυμεν, ὑγρότης. ἐν δὲ τοῖς σκίῤῥου μορίοις, οὐχ ὑγρότης ἐστὶν ἡ ἐπικρατοῦσα κατὰ τὸ πεπονθὸς μόριον, ἀλλ' ἡ σκληρότης. ἀμφοτέρων δὲ τῶν παθῶν, ὁ μογενής πως ἐστὶν ἡ γένεσις καὶ ἡ ἴασις. γεννᾶται γὰρ ἐξ ἐπιῤῥοῆς. ἰᾶται δὲ κενωθέντων αὐτῶν. οὐ μὴν ὅ γε τρόπος τῆς κενώσεως ἐπ' ἀμφοῖν ὁ αὐτός, ἀλλὰ ὡς ἐν τῇ τῆς θεραπευτικῆς μεθόδου πραγματείᾳ δέδεικται, καθ' ἣν καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων παθῶν, ἡ τῆς ἰάσεως εἴρηται μέθοδος, ἐπὶ μὲν τῶν φλεγμαινόντων μορίων ἥτε ἀποκρουστικὴ ποιότης τῶν φαρμάκων, ὠφέλιμός ἐστι κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους, ἥτε διαφορητικὴ μέχρι παντὸς, κατὰ δὲ τοὺς σκίῤῥους, ἡ διαφορητικὴ μόνη, χωρὶς τῆς ἀποκρουστικῆς. τὰ μὲν οὖν τελέως σκιῤῥωθέντα, τελέως ἐστὶν ἀνίατα. διαγινώσκειν δ' αὐτὰ χρὴ, τῷ μηδεμίαν αἴσθησιν ὑπολείπεσθαι τοῖς πεπονθόσι μέρεσιν. ἐφ' ὧν δ' ἐστὶ μὲν αἴσθησις, ἀλλ' ἀμυδρά, θεραπεύεται ταῦτα διὰ φαρμάκων, διαφορούντων μὲν δηλονότι τὸ παχυνθὲν ὑγρὸν, οὐ μὴν ἰσχυρῶς γε καὶ ἀθρόως τούτων ποιούντων, ὡς τὰ διαφορητικὰ ποιοῦσι φάρμακα. καλοῦσι δὲ ἐπισπαστικά τε καὶ ἐξιπωτικὰ τὰ τοιαῦτα. θαυμάζειν δ' οὐ χρὴ τὴν μετάπτωσιν εἰς σκληρότη-

τα γινομένην ἐκ τῶν φλεγμαινόντων, ὅταν ἅμα τό, τε ἐκθερμαῖνον ὑγρόν, ἢ παχύτερόν τι καὶ ὑγρόν, ἤ τε
ἴασις διὰ φαρμάκων γένηται ξηραινόντων σφοδρῶς. ὡς γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν ἐκτὸς, αὐτῷ μὲν ὁμιλοῦντα τῷ πυ-
ρὶ, πολλὰ τῶν σωμάτων φρύγεται, δι᾽ ὕδατος δὲ ἀναμαλάττεται, καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τῶν φλεγμαι-
νόντων, ἡ κατὰ τὸν πεπονθότα τόπον ὑγρότης, ὑπὸ μὲν τῶν θερμαινόντων τε καὶ ξηραινόντων ἰσχυροτέρων
φαρμάκων ὑπολειπόμενον ἔχει τι γλίσχρον καὶ παχὺ, διαφορηθέντος τοῦ λεπτοῦ καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ, κα-
τά τε τὰς ἀρθρίτιδας οἱ πῶροι γίγνονται, καὶ κατὰ τὰς νεφρίτιδας, οἱ λίθοι. ἐὰν δέ ποτε τὸ φλεγμαῖνον ἐρ-
γασάμενον ῥεῦμα λεπτὸν, ἢ κατὰ τὴν σύστασιν, ἥ τε ἴασις αὐτοῦ διὰ τῶν ξηραινόντων καὶ θερμαινόντων γένη-
ται φαρμάκων, οὐδὲν ὑπολείπεται σκιρρῶδες. οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ τὰ σφοδρῶς ψύχοντά τε καὶ στύφοντα,
τοὺς σκίρρους εἴωθεν ἐργάζεσθαι. καὶ πολλοὺς διὰ ἐρυσιπελάτων ἀμέτρως παθέντας ταῦτα, σκιρρώδεις ὄγ-
10 κους ἔχοντας θεώμεθα, διὰ τὴν ἀμαθίαν τῶν θεραπευσάντων αὐτοὺς ἰατρῶν. πρώτη μὲν οὖν διαφορὰ τῶν τε
τὰς φλεγμονὰς θεραπευσάντων φαρμάκων ἐστὶ καὶ τῶν τοῦ σκίρρου, ἡ εἰρημένη, ἑτέρα δὲ, ἡ διὰ τὴν συνε-
ζευγμένην ὀδύνην τοῖς φλεγμαίνουσιν, οὐκ ἀνεχομένην ἰσχυρὸν φάρμακον προσφέρεσθαι τῷ πεπονθότι
μορίῳ. σὺν ὀδύνῃ γὰρ ἐνεργεῖ ταῦτα, φθανόντων ὀδυνᾶσθαι τῶν φλεγμαινόντων διὰ τὸ πάθος, καὶ διὰ
τοῦτο μαλακωτάτων φαρμάκων δεομένων. τὰ σφοδρότερα δὲ πρὸς τῷ μὴ λύειν ἢ παρηγορεῖν τὰς ὀδύνας,
ἔτι καὶ παροξύνοντα, μείζονας ἐργάζεται τὰς φλεγμονάς. πρώτη μὲν οὖν χρῆσις ἐπὶ τῶν ὀδυνωμένων
φλεγμονῶν ἐστιν, ἡ διὰ τῶν ὑγρῶν ἱκανῶς φαρμάκων, ἅμα τῷ μετρίως θερμαίνειν. ἐφεξῆς δὲ ἡ διὰ τῶν ἠρέ-
μα παχυτέρων τε καὶ ξηραντικωτέρων. ἡ τρίτη δὲ διὰ τῶν χαλαστικῶν ὀνομαζομένων, ἅ τινες ἐν τοῖς μαλά-
γμασι γράφουσιν. ἔστι δὲ αὐτῶν μαλακτικώτατα μὲν, ὅσα κηρωτοειδῆ ταῖς συστάσεσιν, ὅταν διὰ βουτύρου
καὶ κηροῦ καὶ στέατος, ἐλαίου τε χαλαστικοῦ συντίθεται. μίγνυται δὲ τούτοις οἰσύπου τε καὶ ῥητίνης καὶ
20 πίσσης ὀλίγον, ὥσπερ γε καὶ λιβανωτὸς καὶ χαλβάνη, καί τι καὶ τῆς ἰλλυρικῆς ἴρεως. ηὑρέθη δὲ ὑπὸ Μενε-
κράτους, ὡς αὐτός τε λέγει καὶ ἄλλοι τινὲς αὐτῷ μαρτυροῦσιν, ἡ διὰ χυλῶν ὀνομαζομένη, τῶν μηκέτι ὀδυ-
νωμένων ἰσχυρῶς φλεγμονῶν, ἰατικὸν φάρμακον. ἐπιγέγραπται δὲ τὸ βιβλίον ἐν ᾧ γέγραπται τὸ φάρμα-
κον, αὐτοκράτωρ ὁλογράμματος, αὐτοκράτωρ μὲν, ἐπειδὴ τούτῳ προσπεφώνηται, ὁλογράμματος δὲ διότι χωρὶς
χαρακτήρων ὅλαις ταῖς συλλαβαῖς γέγραπται. β. καὶ γ. καὶ δ. καὶ ε. καὶ τῶν ἄλλων ἀριθμῶν ἕκαστος, ἤτοι ῥητί-
νης, ἢ πίσσης, ἤ τινος ἄλλου φαρμάκου. τοῦτο δ᾽ ἔπραξεν ὁ Μενεκράτης, ἐπειδὴ πολλάκις οὐ μόνον ἀκόντων ἁμαρ-
τάνεσθαι συμβαίνει κατὰ τὰς γραφὰς, ἀλλὰ καὶ διὰ φθόνον ἑκόντων ἐνίων, τὸ μὲν ο γράμμα θ. ποιούντων
διὰ μέσης τῆς στρογγύλης γραμμῆς ἑλκυσθείσης ἑτέρας ἐγκαρσίας, τὸ δὲ ἰῶτα γράμμα, προστεθείσης ἑτέρας
ὁμοίως ἐγκαρσίας, ὥσπερ καὶ ἀποξυσθείσης μιᾶς γραμμῆς ἐκ τοῦ γάμμα καὶ ῥῶ, τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἰῶτα
καταλείπεσθαι συμβαίνει. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐκ πολλῶν γραμμάτων τῶν μὲν, προσθέσει, τῶν δὲ,
30 συνθέσει, τῶν δ᾽ ἀφαιρέσει, συμβαίνει τὴν ἀλλοίωσιν γενέσθαι τῶν δηλούντων αὐτὰ χαρακτήρων. ἀλλ᾽ οὐ-
δέν γε πλέον εἰργάσατο πρὸς τὸν ἑξῆς χρόνον ὁ Μενεκράτης, τῶν ἐγγραφομένων αὐτοῦ τὴν βίβλον οὐχ ὁλο-
γραμμάτους τὰς προσηγορίας τῶν ἀριθμῶν γραφόντων, ἀλλὰ διὰ τῶν δηλούντων αὐτὰ χαρακτήρων.
εἰκότως οὖν ηὐδοκίμησε τὰ Δαμοκράτους βιβλία τῶν φαρμάκων εἰς μέτρα γραφέντα. καὶ εἴπερ ἅπαντα
τὸν τρόπον τοῦτον ἐγέγραπτο, κάλλιστον ἂν ἦν. ἐπεὶ δ᾽ οὐκ ὀλίγα τῶν δοκίμων φαρμάκων παραλέλειπται, διὰ
τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων φαρμακίτιδων βίβλων δεόμεθα, δι᾽ ὧν ἔγραψαν ἔνιοι ποικίλων φαρμάκων συνθέσεις,
ἀλλ᾽ ἥ γε διὰ τῶν χυλῶν ὑπὸ Μενεκράτους εὑρεθεῖσα, διὰ τῶν δὲ τῶν τριμέτρων στοιχείων ὑπὸ Δαμοκράτους
γέγραπται μετά τινων μὲν καὶ ἄλλων ὁμοίων προγεγραμμένων αὐτῆς δυοῖν.

Εἰπόντες οὖν ἔμπροσθεν πῶς τὰ τραύματα
Δίχα φλεγμονῆς μένοντα κολληθήσεται.
40 Ἑξῆς ἐροῦμεν, πῶς τὰ φλεγμαίνοντ᾽ ἄγαν.
Δυνατὸν θεραπεύειν φαρμάκοις ἔσται καλῶς
Ὅταν μυὸς τρωθέντος ἢ νεύρων τινῶν,
Ἢ καὶ συγχύτος ὑμένος ἐγγὺς ὀστέου
Μετὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν πυκνοὶ πόνοι
Καὶ φλεγμοναὶ, πυρετοί τε μετὰ συμπτωμάτων,
Πολλῆς ἀγρυπνίας, παρακοπῆς, δίψους σφοδροῦ.
Καταπλάστης γένηται πρόσθεσις,
Κατ᾽ ἡμέραν, ῥέποντα πρὸς τὰ χείρονα.
Ἰχὼρ ῥυπώδης, λεπτὸς, ἐρυθρὰ τραύματα.
50 Ταῦτ᾽ ἐγγὺς αὐτῶν πάντ᾽ ἔχοντα σώματα
Ὀργὰς, διατάσεις, φλεγμονὰς, οἰδήματα
Τότε μὴ καταπλάσσε ποικίλοις καταπλάσμασιν.
Ἔθος γάρ ἐστι τοῦτο ποιεῖν τοῖς νέοις,
Ἵν᾽ ἐκφυγόντες τὰς ἀκμὰς τῶν φλεγμονῶν,
Τοῖς συκοφάνταις μὴ παρέχωσιν αἰτίαν.
Δεῖ δὲ τὸν ἔχοντα, τῆς ἰδίας πίστιν τριβῆς.
Καὶ συγκαταβαίνειν τοῖς νοσοῦσ᾽ εἰς τοὺς φόβους
Μὴ πολεμοῦντα τὴν τύχην καὶ τὴν φύσιν,

Σκεύαζε τοίνυν πρὸς ἃ προείρηται πάθη
καὶ τοῖς ποδαγρικοῖς ἁρμόζον τὸ φάρμακον
ἐν παντὶ καιρῷ τοῖς νοσοῦσ' ἐπικείμενον.
τοῖς διαλείμμασι μὲν, εὐκινησίαν
παρέχον ἑτοίμην. καὶ τὸ μὴ πώροις ταχὺ,
γωνίαις τ' ἐπιβολαῖς παρεγκλείεσθαι ῥᾳδίως.
ἐν ταῖς καταρχαῖς δ' οὐκ ἐᾶν μεγέθη λαβεῖν
ἐν ἀκμαῖς δὲ, τὰς παρακμὰς ποιοῦντα ταχύ.
ἂν μὴ μεταβαίνῃ ῥᾳδίως τις ἐφ' ἑτέρας
10 τὸ δὲ φάρμακον σκεύαζε τοῦτον τὸν τρόπον.
λιθαργύρου μὲν λειοτάτου χρυσίτιδος
λίτρας β΄. βαλὼν, τέσσαρας δ' ἀξουγγίου
ἄγαν παλαιοῦ, πολυετοῦς, καὶ παχυτάτου,
καὶ μὴ δυσώδους, μὴ μέλανος, μὴ τραχέος.
οὕτω γὰρ ἔσται δραστικὸν τὸ φάρμακον
τήξας δ' ἐπιμελῶς ἐν λοπάδι τ' ἀξούγγιον.
ἔπαιρε ἀπ' αὐτοῦ τοὺς ὑμένας, καὶ τοὺς ἄλλας.
ἠθμῷ διηθῶν, εἰς ἑτέραν μείζω χύτραν,
καὶ προσβαλὼν ἔλαιον, ἀνάζεσον πάλιν.
20 μὴ πᾶν δ' ἔλαιον, ἀλλὰ τὰ δύ' αὐτοῦ μέρη,
τὸ τρίτον δ' ὑπολιπὼν, ἔχ' ἐν ἑτοίμῳ κείμενον
ἂν ἐπιχεῖς προσβάλλειν. ἵν' ᾖ σοι παρὸν
ἔσται δὲ χρεία πάντως ἐν χειμῶνί γε,
ὅταν ᾖ γεγονὸς τῷ μακρῷ χρόνῳ παχὺ
τὸ βαλλόμενον ἔλαιον εἰς τὸ φάρμακον
λιθαργύρωντε τῶν ζεόντων κατάπαυσε.
ἕψε ἐπὶ μαλακοῦ καὶ διηνεκεῖ πυρὶ,
κινῶν σπάθῃ, βέλτιον δ' ἂν ᾖ, τῇ πευκίνῃ
ὅταν δ' ἐπὶ χρόνον μέτριον ἑψόμενον
30 τὸ φάρμακον, λάβῃ μὲν ἐμπλάστρου πάχος,
λάβῃ δ' ὁμοίως δυσωδίαν φαρμάκου.
ἔπαιρε ταχέως τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρός.
ποιῶν μὲν βραχὺ σκληροτέραν ἐν τῷ θέρει.
μαλακὴν δὲ τῷ χειμῶνι, ἀμόλυντον δ' ὅμως
κίνει δ' ὁμοίως ἕως μετρίως ἀποψυγῇ
εἶτα πάλιν χερσὶ σκληροτέραις πρόσπασε πᾶν
μαλαχθὲν οὕτως μεταφέρειν ἐκ τῆς χύτρας.
ὅταν δὲ ἡ χρεία πάλιν μαλάττειν εὐτόνως,
μαλακῷ τ' ἐπιμελῶς ἐμπλάσαντας δέρματι,
40 οὕτως ἐπιβάλλειν εὐμεγέθη τὰ σπλήνια.
ταύτην δὲ τὴν ἔμπλαστρον εἰ βούλει ποτὲ
μᾶλλον ποιεῖν πρὸς νεῦρα παχέα, καὶ μύας
σκληρούς τε μαστούς. ἄρθρα τε ἐξῳδηκότα.
μαλάχης ἀγρίας τῶν ῥιζῶν λίτρας βαλὼν
καθαρῶν, προσφάτων, καὶ συντεμὼν
εἰς δακτυλιδίους τῷ τε μήκει καὶ πάχει
τόμους, ἐπίβαλλε τοῖς ζέουσ' ἐν τῇ χύτρᾳ.
ὅταν δὲ, πᾶσαν ἀνθρακωθέντα ἀποβάλῃ
τὴν ἰκμάδα, καὶ τὴν δύναμιν τὸ φάρμακον.
50 ἔπαιρον ἠθμῷ τῆς μαλάχης τὰ ῥιζία
λείαν δ' ἐπιπάσας τὴν λιθάργυρον, τότε
ἕψησον ὡς προεῖπον πρόσθεν. καὶ πάλιν
ἀπόθου τ' ὁμοίως καὶ τὸν αὐτὸν χρῶ τρόπον
τοῦτον δὲ ἑκατέρας φησὶ τὰς ἀρετὰς ἔχειν
ὁ πρῶτος εὑρὼν Μενεκράτης τὸ φάρμακον,
ἀνὴρ κράτιστος, ἐκτικὸς, πρὸς τῇ τέχνῃ.
καὶ γὰρ φυλάττει τὰ νεότρωτα τραύματα
δίχα φλεγμονῆς, κολλᾷ τε τὰ διῃρημένα

Ἔπεισεν ἡμᾶς, καὶ τὰ φλεγμαίνοντ' ἄγαν
Ἕλκη θεραπεύειν. τούς τε φλασθέντας μύας
Δίχα τινὸς ἄλλου τῶν βρεχθεῖν δυναμένων
Καταπλασμάτων σπόγγων τε καὶ τῶν ἐμβροχῶν.
Ποιεῖ δὲ πάνθ' ὅσ' ἔμπροσθεν εἶπον ποιεῖν
Τὴν διὰ λιθαργύρου τε καὶ ἀξουγγίου.
Εἶναι δὲ ἄριστον πεσσὸν ἐν κεχρονισμέναις,
Ἐν προσφάτοις τε φλεγμοναῖς τῆς ὑστέρας,
Ἕλκη τε πληροῦν κοῖλα. ῥοδίνῳ
10 ἢ καλῶς γε μυρσίνῳ καὶ ἀπουλοῦν.
Καθόλου τε πᾶν κατάπλασμα καὶ φάρμακον
Ἔξωθεν ἐπ' αὐτῶν φησ' ἐπιρριπτούμενον,
Γελοῖον εἶναι, τοῖς τε ταύτῃ χρωμένοις.
Ἔστι δ' ἀναγραφῆς ἄξιον τὸ φάρμακον
Ἤδη δὲ πιστὸν ἐστὶ καὶ τοῖς βασκάνοις.
Λέγει δὲ ποιεῖν αὐτὸ τοῦτον τὸν τρόπον·
Ἑπτὰ μὲν ἐλαίου τοῦ θέρους λίτρας σταθμῷ·
Ἐν ἄλλῳ θέρει ἥμισυ τοῦ ἐλαίου
Τοῦ λιπαροῦ. καὶ προσφάτου ἀξουγγίου.
20 Ἐννέα δὲ τοῦ χειμῶνος, ὥς φησιν βάλλεις
Ἓξ δὲ μόνον λειοτάτης λιθαργύρου.
Ξέστου δ' ἔφασκε τελέως μέτρος ἥμισυ.
Ταὐτὸν λινοσπέρμου τε τοῦ κεκαυμένου.
Μαλάχης τ' ἀγρίας ἔλεγε γ' λίτρας σταθμῷ·
Ῥίζης, ἐχούσης χυλὸν ἔτι τὸν πρόσφατον
Ἕψειν δ' ὕδατος μὲν ξέστας η' μέτρῳ
Εἰς λοπάδα καινὴν κεραμέαν πλατύστομον·
Ῥίζης βαλόντα τῆς μαλάχης κεκαθαρμένης
Τετμημένης, λεπτῆς τε καὶ τεθλασμένης
30 Τὴν λίαν πεπλυμένην, τό, τε λινόσπερμον καλῶς,
Ὅταν δὲ χυλωθῇ τε, καὶ πάχος λάβῃ
Δι' ὀθονίου τὸν χυλὸν ἀποθλίψας ἔχε
Στήσας δὲ τὰς δ' λίτρας σταθμῷ
Μιγὺς τ' ἔλαιον, πᾶν ἕψε ἐπ' ἀνθράκων·
Ὅταν δὲ λεπταὶ πομφόλυγες ἐκ μειζόνων,
Πυκναί τ', ἐπανιστῶσι τοῖς ἐν τῇ χύτρᾳ,
Πρόσπασσε λείαν τὴν λιθάργυρον, τό τε
Ἕψε τε μαλακῷ καὶ διηνεκεῖ πυρί.
Ἕως ὅτε χυλὸς τῷ λίπει συνεκφρυγείς,
40 Τὸ φάρμακον, ἔμπλαστρος ἔσται μηλίνη
Εὔχρους, ἀμόλυντος, ἀλλὰ μὴ σκληρὰ πάνυ
Ταύτην ἐφεῦρεν τοῖς παλαιοῖς φαρμάκοις,
Ἔλεγε διὰ χυλῶν εὐλόγως τὸ φάρμακον

Ἄλλο

Καὶ τοῦτο δ' ἐστὶν ὁμογενὲς τὸ φάρμακον
Εἰ καὶ δι' ἑτέρων μιγμάτων σκευάζεται.
Ποιεῖ γὰρ ἀμέλει πρὸς ἃ προεῖπον, πάνθ' ἁπλῶς
Τά τ' ὠμὰ καὶ δύσπεπτα καὶ δυσμετάβολα,
Τὰ κατὰ μυῶν ὑμένων τε μεγάλα φλάσματα·
50 Λύει γὰρ αὐτῶν τὰς ὠτειλὰς ῥᾳδίως
Ἀρθριτικοῖς τε πᾶσ' ἐπιρριπτούμενον.
Παρηγορήσει τοὺς κεχρονισμένους τόπους
Ἔχει δὲ πίσσης ξηροτάτης λίτρας β'.
Καθαροῦ τε κηροῦ ποντικοῦ λίτρας β'.
Πάλιν τερεβινθίνης τε καὶ τῆς καθύγρου,
Λίτρας β' μάννης, λιβάνου τ' ἀδόλου λίτρας
Ἥμισυ δὲ λίτρας ἤ τι βραχυτερέστερον
Λευκοῦ, λιπαροῦ μάλιστα, βουτύρου νέου

Τὰ μὲν

τὰ μὲν ἄλλα ἐπὶ πολὺ τῆκε καὶ λάβρῳ πυρὶ
Συνεχῶς ἐπιβλέπων τὴν ἀμόλυντον τυγχάνει
τὸ φάρμακον, τριβόμενον ὑπὸ τῶν δακτύλων.
οὕτω γινομένου βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς
τοῖς τηκομένοις τὴν μάνναν οὕτω κατάπασσον,
κινῶν ἐπὶ πολὺ τῇ σπάθῃ τὸ φάρμακον.
οὕτω ψυγέν τε καὶ μαλαχθὲν, ἀπόθου
ῥόδινον τε ταύτῃ τῇ δυνάμει τὸ πρόσφατον.
Γυλὺ καταμίξας, χρῆσαι καὶ πρὸς κοῖλ᾽ ἄγαν
10 Ἄσαρκα θ᾽ ἕλκη καὶ τενόντων φλεγμονὰς
Δυσμεταβόλως τ᾽ ἔχοντα πρὸς λευκὸν πύον.

Περὶ ἀκόπων.

Τὴν τῶν ἀκόπων φαρμάκων ἐπαγγελίαν ἐνδείκνυται καὶ αὐτὸ τοὔνομα αὐτῶν. κόπους δ᾽ ὀνομάζουσιν οἱ ἄνθρωποι
τὰς ἐκ τῶν πολλῶν, ἢ σφοδρῶν κινήσεων γιγνομένας διαθέσεις τοῖς σώμασιν, ἤτοι γ᾽ ὅλοις, ἢ κατὰ τὰ μᾶλλον
πονήσαντα μόρια. λυπηραὶ δ᾽ εἰσὶν αἱ διαθέσεις αὗται, μάλιστα μὲν τοῖς κινουμένοις, ἤδη δὲ καὶ τοῖς ἡσυχάζουσιν,
ὅσαι σφοδρότεραι. ὕστερον δὲ καὶ τοῖς ἰατροῖς ἔθος ἐτέθη, κἂν μὴ πρὸς κόπους ᾖ τὸ φάρμακον ὑπ᾽ αὐτῶν συγκείμενον,
ἀλλ᾽ ἤτοι πρὸς ὀδύνην χρονίζουσαν ἐν τῷ βάθει τοῦ σώματος, ἢ δυσκινησίαν, ἢ σκληρότητα μορίου, ἢ τάσιν, ἢ ὄγκον
σκιρρώδη καλεῖν ὁμοίως ἄκοπα καὶ τὰ τοιαῦτα πάντα, μόνον ἐὰν ἔχῃ τὴν καθ᾽ ὑγρότητα σύστασιν ὁμοίαν
τοῖς ἀκόποις, ἥτις ἐστὶ παραπλησία ταῖς ὑγραῖς κηρωταῖς, ὁποίαις κἀπὶ τῶν ἐξαρθρημάτων τε καὶ κα-
20 ταγμάτων χρώμεθα. τῆς γοῦν τοιαύτης συστάσεως ὑγρότατον μέν ἐστι, τὸ καλούμενον ὑπὸ τῶν νεωτέρων
ἰατρῶν κηρέλαιον. ἐφεξῆς δ᾽ αὐτοῦ τὰ ἄκοπα χρίσματα, καὶ μετὰ ταῦτα παχυτέραν ἔχουσα σύστασιν, ἡ τῶν ὑ-
γρῶν κηρωτῶν. εἶθ᾽ ἡ τῶν ἁπαλῶν τε καὶ μαλακῶν ὀνομαζομένων. ὑστάτη δὲ, ἡ τῶν ἀμολύντων, ὁμοία τῇ τῶν καλουμέ-
νων ῥᾳδίως ἐπιθεμάτων, οἷς ἐφεξῆς ἐστιν ἡ τῶν ἐμπλάστρων σύστασις, ἐχουσῶν καὶ τούτων αὐτῶν, ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον
οὐ μικρὰς διαφοράς. ὥστ᾽ ἔνιοι τῶν ἰατρῶν, κηρωτομαλάγματα τινὰ προσηγόρευσαν, ἀπὸ τῆς συστάσεως μόνης οὕτως
ὀνομάσαντες, ὅσα τῶν ἐπιτιθεμένων φαρμάκων, οὐκέτι μέν ἐστιν ὑγρὰ, σκληρὰ δὲ εἰς τοσοῦτον οὐδέπω, καθάπερ
αἱ ἔμπλαστροι. οὐσῶν οὖν ἁπασῶν τῶν εἰρημένων διαφορῶν, δηλωτικῶν οὐ τῆς δυνάμεως τῶν φαρμάκων, ἀλλὰ τῆς κα-
τὰ τὴν σύστασιν ἰδέας, ἡ τῶν ἀκόπων προσηγορία, πάλαι μὲν ἐσήμαινε τὴν δύναμιν τῶν φαρμάκων. ὕστερον δὲ τὴν
σύστασιν. καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθησαν ἅμα διορισμοῖς ὀνομάζειν αὐτὰ, τουτὶ μὲν ἄκοπον, χαλαστικὸν, τουτὶ δὲ, μαλα-
κτικὸν, ἢ θερμαντικὸν, ἢ ἀνώδυνον, ἢ μετασυγκριτικὸν προσαγορεύσαντες, ὥσπερ γε καὶ πρὸς ὅ τι πάθος
30 ἁρμόττειν, οἷον ἰσχιάδα, παράλυσιν, πλευρῶν ὀδύνην, ἢ κοινῇ πρὸς ἁπάσας ὀδύνας. αὐτοφυὲς μὲν οὖν ἐστι φάρ-
μακον ἁπλοῦν ἀρρωγὸν ἅπασι κόποις, τὸ ἔλαιον ὃ καὶ χωρὶς προσθήκης ὀνομάζομεν, ἐπειδὴ καὶ μόνον ἦν τοῖς πα-
λαιοῖς χρόνοις. ὕστερον δὲ, τό, τε κίκινον ἔλαιον αὐτῷ προσετέθη παρά γε ἡμῖν, ἐν Αἰγύπτῳ γὰρ καὶ τοῦτο πα-
λαιὸν ἦν, καὶ μετὰ τὸ κίκινον αὖθις ἄλλα, τό, τε ῥαφάνινον καὶ τὸ σινάπινον, καὶ τὸ σησάμινον. ἕτερά τε τοιαῦτα κα-
θάπερ καὶ παρ᾽ ἡμῖν κρίνινόν τε καὶ μαστίχινον καὶ σχίνινον, ὅσα τε τούτων ποικιλώτερα μέχρι καὶ τῶν μύρων. εὔδηλον
οὖν ὅτι τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἄκοπα καλούμενα φάρμακα, πάνυ ὑγρὰ ταῖς συστάσεσιν ἀναγκαῖον ἦν, τοὺς μὲν
ἐπιπολῆς κόπους ἐλαίου μόνου θεραπεύοντος, τοὺς δ᾽ ἤδη καὶ διὰ βάθους καὶ σφοδροτέρους, μετά τινος τῶν ἐμβαλλομένων
αὐτῷ χαλαστικῶν φαρμάκων, θερμαίνειν συμμέτρως πεφυκότων, ὥσπερ ἡ χαλβάνη τε καὶ ἡ ῥητίνη τερμινθί-
νη, καὶ πρὸς αὐτῇ, κολοφωνία τέ τις ὀνομαζομένη, καὶ φρυκτή. θερμότεραι δὲ τούτων, ἐλατίνη τέ ἐστι καὶ στροβιλί-
νη, βραχὺ δὲ τῆς τερμινθίνης ἡ λάριξ ὑπάρχει θερμοτέρα. μίγνυται δὲ τὰ τοιαῦτα πάντα χαλαστικοῖς ἐ-
40 λαίοις, ὁποῖόν ἐστι τὸ σαβῖνον ἐπεμβαλλομένου ποτὲ καὶ κηροῦ. χρίσμα δὲ ἄκοπόν ἐστιν, ἐπὶ τῶν ἤδη διὰ βάθους ἀλγούν-
των, καὶ τὸ διὰ τοῦ σπέρματος τῆς ἐλάτης, χαμαιμήλου τε καὶ ἀνήθου, καὶ αὖθις αἰγείρου, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐροῦμεν, ὅπως
σκευάζεται, καὶ τὸ σούσινον δὲ, καὶ τὸ γλεύκινον, καὶ τὸ κομαγηνὸν, ἐκ τῶν ἀκόπων χρισμάτων ἐστὶν, ὅσα τε διὰ πι-
μελῆς καὶ στέατος συντίθεται, μετριώτατα μὲν χαλῶντος τοῦ ὑείου, μᾶλλον δὲ τούτων τῶν ἀλεκτορείων καὶ τούτου
μᾶλλον ἔτι τὸ χήνειον. ἰσχυρότερον δὲ στέαρ ἐστὶν, ὡς θερμαῖνον σφοδρότερον ἤδη, καὶ διὰ τοῦτο καὶ διαφορεῖν ἱκανῶς
τὸ λεόντειόν τε καὶ παρδάλειον. ἐν δὲ τῷ μέσῳ τούτων ἐστὶ, καὶ βόειόν τε καὶ αἴγειον, τὸ τῶν ἀλωπέκων τε καὶ τῆς ὑαί-
νης. ταῦτα μὲν ἅπαντα κατὰ γένος ἐστὶ τῶν κυρίως ὀνομαζομένων ἀκόπων, ἀλλήλων διαφέροντα τῷ μᾶλλόν τε
καὶ ἧττον θερμαίνειν. ὥστ᾽ ἐνίοις καὶ τὸ γένος ὅλον ἐκπεπτωκέναι δόξει τῶν ἀκόπων χρισμάτων, ἐπὶ τῶν μαλακῶν σωμά-
των ἐξεταζόμενα, καίτοι τοῖς σκληροτέροις, ὁποῖα τὰ τῶν ἀγροίκων ἐστὶν, ὠφελιμώτατα φαινόμενα. λέλεκται
γὰρ καὶ πολλάκις τὰ σκληρὰ σώματα, τῶν ἰσχυροτέρων ἀνέχεσθαι φαρμάκων. ὅσα δὲ μαλακὰ καὶ ὑγρὰ, καθάπερ τὰ
50 τῶν παίδων, καὶ γυναικῶν, καὶ εὐνούχων, οὐ φέρει τὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων δύναμιν. εὔδηλον δ᾽ ὅτι καὶ τὰ μυράκο-
πα καλούμενα τῶν ἀκόπων μιγνυμένων τοῖς μύροις γίγνεται, μηδέν τι βελτίω τῶν ἄλλων ὄντα, πλὴν κατὰ
τὴν εὐωδίαν. ὥσπερ οὖν εἴωθα τοῖς πρεσβυτέροις διὰ μακρᾶς πείρας βεβασανισμένα γράφειν, οὕτω καὶ νῦν
πράξω, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων ποιησάμενος.

Τὰ ὑπ᾽ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένα κατὰ τὸ δ´ τῶν ἐκτὸς, ἄκοπά τε καὶ μυράκοπα.

Ἄκοπα πρὸς τὰς ἐκ κόπων ἀηδείας. ποιεῖ καὶ νεύροις καὶ συμπαθείαις. ἐχρήσατο δὲ Θεμίσων. τὸ φάρμακόν ἐστι σφό-
δρα καλόν. Σαμψύχου ξέστην α´. λιβανωτίδος ξέστην α´. τήλεως ξέστην α´. καρδαμώμου ξέστου ἥμισυ. βράθυ-
ος ξέστου ἥμισυ. οἴνου γλυκάζοντος, ξέστας γ´. ἐλαίου Βενεφράνου λι. γ´. κηροῦ, λι. β´. τὰ ξηρὰ βαλὼν εἰς τὸν οἶνον ἔα
βρέχεσθαι ἐπὶ γ´ ἡμέρας. τῇ δ᾽ ἐπιούσῃ βαλὼν τὸ ἔλαιον, καὶ κινήσας ἐπιμελῶς, καὶ θεὶς ἐπ᾽ ἀνθράκων, ἕψε κινῶν.

καὶ ὅταν συνεχῶς ἀναβράσῃ, ἔκθλιβε τὸ ὑγρόν. καὶ τὸν κηρὸν κατακνίσας, καὶ εἰς τοῦτο ἐπιβαλὼν, καὶ πάλιν ἐπιθεὶς
ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε. καὶ ὅταν τακῇ ὁ κηρὸς, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔα ψυγῆναι, καὶ ἀναψύξας, ἀπόθου εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον, ἢ κασ-
σιτέρινον, καὶ χρῶ ποτὲ μὲν, ἀκράτῳ, ποτὲ δὲ καὶ ἀνειμένῳ ἐν τῷ μύρῳ. Ἄλλο. Σαμψύχου ξέστην α΄. λιβανωτί-
δος ξέστην α΄. τήλεως ξέστην α΄. δάφνης ἀκρεμόνων, λι. ἕξ. σχοίνου ἄνθους. Γο. γ΄. οἴνου παλαιοῦ ξέστας γ΄. ἐλαίου γλυκέος
ξέστας γ΄. κηροῦ, λι. γ΄. σκεύαζε καὶ χρῶ, καθὰ προείρηται. Ἄλλο φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ποιεῖ καὶ παρέτοις,
τρομώδεσι, καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. ἐχρήσατό γε μηνίος ῥοῦφος. ποιεῖ ποδαγρικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ἰ-
σχιαδικοῖς. ὥστε τῆς ὅλης ἀπαλλάττειν διαθέσεως. ἡ χρῆσις ἐν διαλείμμασιν. ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς, ἀνειμένῳ χρώμε-
θα τῷ φαρμάκῳ. Σαμψύχου, ξ. β΄. τήλεως, ξ. α΄. λιβανωτίδος, ξ. α΄ S. μελιλώτου, ξ. α΄. ἰλλυρικῆς. λι. α΄. κυπέ-
ρου, λι. α΄. βράθυος. λι. α΄. κάγχρυος, λι. α΄. καρδαμώμου ἡμίλιτρον. σχοίνου ἄνθους ἡμίλιτρον. κασίας ἡμίλιτρον. ἀβροτόνου
10 ἡμίλιτρον. μύρτων καρποῦ ἡμίλιτρον. δάφνης καρποῦ, ἡμίλιτρον. πάντα θλάσας, καὶ βαλὼν εἰς ἄγγος διπλοῦν μυ-
ρεψικὸν, ἐπίβαλλε οἴνου τμωλίτου. ξ. η΄. ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας γ΄. εἶτ' ἐπίβαλλε ἐλαίου σαβίνου, λι. ιϛ΄. ἰρίνου. λι. α΄.
σχοινίνου, λι. α΄. συριακοῦ. λι. μίαν. γλευκίνου, λι. α΄. μυρσίνου. λι. α΄. δαφνίνου, λι. α΄. καὶ θεὶς ἐπὶ τὸ πῦρ, ἕψε. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν
ἐκθλίψας τῶν ἡψημένων, ἐξέρα εἰς ἕτερον ἀγγεῖον. καὶ πάλιν ἕψε χωρὶς τῶν ἀφεψημένων, ἐπιβαλὼν κηροῦ ἡμίλιτρον.
ῥητίνης λάρικος, λι. α΄. σμύρνης στακτῆς λι. α΄. τακέντων δὲ τούτων, χρῶ, καθὰ προείρηται. Ἄλλο. Σαμψύχου, λι. β΄.
τήλεως, ξ. β΄. λιβανωτίδος. ξ. β΄. βράθυος. λι. β΄. ξ. β΄. μελιλώτου. λι. β΄. κυπέρου. λι. α΄. ἴρεως μακεδονι-
κῆς, λι. α΄. κάγχρυος. λι. α΄. καρδαμώμου. λι. α΄. καλάμου ἀρωματικοῦ, ἡμίλιτρον. σχοίνου ἄνθους, ἡμίλιτρον. κασίας
σύριγγος, κόστου, ἐλελισφάκου ἀνὰ ἡμίλιτρον. δαφνίδων ἡμίλιτρον. σικύου ἀγρίου τῆς ῥίζης ἡμίλιτρον. μυρσίνης ἀ-
κρεμόνων ἡμίλιτρον. οἴνου τμωλίτου εὐώδους. ξ. η΄. ἐλαίου σαβίνου, λι. κδ΄. ἰρίνου, λι. α΄. κυπρίνου, λι. α΄. σχοινίνου. λι.
α΄. γλευκίνου, λι. α΄. μυρσίνου λι. α΄. ἀμμωνιακοῦ, λι. α΄. ἡδυχρόου, λι. α΄. μαλαβαθρίνου. λι. α΄. σμύρνης στακτῆς. λι. α΄. ὀπο-
20 βαλσάμου. λι. α΄. κηροῦ, λι. ιε΄. τὰ ξηρὰ βρέχεται, καθάπερ προείρηται ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς, καὶ τούτοις ἐπιβάλλεται
τὸ ἔλαιον, καὶ τὰ πολλὰ τῶν μύρων. τὸ δὲ μαλαβάθρινον, καὶ ἀμαράκινον. καὶ ἡδύχρουν, καὶ ἡ στακτὴ, καὶ τὸ ὀποβάλσα-
μον, ἔσχατα φυλάττεται, ὥστε κατὰ τὴν τοῦ φαρμάκου σκευασίαν ἤδη τοῦ κηροῦ τακέντος, ταῦτα ἐπιβάλλεσθαι.
πῶς δὲ χρὴ σκευάζειν, καὶ τίνι τρόπῳ χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ ἤδη δεδήλωται. Ἄκοπον τὸ διὰ τοῦ μέλιτος ἐπιγρα-
φόμενον. ποιεῖ πρὸς τὰς κοπώδεις ἀηδείας, καὶ τὰς τῶν νεύρων συνολκάς. ποιεῖ ὀπισθοτονικοῖς. κωμικῶς σωμείοις
λέγεται τετράμυρον. Μέλιτος. Γο. γ΄. ἰρίνου. Γο. γ΄. ῥοδίνου, Γο. δ΄. κυπρίνου, Γο. γ΄. γλευκίνου. Γο. γ΄. κηροῦ. Γο. γ΄. τερμιν-
θίνης. Γο. γ΄. ἕψε χωρὶς τὸ μέλι. τὰ δὲ τηκτὰ, τῆκε. καὶ βαλὼν εἰς θυΐαν ἀνάκοπτε ὁμοῦ πάντα, καὶ λεάνας, ἀναλα-
βόμενος χρῶ. Ἄλλο. κυπρίνου, ἰρίνου, ῥοδίνου, γλευκίνου, ἑκάστου, Κο. ϛ΄. κηροῦ. ∠. κδ΄. τερμινθίνης. ∠. η΄. μέλι-
τος. ∠. ϛ΄. σκεύαζε, καὶ χρῶ, καθὰ προείρηται. Ἄλλο καλεῖται ληξοπύρετον. Ῥοδίνου. Κο. δ΄. ἰρίνου. δ΄. γλευ-
κίνου. δ΄. κυπρίνου, Κο. δ΄. κηροῦ. ∠. ιβ΄. τερμινθίνης, ∠. ιδ΄. σμύρνης στακτῆς. ∠. δ΄. μέλιτος ἑφθοῦ. ∠. ιϛ΄. σκεύα-
30 ζε, καθὰ προείρηται. Ἄλλο ἐκ τῶν Ἀφροδισέως. Ῥοδίνου, Κο. δ΄. ἰρίνου, Κο. δ΄. κυπρίνου, Κο. δ΄. κηροῦ. ∠.
ιβ΄. γλευκίνου. Κο. δ΄. στέατος χηνείου, ∠. ιϛ΄. τερμινθίνης, ∠. δ΄. στακτῆς. ∠. δ΄. ὀποβαλσάμου, ∠. β΄. μέλιτος
ἑφθοῦ. ∠. η΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο ἄκοπον δυσῶδες λεγόμενον. πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς προειρημένας.
Κηροῦ. ∠. η΄. τερμινθίνης, ∠. η΄. χαλβάνης. ∠. ϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ∠. ϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, Κο. β΄.
μυελοῦ ἐλαφείου, ∠. η΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον, καὶ χρῶ, καὶ ἀκράτῳ καὶ ἀνειμένῳ. Ἄλλο πρὸς πᾶσαν νευρικὴν
συμπάθειαν. Ῥητίνην, τερμινθίνην, ∠. ιϛ΄. κηροῦ. ∠. κη΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. λβ΄. χαλβάνης, ∠.
λβ΄. μυελοῦ ἐλαφείου, ∠. κδ΄. μέλιτος ἑφθοῦ, ∠. κδ΄. ἐλαίου παλαιοῦ. Κο. β΄. ἀμμωνιακὸν ὄξει διαλύεται.
Ἄλλο. Κηροῦ. ∠. κδ΄. τερμινθίνης, ∠. κδ΄. χαλβάνης, ∠. ϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ.
Κο. β΄. μυελοῦ ἐλαφείου, ∠. η΄. στύρακος, ∠. ιϛ΄. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο. Κηροῦ, ∠. κδ΄. τερμινθίνης. ∠.
ιϛ΄. χαλβάνης, ∠. ϛ΄. στύρακος, ∠. η΄. ἐλαίου παλαιοῦ, Κο. β΄. μέλιτος. Κο. α΄ S. μυελοῦ ἐλαφείου, ∠. η΄. ἅλας
40 ἄνθους ὅσον ἐξαρκεῖ. ὄξει τὸ ἀμμωνιακὸν διάλυε. Ἄλλο ἰσχιαδικοῖς, ὀπισθοτονικοῖς, καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν
συμπάθειαν. Κηροῦ. Γο. ϛ΄. τερμινθίνης. λι. α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, Γο. α΄. ὀποπάνακος. Γο. β΄. χαλβάνης. Γο.
β΄. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. β΄. μυελοῦ ταυρείου. Γο. β΄. οἰσύπου. Γο. β΄. ἐλαίου ἰρίνου. Κο. α΄. μέλιτος. Γο. γ΄. σκεύαζε κατὰ
τρόπον. Ἄλλο πρὸς τὰς ἄγαν κοπώδεις διαθέσεις, καὶ τὰς τῶν νεύρων συνολκάς. Κηροῦ. ∠. ν΄. τερμινθίνης. ∠.
κε΄. φρυνίκου. ∠. ϛ΄. οἰσύπου. ∠. ϛ΄. μέλιτος ἑφθοῦ. ∠. ϛ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ϛ΄. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠.
ϛ΄. χαλβάνης, ∠. ϛ΄. στέατος ταυρείου. ∠. ϛ΄. δαφνίδων ξηρῶν. ∠. ϛ΄. ἐλαίου. Κο. α΄. οἴνου ἀθαλάσσου. Κο. α΄. σκεύα-
ζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο ἀκοωτιανὸν ἐπιγραφόμενον. Κηροῦ. Γο. β΄. χαλβάνης, Γο. γ΄. νίτρου. Γο. γ΄. τερμινθίνης
ὑγρᾶς, Γο. γ΄. οἰσύπου. Γο. β΄. στέατος ταυρείου, Γο. β΄. ἐλαίου κυπρίνου, Γο. δ΄. ἐλαίου μηλίνου. Γο. δ΄. ἰρίνου. Γο. δ΄. μέλι-
τος. Γο. δ΄. ἐλαίου κοινοῦ. Γο. ϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, Γο. δ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, Γο. α΄. λιβάνου. Γο. α΄. σκεύαζε κα-
τὰ τρόπον. Ἄλλο. Ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστην. α΄ S. τερμινθίνης. λίτραν. α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος,
Γο. β΄. κηροῦ ἡμίλιτρον. χαλβάνης, Γο. γ΄. οἰσύπου. Γο. β΄. λιβάνου. Γο. α΄. ἰοῦ. Γο. β΄. μέλιτος. κοτύλας. β΄.
50 μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. γ΄. στέατος χηνείου, οὐγγίας. β. οἴνου, κοτύλας. β΄. ἀφρονίτρου οὐγγίας. β΄. σκεύα-
ζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο χλωράκοπον. ποιεῖ ὀπισθοτονικοῖς, ἰσχιαδικοῖς, παρέτοις, τρομώδεσι. Σμύρνης,
δραχμὰς. δ. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς. δ΄. λιβάνου, δραχμὰς. δ΄. νίτρου, δραχμὰς. δ΄. ἰοῦ. δρα-
χμὰς. δ΄. ὀποπάνακος. οὐγγίας. ι΄. χαλβάνης, οὐγγίας. δ΄. τερμινθίνης, λίτρας. β΄. κηροῦ, λίτρας. β΄. μαλα-
βαθρίνου* μύρου, ξέστου ἥμισυ, κυπρίνου ξέστου ἥμισυ, ὄξους, ὅσον ἐξαρκεῖ. ἀμμωνιακὸν, σμύρναν, νίτρον, διάλυε. καὶ ὅ-
ταν αὐτὰ διαλυθῇ, ἐπίβαλλε τούτοις ὀποπάνακα, χαλβάνην. λεανθεῖσι τούτοις, ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ, καὶ
μίξας ἀνελόμενος χρῶ. Ἄλλο. σμύρνης, δραχμὰς. δ΄. τερμινθίνης, λίτρας. β΄. κηροῦ, δραχμὰς.
β΄. μύρου μηλίνου, ξέστου ἥμισυ. κυπρίνου, οὐγγίας. γ΄. ἰρίνου, Γο. γ΄. ἐλαίου παλαιοῦ*, ὀποπάνακος, Γο. γ΄.

χαλβάνης, οὐγγίας δ'. ὄξους τὸ ἱκανὸν, σκεύαζε, καθὰ προείρηται. Ἄλλο πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις,
σφόδρα γενναῖον. Κηροῦ, μνᾶν α'. ἐλαίου παλαιοῦ. ξέστας δ'. τερμινθίνης, λί. α'. σμύρνης. Γο. δ'. ὀποπά
νακος. Γο. δ'. πεπέρεως λευκοῦ, Γο. β'. χαλβάνης, Γο. δ'. μυελοῦ ἐλαφείου, Γο. δ'. μύρου κυπρίνου. Γο. δ'. μύρου
ἰρίνου. οὐγγίας δ'. μύρου μηλίνου, οὐγγίας δ'. πηγάνου χλωροῦ τῶν ἀκρεμόνων, οὐγγίας γ'. ὄξους τὸ ἱκανόν. σι
κύου ἀγρίου τὰς ῥίζας, καὶ τὸ πήγανον ἕψε μετὰ τοῦ ὄξους ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς. καὶ
λεάνας ἐπιμελῶς ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς, καὶ χρῶ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ τῷ φαρμάκῳ. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀνειμένῳ.
τοῦτο δὲ γίνεται κατὰ λόγον τῶν ὑποκειμένων διαθέσεων. Ἄλλο βάσσου. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. τού
τῳ αὐτῷ χρησάμενος πρότερον παραλυθεὶς, διεσώθη. Ἐλαίου μυρσίνου, Γο. δ'. κυπρίνου, Γο. δ'. ἐλαίου πα
λαιοῦ, λι. α'. S. χαλκάνθου. λι. α'. S. κηροῦ, λι. α' τερμινθίνης, λίτραν. α'. S. χαλβάνης. Γο. γ'. μάννης. Γο. δ'.
10 ὀποπάνακος, Γο. β'. βρυωνίας ῥίζης, Γο. δ'. ἰοῦ. Γο. δ'. ἀφρονίτρου, Γο. δ'. πεπέρεως, Γο. β'. πυρέθρου, Γο. δ'. στέα
τος ὑαίνης? Γο. ς'. εὐφορβίου, Γο. δ'. ὄξους τὸ ἱκανόν. ἕψε βρυωνίαν, πύρεθρον, μετὰ ὄξους, ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλί
ψας, καὶ τοῖς ξηροῖς ἐπιβαλὼν, καὶ λεάνας ἐπιμελῶς, ἀναλάμβανε τοῖς τηκτοῖς. ἡ χρῆσις δεδήλωται.
Ἄλλο τὸ διὰ τοῦ καστορίου. παρέτοις καὶ πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. Οἰσύπου, Γο. γ'. μυελοῦ ἐλα-
φείου. Γο. δ'. τερμινθίνης, Γο. γ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. β'. χαλβάνης. Γο. β'. καστορίου. Γο. β'. πεπέρε
ως λευκοῦ. Γο. β'. εὐφορβίου, Γο. β'. ἀσφάλτου? Γο. β'. νίτρου ἀφροῦ, Γο. β'. ὀποπάνακος, Γο. β'. ἐλαίου συρακί
νου. Γο μίαν. ἐλαίου ἰρίνου. Γο. β'. ἐλαίου παλαιοῦ, Κο. α'. κηροῦ λι. α'. S. συντίθει κατὰ τρόπον. Ἄλλο, ᾧ ἐχρήσα
το βάσσος, παραλυθεὶς πολλῷ χρόνῳ, καὶ τῆς τοιαύτης νόσου ἀπηλλάγη. Ἐλαίου μυρσίνου, Γο δ'. μηλίνου. Γο. δ'. κυ
πρίνου, Γο. δ'. ἐλαίου παλαιοῦ, ἡμίλιτρον. κηροῦ, λι. μίαν. τερμινθίνης, ἡμίλιτρον. χαλβάνης, Γο. ε'. λιβάνου. Γο. δ'.
ὀποπάνακος, Γο. β'. ἰοῦ, Γο. β'. βρυωνίας ῥίζης. Γο. δ'. ἀφρονίτρου, Γο. δ'. πεπέρεως, Γο. β'. πυρέθρου, Γο. β'. στέατος ὑαί
20 νου. Γο. ς'. εὐφορβίου, οὐγγίαν. α'. ὄξους τὸ αὔταρκες. ἡ σύνθεσις κοινὴ, τῶν τοιούτων φαρμάκων. Ἄλλο σύγχρι
σμα ποδαγρικῶν, ἀρθριτικῶν, τὸ διὰ τῶν ἁλῶν. ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. ἡ χρῆσις καθ' ἡμέραν. Ἁλῶν
ῥυπαρῶν τουτέστιν αὐτῆς τῆς γῆς, λίτραν. α'. στυπτηρίας σχιστῆς, λι. α'. τρυγὸς οἴνου ἰταλικοῦ ξέστην. α'. λί-
θου ἀσίου ἄνθους, Γο. δ'. τρίβε τὰ ξηρὰ φιλοπόνως, καὶ τὴν τρύγα ἐπιβαλὼν καὶ λεάνας ἐπιμελῶς. ἐπί
βαλλε τοῖς λεανθεῖσι, ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην. α'. καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς ἀναλαμ
βάνεται μέλιτι ἀττικῷ. Ἄλλο. Ἁλῶν ῥυπαρῶν. Γο. γ'. στυπτηρίας σχιστῆς, Γο. γ'. λίθου ἀσίου τοῦ ἄνθους,
οὐγγίας. γ'. λιβανωτοῦ, οὐγγίας ἥμισυ. σμύρνης, οὐγγίας ἥμισυ. τρυγὸς οἴνου ἰταλικοῦ, ξέστου ἥμισυ. σκεύαζε,
κατὰ προείρηται. Ἄλλο σύγχρισμα τὸ συντεθὲν Γαβρύλλῳ? καίσαρος ἀπελευθέρῳ. ἀπαλλάττει τῆς ὅλης
διαθέσεως. ἡ χρῆσις καθ' ἡμέραν. καὶ πρωῒ πρὸ βαλανείου, καὶ μετὰ τὸ βαλανεῖον. καὶ περὶ ἑσπέραν. λαβόν
τας χρὴ τοῦ φαρμάκου ὅσον ἐξαρκεῖ διαλύσαντας ἀλείφειν τοὺς πόδας, καὶ ἀνατρίβειν τε χερσὶ περιθλάσε
30 ως. Λιβάνου, ∠. ι'. πεπέρεως λευκοῦ, ∠. ι'. ἀφρονίτρου, ∠. η'. σμύρνης, ∠. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιά-
ματος, ∠. ς'. ὄξους τὸ ἱκανόν. ἐλαίου κυπρίνου, κοτύλην. α'. S. τὰ ξηρὰ κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτά-
τῳ κοσκίνῳ. τὰ δὲ λοιπὰ ὄξει διαλύεται καὶ λεαίνεται. εἶθ' ὁμοῦ πάντα μίγνυται, καὶ λεανθεῖσιν ἐπιβάλ
λεται τὸ κύπρινον. ἀνελόμενοι δὲ χρώμεθα. Ἄλλο. Λιβάνου, ∠. η'. σμύρνης, ∠. η'. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος. ∠. η'. στυπτηρίας σχιστῆς, πεπέρεως λευκοῦ, ∠. η'. νίτρου, ∠. η'. ὄξους τὸ ἱκανόν. ἐλαίου κυπρίνου,
κοτύλας. β'. κηροῦ ἡμίλιτρον. τὰ τηκτὰ τήκεται, καὶ τοῖς λεανθεῖσιν ἐπιβάλλεται. Ἄλλο τὸ τοῦ νεαπο-
λίτου. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ποδαγρικοῖς. ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως.
Λιβάνου. Γο. β'. πεπέρεως λευκοῦ, Γο. β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, Γο. β'. σμύρνης, οὐγγίας. β'. λίθου ἀσίου
ἄνθους, στυπτηρίας σχιστῆς, οὐγγίας. β'. νίτρου οὐγγίας. β'. κενταυρείου χυλοῦ, οὐγγίας. β'. τρυγὸς οἴνου ἰταλικοῦ, ξέστην.
α'. ἐλαίου κυπρίνου, δαφνίνου, μυρσίνου, συρακίνου, κηροῦ, ἀνὰ λίτραν μίαν. τερμινθίνης ἡμίλιτρον. χαλβάνης,
40 οὐγγίαν. α'. ὀποπάνακος, Γο. ἥμισυ. τὰ τηκτὰ, κατὰ τῶν λεανθέντων. Ἄλλο συνετέθη Δομετίῳ νιγρίνῳ.
ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. Σμύρνης στακτῆς, Γο. β'. λιβάνου, Γο. β'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, Γο. α'.
νίτρου ἐρυθροῦ, ἢ ἁλῶν ῥυπαρῶν. Γο. β'. στυπτηρίας σχιστῆς. Γο. β'. λίθου ἀσίου ἄνθους, Γο. β'. κολοκυνθίδος ἐντε
ριώνης, Γο. β'. μανδραγόρου χυλοῦ, Γο. β'. μέλιτος. Γο. β'. εὐφορβίου. Γο. β'. μύρου κρινίνου, Γο. ς'. μηλίνου,
Γο. ς'. συρακίνου. Γο. ς'. μαλαβαθρίνου, Γο. ς'. δαφνίνου, οὐγγίας. ς'. λευκίνου, οὐγγίας. ς'. ἡδυχρόου, οὐγγίας. ς'.
ἀμαρακίνου, οὐγγίας. ς'. στέατος φώκης, οὐγγίας. ς'. μὴ παρόντος τούτου, χρηστέον μυελῷ ἐλαφείῳ παλαιοτάτῳ. κη
ροῦ. λι. α'. χαλβάνης, οὐγγίαν. α'. τερμινθίνης ἡμίλιτρον. ὀποπάνακος οὐγγίας ἥμισυ. τρυγὸς οἴνου ἰταλικοῦ
ξέστην. α'. σκεύαζε, καθὼς ἄνω εἴρηται. Ταύτῃ τῇ σκευασίᾳ χρηστέον ἐπὶ τῇ σαβρονίῳ? οὐαλεντι σκευασθεί-
σῃ ποδαγρικῇ, ἥτις ἐπιγράφεται Γομπηΐου πολυτελής. Τὸ διὰ τῆς αἰγείρου, ἰσχιαδικοῖς ἀρθριτικοῖς, παρε-
τικοῖς ῥευματώδεσι. ποιεῖ καὶ πρὸς χρῆσιν καθημερινήν. Αἰγείρου ἀκρεμόνων, μνᾶν. α'. σικύου ἀγρίου ῥίζης,
50 λι. δ'. κασσίας σύριγγος, λι. β'. μύρου κρινίνου, λι. β'. κρόκου, Γο. γ'. οἴνου εὐώδους ξέστας. ιβ'. ἐλαίου σαβίνου ξέστας.
ι'. σαμψύχου, λί. δ'. κηροῦ, λίτρας. δ'. τοὺς ἀκρεμόνας τῆς αἰγείρου κόψας ἐπιμελῶς ἔχε ἐν ἀγγείῳ διπλῷ μυρε
ψικῷ. καὶ τούτοις ἐπίβαλλε σάμψυχον, ῥίζαν σικύου κόψας παχυμερῶς, καὶ τούτοις ἐπίβαλλε τὸν οἶνον. καὶ πάντα
ἔα βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας. θ'. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἐπιβαλὼν τὸ ἔλαιον, καὶ ἀνακόψας ἐπιμελῶς ἕψε, πυρὶ χρώμενος μαλα
κῷ. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, καὶ τούτῳ ἐπιβαλὼν κηρὸν κατακεκνησμένον, καὶ μυελὸν λεανθέντα, καὶ θεὶς ἐπὶ
τὸ πῦρ, ἕψε. ὅταν δὲ τακῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλλε τὸ κρόκινον, κινῶν συνεχῶς. τὸ δὲ κρόκινον λεάνας, ἀναλάμβα
νε αἵματι χερσαίας χελώνης, ὥστε ἔχειν ἐλαίου παλαιοῦ τὸ πάχος. σφάζεται δὲ ἡ χελώνη κατὰ τὴν κατακλεῖδα
καλάμῳ ὀξυνθέντι ἀμφότερα τὰ μέρη. τὰ δὲ τηκτὰ τῷ κρόκῳ ἐπιβαλὼν, καὶ ἀνακόψας, ἀνελόμενος χρῶ. τὸ
φάρμακον ἀπαλλάττει τῆς ὅλης διαθέσεως. μᾶλλον δὲ βέλτιον γίνεται εἰ προσλάβοι τοῦ τῆς χελώνης αἵματος δαψιλῶς.

Ἄλλο. ποιεῖ πρὸς τὰς ἐκ περιψύξεως ἀνδρείας, καὶ τὰς ἐκ πληγῶν περιθλάσεις. Αἰγείρου ἀκρεμό-
νων, μνᾶν. α΄. σικύου ἀγρίου ῥίζης λίτρας. δ΄. κασσίας σύριγγος, λίτρας. β΄. μυελοῦ ἐλαφείου, λί-
τρας. β΄. κρόκου, λίτρας. γ΄. οἴνου εὐώδους ξέστας. ιβ΄. ἐλαίου, λίτρας. ι΄. σαμψύχου λίτρας. δ΄. κηροῦ, λι.
δ΄. αἵματος χερσαίας χελώνης, ὅσον ἂν βάλης, ὠφελήσεις τὸ φάρμακον. σκεύαζε καθὰ προείρηται. Ἄλλο
ἄκοπον τὸ διὰ τῶν φρυνῶν. τούτῳ ἐχρήσατο ἀνὴρ ξυστικὸς καὶ ἀκόπῳ καὶ μαλάγματι, καὶ τῆς ὅλης ἀπηλλά-
γη διαθέσεως. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Ἐλαίου παλαιοῦ σαβίνου λίτρας. γ΄. σικύου ἀγρίου ῥίζης,
λίτρας. γ΄. κηροῦ, λίτρας. γ΄. ἀρχύματος λίτρας. γ΄. στέατος ὑείου παλαιοῦ, λίτρας. γ΄. βατράχων φρυνίχων
τῶν μεγάλων ἀριθμῷ. γ΄. ἢ, εἰ μή γε, τῶν μικρῶν ε΄. μυελοῦ ἐλαφείου οὐγγίας. γ΄. ἀφρονίτρου, οὐγγίας. γ΄. θείου
ἀπύρου, οὐγγίας. γ΄. ἐλαίου δαφνίνου, οὐγγίας. γ΄. ἐλαίου ἰρίνου, οὐγγίας. γ΄. μύρου μαλαβαθρίνου, λίτραν. α΄.
10 σαμψύχου, λίτραν. α΄. τὰς ῥίζας, τέμνων εἰς παχέα, καὶ βαλὼν σὺν τῷ σαμψύχῳ εἰς τὸ ἔλαιον, καὶ θεὶς ἐπ᾽
ἀνθράκων ἕψε, καὶ ὅταν ἀναξηρανθῶσιν αἱ ῥίζαι, ἔκθλιβε τὸ ὑγρόν. καὶ τὰς μὲν ῥίζας καὶ τὸ σάμψυχον ἀπό-
ῤῥιπτε. τοὺς δὲ βατράχους καθεὶς εἰς σπυρίδιον πλεκτὸν, καὶ τούτου τὰ χείλη συῤῥάψας, καὶ θεὶς εἰς τὸ ἔκθλιβεν ἔ-
λαιον, καὶ πάλιν θεὶς τὸ ἀγγεῖον ἐπὶ πῦρ πραεῖαν. ἱκανοῦ δὲ διαστήματος γινομένου, ὥστε τοὺς βατράχους ἀποτα-
κῆναι, τὸ σπυρίδιον βαστάσας, καὶ τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας, ῥίπτε τὸ σπυρίδιον. τῷ δ᾽ ὑπολειφθέντι ἐλαίῳ, ἐπίβαλ-
λε, τὰ τηκτὰ κινῶν συνεχῶς. ἔσχατον ἐπίβαλλε μυελὸν καὶ χαλβάνην, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυ-
ρὸς, καὶ ποσῶς ἐάσας ψυγῆναι, καταπάσσε τὰ ξηρὰ κοπέντα, καὶ σηθέντα λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ κινῶν συνε-
χῶς, καὶ εἰς θυίαν ἐξεράσας, καὶ ἀνακόψας, ἐπίβαλλε μαλαβαθρίνου μύρου, λίτραν. α΄. S. καὶ ἀνακόψας ἀνε-
λόμενος εἰς ἀγγεῖον μολυβδοῦν, ἀδιάπνευστον φύλαττε. χρηστέον δὲ τῷ φαρμάκῳ, ὁτὲ μὲν, ὡς μαλάγματι παρα-
κμῆς γινομένης. ἔστι δ᾽ ὅτε καὶ συγχρίσματι, λαβόντες γὰρ τοῦ φαρμάκου ὅσον ἐξαρκεῖ, διαλύσαντες μύρῳ, καὶ
20 ποιήσαντες κηρωτῆς ὑγρᾶς τὸ πάχος χρώμεθα. Ἄλλο τὸ τοῦ Ἁλιέως. φάρμακον ἐπιτετευγμένον, ἐν ᾧ Ἀλιεὺς
διατρίβων, καὶ ὑπὸ τοῦ πάθους συνεχόμενος ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὸ σωμάτιον διαστραφῆναι, ἐχρήσατο τῷ φαρ-
μάκῳ, καὶ τῆς ὅλης ἀπηλλάγη διαθέσεως. ἐδόθη ἡ σκευασία, Οὐαλερίῳ Παυλίνῳ. ἔχει δὲ οὕτως. Ἐλαίου σαβί-
νου, λίτρας. γ΄. αἰγείρου ἀκρεμόνων, λίτραν. α΄. μὴ παρόντων τῶν ἀκρεμόνων, χρηστέον σαμψύχῳ. ὥστε εἶναι τῆς σαμ-
ψύχου διπλοῦν. ἔχει δὲ καὶ σαμψύχου λίτραν. α΄. κυπρίνου, λίτραν. α΄. ἰρίνου λίτραν. α΄. μαστίχης λίτραν. α΄.
σμύρνης στακτῆς ἡμιλίτρον. κηροῦ, λίτρας τρεῖς. ἀρχύματος, λίτρας. γ΄. λίπους ὑείου λιπαροῦ, λίτρας. γ΄. θείου
ἀπύρου, οὐγγίας. γ΄. νίτρου ἀφροῦ, Γο. γ΄. χαλβάνης, λίτρας. Ϛ. μυελοῦ ἐλαφείου, Γο. δ΄. χελωνῶν χερσαίων. ι΄. τὸ αἷμα
ἐμβάλλειν χρὴ, σκευασθέντι τῷ φαρμάκῳ, καὶ ἤδη τριβομένῳ. σκευάζειν δὲ δεῖ καθάπερ εἴρηται. ἐν δὲ τῇ χρή-
σει τοῦ φαρμάκου αἴροντας χρὴ λίτραν. α΄. τούτῳ ἐπιβάλλειν ἡδύσματος χάριν, ὀποβαλσάμου, Γο. γ΄. καὶ μύρου
μαλαβαθρίνου, Γο. α΄. τοῦτο πρὸς τὰς καθ᾽ ἡμέραν χρήσεις οὕτως σκευάζεται. Ἄλλο τὸ τοῦ Ἁλιέως. παρατε-
30 τηρημένον ὑπὸ Οὐαλερίου Παυλίνου. Κηροῦ, λίτρας. Ϛ. σικύου ἀγρίου ῥίζης λίτρας. γ΄. ἀρχύματος λίτρας
γ΄. στέατος ὑείου λιπαροῦ, λίτρας. γ΄. ἐλαίου σαβίνου λίτρας. γ΄. κυπρίνου, λίτραν. α΄. σουσίνου λίτραν. α΄. κροκί-
νου, λίτραν μίαν. στακτῆς ἡμιλίτρον. μυελοῦ ἐλαφείου, λίτραν. α΄. S΄. χαλβάνης, λίτραν. α΄. S. φρύνους. ε. σαμψύ-
χου, ἢ αἰγείρου ἀκρεμόνων, λίτρας. γ΄. θείου ἀπύρου οὐγγίας. γ΄. ἀφρονίτρου οὐγγίας. γ΄. χελωνῶν πλειόνων τὸ αἷμα.
σκεύαζε, καθὰ προείρηται. Ἄλλο Φλαβίου Κλήμεντος. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. τούτῳ ἴσμεν αὐτοὺς διε-
στραμμένους ὅλον τὸ σῶμα ὑπὸ ποδάγρας καὶ χειράγρας χρησαμένους, ἐπὶ τοσοῦτον σωθέντας. ὥστε ἀλώβη-
τοις περιπατῆσαι. Ἐλαίου σαβίνου, λίτρας. ιβ΄. σικύου ἀγρίου τῆς ῥίζης λίτρας. ιβ΄. κηροῦ, λίτραν. α΄. τερμιν-
θίνης, λίτραν. α΄. μυελοῦ ἐλαφείου. λι. α΄. χαλβάνης, λι. α΄. βατράχους ἀριθμῷ. ϛ΄. τὸ ἔλαιον διαιροῦμεν, καὶ ὅπου
μὲν ἕψω καὶ τοὺς βατράχους, ὅπου δὲ τὰς ῥίζας. ἔπειτα τὸ ὑγρὸν διηθήσαντες, χρώμεθα πρὸς τὴν τοῦ φαρμά-
κου σκευασίαν. χρώμεθα δὲ τῷ φαρμάκῳ, ὡς ἀκόπῳ. τοῦτο τὸ φάρμακον Οὐαλερίῳ Παυλίνῳ τὸν τρόπον τοῦτον
40 προσβάλλοντες τῇ γραφῇ, σαμψύχου, λίτραν. α΄. S. μύρου κροκίνου, λίτραν α΄. μαλαβαθρίνου, λίτραν. α΄.
ὀποβαλσάμου, οὐγγίας. γ΄. χελωνῶν. ι΄. τὸ αἷμα. μυελοῦ ἐλαφείου, λίτρας. β΄. χαλβάνης, λίτρας. β΄.
ὑείου παλαιοῦ λίτρας. γ΄. ἀρχύματος, λίτραν. α΄. κηροῦ λίτρας. γ΄. S. θείου ἀπύρου οὐγγίαν. α΄. ἀφρο-
νίτρου, οὐγγίας. δ΄. φρύνους. γ΄. χελωνῶν. ιε΄. τὸ αἷμα, καὶ ἀντὶ τοῦ κροκίνου συριακοῦ λίτραν. α΄. σαμψύχου. λι.
α΄. S. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο Πομπηίου Σαβίνου ἐπιγράφεται πολυτελές. ἐσκευάσθη Ἀβουρνίῳ Οὐά-
λεντι. ποιεῖ ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, ποδαγρικοῖς, τρομώδεσι. καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν διάθεσιν. τὰ δὲ τῆς
σκευασίας, ἔχει οὕτως. Σαμψύχου, λι. β΄. τήλεως, λι. β΄. μελιλώτου, λι. α΄. λιβανωτίδος, λι. α΄. βράθυος, λί-
τραν. α΄. S. κάγχρυος, λι. α΄. κυπρίνου, λι. α΄. ἀβροτόνου, λι. α΄. καρδαμώμου ἡμιλίτρον. δαφνίδων ἡμιλίτρον,
οἴνου εὐώδους, ξέστας. κδ΄. μύρου ἰρίνου, λι. ιε΄. κυπρίνου, λι. β΄. συριακοῦ, λι. β΄. κηροῦ, λι. β΄. τερμινθίνης, λι.
α΄. χαλβάνης, Γο. β΄. ὀποπάνακος, Γο. γ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος κεκαθαρμένου, Γο. δ΄. πεπέρεως μακροῦ.
50 νίτρου ἐρυθροῦ. λίθου ἀσσίου ἄνθους. κολοκυνθίδος ἐντεριώνης, στυπτηρίας σχιστῆς, ἀνὰ. Γο. δ΄. λιβάνου. Γο. δ΄. κεν-
ταυρείου, Γο. δ΄. μανδραγόρου χυλοῦ, σμύρνης στακτῆς, μέλιτος ἑφθοῦ, ἀνὰ. Γο. δ΄. φρύνους βατράχους μεγάλους
ἀριθμοῦ ἕξ, χελωνῶν χερσαίων. ι΄. τὸ αἷμα. τὸ φάρμακον σκευάζεται ποικίλως. τὰ μὲν ἀρωματικὰ καὶ ξη-
ρὰ κόψαντες εἰς παχέα, καὶ βαλόντες εἰς ἄγγος διπλοῦν μυρεψικὸν, καὶ τούτοις ἐπιβαλοῦντες οἶνον
ἐῶμεν βρέχεσθαι ἐπὶ ἡμέρας. γ΄. τῇ δὲ. δ΄. ἄραντες τοῦ οἴνου, ὅσον ἐξαρκεῖ, τούτῳ διαβρέχομεν, ἀμ-
μωνιακὸν θυμίαμα, λίβανον, χαλβάνην, ὀποπάνακα. καὶ τοὺς λοιποὺς χυλοὺς, ταῦτα διαλυθέντα λεαίνο-
μεν. λεανθεῖσι τούτοις ἐπιβάλλομεν κεκομμένα, καὶ σεσησμένα, στυπτηρίαν, νίτρον ἐρυθρὸν, κολοκυνθίδα,
λίθου ἀσσίου ἄνθος, πρὸς δὲ καὶ τὰ λοιπὰ, τῶν ξηρῶν λεαίνομεν. τούτοις ἐπιβάλλομεν σμύρναν στα-
κτὴν καὶ τὸ μέλι. τούτων οὕτω σκευασθέντων, ἐπιβάλλομεν τοῖς ἐν τῷ οἴνῳ, βρεχομένοις, πάντα τὰ ὑγρὰ,

καὶ

καὶ θέντες ἐπὶ τὸ πῦρ ἕψομεν, κινοῦντες συνεχῶς. καὶ ὅταν τὸ πολὺ τοῦ οἴνου δαπανηθῇ, ἐκθλίβομεν τὸ ὑγρὸν, καὶ εἰς τοῦτο καταθέντες τοὺς βάτραχους, καθὼς ἄνω προείρηται, ἕψομεν καὶ τότε τὰ τηκτὰ ἐπιβάλλομεν. τακέντων δὲ τούτων, ἄραντες ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπιβάλλομεν τοῖς λειανθεῖσι. καὶ ἀνακόψαντες ἀνελόμενοι χρώμεθα. Ἄλλο ἄκοπον μετασυγκριτικόν. ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, παρέτοις, ῥομώδεσιν. ἐχρήσατο ἰούλιος σεκοῦνδος. ἀνασκευάζει τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις. ποιεῖ καὶ κεφαλαλγικοῖς. Ἀδάρκης. Γο. β'. σμύρνης στακτῆς. Γο. β'. ἀφρονίτρου. Γο. β'. εὐφορβίου, ὀποβαλσάμου, ἀνὰ. Γο. β'. συρακίνου μύρου. λι. α'. τὰ ξηρὰ, κόπτε καὶ σῆθε. καὶ τούτοις ἐπίβαλλε σμύρναν στακτὴν, ὀποβάλσαμον. καὶ ἀνακόψας ἀναλάμβανε τῷ συρακίνῳ. καὶ χρῶ ποτὲ μὲν ἀκράτῳ. ποτὲ δὲ ἀνειμένῳ τῷ φαρμάκῳ. καὶ πέψει συνεργεῖ. Ἄλλο. Ὀρφίτῳ συνετέθη. τούτῳ χρώμενος ἀπηλλάγη τῆς περὶ τὸν θώρακα διαθέσεως σκληρᾶς καὶ πολυχρονίου γενομένης. Ἀδάρκης. Γο. β'. σμύρνης στακτῆς Γο. β'. ἀφρονίτρου. Γο. γ'. εὐφορβίου. Γο. ς. μαλαβαθρίνου μύρου, λίτραν. α'. φουλιάτου ῥωμαϊστὶ λεγομένου, ἢ μάλιφον, κηροῦ. Γο. β'. ὀποβαλσάμου. Γο. β'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο τὸ τοῦ Νεαπολίτου. Ἀγρίππᾳ συνετέθη.

Ἀδάρκης, ἀφῃρημένων τῶν καλάμων. Γο. γ'. εὐφορβίου. Γο. γ'. ἀφρονίτρου. Γο. γ'. στακτῆς. Γο. γ'. ὀποβαλσάμου. Γο. γ'. μύρου μαλαβαθρίνου. α'. λίτραν. α' φουλιάτου. α'. ἢ μάλιφον. ἡδυχρόου ἢ μάλιφον. κρινίνου. ἢ μάλιφον. νάρδου ἀσιανῆς θυατηρινῆς, τῆς. α'. ἢ μάλιφον. κηροῦ. Γο. γ'. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἄλλο μυράκοπον βασιλικὸν πρὸς τὰς κεχρονισμένας διαθέσεις καὶ πέψεις συνεργεῖ. Καλάμου ἀρωματικοῦ. Γο. γ'. καρποβαλσάμου. Γο. γ'. ἀμώμου. Γο. γ'. καρδαμώμου. Γο. γ'. σχοίνου ἄνθους. Γο. γ'. κασίας ῥοδιζούσης. Γο. γ'. μελιλώτου. Γο. γ'. σαμψύχου. Γο. γ'. βράθυος. Γο. γ'. τήλεως. Γο. γ'. κυπέρου. Γο. γ'. νάρδου. Γο. γ'. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. γ'. σμύρνης τρωγλίτιδος, ἢ μάλιφον. εὐφορβίου ἢ μάλιφον. οἴνου φαλερίνου, ξέστας. ιϛ'. μύρου μαλαβαθρίνου πρώτης σκευασίας. λι. β'. νάρδου. α'. συνθέσεως. λι. α'. φουλιάτου. α'. λίτραν. α'. ὀποβαλσάμου. λι. α'. κρινίνου. λι. α'. συρακίνου. α'. λι. α'. ἀμυγδαλίνου. λι. α'. κομμαγηνοῦ. λι. α'. γλευκίνου. λι. α'. ἰρίνου. λι. α'. ἡδυχρόου. λι. β'. ἀμαρακίνου. α'. λι. β'. ἕψε μυρεψικῶς. τὸ φάρμακον σφόδρα ἐστὶ καλὸν. ἐσκευάσθη Κέλλερι πριμιπιλαρίῳ. ποιεῖ ἰσχιαδικοῖς, ἀρθριτικοῖς, παρέτοις, ῥομώδεσι. πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, καὶ πρὸς τὰς τῶν σπλάγχνων σκιρρώδεις διαθέσεις, καὶ πέψεις συνεργεῖ, ἐπιχριόμενον τῷ στόματι τῆς κοιλίας καὶ τοῖς μεταφρένοις.

Ἄλλο συνετέθη Αἰλίᾳ Σεκουνδίλλῃ. Εὐφορβίου, ὀποβαλσάμου, σμύρνης στακτῆς, ἀνὰ. Γο. β'. νίτρου ἀφροῦ. Γο. γ'. κηροῦ. Γο. γ'. μύρου μαλαβαθρίνου. λι. α'. φουλιάτου, ἢ μάλιφον. κρινίνου, ἢ μάλιφον. νάρδου μύρου, ἢ μάλιφον. ἡδυχρόου, ἢ μάλιφον. ἀμαρακίνου, ἢ μάλιφον. σκεύαζε κατὰ τρόπον. Ἤρκει μὲν τὰ προγεγραμμένα. καὶ γὰρ ἐπιμελῶς ὁ Ἀσκληπιάδης τάς τε σκευασίας αὐτῶν ἔγραψε καὶ τὰς χρήσεις. ὁ δὲ Ἀνδρόμαχος, ἀμελέστερον, ὡς εἴωθεν, οὐδὲ πρὸς ὅτι ποιεῖ ἕκαστα αὐτῶν πέφυκεν ἐπισημηνάμενος, ἀλλ' ἡμῖν ἐπιτρέπων. ὡς πρός τε χρήστας γὰρ ἀεὶ πεποίηται τὰς γραφάς. ἐπεὶ δ' ἔνια τῶν ἀκόπων, ἀλλήλοις ὄντα παραπλήσια, κατὰ συμμετρίας διαφθαρῆ, διαλεῖψαι καὶ ταῦτα προέγραψα, δυναμένων τῶν ἀναγνωσκόντων, ἐξ ὧν ὁ Ἀσκληπιάδης ἐδίδαξε, καὶ περὶ τούτων λογίσασθαι ποῖα τῶν ἀκόπων πρὸς ποῖα πάθη μάλιστα ἁρμόττει. λέγω δὲ κάτω. μετὰ τὸ διελθεῖν καθόλου τινὰς λόγους περὶ αὐτῶν, ἐξ ὧν μεθοδικώτερον ἐπὶ τὰς χρήσεις αὐτῶν οἱ προσέχοντες τὸν νοῦν τοῖς λεχθησομένοις ἀφίξονται. Ἄκοπον χλωρὸν τὸ τοῦ ἁλιέως. Κηροῦ. τερμινθίνης, ἐλαίου παλαιοῦ, ἀνὰ λίτραν. α'. ς. ἀφρονίτρου. Γο. δ'. χαλβάνης. Γο. γ'. ἰοῦ ξυστοῦ. Γο. γ'. ὀποπάνακος. Γο. ς'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. γ'. μάννης. Γο. γ'. ὄξους. Γο. β'. μηλίνου. Γο. β'. κυπρίνου. Γο. β'. ἰρίνου. Γο. β'. αἰγείου στέατος. Γο. α'. Ἄλλο ἄκοπον καλόν. Κηροῦ, λίτρας. ιϛ'. ἀφρονίτρου. ∠. κ'. δαφνίδας ἀριθμοῦ. κ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. α'. κροκομάγματος τὸ ἱκανὸν. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. β'. σμύρνης. ∠. α'. κηροῦ. ∠. α'. οἴνου ῥοδιακοῦ. α'. ὄξους ὀλίγον εἰς τὰ ξηρά. Ἄλλο τὸ βάσου τοῦ στωϊκοῦ. Σικύου ἀγρίου ῥίζης λίτραν. α'. ἀφρονίτρου, οὐγγίας. γ'. δαφνίδων ξέστας. β'. πηγάνου χλωροῦ δέσμη χειροπληθής. λιβανωτίδος, ἴσον. ἐλαίου σαβίνου παλαιοῦ, λίτρας. ι'. τῷ ἐλαίῳ αἱ ῥίζαι ἐναφεψῶνται, καὶ αἱ βοτάναι. εἶτα ἐκθλίβονται. εἶτα τὰ τηκτὰ καταχεῖται. Ἄλλο. Ὀποπάνακος, οὐγγίαν. α'. ῥητίνης. Γο. α'. ῥητίνης πιτυΐνης. λι. β'. κηροῦ. λι. α'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. ς'. οἰσύπου. Γο. β'. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην. α'. ς. ἁλὸς ἄνθους. Γο. β'. Ἄλλο. Κηροῦ, λίτραν. α'. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. β'. μύρου βαβυλωνίου. λι. α'. ἡδυχρόου λίτραν. α'. στακτῆς λίτραν. α'. μαλαβάθρου. Γο. α'. νάρδου, οὐγγίαν. α'. ὀποβαλσάμου. Γο. ς'. ἐν θαλάσσῃ τὸν μυελὸν τῆκε, ἢ ἐν ἅλμῃ. θεραπεύσας τὰ τηκτὰ ὁμοῦ. ἔσχατον ὀποβάλσαμον. ἐὰν δὲ ὑγρὸν ᾖ τὸ ἄκοπον, κηροῦ πλεῖον ἀπόδος. Ἄλλο ἄκοπον Κρατεροῦ. Ἰρίνου μύρου. Γο. α'. κυπρίνου. Γο. α'. δαφνίνου. Γο. α'. ἐλαίου παλαιοῦ. Γο. γ'. τερμινθίνης. Γο. α'. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. α'. οἰσύπου. Γο. α'. πεπέρεως. Γο. α'. νίτρου. ∠. δ'. θείου ἀπύρου. ∠. δ'. πυρέθρου. ∠. δ'. μέλιτος. Γο. α'. τὰ τηκτὰ κατὰ τῶν ξηρῶν. Ἄλλο τὸ δυσωδὲς ἄκοπον. Τερμινθίνης. ∠. ιϛ'. κηροῦ. ∠. κη'. οἰσύπου. ∠. ς'. μέλιτος. ∠. ς'. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. ς'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. ∠. ς'. χαλβάνης. ∠. ς'. ἀφρονίτρου. ∠. ς'. ἔστιν ὅτε ὀποπάνακος. ∠. ς'. δαφνίδων. ∠. ς'. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην. α'. οἴνου. Κο. β'. πίσσης κασσιτερίου. ∠. γ'.

Ἄλλο τὸ διὰ σαμψύχου. Κηροῦ. λι. α'. ἐλαίου ὀμφακίνου, ξέστας. γ'. σαμψύχου ξέστην. α'. οἴνου παλαιοῦ. ξέστας. δ'. μαλάχης δέσμη. λινοζώστεως δέσμη. σικύου ἀγρίου ῥίζαι. Ἄλλο ὡς Ἀντίμαχος. Σαμψύχου νέου, λιβανωτίδος, ἀσπαλάθου, βράθυος ὅ ἐστιν ἕρβα σαβίνα, τήλεως ἀνὰ ξε. β'. κηροῦ. λι. α'. οἴνου παλαιοῦ, ξέστας. γ'. γλευκίνου ξε. γ'. Ἄλλο παρὰ Φιλοκλέους. Ἐλαίου ἀφηψημένου ἐπὶ πολὺ, ῥιζῶν σικύου ἀγρίου, ξέστας. γ'. κηροῦ μνᾶν. α'. τερμινθίνης, μνᾶν. α'. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. κε'. χηνείου στέατος. ∠. κε'. χαλβάνης. ∠. ιβ'. ς. σαμψύχου ξέστην. α'. λιβανωτίδος. ξε. α'. ταῦτα ἔσχατα λεαίνεται σὺν οἴνῳ εὐώδει καὶ συμμίσγεται. γίνεται δὲ μάλαγμα κηροῦ πλείονος μιγέντος. Ἄλλο ἄκοπον ἐπιτετευγμένον ὡς Ἀφροδᾶς. Ἀφρονίτρου. ∠. γ'. πεπέρεως κόκκι. μ'. καὶ μακροῦ τὸ ἴσον. λιβανωτοῦ. ∠. ιϛ'. ταῦτα τρίψας, ἐπίχεε οἴνου εὐώδους χίου, ἢ ῥοδίου, κοτύλην. α'. μέλιτος. ∠. θ'.

εἶτα τῆκε ἐν λοπάδι. κηροῦ τυῤῥηνικοῦ. ∠. ιβ΄. στέατος ταυρείου. ∠. μβ΄. Ἄλλο ἀσφαλαρτήσιος ὃ ἦν. Κρο
κομάγματος. ∠. δ΄. μυελοῦ ἐλαφείου. ∠. ιβ΄. οἰσύπου. ∠. ϛ΄. στέατος χηνείου ἢ ὑείου. ∠. ιβ΄. τερμινθίνης. ∠. ιβ΄.
ἰρίνου. ∠. ιη΄. κυπρίνου, γλευκίνου, ἀνὰ. ∠. ιη΄. τῆκε τὸ μέλι εἶτα μίσγε τοῖς ξηροῖς καὶ συλλεάνας ὁμοῦ τοῖς ἐν
τῇ θυίᾳ χρῶ. Ἄλλο ἄκοπον, τὸ βαρβαρικὸν, δι᾽ εὐφορβίου πρὸς ἰσχιαδικοὺς καὶ πρὸς ἄλλα πολλά. Ὀπο
πάνακος. Γο. α΄. τυῤῥηνικοῦ. Γο. α΄. τερμινθίνης. Γο. β΄. χαλβάνης. Γο. α΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. β΄. εὐφορβίου.
Γο. β΄. καστορίου, οὐγγίας. β΄. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. β΄. μυελοῦ ἐλαφείου. οὐγγίας. δ΄. οἰσύπου, οὐγγίας. δ΄. λιμνηστρίδος*,
οὐγγίας. S. συρακίνου, δαφνίνου, ἀμαρακίνου, ἀνὰ οὐγγίας. γ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστας. β΄. ἡδυχρόου, οὐγγίας. ϛ΄.
σκευάσας χρῶ. ποιεῖ πρὸς ἀφηλπισμένας νεύρων διαθέσεις. ἰδίως δὲ καὶ πρὸς ἰσχιαδικούς. Ἄλλο ἄκοπον ᾧ
Ἀρούντιος ἀκύλας ἐθεραπεύθη. πρὸς ἰσχιάδα ποιεῖ πρὸς πάθη νεύρων πεῖραν σαν. Ὀποπάνακος. Γο. β΄. οἰ
10 σύπου. Γο. δ΄. κασσίας. Γο. δ΄. μυελοῦ ἐλαφείου, οὐγγίας. δ΄. κηροῦ. λι. α΄. συρακίνου, οὐγγίας. ϛ΄. ἰρίνου, οὐγγίας. ϛ΄. δα
φνίνου, οὐγγίας. ϛ. ἐλαίου παλαιοῦ. λι. α΄. εὐφορβίου, οὐγγίας. β΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, οὐγγίας δύο. τὸ εὐ
φόρβιον μετ᾽ ὀλίγου μέλιτος ἀνάμιξον. Ἄλλο ἄκοπον τὸ τοῦ γλυκέος ὡς Φιλόξενος ὁ γραμματικός. Κηροῦ.
λι.* β΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. λι. α΄. χαλβάνης. λι. α΄. S. στύρακος. λι. α΄. βδελλίου. λι. α΄. σμύρνης. Γο. β΄. λιβά
νου. Γο. θ΄. οἰσύπου ἀττικοῦ. λι. α΄. πρόπολεως. λι. α΄. ῥητίνης τερμινθίνης. λι. α΄. ἐλαίου παλαιοῦ. λι. β΄. κυπρίνου,
ἰρίνου μύρου, ἀμυγδαλίνου, ἀνὰ. λι. β΄. συριακοῦ. λι. γ΄. ὀποπάνακος. λι. α΄. σκεύαζε. Ἄλλο ἄκοπον χλωρὸν
ὡς Κλήμης Σερτώριος ᾧ χρῶμαι. Ἰοῦ ξυστοῦ. Γο. ϛ΄. ῥητίνης φρυκτῆς. λι. δ΄. ἐλαίου μυρσίνου. λι. α΄. σχινίνου. λι. α΄.
ἐλαίου παλαιοῦ. λι. α΄. δαφνίνου. λι. β΄. συριακοῦ. λι. α΄. γλευκίνου. λίτρας. γ΄. στέατος κριείου, οὐγγίας. γ΄. κηροῦ
ποντικοῦ. λίτρας. γ΄. χαλβάνης. λίτραν. α΄. μυρσίνης ἁπαλῶν φύλλων. πηγάνου φύλλων χλωρῶν. λιβανωτί
δος χλωρᾶς. δάφνης φύλλων ἁπαλῶν ἀνὰ οὐγγίας. ϛ΄. βοτάνης σαλβίας ἢ μελίφυλλον. τὰ χλωρὰ κόπτε καὶ τοῖς
20 ἐλαίοις ἔμβρεχε νύκτα καὶ ἡμέραν. εἶτα ἕψε μετὰ τῶν τηκτῶν. ἀπὸ τοῦ πυρὸς ὅταν λάβῃς, τὸν ἰὸν βάλλε καὶ
διηθήσας, ἀπόθου. ποιεῖ πρὸς πάντα πόνον νεύρων. Ἄλλο ἄκοπον θερμαντικὸν ὡς Κάστος πρὸς χρονίους διαθέ
σεις. σπασμούς. Πισσελαίου. ξε. α΄. συριακοῦ μύρου τὸ ἴσον. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἴσον. τερμινθίνης, λίτραν. α΄. ἀρσενι
κοῦ, λίτραν. α΄. ξύσματος πλοίου. Γο. α΄. κινῶν ἕψε πηγάνῳ χλωρῷ. Ἄλλο ἄκοπον τὸ ὠρίωνος τοῦ κτηνίστου καλόν.
Κηροῦ λίτρας. ϛ΄. προπόλεως λίτρας. ε΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς λίτρας. δ΄. τερμινθίνης, λίτρας. δ΄. ὀποπάνακος, λί
τρας. γ΄. ἐλαίου παλαιοῦ, λίτρας. δ΄. χαλβάνης, λίτρας. β΄. ἐλαίου σχινίνου, λίτρας. γ΄. μυρσίνου, λίτρας. γ΄. ἀμ
μωνιακοῦ θυμιάματος, λίτραν. α΄. μυελοῦ ἐλαφείου, λίτρας. γ΄. οἰσύπου, λίτρας. ϛ΄. δαφνίδων, λίτραν. α΄. συρακί
νου, λίτρας. γ΄. ἀμυγδαλίνου, λίτρας. γ΄. στέατος μοσχείου, λίτρας. γ΄. καὶ λεοντείου, λίτραν. α΄. S. ὀποβαλσάμου,
λίτραν. α΄. S. σκεύαζε ἐπιμελῶς. Ἄλλο μυράκοπον καλόν. Μαλαβάθρου, ἡδυχρόου, νάρδου κρητικοῦ, βαβυ
λωνίου, ἀνὰ ἢ μελίφυλλον. στακτῆς. Γο. ϛ΄. ὀποβαλσάμου. Γο. ϛ΄. κηροῦ. Γο. ϛ΄. κομμαγηνοῦ, οὐγγίας. ϛ΄. ἁλὸς. Γο. β΄. μέ
30 λιτος. Γο. γ΄. σκεύασον. Ἄλλο μυράκοπον ᾧ χρῶμαι. Κηροῦ λευκοῦ. Γο. β΄. στέατος χηνείου ἠρωματισμένου. Γο.
α΄. στέατος ταυρείου ἠρωματισμένου. Γο. α΄. στέατος λεοντείου ἠρωματισμένου. Γο. β΄. κροκοδείλου ἠρωματισμένου. οὐγ
γίαν. α΄. μυελοῦ ἐλαφείου, οὐγγίαν. α΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. οὐγγίας. β΄. πεπέρεως λευκοῦ, οὐγγίας. β΄. λιβανωτοῦ,
οὐγγίαν. α΄. κινναμώμου. Γο. γ΄. ἀφρονίτρου. Γο. α΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ξέστας. β΄. νάρδου μύρου. ξε. α΄. μαλαβάθρου ἀλεξαν
δρινοῦ. ξε. β΄. στακτῆς. λίτρας. β΄. συριακοῦ κρινίνου, λίτρας. β΄. μέλιτος, λίτρας. δ΄. ὀποβαλσάμου. ξε. α΄. κομμα
γηνοῦ, λίτρας. β΄. σκεύαζε ὡς οἶδας. Ἄλλο μυράκοπον. Κηροῦ τυῤῥηνικοῦ. Γο. ϛ΄. ἀμμωνιακοῦ. Γο. δ΄. εὐφορ
βίου λίτρας. δ΄. πεπέρεως λευκοῦ. Γο. δ΄. λιμνηστρίδος. Γο. δ΄. μάγματος μαλαβάθρου. Γο. ϛ΄. ὀποβαλσάμου, λίτραν
α΄. μαλαβάθρου λίτραν. α΄. στακτῆς. Γο. ϛ΄. φουλιάτου. Γο. ϛ΄. νάρδου λίτρας. γ΄. Γλευκίνου σκευασίαν, ὡς Ἀνδρόμα
χος. Ἐφεξῆς τῶν προγεγραμμένων ἀκόπων, ὁ Ἀνδρόμαχος ἔγραψε γλευκίνου σκευασίαν οὐ κακῶς ἐπι
ζεύξας αὐτὴν τοῖς ἀκόποις χρίσμασιν. ἀνωδυνώτατον γάρ ἐστι καὶ ἀκοπώτατον. γράφεται δὲ παρ᾽ αὐτοῦ
40 κατὰ λέξιν οὕτως. Γλευκίνου σκευασία ᾗ χρῶμαι. Σμύρνης, λίτρας. β΄. νάρδου ἰνδικῆς, λίτρας. β΄. κόστου,
λι. γ΄. στύρακος. λι. α΄. βδελλίου. σαμψύχου, ξυλοβαλσάμου, σχίνου, καρδαμώμου, σπάθης, ἴρεως ἰλλυρικῆς. μήσυος,
ἀσάρου, ἀνὰ. λι. δύο. μελιλώτου. λι. α΄. νάρδου κελτικῆς. λι. α΄. ἀσπαλάθου, καλάμου, ἀνὰ ἢ μελίφυλλον. ἀριστολοχίας
μακρᾶς. λι. α΄. S. λιβανωτίδος σπέρματος. ξε. β΄. λιβάνου. λι. γ΄. κασσίας. λι. γ΄. τήλεως. ξε. β΄. σφάγνου. λι. β΄. ἀ
μώμου, λίτρας. β΄. φλοιοῦ λιβάνου, λίτραν. α΄. ῥόδων ξηρῶν, λίτρας. β΄.* βράθυος. Γο. ϛ΄. μαράθρου, λίτρας. β΄. βαλ
σάμου καρποῦ, λίτρας. β΄. κρόκου. Γο. γ΄. δαφνίδων, λίτραν. α΄. πεπέρεως λευκοῦ, λίτραν. α΄. ὀποβαλσάμου. Γο.* φύλλα
μαλαβάθρου φύλλων, λίτρας. β΄. στροβίλους χλωροὺς,* δύο, πηγάνου χλωροῦ. Γο. β΄. ἁλὸς ἀμμωνιακοῦ. ∠. δ΄. νίτρου.
∠. δ΄. οἴνου παλαιοῦ. ξε. ιβ΄. γλεύκους καλοῦ, κεράμια. β΄. S. ἐλαίου παλαιοῦ λίτρας. ε΄. σκεύαζε ἡμέρας. μ΄. ταῦ
τα γράψας ὁ Ἀνδρόμαχος, οὐκέτι τὸν τρόπον τῆς σκευασίας, ὡς περ ὁ Κρίτων ἐποίησεν. ἔτι δὲ καὶ πόσον εἶναι
βούλεται λιτρῶν ἰταλικῶν τὸ κεράμιον ἢ ξεστῶν οὐκ ἐδήλωσεν. Γλευκίνου σκευασία ὡς Κρίτων ἐν τῷ δευ
50 τέρῳ τῶν κοσμητικῶν. Ὁ Κρίτων ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τὴν σκευασίαν ἔγραψε τοῦ γλευκίνου κατὰ τήν
δε τὴν λέξιν. Γλεύκινον δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, ἀνετικήν. ποιεῖ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ διαθέσεις, καὶ πρὸς
πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. τούτου δὲ αἱ σκευασίαι πολλαί. ἡ δὲ λεγομένη ἁπλῆ, ἔχει οὕτως. Γλεύκους
προσφάτου μαρωνείας σταφυλῆς μετρητὴν βαλὼν εἰς ἀγγεῖον κασσιτέρινον ἕψε ἐπ᾽ ἀνθράκων, καὶ ὅταν τρὶς,
ἢ τετράκις ἀναζέσῃ, ἐξ ἐράσας εἰς ὀστράκινον μετρητὴν, τίθει ἐν ἡλίῳ. καὶ ἐπίβαλλε ἐλαίου λευκοῦ ὀμφακίνου,
χοᾶς. ϛ΄. σχίνου μνᾶς. ϛ΄. οἱ δὲ μνᾶς. S. νάρδου τὸ ἴσον καλάμου τὸ ἴσον ἀσπαλάθου τὸ ἴσον ἐλάτης μναῖ. α΄. κυπέρου,
μναῖ. α΄. καρδαμώμου, μνᾶς ὄγδοον. ἀμώμου τὸ ἴσον. μελιλώτου. στεφ.* ε΄. ἔστω δὲ πάντα λεῖα. ἔπειτα συγκι
νήσας ἐπὶ ἡμέρας. η΄. καὶ τὸ γλεῦκος ἀποκαθάρας. χρῶ. Γλευκίνου σκευασία ὡς Διοσκορίδης ἐν τῷ α΄. περὶ ὕλης.
Διοσκορίδης δ᾽ οὕτως ἔγραψε. Γλεύκινον δὲ σκευάζεται τὸ ἁπλοῦν, ἐκ τε ὀμφακίνου καὶ σχίνου, καὶ νάρδου

κελτικῆς, καὶ καλάμου, καὶ σπάθης, καὶ ἀσπαλάθου, καὶ μελιλώτου, καὶ κόστου, καὶ γλεύκους συμπεριλαμ-
βανομένων μέσων στεμφύλων τῷ ἔχοντι ἀγγείῳ τὰ ἀρώματα, καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον. κινεῖται δὲ ἐπὶ ἡμέρας
λ'. δὶς τῆς ἡμέρας εἶτα ἐκπιεσθὲν, ἀποτίθεται. δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀνετικὴν ποιοῦ-
σαν πρὸς τὰ ῥίγη, καὶ τὰ νευρικὰ πάντα, καὶ τὰ ὑστέρα. παντὸς δὲ ἀκόπου μᾶλλον ὠφελεῖ, μαλακτικὸν
ὄν. Γλευκίνου σκευασία ὡς Ἥρας. Ἐπειδὴ σαφέστερον αὐτὴν ἔγραψεν ὁ Ἥρας τὴν τοῦ γλευκίνου σκευα-
σίαν ἐπὶ τῷ τέλει τῆς φαρμακίτιδος βίβλου, καὶ τὴν ἐκείνου γραφὴν παραθήσομαι κατὰ λέξιν οὕτως.
Ἐλαίου γλευκίνου σύνθεσις ποιοῦντος πρός τε τὰς ψύξεις, καὶ τὰ νευρικὰ μάλιστα. ὠφελεῖ τοὺς ὀπισθοτονι-
κούς. Ἐλαίου βεβρεγμένου ἐπὶ ῥιπτομένου τοῖς τόποις. ἐλαίου βενεφράνου. λι. σή'. οἴνου φαλερίνου ξέστας.
λ'. γλεύκους ἀμιναίου, ξέστας. ρη'. ἐλενίου, λίτρας. ιβ'. σπάθης, λίτρας. ε'. ἀσπαλάθου, λίτρας. ε'. ἡδυσάρου, λί-
10 τρας. β'. S. μητρώας ἀρτεμισίας, λίτρας. β'. S. σμύρνης, λίτρας. γ'. οἱ δὲ, λίτραν. α'. πεπέρεως λευκοῦ, λίτρας.
β'. S. σπλάγχνου, λίτρας. β'. S. ξυλοβαλσάμου. λι. β'. S. ἀριστολοχίας μακρᾶς. λι. α'. Γο. γ'. μυρσίνης φύλλων ξη-
ρᾶς. Γο. ιβ'. βδελλίου. λι. δύο. S. ἴρεως ἰλλυρικῆς. λι. β'. S. στύρακος. λι. α'. οὐγγίας. γ'. κασσίας ξηρᾶς. λι. α'. Γο. γ'.
λαδάνου. λι. α'. Γο. γ'. καρδαμώμου. λι. α'. Γο. γ'. κρόκου, λίτραν. α'. οὐγγίας. γ'. S. βαλσάμου καρποῦ. λι. β'. S.
λιβανου, λίτρας. ε'. κροκομάγματος, λίτρας. ε'. πάνακος, λίτραν. α'. Γο. γ'. καλάμου ἀρωματικοῦ, λίτρας. ε'. ἀσά-
ρου, λίτρας. β'. S. κασσίας μελαίνης. λι. β'. S. ἀμώμου σταφυλῆς λίτραν. α'. οὐγγίας. γ'. σχίνου ἄνθους. λι. ε'. κό-
στου, λίτρας. ε'. Γο. γ'. νάρδου κελτικῆς, λίτρας. ε'. μελιλώτου, λίτραν. α'. Γο. γ'. σαμψύχου. λι. α'. Γο. γ'. ῥόδων ξη-
ρῶν. λι. α'. οὐγγίας. γ'. τήλεως. λι. S. ὀποβαλσάμου, ἀγγεῖα μικρὰ. ε'. μυροβαλάνου μύρου, λίτραν. α'. κόψας τὰ
ξηρὰ, καὶ ἀραιῷ τῷ κοσκίνῳ σήσας βρέχε ἐν οἴνῳ βδέλλιον, καὶ ἂν μὴ ξηρὸν ᾖ, καὶ αὐτὸ κόπτε. ἐὰν δὲ λιπαρὸν
εἴη, τῷ οἴνῳ αὐτὸ διάλυε ὁλμοκοπῶν. βαλὼν εἰς μικρὸν ἀγγεῖον μυρεψικὸν καὶ ἀποστρέψας πωμάσας ἐπιμελῶς,
20 ἔα ἐπὶ. ιβ'. ἡμέρας καὶ. ιβ'. νύκτας. συγχρονισάτω δὲ τὸ γλεῦκος καθαρῶς σταφυλῆς ἐκτεθλιμμένης, ἵνα
μηδὲν ἔχῃ σπόσου, βαλὼν δὲ τὸ γλεῦκος εἰς μέγα χαλκεῖον, ὥστε καὶ εἰς τὸ ζέμα τοῦ γλεύκους χώραν ἔ-
χειν. ἐπιβάλλειν πάντα ἐν τῷ οἴνῳ βεβρεγμένα. καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον δὶς τῆς ἡμέρας ἐν σπάθῃ μυρε-
ψικῇ σαλευέσθω ἐπὶ ὥραν. ἡ δὲ σπάθη, ἁρμοζέσθω ἐπιμελῶς, ἵνα μὴ τὸ προσμεῖναν ἐν αὐτῇ ὀξίσαν, βλά-
πτῃ τὸ φάρμακον πάλιν καθεχθείσης τῆς σπάθης, ἐσκευάσθω δὲ τὸ σκεῦος πώματι. καὶ ἄνωθεν κενώσωσι πλείο-
σι. καὶ περιδείσθω ἐπιμελῶς. ἀποκείσθω δὲ τῷ ἀγγείῳ σπεῖρα. ὅταν δὲ ἡμέραι. ιε'. διέλθωσι, τὸ ἀμμωνιακὸν,
καὶ αὐτὸ τὸ ἄμωμον ἀποδιδόσθω, ὁλοσχερέστερον κεκομμένον. λ'. δὲ ἡμέρας ἐν διπλῷ ἀγγείῳ ἐπ' ἀνθράκων δύο
ἢ τριῶν ζέματα δεῖ ἐνδιδόναι τῷ μύρῳ ἀποδιδόντας, καὶ τὸ ὀποβάλσαμον καθελόντας. τὸ δὲ ἀγγεῖον, καὶ ψύξαν-
τας τὸ ποσὸν ἀποχεῖν τὸ μύρον. τὰ δὲ λοιπὰ συνειδόσι, ὥς ἐστι θερμὰ ἐκθλίβειν, τὸ μὲν πρῶτον διὰ χειρῶν, εἶτα
διὰ πιεστῆρος ποιήσαντάς τι διὰ τὸ μύρον ἀποβάλλειν εἰς αὐτὸ τὸ μαλάβαθρον ἐὰν μύρον βάλωμεν κεχυμένον τοῦ
30 θερμοῦ ὕδατος, καὶ ἀνακινεῖν τῇ σπάθῃ. ἵνα μιγῇ. εἶτα ἐάσαντας μίαν ἡμέραν, καὶ ἀποτίθεσθαι ἐν ὑελίνοις ἀγγείοις
ὀστρακίνοις κόμμι κεχρισμένοις. Τὰ ὑπὸ Ἥρα γεγραμμένα ἄκοπα ἄκοπον πρὸς παραλυτικοὺς καὶ καθόλου
πρὸς πᾶν ἄλγημα. Γηγάνου χλωροῦ. λι. α'. γλήχωνος ξηροῦ. λι. α'. κυπέρου. λι. α'. νίτρου. ζ. ν'. τήλεως. λι. α'. λινο-
ζώστεως ξηρᾶς. λι. α'. πρασίου. λι. α'. λιβανωτίδος. λι. α'. ἀριστολοχίας. λι. α'. ἀμυγδάλων πικρῶν λελεπισμένων μο-
δίου. S. ἴρεως λίτρας. β'. τερμινθίνης, λίτρας. β'. δαφνίδων λίτρας. β'. σικύου ἀγρίου ῥίζης. λι. β'. ἀμμωνιακοῦ θυ-
μιάματος, λίτρας. β'. βράθυος λίτρας. β'. ἐλλεβόρου λευκοῦ λίτρας. ς'. μυρσίνης χλωρᾶς λίτρας. γ'. δάφνης φύλ-
λων ξηρῶν λίτρας. γ'. κηροῦ, λίτρας. δ'. βδελλίου. λίτρας. δ'. οἴνου κοτύλας. β'. ἐν ἄλλῳ τοῦ οἴνου χόας. ιβ'. ἐ-
λαίου χόας. δ'. κόψας τὰ ὀφείλοντα κοπῆναι, ἁδρομερῶς, ἐπίχει ὕδωρ καὶ ἔμπαλιν τὰ κεκομμένα. προσεπί-
χει δὲ καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἔασον ἐννυκτερεῦσαι. καὶ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ ἕψε, ἕως ταῦτα ἐμπλεόντα καθεψηθῇ,
καὶ προσλάβῃ τὸ ἔλαιον τὴν ἀπὸ τῶν ἑψημένων ποιότητα. ταῦτα δὲ γίνεται ἅπαντα χρόνῳ. εἶτα ἄρας καὶ
40 θλίψας τὰ σκύβαλα, πρόσεμβαλε τὸν κηρὸν καὶ τὴν ῥητίνην, καὶ τὸ βδέλλιον. Ἄλλο χλωρὸν ἄκοπον πρὸς ἰσχιά-
δας καὶ παραλύσεις. τούτῳ ἐχρησάμην ἐπὶ Φόρτη. Ῥητίνης τερμινθίνης. λι. α'. μάννης. Γο. δ'. χαλβάνης. Γο.
δ'. ἀφρονίτρου. Γο. δ'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. Γο. δ'. ὀποπάνακος. Γο. δ'. στέατος αἰγείου. Γο. ς'. ἰοῦ. Γο. ε'. κυπρίνου κο-
τύλην. α'. ἰρίνου κοτύλην. α'. S. μηλίνου. Γο. δ'. συρικοῦ. Γο. γ'. πεπέρεως. Γο. γ'. τινὲς δὲ. Γο. δ'. ἐλαίου παλαιοῦ ξέστην.
α'. S. ἀδάρκης. Γο. α'. ὄξους τὸ αὔταρκες. τὸν ἰὸν καὶ τὸν ὀποπάνακα καὶ τὸ ἀφρόνιτρον σὺν τῷ ὄξει λειοτρίβει.
τὰ δὲ λοιπὰ, τήξας κατάχει. Ἄλλο ἄκοπον πρὸς ἰσχιάδας χρονίας, πρὸς ἀγκύλας, καὶ παραλύσεις. ὀξὺ λίαν
ἐνεργές. Ἐλαίου παλαιοῦ καὶ ἰρίνου. λι. ς'. καὶ δαφνίνου. λι. ς'. πυρεθρίνου, λίτρας. ς'. κηροῦ λίτρας. ς'. τερμινθί-
νης. Γο. β'. εὐφορβίου. Γο. β'. ὀποπάνακος. Γο. β'. χαλβάνης. Γο. β'. μυελοῦ ἐλαφείου. Γο. β'. πεπέρεως. Γο. β'. ὀποπάνα-
κος. Γο. β'. τὰ τηκτὰ τήξας κατὰ τῶν ξηρῶν κατάχει καὶ ἑνώσας χρῶ. Ἄλλο ἄκοπον πρὸς ἰσχιάδας καὶ
καθόλου πρὸς πάντα. σμύρνης μέρος ἕν. πυρέθρου μέρος. S. λείοις παράχει γλεύκινον, ὥστε γλοιῶδες γενέσθαι
50 τὸ φάρμακον. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ῥόδινον παραμιγνὺς, χρῶ.

Δαμοκράτους ἀκόπων σκευασία.

Οὗτος δὲ πολλοῦ τοῖς φιλιάτροις λόγου,
Ἀκόπων ἁπάντων χρήσεως καὶ μυρακόπων,
Φράσω τίν' ἐστι ταῦτα. καὶ πῶς ὠφελεῖ
Πῶς τε καθ' ἓν αὐτῶν σκευάσθαι δεῖ φάρμακον
Ποιεῖ μὲν οὖν ἅπαντα πρὸς νεύρων πόνους
Σαρκός τε πάσης καὶ μυῶν, ὅσα κόπος
Καθεῖξεν, ἢ ψύξις, ἢ δίχα αἰτίας

Φανερὰς ἐγένετο. τοῖς δὲ ὅμοια ἀλγήματα.
Καὶ δυσπαθείας δεῖ φέρειν ταῦτα πολλάκις
Τοῖς ὀχλώτοις ψύξεσίν τε καὶ κόποις
Ἂν χρησάμενός τις πρότερον οὕτως ὄξιν
Ἐπὶ τὰς διανάγκην τοῦ βίου λειτουργίας,
Σαρκοῖτε ἀφροφοῦνται τινὰ μέρη τοῦ σώματος
Ἄντις ἀναχρίῃ μετὰ φοφίῳ τὰ πεπονθότα.
Καὶ δυσαναλήπτοις ἁρμόσει γέρουσί τε
Χειμῶνος αὐτοῖς χρωμένοις εἰς ἐπιφοράν
10 Ὅσα δὲ ποιεῖ τῶν ἀκόπων δι' ἑτέρων
Ἐροῦμεν ἀποταξάντες αὐτῶν ταῖς γραφαῖς
Ἢ καὶ προσθέντες τῆς γραφῆς τὸ χρήσιμον.
Νυνὶ δὲ φήσω πῶς τὸ πρῶτον δεῖ ποιεῖν.
Ἀμμωνιακοῦ μὲν γὰρ οὐγγίας. ι'.
Εἴτ' οὐγγίας ἐθέλει τις, εἴτ' ἄλλον σταθμὸν
Τὸ δ' αὐτὸ λιβανου. χαλβάνης δὲ δ'.
Ἐλαφείου μυελοῦ δ'. καὶ δ'.
Τῆς ἀττικῆς πέμπουσιν οἰσύπου
Τερμινθίνης τε τῆς διαυγοῦς δ'.
20 Μέλιτος καλοῦ τε προσφάτου πάλιν. ι'.
Ἴσον τε τούτῳ ποντικοῦ κηροῦ σταθμὸν
Στέατός τε χηνὸς προσφάτου μαλακοῦ. ι'.
Οἴνου φαλερίνου. ε'. κοτύλας, ἢ βραχὺ
Ἐλάττονας, ἢ καὶ βραχὺ δαψιλεστέρους
Παλαιοῦ τ' ἐλαίου τοῦ καλοῦ, δύο. κ'.
Πειρῶ δὲ τοῦτο μὴ δυσῶδες προσβάλλειν.
Οὕτως γὰρ ἔσται. προσφιλὲς τοῖς χρωμένοις.
Σκευάζεται δ' οὕτως ἐν θυίᾳ μείζονι
Λίβανον καταθλάσας εἰς βραχεῖς. πάνυ
30 Ἀμμωνιακόν τε παρέχων, οἶνον εὐθέως
Ἀφεὶς τε ταῦτα διαβραχῆναι συμμέτρως,
Λέαινε τῷ δοίδυκι, καὶ μέλιτος πάχος
Ποιῶν ἀποδίδου τὸ μέλι καὶ τὸν οἴσυπον,
Καὶ τὸν ἐλάφειον μυελόν. εἶτα ταῦθ' ἑνῶν
Ἐν τῇ θυίᾳ, τῆκε κηρὸν ἐν χύτρᾳ,
Καὶ πᾶν ἔλαιον καὶ στέαρ καὶ χαλβάνην.
Καὶ τερεβινθίνην, καὶ τακεῖσαι πάντ' ἀφεὶς
Κατὰ τῶν ἐνόντων τῇ θυίᾳ καταχέων,
Καὶ μικρὰ δοίδυκι κινήσας, ἵν' ἀποψυγῇ
40 Ταῖς χερσὶν, ἀνατρίβε τότε
Ἕως ἂν ἑνωθῇ πάντα, ἂν καὶ μέλιτος λάβῃ
Ὑγροῦ καλοῦ τε τὸ πάχος οὕτως τ' ἀποτίθου
Εἰς κασσιτέρινον σκεῦος, ἢ καὶ πύξινον
Χρώμενος ἐμμελῶς ὡς κρατίστῳ φαρμάκῳ
Ἔστι δὲ καὶ γυναιξὶ συμφορώτατον,
Ὅσαις ἐγένετο φλεγμονὴ τῆς ὑστέρας
Τὰς σκληρείας, φέρουσα καὶ σκίρρου φόβον.
Ἐφ' ὧν κελεύει παραιτεῖν τὸ φάρμακον
ἐγχριθὲν οὕτως προστιθέναι ταῖς ὑστέραις
50 Ποιεῖ τοῦτο καὶ πρὸς ὠτίων πόνους
Τοὺς χωρὶς ἕλκους. τοὺς σφοδροὺς δίχα ῥεύματος
Στρυπτικοῦ δὲ μίξον μύρου ἰρίνου
Μέρος. δ'. ἢ γ'. τῷ φαρμάκῳ
Θερμὸν τε λύσας ἔριον ἔνθες τῷ πόρῳ

Ἄλλο

Καὶ χλωράκοπον τοῦτο δραστικὸν πάνυ.
Διὸ ταῖς καταρχαῖς τῶν πόνων μᾶλλον ποιεῖ.
Ἀρθριτικοῖς τε καὶ ποδαγρικοῖς συμφέρει,

Πρὸ τῶν βαλανείων τριβομένοις τῷ φαρμάκῳ
Πόδας τε καὶ τὰ νεῦρα τὰ πεπαχυσμένα.
Οὕτω γὰρ ἔγνων ὑγιεῖς τινὰς γινομένους
Ἔχει δὲ λιβανωτοῦ καλοῦ, λίτραν. α'.
Ἀμμωνιακοῦ δὲ θυμιάματος, λίτρας. β'.
Ἀφρονίτρου τε λευκοτάτου, λίτραν. α'.
Τὸ δ' αὐτὸ καθαρᾶς οἰσύπου τῆς ἀττικῆς
Σμύρνης τε χρηστῆς χαλβάνης τε τῆς ἀξύλου.
Ὀποπάνακος τε καθαροῦ. τούτων καθ' ἓν
10 Στήσας ἐμμελῶς, οὐγγίας δίς. δ'.
* Εὐφορβίου οὐγγίας. δ'. τοῦ προσφάτου
Ἴσας τε ταύταις βαχέως λιμνησίου.
Καλοῦσι δὲ τοῦτο ἀδάρκην, οἱ τὰ μίγματα
Ἐν ἰταλίᾳ πωλοῦντες, οἵ τε ὠνούμενοι.
Κηροῦ σφόδρα καλοῦ ποντικοῦ, λίτρας. β'.
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς, λίτρας. β'. S.
Δαφνίνου ἐλαίου καὶ κυπρίνου καὶ γλευκίνου.
Λίτραν μίαν ἑκάστου ἰρίνου σεργυπτικοῦ
Παλαιοῦ δ' ἐλαίου, σχινίνου τε προσφάτου.
20 Τούτων ἑκάστου δύο πάλιν λίτρας σταθμῷ.
Ὄξους τὸ μέτριον. τούτῳ καὶ τὰ μίγματα.
Τὰ ξηρὰ τρίψας, ὡς ἔνι αὐτάρκει χρόνῳ.
Λείους ἐμμελῶς προσβάλλεις, τήξας μύρα
Κηρόν τε χαλβάνην τε καὶ τερμινθίνην
Ὀπόν τε πάνακος, τἆλλα τ' ὑγρὰ μίγματα.
Καὶ καταχεύσας θερμὰ καὶ ζέοντ' ἔτι
Κατὰ τῆς θυίας. τῶν γ' ἐν αὐτῇ μιγμάτων
Ἀνάτριβε τῷ δοίδυκι χειρί τ' εὐτόνως
Καὶ πάντ' ἑνώσας, ἀποτίθου τὸ φάρμακον
30 Εἰς πυξίδ', οἵαν εἶπον ἔμπροσθεν βραχύ.
Θαρρῶν δ' ὡς ἂν πάντων κέχρησο τῶν κεχρισμένων.

Ἄλλο.

Καὶ τοῦτο δ' ἄκοπον εὔπορον καὶ καλόν.
Καὶ μάλιστα χειμῶνος ἔν γε ταῖς ὁδοῖς.
Τοῖς ὀκλάζουσι βοηθεῖν δυνάμενον.
Ἔχει δὲ καθαροῦ χαλβάνου. γ'. Γο.
Ὀποπάνακος δὲ προσφάτου. Γο. μίαν.
Ἄνθους ἁλὸς γ'. ὑσσώπου δὲ δ'.
Ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος τοῦ καλοῦ.
40 λι. ε. κηροῦ λι. α. πιτύϊνης πεφρυγμένης.*
Τῆς μὴ δυσώδους Γο. δὶς δ'.
λι. τ' ἐλαίου τοῦ σαβίνου δὶς δ'.
Πλεῖον τε τοῦ χειμῶνος ὡς λι. βάλ', εἰς
Οἴνου φαλερίνου μέλανος. Γο. ι.
Σκεύαζε δ' οὕτως ἐν θυίᾳ ἀμμωνιακὸν
Κατάθλασον. εἶτα οἶνον βαλών.
Διάβρεξον ὀλίγον, καὶ λεάνας ἐμμελῶς.
Πρόσβαλλ' ἁλὸς ἄνθους, καὶ τὸν ὕσσωπον τότε.
Εἶτα ἐκλεαίνων καὶ μέλιτος ποιῶν πάχος.
50 Τὰ τηκτὰ τήξας ὕστερον τὴν χαλβάνην.
Καὶ τὸν ὀποπάνακα προσβαλὼν τῆξον πάλιν.
Κατάχει τε τῶν ἔμπροσθεν λείων γεγονότων.
Ἐν τῇ θυίᾳ, καὶ καλῶς ἑνουμένων.
Οὕτω τε μίξας θερμὸν, ἔτι τὸ φάρμακον
Ταῖς χερσὶν ἀπόθου εἰς ὑελοῦν ἀγγεῖον.
Καὶ μυράκοπον δὲ τοῦτο τῶν ἄγαν καλῶν.
Ἡδὺ γὰρ ὑπάρχει καὶ βοηθεῖ δραστικῶς.
Πρὸς τοὺς πόνους οὓς εἶπον ἔμπροσθεν βραχύ.

Στακτῆς δὲ ἔχει τῆς καλῆς. τρεῖς οὐγγίας
Ὀποβαλσάμου. γ. καὶ μέλιτος. γ. ἀττικοῦ.
Κηροῦ τε καθαροῦ ποντικοῦ. γ. κροκίνου.
Μύρου δὲ συριακοῦ. ℔. δ.
Ἀμμωνιακοῦ λευκοτάτου λείου τε καλῶς.
℔. β. μίαν δὲ καὶ ἥμισυ μέρος.
Τερμινθίνης λευκῆς τε καὶ κεκαθαρμένης
Τοῦ κινναμώμου δὲ καὶ μαλαβάθρου. λι.
Μίαν προσαπόδος, καὶ μέρος λι. τρίτον.
10 Ἂν μὴ παρῇ δὲ μαλάβαθρόν σοι κατὰ τύχην.
Πρόσβαλλε νάρδου ταὐτὸν τῆς γαλλιτίδος.
Μύρον δὲ τοῦτο τῶν μετρίως ἐστὶ καλῶν.
Ἱκανῶς δὲ φαρμακῶδες, ὡς οὐκ ἄλλο τι.
Ἢ ταὐτὸν ὁμοίως ἴρινου στεγνωτικοῦ.
Ἢ κυζικηνοῦ. τοῦτο δὲ ἀμαρακίνου.
Τούτοις δὲ χρήσει, μὴ παρόντος ὡς ἔφην.
Τοῦ μαλαβάθρου. μέτρια γὰρ οἶμαι μυράκοπα.
Οὐδὲν ἔλαττον ὠφελοῦντα τοὺς χρωμένους.
Σκεύαζε δ' οὕτως. ἀναλεάνας ἐπιμελῶς.
20 Πρόσβαλλε τὸ μέλι, καὶ λεάνας συμμέτρως.
Στακτὴν τε μίξας, καὶ ὀποβάλσαμον, πάλιν.
Λέαινε ἐπιμελῶς καθαρὰν τερμινθίνην.
Κηρόν τε, καὶ τὸ κρόκινον εἰς διπλοῦν ἀγγεῖον
Βαλὼν, ὕδατι τῆκε τὰ προειρημένα.
Περὶ δῆλον ἐν ἑτέρᾳ χύτρᾳ.
Τήξας δὲ ταῦτα παρέγχει μαλάβαθρον.
Καὶ πάνθ' ἑνώσας συμμέτρως ὡς μὴ ζέσαι.
Βάσταζε τὸ διπλοῦν σκεῦος ἐκ τῆς χύτρας.
Ψύξας τ' ἐπιμελῶς καὶ ξύσας τὸ φάρμακον.
30 Προσεμβαλών τε τοῖς πρότερον εἰρημένοις.
Ἐν τῇ θυίᾳ πάλιν λέαιν' ἕως καλῶς
Ἅπαν ἑνωθῇ, καὶ γένηθ' ἓν φάρμακον.
Εἰ δὲ αὐτὸ βούλει ποιεῖν δραστικώτερον
Πρός τὰ νῦν ὕδρατε καὶ τὰ κεχρονισμένα.
Καὶ τὰς διαθέσεις τάς τε τῶν μυῶν τάσεις.
Εὐφορβίου τε καλοῦ καὶ ἔτι προσφάτου.
℔. β. τῷ παντὶ κατάμιξον σταθμῷ.
Τοῖς θ' ἄλσι καὶ τῷ μέλιτι τῷ τε ὀποβαλσάμῳ.
Συνεκλεάνας πρότερον αὐτάρκει χρόνῳ.
40 Οὕτως θ' ἑνώσας πάντα τὰ προειρημένα.
Εἰς πυξίδα ἀπόθου. ἢ εἰς ὑελοῦν ἀγγεῖον.
Ἀπὸ τῶν βαλανείων μᾶλλον αὐτῷ χρώμενος.
Βασιλεῖ δὲ ποιῶν καὶ σεβαστῷ μυράκοπον.
Σκεύαζε ῥᾷστα. τοῦτο καὶ χωρὶς πυρός.
Ἔχων ὀποβαλσάμου μέτρον ὡς γ. οὐγγίας.
Καὶ τοῦ κρατίστου δὲ μαλαβάθρου. ℔.
ιε. κινναμώμου τοῦ καλοῦ ταυτό.
Κηροῦ δὲ εὐόσμου λευκοτάτου. ∠. ιε
Σκεύαζε δ' αὐτὸ. μαλαβάθρου τρίτον μέρος.
50 Καὶ κηρὸν εἰς ἐλάχιστα κατατετμημένον
Εἰς ἀργυρᾶν ἔμβαλε λεπτὴν φιάλην.
Τήξας ἐφ' ὕδατος θερμοτάτου ψύξας ξῦσον.
Καὶ προσβαλὼν λέαιν' ἐν τῷ ὀποβαλσάμῳ.
Καὶ κινναμώμῳ τρῖβε πάλιν ὁμοῦ ἅπαν.
Τό τε λοιπὸν αὐτοῖς μαλάβαθρον παρεγχέας.
Τρίβων ἑνώσον χρόνῳ, οὕτω τ' ἀποτίθου.
Εἰς ἀργυροῦν σκεῦος ἢ ὑελοῦν παχύ.
Οὕτως ἕξεις ἀσφαλῶς τὸ φάρμακον.

Τρίτον δὲ λίτρας προσβαλὼν γαγγιτικῆς.
Νάρδου ποιήσεις γλυκύτερον τὸ φάρμακον.
Καὶ κρεῖσσον πρὸς τὰς διαθέσεις τὰς προσφάτους
Σύγχρισμα, ἂν μὴ παρῇ δὲ κινάμωμον, οὐ βαλὼν
Ἕξεις ἐλαχίστως μεῖον, ἀλλ' ὄντως καλόν.
Καὶ παντὸς ἄλλου μυρακόπου κρεῖσσον πολύ.
Εἰ δ' αὐτὸ βούλει δραστικώτερον ποιεῖν.
Πρὸς ἃς προεῖπον διαθέσεις, ἀτλαντικοῦ.
Εὐφορβίου πρόσβαλλε ∠. δ.
Ἔσται γὰρ οὕτως ἡδὺ καὶ δραστήριον.
Καὶ ἢ δι' ὀλίγων μιγμάτων συγκείμενον.
Τινὰς δ' ἐπέγνων ἔστι πολλοῖς χρωμένους,
Μυελοῦ τε πολλοῦ καὶ τινῶν ἀρωμάτων,
Ὀποῖς τε καὶ μύροις καὶ ἐλαίοις πισίν.
Οἷς πάλιν ἀμέλει χρησάμενος ἔγνων, ὅτι
Ἀπειρόκαλα τοιαῦτα καὶ μὴ κεχρικότων.
Τὰ μίγματα τάς τε ἁπλᾶς τούτων φύσεις.

Τέλος.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΤΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ. α.

Τὰς ἰωμένας τὰ πάθη δυνάμεις, οὐκ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένας, ἀλλ' εἴσω τοῦ σώματος λαμβανομένας ἀντιδότους ὀνομάζουσιν οἱ ἰατροί. τρεῖς δ' αὐτῶν εἰσὶν αἱ πᾶσαι διαφοραί. τινὲς μὲν γὰρ ἕνεκα τῶν θανασίμων προσφέρονται φαρμάκων. τινὲς δὲ, τῶν ἰοβόλων ὀνομαζομένων θηρίων. τινὲς δὲ, τοῖς ἐκ φαύλης διαίτης γιγνομένοις πάθεσιν ἀρήγουσιν. ἔνιαι δὲ, τὰς τρεῖς ἐπαγγέλλονται χρείας, ὥσπερ καὶ ἡ θηριακὴ καλουμένη, συντεθεῖσα μὲν ὑπὸ Ἀνδρομάχου τοῦ ἰατροῦ, παρῳσμένη δὲ, τὴν μιθριδάτειον ὀνομαζομένην, καὶ αὐτὴν ἀπὸ τοῦ συνθέντος αὐτὴν οὕτω κληθεῖσαν. ὁ γάρ τοι Μιθριδάτης οὗτος, ὥσπερ καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς Ἄτταλος ἐσπούδασεν ἐμπειρίαν ἔχειν ἁπάντων σχεδὸν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ὅσα τοῖς ὀλεθρίοις ἀντιτέτακται πειράζων αὐτῶν τὰς δυνάμεις, ἐπὶ πονηρῶν ἀνθρώπων, ὧν θάνατος κατέγνωστο. τινὰ μὲν οὖν αὐτῶν εὗρεν ἐπὶ φαλαγγίων ἰδίως ἁρμόζοντα, τινὰ δὲ ἐπὶ σκορπίων, ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἐχιδνῶν ἄλλα. καὶ ἐπὶ τῶν ἀναιρούντων φαρμάκων, τὰ μὲν ἐπὶ ἀκονίτου, τὰ δὲ ἐπὶ λαγωοῦ τοῦ θαλαττίου, τὰ δ' ἐπ' ἄλλου τινὸς, ἢ ἄλλου. πάντα δ' οὖν αὐτὰ μίξας ὁ Μιθριδάτης ἓν ἐποίησε φάρμακον, ἐλπίσας ἕξειν ἀρωγὸν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ὀλεθρίοις. ὕστερον δὲ Ἀνδρόμαχος ὁ Νέρωνος ἀρχίατρος, ἔνια μὲν προσθεὶς, ἔνια δὲ ἀφελὼν ἐποίησε τὴν θηριακὴν ὀνομαζομένην ἀντίδοτον, οὐκ ὀλίγην ἐχιδνῶν σάρκα μίξας τοῖς ἄλλοις, ἣν οὐκ ἔχει ἡ μιθριδάτειος. καὶ διὰ τοῦτο πρὸς μὲν τὰ τῶν ἐχιδνῶν δήγματα, καλλίων ἐστὶν ἡ θηριακὴ τῆς μιθριδατείου ὀνομαζομένης. πρὸς τὰ ἄλλα δὲ οὐδὲν ἡ μιθριδατείου. ἀλλ' ἔστιν ἐφ' ὧν καὶ βελτίων. οὐ τὴν αὐτὴν δὲ δύναμιν ἔχουσιν ἐπιλαμβανόμεναι, καὶ προλαμβανόμεναι τῶν ἀναιρούντων φαρμάκων. ὃ γὰρ αὔταρκες αὐτῶν ἐστὶ μέγεθος εἰς τὸ μηδὲν παθεῖν προληφθέντων, τοῦτο αὐξηθὲν εἰς τετραπλάσιον ἢ πενταπλάσιον ἐπιδιδόμενον ὀνίνησι, καὶ οὐχ ἅπαξ γε τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ δίς. εἰ δέ τις ἤτοι καθ' ἑκάστην τὴν ἡμέραν, ὡς ὁ καθ' ἡμᾶς γενόμενος αὐτοκράτωρ Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ἢ ὡς αὐτὸς ὁ Μιθριδάτης λαμβάνει τοῦ φαρμάκου, παντάπασιν ἀβλαβὴς ὑπὸ τῶν θανασίμων τε καὶ δηλητηρίων φαρμάκων ὀνομαζομένων ἔσται. ὥσπερ φασὶ καὶ τὸν Μιθριδάτην αὐτὸν, ἡνίκα προείλετο δι' ὀλεθρίου φαρμάκου μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ ὑπὸ Ῥωμαίοις γενέσθαι, μηδὲν εὑρεῖν ἀνελεῖν αὐτὸν δυνάμενον. τὰ μὲν οὖν κατὰ Μιθριδάτην, ἀκούομεν. αὐτοὶ δ' ἡμεῖς ἴσμεν κατὰ τὸν Ἀντωνῖνον, ὃς τὸ μὲν πρῶτον εἰς ἀσφάλειαν ἑαυτὸν κατασκευάζων ἑκάστης ἡμέρας ὅσον Αἰγυπτίου κυάμου μέγεθος ἐλάμβανεν, ἢ καταπίνων ἄνευ μίξεως ὕδατος, ἢ οἴνου, ἢ τοιούτου μιγνύς. ἐπεὶ δὲ συνέβαινεν αὐτῷ νυστάζειν καρωδῶς ἐν ταῖς ἐν ἡμέρᾳ πράξεσιν, ἀφεῖλε τὸν ὀπὸν τῆς μήκωνος. πάλιν οὖν αὐτὸν συνέβη διὰ τὸ πρόσθεν ἔθος, ὡς ἂν αὐτῷ τε φύσει ξηροτέρας οὔσης κράσεως, καὶ ξηραῖνον φάρμακον ἐκ πολλοῦ προσφερομένῳ, τό γε πλεῖστον μέρος τῆς νυκτὸς, ἄγρυπνον διατελεῖν, καὶ διὰ τοῦτο ἠναγκάσθη προσφέρεσθαι καὶ τοῦ τὸν ὀπὸν ἔχοντος, ἤδη πως κεχρονικότος. εἴρηται γάρ μοι πολλάκις ἤδη τὰ τοιαῦτα φάρμακα χρονίζοντα, πραότερον ἰσχεῖν αὐτόν. ἦν δὲ τηνικαῦτα διὰ τὸν γερμανικὸν πόλεμον, ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἴστρον χωρίοις, ἐμοῦ παραιτησαμένου τὴν ἀποδημίαν ἐκείνην. ἐπεὶ δὲ τὴν ὑπὸ Δημητρίου τοῦ ἀρχιάτρου σκευαζομένην ἀντίδοτον ἐπῄνει, μετὰ θάνατον αὐτοῦ γράψας Εὐφράτει τῷ καθολικῷ, παρ' οὗ τὰ πρὸς τὴν σύνθεσιν ἐλάμβανεν ἁπλᾶ φάρμακα, δηλῶσαι τίς αὐτῶν παρῆν τῶν λαμβανόντων σύνταξιν αὐτοκρατορικὴν, καὶ πυθόμενος ἐμὲ διαπαντὸς αὐτῷ κατὰ πάσας τὰς συνθέσεις παραγεγονέναι, σκευάζεσθαι μὲν ἐκέλευσεν ὑπ' ἐμοῦ τὴν ἀντίδοτον, ἀρεσθεὶς δὲ αὐτῇ μόνῃ, παραγενόμενος εἰς Ῥώμην, ἐπυνθάνετο κατὰ τίνα συμμετρίαν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων σκευάζοιμι. κἀγὼ τἀληθὲς αὐτῷ διῆλθον. ὡς οὐδὲν οὐδὲ τοὐλάχιστον, οὔτ' ἐνέλιπον, οὔτε προσέθηκα τῶν ἐμβαλλομένων, ἐξ ἔθους παλαιοῦ τοῖς κατὰ τὴν αὐλὴν ἰατροῖς, ἐδήλωσά τε τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἀρέσκει μάλιστα αὐτῷ ἐμοῦ σκευασία, περὶ ἧς εἰπεῖν καὶ νῦν προθέμενος ἐμνημόνευσα τῶν τότε πραχθέντων. ἅτε γὰρ ἑκάστης ἡμέρας λαμβάνων ὁ Ἀντωνῖνος ἅμα πολλῷ μέλιτι τοῦ φαρμάκου, ἀκριβέστατα διεγίνωσκε, τήν τε κακίαν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρετήν. γίνεται δὲ κάλλιστον τοῦτο, καὶ τὰ ἄλλα σχεδὸν ἅπαντα φάρμακα, διὰ τὴν τῶν ἐμβαλλομένων ἀρετήν τε καὶ ἀναλογίαν τῆς πρὸς ἄλληλα δυνάμεως. οἱ πολλοὶ δ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἴσασι δοκιμάζειν ἕκαστον αὐτῶν καταμόνας, εἰς ὅσον ἥκει κακίας ἢ ἀρετῆς. ὥστ' οὐδὲ τὴν ἀναλογίαν τῆς πρὸς ἄλληλα δυνάμεως ἐπίστανται. καὶ διὰ τοῦτο βάλλοντες ἐνίοτε τὰ πλεῖστα τῶν φαρμάκων ἀσθενῆ, ἢ διὰ χρόνον, ἢ διὰ γένος, ἔμιξαν αὐτοῖς τῶν ἰσχυροτάτων. ἐμβαλὼν γοῦν τίς ποτε ἐκ τῶν Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων ὀπὸν ἰσχυρότατον ὄντα, παραπλήσιον θανασίμῳ φαρμάκῳ καὶ τῇ γεύσει καὶ τῇ δυνάμει, τὴν ἀντίδοτον εἰργάσατο. σμύρναν δὲ αὖθις ἐμβαλὼν, ἰσχυρότατον ἅμα τοῖς πλείστοις ἀσθενέσιν, ἐπικρατηθῆναι τὴν ἀντίδοτον ὑπ' ἐκείνης ἐποίησε. καί τις ἄλλος ὅμοιος ἐν κρόκῳ ταυτὸν ἥμαρτεν, ὁ δὲ ἐν σαγαπηνῷ, καθάπερ γε πάλιν ἄλλος ἐν ἀσφάλτῳ καὶ χαλβάνῃ. τινὲς δὲ καὶ δύο καὶ τρία τῶν οὕτως ἰσχυρῶν, ἀσθενέσι τοῖς ἄλλοις μίξαντες, ὑπ' ἐκείνων ἐπικρατουμένην τὴν ἀντίδοτον εἰργάσαντο. τὴν σκευασίαν μὲν οὖν αὐτὴν κἂν ἅπαξ τις ἤδη δεξιὸς ἄνθρωπος, εὐκόλως μαθήσεται. τῶν δ' ἐμβαλλομένων φαρμάκων τὴν διάγνωσιν, οὐχ ἅπαξ ἢ δὶς ἢ τρὶς, ἀλλὰ πάνυ πολλάκις ἑωρᾶσθαι δεῖται, κἂν ἀκριβῶς ὑπό τινος δεικνύντος τε ἅμα καὶ λόγῳ διδάσκοντος, ὁποῖον ἐστὶ τὸ ἄριστον ἐκμάθοι. τῷ δὲ χωρὶς τοῦ δείξαντος, ἐξ ἀναγνώσεως βιβλίου τινὸς, ὁποῖα τὰ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραν-

τίνου θηριακῇ, καὶ Κρατεύα, καὶ Διοσκορίδου, καὶ Νίγρου καὶ Ἰόλλα, καὶ Ῥούφου τοῦ Ἐφεσίου, καὶ ἄλλων τινῶν ἐπὶ τὴν διάγνωσιν αὐτῶν ἥκοντι, πολὺ πλείστης αὐτοψίας δεῖ, πρὸς τὸ διαγινώσκειν ἀκριβῶς ἑκάστου φαρμάκου τήν τε ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν. ἔνια μὲν γὰρ παραποιοῦσιν οἱ καπηλεύοντες οὕτω σαφῶς, ὡς καὶ τοὺς τριβακωτάτους ἐν αὐτοῖς λανθάνειν, ἐφ' ὧν κάλλιστόν ἐστιν αὐτὸν ἐκ πολλοῦ παρεσκευάσθαι διὰ φίλων ἀνόθευτον ἐκ τοῦ χωρίου, καθ' ὃ κάλλιστον γίνεται πορίζεσθαι τὸ φάρμακον, ἢ ἅπαξ πορευθέντα παρασκευάσασθαι τὰ διαμένειν δυνάμενα πρὸς ὅλον τὸν βίον, ὁποῖα σχεδὸν ἅπαντα ἐστὶ τὰ μεταλλικὰ καλούμενα. Κύπρον γοῦν ἱστορῆσαι βουληθεὶς ἐπὶ διὰ ταῦτα, φίλον τε ἔχων ἐν αὐτῇ πολὺ δυνάμενον, ἑταῖρον ὄντα τοῦ προεστῶτος τῶν μετάλλων ἐπιτρόπου Καίσαρος, καὶ μάλα τε πολλὴν ἐκεῖθεν ἐκόμισα, καὶ διφρυγὲς, καὶ σπόδιον, καὶ πομφόλυγα, χαλκῖτίν τε καὶ μίσυ, καὶ σῶρι, καὶ χάλκανθον. ὥσπερ γε πάλιν ἐκ τῆς Παλαιστίνης Συρίας, ὀποβάλσαμον ἀκριβές. ἄσφαλτος μὲν γὰρ οὐδὲ δολωθῆναι δύναται. πανούργως, ὥσπερ οὐδὲ ὁ τοῦ ὀποβαλσάμου καρπὸς ἢ τὸ ξυλοβάλσαμον. ἔπλευσα δὲ καὶ εἰς Λῆμνον, ἴσασι δὲ οἱ θεοὶ, δι' οὐδὲν ἄλλο, ἢ διὰ τὴν λημνίαν εἴτε γῆν ἐθέλει τις ὀνομάζειν, εἴτε σφραγῖδα. λέλεκται δὲ περὶ αὐτῆς αὐτάρκως ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως ἐνάτῳ. ταύτην οὖν εἴτε λημνίαν γῆν, εἴτε σφραγῖδα καλεῖν ἐθέλεις, παραποιοῦσιν, ὡς μηδένα δύνασθαι διαγνῶναι τὴν ἀληθινὴν ἀπὸ τῆς παραπεποιημένης, καθάπερ γε καὶ τὸ καλούμενον ἰνδικὸν λύκιον, ἕτερά τε πολλὰ δυσκολωτάτην ἔχοντα διάγνωσιν, ἀπὸ τῶν νενοθευμένων, ἃ χρὴ παρὰ τῶν εἰς τὰ χωρία πεμπομένων, ἐπιτρόπων τε καὶ συγκλητικῶν ἀρξάντων τῆς χώρας ἀθροίζειν, ἢ καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτοῖς φίλων, ὥσπερ ἐμὲ ποιοῦντα τεθέασθε. κομίζεται γάρ μοι, τὰ μὲν ἐκ τῆς μεγάλης Συρίας, τὰ δ' ἐκ τῆς Παλαιστίνης, τὰ δὲ ἐξ Αἰγύπτου, τὰ δὲ ἐκ Καππαδοκίας, ἐκ Πόντου δ' ἄλλα. καθάπερ γε καὶ Μακεδονίας τε καὶ τῶν πρὸς τὴν δύσιν χωρίων, ἔνθα Κελτοὶ καὶ Ἴβηρες. οἵ τε κατὰ τὴν ἀντικειμένην χώραν οἰκοῦντες Μαυρούσιοι. τίνα μὲν οὖν ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ γίνεται κάλλιστα φάρμακα, Διοσκορίδης τε καὶ οἱ ἄλλοι γεγράφασιν ἀληθῶς. ἡμᾶς δ' ὡς ἔφην χρὴ παρασκευάσασθαι, καθ' ὃν εἴρηκα τρόπον αὐτὰ, καὶ μάλιστα ἐὰν ἐν Ῥώμῃ κατοικῶμεν, εἰς ἣν ἐξ ἁπάντων τῶν ἐθνῶν, καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐξικνοῦνται πάμπολλα. τινὰ δὲ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν Ἰταλίαν, τὰ μὲν αὐτοφυῶς γεννᾶται. τὰ δὲ, κατασκευάζεται. καθάπερ ἐν Δικαιαρχίᾳ τῇ νῦν καλουμένῃ Ποτιόλοις, ἰὸς, καὶ ψιμμύθιον, καὶ χαλκὸς, καὶ λεπὶς χαλκοῦ, καὶ ἄλλα τινά. κατὰ δὲ τὴν Ῥώμην αὐτὴν, ἡ λιθάργυρος. ἔνια δὲ μόνον οὐχὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κομίζεται, καθάπερ τά τ' ἐκ τῆς Σικελίας καὶ τῆς μεγάλης Λιβύης καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ὥρᾳ θέρους. ἀπό τε Κρήτης πολλὰ τῶν ἐκεῖ βοτανικῶν ἀνδρῶν ὑπὸ Καίσαρος τρεφομένων, οὐκ αὐτῷ Καίσαρι μόνον, ἀλλὰ καὶ πάσῃ τῇ Ῥωμαίων πόλει πλήρη πεμπόντων ἀγγεῖα, ταυτὶ τὰ πλεκτὰ καλούμενα, διὰ τὸ τῶν λυγῶν εἶναι πλέγματα. φέρεται δὲ ἀπὸ Κρήτης τὰ τοιαῦτα, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ τῶν ἐθνῶν, ὡς μηδὲν τῶν ἀπ' αὐτῆς ἐνδεῖν, μήτε βοτανῶν, μήτε καρπῶν, μήτε σπερμάτων, μήτε ῥιζῶν, μήτε χυλῶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα πάντα εἰλικρινῆ, νοθεύονται δὲ ἔνιοι τῶν χυλῶν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο σπανίως γίνεται. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῶν γινομένων βοτανῶν ἐν τῇ νήσῳ, οὐ πάνυ τι πανουργεῖν ἐπιχειροῦσιν οἱ κατ' αὐτὴν βοτανικοὶ, οὐ μὴν οὐδ' ἡ κακουργία μεγάλη, καθάπερ ἐπ' ἄλλων, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ χυλοῦ ἀψινθίου μόνου ποιήσασθαι, σερίφου μιγνύουσιν, ἤ τι τοιοῦτον παραποιοῦσι μικρὸν, ὥστε τοὺς ἐν Ῥώμῃ μυροπώλας ὠνουμένους καθ' ἕκαστον ἔτος τὰ πλήρη τῶν φαρμάκων ἀγγεῖα τὰ πλεκτὰ, πρῶτον μὲν ἕκαστον αὐτῶν διδάσκεσθαι γνωρίζειν, εἰ καὶ μὴ πρότερον ἑωρακώς τις εἴη, πρὸς τούτῳ δὲ καὶ τὸ κάλλιστον ἐκ τῆς συνεχοῦς θέας, ὁποῖόν ἐστι, διδάσκεσθαι. μεμνημένοι γὰρ ὧν ὠνήσαντο πέρυσιν, ὅταν ἴδωσιν ἕτερον ἄμεινον αὐτοῦ γνωρίζουσιν, ἐν μὲν ταῖς βοτάναις, ὅσαι μετὰ τοῦ καρποῦ προσκειμένου τοῖς ἀκρέμοσι κομίζονται, πολυκαρπότερον, εὐθαλέστερόν τε καὶ ἁδρότερον, ἐσφιγμένον τε κατὰ τὴν οἰκείαν οὐσίαν, ἔν τε τῷ χρόνῳ μὴ διαφθειρόμενον, ἐνοοῦντες εἶναι κρεῖττον, τῶν ἀτροφωτέρων τε καὶ ἀκαρποτέρων, ἀραιῶν τε καὶ κούφων, καὶ διαφθειρομένων ταχέως, ὄνος γὰρ ἂν εἴη σαφῶς, ὁ μηδὲν τούτων ἐννοῆσαι δυνάμενος. ὥσπερ γε καὶ κατὰ τὴν γεῦσίν τε καὶ ὄσφρησιν οὐδὲν χαλεπὸν ἐννοῆσαι τὸ ἄριστον, ἑωρακότας πολλάκις ταὐτόν. ἐν ᾧ γὰρ τῶν ἄλλων διαφέρει κατ' ὀσμὴν ἢ γεῦσιν ἕκαστον τῶν φαρμάκων, ἐν ἐκείνῳ σφοδρυνόμενον, πρωτεύει τῶν ὁμοειδῶν, οὕτω γοῦν καὶ τὸ μέλι λέγομεν ἄριστον εἶναι τὸ γλυκύτατόν τε καὶ δριμύτατον τῶν ἄλλων ἁπάντων, ἐπειδὴ τὸ γένος αὐτοῦ τὴν ἐν γλυκύτητι τοιαύτην ὑπεροχὴν ἔχειν φαίνεται. ὅταν οὖν ἐκ γλυκειῶν φύσει σταφυλῶν τὸ γλεῦκος, εἰς ἥμισυ μέρος, ἢ καὶ τρίτον ἑψηθείη, γλυκύτητι μὲν, οὐδὲν ἀπολείπει μέλιτος, ἀμβλὺ δ' ἐστὶ καὶ ἄδηκτον, ὥσπερ τὸ ὕδωρ, ἀλλ' οὔ τό γε μέλι τοιοῦτον. ἔχει γάρ τινα δριμύτητα μετὰ τῆς γλυκύτητος, ὥστε ἄριστόν ἐστι τὸ πρωτεῦον ἐν τούτοις, καὶ πρῶτά γε αὐτῶν τὰ γνωρίσματα τῆς οἰκείας ἀρετῆς ἐκ τούτων ἔσται. κατὰ συμβεβηκὸς δέ τι καὶ παρεπόμενον αὐτῇ κατὰ χροιὰν, καὶ σύστασιν, καὶ ὀσμὴν, καὶ τὴν οἷον ἀλληλουχίαν τῶν μορίων. ὠχρὸν μὲν οὖν ἐστι τῇ χροιᾷ, τῇ συστάσει δὲ, οὔτε παχὺ καὶ θρομβῶδες, οὔτε λίαν ὑγρὸν ἑνωμένον τε δι' ὅλου καὶ γλίσχρον, ὡς ἐάν γε βαστάσας ἀπ' αὐτοῦ τῷ δακτύλῳ, ῥεῖν ἐπιτρέψῃς, κατατείνεσθαι συνεχὲς αὐτὸ, καθάπερ ἰξὸν, οὐ διασπώμενον, οὐδὲ ἀπορρηγνύμενον, ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτ' ἐστὶν ἄριστον, ἀλλ' ὅτι τὸ κατὰ τὴν οἰκείαν φύσιν ἄριστον μέλι ταῦτ' ἔχει συμβεβηκότα διαπαντὸς ἑαυτῷ, καὶ διὰ τοῦτο γνωρίσματα γίνεται τοῦ βελτίστου. διὸ καὶ πολλάκις ἑωρᾶσθαι φημὶ δεῖν ἕκαστον τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἵνα διὰ μνήμης ἔχωμεν εἰς ὅσον ἥκει δριμύτητος, ἢ γλυκύτητος, ἢ τινὸς τῶν ἄλλων αἰσθητῶν ποιοτήτων, ὧν τὸ ποσὸν, ἀδύνατον λόγῳ δηλωθῆναι. προσέρχεται δέ τις καὶ ἄλλη κρίσις τῆς ἑκάστου φαρμάκου δυνάμεως ἐξ ἐμπειρίας πολυχρονίου, μηδὲν ὑπὸ τοῦ

λόγου βοηθουμένη. τὸ γοῦν ἀπὸ κνιδίου κάλλιστον μέλι φαινόμενον οἷς εἶπον ἀρτι γνωρίσμασιν, ὡς ἐγγὺς
εἶναι τῷ θασίῳ τε καὶ ὑμηττίῳ, κακίαν οὐ μικρὰν ἐνδείκνυται χρονίζον, εἰς οἰνώδη μεταβάλλον ποιότη-
τα, παραπλήσιον δ' ἔτι πέπονθεν αὐτῷ καὶ τὸ ῥόδιον. ὥς τε τις ἐμβαλὼν τούτου τοῦ μέλιτος εἰς τὴν θη-
ριακὴν, εἶτα μετὰ γ΄. ἐνιαυτὸν εὑρὼν αὐτὴν οἰνίζουσαν, οὐ κατὰ τὴν γεῦσιν μόνον, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν
ὀσμὴν ἔδειξέ μοι, κἀγὼ θεασάμενος, εἶπον τὸ γεγονὸς αὐτῷ παρὰ τοῦ βεβλημένου μέλιτος, ὥς τε θαυ-
μάσαι τὸν ἄνθρωπον. ἔτι δὲ προσεπυθόμην, εἴ γε ἤδη πλέον ἢ ψησίτε καὶ ἀπήφεισεν αὐτό. προσωμολό-
γει δὲ καὶ ταῦτα. καὶ δὴ τοῦτο ἐθαύμαζε μὲν ὥς τι σοφὸν ἀκηκοὼς παρ' ἐμοῦ. κατέγνω δὲ τῆς ἑαυτοῦ
προπετείας, ἐπιχειρήσαντος σκευάζειν φάρμακον, ἐκ μόνης τῆς γραφῆς. ἄλλος δ' ὀξώδη γενομένην, ἣν
ἐσκεύασε θηριακὴν ἔδειξέ μοι, πυνθανόμενος τὴν αἰτίαν. ἀκούσας οὖν παρ' ἐμοῦ, πλείονα τοῦ δέοντος
10 ἐμβεβλῆσθαι οἶνον, καὶ τοῦτον οὐκ ἄκριτον, οὐδὲ παλαιὸν, ἴσως δὲ καὶ ἄρτου μὴ καλῶς κατεσκευασμέ-
νου, πλέον μεμίχθαι τῇ σαρκὶ τῶν ἐχιδνῶν, ὁμολογήσας οὕτως ἔχειν, ἑαυτοῦ κατέγνω τῆς προπετεί-
ας. διὸ καὶ προνοητέον ἐστὶν, οἶνον ἐμβαλεῖν τῷ γένει τοιοῦτον, ὁποῖος μὲν ἐκ τῆς ἐμπειρίας ἔγνωσται
μονιμώτατος ὑπάρχειν, ἔπειτα δ' ἰσχυρὸν, ἔτεσι πλείοσιν ἤδη δεδωκότα βάσανον, ὡς οὐκ ἔτι μεταβλη-
θήσαιτο. καὶ γάρ τοι καὶ ἀσθενέστατοί γε, καὶ ὡς ἂν εἴποι τις ὑδατωδέστατοι τῶν οἴνων, ἢ σφόδρα
αὐστηροὶ, καὶ μάλιστα πάντων οἴνων ὀξυνόμενοι, φθάσαντες ἐν τοῖς πρώτοις ἔτεσιν ὀξυνθῆναι, διαμένου-
σι τοῦ λοιποῦ. χρόνος δὲ τῆς τοιαύτης κρίσεως ἄλλος ἄλλῳ τῶν οἴνων ἐστὶν, οὐ πολλῶν μὲν ἐτῶν τοῖς ὑδατώ-
δεσιν, οὕτω δ' ὀνομάζουσι τοὺς λευκοὺς τῇ χρόᾳ, καὶ λεπτοὺς τῇ συστάσει, καὶ μὴ πολλοῦ δεομένους ὕδα-
τος ἐν τῷ κεραννύσθαι. πάντως δ' αὐτοῖς ὑπάρχει τοιούτοις οὖσιν, ὥσπερ οὐδ' ὅλως πλήττουσι τὴν κεφα-
λὴν, οὕτω μηδὲ θερμαίνειν σαφῶς τὸ σῶμα, μηδὲ πέψει τῇ κατὰ γαστέρα καὶ φλέβας ἐναργῶς συν-
20 τελεῖν, μὴ δὲ εὐτροφίᾳ συναίρεσθαι. τάχιστα πάντων οἴνων οὗτοι παλαιοῦνται. καλοῦσι δὲ οἱ περὶ
ταῦτα δεινοὶ παλαιοῦσθαι, τὸ μεταβάλλειν ἑτοίμως εἰς τὴν τοιαύτην ποιότητα τῶν παλαιουμένων.
δριμύτης δ' ἐστὶν αὕτη μετὰ τοῦ θερμαίνειν σαφῶς. ὕστερον δὲ καὶ πικρότης, εἰς ἣν μετέστη. ἐνίοτε δὲ καὶ
τοὺς ὑδατώδεις οἴνους ἀκμάζοντας ἐστὶν εἰδεῖν, ὅταν γε μὴ φθάσωσιν ἐν τοῖς πρώτοις, ἢ τρισὶν, ἢ τέτρασιν ἔτεσιν
ὀξυνθῆναι. τοῖς δ' ἰσχυροῖς τε ἅμα καὶ αὐστηροῖς καὶ λευκοῖς μετὰ πάχους οἴνοις, καὶ μετὰ δεκαετίαν ἐνίοτε συνέπεσε
μὴ καλῶς ἀποκειμένοις ὀξυνθῆναι. συνέβαινε δ' αὐτοῖς καὶ παλαιοῦσθαι χρόνῳ παμπόλλῳ. τοιοῦτοι κατὰ τὴν
ἰταλίαν εἰσὶν, ὅ τε τιβουρτῖνος καὶ σίγνιος καὶ μάρσος, καὶ σουρεντῖνος ὁμοίως. τιβουρτῖνος καὶ μάρσος αὐστηροί τε
καὶ ῥᾳδίως ὀξυνόμενοι κατὰ τὴν ἀπρονόητον ἀπόθεσιν. ὁ δὲ σίγνιος ἰσχυρότερός τε τούτων ὑπάρχει καὶ ἧττον
ὀξύνεται καὶ παλαιωθεὶς κάλλιστος γίνεται. περὶ δὲ τοῦ σουρεντίνου τί δεῖ καὶ λέγειν; ἅπαντες γὰρ
τοῦτ' ἤδη γινώσκουσιν, ὡς σχεδὸν πρὸ κ΄. ἐτῶν ἔτι ἐστὶν ἄπεπτος. ἀκμάζει δὲ τοσούτων ἐτῶν γιγνόμενος, ἐπὶ
30 πολύ τε παραμένει πότιμος, οὐκ εὐκόλως ἐκπικρούμενος, συνάμιλλος κατ' ἀρετὴν ὑπάρχων τῷ φαλερί-
νῳ. ἐναντία δὲ τούτοις τοῖς οἴνοις, οἱ ὑδατώδεις πάσχουσιν, ὅ τε σαβῖνος καὶ ὁ ἀλβανὸς, καὶ ὁ γαυρανὸς
ἐν τῷ Γοτιόλων λόφῳ γινόμενος. ὅ τε ἐν Νεαπόλει κατὰ τοὺς ὑποκειμένους αὐτῇ λόφους, ἀμιναῖος μὲν ὀνομαζόμε-
νος, ἀλλὰ λεπτὸς μὲν ὑπάρχων, οὐχ ὥσπερ οἱ κατὰ τὴν Σικελίαν τε καὶ Βιθυνίαν ἀμιναῖοι, καί τοι κἀν τούτοις
τοῖς ἔθνεσιν, ὀλίγος μὲν ὁ ὑδατώδης καὶ λεπτὸς οἶνος γεννᾶται, οὐ μὴν ἀποδεῖ γε, οὔτε τοῦ σαβίνου κα-
τὰ τὴν Ἰταλίαν, οὔτε κατὰ τὴν Ἀσίαν, ἀρσινίου τε καὶ τιτακαζηνοῦ, καὶ τοῦ παρ' ἡμῖν ὀνομαζομένου τι-
βηνοῦ, διὰ τὸ χωρίον ἐν ᾧ γεωργεῖται τίβας ὀνομαζόμενον. οὗτοι πάντες ῥᾳδίως μεταβάλλονται πρὸς
τὰς ἐναντίας ποιότητας, ἤτοι τὴν ὀξεῖαν ἢ τὴν πικρὰν, ἐν μὲν ἀρχῇ τὴν ὀξεῖαν, ἐὰν δὲ διαμείνωσι, τὴν
πικράν. πολὺ δ' εἰς ἑκάτερα τὴν ἀλλοίωσιν αὐτοῖς συμβάλλεται τὸ χωρίον ἐν ᾧ κεῖνται. κατ' ἀρχὰς μὲν
ἄριστον ἐστὶ τὸ ψυχρὸν, ὕστερον δὲ τὸ θερμὸν, ἢ πάλιν, ἱκανῶς θερμὸν ἐξ ἀρχῆς. ὡς τό γε χλιαρὸν, ὀ-
40 ξυνεῖ ῥᾳδίως αὐτούς. ἐὰν δὲ ἐν τῷ ψυχρῷ κείμενοι διαμείνωσιν ἔτεσι. β΄. καὶ. γ΄. τοὐντεῦθεν ἱκανῶς θερ-
μαίνεσθαι δέονται, τοῦ χλιαροῦ δὲ χωρίου καὶ τοῦ μέσου κατὰ τὴν κρᾶσιν οὐδέποτε δέονται. τινές γε μὴν, οὕ-
τως ἀσθενεῖς εἰσὶ καὶ ὑδατώδεις, ὡς μηδ' ἐξ ἀρχῆς φέρειν τὸ ψυχρὸν, ἐφ' ὧν ὁ πατήρ μου πείρας ἕνεκεν εἰς θερ-
μότατον οἶκον ἐμβαλὼν στοιβὴν πολλὴν καὶ θερμὴν, ἐνέκρυψεν αὐτῇ πληρώσας κεράμια, καὶ τυχὼν
τῆς ἐλπίδος, οὐδέποτε ἔσχεν οἶνον ὀξυνόμενον. ἀλλὰ πάντας τάχιστα παλαιουμένους. ὅπως δ' ἄν τις οἴ-
κημα παρασκευάσειε θερμὸν, ὡς ἐκεῖνος παρασκευάσειν, καὶ δὴ φράσω. κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἅπαντας παρ'
ἡμῖν οἶκοι γίνονται μεγάλοι, τὴν μὲν ἑστίαν ἐφ' ἧς καίουσι τὸ πῦρ ἐν μέσοις ἑαυτῶν ἔχοντες, οὐ πολὺ δὲ αὐτῆς
ἀπέχουσιν αἱ τῶν ὑποζυγίων στάσεις, ἤτοι κατ' ἀμφότερα τὰ μέρη, δεξιόν τε καὶ ἀριστερὸν, ἢ πάντως γε
κατὰ θάτερον. εἰσὶ δὲ κλίβανοι συνεζευγμένοι ταῖς ἑστίαις κατὰ τὸ πρόσω μέρος ἑαυτῶν, ὃ πρὸς τὴν θύ-
ραν βλέπει τοῦ παντὸς οἴκου. τοιοῦτοι μὲν οὖν ἅπαντες οἱ κατὰ τοὺς ἀγροὺς οἶκοι, κατασκευάζονται,
50 κἂν εὐτελεῖς ὦσιν. οἱ δ' ἐπιμελέστερον αὐτῶν κατασκευαζόμενοι, κατὰ τὸν ἔνδον τοῖχον ἔχουσι τὴν κατ'
ἀντικρὺ τῇ θύρᾳ τεταγμένην ἐξέδραν: ἑκατέρωθεν δ' αὐτῆς κοιτῶνα, καθ' ὃν ἄνωθέν ἐστιν ὑπερῷα οἰ-
κήματα, καθάπερ καὶ κατὰ πολλὰ τῶν πανδοχείων, ἐν κύκλῳ κατὰ τρεῖς τοίχους τοῦ οἴκου τοῦ μεγά-
λου. πολλάκις δὲ καὶ κατὰ τέτταρας. ἐκ τούτων οὖν τῶν οἰκημάτων, τὸ μάλιστα σκεπόμενον ἑκατέ-
ρωθέν ἐστι, τὸ κατὰ τῆς ἐξέδρας ἐπικείμενον, ἐν ᾧ τὸν οἶνον ὁ πατήρ μου κατετίθετο, μετὰ τὸ κατὰ τοὺς
πίθους ζέσαι. τὸ δὲ μονιμώτερον ἐπὶ τῶν κεραμίων ἀποτίθεται πρότερον, ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους,
ἐστὶ παρ' ἡμῖν δ' ἔθους θερμαίνειν διόλου. ἀμείνων δὲ τῶν οἴκων, ὁ πρὸς μεσημβρίαν μὲν ἐστραμμένος,
ἀπεστραμμένος δὲ τὰς ἄρκτους. ἔστι δέ τις παρ' ἡμῖν γινομένη βοτάνη θαμνώδης πάνυ θερμὴ καὶ
δριμεῖα καὶ ἀρωματίζον ἔχουσά τι. καλοῦσι δ' αὐτὴν οἱ ἐπιχώριοι καλυμβάδα. ἔνιοι δὲ, στοιβὴν, ἐπιτηδειοτάτην

οὖσαν εἰς φυλακὴν οἴνου. συντίθεται οὖν ἐν ταύτῃ τῇ βοτάνῃ τὰ κεράμια, καὶ τῶν οἴκων τῶν ὑπὲρ ὧν τοῦ μέρους
τὸν ἐν τοῖχον διετέτρηται τρήμασιν ἀξιολόγοις, ἐστραμμένοις εἰς τὸν μέγαν οἶκον, ἐν ᾧ τόν τε κλίβανον ἔφην εἶναι, καὶ
τὴν ἑστίαν, προμηθούμενος διὰ τῶν τρημάτων εἰσιέναι θερμασίαν εἰς τὸν οἶκον, ᾧ τὰ κεράμια κατετίθετο. ἔκ τε
οὖν τῆς κατὰ τὸν μέγαν οἶκον θερμασίας ἡ ἀποθήκη θερμαινομένη, κἀκ τῆς στιβῆς θαλπομένη, διεφύλαττε πάν-
τα τὸν οἶνον, ὡς μηδέποτε ὀξυνθῆναι. πρὸς δὲ τὸ μᾶλλον ἐπιτυγχάνειν, καὶ μηδέποτε ἁμαρτεῖν τοῦ σκοποῦ, τοῖς
κεραμείοις ἐνέχει τὸν οἶνον οὐ καινοῖς, ἀλλ' ἐξ ὧν ἐκκεκένωτό τις τῶν πεπαλαιωμένων. παραπλήσιον δ' οἷς εἴρηκα, καὶ
κατὰ τὴν Ἰταλίαν εἶδον ἐν τοῖς περὶ Νεάπολιν καὶ τὸν γειτνιῶντα λόφον αὐτῇ τῇ χώρᾳ γινόμενον, ὃν ὀνομά-
ζουσι τριφύλλινον. ἐπυθόμην δὲ καὶ κατ' ἄλλα πολλὰ χωρία τῆς Ἰταλίας οὕτω θερμαίνεσθαι τὸν οἶνον.
ἀλλ' ὅγε τοιοῦτος ὥσπερ μόνιμος, οὕτω καὶ κεφαλαλγὴς γίνεται, διὰ τὴν ἐκ τοῦ καπνοῦ προσερχομένην αὐτῷ
10 ποιότητα. φευκτέον οὖν σοι τοὺς τοιούτους ἅπαντας οἴνους ἐν τοῖς συντιθεμένοις φαρμάκοις, ἃ μέλλομεν
εἴσω τοῦ σώματος λήψεσθαι. κατὰ δὲ τὰς ἐμπλάστρους καὶ τὰ ἄλλα τὰ ἔξωθεν ἐπιτιθέμενα φάρμακα
καὶ τοῖς τοιούτοις, οὐδὲν κωλύει χρῆσθαι, μὴ παρόντων ἀρίστων, αἱρετέον οὖν εἰς τὰς ἀντιδότους, οἴνους φύσει μο-
νίμους, ὧν πρῶτος οὐκ εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλην ἅπασαν ἀρετὴν, ὁ Φαλερῖνος ἐστίν. αἱρετέον δὲ καὶ τοῦ-
τον τὸν μήπω πικρὸν ὑπὸ παλαιότητος, ὡς ἔνιοι καὶ κατὰ τοῦτο σφάλλονται τῶν τὴν θηριακὴν σκευαζόντων.
ἀκηκοότες γὰρ ἀεὶ τὸν περιφερόμενον λόγον τοῦτον, ὡς τἄλλα πάντα γηρᾷ τῷ χρόνῳ πλὴν οἴνου, τὸν παλαιό-
τατον ἐμβάλλουσιν, οὐδὲ τῆς ποσότητος ἔνιοι στοχαζόμενοι, διὰ τὸ μηδὲ γεγράφθαι τὴν συμμετρίαν αὐτοῦ,
κατὰ τὰς φαρμακευτίδας βίβλους. δυοῖν δ' ὄντοιν εἰδῶν αὐτοῦ, μηδὲν ἀλλήλων διαφερόντων ἀρετῇ, ἡδίονα τὴν
ἀντίδοτον ὁ γλυκύτερος ἐργάζεται, καὶ καλοῦσιν αὐτὸν ἰδίως Φαυστιανόν. καθάπερ οὖν οἱ τὸν μεταβάλλοντα
καὶ ὀξυνόμενον οἶνον ἐμβάλλοντες, ἁμαρτάνουσιν, εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἔχων ἔγκλημα καθ' ἑαυτὸν, ἀναμιχθεὶς
20 τοῖς τῆς ἀντιδότου φαρμάκοις, ὀξύνεται πολλάκις, οὕτως ὁ παλαιότατος Φαλερῖνος, καὶ μάλισθ' ὅταν βραχὺ
πλείων ληφθῇ, πικρὸν ἐργάζεται τὸ φάρμακον. εἷς δέ τις ἰατρὸς καὶ τὸ μέλι πάνυ παλαιὸν ἐνέβαλεν ὁμοίως τῷ
Φαλερίνῳ, κατὰ τοιόνδε τινὰ λογισμὸν, οἰῶδες ποτὲ μέλι, τί γέγονε τὸ κεκραμμένον, ἔμπροσθεν ἄριστον αὐτὸ φαι-
νόμενον. ἀσφαλέστερον οὖν ἔδοξε καθάπερ ἐπ' οἴνου τοῦ τῷ μήκει τοῦ χρόνου κεκειμένου, ὡς οὐ φθείροιτο, μῖξαι τῷ
φαρμάκῳ. τὸ δὲ ἦν ἄρα, διὰ τὸν χρόνον ὑπόπικρον, εἶτα καὶ τὴν ἕψησιν προσλαβὼν ἔτι πλέον γενομένην, ἔτι
μᾶλλον ἐλέγχθη πικρὸν, ὅπερ ἅπαντι μέλιτι τῷ παλαιοτέρῳ συμβαίνει κατὰ τὴν ἕψησιν. καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν,
ὅπου γε καὶ χωρὶς τῆς ἑψήσεως, ἐν τῷ χρόνῳ πικρότερον ἀντὶ τοῦ γλυκυτέρου γίνεται. καὶ παρά γε τῷ ἐμῷ πα-
τρὶ μέλιτι πικρὸν οὕτως ἦν, οἷον ἐν τῷ Πόντῳ γίνεται κατὰ τινα τῶν χωρίων, ἐν οἷς αἱ μέλιτται συνάγουσιν
ἀπὸ τῶν ἀψινθίων. αὐτὸ τοῦτο δ' ἔφασκε, τὸ μέλι, τὸ παρὰ Ἀθηναίοις ἄριστον, χρόνῳ παμπόλλῳ παλαιωθέν-
τος, γεγονέναι πικρόν. ἐπεὶ δ' ἄχρηστον ἐφάνη μοι καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ πατρὸς ἄχρι νῦν φυλάττω, πικρό-
30 τερον μὲν ἔτι καὶ μᾶλλον, ἢ τότε ἦν γεγονὸς, ὥσπερ γε καὶ μελάντερον, οὐ μὴν παχύτερόν γε πολλῷ. καὶ
τοῦτ' ἔοικεν ἐξαίρετον ὑπάρχειν τῷ καλλίστῳ μέλιτι. καὶ γάρ τοι καὶ τὸ ἐν Ἐλεοῦντι τῆς Χερρονήσου κατὰ τὴν
χώραν ἐκείνην ἔνθα τὸ ἡρῷόν ἐστι τοῦ Πρωτεσιλάου γινόμενον μέλι, πάντ' ἔχον ὑμηττίου μέλιτος, μέχρι πολλοῦ
τὰ αὐτὰ, τῷ χρόνῳ προϊόντι, πρὸς τὸ παχύτερον γίνεσθαι καὶ θρομβοῦται πολλάκις. μέλι μὲν οὖν πάν-
τως ἐμβλητέον ἐστὶ τὸ κάλλιστον ταῖς ἀντιδότοις, ὑμήττιον, ἢ θάσιον, ἢ πάντως γε ἀττικόν. εἰ δὲ ἀποροῖμέν πο-
τε αὐτοῦ, τοῦ ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις γινομένου, ὅτιπερ ἂν ὁμοιότατον ᾖ τούτῳ. γίνεται δὲ κατὰ τὸν Ἰσθμὸν μέλι
ἀγαθὸν, καὶ καλεῖταί γε τοῦτο Ἰσθμιακὸν ἰδίως ἀπὸ τοῦ χωρίου, καθάπερ καὶ τούβερον. καὶ αὐτὸ τὴν ἐπωνυμίαν ἔχον. ἔν-
δοξα μὲν οὖν ταῦτα, γίνεται δὲ καὶ κατ' ἄλλα χωρία κάλλιστον μέλι. διὰ βραχύτητα δ' ἅπαν τὸ δαπανώμενον ὑπὸ τῶν ἐξ
χωρίων, ὡς μὴ περιττεύειν εἰς ἄλλην χώραν ἐξάγεσθαι, καὶ διὰ τοῦτ' ἀγνοεῖσθαι καὶ ὃ ἐστὶν ἐν τῇ παρ' ἡμῖν χώρᾳ τῇ μετα-
ξὺ Περγάμου τε καὶ τῆς ἐπὶ θαλάττῃ πόλεως Ἐλαίας. ἔστι τις λόφος θύμων μεστὸς, ἐν ᾧ κάλλιστον αἱ μέλιτται συν-
40 τιθέασι μέλι δαπανώμενον αὐτόθι. κεῖται δ' ὁ λόφος οὗτος, ἀπὸ Περγάμου πορευομένῳ εἰς Ἐλαίαν ἐν τοῖς ἀριστε-
ροῖς μέρεσιν, οὐ μὴν ἐγγὺς τῆς ὁδοῦ. καὶ κατὰ τὴν ὑπερκειμένην δὲ τῆς ἡμετέρας χώρας Μυσίαν, ἣν ὀνο-
μάζουσι Βρίττον, ἐθαύμασα θεασάμενος μέλι παραπλήσιον ἀκριβῶς ἀττικῷ, καί τοι τοῦ ἄλλου μέλιτος ἀ-
κριβῶς ἐν αὐτῷ φαυλοτάτου γινομένου. ἀλλὰ γὰρ κἀκεῖ λόφος τίς ἐστιν, οὐ μέγας πετρώδης ὅλως, θύμων τε
καὶ ὀριγάνων μεστός. ἄλλοθι δὲ κυτίσου μὲν ἦν τὸ χωρίον μεστόν. ἐγεώργει δ' ὁ δεσπότης αὐτοῦ μέλι γλυκύ-
τατον, ὡς ὑπερβάλλειν ἐν τούτῳ τὸ ἀττικὸν, οὐ μὴν δριμύ γε, καὶ διὰ τοῦτο ταχέως μὲν ἀποστρέφον τοὺς χρη-
σαμένους αὐτὸ, ταχέως δὲ ναυτίαν κινοῦν, εἰ καὶ βραχὺ πλέον ληφθείη. καὶ γὰρ οὖν καὶ τοῖς γράψασι περὶ
τῆς κυτίσου, ταῦθ' ὁμολογεῖται πᾶσιν, ὡς πλεῖστον μέλιτος ἐκ τῶν ἀνθέων αὐτῆς αἱ μέλιτται δρέπονται. θαμνώ-
δης δ' ἐστὶ φυτὸν ἡ κύτισος εἰς ὕψος ἀνῆκον ὅσον αἱ μυρρίναι. εἴρηται δέ μοι ταῦτα χρησιμώτατα τοῖς μὴ μόνον ἐν
Ῥώμῃ κατοικοῦσιν ἰατροῖς. εἰς ἣν τὰ πανταχόθεν ἥκει καλὰ διὰ παντὸς ἔτους, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐν ἅπαντι μέρει τῆς
50 οἰκουμένης, ὅπως εἰδότες τὰ γνωρίσματα τῶν ἀρίστων, ἐκλέγοιντ' ἂν τῶν παρ' ἑαυτοῖς, ἢ πάντως γε τῶν ἀστυγει-
τόνων, ἢ ὁμοεθνῶν τὰ κάλλιστα. Φιλώνειον μὲν οὖν τις ἀντίδοτον, ἢ τινὰ ἄλλην τῶν εὐτελῶν συντιθεὶς, οὐ πά-
νυ τι δεῖται τῶν εἰς ἄκρον ἀρίστων φαρμάκων. εἰ δὲ τὴν μιθριδάτειον, ἢ τὴν θηριακὴν, ἢ τινὰ ἄλλην τῶν πο-
λυμιγμάτων τε καὶ κινάμωμον ἐχουσῶν συντιθείη, πάντων τῶν ἀρίστων δεῖται φαρμάκων. καὶ οὐκ
ἂν εὐπορήσειεν ἐν ἄλλῳ χωρίῳ. καὶ διὰ τοῦτο ἐν Ῥώμῃ σκευάζουσι τὰς τοιαύτας ἀντιδότους, οὐχ οἱ ἄριστοι μόνοι
τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ οἱ μυροπῶλαι, πάντες μέντοι τῶν ἐν αὐταῖς ἁμαρτάνοντες ἔλαττον ἢ μεῖζον, ὅμως
μὴ συντιθέντες ἄχρηστον φάρμακον. Ἀντωνίνου μὲν οὖν βασιλεύοντος, τῶν πλουσίων ἡ θηριακὴ ἐσκευάζετο
πολλοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐνίοτε τῶν δυσπορίστων ἐπέλιπέ τινα. θαυμαστὸν γὰρ ὅπως οἱ πλούσιοι τὰ τῶν αὐτο-
κρατόρων ζηλοῦσιν, ἢ βούλονταί γε φαίνεσθαι ζηλοῦντες, ἐπεὶ δ' ἐκεῖνος ἐξ ἀνθρώπων ἀπῆλθεν, ὀλίγιστοι κα-

τασκευάζουσι

τασκευάζουσι τὴν ἀντίδοτον ταύτην, ὥσπερ γε καὶ τὴν μιθριδάτειον. ὡς γὰρ ἐν ῥώμῃ τῶν ἀρίστων φαρμάκων ἁ-
πάντων εὐπορῆσαι μᾶλλον ἐστὶν, ἢ κατ᾽ ἄλλο χωρίον, οὕτως ἐν αὐτῇ τῇ ῥώμῃ Καίσαρι σκευάζων τις, ἔτι μᾶλλον
εὐπορεῖ πάντων τῶν εἰς ἄκρον ἀρετῆς ἡκόντων, οἴνου μὲν τοῦ φαλερίνου καὶ μέλιτος ὑμηττίου, ὀποβαλσάμου
τε τοῦ συριακοῦ καλουμένου, διὰ δὲ τὸν τόπον ἐν ᾧ γίνεται, πλεῖστόν τε καὶ κάλλιστον, ἕτερον ὄνομα δεύτερον ἔχειν,
τὸ σιγαδινὸν, ὃ ὀνομάζεται κρεῖττον ὂν τῶν ἐν ἄλλοις χωρίοις ταῖς παλαιστίνης γινομένων. ὅσῳ δ᾽ ὁ οἶνος ὁ φαλερῖνος ἀ-
μείνων ἐστὶ τοῦ κατὰ τὰ καπηλεῖα, τοσούτῳ τοῦ κατ᾽ αἴγυπτον γινομένου. τῷ τοίνυν ἐπισταμένῳ γνωρίζειν ἀ-
κριβῶς ἑκάστου τῶν φαρμάκων τὴν ἀρετὴν, ἐὰν ὑπάρξῃ Καίσαρι σκευάζειν, ὡς ὑπῆρξεν ἐμοὶ, τὸ κάλλιστον
σκευασθήσεται. κομιζομένων γὰρ τοῖς βασιλεῦσι τῶν ἀρίστων ἁπανταχόθεν, ἐξ αὐτῶν πάλιν τούτων, τὸ
κάλλιστον αἱρήσεται. ἔγωγ᾽ οὖν τῶν οἴνων τῶν φαλερίνων ἑκάστου τὴν ἡλικίαν ἀναγινώσκων ἐπιγεγραμμέ-
10 νην τοῖς κεραμίοις, ἠρχόμην τῆς γεύσεως, ὅσοι πλειόνων ἐτῶν ἦσαν εἴκοσι, προερχόμενος ἀπ᾽ αὐτῶν ἄχρι
τῶν οὐδὲν ὑπόπικρον ἐχόντων. ὁ γὰρ παλαιότατος τῶν οὐδέπω πικρότητα προσειληφότων, ἄριστός ἐστιν ὡς ἐφ᾽
ἡλικίᾳ. τοῦ δ᾽ ὑμηττίου μέλιτος ἐν ταῖς αὐτοκρατορικαῖς ἀποθήκαις ὄντος πολλοῦ, τοῦ διετοῦς γενομένου, ἐκλέ-
γων ἐξ αὐτοῦ πάλιν τὸ γλυκύτατον, καὶ δριμύτατον. ἄμεινον γὰρ ἐστὶ τοῦ προσφάτου, καὶ παλαιοτέρου.
ἐπεὶ δ᾽ οὐ μόνοις τοῖς βασιλικὴν ἀφθονίαν ἔχουσι τῆς τοιαύτης παρασκευῆς, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν
ἰατροῖς ὠφέλιμον εἶναι χρὴ τὴν γραφὴν, ὁ λόγος μοι γίνεται μακρότερος. αὐτίκα γέ τοι πολλὰ τῶν ἀθή-
νησι πιπρασκομένων, ἔχει μόρια πολλὰ κατακεκρυμμένα μὲν ἐν τῷ βάθει, καὶ διαφανῶς βλεπόμενα, δρι-
μύτητα δὲ τῷ μέλιτι παρέχοντα. τῷ χρόνῳ δὲ ἤδη πολλῆς γίνεται τὰ θύμα, καθάπερ καὶ τἄλλα ὅσα τῶν
ἑτερογενῶν ἐμφέρεται τῷ μέλιτι, καὶ πολλὰ τῶν πιπρασκομένων ἐν ῥώμῃ τοιαῦτα φαίνεται, πλὴν
εἰ τρίβοντες ὄντες οἱ κομίζοντες αὐτὰ φθάσειαν ἀφελεῖν ὅσα τῶν θύμων ἐπεπόλασεν, ὡς τοὺς πολλοὺς ἐξα-
20 πατᾶσθαι γινομένους τοῦ μέλιτος, ἤδη κρατοῦσαν ἔχοντος τὴν τῶν θύμων ποιότητα. τοῦτο δ᾽ οὐ γίνεται κατὰ
τὸ μὴ δολωθέν. ἐὰν ποτ᾽ οὖν αἴσθῃ θύμου ὄζον τὸ μέλι, τὴν εἰρημένην ἄρτι πανουργίαν τεκμαίρου. τὸ γὰρ ἄ-
ριστον μέλι τὴν μὲν δριμύτητα τῶν θύμων ἐνδείκνυται, τὴν ὀσμὴν δ᾽ οὐκ ἐκμάττεται, καθάπερ οὐδὲ τὸ τῆς
γεύσεως σφοδρόν. περὶ μὲν οὖν τῆς τοῦ μέλιτος ἀρετῆς αὐτάρκως εἴρηται. μέχρι γὰρ πόσου χρὴ ἕψειν αὐτὰ, ἐν
τῷ τῆς σκευασίας εἰρήσεται λόγῳ. περὶ δὲ τῶν οἴνων λεκτέον ἐφεξῆς, ὅσα μικρῷ πρόσθεν ἀπελίπομεν.
ἐὰν γὰρ ἐν ἀσίᾳ σκευάζων, ἤ τινι τῶν ἐθνῶν τῶν ἄλλων δεηθῇς οἴνου χρησίμου τῷ φαρμάκῳ, τὴν μὲν χροιὰν
ζητεῖν τὸν κιῤῥόν, οὐδεὶς γὰρ οὔτε τῶν μελαίνων, οὔτε τῶν λευκῶν, ἀλλ᾽ οὐδὲ τῶν ἐρυθρῶν, ἐπιτήδειος εἰς τὰς
τοιαύτας ἀντιδότους ἐστὶ, τῇ συστάσει δὲ τὸν λεπτὸν, ὡς διαυγεῖσθαι. τῇ γεύσει δ᾽ ὡς ἤδη τοῦ φαλερίνου προείρη-
ται, τὸν μηδέπω μὲν πικρὸν, οὐ μὴν ἄπεπτον ἔτι διὰ τὴν νεότητα. γράψω δέ σοι καὶ παράδειγμα τῶν πιστῶν
των οἴνων ὀνομασὶ, τῶν γε κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀσίαν γενομένων, καὶ πρὶν αὐξηθῆναι τὴν ῥωμαίων δύνα-
30 μιν, ἔνδοξον γεγενῆσθαι τὸν φαλερῖνον. οἱ παλαιοὶ τῶν ἰατρῶν ἔγραψαν τὰς προσηγορίας. εἰσὶ δ᾽ οὗτοι τρεῖς
ἐν ἀσίᾳ. γίνεται δὲ ὁ μὲν ἐπωνυμασμένος ὑπ᾽ αὐτῶν ἀριούσιος ἐν χίῳ τὴν προσηγορίαν ἀπὸ τοῦ χωρίου κτησάμε-
νος ἐν ᾧ γίνεται. καθάπερ καὶ ὁ λέσβιος ἀπὸ τοῦ τῆς νήσου πάσης ὀνόματος. ὁ δὲ τμωλίτης ἀπὸ τοῦ λόφου
καθ᾽ ὃν γίνεται. τμῶλος γὰρ αὐτῷ τοὔνομα. δῆλον δ᾽ ὅτι τὸν ἄριστον αὐτῶν τούτων, ἐκλέγεσθαί σε χρὴ
κατὰ τὰ προειρημένα γνωρίσματα, καθάπερ ἤδη τοῦ μέλιτος εἶπον. ὄντος γὰρ ἅπαντος σχεδὸν τοῦ κατὰ
τὴν ἀττικὴν καλοῦ, τούτου πάλιν αὐτοῦ τὸ ὑμήττιόν ἐστι κάλλιστον, εἶτ᾽ ἐπ᾽ αὐτῷ τὸ θάσιον. οὕτως οὖν καὶ τῶν
οἴνων πολλῶν ὄντων τῶν ἐν λέσβῳ γινομένων ὁ κιῤῥὸς καὶ μὴ παχὺς. εὐώδης δὲ καὶ στύφων μὲν ἥκιστα, βρα-
χυτάτην δὲ γλυκύτητα ἔχων, οὐ μὴν ἀσαφὴς ἐστὶ, καλεῖται μὲν ἰδίως λέσβιος. ἄριστος δέ ἐστιν ἐν ἐρεσσῷ
γινόμενος τοιοῦτος. εἶτα δεύτερος ὁ ἐν μηθύμνῃ. καὶ τρίτος, ὁ ἐν μιτυλήνῃ. τὸν ἄριστον οὖν ἐν τούτοις ἐκ-
λέξῃ τοῖς εἰρημένοις γνωρίσμασι κρίνων. ὃς γὰρ ἂν ἐν τοῖς εὐωδεστέροις ἢ τοῦ παραλαμβανομένου καὶ γλυκύ-
40 τερος καὶ κατὰ τὴν σύστασιν λεπτότερος, οὗτος ἐστὶν ἄριστος. τοῦ μὲν οὖν λεσβίου τοιοῦτο τὸ εἶδός ἐστιν, ὥσπερ
γε καὶ τοῦ ἀριουσίου. βραχεῖαν διαφορὰν ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον ἐχόντων. οὐ μὴν ἐστί γε τμωλίτου, οὐ-
δὲ τοῦ φαλερίνου. δύο γὰρ αὐτῶν εἴδη, γλυκὺς μὲν ὁ ἕτερος, ὁ δὲ ἕτερος, ὥσπερ οὐ γλυκὺς, οὕτως οὐδ᾽ αὐ-
στηρὸς, ἀλλ᾽ ἐν τῷ μέσῳ κατά γε ταῦτα τῶν τε αὐστηρῶν καὶ τῶν γλυκέων οἴνων. ἐμβάλοις οὖν τῇ θηριακῇ τὸν
γλυκὺν, οὐχ ὡς εἰς τὴν ὅλην τοῦ φαρμάκου δύναμιν ὄντα βελτίονα προαιρούμενος, ἀλλ᾽ ἕνεκα τῆς ἐν τῷ γεύε-
σθαι χάριτος, ἧς χρὴ φροντίζειν ἐν τοῖς καταπινομένοις φαρμάκοις. ὅταν ἐν αὐτοῖς ἔχει πάμπολλα πικρὰ,
καθάπερ ἡ μιθριδάτειός τε καὶ ἡ θηριακή. καὶ τὰ ἄλλα δὲ πάντα φάρμακα διὰ πολλῆς πείρας κεκρι-
μένα, τοῖς ἰοβόλοις θηρίοις ἀντιτετάχθαι, πικρὰ ταῖς ποιότησιν ἐστὶν, ὡς κἂν τῷ περὶ αὐτῶν λόγῳ φα-
νεῖται. ὅμηρος δ᾽ ὡς ἔοικεν οἴεται καὶ τὰς ὀδύνας ἰώμενα, τοιαῦτ᾽ εἶναι πάντα. λέγει γοῦν οὕτως.
ἐπὶ δὲ ῥίζαν βάλε πικρὴν χερσὶ διατρίψας ὀδυνήφατον. ἥ οἱ ἁπάσας ἔσχ᾽ ὀδύνας. ἔμπειρον εἶναι συμ-
50 βουλεύω τὸν ἰατρὸν, εἰ οἷόν τε πάντων φυτῶν, εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τῶν πλείστων γε, καὶ ὧν ἡ χρεία πολλή. γένη
δ᾽ αὐτῶν, εἰ δὲ βούλει διαφορὰς ὀνομάζειν, αἵδε εἰσὶ, δένδρα καὶ θάμνοι, καὶ πόαι, καὶ ἄκανθαι, καὶ φρύγανα.
δυνάμενος γὰρ αὐτὰ γνωρίζειν ἀπ᾽ ἀρχῆς εἰς τέλος, ἐν πολλοῖς τῆς γῆς εὑρήσεις τόποις, ὥσπερ κἀγὼ κατὰ τὴν
ἰταλίαν εὗρον ἐν πολλοῖς χωρίοις, ὅσα μήτε φυόμενα, μήτε αὐξανόμενα γνωρίζουσιν, οἳ τὰ ξηρανθέντα μόνα
διαγινώσκουσιν. οὐδεὶς γοῦν ἐστὶ τῶν μυροπωλῶν, ὃς οὐκ οἶδεν τὰς ἐκ κρήτης κομιζομένας βοτάνας, ὥσ-
περ καὶ τοὺς καρποὺς αὐτῶν, ἀλλ᾽ ἐν τοῖς προαστείοις ῥώμης ἐξ αὐτῶν οὐκ ὀλίγας φυομένας, παντάπασιν ἀ-
γνοοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ τοὺς καρποὺς αὐτῶν ἐκφέρουσιν, οὐκ ἐπιτηροῦσιν. ἐγὼ δ᾽ εἶδον καὶ
χαμαίπιτυν, καὶ χαμαίδρυν καὶ θλάσπι, καὶ κενταύρειον ὑπερικόν τε καὶ πόλιον, ἄλλα τε τοιαῦτα κατὰ
τὸν καιρὸν ἐπιτηρῶν, ἀκμαῖα λαμβάνων, μηδ᾽ ὑπερξηρανθέντα κατὰ τὸν θερινὸν ἥλιον, ἀλλὰ μηδὲ θᾶττον ἢ

προσήκει ληφθέντα, τῶν καρπῶν ἀπέπτων ἔτι, καὶ ἁπλῶν ὑπαρχόντων. ἡ γάρ τοι τῶν συνθέτων φαρμάκων ἀρετὴ, ταῖς τῶν ἁπλῶν ἀρεταῖς ἕπεται, βραχείας τινὸς τῆς ἐν αὐτῇ τῇ σκευασίᾳ γιγνομένης διαφορᾶς, ἐφ' ἣν ἤδη μεταβήσομαι προσγράψας τὴν συμμετρίαν τῶν μιγνυμένων ἀλλήλοις ἁπλῶν φαρμάκων, ἐπεὶ δ' ἔνιαι κακῶς εἰσὶ γεγραμμέναι, τινῶν μὲν, ἐν τῷ τοῖς αἰτήσασι διδόναι τὰς γραφὰς ἑκόντι ψευδομένων, ἐνίων δὲ καὶ διαστρεφόντων ἃ παρά τινων ἔλαβον ἀντίγραφα. τὰ δὲ δὴ βιβλία τὰ κατὰ τὰς βιβλιοθήκας ἀποκείμενα, τὰ τῶν ἀριθμῶν ἔχοντα σημεῖα, ῥᾳδίως διαστρέφεται, τὰ μὲν πέντε ποιούντων ἐννέα, καθάπερ καὶ τὸ. δ. τὸ δὲ, ιγ, προσθέσει μιᾶς γραμμῆς, ὥσπερ γε καὶ ἀφαιρέσει μιᾶς ἑτέρας, διὰ τοῦτο ἐγὼ καθάπερ ὁ Μενεκράτης ἔγραψε βιβλίον ἐπιγράψας ὁλογράμματα αὐτοκράτορος, καθότι τὰ μὲν. ζ', διὰ δυοῖν γέγραπται συλλαβῶν, οὐ διὰ τοῦ. ζ'. μόνου, τὰ δὲ. κ'. διὰ τριῶν, οὐ διὰ τοῦ. κ'. μόνου, τὰ δὲ τριά-

10 κοντα, διὰ τεττάρων, οὐ διὰ τοῦ. λ'. μόνου. καὶ τἄλλα ὁμοίως, οὕτω ποιήσω καὶ αὐτός. ἐπαινῶ δὲ καὶ τὸν Ἀνδρόμαχον, ἐμμέτρως γράψαντα τὴν θηριακὴν αὐτὴν, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινες. ὁ δὲ Δαμοκράτης καὶ τἄλλα πάντα διὰ μέτρων ἔγραψεν ὀρθῶς ποιήσας. ἥκιστα γὰρ οἱ πανοῦργοι δύνανται διαστρέφειν αὐτά. καὶ πρῶτόν γέ σοι τὴν ἐκείνου γραφὴν ἔμμετρον ἐνταῦθα παραθησόμεθα.

Ἀνδρομάχου πρεσβυτέρου θηριακὴ δι' ἐχιδνῶν ἡ καλουμένη Γαλήνη.

Κλῦθι πολυθρονίου βριαρὸν σθένος αὐτοδότειρα
Καῖσαρ ἀδειμάντου δῶτορ ἐλευθερίης
Κλῦθι Νέρων. ἱλαρὴν μὲν ἐπαλέξουσι γαλήνην
Εὔδιον ἢ κυανέων οὐκ ὄθεται λιμένων.
20 Οὐδ' εἴ τις μήκωνος ἀπεχθέα δράγματα θλίψας,
Χανὼν ὑπὲρ στυγνῆς χεῖλος ἔχει κύλικος.
Οὐδ' εἰ κωνείου πλήσει γένυν, οὐκ ἀκονίτου
Μέμψετο δ' οὐ ψυχροῦ χυλὸν ὑοσκυάμου
Οὐ θερμὴν θάψοντε καὶ ὠκύμορον πόμα μείδης
Οὐ δ' ἔμμεν αἱμηρῶν ἕλκεα κανθαρίδων
Οὐ ζοφερῆς ἔχιός τε καὶ ἀλγεινοῖο κεράστου,
Τύμματα. καὶ ξηρῆς διψάδος οὐκ ἀλέγοι
Σκορπίος οὐκ ἐπὶ τὴν δὲ κορύσσεται, οὐδέ μὲν αὐτὴ
Ἀσπὶς ἀδηρίτων ἰὸν ἔχουσα γένων.
30 Οὐ μὴν ἀπεχθόμενος καὶ δρύας ἀντιάσειε
Καὶ κατὰ φωλιὸν θερμὸς ἐνερθε μένοι
Οὐκ ἀλέγοι σκύνια, αἱμάκτων δ' ἔχει ἰὸν
Αἱ μόρρους, τοιῷ δ' ἀμυναμένῃ πόματι
Οὐ μὴν ἀπεχθέντα φαλάγγια σίνεται οὕτως
Ἀνέρα. φρικαλέον δ' ἄχθος ἔθηκε πόνων
Οὐκ ὕδρος. οὐκ ἐπὶ χέρσον. ὅθ' ὕδατα καρκίνος αἴθει
Βοσκόμενος θερμῆς ἤρξατο πρῶτον ἅλης,
Χέρσυδρος. θανάτῳ πεπαλαγμένα χείλεα σύρων
Ἀντόμενος γλυκεροῦ τέρμα φέροι βιότου.
40 Τῇ πίσυνος, λειμῶσι θέρους ἐπιτέρπεο Καῖσαρ.
Καὶ λιβυκὴν στείχων οὐκ ἀλέγοις ψάμαθον
Οὐδὲ μὲν ἀμφίσβαινα φέρει μόρον, οὐδέ τις ἤδη
Φρῦνος ἐνὶ ξηροῖς βοσκόμενος πεδίοις.
Ῥεῖα δὲ καὶ στομάχοιο φέροις ἄκος οἰδήναντος
Καὶ θοὸν ἴκοσαις ἆσθμα κυλινδόμενον
Ἢ ὁπόταν περὶ γαστρὶ κυκώμενον ἔνδοθι πνεῦμα
Κυμαίνῃ, κωφὸν κῦμα βιαζόμενον.
Ἢ ὅτε ἐνὶ στροφάλιγγι ἀπηνεῖ κυμήνειεν
Ἔντερον, ἢ τανaοῦ σφυγμὸν ἔχωσι κώλου
50 Ἢ ὁπόταν χολόεντες ὅλον δέμας. ἔξοχα δ' ὅσσε,
Καὶ μερόπων χροιὴν πάμπαν ἀμειβόμενοι,
Ἴκτερον ἱλάσκονται ἀπηνέα, μηδ' ἐπὶ θοίνα
Εἰ καί σφιν μακρὸν ζωῆς πετάσειε πέρας
Νούσοις, μοῦνον δὲ κατηφέα θυμὸν ἔχοντες,
Φθίνωσι σφετέρων ἤθεα κηδομένων
Εἰ δέ που ἢ κακόεργον ἴδοις ἐπὶ σώμασιν ὦχρον
Γύσαις ὑδρηλὴν νοῦσον ἐπειγομένην
Καὶ φαέων ἀμβλεῖαν ἄφαρ λάμψειεν ὀπωπὴν

Τῷ, καὶ ἀρχομένης οὐκ ἀλέγοις φθίσιος.
Οἴη καὶ τετάνοιο, καὶ ἀρχομένοιο τενόντων
Σπάσματος, ἠὲ βυθοῦ ἄχθος ὀπισθοτόνου.
Ἤτ' ἀρχὴ καὶ θώρακος, ὅσην ὠρύνατο χώρην
Λοξὸς ἀναθλίβων πυθμένα κοῦφον ὤμων.
Ἢ ὅτε φρενικαλέην τις ἔχοι περὶ κύστιν ἀνίην
Ἕλκεος, ἢ καί που δαμναμένοιο πόρου
Οὔρων ἀντιφράσσοιτο, ὅτ' ἔσχετο πολλάκι καυλός.
Ὁρμὴν δ' ἢ κενεὴν σεύμενος ἐς κυθέρην
10 Νεφρῶν δ' ὠδίνας φῶτα κατ' ἰξύος ἄλγος ἐπείγοι
Θαρρῶν τοιαύτην ἐξελάσεις ὀδύνην.
Καὶ μογερῶν στέρνων ἀπολύσεται ἔμπυον ἴλυν
Γινομένην πολλοὺς μέχρις ἐφ' ἠελίους
Ἀλθαίνει καὶ λοιμὸν ἀηθέα, πᾶσαν ἐπ' ἠῶ,
Δύσπνοον. ἐκ ταίης παρθέμενος πόσιος
Καὶ κυνὸς ὑδροφόβην γενύων λυσσῶσαν ὀρινώ
Φεύξεται ἀσθμαίνων ταῦρος ἐπ' αὐτοδότω
Τῆς δή τοι κυάμοιο, τὸν ἔθρεφεν εὔσκιον ὕδωρ,
Τέλμασι καὶ πολλοῖς κρυπτόμενον πετάλοις
20 Νειλώου κυάμοιο. δὶς βάρος ἄμμιγα χεύας
Θερμὸν ὕδωρ τετρασσῶν κιρνάμενος κυάθων
Γίνοιτ' ἂν δ' ὅτε κοῖτον ἄγοι κνέφας ἄλλοτε δ' ἠοῦς
Ἄλλοτε καὶ διπλῶν ἐς πόσιν ὀρνύμενοι
Ἠοῦς μὲν κερχάσμοιο παρηγορέων κακοῦ ὁρμήν,
Ὅσσοις ἀλγεινὸς λάμπεται ἠέλιος
Νυκτὶ δ' ὁμῶς ὅσσοις περ ἐπώδυνος ἔσσεται ὄρφνη,
Εὐνάστειραν ἔχοις τειρομένων πρόποσιν
Ἰοβόλων δ' εἰ καί τις ἀπὸ γναπτῆρι δαμείη,
Ἢ μογερὸν κυανοῦ πόμα λάβοι θανάτου,
30 Ἴσην δ' ἐντείνειο κατ' ὀρφναίην τε καὶ ἠῶ
Δαμναμένοις ἱλαρὴν παρθέμενος κύλικα.
Καί κεν ἀεὶ πνείοντας ἄγοις ἀνὰ κοῖτον ἑτοίμως
Γηθαλέους ταύτῃ Καῖσαρ ἀνωδυνίῃ
Πρῶτα μὲν ἀγρεύσαιτο κακηθέας ἐμπέραμος φώς.
Τολμηρῇ μάρπτων χειρὶ θοοὺς ὄφιας
Τοὺς ἤδη κρυεροῦ ἀπὸ χείματος, οὐκέτι γαίης
Κρύπτουσι στεινοὶ πάμπαν ἔνερθε μυχοί.
Εἰαρινὴν ἐφ' ἅλωα, χυτὸν βόσκονται ἀν' ἄλσος
Διζόμενοι χλωροῦ σπέρμα λαβεῖν μαράθρου
40 Ὀξυτέρην τὸ, τίθησιν ἐφ' ὀρπιστῆρσιν ὀπωπὴν
Πιαίνον δειλοῖς ἄλγεα βουπλάταις
Τῶν δ' αὐτῆς οὐράς τε καὶ ἰοβόλους ἀπὸ κόρσας
Τάμνοις, καὶ κενεὰς γαστέρας ἐξερύοις
Οὖλα γὰρ ἀμφοτέρῳ φορέει ἀνὰ τύμμασιν ἄχθει
Λυγρὸν ὑπ' οὐραίην ἰὸν ἔχων φολίδα
Τοὔνεκα οἱ τμήξαιο κατ' αὐχένα ἠδὲ κατ' ἄκρα
Ὅσσον πυγμαίης χειρὸς ἔνερθε βάθος
Λοίγια δὲ σταλάουσι ζωὴν αἵματι. τὴν ἀπὸ πέζαν
Ἐκτὸς ἔχων, ἱλαρὴν δέξεται αὐτολίην
50 Ὁππότε δὴ τὰ γένοιτο, τότε ἐν κεραμηΐδι χύτρῃ
Κατθέμενος πύρσου σάρκας ἀναφλεγέτω
Ὕδατι ἐγχεύσας ὅσσον ἄρκιον καὶ ἀνήθου
Κλῶνας, ἐχιδναίῃ σαρκὶ συνεψομένας
Ἡνίκα δὲ σκολιαὶ ἀπορρέωσιν ἄκανθαι
Καὶ κακὸν οἰδώνη νῶτον ὕπερθεν ἔχις
Ἐκτὸς ἔλοι, ζείοντα κατὰ ψύχων κυκεῶνα
Ὄφρ' ἐκεῖς ἐντείναιο σάρκας ἀπεχθομένας
Ἑρπυστῶν τ' ἰόεντας ἀπορρίψειεν ἀκάνθας.

Γάμψαι ὑπ' εὐδίφρου χειρὸς ἐλεγχομένας
Αὐαλέου δ' αὖθι τοῖσι βάλοις εὐεργέος ἄρτου
Οσσον τερσῶσαι σάρκα, δυώ αὖ τε τροχοὺς
Γλάσσεσθαι, δ' ὅτε μίγδα κύτει περιαγέος ὅλμου
Θλασθείη σκιεροῦ κάτθες ὑπὲρ δαπέδου
Αυτίκα δὲ σκίλλην τειχώδεσιν ἄμμιγα φλοιοῖς
Στέατι περιπλάσσας, θάλπε κατὰ φλογιῆς
Οφρα κεν ὀπταλέην τε, καὶ οὐ σκληρὴν περὶ κόρσην
Εντείναιο σποδιῆς ἠρέμα δαιομένης
10 Καὶ ῥ' ὅτε θαλπομένη ῥῆξαι σέλας ἔκτοθι πυρσοῦ
Κάτθεο, καὶ τείσσην σαρκὸς ἔχεις μερίδα
Ολμοις καὶ στρυφνοῖο βάλοις δυοῖν ὀρόβοιο
Εὐ δ' ὑπέρω μίξαο σπουδονέων μυχόθεν
Αἴνυσο, καὶ δινήεντας ἀνάπλασσε τροχίσκους
Τοὺς δ' ἑκὰς ἠελίου ψύχεο τερσομένους
Τῶν δ' ἤτοι. δραχμὰς μὲν ὑπὸ πλάστιγγος ἀφέλκοις
Δοιὰς, τὴν πέμπτην παρθέμενος δεκάδα
Ημισυ θηείοιο βαλὼν τροχοειδέος ἄρτου
Καὶ δολιχὸν σταθμῷ τόσσον ἔχοι πέπερι
20 Ισα δ' ὅπου μήκωνος ἔχοι καὶ μάγματος αὔτως
Μάγματος ἡδυχρόου τόσσον ἐφελκομένου
Δώδεκα δὲ ξηροῖο ῥόδου δραχμαῖσιν ἰσάζοις
Φύλλα καὶ ἰλλυρίην ἴριδα κατθέμενος
Κυανέης μίξαιο μελιπτόρθου γλυκυρίζης
Ισσὸν καὶ γλυκερῆς σπέρματος βουνιάδος
Σκόρδιον καὶ κεῖνον ὀπὸν μίσγοιο θυώδη
Βαλσάμου ἀσυείης ἔνδοθεν αἰνύμενος
Τοῖς δ' αὖθι κινάμωμον ἰσάζεο. μηδέ σε λήθη
Αγαρικὸν τούτοις ἰσοβαρὲς θέμεναι
30 Η ἔτι καὶ σμύρνης καὶ εὐόδμου κόστοιο.
Καὶ κρόκου, ὃν ἄντρον θρέψατο κωρύκιον
Καὶ κασίην, ἰνδήν τε βάλοις εὐώδεα νάρδον
Καὶ σχοῖνον νομάδων θῦμα φέροις ἀρράβων
Καὶ λίβανον μίσγοιο, καὶ ἀγλαὴν στήσαιο
Αμμιγα κυανέῳ κατθέμενος πεπέρει
Δικτάμνου τε χλόην ἰδὲ χλοεροῦ πρασίοιο
Καὶ ῥῆον. στοιχὰς δ' οὐκ ἀπάνευθε μένοι
Οὐδὲ μὴν πετροσέλινον. ἠδ' εὐώδης καλαμίνθη
Δριμύ τε τερμίνθου δάκρυ λιβυστιάδος
40 Ζιγγίβερι θερμὸν, καὶ ἐκ κλώνων πενταπέτηλον
Τὰς, δοιὰς δραχμῶν πάντα φέροις τετράδας
Αὐτίκα καὶ πολίου πίσυρας βαρυέσσας ὁλκὰς
Η δὲ χαμαιζήλου πτόρθοιο ἄγοι πίτυος
Καὶ στύρακος. μήου τε καὶ βοτρυόεντος ἀμώμου
Καὶ νάρδου γαλάτης ἣν ἐκόμισεν ἀνὴρ
Λημνιάδος μίλτοιο, καὶ ἐκ πόντοιο βάλοιο,
Φοῦ. καὶ κρηταίης σπέρμα χαμαιδρυάδος
Μαλαβάθρου καλὰ φύλλα, καὶ ὀπταλέην χαλκίτιν.
Μίσγεσθαι ῥίζης οὐ δίχα γεντιάδος
50 ἄνισον, χυλόν θ' ὑποκιστίδος, ἠδέ νυ καρπὸν
Βαλσάμου, λιπαρὸν κόμμι δινωσάμενος
Καὶ μαράθρου σπέρμα καὶ ἰδαίαν καρδάμωμον
Καὶ ψαφαρὸν στήσεις παρθέμενος σέσελι
Δάκρυον αὖ μίσγοιο βαλὼν κυανωπὸν ἀκάνθης,
Θλάσπι σὺν τούτοις ἰσοβαρὲς τελέθοι
Τόσσον δ' ὑπερικοῦ. τόσσον δ' αὖθι μίσγεται ἄμμι
Καὶ σαγαπηνὸν ἄγοις τετράδα τοσσατίην
Δοιὰς δ' εἰσάξεις, τά περ ἴστριος ἔκβαλε κάστωρ

Μήδειαι καὶ λεπτὴν ῥίζαν ἀριστολόχου
Δαύκου τε σπέρμα, καὶ αὐαλέην ἄσφαλτον
Ἰοβόλων κοίταις αὐτίκα δαιομένην
Ἶσα δ' ὀποῦ πάνακος συμμίσγεο κενταυρείῳ
χαλβανίδος λιπαρῆς ἰσόμοιρον θέμενος
Καὶ τὰ μὲν ἐν θυίῃ πολλῷ μαλθάξαιο οἴνῳ
Ὅσα περ ὑγροτέροις δάκρυσιν ἐμφορέεται.
Κόψαι δ' εὖ λεπτῶς, τὰ, κεν ξυλοειδέα πάντα
Ἀκταίῳ μίσγοις συγκεράσας μέλιτι
10 Ἰλήκοις ὅσον τήν δε μάκαρ τεκτήνατο Παιών,
Εἴτε Τρικκαῖοι δαίμον' ἔχουσι λόφοι
Ἢ Ῥόδος ἢ Βουρίνα καὶ ἀγχιάλη Ἐπίδαυρος
Ἰλήκοις ἱλαρὴν δ' αἰὲν ἄνακτι δίδου
παῖδα τὴν Πανάκειαν. ὁ δ' εὐαγέεσι θυηλαῖς
Ἱλάσεται τὴν σὴν αἰὲν ἀνωδυνίην.

Ἀνδρομάχου νέου, θηριακὴ δι' ἐχιδνῶν ἡ καλουμένη Γαλήνη.

Ταῦτα μὲν ὁ πρεσβύτερος Ἀνδρόμαχος ἔγραψεν. ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ κατὰ τὴν φαρμακῖτιν βίβλον, ἣν τῶν ἐκτὸς ἐπιγράφει, ταύτην ἐποιήσατο τὴν γραφὴν, λέξει πεζῇ χρησάμενος. ἀντίδοτος ἡ καλουμένη Γαλήνη, πρὸς πᾶν πάθος ἐντοθίδιον, μάλιστα πρὸς τὰ τοῦ στομάχου πάθη, καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα καὶ περιόδους. Ἀρτίσκων σκιλλητικῶν, δραχμαὶ μη'. ἀρτίσκων θηριακῶν, δραχμαὶ κδ'. μάγματος ἡδυχρόου πεπέρεως μέλανος, ἀνὰ δραχμὰς κδ'. ὀπίου δραχμαὶ κδ'. ῥόδων ξηρῶν, σκορδίου κρητικοῦ, βουνιάδος σπέρματος, ἴρεως ἰλλυρικῆς, ἀγαρικοῦ ποντικοῦ, κινναμώμου, γλυκυῤῥίζης χυλοῦ ὀποβαλσάμου ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. σμύρνης. κρόκου. ζιγγιβέρεως. ῥήου ποντικοῦ, πενταφύλλου ῥίζης, νεπίτου οὕτως οἱ ῥωμαῖοι τὴν καλαμίνθην ὀνομάζουσι, πρασίου, πετροσελίνου, στοιχάδος, κόστου, πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ, δικτάμνου κρητικοῦ, σχοίνου ἄνθους, λιβάνου, τερμινθίνης, κασσίας σύριγγος, νάρδου ἰνδικῆς, ἀνὰ δραχμὰς ς'. πολίου κρητικοῦ, σεσέλεως, στύρακος, θλάσπεως, ἄμεως, χαμαιδρύος, χαμαιπίτυος, ὑποκιστίδος χυλοῦ μαλαβάθρου, νάρδου κελτικῆς, γεντιανῆς ῥίζης, ἀνίσου, μήου ἀθαμαντικοῦ. μαράθρου σπέρματος, λημνίας μίλτου, χαλκίτεως ὀπτῆς, ἀμώμου, ἀκόρου, φοῦ ποντικοῦ, βαλσάμου καρποῦ, ὑπερικοῦ, ἀκακίας. κόμεως, καρδαμώμου, ἑκάστου δραχμαὶ δ'. δαύκου σπέρματος, χαλβάνης, σαγαπηνοῦ, ὀποπάνακος, ἀσφάλτου, καστορίου, κενταυρίου λεπτοῦ, ἀριστολοχίας λεπτῆς, ἑκάστου, δραχμαὶ β'. μέλιτος ἀττικοῦ δραχμὰς ρν'. τοῦ δὲ ὀρόβου, δραχμὰς π'. ταῦτα γράψαντος Ἀνδρομάχου τοῦ νεωτέρου πεζῇ, πάρεστι τῷ μὴ νοοῦντι τῶν εἰρημένων ὁτιοῦν ἐν τοῖς ἐλεγείοις τοῦ πρεσβυτέρου τὴν εὕρεσιν ἐντεῦθεν ποιεῖσθαι. διὸ κἀγὼ τῶν δοκούντων ἀσαφέστερον ἐν αὐτῷ λελέχθαι τὴν ἐξήγησιν οὐ προσέθηκα τὸ μῆκος τῆς γραφῆς εὐλαβούμενος. ἐθαύμασα δὲ ἓν μόνον τοῦ νεωτέρου Ἀνδρομάχου, γράψαντος ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, ἐξ ὧν συντίθησι τὴν ἀντίδοτον ἀντὶ καλαμίνθης τὸν νέπετον. ῥωμαῖοι γὰρ οὕτως ὀνομάζουσι τὴν καλαμίνθην. οὐκ ἐχρῆν δ' αὐτὸν ἑλληνιστὶ πάντα γράψαντα, τοῦτο μόνον ἐνθεῖναι ῥωμαϊκὸν ὄνομα τοῖς ἑλληνικοῖς. ἐν ἑνὶ μέντοι διαφωνεῖ πρὸς τὴν ἔμμετρον γραφὴν τῷ τὴν ἔμμετρον. κδ'. δραχμὰς ἔχειν τοῦ μακροῦ πεπέρεως. τὴν δὲ πεζῇ γεγραμμένην. ς'. ἐπεὶ δὲ ὡς ἔφην πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἡμαρτημένας ἔχει τὰς ποσότητας τῶν φαρμάκων, διὰ τοῦτο. α'. μὲν ὁλογραμμάτως αὐτὰς ἔγραψα, μιμησάμενος τὸν Μενεκράτην. δεύτερον δὲ ἤδη τῷδε καὶ διὰ τῶν ἐμμέτρως γεγραμμένων. ἀσαφεστέρων δὲ συγκειμένων τῶν τοῦ Ἀνδρομάχου ἐλεγείων, ἄμεινον ἔδοξέ μοι τὰ Δαμοκράτους προθεῖναι πάνυ σαφῶς ἡρμηνευμένα. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὀλίγον ὕστερον ἔσται. νυνὶ δὲ ἐπειδὴ τῶν ἐμβαλλομένων εἰς τὴν ἀντίδοτον φαρμάκων ἁπλῶν εἴρηταί μοι πολλὰ προθεῖναι βέλτιον αὐτοῖς τὰ λείποντα.

Ἀρτίσκων θηριακῶν σκευασία.

Τὰς ἐχίδνας, οὐχ ὡς περ ἔνιοι, μέσου θέρους, οὐ μὴν οὐδ' ἄρτι τῆς φωλεᾶς παυσαμένας θηρεύειν προσήκεν. ἐν μὲν γὰρ τῷ θέρει διψώδης ἡ σὰρξ αὐτῶν ἐστιν, ἤδη δὲ τῇ φωλεᾷ, ξηρὰ καὶ ψυχρὰ καὶ ἄτροφος. κάλλιστος οὖν ἐστι καιρὸς, ὁ μεταξὺ τούτων, ὃν καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνδρόμαχος ἐδήλωσεν, ἡνίκα καὶ οἱ τῷ Διονύσῳ βακχεύοντες, εἰώθασι διασπᾶν τὰς ἐχίδνας, παυομένου μὲν τοῦ ἦρος, οὔπω δ' ἠργμένου θέρους. ἢ εἰ χειμέριον ἤδη πολὺ τὸ ἔαρ γίγνοιτο, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ θέρους, οὐ κατὰ πολὺ τῆς τῶν πλειάδων ἐπιτολῆς. ὅσαι δὲ ἐγκύμονες εἰσὶ τῶν ἐχιδνῶν, παραιτεῖσθαι ταύτας. ἀποτέμνειν δὲ τὰς κεφαλὰς, καὶ τὰς οὐρὰς αὐτῶν. πρὸς γὰρ τῷ δοκεῖν ἰωδέστερα ταῦτ' εἶναι τὰ μόρια, καὶ τὸ σκληροῖς καὶ ὀλιγοσάρκοις ὑπάρχειν αὐτοῖς πρόσεστιν. αὐτάρκες δ' ἐστὶ τῶν μεγάλων ἐχιδνῶν τὸ ἀφαιρεθησόμενον ἑκατέρωθεν, εἶναι δακτύλων. δ'. ὅλον δὲ τὸ λοιπὸν σῶμα, τῶν μὲν ἐντέρων ἐξαιρεθέντων, ἀποδαρέντος δὲ τοῦ δέρματος ὕδατι περιπλύναντα, ἐμβάλλειν κακκάβῃ. προσήκει καθαρὸν ὕδωρ, καὶ ἄνηθον χλωρὸν, ἀκμάζει γὰρ τηνικαῦτα, καὶ ἕψειν ἐπ' ἀνθράκων διακεκαυμένων, ἢ ξύλων ξηρῶν, ἃ καλοῦσιν ἄκαπνα. βέλτιον δ' αὐτὰ τὰ τῶν ἀμπέλων εἶναι κλήματα. προσεμβάλλειν δ' ἁλῶν, ἐὰν μὲν ἐν τῷ προσήκοντι καιρῷ λάβῃς τὰς ἐχίδνας, ἐλάχιστον. ἐὰν δὲ θέρους, μηδέν. φυλάττεσθαι δὲ τὰς ἐκ παραθαλαττίων χωρίων λαμβάνειν, ἢ τινὸς ἁλμυρᾶς ὑδάτων συστάσεως. διψώδης γὰρ ἡ ἀντίδοτος ἡ ἐκ τῶν τοιού-

των ἐχιδνῶν γίνεται. καλῶς δὲ ἑψηθεισῶν αὐτῶν, ὥσπερ εἰ καί τις ἐσθίειν ἔμελλεν, ἐξαίρειν μὲν χρὴ τοῦ ὕδατος, ἀφαιρεῖν δὲ τὰς σάρκας, ἄνευ τοῦ συναφαιρεῖν τι τῶν ἀκανθῶν, καὶ ταύτας ἀκριβῶς λεάναντα, μιγνύειν ἄρτου καθαρωτάτου, καλῶς ἐξηρασμένου βραχύ τι. πρὸ πάντων δ' εὔζυμός τε, καὶ καλῶς ὠπτημένος ὁ ἄρτος ἔστω, κλιβανίτης, οὐκ ἰπνίτης. ἔνιοι μὲν οὖν ἥμισυ μέρος σταθμοῦ βάλλουσι τοῦ ἄρτου. τινὲς δὲ τὸ τρίτον μόριον. ἐγὼ δὲ καὶ τὸ τέταρτον, καὶ πέμπτον ἐνίοτε ἔβαλλον. εἰ μὴ δὲ καλῶς ὠπτημένος εἴη, κίνδυνος ὀξύτητός τι προστρίψασθαι τῷ φαρμάκῳ. κάλλιον δὲ καὶ προεξηραίνεσθαι τισὶν ἡμέραις ἐν οἴκῳ ξηρῷ τὸν οὕτως ὠπτημένον. μιχθέντων δὲ αὐτῶν καὶ λειωθέντων ἀκριβῶς, ὡς μηδεμίαν τῆς σαρκὸς τῶν ἐχιδνῶν ἀλείωτον ὑπολείπεσθαι, κυκλίσκους ἀναπλάττειν λεπτούς. οἱ γὰρ παχεῖς δυσξήραντοι γινόμενοι, τὰς μὲν τῆς ἐχίδνης σάρκας σήπεσθαι συγχωροῦσι, τὸν δ' ἄρτον ὀξύνεσθαι. διὸ καὶ ξηρὸν λειοῦν τὸν ἄρτον ἄμεινόν ἐστιν, οὐχ ὡς οἱ πρὸ ἐμοῦ σκευάζοντες τῷ καίσαρι συνετίθεσαν, ἐμβρέχοντες αὐτὸν τῷ τῶν ἐχιδνῶν ἀφεψήματι. κἀγὼ μέχρι πολλοῦ τοῦτ' ἐποίουν. ἀλλ' ὕστερον μοι βέλτιον ἔδοξεν εἶναι λειώσαντι τὸν ἄρτον, οὕτως ἀναμιγνύναι τῇ σαρκὶ τῶν ἐχιδνῶν ἀκριβῶς προλελειωμένῃ. θᾶττον γὰρ οὕτως οἱ κυκλίσκοι ξηραίνονται, τὸν ξηρὸν ἄρτον, οὐ τὸν ὑγρὸν ἀναμιξάντων ἡμῶν. ἔστω δὲ καὶ ὁ οἶκος ἐν ᾧ ξηραίνεσθαι μέλλουσι πάντως μὲν ὑψηλὸς, ἐστραμμένος δὲ πρὸς μεσημβρίαν, ἢ πάντως γε μὴ πρὸς ἄρκτον, ὅπως δέχηται τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἐν πολλῷ χρόνῳ τῆς ἡμέρας. ἐν τοιούτῳ γὰρ ἀλύπως ξηρανθήσονται, μετὰ τὴν ἀνάπλασιν εὐθέως, ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει τιθέντες, ἔνθα μὴ προσβάλλουσιν αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου. στρέφεσθαι δὲ αὐτοὺς χρὴ συνεχῶς, ὅπως ὁμαλῶς ξηραίνωνται καθ' ἑκάτερον μέρος. εἰ μὴ γὰρ τοῦτο πράττοι τις, τὸ μὲν ἕτερον μέρος ὑπερξηρανθήσεται, τὸ δὲ ἕτερον, ὑγρὸν ἕως πολλοῦ διαμένον, σηπεδόνι περιπεσεῖν κινδυνεύσει. καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι δὲ κείσθωσαν ἄλλαις ἡμέραις πλείοσι κατὰ τὸν αὐτὸν οἶκον ἔξω τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων στρεφόμενοι συνεχῶς. ἀρκεῖ δ' ὁ χρόνος οὗτος ὁ πλεῖστος ἡμερῶν. ιε΄. μεθ' ἃς ἀποτίθεσθαί σοι καιρός ἐστιν, ἕως ἂν μέλλοις σκευάζειν τὸ φάρμακον. ἡ δ' ἀπόθεσις ἐν ἀγγείῳ καττιτερίνῳ, ἢ ὑαλίνῳ, ἢ χρυσῷ γινέσθω. τὸ μὲν οὖν ὑάλινον καὶ τὸ χρυσοῦν, οὐδεμίαν ἔχει τὴν δόλωσιν. ὁ δὲ καττίτερος μίξει μολύβδου δολοῦται. τὸν τοιοῦτον οὖν φεύγειν προσήκει, οὐ μόνον ἐπὶ ταύτης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἀντιδότων ἁπασῶν, ὥσπερ γε καὶ τὸν ἐξ ἀργύρου μὴ κεκαθαρμένου. τάχιστα γὰρ καὶ οὗτος ἰὸν ἐπιτρεφόμενον ἔχει. καλοῦσι δ' οἱ ῥωμαῖοι τὸν κεκαθαρμένον ἄργυρον κάνδιδον. ἄμεινον δὲ μὴ μετὰ πολὺν χρόνον χρῆσθαι τοῖς ἀρτίσκοις. οὐ μὴν πολύ γέ τοι βλάπτονται, κἂν μετ' ἐνιαυτὸν ἐμβληθῶσι, κἂν μετὰ πλείονα χρόνον ἔτι τοῦδε. καλῶς δὲ ξηρανθέντες ἐν ἀρχῇ, καὶ τριῶν ἐτῶν καὶ τεττάρων ἀκμαῖοι παραμένουσιν, ἐάν γε καλῶς ὦσιν ἀποκείμενοι, καὶ καθαροῖς ὀθονίοις δι' ἡμερῶν τινῶν ἀπομάττοιτο τὸ ἐπιτρεφόμενον αὐτοῖς κονιορτῶδες. ἐὰν δὲ προσμένῃ τῷ χρόνῳ πλέονι, διατίθησιν αὐτούς. εὔδηλον δ' ὅτι τοῦτο παθόντες, ἄχρηστοι γίνονται, ὡς πρίν γε τοῦτο παθεῖν αὐτούς, κἂν χρονίσωσιν ἱκανῶς διαμένουσι χρήσιμοι.

Ἀρτίσκων σκιλλητικῶν σκευασία.

Εἴτε σκιλλητικοὺς, εἴτε σκιλλίνους ἐθέλοι τις ὀνομάζειν τοὺς διὰ σκίλλης σκευαζομένους ἀρτίσκους, ἢ κυκλίσκους, ἢ τροχίσκους, οὐδὲν γὰρ βλάψεις τὸ φάρμακον, ὅπως ἂν ὀνομάζῃς, ἐάν γε ἐν τῇ συνθέσει μηδὲν ἁμαρτῇς. ἐγὼ δέ σοι φράσω καὶ ταύτην σαφῶς. σκίλλαν εὔτροφον ἀναιρήσῃ μὲν ἐκ τῆς γῆς, ὁπόταν ἀκριβῶς αὐτῆς ξηρανθῇ τά τε φύλλα, καὶ ὁ καυλός. περιελὼν δὲ τὸ φλοιῶδες, εἶτα περιπλάσας τι πυρῶν νέων καλλίστων ὡς ὅτι μάλιστα, μετὰ ταῦτα ὄπτησον ἐν θερμῇ τέφρᾳ πολλῇ, μέχρις ἂν ἀκριβῶς ὀστρακωθῇ τὸ περιπλασθὲν σταῖς. εἰ δὲ καὶ κατὰ τὸ χωρίον ἐν ᾧ σκευάζοις, ἰπνός εἴη τις, ἐν ἐκείνῳ καταθέμενος ἅμα τοῖς ἄρτοις, ὅταν ξηρανθῇ τὸ σταῖς, ἀφελὼν αὐτὸ, λείωσον τὴν σκίλλαν. αὐτάρκως δ' ὠπτῆσθαι γνώσῃ καὶ διὰ καταθέσεως κάρφους. ἑτοίμως γὰρ αὐτὸ καταδέχεται τὸ σῶμα τῆς σκίλλης, ἐπειδὰν καλῶς ὀπτηθῇ. λειωθείσης δὲ ἀκριβῶς αὐτῆς μίγνυε τὸ τῶν λευκῶν ὀρόβων ἄλευρον. ἰσχυρῶς γάρ ἐστι τὸ τῶν μὴ λευκῶν, πικρόν. εὔδηλον δ' ὅτι σεσῆσθαι τοῦτο χρὴ λεπτῷ κοσκίνῳ, καὶ μετὰ ταῦτα, ἀκριβῶς λελειῶσθαι, τῷ σταθμῷ δὲ ἡμιολίαν εἶναι χρὴ τὴν σκίλλαν. λέγω δὲ ἡμιολίαν, ὡς δύο μὲν ἀλεύρου μοίρας εἶναι, τρεῖς δὲ τῆς σκίλλης. ὡς δὲ ταὐτὸν λέγων ὁ νεώτερος Ἀνδρόμαχος, οὐκ οἶδεν ὅπως. π΄. μὲν εἶναι δραχμὰς βούλεται τοῦ ὀροβίνου ἀλεύρου, τῆς σκίλλης δὲ. ρκ΄. ἤρκει γὰρ εἰπεῖν ἡμιόλιον. εἶτα λεπτοὺς κυκλίσκους ἐκ τῆς μίξεως ταύτης ἀναπλάσας ἐν οἴκῳ τίθει πρὸς μεσημβρίαν ἐστραμμένῳ καθότι προείπομεν, οὐ μὴν ἐν αὐταῖς γε ταῖς αὐγαῖς τοῦ ἡλίου ξήραινε. καὶ τὰ ἄλλα τὰ προειρημένα περὶ τῶν θηριακῶν, καὶ ἐπὶ τούτων πράττε.

Ἡδυχρόου σκευασία.

Ἐν τῇ προγεγραμμένῃ συνθέσει τῆς θηριακῆς δυνάμεως ὁ Ἀνδρόμαχος ὅπως μὲν χρὴ σκευάζειν τούς τε θηριακοὺς καὶ τοὺς σκιλλητικοὺς κυκλίσκους, δεδήλωκεν. ὅπως δὲ τὸ ἡδύχροον οὐδὲν εἶπεν. καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν γεγραφότων σύνθετα φάρμακα παρέλιπον εἰπεῖν τὴν σκευασίαν τοῦ ἡδυχρόου κατὰ τὴν περὶ τῆς θηριακῆς διήγησιν. ὥστε τις ἰατρὸς ἐν ῥώμῃ τῶν μὴ τεθεαμένων σκευαζόμενον τὸ φάρμακον ἐκ τῆς γραφῆς ἐπ' αὐτὸ παρα[illegible] τολμῶν, ἐζήτει παρὰ τοῖς μυροπώλαις ἡδύχρουν, οἰόμενος εἶναι βοτάνην, ἤ τι τοιοῦτο τῶν ἁπλῶν φαρμάκων. ἐγὼ δὲ καὶ τοῦτο δηλώσω, κατὰ τὴν Ἀνδρομάχου διαδοχὴν τῶν καίσαρι σκευαζόντων αὐτὸ μέχρι νῦν, ὅπως συντιθέασιν. ἵνα δὲ καὶ αὐτὴ δυσπαραποίητος ᾖ, διὰ λέξεως ἐμμέτρου δηλωθήσεται τοῖς ὑπογεγραμμένοις.

Ἡδυχρόου δέ τε μάγμα, μάρου μὲν ἔχει δύο δραχμὰς
Ἴσας δ' αὐταῖς ἀσάρου τε καὶ ἀμαράκου, ἀσπαλάθου τε.
Καὶ σχοίνου, καλάμου τ' εὐώδεος ἐκ πόντου τε
Φοῦ, ξυλοβαλσάμου τ' ὀποβαλσάμου τε δραχμὰς τρεῖς.

Καὶ κινναμώμου εἰσὶν ἶσαι καὶ κόστου ἐπ' αὐτῷ.
Σμύρνης θ' ἓξ δραχμὰς, καὶ φύλλου μαλαβάθροιο
ἶσον δ' αὖ Ἰνδῆς νάρδου, ξανθοῦσι κρόκοις.
καὶ μὴν καὶ κασσίης ἶσαι διπλαῖ δέ τ' ἀμώμου.
λοιπὴ δ' ἐκ κρηναῖς χίου δραχμῆς βαρὸς εἴη.
Μαστίχῃ. οἴνῳ δ' αὖ Φαλερίνῳ φυρήσασθαι.
Ὅταν ταῦτα μιχθῇ, κυκλίσκοι δηλονότι γίνονται παραπλήσιοι τοῖς θηριακοῖς τε καὶ σκιλλητικοῖς. καὶ ξη
ραίνονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. αὕτη μὲν ἐκ διαδοχῆς, ὡς ἔφην, εἰς ἡμᾶς ἦλθεν ἀπ' Ἀνδρομάχου σύνθεσις τοῦ
ἡδυχρόου. διαφέρουσι δ' ἄλλαι γεγραμμέναι πρός τινων εἰσὶν, ὑπὸ μὲν τῶν ἠμελημένων ἐμπειρίας φαρ
10 μάκων, ἐν τῷ σταθμῷ τῶν βαλλομένων διαλλάττουσαι. τινὲς δ' οὐδόλως ἔχουσι τὸ ἀμάρακον καὶ τὸ μάρον. ἔνιαι
δὲ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἔχουσαι μόνον. οὐ δὲ γὰρ οἱ μυροπῶλαι πάντες αὐτὰ γινώσκουσι, διὰ τὸ μόνας ὠνεῖσθαι
τὰς ἀπὸ Κρήτης κομιζομένας βοτάνας, ἅμα τοῖς σπέρμασί τε καὶ χυλοῖς. ἐγὼ δὲ καὶ τὰς βοτάνας αὐτὰς
ἐθεασάμην ἐν Ἀσίᾳ γινωμένας, ἐν ἄλλοις μὲν χωρίοις ὀλίγας, ἐν Κυζίκῳ δὲ, πλείστας, καὶ κατά γε τὴν Ἰτα-
λίαν, ὥσπερ ἄλλας τινὰς, οὕτω καὶ τὸ ἀμαράκινον εἶδον γινώμενον. ἀπολείπεται δὲ τὸ φυτὸν τοῦτο τοῦ μάρου
πάμπολυ, κατὰ τὴν εὐωδίαν. ἱκανῶς γὰρ εὐῶδες τὸ μάρον, καὶ τό γε καλούμενον ἀμαράκινον μύρον ἐν Κυζί
κῳ σκευαζόμενον, ὅσον μὲν ἐπὶ τῇ προσηγορίᾳ, δόξειεν αὖ τις ἀμαράκου ἔχειν πλεῖστον, καὶ ἴσως οὕτως ὑπὸ τῶν
παλαιῶν ἐσκευάζετο. νυνὶ δὲ τὸ μάρον ἐμβάλλουσι μόνον. ἐγὼ μέντοι γευσάμενος τῆς πόας, εὑρών τε πικρότη-
τα μὲν ἐν αὐτῇ παμπόλλην, δριμύτητα δὲ, οὐ πολλὴν, παρεκάλεσά τινα τῶν συνήθως ἀμαράκινον σκευαζόν
των ἐπεμβάλλειν ἀμαράκου, τῇ σκευασίᾳ τοσοῦτον, ὅσον καὶ τοῦ μάρου. καί μοι τὸ σκευασθὲν, οὕτως ἧττον μὲν εὐώ
20 δες ἐφάνη, χεῖρον δ' οὐδὲν ἐνήργει. ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὸ πάρεργον εἰρήσθω. μεταβῶμεν δ' ἤδη πρὸς τὴν σκευα
σίαν ταύτης τῆς ἀντιδότου, κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν, ἑκάστου τῶν ἐμβαλλομένων αὐτῇ μνημονεύοντες, ἣν
διὰ τῶν προγεγραμμένων ἐπῶν τῆς ἐλεγείας ὁ Ἀνδρόμαχος ἐποιήσατο, πεντήκοντα μὲν ἀξιῶν δραχμὰς,
δυοῖν δεούσας ἐμβάλλειν τῶν σκιλλητικῶν ἀρτίσκων, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ φάναι μη. τούτων δ' ἡμισείας, ὅ
περ ἐστὶ κδ'. δραχμὰς τῶν θηριακῶν, ὁπίου τε καὶ ἡδυχρόου καὶ μακροῦ πεπέρεως. περὶ μὲν οὖν τῶν γ'. εἴρη
ται. τὸ δὲ μακρὸν πέπερι, πανούργως κατασκευαζόμενον, ἐλέγξεις διαβρέχων ὕδατι. λύεται γὰρ τὸ σκευα-
σθέν. ἄλυτον δὲ μένει τὸ αὐτοφυές. ἔστι δὲ αὐτὸ, βοτάνη τις ξανθὴ, ἀπὸ τῆς ξένης κομιζομένη παραπλησία
ἰδεῖν, οὐ μὴν τῇ γεύσει γε ἐοικυῖα. διὸ καὶ ῥᾷστον ἐστὶν αὐτὴν διακρῖναι μακροῦ πεπέρεως. ἐλέγξεται δὲ καὶ τὸ
σαγαπηνὸν καλούμενον ὕδατι βρεχόμενον, ἢ οἴνῳ. διαλύεται γὰρ εὐθὺς τὸ ἀληθινὸν, ἀτήκτου μένοντος τοῦ
μὴ τοιούτου. εἴτε δ' ὡς οὐδέτερον ὄνομα, τὸ σαγαπηνὸν ἐθέλεις λέγειν, εἴτε δ' ὡς ἀρσενικὸν, ὅλον τοῦτο καλῶ
30 σαγαπηνὸν ὀπὸν, ἔστι γ' ὄντως ὀπὸς ναρθηκος τινὸς ὁμοίου τῷ πάνακι, διήνεγκεν οὐδέν. ἀλλ' ὁ μὲν τοῦ πάνακος ὀπὸς
οὐδὲν ἔχει παραπλήσιον ᾧ ἐν τῇ χαλβάνῃ λευκοτέρῳ. ἔστι δ' αὐτοῦ τὸ μὲν ὄντως εἰς σαγαπηνὸν μεταπίπτον,
ὅσον ἀφρῶδές τε καὶ κοῦφον ἐστὶ, τὸ δὲ τῇ καλλίστῃ χαλβάνῃ σαγαπηνιζούσῃ. πυκνὸν δ' ἐστὶ τοῦτο καὶ πολὺ μᾶλ
λον ἐσφιγμένον τῆς ἄλλης χαλβάνης. κεχρῆσθαι δ' αὐτῷ προσήκεν, ὡς ἀρίστῳ μορίῳ χαλβάνης. ἐπεὶ δὲ με-
ταπίπτειν εἶπον ἐκ χαλβάνης εἰς σαγαπηνὸν, ὅσον ἂν ἀφρῶδες ἐν αὐτῷ, συστὰν καὶ λευκὸν, ἑτοίμως ἐν ὑγρῷ λύε
ται, προσθεῖναι μέντοι χρὴ τῷ λόγῳ, καὶ μάλιστα διὰ τὴν ὁμοιότητα τῆς μεταπτώσεως ἐκ τῆς ἀρίστης κασσί
ας, εἰς κιννάμωμον. ἐθεασάμην γὰρ ἤδη πολλάκις ὑψηλῆς καὶ εὐθαλοῦς κασσίας, ὡς εἰς θάμνου μέγεθος
ἀνήκειν, ἀκρέμονας τινὰς ἀκριβῶς ὁμοίως κινναμώμῳ, κατά τε τὴν ὄψιν, καὶ τοῦ φλοιοῦ τὴν λεπτότητα, καὶ
πρὸς τούτοις ἔτι, τὰ βεβαιότατα γνωρίσματα κινναμώμου, διὰ τῆς γεύσεώς τε καὶ ὀσφρήσεως γινόμενα. οὕτω
δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρίστην σμύρναν, ὀπωκάλπασον εὑρίσκεται, διαφέρον σμύρνης. καὶ κατά γε τὰ τρία ταῦ-
40 τα, λέγω δὲ τό γε σαγαπηνὸν, καὶ τὸ ὀπωκάλπασον, καὶ τὴν κασσίαν, ἐν μὲν τῷ μεταξὺ, γίνεταί τινα, μηκέτι
μένοντα, μήτε χαλβάνη, μήτε κασσία, μήτε σμύρνη, μηδέπω ἀκριβῆ τὴν ἰδέαν ἔχοντα σαγαπηνοῦ καὶ κιννα
μώμου, καὶ ὀπωκαλπάσου. διὸ καὶ πολλάκις χρὴ τεθεᾶσθαι τὸν μέλλοντα διαγινώσκειν καὶ διακρίνειν ἀλ-
λήλων τὰ παραπλήσια. καθάπερ γε ἐπὶ τῶν ὁμοίων ἀλλήλοις παιδαρίων διδύμων, οἱ μὲν ἀήθεις ὄντες, οὐ
δύνανται διακρίνειν τὸ ἕτερον ἀπὸ τοῦ ἑτέρου. ῥᾴστη δὲ ἡ διάγνωσις γίνεται τοῖς ὁμοδιαίτοις. οὕτως ἔχει κατὰ
τῶν φαρμάκων ἁπάντων. ὁ γοῦν ἐντεθραμμένος αὐτοῖς καὶ πολλάκις ἑωρακὼς, εὑρίσκει τε καὶ γνωρίζει ῥᾳδί
ως τὰς παρὰ μικρὸν διαφοράς. ὁ δ' ἅπαξ ἢ δὶς ἑωρακὼς, ὡς ἀπαράλλακτον τεθέαται τῷ ἑτέρῳ τὸ ἕτερον,
ἔχον ἐνίοτε σαφεστάτην διάκρισιν ἐναργῶς φαινομένην τῷ πολλάκις ἑωρακότι. ὥστε καὶ διὰ τῶν συμβε-
βηκότων αὐτοῖς γνωρίζεσθαι ῥᾳδίως. τὸ γοῦν ἐκ χαλβάνης σαγαπηνὸν, οὐκ ἔχει τὴν ὀσμὴν τῆς ἰδιότητος τὴν
αὐτὴν τῷ κυρίως ὀνομαζομένῳ σαγαπηνῷ. τὸ γὰρ ὑπὸ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα δεινῶν ὀνομαζόμενον, ὀσμῆς
50 εἶδος φαγίζον, οὐκ ἀποτίθεται τὸ ἐκ τῆς χαλβάνης σαγαπηνὸν. ἀλλὰ ἐπὶ μὲν τοῦ τοιούτου σαγαπηνοῦ καὶ τῆς
χαλβάνης ταύτης, οὐ μεγάλη τίς ἐστιν ἡ διαφορὰ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου σύνθεσιν. ἄμφω γὰρ ἁρμόττει καὶ
ἀντιτέτακται τοῖς ἰοβόλοις τε καὶ δηλητηρίοις. ἀλλὰ ἧττον ἡ χαλβάνη τοῦ σαγαπηνοῦ. τὸ δὲ ὀπωκάλπασον.
ἀναιρετικόν ἐστιν. καὶ πολλοὺς κατά τινα τύχην ἐν τοῖς τῆς ἡμετέρας ζωῆς χρόνοις ἀποθανόντας οἶδα, διὰ τὴν
ἄγνοιαν τῆς ὀπωκάλπασον ἐχούσης σμύρνης. ὡς ἐπιτηδὲς γὰρ ἔνιοι τῶν σκευαζόντων αὐτὴν, ὡς ἀρίστην ἔβα-
λον, ἐπειδὴ τοῖς κολλυρίοις ἐμβαλλομένην ὁρῶσι κάλλιστον οὖσαν φάρμακον. ἀδήκτως γὰρ διαφορεῖ τὸ ῥεῦμα.
ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀρχόμενον ὑπόχυμα λεπτὸν τῇ συστάσει, κἂν εἰς ἔμπλαστρον δὲ, κἂν εἰς κηρωτὴν, ἤ τι τῶν ἔξωθεν
ἐπιτιθεμένων φαρμάκων διαφορητικῶν ἐμβάλῃς τὴν τοιαύτην σμύρναν, αὐξήσεις αὐτοῦ τὴν δύναμιν. ἀλλ'
εἴσω τοῦ σώματος λαμβανομένη θανάσιμόν ἐστι φάρμακον. ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ πλέον εἴρηται, διά τε τὴν ἀκο-

λουθίαν τοῦ λόγου καὶ τὸ χρήσιμον τῆς θεωρίας. ἔτι δὲ τὴν ὑπὸ Ἀνδρομάχου τάξιν γεγραμμένην τῶν
ἐμβαλλομένων ἁπλῶν φαρμάκων, τῇ θηριακῇ καιρὸς ἐπανελθεῖν. Γράφει οὖν τρίτην τάξιν φαρμά-
κων, ἀνὰ ιβʹ δραχμὰς λαμβανόντων, ἃ προπαρασκευάσεις ἅπαντα δηλονότι, κατὰ τὴν ἰδίαν ἀκμὴν
ἐκλέγων, οἷον εὐθέως τὰ ῥόδα ξηραίνων μὲν, ὡς ἐπὶ τῶν ἀρτίσκων εἴρηται, τὰ κάλλιστα, λαμβάνων
δ' αὐτῶν ἅπερ εὐοσμότατα πάντως ἐστί. καὶ μέντοι καὶ ἐρυθρότερα τῶν ἄλλων, φυλαττόμενος δὲ
τοὺς καταγείους οἴκους, ὡς μηδὲν αὐτοῖς φάρμακον ἀποτίθεσθαι, καὶ μάλιστα τοὺς ὑγροὺς αὐτῶν, ἐν οἷς
εὐρὼς ἐν τάχει γίνεται. ἐφεξῆς δὲ τῆς ἰλλυρικῆς ἴρεως ὁ Ἀνδρόμαχος ἀξιοῖ βάλλειν τοῖς ῥόδοις, οὗ λό-
γου μὴ παρέργως ἀκούσῃς ὡς ὑπὲρ ἄλλου τινὸς φαρμάκου, περὶ ὧν ἐφεξῆς ἐρῶ, τὸ κάλλιστον ἐν ἑκάστῳ
γένει διδάσκων, ὁποῖον ἐστί. πόλιον μὲν οὖν καὶ χαμαίδρυς εἰς ῥώμην κομίζεται, βραχὺ βελτίω τῶν ἐν Ἰτα-
10 λίᾳ γεννωμένων. ἐν τισὶ γὰρ τόποις τῶν ἰταλικῶν, οὐ πολύ τι λειπόμενα γεννᾶται, κατ' ἐκεῖνα τῶν ἐτῶν, ἐν οἷς
οὐκ ἐγίνετο σύμπαν τὸ ἔαρ ὑγρὸν, ὥσπερ πολλάκις γίνεται κατὰ τὴν τροπὴν τοῦ θέρους. ἀλλ' ὅταν γε κατάστα-
σις γίνεται ξηροτέρα, τοῖς πλείστοις τῶν ἀπὸ κρήτης ὅμοια τὰ κατὰ τὴν ἰταλίαν, ἢ οὐ πολύ γε λειπόμενα,
γεννᾶται τινά. καθάπερ ἥ τε χαμαίδρυς, καὶ ἡ χαμαιπίτυς, καὶ τὸ ὑπερικὸν, ἥ τε γεντιανὴ καὶ τὸ θλάσπι,
καὶ ὁ μέλας ἐλλέβορος, ἕτερά τε τοιαῦτα. τὸ δὲ τῆς ἴρεως οὐχ οὕτως ἔχει. παραβαλλομένη γὰρ ἡ ἐκ τῆς
μεγάλης λιβύης, ἥπερ εἰς ῥώμην φέρεται πλείστη, τοσοῦτον ἀπολείπεται τῆς ἰλλυρικῆς, ὅσον τὸ νεκρὸν σῶ-
μα τοῦ ζῶντος. οὐ μὴν ἐν γε τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν, οὕτω πολὺ φαίνεται λειπομένη. καὶ ταύτης γοῦν ἐκλέγου τὴν
εὐωδεστέραν, ὥσπερ γε τῶν ἄλλων φαρμάκων. ἕκαστον γὰρ ἄριστόν ἐστι τὸ τὴν τοῦ γένους ἰδίαν ὀσμὴν ἰσχυροτά-
την ἔχον, ὅπερ ἐκ τοῦ πολλὰ τεθεᾶσθαι, γίνεται δῆλον ἑκάστῳ. καὶ μέντοι καὶ περὶ τῆς κατὰ τὴν γεῦσιν ποιό-
τητος ὁμοίως, τὸ ἴδιον ἐν ἑκάστῳ γένει πρωτεῦον, ἄριστον ἀποφαίνει τὸ φάρμακον. ἀδόκιμα δὲ καὶ τὰ λεπτότε-
20 ρα καὶ ἀτροφότερα τῶν ὁμογενῶν. ἀμείνω γὰρ ἐν ἅπαντι γένει τὰ μὴ ῥυσσὰ, μηδὲ ἄτροφα, καθάπερ γε καὶ τὰ
ὑπερβάλλοντα τῶν συμμέτρων, χείρω τῶν εὐτρόφων τε καὶ ἐσφιγμένην τὴν σύστασιν ἐχόντων. διόπερ ὡς ἔ-
φην ἑωρακέναι χρὴ πολλὰ πολλάκις, καὶ μάλιστα τὰ κάλλιστα, καὶ πολλῷ χρόνῳ πεῖραν ἐκ γεννητικῆς σφῶν
αὐτῶν παρεσχηκότα, καὶ συμφώνως ὑπὸ τῶν ἐμπείρων ὕλης ἰατρικῆς ἐπῃνημένα. πάντες γοῦν ἔγραψαν
ἶριν μὲν ἀρίστην εἶναι τὴν ἐν ἰλλυριοῖς γεννωμένην, πετροσέλινον δὲ, τὸ μακεδονικὸν, ἄσφαλτον δὲ τὴν ἰουδαϊ-
κὴν, ὥσπερ γε καὶ ὀποβάλσαμον, ἐπί τε τῶν ἄλλων ὁμοίως, ὑπὲρ ὧν ἐφεξῆς κατὰ τὸν ἴδιον ἑκάστου λόγον
οὐ παραλείψω τὴν ἀπὸ τῆς χώρας ἀρετήν. ἐφεξῆς δὲ γλυκυρρίζης τε χυλοῦ, καὶ βουνιάδος ἀγρίας σπέρμα-
τος μνημονεύει, καλλίστων ἡμῖν ἀμφοτέρων ἐκ κρήτης φερομένων, καὶ μάλιστα τῆς γλυκυρρίζης, αὐτῆς τε, καὶ
τοῦ χυλοῦ. σκόρδιον δὲ κάλλιστον ἡμῖν ἐκ κρήτης φέρεται. εὕροις δ' ἂν οὐ φαῦλον οὐδ' ἐν ἄλλοις τῶν ἐθνῶν. γέ-
γραπται δ' ὑπό τινων ἀνδρῶν ἀξιολόγων πολέμῳ νεκρῶν ἀτάφων ἡμέραις πλείοσι γενομένων, ὅσα τῶν σω-
30 μάτων ἐπὶ τοῦ σκορδίου κατὰ τύχην ἔκειτο, πολὺ τῶν ἄλλων ἀσηπτότερα διαμεῖναι, καὶ μάλιστα αὐτῶν ἐκεῖνα
τὰ μόρια τοῦ σώματος, ὅσα τῆς πόας ἔψαυε τοῦ σκορδίου. καὶ δὴ καὶ πεπίστευται τοῖς σηπεδονώδεσιν ἰοῖς τῶν
ζώων καὶ φαρμάκων δηλητηρίοις ἀντιτετάχθαι. γέγραπται δὲ αὐτάρκως περὶ πάσης τῆς κατ' ἰατρικὴν
ὕλης, ἐν εʹ βιβλίοις Διοσκορίδου, παρ' οὗ τά τε ἄλλα καὶ τὰς ὀσφρητὰς καὶ γευστὰς ποιότητας, αἷς γνωρί-
ζεται μάλιστα, καὶ διακρίνεται τὰ δοκιμώτερα φάρμακα τῶν φαυλοτέρων, ἔνεστί σοι μανθάνειν. ἐπ' ἐνίων
δὲ καὶ τὰς ὁρατὰς ποιότητας οὐ σμικρὰ συντελούσας εὑρήσεις. ἐμοὶ δ' οὐ πρόκειται κατὰ τὴν ἐνεστῶσαν
πραγματείαν, ὅσα καλῶς ἑτέροις γέγραπται, μεταφέρειν, ἀλλ' ἐξεργάσασθαι σαφῶς τὰ λείποντα. ἐφε-
ξῆς δ' ὀποβαλσάμου τε καὶ κιναμώμου, διὰ τῶν προγεγραμμένων ἐπῶν ἐμνημόνευσεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἐφ' ὧν
ἐπὶ τοῖς γεγραμμένοις ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου γνωρίσμασι, μέγιστόν ἐστι τεθεᾶσθαι πρότερον αὐτὰ, κατά τι
χωρίον ἕκαστον αὐτῶν ἄριστον γεννᾶται, καθάπερ ἐπειράθην ἐγὼ, γνοὺς πολυειδῶς παραποιούμενον ὀποβάλ-
40 σαμον, ὡς εἶναι δυσδιάγνωστον, αὐτὸς ἰδεῖν ὀπιζόμενον αὐτὸ, καὶ χέον ἐξ ἐκείνου καθάπερ τινὰ κηρία τῶν
ἄλλων. ἔμαθον δὲ παραποιήσεις αὐτοῦ πολλὰς, ὡς καὶ τοὺς τριβακωτάτους λαθεῖν, ἃς οὐκ ἀξιῶ δημοσιεύειν τοὺς
γνόντας, ὅπως μὴ κατὰ τὸ πάρεργον οἱ πονηροὶ μανθάνοντες αὐτὰς, ἐν ἔργῳ μεταφέροιεν ἐπὶ τὰς κακὰς
πράξεις. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὰς τῶν δηλητηρίων φαρμάκων γραφὰς τοὺς δημοσιεύοντας ἐπαινῶ. τὰς γοῦν ὑπὸ
τοῦ Διοσκορίδου τε καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι περὶ ὕλης ἔγραψαν ἑκάστου τῶν φαρμάκων, δοκιμασίας ἐπιφέρον-
τες αὐτοῖς, ὅταν προσθῇ τε τὴν ἰδίαν αὐτοψίαν ἐπὶ πολλῶν ἀκριβῶς δυνήσεται διακρίνειν ἀλλήλων, ὅσα
γε διακρίνεσθαι δύνανται. τινῶν γὰρ ὡς ἔφην, ἢ οὐ δήλως ἐστὶν, ἢ οὐκ ἀκριβὴς ἡ διάκρισις, ἀλλὰ συγκέχυται τὰ
γνωρίσματα τῶν πανούργως ἐσκευασμένων. περὶ δὲ κιναμώμου τἀναντία τοῖς εἰρημένοις ἐπὶ τοῦ ὀποβαλ-
σάμου γινώσκω. πέπεισμαι γὰρ αὐτὸ πάντων εὐδιαγνωστότατον εἶναι, τοῖς ἑωρακόσι πολλάκις ἄριστον κινά-
μωμον. τούτου δ' οὐχ οἷόν τε τινὰ τυχεῖν, εἰ μή τις θεάσοιτο τὴν παρασκευὴν τῶν αὐτοκρατόρων κιναμώμων,
50 σχεδὸν εἰς ἓξ που διαφορὰς γενικὰς ἡκόντων. ἔστι γὰρ κἂν τούτοις αὐτοῖς ἀξιόλογος ὑπεροχὴ τοῦ καλλίστου πρὸς
τὸ χείριστον, ὥσπερ κἂν ταῖς κασίαις. ὥς τε τὴν καλλίστην κασίαν ἀπολείπεσθαι βραχὺ τοῦ φαυλοτάτου κι-
ναμώμου, καὶ ὅτι οὐ γίνεται μακροχρόνιος ἡ κατὰ τὴν χρῆσιν ἀρετὴ τοῦ κιναμώμου. οὐδὲ γὰρ μέχρι λʹ χρό-
νων ὁλόκληρον αὐτοῦ τὴν ἀπ' ἀρχῆς διασώζεσθαι δύναμιν. ληροῦσι δ' ἔνιοι, τῶν τοιούτων φαρμάκων τὸ κινά-
μωμον ἀγήρω διαμένειν φάσκοντες. οὐδὲ γὰρ ρʹ οὐδὲ διακοσίων ἐτῶν μεταξὺ γεγενημένων, ἀλλ' ὀλίγων ὡς πρὸς
τοσοῦτον ἀριθμὸν, ἤδη τινὰ μεταβολὴν ἑώρακα τῷ παλαιοτέρῳ κιναμώμῳ γεγενημένην. Ἀντωνίνῳ γοῦν
σκευάζων τὴν θηριακὴν, ἐθεασάμην ἀγγεῖα πολλὰ ξύλινα, τὰ μὲν ἐπὶ Τραϊανοῦ ταῖς ἀποθήκαις ἐγκαθέν-
τα μετὰ κιναμώμου, τὰ δὲ, ἐπ' Ἀδριανοῦ. τὰ δὲ, ἐπὶ Ἀντωνίνου τοῦ μετὰ τὸν Ἀδριανὸν ἄρξαντος, καὶ πάντα
γε τῷ ὁμογενεῖ κιναμώμῳ σαφῶς ἀλλήλων ὑπερεῖχε, κατά τε τὴν τῆς γεύσεως καὶ τῆς ὀσφρήσεως ἀπο-

νίαν καὶ εὐτονίαν, ὅσον καὶ τῷ χρόνῳ. καὶ μέντοι κομισθέντος ποτὲ ἐκ τῆς βαρβάρου γλωττοκωμίου μα-
κροῦ πηχῶν. δ΄. καὶ ἡμίσεος, ἐν ᾧ δένδρον ὅλον ἦν κιναμώμου τοῦ πρώτου γένους, ἐξ αὐτοῦ σύνθεσίν τινα τῷ
αὐτοκράτορι Μάρκῳ Ἀντωνίνῳ ποιησάμενος, ἄλλην εὗρον τὴν ἀντίδοτον ἱκανῶς τῶν ἄλλων ὑπερέχουσαν,
ὥστε γευσάμενον αὐτῆς τὸν αὐτοκράτορα, μὴ περιμεῖναι χρόνον, ὡς ὑπὲρ ἐπὶ τῶν ἄλλων, ἐν ᾧ πεφθήσεται
τὸ φάρμακον, ἀλλ' εὐθέως χρῆσθαι, μὴ δὲ δύο μηνῶν ὁλοκλήρων ἐν τῷ μεταξὺ γενομένων. διαδεξαμένου δ' αὐτὸν
Κομμόδου, μήτε τῆς θηριακῆς ἀντιδότου, μήτε τοῦ κιναμώμου πεφροντικότος, ἐκείνου τε τοῦ δένδρου τὸ πε-
ριττὸν, ὅσον τ' ἄλλο μετὰ τοὺς Ἀδριανοῦ χρόνους ἐκομίσθη, διαπώλετο τὸ πᾶν. ὥστε τοῦ νῦν ὄντος ἡμῶν αὐτο
κράτορος Σεβήρου κελεύσαντος αὐτὸ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὃν ἐσκεύαζον Ἀντωνίνῳ συντεθῆναι τὴν ἀντίδο
τον, ἠναγκάσθην ἐκ τῶν ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ κατατιθεμένων ἐκλέγειν. καί μοι σαφῶς ἀσθενέστερα γε
10 γονέναι νῦν ἐφαίνετο, μὴ δὲ. λ΄. πεπληρωμένων ἐτῶν τῶν μεταξύ. περὶ δ' οὖν τοῦ καλλίστου κιναμώμου προ-
σθεῖναί τι τῷ λόγῳ βούλομαι τῶν ἀναγκαίων, εἶναι μὲν εὐωδέστατον, ἄρρητόν τινα εὐωδίαν ὑπὲρ ἅπαντα τὰ
ἄλλα ἔχειν, γευομένῳ δὲ θερμὸν ἱκανῶς, οὐ μὴν ὥστε δάκνειν λυπηρῶς. τῇ χροιᾷ δὲ τοιοῦτον, ὡς εἴ τις μίξειε
τὸ τοῦ γάλακτος χρῶμα τῷ φαιῷ, μετὰ βραχέος τοῦ κυανοῦ καλουμένου. λαβὼν δ' ὅσον ἐβουλόμην ἐξ αὐτοῦ
καθάπερ εἰώθειν, ἀπεθέμην ὀλίγα παρ' ἐμαυτῷ κλώνια κατὰ τὴν ἀποθήκην, ἐν ᾗ πάντα μου τὰ τιμαλφέ-
στατα κτήματα περιείχετο. κατακαυθείσης δ' αὐτῆς, ὁπότε καὶ τὸ τῆς εἰρήνης τέμενος ἐκαύθη, καὶ τῶν ἀλ-
λων πέντε διαφορῶν τοῦ κιναμώμου πᾶν ὅσον ἐκεκτήμην, ἀπώλετο. τῷ μὲν οὖν νῦν ἡμῶν αὐτοκράτορι
Σεβήρῳ τὴν ἀντίδοτον ἐσκεύασα, τῶν Ἀδριανείων ἐκλέξας κιναμώμων, περὶ ὧν καὶ αὐτῶν χρήσιμόν τι τοῖς
ἀναγνωσομένοις ἔχων προσθεῖναι, διελθεῖν οὐκ ὀκνήσω. πολλὰ μὲν οὖν ἐστιν αὐτοῦ καὶ νῦν ἔτι τὰ σωζόμενα
ξύλινα σκεύη. πάντα δ' ἔχει τῶν πολυῤῥίζων, ἢ πολυκλάδων, ἢ ὅπως ἄν τις ὀνομάζειν ἐθέλει κιναμώμων
20 τὰς διαφοράς. οὐδὲν δὲ ὥσπερ πρέμνον εἰς πολλοὺς κλάδους σχιζόμενον εἰς μῆκος ἐκτέταται πλέον, ἀλλ' οἷα
περὶ τῶν ἐλλεβόρων ἀμφοτέρων ἰδέα ἐστὶ, καὶ μᾶλλον ἔτι τοῦ καλουμένου μὲν δαμασωνίου, φυομένου δ' ἐκ Κρή-
της ἡμῖν. ἕκαστον δ' αὐτῶν ἐστιν ἐξ ἑνὸς πυθμένος φυόμενον, οἷον θαμνίσκος τις, ὁ μὲν. ς΄. ὁ δὲ. ζ΄. τὰς ἐκ-
φύσεις ἔχων, ἢ βραχὺ πλείους, ἢ ἐλάττους, οὐκ ἴσων μὲν ἁπάντων κατὰ τὸ μῆκος, ἀλλὰ τὸ μέγιστον αὐτῶν οὐ
μεῖον ἐστὶν ἡμίσεως ποδὸς ῥωμαϊκοῦ. ἡ δ' ὅλη τῆς οὐσίας αὐτοῦ φύσις, παραπλησία πως ἐστὶν ἀρίστῃ κασίᾳ, κα-
λουμένῃ μὲν ὑπὸ τῶν κομιζόντων αὐτὴν ὀνόματι βαρβαρικῷ δυσυλλάβῳ, τὴν μὲν πρώτην συλλαβὴν ἐκ
τοῦ. γ΄. καὶ. ι΄. ἔχοντι, τὴν δὲ δευτέραν ἐκ τοῦ. ζ΄. καὶ. ι΄. ταῦθ' ἡμῖν ἱκανὰ καὶ περὶ κιναμώμου λέλεκται. γεγραμ-
μένου δὲ ἐφεξῆς ἀγαρικοῦ δήλωσιν οὐδεμίαν ἐπιδεχομένου, τοῦτ' ἀρκέσει μόνον ἀκούειν, ὃ καὶ παρὰ τοῖς
πρόσθεν εἴρηται, τὸ κουφότατον ἐν αὐτῷ κάλλιστον εἶναι, τὸ πυκνὸν δὲ, καὶ βαρὺ, καὶ ξυλῶδες φαυλότα-
τον. ὅσον δ' ἐν τῷ μεταξὺ τούτων ἀφέστηκε τοῖς γνωρίσμασιν ἑκατέρου, τοσοῦτον καὶ τῇ δυνάμει. τὰ δὲ ἐφε-
30 ξῆς τῶν προγεγραμμένων, ἥ τε σμύρνα καὶ ὁ κόστος, οὐ χαλεπὰ γνωρίσαι τοῖς ἤδη προεωρακόσιν. εἰδέναι δὲ δεῖ
ἐπιτήδειον οὖσαν εἰς τὰς ἀντιδότους τὴν τρωγλοδίτην λεγομένην σμύρναν. ἔνιοι δὲ αὐτὴν ὀνομάζουσι μιναί-
αν ἀπὸ τοῦ χωρίου, καθ' ὃ γεννᾶσθαί φασι τὴν καλλίστην. εὐωδεστάτη δέ ἐστι, καὶ ὡς πρόσθεν εἴρηται, μηδὲν ὁπο-
καλπαθίζον ἐχέτω. κρόκον δὲ τὸν κωρύκειον ἐπαινοῦσι μὲν ἅπαντες οἱ παλαιοὶ μέχρι καὶ τῶν ποιητῶν. ἐγὼ δὲ
ἀκριβῶς τό, τε κωρύκειον ὄρος ἐν ᾧ γεννᾶται, καὶ τὸν κρόκον αὐτὸν ἐθεασάμην, εὐαφῆ μὲν, οὐ μὴν ὑπὲρ
ἅπαντας τοὺς ἄλλους, οὔτ' ἰσχύϊ τῆς ἐν τῷ παραυτίκα ὀδμῆς, οὔτ' ἐν τῷ μονίμῳ διαφέροντα. τούτοις δ' ἀξιῶ
κρίνειν ὑμᾶς τὸν ἄριστον, οὐ τῷ κατὰ τὴν εὐχροίαν ὑπερβάλλειν. πρόδηλον δ' ὅτι καὶ ξανθότατός ἐστι, ὥσπερ
εὐωδέστατος ὁ ἄριστος, καὶ χρόνῳ πλείονι παραμένων ἀκμαῖος. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτου τίς ἐστι παραποίησις οὐκ
εὔγνωστος τοῖς μὴ πάνυ πολλάκις ἑωρακόσι τὸν ἄριστον, ἄμεινον ἡμῖν ἐστὶν ἐκ πολλοῦ προεωνημένοις αὐτὸν ἔχειν
ἀποκείμενον, ἐν ἐπιτηδείῳ τινὶ τῶν κατὰ τὴν οἰκείαν οἰκήματι, ὡς πρόσθεν εἴρηται. μέγιστον γάρ ἐστι δοκίμι-
40 ον, ἐὰν παραμένῃ τοιοῦτος ὢν ὁποῖος ἐλήφθη. τοῦ γὰρ νενοθευμένου καὶ ἡ χρόα καὶ ὀδμὴ διὰ ταχέων ἐκλύον-
ται. περὶ δὲ κασίας ἀναγκαῖόν ἐστί μοι μνημονεῦσαι τοῦ γεγραμμένου κατὰ πολλὰς τῶν φαρμακιτίδων βί-
βλων, ὡς ἄρα τοῖς ἀποροῦσι κιναμώμου, διπλάσιος ὁ τῆς κασίας σταθμὸς ἐμβλητέος ἐστί. σκώπτων γοῦν τοῦτο
Σάτυρος ὁ διδάσκαλος ἡμῶν ἔλεγεν, ὡς Κοΐντου τῶν εὐτραπέλων λόγων ἕνα καὶ τόνδε λέγοντος, ὅμοιόν τι ποιεῖν
τοὺς κελεύοντας διπλασίαν ἐμβάλλειν ἡμᾶς κασίαν, ὅταν ἀπορῶμεν κιναμώμου, τοῖς ἀξιοῦσιν, ὅταν μὴ ἔχω-
μεν οἶνον Φαλερῖνον, ποιεῖν διπλάσιον πίνειν τοῦ πιπρασκομένου κατὰ τὰ καπηλεῖα. κἂν ἄρτου ποτ' ἀπορῶ-
μεν καθαροῦ, διπλάσιον ἐσθίειν τοῦ πιτυρίου καλουμένου. ἐμοὶ δ' ὁ λόγος οὗτος, ἂν μὲν περὶ ἑνός τινος αὐτοῦ καθ'
αὑτὸ μόνου μέλλοντος εἰς χρῆσιν ἄγεσθαι λέγηται, κατὰ πᾶν ἀληθής τε καὶ ἄμεμπτος εἶναι δοκεῖ, ἐν συνθέ-
σει δὲ πολλῶν, οὐκέθ' ὁμοίως ἀληθής. ἓν μὲν γὰρ ὁτιοῦν εἰ δέοι προσενέγκασθαι, καθάπερ εἰ τύχοι, ῥοῦν, ἢ ἀψίν-
θιον, ἢ ἶριν, ἢ γλυπανήν, ἢ ὁτιοῦν ἄλλο τοιοῦτο φάρμακον, εἰ διπλάσιον αὐτοῦ μοχθηρὸν ἀντὶ τοῦ καλλίστου προ-
50 σφέρει τις, ἢ ἔσωθεν, ἢ ἔξωθεν ἐν τῷ σώματι, βλάψει διπλάσιον, ὅταν δὲ ἀναμίξαι δέῃ πολλοῖς τοῖς κατὰ μέ-
ρος ἕν τι κάλλιστον, αὐξήσειν τὴν τῶν ἄλλων δύναμιν ἐπινοούμενον, ἂν ἀπορῶμεν τοῦ γενναιοτάτου, διπλα-
σίῳ χρῆσθαι, τῷ τὴν αὐτὴν ἔχοντι κατὰ γένος ἐπαγγελίαν, οὐδὲν ἂν εἴη χεῖρον, εἰ καὶ φαυλότερον φαίνοιτο
τοῦ καλλίστου. ἔστι δ' ἡ κασία πλησίον τοῦ κιναμώμου τῷ γένει. καὶ γὰρ καὶ γίνεται ποτὲ κινάμωμον ἐκ μεταβολῆς
αὐτῆς. ὥστε ὅλον μὲν ὁρᾶσθαι τὸ οἷον δένδρον ἀκριβῆ κασίαν, ἀκρέμονας δέ τινας ἐν αὐτῷ κιναμώμου συνε-
χεῖς τοῖς κλάδοις τῆς κασίας εὑρίσκεσθαι. παραπλήσιον δέ ἐστι τὸ τοιοῦτον, οὐ τῷ κατὰ τοὺς οἴνους, ἢ τοὺς ἄρτους,
οἷα ὁ Κόϊντος ἔλεγεν, ἀλλὰ τῷ κατὰ τὰς ἐν τῷ βίῳ πράξεις, ἐν οἰκοδομίαις, ἐν ναυπηγίαις, ἐν ἄρσεσι βαρέων
σωμάτων, καὶ μεταφοραῖς, ἐν πόλεσιν, ἐν ἁπάσαις ταῖς βοηθείαις, ἐν αἷς τὸ δι' ἑνὸς ἰσχυροῦ γινόμενον, ὅταν οὗ-
τος μὴ παρῇ, διὰ δυοῖν ἀσθενεστέρων ἐπιτελεῖται. ταῦτα μὲν οὖν ἐκ τοὐναντίου ἐπικεχειρείσθω τῷ τοῦ Κοΐντου

λόγῳ, πρὸς τῷ μὴ πάντη δοκεῖν ἀπόβλητον εἶναι τὴν πρόσταξιν τῶν ἀξιούντων ἀντὶ τοῦ κινναμώμου διπλάσιον ἐμβάλλειν τῆς κασσίας. ἐγὼ μέν τοι διὰ παντὸς ἐνέβαλλον κινναμώμου. πᾶσι γὰρ οἷς ἐσκεύασα τὸ φάρμακον, ἢ φίλοις αὐτοκράτορσιν, ἢ πλουσίοις οὐ χαλεπὸν ἦν, τοῖς μὲν αἰτῆσαι παρὰ τοῦ βασιλέως. τοῖς δὲ, καὶ πρίασθαι παρά τινος. τὸ δὲ προσθεῖναι τούτῳ, ὅτι μηδ᾽ ὁσάκις ἐσκεύασα τοῖς αὐτοκράτορσιν, ἠπόρησά ποτε κινναμώμου, προφανῶς ἐστὶ περιττόν. περὶ μέν τοι τοῦ καρπησίου, τὴν Κοΐντου γνώμην, ἣν οὐ παρὰ Σατύρου μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλων μαθητῶν ἤκουσα τοῦ Κοΐντου διελθεῖν ἄμεινον. ἐνέβαλλε γὰρ ἐκεῖνος, ὡς φασὶν, ἔσθ᾽ ὅτ᾽ ἠπόρει κινναμώμου, τὸ καρπήσιον, ὡς οὐδὲν ἀπολειπόμενον εἰς δύναμιν ἀρίστης κασσίας. καὶ πλεῖστον γοῦν αὐτοῦ κομίσας ἐγὼ διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν γενομένην μοι τῶν ἀνατολικῶν χωρίων διαπορείαν ἐπιμελῶς κατατιθέμενος, ἔχω μέχρι νῦν πάμπολυ, διασῶζον ὀσμήν τε καὶ γεῦσιν, εἰ καὶ μὴ τὴν ἴσην τῇ πρόσθεν, ἀλλ᾽ οὐκ ἐξίτηλόν γε παντάπασιν. ἔστι δ᾽ ὁμοία μὲν τῷ καλουμένῳ φοῦ κατὰ γένος, ἰσχυροτέρα μέν τοι, καί τι καὶ ἀρωματίζον ἔχουσα. πλεῖστον δ᾽ ἐν τῇ Σίδῃ τῆς Παμφυλίας τὸ καρπήσιον τοῦτο γίνεται, διὰ τοῦτο καὶ εὐωνότατόν ἐστιν. ὥστ᾽ εἴ τις ὑμῶν ἐκεῖ ποτε γένοιτο λαμβανέτω πλεῖστον, εἰδὼς ἐπὶ πλείονα χρόνον ἐξαρκοῦν αὐτῷ. λεπτὰ δ᾽ ἐστὶ τὰ κάρφη, παραπλήσια τοῖς ἀκρέμοσι τοῦ κινναμώμου. καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν, λαέρκινον. τὸ δὲ ἕτερον, τὸ πικρὸν, ὅπερ καὶ βέλτιόν ἐστιν. ἑκατέρου δὲ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἡ ἐπωνυμία καθ᾽ ὃ φύεται. πολὺ δ᾽ ἔχων αὐτοῦ, καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ τῶν κατὰ μέρος ἐπειράθην, εἰς ἅπερ καὶ τοῦ καλουμένου φοῦ βαλλομένου. ἔστι γὰρ αὐτῷ παραπλήσιον μὲν, ἰσχυρότερον δὲ, καὶ ὡς ἔφην, ἔχον τι ποιότητος ἀρωματιζούσης ἐν ὀσμῇ τε καὶ γεύσει. τούτων δ᾽ ἁπάντων ὧν περὶ κασσίας εἶπον ἀναγκαιότατόν ἐστι διορίσασθαι, ποίαν ἐμβλητέον ἐστὶ κασσίαν, ἐπειδὴ τὴν μὲν γίζι μάλιστα ἐπαινοῦσιν, ἐφεξῆς δὲ, τὴν μοτὼ καλουμένην, εἰσὶ δὲ, οἳ καὶ τὴν ἀρηβὼ καὶ τὴν δαφνίτην. ὅτι μὲν οὖν ἡ γίζι παραπλήσιον κινναμώμῳ κατὰ πάντα ἐστὶν, εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν. ἡ γοῦν συνεχεστάτη παρὰ τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα δεινῶν, ὡς κιννάμωμον πιπρασκομένη, τοῦ ταὐτοῦ γένους ἐστίν. ἀλλὰ τῆς γε συριγγίδος ὑπό τινων ὀνομαζομένης, ὁ νεώτερος Ἀνδρόμαχος ἐμβάλλειν ἀξιοῖ. πᾶσι δ᾽ αὕτη γινώσκεται. καὶ γὰρ καὶ εὐωνοτάτη πάντων ἐστὶ, τὸν μὲν ἔξωθεν φλοιὸν, ὅνπερ καὶ σύριγγα καλοῦσιν ἰσχυρὸν ἔχουσα κατ᾽ ὀσμήν τε καὶ γεῦσιν, τὸ δ᾽ ἔνδον ἀσθενέστατον, ὡς μηδεμίαν αὐτοῦ χρείαν ἡμῖν γίνεσθαι. διὰ μὲν οὖν τῶν προγεγραμμένων ἐλεγείων, ἀδιορίστως εἴρηται τὸ τῆς κασσίας ὄνομα κατὰ δὲ τὴν πεζῇ γεγραμμένην ὑπὸ τοῦ υἱέος αὐτοῦ, πρόσκειται τῷ τῆς κασσίας ὀνόματι τὸ τῆς σύριγγος. ἥ τ᾽ ἀπ᾽ ἐκείνου μέχρι νῦν ἡμῖν παραδεδομένη διαδοχὴ τῶν σκευαζόντων τῷ αὐτοκράτορι τὸ τῆς σύριγγος ὄνομα προσκείμενον ἔχει. ἐφεξῆς δὲ τῆς προγεγραμμένης, ὁ Ἀνδρόμαχος ἰνδικὴν νάρδον κελεύει βαλεῖν, ἥνπερ καὶ στάχυν ὀνομάζομεν νάρδου, καίτοι ῥίζαν οὖσαν, ἀπὸ τῆς πρὸς τοὺς ἀστάχυας ὁμοιότητος κατὰ τὴν μορφὴν, ἐφ᾽ ἧς φυλάττεσθαι χρὴ μή πως ἀποδῶ τις ἡμῖν τὴν ἔκπλυτον ὀνομαζομένην. ἔστι δ᾽ αὕτη τοῖς τὰ μύρα σκευάζουσι προϋπηρετηκυῖα κατὰ τὴν ἕψησιν αὐτῶν ὡς εἰώθασιν, ἀκέραιος πιπρασκομένη. διὸ καὶ τὰς ὄμφακας ὀνομαζομένας βαρβάρῳ γλώττῃ προσήκει λαμβάνειν. ὧν καὶ ἡ περιπεπλασμένη γῆ τῆς ῥίζης ἀφεψηθεῖσα τὴν ὀσμὴν ἔχει τῆς νάρδου. Σχοῖνον δὲ ἐπὶ τούτοις τὴν ἐξ ἀραβίας ἐμβάλλειν κελεύει, καλουμένην ὑπὸ τῶν πολλῶν, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἄνθος σχοίνου. καίτοι γ᾽ ἡμῶν οὐ πάνυ τι τοῦ ἄνθους εὐπορούντων, ὅλης τῆς κομιζομένης πόας ἐπιβεβρωμένης πολλάκις ἄνωθεν ὑπὸ τῶν καμήλων, ἥδιστά τε γὰρ αὐτὴν νέμονται, καὶ πλείστην ἔχουσιν ἐν ταῖς ἀραβίαις ὁδοῖς γινομένην. ἔστι δ᾽ εὔωνόν τε τὸ φάρμακον, καὶ μόνῳ τῷ τῆς ὀσμῆς ἀκμαίῳ κρινόμενον, ἐπειδὴ διὰ ταχέων ἀποπνεῖ τὸ εὐῶδες αὐτῆς. ἐφεξῆς δὲ γράφοντος τοῦ Ἀνδρομάχου, καὶ λίβανον μίσγεο καὶ ἀγλαΐην στήσαιο,, τὴν ἀγλαΐην οὐ χρὴ ζητεῖν ἡμᾶς, ὡς ἄλλου τινὸς φαρμάκου ὄνομα. διά τε τῆς πεζῇ γεγραμμένης τῷ νεωτέρῳ Ἀνδρομάχῳ συνθέσεως τῆς ἀντιδότου, καὶ διὰ τῆς ἄχρι νῦν εἰς ἡμᾶς καθηκούσης παραδόσεως, οὔτε φαρμάκου τινὸς ὄνομά ἐστιν ἡ ἀγλαΐα, καὶ τὰς δεκαδύο δραχμὰς ἕλκον τῷ σταθμῷ τὸ φάρμακον πάντα συμφώνως εἴρηται, τῷ τε πρεσβυτέρῳ καὶ τῷ νεωτέρῳ Ἀνδρομάχῳ, καὶ οὐδὲν ἔξωθεν ἐκείνων πρόσκειται, καθ᾽ οὗ τὸ τῆς ἀγλαΐας ὄνομα λέγεσθαι τις ἡγήσεται ὥστ᾽ ἴσως τὴν ἀγλαΐαν ἐπίθετον τοῦ λιβανωτοῦ τῷ συντιθέντι τὴν ἐλεγείαν ἔδοξε προσθεῖναι. Ἐφεξῆς δὲ μέλανός τε πεπέρεως, καὶ δικτάμνου καὶ πρασίου, καὶ ῥήου μνημονεύει, γνωρίμων ἅπασι πραγμάτων. ἡ δ᾽ ἐκ παραδόσεως ἡμῖν δεδομένη γραφὴ, προσκείμενον ἔχει τοῦ πεπέρεως τὸ βαρύσταθμον. μεῖζον δ᾽ ἐστὶ τοῦτο τοῦ ἄλλου πεπέρεως, καὶ τὸν φλοιὸν ἔχει λεπτότερόν τε καὶ ἧττον ῥυσόν. ἐπὶ δὲ τοῦ ῥήου καὶ αὐτοῦ παραποίησις μέν ἐστιν, ἐπειδὴ εὐθέως ἐν τοῖς χωρίοις ἐν οἷς γίνεται, πρόσφατον ἔνιοι λαμβάνοντες αὐτὸ, καὶ ἀφέψοντες ὡς ἀνεῖναι τὸν χυλὸν, ἐκεῖνον μὲν ἑψήσαντες πέμπουσιν ἡμῖν, ὡς εἰλικρινῆ καὶ ἄμικτον ὕδατι, τὸ δὲ ῥῆον ξηράναντες, ὡς οὐδὲ αὐτὸ προαφεψημένον ἀποστέλλουσι. διὰ τοῦτ᾽ ἐπίστασθαι χρὴ γνωρίζειν τὸ πανουργηθὲν, εὐγνωστότατον ὂν, τοῖς ἑωρακόσι τὸ αὐτοφυὲς ῥῆον. οὔτε γὰρ τὸ διὰ τῆς ὄψεως αὐτοῦ κρινόμενον πυκνὸν καὶ συνηγμένον ἔχει τῆς ὅλης οὐσίας, ἀλλ᾽ ἔστιν ἀραιότερον, ἐν τῇ γεύσει τε τὴν στύφουσαν ποιότητα παντάπασιν ἀμυδρὰν, ἢ οὐδόλως ἔχει, καίτοι γε ἰσχυρὰν ἔχοντος τοῦ ἀκμαίου ῥήου, τίτραται μέν τοι καὶ αὐτὸ ταχέως. Στοιχὰς δὲ φύεται μὲν πολλὴ πολλαχόθεν τῆς γῆς, πλείστης δ᾽ οὔσης ἐν Κρήτῃ καὶ ταῖς Κυκλάσιν ὀνομαζομέναις νήσοις ἀφ᾽ οὗ καὶ τοὔνομα αὐτῇ κατὰ τὴν ἰβηρικὴν θάλασσαν κειμένων εὐφορωτέρα δ᾽ ἐστὶ καὶ κρείττων ἢ ἐκ τῶν νήσων τῆς κρητικῆς. Πετροσέλινον γινώσκεται μὲν πᾶσιν ἐπαινούμενον τὸ μακεδονικὸν, ὃ καὶ καλοῦσί τινες ἐστρεατικὸν ἀπὸ τοῦ χωρίου καθ᾽ ὃ φύεται τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῷ τιθέμενοι. παντελῶς δ᾽ ὀλίγον ἐστὶ τὸ γινόμενον ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ, κρημνώδει τε ὄντι καὶ οὐ μεγάλῳ. τὸ δὲ ἐστρεατικὸν μακεδονικὸν ἐκ μακεδόνων εἰς πάντα τὰ ἔθνη κομιζόμενον, ὀλίγον μὲν καὶ αὐτὸ κατὰ τὴν μακεδόνων φύεται γῆν. ἀλλ᾽ ὅπερ ἐπὶ τοῦ μέλιτος καὶ τοῦ οἴνου τοῦ φαλερίνου, τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ πετροσελίνου συμβέβηκεν. εἰς ἅπασαν γὰρ σχεδόν γε τὴν οἰκουμένην οἱ ἔμποροι κομίζουσιν, ὡς ἀττικὸν μέλι καὶ οἶνον φαλερῖνον, οὕτω καὶ μακεδονικὸν πετροσέλινον, οὐ τοσούτου αὐτοῦ γινομένου, ὡς ἅπασι τοῖς ἔθνεσιν ἐξαρ-

κεῖν, ἀλλ' ἐν ἠπείρῳ πλεῖστον γίνεται πετροσέλινον, ὥσπερ ἐν ταῖς κυκλάσι νήσοις τὸ μέλι. καὶ κομίζεται
γε τὸ μὲν ἐκ τῶν νήσων, ἀθηνάζε. τὸ δὲ ἐξ ἠπείρου, πρότερον μὲν εἰς μακεδονίαν, καὶ πλεῖστόν γε καὶ σχεδὸν ἅ-
παν, εἰς θεσσαλονίκην. ἐκεῖθεν δ' ὡς μακεδονικὸν ἐκφέρεται. καὶ κατὰ τὸν οἶνον δὲ τὸν φαλέρινον ὅμοιόν τι
συμβέβηκεν. ἐν μικρῷ γάρ τινι χωρίῳ τῆς ἰταλίας ὀλίγος γινόμενος, ὡς δῆθεν αὐτὸς ἐκεῖνος ὢν εἰς ἅπα-
σαν τὴν ὑπὸ ῥωμαίοις γῆν εἰσκομίζεται, σκευαζομένων δ' ἄλλων οἴνων εἰς ὁμοίου πανουργίαν, ὑπὸ τῶν
περὶ ταῦτα δεινῶν. ἐὰν δ' ἀπορήσῃς ποτὲ στρατιωτικοῦ πετροσελίνου, μηδὲν ἧττον χεῖρον ἔσεσθαί σοι τὸ τῆς θη-
ριακῆς φάρμακον, ἐὰν ἕτερον ἐμβάλῃς. οὐ γὰρ ὡς δηλητηρίοις φαρμάκοις ἢ ἰοβόλων θηρίων *
ἀῤῥωμένοις τοῖς ὑδερικοῖς καὶ ὅσα πάθη ἄλλα τοιαῦτα. ἔστιν, οὐ μὴν τῷ κυριωτάτῳ γε τῆς θηριακῆς ἐπαγ-
γέλματι. ποιεῖ δ' αὐτὴν καὶ πικροτέραν δηλονότι τὸ στρατιωτικὸν πετροσέλινον, καὶ μάλιστα ἐὰν πρόσφατον
10 ᾖ. διαφέρει γὰρ ὥσπερ δριμύτατον τῶν ἄλλων πετροσελίνων, οὕτω καὶ πικρότατον. τὴν δὲ τερμινθίνην οὐκ
οἶδ' ὅπως τὴν ἐκ λιβύης ἐμβάλλειν ἐκέλευσεν ὁ Ἀνδρόμαχος, ἀτιμάσας γε τὴν ἐκ τῆς χίου προκεκριμένην
σχεδὸν ὑπὸ πάντων. ἐπαινῶ μὲν γὰρ καὶ τὴν ἐκ τῆς λιβύης κομιζομένην ἀρίστην. οὐ γὰρ δὴ πᾶσά γε ἐστὶν
ἀρίστη, καθάπερ ἡ ἐκ χίου. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν ποντικὴν γῆν, καί τισιν ἄλλοις ἔθνεσι καλλίστη τερμινθί-
νη ῥητίνη, ἀλλ' ὑπερέχει πασῶν ἡ χία καθ' ὀσμήν τε καὶ γεῦσιν. ἐφεξῆς δὲ τῶν προγεγραμμένων ὁ Ἀνδρόμα-
χος ἐν τῇ συνθέσει τῆς θηριακῆς, ἔγραψε, ζιγγίβερι καὶ πεντάπετηλον ὅπερ ἐστὶ πεντάφυλλον πόαν ἐμ-
βαλλομένην. οὔτε παραποιούμενα φάρμακα καὶ πᾶσι γιγνωσκόμενα. μετὰ δὲ ταῦτα πολίου μνημονεύει, πᾶ-
σι γνωρίμου, καὶ μηδὲν ἔχοντος ὅμοιον. εἶτα χαμαίπιτυς, ἐφ' ἧς τοσοῦτον χρὴ προσθεῖναι με κατὰ τὸν λόγον,
ὡς πολλαχόθεν τῆς γῆς γίνεται καὶ κατ' ὀσμὴν καὶ γεῦσιν ἀκμαιοτέραν τῆς ἐν τῇ κρήτῃ. φέρεται δ' ἡμῖν
ἐκεῖθεν. ὡς καὶ τοὺς καίσαρας σκευάζοντας ἀεὶ τῇ κρητικῇ χρῆσθαι. καίτοι καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ῥώμην ἐν τοῖς
20 προαστείοις, καὶ τὴν χαμαίπιτυν καὶ τὴν χαμαίδρυν εὗρον εὐοσμοτέρας τῶν ἀπὸ τῆς κρήτης, ὅταν γε μὴ
πολλῷ κατακλυσθῶσιν ὄμβρῳ. ἔτι τε καὶ τοῦτο χρὴ γινώσκειν, ὡς φερομένων ἀπὸ κρήτης τῶν βοτανῶν, ἐνει-
λιγμένων χαρτίοις, οἷς ἐπιγέγραπται τὸ τῆς ἑκάστης βοτάνης ὄνομα. τινὲς μὲν ἁπλῆν ἔχουσι τὴν ἐπιγρα-
φήν, τινὲς δὲ μετὰ προσθήκης τῆς πεδιάδος. εὑρήσεις δὲ τὴν πεδιάδα γενναιοτέραν, καίτοι τῶν πλείστων βοτα-
νῶν ἐν τοῖς πεδίοις ἀσθενεστέρων γινομένων. Στύρακα δὲ δῆλον ὅτι τὸν ἐν τοῖς καλάμοις φερόμενον ἐκ παμ-
φυλίας ἐμβάλλειν προσήκει, ὀλίγιστόν τε γινόμενον, καὶ τοσούτῳ διαφέροντα τοῦ πολλοῦ τούτου στύρακος,
ὅσον ὁ φαλερῖνος οἶνος τοῦ πιπρασκομένου κατὰ τὰ καπηλεῖα. λαμβάνειν δ' αὐτοῦ χρὴ τὸν ὠχρότατον. εὔδη-
λον δ' ὅτι καὶ κατὰ ὀσμὴν οὗτος ἐστὶν ἰσχυρότατος. καὶ κατὰ γεῦσιν, οὐδὲν ἧττον. νάρδου δ' ἐφεξῆς ἐμνημόνευσεν
ὁ Ἀνδρόμαχος, ὡς αὐτὸς προσέγραψε τῆς ἐκ γαλατείας, ἣν συνήθως οἱ περὶ ταῦτα δεινοί, κελτικὴν ὀνο-
μάζουσι. συγκέχυται γάρ πως τὰ τρία ταῦτα ὀνόματα καθ' ἑνὸς ἔθνους φερόμενα τοῦ κελτικοῦ. καλοῦσι
30 γοῦν αὐτοὺς ἔνιοι μὲν γαλάτας, ἔνιοι δὲ γάλλους, συνηθέστερον δὲ τὸ τῶν κελτῶν ὄνομα. περὶ δὲ τῶν ἐφεξῆς γε-
γραμμένων, τὸ μέν πού τι πρόσθεν εἴρηται. καθάπερ ἐπὶ λημνίας γῆς καὶ μίλτου. καλεῖν δ' αὐτὴν
ἄμεινον οὐ μίλτον, ἀλλὰ γῆν. ἔστι γάρ τις λημνία μίλτος ἐν τῇ μίλτῳ γινομένη, πρὸς ἄλλας χρείας ἐπιτήδειος,
οὐ μὴν ἐτ' ἄς ἡ καλουμένη λημνία σφραγίς. γέγραπται δὲ καὶ περὶ τούτων, ὥσπερ οὖν καὶ περὶ τῶν ἄλλων
ἐν τῇ περὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων πραγματείᾳ. τὰ δ' ἐφεξῆς γεγραμμένα φάρμακα σχεδὸν ἅπαντα καὶ
γινώσκεται πᾶσιν ἰατροῖς καὶ πανουργίαν οὐκ ἐπιδέχεται. τινὰ δ' αὐτῶν σαφέστερον δηλοῦται διὰ τῆς πεζῆς
γεγραμμένης θηριακῆς. καὶ τὸ δάκρυον τὸ μίσγειο. βαλὼν κυανωπὸν ἀκάνθης. δηλοῖ γὰρ τὴν ἐκ τῆς αἰγυπτί-
ας ἀκάνθης γινομένην ἀκακίαν. Μόνον οὖν εἰπεῖν ἔτι περὶ θλάσπεως ἀναγκαῖόν ἐστι, ἐπειδὴ καὶ σχεδὸν
ἅπαντα ἐμβάλλουσιν. τό τ' ἐκ κρήτης φερόμενον, καὶ τὸ πανταχόθεν γινόμενον. ὅπερ ἐστὶ τῇ χροᾷ μὲν, ὠ-
χρόξανθον. τῷ σχήματι δὲ, στρογγύλον πάνυ σμικρὸν ὡς εἶναι κέγχρου πολλοστὸν μόριον. ἄμεινον δὲ τὸ ἀπὸ καπ-
40 παδοκίας κομιζόμενον ἐμβάλλειν, τῇ χροᾷ μὲν, ἐπὶ τὸ μελάντερον ἀποκεχωρηκὸς πάμπολυ. τῷ σχήματι δὲ,
οὐκ ἀκριβῶς στρογγύλον. καὶ τῷ μεγέθει πολλῷ γε μεῖζον ἢ κατὰ τὸ προειρημένον. ἔχον δὲ κατά τι μέρος ἑαυ-
τοῦ, καὶ οἷον ἔνθλασμά τι μικρὸν, ἀφ' οὗ καὶ ὠνομάσθη θλάσπι. γίνεται δὲ ὥσπερ καὶ τοῦτο, οὕτω καὶ ἕτερον ἐν
καππαδοκίᾳ πάμπολυ. ὥστε οὐχ ἁπλῶς τὸ ἀπὸ καππαδοκίας φερόμενον ἄριστόν ἐστιν, ἀλλὰ τὸ ἰδίως ἐν αὐ-
τῷ γινόμενον, ἀνόμοιον δὲ τῷ κρητικῷ τε καὶ πολλαχόθεν τῆς γῆς φυομένῳ. εἰ δέ τι καὶ ἄλλο μὴ σαφῶς εἴρη-
ται διὰ τῶν ἐλεγείων μέτρων ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου Ἀνδρομάχου, τουτέστι κεκρυμμένον, γινώσκοντί σοι τὴν
ἄνευ μέτρου γραφὴν ὑπὸ τοῦ υἱέως αὐτοῦ γεγραμμένην Ἀνδρομάχου. καθάπερ καὶ τὸ, ἀκταίῳ μίσγεις,
συγκεράσας μέλιτι, τουτέστι μέλιτι τῷ ἀττικῷ. κενταύρειον γοῦν, κατὰ μὲν τὴν ἔμμετρον γραφὴν οὐ προσδιώ-
ρισται ποῖον λέγει, κατὰ δὲ τὴν πεζὴν γεγραμμένην, πρόσκειται τὸ λεπτόν. διὰ τὸ καὶ ἄλλον εἶναι κενταύ-
ρειον ἁδρόν. οὕτω καὶ ἀριστολοχίας εἴρηται λεπτῆς. ἔστι γὰρ καὶ ἄλλη τις, ἁδρὰν ἔχουσα τὴν ῥίζαν, ὥσπερ
50 καὶ τρίτη τις ἐστὶν ἐπὶ ταῖς δὲ στρογγύλη.

Περὶ τῆς σκευασίας τῆς θηριακῆς.

Εἴρηταί μοι καὶ πρόσθεν, ὡς ἅπαξ μέν τις ἰδὼν σκευαζόμενον τὸ φάρμακον, οὐκέτι δεήσεται θεάσασθαι δεύτε-
ρον ἢ γ'. εἰς δὲ τὴν διάγνωσιν τῶν ἀρίστων ἐν ἑκάστῳ γένει φαρμάκου, οὐχ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ τρὶς, ἀλλὰ πάνυ
πολλάκις ἑωρᾶσθαι χρὴ τὰ δόξαν ἔχοντα γίνεσθαι κάλλιστα καθ' ἑκάστην χώραν. ἔχειν δ' οὖν χρὴ καὶ πρὸς τὴν
τούτων χρῆσιν παραγγέλματα, περὶ ὧν εἴπομεν ἤδη καὶ πρόσθεν. ἀλλὰ καὶ νῦν ἐν ὀλίγοις κεφαλαίοις περὶ
πάντων ἐρῶ. τὰς μὲν ῥίζας, ὧν αἱ ὦσι χρήσιμοι, τετμημένας ἔχειν χρὴ τὸν φλοιὸν οὐ ῥυσσόν. ἀτρόφου γὰρ ῥίζης
τοῦτο σημεῖον. τοὺς δὲ καρποὺς μετὰ τῶν ἀκρεμόνων τε καὶ βλαστημάτων ὀνομαζομένων εὐθαλεῖς καὶ πολλοὺς ἅμα τοῖς

περικαρπίοις. τὰ σπέρματα δὲ, ὥσπερ καὶ τὰς ῥίζας, εὔθρυφα, διὰ τὸ πεπᾶσθαι τὸν φλοιὸν γνωριζόμε-
να. τοὺς δὲ ὀποὺς καὶ τοὺς χυλοὺς, μήτε κατεξηραμμένα ἐν τῷ χρόνῳ, μήτ᾽ ἀμυδρὰς ἔχοντα ἑκάστου τὰς ἑαυτῶν ποιό-
τητας, ὀσμῇ τε καὶ γεύσει κρινομένας. οἱ μὲν οὖν καρποὶ μετὰ τῶν βλαστημάτων τε καὶ περικαρπίων ἀνθῶν
τε καὶ φύλλων, ὅσα πρὸ τούτων εἰς τὴν θηριακὴν ἐμβάλλονται τῶν δὲ βοτανῶν. σκορδίου, καλαμίνθης,
πρασίου, στοιχάδος. δικτάμνου, πολίου, χαμαιδρύος. χαμαιπίτυος. ὑπερικοῦ. κενταυρίου. αἱ ῥίζαι δὲ τῆς δὲ ζιγγι-
βέρεως. ἴρεως. ῥᾶ. πενταφύλλου. κόστου. νάρδου ἰνδικῆς. νάρδου κελτικῆς. γεντιανῆς. μήου. ἀκόρου. φοῦ. ἀριστολοχί-
ας λεπτῆς. σπέρματα δ᾽ ἐμβάλλεται τῷ φαρμάκῳ ταυτί. βουνιάδος. πετροσελίνου. θλάσπεως. ἀνίσου. ἀνήθου.
μαράθρου. δαύκου. καρδαμώμου. ταῦτα μὲν οὖν πάντα τὰ τρία γένη τοῖς αἰγυπτίοις ὅλμοις ἐμβάλλειν προσήκει,
ἐπειδὴ σκληρότατοι τυγχάνουσιν ὄντες, ὡς μηδὲν ἐν τῷ κόπτεσθαι τῆς ἑαυτῶν οὐσίας προστρίβεσθαι τοῖς κοπτομέ-
10 νοις. ἐμβαλλέσθω δὲ ἅμα τοῖς δε καὶ ταυτί. ἀρτίσκοι. σκιλλιτικοί. ἀρτίσκοι, θηριακοί. ἡδυχρόου μάγμα. πεπέρεως
τε τὸ μέλαν καὶ τὸ λευκὸν καὶ τὸ μακρόν. καὶ ῥόδα ξηρά. καὶ πρὸς τούτοις ἀγαρικὸν καὶ κρόκος ἐὰν ξηρὸς ᾖ. σφραγὶς καὶ
ἡ ὀπτὴ χαλκίτης. ἄμωμόν τε καὶ κιννάμωμον καὶ ἡ σύριγξ τῆς κασσίας. ὅ, τε τοῦ βαλσάμου ὀπός. ἥ τ᾽ ἀκακί-
ας, πλὴν εἰ μαλακή τις εἴη καὶ ὑγρά, τό τε καστόρειον καὶ ἡ ἄσφαλτος. ἢ ὥς τινες ἀρρενικῶς ὁ ἄσφαλτος. εἴρη-
ται γὰρ πολλάκις ὡς οὐδὲν χρὴ φροντίζειν τῆς τοιαύτης λεπτολογίας. οἴνῳ δὲ διαβραχέντα λελειώσθω
σμύρνα καὶ κρόκος. ἐάν γε ἀσφαλέστερον εἶναί σοι δόξῃ μὴ κόπτειν αὐτὸν ὑγρὸν ὄντα. πάντες δὲ οἱ ὀποὶ οἴνῳ
διαβρεχέσθωσαν, ὥστε καὶ λυθῆναι, καὶ πρὸς τὴν λείωσιν ἐπιτήδειοι γενέσθαι, ὅ τε σαγαπηνοῦ, ὅ τε πάνακος, ὅ τε
μήκωνος, ὃν δὴ καὶ μηκώνιόν τε καὶ ὄπιον ὀνομάζουσιν, ἥ τε ἀκακία, ὅταν ὑγροτέρα σοι δόξῃ, καὶ δύσκοπτος ὑπάρχῃ,
ὅ, τε τῆς ὑποκιστίδος χυλὸς καὶ ὁ τῆς γλυκυρρίζης. τὸ δὲ θλάσπι, καὶ τὸ τῆς γογγυλίδος σπέρμα κατὰ μὲν
τὰς πρώτας σκευασίας, ὥσπερ ἑώρων τοὺς πρὸ ἐμοῦ σκευάζοντας, καὶ αὐτὸς ἐνέβαλον ἅμα τοῖς κοπτο-
20 μένοις εἰς ὅλμον. εἶτα ποτὲ θεασάμενος ἐμπεπλασμένα διὰ γλισχρότητα τῷ κύτει τοῦ ὅλμου, κατὰ θυίαν
ἐδικαίωσα μόνα προλεάνας ἐπιχέαι οἶνον ἐπ᾽ ἐκεῖνα. μέχρις ἂν ἀκριβῶς ὅλα διαλυθῇ, καὶ μετὰ ταῦτα μι-
γνύναι τοῖς ἐν τῷ οἴνῳ ἰδίᾳ βεβρεγμένοις τε καὶ λελειωμένοις. καὶ τὸν λιβανωτὸν δὲ λειοῦν ἄμεινον ἰδίᾳ
καθ᾽ ἑαυτὸν ἐν θυίᾳ κούφως ὡς μὴ πλα γίνοιτο. κἄπειτα διαττήσαντας, ἔχειν ἕτοιμον ὡς ἐπιπάττειν, εἴπερ
ἐθελήσειας, τοῖς μετὰ τοῦ οἴνου λελειωμένοις. τὸ δὲ κόμμι καὶ διαβρέχειν ἐν οἴνῳ ἀναγκαῖον, καὶ λειοῦν αὐτό τε
καθ᾽ ἑαυτὸ, καὶ μετὰ τοῦ λιβανωτοῦ. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα καθ᾽ ὃν εἴρηται τρόπον παρασκευαζέσθω, τὰ μὲν
ἐν θυίᾳ μετὰ τὸ εἶναι λελειωμένα. τὰ δὲ διηττημένα καὶ λελειωμένα ξηρά. κατὰ δὲ τὸν καιρὸν αὐτὸν τῆς ἁπάν-
των ἑνώσεως, τηκέσθω μετὰ μέλιτος ἐν ἀγγείῳ διπλῷ, πρώτη μὲν ἡ ῥητίνη, μετὰ ταύτην δὲ ὁ στύραξ. καὶ ἡ χαλ-
βάνη προτεθλασμένα καὶ προκεκομμένα κατὰ τὸν ὅλμον ὑπέροις ἢ μοχλοῖς σιδηροῖς, παρασταζομένου βρα-
χυτάτου μέλιτος ὠμοῦ. καὶ μετὰ ταῦτα διὰ τῶν ἡμετέρων δακτύλων πλατυνόμενα, προσεμβαλλέσθω τι
καὶ τοῦ μέλιτος τετηγμένῃ ῥητίνῃ, καὶ οὕτω πάλιν ἐπιτεθειμένου τοῦ πώματος τῷ ἀγγείῳ, διαλυέσθω. βέλ-
30 τιον γὰρ μηκέτι κινεῖν τὸ μέλι, τούτων ἐμβληθέντων, ἀλλὰ πωμάσαντας τὸ ἐνεστηκὸς ἀγγεῖον τῷ ὕδατι, τὴν
ἕψησιν ποιεῖσθαι. τηκομένων δὲ τούτων, ἐπεμβαλλέσθω τοῖς μετὰ τοῦ οἴνου λελειωμένοις τὰ ξηρά, καὶ ἀναμι-
γνύσθω μέχρι πάχους ἱκανοῦ, καὶ οὕτω μετὰ βραχὺ τετηγμένα, χλιαρὰ παραχείσθω τοῖς ἐν τῇ θυίᾳ διὰ με-
γάλου δοίδυκος, ἰσχυροῦ τινὸς ἀνδρὸς ἑνοῦντος αὐτά. καὶ ἐπειδὰν ἑνωθῇ καλῶς, ἤδη τέ πως παχὺ φαίνεται
τὸ ἐξ αὐτῶν, ἐπεμβάλλειν τοῦ μέλιτος ἀφεψημένου τε μετρίως, καὶ δηλονότι καὶ ἀπηφρισμένου. καὶ μετὰ
τοῦτο, τῶν διηττημένων. εἶτ᾽ αὖθις τοῦ μέλιτος. εἶτ᾽ ἤδη μιγνύναι χλιαρὰ τὰ τηχθέντα, καὶ τρίβειν ἰσχυρῶς
πάντα κατὰ τὴν μεγάλην θυίαν μεγάλῳ δοίδυκι, προσεμβαλλομένων, ὅσα περιττὰ τῶν ξηρῶν ἐστὶ καὶ
τοῦ μέλιτος. ὅταν δ᾽ ὑπὸ τοῦ δοίδυκος ἑνωθῇ πάντα κατὰ τὴν θυίαν, ἐμβάλλειν ὅλμῳ τηνικαῦτα, καὶ διὰ
μοχλῶν σιδηρῶν ἀκριβῶς καθαρῶν, ὡς μηδὲν ἔχειν ἰοῦ, κόπτειν συνεχῶς ἐπαλείφοντα τοὺς μοχλοὺς ὀπο-
βαλσάμῳ. κατέχονται γὰρ ἐν τῷ γλίσχρῳ τοῦ φαρμάκου, καὶ δυσκόλως ὑπὸ τῶν κοπτόντων ἀναφέρον-
40 ται. ὅπως οὖν ἑτοίμως ἀνύοιτο τὸ ἔργον, χρίειν ὀποβαλσάμῳ χρὴ τὰ τοῦ μοχλοῦ πέρατα συνεχῶς, εἰς αὐτὸ
τοῦτο δαπανῶντα πᾶν αὐτό. βέλτιον δ᾽ ἐν ἡλίῳ κόπτειν. ἑνοῦται γὰρ οὕτω θᾶττον ἅπαντα. καὶ τοῦτο πράξαν-
τας σκεπάζειν χρὴ τὸν ὅλμον, ἔχοντα τὸ φάρμακον ἐν αὐτῷ. καὶ μετὰ δ᾽. ἡμέρας ἢ ε᾽. κόπτειν ὁμοίως ἐν ἡ-
λίῳ, καὶ τοῦτο ποιεῖν ἐκ διαλειμμάτων αὖθις καὶ αὖθις, ἡμερῶν. ϛ᾽. ἢ. ζ᾽. μέχρι δύο μηνῶν, ἢ πάντως
μ᾽. ἡμερῶν ταῦτα μὲν οὖν ὡς πρὸς τὴν ἀρετὴν τοῦ φαρμάκου γέγραπται πάντα. τὸ δὲ μέλαιναν αὐτὴν γί-
νεσθαι, τοῦτο γοῦν οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἔθισται, καὶ ὅς τις ἀποτυγχάνει τῆς χροιᾶς ταύτης καταγελᾶται, φυλακτέ-
ον μὲν ἡμῖν ἐστι, γνωστέον δὲ μηδὲν ἐκ τῆς χροιᾶς ὑπαλλάττεσθαι τῆς τοῦ φαρμάκου δυνάμεως. γίνεται δὲ ἡ ἀπο-
τυχία διὰ τὴν κεκαυμένην χαλκῖτιν ξανθὴν καὶ πυρρὰν γινομένην. καὶ γὰρ ἐλάχιστον αὐτῆς ἐμβαλλόμενον
ὅμως ἐπικρατεῖ κατὰ τὴν χροιάν. ὅπως οὖν μὴ δὲ κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο δοκεῖ τις σφάλλεσθαι, προσεχέτω τὸν νοῦν
οἷς ἐρῶ. τέτταρας μὲν τὰς πάσας δραχμὰς ἡ ἀντίδοτος λαμβάνει τῆς χαλκίτεως. ὀπτᾶν δὲ προσήκει αὐτὴν πο-
50 λὺ πλείονα, κατὰ τόνδε τὸν τρόπον. ἔμβαλε εἰς χυτρίδιον δραχμὰς τῆς ὠμῆς χαλκίτεως οὐχ ἧττους τῶν. μ᾽.
κἄπειτα διακεκαυμένοις ἄνθραξιν ἐντιθεὶς τὸ χυτρίδιον ἄνευ πωμάτων, ὅταν χυθῇ τὸ φάρμακον, ἐποχούμε-
νόν τε θεάσῃ τὸ κουφότατον καὶ ἀφρωδέστατον, αἴρειν αὐτίκα, καὶ θέντα χαμαὶ μὴ καθάπερ εἰώθαμεν
ἔνιοί τε παραπλησίως τοῖς τὸ πῦρ ἐξάπτουσιν, ἐμφυσᾶν αὐτῇ, θαυμαστὸν γὰρ ὅπως ἐν τῷδε τὸ πυρρὸν τῆς χρό-
ας ἴσχει καὶ ξανθὸν, ἀλλὰ μηδ᾽ ἐν ἡλίῳ τιθέναι. ψυγείσης δὲ λαμβάνειν ὅσον ἀφρωδέστερον ἐποχεῖται, μηδὲν ἔ-
χον ἐν ἑαυτῷ, μήτε πυρρὸν, μήτε ξανθὸν, μήτε ὠχρὸν, εἶτ᾽ ἐξ αὐτοῦ πείρας ἕνεκα λαβόντα βραχὺ καὶ λειώ-
σαντα, θεάσασθαι μή τι κατὰ τὴν λείωσιν ἐμφαίνοιτο τῶν εἰρημένων χρωμάτων. ἐὰν δὲ οὕτως ληφθῇ μὲν ἡ πρα-
σίζον, ἢ τεφρῶδες κατὰ τὴν χρόαν, ἐκ τούτου δραχμὰς δ᾽. ἐμβάλλειν. ὀλίγοι γὰρ οἱ τοιοῦτοι εὑρήσεις ἐν

πολλῷ

πολλῷ τῷ κεκομμένῳ. τὰ μὲν οὖν ἀναγκαῖα πρὸς τὴν τῆς ἀντιδότου σύνθεσιν τε καὶ κατασκευὴν ἤδη λέλεκται πάντα. διαφωνησάντων δέ τι πρὸς τὴν γραφὴν ταύτην Δαμοκράτους τε καὶ Κρίτωνος, ἄμεινον ἔδοξέ μοι καὶ τὰ πρὸς ἐκείνων γεγραμμένα παραθέσθαι. καὶ πρότερον τὰ Δαμοκράτους, ἐπειδὴ καὶ τὴν χρῆσιν αὐτῆς ὅλην ἔγραψε σαφῶς, ἔστι δὲ δι' ἐμμέτρου λέξεως, ὡς εἴωθεν, ἥτις οὐ μόνον τὸ μνημονεύεσθαι ῥαδίως, ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ παραποιεῖσθαι τὰς συμμετρίας, ἀγαθὸν ἔχει. ἄρχεται τοίνυν ὁ Δαμοκράτης ἐν τῷ βιβλίῳ καθ' ὃ τὰς ἀντιδότους γράφει, τὸν δὲ τρόπον ἀπὸ τῆς κοινῆς χρήσεως αὐτῶν, καὶ τὸ κατὰ τὴν θηριακὴν ἰδέαν.

Τὰς ἀντιδότους ἔχειν προπαρασκευασμένας.
Πρὸ πάντων θ' ἁπλῶς τὰ φαῦλα δηλητήρια.
Ὧν καὶ χάριν δοκοῦσιν εὕρεσιν λαβεῖν.
10 Καὶ τοῖς θανασίμοις ἀντιδώσεις φαρμάκοις·
Προδιδοὺς τι τοῖς ἔχουσιν ὑπόνοιαν τινα,
Μή τις μετὰ τροφὴν φάρμακον φαῦλον λάβῃ,
Ἐπὶ τῇ τροφῇ τε. προσφέρεσθαι δ' ὅταν δοκῇ
Ἀναιρετικόν τις μετὰ τροφὴν εἰληφέναι.
Ἐμέσαντι πάντως τὴν προσενεχθεῖσαν τροφήν.
Καὶ δὶς δὲ διδόναι καὶ τρὶς αὐτὰς ἐπιτρέπει.
Ὅταν μένῃ σημεῖα φαύλων φαρμάκων.
Δώσεις δὲ καὶ τοῖς ἐντυχοῦσιν ἑρπετοῖς.
Τῶν ἰοβόλων τε θηρίων τοῖς δήγμασιν.
20 Ὕδρων, κεραστῶν, ἀσπίδων, καὶ διψάδων.
Καὶ τῶν ἐχιδνῶν, τῶν τε λυσσώντων κυνῶν·
Καὶ γὰρ τὰ τούτων ἐστὶ φαῦλα δήγματα
Τῶν τ' ἐν θαλάττῃ ἰοβόλων πάντων ἁπλῶς,
Καὶ τῶν τε λεπτῶν λεγομένων θηρίων
Σφηκῶν, μελιττῶν, σκορπίων, ἀνθηδόνων,
Φαλαγγίων τε θανασίμων καὶ μυγαλῆς
Τῆς ἀντιδότου μὲν πλεῖον ἢ δραχμὴν μίαν,
Καρύου τὸ μέγεθος μικρῷ πλέον.
Κεκραμένων δὲ ζωροτέρων κυάθων δέκα.
30 Οὐκ ἀρκέσει δὲ τοῖς κακῶς δεδηγμένοις,
Ἅπαξ προσενεγκεῖν, ἀλλὰ διδόναι πολλάκις
Δεῖ, τοὺς θέλοντας ἐξαλεῖψαι τοὺς φόβους
Δίδου δὲ πρὸς πάντα τὰ πάθη καὶ τὰς νόσους,
Ὅσαι φθείρουσι τῷ χρόνῳ καχεξίας
Τοὺς περιοδικούς πυρετούς τε καὶ ῥίγη
Μάλισθ' ὅσα μένει μετὰ πόνου πολλὴν χρόνον
Ἀποστάσεις φθείροντα κυρίων τόπων·
Ταῖς πνευματουμέναις τε μήτραις ἢ κῶλον.
Ὅσοι τε κύστιν ἢ νεφροὺς ἀλγήμασι
40 Χρονίοις ὀχλοῦνται, κἂν μεθ' ἑλκῶν, ἢ λίθων·
Δώσεις δὲ καὶ τοῖς ἡπατικοῖς αὐτὰς καλῶς.
Ἀνάγουσί τ' ἐκ τοῦ θώρακος αἷμα πολλάκις.
Καὶ τοῖς ῥευματώδες ἀναφέρουσι καὶ πύον,
Ὅθεν ἂν φέρηται τοῦτο, κἂν ἐκ πνεύμονος·
Δίδου δὲ καὶ τοῖς ῥήγματα ἢ καὶ σπάσματα,
Ἐσχηκέναι λέγουσι τῶν ἐντός τινος.
Αἴρεις γὰρ αὐτῶν τοὺς φόβους τε τοὺς πόνους
Προσενεγκτέον δὲ, τὴν τροφὴν μὴ ῥαδίως
Πέττουσι, καὶ λάβωσιν ὀλίγην παντελῶς·
50 Ἀεὶ δ' ἀποξυνοῦσι καὶ παραυτίκα.
Ὅσοις τ' ἀνάγκη δι' ἀποδημίας μακρᾶς,
Χρῆσθαι πάνυ φαύλοις ὕδασι, καὶ τούτοις δίδου
Τῆς ἀντιδότου μὲν, ὅσον ἄγει τριώβολον.
Ὕδατος δὲ θερμοῦ τρεῖς κυάθους ἢ τέσσαρας,
Πρὸ τῆς τροφῆς, ὥραισι τρισὶν ἢ πλείοσι.
Τοῖς δὲ περὶ κύστιν, ἐκ γλυκέος κεκραμένης,
Αἱμοπτοϊκοῖς τε καὶ στόμαχον ἡλκωμένοις.
Τοῖς ῥευματιζομένοις δὲ τὸν θώρακ' ὅλον.

Δώσεις, ἀφεψῶν εἰς ὕδωρ, δεσμίδιον
Πολίου, τὸ μὲν βέλτιον, ἢ τοῦ κρητικοῦ.
Ἢ καὶ σκυθικοῦ τὸ κρεῖσσον, τοῦ ποντικοῦ
Θάττον. τελεῖς γὰρ τὰς φορὰς τῶν ῥευμάτων.
Ἐν τρισὶ δὲ κυάθοις, ὡς προεῖπον πρόσφερε.
Τινὲς δὲ καὶ τοῖς σφόδρα πονοῦσιν ὠτίον
Ἀνέντες αὐτὴν ἐν γλυκεῖ τῷ κρητικῷ.
Εἰς τοὺς πόρους ἐνέθεσαν ἔριον διάβροχον.
Ἐχέτω δ᾽ ὁ ποιεῖν ἀντίδοτον θέλων καλήν,
10 Πάντα μὲν ἄκρως τὰ μίγματα τ᾽ ἐξηρασμένα,
Τὸν λεγόμενον τε θηριακὸν πεποιημένον
Ἀρτίσκον οὕτω γεγονότα, ὡς ὑποδείξομεν.
Ἔστι γὰρ οὗτος, τῶν καλῶν ἐκ μιγμάτων.
Λαβὼν ἐχίδνας τὰς ἀληθεῖς τοῦ θέρους,
Ἀρτιθήρους, τὰς μεγάλας, ὡς εἴκοσι,
Μικρῶν τε πλείους. οὐ γὰρ ἔστ᾽ αὐτῶν πολύ.
Ὁ δὴ λαβόντας σκευάσαι τὸ φάρμακον.
Τῶν μὲν κεφαλῶν ἀπόκοψον ὡς τρεῖς δακτύλους,
Μικρῶν τε πλείους τῶν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς μορίων.
20 Πρῶτον, κεφαλὰς μὲν, εἶτα τὰς οὐρὰς τότε.
Τοῦτο δὲ ποιεῖν δεῖ προσφάτων ζωσῶν τ᾽ ἔτι.
Εἶτα περιδείρας ῥᾳδίως, ὡς ἐγχέλεις,
Ἔκβαλε τ᾽ αὐτὰς καὶ τὸ λίπος αὐτῶν ἅπαν,
Πλύνας τε καθαρῶς εἰς λοπάδιον ἐντίθει
Ξηροῦ τ᾽ ἀνήθου σύμμετρον δεσμίδιον
Ὕδατος δὲ τ᾽ ἀρκοῦν παραχέας, ἕψει μέχρι
Ἡ σὰρξ ἀποστῇ ῥᾳδίως τῶν ὀστέων.
Τὸ λοπάδιον τε βαστάσας ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Τῶν ὀστεῶν τὴν σάρκα καθαρὰν ἀπόλαβε,
30 Στήσας ἀκριβῶς ἰσοβαρῆ ταύτης σταθμὸν,
Τῆς σαρκὸς, ἄρτου τοῦ καθαροῦ τοῦ πυρίνου.
Πρόσμισγε καὶ λείαινε παραχέων βραχὺ
Τοῦ ζωμαρίου, ποιῶν τὰ λεπτὰ πέμματα,
Ξήραινε καὶ χρῶ θηριακοῖς ἀρτίσκοις
Σκιλλητικοὺς δὲ σκευάσεις οὕτω πάλιν.
Τῷ πυρχυτῷ σκίλλας εὐμεγέθη λαβὼν,
Λευκὴν τε, κάθηρον πάντα τὸν ξηρὸν φλοιὸν,
Πᾶσαν δὲ ῥίζαν τὴν ξυλώδη περίελε,
Σταιτί τε περιπλάσας, ἔμβαλ᾽ αὐτὴν εἰς ἴπνον.
40 Ὅταν δὲ νομίσῃς πάνυ καλῶς ὀπτὴν,
Τότε στήσας αὐτῆς ὅσον ἄγει λίτρας βάρος,
Ταύτῃ κατάμισγε λεπτοτάτῃ μίαν ἥμισυ
Λίτραν ἀλεύρου γεγονότος πεφρυγμένων
Ὀρόβων ἐπ᾽ ὀλίγον, καὶ παραχρῆμα λεοτριβῶν,
Ποίησον οὕτω λεπτὰ πάνυ κυκλίσκια,
Ξηρά τε γιγνόμενα, στῆσον ἥσσοι φίλον.
Βαλεῖν τοιοῦτον μίγμα γεγονὸς μὴ πάνυ
Τὴν θηριακήν τε λεγομένην ἀπρεπῆς φράσω
Ἣ καὶ λέγουσι τὸν Μιτριδάτην χρώμενον,
50 Ὅτ᾽ ἐγένετ᾽ αὐτῷ θανάσιμα πιεῖν φάρμακα.
Ἅπασ᾽ ἀνάγκη μετὰ τέκνων πολεμουμένων,
Αὐτὸν μὲν οὐ λαβεῖν τινες αἴσθησιν βλάβης
Ξίφει δ᾽ ἀναιρεθέντα περιγραφῆς τυχεῖν.
Τὰς δ᾽ αὖ θυγατέρας ἀποβαλεῖν τῷ φαρμάκῳ.
Σκεύαζε δ᾽ αὐτήν. σκιλλίνων κυκλισκίων,
Δὶς εἴκοσι δραχμὰς, καὶ ἑτέρας δὶς τέσσαρας
Ἀρτισκίων δὲ θηριακῶν, δὶς δώδεκα,
Μέλανός τε πεπέρεως καὶ ὀπίου, καὶ μάγματος
Ξηροῦ,

Ξηροῦ, πάλαι κληθέντος ἡδυχρόου μύρου,
τῶν τ' ἐξ ἑκάστου μίγματος δὶς δώδεκα.
Ξηροῦ γλυκυρίζου χυλαρίου δραχμὰς δέκα
καὶ δύο ἐπιθεὶς ταύταις, καὶ ῥόδων ξηρῶν ἴσας
καὶ κινναμώμου καὶ ὀποβαλσάμου καλοῦ,
Ἧς τ' Ἰλλυρίοιο πέμπουσιν ἴσας ἴρεως.
Λευκοῦ τ' ἀγαρικοῦ, βουνιάδος τε σπέρματος,
Τούτων ἑκάστου τὰς ἴσας δύο δέκα.
Καὶ κρητικὸν σκόρδιον ἐπὶ τούτων ἴσον,
10 Σμύρνης, κρόκου, ῥᾶ, πετροσελίνου, στοιχάδος.
Ξηρᾶς καλαμίνθης, πενταφύλλου ῥιζίων
Καὶ τοῦ πρασίου σπέρματος τῶν σφαιρίων.
Λευκοῦ πεπέρεως καὶ μακροῦ, τῆς ἰνδικῆς
Νάρδου στάχυος. λιβάνου τε καὶ τερμινθίνης.
Κόστου τε λευκοῦ, καὶ ἔτι δικτάμνου πόας,
Σχοίνου τε, μὴ τῶν καρφίων, τοῦ δ' ἄνθεος.
Ξηροῦ τε ἀβρέκτου ζιγγιβέρεως τὰς ἴσας
Κασίας μελαίνης τοῦ φλοιοῦ, τούτων πάλιν
Δὶς τρεῖς ἑκάστου μίγματος δραχμῆς σταθμῷ.
20 Πολίου τε καὶ φοῦ ποντικοῦ καὶ θλάσπεως.
Χαμαιδρυός τε καὶ στύρακος, καὶ κόμμεως
Καὶ γεντιανῆς καὶ ἀκόρου, μήου τ' ἔτι.
Καὶ καρδαμώμου καὶ μαράθου τοῦ σπέρματος
Ὑποκυστίδος χυλοῦ τε καὶ χαλκίτιδος
Ὀπτῆς, ὑπερικοῦ σπέρματος τοῦ κρητικοῦ.
Χυλοῦ τ' ἀκακίας τῆς καλῆς ὑγρᾶς ἔτι
Καθαρᾶς τε νάρδου κελτικῆς καὶ λημνίας
Χαμαιπίτυός τε καὶ ἄμεως καὶ σεσέλεως
Ἀνησάρου τε σπέρματος πεφρυγμένου
30 Βότρυός τ' ἀμώμου, μαλαβάθρου φύλλων ἴσας
Πάντων δ' ἑκάστου δύο δραχμὰς. ε. ἐπιτίθει.
Καὶ βαλσάμου, καρποῦ τε τὰς αὐτὰς δύο.
Τινὲς δὲ τούτων οὐ καλῶς ἀλλὰ τέτταρας.
Ὀποπάνακος δὲ τοῦ δακρύου καὶ χαλβάνης
Δαύκου τε καθαροῦ σπέρματος τοῦ κρητικοῦ,
Καὶ καστορίου καὶ σαγαπηνοῦ προσφάτου.
Κενταυρείου τε, κρητικοῦ μὴ προσφάτου,
Ἀριστολοχίας τε λεπτῆς ξηρᾶς καλῶς.
* Τούτων ἑκάστου πάλιν δραχμὴν. ε. ἐπιτίθει
40 Ἴσον θ' ἑνὶ τούτων, στῆσον ἀσφάλτου καλῆς.
Τινὲς δ' ἀλλὰ δύο φασὶν, ὅπερ οὐ βούλομαι.
Πολλάκι γὰρ αὐτὴν, ὡς ἔγραψ', ἐσκεύασα.
Οἴνου φαλερίνου τοῦ καλοῦ τὸ σύμμετρον.
Μέλιτος δέκα λίτρας ἀττικοῦ τοῦ προσφάτου.
Τούτων δ' ἃ μὲν ἐστὶ σπέρματα, ἃ δὲ χυλοί τινων,
Ἃ δ' ἐστὶ φύλλα, καὶ δάκρυα, καὶ ῥιζία
Ἐλάχιστα δ' αὐτῶν καὶ μετάλλοις γίνεται.
Χυλοὺς μὲν οὖν δάκρυα καὶ μεταλλικὰ
Οἴνῳ λέαινε καὶ μέλιτος ποιῶν πάχος.
50 Τὰ λοιπ' [illegible] ξηρὰ πάντα μίγματα,
Κοπέντα, καὶ σηθέντα, λεπτῷ κοσκίνῳ.
Μίξας τ' ἐπιμελῶς αὐτὰ, παράχεον τότε
Ζέσας δὶς ἢ τρὶς τὸ μέλι καὶ δεύσας πάλιν
Ἀπόθου, φυλάττων μὴ ξυλίνοις ἀγγείοις,
Ὑαλίνοις δὲ μᾶλλον, κερατίνοις τε καὶ ἀργυροῖς,
Καὶ κασσιτερίνοις καὶ κεραμίοις τε πυκνοῖς
Δίδου τε πίνειν, μήτε γεγονὸς ἀρτίως
Τὸ φάρμακον, μήτε πάλιν ἐξηρασμένον

ὅπερ ἂν γένοιτο διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου
πάλιν ζέσας πρόσβαλλε μέλιτος σύμμετρον
συνεκλεαίνας τ' ἐφ' ἱκανὸν τῶν χρόνων
εὔχρηστον ἕξεις τὴν ἄχρηστον τῇ χρείᾳ.
πολλῷ δ' ἐλάττω τῆς κεκραμμένης ἅπαξ.

Θηριακῆς ἑτέρας σκευασία.

Ὅτι μὲν οὕτω διαφωνοῦσί τινα πρὸς τὸν Ἀνδρόμαχον, Δαμοκράτης αὐτὸς ἐδήλωσεν εἰπὼν, τινὲς δὲ τούτων οὐ καλῶς αὐτὰ τέθεικαν. καὶ πάλιν, τινὲς δ' αὐτὰ δύο φασὶν ὅπερ οὐ βούλομαι, ὅτι δὲ καὶ σαφέστερον εἴρηται τῶν ὑπὸ Δαμοκράτους γεγραμμένων, καὶ τοῦτο πρόδηλον. οὔσης δὲ καὶ ἄλλης παρ' ἡμῖν, καὶ αὐτοῦ ἐμμέτρου συνθέσεως τῆς θηριακῆς, ἔδοξέ μοι κἀκείνην παραγράψαι, κατὰ τὴν ἐκ παραδόσεως τὴν ἐν αὐτῇ συμμετρίαν, διὰ τὸ σαφεστέραν τε καὶ συντομωτέραν εἶναι τῆς ἤδη γεγραμμένων.
Θηριακὴν ὧδ' αὖτις ἐνθ' κεράσαιτο.
Δαύκου μὲν καρπὸς, πάνακος τ' ὀπὸς, ἀσφάλτου τε,
καὶ σαγαπηνὸν ἴσον, καὶ χαλβάνη, ἄμμι δ' αὖτις.
Λεπτὴ δ' ἀριστολοχία καὶ ὄρχις κάστορος εἴη.
καὶ κενταυρείου κόμης ἴσον αὐτῆς ἐπ' αὐτοῖς.
Διπλάσιον στύρακός τε καὶ ἄμεος ἀνίσου τε.
Καὶ φοῦ καὶ πολίου κόμης. μήου τε ἀκόρου τε
Ἠδὲ καὶ χαμαιπίτυος καὶ φύλλα μαλαβάθροιο.
Ἔστω καὶ σφραγὶς λήμνου ἀπὸ χαλκίτεώς τε,
Χυλὸν καὶ ξανθὸν ὑποκυστίδος αὐτοῖς ἐπ' αὐτοῖς.
Κόμμι τε καὶ νάρδου κελτικῆς ἀπὸ θλάσπεος λεπτῆς.
Καὶ σεσέλεος τὸ σπέρμα καὶ ἐκ κρήτης μαράθοιο.
Καὶ πρὸς τούτοις καρδαμώμου, ἀπὸ πάντων τέτταρες ἔστων
Δραχμαί. σμύρνης δ' αὖ καὶ στοιχάδος, ἠδὲ πρασίου.
Κόστου δικταμνου τε δραχμάς. ϛ. ἔμβαλε ἑκάστου.
Καὶ μῆον καὶ πεπέρεως μακροῦ, ἑτέρην δ' ἐνθ' τῇδε.
Ἀγλαύκην, καὶ ῥίον τε ἴσον, ξανθοῖο τε χάλκην.
Κωρυκίου τε κρόκου, καὶ ῥίζαν πενταπετήλου,
Καὶ δίψου καὶ καλάμην. ἴσα σχοίνου τ' εὐώδους.
Τερμίνθου δ' ἀπὸ ῥητίνην, ναρδοῖό τε ῥίζαν
Ἰνδικῆς, καὶ κασίης σύριγξ, λιβανοῖό τ' ἀμήτου
Χόνδροι, σπέρμα τε λεπτὸν ἐν οὔρεσιν ἀλθήσκοντος.
Πετροσελίνου μίσγε δραχμάς. ϛ. σταθμὸν ἰσάζων.
Διπλάσιον δ' ἔστω σκορδίου γογγυλίδος τε.
Σπέρματος ἀγριωτέρης, ἴρεως τε ῥόδων τε πέταλα,
Ξηρά τε, καὶ ἀγαρικὸν, ῥίζης ἐνθ' τοῖσι γλυκείης
Χυλὸς, καὶ βαλσάμου ὀπὸς, καὶ κιναμώμου,
Καὶ δριμὺ ζιγγίβερι δραχμάς. β. καὶ μάγματος ἔστω.
Δὶς τόσον ἡδυχρόου. πεπέρεώς τε μέλανος καὶ αὐτοὶ,
Ἀρτίσκοι θηρείων ἴσοι μήκωνος ὀποῖο
Σταθμῷ, δὶς δέ τι τόσον ἐν ἀρτίσκοις βάρος εἴη.
Πικρῆς ἐκ σκίλλης μέλιτος δ' ἐνθ' τοῖσι χέασθαι.
Ἡδυχρόου δέ τι μάγμα. μάρου μὲν ἔχει δύο δραχμάς:
Ἴσας δ' αὖτ' ἀσάρου καὶ ἀμαράκου, ἀσπαλάθου τε.
Καὶ σχοίνου καλάμου τ' εὐώδεος, ἐκ πόντου τε.
Φοῦ ξυλοβαλσάμου τ' ὀποβαλσάμου δραχμάς. γ.
Καὶ κιναμώμου εἰσὶν ἴσαι καὶ κόστου ἐπ' αὐτῷ.
Σμύρνης δ' ἓξ δραχμὰς καὶ φύλλα μαλαβάθροιο
Ἴσον δ' αὖτ' ἰνδικῆς νάρδου ξανθοῦ τε κρόκου.
Καὶ μῆον καὶ κασίης ἴσαι. διπλαῖ δέ τ' ἀμώμου.
λοιπὸν δ' ἐκ κραναῆς χίου δραχμῆς βάρος εἴη
Μαστίχης, οἴνῳ δ' αὖ φαλερίνῳ φυράσασθαι.
Ὑπόλοιπον εἶναί μοι δοκεῖ πρὸς τὸ συμπεπληρῶσθαι τὴν περὶ τῆς θηριακῆς ἅπασαν διδασκαλίαν, ἐν οἷς ὁ κρίτων, ἤτοι διεφώνησε πρός τι τῶν πρόσθεν γεγραμμένων, ἢ προσέθηκέ τι τῶν παραλελειμμένων ὑπογράφειν.

περὶ τῶν

Περὶ τῶν ἀποκείτωνος γεγραμμένων περὶ τῆς θηριακῆς ἐν τῷ. γ'. τῶν φαρμακιτίδων βίβλων. ἐν μὲν τῇ συμμετρίᾳ τῶν φαρμάκων, βάλλει καὶ αὐτός. κδ'. δραχμὰς τοῦ μέλανος πεπέρεως, ὡς περὶ τοῦ μακροῦ, δραχμάς. ς'. βάλλει δὲ καὶ χαλκίτεως κεκαυμένης δραχμάς. δ'. καὶ μέλιτος ἀττικοῦ, λίτρας. ι'. τὰ δὲ θηρία ἐπὶ τὰ πλουταῖα τοῦ ἔαρος κατὰ τὸ θέρος, ἢ τῷ φυγητῷ κελεύει συλλέγειν, εὐλαβούμενος δηλονότι τό, τε τοῦ θέρους, μετὰ τὰ πρῶτα, σύμπαντος ἄχρι κυνὸς ἐπιτολῆς, καὶ τὸ μετὰ ταῦτα, ὃ καλοῦσί τινες ἰδίως ὀπώρας καιρόν, ἡνίκα καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὸ χολῶδες πλεῖστον ἀποφέρεται. κατὰ δὲ τὸν φυγητόν, ὅπερ ἐστὶ τὸ μέσον τοῦ φθινοπώρου, συλλέγειν ἀξιοῖ καὶ συλλαμβάνειν ἐξ αὐτῶν τὰ μεγάλα καὶ εὔτροφα, καὶ ἕψειν μετὰ ἀνήθου μόνου. τὸ δὲ τῆς σαρκὸς αὐτῶν ἐκ δέκα θηρίων ἀθροισθὲν μιγνύειν ἀξιοῖ σιλιγνίτου ἄρτου μίαν οὐγγίαν. καὶ οὕτως ἀναπλάττειν τοὺς καλουμένους ἀρτίσκους θηριακούς. τοὺς δὲ σκιλλητικοὺς τόνδε τὸν τρόπον σκευάζειν κελεύει. λαμβάνειν σκίλλας ἐν τῷ πυραμητῷ, τηνικαῦτα γὰρ εἶναι μάλιστα ἀκμαίαν. εὔδηλον δ' ὅτι πυραμητὸν κέκληκε τὸν χρόνον, ἐν ᾧ τοὺς πυροὺς ἀκμῶσιν, ὀπτῆσαι δ' αὐτὰς ἀφειδῶς ἐν ἰπνῷ κελεύει, περιπλασθείσας γύψῳ, ἢ πηλῷ ἐγκρύπτειν πυρί, μέχρις ἂν αὐτάρκως ὀπτηθῶσι. εἶτα ἀνελομένους λαμβάνειν αὐτῶν τὸ ἐγκάρδιον, οὕτω γὰρ αὐτὸς ὠνόμασε, καὶ λεαίνειν τε μιγνύντας ὀρόβου μέρος ἐν τῷ διπλασίῳ τῆς σκίλλης, ἀναπλάσσειν τε μετὰ ταῦτα τροχίσκους καὶ ψύχειν ἐν σκιᾷ. περὶ δὲ τῶν ἐν ὅλμῳ κοπτομένων φαρμάκων ἐπιμελῶς ἔγραψε, περιδεδέσθαι κελεύων δέρμα περὶ τὸν ὅλμον ἀσφαλῶς, κατὰ τὴν μεσότητα διατετρημένον τοσοῦτον, ὡς δύνασθαι μὴ μόνον τὸ κόπτον ἔλασμα διὰ τῆς ἐκτρήσεως καθίεσθαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ ἀρθῆναι τὸ ἔλασμα, τὴν χεῖρα μετὰ τοῦ μύακος, ὥς τε αἴρειν δι' αὐτοῦ τὸ κεκομμένον, καὶ ὀφεῖλον σήθεσθαι. δεήσει δέ φησι καὶ ἄλλο δέρμα εἶναι, τὴν ἔκτρησιν ἔχον μικροτέραν, ὡς δι' αὐτῆς μόνον τὸ ἔλασμα καθίεσθαι πρὸς τὸ κόπτειν τὰ ἐν τῷ ὅλμῳ, καὶ τοῦτο ἐπιβεβλῆσθαι τῷ προτέρῳ ἄνωθεν. καὶ μὴ εὐθέως ἀποκαλύπτειν αὐτά, πρὶν ἢ τὸ χνοῶδες καταστῆναι. κατὰ ταῦτα δὲ καὶ διαττομένων διὰ τοῦ κοσκίνου, κεκαλύφθαι κελεύει τὸ διαττόμενον ἄνωθεν, ὅταν τε καταστῇ ἡ κίνησις, τότε ἀνοίγεσθαι, κἄπειτα αἰρόμενον τὸν κόσκινον, ἀπομάττεσθαι πτεροῖς.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΑΝΤΙΔΟΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς θηριακῆς λόγος εἰς ὅλον βιβλίον ἐκταθείς, σύντομον ἐργάζεται τὸν περὶ τῶν ἄλλων ἀντιδότων λόγον, ἃς ἐν τῷδε τῷ γράμματι πρόκειταί μοι διελθεῖν, ἀπὸ τῆς μιθριδατείου καλουμένης ἀρξαμένῳ, πρὸς μὲν τὰ πλεῖστα τῶν δηλητηρίων φαρμάκων, δραστικωτέρας ὑπαρχούσης, ἀπολειπομένης δέ, ἐν τῇ τῶν ὑπ' ἐχίδνης δηχθέντων ἰάσει τῆς θηριακῆς ὀνομαζομένης. ἐπεὶ δὲ καὶ ταύτην, καὶ σχεδὸν ἁπάσας τὰς ἀρίστας ἔγραψεν ἐφεξῆς ὁ Ἀνδρόμαχος ἐν τῇ τῶν ἐντὸς φαρμάκων διδασκαλίᾳ, διὰ τοῦτο κἀγὼ πάσας αὐτάς, ὡς ἐκεῖνος ἔγραψεν, ἐφεξῆς παραθήσομαι.

Ἀνδρομάχου ἀντίδοτοι.

Ἀντίδοτος μιθριδάτειος. πρὸς τὰ θανάσιμα ἰδίως ποιοῦσα, καὶ πρὸς τὰ ἐντὸς πάθη πάντα. γλυκυρίζης, ∠. ζ'. S. καὶ τετράβολον. ὀπίου δραχμάς. δ'. ὀβολοὺς. β'. καστορίου δραχμάς. ς'. πολίου δραχμάς. ε'. ὀβολούς. β'. κόστου δραχμάς. ε'. καὶ ὀβολούς. β'. ναρδοστάχυος. ∠. ς'. δραχμάς, ὀβολούς. β'. κασίας, ∠. ε'. ὀβολούς. β'. λιβανίου, δραχμάς. ς'. σεσέλεως δραχμάς. ε'. ὀβολούς. β'. ὑποκυστίδος χυλοῦ, ∠. ς'. ἀκόρου, δραχμάς. β'. σκορδίου, ∠. ς'. ὀβολούς. β'. φύλλου δραχμάς. δ'. γάλλου, ∠. ε'. τετρώβολον. οἱ δέ, δραχμάς. ς'. κύφεως ∠. ς'. ὀβολούς. β'. σμύρνης, δραχμάς. ς'. κρόκου, δραχμάς. ζ'. ὀβολούς. β'. κινναμώμου, δραχμάς. ζ'. ὀβολούς. β'. στύρακος, δραχμάς. ε'. ὀβολούς. δ'. δαύκου σπέρματος, δραχμάς. ς'. τετρώβολον. ζιγγιβέρεως, δραχμάς. ζ'. ὀβολούς. β'. φοῦ ποντικοῦ, δραχμάς. β'. πετροσελίνου, δραχμάς. δ'. ὀβολούς. γ'. νάρδου κελτικοῦ, δραχμάς. δ'. μαράθου σπέρματος, δραχμάς. δ'. νάρδου ἰνδικῆς, δραχμάς. δ'. ὑπερικοῦ δραχμάς. β'. ἀκακίας, δραχμάς. β'. γεντιανῆς, δραχμάς. δ'. οἱ δὲ δραχμάς. β'. ἀνίσου, δραχμάς. γ'. θλάσπεως, δραχμάς. ς'. ὀβολούς. δ'. μήου ἀθαμαντικοῦ, δραχμάς. δ'. οἱ δὲ δραχμάς. β'. ῥόδων ξηρῶν, δραχμάς. δ'. κόμεως, δραχμάς. β'. καρδαμώμου, δραχμάς. δ'. οἱ δὲ δραχμάς. β'. σχοίνου δραχμάς. ς'. ὀβολούς. β'. ὀποπάνακος, δραχμάς. ς'. ὀβολούς β'. ὀποβαλσάμου. δραχμάς. ς'. ὀβολούς. δ'. χαλβάνης δραχμὰς ἑπτά. σκίγκου, δραχμάς. β'. ὀβολούς. β'. τερμινθίνης δραχμάς. ς'. ὀβολούς. β'. οἴνου χίου τὸ ἱκανόν, μέλιτος ἀττικοῦ ἑφθοῦ τὸ ἱκανόν.

Ἄλλως ἡ μιθριδάτειος ὡς Ἀντίπατρος καὶ Κλεόφαντος.

Σμύρνης δραχμάς. ζ'. S. ὀβολούς. δ'. οἱ δὲ. γ'. νάρδου ἴσον. κρόκου, ∠. ζ'. ὀβολούς. γ'. καστορίου. ∠. ς'. ὀβολὸν ἕνα. κινναμώμου δραχμάς. ζ'. ὀβολούς. γ'. πολίου. ∠. ς'. ὀβολούς. γ'. σκορδίου, δραχμάς. ζ'. ὀβολούς. γ'. ζιγγιβέρεως τὸ ἴσον. κόστου δραχμάς. ς'. ὀβολούς. γ'. πεπέρεως λευκοῦ. ∠. ε'. ὀβολούς. β'. πεπέρεως μακροῦ. ∠. ς'. ὀβολούς. γ'. δαύκου σπέρματος, ∠. ς'. ὀβολούς. γ'. κασίας, ∠. ε'. ὀβολούς. γ'. λιβανίου, ∠. ς'. ὀβολούς. β'. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ∠. ς'. ὀβολούς. α'. S. νάρδου κελτικῆς, δραχμάς. δ'.

μαράθου σπέρματος, δραχμὰς δ΄. μαράθου, δραχμὰς δ΄. ἀκόρου, φοῦ ποντικοῦ, σαγαπηνοῦ, βαλσάμου καρποῦ, ὑπερικοῦ, ἰλλυρίδος, ἀνὰ ∠ β΄. μίλτου λημνίου, ∠ ς΄. κύφεως, σκίγκου ὀσφύος, ἀνὰ δραχμὰς ς΄. ἀκακίας, κόμεως, καρδαμώμου, πελεκίνου, ἀνὰ ∠ β΄. θλάσπεως, ∠ ς΄. ὀβολοὺς δ΄. γεντιανῆς, ∠ δ΄. οἱ δὲ γ΄. ἀνίσου ∠ γ΄. ῥόδων ξηρῶν ∠ δ΄. μήου ἀθαμαντικοῦ ἴσον. σχοίνου ∠ ς΄. ὀβολοὺς γ΄. ὀποβαλσάμου τὸ ἴσον. ἀριστολοχίας ∠ α΄. ὑσσώπου, ∠ γ΄. πρασίου δραχμὴν α΄. χαμαιπίτυος ∠ γ΄. λιβανωτίδος, δραχμὰς ε΄. τερμινθίνης, δραχμὰς ς΄. τριώβολον. μέλιτος ἀττικοῦ δὲ ἱκανὸν, οἶνον μὴ βάλε.

Ἀντίδοτος ἡ ὀρβανοῦ λεγομένη τοῦ ἰνδοῦ, πρὸς δὲ τὰ ἐντὸς βρέφη ἐκβάλλειν.

Σμύρνης, δραχμὰς ιε΄. κρόκου, ∠ ις΄. νάρδου ἰνδικῆς, δραχμὰς ις΄. κινναμώμου, κασίας, πάνακος, ἀνὰ
10 δραχμὰς ιγ΄. ἀμώμου, δραχμὰς κ΄. σκορδίου, δραχμὰς κε΄. ἐν ἄλλῳ δραχμὰς ε΄. σχοίνου ἄνθους, ∠ κ΄. μήου ἀθαμαντικοῦ, δραχμὰς γ΄. ῥόδων χυλοῦ, δραχμὰς ιβ΄. ὀβολοὺς γ΄. φοῦ δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς γ΄. ὑπερικοῦ δραχμὰς ε΄. ζιγγιβέρεως, δραχμὰς ς΄. πεπέρεως δραχμὰς ς΄. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς η΄. στύρακος ∠ ε΄. ὀβολοὺς γ΄. μαράθου ἀγρίου σπέρματος ∠ γ΄. ὀβολοὺς δ΄. πεπέρεως μακροῦ ∠ ε΄. οἱ δὲ ς΄. κόστου δραχμὰς ζ΄. ὀβολοὺς γ΄. τριφύλλου σπέρματος, δραχμὰς ε΄. γεντιανῆς δραχμὰς δ΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης, ∠ δ΄. πολίου δραχμὰς ε΄. τριφύλλου ῥίζης, ∠ ε΄. ὀβολοὺς γ΄. καρδαμώμου, ∠ ε΄. ἐχίου ῥίζης, ∠ δ΄. λιβάνου, δραχμὰς ς΄. πετροσελίνου, δραχμὰς ς΄. φλόμου, ∠ ς΄. σεσέλεως δραχμὰς ε΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, δραχμὰς γ΄. βαλσάμου καρποῦ, δραχμὰς δ΄. νάρδου κελτικῆς, ∠ ξ΄. λημνίας ∠ δ΄. μηκωνίου ∠ δ΄. ὀβολοὺς γ΄. κάχρυος σπέρματος, ∠ ρεῖς, κύφεως ∠ δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἴσον. μανδραγόρου χυλοῦ δραχμὰς ς΄. ὀβολοὺς γ΄. σαγαπηνοῦ ∠ δ΄. ὀποπά-
20 νακος δραχμὰς γ΄. ἀνίσου δραχμὰς δ΄. ὑποκυστίδος χυλοῦ, ∠ ς΄. τερμινθίνης. δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς γ΄. καστορίου δραχμὰς ε΄. ὀποβαλσάμου δραχμὰς ις΄. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δραχμὰς γ΄. χαλβάνης, δραχμὰς δ΄. βουνιάδος σπέρματος ἴσον. ἐλαφείου μυελοῦ, δραχμὰς ς΄. ὀβολοὺς γ΄. μύρου νάρδου, δραχμὰς κ΄. αἵματος ἐριφίου ξηροῦ, δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς γ΄. καὶ χηνείου ξηροῦ, ἴσον. νήσσης αἵματος, ∠ γ΄. τριώβολον. βουφθάλμου αἰγυπτίου χυλοῦ, ∠ η΄. οἴνου χίου ἀθαμαντικοῦ τὸ ἱκανόν.

Ἀντίδοτος πανακία δι᾽ αἱμάτων, ᾗ χρῶμαι, πλείστην ἐπαγγελίαν ἔχουσα ἐκ τῶν Ἀφροδ.

Κινναμώμου δραχμὰς η΄. ἀμώμου δραχμὰς δ΄. κασίας σύριγγος μελαίνης, δραχμὰς ις΄. κρόκου, ∠ ις΄. σχοίνου, δραχμὰς ε΄. λιβάνου, ∠ ε΄. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς δ΄. ὀβολοὺς γ΄. καὶ μακροῦ δραχμὴν α΄. ὀβολοὺς γ΄. σμύρνης δραχμὰς ια΄. ὀβολοὺς β΄. νάρδου ἰνδικῆς, δραχμὰς ια΄. τριώβολον. κελ-
30 τικῆς, δραχμὰς ις΄. ὀβολοὺς β΄. ῥόδων ξηρῶν δραχμὰς ς΄. κόστου δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς γ΄. S. ὀποβαλσάμου, δραχμὰς δ΄. ὀβολοὺς β΄. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ∠ γ΄. ἄλλοι, ∠ δ΄. S. στοιχάδος δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς β΄. τριφύλλου ῥίζης, δραχμὰς δ΄. ἢ τοῦ σπέρματος δραχμὰς γ΄. σκορδίου ἄνθους, ∠ ια΄. ὀβολοὺς β΄. πολίου κρητικοῦ, ∠ ς΄. ὀβολοὺς β΄. ἀσάρου ∠ β΄. ἀκόρου, ∠ γ΄. ὀβολοὺς γ΄. S. δαύκου σπέρματος τὸ ἴσον. ἀνίσου σπέρματος δραχμὰς β΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ἴσον. ῥίου ποντικοῦ δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς γ΄. S. βουνιάδος σπέρματος ἀγρίας, δραχμὰς γ΄. ἢ γογγυλίδος σπέρματος ἴσον. φοῦ ποντικοῦ δραχμὰς β΄. μέλιτος ἑφθοῦ τὸ ἱκανόν.

Ἀντίδοτος ἀσύγκριτος, ἣν συνέθηκα ποιοῦσα πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς πάθη ὡς νικόστρατος.

Ῥίζης γλυκείας, μαλαβάθρου φύλλου, ὀποβαλσάμου, ἀγαρικοῦ, κινναμώμου ἀνὰ δραχμὰς ιγ΄. ζιγγιβέρεως, τρι-
40 φύλλου σπέρματος. ἀμώμου. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ἀρκευθίδων μὴ πεπείρων ξηρῶν ἀνὰ ∠ ιε΄. πετροσελίνου ἀνὰ δραχμὰς η΄. ὀποῦ μήκωνος ἴσον. καστορίου, πεπέρεως μακροῦ. ὑποκυστίδος χυλοῦ, κύφεως ἀνὰ ∠ ιβ΄. ὀβολοὶ β΄. πολίου. πεπέρεως λευκοῦ, σεσέλεως, βδελλίου, ἀνὰ δραχμὰς ιε΄. ὀβολοὺς γ΄. σχοίνου ἄνθους, κόστου, ἀνὰ δραχμὰς ιβ΄. S. δαύκου σπέρματος, θλάσπεως, ἀνὰ δραχμὰς ιγ΄. ναρδοστάχυος δραχμὰς κδ΄. κασίας μελαίνης ῥίζης, δραχμὰς ις΄. λιβάνου πάνακος, ὀποπάνακος, ἀνὰ δραχμὰς ιβ΄. ἀκόρου δραχμὰς ε΄. σκορδίου δραχμὰς ιζ΄. μαράθου, νάρδου κελτικῆς, γεντιανῆς, ῥόδων ἄνθους, κόμεως, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, καρδαμώμου, ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, ἐχίου ῥίζης, ἀπαρίνης χυλοῦ, ἀνὰ δραχμὰς η΄. σαγαπηνοῦ, ὑπερικοῦ, ἀκακίας χυλοῦ. ἴρεως ἰλλυρικῆς ἀνὰ δραχμὰς ιδ΄. σμύρνης στακτῆς, δραχμὰς κ΄. κρόκου, δραχμὰς λ΄. στύρακος, δραχμὰς ια΄. ὀβολοὺς β΄. φοῦ, μήου, δικτάμνου, βουνιάδος σπέρματος, καλάμου ἀρωματικοῦ ἀνὰ δραχμὰς η΄. ἢ ι΄. ἀνίσου, ἀσάρου, ἀγαρικοῦ, σκίγκου ἀνὰ δραχμὰς ς΄. τερμιν-
50 θίνης ἀνὰ δραχμὰς ιδ΄. ὀβολοὺς δ΄. χαλβάνης, δραχμὰς ε΄. νήσσης θηλείας αἵματος. ἐριφείου αἵματος ἀνὰ δραχμὰς ζ΄. πεπέρεως μέλανος καὶ πεπέρεως μακροῦ ἀνὰ δραχμὰς κδ΄. κροκομάγματος ἴσας. πενταφύλλου ῥίζης, ὀριγάνου ἀγρίου, πρασίου, στοιχάδος. ἄμεως, χαμαιδρύος, χαμαιπίτυος, κενταυρείου λεπτοῦ, ἀριστολοχίας λεπτῆς ἀνὰ δραχμὰς ς΄. λημνίας σφραγίδος, δραχμὰς λ΄. χηνείου αἵματος, χελώνης θαλασσίας, ῥίου ποντικοῦ, ἀνὰ δραχμὰς ζ΄. μέλιτος ἀττικοῦ δὲ ἀρκοῦν. ἡ πόσις κυάμου μέγεθος ἐν ὕδατι. ποιεῖ καὶ πρὸς τεταρταίους. πρὸς δὲ τὰ θανάσιμα, ὡς οὐκ ἄλλη.

Ἀντίδοτος, αἰλίου γαΐου ᾗ καῖσαρ συμφώνως ταύτῃ καὶ χαρμῆς ἐχρήσατο, ποιοῦσα πρὸς τὰ θανάσιμα καὶ ἰοβόλα, κἂν τὸ πᾶν ἑρπετῶν καταράνῃς, φυγαδεύσεις. ποιεῖ πρὸς ῥεύματα τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀνεξηραίνουσα. δυσαρεστήματα λύει, πυρετοὺς χρονίους, καὶ περιοδικούς. ποιεῖ δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δυσχερῶς

καθαιρομένων

καθαιρομένων γυναικῶν· ἀλύπως ἔμβρυα ἐκκρίνει. ποιεῖ καὶ πρὸς φθισικοὺς ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ, μεθ' ὕδατος κυάθων. δ'. ἢ δὲ τῶν ἐχεοδήκτων σὺν οἴνῳ.

Σ μύρρης, δραχμὰς. ιβ'. κρόκου δραχμὰς. ιδ'. νάρδου. ιδ'. σχοίνου. ιβ'. κινναμώμου. β'. ἀμώμου. δ'. οἱ δὲ. δ'. χαλβάνης. ια'. τερεβινθίνης, δραχμὰς. ε'. πεπέρεως λευκοῦ. ι'. καὶ μακροῦ. λβ'. κόστου, ∠. η'. λιβανοῦ. ιβ'. ὀποῦ μήκωνος, ἴσον. σκορδίου, δραχμὰς. ν'. ἐν ἄλλῳ. η'. πολίου. δ'. ὑποκυστίδος χυλοῦ. ιβ'. πετροσελίνου. ιη'. σεσέλεως. ιδ'. δαύκου σπέρματος, ις'. ὀποβαλσάμου. ιβ' ὀποπάνακος ἴσον, κασσίας. η'. μέλιτος ἀττικοῦ ξέστας. β'.

Ἀντίδοτος ζωπύρειος.

Κ ιναμώμου δραχμὰς. γ'. σμύρνης στακτῆς, δραχμὰς. ε'. νάρδου. ε'. δίδοται καρύου ποντικοῦ μέγεθος σὺν ὕδατι κυάθοις τρισὶν ἐπ' ἐνιαυτόν. ταύτας μὲν οὖν τὰς ἀντιδότους τὰς γεγραμμένας πάσας ὁ Ἀν-
10 δρόμαχος ἔγραψεν. ἐπεὶ δὲ τὰ διὰ μέτρων γεγραμμένα, καὶ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν σταθμῶν τῶν φαρμάκων καὶ πρὸς μνήμην ἐστὶ χρησιμώτατα, διὰ τοῦτο καὶ τὰς ὑπὸ Δαμοκράτους συγγεγραμμένας ἀξιολόγους ἀντιδότους, ἐφεξῆς ὑπέταξα τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς μιθριδατείου ποιησάμενος.

Αἱ ὑπὸ Δαμοκράτους ἀντίδοτοι γεγραμμέναι ἀντίδοτος ἣν λέγουσι μιθριδάτειον τινὲς τὴν σφόδρα ἐπίσημον, δραστικὸν φάρμακον πρὸς πᾶν πάθος, πᾶσαν τ' ἀντίδοτον εἶπον ποιεῖν.

Σμύρνης ἀραβικῆς, τρωγλίτιδος, δραχμὰς. ι'.
Κρόκου. ι'. ἀγαρικοῦ. ι'. ζιγγιβέρεως
ι'. κινναμώμου. ι'. ναρδοστάχυος.
ι'. λιβανοῦ. ι'. θλάσπεως. ι'.
20 Καὶ σεσέλεως, ὀποβαλσάμου, σχοίνου τε καὶ
Στοιχάδος, κόστου, χαλβάνης, τερεβινθίνης.
Μακροῦ πεπέρεως. κασσίας τε ποντικοῦ
Ὑποκυστίδος. χυλοῦ τε καὶ στύρακος καλοῦ.
Ὀποπάνακος τε καὶ μαλαβάθρου φύλλων νέου.
Πάντων ἑκάστου τὰς ἴσας δὶς. δ'.
Κασσίας μελαίνης. ζ'. πολίου. ζ'.
Λευκοῦ πεπέρεως ταὐτό. σκορδίου τ' ἴσον
Τοῦ κρητικοῦ δαύκου τε ταὐτὸν σπέρματος.
Ἴσας δ' ἐπὶ τούτων, βαλσάμου καρποῦ δραχμὰς
30 Καὶ κύφεως τὸν αὐτὸν ἐνίοτε τούτων σταθμὸν
Τινὲς δὲ καὶ βδελλίου ἔθηκαν τούτων ἴσον
Νάρδου καθαρᾶς δὲ κελτικῆς, καὶ κόμμεως,
Καὶ πετροσελίνου. καὶ ὀπίου μηκωνίου.
Καὶ καρδαμώμου καὶ μαράθρου τοῦ σπέρματος
Καὶ γλυκυρρίζης, καὶ ῥόδων φύλλων ἴσας
Ἀνὰ. ε'. δραχμὰς. μικρὸν ἐπιρρεπέστερον.
Τοῦ κρητικοῦ τε ταὐτὸ δικτάμνου μέρος
Ἀνίσου τε καὶ ἀκόρου τε γ'. *
Ἀκόρου τε καὶ φοῦ, τε σαγαπηνοῦ τὰς ἴσας.
40 Ἀθαμαντικοῦ μήου τε καὶ τῆς ἀκακίας
Σκίγκου τε γαστρὸς, ὑπερικοῦ τε σπέρματος.
Τούτων ἴσα πάντων ἀνὰ. β'. S.
Ὁλκάδας. οἴνου τὸ μέτριον, καὶ μέλιτος.
Τὸ σύμμετρον ὡς τὰς δ' ὁμοίως, οὕτως σκεύαζον.

Ἐπεὶ οὖν κύφεως ἐμνημόνευσεν ὁ Δαμοκράτης, ὃ καὶ αὐτὸς κατασκευάζεται, διὰ τοῦτο καλῶς ἐποίησε, προσγράψας αὐτοῦ τὴν κατασκευὴν ἐφεξῆς γεγραμμένην.

Τὸ κῦφι δ' οὐδέν ἐστιν οὐ δὲ μίγμα ἁπλοῦν.
Οὐδ' αὐτὸ γῆ φέρει τις. οὐδ' ὀπίζεται
Αἰγύπτιοι δὲ τοῦτο τῶν θεῶν τισιν
Ἐπιθυμιῶσι σκευάσαντες ὡς φράσω.
50 Λευκὴν λαβόντες σταφίδα τὴν λιπαρωτάτην
Αἴρουσι τόν τε φλοιὸν καὶ τὸ σπέρμ' ἅπαν.
Τὴν σάρκα δ' αὐτῆς λεοτριβήσαντες καλῶς,
Ἱστᾶσι δραχμὰς ἀττικὰς δὶς δώδεκα.
Τερεβινθίνης τε ταὐτὸ τῆς κεκαυμένης.
Σμύρνης τε. ιβ'. κινναμώμου, δ'.
Σχοίνου. ιβ'. καὶ κρόκου μία. βδελλίου
Ονυχας δραχμὰς. γ'. ἀσπαλάθου, β'. S.
Ναρδοστάχυος. γ'. καὶ κασσίας. γ'. τῆς καλῆς

Καθαρᾶς κυπείρου γʹ. δραχμὰς ἀρκευθίδων.
Ἐκ τῶν μεγίστων καὶ λιπαρῶν ταύταις ἴσας.
Θʹ δὲ καλάμου τοῦ μυρεψικοῦ δραχμάς.
Μέλιτος τὸ μέτριον. παντελῶς οἴνου βραχύ.
Βδέλλιον, οἶνον. σμύρναν εἰς θυΐδιον.
Βαλόντες, εὖ τρίβουσιν ὡς μέλιτος πάχος
Ὑγροῦ ποιῆσαι, καὶ προσαποδόντες μέλι,
Τὴν σταφίδα συντρίβουσιν. εἶτα δὲ λεῖα
Ἅπαντα καταμίξαντες ἐκ τούτου κύκλους
10 Βραχεῖς ποιοῦντες, θυμιῶσι τοῖς θεοῖς.
Ῥοῦφος μὲν οὕτω δεῖν ἔφασκε σκευάσαι.
Ἀνὴρ ἄριστος ἐκτικὸς ἐν τῇ τέχνῃ.
Ἔνιοι δὲ κινάμωμον οὐκ ἔχοντες βαλεῖν
Μίσγουσι ταὐτὸ καρδαμώμου σπέρματος.
Χρῶνται δ' ὁμοίως τῇ πρὸ ταύτης συνθέσει
Τινὲς δὲ καὶ τοῖς ἧπαρ ἢ τὸν πνεύμονα,
Ἢ καί τι γ' ἕτερον σπλάγχνον ἡλκωμένοις
Γίνειν διδόασιν ὡς δραχμὴν τοῦ φαρμάκου.

Μεμνημένου δὲ τοῦ Δαμοκράτους καὶ ἄλλων ἀντιδότων ἀξιολόγων, ἄμεινον ἔδοξέ μοι κἀκείνας διὰ τὴν αὐτὴν χρεί-
20 αν ἐν μέτρῳ γεγραμμένας ὑπ' αὐτοῦ, παραθέσθαι, τὴν μὲν οὖν θηριακὴν ὀνομαζομένην ὅπως συντίθησιν,
ἐν τῷ πρὸ τούτου λόγῳ δεδήλωκα. νυνὶ δὲ τὰς ἐφεξῆς αὐτῆς γεγραμμένας παραθήσομαι.

Ἄλλη σφόδρα καλὴ, πρὸς φθισικοὺς κεχρονισμένους
Τούς θ' αἷμ' ἀνάγοντας, καὶ πυρέσσοντας λάθρα.
Καὶ τοὺς ἔχοντας ἀσθενῆ θώρηκα
Καὶ τοὺς στομαχικοὺς, ἡπατικοὺς, νεφριτικοὺς
Καὶ πρὸς ἃ προεῖπον πάντα, τοῖς ὑδρωπικοῖς
Μᾶλλον προσῳδός. ἀλλ' ἐλάττων δραστική.
Ταύτῃ λέγουσι τὸν σεβαστὸν ἡδέως
Χρησάμενον, ὑγιᾶ γεγονέναι ἐν βραχεῖ χρόνῳ
30 Πλευροῖς τε καὶ θώρακι διαχρησάμενον.
Ἔχει δὲ καὶ ψελλίου τε καὶ κασσίας κιῤῥᾶς
Ναρδοστάχυος τε καὶ καθαρᾶς τῆς κελτικῆς
Καὶ κινναμώμου, καὶ κρόκου τοῦ προσφάτου.
Ἀνὰ ιβʹ. δραχμάς. καὶ ὀποβαλσάμου δέκα.
Στακτῆς ἀραβικῆς παχυτάτης. ιςʹ.
Σχοίνου τε λεπτῆς. λημνίας τε τῆς καλῆς.
Ῥᾶ ποντικοῦ τε πηγάνου τε σπέρματος.
Τὸ δ' ἄγριον δεῖ πήγανον κρεῖττον πολύ.
Καλοῦ τ' ἀμώμου καὶ ῥόδων ξηρῶν ἴσον.
40 Λευκοῦ τε πεπέρεως βουνιάδος τοῦ σπέρματος.
Ἔστω δ' ἀγρίας ἔστω μὴ τῆς ἡμέρου,
Τούτων ἀνὰ δραχμὰς δʹ. λιβάνου τε γʹ.
Ἴσον τε λιβάνῳ προσβαλεῖς τὸ κρητικὸν
Δίκταμνον ἱκανῶς ξηρὸν ἀλλὰ πρόσφατον.
Ταυτό τε κυμίνου θηβαϊκοῦ τοῦ σπέρματος.
Τὰ μὲν ἄλλα κόψας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ.
Μόνον δὲ τὸ ψέλλιον εἰς ὅλμον βαλών.
Κόψον πολὺ πλέον, ἵνα λάβῃς ὅσον θέλῃς.
Ἅπαν γὰρ αὐτὸ λεπτὸν, ἀδύνατον ποιεῖν.
50 Σκεύαζε δ' οὕτω τὴν καλὴν στακτὴν βαλὼν
Εἰς πλατύτερον θυΐαν, οἴνου παραχέων
Λιπαροῦ φαλερίνου τὸ μέτριον λέαινέ τε
Ἐπ' ὀλίγον αὐτά. καὶ ὀποβάλσαμον τό τε
Μιγνὺς, δίυγρον ἔστω δ' ὅσον χρήσιμον
Παρεμπάσσων τε τὰ ξηρὰ πάντα μίγματα,
Ἄφες δ' ὀλίγον συμπιεῖν τὸ φάρμακον
Τό τε μέλι ζέσας δὶς ἢ τρὶς αὐτῶν καταχέαι
Ἑνῶν τε τὴν ἀντίδοτον ἀποθήσει τό τε,

Εἰς πυξίδ' οἵαν εἶπον ἔμπροσθεν βραχὺ

Διδοὺς ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν παθῶν.

Ἄλλη σφόδρα καλὴ πρὸς ἃ εἶπον πάνθ' ἁπλῶς.

Φασὶ δ' ἀμείνω ταύτην δὲ πρὸς τὰ πνεύματα

Πολλοῖς χρόνοις λυποῦντα τὸν στόμαχον ποιεῖν

Καὶ βορβορυγμοὺς τοὺς ἐνοχλουμένους ἀεὶ

Τῶν ἐντέρων κώλου τε καὶ τῆς γαστρὸς

Ποιεῖ δὲ καὶ γέρουσιν ὀξυωπίαν

Τοῖς θηριοδήκτοις δ' ἐστὶ συμφορωτάτη

10 Σκεύαζε δ' αὐτὴν, ταῦτ' ἔχων τὰ μίγματα·

Κυρηναϊκοῦ τοῦ καλοῦ δραχμὴν ὀποῦ

Ἀκόρου τε καὶ φοῦ, κασσίου τε καὶ ἀσάρου,

Καὶ καρδαμώμου σπέρματος καὶ κόμμεως.

Χυλοῦ τ' ἀκακίας τῆς ἀρίστης ἴρεως

Καθαροῦ σαγαπηνοῦ, ὑπερικοῦ τοῦ κρητικοῦ

Τούτων ἑκάστου β' δραχμὰς ῥεπέστερον

Ὀποβαλσάμου τε τοῦ διαυγοῦς, γ'. δραχμὰς

Ὀποβαλσάμῳ δὲ ταὐτὸ ψιλλίου βάρος

Λευκοῦ τε πεπέρεως, πετροσελίνου κελτικῆς

20 Στάχυός τε νάρδου. μαλαβάθρου φύλλου νέου

Αἰθιοπικοῦ τε καὶ κυμίνου σπέρματος.

Ἀθαμαντικοῦ μήου τε καὶ μώμου καλοῦ

Μήκωνος. ὀπίου. γεντιανῆς καὶ βαλσάμου,

Στήσας ἑκάστου δραχμὰς δ'. σταθμῷ

Στύρακος στακτῆς δὲ ε'. καὶ τριώβολον

Κόστου δὲ λευκοῦ καὶ σεσέλεως, θλάσπεως

Κασσίας μελαίνης ε'. ἑκάστου β'. ὀβολοὺς

Σχοίνου τε πολίου αὖ ε'. τριώβολον

Καὶ κρητικοῦ δὲ ταὐτὸ δικτάμνου πόας

30 Ταύτης ἴσον πρόσβαλλε σκορδίου σταθμὸν

Μακροῦ πεπέρεως καὶ λιβανωτοῦ καὶ λημνίας

Σμύρνης, γλυκυῤῥίζης, χαλβάνης, τερεβινθίνης

Ξηροῦ τε νήσσης αἵματος τοῦ προσφάτου

Ὀποπάνακος τε καὶ μαράθρου τοῦ σπέρματος

Ξηρῶν ῥόδων φύλλων καὶ ὑποκυστίδος

Χυλοῦ καλῶς γεγονότος ἀγαρικοῦ τ' ἴσα

Τοῦ κρητικοῦ δαύκου τε καθαροῦ σπέρματος

Ἀνισαρείου τε σπέρματος σκίγκου τ' ἴσον

Δὶς τρεῖς ἑκάστου μίγματος βαλεῖς σταθμόν.

40 Καὶ ζιγγιβέρεως τε τοῦ ξηροῦ καλῶς.

Καὶ κινναμώμου καὶ κρόκου δὶς τέσσαρας.

Μέλιτος τε χρυσοῦ τὸν διπλοῦν πᾶσι σταθμὸν

Οἴνου τε χίου τοῦ καλοῦ τὸ σύμμετρον.

Ἢ τοῦ φαλερίνου ταὐτὸ τοῦ κεχρισμένου

Σκεύαζε δ' αὐτὴν, ὡς προεῖπον δεῖν ποιεῖν·

Τὴν θηριακὴν ἀντίδοτον ἔμπροσθεν βραχὺ

Διδόναι τε ὁμοίως πᾶσιν ὡς ἐκείνην ἔφην

Ἄλλη δι' αἱμάτων ἀντίδοτος. ἣν φασί τινες

Ἄμεινον ποιεῖν πρὸς τὰ δηλητήρια.

50 Ἔχει δὲ χηνὸς αἵματος ξηροῦ. δύο,

Καὶ τρεῖς χελώνης τῆς θαλασσίας δραχμὰς

Τὸ δ' αὐτὸ νήσσης καὶ ἐρίφου γ'. τὰς ἴσας

Νήσσης δ' ἄμεινον αἷμα θηλείας δοκεῖ.

Στακτῆς ἀραβικῆς παχυτάτης, δραχμὰς ι'.

Ναρδοστάχυός τε τὰς ἴσας σμύρνης δραχμάς.

Καὶ κινναμώμου τοῦ καλοῦ δὶς τρεῖς δραχμάς.

Ῥόδων δὲ φύλλων ξηροτάτων δὶς τέσσαρας

Σχοίνου, λιβανωτοῦ, κόστου μία ἑκάστου δραχμὴ

Καὶ τρεῖς ἀμώμου πεπέρεως λευκοῦ τὰς ἴσας
Καὶ τοῦ μακροῦ δὲ πεπέρεως μίαν ἥμισυ
Κρόκου δὲ δώδεκα καὶ κασίας δὶς δ΄.
Ῥίζης τριφύλλου ε΄. πολίου τὰς ἴσας.
ὀποβαλσάμου τρεῖς, πετροσελίνου δ΄.
Ἀρκευθίδων τῶν λιπαρῶν καὶ ἀνίσου δύο
Ῥᾶ ποντικοῦ. μήου τε δικτάμνου δύο
Τουτέστι ἀνὰ δύο, φοῦ τε τὰς αὐτὰς β΄.
Ἀμμωνιακοῦ τε θυμιάματος ὡσαύτως
10 Μαράθου δραχμὰς β΄. ἀγαρικοῦ δύο ἥμισυ
Τρεῖς τοῦ πετραίου πηγάνου, δαύκου β΄.
Λιγυστικοῦ τε καὶ ἀσάρου μίαν ἥμισυ
Ἴσον ἄμεως τούτοις. καὶ τούτοις πάλιν
Ἴσον κυμίνου Θηβαϊκοῦ τοῦ σπέρματος.
Καὶ γ΄. δραχμὰς βουνιάδος ἀγρίας σπέρματος
Τούτοις προσαπόδος ε΄. σκορδίου δραχμὰς
Τὸ κρητικὸν δ᾽ ἄμεινον ὡς προείπομεν
Μέλιτος ἅπασι τοῦ καλοῦ διπλοῦν σταθμόν.
Ἅπαντα λεπτὰ λεῖα τὰ προειρημένα
20 Ἕψε τε τῷ μέλιτι δεύσας ἀποτίθου.

Μετὰ τὰς γεγραμμένας ἀντιδότους ἄχρι δεῦρο, τὴν μιθριδάτειον ἔγραψεν ὁ Δαμοκράτης, ἣν ὀλίγον ἔμπροσθεν ἐγὼ παρεθέμην. ὑπερβὰς οὖν αὐτήν, ὡς ἐφεξῆς γράφει προσθήσω.

Ἀντίδοτος, ἣν φασιν οἱ νεώτεροι χαρμίνην
Θεραπεύει δὲ διαθέσεις κεχρονισμένας
Ἃς οὐδὲν ὠφέλησαν ἕτερα φάρμακα.
Σμύρνης ἔχει δὲ τῆς καλῆς ὀποβαλσάμου
Ὑποκυστίδος χυλοῦ τε καὶ λιβάνου καλοῦ.
Ὀποπάνακος καθαροῦ τε καὶ νέου κρόκου
Τούτων ἑκάστου μίγματος δυοκαίδεκα
30 Κόστου δὲ λευκοῦ, κασορέου τε ποντικοῦ
Τερμινθίνης τε τῆς καθαρᾶς σχοίνου τ᾽ ἴσον
Πάλιν δ᾽ ἑκάστου μίγματος δὶς δ΄.
Βότρυος τε ἀμώμου τέσσαρας πολίου τ᾽ ἴσας,
Καὶ κινναμώμου δ΄. πάλιν καλοῦ
Δὶς τρεῖς δὲ δαύκου κρητικοῦ τοῦ σπέρματος
Τὸ δ᾽ αὐτὸ δαύκῳ σεσέλεως τοῦ σπέρματος
Κασίας δὲ κιρρᾶς τοῦ φλοιοῦ δὶς θ΄.
Καὶ πετροσελίνου σπέρματος ταύτας ἴσας
Μακροῦ πεπέρεως προσφάτου δὶς δώδεκα
40 Τὸ γὰρ παλαιὸν σητόκοπον εὑρίσκεται
Λευκοῦ ι΄. δραχμὰς. χαλβάνης καθαρᾶς ι΄.
Ναρδοστάχυος δὲ τῆς καλῆς ἑκκαίδεκα
Δὶς δ᾽ εἴκοσιν καὶ ε΄. κρητικοῦ καλοῦ
Καὶ προσφάτου πρόσβαλλε σκορδίου δραχμὰς
Τριπλοῦν δὲ μέλιτος πᾶσι τοῖς ξηροῖς βάρος
Σκεύαζε δ᾽ αὐτὸν ὡς προεῖπον σκευάσαι.
Ἄλλας τε δυνάμεις καὶ διδοὺς αὕτως πάλιν
Ταύτην ἐπώλει χάρμης ἀττικῶν δραχμῶν
Δὶς πεντακοσίων οὐ δ᾽ ὅλην λίτραν διδούς
50 Ἐδόκει δὲ χάριτα διδόναι τοῖς ὠνουμένοις.
  Τῶν δ᾽ ἀξιοπίστων Χαρμίδης τις γνωρίμων
Ταύτην ἔφασκε τὴν γραφὴν δοκιμωτάτην
Νάρδου δὶς η΄. στάχυος ἰνδικῆς, δραχμάς.
Σμύρνης τε χρηστῆς καὶ ὀπίου μηκωνίου,
Ὑποκυστίδος τε χυλοῦ καὶ ὀποβαλσάμου
Ὀποπάνακός τε τοῦ καθαροῦ καὶ προσφάτου.
Καὶ καστορίου καὶ λιβάνου πάντων ἴσα
Ἀνὰ ιβ΄. δραχμὰς, δ΄. δὲ χαλβάνης

Τερεβινθίνης τε ε'. πολίου τέσσαρας
Κασίας μελαίνης τῆς καλῆς δὶς δ'.
Λευκοῦ πεπέρεως β'. δραχμὰς, μακροῦ μίαν
Καὶ β'. ὀβολούς. κρόκου δὲ κωρυκίου ι'.
Μίαν δὲ πρὸς ταύταισι καὶ δὶς δ'.
Σχοίνου πάνυ λεπτῆς τοῦ τ' ἀμώμου δ'.
β'. κινναμώμου. σεσέλεως δραχμαὶ δύο.
Δαύκου δραχμὰς θ'. σπέρματος τοῦ κρητικοῦ.
Καὶ πετροσελίνου. σπέρματος δὶς θ'.
10 Δὶς δ'. δὲ σκορδίου κόμης δραχμὰς ζ'.
Βδέλλης ὄνυχός τε τῆς διαυγοῦς ὡς δραχμὴν
Μέλιτός τε λίτρας ε'. καὶ μικρῷ πλέον.
Σκεύαζε δ' οὕτω προδιαλύσας τοὺς ὀπούς
Τῷ μέλιτι θερμῷ τήν τε ῥητίνην καλῶς
Τὰ ξηρὰ πάντα παραπλάσεις σεσησμένα
Οὕτω δ' ἑνώσας πάντα δώσεις ποντικοῦ
Καρύου τὸ μέγεθος τοῖς ὠφέλουσι λαβεῖν.

Ἄλλη.

Ἐφεκτικὴν δ' ἀντίδοτον εἰ βούλει ποιεῖν
20 Αἵματος ἄνω τε καὶ κάτω πολλοῦ φορᾶς
Ταύτην ἀκριβῶς σκευάσας ἕξεις καλήν
Κρόκου κιλικίου τοῦ καλοῦ καὶ προσφάτου
Δραχμὰς δὶς η'. καὶ ὀπίου μηκωνίου.
Λιβανίου τ' ἀτμήτου καὶ καθαρᾶς σμύρνης ἴσον
Πάντων ἑκάστου πάλιν δραχμὰς ις'.
Φλοιοῦ δὲ ῥίζης μανδραγόρου δὶς δ'.
Ὑοσκυάμου δὲ σπέρματος τρὶς δ'.
Τρὶς β'. δραχμὰς μηκωνείου τοῦ σπέρματος
Τρεῖς κινναμώμου τοῦ καλοῦ δραχμὰς σταθμῷ
30 Ῥοὸς δὲ χυλοῦ παταρικῆς ἢ συριακῆς
Τρὶς κε'. καὶ ἑτέρας δὶς δώδεκα.
Σκεύαζε δ' οὕτω τὸν κρόκον κεκαθαρμένον.
Ἀπόβρεχε δ' οἴνῳ κρητικῷ λευκῷ γλυκεῖ
Δίδου β'. τὸ πλεῖστον. ἡμέρας ὅταν ἴδῃς
Μαλακὸν ἄγαν εὐτρεπτὸν εἰς ἴγδιν βαλών.
Λέαινε τῷ δοίδυκι καὶ λεῖον ποιῶν
Πρόσβαλλε τὸν ὀπὸν τὸν λίβανον τῇ σμύρνῃ.
Χυλὸν δ' ὁμοίως κατ' ἰδίαν τὸν τῆς ῥοός
Διάβρεχε καὶ πρόσβαλλε τοῖς εἰρημένοις.
40 Καὶ πάλιν ἑνώσας λεῖα καὶ σεσησμένα
Τὰ λοιπὰ πάντα προσαποδώσεις μίγματα
Ἑφθοῦ τε μέλιτος ἀττικοῦ βαλὼν βραχύ,
Πάλιν λέαινε ὡς γενέσθαι ἓν φάρμακον
Ἐκ τῆς θυΐδος εἰς ὑαλοῦν ἀγγεῖον.
Καὶ κασσιτέρινον μετακόμιζ' ἠθωμένον
Δίδου δὲ τοῖς μὲν ἐκ φάρυγγος καὶ γαστρός,
Ἀνάγουσι καὶ θώρακος. ἔτι δὲ πνεύμονος.
Τριωβόλου τὸ πλῆθος, ἢ μικρῷ πλέον
Ἐν τρισὶ κυάθοις κράματος κεκραμένου
50 Οἴνου δ' ἀπὸ μύρτων καὶ ὕδατος τοῦ ἀπολύτου
Τοῖς ἀπὸ νεφρῶν οὐροῦσιν ἢ τῆς κύστεως,
Δίδου λέοντι φαρμάκου κεκραμένου.
Ἀπὸ νήστεώς τε καταφέρει καὶ κώλου.
Λεπτῶν τε πάντων ἐντέρων τῆς θ' ὑστέρας.
Τοῦ φαρμάκου δίδου μὲν ὡς δραχμὴν μίαν
Δι' ὕδατος ὀμβρείου δὲ τοῖς πυρουμένοις
Τοῖς ἀπυρέττουσι δὲ καὶ διὰ κράματος δίδου
Ἤτοι δ' ἀπὸ μύρτων ἢ γλυκέος τοῦ κρητικοῦ.

Εἰ δέ τις ἔχειν βούλοιτο μὴ πολυμίγματον
Ἀντίδοτον, ἀλλ' ἔχουσαν ὀλίγα μίγματα
Ταύτην ἀκριβῶς σκευάσας, ἕξει καλὴν
Πρὸς τοὺς ἀτόνους στομάχους τε καὶ ἀνορέκτους
Καὶ τοὺς καχέκτας, τούς τ' ἀπεπτοῦντας ταχύ.
Πρὸς πάνθ' ἁπλῶς ἀλγήματα. καὐτὸ
Κεχρονισμένον τε καὶ κατασκευὴν ἔχον
Ταύτῃ Τιβέριον τὸν σεβαστὸν χρώμενον
Λέγουσιν ἄλλην μὴ πεπωκέναι ποτέ.
10 Ἔχει δὲ μέλανος πεπέρεως πέντ' οὐγγίας
Κροκομάγματος ιε'. καὶ ῥόδων ι'.
Σεσησμένα ταῦτα πάντα μέλιτ' ἀναλάμβανε.

Ἄλλη ποιοῦσα ταὐτὰ τῇ προγεγραμμένῃ

Ἔχει δὲ ῥόδων μὲν οὐγγίας δὶς τέσσαρας
Κεκομμένα ταῦτα πάντα καὶ σεσησμένα.
Ἀναλάμβανε ἑφθῷ μέλιτι τῷ λίαν καλῷ.
Δίδου καρύου τὸ μέγεθος τοῦ ποντικοῦ
Μετ' οἰνομέλιτος ἢ μελικράτου προσφάτου,
Ἐψημένου καλῶς τε καὶ πεφρυσμένου
20 Τοῖς θηριοδήκτοις ἢ τὰ δηλητήρια
Πεπωκόσι προσφέρεται καρύου τὸ μέγεθος
Τοῦ βασιλικοῦ μεθ' ἑπτὰ κυάθων κράματος.

Ροδίδος σκευή.

Αὐτὸν δ' ἐμμελῶς δεῖσε προδιασκευάσαι
Οὕτως ἀκριβῶς ῥόδα λαβὼν τὰ πρόσφατα
Τὸ φύλλον αὐτῶν ἐν σκιαῖς δυσὶ ψύξον,
Ἢ τρισὶ τὸ πλεῖστον ἡμέραις σήσας τε, τρεῖς
Λίτρας ἀπ' αὐτῶν ὅλμῳ κόπτων συμμέτρως
Σχοίνου τε δραχμὰς κ'. εὖ κεκομμένης,
30 Σμύρνης δέκα δύο καὶ κρόκου δὶς τέσσαρας,
Προσέμπασον καὶ κόπτε πάνθ' ὁμοῦ πάλιν
Ποιῶν κυκλίσκους εὐμεγέθεις ψύξον καλῶς
Οὕτω τ' ὅσον δεῖ λάμβαν' εἰς τὸ φάρμακον.

Κροκομάγματος σκευασία.

Κροκόμαγμα δ' εἰ βούλοιο καλὸν ἔχειν ἄγαν.
Σκεύαζ' ἐμμελῶς. κιλικίου κρόκου δραχμὰς,
Ἑκατὸν καταμίξεις τῆς λιπαρᾶς σμύρνης ἅμα
Δὶς κε'. καὶ ῥόδων ξηρῶν ἴσον.
Ἀμύλου δὲ ν'. λευκοῦ κόμμεως
40 Ἴσας, ἀμύλον δὲ κόπτε σήσας ἐμμελῶς
Πρόσβαλλ' ἀθάλασσον οἴνῳ εὐώδει βραχύν.
Δεύσας ἐμμελῶς καὶ ἀναπλάσας. ψύξον κύκλους
Καὶ χρῶ δεόντως ὡς καλῷ κροκομάγματι.

Ἀντίδοτος προγνωστική.

Προγνωστικὴν δ' ἀντίδοτον οὕτως σκευάσεις
Ἣν οἱ προλαβόντες ἂν λάβωσι θανάσιμον
Ἐμέσουσιν αὐτὸ μετὰ τροφῆς παραυτίκα
Οἱ δ' εὐλαβῶς ἔχοντες ὡς εἰληφότες,
Ἂν ἐπιλάβωσιν ἐξεμοῦσι τὴν τροφὴν
50 Σὺν τῷ μετ' αὐτῆς καταποθέντι φαρμάκῳ.
Ὁ δὲ μηδὲν ἄτοπον. μὴ δὲ δηλητήριον,
Συγκαταπεπωκὼς τοῖς δοθεῖσι σιτίοις
Οὐ ναυτιάσει καὶ καθέξει τὴν τροφὴν
Ποιεῖ δὲ ταυτὸ φάρμακον καὶ πρὸς πόνους
Πλευρῶν, μεταφρένων, κύστεως, καὶ τῶν νεφρῶν.
Ἐπέχει τ' ἀλύπως αἷμα φερόμενον πολὺ
Ὅθεν ἂν ἐκφέρεται τόπου, κἂν ἐκ πνεύμονος
Σκεύαζε δ' οὕτω. λημνίαν ἔχων καλὴν,

Ἀπαραχάρακτον, τὴν ὁμοίως εἰρημένην
Στήσας ἀπ' αὐτῆς δυὸ βολοὺς δραχμὴν μίαν
Ἀρκευθίδων τε τῶν λιπαρῶν δραχμὰς βʹ.
Λεάνας ὧδε πολὺ παραχέων χρηστὸν βραχὺ
Ἔλαιον ἱκανῶς πρόσφατόν τε καὶ γλυκὺ
Διὰ μελικράτου δ' ὡς καρύου τοῦ ποντικοῦ
Μέγεθος προσοίσεις, οἷς ἐχρῆν σε προσφέρειν
Ἐπέχειν δὲ πλεῖον αἷμα φερόμενον θέλων,
Δι' ὀξυμέλιτος σφόδρα καθεφθοῦ πρόσφερε.

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀσκληπιάδου γεγραμμένων, κατὰ τὸ εʹ. τῶν ἐκτὸς παθῶν ἃ Ἄσωνος ἐπιγράφεται.

Καλεῖν μὲν οὖν ἔθος ἐστὶ τοῖς νεωτέροις ἰατροῖς ἀντιδότους, οὐ μόνον ὅσα πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα δίδοασιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ τῶν ἰοβόλων θηρίων δήγματα, καὶ πρὸς ἔτι πάθη, καὶ μάλιστα χρόνια, κατά τι τῶν σπλάγχνων ἢ ἀποστήματα. τεμὼν δὲ τριχῆ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν ὁ Ἀσκληπιάδης πρῶτα μὲν ἔγραψεν ὅσα φησὶ τοῖς κατὰ περίοδον πυρέττουσιν ἁρμόττειν, ἅμα τῷ καὶ συγχρίσματα τινά, καλεῖ δ' οὕτως, αὐτὸς ἐφεξῆς προσγράψαι. ταῦτα μὲν οὖν ἅπαντα ληξιφάρμακα καὶ ληξιπύρετα καλεῖ. τὸ δὲ βʹ. γένος αὐτῶν, θηριακὰ φάρμακα, πρὸς λυσσοδήκτους, καὶ σκορπιοδήκτους, ἔτι τε τοὺς ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένους ἐχιδνῶν. τὸ δὲ τρίτον γένος τῶν φαρμάκων διχῆ τεμὼν καὶ αὐτό, τὸ μὲν ἕτερον αὐτῶν, πρὸς τοὺς τὰ θανάσιμα πεπωκότας ὀνομάζει. τὸ δ' ἕτερον προφυλακτικὸν θανασίμων φαρμάκων, οὐ κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν τῷ Ἀνδρομάχῳ τὴν διδασκαλίαν ποιησάμενος. ἐκεῖνος γὰρ ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ γράμματος εἴρηταί μοι κατὰ τὴν ἐν τοῖς αὐτῇ γεγραμμένην τῶν βιβλίων αὐτοῦ, προτάξας ἀντίδοτα πάντα, ἐφεξῆς γράφει τὰ πινόμενα φάρμακα πρὸς ἥν τινα οὖν διάθεσιν, οὐ μόνον ἀποστημάτων, ἢ θανασίμων φαρμάκων, ἢ θηρίων ἰοβόλων, ἀλλὰ κἂν ἔμβρυον ἐκβαλεῖν δέῃ, καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, ἀντίδοτον ὀνομάζει, καὶ πρὸς σπάσματα καὶ ῥήγματα, καὶ συνελόντα φάναι, πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς πάθη, περὶ ὅτι ἂν ᾖ μέρος τοῦ σώματος ἡ σύστασις αὐτῶν γεγενημένη. τὰ δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα πάθη πινόμενα φάρμακα, καὶ ποτίσματα κέκληκεν ὁ Ἀσκληπιάδης. ἐν τῷ δʹ. τῶν Ἄσωνος κατὰ τὸ τέλος αὐτὰ γεγραφώς. ὑστάτας μὲν οὖν ἔγραψεν ἀντιδότους ὁ Ἀσκληπιάδης ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ ἐν Ἄσωνος, τὰς πρὸς τοὺς τὰ θανάσιμα πεπωκότας, ἢ προφυλακτικὰς τοῦ μηδὲν παθεῖν ὧν πίωσιν. ἐγὼ δὲ πρώτας ἐνταῦθα γράψαι τὰς τοιαύτας ἔγνωκα, διά τε τὴν πρὸς τὰς γεγραμμένας κοινωνίαν, καὶ ὅτι πολύχρηστοι τυγχάνουσιν οὖσαι. καὶ γὰρ πρὸς τὰ ἀποστήματα καθ' ὁτιοῦν σπλάγχνον, καὶ μόρια ἐν τῷ βάθει κείμενα ἁρμόττουσι. καὶ πρὸς ἀτονίαν αὐτῶν εἶναι, καὶ πρὸς κακοχυμίαν, ἀνωδυνίαν τε καὶ πέψιν ἀπέπτων χυμῶν δι' ὅλης τῆς ἐπιφανείας κένωσιν ἄδηλον αἰσθήσει, καθάπερ καὶ τὰς αἰσθητάς, δι' οὔρων καὶ διαχωρημάτων, καὶ πτυσμάτων, ὅσα μετὰ βηχὸς συνεκκαθαίρει πνεύμονά τε καὶ θώρακα. τὰ πλεῖστα δ' αὐτῶν καὶ λεπτύνειν τοὺς παχεῖς χυμοὺς πέφυκε καὶ τέμνειν καὶ ἀπορρύπτειν τοὺς γλίσχρους, οἷς ἕπεται καὶ τὸ τὰς ἐμφράξεις ὠφελεῖν ὅσαι συνεχῶς μὲν καθ' ἧπαρ εἰώθασι γίνεσθαι, συνίστανται δὲ καὶ κατὰ τὰ ἄλλα σπλάγχνα καὶ μόρια. σκοπὸς γὰρ ἐπ' αὐτῶν ἐστὶν λεπτῦναί τε καὶ ἀπορρύψαι τοὺς χυμούς, ἀναστομῶσαί τε τὰ πεφραγμένα τῶν ἀγγείων πέρατα.

Ἀσκληπιάδου, πρὸς τοὺς τὰ θανάσιμα πεπωκότας ὡς αὐτὸς ἔγραψε κατὰ λέξιν.

Τοῖς μὲν οὖν τὸν τῆς μήκωνος ὀπὸν πιοῦσι, συνοίσει ὑδρέλαιον, συνεχῶς θερμὸν διδόμενον πίνειν, καὶ ἀναγκαζόμενον ἐμεῖσθαι. ἢ θερμὸν ὕδωρ μετ' ὀξυμέλιτος διδόναι, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. ἁρμόσει δὲ καὶ διὰ κλυστῆρος τὴν κοιλίαν κενοῦν. Τοῖς δὲ μηκώνειον πίνουσιν, ἁρμόσει ἄκρατον πολὺ παραχρῆμα διδόμενον. ἢ πέπερι μετὰ οἴνου. ἢ κάρδαμον. ἢ καρδάμωμον. ἁρμόσει δὲ καὶ γάλα πίνειν ὄνειον, ἢ βόειον καὶ τὰ περὶ τὴν κοιλίαν καταπλάττειν ἀλεύρῳ πυρίνῳ, ἢ κριθίνῳ ἑψημένῳ μετ' οἴνου. καὶ κλύσμασι χρῆσθαι πλείστοις. Τοῖς δὲ ἀκόνιτον πεπωκόσι, βοηθεῖ ποθὲν πήγανον χειροπληθές, λεανθὲν μὲν μετ' οἴνου ἀκράτου, καὶ ζωμὸς ὄρνιθος λιπαρᾶς. Τοῖς δὲ τὸν ὑοσκύαμον πιοῦσι συμφέρει γάλα ποθέν. μάλιστα μέν, ὄνειον. εἰ δὲ μή, ἄλλο, κατ' ἰδίαν, καὶ μετὰ μελικράτου θερμοῦ. Τοῖς δὲ χλωρὸν κορίανον πιοῦσι, βοηθεῖ οἶνος ἄκρατος ποθείς. καὶ ζωμὸς ὄρνιθος λιπαρᾶς.

Τοῖς δὲ λαγωὸν θαλάττιον εἰληφόσιν, ἁρμόττει γάλα πίνειν, μάλιστα μὲν ὄνειον, εἰ δὲ μήγε, βόειον, ἢ αἴγειον. δοτέον δὲ καὶ καυλοὺς μαλάχης ἑψημένους ἐπιμελῶς φαγεῖν, ἢ γλήχωνος χειροπληθοῦς μετὰ γλυκέος τριβέντος πίνειν. ἢ κυκλαμίνου ῥίζαν τριβεῖσαν μετ' οἴνου. ἢ κεδρίας, ὅσον ὀβολοῦ ἑνός. ἢ καὶ διόβολον, γλυκεῖ δεὶς πότιζε. Τοῖς δὲ τοξικὸν πιοῦσι, βοηθεῖ οἶνος πινόμενος γλυκύς. καὶ ῥόδινον ἔλαιον. καὶ αἴγειον αἷμα. καὶ σπέρμα βουνιάδος τριβὲν μετ' οἴνου. Τοῖς δ' ἐφήμερον πεπωκόσι, βοηθεῖ χυλὸς πολυγόνου, ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ ὀριγάνου, ἢ θύμου μέρος τι οἴνῳ διαλυθέν. Τοῖς δὲ δορύκνιον πιοῦσι, βοηθεῖ γάλα βόειον ποθέν, καὶ γλυκύ, καὶ ζωμὸς κογχυλίων. Τοῖς δὲ μύκητας εἰληφόσι, δοτέον ῥαφανίδας ὠμάς, ὥς τε πλείστας ἐσθίειν. δοτέον καὶ οἶνον ἄκρατον, καὶ κονίας κληματίνης ἀφέψημα, καὶ νίτρον λεανθὲν μετ' ὄξους. ἢ τρύγα οἴνου καύσας, καὶ τρίψας μεθ' ὕδατος, δίδου πίνειν, ἢ ἀψίνθιον μετ' ὄξους. ἢ πήγανον λεῖον μετ' ὄξους. ποιεῖ δὲ καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἐσθιόμενον πήγανον.

Τοῖς δὲ τὴν ἰξίαν πεπωκόσι βοηθεῖ ἀψίνθιον πινόμενον μετ' οἴνου καὶ καστορίου, καὶ πηγάνου. συνοίσει δὲ καὶ ὀξύμελι ποτίζειν, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. συνοίσει δὲ καὶ ὀρίγανον μετ' οἴνου. χρηστέον δὲ καὶ τῇ τοιαύτῃ σκευασίᾳ. πηγάνου δραχμὰς ϛʹ. ῥητίνης δʹ. καστορίου βʹ. χαμαιλέοντος κοχλιάρια γʹ. ταῦτα τρίψας καὶ ὄξει θερμῷ διαλύσας, πότιζε. Τοῖς δὲ τὴν βουπρῆστιν πεπωκόσι, βοηθεῖ, διδόναι γλυκὺ πλεῖστον πίνειν, καὶ ἀ-

ἀναγκάζειν ἐμεῖν. καὶ ζωμὸν καθεψημένων κρεῶν ἰδεῖν. καὶ θερμὸν γάλα. καὶ οὐκ ἄπλυτα φαγεῖν. καὶ ἀφέψημα σύκων δοτέον πίνειν. ἢ νίτρου ἐρυθροῦ δραχμὰς δ΄. λεάνας καὶ μίξας ὕδατι δίδου πίνειν. Τοῖς δὲ κανθαρίδας πεπωκόσι, συμφέρει πίνειν γλυκὺ μετ᾽ ἐλαίου, καὶ στέαρ ἑφθὸν, ὕδατι διηθημένον, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. συμφέρει δὲ καὶ γάλακτι πολλῷ ποτίζειν, καὶ κώνους πλείονας τρώγειν. ἢ κώνους πλείστας θρύψας μετὰ μελικράτου δίδου πίνειν, ἢ πήγανον λεάνας, καὶ ἰρίνῳ μύρῳ μίξας δίδου πίνειν. ἢ τῶν κανθαρίδων τὰ πτερὰ καὶ τοὺς πόδας σὺν μέλιτι τρίψας, ἐκλείχειν δίδου. Τοῖς δὲ ψίλωθρον πιοῦσι, συμφέρει θερμῷ ἐλαίῳ ποτίζειν, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. συνοίσει δὲ καὶ γάλα αἴγειον πίνειν. καὶ μαλάχης ἑφθῆς χυλὸν μετὰ μελικράτου θερμοῦ, ἢ μετ᾽ ἐλαίου. ἢ ἰσχάδων ἀφέψημα μετ᾽ ἐλαίου, ἢ σήσαμον μετ᾽ οἴνου τρίψας δίδου πίνειν. ἢ κάρυα βασιλικὰ ε΄. λεάνας μετ᾽ ἐλαίου δίδου. ἢ τέφρας κληματίνης ἀπήθημα δίδου πίνειν. Τοῖς δὲ λιθάργυρον πεπωκόσι, βοηθεῖ πέπερι, ἄλιμον, σμύρνα, μετ᾽ οἴνου λειωθέντα, καὶ πινόμενα. Τοῖς δὲ γύψον πιοῦσι δοτέον πίνειν τέφρας κληματίνης ἀπήθημα, καὶ θύμον μεθ᾽ ὕδατος τριβέντα. Πρὸς δὲ τὰς τοῦ γάλακτος ἐνθρομβώσεις συμφέρει ποτίζειν ὄξος. διδόναι δὲ χρὴ καὶ πιτύαν μετ᾽ ὕδατος κρηναίου, ἢ σιλφίου, καὶ θείου τὸ ἴσον, λεανθέντα μετ᾽ ὀξυκράτου διδόναι πίνειν. Τοῖς δὲ ταύρειον αἷμα πιοῦσι, συμφέρει ὄξος θερμὸν διδόναι πίνειν, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν, ἢ σιλφίου ὀβολὸν ἢ ἡμιωβόλιον ἢ νίτρου διώβολον, διέντας οἴνῳ, διδόναι πίνειν. ἢ ἐρινεῶν καρπὸν τρίψας μετ᾽ ὄξους δίδου. ἁρμόσει δὲ καὶ τὴν κοιλίαν κενοῦν, καὶ θερμίνῳ ἀλεύρῳ καὶ νίτρῳ, ἑψημένοις μετ᾽ ὀξυμέλιτος καταπλάττειν. Τοῖς δὲ βδέλλας καταπιοῦσιν, οἱ μὲν ἅλμην παραινοῦσι πίνειν, οἱ δὲ, χιόνα. ὁ δὲ Ἀσκληπιάδης λούειν παραινεῖ, καὶ σπόγγον ἁπαλὸν ψυχρῷ δεύσαντα καθιέναι, ὥστε τὴν βδέλλαν ἐπιβᾶσαν τῷ σπόγγῳ, κομίζεσθαι. καὶ ἔπειτα φακῆς χυλὸν ἐδίδου. τὸν δὲ ἔξωθεν τοῦ τραχήλου τόπον, τοῖς ψύχουσι καταπλάττειν παραινεῖ. ὁ δὲ Μῦς Ἀπολλώνιος, ὄξει δριμυτάτῳ ἐπότιζε, καὶ μετὰ ἅλμης ἐχρήσατο. ὁ δὲ χιόνα θερμήνας, καὶ λύσας, ἐχρήσατο, καὶ τοῖς κατὰ καιρὸν τὴν κοιλίαν καθαίρουσιν ἐδεστοῖς τε καὶ ποτοῖς, πρὸς τὴν τῶν βδελλῶν ἔκκρισιν. συγκαταφέρεσθαι γάρ φησι ταύτας, τοῖς κατὰ τὴν κοιλίαν ἐκκρινομένοις πολλάκις. Τοῖς δὲ ψιμύθιον πιοῦσι, συνοίσει ἐλαίῳ θερμῷ ποτίζεσθαι, καὶ ἀναγκάζειν ἐμέσαι. συνοίσει δὲ καὶ γλυκὺ καὶ θερμὸν ποτίζεσθαι ὕδωρ, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. συνοίσει δὲ καὶ γάλα ὄνειον πίνειν διδόναι. καὶ μαλάχης ἑφθῆς χυλὸν. καὶ μελίκρατον θερμὸν, μετ᾽ ἐλαίου ἀνακόψας δίδου πίνειν. ἢ ἀφέψημα ἰσχάδων μετ᾽ ἄλλων δίδου πίνειν. κάρυα βασιλικὰ ε΄. λεάνας μετ᾽ ἐλαίου, δίδου πίνειν. ἢ τέφρας κληματίνης ἀπήθημα δίδου. καὶ περὶ μὲν τῶν ἁπλῶν θανασίμων, ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. περὶ δὲ τῶν συνθέτων λεχθήσεται, ἐκτίθεσθαι δὲ τὰς τούτων σκευασίας μοχθηρόν μοι δοκεῖ. καίπερ πολλῶν ἐπιχειρησάντων ταῖς τούτων συγγραφαῖς, ὧν ἐστὶν Ὀρφεὺς ὁ ἐπικληθεὶς θεολόγος, καὶ Ὧρος ὁ Μενδήσιος ὁ νεώτερος. καὶ Ἡλιόδωρος ὁ Ἀθηναῖος τραγῳδιῶν ποιητής. καὶ Ἄρατος, καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν τοιούτων συγγραφεῖς. τούτοις μὲν οὖν αὖτις θαυμάσειεν ἐμμέτρως ἐπιχειρήσαντας ταῖς περὶ τούτων πραγματείαις. μέμψαιτο δ᾽ ἂν εὐλόγως διὰ τὰ πράγματα, διδάσκειν γὰρ μᾶλλον ἐστὶ καὶ προσάγειν τοὺς βουλομένους ἐπὶ κακῷ τῷ πλησίον ἐπιχειρεῖν ταῖς τούτων σκευασίαις. οἱ γοῦν τῶν καλῶν τούτων ποιημάτων συγγραφεῖς τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς εὐλαβούμενοι καταδρομὴν, ἐναρχόμενοι τῆς τούτων παραδόσεως, τοὺς ἐντευξομένους πείθειν ἐπιχειροῦσιν, ὡς οὐκ ἂν εἴησαν φαῦλοι τὸ ἦθος, οἱ δὲ τῶν τοιούτων φθοροποιῶν διδάσκαλοι, ὥσπερ καὶ Ἡλιόδωρον ἐν τοῖς πρὸς Νικόμαχον ἀπολυτικοῖς ἐναρχόμενον ἐστὶν εὑρεῖν, οὕτω γράφοντα.

Οὐ μὰ τὸν ἐν τελέκει πρηὺν θεὸν, οὐ μὰ τὸν ὑψοῦ
Ἥλιον ἀείροντα θεοῖς φαεσίμβροτον αἴγλην,
Οὐ μὰ θεῶν σκηπτοῦχον, ὑπερμενέα Κρονίωνα.
Οὔτε μέ τις δώροισι παρήγαγεν· οὐδ᾽ ὑπ᾽ ἀνάγκης,
Οὔτε χάριν φιλίης ἑτόρῳ κακὰ τεῖμαι ὑπέστην.
Ἀλλ᾽ ὁσίας μὲν χεῖρας εἰς ἱερὰ λαμπρὸν ἀείρω.
Καὶ κακίης ἀμόλυντον ἔχω κατὰ πάντα λογισμόν.

Καὶ τῶν λεγομένων πείθειν ἐπιχειροῦσι τοὺς ἐντευξομένους ταῖς τοιαύταις πραγματείαις, τὴν παρὰ τοῖς πολλοῖς καταδρομὴν εὐλαβούμενοι. ἀλλ᾽ οὐδέ ἐστιν εἰπεῖν, ὅτι διὰ τοῦτο χρὴ τὰς τῶν τοιούτων θανασίμων φαρμάκων σκευασίας εἰδέναι, πρὸς τὸ εὐχερῆ εὕρεσιν τοῦ βοηθῆσαι τοῖς δυναμένοις. τοῦτο γάρ ἐστι ψεῦδος. ὁ γὰρ δυνάμενος τοῖς ἀπὸ τῶν ἁπλῶν θανασίμων βλαπτομένοις βοηθεῖν, ἕκαστον τῶν κατὰ μέρος ἐπισυμβαινόντων ἐποπτεύων, οὕτως ἂν εἴη ἄριστος προστάτης, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν συνθέτων βλαπτομένων, εὐμηχάνως ἐκλαμβάνων ἕκαστον τῶν κατὰ τὴν τοῦ συμπτώματος ἐπιπλοκὴν ὑπερέχοντα. αἴτιον δὲ ἐστὶ τὸ προκείμενον. ἀδήλων γὰρ ὄντων τῶν βρωθέντων ἢ ποθέντων δηλητηρίων, χρὴ ὑδρέλαιον θερμὸν διδόναι, καὶ πολὺ πίνειν, καὶ ἀναγκάζειν ἐμεῖν. χρήσιμον δ᾽ ἂν εἴη καὶ τοὺς ὕπνους περιγράφειν, οὐ μὴν ἀλλὰ, καὶ εἰς τὴν τούτων φυλακὴν χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

Προφυλακτικὰ θανασίμων φαρμάκων Ἀπολλωνίου Μυός.

Πηγάνου φύλλα κ΄. κάρυα βασιλικὰ β΄. ἁλὸς χόνδρον ἕνα. ἰσχάδας β΄. ταῦτα νήστει ἐσθίειν δίδου, καὶ κωλύει βλάπτεσθαι ἀπὸ τῶν θανασίμων.

Ἀντίδοτος προφυλακτικὴ διδομένη.

Ἀρκευθίδος δραχμὰς β΄. λημνίας σφραγῖδος, δραχμὰς β΄. καὶ διώβολον. ταῦτα τρίψας, καὶ ἀναλαβὼν ἐλαίῳ ἀποτίθου. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μεθ᾽ ὑδρομέλιτος καὶ κυάθων β΄. προπίνειν. ταύτῃ Νικομήδης ὁ βασιλεὺς ἐχρῆτο, εἴποτε ὑπόπτους εἶχε τοὺς κεκληκότας. τὸ μὲν οὖν φάρμακον, μηδεμιᾶς τοιαύτης δυνάμεως ὑποκειμένης κατὰ χώραν, μένει. ἐπὰν δέ τι τῶν θανασίμων δοθῇ, ναυτίαν κινεῖ, καὶ ἐμεῖν ἀναγκάζει. ὥστε τὸ δοθὲν δηλητήριον ἐκκρίνεται τῇ ἀντιδότῳ.

Ἀντίδοτος κωδίου τούσκου, ᾗ καὶ κρατερὸς ἐχρήσατο.

Πρασίου, ἱερᾶς βοτάνης, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, σκορδίου, ῥάμνου ῥίζης τοῦ φλοιοῦ ἑκάστου τὸ ἴσον, μέλιτι ἀναλάμβανε καὶ δίδου, πρὸς μὲν τὰ θηρεῖα δραχμὰς β'. μετ' οἴνου, πρὸς δὲ τὰ θανάσιμα μετ' οἰνομέλιτος καὶ ἐλαίου.

Ἄλλη ὡς Ἀπελλῆς.

Δικταμνου, δραχμὰς β'. πολίου, δραχμὰς γ'. πεπέρεως μακροῦ, δ'. πηγάνου ἀγρίου, ϛ'. σκορδίου, γ'. μέλιτι ἀναλάμβανε καὶ δίδου, καθὰ προείρηται. ἔστι δὲ καὶ πλευριτικὴ ἀγαθή, ὀβολῶν γ'. διδομένη. ἔμμηνα τε γυναιξὶ κατάγει ὁλκῆς μιᾶς διδομένη.

Ἀντίδοτος Μιθριδάτου, ἀθανασία λεγομένη, πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ παντὸς ἰοβόλου πληγήν. ποιεῖ στομαχικοῖς ἀποξυνοῦσι τὴν τροφήν, αἱμοπτοϊκοῖς, βήσσουσι χρονίως, καὶ ἡπατικοῖς, καὶ σπληνικοῖς. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς περὶ κύστιν, ἢ μήτρας διαθέσεις. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχειν οὕτως.

Πεπέρεως λευκοῦ, κόκκοι μ'. κόστου, μήου, ἀσάρου, ἀκόρου, δαύκου, κρητικοῦ σπέρματος, πετροσελίνου, νάρδου ἰνδικῆς, λίθου γαγάτου ὁρυκτοῦ, ἀνὰ δραχμὰς δ'. κρόκου, σμύρνης, ἀνὰ δραχμὰς η'. κινναμώμου, κασίας, ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. μέλιτος ἀττικοῦ ἐψημένου τὸ αὔταρκες. ἡ δόσις, καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος μετ' οἰνομέλιτος κεκραμμένου. ἐν ἄλλαις γραφαῖς οὕτως ἔχει. Ναρδοστάχυος, πεπέρεως λευκοῦ, κόστου, μήου, ἀσάρου, ἀκόρου, ὀποβαλσάμου, δαύκου κρητικοῦ σπέρματος, πετροσελίνου σπέρματος, ἑκάστου ἀνὰ δραχμὰς, δ'. κρόκου, σμύρνης, σχοίνου ἄνθους, ἀνὰ δραχμὰς η'. κινναμώμου, κασίας, ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν.

Ἐν ἄλλαις ἔχει οὕτως.

Πεπέρεως λευκοῦ, κόκκους μ'. κόστου, μήου, ἀκόρου, ἀγαρικοῦ, σκορδίου, δαύκου κρητικοῦ, πετροσελίνου, ἀνὰ < δ'. κρόκου, σμύρνης, ἀνὰ < η'. κινναμώμου, κασίας, σχοίνου ἄνθους, ἀνὰ < ιβ'. μέλιτος τὸ αὔταρκες.

Ἀμβροσία Φιλίππου Μακεδόνος, πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων καὶ παντὸς ἰοβόλου πληγήν. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς διαθέσεις.

Στύρακος, χαλβάνης, πεπέρεως λευκοῦ καὶ μακροῦ καὶ κινναμώμου, ἀνὰ δραχμὰς β'. σελίνου σπέρματος, ἀνίσου, σχοίνου ἄνθους, κόστου, κυμίνου αἰθιοπικοῦ, σεσέλεως, κύφεως, ῥίου ποντικοῦ, καρδαμώμου, ἀμώμου, νάρδου, σμύρνης, κασίας, ἀνὰ δραχμὰς δ'. πεσσῶν, καθαρῶν φοινίκων, καὶ καρύων τῆς σαρκὸς, ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. κρόκου < η'. σταφίδος ἐκπυρηνισμένης ιβ'. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ αὔταρκες. συντίθει κατὰ τρόπον.

Ἀντίδοτος Ζωπύριος. ποιεῖ πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων καὶ παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν.

Ἐπὶ ταύτης τοιοῦτόν τι φέρεται, ὅτι Ζώπυρος δι' ἐπιστολῆς προτρέπει τὸν Μιθριδάτην εἰς ἐπίκρισιν τῆς ἀντιδότου, μεταπεμψάμενος ἕνα τῶν κατακρίτων, τούτῳ θανάσιμον διδόναι φάρμακον, καὶ τότε παραινεῖ ἐπιδιδόναι τὴν ἀντίδοτον. ἢ πρότερον διδόναι τὴν ἀντίδοτον, καὶ τότε τὸ θανάσιμον ἐπιδιδόναι. τὸ δ' αὐτὸ παραινεῖ, καὶ ἐπὶ ἑρπετῶν, ἢ καὶ τοξικῶν πράξειν. τούτων γὰρ οὕτω γινομένων, συνέβαινε τὸν ἄνθρωπον ἀδιάπτωτον εἶναι. ποιεῖ δὲ καὶ στομαχικοῖς πρὸς ὀξυρεγμίαν, αἱμοπτοϊκοῖς, κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ἡπατικοῖς, σπληνικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, νεφριτικοῖς. ὑγιάζει δὲ καὶ τὰς περὶ μήτραν, ἢ κύστιν διαθέσεις. κατάγει τὰ ἀποθνήσκοντα τῶν ἐμβρύων, κατεχόμενα δεύτερα. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει γε οὕτως. Ὀποβαλσάμου δραχμὰς γ'. νάρδου ἰνδικῆς, σμύρνης τρωγλίτιδος, σχοίνου ἄνθους, κινναμώμου, χαλβανίου, κόστου προσφάτου, πεπέρεως μακροῦ, ὑποκυστίδος, πολίου, πεπέρεως πυρεκτικοῦ, σκορδίου, μήου κρητικοῦ, καρδαμώμου ἀνὰ δραχμὰς δ'. λιβάνου, χόνδρου ὀποβαλσάμου, δικτάμνου ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. πετροσελίνου, κασίας κιρρᾶς ἀνὰ δραχμὰς ζ'. κρόκου κωρυκείου, δραχμὰς η'. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ αὔταρκες. ἡ δόσις καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου. πυρέσσουσι μεθ' ὑδρομέλιτος.

Ἡ διὰ τῶν αἱμάτων πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων καὶ παντὸς ἰοβόλου πληγήν.

Πεπέρεως μακροῦ καὶ λευκοῦ, κόστου ἀκόρου, κρόκου, φοῦ, μήου, δικτάμνου κρητικοῦ, ἀμμωνιακοῦ, ἀγαρικοῦ, ἀνὰ < β'. ἀμώμου, ὀποβαλσάμου, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ἀνίσου, νήσσης αἵματος, ἄρρενος καὶ θηλείας, ξηροῦ ἐλαφείου αἵματος, χηνείου αἵματος, βουνιάδος ἀγρίας σπέρματος ἀνὰ < γ'. γεντιανῆς, τριφύλλου, σχοίνου ἄνθους, λιβανωτοῦ, ῥόδων ξηρῶν ἀνὰ < δ'. πετροσελίνου < ε'. πολίου κρητικοῦ τὸ ἴσον. κινναμώμου < ϛ'. σκορδίου ἄνθους < η'. σμύρνης, νάρδου, ἀνὰ < ι'. κρόκου ιβ'. κασίας < η'. κόψας καὶ σήσας ἐπιμελῶς, ἀνάκοπτε μέλιτι ἀττικῷ ἀφεψημένῳ. καὶ ἀναλαβόμενος εἰς πυξίδα ἀργυρᾶν, χρῶ ὡς μεγίστῳ φαρμάκῳ.

Ἀντίδοτος Μιθριδάτου εὐπάτορος, ἡ διὰ σκίγκου λεγομένη, ποιοῦσα πρὸς τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ πρὸς πᾶσαν φθοροποιὸν ὕλην. καὶ παντὸς ἰοβόλου πληγὴν καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις. καὶ πρὸς συλλήψεις συνεργεῖ. κατάγει ἔμμηνα. καὶ τὰ ἀποθνήσκοντα ἔμβρυα καὶ τὰ κατεχόμενα δεύτερα λύει. καὶ τοῖς κατὰ περίοδον πυρετοῖς βοηθεῖ. καὶ παρετοῖς τρομώδεσιν, ὀπισθοτονικοῖς, ἰσχιαδικοῖς ποδαγρικοῖς, καὶ πρὸς πᾶσαν νευρικὴν συμπάθειαν. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.

Σκίγκου, σαγαπηνοῦ, ἀκόρου, φοῦ, ὑπερικοῦ, ἀκακίας, ἴρεως, μήου, κόμμεως ἀνὰ δραχμὰς β'. ῥόδων ξηρῶν, γεντιανῆς, καρδαμώμου, ἀνὰ δραχμὰς δ'. μηκωνείου σπέρματος διώβολον, στύρακος δραχμὰς η'. πολίου, κασίας μελαίνης, σεσέλεως, βδελλίου, βαλσάμου, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ δραχμὰς ε'. καὶ διώβολον, ὑποκυστίδος χυλοῦ, ὀποπάνακος, σμύρνης, λιβάνου ἄρρενος, καστορίου, πεπέρεως μακροῦ, κύφεως, μαλαβάθρου φύλλων ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. σκορδίου, κόστου, σχοίνου ἄνθους, χαλβάνης, ῥητίνης τερμινθίνης, ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. καὶ διώβολον. νάρδου συριακῆς, ὀποβαλσάμου, ἐλάτειος δαύκου κρητικοῦ ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. καὶ τριώβολον. κρόκου, κινναμώμου, ζιγγιβέρεως ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. καὶ διώβολον. γλυκυρρίζης χυλοῦ, ἀγαρικοῦ, ἀνὰ δραχμὰς ζ'. καὶ

τριώβολον. συντίθεται δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. κῦφι, ὑποκυστὶς, σαγαπηνὸν, κόμμι, μηκώνειον, στύραξ, ὀποπάναξ ἐν οἴνῳ χίῳ βρέχεται, μέχρι παντελῶς διαλυθῆναι ἡμέραν καὶ νύκτα. τὰ δὲ λοιπὰ, κόπτεται καὶ σήθεται λεπτῷ κοσκίνῳ. καὶ μίγνυται τοῖς ἀποβρεχθεῖσι καὶ λεανθεῖσιν. ἡ δὲ ὅλη σύνθεσις ἀναλαμβάνεται μέλιτι ἀττικῷ ἀφεψημένῳ, ὡς πάχος ἔχειν. εἶτ᾽ ἐπὶ πᾶσι βάλλομεν ὀποβάλσαμον. εἶτ᾽ ἀνελόμενοι κατατίθεμεν ἐς ἄγγος ἀργυροῦν. καὶ ἡ χρῆσις εἰς πολλά. ἡ δόσις πρὸς δύναμιν. ἡμεῖς πρὸς ἐπίτασιν τοῦ φαρμάκου, ἕνεκα τῆς τῶν ἐμμηνίων ἐποχῆς, καὶ τῶν συλλημμάτων, ὡς ἀκινδύνως φέρεσθαι, δικτάμνου κρητικοῦ δραχμὰς δ΄. ἀμμωνιακοῦ δραχμὰς γ΄. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δραχμὰς γ΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ ϛ΄. τριφύλλου σπέρματος, δ΄. βουνιάδος ἀγρίας δ΄. χαμαίδρυος δ΄. ῥᾶ ποντικοῦ, γ΄. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ β΄. τούτων προσβαλλομένων ἡ τοῦ φαρμάκου χρῆσις γίνεται πρὸς πολλὰ χρήσιμος. φθείρει τὰ τριμηνιαῖα καὶ τετραμηνιαῖα κατάγει.

Μιθριδάτου θηριακή.

10

Ταύτῃ ὁ βασιλεὺς Μιθριδάτης ἀεὶ ἐχρῆτο, προφυλακῆς χάριν θανασίμου. ἣν ἵνα γοῦν ὑπὸ Ῥωμαίων ἑάλω, δὶς πιὼν θανάσιμον, καὶ μὴ δυνηθεὶς ἀποθανεῖν, ξίφει ἑαυτὸν διεχρήσατο. πρὸς τὰ θανάσιμα δὲ τῶν φαρμάκων ποιεῖ, καὶ παντὸς ἰοβόλου πληγήν. καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐντὸς διαθέσεις. ταύτῃ ἐχρήσατο ὁ Ἀνδρόμαχος. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως. Ἀρτίσκων σκιλλητικῶν δραχμὰς μη΄. θηριακῶν ἀρτίσκων. πεπέρεως μέλανος. ἡδυχρόου μάγματος. ὀποῦ μήκωνος ὀπιανοῦ, ἀνὰ δραχμὰς κδ΄. ῥόδων ξηρῶν, σκορδίου, σπέρματος βουνιάδος. ἴρεως ἰλλυρικῆς, ἀγαρικοῦ, κινναμώμου, γλυκυρρίζης χυλοῦ, ὀποβαλσάμου, ἀνὰ δραχμὰς ιβ΄. λιβανωτίδος δραχμὰς ϛ΄. σμύρνης, κρόκου, ζιγγιβέρεως. ῥᾶ ποντικοῦ. πενταφύλλου ῥίζης. καλαμίνθης ὀρεινῆς, πρασσίου. πετροσελίνου, στοιχάδος, κόστου, πεπέρεως λευκοῦ, πεπέρεως λιβανίου. ὀβολοὺς β΄. κασίας μελαίνης δραχμὰς δ΄. κόστου δραχμὴν μίαν. κρόκου, δ΄. πεπέρεως λευκοῦ μίαν, καὶ μακροῦ μίαν. ἰλλυρίδος, σχοίνου, πολίου, σκορδίου, ῥόδων ξηρῶν, νήσσης αἵματος ἀνὰ δραχμὰς. γ΄. μέλιτος ἀττικοῦ ἑφθοῦ τὸ ἱκανόν.

20

Ἀντίδοτος ἑκατὸν ταμίγματος, ᾗ χρῶμαι, ἣν ἐσκεύασα Καίσαρι πρὸς πάντα, ἰδίως δὲ πρὸς τὰ θανάσιμα.

Ἀβροτόνου, δραχμὰς. α΄. ἥμισυ. ἀριστολοχίας η΄. ἀκακίας δ΄. ἀρκευθίδων σαρκὸς ἴσον. κρόκου, δραχμὰς. ϛ΄. ἀσάρου δ΄. ἀνίσου γ΄. ἀμώμου, ϛ΄. ἀγαρικοῦ γ΄. καρποῦ βαλσάμου, βδελλίου, δραχμὰς γ΄. ὀβολοὺς. γ΄. βαλαυστίου, β΄. γεντιανῆς, δ΄. γλυκείας χυλοῦ ἴσον. γογγυλίδος σπέρματος δ΄. ἐν ἄλλῳ δραχμὰς η΄. γῆς σαμίας μίαν. δαύκου σπέρματος, δ΄. δρακοντίου ῥίζης γ΄. ὀβολοὺς γ΄. ἐρυσίμου, σπέρματος δραχμὰς. η΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. β΄. σμύρνης. ζ΄. ὀβολοὺς. γ΄. ζιγγιβέρεως ἴσον. ἠρυγγίου ῥίζης δ΄. ὀβολοὺς β΄. θλάσπεως, δραχμὰς η΄. κονύζης λεπτῆς, ϛ΄. ὀβολοὺς γ΄. κυπέρου, ϛ΄. κωνείου σπέρματος ἐπισημείου, δραχμὴν μίαν ὀβολοὺς γ΄. ἄμμεως, δραχμὰς δ΄. κνίκου σπέρματος δραχμὰς ζ΄. ὀβολοὺς β΄. κόστου, δραχμὰς ζ΄. ὀβολοὺς β΄. κασίας δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς β΄. κενταυρείου χυλοῦ δραχμὰς δ΄. ὀβολοὺς ε΄. καστορίου ϛ΄. καλάμου ἀρωματικοῦ, β΄. οἱ δὲ δ΄. κόμμεως δύο. καρδαμώμου δ΄. κάχρυος, δραχμὰς γ΄. ὀβολοὺς γ΄. κύφεως, δραχμὰς. ϛ΄. χαλβάνης δραχμὰς ϛ΄. ὀβολοὺς β΄. λιβανωτίδος φύλλων, δραχμὰς δ΄. ἐλελισφάκου ἴσον. λογχίτιδος σπέρματος δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς γ΄. λιβανωτοῦ σπέρματος δραχμὰς. γ΄. λιβάνου ∠. ϛ΄. τριώβολον. μαράθου σπέρματος δραχμὰς ϛ΄. ὀποῦ μήκωνος. ϛ΄. μίλτου λημνίας, δραχμὴν μίαν. μαλαβάθρου ι΄. μήου ϛ΄. νήσσης αἵματος, ϛ΄. νάρδου συριακῆς ϛ΄. ὀβολοὺς. γ΄. νάρδου κελτικῆς ∠. η΄. ξυλοβαλσάμου, δραχμὰς γ΄. ὀποπάνακος ἴσον. ὁρμίνου σπέρματος η΄. ὀρόβων λευκῶν ἴσον. πανακείας δραχμὰς ϛ΄. ὀποβαλσάμου γ΄. πελεκίνου ϛ΄. πολίου δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς β΄. πολυγόνου φύλλων δραχμὰς θ΄. ἐλελισφάκου ῥίζης δραχμὰς ε΄. ὀβολοὺς γ΄. πετροσελίνου, ϛ΄. ὀβολοὺς β΄. πενταφύλλου, δραχμὰς η΄. ὀποῦ πευκεδάνου τὸ ἴσον. πεπέρεως μέλανος δραχμὰς ε΄. τριώβολον. καὶ λευκοῦ, δ΄. ὀβολοὺς γ΄. καὶ μακροῦ δραχμὴν α΄. σκίγκου, δραχμὰς. γ΄. τερμινθίνης. β΄. ῥόδων ξηρῶν, δραχμὰς ϛ΄. σαγαπηνοῦ η΄. στοιχάδος, δ΄. στροβίλων πεφρυγμένων, ϛ΄. σχοίνου δραχμὰς. δ΄. ὀβολοὺς β΄. σταφίδος σαρκὸς, δραχμὰς. δ΄. σεσέλεως δραχμὰς. ε΄. ὀβολοὺς β΄. σταφυλίνου σπέρματος δραχμὰς. δ΄. χολῆς ταυρείας, δραχμὰς. ε΄. χολῆς αἰγείας ἴσον. χαμαιπίτυος δραχμὰς. γ΄. ψυλλίου σπέρματος, δ΄. χαμαίδρυος ἴσον. σησάμου πεφρυγμένου, δραχμὰς. ϛ΄. συμφύτου ῥίζης, ∠. β΄. σκορδίου κορύμβων, δραχμὴν μίαν, ὀβολοὺς. δ΄. σταφίδος ἀγρίας, ∠. ε΄. στύρακος. ∠. ε΄. ὀβολοὺς β΄, τριφύλλου καρποῦ, ∠. ι΄. τορδίλου σπέρματος, β΄. πευκεδάνου φύλλων, ὅπερ φασὶν εἶναι χαμαίδρυν. δραχμὴν μίαν. ὑποκυστίδος χυλοῦ, β΄. S. ὑπερικοῦ καρποῦ, β΄. ὑοσκυάμου σπέρματος. β΄. ῥοῦ ποντικοῦ. β΄. κοτυληδόνος ῥίζης, α΄. ὀβολοὺς γ΄. οἴνου καὶ μέλιτος, τὸ ἱκανὸν. ἐγὼ οἶνον οὐ βάλλω.

30

40

Ἀντίδοτος Αἰλίου γάλλου πρὸς τὰ ἄλλα καὶ πρὸς λυσσοδήκτους.

Νάρδου συριακῆς δραχμὰς. δ΄. σμύρνης η΄. κινναμώμου ιβ΄. κασίας μελαίνης ἴσον. κρόκου δραχμὰς. η΄. κόστου, δραχμὰς δ΄. δαύκου σπέρματος ἴσον. μήου ἴσον. οἱ δὲ μίαν. πετροσελίνου, δραχμὰς δ΄. πεπέρεως λευκοῦ κόκκους μ΄. βαλσάμου καρποῦ, δραχμὰς δ΄. ἀκόρου, ἀσάρου ἴσον. σχοίνου, δραχμὰς η΄. οἱ δὲ οὐ βάλλουσι. μέλιτος ἑφθοῦ. τὸ ἱκανὸν πλῆθος δίδοται ἐσθίειν.

50

Ἄλλη ἀντίδοτος Αἰλίου γάλλου πρὸς τὰ ἐντὸς πάθη ἐνεργής.

Κινναμώμου, δραχμὰς ϛ΄. κρόκου δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς γ΄. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς δ΄. ὀβολοὺς δύο. καὶ μακροῦ δὲ δραχμὰς γ΄. ὀβολοὺς γ΄. ὀπίου δραχμὰς γ΄. νάρδου δ΄. σμύρνης δ΄. ὀβολοὺς β΄. ἀκόρου, ∠. γ΄. νάρδου. δ΄. στύρακος μίαν ὀβολοὺς β΄. χαλβάνης δραχμὰς δ΄. καστορείου γ΄. ὀβολοὺς β΄. κόστου. δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς β΄. μέλιτι φύρα. δίδοται κατὰ πότια. δὶς δὲ πότιμα. ἔστι δὲ πεπτικὴ καὶ ἀνώδυνος.

Ἀρωματικὴ ἀρίστη Γάλλου ποιοῦσα πρὸς πάντα.

Κινναμώμου οὐγγίας ἥμισυ. κασσίας, δραχμὴν μίαν. κρόκου, δραχμῆς ἥμισυ. ἀμώμου δραχμὰς ε΄. μαλαβάθρου, δραχμὰς β΄. σμύρνης δραχμῆς ς. οἱ δὲ δραχμὴν μίαν. σχοίνου, ἄνθους, δραχμὴν α΄. κόστου, οὐγγίας τὸ ἥμισυ. πεπέρεως δραχμὰς γ΄. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἀρκοῦν ἔστω, ἢ τοῦ κινναμώμου τὸ διπλοῦν. καὶ γίνεται καλλίων.

Ἀμβροσία Ἀρχιβίου ἱερὰ πρὸς πάντα τὰ ἐντὸς ποιοῦσα ᾗ χρῶμαι.

Ἀνίσου, δραχμὰς δ΄. σελίνου σπέρματος ἴσον. σμύρνης δραχμὴν α΄. πάνακος μίαν. κινναμώμου, δραχμὰς β΄. πικρολώτου σπέρματος, δραχμὰς β΄. κασσίας, δραχμὰς β΄. νάρδου δραχμὰς β΄. κρόκου, δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς γ΄. πεπέρεως τριώβολον. ὀπίου μήκωνος δραχμὰς δ΄. μέλιτος τὸ ἀρκοῦν. γίνεται πότιμα, πρὸς δυσεντερικοὺς μετὰ μυρτίτου κοτύλης τετάρτης καὶ ὕδατος, πρὸς ἧπαρ μετὰ μελικράτου κοτύλης ἡμισείας, πρὸς ἀγρυπνίαν καὶ ὀφθαλμίαν, καὶ πλευρῖτιν μετὰ μελικράτου, πρὸς δὲ κακοστομάχους, μετὰ ῥοίτου οἴνου κυάθους β΄. καὶ ὕδατος ἴσον.

Ἀντίδοτος Ἀντιπάτρου θηριακή, καὶ πρὸς ἀσπιδοδήκτους
προδιδομένη καὶ ἐπιδιδομένη, ᾗ χρῶμαι.

Γεντιανῆς, δραχμὰς δ΄. τριφύλλου δραχμὰς δ΄. καὶ τοῦ καρποῦ δραχμὰς β΄. πολίου, δραχμὰς δ΄. ἀριστολοχίας λεπτῆς δραχμὰς β΄. πευκεδάνου ῥίζης ἴσον. χαλβάνης δραχμὰς β΄. πετροσελίνου δραχμὰς δ΄. πηγάνου ἀγρίου, γ΄. πυρέθρου δραχμὴν α΄. σταφίδος ἀγρίας, ἴσον. καὶ μακροῦ γ΄. βρυωνίας, ῥίζης δραχμὰς β΄. πεπέρεως λευκοῦ, ἴσον. ἀσάρου, δραχμὰς γ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος. δραχμὴν α΄. τριώβολον φλόμου, ἰδαίου χαμαιπίτυος, χαμελαίας, πρασίου λεπτοῦ, κονύζης λεπτῆς, κυμίνου αἰθιοπικοῦ. ὀποῦ μήκωνος, καστορίου, μαράθρου σπέρματος ἀγρικοῦ, κασσίας κιρρᾶς. σχοίνου ἄνθους. ῥίου ἀνὰ δραχμὰς β΄. δαύκου κρητικοῦ, α΄. ὀβολοὺς γ΄. ὀποπάνακος ἴσον, σαγαπηνοῦ δραχμὰς β΄. ὀβολοὺς γ΄. ἀβροτόνου, δραχμὴν α΄. ὀβολοὺς γ΄. δικτάμνου ἴσον. στύρακος ἴσον. κινναμώμου, δραχμὰς γ΄. νάρδου γ΄. σμύρνης δ΄. λιβανωτοῦ, δραχμὴν α΄. κρόκου δραχμὰς η΄. ἀνίσου δραχμὴν α΄. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ δραχμὴν α΄. πιτύας νεβροῦ, δραχμὰς γ΄. μέλι ἀττικόν. ταύτης λαμβάνεται καρύου ποντικοῦ μέγεθος εἰς προφυλακήν.

Θηριακὴ Αἰλίου Γάλλου ᾗ χρῶμαι καλή.

Βρυωνίας ῥίζης, δραχμὰς ις΄. τριφύλλου σπέρματος, ὀποπάνακος ἀνὰ δραχμὰς η΄. ἀριστολοχίας λεπτῆς δραχμὰς ιβ΄. λιβανωτίδος ῥίζης, ἴρεως ἰλλυρικῆς, ζιγγιβέρεως, μηκωνίου ἀνὰ δραχμὰς η΄. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος δραχμὰς ιβ΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, δραχμὰς ις΄. σμύρνης, κασσίας, καστορίου, σεσέλεως, ἠρυγγίου ῥίζης, ἑρπύλλου, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ ἀνὰ δραχμὰς ς΄. μηδικοῦ, δραχμὰς ιβ΄. σαγαπηνοῦ δραχμὰς ς΄. κρόκου δραχμὰς ε΄, ἀλεύρου ὀροβίνου, δραχμὰς κδ΄. σὺν ὕδατι ἀνάπλαττε τριωβολιαίους τροχίσκους, δίδου σὺν οἴνῳ.

Θηριακὴ ἄλλη Αἰλίου Γάλλου σφόδρα ἐνεργής.

Τριφύλλου σπέρματος, δραχμὰς ιβ΄. ἀριστολοχίας δραχμὰς ς΄. ἡδυχρόου μάγματος δραχμὰς η΄. πενταφύλλου δ΄. ἐχίου βοτάνης ς΄. φιλοκράτου, δραχμὰς ε΄. σαγαπηνοῦ δραχμὰς δ΄. πολίου, δραχμὰς ς΄. καστορίου γ΄. κρόκου η΄. σελίνου σπέρματος, ἀνίσου, μαράθρου, πετροσελίνου, ἀνὰ δραχμὰς ς΄. ὀποπάνακος, δραχμὰς δ΄. ὀποβαλσάμου ς΄. σεσέλεως δραχμὰς δ΄. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ἢ θηβαίου δραχμὰς ε΄. σμύρνης, σκορδίου, φοῦ, μήου ἀνὰ ς΄. ἀλύσσου κρητικοῦ σπέρματος, δραχμὰς ς΄. ὀροβίνου ἀλεύρου ὀκτώ. λεῖος οἶνος παραχεῖται ἀριούσιος. ἀνάπλασσε τροχίσκους, ἀνὰ τετρώβολον. εἶτα δίδου σὺν οἴνῳ χίῳ, ἀθαλασσίῳ, ἀκράτῳ κοτύλης ἡμισείας.

Θηριακὴ πρὸς τοὺς ἐντὸς πόνους, Εὐκλείδου παλατιανοῦ, ἣν ἐσκεύασε, ὡς ἔλεγεν, Εὐκλείδης, ἐπὶ ἀσπιδοδήκτων. ταῦτα καὶ πρὸς πλευριτικοὺς καὶ πρὸς τεταρταίους, προεμηκόσι μέγεθος καρύου ποντικοῦ. βήσσουσιν. ἀναφορικοῖς δι᾽ ὕδατος. θηριοδήκτοις σὺν οἴνῳ. πλευριτικοῖς. καὶ αἷμα ἀνάγουσι μεθ᾽ ὕδατος κυάθων β΄. καὶ ὄξους κύαθον ἕνα. Καστορίου, δραχμὰς ς΄. ὀποπάνακος, σαγαπηνοῦ, σεσέλεως, κάχρυος, χαμαίδρυος, χαμαιπίτυος, πρασίου ἀνὰ δραχμὰς ις΄. στύρακος, ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς, σμύρνης, ἀνὰ δραχμὰς ζ΄. ὀποῦ μήκωνος, δραχμὰς η΄. μέλιτος λίτραν μίαν. πότιζε θηριοδήκτους. εἰ οἷόν τε ἠμεμηκότας μετὰ χυλοῦ μελίας πλείονος. εἰ δὲ μή, μετ᾽ οἴνου. δραχμὴν α΄. τοῦ φαρμάκου, ἢ καὶ πλέον τεταρταϊκοῖς καρύου μέγεθος χρῶ.

Θηριακὴ Ζήνωνος λαοδικέως, ὡς Μινουκιανὸς λαβὼν ἔδωκεν.

Καρδαμώμου κεκαθαρμένου, καὶ ἀφῃρημένου τῶν λοβῶν. ἑρπύλλου, σελίνου σπέρματος, βρυωνίας ῥίζης. τριφύλλου σπέρματος, ἀνίσου, πετροσελίνου, μαράθρου ῥίζης καὶ τοῦ σπέρματος, ἄμεως, ἀριστολοχίας λεπτῆς. ὀροβίνου ἀλεύρου. ὀποπάνακος, ἴσον ἑκάστου. κόψας ἰδίᾳ μίσγε. ἀναλάμβανε οἴνῳ αὐστηρῷ. καὶ ποίει τροχίσκους τριωβολιαίους. ὅταν ξηρανθῶσιν ἐν σκιᾷ ἐχέτωσαν τὸ τριώβολον. πότιζε εἶτα σὺν δραχμαῖς δυσὶν ὕδατος τρὶς τῆς ἡμέρας, καὶ ἅπαξ τῆς νυκτὸς ἀνὰ τροχίσκον. ὅτε δὲ πλεονάκις καὶ μάλιστα τοὺς συνεχῶς ἀφεμοῦντας. ποτὲ καὶ διὰ μυκτήρων ἔγχει, ἐὰν μὴ δύναται καταπίνειν ἤδη καταφερομένοις, καὶ ἄλλως δυσχερεῖ συμπτώματι περιπεπτωκόσι. τοὺς δὲ μετὰ φλυκταινώσεως μελανουμένους τὸ δῆγμα, καὶ ἄλλως ῥέοντας σάρκας, ὡς ἕλκη κακοήθη ἔχοντας θεράπευε.

Ἀντίδοτος πρὸς αἵματα ποιοῦσα καὶ ῥήγματα αἱμοπτοϊκοὺς· σπληνικοὺς, ἡπατικούς. τοὺς περὶ κύστιν εἰλεώδεις. στομαχικούς. κοιλιακοὺς, πνευματώδεις, ἰκτερικούς. πρὸς πάντας ἀγαθή. δίδοναι μέγεθος ἐλαίας μετ' οἰνομέλιτος.

Κινναμώμου, κόστου, ἀνὰ δραχμὰς ϛ'. νάρδου συριακῆς ∠. κ'. κρόκου, σμύρνης, μαλαβάθρου, ἀνὰ ∠. η'. κασσίας, δραχμὰς ιβ'. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς ι'. λιβανου, δραχμὰς δ'. σχοίνου, δραχμὰς ιϛ'. ἰλλυρικοῦ, δραχμὰς ιβ'. λημνίας, δραχμὰς κ'. μήου, σεσέλεως, ἀνὰ δραχμὰς η'. σελίνου σπέρματος, δραχμὰς δ'. στρουθίων, δραχμὰς ιβ'. ἐρυσίμου δραχμὰς ϛ'. σίκυος σπέρματος πεφρυγμένου, δραχμὰς ϛ'. τερεβινθίνης, δραχμὰς γ'. πετροσελίνου δ'. ἀμώμου, γ'. σκορδίου, πολίου, ὀποβαλσάμου, γεντιανῆς, κυμίνου αἰθιοπικοῦ, ἀνὰ δραχμὰς ε'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δραχμὰς γ'. ἀνίσου, τραγακάνθας, ἀνὰ δραχμὰς η'. φοῦ, στοιχάδος, κνεώρου ἀνὰ δραχμὰς β'. τὸ ἐρύσιμον δι' ὀθονίου ἐν ὕδατι ἕψησον, ὥς τε τὸ φάρμακον ἀναλαβεῖν, μῖξον πᾶσι λείοις. εἶτα ἐπίβαλε τὴν τραγάκανθαν. ὕδατι βεβρεγμένην. δίδου ἡλίκον κύαμον αἰγύπτιον, μετὰ κυάθων δύο δι' ὕδατος ἀπυρέτοις δι' οἰνομέλιτος.

Ἀντίδοτος μιθριδάτειος, ὡς ξενοκράτης παρὰ νικοστράτῳ πρὸς πάντα θανάσιμα. καὶ πρὸς θηριοδήκτους. δυσπεψίας. πνευματώσεις. στομαχικούς. κοιλιακούς. ἡπατικούς. σπληνικούς. ἰσχιαδικούς. νεφριτικούς. πλευριτικούς. περιπνευμονικούς.

Ὑποκυστίδος χυλοῦ, δραχμὰς ϛ'. σκορδίου, δραχμὰς ε'. καστορίου δ'. πετροσελίνου, δραχμὰς ε'. σεσέλεως, δραχμὴν α'. λιβανου, δραχμὰς ϛ'. πολίου, δραχμὰς β'. δαύκου κρητικοῦ, δραχμὰς ι'. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὴν α'. ὀβολοὺς γ'. καὶ μακροῦ, δραχμὴν α'. κόστου, δραχμὰς δ'. τριώβολον. κινναμώμου, δραχμὰς β'. κρόκου, δραχμὰς ε'. ὀβολοὺς γ'. κασσίας μελαίνης, δραχμὰς δ'. νάρδου, δραχμὰς η'. σμύρνης, δραχμὰς η'. σχοίνου, δραχμὰς δ'. ἀμώμου, δραχμὰς β'. χαλβάνης, δραχμὰς β'. τερεβινθίνης, δραχμὴν α'. ὀβολοὺς γ'. ὀποῦ μήκωνος, δραχμὰς η'. μέλιτι ἀττικῷ δίδου, ὡς τὰς λοιπάς.

Ἀντίδοτος τυραννὶς καλουμένη, ὡς νεῖλος ἀντιπάτρου. ποιοῦσα πρὸς λιθιῶντας καὶ τοὺς πνιγομένους. ἐκβάλλει καὶ τὰ ἐγκατεχόμενα δεύτερα καὶ ἔμβρυα. ἐπιληπτικοῖς. ποδαγρικοῖς. ἀρθριτικοῖς ἰσχιαδικοῖς λύουσα ταχέα οὖρα πλεῖστα. πότιζε κυάθου μέγεθος οἰνομέλιτι καὶ τοὺς τὰ θανάσιμα. θηριοδήκτοις οἴνῳ. ἐπιληπτικοῖς πυρέσσουσι σὺν ὑδρομέλιτι.

Στύρακος, δραχμὰς η'. σμύρνης, δραχμὰς κη'. λημνίας μίλτου, δραχμὰς δ'. νάρδου. δραχμὰς η'. σχοίνου, δραχμὰς δ'. κινναμώμου, δραχμὰς κδ'. ῥίζης γλυκείας δραχμὰς κη'. σμύρνης δραχμὰς κ'. κεικίου δραχμὰς κδ'. ἀμώμου, δραχμὰς ιβ'. καρδαμώμου, δραχμὰς η'. κρόκου, δραχμὰς η'. κεδρίδων μελανῶν, δραχμὰς ιβ'. μελιλώτου. δραχμὰς ιβ'. ὑακινθίνου σπέρματος, δραχμὰς δ'. πεπέρεως μακροῦ, δραχμὰς δ'. καὶ λευκοῦ, κόκκους πε'. σφονδυλίου. δραχμὰς ιβ'. στοιχάδος δραχμὰς ε'. πυρέθρου, ϛ'. μαλάχης ἀγρίας σπέρματος, δραχμὰς ιβ'. λευκοίου σπέρματος, δραχμὰς γ'. ὀποβαλσάμου, ϛ'. κόστου, η'. ὀβολὸν ἕνα. ἄμμεως δραχμὰς ιβ'. κοτυληδόνος ῥίζης, δραχμὰς ιδ'. δαύκου σπέρματος, ιβ'. καρποβαλσάμου, δραχμὰς δ'. ξυλοβαλσάμου δ'. κασσίας, δραχμὰς η'. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, δραχμὰς δ'. ὠκίμου σπέρματος, δραχμὰς η'. ἀκόρου η'. οἰνάνθης η'. σελίνου σπέρματος ιβ'. σαγαπηνοῦ, δραχμὰς η', καππάρεως ῥίζης, δραχμὰς δ'. γεντιανῆς δραχμὰς ιδ'. περικλυμένου ῥίζης, δραχμὰς η'. λιβανου, δραχμὰς η'. στύρακος, μίαν. κέγχρου ἀγρίας, δραχμὰς κδ'. σμυρνίου ῥίζης, δραχμὰς δ'. σισάρου σπέρματος, δραχμὰς η'. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ιϛ'. σεσέλεως, δ'. κάχρυος, δραχμὰς δ'. οἱ δὲ, δραχμὴν α'. ἰλλυρίδος, δραχμὰς δ'. ἀνίσου, δραχμὰς δ'. χαμαιπίτυος, ιε'. χαμαίδρυος, ἴσον. σμυρνίου σπέρματος, δραχμὰς η'. ζιγγιβέρεως, δραχμὰς ιδ'. κενταυρείου λεπτοῦ δραχμὰς η'. σταφυλίνου σπέρματος, μήου ἀνὰ η'. καλάμου ῥίζης, δραχμὰς δ'. μύρου καλοῦ κοτύλην α'. μέλιτος ἀττικοῦ τὸ ἱκανόν.

Πρὸς τεταρταίους ὡς Ἅρπαλος.

Σμύρνης δραχμὰς δ'. πεπέρεως μακροῦ ἢ λευκοῦ δραχμὰς β'. μηκωνίου, δραχμὰς ϛ'. καστορίου, ὀβολὸς γ'. S. καρδαμώμου, δραχμὰς δ'. σαγαπηνοῦ, δραχμὰς β'. λεῖα σὺν ὕδατι ἀνάπλασσε τροχίσκους ἀνὰ ὀβολοὺς β'. τοῖς περιοδικοῖς σὺν οἴνου κυάθοις β'. ἀδριανοῦ, ἢ ἀμιναίου. καὶ ὕδατος πηγαίου ἀφεψημένου, κυάθοις δ'. πυρέσσουσιν σὺν ὑδρομέλιτι. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς περιόδους. Ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς τοὺς δηχθέντας ἢ νυχθέντας ὑπό τινος τῶν ἰοβόλων ζώων ἅμα τοῖς προγεγραμμένοις φαρμάκοις, ἐπέγραψαν οἱ περὶ τὸν Ἀσκληπιάδην τε καὶ Δαμοκράτην, διὰ τοῦτο κἀμοὶ βέλτιον ἔδοξεν εἶναι κατὰ τὸ προκείμενον τοῦτο βιβλίον, ἐφεξῆς αὐτὰ προσθεῖναι καὶ πρῶτά γε τὰ τοῦ ἀσκληπιάδου.

Τὰ ὑπὸ τοῦ ἀσκληπιάδου γεγραμμένα κατὰ τὸ ε'. τῶν μάσωνος, πρὸς τὰς ἐκ τῶν ἰοβόλων βλάβας. πόμα λυσσοδήκτοις προφυλακτικὸν σφόδρα γενναῖον.

Λυκίου ἰνδικοῦ ὡς καλλίστου, δίδου ὀβολοὺς γ'. μεθ' ὕδατος. καὶ ἱερᾶς βοτάνης μικρόν τι παραπλέκων, δίδου ἐφ' ἡμέρας ἱκανάς. δίδου δὲ καὶ χοεῖς ὕδατος εἰς ὧν ῥοφητὸν βαλὼν τὸ λύκιον.

Ἄλλη.

Καστορείου δραχμὴν α'. ῥοδίνου λευκοῦ κύαθον, δίδου πίνειν δευτέραν τῆς ἡμέρας καὶ διαλείπειν, κείου ἀψινθίου ἀφεψήματι ἄλλων ἐπεμβλημένων τοσοῦτον, ὥστε τὸ σεσημασμένον σφοδρότερον εἶναι.

Ἀντωνίνου κῴου.

Ἀλύσσου βοτάνην κόψας καὶ σήσας, ἀπόθου ἐν τῇ χρήσει δίδου κοχλιάριον λυσσοδήκτοις, μεθ' ὕδατος καὶ ὑδρομέλιτος κυάθων γ'. ἀπὸ α'. ἡμέρας, καλὸν μὲν, εἰ ἐπὶ ἡμέρας μ'. εἰ δὲ μή γε ἐπὶ τὰς πρώτας ἡμέρας ζ'. ἄλυσσος δέ ἐστι βοτάνη τῷ πρασίῳ παρεμφέρουσα. τραχυτέρα δὲ καὶ μᾶλλον ἀκανθώδης περὶ τὰ σφαιρία. ἄνθος δὲ φέρει κυανίζον. ταύτην χρὴ συλλέγειν ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασι. καὶ ξηράναντας κόπτειν καὶ σήθειν καὶ φυλάττειν ἀδιάπνευστον. μιθρίου καρκίνων ποταμίων, ἐπὶ κλημάτων λευκῆς ἀμπέλου κεκαυμένων καὶ τετριμμένων μύστρων. ῥίζης γεντιανῆς, τῆς μινθίνης, ἀνὰ μύστρα β'. δίδου δηχθεῖσιν εὐθέως μετ' οἴνου ἀκράτου παλαιοῦ κυάθων τριῶν, ἢ ὀλίγῳ πλέονος, ἢ ἐλάττονος. δεῖ γὰρ παραμετρεῖν ταῖς ἡλικίαις καὶ τὴν δύναμιν τῶν δηχθέντων. δίδου ἐπὶ ἡμέρας γ'. τοῖς δὲ ὕστερον τῆς α'. ἡμέρας ἢ τῆς β'. ἢ καὶ τῆς γ'. μέλλουσι λαμβάνειν τὸ φάρμακον, ἐπιμηχανητέον, ὥστε τὸ ἅπαξ διδόμενον τῆς ἡμέρας, τοῦτο τριπλοῦν καὶ διπλοῦν τοῦ φαρμάκου διδόναι. ὁ γὰρ οἶνος αὐτάρκης. ἐκπληρώσαντα δὲ τὸ ἐλλεῖπον τῶν ἡμερῶν διδόναι καρκίνων ποταμίων μύστρων ἕν. καὶ γεντιανῆς, μύστρα β'. ἐπ' ἄλλας ἡμέρας γ'. μετ' οἴνου κυάθων γ'. τὸ δὲ λεγόμενον ἐστὶ τοιοῦτον. τοῖς μὲν εὐθέως δηχθεῖσι διδόναι καρκίνων μύστρων καὶ γεντιανῆς, μύστρα β'. καὶ οἴνου ἀκράτου κυάθους γ'. καθ' ἑκάστην ἐπὶ ἡμέρας ς'. εἰ δέ τις ἀφυστερήσει τῆς θεραπείας, εἰ μὲν δευτεραῖος εἴη, λαμβάνειν τοῦ φαρμάκου τὸ διπλοῦν. ὁ γὰρ οἶνος αὐτάρκης. εἰ δὲ τριταῖος, λαμβανέτω τριπλοῦν. μετὰ δὲ ταῦτα, τρεῖς ἐπ' ἄλλας ἡμέρας λαμβανέτω. ὅπερ ἔθος ἔχει, καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμβάνειν τὸ φάρμακον ποθὲν, ἱκανὴν ἀσφάλειαν ποιεῖ, ὥστε μὴ περιπεσεῖν τῷ ὑδροφόβῳ.

Κρατίππου ἀνδρὸς καὶ ἐπισήμου καὶ κυνοτρόφου.

Καρκίνων δραχμὰς κ'. σμύρνης δραχμὰς, β'. κρόκου, δραχμὴν α'. S. γεντιανῆς α'. πεπέρεως λευκοῦ, κόκκους ι'. οἴνου ὅσον ἐξαρκεῖ εἰς ἀνάληψιν. ἡ δόσις, δραχμὴ α'. μετ' οἴνου κυάθων γ'. κεκραμένου.

Ἄλλη ᾗ ἐχρήσατο Ἥρας ὁ καππαδόκης.

Σκορδίου δραχμὰς β'. πεπέρεως, λευκοῦ δραχμὰς β'. S. ἐρίου, δραχμὰς γ'. ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, δραχμὰς γ'. S. κάχρυος δραχμὰς δ'. γεντιανῆς, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, μίλτου λημνίας. ἀνὰ δραχμὰς ε'. σμύρνης, ζ'. ὀποβαλσάμου η'. σκεύαζε οἴνῳ, καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, ὕστερον ἐπιβαλὼν τὸ ὀποβάλσαμον. καὶ δίδου εὐτονωτέροις κυάμου αἰγυπτίου τὸ διπλοῦν, καὶ ὕδατος θερμοῦ κυάθους γ'.

Ἄλλη περὶ γαΐου ὡς βελχιόνιος ἔφη παρὰ Καίσαρος εἰληφέναι.

Πελίου, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ἀνὰ δραχμὰς γ'. S. κάχρυος. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ἀνὰ δραχμὰς δ'. γεντιανῆς, μίλτου λημνίας, ἀνὰ δραχμὰς ε'. σμύρνης δραχμὰς ς'. ἢ ζ'. ὀποβαλσάμου δραχμὰς η'. σκορδίου, πεπέρεως, ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. μέλιτι ἀναλάμβανε.

Ζήνωνος λαοδικέως. λυσσοδήκτοις. ἔστι δὲ καὶ θηριακὴ ἀγαθή.

Πετροσελίνου σπέρματος, ἄμεως, ἀνίσου, ἑρπύλλου, βρυωνίας ῥίζης, μαράθου σπέρματος, ὀροβίνου ἀλεύρου. ἀριστολοχίας μακρᾶς, τριφύλλου σπέρματος, ὀποπάνακος. καρδαμώμου τῶν λεβάδων χωρὶς τῆς ὀπτήσεως, ἀνὰ δραχμὰς δ'. τὸν ὀποπάνακα οἴνῳ διαλύσας, ἔχε ἐν ἑτοίμῳ. τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, φυράσας καὶ τῷ ὀποπάνακι μίξας, ἀνάπλασσε τροχίσκους, καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, καὶ δίδου λυσσοδήκτοις δραχμὴν μίαν μετ' οἴνου ἀκράτου κυάθων γ'. ἐπὶ ἡμέρας γ'. τοῖς δὲ ἤδη κατεχομένοις δίδου μετὰ ὕδατος ψυχροῦ. τὸ φάρμακον εἰς Διονύσιον ἀναφέρεται τὸν μιλήσιον.

Κλαυδίου Ἀπολλωνίου φάρμακον ἐπιτετευγμένον λυσσοδήκτοις. ἔστι καὶ θηριακή.

Τριφύλλου σπέρματος, μαράθου ῥίζης, ἀνὰ δραχμὰς ς'. σκίλλης τῶν φύλλων ξηρῶν, ἀριστολοχίας μακρᾶς, ἀνὰ δραχμὰς ε'. σκίγκου, ἑρπύλλου κλάδων, ἀνὰ δραχμὰς δ'. καρδαμώμου κεκαθαρμένου, γλυκυρρίζης, ἀνὰ δραχμὰς γ'. ἄμεως, πηγάνου ῥίζης ἀνὰ δραχμὰς β'. ὀποπάνακος, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ἀνὰ δραχμὴν α'. οἴνου φαλερίνου ξέστας γ'. καὶ καρκίνων θαλασσίων κεκαυμένων λίτρας γ'. εἰς τὸν οἶνον ἔα βρέχεσθαι. καὶ ὅταν συμπέσωσι, λειώσας ἐπιμελῶς ἔχε ἐν ἑτοίμῳ. τὰ δὲ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας λεπτῷ κοσκίνῳ μίξας τοῖς καρκίνοις, ἀνάπλασσε τροχίσκους. καὶ δίδου τριώβολον μετ' οἴνου ἀκράτου κυάθου α'. S. ἐπὶ ἡμέρας γ'. καὶ περὶ μὲν τούτων ἐπὶ τοσοῦτον. συναπτέον δὲ τούτοις καὶ τὰς τῶν ἔξωθεν ἐπιτιθεμένας σκευασίας.

Μενίππου πρὸς λυσσοδήκτοις ᾗ ἐχρήσατο Γέλων.

Πίσσης βρυττίας, λίτραν α'. ὀποπάνακος, δραχμὰς δ'. ὄξους ξέστην ἕνα. διάλυε τὸν ὀποπάνακα καὶ ὄξους κυάθοις δ'. καὶ τὸ λειπόμενον ὑγρὸν. μετὰ τῆς πίσσης ἕψε. καὶ ὅταν ἀναλωθῇ, ἐπίβαλε τὸν ὀποπάνακα, καὶ τήρει μὴ ἀναζέσῃ. καὶ ὅταν εὖ ἔχῃ, ἐμπλάσας, ποίει σπλήνια εὐμεγέθη, καὶ κατὰ τοῦ δήγματος ἐπιτίθει. δεῖ δὲ τὸ ἕλκος παραφυλάττειν ἐπὶ ἡμέρας μ'.

Μενελάου λυσσοδήκτοις ποιεῖ καὶ πρὸς αἰγίλωπας καὶ παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν.

Νίτρου ἐρυθροῦ, δραχμὰς β΄. τρυγὸς οἴνου κεκαυμένης, δραχμὰς ζ΄. ἀμμωνιακοῦ θυμιάματος, δραχμὰς ζ΄. στέατος αἰγείου, λίτραν α΄. ἐλαίου λίτραν α. S. κηροῦ λίτρας β΄. ὕδατος ξέστην ἕνα. τρίβε τὸ ἀμμωνιακὸν μεθ᾽ ὕδατος, ὥς τε γλοιοῦ ἔχειν τὸ πάχος. τὸ δ᾽ ὑπολειπόμενον τοῦ ὕδατος, ἕψε μετὰ νίτρου καὶ τῆς τρυγὸς, καὶ ὅταν συστῇ, ἐπίβαλλε τὰ τηκτὰ, καὶ ὅταν διαλυθῇ, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἐπίβαλε ἀμμωνιακόν. καὶ ἑκάτερα εἰς θυίαν καὶ καταμαλάξας ἐπιμελῶς, ἀνελόμενος χρῶ.

Λευκὴ Βαφούλλου πρὸς λυσσοδήκτους ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, δίδοται καὶ καταπότιον δὲ αὐτῆς καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, καὶ καταπίνεται ἐπὶ ἡμέρας μ΄. καὶ μάλιστα τοῖς κεκρατημένοις. ῥύεται γὰρ τοῦ κινδύνου. ἐπιτίθεται δὲ τῷ τραύματι, καὶ παρὰ μίαν ἡ λύσις γίνεται. καὶ διὰ τοῦτο δεῖ λύειν παρὰ μίαν. καὶ ἀποσπογγίζειν τὴν ἀπὸ τοῦ ἕλκους μελανίαν. καὶ τοῦτο ποιεῖν, ἄχρις οὗ λευκὸν παραμένῃ τὸ φάρμακον. ἔχει δὲ οὕτως.

Κηροῦ ποντικοῦ, λίτρας β΄. λιθαργύρου, ψιμυθίου ἀνὰ λίτραν μίαν. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστην ἕνα. σμύρνης. μυελοῦ ἐλαφείου ἀνὰ δραχμὰς β΄. λιβάνου δραχμὴν μίαν. ἕψε τὴν λιθάργυρον ἐλαίῳ, καὶ ὅταν μεταβάλῃ κατάπασσε τὸ ψιμύθιον. καὶ ἐπίβαλλε κηρόν. καὶ ὅταν ἀμόλυντος γένηται, ὑφελὼν τὸ πῦρ ἀπόδιδου τὸν μυελὸν, ἐπιπάσσων σμύρναν, καὶ λιβανωτὸν, καὶ μαλάσσων χρῶ. ἐν ἄλλαις γραφαῖς οὕτως ἔχει. κηροῦ λίτρας β΄. ψιμυθίου, λιθαργύρου, ἀνὰ λίτραν α΄. ἐλαίου παλαιοῦ, ξέστην ἕνα. σμύρνης. λιβανωτοῦ, μυελοῦ ἐλαφείου, ἀνὰ δραχμὴν α΄. ἐλαίου παλαιοῦ κοτύλην α΄. ἐν ἄλλαις κηροῦ ποντικοῦ, λίτραν α΄. ψιμυθίου, λιθαργύρου, ἀνὰ ∠. γ΄. λιβάνου, σμύρνης, μυελοῦ ἐλαφείου, ἀνὰ οὐγγίας S. ∠. α΄. ἐλαίου παλαιοῦ ∠. δ΄.

Βασιλικὴ πρὸς λυσσοδήκτους. φάρμακον ἐπιτετευγμένον. ὃ κωλύει περιπεσεῖν τῷ λεγομένῳ ὑδροφόβῳ. ταύτην σεβαστὴ ἔχω συγκειμένην ἀεί.

Ἅλες ἀμμωνιακοῦ, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ἀνὰ δραχμὰς ϛ΄. ἐὰν δὲ μὴ παρῇ κυρηναϊκὸς, τοῦ συριακοῦ τὸ διπλοῦν. πιτύας βάλλε λαγωοῦ, δραχμὰς δ΄. ἴρεως ἰλλυρικῆς. καστορίου ποντικοῦ, ἀνὰ ∠. ε΄. σύκων ὀλύνθων ὀποῦ πεπηγότος ξηροῦ τὸ ἴσον. εἰ δὲ μὴ, ὑγροῦ τὸ διπλοῦν. στέατος ὑαίνης, δραχμὰς η΄. ῥητίνης τερμινθίνης, δραχμὰς θ΄. κυνὸς μελαίνης, ὑαίνης, ἀνὰ δραχμὰς ια΄. κηροῦ ποντικοῦ, δραχμὰς λϛ΄. ἐλαίου παλαιοῦ κυάθους δύο. ὄξους σκιλλιτικοῦ κυάθους γ΄. τὰ ξηρὰ τρίβε μετ᾽ ὄξους. τὰ δὲ τηκτὰ, τήκεται. εἶτα ἐπιβάλλεται τοῖς τετριμμένοις. καὶ εἰς χρῆσιν ἐπιτήδειον γίνεται.

Πρὸς δὲ τὰς τῶν σκορπίων πληγὰς χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις. σκορπιοδήκτοις, καὶ πρὸς φαλαγγίων δήγματα ἐχρήσατο Διόφαντος.

Ἀριστολοχίας δραχμὰς δ΄. πεπέρεως, δραχμὰς β΄. ὀπίου δραχμὴν α΄. πυρέθρου, δραχμὰς δ΄. ἀνάπλαττε τροχίσκους κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος καὶ δίδου καταπίνειν β΄. καὶ οἴνου ἀκράτου κυάθους β΄.

Ἄλλο πρὸς σκορπίους καὶ τὰ δακετά.

Ἀριστολοχίας, ζιγγιβέρεως ἀνὰ δραχμὰς η΄. καλαμίνθης, πηγάνου ἀγρίου καρποῦ, ἀνὰ διώβολον. πεπέρεως, διώβολον. φύρα αἵματι χελώνης καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους τριωβολιαίους. καὶ δίδου μετ᾽ οἴνου ἀκράτου.

Ἄλλο.

Κυμίνου αἰθιοπικοῦ, θείου ἀπύρου, πεπέρεως λευκοῦ ἀνὰ δραχμὰς β΄. καστορίου, σιλφίου, τριφύλλου, ἀνὰ δραχμὴν α΄. οἴνῳ ἀνάπλασσε καὶ δίδου μετ᾽ οἴνου ἀκράτου.

Πρὸς τοὺς ἐπικινδύνως πεπληγμένους ὑπὸ σκορπίων ἢ φαλαγγίων καὶ παντὸς ἑρπετοῦ.

Πηγάνου ἀγρίου καρποῦ, εὐζώμου καρποῦ, πυρέθρου, στύρακος, θείου ἀπύρου, ἀνὰ δραχμὰς ϛ΄. καστορίου δραχμὰς ϛ΄. ἀνάπλασσε αἵματι χελώνης, καὶ δίδου τετρώβολον μετ᾽ οἴνου ἀκράτου, ἢ ὄξους ἡμικοτυλίου.

Ἀνώδυνον φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς σκορπίων καὶ φαλαγγίων, καὶ παντὸς ἑρπετοῦ πληγάς. ποιεῖ καὶ ταῖς δυστοκούσαις. ἐπιγράφεται δὲ καλλίστη.

Σμύρνης, καστορίου, στύρακος, ἀνὰ δραχμὴν α΄. ὀπίου, δραχμὰς β΄. χαλβάνης, δραχμὰς γ΄. σελίνου σπέρματος, ὀξύβαφον, ἀνίσου τὸ ἴσον πεπέρεως κόκκους λ΄. ἀνάπλαττε δι᾽ οἴνου, καὶ δίδου δραχμὴν α΄. μετ᾽ οἴνου κοτύλης μιᾶς. τὸ φάρμακον ἄγαν ἐστὶ καλόν.

Ἀβασκάντου ἰατρεύσαντος ἐν Λουγδούνῳ.

Πεπέρεως λευκοῦ, κόκκοι κ΄. καστορίου, ὀπίου, κρόκου, σμύρνης, ἴρεως ἰλλυρικῆς, σταφίδος ἀγρίας, χαμαίδρυος, βρυωνίας ῥίζης, πυρέθρου ἑκάστου τὸ ἴσον οἴνῳ ἀνάπλαττε, καὶ δίδου δραχμὴν α΄. μετ᾽ οἴνου ἀκράτου κυάθους γ΄.

Ἀντίδοτος σκορπιακὴ καὶ ἀδιάπτωτος μετὰ σπουδῆς ἡμῖν δοθεῖσα ὑπό τινος τῶν τὴν Λιβύην οἰκούντων ταύτῃ χρωμένου. ἀπαλλάττει παντὸς κινδύνου τοὺς σκορπιοδήκτους. ἔστι δὲ προφυλακτικὴ ἀγαθή. πίνεται δὲ ὑπὸ τῶν μηδέπω πεπληγότων πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐσομένων.

Θείου ἀπύρου. θείου ὀρυκτοῦ, ἀνὰ λίτρας β΄. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς δ΄. ὀποπάνακος, βράθυ, λι-

βάνου

βαίου ἄῤῥεως, ἀνὰ δραχμὰς γ΄. ἀριστολοχίας στρογγύλης, πευκεδανοῦ. σμύρνης, κενταυρείου, ἑρπύλλου. χαμαιδρύος, χαμαιπίτυος. σκορπιακῆς βοτάνης, ἀγαλλίδος, ἀσφάλτου ἀνὰ δραχμὰς β΄. γέγραπται δὲ ἐν τῇ γραφῇ καὶ ἐρμαῖς ἐρβανικάτου κέστρου ∠. β΄. τουτέστι βετονικῆς. μυελοῦ ἐλαφείου. κροκοδείλου χερσαίου τῆς σαρκὸς, ἢ τοῦ λεγομένου σκίγκου ἀνὰ δραχμὴν α΄. ἕκαστον δὲ τῶν εἰρημένων κόπτεται καὶ σήθεται λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. εἶθ' ὁμοῦ μίγνυται καὶ ἀδιάπνευστον φυλάττεται. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου τοῖς πεπονθόσι κοχλιάριον καὶ οἴνου ἀκράτου κυάθους β΄. προφυλακτικῆς δὲ χάριν ἐπ' ἐνιαυτὸν πινέτωσαν, ὥστε ἀκινδύνως διάγειν τοὺς παθησομένους. δεῖ δὲ τοὺς ἀρχῇ πίνοντας τοῦτο τὸ φάρμακον ἕνεκεν προφυλακῆς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, μήτε λούσασθαι, μήτε συνουσιάζειν.

Παρὰ Ζωΐλου, ᾗ ἐχρήσατο ἐπ' Ἀφρόδιτος ὁ καρχηδόνιος. ἄπονον ποιεῖ παραχρῆμα. ἔστι δὲ καὶ προφυλακτικὴ ἀγαθὴ, ἐνιαυτὸν πινομένη.

Θείου ἀπύρου, λίτρας δ΄. λιβανίου, λίτραν μίαν, βράθυος, στοιχάδος, ἀριστολοχίας ἀνὰ δραχμὰς ς΄. σμύρνης, δραχμὰς ε΄. μυελοῦ ἐλαφείου, ὀποπάνακος, ἀνὰ δραχμὰς δ΄. δικτάμνου κρητικοῦ, δραχμὰς γ΄. ἀσφάλτου. ἑρπύλλου, σκορδίου, ῥοῦ. τριφύλλου. κενταυρείου, χαμαιδρύος, πεπέρεως λευκοῦ. ἀβροτόνου, κέστρου, πολίου πιτύων ἐλαφείων. ἀγαλλίδος ἀνὰ ∠. β΄. κροκοδείλου χερσαίου ∠. ι΄. σκεύαζε καθάπερ εἴρηται, καὶ δίδου τοῖς πεπονθόσι κοχλιάριον, καὶ οἴνου ἀκράτου κύαθον. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς φυλακὴν, ἐνιαυτὸν ἅπαξ δοθεῖσα.

Ἐπίθεμα σκορπιοπλήκτων.

Δάφνης φύλλα ἑψήσας μετ' οἴνου, καὶ τρίψας ἐπιτίθει. ἢ κείνων τὰς ῥίζας τρίψας μετ' ὄξους ἐπιτίθει.

Ἄλλο.

Ἀριστολοχίας ἐν οἴνῳ ἑψημένης, καὶ πηγάνου ἀκρεμόνων, καὶ νίτρου τὸ ἴσον. τρίψας μετ' οἴνου ἐπιτίθει.

Ἄλλο.

Καρκίνων ποταμίων, κάχρυος, σταφίδος ἀγρίας πήγανον τὸ ἴσον.

Ἄλλο.

Χαμαιμήλων, καὶ μελανθίου, καὶ νίτρου ἐρυθροῦ τὸ ἴσον. τρίψας μετ' ὄξους ἐπιτίθει.

Ἀραβᾶ θηβαίου, ἐπιτετευγμένον φάρμακον πρὸς σκορπίου πληγάς.

Χαλβάνης, τερμινθίνης ἀνὰ δραχμὰς β΄. σταφίδος ἀγρίας, πυρέθρου, θείου ἀπύρου, ἀνὰ δραχμὴν α΄. σμύρνης, πεπέρεως, ἀνὰ δραχμὴν α΄. ς. πίσσης ὑγρᾶς τὸ αὔταρκες.

Πρὸς φαλαγγίων δήγματα Χαρίτωνος ὀχλαγωγοῦ.

Σπονδυλίου καρποῦ, καλαμινθίνης τὸ ἴσον, τρίψας ὁμοῦ. δίδου ὅσον δραχμὴν μίαν μετ' οἴνου, κυάθων β΄. πλεονάκις τῆς ἡμέρας. ταύτῃ Χαρίτων χρώμενος περιῄει τὰς πανηγύρεις, ἀρήγων βουλόμενος τοῖς δακνομένοις.

Ἄλλο σημεῖα τοῦ μηδίου.

Ὀποῦ κυρηναϊκοῦ. δαύκου κρητικοῦ. ἡδυόσμου, νάρδου ἰνδικῆς, ἑκάστου τὸ ἴσον. ἀνάπλασσε δι' ὄξους. καὶ δίδου δραχμὴν α΄. μετ' ὄξους κυάθων δ΄. καὶ πάντα, εἰς θερμὸν ὕδωρ κάθιε.

Ἀνδρέου πρὸς φαλαγγιοδήκτους.

Σταφίδος ἀγρίας, πυρέθρου, σμύρνης, ὀποῦ, βρυωνίας, χαλβάνης ἴσον ἑκάστου. ἀνάπλασσε μετ' οἴνου εὐώδους, καὶ δίδους δραχμὴν α΄. μετὰ γλυκέος κοτύλης μιᾶς.

Ἄλλο σφόδρα γενναῖον.

Κάχρυος, πηγάνου, ἀγρίου καρποῦ, πεπέρεως λευκοῦ, ἀσταφίδος ἀγρίας, σμύρνης. ἑκάστου, δραχμὴν μίαν, κυπείρου ῥίζης δραχμὰς β΄. ἀνάπλαττε μετ' οἴνου εὐώδους, κυάθων δ΄. καὶ μέλιτος κύαθον ἕνα.

Πρὸς φαλάγγια, καὶ σκορπίους, καὶ παντὸς ἑρπετοῦ πληγὰς, ὡς ἐχρήσατο Διόφαντος.

Καστορίου, πεπέρεως λευκοῦ, σμύρνης, ὀποῦ μήκωνος, ἑκάστου τὸ ἴσον. οἴνῳ διαλύσας ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδους τριώβολον μετ' οἴνου ἀκράτου, κυάθων γ΄. ὡς Διόφαντος.

Ἄλλο.

Μανδραγόρου φλοιοῦ, πεπέρεως λευκοῦ, καστορίου, ὀποῦ. μήκωνος, ἑκάστου τὸ ἴσον. σκεύαζε, καὶ δίδου καθὰ προείρηται.

Ἄλλη ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου, ἣν ὁ καὶ ταραντῖνος, ἐν τῷ πρὸς Ἀστυδάμαντα, ἀναγράφει πρὸς παντὸς θηρίου πληγὴν καὶ τὰ σφοδρότατα τῶν ἀλγημάτων καὶ πνιγὰς ὑστερικάς.

Κωνείου χυλοῦ, ὑοσκυάμου ἀνὰ δραχμὰς δ΄. καστορίου, πεπέρεως λευκοῦ, κόστου, σμύρνης, ὀποῦ, ἀνὰ δραχμὴν α΄. ταῦτα λεάνας καὶ ἐπιβαλὼν κυάθους β΄. γλυκέος. τρίβε ἡλιάζων, ἕως συστραφῇ, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους κυάμου ἑλληνικοῦ τὸ μέγεθος. καὶ δίδου μετ' οἴνῳ κυάθων β΄.

Ἄλλη Ἡρακλείδου ταραντίνου, πρὸς φαλάγγια καὶ παντὸς ἑρπετοῦ πληγὰς τὸ δι' αὐτὸ πινόμενον βοηθεῖ.

Κάχρυος, πηγάνου ἀγρίου αὐτομάτου. πεπέρεως λευκοῦ, σμύρνης, κόκκου κνιδείου, κόστου, πυρέθρου, ἀσταφίδος ἀγρίας. ἑκάστου τὸ ἴσον. κυπέρου διπλοῦν. ὄξει διαλύσας καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν, ἐπιτίθει.

Ἄλλο πρὸς φαλάγγια καὶ παντὸς ἰοβόλου ἑρπετοῦ πληγήν.

Σταφίδος ἀγρίας, πυρέθρου, σμύρνης, ὀποῦ λιβυκοῦ, ἀνὰ δραχμὰς δ΄. βρυωνίας ῥίζης, χαλβάνης ἴσον, ὄξει διαλύσας, καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν ἐπιτίθει. τὸ δι' αὐτὸ καὶ πινόμενον σφόδρα βοηθεῖ.

Ἐπίθεμα πρὸς φαλαγγίων πληγὰς καὶ παντὸς ἑρπετοῦ. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πινόμενον βοηθεῖ. τούτῳ Σιμμίας ὁ ὀχλαγωγὸς ἐχρήσατο.

Θείου ἀπύρου, χαλβάνης, ἀνὰ δραχμὰς δ'. ὀποῦ λιβυκοῦ, καρύων ποντικῶν κεκαθαρμένων, ἀνὰ δραχμὰς β'. οἴνῳ διαλύσας, καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν, ἐπιτίθει.

Ἄλλη.

Πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, ἀγρίας ἀσταφίδος, εὐζώμου σπέρματος, κάχρυος, ἄγνου καρποῦ, κυπαρίσσου τῶν σφαιρίων ἀνὰ ὀξύβαφον, ὄξει διαλύσας καὶ μέλιτι ἀναλαβὼν, ἐπίθες. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πινόμενον βοηθεῖ, καὶ ταῦτα μὲν ἐπιτοσοῦτον, ἤδη δὲ τῶν ἐχεοδήκτων χρηστέον ταῖς ὑπογεγραμμέναις σκευασίαις.

Πρὸς ἐχεοδήκτους Δωροθέου ἡλίου.

Λέγει δὲ οὕτως ποτίμασι μὲν οὖν ἐχρησάμην ἁπλοῖς, τοῖς δι' ὄξους, ὅσον ἡμικοτύλιον θερμανθὲν καὶ ποθὲν ὠφελεῖ. ἀριστολοχίας, ὅσον δραχμὰς β'. τοῦ φλοιοῦ ἐν οἴνῳ, ἢ ὄξει κοτύλας ἡμισείας, καὶ τριφύλλου καρποῦ, ὅσον τριώβολον ἐν οἴνῳ κυάθου ἥμισυ καὶ πάνακος τοῦ χειρωνείου, δραχμὰς β'. ἐν ὄξει. καὶ πιτύας νεβρίας, δραχμὴν α'. ἐν οἴνῳ, καὶ χελώνης θαλασσίας ἐξηραμμένου αἵματος, δραχμὰς β'. ἐν ὄξει. Τῶν δὲ συνθέτων, ἡ μὲν, παρὰ Ἀπολλοδώρου τεθειμένη καὶ ὑπὸ Σωστράτου ἐπαινουμένη. καὶ πάντων δὲ τῶν μετενεγκόντων παρ' αὐτοῦ, ἡ διὰ τοῦ αἵματος τῆς χελώνης, ἐστὶν ἥδε. κυμίνου ἀγρίου σπέρματος ὀξύβαφον. χελώνης θαλασσίας αἵματος ξηροῦ δραχμὰς δ'. στατῆρας β'. πιτύας νεβροῦ, εἰ δὲ μὴ, λαγωοῦ γ'. ἐριφείου αἵματος. δραχμὰς δ'. πάντα μίξας, καὶ οἴνῳ βελτίστῳ ἀναλαβὼν, ἀπόθου, ἐν δὲ τῇ χρήσει λαβὼν ἐλαίας τὸ μέγεθος, τρίψας μετ' οἴνου ὡς βελτίστου, κυάθου ἥμισυ δίδου πίνειν. ἂν δὲ ἀπεμέσει τὸ φάρμακον, πάλιν δίδου ἐλαίας τὸ ἥμισυ, καθὰ προείρηται. καὶ πάλιν εἰ ἀποβάλλει, ἐκ τρίτου δίδου κυάθου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος καθὰ προείρηται.

Ἡ τοῦ ἀγροίκου ἐχεοδήκτου.

Τριφύλλου, στάχυος, ὀρόβου ἡλεσμένου, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, ἀριστολοχίας στρογγύλης ἀνὰ δραχμὰς η'. οἴνῳ διαλύσας ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου δραχμὴν α'. μετ' οἴνου κυάθων τριῶν, δὶς καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας.

Ἄλλη τῶν παρ' Εὐδήμου ἐμμέτρως ἀναγεγραμμένη, θηριακὴ, Ἀντιόχου τοῦ Φιλομήτορος, ἧς ἡ ἀρχὴ ἥδε.

Ἥστιν μάντι τὴν δὲ πρὸς ἑρπετὰ ἰὸν Φιλομήτωρ.
Νικήσας, πεῖραν κέκεικεν Ἀντίοχος
Τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.
Μήου ἀπὸ ῥίζης ὁλκὴν διδραχμίαν ἐρύξας,
Σὺν τῷ δ' ἑρπύλλῳ κλῶνας ἰσορρεπέας
Σὺν δ' ὀπὸν ἐκ πάνακος στήσας, ἶσον δὲ τριφύλλου
Καρπὸν, ὅσον δραχμῆς σταθμὸν ἄγοντα δίδου,
Ἀνήσου, μαράθρου τε καὶ ἄμεως, ἠδὲ σελίνου
Ἐξ ἑνὸς ἐκ πληρεῖν σπέρματος, ὀξύβαφον
Σὺν δ' ὀρόβου λείου δι' ὀξύβαφ' ἔμπαισε ἀλεύρου.
Ταῦτα δ' ὁμοῦ χίῳ νέκταρι συγκεράσας,
Κυκλοτερεῖς ἀνάπλασσε τροχοὺς, ἰσότητι μερίζων.
Ἡμιδραχμίου ῥοπῆς ὄφρ' ἂν ἕκαστος ἔχει.
Χίῳ δ' ἐγκεράσας, τὰ δὲ μίγματα πικρὸν ἐχίδνης,
Ἡμίσεως δραχμὴν ἰὸν ἀποσκεδάσεις.
Τῷ δὲ ποτῷ καὶ δεινὰ φαλάγγια καὶ σκολιοῖο
Σκορπίου ἐκφεύξῃ κέντρα φέροντ' ὀδύνας.

Τὰ δὲ κατὰ μέρος ἐστὶ ταῦτα. μήου ῥίζης, ἑρπύλλου. ὀποπάνακος ἀνὰ δραχμὰς β'. τριφύλλου σπέρματος δραχμὴν α'. ἀνήσου, μαράθου, ἄμεως, σελίνου σπέρματος ἀνὰ ὀξύβαφον, ἀλεύρου, ὀροβίνου λεπτοτάτου ὀξύβαφα β'. οἴνου παλαιοῦ εἰς ἀνάληψιν ὅσον ἐξαρκεῖ. ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ, καὶ δίδου τριώβολον μετ' οἴνου κυάθων τριῶν.

Ἡρακλείδου ταραντίνου ἐχεοφάρμακος. ταύτην ἔθηκεν ἐν τῇ περὶ θηρίων αὐτοῦ πραγματείᾳ.

Ἔχει δὲ οὕτως, σμύρνης τρωγλίτιδος, ὀποπάνακος, ὀποῦ μήκωνος, ἀνὰ ∠. β'. βρυωνίας ῥίζης, ∠. δ'. ταύτην οἱ μὲν ψίλωθρον, οἱ δὲ ἄμπελον ἀγρίαν. οἱ δὲ μάδον, οἱ δὲ χειρωνείαν, οἱ δὲ κεγκρίδα καλοῦσιν. ἀριστολοχίας μακρᾶς τοῦ φλοιοῦ, δραχμὰς δ'. καθόλου γὰρ τῶν ῥιζῶν, χρησιμώτεροι εἰσὶν οἱ φλοιοὶ μᾶλλον, ἢ τὰ ἐντεριώναι. πυρέθρου ῥίζης, δραχμὰς δ'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, κυμίνου αἰθιοπικοῦ, τριφύλλου σπέρματος ἀνὰ ὀξύβαφον. πάντα κόψας καὶ σήσας, ἀναλάμβανε ὄξει, ἐναποβεβρεγμένου κόμεως, ὡς τ' ἔχειν τι κολλῶδες. καὶ ἀνάπλασσε τροχίσκους καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου τροχίσκου ἥμισυ ἤτοι μετ' οἴνου ἢ μετ' ὄξους ἐναφεψημένων πηγάνου φύλλων. ποίει τοῦτο πολλάκις τῆς ἡμέρας, ὥστε εἶναι τὴν τελείαν δόσιν τοῦ φαρμάκου δραχμὰς β'. πλεῖον γὰρ διδόμενον, ἔμετον κινεῖ. ὥστε μὴ πλέον διδόναι παραινοῦμεν. ἐμέτου δὲ γινομένου πάλιν δοτέον πολλάκις τὸ φάρμακον τῆς ἡμέρας. δεῖ δὲ καὶ τρέφειν τὸν πεπονθότα, καὶ οἴνῳ κεκραμένῳ ποτίζειν, καὶ πολλάκις τοῦτο ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ πυρίαν, ὕδατι πολλῷ, καὶ καταντλεῖν τοῖς ὠφελεῖν δυναμένοις. ἡ δὲ κατάκλυσις ἔστω τοῦ πεπονθότος τόπου, κατάρροπος.

Δωροθέου φάρμακον ἐπιτετευγμένον, πρὸς παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν.

Ρίζης φλόμου θήλεως τοῦ φλοιοῦ, τριφύλλου καρποῦ ἀνὰ δραχμὴν α'. ὀποπάνακος, ἑρπύλλου, μήου, νεβροῦ πιτύας ἀνὰ δραχμὰς β'. σελίνου σπέρματος, ἄμεως, μαράθου σπέρματος, ἀνίσου σπέρματος ἀνὰ ὀξύβαφον. ὀρόβων ἠλεσμένων δραχμὰς β'. τὰ ξηρὰ κόψας καὶ σήσας, ἀναλάμβανε οἴνῳ ἀρίστῳ, ἐν τούτῳ διαλυθείσης τῆς πιτύας, καὶ τοῦ ὀποπάνακος ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν. τοῖς μὲν ἤδη σπασμώδως κατειλημμένοις δραχμὴν α'. καὶ οἴνου κοτύλην α'. τοῖς δὲ ἄλλοις τριώβολον. ἐχρήσατο δὲ τῷ φαρμάκῳ, καὶ πρὸς τὰς περὶ ἔντερα διαθέσεις, καὶ ὧν ἐβούλετο τὴν κύστιν ῥευματίζειν, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ ἄλλας περιστάσεις, ὡς σφόδρα γενναίῳ. ἡ χρῆσις ἐπὶ μὲν τῶν ἰοβόλων μετ' οἴνου, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων μεθ' ὕδατος.

Ἄλλη ὑβριστοῦ ὀξυρυγχίτου, φάρμακον ἐπιτετευγμένον πρὸς πᾶσαν ἰοβόλου πληγήν.

ἀναγέγραπται ὑπὸ Ἀπολλωνίου τοῦ μεμφίτου. τὰ δὲ τῆς σκευασίας ἔχει οὕτως.

Ἀριστολοχίας, πάνακος, ἄγνου σπέρματος ἀνὰ δραχμὰς δ'. καὶ χρυσοκόμης, καὶ σμύρνης, πεπέρεως, σεσέλεως μασσαλεωτικοῦ. νάρδου ἰνδικῆς, κασσίας, κινναμώμου μέλανος ὡς λεπτοτάτου πεπέρεως μακροῦ. κυρηναϊκοῦ ὀποῦ, ἴρεως, πηγάνου ἀγρίου σπέρματος ἀνὰ δραχμὰς β'. ὑπερικοῦ δραχμὴν μίαν. πάντα κόψας καὶ σήσας λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ, ἀνάπλαττε τροχίσκους, οἴνῳ θαλασσίῳ φυράσας, ξήραινε ἐν σκιᾷ. καὶ δίδου δραχμὴν α'. ἐν οἴνῳ ἀκράτῳ κοτύλης μιᾶς, καὶ ὕδατος δ'. ἐπιτίθει δὲ καὶ ἐπὶ τὸ δῆγμα θλάσας ἕνα τῶν τροχίσκων, καὶ οἴνῳ διαλύσας, καὶ προσβαλὼν ἀριστολοχίας τῆς καλῆς λείας, ὅσον δραχμὰς β'. καὶ ἀλφίτου πάλιν δραχμὰς δ'. ταῦτα συλλεάνας καὶ ψίξας ἐπιμελῶς, ἐπιτίθει ἔξωθεν σκεπάσας συκῆς φύλλῳ, καὶ ταινιδίῳ καταδήσας.

* Ἀντίδοτος θηριακὴ ἐχιοδήκτοις. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς παντὸς ἑρπετοῦ πληγήν. ταύτην Γάλλος παραγενόμενος ἐκ τῆς ἀραβίας ἔδωκε Καίσαρι, πολλοὺς τῶν συστρατευσαμένων αὐτῷ πληγέντας, ἀπό τε λυσσοδήκτων καὶ σκορπίων, καὶ φαλαγγίων, καὶ τῶν ἄλλων ἑρπετῶν διασώσας. ἔχει δὲ οὕτως.

Ὀρόβων ἠλεσμένων, δραχμὰς κε'. βρυωνίας ῥίζης, δραχμὰς ις'. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δραχμὰς ιβ'. τριφύλλου καρποῦ, ἴρεως καρχηδονίας, ὀποπάνακος, ἀριστολοχίας μακρᾶς, ὀποῦ μήκωνος, ζιγγιβέρεως, ἑκάστου, δραχμὰς η'. κυμίνου αἰθιοπικοῦ, σμύρνης, ἠρυγγίου, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, κρόκου, ἑρπύλλου, κόστου σαγαπηνοῦ, ἑκάστου, δραχμὰς ς'. οἴνῳ ἀμιναίῳ φυράσας, ἀνάπλαττε τροχίσκους, καὶ δίδου πρὸς δύναμιν, ἔστω δὲ ἡ τελεία δόσις τριώβολον κοτύλης μιᾶς. πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς διαθέσεις μετ' οἰνομέλιτος.

Ἐπίθεμα ἐχιοδήκτοις.

Σαγαπηνοῦ, πεπέρεως, ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, ὀποπάνακος ἀνὰ μέρος ἕν. χαλβάνης, θείου ἀπύρου, ἀνὰ δραχμὰς β'. τὰ ξηρὰ κόπτε καὶ σῆθε λεπτοτάτῳ κοσκίνῳ. τοὺς δ' ὀποὺς διαλύσας, ἐπίβαλλε τοῖς ξηροῖς, καὶ ποίει ἐμπλάστρου τὸ πάχος. καὶ ἐπιτίθει κατὰ τῶν πληγῶν. ἔξωθεν δὲ τούτων, φύλλα συκῆς, ἢ κνίδης.

Ἄλλο.

Καρδαμώμου, ἠρυγγίου ῥίζης, θείου ἀπύρου, πεπέρεως, ἑκάστου μέρος, σμύρνης, χαλβάνης, ἀνὰ β'. μέρη. σκεύαζε κατὰ προείρηται.

Ἄλλο.

Κενταυρείου, ἀριστολοχίας, πευκεδάνου ῥίζης ἴσον ἑκάστου. κόψας καὶ σήσας, καὶ ὄξει φυράσας, ἀναλάμβανε χαλβάνῃ, καὶ χρῶ καθὰ προείρηται.

Ἄλλο.

Κάχρυος, σταφίδος ἀγρίας, βρυωνίας ῥίζης, ἀριστολοχίας ἑκάστου μέρος, σμύρνης, ὀποπάνακος, ἀνὰ μέρη β'. ὄξει φυράσας καθὰ προείρηται.

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἔμμετρα τὸ τ' εὐμνημόνευτον ἔχει, καὶ τὸ ἀναμάρτητον ἐν τῇ συμμετρίᾳ τῶν φαρμάκων, ἄμεινον ἔδοξεν εἶναί μοι καὶ τὰ δαμοκράτους ἐνταῦθα γράψαι μέτρα, τὸν δὲ τρόπον ἔχοντα.

Ναὶ δ' ἀποδοῦναι βούλομαι τὰς δυνάμεις
μόνον θεραπεύειν ἰοβόλων δήγματα
Ἐχιῶν κεραστῶν. ἀσπίδων, καὶ χερσύδρων,
Πληγάς τε θηρίων, καὶ δήγματα
Σφηκῶν. μελιττῶν. σκορπίων. φαλαγγίων
Σκεύαζε δ' οὕτως. ἴρεως δὶς δ'.
τῆς ἰλλυρικῆς. τὸ δ' ἀπὸ ζιγγιβέρεως
Ὀποπάνακός τε καὶ ὀπίου μηκωνίου,
Λιβανώτιδος ῥίζης τε καὶ τοῦ κρητικοῦ
Γαυρὲς τριφύλλου σπέρματος δὶς δ'.
Ἀριστολοχίας τῆς μακρᾶς καὶ πηγάνου,
Σπέρματος ἀγρίου τε τὰς ἴσας ἀνὰ δώδεκα
Ἐκκαίδεκα ῥίζης λευκοτάτης βρυωνίας
Ἑρπυλλαρίου δὲ τῆς πόας καὶ σμυρνίου
Κασσίου τε ποντικοῦ πάντων ἴσα
Ἠρυγγίου δὲ καὶ σελίνου σπέρματος
Αἰθιοπικοῦ μάλιστα καὶ ἔτι ἐπὶ προσφάτου

Δραχμὰς ἑκάστου γ. δύο ἐκ πάντων σταθμῶν
Ὀρόβου τε λευκοῦ τοῦ καθαροῦ δύο δώδεκα.
Ἅπαντα ταῦτα ξηρὰ καὶ σεσησμένα
Ἀναλάμβαν' οἴνῳ καὶ ποιήσας σφαιρία
Ἢ καὶ τροχίσκους δὸς δραχμὴν πιεῖν μίαν
Τοῦ φαρμάκου κοτύλην τε μὴ κεκραμένην
Οἴνου λιπαροῦ καλοῦ τε καὶ μὴ προσφάτου
Ποιεῖ δὲ καὶ δι' ὕδατος ἀνεῖθεν ἥμισυ
Τοῖς πνευματουμένοισι κῶλον ἢ γαστέρα,
10 Δίχ' αἰτίας φανερᾶς τε τοῖς πονοῦσί τι.

Ἄλλη.

Σφόδρα ἀγαθὴ δύναμις, ἣ καὶ χρωμένους
Γίνονται αὐτὴν οἶδα, δηχθέντας κακῶς
Τοῖς ἀρτιθήροις ἔχεσι τοῖς καλουμένοις
Ψυλλίοις. ἔθνος δέ φασι τοῦτο δυσπαθὲς
Φύσει νενομίσθαι πρὸς τὴν δακετῶν φόβους.
Ἑτέρους δὲ ὄντας σφόδρα κακῶς δεδηγμένους
Μελισσόφυλλον μαλακὸν ἐν σκιᾷ ψυγὲν
Ξηρὸν γενόμενον κόψον, ἐκ τούτου λαβὼν
20 Δραχμὰς δὶς ὀκτὼ πρόσβαλλ' αὐτῷ στρογγύλης
Ἀριστολοχίας ἢ μακρᾶς δραχμὰς δέκα.
Ξηρᾶς. χαμαίδρυος δὲ τὰς αὐτὰς δέκα
Σμύρνης τε χρυσῆς τρωγλίτιδος δραχμὰς δέκα.
Ταῦτ' ὅλ' μονοκοπήσας σῆθε λεπτῷ κοσκίνῳ.
Μέλιτός τε μέτριον προσβαλὼν αὐτοῖς, ἑνοῦ.
Δίδου τε δραχμῆς πλῆθος, ἢ μικρῷ πλέον
Ἐν ζωροτέροις κυάθοισι κράματα δέκα
Τινὲς δὲ φύλλων τῶν μακρῶν καὶ προσφάτων
Τὸν χυλὸν ἀποθλίψαντες ἴσον αὐτῷ,
30 Τῷ καλῷ οἴνῳ κατέμιξαν καὶ ἔδωσαν πιεῖν αὐτίκα.
Πλῆθος τὸ πᾶν δὶς ε. κυάθους ἢ βραχὺ
Ἐλαττόνων, βραχύ τε δαψιλέστερον
Τά τε φύλλα λεῖα κατέπλασαν τοῖς δήγμασι.

Ἄλλη.

Πρὸς θηρίων μὲν πάντων ἰὸν ἑρπετῶν.
Μάλιστα δ' ἐχιῶν φάρμακον δραστήριον
Ἔχε δὲ δίχα πάντων πιτύαν ἀποκειμένην,
Νεβρῶν ἐλάφου, καὶ μὴν αὖ τὴν πρόσφατον.
40 Τῆς γὰρ παλαιᾶς ἐστὶν εὐστομαχωτέρα
Ταύτης δραχμῶν τὸ πλῆθος ἐν κυάθοις δυσὶν,
Οἴνου φαλερίνου καὶ ὕδατος τοῦ συμμέτρου
Κεράσας προσένεγκε τοῖς σφόδρα δεδηγμένοις
Κέλευε τούτους γρηγορεῖν καὶ περιπατεῖν
Ἂν ἐπιτρέπωσιν οἱ δεδηγμένοι τόποι
Εἴς τα βαλανεῖα τ' εἰσιέναι χρόνους τινὰς
Μένοντας ἐν τούτοισι καὶ μετ' οὐ πολὺ
Πάλιν ὡς προεῖπον λαμβάνειν τὴν πιτύαν
Ἐκ τοῦ γένους τε τῶν πρὸς τοὺς θανασίμους.
50 Ἀντίδοτός ἐστι πρὸς τὰ τῶν λυσσόντων κυνῶν.
Δήγματα φέροντα παρακοπὰς ὑλακτικὰς
Φόβους ἀλόγους τε παντὸς ὑγροῦ καὶ ποτοῦ
Ὡς κἂν ἴδωσι παντελῶς ὕδωρ βραχὺ
Τρόμοισι καὶ σπασμοῖσι κατέχοντ' αὐτίκα
Ἐν ἀγρυπνίαις τε καὶ παρακοπαῖς συνεχέσι
Διάγοντες ἀποθνήσκουσι συντομώτατα
Καὶ τῷ παραχρῆμα δ' ἐκφύγωσι τοὺς φόβους,
Μένει τὰ τοιαῦτα κατὰ χρόνους συμπτώματα

Ἄφια

Ἄφνω γινόμενα τοῖς πάλαι δεδηγμένοις
Πρὸς τοὺς φόβους οἶμαι τῶν τοιούτων δηγμάτων
Ἰσχὺν ἔχει πάντως ἀντίδοτον παρακειμένην.
Οἱ γὰρ πιόντες ὡς ὁρῶ ταύτην ἐγὼ,
Εἰς οὐδὲν ἄτοπον ἐμπεσοῦνται ῥᾳδίως.
Σκεύαζε δ' αὐτὴν καρκίνους τοὺς ποταμίους
Ἐπὶ κληματίδων κατάκαιε λευκῆς ἀμπέλου.
Τήρει τε λείων ἐπιμελῶς ἐν πυξίδι
Καὶ γεντιανῆς τὴν ῥίζαν εὖ σεσησμένην.
10 Ἐν πυξίδι δ' ἑτέρᾳ τῆς δὲ χρείας γινομένης
Καταπάσσειν οἴνου τρισὶ κυάθοις ἡδέως,
Μύστρα δὲ. β'. μακρὰ τῆς σποδοῦ τῶν καρκίνων
Τρεῖς γεντιανῆς δ' ὡς ἔφην λελεασμένης.
Ἐν μύστρον οὕτως ἐκπιεῖν κέλευ' ἀθρόως
Τίσιν κατεξῆς ἡμέρας νῆστει διδοὺς
Πρώτην κατὰ τύχην δ' ὑστερήσας ἡμέρας,
Ἄλλαις δυσί τε προσφέρων ἁπλοῦν μέτρον
Διπλοῦν προσοίσεις δεύτερον τῷ φαρμάκῳ
Εἰς τρεῖς δὲ κυάθους ὡς ἔφην οἴνου βαλὼν
20 Ἢ κἂν τρισίν γε τοῖς σφοδρῶς δεδηγμένοις
Τῆς γεντιανῆς δ' αὖ μόνοις πίσιν δοκεῖ.
Τριωβόλου τὸ πλῆθος ὁλκῆς προσφέρειν
Λείας ἐπιμελῶς ἡμέραις δυσὶν εἴκοσιν.
Ἐν ζωροτέροις κυάθοις τρισὶν ἢ μικρῷ πλέον.
Καὶ τοῦτο πρὸς τοὺς ὑδροφόβους δεδοικότας
Ἔλεγε διὰ πείρας γεγονέναι νικήρατος.
Αὐτῷ τε καὶ φίλοις κρίνειν δυναμένοις.
Τὰ τῶν παραδόξων φαρμάκων ἰδιώματα.
Λυκίου κρατίστου πατταρικοῦ τριώβολον
30 Τοῦ δ' ἰνδικοῦ, βέλτιστον ἂν ᾖ σοι παρὸν,
Διδόναι προστέταχεν ἡμέρας δυσὶν εἴκοσι
Νήστεσι δ' ὕδατος, ὡς πρὶν εἶπον ἀρτίοις
Λέγεται δὲ ποιεῖν ταῦτα καὶ βρεττανικῆς
Δοθεὶς ὁμοίως χυλὸς ὥσπερ τὸ λύκιον.
Καὶ τοῦτο δ' ἱκανῶς παρ' ἐνίοις θαυμάζεται
Ἄρκτου χολῆς. β'. μύστρα, καταμίξας δυσὶν
Ὕδατος κυάθοις, πρόσφερ' ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας.
Μήπω λαβοῦσι τὴν φοβὴν ἀφ' ἧς ἄγαν.
Πρὸς λυσσοδήκτους ἔχε μάλισθ' ὅπου πολὺς
40 Εἰς τὸ πάθος ἐμπίπτει καὶ λυσσᾷ κύων.
Ἔμπλαστρος ἣ χρῶμαι πρὸς τὸν τῶν δηγμάτων
Ἰχῶρ' ἀφέστηκε τὶ πελιόντ' ἢ καὶ μέλαν
Τοῖς τραύμασιν πρόσεισι, τοῦτο πεπηγνύσας
Ἐπίβαλλε τὴν ἔμπλαστρον ἐπὶ χρόνον πολύν.
Δι' ἡμερῶν τὸ τραῦμα πλατύτερον ποιῶν,
Ἑλκοῦν δυναμένῳ φαρμάκῳ ἐσχαρωτικῷ
Ποιοῦσαν ἀμέλει καὶ πρὸς ἄλλων θηρίων
Τῶν ἰοβόλων πληγάς τε καὶ τὰ δήγματα
Ἀνίδων τε φαύλοις φαρμάκοις βεβλαμμένων
50 Καὶ πρὸς κακοήθη πάντ' ἐξηλκωμένα,
Τῆς γῆς μελαίνης καμπελίτιδος δραχμὰς
Δίς. κε'. καὶ λιθαργύρου καλῆς,
Σταθμὸν τὸ αὐτὸν, ταυτό τ' ἀσφάλτου βάρος
Ἴσας τ' ἐλαίου, τοῖς τρισὶ τούτοις, δραχμὰς
Τῆς ἀττικῆς τε προπόλεως δὶς εἴκοσι
Ἀριστολοχίας συμφύτου τ' αὖ τέσσαρας
Δὶς δύο πρασίου, καὶ ἐλενίου τὰς ἴσας.
Χαμαιλέοντος τέσσαρας τρεῖς σμυρνίου

Τὸ δ' αὐτὸ λευκῆς ἴρεως ξηρᾶς καλῆς
Τρεῖς δ' ὀμφακίνης κικίδες ἐξ στυπτηρίας
Πολίου τε ταὐτὸ, χαλβάνης τ' ὀβολοῦ πλέον
Λιβάνου τ' ἀτμήτου. ιβ'. ὁλκῆς ἥμισυ.
Χαλκίτεως ὀπτῆς τε τέσσαρας δραχμὰς
Κενταυρείου λεπτοῦ τε δραχμὰς τρεῖς. β'.
Δὶς πέντε καὶ δέκα μέλιτος ἀττικοῦ νέου.
Σκεύαζε δ' αὐτὴν ἐμμελῶς αὐτὸς παρών.
Καὶ γὰρ σφόδρ' εἰ καὶ κατακαίεται ταχὺ
10 τὴν ἀμπελῖτιν καὶ λιθάργυρον βαλὼν,
Εἰς λοπάδα καινὴν εὐμεγέθη προσέμβαλε
Λεῖον ἔλαιον ἕψε μαλθακῷ πυρὶ
Ὅταν δ' ἴδῃς ῥυπῶδες ἔμπασσον τότε
Στυπτηρίαν χαλκῖτιν, ἑτέραν δή τ' ἔχων
Χύτραν τε τῆκε τὸ μέλι καὶ τὴν χαλβάνην
Πρόπολιν τε καὶ τὰ λοιπὰ τηκτὰ μίγματα
Κατάχει μετρίως ζέοντα τῆς λιθαργύρου
Καὶ συζέσας ἐπ' ὀλίγον ἔπαν ἴδῃς ὅτι.
Ἔμπλαστρος ἔσται ἀμόλυντος ἐμπάσσεις τότε
20 τὰς πάσας τε καὶ τὰ λοιπὰ ῥίζια.
Ἆρας τε ταχέως τὴν χύτραν ἀπὸ τοῦ πυρὸς,
Ψύξον διακινῶν ἐπ' ὀλίγον τὸ φάρμακον
Συνεκμαλάσσων χερσὶν εὐτονωτέραις
Ἀπόθου φυλάττων δέρματ' ἐσκεπασμένην
Καὶ τῶν ἐχιδνῶν τῶν πεφαρμακευμένων.
Τὰ τραύματ' ἔγνω ταῦτα ποιοῦν ἑρπετοῖς
Τῶν ἰοβόλων τε θηρίων τοῖς δήγμασι.
Διὸ καὶ θεραπείας ἐστὶν ὁμογενὴς τρόπος
Καὶ γὰρ ἐπὶ τούτοις σάρκα τὴν τετρωμένην
30 ταχέως περικόπτειν σμιλίῳ δεῖ καὶ πυρὶ
Συκίας τ' ἐπιβάλλειν εἰ δυνατὸν τοῖς τραύμασι
τοῖς δριμέσιν τε φαρμάκοις καὶ καυστικοῖς;
τηρεῖν τὸ τραῦμα πλείονας χρόνους πλατὺ,
Ὃς πρὶν ὑπέδειξα βέλτιον ἐν συντάγματι.
Ἑτέρῳ γραφέντα τοῖς θέλουσι φάρμακα,
Ποιεῖν ὅσα καύσοις μιλίῳ τε γίγνεται.
Χρῆσθαι δὲ καὶ ταῖς ἀντιδότοις ποτίμασι
τοῖς ἐχιοδήκτοις, ἃς ἐκέλευσα προσφέρειν
Καὶ πιτύας δὲ τῶν νεβρῶν αὐτοῖς δίδου
40 Καὶ γεντιανῆς ὡς ἔφην δεῖ προσφέρειν
τοῖς λυσσοδήκτοις καὶ τὰ λοιπ' ὡς εἴπομεν
Ποιεῖν ἐπ' ἐκείνων ταῦτα καὶ τοῖς δ' ἁρμόττει
Ὀπόν τε κυρηναῖον αὐτοῖς προσφέρειν
Οὗ μὴ παρόντος δὲ, διδόναι καὶ μηδικὸν
Ὀβολοῦ τὸ πλῆθος μεθ' ὕδατος κυάθων δυοῖν
τῆς γεντιανῆς δ' ἴσον ἄγει τριώβολον
Χυλὸς δ' ἀμείνων ἐστὶ τῆς ῥίζης πολύ.

Αἱ ὑφ' Ἡρᾶ γεγραμμέναι ἀντίδοτοι θηριακαί.

ἣν καὶ ἡμεῖς ἐπειράθημεν. θηριακὴ ᾗ ἐχρήσατο Μάρκος ὁ καθηγητής. τριφύλλου ἀσφαλτώδους σπέρματος μέρος ἕν. ἀριστολοχίας στρογγύλης μέρος ἕν. πηγάνου ἀγρίου μέρος ἕν. ὀρόβου ἠλεσμένου μέρος ἕν. οἴνῳ ἀναλάμβανε καὶ ποίει τροχίσκους δραχμῶν. δ'. δίδου ἓν μετ' οἴνου καὶ ἐλαίου.

50

Ἄλλη. ἡ κατεσχισμένη ποιοῦσα πρὸς τὰ αὐτὰ λίαν καλῶς.

* Ἴκσιν μάθε τήνδε πρὸς ἑρπετά. ἣν φιλομήτωρ
Νικήσας, πείρᾳ κέκρικεν ἀντίοχος.
Μήου ἀπὸ ῥίζης ὁλκὴν διδραχμίαν ὀρύξας
Σὺν τῷ δ' ἑρπύλλου, κλῶνας ἰσορρεπέας
Σὺν δ' ὀπὸν ἐκ πάνακος, στήσας ἶσον ἠδὲ τριφύλλου
Καρπὸν ὅσον δραχμῆς σταθμὸν ἄγοντα δίδου.
Ἀνίσου, μαράθρου τε καὶ ἄμεως, ἠδὲ σελίνου
Ἐξ ἑνὸς ἐν πληρῶν σπέρματος ὀξύβαφον.
Σὺν δ' ὀρόβου λείου. β'. ὀξύβαφα ἔμπασσ' ἀλεύρου.
Πάντα δ' ὁμοῦ χίῳ νέκταρι συγκεράσας
Κυκλοτερεῖς ἀνάπλασσε τροχοὺς, ἰσότητι μείζων.
Ἡμιδραχμίοιο ῥοπῆς, ὄφρ' ἂν ἕκαστος ἔχῃ.
Χίῳ δ' ἐγκεράσας. τὰ δὲ μίγματα, πικρὸν ἐχίδνης
Ἡμίσεως δραχμῆς ἰὸν ἀποσκεδάσεις
Τῷ δὲ ποτῷ καὶ δεινὰ, φαλάγγια καὶ σκολιοῖο
Σκορπίου, ἐκφεύξῃ κέντρα φέροντ' ὀδύνας.

Ἡ αὐτὴ ἠκριβωμένη τοῖς συνθέμασι.
μίου κρητικοῦ, δραχμὰς. β'. τριφύλλου σπέρ
ματος, δραχμὰς. β'. ἑρπύλλου ξηροῦ δραχμὰς. δ'.
Μαράθου. ∠. δ'. ἄμεως, δραχμὰς. δ'. σελίνου σπέρματος,
δραχμὰς. δ'. ὀροβίνου ἀλεύρου δραχμὰς. η'. λεῖα ποιήσας,
Ἀναλάμβανε οἴνῳ χίῳ, καὶ ποίει
Τροχίσκους τριωβολιαίους καὶ δίδου ἕνα μετ᾽ οἴνου.

Ἄλλη.

Θηριακὴ πρὸς σκορπίων πληγάς,
10 Καὶ ὅσα τῶν δακνόντων ἰοῦ ἕνα
Ἀρκέσαι δοκεῖ. καὶ πρὸς ῥήγματα,
Καὶ σπάσματα, ἐμπνευματώσεις
Κώλου καὶ πρὸς πολλὰ τῶν ὁμοίων.
Ταύτην τὴν δύναμιν Γάλλος ἐκ τῆς ἀραβίας
Παραγενόμενος καίσαρι ἔδωκε,
Πολλοὺς αὐτῇ τῶν συστρατευσαμένων
Διασώσας. βρυωνίας λευκῆς ῥίζης,
Δραχμὰς. η'. τριφύλλου σπέρματος, δραχμὰς. δ'.
* Ἴρεως χαλκίτιδος, δραχμὰς. δ'. ἀριστολοχίας
20 λεπτῆς, δραχμὰς. δ'. λιβανώτιδος ῥίζης.
Δραχμὰς. δ'. ὀποῦ μήκωνος δραχμὰς. δ'.
Ζιγγιβέρεως δραχμὰς. δ'. πηγάνου ἀγρίου
Σπέρματος, δραχμὰς. ς'. ἑρπύλλου, δραχμὰς. γ'.
Κυμίνου αἰθιοπικοῦ δραχμὰς. γ'.
Ἠρυγγίου ῥίζης, δραχμὰς. γ'. ὀρόβου
Ἀλεύρου λευκοῦ, δραχμὰς. ι'. οἴνου χίου
Ἀθαλάσσου τὸ ἱκανόν. ἀνάπλασσε τροχίσκους ἀνὰ
δραχμιαίους καὶ δίδου μετ᾽ οἴνου ἀκράτου κοτύλης.

Ἄλλη πρὸς ἐχιοδήκτους.

30 Μελίας φύλλα κόψας, καὶ ἐκθλίψας τὸν χυλὸν, δίδου μετ᾽ οἴνου πίνειν. καὶ τοῖς φύλλοις τοῖς ἀποτεθλιμμέ
νοις τὸ τραῦμα κατάπλασσε.

Ἄλλη πρὸς φαλαγγιοδήκτους.

Ἐν τροχίσκῳ τῆς τριώβολος, μίσγε πεπέρεως κόκκους. ιγ'. σπέρματος φύλλου, κόκκους. μ'. ἐν οἴνου κεράμιον πότι-
ζε θερμοῦ εὐθὺ ἡμέρας. γ'.

Ἄλλη ὁμοίως ποιοῦσα.

Ἀριστολοχίας κρητικῆς μακρᾶς, δραχμὴν. α'. κυμίνου αἰγυπτίου τριώβολον. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος. ∠. ς'.
ὀποῦ κυρηναϊκοῦ, δραχμὰς. γ'. S. μίλτου λημνίας, δραχμὰς. ι'. σμύρνης δραχμὰς. ζ'. ὀποβαλσάμου
δραχμὰς. η'. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς. β'. S. κάγχρυος, δραχμὰς. δ'. κόψας καὶ σήσας, φύρα μέλιτι. καὶ δίδου
δι᾽ ὕδατος θερμοῦ, κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. ἐὰν δ᾽ εὐτονώτερον θελήσῃς χρήσασθαι, διπλοῦν δίδου.

Ἄλλη μετὰ τὰς πρώτας γεγραμμένας ἀντιδότους θηριακή.

Οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἀτάκτως πρὸς ἰσχιαδικοὺς ποτήματα γράψας. β'. μετὰ ταῦτα πάλιν ἔγραψεν ἀντιδότους,
40 τὴν ζωπύρειον ὀνομαζομένην, καὶ ἄλλην τινὰ πολυμίγματον ἅπασι τοῖς θανασίμοις ἁρμόττουσαν, ὥς φησι, προ-
λαμβανομένην τε καὶ ἐπιλαμβανομένην. ἁρμόττει δὲ καὶ λυσσοδήκτοις καὶ πλευριτικοῖς καὶ τοῖς ἐντὸς ἀλγήμα
σιν ἅπασιν. ὥσπερ γε καὶ τοῖς γυναικείοις πάθεσι καὶ μετὰ ταύτην πάλιν ἑτέραν πολύχρηστον ἔγραψεν ἐξ. ρ'.
συγκειμένην, ἐξαιρέτως δὲ ὥς φησι πρὸς τὰ θανάσιμα, καὶ τοὺς πνιγομένους ὑπὸ ψιμυθίου, εἶτα μετ᾽ ταύτας, τὴν διὰ
τὴν λημνίας μίλτου, περὶ ἧς ἤδη καὶ πρόσθεν ἔγραψα, παραγράψας τὰ Δαμοκράτους ἔπη. τὴν ἄλλην οὖν,
παραλιπὼν, τὴν ἐξ. ρ'. συγκειμένην, ἀρκεσθήσομαι τῇ τε ζωπυρείῳ, καὶ τῇ μετ᾽ αὐτὴν γεγραμμένῃ, καὶ προσέτι
τὴν διὰ τῆς λημνίας μίλτου παραλιπὼν τὴν ἑκατονταμίγματον. ἡ αὐτὴ δὲ ἐστὶ τῇ ὑπ᾽ Ἀνδρομάχου γεγραμ
μένῃ ζωπύρειος ἀντίδοτος, ποιοῦσα πρὸς ἅπαντα, ἰδιαίτερον δὲ, πρὸς τὰ θανάσιμα καὶ πρὸς ἡπατικοὺς, καὶ τὰς ἐμ
πνευματώσεις τῆς κοιλίας, καὶ τὰς ἀρχομένας παρεγχύσεις. καὶ μάλιστα ἐφ᾽ ὧν ἐστὶ πλέον πνεῦμα τὸ παρακείμενον.
Σμύρνης, ∠. ε'. νάρδου συριακῆς. ∠. ε'. S. κόκκου, ∠. δ'. S. χρυσάνθους, ∠. β'. S. κασσίας. ∠. δ'. κινναμώμου.
50 ∠. γ'. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὴν. α'. S. λιβανοῦ, δραχμὴν. α'. ὀβολὸν ἕνα. κόστου, δραχμὴν. α'. μέλιτι
ἀττικῷ ἀναλάμβανε, καὶ ποίει. καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, δίδου μετ᾽ οἰνομέλιτος, ἢ μεθ᾽ ὕδατος.

Ἄλλη ἀντίδοτος ποιοῦσα πρὸς πάντα τὰ θανάσιμα καὶ προλαμβανομένη καὶ ἐπιλαμβανομένη
ποιεῖ καὶ πρὸς λυσσοδήκτους. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πλευριτικοὺς, καὶ τὰ ἐντὸς ἀλγήματα. εὐθετεῖ δὲ καὶ
πρὸς τὰ γυναικεῖα ἀλγήματα καὶ πάθη.

Γ λυκυρρίζης, δραχμὰς, ς'. καὶ ὀβολὸν. α'. S. δαύκου κρητικοῦ σπέρματος, δραχμὰς. ς'. ὀβολὸν. α'. S. ὀ-
ποῦ, δραχμὰς. δ'. ὀβολοὺς. β'. κασσίας. ∠. β'. ὀβολὸν ἕνα. πεπέρεως μακροῦ, δραχμὰς. ς'. τριώβολον.
κόστου, δραχμὰς. ς'. ὀβολοὺς. β'. ναρδοστάχυος, δραχμὰς. ς'. ὀβολὸν. α'. S. κασσίας μελαίνης δραχμὰς. ε'. ὀβο-

λοῦς. βʹ. λιβανίου ἄῤῥενος, δραχμὴν. αʹ. S. σεσέλεως δραχμὰς. εʹ. ὀβολοὺς. βʹ. σκορδίου δραχμὰς ϛʹ. ὀβολοὺς. βʹ. S. ὑποκυστίδος χυλοῦ, δραχμὰς. ϛʹ. ἀκόρου δραχμὰς. βʹ. μαλαβάθρου φύλλων, δραχμὰς. ϛʹ. ὀβολὸν ἕνα. σαγαπηνοῦ, δραχμὰς. βʹ. βαλσάμου καρποῦ, δραχμὰς. εʹ. ὀβολοὺς. βʹ. σμύρνης, δραχμὰς. ϛʹ. κρόκου, δραχμὰς. ζʹ. ὀβολοὺς. βʹ. στύρακος. δραχμὰς. ϛʹ. κινναμώμου, δραχμὰς. ξʹ. ὀβολοὺς. βʹ. ζιγγιβέρεως, δραχμὰς. ζʹ. ὀβολοὺς. βʹ. πεπέρεως λευκοῦ, δραχμὰς. εʹ. ὀβολοὺς. βʹ. φοῦ, δραχμὰς. εʹ. πετροσελίνου, δραχμὰς. δʹ. νάρδου κελτικῆς, δραχμὰς. δʹ. ὀβολοὺς. βʹ. S. ὑπερικοῦ, δραχμὰς. βʹ. ἀκακίας χυλοῦ, δραχμὰς. βʹ. γεντιανῆς, δραχμὰς. δʹ. ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. βʹ. ἀνίσου, δραχμὰς. γʹ. θλάσπεως, δραχμὰς. ϛʹ. ὀβολοὺς. βʹ. S. ῥόδων ξηρῶν δραχμὰς. δʹ. μήου, δραχμὰς βʹ. κόνεως, δραχμὰς. βʹ. καρδαμώμου, δραχμὰς. δʹ. σχοίνου ἄνθους, δραχμὰς. ϛʹ. ὀβολοὺς. βʹ. ὀποπάνακος, δραχμὰς. ζʹ. ὀποβαλσάμου, δραχμὰς. ϛʹ. S. χαλβάνης, δραχμὰς. γʹ. ὀβολοὺς. βʹ. τερεβινθίνης, δραχμὰς. ϛʹ. ὀβολοὺς. βʹ. ἀγαρικοῦ, δραχμὰς. ζʹ. S. κύφεως, δραχμὰς. ϛʹ. βδελλίου, δραχμὰς. ϛʹ. σκίγκου, δραχμὰς. βʹ. ἀμώμου, δραχμὰς. γʹ. πολίου, δραχμὰς. εʹ. ὀβολοὺς. βʹ. δικτάμνου, δραχμὰς. ϛʹ. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος, δραχμὰς. δʹ. σφραγίδος λημνίας δραχμὰς. βʹ. S. ἐρυσίμου, δραχμὰς. δʹ. οἴνῳ φαλερίνῳ ἀναλάμβανε καὶ μέλιτι ἀττικῷ.

Ἄλλη ἀντίδοτος. ποιεῖ καὶ πρὸς θανάσιμα προδιδομένη καὶ ἐπιδιδομένη, καὶ οὐδὲν ἐμποδίζουσα πρὸς τὰ λοιπὰ διδόμενα φάρμακα. ὅταν δὲ δοθῇ, ναυτίαν κινεῖ, ὥστε ἐκβάλλεσθαι πᾶν τὸ φθαρτικόν.

Μίλτου σφραγίδος λημνίας, δραχμὴν. αʹ. ὀβολοὺς. βʹ. ἀρκευθίδων, δραχμὰς. βʹ. λεία τρίψας, ἀναλάμβανε ἐλαίῳ καλλίστῳ. καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος σὺν οἰνομέλιτι.

Ἐκ τῶν Ἀφροδᾶ πρὸς ὑδροφόβους.

Λαθυρίδος οὐγγίας. αʹ. καστορίου, δραχμὰς. γʹ. λειώσας, δίδου μετὰ κοτύλης δραχμῆς ῥοδίνου πίνειν.

Καταπότιον τοῦ αὐτοῦ ὑδροφοβικόν.

Καστορίου, δραχμὴν. αʹ. S. λαθυρίδων, κόκκους. θʹ. δίδου.

Ἄλλως παρὰ Νικοστράτου.

Καστορίου, δραχμὰς. ηʹ. λυκίου ἰνδικοῦ, δραχμὰς. δʹ. γεντιανῆς, δραχμὰς. βʹ. καρκίνων κεκαυμένων δραχμὴν. αʹ. S. μέλιτι μίξας δίδου. Πρὸς δὲ ὑδροφόβον θαυμαζόμενον. Εἰ ὕδωρ εἰς ὃ ἀποκαίουσιν οἱ σιδηρουργοὶ τὰ σίδηρα, ἀγνοοῦντος τοῦ τεχνίτου δίδοται. λίαν θαυμάζεται. τοῖς δὲ ἤδη φοβουμένοις τὸ ὕδωρ, ἵνα τὴν ὑπόθεσιν τῷ ποτηρίῳ ῥάκος ἀφ᾽ ἀφεδρου καὶ πίεται. ποιεῖ δὲ καὶ γεντιανὴ καθ᾽ ἑαυτὴν, κοχλιάρια. γʹ. σὺν ὕδατι.

Ἀμαράντου γραμματικοῦ πρὸς ποδαλγικοὺς, ᾧ καὶ αὐτὸς ἐχρῆτο.

Γλυκέος ποντικοῦ, δραχμὰς. ιʹ. πεπέρεως λευκοῦ δραχμὰς. ηʹ. πετροσελίνου, ἀγαρικοῦ, ὑποδρικοῦ, ἀκόρου, ἠρυγγίου, ἀνὰ δραχμὰς. ιϛʹ. καρδαμώμου, θλάσπεως, ἀκακίας, γλυκείας χυλοῦ, ῥόδων ξηρῶν, ἀνὰ δραχμὰς. δʹ. μαράθρου σπέρμα, δραχμὰς. βʹ. ἀριστολοχίας. Λ δραχμὰς. βʹ. καὶ στρογγύλης ὀξυμυρσίνης καρποῦ δραχμὰς. γʹ. σελίνου σπέρματος, δραχμὰς. γʹ. βουνιάδος ἀγρίας σπέρματος, δραχμὰς. γʹ. ζιγγιβέρεως δραχμὰς. γʹ. γεντιανῆς, δραχμὰς. ϛʹ. σκίγκου, δραχμὰς. βʹ. λιβανωτοῦ, δραχμὰς. εʹ. φοῦ ποντικοῦ δραχμὰς. γʹ. ἐρυσίμου, δραχμὰς. ϛʹ. ἴρεως ἰλλυρικῆς, δραχμὰς. ιγʹ. κασσίας, λιβυστικῆς, σχοίνου ἄνθους, ναρδοστάχυος, σίου, σκορπιούρου, ἀνὰ δραχμὰς. ϛʹ. μέλιτος τὸ ἱκανόν. δίδου μέγεθος ποντικοῦ καρύου ἐπ᾽ ἐνιαυτόν.

Ἄλλο ὡς ἐπῳ χρῶμαι.

Χαμαίδρυος, δραχμὰς. δʹ. σκορδίου, δραχμὰς. γʹ. πετροσελίνου, δραχμὰς. γʹ. καρδαμώμου δραχμὰς γʹ. πρασίου, γεντιανῆς, ἀνὰ δραχμὰς. δʹ. κενταυρείου, δραχμὰς. δʹ. S. ἀριστολοχίας στρογγύλης ἴσον. μέλιτος τὸ ἱκανόν. δίδου ποντικοῦ καρύου μέγεθος, σὺν ὕδατι ἐπ᾽ ἐνιαυτόν.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΡΟΣ ΠΙΣΩΝΑ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΘΗΡΙΑΚΗΣ.

Αἰ τοῦτόν σοι τὸν περὶ τῆς θηριακῆς λόγον ἀκριβῶς ἐξετάσας ἅπαντα, ἄριστε Πίσων, σπουδαίως ἐποίησα, καὶ μάλιστα, ἐπεί σε κατεῖδον, περὶ τὴν γνῶσιν αὐτῆς μὴ παρέργως ἔχοντα. εἰσελθὼν γάρ ποτε πρός σε κατὰ τὸ ἔθος, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα τῶν συνήθων σοι παρακείμενα βιβλία εὗρον. καὶ γὰρ καὶ ἄλλως ἐστί σοι φίλον μετὰ τὰς δημοτικὰς τῶν πράξεων ἀσχολίας, τοῖς παλαιοῖς τῶν φιλοσόφων ἀνδρῶν ὁμιλεῖν. γενόμενον δέ τι σύγγραμμα περὶ τῆς ἀντιδότου ταύτης οὐκ ἀηδῶς ἀνεγίνωσκες τότε. καί μοι παρεστῶτι σοι, εὐθέως μὲν φιλικοῖς ἐνεῖδες τοῖς ὄμμασι, δεξιῶς δὲ καὶ προσηγόρευσας, καὶ μετὰ ταῦτα πάλιν ἀνεγίνωσκες τὸ βιβλίον, ἀκροατὴν ἔχων ἐμέ. ἤκουον δὲ καὶ αὐτὸς, οὐκ ἀμελῶς γε ἦν τὸ σύγγραμμα συντεταγμένον ὑπό τινος Ἀνδρομάχου καλουμένου, ἐντελῶς πεπαιδευμένου τὴν τέχνην, μὴ μόνον τῇ πείρᾳ τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ τοῖς λόγοις τὸν ἐπ' αὐτοῖς λογισμὸν ἀκριβῶς ἠσκημένου. τὸ γοῦν ἄρχειν ἡμῶν, διὰ τὴν ἐν τούτοις ὑπεροχὴν ὑπὸ τῶν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ βασιλέων, ἦν πεπιστευμένος ὥς ἐμοί γε δοκεῖ, τάχα τι καὶ τῆς πατρίδος αὐτῷ εἰς τὸ ἀκριβῶς ἐκμαθεῖν τὴν ἰατρικὴν συναραμένης. Κρὴς γὰρ τὸ γένος ἦν, καὶ εἰκὸς ἦν τὴν Κρήτην, ὡς ἄλλα πολλὰ τῶν βοτανῶν, οὕτω καὶ εἰς τι φάρμακον ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις ἐνεγκεῖν τὸν τοιοῦτον ἄνδρα. ἀναγινώσκοντος δέ σου τὰ γεγραμμένα πάνυ γε ἐγὼ ἔχαιρον, ὅτι οὕτως ἀκριβῶς προσεῖχες τοῖς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς λεγομένοις, καὶ ἀληθῶς μέγα με θαῦμα κατεῖχε, καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς τύχῃ πολλὴν τὴν χάριν εἶχον, ὅτι σε φιλοπόνως οὕτως ἔχοντα περὶ τὴν τέχνην ἔβλεπον. οἱ μὲν γὰρ πολλοὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, μόνην τὴν ἀκοὴν ὑπὸ τῶν ταύτης λόγων εὐφραίνεσθαι θέλουσι. σὺ δὲ οὐ μόνον τῶν λεγομένων ἡδέως ἀκούεις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τῶν μὴ λεγομένων ἐξ ἐμφύτου συνέσεως εὑρίσκεις εὐφυῶς. ἔνια δὲ καὶ τῶν ἔργων οὕτως ἀκριβῶς ἐπίστασαι, καὶ βλέπεις ὡς οἱ φιλοπόνως μαθόντες ἡμεῖς, ὅπερ ὡς ἀληθῶς ἐγὼ θεασάμενος ἐπὶ σοῦ, καὶ πάνυ κατεπλάγην. ὅ ποτε γάρ σου τῶν παίδων ὁ φίλτατος τὴν περὶ τὸ περιτόναιον διάθεσιν ἔσχεν ἔκ τινος τοῦ ἱππεύειν ἀνάγκης, ἐπειδή τις καὶ δημοτελὴς ἦν μυστηρίων ἱερουργὸς, διὰ θρησκείαν, τὴν ὑπὲρ Ῥωμαίων θεῶν ἀναγκαίως ἀγομένην τότε, ἐφ' ᾧ δὴ καὶ τοὺς εὐγενεστάτους παῖδας ἱππεύοντας εὐρύθμως καὶ χορεύοντας ὥσπερ τοῖς ἵπποις, ἔδει τινὰ τῶν μυστηρίων καὶ αὐτοὺς ἐπιτελεῖν. ὅτε δὴ καὶ τοῦ παιδὸς τοῦ σοῦ ἁπαλοῦ τυγχάνοντος πάνυ, ὁ τόπος οὗτος περιθλασθεὶς, βιαίως ἀπέστη τε τῶν ὑποκειμένων, καὶ μετ' αὐτὸ πύον συναγαγὼν, ἐδεήθη καὶ τομῆς, καὶ ὁ μὲν παῖς, ὥσπερ τις ἀνὴρ ἤδη, τλημόνως ἁπάντων ἀνεχόμενος, ἐπεικῶς ἐθεραπεύετο, καθάπερ ἔκ τινος τοῦ φιλοσοφίας λόγου καρτερίᾳ τε καὶ ἀνδρείᾳ πρὸς τὰ παρόντα εὐφυῶς συνησκημένος, σὺ δὲ ἐφεστὼς, ἀκριβῶς οὕτως ἔβλεπες, καὶ τοῖς γινομένοις ὑφ' ἡμῶν ἅπασι προσεῖχες, ὡς εἴποτέ τι καὶ παρέργως ἐγίγνετο, εὐθέως ἐφεστάναι καὶ παραινεῖν κατὰ τὸν Ἱπποκράτην μηδὲν εἰκῇ ποιεῖν. ἐγὼ δέ τι καὶ φιλοτιμότερον θεώμενος, περιεργότερον τὸ ὑπό σου γιγνόμενον ἔβλεπον. εἴποτε γάρ τι καὶ τῶν ἐπιτιθεμένων ὑπὸ τοῦ θεραπεύοντος φαρμάκων ἀτόπως ἔκειτο, τότε τοῖς σαυτοῦ δακτύλοις μετετίθεις τε καὶ δεόντως ἥρμοττες τῷ τραύματι, ὡς θαυμαστὸν εἶναι δοκεῖν ἐκ τῆς περὶ τὸν υἱόν σου στοργῆς καὶ τῆς φυσικῆς ἐντρεχείας, αἰφνίδιόν σοι οὕτω τῶν χειρῶν ἐνδεικνυμένων ἀκριβῆ τέχνην. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν εἰδέναι ἐπὶ σοῦ φαινόμενον ἐκεῖνο, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ σοφώτατος Πλάτων, ὡς εἰκὸς ἐπὶ πολλῶν πολλάκις ἰδὼν, καὶ χαίρων τῇ τῆς ἀληθείας ἀνάγκῃ, καὶ τὰς μαθήσεις ἀναμνήσεις εἶναι λέγει, καὶ τὴν ψυχὴν, πάντων τὰς ἐννοίας ἔχειν δοκεῖν, ἐμφαίνεσθαι δὲ αὐτὰς τότε, ὅτε ἡ χρεία καλεῖ. ὥσπερ δὲ δὴ καὶ ἐπὶ σοῦ διὰ τὴν περὶ τὸν παῖδα φροντίδα ἀπροσδόκητος ἡμῖν ἡ παροῦσά σοι τῆς τέχνης ἐμπειρία κατεφαίνετο, καὶ εἰκότως φιλόκαλός τε ὢν οὕτω, καὶ εὐφυὴς, οὐδὲ περὶ τὸ φάρμακον τοῦτο τὴν θηριακὴν ἔχεις ἀμελῶς, ἀλλ' ἐσπούδασας αὐτοῦ εἰδέναι τήν τε δύναμιν καὶ τὴν κρᾶσιν, τόν τε καιρὸν, καὶ τὸ μέτρον τῆς χρήσεως ἀκριβῶς ἐκμαθεῖν. καὶ γάρ ἐστιν ὡς ἀληθῶς, παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἅπασιν ἐνδοξότατον, διά τε τὸ ἄπταιστον τῆς ἐπαγγελίας, καὶ διὰ τὸ δυνατὸν τῆς ἐνεργείας. οὔτε γάρ τις δηχθεὶς ποτὲ ὑπὸ τῶν ἀναιρεῖν εἰωθότων θηρίων, εὐθὺς πιὼν τὴν ἀντίδοτον ἀποθανὼν ἱστόρηται, οὔτ' αὖ προπιών τις, εἶτ' οὐ μετὰ πολὺ δηχθεὶς, ἰσχυρότερον πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι τὸν ἰὸν ἔσχε τοῦ θηρίου, ὅπερ πολλάκις καὶ τῶν ἀρχόντων τινὲς ἐξουσίαν θανάτου καὶ ζωῆς ἔχοντες, εἶτα τὸ κρῖναι τὸ φάρμακον θέλοντες, εἰ τοῦθ' ὅπερ ἐπαγγέλλεται καὶ δρᾶν δύναται, ἐπὶ τῶν ἤδη διά τινας πονηρὰς καὶ παρανόμους πράξεις κατακριθέντων ἀποθανεῖν, δοκιμάζουσιν αὐτό, ἡμεῖς μὲν ἐπ' ἀνθρώπων τὴν κρίσιν αὐτοῦ ποιεῖσθαι μὴ δυνάμενοι, ἐπί τινων ἄλλων ζώων τὸ αὐτὸ δρῶντες, τὴν ἀληθῆ τοῦ φαρμάκου κρίσιν εὑρίσκειν πειρώμεθα. ἀλεκτρυόνας γὰρ λαβόντες, τοὺς μὴ ὅσοι γέ τινος οἰκοδίαιτοί τε εἰσὶ καὶ ἡμῖν ὁμορόφιοι, ἄγριοι δὲ μᾶλλον τυγχάνουσιν ὄντες καὶ ξηρότερον κεκραμένοι τὸ σῶμα, οὕτως αὐτοῖς προβάλλομεν τὰ θηρία, καὶ τὰ μὲν εὐθέως ἀποθνήσκει τὰ μὴ ποιόντα, ὅσα δὲ πέπωκεν, ἰσχύει καὶ μετὰ τὸ δῆγμα τὴν ζωὴν ἔχει. Δοκιμάζειν δ' ἐνίοτε χρὴ τὸ φάρμακον,

εἰ μὴ ἔστι δεδουλωμένον καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ. διδόντες γάρ τι τῶν διὰ γαστρὸς καθαίρειν δυναμένων φαρμάκων,
προδιδόαμεν τῆς θηριακῆς. καὶ ὅταν δοθείσης αὐτῆς μὴ καθαίρηται ὁ λαβὼν τὸ καθαρτικὸν φάρμακον, αὐ-
τῷ δοκιμάζομεν τὴν ἀντίδοτον ἀρίστην οὖσαν, ἐπειδὴ ἐκώλυσε τὴν κάθαρσιν γενέσθαι τῷ λαβόντι τὸ κα-
θαρτικὸν φάρμακον, ὡς διὰ τὴν τοιαύτην κρίσιν, μήποτ' ἂν ἡμᾶς σφαλῆναι περὶ τὴν τοῦ ἀληθοῦς φαρ-
μάκου εὕρεσιν. πολλὴ γάρ ἐστιν ὑπὸ τῶν πανουργούντων καὶ ἡ περὶ αὐτὸ γινομένη πανουργία, καὶ οἱ πολ-
λοὶ τῇ δόξῃ μόνῃ τῆς ἀντιδότου ἀπατώμενοι, παρὰ τῶν καπηλικῶς χρωμένων τῇ τέχνῃ, πλείστῳ ἀργυ-
ρίῳ καὶ μὴ καλῶς ἐσκευασμένον ὠνοῦνται τὸ φάρμακον. εἰσὶ δὲ καὶ τῶν ὑγιαινόντων τινὲς, οἳ ἐν ὅλῳ καὶ παντὶ
τῷ ἑαυτῶν βίῳ, ἀδιαλείπτως χρῶνται τῷ φαρμάκῳ, μάλιστα ὅσοι διὰ τὸ σκαιὸν, καὶ ἀνελεύθερον τοῦ τρόπου
μὴ ζῶσιν ἀμερίμνως, ἀλλ' ἀεὶ πρὸς τὸ ἐπιβουλεύεσθαι τὴν ὑποψίαν τοῦ ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἀποθα-
νεῖν ἔχουσιν. ἔνιοι δὲ δι' ὠφέλειαν τοῦ σώματος καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσφέρονται τοῦ φαρμάκου, ὥσπερ
δὴ τὸν θεῖον Μάρκον καὶ ἡμεῖς οἴδαμεν ἐνθέσμως ποτὲ βασιλεύσαντα, καὶ ἀκριβῶς ἑαυτοῦ διὰ τὴν σύ-
νεσιν τῇ συγκράσει τοῦ σώματος παρακολουθήσαντα, κατακόρως τε καὶ ὥς τινι τροφῇ χρησάμενον τῷ φαρ-
μάκῳ. ἐξ ἐκείνου γὰρ καὶ μᾶλλον δεδόξασθαι τὸ φάρμακον, καὶ εἰς τὸ φανερὸν αὐτοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἡ δύ-
ναμις τῆς ἐνεργείας ἐλήλυθε. τῇ γὰρ ἐπὶ τὸν βασιλέα γινομένῃ ὑγιεινῇ καταστάσει, τὴν πίστιν τῆς ὠ-
φελείας ἡ ἀντίδοτος μᾶλλον προσείληφεν. ἀλλ' ἐπὶ μὲν ἐκείνου τοῦ βασιλέως μόνου αὐτῆς τὸ ἔργον εἰς τὴν
γνῶσιν τῶν εἰδότων κοινὸν ἦν, ἐπὶ δὲ τῶν νῦν μεγίστων αὐτοκρατόρων, ἡ χρῆσις εἰς τὸ κοινὸν ἔφθασε. πᾶ-
σι γὰρ ἡμῖν ἔξεστι τοῖς παρ' αὐτῶν κεχρῆσθαι καλῶς, καὶ θεραπεύεσθαι ἀφθόνως, ἄλλου παρ' ἄλλου λαμ-
βάνοντος τὸ φάρμακον, ἐπεὶ μὴ μόνον τῷ παρὰ θεῶν ἔχειν τὸ βασιλεύειν ὑπερέχουσι ἁπάντων, ἀλλὰ καὶ
τῷ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων ἅπασι μεταδιδόναι ἡδέως, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ, ἐν τῷ ἴσῳ καὶ τοσούτῳ τὴν
εὐφροσύνην ἔχοντες, ἐν ὅσῳ περ καὶ οἱ ἀπ' αὐτῶν διασωζόμενοι διατίθενται, καὶ νομίζονται τὸ μέγιστον
εἶναι τῆς βασιλείας μέρος, τὴν τοῦ κοινοῦ σωτηρίαν, ὅπερ δὴ καὶ μᾶλλον ἐπ' αὐτῶν τεθαύμακα. οὐ γὰρ
περὶ τοῦτο τὸ φάρμακον μόνον τὴν σπουδὴν ἔχουσιν, ἀλλ' οὕτως εἰσὶ περὶ πάντα φιλότιμοι, ὡς εἴποτέ τι-
νι τῶν φίλων αὐτοῦ χρεία γένοιτο, θαυμαστὸν ὅπως ἐξ ἑτοίμου καὶ μετὰ πολλῆς τῆς προθυμίας κοινω-
νοῦσι τῶν φαρμάκων. οὐ γὰρ περιμένοντες τὴν ἀνάγκην τῆς χρήσεως, τότε καὶ σκευάζουσιν αὐτὰ, ἀλ-
λὰ πρὸς τὸ τάχος τῆς τῶν καιρῶν ὀξύτητος, ἑτοίμην καὶ τὴν παρασκευὴν αὐτῶν φιλοκάλως ἔχουσιν.
ὁπότε γοῦν Ἀντίπατρος ὁ τὰς ἑλληνικὰς ἐπιστολὰς αὐτῶν πράττειν πεπιστευμένος, καὶ διὰ τὸ σεμνὸν τοῦ
ἤθους, καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις ἐντελῆ παιδείαν μεγάλως ὑπ' αὐτῶν τιμώμενος, τῇ νε-
φριτικῇ διαθέσει περιπεσὼν, δεινὰ καὶ ἀνήκεστα ὑπὸ τοῦ πάθους ἔπασχεν, ἀξιέπαινον αὐτῶν εἶδον τὴν πε-
ρὶ τοὺς φίλους εἰς τὸ σώζεσθαι σπουδὴν, καὶ θαυμαστὴν τὴν περὶ τὴν ἰατρικὴν φιλοτιμίαν. οὕτω γὰρ πρὸς
τὸ ποικίλον καὶ διάφορον τῶν συμπτωμάτων ἐνιστάμενοι, ἀντιπονίζονται τῷ πάθει διὰ τῶν καλλίστων φαρ-
μάκων, ὡς τῶν ἰατρῶν οἱ ἄριστοι, καὶ τὸν πάντα βίον περὶ τὴν ἄσκησιν αὐτῆς ἠσχολημένοι. τὴν δὲ πάν-
τα μοι φιλτάτην Ἀρρίαν καὶ αὐτὴν ὑπ' αὐτῶν ἐξόχως ἐπαινουμένην, διὰ τὸ φιλοσοφεῖν ἀκριβῶς καὶ
τοῖς Πλάτωνος μάλιστα χαίρειν λόγοις, ἀκούσαντες ποτὲ νοσήσασαν οὐ παρέργως, καὶ τὸν στόμαχον ἐκλελυ-
μένον ἔχουσαν, καὶ κειμένην οὕτως ὑπτίαν, ὡς μηδὲ τὰς τροφὰς δύνασθαι λαμβάνειν, καὶ διὰ τοῦτο
εἰς τὸν τῆς ἀτροφίας κίνδυνον ἐλθεῖν, ὅτε δὴ καὶ ὡς οἱ ἐμπειρότατοι τῶν ἰατρῶν, ἐθεράπευσαν τὴν γυναῖ-
κα, ὑποδείξαντος ἐμοῦ, τὸν ἀψινθίτην οἶνον παρασχόντες αὐτῇ πιεῖν. πιοῦσα γὰρ, εὐθέως ἀνερρώσθη τε
τὸν στόμαχον, καὶ ταχέως ἀπείληφε τῆς ὀρέξεως τὸ ἔργον. τὸ δὲ ἐπὶ τοῦ σοῦ παιδὸς γινόμενον, εἰκὸς ὅτι
καὶ μνημονεύεις ἔτι. ὁπότε δὲ γινομένης τῆς ἀποστάσεως, σὺ μὲν ὡς χρηστὸς πατὴρ ὀκνηρότερον εἶχες πρὸς
τὴν τομὴν, ἤπειγε δὲ ὁ καιρὸς ἀποκριθῆναι τὸ ἐγκείμενον ὑγρὸν, δόντες αὐτοὶ τὸ φάρμακον, ἀπήλλαξαν ἡ-
μᾶς τῆς μεγάλης ἐπ' αὐτῷ φροντίδος. ἐπιτεθεῖσα γὰρ ἡ ἔμπλαστρος διεῖλε μὲν τὸ ἐπικείμενον σῶμα, ὀξύ-
τερον τῆς τομῆς, ἐκένωσε δὲ πᾶν τὸ ὑγρὸν τὸ ὑποκείμενον, ὡς μηκέτ' ἔχειν διὰ τοῦτο τὸ παιδίον τὰς ἀλ-
γηδόνας. ταύτην οὖν ἔχοντες περὶ ταῦτα τὰ φάρμακα, ὡς ὁρᾷς, τὴν βασιλικὴν φιλοκαλίαν, εἰκό-
τως καὶ τὴν θηριακὴν σκευάζουσιν ἐπιμελῶς, καὶ ἓν ἕκαστον ὧν μιγνύουσιν ἀκριβῶς δοκιμάζοντες αὐ-
τοὶ, ὡς μηδὲν παρορᾶν. καὶ διὰ τοῦτο θαυμαστῶς τὴν ἀντίδοτον ἀποτελεῖν τὰ ἔργα. καὶ γάρ ἐστιν ὡς οἶδας
ποικιλίαν ἔχουσα τοῖς μίγμασι, καὶ πολυειδῆ τὴν χρῆσιν ἐν τοῖς ἔργοις. τεθαύμακα γοῦν ἐγὼ τὸν πρῶ-
τον ποιησάμενον αὐτῆς τὴν σκευασίαν. καί μοι δοκεῖ μή τ' ἀλόγως, ἀλλ' ἀκριβεῖ τινὶ λογισμῷ, καὶ βεβασα-
νισμένῃ πάνυ τῇ φροντίδι πεποιῆσθαι αὐτῆς τὴν σύνθεσιν. οὐ γὰρ ὥσπερ οἱ ἀπὸ τῆς ἐμπειρίας ἰατροὶ ἄνευ
λόγου τοῦ κατὰ τὰς φύσεις, ἕκαστον ἀτέχνως ἰατρεύοντες, αἰσχρῶς τὰ μὲν ἐξ ὀνειράτων, τὰ δὲ καὶ παρ' αὐ-
τῆς τῆς τύχης λαβεῖν φασὶν εἰς τὴν τέχνην τὰ φάρμακα, οὕτω καὶ ἡμεῖς περὶ τὴν ἰατρικὴν σπουδάζο-
μεν, ἀλλ' ὅσα μὲν ὁ λόγος αὐτὸς πρῶτος καὶ μόνος ἐξευρίσκειν δύναται, ταῦτα ἀκριβῶς παντὶ τῷ
λογισμῷ ζητοῦντες, φιλοπόνως εὑρίσκομεν. ὅσα δὲ εὑρεῖν ἀδυνατεῖ, ταῦτα διὰ τῶν αἰσθήσεων τῇ πεί-
ρᾳ κρίνομεν, πολλάκις μὴ δι' αὐτῇ μόνῃ καὶ μιᾷ τῇ αἰσθήσει πιστεύοντες αὐτῶν ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν. οὔτε γὰρ τὴν
τίτανον ὅτι λευκή ἐστιν ὥσπερ ἡ χιὼν τῇ ὄψει μόνον, ὡς ψύχουσαν κρίνειν αὐτάρκες εἶναι νομίζομεν. οὐδ' ὅτι τὸ
ῥόδον διὰ τὸ ἐρυθρὸν εἶναι, διὰ τοῦτο καὶ θερμαίνειν αὐτὸ εὐθέως πεπείσμεθα, ἀλλ' ἅμα τῇ ὄψει καὶ τὴν αἴσθησιν
τῆς ἁφῆς προσπαραλαμβάνοντες, τὴν μὲν ἔτι θερμαίνειν μέχρι τοῦ καίειν ἀδιαψεύστως εὑρίσκομεν, τὸ δὲ ῥόδον ἀν-
τιπαραλαμβανόμενοι τῆς ἀπ' αὐτοῦ ψύξεως, ὅτι τῶν ἐμψυχόντων ἐστὶν, ἀκριβῶς ἐπιστεύσαμεν. καὶ οὕτω λοιπὸν ἀκρι-
βῶς ἑκάστου τῶν φαρμάκων τὴν δύναμιν, διὰ τῆς αὐτῆς αἰσθήσεως κρίνοντες εὑρίσκομεν, τὸ μὲν, ὅτι τόδε ἐστὶν, ἁλμυρὸν

ἢ ὀξὺ. τὸ δ' ὅτι πικρὸν, ἢ γλυκὺ, τῇ γεύσει δοκιμάζοντες αὐτά. τὸ δ' ὅτι τὸ μὲν θερμαίνει, τὸ δὲ ψύχει, καὶ
ἄλλο ὑγραίνει, ἕτερον δὲ, ξηραίνει, ἡ διὰ τῆς ἁφῆς ἀντίληψις γνωρίζειν ἡμῖν παρέχει. πολλὰ δ' αὐτῶν διὰ τῆς
ὀσμῆς κρίνειν δυνάμεθα. καὶ τὸ μὲν εὔτονον τῆς δυνάμεως, ἐκ τοῦ πληκτικοῦ τῆς ἀποφορᾶς εὑρίσκομεν,
τὸ δ' ἄτονον τῆς ἰσχύος, διὰ τῆς ἐκλύσεως τοῦ ὀσφραντοῦ. γνωρίζομεν δ' εἰ δόκιμόν τε καὶ μὴ, κριτήριον τῶν ἁ-
πλῶν φαρμάκων τὰς ἑαυτῶν αἰσθήσεις ποιησάμενοι. καὶ ταύταις αὐτὰ πειράσαντες τὸ πρῶτον, καὶ διὰ
τῆς χρήσεώς τε καὶ αἰσθήσεως τὸ πιστὸν αὐταῖς ἐργασάμενοι, οὕτω λοιπὸν προσάγοντες τῇ πείρᾳ τὸν λόγον καὶ
εἰς πάντα ὁδηγῷ χρώμενοι, καὶ τοῖς ἁπλοῖς φαρμάκοις δεόντως χρώμεθα, καὶ τὴν σύνθεσιν αὐτῶν τῇ τοῦ λό
γου τέχνῃ, ἀρίστην ποιούμεθα. ἐκμαθόντες γὰρ ἑκάστου τῶν παθῶν τὴν φύσιν καὶ τὸ πολὺ καὶ διάφορον τῆς
τῶν ἁπλῶν κράσεως εἰδότες, οὕτω σκευάζομεν τὰ σύνθετα τῶν φαρμάκων, ἑκάστῳ τῶν νοσημάτων, τὸ συμ
10 φέρον διὰ τῆς ποικίλης αὐτῶν σκευασίας ποιούμενοι. καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν ἀνθρώπων, ὅπως αὐτῷ κατασκεύα
σται τὸ σῶμα διὰ τοῦ τρόπου τῆς φαρμακείας ἐντέχνως ἁρμοσάμενοι. πολλὴ γοῦν ἐστιν, ὡς οὐκ ἀγνοεῖς, πα-
ροῦσα ἡμῖν εἰς τὴν χρῆσιν ἡ τῶν φαρμάκων περιουσία, καὶ οὕτως διάφορος, ὡς μὴ μόνον αὐτῆς ἐν τῇ συνθέσει
τὸ ποικίλον τῆς δυνάμεως ὁρᾶσθαι δύνασθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων τὰ μὲν, ἐξ ὅλης αὐτῶν τῆς
οὐσίας, μίαν τινὰ καὶ ἁπλῆν ἐνδείκνυται τὴν δύναμιν. ὥσπερ ἡ σκαμμωνία, ξανθὴν χολὴν ἕλκουσα
φαίνεται. τὸ δὲ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς ἐπίθυμον τὸν τῆς μελαίνης χυμὸν διὰ τῆς κοιλίας καθαῖρον ὁρᾶται. καὶ ὁ
κνίδιος κόκκος τοῦ φλέγματος. καὶ παντὸς τοῦ ὑδατώδους περιφανῶς ἀγωγός ἐστιν. ταῦτα γὰρ τὰ φάρμα-
κα ἐκ παντὸς αὐτῶν τοῦ μέρους, καὶ ἐξ ὅλης ἑαυτῶν τῆς οὐσίας τὴν ὁλκὴν τῶν χυμῶν τούτων, ποιεῖσθαι
φαίνεται. μὴ γὰρ πιστεύομεν Ἀσκληπιάδῃ τῷ ἀπὸ τῆς Βιθυνίας ἰατρῷ, παρὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον λέγοντι, ὅ-
τε ἤδη καὶ ὁ ἄνθρωπος καθαίρεται, τότε καὶ τοὺς χυμοὺς τούτους εὐθέως κατά τινα μεταβολὴν γίγνεσθαι.
20 διὰ τὴν γὰρ τῶν ὄγκων τε καὶ πόρων ἐξ ἀρχῆς αὐτῷ γενομένην τοῦ σώματος ὑπόθεσιν, τούτῳ ἀνάγκην ἔχον-
τι τῆς φύσεως ἀναιρεῖν τὰ ἔργα, ἀκόλουθον ἦν καὶ τοῦτον περὶ τῶν χυμῶν λέγειν τὸν λόγον, ὡς ἀλόγου καὶ
παντάπασιν ἀδυνάτου ὄντος τοῦ ὑπ' αὐτοῦ λεγομένου. τίς γὰρ ἂν πιστεύσειε νοῦν ἔχων, ἐν τοσούτῳ τάχει ἅμα
τῷ προσθιγεῖν τοῦ σώματος τὸ φάρμακον, εὐθέως καὶ τοῦ μέλλοντος ἐκκρίνεσθαι χυμοῦ γίγνεσθαι τὴν οὐσίαν;
τίς δ' οὐκ ἂν πεισθείη ῥαδίως τοὺς χυμοὺς τούτους, καὶ πρότερον κατὰ φύσιν εἶναι τοῖς σώμασιν; ὁρῶν τὸν μὲν
ἰκτεριῶντα παρὰ τὸν καιρὸν τοῦ λαβεῖν τὸ χολαγωγὸν φάρμακον, ταχέως τε καθαιρόμενον τὴν τοσαύτην
χολὴν, καὶ τοῦ πάθους εὐκόλως ἀπαλλασσόμενον. τὸν δὲ ὑδεριῶντα, οὐδαμῶς τινὶ φαρμάκῳ πᾶν τὸ ἐγκείμε
νον ὕδωρ τῇ γαστρὶ, ἅμα τῷ λαβεῖν αὐτίκα μάλα κενούμενον. καὶ ἐκ τῆς τοσαύτης παραχρῆμα κενώσεως, μηδ'
ὁτιοῦν, ἢ ὀλίγιστόν γε πάνυ τὸ ὑγρὸν ἐγκείμενον τοῖς σώμασιν ἔχοντι. ἀλλὰ ταῦτα ὁ μὲν Ἀσκληπιάδης παι-
δαριωδῶς τῇ ἀνάγκῃ τοῦ δόγματος δουλεύων, ὡς ἔφην, διὰ τὸ φιλόδοξον, οὐ προσποιεῖται βλέπειν. καὶ πάν-
30 τα μᾶλλον πιθανῶς πλαττόμενος, εὑρίσκειν βούλεται, ἢ περὶ ἑκάστου τῶν φαρμάκων τὸ οἰκεῖον τῆς δυνάμε
ως φιλαλήθως ὁμολογεῖν. ἡμεῖς δὲ ταῦθ' ὁρῶντες, καὶ τῷ λόγῳ τῆς ἑκάστου φύσεως τῶν φαρμάκων τὸ οἰκεῖον
τῆς δυνάμεως φιλαλήθως ὁμολογεῖν τὸ δυνατὸν εἰδότες, κἀνταῦθ' ὅτι φάρμακα φυσικῇ τινὶ δυνάμει, ἕλ-
κειν τὰ οἰκεῖα πέφυκεν, ἀκριβῶς ἐπιστάμεθα. ὥσπερ καὶ ἐν τῷ τὴν μαγνῆτιν λίθον ἕλκειν τὸν σίδηρον εἰς
ἑαυτὴν, δύναμίν τινα ἑλκτικὴν εἶναι αὐτῷ, τὴν ἔμφυτον δύναμιν εὐλόγως ἑαυτοὺς ἐπείσαμεν. θεὸς γὰρ οὖ-
σα ὥσπερ ἡ ἐν ἡμῖν φύσις, κατὰ τὸν Ὅμηρον, καὶ ἄγουσα τὰ ὅμοια πρὸς τὰ ὅμοια, οὕτω τὰς θείας δυνάμεις ἑαυ
τῆς ἐνδείκνυται. καὶ τῶν ἄλλων δὲ ἁπάντων τὴν φύσιν φιλοτίμως ἐξετάζομεν, ἵνα καὶ τὴν δύναμιν αὐ-
τῶν καθ' ἣν ἐνεργεῖ, ἀκριβῶς ἐμάθωμεν. εὑρίσκομεν γοῦν ἐν τῇ ἐξετάσει αὐτῶν γενόμενοι τὰ μὲν ὡς ἔφην
καθ' ὅλας ἑαυτῶν ἐνεργοῦντα τὰς οὐσίας. τὰ δὲ, καὶ μικτὴν ἐν τῇ οὐσίᾳ τὴν δύναμιν ἔχοντα, καὶ δι-
πλῆν ἀποτελοῦντα τὴν ἐνέργειαν, οὕτω φανερῶς πολλάκις, ὡς καὶ τὰ ἐναντιώτατα ὑπὸ αὐτῶν ἐνδὶ τοῦ
40 σώματος γιγνόμενα ἡμᾶς βλέπειν, καὶ θαῦμα τοῖς ὁρῶσι τὸ τοιοῦτον εἶναι δοκεῖ. λαπάθου γοῦν εἴ τις μὲν
τὰ φύλλα φάγοι, τὴν κοιλίαν ἐκταράσσεται. εἰ δέ τις τὸ σπέρμα λάβοι, ἐπισχομένην αὐτὴν ἕξει. ὁμοίως δ' οὖν
καὶ ὁ τῆς κράμβης χυλὸς, καὶ τῶν γερόντων ἀλεκτρυόνων ὁ ζωμὸς, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης κοχλιῶν οἱ
χυμοὶ ληφθέντες, ἐκταράσσουσι τὴν κοιλίαν. τὸ δὲ λάχανον αὐτὸ, ἡ κράμβη, καὶ τούτων αἱ σάρκες ἐσθιό-
μεναι, ἐπέχουσιν αὐτάς. ἡ δὲ ἀλόη καὶ ἡ τοῦ χαλκοῦ λεπὶς, σύφει τε τὰς ἀπὸ τῶν ἑλκῶν ὑπεραυξανομένας
σάρκας. καὶ ἐπιξηραίνει πολλάκις τὰ ὑπ' αὐτοῖς γιγνόμενα ῥεύματα. ληφθέντα δὲ διὰ τοῦ στόματος, καθαρτικὰ
τοῦ ὅλου σώματος γίνονται. τὸ δὲ γάλα διαιρούμενον ὑφ' ἡμῶν ἐναντίας ἐν τῇ χρείᾳ δυνάμεις ἐπιδείκνυται. ὁ μὲν
γὰρ ὀῤῥὸς αὐτοῦ πινόμενος, ἐκλύει τὴν γαστέρα. ἐσθιόμενος δὲ ὁ τυρὸς, ἐπέχει αὐτὴν ἀκριβῶς. ἔνια δὲ οὕτως τι πα
ράδοξον ἐργάζεται ἐν τῇ μίξει τῶν ἐν αὐτῇ μιγνυμένων δυνάμεων, ὡς καὶ ἀδύνατον εἶναι γενέσθαι τοῖς ἀκούουσι
δοκεῖν, εἰ μὴ τὴν παρὰ τὴν γινομένην διὰ τῆς ὄψεως πίστιν, παρὰ τοῦ γινομένου λάβωσι. τὸ γοῦν τρίφυλλον ἡ βο
50 τάνη, ἥ τις ὑακίνθῳ ὁμοιοῦται, ὁπόταν τοῦ ἔαρος ἔγκυμον γένηται, καὶ τὸ σπέρμα ὅμοιον ἔχει τῇ ἀγρίᾳ κνίκῳ,
ὅταν τις ἀφεψήσῃ πάνυ, εἶτα τῷ δήγματι τοῦ φαλαγγίου, ἢ καὶ τοῦ ἔχεως τῷ ὕδατι ἐπαντλήσει, ἰᾶται αὐτὸ
καὶ εὐθέως ἀνώδυνον ἐργάζεται. εἰ δέ τις ἐπ' ἄλλου μὴ δεδηγμένου τὸν ὑπὸ τόπον τῷ αὐτῷ ἐπαντλήσει καταντλή-
ματι, τὴν αὐτὴν αἴσθησιν καὶ τὰς αὐτὰς ὀδύνας ὁμοίας τῷ δεδηγμένῳ πάσας ἀποτελεῖ, ὡς εἶναι τὸ γινό-
μενον ἀληθῶς θαύματος ἄξιον, τὴν αὐτὴν βοτάνην καὶ ἰᾶσθαι τὸ δῆγμα καὶ ὁμοίως τοῖς θηρίοις διατιθέ-
ναι τὸν ὑπὸ τόπον πονήρως. τινὰ δὲ τῶν φαρμάκων τὴν ἀρχὴν, οὐδὲ ὅλως ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις σύντροφα. τὸ
γοῦν κώνειον, τοὺς μὲν ψᾶρους τρέφει, καὶ τὴν θανατικὴν δύναμιν ἐπ' αὐτῶν οὐκ ἔχει. ἡμᾶς δὲ, ὡς οὐκ ἀγνοεῖς, ἀναι-
ρεῖ. καὶ ὁ ἐλλέβορος τῶν μὲν ὀρτυγίων ἐστὶ τροφή. τοὺς δὲ ἀνθρώπους διαφθείρει κακῶς. ἔνια δὲ εὑρίσκομεν καὶ με
ρῶν τινῶν ἐν τῷ σώματι τὴν κάκωσιν ἰδίως ποιούμενα. ὁ γοῦν θαλάττιος λαγωὸς, ἑλκοῖ τὸν πνεύμονα. καὶ ἡ

καθαρθεὶς ἰδίως τὴν κύστιν κακοῖ. πολλὰ δὲ τῶν φαρμάκων πάλιν ἐξαιρέτως τινὰ τῶν μορίων τοῦ σώματος ὠ-
φελεῖν πέφυκε. πάρον γοῦν τὸ ἢ παρ' πολλάκις, εὐπατόριος ἡ βοτάνη ἀγωνιστικῶς ὠφέλησε. καὶ ἡ μυρεβά-
λανος τὸν σπλῆνα ὤνησε. τὸ δὲ σαξίφραγες, καὶ ἡ βετονίκη, τοὺς νεφροὺς διέθηκε καλῶς. καὶ ὁμοίως ἄλλα
ἐστὶν ἄλλων ὡς τῇ πείρᾳ τετηρήκαμεν, οἰκεῖα φάρμακα. ἅπερ ἡμεῖς ὡς ἔφην ἀκριβῶς ἐξετάζοντες, οὕτως
ἑκάστῳ τῶν παθῶν τὴν κατάλληλον προσφορὰν ποιούμεθα, διδασκάλῳ καὶ τούτων ὥσπερ καὶ τῶν ἄλ-
λων ἁπάντων, ἱπποκράτῃ τῷ ἀρίστῳ χρώμενοι. ὅτι γὰρ ἀκριβεστάτην τὴν περὶ τῶν φαρμάκων τέχνην πε-
ποίηται, καὶ ἐξ ἄλλων πλείστων ὑπ' αὐτοῦ λεγομένων ἐστὶν ἰδεῖν, μάλιστα δὲ ἐξ ὧν φησὶν ἐν τῷ β'. τῶν ἐπιδη-
» μιῶν οὕτω. φαρμάκων δὲ τρόπους ἴσμεν, ἐξ ὧν γίνονται ὁκοῖα ἄττα. οὐ γὰρ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ἄλλοι ἄλ-
» λως σύγκεινται. καὶ ἄλλα ὅσα πρωϊαίτερον, ἢ ὀψιαίτερον ληφθέντα, καὶ οἱ διαχειρισμοὶ, οἷον ξηρᾶναι ἢ κό-
10 ψαι, ἢ ἑψῆσαι καὶ τὰ τοιαῦτα ἕως τὰ πλεῖστα μεθώσει πλείω. καὶ ὁκοῖα ἑκάστῳ. καὶ ἐφ' οἷσι νοσήμασι, καὶ ἐφ'
» ἥ τε τοῦ νοσήματος ἡλικίῃ, ἰδέᾳ, καὶ διαίτᾳ ὁκοίᾳ, ἢ ὥρῃ ἔτεος, ὁκοίως ἄγω μὲν καὶ τὰ τοιαῦτα. διὰ γὰρ τού-
των ὡς ὁρᾷς καθολικώτερον ἡμᾶς διδάσκει παραινῶν καὶ τὰς φύσεις τῶν φαρμάκων εἰδέναι, καὶ τὸν και-
ρὸν ἐξετάζειν, ἐν ᾧ τις τὸ φάρμακον μέλλει λαμβάνειν, καὶ τὰς κράσεις τῶν λαμβανόντων ἐπιβλέπειν. εἰ-
σὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς, οἱ μὲν, εὐκόλως λαμβάνειν δυνάμενοι, ὡς καὶ πέπτειν αὐτὰ πολλάκις, ἢ κατ' μηδὲν ὑπ'
αὐτῶν κακοῦσθαι, ἀλλ' ἐνίοτε καὶ τροφὴν αὐτοῖς γίνεσθαι αὐτὸ τὸ φάρμακον. ἔνιοι δ' ἀφυῶς οὕτως ἔχουσι
πρὸς τὰς φαρμακείας, ὡς μηδὲ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ χρῆσθαι δύνασθαι, ἀποστρέφεσθαι τε αὐτοῖς τὸν στόμα-
χον, καὶ πρὸ τῆς χρήσεως ἐκλύεσθαι ῥᾳδίως. ταῦτα γοῦν ὡς ἔγωγε νομίζω, καὶ τῶν παλαιῶν ἰατρῶν οἱ ἄρι-
στοι παρ' αὐτοῦ μαθόντες, οὕτως ἀρίστας, καὶ τὰς συνθέσεις ἐποιοῦντο τῶν φαρμάκων, ἐκ τῆς ἑκάστου φύσε-
ως αὐτῶν τὴν τέχνην τῆς συνθέσεως ποιούμενοι, καὶ τὰ μὲν ἐπιτεταμένα ταῖς ποιότησιν αὐταῖς, τῇ τῶν
20 ἄλλων μίξει καθαιροῦντες, ὁμοίως δὲ καὶ ἀμβλύνοντες τὰ δριμέα, καὶ ὅλως πρὸς τὴν ἑκάστου λοιπὸν τῶν
παθῶν διαφορὰν, καὶ τῶν ἀνθρώπων τὴν σύγκρισιν ἐντέχνως τοῖς φαρμάκοις χρώμενοι. διόπερ οἶμαι καὶ
ταύτην τὴν θηριακὴν περὶ ἧς ἡμῖν ὁ πᾶς οὗτος λόγος φιλοτίμως τετεχνολόγηται, ἐκ πλείστων καὶ τῶν
καλλίστων φαρμάκων ἐσκεύασαν. λογισάμενοι γὰρ τῶν πονηρῶν θηρίων τὰ δήγματα, ὅτι ἐστὶν ἄφυκτα καὶ
τῶν δηλητηρίων φαρμάκων τὰ συμπτώματα, ὅτι ἐστὶ θανατικὰ, προσεπιλογισάμενοι δὲ καὶ τὴν τῶν ἀν-
θρώπων ἐν ταῖς φύσεσι πολλὴν οὖσαν διαφορὰν. καὶ ὅτι ἄλλο φάρμακον ἄλλῳ ἁρμόζειν πέφυκεν, εἰκότως
αὐτῆς ἀκριβῆ τε καὶ ποικίλην ἐποιήσαντο τὴν σκευασίαν, ὡς διὰ ταύτης, καὶ ἀπταίστως αὐτὴν ἐπὶ τούτων ἁ-
πάντων τυγχάνειν τοῦ τέλους, καὶ διὰ τὸ ἀναγκαῖον τῆς χρείας, καὶ περισπούδαστον πάνυ τοῖς ἀνθρώποις γε-
νέσθαι. οὐδὲν γὰρ ἐμοὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ χαλεπώτερον εἶναι δοκεῖ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων, καὶ τῶν δακε-
τῶν θηρίων. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα δεινὰ πάντα καὶ φυλακὴν ἔχει, τὴν ἀπ' αὐτῶν φυγήν. ταῦτα δὲ τὴν μεγίστην
30 τοῖς ἀνθρώποις ἐπιβουλὴν ἐργάζεται. διὰ γὰρ τὸ ἀφύλακτον, τὶς οὐκ εἰδὼς, ἑαυτῷ πολλάκις προσφέρει
τὸ φάρμακον, καὶ ἄλλως ἀγνοῶν. εἶτα δηχθεὶς ὑπό τινος θηρίου, αἰφνίδιον τελευτᾷ. ἐμοὶ δὲ καὶ ἐξ ἱστορίας
τις ἐμήνυσε λόγος. ὡς ἄρα πολεμεῖν ῥωμαίοις τις ἐθέλων, καὶ τὸ δυνατὸν ἐκ τῆς στρατιωτικῆς τάξεως οὐκ
ἔχων, ἄνθρωπος δέ φησι καρχηδόνιος οὗτος, ἐμπλήσας πολλὰς χύτρας θηρίων, τῶν ἀναιρεῖν ὀξέως δυναμέ-
νων, οὕτως αὐτὰ προσέβαλε πρὸς τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ, τὸ πεμπόμενον οὐ νοοῦντες, καὶ διὰ τοῦτ' ἀφύλακτοι
μένοντες, οὐ γὰρ ἦν τὰ τοιαῦτα εἰθισμένα ἐν τοῖς πολεμίοις πέμπεσθαι βέλη, ταχέως περιπίπτοντες ἀπέθνησκον, καὶ
διὰ τοῦτο πολλάκις ὁ ἄνθρωπος οὗτος τῇ τοιαύτῃ πρὸς τὸ πολεμεῖν πανουργίᾳ, ὥσπερ τι καὶ αὐτὸς θηρίον ὑ-
πάρχων, διέφυγε τῶν ἐναντίων τὰς χεῖρας. διόπερ οἶμαι καὶ εἰς τὰς τοιαύτας χρείας ὑμῖν τοῖς ὑπερέ-
χουσι, καὶ τοῖς τῶν στρατοπέδων ἄρχουσιν, ἀναγκαῖον ἔχειν καὶ τοῦτο τὸ φάρμακον, διὰ τὴν τοῦ πολεμεῖν ἐνίοτε
γινομένην ἀνάγκην. πάλαι μὲν οὖν καὶ ἄνευ τῆς τῶν θηρίων μίξεως σκευαζόμενον τὸ φάρμακον, ὁμοίως ἐ-
40 ποίει πρὸς τὰ τοιαῦτα καρτερῶς. ἀεὶ δὲ τῶν ἰατρῶν φιλοτίμως πρὸς τὴν κατασκευὴν αὐτῆς ἐχόντων, καὶ
ἄλλο συμμίσγειν ἐπινοούντων, οὕτως τὶς προσεπενόησε, καὶ ἔμιξεν αὐτῇ τὰ θηρία. Ἀνδρόμαχος δὲ φασὶν οὗ-
τος ἀνὴρ ἦν, ἀξιόλογος ἰατρὸς, καὶ οὐ πολὺ πρὸ ἡμῶν γεγενημένος. ζηλῶν γὰρ τῷ Νέρωνι, ᾧ καὶ προσε-
φώνησε, γράψας αὐτὴν ἔπεσι, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν, καὶ τὴν σκευασίαν, καὶ παραθήσομαι γέ σοι αὐτὰ
τὰ ἔπη, ἵνα μὴ δὲ τούτων ἀνίστορος ἦς, οὕτω φιλόκαλος ὤν, ἐκεῖνο πρότερον εἰπὼν, ὅτι διὰ τοῦτο ἐπινοήσαν-
τα μίξαι τῷ φαρμάκῳ τὰ θηρία εἰκότως, οὐχ ὅτι μόνον πρὸς τὰ ἀπ' αὐτῶν δήγματα ἁρμόζει καλῶς, θη-
ριακὴ ἂν λεχθείη πρὸς ἡμῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ θηρία λοιπὸν ἐν τῇ σκευασίᾳ μιγνύμενα ἔχει, προσηκόντως
ἐξ ἀμφοτέρων τῶν σημαινομένων, ἑτοίμως ἂν θηριακὴ λέγοιτο, ἔστι δὲ τὰ ἔπη ταῦτα.

Ἀνδρομάχου πρεσβυτέρου θηριακὴ δι' ἐχιδνῶν ἣ καλουμένη Γαλήνη.

50 Κλῦθι πολυθρονίου βριαρὸν σθένος ἀντιδότοιο
Καῖσαρ ἀδειμάντου δῶτορ ἐλευθερίης
Κλῦθι Νέρων. ἱλαρὴν μιν ἐπικλείουσι γαλήνην
Εὔδιον ἢ κυανέων οὐκ ὄθεται λιμένων.
Οὐδ' εἴ τις μήκωνος ἀπεχθέα δράγματα θλίψας,
Χανὼν ὑπὲρ στυγνῆς χεῖλος ἔχει κύλικος.
Οὐδ' εἰ κωνείου πλήσει γένυν, οὐκ ἀκονίτου
Μέμψετο δ' οὐ ψυχροῦ χυλὸν ὑοσκυάμου
Οὐ θερμὴν θάψοντε καὶ ὠκύμορον πόμα μείδης.

Οὐδ' ἐμὲν

Οὐ δ᾽ ἔμεν αἱμηρῶν ἕλκεα καὶ θαείδων
Οὐ ζοφερῆς ἔχιός τε καὶ ἀλγεινοῖο κεράστου,
Τύμματα. καὶ ξηρῆς διψάδος οὐκ ἀλέγοι
Σκορπίος οὐκ ἐπὶ τὴν δὲ κορύσσεται, οὐδέ μιν αὐτὴ
Ἀσπὶς ἀδηκείτων ἰὸν ἔχουσα γόων.
Οὐ μὴν ἀπεχθομένους καὶ δρύαος αἰτιάσειε
Καὶ κατὰ φωλειὸν θερμὸς ἔνερθε μένοι
Οὐκ ἀλέγοι δρύινα, ἀναίμακτον δ᾽ ἔχει ἰὸν
Αἱμόῤῥους, τοίῳ δαμναμένη πόματι
10 Οὐ μὴν ἀπεχθήεντα φαλάγγια σίνεται οὕτως
Ἄνδρα. φειναλέον δ᾽ ἄχθος ἔθηκε πόνων
Οὐχ ὕδρος, οὐκ ἐπὶ χέρσου. ἐθ᾽ ὕδατα καρκῖνος αἴθει
Βοσκομένους θερμῆς ἤρξατο πρῶτον ἄλης,
Χερσύδρος. θανάτῳ πεπαλαγμένα χείλεα σύρων
Αὐτόμενος γλυκεροῦ τέρμα φέροι βιότου.
Τῇ πίζωνος, λειμῶσι θέρους ἐπιτέρπεο Καῖσαρ·
Καὶ λιβυκὴν στείχων οὐκ ἀλέγεις ψάμαθον
Οὐδέ μιν ἀμφίσβαινα φέρει μόρον, οὐδέ τις ἤδη
Φρυῶος ἐν ξηροῖς βοσκόμενος πεδίοις.
20 Ῥεῖα δὲ καὶ στομάχοιο φέροις ἄκος οἰδήναντος
Καὶ θοὸν ἰήσαις ἆσθμα κυλινδόμενον
Ἢ ὁπόταν περὶ γαστρὶ κυκώμενον ἔνδοθι πνεῦμα
Κυμαίνῃ, κωφὸν κῦμα βιαζόμενον.
Ἢ ὅτε ἐν στροφάλιγγι ἀπηνεῖ κυμήνειεν
Ἔντερον, ἢ τανυοῦ σφυγμὸν ἔχωσι κώλου
Ἢ ὁπόταν ζελέοντες ὅλον δέμας. ἔξοχα δ᾽ ὅσσε,
Καὶ μερόπων χροιὴν πάμπαν ἀμηνάμενοι,
Ἴκτερον ἱλάσκονται ἀπηνέα, μηδ᾽ ἐπὶ θοῖνα
Εἰ καί πρὶν μακρὸν ζωὸς πετάσειε τέρας
30 Νεύσειε, μοῦνον δὲ κατηφέα θυμὸν ἔχοντες,
Φθίνωσι σφετέρων ἤθεα κηδομένων
Εἰ δέ που ἢ κακόεργον ἴδοις ἐπὶ σώμασιν ὠχρὸν
Ῥύσαις ὑδρηλὴν νοῦσον ἐπασυμένην
Καὶ φαέων ἀμβλεῖαν ἄφαρ λάμψειεν ὀπωπὴν
Τῷ, καὶ ἀρχομένης οὐκ ἀλέγοις φθίσιος.
Οἴη καὶ τετάνοιο, καὶ ἀρχομένοιο τενόντων
Σπάσματος, ἦρε βυθοῦ ἄχθος ὀπισθοτόνου
Ἤτ᾽ ἄρα καὶ θώρακος, ὅσην ὠρύνατο χώρην
Λοξὸς ἀναθλίβων πνεύμονα κοῦφον ὑμήν.
40 Ἢ ὅτε φειναλέην τις ἔχοι περὶ κύστιν ἀνίην
Ἕλκεος, ἢ καί που δαμναμένοιο πόρου
Οὖρον ἐπιφράσσοιτο, ὅτ᾽ ἔχωτο πολλάκι καυλός.
Ὁρμὴν ἢ κενεὴν σευόμενος ἐς κυθέρην
Νεφρῶν δ᾽ ἰωίνη φῶτα κατ᾽ ἰξίος ἄλγος ἐπείγοι
Θαῤῥῶν τοιαύτην ἐξελάσεις ὀδύνην.
Καὶ μογερῶν στέρνων ἀπολύσεται ἔμπυον ἴλυν
Γινομένη πολλοῖς μέχρις ἐφ᾽ ἠελίους
Ἀλθαίνει καὶ λοιμὸν ἀηθέα, πᾶσαν ἐπ᾽ ἠῶ,
Δύσπνοον. ἐκ τοίης παρθέμενος πόσιος
50 Καὶ κυνὸς ὑδροφόβην γενύων λυσσώδεα ῥινῷ.
Φεύξεται εὐόλμοιο γαῦρος ἐπ᾽ ἀντιδότῳ
Τῆς δήποι κυάμοιο, τὸν ἔτρεφεν εὔσκιον ὕδωρ,
Τέλμασι καὶ πολλοῖς κρυπτόμενον πετάλοις
Νειλῴου κυάμοιο. δὶς δὲ βάρος ἄμμιγα χεύας
Θερμὸν ὕδωρ τεσσάρων κερνάμενος κυάθων
Πίνοιεν δ᾽ ὅτε κοῖτον ἄγοι κνέφας ἄλλοτε δ᾽ ἠοῦς
Ἄλλοτε καὶ διπλῆν ἐς πόσιν ὀρνύμενοι
Ἠοῦς μὲν κεράσαιο παρηγορέειν κακοῦ ὁρμὴν,

Ὅσσοις ἀλγεινὸς λάμπεται ἠέλιος
Νυκτὶ δ' ὁμῶς ὅσσοις πῦρ ἐπώδυνος ἔσσεται ὀρφνή,
Εὐνάστειραν ἔχεις πειρομένων πρόποσιν
Ἰοβόλων δ' εἰ καί τις ἀπὸ γναπτῆρι δαμείη,
Ἢ μογερὸν κυανοῦ πόμα λάβοι θανάτου,
Ἴσην δ' ἐντείνεο κατ' ὀρφναίην τε καὶ ἠῶ
Δαμναμένοις ἱλαρὴν παρθέμενος κύλικα.
Καί κεν ἀεὶ πνείοντας ἄχθις ἐπὶ κοῖτον ἑτοίμως
Γειθαλέους ταύτῃ Καῖσαρ ἀνωδυνίῃ
10 Πρῶτα μὲν ἀγρεύσαιτο κακηθέος ἐμπέραμος φώς.
Τολμηρῇ μαρπτῶν χειρὶ θοοὺς ὄφιας
Τοὺς ἤδη κρυεροῦ ἀπὸ χείματος, οὐκέτι γαίης
Κρύπτουσι στεινοὶ πάμπαν ἔνερθε μυχοί.
Εἰ ἀρινὴν ἐφ' ἅλωα, χυτὸν βόσκονται ἀν' ἄλσος
Διζόμενοι χλουροῦ σπέρμα λαβεῖν μαράθρου
Ὀξυτέρην τὸ, τίθησιν ἐφ' ἑρπυστῆρσιν ὀπωπὴν
Πιαῖνον δειλοῖς ἄλγεα βουπλάταις
Τῶν δ' αὐτῶν οὐράς τε καὶ ἰοβόλους ἀπὸ κόρσας
Τάμνοις, καὶ κενεὰς γαστέρας ἐξερύοις
20 Οὖλα γὰρ ἀμφοτέρῳ φέρει ἐπὶ τύμμασιν ἄχθη
Λυγρὸν ὑπ' οὐραίην ἰὸν ἔχων φολίδα
Τοὔνεκα οἱ τμήσαιο κατ' αὐχένα ἠδὲ κατ' ἄκρα
Ὅσσον πυγμαίης χειρὸς ἔνερθε βάθος
Λοίσθια δὲ σταλάουσι ζωὴν αἵματι. τὴν ἀπὸ πέζαν
Ἐκτὸς ἔχων, ἱλαρὴν δέξεται αὐτολίην
Ὁππότε δὴ τὰ γένοιτο, τότε ἐν κεραμηΐδι χύτρῃ
Κατθέμενος πύρσου σάρκας ἐπιφλεγέτω
Ὕδατι ἐγχεύσας ὅσον ἄρκιον ἠδ' ἀνήθου
Κλῶνας, ἐχιδναίῃ σαρκὶ ζωννυμένας
30 Ἡνίκα δὲ σκολιαὶ ἀπορρείωσιν ἄκανθαι
Καὶ κακὸν οἰδμώη νῶτον ὕπερθεν ἔχις
Ἐκτὸς ἕλοι, ζείοντα καταψύχων κυκεῶνα
Ὄφρ' ἐκεῖς ἐντείναιο σάρκας ἀπεχθομένας
Ἑρπυστῶν τ' ἰόντας ἀπορρίψειαν ἀκάνθας
Πάμπαν ὑπ' εὐδίφρου χειρὸς ἐλεγχομένας
Αὐαλέου δ' ἐπὶ ταῖσι βάλοις εὐεργέος ἄρτου
Ὅσσον τερσῆναι σάρκα, δύναιτο φοχθὺς
Πλάσσεσθαι, δ' ὅτε μίγδα κύτει περιαγέος ὅλμου
Θλασθείη σκιεροῦ κάτθες ὑπὲρ δαπέδου
40 Αὐτίκα δὲ σκίλλην τειχώδεσιν ἄμμιγα φλοιοῖς
Στατὶ περιπλάσσαιο, θάλπε κατὰ φλογιῆς
Ὄφρα κεν ὀπταλέην τε, καὶ οὐ σκληρὴν περὶ κόρσην
Ἐντείναιο σποδιῆς ἠρέμα δαιομένης
Καὶ ῥ' ὅτε θαλπομένη ῥῆξαι σέλας ἔκτοθι πυρσοῦ
Κάτθεο, τείρην σαρκὸς ἔχεις μεσίδα
Ὅλμοις καὶ στρυφνοῖο βάλοις δυοῖν ὀρόβοιο
Εὖ δ' ὑπὲρ μίξαιο σινδονέω μυχόθεν
Αἴνυσο, καὶ δινήεντας ἀνάπλασσε τροχίσκους
Τοὺς δ' ἐκεῖς ἠελίου ψύχεο τερσομένους
50 Τῶν δ' ἤτοι δραχμὰς μὲν ἀπὸ πλάστιγγος ἀφέλκοις
Δοιάς, τὴν περιπτὴν παρθέμενος δεκάδα
Ἥμισυ θηρείοιο βαλὼν φοχειδέος ἄρτου
Καὶ δολιχὸν σταθμῷ τόσσον ἔχοι πέπερι
Ἴσα δ' ὅπου μήκωνος ἔχοι καὶ μάγματος αὐτῆς
Μάγματος ἡδυχρόου τόσσον ἐφελκομένου
Δώδεκα δὲ ξηροῖο ῥόδου δραγμαῖσιν ἰσάζοις
Φύλλα καὶ ἰλλυρίην ἴρειδα κατθέμενος
Κυανέης μίξαιο μελιπτόρθου γλυκυρίζης

Τοσσὸν καὶ γλυκερῆς σπέρματος βουνιάδος
Σκόρδιον καὶ κεῖνον ὅπον μίσγοιο θυώδη
Βαλσάμου ἀσυγχής ἔνδοθεν αἰνύμενος
Τοῖς δ' αὖθι κινάμωμον ἰσάζεο. μηδέ σε λήθη
Αγαρικὸν τούτοις ἰσοβαρὲς θέμεναι
Ἢ ἔτι καὶ σμύρνης καὶ εὐόδμου κόστοιο
Καὶ κρόκου, ὃν ἄνθον θρέψατο κωρύκιον
Καὶ κασσίην, ἰνδήν τε βάλοις ἐυώδεα νάρδον
Καὶ σχοῖνον νομάδων θῦμα φόροις ἀρράβων
10 Καὶ λίβανον μίσγοιο, καὶ ἀγλαίην στήχαδο
Αμμιγα κυανέῳ καταθέμενος πεπέρει
Δικτάμνου τε κλῶνας ἰδὲ χλωροῦ πρασίοιο
Καὶ ῥῆον. στιχὰς δ' οὐκ ἀπάνευθε μένοι
Οὐδέ νυ πετροσέλινον. ἤδ' εὐώδης καλαμίνθη
Δριμύ τε τερμίνθου δάκρυ λιβυστιάδος
Ζιγγίβερι θερμὸν, καὶ εὐκλωνον πενταπέτηλον
Τὰς, δοιὰς δραχμῶν πάντα φόροις τετράδας
Αὐτίκα καὶ πολίου τίσυρας βαρυέστας ὁλκὰς
Ἠδὲ χαμαιζήλου πρόρθοιο ἄγοι πίτυος
20 Καὶ στύρακος. μήου τε καὶ βοτρυόεντος ἀμώμου
Καὶ νάρδου γαλάτης, ἣν ἐκόμισεν ἀνὴρ
Λημνιάδος μίλτοιο, καὶ ἐκ πόντοιο βάλοιο,
Φοῦ. καὶ κρηταίης σπέρμα χαμαιδρυάδος
Μαλαβάθρου καλὰ φύλλα, καὶ ὀπταλέην χαλκῖτιν.
Μισγέσθαι ῥίζης οὐ δίχα γεντιάδος
Ἄνισον, χυλὸν θ' ὑποκιστίδος, ἠδέ νυ καρπὸν
Βαλσάμου, λιπαρὸν κόμμι δεινάμενος
Καὶ μαράθρου σπέρμα καὶ ἰδαῖον καρδάμωμον
Καὶ ψαφαρὸν στήσεις παραθέμενος σέσελι
30 Δάκρυον εὖ μίσγοιο βαλὼν κυανωπὸν ἀκάνθης,
Θλάσπι δὴ τούτοις ἰσοβαρὲς τελέθει.
Τόσσον δ' ὑπερικοῦ. τόσσον δ' αὖθι μίσγεται ἄμμι
Καὶ σαγαπηνὸν ἄγοις τετράδα τοσσατίην
Δοιὰς δ' εἰσάξεις, τὰ περ ἴστριος ἔκβαλε κάστωρ
Μήδεα. καὶ λεπτὴν ῥίζαν ἀριστολόχου
Δαύκου τε σπέρμα, καὶ αὐαλέην ἄσφαλτον
Ιοβόλων κοίταις αὐτίκα δαιομένην
Ἴσα δ' ὀποῦ πάνακος συμμίσγεο κενταυρείῳ
Χαλβανίδος λιπαρῆς ἰσόμορον θέμενος
40 Καὶ τὰ μὲν ἐν θυίῃ πολλῷ μαλθάξαιο οἴνῳ
Ὅσα περ ὑγροτέροις δάκρυσιν ἐμφορέεται.
Κόψαι δ' εὖ λεπτῶς, τά, κεν ξυλοειδέα πάντα
Ἀκταίῳ μίσγοις συγκεράσας μέλιτι
Ἰλήκοις ὅσον τήν δε μάκαρ τεκτήναο παιών,
Εἴτε σε τρικκαῖοι δαίμον ἔχουσι λόφοι
Ἢ ῥόδος ἢ βουρεῖνα καὶ ἀγχιάλη ἐπίδαυρος
Ἰλήκοις ἱλαρὴν δ' αἰεὶ ἄνακτι δίδου
Παῖδα τεὴν πανάκειαν. ὃ δ' εὐαγέεσι θυηλαῖς
Ἱλάσεται τὴν σὴν αἰεὶ ἀνωδυνίην.

50 Τούτων οὖν τῶν ἐπῶν, οὐκ ἀφυῶς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς γενομένων σκέψασθαι ἀναγκαῖον ἔμοιγε δοκεῖ, τί δήποτε πολλῶν ὄντων τῶν τοιούτων θηρίων, οὐχὶ τῶν ἄλλων τινὸς, ἀλλὰ τῶν ἐχιδνῶν τὰς σάρκας αὐτῇ τηδείους εἰς τὴν μίξιν εἶναι νομίζομεν. αὐτὸς μὲν γὰρ, ὡς ὁρᾷς, περὶ τούτων οὐδὲν ἔγραψεν. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσι τῶν ἄλλων θηρίων αὗται, μὴ τοσαύτην ἐν τοῖς σώμασι τὴν φθοροποιὸν δύναμιν ἔχειν. ὁ μὲν γὰρ βασιλισκὸς, ἔστι γὰρ τὸ θηρίον ὑπόξανθον, καὶ αὐτῇ τῇ κεφαλῇ τρεῖς ὑπεροχὰς ἔχων, ὅς, φασὶν, ὅτι καὶ ὁραθεὶς μόνον, καὶ συρίττων ἀκουσθεὶς, ἀναιρεῖ τοὺς ἀκούσαντας, καὶ τοὺς ἰδόντας αὐτὸν, καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ζώων, εἴ τι καὶ ἅψαιτο τοῦ ζώου ἀνῃρημένου, καὶ αὐτὸ τελευτᾷ εὐθέως. καὶ διὰ τοῦτο πᾶν αὐτοῦ τὸ γένος τῶν ἄλλων θηρίων ἐγγὺς εἶναι φυλάττεται. ὁ δὲ δρυΐνος ὄφις ἐν ταῖς τῶν δρυῶν ῥίζαις τὸν βίον ποιούμενος, οὕτως πονηρός ἐστι πρὸς τὸ διαφθεῖραι κακῶς, ὥστε εἴ τις, φασὶν, αὐτῷ ἐπιβαίη, ἐκδέρεσθαι αὐτοῦ τοὺς πόδας, καὶ οἴδημα πολὺ γίνεσθαι καθ' ὅλων τῶν σκελῶν. καὶ ἔτι

τὸ θαυμασιώτερον φασὶν, ὅτι καὶ εἰ θεραπεύειν τις ἐθέλοι, τούτων τὰς χεῖρας ἐκδέχεσθαι. εἰ δέ τις καὶ ἀμελλό-
μενος, αὐτὸ ἀποκτεῖναι βούλοιτο τὸ θηρίον, λέγουσι αὐτὸν μοχθηρὸν νομίζειν εἶναι πᾶν τὸ εὐφραντὸν,
καὶ μηδενὸς ἄλλου εὐφραίνεσθαι δύνασθαι. ὁ δὲ αἱμόῤῥους καὶ ἡ αἱμοῤῥοῒς τοῖς ἑαυτῶν ὀνόμασιν ὁμοίαν ποιοῦν-
ται τῶν ἀνθρώπων τὴν διαφθοράν. αἱμοῤῥαγοῦντες γὰρ διὰ τοῦ στόματος, καὶ τῶν μυκτήρων, καὶ τοῦ παντὸς
σώματος, οὕτως ἀπόλλυνται, ὥσπερ γε καὶ οἱ ἀπὸ τῆς διψάδος ὑπὸ τοῦ καύσου διαφθειρόμενοι κακῶς. καὶ
γὰρ οὗτοι διψῶντες πάνυ καὶ διακαιόμενοι σφοδρῶς, εἶτα καὶ διαῤῥηγνύμενοι, τελευτῶσιν. ὁ δὲ ἀκοντίας
ἐκτείνας ἑαυτὸν πάνυ, καὶ ὥσπερ τι ἀκόντιον ἐφαλλόμενος τοῖς σώμασιν, οὕτως ἀναιρεῖ. καὶ τῶν ἀσπίδων ἡ λε-
γομένη πτυὰς ἐπανατείνασα τὸν τράχηλον, καὶ συμμετρησαμένη τὸ τοῦ διαστήματος μῆκος, ὥσπερ τότε λοι-
πὸν γινόμενον τὸ θηρίον, εὐστόχως ἐμπτύει τοῖς σώμασι τὸν ἰόν. τούτων γοῦν φασι τῶν θηρίων τινὶ, τριπλοῦν
10 γάρ ἐστι τὸ εἶδος τῶν ἀσπίδων, ταύτης τε, καὶ τῆς μὲν χερσαίας λεγομένης, τῆς τε χελιδονίας καλουμένης,
τὴν βασιλίδα Κλεοπάτραν βουληθεῖσαν λαθεῖν τοὺς φυλάττοντας ταχέως τε καὶ ἀνυπόπτως ἀποθανεῖν. ἐπεὶ
γὰρ αὐτὴν ὁ Αὔγουστος νικήσας τὸν Ἀντώνιον, ζῶσαν λαβεῖν ἠβούλετο, καὶ ζῆν, καὶ διὰ σπουδῆς φυλάττειν ὡς
εἰκὸς, ἵνα δείξῃ ῥωμαίοις ἐν τῷ θριάμβῳ τὴν οὕτω διάσημον γυναῖκα, ἡ δὲ συνιεῖσα φασὶ τοῦτο, καὶ ἑλομένη
μᾶλλον ἔτι βασίλισσα οὖσα ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι, ἤπερ ἰδιώτης ῥωμαίοις φανῆναι, τότε ἐμηχανήσατο τῷ
θηρίῳ τούτῳ τὸν θάνατον αὐτῆς γενέσθαι. καὶ φασὶν αὐτὴν καλέσαι τὰς πιστοτάτας δύο γυναῖκας. αὗται δὲ
ἦσαν αἱ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς εἰς τὸν κόσμον τοῦ σώματος ὑπηρετεῖν ἡρμοσμέναι, καὶ τοῖς ὀνόμασι λεγόμεναι
Νάειρα καὶ Καρμιόνη, ἡ μὲν ἀναπλέκουσα τὰς τρίχας εὐπρεπῶς. ἡ δὲ, ἀποτέμνουσα τὰς ὑποδοχὰς τῶν ὀνύ-
χων εὐφυῶς, εἶτα κελεύσασα σταφυλαῖς τε καὶ σύκοις κεκρυμμένον εἰσκομισθῆναι τὸ θηρίον, ἵνα ὡς ἔφην τοὺς
φυλάττοντας λάθῃ, προπειρασαμένην αὐτὸ πρότερον ἐπὶ τούτων τῶν γυναικῶν, εἰ ὀξέως ἀναιρεῖν δύναται,
20 καὶ μετὰ τὸ ταύτας ταχέως ἀνελεῖν, λοιπὸν αὐτὴ [gap] . ἐφ᾽ ᾧ δὴ καὶ τὸν Αὔγουστον πάνυ καταπλαγῆναι
λέγουσι, τῶν μὲν, μέχρι τοῦ συναποθανεῖν αὐτῇ, τοσαύτην φιλοστοργίαν, τῆς δὲ τὸ μὴ βουληθῆναι ζῆν δουλι-
κῶς, ἀλλ᾽ ἑλέσθαι μᾶλλον ἀποθανεῖν εὐγενῶς. καὶ γὰρ λέγουσιν αὐτῆς εὑρεθῆναι τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν ἐπὶ
τὴν κεφαλὴν κειμένην, καὶ κρατοῦσαν τὸ διάδημα ὡς εἰκὸς, ἵνα καὶ μέχρι τότε τοῖς ὁρῶσι, βασίλισσα οὖσα
βλέπηται. ὥσπερ καὶ ὁ τραγικὸς ποιητὴς ἡμῖν λέγει τὴν Πολυξένην, ὅτι καὶ αὐτὴ ἀποθνήσκουσα, ὅμως
πολλὴν πρόνοιαν εἶχεν εὐσχημόνως πεσεῖν. οἱ δὲ τὸ μὲν τῆς γυναικὸς πρὸς τὸ λαθεῖν εὐμήχανον, τοῦ δὲ θηρίου
πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι τάχος βουλόμενοι ἡμῖν δεῖξαι τῷ λόγῳ, λέγουσιν αὐτὴν μὲν ἐνδακεῖν τὸν ἑαυτῆς βραχί-
ονα μεγάλῳ πάνυ, καὶ βαθεῖ τῷ δήγματι, ἐνεγκαμένην δὲ εἴς τι σκεῦος εἰσκομισθῆναι αὐτῇ τὸν ἰὸν τοῦ θη-
ρίου, ἐγχέαι τῷ τραύματι, καὶ οὕτω διαδοθέντος αὐτοῦ μετ᾽ οὐ πολὺ λαθοῦσαν τοὺς φυλάσσοντας, εὐκόλως
ἀποθανεῖν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐκ ἀτόπως ἱστορείσθω, διὰ τὴν ζωὴν ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις φιλοτιμίαν καὶ ἵνα
30 διὰ τούτου, τὴν ὀξύτητα πρὸς τὸ ἀποκτεῖναι τούτων τῶν θηρίων ὦμεν εἰδότες. ὀξέα γάρ ἐστιν ἀληθῶς
πρὸς τὸ ἀναιρεῖν ταῦτα τὰ θηρία. καὶ πολλάκις γὰρ ἐθεασάμην ἐγὼ ἐν τῇ μεγάλῃ Ἀλεξανδρείᾳ τὸ τάχος
τοῦ ὑπ᾽ αὐτῶν γινομένου θανάτου. ὅταν γάρ τινα τούτῳ τῷ νόμῳ τῆς κολάσεως κατακριθέντα, φιλαν-
θρώπως καὶ ταχέως ἀποκτεῖναι θέλωσι, προσβάλλοντες αὐτῶν τοῖς στέρνοις τὸ θηρίον, καὶ ποιήσαντες ὀλί-
γον περιπατῆσαι, οὕτω ταχέως ἀναιροῦσι τὸν ἄνθρωπον. ὁρᾷς οὖν ὅπως ἡμεῖς δεόντως οὐδὲν τῶν τοιούτων
θηρίων ἐγκαταμίγνυμεν τῷ φαρμάκῳ διὰ τὴν τοσαύτην ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν φθοροποιὸν δύναμιν.
καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ἐχιδνῶν, οὐχ ὅλα τὰ ζῶα εἰς ἀντίδοτον πέμπομεν, ἀλλ᾽ ἀποτεμόντες τὰς κεφαλὰς καὶ τὰς
οὐρὰς, οὕτως τοῖς ἄλλοις αὐτῶν σώμασιν εἰς τὴν μίξιν χρώμεθα, καὶ τοῦτο οὐ παρέργως, οὔτ᾽ ἄνευ λόγου τινὸς
ποιούμενοι, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ αἱ κεφαλαὶ τὸν κάκιστον τῶν χυμῶν, αὐτὸν τὸν ἰὸν ἐν αὐταῖς ἔχουσι, διὰ ταῦτ᾽ ἀπο-
κόπτειν αὐτὰς πειρώμεθα, ἵν᾽ ὀλιγωτέραν τῆς ἀπ᾽ αὐτῶν δυνάμεως, ἔχῃ τὸ φάρμακον, τῆς τούτων φύσε-
40 ως μεταβλητικήν τινα δύναμιν εἰς τὸν ἰὸν ἐχούσης, ὥσπερ δὴ καὶ ἐν τοῖς παραστάταις τὸ σπέρμα, καὶ ἐν
τοῖς μαζοῖς τὸ γάλα μεταβαλλόμενον γίνεται. ἡ δὲ ἔχιδνα, τῶν ἄλλων ἁπάντων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὸ δια-
φθεῖραι κακῶς, ἐπιτηδειοτέραν ἔχει. φασὶ γὰρ αὐτὴν ἀνοίγουσαν τὸ στόμα πρὸς τὸ δέξασθαι τοῦ ἄῤῥενος τὸν
θορὸν, μετὰ τὸ λαβεῖν, ἀποκόπτειν αὐτοῦ τὴν κεφαλήν. καὶ τοῦτον αὐταῖς εἶναι τῆς πονηρᾶς συμπλοκῆς
τὸν τρόπον. εἶτα ἀπὸ τοῦ σπέρματος τὰ ζῶα γινόμενα, κατά τινα φυσικὴν ἄμυναν, ἀναβιβρώσκειν μὲν τῆς μη-
τρὸς τὴν γαστέρα, ἐκθρώσκειν δὲ εἰς τὰ ἔξω, καὶ οὕτως αὐτὰ εἰς ἐκδικίαν τοῦ πατρὸς, ἀναιρεῖν τὴν μητέρα. ἅπερ
ἡμῖν ὁ καλὸς Νίκανδρος ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτοῦ οὐκ ἀφυῶς γράφει. καὶ ἔστι τὰ ἔπη ταῦτα.

Μὴ σύγ᾽ ἐνὶ τριόδοισι τύχης ὅτε δῆγμα πεφυζώς·
Περκνὸς ἔχις θύνει τυπὴν τῆς ζολοέσσης ἐχίδνης
Ἡνίκα θ᾽ ὀρνυμένου ἔχιος θολερῷ κυνόδοντι,
50 Θουρὰς ὀδὰξ ἐμφῦσα, κάρην ἀπέκοψεν ὁμεύνου
Οἱ δὲ πατρὸς λώβην μετεκίαθον αὐτίκα τυτθοὶ
Γενόμενοι ἔχιες. ἐπεὶ διὰ μητρὸς ἀραιὴν
γαστέρα ἀναῤῥήξαντες, ἀμήτορες ἐξεγένοντο.

Τὰς δὲ οὐρὰς, καὶ αὐτὰ ἀφαιροῦμεν τὰ ἔσχατα τοῦ σώματος, ὥσπερ οὐρὰς οὖσα μέρη, καὶ ὡς οἶμαι τὸ ῥυπα-
ρώτερον τῆς οὐσίας ἕλκοντα μᾶλλον, καὶ πλείονά γε τὴν ὁλκὴν διὰ τὴν κίνησιν ποιούμενα, ὥσπερ τὰ πρὸς ταῖς
οὐραῖς τῶν ἰχθύων μέρη διὰ τὴν πολλὴν κίνησιν τροφιμώτερα εἶναι λέγουσι, μὴ θαυμάζῃς δὲ εἰ μετὰ τὴν
τούτων ἀποκοπὴν τὰ λοιπὰ σώματα τῶν ζώων ἰσχυρότερον ποιεῖ τὸ φάρμακον, τῆς ἐμφύτου πρὸς τὸ σώ-
ζειν δυνάμεως, καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς σαρξὶν αὐτῶν καταμεμιγμένης, ὥσπερ δὴ καὶ ἐπ᾽ ἄλλων ζώων πολλὰ

τῶν μερῶν,

τῶν μορίων, οὐκ ὀλίγα τῶν παθῶν ἀγωνιστικῶς θεραπεύεσθαι οἴδαμεν· ἐνίοις γοῦν βοηθοῦσιν αἱ κεφαλαὶ τῶν
μυῶν, καυθεῖσαι γὰρ καὶ μετὰ μέλιτος χριόμεναι, τὰς ἀλωπεκίας ἰᾶσθαι δύνανται. καὶ τοῦ ἰκτίνου τὴν κε-
φαλὴν φασὶν ὁμοίως τοὺς ποδαγριῶντας ὠφελεῖν, εἴτις ἀπὸ τῆς ξηρανθείσης αὐτὴν τρίβων, ὅσον ἀπὸ τοῖς
τρισὶ δακτύλοις ἐμπάσας ὕδατι πίνειν ἐθέλοι. καὶ τῶν μορίων δὲ πολλάκις αὐτὰ μόνα τὰ μόρια, τινὰ τῶν
παθῶν ἰᾶσθαι δύνανται. ὁ γοῦν τῆς καμήλου ἐγκέφαλος ξηρανθεὶς, καὶ μετ᾽ ὄξους πινόμενος, ἐπιληπτικοὺς
ἰᾶται, καὶ ὁ τῆς γαλῆς ὁμοίως. ὁ δὲ τῆς χελιδόνος μετὰ μέλιτος πρὸς ὑποχύσεις ποιεῖ. καὶ ὁ τῶν προβάτων
σκευασθεὶς ὁμοίως, ταῖς τῶν παίδων ὀδοντοφυΐαις ἄκρως βοηθεῖ. τοῦ δὲ ταυρείου κέρατος τὸ ξύσμα μεθ᾽ ὕδατος
πινόμενον, αἱμοῤῥαγίας ἐπέχει. καὶ οἱ μηροὶ δὲ καιόμενοι, ἐπέχουσι τὸ αἷμα. πολλάκις δὲ καὶ τὴν γαστέρα λε-
λυμένην, τὸ αὐτὸ τοῦτο ἵστησι. τὸ δὲ τοῦ ἐλάφου κέρατος ῥίνημα καιόμενον, καὶ μετ᾽ οἴνου λειούμενον, εἶτα πε-
10 ριπλαττόμενον, τοὺς σειομένους ὀδόντας πήγνυσιν. ὥσπερ δὴ καὶ τὸν ἀστράγαλον τῆς βοὸς τοῦτο ποιεῖν δύ-
νασθαι λέγουσιν. ἐξάγει δὲ καὶ στρογγύλην ἕλμινθα μετὰ μέλιτος πινόμενος καὶ μετ᾽ ὀξυμέλιτος σπλῆνα
τήκει. *καὶ τὰς λειχῆνας καταχριόμενος. συμμέτρως δὲ ἀφροδισιαστικός ἐστιν. οἱ δὲ τοῦ κάστορος ὄρχεις ὁμοίως
πινόμενοι, σπασμοὺς ἰῶνται. πολλὰ δὲ τῶν ζώων καὶ τὰς χολὰς ἑαυτῶν ἔχει βοηθεῖν τῷ ἀνθρώπῳ δυνα-
μένας, καὶ τὰ στέατα, καὶ τοὺς μυελοὺς, καὶ τὸ γάλα, καὶ τὸ δέρμα, καὶ τὸ αἷμα αὐτό, καὶ τῶν ὄφεων τὸ γῆ-
ρας. ἤδη δὲ καὶ τὰς ἀφόδους αὐτῶν ὠφελούσας τινὰς εἴδωμεν. ἡ γοῦν τῆς βοὸς ἄφοδος ξηρὰ κεκαυμένη,
τρισὶ κοχλιαρίοις, ὑδρωπικῷ βοηθεῖ. καὶ ἡ τῶν μυῶν ἄφοδος λεία μετ᾽ ὄξους, ἀλωπεκίας θεραπεύει, ἐν πο-
τῷ δὲ λαμβανομένη, τοὺς ἐν κύστει θρύπτει λίθους. τὸ δὲ τοῦ χηνὸς στέαρ, τὰς φλεγμονὰς μετὰ ῥοδίνου ἰᾶ-
ται. καὶ ὁ τοῦ ἐλάφου μυελὸς παρηγορικώτατόν ἐστι φάρμακον. τὸ δὲ τῆς βοὸς γάλα πινόμενον, δυσεντερι-
20 κοῖς βοηθεῖ. τῆς δὲ ὑαίνης ἡ χολὴ μετὰ μέλιτος πρὸς ὀξυδερκίαν ποιεῖ. καὶ τὰς ὑποχύσεις διαφορεῖ ἐγχριο-
μένη. τοῦ δ᾽ ἱπποποτάμου τὸ δέρμα καιόμενον, καὶ μετὰ ὕδατος λεῖον ἐπιτιθέμενον, φυμάτων σκορπιστικὸν
γίνεται. ὥσπερ δὴ καὶ τὸ ἔχεως δέρμα, λεῖον ἐπιτιθέμενον ταῖς ἀλωπεκίαις, θαυμαστῶς ἀναφύει τὰς τρί-
χας. τὸ δὲ τῆς ἀσπίδος γῆρας τριφθὲν μετὰ μέλιτος, καὶ ὑπαλειφόμενον, ὀξυδερκέστατόν ἐστιν. καὶ ὅλως
πολλή τις ἐστὶν ἡ τῶν τοιούτων ὕλη, ἣν οὐκ εὔκαιρον εἶναι νομίζω νῦν ἀναγράφειν, ἵνα μὴ μακρὸς ἡμῖν ὁ λό-
γος γίνηται, ἀρκούντων εἰς τὴν ἀπόδειξιν τοῦ λεγομένου, καὶ μόνων μοι τῶν προειρημένων. ἐκεῖνο δὲ ἀναγ-
καῖον ἐστὶν εἰδέναι, ὅτι τῶν ζώων αὐτῶν ὅλα τὰ σώματα πολλάκις τοῖς ἀνθρώποις βοηθεῖ. καρκῖνος γοῦν ὁ ἀ-
πὸ τῶν ποταμῶν, λειωθεὶς καὶ καταπλασθεὶς, ἀνεκβάλλει τοὺς σκόλοπας καὶ τὰς ἀκίδας. καὶ ἡ κ[illegible]ς ὁ-
μοίως λειωθεῖσα, μετὰ βρυωνίας ῥίζης πινομένη ἕλμινθας ἐξάγει. ὁ δὲ σκορπίος ζῶν ἄρτῳ ἐσθιόμενος
ὀπτὸς θρύπτει τοὺς ἐν τῇ κύστει λίθους. ὁμοίως δὲ καὶ τὸ γῆς ἔντερον μετ᾽ οἴνου πινόμενον, τὸ αὐτὸ ποιεῖ, εἰδέ
τις αὐτὰ τρίβων ἐν μελικράτῳ λάβοι ἰκτεριῶν, εὐθέως καθαρθεὶς ἀπαλλάσσεται. πολλάκις δὲ καὶ ζῶ-
30 ῥοδίνῃ κηρωτῇ ἐπιτεθέντα τῶν ποδαγρῶν ταῖς φλεγμοναῖς ἥρμοσαν. ὁ δὲ ἱέραξ ἑψηθεὶς μετὰ μύρου σου-
σίνου, ἀμβλυωπίας ἰᾶται. καὶ ὁ κάνθαρος δὲ θεραπεύει τὰς ὠταλγίας, ἀποζεσθεὶς ἐλαίῳ καὶ ἐνσταζόμενος
εἰς τὸ οὖς. ὁ δὲ κορυδαλὸς ὀπτὸς τρωγόμενος, θαυμασίως τοὺς κωλικοὺς πολλάκις ὠφέλησεν. καὶ ἵνα μᾶλ-
λον τὴν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν δύναμιν θαυμάσῃς, ἐκεῖνό σοι φιλοτιμότερον διηγήσομαι. πολλὰ γὰρ
καὶ ὁραθέντα μόνον, τὴν ἑαυτῶν ἰσχὺν ἐπιδείκνυνται. ὁ γοῦν ἀσκαλαβώτης ὁραθεὶς ὑπὸ τῶν σκορπίων ὑ-
ποπήγνυσιν αὐτοὺς, καὶ οὕτως ἀναιρεῖ. ἡ δὲ ἀμφίσβαινα, ἔστι δὲ τὸ ζῶον ἀμφικέφαλον, ὥσπερ δὴ καὶ τῶν
πλοίων τὰ ἀμφίπρωρα, τῆς φύσεως τῷ περιττῷ τῆς οὐσίας δύο κεφαλὰς ἔχειν αὐτῇ χαρισαμένης. τοῦ-
το δή φασι τὸ ζῶον εἰ ὑπερβάλῃ γυνὴ κατὰ γαστρὸς ἔχουσα, ἐκτιτρώσκει τὸ παιδίον κακῶς, ὥστε οὐ-
δὲν θαυμαστὸν, εἰ καὶ τὰ τῶν ἐχιδνῶν σώματα ἀποκοπέντων, τοῖς τῶν μορίων ἐκείνων ὁμοίως, ἔτι πρὸς τὸ
βοηθεῖν τὴν ἰσχὺν ἔχει. ἐπέδειξα γὰρ ὡς οἶμαι φιλοπόνως, ὅτι καὶ ὅλα μὲν τὰ ζῶα τοῖς ἀνθρώποις βοη-
40 θεῖ ποτέ. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ αὐτὰ μόνα τὰ μέρη. ἐνίοτε δὲ καὶ τῶν μορίων αὐτῶν τὰ οὕτω μικρὰ μόρια. ἐκεῖ-
νο δὲ ἀναζητῆσαι τῷ λόγῳ μᾶλλον ἐστὶν ἀναγκαῖον, ὅπερ καὶ τοῖς πολλοῖς θαυμασίας ἄξιον εἶναι δοκεῖ.
αὐτὰ γὰρ τὰ θηρία ὄντα τοῖς σώμασι πολέμια, καὶ οὕτω τὸν ἄνθρωπον ἀναιροῦντα ὀξέως, πῶς πάλιν
αὐτὰ τοῖς ὑπ᾽ αὐτῶν γινομένοις δήγμασι βοηθεῖν δύναται, καὶ μόνα διασώζειν ἐκ τοῦ τοιούτου κακοῦ τὸν
ἄνθρωπον. καὶ φησί τις ἀρχαῖος λόγος, ὅτι τινὰ τῶν ζώων ὁμιλήσαντα μὲν ἐν τῷ δάκνειν τῷ ἐκ τοῦ δήγμα-
τος ἀποκρινομένῳ ἀνθρωπείῳ αἵματι, ἀναιρεῖ τοὺς δακνομένους. μὴ γευσάμενα δὲ τοῦ αἵματος, ἀλλ᾽ οὕτως ἐσθιό-
μενα τοὺς δηχθέντας διασώζειν πέφυκεν. ὥσπερ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐλενίου μὲν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ δὲ τῶν
ἐπιχωρίων νίνου καλουμένου, τὸ αὐτὸ ἱστορεῖσθαι λέγουσι. φασὶ γὰρ τοὺς δάκας καὶ τοὺς δαλμάτας περιπάτ-
τειν αὐτὸ ταῖς ἀκίσι τῶν βελῶν, καὶ οὕτως ὁμιλῆσαν μὲν τῷ αἵματι τῶν τιτρωσκομένων ἀναιρεῖν δύνασθαι.
ἐσθιόμενον δὲ ὑπ᾽ αὐτῶν ἀβλαβὲς εἶναι. καὶ μηδὲ κακὸν αὐτοὺς ἐργάζεσθαι. καὶ τὰς ὑπ᾽ αὐτῶν γε ἀναιρουμέ-
50 νας ἐλάφους ἐν τῷ κατατοξεύεσθαι, μηδ᾽ αὐτὰς ἐσθιομένας, κακόν τι τοὺς ἐσθίοντας διατιθέναι λέγουσιν.
ἀλλ᾽ οὗτος ὁ λόγος, οὐ δοκεῖ μοι αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν εὕρεσιν τοῦ ὑφ᾽ ἡμῶν ζητουμένου, ἐμπειρικός τις ὢν
καὶ μόνον τὸ γινόμενον διηγούμενος. καὶ γὰρ αὐτοὺς τοὺς ἐμπειρικοὺς, οὐκ ἀποδέχομαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ, ὥσ-
περ ἰδιῶται μόνον ὁρῶντες τὸ βλεπόμενον, θαυμάζουσι μὲν τὸ γιγνόμενον, τοῦ δὲ γινομένου τὴν αἰτίαν, ἀγνοοῦ-
σιν. οἱ μὲν μηδὲ τὴν ἀρχὴν ἐπιζητοῦντες μαθεῖν, ἀλλ᾽ ἀποκνοῦντες αὐτὴν εὑρεῖν τῷ λόγῳ, καὶ μόνον τῶν γι-
νομένων ἀποπειρώμενοι, καὶ τὴν τῶν πολλάκις ὁρωμένων ἐμπειρίαν ἀρκεῖν αὐτοῖς εἰς τὸ ἰατρεύειν λέγον-
τες, τὸν αὐτὸν ἔχουσιν ὡς ὁρᾷς τοῖς ἰδιώταις τοῦ θαύματος τρόπον. οἱ δὲ τούτων φιλοτιμότεροι, ὁμολογοῦσι μὲν,
ὅτι χρή τι ἐπιστημονικώτερον τῶν ἰδιωτῶν εἰς τὰ τοιαῦτα ἔχειν τοὺς ἰατροὺς, εὑρεῖν δὲ ἀδυνατοῦντες, καὶ
τὸ ζητεῖν περιττὸν εἶναι νομίζουσιν. ἀλλ᾽ ἡμεῖς πλέον εἶναι τούτων τὸ φιλότιμον εἰς τὴν τέχνην ἔχοντες, καὶ τὰ

γινόμενα μόνον βλέπειν ἰδιωτικῶς μὴ θέλοντες, οὔτε τὴν ἐμπειρίαν ἐκβάλλομεν, καὶ συναρμόζοντες αὐτῇ
τὸν λόγον ὅταν ἐνδέχηται, τελείαν οὕτω καὶ λογικὴν ἀναγκαίως ἔχομεν τὴν τέχνην, οὐχ ἵνα μόνον εὑρί-
σκωμεν ὅπως γίνεται φιλοπονοῦντες εὑρεῖν, ἀλλ' ἵνα τι καὶ εἰς τὴν θεραπείαν εὔχρηστον ἐκ τοῦ εὑρεθέντος μά-
θωμεν. κἀνταῦθα οὖν ἐπαγωνισώμεθα τῷ λόγῳ, ἵνα εὕρωμεν τοῦ γινομένου τὴν αἰτίαν. θαυμαστὸν γὰρ ὡς
εἴ γε ἐκ τῆς περὶ τὸ ζητεῖν αὐτὸ φιλοτιμίας, ἐξ ἑτοίμου καὶ αὐτό, ὡς περ ἀμειβόμενον ταχέως εὑρίσκε-
ται. καὶ ἵνα σοι πιστότερον ποιήσω τὸν λόγον, ἀπ' ἄλλων τινῶν ἐν τοῖς ἔργοις σαφῶς ὁρωμένων, τὴν ἀπό-
δειξιν ποιήσομαι, καὶ ἔξωθέν γε ἐπιτιθεμένων μόνον, καὶ διὰ τοῦ στόματος λαμβανομένων. τοὺς γὰρ ὑπὸ
τῶν κροκοδείλων βρωθέντας, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ στέατος ἐπιτιθεμένου τοῖς βρώμασιν ἄκρως βοηθουμένους οἴ-
δαμεν. καὶ τῆς μυγαλῆς τὰ δήγματα καὶ αὐτὰ ἀναιροῦντα, ὑπ' αὐτῆς πάλιν τῆς μυγαλῆς τετριμμέ-
10 νης καὶ ἐπιτιθεμένης ἀνωδύνως θεραπεύεται. ὁμοίως δὲ αὐτοὶ οἱ ἐχιόδηκτοι ἀπαλλάττονται τοῦ κινδύ-
νου, εἴ τις αὐτῶν λειώσας τὰ σώματα, ἐπιθείη αὐτοῖς τοῖς βρώμασιν, οὐκ ἀλόγως καθ' ἡμᾶς, ὡς ἔφην, καὶ
τῶν τοιούτων γιγνομένων, μή τε τοσαύτην δύναμιν ἐχόντων ὡς καὶ ἀποκτεῖναι δύνασθαι, κατὰ διάδοσίν τε
τῆς δυνάμεως χωρούσης εἰς τὸ βάθος τῶν σωμάτων. ὥσπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν καταπλασμάτων καὶ αὐτὸ
γιγνόμενον ὁρῶμεν, τῆς ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν δυνάμεως συμμέτρου γινομένης, καὶ θεραπεύειν λοιπόν,
ἀλλ' οὐκ ἀναιρεῖν δυναμένης. τὸ δὲ ἐπὶ τῆς θηριακῆς γινόμενον, φανερώτερον ἔχει τὸν λογισμόν. φημὶ γὰρ
ὅτι διὰ τοῦτο ταῦτα ἀναιροῦντα τὰ θηρία, βοηθεῖ τοῖς ὑπ' αὐτῶν δακνομένοις, ἐπειδὴ πλείων ἐν τούτοις οὖ-
σα ἡ φθοροποιὸς δύναμις ταῖς κεφαλαῖς ἀφαιρουμέναις συναποκόπτεται. καὶ ἐπεὶ τὴν ἐν τοῖς ἄλλοις μέ-
ρεσιν αὐτῶν ὑπολειπομένην δύναμιν ταῖς σκευασίαις ἡμεῖς ἀπαμβλύνομεν ἕψοντες αὐτάς, καὶ τῶν ἁλῶν,
καὶ τοῦ ἀνήθου οὐκ ὀλίγα τῷ ὕδατι μιγνύντες, οὐχ ἡδύσματος μόνου χάριν τὴν μίξιν τῶν τοιούτων ποιούμε-
20 νοι, ἀλλ' ἵνα ἐκτήξωμεν τὰ σώματα. καὶ οὕτως αὐτὰ ὀλίγον τὸν ἰόν, ἢ μηδ' ὅλως ἔχειν ἐργασόμεθα. τὸ δὲ πλεῖ-
στον αὐτῇ τῆς δυνάμεως εἰς τὸ βοηθεῖν ἡ σκευασία παρέχεται. τοσούτοις οὖν καὶ τοιούτοις μιγνύμενα φαρ-
μάκοις τὰ θηρία, πῶς ἂν ἔτι καὶ ἀναιρεῖν δύναιτο ἐκλυομένης τῆς οὔσης ἐν αὐτοῖς πρὸς τὸ διαφθεῖραι πο-
νηρίας; ἔτι δὲ καὶ ἀληθέστερος ὁ λόγος φανήσεται, εἰ καὶ ἐπί τινων ὁμοίων τὴν ἀπόδειξιν αὐτοῦ ποιησόμεθα. ἡ
γάρ τοι κανθαρὶς μόνη μὲν διδομένη τὴν κύστιν ἑλκοῖ, καὶ πολέμιον αὐτῆς ἐστι τὸ φάρμακον, καὶ ἀναιρεῖ τῇ
ἰσχυρᾷ δυνάμει τὸν ἄνθρωπον πολλάκις. μιχθεῖσα δ' ἄλλοις τισὶ πάλιν, αὐτῆς τῆς κύστεως γίνεται βοήθη-
μα, καὶ ἔστι διουρητικὴ πάνυ. ὁ δὲ ὀπὸς τῆς μήκωνος, ὅτι μέν ἐστιν ἀναιρετικὸς μόνος ποθείς, οὐδεὶς ἀγνοεῖν μοι
δοκεῖ. οὗτος δὲ μετ' ἄλλων τινῶν σκευασθείς, τοῖς νοσοῦσι βοηθεῖ πολλάκις, ὡς σωτηριωδέστατον αὐτοῖς εἶναι
φάρμακον. τὰς γοῦν τῶν νεφριτικῶν παρακοπὰς οὐκ ὀλιγάκις ἀγωνιστικῶς ἰάσατο, καὶ τοὺς ἐξ ἀγρυπνιῶν
τὴν δύναμιν ἀφῃρημένους, ὕπνον ἐργασάμενον, θαυμασίως ἀνεκτήσατο. τοῖς δὲ φαλαγγιοδήκτοις αὐτὰ τὰ
30 φαλάγγια λειωθέντα καὶ μετ' οἴνου πινόμενα, ἀπαλλακτικὰ τοῦ κακοῦ γίνεται, ὡς ἐκ τούτου μάλιστά σε πι-
στεύειν δύνασθαι τῷ ὑπ' ἐμοῦ λεγομένῳ. εἰ γὰρ καὶ μόνος ὁ οἶνος μιχθεὶς τοῖς θηρίοις, τὸν ἀπ' αὐτῶν τῶν
θηρίων κίνδυνον ἐκφεύγειν ποιεῖ, δηλονότι καὶ ἡ θηριακὴ ἐκ τοσούτων καὶ τοιούτων τὴν σκευασίαν ἔχουσα,
παιώνιόν τι φάρμακον μᾶλλον, ἀλλ' οὐκ ἀναιρετικὸν τῶν ἀνθρώπων γίνεται. ἐκεῖνο γὰρ ἐν ταῖς μίξεσι τῶν φαρμά-
κων γινόμενον, εἰδέναι χρὴ ὅτι μηκέτι ἀποσώζεται ἡ ἑκάστου τῶν μιγνυμένων δύναμις, ἡ αὐτὴ μένουσα
καὶ ἄτρεπτος, εἰς τὸ μηδὲν ἀλλοιουμένη, ἀλλ' ἕνωσίς τις ἀποτελεῖται τῶν ἁπάντων, ὅλης δι' ὅλων τῆς κρά-
σεως αὐτῶν μιγνυμένης, καὶ μιᾶς τινὸς δυνάμεως ἄλλης ἐξ αὐτῶν γινομένης. ὃν τρόπον ἐστὶν ἰδεῖν καὶ
ἐπὶ τοῦ οἰνομέλιτος γιγνόμενον. ὅταν γὰρ ἡ κρᾶσις ἀμφοῖν ἀκριβὴς γένηται, οὔτε τὴν τοῦ μέλιτος γεῦσιν τὸ
μέλι μιχθὲν ὅλως ἔχει, καὶ ὁ οἶνος οὐκέτ' ὢν οἶνος ἐν τῇ μίξει φαίνεται. ἀλλὰ παρ' ἑκάτερον τῶν συνελθόν-
των ἄλλο τι αὐτὸ δὴ τοῦτο οἰνόμελι γιγνόμενον ἐκ τῆς κράσεως ἀποτελεῖται. τὸ αὐτὸ δή μοι νόμιζε γίγνεσθαι
40 ἐπὶ τῶν ἄλλων μὲν ἁπάντων φαρμάκων. καὶ ἐπὶ τῆς θηριακῆς δὲ μάλιστα αὐτῆς, μηκέτι τὴν ἰδίαν ἑκάστου
τῶν μιγνυμένων δύναμίν τε καὶ ποιότητα αὐτὴν μένειν, ἀλλὰ συγκεκραμένων πᾶσι πάντων, καὶ ἕνωσίν τι-
να φυσικὴν λαμβανόντων, μίαν μὲν καὶ λοιπὴν ἄλλην ἐξ ἁπάντων τῶν μιγνυμένων, τοῦ φαρμάκου γίνεσθαι
τὴν φύσιν. εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἀτόμου καὶ τοῦ κενοῦ κατὰ τὸν Ἐπικούρου τε καὶ Δημοκρίτου λόγον συνειστήκει τὰ
πάντα, ἢ ἔκ τινων ὄγκων καὶ πόρων, κατὰ τὸν ἰατρὸν Ἀσκληπιάδην, καὶ γὰρ οὗτος ἀλλάξας τὰ ὀνόματα μό-
νον, καὶ ἀντὶ μὲν τῶν ἀτόμων τοὺς ὄγκους, ἀντὶ δὲ τοῦ κενοῦ τοὺς πόρους λέγων, τὴν αὐτὴν ἐκείνοις τῶν ὄντων οὐ-
σίαν εἶναι βουλόμενος, εἰκότως ἂν ἔμενεν ἀναλλοίωτα τὰ φάρμακα, κατὰ μηδὲν τρέπεσθαι, μηδὲ ὅλως ἐξίστα-
σθαι τῆς αὐτῶν ποιότητος δυνάμενα. ἐπεὶ δ' οὐκ ἔστιν ἀληθὴς ὁ λόγος οὗτος ὡς δείξομεν, ἀλλ' ἀλλοιοῦται ὡς ἔ-
φην, τὰ πάντα καὶ τρέπεται ῥᾳδίως, καὶ εἰς ἄλληλα τὴν κρᾶσιν λαμβάνει, ἀνάγκη τῆς κράσεως δι' ὅλων τῶν κε-
ραννυμένων γιγνομένης, τὸ ἰσχυρότερον τοῦ ἥττονος κρατεῖν. καὶ διὰ τοῦτο ἡμεῖς ταῖς ἐντέχνοις μίξεσι, πρὸς τὴν χρεί-
50 αν τῆς ἐνεργείας, τὰς ποιότητας τῶν φαρμάκων ἐναλλάσσομεν, οὐκ ἂν δυναμένου τούτου γενέσθαι, εἰ μὴ κρά-
τινα ἦν καὶ ἀπαθῆ καὶ ἄτρεπτα τῆς οὐσίας τὰ σώματα. διό περ δὴ καὶ πολλάκις ἐγὼ τεθαύμακα, πῶς ἐρῶν-
τες ἐπὶ τοῦ παντὸς οὕτω γινομένας ταχείας τροπάς, καὶ τὴν τοσαύτην ἐν ταῖς κράσεσι μεταβολήν, ἔθ' ὑπο-
μένουσιν ἀρχὰς τῶν ὅλων τὰς τοιαύτας τίθεσθαι, καὶ μάλισθ' ὁ νῦν εἰρημένος ἰατρὸς Ἀσκληπιάδης. πρὸς τοῦ-
τον γὰρ οἰκείως μᾶλλον ποιήσομαι τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ φανερωτέρας ἐν τῷ σώματι τροπάς τε καὶ μεταβολὰς
οὐχ ἐνδείκνυται. τί γὰρ ἔστιν εἰπεῖν, ὅταν μόνου τοῦ δακτύλου εἰς ψυχρὸν ὕδωρ κατατεθέντος, ὅλου τοῦ σώ-
ματος ἐν τάχει ἡ τροπὴ γίνεται, ἢ ὅταν ταῖς τῶν ἀέρων μεταβολαῖς, συμμεταβάλληται ἡμῶν τὰ σώματα;
ἐγὼ γοῦν οἶδα τῶν μὲν ἑταίρων τινά, ἐπὶ τοῦ σκίμποδος ἔτι κατακείμενον, ἐκ τῆς περὶ τὴν κεφαλὴν ἑ-
αυτοῦ συναισθήσεως, διαγινώσκοντα τοῦ ἀέρος τὴν ποιότητα. εἴποτε γὰρ ἐκαρηβαρεῖ, εὐθέως ἐγίνωσκεν,
ὅτι νότος

ὅτι νότος ὁ πνέων ἄνεμος ἦν. καὶ ἀκούσασα μόνον βροντῆς γυνὴ ἐγκύμων, καὶ θεασαμένη φοβερόν τι θέαμα ἐξέβαλε τὸ παιδίον. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ βοηθεῖν ὀξέως θέλοντες, καὶ ταχεῖαν τῷ νοσοῦντι τοῦ βοηθήματος τὴν αἴσθησιν γενέσθαι, ταχίστην ἐρῶμεν γιγνομένην τῶν σωμάτων τὴν ῥοπήν. ἐπὶ γοῦν τινων ἐκλελυμένων σφόδρα, ὀξυθυμίαν τινὰ τῷ ἀρρώστῳ ὁ θαυμάσιος Ἱπποκράτης γίνεσθαι συμβουλεύει, ἵνα τῷ εὐτόνῳ τῆς ὁρμῆς, τὸ ἄτονον τῆς ἐκ λύσεως ἰασώμεθα. πολλάκις δὲ καὶ ὀλίγη τις αὐτοῖς προσενεχθεῖσα τροφή, εὐθέως ἀνέρρωσε, καὶ τὴν δύναμιν αὐτῶν εὐτόνωσε, τῆς ῥοπῆς τοῦ σώματος ὡς οἶμαι ταχέως ἐπὶ τὸ κρεῖττον γιγνομένης, ἀλλ᾽ οὐχὶ τῶν ὄγκων ἀπαθῶν ὑπαρχόντων, καὶ διὰ τοῦτο τὴν αἴσθησιν ἡμῖν τῶν τοιούτων παρέχειν μὴ δυναμένων. τίς γὰρ ἐν τοσούτῳ τάχει τοὺς ὄγκους συντιθέναι δυνήσεσθαι, ἢ τίς οὕτως ἐξ ἀπαθῶν τῶν ὄγκων συγκείμενος ταχέως τῶν προσπιπτόντων αἰσθήσεται; ἡ γὰρ ποιὰ τῶν ὄγκων μετατιθεμένων σύνθεσις, τοῦ μὲν σχήματος ἀλλαγὴν μόνην ἐργάζεται, ἀλλοίωσιν δὲ καὶ ποιότητα ἄλλην ἐξ ἄλλης γεννῆσαι ἀδυνατεῖ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδόκει μοι, τὸν ἄνδρα μὴ μόνον τὸ ἐπὶ τῶν φαρμάκων γιγνόμενον, ἀκολούθως ἀναιρεῖν διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ δόγματος, ἀλλὰ καὶ τὴν φύσιν αὐτὴν τὴν διοικοῦσαν ἐν ἡμῖν τὰ πάντα, μηδὲν εἶναι οἴεσθαι. ἕκαστα γὰρ τῶν γιγνομένων ἐκ τῆς τῶν ὄγκων συνθέσεως καὶ συμπλοκῆς γίγνεσθαι βούλεται. διόπερ καὶ θαυμάζειν ἐπέρχεταί μοι, ὅταν αὐτὸν ὁρῶ, τὰ οὕτω θαυμαστὰ τῆς φύσεως ἔργα μὴ βλέποντα, καὶ μάλιστα τὰς ἐξ ἀρχῆς ἐν αὐτῇ τῇ γενέσει τοῦ ἀνθρώπου γιγνομένας τέχνας, ὅπως μὲν διαπλάττεται τὸ ἔμβρυον ἐν τῷ τῆς μήτρας τόπῳ, ὅπως δ᾽ αὖ καὶ διαπλασθὲν εὐμηχάνως τρέφεται, ὅσοις δὲ καὶ οἵοις αὐτὸ τοῖς ἁπαλωτάτοις δεσμοῖς ἄχρι τοῦ ὡραίου τόκου ἔνδον κρατεῖ, οἵα δέ τις θεία τέχνη, καὶ ὁμοιότητι τύπων ἐν τοῖς γεννωμένοις ἐργάζεται, ἐφ᾽ οὗ μάλιστα καὶ ἡ τῶν ὄγκων ὑπόθεσις αὐτοῦ, ἀληθῶς ἐλέγχεται. οὐ γὰρ μόνοις τοῖς γεννῶσιν, ἀλλὰ καὶ προγόνοις τισὶ τὰ τικτόμενα ὅμοια γίνεται. ἐμοὶ δὲ καὶ λόγος τις ἀρχαῖος ἐμήνυσεν, ὅτι τῶν ἀμόρφων τις δυνατός, εὔμορφον θέλων γεννῆσαι παῖδα, ἐποίησε γράψας ἐν πλατεῖ ξύλῳ εὐειδὲς ἄλλο παιδίον, καὶ ἔλεγε τῇ γυναικὶ συμπλεκόμενος, ἐκείνῳ τῷ τύπῳ τῆς γραφῆς ἐμβλέπειν. ἡ δέ, ἀτενὲς βλέπουσα, καὶ ὡς ἔστιν εἰπεῖν ὅλον τὸν νοῦν ἔχουσα, οὐχὶ τῷ γεννήσαντι, ἀλλὰ τῷ γεγραμμένῳ ὁμοίως, ἀπέτεκε τὸ παιδίον, τῆς ὄψεως οἶμαι διαπεμπούσης τῇ φύσει, ἀλλ᾽ οὐκ ὄγκοις τισί, τοῦ γεγραμμένου τοὺς τύπους. ἐπεὶ δὲ ἀμύητος τῶν τοιούτων τῆς φύσεως μυστηρίων ὁ ἀνὴρ εἶναι διὰ τοὺς ὄγκους ὑπομένει, καὶ διὰ τὸ ἀφανές τε καὶ ἄδηλον τῆς ὄψεως, τοὺς ἑαυτοῦ μαθητὰς πιστεύειν τοῖς οὕτω θαυμασίοις ἔργοις οὐκ ἐᾷ, ἐπὶ τὰ ἔξωθεν αὐτὸν καὶ πανταπασι φαινόμενα μεταβάλλειν βούλομαι. τίς γὰρ τὰς ὑπὸ τοῦ ζώου τῆς ἀράχνης γιγνομένας τέχνας βλέπων, ἀπιστεῖ καὶ τὴν διὰ τῶν οὕτω διαφανῶν τε καὶ λεπτῶν νημάτων γιγνομένην ὑπ᾽ αὐτῆς ὑφήν, ὡς καί τινας λέγειν τὴν ὑφαντικὴν τοὺς ἀνθρώπους λαβόντας τὸ πρῶτον παρ᾽ αὐτῆς, ἔχειν. τινὰ δ᾽ οὐ πείθει λέγειν θαυμάσιόν τι χρῆμα τὴν φύσιν ὑπάρχειν, ὁρῶντα τὸ ὑπὸ τῆς ἄρκτου γιγνόμενον ἔργον. ἀποτίκτει μὲν γὰρ ἡ ἄρκτος ἅπασι τοῖς γεννωμένοις ὁμοίως ζώοις. ἔστι δὲ σὰρξ μόνη γεννωμένη ἄπλαστός τε καὶ ἀδιάρθρωτος, μορφὴν μὲν οὐδὲ μίαν ἔχουσα, εὐθὺς δὲ ὑπὸ τῆς γεννώσης τῇ φυσικῇ τέχνῃ διατυπουμένη. τῇ γὰρ γλώττῃ, ὥσπερ χειρί τινι χρωμένη ἡ τεκοῦσα, οὕτω μεμορφωμένον ζῶον τὸ τεχθὲν ἀποτελεῖ. ἀλλὰ πρὸς μὲν τούτους παύσομαι λέγων. καὶ γὰρ εἴωθα ἐν τοῖς φυτοτόμοις λόγοις ὥσπερ τινὶ χαλινῷ, καθάπερ ἵππου τινὸς γαύρου φέροντος τῷ μέτρῳ τοῦ λόγου αὐτοῦ εὐτόνως κρατεῖν. ἐπιδείξας δὲ ὡς οἶμαι σαφῶς, μηκέτι εἶναί σοι θαυμαστὸν τὰ θηρία αὐτά, καὶ ἀναιρεῖν καὶ βοηθεῖν δύνασθαι διὰ τὴν ποικίλην σκευασίαν τε καὶ μίξιν τῶν συμμιγνυμένων αὐτοῖς φαρμάκων, μετὰ τοῦτο λοιπὸν τὴν ἀντίδοτον σκευάζειν ἄρξομαι. οὐ γάρ ἐστιν ὀλίγη, καὶ ἡ ἐν τῇ σκευασίᾳ αὐτῆς γιγνομένη ὑφ᾽ ἡμῶν τέχνη. ἥ τε γὰρ ἐν τοῖς θηρίοις πολλάκις ὑπὸ τῶν θηρευόντων αὐτὰ γιγνομένη πανουργία, καὶ ἡ ἐν τοῖς ἄλλοις μίγμασι τῶν σκευαζόντων ἀπειρία, ἄχρηστον πολλάκις ἐποίησε τὸ φάρμακον. πολλοὶ γὰρ αὐτῶν τὴν περὶ τὸ θηρεύειν τέχνην ἐπιδείκνυσθαι βουλόμενοι, καὶ μάλισθ᾽ ὅσοι καὶ φάρμακά τινα πρὸς τὰ τοιαῦτα εὑρίσκειν ἐπαγγέλλονται, τὸ μὲν ἔχειν τὰ φάρμακα ψεύδονται. οὐ γὰρ εὕρομέν ποτε ἡμεῖς αὐτοὺς ἔχοντας. διὰ δὲ τοῦ πανουργεῖν τὰ θηρία, τοὺς ὁρῶντας πλανῶσι, πρῶτον μὲν αὐτὰ θηρεύοντες οὐ τῷ δέοντι καιρῷ, ἀλλὰ μετὰ πολὺν τῆς φωλείας τὸν χρόνον, ὅτε μηκέτ᾽ ἐστὶν ἀκμαῖα. λαβόντες δὲ αὐτά, καὶ προσεθίζουσιν ἑαυτοῖς πολλάκις, καὶ τρέφουσιν οὐ ταῖς εἰθισμέναις τροφαῖς, ἀλλὰ σάρκας αὐτοῖς ἐπιδιδόντες, καὶ συνεχῶς ἐνδάκνειν ἀναγκάζοντες, οὕτως ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν κενοῦσθαι ποιοῦσι τὸν ἰόν, καὶ δὴ καὶ μάζας τινὰς ἐπιδιδόντες ἐμφραττούσας τῶν ὀδόντων τὰ τρήματα, καὶ οὕτω τούτων ἀσθενῆ γίνεται τὰ δήγματα, ὡς θαυμάζειν πάνυ τοὺς ὁρῶντας, τὴν τοιαύτην αὐτῶν εἰς τὸ πανουργεῖν τέχνην οὐκ εἰδότες. ὁμοίως δ᾽ αὖ καὶ ἡ περὶ τὰ φάρμακα τῶν μιγνυμένων, ὡς ἔφην, ἀπειρία οὐκ ἔστιν ὀλίγη. αὐτίκα γέ τοι περὶ τὰ κάλλιστα τῶν ἐμβαλλομένων, κασίαν λέγω καὶ τὸ κιννάμωμον αὐτό, οὐκ ὀλίγη τις ἐστὶ διαφορά, καὶ πολλοὺς τῶν σκευαζόντων εἴωθε πλανᾶν. τό, τε γὰρ καλούμενον ψευδοκιννάμωμον, ὅμοιόν ἐστι τῷ ἀληθεῖ, κατὰ δὲ τὴν γεῦσιν καὶ τὴν ὀσμήν, πολὺ ἐνδεέστερον εὑρίσκεται. τὸ δὲ ξυλοκιννάμωμον διαφέρει, τῷ ξυλῶδες εἶναι, καὶ ἰσχυρὰς τὰς ῥάβδους ἔχειν, καὶ οὐχ ὁμοίαν τὴν εὐωδίαν. καὶ αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀληθινοῦ κινναμώμου, τὸ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι γιγνόμενον, οὐκ ὂν λεπτόν, οὐδὲ μακρόν, μᾶλλον κιρρόν ἐστι τῇ χροιᾷ. ἕτερον δέ ἐστι ποσῶς μέλαν, καὶ ὥσπερ ἶνας ἔχον τινάς. ἄλλοτε λευκὸν εὑρίσκεται ἀκριβῶς, καὶ οὐ σκληρόν, ῥᾳδίως θραυόμενον καὶ μικρὰν ἔχον τὴν ῥίζαν. ἔστι δέ τι καὶ τῇ κιρρᾷ κασίᾳ ὅμοιον ἕτερον, λεῖον καὶ εὐῶδες. τὸ δὲ πάντων κάλλιστόν ἐστι τὸ μόσυλλον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων οὕτω καλούμενον, τεφρῶδες τῇ χροιᾷ καὶ λεπτὰ ἔχον τὰ ῥάβδια, καὶ τοὺς ὄζους πυκνούς, σφόδρα εὐῶδες, ὃ καὶ μάλιστα προκρίνειν ἡμεῖς εἰώθαμεν. ἔστι γὰρ πάνυ τῇ ὀδμῇ κάλλιστόν τε καὶ ἥδιστον, καὶ τῇ γεύσει δριμὺ ἡμῖν καταφαίνεται.

καὶ δηκτικὸν λίαν, καὶ διαμασώμενον πηγανίζειν δοκεῖ. ἔστι δὲ καὶ λεῖον, καὶ ῥαδίως θραύεσθαι δυνάμενον.
ἡ δὲ κασσία καὶ αὐτὴ, εἰ μή τις ἔμπειρος εἴη περὶ τὴν κρίσιν, πλανᾶν εἴωθε πολλάκις. ἔστι γάρ τις καὶ ψευδο-
κασσία, πάνυ μὲν ἐμφερὴς τῇ ἀληθινῇ κασσίᾳ, οὐκ ἔχουσα δὲ τὴν τοιαύτην εὐωδίαν. ἀλλὰ καὶ ὁ φλοιὸς αὐτῆς
συνηνωμένος τῇ ἐντεριώνῃ εὑρίσκεται. ὡς ἥγε καλλίστη, κιῤῥά τε καὶ ῥοδίζουσα, ὥσπερ καὶ ἡδὺ τὸ γευστικὸν
ἐν τῇ γεύσει ποιουμένη, συριγγώδης τε οὖσα καὶ οἰνίζουσα, καὶ πολὺ τὸ ἀρωματίζον ἔχουσα, ζιγγίβερ ὑπὸ
τῶν ἐπιχωρίων οὕτω λεγομένη. εἰκὸς δέ σε καὶ τὴν περὶ τὸ μακρὸν πέπερι γιγνομένην πανουργίαν μὴ ἀγνοεῖν. ἀνα-
πλάσσοντες γάρ τινες αὐτὸ, ἴσον τῷ ἀληθεῖ ἔχειν τὸ μῆκος, καὶ ἐνθέντες αὐτῷ τοῦ πυρέθρου, ἢ τοῦ νάπυος ὀλίγον,
οὕτω τῷ δηκτικῷ τῆς γεύσεως πλανῶσι τὸν γευόμενον. ἀλλ' ὁ περὶ ταῦτα τριβακὸς ὢν, καὶ τὸ ἥδιόν τε καὶ δριμὺ
ἐν τῇ γεύσει μὴ ἀγνοῶν, ἔτι τε καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ δένδρου ῥίζαν προσκειμένην αὐτῷ περιεργότερον βλέπων. εὑρί-
10 σκει τὸ ἀληθινὸν πέπερι, καὶ πλανᾶσθαι ὑπ' αὐτῶν οὐ δύναται. πολλῆς δὲ οὔσης καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἀκρι-
βείας, ὥσπερ καὶ ἐν τούτοις ἱστόρησα, ἐγὼ μὲν καὶ ταῦτα πρὸς τὴν τοῦ λόγου ὑπόμνησιν ἀρκεῖν νομίζω,
ἵνα μὴ μακρὸν τὸ βιβλίον ἡμῖν γίνηται. συμβουλεύω δὲ ἕκαστον αὐτῶν ἀκριβῶς δοκιμάζοντα, οὕτω σκευά-
ζειν τὸ φάρμακον. ἡ γὰρ ἑνός τινος κακία, πολλάκις διαφθείρει τὰ πάντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ καὶ γραφὴ, ἵνα μηδὲ
ταύτην ἀγνοῇς, διαφόρως ὑπὸ τῶν ἰατρῶν ποιουμένη. ὁ μὲν γὰρ Ἀνδρόμαχος, ἀκριβὴς περὶ τὰ φάρμακα γε-
νόμενος, οὗπερ καὶ πρότερον ἐμνημόνευσα κατὰ ταύτην τὴν γραφὴν ἐσκεύαζε τὸ φάρμακον. ἀρτίσκων θη-
ριακῶν δραχμὰς. κδ'. ἀρτίσκων σκιλλητικῶν, δραχμὰς. μη'. πεπέρεως μακροῦ δραχμὰς. κδ'. ὀποῦ μήκω-
νος, δραχμὰς. κδ'. ἡδυχρόου μάγματος, δραχμὰς. κδ'. ῥόδων ξηρῶν, δραχμὰς. ιβ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς, γλυκυῤῥί-
ζης, βουνιάδος ἀγρίας σπέρματος. σκορδίου, ὀποβαλσάμου, κινναμώμου. ἀγαρικοῦ ἀνὰ. δραχμὰς. ιβ'. σμύρνης,
κόστου, κρόκου, κασσίας, νάρδου, σχοίνου ἄνθους, λιβανοῦ, πεπέρεως λευκοῦ καὶ μέλανος, δικτάμνου, πρα-
20 σίου, ῥηοῦ, στοιχάδος, πετροσελίνου μακεδονικοῦ, καλαμίνθης, τερμινθίνης, ζιγγιβέρεως, πενταφύλλου ῥίζης, ἀνὰ
δραχμὰς. ϛ'. πολίου. ∠. δ'. χαμαιπίτυος, δραχμὰς. δ'. στύρακος. δραχμὰς. δ'. ἀμώμου βότρυος, μήου
δραχμὰς. δ'. νάρδου κελτικῆς, λημνίας σφραγίδος, φοῦ ποντικοῦ, χαμαίδρυος κρητικῆς, φύλλων μαλα-
βάθρου, χαλκίτεως ὀπτῆς, γεντιανῆς, ἀνίσου, ὑποκιστίδος χυλοῦ. βαλσάμου καρποῦ, κόμεως. μαράθου σπέρμα-
τος, καρδαμώμου, σεσέλεως, ἀκακίας, θλάσπεως, ὑπερικοῦ, σαγαπηνοῦ, ἄμεως, ἀνὰ δραχμὰς. δ'. καστορίου,
ἀριστολοχίας λεπτῆς, δαύκου σπέρματος, ἀσφάλτου ἰουδαϊκῆς, ὀποπάνακος, κενταυρείου λεπτοῦ, χαλβάνου,
ἀνὰ δραχμὰς. β'. μέλιτος λίτρας. ι'. οἴνου φαλερίνου τὸ ἀρκοῦν. Ξενοκράτης δὲ καὶ αὐτὸς σπουδὴν οὐκ ὀλί-
γην περὶ τὰ τοιαῦτα ποιησάμενος, ὁμοίως μὲν τὰ ἄλλα τῷ Ἀνδρομάχῳ ἐσκεύαζε τὴν ἀντίδοτον, μόνον δὲ ἀν-
τὶ τῶν. δ'. δραχμῶν τοῦ σαγαπηνοῦ αὐτὸς. β'. δραχμὰς ἔμισγε τῷ φαρμάκῳ. ὁ δὲ Δαμοκράτης ἄριστος ἰα-
τρὸς καὶ αὐτὸς γενόμενος, καὶ ὅλον βιβλίον φιλοτίμως συντάξας καὶ αὐτὸς ἔπεσι περὶ τῆς τῶν ἀντιδό-
30 των σκευασίας πάντα μὲν τὰ μίγματα τούτοις ὁμοίως μίγνυσιν ἐν τῇ σκευασίᾳ τοῦ φαρμάκου, διαφωνεῖ δὲ
αὐτοῖς ἐν τοῖς τῶν μεμιγμένων μέτροις. τινὰ γὰρ ὧν ἐκεῖνοι πέμπουσι τῷ φαρμάκῳ ἀνὰ. δ'. δραχμὰς ἔ-
χοντα, οὗτος ἀνὰ δραχμὰς. β'. μίγνυσι τῷ φαρμάκῳ. καὶ πάλιν τῶν ἀνὰ δραχμὰς. β'. τὴν συσταθμί-
αν ἐχόντων, αὐτὸς ταῦθ' ἵστησιν ἀνὰ μίαν δραχμὴν ἔχοντα. Μάγνος δὲ ὁ καθ' ἡμᾶς ἀρχιατρὸς γενόμενος τὰ
ἄλλα πάντα ὁμοίως τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐν τῇ σκευασίᾳ φυλάττων, ἐν τῷ κινναμώμῳ μόνον αὐτοῖς δια-
φωνεῖ. τὸ γὰρ διπλοῦν τῆς περὶ τούτων συσταθμίας, μίγνυσιν αὐτὸς τῷ φαρμάκῳ. οὕτως δὲ καὶ περὶ
τῆς χαλκίτεως, οὕτως δὲ καὶ περὶ τοῦ σαγαπηνοῦ τῷ Ἀνδρομάχῳ διαφωνεῖ. τὰς γὰρ δύο δραχμὰς, ὁμοί-
ως τῷ Ξενοκράτει μίγνυσιν εἰς τὸ φάρμακον, τοῦ Ἀνδρομάχου. δ'. δραχμὰς βάλλοντος. κατὰ δὲ τὸ σα-
γαπηνὸν καὶ τῷ Δαμοκράτει. μίαν μὲν γὰρ δραχμὴν ὁ Δαμοκράτης μίγνυσι τῷ φαρμάκῳ. ὁ δὲ Μά-
γνος. β'. προστίθησι δὲ καὶ τῷ μιγνυμένῳ οἴνῳ ὁ Μάγνος τὸ μέτρον. δύο γὰρ ξέστας τοῦ βαλλομένου εἶναι
40 βούλεται, τῶν ἄλλων, ὡς εἰκὸς πρὸς τὴν χρείαν, ὁπόσῳ μέτρῳ τοῦ οἴνου χρωμένων. Δημήτριος δὲ καὶ
αὐτὸς καθ' ἡμᾶς ἀρχιατρὸς γενόμενος, τῷ μὲν Ἀνδρομάχῳ ὁμοίως κατὰ πάντα τὰ ἄλλα συμφώνως σκευά-
ζει τὸ φάρμακον, μόνῃ δὲ τῇ τῶν σκιλλητικῶν ἀρτίσκων συσταθμίᾳ τῷ Ἀνδρομάχῳ διαφωνεῖ, καὶ τοῖς
ἄλλοις πᾶσιν. ἐκείνων γὰρ. μη'. δραχμὰς βαλλόντων μέτρον, οὗτος μόνος. μϛ'. δραχμὰς μόνας μίγνυ-
σι τῇ ἀντιδότῳ. τοσαύτης γὰρ οὔσης τῆς περὶ τὰς γραφὰς διαφορᾶς, ἡμεῖς τῇ τοῦ Ἀνδρομάχου ὡς ἀρί-
στῃ χρώμεθα, καὶ εἴς γε τὰς βασιλικὰς χρείας, οὕτως σκευάζομεν. γίνεται δὲ αὐτῆς ἡ σκευασία τὸν τρόπον
τοῦτον. καὶ γὰρ εὔχρηστον νομίζω σκευάσαι σοι αὐτὴν τῷ λόγῳ, ἵνα ἤν ποτε καὶ μὴ παρόντος ἰατροῦ εὐ-
φυὴς ὢν σκευάζειν αὐτὴν ἐθέλεις, ὡς ἄριστα σκευάσῃς, διδάσκαλον τῆς σκευασίας ἔχων αὐτὸν τὸν λό-
γον. πρὸ δὲ τῆς κατασκευῆς αὐτῆς, ἐχρῆν σε καὶ τὴν ἐμβαλλομένου εἰς αὐτὴν ἡδυχρόου μάγματος γρα-
φὴν εἰδέναι. ἔστιν οὖν ἡ ἀρίστη σκευασία, ἡ παρὰ Μάγνῳ, ἧς ἡ γραφὴ αὕτη. Ἀσπαλάθου ῥίζης φλοιοῦ. καλάμου
50 ἀρωματικοῦ. σχοίνου ἄνθους. φοῦ, κόστου. ἀσάρου. ξυλοβαλσάμου, κασσίας ἀνὰ δραχμὰς. ϛ'. κινναμώμου
δραχμὰς. κδ'. ἀμώμου δραχμὰς. κδ'. ἀμαράκου δραχμὰς. κ'. νάρδου ἰνδικῆς, δραχμὰς. ιϛ'. φύλ-
λου δραχμὰς. ϛ'. σμύρνης δραχμὰς. κδ'. μαστίχης, δραχμὰς. ϛ'. κρόκου, δραχμὰς. ιθ'. οἴνῳ φαλερί-
νῳ ἀναλάμβανε ὀποβαλσάμου παραπτόμενος ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν, καὶ ψύχε τοὺς τροχίσκους ἐν σκιᾷ. ὁ-
μοίως δὲ καὶ τοὺς σκιλλητικοὺς ἀρτίσκους σκεύαζε οὕτως. λαβόντα χρὴ σκίλλαν νεαρὰν, καὶ μὴ πάνυ μεγά-
λην περιπλάττειν, μὴ ὡς τινὲς πηλῷ, ῥυπαρὸν γὰρ εἶναί μοι δοκεῖ, ἀλλὰ ζύμῃ, ὀπτᾶται γὰρ ῥαδίως, τῇ ἁπα-
λωτάτῃ, ἵνα ἐν τῇ ὀπτήσει καὶ αὐτοῦ τι μεταλαμβάνοι. εἶτα ὅταν ὀπτήσῃ καλῶς ἐν τῷ καλουμένῳ ἴπνῳ,
ἢ ἐν τοῖς κριβάνοις, ἐν οἷς οἱ ἄρτοι ὀπτῶνται, ἵνα ὁμαλὴ ἡ ὄπτησις γίνηται, λαβόντα χρὴ τὰ ἔνδον αὐτῆς μέρη
τὰ ἁπαλώτατα, λειοῦν ἐπιμελῶς μίσγοντα καὶ ὀροβίνου ἀλεύρου καλλίστου, καὶ νεαρωτάτου τὸ ἴσον, ὡς ὁ

Δαμοκράτης βούλεται. ὁ γὰρ Μάγνος τὸ ἥμισυ πέμπτου, ὀλίγον μοι μιγνύναι δοκεῖ. καὶ ὁ Ἀνδρόμαχος δὲ δύο
πέμπτων μέρη, πολύ μοι πέμπειν δοκεῖ. τὸ δ' ἴσον ἐστὶ, τὸ πρὸς ἀνάπλασιν σύμμετρον. καὶ οὕτως συλλειώσαντα
αὐτῷ τοσοῦτον ἀναπλάττειν τροχίσκους συμμέτρους χρὴ, καὶ ἐν σκιᾷ ἀποτιθεμένους εἰς τὴν χρῆσιν φυλάττειν.
εἶτα μετὰ ταῦτα χρὴ λαμβάνειν αὐτὰς τὰς ἐχίδνας, πρὸς τὸ πλῆθος τῆς ὅλης σκευασίας αὐτάρκεις, μὴ ἐν
παντὶ καιρῷ τεθηραμένας, ἀλλὰ μάλιστα περὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔαρος, ὅταν τῆς μὲν φωλείας παύωνται, προέρ-
χωνται δὲ λοιπὸν ἔξω εἰς τοὺς ὑπαίθρους τόπους, καὶ οὐκέτ' οὕτως ἔχουσι πονηρὸν τὸν ἰόν. ἔνδον γὰρ φωλεύοντα, καὶ
κατὰ μηδὲν διαφορούμενα, πονηροτέραν συνάγει καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς φθοροποιὸν δύναμιν, ὅτε καὶ τὸ καλού-
μενον γῆρας συλλέγειν εἴωθε πᾶς ὄφις, ὅπερ ἐστὶν ἐπίπαγός τις παχύτατος, συναγόμενος ἐν τῷ τῆς φωλεί-
ας χρόνῳ. καὶ τῷ χρόνῳ τῆς φωλείας μᾶλλον, ἤπερ τῆς ἡλικίας τοῦ ζώου, γῆρας τυγχάνων. διόπερ χρὴ μὴ
10 εὐθέως αὐτὰ λαμβάνειν, ἀλλὰ ἐᾶν τινα χρόνον ἀπολαῦσαί τε τοῦ ἀέρος, καὶ τραφῆναι τὴν συνήθη νομήν. νέ-
μεται δὲ ταῦτα τὰ θηρία, καὶ βοτάνας μέν τινας καὶ ζῷα, καὶ τὰ συνήθως αὐτὰ τρέφειν δυνάμενα. ὥσπερ
τὰς βουπρήστεις καὶ κανθαρίδας καὶ τὰς καλουμένας πιτυοκάμπας. αὗται γὰρ αὐτῶν εἰσιν αἱ κατάλληλοι
τροφαί. ἔστω δὲ καὶ ὑπόξανθα τὰ ζῷα, καὶ εὐκίνητα σφόδρα. καὶ μάλιστα ἐπανατείνοντα τὸν τράχηλον, καὶ τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς ὑπερύθρους ἔχοντα, καὶ ἀναιδεῖς, καὶ θηριώδες βλέποντα, καὶ τὰς κεφαλὰς πλατυτέρας, καὶ τὸ
πᾶν σῶμα καὶ τὴν γαστέρα περιφαλπότερον. καὶ τὸν πόρον πρὸς ἄκρα μᾶλλον τῇ οὐρᾷ ἔχοντα, καὶ τὴν οὐρὰν μὴ
περιειλημμένην, ἀλλὰ μᾶλλον συστρέφοντα, καὶ ἠρεμαῖον τὸν περίπατον ποιούμενα. τούτῳ γὰρ τοῦ ἄρρενος
ἡ ἔχιδνα διήνεγκε, καὶ τῷ πλέονας τῶν δύο κυνοδόντων ἔχειν ὥσπερ δὴ καὶ Νίκανδρος, διὰ τῶν ἐπῶν τούτων λέ-
γει. τοῦ μὲν, ὑπὲρ κυνόδοντε δύω χροῒ τεκμαίρονται Ἰὸν ἐρευγόμενοι. πλεῦνες δέ τοι αἰὲν ἐχίδνης Καὶ δὴ
λαβόντα αὐτὰ τῷ καιρῷ τούτῳ, πρῶτον μὲν αὐτῶν χρὴ ἀποκόπτειν τάς κεφαλάς τε καὶ τὰς οὐρὰς, τοσοῦτον
20 ἀποκόπτοντας ὡς εἶναι τὸ μέτρον τῆς ἀποκοπῆς τεσσάρων δακτύλων. ἐπιβλέπειν δὲ καὶ ἐν τῷ ἀποκόπτειν τὰ
μέρη ταῦτα ἀκριβῶς παραινῶ, εἰ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν ἄναιμά τε εὐθέως καὶ ἀκίνητα, καὶ πάντη νεκρὰ τὰ ζῷα
εἶναι φαίνοιτο. εἰ γὰρ τοιαῦτα εὑρίσκοιτο τὰ θηρία, ἄχρηστα αὐτὰ πρὸς τὴν τοῦ φαρμάκου μίξιν εἶναι νόμιζε.
εἰ δὲ βλέποις ἐν αὐτοῖς ἀποκοπέντων τῶν μερῶν ὑπολειπομένην κίνησίν τινα, καὶ τὸ αἷμά μοι ἐπί τινα χρόνον ἀποσώ-
ζειν δυνάμενα, ταῦτα ὡς ἄριστα ὄντα, μιγνύναι τῇ σκευασίᾳ τῆς ἀντιδότου. οὐ γὰρ ἐξίτηλον ἀλλὰ ἰσχυρὰν πρὸς
τὸ σώζειν ἔχοντα δύναμιν φαίνεται. εἶτα μετὰ τοῦτο ἀποδέρειν αὐτῶν ὅλον ἀκριβῶς τὸ δέρμα, ἐξαίρειν δὲ καὶ
τὸ στέαρ ὡς ἄχρηστον, καὶ τὰ ἐντόσθια ἅπαντα. ἔστι γὰρ τῶν περιττωμάτων δοχεῖα. καὶ μετὰ τοῦτο ἐμβάλλειν αὐτὰ
λοιπὸν εἴς τι κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ὡς κάλλιστα κατασκευασθὲν, ἢ εἰς λέβητα γεγανωμένον καλῶς, καὶ τοῖς αὐθέρα-
ξυ ἀνακεκαυμένοις ἐπικείμενον, ἵνα ἀκινδύνως ἡ ἕψησις αὐτῶν γίνηται. ἑψήσθωσαν δὲ ἐν ὕδατι πηγαίῳ, καὶ προ-
σεμβαλλέσθωσαν ἅλες νεαροὶ, καὶ ἀνήθου μὴ ξηροῦ κλῶνες σύμμετροι. εἶθ' ὅταν ἑψηθῶσιν αἱ σάρκες καλῶς, τὸ μέ-
τρον δὲ τῆς ἑψήσεως ἔστω σοι ὅταν αἱ ἄκανθαι χωρισθῶσι τῆς σαρκὸς τῶν θηρίων, τότε ἀνελόμενος τὸν λέβητα
30 ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀκριβῶς χώριζε τὰς σάρκας τῶν ἀκανθῶν, καὶ λειώσας αὐτὰς, ἄρτου ὡς μάλιστα τοῦ καθαρωτά-
του καὶ ἀπὸ σεμιδάλεως τῆς καθαρωτάτης γινομένου, μίσγε τὸ σύμμετρον πρὸς τὴν ἀνάπλασιν. ὥσπερ καὶ
ὁ Ἀνδρόμαχος βούλεται. ὁ γὰρ Μάγνος καὶ ὁ Δαμοκράτης, καὶ μέτρον τι ὡρισμένον αὐτοῖς μίγνυσθαι θέλου-
σιν. ἴσον γὰρ τοῦ ἄρτου πρὸς ἴσον τῶν σαρκῶν ἀποστήσαντες, οὕτως αὐτὰς συλλειοῦσι τῷ ἄρτῳ. εἶτα παραχέας τὸ
αὔταρκες τοῦ ζωμοῦ, οὕτως ἀνάπλασε συμμέτρους τροχίσκους, παραπτόμενος ἐν τῇ ἀναπλάσει ὀποβαλσά-
μου ὀλίγου, καὶ ἐν σκιᾷ ἀποτιθέμενος εἰς τὴν τοῦ ὅλου φαρμάκου σκευασίαν φύλαττε, καὶ λοιπὸν τῶν ἄλλων ὅσα καὶ
κόπτεσθαι καὶ σήθεσθαι χρὴ, κοσκινεύειν κοσκίνῳ ὡς ἔνι μάλιστα λεπτοτρήτῳ γινομένῳ. πάνυ γὰρ τὸ λεῖον, πρὸς τὴν ὠ-
φέλειαν εἶναί μοι δοκεῖ χρήσιμον, διὰ τὸ μᾶλλον εὐπρόσθετον εἶναι τοῖς σώμασιν. ὅσα δὲ διαβρέχειν τε καὶ λειοῦν
χρὴ, καὶ ταῦτα λεῖον, καὶ τῷ οἴνῳ βρέχε. ἔστω δὲ ὁ οἶνος, κάλλιστος, οἷος ὁ Φαλερῖνος γλυκὺς, ὁ * μὴ Φαυστιανὸς
40 ἀλλ' ὁ δριμύς τε καὶ πᾶσι καλούμενος ἄκτος. εἶθ' οὕτως πάντα λειώσας, πρόσβαλε τὸ αὔταρκες μέλι. ἔστω δὲ τὸ
αὔταρκες, ὥσπερ αἱ γραφαὶ ἔχουσι, λίτραι δέκα ἀφεψημέναι μετρίως, ὥς τε ἐν τῇ ἑψήσει πᾶν αὐτοῦ τὸ κη-
ρῶδες καὶ πνευματῶδες χωρισθῆναι. ἔστω δὲ καὶ τὸ μέλι τὸ καλούμενον ὑμήττιον. τὸν γὰρ θύμον τὸν ἐν τούτῳ τῷ
ὄρει τῷ καλουμένῳ ὑμηττῷ γινόμενον, νέμονται αἱ μέλισσαι, καὶ οὕτω κάλλιστον ποιοῦσι τὸ μέλι. πειρῶ δὲ καὶ
τὴν ῥητίνην καὶ χαλβάνην προαποτήξας ἰδίᾳ, οὕτω πρὸς τὴν θυίαν ἐπιβάλλειν τῷ φαρμάκῳ, καὶ λοιπὸν ἑνώ-
σας τὰ πάντα, καὶ λειώσας ἐπιμελῶς, πάλιν παραπτόμενος τοῦ ὀποβαλσάμου συμμέτρως, οὕτως ἀποτί-
θεσο τὴν ἀντίδοτον εἰς ὑάλινα, ἢ ἀργυρᾶ σκευὴ, μὴ πάνυ πληρῶν αὐτὰ, ἀλλὰ καταλιπὼν τινὰ τόπον εἰς δια-
πνοὴν τῷ φαρμάκῳ, καὶ συνεχῶς γε ἀποπωμάτιζε αὐτὰ, ἵνα μᾶλλον διαπνέηται, καὶ ταχυτέρα σοι αὐτῆς
ἡ χρῆσις γενήσεται. χρόνου γὰρ εἰς πέψιν οὐκ ὀλίγου χρείαν ἔχει, ἵνα πρὸς τὴν χρῆσιν ἡ ἀντίδοτος πεφθῇ καλῶς.
πέσσεται δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῷ τῶν ιβ΄. ἐτῶν χρόνῳ. οἱ δὲ ἀκμαιοτέρᾳ τε αὐτῇ καὶ ἰσχυροτέρᾳ χρῆσθαι
50 θέλοντες, καὶ ἐτῶν που πέντε καὶ ἑπτὰ τὸν χρόνον ἐχούσῃ, οὕτως ἐχρήσαντο. καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν θηριοδήκτων
τε καὶ λυσσοδήκτων, καὶ τῶν φαρμάκων τῶν δηλητηρίων. ἰσχυρὰν γὰρ οὗτοι τὴν ἀπὸ τῶν τοιούτων βλάβην ἔ-
χοντες, δυνατωτέρας καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ φαρμάκου βοηθείας χρείαν ἔχουσιν. ἔστι δὲ δυνατὸν τὸ φάρμακον, ἕως ἐ-
τῶν τριάκοντα. ὡς ἐπί γε τῶν ἄλλων παθῶν, ὅπου μὴ τηλικαύτη ἐστὶν ἡ τοῦ βλάπτειν αἰτία, αὐτάρκης εἶναι δο-
κεῖ, καὶ ἐτῶν ἑξήκοντα χρόνος εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ φαρμάκου. πάνυ γὰρ τὸ πέρας τοῦ τοσούτου διαστήματος, ἐξί-
τηλόν τε καὶ ἄτονον πρὸς τὸ βοηθῆσαι ποιεῖ τὸ φάρμακον. πολλοὶ γοῦν τινὲς αὐτῆς τὴν δύναμιν κρῖναι θέλον-
τες, πρῶτον διδόντες τι τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων, εἶτα ἐπιδιδόντες τι τῆς ἀντιδότου πιεῖν, οὕτως αὐτῆς
ποιοῦνται τὴν κρίσιν. εἰ μὲν γὰρ εὔτονος καὶ ἀκμαία εἴη, οὐδόλως ἀφίησι τὴν κάθαρσιν γενέσθαι, ἐκνικῶσα τῷ
ἑαυτῆς δυνατῷ, τοῦ καθαρτικοῦ φαρμάκου τὴν ἰσχύν. εἰ δὲ οὕτως καθαρθείη, ὡς μὴ δὲ τὴν ἀντίδοτον λαβὼν,

κατάδηλος γίγνεται, ὅτι ἄτονός τε καὶ ἐξίτηλός ἐστιν ἡ ἰσχύς, ὡς μηδὲ κρατῆσαι τῆς τοῦ φαρμάκου δυνάμεως.
ἔστι δὲ αὐτῆς τὸ μέτρον τῆς πόσεως, οὐκ ἐπὶ πάντων τὸ αὐτό. ὥσπερ οὐδὲ τὸ ὑγρὸν, ᾧ διαλύοντες αὐτὴν δίδο-
μεν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν προειρημένων ποντικοῦ καρύου τὸ μέγεθος, ἀνέντες μετ' οἴνου κυάθων τεττάρων, οὕτως αὐ-
τὴν διδόναι πίνειν τοῖς λαμβάνουσιν εἰώθαμεν. ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων παθῶν, καὶ τῷ μέτρῳ καὶ τῷ ὑγρῷ διαφόρως χρώ-
μεθα. πρὸς γὰρ τὴν τῶν παθῶν διαφορὰν ἁρμοζόμενοι, καὶ τὴν ποσότητα τοῦ φαρμάκου μετροῦμεν, καὶ τὸ κατάλ-
ληλον ὑγρὸν τῆς μίξεως κρίνομεν. οὐ γὰρ μόνον πρὸς τὰ τῶν θηρίων δήγματα, καὶ τὰ δηλητήρια φάρμακα,
βοηθεῖν ἡ ἀντίδοτος πέφυκεν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰ μέγιστα τῶν ἄλλων παθῶν, ἀλεξιτήριον φάρμακον, ἐκ τῆς ἐν
πείρᾳ χρήσεως ὑφ' ὑμῶν οὖσα εὑρέθη. γαλήνην γοῦν αὐτὴν ἐν τοῖς προκειμένοις ἔπεσιν ὁ Ἀνδρόμαχος διὰ
τοῦτο οἶμαι κέκληκεν, ἐπειδὴ ὥσπερ ἔκ τινος τῶν κατὰ τὰ πάθη χειμώνων, καθάπερ τινὰ γαλήνην, τὴν ὑ-
10 γείαν τοῖς σώμασιν ἐργάζεται. Κεφαλαίας γοῦν τὰς χρονίας, καὶ τὰ σκοτώματα ἰᾶσθαι πέφυκε, καὶ δυσηκοΐας
καὶ ἀμβλυωπίας, παύειν. ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ τῆς γεύσεως ὄργανον ἀσθενοῦν καθίστησι. πολλάκις δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῶν νε-
φριτικῶν παρακοπὰς, γενναίως ἔπαυσεν, ὕπνον ἐπιφέρουσα. ἀπ' αὐτοῦ δὲ, καὶ τὰς τῆς γνώμης ταραχάς τε
καὶ τὰς περιπλανεῖς φαντασίας παύουσα τοῖς ὕπνοις. Καὶ ταῖς ἐπιληψίαις δὲ αὐταῖς ἀγωνιστικῶς εἴωθε
βοηθεῖν, ἀναπίνουσα τὴν πολλὴν ἐκ τῆς κεφαλῆς ὑγρασίαν, καὶ ἀνεμπόδιστον ποιοῦσα τὴν ὁδὸν τῷ πνεύματι.
βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς δυσπνοοῦσιν, ὅταν ἐγκείμενα τινὰ παχέα φλέγματα εἰς τὰς σήραγγας τοῦ πνεύμονος, ἀναπνεῖν
κωλύονται τὸν ἄνθρωπον, εὐκόλως τέμνουσα καὶ εὐανάγωγα ποιοῦσα καὶ λεπτύνουσα τὰ συνεστῶτα, καὶ γλί-
σχρα τῶν ὑγρῶν. καὶ τοὺς αἷμα δὲ ἀνάγοντας, πάνυ ὠφελεῖ, εἴ τις αὐτὴν σύμφυτον ἐφεψήσας, καὶ ἀνεὶς τῷ ὕδατι,
οὕτως ἐπιδιδῷ. πολλάκις δὲ καὶ τὰς περὶ τὸν στόμαχον κακώσεις θεραπεύειν εἴωθε, καὶ ἀνόρεκτον αὐτὸν ὄντα,
καὶ τὰς τροφὰς λαμβάνειν μὴ δυνάμενον, εἰς τὸ προσίεσθαι αὐτὰς ἡδέως καθίστησιν. ἐνίοτε δὲ καὶ τὴν ἐπιτετα-
20 μένην ἀλόγως ὄρεξιν ἔκ τινος παρακειμένης αὐτῷ δριμυτέρας καὶ δακνώδους οὐσίας, ἀγωνιστικῶς ἔπαυσεν. καὶ
ἑλμίνθων τοῖς ἐντέροις ἐγκειμένων, καὶ διὰ τὸ τοῦ στομάχου ἀπλήστως τῆς τροφῆς ὀρεγομένου πνίγειν τὰ θηρία
τὸ φάρμακον, τῆς πολλῆς πείνης γενναίως ἀπήλλαξεν. ἔτι καὶ τὴν μεγίστην καὶ πλατεῖαν ἕλμινθα γινομένην, καὶ
πᾶσαν τὴν εἰσφερομένην τροφὴν ἐκνεμομένην, καὶ διὰ τοῦτ' ἐκτήκουσαν τὸ ἄλλο πᾶν σῶμα, θαυμασίως ἐξάγει
τῶν ἐντέρων. καὶ τὰς ἡπατικὰς καὶ σπληνικὰς διαθέσεις ἰᾶται πολλάκις, ἐκλύουσα τὰς ἐμφράξεις, καὶ τὰς τοῦ
ἥπατος διαθέσεις καὶ σπλῆνα ἰωμένη. καὶ τὸν ἴκτερον διά τινα παρὰ τὸ ἧπαρ διάθεσιν γινόμενον, γενναίως θερα-
πεύει, ἀποκαθαίρουσα τὴν χολὴν, καὶ ὥσπερ ἀπομάττουσα, καὶ ποιοῦσα τὸ ἧπαρ διακρίνειν αὐτὴν ἀκριβῶς ἀπὸ
τοῦ αἵματος. τήκει δὲ ἐνίοτε καὶ τοὺς σπλῆνας τοὺς ἐσκιρρωμένους, κατ' ὀλίγον ἀναλίσκουσα τὴν ἐν αὐτοῖς ἐμπαγεῖσαν
καὶ περιττὴν οὐσίαν. θρύπτει δὲ καὶ τοὺς ἐν νεφροῖς λίθους, καὶ πᾶν τὸ γεῶδες ἐν αὐτοῖς καὶ ῥυπαρὸν ἀποκαθαίρει
ῥᾳδίως. καὶ τὰς τῆς κύστεως δυσουρίας παύει. καὶ τὰς ἐν αὐτῇ ἑλκώσεις ἰᾶται πολλάκις, καὶ τὰς περὶ τὴν κοι-
30 λίαν δυσπεψίας τε καὶ ἀτονίας θεραπεύει, θερμαίνουσα καὶ τονοῦσα τῆς γαστρὸς τὸ σῶμα. καὶ τῶν ἐντέρων τὰς
ἑλκώσεις, καὶ τὰς δυσεντερίας αὐτὰς, καὶ τὰς λειεντερίας, ἀπαλλάττειν εἴωθε. ὠφελεῖ δὲ καὶ τοὺς εἰλεώδως
τὰ ἔντερα διατιθεμένους καὶ τοὺς χρονίως τῇ κωλικῇ διαθέσει περιπεπτωκότας, μάλιστα ὅταν ἀφλέγμαντα
ᾖ τὰ ἔντερα, ἐξαναλίσκουσα τὰς ἐν αὐτοῖς δριμύτητας τῶν ὑγρῶν καὶ διατμίζουσα τὰς πνευματώσεις τῶν ἐν-
τέρων. ἐνίοτε δὲ καὶ τοῖς χολεριῶσι γενναίως βοηθεῖ, τονοῦσα τὴν σύγκρισιν, καὶ ἐπέχουσα τὰ πολλὰ τῶν ῥευμάτων.
τὸ μέγιστον δ' αὐτῆς ἔργον, πολλάκις ἐπὶ τῶν καρδιακῶν φαίνεται. ῥεομένου γὰρ τοῖς πολλοῖς καὶ συνεχέσιν ἱδρῶ-
σι τοῦ σώματος, καὶ τῶν τόνων λελυμένων, μηδὲ τοῦ οἴνου πολλάκις κρατεῖν τοῦ πάθους δυναμένου, ἡ ἀντίδοτος πινο-
μένη, καὶ τοὺς ἱδρῶτας ἵστησι, καὶ τὴν δύναμιν πίπτουσαν, ὥσπερ ἐξανίστησι, καὶ ἰσχυρὰν ἀπεργάζεται. ἔστι δὲ ἐπὶ
τῶν γυναικῶν καὶ τῶν καταμηνίων αἱμάτων ἀγωγὸς, καὶ τὰς ἐν τῇ μήτρᾳ καὶ ἕδρᾳ γιγνομένας αἱμορροΐδας ἐπι-
σχεθείσας πολλάκις ἀναστομοῖ. θαυμασίως δὲ, καὶ τὰς ἀμέτρους τῶν αἱμάτων ἀποκρίσεις, εἴωθεν ἐπέχειν. μέμνησαι
40 γὰρ ὅτι μικτὴν καὶ ποικίλην τὴν δύναμιν αὐτῆς ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴπομεν, καὶ διὰ τοῦτο τὰ μὲν, διαχέουσα καὶ
λεπτύνουσα, ἐκκρίνεσθαι ποιεῖ, τὰ δὲ δι' ἀτονίαν τῆς ἐμφύτου δυνάμεως ἀποκρινόμενα περιττῶς, ταῦτα το-
νοῦσα τὴν δύναμιν τῶν σωμάτων, εἴωθεν ἐπέχειν. καὶ τοὺς ποδαγριῶντας δὲ καὶ τοὺς πάντα τὰ ἄρθρα ῥευματιζο-
μένους ὠφελεῖ μάλιστα τότε, ὅταν ὁ τῆς ἐπιδόσεως καιρὸς παρέλθῃ, καὶ ἡ στάσις τῆς ἀκμῆς γένηται. παραμυθού-
μενον γοῦν τὰ ἀλγήματα τοῖς παρηγορεῖν δυναμένοις ἐπιθέμασι, διδόναι πίνειν χρὴ τοῦ φαρμάκου, ἵνα ἐπέχηται
τὰ ῥεύματα. ἐξαναλίσκει γὰρ ἡ ἀντίδοτος τὰ ἤδη ἐπενεχθέντα, καὶ ἄλλα κωλύει φέρεσθαι. μάλιστα δὲ ὀνίνησιν,
ὅταν τις αὐτὴν, καὶ ὑγιαίνων συνεχῶς λαμβάνῃ. ἐκδαπανᾶται γὰρ τὰ περιττὰ τῶν ὑγρῶν, καὶ τὴν ὅλην ἀλλοιοῖ
σύγκρισιν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τῶν φαρμάκων ὅσα εἰς ἀπαλλαγὴν τοῦ νοσήματος οἱ ποδαγριῶντες πίνουσι, τὴν μὲν
ἐπὶ τοὺς πόδας τοῦ ῥεύματος φορὰν κωλύει γίγνεσθαι, οὐκ ἐξαναλίσκοντα δὲ τὴν περιττὴν τούτων ὑγρασίαν, ἄλ-
λου τινὸς μείζονος νοσήματος γένεσιν ἐργάζεται. πλανωμένου γὰρ ἐν τῷ σώματι τοῦ ῥεύματος, ὁ πνεύμων ἀεὶ κι-
50 νούμενος διὰ τὴν τῆς ἀναπνοῆς ἀνάγκην, καὶ διὰ τὸ μανὸν τοῦ σώματος δέξασθαι τὸ ῥεῦμα ῥᾳδίως δυνάμενος, τὸ πᾶν
αὐτὸς ἐφ' ἑαυτὸν ἕλκων, οὕτω πνίγει τὸν ἄνθρωπον. ὅπερ ἱκανῶς ἐπὶ πολλῶν ἐγὼ τῇ πείρᾳ κατέμαθον. καὶ διὰ
τοῦτο ἀποσυμβουλεύω μηδόλως πίνειν ταῦτα τὰ φάρμακα. τῇ δὲ θηριακῇ ἐν τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι καὶ πάνυ
παραινῶ. καὶ γὰρ ξηραίνουσα τὰ περιττὰ τῶν ὑγρῶν, ὠφελεῖ, καὶ ἕτερα συλλέγεσθαι οὐκ ἐᾷ. πολλοὶ γοῦν ἐν
ἀρχῇ συνεχῶς πίνειν ἀρξάμενοι, ἀπηλλάγησαν τελέως τοῦ πάθους. καὶ τούτῳ γε οἶμαι τῷ λόγῳ καὶ τοὺς ὑδε-
ριῶντας πολλάκις μεγάλως ὠφέλησεν, ἐκδαπανῶσα τὸ ἐν αὐτοῖς ὑγρὸν, καὶ κατεψυγμένον τὸ ἔμφυτον θερ-
μὸν ἀναθερμαίνειν δυναμένη, καὶ μάλιστα τοὺς ἀνασάρκας καὶ λευκοφλεγματίας λεγομένους ὕδρωπας γενναίως
εἴωθεν ὠφελεῖν, εἰς ὅλον τὸ σῶμα ἀναδιδομένη, καὶ πολλαχόθεν ἐκθλίβουσα τῶν σαρκῶν τὴν ὑγρασίαν. διόπερ
καὶ τῆς καχεξίας λεγομένης ἄριστόν ἐστι φάρμακον μετασυγκρίνουσα τὴν ἕξιν τοῦ σώματος, καὶ τὰ μὲν περιτ-

τὰ διαφθοροῦσα, τὴν δὲ φύσιν ἐνεργεῖν εὐτόνως τὰς φυσικὰς ἐνεργείας παρασκευάζειν δυναμένη. τούτῳ δὲ τῷ τρό-
πῳ τῆς βοηθείας καὶ τοῖς ἐλεφαντιῶσι πολλάκις ὑπουργεῖν πέφυκε. πολλοῦ γὰρ ὄντος τοῦ διεφθορότος ῥεύ-
ματος, καὶ σηπούσης τῆς τούτου δυνάμεως τὴν ὅλην σύγκρισιν, ἐκνικᾶν εἴωθεν ἡ ἀντίδοτος τὸ νόσημα, ἐπέχου-
σα μὲν τοὺς ῥευματισμούς, κωλύουσα δὲ τὴν διαφθορὰν γίγνεσθαι τοῦ αἵματος. τοὺς δὲ τετανικῶς σπωμένους, καὶ
αὐτοὺς πολλάκις ἐθεράπευσε, θερμαίνουσα τὰ νεῦρα καὶ τὰς τάσεις αὐτῶν χαλῶσα, ὥσπερ δὴ καὶ τὰς παρα-
λύσεις τῶν μερῶν ἰωμένη πολλάκις, καὶ ἀναζωπυρεῖν πεῖσα, τὸ πνεῦμα εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἤγαγε, καὶ τὰς κινήσεις
τοῖς μέρεσιν ἐνεργεῖν ἀπέδωκε. θαυμάζειν δὲ δεῖ τὴν ἀντίδοτον, ὅταν μὴ μόνον αὐτὴν τὸ σῶμα πάσχον θεραπεύουσαν
βλέπωμεν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν πολλάκις ὑπὸ τῶν παθῶν διατιθεμένην κακῶς ὠφελεῖν δυναμένην. τὰς γοῦν
ἐκ τῆς μελαγχολίας γινομένας αὐτῇ κακώσεις, παύειν διδόμενοι συνεχῶς τὸ φάρμακον ὥσπερ ἐκπίνειν καὶ
10 ἐξαναλίσκον ἐκ τῶν ἀγγείων καὶ ἐκ τοῦ σπληνὸς τὴν μέλαιναν χολήν, καθάπερ καὶ τὸν ἰὸν τῶν θηρίων, διόπερ καὶ
πρὸς τὸν πυρετὸν τὸν τεταρταῖον μάλιστα ἁρμόζει καλῶς. ἀπὸ γὰρ τῆς μελαίνης χολῆς γινόμενος ὁ πυρετὸς οὗ-
τος, ὅλως ἀπὸ τῆς ἀντιδότου ἀπαλλάττεται, μάλιστα ὅταν τις αὐτῇ τεχνικῶς ᾖ χρώμενος. ἐγὼ γοῦν πολ-
λοὺς τῶν τεταρταϊζόντων τῇ ἀγωγῇ ταύτῃ χρησάμενος, ἀπήλλαξα ῥᾳδίως τοῦ νοσήματος προκενώσας αὐτοὺς τῷ
ἀπὸ δείπνου ἐμέτῳ, εἶτα τῇ ἑξῆς ἐπιδοὺς τὸν χυλὸν τοῦ ἀψινθίου, ἵνα ἐπικλυσθείη καὶ κατακεράσω τὴν χολήν,
οὕτως πρὸ ὡρῶν δύο τῆς ἐπισημασίας τὴν ἀντίδοτον δίδωμι. καὶ θαυμαστῶς οἶδα πολλάκις ἐπιτυχοῦσαν αὐτήν, ὡς
ταχέως ἀνεπισημάντους μεῖναι τοὺς λαμβάνοντας. καὶ τὸν ὑδροφόβαν δὲ τὸν κάκιστον τῶν νοσημάτων, τοῦτο τὸ φάρμακον
πολλάκις ἀπαλλάττειν εἴωθε, καὶ θαυμασίως ἀνταγωνίζεσθαι τῇ τῶν τοσούτων κακῶν συνδρομῇ. οὐ γὰρ μόνον αὐτοῖς
τὸ σῶμα ξηραίνεται καὶ σπώμενον γίνεται ἐνίοτε, καὶ πυρετῷ δριμέως ἔνδοθεν καίεται, ἀλλὰ καὶ γνώμη παρα-
νοεῖ, καὶ τὸ χαλεπώτατον αὐτοῖς φέρει σύμπτωμα. τὸ γὰρ ὕδωρ φοβοῦνται, καὶ διὰ μὲν τὴν πολλὴν ξηρότητα
20 τοῦ ὑγροῦ ἐπιθυμίαν ἔχουσι, καὶ τοῦ πιεῖν ἀπέχονται, διὰ δὲ τὴν παρακοπήν, τὸ ὠφελῆσαι δυνάμενον οὐκ ἐπι-
νοοῦσι. φεύγοντες γὰρ τὸ ὕδωρ καὶ φοβούμενοι, τῷ οἰκτίστῳ θανάτῳ ἀποθνήσκουσι κακῶς. ἐφ' ὧν μάλιστα ἐγὼ καὶ τοὺς με-
θοδικοὺς τεθαύμακα, ἀχρήστους γοῦν αἰτίας πρὸς τὰς θεραπείας εἶναι λέγοντας, οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ θεραπεύειν πο-
τὲ τούτους δύνανται, ἁπλοῦ τοῦ δήγματος ὄντος, καὶ ὁμοίου φαινομένου τῷ ἀπὸ τοῦ μὴ λυσσῶντος δεδηγμένῳ
κυνός. τίνα γοῦν καὶ θεραπείας τρόπον αὐτοῖς ἐνδείξεται, ἀπεριεσκέπτως ὁρώμενον τὸ τραῦμα τοῦ σώματος, μὴ
ἐξεταζομένης ὑπ' αὐτῶν τῆς ἔνδον αἰτίας οὔσης, καὶ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς τοῦ μεθοδικοῦ μὴ ὁρωμένης, ὑπὸ δὲ τοῦ
λογικοῦ ἰατροῦ μόνῳ τῷ λογισμῷ, καὶ τῇ ἐξετάσει ἀκριβῶς ἐξευρισκομένης. διὸ καὶ ὁ μεθοδικῷ θεραπεύοντι κα-
κῶς ἐμπεσὼν ἄθλιος, ὥσπερ ἀλόγῳ τινὶ καὶ αὐτῷ ὄντι θηρίῳ, πάντως τεθνήξεται, ἀκολούθως ἀπολλύμενος
αὐτοῦ τῇ αἱρέσει, ἐπεὶ διὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ δόγματος ἐξετάζειν τὴν αἰτίαν οὐ βούλεται. ὁ δὲ εὐτυχῶς τῷ με-
τὰ λόγου θεραπεύοντι προσελθών, οὔτε τοῖς οὕτω πονηροῖς συμπτώμασιν ἁλώσεται ῥᾳδίως, καὶ τὸν θάνατον ἐκ-
30 φεύξεται διὰ τὴν τοῦ λογικοῦ ἰατροῦ τέχνην. παραλαβὼν γὰρ αὐτὸν ὁ τοιοῦτος ἰατρός, εὐθέως ἀκριβῶς ἐξετάσει,
ὁποῖός τις ἦν αὐτὸς ὁ καταδεδηχὼς κύων. εἰ γὰρ ἀκούσειεν ὅτι ἰσχνὸς μὲν καὶ κατάξηρος τῷ σώματι, καὶ τοῖς ὄμμα-
σιν ἐξέρυθρος, καὶ τὴν οὐρὰν παρειμένος, καὶ τὸν ἀφρὸν ἐκ τοῦ στόματος ἔχων ῥέοντα, μάθοι δὲ ὅτι καὶ τὴν γλῶτταν
ἔξω εἶχε προβεβλημένην, καὶ ὥσπερ χολῇ κεχρωσμένην, ἐμπίπτων τε τοῖς ἐντυγχάνουσι, καὶ ἀλόγως τρέ-
χων, εἶτα πάλιν αἰφνίδιον ἑστάναι θέλων, καὶ δάκνων μετ' ὀργῆς τινὸς μανικωτέρας, ἀπροοράτους αὐτοῦ γινο-
μένους, εἰ ταῦτα ἀκούσῃ οὕτως ἔχοντα, εὐθέως μὲν συνήσει λυττῶντα γεγονέναι τὸν κύνα. θεραπεύσει δὲ οὐχ
ἁπλῶς οὕτως, ὥσπερ ὁ μεθοδικὸς τὸ τραῦμα, ἀλλ' εὐθέως μὲν αὐτὸ καὶ μεῖζον ἐργάσῃ, περιτεμὼν τὴν σάρκα ἐκ
πολλοῦ τοῦ διαστήματος, καὶ κυκλοτερὲς αὐτοῦ τὸ σχῆμα ποιῶν, ἵνα μὴ ῥᾳδίως ἐπουλοῦσθαι δύναται, ἀλλ' ἔχῃ ἀνεῳ-
γότα τὸν πόρον, εἰς πολὺ τοῦ χρόνου τὸ μῆκος τοὐλάχιστον εἰς τὰς τετταράκοντα ἡμέρας, καὶ ἐξέλθοι διὰ τούτου
ἰὸς τοῦ κυνός. καυτηρίοις γοῦν εἰώθαμεν πάνυ πεπυρακτωμένοις ἐπικαίειν τὸν τόπον, καὶ κεχρῆσθαι τοῖς ἄλλοις
40 φαρμάκοις ὅσα ἐπισπαστικά ἐστι, καὶ ἔνδον τῆς σαρκὸς τὸν ἰὸν μένειν οὐκ ἐᾷ. ἐγὼ δὲ ἐπινοήσας ποτέ, καὶ τὴν ἀν-
τίδοτον αὐτὴν ἀνῆκα τῷ ἀπὸ τῶν ῥόδων σκευαζομένῳ ἐλαίῳ, καὶ ὥς τι φάρμακον ἔμμοτον ἐπέθηκα τῷ τραύματι,
ἵνα ὥσπερ τις σικύα ἐκμυζήσῃ, καὶ ἐκ τοῦ βάθους ἐπισπάσηται τὸ διαφθεῖραι δυνάμενον. καὶ ὅλως καθάπερ τι
παιώνειον φάρμακον ἡ θηριακὴ καὶ ἔξωθεν ἐπιτιθεμένη, καὶ πινομένη, τοῖς λυσσοδήκτοις ἀκριβῶς βοηθεῖ. ἐφάνη
δὲ ἡμῖν ἡ ἀντίδοτος αὕτη, καὶ ἐν ταῖς λοιμικαῖς καταστάσεσι μόνη, τοῖς ἁλισκομένοις βοηθεῖν δυναμένη, μηδενὸς
ἄλλου βοηθήματος τῷ μεγέθει τοῦ κακοῦ ἀντιστῆναι οὕτως πεφυκότος. ὥσπερ γάρ τι θηρίον καὶ αὐτὸς ὁ λοιμὸς οὐκ
ὀλίγους τινάς, ἀλλὰ καὶ πόλεις ὅλας ἐπινεμόμενος, διαφθείρει κακῶς, τροπῆς τινὸς μοχθηρᾶς εἰς τὸ διαφθείρειν
δύνασθαι περὶ τὸν ἀέρα γινομένης, καὶ τῶν ἀνθρώπων τῇ τῆς ἀναπνοῆς ἀνάγκῃ τὸ δεινὸν φεύγειν μὴ δυναμένων,
ἀλλὰ αὐτὸν εἰς αὐτοὺς ὥσπερ τι δηλητήριον διὰ στόματος ἑλκόντων τὸν ἀέρα. διόπερ ἐπαινῶ καὶ τὸν θαυμασιώ-
τατον Ἱπποκράτην ὅτι τὸν λοιμὸν ἐκεῖνον τὸν ἐκ τῆς Αἰθιοπίας εἰς τοὺς Ἕλληνας φθάσαντα, οὐκ ἄλλως ἐθερά-
πευσεν, ἀλλ' ἢ τρέψας τὸν ἀέρα καὶ ἀλλοιώσας, ἵνα μηκέτι τοιοῦτος ὢν ἀναπνέηται. κελεύσας οὖν ἀνὰ τὴν πόλιν
50 ὅλην ἐξάπτεσθαι τὸ πῦρ, οὐχ ἁπλῆν τῆς ἀνάψεως τὴν ὕλην ἔχον, ἀλλὰ στεφάνων τε καὶ τῶν ἀνθῶν τὰ εὐωδέστα-
τα, τοιαῦτα συνεβούλευσεν εἶναι τοῦ πυρὸς τὴν τροφήν, καὶ ἐπισπένδειν αὐτῷ τῶν μύρων τὰ λιπαρώτατα, καὶ
ἡδεῖαν τὴν ὀσμὴν ἔχοντα, ἵν' οὕτω καθαρὸν γινόμενον οἱ ἄνθρωποι ἀναπνεύσωσιν εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν τὸν ἀέρα.
τὸν αὐτὸν τρόπον νομίζω καὶ τὴν θηριακήν, ὥσπερ τι καὶ αὐτὴν οὖσαν πῦρ καθάρσιον τοὺς μὲν προπίνοντας
αὐτὴν ἐν τῇ λοιμικῇ καταστάσει, μηδόλως ἐᾶν ἁλίσκεσθαι τῷ κακῷ, τοὺς δὲ ἤδη φθάσαντας παθεῖν ἐξιᾶσθαι δύ-
νασθαι, ἀλλοιοῦσαν καὶ τρέπουσαν τὴν τοῦ ἀνασπασθέντος ἀέρος πονηρίαν. καὶ μηκέτ' ἐῶσαν διαφθείρειν τὴν σύγκρι-
σιν. διόπερ ἐγὼ συμβουλεύω σοι, καὶ διὰ ταύτας μὲν τὰς οὕτω γινομένας αἰφνιδίους περὶ τὸν ἀέρα καταστάσεις,
καὶ διὰ τὰς ἄλλας τῶν βλαπτόντων αἰτίας λαμβάνειν τῆς ἀντιδότου συνεχῶς καὶ ὑγιαίνοντι, ἵνα καὶ τοῖς ἔξω-

θεν προσπίπτουσιν, αὐθίσταταί σοι τὸ σῶμα, καὶ ὅταν ἤδη πάθῃ, ῥᾴδιον εὑρήσει· αὕτη γὰρ ὡς εὐκρασίαν τινὰ καὶ
ὑγιεινὴν κατάστασιν περιποιεῖ τοῖς σώμασιν, ἀναλίσκουσα τὰ περιττώματα τῶν ὑγρῶν, καὶ ἀναθερμαίνουσα τὰ
κατεψυγμένα τῶν μερῶν, καὶ τὴν ἔμφυτον δύναμιν τονοῦσα, πρὸς τὸ τὰς φυσικὰς ἐνεργείας ἐκτελεῖσθαι κα-
λῶς. ὅταν γὰρ ἡ φύσις εὐρώστως ἔχῃ, τότε καὶ ἀνεμποδίστως καὶ ἡ κοιλία πέσσει τὰς τροφὰς, καὶ αἱ φλέβες ἐξαι-
ματοῦσιν αὐτὰς εὐχερῶς, καὶ τὸ ἧπαρ ῥᾳδίως διακρίνει τὴν χολὴν, καὶ καθαρὸν παραλαβοῦσα ἡ καρδία τὸ
αἷμα, ὅλῳ λοιπὸν, ὡς ἤδη βέλτιον δυνάμενον ἐπιπέμπει τῷ σώματι, τάς τε ἀποκρίσεις καὶ αὐτὰς ἀποδίδοσθαι
συμμέτρως ποιεῖ, καὶ τὰ περιττὰ τῷ σώματι δι' ὅλης τῆς ἀναπνοῆς ὑγιεινῶς διαφορεῖ. μάλιστα δὲ ἐν ταῖς ὁδοιπο-
ρίαις συμβουλεύω σοι τῆς ἀντιδότου λαμβάνειν, ὁπότε ψυχροῦ ὄντος τοῦ ἀέρος χειμῶνος ὁδεύῃς. ἔσται τε ὥσπερ
τι τῶν σπλάγχνων ἀγαθὸν ἔνδυμα καὶ πολλὴν τὴν θερμότητα αὐτοῖς παρέχειν δυναμένη. οἶδα δ' αὐτὴν καὶ
10 εἰς τὴν τῆς ψυχῆς σύνεσίν τε καὶ ὀξύτητα μὴ οὖσαν ἀσύμβολον. τάς τε γὰρ αἰσθήσεις ἐνεργεῖν εὐτόνως ἀπεργά-
ζεται, καὶ καθαρὸν τῶν ἀναθυμιάσεων ἀποφαίνουσα τὸν νοῦν, ἀκριβέστερον αὐτὸν διακεῖσθαι ποιεῖ. συνελόντι
δ' εἰπεῖν ὅλον δυσπαθὲς εἶναι τὸ σῶμα κατασκευάζει, ὡς μὴ δὲ ὑπὸ δηλητηρίου τινὸς διαφθείρεσθαι. ἡ γὰρ ποι-
κίλη καὶ τοσαύτη τῆς μίξεως τοῦ φαρμάκου δύναμις τὴν τοιαύτην δυσπάθειαν ἀποτελεῖ. καὶ μάλιστα ἐπεὶ τὸ
τῶν θηρίων ἔχει μίγμα. φασὶ γὰρ καὶ τὸν Μιθριδάτην ἐκεῖνον τὸν μέγαν πολεμιστὴν, τὴν μὲν θηριακὴν μὴ λαμ-
βάνοντα, οὐδέπω γὰρ ἦν, ἄλλην δ' ἀντίδοτον λαμβάνοντα, πολυμίγματόν τινα, καὶ αὐτὴν, τῷ ἐκείνου ὀνόμα-
τι οὕτω καλουμένην, Μιθριδάτειος γὰρ ὀνομάζεται, διὰ τῆς ἐξ αὐτῆς κατασκευασμένης τῷ σώματι δυσπαθείας,
μὴ δύνασθαι λαβόντα τὸ φάρμακον, ἀποθανεῖν. ὁπότε γὰρ πολεμῶν πρὸς τοὺς ῥωμαίους ὑπὸ τοῦ Πομπηίου
νικώμενος, καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις ὢν ὑπὸ τοῦ φαρμάκου τοῦ ἰοῦ, ἀνόσως ἀποθανεῖν ἠπείγετο, πιὼν τὸ φάρμακον, καὶ
πολύ γε αὐτοῦ λαβὼν, αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέθνησκε, τὰς δὲ θυγατέρας πάνυ βουληθείσας αὐτῷ διὰ τὴν φιλοστορ-
20 γίαν συναποθανεῖν πιούσας τὸ αὐτὸ φάρμακον ταχέως ἀποκτανθῆναι, εὐθὺς ἐβράδυνε μὴ ἀποθνήσκων, τοῦ φαρ-
μάκου διὰ τὴν προέπινεν ἀντίδοτον μηδὲν ἰσχῦσαι δυναμένου, καλέσας Βιστόκον τοὔνομα τῶν φίλων αὐτοῦ τινὰ, ἐκέ-
λευσεν αὐτὸν ἀποσφάξαι. καὶ οὕτω ποιήσας τῷ σιδήρῳ τὸ φαρμάκου γενέσθαι τὸ ἔργον, ἀποθανεῖν αὐτὸν βιαίως ἠνάγκα-
σεν. ὁρᾷς οὖν ὅπως τὰ πολυμιγῆ τῶν φαρμάκων πολλὴν τὴν ἰσχὺν πρὸς τὸ ποιῆσαι τὴν δυσπάθειαν ἔχει, καὶ
μάλιστα ἡ θηριακὴ, διὰ τὴν τοσαύτην δύναμιν, ὡς ἔφην τῶν θηρίων. λαμβάνειν δέ σοι τὸ φάρμακον συμβουλεύω,
ὅταν εὔπεπτος εἶ, καὶ σιτίων μὴ πλήρης. καὶ τῷ μέτρῳ δὲ ἄλλοτε ἄλλως χρώμενος, εὖ ποιήσεις. ποτὲ μὲν γὰρ κυά-
μου τοῦ αἰγυπτίου τὸ μέγεθος μετὰ κυάθων δύο ὕδατος λάμβανε, ὅταν ὀλίγον ᾖ τὸ μέλλον αὐτῆς πρὸς τὴν πέ-
ψιν γίνεσθαι διάστημα. ποτὲ δὲ καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος πῖνε, καὶ ἀνιεὶς κυάθοις τρισὶν, οὕτως αὐτὸ πῖνε, ὅταν
πλείονα πρὸς τὴν διοίκησιν τοῦ φαρμάκου τὸν χρόνον ἔχῃς. ἐπίβλεπε δὲ ἅμα καὶ τὴν ὥραν καὶ τὴν χώραν, ἐν αἷς
μέλλεις λαμβάνειν τοῦ φαρμάκου. θέρους μὲν γὰρ ὅταν ᾖ, οὐ πάνυ ὅλως αὐτοῦ σοι συμβουλεύω λαμβάνειν. θερμοῦ γὰρ
30 ὄντος τοῦ καταστήματος, ἔτι καὶ μᾶλλον θερμότερον γιγνόμενον, βλάπτεται τὸ σῶμα. καὶ τοῦτό γε συνιδὼν ὁ θαυ-
» μασιώτατος Ἱπποκράτης, τὰς περὶ κύνα καὶ κατὰ κύνα φαρμακείας, ἐργώδεας εἶναι λέγει. πυρετὸν γὰρ ὁ και-
ρὸς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔτος τοῖς ἀνθρώποις φέρει. διόπερ καὶ τοῖς ἀκμάζουσι τὴν ἡλικίαν, καὶ πολλὴν ἔχουσι τὴν
φυσικὴν θερμότητα, μὴ πολὺ μὴ δὲ πολλάκις προσφέρεσθαι τὸ φάρμακον παραινῶ. ὡσπερ γε τοῖς ἤδη τὸν βίον
τὴν παρακμὴν ἔχουσι, καὶ πλεῖστον, καὶ μὴ ὀλιγάκις, οὐ μεθ' ὕδατος, ἀλλὰ μετ' οἴνου μᾶλλον συμβουλεύω λαμβάνειν
ἵνα τὸ μαραινόμενον ἤδη τοῦ σώματος καὶ τὸ ἀπεσβεσμένον τῆς ἐμφύτου θερμοῦ ἀναζωπυρεῖ καὶ ἀνάπτεσθαι ὑπ' αὐ-
τοῦ δύνηται. ἐπὶ δὲ τῶν παιδίων παντάπασι δεῖ φυλάττεσθαι τὸ φάρμακον. μεῖζον γὰρ ἐστὶ αὐτῆς τῆς δυνάμεως τὸ
μέγεθος τοῦ φαρμάκου, καὶ διαλύει ῥᾳδίως σῶμα, καὶ τὸ ἔμφυτον πνεῦμα, ταχέως σβεννύουσιν, ὥσπερ δὴ καὶ τὴν λυ-
χνιαίαν φλόγα τὸ ἔλαιον τοῦ πυρὸς πλέον γενόμενον, εὐκόλως αὐτὸν ἀποσβέννυσιν. ἐγὼ γ' οὖν ἱστόρησα διαλυθὲν
ποτὲ παιδίον ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τῆς ἀντιδότου χρήσεως. τὸ μὲν γὰρ ἐπύρεττε χρονίως, καὶ ἦν ἰσχνὸν αὐτὸ πάνυ τὸ
40 σῶμα, καὶ τὴν δύναμιν ἀσθενές. μόλις δὲ καὶ διὰ πολλῆς ἐπιμελείας, διασῴζειν δυνάμενον, ἅπερ ἐγὼ συνεωρῶν ἐκ τοῦ
ἰατρικοῦ λογισμοῦ, καὶ πάνυ διεκώλυον, αὐτῷ δίδοσθαι τοῦ φαρμάκου. κηδόμενος γάρ τις αὐτοῦ, καὶ πατὴρ εἶναι
δῆθεν λέγων, καὶ τυραννικὴν ἐξουσίαν τοῦ κελεύειν ἔχων μᾶλλον, ἤπερ τὴν ἐκ τοῦ λόγου συμβουλίαν ἀκούων, ἀλό-
γως καὶ μετὰ πολλῆς ἀνάγκης, ἐξηνάγκασέ με τοῦ φαρμάκου διδόναι τῷ παιδίῳ. τὸ δὲ ληφθὲν μὲν, οὐκ ἠδυνήθη
πεφθῆναι. κρεῖττον γὰρ ἦν τῆς ἰσχύος τοῦ λαμβάνοντος, διέλυσε δὲ αὐτοῦ τὴν σύμπασαν ἕξιν, καὶ τὴν γαστέρα ῥεῖν
ἐποίησε, καὶ οὕτω διὰ τὴν ἄλογον τοῦ φαρμάκου χρῆσιν, εὐκτὸρ ἀπώλετο τὸ παιδίον. εἰ δέ ποτε καὶ ἐν θερμοτέρᾳ
χώρᾳ διατρίβων εἴης, φυλάττου χρῆσθαι τῷ φαρμάκῳ, ἀκούσης σοι τῆς ἐκεῖ τοῦ ἀέρος θερμότητος, διόπερ καὶ
τοῖς ὑπὸ τῆς πρώτης ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἀνθρώποις θερμοτάτοις οὖσι, καὶ πολλὴν ἔχουσι τὴν ἐκεῖθεν ξηρό-
τητα, ἀκατάλληλον εἶναι μοι δοκεῖ τὸ φάρμακον.

περὶ ἁλῶν.

50 Σκευάζονται δέ τινες διὰ τῶν θηρίων τούτων, καὶ ἅλες. ἀναγκαῖον γὰρ ἔδοξέ μοι, καὶ τῶν ἁλῶν μνημονεῦσαι, ἵνα
τελειότατος ὁ περὶ τούτων σοι λόγος γένηται. ποιοῦσι καὶ αὐτοὶ πρὸς πάντα τὰ προειρημένα, μετρίως μὲν
καὶ χρόνῳ πολλῷ τὸ χρήσιμον παρασχεῖν δυνάμενοι, τὸ δὲ συνεχὲς τῆς χρήσεως, κατ' ὀλίγον τὴν ὠφέλειαν ποιού-
μενοι. διόπερ δὴ καὶ πολλοὶ τῶν χρωμένων τὴν συναίσθησιν τῆς ἀπ' αὐτῶν βοηθείας ταχεῖαν οὐκ ἔχοντες τὴν ἀρ-
χὴν οὐδ' ὅλως βοηθεῖν δύνασθαι νομίζουσι, μάλιστα ἐπειδὴ καὶ τῷ πυρὶ, τεφρώδες αὐτῶν τὸ σῶμα γίγνεται, ἐξαφανί-
ζεσθαι λέγοντες τῇ καύσει τὴν πρὸς τὸ ἐπικουρεῖν δύναμιν αὐτῶν. ἐγὼ μέν φημι, τὴν μὲν δύναμιν αὐτὴν τῇ θη-
ριακῇ μὴ ἔχειν τοὺς ἅλας, μὴ μέντοι τελέως αὐτῶν ἐξαφανίζεσθαι τὴν ἐπικουρον ἰσχὺν. πολλὰ γὰρ, τῷ πυρὶ ὁμι-
λεῖν ἀποφαίνει κρείττονα, καὶ ποτὲ μὲν καὶ κρυπτομένην αὐτῶν τὴν φύσιν εἰς τὸ φανερὸν ἄγει. τινὰ δὲ καὶ πρὸς ἣν
βουλόμεθα χρείαν, εὐαρμόστως ἔχειν παρασκευάζει. ὁ γ' οὖν χρυσὸς ὑφ' ἡμῶν δι' αὐτοῦ κρίνεται. καὶ ὁ μὲν κίβδη-

λος, πυρωθεὶς ἐλέγχεται, ὁ δὲ ἐν τῷ πυροῦσθαι καθαρθεὶς ἀκριβῶς, δόκιμος εἶναι φαίνεται, καὶ ὁ σίδηρος πυ-
ρούμενος μαλάττεται, καὶ καμπτόμενος ὑφ' ἡμῶν, εὔχρηστος εἶναι πρὸς πολλὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ φαίνεται. οὐχὶ δὲ καὶ τῶν
προσφερομένων τὰ πλεῖστα, πρὸς τὸ θρέψαι ἡμᾶς, διὰ τὸ πῦρ κατάλληλα γίνεται; ἄρτος γέ τοι καὶ τῶν κρεῶν
καὶ τῶν ἰχθύων αἱ σάρκες, ὠμὰ μὲν ὄντα πρὸς τὴν χρείαν τῆς ὀρέξεως, ἄχρηστα ἐστίν, ὀπτηθέντα δέ, τότε γίνονται
καὶ τῶν σωμάτων τροφαί. ὁ δὲ οἶνος καὶ αὐτὸς εὐθέως μὲν καὶ ἀπὸ τῶν βοτρύων ἐκθλιβείς, ὠμός καὶ ἄπεπτός ἐστιν, πε-
φθεὶς δὲ τῷ τοῦ ἡλίου πυρί, τότε καὶ ἥδιστος, καὶ ποτιμώτατος γίνεται. ὅταν δὲ πολλὰ καὶ τῶν ἐν τῇ τέχνῃ
φαρμάκων, τὴν ἀρχαίαν ἑαυτῶν φύσιν ἔχοντα, δριμύτατά τε ἐστὶ καὶ πολέμια τοῖς σώμασιν ἡ πεῖρα διδάσκει.
κολασθέντα δὲ τῇ τοῦ πυρὸς ἀνάγκῃ, εὔχρηστα πρὸς θεραπείαν γίνεται. ἡ γοῦν χαλκῖτις, ὠμὴ μὲν καὶ εἰς τὰ σώμα-
τα, καὶ ῥᾳδίως τὰς ἐσχάρας ἀπεργάζεται, ὀπτηθεῖσα δέ, ἐπουλοῖ τὰ ἕλκη. καὶ ὁ ἀπὸ τῆς Φρυγίας λίθος ὠμὸς
10 μὲν ὢν δριμύτατός ἐστιν, ἀνθρακούμενος δὲ καὶ λειούμενος μετ' ἄλλων τινῶν, ἀγαθὸν γίνεται τῶν ὀφθαλμῶν φάρμα-
κον. ἡ δὲ ἀπὸ τῶν καιομένων ξύλων γινομένη σποδιά, καρτερῶς τὰς αἱμορραγίας εἴωθεν ἐπέχειν. τὸ αὐτό μοι δοκεῖ,
καὶ ἐπὶ τῶν θηριακῶν ἁλῶν γίνεσθαι νομίζειν. πάντα γὰρ ὁμοῦ καιόμενα καὶ ὁλόκληρα συναπτόμενα τὰ θη-
ρία, τὴν μὲν ὑπερτεταμένην καὶ πονηρὰν τοῖς σώμασι δύναμιν, διὰ τῆς καύσεως ἀποτίθεται, τὴν δὲ ἀπὸ τοῦ
πυρὸς τὸ βοηθεῖν συμμετρίαν λαμβάνει. ἰδίως δὲ καὶ ἅλες θεραπεύουσι μάλιστα τὰ περὶ τὴν ἐπιφάνειαν γινό-
μενα πάθη, λεύκας λέγω καὶ λέπρας καὶ λειχῆνας τοὺς ἀγρίους. ταῦτα γὰρ ὑπὸ τῷ δέρματι περιττὰ καὶ δρι-
μέα, μάλιστα διαφοροῦσιν. ἐσθίοντες γοῦν αὐτοὺς οἱ πλεῖστοι, ἱδρωτικώτεροι γίνονται, καὶ τὴν διεφθαρμένην κε-
νοῦσιν οὐσίαν, ὡς καὶ τὰς καλουμένας φθεῖρας ἐκβάλλειν τινάς, ἐκ διαφορᾶς ἰδίαν γένεσιν ἐχούσας, καὶ διὰ τοῦτο
ὡς οἶμαι φθεῖρας καλουμένας. σμήχουσι δὲ καὶ ἄριστα τοὺς ὀδόντας, καὶ τὰ πλαδαρὰ τῶν σωμάτων πυκνοῦσι,
καὶ τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἐπιφερόμενον ἀναστέλλουσι ῥεῦμα, ἀσήπτους τε τοὺς ὀδόντας φυλάττουσι, τιτρώσκεσθαι ἢ βι-
20 βρώσκεσθαι αὐτοὺς οὐκ ἐῶντες. γίνεται δ' αὐτῶν ἡ σκευασία, τοῦτον τὸν τρόπον. πειράσομαι γάρ σοι πάλιν καὶ
τούτους σκευάζειν, τῇ ὑπογραφῇ τοῦ λόγου χρώμενος. λαβόντα οὖν χρὴ ἐχίδνας ταῖς προειρημέναις ὁμοίας,
καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ τεθηραμένας, ἔστωσαν δὲ τὸν ἀριθμὸν δ'. καὶ μὴ πλεῖον δύο ἡμερῶν μετὰ τὴν θήραν ἐχού-
σας, ἀλλ' εἰ δυνατὸν, αὐτῆς τῆς ἡμέρας, ἧς εἰσιν εἰλημμέναι. εἶτα τῶν ἁλῶν, καλὸν μὲν, εἰ τῶν ἀμμωνιακῶν, εἰ δὲ
μή γε τῶν κοινῶν, καὶ τῇ χροιᾷ λευκῶν καὶ ἐξηθριασμένων ἠρέμα, μόδιον ἰταλικόν, εἶτα καὶ σὺν αὐτοῖς κόψας ἀ-
δρομερῶς γεντιανῆς κρητικῆς λι. α'. S. ἀριστολοχίας στρογγύλης λι. α'. S. κενταυρείου λεπτοῦ κόμης λι. β'.
καρδαμώμου, ἀρμενιακοῦ. πράσου Γο. ς'. σκορδίου ὀρεινοῦ, χαμαίδρυος κρητικῆς λι. α'. πηγάνου ἡμέρου σπέρ-
ματος λι. α'. μέλιτι ἀττικῷ ἑνώσας αὐτά, καὶ ἥμισυ λι. μέρος αὐτῶν εἰς χύτραν, ἐξ ὀστράκου γενομένην, και-
νὴν βαλών, εἶτα δ'. ἐχίδνας ζώσας, προσεπιβαλών, σὺν αὐταῖς καὶ σκίλλας ἁπαλὰς καὶ πάνυ νεαρὰς ε'
εἰς λεπτὰ κατατεμών, οὕτως ἐπίβαλε τὸ λοιπὸν ἥμισυ τῶν ἁλῶν μέρος, καὶ πωματίσας καὶ πηλώσας ἐπιμελῶς
30 τρῆσον, τέσσαρσί που τρήμασιν αὐτῆς τὸ πῶμα, ἵνα δι' αὐτῶν ὁ ἀτμὸς διασημήνησοι τὸ μέτρον τῆς ὀπτήσεως. τὸ μὲν οὖν
πρῶτον φανήσεται καπνὸς ἐξιὼν, πολὺς ζοφώδης καὶ τεθολωμένος πάνυ, σημαίνων, ὅτι τὸ πῦρ ἤδη ἅπτεται
τῶν θηρίων, ὅτε σε καὶ προσέχειν ἀκριβῶς παραινῶ, μήποτε ἀναπνεύσῃ τούτου καπνοῦ, κεκακωμένου τοῦ ἀέρος
ὑπὸ τῆς ἀναθυμιάσεως τῶν ἐχιδνῶν. εἶθ' ὅταν παύσηται ὁ ἀτμὸς ἀναβαλλομένην δέ τινα φλόγα λεπτὴν διὰ τῶν
τρημάτων βλέπῃς, τότε νόμιζε ὡς ἄριστα αὐτὰ ἑψῆσθαι, καὶ οὕτω βάσταζε ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν, ψύξας ὅ-
λην ἡμέραν τε καὶ νύκτα. εἶτα ἀνοίξας, καὶ ἀνελόμενος τοὺς ἄνθρακας ἐπιμελῶς κόπτε, καὶ σῆθε μετὰ τούτων
τῶν μιγμάτων. πηγάνου ἀγρίου σπέρματος Γο θ'. ὑσσώπου κρητικοῦ Γο' θ'. μαράθρου σπέρματος ἀγρίου. Γο. ς'.
νάρδου κελτικῆς. στάχυος σκυθικοῦ, ἀνὰ. Γο. ς'. πετροσελίνου μακεδονικοῦ. Γο. δ'. ἀμώμου βότρυος. Γο. γ'. ὀριγά-
νου ἡρακλεωτικοῦ κορύμβων, Γο. θ'. ὁρμίνου σπέρματος πεφρυγμένου, Γο. γ'. θύμου κορύμβου ἀττικοῦ οὐγγίας θ'.
μαλαβάθρου φύλλων ἰνδικοῦ, Γο. δ'. ἀρκευθίδων λακωνικῶν σαρκὸς. λι. β'. κορίου σπέρματος ἡμέρου. Γο. ς'.
40 πεπέρεως λευκοῦ. λι. β'. πεπέρεως μέλανος. λι. β'. σιλφίου ῥίζης. Γο. ι'. ζιγγιβέρεως ἀφρήτου. λι. β'. σα-
τυρείου σπέρματος ἢ ῥίζης, οὐγγίας ς'. γλήχωνος ὀρεινοῦ, Γο. ς'. σεσέλεως μασσαλεωτικοῦ πυρροειδοῦς, Γο. ς'.
τορδύλου ὀρεινοῦ σπέρματος. Γο. ς'. ἡδυόσμου. Γο. ς'. κασσίας τῆς καλλίστης, Γο. β'. κινναμώμου. Γο. α'. καὶ πρῶτον δ' αὐτὰ
κόψας καὶ σήσας πάλιν ἐπικόπτειν, καὶ διακοσκινεύειν πολλάκις ἵνα ἀκριβῶς λεῖα γένονται, καὶ οὕτως ἐν ὑελί-
νοις σκεύεσιν ἀποτιθέμενος χρῆσθαι μὴ εὐθέως, ἀλλὰ μεθ' ἡμέρας που δέκα. ἐσκεύασα δ' αὐτοὺς ἐγώ, μὴ καύσας τὰ
θηρία, ἀλλὰ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀρτίσκους, οὓς πρὸ ὀλίγου τῆς θηριακῆς ὑπέδειξα, σκευάζεσθαι ἀναμίξας τοῖς μετὰ τῶν θηρίων
καιομένοις καὶ αὐτοὺς, ἵνα ἥν περ ἔχῃ ποιότητα ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ καύσει ταύτην ἀποβάλῃ, τοσοῦτον μέτρον τῶν ἀρτί-
σκων προσβαλλών, ὅσον περ ἐτεκμηράμην ἔχειν τὸν ἀριθμὸν τῶν τεσσάρων ἐχιδνῶν καὶ ἀπέβησαν ὡς ἀληθῶς ἄρι-
στοι, οὔτε τὸ ἐκ τῆς καύσεως σποδῶδες ἐν τῇ γεύσει ἔχοντες, οὔτε μέλανες ὄντες τὴν χροιάν, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα
ἐν τῇ χρήσει ἥδιστοι γενόμενοι, καὶ τὴν δύναμιν πρὸς ἅπερ εἶπον αὐτοὺς ἰδίως ποιεῖν, ἐνεργεστέραν ἔχοντες. οὗ-
50 τος ἐστὶν ὁ περὶ τῆς θηριακῆς, καὶ τῶν θηριακῶν ἁλῶν λόγος, φιλοπόνως ὡς οἶμαι ἐξετασθεὶς, ὑπ' ἐμοῦ μά-
λιστα ἐπεὶ καὶ σὺ περὶ πάντας τοὺς λόγους φιλοτίμως ἔχεις. μέμνημαι γάρ σε ὁπότε τοῖς λόγοις ἐνδόξως ἐπι-
δημοσιεύων ἐσχόλαζες, ἤ τι λέγων πρόβλημα, κεῖναι τοὺς λέγοντας διαλιπεῖν ποτέ, πολλὰς ἀφορμὰς εὑρίσκειν
σε φιλοτιμουμένων, εἰς τόδε διαλεχθησομένων. ἔλεγες γὰρ ὅτι καὶ οἱ θεοὶ μὴ χρῶντες, οὐ λαλοῦσιν. ἐνίοτε δὲ καὶ
τὰ χρηστήρια σιωπᾷ. ποτὲ καὶ ἡ θάλασσα τοῖς χειμῶσι τὸ πλεῖσθαι οὐκ ἔχει. τὰ δὲ ῥεῖθρα τῶν ποταμῶν παύε-
ται ῥέοντα, καὶ μετὰ χρόνον ἐπιρρέειν πάλιν ἄρχεται. καὶ ἡ γῆ τοὺς καρποὺς οὐκ ἀναφύει πάντοτε. μιμησάμενος
οὖν σε κἀγώ, οὐδὲν τῶν περὶ τῆς θηριακῆς ζητουμένων παρέλιπον, ἅμα καί σοι προτρεψάμενος ἡδέως χρῆσθαι
τῷ φαρμάκῳ, ἐπεὶ καὶ πολυετῆ τῆς ζωῆς τὸν χρόνον ἡ χρῆσις αὐτοῦ παρέχεσθαι τετήρηται, ὅν περ εἰκότως
ἐγὼ παρὰ τῶν θεῶν γενέσθαι σοι εὔχομαι.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΘΗΡΙΑΚΗΣ ΠΡΟΣ ΠΑΜΦΙΛΙΑΝΟΝ.

Πολλάκις ἐπιζητοῦντί σοι κράτιστε Παμφιλιανὲ τὴν μέθοδον τῆς θηριακῆς ἀντιδό-
του, καὶ τὴν χρῆσιν παρ' ἡμῶν ἀκοῦσαι, τὰ μὲν ἐκ τοῦ παρεστῶτος ἡμῖν ῥηθέν-
τα, οὔτε σὲ νομίζω διαμνημονεύειν, οὔτε ἐμαυτῷ ἀποχρώντως εἰρηκέναι. νυνὶ δὲ ἐπὶ
σχολῆς γενόμενος, καὶ διὰ τῆς μνήμης ἀνακαλεσάμενος, ὅσα κατὰ τὴν ἐπιδημίαν
εἶδον ἐν Ῥώμῃ παρά τε τοῖς ὑφηγησαμένοις ἡμῖν κατορθούμενα διὰ τοῦ φαρμάκου
10 τούτου, καὶ ὅσα χρησάμενος αὐτὸς ἐπιτυχὼν κατώρθωσα, ταῦτ' ᾠήθην δεῖν σοι
προσφωνῆσαι συναγαγών, μετὰ τοῦ καὶ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως ὑπογράφειν, καὶ
τὰς διαφορὰς τῶν παθῶν, καὶ τοὺς καιροὺς ἐφ' ὧν τινῶν, καὶ πότε χρώμενος αὐτῇ
τις, οὐκ ἂν διαμαρτάνοι. κομιδῇ γὰρ ἀμούσου τινὸς εἶναι δοκεῖ μοι, τὸ ἀποκρύπτε-
σθαί τι τῶν εἰς σωτηρίαν διαφερόντων, ὑπὲρ ἧς ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν μητρόπολιν εὔχονται δικαίως, ἅτε δὴ
κατ' ἰδίαν εὐεργετούμενοι, καὶ κοινῇ κοσμούμενοι, διὰ τῶν ὑπὲρ τῆς προνοίας τῇ πόλει πάσῃ κατασκευαζο-
μένων κοινωφελῶν ἔργων. οἶδα δὲ καὶ τὰς ἄλλας πόλεις ἁπάσας ὅσαι κρητικαί, τῆς σῆς γνώμης τὸ περὶ πάν-
τας δεξιὸν καὶ ἐπιεικὲς οὐ τιμώσας μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀγαπώσας. εἰσὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς αἰγύπτου καὶ τῆς βασιλίδος
πόλεως, τοσοῦτοι τὸ πλῆθος φίλοι σοι μόνῳ κρητῶν, ὅσοι τοῖς ἄλλοις ἅπασιν οὐκ εἰσίν. ὥστ' εὐλόγως ἄν τινα θαυμά-
σαι καὶ τὴν τύχην οἰκείως σοι θεμένην πρὸς τὴν φύσιν τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ὀνόματος τὸ ἐπίσημον, ὡς ἂν προγινώσκουσαν,
20 ὅτι μέλλεις ὑπὸ πάντων φιλεῖσθαι. ἡ μὲν οὖν κτῆσις σοι τῆς ἀντιδότου δαψιλής, καὶ παρὰ πολλῶν, ἡ δ' ἔντεχνος
χρῆσις παρ' ἡμῶν, καὶ τῆς ἡμετέρας περί σε σπουδῆς καὶ εὐνοίας ὑπόμνημα. ὃν περ γὰρ τρόπον αὐλοῦ καὶ λύ-
ρας καὶ τῶν ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων, οὐδὲν πλέον τοῖς κεκτημένοις μέν, μὴ χρωμένοις δέ, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ
ἐπὶ τῶν ἀντιδότων ἔχει, οἶον, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἰατρικῶν φαρμάκων, οὐδὲν ὀνίνησιν ἡ κτῆσις αὐτῶν, τῆς
χρήσεως ὑστεριζούσης. εἰ μὲν γάρ, ὡς ἡ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἐπικρατοῦσα φήμη, πρὸς μόνα τὰ δήγματα τῶν ἰοβό-
λων, καὶ πρὸς τὰς τῶν δηλητηρίων φαρμάκων ἐπ[illegible] πόσεις, ἔδει καθάπερ τι κειμήλιον οἴκοι κατακείμενον
περιορᾶν τὸ φάρμακον, ὑπὸ τοῦ χρόνου δαπανώμενον τῆς χρείας οὐ καλούσης. ἐπεὶ δὲ πρὸς τούτοις καὶ
εὐγήρειαν ὑπισχνεῖται, καὶ μακροβιότητα, καὶ ἀκρίβειαν αἰσθήσεως, καὶ διαμονὴν ὑγείας, καὶ οὐ μόνον τῶν παρόν-
των νοσημάτων λύσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔσεσθαι μελλόντων κώλυσιν, εὔλογον οἴομαι καὶ ἐν ὑγείᾳ οὐκ ἀποστρέφε-
σθαι τὴν χρῆσιν αὐτῆς, τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐνοχλούντων παθῶν, τὸ τὴν ἀρχὴν μὴ παθεῖν προτιμῶντα. πολλοὶ γοῦν
30 τῶν ἐν Ῥώμῃ μεγάλα δυναμένων κατὰ νουμηνίαν τοῦ φαρμάκου προσφέρονται. οἱ δέ, ἀπολεξάμενοι τὴν τετάρτην τῆς
σελήνης, τρεῖς κατὰ τὰς ἑξῆς ἡμέρας προαπεπτηκότες, καὶ τῆς κοιλίας ἠρέμα προεπιμεληθέντες, περὶ τὴν
τρίτην ὥραν προσφέρονται τὸ ἑλληνικοῦ κυάμου τὸ μέγεθος, σὺν μέλιτος κοχλιαρίῳ ἑνί, καὶ ὕδατος θερμοῦ κυάθοις
δυσίν, οὐχ ἵνα διοχλοῦν νόσημα ἀποστρέψωνται, ἀλλ' ἵνα παντὸς νοσήματος ἀπείρατοι μένωσι, καὶ τῆς προθέσεως οὐκ
ἀποτυγχάνωσι. χρηστὸν γὰρ αὐτοῖς ἀποφαίνει τὸ αἷμα, οὐ τὴν φερομένην ἐν αὐτῷ φαυλότητα ἀποκρίνουσα, ἀλ-
λ' ἐξοικειοῦσα τὴν ἀτοπίαν, καὶ κρατοῦσα τῆς παρὰ φύσιν ποιότητος. κατὰ δὲ τὰς ἀποδημίας ὅταν ὑπονοήσω-
σι χώρας τινὰς νοσώδεις, ἢ μοχθηρίας ὑδάτων, τὸν αὐτὸν τρόπον προσφερόμενοι, ἐξασφαλίζονται τὴν ἕξιν τοῦ
σώματος, ὥσπερ ὅπλῳ τινὶ σωτηρίῳ τῷ φαρμάκῳ χρώμενοι, καὶ διαμένωσιν ἀπήμονες. τῶν δ' ἐμῶν διδασκά-
λων ὁ πρεσβύτατος ἀνήρ, εἴ καί τις ἄλλος ἐμπειρίᾳ τέχνης, καὶ ἐπιεικείᾳ γνώμης διαφέρων Αἰλιανὸς Μέκκιος. ἔ-
φη ποτὲ τὴν ἰταλιώτην χώραν ὑπὸ λοιμοῦ πιεσθεῖσαν, ὀξεῖς θανάτους καὶ φθορὰν ἀνθρώπων πολλὴν παθεῖν. ἐνδε-
40 δὲ πάντων ὁμοίως, καὶ τῶν ἰατρῶν καὶ ἡγουμένων ἀνδρῶν ὑπαρχόντων, εἰσηγήσασθαι μόνῃ χρῆσθαι τῇ
θηριακῇ, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀπρακτούντων βοηθημάτων. καὶ τῶν μὲν ἤδη νοσούντων λαβόντων τινὰς ἀνασφῆ-
λαι, τινὰς δὲ καὶ διαφθαρῆναι. τοὺς δὲ πρὸ τοῦ νοσῆσαι προσενεγκαμένους πάντας, οὐ μόνον τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ
καὶ τὴν πεῖραν τοῦ πάθους διαφυγεῖν. καὶ θαυμαστὸν οὐδέν, εἰ τὸ καὶ θανασίμων φαρμάκων [illegible] δυνατὴ κρατεῖν, νι-
κήσει καὶ φθορὰν ἀέρος ἀδικοῦσαν τὸν ἄνθρωπον, ὅπερ δὴ καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἰατρῶν, καὶ τοὺς ἰδιώτας ἅπαντας κοινῇ
διαλανθάνειν, μὴ θαυμάσαις. ὁπόσοι γάρ εἰσι, καὶ χυλοί, καὶ φλοιοί, καὶ ῥίζαι, καὶ ἄνθη, καὶ σπέρματα, καὶ σαρκία ἐξ
ὧν συνέστηκεν. ὥσπερ οὖν καθ' ἓν τούτων ἕκαστον ἱκανὸς ὁ χρόνος ἐξίτηλον ἀποφῆναι, οὕτω καὶ τὴν ὅλην τοῦ
φαρμάκου σύνθεσιν, ὅπερ τε ὑφορώμενοι τῶν ὑλικῶν ἰατρῶν οἱ χαριέστεροι, πωλοῦσιν ἢ δωροῦνταί τισι, τὴν ἄ-
γαν παλαιουμένην. αὐτοὶ δὲ τῆς χρείας καλούσης, ἐνεργεστάτῳ καὶ ὡραιοτάτῳ χρῶνται τῷ φαρμάκῳ. οὐ γὰρ
ἔξεστιν αὐτοῖς βοηθοῦσι, ἀποτυγχάνειν. ὁρῶ δέ σοι καὶ τὰς ἄλλας προθεσμίας τῶν χρόνων καὶ τὰς διαφο-
50 ρὰς τῶν νοσημάτων, πρὸς ἅς τινας, καὶ ὁπότε χρώμενος αὐτῇ τις, οὐκ ἀποτεύξεται. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν ἐχεοδήκ-
των καὶ ὀφιοδήκτων, καὶ ἀσπιδοδήκτων καὶ λυσσοδήκτων, καὶ καθόλου τῶν ὑπό τινος τῶν ἰοβόλων δηχθέν-
των, ἢ νυγέντων, ἢ ψυγέντων ἱκανῶς ἄγαν, ἡ πρόσφατος δύναται βοηθεῖν. ἔστι δὲ πρόσφατος, μέχρις τῶν ἐτῶν λς'.
καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα πάντα. μετὰ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον κατάλληλος ἅπασι τοῖς ἄλλοις πάθεσι, περὶ ὧν ὑπό-
μνημα γέγραφα μέν, πολλῶν πλειόνων ὄντων ἄλλων εἰς ἀριθμὸν τῶν προειρημένων. δοκίμιον οὖν τοῦτ' ἐνεργοῦς
καὶ ἀπράκτου φαρμάκου, φάρμακον ὑπήλατον, ἢ ἐμετήριον, ἢ ἐλλέβορον, ἢ σκαμμωνίαν, ἢ ἄλλ' ὅτι βούλεταί
τις ἀνδρικώτατον, ὡς μέλλον καθαίρειν ἐπιδώσει προσεπιδοὺς τῆς ἀντιδότου κυάμου ἑλληνικοῦ τὸ μέγεθος. καὶ
οὐ καθαρθήσεται, οὐδ' ἐν τινι συναισθήσει καθάρσεως ὁ λαβὼν ἔσται. γενόμενος δέ, ἐξελέγχει τῆς ἀντιδότου τὴν
διὰ χρόνου ἀπραξίαν. δίδοται δὲ πρὸς τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων πόσεις, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἰοβόλων πλη-

γαῖς μετ' οἴνου κυάθοις γ'. τοῦ φαρμάκου καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος, καὶ ἐπιδιδομένη καὶ προσλαμβανο-
μένη, εἰ δι' ὑφοράσεως τις ἔχει φαρμακείας, ὁμοίως καὶ πρὸς τοὺς ὑπό τινος αἰτίας ἀδήλου κινδυνεύοντας, τῆς ἐν τῷ
σώματι διαφθορᾶς, μιμησαμένης θανασίμου φαρμάκου ποιότητα, βοηθεῖ, καὶ ταῖς προσφάτοις καὶ χρονίαις βηξί,
καὶ εἴ τῳ ὀδυνηρά τι τοῦ θώρακος, ἢ πλευρᾶς. ἀπυρέτοις, μετ' οἰνομέλιτος, πυρέσσουσι δὲ, μεθ' ὑδρομέλιτος εἰς νύκ-
τα κυάμου τὸ μέγεθος αἰγυπτίου. ὁμοίως καὶ πρὸς τοὺς ἐμπνευματωμένους στόμαχον, ἢ στρεφομένους, ἔντερον
ἢ κῶλον ὀδυνωμένους. ἐπὶ τούτων ἡ πόσις γινέσθω δι' ὕδατος. τὸ δ' αὐτὸ φάρμακον διδόσθω κυάμου τὸ μέγε-
θος ἕωθεν. δύναται καὶ ὄρεξιν ἐπιτεταμένην ἀναστεῖλαι, καὶ ὑπτιωμένην ἀνεγεῖραι, τὸ οἰκεῖον ἑκάστῳ τῶν τῆς
φύσεως ἔργων μέτρον ἀποκαθιστᾶσα. ἡ δὲ πόσις καὶ ἐπὶ τούτων, ἰσομεγέθης τῇ προειρημένῃ δι' ὕδατος ἢ κράμα-
τος, μήτε πλειόνων κυάθων γ'. μήτε ἐλάσσων δύο. ἀγαθὴ καὶ παντὸς τύπου ῥῖγος ἀπαλλάξαι. καὶ περίψυξιν
10 καὶ χολεμεσίαν τὴν ἐν ταῖς ἐπιβολαῖς, ἔσθ' ὅτε συνεδρεύουσαν τῶν παροξυσμῶν, κατὰ ταυτὰ τοῖς προ-
ειρημένοις διδομένη. εἰ δέ τις αὐτῇ πρὸ τῶν ἐπισημασιῶν, τρὶς ἢ τὸ πλεῖον τετράκις χρήσεται, περιγράφει τέ-
λεον τοὺς πυρετούς, μετὰ τοῦ καὶ τὴν δίαιταν τῇ ὠφελείᾳ, τῇ ἀπὸ τοῦ φαρμάκου μὴ ἀντιπράσσειν. οὐδὲν γὰρ οὕ-
τως ἐστὶν ἰσχυρὸν ἐν ἰατρικῇ βοήθημα, ὃ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην ὄνησιν δύναται ἐπαγαγεῖν, ἢ ἀντιπρασσόμενον
ὑπὸ τῆς κατὰ δίαιταν, ἢ μὴ συνεργούμενον. πεπίστευται δὲ καὶ ταῖς γυναιξὶ τὰς ἐπιμηνίους καθάρσεις κινεῖν, καὶ
τὰ νεκρὰ τῶν ἐμβρύων ἐκβάλλειν, ἃ δι' ἀσθένειαν οὐ δύναται ἡ φύσις ἀποτρίψασθαι πολλάκις θέλουσα. δίδο-
ται δὲ ἐπὶ τούτων διὰ γλυκέος ἢ μελικράτου προαφεψημένου δικτάμνου, ἢ πηγάνου, κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγε-
θος, ὃ τινὲς ἐπιχωρίως κύθη καὶ κιβώριον καλοῦσι. χρήσιμος δὲ καὶ ὑδρωπικοῖς καὶ ἰκτερικοῖς μετὰ ἀσάρου ἀ-
φεψήματος. ἐπὶ μὲν τῶν ὑδρωπικῶν, οἱ μὲν αὐτὸ καταπίνειν διδόασι τὸ φάρμακον πρὸ τῶν σιτίων. οἱ δὲ καὶ ἀνιέν-
τες ὀξυκράτου κυάθῳ ἑνί, τότε γὰρ δίψους ἄκος μέγα γίνεται, καὶ τὴν ὅλην ἕξιν εὐτονωτέραν ἀποδείκνυσι, καὶ
20 τὴν πλεονεξίαν τῶν ὑγρῶν μετὰ τοῦ μειοῦν καὶ ξηροτέραν ἀποφαίνει τῇ φύσει. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς τῆς φω-
νῆς ἀποκοπάς, καὶ κατ' ἰδίαν πινομένη, καὶ ἐν τῷ στόματι κατεχομένη, μιγνυμένης τραγακάνθου δι' ὅλης τῷ
ποτῷ, μετ' οἰνομέλιτος ἢ γλυκέος. τοὺς δὲ ὑπὸ τῆς γλώττης κατέχοντας, ἀποτήκειν δεῖ τὸ φάρμακον κατ' ὀλί-
γον, ὃν περ εἰώθαμεν χρῆσθαι τρόπον, κἀν ταῖς καλουμέναις ἀρτηριακαῖς. ἁρμόζει καὶ τοῖς αἱμοπτοϊκοῖς, ἐάν τε ἀπὸ
θώρακος, ἐάν τε ἀπὸ πνεύμονος ἡ ἀναγωγὴ γίγνεται, προσφάτου μὲν οὔσης τῆς ἀναφορᾶς, μετ' ὀξυκράτου διδομέ-
νη, κεχρονισμένης δὲ, μεθ' ὕδατος κυάθων γ'. πολλῷ δ' ἄμεινον, εἰ προσαφεψήσεις τι τῷ ὕδατι, τοῦ καλουμένου
συμφύτου τῆς πόας. ἡ δὲ πόσις εἰς νύκτα καὶ πρωῒ, κυάμου αἰγυπτίου τὸ μέγεθος. ἐπὶ δὲ τῆς ῥώμης οἶδα τοὺς κα-
θηγησαμένους ἡμῶν ἐπὶ τῶν τοιούτων, χρωμένους καὶ τῇ διαφερούσῃ δυνάμει, ἧς τὴν πλοκὴν αὖ οὔπω δὴ εὐ-
καιροτέραν σοι παραθήσομαι, καὶ ἐν κύκλῳ δὲ, καὶ ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν, περιβάλλοντας δαψιλεῖ τῷ φαρ-
μάκῳ τὸν θώρακα. καὶ τὰ πολλὰ ἐκράτουν τὸ πάθος, διὰ τῆς τοιαύτης ἀγωγῆς. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς νεφριτικοῖς
30 καὶ δυσεντερικοῖς καὶ τοῖς λιθιῶσι καὶ δυσπνοϊκοῖς καὶ τοῖς περὶ τὸ ἧπαρ καὶ σπλῆνα καὶ σκιρρώδη τινὰ
πεῖσιν, ἢ ἄλλως κεχρονισμένην ἕξουσι, δι' ὀξυμέλιτος διδομένη ἐπὶ τῶν σκιρρωδῶν. ὀξύμελι δὲ ἀπὸ τῶν με-
λικηρίδων ληπτέον. ἔστι γὰρ εὔθετον, καὶ Ἱπποκράτης ἐν τῷ περὶ διαίτης λέγει. ὅπου δὲ δι' ὄξους σκιλ-
λητικοῦ κυάθου πρὸς ἥμισυ, ἐπὶ τῶν δυσπνοϊκῶν. ἐπὶ δὲ τῶν λιθιώντων, μετὰ ἀφεψήματος σελίνου, ἢ πετροσε-
λίνου. ἐπὶ δὲ τῶν νεφριτικῶν, μετὰ οἰνομέλιτος. ἐπὶ δὲ τῶν δυσεντερικῶν, μετὰ συριακοῦ ῥοὸς ἀφεψήματος.
ἐπὶ δὲ τῶν ἐπιληπτικῶν, ὀλιγαιμίας μὲν περὶ τὴν ἕξιν οὔσης μελικράτῳ, πολυαιμίας δὲ καὶ πάχους, ἐν ὀξυ-
μέλιτι. τινὲς δὲ τῶν δοκίμων ἰατρῶν ἐπὶ τούτων νάπυ διδόασι προαναγαργαρίζεσθαι. ἔπειτ' οὕτως τοῦ φαρ-
μάκου προσφέρουσιν εἰς νύκτα μεθ' ὕδατος, ὅσον ἑλληνικοῦ κυάμου τὸ μέγεθος. καθόλου δὲ εἰπεῖν, ὅπου τὰ ἄλ-
λα πάντα βοηθήματα μηδὲν ἰσχύσει, ἀλλ' ἡττᾶται πρὸς τῶν νοσημάτων, ἐπὶ τούτων ἡ ἀντίδοτος πινομένη, πα-
ραδόξως κατορθοῖ. ἤδη γοῦν καὶ ἐπὶ τῶν χολερικῶν ἀπαυδώντων, καὶ ἐπὶ καρδιακῶν ἐν ἐσχάτοις ὄντων ἐπι-
40 δοθεῖσα, παλιγγενεσίαν ὥσπερ τοῖς λαβοῦσιν ἐπεδωρήσατο. ἀλλ' οὔτε δυνατὸν, οὔτε ἁρμόζον, περὶ πάντων
γράφειν. ἀπὸ γὰρ τῶν γεγραμμένων τις ὁρμώμενος, δυνήσεται τοὺς λογισμοὺς μετατιθεὶς, καὶ ἐπὶ τῶν λοι-
πῶν ἐπιτυχῶς αὐτῇ χρῆσθαι. τοὺς δ' ἐπὶ πλεῖον ἤδη σπουδάζοντας ἐπαινεῖν τὸ φάρμακον, παραμεμπτέον, οὐχ
ὡς ἰατρικὴν, ὀχλαγωγικὴν δὲ μᾶλλον ὑπόληψιν αὐτοῖς προσάπτοντας, οἳ καὶ πρὸς ὠταλγίαν αὐτὸ φασὶ ποιεῖν,
καὶ δυσηκοΐας, καὶ ἀμβλυωπίας, καὶ κιονίδας, καὶ τὰς καλουμένας ἄφθας. ὁ γὰρ τοιοῦτος ἔπαινος διαβο-
λὴν ἔοικε φέρειν μᾶλλον τῷ φαρμάκῳ, ἢ σύστασιν. εἰ γὰρ ἐστὶ δι' εὐτελοῦς ὕλης ἄμεινον ἰᾶσθαι τὰ τοιαῦτα τῶν παθῶν,
ἄπρακτον τὸ μετὰ πολυτελείας ἔλαττον περιγιγνόμενον τοῦ τέλους. περὶ δὲ τῆς σκευασίας, εἰπεῖν τι ἀνα-
γκαῖον, ἐπεὶ καὶ αὐτὴ δεῖται τινὸς ἐν βραχείᾳ. ὁ μὲν γὰρ Μενεκράτης οὐδὲν περὶ αὐτῆς διέσταλκε. ἐπεὶ δὲ λαμβάνει
ἡδύχρουν τὸ φάρμακον, καὶ ἑτέρων ἀρτίσκων, σκιλλητικῶν καὶ θηριακῶν, πρότερον περὶ τῆς σκευασίας τούτων λεκτέον

Ἡδυχρόου σκευασία. Ἀσπαλάθου ῥίζης φλοιοῦ, καλάμου ἀρωματικοῦ, κόστου, ἀσάρου, ξυλοβαλσάμου, φοῦ,
50 ἀμαράκου, μαστίχης ἀνὰ ∠ ς'. σχοίνου ἄνθους ∠ ιβ'. οἱ δὲ κδ'. κινναμώμου δραχμὰς ιβ'. ἀμώμου, κασσίας
ῥᾶ ποντικοῦ, ἀνὰ δραχμὰς ιε'. νάρδου ἰνδικῆς, φύλλου, ἀνὰ δραχμὰς * ις'. σμύρνης, κρόκου, ἀνὰ δραχμὰς
ιβ'. οἴνῳ φαλερίνῳ ἀναλάμβανε, ὀποβαλσάμῳ παραπτόμενος, ἐν τῷ ἀναπλάττειν. καὶ ἔα ξηραίνεσθαι ἐν σκιᾷ.

Περὶ ἀρτίσκων σκιλλητικῶν. Τοὺς σκιλλητικοὺς, οὕτω σκευάζομεν. σκίλλαν περίπλασσε πηλῷ, καὶ
βάλλε εἰς κάμινον βαλανείου καιομένην. τῇ δ' ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ τοῦ ἔνδον λαβὼν δραχμὰς ρκ'. καὶ ὀροβίνου ἀλεύ-
ρου δραχμὰς ξ'. λειώσας ὁμοῦ ποίει τροχίσκους. Ἀρτίσκοι δὲ θηριακοὶ οὕτω σκευάζονται. λαβὼν ἔχεις δ'. ἢ
πέντε πυρράς. ἀμείνους δὲ εἶναι νεοθηράτους. αἱ γὰρ πολλῷ χρόνῳ καθειργμέναι, ἰωδέστεραι τὴν ἕξιν εἰσίν. ἔστι δὲ τοῦ-
το τεκμήρασθαι, ἀπὸ τοῦ νηστεύσαντος ἀνθρώπου, ἔπειτα τοῦ πρὸς κεφαλὴν μέρους, καὶ τοῦ πρὸς οὐρὰν, ἀφαιρεῖν
ἀνὰ τετραδάκτυλον, καὶ τὴν φολίδα πᾶσαν ἀποδέρειν, καὶ πᾶν τὸ ἔντερον ἐκβάλλειν. τὰ δὲ λοιπὰ ἕψειν ἐν και-

νῇ χύτρᾳ μετ' ἀνήθου. ἑψηθεισῶν δὲ τῶν σαρκῶν καθαίρειν τὰς ἀκάνθας, ἐπιμελῶς δὲ τὰς σάρκας ἰσάν
δεῖ, ἵνα μὴ διαλάθῃ ἄκανθα, καὶ ῥίψαι. καὶ ὀρόβου καθαροῦ ξηροῦ τὸ ἴσον προσβάλλειν, καὶ συλλεαίνειν. ἔπειτα
προσαπτόμενος ὀποβαλσάμῳ τροχίσκους ἀνάπλασσε, καὶ ψῦχε ἐν σκιᾷ. αὕτη δὲ ἀντίδοτος κατὰ Ἀνδρόμαχον
τὸν πεποιηκότα αὐτήν, συντίθεται τρόπῳ τῷδε. ὠνομάσθη δὲ παρ' Ἀνδρομάχου, Γαλήνη. οἱ μετ' αὐτὸν δὲ παραλα-
βόντες, οἷον Κρίτων καὶ οἱ κατ' αὐτόν, διὰ τὸ ἔχειν αὐτὴν τῆς σαρκὸς τὴν ἐχιδνῶν, ὠνόμασαν αὐτὴν θηριακήν.
ἀρτίσκων σκιλλητικῶν <. μη'. ἀρτίσκων θηριακῶν <. κδ'. ἀρτίσκων ἡδυχρόου <. κδ'. κινναμώμου, πεπέρεως
μέλανος. ὀποῦ μήκωνος, ἀνὰ < κδ'. ἴρεως ἰλλυρικῆς, γλυκυῤῥίζης, ὀποβαλσάμου ἀνὰ <. ιβ'. ῥόδων ξηρῶν
δραχμὰς ιβ'. σκορδίου κρητικοῦ, βουνιάδος σπέρματος, γογγυλίδος ἀγρίας, ἀγαρικοῦ ἀνὰ δραχμὰς ιβ'. κρόκου
σμύρνης, ζιγγιβέρεως, ῥὰ ποντικοῦ, πενταφύλλου ῥίζης, καλαμίνθης, πρασίου, πετροσελίνου, στοιχάδος, κόστου, πε-
πέρεως λευκοῦ, δραχμὰς ς'. δικτάμνου κρητικοῦ, σχοίνου ἄνθους, λιβανωτοῦ ἄῤῥενος, τερεβινθίνης χίας, κασσίας
σύριγγος μελαίνης, νάρδου ἰνδικῆς ἀνὰ δραχμὰς ς'. πολίου ἄνθους κρητικοῦ, στύρακος, σελίνου σπέρματος,
σεσέλεως, θλάσπεως, ἄμεως, χαμαίδρυος, χαμαιπίτυος, ὑποκυστίδος χυλοῦ, μαλαβάθρου, νάρδου κελτικῆς,
γεντιανῆς ῥίζης, ἀνίσου, μήου, μαράθρου σπέρματος, λημνίας μίλτου σφραγῖδος, χαλκίτεως ὀπτῆς, ἀμώμου,
ἀκόρου, καρποβαλσάμου, φοῦ ποντικοῦ, ὑπερικοῦ, ἀκακίας, καρδαμώμου, κόμεως, ἀνὰ δραχμὰς δ'. δαύκου
σπέρματος, χαλβάνου, σαγαπηνοῦ, ἀσφάλτου, ὀποπάνακος, καστορίου, κενταυρίου λεπτοῦ, ἀριστολοχίας, κλη-
ματίτιδος ἀνὰ <. β'. μέλιτος ἀττικοῦ. λι. ι'. οὐγ. ς'. οἱ δὲ δ'. οἴνου φαλερίνου. ξε. β'. βαλὼν εἰς ὅλμον ὀπὸν ὑποκιστί-
δος, σμύρναν, σαγαπηνόν, γλυκύῤῥιζαν, στύρακα, ἀκακίαν, ὀποπάνακα, παραστάζων κατὰ μικρὸν μέλι καὶ οἶνον κό-
πτε καὶ διάλυε. καὶ πρόσβαλε τοῦ οἴνου ὥστε ὑπερέχειν. καὶ ἔμβρεχε ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς. εἶτα κιννάμωμον, κρό-
κον, κασσίαν, στάχυν, θλάσπι, μαλάβαθρον. λημνίαν σφραγῖδα, χαλκῖτιν κεκαυμένην. αὕτη γὰρ καὶ τὸ μέλαν χρῶ-
μα χαρίζεται τῷ φαρμάκῳ, καυθεῖσα ἐντέχνως. ἄμωμον, ἄσφαλτον. καστόρειον κεκομμένον καὶ σεσησμέ-
νον βαλὼν εἰς θυίαν, καὶ παραχέων οἶνον, λειοτρίβει ὡς κολλύριον. ἔπειτ' ἐκ τοῦ ὅλμου προσβαλὼν
τοῖς ἐν τῇ θυίᾳ, λειοτριβήσας καὶ παρεγχέας οἶνον πρόσμιγε τὰ ξηρὰ πάντα καὶ ἀ-
νάπλαττε. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ μέλι καὶ τὴν ῥητίνην καὶ χαλβάνην καὶ ὀποβάλσαμον
χλιάνας ἐν κακκάβῃ, κατάχει τὴν ἐν τῇ θυίᾳ, καὶ ἑνώσας, ἀπόθου εἰς ἀγγεῖον
κασσιτέρινον, ἢ ἀργυροῦν καὶ χρῶ. Κρίτων δ' ἔγραψε περὶ αὐτῆς οὕ-
τως. ὅτι τὰ θηρία περὶ τὰ τελευταῖα τοῦ ἦρος, ἢ τῷ φθινοπώρῳ συλ
λέγειν δεῖ. καὶ λαμβάνειν ἐξ αὐτῶν τὰ μεγάλα καὶ εὔτροφα.
καὶ ἕψειν μετ' ἀνήθου μόνου. τῷ δὲ τῆς σαρκὸς αὐτῶν ἐκ
δέκα θηρίων ἀθροισθέντων μιγνύειν ἀξιοῖ σιλι-
γνίτου ἄρτου μίαν οὐγγίαν, καὶ οὕτως ἀνα-
πλάττειν τοὺς καλουμένους ἄρτους.
τὰς δὲ σκίλλας ἐν τῷ πυ-
ρῷ ὀπτᾶν ἀμήτῳ. τηνικαῦ-
τα γὰρ εἰσὶ μά-
λιστα ἀκ-
μαῖαι.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΕΥΠΟΡΙΣΤΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ.

10

20

30

40

50

Περὶ τῆς ἐξ ἐγκαύσεως κεφαλαλγίας.

Α ρμόσει δὲ τοῖς μὲν ἐξ ἐγκαύσεως ἐμβροχὴ ἐλαίου ὀμφακίνου ψυχροῦ. εἰ δ' ἐπιτείνοιτο δι' ὀξυροδίνου. μὴ παρόντος δὲ τοῦ ῥοδίνου ἐλαίου, χρηστέον ὀμφακίνου, τέτταρσι μέρεσι τοῦ ἐλαίου συμπλέκοντας ὄξους μέρος ἕν, εἰ συμμέτρως ψύχειν βούλοιντο. εἰ δὲ μή, πλεῖον ἔτι ὄξους. διακαιομένης δὲ σφοδρῶς τῆς κεφαλῆς συμπλέκειν χρὴ τῷ ὄξει πολυγόνου χυλὸν. ἢ ἀρνογλώσσου. ἢ ἀνδράχνης, ἢ θριδακίνης, ἢ ὄμφακος, σταφυλῆς ἢ τῶν τοιούτων τινός, δῆλον δὲ ὡς τὸ μᾶλλον τε καὶ ἧττον τῆς ἕξεως αὐτῶν δηλώσει τὸ μέγεθος τῆς κατασκευῆς. ἀνακλίνειν δ' αὐτοὺς ἄμεινον καὶ ἐν ψυχροτέροις οἴκοις εἰσφέροντας ἀμπέλου φύλλα, καὶ βάτου, μήλων τε, καὶ τῶν τούτοις παραπλησίων, ὅσα χωρὶς τοῦ καιροῦ ψύχειν δυνήσεται. παραπλήσιαι δὲ ταύτῃ διαθέσεις, καὶ αἱ ἀπὸ τῶν δυσκρασιῶν συμβαινόμεναι. ἀλλ' ἀπὸ μὲν θερμοτέρας, καὶ ξηροτέρας, ἔτι τε ψυχροτέρας καὶ ξηροτέρας δυσκρασίας,
10 ὀδύναι μεγάλαι γίνονται, ἥκιστα δ' ἐν τῇ ὑγρᾷ δυσκρασίᾳ πόνοι συμβαίνουσι. θεραπεύονται δὲ καὶ αὗται ὁμοίως ἐπὶ τοῖς προκατάρχουσι γινόμεναι κατὰ ἐναντίωσιν τῶν διαθέσεων.

Περὶ τῆς ἀπὸ ψύξεως κεφαλαλγίας.

Τ οῖς δὲ ἀπὸ ψύξεως ἁρμόζουσιν αἱ θερμότεραι τῶν ἐμβροχῶν. ὅτε μὲν σύμμετρος εἴη ἡ ψύξις ἀρκουμένοις ἀνηθίνῳ καὶ πηγανίνῳ ἐλαίῳ θερμῷ. εἰ δὲ δ' ἐπιτείνοιτο μεγάλης τῆς ψύξεως ὑπαρχούσης, σικύου ἀγρίου ῥίζα. ἐμβαλεῖν δέ ποτε καὶ εὐφορβίου βραχύ. χρῆσθαι δὲ καὶ κείνῳ ἐλαίῳ. ἢ τινὶ τῶν τοιούτων, πεπτῶν εἰρημένων τινὰ τούτοις ἐμβαλόντα. ἐλάττω δὲ ἢ πλείω κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν ψύξιν, σκοποῦντα, καὶ συμμετρούμενον.

Περὶ τῆς ἐξ ἀναθυμιάσεως κεφαλαλγίας.

Ο σοις δὲ ἀπὸ ἀναθυμιάσεων αἱ κεφαλαλγίαι γίνονται, ὑπάγειν τε τὴν γαστέρα, καὶ ἄγειν αὐτοὺς εἰς εὐπνουστέρους οἴκους. καὶ λεπτὸν ἀέρα ἔχοντας. ἐπιτηδεύειν τε καὶ πταρμούς, μάλιστα εἰ ἀπύρετοι εἶεν. ἐμβαλόντας τοῖς
20 πόροις, ἢ στρουθείου λεῖον, ἢ πέπερι, καὶ ἀνέλκειν κελεύοντας. κενουμένων γὰρ τῶν ἀτμῶν ῥᾷον διαφορηθήσεται ἡ κεφαλή. ἐμβρέχειν δ' αὐτοὺς καὶ ἐλαίῳ βραχὺ ὄξους παραχέοντας. ἥ τε γὰρ ἄμετρος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῶν ἀτμῶν φορὰ ἀποκρουσθήσεται. καὶ τὸ ἐνιζάνον ταῖς κοιλίαις τοῦ ἐγκεφάλου διαφορηθήσεται, μὴ ἐᾶν καθεύδειν καὶ μάλιστα μεθ' ἡμέραν.

Περὶ τῆς ἐξ ἀπέπτων βρωμάτων κεφαλαλγίας.

Ε ἰ δ' ἀπέπτων ἐγκειμένων τῇ γαστρὶ συμπάσχει τι ἡ κεφαλή, διδόντας πιεῖν ὕδατος χλιαροῦ συχνῶς ἐμεῖν κελεύειν. γίνονται δὲ πολλαὶ τῶν στομαχικῶν ἐξ ἀναστάσεως κεφαλαλγίαι, ἐφ' ὧν αἱ παραθέσεις τῆς τροφῆς αὐτίκα κουφίζειν εἰώθασιν. εἰ δ' ἀπὸ μεγάλης ποτὲ ἀλγηδόνος τῆς κεφαλῆς ἄφωνοι γίνονται ἄφνω, μὴ δὲ τῆς αἰτίας καταλαμβανομένης, καταντλεῖν προσήκει τὴν κεφαλὴν ὕδατι θερμῷ δαψιλεῖ, ἐγχέοντας τοῖς ὠσὶν ἔλαιον
30 καὶ ἔριον ἐμβάλλοντας.

Περὶ τῆς ἐξ οἴνου κεφαλαλγίας.

Ο τι μὲν οἱ θερμότεροι τῶν οἴνων τὰς κεφαλαλγίας γεννῶσιν ἀτμῶν πληροῦντες ῥᾳδίως τὴν κεφαλήν, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ χυμῶν, καὶ ὅτι χωρὶς οἴνου πόσεως πρὸς τὴν κεφαλὴν ἑτοίμως οὗτοι διαφέρονται, καὶ μάλιστα οἷς φύσει θερμότεραι τὴν κρᾶσιν αἱ κεφαλαὶ τυγχάνουσιν, ἅπασιν οἶμαι φανερὸν εἶναι. σκοπὸς τοίνυν τῆς ἰάσεως ἡ κένωσις αὐτῶν. ἐπειδὴ δὲ θερμότεροι τυγχάνουσιν ὄντες οἱ πεπληρωκότες τὴν κεφαλὴν ἀτμοί, καὶ τῆς ἐντυχούσης αὐτοῖς βοηθείας δέονται. ἔλαιον οὖν ῥόδινον καὶ πάνυ ψυχρὸν προσφερόμενον. ὕπνος τε καὶ ἡσυχία. καὶ μετὰ ταῦτα εἰς ἑσπέραν λουτρόν. καὶ τροφαὶ εὔχυμοι, οὐ μέντοι θερμαίνουσαι. τοιαῦτα δ' εἰσὶν ὁ πτισσάνης χυλός. καὶ τὰ ὑγρὰ τῶν ὠῶν ἀνθυγάρου. καὶ ἐξ ὕδατος ἄρτος. θριδακίνη πως ἐμψύχουσα. καὶ κράμβης ἀτμός. ποτῷ δὲ ὕδατι χρηστέον. ἀλλ' ἐπί τινων ὁ στόμαχος ἐπὶ ταῖς ὑδροποσίαις ἀνατρέπεται, ῥοιὰ οὖν αὐτοῖς ἐπιδοτέον, ἢ μῆλον, ἢ ἄπιον, ἑψημένα, χρὴ δὲ ἕψειν αὐτὰ ἐν χύτρᾳ ὕδωρ ἐγχέοντας θερμόν, εἶτα κρεμάσαν-
40 τας ἐν ἀγγείῳ τὰς ὀπώρας ὑποκαίειν τὴν χύτραν, ὅπως ὁ ἀναφερόμενος ἐκ τοῦ ὕδατος ἀτμὸς ἕψειν οἷός τε εἴη. καὶ στατικαὶ δὲ ῥωννύουσι τὸν στόμαχον. φοινίκων δὲ παντελῶς ἀπέχεσθαι. ἔχουσι γάρ τινα ἰδιότητα κεφαλαλγίας ποιητικήν. εἰ δ' ἐπὶ τούτοις ὑπνώσαι καλῶς δυνηθεῖεν, ἐπὶ λουτρὸν μὲν ἄγειν αὐτοὺς κατὰ τὴν ὑστεραίαν, καὶ καταχεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ ὡς θερμὸν ὕδωρ πολλάκις. εἶτα μικρὸν ἠρεμήσαντας. αὖθις παραπλησίως λούειν. εἶθ' οὕτως τρέφειν, ὡς πρόσθεν εἴρηται. εἰ δέ ποτε ἐπὶ τῶν ἀνελθόντων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀτμῶν τε καὶ χυμῶν ὑπολείποιτο τὸ λείψανον, ἐσφηνωμένον πόροις λεπτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο παραμένει τι τῆς κεφαλαλγίας, ἀφίστασθαι μὲν τοῦ ῥοδίνου, ἐμβρέχειν δὲ τῷ χαμαιμηλίνῳ συμμέτρως θερμῷ. καὶ μετὰ ταῦτα ἰρίνῳ μεγάλως ὠφελοῦντι τὰς τοιαύτας διαθέσεις. μηδενὸς δὲ τούτων ὄντων οἴνῳ χρῆσθαι.

Περὶ τῆς ἐκ πληγῶν καὶ συμπτωμάτων κεφαλαλγίας.

Ε πεὶ δὲ καὶ διά τινα συμπτώματα καὶ πληγὰς γίνονται κεφαλαλγίαι χρήσιμον βραχέα καὶ πρὸς ταῦτα ὑποσχέσθαι. ἁρμόσει τοίνυν ἡ διὰ σπόγγων πυρία καὶ μαλακῶν ἐρίων θερμῷ δεδευμένων. πρὸς δὲ τούτοις ἡσυχία. ὑποστολὴ τροφῆς. κένωσις τῆς κάτω γαστρός. φυλακτέον δὲ ἥλιον. λουτρόν. οἰνοποσίαν. κραυγὴν καὶ διάτασιν.
50 καὶ τῶν ἐν τροφῇ προσφερομένων δριμέα καὶ ὀξέα καὶ ἁλυκά. δῆλον δ' ὡς σκοποὶ πλείονες ἔσονται τῆς τῶν ἰαμάτων εὑρέσεως κατὰ τὰς ποιούσας τὰ πάθη αἰτίας.

Περὶ τῆς ἐκ θλασμάτων κεφαλαλγίας.

Κ αὶ γὰρ καὶ θλᾶσθαι ποτὲ συμβαίνει. καὶ ποτὲ καὶ μετὰ τραύματος γίνεσθαι τὴν διάθεσιν. ὡς καὶ τούτων ἐπιπλέκεσθαι σκοποὺς θεραπείας. θλάσει μὲν οὖν οἰκεῖα τὰ παρηγορικὰ τῶν βοηθημάτων. οἷον θερμοῦ κατάχυσις ὕδατος. καὶ ἐπίλημμα ἐλαιοβρεχές. τῇ δὲ διαιρέσει πείσασις παροῦσα εἰ κωλύει κολληθήσεσθαι σιδηρῖτιν βοτάνην λειώσας, καὶ ἀποσπογγίσας οἴνῳ ἐπιδέσμει. ἄλλο. ῥυτίνην φρυκτὴν καταπλάσας

πλάσας τὸ ἕλκος ἐπιδέσμει. ἄλλο ἀλόην λειώσας, καὶ μέλι προσμίξας ἐπιτίθει. ἄλλο. πτελέας φύλλα χλωρὰ κόψας ἐπιτίθει, πρότερον τρίψας. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ περιειληθεὶς ὡς ἐπίδεσμος τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

Πρὸς τὰς ἐκ μέθης καὶ ἐγκαύσεως κεφαλαλγίας.

Ε πεὶ δὲ καὶ πειράματα ἔγραψεν ὁ Ἀρχιγένης τοῖς κεφαλαλγοῦσιν, οὐκ ἄτοπον ᾠήθην καὶ ταῦτα ἀναγράψαι πρὸς τὰς ἐκ μέθης καὶ ἐγκαύσεως κεφαλαλγίας. πολυγόνου δύο κλωνία πλέξας στεφάνωσον. ἄλλο. πολύγονον τρίψας μετὰ κορυφῆς γάλακτος καὶ ἀλείψας τὴν κεφαλὴν τῷ σαββάτῳ ἑσπέρας, καὶ ἐπάνω λαγωοῦ δέρμα βαλὼν ἕως πρωΐ. ἆρον τὸ δέρμα καὶ ἰαθήσῃ. ἄλλο. κεχώρισον τὸ ῥωμαϊστὶ λεγόμενον ἰντυβολάχανον ἐπιτίθει τοῦ πάσχοντος τὴν κεφαλήν. ἄλλο. ῥόδινον στέφανον ἐπιτίθει τῇ κεφαλῇ, νέα ἄνθη ῥόδου ἐκ νεαρῶν ῥόδων. ἄλλο. καλλίτριχω στέφε τὴν κεφαλήν, ὃ τινὲς καλοῦσιν ἀδίαντον. ἔνιοι δὲ τριχομανές. ἄκρως
10 δὲ ἀπαλλάσσειν τῆς κεφαλαλγίας φησὶν Ἀρχιγένης περιστερεῶνα, ἣν τινὲς ἱερὰν βοτάνην καλοῦσι, καὶ στεφομένην, καὶ καταχριομένην μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου. χελώνης λιμναίας, ἣν τινὲς αἱμορροΐδα καλοῦσιν αἷμα ἐπίσταζε ἐπὶ τὸ βρέγμα.

Πρὸς τὰς ῥεούσας τρίχας.

Λ άδανον ἀποβρέχων οἴνῳ αὐστηρῷ ἢ στύφῳ λείου παραχέων καὶ μυρσίνης. καὶ γλοιώδες ποιήσας κατάχριε. ἄλλο. κάρυα χλωρὰ ἀκμάζειν ἀρξάμενα θλάσας. ρ. μίξας τε ἐλαίου ξέστας β. συμπηκτίας ὑγρᾶς λίτρας γ. καὶ βαλὼν εἰς σκεῦος καινὸν ὀστράκινον προβραχὺ, ὡς μὴ ἀναποθῆναι τὸ ἐμβληθὲν ὑγρὸν, ἐπιμελέστατα περίχρισον. καὶ καταθέμενος ἐν αὐχμηρῷ οἴκῳ ἐπὶ ἡμέρας μ. καὶ μετὰ ταῦτα ἀνελόμενος χρῶ τῷ ἐλαίῳ. ἄλλο. λάδανον καὶ ἀψίνθιον καὶ ἀρκευθίδας λειώσας εἰς ὀθόνην ἔνδυσον, καὶ ἔμβαλε εἰς ἔλαιον, καὶ μετὰ ἡμέρας ε. χρῶ. ἢ μυρσίνης μελαίνης. ἢ κνίδου μέρη β. μετ' ἐλαίου. τὸ αὐτὸ δὲ πιτυριάσιν ἰᾶται. ἄλλο. λάδανον λειώσας μετὰ γλυκέος οἴνου γλοιώδες ποιήσας χρίε. ἄλλο. ἀνεμώνης τὸ ἄνθος λειώσας μετ' ἐ-
20 λαίου κατάχριε, τὸ αὐτὸ καὶ μελαίνει. ἄλλο. περιστερεῶνα τὸν ὀρθὸν σὺν ταῖς ῥίζαις ξηράνας, καὶ εὖ μάλα λειώσας μίξον ἐλαίου, ὡς πάχος ἔχειν γλοιοῦ, καὶ ἐάσας σαπῆναι κατάχριε.

Περὶ πιτυριάσεως.

Π ροσμίξας τὴν κεφαλὴν σεύτλου χυλῷ, καὶ τηλίνοις ἀλεύροις, καὶ νίτρῳ λείοις ἴσοις σμῆχε.

Περὶ φθειριάσεως.

Σ ταφίδος ἀγρίας μέρη β. σανδαράχης μέρος α. σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ ἄλειφε τὴν κεφαλήν. ἄλλο. στυπτηρίᾳ σχιστῇ μετ' ἐλαίου χρῶ.

Περὶ ἀχώρων.

Α χῶραι γίνονται περὶ τὸ τῆς κεφαλῆς δέρμα. ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ συμπτώματος. λεπτὰς γὰρ ἔχει κατατρήσεις δι' ὧν ἀπορρέει ἰχὼρ γλίσχρος. ὅμοιον δ' αὐτῷ πάθος ἐστὶ, καὶ τὸ καλούμενον κηρίον, τὰς κατατρήσεις μείζονας ἔχον, ὑγρὸν ἐχούσας μελιτῶδες. ἔστι δ' ἑκατέροις ἡ γένεσις ἐξ ὑγρότητος περιττωματικῆς. συμβαίνει δ' αὐ-
30 τοῖς τὸ πρῶτον κνησμός. μετὰ ταῦτα δὲ καὶ εἰς ὄγκον ἐπανάστασις. θεραπεία δὲ, μεγάλης οὔσης τῆς διαθέσεως, προηγουμένη μὲν κάθαρσις τῶν διὰ σκαμμωνίας, καὶ ἀλόης, καὶ κολοκυνθίδος. ἑκάστου δ' αὐτῶν ἴσων. λειωθέντα δὲ ἀναλαμβάνεται χυλῷ κράμβης, καὶ ἀναπλάττεται καταπότια ἐρεβίνθου μέγεθος ἔχοντα. δίδοται δὲ ἑπτακαίδεκα τῆς τελείας δόσεως. τοῖς ἄλλοις πρὸς ἀναλογίαν τοῦ σώματος. ἐπὶ δὲ τῶν μικρῶν διαθέσεων ἀρκεῖ καὶ τὰ τοπικὰ τῶν βοηθημάτων. ἔστι δὲ ταῦτα κιμωλία μετ' ὄξους δριμυτάτου καταχριομένη. ἄλλο. κρητὰ μετ' ὄξους δριμυτάτου κατάχριε. ὁμοίως δὲ καὶ σαμία γῆ, καὶ πομφόλυξ. ἄλλο. λιθαργύρου καὶ χάρτης κεκαυμένης λύχνῳ χρῶ μετ' ὄξους. ἐφ' ὧν μέντοι ἕλκωσις ἐστὶν ὀδυνώδης, ὕδατι ἀπαιτλεῖν αὐτοὺς θερμῷ προσήκει ἑκάστης ἡμέρας, ἀφεψημένης ἐν αὐτῷ μυρσίνης. βάτου. συκαμίνου, ἢ ἀσπαράγου ῥίζης. καὶ κατάχριε. ἄλλο. ἰτέας φύλλοις μεθ' ὕδατος. ἢ φακῷ μετὰ μέλιτος. ἢ ἀσπαράγου ῥίζης ἑφθῆς ἀπόσμηγε, ἢ σεύτλου χυλῷ ἔχοντι τήλινον ἄλευρον. φάρμακα δ' ἐπιτήδεια πίτυος φλοιὸς μετὰ κηρωτῆς. ἢ καδμεία μετ' ἐλαίου. ἢ λι-
40 θάργυρον. ἢ ψιμμύθιον. σμήχειν δὲ ἐν βαλανείῳ τεύτλου χυλῷ μετὰ κιμωλίας. δῆλον ὡς ἐπὶ τῶν ἁπαλοσάρκων γυναικῶν φυλάττεσθαι μὲν δεῖ τὸ ὄξος. οἴνῳ δὲ καταχρίειν τὰ φάρμακα.

Περὶ ἀλωπεκίας καὶ ὀφιάσεως.

Σ υμβαίνει διττὸν πάθος περὶ τὰς ἐν κεφαλῇ τρίχας. ὅτε μὲν ἔκθλιψις αὐτῶν. ὅτε δὲ εἰς ἑτέραν χροίαν μεταβολή. ἐκθλίψεις μὲν ἐν ταῖς φαλακρώσεσιν. ἑτεροχροία δὲ ἐν ταῖς ἀλωπεκίαις τε καὶ ὀφιάσεσιν, ἀπρεπεστάτη βλάβη τῶν τριχῶν. ἐστὶ δ' αὐτοῖς ἡ βλάβη παραπλησία τοῖς φυτοῖς. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνα, ὅτε μὲν ἐνδείᾳ τοῦ τρέφοντος ὑγροῦ ἀφαιρούμενα, φθείρεται. ἢ ἀλλοτριώσει τὴν κατὰ φύσιν ὑπαλλάττει διάθεσιν. ἔστι δὲ ἀλωπεκία καὶ ὀφίασις ἑκάτεραι μὲν διαθέσεις παρὰ φύσιν, τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἔχουσαι τῆς γενέσεως. κοινὴν δὲ καὶ τὴν ἴασιν. ὀνόμασι δὲ διαφόροις ὠνομασμένα κατὰ τὸ σχῆμα. ἐπεί τε γὰρ τῆς ὀφιάσεως παραπλήσιον ὄφει τὸ σχῆμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φαίνεται. ἡ δ' ἀλωπεκία, ὥς φασιν, ὠνόμασται, διὰ τὸ συνεχὲς ταῖς ἀλώπεξι συμβαίνειν τὴν
50 διάθεσιν, ψίλωσιν οὖσαν τριχῶν, μετὰ τοῦ ἀναιμόχρουν φαίνεσθαι τὸν πεπονθότα τόπον. ἡμεῖς δὲ διὰ τί οὕτως ὠνόμασται οὐ πολυπραγμονοῦμεν. μοχθηρὸν δὲ πλῆθος ὑγρῶν αἴτιον τῆς γενέσεως εὑρόντες τῷ φυσικῷ λόγῳ, ἑξῆς ἐπὶ τὰς θεραπείας χωρήσομεν. εἰσὶ δ' αὐτῷ διαφοραὶ πλείους κατὰ τὴν χρόαν. αἱ μὲν γὰρ λευκότεραι. αἱ δὲ ὠχρότεραι, ἕτεραι δὲ μελανώτεραι. δῆλον δὲ ὡς κακοχυμίας ἐστὶν ἅπαντα ἔγγονα τοιαῦτα. αἱ μὲν οὖν λευκότεραι. ἀπὸ τῆς τοῦ φλέγματος κακοχυμίας γίγνονται. καὶ ἰῶνται τοῖς φλεγμαγωγοῖς τῶν καθαρτηρίων. καὶ τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς. αἱ δὲ ὠχρότεραι, τοῖς τὴν τοιαύτην καθαίρουσι χολήν. αἱ δὲ μελανώτεραι, τοῖς τὸν μελαγχολικὸν καθαίρουσι χυμόν. χρὴ γὰρ πρὸ τῆς τοῦ πεπονθότος μερίου θεραπείας ἅπαν προκαθαίρειν τὸ σῶμα, ὡς μηκέτι ἐπιρρέειν ἐξ αὐτοῦ τὴν κακοχυμίαν τῷ πεπονθότι μορίῳ. καὶ

εἶθ᾽ οὕτως ἑξῆς ἐπὶ τὸ πεπονθὸς μόριον παραγίνεσθαι. ἔστι δὲ ἀποφλεγματικὰ μὲν πύρεθρον. καὶ σταφὶς ἀγρία
θάτερον δ᾽ αὐτῶν, ἢ καὶ ἄμφω μετὰ μαστίχης μασσώμενα. καὶ ἅλας βολικὸν μετὰ γλήχωνος. ἢ νᾶπυ λελειω-
μένον μετ᾽ ὀξυμέλιτος. καὶ διακρατούμενον ἐπὶ πλέον. καὶ ἀναγαργαριζόμενον. ἰδίως μὲν οὖν ἕκαστον τῶν κα-
θαρτηρίων φαρμάκων, ἕλκει καὶ καθαίρει τὸν οἰκεῖον ἑαυτῷ χυμόν. τὰ μὲν φλέγματα. τὰ δὲ ξανθήν. τὰ δὲ
μέλαιναν χολήν. καὶ μακρὸν ἂν εἴη ἕκαστον κατ᾽ εἶδος διεξιέναι, ἑτέρας ὄντα πραγματείας. κοινῶς δὲ ἐπί τε
τῶν ἄλλων ἀλωπεκιῶν καὶ ὀφιάσεων ὠφελεῖν εἴωθε. πρῶτα μὲν τὰ διὰ τῆς ἀλόης καταπότια. ἔχει δὲ ταῦ-
τα κολοκυνθίδος ἐντεριώνης, μέρος α. ἀλόης τε καὶ σκαμμωνίας μέρη δύο. χυλοῦ ἀψινθίου μέρος α.
ἀναλάμβανε χυλῷ μήλων. δίδου πρὸς τὴν δύναμιν. μικρὸν ἐπ᾽ αὐτοῖς διαλειπόντα ἡμερῶν τινῶν ζ. χρῆσθαι
τῇ ἱερᾷ τῇ διὰ κολοκυνθίδων. ἔστι δ᾽ αὐτῆς ἡ σύνθεσις ὧδε. κατ᾽ ἀρχὰς τῆς θεραπείας τρόπος τοιόσδε ἀρκῶν
10 πολλάκις μόνος πρὸς θεραπείαν. ἐπὶ γὰρ τῶν χρονίων δυσμετάβλητον ἤδη γίνεται τὸ πάθος, καὶ τοπικῶν δεόμε-
νον φαρμάκων. ὅταν οὖν ὡς ἔνι μάλιστα καθαρὸν προείρηται ἀπέριττον ἐκ τῆς καθάρσεως ἅπαν γένηται τὸ σῶ-
μα τό τε ἤδη θαρροῦντα καὶ τῇ τοῦ βεβλαμμένου μέρους ἐγχειρεῖν θεραπείᾳ τοῖς τοπικοῖς χρώμενον. ἔστι δ᾽ ἅ-
παντα τῷ γένει θερμὰ καὶ διαφορητικά, ταύτῃ γὰρ τῇ δυνάμει καὶ τὴν κακοχυμίαν κενοῦντα διαφορεῖν πέφυ-
κεν. ἔστι δὲ τάδε θαψίας χυλὸς μετὰ κηρωτῆς καταχριόμενος. ἄλλο. εὐφόρβιον λεῖον μετ᾽ ἐλαίου καταχριό-
μενον. θεῖον ἄπυρον καὶ νίτρον ἀλεξανδρινὸν σκευάσας ὄξει κατάχριε. ἄλλο. δαφνίνῳ ἐλαίῳ ἀλειφό-
μενον. καρδάμου σπέρμα μετ᾽ ἐλαίου. ἄλλο. εὐζώμου σπέρμα λειώσας μετὰ στέατος ἀρνίου κατάχριε. ἄλλο.
ἀλκυόνιον τραχὺ καύσας καὶ λειώσας ὄξει. ἢ κεδρίᾳ κατάχριε. ἄλλο. καλάμου ῥίζαν, ἢ φλοιὸν καύσας
μετὰ κέδρου χρῶ. ἢ μετὰ ὑγροπίσσης. ἄλλο. μυῶν κόπρον λειώσας ὄξει κατάχριε. ἄλλο. ἀμύγδα-
λα ὁλόκληρα καύσας κατάβρεχε ὄξει δριμεῖ. ἄλλο. ἐχίνου χερσαίου τὸ δέρμα μετὰ τῆς κεφαλῆς κατά-
20 καυσον, καὶ λειώσας μέλιτι κατάχριε. ἄλλο. κρομμύῳ παλαιῷ συνεχῶς ἀπότριβε τὸν τόπον, ὀθόνῃ προ-
ανατρίψας ἕως οὗ ἐρυθρὸν γένηται. ἄλλο. ῥαφανίου φλοιὸν λειώσας μετὰ μέλιτος κατάχριε. ἄλλο.
σιδήρου στόματος λεπίδα ὀξελαίῳ τρίψας ἄλειφε, ἕως οὗ ἐρυθρὸν γένηται. ἄλλο. κριθῶν κεκαυμένων
καὶ μυοχόδων ἴσον μετὰ ὄξους κατάχριε. ἁπάντων δὲ τῶν εἰρημένων φαρμάκων τῶν μὲν θερμοτάτων ὄντων,
τῶν δ᾽ ἀσθενεστέραν ἐχόντων τὴν θερμασίαν, δῆλον ὡς τοῖς μὲν ἰσχυροῖς φαρμάκοις ἐπὶ σκληρῶν σωμάτων, καὶ
τῶν κεχρονισμένων διαθέσεων χρηστέον. τοῖς δ᾽ ἀσθενεστέροις ἐπί τε προσφάτων διαθέσεων, καὶ παίδων, καὶ γυ-
ναικῶν καὶ μαλακωτέρων. κοινὸς ἔστω ὁ τοιόσδε λόγος ἐπὶ πάντων βοηθημάτων. προανατρίβειν χρὴ τὸ πεπον-
θὸς μέρος ὀθόνῃ μήτ᾽ ἄγαν σκληρῶς, ὡς ἀναδέρεσθαι τὰ σώματα, μήτ᾽ ἄγαν μαλακῶς ὑπὲρ τοῦ ἐρυθραίνεσθαι συμ-
μέτρως πρὸ τῆς χρίσεως τῶν φαρμάκων. χρὴ δὲ καὶ αὐτὸ ξυρᾶν συνεχῶς. εἰ δέ ποτε ἑλκωθείη τὸ μέρος ὑπὸ τῶν
30 φαρμάκων ἰᾶσθαι χοιρείῳ στέατι, ὑπαλείφοντα, ἢ ῥοδίνῳ.

Περὶ ὠταλγίας.

Ὤ των πόνοι γίνονται κατὰ ψύχωσιν ὑπὸ ἀνέμων ψυχρῶν, ἢ διὰ λουτροῦ ψυχρίας, καὶ ὑδάτων φαρμακωδῶν
εἰσρυέντων, ἢ διὰ φλεγμονήν, ποτὲ μὲν αὐτοῦ μόνου κατὰ τὸν πόρον τοῦ δέρματος, ποτὲ δὲ καὶ διὰ βάθους τοῦ
ἀκουστικοῦ μέρους φλεγμήναντος, καὶ διατείναντος τὰ μόρια. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ διὰ πνεύματος φυσώδους, οὐκ ἔχοντος
διέξοδον, ὀδυνηρὸν γίνεται. ὠδινῶσι δὲ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς τοῖς ὠσὶ διά τινα πρόφασιν γεννηθέντες ἰχῶρες. τὰς
μὲν οὖν ἀπὸ ψύξεως μόνης γινομένας ὀδύνας τὰ θερμαίνοντα θεραπεύει. μάλιστα δ᾽ ἐστὶ ταῦτα. κρόμμυον ἐ-
λαίῳ ζέσας ἔγχει τοῖς ὠσίν. ἄλλο. πέπερι εὖ μάλα λελειωμένον μετ᾽ ἐλαίου. ἄλλο. νάρδος ἐγχεομένη
θερμή. ἄλλο. πήγανον ἑψημένον ἐλαίῳ.

Πρὸς τὰς ἐκ τῶν ὑδάτων βλάβας τῶν ὤτων.

Ε λαιον ἐγχέων συνεχῶς θερμὸν δι᾽ ἐρίου μαλακοῦ σπόγγιζε. εἶτ᾽ αὖθις ἔγχει. ἄλλο. ὠοῦ τὸ λευκόν, ᾧ καὶ πρὸς
τὰς ὀφθαλμίας χρώμεθα. ἢ γάλα γυναικεῖον χλιαρὸν χρῶ. ἄλλο. στέαρ χήνειον, ἢ ἀλωπέκειον, ἢ ὀρνί-
40 θειον.

Πρὸς τὰς ἐν ὠσὶ φλεγμονάς.

Ν άρδος μετὰ βασιλικοῦ ἐγχεομένη. εἰ δ᾽ ἀφόρητος εἴη ὀδύνη, καστόρειον γάλακτι γυναικείῳ. ἢ ὠοῦ τὸ λευκὸν χλιά-
νας χρῶ. ἄλλο. ὄπιον ἐλάχιστον μετὰ ἑψήματος. οὐ χρὴ δὲ ἐνοχλεῖν τῷ πόρῳ κατὰ τὸν καιρόν, ἀλλὰ καὶ διὰ
μηλωτίδος περικειμένης ἐχούσης ἔριον μαλακὸν ἐκμάσσειν. καὶ πυρίαις δὲ σπόγγοις τρυφεροῖς ἐν ὕδατι ἑψη-
μένῳ ἔχοντι ἀλθαίαν, ἣν καὶ δενδρομαλάχην καλοῦσιν. ἢ πιτύροις ἐλαφροῖς. εἰ δὲ φυσῶδες εἴη τὸ ἀπολειφθέν,
καὶ ἔμφραξις μᾶλλον ἢ πόνος. ἀφρονίτρῳ μετ᾽ ὄξους χρῶ. ἢ δρακοντίου βοτάνης χυλῷ. ἢ κενταυρίου. ἢ πολίου.

Περὶ πυρώσεως τῶν ὤτων.

Ε ἰ δὲ ταῖς ἀρχαῖς πυρώδους αἰσθήσεως περὶ τὸν ἀκουστικὸν πόρον γινομένης, χωρὶς σφυγματώδους ὀδύνης, ὄ-
ξος μετὰ ῥοδίνου ὠφελεῖν εἴωθεν.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἑλκῶν.

Γ λαύκιον μετ᾽ ὄξους ἀποτρίψας ἔγχει. εἰ δὲ ὑγρὰ πάμπολλα φέροιτο χωρὶς πόνων σκωρίαν σιδήρου ὄξει λειώ-
σας ἐπιμελῶς ἐν ἡλίῳ χρῶ.

Πρὸς δυσηκοΐας καὶ ἤχους.

50 Ἐπὶ τῶν ἐξαίφνης ἤχων ὄξος μετὰ ναρδίνου ἔγχει. ἄλλο. κύμινον καὶ ἔλαιον, ὡς μέλιτος πάχος ποιήσας
ἔγχει. ἐπὶ δὲ τῶν ἐκ νόσου ἤχων ἀψινθίου ἀφεψήματι πυριάσας τὸ ὄξος καὶ τὸ ῥόδινον ἔγχει. ἢ ῥαφανίου χυλὸν
μετὰ ῥοδίνου. ἢ ἐλλέβορον μετ᾽ ὄξους. ἢ ὄξος δριμὺ καθ᾽ ἑαυτὸ χλιαίνων ἔνσταζε. ἢ μέλι καθ᾽ ἑαυτό. ἢ ὀξύμελι. ἢ ὀ-
ξέλαιον. ἄλλο. πράσου χυλὸν μετὰ γάλακτος γυναικείου ἢ ῥοδίνου ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. ἀμυγδάλων
πικρῶν ἔλαιον μίξας ἐλαίῳ ἔμβαλε εἰς φλοιὸν κρομμύου. καὶ χλιάνας ἔνσταζε. ἄλλο. κρόμμυον καὶ σκόρο-
δον. καὶ στέαρ χήνειον ἴσα τρίψας. καὶ διηθήσας ἔγχει. ἄλλο. φακοῦ ἀφέψημα μετὰ μέλιτος ἔγχει. ἄλλο.
μυρσίνην ἀπεψημένην οἴνῳ γλύκιζε. ἢ ἐλαίας φύλλα χυλώσας καὶ μέλιτι μίξας συνέψησον καὶ τούτῳ χρῶ.
ἄλλο. κρόμμυον χυλίσματι μετὰ μέλιτος χρῶ.

Πρὸς δυσηκοΐας.

Χ ρῶ μὲν περὶ τὰς ἀρχὰς ἀποφλεγματισμῷ διὰ πυρέθρου καὶ μαστίχης. καὶ τὴν γαστέρα ὕπαγε διὰ τῆς

κολοκυνθίδος

κοολκωθίλος καταποτίοις. εἰς αὐτὸ δὲ τὸ οὖς χρῶ πυείᾳ διὰ καλάμου. ἀψίνθιον μετὰ ὕδατος ἑψήσας χρῶ· κλύζε δὲ μετὰ τὴν πυρίαν τὸ οὖς ὄξει λευκῷ, καὶ ὕδατι ἴσοις ἐμβληθέντος νίτρου συμβραχθέντος. ἄλλο. δάφνης φύλλα, ἢ δαφνίδας ὁμοίως ἑψήσας χρῶ.

Ἐγχύματα εἰς τὰ ὦτα.

Γ ράσου χυλὸν καὶ ξείνον μύρον μίξας, ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. χολὴν βοείαν ἢ αἰγείαν μετὰ ῥοδίνου μίξας ἔνσταζε. ἄλλο. φλοιοῦ τῆς ῥαφανίου τὸν χυλὸν σὺν τῷ ῥοδίνῳ λειώσας ἔνσταζε.

Πρὸς τοὺς ἐν ὦσι σκώληκας.

Ε φ᾽ ὧν δὲ σκώληκες εἰσί, βοείου κρέως παροπτημένου τὸν ἰχῶρα λαβὼν ἔνσταζε. ἢ ἀριστολοχίαν λειώσας ἔμπλαττε. ἢ καλαμίνθην ἔνσταζε. ἢ βάτου χυλόν.

Περὶ παρωτίδων.

A ἱ ἐκ νόσων συμβαίνουσαι παρωτίδες διαφέρουσι τῶν ἄλλως γινομένων φλεγμονῶν. διάφορον δὲ καὶ τὴν θεραπείαν ἀπαιτοῦσιν. ἐπὶ μὲν γὰρ τῶν διὰ ῥεύματος ἐπιφορὰν γιγνομένων, εἰ μή τι πολὺ εἴη τὸ ἐπιῤῥέον, μή τε κα-
10 κόηθες, μή τε πληθωρικοῦ τοῦ ὅλου σώματος ὑπάρχοντος, σπόγγος μόνος ἐπιτεθεὶς ὀξυκράτῳ καταστέλλει τὰς ἀρχομένας φλεγμονάς. ἐπὶ δὲ τῶν παρωτίδων πᾶν τοὐναντίον ἐργαζόμεθα φαρμάκοις ἑλκτικοῖς χρώμενοι, καὶ σικύαν προσφέροντες. βουλόμεθα γὰρ ἐκ τοῦ βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τὸν λυποῦντα χυμὸν ἐπισπάσασθαι. ὅταν μέν τοι σφοδρὰν ὁρμὴν ἐξ ἑαυτοῦ ἔχῃ τὸ ἐπιῤῥέον, οὐδὲν ἡμεῖς τηνικαῦτα περιττὸν ἐργαζόμεθα τῇ φύσει. ἐν τούτῳ γὰρ ἐὰν ἤτοι σικύαν, ἢ φάρμακον ἕλκον ἐκ τοῦ βάθους ἐπὶ τὸ δέρμα τοὺς χυμοὺς ἐπενέγκωμεν, ὀδύνη σφοδρὰ καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον, ὡς διὰ αὐτὴν ἀγρυπνίας τε γίνεσθαι, καὶ τὴν δύναμιν καταλύεσθαι. παρηγορεῖν οὖν τηνικαῦτα μᾶλλον οὐ συμπράττειν τῇ ῥοπῇ τῶν χυμῶν προσήκει, καταπλάσμασι χρωμένους παρηγορητικωτάτοις. ἔστι δὲ τὰ δε. πρὸς ἐπωδύνους παρωτίδας. ἄρτον μετ᾽ ἐλαίου κατάπλασσε. ἄλλο. πίτυινον μετ᾽ ἐλαίου κατάπλασσε. ἄλλο. κρίθινον ἄλευρον μετὰ ἀξουγγίου κατάπλασσε. ἄλλο. ὑοσκύαμον βοτάνην μετὰ βουτύρου κατάπλασσε. ἐὰν δὲ ἐκπυήσωσι διὰ τομῆς ἐκκενοῦν χρὴ τὸ πύον,
20 καὶ ἰᾶσθαι τὸ ἕλκος κοινῶς, ἢ πειρᾶσθαι διαφορεῖν αὐτὸ φαρμάκοις, ἑλκτικήν τε ἅμα καὶ λεπτομερῆ δύναμιν ἔχουσιν, ἀφαιροῦντες δὶς τῆς ἡμέρας αὐτὰ καὶ πυριαῦ, μέχρις ἂν ἐνδῶσιν αἱ ὀδύναι. ἔστι δὲ παυσαμένης τῆς ὀδύνης διαφορητικὰ τά δε. ἀρνογλώσσῳ λείῳ μετὰ ἁλῶν κατάπλασσε. ἢ λιπαρᾶς ῥίζης ἑψημένης ἐν οἴνῳ ἀπύρῳ, καὶ κιμωλίας μετ᾽ ὄξους. ἢ σύκων ἐν ἅλμῃ ἑψημένων, καὶ ἐπιτιθεμένων λείων, ἢ πράσων μετὰ ἁλῶν. ἢ ἄλας λεῖον μετὰ βουτύρου ἢ στυπτηρίᾳ ἐρείῳ ἐπιτεθέντος, μάλιστα πρὸς τὰς ἀρχομένας παρωτίδας, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἁπαλοσάρκων. ἐπὶ δὲ τῶν ἀνωδύνων, καὶ ἐσκιῤῥωμένων κόπρος αἰγεία μετ᾽ ὄξους καταπλασσομένη. ἐφ᾽ ὧν μέν τοι ἐκπυῆσαι ταχέως βουλόμεθα ἀπαντλῆσαι ὕδατι θερμῷ συνεχῶς, καὶ κριθίνοις ἀλεύροις καταπλάσσομεν.

Περὶ τῶν ἐν τῇ ῥινὶ παθῶν ὀζαίνων καὶ πολυπόδων.

Ρ ινῶν θεραπεία καὶ ὀζαίνων, καὶ πολύπων. ξηραίνειν πρῶτον καὶ ῥῶσαι τὴν κεφαλὴν ἐπιτιθέντες. ἢ τὴν διὰ ἰτέων. ἢ ἀνεμωνίτην, ἢ τὴν βάρβαρον. ἢ τὴν διὰ κοχλιῶν. ἥδε σύνθεσις ἐστὶν ἥδε. σμύρνης Γο. α΄. λιβανίου Γο.
30 α΄. κοχλίας ὁλοκλήρους. ὠῶν τὰ λευκὰ β΄. ὁλμοκοπανήσας μίξας ἅπαντα κατάχριε, ἐντιθεὶς ὀθόνῃ ἐπὶ ἡμέρας ϛ΄. καὶ οὕτως τοῖς τοπικοῖς χρῶ. ἔστι δὲ τά δε. καλαμίνθης χυλῷ ἐγχυμάτιζε. ἢ αὐτὴν ξηράνας τὴν καλαμίνθην, ἐμφύσα διὰ καλάμου. ἄλλο. βατραχείῳ χυλῷ μετὰ μέλιτος ἐγχυμάτιζε εἰς τὴν ῥῖνα ὕπτιον κατακλίνας, καὶ κέλευε ἀνασπᾶν. ἄλλο ῥοιᾶς χυλὸν ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ ἑψήσας, ἕως παχυνθῆναι εἶτα ἐγχυμάτιζε. ἄλλο. κηκίδας καὶ σμύρναν ἴσα κόψας προσφύσα.

Περὶ πολύπων.

Χ αλκάνθου κεκαυμένου λι. δ΄. μίλτου Γο α΄. λειώσας ἐμφύσας διὰ καλάμου. βρυωνίας ῥίζας κεκαυμένης ἐμφύσα. ἄλλο. χαλκάνθου καὶ σανδαράχης ἴσα λεῖα ἐμφύσα. ἄλλο. κρέατος ἐλαφείου κεκαυμένου καὶ σανδαράχης ἐμφύσα. ἄλλο. μόλιβδον κατακαύσας καὶ οἴνῳ ἀναλαβὼν κατάχριε. ἄλλο. ῥοιᾶς ὀξείας χυλὸν ἐν χαλκῷ ἀγγείῳ βαλὼν ἑψήσας, ὡς μέλιτος πάχος ἔχει, καὶ διάχριε. ἄλλο. ἀρσενικὸν τρίψας
40 μήλῃ προσάπτου. ἄλλο. ἀρσενικὸν καὶ ἄσβεστον ἴσα λειώσας πρόσαπτε.

Περὶ τῆς ἐκ ῥινῶν αἱμοῤῥαγίας.

Τ οὺς θρόμβους πρότερον ἐκκαθάρας τοῦ στόματος μηλωτῇ ἔριον ἐλαίῳ βεβρεγμένον ὕδατι. οὕτως λύκιον ἀναλύσας ὕδατι διάβρεχε καὶ στρεπτὸν ποιήσας διὸ ὀθόνης καὶ βρέξας λυκίῳ διασφήνου. ἄλλο. στρεπτὸν καύσας ἐναπόσβεσον χυλῷ πολυγόνου ἢ πράσου καὶ θὲς εἰς τὸν μυκτῆρα. ἄλλο. ὄξος δριμύτατον ζέσας, καὶ ἀποβρέξας σπόγγον διασφήνου τὸν μυκτῆρα. ἵνα δὲ εὐχερῶς ἔχῃς ἐξέλκειν τὸν σπόγγον ὅτε βούλει, λίνῳ ἀπόδησον, ὡς ἀπηρτῆσθαι τοῦ μυκτῆρος. ψύχε δὲ τὸ μέτωπον σπόγγοις, καὶ μετέωρον ἔχειν τὴν κεφαλὴν κέλευε. διαδέσμει δὲ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ὦτα ἔμφραττε. ἄλλο. γύψῳ ἢ πηλῷ κεραμικῷ τὸ μέτωπον κατάχριε. ἄλλο. σικύαν σφοδρὰν ἐὰν μὲν ἀπὸ δεξιοῦ μυκτῆρος φέρηται τῷ ἥπατι πρόσβαλε. ἐὰν δ᾽ ἀπὸ ἀριστεροῦ τῷ σπληνί. ἐὰν δ᾽ ἀπὸ δὲ ἀμφοτέρων εἰς ἑκάτερα πρόσβαλε.

50 Περὶ ὀφθαλμῶν.

Α πάντα μὲν τὰ μόρια τοῦ σώματος ἀκριβεστάτου χρήζει διορισμοῦ ἐν ταῖς θεραπείαις, εἰ μέλλοιεν ὄντως ἰαθήσεσθαι. ὀφθαλμοὶ δ᾽ ὅσον κυριωτάτην ἔχουσι τὴν χρείαν, καὶ οὐκ ὀλίγον τῶν ἄλλων διαφέρουσιν, ἀκριβεστάτης ἐπισκέψεως δέονται, συχνῶν τῶν περὶ αὐτοὺς παθῶν γιγνομένων, καὶ ἐπὶ ποικίλαις καὶ διαφόροις αἰτίαις συνισταμένων τε καὶ παροξυνομένων. ἀλλ᾽ ὁ μὲν τελειώτατος καὶ ἀκριβέστατος περὶ αὐτῶν λόγος ἑτέρας ἐστὶ πραγματείας, ὁ δὲ ἐνεστὼς τῆς προκειμένης πραγματείας στοχαζόμενος διδάσκει τὸ χρήσιμον κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. αἱ τοίνυν περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς διαθέσεις. ὅτε μὲν μετὰ πυρώσεως συνίστανται. ὅτε δὲ μετὰ ψύξεως, καὶ ναρκώδους αἰσθήσεως. καὶ ποτὲ μὲν μετὰ φλεγμονῆς. ποτὲ δὲ χωρὶς φλεγμονῆς. καὶ ἔσθ᾽ ὅτε μὲν μετὰ διαψιλοῦς ῥεύματος. ἔσθ᾽ ὅτε δὲ χωρὶς ῥεύματος. καὶ ποτὲ μὲν μετὰ βάρους καὶ ὀδύνης. ποτὲ δὲ καὶ χωρὶς τούτων. τὰς μὲν οὖν μικρὰς καὶ

πυρώδεις ταράξεις ἱκανὸν καὶ ὀξύκρατον ἀποκρούσασθαι ἕως πρὸς τὰς ἐκ ψύξεως αἱ διὰ σπόγγων δὲ οἴνου κεκραμένου λευκοῦ πυρίαι. τὰς δὲ ἰσχυρὰς διαθέσεις καὶ τὴν φλεγμονὴν μεγάλην καὶ βαρεῖαν. ἐὰν μὲν τὰ κατὰ τὸ μέτωπον ἀγγεῖα πλήρη ᾖ, καὶ διατεταμένα, καὶ αὐτόθεν ἐμφαίνει τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος, φλεβοτομία ἐν ἀρχῇ, εἰ μή τι κωλύει. τὰς δ' ἐφεξῆς ἡμέρας γινομένας, καὶ παροξυνομένας διὰ ἔμφραξιν, ἡ διὰ τῆς κάτω γαστρὸς κάθαρσις. χρῆσθαι δὲ δεῖ τοῖς ἐγχυτοῖς, τελέως χυλῷ μάλα καλῶς κατεσκευασμένῳ, καλῶς δ' ἂν γένοιτο, εἰ πλυθείη ἡ τῆλις ἐπιμελῶς ὕδατι γλυκεῖ, ἑψηθεῖσα τε ἐπ' ὀλίγον, ὡς ἅπαν τὸ ἐν αὐτῇ δριμὺ ἀποθέσθαι. εἶτ' αὖθις ἑτέρῳ ὕδατι ἑψηθεῖσα ἀποχυθέντος τοῦ προτέρου. χρήσιμον δὲ καὶ τοῦ ὠοῦ τὸ λευκὸν καὶ λεπτὸν συνεχῶς ἐγχεόμενον. καὶ γάλα γυναικεῖον ἐκ τῶν μαζῶν αὐτῶν ἐκθλιβόμενον τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἔστω δὲ εὔχυμον τὸ γάλα. παρηγορεῖν δὲ καὶ καταπλάσμασι κούφοις τὰς φλεγμονάς, διά τε ὠοῦ λεπτοῦ τῆς λεκύθου, καὶ μελιλώτου καὶ ἄρτου καὶ ῥοδίνου. εἰ δὲ καὶ κολλυρίων εὐπορία ἐπιτηδείων, ἃ διὰ τῆς μακρᾶς πείρας σχεδὸν πᾶσιν ἐστὶ γνώριμα ἄλλων ἄλλοις συνειθισμένων χρῆσθαι, καὶ τούτοις μετὰ τοῦ λεπτοτάτου ὠοῦ. κούφως δὲ καὶ ἀθλίπτως φέρειν, καὶ τὰς ἐμφερομένας τοῖς ὀφθαλμοῖς λήμας σπόγγῳ ἁπλῷ δι' ὕδατος θερμοῦ, καὶ λεπτοτάτῃ διαίτῃ χρῆσθαι. εἰ δ' ἄμετρον εἴη τὸ τῆς κεφαλῆς βάρος, καὶ σικύᾳ χρῆσθαι κατὰ τοῦ ἰνίου μετ' ἐγχαράξεως, συχνὸν τοῦ αἵματος ἀποχέοντες. ἀτμῶν δὲ πεπληρωκότων τὴν κεφαλήν, καὶ φλέγματος ὄντος τοῦ ἐμφράττοντος τὰς διεξόδους τῶν πόρων πταρμικοῖς τε τοῖς ἐπιτηδείοις, καὶ δι' ἀποφλεγματισμοῖς κενώσομεν, καὶ διαλύσομεν τὴν σφήνωσιν. πταρμικῷ μὲν πεπέρει χρώμενοι κελεύοντες τοῖς μυκτῆρσιν ἀνέλκειν τοὺς πεπονθότας ἀποφλεγματισμοῖς δὲ τοῖς διὰ νάπυος, λυομένου εὖ μάλα τοῦ νάπυος, καὶ προλαμβανόντος ὄξους λεπτοῦ συμμέτρου, καὶ μέλιτος καὶ ὕδατος, ὅπως ὑγρὸν γινόμενον διακρατήσοι τε καὶ ἀναγαργαρίζοιτο ῥᾳδίως, καὶ αὐτῶν δὲ τῶν μυκτήρων τῆς κενώσεως ὠφελίμους γινομένης, τὰς περὶ τὴν κεφαλὴν σφηνώσεις διαλυθῆναι. ὅτι δὲ τὸ προηγούμενον, καὶ οἷον κεφάλαιον τῆς θεραπείας οὐκ ἐπὶ ὀφθαλμιώντων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν ἄλλων παθῶν, ἐν τῇ ἀκριβείᾳ μάλιστα τῆς διαίτης κεῖται, οὐδένα οἶμαι τοῦτο ἀγνοεῖν. χρώμεθα δὲ πρὸς τὰς θερινὰς ὀφθαλμίας καὶ ῥόδων ἀφεψήματι ξηρῶν, τούτῳ συνεχῶς ἀποσπογγίζοντες τὰ βλέφαρα.

Πρὸς τὰς ἐκ χρόνων ὀφθαλμίας.

Πυρῆνα μήλης καθέντες εἰς σκόροδον ὡς χρωσθῆναι τῷ χυλῷ ἐγχρίομεν. ἄλλο. πυρὸς ἐπὶ διαπύρων σιδήρων ὀπτήσαντες σὺν οἴνῳ καταχρίομεν τὰ βλέφαρα. ἄλλο. χάλκανθον λειώσαντες ἐν μέλιτι χρίομεν τὸ μέτωπον καὶ τὰ βλέφαρα.

Ἀρχιγένους ἐκλογαὶ ἐκ τῶν συνθέτων περὶ τῶν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥευμάτων.

Ἐπὶ τῶν κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς ῥευματισμῶν ἐν ἀρχῇ μὲν ἁρμόζει ὀλιγοσιτία, καὶ ὑδροποσία. καὶ πάντων μᾶλλον συνουσίας ἀποχή. καὶ ἡ κοιλία ὑποσυρέσθω. καὶ πολλῷ ψυχρῷ τὸ πρόσωπον. εἶτα καὶ ὀλίγου ὄξους μιγέντος συνεχῶς τὸ πρόσωπον προσκλυζέσθωσαν. ἔνιοι δὲ χάλκανθον δεύοντες διδόασι προσκλύζεσθαι, περιαμπισχέσθωσαν ὀσμὰς δριμείας. κονιορτοὺς καπνόν τε, καὶ τὴν ἀφ' ἡλίου, καὶ τὴν ἀπὸ λύχνου αὐγήν. εἰς νύκτα δὲ ἔρια καθαρὰ ἐξ οἴνου. ἢ ῥυπαρὰ ἐξ ὕδατος ψυχροῦ ἐπιτιθέσθωσαν. ἕωθεν δέ, ὡς εἴρηται περικλυζέσθωσαν. εἰ δ' ἐπιτείνοιτο ὁ ῥευματισμὸς καὶ ἀλγηδὼν ἐπιγίνηται, φλεβοτομία τε ἁρμόζει, καὶ τελέως ἀποσιτία, καὶ δίψα, καὶ κατὰ τοῦ μετώπου ἀμπέλου φύλλα χλωρὰ συνεχῶς ἐπιτιθέμενα ὠφελεῖ ἢ βάτου χύλισμα, ἢ κράμβης, ἢ ἀμπέλου φύλλα μετὰ λεπτοῦ ἀλφίτου. ἢ σαμψύχου. ἢ ἀειζώου. ἢ ἀνδράχνης. ἢ κυδωνίων. τὰ δ' ἁπαλὰ ἕκαστα αὐτῶν μετ' οἴνου, καὶ τοῦ λεπτοῦ τῶν ἀλφίτων ἐπὶ τοῦ μετώπου καταπλασσόμενα. κατ' αὐτῶν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν καθαρὸν ἔριον ὠοῦ τῷ λευκῷ διαβρέχων, καὶ ὠοῦ λέκυθον ἑφθὴν μετ' οἴνου, καὶ τοῦ λεπτοῦ τῶν ἀλφίτων ἐπὶ τὸ μέτωπον ἐπιπλαττόμενα. ἢ καὶ ἐπ' αὐτοὺς ἐπιτιθέμενα τοὺς ὀφθαλμούς. καὶ ἠρυγγίου ῥίζαι λεῖαι μετὰ ὕδατος, καὶ κωνείου σπέρμα τὸν αὐτὸν κατασκευαζόμενα τρόπον ὠφελεῖ. καὶ τυρὸς ἁπαλὸς ἰταλικὸς μετὰ σελίνου φύλλων καταπλασσόμενος. καὶ ἄρτος ἐξ οἴνου, ἢ ῥοδίνου φυραθεὶς ὠφελεῖ θαυμαστῶς. καὶ καθόλου πᾶν τὸ τῶν στυφόντων γένος καὶ ἀποκρουομένων ἐν ἀρχαῖς ὅσα ἐστὶ κώνειόν τε καὶ ψύλλιον, σέλινον, στρύχνον, καὶ οἱ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακοί. ἕρπυλλον. σάμψυχον. φύλλα ἀμπέλου. κώνειον. ἀνδράχνη. φακὸς ὁ ἐπὶ τοῦ ὕδατος.

Πρὸς θερμὰ ῥεύματα.

Κράμβη λεία μετ' ἀλφίτου λείου σὺν ὕδατι καταπλασθέντα. ὠκίμου φύλλοις ὁμοίως, ἢ σαμψύχου πέταλα λεῖα κατάπλασσε. ἵστησι δὲ πολὺ ῥεῦμα κωδεία καὶ ὑοσκύαμος μετὰ ἀλφίτου λεπτοῦ σὺν οἴνῳ, προπυεία δὲ καὶ οὕτως κατάπλασσε. εἰ δὲ διάτασις εἴη τῶν δύο βλεφάρων, ὀθόνην βουτύρῳ βρέξας ἐπιτίθει τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἐφ' ὧν δὲ χύμωσις ἰσχυρὰ γέγονε. καλεῖται δὲ χύμωσις ἡ ἐπὶ τῷ κερατοειδεῖ ἐρυθρά, καὶ σαρκώδης φλεγμονή. σάρκας μυῶν ἐπιμελῶς λεάνας, καὶ προσβαλὼν ὠοῦ λέκυθον ὠμὴν σὺν λείου. καὶ ὅταν κερατοειδὲς γένηται εἰς ὀθόνην ἐμπλάσας ἐπιτίθει, καὶ παραχρῆμα παύει.

Περίχρισμα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς. περὶ ὀφθαλμίας ἢ περιωδυνίας. *

Ῥόδα ξηρά, ἢ χλωρὰ ἐν γλυκεῖ βρέξας ὕδατι λέαινε μίξας ὠοῦ λευκοῦ λέκυθον, καὶ κατάπλασσε. ἢ κρίθινα ἄλευρα ἐν γλυκεῖ ἑψημένα. ἐὰν δὲ μείζων εἴη ἡ ὀδύνη πρόσμιγε ὑοσκυάμου φύλλα. ἢ πέπονος. ἢ συκίου τὴν σάρκα μετὰ ὠοῦ ὀπτοῦ, ἢ λεκύθου, καὶ ὀλίγου οἴνου κατάπλασσε. καλῶς ποιεῖ.

Κατάπλασμα ὀφθαλμῶν.

Πίτυος φλοιὸς καὶ ἄλφιτα σὺν οἴνῳ.

Πρὸς σφοδρὰς περιωδυνίας.

Κωνείου χυλὸν μετὰ γυναικείου γάλακτος εἰς τοὺς κανθοὺς ἔνσταζε. ἢ φύλλα πλατάνου λεῖα μετὰ τῶν λεπτῶν ἀλφίτων, αὐτόθεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπλαττόμενα.

Ἐπὶ τῶν ῥευμάτων καταπλάσματα.

Κυπάρισσος χλωρά. ἢ βράθυ χλωρὸν μετ' οἴνου. ἢ παλιούρου φύλλα. ἢ ἀνδράχνη λεία μετὰ στέατος χηνείου καὶ κηρίου. ἢ ἴρις ξηρὰ μετὰ μέλιτος. ἢ σελίνου φύλλα μετὰ ἀλφίτων. ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων ῥευμάτων γλήχωνος προσφάτου καρπόν. μάλιστα κηρὸν σὺν ὄξει, μαλαγματῶδες ποιήσας ἐπιτίθει κατὰ τοῦ βρέγματος, καὶ ἐπάνω ὀθόνια, καὶ ἐπιδέσμει ἐλαφρῶς. ἢ ῥόδα καὶ μελίλωτα ἑφθὰ μετὰ ἀμύλου αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς κατάπλασσον, ἢ ἄμυλον σὺν οἴνῳ λευκῷ.

Ἀνακολλήματα πρὸς ῥεύματα.

Κοχλίον μετὰ τοῦ ὀστράκου κόψας ἀπὸ τοῦ κροτάφου ἐπὶ τὸν κρόταφον κατάχριε.

Πρὸς τὰς περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς γινομένας πληγὰς καὶ διὰ ταύτας συμβαινούσας αἱματώδεις ὑποχύσεις.

Εὐθέως ἐν ἀρχῇ πρὸς τὰς φλεγμονὰς, καὶ τὸ ἄλγημα, ποιεῖ περιστερᾶς σφαζόμενον αἷμα. καὶ μάλιστα τὸ ἐκ τῶν ἁπαλῶν πτερῶν ἐκπιεζόμενον, καὶ τὸ λευκὸν τοῦ ὠοῦ, τὸν αὐτὸν τρόπον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν ἐγχεόμενον. ἔτι δὲ ἐρίῳ καθαρῷ προσαναλαμβανόμενον, καὶ ἄνωθεν ἐπιτιθέμενον. εὐθέως δὲ καὶ λέκυθος ὠοῦ κατεπτημένη, καὶ μετ' οἴνου καταπλασσομένη. ἔτι δὲ ῥόδων τὰ φύλλα. καὶ τὸ ἄνθος ἰδίᾳ. καὶ μετ' οἴνου ὁμοῦ τριβόμενα καὶ μετὰ χνοώδους ἀλφίτου καταπλασσόμενα.

Πρὸς τὰ γινόμενα περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς οἰδήματα διὰ πληγάς.

Λίαν χρήσιμος πυρία μαλακῷ σπόγγῳ συνεχὴς γινομένη. εἶτ' ὄξει βρεχόμενος καὶ κεκραμένος κενὸς σπόγγος καὶ ἐπιτιθέμενος.

Πρὸς τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ τὸν ἥλιον καὶ κονιορτὸν ψωροφθαλμιῶντας.

Ὕδωρ πλεῖον προσκλυζόμενον θέρους ψυχρόν. χειμῶνος θερμόν. καὶ πυρία διὰ σπόγγων ἁρμόζει ἐκ φακῶν ἀφεψήματος. καὶ αὐτὸ δὲ προσάγειν τοῖς κανθοῖς. ἢ βάτου ἢ ῥόδων χυλὸν κατ' ἰδίαν ἑκάστου σὺν ὕδατι. ἢ ῥόδα ξηρὰ τριβόμενα σὺν οἴνῳ. χριέσθωσαν δὲ καὶ ἐλαίῳ καθεύδοντες, ἀπεχέσθωσαν δὲ πάντων τῶν δριμέων καὶ ὀξέων.

Πρὸς τὰς χρονίας περὶ τὰ βλέφαρα διαθέσεις καὶ τετυλωμένας.

Ἀμόργην ἑφθὴν καὶ μετὰ ἐλαίου λειοτριβουμένην ἔγχριε.

Πρὸς πτίλους. καὶ τρίχας μὴ ἔχοντας ἄκρως ποιεῖ καὶ τρίχας ἀνάγει.

Μυόδοχα. καὶ κόπρος τράγου ἴσα κεκαυμένα σὺν μέλιτι ἐγχριόμενα. ταῦτα καὶ ἀλφοὺς ὠφελεῖ.

Πρὸς τὰς ἐπιφυομένας ἐν τοῖς βλεφάροις τρίχας.

Προτίλας τὰς τρίχας ἐκ ῥιζῶν, αἵματι κόρεως κατάχριε. καὶ οὐ μὴ φυήσονται. ἢ κρότωνας ἀπὸ κυνὸς αἵματι ἄκρως ποιεῖ. χρὴ δὲ ἐκ ῥιζῶν τίλλειν τὰς τρίχας. ἢ χολῇ ὑαίνης, ἢ χολῇ τραγείᾳ τίλλων εὐθέως κατάχριε.

Πρὸς λευκώματα.

Ταχέως ἰᾶται νίτρον μετ' ἐλαίου λειανθὲν ἐπιμελῶς. καὶ ἐπιχριόμενον. ἢ σαύρας ἀφόδευμα ἔγχριε. ἢ νυκτικόρακος ᾠὸν ἔγχριε καὶ βάψει ἐν αὐτῷ.

Πρὸς ἀμαύρωσιν ὀφθαλμῶν.

Ἀμαύρωσιν πᾶσαν καὶ ἀρχομένην ὑπόχυσιν θεραπεύει γυπὸς χολὴ, μετὰ πρασίου χυλοῦ, καὶ μέλιτος ἀττικοῦ. εἰ δὲ μὴ παρείη, καὶ τῷ ἁπαλῷ χρῆσθαι μέλιτι. ἔστω δὲ ὅτε χυλὸς τοῦ πρασίου καὶ τὸ μέλι ἑκάστου διπλάσιον τῆς χολῆς. ἢ μαράθρου χυλὸν καὶ χολὴν ταυρείαν ὑγρὰν ἴσα μετὰ διπλασίονος μέλιτος ἔγχριε. ἢ χολὴ ἀρκεία μετὰ ὕδατος διπλασίου.

Πρὸς πτερύγια.

Αἰγείρου ὀπῷ μετὰ ὕδατος διπλοῦ ἔγχριε.

Πρὸς νυκτάλωπας.

Ἧπαρ φρύγειν ὀπτήσας τὸν ἐν τῇ ὀπτήσει ἀπορρέοντα ἰχῶρα συναγαγὼν ἔγχριε. καὶ αὐτὸ τὸ ἧπαρ δίδου ἐσθίειν. ὠφελεῖ καὶ αἷμα περιστερᾶς ἐγχριόμενον καὶ χολὴ αἰγεία ἢ ἧπαρ αἰγὸς ἑψῶν κέλευε ἀτενίζειν εἰς τὴν χύτραν καὶ δέχεσθαι τὴν ἀτμίδα τοῖς ὀφθαλμοῖς. ἢ ὀνίδας πρόσφατον χυλώσας ὑπάλειφε.

Πρὸς τὰς ἐπιγενομένας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν κειθάς.

Κηρῷ λευκῷ πυρία. ἢ μυῶν τὴν κεφαλὴν ἀποβαλὼν τῷ λοιπῷ σώματι παράτριβε τὴν κειθήν.

Πρὸς ὑπώπια.

Ὑπώπια παραχρῆμα καταπλασσομένη ἡ ῥάφανος λεία αἴρει. αἴρει δὲ αὐτὴν ὅταν ἄρξηται δάκνειν ὁ τυρὸς νεαλὴς καταπλασσόμενος. ἢ κηρωτὴ μετὰ ἀψινθίου. ἢ χυλὸς ῥαφανίδος ἀναληφθεῖσα ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ πρόσφατα καὶ πέλια τῶν ὑπωπίων. σπόγγος ἐν ἅλμῃ ἀποβαπτόμενος καὶ συνεχῶς προστιθέμενος. μετὰ ταῦτα δὲ, πυρία συνεχὴς διὰ ὕδατος θερμοῦ. ταῦτα πρὸς τὰ πέλια τῶν ὑπωπίων. ἐφ' ὧν δὲ αἱματώδη εἰσίν. ἢ ὑπόξανθα ἢ ὑπόχλωρα, φεύγειν χρὴ τὴν ἅλμην, καταπλάσσειν δὲ βατίνῳ. ἢ ἀψινθίνῳ. ἢ ὑσσώπῳ καὶ ὀριγάνῳ. ἢ ῥαφανίδος φλοιῷ, ἢ σταφίδι χωρὶς τῶν γιγάρτων. κατ' ἰδίαν ἕκαστον μετὰ μέλιτος. ἢ ὄξει, ἢ ὕδατος ἀνεφθοῦ. καὶ λευκὸς βολβὸς μετ' ᾠοῦ καὶ μέλιτος. ἢ κυκλάμινος μετὰ σταφίδος. ἐπὶ δὲ τῶν κεχρονισμένων, καὶ μεμελασμένων νάπυ μετὰ στέατος προβατείου διπλασίονος. ἢ κυμίνου ἄλευρον μετὰ μέλιτος φυραθὲν, καὶ μαλαχθὲν, καὶ σὺν στέλφ καταχρισθέν. ἢ κύμινον ῥάκει ἐνδύσας καὶ εἰς ξέστον προβάτων πυρίαζε. ἢ κρίθινον ἄλευρον μετ' ὀξυμέλιτος ἑψημένου μαράθρῳ λείῳ μετὰ κηρωτῆς.

Πρὸς ὑπώπια μετὰ οἰδήματος.

Σπόγγον ὄξει καταβρέξας ἐπιτίθει καὶ κατάπλασσε ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετ' ὀξυμέλιτος ἑψημένου μέχρι καταστολῆς. καὶ ὕστερον ἐπιτίθει φακὸν ἑφθὸν λεῖον μετὰ μέλιτος.

Πρὸς ὑπώπια πρόσφατα.

Κώνιον λεῖον μετὰ ὕδατος κατάπλασσε. ἢ βρυωνίας ῥίζαν τρίψας μετ' οἰνομέλιτος ἐπιτίθει.

Περὶ ἰόνθων.

Ὄγκος μικρὸς καὶ σκληρὸς ἐν τῷ κατὰ τὸ πρόσωπον δέρματι καλούμενος ἴονθος γίνεται, διαφέρει δὲ τῶν συκωδῶν ὄγκων ἐπὶ τοῦ γενείου γιγνομένων. τῷ μὴ μόνον παχὺν εἶναι τὸν σφαζόμενον χυμὸν, ἀλλὰ καὶ λεπτότητος ἰχωρώδους μετέχειν, δι' ἣν καὶ ταχέως ἑλκοῦται, μὴ θεραπευόμενος ὡς προσήκει.

Πρὸς ἰόνθους τοὺς ἐν τοῖς προσώποις.

Ὄξους δριμυτάτου μετὰ ἴσου μέλιτος μίξας ἐπιμελῶς ἐπίχριε, τῷ δακτύλῳ διατρίβων. ἄλλο. μύγδαλα πικρὰ ὄξει διαλύσας καὶ τρίψας ἐπιμελῶς, ἀνάπλασε τροχίσκους, καὶ ξήρανε ἐν σκιᾷ. ἐπὶ δὲ τῆς χρήσεως ὄξει διαλύων ἐπίχριε. ὅταν δὲ ξηρανθῇ, σπόγγῳ ἀπόσμηχε. ποιεῖ τοῦτο πρὸς τὰς ὀχλώδεις διαθέσεις, καὶ τοὺς ἐπὶ προσώπου κνησμοὺς, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐλεφαντιάσεως.

Πρὸς τὰς ἐπὶ γενείου συκώδεις ἐπαναστάσεις.

Ἅλας ὀρυκτοὺς μετ' ὄξους κατάπλασσε. ἢ κόλλαν τεκτονικὴν μετὰ μίλτεως κατάχριε.

Πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου λειχῆνας.

Πυροὺς πολλοὺς λαβὼν ἐπιτίθει ἐπὶ ἄκμονος. εἶτα πλάτυσμα χαλκοῦ πυρώσας ἐπιτίθει τοῖς πυροῖς. καὶ τὸ ἀνιέμενον ἐξ αὐτῶν ὑγρὸν ἔτι θερμὸν ἐπίχριε.

Πρὸς χρονίους λειχῆνας.

Καππάρεως φύλλα τρίψας μετ' ὄξους δριμυτάτου μετὰ ἴσου μέλιτος ἐπιτίθει. ἄλλο. λαπάθου φλοιὸν τῆς ῥίζης μετὰ ὄξους λειώσας. ἄλλο. χαμαιλέοντος ῥίζαν ἐν ὄξει ἑψήσας, καὶ τρίψας κατάπλασσε. ἄλλο. λαπάθου ῥίζαν λειώσας, καὶ κρίθινα ἄλευρα, μετὰ ὄξους δριμυτάτου κατάπλασσε.

Πρὸς ψωρώδεις λειχῆνας.

Ἀμύγδαλα πικρὰ λειώσας κατάχριε συνεχῶς.

Πρὸς τὰ ἐπὶ τῶν γενείων ἐξανθήματα.

Σίδηρον πεπυρακτωμένον ἐπίβαλε ξύλῳ καλουμένῳ παλιούρῳ. καὶ τὸ ἐπιγιγνόμενον ὑγρὸν λαβὼν κατάχριε. ἄλλο. μύρτα λειώσας σὺν οἴνῳ κατάχριε.

Πρὸς τὰ ἐν τοῖς ὀδοῦσι πάθη.

Ἀλγοῦντες ὀδόντες διακλυζέσθωσαν ὄξει θερμῷ μετὰ κνιδῶν. ἢ δαδίοις λιπαροῖς ἀπεζεσμένοις ἐν ὄξει. ἢ ὑοσκυάμου τῷ σπέρματι. καὶ τοῖς φλοιοῖς σὺν ὄξει. ἢ κεδρέᾳ. ἢ προπόλει. ἢ στρύχνῳ. ἢ καππάρεως. ἢ σκορδίοις. ἢ μυρσίνοις κλωνίοις μετ' ὄξους ἀπεζεσμένοις. ἢ οἴνου τρυγὶ θερμῇ. ἢ πολίου φλοιῷ. ἢ καὶ αὐτῇ τῇ βοτάνῃ. ἢ πρασίου. ἕκαστον αὐτῶν ὠφελεῖ σὺν ὄξει. ἢ πλατάνου σφαιρία. ἢ ῥόδα ξηρὰ ἕψει ἐν οἴνῳ λευκῷ μέχρι τὸ τρίτον ἀπολειφθῇ. καὶ συνεχῶς δίδου διακλύζεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ εὐπατορίου ῥίζα καθεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ. ἢ γλήχων βοηθεῖ. ἢ κέρας ἐλάφειον ἐν ὀξυγάρῳ ἑψήσας ἐπιπολὺ διακλύζου. ἢ σκίλλης τὸ ἐντὸς εἰς λεπτὰ τεμὼν ἐπὶ τὸν ξέστην τοῦ ὄξους λείαν βαλὼν εἰς ἀγγεῖον, ταῖς ἀχύροις ἐν ὄνθῳ κατορύξας ἐφ' ἡμέρας λ΄. καὶ χρῶ διακλύσματι. ἢ ὀνείῳ γάλακτι διακλύζου. τοῦτο καὶ τοὺς κινουμένους στερεοῖ. ἢ τιθυμάλου ῥίζαν ἐν ὀξυμέλιτι ἑψήσας μέχρι τὸ ἥμισυ λειφθῇ. ἢ ὑοσκυάμου ῥίζαν ἐν ὀξυμέλιτι ἑψήσας, διακλύζου. ἢ συκαμίνου γάλα εἰς οἶνον ἐγχέας ἐναποθλίβετε, καὶ χλιαρὸν διακρότει. ἄλλο. σκόρδου. καὶ εὐζώμου σπέρματος. καὶ νίτρου ἀφεψήματος διακλύζου.

Περὶ πυρίας πρὸς ὀδονταλγίαν.

Πυρίαν δὲ ποιοῦσι πρὸς ὀδονταλγίαν ἔξωθεν μὲν αἱ δι' ἁλῶν πεφρυγμένων. ἢ κέγχρων εἰς μαρσίππιον βεβλημένων. ἢ καὶ διὰ ῥυπαρῶν ἐριδίων εὖ μάλα θερμανθέντων. αὐτοῦ δὲ τοῦ ἀλγοῦντος πυρίᾳ οὕτως χρηστέον, ὀριγάνου ξηροῦ κλωνίον εἰς ζεστὸν ἔλαιον βάπτων τῷ πονοῦντι ὀδόντι αἴωθεν ἐπιβρέχε. ἢ κίκεως καυλὸν ὁμοῦ καὶ κηρὸν ἐπιτίθει τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι. ἢ πυρῆνι μήλης θερμοτάτῃ προσάπτου συνεχῶς. χρῶ δὲ καθόλου ταῖς πυρίαις ταῖς τε ἔξωθεν. καὶ ἔσωθεν. ἢ πρὸ τροφῆς. ἢ πολὺ λίαν ἀποστησάντων ἀπὸ τροφῆς.

Ἀποφλεγματισμοὶ ὀδόντων,

Ἀποφλεγματισμοὶ ἄριστοι τοῖς ὀδονταλγοῦσιν σταφὶς ἀγρία διαμασηθεῖσα ἰδίᾳ καὶ μετὰ γλήχωνος. ἢ κνιδίος τὸ ἔνδοθεν μέλαν δακνέτω τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι. καὶ ἐάτω ἀποῤῥεῖν. ἢ σκορόδων πυρῆνας ε΄. καὶ μυρσίνης μελαίνης φύλλα ὀλίγα ἕψει σὺν ὄξει ἐπὶ ἄνθρακος κενῶν δασίνῃ μέχρι ἡμίσεως, καὶ δίδου διακλύεσθαι, καὶ διακρατεῖν. εἶτα χάναντες ἐάτωσαν ῥεῖν τὸ φλέγμα. καὶ μετὰ τοῦτο ῥοδίνῳ διακλυέσθωσαν.

Ἔγχυτον εἰς τὰς ῥῖνας.

Σεύτλου ῥίζης τὸν χυλὸν καθ' ἑαυτὸν ἔγχεε εἰς τὰς ῥῖνας, καὶ λύεις τοὺς πόνους τῶν ὀδόντων.

Πρὸς ὀδόντας μεμελασμένους.

Ἅλας ὀρυκτοῦ μέλιτι φυράσας, ὄπτησον ἐπὶ κληματίδων, καὶ τρίψας μίξον σμύρνης βραχὺ, καὶ χρῶ ἀποτρίβων τοὺς ὀδόντας.

Διάκλυσμα ὀδόντων.

Διακλύσματι δὲ χρῶ ἀπὸ τούτων οἴνῳ εὐώδει ἀφεψημένων ἰρεως ξηρᾶς. *

Οὔλων διάκλυσμα.

Ὄξος ἐναφεψημένης ὑοσκυάμου ῥίζης διακλύζου.

Προφυλακτικὸν ὀδόντων.

Τιθυμάλου ῥίζας ἑψήσας ἐν οἴνῳ μέχρι ἡμίσεως, δὶς τοῦ μηνὸς διακλύζου. καὶ οὐδέποτε ἀλγήσεις. ἄριστα ποιεῖ πρός τε φυλακὴν ἀλγημάτων, καὶ ῥῶσιν τῶν οὔλων καὶ τῶν ὀδόντων. ἔτι τε εὐπρέπειαν. καὶ τὰ ὑποτεταγμένα σμήγματα. ἔρια οἰσυπηρὰ ὀθονίῳ ἐνδύσας, καῦσον. εἶτα ἁλῶν τὸ τρίτον μίξας καὶ λειώσας εὖ μάλα σμῆχε. ἢ δασύποδος κεφαλὴν κεκαυμένην χλιαρὰν χρῶ. ἅλας καὶ μέλι λειώσας μέχρι κηρῶδες γενέσθαι. καθαρῷ ὀθονίῳ ἐνδύσας καύσας. εἶτα μίξας ἶριν ὀλίγην, σμῆχε τοὺς ὀδόντας.

Πρὸς στόματος δυσωδίαν.

Κεθρὰς λειώσας μέλιτι καὶ οἴνῳ δεύσας ἔνδυσον χάρτῃ καὶ λειώσας τρίβε τὰ οὖλα.

Πρὸς ὀδόντας σειομένους ἵνα παγῶσι.

Χαμαιλέοντα? ἄκανθον τρίψας μετὰ ἐλαίου παρέχου? τῶν ῥιζῶν ἔρια ἀποβρέξας. ἢ πτελέας φλοιὸν ἐν οἴνῳ ἑψήσας διακρατείτω.

Πρὸς βεβρωμένους

Πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας.

Καππάρεως φύλλα ἐν ὄξει δριμεῖ ἕψει εἰς ἥμισυ. καὶ χλιαρῷ διακλύζου. ὁμοίως δὲ ποιεῖ καὶ ὁ φλοιός. τὸ δ' αὐτὸ καὶ πρὸς πόνους ποιεῖ. ἄλλο σπουδαῖον. μελάνθιον φρύξας καὶ τρίψας μετ' ὄξους δριμέος κατάπλασσε τὸ βρῶμα, καὶ οὐκέτι βρωθήσεται, ἀλλὰ μενεῖ ἀδιάβρωτον.

Πρὸς πάσας τὰς ἐν τῷ στόματι καὶ τῷ κίονι καὶ τῷ φάρυγγι φλεγμονὰς καὶ διαθέσεις, κἂν ἕλκος γένηται καὶ ἐσχάρα καὶ σηπεδών.

Κοινὸν μὲν παράγγελμα, ὡς τὸ ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐπιρρέον κατ' ἀρχὰς ἀναστέλλειν καὶ ἀποκρούεσθαι προσήκει. τὸ δὲ μετὰ τὴν ἀρχὴν ἄχρι τοῦ τέλους ἐκ μικτοῦ τινὸς εἶναι τοῦ τε ἀποκρουομένου, καὶ τοῦ διαφοροῦντος. χρὴ δὲ ἀποκρούεσθαι βουλομένους τῷ διὰ μόρων ὀνομαζομένῳ φαρμάκῳ. χρήσῃ δὲ καὶ ὄμφακος χυλῷ μέλιτι βραχεῖ περιπλέκων, ἢ ῥόδων ἄνθος, ἢ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρὰ ὕδατι ἀφέψων, ἢ σίτυος φλοιοῦ ἀφεψήματι. μετὰ δὲ τὴν ἀρχήν, ὅτε καὶ τῆς κεφαλῆς ἐπιρρέοιτο ῥεῦμα ἄλλης διαφορήσεως χρεία. περιπλέκων ἀφρόνιτρα ἐν τῶν εἰρημένων ἢ νίτρον, τὸ βερονικάριον, ἢ ἑψήματι ἐνεψομένου γλήχωνα, ἢ θύμβραν, ἢ θύμον, ἢ καλαμίνθην. δυνήσεται γάρ τις καὶ ἀθρόως ἐμπίπτοντος τοῦ χυμοῦ γινώσκειν τὰ τοσαῦτα τῶν βοηθημάτων, ἐάν τε κυνηγετῇ κατ' ἀγρόν. ἐάν τε διατρίβῃ ταῖς τι τῶν κατὰ ἀγρὸν ἔργων. ἐάν τε ἐν ὁδοιπορίαις τότε ἀπορεῖ φαρμάκων, ἢ διὰ βάτου χυλοῦ, ἢ διά τινος τῶν εἰρημένων δύναται ποιήσασθαι παραμυθίαν, καὶ καθόλου σχεδὸν τὰ στύφοντα τοῖς στοματικοῖς πάθεσιν, ἐπιτήδεια. χρησιμώτατον δὲ φάρμακον ταῖς περὶ στόμα διαθέσεσι καρύων χλωρῶν τοῦ φλοιοῦ χυλὸς ὀλίγῳ μέλιτι συνεψόμενος. χρήσιμον δὲ καὶ τὸ τῶν κυδωνίων ἀφέψημα εἰ προσβάλῃς βραχύ τι μέλιτος. χρησιμώτατον δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ χλωροῦ τῶν καρύων καὶ πρὸς τὰς σφοδρὰς φλεγμονὰς τῶν παρισθμίων, καὶ τοὺς πνιγμούς. ἄλλο. ῥοιὰς γλυκείας σὺν τοῖς λεπύροις κόψας, καὶ ἐκλειώσας διήθησον, καὶ ἐξ μέρεσι τοῦ χυλοῦ πρόσβαλε μέρος ἓν μέλιτος, καὶ ἑψήσας ὡς μέλιτος πάχος ἔχειν χρῶ. ἄλλο. Γλεύκους ξέστην ἕψει μέχρις ἂν τὸ τρίτον λειφθῇ, καὶ μίξον ῥοὸς βυρσοδεψικοῦ. 𐅻. δ'. καὶ ἐπάρας χρῶ. ἄλλο. κηκίδας λ'. κόψας καὶ ἐνεψήσας ξέστην α. μέλιτος χρῶ. Στοματικὴ καλλίστη.

Ἄνθος ῥόδων 𐅻. β'. σιδίων 𐅻. α'. λειώσας σὺν μέλιτι χρῶ. Πρὸς παρίσθμια καὶ σταφυλὴν φλεγμαινούσας καὶ σηπεδόνας τὰς ἐν στόματι.

Μόρων χυλοῦ, ἢ βάτου 𐅻. α'. ῥόδων ξηρῶν 𐅻. α'. μέλιτι μίξας, καὶ ἐπ' ὀλίγον ἑψήσας διάχριε. ἄλλο. Κυδωνίων στύφων χυλὸν ἐν ἴσῳ μέλιτι ἑψήσας διάχριε. ἄλλο. ῥοιὰς στύφας μετὰ τοῦ λέπους κόψας ἕψει ἐν γλυκεῖ καὶ διαθήσας χρῶ. ἄλλο. εἰς ἕψημα ἐμβαλὼν γλήχωνα, ἢ θύμον, ἢ ὀρίγανον, ἢ ὕσσωπον, ἢ καλαμίνθην, καὶ συνεψήσας αὐτάρκως καὶ διηθήσας δίδου διακρατεῖν.

Πρὸς τὰς ἐν τῷ στόματι σηπεδόνας καὶ ἐσχάρας.

Κωνέαν λευκήν τινα. ἔστω δὲ τὸ ἐὰν ὀστᾶ μόνα πρὸ μιᾶς οἱ κύνες φαγόντες φυλαχθῶσι, μετὰ μέλιτος διάχριε, ἢ ῥοὸς τοῦ βυρσοδεψικοῦ τὸ ὕδωρ μέχρι γλοιῶδες γίνεται ἑψήσας μέλιτι, ἢ χελιδόνων κεκαυμένων μετὰ μέλιτος διάχριε. Πρὸς κιονίδας φλεγμαινούσας καὶ κεχαλασμένας.

Φοίνικας ἑψήσας ἐν ὕδατι καὶ βραχέος μέλιτος προσβαλών, δίδου ἀναγαργαρίζεσθαι καὶ διακρατεῖν, ἢ ῥόδων ἢ ἑλίκων ἀμπέλου, ἢ βάτου, ἢ κυνοσβάτου, ἢ μήλων στύφων, ἢ οὔων ἀώρων, τοῦτ' ἐστὶ τὰ ὄψα, καὶ τοῦ βυρσοδεψικοῦ, ἢ μυρίκης καρποῦ, καθ' ἑαυτό τε ἕκαστον, καὶ σὺν ἀλλήλοις ἀφεψηθὲν ἐν ὕδατι ἀνακογχυλιαζέσθω ἢ ξηρῷ τινὶ τῶν προειρημένων εὖ μάλα λειωθέντι προσάπτεσθαι τοῦ γαργαρεῶνος, ἠρέμα πως ἀνάγονται. ἐμβάλλειν δὲ αὐτὰ κοχλιαρίῳ καὶ οὕτως προστιθέναι τῇ κιονίδι. καὶ οἱ χυλοὶ δὲ τῶν προειρημένων ἁπάντων, τῶν τε φυτῶν καὶ τῶν καρπῶν αὐτῶν ὁμοίως μέλιτι ὀλίγῳ μιγνύμενοι καὶ διαχριόμενοι ὠφελοῦσιν. ἄλλο. Ποιοῦσι πρὸς τὰς κιονίδας φλεγμονὰς ἅλες λεῖοι μετὰ μέλιτος διαχριόμενοι. ἄλλο. φοινίκων ὀστᾶ καὶ καρύων ἁπαλῶν χλωρῶν καὶ ξηρῶν ἑκατέρου ἴσον καύσας καὶ λεπτοτριβήσας χρῶ ἁπτόμενος. ἄλλο. ῥόδα ξηρὰ πάνυ λειώσας σὺν μέλιτι διάχριε. Πρὸς ἄφθας.

Ἀνδράχνην εἰς μέλι βάπτων μασάσθω, ἢ ἐλαίας φύλλοις ἐν οἴνῳ ἑψημένοις διακλυζέσθω.

Πρὸς ἄφθας μέλανας, καὶ νεμομένας.

Ἀποσμήξας ὀροβίνοις ἀλεύροις, καὶ κηκῖδος διάχριε μετὰ μέλιτος, ἢ λυκίου ἀφεψήματι ἀναγαργαριζέσθω, ἢ φυγὶ οἴνου γλυκέος μετὰ μέλιτος διαχριέσθω, ἢ μυρίκης καρπὸν λειώσας μετὰ μέλιτος διάχριε.

Πρὸς νεμομένας ἄφθας.

Κηκίδων ἀφέψημα εἰς ἴσον μέλιτι μίξας καὶ ἀναζέσας χρῶ. Πρὸς ἑλκώδεις ἄφθας. Χαλκῖτιν ἐλαίῳ ζέσας διάχριε πτερῷ καὶ παραχρῆμα αἴρει. ἐπὰν δὲ καθαρὰ γένηται μυρίκης καρπὸν λειώσας καὶ διεὶς μελικράτῳ ἢ οἴνῳ διάχριε πτερῷ καὶ παραχρῆμα αἴρει. Πρὸς μέλανας ἄφθας.

Σταφίδι ἐκγιγαρτισμένῃ καὶ ἀνίσῳ λείοις κατάχριε μετὰ μέλιτος, ἢ φύλλα κοκκυμηλέας κόψας, καὶ γάλακτι μίξας ὀνείῳ διάκλυζε, ποιεῖ. καὶ πρασίου χυλός, ἢ φακοῦ ἀφέψημα, ἢ βάτου, ἢ κρέας ἐλάφειον λειώσας παράτριβε.

Πρὸς ἄφθας βρεφῶν.

Φακὴν μετὰ βραχέος ἄρτου, καὶ κυδωνίων ὀπῶν μίξας δίδου καὶ ῥόδων ἄνθος, καὶ αὐτὰ τὰ ῥόδα ξηρά, καὶ διακλύσματι διὰ τῶν μετρίως στυφόντων. ἔλαιον δὲ ἐναντιώτατόν ἐστι τῇ διαθέσει τῆς ἄφθης, καὶ τὰ πάνυ δριμέα. τὸ μὲν γὰρ ὑγραίνει τε καὶ ῥυπαίνει. τῇ τήξει δὲ τὰ δριμέα βλάπτει.

Πρὸς τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας.

Γλυκυρρίζης 𐅻. γ'. λειώσας πάνυ, καὶ ἀποβρέξας κόμεως τραγακάνθης 𐅻. α'. γλυκεῖ ἀναλάμβανε καὶ ποιήσας κυαμιαῖα δὸς ὑπὸ γλῶσσαν καθεύδοντι.

Πρὸς ἀποκεκομμένην φωνήν.

Σῦκα καὶ ἠρύγγια ἑψήσας καλῶς, τῷ ἀφεψήματι σμῆγε κόμμιδος βραχὺ, ὥστε γενέσθαι μέλιτος σκληρότερον, καὶ δίδου εἰς νύκτα. ἄλλο. Κράμβης χυλὸν μετὰ μέλιτος ἑψήσας δίδου ἐκλείχειν, ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχα. ἄλλο. Λινοσπέρμου κεκαυμένου, καὶ σεσησμένου. σταφίδων λιπαρῶν χωρὶς τῶν γιγάρτων. στροβίλων πεφρυγμένων, καρύων ποντικῶν κεκαθαρμένων ἴσα λεάνας. καὶ μέλιτι ἀφεψητῷ ἀναλαβὼν δίδου κοχλιάριον ἕν.

Βηχικὸν ἐκλεκτόν.

Κωνείων ἤτοι στροβίλων Γο. ιβ. φοινίκων σάρκας. ἔπειτα δ'. μάλα λειώσας ἀναλάμβανε μέλιτι ἀφεψητῷ.

Πρὸς τὰς ξηρὰς βῆχας.

Ἶριν ὕδατι ἀφεψήσας πρόσβαλε μέλιτος βραχὺ καὶ δίδου καταρροφεῖν συνεχῶς.

10 Πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν, καὶ αἱμοπτοϊκούς.

Ῥόδων ξηρῶν Γο. η. κόμεως τραγακάνθης ἐξάγια γ'. λεῖου μετὰ ὕδατος καὶ τροχίσκους ποίει ἀνὰ Γο. α. καὶ δίδου ὕδατι. ἄλλο. σικύων ἡμέρων κοιλίαν, καὶ ὕδατος ἐπιβαλὼν ξέστην ἕψει, ἕως ἀποτριτωθῇ καὶ καταπλάσας δίδου καταρροφεῖν. ἄλλο. μίλτου σινωπικῆς Γο. β'. γῆς σαμίας Γο. ιβ. ἀμύλου Γο. γ'. ἀναλάμβανε πολυγόνου χυλῷ, καὶ δίδου τριώβολον. ἄλλο. λινοσπέρμου πεφρυγμένου Γο. η. κόμεως τραγακάνθης Γο. ιβ. ἄλλο. πολυγόνου ῥίζας ἑψήσας ὕδατι ἀποτριτωθῆναι ποίησον, καὶ βραχὺ λεῖου κόμεως ἐπιβάλλων δίδου καταρροφεῖν. Πρὸς φθισικοὺς καὶ τὰ περὶ θώρακας.

ρεως ἀφέψημα μετὰ μέλιτος πότιζε, ἢ ὑσσώπου ἀφέψημα μετὰ μέλιτος δίδου καταρροφεῖν, ἢ πρασίου βοτάνης χυλὸν σὺν μέλιτι ἑψήσας, ἢ ὀρόβους κιρροὺς φρύξας καὶ λειοτριβήσας ἑκκαιδεκαπλασίῳ μέλιτι δίδου ἔκλειγμα ἢ ἀμύγδαλα πικρὰ λειώσας σὺν μέλιτι δίδου. ἄλλο. σελίνου σπέρματος Γο. ϛ'. πεπέρεως μέλανος Γο. α. μέλιτος λίτρας α. δίδου κοχλιάριον. ἄλλο. βούτυρον μέλιτι μίξας, καὶ ἠρέμα ἑψήσας
20 δίδου. ἄλλο. σελίνου Γο. α. πεπέρεως κοκ. δ. μέλιτος λίτρας α. λειώσας καὶ ἠρέμα συνεψήσας δίδου. ἄλλο. σκύλλης ὠμῆς τὸν χυλὸν ἔκθλιβε, καὶ μίσγε μέλιτος ἴσῳ, καὶ θὲς ἐπ᾽ ἀνθράκων ἕψων, καὶ δίδου μύστρον πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. ἄλλο. ἀβροτόνου, σταφίδων ἐκγιγαρτισμένων λιπαρῶν, πηγάνου ἀκρεμόνων ἑψήσας ἐν ὕδατι, καὶ διηθήσας πρόσβαλλε μέλιτος καὶ πάλιν ἑψήσας δίδου.

Περὶ τῶν κατὰ τὸ στόμα τῆς κοιλίας παθῶν.

Αἱ τοῦ στόματος τῆς κοιλίας φλεγμοναὶ καὶ τοῦ ἥπατος δέονται τῆς τῶν στυφόντων παραπλοκῆς. εἰ μὴ γὰρ ἀπὸ τῆς χαλαστικῆς ἀγωγῆς μόνης θεραπεύονται κινδύνους ἐπάγουσι περὶ τῆς ζωῆς, καὶ τοῦτο πάντων μὲν τῶν ἐμπειρικῶν ἀπὸ τῆς πείρας δεδιδαγμένων, καὶ ἔτι τῶν ὅρων τῆς τέχνης φυλαττόντων οὐκ ὀλίγοι τῶν νῦν μεθοδικῶν μυρίοις μὲν στομαχικῆς συγκοπῆς αἴτιοι γεγόνασιν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἡπατικῶν ἀναιροῦσι μόνῃ τῇ ἀγωγῇ τῇ χαλαστικῇ χρώμενοι, ὡς λυθῆναι πολλοῖς τὸ ἧπαρ. εἰ τοίνυν ἔπι ἔλαιον εἴη τὸ ἐπαντλούμενον τοῖς πε-
30 πονθόσι τόποις. εἴτε κατάπλασμα, παραπλέκειν τι τῶν στυφόντων. οἷον ἀψίνθιον, ἢ νάρδινον μύρον, ἢ ἀλόην, ἢ μήλινον ἔλαιον, ἢ κυδώνιον ἀφέψοντες. καὶ κηρωταῖς δὲ χρηστέον διὰ τῆς ἀλόης καὶ μαστίχης, καὶ κηροῦ καὶ νάρδου. σκευάσεις δὲ τὴν κηρωτὴν βαλὼν κηροῦ Γο. α. μαστίχης Γο. δ'. ἀλόης Γο. β'. καὶ νάρδου τὸ ἀρκοῦν. εἰ δὲ πλείων εἴη ἡ ἀτονία, ὡς μὴ δὲ τὰς τροφὰς κατέχειν, μιγνύσθω σὺν τοῦ ὀμφακίου Γο. β'. παρόντος δὲ καὶ ἀψινθίου χυλοῦ προσπλέκειν καὶ αὐτοῦ Γο. α. ἢ οἰνάνθης, ἢ ῥοῦ χυλόν.

Περὶ τῶν θερμῶν τοῦ στομάχου δυσκρασιῶν.

50 Ἐπὶ δὲ τῶν θερμῶν τοῦ στομάχου δυσκρασιῶν καὶ διὰ στόματος δοτέον τὸ φάρμακον τοῦτο· μαστίχης Γο. β'. ἡδυόσμου Γο. α. ἀναλάμβανε χυλῷ ἀρνογλώσσου, καὶ δίδου κυάμου μέγεθος μετὰ ὕδατος. ἐφ᾽ ὧν δὲ κατέψυκται ὁ στόμαχος τῇ προειρημένῃ σκευασίᾳ προσπλέκειν δεῖ καστόριον Γο. α. καὶ διδόναι ὁμοίως. ἐπιγινώσκεται δὲ ἡ θερμὴ δυσκρασία ἐκ τοῦ ποτὲ μὲν, καὶ χολῶδές τι ἀνάγεσθαι αὐτοῖς. καθόλου δὲ χολώδους δήξεως αἴσθη-
40 σιν ἔχει τοῦ στόματος τῆς γαστρὸς καὶ ἁπτομένοις εἶναι θερμόν. Περὶ τῶν κατεψυγμένων στομάχων.

Ἐπὶ δὲ τῶν κατεψυγμένων στομάχων καὶ ἐφ᾽ ὧν διὰ πάχους τοῦ φλέγματος θερμαίνεσθαί τε καὶ τέμνεσθαι δεομένων, χρήσιμον ὅδε· μαράθρου ῥίζης φλοιοῦ Γο. ϛ'. ὄξους λι. α. μέλιτος λι. α. αἱ ῥίζαι σὺν τῷ ὄξει ἕψονται, εἶθ᾽ ὅταν ἁπαλαὶ γένωνται ἐκθλιβόμεναι ῥίπτονται, καὶ ἐπιχεομένου τοῦ μέλιτος αὖθις ἕψεται τὸ φάρμακον μέχρι συστάσεως καὶ δίδοται κοχλιάρια γ'. σὺν ὕδατι. Περὶ τῶν ἀποξυνόντων τὴν τροφήν.

Ἐπὶ δὲ τῶν ἀποξυνόντων τὴν τροφὴν χρήσιμον τόδε φάρμακον· πεπέρεως Γο. α. ἀνήθου σπέρματος Γο. α. κυμίνου Γο. δ'. ταῦτα μάλα λειώσας δίδου εἰς κοίτην κοχλιάριον ὕδατι ἢ οἴνῳ κεκραμένῳ.

Πρὸς ἀνατροπὰς στομάχου.

Πρὸς δὲ τὰς ἀνατροπὰς καὶ ἀνορεξίας τοῦ στομάχου ῥοιᾶς ὀξείας πυρήνων τοῦ χυλοῦ μέρη ϛ'. ἡδυόσμου χυλοῦ μέ-
50 ρος α. βαλὼν εἰς κεράμεον ἀγγεῖον ἕψων συνεχῶς. καὶ ὅταν συστραφῇ ἄρας ἀπόθου. ἐν δὲ τῇ χρήσει δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον α. Πρὸς δυσεντερικοὺς καὶ τὴν τροφὴν ἐμοῦντας.

Κυδωνίων μήλων λι. α. οἴνου μυρτίτου ξ. γ'. ἕψει μέχρις ἂν ἀποτριτωθῇ. ἔπειτα ἐκθλίψας τὸ ὑγρὸν ἐπίβαλε μέλιτος ἡμίλιτρον. καὶ πάλιν ἕψει κινῶν συνεχῶς, καὶ ἀνελόμενος δίδου πρὸ τροφῆς μύστρον.

Πρὸς στομάχου ἀνατροπὴν καὶ κοιλιακοὺς καὶ δυσεντερικούς.

Μῆλα καὶ κυδώνια ἀριθμῷ δ'. ῥοιὰς ὁλοκλήρους ι. οὖα ἀριθμῷ η. ὕδατος ἰταλικοῦ ξ. γ'. καὶ ἕψει φιλοπόνως, καὶ ὅταν διαλυθῇ ἔκθλιβε τὸ ὑγρὸν καὶ πᾶν τὸ ἀχυρῶδες τῶν ὀπωρῶν ἐκβαλὼν πάλιν ἕψει, καὶ ὅταν τὸ τρίτον τοῦ ὑγροῦ ἀπολειφθῇ βάλε μέλιτος καλοῦ λίτρας δ'. καὶ ἕψει ἐπ᾽ ἀνθράκων κινῶν συνεχῶς, καὶ ὅταν συστραφῇ, ἀπόθου καὶ χρῶ ὁμοίως.

Πρὸς ἐκκαιομένους ἄδιψον καταπότιον.

Σικύου ἡμέρου σπέρματος Γο. ς'. τραγακάνθης Γο. δ'. διάλυε τὴν τραγάκανθαν ᾠῶν ὠμῶν προσφάτων τῷ λευκῷ, καὶ ὅταν διαλυθῇ τρίψας ἐπιμελῶς ἐπίβαλε τοῖς λοιποῖς, καὶ μίξας ἀνάπλαττε καταπότια. καὶ ξήραινε ἐν σκιᾷ. καὶ δίδου ἐν ὑπὸ τὴν γλῶτταν κατέχειν, καὶ τὸ διαλυόμενον ὑγρὸν καταπινέτω.

Πρὸς ἀνατροπὴν στομάχου ἢ καυσώδεις ἀναθυμιάσεις.

Ἀνήσου Γο. β'. σελίνου Γο. β'. κυμίνου Γο. α'. λειώσας ἐπιμελῶς δίδου ὅτε μὲν νήστει κοχλιάριον α'. ἐν ὕδατι, ὅτε δὲ πρὸς τὴν κοίτην ἐν οἴνῳ. ἄλλο. ἀψινθίου ἀπόβρεγμα τριῶν ἐφεξῆς ἡμερῶν πότιζε.

Πρὸς καταψύξεις καὶ λυγμοὺς τοῦ στομάχου.

Πεπέρεως Γο. γ'. καστορίου Γο. α'. δίδου κοχλιάριον σύμμετρον νήστει ἐν ὕδατι. εἰ δὲ ἀπὸ θερμῶν χυμῶν τῶν κατὰ τὴν πέψιν διεφθορότων ὁ λυγμὸς γίνεται. καὶ διακαύσεως καὶ δηγμοῦ τοῦ στομάχου αἰσθάνοιτο κοχλιάριον πίνοντας κελεύει πολυεμεῖν, καὶ αὐτίκα παύσεται ὁ λυγμός. καὶ πταρμὸς ἐπιτηδευθεὶς παύει λυγμὸν καὶ ὄξος καταῤῥοφούμενον.

Πρὸς καυσούμενον στόμαχον.

Τοῖς δ' ἐγκαυσουμένοις τὸν στόμαχον μετ' ἐγκαύσεως, ἢ λειποθυμίας, εἰ μὴ πυρέττοιεν. κυάθους γ'. ἢ δ'. δίδου ψυχροῦ ὕδατος καταπίνειν ἐκ διαλειμμάτων, καὶ εἰ μὲν παρηγοροῦν τούτων αὐτοὺς ἅμα κτησάμενος τροφὴν δίδωσιν ἐπιμηνοὶ διακρατουμένων τε καὶ ἡνωμένων τῶν ἄκρων, καὶ ἀπόβρεγμα συνεχῶς καταῤῥοφεῖν δίδου. ἢ μήλων κυδωνίων, ἢ ἀπίων, ἢ μεσπίλων, ἢ ἀρκευθίδων, ἢ ἕλικος ἀμπέλου, ἢ ῥοᾶς χυλοῦ, ἢ ὄμφακος χυλοῦ, ἢ κλώνιον ἡδυόσμου λειάνας, δὸς πιεῖν, ἢ οἰνάνθην, καὶ ἔχ' ἠρεμεῖν.

Πρὸς σελίζοντας ἐκ στομάχου.

Τοῖς δὲ σελίζουσιν, ὄρυζαν ξηρὰν δίδου μασσᾶσθαι. ἐπιτίθει δὲ καὶ ἔξωθεν ἐπὶ τὸν στόμαχον ἀμπέλου φύλλα χλωρὰ, λεῖα, ἢ μῆλα κυδώνια, ἢ χλωρὰν ἀνδράχνην, ἢ κολοκυνθίδης ξύσμα.

Πρὸς πόνον στομάχου.

Τὰ δὲ ἀλγήματα τοῦ στομάχου πραΰνει καὶ μαλάσσει ἐφ' ὧν δυσφορία τις, ἢ ἀχρεία τρέπεται. γάλα βόειον. ἢ ὄνειον, κοχλάκων ἐναφεψημένων πινόμενον, ἢ ἀπόζεμα ῥόδων, ἢ * ᾠοῦ. λέκυθον ὀπτὴν μετὰ ἀλφίτου πότιζε.

Πρὸς στόμαχον ἐμοῦντα χολὴν μέλαιναν.

Ἐπὶ δὲ τῶν χολὴν μέλαιναν ἐμούντων καὶ φυσωμένων τὸν στόμαχον, καὶ μάλιστα ἐν ταῖς ἐκμασήσεσι, σπόγγους ὄξει δριμυτάτῳ θερμῷ βεβρεγμένους ἐπιτίθει, ἢ κισσοῦ φύλλοις ἑφθοῖς ἐν οἴνῳ κατάπλασσε, καὶ τροφὴν εὔχυμον δίδου. ἔστι δὲ εὔχυμος τροφὴ διά τε τῶν ᾠῶν, καὶ ἀλίκος, καὶ ζωμῶν, οἷς ἐνήψηται, ἢ ὀρνίθια, ἢ ὄνυχες χοίρων, ἢ φασιανοῦ κρέας, ἢ νεαροῦ πέρδικος καὶ πάντων τῶν τούτοις ὁμοίων.

Πρὸς πνευμάτωσιν στομάχου.

Τοὺς δὲ πνευματουμένους καὶ διατεινομένους τὸν στόμαχον. πολίου δεσμίδιον κατέχειν καὶ καθεψῶν πότιζε, ἢ καλαμίνθης ἀφέψημα μίξας ὀλίγον μέλιτος, καὶ πεπέρεως Γο. α'. χρῶ.

Ἀνώδυνον στομαχικοῖς.

Κύμινον πεφρυγμένον, καὶ σέλινον ὀλίγον ποτιζόμενον ἐν ὕδατι, ἢ ἀβροτόνου καὶ θύμου ἀνὰ δύο ὀβολοὺς δὸς πιεῖν.

Πρὸς τοὺς βουλιμιῶντας ἐν ταῖς ὁδοῖς.

Τοὺς δὲ βουλιμιῶντας ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἢ ἄλλως πῶς ἀνακτησόμεθα ὄξει ὀσφραίνοντες, ἢ γλήχωνι, ἢ γῆν ὄξει βρέξαντες, ἢ μήλοις, ἢ ἀπίοις, ἢ ἄλλοις καρποῖς ὁμοίοις τοῖς παροῦσιν, ἢ ἄρτον μετὰ οἴνου προσφέρεσθαι ἀναγκάζοντες.

Πρὸς τοὺς λύζοντας.

Ἐπὶ δὲ τοῖς λύζουσι πήγανον μετὰ οἴνου δίδου καταῤῥοφεῖν, ἢ νίτρον ἐν μελικράτῳ, ἢ σέλινον, ἢ καστόριον, ἢ ἀβρότονον, ἢ ἀριστολοχίαν, ἢ κύμινον, ἢ ἄνισον, ἢ καλαμίνθην.

Πρὸς ἔμφραξιν ἥπατος.

Ἀμυγδάλων πικρῶν Γο. γ'. κυμίνου Γο. α'. σελίνου σπέρματος Γο. α'. δίδου πιεῖν κοχλιάριον ἐν οἴνῳ. ἄλλο. ἀρκευθίδων Γο. γ'. κράμβης σπέρματος Γο. α'. εὐζώμου σπέρματος Γο. β'. μέλιτι ἀφεψήσας ἀναλαβὼν δίδου κοχλιάριον ἕν. ἄλλο. κιχωρείου χυλίσματος Γο. β'. κύαθον δίδου μετὰ ὕδατος θερμοῦ κυάθων β'. ἐπιβάλλων μέλιτος κοχλιάρια β'. μετὰ ὕδατος θερμοῦ. ἄλλο. ἀνήθου χυλοῦ κύαθον μετὰ μελικράτου θερμοῦ κυάθων γ'. καὶ ξηρὰ δὲ γενόμενα τὰ προειρημένα καὶ κοπτόμενα καὶ ἐπιπασσόμενα ἀφεψήσας ἕκαστον αὐτῶν πινέτω. ἄλλο. Χαμαιπίτυος ἀφέψημα μετὰ βραχέος μέλιτος δίδου πιεῖν. ἄλλο. χαμαιπίτυος ἀφέψημα Γο. η'. κιχωρείου ῥίζης Γο. δ'. κόπτε καὶ ἀναλάμβανε μέλιτι ἑφθῷ, καὶ δίδου καρύου ποντικοῦ μέγεθος μεθ' ὕδατος θερμοῦ.

Τροχίσκος ἡπατικός.

Ἀνίσου, σελίνου σπέρματος. ἄρου. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων. ἀψινθίου ἀνὰ Γο. α'. ὕδατι ἀνάπλαττε τροχίσκους ἔχοντας ἀνὰ Γο. α'. ἀπυρέτοις μετὰ οἴνου κεκραμένου δίδου, πυρέσσουσι μετὰ ὑδρομέλιτος. ἄλλο. ἠριγέροντος ἀφέψημα δίδου πιεῖν. ἄλλο. ἀριστολοχίας ἡμίδραχμον λειώσας πότιζε πυρέσσοντας ὕδατι, ἀπυρέτους μετ' οἴνου. ἄλλο. Τρίφυλλον βοτάνην ἀποτρίψας δίδου πιεῖν.

Πρὸς ἰκτεριῶντας.

Λοῦε αὐτὸν ἐν λουτροῖς ὕδατι ποτίμῳ, καὶ τρίβε αὐτὸν ὅλον τὸ σῶμα ἐλαίῳ ἀνηθίνῳ. εἰ δὲ μὴ πυρέττοιεν εἰς κολοκυνθίδος κέλυφος ἐμβαλὼν οἶνον, καὶ θερμαίνας δίδου πιεῖν. ἄλλο. Στρουθίον λειώσας δίδου κοχλιάριον. α'. ὕδατι, ἢ οἰνομέλιτι ἀπυρέτοις. ἄλλο. Κιχωρείου κυάθους γ'. δίδου πυρέττουσι μὲν καθ' ἑαυτὸ ἀπυρέτοις δὲ μετὰ οἰνομέλιτος κεκραμένους. ἄλλο. Ἐρεβίνθους τοὺς καλουμένους κριοὺς καὶ μάλαθρον ἑψήσας δίδου τὸν χυλὸν, ἀπυρέτοις μετ' οἴνου κεκραμένου. ἄλλο. Καρδάμου χλωροῦ τὰ ἁπαλώτατα φύλλα λιβανωτίδος χλωρᾶς τὰ ἁπαλώτατα φύλλα τρίψας, καὶ τοῦτο τὸ ὑγρὸν ἐκθλίψας χρῶ μετ' οἰνομέλιτος ἐπὶ τῶν ἀπυρέτων. ἄλλο. ἐλατήριον μετὰ γάλακτος γυναικείου τρίψας ἐγχυμάτιζε εἰς τοὺς μυκτῆρας κελεύων ἀνασπᾶν. ἄλλο. κυκλαμίνου χυλὸν ὕδατι διαλύσας χρῶ καθὰ προείρηται. ἄλλο. τὸν πυῤῥὸν καρπὸν τῆς κυνοσβάτου ἐσθίειν δίδου. ἄλλο. χελιδονίας βοτάνης χυλὸν μετὰ οἴνου καὶ ὑδρομέλιτος δίδου τοῖς ἀπυρέτοις. ἄλλο. ὑπερικοῦ Γο. α'. πότιζε μετὰ ὑδρομέλιτος καὶ ἀσίτοις δίδου ἐσθίειν ἀμύγδαλα πικρά.

Πρὸς σπληνικούς.

Χαμαιδρυος ἀφεψήματι πότιζε, ἢ χαμαιπίτυος, ἢ πολίου, ἢ ἐρυθροδάνου, ἢ καθ' ἑαυτὰ ἢ μετ' ὀξυμέλιτος τοὺς ἀπυρέτους. ἄλλο. Κισσοῦ λευκοῦ τῶν κορύμβων δίδου κόκκους γ΄. καταπιεῖν, καὶ ὀξύμελι ἐπιπίνειν. ἄλλο. Καππάρεως ῥίζαν ἑψήσας πότιζε μετ' ὀξυμέλιτος τοὺς ἀπυρέτους. ἄλλο. Μυρίκης καρπὸν κόψας καὶ σήσας, δίδου κοχλιάρια β΄. μετ' ὀξυμέλιτος. ἄλλο. σίδηρον πυρακτώσας ἐναπόσβεσον ὕδατι καὶ δίδου πιεῖν. ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ.

Ἐπίθεμα σπληνικόν.

Σύκων λιπαρῶν Γο. δ΄. κεδρίδων ἀλεύρων Γο. γ΄. καρδαμώμου σπέρματος Γο. γ΄. ἀποβρέξας τὰ σῦκα ὄξει δριμεῖ καὶ εὐτόνως κόψας ἐν ὅλμῳ, ἐπίβαλε τὰ λοιπὰ καὶ ἑνώσας χρῶ. ἄλλο. Μώλυος βοτάνης χλωρᾶς ἔτι μετὰ τοῦ σπέρματος ἐμβαλὼν ἐν κύτρῳ, καὶ διανάξας ἐπιμελῶς ἐπίπλασσε, καὶ ἕψει μαλακῷ πυρὶ ὡς πλεῖστον, καὶ ὅταν καθεψηθῇ ὅλμῳ κοπήσας ἐπιτίθει, μὴ λύων μέχρι τῆς τρίτης.

Πρὸς ὑδρωπικούς.

Σύκων λιπαρῶν Γο. α΄. κεδρίδων ἀλεύρων Γο. γ΄. κόπρου περιστερᾶς Γο. δ΄. ῥητίνης φρυκτῆς λίτραν α΄. πίσσης λίτραν α΄. ὀξυγγίου παλαιοῦ λίτρας β΄. τὰ τηκτὰ τήξας κατάχεε, τῶν ἄλλων προλελειωμένων ἐν ὄξει καὶ χρῶ. ἄλλο. Βολβίτου αἰγείου ξηροῦ λίτρας β΄. ἕψε ἐν ὀξυκράτῳ καὶ κατάπλασσε.

Πρὸς κωλικούς.

Ἄνηθον καὶ κύμινον ἑψήσας, εἰς ἐλαίου Γο. γ΄. δίδου ἅμα. ἄλλο. Πήγανον ὁμοίως ἑψήσας ἴσῳ ἐλαίῳ, καὶ ἐμβαλὼν ῥητίνης τερεβινθίνης ὅσον κοχλιάριον χρῶ.

Πρὸς τοὺς ὄντας κατεψυγμένους.

Ἀνηθίνῳ ἐμβάλλων κοχλιάριον καστορίου λελειωμένου χρῶ.

Πρὸς τὰς φλεγμονάς.

Ἀνηθίνῳ ἀναμίξας κοχλιάρια β΄. ἀνάλου πυρὸς χρῶ. ὁμοίως καὶ στέαρ χήνειον, ἢ μυελὸν ἐλάφου.

Πρὸς δυσεντερικούς.

Τοῖς δὲ δυσεντερικοῖς εἰδέναι ἀναγκαῖον ὅτι ἐξαίρετον δυσεντερίας ἐστὶ φάρμακον, ὀλιγοσιτία. χρὴ δὲ καὶ τὰ προσφερόμενα ὡς ἔνι μάλιστα, κοῦφα καὶ ἄβαρῆ τυγχάνειν πρὸς τὰς πέψεις εὐκόλως ἔχοντα. ποτίζειν δὲ καὶ ἐνιέναι τούτοις ῥοὰς ὁλοκλήρους καὶ κυδώνια ἀφεψηθέντας ἐνιέναι τῷ ἀφεψήματι, καὶ καταρρόφεῖν διδόναι. ἄλλο. ἀρνόγλωσσον βοτάνην ὀρύζῃ συνεψήσαντας ἐπιμελῶς ἐσθίειν διδόναι, καὶ τῷ χυλῷ δὲ τῷ αὐτῷ προσπλέξαντας στέαρ ῥάγειον διδόναι. ἄλλο. Μυρσίνας ἑψήσαντας οἴνῳ, εἰ ἀπύρετοι εἶεν ἐνιέναι. εἰ δὲ πυρέτοιεν, ὕδατι. ἄλλο. Κοχλιῶν ὁλοκλήρων κεκαυμένων Γο. α΄. κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου Γο. β΄. ἀναλάμβανε χυλῷ ἀρνογλώσσου καὶ δίδου κυάμου μέγεθος, ἀπυρέτοις, οἴνῳ. πυρέσσουσιν, ὕδατι.

Πρὸς κοιλιακοὺς καὶ δυσεντερικούς.

Μύρτων ξηρῶν κεκομμένων Γο. α΄. ῥόδων ξηρῶν Γο. α΄. ἀρκευθίδων τὸν ἀριθμὸν ι΄. ἀπίων ξηρῶν κεκομμένων Γο. γ΄. κερατίων κεκομμένων Γο. α΄. πίτυος φλοιοῦ. Γο. δ΄. δίδου ξηρὸν ἐν οἴνῳ κοχλιάριον. τὸ δὲ ἀδρομερὲς φοίνιξι λιπαροῖς ἀναλαβὼν ἐπιτίθει τῇ γαστρί. ἄλλο. πιτύαν λαγωοῦ, ἢ νεβροῦ, ἢ αἰγάγρου οἴνῳ πότιζε, καὶ ἐνιέμενον δὲ μετὰ χυλοῦ ὀρύζης βοηθεῖ.

Πρὸς τὰς κεχρονισμένας δυσεντερίας.

Χάρτου κεκαυμένου Γο. α΄. ἀσβέστου Γο. α΄. ὄμφακι σταφυλῆς ἀναλαβὼν ποίει τροχίσκους ἔχοντας Γο. γ΄. καὶ β΄. καὶ α΄. ὥστε εὐθὺ πάσης ἡλικίας ἔχειν τὸ μέτρον. εὐθὺ δὲ τῆς χρείας οἴνῳ αὐστηρῷ λύσας, καὶ μίξας ὀρύζης χυλὸν ἐνιέναι κέλευε. ἄλλο. ᾠοῦ χηνείου ἑψηθέντος τὸ λέπυρον λειώσας ἐπιμελῶς πότιζε ἡμιδράχμιον οἴνῳ.

Περὶ τῶν ἑδρικῶν φαρμάκων.

Περὶ τὴν ἕδραν γίνεται διάφορα πάθη ῥαγάδες τε καὶ κονδυλώματα καὶ ἄλλαι φλεγμοναί. ἁρμόζει δ' ἐπ' αὐτῶν τὰ ἁπαλὰ τῶν φαρμάκων, καὶ ἄδηκτα διαχριόμενα.

Ἑδρικὸν πρὸς τὰς πυρώδεις ὀδύνας.

Ὠοῦ τὸ λέκυθον λειώσας οἴνῳ λευκῷ, καὶ ῥοδίνῳ κηρωτῇ ἀναλαβὼν, διάχριε, καὶ ἐμπλάσσων χρῶ. ἁρμόζει δ' ἐπ' αὐτῶν τὰ ἁπαλὰ τῶν φαρμάκων καὶ ἄδηκτα διαχριόμενα. ἄλλο. στέαρ χήνειον νεαρὸν διάχριε καὶ ἐμπλάσσων χρῶ. ἁρμόζει δ' ἐπ' αὐτῶν καὶ κατάπλασμα ἄρτου καθαροῦ λυομένου καὶ ἑψομένου ὕδατι, καὶ ῥοδίνῳ. κάλλιον δὲ γίνεται εἰ προσβάλλοις καὶ λεκύθους ᾠῶν ὀπτημένους. ἄλλο. τῆλιν ἑψήσας καὶ λειώσας κατάπλασσε προσβάλλων καὶ βούτυρον. ἄλλο. στέατι χηνείῳ διάχριε. ἄλλο. ῥόδων Γο. γ΄. ᾠῶν ὀπτῶν λεκύθους β΄. οἴνῳ λευκῷ λειώσας καὶ ῥοδίνῃ κηρωτῇ ἀναλαβὼν διάχριε.

Πρὸς τοὺς ἐν δακτυλίῳ κνισμούς.

Γῆν τὴν καλουμένην κιμωλίαν οἴνῳ λειώσας ἀναλάμβανε κηρωτῇ μυρσίνῃ καὶ χρῶ.

Πρὸς τοὺς προπίπτοντας ἀρχούς.

Σκωρίας μολίβδου Γο. α΄. ῥόδων ξηρῶν Γο. δ΄. εὖ μάλα λειώσας ξηρῷ προσάπτου, προαπονίπτων οἴνῳ μυρσίνῳ. ἄλλο. κυκλαμίνου χυλοῦ καὶ μέλιτος ἴσον ἕψει ἐν ἀγγείῳ χαλκῷ, ὥστε κηρωτῆς ἔχειν πάχος καὶ κατάχριε.

Πρὸς τὰς φλεγμονώδεις διαθέσεις καὶ ἑλκώσεις τῶν νεφρῶν καὶ τῆς κύστεως πότιμα.

Λινοσπέρμου Γο. β΄. ἀμύλου Γο. α΄. δίδου ἐν ὕδατι κοχλιάριον.

Πρὸς ἡλκωμένην κύστιν καὶ δυσουρίαν.

Στροβιλίους ἀμύγδαλα ἀνὰ. κ΄. φοινίκια ιε΄. τραγακάνθης Γο. δ΄. δίδου μετὰ ὕδατος.

Πρὸς ἔμφραξιν νεφρῶν.

Σελίνου ἀφέψημα πότιζε ἀπυρέτους κονδίτῳ. πυρέσσοντας ὕδατι. ἄλλο. τερεβίνθων τῶν καλουμένων κεδρῶν

ἀφέψημα μετὰ κονδίτου προπότιζε.

Πρὸς λιθιῶντας.

Λινόσπερμα λειώσας ἐπιμελῶς πότιζε μετὰ κονδίτου. ἄλλο. σικύου ἡμέρου σπέρματος πεφρυγμένου γο. ϛʹ. μαλάχης καρποῦ γο. εʹ. στροβίλων πεφρυγμένων γο. ϛʹ. σελίνου σπέρματος γο. ηʹ. ἀμυγδάλων πικρῶν κεκαθαρμένων γο. θʹ. ἀναλάμβανε γλυκεῖ, καὶ δίδου κοχλιάρια καθὰ προείρηται.

Πρὸς ἰσχιάδας καὶ ποδάγραν καὶ ἀρθρῖτιν.

Ὁμογενῆ εἰσὶ ταῦτα ἀλλήλοις τὰ νοσήματα, διὸ καὶ τῆς αὐτῆς σχεδὸν θεραπείας χρῄζει. διαφορὰ δὲ τῶν ποιούντων αὐτὰ ῥευμάτων. τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσι θερμά. τὰ δὲ ψυχρά. διάγνωσις δ' αὐτῶν ἐπὶ μὲν τοῖς θερμοτέροις ἔρευθος, καὶ πύρωσις, κἂν ἡ φλεγμονή τε καὶ ἀλγήματα σφοδρά. ἐπὶ δὲ τῶν ψυχροτέρων οἴδημα λευκὸν ἔνσομφον. ἑκατέρων δὲ ἴασις αὕτη ἐστίν. ἐπὶ μὲν τῶν θερμῶν τὰ ψύχοντα. ἐπὶ δὲ τῶν ψυχρῶν τὰ θερμαίνοντα καὶ διαφοροῦντα. εἰ μὲν οὖν πολὺς εἴη ὁ ἐνοχλῶν χυμός, καθάρσει πρῶτον χρηστέον τοῦ λυποῦντος χυμοῦ. εἰ δὲ πληθωρικὸν εἴη τὸ σῶμα πρώτης ἁπάντων παραλαμβανομένης φλεβοτομίας, ἀποκρουομένοις τὰ ῥεύματα ὀξυκράτῳ καὶ τοῖς ψυχροτέροις φαρμάκοις χρωμένων. εἴρηται δὲ ἡμῖν περὶ τούτου ἐπὶ πλεῖστον ἐν τοῖς πρὸς σίμου Γλαύκων θεραπευτικοῖς γεγραμμένοις δυσὶ βιβλίοις, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι, διὸ βραδύνειν οὐ χρή, ὡς ἐν εὐπορίστοις περὶ τούτων λέγοντα. ἐπὶ δὲ τῆς κατ' ἰσχίον διαρθρώσεως φυλαττομένων ἐστὶ δρᾶν. ἐν βάθει γὰρ οὔσης αὐτῆς συνελαύνεται τὸ ἐκ τῶν περιεχομένων ἀγγείων τε καὶ μυῶν ἅμα πρὸς ἐκείνην καὶ ἄγαν λυπεῖ, παρηγορικῶν γοῦν δέονται φαρμάκων. ἐπὶ γὰρ τῆς κατ' ἰσχίον ὀδύνης οὔτε ψυχρῶν σφοδρῶς. οὔτε θερμαινόντων ἰσχυρῶς χρεία. παροξύνεται γὰρ ὑπ' αὐτῶν τὰ ῥεύματα. τῆς μὲν πολλῆς θερμασίας ἑλκυσάσης αὐτά, μᾶλλον τε κωλυούσης διαφορεῖσθαι. τῆς δὲ ψύξεως πήξει τι ὅμοιον ἐργαζομένης, καὶ δυσφόρητα ποιούσης τὰ ῥεύματα. ὠφελοῦσι δ' ἔμετοι μᾶλλον τοὺς ἰσχιαδικοὺς τῶν διὰ τῆς κάτω γαστρὸς κενώσεως ἀντισπῶντες τὴν κάτω ῥοπὴν τῶν χυμῶν. χρηστέον δ' αὐτοῖς ἐν ἀρχῇ μετὰ τὴν τροφήν. ὕστερον δέ, καὶ διὰ ἐμετικῶν βολβῶν τε καὶ ῥαφανίδων. δεῖ δὲ τοὺς μὲν βολβοὺς ἐν ὕδατι ἕψοντας μετ' ὀξυμέλιτος προσφέρειν. τὰς δὲ ῥαφανίδας εἰς λεπτὰ κόψαντας καὶ ἐναποβαλόντας ὀξυμέλιτι ἐσθίειν, καὶ ὥραν πολλὴν διαλιπόντας ἐπὶ τὸν ἔμετον ἄγειν. κἄπειτα ἑξῆς μακρὸν διαλιπόντας χρόνον, λούειν. εἶτ' αὖθις διαλιπόντας ὡς ἅπαξ καταστῆσαι τὴν ταραχήν, λεπτῶς διαιτᾶν.

Πρὸς παροξυσμοὺς ποδαγρικούς.

Κράμβης φύλλα καθεψήσας καὶ λειώσας πρόσβαλε φύγα ὄξους καὶ ὠῶν ἀνέφθων λεκύθους βʹ. καὶ βραχὺ ῥόδινον, καὶ μίξας ἐπιμελῶς καὶ χλιάνας κατάπλασσε ἀμείβων συνεχῶς. ἄλλο. τῷ καταπλάσματι τῷ συνήθως διὰ τῶν σύκων ἑψομένῳ πρόσβαλε ὑοσκυάμου φύλλα καὶ συνεψήσας κατάπλασσε.

Πρὸς πυρώδεις φλεγμονάς.

Φακὸν τὸν ἐπὶ τῶν τελμάτων ὄξει καὶ ῥοδίνῳ κατάπλασσε. ἄλλο. πτελέας φύλλα χυλίσας καὶ ἑψήσας κηρωτῇ κατάχριε.

Πρὸς τὰς περιβαλούσας πυρώσεις.

Θριδακίνης φύλλα ἐπιμελῶς τρίψας σὺν ἄρτῳ κατάπλασσε συνεχῶς ἀμείβων. ἄλλο. κορίανδρον τὸ χλωρὸν λειώσας σὺν ἀλφίτῳ κατάπλασσε.

Πρὸς τὰς χρονίας συμφύσεις.

Ἀλέλαιον ἐπιμελῶς λειώσας κατάπλασσε ἐπιτιθεὶς οἰσύπηρον ἔριον. ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ τοῦ λόγου περὶ χολέρας καὶ θανασίμων φαρμάκων καὶ ἰοβόλων καὶ αἱμορραγίας εἴρηται, τί οὐκ ἄτοπον βραχέα καὶ πρὸς ταῦτα ὑποθέσθαι, εἰ καὶ ἑτέρου τόπου τυγχάνει ὄντα τὰ τοιαῦτα.

Πρὸς τὰς ἀπὸ μυκτήρων αἱμορραγίας.

Πύρινα ἄλευρα χυλῷ πράσου ἀναλαβὼν καὶ στρεπτὸν ποιήσας καὶ χρίσας ἐντίθει τῷ αἱμορραγοῦντι μυκτῆρι. ἄλλο. στρεπτὸν δ' ὀθόνιον ποιήσας συναπόβρεχε ὄξει δριμεῖ, καὶ λύχνῳ καύσας ἔμβαλε τῷ μυκτῆρι. ἄλλο. ὀνίδος θερμῆς χυλὸν ἴσῳ ὄξει μίξας, καὶ ἐπιβαλὼν πύρινα ἄλευρα ποίει γλοιῶδες, καὶ χρίσας στρεπτὸν ἐπιτίθει. χρῶ δὲ καὶ διαδέσμοις κατά τε τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν, καὶ ψύχε τὴν κεφαλήν, καὶ σικύαις χρῶ κατὰ τῶν ὑποχονδρίων. δεξιοῦ μὲν μυκτῆρος αἱμορραγοῦντος ἐπὶ τοῦ ἥπατος σφοδρὰν τίθει τὴν σικύαν, ἐπὶ δὲ ἀριστεροῦ κατὰ τοῦ σπληνός. περὶ δὲ ἀναγωγῆς αἵματος ἔμπροσθεν εἴρηται.

Περὶ τῆς ἐκ τραυμάτων αἱμορραγίας.

Εἰ δ' ἐπὶ τραύματος αἱμορραγία γένηται λειώσας σμύρναν, καὶ λίβανον καὶ ἀναλαβὼν ὠοῦ τὸ λευκὸν ἐπίβαλε χρώμενος ἐπιδεσμῷ πρὸς τετυπωμένον. ἄλλο. βάτραχον καύσας τῇ σποδιᾷ τὸ τραῦμα κατάπλασσε. χρῶ δὲ καὶ ὀξυκράτῳ, ὡς σπόγγους ἐπιτιθεὶς συνεχῶς περὶ τῆς χρήσεως τοῦ ξηροῦ. ἄλλο. ὀνίδα θερμὴν καταπλάσας ἐπιδέσμει. εἰ δὲ ξηρὰ εἴη ὄξους πρόσβαλε βραχέος.

Πρὸς χολέραν.

Εἰ χωρὶς πυρετοῦ γένοιτο καὶ τῆς ἄλλης καθάρσεως, δίδου ψωμοὺς ἐν οἴνῳ κεκραμένῳ, καὶ ψυχρὸν πότιζε, καὶ σικύας τίθει σφοδρὰς κατὰ τοῦ μέσου. εὐέκτου δὲ ὄντος τοῦ πάσχοντος καὶ εἰς ψυχρὰν δεξαμενὴν ἐπὶ πλεῖστον ἐγκάτιζε. δίδου δὲ καὶ ῥοφὰς στυφούσας, καὶ τῶν ὀπωρῶν μῆλον κυδώνιον καὶ ῥοὰς στυφούσας.

Περὶ θανασίμων φαρμάκων.

Περὶ τῶν θανασίμων φαρμάκων οὔτε ἀδιορίστως ἐνθάδε γράφειν ἀσφαλές, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἐκτιθεμένοις κατὰ τῶν ἑπομένων συμπτωμάτων ἐπάγειν οὕτως τὰς θεραπείας, χαλεπόν. παρέχει γὰρ αὕτη ἡ τοιαύτη πραγματεία ἀφορμὴν κακίας τοῖς κακουργεῖν βουλομένοις. ἃ δὲ κοινῶς ἐκτεθὲν πεπίστευται τοῖς εἰληφόσι τὰ δηλητήρια

ταῦτα γράφω. παραυτίκα μὲν πεπωκότας ἐμεῖν κέλευε, ποτίζων πλεῖστον ὑδρέλαιον συνεχῶς καὶ παντοδαπὰ σιτία δίδου, ἢ κόνιδα, αὖθις ἐμεῖν κέλευε, ἢ γὰρ συνεξεργασθήσεται τὸ φάρμακον, ἢ ἐπικραθὲν ἀμβλυωτέραν ἕξει τὴν δύναμιν. εἰ δὲ διακέοιντο τὴν γαστέρα μετὰ τὸν ἔμετον, ὑδροροδίνῳ ποτίσας αὖθις ἐμεῖν κέλευε. δίδου δὲ εἰ χρὴ καὶ τῆς θυειακῆς μετὰ οἴνου, ἢ ἀψινθίδας θ΄. καὶ πηγάνου κ΄. φύλλα λειώσας ποτίζε, ἢ χαμαιπίτυος βοτάνης. καὶ ὕπνου παντελῶς εἶργε, καὶ φλεβοτομία τῶν ἄκρων χρῶ. εἰ δὲ καὶ ὑποβιασθῆναι τὸ κακὸν ἔμφασιν ἔχοι, δακνομένης καὶ ὀρθεθιζομένης τῆς κάτω γαστρὸς, κλυσμοῖς δριμέσι χρηστέον μέλι δαψιλὲς καὶ ἀφρόνιτρον, ἢ ἕτερόν τι τῶν συνταραττόντων συμπλέκοντας. τοὺς δὲ ἀπὸ μυκήτων πνιγμοὺς κουφίζει, ὀξύμελι μετὰ ναρδου πινόμενον, καὶ ὀρνίθων τῶν κατοικιδίων ἄφοδος μετ᾽ ὀξυμέλιτος. ἐπὶ δὲ τυρωθέντος γάλακτος, καὶ διὰ τοῦτο πνιγμὸν ἐπάγοντος πιτύαν ἐν οἴνῳ διεὶς πότιζε.

Πρὸς λειχῆνα.

Τὴν λέπιον καὶ σκόροδον καὶ ὄξος δριμὺ λειώσας προτερίψας ὀρίῳ ἢ ῥάκει τὸν λειχῆνα περίχριε.

Πρὸς βεβρωμένους ὀδόντας.

Σκορπίον λευκὸν θὲς ἐπ᾽ ἀνθράκων, χερσαῖον δὲ, καὶ πώμαζε χωνείῳ ὀστρακίνῳ, καὶ κέλευε τὸν πάσχοντα δέχεσθαι τὸν ἀτμὸν τοῦ σκορπίου διὰ τῆς ὀπῆς τοῦ χωνείου, καὶ πάντοτε ἄπονος ἔσται.

Πρὸς ἰσχιαδικούς.

Σκορόδων ὄνυχας τρεῖς καθαρίσας ὑγιεῖς κατάπιε μετὰ τὸ δειπνῆσαι πίνων συγκερασικὸν, τοῦτο συνεχῶς ποιεῖν πεπείραται.

Πρὸς σπλῆνα.

Σκορόδου ὄνυχας ζ΄. λεπτὰ λεπίσας εἰς ἄκρατον ὀξαιθείασον καὶ πρωὶ νῆστις λάμβανε α΄. συνθλάσας αὐτὸν καὶ κατάπιε ἐφ᾽ ἑκάστου ὄνυχος βρόχεον α΄. πεπείραται συνεχῶς ποίει. εἰ δέ γε θέλεις καὶ κατάπλασμα πεπειραμένον. ἔμβαλε ῥίζας καππάρεως ἐν ὄξει, καὶ ἰσχάδας καὶ ζέσον. μετὰ δὲ ταῦτα κρίθινον ἄλευρον, καὶ μέλι προσβαλὼν τῷ ὄξει, καὶ τὰς ἰσχάδας λελειωμένας εὖ μάλα ἑψήσας οὕτως κατάπλαττε.

Πρὸς ἰσχιαδικούς.

Χελιδόνιον ἄγριον, καὶ ἐὰν ἢ ὁ δεξιὸς ποὺς ὁ πάσχων τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὰ πτερὰ πατήσας τῷ πάσχοντι. καὶ κινήσας ἕλκε τὸ αἷμα ἀπὸ ἄνωθεν τῆς κοτύλης ἕως τοῦ ἀστραγάλου στρέφων τὸ αἷμα ὅλῳ τῷ χελιδονίῳ, καὶ λεπίσας καὶ ὀπτήσας φάγε. μηδὲν βαλὼν ἔξω καὶ φαγὼν παραυτίκα ἄλειψον ἐλαίῳ ἕως ἐπὶ τὸν ἀστράγαλον ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ θαυμάσεις. πεπείραται δὲ πάνυ καὶ τοῦτο. κορώνην ἀγρεύσας, σπούδασον ἀσινῆ διαφυλάξαι, καὶ ἐὰν μὲν τὰ δεξιὰ μέρη τὰ πάσχοντα ᾖ. τὸν μικρὸν δάκτυλον τὸν ὄπισθεν τῆς κορώνης τοῦ δεξιοῦ ποδὸς κόψας περιτίθει. μύρῳ δὲ χρίσας τὰς πτέρυγας τῆς κορώνης ἔα ἵπτασθαι. ἐὰν δὲ ἀριστερὰ μέρη πάσχῃ τοῦ ἀριστεροῦ ποδὸς τὸν προδεδηλωμένον κόψας περιτίθει. ποίει δὲ καὶ τἄλλα ὡσαύτως, πεπείραται δὲ τοῦτο συνεχῶς.

Βοήθημα πρὸς δύσπνοιαν.

Ἀρσενικὸν κάπνισον εἰς βόλβιθα βοῖνα μὴ ἀπὸ τοίχου ξηρανθέντα, καὶ κάπνισον τὸν κάμνοντα διὰ χωνείου. χανέτω δὲ τὸ στόμα ὅσον δύναται, καὶ μετὰ τοῦτο δίδου αὐτῷ ἄκρατον αἰγύπτιον. τέταρτον τοῦτο ποίει ἐπὶ ἡμέρας γ΄. ἐὰν δὲ νοσερὸς εἴη ὁ κάμνων τοῦτο ποίει. τὸ ἀρσενικὸν κόψας καὶ τρίψας σύμμιγε τῷ ἀκράτῳ καὶ δίδου αὐτῷ ἐπὶ ἡμέρας γ΄. νῆστει πιεῖν, καὶ ὅτε εὑρήσῃς αὐτὸν ἐλαφρότερον κάπνισον ὡς προείρηται.

Πρὸς καταφοράν.

Ρυτίαν ὀρίων βάλε εἰς ἄκρατον οἶνον αἰγύπτιον. καὶ δὸς ἴσον, καὶ δίδου πίνειν νηστικῷ ἐπὶ ἡμέρας γ΄. ὁ μὲν οὖν τέταρτος μοι λόγος ὦ γλαύκων ἐνθάδε πέρας ἐχέτω εἰ δέ σοι χρεία γένηται καὶ τοῦ πρὸς σὲ λεμφθέντα τὸν ἀρχηθεν γεγραμμένον ἡμῖν συντάγματος δηλῶσαι, ἑτοίμως λήψῃ θαυμάσεις δὲ πάνυ δεξάμενος.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΚΑΘΑΙΡΟΝΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΣ.

Κατὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἐοίκασιν οἱ παλαιότατοι τῶν ἰατρῶν τὰς πονηρὰς δόξας ἀνελέγκτους ἐᾶσαι, καθ᾽ ἣν καὶ τῶν νομοθετῶν οἱ ἀρχαιότατοι τὰ μέγιστα τῶν ἁμαρτημάτων ἀτιμώρητα. μετριωτέρας γὰρ οὔσης κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῆς κακίας, καὶ μήτε ἀδικεῖν ἐπιχειρούντων τὰ μέγιστα, μήτε ἀναισχυντεῖν ὑπομενόντων τὰ φανερώτατα, πῶς αὐτὶς ἢ κόλασιν ὥριζε τοῖς μηδ᾽ ὅλως γεγενημένοις, ἢ ἔλεγχον ἐπῆγεν, οἷς οὐδεὶς ὅλως εἶπεν. ἐπειδὴ δὲ ἐν τῷ χρόνῳ, τῆς κακίας αὐξανομένης, οὔτε ἀτόλμητον οὐδὲν ἔτι τοῖς ἀνθρώποις οὔτε ἄρρητον ἦν, οἱ μὲν νομοθέται πολλοὺς τρόπους καινοὺς ἐξευρίσκουσι τῶν ἐπὶ τοῖς ἀδικοῦσι τιμωριῶν. οἱ δ᾽ ἀλήθειαν τιμῶντες, ἐλέγχων ἰδέας πολυτρόπους πρὸς τοῖς σοφισταῖς, ὥσπερ νῦν ἔοικα μέλλειν καὶ ἡμεῖς αὖ δρᾶσειν, ἐξελέγχοντες τοὺς ἀναιροῦντας μὲν τῶν καθαιρόντων φαρμάκων τὴν ἑλκτικὴν δύναμιν τῶν ἐκκενοῦσι χυμῶν, μεταβλητικὴν δέ τινα φάσκοντας ἔχειν ἁπάντων ὁμοτίμως τῶν πλησιαζόντων.

αὐτοῖς. λέλεκται δ' οὐδὲν Ἱπποκράτει πρὸς τὴν τοιαύτην δόξαν. οὔπω γὰρ οὔτ' Ἀσκληπιάδης ἦν κατ' αὐτὸν,
ὁ προφανῶς ἀναισχυντήσας τε, καὶ ὥσπερ ἔπαθλόν τινα κατὰ τῆς ἀληθείας ἀποδυσάμενος, οὔτ' Ἐρασίστρατος, ὁ
μετ' αἰδοῦς μέν τινος, ὅλον δ' ἀνατρέψας τὸ κεφάλαιον αὐτὸ, ὃ περὶ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων φαίνεται
ὑπάρχει. τὴν γάρ τοι δραστικωτάτην τε καὶ οἰκειοτάτην τῆς φύσεως δύναμιν τὴν ἑλκτικὴν, οὐκ οἶδεν Ἐρασί-
στρατος οὐδαμόθεν τῶν ἑαυτοῦ συγγραμμάτων, ἀλλὰ τῇ πρὸς τὸ κενούμενον ἀκολουθείᾳ μᾶλλον ἀντ' αὐτῆς χρῆται.
μέρος δέ ἐστι τῆς τῶν οἰκείων ἑλκτικῆς δυνάμεως, ἡ ἐν τοῖς καθαίρουσι φαρμάκοις. ὥσπερ γε καὶ καθ' ἣν ἡ χολὴ δια-
κρίνεται, καὶ τὸ οὖρον, ἄλλά τε πολλὰ, κατά τε τὴν ὑγείαν τῶν ζώων ὑπὸ τῆς φύσεως ἀποτελούμενα, καὶ κα-
τὰ τὰς ἰάσεις τῶν νοσημάτων καὶ κατὰ τὰ νοσήματα, ὑπό τε τῶν ἰατρῶν, καὶ αὐτῆς τῆς φύσεως οὐχ ἥκιστα. ἐπεὶ
τοίνυν Ἱπποκράτης οὐδὲν εἶπεν πρὸς τοὺς ἀναιροῦντας ἐκ τῶν ὄντων τὴν ὁλκὴν, ὅτι μηδὲ προσάτην οὕτως ἱστα-
10 μὸν ὁ λόγος ἔχων, οἷοι πολλοὶ τῶν μετ' αὐτῶν ἐγένοντο, δίκαιον ἂν εἴη περὶ τῆς ἀληθείας ἀνθ' Ἱπποκράτους ἡμᾶς
ἀγωνίσασθαι, καὶ πρῶτον μὲν οἷόν τι λέγουσιν ἀναμνῆσαι τοὺς ἄνδρας, εἶθ' ἑξῆς ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγοντας ἐπιδεῖξαι.
ὁ μὲν δὴ λόγος αὐτῶν, τοιόσδε. τὸ καθαῖρον φάρμακον, οὗπερ ἂν ψαύσῃ χυμοῦ, τοῦτον εἰς τὴν ἰδίαν ἰδέαν ἀλλοιοῖ, χο-
λὴν μὲν ξανθὴν ἐργαζόμενον, ὅπερ ὀνομάζουσι χολαγωγὸν, ὥσπερ καὶ φλέγμα, ὃ καλοῦσι φλεγματαγωγόν. ὑδατώδη
δέ τινα φύσιν ἀποτελοῦν, ὃ καλοῦσιν ὑδραγωγόν. ἄλλο γε μέλαιναν χολὴν ἀποφαῖνον, οὗπερ ἂν ἅψηται χυμοῦ. συ-
νελόντα δὲ φάναι, μεταβολὴ καὶ ἀλλοίωσίς ἐστι τῶν ἐν ταῖς φλεψὶ χυμῶν ἁπάντων, οὐ κένωσις οἷος ἐξ αὐτῶν,
ἡ προσαγορευομένη κάθαρσις, ὡς ὁ τούτων λόγος. ἀλλ' εἴπερ ταῦτα βούλεσθε, λέγομεν ἤδη πρὸς αὐτοὺς, εἴτε χο-
λῆς ἀγωγὸν, εἴτε φλέγματος, εἴτε μελαίνης, εἴτε ὀρρώδους ὑγρότητος λάβῃ τις φάρμακον, ἅπαντας κενοῦ-
σθαι τοὺς ἐκ τῶν φλεβῶν χυμούς. καὶ μὴν ταύτῃ μόνον ἂν διαλλάττει τὸ καθῆραι τινὰ τοιούτῳ φαρμάκῳ,
τοῦ, τέμνοντα φλέβα κενῶσαι τὸ αἷμα, καθόσον ἐν μὲν ταῖς φλεβοτομίαις, οἷόνπερ ἔμπροσθεν ἐνυπάρχει ἐκ-
20 κρίνεται, κατὰ δὲ τὰς καθάρσεις ἐξαλλαττόμενον, ἐστὶν οὐ τῇ χρόᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ συστάσει. τὸ μὲν γὰρ τῶν
ὑδατωδῶν ἀγωγὸν, ὑγρὰ καὶ λεπτὰ πάντα ποιεῖται τὰ κατὰ τὰς φλέβας, εἰ καὶ τύχοι πρότερον ὄντα παχύ-
τατα. τὸ δὲ τῆς μελαίνης, ἔμπαλιν, ἅπαντα παχέα καὶ στάσιμα, κἂν εἰ πρόσθεν ἦν ὑγρότατα. καὶ τοίνυν καὶ
ἡ ἔκλεξις ἡμῖν τοῦ φλεβοτομῆσαι τε καὶ καθῆραι, κατ' ἄλλους μέν τινας ἔσται σκοποὺς, κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ἰδέ-
αν τῶν κενουμένων οὐκ ἔσται. τίνες δ' ἄλλοι σκοποί; πολλοὶ μὲν ἑτοιμότεροι πρὸς φλεβοτομίαν εἰσὶ τῶν ἄλλων,
ἔνιοι δὲ πρὸς κάθαρσιν, ὥσπερ γε καὶ ἄλλοι θᾶττον ὁτιοῦν πάθοιεν, ἢ φλεβοτομηθεῖεν. ἔνιοι δὲ ἀποκοπῆναι μᾶλλον
ὑπομένουσι μόριόν τι τοῦ σώματος, ἢ καταπιεῖν φάρμακον. καὶ μὲν δὴ καὶ τινὲς μὲν ἀνατρέπονται τὸν στόμαχον
ὑπὸ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων. ἕτεροι δὲ, ἀλύπως λαμβάνουσιν. ἀπὸ τῶν τοιούτων οὖν σκοπῶν, ἐνίους μὲν
τῶν ἀνθρώπων φλεβοτομήσομεν. ἐνίοις δὲ τὸ καθαῖρον φάρμακον δώσομεν, οὐκ ἀφ' ὧν ἐνόμιζον οἱ Ἀσκλη-
πιάδαι, φλεβοτομίαν μὲν ὁμοτίμως ἐκκενοῦν ἅπαντας τοὺς ἐν ταῖς φλεψὶ νομίζοντες χυμοὺς, τὴν κάθαρσιν
30 δ' οὐχ ὁμοτίμως, ἀλλ' ἕνα μέν τινα καὶ μόνον ἐκεῖνον, οὗπερ ἂν ἀγωγὸν εἶναι λέγεται. διὸ καὶ καθαίρεσθαί φασι τὸ
αἷμα ὑπὸ τῶν τοιούτων φαρμάκων, οὐ κενοῦσθαι καθάπερ ἐν ταῖς φλεβοτομίαις. ταῦτα ὑμῶν ἐπὶ ταῖς
ὑποθέσεσιν ἑκόντων τε καὶ ἀκόντων. ἀναμνήσω δ' αὐτῶν τὰ κεφάλαια. κατὰ μὲν τοὺς Ἀσκληπιάδας, ἁπάν-
των τῶν ἐν ταῖς φλεψὶ χυμῶν, ὁμότιμός ἐστιν, ἡ ἐν ταῖς φλεβοτομίαις κένωσις, οὐχ ὁμότιμος δ' ἡ ἐν ταῖς κα-
θάρσεσιν, ἀλλὰ τῶν ἄλλων ἀφαίρεσις, ὡς καθαρὸν ἀπολειφθῆναι τὸ αἷμα. κατὰ δὲ τοὺς περὶ Ἐρασίστρατον, ὁμότι-
μος ἁπάντων ἐστὶν, ὥσπερ ἐν ταῖς φλεβοτομίαις, οὕτω κἂν ταῖς καθάρσεσιν ἡ κένωσις, ἃς οὐδὲ καθάρσεις ὄντως,
ἀλλὰ κενώσεις ἅμα διαφθορᾷ καὶ ἀλλοιώσει τῶν κενουμένων ὑπάρχειν φασίν, ἥκοντες τοίνυν ἐνθάδε τὸν ἆθλον,
οἵ τε μετρίως ἀναισχυντοῦντες τῶν σοφιστῶν, οἵ τε ἐσχάτως, ἀγωνιζέσθωσαν ὥσπερ ἐν σταδίῳ, μὴ λόγοις πρός με, μὴ
δὲ λήροις μακροῖς, ἀλλ' αὐτοῖς τοῖς ἔργοις, εἰς ἃ προσκαλοῦμαι, κατὰ τὴν πολυανθρωποτάτην πόλιν τήνδε,
μυρίων ὁσημέραι μὲν κατ' αὐτὴν ἰκτεριώντων εὑρεθῆναι δυναμένων, μυρίων δὲ ὑδερικῶν. ἀρκεῖ γάρ μοι περὶ τού-
40 των πρῶτον ποιήσασθαι λόγον. ἀγέτω τις πρός με τούτων δή τινα χωρὶς πυρετοῦ μεστὸν ἔχοντα τῆς πικρᾶς χολῆς
τὸ σύμπαν σῶμα, καὶ θεασάσθω, πῶς μιᾷ τὸν παρασκευάσαι τὸν ἄνθρωπον ἡμέραις τισὶν, ὅταν ἤδη μοι καιρὸς
εἶναι δοκῇ, δοὺς ὑπήλατόν τι τῶν χολαγωγῶν, εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐκ τῆς τοιαύτης καθάρσεως ἐπανάγω τὸν
ἄνθρωπον, οὐδὲν ὅλως ἔτι περὶ τὸ σῶμα πραγματευσάμενος. ἀλλὰ τοῦθ' ἡμεῖς οὐχ ἅπαξ, ἢ δὶς, ἀλλὰ πάνυ πολλά-
κις ἐπεδειξάμεθα τοῖς ἡμῖν μοχθηροῖς αὐτῶν, καὶ πολλοὺς ἐνθένδε τὰ βελτίω μετεστήσαμεν. οὐ μὴν τούτου γε ἕνε-
κεν ὦ σοφιστὰ, πιστεύειν σε κελεύω τοῖς μαρτυροῦσιν, ἀλλὰ σαυτὸν ὅτε βούλει θεάσασθαι μιᾷ καθάρσει τὸν ἰκτε-
ριῶντα τὴν κατὰ φύσιν ἀπολαμβάνοντα χρόαν. ὅταν οὖν ἴδῃς τοῦτο γινόμενον, ὦ γενναῖε, τολμήσεις ἐν τῷ
μέσῳ καταστὰς λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, κήρυκος γοῦν δίκην αἴρων αὐτὴν, ἀποτεῖναι λόγον μακρὸν, οἷον πολλάκις τοῖς
μαθηταῖς, ὡς οὐχ ἕλκεται τὸ οἰκεῖον ὑφ' ἑκάστου τῶν καθαιρόντων, ἀλλὰ τὸ περιεχόμενον ἐν ταῖς φλεψὶν ἅπαν,
ὁποῖον ἂν εἴη, μεταβάλλεται, πρὸς ὅπερ ἂν ἡ τοῦ φαρμάκου δύναμις ἀλλοιοῦν αὐτὸ, φύσιν ἔχῃ. καὶ
50 νῦν οὗτος ὁ θεραπευθεὶς τὸν ἴκτερον, οὐ τῷ κενωθῆναι τὸν χυμὸν, ἀλλὰ τῷ κοινῷ λόγῳ τῆς κενώσεως
ὤνοιτο. θεάσασθε γοῦν ὅπως ἐγὼ τῶν οὕτως ἐχόντων ἕτερον, ἤτοι φλεβοτομήσας, ἢ δοὺς ἄλλο τι τῶν
ὑπηλάτων ὁμοίως ὠφελήσω. ταῦτ' εἰπὼν, ἐφεξῆς μοι δύο τῶν ἰκτεριώντων, τὸν μὲν, φλεβοτόμησον,
τὸν δὲ, διά τινος τῶν τοιούτων ὑπηλάτων ἐκκένωσον, ὃ σύμπαντες μὲν ἄνθρωποι τὴν μέλαιναν κενοῦν, σὺ
δὲ οὐ κενοῦν, ἀλλὰ γεννᾶν πέπεισαι. κἄπειτ' ἐὰν ὠφελήσῃς αὐτὸν εὔχρουν ἀποφήνας τὸ σῶμα, πᾶν ὁτιοῦν ἂν ἐθε-
λήσας, με παθεῖν συγχωρήσωσοι, μηδὲν μέντοι τὸν ἄνθρωπον ὀνήσας, ἀλλ' εἰς τὸ ἔσχατον ἀγαγὼν βλάβης, ἐνθένδε
τὰ βελτίω μετάστηθι, καὶ τὴν Ἱπποκράτους ζήλωσον τέχνην. ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ἰκτεριώντων, ἅλις. ἐνθένδε
τὸν ὑδεριῶντα μεταβὰς, θέασαι πάλιν καὶ τοῦτον, οὐχ ὁμοίως ὑπό τε φλεβοτομίας διατιθέμενον καὶ
φαρμάκου τινὸς τῶν ὑδραγωγῶν. εἰ γὰρ μὴ δείξαιμι τὸ κατὰ τὸ ἦτρον ὑδατῶδες ἐκκενούμενον ὑπὸ φαρμά-

κου, τοῦτ᾿ ἔνεστί σοι καταγνῶναι μετὰ τοῦ παλαιοῦ λόγου νομίζοντος οὐ γεννᾶσθαι τὸν τοιοῦτον χυμὸν, ὡς σὺ φῂς, ἀλλ᾿ ἐκ
τοῦ σώματος ἕλκεσθαι πρὸς τοῦ φαρμάκου. καθ᾿ ἡμῶν δ᾿ ὅτι βούλει πρᾶξαι. καὶ μὴν εἰ μελαίνης χολῆς, ἢ ξαν-
θῆς ἀγωγὸν δοίης φάρμακον, οὐ κενώσεις τὸν ὀρρὸν, καὶ οὕτως ἕκαστον τῶν φαρμάκων οἰκείου τινὸς ἑλκτικὸν ἐστὶ
χυμοῦ. σὺ δ᾿ ἐνομίζεις ἅπαντας ὁμοίως ἀλλοιοῦσθαι, καὶ κένωσιν εἶναι κοινὴν, οὐ κάθαρσιν τὸ γινόμενον, ἔξεστί σοι
τέμνειν τὴν φλέβα. ταῦτα, εἰ μὲν ἐν Ἰνδοῖς τις ὢν γράφων προσεκαλεῖτο, χαλεπὸν ἦν ἐξελέγχειν αὐτόν. ἐπεὶ
δ᾿ ἄνθρωπος ἑκάστης μὲν ἡμέρας ὑφ᾿ ἡμῶν βλεπόμενος, ἐπ᾿ αὐτὸν δὲ τὸν διὰ τῶν ἔργων ἔλεγχον προσκαλού-
μενος οὐκ οἶδα πῶς οὐκ αἰσχύνεσθε φλυαροῦντας. ὃ μέλλω λέγειν, ὅτι παμπόλλων ἰκτεριώντων ἐξεκαθάρθη τὸ
σῶμα τοῦ χολώδους χυμοῦ καθάρσει μιᾷ. καὶ γὰρ μυρίοι περὶ τούτου μαρτυροῦσιν. εἰ δὲ οἱ ἀναισχυντότατοι σο-
φισταὶ προσποιήσονται πᾶσιν ἀνθρώποις ἀπιστεῖν, θεασάσθωσαν αὐτοὶ γιγνόμενον αὐτὸ τὸ ἔργον, ὁποσάκις ἂν
10 βουληθῶσι. καίτοι τί λέγω θεασάσθωσαν. ἐπέδειξα γὰρ ἤδη πολλάκις αὐτοῖς τοῦτο, καὶ μέμνημαί γε, τινὰ καὶ
τοιαύτης τινὸς ἀντιλαμβανόμενον ἀδολεσχίας. ἔφησε γὰρ, οὐχ ἕν δή τι χυμῶν εἶδος ἕλκεσθαι πρὸς ἑκάστου
τῶν φαρμάκων, ἀλλὰ ἁπλῶς, ἕκαστον μὲν αὐτῶν ἕλκειν, ὥσπερ τὰ βδάλλοντα, τῇ δὲ ὁλκῇ πρότερον μὲν ἀκο-
λουθεῖν τὸ λεπτότερον ἐν τοῖς χυμοῖς. ἐφεξῆς δὲ αὐτῷ, τὸ παχύτερον. εἶθ᾿ οὕτως τὸ παχύτατον. τῶν μὲν ἂν οὖν
ἡ ῥώμη φαρμάκων ἐκλύηται θᾶττον, ἄχρι τοῖς ὑδατώδεσιν ἵστασθαι τὴν κένωσιν. ὧν δ᾿ ἂν ἄχρι πλέον ἐξαρκεῖ,
κενοῦσθαι τούτων καὶ τὴν ξανθὴν χολήν. ὅσα δὲ ἰσχυρότατα τούτων, καὶ τὴν μέλαιναν ἐπισπᾶσθαι. παραυ-
τίκα μὲν οὖν ἔδοξε τοῖς θιασώταις ὁ τοιοῦτος εὖ λέγειν, καὶ πάντες ἐπεβόων αὐτῷ, καὶ δρόμῳ πολλῷ κατα-
λιπὼν ἡμᾶς, ἀπηλλάττετο, γινώσκων εἰκότως βεβαίως, ὅτι μέλλων ἐξελεγχθήσεται. δοθέντος μέντοι κατὰ τὴν
ὑστεραίαν ὑφ᾿ ἡμῶν τοῖς χορευταῖς αὐτοῦ βιβλίου τινὸς, ἐν ᾧ τῶν οὕτως ἐξαίφνης ἀποτετολμημένων
ἦν ἔλεγχος, οὐκέτ᾿ οὐδὲ τοῖς αὐτοῖς ἐκείνοις, ἔθ᾿ ὁμοίως ἦν πιθανὸς, ἀπορῶν διαλύσασθαι τὰ προβεβλημένα.
10 ταυτὶ γὰρ ἐνέγραψα τῷ βιβλίῳ. χθὲς μὲν ἀπέδρας τὸν λόγον, ὅμοιόν τι ποιήσας ἀγωνιστῇ τὸν στέφανον ἁρπά-
σαντι, καὶ φυγόντι πρὶν ἀγωνίσασθαι. τήμερον δὲ, οὐκ ἐκφεύξῃ τὸν ἔλεγχον. ἀκολουθήσει γάρ σοι τουτὶ τὸ βι-
βλίον, εἰς τὰς χεῖρας ἐμπεσὸν τῶν ἀμφὶ σὲ χορευτῶν. οὐδὲ γὰρ ἧττόν τις πρὸς ἐκείνους ὁ λόγος ἐστὶν, ἢ πρὸς σέ,
τοὺς οὐδέποτε μὲν ἔμπροσθεν ἀκηκοότας σοῦ συγχωροῦντος ὑπάρχειν ὁλκὴν ἐν οὐδενὶ τῶν ὄντων ἁπλῶς, χθὲς
δὲ ὁμολογοῦντος ἀκηκοότας ἕλκεσθαι κοινῇ πάντα τὰ περιεχόμενα κατὰ τὰς φλέβας ὑπὸ τοῦ φαρμά-
κου. δίκαιον γὰρ ἦν αὐτοὺς μὴ ὅτι θαυμάζειν, ἢ ὅλως ἐπαινεῖν τὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ προδοσίαν ὑπολαμβάνειν ὧν ἐξ
ἀρχῆς ἐτίθετο. περί τε γὰρ οὔρων διακρίσεως καὶ ξανθῆς χολῆς, καὶ μελαίνης, ἄλλων τε πολλῶν ἐνεργειῶν
κατὰ τὸ σῶμα παμπόλλους λόγους ἑκάστοτε ποιεῖσθε, πάντα μᾶλλον ἢ ὁλκὴν εἶναι συγχωροῦντες, ἐνέργειαν τι-
νὰ φυσικὴν ἑκάστῳ σώματι τῶν οἰκείων ἑαυτῷ. νυνὶ δὲ οὐ μόνον εἶναι τὴν ὁλκὴν συγχωρήσαντες, ἀλλὰ καὶ πάν-
30 των ἁπλῶς, ὅπερ ἐστὶ πολὺ μεῖζον ὁμολόγημα τοῦ τῶν οἰκείων φάναι. τὸ μὲν γὰρ, ὥσπερ τις ἀποκριτικὴ τῶν ἀλ-
λοτρίων ἐστὶ δύναμις ἐν τοῖς ζῴοις, οὕτως εἶναί τινα καὶ τῶν οἰκείων ἑκάστῳ τῶν ὄντων ἑλκτικὴν, εὔλογον εἶναι
δοκεῖ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅσοι γε μηδέπω τὴν ὑμετέραν σοφίαν σοφοί. τὸ δ᾿ ἕλκεσθαι πάνθ᾿ ὁμοτίμως ὑπό τινος,
κἂν θ᾿ οἰκεῖα ταῖς ποιότησιν, κἂν τ᾿ ἐναντιώτατα τύχῃ, θαυμαστῆς ἀλογίας μεστόν. οὕτως οὐ μόνον ὁμολογήσας τὴν
ὁλκὴν, ἀλλὰ καὶ πολὺ χεῖρον ἢ ἐχρῆν, οὐ μόνον τῶν οἰκείων, ἀλλ᾿ ἁπλῶς ἁπάντων εἰπών. οὕτω μὲν δή μοι δοκεῖς
οὐκ ἐπαινεῖσθαι μᾶλλον, ἢ παροινεῖσθαι δίκαιος ὑπάρχειν ὑπὸ τῶν περὶ σὲ χορευτῶν. ὅτι δὲ οὐδὲ κέχρησαι πο-
τὲ καθαίρουσι φαρμάκοις, ἀλλ᾿ ἰδιώτης τέ τις εἶ καὶ ἄπορος ἔργων ἰατρικῶν, ἐγώ μοι δοκῶ καὶ τοῦτο διὰ τα-
χέων ἐπιδείξειν. ὅσα καθαίρειν πέφυκε μέλαιναν χολὴν, εὐθέως ἐξ ἀρχῆς κενοῖ μέλαιναν. διαφέρουσι δ᾿ ἀλλήλων
κενώσεις, τῷ τὰ μὲν ὑγρότερα, τὰ δ᾿ ἐφεξῆς αὐτῶν ἀεὶ καὶ μᾶλλον εἶναι παχύτερα. αὐτὸ τοῦτο καὶ τοῖς τὸ φλέγμα,
καὶ τοῖς τὴν ξανθὴν χολὴν ἐκκαθαίρουσιν ὑπάρχει. ἕλκει μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ἕκαστον αὐτῶν τὸν οἰκεῖον χυμὸν, ἀλλ᾿ ἐν
40 τῷ χρόνῳ παχύτερον, οὐ μὴν ὡς σὺ νομίζεις, ἐπλήρωσέ τις πρότερον, ὅλην λεκάνην ὀρρώδους περιττώματος, εἶθ᾿
ἑξῆς ἄλλην χολῆς ξανθῆς. κἄπειτ᾿ ἄλλην φλέγματος. εἶθ᾿ οὕτως κενοῦσθαι τὴν μέλαιναν. ὡς δῆλον ὡς ὑπὸ μὲν τοῦ
φαρμάκου τὸ οἰκεῖον ἕλκεται, συνέπεται δὲ αὐτῷ τὸ ἐπιπολάζον ὑδατῶδες. ἔνεστι δέ σοι τοῦτο θεᾶσθαι νῦν, εἰ καὶ
μὴ πρότερον, πλεῖστον μὲν ὑδατῶδες καὶ χολῶδες κενουμένους τοὺς ἀνθρώπους, ἐν ταῖς τοιαύταις τῶν φαρ-
μάκων δόσεσιν, ὀλιγίστην δὲ τὴν σύμπασαν αὐτοῖς γιγνομένην κένωσιν ἄχρι τοῖς τῆς μελαίνης ἀγωγοῖς. ἐχρῆν δὲ
ἀεὶ πλεῖστον μὲν τὸ σύμπαν ἄχρι τοῖς τῆς μελαίνης κενοῦσθαι κατά γε τὴν σὴν ὑπόθεσιν, ἐλάχιστον δὲ ἄχρι τοῖς
ὑδατώδεσί τε καὶ χολώδεσιν. ἀσθενείᾳ γάρ που καὶ ῥώμῃ τῶν φαρμάκων, ὁ λόγος σου διέκρινε τὴν τῶν κενου-
μένων ἰδέαν, ὡς ἄχρι τοῖς τῆς μελαίνης ἀγωγοῖς. ἐπεὶ δὲ ῥώμῃ ταῦτα τῶν ἄλλων διαφέρει, παμπόλλη τις ἡ
κένωσις γενήσεται, πρώτη μὲν τοῦ ὑδατώδους ἅπαντος, εἶτα τοῦ χολώδους, εἶτα τοῦ φλεγματώδους, εἶτ᾿ αὐτῆς
τῆς μελαίνης. ἄχρι δέ γε τῶν ἀσθενῶν ὑπηλάτων, αὐτὰ μόνα κενωθήσεται τὰ ὑδατώδη. φαίνεται δὲ οὐδὲν
τούτων γιγνόμενον. ὥστε ταῦτα τὰ φαινόμενα καταβάλλει σου τὸν λόγον. ἄξιον δὲ ἀποκρίνεσθαί σε, καὶ διὰ
50 τί τῶν παχυτέρων ἀεὶ μετὰ τὰ λεπτότερα κενουμένων, ἡ μέλαινα χολὴ προτέρα τοῦ αἵματος ἕλκεται, καίτοι
γε οἷον ἰλύς τις οὖσα τοῦ αἵματος, ὡς ἐν τοῖς οἴνοις ἡ τρύξ. ἴσως οὖν ζητήσεις εἰ ἔστι τι φάρμακον εὐθὺς ἐξ ἀρ-
χῆς αἵματος ἀγωγόν. ἔστιν ὦ βέλτιστε. χρήσαιτο δ᾿ ἂν οὐδεὶς αὐτῷ, διὰ τί φήσεις ἴσως. ὅτι σφάξαι τοῦτ᾿ ἂν εἴη
τὸν ἄνθρωπον, οὐ καθῆραι. τὰ γάρ τοι καθαίροντα δι᾿ αὐτὸ τοῦτο πρὸς ἁπάντων ὀνομάζεται καθαίροντα διό-
τι καθαρὸν ἀποφαίνει τὸ αἷμα τῶν εἰρημένων περιττωμάτων. οὐ μὴν οὕτω γέ τις ἐστὶ σοφὸς ἰατρὸς, ὡς ἐθελῆσαι
μὲν κενῶσαι ἅπαν τὸ αἷμα, καταλιπεῖν δ᾿ ἐν τῷ σώματι τοὺς ἄλλους χυμούς. ὅθεν ἐν τοῖς δηλητηρίοις ἅπαν-
τα τὰ τοιαῦτα καταριθμοῦσιν, ὅσα κένωσιν αἵματος ἐργάζεται διά τε τῶν κατὰ τὴν γαστέρα τε καὶ τὰ ἔντερα
φλεβῶν. ἐχρῆν δὲ οὐδὲ ταῦτα κατὰ τὴν σὴν ὑπόθεσιν ἐξ ἀρχῆς κενοῦν αἷμα. τὰ δὲ ὀνόματα τῶν τοιούτων
φαρμάκων, οὐδ᾿ εἰ βεβαίως ἠπιστάμην, ἐδήλουν ἂν ἐν τοῖς γράμμασιν. ἀλλ᾿ ἐκεῖνό γε μόνον ἀσφαλὲς εἰπεῖν

μοι τὸ γινόμενον ἐν Θρᾳξὶ Βιθυνοῖς ἔτι παίδων ἡμῶν ὑπαρχόντων. εὗρέ τις ἄνθρωπος τοιαύτην βοτάνην, ὥστε τὸν προσαράμενον αὐτῆς, ἀποκρίνειν αἷμα, καὶ οὕτως ἀπόλλυσθαι. πολλῶν οὖν ἀποθνησκόντων ὁμοίῳ τρόπῳ, ζητήσεως ἀκριβεστέρας ἀξιώσαντες τὸ γινόμενον, εὗρόν τε τὸν φαρμακέα, καὶ πρὸς τὸν ἡγούμενον τοῦ ἔθνους ἤγαγον. ἔργον δὲ ἐκείνου ποιουμένου, μὴ μόνον αὐτὸν ἀποκτεῖναι τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἄλλος, ἢ ἐδίδαξεν αὐτὸν, ἢ ἔμαθεν παρ' αὐτοῦ, μαθεῖν μὲν παρ' οὐδενὸς ἔφη τὴν πόαν, ἀλλ' ἤ παρ ποτὲ χοίρειον εἴς τι προάστειον κομίζων, πιεζάσης τῆς γαστρὸς, ἀποθέσθαι κατὰ βοτάνης αὐτὸ, κἄπειτ' ἀναιρούμενον αὖθις, ἰδεῖν ἰχῶρας αἱματώδεις ἐξ ὅλου τοῦ ἥπατος ἐπὶ τὴν βοτάνην ἐκρέοντας, ἐντεῦθεν τε στοχασάμενον εἰκὸς εἶναι τὴν βοτάνην ἕλκειν αἷμα, δοῦναι τινὶ πείρας ἕνεκα τῶν ἐπιτυχόντων ἀνθρώπων. ὡς δ' ἅπερ ἤλπισεν εὗρεν, ἐπὶ κακῷ χρῆσθαι τοῦ λοιποῦ. οὐ μὴν οὐδὲ δεῖξαι ἔφη βοτάνην ἑτέρῳ ἀνθρώπων. ταῦτ' εἶπεν ὁ φαρμακεὺς ἐκεῖνος ἐπὶ πλεῖστον βασανιζόμενος. ὁ δὲ τοῦ ἔθνους ἡγούμενος, ἐπεὶ κατὰ τὴν διήγησιν, ἣν ἐποιήσατο περὶ τῆς βοτάνης, παμπόλλην ἔφη πεφυκέναι πανταχόθεν, δεθέντα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀπαχθῆναι τεθνηξόμενον, ὅπως μή τινι μεταξὺ δείξειεν. ὥστε ὦ βέλτιστε πολλὰ μὲν εἰκὸς εὑρῆσθαι φάρμακα τοιαύτην ἔχοντα δύναμιν, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕλκειν αἷμα, σιωπᾶσθαι δὲ εὐλόγως αὐτὰ, καθάπερ τὰ ἄλλα δηλητήρια πρὸς ἁπάντων σιωπᾶται τῶν ἐχόντων νοῦν. ἐγένοντο γάρ τινες ἤδη καὶ περὶ τὴν τούτων διδασκαλίαν ἄφθονοι, τερατώδη τινὰ κοινωνίαν ἐπιδειξάμενοι, καὶ γράψαντες ἑκάστου τῶν δηλητηρίων σκευασίας. ἀλλ' οὐκ ἐκ τῶν νοῦν ἐχόντων οἱ τοιοῦτοι, καθάπερ οὐδὲ ὑμεῖς, ἐὰν ἡμᾶς ἐρωτᾶτε, τίνα τῶν φαρμάκων αἵματός ἐστιν ἀγωγά. πάλιν τοίνυν τὸν λόγον ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἀνάγων μου σκοπόν. ὁ μὲν ἕλκεσθαι λέγων ὁμοτίμως ἅπαντας τοὺς χυμοὺς, ἀλλὰ τοὺς μὲν εὐρουστάτους πρώτους, ἐφεξῆς δὲ τοὺς ἄλλους ἀποκρίνεσθαι, προδίδωσι τὰ φίλτατα, τὴν ἑλκτικὴν δύναμιν ὑπάρχειν ἐν τοῖς οὖσιν ὁμολογῶν, ὑπὲρ ἧς ἀναισχυντεῖ ὁ χορὸς αὐτῶν, περί τε χολῆς καὶ οὔρων διακρίσεως, ἀναδόσεως τε καὶ ἄλλων τοιούτων, ἀλλόκοτα λέγειν ὑπομένων, ἔτι τε τοῖς φαινομένοις ἐναντία τίθεται, καθάπερ ἐδείξαμεν ἔμπροσθεν. εἰ γὰρ ἀληθὴς ἡ ὑπόθεσις αὕτη, πλείστη μὲν ἡ σύμπασα κένωσις ἐπὶ τοῖς τῆς μελαίνης ἀγωγοῖς, ἐλαχίστη δὲ ἐπὶ τοῖς τῶν ὀρρωδῶν περιττωμάτων ἔσται. καὶ μὴν δείξω σοι μυριάκις ἐὰν θελήσεις, ὦ σοφιστὰ, κἂν νῦν εὐθὺς, θεάσασθαι τὰ τῆς τέχνης ἔργα, τοῖς μὲν ὑδραγωγοῖς φαρμάκοις ἑπομένην ἀεὶ πλείστην κένωσιν, τοῖς δὲ τὴν μέλαιναν ἐκκαθαίρουσιν, ἐλαχίστην. δείξω δὲ καὶ κατ' ἀρχὰς εὐθέως ἐκκρινομένην τὴν μέλαιναν. ὁ μὲν οὖν ἕλκεσθαι λέγων ὁμοτίμως ἅπαντας τοὺς χυμοὺς εἰς τοσοῦτον ἀναίσθητός τε καὶ ἀμαθής ἐστιν. ὁ δ' ἀλλοιοῦσθαι, θέασαι πάλιν εἰς ὅσον οὐδὲν διοίσει κατ' αὐτὸν, ἢ φλεβοτομεῖν, ἢ καθαίρειν χολαγωγῷ φαρμάκῳ τὸν ἰκτεριῶντα. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὁμότιμόν ἐστι φλεβοτομῆσαί τε τὸν ὑδεριῶντα, καὶ κενῶσαί τινι τῶν ὑδραγωγῶν. εἶτα οὐκ αἰσχρὰ τὰ τοιαῦτα, καταγελῶσιν οὐκ ὀρθῶς οἱ πολλοὶ τὰ τοιαῦτα ἀκούοντες ἀλλήλοις ἀντιλεγόντων τῶν ἰατρῶν. καταγνώκασι τε τῶν λόγων πάντες, ὀνομάζουσί τε τοὺς ὁπωσοῦν τι φθεγγομένους λεπαφούς. ὃ γὰρ εἴωθα λέγειν ἀεὶ, τοῦτο καὶ νῦν εἰπεῖν μοι καιρός, ἰδιώτης ἅπας τοῦ τοιούτου σοφιστοῦ κρείττων ἐστίν. εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὰς γοῦν κατὰ φύσιν ἐννοίας οἱ ἰδιῶται διασώζουσιν, ἀπολλύντων καὶ ταύτας διὰ μοχθηροὺς ἐθισμοὺς τῶν σοφιστῶν. ἔναγχος γοῦν τις ἰδιώτης οὐκ ἄφρων, ἐξανθημάτων αὐτῷ κατὰ πολλὰ μόρια τοῦ σώματος ἐξαίφνης γενομένων ἑλκωδῶν τε καὶ κακοχρόων, ἧκεν ὡς τὸν ἰατρὸν ἀξιῶν ὅτι τάχιστα καθαρθῆναι. τοῦ δὲ φλεβοτομεῖσθαι μᾶλλον αὐτὸν κελεύοντος, οὐ μαίνου ἔφη. τῷ γὰρ διεφθαρμένῳ συνεκκενοῦσθαι τὸ χρηστὸν, εὔλογον ὑπάρχει. ἀλλ' οἱ πάντα μᾶλλον, ἢ τὸν Ἱπποκράτειον λόγον ἀληθεύειν βουλόμενοι, καὶ τὰς κοινὰς ἐννοίας προσαπολλύουσι τῇ φιλονεικίᾳ. κἄπειτ' ἐπιπηδῶσι μὲν ἡμῖν, ὡς διασπασόμενοι, τοῖς δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐλέγχοις ἄχθονται. δίκαιον δὲ ἦν ὡς ἡμεῖς ἐκείνους ἐπηρεάσοντας ὑπὲρ ὧν οὐκ ἴσασιν Ἱπποκράτην φέρομέν τε καὶ πείθειν ἐπιχειροῦμεν, οὕτω καὶ αὐτοὺς ὑπομένειν τοὺς ἐλέγχους, καὶ μάλιστα μὲν, εἰ οἷόν τε, στέργειν τοὺς διδάξαντας. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ μὴ μισεῖν γε πάντως. ἀκούσας γοῦν τις τῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἐμπληξίας ἰατρῶν, ὡς ἐγὼ παμπόλλας ἐθεράπευσα, μόνῃ καθάρσει, τούτων δὴ τῶν τὰς καλουμένας ἀλωπεκίας ἐχόντων, τουντεῦθεν ἤρξατο μισεῖν με. καί τις ἄλλος, ὅτι καρκινώδεις διαθέσεις ἀρχομένας, τούς τε καλουμένους ἐλέφαντας, καὶ φαγεδαίνας, ἀλλά τε πολλὰ τῶν κακοήθων ἑλκῶν, ὁμοίως ἐμίσησεν. ἄλλος δὲ ὅτι σκοτωματικοὺς ἐθεράπευσα καθάρσεσι μόναις. ἄλλος δ' ὅτι μανιώδεις, ἐπιλήπτους τε καὶ μελαγχολικοὺς, ἔτι τε καὶ κεφαλαίᾳ κάμνοντας οὐκ ὀλίγους ἐξιασάμην καθάρσεσι μόναις, ὥσπερ γε καὶ ἰσχιαδικούς. οὕτω δὲ καὶ ἀλγήματα χρόνια κατὰ πολλοὺς τόπους ἐσπαρμένα, καὶ τοῦτον δὴ τὸν ἔναγχος ὡς κωλικὸν ἤδη τεσσάρων μηνῶν ὑπὸ τῶν ἰατρῶν θεραπευόμενον, ἐπὶ τὸ χεῖρον προϊόντα, πάντα ἀπορρῖψαι κελεύσας ἐκεῖνα, καθάρσεσι μόναις ἰασάμην. ἰασάμην δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, οὐκ ἀφανοῦς τινὸς τῶν ἐν Ῥώμῃ γυναικῶν, καθάρσεσι μόναις. ὥσπερ οὖν καὶ ἄλλων πολλῶν ἀφανεστέρων, αὐτό τε τοῦτο τὸ πάθημα, καὶ ἄλλα τινὰ τῶν κατὰ μήτρας συνισταμένων. ἐρυσιπελάτων δὲ τί δεῖ καὶ λέγειν, ὡς οὐδέν ἐστι δραστικώτερον βοήθημα χολαγωγοῦ φαρμάκου, καθάπερ ἐναντιώτατον αὐτοῖς τὸ τοῦ φλέγματος ἀγωγόν. δι' ὅλης ἡμέρας ἔχω καὶ ἄλλα λέγειν ἔργα θαυμάσια, καθάρσεσιν ἑπόμενα, περὶ ὧν ἀγνοεῖν εἰκός ἐστι, τοὺς μηδέποτε τὴν περὶ τὰ καθαίροντα φάρμακα τέχνην μεμαθηκότας. ὅπου γὰρ οὐδ' εἶναί τι νομίζουσιν ὅλως καθαῖρον φάρμακον, ἤπου γε ἐπί τινων χρηστέον, ἢ καθ' ὅν τινα τρόπον ἐπιστήσονται. διὰ τοῦτο θεραπεύουσιν μὲν ἄλλοι τὰ παθήματα ψιλῇ καὶ μόνῃ προσηγούμενοι τῇ πείρᾳ. σοφοὶ δὲ ἡμῖν οὗτοι καὶ τὸν λόγον, οὐκ ἐφ' ᾧ τι προσθεῖναι τοῖς διὰ τῆς ἐμπειρίας εὑρημένοις, ἀλλ' ἀνατρέψαι καὶ ταύτην μεταχειριζόμενοι, πολὺ χεῖρον ἰατρεύουσι τῶν ψιλαῖς καὶ μόναις ὁρμώντων ταῖς ἀλόγοις τριβαῖς. ἁπάντων δὲ τούτων ἀρχὴ καὶ πηγὴ μία, τὸ πρὸς Ἱπποκράτην μῖσος, ἐξ ἧς πηγῆς ἐρρύη μὲν καὶ ἄλλα πολλὰ, καὶ τουτὶ δὲ αὐτὸ τὸ ἐνεστὸς σκέμμα, τὸ περὶ τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως, ἧς μέρος, ἢ εἶδος, ἢ ὡς ἄν τις ἐθέλοι καλεῖν, ἡ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων δύναμις.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΤΙΝΑΣ ΔΕΙ ΕΚΚΑΘΑΙΡΕΙΝ, ΚΑΙ ΠΟΙΟΙΣ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΙΣ ΚΑΙ ΠΟΤΕ.

Οὺς ὑγιεινὰ τὰ σώματα ἔχοντας, ἐργῶδες καθαίρειν. καὶ γὰρ ἰλιγγιῶσι, καὶ στροφοῦνται, καὶ δυσχερῶς αὐτοῖς ἡ κάθαρσις προχωρεῖ, καὶ πρὸς τούτοις ἐπὶ ταχέως ἐκλύονται. γίνεται δὲ ταῦτα πάντα, τοῦ καθαρτικοῦ φαρμάκου τὸ οἰκεῖον ἕλκειν ἐφιεμένου χυμὸν, τῷ δ᾽ ἀπορεῖν αὐτοῦ, τὸ αἷμα καὶ τὰς σάρκας συντήκοντος, ἵν᾽ ἐξ ἐκείνων ἕλξῃ τὸ οἰκεῖον. τοὺς δ᾽ ὑγιαίνοντας μὲν ἔτι, νοσήσοντας δ᾽ αὖ εἰ μὴ κενωθεῖεν, φθάνειν δεῖ κενοῦν εἰσβάλλοντος ἦρος. ἤτοι διὰ φλεβοτομίας, ἐν τοῖς πληθωρικοῖς ἁλίσκονται νοσήμασιν. ἢ διὰ καθάρσεως, ἐν τοῖς κατὰ διαφθοράν. ἡμεῖς γοῦν καὶ ποδάγραν, καὶ ἀρθρῖτιν ἀρχομένην, καὶ μή πω περὶ τοῖς ἄρθροις εἰργασμένην πώρους, ἐκ τῆς τοιαύτης κενώσεως, ἐτῶν δὴ πολλῶν ἐκωλύσαμεν γίνεσθαι. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποπληξίαν, ἐπιληψίαν, μελαγχολίαν, ἄλλα τε τοιαῦτα χρόνια πάθη διὰ τῆς εἰρημένης κενώσεως τῶν πολλῶν ἀνθρώπων ἐπαύσαμεν. ἐνίοις μὲν οὖν συμφέρει τοὺς φλεγματώδεις κενοῦσθαι χυμούς. ἐνίοις δὲ, τοὺς πικροχόλους. ἐνίοις δὲ, τοὺς μελαγχολικούς. ἐνίοις δὲ τὸ ὀῤῥῶδες περίττωμα, κατὰ τὴν τῶν εἰθισμένων αὐτοῖς γίνεσθαι παθῶν οὐσίαν. αὐτίκα καὶ μελαγχολία τις ἁλίσκεται καθ᾽ ἕκαστον ἔτος, εἰ μὴ καθαρθείη. καὶ καθαίρω γε αὐτὸν, οὐκ ἦρος μόνον, ἀλλὰ καὶ φθινοπώρου. οὕτω δὲ καὶ γυναῖκά τινα καθ᾽ ἕκαστον ἔτος εἰσβάλλοντος ἦρος ὁμοίως κενῶ, καρκινώδη διάθεσιν ἐν τῷ μαστῷ ἔχουσαν, ἣν ἰασάμην ἰσχυρῶς κενώσας διὰ φαρμάκου καθαίροντος μέλαιναν χολήν. καὶ εἰ μὴ παραληφθείη ποτὲ ἡ κάθαρσις, ὀδύνη διὰ βάθους αὐτῇ ἐγγίνεται. ἐλέφαντα δὲ ἀρχόμενον ἑτέρῳ, τὰ μὲν πρῶτα διὰ φλεβοτομίας καὶ καθάρσεως ἰασάμην. ἑκάστου δ᾽ αὐτῷ ἔτους αὖθις ἀρκεῖ μία καὶ τούτῳ κάθαρσις. ἐκλειφθείσης δὲ αὐτῆς, αὐτίκα τὸ πάθος ἐπισημαίνει. τὰ μὲν οὖν τοιαῦτα νοσήματα καθάρσεως χρῄζει μελαίνων χυμῶν. ἐπιληπτικὰ δὲ καὶ ἀποπληκτικὰ καὶ ἀσθματικὰ, τῶν φλεγματωδῶν. ἀρθριτικὰ δὲ τὰ μὲν ἅμα θερμασίᾳ πολλῇ, τῶν πικροχόλων. τὰ δὲ σὺν ὄγκοις ψυχροῖς, τῶν φλεγματικῶν. ἄλλος δέ τις ὥρᾳ θέρους ἀεὶ τριταίοις ἁλισκόμενος πυρετοῖς, ἤδη πολλῶν ἐτῶν οὐκ ἐπύρεξε χολὴν ὠχρὰν φθάνων ὑφ᾽ ἡμᾶς καθαίρεσθαι κατὰ τὴν τελευτὴν τοῦ ἦρος. οὕτως γὰρ ἄμεινόν ἐστι τοὺς τοιούτους κενοῦν, ὡς τούς γε ἐπιληπτικοὺς, ἀρθριτικοὺς, καὶ μελαγχολικοὺς, καὶ ὅσοι τ᾽ ἄλλοι διὰ παχεῖς χυμοὺς νοσοῦσιν, εἰσβάλλοντος ἦρος ἄμεινον κενοῦσθαι. χρὴ δὲ προλεπτύνειν καὶ τέμνειν τοὺς παχεῖς χυμοὺς, καὶ γλίσχρους, καὶ τοὺς πόρους δι᾽ ὧν οὗτοι μεταλαμβάνονταί τε καὶ ἕλκονται, πρὸ τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων ἀναστομοῦν, εἰ ἡ κάθαρσις ἀρίστη μέλλει γίνεσθαι κατὰ πάντα, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν ἐλλέβορον λαμβανόντων. ἡ γὰρ συντονία τῶν σπαραγμῶν ἐκβάλλουσα τοὺς ἐσφηνωμένους δυσλύτως τοῖς πεπονθόσι μορίοις χυμοὺς, καὶ κατὰ τοῦτο τὰ χρόνια τῶν παθῶν ὠφελοῦσα, ῥᾷον ἀπεργάσεται τοῦτο προλελεπτυσμένων αὐτῶν. εἰ δ᾽ ἀμελήσουσι τούτων, δυσχερεῖς ἀπαντήσουσιν αἱ καθάρσεις, μετὰ στρόφων ἐνίοτε, καὶ τινῶν ἰλιγγιῶν, ἄσης τε πολλῆς καὶ κακοσφυξίας, ἐκλύσεώς τε καὶ δυσκολίας. τοὺς μέλλοντας δὲ ἐλλέβορον λήψεσθαι, προπειρᾶσθαι χρὴ τῆς φύσεως, ὅπως ἔχῃ πρὸς τὰς ἄνω καθάρσεις, τουτέστι τὰς δι᾽ ἐμέτων. γινέσθω δὲ ἡ πεῖρα, διὰ τῶν ἐμετικῶν φαρμάκων, ὅσα μέτρια. ἐὰν γὰρ μὴ ῥᾳδίως φαίνηται καθαιρόμενος, οὐ χρὴ τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον ἐπὶ τὸν ἐλλέβορον ἄγειν, ἄνευ τοῦ προπαρασκευάσαι. γένοιτο δ᾽ ἂν τοῦτο, καὶ διὰ τῶν καὶ συνεχῶν ἐμέτων, ἐθισθέντος ἑτοίμως ἐμεῖν τοῦ ληψομένου τὸν ἐλλέβορον. γένοιτο δ᾽ ἂν ἄμεινον, καὶ διὰ τοῦ προϋγρᾶναι τὰ σώματα. προϋγραίνεται δὲ πλείονι τροφῇ καὶ ἀναπαύσει. τὸ μὲν οὖν τῆς ἀναπαύσεως δῆλον. ὡς γὰρ τὰ γυμνάσια ξηραίνειν πέφυκεν, οὕτως ἡ ἀνάπαυσις, ὅπερ ἐστὶν ἡσυχία τε καὶ ἀγυμνασία φυλάττει τὰς ὑγρότητας. τροφὴ δ᾽ οὐχ ἁπλῶς ἡ πλείων ὑγραίνειν πέφυκεν, ἀλλ᾽ ἥτις ἄνευ ποιότητος ἰσχυρᾶς ᾖ, τουτέστι μήτε στρυφνὴ, μήτε δριμεῖα, μήθ᾽ ἁλικὴ, μήτε πικρά. δεδώκαμεν δὲ ἐνίοτε ῥαφανίδας δι᾽ ὀξυμέλιτος πήξαντες αὐτὰς δι᾽ ὅλης ἡμέρας καὶ νυκτὸς, ἐλλεβόρου κλῶνας λευκοῦ. καὶ εἴη ἂν ἀσθενὴς ἀπ᾽ ἐλλεβόρου κάθαρσις ἡ τοιαύτη. οἱ δὲ στενὸν ἔχοντες τὸν θώρακα καὶ διὰ τοῦτο καὶ συντεθλιμμένον, ἀνεπιτηδειότατοι τυγχάνουσιν εἰς τὰς διὰ τῶν ἐμετικῶν φαρμάκων καθάρσεις, τάς τε ἄλλας, καὶ μάλιστα τὰς δι᾽ ἐλλεβόρου τοῦ λευκοῦ. ῥήγνυται γὰρ αὐτοῖς ἀγγεῖόν τι τῶν ἐν τοῖς ἀναπνευστικοῖς ὀργάνοις. χρὴ δὲ καὶ τὸν πικρόχολον χυμὸν ἄνω, τὸ δὲ φλέγμα κάτω κενοῦν. ἔστιν ὅτε μὴν ἔμπαλιν, εἰ κατὰ μὲν τὴν γαστέρα φλεγματικὸς, ἐν δὲ τοῖς ἐντέροις πικρόχολος ἀθροισθείη. τὸν μέντοι μελαγχολικὸν ἀεὶ κάτω. γέγραπται δὲ κατὰ τοὺς Ἱπποκράτους ἀφορισμοὺς περὶ τῶν ὡρῶν. θέρεος φαρμακεύειν τὰς ἄνω κοιλίας, χειμῶνος δὲ τὰς κάτω. τὸ δὲ ἀνάλογον ταῖς ὥραις ἐπὶ τῶν χωρῶν σκοπεῖσθαι χρὴ, θερμότητί τε καὶ ψυχρότητι διαιρουμένους. οὕτω δὲ κἀπὶ τῶν ἡλικιῶν. καὶ μὴν καὶ τὸ ἔθος, οὐ σμικρὰ μοῖρα πρὸς ἔνδειξιν κενώσεως. οἱ μὲν γὰρ ἐμεῖν εἰθισμένοι, φέρουσιν ἀλυπότερον τὰς διὰ τῆς ἄνω κοιλίας καθάρσεις. οἱ δὲ ἀήθεις, οὐκ ἄνευ κινδύνου, καὶ μᾶλλον τὰς ἐλλεβόρου. καὶ τὸ τοῦ νοσήματος δὲ εἶδος σκοπεῖσθαι προσήκει. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ φλεγματίου ὑδέρου, φλέγματος ἀγωγῷ δεῖσθαι τῷ φαρμάκῳ, πρότερον μὲν, διὰ τῆς κάτω γαστρὸς, εἶτα δι᾽ ἐμέτων, εἶτα δι᾽ ἀποφλεγματισμῶν. δι᾽ ὅλου γὰρ τοῦ σώματος ἐκτεταμένου τοῦ πλεονάζοντος, ἁπάσας κενώσεις παραληψόμεθα. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀσκίτου ὑδέρου, τῶν ὑδραγωγῶν τι δώσομεν φαρμάκων ὥσπερ γε κἀπὶ τῶν ἰκτερικῶν τῶν χολαγωγῶν. ἐκκαθαίρειν δὲ χρὴ καὶ τούτων πολυειδῶς τὴν χολὴν ἄνω τε καὶ κάτω

καὶ διὰ

καὶ διὰ οὔρων καὶ ὑπερῴας, καὶ διὰ ῥινῶν. οὕτω δὲ κἂν ὁ μελαγχολικὸς πλεονάσῃ χυμὸς, ὡς ἐν μελαγχολίᾳ,
καὶ καρκίνῳ, καὶ ἐλέφαντι τὸ τῆς μελαίνης χολῆς κενωτικὸν φάρμακον δίδομεν. ἐπιληψίας δὲ, φλεγμα-
γωγοῖς καθαίρομεν. ἐξ ὧν δῆλον, ὅτι ἡ κατάστασις τῆς νόσου καὶ τὸν κενωθησόμενον δηλοῖ χυμὸν, καὶ τὸν τό-
πον δι' οὗ χρὴ κενοῦν αὐτόν. ἀμέλει καὶ τῶν κατὰ τὸ ἧπαρ φλεγμαινόντων, ὅταν πεφθῶσι τὴν ἀποκάθαρσιν
ποιούμεθα, διὰ μὲν τῆς κάτω γαστρὸς, ὅταν ἐν τοῖς σιμοῖς αὐτοῦ γίνηται τὸ πάθημα. δι' οὔρων δὲ, ὅταν ἐν τοῖς
κυρτοῖς. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐπισκέψῃ, τόν τε πλεονάζοντα χυμὸν καὶ τὸν πεπονθότα τόπον, ἐξ οὗ καθά-
περ αἰτίας, ὁρμᾶται τὸ νόσημα. ταῦτα γάρ σοι καὶ τὸν κενωθησόμενον ἐνδείξεται χυμὸν, καὶ τὸν τρόπον τῆς κε-
νώσεως, καὶ τὸν τόπον, δι' οὗ χρὴ κενοῦσθαι. καὶ πρὸς τούτοις ἅπασι, τὸν καιρόν. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ, τοὺς ὀῤῥώδους
τε καὶ λεπτοὺς κενώσεις χυμούς. ἀναμενεῖς δὲ πέψιν, ἐπὶ τῶν παχέων καὶ γλίσχρων, οἷοι τὴν φύσιν εἰσὶν, ὅ τε
10 τοῦ φλέγματος καὶ ὁ τῆς μελαίνης χολῆς. καὶ ἀπὸ τῶν παροξυσμῶν δὲ σκοπὸν εἰς ἔνδειξιν τοῦ τρόπου τῆς κε-
νώσεως ἕξεις, ἐκ μὲν τῶν ἄνω, ποιούμενος τὰς κενώσεις ἐν τοῖς παροξυσμοῖς, ἐκ δὲ τῶν κάτω, κατὰ τὰς καλου-
μένας ἀνέσεις. καὶ γὰρ αὐτόματα οὕτως ὠφελεῖ, ἐν μὲν τοῖς παροξυσμοῖς, ἐμούντων τε πολλῶν, καὶ διὰ ῥι-
νῶν αἱμοῤῥαγούντων. ἐν δὲ ταῖς ἀνέσεσιν, οὔρων τε καὶ διαχωρημάτων ἀποκρινομένων. φυλάττεσθαι δὲ χρὴ μά-
λιστα, τὸν χρόνον τῶν παροξυντικῶν καὶ κριτικῶν ἡμερῶν, ὁπόταν ἐπιχειρῇς κάτω καθαίρειν. πολλάκις γὰρ
ῥοπῆς τῶν χυμῶν ἄνω γινομένης, ἡ τοῦ καθαίροντος φαρμάκου δύναμις ἐμποδισθήσεται. ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη νοσούν-
των, ἐν μὲν τοῖς χρονίοις, ἀεὶ δεῖ τὸν πεπασμὸν ἀναμένειν. ἐν δὲ τοῖς ὀξέσιν, ὅταν ὀργᾷ κατ' ἀρχὰς οἷόν τε φαρμα-
κεῦσαι, τῷ πάντα μὲν τὰ καθαίροντα φάρμακα θερμὰ ταῖς δυνάμεσιν εἶναι, δεῖσθαι δὲ τὸν πυρετὸν ἢ πυ-
ρετὸς ἐστὶ κατὰ τὸν αὐτοῦ λόγον οὐχ ὅπως τῶν ξηραινόντων καὶ θερμαινόντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐναντιωτάτων αὐ-
τοῖς τῶν ὑγραινόντων τε καὶ ψυχόντων. οὔκουν οὐδ' αὐτῆς ἕνεκα πυῤῥώδους θερμότητος ἡ κάθαρσις ἡμῖν πα-
20 ραλαμβάνεται· ταύτην γὰρ ἴσμεν ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ βλαπτομένην, ἀλλὰ τῶν ἐργαζομένων ἕνεκα χυμῶν.
χρὴ τοίνυν μείζονα τὴν ὠφέλειαν, ἐκ τῆς τῶν λυπούντων χυμῶν κενώσεως γίνεσθαι τῆς βλάβης, ἣν ἐξ ἀνάγκης
βλάπτεσθαι τὸ σῶμα πρὸς τῶν καθαρτικῶν φαρμάκων. ἔστι δὲ ἡ ὠφέλεια, ἐὰν ἀλύπως τε, καὶ πᾶς ὁ βλάπτων κε-
νωθῇ χυμός. ἵνα δὲ τοῦτο γένηται, πρῶτον μὲν δεῖ περισκέψασθαι, εἰ ἐπιτηδείως ὁ κάμνων ἔχει πρὸς τὴν
τοιαύτην κάθαρσιν, οἵ τε γὰρ ἐξ ἀπεψιῶν πολλῶν ἢ γλίσχρων ἢ παχέων ἐδεσμάτων ὄντες, ὡσαύτως δὲ οἷς ὑπο-
χόνδρια τέταται, καὶ πεφύσηται, ἢ ὑπερβαλλόντως ἐστὶ θερμὰ καὶ πυῤῥώδη, ἢ καί τις αὐτόθι σπλάγχνων
φλεγμονὴ, πάντες οὗτοι πρὸς τὰς καθάρσεις, ἀνεπιτήδειοι. χρὴ τοίνυν ἀπεῖναί τε ταῦτα καὶ τοὺς χυμοὺς,
ὡς ἔνι μάλιστα, τοῦ κάμνοντος εὐρουστάτους εἶναι, τουτέστι λεπτούς τε καὶ ἧττον μετέχοντας γλισχρότητός τινος, ἀνα-
30 πεπταμένους τε τοὺς πόρους δι' ὧν ἡ κάθαρσις μέλλει γενήσεσθαι. ταῦτα γὰρ καὶ ἡμεῖς προπαρασκευάζομεν,
ἐπειδὰν μέλλωμεν τινὰ καθαίρειν. ἀλλ' ἔν γε τοῖς ὀξέσι νοσήμασι κατ' ἀρχὰς εὐθὺς, ἤτοι κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν,
ἢ οὐκ ἐξωτέρω τῆς δευτέρας, μελλόντων ἡμῶν χρῆσθαι ταῖς καθάρσεσιν ὅταν ὀργᾷ, τὴν τοιαύτην παρα-
σκευὴν οὐκ ἐγχωρεῖ γενέσθαι, πλὴν εἰ ἄρα σχοίη τις καιρὸν, μελίκρατόν ἄκρατον δοῦναι ποιεῖν, ἐναφεψήσας
ὑσσώπου τι, ἢ ὀριγάνου, ἢ θυμβρίου, ἢ γλήχωνος, ἢ τινὸς τῶν οὕτω λεπτυνόντων. ὥστ' εὐλόγως ὀλιγάκις ἐν τοῖς
ὀξέσι νοσήμασι κατ' ἀρχὰς γενήσεται ἡμῖν χρεία φαρμάκων, τῷ μή τε πολλάκις ὀργᾶν ἐν ἀρχῇ τοὺς λυποῦν-
τας, μή τε, εἰ καὶ τοῦτο ὑπάρχει, τοῦ νοσοῦντος ἀνεπιτηδείου πρὸς τὴν κάθαρσιν ὄντος. ἀλλὰ μὴν δὲ καιρὸν ἡμῖν
παρέχοντος ἐπιτήδειον παρασκευάσαι. ὀργᾶν δ' οἱ χυμοὶ λέγονται, ὅταν ἐν κινήσει σφοδροτέρᾳ γινόμενοι,
καὶ μεταῤῥέοντες ἀπὸ μορίων εἰς μόρια, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ νοσήματος ὀχλῶσι τὸν ἄνθρωπον, ἀλύοντες καὶ γαρ-
γαλίζοντες καὶ ἡσυχάζειν οὐκ ἐπιτρέποντες. τοὺς οὖν τοιούτους ἐκκενοῦν προσήκει. τουτέστι τοὺς ἐν κινήσει καὶ φο-
40 ρᾷ καὶ ῥύσει. τοὺς δὲ καθ' ἕν τι μόριον ἐστηριγμένους, οὔτ' ἄλλῳ τινὶ βοηθήματι χρὴ κινεῖν, οὔτε φαρμακεύειν, πρὶν
πεφθῆναι. τηνικαῦτα γὰρ καὶ τὴν φύσιν ἕξομεν βοηθοῦσαν τῇ κενώσει. φαίνεται γὰρ αὕτη μετὰ τὰς πέψεις,
διακρίνουσά τε τοὺς χυμοὺς, ἀποθεμένη τε τὸ περιττὸν, ἐν ᾧ δὴ καιρῷ καὶ κρίσεις γίνονται. ἀλλὰ τελέως μὲν
αὐτῆς κενουμένης, οὐδὲν δεῖ φαρμακείας, μετριώτερον δὲ καὶ ἀσθενέστερον ἐνεργούσης, τὸ λεῖπον αὐτοὺς
χρὴ προστιθέναι φαρμακεύοντας. χρὴ δ' εἰδέναι, ὡς αἱ μεταῤῥύσεις ἄλλο τε εἰς ἄλλο μόριον τῶν χυμῶν, ὀλι-
γάκις γίνονται. τὰ δὲ πλείω, ἡσυχάζει καθ' ἕν τι μόριον, ἐν ᾧ καὶ πέττεται καθ' ὅλον τοῦ νοσήματος τὸν χρόνον
ἄχρι λύσεως. ὅταν οὖν μὴ μόνον ὀξὺ πάθος ᾖ, ἀλλὰ καὶ μετὰ σφοδροτάτου πυρετοῦ, εὐλαβητέον εἰς
τὴν δόσιν τοῦ καθαρτικοῦ φαρμάκου, καὶ μάλισθ' ὅταν ἀπείρως ἔχῃ τις τῆς τοῦ κάμνοντος φύσεως. ἔνιοι μὲν
εἰσὶ, φύσει δυσκάθαρτοι. τινὲς δ' ἐπὶ βραχείᾳ πόσει φαρμάκου καθαίρονται δαψιλῶς. ὅταν οὖν ὁ πυρε-
τὸς ᾖ μὴ σφοδρὸς, ἔμπειρός τε ἧς τῆς τοῦ κάμνοντος φύσεως, ἐπὶ τὴν τοῦ φαρμάκου δόσιν ἀφίξῃ, χρώμενος ἐλ-
λεβόρῳ μέλανι, ἢ τινὶ τῶν ὁμοιοτρόπων, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ διὰ τῆς κολοκυνθίδος. ἱερὰν δ' αὐτὴν συνήθως ὀνομάζου-
σιν. ποικίλως δ' αὐτῆς σκευαζομένης, ἡ τὸν ἐλλέβορον εἰληφυῖα, τὴν σκαμμωνίαν δ' οὐκ ἔχουσα, κάλλιστον
50 ἐστὶ φάρμακον ὑπήλατον. μετὰ δὲ τὸ ληφθῆναι τὸ καθαρτήριον, συμφέρει τῆς πτισάνης ἐπιῤῥοφεῖν, ὡς φησὶν
Ἱπποκράτης. αὐτὸ μὲν γὰρ τὸ καθαρτικὸν φάρμακον, ὡς ἂν ὀλίγον ὂν, εἰς τὸν πυθμένα τῆς κοιλίας ἀφικνεῖ-
ται, κατὰ δὲ τὴν δίοδον, ὅτε στόμαχος ἔσσον περὶ τῆς γαστρὸς ὑψηλὸν, οὐ μόνον τῆς ποιότητος τοῦ καθαίρον-
τος, ἀλλὰ καὶ τῆς οὐσίας προσιζούσης ἐν τῇ διόδῳ μεταλαμβάνων, μεγάλως βλάπτεται. χρήσιμος οὖν ὁ
χυλὸς τῆς πτισάνης ἐπιῤῥοφούμενος, ὡς ἂν ἀπορύψαι μὲν καὶ κατασύραι κάτω τὸ προσαναπλασμένον ἐν τῇ
διόδῳ δυνάμενος, ἐπικεράσαι δὲ καὶ ὑπαλλάξαι τὴν ἐνζηκυῖαν τοῖς μορίοις ποιότητα τοῦ φαρμάκου. διὰ
ταῦτα μὲν οὖν ἐπὶ τῇ τοῦ καθαρτικοῦ φαρμάκου πόσει κελεύει τῆς πτισάνης ἐπιῤῥοφεῖν. ἀρξαμένης δὲ τῆς κα-
θάρσεως γίνεσθαι, οὐκέτι βούλεται δίδοσθαι πτισάνης, εὐλαβούμενος ἐκλυθῆναι τὴν ἐνέργειαν τοῦ καθαίροντος

φαρμάκου. οὐκ ἐκκρίνει δ' ἡ γαστὴρ ἐνίοτε καθαρτηρίου δοθέντος, ἤτοι διὰ τὴν ἰδιότητα τῆς τοῦ κάμνοντος φύσεως, ἢ διὰ τὴν βραχύτητα τοῦ δοθέντος φαρμάκου. πολλάκις δὲ καὶ κόπρος ἐσφηνωμένη σκληρὰ κατά τινα τῶν ἐντέρων, ἐκκενωθῆναι δυναμένη διὰ κλυστῆρος, πρὶν δίδοσθαι τὸ καθαῖρον φάρμακον, κωλύει τὴν κένωσιν. δύναται δὲ καὶ τῆς φύσεως ἐπ' ἄλλα τὴν ὁρμὴν πεποιημένης, τὸ καθαρτικὸν μηδὲν ἀνύειν. ἐνίοτε μὲν, ὅταν ἀποτύχῃ καθαίροντα, πρὸς τὸ βλάπτειν μηδὲν τὸ σῶμα καὶ τροφὴ γίνεται τοῦ ζώου. τὰ δὲ, ὑπὸ τοῦ φθαρτικὸν καὶ δηλητήριον ἐκτρέπεται. πάντων δὲ τῶν καθαιρόντων φαρμάκων κακούντων τὴν γαστέρα, καὶ μάλιστα αὐτῆς τὸ στόμα, διὰ τὸ νευρωδέστατον εἶναι καὶ αἰσθητικώτατον, ἡ μίξις ἐπινενόηται τῶν εὐωδῶν, ὅπως μὴ μόνη μηδὲ ἀκραιφνὴς ἡ δύναμις αὐτῶν ἅπτεται τοῦ στόματος τῆς γαστρός. χρὴ δὲ εἶναι τὰ μιγνύμενα σπέρματα τοιαῦτα, ἃ καὶ τὴν κακίαν πέφυκεν ἀμβλύνειν καὶ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν μὴ κωλύειν, λεπτυντικῆς τε καὶ τμητικῆς ὄντα δυνάμεως, ὥστε καὶ τοὺς παχεῖς χυμοὺς τέμνειν, καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν δι' ὧν ἐκκενοῦνται, διανοίγειν τε καὶ ἀναστομοῦν. δεῖ δὲ ὁμοειδῆ ἀλλήλοις τὰ μιγνύμενα καθαρτικὰ καὶ κατὰ μηδὲν στασιάζειν. ἡ δὲ στάσις αὐτῶν γίνεται, οὐχ ὅταν τὸ μὲν χολῆς, εἰ τύχοι, τὸ δὲ φλέγματος κενωτικὸν, ἀμφότερα γὰρ ἐκκενοῦσθαι δύναται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' ὅταν τὸ μὲν εὐθέως, τὸ δὲ μετὰ πολὺ τῆς προσφορᾶς, πέφυκε κινεῖν τὴν κάθαρσιν. ἀνώμαλος γὰρ ἡ κένωσις οὕτω γίνεται, προσενεχθέντων ἅμα. λέγω δὲ ἀνώμαλον, ὅταν ἤδη παύεσθαι δοκούσης αὐτῆς, ἀρχὴ πάλιν ἑτέρας κενώσεως γίνεται.

ΓΑΛΗΝΟΥ ΠΕΡΙ ΠΤΙΣΣΑΝΗΣ.

ε

πειδὴ πρὸ μικροῦ τινὰς εὗρον τῶν ἰατρῶν περί τινα τῶν νοσούντων τῷ χυλῷ τῆς πτισάνης χρωμένους, μήτε ἐφ' ὧν ἐνδέχεται, ἢ οὐκ ἐνδέχεται παρέχειν ἀρρώστων, προσδιοριζομένους, μήτε τὸν τρόπον, καὶ τὸ ποσὸν τῆς δόσεως, καὶ τὸν ἁρμόζοντα καιρὸν τῇ προσφορᾷ τοῦ ῥοφήματος, προσαφορίζοντι, ἀλλ' ὡς ἔοικε τὴν τῆς πτισάνης χρῆσιν εὔθετον εἶναι λογιζομένους, ὁπηνίκα βουληθῶσιν, ἔδοξέ μοι περὶ τῆς χρήσεως αὐτῆς ὅσα τῷ Ἱπποκράτει σαφέστερον ἐκτεθειμένα διὰ τὴν τῶν πολλῶν παρακολούθησιν ἑρμηνεῦσαι. τόν τε τρόπον τῆς ἑψήσεως. καὶ τὴν δύναμιν αὐτῆς. καὶ ἐνέργειαν. καὶ τὸν καιρὸν. καὶ τὸ ποσὸν. καὶ τὸν τρόπον τῆς δόσεως. ὁπόσα τε ἀγαθὰ τοῖς σώμασι τῶν καμνόντων δίδωσιν ἁρμοζόντως προσφερομένη. καὶ τοὐναντίον πάλιν φαῦλα, ἀκαίρως προσενεχθεῖσα. καὶ πρὸς τούτοις ποίοις σώμασιν αὐτὴν προσήκει προσφέρειν, καὶ ποίοις οὐ προσήκει. ἀλλ' ἐπειδὴ σύνθετόν τι πρᾶγμα ὑπάρχει ἡ πτισάνη καὶ ὁ χυλὸς. ἐκ κριθῆς γὰρ κατασκευάζεται, πτισθείσης καλῶς, ὅπερ ἐστὶν ἐκλεπισθείσης, καὶ ὕδατος, καὶ ποιᾶς δὲ ἑψήσεως· πρῶτον περὶ τῶν μερῶν αὐτῆς ἐκεῖνα εἰπεῖν διὰ κεφαλαίων, εἰ μὴ γὰρ ταῦτα τις πρότερον διορίσηται, μεγάλως βλάψει, κἂν καὶ τὰ λοιπὰ πάντ' ἀκριβολογήσηται ἐφεξῆς. ὅτι μὲν οὖν τὸ ἄριστον ὕδωρ ἐκλέγεσθαι χρὴ εἰς τὴν κατασκευὴν τῆς πτισάνης, οὐδεὶς οἶμαι ἀμφισβητεῖ. ἄριστον δὲ ὕδωρ συστάσει, καὶ γεύσει, καὶ ὀσμῇ, καὶ χροιᾷ κρίνεται τῇ μὲν γεύσει καὶ τῇ ὀσμῇ, ἵνα μηδὲ μίαν ἀλλόκοτον ὑπεμφαίνῃ ποιότητα. τουτέστιν ἵνα μὴ γλυκὺ ὑπάρχῃ μήδ' ἁλικὸν. μήτ' ὀξῶδες. ἢ δριμὺ. ἢ δυσῶδες. ἢ σηπεδονῶδες. ἢ ὅλως ἄλλην τινὰ ἐπίκτητον ποιότητα κεκτημένον, ἀλλ' ἄποιον παντελῶς. καὶ χωρὶς πάσης αἰσθητῆς ποιότητος. καὶ χωρὶς πάσης ἐπιμιξίας γευστικῆς τε καὶ ὀσφραντικῆς. δεῖ μέντοι καὶ διαυγὲς εἶναι καὶ καθαρὸν καὶ μηδὲν ἰλυῶδες ἔχον, ἀλλ' ὥσπερ ἀκριβῶς διηθημένον, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἐμφερομένων ψηγμάτων ἀπηλλαγμένον. τὸ γάρ τοι τοιοῦτον ὕδωρ πρὸς τὴν μὲν χρῆσιν ἐστὶ λυσιτελές. πρὸς δὲ τὴν φύσιν, οὐδ' οὕτως ἐστὶ καθαρὸν, ὥσπερ οὐδ' ἄλλο τι τῶν αἰσθητῶν στοιχείων. ἐὰν δὲ τοιοῦτον ἐστὶν οἷον εἴπομεν τὸ ὕδωρ εὐθύς ἐστι λεπτομερέστερον αὐτὸ, ῥᾳδίως τε πεττόμενον καὶ ἀναδιδόμενον καὶ τὰ ὑποχόνδρια ταχέως διεξερχόμενον· καὶ οὐ μόνον τῇ φυσικῇ θερμότητι πλησιάζον εὐαλλοίωτον ἐστὶν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἔξωθεν πυρὶ προσομιλῆσαν, θερμαίνεται ταχέως. καὶ μάρτυς Ἱπποκράτης τοῦ λόγου. ὕδωρ γὰρ τὸ ταχέως θερμαινόμενον καὶ αὖθις ταχέως ψυχόμενον, κουφότατον εἶναι βούλεται. οὐ τὸ ἐλαφρὸν καὶ σταθμῷ διακρινόμενον, ἀλλὰ τὸ λεπτομερὲς καὶ ῥᾳδίως εἰς ἑαυτὸ τὰς ἐναντίας ποιότητας δεχόμενον. τὸ δὲ τοιοῦτον ὕδωρ καὶ ψυχρόν ἐστι καὶ ὑγρὸν καὶ ὕδωρ κυρίως. τὰ δ' ὑπό τινος οὐσίας ἢ ποιότητος νοθευθέντα ὁποῖα εἰσὶ τὰ ἀσφαλτώδη. καὶ θειώδη. καὶ στυπτηριώδη, τοσοῦτον τῆς τοῦ ὕδατος φύσεως ἀφεστήκασιν, ὅσῳ καὶ ἐνοθεύθησαν. εἰ δὲ καὶ ἀπόδειξιν ζητεῖς τοῦ ψύχειν τε καὶ ὑγραίνειν τὸ ὕδωρ, οὐ τοῦ νῦν ἐστὶ λόγου περὶ πτισάνης προθεμένου διεξελθεῖν, πλὴν ὅτι ψυχρόν ἐστι καὶ ὑγρὸν, ἅπαντες οἱ παλαιοὶ ἀπέδειξαν, καὶ ἡ πεῖρα μαρτυρεῖ. καὶ πάντων δὲ λόγῳ ὁμολογούμενον τοῦτο λαβὼν, εἰς τὸν περὶ κριθῆς λόγον ἔρχεται. κριθὴ τοίνυν ὡς μὲν καθόλου λαμβανομένη, ψύχει καὶ ξηραίνει. ἔχει δέ τι καὶ ῥυπτικὸν καὶ φυσῶδες. κατὰ μέρος δὲ τὸ μὲν ἐκτὸς αὐτῆς λέπυρον τὸ πιτυρῶδες, ξηρότερον ὑπάρχει καὶ ῥυπτικώτερον. τὸ δ' ἐντὸς αὐτῆς οἷον σαρκῶδες καὶ τρόφιμον, ῥύπτει μὲν καὶ αὐτὸ, ἀλλ' ἔλαττον τοῦ πιτύρου. ἔχει δὲ καὶ φυσῶδες ἐν ἑαυτῷ. ὁ δ' ἕτερος ὑμὴν ὁ λεπτὸς ὁ ἔσωθεν τοῦ πιτύρου κείμενος, περιέχων δὲ τὴν κριθὴν, μεταξὺ τούτων ἐστὶ κατὰ τὴν δύναμιν. διὸ ῥύπτει μὲν τοῦ πιτύρου ἔλαττον. μᾶλλον δὲ τῆς κριθῆς. δεῖ δὲ προσυπακούειν τῷ λόγῳ τὰς ἀρίστας κριθὰς, καὶ μηδὲν ἐχούσας ἀπὸ σηπεδόνος ἐπίκτητον, ἢ περιττωματικὴν ὑγρότητα, καὶ μήτ' ἄγαν νέας, μήτε πάντη παλαιάς. αἱ μὲν γὰρ νέαι, πλήρεις εἰσὶν ὑγρότητος περιττωματικῆς, ἣν ἀπὸ τῆς χώρας ἔλαβον. καὶ πλήρεις ὑγρότητος. καὶ πνεύματος ἀνάμεστοι. αἱ δὲ παλαιαὶ τῷ χρόνῳ ἐξίτηλοι καὶ ἀσθενεῖς ἐγένοντο, ἀποβαλλόμεναι τὴν ἑαυτῶν δύναμιν. καὶ σημεῖον, ἡ ῥυτίδωσις ἡ ἐν αὐταῖς γινομένη. καὶ τοῦ μεγέθους ἡ μείωσις. καὶ τὸ, κοπτομένων αὐτῶν, ὥσπερ κόνιν τινὰ ἀποπίπτειν λεπτήν.

πτήν. πλήρεις οὖν εἶναι ἁρμόζει τὰς κριθὰς τὰς εἰς τὴν ποίησιν τῆς πτισάνης ἐκλεγομένας, μήτε νέας, μήτε παλαιὰς πάνυ, καὶ πάσης ἀπηλλαγμένας ἐπικτήτου ποιότητος. ἀλλ' οὐκ ἀρκεῖ ταῦτα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπὸ τῆς πείρας βάσανον αὐταῖς προσακτέον. εἰ γὰρ πρὸς ταῖς εἰρημέναις καὶ τῇ ἑψήσει εἰς ὄγκον ἐπαίρονται πλείονα, καὶ ταύτας λαμβάνειν χρὴ εἰς τὴν ἕψησιν τῆς πτισάνης, εἰ μέλλοι τις κατὰ λόγον αὐτὴν καὶ ὡς ἐνδέχεται ποιεῖν. τί μὲν οὖν ἐστι τὸ ἄριστον ὕδωρ, καὶ πῶς διακεῖται καὶ τίς ἡ καλλίστη κριθή, καὶ ποίοις γνωρίσμασιν αὐτὴν γνωριοῦμεν, εἴρηται μὲν ἡμῖν διὰ κεφαλαίων. λοιπὸν δὲ τρίτον ἐστὶν εἰπεῖν, περὶ τῆς ἑψήσεως. σκευάζουσι μὲν γὰρ αὐτήν, ἐν ὅλμῳ διακόψαντες πρότερον εἰς μικρὰ μόρια. ἔπειτα ταχέως ἑψήσαντες ἐμβάλλειν οἱ μὲν, ἕψημα. οἱ δὲ ἄμυλον. καί τινες κύμινον καὶ μέλι. ἔστι δ' ἡ τοιαύτη σκευασία, μοχθηρά. ἡ δ' ἀρίστη καὶ καλῶς γινομένη ἡ τοιάδε τίς ἐστιν. προδιαβρέχειν αὐτὴν πρότερον ἐν ὕδατι ὠμὴν οὖσαν. ἔπει-
10 τα τρίβειν ταῖς χερσὶν ἐπὶ τοσοῦτον, ἄχρις ἂν ὁ λεπτὸς ὑμὴν, καὶ διὰ τοῦτ' αὖθις τρίβεται ἰσχυρῶς μετὰ τῶν χειρῶν ἕως ἂν ἅπαν τὸ ἀχυρῶδες, ἀποτινάξηται. πλὴν εἴ τις αὐτὴν βούλεται ποιῆσαι ῥυπτικωτέραν. τότε γὰρ ἄμεινον μᾶλλον σὺν τῷ ὑμένι αὐτὴν καθεψεῖν. Ἡ δὲ ἕψησις αὐτῆς γινέσθω τὸν δὲ τὸν τρόπον. ἵνα πρότερον μὲν ἐνθεὶ πολὺ ἀναγκάσῃ. ὕστερον δ' ἐνθεὶ μαλακοῦ πυρὸς ἄχρι πολλοῦ χυλωθῇ, οὕτω γὰρ ἑψωμένης τὸ
» μὲν φυσῶδες ἀποτίθεται πᾶν. ἐπικτᾶται δ' ὅσα περ αὐτῆς ἀγαθὰ ὁ Ἱπποκράτης προμαρτυρεῖ. τὸ γὰρ γλί-
» σχρασμα αὐτῆς φησι, λεῖον καὶ συνεχὲς καὶ προσηνές ἐστι. καὶ ὀλισθηρὸν καὶ πλαδαρὸν μετρίως. καὶ ἄδιψον
» καὶ εὐέκκριτον ἔτι, καὶ τούτου προσδέοι. καὶ οὔτε στύψιν ἔχει, οὔτε ἄραδον κακόν. οὔτ' ἀνοιδίσκεται ἐν τῇ κοιλίᾳ.
» ἀνῴδηκε γὰρ ἐν τῇ ἑψήσει, ὁκόσον ἂν πλεῖστον ἐπεφύκει διογκοῦσθαι. ὅτι μὲν οὖν οὐδὲν ἔχει κολλῶδες καὶ ἐμπλαστικὸν ἡ πτισάνη, καθάπερ πάντα τὰ γλίσχρα, πρόδηλον. ῥύπτει γὰρ οὐ τὸν ῥύπον μόνον τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐν τῇ γαστρὶ φλεγματικὸν χυμὸν ἀποκαθαίρει πως διδομένη. ἡ δὲ πολλὴ ἕψησις καὶ ἀκριβὴς ἕνωσις τῶν μι-
20 χθέντων, τὴν φαινομένην ταύτην ἐργάζεται γλισχρότητα. ταύτης τοίνυν τὸ φαινόμενον αὐτῆς γλίσχρασμα, οὐδεμίαν ἔχει τραχύτητα. ἀλλὰ λεῖον ἐστι πάντῃ καὶ ὁμαλόν. καὶ μόνον. καὶ συνεχές. οὐδεμιᾶς γὰρ στύψεως μετέχον ἢ δριμύτητος ἐξ ὧν ἡ τραχύτης γίνεται, τὸ λεῖον ἐξ ἀνάγκης ἔχει, οὐ κατὰ τὴν ἀφὴν μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ τὴν δύναμιν. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα γλίσχρα, ὥσπερ τὸ ἔλαιον καὶ τὸ μέλι καὶ τὰ λοιπά, ἁπτομένῳ σοὶ φαίνεται λεῖα καὶ ὁμαλῆ, μηδὲν ἔχοντα ἐν ἑαυτοῖς ἀνώμαλον. ὡς τὸ μὲν εἶναι λεπτόν. τὸ δὲ παχύ, ἢ διεσπασμένον τε καὶ διῃρημένον ὡς διὰ τοῦτο τὸ κατὰ τὴν ἀφὴν λεῖον κεκτῆσθαι. κατὰ δὲ τὴν πρὸς ἄλλα τινὰ ἐνέργειάν τε καὶ δύναμιν, οὐδαμῶς. οὐ γὰρ διαβρέχει πάντα τὰ μόρια τοῦ σώματος ὁμαλῶς τε καὶ συνεχῶς ὧν ἂν προσεγγίζῃ, ἀλλὰ διΐστανται κατὰ τοῦτ' ἀπ' ἀλλήλων τὰ τῶν γλίσχρων ἁπάντων μόρια, χωρὶς τῆς πτισάνης. αὕτη γὰρ λεία τυγχάνουσα μετὰ τὴν ἀφὴν καὶ συνεχὴς καὶ ἀδιάσπαστος, καὶ κατὰ τὴν δύναμιν τοιαύτη καθέστηκε. κἀκεῖνα μὲν οὐδεμίαν ἔχουσιν ἡδονὴν κατὰ τὴν γεῦσιν. αὕτη δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ κατὰ τὴν γεῦσιν ἡδὺ καὶ προσηνὲς κέκτηται, καὶ μάλιστ' ἐνθεὶ τῶν νοσούντων. ἄρτος δ' εἰ καὶ τῶν ἄλλων ὑπερέχει κατ' ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ οὗτος ἀηδίαν ἔχει
30 πολλὴν, κἂν ὕδατος διάβροχος ᾖ, ὡς δεόμενος μασήσεως. δεύτερον δὲ ἡ πτισάνη καὶ ταύτῃ πλεονεκτεῖ, τὸ μηδεμίαν ἐκ τῆς μασήσεως ἀηδίαν ἐμποιεῖν, ἔχει μέντοι καὶ τὸ ὀλισθηρὸν, καὶ μάλιστα ὁ χυλὸς, μηδὲν ἐμπεπλασμένον καταλιπὼν κατὰ τὴν δίοδον, καθάπερ πάντα τὰ γλίσχρα χωρὶς τῆς πτισάνης. αὕτη γὰρ ῥᾳδίως διέρχεται εἰς τὰ κατὰ τὸν θώρακα μόρια, διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ῥυπτικὸν, ὥσπερ καὶ πρὸς τὴν ἀποχώρησιν ἐστὶν ἐπιτηδεία. καὶ πρὸς τὴν ἀνάδοσιν. καὶ μάλιστα ἐφ' ὧν εἰς τὰ κυρτὰ τοῦ ἥπατος οὐ διέρχεται εὐκόλως τὰ λαμβανόμενα. πλαδαρὸν δ' ἐστὶ μετρίως ὅπερ ἐστὶν ὑγρὸν καὶ ἄδιψον. καὶ τὸ μὲν ὑγρὸν ἔχει ἀπὸ τοῦ ὕδατος. πλὴν κεκλασμένον διὰ τὴν φύσιν τῆς κριθῆς μετρίως ξηραινούσης. τὸ γὰρ ἐξ ἐναντίων συγκείμενον δυνάμεων ἄλλην τινὰ φύσιν ἐπίκτητον κτησάμενον, τὰ ἄκρα ἐξέφυγε. ἄδιψον δ' ὡς ὑγρόν. πλέον δὲ τοῦ ὕδατος ἔχει τὸ ἄδιψον, εἰ καὶ τὴν ὑγρότητα ἐλαττοῦται. ὅτι καὶ τάχιον ἀναδίδοται. καὶ ὅτι παραμένουσαν αὐτὴν ἔχει τὴν ὑγρότητα διὰ τὴν γλισχρότητα. καὶ πρὸς τούτοις, ὅτι καὶ ψυχρόν ἐστι. διὰ ταῦτα καὶ τοῖς διακαέσι πυρετοῖς, ἁρμοδιώ-
40 τατον, ὡς κατὰ πάντων αὐτοῖς ἐναντιουμένη ψύχουσά τε καὶ ὑγραίνουσα καὶ ῥύπτουσα τοὺς σηπεδονώδεις χυμοὺς, καὶ τροφὴν οὐκ ὀλίγην παρέχουσα τῷ σώματι. τοὺς δ' ἡμισαπεῖς, συμπέπτουσά τε καὶ εἰς χρηστὸν χυμὸν μεταβάλλουσα. ταῦτα δ' ἔχει πάντα, μετὰ τοῦ μηδεμίαν ἔχειν στύψιν ἢ τοῦ στομάχου ἀνατροπήν. ἡ μὲν γὰρ

στύψις ὅσον εἰς ἐ χυμοὺς ἐπιτήδει

μεταστρεπτον ἔχει ... δὲν ἀμι-

φον ἔχειν ποιεῖ. διὰ τὸ μηδὲ

φυσώδους, καὶ ταύτῃ γὰρ θα τῆς πτισάνης ἄεκ τα

κατὰ μικρὸν μὲν ὁ λόγος ἐδίδ λεία μέν ἐστιν αὐτῆς τὰ μόρια. κ

μένα. ὡς μὴ τὸ μὲν αὐτῆς φαίνεσθαι λεπτόν τ ἀνώμαλον.

καὶ ταῦτα οὐ κατὰ τὴν ἀφὴν ἔχει μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ κατὰ τὴν ἑαυτῆς ἐνέργειάν τε καὶ δύναμιν. ἔστι δὲ καὶ
50 κατὰ τὴν γεῦσιν προσηνὴς, τουτέστιν μηδεμίαν ἔχουσα ἀηδίαν. καὶ ὑγρά, καὶ ἄδιψος, διὰ τὴν παροῦσαν αὐτῇ γλισχρότητα. τὸ δὲ λεῖον καὶ ὑγρὸν καὶ προσηνὲς, καὶ στύψεως ἀπήλλακται, καὶ ἄλλης ἰσχυρᾶς ποιότητος. ἐνθεὶ πᾶσι δὲ τούτοις καὶ ἄδιψον διὰ τὴν χρηστὴν ἕψησιν. οὕτως δ' ἔχουσα, τοῖς ὀξέσι πυρετοῖς ὑπάρχει ἁρμόδιον, οὐ μόνον ὅτι κατὰ πάντα αὐτοῖς ἀντίκειται, ἀλλ' ὅτι καὶ εὐπεπτότατον ἐστί, καὶ ἀσθενέστατον κατὰ πᾶσαν ποιότητα, καὶ εὐανάδοτον. καὶ τοὺς μὲν σεσηπότας χυμοὺς καθαίρουσα διὰ τὸ ῥυπτικόν. τοὺς δὲ ἡμισαπεῖς ἔτι συμπέπτουσα. πλὴν οὐχ ἁπλῶς δοτέον αὐτὴν ἐνθεὶ τῶν νοσημάτων, ἀλλὰ προσδιορισμῶν δεῖται πολλῶν, οὔτε γὰρ ἐν τοῖς ἐπικινδύνως ἔχουσι διδόναι αὐτὴν προσήκει, οὔτε τῆς φλεβοτομίας ἢ καθάρσεως δεομένοις, ἢ κλυ-

στερος τινὸς, ἢ τοῖς πεπληρωμένοις τῶν κατὰ γαστέρα περιττωμάτων, ἢ τοῖς ὑπὸ ὀδύνης ἐνοχλουμένοις μεγάλης, καὶ μηδαμῶς δεομένοις ταῖς ἰατρικαῖς πυρίαις ἢ φλεβοτομίαις ἢ καθάρσεσι. ἀλλ᾽ οὐδὲ τοῖς ξηροτάτοις νοσήμασι προσφέρειν αὐτὴν ἁρμόζει. συνεπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ καὶ τὸν καιρὸν. καὶ τὸ ποσὸν τῆς δόσεως καὶ τὸ

δόνα προσήκει οὐδέτερα. ὁ μὲν

σάμενος μέλλεις αὐτὴν λας. καὶ μὴ τὸ

μὲν τον δ᾽ ἐστὶ καθ᾽ ὃν και-

παῦται γὰρ ἡ σύμπασα τοῦ τὰ μόρια διακέ-

χυται δ᾽ ὑπερπαχυ. σφαλερὸν γάρ ἐστι κα

πολὺ καὶ ἀθρόως πληροῦν. κατὰ βι τιθέσθω καὶ πρὸς τὸ εἶδος παρα-

10 μετρείσθω. εἰ μὲν γὰρ ἅπαξ ἦν εἰθισμένος διαιτᾶσθαι, παρέχε καὶ αὐτὸς καθάπαξ τὸ πόμα. εἰ δὲ δὶς τῆς ἡμέρας ἐτρέφετο, διπλασίαζε καὶ αὐτὸς τὴν δόσιν. ἡ δὲ παραύξησις καὶ ἡ προσθήκη τοῦ ῥοφήματος ἐνθάδε μὲν τῶν ξηροτέρων νοσημάτων οὐ χρὴ γίνεσθαι. δεῖται γὰρ τῶν τοιούτων προπομάτων ἰσχυροτέρων ἢ κατὰ πτισάνην, ἵνα πλέον ὑγρανθῇ. ξηρὰ δὲ νοσήματά εἰσι, πλευρῖτις καὶ περιπνευμονία καὶ ὅλως τὰ κατὰ θώρακα, ὅταν μηδὲν ὑπ᾽ αὐτῶν ἀναπτύηται. τὰ δὲ καθ᾽ ἧπαρ καὶ γαστέρα καὶ ἔντερα, ὅταν μηδὲν ἐκκρίνηται καὶ σκληρὰ καὶ μὴ πρὸς ἀνάγκην ᾖ μὴ ἄξια λόγου. αἱ δὲ κατὰ τὰς ἀρτηρίας τε καὶ φλέβας ξηρότητες διὰ τῆς γλώττης καὶ τοῦ ἔξω δέρματος διαγινώσκονται. οὕτως δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ πάθη μηδενὸς δι᾽ ὑπερώας ἢ ῥινὸς ἐκκαθαιρομένου. κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ φλεγμοναὶ καὶ ἕλκη, ξηρὰ τυγχάνουσιν· ἀφ᾽ ὧν μηδὲν εἰς ἰχῶρας ἀποκρίνεται. ἐνθάδε δὲ τῶν τοιούτων νοσημάτων προσήκει ποιεῖσθαι τὴν πτισάνην. οὔτε γὰρ ὑγραίνειν αὐτὰ δύναται, ἅτε μὴ ἄγαν ὑγραίνουσα τὰ πολλῆς καὶ ἰσχυρᾶς δυνάμεως ὑγραινούσης δεόμενα, καὶ ἔτι τὴν ἀπὸ

20 πληρώσεως βλάβην τοῖς σώμασι παρέχουσα. ἂν δὲ καὶ τὸ σῶμα ὑγρότερον ᾖ, καὶ ἔτι ἀπὸ τοῦ πνεύμονος ἐκπτύηται, τότε χρὴ ἀπαύξειν ἀεὶ καὶ προστιθέναι τὴν πόσιν αὐτῆς. ὑγραίνουσα γὰρ καὶ τέμνουσα ὁμοίως τὰ προσόντα ἐν τῷ σώματι ὑγρὰ καὶ ῥῶσιν τοῖς μορίοις παρέχουσα διὰ τὴν τροφὴν καθαρὸν ἀποτελεῖ συντόμως τὸ ζῶον τῆς ἐνοχλούσης κακοχυμίας. συνελθόντων γὰρ ἀμφοτέρων ῥᾳδίως ἐκκαθαίρεται τὰ μοχθηρὰ περιττώματα. οὐδενὸς δὲ τῶν ἄλλων ὅσα καὶ ὡς φαρμάκοις ἢ τροφῇ προσφέρεται ἀμφότερα ταῦτα κεκτημένου, ἀλλ᾽ ἢ κατὰ τὸ λεπτύνειν ἐνδεόντως καὶ ὑγραίνειν τὸ τρόφιμον ἔχοντος, καθάπερ ἄρτος καὶ χόνδρος καὶ ὠὰ καὶ ἰχθῦς, ἢ τὸ μὲν τέμνειν ἔχοντος τὸ δ᾽ ὑγραίνειν τε καὶ τρέφειν οὐ περιφέροντος, καθάπερ ὀξύμελι καὶ εἴ τι τοιοῦτον ἕτερον. ταῦτα δὲ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἥκουσι τῇ πτισάνῃ. ἀλλ᾽ ὅμως οὐδεμίαν ὠφέλειαν προξενεῖ χωρὶς τῶν προδιορισμῶν προσαγόμενα. ὅπου γε καὶ θανάτου μᾶλλον καθεστήκασιν αἴτια διδόμενα. τοῦ γὰρ κειμένου ὄντος κλυστῆρος διὰ τὴν τῶν περιττωμάτων κάθαρσιν, ἢ φλεβοτομίας διὰ περιουσίαν αἵμα-

30 τος καὶ τῆς ὀδύνης, μὴ ἐνδεούσης ὀδύνης αἴτιον πλῆθος, αἰτία θανάτου γέγονεν ἡ πτισάνη προσφερομένη. τάχα καὶ αὐτὴ καὶ διπλασιάζουσα τὸ πλῆθος. διὰ τοῦτο οὐ χρὴ παρέχειν αὐτὴν πυρετῷ ἐνδεχομένῳ. ἅτε σὺν ὀδύνῃ ἐστὶν, εἴτε χωρὶς ὀδύνης ὁ πυρετὸς ᾖ, ἢ μεθ᾽ ὀλίγον τῆς τροφῆς ὁ ἄνθρωπος πυρέττειν ἤρξατο καὶ μήπω ὑπεχώρησεν. οἱ αὐτοὶ δὲ διορισμοὶ οὐκ ἐπὶ τοῦ χυλοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ

* ἐπ᾽ αὐτῆς τῆς πτισάνης, οἷς δὲ χρήσιμος ἦν, καὶ αὐτοῖς οὐκ εὐθὺς διδόναι προσήκει. ἀλλὰ πρῶτον μὲν, τὸν χυλὸν μόνον, ἢ τὰ πλείονα μὲν τὸν χυλὸν. ὀλίγον δὲ τὴν πτισάνην. εἶτα ἐπίσης ἀμφότερα. εἶτα καὶ μόνην αὐτὴν, ἐπιστάμενος εἰς μὲν ῥῶσιν καὶ θρέψιν τοῦ σώματος μέγιστα συντελεῖν τὴν πτισάνην. εἰς δὲ τὸ εὐκατέργαστον καὶ εὔπεπτον καὶ εὐανάδοτον, τὸν χυλόν. ταῦτα δ᾽ ὡς ἐν κεφαλαίῳ

40 περὶ τῆς πτισάνης εἰρήσθω, ἵν᾽ ἔχῃς εἰδέναι τήν τ᾽ εὔκρατον αὐτῆς χρῆσιν καὶ τοὺς ἀναγκαίους διορισμούς.

* aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp qq rr ſſ tt uu xx yy zz
a b c d e f g h i k l m n o.

Omnes quaterniones præter ll & h terniones, & zz quinternionem, & o & * duerniones.

VENETIIS IN AEDIBVS AL-
DI, ET ANDREAE ASV-
LANI SOCERI MEN-
SE APRILI M.D.XXV.

ALDVS M. R.